Sven Vesting

Mare roman istoric

Vraja milioanelor

– Roman foileton în 190 de fascicole –

„Ora literară”
Editura MARTON HERTZ
1934–1935

Sven Vesting

VRAJA MILIOANELOR

– roman foileton –

Publicat în perioada octombrie 1934 – aprilie 1935
în „Ora Literară” (Ziar cotidian pentru literatura modernă)
Director şi proprietar: MARTON HERTZ
Bucureşti, Calea Victoriei, nr. 5

Structura romanului:
Total fascicole: 190 fascicole
Total pagini: 2668 pagini
Total capitole: 327.

Corectură [V1.0]: dec. 2019 – febr. 2020

Partea întâi

1. Un părinte neînduplecat

— Tată, dragul meu tată, fii îndurător, te implor pe memoria scumpei mele mame, nu mă sili să mă căsătoresc cu omul acesta, căci nu voi fi niciodată fericită alături de el.

Era un strigăt de adâncă deznădejde, izbucnit dintr-un suflet care se zbătea în chinuri sfâşietoare.

Tânăra şi încântătoarea prinţesă Nataşa, singura fiică a prinţului Gogineff, stătea în genunchi înaintea tatălui ei, cu mâinile ridicate implorator spre dânsul.

Lacrimi atârnau de genele lungi ale minunaţilor ei ochi negri, iar chipu-i încântător, încadrat de bucle negre, era alb ca varul, din pricina suferinţei şi a zbuciumului.

Prinţul Alexandru Gogineff îşi încrucişase braţele pe piept şi privea, rece şi neîndurător, la fiica lui deznădăjduită. Nimic nu-l înduioşa pe omul acesta aspru – nici spaima nemărginită care se citea în ochii fermecătoarei sale copile, nici strigătul de deznădejde al inimii ei rănite, nici groaza ei.

Stătea în picioare, clătinând capul, iar ochii lui cenuşii, neîndurători, priveau ţintă la dânsa.

Ca întotdeauna, când era furios, pe frunte i se săpaseră două brazde adânci şi în jurul gurii i se formaseră cute aspre.

Întocmai ca înfăţişarea îi era şi glasul, aspru şi neîndurător, când zise:

— Ce înseamnă aceste vorbe nesocotite? Oare copila mea a uitat că datorează ascultare părintelui ei? Ce urmăreşti cu această împotrivire neaşteptată? Nu ţi-am spus, oare, în urmă cu ani de zile, că prinţul Nicolai Potcikev ţi-a fost hărăzit ca soţ şi că nu se mai poate schimba nimic în această privinţă? Aşadar, de unde şi până unde aceste mofturi? Cine ţi le-a vârât în cap? Vorbeşte!

Tânăra prinţesă, care abia împlinise optsprezece ani, ridică spre tatăl ei o privire nespus de îndurerată.

— Dragă tată, nimeni n-a avut vreo înrâurire asupra mea, răspunse Nataşa, cu glasul înecat în lacrimi. Eram încă atât de tânără când m-ai făgăduit prinţului Nicolai! Niciodată nu m-am gândit serios la acest lucru. Dar acum îmi dau seama că e îngrozitor să te căsătoreşti cu un bărbat pe care nu-l iubeşti… Nu, nu pot s-o fac, tată… dragă…

Prinţul rămase o clipă ca încremenit, apoi izbucni într-un râs

batjocoritor.

— Vasăzică e aşa cum mi-am închipuit. Ţi-a vârât cineva gărgăuni în cap şi, acum îi dai zor întruna cu dragostea! Haha, cine se mai sinchiseşte la noi de dragoste? Nu suntem decât sclavi ai datoriei, copilă! După ce te vei căsători cu prinţul Potcikev vei începe să simţi şi dragoste pentru el. Oare eu am iubit-o pe mama ta, când am dus-o la altar? A trebuit să ascult şi, crede-mă, n-a ieşit rău. Mama ta a fost o femeie fericită, ne-am înţeles de minune… ea…

— Nu, nu-i adevărat! îl întrerupse Nataşa. Mama a fost o femeie nenorocită, adesea plângea într-ascuns şi, când a murit, mi-a lăsat o scrisoare. Ieri, împlinind optsprezece ani, am deschis-o. Mama mă conjură să nu acord niciodată mâna mea unui bărbat pe care nu-l iubesc, căci nu vrea ca şi copila ei să fie nenorocită.

Prinţul Gogineff păli. Ochii săi cenuşii scăpărau fulgere de ură şi mânie. Dinţii i se încleştară.

— Ah, ce ticăloşie! scrâşni el. Dacă mama ta a spus într-adevăr asta, atunci nu merită să-i mai păstrez aceeaşi amintire pioasă, ca până acum.

Zicând acestea, se apropie de un perete, pe care atârna într-o ramă de aur, portretul unei femei încântătoare. De la cea dintâi privire se putea vedea că prinţesa Nataşa era fiica acelei femei.

Ochii ei negri aveau o expresie blândă şi melancolică; pictorul făurise o adevărată operă de artă cu acel portret.

Prinţul şovăi o clipă, apoi întinse mâna, smulse tabloul din perete, îl zvârli pe podea cu furie şi, pradă unei mânii fără margini, începu să-l calce în picioare.

Încremenită de groază, Nataşa privea cu ochii holbaţi la nelegiuirea pe care o înfăptuia omul acesta neîndurător. Vru să strige, dar numai un murmur scăpă de pe buzele ei palide.

Frumoasa copilă aţinti asupra tabloului o privire nespus de îndurerată, apoi se ridică. Ştia că ar fi fost zadarnică orice stăruinţă, pe lângă omul acesta neîndurător, care-i era tată.

Nataşa se îndreptă spre uşă. Păşind pe covorul moale, frumoasa fată se clătina, gata să cadă.

Prinţul Gogineff se apropia de ea.

— Rămâi! se răsti neînduplecatul părinte.

Împinse cu piciorul tabloul sfărâmat, apoi se propti în faţa ei, rece şi poruncitor, ca mai înainte. Ochii săi priveau iar aspru şi ameninţător.

— Te vei căsători cu prinţul Nicolai, nu îngădui nicio împotrivire, ia aminte!

Fără voie, tatăl Nataşei încercă să-şi îmblânzească glasul şi urmă, pe un ton mai puţin aspru:

— Nebuno, nu înţelegi ce mare noroc a dat peste tine că prinţul

Potcikev îţi cere mâna? Cele mai bogate şi frumoase prinţese şi ducese din marele imperiu rusesc ar considera drept o deosebită cinste să se mărite cu el. Dar alegerea lui s-a oprit asupra ta, numai pe tine vrea să te ia de soţie. Nu ştii, oare, că el e favoritul Ţarului, a cărui bunăvoinţă o vom dobândi şi noi prin mijlocirea lui? Prinţul Nicolai se înapoiază astă-seară de pe câmpul de luptă şi va fi primit cu mari onoruri. E însărcinat să aducă Ţarului raportul asupra situaţiei armatelor. Cu acest prilej, urmează să fii prezentată şi tu perechii imperiale. Şi, acum, grăbeşte-te, căci la ora opt are loc recepţia la Palat.

Nataşa se depărtă, împleticindu-se. Îşi simţea inima zdrobită. Străbătu coridoarele lungi şi mohorâte ale castelului şi intră în odaia ei, unde domnea o căldură plăcută.

Butuci mari ardeau în cămin şi, în faţa acestuia, stătea îngenuncheată, ca o vrăjitoare din altă lume, o bătrână îmbrăcată în portul doicilor din Rusia.

Femeia aceasta era Saşa, fosta doică a prinţesei. Saşa o crescuse, ea văzuse înflorind frumuseţea micuţei prinţese, până ce aceasta devenise o fecioară minunată.

În lungile nopţi de iarnă, când îndatoririle faţă de familia imperială obligau perechea princiară să apară la Curte, Saşa rămânea lângă gingaşa prinţesă şi-i istorisea poveşti din vremuri vechi, despre faptele Ţarilor, despre izbânzile şi cruzimile lor şi… despre Siberia.

O tăcere misterioasă plutea atunci prin sălile mari ale castelului, iar Nataşa simţea o furnicătură plăcută străbătându-i trupul şi, în acelaşi timp, o tainică îngrijorare trezindu-se în inima ei.

Atunci, Saşa trebuia să stea de veghe toată noaptea lângă patul mare al Nataşei, în care ar fi încăput zece prinţese ca dânsa, şi trebuia să-i mângâie mâinile şi să-i cânte melodii populare. Iar cea mai frumoasă dintre acestea, era cântecul luntraşilor de pe Volga, a acelor luntraşi care cu muşchii încordaţi şi spatele încovoiat, trăgeau în susul şi în josul fluviului, corăbiile grele, încărcate cu grâne.

Atunci, ochii mari şi negri ai Nataşei străluceau plini de vis şi dor, plini de patimă şi dragoste…

Vara, când locuiau la moşia princiară de pe Volga, când visa în odaia ei în nopţile înăbuşitoare, Nataşa se simţea fericită, nespus de fericită.

Acolo se ivise pentru prima oară prinţul Nicolai Potcikev, un bărbat înalt şi posomorât, cu o expresie batjocoritoare în jurul gurii, cu ochi poruncitori şi mâini nervoase.

Nataşa îl văzuse îmblânzind un cal sălbatic, văzuse cum pumnul lui silea animalul să stea locului şi-l auzise pe acesta scoţând un nechezat dureros.

Când prinţul o zărise pentru prima oară, ea abia împlinise

şaisprezece ani. Potcikev o învăluise cu privirile sale care, la început trădau bunăvoinţă. Dar aceste priviri deveniră tot mai stăruitoare şi mai pătimaşe, făcând-o să înţeleagă că prinţul Potcikev e un bărbat care ştie ce vrea.

Pe atunci, tatăl ei dăduse prinţului încuviinţarea sa; pe atunci încă, omul acesta o sărutase, numind-o logodnica lui. Nataşa se simţise năpădită de o nelinişte tainică, dar şi de un simţimânt de triumf. Ştia de la tatăl ei că prinţul Potcikev e un favorit al Ţarului şi că multe onoruri îl aşteptau încă.

Tânăra copilă nu se împotrivise, încuviinţase toate, dar răsuflase uşurată când, puţin timp după aceea, prinţul îşi luă rămas bun, deoarece trebuia să se întoarcă la Petersburg.

Ea, Nataşa, n-avea decât şaisprezece ani, prinţul mai avea, deci, timp, să se răzgândească – îşi spunea prinţesa.

Erau, doar, multe femei frumoase la Curtea Ţarului din Petersburg. Desigur că într-o bună zi prinţul o va fi uitat cu totul şi nu-şi va mai aduce aminte că departe, pe malul Volgăi, în reşedinţa de vară a prinţului Gogineff, trăieşte o prinţesă cu părul negru pe care odinioară o numise logodnica lui.

Dar Nataşa se înşelase. Încă de pe atunci era frumoasă, încă de pe atunci era înconjurată de farmecul ispititor al nevinovăţiei.

Peste doi ani devenise o fecioară încântătoare. Faima frumuseţii sale ajunsese până la palatul imperial din Petersburg, unde aveau loc serbări fastuoase.

Şi, deodată, în toiul groaznicului război care măcina, una după alta, armatele numeroase ale marii împărăţii, prinţul Potcikev îşi anunţă sosirea.

Vestea aceasta căzuse ca un trăsnet asupra frumoasei prinţese, care nu renunţase la visurile ei. Bătrâna Saşa, căreia îi plăcea să pălăvrăgească, avusese grijă să înlocuiască basmele copilăreşti cu poveşti de dragoste.

Dar Nataşa avea alt ideal cu privire la frumuseţea şi eroismul bărbaţilor. Întreaga înfăţişare a prinţului, care nu se ştersese încă din amintirea ei, îl insufla teamă.

Bătrâna doică se ridicase de lângă foc. Un şuvoi de cuvinte mângâietoare, pline de înţelepciune, ieşi din gura ei. Saşa dezmierdă şi sărută pe „scumpa ei copiliţă”, pe „inimioara” ei.

Avea numai denumiri alintătoare pentru Nataşa. Niciodată nu i-ar fi spus altfel.

Credincioasa bătrână o conduse la un fotoliu şi o îndemnă să se aşeze.

— Totul s-a sfârşit… Saşa, murmură prinţesa. Tata nu se lasă înduplecat, ştiam că va rămâne la hotărârea lui… Ah, sunt atât de nenorocită!

Şi un hohot de plâns îi zgudui trupul feciorelnic.

— Nu plânge, inimioara mea, o mângâie Saşa. Plânsul urâţeşte şi îmbătrâneşte. De aceea am ajuns şi eu o bufniţă bătrână – fiindcă am plâns atât de mult în viaţa mea.

Nefericita prinţesă îşi mai deschise încă o dată sufletul, se mai jelui încă o dată bătrânei, apoi trăsăturile chipului ei încremeniră. Ochii-i mari, negri, priveau împietriţi de suferinţă. Nataşa nu se mai plângea – gura ei rămase închisă. Ştia, numai, că trebuie să fie ascultătoare.

Saşa o ajută să se îmbrace. O rochie de catifea violetă, cu garnitură bogată de blană, învălui trupu-i ca tras prin inel. Buclele-i negre, mătăsoase, formau ca o cunună în jurul capului. O diademă, moştenită de la mama ei, îi strălucea deasupra frunţii.

Nataşa părăsi încăperea. Tatăl ei o aştepta. Privirea lui rece alunecă cercetător asupra fiicei sale.

— E încântătoare, murmură el. Prinţul Nicolai poate fi mulţumit. Chiar dacă ar da pentru dânsa toată averea, tot n-ar plăti-o prea scump.

Oferi Nataşei braţul şi coborâră amândoi scara largă. Jos apărură câţiva servitori, ţinând în mâini blănuri groase.

Un vânt îngheţat le biciui obrajii, când uşa grea fu deschisă. O sanie cu patru cai îi aştepta în faţa porţii. Armăsarii focoşi nechezau nerăbdători, scormonind zăpada cu copitele.

Nataşa se urcă în sanie. Un servitor bătrân o înveli grijuliu cu o blană groasă. Prinţul se aşeză în faţa ei. Luase obiceiul s-o privească mereu. Voia să se desfete la frumuseţea ei şi să-i cântărească valoarea. Ştia că numai prinţul Potcikev îl mai putea scăpa.

Situaţia prinţului Alexandru Gogineff devenise cam şubredă în ultimii ani. Viaţa destrăbălată pe care o dusese la Petersburg, când era ofiţer în regimentul de gardă, îl adusese în starea aceasta. Pe atunci, Nataşa era încă mică.

Fusese nevoit să demisioneze din armată şi, de ani de zile, făcea sforţări să dea casei sale acea strălucire exterioară, care se cuvenea unui prinţ Gogineff.

Dar sfârşitul era de neînlăturat, dacă Nataşa nu devenea soţia prinţului Nicolai Potcikev.

O umbră de mulţumire i se ivi pe faţă. Voia să mai trăiască, voia să arate lumii că prinţul Alexandru Gogineff mai era în stare să cucerească inimile femeilor.

Tatăl Nataşei închise ochii. Imagini din trecut se perindară prin mintea sa. Iubise mult; cucerise femeile la întâmplare, fără să aleagă, aşa cum îi apăruseră în cale.

Soţia sa îi lăsase multă libertate. Ea îşi petrecuse aproape tot timpul cu copila ei, la reşedinţa de vară de pe Volga. Abia după moartea mamei sale, Nataşa începu să locuiască împreună cu tatăl ei.

Tânăra fată oftă din adânc. Aerul rece îi învioră gândurile. Se lăsă în voia durerii. Oricât de greu i-ar fi fost, trebuia să asculte şi să se supună soartei.

Pleoapele-i se închiseră şi adormi. Scârţăitul zăpezii, tropotul monoton al cailor pe străzile pustii, o obosiseră.

O trosnitură puternică şi un strigăt scos de vizitiu făcură să tresară pe cele două persoane din sanie.

Ce se întâmplase?

Nataşa fu trântită de una din laturile săniei. Ea se încleştă cu mâinile ca să nu cadă afară, căci sania se aplecase mult într-o parte. Tatăl ei, prinţul, fusese zvârlit peste ea.

Dedesubtul lor, la o mare adâncime, se zărea o întindere albă, sclipitoare.

Prinţul îşi reveni repede. Ştia ce se întâmplase. Sania se izbise de un stâlp al podului şi din această pricină, se răsturnase pe jumătate.

Alexandru Gogineff coborî din sanie şi, repezindu-se spre vizitiul înmărmurit de spaimă, îl izbi cu pumnul în faţă.

— Câine, cum ai cutezat să ne arunci într-o astfel de primejdie? se răsti prinţul. Şi, mai ales, de unde vii aici? Ce vasăzică asta? Ce să căutăm noi pe pod? Hai, vorbeşte, şi să nu minţi, căci altminteri îţi sfărâm capul!

Vizitiul se retrase speriat, bâlbâind câteva scuze.

Nataşa, care coborâse şi ea din sanie, se apropie de tatăl ei şi-i puse mâna pe umăr.

Prinţul se întoarse.

— Hai, tată, vom străbate pe jos drumul scurt ce ne-a mai rămas, zise ea. Omul a fost neprevăzător, desigur că n-a făcut-o cu gând rău.

— Cum să intrăm pe jos în curtea palatului imperial? strigă prinţul, gata să izbucnească din nou.

— Vom spune ce ni s-a întâmplat, răspunse fata. De sanie nu ne mai putem folosi, în niciun caz, căci partea stângă e complet sfărâmată. Aşadar, nu ne mai rămâne decât să facem pe jos drumul acesta scurt.

Prinţul mai aruncă o privire întunecată asupra omului care dovedise atâta neîndemânare, apoi oferi fiicei sale braţul.

Zăpada scârţăi sub picioarele lor, când Gogineff şi fiica sa păşiră pe podul larg. Cât bătea privirea nu se zărea ţipenie. Părea că tot Petersburgul murise.

Dar aceasta nu era de mirare. De ani de zile era astfel, căci războiul înghiţise masele de oameni. Bărbaţii se aflau în garnizoane şi pe front. Ei trebuiau să lupte pentru patria sfântă.

Prinţul şi fiica sa ajunseră aproape de capătul podului, când, dindărătul stâlpilor monumentali, se iviră câteva făpturi suspecte.

Acestea se năpustiră asupra celor două persoane; în mâinile lor

sclipeau cuţite şi revolvere.

— Staţi, scoateţi banii şi bijuteriile! strigă ameninţător unul din bandiţi. Repede, nu faceţi mofturi. Altminteri s-ar putea ca gloanţele să pornească fără voie.

Nataşa era gata să leşine. Se lipi de tatăl ei, înspăimântată şi tremurând. Prinţul vru să vâre mâna în buzunar, ca să scoată revolverul. Dar era prea târziu: doi bandiţi îl şi înhăţaseră de braţe.

Din pieptul Nataşei izbucni un strigăt de ajutor, care se pierdu în depărtare.

Drept răspuns, unul din bandiţi scoase o înjurătură grosolană.

— Repede, Piotr, scotoceşte-l prin buzunare! strigă acesta. Şi, tu, Vasile, ia „damei" blana şi giuvaierurile. Ah, repede, vine cineva… să lăsăm prada din mână în ultima clipă?

Prinţul fu smucit cu violenţă; bandiţii îl scotociră prin buzunare. Se împotrivi, dar fără folos. Pumnii şi loviturile cădeau cu nemiluita.

Până acum nu se atinseseră de Nataşa. Frumoasa fată mai strigă o dată după ajutor şi ţipătul ei sfâşie tăcerea nopţii.

Deodată, se ivi un bărbat, care se repezi spre bandiţi. Aceştia îl preveniră să nu se apropie, căci, altminteri, îşi primejduia viaţa. Dar salvatorul era un om cutezător şi viteaz. Din câteva sărituri fu la faţa locului. Un glonte îi zgârie pieptarul. Era un soldat din garda imperială, înalt şi lat în spete.

Într-o clipă deveni stăpân pe situaţie. Înhăţă pe unul din bandiţi şi, cu toată împotrivirea acestuia, îşi făcu scut din trupul lui. Peste câteva momente, banda o luă la fugă.

Banditul, care se afla în mâinile soldatului, încleştase gâtul acestuia.

— Atât de prost mă crezi? făcu celălalt.

— Atunci, ai să mori!

Abia rostise ultimul cuvânt şi trupul banditului zbură ca o săgeată peste parapetul podului. Se izbi de gheaţă, făcând o gaură întunecată, din care ţâşni apa fluviului. Ticălosul dispăru, înghiţit de valuri.

Nataşa rămăsese îngrozită. Cu ochii holbaţi, se uita spre fluviul larg, apoi îşi îndreptă privirea spre salvatorul lor. Prinţul îşi rânduia îmbrăcămintea şi vorbe de mânie îi scăpau de pe buze.

Nataşa şi soldatul se uitau ţintă unul la altul. Tânăra prinţesă contemplă lung şi cu băgare de seamă, chipul salvatorului. Acesta avea trăsături mândre şi îndrăzneţe, pe care ea nu le va uita niciodată.

Celălalt zâmbea, jumătate blajin, jumătate sfidător. Se părea că o dispreţuieşte din pricina îmbrăcămintei ei luxoase.

Nataşa se înroşi. Oftă uşurată şi-i întinse mâna.

— Îţi mulţumesc, domnule, zise ea, cu sfială. Ne-ai scăpat dintr-o mare primejdie; ba, ne-ai salvat, poate, chiar viaţa.

Soldatul făcu un gest de împotrivire. Avea maniere de prinţ.

Privirea lui învălui din nou minunata făptură a prinţesei, apoi se înclină cu respect înaintea ei, prefăcându-se că nu vede mâna pe care Nataşa i-o întinsese.

— Ce faci acolo? se răsti tatăl ei la dânsa. O prinţesă Gogineff nu trebuie să mulţumească unor astfel de oameni. Ei sunt hărăziţi să se jertfească pentru noi.

Soldatul îl măsură cu o privire ciudată.

— Nu uitaţi aceste cuvinte, zise el, cu glas adânc. Va veni o zi când vi se va aduce aminte de ele.

— Cum, îndrăzneşti să-mi vorbeşti în felul acesta, câine? scrâşni prinţul.

Dar celălalt se întoarse şi se depărtă repede, căci se auzeau paşi în apropiere. O patrulă venea în pas alergător.

— L-ai jignit, tată, zise Nataşa, mustrător. Gândeşte-te că ne-a salvat din mare primejdie.

— Eh, tu n-ai să înveţi niciodată cum să te porţi cu aceşti nespălaţi, răspunse prinţul cu dispreţ.

După câteva clipe, patrula condusă de un ofiţer se afla înaintea lor.

— Plecaţi în căutarea bandiţilor! porunci prinţul, încruntat. Nu mai avem nevoie de voi!

Tânărul ofiţer se înclină înaintea prinţului, făcu o plecăciune şi mai adâncă în faţa Nataşei, apoi îşi împărţi oamenii. El însuşi se aşeză pe capra saniei adusă în grabă.

Nu trecu mult şi prinţul Gogineff cu fiica sa ajunseră nevătămaţi la impunătorul palat de iarnă, unde ofiţerul îşi luă rămas bun, salutând. Prinţul îi răspunse plictisit. Apoi, intră în palat, împreună cu fiica sa, a cărei inimă bătea să se spargă.

2. Intrigi la Curtea Imperială

Pretutindeni, în drumul lor spre sălile de festivităţi, prinţul şi fiica sa fură urmăriţi de privirile oaspeţilor.

Inima Nataşei bătea năvalnic. Care era pricina? Prinţesa nu ştia dacă tulburarea ei se datora acestei serbări, la care trebuia să ia parte, sau întâlnirii cu omul care îi salvase.

Amintindu-şi de el, chipul prinţesei se împurpură. Era un bărbat frumos şi interesant. Şi ce uşor se descotorosise de bandiţi! Pe buzele Nataşei flutură un zâmbet de fericire şi acest zâmbet dăinui încă şi atunci când fură întâmpinaţi la intrarea în sală, de un ofiţer în uniformă ţesută cu aur.

Efectele de lumină, rochiile scumpe, uniformele aurite şi privirile scânteietoare ale femeilor şi bărbaţilor, o orbeau.

Ameţită, prinţesa coborî privirea, când ofiţerul se înclină adânc înaintea ei şi-i sărută mâna cu patimă. Apoi Nataşa se uită în ochii lui

şi, speriată, îşi retrase mâna. Candoarea ei fusese rănită de nişte priviri pline de pasiune arzătoare.

Prinţul Nicolai Potcikev nu-şi dădu seama de asta. Era atât de fermecat de frumuseţea prinţesei, încât nu-i observase spaima.

Într-adevăr, se îndeplinise în chip strălucit presupunerea lui, pe care o avusese în urmă cu doi ani, când o văzuse pentru prima oară în castelul de pe Volga. Încă de pe atunci, Nataşa îi aprinsese inima şi-i aţâţase senzualitatea. Acum ea înflorise, devenind o fecioară minunată.

Prinţul era un bărbat interesant. Avea chipul proporţionat, cu o expresie de încredere în sine. Dar în privirea lui se citea cruzime şi zâmbetul său putea să fie viclean. Se şoptea că acela care-l avea de duşman, era pierdut.

— Iată-l pe scumpul meu Nicolai, zise prinţul Gogineff, întinzând mâna viitorului său ginere. Ce se mai aude? Arăţi minunat. Viaţa pe câmpul de luptă pare să-ţi priască.

Nicolai Potcikev zâmbi cu înţeles. Aceşti doi bărbaţi se înţelegeau fără multe vorbe.

— Cum stăm pe front? urmă prinţul Gogineff.

— Cât se poate de bine. Am alungat pe nemţi, care fug de rup pământul. La Varşovia sunt câteva corpuri de armată germane, cărora le-am tăiat retragerea şi vor trebui să se predea.

— Ai dat raportul Maiestăţii Sale?

— Încă nu, tată-socrule; voiam să mă folosesc de acest prilej, ca să te prezint împăratului. Dacă aduc veşti de izbândă, Ţarul trece mai uşor cu vederea prostiile de odinioară.

Printre toate figurile din juru-i, Nataşa căuta să descopere numai chipul eroului ei; îl căuta printre cei de faţă şi tresărea fericită când zărea un bărbat care aducea pe departe cu dânsul.

Însă niciunul nu-i semăna. Uneori, tânăra se ruşina chiar. Cum putea dânsa, prinţesa Nataşa de Gogineff, să aibă astfel de gânduri romantice? Ce-i păsa ei de acest soldat? Era un om care nu trebuia să-şi ridice niciodată ochii la ea. Probabil un ţăran, deşi un flăcău frumos şi voinic, inteligent şi mândru.

Această mândrie o cucerise. Nataşa se mai bucura şi acum, în sinea ei, că omul acesta dăduse tatălui ei răspunsul cuvenit.

Zgomotul din jurul Nataşei se potoli deodată. Oaspeţii nu cutezau să vorbească decât în şoaptă. Tânăra prinţesă văzu multe doamne şi domni, care se plecau adânc. Făcu şi ea la fel şi, când se ridică, îl zări pe Ţar, al cărui portret îl văzuse adesea.

Rămase dezamăgită. Stăpânitorul tuturor ruşilor avea o înfăţişare neînsemnată. Privirea-i era neliniştită. În timp ce vorbea cu prinţul Potcikev, ochii lui cercetau bănuitor pe cei din jurul său.

— Care e situaţia pe front, dragă Potcikev? întrebă Ţarul,

adresându-se prinţului. Aştept veşti de izbândă. În ultimul timp am fost lipsit de ele. Până unde am înaintat în Germania? N-am ajuns încă la Berlin?

Prinţul Potcikev tresări. Cine o fi amintit de prostia asta? Ruşii părăsiseră demult Prusia Orientală, lăsând cadavre şi ruine în urma lor, fuseseră nevoiţi să se retragă în ţară, ca să îngreuieze duşmanului urmărirea. Varşovia era înţesată de trupe germane. Dezastrul nu se mai putea înlătura. Trebuiau formate armate noi.

— Trupele noastre au fost iarăşi nevoite să se retragă puţin, Maiestate, raportă prinţul. Dar în curând va avea loc o luptă grozavă. După sfârşitul acesteia, nimic nu ne va mai împiedeca să întreprindem marşul asupra Berlinului.

În vreme ce prinţul vorbea cu împăratul, doi ochi fioroşi erau aţintiţi asupra lui. Erau ochii unui bărbat care stătea lângă Ţarină şi se pleca spre dânsa, vorbindu-i în şoaptă.

Omul acesta avea figura lată şi palidă. Un păr negru şi des îi încadra chipul, în care ochii scânteiau, înfricoşător. Aruncau fulgere, prevesteau luptă şi nimicire, dar se şi puteau învălui într-o expresie de blândeţe. Era un contrast izbitor într-înşii.

O cămaşă de mătase şi un pantalon de catifea formau îmbrăcămintea acestui bărbat ciudat, care stăpânea Rusia, cu ajutorul Ţarinei. Era călugărul siberian, Rasputin, apărut pe neaşteptate, ca un sfânt – un om temut, onorat şi luat în seamă de femeile de la Curte şi nobili.

Nicolai Potcikev îşi întoarse puţin trupul, ca să nu fie nevoit să îndure privirile călugărului. Dar simţea chiar şi în ceafă focul lor.

Ţarul voia să se informeze cât mai bine; punea întrebările cu glas tare şi prinţul Potcikev trebui să-i răspundă la toate, în cursul acestei audienţe, care ţinu aproape jumătate oră.

Alexandru Gogineff stătea ca pe jăratec. O singură dată privirea Ţarului se opri asupra lui, dar această privire fusese mirată şi dispreţuitoare.

Prinţul se simţea trecut de năduşeli; i se părea că e strâns de gât. Nu cuteza să se arate, ascunzându-se mereu îndărătul viitorului său ginere.

Ţarul făcu un semn de concediere; ştia destul. Întinse prietenos mâna favoritului său, prinţul Potcikev, şi, cu acest prilej, privirea sa căzu asupra frumoasei Nataşa, care roşise şi rămăsese locului, încurcată.

— Cine-i domnişoara? întrebă Ţarul, amabil.

— Prinţesa Nataşa Gogineff, Maiestate. Logodnica mea şi fiica prinţului Alexandru Gogineff.

Nicolai Potcikev se dădu repede în lături. Voia ca Ţarul să-l vadă pe prinţul Gogineff. Dacă împăratul nu-l va saluta, socotelile sale

dădeau greş.

Tatăl Nataşei plecase privirea. Prinţesa văzu un zâmbet de bunăvoinţă pe chipul stăpânitorului tuturor ruşilor, care îi întinse mâna.

Tânăra se înclină cu o graţie firească. Era iar stăpână pe sine. Privi pe Ţar deschis, în faţă. El îi zâmbi prietenos şi arătă spre Ţarină, care zărise şi dânsa pe Nataşa şi era curioasă să ştie cine este.

Împăratul rosti numele prinţului Alexandru Gogineff. Acesta tresări şi se aplecă adânc deasupra mâinii Ţarului.

— Fii binevenit în palatul meu, zise suveranul, împăciuitor. Ai o fiică foarte frumoasă.

Rasputin continua să discute cu Ţarina, dar ochii săi străpungători erau aţintiţi pe chipul Nataşei.

Împărăteasa salută pe prinţul Potcikev şi fu, de asemenea, foarte prietenoasă cu el.

— Bunul şi scumpul nostru Grigorie Rasputin, zise ea, apoi, prezentându-l pe profet.

Acesta nu catadicsi să întindă prinţului mâna. Se uită la el cu o privire ameninţătoare, plină de ură neîmpăcată.

Între timp, Rasputin aflase că fata aceasta minunată era prinţesa Nataşa Gogineff, logodnica mincinosului Potcikev. De aceea, ţăranul siberian îl ura.

Împărăteasa era, ca de obicei, melancolică. Vorbi mult timp cu Nataşa, şi în cele din urmă o rugă să vină a doua zi la Palat, căci voia să fie singură cu dânsa.

Tânăra sărută mâna Ţarinei, apoi se retrase.

Prinţul Gogineff, tatăl ei, era în cuhnea fericirii. Ţarul îl iertase: îi strânsese mâna în public. De acum încolo va putea să vină iarăşi în mod regulat la Curte. Ascensiunea sa reîncepea.

În jurul Ţarinei se produse, deodată, tulburare. Împărăteasa era gata să leşine. Tocmai i se vestise că Ţareviciul fusese cuprins iarăşi de unul din accesele sale care erau pe atât de misterioase pe cât erau de îngrozitoare.

Împărăteasa se retrase. Rasputin o însoţi, fireşte; erau, doar, nedespărţiţi.

Străbătură coridoare lungi, până ajunseră într-o cameră semi-întunecoasă, unde Ţareviciul zăcea între perne, palid ca un cadavru. Pe buzele sale plutea un zâmbet şters; copilul era numai o ruină omenească.

Vestitul profesor francez, Aristide Lableur, stătea la căpătâiul său, încercând zadarnic să oprească misterioasa scurgere de sânge, care, încet dar sigur, împingea spre prăpastia morţii pe nefericitul moştenitor al tronului.

Împărăteasa se aplecă asupra copilului ei şi-l sărută. Rasputin

stătea în picioare, lângă pat, cu privirea aţintită pe chipul moştenitorului tronului.

— Afară! strigă el, cu asprime, celor din jur, arătându-le uşa.

Profesorul făcu o mutră duşmănoasă şi încruntă fruntea. Cuvinte grele îi stăteau pe buze. Ţarina îl apucă de braţ şi privirea ei rugătoare îl făcu să tacă.

Servitorii şi profesorul părăsiră camera, unde rămaseră numai Ţarina şi Rasputin.

— Roagă-te! se adresă împărătesei, călugărul făcător de minuni.

Ea îngenunche lângă pat. Glasul tăios ul lui Rasputin o acompania în rugăciunea ei. Profetul împreună mâinile Ţareviciului şi privirea-i sfredeli chipul copilului bolnav.

Se rugară un sfert de ceas. Apoi, Rasputin se ridică, şi zise:

— Destul! Ţareviciul e salvat; mila Domnului l-a cruţat să mai piardă sânge.

Ţarina ridică privirea. Văzu minunea şi rămase ca vrăjită. Sărută mâna fostului mujic şi murmură cuvinte de caldă mulţumire.

Ţareviciul adormise. Puterea liniştitoare a bărbatului misterios îi adusese somnul.

— Îţi aduci aminte de făgăduiala ta? întrebă călugărul, ameninţător.

— Ce făgăduială? îndrugă Ţarina, cu sfială.

— Împăratul trebuie să abdice, el este o păpuşă în mâinile favoriţilor săi. Sileşte-l să facă asta – spre binele ţării – tu vei fi în fruntea regenţei.

— Nu… nu pot, bâlbâi ea, înspăimântată.

— Trebuie, stărui Rasputin. Trebuie să încheiem pace, deoarece germanii înaintează victorioşi. Eu ştiu asta mai bine decât oricine; au distrus armatele noastre şi au ocupat mult din pământul Rusiei. Tot mai refuzi?

— Nu… nu pot… nu trebuie s-o fac…

— Ba trebuie!

Ţarina începu să se zbată, îşi pierdu voinţa şi, în cele din urmă, făgădui că-i va împlini voia.

— Atunci, fiul tău se va însănătoşi, zise Rasputin, cu convingere.

Părăsi apoi camera bolnavului, spre a se întoarce în sala de festivităţi, unde mai avea de împlinit unele obligaţii.

Prinţul Potcikev tresări speriat.

— De ce îl minţi pe Ţar? îi strigă în ureche un glas ameninţător, când rămase o clipă singur.

Favoritul Ţarului privi în faţă pe omul misterios care, în vremea aceea, făcea în Rusia tot ce voia.

Prinţul îşi înghiţi răspunsul ce-i stătea pe buze şi se sili să caute

altul, mai puţin aspru.

— Cu ce drept spui asta, Sfinţia ta? întrebă el, muşcându-şi buza.

— Pentru că voi duceţi de râpă Rusia, cu minciunile voastre, răspunse călugărul, ameninţător. Minţiţi, povestind Ţarului despre victorii şi prăzi mari. Dacă mai duceţi războiul jumătate an, veţi distruge Rusia, cu minciunile voastre.

Prinţul oftă.

— Da, din nenorocire ai dreptate, zise el, îndurerat. Dar cum vrei să spun Ţarului adevărul, când toţi ceilalţi îl mint? Asta n-o pot face. Poate că nici nu mă va crede.

Rasputin rămase surprins. Se aştepta la alt răspuns. Arma de căpetenie a prinţului era trufia. Cu toate acestea, îi dăduse un răspuns cuviincios.

În această clipă se ivi un servitor, care se apropii de prinţ.

— Alteţă, afară e un curier, raportă el. Susţine că aduce veşti însemnate de pe câmpul de luptă.

Prinţul clătină capul. O presimţire grozavă îl cuprinse. Îşi luă rămas bun de la Rasputin, care îl urmări cu priviri pline de ură. În anticameră fu întâmpinat de un ofiţer, care îi înmână o geantă cu scrisori.

Nicolai Potcikev deschise câteva din ele. Favoritul Ţarului se făcu palid ca un cadavru şi începu să se clatine pe picioare.

Fortăreaţa căzuse. Germanii luaseră aproape o sută de mii de prizonieri. Duşmanii puseseră mâna pe o bogata pradă de război. Armatele ruseşti dăduseră bir cu fugiţii, urmărite de germanii învingători.

Prinţul Potcikev îl concedie pe ofiţer, vârî scrisorile în buzunar, apoi se privi în oglindă, cercetându-şi chipul. Era stăpân pe sine.

Dar iată că misteriosul călugăr se afla iar lângă el. În ochii scânteietori ai acestui om se putea citi groaznicul adevăr.

— Ei, a căzut fortăreaţa şi germanii înaintează biruitori, nu-i aşa? întrebă profetul, netulburat.

Prinţul nu tăgădui. N-avea putere s-o facă. Rasputin, omul acesta grozav, era înzestrat cu puteri supranaturale.

— Şi acum ce ai de gând să faci? întrebă călugărul siberian. Eşti de părere că Ţarul trebuie să afle adevărul?

— Ar fi împotriva instrucţiunilor primite, mărturisi prinţul Potcikev.

— Împotriva instrucţiunilor marelui duce Nicolai Nicolaievici? urmă Rasputin.

Celălalt încuviinţă din cap.

— Atunci n-ai decât să taci, zise profetul, înălţând din umeri. Dar trebuie să încheiem pace cu germanii, altminteri ne prăbuşim în prăpastie şi monarhia odată cu noi.

— Monarhia? murmură prinţul, pălind. Vrei să spui că…

— Vine haosul, completă Rasputin, nepăsător. Monarhia se va prăbuşi, totul se va prăbuşi. Cioburile vor găuri întreaga lume. Vine republica. Mult sânge va curge în ţara noastră. Neva se va înroşi de atâta sânge. La apus se iveşte o lumină înşelătoare, o lumină formată din litere roşii de sânge, cu flăcări şi văpaie… Această lumină înşelătoare se numeşte comunism – adică distrugerea tuturor valorilor morale, tuturor produselor civilizaţiei. Vă previn, cât mai este încă timp: încheiaţi pacea şi faceţi ordine în ţară!

După ce rosti aceste cuvinte, Rasputin nu-l mai învrednici nici măcar cu o privire. Se înapoie în sală, ţinând mâinile în spate. Acolo, ochii săi o căutau pe frumoasa Nataşa.

3. Dragoste şi ură

Nataşa petrecu o noapte neliniştită. O chinuiau când privirile arzătoare ale călugărului, când gândul că va trebui să devină soţia prinţului, pe care nu-l iubea.

Dar avu şi visuri plăcute. Văzu un soldat voinic, cu chipul grav, nobil, cu ochi pătrunzători care o iscodiseră până-n adâncul sufletului.

La această imagine o cuprinse o oboseală dulce şi adormi în zori.

Prinţul Potcikev îşi făcu apariţia pe la ora prânzului. Adusese un enorm buchet de flori. Nataşa îl primi cu inima sfâşiată de durere. Se înfiora, gândindu-se că prinţul se va atinge de dânsa.

Totuşi, era logodnica lui şi nu trebuia să-i refuze aceasta.

— Ţarina te aşteaptă, scumpă Nataşa, zise prinţul Nicolai. Nu-i ăsta, oare, un noroc mai mare decât ai fi putut visa vreodată?

— Ţarina e o femeie bună, îndrugă prinţesa, numai ca să răspundă ceva.

Tatăl frumoasei fete se apropie de ei şi întinse, bucuros, amândouă mâinile viitorului său ginere.

— În curând trebuie să mă înapoiez pe câmpul de luptă, zise prinţul Potcikev. Prezenta mea e necesară acolo… Dar, bine că-mi adusei aminte: am căutat azi dimineaţă să lămuresc chestia atacului din noaptea trecută, tată-socrule. În primul rând am căutat să descopăr pe soldatul acela misterios, care s-a purtat atât de grosolan cu tine.

— Ba a fost mai mult decât grosolan, a fost obraznic în cel mai înalt grad, zise prinţul Gogineff.

— Am rechemat în garnizoană toţi soldaţii care au fost în permisie. Erau numai vreo doisprezece. Însă fiecare a putut să-şi dovedească alibiul. Rămâne o taină cine a fost omul acela.

— Totuşi, trebuie să fie găsit, zise prinţul Gogineff, îngândurat.

Nataşa ascultase, pradă unei mari tulburări. Acum nu se mai putu

reţine.

— Tată, exclamă ea tremurând, datorăm recunoştinţă acestui om care ne-a sărit în ajutor. Fără intervenţia lui, bandiţii te-ar fi aruncat, desigur, în apă.

Alexandru Gogineff încruntă fruntea.

— Tu nu pricepi asta, copilo, răspunse el aspru. Individul se obrăznicise.

— Am şi alte motive, care mă îndeamnă sa dau de urma acestui salvator misterios, urmă prinţul Nicolai Potcikev. Revolta pluteşte în aer. Marinarii din porturi s-au răzvrătit. În diferite garnizoane mai mari, soldaţii s-au împotrivit să se întoarcă pe front. Au trebuit să fie duşi cu forţa la gară. Am fost siliţi să împuşcăm câţiva, ca să dăm o pildă. Şi în Petersburg s-au format asemenea focare. Demult se şopteşte că soldaţii veniţi de pe front nu vor să se mai înapoieze şi că ţin adunări secrete. Se zice că o astfel de adunare ar fi avut loc ieri. Soldatul care v-a salvat trebuie să fi luat parte la ea. Căci, altminteri cum ar fi putut ajunge el pe stradă, la ora aceea? Cazarma era închisă, santinelele jură că nimeni n-a părăsit şi nu s-a înapoiat în cazarmă, fără ştirea lor.

Nataşa suspină. Tremura de grija salvatorului ei. Ştia cât de uşor se făceau execuţiile şi se ruga în sinea ei ca tânărul soldat să nu fie descoperit.

— L-aţi văzut pe omul acela, zise prinţul Nicolai Potcikev, încet. Cred că ţi l-ai întipărit bine în minte, scumpă Nataşa? Şi tu, de asemenea, tată-socrule?

— Socot că Nataşa ar putea spune mai curând ce înfăţişare avea, căci eu n-am o atât de bună memorie a chipurilor, răspunse prinţul Gogineff.

Tânăra oftă, chinuită. Numai asta nu! Să-l trădeze pe salvatorul lor, să-l dea pe mâna călăului?

Un tremur o cuprinse, fulgere îi treceau pe dinaintea ochilor. Trebui să facă o sforţare uriaşă ca să-şi ascundă tulburarea.

Potcikev îi pofti să viziteze regimentul. Străbătură minunatele străzi, acoperite de zăpadă, dar gândurile Nataşei erau departe. În sufletul ei sălăşluia o durere apăsătoare, era sortită să asculte de cei doi bărbaţi, trebuia să-l trădeze pe nobilul servitor, să abată pierzania asupra capului său.

Cazarma, cu câmpul ei mare de exerciţii, se ivi înaintea lor. Sania intră în curte. Prinţul Potcikev se apropia de comandantul regimentului, schimbă cu el câteva vorbe, apoi soldaţii care fuseseră în permisie seara trecută, trebuiră să se înfăţişeze înaintea lor.

Ochii Nataşei priveau îndureraţi de-a lungul şirului soldaţilor. Prinţul Potcikev se uita la ea, cu încordare.

Deodată, frumoasa fată scoase un ţipăt uşor… îşi duse mâna la

inimă… ochii-i se holbară…

Dar spaima grozavă, care pusese stăpânire pe dânsa, se irosi repede – salvatorul nu se afla printre soldaţi – se înşelase.

Un suspin de uşurare îi ridică pieptul feciorelnic şi lacrimi de bucurie străluciră în ochii-i negri. Tânăra se simţi nespus de fericită.

— Ei, Nataşa, l-ai găsit printre cei de faţă? răsună glasul aspru al logodnicului ei.

Tânăra clătină capul. Glasul ei mai tremura încă, din pricina spaimei prin care trecuse.

— Nu, nu-i aici! răspunse ea, mai bucuroasă decât voia să pară.

Prinţul Nicolai era furios. Încruntă fruntea şi privi întunecat înaintea lui.

Apoi părăsiră curtea cazărmii, îndreptându-se spre palatul de iarnă, unde prinţesa era aşteptată de Ţarină.

Nataşa fu primită de o doamnă de onoare. Rasputin era iarăşi de faţă.

Călugărul privi, cu un zâmbet binevoitor, la frumoasa prinţesă. Ochii-i scânteiau, iar buzele sale jinduiau, în taină, după sărutările ei pătimaşe.

Împărăteasa vorbi mult timp cu Nataşa. Ţarina voia s-o aibă lângă dânsa şi o rugă să primească o slujbă în palat. Inima tinerei prinţese bătea năvalnic când trebui să dea răspunsul. Călugărul-minune o sorbea din ochi. Nataşa voi să refuze, voi să murmure câteva vorbe, arătând că n-ar trebui să fie atrasă la Curte, dar ochii poruncitori ai lui Rasputin îi opriră cuvintele în gâtlej.

Bâlbâi ceva despre „cinstea deosebită” care i se făcea.

Călugărul-minune îşi mângâie barba neagră. Era mulţumit. Simţea că patima pentru această delicată şi încântătoare prinţesă de pe Volga, pune din ce în ce mai mult stăpânire pe dânsul. O văzuse o singură dată şi, totuşi, fusese de ajuns să-i aţâţe patima. Toate celelalte femei de la Curte nu-l mai interesau. Singura, pe care voia s-o cucerească, era tânăra prinţesă, care fusese sortită să devină soţia prinţului Nicolai Potcikev.

Ţareviciul avu din nou un acces. Rasputin trebui să se ducă în camera bolnavului. Nataşa se folosi de acest timp ca să părăsească palatul. Ţarina o rugă să se înapoieze a doua zi.

Nataşa poruncise vizitiului să vină la ora şapte seara s-o ia cu sania. Acum era abia şase. Deoarece nu voia să aştepte, părăsi palatul prin intrarea principală. Clădirea era împrejmuită cu un zid. Două santinele făceau de pază, mergând în sus şi-n jos, cu paşi cadenţaţi.

Ajungând în faţa postului de gardă, tânăra se opri. Un cântec monoton, acompaniat de balalaică, îl ajunse la ureche. O voce adâncă, melodioasă, intona cântecul Volgăi, iar ceilalţi cântăreţi fredonau încetişor.

Nataşa se ridică în vârful picioarelor şi-şi lipi de geam faţa-i drăgălaşă.

O exclamaţie de surprindere îi scăpă de pe buze.

În camera sărăcăcioasă a postului de gardă, zări doisprezece soldaţi din escorta imperială. În mijlocul lor se afla un soldat care cânta, ţinând balalaica în mâini. Avea ochi mari, străpungători, şi în jurul gurii sale era întipărită dorinţa unei fericiri ce nu se înfăptuise.

— Salvatorul nostru, murmură Nataşa, cu inima tremurând de emoţie.

Prinţesa nu se înşela. Niciodată n-ar fi putut să uite chipul acesta, glasul acesta melodios.

Mai bine de un minut, fiica prinţului Gogineff rămase locului, tăcută, ascultând sunetele balalaicii şi cântecul duios al luntraşilor de pe Volga.

În cele din urmă, soldaţii tăcură. Nataşa răsuflă din adânc. Privi în jurul ei. Una din santinele se apropie de dânsa.

— Cine e omul care cântă din balalaică? îl întrebă prinţesa.

— E Boris Verodin.

Nataşa repetă numele şi soldatul încuviinţă din cap. Apoi luă, plin de bucurie, moneda, pe care i-o dăruise tânăra fată.

— Când se schimbă garda? urmă prinţesa.

— Mâine, la ora şase după prânz.

— Aşadar, până atunci Boris Verodin rămâne aici? întrebă dânsa, repede.

— Da, rămâne atâta timp cât stăm şi noi, răspunse soldatul, zâmbind cu înţeles.

Tânăra roşi, văzând privirea lui obraznică. Dar numai ea era vinovată de aceasta. De ce se interesa de un simplu soldat din garda imperială?

Părăsi curtea în grabă. Fiori de plăcere îi străbăteau trupul. Ce se întâmplase cu dânsa? Cum era cu putinţă să se schimbe aşa, dintr-odată? Iubea, oare?

Păşea grăbită pe străzile îngheţate şi nu observă că era urmărită de un bărbat slab, care-şi vârâse adânc mâinile în buzunarele şubei.

Acest bărbat, cu privirea fioroasă, o urmări până în strada unde se afla palatul tatălui el.

Deodată, Nataşa îl zări înaintea ei. Nu-l recunoscu deoarece omul îşi trăsese căciula adânc peste ochi. Bănuia, însă, după privirile sale, că era călugărul-minune.

— Aici locuieşti, fiica mea? întrebă el, aruncând o privire întunecată asupra clădirii.

— Da, Sfinţia ta, acesta e palatul tatălui meu, răspunse Nataşa, învelindu-se în blană, tremurând.

— Urmează-mă! zise el, cu glas poruncitor.

Tânăra întinse braţele, cuprinsă de groază. Deodată, se auziră paşi. Venea cineva. Călugărul-minune voi s-o cuprindă, încercă s-o reţină, dar în aceeaşi clipă uşa palatului se deschise.

Rasputin se depărtă, scoţând un blestem şi dispăru în întuneric.

Servitorul se plecă plin de respect înaintea stăpânei sale, făcându-i loc să intre. Nataşa urcă treptele în grabă. Auzi voci venind din camera prinţului. Era logodnicul ei, care vorbea cu prinţul Gogineff. Tânăra se opri o clipă şi trase cu urechea. Apoi, se furişă în camera ei, unde se trânti pe pat, îmbrăcată.

— Boris Verodin, îngână ea, printre zâmbete şi suspine.

În ziua următoare, Boris Verodin era de gardă în faţa palatului imperial, când Nataşa se ivi din nou, spre a-şi lua în primire slujba ei pe lângă Ţarină.

Voise să trimită vorbă că e bolnavă, căci se temea de călugărul-minune. Dar o putere misterioasă o atrăgea spre palatul de iarnă. Aici, zări santinela la postul ei. Tânăra prinţesă tresări.

Soldatul salută prezentând arma. Nimic din înfăţişarea lui nu trăda că, în aceeaşi dimineaţă, primise un bileţel în care Nataşa îi mulţumea că-i scăpase din mare primejdie.

Tânăra se opri înaintea lui.

— Ştii cine sunt, Boris Verodin? întreba ea, tremurând.

Ochii ei negri scânteiau de fericire şi durere, în acelaşi timp.

— N-am cinstea să vă cunosc, răspunse el.

— Şi, cu toate acestea, mă cunoşti, şopti prinţesa. Ţi-am scris, doar. Trebuie să te previn, Boris Verodin. Prinţul Nicolai Potcikev bănuieşte că în seara aceea ai luat parte la o conspiraţie. Păzeşte-te de el!

Soldatul rămase nepăsător, ca şi cum vorbele prinţesei nu-l priveau deloc.

Nataşa auzi o sanie apropiindu-se. Sunetele zurgălăilor o făcură să tresară, îndemnând-o să părăsească locul. Recunoscuse sania prinţului Potcikev.

Înspăimântată, Nataşa se năpusti în palat. Nu izbutea să se liniştească. O zărise, oare, logodnicul ei, stând de vorbă cu soldatul?

Se apropie de fereastră şi privi jos în curte. Prinţul coborâse din sanie şi se îndrepta încetişor spre santinelă. Nataşa îşi apăsă mâinile pe inimă.

Cu ochii holbaţi, tânăra văzu că prinţul se opreşte în faţa soldatului şi vorbeşte cu el. Observă că logodnicul ei era foarte enervat.

Deodată, Nataşa scoase un ţipăt. Cravaşa prinţului – pe care o purta cu dânsul totdeauna – vâjâi prin aer şi se abătu asupra soldatului, lăsând o dungă roşie pe chipul acestuia.

Tânăra ştia ce avea să urmeze.

Voi să strige, dar ţipătul i se opri în gâtlej. Mai zări că Boris

Verodin aruncă deoparte arma şi se năpusteşte asupra prinţului. Văzu, ca printr-un văl, cum prinţul se prăbuşeşte la pământ, unde rămase nemişcat. Apoi i se întunecă înaintea ochilor şi un leşin binefăcător puse stăpânire pe frumoasa fată.

Într-una din zile, Nataşa coborî din patul de suferinţă. Zăcuse mult timp bolnavă. Fusese găsită în palat, fără cunoştinţă, şi o transportaseră acasă.

Prinţul Nicolai, logodnicul ei, fusese nevoit să părăsească iar Petersburgul. Trebuia să fie pe front. Nataşa ştia de la servitori că Boris Verodin urma să fie deportat în Siberia.

Iscodind pe cei din jurul ei, tânăra izbuti să afle ziua când osânditul trebuia să plece. Datorită mărinimiei Ţarului, Boris Verodin scăpase cu viaţă.

Se dovedise că se afla, într-adevăr, în fruntea unei conspiraţii. Cincizeci de soldaţi îl urmau în exil. Porniră la drum într-o posomorâtă şi geroasă zi de iarnă.

Lanţurile zornăiau. Fiecare dintre deportaţi ducea pe umeri o boccea mare. Cazacii, care însoţeau convoiul, călăreau enervaţi, încoace şi încolo. Poporul, care se adunase, fu respins cu lovituri de cnut.

În mulţime se afla o femeie zveltă, cu faţa acoperită de un văl des. Doi ochi negri erau îndreptaţi cu teamă spre şirul condamnaţilor.

În mijlocul lor păşea mândru Boris Verodin. Privirile-i erau îndreptate înainte. De abia când se auzi strigat pe nume, şi un suspin uşor îi ajunse la ureche, tânărul întoarse puţin capul.

— Drum bun, Boris Verodin, şi iartă-mă că te-am dus la pieire! şopti prinţesa Nataşa, cu buzele tremurânde.

Osânditul se întoarse repede şi n-o învrednici nici măcar cu o privire. Nataşa urmări cu ochii convoiul. Acesta păşi pe pod, şerpuind; apoi, ceaţa îl învălui.

Cei din urmă condamnaţi dispărură în depărtare, ca nişte fantome. Zdrobită, Nataşa se îndreptă, clătinându-se, spre palatul tatălui ei. Groaznica durere ce o copleşise, îi sfâşia inima.

4. Pe malul Volgăi.

Trecuseră doi ani.

Popoare întregi pieriseră, monarhii puternice se destrămaseră. Destinul le sortise pieirii. Regiuni întregi fuseseră prefăcute în ruine.

Dar prăpădul nu se sfârşise încă. În acest timp, Rusia devenise republică şi încheiase pace cu Germania; totuşi, în ţară nu se restabilise liniştea.

Cete de soldaţi cutreierau ţinuturile, devastând tot ce întâlneau în

cale; încercările guvernului provizoriu de a restabili ordinea, rămăseseră zadarnice.

Rasputin avusese dreptate. Monarhia se prăbuşise. Ţarul, un om slab şi nestatornic, fusese transportat în Siberia.

Călugărul-minune, ai cărui duşmani se înmulţiseră mereu, fusese ucis într-un loc retras, unde îl ademeniseră vrăjmaşii săi.

Prinţesa Nataşa Gogineff nu-şi mai revăzuse logodnicul. Prinţul Potcikev primise o însemnată demnitate militară; era inspectorul unui corp de armată şi slujea acum guvernului provizoriu, întocmai cum slujise Ţarului, odinioară.

Nataşa se cutremura adesea, gândindu-se la apropiata căsătorie cu prinţul Nicolai Potcikev.

Nu-l iubea; mai mult, se temea de el. Cu inima sfâşiată de durere, frumoasa fată se gândea la viteazul soldat, care cu doi ani în urmă fusese exilat în Siberia.

În ţară circulau zvonuri alarmante. Se şoptea că armata se despărţise în mai multe părţi. Oameni, care fuseseră exilaţi în Siberia şi care, după o evadare plină de peripeţii, izbutiseră să fugă în străinătate, erau în drum spre Rusia, pentru a lua în mână conducerea ţării.

Republica rusească alcătuia armate noi, care trebuiau să lupte împotriva fraţilor lor şi să înăbuşe orice răzvrătire. Foametea ameninţa să izbucnească, deoarece parte din ogoare nu fuseseră semănate în timpul războiului, iar parte erau pustiite.

Răscoala mocnea şi în satele presărate de-a lungul Volgăi. Bărbaţii umblau toată ziua haimana prin cârciumi şi beau votcă. Ameţiţi de alcool, ţineau discursuri revoluţionare.

Străinii se foloseau de această stare de lucruri şi colindau satele, aţâţând pe locuitori.

Nataşa stătea tristă în castel şi privea îngândurată la valurile spumegânde ale fluviului. În zilele senine, tânăra putea să vadă, de la fereastra ei, cum îşi duceau viaţa luntraşii de pe Volga.

Cântecul „burlakilor” – cum erau numiţi în limba maternă, luntraşii [1] de pe Volga – răsuna melancolic.

Frumoasa fată se gândea mereu la mândrul şi curajosul soldat, care, înainte cu doi ani, în acea noapte geroasă de iarnă, o ocrotise împotriva bandiţilor.

Deodată, paşi grăbiţi răsunară pe coridor.

Prinţul Gogineff, tatăl ei, intră în încăpere, fluturând în mână o telegramă.

— Veşti bune, copila mea, zise el, triumfător. Nicolai e în drum spre noi. Vine cu câteva regimente. S-a hotărât arestarea răzvrătiţilor şi darea lor în judecată.

Prinţesa se plecă deasupra hârtiei, pe care o citi. Chipul frumoasei

fete se acoperise de o paloare cadaverică. Răsufla din greu. Soarta ei urma să se împlinească. Tânăra bănuia că prin venirea lui, Nicolai urmărea şi alt scop.

Şi, nu se înşela.

Prinţul urmă, bine dispus:

— Trebuie să spun preotului să fie pregătit. În curând vom serba nunta, copila mea. În sfârşit, Nicolai vrea şi el să aibă o soţie.

Nataşa scoase un ţipăt uşor şi, ridică spre tatăl ei ochii-i împăienjeniţi de lacrimi.

— Tată, zise ea tremurând, fie-ţi milă de mine. Îţi voi rămâne veşnic recunoscătoare… renunţă la gândul că trebuie să mă căsătoresc cu prinţul Nicolai. Nu vezi cât sufăr?

Prinţul fu cuprins de furie.

— Cutezi să mi te împotriveşti iar? strigă el, cu glasul tremurând de mânie. Mi-am dat cuvântul şi în scurt timp vei deveni soţia prinţului Nicolai.

Nataşa se aruncă în genunchi la picioarele tatălui ei şi ridică spre el mâinile împreunate. Dar prinţul rămase neînduplecat şi părăsi încăperea cu paşi zgomotoşi.

Nataşa se ridică şi porni spre fereastră, clătinându-se. Îşi aplecă trupul peste pervaz şi se uită, cu priviri îndurerate, spre fluviul spumegând. Acolo, jos, era linişte şi pace.

Şi, totuşi, ce aspră era viaţa!

Cineva păşi în odaie. Era Saşa, fosta doică a Nataşei.

— De ce eşti atât de tristă, porumbiţa mea? întrebi bătrâna. Nu vrei să te mai înveseleşti puţin? Să aduc balalaica şi să-ţi cânt cântece despre dragostea luntraşului de pe Volga pentru Nataşa cea oacheşă?

Saşa era confidenta prinţesei. O dată, cuprinsă de deznădejde, Nataşa îi destăinuise taina ei, dar nu rostise numele bărbatului pe care îl iubea.

— Matuşca, ce să fac? se tângui ea. Prinţul Nicolai vine cu câteva regimente. Tata va chema preotul… însă eu nu mă pot căsători cu Nicolai… căci nu-l iubesc.

Bătrâna mângâie părul negru şi strălucitor al Nataşei.

— Nu plânge, copila mea, porumbiţa mea, ştii doar că prinţesele nu pot să-şi aleagă soţul după voia lor. Omul sărac se căsătoreşte cu aceea pe care o iubeşte; voi, însă, fetele nobililor, trebuie să vă măritaţi cu acela pe care vi-l hotărăşte tatăl.

— O, Doamne, e îngrozitor! murmură Nataşa.

Bătrâna îi puse câteva întrebări, dar Nataşa nu era în stare să-i răspundă, căci ea însăşi ştia prea puţin. În cele din urmă, fosta doică părăsi încăperea. Se depărtă în grabă, dar se întoarse în curând cu balalaica. Bătrâna se ghemui la picioarele Nataşei şi intonă, cu glas tânguitor, cântece melancolice.

Cu faţa împietrită, frumoasa fată privea, gânditoare, spre fluviu. O corabie grea era trasă de-a lungul malului. „Burlakii” înaintau anevoie, înhămaţi le curelele şi frânghiile trainice, care le pătrundeau în carne. Erau îmbrăcaţi numai în zdrenţe, totuşi cântau, fără preget, ariile lor monotone.

Saşa rezemă de perete instrumentul şi ascultă, împreună cu Nataşa, sunetele duiosului cântec.

Corabia fu trasă până în dreptul satului, unde „burlakii” făcură popas. Bieţii oameni se prăbuşiră la pământ, istoviţi. Bătrânii şi cei mai slabi erau bucuroşi că pot să se odihnească; nici nu întrebară de mâncare şi băutură. Numai cei tineri erau mai sprinteni, căci ei încă nu-şi pierduseră puterile.

5. Trădătorul

Soarele se lăsase la asfinţit. Lumini începură să sclipească în sat. Luntraşii se retraseseră prin ceainării. Corabia stătea la ţărm, tăcută şi singuratică.

Deodată, o vie agitaţie se produse pe bordul ei.

De unde apăruseră, oare, toţi oamenii aceştia? Se târau dedesubtul fânului, care era adunat în grămezi mari pe bordul corabiei; se iveau din micuţele cabine şi din deschiderile care duceau în interiorul vasului.

Ca nişte năluci, pline de mister, lucrau cu înfrigurare. Se auzea zornăit de fiare. Glasuri răguşite, enervate, îşi şopteau cuvinte întretăiate.

În mijlocul tuturor stătea mândru, un bărbat înalt, lat în spete. Dădea porunci scurte, care erau îndeplinite numaidecât.

Noaptea era întunecoasă şi tainică. Din când în când, lumini licăreau ici şi colo, pe corabie, apoi întunericul devenea din nou de nepătruns.

Nataşa mai stătea încă la fereastră, privind în vale, cu ochii îndureraţi. Nevinovata prinţesă urmărise scena cu nepăsare.

Ea nu băgă de seamă nici că Saşa, bătrâna cameristă, coborâse grăbită spre sat. Fosta doică se depărtase pe nesimţite.

După puţin timp, Saşa ajunse în dreptul corabiei. Un paznic stătea pe marginea vasului şi cânta un cântec rusesc, acompaniindu-se cu balalaica. Saşa se apropie.

— Unde este el? întrebă ea, încetişor.

— Dincolo, în ceainărie.

— Îţi mulţumesc, frate.

— N-ai pentru ce, matuşca.

Bătrâna porni mai departe. Câteva minute după aceea, se afla înaintea unei căsuţe dărăpănate. Voi să intre înăuntru, dar auzind

glasuri, se opri şi trase cu urechea.

Căsuţa avea numai două încăperi, care dădeau una într-alta. Deasupra vetrei atârna un cazan, în care fierbea mâncarea.

Într-o adâncitură a zidului, peste vatră, era un loc pentru dormit Aici se afla o femeie, cu părul alb ca zăpada. Bătrâna se ridicase în capul oaselor.

Era Anuşca Verodin, sora Saşei. Biata femeie pierduse lumina ochilor. Totuşi, din pricina înţelepciunii sale, se bucura în sat de o cinstire deosebită. Toţi veneau să-l ceară sfatul, când erau la impas.

O fată blondă, uimitor de frumoasă, stătea pe laviţa de lângă vatră. Era nepoata Anuşcăi, singurul copil al răposatei sale surori.

Mulţi oameni bogaţi ceruseră mâna Irinei, dar tânăra nu luase încă nicio hotărâre. Până acum refuzase pe toţi. Chiar bărbatul care şedea în această clipă lângă dânsa, lăsa să se vadă foarte lămurit că-şi pusese ochii pe frumoasa fată.

Era bine îmbrăcat, purta inele preţioase şi, după chipul său, se vedea că e foarte încrezut; avea cam vreo treizeci de ani.

Faţa-i era buhavă şi când râdea, ochii-i dispăreau aproape, îndărătul grămăjoarelor de grăsime din jurul lor.

Mişka Milevici era fiul starostelui, care trecea drept cel mai bogat om din tot ţinutul.

Mulţi părinţi ar fi fost bucuroşi să-l poată avea de ginere, dar el nu voia să se însoare cu nimeni alta decât cu frumoasa Irina. Oricând îi îngăduia timpul, Mişka se ducea în căsuţa oarbei, ca să mai stea de vorbă cu Irina şi s-o privească plin de dragoste.

Până acum fiul starostelui se ţinuse în rezervă. În această zi, însă, se hotărâse să vorbească cu Anuşca şi să-i ceară mâna nepoatei sale.

Irina îl ascultase cu teamă, dar şi înveselită, în acelaşi timp. Bunica ei dormea. Tânăra clătină capul.

— Nu te obosi în zadar, Mişka Milevici, zise ea. Oricât mă onorează propunerea dumitale, trebuie s-o resping totuşi.

Mişka deschise ochii cât putu de mari. Nu se aşteptase la una ca asta. Dacă până acum mai şovăise să ceară mâna Irinei, era numai din pricină că se mai îndoise dacă tânăra era demnă să devină soţia lui.

În cele din urmă, se convinsese de aceasta; şi, când colo, Irina nici nu voia să audă de aşa ceva.

Între timp, Anuşca se trezise. Bătrâna fusese martoră la declaraţia de dragoste.

— Ai auzit, doar, că Irina nu vrea să-ţi primească propunerea, zise ea, ridicându-se pe jumătate în culcuşul ei. Aşadar, lasă-mi fata în pace.

— Aha, pe semne că vrei să vină să ţi-o ceară vreun bărbat dintr-o familie princiară! zise el, cuprins de furie.

— Pleacă, şi lasă-mi fata în pace! strigă din nou bătrâna, mânioasă.

Pretendentul refuzat se ridică. Îşi luă căciula şi o îndesă pe capul acoperit cu păr des şi aspru.

— Vasăzică, mă alungaţi? Bine, dar socot c-o să vă căiţi amarnic. Haha, bănuiam eu pe cine aşteaptă Irina, dar nu voiam să cred. Boris, fiul dumitale adoptiv, i-a sucit mintea. Dar poate să-l aştepte mult şi bine; Boris trebuie să petreacă de minune în ocna unde va zăcea toată viaţa.

— Ieşi afară! strigă Anuşca. Şi să nu te mai prind în casa mea!

— Da, mă duc, răspunse cu dispreţ fiul starostelui. Dar o să regretaţi amar că v-aţi purtat astfel eu Mişka Milevici.

Părăsi în grabă căsuţa şi nu zări făptura întunecată care se lipise de zid. Înaintă cu paşi şovăitori, prin beznă. Inima-i era cuprinsă de ură, furie şi dorinţă de răzbunare. Nu se mai recunoştea pe el însuşi.

Deodată, auzi îndărătul său scârţâitul uşii. Se întoarse repede şi văzu, în lumină, făptura bătrânei Saşa.

— Ce caută aici în sat bătrâna cameristă din castel? se întrebă Mişka Milevici.

Se îndreptă încetişor spre căsuţă şi, cu răsuflarea întretăiată, ascultă la uşă.

— Bună seara, îngeraşule, zise Saşa, adresându-se frumoasei fete şi sărutând-o pe amândoi obrajii.

Apoi, ridică privirea spre culcuşul oarbei.

— Ei, cum îţi mai merge, Anuşca?

— Bună seara, Saşa, răspunse bătrâna, oftând. Ia, fiecare cu necazurile lui…

— Ce necazuri? cercetă Saşa, curioasă, aţintind asupra Irinei o privire iscoditoare.

Tânăra se înroşi şi plecă ochii.

— Fiul starostelui a fost aici, urmă Anuşca. A venit să-mi ceară mâna Irinei.

Saşa izbucni într-un râs cu hohote.

— Aşadar, vrea să te ia de soţie, scumpa mea? zise ea, apoi, mângâind faţa delicată a Irinei. Un broscoi ca ăsta şi-a pus ochii pe păpuşica noastră? Bine i-aţi făcut că l-aţi dat afară.

Bătrâna cameristă se uită cercetător în jurul el, ca şi cum s-ar fi temut să n-o audă cineva, apoi urmă:

— Ştiţi că el e aici?

Oarba se ridică şi mai mult în culcuşul el. Irina, însă, scoase un strigăt de bucurie şi se aruncă la pieptul Saşei. Ochii ei străluceau de fericire.

— Vine Boris? murmură ea, cu aprindere. Aşadar, se adevereşte zvonul că a fugit din Siberia… Nici nu-mi venea să cred…

— Bunul Dumnezeu mai veghează asupra noastră, zise Anuşca, cu solemnitate. Cât o fi pătimit, sărmanul meu băiat!… Dar unde e? urmă

oarba, îndreptând spre Saşa ochii-i lipsiţi de strălucire.

— Am auzit că, acum, e în ceainărie. S-au adus şi arme. Am venit aici ca să vă previn. Prinţul Nicolai Potcikev şi-a anunţat sosirea. Poate să pice dintr-un moment într-altul. E în fruntea câtorva regimente cu care vrea să facă nevătămători pe răzvrătiţi. Sus, la castel, va avea loc, în curând, nunta. Prinţul vrea să ducă la altar pe sărmana mea porumbiţă.

— Ah, trebuie să-l prevenim pe Boris, strigă bătrâna, cuprinsă de spaimă. Dacă izbutesc să-l prindă, e pierdut. Irina, du-te repede la ceainărie, cheamă-l afară şi spune-i totul. Trebuie să fugă cât mai grabnic.

Mişka Milevici trăsese cu urechea. Ce-i drept, nu desluşise totul, dar auzise destul ca să-şi dea seama despre ce era vorba. În ochii săi mici, se aprinse o strălucire de triumf. Aşadar, răzbunarea nu mai era departe. Fiul starostelui îşi frecă mâinile, cuprins de o bucurie diabolică.

Irina tocmai voia să-şi pună o broboadă, pentru ca să ducă la îndeplinire porunca bătrânei, când strigăte puternice se auziră de afară. Un glas bărbătesc răcnea din răsputeri.

Cele trei femei se înspăimântară de moarte.

— Ce să fie asta? întrebă Irina, pălind. Nu s-a auzit vocea lui Mişka Milevici?

— Şi vocea lui Boris al meu… adăugă bătrâna, tremurând. Boris, fiule, unde eşti? strigă oarba, cu însufleţire, întinzând braţele. Fiul meu, copilul meu…

Afară mai răsună un strigăt puternic, apoi uşa fu deschisă cu violenţă.

Un tânăr energic şi bine făcut se ivi în prag. Chipul său aspru, bărbătesc, învinsese repede mânia. Tânărul se repezi spre frumoasa fată şi o cuprinse în braţe.

— Boris, ce fericită sunt că eşti iar aici! murmură Irina, cuprinsă de tulburare. Frăţioare, cât am suferit de grija ta!

Bărbatul se smulse din îmbrăţişare şi, din doi paşi fu lângă vatră. Cuprinse, între mâinile sale vânjoase, capul bătrânei şi o sărută pe gură şi obraji.

Apoi, salută cu căldură pe Saşa.

— N-am mult timp, zise el, repede. Trebuie să pornim în susul fluviului. Răscoala e pregătită pretutindeni. Flacăra revoltei trebuie să izbucnească dintr-odată… Nu va trece mult timp şi năzuinţele noastre se vor înfăptui…

Tânărul ridicase braţul; ochii săi albaştri scânteiau de însufleţire.

— Saşa a venit încoace, ca să te prevină pe tine şi pe ceilalţi, zise bătrâna, îngrijorată. Prinţul Potcikev e în drum spre noi şi aduce cu el mulţi soldaţi.

— Prinţul Potcikev? strigă Boris. Mai am o socoteala cu el. Trebuie să-şi primească răsplata pentru suferinţele ce le-am îndurat în Siberia.

— Pentru numele lui Dumnezeu, se rugă Irina, tremurând, fugi, Boris, fugi, ca nu cumva să te prindă călăii. Ar fi îngrozitor să cazi din nou în ghearele lor.

— Linişteşte-te, surioară, zise Boris, drăgăstos, mângâind-o pe păr. Nu le va fi atât de uşor să pună mâna pe mine. Am luat destule măsuri de siguranţă. Nimeni nu bănuieşte că vasul nostru are un conţinut atât de preţios. Vom trece pe dinaintea lor, cântând ariile luntraşilor de pe Volga.

— Ia spune, Boris, întrebă Saşa, nu era glasul lui Mişka Milevici, acela care s-a auzit înainte afară?

Tânărul clătină capul în semn de încuviinţare.

— L-am prins trăgând cu urechea la uşă. L-am cam zgâlţâit niţel şi socot că nu s-a simţit tocmai bine. Dă târcoale pe aici ca o pasăre de pradă. E un om respingător. Cred că şi-a pus ochii pe tine, Irina, frumoasa mea surioară.

Tânăra fată se îmbujoră şi-şi plecă privirile. O teamă nelămurită se născuse în inima ei. Boris era fiul adoptiv al Anuşcăi. Irina o ştia; dar mai ştia că dorinţa cea mai arzătoarei a bătrânei era ca nepoata ei să devină soţia lui Boris.

Saşa îşi luă rămas bun, căci trebuia să plece.

— Prinţesa va băga de seamă lipsa mea, zise ea. Ah, sărmana porumbiţă! Nu-l iubeşte pe prinţ şi, totuşi, într-una din zilele următoare trebuie să se căsătorească cu el. Poate chiar mâine…

Tânărul se încruntă. Icoane din trecut i se perindau prin minte. Se vedea în Petersburg, cum o scăpase pe Nataşa de bandiţi. Mai simţea şi acum lovitura pe care i-o dăduse prinţul acela mândru, şi din pricina căruia fusese exilat în Siberia.

Saşa părăsi căsuţa şi porni grăbită prin satul învăluit în beznă.

Boris Verodin îşi trecu mâna peste frunte ca şi cum ar fi vrut să-şi alunge gândurile ce-l frământau. Un suspin adânc ieşi din pieptul său larg. Viaţa lui era închinată numai patriei, el n-avea timp să se sinchisească de femei.

Şi cu toate astea, prinţesa Nataşa îi încătuşase gândurile.

Tânărul se trezi din visarea sa. Irina devenise o fecioară minunată. În vinele lor nu curgea acelaşi sânge. Frumoasa fată îl iubea, dar nicidecum cu o dragoste frăţească.

Boris Verodin fu cuprins de griji. Îi luă capul şi o sărută pe frunte, cu toate că ea îi oferise buzele.

Deodată, uşa fu îmbrâncită cu violenţă. Se văzură baionete sclipind; un glas strigă:

— În numele guvernului, Boris Verodin, eşti arestat.

Cele două femei scoaseră un ţipăt; tânărul se depărtă de Irina, şi

din pieptul său izbucni un răcnet de furie.

6. Fuga

O trupă de soldaţi se ivi din bezna ce învăluia malul Volgăi.

În fruntea ei călărea, tăcut, un ofiţer înalt, ale cărui priviri se îndreptau din când în când spre castelul prinţului Gogineff.

Era prinţul Nicolai Potcikev, care pornise înainte spre a-şi îmbrăţişa logodnica. N-avea timp de pierdut Îi rămăseseră doar câteva zile pentru a se putea căsători cu Nataşa. Revoluţia fusese încununată de izbândă, dar ţăranii nu se potoliseră, căci nu trăseseră niciun folos. Se ştia că noii stăpânitori păstraseră aceeaşi tactică de guvernare.

Răscoala pâlpâia pretutindeni. Prinţul Potcikev primise misiunea să elibereze din mâinile răzvrătiţilor satele de pe malul Volgăi, până la un punct anumit.

Regimentele sale îl urmau la o jumătate zi de drum. Doi tineri ofiţeri călăreau îndărătul lui.

Deodată, o făptură se desprinse din întuneric. Un glas răguşit întrebă cine e conducătorul trupei. Unul din ofiţeri aprinse lanterna. În faţa lor se ivi o faţă buhavă, în care străluceau doi ochi mici de calmuc.

— Ce vrea omul? întrebă prinţul Potcikev, întorcându-se.

— Sunt un credincios al guvernului şi am venit să vă previn, zise Mişka Milevici, fiul starostelui.

— Vorbeşte! porunci prinţul.

— Revoluţionarii sunt colo, în sat, răspunse Mişka. Au venit cu o corabie în care probabil că se găsesc multe arme. Am tras cu urechea la o convorbire pe care unul din ei – un criminal căutat de multă vreme şi care a fugit din Siberia – a avut-o cu rudele sale. Veţi face o captură bună, dacă puneţi mâna pe el. Cei mai mulţi sunt adunaţi în ceainăria din mijlocul satului. Căsuţa Anuşcăi Verodin nu e departe de acolo. Am să v-o arăt. Ocnaşul se numeşte Boris Verodin şi e un om foarte primejdios.

Prinţul Potcikev tresări.

— Boris Verodin? întrebă el, ca şi cum n-ar fi auzit bine.

Rămase pe gânduri. Deodată se făcu lumină în mintea lui. Îşi aminti de întâmplarea care avusese loc, în urmă cu doi ani, înaintea palatului de iarnă din Petersburg.

Ura, mânia şi dorinţa de răzbunare îi schimonosiră chipul.

Începu să râdă cu răutate, apoi dădu o poruncă. Cei doi ofiţeri primiră misiunea să pornească în fruntea trupei, alcătuită din vreo sută de oameni şi să ocupe ceainăria.

După aceea, Boris Verodin trebuia arestat în casa mamei sale.

Prinţul apucă pe drumul ce ducea la castel, iar trupa se îndreptă

spre sat sub conducerea trădătorului.

— Casa de colo, îndărătul căreia se află hambarul acela mare, e ceainăria, zise fiul starostelui, arătând spre o clădire cufundată în liniște, ca și celelalte case din sat.

Unul din ofițeri dădu poruncile trebuincioase. Clădirea fu împresurată fără zgomot.

— Și care-i casa unde se ține Boris Verodin? întrebă celălalt ofițer, adresându-se trădătorului.

— Vă conduc eu acolo, răspunse Mișka Milevici.

Ticălosul voia să fie de față la arestarea rivalului său. Păși, fără să facă zgomot, pe șoseaua prăfuită. Erau vreo doisprezece soldați – atâția cât credeau că e nevoie pentru arestarea lui Boris Verodin.

— Mai e mult până acolo? întrebă ofițerul.

Glasul său suna disprețuitor, acest tânăr oștean trebuia să-și facă datoria, totuși simțea pentru trădător un dispreț fără margini.

— Am ajuns, gâfâi Mișka Milevici, ducându-și degetul între gât și guler, care i se părea prea strâmt.

Fiul starostelui de abia mai răsufla. Genunchii îi tremurau.

Ofițerul scoase sabia din teacă, soldații îl urmară fără zgomot. Trădătorul stătea rezemat de zidul casei de peste drum. Nu trebuia să fie văzut cu nici un chip.

Ușa fu deschisă cu violență și înaintea soldaților se înfățișă o duioasă scenă de familie.

Boris Verodin o împinse pe Irina în lături. Își încrucișă pe piept brațele-i vânjoase rămânând nemișcat, cu privirea ațintită înainte. Ochii săi scăpărau. Se vedea că se gândește la un mijloc de fugă; că, neținând seamă de situația lui deznădăjduită, chibzuia cum să scape.

Deodată se întoarse. Cu o săritură ajunse la ușa care lega cele două încăperi, o deschise și dispăru în aceeași clipă.

Irina scoase un strigăt; bătrâna începu să se roage. Soldații pătrunseră în casă, se năpustiră spre ușă și începură s-o izbească cu paturile puștilor.

Dar ușa era zăvorâtă.

— Predă-te, Boris Verodin! strigă ofițerul, amenințător, dar nu se auzi decât un zăngănit care venea, desigur, de la fereastra încăperii.

— Scapă! răcni ofițerul. După cât se pare, a fugit pe fereastră.

Soldații se năpustiră afară. Nu văzură nimic, însă; se auzi doar un zgomot, ca și cum cineva s-ar fi depărtat repede, răsuflând din greu.

— Foc! porunci ofițerul.

O salvă răsună în tăcerea nopții.

Ceilalți soldați, care împresuraseră ceainăria, auziră detunăturile și socotiră ca acesta era semnalul atacului. Ușile fură sfărâmate și soldații pătrunseră înăuntru.

Dar nu găsiră decât pe proprietar, buimăcit de somn, și familia lui,

care fusese cuprinsă de groază.

— Nu minţi, câine, răzvrătiţii sunt aici, se răsti ofiţerul, văzând că omul susţine că nu ştie nimic. Perchiziţionaţi casa! se adresă soldaţilor.

Aceştia cercetară ceainăria din pivniţă până-n pod, dar nu descoperiră nimic.

— Individul ne-a păcălit, murmură ofiţerul cu ciudă. Tot planul nostru a căzut în baltă. Poate că e un revoluţionar, care a vrut să ne inducă în eroare.

Îndărătul clădirii se afla un hambar mare. Şi acesta fu cercetat, dar în zadar. În cele din urmă, soldaţii fură nevoiţi să se retragă fără niciun rezultat.

În acest timp, Boris Verodin alerga din răsputeri pe şosea. Dacă izbutea să ajungă la corabie, era salvat.

Altminteri nu mai era nicio scăpare căci, fără îndoială, soldaţii aveau să cerceteze împrejurimile, tăindu-i orice mijloc de fugă.

La cotitura şoselei, rămase locului o clipă, ca să mai răsufle. Deodată un glas îi ajunse la ureche.

— Trebuie să treacă pe aici, nu ne mai poate scăpa, zise cineva.

Boris recunoscu glasul. Era al lui Mişka Milevici.

Ochii urmăritului scăpărară ameninţător. Aşadar, individul acesta dezgustător îi condusese pe soldaţi?

Dar Boris n-avea timp să mai stea la gânduri. O luă la fugă înapoi şi coti pe un drum lăturalnic. Împuşcături răsunau îndărătul său. Câteva făpturi se iviră pe malul fluviului. Erau soldaţi – desluşi uniformele lor la lumina lunii care apăruse dintre nori.

Aşadar, drumul îi era tăiat şi în această parte. Tânărul privi în jurul său, ca un vânat hărţuit. Călăii se apropiau şi din direcţia opusă. Fusese zărit. Atunci o apucă spre stânga, sări într-un şanţ şi-şi continuă fuga.

Când, după câtva timp, fu nevoit să părăsească şanţul, soldaţii rămăseseră în urmă.

Tânărul îşi dădu seama – prea târziu, însă – că se afla pe drumul ce ducea la castel. Acum nu mai putea să se întoarcă, deoarece soldaţii erau în urma lui. Din când în când răsuna câte o detunătură de armă.

Boris se apropia de castel tot mai mult. Văzu lumină la câteva ferestre. Intrarea castelului era viu luminată, dar nu se zărea niciun om. Tânărul alergă înainte, păşind în curtea castelului.

Strigătele soldaţilor treziră pe locatari. O fereastră se deschise şi prinţul Gogineff privi în noapte. În spatele lui se afla viitorul său ginere.

Urmăritul căuta un drum pe unde să poată scăpa, dar se rătăci în curte. În timp ce soldaţii ajunseseră la intrarea castelului şi dădeau lămuriri prinţului, Boris Verodin descoperi o uşă. Apăsă pe clanţă –

uşa nu era încuiată.

Istovit, tânărul se rezemă o clipă de perete. Dar urmăritorii se şi iviră în apropiere. Revoluţionarul închise uşa în urma lui şi împinse zăvorul.

Apoi, începu să urce încetişor treptele scării de serviciu. Trase cu urechea la zgomotele de afară şi auzi fiecare cuvânt care se rostea.

Urmăritorii bănuiau că se furişase în castel. Boris coti într-un coridor îngust. Privirile i se rotiră în jur. Paşi răsunau în urma sa. Putea fi descoperit dintr-un moment într-altul.

Deodată zări o uşă. Fără să mai stea la gânduri, o deschise brusc. Păşi înăuntru şi împinse zăvorul.

— Aici trebuie să fie; nu e niciun minut de când l-am văzut, auzi el glasul unui servitor.

Cineva bătu cu pumnul în uşă. Era prinţul Gogineff.

— Nataşa, deschide, eşti în primejdiei strigă prinţul.

În pragul camerei alăturate stătea, în picioare, o femeie de o frumuseţe neasemuită. Nataşa era pe jumătate dezbrăcată. Tocmai îşi făcuse toaleta de noapte. Părul el negru o învăluia ca o mantie.

Boris Verodin se înclină înaintea prinţesei.

— Nu ştiam că locuiţi aici… Vă rog să mă iertaţi… voi părăsi încăperea, zise el.

Nataşa se reculese repede.

Afară, tatăl ei, îndemnat de prinţul Nicolai, cerea să i se deschidă. Cei doi bărbaţi deveneau din ce în ce mai nerăbdători.

— Urmează-mă, şopti prinţesa, cu glas rugător. Vino repede înăuntru… altminteri vei fi prins.

Boris Verodin mai şovăi o clipă, dar în cele din urmă văzu că n-are încotro, căci dacă era găsit aici, o bănuială îngrozitoare ar fi căzut asupra prinţesei.

Tânărul se apropie de draperie. O lumină roşietică învăluia patul Nataşei. Frumoasa fată îl trase înăuntru şi-l împinse într-un colţ al încăperii.

Apoi, ieşi afară, străbătu iatacul şi descuie uşa. Prinţul Gogineff şi viitorul său ginere dădură buzna înăuntru.

7. Jertfa fecioarei

Albă ca varul, stătea Nataşa înaintea celor doi bărbaţi. Îşi strânsese în grabă, la gât, cămaşa cu broderii, care îi acoperea pieptul numai pe jumătate. Cu o sforţare nespusă, frumoasa fată încercă să-şi ascundă tulburarea de care era stăpânită. Pe buze îi încolţi chiar un zâmbet, în timp ce inima-i bătea năvalnic, gata să-i spargă pieptul.

Privirea plină de patimă a prinţului Potcikev o făcu să se înfioare. Însă teama pentru viaţa lui Boris Verodin alungă, pentru câteva clipe,

durerea nemărginită ce-i sfâşia inima.

— Ce căutaţi aici? întrebă ea, plină de demnitate.

Prinţul Potcikev, căruia îi fusese adresată întrebarea, vru să răspundă cu asprime, dar se reţinu la timp. Trebuia să fie prevăzător, aşa că tăcu. Făcu doar o plecăciune şi-şi aţinti din nou privirile asupra ei.

Tatăl Nataşei, în schimb, răspunse în locul său:

— Copila mea, un om foarte primejdios se află în castel. A fost văzut în apropierea uşii tale. Aşadar, nu e cu neputinţă să se fi ascuns într-una din încăperi.

Tânăra clătină capul.

— Liniştеşte-te, tată! zise ea, calmă. Îmi făceam tocmai toaleta de noapte. Încăperile mele erau încuiate pe dinăuntru, astfel că nu putea să se strecoare nimeni în vreuna din ele.

Deodată, strigăte puternice se auziră dinspre parter.

— Ajutor… Ajutor… hoţii… asasinii! răcnea un glas deznădăjduit.

— E vocea Saşei, murmură prinţesa, înspăimântată.

— Vino, dragul meu Nicolai, zise repede prinţul Gogineff, apucând de braţ pe viitorul său ginere şi trăgându-l după sine. Dacă nu mă înşel, individul acesta primejdios s-a strecurat adineauri pe undeva, prin parter.

Strigătul de ajutor răsună din nou. Prinţul Potcikev se desprinsese din mâna viitorului său socru. Rămase o clipă lângă Nataşa, sorbind-o cu priviri aprinse de dorinţă.

— Încă o zi mă vei mai înfrunta, scumpă Nataşa… doar o singură zi, gâfâi el.

Tânăra se retrase, îngrozită. Un nor străbătu trupul ei gingaş de fecioară.

— N-am să-ţi aparţin niciodată, prinţe Potcikev, răspunse ea încet, dar cu o hotărâre care ascundea ceva neliniştitor. Niciodată… Ia aminte!

Bătrânul prinţ, care se şi afla în prag, se mai întoarse o dată. Nu auzise nimic din convorbirea celor doi. Dar nici nu era curios să ştie ce-şi spuseseră.

— Vino, Nicolai! îl zori el pe fostul favorit al Ţarului. Hai să-l căutăm. Individul nu trebuie să părăsească viu castelul.

Prinţul Potcikev izbucni într-un râs triumfător.

— Mâine vei fi a mea, porumbiţo, repetă el. Aş vrea să-l văd şi eu pe acela care ar fi în stare să-mi tăgăduiască drepturile asupra ta.

Se întoarse şi porni în urma viitorului său socru, căci strigătul bătrânei se auzi iarăşi. Cobori că în grabă treptele, în timp ce Nataşa încuie uşa după ei. Apoi, ea rămase nemişcată, trăgând cu urechea la zgomotul făcut de oamenii care se îndepărtau. Auzi încă multă vreme strigătele şi tropăitul lor. Se părea că toată servitorimea castelului

fusese pusă pe picioare. Soldaţii erau şi ei în căutarea revoluţionarului.

În cele din urmă se făcu linişte; doar ici-colo se mai auzea zgomotul unei uşi trântite. Larma se depărta de castel din ce în ce mai mult. Urmăritorii se încredinţaseră, probabil, că îndrăzneţul fugar izbutise să părăsească clădirea.

Nataşa se rezemă de perete şi-şi apăsă mâinile pe pieptu-i care tresălta cu putere. Genunchii îi tremurau.

Dar tânăra prinţesă îşi adună tot curajul. Strălucirea ochilor ei o făcea şi mai frumoasă. O dragoste nesfârşită şi o dorinţă aprinsă se răsfrângeau din privirile sale.

— Boris! murmură ea, cu patimă.

O tainică fericire făcea ca glasul să-i tremure. Închise ochii şi încercă zadarnic să-şi potolească bătăile năvalnice ale inimii.

Un zgomot uşor o făcu să tresară, apoi îşi îndreptă privirile spre intrarea din dormitor. Îndărătul draperiei stătea, cu braţele încrucişate pe piept, Boris Verodin, luntraşul de pe Volga.

Nataşa nu se mişcă. Astfel rămaseră cei doi faţă-n faţă, timp de câteva minute.

Boris Verodin rupse tăcerea.

— Acum suntem chit, prinţesă, zise el, mândru şi întunecat. Am avut odată prilejul să vă salvez viaţa şi am ispăşit greu fapta mea. Astăzi v-aţi plătit datoria. Lăsaţi-mă să plec, căci nu mai are niciun rost să rămân în castel. Nu vreau să vă mai primejduiesc în zadar şi, apoi, sunt aşteptat jos, în sat. Fraţii mei, luntraşii de pe Volga, au nevoie de mine. Rămâneţi cu bine, prinţesă!

Tânărul păşi spre uşă. În această clipă, Nataşa se trezi din amorţire.

— Nu… nu trebuie să pleci… căci ai cădea în mâinile soldaţilor sau ale servitorilor, bâigui ea. Îţi pui viaţa în joc.

Boris Verodin clătină capul. Trupul său luă o ţinută şi mai mândră.

— Nu e prima dată când îmi primejduiesc viaţa, răspunse el cu amărăciune. În Siberia am fost pus de zeci de ori în situaţii când puteam să-mi pierd capul. Dacă aţi şti cum m-am jucat cu viaţa! M-au urmărit ca nişte lupi, care, în nopţile geroase, dau târcoale colibelor siberiene.

— Totuşi, te rog să rămâi, îl rugă Nataşa, chinuită de teamă, ridicând mâinile, implorator. N-aş mai putea trăi dacă aş şti că din vina mea ai căzut în mâinile călăilor. Vrei să mor, Boris Verodin?

Revoluţionarul tresări. Privirile i se aprinseră. Nataşa se făcuse roşie ca focul şi plecase ochii în pământ. Braţele îi atârnau moi, de-a lungul trupului.

O ciudată schimbare se produse în sufletul lui Boris Verodin.

Prinţesa îi rostise numele, ea nu-l uitase. Aşadar, clipa răzbunării sosise. Putea, deci, să se răzbune împotriva omului care îl împinsese în prăpastia pierzaniei. Cine ar fi fost în stare să-l împiedece să culeagă

această floare rară? Cine l-ar fi putut opri să-i soarbă farmecul neprihănirii?

Şi merita, oare, să fie cruţat omul acela desfrânat? Merita prinţul Potcikev altă soartă? Nu-şi trăise el viaţa din plin, nu iubise de ajuns? Câte fete nevinovate nu fuseseră ademenite de dânsul! Umblau multe zvonuri despre nobilul acesta dornic de putere, care ştiuse să-şi asigure situaţia ba să şi-o îmbunătăţească chiar, şi după prăbuşirea regimului ţarist.

Boris Verodin îşi aţinti privirea asupra prinţesei. Ar fi fost un netot, dacă lăsa să-i scape prilejul. Frumuseţea Nataşei îl făcea să se înfioare.

Dar nu trebuia să se lase doborât. Craiul acela n-avea decât să se bucure de farmecele Nataşei. Mai târziu, când va fi înaintea lui şi-l va privi în faţă, îi va cere socoteală pentru suferinţele pricinuite.

— Lăsaţi-mă să plec, zise el, cu asprime.

— Vrei să mă omori? întrebă prinţesa, cu ton mustrător.

Tânărul o privi iarăşi. Un fior îi străbătu trupul. Până acum îşi închipuise că trăia numai pentru a-şi vedea înfăptuit idealul: eliberarea tovarăşilor săi din jugul asupritor. Şi acum?

O iubea pe această fată încântătoare, o adora. Toate sforţările sale fură de prisos, – situaţia i se limpezi în minte. Îşi dădu seama dintr-odată, că icoana ei trăise mereu în inima lui. Că numai dânsa fusese mângâierea sa, când muncise în mina de plumb alături de lepădăturile societăţii, când cnuturile zbirilor lăsau dungi vinete pe spatele ocnaşilor şi când înjurături murdare le răpeau ultima rămăşiţă de demnitate.

— Eşti în stare să faci una ca asta, Boris Verodin? întrebă prinţesa din nou.

Glasul ei părea că vine de la mare depărtare.

— De ce… de ce îmi spui asta? strigă el, luptând încă cu sine însuşi..

— Pentru că… te iubesc… Boris Verodin!

Tânărul văzu că frumoasa fată tremura din tot trupul. Pieptul ei tresălta puternic. Capul i se plecă încetişor, cu umilinţă. Părul negru, strălucitor îi căzu pe frunte.

Boris nu se mai putu stăpâni. Se năpusti spre dânsa, o cuprinse în braţele-i vânjoase şi buzele lui se apăsară pe ale ei.

Un zâmbet de fericire se ivi pe chipul Nataşei. Frumoasa fată îşi trecu braţele pe după gâtul iubitului şi sorbi de pe buzele lui sărutări fierbinţi. Totul părea că dispăruse din jurul ei.

În acea noapte, prinţesa Nataşa de Gogineff se dărui toată lui Boris Verodin, luntraşul de pe Volga.

8. Răsplata trădării

Castelanul şi viitorul sau ginere coborâseră treptele, într-o goană nebună.

Jos o găsiră pe Saşa, în jurul căreia se adunase un grup mare, format din soldaţi şi servitori.

Bătrâna suspina, îngâna cuvinte nedesluşite şi, din când în când, un strigăt izbucnea din pieptul ei.

— Ce s-a întâmplat? întrebă, cu asprime, prinţul Potcikev. Ce înseamnă larma asta?

Unul dintre ofiţeri, care preluase comanda trupei, raportă:

— Femeia susţine că ar fi văzut aici pe fugar. După cum spune dansa, ticălosul ar fi ameninţat-o cu un cuţit; apoi a dispărut în coridorul acesta.

— Când s-a întâmplat asta, Saşa? întrebă castelanul.

— Acum vreo două minute, bâigui bătrâna, împreunând mâinile.

— Repede, o patrulă puternică acolo! porunci prinţul Gogineff, arătând spre intrarea castelului. Alţi soldaţi să ocupe partea dindărăt a clădirii. Poate că individul a izbutit să ajungă în curte, sărind pe fereastră.

Soldaţii se depărtară în cea mai mare grabă. Servitorii, înarmaţi cu revolvere, cercetară camerele de la parterul clădirii. Ajunseră, astfel, într-o încăpere a cărei fereastră era deschisă. Nu mai încăpea îndoială că primejdiosul individ fugise pe aici.

Prinţul Potcikev şi viitorul său socru abia izbuteau să-şi stăpânească furia ce-i cuprinsese.

— Nu poate să fie departe! strigă prinţul Nicolai.

Se năpusti afară, unde văzu pe soldaţi cercetând pământul. Fostul favorit al Ţarului se apropie de ofiţer şi-i dădu instrucţiunile trebuincioase. Era acelaşi ofiţer care încercase să-l aresteze pe Boris Verodin în căsuţa din sat, fără să izbutească, însă.

Trupa coborî poteca ce ducea în vale. Prinţul se înapoie la castel şi se retrase, împreună cu Gogineff, în biroul acestuia. Servitorii aduseră vin şi, după puţin timp, alcoolul risipi proasta dispoziţie a celor doi nobili.

După câteva ore, ofiţerul se ivi din nou. Era foarte posomorât.

Atât prinţul Potcikev cât şi castelanul aveau chipul aprins de băutură. Privirile lor se îndreptară spre ofiţer.

— Ce se aude? întrebă Potcikev. Aţi pus mâna pe el? Ah, aş vrea ca mâine dis-de-dimineaţă trupul lui să se legene, spânzurat de streaşină casei ăsteia. Am primit ordin să nu fac multă vorbă cu nespălaţii ăştia. Trebuie să dăm o pildă celorlalţi.

Ofiţerul înălţă din umeri.

— Din nenorocire n-am avut noroc, Excelenţă! Am pătruns din nou în sat. Jos, la răscrucea potecii care porneşte de la castel, am postat o patrulă formată din şase oameni. Însă, niciunul din soldaţi n-a văzut

trecând vreo persoană suspectă.

O înjurătură scăpă de pe buzele comandantului.

— Trăsni-i-ar Dumnezeu pe neisprăviţii ăştia! strigă el. Dau o mie de ruble aceluia care-l prinde. Înţelegi, Orineff?

Prinţul clipi din ochi, binevoitor.

— Şi, afară de asta, mai am pentru dumneata o răsplată specială. Dă-ţi osteneala să pune mâna pe ticălos şi-ţi făgăduiesc, pe cuvântul meu de onoare, că în scurt timp vei fi avansat căpitan.

Ofiţerul se înclină.

— Mă voi strădui din răsputeri, Excelentă, zise el. Dar cum rămâne cu corabia care a ancorat la ţărm?

— Ce corabie?

Cel doi nobili îşi încordară atenţia.

— Spionul, care ne-a ieşit în cale astă-noapte, ne-a destăinuit că vasul conţine arme pentru revoluţionari.

— Şi ce aţi găsit acolo?

— Deocamdată nu ne-am apropiat de corabie. Am vrut să vă aduc mai întâi totul la cunoştinţă, căci s-ar putea ca vasul să fie bine apărat. Nu voiam să-mi jertfesc oamenii în zadar.

Prinţul Potcikev sări în sus şi începu să se plimbe prin încăpere, posomorât. Apoi, se opri şi mai dădu pe gât un pahar cu vin.

În cele din urmă, se mai linişti. Se apropie de fereastră şi privi afară, spre fluviul larg şi satul învăluit în întuneric. O tăcere adâncă domnea pretutindeni. Nicio licărire nu trăda că vreun locuitor ar mai fi treaz. Dar, cu toate acestea, oamenii vegheau îndărătul ferestrelor întunecate. Îşi apăsaseră feţele de geamurile murdare şi priveau, cu ochi arzători, spre castelul viu luminat. Se ştia, doar, că Boris Verodin era urmărit fără cruţare. Poate că fusese chiar împuşcat?

Toţi îl venerau, căci el era icoana lor, era binefăcătorul năpăstuiţilor. Tânărul le făgăduise că-i va elibera din jugul asupritor, care însângera grumajii ţăranilor ruşi. Bieţii oameni nădăjduiseră că răsturnarea regimului ţarist va aduce după sine îmbunătăţirea soartei lor, dar în cele din urmă văzuseră că speranţele lor fuseseră zadarnice. Aceia care luptaseră cu înverşunare împotriva Ţarului se dovediră că sunt tot atât de răi şi hrăpăreţi ca şi vechii conducători. Din această pricină poporul era nemulţumit şi începuse să se agite, regretând vremurile ţariste.

Prinţul Potcikev ştia ce înseamnă această linişte, care domnea în sat. Era liniştea prevestitoare de furtună. Bănuia că acolo, jos, se pregătea ceva; că oamenii vegheau şi nu aşteptau decât semnalul să pornească mişcarea. Poate că tânărul ofiţer avea dreptate. Poate că era, într-adevăr, primejdios să atace corabia cu puţinii oameni de care dispunea.

Lucrul cel mai bun era să aştepte sosirea grosului trupei.

— Unde e trădătorul? întrebă el, întorcându-se spre ofiţer.

Acesta se apropie de uşă şi făcu un semn afară. Peste câteva clipe, Mişka Milevici se afla înaintea prinţului Potcikev, însoţit de doi soldaţi, care îl păziseră. Tremura vargă. Ochii săi mici, fără culoare, exprimau teama. Gândurile i se încâlceau în minte.

— Dragă tată-socrule, îl cunoşti pe omul acesta? întrebă prinţul Potcikev, în limba franceză.

— Nu prea mă sinchisesc de locuitorii satului, răspunse tatăl Nataşei, dar, dacă nu mă-nşel, tânărul este fiul starostelui.

— Aşadar, unul dintre aceia în care se poate avea încredere?

Bătrânul prinţ ridică din umeri.

— Caută să-i ghiceşti gândurile, eu nu sunt în stare s-o fac. Nu pare, însă, prea vrednic de încredere.

Prinţul Potcikev duse la gură paharul, pe care tocmai îl umpluse cu vin, şi-l goli dintr-o sorbitură.

— Cum te numeşti? întrebă el apoi, aţintind asupra trădătorului o privire sfredelitoare.

— Mişka Milevici.

— Ce e tatăl tău?

— Staroste. Socot că aceasta e de ajuns ca buna mea credinţă să nu mai fie pusă la îndoială. Sunt un credincios al guvernului.

— Hm, individul ţine azi cu guvernul, iar mâine trece, poate, de partea revoluţionarilor, zise tot în limba franceză, prinţul Potcikev, adresându-se socrului său. Aşadar, eşti un devotat al guvernului? continuă el, întorcându-se din nou spre trădător.

— Da, Excelenţă.

— Şi, mai înainte, l-ai iubit pe Ţar.

Mişka Milevici lăsă ochii în jos, încurcat. Ce putea răspunde?

— Tătucul voia binele poporului, zise el, în cele din urmă.

— Eşti şiret ca o vulpe, observă prinţul Potcikev. Dar ia spune-mi, ce te-a îndemnat să fii atât de credincios regimului actual, încât să-ţi trădezi consătenii?

— Voiam… voiam să servesc guvernul, bâigui Mişka Milevici.

Prinţul încuviinţă, satisfăcut.

— Bine, asta merită toată lauda. Acum, însă, povesteşte-mi cum ai izbutit să afli că se pune la cale o conspiraţie.

— Asta o ştie orice copil din sat, răspunse fiul starostelui.

— O ştie orice copil, dar nimeni nu se încumetă s-o spună. Trebuie să fi avut motive anumite care te-au hotărât să devii trădător…

Mişka Milevici suspină. Simţea că inima-i încetează să bată. Ştia că atât de lesne nu-şi va recăpăta el libertatea.

— Îl urăsc pe Boris Verodin, răspunse dânsul, cu mânie.

— De ce îl urăşti? cercetă prinţul mângâindu-şi barba.

— Fiindcă… fiindcă… îşi bătea joc de mine… şi mi-a răpit

logodnica.

— Aha, înţeleg, făcu împuternicitul guvernului. Boris Verodin a cules floarea pe care ai sădit-o în inima ta? Da, lucrul e într-adevăr foarte neplăcut…

Ochii prinţului se aprinseră de o strălucire ciudată. Dorinţa de răzbunare clocotea în el.

— Individul ăsta pare să aibă un noroc orb la femei, murmură el pentru sine. Şi acum, mai spune o dată ce ştii despre conspiraţie, reluă apoi.

Mişka Milevici povesti ceea ce văzuse şi auzise în casa oarbei. Când ajunse să vorbească despre Saşa, bătrâna cameristă, prinţul Gogineff şi viitorul său ginere îşi încordară atenţia.

— Ce zici de asta, tată socrule? se adresă acesta din urmă bătrânului prinţ.

Celălalt dădu din umeri.

— Ştiu că Saşa are în sat o soră, pe care o vizitează din când în când. Dar nu m-am sinchisit niciodată de acest fapt.

Prinţul Potcikev încreţi fruntea. Începu iar să se plimbe prin odaie. Tot felul de gânduri îi treceau prin minte. Nu cumva bătrâna ţinea cu locuitorii satului? Nu cumva le aducea la cunoştinţă tot ce se întâmpla în castel? Poate că înlesnise chiar fuga lui Boris Verodin?

— Mâine vei conduce pe oamenii mei în vizuina revoluţionarilor, încheie prinţul Potcikev interogatoriul.

Mişka Milevici se dădu îndărăt, cuprins de spaimă.

— Excelenţă… nu puteţi să-mi cereţi una ca asta, murmură el, pălind. Nu, nu… asta ar fi pieirea mea… Nu-i cunoaşteţi pe ţărani… Mă vor spânzura, după ce soldaţii vor părăsi satul…

Prinţul ridică din umeri. Un zâmbet viclean îi schimonosi chipul.

— La asta ar fi trebuit să te gândeşti mai înainte, prietene, zise el, cu răutate.

— Îndurare… sunt pierdut… bâigui Mişka Milevici, aruncându-se la picioarele prinţului.

Fiul starostelui se târî în genunchi şi, cuprins de disperare, ridică spre el mâinile împreunate. O spaimă de moarte era întipărită pe faţa lui buhavă.

Prinţul Potcikev făcu un gest, ca şi cum ar fi vrut să îndepărteze o gânganie supărătoare.

— Afară cu el! porunci împuternicitul guvernului. Şi dacă cumva nu te mai simţi bine aici, fiule, atunci poţi oricând intra în armată. Soldaţii duc acum o viaţă minunată. Războiul cu Polonia ameninţă să izbucnească din nou, astfel că avem nevoie de soldaţi.

Mişka Milevici fu îmbrâncit afară, căci nu voia să renunţe la încercările sale de a schimba hotărârea prinţului.

Saşa, bătrâna cameristă, îşi avea odaia peste drum de încăperile prinţesei. În seara asta, la o oră destul de târzie, se furişă prin coridoarele castelului, salută prietenos pe soldaţii care îi ieşiră în cale şi dispăru în camera ei. O mare nelinişte pusese stăpânire pe credincioasa servitoare. Trebuia să coboare în sat şi să-i prevină pe curajoşii bărbaţi care luptau pentru liberarea poporului.

Unul dintre aceştia fusese salvat de dânsa; cel puţin deocamdată, el se afla în siguranţă. Dar mai avea de trecut o piedecă foarte mare. Saşa trebuia să înlesnească lui Boris Verodin fuga din castel, să-i ajute să scape din ghearele călăilor care îl pândeau.

Bătrâna zâmbi cu răutate.

— Da, da, flăcăul e la porumbiţa mea, murmură dânsa. El răpeşte nobilului fericirea din noaptea nunţii. Aşa se cuvine, Boris Verodin! Arată-le că poţi să faci şi tu pe domnul din lumea mare. Înainte vreme, nobilii erau aceia care, adeseori, luau ţăranilor dreptul de a pătrunde în camera nupţială. Acum, lucrurile s-au schimbat.

Saşa îşi frecă mâinile-i osoase, rânjind de bucurie. În acest timp trăgea cu urechea la paşii cadenţaţi ai santinelei şi la zgomotele ce se auzeau dindărătul uşilor.

În cele din urmă se făcu linişte. Saşa întredeschise uşa cu băgate de seamă. Ochii ei de vultur scrutau întunericul ce domnea în coridor. Umbra uriaşă a soldatului, care stătea rezemat de perete, trăda, prin nemişcarea ei, că santinela aţipise.

Bătrâna încuie uşa, apoi se furişă cu paşi de pisică, de-a lungul coridorului. Voia să coboare în sat, pentru a-i preveni pe locuitori. Mişka Milevici îi trădase, dar ticălosul nu trebuia să se bucure de izbândă.

Saşa ajunse la capătul scării. Prin ferestrele mari, luna îşi trimitea razele-i argintii. Liliecii zburau pe dinaintea geamurilor. Fâlfâitul lor producea o impresie lugubră.

Răsuflând din greu, bătrâna se opri înaintea unei uşi; era aceea prin care se strecurase în castel fugarul urmărit de soldaţi.

Un aer rece îi mângâie faţa, când deschise uşa. Saşa se strecură afară şi porni pe poteca ce ducea în vale.

Nu trecu mult timp şi un glas aspru, poruncitor, îi ajunse la ureche. În acelaşi timp, o baionetă sclipi înaintea ei.

— Ce înseamnă asta? făcu ea. Ce vreţi de la mine? Sunt camerista prinţesei.

Doi soldaţi se iviră din întuneric.

— Drace, da urâtă mai e! mormăi unul din ei, după ce o privi în faţă. Pun rămăşag că e bunica diavolului!

— Ia nu vă mai bateţi joc, nătărăilor, că nu va trece multă vreme şi veţi fi şi voi tot aşa de bătrâni ca mine, strigă Saşa privind bănuitor

spre cei doi soldaţi.

Unul din aceştia era caporal. Camerista îşi frământa creierul să găsească un pretext.

— Ei, mătuşico, încotro? întrebă caporalul. După cum se vede, nu pari să ştii că…

— Haida-de! îl întrerupse ea. Se pare că nici voi nu ştiţi că eu sunt camerista prinţesei şi mă duc să iau rochia stăpânei mele. Poimâine are loc nunta. Generalul de corp de armată, prinţul Potcikev, se însoară cu nobila prinţesă, Nataşa de Gogineff. Şi acum lăsaţi-mă să plec căci mă grăbesc. În orice caz o să-mi vină destul de greu să abat de pe capetele voastre mărginite, pedeapsa ce v-ar aştepta dacă nobilul logodnic ar afla că v-aţi încumetat să mă împiedecaţi să-mi îndeplinesc misiunea.

— Îţi merge gura ca o moară, zise caporalul. Hai, şterge-o de aici cât mai repede! Însă vezi de nu ne uita la nuntă şi poartă de grijă să ne ospătăm şi noi. Ţine minte că eu, caporalul Dimitriev, mă dau în vânt pentru o înghiţitură de votcă.

Râsetele celor doi soldaţi mai răsunară în urechile bătrânei, până ce aceasta ajunse la poalele colinei. Şi aici fu întâmpinată de o patrulă alcătuită din şase oameni, care nu voiră s-o lase să treacă.

Bătrâna istorisi, însă, aceeaşi minciună, se înfurie, înjură pe soldaţi, până ce izbuti să se strecoare mai departe.

Era încă întuneric beznă. Nori grei acopereau cerul. Mai erau vreo două ceasuri pună la răsăritul soarelui.

— Atâta mi-e de ajuns, îşi zise Saşa. Am tot timpul să mă întorc la castel şi, în vremea asta, porumbiţa mea o să aibă tot răgazul să fie fericită cu Boris al ei.

Saşa rânji din nou. În sufletul acestei femei sălăşluiau simţămintele cele mai felurite: blândeţea, răutatea, bucuria de a face rău, josnicia.

Îşi iubea stăpâna cu un devotament de câine. Acum, însă, bucuria ei nu mai cunoştea margini, căci Boris Verodin, fiul vitreg al surorii ei, răpise prinţului fericirea supremă. Bătrâna îi ura pe nobili, totuşi era mândră că putea să-i servească.

Saşa se furişă în sat şi după puţin timp ajunse la căsuţa surorii sale. Trecu multă vreme până ce un glas tremurător răsună îndărătul uşii. Era Irina.

— Cine-i acolo? întrebă ea.

— Eu sunt, copila mea! răspunse bătrâna, în şoaptă.

— Ce cauţi aici? Unde e Boris? întrebă Irina.

— Mai e în castel şi…

Tânăra scoase un ţipăt uşor.

— A fost prins? Va fi împuşcat? bâigui ea, cuprinsă de spaimă.

— Fii liniştită, copila mea, Boris nu e prins, răspunse Saşa.

Rânji din nou, apoi urmă:

— Totuşi, e prins în mrejele dragostei.

— Ce… ce spui? exclamă Irina.

— Nimic, porumbiţa mea, răspunse camerista. Va fi salvat. De aceea am şi venit aici. Deocamdată mai e în castel, dar nu i se va întâmple nimic. Când santinelele vor mai slăbi paza, Boris va putea să se strecoare afară, folosindu-se de vreun vicleşug.

Irina vru să mai afle lămuriri, însă bătrâna nu putea să i le dea.

— Du-te la culcare, copila mea! se nuzi glasul oarbei.

Irina se depărtă. Un suspin de uşurare scăpă din pieptul oarbei, când tânăra se întinse în patul din camera alăturată.

— Vii tocmai la timp, începu Anuşca, după ce rămase singură cu sora ei, în încăperea întunecoasă. Ce se aude cu Boris? E adevărat că a izbutit să scape de urmăritori? Sau vrei numai s-o linişteşti pe Irina?

— Atâta timp cât e în castel, Boris se află în siguranţă, răspunse bătrâna cameristă. Ce-i drept, astă-seară trebuie să plece, dar nădăjduiesc să-l pot ocroti.

Un suspin adânc se auzi dinspre culcuşul oarbei.

— Saşa, te-am aşteptat, zise ea, deodată.

— Pentru ce?

— Simt că nu mai am mult de trăit. Trebuie să-ţi încredinţez o taină. Însă vreau să-mi juri că vei duce la îndeplinire, întocmai, ceea ce-ţi voi spune.

Ochii bătrânei cameriste străluciră de curiozitate. De abia se putea stăpâni şi glasul îi tremura, când întrebă:

— Ce-i Anuşca? Ce vrei să-mi spui?

— Întâi jură-mi pe Dumnezeu cel Atotputernic şi pe Sfânta Fecioară, că nu vei pomeni un cuvânt despre acest lucru, până ce nu-ţi voi îngădui eu.

— Da, jur, Anuşca – jur, pe Dumnezeu cel Atotputernic şi pe Sfânta Fecioară.

Bătrâna oarbă suspină din nou.

— Vino mai aproape, Irina nu trebuie să audă nimic, zise ea, încet.

— Iată-mă, sunt lângă tine.

Muşchii Saşei erau încordaţi. Ascultă, în tăcere, cuvintele surorii sale, care vorbea atât de încet, încât nicio şoaptă nu ajunse la urechile tinerei fete care se afla în odaia alăturată.

În cele din urmă, Anuşca tăcu. Era istovită. Saşa răsufla din greu. Ceea ce auzise, o zguduise până-n adâncul sufletului.

— Aşadar, caseta se află sub lespedea din faţa sobei? întrebă ea, cu glasul sugrumat.

— Da, acolo e, răspunse bătrâna. Iar tu vei fi aceea care îmi va împlini dorinţa. Nu pot lua cu mine în mormânt taina aceasta.

Saşa se apropie de uşa camerei învecinate, pe care o deschise încetişor. Irina dormea adânc. Bătrâna cameristă părăsi coliba şi se

îndreptă spre castel.

La jumătatea drumului, însă, rămase locului, ciulind urechile. Nu se auzea niciun zgomot şi atunci coti spre fluviu, unde se afla misterioasa corabie.

Ajungând pe malul apei, bătrâna se apropie de vas şi bătu într-unul din pereţii lui. Rămase o clipă în aşteptare, apoi, văzând că nimeni nu-i răspunde, vru să se depărteze, când se auzi glasul unui om trezit din somn:

— Cine-i acolo?

— Trăiască revoluţia! şopti Saşa.

Înaintea bătrânei se ivi o făptură uriaşă, al cărei chip nu se putea vedea.

— Vreau să vă previn, urmă camerista. Mâine dimineaţă vasul va fi luat cu forţa. Un trădător îşi are mâna în joc. Mai aveţi arme pe bord?

Bărbatul scoase o înjurătură.

— Atunci trebuie să pornim repede în susul fluviului, căci tovarăşii au nevoie de arme, zise el. Cine e trădătorul?

— Mişka Milevici, fiul starostelui.

— Nu-l cunosc.

— Cred şi eu; doar nu eşti de pe la noi. Însă Boris Verodin îl cunoaşte. El va purta de grijă ca ticălosul să-şi ia pedeapsa.

— Dar unde e Boris Verodin? Se mai întoarce la noi, sau a fost prins?

— Nu. N-a fost prins. Nu mai zăboviţi însă, ci porniţi cât mai repede în susul fluviului, căci soldaţii vor veni încoace în număr mare. Sunt pe drum.

Saşa se depărtă în grabă, deoarece nu mai avea timp de pierdut Trebuia să fie la castel, înainte de a se lumina de ziuă.

10. O noapte de dragoste.

Umbrele cenuşii ale dimineţii pătrundeau prin ferestrele castelului. Boris Verodin se trezi. Tânărul rămase nemişcat, cu privirile aţintite spre tavanul elegantei încăperi. O lumină roşietică, reflectată de draperiile de mătase roşie, se revărsa asupra odăii.

Revoluţionarul simţi răsuflarea caldă a aceleia pe care în noaptea trecută o îmbrăţişase cu dragoste şi care-l vrăjise. Tremura de fericire şi voluptate.

Încet, fără să facă cel mai mic zgomot, se ridică şi coborî din pat. Îşi luă hainele în camera alăturată şi se îmbrăcă în toată graba, spre a nu-şi trezi iubita.

După aceea vru să se îndrepte spre uşă, dar rămase locului, totuşi. Apoi se întoarse şi porni în vârful picioarelor spre draperie, pe care o desfăcu puţin.

Legănată de visuri plăcute, Nataşa se odihnea între perne, zâmbind fericită. Părul ei negru, strălucitor, înconjura chipu-i drăgălaş. Tânăra suspina în somn, fericită. De pe buzele-i frumos arcuite, scăpau şoapte.

Boris Verodin se aplecă puţin. Reţinându-şi răsuflarea, trase cu urechea.

— Boris, murmură ea, extaziată.

Apoi desfăcu braţele şi le lăsă să cadă pe plapuma de mătase.

Revoluţionarul tremura, frământat de dorinţa de a se arunca asupra frumoasei fete, cuprinzând-o în braţe.

Dar îi era îngăduit s-o facă? Nu-şi alesese, oare, o altă ţintă? Aceasta n-ar fi însemnat trădare faţă de tovarăşii săi?

Gândurile acestea îl chinuiau şi simţea bine că dragostea lui pentru încântătoarea Nataşa nu se va spulbera niciodată. Dar trebuia să se stăpânească, înăbuşindu-şi patima care-i răscolea sufletul.

Boris scoase din buzunar hârtie şi creion, scrise doar câteva cuvinte, apoi se aplecă deasupra fetei adormite. Mai respiră o dată parfumul trupului ei, privi din nou trăsăturile chipului ei drăgălaş şi degetele sale mângâiară cu blândeţe pentru ultima oară, părul ei mătăsos.

— Iartă-mă, iubito, că trebuie să te părăsesc astăzi! murmură el, înduioşat.

Apoi, se strecură afară, pe nesimţite.

Trase cu urechea la uşă, după aceea o împinse încetişor. Un curent de aer se produse în coridor. Prin fereastra deschisă pătrundea cântecul monoton al luntraşilor de pe Volga.

Tânărul rămase locului, ca vrăjit. Apoi, privirile sale iscodiră gangul; dar nimic nu-i atrase atenţia. Santinelele se culcaseră, pesemne.

Deodată tresări… apucă revolverul… o uşă se deschise, fără zgomot.

Saşa devenea din ce în ce mai nerăbdătoare. Îşi pusese scaunul la uşă şi privea, prin gaura cheii, spre intrarea în apartamentul Nataşei.

Ce se întâmplase? De ce nu se mai ivea Boris?

Bătrâna ştia că până cel mult într-un ceas, locatarii se vor trezi şi, atunci, santinelele îşi vor relua locurile.

În cele din urmă, uşa se deschise. Pe buzele bătrânei încolţi un zâmbet de bucurie diabolică.

Flăcăul sorbise din plin din cupa dragostei. Frumoasa Nataşa fusese a lui, înainte de a aparţine prinţului.

Dar bătrâna n-avea timp să stea la gânduri. Trebuia să vină în ajutor lui Boris Verodin, să-i arate drumul care să-i înlesnească fuga.

Deschise uşa. Tânărul retrase mâna cu care apucase revolverul.

— Tu eşti, matuşca? întrebă el, răsuflând uşurat. Credeam că

urmăritorii mei au şi întins mâna să mă înhaţe.

Bătrâna duse degetul la buze, iar cu cealaltă mână îl trase pe Boris în camera ei.

— Tăcere, Boris, şopti ea. Eşti în mare primejdie.

Revoluţionarul zâmbi cu dispreţ.

— Nu mă tem, zise el.

— Noaptea asta ai fost fericit, reluă ea. Te-ai înfruptat din fructul dragostei. Aşa se cuvine…

Nu mai putu să continue, căci Boris îi încleştase gâtul şi o scutura cu atâta putere, încât ea se făcu stacojie, iar ochii i se dădură peste cap.

— Taci! scrâşni el. Asta nu te priveşte. Nu pângări cu vorbele tale murdare, această fiinţă nevinovată. Şi acum spune-mi ce ai de spus!

Saşa răsuflă din greu. Nu era supărată pe Boris, dar nu putea înţelege pricina mâniei sale.

— Ce hain eşti! se tângui ea. Nu prea meriţi să te ajut. Oare nu ştii că aseară te-am scăpat de urmăritori, prin strigătul meu de ajutor? Nu ştii că i-am minţit, spunându-le că m-ai ameninţat cu cuţitul?

Boris bătu cu piciorul în podea, enervat.

— Ce se aude cu cei de jos? Santinelele mai sunt la posturile lor? întrebă el.

— Nu fi aşa nerăbdător, fiule. Da, te aşteaptă. Însă eu îţi voi da alt drum. Ai să cobori de-a lungul zidului, folosindu-te de o frânghie lungă de optzeci de metri, pe care am avut eu grijă să ţi-o pregătesc. Apoi, va trebui să treci fluviul înot. Ei vor să atace corabia. Mişka Milevici, v-a trădat, zicându-le că răscoala e pregătită şi vasul conţine arme şi muniţii. Tot el a fost acela care a pus pe soldaţi pe urmele tale.

— Da, ştiu, răspunse Boris, încruntat. Dar n-avea grijă, îşi va lua el răsplata.

Saşa încuviinţă din cap, apoi întinse tânărului un pachet. Era funia trebuincioasă pentru coborârea din castel.

— Te mai întorci? întrebă ea, arătând spre uşa Nataşei…

— Taci, asta nu te priveşte, răspunse el, cu asprime.

Saşa păşi înainte, neîndrăznind să mai vorbească despre acest lucru. Ştia prea bine că nu era de glumit cu Boris Verodin…

Cei doi se furişară pe trepte, cu băgare de seamă, trăgând cu urechea să prindă vreun zgomot Dar totul rămase liniştit.

— Astăzi sosesc oaspeţii pentru nuntă, iar mâine vine preotul, îl informă Saşa, care nu se putea stăpâni să flecărească.

Ajunseră în coridorul catului de jos. Pretutindeni domnea o tăcere adâncă. Deodată, amândoi tresăriră. Boris Verodin trase cu putere pe bătrână îndărătul său, acoperind-o cu trupul lui…

Ca din pământ, un soldat se ivi în gang, la o depărtare de vreo cincisprezece metri. Pesemne că se ţinuse ascuns în vreo firidă.

— Stai! strigă el, ducând arma la ochi.

Dar Boris Verodin nu-şi pierdea cumpătul atât de uşor. Pe câmpul de luptă fusese unul din cei mai cutezători soldaţi, primejduindu-şi viaţa adeseori.

Dânsul se aruncă la pământ, trăgând după sine pe bătrână înmărmurită de spaimă. Două detunături răsunară, în aceeaşi clipă. Soldatul se clătină, apoi se prăbuşi la pământ.

Dintr-o săritură, Boris fu iar în picioare. O apucă pe Saşa şi zise repede.

— Dispari cât mai grabnic în vreo odaie! Dă-mi cheia de la poartă! Înainte ca toţi să se fi adunat, eu am şi şters putina.

Însă lucrurile se petrecură altfel.

Paşi grăbiţi răsunară dinspre locul unde se afla uşa de la intrare. Boris Verodin privi în jurul său, ca un vânat încolţit, apoi luă o hotărâre. Viu nu va cădea el în mâinile lor. Ştia, doar că urmăritorii săi îi hotărâseră soarta. În această clipă singura lui părere de rău era că nu va putea să-şi împlinească răzbunarea împotriva prinţului Potcikev.

Saşa stătea lângă el, cu ochii holbaţi. Ea îi apucase braţul, cu mâna tremurătoare. De astă dată, totul era pierdut. Abia se mai putea ţine pe picioare.

Deodată, un gând îi fulgeră prin minte. Trase pe Boris după sine, se opri înaintea unei uşi, apăsă pe clanţă, apoi dispărură înăuntru. În aceeaşi clipă, câţiva soldaţi se năpustiră în coridor, cu baioneta la armă. Ei se opriră înaintea camaradului lor rănit, care se zvârcolea de durere.

— Colo… au dispărut după uşa aceea, îngână el.

Apoi îşi pierdu cunoştinţa.

Soldaţii se uitau unul la altul, nedumeriţi. Exista o singură uşă, aşadar despre aceasta era vorba.

Încercară s-o deschidă. Tatăl Nataşei şi prinţul Potcikev se iviră, îmbrăcaţi pe jumătate.

— Ce s-a întâmplat? întrebară ei, enervaţi.

Ceilalţi îi lămuriră.

— Spargeţi uşa! porunci prinţul Potcikev.

Dar lucrul nu era atât de uşor. În primul rând aveau nevoie o secure.

Loviturile puternice răsunară înăbuşit în întreaga clădire. Ţăndările uşii săriră trosnind şi în cele din urmă uşa cedă. Trăgând focuri la întâmplare, soldaţii pătrunseră înăuntru.

În aceeaşi clipă, Nataşa se trezi. Strigă îngrozită, pipăind în jurul ei, şi simţi lipsa iubitului.

Prinţesa sări din pat şi, reţinându-şi răsuflarea, trase cu urechea. Deodată zări biletul. Dar abia aruncase o privire asupra lui, că scoase un strigăt înfiorător şi se prăbuşi la pământ, în nesimţire.

11. Dragoste ucigaşă

Nataşa nu mai ştia ce se întâmplă în jurul ei, căci un leşin binefăcător o cuprinsese. Dar această stare nu ţinu mult timp.

Se ridică încetişor, obosită de moarte şi îşi trecu mâna peste fruntea-i albă.

— Ce s-a întâmplat? bâigui ea.

Apoi, izbucni într-un plâns sfâşietor. Mai simţea în mână biletul lui Boris şi ştia că nu se înşelase. Iubitul o părăsise.

Cu ochii înecaţi în lacrimi, tânăra prinţesă, citi din nou cuvintele.

„Iartă-mă dacă plec fără şi-mi iau rămas bun. Datoria mă cheamă – libertatea poporului rus – revoluţia – n-am dreptul să le uit.

BORIS”.

Nataşa simţea pământul clătinându-se sub picioarele ei. Fusese trezită din beţia celei mai sublime fericiri şi zvârlită din nou în deşertăciunea vieţii de toate zilele. Durerea ei era tot atât de mare ca şi dragostea-i nemărginită.

— Boris, de ce ai făcut asta? murmură ea. De ce nu m-ai luat cu tine în casa ta umilă, ca să te slujesc cu dragoste şi credinţă? De ce m-ai făcut atât de nenorocită?

Rămase cu privirea aţintită înaintea ei, în timp ce jos zgomotul creştea. Deodată fu cuprinsă de spaimă şi-şi duse mâna la inimă, care bătea să-i spargă pieptul. Gândul i se îndreptă spre iubitul ei; bănui că zgomotul ce venea de jos era în legătură cu el. Căzuse oare în mâinile călăilor săi? Fusese prins totuşi, şi viaţa îi era ameninţată?

Nataşa uită durerea care îl zbuciuma sufletul; creierul ei începu să lucreze cu înfrigurare.

Părăsi dormitorul, alergă la uşă, o deschise şi privi afară. Se auzeau strigăte şi împuşcături – mai multe voci răsunau în acelaşi timp, dar nu desluşi decât glasul aspru, batjocoritor al prinţului Potcikev.

Ce neplăcut îi suna în ureche acel glas! Cu cât dezgust se gândea ea la omul acesta! Îşi dădea seama din ce în ce mai lămurit, că nu va putea fi niciodată a lui. Începând cu această noapte, nu mai exista nimic comun între ei. Niciodată nu va îngădui ca el să se atingă de dânsa. Se înfioră, gândindu-se că Potcikev ar putea s-o cuprindă în braţe.

Îmbrăţişarea lui Boris stârnise în inima ei o fericire nespusă. Prinţul, însă, îi inspira groază şi dezgust.

— Mai bine moartea decât să fiu soţia lui! îşi zise ea, cu hotărâre neclintită.

Nu, niciodată nu se va lăsa îmbrăţişată de acest om. Se gândi la privirile aprinse, pline de patimă, pe care prinţul i le aruncase în ajun. Ele o răniseră adânc, căci trădau porniri josnice.

— Dar ce o fi cu Saşa, că nu se mai vede? murmură prinţesa, cuprinsă iar de grija pentru soarta iubitului ei.

Privi în juru-i, dar nu se zărea niciun om prin apropiere. Se îndreptă atunci spre uşa cameristei şi bătu. Nimeni nu răspunse. Deschise uşa şi o strigă pe Saşa; dar bătrâna nu dădu niciun semn de viaţa.

Larma de jos se mai potoli. Nataşa trase cu urechea încă vreo câteva minute, apoi se întoarse în camera ei. Auzi paşi apropiindu-se şi zăvorî uşa.

Când soldaţii pătrunseră în încăpere, nu zăriră pe nimeni. Gloanţele lor sfărâmaseră oglinda şi o fereastră, iar câteva pătrunseseră într-un dulap.

Prinţul Potcikev se uită în jurul lui, cu priviri cercetătoare. Un blestem sălbatic îi scăpă de pe buze.

— Ce să însemne asta? scrâşni ei, adresându-se viitorului său socru.

Alexandru Gogineff făcu o mutră deznădăjduită.

— Omul s-o fi înşelat, răspunse el.

— Dar asta e cu neputinţă, căci s-a luptat doar cu ticălosul acela. Şi altă cameră nu se mai află pe acest coridor.

Cercetară încăperea, deschiseră dulapurile, scotociră puţinele locuri unde s-ar fi putut ascunde cel urmărit, dar truda lor rămase zadarnică. Nu izbutiră să descopere nimic care să trădeze prezenţa unui om în acest loc.

Unul din soldaţi anunţă că rănitul îşi venise în fire. Prinţul Potcikev şi viitorul său socru părăsiră încăperea. Rănitul fusese ridicat pe jumătate; stătea rezemat de perete şi-şi apăsa mâna pe inimă.

— Ce ai de spus? îl întrebă prinţul Potcikev. Cine a tras în dumneata?

— Un bărbat… înalt şi puternic… venise de sus. L-am auzit coborând scările. Mai era cineva cu el… o femeie… nu ştiu dacă era tânără sau bătrână…

— Şi ai văzut cu ochii dumitale că omul a deschis uşa şi a dispărut în încăperea de colo? cercetă prinţul, mai departe.

Soldatul încuviinţă din cap.

— Întâi am tras eu, apoi el. Se azvârlise la pământ, trăgând-o şi pe femeie după dânsul. M-a nimerit în piept, apoi a dispărut, împreună cu însoţitoarea lui, în camera de colo.

Logodnicul Nataşei îşi îndreptă privirile spre bătrânul prinţ.

— Nu găseşti că e ciudat? întrebă el.

Castelanul înălţă din umeri.

— Şi, totuşi, poate că omul se înşală, răspunse Gogineff. Individul a avut destul timp s-o şteargă de aici în alt mod, altminteri l-am fi găsit în odaie. Şi, apoi, soldatul susţine că au fost două persoane…

— Cine ar putea să fie femeia care l-a însoţit? întrebă Potcikev, răsucindu-şi barbişonul.

— Dacă nu mă înşel era bătrână, răspunse rănitul.

— Drace, atunci trebuie să fi fost camerista, strigă prinţul Potcikev. Individul care a făcut aseară pe trădătorul, ne-a spus doar că bătrâna e rudă cu Verodin.

Alexandru Gogineff clătină capul.

— Nu, nu. E cu neputinţă, replică el. N-am să tăgăduiesc că bătrâna a fost ieri în sat, dar nu-mi vine să cred că ea s-a întâlnit aici cu Boris Verodin.

— Hm, cu toate astea aş vrea s-o mai cercetez o dată zise prinţul Potcikev. Unde e camera ei?

— În etajul al doilea. În faţa încăperilor fiicei mele, dragă Nicolai.

Prinţul urcă scările şi rămase o clipă înaintea uşii Nataşei. Se gândi cu mare bucurie că foarte curând fata va fi în braţele lui.

Chicoti, apoi se apropie de odaia bătrânei Saşa. Dădu şi între, dar uşa era încuiată.

— Ei, mătuşico, de ce te-ncui înăuntru? strigă el.

Un zgomot dindărătul uşii dovedi prinţului că era cineva în cameră.

— Cui trebuie să dau socoteală de ce am încuiat uşa? răspunse un glas supărat.

— Deschide, aici e prinţul Potcikev! porunci logodnicul Nataşei.

— Vă rog să aşteptaţi puţin, Excelenţă, căci trebuie să mă îmbrac, răspunse bătrâna.

Prinţul începu să se plimbe nerăbdător, încoace şi-ncolo, aruncând priviri furioase spre uşa îndărătul căreia se afla bătrâna cameristă. În cele din urmă, uşa se deschise.

— Unde ai fost azi dimineaţă? se răsti prinţul Potcikev, privind iscoditor în jurul său.

Bătrâna se sili să râdă prietenos.

— Sfântă Fecioară! exclamă ea, nu cumva Excelenţa Voastră bănuieşte că am vreun drăguţ, la care mă duc în ascuns?

— Răspunde la ce te-am întrebat! replică prinţul, cu asprime. Unde ai fost?

— Eram în pat. Am dormit buştean şi m-am sculat abia acum un sfert de ceas.

Potcikev se apropie de pat şi duse mâna sub pătură. Aşternutul era rece. Privirile sale sfredelitoare se aţintiră asupra bătrânei.

— Minţi, nu dormeai. În orice caz te-ai trezit mai înainte.

Se apropie de Saşa, o apucă de umeri şi o scutură cu atâta putere, încât bătrâna scoase un ţipăt. Apoi, camerista începu să se bocească, după cum îi era obiceiul şi se jură pe toţi sfinţii că nu părăsise încăperea toată noaptea.

— Luate-ar dracu'! scrâşni prinţul Potcikev.

Smulse uşa dulapului, pipăi în interiorul acestuia, se uită sub pat, apoi părăsi camera bombănind.

Saşa îl urmări cu priviri batjocoritoare. Îşi frecă mâinile osoase şi trase cu urechea la paşii prinţului, care se îndepărtau.

— Ha, ha, râse bătrâna, prinţesa te-a şi încornorat, trufaşule!

Mai aşteptă câteva minute, apoi se apropie de dulap şi-l împinse deoparte. O uşă acoperită cu tapete ieşi le iveală. Saşa o deschise şi Boris Verodin, luntraşul de pe Volga, sări afară. Tânărul era întunecat la faţă.

— Prinţul a fost aici, i-am auzit glasul, zise el, privind-o întrebător.

— Da, fiule, a venit să te caute, răspunse bătrâna, frecându-şi mâinile.

Boris Verodin începu să se plimbe prin încăpere, cu paşi nervoşi, şi din când în când, tânărul se oprea la uşă, trăgând cu urechea la zgomotele de jos, care se auzeau din ce în ce mai desluşit.

Deodată răsună glasul poruncitor al prinţului Potcikev.

— Nu-i aşa că ţi-am găsit o ascunzătoare minunată, fiule? întrebă Saşa, zâmbind şiret.

Revoluţionarul nu răspunse. Părea muncit de alte gânduri. Fără să se sinchisească, bătrâna continua să flecărească:

— Cum de nu m-am gândit de la început la asta? Ştiam de ani de zile că acolo era locul de ventilaţie. Dar nu mi-a venit în minte decât în clipa când ai tras şi paşii soldaţilor se auziră apropiindu-se. Abia am mai avut răgazul să dispărem la timp. Cu toate acestea, ar fi putut să dea de ascunzătoare.

— Norocul lor că n-au descoperit-o, căci nu m-ar fi prins viu, zise Boris, întunecat.

— Habar n-au unde ai pierit, zise bătrâna, triumfătoare. Mare noroc că gura ventilatorului este tocmai în odaia mea.

— În cursul zilei de azi voi încerca din nou să părăsesc castelul, zise deodată Boris, oprindu-se înaintea ei.

Saşa îşi împreună mâinile, plângând.

— Boris, să nu faci supărarea asta bătrânei tale Saşa, se rugă ea. Vei fi prins, căci prinţul a pus santinele pretutindeni şi de astă dată nu le vei scăpa. Încercarea de fugă ar putea să izbutească numai noaptea.

Tânărul lasă ochii în jos, posomorât.

— Aşadar, să pierd încă o zi fără să fac nimic, în timp ce tovarăşii mei sunt în primejdie? zise el.

— I-ai ajuta mai mult dacă ţi-ai risca viaţa fără niciun folos? replică bătrâna.

Tânărul îşi dădu seama că Saşa avea dreptate şi făgădui că de abia noaptea va încerca să fugă din castel.

Camerista răsuflă uşurată.

— Aşa, Boris, zise ea, mângâindu-l pe obraji. Gândeşte-te la Anuşca, mama ta şi la Irina, logodnica ta.

— Taci! porunci el. Spui prostii: Irina e sora mea şi nimic altceva.

— Dar ea te iubeşte şi Anuşca v-a hărăzit unul altuia.

Boris Verodin îşi ascunse faţa în mâini. Gândul la Irina îl chinuia nespus. La o depărtare de câţiva metri doar, se afla copila aceea minunată, pe care o iubea cu înfocare şi o iubise de multă vreme fără ca ea să ştie. Nataşa îi aparţinuse, i se dăduse în toată nevinovăţia ei. Gândul că peste o zi sau două, tânăra va deveni soţia acelui prinţ pe care-l ura, îl înnebunea aproape.

Dar trebuise să se despartă de ea, căci nu putea să-şi părăsească tovarăşii şi să renunţe la lupta pentru libertate.

— Saşa, murmură el.

— Ce vrei? întrebă camerista.

Îl privise neîncetat şi crezu că-i ghicise gândurile. Fel de fel de planuri se ţeseau în mintea bătrânei. Potcikev era trufaş, tânăra fată trebuia să se mărite cu el, căci era prinţesă doar.

Prinţul îşi luase pedeapsa, căci Boris răpise Nataşei bunul ei cel mai de preţ. Chiar Nataşa avea să fie mulţumită, căci, cu timpul, va începe să-şi iubească soţul, dacă alături de el va putea să poruncească altora.

Boris, însă, trebuia să aparţină Irinei. Soarta fusese înţeleaptă hărăzindu-l unul altuia. Planul Anuşcăi era bun. Irina avea să ajungă bogată.

— Nu vei destăinui Nataşei că ştii cine a fost la ea astă-noapte! zise Boris, cu glas răguşit.

— Fii liniştit, nu-i voi spune nimic, însă sunt sigură că ea îmi va mărturisi totul.

— Dar jură-mi că tu nu-i vei pomeni despre asta! ceru tânărul.

Saşa rosti jurământul. Ştia, însă, că prinţesa îi va spune totul, căci ea, Saşa, era singura care putea să-i împărtăşească durerea.

— Şi, apoi… spune-i… că mă voi gândi veşnic la ea, murmură Boris, îndurerat.

— Bine, fiule, am să-i repet cuvintele tale şi voi căuta s-o mângâi.

Tânărul nu se mai sinchisi de bătrână, care începu să umble prin odaie cu paşi mici, vorbind cu ea însăşi, Apoi se furişă afară, căci trebuia să ajute prinţesei să se îmbrace. Boris Verodin încuie uşa după dânsa.

Păşind pragul încăperii Nataşei, bătrâna rămase locului, speriată.

Prinţesa se afla lângă uşă şi era albă ca varul. Privirile ei îngrozite se opriră pe chipul cameristei.

— Ce are porumbiţa mea? întreba Saşa, cu dragoste.

Nataşa o apucă de braţ şi o întrebă, tremurând:

— L-au găsit? Răspunde-mi repede… mor de teamă…

Saşa zâmbi misterios.

— De cine vorbeşti? zise ea, făcând o mutră nevinovată.

— De… Boris Verodin.

— Boris Verodin? repetă Saşa, clătinând capul. Dar ce-ţi pasă de el?

— Asta ţi-o voi spune mai târziu… acum, însă, nu mă mai chinui… ci spune-mi odată… a scăpat?

— Ei bine, dacă asta te linişteşte, atunci află că n-a fost prins.

— Slavă Domnului! exclama prinţesa, ca şi cum o mare povara i s-ar fi luat de pe inimă.

Un suspin ieşi din pieptul Nataşei, apoi ea izbucni într-un plâns alinător, în timp ce bătrâna îi mângâia părul, cu dragoste.

— Saşa, cum să-ţi mulţumesc pentru această veste? zise Nataşa, tulburată.

Cele doua femei păşiră în dormitorul prinţesei. Nataşa mărturisi totul. Bătrâna prevăzuse bine. Jurământul fusese de prisos, căci prinţesa îşi deschise inima şi se destăinui înaintea fostei sale doici; nu bănuia că Saşa ştia totul de mai înainte.

— Şi, acum, ce să fac? încheie Nataşa, deznădăjduită. Voi muri, căci nu pot să mă căsătoresc cu prinţul Potcikev, pe care îi dispreţuiesc.

Saşa clătină capul, zâmbind.

— Lasă, copiliţa mea, lucrurile se vor îndrepta. Ai să te răzgândeşti, după ce vei chibzui niţel. Prinţul e bogat; el are nenumărate proprietăţi, mii de oameni lucrează pentru dânsul pe moşiile şi în fabricile sale. A ştiut să-şi salveze averea şi va şti s-o apere de poftele săracilor. Vei fi o femeie bogată, toţi se vor închina înaintea ta şi te vor pizmui. Bărbaţii îţi vor face curte, vor cădea la picioarele tale şi…

— Taci! strigă Nataşa.

Ochii ei mari, negri, străluceau.

— Nu, niciodată nu voi consimţi să-l iau de soţ pe prinţul Potcikev. Prefer să cobor jos în sat şi să muncesc, alături de luntraşii de pe Volga, ajutându-le să tragă corăbiile grele.

Bătrâna dădu din cap, în semn de împotrivire.

— Nu, nu, ai să părăseşti gândul ăsta, draga mea, zise Saşa, luând cu dragoste mâinile Nataşei între mâinile ei osoase. Îmi vine să râd, gândindu-mă că funia groasă va pătrunde în carnea ta fragedă, şi că degetele tale minunate au să-şi piardă repede forma lor delicată. Cei

de colo, de pe malul Volgăi, duc o viaţă aspră, atât de aspră, încât au ajuns aproape la deznădejde.

Un zâmbet îngeresc se-nfiripă pe chipul drăgălaş al prinţesei.

— Şi, cu toate acestea, mai bine să împart cu el grijile şi nevoile, mai bine să mănânc pâine uscată, decât să devin soţia prinţului Potcikev… Nu pot să-l sufăr, îl dispreţuiesc, îl urăsc…

Saşa se apropie de frumoasa fată. Ochii bătrânei scânteiau.

— Prostuţo, şopti ea, dacă-l iubeşti pe Boris Verodin, adresează-te mie, voi purta eu de grijă să-l vezi cât mai des. Castelele princiare au încăperi tăinuite, despre care nu ştiu nici proprietarii lor. Şi femeile înţelepte se pot folosi de ele…

Zicând acestea, bătrâna izbucni într-un râs viclean.

La început Nataşa nu prea pricepea ce voise să spună camerista. Încetul cu-ncetul, însă, ea îşi dădu seama de rostul cuvintelor Saşei. Tânăra îşi înălţă trupul. Ochii ei minunaţi scăpărau de indignare.

— Pleacă! se răsti ea. Niciodată nu mi-aş fi închipuit că ai putea să mă socoţi atât de josnică.

Saşa vru s-o linguşească, încercă să se dezvinovăţească, dar nu izbuti. Nataşa se prăbuşi. Durerea o sugruma aproape. Voia să moară, căci îşi dădea seama că nu există altă scăpare. Cu o hotărâre neclintită, frumoasa prinţesă se pregăti de moarte.

12. O încercare neizbutită

Prinţul Potcikev clocotea de ură şi dorinţa de răzbunare. Îşi propusese să-l facă inofensiv pe acel îndrăzneţ luntraş de pe Volga, pe care îl deportase odată în Siberia, dar care izbutise totuşi să fugă şi să pună la cale alte nenorociri.

Voia ca, după o scurtă convorbire cu viitorul său socru, să coboare el însuşi în sat şi să pună pe revoluţionari cu botul pe labe. Un nou detaşament de soldaţi sosise tocmai atunci, ceea ce îl încuraja în hotărârea lui. Erau vreo trei sute de oameni. Trupa pe care o avea la dispoziţie trebuia să fie de-ajuns spre a face ordine în ţinut.

Comandantul detaşamentului raportă că regimentele, care rămăseseră în urmă, avuseseră mult de furcă. Pretutindeni se produseseră lupte. Şi, lucru ciudat, revoluţionarii aveau un mare număr de arme moderne şi chiar artilerie.

Prinţul Potcikev se încruntă.

— Nu le va folosi la nimic, zise el, ticăloşii vor fi doborâţi.

Se sfătui cu viitorul său socru. Cincizeci de soldaţi aveau să rămână în castel, căci Potcikev bănuia că Boris Verodin, nu părăsise clădirea. Premiul fixat pe capul revoluţionarului fusese mărit.

Mişka Milevici fu scos din închisoarea sa. Tremura din tot trupul. Respingătoarea scenă se repetă, atunci când împuternicitul guvernului

hotărî cu fiul starostelui să conducă trupa. Trădătorul se aruncă la picioarele prinţului, dar totul fu zadarnic. În cele din urmă trebui să se supună. Însă, fiindcă din pricina spaimei abia se putea ţine pe picioare, doi soldaţi îl luară între el, sprijinindu-l.

Trupa coborî muntele. Locuitorii satului se retraseră în casele lor, când îi văzură pe soldaţi venind. Unora dintre ei începu să le bată inima ceva mai tare.

Trădătorul fu zărit. O furie înăbuşită, o ură nespusă, puse stăpânire pe locuitori.

Soldaţii se opriră la intrarea în sat. Prinţul trimise un alt detaşament la malul fluviului. Conducătorul acestuia se întoarseră repede, pradă unei mari tulburări.

— Corabia… e în mijlocul apei, raportă el.

Prinţul Potcikev bătu din picior; pălise grozav.

— Trebuie să-i urmărim! porunci el.

— La mal nu se află decât o singură luntre, răspunse celălalt.

— Unde sunt bărcile? strigă Potcikev, adresându-se trădătorului.

Mişca Milevici îşi şterse năduşeala de pe frunte.

— Nu… nu ştiu, Excelenţă, bâigui el.

— Nu ştii? Şi susţii că eşti fiul starostelui? Văd eu că trebuie să-ncercăm pe alte căi. Luaţi-l de aici! Va fi dus la închisoare.

Atunci, Mişka spuse că există un pescar care locuieşte pe ţărmul fluviului şi are o barcă.

Prinţul Potcikev spuse soldaţilor să meargă în acel loc.

— Dar, repede, zise el, căci altminteri corabia dispare!

Mişka Milevici păşi între soldaţi. Arătă spre prima casă de pe mal. Proprietarul acesteia îi conduse până la o grămadă de ramuri uscate, dedesubtul cărora era ascunsă o barcă. Soldaţii îi porunciră să dea ramurile deoparte şi el se supuse. Dar barca era spartă şi nu putea fi folosită.

Soldaţii se depărtară, urmăriţi de privirile batjocoritoare ale săteanului. Colindară din casă în casă, însă nu găsiră nicio barcă în bună stare.

În vremea asta corabia ajunsese în largul fluviului. Nu se zărea niciun om, căci marginea înaltă a corabiei punea stavilă privirilor.

Ofiţerul făcu mâinile pâlnie la gură şi strigă ameninţător:

— Trageţi la mal, altminteri vă împuşcăm!

Dar corabia pluti mai departe, încetişor, apropiindu-se de ţărmul opus. Prinţul Potcikev sosi calare la faţa locului. Soldaţii îl puseră repede la curent cu cele întâmplate.

— Să tragem o salvă asupra corabiei, zise el, ăsta e cel mai bun mijloc pentru indivizi de teapa lor.

Ofiţerul făcu o mutră îngrijorată Dar n-avea încotro, trebuia să asculte. Soldaţii se lăsară în genunchi şi duseră armele la ochi.

O salvă răsună. Apoi, rămaseră un minut liniştiţi, aşteptând efectul.

Deodată, o flacără ţâşni în mijlocul fluviului. În acelaşi timp răsunară strigăte şi vreo şase soldaţi se prăbuşiră la pământ, scăpând armele din mâini. Ceilalţi abia mai avură vreme să se întindă pe burtă.

Această măsură de prevedere se dovedi foarte bună, căci detunăturile începură să se audă fără întrerupere. Numai când corabia ajunse la malul celălalt, focul încetă.

Nu exista nicio posibilitate ca lupta să fie reluată sau să se urmărească vasul, deoarece nu era niciun pod peste fluviu.

Prinţul Potcikev se încruntă. Îşi jură să fie fără cruţare de îndată ce revoluţionarii îi vor cădea în mână.

— Acum, du-ne la casa lui Boris Verodin! porunci prinţul, adresându-se lui Mişka Milevici.

Trădătorul suspină clătinându-se pe picioare, porni între soldaţi. Cugetul îl mustra şi o spaimă de moarte pusese stăpânire pe el.

Vestea ivirii soldaţilor pătrunsese până-n căsuţa bătrânei oarbe. Anuşca era pradă unei mari nelinişti din pricina fiului ei vitreg. Ce se întâmplase cu Boris? Această întrebare o chinuia întruna, dar nu găsea niciun răspuns.

Irina plânsese toată ziua. Făcu treburile gospodăriei, dar gândurile ei erau îndreptate numai spre tânărul revoluţionar.

Ce soartă avusese? Îl prinseseră, sau, poate, nici nu mai era în viaţă?

Anuşca întinse mâna spre fată şi căuta s-o mângâie, atât cât îi sta în putinţă.

— Nu-ţi face griji din pricina lui Boris, zise ea. Fratele tău e curajos şi puternic. Duşmanii nu-l vor prinde atât de uşor.

Irina oftă şi nu răspunse nimic. Nu putea să se liniştească.

Afară se auziră paşi grei. Un detaşament de soldaţi venea pe şosea. Irina vru să se retragă în odaia alăturată, dar în aceeaşi clipă uşa de afară fu împinsă cu putere.

În prag se ivi prinţul Potcikev, iar îndărătul său apărea dintre soldaţi, capul lui Mişka Milevici.

Zărind-o pe Irina, prinţul tresări. Îşi mângâie barbişonul, după cum obişnuia când vedea vreo fată care producea asupra lui o impresie deosebită. În ochii săi se aprinse o lucire de patimă.

— Cine eşti tu, frumoasă copilă? întrebă el, sfredelind-o cu privirea.

— E nepoata mea. Fiica răposatei mele surori, se auzi un glas deasupra vetrei.

— A mai e cineva aici? făcu prinţul plăcut surprins. Dar cine eşti tu?

Baba tuşi.

— De când se obişnuieşte să te adresezi bătrânilor, ca şi cum ai vorbi cu copiii? zise Anuşca cu demnitate. Să-ţi fie ruşine!

Prinţul îşi muşcă buzele.

— Dacă nu eşti în stare să vorbeşti mai cuviincios, atunci mai bine să taci! zise el, cu glas ameninţător. Ia aminte. Ai de-a face cu prinţul Potcikev!

— Aşa, glasul bătrânei tremura, atunci fii blestemat, blestemat în vecii vecilor! Vai de tine, când te vei înfăţişa înaintea Judecătorului Suprem, prinţe Potcikev, căci ai păcătuit mult în viaţă!

Logodnicul Nataşei păli, dar îşi reveni repede.

— Ia nu mai flecări! strigă el. Mai bine spune-mi unde îl pot găsi pe Boris Verodin, ticălosul acela care merita demult să fie spânzurat.

Bătrâna se înspăimântă o clipă, dar îşi recăpătă repede sângele rece. Dacă Boris era căutat, însemna că nu fusese prins. Şi oarba n-avea niciun motiv să-şi ascundă bucuria.

— Caută-l, prinţe Potcikev, zise ea batjocoritor. Ai doar destui oameni la dispoziţie.

Prinţul păşi spre Irina, care se dădu înapoi, speriată. Privirile lui aprinse de dorinţă erau îndreptate spre tânăra fată.

— Eşti frumoasă, copilă! Păcat să-ţi pierzi timpul în locul acesta trist, şopti el apucând-o de bărbie. Ochii tăi frumoşi au vărsat lacrimi?

Potcikev râse.

— Aha, încep să mă lămuresc… Aşadar, individul acela cutezător e, într-adevăr, logodnicul tău?

Irina se mai retrase câţiva paşi. Spaima îi răpise graiul.

Prinţul izbucni într-un hohot de râs.

— Aş putea să te iau cu mine ca ostatec, copila mea, zise el, batjocoritor, dar renunţ la asta; poate c-o să ne cunoaştem cândva mai de aproape. Uită-l pe individul care te-a vrăjit. Ce ar putea el să-ţi ofere? Nimic; căci nu e decât un biet luntraş.

Irina îşi reveni în fire, abia când soldaţii se depărtaseră. Un suspin adânc ieşi de pe buzele ei. Dar gândul că Boris izbutise să scape de călăii săi o umplea de bucurie, cu toată durerea ce-o zbuciuma.

— Cunoşti pe prinţul acesta, mamă Anuşca? întrebă Irina.

— Potcikev e un ticălos, răspunse oarba. Îţi voi vorbi mai târziu despre dânsul. Acum trebuie să ne punem în legătură cu Saşa. Ea ne va putea spune cum a izbutit Boris să se pună la adăpost.

— Dar cum să ajungem la Saşa?

— Trebuie să se ducă cineva la castel. Poate voi găsi vreun om care să încerce să vorbească cu sora mea.

Irina încuviinţă din cap. Se hotărî să pornească noaptea spre castel şi să intre în legătură cu bătrâna cameristă.

13. Un ordin neplăcut

După ce arătase care sunt locuinţele revoluţionarilor, Mişka Milevici fu pus în libertate. Fireşte, niciunul dintre aceştia nu fusese găsit acasă.

Prinţul, însă, nu prea era necăjit din această pricină. Acum avea alte preocupări. Întorcându-se spre castel, imaginea frumoasei blondine dăinuia mereu în mintea sa. Ea dezlănţuise patima în inima lui, biciuindu-i simţurile. De Nataşa era sigur; a doua zi urma să-i aparţină. Dar această frumoasă blondină nu era mai puţin atrăgătoare.

Trebuia să fie a lui, cu orice preţ. Dar lucrul nu era chiar atât de simplu. Desigur că bătrâna va face gălăgie, dacă el va încerca s-o ia cu forţa din casă pe tânăra fată. Cât despre locuitorii satului – nu prea se temea de ei.

Aceste gânduri îl frământau, când ajunse la castel. Nuntaşii trebuiau să sosească în cursul zilei. Prinţul Potcikev nu voia să mai amâne nunta, căci cine ştie cât timp mai avea liber? Poate că va fi nevoit să plece chiar în ziua următoare?

Prinţul Gogineff îl întâmpină cu priviri întrebătoare.

— Aţi tras asupra lor? întrebă el.

Împuternicitul guvernului răspunse înfuriat:

— Răzvrătiţii ne-au primit cu o salvă. S-au refugiat pe bordul corabiei şi au pornit spre largul fluviului. Pod nu există şi n-aveam la dispoziţie nici bărci, cu ajutorul cărora să ne fi dus să curăţim cuibul acela. Luntraşii au sfărâmat toate bărcile, astfel că nu mai pot fi întrebuinţate.

— Ticăloşii! scrâşni prinţul Gogineff. Ar trebui să dăm o pildă, însă cum?

Potcikev se plimbă încoace şi-ncolo, încruntat. Deodată rămase locului; se părea că a găsit un plan bun.

— Voi trimite un curier călare, în susul fluviului. Avem cu noi o baterie. Vom trage asupra corabiei, care se va scufunda.

— Da, da, minunat! încuviinţă prinţul Gogineff. O să le treacă pofta să se mai răzvrătească.

— Am fost în casa revoluţionarului, care ne dă atât de mult de lucru, zise prinţul Potcikev, deodată. Acolo am găsit o fată tânără. Să fie logodnica lui Boris? O cunoşti?

Prinţul Gogineff păli şi aţinti o privire ciudată asupra viitorului său ginere.

Bătrânul o văzuse deseori pe Irina. O dată o întâlnise în pădure şi intrase în vorbă cu dânsa. Graţia ei firească, frumuseţea ei îi aţâţase poftele. Aşadar, Irina era iubita lui Boris Verodin? Prinţul Gogineff îşi pusese şi el ochii pe dânsa, căci încă nu se săturase de aventurile de dragoste, care fuseseră atât de numeroase în viaţa sa. I se păruse că această copilă minunată va aduce o schimbare în viaţa din castelul

singuratic de pe malul Volgăi.

Şi, acum, viitorul ginere îşi pusese şi el ochii pe ea?

— Nu prea mă sinchisesc de oamenii aceştia! răspunse prinţul Gogineff.

Cu aceasta convorbirea luă sfârşit. Potcikev chemă un curier, căruia îi dădu poruncile trebuitoare, apoi îşi frecă mâinile, zâmbind batjocoritor.

Dăduse ordin ca vasul să fie scufundat dacă revoluţionarii aflaţi pe bord ar refuza să se predea. Afară de asta, poruncise ca paza în castel să fie făcută cu aceeaşi străşnicie, căci bănuia că Boris Verodin se aţinea pe acolo, pitit într-una din numeroasele ascunzători ale clădirii.

Cei dintâi nuntaşi începuseră să sosească. Toţi erau nobili din împrejurimi. Logodnicul dorea ca nunta să dureze atâta timp cât va rămâne el în castelul socrului sau. Din această pricină, oaspeţii se pregătiseră pentru o şedere mai îndelungată.

Vinul curgea în valuri şi peste câteva ore distinşii musafiri erau beţi.

Într-un loc mai retras al castelului zăceau soldaţii răniţi cu prilejul încăierării cu revoluţionarii. Doi dintre ei muriseră.

Corabia dispăruse în susul fluviului şi prinţul Potcikev se bucura nespus, căci revoluţionarii nu bănuiau că se duc spre o moarte sigură.

Oaspeţii deveneau din ce în ce mai cu chef, mai dezmăţaţi. Veniseră fără soţiile lor, astfel că orgia nu mai cunoscu margini.

Deodată, prinţul Potcikev fu vestit că un curier cere să fie primit.

Trimisul era un soldat acoperit cu praf din cap până în picioare. Intrând, el îi întinse o scrisoare pecetluită.

Prinţul desfăcu plicul, cuprins de o presimţire. Dar abia îşi aruncase ochii pe scrisoare, că o mototoli şi o aruncă într-un colţ, scoţând un blestem sălbatic. Ceilalţi îl copleşiră cu întrebări, căci nu mai încăpea îndoială că scrisoarea cuprindea o veste foarte puţin plăcută.

— Ce s-a întâmplat, Nicolai? cercetă prinţul Gogineff apropiindu-se de ginerele său.

— Asta e o ticăloşie! scrâşni Potcikev. Un ordin de la comandamentul suprem mă cheamă înapoi la regiment. Lupte îndârjite au izbucnit în josul fluviului. Roşii au alcătuit o armată şi operează cu artileria; au chiar şi avioane.

De pretutindeni se auziră murmure de compătimire. Pe feţele aprinse de băutură ale oaspeţilor se întipări o crudă dezamăgire.

Prinţul Nicolai izbi cu pumnul în masă.

— N-am încotro, trebuie să execut ordinul, zise el. Dar noaptea nunţii tot nu-mi va putea fi răpită.

Ceilalţi îl aprobară cu entuziasm.

— Un călăreţ să coboare în sat şi să aducă preotul, porunci Potcikev. Dacă nu vine de bună voie, să se întrebuinţeze forţa!

Împuternicitul guvernului vorbi cu bătrânul castelan, apoi un servitor trebui să pornească spre sat în căutarea preotului.

14. În ghearele deznădejdii

Nataşa se încuiase în camera ei, unde rămase toată ziua. Sărmana fată voia să fie singură cu durerea ei. Nu îngădui nici Saşei să intre, căci de câteva ceasuri cunoştea firea josnică a bătrânei cameriste.

Dar, la urma urmei, nu putea să i-o ia în nume de rău, deoarece fosta ei doică slujise din tinereţe numai la familii nobile. Ea era obişnuită să vadă în jurul ei doar lux şi risipă, şi mai era obişnuită ca fetele din familie nobilă să se mărite numai cu oameni din aceeaşi clasă.

Frumoasa fată izbucni într-un plâns deznădăjduit. Eu auzise împuşcăturile, aruncase o privire pe fereastră şi zărise corabia îndreptându-se spre larg. Scoţând un suspin adânc, tânăra se îndepărtase de la fereastră.

Hotărârea ei de a-şi lua viaţa mai curând decât să aparţină prinţului, i se întări din ce în ce mai mult în minte. Ea îşi sprijini capul în mâini şi rămase pe gânduri.

Deodată o străfulgeră un gând. Cu mulţi ani în urmă, zărise într-un sertar al mesei de scris a mamei sale, o fiolă care purta inscripţia „Otravă”. Nataşa nu ştia cărui scop folosise această otravă, dar îşi aduse aminte că fiola era plină pe jumătate. O dată ea observase că înainte de moartea mamei sale, aceasta luase fiola în mână şi o privise lung.

Prinţesa avea cheia de la masa de scris. Otrava se afla în secret şi ar fi putut s-o ia oricând.

Tresări, auzind o bătaie în uşă. Era tatăl ei; îl recunoscu după glas. Ce voia de la dânsa?

— Deschide! strigă prinţul, poruncitor. Vreau să-ţi vorbesc.

Nataşa şovăi o clipă, apoi se ridică şi porni spre uşă, clătinându-se.

Deschise, dar se dădu înapoi, speriată, dinaintea bătrânului prinţ. Faţa lui roşie şi ochi-i strălucitori trădau îndeajuns starea sa.

Îndărătul lui mai erau câteva persoane, între care îl zări şi pe prinţul Potcikev, care râdea grosolan. Saşa era în spatele lor.

— Copila mea, logodnicul tău trebuie să plece din castel astă-noapte, zise prinţul Gogineff, cu blândeţe. Datoria te cheamă, patria e în primejdie. De aceea trebuie să te pregăteşti. Preotul e pe drum şi peste câteva minute va fi aici. Vei deveni chiar astăzi fericita soţie a prinţului Nicolai Potcikev.

Nataşa rămase nemişcată. Spaima îi răpise graiul. Abia când trebui

să răspundă urărilor de fericire ale oaspeţilor, tânăra îşi veni în fire. Un zâmbet se înfiripă pe chipul ei, dar era un zâmbet trist, nespus de trist.

Da, putea să le dea încuviinţarea. Ce-i păsa ei dacă se despărţea de viaţă ca prinţesa Nataşa de Gogineff sau ca soţie a prinţului Nicolai Potcikev? O vor găsi împodobită cu cununa de mireasă şi, astfel, o vor coborî în sicriu. Luând această hotărâre, frumoasa prinţesă înşela pe cei din jurul ei, lăsându-i să creadă că e mulţumită.

După puţin timp, Nataşa era singură cu fosta ei doică.

Aceasta o ajută să se îmbrace, îi puse cununa de lămâiţă şi o admiră în tăcere.

Nataşa stătea nemişcată în mijlocul încăperii, privind în gol. Ochii-i se măriseră în chip neobişnuit. Ce-i drept, era o mireasă minunată; dar trăsăturile-i rămăseseră împietrite.

Afară se auziră paşi, apoi uşa se deschise. Prinţul Potcikev intră primul. Era îmbrăcat într-o uniformă de gală şi pe pieptul său străluceau numeroase decoraţii. Îndărătul lui se afla socrul său, urmat de vreo douăzeci de nuntaşi.

Coborâră treptele. Ceremonia urma să aibă loc în sala de festivităţi a castelului unde se înjghebase în grabă un altar. Flori erau împrăştiate pretutindeni. Preotul ieşi în întâmpinarea cortegiului. Era un bătrân cu barba albă, care o cunoştea pe prinţesă încă de când era copilă.

— Hai, grăbeşte-te, părinte! stărui prinţul Potcikev.

Preotul, însă, rămase liniştit şi procedă cu gravitatea care se cuvenea demnităţii sale. Astfel desăvârşi ceremonia căsătoriei dintre nefericita prinţesă şi prinţul Potcikev.

După terminarea slujbei, ospăţul fu reluat. Nataşa asculta toasturile, dusă pe gânduri. Un zâmbet trist plutea mereu pe buzele sale, iar ochii ei mari, întunecaţi, aveau o strălucire unică. Mintea i se ducea spre camera răposatei sale mame, în biroul căreia se afla fiola cu otravă.

— De ce nu vorbeşte Nataşa? întrebă Potcikev cu glasul tremurând de patimă, aplecându-se spre mireasă. Nu eşti fericită?

— O, voi fi foarte fericită, astăzi încă! răspunse.

Potcikev tresări şi-i cuprinse braţul. Nu mai putea de bucurie. Aşadar se resemnase cu soarta ei? Nataşa aştepta cu nerăbdare clipa când vor fi singuri? Da, fireşte, cuvintele ei nu puteau să aibă alt înţeles.

Plin de mândrie, Potcikev ridică paharul şi făcu o urare oaspeţilor săi, apoi zvârli de perete cupa, care se sparse.

— Trăiască mirele şi mireasa, trăiască prinţul Potcikev şi încântătoarea lui soţie! strigară nuntaşii.

Curând după aceea, prinţesa se retrase, pretextând dureri de cap.

Voia să se odihnească puţin.

Soţul ei era prea turmentat pentru ca să bănuiască ceva.

— Da, odihneşte-te, scumpa mea Nataşa, ca să nu fii obosită, când voi veni să-mi iau dreptul meu, şopti el.

După plecarea ei se porni un chef monstru. Cu cât trecea timpul, distinşii oaspeţi deveneau mai dezmăţaţi. Unul dintre nuntaşi ceru cărţile de joc şi fu aprobat de toţi cu însufleţire. Era cel mai bun mijloc să se dezmeticească.

Mesele fură curăţate în grabă şi jucătorii luară cărţile având grămezi de bani înaintea lor.

Boris Verodin nu ştia nimic din ceea ce se întâmpla în castel. El stătea în ascunzătoarea lui din zid şi aştepta noaptea, arzând de nerăbdare să părăsească clădirea pentru a se putea uni cu revoluţionarii. Auzise împuşcăturile, dar nu ştia ce însemnătate aveau.

În cele din urmă, văzând că Saşa nu se mai iveşte, tânărul părăsi ascunzătoarea. Rămase o clipă, ascultând. Larma făcută de oaspeţi îi ajunsese la urechi.

Acum părea să fie momentul prielnic. Pe semne că santinelele nu mai păzeau cu atâta străşnicie. Un grup de soldaţi stăteau la capătul coridorului, flecărind. Saşa le făcuse rost de băutură.

Boris Verodin coborî la etajul de dedesubt. Poate că era totuşi, cu putinţă să se folosească de drumul obişnuit. În coridorul de jos nu zări pe nimeni. Se părea că soldaţii se strânseseră într-o încăpere destinară gărzii.

Deodată, Boris Verodin fu cuprins de dorinţa să vadă această societate zgomotoasă. Se apropie încetişor de uşa sălii de festivităţi şi apăsă pe clanţă. Apoi împinse uşa pe neaşteptate. Un gând nebunesc îi trecuse prin minte.

Din câţiva paşi fu lângă mesele de joc şi, ridicând revolverul, strigă ameninţător:

— Sus mâinile, domnii mei, nicio mişcare!

Jucătorii priviră cu ochii holbaţi la făptura care răsărise ca din pământ înaintea lor.

15. O lovitură îndrăzneaţă

Rareori s-a întâmplat ca nişte nuntaşi să fie cuprinşi de o spaimă mai mare şi rareori se supuseseră mai repede unei porunci aceşti oameni mândri, ca în clipa când cutezătorul tânăr se ivi printre ei.

Se dezmeticiseră cu totul din beţie, ridicară braţele, chipurile lor aprinse de băutură, cărora se sforţau să dea o expresie cât mai nevinovată, ofereau o privelişte caraghioasă.

Aruncau priviri furişe spre banii care erau pe masă, înaintea lor, şi

totuşi nu-i puteau lua de acolo.

Căci acest flăcău voinic, cu ochii albaştri, ameninţători îi privea cu atâta hotărâre, încât părea gata să tragă imediat dacă vreunul din ei ar fi încercat să ascundă repede banii.

Boris Verodin se desfătă o clipă văzând groaza care îi prinsese pe jucători. Apoi, privirile sale se aţintiră asupra prinţului Nicolai Potcikev, ca şi cum n-ar fi putut să uite niciodată trăsăturile acestui om pe care îl ura atâta.

— Mă cunoşti, prinţe Potcikev? întrebă el, cu ochi scânteietori.

Prinţul nu răspunse. Ura şi furia înăbuşită clocotea într-însul. Potcikev nu era laş şi se gândea să se ia la luptă cu îndrăzneţul tânăr, dar în cele din urmă trebui să-şi dea seama cu aceasta ar fi fost o nebunie.

Desigur că individul acesta cutezător n-ar şovăi o clipă să-şi pună în practică ameninţarea şi să tragă, dacă cineva s-ar fi încumetat să i se împotrivească. Şi, chiar dacă glonţul nu şi-ar nimeri ţinta, era îndoielnic dacă ceilalţi ar fi avut curajul să sară în ajutorul prinţului.

Soţul Nataşei şovăi şi aruncă o privire furioasă spre duşmanul său.

— Cred că nu mai e nevoie să-ţi povestesc ce am suferit în Siberia, din pricina dumitale, continuă Boris Verodin, pe acelaşi ton ameninţător. Voiai să omori, vrei să mă cureţi de pe faţa pământului, dar nu ţi-a mers. La ce bun să-ţi mai vorbesc de chinurile pe care le-am îndurat în pribegia mea prin câmpiile îngheţate ale Siberie. Ce rost ar mai avea să-ţi amintesc despre luptele pe care a trebuit să le duc cu lupii şi oamenii de acolo, care îmi imputau bucăţica de pâine trebuincioasă ca să-mi pot urma drumul şi să nu fiu doborât de foame? Numai noaptea puteam să mă mişc şi atunci mă cuprindea spaima la gândul că mă aşteaptă lupii ca să mă sfâşie. Zbirii, însă puteau să meargă în timpul zilei, când eu mă ascundeam prin păduri sau mă furişam în hambarul vreunui ţăran ca să mă îngrop în fân. Totuşi, am izbutit să scap, prinţe Potcikev şi când în cele din urmă, am ajuns aici, ştiam că în curând se va sfârşi cu Excelenţa Voastră. Deocamdată mai ţii capul sus cu trufie şi te porţi dispreţuitor cu mujicii; dar mintea poporului rus a rămas trează şi în curând îţi vei da seama că domnia despotică a Ţarului nu va putea fi reîncepută niciodată. Socot că aş face un serviciu nepreţuit patriei mele, dacă ţi-aş lua viaţa, căci nu meriţi să mai trăieşti. Totuşi, nu mă gândesc s-o fac. Nădăjduiesc că ne vom mai întâlni – acolo, pe câmpul de luptă, când armata albă, – pe care o numiţi pe nedrept armata republicii ruseşti – se va încăiera cu trupele noastre. Atunci, prinţe Potcikev, va veni clipa când vom sta faţă în faţă şi te voi sili să te lupţi cu mine. Asta voiam să-ţi mai spun, înainte de a părăsi castelul…

Tânărul se opri şi întoarse puţin capul, trăgând cu urechea. Se auzeau paşi care se apropiau. El porni atunci spre uşă, de-a-ndăratelea,

ţinând mereu arma îndreptată spre jucători, care îi urmăreau fiecare mişcare, cu chipurile schimonosite de groază.

Dar Boris Verodin nu plecă încă. Duse la spate braţul liber şi împinse zăvorul. Era şi timpul, căci în clipa următoare uşa ar fi fost deschisă.

Veniseră servitorii, care se mirau că oaspeţii deveniseră deodată atât de liniştiţi.

Boris Verodin se apropie din nou de mesele de joc, râzând cu răutate.

— Avem nevoie de bani, domnilor, zise el batjocoritor. Armatele trebuie întreţinute. De aceea, îmi veţi îngădui să confisc aceşti bani, pe care îi vom folosi pentru binele Rusiei. Vă rog să-i împingeţi repede spre mijlocul mesei, apoi să ridicaţi mâinile cât mai grabnic.

Prinţul Gogineff, care se afla în capul mesei, trebui să facă începutul, spumegând de mânie. Cum era cu putinţă, oare, ca omul acesta primejdios să mai fie în castel? Unde se ţinuse ascuns? Cine purta vina că nu fusese descoperit? Căci un lucru era sigur: individul avea complici în castel, altminteri ar fi fost găsit.

— Ei, ce se aude, prinţe Gogineff? întrebă Boris ameninţător, îndreptând arma spre capul bătrânului castelan.

Un blestem sălbatic scăpă de pe buzele acestuia. Dar n-avea încotro, trebuia să se supună.

Ceilalţi jucători împinseră şi ei banii spre mijlocul mesei, unde se formă un teanc de bancnote.

Boris Verodin privi cu luare-aminte ca nu cumva să se piardă vreuna. Unul dintre oaspeţi, un moşier din împrejurimi, lăsase să cadă la pământ câteva bancnote, dar revoluţionarul îl sili să le ridice. Apoi vârî banii în buzunar, făcu o plecăciune şi se retrase, cu spatele, spre altă uşă.

— Trebuie să mai aveţi răbdare încă două minute, domnilor, zise el batjocoritor, înainte de a dispărea. Dacă veţi da alarma înainte de a trece acest timp, voi culca la pământ pe oricine îmi va sta în cale. Aşadar, numai dumneata, prinţe Potcikev, vei aven să-mi dai socoteală, dacă întrevederea noastră va lua un sfârşit neplăcut. Nu te bizui pe soldaţi, căci au tras la măsea şi nu vor îl în stare, să se ia la luptă cu mine.

Zicând acestea, tânărul dispăru repede. Oaspeţii lăsară mâinile în jos şi un strigăt de furie izbucni din pieptul tuturor. Prinţul Potcikev era ca sălbăticit. Vinele de pe frunte i se umflaseră şi răsufla din greu.

O larmă grozavă se stârni în sală. Fiecare voia să-şi arate vitejia – acum, după ce primejdia trecuse. Oaspeţii strigară, urlară cât îi ţinea gura.

Dar înainte ca ei să se năpustească afară, pentru a porni în urmărirea îndrăzneţului tânăr, prinţul Potcikev porunci să se facă

liniște.

— Nu, nu se poate să aducem la cunoştinţa celorlalţi această întâmplare, zise el, trebuie să păstrăm tăcere asupra faptului că individul ne-a jefuit. Gândiţi-vă, suntem treizeci de oameni şi nu ne-am putut împotrivi unuia singur.

Prinţul avea dreptate.

Potcikev deschise uşa, îndărătul căreia dispăruse revoluţionarul. Încăperea alăturată era goală, doar câteva şube şi căciuli atârnau în cuier. El se năpusti înainte, urmat de ceilalţi şi de astă dată, fiecare, din ei avea câte o armă în mână.

Servitorii erau înspăimântaţi. Băuseră şi ei cam mult, căci abia se mai ţineau pe picioare. Păreau că nu ştiau încă ce se întâmplase.

— Ticăloşilor, lua-v-ar dracii! strigă prinţul. Unde aţi fost până acum?

Intendentul castelului, un bătrân venerabil, care aven însă ochii înlăcrimaţi de băutură, se apropie de prinţ într-o atitudine smerită.

— Excelenţă, oamenii nu şi-au părăsit nicio clipă locurile lor, dar, văzând că se făcuse tăcere deodată, n-am vrut să deranjăm pe distinşii oaspeţi.

Prinţul Potcikev îl sfredeli cu privirea.

— Cine a părăsit acum de curând aceasta cameră şi a ieşit din castel? întrebă el, cu asprime.

— Cine? Un musafir, unul dintre oaspeţi.

Soţul Nataşei schimbă o privire cu socrul său.

— Ce înfăţişare avea? Încotro s-a îndreptat? Cum era îmbrăcat?

Servitorii făcură mutre uimite, intendentul dădu lămuririle cerute. În mintea lor se născu bănuiala că domnul înalt, îmbrăcat în şubă, care ieşise din cameră şi spusese servitorilor că trebuie să plece din castel, nu făcea parte dintre oaspeţi.

O scurtă consfătuire fu de-ajuns ca totul să se lămurească: Boris Verodin îşi însuşise un palton cu blană şi o căciulă, izbutind astfel să-i înşele pe servitori.

— Trebuie să punem mâna pe el, şopti Gogineff, ginerelui său. Numai mie mi-a furat opt mii de ruble.

Bătrânul prinţ părăsi în grabă încăperea. Jos, găsi pe soldaţi, care se adunaseră la un loc şi flecăreau. De la prima ochire se putea vedea că şi ei băuseră peste măsură.

— Cine v-a dat de băut? îi întrebă castelanul, cu asprime.

Nimeni nu se încumeta să răspundă, dar în cele din urmă, caporalul mărturisi că bătrâna cameristă se îngrijise de ei cu multă bunăvoinţă.

Prinţul Gogineff rămase surprins. Să se adeverească totuşi, bănuiala ginerelui său că bătrâna era înţeleasă cu revoluţionarul?

Ochii săi, umbriţi de sprâncene stufoase, scânteiară sinistru.

— O voi lua la cercetare pe bătrână, zise el către ginerele său. Şi dacă se va dovedi că e vinovată, atunci Domnul s-o aibă în pază!

Prinţul Potcikev voia să se răfuiască mai târziu cu soldaţii care îşi uitaseră datoria; acum, fiecare clipă trebuia folosită pentru urmărirea fugarului.

— Câinilor, zise el, plin de mânie, dacă nu izbutiţi să puneţi mâna pe individ, să ştiţi că o să vă meargă rău. Căci mi-aţi încălcat porunca. Plecaţi, şi puneţi mâna pe omul îmbrăcat în şubă, care a trecut de curând pe dinaintea voastră.

Soldaţii se împrăştiară şi începură sa cerceteze locurile cu băgare de seamă.

Un grup de douăzeci de soldaţi părăsiră castelul. Unul dintre ei susţinea că ar fi văzut pe presupusul oaspete plecând prin intrarea principală. Aşadar, trebuia căutat în afara clădirii.

Peste un ceas, se adunară din nou. Soldaţii şi servitorii rămaseră tăcuţi, deoparte, ştiindu-se vinovaţi.

— Unde e bătrâna? întrebă prinţul Gogineff, stăpânindu-şi furia. Să fie adusă aici!

Un servitor se depărtă, dar se înapoie repede raportând că Saşa nu fusese găsită nici în camera ei, nici în alt loc.

— Trebuie să fie la soţia mea, zise prinţul Potcikev, cuprins iar de furie.

Uitase aproape că în puţinele ore care îi mai rămăseseră, trebuia să se bucure de fericirea ce-l aştepta în camera nupţială. Gândul acesta îi mai potoli proasta dispoziţie şi sângele începu să-i curgă mai repede prin vine.

— Da. Da, scumpa mea soţie, vin la tine şi-ţi voi arăta cum ştie să iubească un prinţ Potcikev, murmură el.

Apoi se despărţi de socrul său, dându-i încă vreo câteva dispoziţii.

— În curând o voi duce pe Nataşa în minunatul meu castel, adăugă el. Frumoasa ta fiica va deveni regina casei mele, unde vom organiza serbări fastuoase.

Apoi, urcă scara spre apartamentul Nataşei.

Soldaţii şi servitorii răsuflară uşuraţi, văzându-l că se depărtează. Îşi făcură cruce, mulţumind lui Dumnezeu că scăpaseră de călăul lor, căci ştiau prea bine că prin neatenţia lor purtau vina celor întâmplate.

Prinţul Potcikev deschise încetişor uşa, ce dădea în dormitorul Nataşei. Înaintă prin beznă, dibuind, şi se împiedică de un scaun pe care îl zvârli cu furie. Firea lui violentă, care ieşea la iveală oricând avea prilejul să fie nemulţumit, dezlănţui şi de astă dată mânia într-adevăr. Dar patima ce-l stăpânea, simţurile sale biciuite de dorinţă alungară orice altă preocupare, astfel că se linişti.

— Doarme adânc, murmură el. Ei, Nataşa, scumpa mea soţie, unde eşti? întrebă el, cu blândeţe.

Dar nu se auzi niciun răspuns.

Potcikev se apropie de draperie, o dădu de o parte şi văzu în lumina palidă a lunii, patul lat, aurit, al soţiei sale. Se opri o clipă, apoi se năpusti înainte, frământat de patimă. Mâinile sale înfrigurate smulseră plapuma… dar rămase încremenit. Patul era gol.

Potcikev duse mâna la frunte, ca şi cum ar fi vrut să alunge o vedenie înfiorătoare, apoi strigă numele soţiei sale. Dar nu-i răspunse decât ecoul glasului său.

O bănuială îngrozitoare se născu în mintea lui. Începu să tremure din tot trupul. Era cu putinţă oare? Soţia lui fugise?

— Dacă s-a încumetat s-o facă, o voi ucide! scrâşni el, apoi.

Pipăi pereţii, căutând comutatorul. Dar nu-l găsi şi părăsi încăperea.

O servitoare îi ieşi în cale; se cutremură, văzând chipul lui schimonosit de furie.

— Unde e prinţesa… soţia mea? strigă el, cu glas răguşit de furie şi o apucă de braţ cu atâta putere, încât sărmana fată scoase un strigăt de durere.

— Nu… nu ştiu, n-am văzut-o, bâigui slujnica. Eu fac numai curăţenie prin odăi.

Prinţul îi dădu drumul şi porni mai departe.

Bătrânul castelan se aşezase iarăşi la joc cu o parte dintre oaspeţi. Bănui o nouă nenorocire văzând pe ginerele său intrând în sala de festivităţi şi făcându-i semn, din ochi, să se apropie.

— Scuzaţi-mă câteva clipe, domnii mei! zise Gogineff. Ce s-a întâmplat, Nicolai? întrebă el, cuprins de teamă.

— Urmează-mă! zise Potcikev, pornind înainte.

— Dar le rog, dragul meu Nicolai, spune-mi ce s-a întâmplat? De ce nu vorbeşti? stărui castelanul.

— Taci şi urmează-mă! răspunse ginerele său cu asprime.

Prinţul Gogineff se nelinişti de-a binelea. Această purtare a ginerelui său însemna că se întâmplase ceva grozav, în legătură desigur cu Nataşa. Bătrânul castelan îşi simţi trupul străbătut de un fior rece.

— Dar spune-mi ce te-a tulburat într-atâta? întrebă el, rugător.

Însă Potcikev clătină capul cu îndărătnicie. Mergea atât de repede încât bătrânul abia putea să se ţină după el. În cele din urmă ajunseră la apartamentul Nataşei şi Potcikev împinse uşa.

— Fă lumină, porunci el socrului său. Nu pot găsi comutatorul.

Gogineff se îndreptă spre un loc din perete şi, în clipa următoare încăperea fu inundată de lumină.

Un hohot sinistru izbucni din pieptul prinţului Potcikev, când smulse draperia şi arătă spre pat.

— Priveşte, fiica ta a dispărut… lămureşte-mă şi pe mine!

Şi îşi aţinti privirile la bătrânul castelan, care era înspăimântat de moarte.

— Nataşa a plecat? strigă acesta, după ce-şi mai revenise puţin. Cum e cu putinţă?

— Porumbiţa a zburat, temându-se de clipa când trebuia să rămână singură cu mine, răspunse Potcikev, cu răutate. Probabil că bătrâna i-a ajutat să fugă… Haha, frumoasă şleahtă!

Prinţul Gogineff încă nu izbutise să-şi vină cu totul în fire. Clătina capul şi murmura cuvinte fără şir.

— Dar ce-o fi îndemnat-o să plece de aici? întrebă el nedumerit.

Potcikev se opri înaintea lui şi-l privi ţintă în ochi, cu faţa schimonosită de furie neputincioasă.

— Am să-ţi răspund la întrebare: fiica ta a fugit ca să poată fi alături de individul care ne-a jefuit. Oare crezi cumva că s-a dus să se plimbe niţel sub clar de lună? Şi bătrâna vrăjitoare i-a mijlocit fuga.

Castelanul se dădu îndărăt cu un pas.

— Crezi că fiica mea e în stare să facă aşa ceva? întrebă el, supărat. O crezi capabilă să se arunce de gâtul acelui individ? Nu, e cu neputinţă. Nu se poate ca Nataşa să fi intrat în legătură cu un biet luntraş.

Înainte ca tânărul prinţ să poată răspunde ceva, se auzi o bătaie în uşă. Servitoarea pe care Potcikev o întâlnise adineauri, se ivi în prag, ţinând în mână un obiect.

— Ce vrei? întrebă Gogineff.

— Cununa asta de mireasă am găsit-o pe fereastra ce dă spre fluviu, zise ea tremurând.

Castelanul smulse cununa din mâna slujnicei şi o privi cu ochi sticloşi.

— Sus… pe fereastra… ce dă spre fluviu, bâigui el şi un zâmbet straniu se înfiripă pe buzele sale.

Prinţul Potcikev îşi recăpătase cumpătul. Se făcuse palid la faţă, fiind cuprins de o bănuială grozavă. Se apropie de slujnică şi o cercetă cu înfrigurare, aflând de la ea că până la apa Volgăi era o adâncime de vreo optzeci de metri sub fereastra cu pricina.

— Bine, poţi să pleci, dar nu sufla o vorbă despre cele ce ştii! zise el, apoi, cu glas răguşit.

Servitoarea se depărtă, speriată.

— Şi-a luat viaţa! murmură Gogineff, ca în vis.

Bătrânul castelan îşi ascunse faţa-n mâini. Căinţa îl frământa, săgetându-i inima.

Fără să se mai sinchisească de ginerele său, Gogineff se năpusti afară. Îşi iubise copila în felul lui, şi silind-o la această căsătorie, nu se gândise decât la dânsa, căci voise s-o vadă bogată. Acum îşi dădea seama că procedase greşit.

Scoţând un suspin adânc, bătrânul se prăbuşi pe un scaun în camera lui, în timp ce jucătorii îl aşteptau zadarnic în sala de festivităţi.

16. Fiola cu otravă

După ce se despărţise de soţul ei, Nataşa se îndreptase încetişor spre apartamentul de la etaj. Mai simţea încă tulburarea produsă de cuvintele pătimaşe ale prinţului; dezgustul ce i-l insuflase atingerea lui o mai stăpânea şi acum.

Îngrozită, sărmana fată se gândea că Potcikev se va ivi în curând, cerându-şi drepturile de soţ.

Nu, numai asta nu! Căci, ar fi însemnat cea mai mare jignire, cea mai adâncă ruşine. Ea nu-l iubea – dimpotrivă îl ura, persoana lui o dezgusta. Multe fete de familie nobilă ar fi considerat drept o fericire să-l poată lua de soţ. Dar pentru dânsa aceasta era cea mai mare nenorocire ce ar fi putut-o lovi.

Şi, deodată, imaginea iubitului se ivi în mintea ei. Plângând, Nataşa se prăbuşi cu faţa ascunsă în mâini.

Nu izbuti să se liniştească. Noaptea trecută gustase cea mai suavă dintre fericirile pământeşti. În dragostea ei curată, sfântă, se dăduse acelui bărbat, cu care ar fi împărtăşit grijile şi nevoile, şi pe care l-ar fi urmat oriunde.

— O, dragul meu Boris, de ce mi-ai făcut asta? murmură ea, copleşită de durere. De ce nu m-ai luat cu tine? Am fost lăsată singură, fără ocrotire, la cheremul acestui om care m-a cumpărat, care vrea să aibă dragostea mea. Dar sufletul meu e mort, în inima mea nu mai sălăşluieşte niciun simţimânt – voi muri.

Un zgomot o făcu să ridice capul. Înaintea ei se afla Saşa, bătrâna ei cameristă, care făcea o mutră deznădăjduită. Fosta doică simţea că se apropie o nenorocire. Stătea la pândă mereu, pentru ca să poată fugi în momentul potrivit, căci îl socotea pe prinţul Potcikev în stare de orice. Ştia că nu va sta nicio clipă la gânduri s-o ucidă, dacă ar afla ce se întâmplase noaptea trecută.

— Inimioara mea, zise Saşa, cu grijă părintească. Nu te poţi linişti oare? Nu eşti în stare să uiţi dorul care-ţi zbuciumă inima? Flacăra dragostei pentru luntraşul de pe Volga e atât de puternică, încât te va mistui cu totul?

Bătrâna mângâie părul ei negru, strălucitor îi îndreptă cununa de mireasă, care căzuse într-o parte.

Nataşa nu auzise decât vorbele care aminteau despre iubirea ei. O clipă, frumoasa fată uită deznădejdea ei, durerea-i fără margini, şi zâmbi fericită.

— Da, îl iubesc pe Boris, îl voi iubi până dincolo de mormânt, zise

ea transfigurată. Dragostea mea îi aparţine numai lui. Nimeni altul nu trebuie să se apropie de mine.

Bătrâna deschise ochii mari.

— Cum e cu putinţă una ca asta? întrebă ea, clătinând capul. Prinţul e doar soţul tău; preotul v-a cununat. În curând, prinţul îşi va lua drepturile sale.

Cuprinsă de deznădejde, Nataşa se aruncă la pieptul bătrânei cameriste. Nu avea nici o altă fiinţă în care să se poată încrede, în durerea ei nemărginită. Nefericita fată izbucni într-un plâns amar, apoi şopti:

— Unde să fie oare Boris? De ce nu m-a luat cu el, să trăiesc alături de dânsul, să-i împărtăşesc nevoile? O, cât de mult urăsc luxul şi bogăţia care mă înconjoară şi care mă fac atât de nefericită!

O tăcere adâncă se lăsă pentru câteva clipe. Deodată Nataşa îşi aminti de planul ei. O hotărâre dârză se născu într-însa.

Prinţul avea să vină în curând şi atunci era prea târziu. Trebuia să i-o ia înainte. Dar nimeni nu trebuia să bănuiască ceva, mai ales Saşa.

— Du-te, vreau să rămân singură! zise ea, desprinzându-se din braţele bătrânei. Sunt obosită şi aş vrea să mă culc.

— Da, da, prinţesă, răspunse fosta cameristă răsuflând uşurată. Numai să nu te pierzi cu firea. Nu există pe lume durere prea mare, pe care omul să n-o poată îndura.

O mângâie din nou pe obraji şi părăsi odaia făcându-i un semn din cap.

Nataşa îşi începu pregătirile. Avea demult cheia de la apartamentul răposatei sale mame. Fără ca tatăl ei să ştie ceva, prinţesa rămăsese adesea ceasuri întregi în aceste încăperi, care erau sfinte pentru dânsa, din pricină că acolo petrecuse cu mama ei cele mai frumoase clipe pe care bătrâna le avusese în nenorocita ei căsnicie.

Ea se mai uită o dată în jurul ei… Era ultima oară când se mai afla în aceste încăperi dragi. Tinereţea ei, cu lipsa de griji, îl răsări în minte. Privi în spre fluviu, unde burlakii treceau, trăgând corăbiile grele. Auzi înjurăturile celor de pe bord, atunci când vasul înainta prea încet. Văzu pe luntraşi căzând istoviţi la pământ, când făceau popas după munca chinuitoare. Hrana lor era alcătuită din apă şi pâine uscată. Nataşa înţelese deodată, mizeria în care se zbătea poporul ei; înţelese că nemulţumirea oamenilor era îndreptăţită. Ţelul iubitului căpătă în ochii ei, cu totul altă înfăţişare ca până atunci. Da, în afară de dragoste, existau în viaţă şi alte idealuri, mai înalte chiar.

— Şi, pentru că nu vreau să-ţi stau în cale, voi muri. Boris, voi muri pentru tine şi fericirea ta, murmură ea, cu buze tremurătoare.

Nataşa deschise uşa încetişor. Totul era cufundat în tăcere aici, sus. Înaintă repede, cu teamă, după ce se încredinţă că Saşa n-o poate vedea, nici auzi.

Urcând o scară mică, trebui să coboare apoi pe cealaltă parte, căci mama ei trăia cu totul retrasă în ultimii ani.

În mijlocul coridorului, tânăra rămase locului. Deschise singura fereastră ce se afla acolo, şi privi spre fluviu. Noaptea era liniştită. Frumoasa fată îşi rezemă capul de pervazul ferestrei şi văzu apa întunecată a Volgăi care o atrăgea cu o putere magică. Stelele se oglindeau în valuri şi cât cuprindeai cu ochii nu se zărea nicio luntre.

Deodată, Nataşa îşi încordă privirea. I se păru că vede, în susul fluviului, o mică flacără. Inima-i începu să zvâcnească mai cu putere.

Să fi început soldaţii opera lor nimicitoare? Sau erau răzvrătiţii? Flacăra deveni mai desluşită, şi deodată i se păru că aude în depărtare detunături de armă.

Tânăra se înfioră, şi gândul ei se duse din nou la Boris Verodin. Era şi el printre cei care luptau? Se afla în fruntea tovarăşilor săi?

Nataşa plecă smerită capul şi se rugă lui Dumnezeu să-i ocrotească iubitul. Nu observă că cununa de mireasă rămăsese agăţată de fereastră. Porni mai departe, căci se auzeau paşi apropiindu-se. Nu, nu trebuia să fie văzută, cu niciun chip.

După un minut se afla înaintea unei uşi grele de stejar. Nataşa mai auzi o salvă răsunând în depărtare, urmată de câteva împuşcături răzleţe. Descuie uşa, fără să facă cel mai mic zgomot şi se putu orienta foarte bine prin încăperile întunecate, care dădeau una în alta.

Înainte de a aprinde lumina, se apropie de ferestre şi trase perdelele grele, de brocat, căci altminteri, cei de jos ar fi observat că e lumină în aceste încăperi.

Abia acum, după ce luase toate măsurile de prevedere, se aprinse lumina şi privi în jurul ei cu o teamă pioasă. Se afla în dormitorul neuitatei sale mame, al cărei portret de femele tânără şi frumoasă, atârna într-o ramă lată de aur, deasupra patului în care murise. Cele două fiinţe, mama şi fiica, puteau fi luate drept surori.

Prinţesa se apropie de masa de scris, puse în mişcare mecanismul sertarului secret şi scoase din ascunzătoarea ei, fiola, care rămăsese acolo ani de-a rândul.

Frumoasa fată se înfioră la gândul că se va înfăţişa ca sinucigaşă înaintea Judecătorului Suprem. Era foarte pioasă, căci mama ei o învăţase să respecte poruncile Domnului.

Tânăra se rugă fierbinte ca Dumnezeu să-i ierte păcatul şi s-o primească sub ocrotirea Lui.

Apoi începu să-şi facă pregătirile, ca şi cum ar fi pornit la un drum lung.

Se îndreptă spre fereastră şi, desfăcând puţin perdeaua, privi în curte. Două făpturi întunecate păşeau, clătinându-se. Erau, desigur, soldaţi beţi.

Îşi pregăti fiola şi stinse lumina. Pentru ca să nu fie descoperită

prea repede, voia să tragă la loc perdelele.

Ciudat, deodată i se păru că aude iar glasul iubitului ei. Dar nu, era cu neputinţă, trebuie să se fi înşelat.

Şi, cu toate acestea, nu se-nşela. Boris Verodin tocmai intrase în sala de festivităţi şi se pregătea să ducă la îndeplinire planul său îndrăzneţ.

Nataşa porni, dibuind, spre scaunul pe care şi-l pregătise, unde ajunse în cele din urmă şi se prăbuşi pe el. Mâna ei se întinse spre fiola care pe întuneric avea o strălucire ciudată.

O oboseală de moarte puse stăpânire pe frumoasa fată. Membrele-i erau grele ca plumbul. Era moartea, care se apropia? Otrava era atât de puternică încât îşi făcea efectul imediat?

17. Căpitanul Semelov

Prinţul Potcikev spumega de mânie. Îl lăsase pe socrul său să se depărteze, fără să se sinchisească de el, apoi căzu pe gânduri, căutând să-şi lămurească dispariţia prinţesei. Cu toate că bănuia că fugise cu individul acela îndrăzneţ, totuşi nu era sigur de acest fapt.

Hotărî să pornească din nou în căutarea ei. Dar unde?

Prinţul se îndreptă iarăşi spre camera bătrânei Saşa. Însă găsi încăperea goală. Dacă fosta doică ar fi încăput acum pe mâinile prinţului, fireşte că nu i-ar fi mers tocmai bine.

Potcikev părăsi încăperea şi intră din nou în dormitorul Nataşei, unde se aşeză într-un scaun, lăsându-se pradă gândurilor sale negre. De ce nu fusese mai prevăzător? Dacă n-ar fi părăsit-o din ochi pe Nataşa, dânsa nu i-ar fi scăpat. Acum avea o soţie tânără şi frumoasă, – şi, totuşi, n-o avea.

Tocmai când se pregătea să părăsească odaia, privirile sale căzură pe-o hârtie mototolită. Se aplecă şi o desfăcu.

Ochii-i scânteiară, păli şi un suspin scăpă din pieptul său.

— Asta mi-ai făcut mie… mie… prinţul Nicolai Potcikev? bâigui el.

Nu mai avu putere să se stăpânească. Cu ochii injectaţi, scoase, revolverul şi, cuprins de furie, îl descărcă în pereţi. Apoi începu să răcnească, de parc-ar fi înnebunit.

— Pe mine, prinţul Nicolai Potcikev. M-a înşelat ea cu luntraşul ăla, cu tâlharul ăla? strigă dânsul, izbucnind într-un râs înfiorător.

Afară se auziră paşi apropiindu-se. Erau soldaţii, care auziseră împuşcăturile. Credeau că revoluţionarul se mai află în castel şi fusese surprins de cineva.

Deodată uşa se deschise brusc şi prinţul Potcikev se ivi în prag. Înfăţişarea lui făcu pe soldaţi să se oprească, tăcuţi, plini de teamă.

— Plecaţi! porunci prinţul. Pregătiţi-vă să părăsim castelul! Peste zece minute, o sută de oameni trebuie să fie jos, în curte, ca să mă

însoţească.

Soldaţii erau bucuroşi că puteau să se retragă.

Prinţul Potcikev, însă, coborî încet treptele. Mânia lui se potolise cu totul; acum era liniştit. Dar liniştea aceasta prevestea furtuna pe care firea lui sălbatică avea s-o dezlănţuie cu o furie nemaipomenită.

Voia să se răzbune, ceilalţi trebuiau să tremure înaintea lui. Cu un zâmbet care trăda un plan diabolic, el îşi iuţi pasul şi, puţin după aceea, se afla în curtea castelului.

Toată trupa se adună acolo şi prinţul dădu porunci subalternilor săi. O sută de oameni aveau să-l însoţească.

— Atâţia îi trebuiau pentru a-şi împlini răzbunarea.

El chemă pe un căpitan bătrân, cu părul cărunt, un bărbat care în ultimii ani, vârâse spaima în duşmanii săi şi chiar în proprii lui soldaţi. Înainte vreme, fusese simplu soldat într-un regiment de cazaci şi, din pricina unei fapte sângeroase, fusese surghiunit în Siberia. Se numea Semelov.

Era înaintat în vârstă, când fu graţiat, la începutul războiului mondial. Apoi, fu primit din nou în armată, dându-i-se o funcţie fără însemnătate, însă în scurt timp izbuti să se ridice. Camarazii săi se temeau de el şi-l porecliseră „Tiranul”. Totdeauna, când era vorba să se comită o faptă sângeroasă, Semelov era însărcinat cu aducerea ei la îndeplinire. Nu trecu mult şi ajunse cel mai temut oştean din armata rusească. Nimicea şi ucidea, oriunde i se ivea prilejul. O faptă deosebit de îndrăzneaţă şi înfiorătoare îl ridicase la gradul de căpitan.

Şi, Semelov îşi alesese oamenii, care se asemănau întru totul cu firea lui. Nici a zecea parte dintre aceştia nu erau soldaţi care să nu fi fost pedepsiţi.

— Domnule căpitan, începu Potcikev, stând deoparte cu omul acesta îngrozitor.

— Ordonaţi, Excelenţă…

— E vorba de o execuţie.

— La ordin, Excelenţă. Unde?

— În sat.

— Ah, asta-i bun.

Prinţul îşi mângâie barba şi se apropie şi mai mult de Semelov.

— Să fiţi fără cruţare. Cel puţin o sută de case trebuie să ia foc. Şi tot ce întâlniţi în cale, va fi doborât la pământ. M-ai înţeles?

— Prea bine, Excelenţă.

Un rânjet sălbatic schimonosi şi mai mult chipul respingător al căpitanului.

— Ai cu dumneata materii inflamabile?

Semelov râse iarăşi.

— Oamenii mei sunt totdeauna pregătiţi, Excelenţă, răspunse el. Vom arăta ticăloşilor cum se cuvine să respecţi republica. La început

Ţarul a fost blestemat şi gonit, iar acum nu le mai place nici noul regim.

— Da. Aşa este, încuviinţă prinţul. Aşadar ne-am înţeles. De o singură casă, însă, vă veţi ţine departe, adaugă el. De casa aceea voi purta de grijă eu însumi. Bănuiesc că individul care s-a tot învârtit prin castel se află într-însa.

Căpitanul clipi din ochi.

— N-ar fi mai bine ca Excelenţa Voastră să-mi încredinţeze mie această misiune?…

— Nu, îl întrerupse prinţul, cu un gest autoritar. Vei îndeplini ordinele mele, atâta tot. Am anumite motive să cercetez eu însumi această casă.

— Am înţeles, Excelenţă.

În curte se produse oarecare larmă. Grosul trupei plecase. Apoi, ultimul detaşament părăsi castelul sub conducerea căpitanului Semelov.

Prinţul călărea alături de el, tăcut, cu o expresie întunecată în priviri. Dorinţa de a distruge îl frământa grozav: simţea nevoia să găsească un mijloc prin care să-şi descarce mânia fără margini şi să-şi potolească setea de răzbunare.

18. Satul în flăcări

Irina era frământată de teamă pentru soarta iubitului ei. Poate că îndrăzneala lui fără margini, îl îndemnase să joace un renghi prinţului şi soldaţilor săi şi, cu acest prilej, Boris fusese prins şi rănit?

Inima-i bătea cu putere. Se sfătuise în fel şi chip cu bătrâna oarbă, pe cine ar putea să trimită sus, la castel – ca să scape de grija ce o chinuia – dar nimeni nu se încumeta să pornească într-acolo, în aceste vremuri. Fiecare se temea de soldaţii care fuseseră adăpostiţi la castel.

Cei mai mulţi bărbaţi din sat se alăturaseră revoluţionarilor. Spre seară se ivise un om, aducând vestea că nu departe de ţărmul Volgăi avea loc o luptă. Armata roşie primea mereu întăriri, iar trupele guvernului fuseseră rău încolţite.

Corabia, pe bordul căreia se aflau mulţi revoluţionari, izbutise să scape. Vasul era încărcat cu arme, pe care locuitorii satelor de pe malul fluviului le aşteptau cu nerăbdare, spre a-şi puteau potoli setea de răzbunare. Irina ştia toate acestea şi nobila copilă, care era potrivnică oricărei violenţe, nu putea să înţeleagă această ură pe care fraţii o nutreau împotriva fraţilor. Ororile războiului mai erau vii în amintirea ei. În acei ani poporul îndurase mizerii de nedescris. Bărbaţii fuseseră luaţi cu sila de la vetrele lor şi puţini se mai întorseseră îndărăt.

Tânăra suferise nespus de mult. Ce veselă era şi cum se mai bucura

când venea câte o scrisoare de la Boris, de pe câmpul de luptă! Şi cu câtă ardoare se ruga în odăiţa ei ca Domnul să-l aibă în pază!

Apoi, veni ştirea îngrozitoare a deportării sale pe viaţă. Irina crezu că va muri de durere. Trecuse prin timpuri grele împreună cu mama Anuşca. Şi după război, poporul tot nu se potoli. Îngerul distrugerii îşi continua opera nimicitoare. Cine ştie, cum aveau să se sfârşească lucrurile? Se părea că toată omenirea va fi distrusă.

Ţarul, omul acesta respectat ca un zeu, fusese nevoit să lase puterea în mâinile unor oameni, care nu erau cunoscuţi nici măcar după nume.

Irina alungă aceste gânduri negre. Chipul lui Boris îi răsări din nou în minte. Soarta lui o îngrijora mereu. Trebuia să capete lămuriri cu tot dinadinsul. Dar în ce fel?

Chipul ei frumos luă o expresie gravă. Bătrâna oarbă dormea în culcuşul ei şi un întuneric beznă domnea în colibă. Noaptea era liniştită şi tainică.

Deodată, Irina se simţi cuprinsă de teamă. Din depărtare se auzeau bubuituri. Îşi apăsă mâna pe inimă şi trase cu urechea, apoi deschise uşa şi ieşi afară, privind cu luare-aminte de-a lungul fluviului. O slabă scânteiere se vedea în zare şi deodată, ţâşni o flacără.

Sclipirea deveni mai vie, bubuiturile mai desluşite şi mai ameninţătoare. Irina se înapoie în colibă, tremurând. Mai trase cu urechea la răsuflarea bătrânei, apoi se furişă în odăiţa ei, unde se aşeză pe marginea patului şi rămase pe gânduri. De ce nu era şi ea bărbat? De ce era silită să stea fără să fie de vreun folos?

Deodată, un gând îi fulgeră prin minte. Se apropie de un cufăr mare, plin cu tot felul de veştminte dinainte le război, şi începu să scotocească prin el. Erau, în cea mai mare parte, haine care aparţineau lui Boris.

Tânăra scoase un surtuc şi o pereche de pantaloni ce-i veneau bine, precum şi o căciulă. După puţin timp, frumoasa fată era travestită într-un bărbat tânăr. Cosiţele ei minunate le ascunsese sub căciulă.

Se furişă în camera alăturată şi merse dibuind spre sobă, unde găsi funingine şi cenuşă, în care îşi vâri mâinile apoi şi le trecu peste faţa-i fragedă.

Irina deschise uşa încetişor, mai trase o dată cu urechea la răsuflarea regulată a bătrânei, apoi se furişă afară. Inima-i bătea cu putere, când porni pe drumul întunecat ce ducea la castel.

În depărtare cerul era roşu ca sângele. Nu mai încăpea îndoiala că acolo izbucnise un incendiu uriaş. Răpăitul mitralierelor şi bubuitul tunului se auzeau neîncetat.

Irina se simţi stăpânită de teamă. Era o fată curajoasă, dar în aceste vremuri nu era de mirare că frica i se încuiba în suflet.

Ajunsese la poteca ce ducea spre castel şi rămase locului,

ascultând. Sus, se vedea lumină în câteva încăperi. Sala de festivităţi, cu ferestrele mari, rotunde, era viu luminată.

Irina cunoştea foarte bine castelul, căci fusese adeseori acolo şi Saşa o condusese prin toate încăperile. Prinţesa o cunoştea şi ea pe Irina. În copilărie fuseseră adesea împreună, dar fără ştirea prinţului. Întotdeauna când îl întâlnea, Irina trebuia să se ascundă repede.

Tânăra porni înainte, plină de curaj, când i se păru că aude zăngănit de arme şi ordine scurte.

— Ce să însemne oare, acestea, în toiul nopţii? se întrebă ea.

Deodată, se ivi un detaşament de soldaţi înaintea ai, în fruntea căruia călăreau doi ofiţeri. Câteva torţe luminau calea acestui convoi lung, care părea format din fantome.

Irina simţi inima oprindu-i-se în loc. Se întoarse şi o luă la fugă, căci în niciun caz nu voia să dea ochi cu soldaţii.

Ajunse la o groapă mică. Ce-ar fi dacă s-ar ascunde acolo? Stătu mult pe gânduri. În groapă n-aveau s-o găsească, deoarece nimănui nu i-ar trece prin minte că un om s-ar putea ascunde acolo.

Îşi dădu drumul în jos şi se ghemui la pământ, lipindu-se de peretele de verdeaţă. Inima-i bătea să se spargă; gâtlejul era uscat. Gândurile sărmanei copile se îndreptară spre Cel de Sus, căci numai Dumnezeu putea să-i mai ajute. Dar nici nu mai avu timp să chibzuiască, deoarece tropotul soldaţilor şi zgomotul copitelor cailor răsunau în apropiere.

Era un întuneric atât de adânc, încât nu se putea vedea mâna înaintea ochilor.

În cele din urmă, convoiul trecu.

Frumoasa copilă scoase un suspin de uşurare.

— Slavă Domnului, – şopti ea, cu buze tremurânde.

Câteva minute mai târziu, se afla în curtea castelului, privind în jurul ei cu teamă. Glasul aspru al unei santinele o făcuse să tresară. Soldatul îi puse baioneta în piept.

— Încotro, băiete? întrebă el, ducând mâna la lampa electrică de la centiron.

Lumina acesteia învălui faţa Irinei.

— Ei, parcă ai ieşit dintr-un horn, adăugă soldatul râzând. Ia spune-mi, unde vrei să te duci?

— Socot că n-are ce să-ţi pese de asta, după ce m-am legitimat comandantului trupei pe care am întâlnit-o în drum, răspunse Irina cu îndrăzneală.

— Ia nu fi atât de bătăios, fiule! răspunse soldatul binevoitor. Dacă aşa stau lucrurile, fireşte că poţi să treci. Totuşi, trebuie să-mi spui pe cine cauţi, căci aşa am poruncă.

— Trebuie să iau un ordin de la prinţul Gogineff.

— Atunci, eşti liber.

Irina fu oprită încă de două ori, până ce ajunse la una din scările castelului. Îşi iuţi paşii, îndreptându-se spre camera Saşei şi bucurându-se că planul ei izbutise.

În vremea asta trupa ajunsese în sat. Primele căsuţe se aflau înaintea soldaţilor. Din depărtare se auzeau bubuiturile tunurilor.

— Cam la ce distanţă să fie asta, căpitane? întrebă prinţul Potcikev, încruntat.

— La vreo cincisprezece, douăzeci de kilometri, Excelenţă.

Prinţul clătină capul în semn de încuviinţare. Chipu-i îi era schimonosit de furie şi dorinţă de răzbunare.

— Putem începe, Excelenţă? întrebă Semelov, răsucindu-şi mustaţa, liniştit.

— Acum voi vedea ce eşti în stare, căpitane, răspunse prinţul.

O mişcare se produse printre soldaţi, care porniră în grupuri de câte şase, împrăştiindu-se în sat. Întocmai ca nişte duhuri rele, oamenii îşi îndeplineau sinistra lor îndeletnicire prin străzile întunecate.

Pretutindeni mirosea a pârjol. Prinţul se oprise, în mijlocul şoselei, călare pe armăsarul său. Dar el îşi păstrase încă o surpriză – aceasta numai pentru sine. O sclipire diabolică se ivi în ochii săi.

Deodată, o lumină vie se produse în jur. Un ordin trecu din grup în grup şi limbi de foc ţâşniră din case.

Potcikev rămase nemişcat. Vâlvătaia se întindea cu repeziciune. Pereţii şi acoperişurile colibelor începură să trosnească. Atunci izbucni primul strigăt de groază, care se repetă de sute de ori din colibă în colibă.

19. Un culcuş princiar

În castel se făcuse linişte. Servitorii se retrăseseră în odăile lor şi stăteau de vorbă în şoaptă. Din când în când, trăgeau cu urechea la zgomotul luptei îndepărtate.

— O să se mai întoarcă, oare? întrebă Ticerno, cameristul prinţului, care era de multă vreme în serviciul acestuia şi-l însoţea adeseori în călătoriile sale.

— De cine vorbeşti? întrebă intendentul castelului.

— Ei, de cine! De prinţul Potcikev, soţul prinţesei noastre.

Celălalt privi în jurul lui, cu teamă.

— Nu mi-ar face nicio plăcere să-l văd iar aici. Pe legea mea, dorisem prinţesei noastre un altfel de soţ. Ai observat cum îi scânteiau ochii, atunci când a plecat? Cred că a pus la cale ceva îngrozitor.

Cameristul suspină.

— Trecem prin vremuri grele, zise el. Omenirea pare să meargă

spre pieire. Dar ce să se fi făcut cu prinţesa? O fi fugit, într-adevăr, cu Boris Verodin?

— Ce tot trăncăneşti acolo? se amestecă grădinarul, un om liniştit, cam între două vârste.

— Vorbeşte mai încet! îl preveni cameristul. Nu e ciudat, oare, că prinţesa a dispărut din castel, cam în acelaşi timp când Verodin dădea lovitura aceea atât de îndrăzneaţă? Ce-i drept, stăpânul nostru bănuieşte că fiica lui şi-a luat viaţa. Am tras cu urechea şi l-am auzit văitându-se. Prinţul e deznădăjduit.

— De ce a silit-o să se mărite cu prinţul? zise indignată, o tânără servitoare.

— Proasto, scuteşte-ne de asemenea întrebări! o dojeni intendentul. Dar unde o fi Saşa? adăugă el. Să fi şters putina? Sau poate că a însoţit-o pe prinţesă?

— Cine ştie cum or fi stând lucrurile! reluă grădinarul. În orice caz, să fie mulţumiţi, că n-a căzut în mâinile prinţului Potcikev. Fără îndoială că ar fi strâns-o de gât.

Uşa se deschise şi bucătarul dădu buzna înăuntru.

— Auziţi împuşcăturile? strigă el, cu faţa aprinsă de mânie. Astea sunt obuze de calibru cincisprezece şi douăzeci şi unu. Le cunosc eu bine. Doamne, dacă aş fi fost la Brest-Litovsk, când germanii se năpustiseră asupra noastră! Şi acolo tot aşa a fost.

— Acum, însă, fraţii se luptă între ei, zise intendentul, grav. Oamenii se lasă amăgiţi de noile învăţături şi nu-şi mai dau seamă ce fac.

— Da, aşa e, încuviinţă grădinarul. Cât despre mine, nu prea am încredere în ele. Ordinea trebuie să domnească în ţară; lumea n-ar putea exista dacă n-ar fi bogaţi şi săraci. Oricât s-ar strădui oamenii, niciodată nu vor izbuti să facă în aşa fel ca toţi să aibă avere la fel. Cei care făgăduiesc acest lucru sunt nişte şarlatani, care nu urmăresc decât propriile lor interese. Cel mai bun lucru ar fi să ne îndemne la muncă şi să ne dea putinţa să ne ridicăm prin destoinicia noastră şi nu prin violenţă.

Astfel discutară ei câţiva vreme, trăgând cu urechea, din când în când, la detunăturile ce se auzeau jos.

În acest timp, Irina ajunsese în coridorul ultimului etaj al castelului. Tânăra răsuflă uşurată. Nimeni n-o mai întâlnise în drum. În cele din urmă, deschise uşa ce dădea în camera Saşei.

— Unde eşti, matuşca? întrebă ea încet, după ce păşi în încăperea cufundată în beznă. Sunt eu, Irina.

Ascultă cu luare-aminte, dar totul rămase tăcut. Irina repetă întrebarea.

Deodată se produse un zgomot ciudat. Dulapul alunecă pe podeaua

netedă şi o făptură se strecură în cameră. Lumina se aprinse şi Irina se văzu în faţa cameristei, care o privea îngrozită.

Irina, care cu faţa ei mânjită de funingine avea o înfăţişare dintre cele mai ciudate, izbucni într-un hohot de râs. Saşa îşi făcu cruce. Tânăra se apropie de dânsa.

— Nu-i aşa că ai rămas uimită? întrebă ea. M-am folosit de travestirea asta, fiindcă altminteri n-aş fi izbutit să ajung în castel.

Saşa răsuflă uşurată.

— Slavă Domnului că eşti fu, murmură bătrâna. Auzeam glasul tău, drăguţo, dar venea din gura unui diavol plin de funingine. Cum de te-ai încumetat să vii aici la o oră atât de târzie?

Irina se îndreptă spre uşă şi împinse zăvorul.

— Teama m-a adus încoace, matuşca, teama pentru Boris al nostru, răspunse ea. N-a mai fost văzut în sat şi mamei Anuşca îi e frică să nu i se fi întâmplat ceva.

Privirile Irinei se îndreptară implorator spre Saşa.

— Liniştеşte-te, Boris a scăpat, răspunse camerista.

Chicoti; ochii-i de vultur scânteiau.

— Las' că i-a învăţat el minte: a răpit prinţului…

Se întrerupse deodată; era şi timpul, căci Irina o privea cu încordare.

— Ce a răpit? întrebă ea, bănuitoare.

— Nimic, nimic, făcu Saşa, cu glas nesigur.

Nu dădu răgaz Irinei să pătrundă înţelesul cuvintelor sale, ci schimbă vorba, interesându-se de sănătatea Anuşcăi. Apoi, ceru Irinei să-i explice cum de încuviinţase oarba ca nepoata ei să pornească spre castel, travestită în bărbat.

— Eram îngrijorate de soarta lui Boris, căci auzeam împuşcăturile care răsunau în sat, povesti Irina. Ne închipuiam că Boris s-a luat la luptă cu soldaţii. Ştiam, doar, cât e de curajos! Mama Anuşca spunea că ar fi bine să se ducă cineva la castel ca să culeagă veşti. Dar nu ştiam pe cine să trimitem. Atunci, am luat hotărârea să mă duc chiar eu. Am făcut-o în ascuns şi după cum vezi, am izbutit.

Saşa îşi împreună mâinile, îngrijorată.

— Aşadar, Anuşca nu ştie că ai venit încoace? întrebă ea.

Irina râse înveselită. Acum, după ce primejdia trecuse şi ştia că Boris nu fusese prins ci, dimpotrivă, găsise pe undeva un adăpost, tânăra îşi recăpătase repede voia bună. Povesti bătrânei cum îi înşelase pe soldaţi, şi astfel camerista află că prinţul Potcikev părăsise castelul în fruntea unei trupe numeroase. Bătrâna bănui că soţul Nataşei nu se va mai înapoia acolo.

Ea auzise, în bună parte, tot ce se petrecuse la castel. Fiind o femeie isteaţă, izbutise să se ţină ascunsă, atâta timp cât Potcikev se afla în castelul socrului său. Observase pe furiosul prinţ şi trăsese cu

urechea la izbucnirile sale de mânie; apoi, se retrăgea în ascunzătoarea ei şi râdea, cu răutate.

Dar, cu privire la Nataşa, bătrâna era foarte îngrijorată. Unde se afla prinţesa? Îşi făcuse oare vreun rău? Se aruncase, într-adevăr, în Volga?

Saşa se cutremură şi lacrimi îi năpădiră ochii. Dacă aşa stăteau lucrurile, atunci sărmana fată îşi găsise un sfârşit înfiorător. Era doar atât de tânără! Abia de acum înainte urma să cunoască plăcerile dragostei şi ale vieţii.

— Sărmana mea copilă, murmură bătrâna.

— Ce-i cu tine, matuşca? întrebă Irina, cu teamă.

— După cât se pare, prinţesa şi-a pus capăt zilelor, se tângui Saşa.

— Ce, ce tot spui acolo? exclamă Irina îngrozită De ce să fi făcut asta? Nu s-a măritat cu prinţul Potcikev?

Camerista dădu din cap, îndurerată.

— Tocmai de aceea a făcut-o. A sărit pe fereastră în apa Volgăi.

Irina rămase ca împietrită. Nu-i venea să creadă cele auzite. Miloasa fată izbucni în plâns.

— Atât de tânără şi de frumoasă! suspină ea. Ah, e groaznic! Ar fi putut să mai trăiască multă vreme. Ce nenorociri se mai întâmplă şi în lumea asta!

— Ei, acum curăţă-te de funingine, copila mea! zise Saşa, deodată. Am să mă duc afară să mai aflu câte ceva. Deocamdată nu te ameninţă nicio primejdie, atâta timp, cât eşti sub ocrotirea mea.

Bătrâna se duse în camera nenorocitei sale stăpâne, pe care o socotea moartă. Văzu, într-un colţ, scaunul sfărâmat, iar pe duşumea cununa de lămâiţă. Mai văzu şi patul răscolit, pe care prinţul, soţul Nataşei, îl găsise gol.

Bătrâna se aşeză pe marginea patului şi privi înaintea ei, adânc mâhnită. Crescuse, ca o mamă, pe această fată încântătoare; şi acum, Nataşa să fie moartă? Era îngrozitor.

Rămase astfel multă vreme, oftând mereu. Ochii-i erau înroşiţi de plâns, când se întoarse iarăşi în odăiţa ei.

Cele două femei mai stătură de vorbă, câtva timp, până ce le învinse oboseala.

— Vino, zise bătrâna în cele din urmă, am flecărit destul. Trebuie să fii ostenită. Eu, însă, voi veghea, căci pentru mine primejdia nu a trecut încă. Mâine vom părăsi castelul împreună; bătrânul prinţ m-ar goni în orice caz, dacă ar da cu ochii de mine. Fireşte, mă socoteşte vinovată, căci ar fi trebuit să fiu mai cu luare-aminte asupra fiicei sale. Aşa e totdeauna. Cei oropsiţi de soartă trebuie să ducă greul.

Irina rămase uimită când bătrâna o conduse afară din odaia ei. Cu inima zvâcnind, tânăra fată păşi în dormitorul prinţesei şi privirile ei se rotiră sfioase prin încăperea elegantă.

Saşa o duse la patul moale, cu aşternutul de mătase, al Nataşei.

— Ai să dormi aici, până ce voi veni să te trezesc, copila mea zise bătrâna.

Irina o privi speriată.

— Să dorm aici? Nu, niciodată, matuşca! Cum pot îndrăzni eu, o sărmană fată, să dorm într-un astfel de pat?

— Culcă-te! porunci Saşa, cu îndărătnicie. Aici eşti mai la adăpost decât jos, în sat. Mâine dimineaţă, castelanul nu cred să se arate, căci fără îndoială că s-a îmbolnăvit de inimă rea. Poţi să dormi liniştită, bătrâna Saşa te păzeşte şi nimeni nu te va stingheri.

Irina încercă să se mai împotrivească, dar o putere nevăzută, un glas interior o îndemnau să dea ascultare bătrânei. Dorinţa de a rămâne în această încăpere elegantă şi de a dormi în patul acesta minunat, punea din ce în ce mai mult stăpânire pe sărmana fată. Îndemnurile Saşei înlăturară ultimele ei şovăieli.

Scoţând un suspin de fericire, se dezbrăcă şi se strecură sub plapuma de mătase.

Saşa era încântată. Se plecă deasupra Irinei şi-i şopti:

— Nu eşti şi tu o prinţesă, copila mea? Zău, aproape că eşti şi mai frumoasă decât nefericita mea stăpână. Noapte bună, fata mea! Dormi fără grijă, căci Saşa veghează asupra ta, matuşca e îngerul tău ocrotitor.

Irina o privi cu ochii strălucind de fericire. Puţin timp după aceea, ea adormi şi visuri minunate o dezmierdară. I se părea că era şi ea prinţesă şi se gândea mereu la un prinţ, un prinţ înalt şi puternic, cu părul blond, încârlionţat, şi ochi albaştri.

— Boris! murmură ea, drăgăstos.

Saşa stătea pe marginea patului, cântând încetişor doina luntraşilor de pe Volga, aşa cum îi auzise Irina în coliba ei, de mii de ori. În cele din urmă, bătrâna fu copleşită de oboseală şi aţipi. Cele două femei, atât de deosebite una de alta, nu mai auzeau şi nu mai vedeau nimic.

Ele nu văzură vâlvătaia care se înălţa din sat, învăluind castelul într-o mare de lumină. Nu auziră gemetele şi strigătele locuitorilor satului şi nici larma luptei care se dădea în apropiere, pe malul Volgăi.

Cufundate în somnul lor adânc, ele nu bănuiau ce deşteptare înfiorătoare le aştepta.

20. Generalul Aratcin

Imediat ce izbuti să scape din castel, Boris Verodin începu să fugă din răsputeri, căci ştia că va fi urmărit. Avea ochi foarte ageri, astfel că putea să se îndrume prin întuneric. Spre norocul lui sau, poate şi mai mult, al altora, nu întâlni pe nimeni din castel. Căci era hotărât să culce la pământ pe oricine s-ar fi încumetat să-i aţină calea. La poalele

colinei, tânărul se opri o clipă, ca să mai răsufle. Apoi îşi întoarse faţa spre castel, ridicând pumnul ameninţător, strigă:

— Ne socotim noi, prinţe Potcikev! Vai de tine, când o veni ceasul răfuielii. Atunci n-ai să îmi scapi şi ai să plăteşti însutit insulta pe care mi-ai adus-o.

Apoi se întoarse din nou spre fluviu, căutând zadarnic să descopere corabia revoluţionarilor.

— Au pornit mai departe fără mine, murmură el. E mai bine aşa, căci dacă s-ar fi iscat o luptă, numărul duşmanilor i-ar fi copleşit şi atunci ar fi fost nevoiţi să părăsească vasul.

Zicând acestea, se îndreptă spre căsuţa care se afla chiar pe malul fluviului şi unde burlakii se adăposteau de obicei pe vreme rea, după munca istovitoare din timpul zilei.

Boris bătu în uşă, dar nu primi niciun răspuns. Clătină capul, mirat, rămase o clipă pe gânduri, apoi se propti, cu umerii săi largi, în uşa şubredă şi apăsând cu putere, o deschise. Un aer închis îl izbi în faţă. Închise uşa la loc şi o întări printr-o grindă grea; apoi dădu deoparte o grămadă de paie, deschise un chepeng şi coborî în adâncime.

Ajungând jos, Boris o luă pe pământul umed, înspre direcţia satului. Din când în când, câte un şobolan o zbughea pe dinaintea lui, dar revoluţionarul rămase netulburat, căci în celulele siberiene se obişnuise cu aceste animale.

Gangul subteran urca în pantă şi după puţin timp, Boris ajunse la capătul unei scări. Urcă treptele şi deschise o uşă, apoi dădu deoparte rogojina groasă ce acoperea uşa; acum se afla în hambarul pe care soldaţii îl cercetaseră înainte cu o seară şi care aparţinea ceainăriei.

Peste câteva clipe, Boris Verodin păşea prin curte în vârful picioarelor şi se apropie de ceainărie. Trase cu urechea, apoi bătu în geam într-un fel anumit. Nu trecu mult şi un glas somnoros, de femeie, întrebă:

— Cine-i acolo?

— Trăiască libertatea! răspunse Boris, în şoaptă.

— Bine, vin imediat.

Tânărul porni spre uşă, se rezemă de pervazul ei şi rămase în aşteptare. În cele din urmă, se auziră paşi târşiţi şi uşa de deschise. O femeie bătrână, ţinând în mână un felinar se ivi în prag. La vederea tânărului, un zâmbet de bucurie, apăru pe fata ei. După câteva clipe, Boris se afla în încăpere, care părea prea scundă pentru trupul lui uriaş.

— Unde e bărbatul tău? întrebă revoluţionarul, privind cercetător în jurul său.

Femeia oftă:

— Frate Verodin, nu ştii, oare că a pornit la luptă împreună cu ceilalţi tovarăşi? Un trimis ne-a adus vestea că e nevoie de oameni.

Două sute de bărbaţi au plecat din sat, unde aproape că n-au mai rămas decât femei. Corabia îi aşteaptă în susul fluviului. Vor intra în armata generalului Aratcin. Cei doi fii ai mei au plecat şi dânşii.

Boris Verodin dădu din cap, mulţumit.

— Aşadar, vor porni la atac?

— Da, se aşteaptă numai tunurile, care sunt pe bordul corabiei.

— Atunci trebuie să mă grăbesc, căci am de făcut un raport generalului. Băgaţi bine de seamă! Sus, în castel, se află duşmanul nostru cel mai înverşunat, prinţul Potcikev. Să nu vă sinchisiţi dacă va pune la cale vreo ticăloşie împotriva noastră; căci vom şti noi să-l punem cu botul pe labe. Şi încă ceva: dacă nu mă mai întorc în sat, nu uitaţi că Mişka Milevici ne-a trădat.

— Câinele! scrâşni femeia. Vestea trădării lui s-a răspândit în sat cu iuţeala fulgerului. Dar fii pe pace, Mişka Milevici o să-şi ia pedeapsa. Ascută-mă Verodin – întrebă ea, apoi – ce s-a mai întâmplat cu tine? Ai fost la castel?

— Cine a spus asta?

— Aşa s-a zvonit. Ba, s-a povestit chiar că prinţul a dat ordin să fii împuşcat.

Verodin izbucni în râs:

— Ehei, nu merge atât de uşor. Deocamdată i-am scăpat printre degete şi o să mai aibă de furcă cu mine. Acum te las cu bine. Urmează-mă însă în hambar şi acoperă intrarea tăinuită. Mă întorc, prin gang, la ţărmul fluviului, te-aş ruga să-mi faci un serviciu: transmite salutări din partea mea Irinei şi mamei şi spune-le că sunt bine sănătos.

Bătrâna clătină capul în semn de încuviinţare şi porni în urma lui. Trecură prin curtea înecată în beznă, apoi Boris se întoarse pe acelaşi drum pe care venise.

Ajungând la ţărm, revoluţionarul se pregăti s-o ia în susul fluviului, dar ceva îl atrăgea în sat. Tânărul se furişă prin uliţele pline de noroi. Din când în când, un câine lătra la ei, dar se liniştea repede auzind glasul lui Boris. Lucru ciudat: omul acesta părea să aibă înrâurire chiar şi asupra animalelor, căci câinii amuţeau de îndată ce auzeau cuvintele sale de dezmierdare.

Căsuţa bătrânei oarbe se ivi din bezna ce învăluia satul. Boris se opri o clipă la uşă, trăgând cu urechea. Înăuntru nu se auzea niciun zgomot. Un zâmbet de fericire încolţi pe buzele revoluţionarului, în ochii săi albaştri se aprinse o flacără parcă şi chipul lui deveni nespus de frumos, prin expresia de duioşie şi dragoste ce se întipări pe el.

Scoţând un suspin de uşurare tânărul se întoarse la ţărm, de unde porni în susul fluviului. Deodată se opri, ca încremenit. În depărtare se auzeau împuşcături, care se urmau cu repeziciune.

Auzul său ascuţit şi priceperea lui în această materie îi îngăduiră să

deosebească ce fel de arme erau folosite. Se simţi copleşit de bucurie, căci îşi dădea seama că tunurile care se aflau pe corabie şi chiar şi mitralierele intraseră în funcţiune.

Aşadar, trebuia să se grăbească. Începu să fugă, dar peste puţin timp se opri din nou, ca să se orienteze. Lupta părea să devină din ce în ce mai înverşunată.

Un sat se ivi înaintea revoluţionarului şi făpturi întunecate se aflau pe străzi. O baionetă îi aţinu calea.

— Nu faceţi prostii şi lăsaţi-mă să trec! strigă Boris. Trăiască libertatea!

Oamenii făcură cerc în jurul lui şi-i strânseră mâinile. Cea mai mare parte erau femei, printre care se aflau şi câţiva bărbaţi bătrâni. Ochii scânteietori străluceau pe chipurile lor înăsprite de muncă.

— Boris Verodin e aici, trecu strigătul din gură în gură.

Cu toate că era tânăr, toţi îl respectau şi-i iubeau, căci povestea suferinţelor sale era cunoscută pretutindeni.

— Unde sunt ceilalţi? întrebă revoluţionarul.

— Au pornit spre Kîncero, acum vreo patru ceasuri.

— Acolo e cartierul general al comandantului nostru?

— Da, începând de ieri.

— Vă mulţumesc… N-aţi putea să-mi faceţi rost de un cal?

— Nu mai avem niciunul pe aici, răspunse cineva.

— Ba nu-i adevărat, interveni altul, negustorul Burrev şi-a cumpărat un armăsar acum opt zile. E un cal foarte bun; dacă vrei, poţi să-l capeţi.

— Da, da, mă duc să-l aduc, se auzi un glas din mulţime. Burrev poate să-şi tragă singur căruţa. La urma urmei, nici n-o să prea aibă prilejul s-o facă, deoarece războiul o să izbucnească în curând.

În acest timp, Boris Verodin stătu de vorbă cu locuitorii satului şi-i întrebă dacă vasul cu muniţii trecuse pe acolo. Oamenii răspunseră afirmativ; un suspin de uşurare ieşi din pieptul revoluţionarului.

Nu trecu mult timp şi ţăranul se ivi, ducând de căpăstru calul negustorului. Dar, înainte ca Boris să se arunce în şa, flăcări mari se iviră pe cer în direcţia satului său. Oamenii scoaseră strigăte de spaimă.

— Colo e… satul meu, murmură Boris, pălind. Ce-o fi însemnând asta? Să fi pus foc ticăloşii?

Ţinându-şi răsuflarea, oamenii priveau spre cerul înroşit. Nu mai încăpea nicio îndoială, satul era în flăcări. Probabil că focul fusese pus. Să se fi întâmplat asta din ordinul prinţului Potcikev?

Gândurile se încrucişau cu înfrigurare în mintea tânărului. Singur nu putea să facă nimic. Şi cine ştie de câţi oameni dispunea prinţul? Poate că şi sosiseră regimentele lui?

Privirile sale deznădăjduite se îndreptară spre pata roşie de pe cer.

Inima-i se sfâşia de durere. Cu buzele tremurânde, Boris Verodin zise:

— Domnul să fie milostiv cu voi, dragii mei… Totuşi, poate că situaţia nu e aşa de rea, precum se pare…

Deocamdată trebuia să se mulţumească cu această mângâiere, căci n-avea încotro. Dădu pinteni calului, strigă oamenilor rămas bun şi porni în galop.

Soarele începuse să răsară, când Boris ajunse în apropierea oraşului, în jurul căruia Volga făcea un cot mare. Şase turnuri de biserică se înălţau în lumina cenuşie a zorilor. De cealaltă parte a oraşului se afla o colină. De acolo se auzeau împuşcăturile. Pe culmea colinei răpăiau mitralierele şi îndărătul lor bubuiau tunurile, de calibru cincisprezece, de la două baterii. Proiectilele zburau, şuierând, prin aerul dimineţii şi explodau la poalele colinei, unde se afla, pesemne, tabăra albilor.

Când vru să intre în oraş, Boris fu oprit de oameni hotărâţi, care îi aţinură calea. El se legitimă repede şi arătă, în acelaşi timp, insigna gradului său de căpitan în armata roşie.

Pe străzi întâlni patrule şi trupe care urmau să părăsească oraşul. În cele din urmă, Boris se opri înaintea unei căsuţe păzită de două santinele. Trecu pragul şi ajunse într-o încăpere, unde se aflau vreo şase ofiţeri din armata roşie. Purtau haine cam zdrenţăroase, dar chipurile tuturor păreau cioplite în marmură. Câţiva dintre ei nici nu purtau uniforme, având însă aceeaşi insignă ca şi Boris.

În mijlocul lor se afla un bărbat mic de statură şi cu faţa aspră, care stătea aplecat deasupra unei hărţi. Capul lui pătrat era acoperit cu un păr des.

Bărbatul acesta era Fedor Aratcin, general în armata roşie, care înainte vreme făcuse parte din oştirea Ţarului. Suferise mult în viaţa lui şi în cele din urmă, războiul îl îndemnase să treacă de partea răzvrătiţilor. Acum slujea cu aceeaşi credinţă în armata roşie, după cum slujise înainte guvernului ţarist.

— Ah, Verodin, zise generalul, ridicând ochii de pe hartă. Ei, ce se mai aude? De ce vii atât de târziu?

— Am fost prizonier, generale, răspunse Boris. Din această pricină a trebuit să pierd două zile şi două nopţi în castelul Gogineff. Lua-i-ar dracu, nu mai lipsea mult şi mă puneau la zid.

Aratcin zâmbi.

— Încolo nimic nou? întrebă el.

— Prinţul Potcikev e în drum spre noi. S-a întors la castel şi, după cât se pare, e însoţit de câteva regimente.

Generalul încuviinţă din cap.

— Da, ştiu. I-am trimis înainte trupe numeroase căci trebuie cu orice chip să-l împiedec să treacă de cealaltă parte a muntelui. Îţi mulţumesc pentru serviciul făcut, tovarăşe.

Boris Verodin se retrase într-un colţ şi aşteptă până ce consfătuirea ofiţerilor se sfârşi. El auzise totul şi putea să-şi dea seama cum stăteau lucrurile.

— Ei, mai vrei ceva Verodin? întrebă generalul, după plecarea celorlalţi, zărind că îndrăzneţul tânăr se mai afla în cameră.

— Generale, am o rugăminte. După cât am auzit, corabia va porni din nou în josul fluviului, în direcţia unde se află satul meu. Pot lua iarăşi conducerea vasului?

Aratcin îl privi cercetător.

— Dar ce motive te îndeamnă la asta? Cred că ne poţi fi mai de folos aici. Ştii doar că aş vrea să te am mereu pe lângă mine.

— Îţi mulţumesc pentru încrederea ce-mi arăţi, generale; totuşi, m-aş încumeta să stărui în rugămintea mea.

— Aha, o fi din pricina iubitei, care locuieşte acolo.

Boris Verodin schimbă feţe-feţe şi privi întunecat înaintea lui. Generalul ridică mâna, împăciuitor.

— Nu mi-o lua în nume de rău, Verodin. Mă cunoşti doar. Însă, dacă vrei să-ţi împlinesc dorinţa, trebuie să-mi arăţi motivele care te îndeamnă să ceri comanda vasului.

— Generale, într-acolo e şi satul meu, în care locuieşte bătrâna mea mamă. Venind încoace, am zărit din goana calului, că satul e în flăcări; soarta alor mei mă îngrijorează.

— Dacă aşa stau lucrurile, fireşte că-ţi predau iarăşi comanda corabiei. Dar să nu-ţi închipui că drumul e lipsit de primejdii. În unele locuri, albii au pătruns până la ţărm şi, chiar dacă vor fi respinşi, totuşi e cu putinţă ca vasul să fie scufundat.

— Nu mă tem de primejdie, răspunse Boris, cu hotărâre.

Generalul clătină capul în semn de încuviinţare.

— Ştiu, ştiu, zise el. Dar nu vreau să te pierd.

Rămase pe gânduri, apoi se însenină la faţă şi urmă:

— Da, da, aşa ar putea să meargă… Am prins vreo cincizeci de persoane, făcând parte dintre nobili. Am pătruns în oraş prin surprindere şi înainte ca locuitorii să-şi fi dat seama ce se întâmplase, toate străzile erau ocupate de oamenii noştri. La un moment dat ne ivirăm într-o sală de bal şi arestarăm pe participanţi, tocmai atunci când petrecerea era în toi. Erau oameni foarte suspuşi, chiar şi un conte, fost favorit al Ţarului, se afle printre ei… Dragul meu Verodin, ce-ar fi să-i înhămăm la corabie? Dumneata, care ai fost pe vremuri burlaki. Trebuie să te bucuri nespus, gândindu-te la această privelişte. Pe de altă parte, ţi-ar fi şi de folos, căci dacă albii ar încerca să vă atace, i-aţi putea ameninţa cu împuşcarea prizonierilor.

Pe chipul aspru al generalului se întipări o expresie de bucurie diabolică. Omul acesta se transformase cu totul. Cu aceeaşi ardoare cu care înainte ocrotise pe nobili, căuta acum orice prilej să lovească în ei

şi se bucura din inimă când atacurile sale izbuteau.

Boris Verodin încuviinţă din cap. N-avea ce pierde, dacă urma sfatul generalului.

Deodată, el simţi povara banilor pe cari îi luase prinţului şi celorlalţi jucători. Istorisi întâmplarea, apoi îşi goli buzunarele.

Aratcin zâmbi.

— Da. Bine ai făcut, Verodin, zise el. Avem doar nevoie de bani.

Şi strânse mâna tânărului, care se depărtă în grabă spre a ajunge cât mai curând la ţărm, unde se afla corabia. Soarta alor lui îl îngrijora nespus.

21. O deşteptare înfiorătoare

Flăcările se înălţau spre cer. Tot satul ardea. Cât ai clipi, douăzeci, treizeci, sau poate şi mai multe căsuţe fuseseră cuprinse de foc.

Ţipete îngrozitoare sfâşiară tăcerea nopţii. Oamenii se năpusteau afară numai în cămaşă.

Dar nu apucau să facă nici câţiva paşi, căci lovituri cu patul puştii sau chiar împunsături cu baioneta, îi împingeau înapoi.

Căldura devenise de nesuferit. Deodată răsună ţipătul înfiorător al unei mame, care îşi ţinea copiii în braţe şi voia să iasă din casă. Baionetele n-o înspăimântară şi se avântă spre ele. Ameţită, cu strigătul de moarte pe buze, nenorocita fu îmbrâncită înapoi în casa care ardea.

Dincolo, un bătrân ieşi din casă, clătinându-se. Veştmintele-i erau cuprinse de flăcări. Moşneagul ridică mâinile implorator, dar un glonţ în cap puse capăt chinurilor sale şi spaimei nemărginite ce se oglindise în ochii săi.

Încordându-şi puterile, o fetiţă de vreo treisprezece ani se străduia să târască afară pe mama ei bolnavă, ca să nu fie arsă de vie. Glontele ucigător o nimeri în spate şi copila se prăbuşi peste cadavrul mamei sale. Grinzi arzânde le acoperiră.

Incendiatorii stăteau nemişcaţi în faţa caselor, cu chipurile luminate de văpaie. Dar aceşti oameni nu ştiau ce e mila. Semelov alerga încoace şi încolo, îşi încuraja oamenii, îi controla cu priviri de animal de pradă şi le aţâţa setea de sânge şi cruzime.

Prinţul Potcikev nu se mişcase de la locul său şi privea, cu o linişte desăvârşită, aceste scene înfiorătoare. Oare n-avea conştiinţă, nu simţea niciun pic de milă?

Prinţul părea încremenit în loc. Gândurile sale erau îndreptate spre acela care îi răpise soţia.

În jertfele cruzimii sale, el zărea chipul lui Boris Verodin, pe care îl ura de moarte.

Sângeroasa faptă începuse abia de cinci minute, când Semelov se

ivi înaintea prinţului. Lumina focului se răsfrângea pe chipul său, dându-i o înfăţişare demonică.

— Mai aveţi vreun ordin, Excelenţă? întrebă el, salutând.

— Douăzeci de oameni mă vor urmai porunci Potcikev, pornind spre căsuţa bătrânei Anuşca.

Oarba se trezise. Sărmana femeie nu vedea nimic. Dar auzi larma, strigătele de moarte ale nenorociţilor, trosnetul focului şi zgomotul grinzilor care se prăbuşeau. Simţi şi căldura flăcărilor, care pătrundea în colibă, cu toate că uşa era încuiată.

— Irina, copila mea, unde eşti? strigă ea, cuprinsă de spaimă.

Dar nimeni nu-i răspunse. Repetă chemarea, dar fără rezultat. O groază de nedescris puse stăpânire pe ea. Ce însemna asta? De ce nu dădea Irina niciun semn de viaţă?

— Irina! strigă oarba din răsputeri.

Însă totul fu zadarnic. Aşa fusese sortit – frumoasa fată dormea în patul prinţesei, în timp ce jos, în sat, bunica ei trecea prin clipe de groază.

Deodată uşa fu împinsă cu violenţă. Bătrâna nu se mişcă. Inima îi spunea că acela care se ivise în prag era un om rău. Ca mai toţi orbii avea celelalte simţuri foarte dezvoltate. Cei lipsiţi de vedere bănuiesc primejdia, simt ura şi dragostea.

Înfiorător, cu chipul luminat de flăcările caselor din vecinătate, prinţul Potcikev trecu pragul colibei, mergând în vârful picioarelor. Ţinea în mână revolverul. Voia să le surprindă în somn, voia… Cu o smucitură împinse uşa; turburarea nu-i dădu răgaz să-şi sfârşească gândul. Ameţit de ură, Potcikev era nerăbdător să vadă priveliştea care să-i dea satisfacţia dorită.

Dar în încăpere nu se afla nimeni. Lumina focului trecu prin fereastra mică în dormitorul unde Irina dormea de ani de zile şi unde petrecuse cele mai frumoase ceasuri din viaţa ei.

Cu buzele strânse, prinţul îşi aţinti privirea pe patul tinerei fete. Furia îl înăbuşea; ura îl făcea să tremure. Nimicind pe locuitorii satului, Potcikev nu-şi împlinise răzbunarea decât pe jumătate.

Soţul Nataşei părăsi încăperea. Tocmai trecea un soldat cu o făclie în mână, vrând să pună foc unei colibe din apropiere. Potcikev îi smulse torţa şi întorcându-se în căsuţă o aruncă în patul Irinei. Apoi ieşi afară, tropăind.

Anuşca rămăsese ca încremenită. Îşi dădea seama că se petrece ceva groaznic, dar nu putea să înţeleagă ce anume.

Când uşa se închise, oarba se ridică în capul oaselor. Deodată, un ţipăt sfâşietor izbucni din pieptul ei. În încăperea alăturată se auzea trosnetul caracteristic al focului. Bătrâna părea să ghicească totul şi un strigăt de ajutor îi scăpă de pe buze.

Încercă să se ridice cu totul din culcuşul ei, dar căzu îndărăt, fără

vlagă.

Flăcările cotropitoare se întinseră asupra încăperii din faţă. Fumul şi văpaia înăbuşeau strigătele din ce în ce mai slabe ale nenorocitei femei.

Prinţul rămase afară până ce flăcările răzbiră prin acoperiş, apoi dădu pinteni calului, care porni în galop de-a lungul şoselei.

După câtva timp se întâlni din nou cu căpitanul Semelov.

— Poţi părăsi satul, căpitane! zise Potcikev. Înapoiaţi-vă la castel!

— Am înţeles, Excelenţă, răspunse „tiranul”.

Şi, în timp ce incendiatorii se depărtau, ultimele grinzi ale căsuţelor arzânde se prăbuşiră, îngropând sub ele tot ce mai era viu. Aproape jumătate din colibele satului căzuseră pradă flăcărilor.

După ce soldaţii se depărtaseră mult, locuitorii care fuseseră cruţaţi se încumetară să iasă lin locuinţele lor. Dar nu se mai putea salva nimic. Casele incendiate erau transformate în ruine, iar bieţii locuitorii zăceau sub grinzile prefăcute în cărbuni.

Prinţul porni călare spre castel. Voia, doar, să mai aibă o scurtă convorbire cu socrul său, care încă nu ştia că fiica lui căzuse pradă flăcărilor împreună cu ticălosul acela de luntraş. Voia să se desfete la mâhnirea bătrânului.

Santinelele se dădură de o parte, cu teamă, din calea prinţului. Locuitorii se cutremurară, văzând că omul acesta îngrozitor se întorcea în castel. Rămăseseră treji toată noaptea, şi priviseră focul din sat şi bănuiau că această fărădelege fusese săvârşită din ordinul lui Potcikev.

Încăperile prinţului Gogineff se aflau în partea care nu dădea spre sat, astfel că bătrânul castelan nu ştia nimic din ceea ce se întâmplase. Toată noaptea stătuse acolo, gândindu-se cu durere la nefericita lui fiică.

Apariţia ginerelui său îl trezi din visare.

Prinţul Gogineff îmbătrânise într-o singură noapte mai mult ca alţii în ani de zile. El privi obosit şi nepăsător spre bărbatul care devenise soţul fiicei sale. Părea că Potcikev nici nu-l mai interesează.

— Nataşa trăieşte? întrebă el, reţinându-şi un oftat de durere.

— Da, zise Potcikev, aruncând o privire ciudată asupra socrului său, în timp ce o expresie de viclenie se întipări pe faţa lui.

Gogineff sări în sus; tremura din tot trupul.

— Nataşa trăieşte? strigă bătrânul prinţ. Copilul meu… e în viaţă?

— Da, e în viaţă, întări prinţul Potcikev, zâmbind batjocoritor.

Castelanul îl apucă de braţ, se aplecă spre dânsul şi strigă:

— N-ai, oare, niciun pic de milă? Vrei să te distrezi pe socoteala mea – nu vezi că mâhnirea m-a doborât aproape?

— Pe tine te-a doborât mâhnirea, iar pe mine m-a înnebunit ura, scrâşni ginerele său. Da, adăugă el, cu ochii lucind de sete de răzbunare, aş fi fost în stare să ucid pe oricine mi-ar fi ieşit în cale. Ah,

cum şi-a bătut joc de mine!

Prinţul Gogineff clătină capul, nedumerit.

— Vorbeşte! stărui el, arzând de nerăbdare! Cât timp vrei să mă laşi în nesiguranţă?

— Vei afla totul, întreaga ruşine ce s-a abătut asupra familiilor noastre, strigă Potcikev, sălbatic. Ştii că fiica ta e o prostituată, ba, poate şi mai rău? Chiar în noaptea dinaintea nunţii, amantul ei mai era la dânsa. Haha, am un rival foarte distins, de care pot fi mândru! Nataşa s-a culcat cu un luntraş, cu Boris Verodin acela… Citeşte, ca să te încredinţezi şi tu. Dar să nu-ţi închipui cumva, că şi-a luat viaţa. Fiica ta a fugit cu el. Ah, ce mândru sunt de scumpa mea soţioară!

Prinţul Gogineff luă biletul, îl netezi şi parcurse cele câteva rânduri.

— Unde… ai găsit… asta? bâigui el.

— Ei, unde s-o fi găsit, dacă nu în dormitorul nevinovatei tale copile? Biletul era pe jos. Acum înţelegi de ce bănuiesc că au fugit împreună?

Bătrânul îşi lăsă capul pe piept, ca apăsat de o povară. Nu mai putea răspunde nimic. Ce ar fi putut spune acestui om, atât de adânc rănit în cinstea lui?

Prinţul Potcikev îi mai aruncă o privire plină de dispreţ, apoi se depărtă. Voia să plece imediat, împreună cu oamenii săi. N-avea niciun rost să mai rămână la castel. Dar, lucru ciudat: ceva îi atrăgea în încăperile prinţesei. Trebuia să se mai ducă o dată acolo.

Potcikev urcă treptele şi păşi în apartamentul Nataşei, unde aprinse lumina; deodată, un zgomot care venea din încăperea alăturată, unde se afla patul, îi atrase atenţia. Din câţiva paşi, prinţul ajunse la draperie şi o trase într-o parte. O făptură buimăcită de somn se ridică din pat, pe jumătate, şi se frecă la ochi.

— Irina, porumbiţa mea, dormi bine în patul prinţesei, murmură Saşa.

Deodată, bătrân se întoarse, înspăimântată. Somnul îi pieri cu totul şi începu să tremure ca varga. Mâinile vânjoase ale prinţului se încleştaseră în ceafa cameristei. Capul ei căzu într-o parte. Leşinase.

El o lăsă să cadă la pământ şi o împinse cu piciorul într-o parte, dispreţuitor. Abia acum privirile sale căzură pe chipul încântător al fetei din pat, care la început se uită la el buimăcită, dar apoi fu cuprinsă de o spaimă de moarte.

— Matuşca unde eşti? întrebă ea, tremurând.

— Deocamdată zgripţuroaica şi-a luat porţia, răspunse prinţul Potcikev, râzând cu răutate. Aşadar, mă voi bucura, totuşi de noaptea

nunţii. Ha-ha, cine şi-ar fi închipuit una ca asta? O bucurie mai mare nici că mi-ai fi putut pregăti. Da, ai dreptate, în pat se doarme mult mai bine decât în culcuşul din odăiţa ta. Şi încă ce pat!

Irina îşi dădu seama dintr-odată de primejdia în care plutea. Sări din pat şi se retrase în colţul cel mai îndepărtat al încăperii. Înspăimântată de moarte, dar minunată în deznădejdea ei, ea ridică braţele spre apărare.

— Îndurare, domnule, fie-vă milă! se rugă ea. Vă asigur că nu m-aş fi culcat în patul acesta, dar mătuşa mea a stăruit atâta, susţinând că prinţesa… voiam să zic… prinţesa… n-o să… să se mai întoarcă… O, Excelenţă… îngăduiţi-mi să plec… vă rog să mă iertaţi… N-am să mai fac niciodată…

Ridicase braţele, uitând că sânii erau dezgoliţi, că faţa ei încântătoare aţâţa din ce în ce mai mult tulburarea prinţului. La aceasta se mai adăuga şi ura înverşunată împotriva omului care-i răpise soţia.

— Aş fi un prost, dacă te-aş lăsa să pleci, mititico, îi şuieră el în urechi. Tu nu-ţi dai seama cât eşti de încântătoare, cum poţi aprinde dorinţele unui bărbat. Vino, fii a mea. N-am vreme de pierdut. Dar, poate că după ce mă vei cunoaşte, vei primi să mă însoţeşti…

Întinse mâinile spre dânsa. Cuprinsă de groază, Irina scoase un ţipăt ascuţit care răsună prin castel.

22. Răzbunarea

Locuitorii satului rămaseră împietriţi în durerea şi deznădejdea lor. De la izbucnirea războiului şi în timpul tulburărilor care urmaseră, niciodată nu se abătuse asupra lor o nenorocire atât de mare.

Sărmanii oameni încercară să salveze ce se mai putea salva. Dar totul fu în zadar. Strigăte de furie izbucniră din pieptul lor. Aceasta monstruoasă fărădelege trebuia răzbunată.

Dinspre câmp se apropie un grup de făpturi întunecate, care se opriră în mijlocul satului. Un furtun de apă, împins de rotile, se afla printre ele. Veniseră oamenii din satul apropiat, ca să stingă focul. Dar fuseseră prevăzători şi trimiseseră o iscoadă înainte.

Acesta le adusese vestea că focul era opera soldaţilor. Atunci îşi dădură seamă că n-ar fi putut face nimic. Mica ceată ar fi fost doborâtă în câteva clipe. Se opriseră şi priviseră, cu dinţii încleştaţi, cum se desăvârşea opera nimicitoare. Strigătele de moarte ale nenorociţilor oameni pătrundeau prin întuneric până la ei.

În cele din urmă, soldaţii se retraseră. Atunci salvatorii îşi dădură seama, cu groază, că orice ajutor era de prisos. Ridicară pumnii ameninţător spre castel şi scoaseră blesteme sălbatice. Astfel era aţâţată ura bieţilor ţărani ruşi, asupriţi de regimul despotic al Ţarului,

înşelaţi de cei care le făgăduiseră vremuri mai bune şi care dovedeau acum că erau şi mai sălbatici decât foştii asupritori.

Ceainăria fusese cruţată. Bătrâna se ivi printre ţărani, aducându-le vestea că Boris Verodin fusese la dânsa. Ura sătenilor se îndreptă şi împotriva tânărului revoluţionar, căci se întrebau de ce îi părăsise.

Femeia privi în jurul ei, cu ochi scânteietori. Continuă, cu glasul răguşit de furie:

— Ştiţi cine poartă toată vina? Mişka Milevici, fiul starostelui.

Un strigăt de mânie izbucni din piepturile celor de faţă. Femeile nu se mai cunoşteau că erau femei. Fetele tinere fură cuprinse de o furie nemaipomenită.

Fiica fierarului sări pe furtun, ridică strigă braţele şi strigă cu glas ascuţit, tot ce-i venea la gură.

— Câinele ăsta, care s-a ţinut şi după mine, trebuie să moară. Să punem mâna pe el şi să-l omorâm cu pietre. Urmaţi-mă, o să-l smulgem din patul lui cald, apoi o să-l omorâm în acelaşi chip în care au fost omorâte sărmanele noastre surori, bătrânii şi copiii.

Aceste cuvinte înflăcărară pe cei de faţă. Ele avura acelaşi efect ca şi scânteia într-un butoi cu pulbere.

— Da, da, să mergem la staroste! strigară, ţăranii, îndârjiţi.

— Câinele trebuie spânzurat, o să-l ardem de viu.

Şi, mulţimea înfuriată porni pe şosea spre locul unde se afla proprietatea starostelui. Câţiva oameni, care erau înarmaţi, o luară repede înainte. Fiul starostelui trebuia prins cu orice chip.

Mişka Milevici se afla cu tatăl său într-o încăpere mare din locuinţa lor. Amândoi văzuseră focul şi cum jumătate din sat era nimicit.

Mişka Milevici era alb la faţă. Ştia că nu va mai putea rămâne multă vreme în sat. Ei nu ascunse acest fapt tatălui său, însă nu-i spuse, că el era trădătorul.

Starostele ascunsese în pivniţă o ladă pe care o umpluse cu toţi banii ce-i avea, căci ştia că nu e iubit de săteni. Dacă s-ar fi întâmplat ca locuitorii satului să pună foc casei sale, bătrânul voia să aibă, cel puţin, aceşti bani, cu care să se poată stabili în altă parte, unde să trăiască liniştit.

O sumă destul de mare înmânase şi fiului liu, care urma să plece în oraşul apropiat a doua zi dis-de-dimineaţă, însoţit de un servitor. Dar Mişka Milevici nu putu să doarmă: somnul îi pierise.

Deodată, cei doi bărbaţi traseră cu urechea.

— Vin, murmură fiul, pălind şi mai tare şi încleştându-se de tatăl său.

Bătrânul încercă să-l liniştească.

— Fii cuminte, să vedem mai întâi despre ce e vorba, zise e.

Se ridică şi părăsi încăperea, urmat de Mişka. De spaimă, laşul

tânăr ofta necontenit.

— Nu deschide, tată, se rugă el, văzând că părintele său dă deoparte bârna grea de la uşă.

Dar starostele, nu se lăsă înduplecat. Deschise uşa şi privi afară, dar în clipa următoare fu izbit în piept cu patul puştii, astfel că se dădu înapoi, clătinându-se. Şi înainte de a-şi reveni din spaimă, patru oameni înarmaţi pătrunseră în casă. Fiul starostelui vru să fugă, dar fu prins de marginea hainei.

— Stai, câine, mai avem noi o socoteală! zise unul din bărbaţi.

— Ce căutaţi aici? întrebă starostele, reluându-şi aerul cutezător.

Era şi el tot atât de înspăimântat ca şi fiul său, dar se bizuia mult pe înrâurirea pe care o avea asupra oamenilor din sat.

— Ţine-ţi gura! se răsti cineva. Ne-ai chinuit destul, acum a venit rândul nostru. Hai, cară-te cât mai repede!

Mişka Milevici fusese îmbrâncii afară, în pumni. Trădătorul ştia că i-a sunat ceasul din urmă. Înspăimântat de moarte, din chipul său buhav dispăru orice picătură de sânge şi broboane de sudoare i se prelinseră pe obraji. Părul i se lipi pe frunte şi, în groaza sa, trădătorul îşi striga părintele în ajutor.

Un cerc strâns se formase în jurul lui; făcliile revoluţionarilor luminau feţele schimonosite ale femeilor.

Cea mai mare parte dintre răzvrătiţi pătrunseseră în casă şi priveau cu ochi lacomi în jurul lor. Câteva femei se năpustiră spre bufet şi-i smulseră uşile. Conţinutul lui era foarte ispititor. Bucăţi mari de friptură, cârnaţi şi brânzeturi scumpe se vedeau înăuntru. Cutii cu icre negre şi sardele fine, erau îngrămădite într-un colţ.

— Tii, că bine o mai duceau strigă fiica fierarului, o femeie înaltă, uscăţivă, cu părul negru şi nasul lat şi gros. Ochii-i străluceau de lăcomie şi ridicând poalele rochiei, vârî înăuntru bunătăţi, atât cât putea să ducă, fără să se sinchisească măcar că pulpele-i rămăseseră dezgolite.

Celelalte femei se năpustiră şi ele asupra mâncărurilor, smulgând cu lăcomie tot ce le cădea sub mână, însuşindu-şi chiar şi lucrurile cele mai nefolositoare. Apoi se ghemuiră la masă, acoperind cu mâinile bunătăţile şi uitându-se una la alta, cu ochii aprinşi.

Alte femei pătrunseră înăuntru şi începură să jefuiască locuinţa. Farfurii înflorate, pahare şlefuite tot felul de lucruri dispărură în şorţurile şi rochiile lor.

Răzbunarea trecuse pe planul al doilea. Bucuria că aceste obiecte, care nu se găseau decât în oraşe pot fi ale lor, luase cu totul minţile acestor femei nesăţioase. Suferinţele îndurate până atunci, mizeria în care trăiseră le răpise cu totul judecata, îmboldindu-le la fapte pe care orice om cu mintea întreagă nu le-ar săvârşi.

Mulţimea pătrunse în toate încăperile. Se găsi vin şi şampanie.

Un individ şchiop, care se uita chiorâş, cunoscut pretutindeni ca un om de nimic, se puse în fruntea răzvrătiţilor. Găsise o sabie veche, care aparţinuse pe vremuri vreunuia din jandarmii de sub comanda starostelui şi începu s-o învârtească în aer, aţâţând mulţimea. Paturile fură aruncate afară, pe fereastră, de unde copiii le târâră.

Cei care-l păzeau pe Mişka Milevici se împuţinară din ce în ce mai mult. În cele din urmă, nu se mai aflau lângă trădător decât două femei care îl ţineau de braţe, cu putere. Fiul starostelui se uita în jurul său şi nădejdea încolţi în sufletul lui.

— Daţi-mi drumul! şopti el, cu glas răguşit. Vă dau bani, bani mulţi, cu care o să vă faceţi case noi.

Femeile se priviră cu neîncredere, una pe cealaltă. Se şi gândeau să pună mâna pe banii acestui trădător. La urma urmei, n-aveau şi ele dreptul la pradă? De ce să tragă foloase numai ceilalţi?

Tocmai voiau să primească propunerea lui Mişka Milevici, când o fată frumoasă şi tânără, cu ochitori sclipitori, se ivi din întuneric.

— Ţineţi botul! se răsti ea la fiul starostelui. Pe banii tăi punem mâna oricum, însă tu trebuie să mori, căci ai pe cuget toate nelegiuirile înfăptuite de albi.

Apoi, întorcându-se spre casă, tânăra strigă:

— Vreţi să vă scape câinele? Ieşiţi afară din casă!

Femeile îşi făcură apariţia. Cuvintele fetei le amintiră de răzbunare. Adamovici, cizmarul şchiop şi saşiu, începu să rotească sabia şi se năpusti afară. Smulse făclia din mâna unei femei şi o vârî trădătorului în faţă.

— Na, miroase, câine! strigă el.

Fiul starostelui fu târât la fântână. Pofta de pradă era satisfăcută. Cutii de icre negre, bucăţi de şuncă şi burdufuri de brânză se tăvăleau prin curte. Farfurii şi pahare căzură la pământ şi fură călcate în picioare. Vaze preţioase, care fuseseră podoabele gospodăriei starostelui, zburară în pereţii casei şi se sfărâmară.

Deasupra fântânii se aflau câteva grinzi care puteau alcătuiau un fel de spânzurătoare. Răzvrătiţii găsiseră în casă o frânghie de rufe şi făcură un laţ, pe care îl aruncară trădătorului peste cap. Adamovici îi desfăcu gulerul, dând dovadă de o dibăcie fără seamăn în această operaţie.

Starostele încercă să-şi salveze lucrurile, umblând prin casă din loc în loc printre femei şi implorându-le. N-aveau decât să-i ia merindele şi celelalte, dar numai să-i lase obiectele ce-i împodobiseră locuinţa. Dar femeile îl îmbrânciră şi-l trântiră la pământ.

Deodată auzi ţipătul fiului şi vru să iasă afară, dar se împiedică de o bătrână cu părul vâlvoi care avea în braţe draperiile de la fereastra uneia dintre odăi. Puse mâinile pe babă şi o trase înapoi, dar îşi dădu seama că fiecare femeie căra câte ceva din bogăţiile lui. Două dintre

acestea îl îmbrânciră cu putere şi din nenorocire căzu la pământ lovindu-se destul de tare, în timp ce o alta dăduse foc perdelei de la fereastră. Se ridică şi se agăţă de perdeaua arzândă, în speranţa s-o stingă, dar focul se întindea cu repeziciune în toată încăperea, aşa că renunţă să mai stingă focul şi se năpusti afară, de unde ţipetele fiului său răsunară iarăşi.

Aruncând o privire deznădăjduită spre camerele în care flăcările se întindeau cu repeziciune, abandonă totul şi alergă în faţa casei. Ceata de la fântână era slab luminată. Vreo zece dintre femeile sălbăticite, ţineau în mână capătul frânghiei; ochii lor scânteiau de cruzime.

Obiectele furate zăceau sfărâmate pretutindeni; şi erau călcate în picioare. Cizmarul cel şchiop agita sabia, în semn că execuţia poate să înceapă. Fiecare se înghesuia, vrând să ia parte la spectacol şi să tragă de frânghie. Cu toată greutatea trupului său, Mişka Milevici fu tras repede în sus, unde începu să se zvârcolească.

Nefericitul părinte îşi făcu loc prin mulţime, se agăţă de rochiile femeilor, izbi în dreapta şi în stânga, muşcă şi-şi înfipse unghiile în carnea călăilor.

Deodată, sabia grea a cizmarului se abătu pe capul său pleşuv. Bătrânul se prăbuşi la pământ în urletele sălbatice ale femeilor Curând după aceea, Mişka Milevici rămase nemişcat. Frânghia fu legată de coarba fântânii şi mulţimea privi cu desfătare trupul ţeapăn, luminat de flăcările făcliilor. Trădătorul îşi dăduse sufletul.

Cizmarul lăsă sabia în jos şi strigă:

— Sentinţa a fost executată. Acum daţi loc casei! Nu mai avem nevoie de staroste. Am pătimit destul din cauza lui.

Propunerea fu primită cu entuziasm. Strigăte puternice izbucniră şi braţele se ridicară ameninţătoare. Câteva bătrâne începură să ţopăie ca nişte posedate de draci şi bombardară casa cu lucrurile furate.

Flăcările ţâşniră prin ferestre. Perdelele şi draperiile fuseseră primele cuprinse de flăcări, apoi incendiul se întinsese asupra mobilei, a covoarelor, tapiţeriilor şi altor obiecte din cameră, şi cu mare repeziciune se întindea prin holuri de la o cameră la alta. Frumoasa casă a starostelui care dăinuise peste o sută de ani şi care trecuse prin mai multe etape de renovare şi îmbunătăţire îşi încheia în aceste clipe lunga sa existenţă.

Strigăte sălbatice de bucurie, murmure de satisfacţie, râsete încurajatoare răsunară din toate părţile, când flăcările ţâşniră pe fereastră şi se întinseră lacome de-a lungul pereţilor casei.

— Să mergem la castel! strigă deodată frumoasa fată cu ochi negri.

Era fiica văduvei Petrovici, constructorul de corăbii. Tatăl ei murise în războiul cu germanii. Tânăra nutrea o ură înverşunată împotriva guvernului, căci starostele o condamnase o dată la patru săptămâni închisoare, pentru furt.

Strigătul Soniei fu repetat de mulţime. Castelul prinţului Gogineff deveni dintr-odată punctul de atracţie al tuturor. Ce mai aveau de pierdut aici? Nimic. Mişka Milevici atârna spânzurat deasupra fântânii; ticălosul căpătase răsplata trădării sale. Casa starostelui, unde fuseseră citaţi adeseori, sau chiar aduşi sub paza jandarmilor, era în flăcări. Lemnul uscat avea să fie mistuit până la capăt.

După câteva ceasuri, totul urma să dispară şi din impunătoarea clădire nu va mai rămâne decât ruine.

Mulţimea se depărtă, urlând. Strigătele lor se mai auziră multă vreme. Luminile făcliilor licăreau printre pomi. Şi, în misterul nopţii, casa starostelui ardea trosnind, într-un minunat joc de culori.

Flăcările luminau înfiorător trupul nemişcat al trădătorului şi razele lor pâlpâitoare alunecau deasupra starostelui, care zăcea la pământ. Din rana largă ce ajungea până la frunte, sângele picura pe pământul negru.

Era o imagine înfiorătoare, o imagine de pustiire şi groază, cu neputinţă de descris.

23. Moşierul misterios

Un bărbat, de vârstă mijlocie, călărea pe un armăsar iute, prin pădurea cufundată în noapte. Omul se aplecase mult deasupra grumazului animalului şi, din când în când, îl lovea uşor cu cravaşa sau plescăia din limbă, ca să-l îndemne să gonească şi mai repede.

Bărbatul acesta era proprietarul unei moşii, de vreo cinci sute de pogoane, care se afla chiar în inima pădurii. Văzuse cerul înroşit de foc şi pornise într-acolo spre a-şi da seama de cele ce se întâmplaseră. El se numea Vasilieff şi se bucura, în sat şi în împrejurimi, de o consideraţie deosebită.

Nimeni nu ştia de unde venise, nimeni nu-l cunoştea mai îndeaproape. Se ivise într-o bună zi, cumpărase de la un bătrân ciudat această moşie sălbăticită şi, de atunci, locuia în casa din mijlocul pădurii împreună cu o bătrână servitoare şi soţul ei.

Proprietatea era întinsă. Dar Vasilieff nici nu se sinchisea de ea şi nici de numeroşii braconieri care se plimbau în voie pe domeniul său.

Moşierul nu înaintase niciodată starostelui vreo plângere pentru braconaj sau furt de lemne. De altfel, nici nu prea îi plăcea să se arate la lumina zilei. De cele mai multe ori Vasilieff călărea noaptea, când totul era cufundat în linişte.

Cu cât se apropia de locuinţa starostelui, cu atât chipul său distins devenea mai îngrijorat.

— Dumnezeule, dacă voi ajunge prea târziu, dacă oamenii aceştia înnebuniţi, cuprinşi de beţia măririi au şi săvârşit vreo faptă nelegiuită? murmură el.

Şi lovi din nou calul, care porni ca o săgeată.

Deodată pădurea se lumină, doar câţiva arbori mai împiedecau vederea spre proprietatea impunătoare a starostelui.

Vasilieff se făcu palid şi-şi struni calul. Casa starostelui stătea singuratică aici şi flăcările se înălţau spre cer. Scânteile ţâşneau din acoperişul arzând şi cădeau apoi la pământ, într-o jerbă luminoasă. Un câine se furişă, cu coada între picioare, în jurul casei incendiate, iar o pisică se chircise pe locul liber, viu luminat, din faţa clădirii şi privea cu ochii ţintă la văpaie.

Vasilieff sări de pe cal, adânc tulburat. Deodată privirile sale căzură pe omul care atârna în spânzurătoare. Se apropie repede de fântână şi desfăcu funia. Trupul lui Mişca Milevici căzu la pământ ca un sac.

Înfiorat, moşierul se aplecă deasupra trădătorului neînsufleţit.

— Aici nu se mai poate face nimic, şopti el.

Cu o mâhnire adâncă zugrăvită pe chipu-i fin, Vasilieff îşi împreună mâinile şi începu să se roage în linişte. Apoi privi în jurul său şi zări trupul starostelui. Rana nu mai sângera. Moşierul îşi închipui că şi bătrânul e mort.

— Încă o jertfă? murmură el. Popor înnebunit, n-ai văzut destul sânge? Războiul nu v-a tămăduit încă? Vreţi să îngrămădiţi şi mai multe victime?

În această clipă, starostele se mişcă. Ciudatul străin se aplecă asupra lui şi-l strigă pe nume.

Bătrânul deschise ochii şi privirile sale rătăcite se aţintiră pe Vasilieff.

— Cine a făptuit asta? întrebă acesta.

Starostele se strădui să-şi adune gândurile. Un geamăt ieşi de pe buzele sale, căci pierderea de sânge pe care o suferise îl slăbise grozav, totuşi, încercă să se ridice.

Şi, deodată zări trupul neînsufleţit al fiului său, ai cărui ochi sticloşi erau îndreptaţi spre cer.

— Fiul dumitale e mort. Am venit prea târziu; altminteri, poate aş mai fi izbutit să-l salvez, zise Vasilieff.

Bătrânul privi întunecat înaintea sa şi nu răspunse. Bârnele arse se prăbuşiră la pământ, trosnind.

Moşierul îl examină pe rănit, apoi aduse apă de la fântână, spălă rana şi bandajă cu o batistă capul nefericitului bătrân.

— Ştii ceva din cele ce s-au întâmplat, domnule staroste? întrebă Vasilieff.

Rănitul suspină din adânc. Văzu mistuindu-se ultimele rămăşiţe din casa lui şi cuvintele i se opriră în gâtlej.

Cuprins de nelinişte, moşierul îşi îndreptă privirile spre sat. Chipul său se posomorî, părea că ceva îl apăsa pe inimă.

— Ai fost în sat? se adresă el din nou bătrânului.

Acesta clătină capul:

— Nu, dar ei au venit încoace. Femeile păreau nişte hiene: ele mi-au ucis fiul, au pus foc casei, m-au sărăcit cu totul…

— Fapta sătenilor furioşi este de înţeles, răspunse moşierul, grav. Ţăranii au fost rău trataţi. Chiar dumneata, domnule staroste, n-ai fost dintre cei mai buni. Dar eu nu vreau să te judec – asta intră în căderea altora. Ştii cumva ce s-a petrecut în sat? Am zărit deasupra pădurii, în direcţia satului, flăcări mari ridicându-se spre cer…

— Nu ştiu ce s-a întâmplat acolo, răspunse bătrânul. Eu am căzut jertfă răzbunării lor, fără să mă ştiu vinovat cu ceva.

Vasilieff sări pe cal.

— Trebuie să mă duc în sat, zise el repede, frământat de griji. Cine ştie ce s-a petrecut acolo. Să dea Dumnezeu să nu aflu veşti rele. Domnule staroste, dacă nu te simţi în siguranţă aici, îţi pun la dispoziţie casa mea. Probabil să mă reîntorc numaidecât şi atunci te voi putea lua cu mine.

Bătrânul clătină capul şi arătă în direcţia grajdului care se profila pe cer la oarecare depărtare de casă.

— Mâine dimineaţă pornesc spre oraş, unde sunt în siguranţă, zise el. Fratele meu are acolo o prăvălie mare.

Apoi ridică mâna dreaptă spre cer şi adaugă, cu solemnitate:

— După cum sunt sigur că există un Dumnezeu în cer, tot atât de sigur sunt că vinovăţii îşi vor lua pedeapsa.

Moşierul ridică din umeri. Îşi dădea seama că orice împotrivire ar fi fost zadarnică. Ceea ce ştia toată lumea, starostele nu putea să înţeleagă.

În oraşe, puterea era în mâinile republicanilor. Dar marele imperiu rusesc se alcătuia din sate, pe care agitatorii le colindau, predicând o nouă religie, o religie a urii şi a distrugerii. Şi această nouă învăţătură o încununau cu mirajul libertăţii şi al fraternităţii. Nimeni nu trebuia favorizat, nimeni n-avea să fie mai bogat decât celălalt – acesta era un refren pe care mujicul rus îl asculta cu plăcere, şi care-l vrăjea.

Situaţia guvernului republican era primejduită. Dacă nu izbutea să facă ordine în ţară atunci era nevoit să se retragă. Milioanele de prizonieri şi soldaţi întorşi din război, constituiau o veşnică ameninţare pentru guvern. Oamenii n-aveau nicio ocupaţie, căci industria şi comerţul fuseseră distruse.

Calul moşierului gonea ca vântul. Cu cât se apropia de sat, Vasilieff devenea mai neliniştit.

În cele din urmă văzu ruinele fumegânde şi-şi dădu seama că soldaţii pustiiseră satul. Cuprins de groază, descălecă şi, luând calul de căpăstru, porni prin satul tăcut, cufundat în beznă, unde moartea avusese o recoltă atât de îmbelşugată.

Glasuri numeroase răsunau dinspre ţărm. Era mulţimea răzvrătită, care se adunase acolo. Deodată, Vasilieff se opri înaintea căsuţei dărâmate care aparţinuse Anuşcăi Verodin.

— Aşadar, tot am venit prea târziu, murmură el.

Privi întunecat la mormanul de ruine, apoi un gând îi lumină mintea.

— Trebuie să se fi salvat, îşi zise el.

Şi, deodată, moşierul deveni foarte tulburat.

— Da, au părăsit casa cuprinsă de flăcări, urmă dânsul. Trebuie să le caut şi să le ofer ocrotirea mea.

Îşi trecu mâna peste ochi şi continuă:

— Irina e o fată deşteaptă… nu se poate să fi căzut pradă flăcărilor… trebuie s-o găsesc undeva în sat.

Sări din nou în şa şi porni mai departe. Deodată se văzu în mijlocul mulţimii care se adunase pe ţărmul fluviului şi arunca priviri duşmănoase spre castelul prinţului Gogineff. Dorinţele lor se puteau citi pe chipurile schimonosite de ură.

Incendierea casei starostelui fusese pentru oi o adevărată sărbătoare. Dar să dea pradă flăcărilor acest mândru castel, însemna ceva nespus de îmbietor. Niciunul dintre ei nu aruncase vreodată măcar o privire în minunatele încăperi. Doar Irina, nepoata bătrânei Anuşca, povestise despre ele. În copilăria ei, tânăra fusese adesea pe la castel şi le vorbise de paturi aurite, de tapete albastre ca cerul, împodobite cu aur curat şi pietre preţioase, de perdele din stofe scumpe, de pereţi din oglindă şi duşumele netede ca o pojghiţă de gheaţă.

În bucătăria cea mare a castelului se frigeau zilnic porci şi berbeci întregi, câinii erau hrăniţi cu bucăţi de muşchi, iar măruntaiele se aruncau în Volga, de unde burlakii le pescuiau ca să-şi facă mâncare.

Tot în castel se afla şi minunata prinţesă pe care înainte cu o zi preotul o cununase cu prinţul Potcikev, tiranul care le pustiise satul. De altfel, ea nu le făcuse nimic, ci îi privise doar, uimită, când venise şi ea o singura dată în sat. Însă Nataşa era frumoasă şi bogată, era fiica unui nobil şi de aceea trebuiau s-o urască.

Privirile femeilor, sălbăticite, deveneau din ce în ce mai aprinse, mai lacome.

— Dacă ne-am încumeta să pornim spre castel? propuse cineva. Poate că soldaţii au plecat?

Cizmarul cel şchiop agită sabia.

— Trebuie să încercăm, zise el. Vom căuta să fim cât se poate de liniştiţi. Cine mă urmează sus?

La început nu se alăturară decât vreo douăzeci de femei, care erau dornice de o nouă devastare. Apoi, însă, veniră din ce în ce mai multe.

Tocmai se pregăteau să pornească, în clipa când Vasilieff se ivi

printre ei.

— Bună seara, zise el liniştit şi prietenos. După cum văd, vreţi să porniţi spre castel. Aceasta, însă, e o dorinţă foarte primejdioasă, care poate să aibă urmări proaste pentru voi. Nu vă sunt de ajuns nenorocirile prin care aţi trecut?

Cuvintele sale fură luate în seamă. Nimeni nu se încumetă să i se împotrivească.

Atunci Sonia Petrovici se apropie de el şi-l măsură cu priviri ameninţătoare.

— Domnule Vasilieff, vrei să iei sub ocrotirea dumitale pe cei din castel? făcu tânăra fată.

Moşierul clătină capul.

— Mă gândesc întâi la voi, răspunse el, dojenitor. Spuneţi-mi şi mie ce s-a întâmplat. Am văzut arzând casa starostelui şi colibele din sat transformate în ruine. Cine a făcut asta?

— Prinţul care s-a căsătorit cu prinţesa Nataşa, strigă o femeie. A poruncit soldaţilor săi să dea foc caselor şi cei care se aflau înăuntru au căzut şi ei pradă flăcărilor.

Moşierul păli. Se îndoia de adevărul celor spuse, căci nu-i venea să creadă că un om ar fi în stare să dea dovadă de atâta cruzime.

— Socot că vă înşelaţi, zise el, neliniştit. Desigur că nimeni n-a fost ars de viu.

Un râs batjocoritor, care te umplea de groază, îi răspunse:

— Du-te şi adună oasele carbonizate ale nenorociţilor. Călăii s-au folosit de baionete ca să-i împingă îndărăt în casele cuprinse de flăcările nimicitoare.

— E groaznic! murmură Vasilieff, întorcându-şi faţa.

Dacă lucrurile stăteau într-adevăr aşa cum susţineau oamenii, atunci nu mai încăpea îndoială că şi Anuşca fusese nimicită de flăcări. Inima ameninţa să i se oprească în loc, gândindu-se că şi Irina ar fi putut avea acelaşi sfârşit.

Dar căută să-şi păstreze sângele rece.

— Ce s-a întâmplat cu mama Anuşca şi Irina? întrebă el, uitându-se de la unul la altul.

— Nu le-a văzut nimeni, răspunse Sonia Petrovici. Nu ştiu ce s-a întâmplat cu cele două femei. Poate… că soldaţii au luat-o pe Irina cu ei.

Izbucni într-un râs tăios, apoi urmă:

— Au nevoie de iubite, în meseria lor grozavă. Nu m-aş mira deloc, dacă Irina ar fi găsită printre ei.

Vasilieff îşi duse mâna la frunte, căci fusese cuprins de un acces de slăbiciune. Dar îşi reveni repede. Nu-i era îngăduit să ţină seamă de propria lui durere, de grija pentru soarta nefericitelor femei. Acum trebuia, înainte de toate, să împiedece o nouă vărsare de sânge.

— Unde sunt bărbaţii voştri? întrebă el, privind spre femei.

— Luptă în armata roşie. Bine că n-au fost aici, altminteri i-ar fi ucis până la cel din urmă.

Moşierul rămase pe gânduri. Ar fi fost o adevărată nenorocire dacă mulţimea întărâtată pătrundea în castel în această noapte. Dacă soldaţii, sau cel puţin o parte din ei, se mai aflau acolo, atunci femeile erau sortite pieirii.

Pe de altă parte, locatarilor castelului nu le va merge bine dacă soldaţii plecaseră. Îndârjirea şi ura îndemnase pe oameni la fapte necugetate. Nu se putea prevedea ce vor întreprinde.

Aşadar, Vasilieff trebuia să împiedece cu orice chip pătrunderea în castel. În cele din urmă, i se păru că găsise mijlocul trebuincios.

— Ascultaţi-mă, oameni buni, începu el. Astăzi au pierit destui dintre voi. Vreţi să cădeţi cu toţii jertfă soldaţilor şi revoluţiei? Ce rost ar avea moartea voastră?

— Asupritorii trebuie să piară! strigă Sonia Petrovici, cu ochii scânteietori.

Vasilieff nu ţinu seamă de vorbele ei.

— Vă fac o propunere, urmă el. Mă duc singur sus, la castel. Las aici calul. Nu mi-e teamă; dacă nu mă mai întorc, atunci puteţi fi siguri că am fost reţinut acolo. Voi, însă, veţi fi salvaţi. Dacă mă înapoiez, înseamnă că soldaţii au plecat şi nimic nu vă stă în cale să porniţi spre castel. Vă convine?

Oamenii se sfătuiră. Cizmarul şi câţiva bătrâni erau împotrivă, bănuind că această propunere ascunde vreo viclenie. În schimb, Vasilieff se bucura de încrederea femeilor. Se ştia că el fusese totdeauna de partea poporului.

Aşadar, propunerea lui fu primită. Moşierul îşi luă rămas bun şi porni pe drumul ce ducea la castel. Inima-i bătea cu putere când ajunse în apropierea acestuia.

Între timp, grija pentru soarta Irinei devenise din ce în ce mai puternică. O va regăsi el oare? Ah, poate că Saşa, mătuşa ei, ştia ceva despre soarta copilei.

Deodată tresări, căci un strigăt aspru răsună în întuneric.

— Stai, încotro?

Vasilieff nu-şi pierdu cumpătul.

— Trebuie să duc castelanului o veste însemnată, răspunse el, cu hotărâre.

Siguranţa cu care vorbise, demnitatea înfăţişării sale, nu rămaseră fără efect asupra santinelei.

— Ce veste anume? întrebă soldatul.

Moşierul începu să râdă.

— Ei asta-i, doar n-ai să-mi ceri să-ţi destăinuiesc secrete de ordin militar, zise el, ocolind răspunsul.

— Atunci trebuie să te pun în legătură cu comandantul, explică santinela.

— Cu Prinţul Nicolai Potcikev? întrebă Vasilieff, cu o strălucire ciudată în ochi.

— Da, căci mai e aici.

— Bine, mă voi adresa prinţului.

Soldatul îl lăsă să treacă şi moşierul păşi pe treptele ce duceau în castel. Clădirea era cufundată în linişte. Doar dindărătul câtorva uşi de la parter se auzeau glasuri omeneşti. Erau soldaţii.

Vasilieff ajunse la capătul scării şi rămase nehotărât. Unde să dea de Saşa? Se afla ea în acest cat sau în cel superior?

Deodată, un strigat sălbatic răsună de sus.

— Sfinte Dumnezeule, glasul acesta! murmură Vasilieff, cuprins de o mare tulburare. Asta poate fi numai Irina… pentru Dumnezeu, ea este… nu se poate să mă fi înşelat.

Moşierul porni ca o furtună pe trepte în sus. Strigătele de ajutor deveneau din ce în ce mai slabe. În cele din urmă, ajunse la uşa care dădea în apartamentul prinţesei, o deschise cu violenţă şi trecu pragul.

Rămase o clipa locului, apoi îşi dădu seama de situaţie. Nu putea să facă legătura dintre fapte, dar un singur lucru ştia bine: Irina se afla în mare primejdie. Tânăra fată se lupta deznădăjduită cu un bărbat în uniformă, dar puterile ei slăbeau mereu.

Dintr-o săritură, Vasilieff se afla lângă draperie, înşfăcă pe agresor şi-l trase înapoi, dar în clipa următoare scoase un strigăt de uimire.

Cei doi bărbaţi se priveau ţintă. Irina îşi ascunsese faţa în palme şi începu să plângă.

Prinţul Nicolai Potcikev îşi retrăsese mâna cu care încleştase arma. Era ca paralizat şi abia mai răsufla, iar ochii săi negri se aţinteau pe bărbatul dinaintea lui.

— Tu, Vasilieff? murmură el, apoi: Trăieşti?

— După cum vezi, răspunse moşierul, batjocoritor. Da, trăiesc, şi, dacă nu mă înşel, am sosit tocmai la timp… ca să împiedec o ticăloşie.

Prinţul Potcikev răsuflă cu greutate şi ochii-i scânteiau. Mâna lui se mişcă, părând că vrea să apuce arma.

— Îţi cedez terenul, răspunse el, apoi, înălţând din umeri: Poate că te vei distra cu păpuşica asta.

Şi adăugă, râzând batjocoritor:

— Îţi doresc petrecere frumoasă!

Moşierul nu fusese văzut niciodată cu astfel de înfăţişare. El luă o ţinută mândră şi zise, arătând spre uşă, cu un gest plin de demnitate:

— Pleacă, ticălosule. N-am ce să răspund la cuvintele tale. Ele sunt vrednice de un om ca tine.

Şi, lucru ciudat, trufaşul şi puternicul prinţ Potcikev se depărtă fără să mai scoată o vorbă, închise uşa după el şi se opri apoi o clipă

locului. Chipul său mândru era schimonosit şi ochii-i scânteiau de cruzime, furie şi ură nemărginită.

După aceea, cobori treptele cât putu de repede; rămase o clipă înaintea unei uşi, apoi strigă, cu glas răguşit:

— Domnule căpitan Semelov.

Uşa se deschise şi „tiranul" se ivi, buimăcit de somn. Însă luă imediat o atitudine servilă şi zise:

— Excelenţa, porunciţi…

Prinţul Potcikev trecu pragul.

24. Salvatorul misterios

Irina îşi ascunsese în mâini faţa roşie de ruşine.

Lacrimi îi şiroiau pe obraji şi buzele îi tremurau de durere stăpânită. Nici nu se încumeta, măcar, să privească în ochi pe acela care o salvase.

— Cum ai ajuns aici, Irina? întrebă Vasilieff, cu glas nespus de blând. Poţi avea încredere în mine.

— Eu… eu m-am culcat în această încăpere, din îndemnul Saşei, bâigui fata. Apoi, am adormit şi… când m-am trezit… el era aici. O! Dumnezeule, mi-e ruşine… domnule Vasilieff!

Şi izbucni iar în plâns.

Moşierul se apropie de ea şi-i mângâie părul auriu.

— A fost o nebunie ceea ce ai făcut, răspunse el. Dar ce o fi îndemnat-o pe Saşa la asta?

Irina privi în jurul ei. Bătrâna cameristă nu se zărea nicăieri. Ea îşi revenise repede în fire şi părăsise încăperea. Fusese destul de laşă, ca s-o lase pe Irina în voia sorţii şi se mângâia cu gândul că nu-i putea veni în ajutor, căci nu era decât o biată femeie, lipsită de putere. Acum, bătrâna se ivi din nou în cameră. Îl cunoştea pe Vasilieff şi ştia că e foarte iubit. Dar ceea ce o uimise, era faptul că moşierul avea o înrâurire atât de mare asupra prinţului Potcikev.

Saşa păşi înăuntru şi făcu o plecăciune plină de umilinţă. Vasilieff o privi întunecat.

— Ce te-a îndemnat s-o expui pe Irina unei astfel de primejdii? întrebă el cu asprime.

Saşa încercă să se apere. Ea povesti cum se întâmplase totul şi susţinu că nu bănuise că prinţul se va înapoia la castel.

— Aşadar, nu ştii nici ce s-a petrecut în sat? întrebă moşierul, grav.

— Nu… dar ce s-a întâmplat? zise bătrâna, neliniştită.

Dar Irina scosese un ţipăt şi privi cu ochii holbaţi la salvatorul ei.

— Jumătate din sat a fost mistuit de flăcări, răspunse Vasilieff, cu tristeţe.

— Jumătate din sat? murmură Saşa, îngrozită. Şi eu n-am văzut

nimic.

Moşierul clătină capul, posomorât. Apoi puse braţul pe umărul Irinei.

— Liniştеşte-te, copila mea, trebuie să îndurăm orice durere pe care soarta ne-o hărăzeşte.

Îi mângâie părul cu blândeţe şi o privi plin de duioşie. Şi în timp ce Irina plângea sfâşietor, moşierul continuă să povestească:

— Da, satul a fost cuprins de flăcări. După câte am putut afla de la locuitorii rămaşi în viaţă, prinţul Potcikev a fost acela care a dat poruncă să se săvârşească această fărădelege. Într-o bună zi va avea să dea socoteală unui judecător mai înalt pentru toate aceste ticăloşii. Din nefericire, şi casa voastră a fost mistuită de foc, draga mea copilă. Nu ştiu ce s-a făcut cu mama Anuşca, dar după cât se pare, a pierit şi ea în flăcări.

— Sora mea a fost arsă de vie… arsă de vie, din ordinul acestui tiran? murmură Saşa, înfiorată, şi strânse pumnii.

— Sărmana mea bunică! Merita ea, oare, un sfârşit atât de groaznic? bâigui Irina, care nu se mai putea linişti.

— Mi s-a spus că femeile şi copii care au vrut să se salveze din casele cuprinse de flăcări, au fost împinşi îndărăt de către soldaţi, urmă Vasilieff.

— O, e îngrozitor! exclamă frumoasa dar nenorocita fată. Ce o să zică Boris când nu va mai găsi în viaţă pe mama Anuşca, când va afla ce soartă a avut?

— Boris e fratele tău, Irina? întrebă moşierul.

— E fiul adoptiv al mamei Anuşca, răspunse fata, printre lacrimi.

— A fost în Siberia?

— Da, răspunse în locul ei, Saşa. Prinţul să se păzească de el, căci Boris se va răzbuna pentru această faptă sălbatică.

— Am auzit adesea despre dânsul, urmă Vasilieff, dus pe gânduri, dar nu l-am văzut niciodată.

— Asta nu-i de mirare, replică bătrâna cameristă. Boris a luat parte la război chiar de la începutul lui. Apoi a fost deportat în Siberia. Vina o poartă tot prinţul Potcikev – blestemat să fie! Însă Boris a izbutit să fugă şi, după un drum primejdios, a reuşit să ajungă aici, unde a pornit lupta împotriva asupritorilor.

Vasilieff oftă:

— Da, Saşa, s-au făcut multe nedreptăţi, dar mă îndoiesc dacă învăţătura cea nouă este cea mai bună. Şi ea predică violenţa; vrea să distrugă totul. Dacă izbuteşte să se impună, atunci sărmana noastră ţară se va transforma într-un cimitir imens.

— N-o să ne înţelegem niciodată asupra acestui lucru, domnule Vasilieff, răspunse bătrâna.

— Mai târziu ai să-ţi dai seama că am avut dreptate, reluă

moşierul, ridicând din umeri.

— Şi, acum, ce mă fac eu? întrebă Irina, pe care această convorbire n-o interesa de fel. Am rămas singură pe lume… singură, singurică.

— Dar mă ai pe mine, inimioara mea, zise Saşa, cu duioşie. N-avea grijă, nu te las eu!

— Nici eu, Irino, interveni repede Vasilieff. Nu ştii ce am hotărât cu bunica ta, când mai era în viaţă. I-am făgăduit că voi avea grijă de tine şi îmi voi ţine făgăduiala. Vrei să vii cu mine şi să te stabileşti în casa mea? Am să veghez asupră-ţi şi-ţi voi purta de grijă ca un adevărat părinte.

Irina rămase surprinsă. Privi nehotărâtă pe misteriosul bărbat care se bucura de un respect atât de mare printre locuitorii din împrejurimi. Tânăra se simţea atrasă către dânsul. Ochii săi mari, poruncitori, insuflau încredere. Înfăţişarea lui distinsă, felul lui de a fi, trădau pe omul nobil. Irina cunoştea destul de bine oamenii, pentru a-şi da seama că moşierul nu era în stare să mintă sau să înşele pe cineva. Mai şovăi câteva clipe, apoi zise, cu un suspin de uşurare:

— Da, domnule Vasilieff, mă bucur că vrei să mă iei cu dumneata.

Şi, deoarece mâhnirea o cuprinse din nou, tânăra fată se apropie de el şi, suspinând, îşi lăsă capul pe pieptul lui.

— Atunci trebuie să pornim, o zori moşierul. N-avem timp de pierdut. În curând vor avea loc în acest ţinut lupte grele. Cine ştie ce se va întâmpla cu locuitorii castelului! De aceea, te rog şi pe dumneata, Saşa, să ne însoţeşti.

Dar bătrâna clătină capul.

— Deocamdată trebuie să mai rămân aici, răspunse ea, cu încăpăţânare. Cât despre mine, n-aveţi ce să vă îngrijoraţi. Voi şti eu să mă apăr. Iar dacă voi vedea că nu ies la capăt, am să mă folosesc de binevoitoarea dumneavoastră propunere.

— Bine, fă cum vrei, zise moşierul. Acum, Irina, îmbracă-te cât mai repede; în casa asta nu ne poate aştepta decât nenorocirea.

Zicând acestea, se retrase şi, după un sfert de ceas, tânăra se afla înaintea lui, îmbrăcată băieţeşte. Moşierul rămase surprins văzând-o în această travestire, dar Saşa îl lămuri repede.

Apoi misteriosul bărbat coborî treptele cu frumoasa fată; Saşa îi însoţi până la capătul scării, apoi îşi luă rămas bun, murmurând îngrijorată:

— Ah, dacă aş şti că ajungeţi cu bine la poalele muntelui!

Vasilieff îşi trecu braţul pe după mijlocul Irinei, ca şi cum ar fi vrut s-o apere. Pe chipul său era întipărită o hotărâre neclintită. Astfel ajunseră înaintea încăperilor, unde erau adăpostiţi soldaţii.

Cei doi îşi iuţiră paşii. Când ajunseră la portalul cel mare, o uşă se deschise şi prinţul Potcikev se ivi în prag. Dânsul se întoarse spre un bărbat care se afla îndărătul lui, în întuneric. Era căpitanul Semelov,

tiranul.

— Iată-l colo, grăbeşte-te! zise Potcikev, plin de ură. Însă fii cu băgare de seamă! Poţi să-l răneşti, dar vreau să-l am viu în mână. În niciun caz nu trebuie să moară. Cu fata o scoateţi repede la capăt. După cum văd, a îmbrăcat haine bărbăteşti.

Căpitanul Semelov rânji cu răutate. În ochii săi se aprinse o strălucire ciudată. El părăsi încăperea, intră într-o cameră alăturată şi-şi luă şase soldaţi din batalionul lui. Însoţit de aceştia, Semelov ieşi repede din castel.

Nu trecuseră nici trei minute, de când moşierul şi Irina porniseră spre poalele muntelui. Vasilieff fu nevoit să se lase mai mult condus de tânăra fată, căci ea cunoştea drumul mai bine. Cât despre el, aceasta era prima dată când vizita castelul.

Deodată, cei doi se opriră şi traseră cu urechea.

— Parcă vine cineva în urma noastră, zise Irina, cuprinsă de teamă.

Însoţitorul ei clătină capul.

— Fii liniştită, copila mea, zise el. Cine ar putea să fie? Cel mult, locuitorii satului, care voiau să atace castelul. Cu mare greutate am izbutit să-i reţin de la hotărârea lor, dându-mi seama că asta n-ar fi decât o continuare a măcelului. Oamenii cred că prinţul a părăsit castelul, împreună cu soldaţii săi, dar se înşală, şi această eroare poate să-i coste viaţa, dacă nu renunţă la planul lor nebunesc.

— Totuşi, vine cineva în urma noastră, căci am auzit scrâşnetul pietrelor, stărui Irina.

Vasilieff, însă, era atent la alt zgomot, care venea de jos. Se părea că un mare număr de oameni se aflau în imediată apropiere şi-şi dădeau silinţa să facă zgomot cât mai puţin. Ciulind urechile, moşierul auzi zăngănit de arme. Aşadar, nu se înşelase. Vasilieff încercă să străbată întunericul cu privirea.

Deodată, un brâu de lumină ţâşni dindărătul său, învăluindu-l atât pe el cât şi pe însoţitoarea lui. Câteva făpturi se apropiară.

— Predaţi-vă! porunci un glas. Nicio mişcare, altminteri vă împuşc.

Vasilieff fu străbătut de un fior de spaimă.

Dar nu se îngrozea atât pentru el cât pentru tânăra lui însoţitoare.

— Fugi, Irina, copila mea! îi şopti el.

Fata rămăsese ca încremenită. Membrele îi erau grele ca plumbul. Scoase un ţipăt şi se prăbuşi la pământ, cuprinsă de un leşin binefăcător.

Ea nu mai auzi împuşcăturile şi nu văzu cum Vasilieff scoase un revolver din buzunar şi răspunse şi el cu gloanţe. Nu-l văzu nici când aruncă revolverul în aer şi se clătină pe picioare.

Apoi, zgomotul de glasuri se apropie repede dinspre cealaltă parte şi agresorii se retraseră spre castel căci nenumăraţi oameni, înarmaţi cu baionete, săbii şi revolvere, năvăliră din toate părţile. Aceştia

păreau foarte cutezători şi aveau insignele armatei roşii. Scoţând răcnete sălbatice, mulţimea se năpusti înainte.

25. Răzbunarea bătrânei

În vremea asta, prinţesa Nataşa zăcea nemişcată, cu ochii închişi, în apartamentul răposatei sale mame. Tânăra fusese multă vreme lipsită de cunoştinţă.

Deodată deschise ochii, speriată de o larmă provocată de împuşcături, strigăte şi zăngănit de arme.

Prinţesa se simţea rău şi nu ştia ce se întâmplase. Gândurile îi reveniră în minte încetul cu încetul.

Se ridică puţin şi privirile îi căzură pe fiola cu otravă; un şiroi de lacrimi îi scăldă obrajii. Acum înţelese totul. Grozăvia situaţiei în care se afla, o hotărâse să-şi pună capăt zilelor.

Şi, totuşi, mai trăia? Cum să-şi explice asta? Cu mâinile tremurând, luă fiola şi se ridică. O rază slabă, care se strecura printre perdele, lumină o pată întunecată pe covor.

Clătinându-se, ea se îndreptă spre comutator şi-l răsuci. Fiola era goală; conţinutul ei se vărsase în întregime pe covor.

Prinţesa îşi aminti că apropiase fiola de buze şi că simţise chiar un gust rău pe limbă. Îşi dădu seama că nu băuse o cantitate îndestulătoare de otravă.

Dar nefericita fata nu se bucură ca rămăsese în viaţă. Deznădejdea şi amărăciunea puseră stăpânire pe ea. Deodată, fu străbătută de un fior de groază. Era doar soţia prinţului Potcikev, îşi dăduse consimţimântul înaintea preotului. Era soţia acestui om nemilos, înfiorător, care îi insufla o teamă de moarte. Nu exista, oare, nicio scăpare din această situaţie deznădăjduită?

Trase cu urechea la zgomotul de afară; strigăte sălbatice răsunau în apropierea castelului. Chiar în clădire domnea o agitaţie, al cărei rost nu-l putea înţelege.

Larma se apropia din ce în ce mai mult. Nataşa îşi duse mâna la inimă, care zvâcnea cu patere. Acum se desluşeau strigăte izolate. Fusese atacat castelul? Cel puţin aşa se părea.

Privirile ei căzură asupra oglinzii şi, astfel, observă că mai purta rochia de mireasă, în care voise să se despartă de această lume.

Un zâmbet de fericire lumină chipul ei minunat. Închise ochii şi gândurile i se îndreptară spre iubitul ei.

— Boris, unde eşti? murmură dânsa. De ce m-ai părăsit? De ce m-ai lăsat singură în durerea mea? Nu mă mai iubeşti? Nu mi-ai jurat de mii de ori, în noaptea aceea plină de voluptate, că mă iubeşti, că inima ta îmi aparţine? Şi, totuşi, ai avut cruzimea să mă părăseşti şi să-mi scrii cuvinte atât de asprei Ah, Boris, mă topesc de dorul tău!

Îşi ascunse faţa în mâini şi izbucni într-un plâns amar.

Deodată, un gând îi fulgeră prin minte. Îşi şterse lacrimile şi trase cu urechea la zgomotul luptei, care se mai potolise. Se gândi că, poate, iubitul ei se afla în drum spre castel, împreună cu tovarăşii săi. În naivitatea ei, acest lucru o bucura, fără să-şi dea seama că el însemna propria ei pierzanie.

Ea nu ştia că cele două tabere în luptă, se duşmăneau de moarte; nu ştia că revoluţionarii voiau să se răzbune cu cruzime împotriva prinţului Potcikev şi a sângeroşilor săi tovarăşi, pentru înfiorătoarea nelegiuire pe care aceştia o făptuiseră asupra locuitorilor satului.

Nataşa se îndreptă spre uşă. Gândul că, poate, în curând îşi va revedea iubitul, o bucura nespus şi-i dădea curaj. Voia să nu-l mai vadă niciodată pe Potcikev, să nu se mai întâlnească niciodată cu el. Cei drept, preotul binecuvântase căsătoria ei cu prinţul, dar putea să aibă valoare un asemenea legământ? Putea Domnul să îngăduie ca sfânta taină a căsătoriei să fie astfel pângărită? Şi, era într-adevăr o pângărire, căci oameni care nu se iubeau, nu trebuiau siliţi să păşească în faţa altarului.

Prinţesa deschise uşa. Totul era cufundat în linişte. Urcă treptele, apoi coborî de cealaltă parte a scării, pentru a se îndrepta spre dormitorul ei. Voia să vorbească cu Saşa, voia să audă din gura ei ce se petrecuse între timp. Nataşa nu ştia nici măcar câtă vreme zăcuse fără cunoştinţă în apartamentul răposatei sale mame.

Cu inima zvâcnind, ea apăsă pe clanţă. Tocmai voia să împingă uşa, când aceasta se deschise dinăuntru. Tânăra prinţesă se rezemă de zid.

Prinţul Potcikev urmărise plecarea căpitanului Semelov şi a oamenilor săi.

— Trăieşte… cum e cu putinţă, oare? murmură el. Nimeni nu ştie ceva despre asta? Pare de necrezut! Cum a ajuns în ţinutul ăsta şi ce face aici?

Prinţul se gândea la moşierul Vasilieff, a cărui apariţie îl uimise peste măsură.

Dar şi alte gânduri îl preocupau.

— Trebuie să dispară, să dispară fără urmă, căci ivirea lui aici poate avea urmări neînchipuit de rele, îşi zise el. Însă nu trebuie să-l ucid, căci cu ajutorul lui aş putea să ajung şi mai departe. Se cere să fiu cu ochii şi urechile deschise, căci astăzi vântul politic bate când într-o direcţie, când într-alta.

Deodată prinţul Potcikev ciuli urechile, atras de zgomotul unor împuşcături.

— Drace, ce-i asta? murmură el, speriat. Să-l fi împuşcat, totuşi?

Dar abia îşi sfârşise gândul, când auzi strigăte sălbatice, urmate de

alte detunături.

După câteva minute se făcu iar linişte.

Împuternicitul guvernului clătină capul; nu putea înţelegea pricina zgomotelor. Dar n-avea să rămână mult timp nedumerit. Semelov trebuia să se ivească din clipă în clipă şi, atunci, totul se va lămuri.

Prinţul avu un zâmbet de nepăsare. Îşi cam închipuia el ce se întâmplase. Pesemne că Semelov şi oamenii săi se încăieraseră cu Vasilieff, care îşi apărase viaţa. Potcikev ştia, doar, că moşierul nu era laş din fire.

Dar, fără îndoială că Semelov şi soldaţii săi îl vor fi biruit, căci erau adevărate fiare. Dovada cea mai bună o dăduseră jos, în sat. Trupa aceasta era nepreţuită, iar căpitanul trebuia să rămână veşnic în fruntea ei. Şi, desigur că vor aduce îndărăt şi pe tânăra fată. O astfel de pradă nu se prea ivea adesea. Îl cuprinse furia la gândul că omul acela misterios îi răpise victima în ultimul moment.

Între timp, prinţul se hotărî să ia la cercetări pe bătrâna cameristă, care trebuia să-i dea socoteală de ce îngăduise ca luntraşul acela neruşinat, să pătrundă în dormitorul soţiei sale. Gândindu-se la ruşinea ce i se făcuse, mânia prinţului nu mai cunoscu margini. Da, se va răzbuna cumplit. Bătrâna zgripţuroaică va învăţa să-l cunoască.

Potcikev se furişă afară. Camerista trebuia să fie sus, căci străinul coborâse însoţit numai de frumoasa fată. Prinţul înaintă ca o panteră. Deschise uşa ce da în apartamentul Nataşei şi păşi înăuntru, îndreptându-se spre dormitor. Dar bătrâna nu era nicăieri.

Poate că se afla în altă odaie? Va şti el să dea de ascunzătoarea ei, căci nu încăpea nicio îndoială că Saşa mai era aici sus.

Potcikev privi întunecat înaintea lui, şi faţa îi era schimonosita de mânie neputincioasă.

Deodată, un zgomot îi ajunse la ureche. El avea auzul foarte fin, astfel că deosebi zgomotul unor paşi uşori. Potcikev se apropie de uşă în vârful picioarelor şi o deschise.

La orice se aşteptase, numai la asta nu. Înaintea lui se afla… Nataşa, soţia lui.

Cu chipul răvăşit de groază, tânăra prinţesă holbă ochii la omul care o măsura din creştet până-n tălpi, cu priviri batjocoritoare. El ridică pumnul, gata s-o lovească, s-o ucidă pentru ruşinea pe care i-o pricinuise. Dar… nu se simţea în stare.

Prinsul coborî braţul în jos, în timp ce ochii ei mari, negri, în care se putea citi o supunere necondiţionată şi o recunoaştere a puterii soţului ei, erau îndreptaţi asupra lui.

Frumuseţea ei îl dezarmase. Potcikev scrâşni din dinţi. Nu, nu putea s-o ucidă – ea era prea frumoasă. Şi, dându-şi seama de acest lucru, crescu şi mai mult ura lui împotriva aceluia care i-o răpise şi căruia Nataşa se dăduse înaintea căsătoriei sale.

— Cocotă! scrâşni el, apropiindu-se de dânsa.

Nataşa scoase un ţipăt uşor. Îşi învinsese întrucâtva spaima, dar groaza se întipări din nou pe chipul ei, gândindu-se că acum soţul ei avea să-şi ceară drepturile.

— Unde ai fost? se răsti el, apucând-o de braţ, cu violenţă. Vorbeşte, altminteri te ucid!

Nataşa se uită în jurul ei ca un vânat încolţit.

— Unde ai fost? repetă el, ameninţător. Te-ai întâlnit iarăşi cu amantul tău? Nu cumva luntraşul mai e în castel? Ha, ha, am să vă leg la un loc şi o să muriţi împreună, în chinuri groaznice. Voi născoci eu o moarte, care să-mi potolească setea de răzbunare.

Prinţul nu ştia cum s-o înfricoşeze cât mai mult. O zgâlţâia şi răcnea la dânsa, dar nu putea să-şi ascundă faptul că-i apărea din ce în ce mai încântătoare.

Cuprinsă de deznădejde, Nataşa făcu o sforţare, izbuti să scape din mâinile prinţului şi alergă spre scara pe care venise.

Niciunul din ei nu luă în seamă larma care se apropia din ce în ce mai mult, detunăturile şi strigătele ce răsunau din nou. Prinţul izbutise s-o prindă iarăşi pe soţia sa. Nu mai putea să-şi stăpânească simţurile. Socoti că o umilise destul, acum, în sfârşit, ea va fi a lui. O înşfăcă cu toată puterea şi voi s-o ducă în camera ei. Dar, pe neaşteptate, Nataşa îi scăpă din mână.

Potcikev se clătină, scoase un strigăt înăbuşit şi se prăbuşi la pământ.

Isteaţa cameristă îşi făcuse socoteala că, după plecarea Irinei şi a moşierului, prinţul o va căuta ca s-o ia la cercetări.

Şi, într-adevăr, nu se înşelase. Îl auzi venind şi dispăru repede în camera ei. Chicotind de bucurie, bătrâna se furişă în ascunzătoarea dindărătul dulapului, unde n-avea s-o caute nimeni. Apoi trase cu urechea.

Deodată auzi un strigăt. Nu, nu se înşela – era glasul prinţului Potcikev. La cine se răstea el, oare? Curiozitatea învinse spaima care o cuprinsese. Trebuia să afle ce se petrece acolo. Părăsi ascunzătoarea şi privi prin gaura cheii. Bucuria, uimirea şi teama o copleşiră în acelaşi timp.

Aşadar, prinţesa mai trăia! Nataşa nu şi pusese capăt zilelor.

Ochii Saşei scânteiau; îşi frecă mâinile de bucurie, văzând chipul schimonosit de patimă ai prinţului. Ea îşi dădu seama de starea lui sufletească, şi o bucurie drăcească o cuprinse, gândindu-se la aceasta. Acum, după ce Vasilieff îi povestise despre fapta nemiloasă a acestui om, ura bătrânei împotriva lui nu mai cunoştea margini. Căci prinţul acesta înfiorător îi ucisese sora, hărăzindu-i o moarte groaznică.

Ochii ei sclipeau ca de obicei, când lua o hotărâre anumită. Era

hotărâtă să se năpustească asupra prinţului şi să-l apuce de beregată, dacă ar fi îndrăznit să facă vreun rău iubitei sale stăpâne. Nu se mai gândea la urmări – îi era totuna.

Saşa privi în jurul ei. Sub pat se afla o lădiţă cu unelte, din care ieşea afară coada unui ciocan. Apucă ciocanul şi-l privi dezmierdător. Apoi se apropie iarăşi de uşă şi urmări pe cei doi. Acum sosise clipa, când trebuia să intervină. Dar se cerea să lucreze cu multă îndemânare; Potcikev trebuia doborât de la prima lovitură.

Saşa auzi şi ea larma luptei. Plină de bucurie, îşi zise că revoluţionarii trebuie să fie prin apropiere.

Prinţul înşfăcase pe Nataşa lângă scară. În această clipă, camerista deschise uşa şi se furişă de-a lungul zidului. Tocmai când Potcikev voia s-o tragă pe Nataşa după sine, bătrâna ridică ciocanul cu amândouă mâinile şi lovi din toată puterea. Prinţul căzu la pământ, fără să scoată un ţipăt.

Nataşa rămăsese înnebunită de spaimă. Văzu trupul soţului ei rostogolindu-se pe trepte şi, apoi, rămânând nemişcat la capătul scării.

Dar n-avea timp de pierdut, căci după câteva clipe, Potcikev dădu semne de viaţă şi încercă să se ridice în picioare. Lovitura fusese destul de puternică şi-i pricinuise o rană, totuşi Saşa nu era decât o biată femeie lipsită de puteri.

Camerista luă de mână pe stăpâna ei.

— Urmează-mă repede, căci o să-şi vină în fire numaidecât! şopti ea. Ah, iată-l, a şi început să se mişte. Hai, prinţesă, grăbeşte-te! Dacă ne găseşte aici, nu va fi tocmai bine de noi.

Nataşa se lăsă condusă, nefiind în stare să se împotrivească. Bătrâna o trase în odaia ei şi amândouă femeile se vârâră în ascunzătoarea din perete. Apoi, tremurând, ascultară cu încordare, pentru a nu pierde nici cel mai mic zgomot. Dar nimeni nu se arătă, până când, deodată, răsună o salvă, care le făcu să se înfioare de groază.

26. Asediul castelului

Jos, în sat, pe malul Volgăi, se ivise pe neaşteptate un puternic detaşament din armata roşie. Acesta era în marş, spre a aduce ajutor generalului Aratcin. Răscoala se întindea din ce în ce mai mult. Revoluţionarii aveau cu ei două tunuri şi o mitralieră; păreau siguri de izbândă.

Locuitorii salului se iviră din întuneric şi se apropiară de ei. Apoi, povestiră în cuvinte deznădăjduite, fărădelegile săvârşite de soldaţi.

Comandantul detaşamentului, un anume Versinski, care în armata roşie avea gradul de căpitan, pe când în aceea a Ţarului nu fusese decât sergent major, ascultă în tăcere spusele locuitorilor, apoi ţinu

sfat cu subalternii săi.

N-aveau timp de pierdut, căci generalul Aratcin îi aştepta. Totuşi, dacă soldaţii guvernului plecaseră într-adevăr, atunci se putea încerca un atac asupra castelului.

Adamovici, cizmarul cel şchiop, ridică sabia şi porni în fruntea revoluţionarilor. Sonia Petrovici se afla alături de el. Ceilalţi locuitori ai satului urmau îndărătul soldaţilor din armata roşie.

Drumul se făcu în linişte. Oamenii se obişnuiseră cu vicleşugurile războiului şi, la drept vorbind, poate că se pricepeau mai bine decât albii. Căci, ei luptau, doar, pentru o cauză sfântă – liberarea fraţilor lor din jugul care-i asuprea. Cel puţin, aşa îi învăţaseră agitatorii, şi această învăţătură se întindea până în cele mai îndepărtate colţuri ale vastului imperiu rusesc.

Deodată răsunară împuşcături. În acelaşi timp, întunericul fu sfâşiat de câteva raze în lumina cărora se puteau vedea două făpturi ce se clătinau. În depărtare, la spatele lor, se aflau mai mulţi oameni, în orice caz agresorii, căci purtau uniforme militare.

— Culcaţi-vă la pământ! răsună porunca.

Un glonte rătăcit rănise pe unul din revoluţionari.

Roşii, la rândul lor, se folosiră şi ei de lămpile de buzunar şi văzură că mica trupă o luase la fugă.

Deoarece nu voia să-şi primejduiască oamenii în zadar, comandantul dădu ordin ca soldaţii să rămână pe loc. Revoluţionarii se sfătuiră din nou. Sonia Petrovici vorbi cu înflăcărare. În avântul ei, tânără voia, ca şi Adamovici de altfel, să pornească spre castel cât mai repede cu putinţă. Ei nu mai aveau răbdare să aştepte, căci trebuia cu orice preţ să arunce o privire asupra minunăţiilor din castel şi să-şi însuşească ce le va plăcea din comorile ascunse acolo. Desigur că prinţesa avea un colier de perle şi Sonia îşi închipuia că acesta o va prinde bine. De asemenea, trebuia să-i aparţină şi mantia de blană pe care Nataşa o purtase iarna trecută. Cizmarul cel şchiop, însă, ţinea să cotrobăiască prin dulapuri, în căutarea banilor şi a pietrelor preţioase.

Două făpturi se ridicară din locul unde avusese loc încăierarea mai înainte. Se apropiară, cu paşi nesiguri. Erau un băieţandru şi un bărbat cam între două vârste: Irina şi Vasilieff.

— Voiam să coborâm în sat, zise Vasilieff, cu chipul strâmbat de durere.

— A, domnul Vasilieff e iarăşi printre noi, strigară locuitorii satului.

— Cine-i omul acesta? întrebă comandantul, retrăgându-se ceva mai la o parte, cu câteva femei din sat.

Acestea îl lămuriră repede. Căpitanul se declară mulţumit şi dădu o poruncă unuia din oamenii săi, care făcea parte din serviciul sanitar, căci moşierul fusese rănit la braţ de un glonte.

— Cum te simţi, Irina? întrebă Vasilieff, după ce fusese bandajat, adresându-se fetei care tremura, văzând privirile stăruitoare ale revoluţionarilor.

— Ei, drace, asta-i Irina! strigă Sonia deodată, izbucnind într-un hohot de râs. Cum ai ajuns în hainele astea? Pe legea mea, ai avut o idee bună! Am să fac şi eu la fel. Rochiile mai mult te încurcă în război.

Locuitorii satului se adunară în jur şi făcură haz de fata care plângea de ruşine.

Dar căpitanul Versinski era un om hotărât şi nu voia să-şi piardă vremea în zadar. După spusele lui Vasilieff, în castel nu se mai afla decât un mic număr de soldaţi. În acelaşi timp, moşierul îi spusese că Prinţul Potcikev mai era şi el acolo.

— Pe ăsta trebuie să punem mâna cu orice preţ! strigară răzvrătiţii. Ticălosul nu trebuie să ne scape.

Între timp, Vasilieff se retrăsese, căci nu voia să primejduiască viaţa Irinei.

După câtăva vreme, mulţimea se afla înaintea castelului. Curtea era cufundată într-un întuneric de nepătruns. Niciuna din ferestre nu era luminată. Această linişte desăvârşită dădea de bănuit, astfel că răzvrătiţii începură să şovăie. Jumătate din oamenii care-i urmăriseră pe Irina şi Vasilieff, nu mai erau în viaţă. Unul din ei, care fusese grav rănit, destăinuise că în castel s-ar afla vreo optzeci de oameni. Nu era prea mult, căci răzvrătiţii erau de şase, de şapte ori mai numeroşi. În schimb, soldaţii guvernului erau mai bine înarmaţi şi se puteau uşor apăra îndărătul zidurilor castelului.

Un asediu le-ar fi luat prea mult timp, astfel că renunţară la această măsură, căci generalul Aratcin îi aştepta.

Semelov se retrăsese repede în castel. Căpitanul văzuse convoiul lung al adversarilor, astfel că putea să-şi facă o idee asupra forţei lor armate.

— Unde e Excelenţa sa? întrebă el, intrând în castel.

Dar nimeni nu era în stare să-i dea un răspuns.

Semelov porunci să se zăvorească uşile şi-şi împărţi oamenii. Chipul respingător al căpitanului se schimonosi într-un rânjet sălbatic. N-aveau decât să vină; le va face el de petrecanie.

Dar în curând îşi dădu seama că tactica de luptă a revoluţionarilor era cu totul alta decât se aşteptase. Nu mai încăpea îndoială că aceştia aveau în fruntea lui un conducător de mâna întâia. Roşii se împrăştiaseră pe neaşteptate şi se apropiaseră de castel, adăpostindu-se îndărătul ferestrelor şi uşilor, în aşa chip că nu puteau fi împuşcaţi dinăuntru.

— Unde este Excelenţa Sa? strigă din nou căpitanul Semelov.

Dar nici de astă dată nu primi răspuns. În schimb, un om cobora scara, ţinându-se cu mare greutate de balustradă. Sângele îi şiroia pe faţă.

Era prinţul Potcikev. Îşi mai venise puţin în fire, izbutind să învingă accesul de slăbiciune şi acum îşi adună ultimele forţe.

Căpitanul Semelov făcu o mutră deznădăjduită şi-i povesti cele întâmplate.

— Înainte de a ne da seama, omul trase asupra noastră, raportă el. Apoi, revoluţionarii se iviră îndărătul lui. Fără îndoială că am fi pus mâna pe cei doi, însă am fost nevoiţi să renunţăm, căci trebuia să ne retragem cât mai repede.

— Şi ce-i de făcut acum? întrebă prinţul, ştergându-şi cu batista sângele de pe faţă.

De astă dată nu se mai gândea la răzbunare ci, înainte de toate era vorba să găsească un mijloc de a părăsi castelul, şi asta înainte de răsăritul soarelui, căci se putea ca a doua zi dimineaţă revoluţionarii să primească întăriri şi în acest caz, cei din castel ar fi rămas înăuntru, ca nişte şoareci prinşi în capcană.

— Ce părere ai dumneata, căpitane? întrebă Potcikev.

— Cel mai bun lucru ar fi să încercăm să ne croim un drum. Nu vor putea să ne urmărească prin întuneric, căci vom trage asupra lor şi vom face un măcel grozav.

Prinţul încuviinţă din cap, cu dinţii încleştaţi. Gândurile îl copleşiră iarăşi. Nu găsise pe acela care îl atacase pe la spate. Cine să fi fost oare? Cine îndrăznise să-l doboare la pământ în mod mişelesc, pe el, prinţul Potcikev?

Un fulger de mânie sclipi în ochii săi, gândindu-se la Boris Verodin. El să fi fost criminalul?

Nu era cu neputinţă, căci luntraşul se aţinuse prin castel mai multe zile. De ce să nu fie şi acum acolo?

Prinţul începu să devină neliniştit. Căpitanul Semelov avea dreptate; trebuia cu orice preţ să părăsească clădirea. Mai târziu, când vor veni vremuri mai bune şi mai paşnice, avea să se înapoieze şi să desăvârşească opera răzbunării.

Pregătirile de plecare se făcură repede. Potcikev se gândi la socrul său şi chipul i se întunecă iarăşi. Să-l prevină? Să-i propună să părăsească împreună castelul?

Trebuia să încerce cel puţin. Trimise pe unul din soldaţi să întrebe pe bătrân dacă voia să-i însoţească, deoarece revoluţionarii erau foarte numeroşi şi, fără îndoială că aveau să ocupe castelul.

Dar Gogineff respinse această propunere. Nu voia să fie socotit laş. Era hotărât să-şi apere singur averea, care-i aparţinea pe bună dreptate.

Potcikev înălţă din umeri. Nu putea să-i vină în ajutor. El însuşi

trebuia să se pună la adăpost Dar, înainte de asta, voia să facă o ultimă încercare de a pune mâna pe Nataşa şi s-o silească să-l urmeze. Avea dreptul acesta, căci era soţia lui. Şi, după ce o va avea în puterea sa, după ce o va duce în castelul său, atunci…

Prinţul izbucni într-un hohot de râs înfiorător.

Atunci ea va fi prizoniera lui. Ah, acasă avea un paznic şi o păzitoare; „porumbiţa” nu se va încumeta să se mai răzvrătească împotriva lui.

Căpitanul Semelov îl însoţi, urmat de doisprezece soldaţi. Urcară treptele şi cercetară în grabă odăile de sus. Niciun colţ nu rămase nerăscolit. Dar atât prinţesa, cât şi bătrâna cameristă nu fură găsite nicăieri. Cercetară chiar şi podul şi acoperişul, dar în zadar. Prinţul scoase o înjurătură şi se hotărî să renunţe la încercarea lui. Nu mai aveau timp de pierdut; trebuiau să plece din castel, dacă nu voiau să cadă în mâinile revoluţionarilor.

Potcikev ştia că sătenii îi juraseră moartea, atât lui cât şi căpitanului Semelov şi oamenilor săi. Dar nu prea se sinchisea de asta. Le va dovedi el că nu-i atât de uşor să pună mâna pe prinţul Potcikev.

Zorile începuseră să se ivească la răsărit. Căpitanul Semelov dădu oamenilor săi ultimele porunci.

Cu chipurile întunecate, incendiatorii se postară îndărătul uşilor. Erau hotărâţi să-şi apere pielea, căci ştiau că nu vor fi cruţaţi. Ultima nelegiuire pe care o făptuiseră nu era singura pe care o aveau pe cuget. Trupa lui Semelov săvârşise multe fărădelegi şi revoluţionarii puseseră un premiu pe capul fiecăruia din oamenii tiranului.

— Deschideţi uşile! răsună, deodată, o poruncă.

Canaturile grele se dădură în lături şi, ocrotiţi de focul ce-l deschiseră asupra răzvrătiţilor, soldaţii înaintară, unul lângă altul. Înainte ca cei de afară să-şi dea seama ce se întâmplase, mare parte dintre dânşii fură doborâţi. Răniţii se zvârcoleau la pământ şi strigătele lor umpleau aerul.

Dar roşii îşi reveniră repede. Câţiva din ei rămaseră la castel pentru a se ocupa de răniţi, iar cea mai mare parte porni, sub conducerea lui Versinski, în urmărirea soldaţilor guvernului. Mulţi dintre aceştia fură ucişi. Însă Potcikev şi căpitanul Semelov izbutiră să scape. După câtva timp, când se opriră, socotind că erau în siguranţă, îşi numărară oamenii şi făcură constatarea că aproape jumătate rămăseseră în urmă, doborâţi de gloanţele revoluţionarilor.

27. O surpriză înfiorătoare

Boris Verodin era în drum spre satul său. Niciodată nu fusese atât de neliniştit. Ardea de nerăbdare să ajungă cât mai repede acasă.

Dacă ar fi nesocotit datoria lui de comandant al corabiei, ar fi predat altuia vasul cu conţinutul său prejos, iar el ar fi luat-o înainte.

Însă aceasta nu era cu putinţă. Avea o răspundere prea mare. Numeroase arme, aproape o mie de puşti şi câteva tunuri de calibru mic, se aflau pe bord. Trebuiau să fie cu mare băgare de seamă, căci dacă vasul ar fi căzut în mâinile albilor, aceasta ar fi însemnat o mare pierdere pentru revoluţionari.

Adeseori avuseseră mici hărţuieli cu trupe izolate din armata albă. Şi, atunci, se dovedi că planul generalului Aratcin fusese minunat, căci duşmanii erau intimidaţi şi nu îndrăzneau să atace corabia la care fuseseră înhămaţi nobilii prinşi.

Bărbaţii şi femeile din lumea mare, conţii şi baronii cu soţiile lor, erau nevoiţi să-şi încordeze puterile şi, călcând în noroi, cu pantofi de lac, înaintau anevoie, de-a lungul fluviului. Ceasuri grele îi aşteptau. Cum vor ajunge îndărăt în oraş? Drumul era lung şi n-aveau nici măcar o îmbrăcăminte mai ca lumea. După două ore de muncă istovitoare, toaletele elegante ale femeilor atârnau în zdrenţe. Revoluţionarii erau fără pic de milă.

Boris Verodin nu mai putea să-şi stăpânească nerăbdarea. Cum va ajunge el în sat? Ce se pe trecuse acolo? Mai erau în viaţă Irina şi mama Anuşca?

Şi mai era ceva care-l frământa. Cu cât se gândea mai mult la chipul fermecător al Nataşei, cu atât îşi dădea seama că ea era fiinţa care-l atrăgea în satul său. Numai pentru dânsa se prezentase el generalului Aratcin, cerându-i comanda corabiei.

Deodată se ruşină de această slăbiciune, căci numai slăbiciune putea fi, dacă nu era în stare să-şi înăbuşe dragostea, patima ce-l înlănţuia de frumoasa prinţesă.

Ce-i păsa lui de ea? Ce avea de-a face cu dânsa, el, un simplu luntraş, un burlaki?

Boris se străduia să fie aspru şi neînduplecat: trebuia cu orice preţ, să înăbuşe dragostea din pieptul său. Şi, ca să mai uite zbuciumul, se răsti la nobilii care trăgeau corabia, îndemnându-i să-şi iuţească paşii.

O tânără femeie, frumoasă, dar palidă ca un cadavru, se prăbuşi la pământ. Fură nevoiţi să se oprească. Nenorocita păşise între doi bărbaţi care o sprijiniseră. Dar Boris văzuse asta şi o interzisese, cu glas poruncitor.

— Fiecare trebuie să tragă pentru sine, nimeni n-are voie să ajute pe celălalt, se răsti el şi privirea-i cercetă zarea, spre direcţia unde, îndărătul pădurii, era satul său.

Acolo se afla sora sa, Irina şi Anuşca, mama lui. Iar pe mâlul stâng al Volgăi se înălţa, pe o colină, mândrul castel al prinţului Gogineff, unde locuia omul acela răutăcios şi drăgălaşa lui fiică.

Boris Verodin găsi deodată, o stranie asemănare între femeia care

se prăbuşise şi frumoasa Nataşa. Nu. Nu putea să fie aspru cu sărmana care căzuse sleită de puteri. Privind în ochii ei, care cerşeau ajutor, tânărul crezu că priveşte în ochii mari, negri, ai Nataşei.

Un bărbat sări din corabie. Era un subaltern, cunoscut ca om aspru şi brutal. Acesta ridică cnutul gata s-o izbească pe nenorocita femeie. Cei doi nobili se aşezaseră înaintea ei, însă, vrând s-o ocrotească.

— Ridică-te, leneşo! porunci revoluţionarul.

— Nu mai pot. Mai bine mor aici, pe ţărmul fluviului, murmură ea, istovită.

Boris Verodin se retrăsese într-o parte şi rămase acolo, cu dinţii încleştaţi. Nu voia să mai vadă nimic. Abia când auzi strigătul de furie al subalternului său, tânărul se întoarse repede.

Dintr-o săritură ajunse lângă el. Văzu pe omul cel aspru ţinând ţeava revolverului la tâmpla unuia din nobili, care era, pesemne, soţul nenorocitei femei. Tânăra şi frumoasa prizonieră leşinase.

— Ai înnebunit? strigă Boris, azvârlind, la timp, arma din mâna subalternului său. Vrei să devii ucigaş?

Celălalt îl privi supărat.

— Eşti sau nu revoluţionar? strigă el, ameninţător.

— Cu privire la asta, n-am să-ţi dau ţie socoteală, răspunse Verodin, cu asprime. Sunt comandantul vostru şi ştii prea bine că la noi nesupunerea e pedepsită cu tot atâta asprime ca şi la trupele guvernului.

Subalternul ridică din umeri, dar nu îndrăzni să mai spună ceva, căci ştia că Boris era respectat şi avea mare putere asupra tuturor.

Tânăra femeie deschise ochii şi bărbatul ei o ridică.

— Am să te duc eu, Orana, zise el, cu blândeţe. Mai am încă destulă putere, ca să pot trage la corabie, alături de ceilalţi.

— Ah, Serghie, eşti atât de bun! îngână ea plină de recunoştinţă.

Şi încercă din nou să înainteze, prin noroiul de pe mal. Cizmuliţele ei fine se rupseseră cu totul; apa şi nămolul pătrunseseră înăuntru.

Prizoniera se prăbuşi din nou, gemând. Ajunsese la capătul puterilor.

Boris devenea din ce în ce mai neliniştit. Lucrurile nu puteau să meargă aşa mai departe. În acest chip nu înaintau deloc. Gândurile sale se îndreptară iarăşi spre căsuţa unde se aflau fiinţele dragi.

— Cine vrea să-i ia locul? strigă el, spre corabie.

Dar nimeni nu se oferi s-o facă. Într-un sat, oamenii îşi făcuseră rost de un butoi cu votcă, pe care-l aduseseră pe bordul vasului şi acum se porniseră pe chef.

Boris îi învălui într-o privire dispreţuitoare, se înhămă el însuşi şi lăsă pe nenorocita femeie să păşească alături.

Începu să tragă din răsputeri, ţinând buzele strânse. Deodată, chipul i se înseninâ, căci în depărtare văzu contururile unei clădiri

măreţe, cu ferestrele luminate. Era castelul Gogineff, la poalele căruia se afla satul său, unde dorea să ajungă cât mai repede.

Nu se înşelase oare? Nu cumva se gândea mai mult la frumoasa Nataşa care, în dragostea ei nemărginită, îi făcuse cel mai sublim dar pe care o femeie îl poate face?

Ochii săi albaştri străluceau de mândrie. Dar, deodată, o teamă nespusă îl cuprinse. Se socotea atât de josnic şi demn de dispreţuit! Cum de se îndurase să-şi părăsească iubita, lăsând-o în mâinile prinţului Potcikev, omul acela sălbatic, pe care-l ura cu atâta înverşunare?

Un văl păru că se ridică de pe ochii săi, şi dintr-odată înţelese zbuciumul şi deznădejdea iubitei sale.

Nataşa fusese sortită să devină soţia prinţului. Aceasta era dorinţa neînduplecatului ei părinte.

Şi el? Ce făcuse el? O părăsise, în loc s-o mângâie în durerea ei şi s-o ocrotească împotriva tuturor atacurilor. Aceasta însemna moartea ei, căci Nataşa nu era făcută să poată îndura aşa ceva. N-o va mai vedea niciodată, şi numai el, Boris, era vinovat de moartea iubitei sale. Simţi împotriva lui însuşi un dispreţ nemărginit. Şi se socoti drept cel mai nevrednic dintre oameni.

Revoluţionarul înainta, suspinând. Cei din jurul său îl priveau cu teamă, uimiţi de puterea lui uriaşă. Dar nimeni nu ştia ce durere îi apăsa sufletul.

Boris Verodin păşea înainte, trăgând cu încordare. Nici nu se sinchisea de oamenii săi, care chefuiau pe bordul corabiei, şi dintre care mulţi se îmbătaseră.

În cele din urmă, convoiul se opri pentru a face popas. Frumoasa femeie se apropie de Boris şi-l privi plină de încredere şi recunoştinţă. Era uimită că un revoluţionar poate da dovadă de atâta mărinimie.

— Domnule, nu-i aşa că ne vom înapoia acasă nevătămaţi? întrebă ea, cu o naivitate adorabilă. Nu-i aşa că n-o să ni se facă nimic rău?

Tânărul o privi îndelung.

— Nu, eu nu vă fac nimic, răspunse el, apoi, întorcându-se.

— Fireşte, dumneata n-ai să ne faci nimic, stărui ea, dar oamenii dumitale… cei de colo, poate că nu vor fi tot atât de îndurători… Îmi făgăduieşti că ne vei ocroti dacă… dacă oamenii aceştia nu-şi vor da seama ce fac?

Zicând acestea, ea îi cuprinse braţul şi-l privea rugător.

— Fraţii mei ştiu totdeauna ce fac, răspunse Verodin, şovăitor.

Convorbirea îi era foarte neplăcută. Dar ea nu-i dădu răgaz; trebuia să obţină de la el făgăduiala că se va îngriji de dânsa şi prietenii ei, ca să nu li se întâmple nimic rău. Îi mângâie mâna, nădăjduind să-l înduplece, dar Boris îşi retrase repede braţul.

Subalternul de adineauri, care mai dăduse pe gât o duşcă, văzu

scena şi strigă, râzând batjocoritor:

— Ei, tovarăşe căpitan, ţi-ai făcut rost de o drăguţă? Mai înainte, mie n-ai vrut să mi-o îngădui. Dar nu te pizmuiesc. Şi apoi, n-ar fi trebuit să iei apărarea bărbatului, căci îţi stă în cale.

Boris Verodin aruncă o privire ameninţătoare spre cel care vorbea. El mai văzu că femeia roşise şi izbucnise în lacrimi.

— Nu ştie ce spune, încercă Boris s-o mângâie.

În acest timp, popasul se sfârşise şi porniră din nou la drum. Tânărul întonă uşor cântecul luntraşilor de pe Volga. Femeia, care mergea alături de el, cânta duios, potrivindu-şi mersul după al revoluţionarului.

Zorile începură să se ivească. Vasul înainta încet, ca un melc. Curentul apei era din ce în ce mai vijelios, astfel că oamenii abia mai mergeau. Cu cât se apropia de satul natal, cu atât neliniştea lui Boris devenea mai mare. Şi apoi, îl îngrijora purtarea tovarăşilor săi, care se aflau pe bordul corabiei. Ca să se distreze pe socoteala prizonierilor, dânşii îşi descărnau revolverele în aer. Unul din ei luase drept ţintă capul unui nobil şi se pregătea să tragă; ceilalţi, care rămăseseră treji, îi smulseră arma din mână.

Apoi începură să se certe. Boris Verodin se văzu nevoit să facă iar popas, ca să potolească gâlceava. Cu mare greutate izbuti să-i liniştească. Ar fi fost foarte bucuros să ajungă cât mai curând în sat.

Soarele se înălţa pe cer, strălucitor. Fluviul devenea din ce în ce mai luminos; razele astrului făceau să sclipească apa pe malul celălalt, oamenii făceau semne cu steaguri roşii. Se părea că tot ţinutul era în răscoală.

În cele din urmă, satul se ivi înaintea lor şi Verodin răsuflă uşurat. Dădu ordin ca nobilii care trăseseră corabia să fie ospătaţi, apoi se depărtă grăbit.

La începutul şoselei se opri, cuprins de o presimţire rea. Ce să însemne asta? Nu-l înşelau oare privirile?

Un strigăt izbucni din pieptul său; ochii-i se holbară. Îşi dădu seama că focul fusese pus, căci casele care căzuseră pradă flăcărilor erau mult depărtate una de alta.

Dar încă nu ştia totul, nici nu bănuia măcar că mulţi oameni pieriseră cu acest prilej şi că tiranul Semelov împinsese îndărăt în casele arzânde pe femei şi copii.

Deodată văzu o femeie lângă el. Avea trăsături ordinare şi ducea în spate o legătură mare. Părul îi cădea în dezordine în jurul tâmplelor.

Legătura părea să fie plină cu lucruri de metal şi porţelan, căci la fiecare mişcare se producea un zăngănit. Femeia râse aspru şi arătă spre casa bătrânei Anuşca.

— Colo, sub bârne, zace mama ta, Boris Verodin, zise dânsa. A murit arsă de vie, fiindcă după ce au dat foc caselor, soldaţii n-au mai

lăsat pe nimeni să iasă afară.

— Minţi! strigi luntraşul, îngrozit. Cum e cu putinţă una ca asta? Cei care locuiau în casele cuprinse de flăcări n-au fost lăsaţi să se salveze?

— Întreabă şi pe ceilalţi, răspunse ea. Fii bucuros că Irina a izbutit să scape. Treizeci de femei şi copii au fost mistuiţi de flăcări.

Ochii lui Boris Verodin înotau în lacrimi, dar nu se simţea ruşinat de această slăbiciune. Se întoarse şi porni înainte, lăsând în urma lui pe femeia care izbucni într-un râs sălbatic şi se depărtă cu prada din castel.

— Grăbeşte-te să ajungi cât mai repede sus, frăţioare! îi mai strigă ea. În curând castelul are să fie golit şi n-ai să mai găseşti nimic de luat.

Boris auzi numai pe jumătate vorbele femeii. Stătea înaintea căsuţei arse a bătrânei oarbe şi privea la ruine. Apoi se plecă şi apucă o grindă. Ţinea să se încredinţeze dacă ţăranca spusese adevărul. Poate îl minţise, totuşi? Nu afirmase ea că Irina izbutise să se salveze? Atunci, de ce n-ar fi scăpat şi mama Anuşca?

Braţele sale vânjoase dădură deoparte grinzile şi pietrele. Găsise un drug de fier, cu care curăţi molozul.

Astfel descoperi culcuşul în care bătrâna oarbă trăise ultimii ani ai vieţii sale. Tânărul privi adânc îndurerat la imaginea ce i se înfăţişa înaintea ochilor. Mama Anuşca zăcea acolo, carbonizată. Flăcările o desfiguraseră cu totul.

— Mamă Anuşca, murmură el, cu glas sugrumat de emoţie şi privi cu teamă în jurul său, ca şi cum se temea să nu fie auzit de cineva. Tu mă vezi… vezi pe fiul tău, căruia i-ai fost o mamă bună. Ascultă-mă, şi ai încredere în mine! Viaţa mea va fi închinată răzbunării… răzbunării împotriva acelora care au săvârşit această crimă înfiorătoare. Am să-i urmăresc şi-i voi nimici, oriunde îi voi găsi! Ţi-o jur, mamă!

Tânărul abia auzea strigătele blestemele revoluţionarilor întorşi la casele lor şi care, cuprinşi de beţie, se hotărâseră cu greu să părăsească vasul.

Dar vestea groaznicei fapte îi readuse repede în fire. Răcneau, turbaţi de furie şi-şi smulgeau părul. Mulţi dintre bărbaţii care plecaseră ca să ia parte la împărţirea armelor, nu-şi mai găsiră soţiile şi copiii.

Boris Verodin se aşeză pe o piatră, fără să vadă nimic din cele ce se petreceau în jurul lui. Nimic nu-l mai interesa. Auzi câteva ţipete înfiorătoare venind dinspre ţărm, apoi răsunară împuşcături şi… revoluţionarul îşi astupă urechile. Bănuia ce se întâmplase.

Mai târziu coborî spre mal, unde văzu grozăvia. Cuprinşi de furie, revoluţionarii se răzbunaseră înfiorător, măcelărind pe nobilii care trăseseră corabia în susul fluviului. Cu membrele ciopârţite, oribil

mutilaţi, nenorociţii zăceau unul peste altul. Se putea vedea că bărbaţii încercaseră să-şi apere soţiile. Nenorociţii se aşezaseră înaintea femeilor şi primiseră gloanţele şi loviturile aducătoare de moarte. Muriseră ca nişte martiri. Tânăra, pe care Boris o asemuise cu Nataşa, zăcea întinsă pe spate. O lovitură de secure îi despicase fruntea albă.

— Sărmana femeie! murmură Verodin înfuriat. N-am putut să-mi ţin făgăduiala. Iartă-mă!

Îi încrucişă braţele pe piept şi se depărtă în tăcere, pornind spre castel. Mulţi oameni se îndreptau spre locuinţa prinţului Gogineff şi se înapoiau cu lucruri jefuite. N-aveau timp de pierdut. Aproape nimeni nu voia să dea vreo lămurire omului grav şi trist. Lăcomia îi transformase în adevărate fiare de pradă.

28. O moarte eroică

Când revoluţionarii pătrunseră în castel, servitorii erau adunaţi în sala de festivităţi. Versinski se întoarse repede, căci renunţase la urmărirea prinţului şi a oamenilor săi, după ce le pricinuise pierderi însemnate.

Oamenii lui Versinski rămăseseră jos, la poalele colinei, deoarece trebuiau să pornească mai departe. Generalul Aratcin avea doar nevoie de ei, căci în curând urma să aibă loc o luptă îndârjită eu trupele guvernului.

Păşind în castel, căpitanul zâmbi batjocoritor. Ştia el ce se va întâmpla. Era întotdeauna la fel, când se ataca locuinţa vreunui nobil. Devastarea se făcea cu sălbăticie. Femeile se năpustiseră ca nişte fiare, asupra tuturor lucrurilor care li se păreau demne să fie cărate în sat. Luară cu ele atât cât puteau să ducă, chiar dacă era vorba de obiecte nefolositoare. Multe lucruri le erau necunoscute. Aşa de pildă, statuia cioplită în piatră, înfăţişând pe Venus din Milo, fu aruncată pe fereastră, fiindcă era „schiloadă”, căci îi lipseau cele două braţe. Vasele fură târâte din bucătărie. Mătăsuri şi haine fură smulse din dulapuri sau cuiere şi femeile îşi învăluiau trupul în stofele fine, contemplându-se apoi de sus până jos, cu o înfumurare caraghioasă. Unele se îmbrăcară chiar cu rochiile scumpe, fără să le pese că picioarele lor erau învelite în cârpe şi n-aveau nici măcar o cămaşă sub zdrenţele pe care le aruncară cu dispreţ.

Scoţând chiote de bucurie, două femei se târau, una pe alta, pe parchetul camerelor. Una din ele se întindea pe spate, iar cealaltă o trăgea de picioare.

Şi, în dorinţa lor de pradă deveneau din ce în ce mai sălbatici. Dacă vreun dulap nu se putea deschide cu uşurinţă, se aducea în grabă o secure şi uşa zbura în ţăndări.

Mulţimea fusese cuprinsă de nebunie. În furia lor, voiau cu tot dinadinsul să lase pe castelan în sapă de lemn. Cizmarul cel şchiop, scotocise încăperile cu de-amănuntul, dar nu izbutise încă să descopere bani şi bijuterii.

Deodată se ivi ţinând în mână o bucată de mătase roşie pe care o aruncă femeilor ca să-şi facă broboade.

Propunerea lui fu salutată cu chiote de bucurie. Cu ajutorul sabiei, pe care Adamovici o rotea mereu, mătasea fu tăiată în fâşii.

Sonia Petrovici, turbată de furie, cu fata roşie şi ochii strălucitori, cobora şi urca scările, în căutarea mantiei de blană şi a colierului de perle care îi aţâţaseră lăcomia.

Dar nu găsi nimic. O diademă, care n-avea însă nicio valoare, căci făcea parte dintr-un costum de bal, îi căzu în mână. Tânăra şi-o puse pe frunte, cu un aer triumfător.

Femei, ai căror copii muriseră în flăcări abia în noaptea trecută, se băteau între ele pentru o rochie sau pălărie. Doliul fusese uitat.

Deodată Adamovici se ivi în mijlocul lor, strigând ca un nebun. Descoperise într-un colţ pe birjar, care se ascunsese acolo de teamă. Nenorocitul ducea în mână o farfurie cu friptură. Cizmarul îi porunci să pună farfuria jos şi femeile se năpustiră asupra ei, ca nişte adevărate fiare.

Adamovici dispăru din nou. Alţi revoluţionari care fuseseră pe bordul corabiei, priveau în jur, cu ochii scânteietori. Căutau pe castelan, căci voiau să se răzbune împotriva lui. Prinţul trebuia să ispăşească nelegiuirea care se făptuise în timpul lipsei lor.

Câteva femei şi fete porniseră împreună cu cizmarul şi bucătarul şi pătrunseră în cămara de provizii. Sticle de vin şi rachiu fură destupate şi se încinse un chef în lege. Bucătarul îi lămuri că e şi el dintr-ai lor; acum nu mai voia să ştie nimic de stăpânii săi.

Larma devenea din ce în ce mai mare şi cheful se transformă într-o adevărată orgie. Strigăte, prin care se cerea aducerea prinţului şi celorlalţi servitori, se auzeau din ce în ce mai des.

Sonia Petrovici şi văduva măcelarului din sat, o femeie robustă, porniră din nou în căutarea lor. Îşi legaseră funii în jurul trupului şi fiecare din ele se înarmase cu câte un cuţit de bucătărie.

Deschiseră uşile una după alta şi luminară încăperile. Astfel ajunseră înaintea sălii de festivităţi, care era încuiată.

Sonia îşi făcu rost de un topor şi, scoţând un răcnet de furie, îl ridică deasupra capului şi izbi în uşă, cu toată puterea. Când obosi, nevasta măcelarului îi luă locul, dar nici ea nu izbuti să sfărâme uşa.

Alţii le veniră în ajutor. O furie sălbatică îi cuprinse, văzând că încercările lor fuseseră zadarnice.

În cele din urmă, uşa sări totuşi din ţâţâni. Revoluţionarii rămaseră uimiţi. Femeile înnebunite de mânie amuţiră deodată. Bărbaţii priveau

înaintea lor încurcaţi.

Prinţul Gogineff stătea îndărătul unei mese lungi din mijlocul încăperii şi privea spre uşă, aspru şi plin de demnitate. Bătrânul rămase locului, liniştit, şi făcu un gest, poftindu-i înăuntru.

La capătul mesei erau adunaţi ceilalţi servitori. Grădinarul, intendentul castelului şi cameristul păreau să fie de partea prinţului, căci se retrăseseră de lângă ceilalţi, care, bănuind ce se va întâmpla, se trăseseră lângă uşă.

— Ce vreţi? întrebă prinţul Gogineff, liniştit şi mândru.

Sonia îşi învinsese spaima. Ea înaintă spre castelan, râzând batjocoritor. Cizmarul păşi în urma ei, plin de îndrăzneală. Ochii săi se aţintiră cercetător asupra grupului format din cei trei servitori credincioşi.

Grădinarul era duşmanul său de moarte, căci îl alungase o dată din grădina castelului şi făcuse plângere împotriva lui, fiindcă rupsese nişte flori.

— Lasă că ne socotim noi, câine! îi strigă cizmarul.

Acum se iviră şi alţi revoluţionari, bărbaţi pe care mâhnirea ce le-o pricinuise uciderea copiilor şi soţiilor lor, îi înnebunise aproape.

Prinţul îşi citi sentinţa în ochii lor. Răzvrătiţii se adunară la un loc şi ţinură sfat. Vestea că Gogineff fusese găsit, se răspândi repede. Toţi cei care pătrunseseră în castel alergară spre sala de festivităţi, astfel că nu trecu mult şi aproape o sută de persoane erau adunate acolo.

În cele din urmă, se luă hotărârea să se alcătuiască un tribunal. O masă fu împinsă în mijlocul sălii şi cizmarul cel şchiop luă preşedinţia. Apoi, fură aleşi patru judecători, printre care Sonia Petrovici era singura femeie. Ea îşi potrivi diadema pe frunte şi zâmbi spre prinţ.

— Apropie-te! zise cizmarul, adresându-se bătrânului castelan.

Dar acesta rămase locului, cu privirea aţintită înainte.

— Nu vrei să vii? strigă şchiopul, ameninţător, şi izbi cu pumnul în masă.

O privire dispreţuitoare îl învălui pe furiosul cizmar. Prinţul Gogineff nu se purtase bine cu sătenii, dar avea curajul să-i înfrunte. Era prinţ şi ca atare voia să şi moară. Căci, bătrânul nu se îndoia că acum era vorba de viaţa lui.

— Sunt prinţul Gogineff, zise el, cu demnitate. Socot că ştiţi asta…

— Nu-mi pasă cine eşti, strigă cizmarul. Îţi poruncesc să te înfăţişezi înaintea noastră!

Bătrânul se mărgini să dea din umeri şi nu se clinti de la locul lui.

La un semn al lui Adamovici, doi revoluţionari se apropiară de masa unde stătea castelanul. Aceştia voiau să-l ia cu forţa şi să-l ducă în faţa „tribunalului”; dar bătrânul se ridică şi se dădu un pas îndărăt.

— Spălaţi-vă mâinile înainte de mă atingeţi! zise el, şi păşi spre masa judecătorilor săi.

— Tu eşti cetăţeanul Gogineff? întrebă şchiopul.

— V-am spus chiar acum care este numele meu. Nu mă supun decât legii şi refuz să dau vreun răspuns. Puteţi face orice, de la mine nu mai scoateţi nimic însă.

„Judecătorii" se sfătuiră în şoaptă; după puţin timp căzură la învoială. Cizmarul, în calitate de preşedinte, aduse la cunoştinţă sentinţa şi motivele ei.

— Cetăţene Gogineff, ani de-a rândul ai asuprit pe cei sărmani. Tu şi strămoşii tăi v-aţi folosit de cnut împotriva ţăranilor, ca să-i robiţi. Asta se pedepseşte cu moartea. Sentinţa va fi executată chiar astă-seară… Ai ceva de spus în apărarea ta, cetăţene Gogineff?

Prinţul îşi încrucişase braţele pe piept şi privea dispreţuitor la cei dinaintea sa. În loc de răspuns, bătrânul scuipă cu dispreţ.

— Cine sunteţi voi de colo? strigă Adamovici adresându-se celor trei servitori care rămăseseră credincioşi prinţului. Apropiaţi-vă!

Nenorociţi i se supuseră, tremurând şi clătinându-se.

— Care dintre voi recunoaşte noua formă de guvernământ? urmă şchiopul.

Grădinarul şi intendentul se uitară unul la altul. Apoi, aruncară o privire compătimitoare asupra prinţului. Acesta fusese un om rău şi-i făcuse, adesea să simtă asprimea sa. Însă ceea ce se punea la cale acum era o adevărată ticăloşie. În acest chip, omenirea nu putea decât să piară.

Totuşi, cei doi servitori nu şovăiră să se declare partizani ai noului regim. Câteva femei, printre care şi tânăra fată în casă, trecură şi ele de partea revoluţionarilor. Ajutorul de grădinar le urmă. Numai bătrânul camerist rămase alături de prinţ.

— Ei, Ticerno, ce stai? întrebă Gogineff, uimit.

— Sunt şi rămân servitorul dumneavoastră, până când mă veţi concedia, răspunse celălalt, înduioşat.

Prinţul îşi trecu palma peste ochi; era foarte mişcat. Întinse bătrânului mâna.

— Îţi mulţumesc pentru devotamentul tău, Ticerno, dar eşti concediat. N-am nevoie să mă însoţeşti pe drumul ce se deschide înaintea mea.

— Excelenţă… vă doresc… viaţă lungă, bâigui cameristul, cu glas sugrumat.

Deodată căzu în genunchi înaintea mesei judecătorilor şi ridică mâinile, implorator.

— Cruţaţi viaţa prinţului! Voi nu vă daţi seama ce faceţi! Asta nu poate fi noua învăţătură! Sau urmăriţi stârpirea neamului omenesc?

— Cetăţene Ticerno, pune-ţi lacăt gurii! zise şchiopul cu asprime. Ia seamă, jignirea adusă judecătorilor revoluţiei este pedepsită cu moartea!

— Dar eu nu vreau să jignesc pe nimeni… nu pot înţelege însă, că trebuie să se făptuiască crime.

— Aşa? Atunci, ia spune, cetăţene Ticerno, cine poartă vina morţii femeilor şi copiilor noştri? Cine…

— Nu te mai osteni în zadar, îl întrerupse prinţul, ridicând mâna. N-am nevoie de îndurarea voastră. Sunt gata să mor!

Cu aceasta, şedinţa „tribunalului” se terminase. Doi revoluţionari înarmaţi rămaseră să-l păzească pe prinţ, care urma să fie executat la asfinţitul soarelui.

Bătrânul îşi aştepta moartea nepăsător, dându-şi seama că nu exista niciun mijloc de salvare. Oamenii aceştia nu cunoşteau milă. Aţâţaţi de instigatori care ştiau să exploateze nemulţumirile poporului, cuprinşi de deznădejde în urma mizeriei suferită în război, ei deveniseră nişte fiare din care dispăruse orice simţământ omenesc.

După-amiază mai toţi revoluţionarii erau beţi. Dezgustătoarele scene se desfăşurară din nou.

Sonia şi cizmarul discutară ceva în şoaptă. Ardeau de nerăbdare ca execuţia să fie împlinită cât mai curând.

Prin tragere la sorti, fură aleşi dintre locuitorii satului, patru bărbaţi care urmau să aducă la îndeplinire grozava sentinţă.

Soarele începuse să se lase la asfinţit, când călăii intrară înarmaţi în sala de festivităţi. Adamovici se străduia să-şi dea o ţinută mândră, cu toate că abia se putea ţine pe picioare de beat ce era.

Prinţul fu nevoit să se retragă într-un colţ al încăperii. La o depărtare cam de vreo patru metri, luară poziţia cei patru revoluţionari care căzuseră la sorţi. Călăii duseră armele la ochi.

— Foc! porunci şchiopul.

Patru detunături răsunară în aceeaşi clipă şi prinţul Gogineff se prăbuşi, mort, la pământ.

Zgomotul împuşcăturilor atrase şi pe ceilalţi la faţa locului. Ura pe care oamenii aceştia o nutreau împotriva prinţului, nu se potoli nici după moartea lui. Cadavrul fu scuipat şi călcat în picioare.

Astfel muri prinţul Gogineff, ultimul vlăstar bărbătesc al neamului său.

Boris Verodin ajunsese cam la jumătatea drumului care ducea la castel. Deodată se opri încremenit. La început, crezu că se înşală, dar în cele din urmă presupunerea lui se adeveri.

Castelul ardea. Învăluite de fum, flăcările răbufneau pe ferestre şi se înălţau spre cer. Soarele asfinţise şi umbrele înserării învăluiseră firea.

Priveliştea era minunată dar şi înfiorătoare. Boris Verodin privi cu dezgust la mulţimea înnebunită care ţopăia în curtea castelului, în dansuri sălbatice.

Dându-şi seama că mustrările sale ar fi fost zadarnice, voi să se înapoieze, când genunchii începură să-i tremure. Inima ameninţa să-i spargă pieptul.

Nu-l înşelau privirile, oare? Pe acoperişul cuprins de flăcări, alergau înnebunite două femei, strigând după ajutor.

29. Castelul în flăcări

Saşa, bătrâna cameristă, se ghemuise în ascunzătoarea sa, acoperind cu braţele pe tânăra ei stăpână. Spaima prinţesei fusese pricinuită doar de faptul că prinţul Potcikev, soţul ei legitim, nu părăsise castelul.

Niciuna din cele două femei nu ştiau ce se petrecuse între timp. Ele nu bănuiau că soldaţii şi comandantul lor plecaseră din castel şi că acesta căzuse în stăpânirea revoluţionarilor.

Şi spaima Nataşei spori la auzul detunăturilor şi al strigătelor sălbatice scoase de cei ce pătrunseseră în castel. Apoi larma se potoli şi nu se mai auzea decât zgomotul unei agitaţii însufleţite.

Deodată prinţesa îşi înăbuşi un strigăt şi cuprinse braţul Saşei. Căci paşi răsunau din nou pe scară.

Erau soldaţii care-l însoţiseră pe prinţ în căutarea soţiei sale şi a bătrânei cameriste.

— Fii cuminte, porumbiţa mea, şopti Saşa, aici nu ne găseşte nimeni.

Trecură clipe grele. Nataşa rămase tăcută în ascunzătoarea ei, în timp ce bătrâna o părăsea adeseori. Dar trebuia să fie foarte prevăzătoare, căci îndepărtarea dulapului producea zgomot şi cerea timp îndelungat.

— Prea e larmă, acolo jos, zise Saşa, când se întoarse ultima oară în ascunzătoare. Nu înţeleg ce să fie asta. Cine ştie ce s-o fi petrecut acolo!

Nataşa nici nu-i luă în seamă vorbele. Ea privea ţintă înainte-i, copleşită de durere. Doar din când în când un zâmbet îi lumina chipul drăgălaş. Atunci, se gândea la bărbatul iubit. Roşindu-se toată, prinţesa îşi aminti de noaptea fericită, când se odihnise în braţele vânjoase ale luntraşului de pe Volga. Dumnezeu îi adusese laolaltă. El o luase sub ocrotirea Sa.

Cu toate că era soţia legitimă a prinţului Potcikev, se hotărâse totuşi să nu-i aparţină niciodată, preferând mai bine moartea.

Boris Verodin fugise şi lăsase în urmă pe călăii săi. Gândul acesta îi pricinui o bucurie fără margini. Dar, tot atât de repede, chipul prinţesei se posomorî şi un strigăt de deznădejde i se opri pe buze, după care izbucni într-un plâns amarnic.

Ce se va întâmpla acum cu ea? Chiar dacă prinţul părăsise castelul,

situaţia ei rămânea aceeaşi, căci Potcikev se va înapoia şi o va îmbrăţişa cu forţa, luându-şi drepturile sale de soţ.

Un fior o străbătu la acest gând. Începu să înţeleagă din ce în ce mai mult, ca nu exista nicio scăpare pentru dânsa. De la tatăl ei nu se putea aştepta la un ajutor. El o va împinge fără milă în braţele prinţului, căci era un om care nu se lăsa călăuzit decât de propriile sale interese şi nu putea înţelege durerea ei.

O salvă puternică o făcu să tresară, scoţând un strigăt uşor. Erau împuşcăturile care curmaseră viaţa părintelui ei, fără ca Nataşa să bănuiască ceva. O expresie de durere nemărginită se întipări pe chipul ei palid.

— Ce ai, porumbiţa mea? întrebă Saşa, drăgăstos, bătând-o uşor pe spate.

— Mi-e tare teamă, Saşa… bănuiesc că s-a întâmplat ceva îngrozitor, murmură prinţesa.

Bătrâna o mângâie atât cât îi fu cu putinţă. Ea însăşi era cuprinsă de teamă. Nesiguranţa asupra celor ce se petreceau jos, o neliniştea. Nu se încumeta să coboare acum, în timpul zilei, căci dacă ar fi fost văzută, prinţul va afla despre asta. Poate că Potcikev dăduse chiar poruncă să fie adusă înaintea lui?

Bătrâna era în legături de prietenie cu Ticerno, cameristul lui Gogineff şi cu ajutorul de grădinar. Dacă izbutea să ajungă la unul din ei, ar fi putut afla ce se petrece jos.

Nu mai era mult până să se însereze. Adeseori, râsetele sălbatice ale revoluţionarilor ajungeau până la urechile celor două femei, dar ele nu bănuiau ce însemnătate aveau acestea. Nu ştiau că prinţul Potcikev plecase din nou, că era cât p-aci să cadă în mâinile răzvrătiţilor şi că aceştia se dedaseră la orgii în încăperile castelului.

Jos, la parter, oamenii nu-şi mai dădeau seama ce fac. Beţia le luase minţile cu totul. Îmbrăcaţi în hainele locatarilor castelului, revoluţionarii se tăvăleau pe podea, făcând fel de fel de nebunii.

Sala de festivităţi înota în vin şi rachiu. Orgia întrecuse orice măsură. Acum oamenii fuseseră cuprinşi de dezgust. Bărbaţii, care rămăseseră fără soţii şi copii, priveau tăcuţi înaintea lor. Deşi erau beţi, simţeau că toate acestea nu puteau răsplăti fapta înfiorătoare care se săvârşise în timpul lipsei lor şi care le răpise fiinţele dragi, hărăzindu-le o moarte grozavă.

Se înfiorau la gândul că vor trebui să coboare în sat, acum când nu mai aveau adăpost. Cine le va da, oare, mijloacele pentru a-şi clădi case? Şi, apoi, mai avea vreun rost toată viaţa lor?

Adamovici se folosi din nou de deznădejdea acestor oameni greu încercaţi de soartă. Omul acesta nu avea niciun ideal; el nu căuta decât să-şi satisfacă pofta de distrugere şi setea de răzbunare.

Sonia, care se simţea în totul o adevărată „tovarăşă” îl încuraja în

dorinţele sale.

— Ar trebui ca prinţesa să fie aici, zise ea, cu orbii scânteietori. Dânsa ne-ar servi la masă şi am şti noi să-i înfrângem mândria.

Cizmarul încuviinţă din cap şi o trase pe Sonia deoparte.

— Ce vrei? întrebă ea.

— Hai s-o căutăm, răspunse şchiopul. Bănuiesc că se află în castel. Am tras cu urechea la o convorbire între servitori; se crede că Nataşa s-a ascuns.

În ochii negri ai Soniei se aprinse o sclipire de ură.

Cei doi părăsiră sala neobservaţi şi porniră să cerceteze încăperile. Într-o cameră zăcea pe un catafalc primitiv, trupul neînsufleţit al prinţului Gogineff; de ambele părţi ardea câte o lumânare.

Ticerno, bătrânul camerist, adusese aici cadavrul stăpânului său. Grădinarul îi ajutase, dar pe ascuns, căci acum era şi dânsul „tovarăş" şi trebuia să-l urască pe prinţ şi după moarte.

Sonia şi Adamovici închiseră uşa repede, căci această privelişte le era foarte neplăcută. Un zâmbet amar se ivi pe buzele bătrânului Ticerno. Cu chipul îndurerat, credinciosul servitor se apropie de catafalc şi rămase lângă cadavrul fostului său stăpân. De iubit nu-l iubise niciodată, căci prinţul Gogineff fusese un om aspru. Dar Ticerno respecta măreţia morţii.

Sonia şi cizmarul cel şchiop se furişară din odaie în odaie, ajungând astfel în aripa stângă a clădirii, unde revoluţionarii nu pătrunseseră încă. Găsiră multe uşi încuiate, dar niciun om nu se zărea. În cele din urmă, Adamovici se opri înaintea unei scări.

— Vrei să mergem sus? întrebă el.

— Da, trebuie să cercetăm pretutindeni, răspunse Sonia.

Şchiopul porni înainte, ţinând revolverul în mâna stângă şi sabia în cea dreaptă. Nu se putea şti dacă nu se ascunsese vreun duşman pe undeva. Castelul avea doar nenumărate colţuri şi coridoare.

Cei doi urcară treptele. Dacă ar fi fost mai iuţi de picior, ar fi zărit făptura care se furişase ca o umbră de-a lungul gangului şi dispăruse într-una din încăperi.

— Nu ţi se pare că ceva nu e în regulă aici? întrebă Sonia, alipindu-se de cizmar, cuprinsă de teamă.

Şchiopul izbucni într-un râs zgomotos, care deşi voia să pară batjocoritor, lăsa să se întrevadă teama ce pusese stăpânire şi pe dânsul. Ca să-şi facă curaj, el descărcă revolverul într-una din uşi. Era tocmai aceea îndărătul căreia dispăruse bătrâna Saşa la ivirea celor doi. Glontele trecu pe lângă dânsa şi sfărâmă un tablou care atârna în perdele opus.

Sonia şi Adamovici se opriră înaintea uşii, şi amândoi îşi aprinseră câte o ţigaretă.

— Am s-o silesc să fie drăguţa mea astă noapte, zise cizmarul.

Fata izbucni în râs. Ochii-i străluceau sinistru.

— Asta ar fi minunat! strigă ea, bătând din palme. Aş vrea s-o aud ţipând, cuprinsă de spaimă şi dezgust.

Măsură din creştet până-n tălpi pe respingătorul om şi adăugă, cu o bucurie diabolică:

— Da, da, trebuie s-o găsim neapărat, ca să se desfete şi în braţele tale.

Stăpânindu-şi mânia, Saşa ascultase, cu răsuflarea întretăiată, convorbirea celor doi, pe care, îi recunoscuse după glas. Acum avea încredinţarea că prinţul şi soldaţii părăsiseră castelul. Dar în acelaşi timp îşi zise că n-ar fi bine să iasă la iveală cu Nataşa. Dacă ea, femeia din popor, va fi, poate, lăsată în pace, era sigur însă că revoluţionarii puseseră ceva la cale împotriva prinţesei.

Totuşi, unul din duşmani – prinţul Potcikev –, dispăruse şi bătrâna cameristă răsuflă uşurată. Aşteptă până ce paşii celor doi nu se mai auzeau, apoi se întoarse în ascunzătoare. Deocamdată nu destăinui prinţesei decât faptul că soţul ei plecase din castel.

Sonia şi Adamovici urmau să cerceteze coridoarele şi încăperile ce le ieşeau în cale. Deschiseră cu forţa cufere şi dulapuri, împrăştiară pe jos conţinutul acestora şi tropăiră deasupra lucrurilor, potolindu-şi astfel ura împotriva familiei princiare.

Dar izbânda era vremelnică şi, încredinţat că răzbunarea lor nu fusese încă împlinită, un gând înfiorător străbătu mintea lui Adamovici.

El se aşeză pe una din treptele de sus ale unei scări, pufăi din ţigaretă, se uită chiorâş la însoţitoarea lui şi rânji.

— Ştii ce vom face acum? o întrebă el.

— Ce?

Chipul ei frumos strălucea de bucurie, căci bănuia că tovarăşul ei născocise un plan drăcesc.

Şi, într-adevăr, tânăra revoluţionată nu se înşelase. În mintea acestui om josnic se putea naşte ticăloşia cea mai mârşavă ce se poate închipui.

Citise mult despre revoluţia franceză, şi cruzimile săvârşite în timpul ei, îl înflăcăraseră. Nu făcuse serviciul militar, căci era schilod. Aici însă, Adamovici era în apele sale.

Dânsul şopti ceva la urechea însoţitoarei sale, care sări în sus.

— Adamovici, te-aş îmbrăţişa dacă n-ai fi atât de pocit, strigă ea, cuprinsă de bucurie. Totuşi, îţi dau o guriţă.

Şi frumoasa fată îşi apăsă buzele pe gura cizmarului respingător, apoi îl apucă de mână şi coborâră treptele în grabă. Ajungând jos, porniră repede spre bucătărie şi cămară, pe care le scotociră şi găsiră câteva bidoane de tablă.

— Aici e petrol, strigă Sonia deodată, şi ridică unul din bidoane,

care conţinea câţiva litri din lichidul inflamabil.

— Iar aici am dat de o sticlă cu benzină, adăugă cizmarul.

Cei doi se furişară ca nişte umbre, din încăpere în încăpere, adunară la un loc lucruri mărunte, turnară petrol deasupra şi le dădură foc. Mai aprinseră şi covorul care se afla pe treptele ce duceau spre ascunzătoarea celor două femei şi, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic, se întoarseră în sala de festivităţi.

Trebuiau să facă în aşa fel ca tovarăşii lor să se pună la adăpost cât mai era vreme. Deocamdată, însă, mai aveau timp, căci odăile erau mari şi până ce focul se va întinde, va mai trece jumătate ceas.

Cea mai mare parte din revoluţionari se culcaseră pe duşumeaua sălii de festivităţi, unde tocmai se aflau. Nici nu bănuiau măcar, că somnul lor avea să fie întrerupt atât de repede.

Câteva grupuri chefuiau şi jucau cărţi.

Deodată, uşa se deschise cu putere şi un om, cu o îmbrăcăminte ciudată, se năpusti înăuntru. Peste hainele sale ţărăneşti îşi pusese o uniformă de diplomat, care aparţinuse bătrânului prinţ, iar pe cap purta joben.

— Foc… castelul e în flăcări, strigă el. Grăbiţi-vă, incendiul s-a întins asupra scărilor!

Dispăru ca o nălucă şi un nor de fum năvăli pe uşă.

Cei care dormeau, săriră în sus, îngroziţi şi alergară spre uşă, răcnind şi înjurând. Obiectele jefuite fură lăsate în părăsire; nimeni nu se mai gândea la ele.

Sonia şi şchiopul alergau de la grup la grup, străduindu-se să-i trezească din somn pe cei care mai dormeau, cuprinşi de beţie. Uneori, lucrul nu era tocmai uşor. Dar, în cele din urmă, izbutiră să-i împingă pe toţi afară. Primejdia aduce în simţiri chiar şi pe cei mai beţi oameni.

Clătinându-se pe picioare, răzvrătiţii coborâră treptele învăluite în flăcări şi fum. Se împiedicară unii de alţii, se îmbrânciră pe scări şi coridoare şi cu chiu cu vai, ajunseră în curtea castelului. Focul trosnea îndărătul lor, mistuind cu lăcomie lemnul uscat şi celelalte lucruri.

După puţin timp, întregul castel nu mai era decât o făclie uriaşă care lumina ţinutul până în depărtare. Răzvrătiţii stăteau tăcuţi în curtea mare, privind întunecaţi înaintea lor. Acum se treziseră de-a binelea.

Sus, însă, bătrânul Ticerno îngenunchease lângă cadavrul stăpânului său şi se închina. Privirile îndurerate ale credinciosului servitor erau aţintite asupra chipului înţepenit al prinţului Gogineff.

Deodată, cameristul simţi mirosul focului şi sări în sus, fulgerat de o bănuială îngrozitoare.

— Nespălaţii aceştia au dat foc castelului, murmură el.

Se îndreptă spre uşă, o deschise şi, în aceeaşi clipă flăcările

năvăliră înăuntru. Ar fi fost o nebunie dacă ar fi încercat să-şi croiască un drum pe aici căci n-ar fi izbutit să facă nici zece paşi prin coridorul cuprins de vâlvătaie.

Ticerno închise repede uşa şi-şi şterse lacrimile. Amuţit de durere, el se întoarse spre catafalcul unde zăcea stăpânul său. Reluându-şi rugăciunea întreruptă, servitorul îşi aşteptă moartea, supunându-se voinţei Domnului. Acum nu mai avea nicio dorinţă; era mulţumit că existenţa lui pământească luase sfârşit.

30. Fiorii morţii

Saşa se întoarse în ascunzătoarea ei. Bătrâna îşi frământa mintea, căutând un mijloc de scăpare; era hotărâtă să n-o lase pe Nataşa în casă.

Din convorbirea celor doi oameni şi din legătura pe care putea s-o facă între cele întâmplate, reieşea că locuitorii satului puseseră stăpânire pe castel.

Bătrâna nu putea să priceapă de ce nu împiedicase Potcikev acest lucru. De ce nu lăsase la castel o parte din oamenii săi? Dar în zadar îşi punea aceste întrebări, căci nu era în stare să găsească un răspuns.

Poate că va izbuti să fugă din castel în timpul nopţii, folosindu-se de o ieşire laterală? Dar ce se va întâmpla cu ea şi prinţesa? Încotro să se îndrepte?

Anuşca murise. Căsuţa unde, deocamdată, cele două femei ar fi putut să găsească un adăpost căzuse pradă flăcărilor. Nu era atât de uşor să facă rost de un adăpost pentru tânăra prinţesă. S-o însoţească până în Moscova sau Petersburg? Pentru asta avea nevoie de bani. Şi cine ştie dacă era bine să întreprindă o astfel de călătorie în timpurile acestea tulburi.

Deodată, un gând salvator străbătu mintea bătrânei. Ciudatul domn Vasilieff nu-i oferise, oare, un adăpost în căsuţa din pădure? Şi acest nobil bărbat n-o va primi şi pe Nataşa în casa lui?

Suşa clătină capul, mulţumită. Da, moşierul era salvarea lor. El nu se va împotrivi să dea adăpost prinţesei. Plină de dragoste, Saşa mângâie chipul drăgălaş al stăpânei sale.

— Fii liniştită, inimioara mea, te voi duce într-un loc unde te vei simţi foarte bine. Vom părăsi castelul chiar astă-noapte. Şi, apoi, n-are ce să-ţi mai fie teamă de prinţul Potcikev, căci el nu mai e aici.

Prinţesa răsuflă uşurată. Spaima nemărginită care o cuprinsese la gândul că va da ochi cu soţul ei, se irosi într-un şiroi de lacrimi. Acum se simţea mult mai liniştită.

— De unde ştii că prinţul Potcikev a părăsit castelul? întrebă ea deodată, chinuită din nou de neîncredere.

— Am ascultat convorbirea pe care au avut-o doi oameni din sat,

un bărbat şi o femeie. Aceştia urcau scările…

— Dar cum au ajuns ei în castel? o întrerupse tânăra, mirată.

Pe buzele Saşei încolţi un zâmbet ciudat.

— Nu ţi-am spus că revoluţia e pe cale să izbucnească? Se pare că locuitorii satului au pus stăpânire pe castel. Aşadar, nu trebuie să fim zărite de ei, căci, pentru tine, revoluţionarii sunt tot atât de primejdioşi ca şi pentru prinţul Potcikev. Fireşte, mie nu-mi vor face nimic, căci eu sunt o femeie din popor.

Nataşa suspină.

— Ce grozăvie! murmură ea. De ce se urăsc oamenii cu atâta înverşunare?

— Pentru că poporul rus a fost asuprit ani de-a rândul, răspunse bătrâna.

Nataşa tăcu. Gândurile ei se îndreptară spre familia imperială. Zilele petrecute la Petersburg, în palatul imperial, când fusese doamnă de onoare a împărătesei, îi reveniră în minte. Ea o iubise pe Ţarină şi simţise pentru dânsa o dragoste izvorâtă din veneraţia ei nemărginită. Ştia că nobila femeie nu era fericită, că mari dureri sufleteşti o zbuciumau.

Poporul n-o iubea pe tânăra împărătească, care venise din ţară străină, ba o ura chiar. Nu există pe pământ fericire desăvârşită. Împăraţii şi împărătesele îşi au şi ei durerile lor, şi uneori, poate că acestea sunt mai mari decât ale muritorilor simpli.

În ultimul timp, Nataşa auzise multe zvonuri. Ea se gândi cu groază nespusă la bărbatul care se bucurase de o putere nemărginită la Curtea Ţarului şi care vrăjise femeile cu ochii săi neobişnuit de pătrunzători. Dar fusese ucis, acum zăcea în pământul îngheţat şi nu putea să mai facă niciun rău. Da, Rasputin era mort, fusese înlăturat de aceia cărora le răpise puterea ce o aveau asupra Ţarului.

Deodată prinţesa fu cuprinsă de un dor puternic după Ţarină şi copiii ei. Biata fată părăsise capitala de teamă că prinţul Potcikev ar putea să se ivească în orice clipă. Folosindu-se de viclenie, dânsa înduplecase pe tatăl ei să pornească împreună spre mândrul castel de pe malul Volgăi.

La plecare, Alexandra Feodorovna o rugase să se înapoieze şi Nataşa îi făgăduise. Dacă şi-ar împlini acum făgăduiala dată? Nu era, oare, datoria ei să fie alături de împărătească, acum, când aceasta se afla în primejdie?

Două pete roşii se aprinseră pe obrajii Nataşei. Hotărârea ei era luată. Va porni spre Petersburg şi se va înfăţişa înaintea împărătesei. Ce-i drept, în tăcutul sat de pe malul Volgăi se şoptea că familia imperială ar fi, într-o oarecare măsură, prizoniera poporului – dar Nataşa nu dădea crezare acestor zvonuri. Cum era cu putinţă ca stăpânitorul tuturor ruşilor să fie deodată despuiat de puterea sa? Nu,

lucrul acesta era imposibil. Şi, Ţarul să fi fost exilat în Siberia? Asta o credea şi mai puţin.

Desigur că toate acestea nu erau decât zvonuri nechibzuite. Nimeni nu s-ar fi putut încumeta vreodată să umilească atât de mult pe cei unşi de Dumnezeu.

Aşadar, tânăra se hotărî să plece cât mai curând spre capitală. Tatăl ei nu trebuia să ştie nimic despre asta, căci s-ar fi împotrivit din răsputeri. Pentru a putea face faţă cheltuielilor drumului, Nataşa se gândea să-şi vândă o parte din bijuteriile ei.

Şi, în timp ce credincioasa cameristă făurea planuri, în timp ce ea vorbea despre moşierul în casa căruia vor găsi adăpost, gândurile prinţesei erau îndreptate în altă parte, anume spre familia imperială, în mijlocul căreia va fi în curând.

Sărmană Nataşa! Tu nu ştii ce înfăţişare a luat lumea. Grozăviile din ultimele douăzeci şi patru de ceasuri nu erau decât o slabă imagine a faptelor înfiorătoare care se petrecuseră în întinsul imperiu rusesc.

Despoţii susţinuţi de Ţar fuseseră înlăturaţi. Împăratul însuşi se mai afla în reşedinţa lui de vară, dar transportarea lui în Siberia era hotărâtă demult.

Răscoala încolţise pretutindeni. În locurile retrase şi la ţară, oamenii aşteptau cu teamă desfăşurarea groaznicelor evenimente care trebuiau să se producă.

În oraşe, însă, şi acolo pe unde trecea calea ferată, puterea nu mai era în mâinile guvernului provizoriu. Oamenii trebuiau să se lase conduşi de hotărârile sovietelor şi ale sindicatelor muncitorilor şi soldaţilor. Spionii şi denunţătorii se înmulţiseră şi victimele lor erau nenumărate. Nu se mai făcea multă vorbă cu aceia care erau rău văzuţi de conducătorii statului nou. Judecători aleşi de popor rosteau sentinţe sângeroase şi le aduceau ei înşişi la îndeplinire, fără să dea socoteală cuiva.

Noaptea, uşile carcerelor se deschideau şi, fără nicio judecată, fără a fi ascultate măcar, nenorocitele victime ale unei politici de răzbunare, erau duse la locul de execuţie. Apoi cadavrele erau azvârlite într-o groapă oarecare şi acoperite cu pământ. O linie trasă în registrul de stare civilă deasupra numelui celui executat, punea capăt şi existenţei sale juridice.

Dar ce urma să se mai întâmple după ce soldaţii se vor întoarce de pe front, când milioanele de luptători care se aflau de ani de zile pe câmpul de bătaie şi sutele de mii de prizonieri se vor revărsa în patrie?

Deodată Saşa ciuli urechile, cu răsuflarea întretăiată. O mare nelinişte o cuprinse. Ce era oare zgomotul acesta ciudat? Ce însemnau trosniturile care se auzeau?

— Miroase a ars, murmură ea, şi părăsi ascunzătoarea,

îndreptându-se spre uşă.

Dar nu apucă s-o deschidă bine şi un strigăt deznădăjduit îi scăpă din piept. Un nor de fum negru o învălui, înăbuşind-o aproape.

Bătrâna cameristă închise repede uşa, se frecă la ochi, căci fumul era de nesuferit, apoi rămase locului, tremurând.

Ce se întâmplase? Era îngrozitor! Castelul ardea şi nimeni nu venea să stingă focul.

Deschise uşa din nou şi ieşi afară, îndreptându-se spre scară, sfidând primejdia. În cele din armă fu nevoită să se întoarcă însă, deoarece flăcările o ameninţau din toate părţile. Casa părea o mare de foc.

— Ajutor, ajutor! strigă ea cât o ţineau puterile.

Dar nu-i răspunse decât trosnetul grinzilor mistuite de flăcări.

Se înapoie în camera ei, dându-şi seama că aici nu exista niciun mijloc de scăpare. Ar fi fost o nebunie dacă ar fi încercat să coboare treptele.

Se prăbuşi pe patul ei, gemând, cu fruntea îmbrobonată de năduşeală.

Nataşa ieşise din ascunzătoare. Simţise şi dânsa mirosul de ars. La vederea bătrânei care plângea, prinţesa bănui cum stăteau lucrurile.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea, şovăind.

— Suntem pierdute, răspunse camerista, cu glas stins. Castelul… a fost… cuprins… de flăcări… nu mai putem coborî…

— Sfinte Dumnezeule, ajută-ne! murmură Nataşa, clătinându-se.

Înainte cu o noapte îşi dorise sfârşitul din tot sufletul. Dar acest deznodământ îngrozitor o făcea să se înfioare. Să moară arsă de vie? Era groaznic! Îşi îngropă faţa în mâini şi se aşeză lângă Saşa, care plângea în hohote.

În acest timp, flăcările se întindeau cu repeziciune, mistuind tot ce întâlneau în cale.

Deodată, bătrâna sări în sus. Voia să încerce să se salveze.

— Vino, copila mea, strigă ea cu glas răguşit. Să trecem dincolo, în dormitorul tău. Şi să ne îmbibăm hainele cu apă; apoi, vom încerca să coborâm treptele în grabă. Scara e din piatră… poate că nu s-a prăbuşit încă.

Nataşa încuviinţă, resemnată. Cu toate că nu mai avea nicio nădejde, porni totuşi în urma credincioasei servitoare. Trecură prin limbile de foc. Fumul se mai împrăştiase puţin, căci o fereastră se spărsese pe undeva şi aerul pătrundea înăuntru.

Saşa umplu cu apă ligheanul de marmură din dormitorul Nataşei şi aruncă înăuntru două pături de lână. De asemenea, înmuie în apă încălţămintea lor. Apoi, bătrâna înfăşură pe prinţesă într-una din pături şi-i înveli părul cu o broboadă udă, după care se înfăşură şi dânsa.

— Acum, ţine-te după mine, zise ea, cu glasul înecat de fum şi căldură. Dacă vei vedea că nu pot să mai înaintez, să mergi singură mai departe… eu sunt bătrână şi mi-am trăit viaţa.

— Nu, nu te voi părăsi niciodată, răspunse prinţesa, înduioşată. Vom muri împreună, dacă…

— Taci! o întrerupse camerista, acoperindu-i gura cu mâna. Făgăduieşte-mi că vei încerca să străbaţi singură printre flăcări, dacă vei vedea că mă părăsesc puterile.

— Nu, niciodată! strigă prinţesa cu hotărâre.

Saşa îşi dădu scamă că nu se poate împotrivi voinţei neclintite a acestei fete curajoase.

— Atunci, urmează-mă! zise ea, încet şi trist, învăluind într-o privire de duioşie făptura tinerei prinţese.

În această clipă, şi-ar fi dat bucuros viaţa, dacă astfel ar fi putut salva pe aceea a stăpânei sale.

Saşa se opri la uşă, scoţând un ţipăt.

— Am găsit un mijloc de scăpare, strigă ea. Ne vom lăsa în jos prin spaţiul de aerisire… poate că în acest chip izbutim să ajungem afară din castel.

Împinse uşa şi trecu gangul în grabă. Flăcările ajunseră aproape până la uşă. Lemnul luase foc şi văpaia se întindea cu repeziciune.

Îndată ce ajunse în camera ei, bătrâna se strecură în fosta ei ascunzătoare; ce-i drept, căldura era înăbuşitoare, dar fumul se putea suporta deocamdată, căci flăcările nu ajunseseră încă până la spaţiul de aerisire.

Cele două femei coborâră treaptă cu treaptă. La uşiţa etajului de dedesubt, Saşa se opri şi o deschise după oarecare sforţare.

În încăpere totul mai era în ordine. Doar de afară se auzeau trosnetele lemnului mistuit de flăcări. Deodată, se auzi un bubuit şi castelul se cutremură, ca şi cum stătea să se prăbuşească din clipă în clipă.

— Ce… ce-a fost asta? murmură Nataşa, tremurând.

— Pe semne că s-a dărâmat scara de piatră, răspunse Saşa, deschizând uşa ce dădea în coridor.

Din fericire, gangul acesta fusese în mică parte cuprins de flăcări, căci aici nu prea se găseau lucruri care să ia foc. Covoarele erau distruse, iar uşile mai ardeau încă, dar pereţii rămăseseră neatinşi. O căldură înăbuşitoare pătrundea din catul de jos.

Deodată, cele două femei scoaseră un strigăt. De partea cealaltă se deschise o uşă. În prag se ivi un bătrân cu faţa palidă ca o arătare din alte lumi.

— Ticerno! murmură Saşa.

Cele două femei alergară spre bătrânul servitor.

— Cum ai ajuns aici? De ce n-ai părăsit castelul? strigă bătrâna.

El nu răspunse, învălui într-o privire plină de milă făptura tinerei prinţese, apoi se dădu deoparte şi arătă spre odaie.

Nataşa se apropiase. Deodată, un strigăt de groază izbucni din pieptul ei. Zărise cadavrul. Şovăind, cuprinsă de o presimţire înfiorătoare, păşi pragul. Se îndreptă spre catafalc, clătinându-se… apoi, se aruncă plângând peste trupul părintelui ei.

Nataşa nu simţise niciodată o dragoste, cu adevărat filială, pentru omul acesta aspru şi neînduplecat. Dar văzându-l pe neaşteptate mort, după ce abia înainte cu câteva ceasuri fusese în toată vigoarea, simţămintele ei se treziră dintr-odată.

În timp ce tânăra orfană se lăsă pradă durerii, Ticerno povesti cu glas slab ceea ce se întâmplase.

— Ticăloşii! scrâşni Saşa. Nu le-a fost de ajuns că au devastat castelul? Trebuiau să dea foc şi să ucidă?

Ticerno înălţă din umeri şi zise cu glas solemn:

— Dumnezeu din cer vede toate… Vinovăţii îşi vor lua pedeapsa când vor ajunge înaintea Judecătorului Suprem…

Saşa nu mai spuse nimic şi se apropie de catafalc, unde îşi împreună mâinile şi începu să se roage. După ce sfârşi, luă de mână pe tânăra prinţesă şi o trase deoparte cu blândeţe.

— Nu trebuie să uităm primejdia în care ne aflăm, zise ea. Vii cu noi, Ticerno? se adresă ea, apoi, credinciosului servitor.

Acesta clătină capul.

— Îmi dau seama că nu există nicio scăpare, răspunse el, oftând din adânc. Trebuie să murim…

— Nu vorbi prostii, Ticerno! replică Saşa. Am să vă arăt eu un drum pe care să putem fugi. Aşteaptă-mă aici cu prinţesa; mă întorc numaidecât.

Se depărtă şi uşa se închise în urma ei. Intră în odaia cealaltă şi vru să intre în spaţiul de aerisire, dar se dădu repede îndărăt, căci flăcările ţâşneau din adâncime.

Acum se văzu nevoită să renunţe la planul ei. Aşadar, şi drumul acesta îi fusese tăiat? Deznădăjduită se înapoie în camera unde se aflau Nataşa şi Ticerno. Acesta din urmă era foarte liniştit. Între timp, el povestise prinţesei ce se petrecuse în sat. Tânăra era covârşită încă de cele auzite.

— Încercaţi să vă salvaţi viaţa! zise bătrânul, arătând spre uşa în pragul căreia Saşa se ivise tocmai atunci.

— Nu putem coborî, strigă camerista, deznădăjduită. Drumul ne este tăiat atât în jos cât şi în sus.

Ultimele ei cuvinte fură acoperite de o bubuitură asurzitoare. Tavanul şi o parte din zid se prăbuşiră. Fumul şi flăcările năvăleau de pretutindeni.

Saşa fusese izbită în cap şi era gata să leşine. Simţea că se înăbuşe.

Ticerno, care se afla lângă Nataşa, fusese lovit de o bucată mare din tavan şi se prăbuşise mort, la pământ. Înfiorată, cu ochii măriţi de groază, prinţesa se uita la credinciosul servitor care zăcea lângă dânsa.

Nenorocitul îşi dorise moartea; voise să-l urmeze pe stăpânul său în drumul spre veşnicie şi Dumnezeu îi împlinise dorinţa.

Nataşa se repezi spre uşă. Cealaltă parte din tavan putea să se prăbuşească din clipă în clipă şi, atunci totul era sfârşit.

Bătrâna îşi revenise repede. Se ridică şi, în clipa următoare, cele două femei se aflau în coridor, neştiind încotro să se îndrepte. În jurul lor, flăcările îşi îndeplineau opera lor nimicitoare.

Saşa se înapoie din nou în odaia unde se afla gura ventilatorului. Ciudat era că focul se stinsese acolo. Dacă ar încerca să urce din nou? Nu le rămânea altceva de făcut, căci dacă flăcările izbucneau iarăşi, cele două femei erau pierdute.

La porunca bătrânei cameriste, Nataşa fu nevoită să pornească înainte. Trecură prin clipe grele, dar în cele din urmă izbutiră să ajungă din nou în odaia Saşei.

Pieirea se apropia însă cu paşi repezi. Flăcările cuprinseseră tot coridorul. Bătrâna deschise uşa, dar fu nevoită s-o închidă numaidecât. O scăpare din iadul acesta era cu neputinţă. Sărmanele femei păreau hărăzite morţii.

Nataşa îngenunche înaintea icoanei, care atârna în perete.

— Sfinte Serafim din Sarrov, scapă-ne din primejdie! se rugă ea, cu glas înduioşător.

Saşa chibzuia, cu faţa răvăşită de deznădejde. Aerul din încăpere devenea tot mai înăbuşitor. Şi, apoi, cât va mai rezista podeaua? Grinzile nu erau oare mistuite de flăcări, ameninţând să se prăbuşească?

Un gând salvator îi fulgeră prin minte. Dacă s-ar urca pe acoperiş? Spaţiul de aerisire ducea în sus. Bătrâna o ştia prea bine.

— Vino, inimioara mea! se adresă ea prinţesei. Acesta e ultimul nostru drum de scăpare. Ne vom urca pe acoperiş, şi poate că luntraşii şi ţăranii nu vor fi atât de neîndurători, şi vor încerca să ne salveze. Poate că Dumnezeu va face o minune, înăbuşind ura care clocoteşte în inimile lor.

Nataşa o urmă în neştire. Pierduse orice nădejde. Totul i se părea în zadar. Cel mult, nu puteau decât să amâne tragicul sfârşit.

Un minut mai târziu, cerul întunecat se întindea deasupra celor două femei. Flăcările se înălţau ameninţătoare în jurul lor.

Tânăra se ghemui jos. Îndărătul ei se afla Volga. Dacă se arunca în apă, scăpa repede de chinuri. Se hotărî să procedeze astfel în ultimul moment.

În acest timp, Saşa îşi scoase pătura cu care se învelise, îşi frecă ochii înroşiţi de fum şi-şi împrospătă aerul din plămâni, răsuflând din

adânc de câteva ori. Apoi, se târî cu băgare de seamă spre marginea acoperişului. Dar căldura era de nesuferit, astfel că bătrâna nu izbuti să ajungă până într-un loc de unde să poată fi văzută din curte.

Reînnoi încercarea ei, îndreptându-se spre altă parte. De astă dată, reuşi. Ridică braţele în aer şi începu să strige din răsputeri după ajutor, alergând încoace şi încolo ca înnebunită. Şi nădăjduind să trezească mila acestei mulţimi care privea în sus, tăcută.

Dar nimic nu arăta că încercarea ei izbutise. Nataşa se apropie şi privi în jos. Priveliştea era înfiorător de frumoasă. Deasupra lor, cerul era roşu ca sângele din pricina flăcărilor care izbucniseră prin acoperiş. Scânteile ţâşneau în jerbe, minunate şi curtea castelului era viu luminată. Oamenii fură nevoiţi să se retragă, căci zidurile ameninţau să se prăbuşească şi să-i îngroape sub dărâmături.

Saşa răcnea cât o ţineau puterile şi o îndemna şi pe Nataşa să strige. Dar tânără clătină capul, obosită.

— Trebuie să murim, Saşa, zise ea. Cine ar putea să ne salveze? Domnul nu ne-a ascultat ruga. Sfântul Serafim din Sarrov nu vrea să ne vină în ajutor.

— Ajutor, ajutor! striga bătrâna, din ce în ce mai deznădăjduită.

În sufletul ei se născu pe neaşteptate o ură înverşunată împotriva mulţimii de jos. Furioasă, dânsa izbucni în ocări. Rosti blesteme groaznice, dar oamenii începură să râdă batjocoritor. După cât se părea, prinţesa fusese recunoscută, însă nimeni nu se sinchisi de ea. Ba, mai mult, revoluţionarii se bucurau văzând-o în această stare jalnică din care nu mai putea scăpa cu viaţă.

Cizmarul ridică sabia, rânjind. Sonia duse la ochi arma, pe care o luase unuia dintre bărbaţi, şi se pregăti să tragă asupra celor două nenorocite.

Dar, înainte ca glonţul ucigător să pornească din ţeavă, o mână se încleştă în umărul tinerei revoluţionare, care se întoarse şi văzu doi ochi albaştri, privind-o ameninţător.

31. O salvare îndrăzneaţă.

Era Boris Verodin. La vederea celor două femei de pe acoperiş, tânărul începu să alerge cât îl ţineau picioarele. Era oare cu putinţă ca nimeni să nu facă vreo încercare de a le veni în ajutor?

Mânia lui nu mai cunoscu margini, când văzu pe tânăra dornică de răzbunare, îndreptând arma spre cele două femei.

— Ce vrei să faci? strigă Boris, ameninţător.

Dar Sonia Petrovici îşi reveni repede. Îl cunoştea pe Boris de multă vreme. Încă de pe când era copilă, ea îi zâmbise plină de cochetărie. Sonia era o fire pătimaşă, veşnic mistuită de dorinţe nepotolite. Boris Verodin îi plăcea, dar el n-o luase în seamă niciodată şi o ocolise

chiar.

— Mă strângi prea tare, zise Sonia, căutând să scape din încleştarea tânărului.

Revoluţionarul îi dădu drumul, dar îi smulse arma din mână.

— Asta nu-i pentru femei! strigă el.

Aruncă o privire în jurul său, dar nu întâlni decât mutre întunecate. Oamenii păreau să nu fie înţeleşi cu procedarea lui.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el.

Adamovici, cizmarul cel şchiop, păşi înainte. Individul acesta primejdios şi viclean părea că se teme de Boris.

— Vezi, doar, ce s-a întâmplat, tovarăşe Verodin! zise dânsul, râzând cu răutate. Castelul a fost dat pradă flăcărilor. Şi, la urma urmei, nu-i prea mare păcat, căci şi casele noastre au fost incendiate, iar copiii şi nevestele noastre au pierit în foc. Sau, poate că nu ştii de asta. Atunci coboară în sat şi caută-ţi rudele! Ai să le găseşti printre ruinele căsuţei lor, au fost arse de vii.

Boris Verodin îşi aminti de priveliştea înfiorătoare ce o avusese înaintea-i.

— Totuşi, n-ar fi trebuit să plătiţi cu aceeaşi monedă, răspunse el, întunecat.

— Ia ascultaţi ce ne spune Verodin, care ne îndeamnă la răscoală, de ani de zile! făcu cizmarul, batjocoritor. După părerea lui, nu ne-am purtat aşa cum se cuvine…

— Taci! strigă tânărul, cu glas poruncitor.

Şi înşfăcându-l, îl ridică în sus, ca pe o minge.

— Bagă-ţi minţile în cap, altminteri te zvârl colo înăuntru! tună el.

Apoi dădu drumul cizmarului, care pălise de spaimă, şi se întoarse.

Ceilalţi îi povestiră ce se întâmplase. Tânărul ascultă cu luare-aminte şi puse, din când în când, câte o întrebare.

Deodată tresări, străbătut de un fior. Auzise strigătele de ajutor ale celor două femei. Nu fusese, oare, glasul iubitei sale? Nu-l strigase ea pe nume?

Îşi aţinti privirile în sus şi recunoscu pe Nataşa.

Acum nu mai era timp de pierdut. Trebuia să treacă la fapte, dacă voia s-o salveze.

Focul îşi continua opera-i nimicitoare. Flăcările mistuiau cu repeziciune grinzile uscate. Din nou răsună în castel zgomotul prăbuşirii unui zid sau vreunui tavan.

Deznădejdea se întipări pe chipul tânărului revoluţionar. Nu, era cu neputinţă să pătrunzi în iadul acesta cuprins de văpaie. Şi, totuşi, trebuia să încerce. Dragostea lui, teama nemărginită pentru viaţa fiinţei dragi, îl îndemnau la aceasta. Dacă soarta hotărâse astfel, cel puţin vor muri împreună.

Privi în jurul său, căutând o fântână. În apropierea clădirii se afla

un puţ şi Boris se îndreptă repede într-acolo, unde ceru unuia din oameni să-i toarne apă peste haine.

— Ce vrei să faci, tovarăşe Verodin? îl întrebă acesta, cu teamă. Cei de colo nu merită să-ţi primejduieşti viaţa pentru ei. Trebuie să fie două servitoare care nu s-au încumetat să iasă la iveală.

Şi, izbucnind în râs, urmă:

— Lumea se teme de noi… Lasă-le să moară, căci nu merită să trăiască!

Dar Boris Verodin nu ţinu seamă de cuvintele revoluţionarului. Aproape că nici nu le auzi.

Un strigăt de uimire izbucni de pe buzele celor de fată, când tânărul se avântă în casa cuprinsă de flăcări. Fiecare se aştepta ca el să se ivească în clipa următoare, renunţând la încercarea sa; altminteri, însemna că pierise în flăcări.

În timp ce privirile bărbaţilor şi femeilor erau aţintite asupra intrării, în timp ce doar câţiva tremurau pentru viaţa cutezătorului tânăr, Boris Verodin izbutise să pătrundă până la scară, trecând prin văpaia nimicitoare. Ştia drumul într-acolo. O dată se împiedecă de câteva bucăţi de zid şi căzu. Se ridică însă repede, şi porni mai departe.

Fumul îl orbea aproape. Acum nu mai putea să înainteze, căci scara se prăbuşise. În acea clipă se gândi la încăperea unde îl condusese bătrâna cameristă, pentru a-l scăpa de urmărirea soldaţilor. Se întoarse şi porni în goană de-a lungul coridorului. Apoi deschise uşa şi împinse cu piciorul o grindă care ardea.

Deodată zări înaintea lui uşiţa ventilatorului. Din pricina căldurii, aceasta se îndoise, căci era din tablă de fier. Dacă flăcările cuprinseseră şi spaţiul de aerisire, atunci nu mai exista niciun mijloc de scăpare şi tânărul era nevoit să lase pe nenorocitele femei în voia soartei.

Boris izbi cu piciorul în uşiţă, care cedă. Un strigăt de bucurie izbucni din pieptul său, căci văzu că deasupra lui spaţiul de aerisire era neatins.

Împinse deoparte tot ce-i stătea în cale şi începu să se caţere cu repeziciune. Adeseori, îşi pierdea răsuflarea dar, în cele din urmă, izbuti să ducă la capăt îndrăzneaţă întreprindere.

Ajungând în odaia Saşei, se opri ca şi mai răsufle puţin şi atunci se gândi şi la salvarea lor. Fără ştirea cameristei, Boris ascunsese funia într-o ieşitură din zid.

Singurul mijloc de salvare era să se lase în jos pe frânghie, până la suprafaţa apei. Dar nu trebuia să piardă nicio clipă, căci orice şovăială putea să coste viaţa celor două femei, care se aflau pe acoperiş.

Tânărul se repezi spre uşiţa ventilatorului şi o deschise. Dar în aceeaşi clipă se dădu înapoi îngrozit. Flăcările şi scânteile îl izbiră în

faţă, un fum gros, gălbui, îi tăie răsuflarea, orbindu-l aproape.

Închise la loc uşiţa ventilatorului şi rămase deznădăjduit în mijlocul încăperii. Dar era prea târziu. Acum era izolat în etajul acesta, orice legătură cu lumea din afară fiindu-i tăiată. Spaţiul de aerisire nu mai putea fi folosit.

Tânărul nu-şi pierdu cumpătul însă. Nu era în firea lui să stea cu mâinile în sân şi să se lase în voia soartei. Trebuia să se apere până la ultima suflare.

Poate că mai exista vreo scăpare. Se gândi la fereastra pe care Saşa i-o arătase înainte cu o zi, pentru a fugi pe acolo. Dacă lega funia de fereastră, se putea coborî în vadurile Volgăi.

Dar iubita lui avea nevoie de ajutorul său. Era oare demn de un bărbat s-o lase pradă flăcărilor?

Căldura devenea din ce în ce mai dogoritoare. Boris abia mai răsufla. Dacă focul răzbea în odaie, era pierdut.

Podeaua începu să se clatine sub picioarele sale, din pricina prăbuşirii zidurilor. Strigătele de ajutor ale celor două femei îi ajunseră la ureche. Glasul Nataşei răsuna foarte slab.

Cuprins de teamă pentru soarta iubitei, Boris deschise uşa ce da în coridor, dar o închise repede, dându-şi seama că ar fi fost o nebunie dacă ar fi încercat să-şi croiască un drum pe acolo.

Deodată auzi un trosnet deasupra sa. Tânărul sări îndărăt; totuşi, o grindă, care căzuse din tavan, îl izbi în cap. Scoţând un strigăt de durere, Boris se prăbuşi la pământ.

Tunete îndepărtate se auziseră demult încă. Se apropia o furtună. Norii, luminaţi în roşu de focul de la castel, căpătară o culoare gălbuie.

Nataşa se ghemuise lângă credincioasa ei cameristă şi astfel, cele două femei îşi aşteptau moartea. În zadar implorase bătrâna ajutorul oamenilor sălbăticiţi de ură. Nimeni nu încercase să le salveze.

Saşa se târî până la marginea acoperişului, trăgând după sine pe Nataşa. Apa întunecată a Volgăi se întindea dedesubtul lor. Bătrâna era hotărâtă să se arunce, împreună cu prinţesa, în valurile fluviului, cu toate că acesta se afla la o adâncime de aproape o sută de metri. Această moarte era mai puţin înfiorătoare decât dacă ar fi pierit în flăcări.

Aproape jumătate din acoperiş era dărâmat şi scânteile ţâşneau prin deschiderile formate. Deodată, Saşa scoase un strigăt. Văzu hornul cel mare clătinându-se. Dacă coşul greu cădea înspre partea lor, atunci sfârşitul era de neînlăturat.

Se auzi o trosnitură puternică şi hornul se plecă pe o parte, încet. Apoi dispăru şi o gaură mare se ivi în locul său.

Cele două femei se îmbrăţişară. Scăpaseră iarăşi de moarte, dar

numai pentru câteva minute, sau chiar secunde.

În acea clipă, cerul îşi deschise zăgazurile şi valuri de apă se abătură asupra castelului cuprins de flăcări. Era, oare, o minune cerească? Voia Domnul să scape viaţa Nataşei şi a ocrotitoarei sale?

Furtuna se dezlănţui cu putere. Fulgere scăpărau în aer şi tunetele bubuiau prelung. Focul se mai potoli. Un fum gros se înălţa spre cer. Ici colo, mai ţâşnea câte un mănunchi de scântei sau o pâlpâire a flăcărilor înăbuşite; dar, în cele din urmă, focul fu stins de ploaia care se revărsa din belşug.

Castelul era distrus, însă deocamdată, cele două femei de pe acoperiş nu mai erau în primejdie. Istovită, Nataşa îşi pusese capul în poala bătrânei şi, în cele din urmă, adormi.

Când Boris Verodin îşi reveni în simţiri, valuri de apă se abăteau asupra lui, scăldându-i faţa. Tânărul simţi o durere ascuţită, la umăr şi la cap.

Mintea i se limpezi treptat. Învingându-şi durerea, el făcu o sforţare ca să se ridice, dar nu izbuti. Bârna grea se afla deasupra lui. Anevoie, Boris începu să înlăture molozul şi dărâmăturile. Din fericire membrele îi erau libere, astfel că le putea mişca în voie. De altminteri, se părea că nu suferise nimic prea grav de pe urma prăbuşirii.

În acea clipă, gândurile sale se îndreptară din nou spre iubita lui. O spaimă grozavă îl cuprinse.

— Nataşa, unde eşti? strigă el în noapte.

Un glas slab se contopi cu ropotul ploii. Şi, acest glas, murmura, din de fericire:

— Boris. Tu eşti? Ajută-ne… iubitule… nu ne lăsa să pierim…

— Ea e… trăieşte! izbucni tânărul.

Lacrimi de bucurie străluciră în ochii săi. Măsură din ochi distanţa până la gaura din tavan apoi strigă din răsputeri:

— Sunt aici… vin, scumpa mea Nataşa!

Ridică patul în picioare, îl rezemă de perete, şi începu să se caţere în sus. Deasupra lui se ivi chipul Nataşei, care se pleca peste gaură, tremurând de emoţie. Îndărătul prinţesei se afla bătrâna cameristă care o mustra părinteşte să fie cu băgare de seamă.

Dintr-un salt Boris fu pe acoperiş. Suspinând de fericire, tânăra se aruncă la pieptul luntraşului.

Colo sus, la o înălţime ameţitoare, pe ruinele vechiului castel seniorial, se regăsiseră cei dor iubiţi: drăgălaşa prinţesă Nataşa de Gogineff şi umilul luntraş Boris Verodin.

Un râs vesel îi făcu să tresară. Era râsul răguşit al Saşei.

— Ei, destul, copii! zise ea. Acum trebuie să găsim un mijloc să coborâm de aici. E cu putinţă ca zidurile să se prăbuşească, sau poate că focul mai mocneşte în interiorul castelului şi atunci suntem

pierduţi.

— Ai dreptate, matuşca, răspunse Verodin, repede, dând deoparte cu blândeţe pe tânăra fată şi învăluind-o într-o privire plină de dragoste. Trebuie să ne coborâm de pe acoperiş.

Boris începu să cerceteze locul cu înfrigurare. Nataşa se ghemuise din nou lângă bătrâna cameristă. Chipu-i strălucitor de bucurie, părea mai frumos ca oricând. Acum nu se mai gândea la spaima ei dinainte, la clipele îngrozitoare prin care trecuse. O preocupa numai prezentul, care era nespus de frumos, căci îşi regăsise iubitul.

După puţin timp, Boris se ivi iarăşi.

— Trebuie să coborâm prin spaţiul de aerisire, zise el. Scara mai e în bună stare. Am cercetat totul. Jos, vom fi nevoiţi să ne croim un drum printre dărâmături şi grinzi arzânde, altfel nu se poate. Vino, Nataşa, scumpa mea, te voi duce la adăpost.

Cele două femei îl urmară. În unele locuri, focul ameninţa să izbucnească din nou, căci ploaia, se mai potolise iar furtuna încetase. Zorile se iveau la răsărit.

Astfel ajunseră în pivniţă, unde Boris fu nevoit să înlăture dărâmăturile care se adunaseră îndărătul uşii. Sudoarea îi şiroia pe frunte; se opri din lucru ca să se odihnească şi, atunci, Saşa îi povesti ce se întâmplase, adăugând că, deocamdată, Nataşa ar putea găsi adăpost în casa lui Vasilieff. Un singur lucru îi tăinui, anume că între timp, tânăra prinţesă devenise soţia prinţului Potcikev. Boris nu ştia nimic despre asta şi bătrâna se feri să i-o spună. O dată şi o dată tot ar fi aflat-o el, dar o teamă nelămurită o îndemna să nu-i destăinuiască acum faptul acesta.

Cât despre Nataşa, ea era copleşită de fericire şi uitase cu totul clipele prin care trecuse. Acum, totul se schimbase în bine; acum nu se mai temea de nimic, căci iubitul o va ocroti cu braţul său puternic.

— Cine e, acest domn Vasilieff? întrebă Verodin, când se opri iarăşi din lucru său. Mama Anuşca mi-a vorbit adeseori despre el, dar nu l-am văzut niciodată. Persoana lui a fost întotdeauna învăluită de mister.

Saşa clătină capul, gânditoare, amintindu-şi de ultima convorbire cu sărmana ei soră, care avusese o soartă atât de tragică.

Anuşca făcuse multe aluzii în legătură cu acest moşier care trăia retras pe domeniul său.

— Nu-l cunosc decât foarte puţin, zise Saşa. Probabil că în Petersburg, Anuşca era în strânse legături de prietenie cu el. Însă mama ta nu mi-a spus niciodată ceva mai amănunţit.

În cele din urmă, sforţările lui Boris fură încununate de succes. Pivniţa nu prea suferise multe stricăciuni. Cei trei izbutiră să se strecoare afară printr-o ferestruică.

Un suspin de uşurare le umflă pieptul, când se văzură în libertate.

Nataşa îşi îndreptă privirile îndurerate spre castelul distrus.

— Acum nu mai am cămin, murmură ea, cu buzele tremurătoare. Tatăl meu e mort… averea mea e nimicită.

Deodată ochii i se holbară, căpătând o strălucire ciudată. Uitase cu totul de prinţul Potcikev. Acum însă, chipul lui se ivi în mintea ei. El îi era soţ – nu va renunţa la dânsa niciodată.

Nataşa îşi acoperi faţa cu mâinile şi izbucni în plâns. Durerea o înăbuşea aproape. Cuprinsă de deznădejde, îşi rezemă capul de pieptul lat al iubitului şi continuă să plângă, fără a răspunde la cuvintele sale prin care o îndemna să aibă încredere în el.

— Nu… nu pot s-o spun… murmură Nataşa plină de durere. Sunt atât de nefericită…

— N-ai încredere în mine, iubita mea? întrebă el, mângâind-o drăgăstos.

— În timp ce m-ai lăsat singură, am… am… nu, nu pot s-o spun! strigă ea.

Boris deveni bănuitor.

— Ce s-a întâmplat? Ce nu poate să-mi spună? întrebă el, cu asprime, sfredelind-o pe Saşa cu ochii săi albaştri.

Bătrâna se dădu îndărăt, cuprinsă de teamă.

— Ea… a devenit soţia prinţului Potcikev… Cununia a avut loc cu douăzeci şi patru de ori înainte de plecarea lui.

Boris Verodin îşi muşcă buzele. Creierul său lucra cu înfrigurare.

— Aşadar, e soţia prinţului Potcikev? zise el, scrâşnind din dinţi.

Deodată izbucni într-un hohot de râs şi se dădu înapoi. Nataşa îl privea cu ochii holbaţi şi, apăsându-şi mâinile pe piept, începu să tremure. Ce se întâmpla, oare, cu iubitul ei?

— Boris… ce-i cu tine? bâigui ea. De ce mă priveşti atât de încruntat?

Revoluţionarul se înclină şi zise cu glas aspru:

— Iertaţi-mă, prinţesă Potcikev… nu ştiam… rămâneţi cu bine…

Şi, înainte ca sărmana femeie să poată scoate o vorbă, tânărul se depărtă cu paşi grăbiţi. Un ţipăt ascuţit îi răsună în urechi. Dar Boris nu se întoarse. El nu ştia că Nataşa se prăbuşise la pământ, leşinată.

32. Printre revoluţionari

La izbucnirea furtunii, revoluţionarii se depărtară, lăsând castelul în voia soartei. Deocamdată setea lor de răzbunare fusese potolită. Acum trebuiau să-şi desăvârşească izbânda. La muncă nu se mai gândea nimeni. Atât luntraşii, cât şi meseriaşii şi ţăranii nu mai voiau să lucreze. Adamovici, cizmarul cel şchiop, ţinu o cuvântare înflăcărată, prin care îi aţâţa la răscoală. Individul îşi luase aere de conducător. Cu ani în urmă, dânsul locuise în Moscova, ceea ce îl

ridica oarecum în ochii mulţimii.

Acest om era însă, un mare beţiv şi un leneş fără pereche. Oamenii se temeau de gura lui şi cu puţin timp înainte, nimeni nu voia să aibă de-a face cu dânsul.

Dar acum şchiopul o făcea pe revoluţionarul înfocat. Ţinu o cuvântare şi făcu propunerea să se întemeieze un soviet, aşa cum se alcătuiseră în multe oraşe şi districte.

Sonia Petrovici aprobă cu înflăcărare. Sediul urma să se stabilească într-o casă aparţinând unui ţăran înstărit.

Era o casă frumoasă şi proprietarul ei ştiuse să-şi câştige, de-a lungul anilor, respectul consătenilor săi. El se numea Tossik Gilkin şi avea o prăvălia mare, în care vindea de toate. Toţi oamenii din împrejurimi cumpărau de la el. De două ori pe an, negustorul pleca la târg şi se aproviziona cu mărfuri. Cea mai mare parte din muşterii săi o formau luntraşii.

La acest om se referise Adamovici, propunând tovarăşilor săi să pună stăpânire pe casă, în interesul revoluţiei.

Tossik Gilkin tocmai îşi trezise copiii şi se pregătea de plecare, spre a-i conduce la şcoală, în oraş, ca în fiecare dimineaţă. Soţia lui se îndeletnicea cu pregătirea dejunului. Erau oameni vrednici de stimă, care trăiau, ca mulţi alţi, cu teama să nu-şi piardă avutul agonisit cu trudă de-a lungul anilor.

Ei urmăriseră cu groază evenimentele desfăşurate în ultimele douăzeci şi patru de ceasuri. Măcelul şi incendierea caselor din sat îi umpluseră de spaimă. Cu drept cuvânt, negustorul şi soţia sa bănuiseră că oamenii se vor răzbuna cumplit şi că răzbunarea lor va lovi pe cei nevinovaţi. Noaptea, Tossik Gilkin văzuse flăcările care se înălţau din castel şi luminau ţinutul pe o mare întindere. Cei doi soţi rămăseseră la geam tremurând şi vorbeau între ei.

— Socot că se apropie sfârşitul lumii, Tossik, zise femeia cu glas sugrumat. Dacă Dumnezeu îngăduie să se săvârşească fapte atât de îngrozitoare, atunci înseamnă că oamenii au pierdut dragostea Lui.

— Nu trebuie să ne îndoim de bunătatea Domnului, răspunse bărbatul cu gravitate. Mai bine să ne rugăm ca să ne ocrotească.

Acestea erau singurele cuvinte liniştitoare pe care negustorul le putea adresa soţiei sale.

— Gândeşte-te la înfiorătorul sfârşit al fiului starostelui şi la nimicirea mândrei lor case, replică femeia.

Tossik Gilkin oftă din adâncul inimii.

— Starostele nu era iubit, iar fiul său şi mai puţin. E de la sine înţeles că, în asemenea vremuri, răzvrătiţii se răzbună pe astfel de oameni. Noi însă, n-avem să ne imputăm nimic. M-am mulţumit cu un câştig modest şi dacă vreunul din locuitorii satului era la impas, îl împrumutam şi aşteptam cu plata. Lui Adamovici i-am dăruit cele

optzeci de ruble, pentru că n-avea de unde să-mi achite datoria.

Cei doi se hotărâră să pregătească la îndemână patru saci cu făină şi doi cu fasole, precum şi fructe, pe care să le pună la dispoziţia revoluţionarilor, dacă aceştia vor fi înfometaţi.

Tossik Gilkin voia, tocmai, să-şi cheme copiii din casă, când răzvrătiţii se iviră pe şosea. Erau vreo două sute de oameni: femei, bărbaţi şi copii. Aveau feţele mânjite de funingine, iar parte din ei erau beţi. Cu îmbrăcămintea lor caraghioasă făceau o impresie foarte ciudată. Ploaia îi udase până la piele: cei mai mulţi aveau puşti sau baionete. Iar unii erau înarmaţi cu furci sau suliţe.

Soţia lui Tossik Gilkin scosese un strigăt, când bărbatul intră în odaie.

— Se apropie, zise negustorul, cu gravitate. Am zăvorât repede poarta; poate că trec mai departe.

Femeia îşi îmbrăţişase copiii şi se retrăsese într-un colţ al încăperii. Tossik privea pe fereastră cum se apropia mulţimea sălbăticită.

Cizmarul încercă să facă puţină rânduială printre oamenii care înaintau împrăştiaţi. În cele din urmă, izbuti să-i pună în ordine şi porniră mai departe în şiruri de câte patru.

— Staţi! strigă şchiopul, când ajunseră în faţa casei negustorului.

— Sfinte Dumnezeule, ajută-ne! se rugă femeia, în timp ce copiii începură să plângă.

Abia se auziră câteva bătăi în poartă, că Tossik Gilkin se şi năpusti afară. Deschise şi întrebă, zâmbind prietenos.

— Cu ce vă pot servi, mă rog?

— De ce nu intri în rândurile noastre? se răsti Adamovici, ameninţător.

— Bine, dar nici nu mi s-a cerut asta până acum, răspunse Gilkin. Am rămas acasă, fiindcă voiam să-mi apăr familia de furia soldaţilor.

— În această privinţă ai făcut bine, interveni Sonia Petrovici. Acum, însă, soldaţii au plecat şi puterea a trecut în mâinile sovietului. Avem o consfătuire la ceainărie şi trebuie să vii şi dumneata. Până una alta, însă pot să-ţi spun că, de acum încolo, tot ce-ţi aparţine va fi al nostru. Aşadar, pune la dispoziţia revoluţiei mărfurile dumitale, ca să nu fim nevoiţi să răbdăm de foame.

Tossik Gilkin făcu o plecăciune.

— Da, da, fireşte, m-am şi gândit la asta şi v-am pregătit câţiva saci de făină, porumb şi fasole.

Revoluţionarii izbucniră în râsete şi pătrunseră în curte. Tossik Gilkin ridică mâinile, voind să-şi apere avutul, dar cineva îl îmbrânci deoparte. Mulţimea se năpusti în casă, înghesuindu-se, fiecare, vrând să ajungă înaintea celuilalt. Sacii de făină fură goliţi, iar cartofii şi fructele împrăştiate şi strivite. Femeile smulseră bucăţile de stofe din rafturi şi bărbaţii porniră în căutarea sticlelor de votcă.

Într-un sfert de oră, prăvălia lui Tossik Gilkin fu devastată. Copiii şi soţia lui fugiseră în curte şi, împreună cu negustorul, priveau îndureraţi la pustiirea avutului lor. Toată hărnicia acestui om nu folosise la nimic, căci în câteva minute rămase sărac lipit. Avu însă noroc că nu i se dădu foc casei, cum se întâmplase starostelui.

Mulţimea înnebunită porni mai departe. Brutarul şi băcanul avură aceeaşi soartă. Nici bogatul geambaş Iassotcin nu scăpă. Acesta avea în grajd opt cai care fură rechiziţionaţi pentru soviet, iar el fu înrolat în noul detaşament al armatei roşii.

În ceainărie urma să aibă loc consfătuirea răzvrătiţilor. Mulţimea creştea din ce în ce. Femei sălbăticite se înghesuiau vrând să pătrundă în rândurile din faţă. Erau fiinţe care nu-şi mai dădeau seama de faptele lor. Până atunci trăiseră sub cnutul asupritorilor şi deodată, când se văzuseră liberi, îşi pierduseră minţile cu totul.

Aproape trei sute de persoane se îmbulzeau în sala ceainăriei. În mijlocul acesteia fusese aşezată o masă. Adamovici se urcă pe un scaun şi ca să impună tăcere, trase câteva focuri de revolver deasupra capetelor celor de faţă. Tocmai voia să-şi înceapă cuvântarea, când un bărbat uriaş, mânjit de funingine, păşi pragul încăperii. Îmbrăcămintea lui era ruptă şi murdară.

Noul venit se strecură printre oameni, care se dădeau la o parte fără voie.

— Cine-i ăsta? şoptiră revoluţionarii.

Sonia Petrovici fu cea dintâi care-l recunoscu. Ochii-i negri străluceau, pieptul începu să-i tresalte cu putere.

— Bine ai venit, Boris Verodin! strigă ea, cuprinsă de bucurie.

O agitaţie de nedescris se produse. Fiecare voia să strângă mâna luntraşului. Oamenii izbucniră în chiote. Nimeni nu-şi închipuise că Boris Verodin va ieşi teafăr din castelul cuprins de flăcări.

În cele din urmă se făcu iar linişte. Adamovici se uita pe furiş spre tânărul care era atât de mult iubit de popor. Ar fi dat orice ca Boris Verodin să nu se mai întoarcă. Totuşi se sili să zâmbească şi-i ură bun sosit.

— El trebuie să ia preşedinţia! strigară câţiva bărbaţi. Vrem să ne conducă Boris Verodin.

Luntraşul privi în jurul său. Dintr-o săritură fu pe masă şi se plecă înainte.

— Cine a devastat prăvălia lui Tossik Gilkin? tună el. Cine a distrus avutul brutarului şi pe acel al băcanului? Aţi înnebunit oare? Nu ştiţi că peste şapte, opt săptămâni putem să rămânem fără merinde? Armatele roşii au nevoie de hrană şi îmbrăcăminte. Cine a dat un ordin atât de nebunesc?

Privirile tuturor se îndreptară spre Adamovici, care sări în sus, furios.

— Nu eu am fost acela, se apără el. Eu n-am spus decât că negustorul Gilkin trebuie să pună avutul său la dispoziţia, sovietului, însă oamenii s-au năpustit asupra mărfurilor.

Boris Verodin nu stătu mult pe gânduri. Fusese hotărât să se reîntoarcă la generalul Aratcin, care avea nevoie de dânsul, dar în împrejurările de faţă trebuia să mai rămână aici scurtă vreme.

Oamenii aceştia aveau nevoie de un conducător energic, altminteri îşi săpau groapa ei înşişi. Din guberniile de sud veneau ştiri că acolo bântuia foametea. În timpul războiului recolta fusese foarte proastă, căci cea mai mare parte din bărbaţi se aflaseră pe front, iar după ce se întorseseră nu mai aveau nicio tragere de inimă să lucreze pământul.

Trebuiau să facă economie, căci în curând avea să vină o vreme când vor fi nevoiţi să se mulţumească cu cât de puţin. Aşadar, fiecare boabă de grâu sau grăunte de porumb era de mare preţ.

— Bine, iau preşedinţia, zise Boris Verodin. Înainte de toate, însă, trebuie să vă atrag atenţia că aceasta nu va fi decât ceva provizoriu. Sfatul muncitoresc al guberniei va numi un comisar care să facă ordine.

Fură aleşi apoi încă patru membri ai sovietului. Boris Verodin se străduise ca aceştia sa fie dintre cei mai cumpătaţi revoluţionari.

După aceea se întocmi o gardă permanentă, alcătuită din doisprezece oameni, care trebuiau sa menţină ordinea. Cei porniţi pe jaf urmau să fie împuşcaţi pe loc.

Săgetat de privirile ameninţătoare ale tânărului, din când în când câte unul din cei de faţă pleca ochii în pământ, simţindu-se vinovat. Lucrurile păreau să se desfăşoare altfel de cum îşi închipuiseră ei. Totuşi, cei mai mulţi îşi dădură seama că Boris Verodin avea dreptate.

Şchiopul luă comanda gărzii. El îl ura pe luntraşul acesta vânjos, care se încumeta să-l umilească şi se hotărî să se folosească de primul prilej ca să-l facă nevătămător. Şi ura lui crescu şi mai mult când îşi dădu seama că de la ivirea lui, Sonia Petrovici avea ochi şi urechi numai pentru chipeşul tânăr.

Adamovici voi să părăsească ceainăria cu garda pe care şi-o alcătuise el însuşi, când uşa se deschise şi un grup de oameni păşi pragul, scoţând chiote vesele. Erau bărbaţi şi femei beţi turtă. Pesemne că se ospătaseră din belşug din votca lui Tossik Gilkin. În mijlocul lor se aflau şi două femei, dintre care una avea înfăţişarea unei vrăjitoare. Părul îi cădea în dezordine în jurul capului, ochii-i scânteiau şi un potop de ocări izbucni din gura ei.

Cele două femei erau Saşa şi stăpână-sa.

După cât se părea, camerista se luase la harţă cu răzvrătiţii, căci vreo câţiva bărbaţi aveau pe faţă zgârieturi.

Aproape leşinată, cu veşmintele sfâşiate, prinţesa Nataşa se agăţa de gâtul cameristei.

— Aşa vă purtaţi cu femeile? strigă Saşa furioasă. Meritaţi să fiţi biciuiţi! Când soldaţii erau în castel, n-aţi avut curajul să faceţi ceva; acum, însă, vă năpustiţi ca nişte fiare asupra noastră, fiindcă ne ştiţi fără apărare. Dacă asta este libertatea voastră şi dacă aşa înţelegeţi frăţia, apoi mă… pe toată învăţătura pe care au trâmbiţat-o atâta vreme.

După ce sfârşi, bătrâna privi în jurul ei, cu ochii scânteietori, gata să se năpustească asupra celui mai apropiat revoluţionar.

Boris Verodin tresări, văzându-se pe neaşteptate în faţa iubitei sale. El ştia că nu trebuie să înăbuşe setea de răzbunare ce clocotea în sufletele acestor oameni. Pretutindeni, nobilii erau puşi la zid fără multă vorbă.

Cizmarul cel şchiop se apropie iarăşi de masă. Cu chipul schimonosit de bucurie diabolică şi cruzime, Adamovici părea însuşi Satana. Sorbea din priviri pe nefericita prinţesă, care, palidă ca moartea, cu ochii holbaţi spre mulţime, era împinsă împreună cu Saşa din ce în ce mai aproape de masă.

— Trebuie să moară! S-o punem la zid! strigară câteva femei.

Strigătul de răzbunare trecu din gură în gură. Sonia Petrovici se proptise în faţa Nataşei.

— Aşadar, tot au pus mâna pe tine, trufaşă prinţesă, se răsti ea la Nataşa, care se dădu înapoi, tremurând. Haha, la urma urmei, îmi pare rău că n-ai pierit arsă de vie, căci asta trebuie să ie moartea cea mai dureroasă. Acum, însă, vei muri ca şi ceilalţi de teapa ta.

— Înapoi, nebunilor! răcni Saşa.

Sonia înşfăcase pe prinţesă de braţ şi încercă s-o târască afară din sală. Nataşa era prea slabă, ca să se poată împotrivi. Membrele-i păreau paralizate, privirile ei erau pierdute în gol şi o spaimă de moarte se întipări pe chipu-i drăgălaş.

Cizmarul cel şchiop voia tocmai să intervină cu oamenii săi pentru a o duce afară pe nenorocită, când un glas poruncitor îi strigă să rămână locului. Era glasul lui Boris Verodin.

O tulburare de nedescris pusese stăpânire pe curajosul tânăr, dându-şi seama de primejdia în care se afla iubita sa. De ce n-o adusese în siguranţă? Ar fi fost pentru el o nimica toată s-o conducă pe cărări ascunse, până la moşia lui Vasilieff. Acum, însă, era prea târziu. Oamenii aceştia înnebuniţi nu ştiau ce înseamnă mila.

— Aduceţi încoace pe cele două femei! răsună iar glasul poruncitor al lui Boris Verodin.

Nataşa şi bătrâna ei cameristă se apropiară. Saşa holbă ochii la nepotul ei, pe care nu-l zărise încă. Acum, ea răsuflă uşurată.

— Ce aveţi împotriva acestor două femei? întrebă Boris, adresându-se mulţimii.

O tăcere desăvârşită domni în sală. Nimeni nu scoase o vorbă.

Deodată, cizmarul tuşi uşor, apoi izbucni în râs.

— Asta ne întrebi tocmai tu, care ai propovăduit noua învăţătură? zise el, provocator. Ştii doar tot atât de bine ca şi mine, că toţi nobilii care ne cad în mână trebuie puşi la zid. Sau vrei cumva să introduci o rânduială nouă?

Boris Verodin susţinu privirea şchiopului.

— Te înşeli, tovarăşe Adamovici, zise el. Dacă ai fi mai bine informat, ai şti că de câtva timp s-a înfiinţat un tribunal, „Ceka", înaintea căruia sunt aduşi nobilii. Dacă se găseşte că sunt vinovaţi, s-a sfârşit cu ei. Noi, însă, n-avem dreptul să-i omorâm.

Cizmarul luă o atitudine dârză.

— Iată ceva cu totul nou! zise el, batjocoritor. Eu habar n-am de asta. Ba, mai mult, sunt informat că lucrurile stau tocmai altminteri. Închisorile nu trebuie să fie ocupate mult timp în zadar. Morţii un pot să vorbească şi nici să facă vreun rău. Şi, apoi, gândeşte-te la faptele înfiorătoare ale împuterniciţilor guvernului şi ale soldaţilor. Această femeie este prinţesa Potcikev. Preotul a binecuvântat căsătoria lor. Prinţul Potcikev, însă, e duşmanul nostru de moarte, el a poruncit să se pună foc caselor noastre şi a lăsat ca bieţii oameni să ardă de vii.

Boris Verodin plecă încet capul. Amintirea acestor întâmplări îl îndurera nespus.

Dar el îşi reveni repede, stăpânit de teamă pentru soarta iubitei sale. Nenorocirea putea să se producă foarte uşor. Trebuia s-o împiedece cu orice preţ, trebuia să-şi salveze iubita!

Tânărul simţea privirile întrebătoare ale mulţimii, îndreptate asupra lui. Se părea că oamenii erau nedumeriţi văzând că ia apărarea prinţesei. Mai ales Sonia şi Adamovici îl măsurau cu priviri pline de bănuială. În această privinţă cei doi erau din nou de acord.

Boris Verodin înălţă din umeri şi căută să ia o înfăţişare cât mai nepăsătoare.

— Cât despre mine, nu mă priveşte dacă prinţesa moare sau rămâne în viaţă, zise el. Dar eu mă iau după instrucţiunile primite. Există un tribunal suprem, „Ceka", şi numai acesta poate rosti sentinţe de condamnare la moarte.

Se auziră câteva murmure de aprobare. Cei mai cumpătaţi nu voiau să se mai facă zadarnice vărsări de sânge. Radicalii, însă, aţâţaţi de Adamovici, protestară cu îndârjire.

În vremea asta, creierul lui Boris Verodin lucra cu înfrigurare, căutând un mijloc de scăpare. Trebuia să câştige timp, măcar douăzeci şi patru de ore. Până atunci multe se puteau întâmpla.

Dar însuşi Adamovici îi veni în ajutor.

— Tovarăşi, sunt de acord să lăsăm pe prizonieră în viaţă, până când vom afla hotărârea „Cekei", zise el, cu glas tare. Unul dintre noi pe care îl voi alege eu, va porni călare spre oraş pentru a aduce la

cunoştinţă arestarea prinţesei. Trimisul va fi înapoi mâine pe vremea asta.

Boris Verodin răsuflă uşurat. Prin această propunere, câştiga timp. El încuviinţă şi cea mai mare parte din cei de faţă fură şi ei de acord.

Adamovici zâmbi cu răutate şi aţinti asupra lui Boris o privire sfredelitoare.

— Pentru ca arestata să nu fugă, va fi dusă în casa mea, unde va fi dată în paza a patru oameni, urmă el.

Boris Verodin tresări. Ce urmărea, oare, acest om?

Prinţesa fu luată în mijlocul revoluţionarilor, care voiau s-o ducă afară. Bătrâna cameristă se agăţă de stăpâna ei.

— Rămân cu dânsa… nimeni nu-mi poate refuza asta, strigă ea. Chiar dacă mă veţi ucide, tot n-o voi părăsi!

Câţiva bărbaţi voiau s-o tragă deoparte, însă Verodin porunci ca cele două femei să fie lăsate împreună.

Grupul părăsi ceainăria, pornind spre casa cizmarului.

Adamovici chicoti; în această noapte, ticălosul voia să se desfete de farmecele unei prinţese. Râsul său batjocoritor răsună sinistru, pe şosea, şi făcu pe nefericita Nataşa să se înfioare.

Saşa strânse buzele, hotărâtă să-şi apere stăpâna până la ultima ei suflare.

33. În ghearele răzvrătiţilor

Un ceas mai târziu, şedinţa noului soviet fu ridicată. Boris Verodin nu ştia încotro să se îndrepte, căci acum nu mai avea cămin. Mulţi dintre locuitorii satului fură nevoiţi să-şi petreacă noaptea în grajduri. Cea mai mare parte, însă, se adăpostiseră în ceainărie.

Boris Verodin porni de-a lungul şoselei, păşind ca un somnambul; îngrijorarea pentru soarta iubitei îl frământa mereu. Îşi spunea că nu trebuia să aibă nimic comun cu dânsa, căci Nataşa era soţia prinţului, duşmanul sau neîmpăcat. Totuşi, avea datoria s-o scape, s-o salveze de la o moarte atât de timpurie.

Revoluţionarul se pierdu în gânduri, din ce în ce mai mult, dar nu găsi nicio ieşire. Fără îndoială că tovarăşii săi aveau să-l ucidă dacă încerca să salveze viaţa prinţesei.

A doua zi, cam la aceeaşi oră, urma să se înapoieze trimisul, care desigur că va aduce vestea ca Nataşa trebuie împuşcată. Ştia prea bine cum judeca tribunalul suprem. Soarta arestaţilor era hotărâtă fără ca aceştia să fie audiaţi măcar; apoi, în timpul nopţii, nenorociţii erau ucişi.

Dacă nu s-ar fi ivit această întâmplare, Boris Verodin s-ar fi întors numaidecât la cartierul general al armatei roşii, căci nu mai avea ce să caute în satul său. Dar prin arestarea Nataşei, plecarea lui fusese

amânată.

Casa cizmarului se afla la capătul şoselei. Boris o cunoştea. Cea mai mare parte din timp, Adamovici şi-o petrecea în ceainărie, unde bea de stingea.

O curte pustiită împrejmuia casa. Boris se hotărî să cerceteze locuinţa cizmarului, vrând să fie cât mai aproape de iubita sa. O durere mare îl cuprinse gândindu-se la dânsa.

— O, Nataşa, de ce nu te pot uita? murmură el, copleşit de mâhnire. De ce a trebuit să te cunosc? De ce soarta mi te-a scos în cale, în urmă cu doi ani? Acum, după ce am privit în ochii tăi minunaţi, după ce chipul tău drăgălaş mi s-a săpat în minte, simt că nu mai sunt stăpân pe gândurile şi voinţa mea. Pentru tine am devenit un trădător al cauzei sfinte. Te iubesc, te iubesc nespus, nu te pot uita… Icoana ta mă urmăreşte în vis şi când sunt treaz…

Voia tocmai să părăsească şoseaua, când un bărbat se apropie de el, privind bănuitor în jurul său. Tânărul revoluţionar nu-l cunoştea.

— Cine eşti dumneata? întrebă el. Vrei să-mi spui ceva?

Celălalt aruncă din nou o privire cercetătoare împrejur.

— Îţi aduc ştiri de la Saşa, camerista, care se află împreună cu prinţesa, în casa cizmarului.

— A, şi ce ai de spus?

Necunoscutul nu răspunse, ci-i întinse un bileţel pe care erau scrise următoarele cuvinte:

„Poţi avea încredere în omul acesta. – Saşa”.

— Sunt grădinarul de la castel, continuă celalalt, repede. Am fost siliţi de revoluţionari să trecem de partea lor… Ah, e îngrozitor, acum vieţile omeneşti nu mai au nicio însemnătate. Şi cine ştie ce se va mai întâmpla! Adamovici, cizmarul, a hotărât ca eu, împreună cu trei oameni, s-o păzesc pe prinţesă. Astfel, am izbutit să schimb câteva cuvinte cu Saşa, cure m-a însărcinat să vorbesc cu dumneata. Vrei să vii în ajutorul prinţesei, vrei s-o salvezi?

— Da, vreau s-o salvez, răspunse Boris, repede. Dar nu ştiu în ce chip. Prinţesa trebuie să plece de aici. Crezi că ar fi cu putinţă s-o transportăm afară astă-noapte, fără ca şchiopul să observe ceva?

Fostul grădinar al castelului se scărpină după ureche.

— Individul a pus la cale ceva rău, zise el, cu teamă. A cam flecărit el la beţie. Nu mai încape îndoială că prinţesa va fi împuşcată. De aceea, şi-a pus în gând să petreacă noaptea cu dânsa…

Boris Verodin îşi duse mâna la inimă; răsuflarea îi deveni greoaie.

— Ticălosul asta… omul ăsta josnic vrea să se atingă de prinţesă? zise el. Am să-i sucesc gâtul. Îmi vine să turbez numai gândindu-mă că acest nemernic s-ar putea apropia de dânsa.

Deodată Boris îşi dădu seama că se trădase.

Văzând această izbucnire de mânie, grădinarul se dădu înapoi cu un pas.

Tânărul zâmbi în silă. Mânia lui se irosi, tot atât de repede precum se produsese. N-avea niciun rost să se piardă cu firea. Acum se cerea să-şi încordeze mintea, pentru a găsi un mijloc de scăpare.

— Încăperea unde doarme prinţesa are vreo fereastră? întrebă el.

— Da, însă e atât de mică, încât un om nu se poate strecura printr-însa. Pe de altă parte, ferestruica se află la o înălţime de peste doi metri de la pământ.

— Câte odăi are coliba? cercetă Boris mai departe.

— Numai două; o cameră serveşte de dormitor, iar cealaltă e odaia de lucru şi de locuit. În prima încăpere se află paznicii şi o uşă o leagă de dormitorul cizmarului.

— Sunteţi înarmaţi?

— Doi dintre paznici au câte un revolver, iar Adamovici o carabină.

— Cine sunt acei care fac paza, alături de dumneata?

— Tovarăşi foarte nesuferiţi, răspunse fostul grădinar, oftând. Sunt încredinţat că se vor împotrivi cu îndârjire dacă vor băga de seamă că se încearcă salvarea prinţesei.

Chipul lui Boris Verodin se posomorî.

— Nu, nu pot s-o las să moară, murmură el.

— Saşa a pomenit de un oarecare domn Vasilieff, care ar fi gata să dea adăpost prinţesei, zise fostul grădinar.

— Da, ştiu, răspunse tânărul, dar înainte de toate trebuie s-o scăpăm din coliba cizmarului. Apoi, se cere să facem în aşa fel ca Adamovici să nu observe dispariţia ei, decât după trecerea câtorva ceasuri.

— Dacă aş încerca să-i îmbăt pe tovarăşii mei? propuse celălalt.

— Da, da, asta e bine, încuviinţă Boris. Dacă izbuteşti, am câştigat partida. Adamovici se va înapoia acasă foarte târziu. El e un om fără cumpăt şi desigur că se va îmbăta şi astă-seară.

Cei doi mai discutară câtva timp, stabilind amănuntele planului lor, apoi fostul grădinar se îndepărtă, în timp ce Boris Verodin porni spre casa lui Vasilieff, despre care mama lui vitregă îi vorbise adeseori.

Tânărul îşi iuţi paşii, astfel că după două ceasuri ajunse la locuinţa moşierului. Doi dulăi se repeziră spre el şi începură să-l latre; amuţiră, însă, la vorbele blânde ale tânărului. Un glas puternic, din casă, chemă câinii înapoi.

Un bărbat se ivi la fereastră. Avea trăsături fine şi braţul îi era bandajat.

O clipă, cei doi oameni se priviră faţă în faţă, miraţi. Ce găsea oare Boris Verodin la omul acesta, pe cam îl întâlnea pentru prima dată în viaţa lui? Cum se făcea că trăsăturile acestea nobile nu-i erau cu totul

străine şi i se părea că le mai văzuse undeva? Apoi, cum se explica simpatia care se născuse dintr-odată şi-l atrăgea spre omul acesta?

Luntraşul de pe Volga nu fu în stare să-şi lămurească nimic din toate acestea.

Şi, tot atât de ciudat era că moşierul singuratic privea plin de interes la chipeşul tânăr ce-i stătea în faţă.

Vasilieff îşi trecu mâna peste ochi, ca şi cum ar fi vrut să-şi reîmprospăteze o amintire ştearsă. Rosti un nume şi se uită la Boris, ca la o nălucă. Apoi, se depărtă de lângă fereastră şi, cuprins de tulburare, chemă pe bătrânul său servitor, cu care vorbi câtva timp în şoaptă, arătându-i spre geam.

Bătrânul tresări şi rămase tot atât de uimit ca şi stăpânul său.

— Asemănarea asta… murmură el. Cine e străinul?

— Nu ştiu, dar vom afla îndată, căci, dacă nu mă înşel, tânărul mă caută pe mine. Du-te şi deschide-i uşa!

Servitorul ieşi, iar Vasilieff începu să măsoare încăperea în lung şi-n lat, vorbind cu sine însuşi şi clătinând mereu capul. Apoi îşi aţinti privirile spre uşă, căci se auzeau paşi apropiindu-se. Curând după aceea uşa se deschise şi tânărul păşi pragul.

În acelaşi timp, însă, pe o altă uşă, intră în odaie o fată tânără şi frumoasă. Era Irina, care îl văzuse pe Boris venind şi, mânată de nerăbdare, alergase să-şi îmbrăţişeze fratele vitreg.

— Boris, strigă ea, copleşită de bucurie şi durere în acelaşi timp. Ah, frăţioare, cum mi-a fost dat să te revăd!

Plângând, tânăra fată îşi rezemă capul de pieptul revoluţionarului. Spaima prin care trecuse, noaptea de groază petrecută în castel, nimicirea căsuţei lor şi tragicul sfârşit al bătrânei oarbe, o îndureraseră peste măsură.

Ce-i drept, găsise un adăpost în casa acestui om misterios, totuşi mâhnirea pricinuită de moartea bunicii sale era încă prea vie, prea apăsătoare.

Mult timp, Irina plânse necontenit, cu lacrimi amare, dar în cele din urmă cuvintele de îmbărbătare ale fratelui ei o mai liniştiră. Boris o împinse deoparte cu blândeţe şi o mângâie pe obraji.

— Soarta ne-a încercat greu, zise el, cu glas solemn, dar trebuie să ne supunem, Irino. Mângâie-te că ai găsit adăpost la un om atât de cumsecade. Acum, când te ştiu în siguranţă, îmi vine mult mai uşor să pornesc iar la luptă.

— Aşadar, vrei să-ţi primejduieşti din nou viaţa? murmură ea, suspinând.

Boris îşi înălţă trupul.

— Viaţa mea e închinată eliberării Rusiei şi-mi voi respecta jurământul! zise el, cu ochii strălucitori. Numai în clipa când poporul îngenuncheat va fi eliberat, numai atunci vom fi fericiţi.

— Ah, libertatea asta! exclamă Irina, îndurerată. Pentru cucerirea ei, oamenii au făptuit crime şi au pus foc caselor. Gândeşte-te la toate nelegiuirile făptuite de tovarăşii tăi în ultimele două zile… E îngrozitor! Domnul Vasilieff mi-a povestit totul. Casa starostelui a fost mistuită de flăcări, fiul lui a fost ucis… bărbaţi şi femei lipsiţi de apărare, au fost omorâţi pe malul fluviului… Nu, Boris. Asta nu e luptă pentru o cauză sfântă, ci curată barbarie… Oamenii aceştia împing Rusia spre prăpastie!

Tânăra îl apucase de braţ şi-l învălui într-o privire imploratoare. Boris Verodin se încruntă.

— Da, din păcate cam aşa e, răspunse el. Dar nu uita asupririle pe care le-a suferit sărmanul nostru popor, gândeşte-te la mizeriile îndurate în război şi la toate fărădelegile pe care zbirii guvernului le-au săvârşit împotriva noastră. La toate acestea s-a adăugat şi foametea care bântuie în ţară şi care a făcut ca nenorociţii să nu-şi mai dea seama de faptele lor… Dar, la urma urmei, n-are niciun rost să vorbim despre toate astea, căci tu nu le poţi înţelege, Irino.

— Iartă mă, Boris, zise tânăra, îmbujorându-se.

Ochii-i minunaţi priveau cu dragoste trupul bine legat al luntraşului de pe Volga.

Boris, însă, deveni nerăbdător. Nu voia să ia în seamă această privire, care îl îngrijora. Irina era sora lui şi nimic mai mult. Însă în ochii ei se putea citi cu totul altceva decât o dragoste frăţească.

— Dar unde a dispărut domnul Vasilieff? întrebă tânărul, privind în jurul său. Am de vorbit ceva cu dânsul.

— Ţi-l trimit numaidecât, răspunse Irina, îndreptându-se spre uşă.

— Nu-i nevoie să te mai oboseşti, zise moşierul, intrând în odaie. Vrei să-mi spui ceva, tinere?

— Mă numesc Boris Verodin, se prezentă revoluţionarul.

Apoi se uită spre Irina, încurcat. Vasilieff înţelese.

— Lasă-ne singuri, copila mea, vreau să vorbesc cu fratele tău, zise dânsul, adresându-se tinerei fete.

Aceasta aruncă o ultimă privire spre Boris Verodin, apoi părăsi încăperea. O durere vie îi sfâşia inima. Irina simţea că dorinţa bătrânei oarbe nu se va împlini niciodată.

— Nu ne aude nimeni, domnule Vasilieff? întrebă Boris, repede.

— Fii liniştit, prietene, poţi vorbi în voie, răspunse moşierul. Aici n-am decât doi servitori bătrâni, care îmi sunt foarte credincioşi.

— Atunci, n-am de ce să mă tem, zise tânărul şi se opri încurcat, neştiind cum să urmeze. Se spune cu sunteţi un prieten al celor oropsiţi, continuă el, apoi. Mama mea vitregă, bătrâna Anuşca Verodin, care a murit arsă de vie odată cu alţi nenorociţi, mi-a vorbit adesea despre dumneavoastră. Apoi, după cum am auzit de la Saşa şi m-am încredinţat eu însumi acum, aţi dat adăpost Irinei. Faptul acesta

mă bucură şi recunoştinţa mea e fără margini, căci, după ce căsuţa noastră a fost mistuită de flăcări, sora mea a rămas pe drumuri.

Boris se opri.

Moşierul nu scoase nicio vorbă, ci clătină capul aprobând spusele vizitatorului său.

— O altă viaţă omenească se află în primejdie, urmă tânărul. Este vorba de o doamnă din lumea înaltă… prinţesa Gogineff… sau, mai bine zis, prinţesa Potcikev, cum se numeşte acum. Castelul tatălui ei a fost distrus de flăcări. Focul a fost pus. Fireşte că nu aprob această nelegiuire şi, cu atât mai puţin, uciderea bătrânului prinţ. Dar acum nu se mai poate schimba nimic. Trecem prin vremuri de urgie… Prinţesa e în primejdie de moarte. Revoluţionarii au luat-o prizonieră şi vor s-o împuşte. Cu mare greutate am izbutit să amân cu douăzeci şi patru de ore îndeplinirea groaznicei fapte. Un trimis al sovietului de curând întemeiat, a pornit călare spre oraş, pentru a aduce totul la cunoştinţa tribunalului suprem. Nu mai încape nicio îndoială că Ceka va rosti sentinţa de condamnare la moarte. Trebuie s-o salvăm, domnule Vasilieff… gândiţi-vă, e atât de tânără… nu trebuie să moară!… nu, nu…

Moşierul ascultase tăcut, apoi din ce în ce mai uimit, vorbele tânărului revoluţionar, pe care îl privea cu luare-aminte.

— Dacă n-ar fi atât de tânăr, îşi zise Vasilieff, aş putea crede că…

Dar nu-şi urmă gândul, căci ceea ce spunea Boris îl tulbura nespus de mult.

— O iubeşte – îi trecu prin minte –, altminteri soarta ei nu l-ar întrista atât.

Apoi zise tare, cu gravitate:

— Da, ai dreptate, Boris Verodin, prinţesa trebuie salvată.

— Vă mulţumesc, răspunse revoluţionarul, oftând uşurat…

Şi, luând mâinile nobilului, şi misteriosului bărbat, le strânse cu căldură.

— Ai de făcut vreo propunere? urmă moşierul. Sunt gata să-i vin în ajutor în orice chip.

Boris Verodin rămase o clipă pe gânduri, apoi zise:

— Planul de fugă a fost ticluit. Prinţesa se află în casa unui revoluţionar, care i-a pus gând rău. E păzită de câţiva oameni. Saşa, mătuşa mea, fosta cameristă a prinţesei, se află alături de dânsa şi e hotărâtă să n-o părăsească nicio clipă. Am vorbit cu unul din paznicii prizonierei, care mi-a spus că e gata să facă orice pentru ca tânăra fată să poată fugi astă-noapte. Însă trebuie să avem un avans de câteva ore, căci sunt încredinţat că vom fi urmăriţi. Apoi, voiam să vă rog să daţi adăpost prinţesei până se va ivi prilejul s-o transportaţi de aici. Dacă mă veţi aştepta la miezul nopţii la marginea pădurii, veţi putea să luaţi în primire pe prinţesă şi, înainte ca paznicii să observe ceva,

tânăra se va găsi în siguranţă.

Vasilieff clătină capul în semn de încuviinţare.

— Dacă socoţi că planul e bun, fireşte că sunt gata să iau parte la îndeplinirea lui, zise el. Am de gând să întreprind, peste câteva zile, o călătorie mai lungă. Cu acest prilej, prinţesa mă va putea însoţi.

— Şi încotro vreţi să plecaţi, domnule Vasilieff? întrebă Verodin.

— Spre Moscova.

— O luaţi şi pe Irina?

Moşierul încuviinţă din cap.

— Boris Verodin, dacă n-ai nimic împotrivă, atunci n-o voi mai lăsa să plece niciodată, urmă dânsul. Cât despre prinţesă, desigur că o fi având în oraş rude, la care va putea găsi adăpost.

Celălalt dădu din umeri.

— Nu ştiu, zise el posomorât. În orice caz… are un soţ… Prinţul Potcikev se va bucura s-o poată strânge în braţe.

Moşierul îl privi din nou cu luare-aminte. Bănuiala sa, că revoluţionarul acesta tânăr şi înflăcărat o iubea pe prinţesa Gogineff, se adeverea din ce în ce mai mult. Dar, la urma urmei, ce-i păsa lui de asta?

Cei doi bărbaţi discutară amănuntele planului lor şi hotărâră ca moşierul să aştepte la marginea pădurii, cu o trăsură cu un cal.

Apoi, Boris Verodin îşi luă rămas bun. Mergea tocmai spre uşă, când aceasta se deschise şi patru bărbaţi intrară în odaie. Atât Vasilieff cât şi tânărul păliră şi se dădură înapoi cu câţiva paşi.

— Ceka… murmură tânărul, înspăimântat. Ce caută aici?

În odaie intră încă un bărbat. Era cizmarul cel şchiop, care îşi plimba privirile de la unul la altul. Apoi, râzând batjocoritor, întinse mâna lui Boris Verodin.

34. Cercetările Cekei

Boris Verodin nu-şi pierdu cumpătul. Dacă era vorba de vreo ticăloşie pusă la cale de Adamovici, va găsi el un mijloc de apărare.

Dar ce rost avea venirea pe neaşteptate a reprezentanţilor Cekei şi ce voiau în această casă?

Răspunsul urma să-l capete în curând.

Tânărul salută pe tovarăşii săi din oraş pe care îi cunoştea foarte bine şi se făcu că nu vede mâna pe care i-o întinsese Adamovici. Acesta aţinti asupra lui o privire plină de ură.

Unul dintre cei patru bărbaţi, un om slab, cu ochi negri, străpungători şi trăsături aspre, scoase din buzunar un carnet şi-l deschise. Pe chipul său, care părea cioplit din piatră, era întipărită ura şi cruzimea.

Acesta era comandantul Korinaloff, fost maistru într-un şantier.

— Cine eşti dumneata? se adresă el lui Boris.

Verodin îl privi uimit.

— Cred că mă cunoşti, tovarăşe comandant, răspunse el, râzând. N-am lucrat împreună destulă vreme în oraş?

Chipul celuilalt se încruntă şi mai mult.

— Răspunde-mi la întrebare! zise el, tăios şi ameninţător.

Boris Verodin nu se mai putu stăpâni.

— Ia lăsaţi prostiile astea! strigă el. Îmi cam închipui eu ce ascund întrebările voastre. Tovarăşul Adamovici m-o fi ponegrit… însă ar fi mai bine să vă ocupaţi de el. Dânsul a fost acela care a îndemnat pe tovarăşi să devasteze totul. Casele au fost arse şi distruse. Nu cumva asta urmărim noi? Adresaţi-vă lui Tossik Gilkin, brutarului şi băcanului, aceştia vor adeveri spusele mele.

Comandantul Korinaloff tuşi uşor.

— Acum nu e vorba de asta, zise el. Dacă lucrurile stau aşa cum spui tu, n-ai decât să faci o plângere împotriva tovarăşului Adamovici, care va fi nevoit să se dezvinovăţească. Deocamdată, e vorba de altceva. Tovarăşul Adamovici susţine – şi s-a dovedit că spune adevărul – că tu ai ocrotit pe actuala prinţesă Potcikev.

Boris Verodin răsufla din greu. Ochii săi albaştri priveau întunecaţi pe cei din faţa sa.

— Socot că eram în dreptul meu să propun ca prinţesa să fie trimisă în judecata Cekei, răspunse el. Sunt revoluţionar până în adâncul sufletului, dar nu pot aproba sistemul acesta de a ucide oamenii fără să fie judecaţi.

Korinaloff tuşi din nou. Un râs răguşit, asemănător lătratului unui dulău, izbucni din pieptul lui.

— Nu cumva îţi închipui că Ceka va dispune eliberarea prinţesei? întrebă el, iscoditor.

— Da, nădăjduiesc, răspunse Boris, cu toate că era încredinţat de contrariul.

Glasul tânărului tremura; gândurile sale erau îndreptate numai spre Nataşa, pe care trebuia s-o salveze cu orice chip, căci nu încăpea nicio îndoială că Adamovici o va ucide îndată ce se va înapoia în sat.

Comandantul plecă ochii şi notă ceva în carnetul său.

— Boris Verodin, socot că ne eşti mai de folos în oraş, zise el, apoi. Acolo ai putinţa să-ţi dovedeşti mai uşor nevinovăţia. Şi, afară de asta, îţi este asigurat un loc de frunte în comitetul sovietului.

— Îţi mulţumesc pentru această ofertă, dar urmăresc altă ţintă, răspunse tânărul revoluţionar.

— Ah, nu vrei? făcu Korinaloff, aţintind o privire sălbatică asupra neînfricatului luntraş.

— Nu, nu vreau!

— Şi de ce, mă rog?

Boris Verodin nu răspunse. Ar fi preferat să le spună adevărul, dar prevederea îl îndemna să tacă deocamdată. Ştia că, în oraş, puterea era în mâinile răzvrătiţilor, care nu făceau multă vorbă cu aceia care cârteau împotriva ordinelor, care nu omorau, după cum i se poruncea.

Regulamentul Cekei era foarte aspru, dar dispoziţiile acesteia nu prea erau luate în seamă. Dacă se afla că vreun nobil a fost ucis fără judecată, ucigaşul primea o răsplată şi era numit într-o slujbă a noii cârmuiri.

— Refuz oferta, fiindcă am alte lucruri de dus la îndeplinire, răspunse Boris, liniştit.

— Şi anume?

Tânărul revoluţionar scoase din buzunar o hârtie, pe care o întinse comandantului. Acesta aruncă o privire asupra ei, apoi i-o înapoie. Glasul său se îmblânzi dintr-odată.

Korinaloff aflase că Boris Verodin era căpitan în armata roşie şi venise acasă în concediu.

— Acum, tovarăşe comandant, socot că am făcut dovada că m-am purtat mereu ca un adevărat revoluţionar, zise Boris, grav. Şi, dacă tot nu eşti încredinţai de asta, atunci voi adăuga că înainte cu doi ani am fost deportat în Siberia, fiind bănuit că am conspirat împotriva guvernului. Cu acest prilej, prinţul Potcikev a devenit duşmanul meu de moarte, astfel că n-am niciun motiv să-i apăr soţia. Dacă se pare, totuşi, că aşa este, bănuiala a fost întemeiată pe faptul că nu vreau ca un om să fie ucis fără judecată. Tânăra prinţesă e nevinovată, ea n-are nimic pe cuget.

Comandantul trimis din partea Cekei înălţă din umeri.

— Socot că eşti prea tânăr ca să-ţi poţi da seama de asta, răspunse el. Când te înapoiezi la cartierul general al armatei roşii?

— Mâine sau poimâine. Voiam doar să mă îngrijesc ca sora mea să fie în siguranţă. Ea s-a pus sub ocrotirea acestui om cumsecade, pe care mama mea îl cunoştea de multă vreme.

— Aşadar, dumneata eşti domnul Vasilieff? se adresă Korinaloff moşierului, asupra căruia se aţintiră privirile tuturor.

— Da, aşa mă numesc, confirmă acesta.

Comandantul deschise iar carnetul şi căută o însemnare făcută acolo. În cele din urmă, o găsi.

— Eşti revoluţionar? urmă el.

— Sunt un prieten al poporului, răspunse moşierul.

— Ce înţelegi prin „popor”? cercetă comandantul, sfredelindu-l cu privirea.

— În primul rând, oamenii sărmani. Cred că am şi dovedit-o, căci până acum nimeni nu mă poate acuza că am făcut cuiva vreo nedreptate.

— Ştii că avutul dumitale trece asupra statului?

Moşierul zâmbi.

— Fireşte că nu mă pot împotrivi dacă mi se va lua ceea ce mi-a aparţinut până acum. De altfel, în anii din urmă, nu m-am folosit decât de casa în care locuiesc. Pădurea n-am mai socotit-o ca proprietatea mea şi am îngăduit ca oamenii să vâneze acolo.

Moşierul se întoarse spre cizmar şi urmă, pe ton batjocoritor:

— Eu însumi l-am prins de câteva ori pe omul acesta vânând în pădure şi nu i-am făcut nicio mustrare.

— Asta a fost norocul dumitale, domnule Vasilieff, răspunse Adamovici, râzând, căci, altminteri, unul din noi doi n-ar mai fi rămas în viaţă.

— Mai am de pus câteva întrebări, interveni comandantul. Ai apărut aici în chip cu totul misterios. Se bănuieşte că nu eşti acela drept care te dai. Ce ai de răspuns?

O roşeaţă uşoară acoperi fata moşierului.

— Asta-i curată nebunie, zise el. Lucrul se poate dovedi foarte lesne. Înainte vreme am fost negustor şi am avut o prăvălie în Arhangelsk, iar câtva timp am locuit la Kiev. Chestiuni familiare m-au îndemnat să mă retrag în singurătate. Am suferit mari dezamăgiri, astfel că nu voiam să mai văd pe nimeni Acesta e trecutul meu.

— Ai ceva acte la dumneata?

— Aşteaptă o clipă, răspunse moşierul, părăsind încăperea.

Se înapoie repede, aducând nişte hârtii, pe care le înmână comandantului. Acesta le cercetă cu luare-aminte, apoi le întinse tovarăşilor săi, care se uitară la ele şi, după aceea, le înapoiară misteriosului bărbat.

— Totul e în regulă, zise Korinaloff. Fă în aşa fel ca în zilele următoare, poate chiar mâine, puternica gardă să aibă putinţa de a se stabili în casa dumitale. Trebuie să fim pregătiţi, căci se poate întâmpla ca trupele guvernului provizoriu să ocupe din nou ţinutul şi în acest caz, fireşte că vor încerca să se răzbune împotriva noastră.

Vasilieff încuviinţă din cap.

— Voi părăsi casa de bunăvoie, zise el, bucuros. În orice caz, aveam de gând să întreprind o călătorie mai lungă.

— Încotro vrei să pleci? întrebă Korinaloff. Să nu care cumva să încerci să ne trădezi, adaugă el, ameninţător. Îţi atrag atenţia că vei fi supravegheat.

Moşierul clătină capul.

— Puteţi fi liniştiţi! răspunse el, oftând. Nici nu mă gândesc să întreprind ceva care ar putea fi dăunător noului stat.

În privirile celor de faţă se putea citi admiraţia pe care o purtau acestui bărbat distins. Comandantul se întoarse spre Adamovici, zicându-i:

— Datoria dumitale va fi să conduci pe tovarăşi încoace, după ce

vor fi sosit din oraş. Acum, să mergem, căci trebuie să fim îndărăt încă astă-seară.

Revoluţionarii îşi luară rămas bun de la Boris Verodin, care se făcu din nou că nu vede mâna pe care i-o întindea şchiopul.

Chipul lui Adamovici se schimonosi de ură. Planuri de răzbunare încolţiră în mintea lui şi îşi propuse să rămână veşnic duşmanul înverşunat al cutezătorului tânăr. Într-o bună zi avea el să găsească prilejul de a se răzbuna.

Adamovici ştia că denunţurile şi bănuielile găseau teren prielnic atunci când erau adresate Cekei. Chiar revoluţionarul cel mai înfocat putea să cadă în dizgraţie peste noapte şi, în acest caz, se termina repede cu el – uneori, bănuitul era ucis în răstimp de câteva ceasuri.

După ce rămaseră singuri, Boris Verodin şi Vasilieff se uitară câtva timp unul la altul. Primul oftă din adâncul inimii.

— Ei, tot mai ai de gând s-o salvezi pe prinţesă, tinere? întrebă moşierul. Vezi că lucrul devine din ce în ce mai greu. Adamovici ăsta a simţit că pui ceva la cale – individul e în stare de orice ticăloşie.

— Chiar de-ar fi să-mi pierd viaţa, tot nu voi renunţa la hotărârea mea, strigă Boris Verodin. N-o pot lăsa pe prinţesă pe mâna acestor nespălaţi.

Vasilieff izbucni într-un râs ciudat.

— Puneţi frâu gurii, Boris Verodin! îl preveni el. Dacă te-ar auzi cineva vorbind astfel, s-a sfârşit cu dumneata. În timpurile astea, şi pereţii au urechi.

Se plecă spre tânărul revoluţionar şi urmă în şoaptă:

— Cred că nutrim aceleaşi gânduri. Şi eu doresc liberarea şi fericirea Rusiei. Dar cum se face că şi dumneata judeci ca şi mine aceste grozăvii?

— Da, ai dreptate, domnule Vasilieff, răspunse Verodin, posomorât. Sunt un duşman al acestor înfiorătoare vărsări de sânge. Din păcate, adăugă el oftând, vor muri încă mulţi oameni, până ce lucrurile se vor potoli.

— Sau până ce patria noastră se va prăvăli în prăpastie, zise moşierul, cu glas adânc.

— Aceasta e părerea dumitale? întrebă luntraşul, înspăimântat.

Misteriosul moşier ridică din umeri.

— Drumul pe care au pornit revoluţionarii, duce la pieire. Dar nu putem schimba nimic; orice se împotriveşte puhoiului e înghiţit de valuri. Singurul lucru care ne rămâne de făcut e să stăvilim, cât ne va sta în putinţă, grozăviile oamenilor sălbăticiţi.

Boris Verodin clătină capul.

— Aşadar, nu eşti acela drept care te dai? zise el, deodată, sfredelind cu privirea pe nobilul bărbat. Ai minţit pe reprezentanţii Cekei?

Moşierul îl privi surprins, apoi întoarse capul.

— Să nu mai vorbim de asta, zise el.

Uşa se deschise şi Irina intră. Tânăra, era cu ochii înlăcrimaţi şi tremura din tot trupul.

— Ce-i cu tine, copila mea? întrebă Vasilieff, speriat.

Fata izbucni în plâns.

— Sărmana prinţesă, suspină ea.

— Ce s-a întâmplat cu dânsa? strigă Boris.

— Va fi împuşcată astă-seară la ora zece.

— Ah, de unde ştii asta?

Boris Verodin căută un sprijin şi i se întunecă înaintea ochilor.

Moşierul puse mâna pe umărul tinerei fete.

— Ce tot spui acolo, draga mea? zise el, cu glasul tremurând.

— Am auzit de la oamenii care au fost aici înainte, îi lămuri Irina, cu o privire îndurerată. Când au trecut prin faţa odăii mele, uriaşul acela cu ochii străpungători şi trăsături aspre a spus: „La ora zece o pun la zid, tovarăşe Adamovici. Nu putem îngădui nechibzuinţe ca acelea pe care le susţine tovarăşul Verodin”.

Boris privi în gol, cu chipul palid de groază.

— Aşadar, bănuiala mea s-a adeverit, totuşi, murmură el, răsuflând anevoie. Ah, e îngrozitor! Nu, nu pot îngădui una ca asta… trebuie să încerc… s-o salvez.

O expresie de hotărâre nestrămutată se întipări pe chipul său. Chiar dacă iubita lui era pierdută pentru el, chiar dacă devenise soţia duşmanului său de moarte, totuşi nu trebuia s-o lase să piară.

Tânărul se întoarse şi privi pe fereastră. Razele soarelui se strecurau prin frunzişul des al arborilor. Peste puţin timp, astrul ceresc, urma să apună.

Şi ce se va întâmpla apoi? Se va lăsa noaptea, noaptea în care avea să se cârme viaţa Nataşei.

Fără nicio vină, sărmana femeie va fi ucisă în mod laş. Să-şi sfârşească zilele tocmai acum, când era atât de tânără, şi frumoasă? Trupul ei minunat să fie dat pradă corbilor? Putea Cerul să îngăduie aşa ceva?

Boris Verodin îşi încrucişă braţele pe piept. Gândurile sale se îndreptară spre Părintele Ceresc. Dar avea el dreptul să ceară îndurarea Domnului, el, care până acum tăgăduise existenţa Sa?

Luntraşul începu să-şi scruteze conştiinţa. Era oare, drumul cel drept, acela pe care pornise? Când el era copil încă, mama Anuşca îngenunchea adeseori în faţa icoanei alături de dânsul şi-l învăţase să se roage. Bătrâna oarbă fusese o femeie pioasă. Mai târziu, Boris uită rugăciunile şi făgăduise existenţa lui Dumnezeu. Era doar atât de greu să te descurci din această amestecătură de idealuri!

Ah, dac-ar veni odată sfârşitul, chiar şi pentru, el! Dacă Nataşa

trebuia şi moară, atunci viaţa nu mai avea niciun rost pentru dânsul. Nu, nu se temea de moarte – ba, simţea chiar că în curând va scăpa de chinurile sale sufleteşti.

Hotărârea lui era luată. Voia să-şi salveze iubita, chiar cu preţul propriei sale vieţi. Dacă încercarea lui dădea greş, atunci aveau să moară amândoi. Niciodată nu va îngădui ca nemernicul acesta să se atingă de Nataşa.

Cu această hotărâre, Boris se întoarse spre Vasilieff care bănuia lupta ce să dădea în sufletul tânărului revoluţionar. Moşierul vorbi multă vreme cu Boris, după ce Irina fusese trimisă afară. Căci, ceea ce aveau ei de discutat nu trebuia să ajungă la urechile altei persoane. Cu cât ştiau mai puţini despre asta, cu atât era mai bine.

35. O ticăloşie zădărnicită

Nataşa se ghemuise într-un colţ al colibei de lut. Gândurile ei erau îndreptate spre moarte. Viaţa era doar atât de searbădă şi tristă!

Sărmana fată trebuia să rabde brutalităţile omului acesta aspru şi viclean, care luase conducerea gărzii. Individul o îmbrâncise în odaia care avea să-i slujească de închisoare.

Privirile sale nu-i prevestiseră nimic bun. Inima îi spunea că omul acesta înfiorător îşi pusese în gând ceva mai rău decât s-o omoare.

Răsuflă uşurată, auzindu-i glasul în odaia de alături, unde dădu instrucţiuni oamenilor săi şi se depărtă.

Izbucnind într-un plâns sfâşietor, Nataşa se aruncă la pieptul bătrânei cameriste. Saşa o mângâie, atât cât îi era în putinţă. Cu toate că nici ea nu credea în spusele sale, totuşi încercă s-o liniştească, vorbindu-i de fugă.

Dar Nataşa îşi dădea prea bine seama că era cu neputinţă să se salveze, deoarece revoluţionarii o vor urmări cu înverşunare. Apoi, cum putea dânsa să treacă pe dinaintea paznicilor din odaia alăturată?

Nu, n-avea niciun rost să-şi facă nădejdi. Bătrâna servitoare voia, doar, s-o mângâie. Cuprinsă de mâhnire, Nataşa se retrase din nou într-un colţ al încăperii şi se gândi la moartea ei apropiată.

Aceasta i se părea o uşurare. Acum, după ce iubitul o alungase, ce rost mai avea pe lume? Era soţia puternicului prinţ Potcikev, însă chiar dacă ar fi izbutit să învingă dezgustul pe care i-l insufla acest om, putea ea, oare, să-i aparţină? Nu devenise ea amanta luntraşului Boris Verodin şi, înfierată cu acest stigmat, se căsătorise cu prinţul?

Fusese hotărâtă să se sinucidă. Altminteri n-ar fi consimţit niciodată la această căsătorie. Dar lucrurile luaseră o altă întorsătură. Dumnezeu o salvase.

Acum, însă, viaţa nu mai avea niciun farmec pentru ea şi Nataşa nu dorea decât ca moartea să vină cât mai curând.

De afară se auzeau cântecele revoluţionare ale paznicilor, care păreau că băuseră. Deodată uşa se deschise, dar Nataşa nici nu băgă de seamă; nu vedea şi nu auzea nimic. Saşa vorbi în şoaptă cu un bărbat, apoi uşa fu încuiată la loc.

Bătrâna cameristă se apropie de stăpâna ei şi-i mângâie părul negru. Ochii-i străluceau cu o expresie de triumf. Saşa ştia că Boris va face orice ca s-o salveze pe „porumbiţa" ei, ştia că tânărul n-o va lăsa să moară şi mai curând îşi va primejdui viaţa decât s-o părăsească în voia soartei. De aceea nădăjduia în salvarea prinţesei.

După un ceas, uşa fu deschisă din nou şi apăru acelaşi bărbat. Era fostul grădinar al castelului. Aruncând din timp în timp, câte o privire spre încăperea alăturată, unde dormeau tovarăşii săi, grădinarul povesti Saşei tot ce vorbise cu Boris. Apoi, plecă iarăşi.

Dincolo, unul din paznici se ridicase şi aruncă o privire bănuitoare spre fostul grădinar.

— Ce-ai făcut înăuntru? întrebă omul, frecându-şi ochii.

Celălalt zâmbi.

— Ce te priveşte pe tine? zise el. Nu poţi pricepe, oare, că, în calitate de fost servilor al castelului, am simţit nevoia să-mi bat şi eu o dată joc de prinţesa Gogineff?

Paznicul îi dădu crezare, şi se culcă din nou, îngăimând câteva vorbe neînţelese. Grădinarului însă, i se păru că auzise lămurit cuvântul „votcă".

— Acum am scăpat de tine, murmură fostul grădinar, plin de bucurie, punând sticla de rachiu la gura paznicului. Beţivul sorbi cu lăcomie. Ceilalţi doi izbiră cu piciorul în fostul grădinar, se ridicară în capul oaselor şi, văzând că celălalt pusese stăpânire pe sticlă, începură să protesteze. Prietenul Saşei le întinse şi lor sticla, apoi după cât se părea, dădu şi el pe gât o înghiţitură bună.

Câteva minute mai târziu, cei trei paznici dormeau iarăşi.

La asfinţitul soarelui, fostul grădinar izbuti cu mare greutate să-şi trezească tovarăşii. În cele din urmă, aceştia fură pe picioare. Peste câteva clipe, cinci bărbaţi intrară în încăpere. Adamovici se afla în fruntea lor. Ceilalţi erau reprezentanţi ai Cekei.

Cizmarul împinse uşa care dădea în odaia învecinată şi o lumină slabă învălui pe cele două femei. Nataşa ridică încet capul. Durerea ei nemărginită se întipărise pe faţa-i care părea şi mai frumoasă ca de obicei. Dar nimic nu înduioşă pe oamenii aceştia neîndurători.

Comandantul Korinaloff aţinti o privire aspră asupra prinţesei, căreia îi îngheţă sângele în vine. Frumuseţea nenorocitei femei sporea ura ce clocotea în pieptul său. Timp de un minut, trimisul Cekei o privi în tăcere, apoi râse uşor, se întoarse şi plecă împreună cu tovarăşii săi. Cizmarul rămase puţin în urmă şi se adresă paznicilor:

— La ora zece sunt înapoi. Vă fac răspunzători dacă izbuteşte să

fugă. Fiţi cu ochii-n patru!

Fostul grădinar rămase pe gânduri. Cele câteva cuvinte ale şchiopului sunaseră foarte ciudat. De ce voia să se înapoieze la ora zece?

Făcu rost de încă o sticlă cu rachiu. Ceilalţi trei paznici şedeau pe o bancă, posaci.

— Adamovici ăsta e mare pişicher, zise unul din ei. Pe noi ne lasă să stăm aici şi el hoinăreşte toată ziulica. Asta nu prea îmi place. De ce să stăm mereu lângă prinţesa asta neroadă? N-are decât s-o păzească dânsul. La urma urmei, ar fi de ajuns s-o încuie în casă, căci tot n-ar putea să fugă.

— Ai dreptate, tovarăşe, încuviinţă altul. Nu mă mai rabdă inima să rămân locului; mă duc să-mi reiau serviciul în armata roşie. Aici mă omoară plictiseala.

Fostul grădinar aşteptă până ce paznicii îşi spuseseră tot ce aveau pe suflet, apoi îşi făcu apariţia, aducând o sticlă cu rachiu. Revoluţionarii băură din nou şi, cam pe la ceasurile nouă, cei trei dormeau buştean. Prietenul Saşei începu să facă zgomot şi să cânte, pentru a-şi da seama dacă tovarăşii săi nu se vor trezi, dar aceştia nici nu se mişcară. Văzând asta se furişă în vârful picioarelor spre uşa odăii unde se aflau cele două prizoniere.

— Saşa, eşti trează? şopti el, după ce deschise uşa.

Bătrâna se apropie de fostul grădinar şi-l apucă de mână.

— A sosit momentul? întrebă ea. Prinţesa a aţipit tocmai acum.

— Trebuie s-o trezeşti, Saşa. Adamovici se înapoiază la zece. Bărbaţii care au fost cu el nu mi-au făcut o impresie prea bună. E cu putinţă ca prinţesa să fie dusă la oraş, pentru a fi judecată, dar se poate foarte bine ca…

Glasul său deveni atât de slab, încât nu se mai putea înţelege nimic.

Bătrâna cameristă îi răspunse în grabă, apoi încuie uşa şi se îndreptă spre Nataşa, pe care o trezi.

Fostul grădinar se întoarse, dar în clipa următoare rămase locului ca încremenit. Unul din paznici se ridicase în capul oaselor şi-l privea batjocoritor.

Prietenul Saşei îşi dădu seama numaidecât că fusese spionat. Aşadar, planul său fusese descoperit şi, desigur că paznicul va da totul în vileag.

Acesta sări în picioare şi începu să se joace cu revolverul, aruncând priviri ameninţătoare spre fostul grădinar.

— Aşadar, din ăştia îmi eşti? făcu el. Vrei să ne trădezi? Dacă aşa stau lucrurile pregăteşte-te de moarte. Ceka va rosti în curând sentinţa de condamnare.

Bătrânul se aşeză şi, la porunca paznicului, puse deoparte sabia

care i se dăduse.

— Adamovici te-ar împuşca imediat dacă i-aş spune ce ai pus la cale, zise revoluţionarul cu o bucurie diabolică.

Pusese arma lângă el, pentru a o avea la îndemână dacă va fi nevoie. Deodată se uită la ceas. Era nouă şi jumătate. Adamovici trebuia să sosească în curând.

— Ia spune-mi, de ce eşti atât de pornit împotriva prinţesei? întrebă fostul grădinar.

Ochii revoluţionarului scânteiară, plini de răutate.

— Nu face parte din clasa de sus?

— Ba da, încuviinţă celălalt. Dar nu e şi ea om? Nu te înduioşează soarta ei? Gândeşte-te, e atât de tânără…

— Puţin îmi pasă! îi rupse vorba luntraşul, cu asprime. Prinţesa trebuie să moară!

— Asta ţi-a vârât-o în cap Adamovici, replică fostul grădinar. Nici Boris Verodin nu vrea ca prinţesa să fie omorâtă. Boris Verodin e un băiat cumsecade.

— Dar de unde ştii tu că Boris Verodin nu doreşte moartea prinţesei?

— Mi-a spus-o chiar el.

Dimitriev – acesta era numele paznicului – rămase surprins. Fostul grădinar prinse curaj şi continuă:

— Ia spune, cine îţi este mai drag: Adamovici sau Verodin?

— Ce mai comparaţie! făcu luntraşul. Boris Verodin e cu totul altfel decât cizmarul acela ticălos.

— Asta e şi părerea mea, încuviinţă prietenul Saşei. Şi, afară de asta, Boris Verodin, e şi el luntraş, ca şi tine. Ia spune, nu merită tot respectul cuvenit unui erou?

— Taci! scrâşni Dimitriev. Nu încerca să mă duci cu vorba. Eu îmi fac datoria. Dacă mai vorbeşti mult, te împuşc.

Fostul grădinar oftă. De astă dată se hotărî să renunţe la strădaniile sale.

Deodată răsunară câteva bătăi în uşa ce dădea în odaia cealaltă.

— Rămâi pe loc! porunci Dimitriev fostului grădinar, care dădu să se ridice. Am să vorbesc eu cu bătrâna. Ha, ha, bufniţa aia zbârcită o să facă ochi mari când m-o vedea pe mine în locul tău.

Paznicul deschise uşa. Ceilalţi doi sforăiau de zor. Din partea lor nu ameninţa nicio primejdie. O clipă, fostul grădinar se gândi să se năpustească asupra revoluţionarului şi să-l răpună. Dar renunţă numaidecât la gândul acesta, zicându-şi că luntraşul lat în spete era mult mai voinic ca el. Desigur că se va isca o luptă şi zgomotul va trezi pe ceilalţi doi paznici, care vor sări în ajutorul lui Dimitriev.

Când dădu cu ochii de acesta, Saşa scoase un strigăt uşor şi se făcu galbenă ca ceara. Îndărătul bătrânei se afla Nataşa, care rămase ca

trăsnită. Lumina slabă din încăperea din faţă se răsfrângea pe chipul schimonosit al paznicului.

— Ei, desigur că nu v-aţi aşteptat la asta! zise el, rânjind. Nu, nu, lucrul nu merge atât de uşor. Or… noi suntem la datorie, chiar dacă complicele vostru ne-a tratat cu rachiu. Acum pricep şi eu de ce ne purta de grijă atât de mult să avem băutură.

Izbucni într-un râs batjocoritor şi închise uşa. Bătrâna cameristă era deznădăjduită. Acum nu mai exista niciun mijloc de scăpare. Se aşezase din nou şi trecu braţul în jurul prinţesei. Mângâie faţa drăgălaşă a acesteia şi murmură cuvinte de îmbărbătare, pe care nu le credea nici ea însăşi. Fostul grădinar trase cu urechea; i se păru că aude un zgomot afară. Cineva zgâria peretele cu unghia. Dimitriev se ridică, aţintind asupra prizonierului său o privire ameninţătoare. Se apropie de uşă şi strigă cu glas înăbuşit:

— Cine-i acolo?

O voce slabă îi răspunse. Luntraşul trase piedica revolverului şi deschise uşa cu putere. Un bărbat înalt, luminat de razele lunii, se afla înainta sa. Dimitriev îl recunoscu pe dată.

— Tu eşti, Boris Verodin? întrebă el, mirat oarecum. Vino înăuntru! Desigur că vrei să inspectezi postul.

Tânărul revoluţionar nu-şi pierdu cumpătul. Înţelese numaidecât situaţia. Sau fostul grădinar nu izbutise să-i îmbete pe cei trei paznici, sau Dimitrie observase ceva şi se trezise.

— Omul acesta e un trădător, zise luntraşul, arătând spre fostul grădinar. A încercat a ne îmbete, pentru a o putea elibera pe prinţesă! Dar l-am prins tocmai la timp.

Boris Verodin ştia că acum sosise clipa hotărâtoare. Şchiopul putea să se ivească dintr-un moment în altul şi atunci, totul era pierdut.

Dincolo, la marginea pădurii, Vasilieff aştepta cu o trăsurică. Şi moşierul avea să aştepte zadarnic dacă cizmarul le descoperea planul.

Tânărul se apropia de luntraş.

— Mă cunoşti, Dimitriev, nu-i aşa? zise el. Ai fost întotdeauna un tovarăş bun. Fii şi de astă dată! Vreau să salvez viaţa prinţesei… ea nu trebuie să moară… asta ar fi o crimă. Te asigur că cei care se află în fruntea noastră nu sunt de acord cu asemenea metode.

Dimitriev făcu o mutră uimită. Verodin îi puse mâinile pe umeri şi urmă:

— Nu şovăi, tovarăşe! Îţi voi rămâne veşnic recunoscător. Vrei să-ţi împovărezi cugetul cu o crimă? Ţi-a făcut prinţesa vreun rău?

— Din partea mea, fă ce vrei, răspunse luntraşul, întorcându-se. Eu nu văd, şi nu aud nimic.. Odinioară ai venit în ajutor tatălui meu când acesta zăcea bolnav şi părăsit în coliba lui. Asta n-am uitat-o!

În această clipă se auzi un tropot de cal, care se apropia în grabă.

Boris Verodin trase un moment cu urechea, apoi murmură:

— Prea târziu… Acesta e Adamovici; ticălosul şi-a făcut rost de un cal. L-am văzut înainte călărind prin sat.

Curajosul tânăr luă o hotărâre deznădăjduită şi se năpusti spre uşa ce dădea în odaia învecinată.

— Mă ascund în încăperea de alături, şopti el. Să nu vă sinchisiţi de mine.

N-apucă să închidă bine uşa în urma lui, că Adamovici se ivi în prag. Îşi priponise calul de gard şi păşi mândru, de parcă ar fi fost cine ştie ce om cu vază. Ochii săi aveau o strălucire ciudată şi chipul îi era liniştit.

— Totul e în ordine? întrebă el.

Îşi frecă mâinile, apoi arătă spre cei doi paznici adormiţi şi zise:

— Treziţi-i, puteţi pleca, nu mai am nevoie de voi. Mâine dimineaţă la ora opt veţi primi altă însărcinare.

Însă cei doi paznici dormeau tun, astfel că numai cu mare greutate izbutiră să-i trezească. Toţi patru părăsiră coliba, clătinându-se pe picioare. Paşii lor răsunară în liniştea nopţii.

Auzind glasul iubitului ei, Nataşa tresări din gânduri. Se înşela, oare, sau era adevărat?

— Saşa, e el, Boris! îngână dânsa, tremurând de emoţie şi, totuşi, chinuită de îndoială.

— Fii cuminte, inimioara mea! şopti bătrâna. Orice s-ar întâmpla, numai nu face zgomot.

Camerista îşi lipise urechea de uşă şi asculta convorbirea dintre fostul grădinar şi Dimitriev. Când Boris intră în încăpere, Saşa astupă cu mâna gura prinţesei.

Nataşa bâjbâi prin întuneric şi, ajungând la pat, se ghemui pe marginea lui. Ar fi vrut să strige, inima îi zvâcnea, gata să-i spargă pieptul. Ştia că pluteşte în cea mai mare primejdie, dar gândul că iubitul ei se afla aproape, o umplea de o fericire nespusă…

Apoi, auziră pe Adamovici, intrând în odaia învecinată, şi dând drumul celor patru paznici.

După aceea, şchiopul deschise uşa de legătură.

— Ei, zgripţuroaico, vino-ncoace! strigă el.

Saşa se ivi în lumină.

— Ce vrei? întrebă ea, înfuriată. Pe cine, numeşti „zgripţuroaică”?

Şchiopul izbucni în râs.

— Pe cine alta decât pe tine? Nu ţi-a spus nimeni ce stârpitură eşti? Hai, cară-te acum! Aici nu e adăpost pentru bufniţe. Dacă ai fi fost tot atât de tânără şi frumoasă ca cealaltă, ai putea să mai rămâi, din partea mea.

Saşa îi aruncă o privire sfredelitoare. Cizmarul simţi un fior

străbătându-i trupul. Dar patima ce-l cuprinsese îi risipi teama.

Acum nu mai urmărea decât un singur lucru: Saşa trebuia să dispară cât mai curând, pentru ca el să rămână singur cu frumoasa prinţesă.

Şchiopul intră înăuntru. Nataşa mai stătea pe marginea patului, nemişcată.

— Ei, porumbiţo, acum eşti în puterea mea, zise el. Nimic nu te mai poate salva, căci am în mână sentinţa ta de condamnare la moarte. De astă-dată nici Boris Verodin nu mai e în stare să-ţi vină în ajutor. Dacă s-ar încumeta să-ţi ia apărarea, ar fi pierdut. Chiar mâine ar fi condamnat la moarte. Sub noul regim totul merge repede, cu astfel de indivizi nu se face multă vorbă.

Cizmarul vru s-o cuprindă în braţe, dar o mână puternică îl apucă deodată de ceafă. Încercă să strige, dar mâna îl strângea ca într-un cleşte.

— Acum am pus mâna pe tine! Îţi voi dovedi că, într-adevăr, cu astfel de indivizi nu se face multă vorbă. Nu eşti nimic altceva decât un incendiator. Oameni de teapa ta nu urmăresc eliberarea Rusiei, ci haosul, şi aş face o faptă bună dacă te-aş ucide, dar mi-e scârbă să mă ating de tine. Ai să-ţi găseşti tu pe undeva sfârşitul pe care-l meriţi, eu nu vreau să fiu călăul tău.

Cuvintele acestea răsunară în urechile lui Adamovici, care văzu apoi scântei pe dinaintea ochilor şi avu senzaţia că se cufundă într-o adâncime nesfârşită.

Când îşi veni în fire, membrele îi erau legate atât de zdravăn, încât nu era în stare să le mişte. Un căluş îi astupa gura.

Furia lui nu mai cunoştea margini. În loc de a petrece o noapte de dragoste în tovărăşia celei mai minunate făpturi pe care o întâlnise în viaţă, cizmarul era nevoit să stea nemişcat pe acest culcuş tare. Toate sforţările sale de a se elibera rămaseră zadarnice.

36. O pedeapsă meritată

Copleşită de fericire, Nataşa mergea la braţul iubitului ei, pe străzile întunecate ale satului.

Inima îi bătea cu putere. Ochii-i strălucitori, se aţintiră asupra chipeşului tânăr.

Boris era grav şi tăcut. Adânc tulburat, dânsul se uită la Nataşa. Simţea că dragostea pentru această femeie îl îndepărta de cauza pentru cate lupta.

Un simţimânt plăcut şi dureros în acelaşi timp, îl copleşea, ştiind-o alături de el: dureros, căci ea era soţia duşmanului său de moarte; plăcut, din pricina patimii care îl frământa totdeauna când se afla lângă Nataşa.

Apropierea ei îl umplea de fericire şi totuşi nu putea să dea uitării soarta lui tristă.

„Ah, dacă n-aş fi văzut-o niciodată!" îşi zicea el, adeseori.

Nataşa se alipi de el, cu dragoste, şi un fior îi străbătu trupul când iubitul îi mângâie obrajii.

— Boris, m-ai făcut să sufăr mult, zise ea, tremurând, în timp ce mergeau spre pădure. Eram atât de deznădăjduită! Renunţasem la viaţă.

— De ce ai primit să te căsătoreşti cu prinţul? zise el, posomorât.

— Ah, tu nu ştii în ce situaţie mă aflam! se tângui dânsa. Voiam să mor. Astfel că nu-mi păsa dacă devin sau nu soţia prinţului. Din clipa când am ştiut că nu te voi mai revedea, viaţa nu mai avea niciun farmec pentru mine. Din nefericire, planul meu a dat greş. Otrava n-a fost destul de puternică.

Boris se opri şi se uita la ea, îngrozit.

— Cum, ai vrut să te otrăveşti din pricina mea?

Tânăra prinţesă încuviinţă, cu un semn, din cap.

Revoluţionarul o cuprinse în braţe şi o acoperi de săruturi, iar ea se lăsă în voia lui, închise ochii şi zâmbi, străbătută de fiori.

— Sărmana mea copilă, ce rău am fost cu tine! îngână tânărul. Cum am putut să mă port astfel?

Deodată, revoluţionarul se trezi la realitate. Scoase un suspin şi se depărtă de Nataşa.

— Boris, ce-i cu tine? exclamă ea, oprindu-se.

Ochii ei mari, negri, se îndreptară asupra lui, căutând să ghicească motivul purtării sale schimbate.

— Lasă-mă, iubito, nu mi-e îngăduit să mă gândesc la asta, răspunse el cu glas obosit.

— La ce anume? Vorbeşte, iubitule, mor de nerăbdare!

Tânărul o apucă de bărbie şi o privi în ochi.

— Ai aparţinut prinţului? Şi-a luat drepturile sale de soţ?

— Ah, la asta te gândeai?

Frumoasa fată se făcu roşie ca focul, scoase un suspin şi plecă ochii în pământ.

Boris luă tăcerea ei drept o confirmare şi-şi trase încet braţul.

— Te înşeli, Boris, zise ea adânc îndurerată. Dacă ar fi fost aşa nu m-aş fi încumetat niciodată să te privesc în ochi. Crezi că aş mai fi avut puterea să trăiesc, înfierată cu această pată? N-am aparţinut decât unui singur bărbat căruia îi voi aparţine şi în viitor. Acela eşti tu, iubitule! Aş prefera să mor decât să fiu a altuia.

Aceste cuvinte, rostite cu glas solemn, fură o adevărată revelaţie pentru Boris.

Aşadar, Nataşa nu aparţinuse prinţului? Potcikev nu se atinsese de dânsa? Numai el, Boris, fusese acela care o legănase pe aripa iubirii?

Această căsătorie trebuia desfăcută. Tânărul se hotărî să lupte pentru înfăptuirea planului său, silind pe brutalul prinţ să redea libertatea soţiei sale. Nimeni n-avea dreptul, să înlănţuie de el o fiinţă, cu sila.

El se plecă din nou spre Nataşa şi o cuprinse în braţele sale vânjoase. Buzele lor se uniră într-o sărutare care nu mai lua sfârşit şi cei doi tineri simţiră iar fericirea nespusă, pe care le-o da dragostea lor curată şi sfântă.

Deodată, o făptură se ivi lângă ei. Era Saşa, care se furişase prin sat.

— Grăbiţi-vă! zise ea, dincolo pe malul apei au fost postate santinele. Le-ar putea trece prin minte să ocupe şi malul de dincoace… Ce se aude, cu Adamovici, fiule? adăugă ea, iscoditoare. Mai e în viaţă?

— Eu nu sunt ucigaş, răspunse Boris, tăios. Dar, ai dreptate, trebuie să ne grăbim. Vii cu noi, matuşca, nu-i aşa?

Saşa clătină capul.

— Nu, rămân aici, fiule. Mai am de îndeplinit o misiune. Am făgăduit-o mamei tale. Unde te-aş putea găsi, dacă aş vrea să te văd vreodată?

— Ţi-ai pierdut minţile dacă vrei să rămâi aici! replică tânărul. Vei fi arestată. Ceka nu face multă vorbă; te vor ucide.

Dar bătrâna rămase la hotărârea ei. Clătină capul cu încăpăţânare şi zise:

— Nu se vor încumeta să mă aresteze tocmai pe mine, sora Anuşcăi.

— Şi Adamovici? Nu va căuta el să-şi verse mânia asupră-ţi?

— N-are decât! Nu mă tem de dânsul. Chiar el ne-a spus – mie şi celor patru paznici – să plecăm din casă. Ce are cu mine? Ar trebui să fie bucuros că nu-i aduc nicio învinuire.

— Bine, dacă nu vrei, nu te pot sili, matuşca, zise Boris, după o scurtă chibzuire. Te-am prevenit. Dacă păţeşti ceva, eu n-am nicio vină. În acest ţinut vor avea loc în curând lupte înverşunate. La Petersburg ai fi în mai multă siguranţă.

— Pleci în capitală?

Tânărul dădu din umeri, şi răspunse:

— Mai întâi la Moscova, unde am prieteni. Te-aş putea duce şi pe tine acolo.

— Voi veni şi eu, Boris, dar ceva mai târziu.

— Atunci, rămâi cu bine, Matuşca, şi te sfătuiesc să nu şovăi prea mult şi să vii la Moscova.

Cei doi fugari îşi iuţiră paşii. De pe celălalt mal se auzeau glasuri care nu se puteau desluşi din pricina mugetului valurilor.

La un moment dat, Boris se plecă spre iubita sa şi o întrebă, plin de

dragoste:

— Vrei să te duc în braţe, scumpa mea? Nu te simţi obosită?

— Iubitule, alături de tine aş fi în stare să merg zile şi nopţi de-a rândul, fără să obosesc vreodată, răspunse ea.

După puţin timp, ajunseră la marginea pădurii. Boris Verodin rămase locului şi scoase o fluierătură, căreia îi răspunse alta. Cei doi tineri se îndreptară în direcţia de unde se auzise aceasta şi, în curând, un bărbat înalt se ivi dindărătul unui copac.

Nataşa zări, în lumina lunii, chipul distins al moşierului.

— Acesta e Vasilieff zise Boris repede, adresându-se iubitei sale. Poţi avea încredere în el, căci e un om de onoare.

— Urmaţi-mă, prinţesă! şopti moşierul, luând mâna tinerei fete.

Aceasta rămase o clipă locului şi-i zise cu glas rugător:

— N-ai vrea să-mi spui pe nume, domnule Vasilieff? Eu nu mai sunt prinţesă şi nici nu vreau să fiu.

— Bine, dacă ţii dumneata… răspunse celălalt, cu blândeţe.

Cei trei îşi iuţiră paşii şi, după puţin timp, înaintea lor se ivi o trăsură la care era înhămat un armăsar ce dădea din copite, nerăbdător. O făptură nedesluşită şedea în trăsură.

— Vino, Nataşa! o zori Vasilieff. Tânăra îţi este cunoscută. E Irina, nepoata răposatei Anuşca Verodin.

Prinţesa strânse mâna Irinei şi intră sub coviltir. Apoi se urcară şi cei doi bărbaţi şi trăsura porni în goană prin pădure. După jumătate oră, şoseaua se ivi înaintea lor.

Merseră mai departe fără să se oprească, deoarece trebuiau să pună cât mai multa distanţă între ei şi urmăritorii lor. Căci Boris Verodin era încredinţat că nu vor fi lăsaţi în pace. Dar curajosul tânăr nu se temea. N-aveau decât să vină. Gândul, că-şi ocrotise iubita de oamenii aceia cruzi, îi dădea puteri noi.

Merseră câteva ore, şi deodată se ivi înaintea lor altă pădure. Trăsura fu oprită şi cei doi bărbaţi chibzuiră dacă să înainteze prin codru sau s-o ia de-a lungul fluviului.

Deodată răsună un glas aspru, poruncitor, şi, o rachetă sfâşie întunericul.

— Staţi, sau vă împuşcăm. Nimeni nu scapă cu viaţă!

Dindărătul arborilor se iviră vreo douăsprezece făpturi cu puştile întinse. Irina şi Nataşa se îmbrăţişară înspăimântate.

Trecuseră trei ceasuri de când Saşa părăsise căsuţa cizmarului, din porunca acestuia. După ce îşi luă rămas bun de la Boris şi Nataşa, bătrâna cameristă se întoarse în sat, îndreptându-se spre coliba arsă a surorii sale, unde rămase locului, privind îngândurată la mormanul de ruine. Trebuia să dea deoparte dărâmăturile dacă voia să găsească ascunzătoarea despre care îi vorbise oarba. Lespedea dinaintea vetrei

trebuia apoi înlăturată. Dar va izbuti ea, oare, s-o ridice cu puterile ei slabe? Nu-şi luase o sarcină prea grea? N-ar fi fost mai bine să fi plecat împreună cu cei doi fugari?

Însă toate gândurile acestea nu-i foloseau la nimic. Rămăsese aici şi, prin urmare, trebuia să-şi ţină făgăduiala dată Anuşcăi.

Înainte de toate avea nevoie de un adăpost. Dar unde să-l găsească?

Privirile ei se îndreptară spre ruinele castelului. Da, va locui colo sus, până ce dorinţa oarbei va fi împlinită.

Curiozitatea şi o dorinţă ascunsă o îmboldiră să se ducă să vadă ce se întâmplase cu Adamovici. Nu voia să renunţe la această privelişte; ţinea cu tot dinadinsul să se desfete la izbucnirile de mânie ale acestui individ.

În drum spre căsuţa şchiopului, ea se întâlni cu fostul grădinar, care părea însufleţit de aceeaşi dorinţă.

— Încotro, Saşa? întrebă el, surprins.

— Acolo unde mergi şi tu, răspunse bătrâna. Vrei să afli ce s-a făcut cu Adamovici?

— Da, şopti celălalt.

— Atunci, hai să mergem împreună!

Omul oftă.

— Dar ce-i cu tine? făcu Saşa. Nu cumva îţi pare rău că mi-ai ajutat să liberez pe prinţesă?

— Nu, nu-mi pare rău defel. Mă tem, însă, că n-o să ne meargă tocmai bine. Îndată ce va fi iar la largul lui, Adamovici se va răzbuna cu cruzime. Mai bine de n-ar mai fi în viaţă.

Ochii bătrânei scânteiară.

— Asta-i o idee! exclamă ea. Tu eşti bărbat… cât despre mine, n-am să suflu nicio vorbă, auzi, nicio vorbă! Ucide-l, apoi…

Fostul grădinar o întrerupse, punându-i mâna pe umăr.

— Taci! Nu-mi vine să cred că vorbeşti serios, zise el, cu glas răguşit. Vrei să devin ucigaş? Nu, asta, niciodată!

Saşa înălţă din umeri.

— Eşti un laş! zise ea. Fii sigur că Adamovici n-ar sta o clipă la gânduri să te ucidă.

— Cu toate astea, refuz să-ţi împlinesc dorinţa. Nu pot, şi basta! Nu sunt făcut ca să ucid şi nici nu voi învăţa vreodată.

— Atunci păstrează părerea pentru tine, căci în vremurile de azi e nevoie de bărbaţi în toată puterea cuvântului. Dar ia spune, crezi că revoluţionarii vor pune mâna pe putere?

— Aşa se pare. Poate să mai dureze câtva timp, dar guvernul provizoriu, care urmăreşte reîntronarea Ţarului, nu va mai rămâne la cârma ţării.

În vremea asta, cei doi ajunseră înaintea colibei cizmarului şi

deschiseră uşa. Înăuntru mai era lumină. Ca să-l înşele pe Adamovici, bătrâna strigă numele Nataşei. Văzând că nimeni nu-i răspunde, ea începu să se văicărească.

— O, sărmana mea prinţesă, îngeraşul meu, nu mai eşti în viaţă! Ce rău ai făcut tu oamenilor ca să te omoare!

De astă dată, desluşi un zgomot, dar se făcu că nu-l aude.

— Nu cumva o fi ucis-o Adamovici? întrebă ea, printre suspine.

— Fără îndoială că aşa e, răspunse fostul grădinar. De aceea ne-a spus să plecăm. Voia să rămână singur cu dânsa.

— Crezi că a omorât-o chiar aici? urmă Saşi, oftând din adânc.

— Da, desigur… sunt încredinţat că trupul ei mai e în odaie.

Bătrâna începu să bocească:

— Trebuie s-o îngropăm! Oh, e înfiorător Ascultă-mă, ştii ceva! Hai să dăm foc casei. Au ars atâtea colibe în care se aflau oameni vii, aşa că n-ar fi nimic dacă ar arde şi una în care se găseşte un mort.

Cu ochii strălucind de bucurie bătrâna zgripţuroaică privi la fostul grădinar. Cei doi ştiau că ticălosul e legat fedeleş în odaia de alături şi se desfătau, gândindu-se la spaima ce-l cuprinsese.

Dar fusese el milos cu ceilalţi? Nu luase pe nedrept vieţile altora?

Fără îndoială că, dacă ar fi fost singură, bătrâna n-ar fi stat o clipă la gânduri să dea foc casei, lăsându-l să ardă de viu. Dar fostul grădinar o împiedecă de la această crimă.

Văzând că nu-şi poate duce la îndeplinire planul ei diabolic, Saşa voi, cel puţin, să se desfete la chinurile şchiopului.

— Înainte de toate, trebuie să aruncăm materiale inflamabile în camera de alături, propuse ea. Paturile ard uşor.

Zicând acestea, se îndreptă spre uşă şi o deschise.

Adamovici auzise totul. Încercările sale de a atrage atenţia celorlalţi, rămaseră zadarnice. Şchiopul era tot numai o apă şi inima ameninţa să-i spargă pieptul. Ochii-i ieşiseră din orbite, în urma încordării de a-şi îndepărta căluşul, care îi astupa gura.

În privirile sale rătăcite sclipea nebunia. Da, trebuia să moară în flăcări – ceilalţi nu bănuiau că el zace legat în această odaie, neputând să se mişte.

Şi, acum, grozăvia avea să se producă. Bătrâna aceea necruţătoare va arunca înăuntru materiale inflamabile – o spusese doar lămurit. Şi el era sortit să cadă pradă flăcărilor – trebuia să moară ars de viu…

37. Încolţiţi de duşmani

În clipa când misterioasele făpturi le porunciseră să stea locului, atât Boris Verodin, cât şi moşierul îşi dădură seamă că se aflau într-o situaţie primejdioasă.

Fuseseră întâmpinaţi de revoluţionari sau de soldaţi ai guvernului provizoriu?

În cazul din urmă, erau pierduţi. Boris purta uniforma armatei roşii şi ştia prea bine că trupele guvernamentale isprăveau repede cu răzvrătiţii.

Întunericul care îi învăluia nu lăsa să se vadă cu cine aveau de-a face. Însă, chiar dacă erau revoluţionari, tot n-ar fi fost în siguranţă, căci atunci viaţa Nataşei era în primejdie. Fireşte că vor fi reţinuţi atâta vreme, până ce se va înlătura orice îndoială, asupra identităţii ei.

Familia Gogineff era vestită până la mari depărtări. Pe o rază de cel puţin două sute de verste, toţi locuitorii cunoşteau pe prinţ şi fiica sa.

— Lăsaţi copilăriile, zise Boris, cu îndrăzneală. Suntem prieteni.

— Ce înseamnă „prieteni”? se auzi din întuneric un glas batjocoritor. Asta poate s-o spună oricine. Recunoaşteţi noul stat, sau sunteţi partizani ai guvernului provizoriu?

Boris Verodin îşi dădu seama că trebuia să fie cu luare-aminte. Îşi ticlui repede un plan şi făcu semn lui Vasilieff să tacă.

Dacă aveau de-a face cu soldaţi ai guvernului provizoriu, atunci Nataşa era salvată, poate chiar şi Vasilieff şi Irina. Acesta era lucrul principal. Dacă înaintea lor se aflau revoluţionari, atunci Boris era în afară de orice primejdie şi poate că izbutea să-i salveze şi pe ceilalţi.

— Eu sunt Boris Verodin, zise el.

În acelaşi timp, duse binişor mâna la cingătoare, unde avea revolverul, fiind hotărât să-şi vândă pielea cât mai scump. Dacă sărea din trăsură şi se înfunda în desiş, ar fi fost foarte greu pentru ceilalţi să-l urmărească pe întuneric.

— Boris Verodin? fu răspunsul.

Revoluţionarul răsuflă uşurat, căci i se părea că glasul celuilalt se mai îmblânzise niţel.

— Dacă nu credeţi, vă puteţi convinge, replică dânsul.

Deodată, o rază lumină feţele celor din trăsură. Chipul lui Boris Verodin se ivi în cercul luminos. Câţiva dintre necunoscuţi izbucniră în râs. O mână se întinse spre el. Fusese recunoscut. Aveau de-a face cu revoluţionari.

Luntraşul recunoscu, la rândul său, câţiva tovarăşi. Răsuflă uşurat. Dar primejdia nu trecuse încă. Chiar el însuşi era bănuit.

— Cine sunt ceilalţi, tovarăşe Verodin? întrebă glasul de adineauri.

— Ei, cine vrei să fie? Fata asta e sora mea, iar ceilalţi doi sunt tovarăşul Vasilieff şi fiica lui.

— Să-i vedem!

Lumina lanternelor învălui chipurile celor trei persoane. Exclamaţii de admiraţie se auziră ici, colo, la vederea frumoasei prinţese. Boris rămase nemişcat, cu inima strânsă de teamă. Dacă Nataşa era

recunoscută, fireşte că nu va fi lăsată să treacă. Tânărul ştia destul de bine că revoluţionarii nutreau o ură neîmpăcată împotriva prinţului şi a familiei sale.

Oamenii păreau să bănuiască ceva, căci conducătorul lor întrebă:

— Ai putea să te legitimezi, tovarăşe Vasilieff?

Cele două fete strânseră din buze, spre a-şi înăbuşi un strigăt de spaimă. Irina ştia că ei nu i se putea întâmpla nimic, dar se temea pentru viaţa Nataşei. O soartă grozavă o aştepta dacă era recunoscută.

Boris Verodin voia tocmai să răspundă ceva, voia să ia apărarea moşierului pentru neîncrederea ce i se arăta şi era hotărât să se pună chezaş pentru el, când Vasilieff îi făcu semn cu piciorul.

— Fireşte că sunt gata să mă legitimez, răspunse moşierul.

Zicând acestea, scoase o hârtie, pe care o întinse neîncrezătorului revoluţionar.

După ce o citi, acesta i-o înapoie, făcând, o plecăciune adâncă.

— Aha, de la comitetul central? zise el. Şi încotro vă îndreptaţi acum?

— Spre cea mai apropiată staţiune de cale ferată, răspunse Boris Verodin, uimit de faptul că Vasilieff avea un permis eliberat de comitetul central al revoluţionarilor.

Bărbatul acesta ciudat devenea din ce în ce mai enigmatic.

— Vreţi să plecaţi departe? urmă conducătorul patrulei.

— Numai cele două fete, răspunse Boris Verodin. Casele noastre au ars până-n temelii. Prinţul Potcikev a poruncit să se pună foc locuinţelor noastre, iar căpitanul Semelov şi oamenii săi au dus la îndeplinire această poruncă criminală. Peste treizeci de femei şi copii au pierit în flăcări. Nenorociţii au fost împinşi îndărăt în casele arzânde. Femeile au rămas fără adăpost. Eu mă reîntorc în armată, iar tovarăşul Vasilieff se va alătura revoluţionarilor. Fetele, însă, vor porni cu trenul spre Petersburg, unde prietenul meu are rude.

De astă dată, ceilalţi se liniştiră. Cei patru fură lăsaţi să-şi urmeze drumul.

Calul tocmai pornise, când se auzi o poruncă de oprire. Irina şi Nataşa, care tocmai răsuflaseră uşurate, fură din nou cuprinse de spaimă şi începură să tremure.

Fără voie, prinţesa îşi strânse în jurul pieptului broboada neagră. Oare să fi prins bănuiala vreunul din revoluţionari, văzând veşmintele ei preţioase, deşi rupte?

— Ce s-a întâmplat, tovarăşi? întrebă Boris Verodin, liniştit.

— Vă sfătuiesc să mergeţi de-a lungul fluviului, căci soldaţii prinţului Potcikev sunt în apropiere. Ei au ars totul pe o întindere de cincizeci de verste de jur-împrejur. Distrug tot ce le cade în mâini şi, dacă izbutesc să vă prindă, sunteţi pierduţi. Aşadar, mergeţi prin pădure şi, dacă mi-e îngăduit, să vă mai dau un sfat, atunci v-aş spune

să poposiţi peste noapte în casa pădurarului, care se află la o depărtare de patru verste de aici!

— Îţi mulţumesc, tovarăşe!

Calul porni din nou şi, de astă dată, nimeni nu-i mai opri în cale. Cele doua femei se ţineau îmbrăţişate. Bărbaţii nu scoteau o vorbă. Abia după ce străbătură o bucată de drum, Boris Verodin rupse tăcerea.

— Mare noroc vom avea, dacă o să izbutim să scăpăm teferi, zise el, adresându-se moşierului.

Acesta se posomorî şi scoase un suspin.

— Ai dreptate, Verodin, răspunse el. Cu noi treacă-meargă, dar prinţesa e în mare primejdie. Dacă va fi recunoscută, nimic n-o mai poate salva. Şi nu numai atât, dar se vor face cercetări pentru a se stabili cum a ajuns în tovărăşia noastră şi fireşte că în cele din urmă vom fi traşi la răspundere.

Boris Verodin aruncă o privire neliniştită îndărătul său, unde se aflau cele două femei. I se păruse că a auzit un suspin dintr-acolo. Dar Irina şi Nataşa erau liniştite.

Gânduri felurite se încrucişau în mintea sa. Tânărul îşi dădu seama că Vasilieff avea dreptate. Dar ce era de făcut? După multă chibzuială, Boris ajunse la încredinţarea că lucrul cel mai bun ar fi fost să-şi urmeze drumul, despărţiţi.

— Domnule Vasilieff, începu el, socot că ar fi mai bine dacă ne-am despărţi. Unul trage pe celălalt în primejdie. Dumneata poţi călători mai departe cu Irina, dându-te drept tatăl ei. În acest chip nimeni nu te va supăra; atât trupele guvernului, cât şi revoluţionarii, nu vor putea să întreprindă nimic împotriva dumitale. Eu, însă, voi încerca să mă strecor împreună cu prinţesa. Dacă nu izbutesc s-o duc la adăpost, atunci… cel puţin suntem în joc numai noi.

Moşierul îl privi grav.

— Asta înseamnă că eşti hotărât să mori odată cu ea! zise el încet.

— Nu trebuie să ne gândim la ce e mai rău, replică Boris, cu glas nesigur.

Se făcu iar tăcere. Nu se auzea decât zgomotul monoton şi înăbuşit pe care îl făceau roţile pe pământul moale al pădurii. Calul era foarte rezistent. Din când în când, scotea câte un nechezat vesel; după cât se părea, goana îi făcea plăcere.

Deodată, animalul sări în două picioare; din imediata lor apropiere răsunase o împuşcătură. Calul trebuie să fi fost rănit, căci porni în galop printre arbori, izbindu-se de trunchiuri. Deodată, osia se rupse, trăsura se plecă într-o parte şi cele patru persoane care se aflau înăuntru, se rostogoliră la pământ. În acest timp, calul se prăbuşi pe spate şi începu să azvârle cu picioarele.

Cele două femei, care rămăseseră îmbrăţişate, se ridicară de jos şi

Irina fu cea dintâi care izbuti să vorbească.

— Sunteţi rănită, prinţesă? întrebă ea, cu îngrijorare în glas.

— Nu, slavă Domnului, n-am păţit nimic. Dar dumneata, Irina?

— Nici eu.

Boris şi Vasilieff se aflau lângă trăsură. Se sileau zadarnic să liniştească animalul. După cât se părea, fusese grav rănit.

— Chestia e foarte neplăcută, zise moşierul. Nu ne mai putem folosi de trăsură. Ce ne facem acum?

În timp ce discutau, se auziră paşi apropiindu-se. O lanternă sclipi. Erau câţiva revoluţionari, înarmaţi până-n dinţi. Conducătorul lor avea la brâu două revolvere şi, afară de asta, mai poseda şi o carabină.

— De unde veniţi şi încotro vă duceţi? întrebă el, plimbând lumina pe chipurile celor patru fugari.

Irina nu-şi pierduse cumpătul şi învelise mai bine, în şalul mare, trupul prinţesei, ca să nu se poată vedea rochia elegantă a acesteia.

Înaintea lor se ivi chipul palid, cu ochi străpungători şi trăsături de fanatic, al unui bărbat mic de statură, care îşi plimbă privirile de la unul la altul.

— Suntem revoluţionari, zise Boris Verodin. Cred că-ţi dai seamă de asta, tovarăşe!

— Nu-mi dau seamă decât că am înaintea mea doi bărbaţi şi două femei, răsună răspunsul tăios. Legitimaţi-vă şi, dacă totul e în regulă, puteţi porni mai departe!

— Cum vrei să ne urmăm drumul? zise Boris Verodin, supărat, arătând permisul său. Iată ce aţi făcut! Trăsura e sfărâmată, iar calul pare să fie grav rănit. Era numaidecât nevoie de asta?

— Nu puteam proceda altfel, căci abia ieri ne-au scăpat mai mulţi fugari. Dacă am fi împuşcat caii, nu s-ar fi întâmplat asta. Erau doi nobili de pe aici, care şi-au meritat moartea cu vârf şi îndesat. Unul era baronul Utrecht, iar celălalt contele Şimanski… Drace, exclamă el, deodată, surprins. Dumneata eşti Boris Verodin?

Ochii săi căpătară o strălucire şi mai vie. Revoluţionarul întinse mâna tânărului luntraş.

— Vezi bine că eu sunt, răspunse acesta.

— Eşti cunoscut din Arhangelsk până-n Tobolsk şi Irkutsk, reluă celălalt. Cu prilejul unei propagande la nord, am făcut cunoştinţă, în Arhangelsk, cu un bărbat care se numeşte Ticerkoneff, şi care mi-a povestit despre fuga dumitale aventuroasă din minele de plumb ale Siberiei.

— Da, îl cunosc, răspunse Verodin. Era şi el unul din tovarăşii mei de suferinţă. În apropierea lacului Baikal am fost nevoiţi să ne despărţim, căci zbirii erau pe urmele noastre. Mă bucur din inimă că a izbutit să scape.

— Şi, apoi, în Petersburg şi Moscova se vorbeşte mult despre

dumneata, urmă conducătorul patrulei, aruncând o privire plină de admiraţie, asupra trupului bine făcut al tânărului.

— În Petersburg şi Moscova? întrebă acesta uimit. Unde anume?

— În comitetele noastre. E nevoie de conducători, căci cei mai mulţi sunt în străinătate. S-au ales sfaturi alcătuite din muncitori şi soldaţi, dar cei mai mulţi nu-şi cunosc menirea. Vor să se amestece pretutindeni, însă habar n-au ce trebuie să facă.

— Pari să fii bine informat, tovarăşe, zise Boris Verodin, mirat. Cum te numeşti?

— Vasili Pribanski.

— Aha, am auzit odinioară, în Moscova, vorbindu-se de dumneata. N-ai făcut parte din comitetul revoluţionarilor?

— Da, câtva timp am fost chiar preşedintele lui. Acum am fost trimis în ţinutul Volgăi, ca să organizez pe tovarăşi şi, mai ales, să pun bazele agenţiilor Cekei.

Boris Verodin tresări, înfiorându-se. În ultimele săptămâni auzise adeseori numele acestui omuleţ ciudat din Letonia. El ştia că niciun revoluţionar nu era mai nimerit pentru această slujbă. Cruzimea şi setea de sânge, dorinţa de răzbunare şi o nesăţioasă poftă de a parveni, unite cu o ură neîmpăcată împotriva nobililor, clocoteau în sufletul acestui om.

Ce-i drept, Ceka trebuia să judece după statutele ei – conform cărora numai cei vinovaţi urmau să fie pedepsiţi. Dar cine se sinchisea de asta, atunci când letonul Pribanski numise pe comisari?

Acesta le transmitea instrucţiunile primite de la centru, dar, pe ascuns, le împărtăşea, în chip lămurit, propria lui părere. Şi această părere era: „Orice om suspect trebuie pus la zid şi împuşcat”.

Ceilalţi revoluţionari stăteau tăcuţi în jurul conducătorului lor. Irina şi Nataşa aproape că nici nu erau luate în seamă.

— Şi cine eşti dumneata? întrebă deodată Pribanski, adresându-se lui Vasilieff şi măsurându-l cu privirea.

— Un revoluţionar tot atât de convins ca şi mine, interveni Boris Verodin, în timp ce moşierul arătă permisul eliberat de Comitetul Central.

— De la Comitetul central? strigă Pribanski, uimit. Cum ai ajuns la asta?

Vasilieff îşi îndreptă puţin trupul. Politicos, totuşi cu oarecare mândrie, el răspunse:

— Tovarăşe, ştii doar că trebuie să păstrăm tăcere…

— Bine, fie. Şi, cele două femei?… Ah, dar ce ne pasă nouă de ele! adăugă el, nepăsător. Fiţi cu băgare de seamă! Trecem prin vremuri foarte grele. Dincolo, la Korovitce, au loc lupte înverşunate; armatele fostului Ţar şi ale acestei republici blestemate au deschis focul împotriva noastră. Amândoi adversarii sunt în pădure; se poate

întâmpla ca mâine dimineaţă soldaţii prinţului Potcikev să se ivească aici. Mă miră că aveţi femei cu voi, căci pe vremurile astea numai bărbaţii se încumetă să pornească la drum.

Boris Verodin dădu aceleaşi lămuriri ca şi mai înainte: însoţeau pe cele două femei până la gara cea mai apropiată.

— Îmi pare rău că v-am reţinut – zise Pribanski – dar nu se putea altfel. Aţi avut ghinion; vreţi să vă ajut să vă urmaţi drumul?

— Nu văd cum aţi putea să ne fiţi de folos, răspunse tânărul. Animalul e mort. Păcat, era un cal bun.

— Vă mulţumim, tovarăşi! adăugă Vasilieff, dar nădăjduiesc că ne vom descurca noi şi singuri. Vom porni spre casa pădurarului, care trebuie să fie aproape de aici, iar mâine dimineaţă vom căuta să ne facem rost de o trăsură din sat.

— Vă doresc drum bun! zise Pribanski, întinzând mâna celor doi tovarăşi. Dincolo, îndărătul adăpostului de mesteceni, se află casa pădurarului. Nu e departe, doar vreo două verste şi sunteţi acolo.

Revoluţionarii dispărură tot atât de repede precum apăruseră şi, câteva minute după aceea, nu se mai auzea decât freamătul frunzişului. Cei doi bărbaţi luară în spate lucrurile şi porniră la drum. Zorile începuseră să se ivească, atunci când ajunseră la casa pădurarului.

Boris Verodin bătu puternic cu pumnul în uşa grea de stejar.

38. Pe urmele fugarilor

Adamovici trecea prin chinuri groaznice, în timp ce bătrâna Saşa şi fostul grădinar se ocupau cu înfrigurare să arunce combustibil în odaia hărăzită să cadă pradă flăcărilor. Prin cuvinte, care pricinuiau torturi de iad nenorocitului cizmar, cei doi călăi se zoreau la treabă.

Apoi Saşa intră în camera alăturată, ţinând în mână o făclie pe care şi-o întocmise ea singură şi-o înmuiase în petrol. Bătrâna avea înfăţişarea unei vrăjitoare şi părul cărunt îi atârna pe frunte în dezordine.

Adamovici făcu sforţări disperate să-şi scoată căluşul din gură, dar în zadar. Era gata să-şi piardă minţile. Să fie oare, sortit să moară ars de viu, tocmai acum, când izbutise să cucerească un loc de frunte în noul stat?

Omul acesta înfiorător, care fusese în stare să pună la cale atâtea ticăloşii, fără să clipească măcar, tremura înaintea propriei sale morţi.

— Aşa, porumbiţa mea, acum îţi vom pregăti un rug, zise bătrâna cameristă, cu compătimire. Te vei bucura şi tu de cinstea pe care o au soţiile prinţilor indieni, care, la moartea bărbaţilor lor, sunt date pradă flăcărilor împreună cu trupurile acestora. Rămăşiţele tale pământeşti vor fi prefăcute în cenuşă, care se va împrăştia în cele patru vânturi;

sufletul tău, însă, va zbura spre cer.

Cârpele începură să sfârâie, când bătrânei îi veni în minte să mai vadă o dată „cadavrul” scumpei sale stăpâne.

Dar, deodată, scoase un ţipăt de spaimă. Îngrozită, ea holbă ochii la cizmarul legat, al cărui chip se schimonosise grozav.

— Vino-ncoace! strigă ea fostului grădinar. Vino repede, aici s-a petrecut o minune drăcească.. Prinţesa a luat înfăţişarea cizmarului Adamovici… Ia te uită, nici nu poate să se mişte sau să scoată un cuvânt.

Fostul grădinar se apropie şi făcu o mutră tot atât de uimită şi înspăimântată ca şi bătrâna cameristă. În acest timp, flăcările se întindeau tot mai mult.

Adamovici vru să strige, dar niciun sunet nu ieşi de pe buzele sale. Privirile lui înfiorătoare se îndreptară spre cei doi incendiatori, căutând să trezească mila lor.

— Vino, zise Saşa, luând de mână pe fostul grădinar. Trebuie să ne depărtăm, altminteri ne prăpădim şi noi în flăcări.

Tovarăşul ei, însă, se aplecă deodată şi ridică trupul cizmarului. Fostul grădinar nu era atât de crud ca femeia şi, cu toate că dorea ca şchiopul să capete o lecţie aspră, nu voia totuşi să fie vinovat de moartea lui.

Duse afară pe cizmarul legat şi-l aşeză în faţa colibei, apoi se întoarse repede în căsuţă şi stinse focul. Lucrul nu era greu. Aruncă o pătură groasă deasupra flăcărilor, care fură înăbuşite pe dată.

Bătrâna îngenunche lângă Adamovici şi-i scoase căluşul din gură. Cizmarul izbucni într-un ţipăt sălbatic, apoi începu să răcnească, de parcă ar fi fost turbat.

— Dezleagă-mă, zgripţuroaico! strigă el, din răsputeri. Hai, mişcă-te, mai repede, taie-mi legăturile!

Camerista luă căluşul şi-l vârî din nou în gura lăudărosului erou. Adamovici începu să se zvârcolească. Făcu spume la gură, scrâşni din dinţi, dar totul fu în zadar. Saşa îl scuipă în faţă, apoi se depărtă.

Când fostul grădinar se ivi din nou, bătrâna cameristă dispăruse demult. El tăie funiile cu care era legat şchiopul, îi scoase căluşul, apoi îl ajută să se ridice.

— Asta mi-o veţi plăti cu vârf şi îndesat, scrâşni Adamovici. Am să vă învăţ eu minte cum trebuie să vă purtaţi cu un reprezentant al poporului. Eu sunt conducătorul vostru şi am să pun să vă spânzure.

Deodată, luntraşul Dimitriev se ivi din bezna în care era cufundată şoseaua.

— Ce tot vorbeşti acolo, frăţioare? zise el batjocoritor. Vrei să fii conducătorul nostru? Nu ştii că, mai întâi, trebuie să te distingi ca isteţul şi curajosul nostru Boris Verodin? Te-am auzit ţipând ca din gură de şarpe şi m-am apropiat, crezând că ţi s-a întâmplat cine ştie

ce. Ia spune, ţi-a făcut sau vrea să-ţi facă cineva vreun rău?

Auzind aceste cuvinte batjocoritoare, Adamovici aţinti asupra luntraşului o privire plină de ură. Şchiopul ştia că omul acesta nu-i era binevoitor. Deodată, gândurile sale se îndreptară spre prinţesa care fugise.

Ce era de făcut? Să dea de ştire celorlalţi? Nu, n-avea niciun rost, căci ar fi fost tras la răspundere pentru fuga ei.

Cizmarul se depărtă de cei doi bărbaţi. Ticluise un plan minunat. Colo, într-o casă mai mare, fuseseră adăpostiţi în acea noapte, reprezentanţii Cekei. Adamovici voia să facă o plângere împotriva lui Boris Verodin, care o răpise pe prinţesă. Fireşte că tânărul va fi urmărit, toţi vor fi porniţi contra lui şi, chiar dacă nu-l vor prinde, Boris tot nu va putea să facă nimic, căci niciun revoluţionar n-avea să-i mai dea ajutor. Şi, apoi, puterea Cekei era mare, iar braţul ei ajungea departe.

Korinaloff se răsti la cizmar, fiindcă-l trezise din somn.

— Ce vrei, câine blestemat? făcu el, furios. De ce nu mă laşi să dorm? Sau te pomeneşti că vin trupele guvernului? În acest caz, se schimbă lucrurile… atunci fireşte că trebuie să…

— Nu-i vorba de asta, tovarăşe Korinaloff, îl întrerupse Adamovici. Boris Verodin a răpit-o pe prinţesa Gogineff. Am sosit prea târziu, ca să-l mai pot împiedeca.

— Vrei să ponegreşti pe unul din cei mai viteji tovarăşi? se răsti comandantul. Bagă de seamă, eu îl cunosc pe Boris Verodin mai bine ca tine!

— Totuşi, aşa este, stărui Adamovici.

Apoi istorisi cum se întâmplaseră lucrurile, având grijă să adauge şi de la el câte ceva, în aşa chip ca vina luntraşului să apară şi mai mare. Korinaloff îl asculta posomorât, întrerupându-l din când în când. Ceilalţi trimişi ai tribunalului suprem se treziseră şi ei.

— Garantezi cu capul tău, adevărul celor spuse, tovarăşe Adamovici? întrebă comandantul după ce şchiopul îşi sfârşi povestirea.

— Da, răspunse cizmarul, cu hotărâre.

— Şi încotro crezi că au pornit fugarii? urmă Korinaloff.

— Presupun că deocamdată, s-au ascuns în casa acestui Vasilieff.

Comandantul îşi încrucişă braţele pe piept şi începu să măsoare odaia în lung şi în lat, dus pe gânduri. Nu putea să ia nicio hotărâre.

— Bine, porneşte în urmărirea lor, zise el, deodată, oprindu-se înaintea şchiopului. Dacă izbuteşti să-i prinzi, prinţesa poate fi executată numaidecât. Verodin, însă, va fi arestat şi adus în faţa Cekei.

— Şi dacă se împotriveşte?

— Atunci ştii ce ai de făcut, tovarăşe Adamovici.

Cizmarul se depărtă, cu un zâmbet triumfător. Ajungând afară, îşi

iuţi paşii; deodată, văzu înaintea sa o făptură care mergea şchiopătând.

— Asta nu poate fi decât bătrâna zgripţuroaică, îşi zise el. Trebuie s-o pedepsesc, căci mi-a vrut moartea, o moarte înfiorătoare…

Scoase revolverul, dar în aceeaşi clipă făptura dispăru ca o nălucă.

Fusese, într-adevăr Saşa. Ea se întâlnise, pe şoseaua întunecată, cu fostul grădinar şi Dimitriev, care îi povestiseră că Adamovici nu se va da bătut, ci va porni pe urmele lui Verodin. Saşa se aţinuse în apropierea casei unde fusese adăpostit Korinaloff şi văzu pe cizmar intrând înăuntru.

Şchiopul adună opt din oamenii care făceau parte din gardă. Câţiva dintre aceştia se împotriviseră poruncilor sale, căci nu voiseră să mai dea ascultare unui om care nu era decât un pierde-vară. Dar Adamovici îi ameninţă că se va plânge tribunalului suprem, astfel că revoluţionarii se supuseră, căci se ştia că Ceka nu şovăia să pedepsească chiar pe propriii ei tovarăşi.

Dacă zvonul nu se răspândise prea mult, aceasta se datora faptului că în ţară existau diferite curente şi fiecare partid încerca să distrugă pe celălalt. Mulţi nici nu ştiau măcar ce însemnătate avea acest cuvânt. Simţeau, doar, că este o instituţie înfiorătoare, un fel de inchiziţie, aşa cum existase în Spania, înainte cu sute de ani.

Adamovici nu mai putea de bucurie, când porniră la drum. Se scurseseră trei ceasuri de la fuga lui Boris Verodin. Şchiopul nici nu se gândea măcar să-l ducă înaintea Cekei, ci era hotărât să-l împuşte fără multă vorbă.

În cele din urmă, ajunseră la casa moşierului. Paturile puştilor izbiră cu putere în uşa grea de stejar. Adamovici păşi plin de mândrie spre cei doi bătrâni servitori, care se iviseră în prag.

— Unde sunt trădătorii? strigă el, plimbând revolverul pe dinaintea celor doi oameni, care se lipiră de perete, înspăimântaţi.

— De cine vorbiţi? bâigui bătrânul.

— Ei, de cine? De Boris Verodin şi prinţesa! Afară cu ei!l Cheamă pe stăpânul tău, moşule!

Cizmarul simţea o plăcere nespusă, folosindu-se de acest ton poruncitor. Voia ca toţi să tremure înaintea lui.

Bătrâna clătină capul, cu ochii plini de lacrimi.

— Nu-ţi putem fi de folos, boierule, căci…

— Acum nu mai există boieri! o întrerupse Adamovici aspru. Sub noul regim există numai tovarăşi… Dar, ia spune, cine eşti?

— Eu… ah, eu nu sunt decât o biată femeie bătrână.

— Bine, bine; dar trebuie să ai vreun nume?

— Mă cheamă Olga.

— Atât e destul… Aşadar, tovarăşă Olga, spune repede unde s-au ascuns fugarii!

— Dar aici nu-i nimeni… chiar şi stăpânul nostru a plecat ieri, după ce a aflat că aici vor fi încartiruiţi domnii…

— Tovarăşii! răcni Adamovici.

— Da… domnii tovarăşi… Stăpânul ne-a poruncit să-i primim noi şi să îngrijim să nu le lipsească nimic.

— Cercetaţi casa! porunci şchiopul, oamenilor săi.

Revoluţionarii începură să cotrobăiască pretutindeni, dar nu găsiră nimic, afară de o pisică bătrână şi un câine închis într-un coteţ mare, şi care lătra furios când oamenii se apropiară de el.

Cei doi servitori fură luaţi la cercetări. Adamovici ţinu mereu revolverul îndreptat asupra lor, pentru a-i sili să spună adevărul. De spaimă, bieţii oameni nu mai ştiau ce să facă.

În cele din urmă, revoluţionarii aflară de la ei că Vasilieff plecase într-o trăsură împreună cu fiica bătrânei Anuşca. Direcţia în care porniseră nu puteau s-o arate nici cei doi bătrâni.

Dar Adamovici era un om foarte şiret. El bănui că plecarea misteriosului moşier avea oarecare legătură cu fuga lui Boris Verodin şi a prinţesei Potcikev.

Revoluţionarii se înfundară în pădure, înaintând foarte repede, căci aveau cai iuţi şi rezistenţi. În zorii zilei descoperiră urmele roţilor trăsurii şi se luară după ele. Apoi, urmăritorii fură întâmpinaţi de patrula care oprise, în noaptea trecută, cele patru persoane.

— Unde vreţi să vă duceţi? întrebă conducătorul ei, arătând îngrijorat spre malul fluviului. Băgaţi de seamă, dacă sunteţi prinşi de soldaţii guvernului, atunci nu mai scăpaţi cu viaţă.

— Da, însă până una alta, trebuie să pună mâna pe noi, zise Adamovici. Şi, la urma urmei, ştim şi noi să ne apărăm. Suntem în urmărirea unui trădător, adăugă el. Căutăm pe un anume Boris Verodin.

— Boris Verodin? exclamă conducătorul patrulei. Şi zici că e trădător?

Şchiopul clătină capul în semn de afirmare.

— El a pus în libertate pe prinţesa Potcikev şi a fugit cu dânsa, răspunse cizmarul. Ceka a rostit sentinţa de condamnare la moarte.

— A trecut pe aici astă noapte, reluă celalalt. Dacă am fi ştiut că aşa stau lucrurile, nu l-am fi lăsat să-şi urmeze drumul. I-am sfătuit să se adăpostească în casa pădurarului; poate că-l mai găsiţi acolo…

— Cât facem până la casa pădurarului?

— Nici două ceasuri.

După ce mai schimbară câteva vorbe, Adamovici dispăru cu oamenii săi.

Nu trecu mult şi dădură de sfărâmăturile trăsurii şi calul mort. În cele din urmă, casa pădurarului se ivi înaintea lor. Soarele tocmai răsărise.

Revoluţionarii izbiră în uşă cu paturile armelor.

39. Cele două rivale

Când Boris Verodin bătu în uşă, pădurarul se duse să deschidă.

Era un om foarte cumsecade; odinioară făcuse parte din regimentul de gardă şi fusese un monarhist convins.

Demult ar fi părăsit el casa din mijlocul pădurii, însă nu ştia încotro să se îndrepte. Astfel, rămase acolo, în ţinutul frământat de răscoală, unde viaţa îi era mereu în primejdie. Uneori era luat la cercetări de soldaţii guvernului, alteori de revoluţionari, însă pădurarul nu-şi pierdea cumpătul niciodată.

— N-am să mor decât o singură dată! spusese el, abia înainte cu câteva zile, agenţilor secreţi ai Cekei, care îl ameninţaseră cu moartea.

Pădurarul descuie uşa şi se dădu într-o parte. Îi era totuna cine intra înăuntru. Şi, la urma urmei, tot nu putea să se împotrivească. Ba, se putea foarte bine ca într-una din zile să se pomenească cu casa arzând deasupra capului sau.

— Am avut ghinion, pădurarule, zise Vasilieff, după ce-l salută prietenos. Tocmai treceam cu trăsura prin pădure, când calul s-a speriat auzind o împuşcătură şi a luat-o la goană. În cele din urmă, trăsura a fost sfărâmată, iar animalul şi-a dat sufletul din pricina rănilor. Avem nevoie de un adăpost pentru câteva ceasuri. Mâine dimineaţă pornim mai departe.

Pădurarul îi pofti înăuntru. Ochii săi cenuşii se aţintiră scrutători asupra celor două femei, apoi se îndreptară spre impunătorul tânăr.

Zărind insigna de la butoniera acestuia, pădurarul îşi dădu seama cărui partid aparţineau oaspeţii săi. Îi conduse într-o încăpere spaţioasă, apoi întrebă:

— Doriţi ceva de mâncare?

— Nu, mulţumim! răspunse Vasilieff. Dar n-ai putea să ne spui de unde să ne facem rost de o trăsură mâine dimineaţă?

Pădurarul se uită la cele două femei, începu să se clatine pe picioare, apoi rămase ţeapăn. O tresărire de bucurie se ivi pe chipul său.

— Dumneavoastră sunteţi, prinţesă? întrebă el. Vă cunosc din Petersburg. Pe atunci, tatăl dumneavoastră era comandantul regimentului meu.

Nataşa se înroşi. Un zâmbet dureros încolţi pe buzele ei.

— N-ai să-l mai revezi niciodată, dragul meu, murmură dânsa. Tata e mort… a fost împuşcat.

Pădurarul o privi, îngrozit.

— Cine… l-a ucis? îngână el, aruncând spre Boris Verodin o privire plină de teamă.

— Revoluţionarii, răspunse Nataşa.

Pădurarul oftă, dar nu mai spuse nimic.

Boris Verodin se apropie de el.

— Ascultă-mă, zise dânsul, prinţesa n-a fost pe aici şi nici n-ai văzut-o, m-ai înţeles?

Şi, deoarece omul se uită la el şi clătină capul, ca şi cum nu l-ar fi priceput, Verodin adăugă:

— Prinţesa e urmărită. Revoluţionarii nu sunt departe. Noi am eliberat-o şi acum vrem s-o ducem la adăpost.

— Dacă aşa stau lucrurile, atunci am să tac ca mormântul, zise pădurarul, strânse cu căldură mâna curajosului tânăr. Acum îmi dau seamă că există şi altfel de revoluţionari decât cei care urmăresc numai propriile lor interese, adăugă el, îndurerat. Şi eu vreau întărirea şi liberarea Rusiei, dar nu prin crime şi incendieri. De ce n-au toţi oamenii simţăminte nobile?

Rămase câtva timp pe gânduri, apoi urmă:

— Aveţi nevoie de o trăsură şi un cal? N-ar fi fost greu să vă fac rost de ele, dacă în ultimul timp soldaţii guvernului n-ar fi ocupat mai toată vremea satul din apropiere. Am însă acolo un prieten foarte bun şi nădăjduiesc că dacă am să-i scriu, o să vă pună la dispoziţie un cal şi o trăsură.

— Bine, vom vedea, zise Vasilieff. Acum, însă, am vrea să dormim câteva ceasuri. Ai putea să ne arăţi locul unde să ne odihnim? Dacă e cu putinţă, dă o cameră celor două doamne: noi bărbaţii ne mulţumim şi cu un culcuş pe pământul tare.

— Iertaţi-mă câteva clipe, mă reîntorc numaidecât, răspunse pădurarul.

Cele patru persoane rămaseră singure. Boris îşi încrucişase braţele pe piept şi privea cu dragoste nespusă spre iubita lui.

Nataşa tremura. Irina, care părea mai curajoasă, o cuprinsese cu braţul pe după mijloc şi-i şoptea cuvinte de îmbărbătare.

Vasilieff se apropie de cele două fete.

— Trebuie neapărat să facem rost prinţesei de altă îmbrăcăminte, altminteri nu va putea să-şi urmeze drumul, zise el. Poate că pădurarul…

— Rochiile mele sunt cam pe măsura ei, îl întrerupse Irina, cu însufleţire. În geamantanul meu se află o rochie pe care n-am purtat-o încă. Socot că o să-i vină bine.

Pădurarul se întoarse, urmat de o femeie bătrână, cu înfăţişarea blândă. Aceasta se înclină înaintea fugarilor şi-i privi, plină de compătimire. Mai ales prinţesa părea să-i trezească luarea aminte, căci bărbatul ei, pădurarul, îi destăinuise cine era una din cele două tinere femei.

— Ce nenorocire, prinţesă, murmură ea, ştergându-şi ochii cu

marginea şorţului. Ah, dacă am putea să vă fim de ajutor!

— Puteţi şi o şi faceţi, răspunse Nataşa simplu, întinzând bătrânei mâna.

— Domnii pot dormi în odaia mea, zise pădurarul. Camera de culcare a fost rezervată doamnelor.

Cei patru fugari protestară, dar toate împotrivirile lor nu folosiră la nimic. Pădurarul şi soţia să nu se lăsară înduplecaţi.

— Bine, primim, zise Vasilieff, în cele din urmă. Vă vom păstra o recunoştinţă veşnică.

Pădurarul ridică mâna în semn de împotrivire şi răspunse cu un zâmbet dureros:

— Nu avem totdeauna oaspeţi atât de modeşti ca dumneavoastră. Mai zilele trecute au fost pe-aici soldaţii prinţului Potcikev. Un căpitan, anume Semelov, s-a instalat în casa noastră, iar pe noi ne-a trimis în grajd.

Un fulger de ură sclipi în ochii albaştri ai tânărului revoluţionar.

— „Tiranul" mai e aici? întrebă el, ameninţător. Într-o bună zi, atât dânsul cât şi comandantul său îmi vor da socoteală pentru ticăloşiile pe care le-au săvârşit. Semelov a dat foc satului meu şi a lăsat să piară în flăcări treizeci de femei şi copii. Mama mea, care era oarbă şi damblagie, a căzut şi ea jertfă ticăloşiei lor.

— Groaznic! murmură pădurarul. Aş putea să spun că revoluţionarii sunt mai omenoşi… în orice caz, nu sunt toţi la fel… Ah, trecem prin vremuri grozave…

Soţia lui le conduse afară pe cele două fete. Bărbaţii le urmară. Luaseră hotărârea să se culce îmbrăcaţi, căci nu se putea şti ce se va întâmpla.

Încăperea unde trebuiau să-şi petreacă noaptea Nataşa şi Irina, era o odaie foarte plăcută, în care se aflau două paturi, aşezate unul lângă altul. Prinţesa îşi despleti părul ei negru, minunat. Văzând-o astfel, în toată frumuseţea ei, Irina scoase o exclamaţie de admiraţie:

— Ah, prinţesa, ce încântătoare eşti! făcu ea, cu însufleţire.

Nataşa se înroşi, îşi trecu braţul pe după gâtul Irinei şi zise, cu glas rugător:

— Draga mea, vreau să fim ca două surori. Ne cunoaştem, doar de atâta vreme şi… ah, nici nu găsesc cuvinte… sunt atât de fericită!

Zicând acestea, prinţesa îşi ascunse faţa la pieptul Irinei. Aceasta era adânc mişcată.

— Dacă vrei dumneata, prinţesă… dacă eu, o fată simplă, sunt demnă… să fiu sora dumitale… atunci îmi voi lua îngăduinţa să-ţi fac pe plac.

Nataşa îi acoperi gura cu mâna.

— Te rog nu-mi mai spune „dumneata" şi „prinţesă"… spune-mi doar Nataşa… Ah, mă faci atât de fericită!

Irina simţi o sărutare pe buzele ei roşii. Două suflete nobile se întâlniseră şi, acum se uniseră pentru totdeauna. Dar niciuna din cele două fete nu bănuia ce suferinţe vor avea de îndurat în viitor şi ce intrigi se vor ţese în jurul lor, făcându-le cele mai nefericite fiinţe de pe pământ.

Nataşa plângea, cu capul la pieptul prietenei sale.

— Scumpa mea surioară… îţi vorbeam de o fericire nespusă… nu mă înţelegi oare? murmură Nataşa, îmbujorându-se.

— Ce-i cu tine, draga mea? întrebă Irina, cuprinsă fără voie, de o teamă nelămurită.

Tânăra fată era neliniştită şi presimţea că, în curând va primi o lovitură de moarte.

— Ah, dacă ai şti ce mult îl iubesc! îngână Nataşa. Nu pot trăi fără el.

Un fior rece săgetă inima Irinei. Glasul îi era sugrumat aproape şi, cu mare greutate, tânăra izbuti să-şi înăbuşe un strigăt.

Prinţesa era prea emoţionată pentru ca să poată observa schimbarea ciudată a prietenei sale.

— Pe cine… pe cine iubeşti? bâigui Irina.

— Pe Boris, fratele tău.

— Tu, prinţesă, îl iubeşti pe fratele meu?

— Da, sunt nebună după el. Nu pot trăi fără dânsul. Ah, dacă ai şti ce înseamnă dragostea, dacă ai simţi o singură dată fericirea pe care ţi-o dă acest simţământ!… Ah, surioară, numai atunci ai putea să mă înţelegi…

Irinei i se păru că un văl i se aşterne înaintea ochilor. Tânăra fată era foarte blândă din fire, dar în această clipă o ură neîmpăcată se născu în sufletul ei. Ce lucruri grozave se petrec pe lumea asta! Câta cruzime cuprindeau pentru Irina vorbele Nataşei!

Cine cunoştea mai bine decât dânsa puterea dragostei şi dorul după bărbatul iubit? Cu câtă îngrijorare se gândise ea la Boris, în ultimii ani! Cum tremurase pentru viaţa lui, şi ce bucurie o cuprinsese la vestea că frumosul tânăr izbutise să scape din mâinile călăilor săi şi că era în drum spre patrie!

Şi, acum, visul ei se spulbera. De multă vreme Irina încetase să mai spere, dar abia acum îşi dădu seama că nu renunţase cu totul la nădejdile ei. În inima frumoasei fete mai rămăsese o scânteie de speranţă. De astă dată, însă, se stinse şi această ultimă scânteie. De acum înainte, ea nu se mai putea gândi niciodată că va deveni soţia lui Boris.

Lacrimi fierbinţi şiroiau pe obrajii ei. Acesta mărturii ale durerii nemărginite care o frământa, se opriră în părul negru al Nataşei, sclipind ca nişte diamante.

— Plângi, surioară? întrebă Nataşa, surprinsă, ridicând deodată

capul.

Irina zâmbi, dar era un zâmbet nespus de dureros.

— Mă bucur, Nataşa… mă bucur, gândindu-mă la fericirea ta, zise ea, aproape fără să-şi dea seama.

Apoi îşi adună toată energia, pentru a-şi înăbuşi zbuciumul din inimă. Acum era iarăşi nobila Irina, aşa cum o crescuse bătrâna Anuşca Verodin.

Prinţesa o sărută din nou.

Un gând fulgeră prin mintea Irinei. Ştia că prietena ei aparţinea prinţului Potcikev, cu care se cununase în ziua dinaintea plecării acestuia. Aşadar, cum era cu putinţă ca Nataşa să-l iubească pe Boris?

— Surioară… nu cumva te-am înţeles greşit? întrebă, ea, cu teamă. Ai devenit doar soţia prinţului Potcikev…

Nataşa izbucni într-un râs silit.

— Da, m-am căsătorit cu el, fiindcă am fost constrânsă s-o fac, răspunse ea. I-am acordat mâna, hotărâtă fiind ca în noaptea următoare, înainte de a-i aparţine, să-mi iau viaţa. Şi, într-adevăr, am încercat să mă sinucid. Potcikev şi tatăl meu m-au căutat pretutindeni, dar nu m-au găsit. Ei nu bănuiau că mă otrăvisem şi că zăceam, fără cunoştinţă în apartamentul răposatei mele mame, care era încuiat întotdeauna. Otrava fiind prea slabă, mi-am revenit în simţiri. În acest timp, prinţul Potcikev fusese nevoit să fugă, căci revoluţionarii asediaseră castelul. Ghemuită în ascunzătoarea mea, unde mă vârâsem împreuna cu Saşa, habar n-aveam că răzvrătiţii puseseră stăpânire pe castel. Abia când clădirea fu cuprinsă de flăcări, ne dădurăm seama de primejdia în care ne aflam. Cu mare greutate izbutirăm să ajungem pe acoperiş. Ajutat de Providenţă, Boris Verodin reuşi să ne salveze. Dumnezeu nu voise moartea noastră. O furtună, urmată de o ploaie torenţială, stinse focul… Acum ştii în ce chip am devenit soţia prinţului Potcikev…

Nataşa tăcu. Un fior de gheaţă străbătu trupul Irinei, gândindu-se la scena îngrozitoare când prinţul voise să se atingă de dânsa, după ce o descoperise în patul prinţesei. Cine ştie ce i s-ar fi întâmplat, dacă moşierul n-ar fi sosit tocmai atunci! Vasilieff o salvase de ruşinea care ar fi înfierat-o pentru toată viaţa.

— Boris ştie… că-l iubeşti? întrebă Irina.

Nataşa zâmbi. Gândindu-se la fericirea ei, tânăra prinţesă părea şi mai frumoasă decât era.

— Da, ştie… şi el… mă iubeşte… mi-a mărturisit-o, murmură ea. Ne iubim de multă vreme, încă din noaptea când m-a cunoscut pe mine şi pe tatăl meu, la Petersburg. O, fratele tău e un adevărat erou, Irina!

— Să mergem la culcare, trebuie să ne odihnim, zise tânăra, stăpânindu-şi durerea sfâşietoare care o cuprinsese din nou.

Irina se prăbuşi în pat, fără putere. Prinţesa se culcă, alături de dânsa şi-i luă mâna. Şi, în timp ce Nataşa adormi îndată, legănată de visuri plăcute, zâmbind în somn, fericită, cu gândul la iubitul ei, Irina nu-şi găsi odihnă şi rămase trează, chinuită de durere, cu ochii arzându-i ca focul. Membrele-i păreau de plumb, creierul nu mai lucra, un viitor negru se întindea înaintea ei. Aţipi abia în zorii zilei.

Irina zăcea pe pat, ca lipsită de viaţă, când deodată, sări în sus, scoţând un ţipăt.

Nataşa se trezise şi ea, înspăimântată. Jos se auzeau glasuri. O lovitură răsună în uşă şi o voce aspră, poruncitoare cerea să i se deschidă.

40. Un ajutor dat la timp

Boris Verodin şi Vasilieff săriră şi ei în sus când auziră larma. Cei doi bărbaţi se priviră uimiţi.

— Ce să fie asta? întrebă moşierul.

Tânărul revoluţionar nu răspunse, ci ascultă cu încordare. Loviturile se repetară. Pe coridor, se produse mişcare. După cât se părea, pădurarul se trezise şi el.

— Drace, ăsta e Adamovici! şopti Boris. I-am recunoscut glasul. Ce caută aici câinele ăsta? Se pare că a scăpat mai repede decât aş fi vrut eu. Ar fi trebuit să-l ucid şi atunci n-ar mai fi putut porni în urmărirea meu.

Moşierul clătină capul şi răspunse cu gravitate:

— Te cunosc prea bine, dragul meu, pentru ca să-mi pot închipui că ai vorbit serios. Nu trebuie să facem niciun rău oamenilor, dacă aceasta nu este absolut necesar. Sunt sigur că te-ar fi mustrat cugetul, dacă l-ai fi ucis pe Adamovici.

Uşa se deschise şi pădurarul se ivi în prag, făcând o mutră încurcată, în timp ce soţia lui îşi frângea mâinile, cuprinsă de teamă şi îngrijorare.

— Sunt urmăritorii noştri, zise Boris Verodin, întunecat. Dar mă voi apăra până la ultima suflare. Recunosc, vei avea şi dumneata neplăceri, însă cu toată bunăvoinţa ce aş avea-o, nu pot schimba nimic.

— Urmaţi-mă, voi încercai să vă salvez, răspunse pădurarul repede. Am să vă conduc în pivniţă. De acolo porneşte un gang care sfârşeşte într-o magazie unde se păstrează uneltele. Înainte vreme, mă foloseam de acest gang când porneam să descopăr braconieri. Nu voiam să fiu văzut când plecam de acasă.

Boris Verodin şi Vasilieff luară cele două geamantane, adresară câteva cuvinte liniştitoare fetelor care tremurau de spaimă, apoi părăsiră încăperea cu toţii.

— Grăbiţi-vă, îi îndemnă pădurarul, e cu putinţă ca uşa să fie spartă!

Porni înainte, în timp ce paturile puştilor izbeau cu putere în uşă.

— Deschideţi, în numele revoluţiei! se auzi o poruncă.

Dar pădurarul şi ajunsese la uşa pivniţei. Şopti câteva cuvinte soţiei sale, îndemnând-o să reţină pe noii sosiţi. Uşa trosnea în ţâţâni. Se părea că revoluţionarii voiau s-o spargă.

Micul convoi se opri la intrarea pivniţei. Pădurarul deschise uşa, lăsând pe cele două fete să pornească înainte, apoi păşi la mijloc, luminând calea. În urma sa veneau ceilalţi doi bărbaţi.

— Luaţi-o pe gangul din dreapta, şopti pădurarul.

După puţin timp ajunseră înaintea unui perete, în faţa căruia se afla o stivă de lemne.

— Aici e uşa tăinuită, zise ocrotitorul.

Dădu deoparte lemnele şi uşa se ivi numaidecât. O gaură pătrată, acoperită cu un capac de ladă, alcătuia intrarea în gangul subteran. Cele patru persoane se strecurară înăuntru, pădurarul urmând să se înapoieze sus.

— Mergeţi drept înainte. Magazia e cam la o sută de metri departe de casă. De acolo vă puteţi strecura în pădure fără să fiţi zăriţi, zise dânsul.

Irina şi Nataşa se ţineau de mână. De astă dată, Vasilieff păşea înainte, iar Boris în urmă. Tânărul revoluţionar era hotărât să se apere până la ultima picătură de sânge.

Gangul era mocirlos şi în unele locuri apa le ajungea până la glezne. O tăcere de mormânt domnea pretutindeni.

După câtva timp, gangul începu să urce în pantă, apoi, ajunseră înaintea câtorva scări care duceau la un chepeng. Moşierul împinse capacul şi ieşi la suprafaţă. Încăperea era întunecoasă. Ici, colo zăceau împrăştiate bucăţi de lemn. De asemenea, se vedeau câteva legături de vreascuri şi frunziş uscat.

Magazia era construită din trunchiuri de arbori şi, în unele locuri, erau crăpături înguste prin care se putea vedea pădurea.

Boris Verodin şi moşierul se sfătuiră. Erau gata să părăsească magazia, pentru a porni mai departe prin pădure, când zăriră printre crăpături câţiva bărbaţi. Erau revoluţionari din satul lui Verodin. Tânărul îi cunoştea.

— Oamenii au pornit în urmărirea mea, sub conducerea lui Adamovici, zise dânsul. În aceste împrejurări nu putem părăsi magazia. Dacă suntem zăriţi, trebuie să ne predam, altminteri se porneşte o adevărată goană împotriva noastră.

— Bine, atunci rămânem, răspunse Vasilieff.

Scoase apoi revolverul şi se ghemui înaintea unei crăpături, spre a putea urmări ceea ce se va petrece afară.

— Eu mă înapoiez în pivniţă, zise Boris Verodin. Dacă urmăritorii noştri pătrund înăuntru şi dau de uşa tăinuită, voi putea, cel puţin, să acopăr fuga voastră.

Nataşa scoase un ţipat uşor şi se aruncă la gâtul iubitului. Acum nu se mai gândea decât la dânsul. Teama pentru viaţa lui o chinuia. Nu-i păsa că se trădează faţă de Vasilieff, iar Irina ştia totul. Cuprinsă de spaimă, prinţesa îl rugă, cu lacrimi în ochi, să nu se arunce în ghearele primejdiei şi să rămână lângă dânsa.

Tânărul revoluţionar era adânc mişcat. Dezmierdă faţa-i drăgălaşă, care slăbise în urma suferinţelor prin care trecuse în ultimele zile, şi căută s-o mângâie, atât cât îi era în putinţă.

— Trebuie să iei drept bun tot ceea ce voia întreprinde, scumpa mea, zise el, drăgăstos. Rămâi aici şi nu te teme. Numai moartea ne poate despărţi. Nădăjduiesc, însă, că mă voi reîntoarce numaidecât.

Zicând acestea ridică chepengul şi coborî în gang. După puţin timp, se afla înaintea deschiderii, care era acoperită cu capacul de ladă, şi trase cu urechea. De sus se auzea tropăit de paşi şi chiar câteva glasuri. Vocea răguşită a cizmarului se distingea lămurit dintre celelalte.

Deodată, uşa pivniţei fu deschisă. Boris Verodin tocmai dăduse capacul deoparte şi întinsese mâna spre a lua câteva bucăţi de lemn, cu care să ascundă mai bine intrarea în gang, dar îşi retrase braţul şi smulse de la brâu cele două revolvere. Acum, n-aveau decât să vină. Însă, dacă voiau să pătrundă în gang, trebuiau să treacă peste cadavrul lui.

Paşi grei răsunară pe scară. Boris Verodin scrâşni din dinţi; era hotărât să lupte până la ultima suflare.

Pădurarul tocmai se întorcea din pivniţă, când revoluţionarii se năpustiră în casă. Soţia lui descuiase uşa în ultima clipă. În fruntea urmăritorilor se afla un individ şchiop, cu înfăţişare sălbatică. Acesta, puse baioneta în pieptul pădurarului şi răcni:

— De ce n-ai descuiat numaidecât?

Femeia scoase un ţipăt de spaimă şi-şi împreună mâinile. Dar soţul ei o linişti. Ştia el cum trebuia să se poarte în asemenea împrejurări. El era un om curajos şi în ultimele săptămâni avusese de-a face de vreo zece ori, când cu una când cu alta dintre cele două tabere. Şi de fiecare dată fusese ameninţat, de fiecare dată voiseră să-l împuşte. Fireşte, în acest joc primejdios se putea întâmpla ca vreun glonte să-l doboare la pământ, dar aceasta ar fi însemnat că soarta hotărâse astfel.

— Doar trebuia să mă îmbrac mai întâi, răspunse dânsul liniştit.

Adamovici îl sfredeli cu privirea.

— Am să-ţi spun eu de ce n-ai vrut să descui, strigă el. Ai ascuns

aici două femei şi doi bărbaţi, care sunt prizonieri ai Cekei; ia să mi-i scoţi la iveală, altminteri ai putea să-ţi pierzi viaţa!

Pădurarul privi liniştit la cizmarul cuprins de furie.

— Te înşeli, domnul meu, răspunse el. Ce-i drept, oamenii au fost aici, dar au plecat acum vreo două ceasuri.

— Minţi! răcni Adamovici.

— Din partea mea, poţi să crezi ce vrei, replică pădurarul, fără a-şi da măcar osteneală să împingă deoparte baioneta, al cărei vârf se apăsa tot mai mult în pieptul său.

Câţiva revoluţionari vorbiră în şoapta cu Adamovici. Printre aceştia erau destui oameni cumsecade, care nu admiteau felul cum se purta şchiopul.

— Atunci vom percheziţiona casa, zise cizmarul, depărtându-se de pădurar.

Şi, aruncându-i o privire ameninţătoare, adăugă:

— Dacă vrei să scapi cu viaţă, luminează-ne drumul.

Pădurarul se supuse şi revoluţionarii cercetară casa până-n pod, dar nu descoperiră nimic.

— Acum n-a mai rămas decât pivniţa, zise şchiopul, sfredelind cu privirea pe curajosul om.

De astă dată, i se păru că vede o tresărire de spaimă în ochii pădurarului.

— Pregătiţi-vă armele, porunci Adamovici, păşind înainte. Ei, dacă e cineva în pivniţă să iasă numaidecât afară! strigă el în adâncime.

După câteva clipe, urmăritorii se aflau în firida de unde pornea gangul tăinuit Adamovici privi în jurul sau, dezamăgit.

— Asta e toată pivniţa? întrebă el, bănuitor.

Pădurarul răspunse afirmativ.

Şchiopul izbi cu piciorul în stiva de lemne şi câteva bucăţi căzură, însă capacul de lada rămase ascuns privirilor.

În acest chip, o împrejurare cu totul neînsemnată fu hotărâtoare pentru viaţa câtorva oameni. Dacă uşa primitivă ar fi fost descoperită, revoluţionarii ar fi pătruns în gang şi lupta nu s-ar mai fi putut evita.

Boris Verodin trase cu urechea la paşii ce se depărtau. Răsuflă uşurat şi porni îndărăt spre magazie, zicându-şi că deocamdată n-aveau de ce să se teamă.

Vasilieff îl întâmpină cu priviri întrebătoare. Cele două fete se ţineau îmbrăţişate. Un suspin de uşurare scăpă de pe buzele Nataşei.

— Liniştiţi-vă, în curând vor părăsi casa! îi îmbărbătă Boris, apropiindu-se de moşier.

Tânărul privi printr-o crăpătură. Ici, colo se zărea câte un revoluţionar. După cât se părea, aceştia nu descoperiseră magazia.

Deodată, Vasilieff, scoase un strigăt uşor şi arată spre casa pădurarului. Revoluţionarii se adunaseră la un loc şi păreau gata de

plecare. Aveau înfăţişări foarte ciudate. Încălecată cu atâta neîndemânare încât fugarii ar fi izbucnit în râs dacă situaţia n-ar fi fost atât de tragică.

Adamovici se întoarse brusc. Pădurarul era lângă dânsul. Şchiopul arătă spre magazie şi rosti câteva cuvinte. Vasilieff şi Verodin păliră, văzând câţiva revoluţionari coborând de pe cai şi pornind încet spre locul unde se adăpostiseră dânşii.

Acum nenorocirea părea de neînlăturat. Cele două fete începură să se roage. Şi de astă dată tot Boris fu acela care salvă situaţia.

— Întindeţi-vă repede la pământ! porunci el Irinei şi Nataşei. Am să vă acopăr cu vreascuri şi frunziş. Domnul Vasilieff se va face nevăzut, în acelaşi chip, iar eu voi coborî în gang. Dacă suntem descoperiţi, voi încerca să vă apăr.

În câteva clipe, planul fu dus la îndeplinire.

Imediat după aceea uşa fu deschisă cu violenţă şi câteva baionete şi ţevi de revolvere sclipiră în întuneric. Adamovici privi în jurul său şi izbi cu piciorul, într-una din grămezile de vreascuri, fără să bănuiască deloc că vârful cizmei sale atinsese trupul moşierului.

Apoi, cu o trosnitură, uşa fu închisă la loc. Se mai auziră câteva porunci şi, după aceea, răsună tropot de cai. Cinci minute mai târziu, o tăcere de moarte domnea pretutindeni. De astă dată primejdia trecuse – soarta fusese binevoitoare cu cei patru fugari.

Irina şi Nataşa căzură una în braţele celeilalte, după ce ieşiră din ascunzătoarea lor. Bărbaţii, însă, îşi strânseră mâinile cu căldură şi se priviră în ochi. Soarta îi unise. Ştiau că fiecare era gata să se jertfească pentru celălalt şi că această strângere de mână însemna mai mult decât cele mai înflăcărate cuvinte.

Cei patru fugari fură cuprinşi de mirare, văzând ca pădurarul nu se mai arată. Ziua era pe sfârşite. În cele din urmă, începură să fie neliniştiţi.

Ce însemna oare aceasta? Fusese arestat sau se întâmplase ceva şi mai rău?

— După cum ne-a spus pădurarul, în casa lui intră oameni din ambele tabere. Ar fi, deci, foarte primejdios, să rămânem aici, fără să facem nimic, zise Boris Verodin.

— Dar dacă Adamovici s-a înapoiat în casă? îşi dădu cu părerea Vasilieff.

— Nu cred, răspunse tovarăşul său. Ura lui e prea mare, ca să aibă răgaz să stea locului. Şi-o fi continuat urmărirea în direcţia satului.

— Atunci, îi vom cădea în mâini?

Boris Verodin zâmbi, sigur de sine.

— Cunosc prea bine ţinutul, zise el. La început vom porni prin pădure şi abia când satul va începe să se zărească, ne vom folosi de şosea, fiindcă aceasta e mărginită de coline şi nu există alt drum care

să ducă în sat. Şoseaua trece prin mijlocul acestuia, apoi se continuă.

— Parcă spunea pădurarul că soldaţii prinţului Potcikev sunt prin apropiere? întrebă moşierul.

Boris clătină capul, în semn de încuviinţare.

— Cu toate acestea, trebuie să încercăm să pornim mai departe, căci rămânerea noastră aici poate însemna şi pieirea noastră.

Cei patru fugari voiau tocmai să-şi facă pregătirile de plecare, când un zgomot uşor se auzi din adâncime. Traseră cu urechea. Cele două fete fură străbătute de fiori.

— Nu poate fi decât pădurarul, zise Boris Verodin. După cât se pare, se apropie de noi, folosindu-se de gangul secret.

Tânărul avea dreptate căci, un minut mai târziu, chepengul se ridică şi capul pădurarului se ivi în deschizătură.

41. Dragostea învinge totul

— Bine că ai venit, zise Vasilieff. Tocmai acum voiam să pornim la întâmplare, încercând să ne salvăm.

Pădurarul clătină capul şi zise, dojenitor:

— Aţi fi putut crede că aş fi în stare să vă las aici, fără să mă mai sinchisesc de dumneavoastră? Primejdia e mai mare decât vă închipuiţi. Conducătorul bandei a lăsat doi oameni, care au sarcina să mă păzească. Şchiopul vrea să vă urmărească mai departe. El bănuieşte că aţi pornit spre sat.

— Aşa am şi hotărât, zise Boris Verodin şi adăugă, triumfător. Numai că s-a înşelat în socotelile lui… Dar ia spune, nu te-au arestat?

— Ba da, însă paznicii s-au plictisit stând pe loc şi au pornit călare, în întâmpinarea tovarăşilor lor. Acum aveţi cel mai bun prilej să vă continuaţi fuga. Ne vom înapoia în casă prin gangul tăinuit şi, după aceea, vom pleca mai departe.

— Vrei să ne însoţeşti?

Pădurarul încuviinţă din cap.

— La început avusesem de gând să mă duc singur în sat, ca să vă fac rost de o trăsură, dar cei doi paznici mi-au zădărnicit planul, răspunse el.

Apoi adaugă suspinând:

— Numai de nu vi s-ar întâmpla ceva rău! Ce vremuri groaznice! Dincolo, pe malul celălalt al Volgăi, Semelov şi ceata lui au mai dat foc la câteva sate, în care se bănuia că se aţin răzvrătiţi. Dar n-a fost descoperit niciunul.

— Cât timp îşi vor urma, oare, opera lor de distrugere, aceşti diavoli cu chip de om? zise Boris Verodin, posomorât.

— Atâta vreme cât şi cealaltă parte, adică aşa-zişii „tovarăşi” ai dumitale, va continua cu aceleaşi metode criminale, răspunse Vasilieff.

Până când revoluţionarii nu vor înceta cu omorurile şi devastările, nici ceilalţi nu se vor astâmpăra.

Boris Verodin nu putea să răspundă nimic, fiindcă din nenorocire, moşierul avea dreptate: pretutindeni se înfăptuiau crime şi pustiiri. Fraţii se sfâşiau între ei, copiii se desfătau văzând sângele acelora care le dăduseră viaţa.

După câtva timp, fugarii şi pădurarul se înapoiară în casă. Bătrâna femeie începu să plângă de bucurie, zărind iarăşi pe cei patru oaspeţi. Ea strânse mâinile Irinei şi ale Nataşei, apoi zise:

— Ah, dacă aţi şti prin ce spaimă am trecut, gândindu-mă la dumneavoastră! Oamenii aceştia nu sunt mai puţin înfiorători decât soldaţii care au fost trimişi să-i pedepsească.

Fugarii mâncară bine, refăcându-şi astfel forţele slăbite, apoi porniră la drum. Despărţirea de soţia pădurarului fu înduioşătoare. Buna femeie îi urmări cu priviri pline de teamă.

Noaptea era atât de întunecoasă, încât abia se vedea mâna înaintea ochilor. Nori deşi acopereau stelele şi luna. Frunzişul arborilor fremăta.

Boris Verodin ducea pe umeri geamantanul greu, Vasilieff îl luase pe celălalt, care era mai uşor. Nataşa păşea în urma micului convoi, alături de iubitul ei, care îşi trecuse braţul liber, pe după mijlocul ei subţire. Astfel înaintau mereu, plini de îngrijorare şi totuşi erau nespus de fericiţi şi inimile lor băteau cu putere, când se priveau în ochi.

— Iubita mea, scumpa mea Nataşa, murmura Boris Verodin, beat de fericire. După ce vom ajunge în oraş, nu mai avem de ce să ne temem. Atunci voi lupta pentru tine, pentru libertatea ta. Prinţul trebuie să renunţe la tine, căci n-are niciun drept asupră-ţi. Iubirea filială e mai presus de toate, însă părinţii nu trebuie să-şi nenorocească copiii, silindu-i să se căsătorească cu oameni pe care nu-i iubesc.

Nataşa păşea ca în vis, ascultând cu dragoste glasul plăcut al iubitului ei. Boris era puternic şi cutezător. Ea ştia că alături de el va putea să înfrunte orice primejdie.

Şi, totuşi, o mare nelinişte o cuprinse, o teamă nelămurită puse stăpânire pe dânsa. Fireşte, înfăţişarea Rusiei se schimbase, acum nu mai domnea cnutul Ţarului, oamenii nu mai erau deportaţi în Siberia, nu mai porneau convoiuri spre înfiorătoarele mine de plumb şi pucioasă. Dar situaţia se îmbunătăţise, oare? Nu mergea Rusia spre pieire? Omorându-se unii pe alţii, oamenii aveau să-şi găsească salvarea din mizerie?

Nataşa se înfioră şi se lipi mai mult de iubitul ei.

— Ţi-e teamă, scumpa mea? întrebă el, drăgăstos.

— Nu, Boris, când sunt alături de tine, nimic nu mă poate înfricoşa, dar viitorul mă îngrijorează nespus. Gândeşte-te la situaţia actuală din Rusia. Tocmai tu, care te-ai jertfit pentru eliberarea fraţilor

tăi, eşti urmărit cu înverşunare. Asta e recunoştinţa lor? E drept, oare, să gonească după tine ca după un vânat preţios, pentru ca să te prindă şi să te aducă înaintea judecăţii?

Boris clătină capul, îndurerat.

— Din nefericire, în unele privinţe ai dreptate, scumpa mea, răspunse dânsul. Dar după ce lucrurile se vor limpezi, ne vom retrage într-o căsuţă plăcută şi voi munci pentru tine şi pentru copiii noştri.

— Ah, Boris, mi se pare că fericirea asta n-o voi gusta niciodată, răspunse ea, suspinând, dar în acelaşi timp, un fior plăcut îi străbătu trupul.

Tânărul o dezmierdă şi-i sărută obrajii, pe care lacrimile şiroiau în voie. Şi el era frământat de asemenea griji. Rusia ameninţa să devină jucăria câtorva aventurieri. Pretutindeni unde îţi întorceai privirile, nu întâlneai decât nevoi şi mizerie!

Dar ce se va întâmpla când va veni iarna? Încă de pe acum lipseau mijloacele de trai. Nici nu-ţi venea să crezi: Rusia, cu pământul ei roditor, cu ogoarele sale nesfârşite, îndura foame.

Din sudul ţării veneau ştiri neliniştitoare. Revoluţionarii de stânga erau veşnic în luptă cu trupele republicii, şi toţii nu aveau decât o singură, ţintă: să distrugă cât mai mult. Nimeni nu se gândea că la iarnă nu vor avea ce mânca.

Armata nu mai era în stare să opună împotrivire duşmanului care înainta mereu. Veneau ştiri că soldaţii ruşi se înfrăţeau pe front cu vrăjmaşii lor, regimente întregi treceau de partea nemţilor. Părţi mari din front fuseseră lăsate în părăsire. Germanii se îndreptau spre Petrograd.

În Dumă* [*parlametul rusesc] se rosteau discursuri violente. Ce înfăptuise republica până acum? Nimic. Actualii conducători ai ţării se pizmuiau între ei. Fiecare căuta să nimicească pe celălalt. Se sfâşiau şi se săpau unii pe alţii.

Şi cine era păgubaşul, cine avea să tragă ponoasele? Poporul, oamenii sărmani, oropsiţii, care abia îşi duceau zilele de azi pe mâine.

Nataşa curmă firul gândurilor tânărului.

— Boris, iubitule, vrei să-mi împlineşti o dorinţă? şopti ea, plină de dragoste, învăluindu-l într-o privire rugătoare.

— Fireşte, numai să stea în puterea mea, iubito!

— Dacă vrei, poţi să mi-o îndeplineşti.

— Atunci, vorbeşte, scumpă Nataşa, sunt gata să fac orice mi-ai cere.

— Boris, jură-mi pe Dumnezeu cel atotputernic că-mi vei împlini dorinţa, se rugă ea, tremurând, plină de nerăbdare.

Tânărul şovăi.

— De ce să jur, iubito? Nu-ţi ajunge cuvântul meu?

— Nu, vreau să-mi juri… te implor în numele dragostei ce-mi

porţi, jură-mi, Boris!

— Bine, jur că voi face tot ce-mi va sta în putinţă, ca să-ţi împlinesc ceea ce-mi vei cere! zise tânărul. Dar acum vorbeşte şi nu mă mai chinui.

Nataşa răsuflă uşurată. Pieptul îi tresălta cu putere. Urmă, cu glas tremurător:

— Ai jurat, Boris, ai jurat pe Dumnezeu cel Atotputernic, să nu uiţi asta niciodată!… Vei rămâne lângă mine pentru totdeauna şi nu te vei mai azvârli în primejdie… nu vei mai lua parte la lupta pentru aşa-zisa liberare a poporului, nu-i aşa, Boris? Asta mi-ai jurat.

Tânărul răsufla din greu. Rămăsese locului şi privea întunecat, aproape duşmănos, la iubita lui. Îşi trase braţul cu care îi cuprinsese mijlocul, şi zise:

— Îmi ceri asta, Nataşa? Nu, nu pot să-ţi împlinesc dorinţa.. Am jurat mai înainte că-mi voi închina viaţa pentru liberarea tovarăşilor mei. Te-ai folosit de un vicleşug, nu recunosc jurământul pe care ţi l-am făcut, trebuie să mă dezlegi de el.

Ochii Nataşei se umplură de lacrimi. Tot zbuciumul şi durerea din sufletul ei se întipăriră pe chipu-i drăgălaş. Privirile ei deznădăjduite se aţintiră asupra lui Boris.

— Dacă, nu-ţi respecţi jurământul… înseamnă… că nu mă iubeşti, murmură ea. Nu înţelegi, oare, că teama pentru viaţa ta mă duce la disperare?

Boris Verodin se luptă cu el însuşi; ceea ce-i cerea Nataşa era mult – poate chiar totul. Să renunţe la ţinta şi la planurile sale? Să nu-i mai fie îngăduit să lucreze la opera cea mare?

O luptă cumplită, care-l răvăşea până în adâncuri, se dădea în sufletul său.

Dragostea va ieşi biruitoare?

Boris Verodin nu putea făgădui că va renunţa la lupta pentru eliberarea poporului. Ceru timp de gândire, căutând să-şi mângâie iubita, în timp ce păşeau ca nişte fantome, pe potecile întunecate ale pădurii.

Mai aveau de mers vreo jumătate ceas prin pădure. Trecuseră mai multe ore de când erau pe drum şi în acest timp nu întâlniseră nicio făptură omenească. Totul părea mort. Deodată, copacii începură să se rărească şi o fâşie de cer se ivi deasupra lor. Norii se împrăştiaseră. Înaintea lor se zărea satul, aşezat în vale. Primele case erau la depărtare de cel mult o verstă.

La marginea pădurii, ţinură sfat. Pădurarul se oferi să se ducă singur în sat, dar ceilalţi doi bărbaţi se împotriviră.

— Nu putem îngădui să înfrunţi primejdia numai dumneata, zise Boris Verodin. Datoria noastră e să te însoţim şi nu ne vom clinti de lângă dumneata.

Pădurarul nu răspunse nimic, ceea ce însemna că primeşte propunerea tânărului revoluţionar.

Fugarii trecură peste câteva ogoare, apoi primele case se iviră în imediata lor apropiere.

Deodată rămaseră locului. Un miros pătrunzător, de ars, ajunsese până la ei.

— Ce o fi asta? întrebă pădurarul, îngrijorat. Parcă a ars pe undeva…

Boris Verodin, care se afla înainte cu vreo douăzeci de metri, strigă câteva cuvinte. Ceilalţi se apropiară. Încremeniţi, fugarii zăriră câteva case care mai ardeau pe înfundate. Focul le distrusese până-n temelii.

Porniră, mai departe şi înaintea lor se iviră încă vreo câteva colibe mistuite de flăcări. Numărară, astfel, vreo cincizeci de locuinţe. Nu mai încăpea îndoială, că focul fusese pus.

— Îngrozitor! murmură Vasilieff. Ţi se face părul măciucă. Toate aceste fărădelegi te pot duce la deznădejde…

Deodată, cele două fete scoaseră un strigat în acelaşi timp. Cu ochii holbaţi, Nataşa întinse braţul, arătând o privelişte înfiorătoare; apoi îşi ascunse faţa în mâini şi se prăbuşi în braţele Irinei, care nu era mai puţin îngrozită.

42. Vremuri de urgie.

Ce văzuseră, oare, cele două fete? Din ce pricină se înspăimântaseră atât de mult? Se înşelaseră, oare, sau aveau înaintea lor o plăsmuire a iadului?

Nu, privirile lor îngrozite văzuseră ceva care exista într-adevăr.

Pe cer se profila un fel de eşafod, alcătuit din şase spânzurători, în care atârnau tot atâtea trupuri nemişcate, cu feţele schimonosite de groaza morţii.

— Ce-i asta? întrebă Vasilieff, scuturat de un fior.

Boris Verodin se apropiase repede de iubita lui şi o cuprinse în braţe.

— Acestea sunt jertfele soldaţilor ruşi, domnule Vasilieff, zise tânărul, cu privirea întunecată.

— Groaznic! murmură moşierul, clătinând capul.

— Mereu aceleaşi nelegiuiri! izbucni Boris Verodin. Nemulţumiţii sunt măturaţi de pe faţa pământului, întocmai ca pe vremea Ţarului. Regimul actual e tot atât de despotic.

Nataşa îşi revenise. Ea rezemase capul de pieptul iubitului şi plângea în hohote.

— Ah, simt că înnebunesc gândindu-mă că, într-o bună zi, ai putea, avea şi tu aceeaşi soartă! se tângui dânsa.

Îşi trecu braţele pe după gâtul iubitului, îl sărută cu patimă şi-l

imploră din nou să-i dea făgăduiala că se va retrage din mişcarea revoluţionară.

Cei trei bărbaţi se apropiară de spânzurători.

— La uitaţi-vă, strigă Boris Verodin, deodată, nu-i acesta omul pe care l-am întâlnit în pădure? Pribanski, agentul Cekei?

Vasilieff confirmă. Era, într-adevăr, agitatorul leton, care îşi găsise aici un sfârşit groaznic, împreună cu oamenii săi. Pesemne că nenorociţii căzuseră în mâinile soldaţilor lui Semelov.

— Nu mai putem rămâne aici, îi zori pădurarul. Urmaţi-mă, în curând vom ajunge la locuinţa prietenului meu.

Şi adăugă, îngrijorat:

— Nădăjduiesc că n-au pus foc şi casei sale…

Pretutindeni se vedeau numai ruine. Nenorocirea – sau mai bine zis, nelegiuirea – trebuie să se fi produs chiar în noaptea trecută.

După câtva timp, pădurarul se opri şi arătă spre o clădire îndărătul căreia se aflau câteva casa mai mici.

— Se pare că avem noroc, zise el. Colo e locuinţa prietenului meu, Cernin. Să nădăjduim că e acasă. Aşteptaţi-mă aici, în timp ce eu voi încerca să-l trezesc.

Cei patru fugari aşteptară, tremurând, întoarcerea pădurarului. Cam după vreun sfert de ceas, acesta se înapoie.

— E acasă, şopti el. La început n-a vrut să descuie uşa, dar când mi-a recunoscut glasul, n-a mai stat pe gânduri.

— Şi ce se aude cu trăsura de care avem nevoie? întrebă Boris Verodin.

— Nu l-am întrebat încă. Înainte de toate, trebuie să ne depărtăm de şosea, căci s-ar putea întâmpla ca vreo patrulă să-şi facă apariţia. Prietenul meu mi-a spus că un detaşament de soldaţi şi-a făcut lagărul pe malul fluviului.

Câteva minute mai târziu, cei patru fugari şi pădurarul se aflau în casa ţăranului.

Acesta, un omuleţ cam fricos, cu faţa brăzdată de ani, se îmbrăcase numai pe jumătate.

— Mă puneţi într-o situaţie foarte primejdioasă, zise el, frângându-şi mâinile. Dacă se află că aţi fost la mine astă-noapte, nu mai sunt sigur de viaţa mea.

— Linişteşte-te, Cernin! răspunse pădurarul. Ai de-a face cu oameni vrednici de tot respectul, şi care merită să le faci serviciul pe care ţi-l vor cere.

— Dar tânărul acesta – ţăranul arătă cu teamă spre Boris Verodin – face parte din armata roşie. Cine dă adăpost, chiar numai câteva minute, unui asemenea om, este împuşcat sau spânzurat, fără multă vorbă.

Boris Verodin zâmbi.

— De aceea nici n-o să rămânem aici mai multă vreme, zise el. Pădurarul ne spusese că ai putea să ne faci rost de o trăsură şi un cal.

Ţăranul se uită nehotărât, de la unul la altul.

— Plătim bine, adăugă tânărul, pentru a-i înfrânge nehotărârea.

Şi încercarea lui nu dădu greş. Căzură repede la învoială. Ţăranul făcu o afacere bună. Cu banii primiţi ar fi putut să-şi cumpere cinci cai şi două trăsuri.

Cerură apoi lămuriri asupra celor întâmplate.

— Ieri au fost aici revoluţionarii, povesti ţăranul. Locuitorii fură luaţi la cercetări şi omuleţul cu ochi negri şi ameninţători arestă trei săteni sub cuvânt că aceştia dăduseră albilor informaţii asupra locurilor unde erau ascunşi agenţii Cekei. Restul se desfăşură foarte repede. Satul fu împresurat dintr-odată. Cekiştii se baricadară în case şi se apărară cu armele. Lupta ţinu câteva ceasuri. Între timp se lăsase noaptea. Câţiva revoluţionari fuseseră răpuşi de gloanţe. Cei pe cari-i prinseră în viaţă fură spânzuraţi numaidecât. La primărie s-a pus un afiş prin care se aduce la cunoştinţă că trupurile trebuie să rămână în spânzurători timp de opt zile pentru ca ceilalţi să-şi dea seama ce-i aşteaptă dacă se vor răzvrăti şi ei… Apoi, urmă ceva şi mai înfiorător, continuă ţăranul, oftând. Doi revoluţionari izbutiseră să rămână ascunşi în case şi, la plecarea soldaţilor, începură să tragă asupra lor. Atunci dădură foc la vreo zece case şi un mare număr de femei pieriră în flăcări.

— Ai văzut la faţă pe conducătorul incendiatorilor? întrebă Boris Verodin, posomorât.

— Da, era un om lat în spete, cu ochi străpungători şi faţa ciupită de vărsat.

— Căpitanul Semelov, strigă tânărul. Aşadar, şi de astă dată tot omul acesta înfiorător, mâna dreaptă a prinţului Potcikev, a adus nenorocirea pe capul bieţilor locuitori. Voi înainta un raport la Petrograd. Ticălosul îşi va primi pedeapsa.

Ieşiră în curte. Ţăranul se duse la grajd şi, după câteva minute, calul şi trăsura erau gata de drum. Copitele animalului fură înfăşurate în cârpe, ca să nu facă zgomot, căci nu se ştia dacă nu cumva se mai aflau soldaţi prin apropiere.

Trebuiau să ia toate măsurile de prevedere, căci dacă puneau mâna pe ei, erau pierduţi. Toţi patru aveau motive serioase să se teamă de Semelov şi superiorul său.

Vasilieff bănuia că prinţul Potcikev voia să-l omoare. Căci el şi nimeni altul, trimisese soldaţii în urma sa, când părăsise castelul împreună cu Irina.

Mânia, care îl cuprinsese, fiindcă scăpase prada din mâini, îl făcuse şi mai primejdios, aţâţase şi mai mult patima sa pentru frumoasa Irina. Nataşa şi Boris, la rândul lor, se temeau de el din motive destul de

întemeiate.

Despărţirea de pădurar fu scurtă şi înduioşătoare. Cei patru fugari îi mulţumiră din inimă pentru preţiosul ajutor, apoi trăsura se puse în mişcare. Întunericul o învălui şi, după puţin timp, dispăru în pădure.

Calul goni din răsputeri, astfel că până la răsăritul soarelui străbătură încă şase verste. A doua zi dimineaţă urmau să ajungă la staţia de cale ferată.

Făcură popas într-un luminiş al pădurii. Până acum nu se zărise nicio făptură omenească. Se părea că nimeni nu se încumetă să iasă din casă.

Porniră apoi mai departe şi, pentru a nu obosi calul prea mult, cei doi bărbaţi o luară pe jos, alături de trăsură. Unul din ei ducea animalul de căpăstru.

Spre seară un sat se ivi înaintea lor. Se sfătuiră dacă să intre în sat sau să-l ocolească, urmându-şi drumul, fără întrerupere, până la staţia de cale ferată. Vasilieff se oferi să se ducă în sat, pentru a vedea cum stau lucrurile. Cele două fete erau frânte de oboseală, căci drumul în trăsura hodorogită le istoviseră.

Pe şosea, moşierul se întâlni cu un băiat de vreo paisprezece ani, pe care-l întrebă unde se află hanul şi tânărul îl conduse într-acolo.

Era o clădire lungă, curată, cu un singur etaj, şi cuprindea un mare număr de odăi. După cât se părea, străinii treceau adesea prin acest sat.

Hangiul, un om gras, se uită bănuitor la Vasilieff.

— Ce doriţi, mă rog? întrebă el.

Moşierul îl salută prietenos.

— Aveţi odăi libere? zise el, apoi.

— Da, însă nu ştiu dacă le pot închiria. Ofiţerii armatei republicane pot sosi dintr-o zi la alta şi atunci trebuie să le ţin la dispoziţie toate odăile.

— Soldaţii au fost şi în satul ăsta?

— Până acum încă nu, fiindcă roşii au stat de veghe. Înainte cu paisprezece zile, treizeci de revoluţionari au apărat satul împotriva unei trupe formată din două sute de soldaţi. Am trecut prin clipe îngrozitoare. Soldaţii nu s-au mai întors, căci trebuiau să pornească mai departe. Dar roşii se aşteaptă ca duşmanii lor să se înapoieze cu întăriturі şi să pornească un nou atac asupra satului.

— Eşti partizan al guvernului sau ţii cu revoluţionarii? întrebă Vasilieff, apropiindu-se de hangiu.

Acesta îl privi neîncrezător şi cu teamă. La asemenea întrebări nu prea se răspundea bucuros în aceste vremuri, căci nu se ştia dacă răspunsul trebuia să fie adevărat sau nu. Pe de altă parte, hangiul nici nu bănuia cărui partid aparţine acest bărbat distins.

Vasilieff zâmbi.

— Să fim cinstiţi unul faţă de celălalt, zise el. Vrei îmbunătăţirea soartei ţăranilor şi condamni jaful, crima şi devastarea, nu e aşa?

— La drept vorbind, mi-ai citit gândurile, recunoscu hangiul, oftând.

— Atunci, putem fi liniştiţi. Colo, la marginea pădurii, se află trăsura noastră. Suntem patru persoane, două doamne şi doi bărbaţi. Vrem să rămânem aici până mâine dimineaţă, când ne vom urma drumul. Se poate?

— Adu-i încoace. Însă, aşa cum ne-am înţeles: o faceţi pe riscul dumneavoastră! Nu ştiu nici cine eşti dumneata, şi nici cine sunt ceilalţi… şi nici nu vreau să ştiu.

Moşierul părăsi hanul şi se înapoie curând, însoţit de tovarăşii săi. Hangiul îi privi nepăsător, le aduse mâncare şi băutură, apoi întrebă cu oarecare teamă, dacă oaspeţii săi nu vor să se ducă la culcare imediat.

Noaptea trecu în linişte. Dis-de-dimineaţă, hangiul îi trezi pe cei patru calatori şi răsuflă uşurat când aceştia părăsiră curtea. Se şi bucură, însă, căci avusese un câştig frumuşel. Bărbatul cu trăsături fine plătise totul îndoit. Astfel de muşterii nu picau în fiecare zi.

Fugarii îşi urmară drumul pe poteci ascunse, care nu prea erau folosite de oameni. Din când în când, apa sclipitoare a Volgăi se ivea înaintea lor. Dar nicio corabie nu se zărea pe suprafaţa fluviului, iar cântecul luntraşilor amuţise.

Nataşa se alipi cu dragoste de iubitul ei şi-l privi în ochi.

— Cântă-mi melodia luntraşilor de pe Volga! îl rugă ea, încetişor.

Boris o mângâie pe păr şi o sărută. Apoi începu să cânte. Prinţesa îl acompania încetişor, cu vocea ei minunată, care părea un ciripit.

Deodată se întrerupseră. De undeva răsună o porunca aspră:

— Staţi, sau tragem!

Se aflau pe coasta unui munte prăpăstios. La dreapta şi la stânga lor se deschidea câte o râpă adâncă, pe marginile căreia creşteau mărăcini. În depărtare se auzea murmurul Volgăi.

Bărbaţii priviră în jur, în timp ce calul fu îndemnat să-şi înteţească goana. Deodată, câteva făpturi se iviră îndărătul lor. Erau soldaţi din trupele guvernului – după cum constată Boris. Din fericire, n-aveau cai.

Dar urmăritorii se apropiau din ce în ce mai mult, iar împuşcăturile lor răsunau necontenit. Boris Verodin biciui calul, care îşi încordă toate puterile pentru a ajunge pe creasta muntelui. Gloanţele şuierau pe la urechile lor.

Deodată, animalul se opri, istovit. Boris Verodin luă o hotărâre deznădăjduită. Sări din trăsură şi strigă moşierului:

— Repede, înainte! Să nu vă pese de mine, mă descurc eu.

Vasilieff şovăi o clipă. Dar cunoştea prea bine încăpăţânarea tovarăşului său, care nu îngăduia nicio împotrivire. Şi apoi, viaţa celor două fete era în primejdie, astfel că moşierul începu să lovească animalul din răsputeri.

Nataşa rămăsese o clipă ca încremenită, apoi înţelese planul îndrăzneţ al iubitului ei. Tânăra prinţesă nu mai şovăi; hotărârea ei fu tot atât de rapidă. Despărţirea de Boris însemna moartea pentru dânsa. Dacă el mergea la pieire, dânsa trebuia să-l însoţească, spre a muri împreună.

Hotărâtă, Nataşa sări din trăsură. Boris Verodin vru să strige, s-o oprească, dar era prea târziu. Iubita lui părăsise trăsura, alunecase în cădere şi, după cât se părea, cu acest prilej îşi scrântise piciorul sau şi-l rupsese chiar.

Tânărul alergă spre dânsa. Şovăi doar o clipă, apoi se plecă, o cuprinse cu braţele sale vânjoase şi aruncă o privire deznădăjduită, sălbatică, îndărătul lui, spre soldaţii care începuseră să se caţere pe munte. Urmăritorii trebuiau să se ivească dintr-un moment într-altul.

Boris Verodin chibzui cu înfrigurare. Dedesubtul lui se afla un mărăciniş des de spini. Dacă sărea jos, împreună cu iubita lui, de pe povârnişul înalt de vreo patru metri, aveau şansa să se salveze.

Tânărul nu mai stătu pe gânduri şi azvârlindu-se, se izbi de stâncile colţuroase; mâinile şi picioarele începură să sângereze. Îşi strânsese iubita la piept, astfel că aceasta nu păţi nimic.

Se ridică apoi repede şi porni, cu povara lui scumpă, spre poalele muntelui.

Sus, urmăritorii trecură înainte, răcnind şi înjurând de zor. Câteva pietre se rostogoliră în adâncime.

Apoi se făcu linişte, zgomotul se pierdu în depărtare.

Verodin întrerupse tăcerea:

— Iubito, cum ai fost în stare să faci una ca asta? o mustră el, cu blândeţe. Gândeşte-te ce s-ar fi întâmplat dacă, săritura nu ne-ar fi izbutit, sau dacă aş fi fost zărit de urmăritori. Fiind singur, aş fi putut să fug, cu tine, însă, nu.

— Ştii doar că nu pot trăi fără tine, scumpul meu, răspunse Nataşa, plină de dragoste. O teamă nemărginită pentru viaţa ta, mă cuprinsese în acea clipă; voiam să mor împreună cu tine, căci nu mai încăpea îndoială că vei cădea în mâinile urmăritorilor.

Tânărul o privi cu duioşie. Dragostea ei, care nu ţinea seama de nicio primejdie, devotamentul ei, încrederea pe care i-o arăta, îl mişcaseră până-n adâncul sufletului.

În această clipă, Boris îşi făgădui să n-o părăsească niciodată şi să înfrunte orice, numai s-o poată face fericită. După cum îşi închinase viaţa pentru eliberarea fraţilor săi asupriţi, tot astfel voia s-o închine şi pentru scumpa lui Nataşa.

Cei doi iubiţi traseră cu urechea. Dar nu auziră decât o împuşcătură seacă, ce se pierdu în depărtare. Vasilieff şi Irina izbutiseră, oare, să scape? Boris Verodin nădăjduia că cei doi găsiseră un adăpost. Şi, mai ştia ca Irina se afla în mâini bune, atâta vreme cât era alături de moşier. Bărbatul acesta nobil va şti s-o apere întotdeauna. Aşadar, putea să fie liniştit în această privinţă.

— Acum, trebuie să ne vedem de drum, scumpa mea, zise Boris. Ne vom îndepărta de şosea, căci s-ar putea să ne întâlnim cu alţi soldaţi sau să se înapoieze ceilalţi.

Porniră amândoi înainte, prin mărăcini, fără nicio ţintă. Unde aveau să poposească? Unde şi cum vor găsi un adăpost?

Griji mari se întipăriră pe chipul tânărului revoluţionar. Şi, ce era şi mai rău, Nataşa nu putea să înainteze repede căci, după cum constatase, ea îşi scrântise piciorul, într-adevăr.

43. O sentinţă a Cekei

Adamovici se întorsese în satul său. Nu izbutise să-i prindă pe fugari şi o mânie fără margini pusese stăpânire pe dânsul. Sonia Petrovici îl întâmpină în mijlocul şoselei, privindu-l batjocoritor şi cu furie. O ură nemărginită se putea citi în ochii ei scânteietori.

— Ei, domnule general, ţi-a scăpat porumbiţa? întrebă ea, în bătaie de joc. Pe mine nu mă poţi prosti. Ştiam eu ce vrei. Nu te interesa atât Boris Verodin, cât prinţesa. Voiai să fie iubita ta măcar o noapte, nu e aşa?

Cizmarul sări de pe cal şi ridică pumnul, gata s-o lovească.

— Bagă de seamă, cu mine nu-ţi merge! scrâşni Sonia. Stai, ce voiam să-ţi mai spun?… Aha, ştii că trimisul Cekei mai e aici şi o să-ţi spună o vorbuliţă… Între timp, s-a aflat ceva despre tine…

Sonia îl apucă de gât şi-i pipăi beregata. Apoi adăugă, râzând batjocoritor:

— Nu-i nevoie de o funie groasă, ajunge şi una mai subţirică.

Adamovici păli se. Ochii săi rătăceau în jur. Simţi pe limbă un gust amar. Înainte cu o noapte fusese străbătut de fiorii morţii şi nu-şi dorea defel să mai treacă prin asemenea clipe.

Tânăra porni agale pe şosea. Îl ura cu înverşunare pe cizmar, fiindcă acesta pusese la cale înlăturarea lui Boris Verodin, luntraşul de pe Volga, pe care ea îl iubea cu toată patima. Sângele ei, sânge de ţigancă, începea să-i clocotească în vine, când se gândea la Boris, tânjind după îmbrăţişarea lui înfocată. În aceste clipe, ea devenea femeie, nu voia să mai ştie nimic despre revoluţie şi uita cu totul că e „tovarăşă”.

Tânăra trimisese reprezentanţilor Cekei o scrisoare anonimă, prin care se aducea învinuiri grave comandantului gărzii, tovarăşul

Adamovici. Din această pricină, Korinaloff nu părăsise satul şi aşteptase întoarcerea cizmarului.

Sonia trecu pe dinaintea ruinelor care mai rămăseseră din căsuţa Anuşcăi Verodin. Bătrâna cameristă, Saşa, se ghemuise pe o grindă arsă şi privea posomorâtă în gol. Se gândise în fel şi chip cum ar putea să ajungă la lespedea despre care îi vorbise oarba, dar până acum nu izbutise să găsească niciun mijloc. Auzind glasul Soniei, bătrâna înălţă capul.

— E aici, îi şopti ţiganca, du-te la Korinaloff. Comandantul e crud, însă nu nedrept. Cât despre ticălosul acela desfrânat, n-are ce să-i strice dacă îşi va lua pedeapsa.

Bătrâna încuviinţa din cap şi se ridică. Ochii-i de vultur scânteiau. Îi venea să turbeze de furie, numai gândindu-se că omul acesta respingător îşi pusese în gând să se atingă de prinţesa ei.

Saşa porni în căutarea fostului grădinar al castelului, pe care îl găsi. De asemenea şi pe Dimitriev şi cei doi revoluţionari, care păziseră pe Natasa în seara când tânăra fată fusese ţinută prizonieră în casa cizmarului. Între timp, oamenii îşi dăduseră seama că Adamovici nu trebuia să ajungă în fruntea locuitorilor satului. Dacă ar fi fost un bărbat ca Boris Verodin, fireşte că sătenii ar fi primit cu bucurie să fie conduşi de el. Însă pe acest pierde-vară, care nu muncise niciodată şi voia să facă acum pe stăpânul, nu-l aveau deloc la inimă. Nu le era plăcut ca un asemenea om să fie în fruntea vreunuia din sovietele întemeiate în acel ţinut, căci desigur că după ce s-ar fi văzut cocoţat în această demnitate, cizmarul ar fi pornit prigoana împotriva tovarăşilor săi.

— Tu intri la el, zise grădinarul, adresându-se cameristei. Între timp, noi vom aştepta afară până vom fi chemaţi. Eşti cea mai indicată ca să-i poţi încredinţa de josnicia şchiopului.

Saşa clătină capul în semn de încuviinţare şi ochii ei scânteiară din nou.

Bătu în uşă apoi intră. Korinaloff, comisarul Cekei, şedea la o masă, împreună cu oamenii săi, care scriau de zor, întocmind procese-verbale.

— Ce s-a întâmplat? întrebă dânsul, sfredelind-o pe Saşa, cu privirea.

— Am venit să fac o plângere, zise bătrâna.

— O plângere? Cine eşti tu?

— Tovarăşa Saşa Verodin.

— Saşa Verodin? Eşti rudă cu tovarăşul Boris Verodin, care ne-a trădat?

Ochii bătrânei străluciră din nou.

— Nepotul meu n-a trădat pe nimeni, răspunse ea cu îndrăzneală. Dar un ticălos, un trădător în adevăratul înţeles al cuvântului, i-a pus

în sarcină această vină.

Un zâmbet răutăcios flutură pe buzele lui Korinaloff. Căută printre hârtii şi găsi biletul pe care îl primise în chip cu totul misterios.

— Tu ai scris asta? întrebă el, arătându-l cameristei.

— Eu? Eu abia ştiu să mă iscălesc… nu, nu, fii încredinţat că biletul n-a fost trimis de mine.

— Ia spune, ai ceva împotriva lui Adamovici?

— Da, cizmarul nu s-a purtat deloc cinstit. În seara aceea, la ora zece, Adamovici i-a trimis la plimbare pe paznici, ca să poată rămâne singur cu prinţesa Gogineff. El n-avea de gând să execute sentinţa împotriva ei, ci-l mânau interese care îl priveau numai pe dânsul. E cu putinţă aşa ceva sub noul regim? Socot că e destul de rău dacă nobilii sunt sortiţi să moară, fără nicio vină…

— Tovarăşă, ce tot îndrugi acolo! o întrerupse Korinaloff, privind-o ameninţător. Vrei să te dau în judecată?

Dar Saşa nu se lăsă intimidată. Ea nu ştia ce înseamnă frica. Sfârşi fraza pe care o începuse:

— …dar e cu totul nedrept ca soţiile lor să fie silite să devină amantele agenţilor sovietului.

Korinaloff îşi mângâie barba şi schimbă câteva priviri cu ceilalţi trimişi ai Cekei.

— Aduci o învinuire foarte gravă, tovarăşă Verodin, zise el. Ai putea s-o dovedeşti?

Saşa se apropie de uşă şi bătu încetişor. Dimitriev şi ceilalţi trei bărbaţi trecură pragul.

Atât fostul grădinar cât şi ceilalţi trei paznici întăriră spusele bătrânei, afirmând că şchiopul îi concediase ca să poată rămâne singur cu prinţesa.

— Şi, afară de asta, Adamovici a aţâţat oamenii să devasteze câteva prăvălii şi locuinţe, urmă luntraşul Dimitriev. El a fost acela care a pus la cale jefuirea băcanului şi a lui Tossik Gilkin. Merindele pe care aceştia le aveau în magaziile lor, ne-ar fi putut ajunge pentru multă vreme; numai Adamovici e vinovat că ele au fost distruse.

Korinaloff îşi trecu din nou mâna prin barbă.

— Aduceţi-l încoace pe Adamovici! porunci el, cu glasul tremurând de mânie.

Korinaloff era un om crud; mai târziu ajunse la loc de frunte în organizaţia Cekei şi în sovietul Moscovei; toţi aceia care aveau de-a face cu dânsul sau se înfăţişau înaintea sa ca pârâţi, tremurau de frica lui. Mai curând s-ar fi înduioşat o piatră, decât omul acesta care nu ieşea din litera legii. În schimb, era cinstit până în măduva oaselor şi niciodată nu-şi însuşise vreun lucru pe nedrept. De aceea era foarte aspru cu jefuitorii.

Nu trecu multă vreme şi Adamovici se ivi înaintea lui, făcând o

plecăciune stângace.

— Ei, unde s-a ascuns Boris Verodin? întrebă Korinaloff, căutând să pară cât mai liniştit.

— A scăpat, răspunse Adamovici, cu glas răguşit, neştiind încotro să-şi îndrepte ochii, urmărit de privirile acestui om neînduplecat.

— Dar, ia spune, cum s-au petrecut lucrurile în noaptea aceea, când Boris Verodin a dispărut cu prinţesa Potcikev? urmă comandantul.

— A fost foarte simplu… Voiam tocmai, s-o împuşc, când Verodin m-a înhăţat pe la spate. Apoi m-a legat fedeleş şi m-a lăsat acolo, iar el a dispărut cu prinţesa…

— Spre necazul tău, tovarăşe Adamovici, completă Korinaloff. Taci, eşti un trădător! Am să-ţi spun eu ce aveai de gând… înainte de moartea prinţesei, voiai să fii singur cu dânsa, timp de un ceas, ca să te poţi bucura de farmecele ei.

— Nu, nu, te asigur că nu asta urmăream, îngână şchiopul.

— Cel puţin, fii cinstit şi curajos, răspunse Korinaloff. Mărturiseşte-ţi vina, am aici destui martori care ţi-o pot dovedi.

— Sunt cu totul nevinovat, bâigui cizmarul.

Comandantul făcu un gest poruncitor. Omul acesta nu îngăduia nicio împotrivire, nimic nu-l putea abate de la datorie. Se pusese în slujba revoluţiei şi lucra ca o maşină.

— Am terminat cu asta, zise el. Acum spune-mi de ce ai pus la cale devastările? Ai aţâţat pe locuitori să distrugă avutul lui Tossik Gilkin… poporul ar fi putut trăi multe săptămâni din merindele care se aflau la el.

— Asta a venit de la sine… eu am spus, doar, negustorului, că, de acum încolo, lucrurile nu-i mai aparţin.

Comandantul ceru să fie aduşi martorii şi trimise după negustor.

După puţin timp, Tossik Gilkin se afla înaintea lui şi-l privea, plin de teamă.

— Răspunde, se răsti la el Korinaloff. Adamovici a confiscat mărfurile din prăvălia dumitale sau le-a lăsat pe seama celorlalţi?

Negustorul oftă.

— Nu mai ştiu nici eu! răspunse el. Pregătisem patru saci cu făină şi câţiva saci cu legume, dar totul mi-a fost luat. N-aş putea da niciun fel de lămuriri, căci habar n-am cum s-au petrecut lucrurile.

— Aşteaptă afară, Adamovici! porunci reprezentantul Cekei.

Cizmarul ieşi cu coada între picioare. I se părea că-şi simte funia în jurul gâtului; pământul începea să-i fugă de sub picioare.

Ce se hotăra îndărătul uşii? Korinaloff, omul acesta cu priviri străpungătoare, părea singurul de care atârna totul.

Deodată, teama de moarte îl împinse pe Adamovici la o faptă nebunească: o luă la goană pe şosea. Era foarte caraghios, alergând

aşa, trăgând piciorul după el şi, oprindu-se din când în când ca să privească în jurul lui. Sabia îl împiedeca la fugă, astfel că o scoase şi o azvârli cât colo. Dar spaima îl sugruma şi nu izbuti să înainteze mai repede.

Câţiva luntraşi veneau pe şosea, în tovărăşia unui trimis al generalului Aratcin, care venise să adune trupe noi.

Adamovici fu întâmpinat de luntraşi, care puseră mâna pe el. În timpul lipsei sale, vestea învinuirii ce i se aducea se răspândise în tot satul.

— Stai, tovarăşe! zise luntraşul Kassim. Nu te grăbi aşa, căci chiar dacă am făcut o prostie, nu-i frumos să ştergem putina, fără să încercăm să ne apărăm.

Adamovici scoase pumnalul şi-l ameninţă, dar luntraşul nu se sinchisi de asta, ci îl apucă de gulerul hainei, îl scutură de câteva ori, apoi îl împinse înainte.

Între timp, urmăritorii şchiopului, cei patru paznici ai Nataşei, ajunseră la faţa locului şi-l luară în primire.

— Nostim tovarăş, zise Dimitriev, în bătaie de joc. Aduce învinuiri altora, cere moartea lor şi, când colo, se teme el însuşi… Dacă te simţi cu cugetul curat, n-ai de ce să fugi.

— Ce aveţi cu mine? se tângui Adamovici. Nu v-am făcut nimic. De ce nu mă lăsaţi în pace? Ah, acum ştiu… Dimitriev, ţi-am cerut să-mi achiţi cele trei ruble pe care mi le datorezi… Orloffski, şi tu ai să-mi dai o rublă… daţi-mi drumul şi vă iert datoria.

— Tacă-ţi gura, calicule! strigă Dimitriev cu dispreţ. Îţi datorez eu ceva? Şi, mai ales ai muncit tu vreodată, aşa încât să ai curajul să afirmi că ai de primit bani de la mine? Eşti un pungaş! Uneltele tale au ruginit demult, tocmai fiindcă nu te-ai folosit de ele… Hai, marş înapoi, reprezentanţii Cekei vor să stea niţeluş de vorbă cu tine… Oamenii vor să-l vadă pe tovarăşul Adamovici.

Korinaloff se afla înaintea mesei, când martorii şi pârâtul intrară în încăpere. Comandantul ţinea în mână o coală de hârtie – era „dosarul cazului Adamovici”, care urma să fie înaintat Tribunalului Suprem.

Nu prea se făcea multă vorbă cu pârâţii. Nici chiar cu „tovarăşii” care se făcuseră vinovaţi de ceva. Aceia, însă, care îşi însuşiseră bunul altuia, trebuiau judecaţi cu cea mai mare asprime, căci nimănui nu-i era îngăduit să se îmbogăţească pe spinarea noului regim.

Acestea erau principiile care călăuzeau pe Korinaloff; dar, din nefericire, ele nu prea erau respectate de cei care se aflau în fruntea poporului răzvrătit.

Adamovici urma să fie dus în oraş, unde avea să fie executat. Korinaloff citi sentinţa prin care şchiopul era condamnat la moarte.

Nenorocitul se prăbuşi la pământ şi se zvârcoli ca un turbat. Când se mai linişti, începu să se roage de judecătorii săi, adresându-le

cuvintele cele mai duioase.

— Afară cu el! strigă Korinaloff, adâncindu-se din nou în lucrul său.

Şchiopul fu îmbrâncit pe uşă şi patru revoluţionari îl luară în primire.

Chiar în aceeaşi zi, el fu transportat în oraş.

Cizmarul era arestat de paisprezece zile. În acest timp îşi dăduse seama de mijloacele folosite de revoluţionari. Tribunalele lucrau ca nişte automate şi nu ţineau socoteală de împrejurări. Procesele se terminau repede şi sentinţele erau foarte aspre.

Adamovici ceruse revizuirea procesului. Într-o zi, un paznic intră în celula lui şi-l pofti prietenos să-l urmeze în faţa judecătorului. Şchiopul răsuflă uşurat. Obrajii săi palizi se însufleţiră din nou.

În coridor fu întâmpinat de un bărbat spătos, care avea la brâu un revolver.

— Ăsta e? întrebă el, adresându-se paznicului.

Gardianul încuviinţă din cap.

— Vino, urmă celălalt, întorcându-se spre cizmar.

Deschise o uşă şi Adamovici intră într-o încăpere în care domnea un miros de cadavru descompus. Deodată, şchiopul simţi la ceafă ţeava rece a unui revolver… Ţipătul său fu acoperit de zgomotul detunăturii… Fusese executat.

Ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, călăul închise uşa şi se depărtă.

44. Dispariţia Nataşei

Boris îşi dădea seama din ce în ce mai mult că situaţia lui şi a iubitei sale era dintre cele mai neplăcute. În timp ce se strecurau printre tufişuri, o trupa de soldaţi se ivi pe poteca de sus, pe unde trecuseră înainte cu trăsura.

Tânărul revoluţionar fusese nevoit să se oprească de câteva ori, căci piciorul Nataşei se umfla mereu. În cele din urmă, prinţesa scoase un strigăt de durere şi rămase locului, nefiind în stare să mai înainteze.

Deznădăjduită, frumoasa fată îşi îndreptă primirile spre iubitul ei. Ochii-i mari, negri, păreau a cere iertare.

— Eşti supărat pe mine, Boris? întrebă ea, cu glas slab. Da, recunosc, am făcut o prostie sărind din trăsură. Acum eşti într-o situaţie mult mai grea ca înainte. Ar fi trebuit să mă stăpânesc…

— Cum poţi vorbi astfel, scumpa mea! răspunse Boris, dojenitor. Dacă am dorit să fi rămas în trăsură, am făcut-o numai fiindcă mă gândeam la tine, fiindcă mă simt foarte nenorocit văzând că suferi

atât.

— Boris, nu sufăr, replică ea. Ce-mi pasă de toate durerile trupeşti, când ştiu că eşti lângă mine? Sunt nespus de fericită şi în braţele tale aş muri cu zâmbetul pe buze.

Revoluţionarul mângâie chipul ei drăgălaş şi-i sărută ochii a căror strălucire îl făcu să se înfioare, cuprins de patimă.

Cei doi iubiţi porniră încetişor mai departe. De nenumărate ori, Boris vru s-o ducă în braţe, dar ea se împotrivi. Deodată, Nataşa se poticni şi căzu în genunchi, scoţând un ţipăt uşor. Faţa i se crispă de durere. Gemând, ea se agăţă de braţul iubitului ei.

— Odihneşte-te, scumpa mea, zise el, silind-o să se aşeze pe un loc acoperit de muşchi. Nu mai poţi înainta.

Tânărul se înspăimântă văzând piciorul ei care se umflase grozav.

Îngenunche şi-i scoase gheata, apoi ciorapul. Nataşa îşi muşcă buzele de durere. Ştia că nu va putea să-şi mai urmeze drumul. În acelaşi timp, însă, ea îşi dădea seama că se afla într-o situaţie deznădăjduită. În mijlocul pădurii, înconjuraţi de duşmani, fără alt ajutor decât acela pe care i-l putea da iubitul ei.

Sângele zvâcnea în piciorul umflat şi o pată roşie arăta locul bolnav.

— Voi încerca să pun piciorul la loc, zise Boris, aţintind asupra prinţesei o privire întrebătoare.

Ea clătină capul în semn de încuviinţare, dar abia îi atinse Boris piciorul umflat, că Nataşa scoase un ţipăt de durere. Tânărul era nehotărât. Ştia ce durere îngrozitoare produce aşezarea la loc a unui picior scrântit.

Şi, totuşi, n-avea încotro. Apucă cu mâna dreaptă laba piciorului iar cu cealaltă gamba, apoi o trase din răsputeri. Nataşa închisese ochii.

Deodată, ea scoase un ţipăt sfâşietor şi căzu pe spate, leşinată.

Boris răsuflă din adânc.

— Slavă Domnului, făcu el, pare să fi izbutit.

Îi luă capul în mâini şi murmură cu dragoste nespusă:

— Sărmana mea copilă, de ce ţi-a fost scris să suferi atâta!

Apoi se uită cu luare-aminte la chipul ei, ascultându-i răsuflarea. Nataşa mişcă pleoapele. Tânărul mai avea puţin vin în bidonul său; turnă câteva picături între buzele iubitei sale, care scoase un geamăt, apoi deschise ochii, zâmbind uşor.

— A trecut, o mângâie Boris. Acum vom bandaja piciorul umflat şi, dacă-l vei cruţa, se va tămădui de la sine.

Prinţesa îl privi cu duioşie, apoi îi luă mâna şi o sărută, înainte ca Boris să şi-o fi putut-o retrage.

— Ce faci, Nataşa? o dojeni el, cu blândeţe. De ce-mi săruţi mâna?

— Eşti atât de bun şi nobil, scumpul meu Boris!

Revoluţionarul încercă să-i maseze piciorul. Nataşa îşi stăpâni durerea; însă, privind-o în faţă, iubitul ei nu avu curajul să mai continue, căci nu putea s-o vadă suferind.

— Acum trebuie să pornim mai departe, zise el. Singura noastră scăpare e la malul fluviului. Trebuie să ajungem cu orice preţ, la ţărmul Volgăi, unde vom aştepta până ce se va ivi prilejul să pornim în susul apei. Poate că dăm de o corabie trasă de tovarăşi, care ne vor lua cu dânşii.

— Dar spuneai că tot ţinutul e ocupat de soldaţii guvernului…

Boris încuviinţă, posomorât. Voise, doar, s-o încurajeze; el însuşi nu nădăjduia deloc că vor izbuti să ajungă la Petrograd. Grija pentru soarta iubitei sale îi apăsa inima. Ce se va alege, oare, de dânsa?

Nataşa încercă să meargă, dar abia făcuse un pas că se prăbuşi la pământ, săgetată de durere. Tânărul o luă în braţe şi-şi croi drum printre mărăcini.

Între timp, foamea începuse să-i chinuiască. Mâncare n-aveau deloc, căci merindele rămăseseră în trăsură.

Boris culese câteva fructe pe care Nataşa le mâncă cu mare poftă.

— Nu murim noi de foame, o îmbărbăta el. Peste puţin timp vom ajunge la malul fluviului. Ştiu că în Volga se găseşte mult peşte, astfel că vom putea face o ciorbă gustoasă.

— Dacă eşti lângă mine, nu-mi trebuie mâncare, zise ea, zâmbind fericită.

Porniră din nou la drum. Umbrele înserării începuseră să învăluie ţinutul. Boris voia să ajungă la mal, cu orice preţ, înainte de a se lăsa noaptea. În cele din urmă fu nevoit să renunţe, copleşit de oboseală.

Se opri într-un luminiş, îşi scoase haina, o întinse pe pământ şi rugă pe iubita lui să se culce. El rămase treaz la căpătâiul ei.

Privind cu duioşie chipul drăgălaş al prinţesei care dormea lângă el, o nespusă amărăciune îl cuprinse gândindu-se la toate suferinţele pe care ea le îndurase în ultimul timp.

N-ar fi trebuit, oare, să-şi stăpânească patima, să-şi înăbuşe dragostea?

Acum o târa cu sine spre pieire; numai el va fi vinovat dacă prinţesa îşi va pierde viaţa.

Pe de altă parte, imaginea revoluţiei se ivi în mintea sa. Nu se putea şti cât avea să reziste regimul actual. Dar ce se va întâmpla, oare, când poporul va lua frânele în mână? Măcelurile, care acum aveau loc numai în anumite părţi, se vor înmulţi în chip înfricoşător şi vor scălda Rusia într-o baie de sânge. Vinovaţi sau nevinovaţi – nobilii vor pieri, ucişi de oamenii sălbăticiţi.

Tânărul se gândi la întâmplările din anii din urmă. Suferise mult, înfruntase primejdii nenumărate, însă totdeauna fusese călăuzit de idealul său: eliberarea patriei din jugul robiei. Aceasta fusese, oare, şi

ţinta celorlalţi?

Boris oftă din adânc, gândindu-se la evenimentele care se desfăşuraseră în ultimul timp. Răzvrătiţii erau aţâţaţi de agitatori fanatici, care făceau experienţe pe spinarea poporului rus. Ţăranii, răzbiţi de foame, plecau urechea la făgăduielile acestora şi se lăsau conduşi ca nişte dobitoace.

Ţarul fusese înlăturat, dar alţii luaseră puterea în mâini şi duceau ţara de râpă. Guvernul provizoriu pornise prigoana împotriva locuitorilor.

În acest timp, ţăranii erau aţâţaţi mereu de revoluţionari, care le făgăduiau marea cu sarea. Nimeni nu se va mai naşte bogat, toţi aveau să fie la fel în faţa legii, mizeria va dispare – iată muzica pe care „mujicii" o ascultau cu evlavie. Şi, pentru cucerirea acestor ţeluri, răzvrătiţii porniseră o luptă înverşunată, o luptă în care dispăruse orice simţământ omenesc.

În timp ce toate acestea îi treceau prin minte, Boris privea cu durere la iubita lui. Ea se născuse într-un pat cu aşternut de mătase, fusese înconjurată de lux şi bogăţie, trebuind să se supună doar hotărârilor tatălui ei; acum, soarta o smulsese din făgaşul ei şi o azvârlise în vâltoarea vieţii.

Deodată fu cuprins de o spaimă grozavă. Dacă vor pune mâna pe el şi-l vor ucide? Dacă va fi ţinut arestat mai multa vreme? Ce se va alege cu Nataşa?

Chipul i se posomorî. Văzu trupul acesta minunat, văzu faţa ei drăgălaşă, genele lungi şi mătăsoase, gura ei roşie.

Un păr bogat învăluia chipul ei încântător. El nu întâlnise niciodată o femeie mai frumoasă ca dânsa, niciuna nu aprinsese în sufletul său o văpaie atât de dogoritoare ca aceea pe care o stârnise Nataşa.

Boris se plecă spre dânsa şi, acompaniat de freamătul nopţii, cântă încetişor una din acele melodii duioase, care sunt străvechi şi totuşi rămân veşnic noi, unul din acele cântece triste care te învăluie într-o fericire nespusă.

Nataşa se mişcă. Un zâmbet fermecător înflori pe buzele sale, apoi începu să cânte uşor, cu glasul ei minunat, acompaniindu-şi iubitul.

Deodată, se ridică în capul oaselor, cu chipul încordat.

— Nu auzi nimic, iubitule? întrebă dânsa.

— Nu, Nataşa…

— Ascultă… cântecul… cântecul Volgăi… Sunt tovarăşii tăi, care vin în susul fluviului… burlakii… suntem salvaţi, Boris.

Îl cuprinse cu braţele şi, plângând de fericire, îşi apăsă buzele pe gura lui.

La început, Boris îşi închipui că Nataşa se înşelase dar, după câteva clipe îşi dădu seama că iubita lui avea dreptate. Cântecul luntraşilor răsuna tânguitor, monoton.

O corabie era trasă în susul fluviului. Acum nu mai aveau timp de pierdut. Trebuiau să intre în legătură cu burlakii.

Boris se ridică repede, luă pe Nataşa în braţe şi porni în grabă prin desiş. Cântecul se apropia din ce în ce şi glasurile se desluşeau tot mai lămurit.

— Boris… vin… tovarăşii tăi… suntem salvaţi! murmură ea.

Deodată, o detunătură de armă, urmată de alta, sfâşiată văzduhul. Un ţipăt sălbatic se auzi în aceiaşi timp, şi cântecul amuţi.

Apoi, zgomote înăbuşite, ca şi cum o trupă de călăreţi ar fi mers în trap, ajunseră la urechile celor doi iubiţi. Nataşa ascultă, cu răsuflarea întretăiată.

Câteva clipe se zărise printre ramuri o corabie mare, trasă de luntraşi, care aveau chipurile încordate şi păşeau încetişor. Apoi tăcerea se lăsă din nou.

Boris o aşeză pe Nataşa la pământ, apoi zise:

— Mă duc să văd ce s-a întâmplat…

— Cred că iar a fost jertfită o viaţă omenească, murmură tânăra, înfiorată.

El încuviinţă din cap. Era încredinţat că Nataşa nu se înşelase, căci dânsul zărise câteva uniforme lângă luntraşi. Pesemne că la porunca republicanilor, aceştia din urmă îşi continuaseră drumul.

Tânărul o linişti, apoi îşi croi un drum prin tufiş. După puţin timp, malul Volgăi se ivi înaintea sa şi în imediata lui apropiere se afla o făptură omenească îmbrăcată în zdrenţe, care zăcea la pământ, cu faţa în sus.

Boris se apropie de ţărm. Corabia nu se mai zărea, căci dispăruse pe după un cot al fluviului.

Deodată, revoluţionarul se opri, văzând că celălalt se mişcase. Era un bătrân, cu părul cărunt şi chipul brăzdat de muncă. Deschise ochii şi Boris îşi dădu seama că orice ajutor ar fi fost zadarnic; sângele ţâşnea necontenit din pieptul nenorocitului şi se scurgea în pământul umed de pe mal.

— Ce s-a întâmplat? întrebă revoluţionarul, aplecându-se spre rănit. Încercă să-i ridice capul, dar un val de sânge izvorî din gura bătrânului. El aţinti o privire plină de recunoştinţă asupra lui Boris, când acesta îi turnă pe gât câteva picături de vin. Înghiţi cu lăcomie băutura întăritoare, apoi îngână:

— Îţi mulţumesc… prietene.

— Dar spune-mi ce s-a întâmplat? repetă Boris. Ai fost împuşcat de republicani?

Rănitul încuviinţă din cap.

— Noi… luntraşii din satul Grosnoviz… am fost siliţi… să tragem corabia… Ea e plină de muniţii… şi merinde.. Armata prinţului Potcikev… a ocupat tot ţinutul… Voiam, să… ne îndreptăm spre

cartierul general… al lui Aratcin… conducătorul armatei roşii… dar trupele republicane… ne-au împiedicat… Au luat pe toţi bărbaţii… care puteau fi întrebuinţaţi… şi i-au înrolat… în armata lor… Fereşte-te… văd că eşti… un flăcău voinic… Dacă pun mâna pe dumneata… te silesc să intri în… trupele lor… altminteri te pun la zid…

— Crezi că prinţul Potcikev a ocupat ţinutul Volgăi? întrebă Boris, repede, temându-se că nu va afla totul, căci minutele rănitului păreau numărate.

— Da… în lung şi-n lat, murmură bătrânul, cu greutate. Pe o rază de multe sute de verste… Soldaţi nenumăraţi… republicanii… prinţul Potcikev… un tiran… un ticălos… ucide pe toţi care… îi ies în cale.

— De ce ai fost împuşcat? cercetă Boris.

— N-am cântat… vorbeam cu un tovarăş… despre fugă… Unul a auzit ceva… din cuvintele noastre… a raportat conducătorului… eu am tăgăduit… am fost bătut… încercai să mă apăr şi… m-au împuşcat.

Boris vedea că rănitul se lupta cu moartea. Pieptul îi tresălta cu putere. Un geamăt izbucni de pe buzele sale, apoi o dâră de sânge îi ţâşni din gură.

— Mai răspunde-mi la o întrebare, prietene, zise tânărul. Care e situaţia în oraşul unde se află staţia de cale ferată? Este şi el ocupat de trupele guvernului?

Celălalt clătină capul.

— Nu… gara e… în mâna generalului Aratcin… dar va trebui să se retragă… albii sunt mult mai numeroşi.

Boris privi întunecat la omul dinaintea lui şi încercă să-i uşureze ultimele clipe, sprijinindu-i capul. Rănitul gâfâi de câteva ori, apoi trupul său fu străbătut de un fior şi… totul se sfârşi.

Boris îi aşeză uşor capul pe pământ. Aflase destul pentru a-şi da seama că era încolţit de duşmani. Dacă ar fi fost singur, poate că ar fi izbutit să se strecoare printre rândurile lor. Dar împreună cu Nataşa, n-avea prea mulţi sorţi de izbândă, cu atât mai mult cu cât tânăra nu putea să meargă.

Boris aruncă o privire asupra mortului. Nu putea să-l îngroape, căci n-avea niciun fel de unelte.

Se îndepărtă, dar se întoarse din nou şi se aplecă deasupra trupului neînsufleţit, nădăjduind să găsească vreun act care să-i poată fi de folos. Dar nu găsi decât o bucată de pâine uscată, pe care Boris o luă cu el, căci nu putea şti câtă vreme aveau să rămână fără mâncare.

Când tânărul se întoarse la Nataşa, aceasta citi în ochii săi răspunsul la întrebarea ei mută.

— A fost împuşcat un luntraş, povesti revoluţionarul. Apoi: Crima a fost înfăptuită de soldaţii lui Potcikev. Ţinutul e ocupat de trupele republicane, care probabil că vor porni lupta împotriva lui Aratcin. Oraşul mai e în mâna generalului nostru şi trebuie să încercăm să

ajungem acolo, cât mai repede cu putinţă. Apoi ne vom întâlni din nou cu Vasilieff.

— Oraşul nu e departe, oftă Nataşa.

Deodată, ea izbucni în plâns şi se aruncă de gâtul iubitului.

— Boris, lasă-mă aici, suspină ea. Nu-ţi aduc decât nenorociri… Voi muri… tu, însă, trebuie să trăieşti, căci eşti bărbat şi poţi să mai înfăptuieşti multe în viaţă.

Boris o apucă de bărbie, ridicându-i faţa, şi o sărută pe ochi.

— Ce tot vorbeşti, prostuţo? zise el, mustrător. Crezi că te iubesc atât de puţin încât să fiu în stare să te părăsesc în primejdie? Rămân cu tine şi, dacă ne-a fost sortit să murim, vom muri împreună.

Apoi o luă în braţe şi o duse până la mal, unde se spălară şi tânărul îi puse o compresă în jurul piciorului bolnav. Tăie apoi o ramură, din care făcu o cârjă, pentru ca Nataşa să poată merge.

De astă dată, prinţesa izbuti să umble, deşi foarte încet. Se aţinură însă pe marginea pădurii, pentru ca să poată dispărea de îndată ce s-ar fi ivit cineva, căci nu puteau şti dacă vor avea de-a face cu duşmani sau prieteni.

Şi peste puţin timp aveau să vadă cât de bună fusese această măsură de prevedere.

Trei corăbii trecură prin faţa lor. Toate erau însoţite de soldaţi care, cu lovituri de cnut, îi îndemnau pe „burlaki” să înainteze mai repede.

Cam pe la amiază, soarele dogorind pe cer, Boris hotărî să pornească în căutarea unui loc de odihnă. Dispăru în desiş, de unde, se întoarse repede, plin de bucurie.

— Am descoperit o colibă, iubito! exclamă el, triumfător. Cred că a fost construită de vreun pădurar. Nu e prea mare, dar va fi loc destul pentru amândoi. Hai, trebuie să ne grăbim, căci după-amiază, la asfinţitul soarelui, pornim iarăşi la drum.

Nataşa se lăsă condusă de iubitul ei şi păşiră pe o potecă îngustă, care părea croită de animale. După puţin timp ajunseră la colibă şi prinţesa se prăbuşi, istovită, pe culcuşul pregătit de Boris. Acesta, însă, se îndepărtă din nou, pentru a încerca să vâneze vreo pasăre sau să pescuiască ceva.

Boris lipsi mai multe ceasuri. În acest timp izbuti să doboare, cu o lovitură de măciucă, un iepuraş. Dar, fiindcă nu se încumeta să aprindă focul în apropierea ţărmului, de unde putea fi zărit, se hotărî să pregătească mâncarea ceva mai departe, în mijlocul pădurii. Adună câteva vreascuri, făcu focul, fripse iepuraşul, apoi porni din nou spre colibă.

Soarele asfinţise. Când ajunse lângă căsuţă, ţânţarii roiau în faţa uşii deschise.

Vrând să facă o surpriză iubitei sale, tânărul se strecură înăuntru

dar, în clipa următoare scoase un ţipăt… Colibă era goală.

45. Zbirii republicii

Boris Verodin rămase încremenit. Visa, oare? Unde se afla Nataşa?

Trecu mult până să se liniştească. Bănuia că iubita lui pornise spre ţărm, căci şi cârja dispăruse odată cu ea. Se hotărî să se ducă în căutarea prinţesei. Mai întâi făcu înconjurul colibei, strigând neîncetat numele frumoasei fete; apoi se îndreptă spre fluviu.

Nu găsi însă nici urmă de Nataşa. Începu să se neliniştească şi o teamă cumplită puse stăpânire pe el.

Ce se întâmplase, oare? Revoluţionarul se frământă în zadar, căutând să găsească vreun motiv, care s-o fi putut hotărî să părăsească adăpostul.

Se întunecase de-a binelea. Nu putea să aştepte în colibă întoarcerea Nataşei, căci astfel pierdea un timp preţios. Gândul că prinţesa părăsise coliba de bunăvoie, dispăru încetul cu încetul. Desigur că fusese răpită.

Această bănuială prinse rădăcini tot mai adânci. Dar cine o răpise, oare? În mâinile cui căzuse?

Boris îşi dădu seama că numai procedând cu chibzuială, putea să dea de urma dispărutei. Începu să cerceteze locurile cu multă luare-aminte şi, în cele din urmă, porni spre ţărmul fluviului. Nu mai încăpea îndoială că mai mulţi oameni trecuseră pe acolo, căci pe pământul moale al pădurii se puteau zări numeroase urme de cizme. Desigur că soldaţii se folosiseră de acest drum.

Deodată, Boris se plecă la pământ şi ridică un nasture de culoare închisă. Acum, orice îndoială dispăru din mintea lui. Nasturele provenea de la rochia pe care Irina o împrumutase prinţesei.

La ţărm, tânărul găsi încă un nasture la fel.

Chibzui câtva timp şi în cele din urmă îşi zise că iubita lui se folosise de acest mijloc pentru a-i da de veste că fusese răpită. Şi, deoarece urmele duceau spre fluviu, nu mai încăpea îndoială că răpitorii o transportaseră pe bordul unei corăbii.

Boris ştia că burlakii înaintau foarte încet. Aşadar, dacă se grăbea, putea să-i ajungă.

Nu mai rămase multă vreme pe gânduri şi începu să alerge de-a lungul fluviului.

Cunoştea prea bine simţămintele soldaţilor sălbăticiţi. În vremurile acestea, femeile frumoase erau o pradă foarte preţioasă. Tânărul scrâşni din dinţi, gândindu-se că soldaţii i-ar putea face vreun rău iubitei sale.

Noaptea era luminoasă, astfel că se zărea până departe.

Deodată, tânărul văzu în depărtare o corabie care înainta încet în

susul apei. Numai acesta putea fi vasul pe bordul căruia se afla iubita lui.

Boris Verodin îşi iuţi paşii. Întâi trebuia să cerceteze câţi oameni însoţeau corabia. Numără vreo douăzeci. Vasul se opri şi un ponton fu lăsat, de pe bordul său, apoi începu o mişcare însufleţită.

Abia după două ceasuri, corabia porni din nou, iar conţinutul ei fu încărcat în vreo zece căruţe, care sosiseră pe mal.

Revoluţionarul porni în urma căruţelor apoi se urcă pe o înălţime şi ieşi înaintea lor. Însoţitorii acestora, soldaţi din trupele guvernului, erau înarmaţi până-n dinţi.

Boris rămase nehotărât. Dacă Nataşa se mai afla pe bordul corabiei şi era dusă spre o ţintă necunoscută? Fără să ţină seama de primejdie, păşi pe poteca largă, care ducea prin mijlocul pădurii. Ştia că un sat mare se află în direcţia pe care o luaseră căruţele.

Deodată auzi îndărătul său o înjurătură sălbatică. Boris se opri şi trase cu urechea. Un cal se apropia în galop. Uruitul unei căruţe se auzea din ce în ce mai lămurit. Desigur că era un cal care luase vânt şi căruţaşul nu putea să-l stăpânească.

Tânărul se retrase spre marginea potecii, şi nu trecură decât vreo câteva clipe şi un cal focos se ivi pe cărare, târând după sine o căruţă.

Fără să stea mult la gânduri, Boris făcu o săritură şi apucă animalul de căpăstru. Calul sări în două picioare, mai înaintă câţiva paşi, dar în cele din urmă se opri, stăpânit de puterea uriaşă a luntraşului.

Cutezătorul tânăr îşi ştergea tocmai năduşeală de pe frunte, când un bărbat se ivi îndărătul său. Era un soldat din armata republicană. O uimire adâncă se întipări pe chipul său, zărind uniforma revoluţionarului.

— Ei, ce cauţi aici? strigă el, ducând arma la ochi.

Dar Boris Verodin se aruncă la pământ, cu iuţeala fulgerului şi, după ce detunătura răsună, el sări din nou în picioare şi se repezi spre duşmanul său. Atunci se auzi o altă împuşcătură.

Unul din cei doi adversari se clătină, apoi căzu. Era soldatul. Celălalt ţinea arma în mână.

— N-aş fi vrut să te împuşc… numai tu eşti de vină, murmură Boris.

Se uită în jurul său şi trase cu urechea. Dar nu se auzea decât geamătul rănitului.

— Eşti revoluţionar? întrebă acesta.

Boris Verodin încuviinţă din cap.

— Fugi… altminteri vei fi prins… Câteva regimente din armata prinţului Potcikev se îndreptă, încoace.

— Vrei să te duc în sat?

Soldatul cătină capul în semn de împotrivire.

— Nu, îmi simt sfârşitul aproape… Urmează-mi sfatul, altminteri ai

să te căieşti…

— Ascultă-mă, n-ai văzut vreo fată pe bordul corabiei? cercetă revoluţionarul.

— O femeie tânără şi frumoasă, cu ochi negri?

Boris ciuli urechile.

— Da, întocmai aşa, răspunse el, repede. Nu poate să meargă, căci şi-a scrântit un picior.

— Femeia se află într-una din căruţele care au luat-o înainte.

Revoluţionarul rămase pe gânduri. Era cu neputinţă să-l lase pe rănit în voia soartei. Luând o hotărâre rapidă, Boris îl ridică şi-l aşeză în căruţă, în care se afla o grămadă de fân şi câteva lăzi. Apoi, scoase haina rănitului şi-l înveli cu tunica sa.

— Ceea ce faci e curata nebunie, zise soldatul, cu glas slab. Vei fi arestat… Prinţul Potcikev nu ştie multe… e un om crud.

— Spune-mi, care este parola de trecere? urmă Boris, netulburat.

— Petersburg.

— Nu minţi? stărui tânărul, sfredelindu-l cu privirea.

— Nu!

Verodin îmbrăcă tunica soldatului şi uitându-se la insignă, află din ce regiment făcea parte rănitul. Apoi sări pe capră şi dădu bici calului.

Cu toate sforţările sale nu izbuti să ajungă din urmă celelalte căruţe. Animalul era plin de năduşeală, astfel că Boris îl opri ca să-l lase să se odihnească puţin. Sări apoi de pe capră şi se apropie de soldat. Dar de la cea dintâi privire îşi dădu seama că nenorocitul murise. Ochii-i sticloşi erau îndreptaţi spre cer.

Revoluţionarul chibzui ce să facă. În cele din urmă, ridică din căruţă trupul neînsufleţit al soldatului şi-l duse în pădure, unde îl acoperi cu muşchi. Apoi, se întoarse.

Acum începea greul. Va izbuti oare să dea de urma iubitei sale şi s-o libereze din mâinile răpitorilor ei?

O hotărâre neclintită străluci în ochii săi albaştri. Era iarăşi cutezătorul luptător, care nu ştia ce-i frica.

Rămânând singură în colibă, Nataşa căzuse într-un somn adânc. Se simţea doar atât de sigură, sub ocrotirea iubitului ei! Nici nu-i trecea prin minte că alţi oameni ar putea veni în această colibă singuratică.

Dar soarta hotărâse altfel.

Nataşa văzu în vis chipul frumosului luntraş şi pe buzele ei înflori un zâmbet de nespusă fericire.

— Boris, scumpul meu Boris, murmură ea, din somn.

Un suspin de uşurare îi săltă pieptul. Durerile trecuseră ca prin farmec şi nici nu bănuia măcar primejdia care plutea deasupra capului ei. Deodată se trezi. Un zgomot îi ajunsese la ureche. Uşa era deschisă şi razele lunii luminau încăperea. Tânăra prinţesă văzu înaintea ei un

chip aspru, batjocoritor.

Scoţând un ţipăt, Nataşa îşi ascunse faţa în mâini.

O corabie înainta în susul fluviului, sub o puternică escortă de soldaţi din armata republicană! Feţele luntraşilor erau scăldate de năduşeală. Curelele pătrundeau adânc în umerii lor şi lăsau dungi roşii pe spatele şi pieptul burlakilor.

Li se spusese soldaţilor că vor putea să rechiziţioneze orice şi se ştia că în gubernia Volgăi mai aveau ce lua. Dacă nu putuseră să se dedea la jafuri în timpul războiului, din pricină că luptau chiar în ţara lor, trebuiau, cel puţin, să-i prade pe săteni.

Numai cu astfel de făgăduieli şi ţinând seama de lăcomia soldaţilor care se sălbăticiseră pe front, guvernul provizoriu izbutise să convingă vreo câteva regimente să pornească spre gubernia Volgăi.

Alte regimente se împrăştiaseră prin marile oraşe, iar altele, corpuri întregi de armată, se înfrăţiseră pe front cu nemţii.

Se formau consilii de soldaţi şi se cântau cântece de libertate. Ofiţerii nu mai aveau nicio putere şi mulţi dintre ei îşi părăseau regimentul şi plecau spre capitală.

Prinţul Potcikev îşi stabilise cartierul general într-un mic sat din apropierea oraşului, pe care nădăjduia să-l cucerească, provocând astfel căderea generalului Aratcin. Dacă izbutea să-l învingă pe acest conducător viteaz, atunci avea puterea în mâini şi putea să facă ordine în toată gubernia Volgăi.

În acest timp, generalul Aratcin primea întăriri noi. Voluntarii soseau de pretutindeni şi erau în cea mai mare parte soldaţi revoluţionari care fuseseră pe front şi nu dădeau crezare făgăduielilor guvernului provizoriu.

Şi afară de asta, Aratcin avea un avantaj asupra adversarului său, căci linia ferată era în mâna revoluţionarilor. Izbutise să aşeze la vreme, din loc în loc, gărzi puternice, astfel că nu putea fi luat prin surprindere la un eventual atac.

Prinţul Potcikev, la rândul său, se bizuia mai mult pe calea pe apă. Luntraşii trebuiau să-i uşureze transportul muniţiilor şi proviziilor. Toţi burlakii pe care putu să-i prindă, fură siliţi să se înhame la corăbii şi orice împotrivire era zadarnică. Atunci când dădeau de oameni mai îndărătnici, îi împuşcau fără multă vorbă. Fiecare caporal avea putere de viaţă şi moarte asupra locuitorilor.

Corabia de care am amintit mai sus trebuia să ajungă înainte de miezul nopţii, în satul unde se afla jumătate din muniţii şi provizii. Din această pricină, burlakii erau zoriţi să înainteze cât mai repede şi, pentru asta, fură siliţi să cânte melodiile lor.

La coadă se aflau doi bărbaţi voinici, care vorbeau în şoaptă, când atenţia soldaţilor era îndreptată în altă parte.

— Crezi că am putea încerca aici, Serghievici? întrebă cel mai tânăr dintre ei, aruncând îndărătul său o privire bănuitoare.

Dar nimeni nu se apropie. O parte din soldaţi rămăsese mult în urmă, iar cealaltă parte se afla înainte.

— De ce tocmai aici? replică cel mai bătrân.

— Cunosc ţinutul foarte bine. Colo, la o depărtare de vreo cincisprezece verste, se află casa părinţilor mei. Aceştia nu mai sunt în viaţă şi eu am plecat de acasă chiar de la declararea războiului, însă cunosc pădurea şi toate ascunzătorile ei. Aici nu ne vor putea prinde atât de uşor.

— St! Tăcere, şopti deodată Serghievici.

— Ce tot vă şuşotiţi acolo, câinilor! se răsti la ei un sergent, cu înfăţişare sălbatică, conducătorul coloanei. Dacă vă mai aud vorbind, vă raportez comandantului.

Un pumn se roti ameninţător pe dinaintea bătrânului.

— Cântaţi, ca să mergem mai repede, căci trebuie să ajungem la pod până nu se întunecă.

Sergentul se îndepărtă, dar arunca din când în când priviri bănuitoare spre cei doi bărbaţi.

— Ascultă-mă, Kasanoff – şopti Serghievici, după un răstimp.

— Ce este? întrebă celălalt, tot în şoaptă!…

— Acum sunt şi eu de părerea ta. La urma urmei, nu ni se poate întâmpla mai mult decât să primim un glonţ între coaste. Poteca duce la o colibă, unde pădurarul înnoptează de obicei. Până ce urmăritorii noştri vor descoperi drumul, vom izbuti să ne facem nevăzuţi în desiş. Vrei?

— Da.

Tăcură, dar glasul sergentului răsună din nou.

Convoiul făcu popas, căci luntraşii, istoviţi, trebuiau să-şi cruţe puterile. Li se îngădui doar cinci minute. Burlakii se lăsară jos la pământ; nenorociţii oameni abia mai răsuflau. Sergentul se plimbă printre ei, rotind cnutul, ameninţător.

— Sus, leneşilor! porunci el apoi.

Luntraşii se ridicară cu greu şi se înhămară iar la jugul lor. Convoiul urma să pornească din nou. Kasanoff privi în jur. Acum era momentul prielnic. Tânărul atinse cu cotul pe tovarăşul său:

— Urmează-mă şi fă ce fac şi eu!

— Sunt gata, răspunse celălalt.

Cu iuţeala fulgerului, Kasanoff îşi scoase frânghia de pe umeri, iar bătrânul făcu la fel. Cei doi săriră drumul şi, după câteva clipe, se aflau la marginea pădurii.

— Staţi, câinilor! răcni sergentul.

Dar în clipa următoare, fugarii dispăruseră în tufiş.

Se auziră înjurături sălbatice, câteva detunături răsunară, însă

gloanţele se pierdură în vânt. Palid de mânie, sergentul dădu poruncile trebuincioase.

Şase soldaţi îl însoţiră; ceilalţi trebuiau să rămână lângă corabie. Poteca fu descoperită abia după câteva minute, astfel că fugarii aveau o bucată de drum înainte.

Sergentul era în fruntea soldaţilor şi ţinea revolverul în mână, gata să tragă. Dar ce doi luntraşi nu se zăreau nicăieri. Tocmai luase hotărârea să se retragă, când unul din soldaţi îi atrase atenţia asupra colibei, al cărei acoperiş se zărea printre arbori.

Porniră într-acolo, şi când ajunseră sergentul împinse uşa şi văzu pe cineva, ridicându-se în capul oaselor.

— Ia te uită, cine mai e şi asta? exclamă el, uimit.

Înspăimântată de moarte, Nataşa privea cu ochi holbaţi la omul care se afla înaintea ei. Tremura din tot trupul. Îşi ascunse faţa în mâini şi începu să plângă.

Soldaţii se apropiată şi făcură cerc în jurul sărmanei fete. Sergentul îi porunci să se ridice; prinţesa încercă, dar se prăbuşi din nou, scoţând un ţipăt de durere.

Atunci fu luată pe sus şi dusă afară.

Sergentul aţinti asupra ei priviri aprinse de dorinţă. Tocmai voia să poruncească soldaţilor să-l lase singur cu dânsa, când un gând îi fulgeră prin minte.

Ştia că superiorul său, căpitanul Semelov, răsplătea bine „descoperirea” unei asemenea comori; şi, banii mai aveau încă şi acum cea mai mare înrâurire asupra acestor oameni.

— Cum te cheamă, copila mea? întrebă el. Ce cauţi în această colibă?

Nataşa îşi revenise în fire. Îşi şterse lacrimile şi răspunse că e dintr-un sat care se află la două verste depărtare; în drum spre casă, îşi scrântise piciorul şi se adăpostise în colibă.

— Atunci trebuie să ne fii recunoscătoare că te-am găsit, replică sergentul. Înainte! Duceţi-o în braţe dacă nu poate să meargă, porunci el soldaţilor. Trebuie să ne grăbim!

Cei doi luntraşi izbutiseră să scape, dar sergentul nu-şi prea făcea inimă rea din asta, căci soarta îi dăduse în schimb o comoară foarte preţioasă.

Soldaţii care rămăseseră la ţărm, o întâmpinară pe Nataşa cu priviri obraznice. Apoi, ea fu dusă pe bordul vasului, unde i se puse la dispoziţie singura cabină care se afla acolo. Tânăra izbucni într-un plâns amarnic. Unde era oare Boris, iubitul ei?

Pe drum, dânsa izbutise să rupă doi din nasturii de la rochie şi-i aruncase jos, fără ca răpitorii ei să observe ceva. Nădăjduia că Boris îi va găsi. Fireşte, aceasta era o slabă mângâiere, căci cum putea el s-o elibereze, chiar dacă ar fi aflat ce i se întâmplase?

Deznădejdea puse stăpânire pe dânsa din ce în ce mai mult. Prin fereastra mică a cabinei, prinţesa văzu cum soldaţii băteau fără milă pe luntraşi, când aceştia nu înaintau destul de repede.

Podul se ivi înaintea lor şi convoiul se opri. Inima Nataşei bătea să se spargă. Ce o aştepta, oare?

Urmărea cu privirea descărcarea vasului, muncită de gânduri negre. Apoi, paşi grei răsunară pe punte şi, după puţin timp, sergentul se ivi înaintea ei. Doi soldaţi se aflau îndărătul lui.

— Părăsim vasul, copila mea, zise el, cu un zâmbet viclean.

Nataşa se ridică şi, sprijinita de soldaţi, ieşi din cabină. Câteva minute mai târziu, se afla într-o căruţă, care porni pe şosea.

După vreun ceas ajunseră într-un sat. Căruţa se opri în faţa unei cârciumi şi Nataşa fu dusă înăuntru. Birtaşul servea pe soldaţi, dar se vedea după chipul său că o făcea mai mult silit. Toată cârciuma era plină de republicani. Glasuri puternice răsunau în sala cea mare.

Prinţesa fu găzduită într-o cameră de la primul etaj, la uşa căreia sergentul puse o santinelă.

— Răspunzi pentru dânsa cu viaţa ta, băiete! zise el, adresându-se soldatului. Dacă vine domnul căpitan Semelov, tânăra va fi dusă înaintea lui!

Nataşa auzise aceste cuvinte şi se înspăimântase de moarte, căci ştia că Semelov era mâna dreaptă a prinţului Potcikev. Scoase un suspin plin de durere, apoi îngenunche şi începu să se roage fierbinte. Multă vreme rămase încă pe întuneric. De afară se auzea uruitul căruţelor şi chiotele soldaţilor ameţiţi de băutură. Cuprinsă de deznădejde, biata fată plângea amarnic. Era hotărâtă să moară mai curând decât să cadă în mâinile prinţului.

Pe masă se afla o lampă. Nataşa o aprinse, apoi se apropie de fereastră şi privi afară. Soldaţii mergeau pe şosea, abia ţinându-se în picioare. Răcnetele beţivilor din cârciumă ajungeau până sus.

Stătea nemişcată la fereastră, cu chipul palid, aţintindu-şi privirile spre şoseaua învăluită în negură. Pierduse orice nădejde. O căruţă trecu pe dinaintea birtului. Un soldat stătea pe capră. Deodată, Nataşa tresări; îşi lipi faţa de geam, ochii i se holbară şi începu să tremure toată.

46. Doi aliaţi preţioşi

Boris ştia că viaţa îi era în joc. Dacă era descoperit şi prins, nu mai încăpea îndoială că urma să fie împuşcat.

Dar ce însemnătate avea viaţa lui, atunci când era vorba de salvarea iubitei, de eliberarea ei din mâinile zbirilor lui Potcikev?

Revoluţionarul îşi urmă drumul şi în cele din urmă primele case ale satului se iviră în zare. Îşi întocmise un plan minunat. Voia să lase

căruţa pe undeva, apoi să se amestece printre soldaţi. În acest chip, nădăjduia să afle locul unde era ţinută Nataşa.

Două santinele îl întâmpinară la intrarea în sat.

— Ceilalţi au trecut? întrebă Verodin, liniştit.

Unul din soldaţi încuviinţă din cap.

— Parola? întrebă celălalt, buimăcit de somn.

— Petersburg, răspunse revoluţionarul, încleştând, mâna pe arma ascunsă sub haină.

Dacă parola nu era cea adevărată sau paznicii prindeau vreo bănuială, Boris era hotărât să tragă asupra lor.

Însă santinela clătină capul şi-l lăsă să treacă.

Boris stătea pe capră, nemişcat. Făpturi întunecate păşeau pe şosea, clătinându-se. Câteva căruţe erau înaintea unor case, în care pe semne că fuseseră adăpostiţi soldaţii.

Tânărul ajunse la o clădire viu luminată, din care se auzea larmă. Era cârciuma satului. Se opri. Acum se afla în bârlogul ursului. Dacă vreunul din oamenii prinţului îi punea o întrebare şi răspunsul său dădea naştere la bănuieli, atunci era pierdut.

Tânărul înălţă capul şi privi în sus, spre cârciumă. Deodată, mâinile sale se încleştară pe hăţuri. Colo, la o fereastră de la etaj văzu o faţă drăgălaşă, palidă.

— Nataşa… ea este, murmură el şi un strigăt de bucurie era cât p-aci să-i scape de pe buze.

În aceeaşi clipă, un bărbat cu înfăţişare sălbatică intră în cârciumă. Căciula îi stătea pe o parte şi doi ochi străpungători priveau dedesubtul unei frunţi, pătrate.

— Pe legea mea, ăsta e căpitanul Semelov! murmură Boris Verodin. Aha, în mâinile lui a căzut Nataşa. Sărmană copilă, o să-ţi meargă rău, dacă nu voi lucra cu repeziciune.

Fără să mai stea la gânduri, Boris Verodin vru să pătrundă în cârciumă, cu revolverul în mână, dar îşi dădu seama îndată că aceasta ar fi fost o adevărată nebunie, căci ar fi însemnat pieirea sa şi a Nataşei.

Dădu bice calului şi coti într-o străduţă lăturalnică; apoi, se opri înaintea unei case, cufundată în întuneric.

Izbi în uşă cu patul revolverului şi rămase în aşteptare. Nu trecu multă vreme şi un glas nesigur, întrebă:

— Cine-i acolo?

— Deschideţi, sunt soldaţi ai guvernului!

Uşa se deschise şi o femeie bătrână privi cu teamă la Boris Verodin.

— Trebuie să-mi dai adăpost, mătuşico, zise acesta, încet. Lasă-mă să intru.

Bătrâna o luă înainte, deschise o uşă şi revoluţionarul păşi într-o odaie sărăcăcioasă, slab luminată.

— Locuieşti singură aici, mătuşico? întrebă Boris, privind cercetător în jurul său.

— Da, sunt singură.

— Acum mă duc să desham calul şi să-l adăpostesc în grajd. Te rog să ai grijă să-i dai nutreţ. Eu am să lipsesc vreo jumătate de oră, apoi mă întorc. N-am să rămân multă vreme aici, căci trebuie să plec mai departe încă astăzi.

Bătrâna încuviinţă şi-l privi cercetător. Tânărul îi zâmbi prietenos. Deodată, femeia îi luă mâna şi începu să-l binecuvânteze.

— Îţi citesc în ochi că eşti un om bun, zise ea.

Boris se retrase, fără să-i răspundă. Îşi îndesă căciula pe ochi şi porni spre cârciumă. Rămase o clipă înaintea casei şi privi în sus, spre fereastra unde o zărise pe Nataşa, dar tânăra prinţesă nu mai era acolo.

Revoluţionarul păşi cu hotărâre în cârciumă şi se amestecă printre soldaţi.

Semelov ascultase raportul sergentului, apoi pufni în râs.

— După cum spui, trebuie să fie minunat de frumoasă, zise el. Poate că o fi ceva pentru Excelenţa Sa?

— Să trăiţi, domnule căpitan, păpuşica n-ar fi rea nici chiar pentru un prinţ.

Căpitanul urca treptele spre cameră Nataşei. În zilele din urmă avusese mult de lucru. „Detaşamentul morţii” dăduse foc caselor şi ucisese nenumăraţi revoluţionari. Mai ales în ultimul sat făcuseră o captură foarte preţioasă, căci puseseră mâna pe agenţii Cekei, instituţia aceea blestemată a revoluţiei.

Semelov îşi mângâie barba. Ajungând înaintea uşii, o deschise cu violenţă.

Nataşa se ghemui în colţul cel mai îndepărtat. Ea îl cunoştea pe căpitan căci îl zărise de mai multe ori, de la fereastră, în curtea castelului părintesc. Semelov, însă, n-o văzuse niciodată la faţă, astfel că n-o cunoştea. Privirile lui scânteiară, când dădu cu ochii de fermecătoarea fată.

Într-adevăr, sergentul nu exagerase deloc. Necunoscuta avea „stofă” în ea. Era o femeie cum nici în Petersburg nu se găseau multe.

— Cine eşti dumneata? întrebă dânsul, aşezându-se, şi privind neîncetat la Nataşa.

Ea nu răspunse. Ochii lui Semelov o înspăimântau. Ce-ar fi putut ea să spună acestui om, despre care auzise atâtea grozăvii?

Căpitanul îşi trecu mâna prin barbă. Sângele îi clocotea în vine. Cu toate că nu prea se dădea în vânt după femei, fiind mai mult prieten al cărţilor şi băuturii, totuşi simţea că tânăra fată îi răscolise simţurile. Sergentul îi spusese că ar fi o ţărancă, dar acum el îşi dădu seama de

la cea dintâi privire că asta nu era cu putinţă. Se vedea cât de colo că tânăra se trăgea dintr-o familie nobilă.

Creierul Nataşei lucra cu înfrigurare. Recunoscuse pe Boris şi, cu toate ca nu ştia ce se petrecuse, bănuia totuşi că iubitul ei venise ca s-o salveze. Aşadar, trebuia să câştige timp. Poate că Boris se şi afla în drum spre dânsa. Încrederea ei în puterea tânărului revoluţionar era atât de mare, încât nu ţinu seamă de piedecile pe care acesta avea să le întâmpine. Altminteri, ar fi trebuit să-şi spună că era o adevărată nebunie să nădăjduiască la ajutorul lui.

În mijlocul duşmanilor săi, înconjuraţi de regimente întregi de soldaţi, care aveau cu toţii porunca să sfârşească repede cu revoluţionarii, tânăra nădăjduia că un singur om va izbuti s-o salveze.

Şiretenia femeii se trezi şi în Nataşa. Trebuia să-l înşele pe acest om. În acelaşi timp îşi dădu seama că juca totul pe o singură carte.

Semelov voi să se apropie de dânsa, dar Nataşa se ridică deodată. Atitudinea ei mândră îl făcu pe celălalt să se dea îndărăt, fără voie.

— Cer să fiu dusă înaintea, prinţului! zise ea, plină de îndrăzneală.

Semelov făcu o mutră nedumerită, apoi izbucni în râs.

— Haha, înaintea cărui prinţ? Ţi se pare că eu sunt prea puţin nobil, copila mea? Nu vrei să ştii nimic de „tiranul detaşamentului morţii”?

— Nu înţeleg ce vrei să spui, şi te sfătuiesc să te gândeşti bine la vorbele dumitale… Cer să fiu dusă înaintea prinţului Potcikev!

— Prinţul Potcikev? Dar ce vrei de la el?

Semelov se uită cu luare-aminte la chipul ei, căutând parcă să-i pătrundă până în adâncul sufletului. În acelaşi timp, începu să devină neliniştit.

— Unde se află prinţul? urmă Nataşa.

— La cartierul Marelui Stat Major, care este la depărtare de două zile de aici. Dar să nu-ţi închipui că e atât de lesne să ajungi la el. Apoi, nu-ţi pot împlini dorinţa până ce nu spui ce vrei cu dânsul.

Nataşa aflase ceea ce voia să ştie. Acum se simţi mai liniştită căci, deocamdată, n-avea ce să se teamă de Potcikev, deoarece el nu se afla în apropiere.

Semelov încercă iarăşi să se apropie de dânsa, dar Nataşa se dădu înapoi, zicând:

— Înaintea dumitale se află prinţesa Potcikev… mă voi plânge soţului meu!

Numai la asta nu se aşteptase Semelov. Întoarse capul într-o parte şi bombăni o înjurătură, apoi se uită bănuitor la frumoasa femeie.

— Dacă sunteţi într-adevăr prinţesa Potcikev, atunci cum se explică situaţia în care vă aflaţi? întrebă el.

— Aş putea să-ţi refuz răspunsul, dar n-o voi face… Castelul tatălui meu a fost mistuit de foc; eu am izbutit să mă salvez cu mare greutate.

Acum eram în drum spre soţul meu, astfel că am fost nevoită să mă folosesc de această îmbrăcăminte simplă.

Semelov făcu deodată pe umilul. Auzise în castel tot felul de zvonuri, dar nu ştia nimic hotărât. După cât se spunea, prinţesa ar fi dispărut fără urmă, imediat după cununie.

— Fireşte că dorinţa dumneavoastră e poruncă pentru, mine, zise el smerit, înclinându-se adânc înaintea ei, dar o sclipire de viclenie i se ivi în ochi. Când doriţi să vă urmaţi drumul spre Excelenţa Sa? Desigur că veţi fi însoţită de o escortă puternică. Răspund de siguranţa soţiei comandantului meu.

— Mâine îţi voi spune când vom porni la drum, zise Nataşa, cu demnitate. Acum, însă, vreau să fiu lăsată singură.

— Mai aveţi vreo dorinţă, prea stimată prinţesă? întrebă Semelov, plin de umilinţă.

— Nu!

Căpitanul saluta milităreşte şi se retrase. Afară şopti ceva santinelei, apoi coborî treptele, zăngănind din pinteni. Nataşa ascultă, cu răsuflarea întretăiată, zgomotul paşilor ce se îndepărtau.

Ce avea să se întâmple acum? Procedase bine? Nu făcuse o nechibzuinţă destăinuind căpitanului cine era?

Dar n-avusese încotro, căci Semelov, se şi pregătise să se năpustească asupra victimei sale. Se înfioră gândindu-se că omul acesta ar fi putut să se atingă de dânsa.

Boris Verodin nici nu fu luat în seamă, când intră în sala cea mare a cârciumii. Soldaţii erau pe jumătate beţi. Revoluţionarul porunci să i se aducă votcă şi în aşteptare aruncă priviri iscoditoare în jurul său. Apoi se alătură unui grup de soldaţi care vorbeau despre apropiatele operaţiuni ale trupelor republicane.

Acestea aveau să înainteze în susul fluviului, căci prinţul primise misiunea să cureţe tot ţinutul de răzvrătiţi. Se mai spunea că ar fi sosit şi un ordin de la Ministerul de război.

— Atunci, mai avem mult de furcă, zise unul dintre soldaţi. Era şi timpul să fim chemaţi înapoi de pe front. Şi, la urma urmei, nu mai aveam niciun chef să rămân acolo. Nemţii, or fi ei cum or fi, dar nu prea au mâncare şi băutură, iar din discursuri înflăcărate nu se poate trăi.

Boris Verodin se amestecă şi el în vorbă, dând dreptate soldatului.

— Ascultaţi-mă pe mine, zise el, în timp ce o sclipire de viclenie străluci în ochii săi. Cel puţin, aici avem femei „pe cinste”. Gubernia Voigăi e vestită în privinţa asta.

Ceilalţi râseră cu poftă.

— Pari să fii mare mulieratec, zise cel care vorbise la început.

— Dar vezi că femeile frumoase sunt numai pentru ofiţeri, adăugă

altul.

— Ei asta-i! exclamă Boris, vă asigur că şi soldaţii au destule şanse.

— Atunci, încearcă să te apropii de zâna care a fost închisă în odaia de sus, făcu soldatul, batjocoritor. Mi-e teamă, însă, să nu-ţi frigi degetele, căci repet, aşa ceva nu e decât pentru ofiţeri. Căpitanul s-a dus la dânsa înainte şi cred că mai e acolo. Bănuiesc că va fi transportată la Marele Cartier General şi pusă la dispoziţia prinţului Potcikev.

Auzind aceste cuvinte, Boris Verodin păli şi fu nevoit să facă sforţări uriaşe pentru a nu se trăda.

Aşadar, Semelov se afla la tânăra prinţesă. Nu mai avu răbdare să stea locului, trebuia să întreprindă ceva.

Păşi afară, pe şoseaua învăluită în beznă, şi privi în jurul său, cu băgare de seamă. Pe zid se afla un arac de viţă sălbatică, pe care s-ar fi putut căţăra. Totuşi, Boris se hotărî să încerce mai întâi să se apropie de iubita lui în alt chip. Intră din nou în cârciumă dar de astă dată nu se duse în sala unde se aflau soldaţii, ci vru să urce la etaj. O santinelă îi ieşi înainte şi-i puse baioneta în piept.

— Ce înseamnă asta? se răsti Boris. Ce vrei să faci, camarade?

— Asta aş putea să te întreb eu. Încotro?

Revoluţionarul îl fulgeră cu privirea.

— Ascultă-mă, zise el, am băut cam multişor şi, aş vrea să mă odihnesc acum într-un colţ, mai retras. Colo, sus, pare să fie loc destul.

Soldatul izbucni în râs.

— Pari să fii mare şmecher, camarade. Dar rămâi frumuşel aici, căci am ordin strict să nu las pe nimeni sus, afară de birtaş şi rudele lui.

— Asta n-o mai înţeleg. Nu cumva or fi ofiţeri, sus? Fireşte, ei îşi aleg totdeauna locurile cele mai bune, adăugă el, înciudat. Noi, însă…

— Şterge-o, vine căpitanul! îl întrerupse santinela şi porni în sus.

Boris Verodin se furişă dedesubtul scării şi se ascunse într-o ladă, care era destul de mare ca să poată încăpea înăuntru.

— Ei, santinelă, auzi el, un glas deasupra sa. Prizoniera trebuie păzită cu străşnicie, dar purtaţi-vă respectuoşi cu dânsa.

— Am înţeles, domnule căpitan.

— În orice caz, aveţi grijă să nu poată părăsi camera.

— Am înţeles, domnule căpitan.

Paşi grei răsunară pe trepte. Când Boris Verodin se strecură afară din ascunzătoarea sa, zări trupul îndesat al căpitanului Semelov. Faţa lui roşie strălucea; părea un adevărat diavol.

— Vino încoace! porunci el, birtaşului.

Acesta, un bătrân cumsecade, se apropie.

— Veţi da prizonierei hrana cea mai bună şi vă veţi purta respectoşi cu dânsa, m-ai înţeles?

— Da, domnule căpitan.

— Acum du-te sus şi întreab-o ce mâncare doreşte. Te sfătuiesc, însă, să nu intri în vorbă cu ea, căci asta ar putea să te coste capul. Santinela are ordin să-mi raporteze imediat orice se-ntâmplă.

Birtaşul clătină capul în semn de încuviinţare. Semelov se depărtă şi părăsi cârciuma.

Bătrânul urcă treptele, dar nu rămase sus multă vreme, ci se întoarse numaidecât. Din locul unde se afla, Boris Verodin putea privi în bucătărie, a cărei uşă era deschisă. Nevasta birtaşului stătea lângă sobă şi pregătea mâncarea.

Cârciumarul întră în bucătărie, se uită cu teamă în jurul său, apoi se adresă femeii:

— Ascultă, Maşa, nu e lucru curat cu fata ceea frumoasă, de sus. Când am intrat în odaia ei, stătea într-un colţ şi plângea. Pare să fie ceva cu totul deosebit. De altfel, asta înţeleg şi din faptul că ofiţerul a poruncit să împlinim toate dorinţele prizonierei.

Femeia clătină capul, întristată.

— De ce au încuiat-o acolo sus? întrebă ea, pe un ton mai ridicat decât ar fi vrut, astfel că birtaşul îi acoperi gura cu mâna.

— Mai întrebi de ce? Soldaţii spun că au găsit-o în pădure, unde îşi scrântise piciorul. Ea susţinea că e din satul Grosnoviz. Dar asta nu poate fi adevărat, căci noi cunoaştem doar pe locuitorii de acolo. Ai văzut tu vreodată, în Grosnoviz o fată atât de drăgălaşă?… Nici chiar nepoata baronului nu e atât de frumoasă şi distinsă.

— Ce ar fi dacă am încerca să stăm niţei de vorbă cu prizoniera? propuse femeia. Poate că se încrede în noi şi putem să-i fim de vreun ajutor.

Cârciumarul ridică mâinile în semn de împotrivire.

— Nici nu vreau să aud de aşa ceva, răspunse el. O compătimesc din toată inima, dar nu putem face nimic pentru ea, căci asta ar putea să ne coste capul.

Privi cu teamă în jurul său, apoi urmă:

— Căpitanul Semelov se bucură de un renume grozav. El e acela care a pus foc satelor din împrejurimi… N-am deloc chef să-mi văd şi eu gospodăria distrusă.

— Ai fost întotdeauna un om laş, bărbate, replică femeia. Dar, ia spune, prizoniera ţi-a dat vreo poruncă?

— Nu, nu vrea nimic.

Birtaşul părăsi bucătăria şi se duse în curte. Nevastă-sa începu să vorbească cu ea însăşi. Deodată tresări speriată, căci o mână o atinsese pe umăr. Se întoarse şi văzu înaintea ei chipul plăcut al unui soldat.

— Ce cauţi aici? întrebă ea, prefăcându-se supărată. M-ai speriat grozav…

— Am auzit convorbirea pe care ai avut-o cu bărbatul dumitale, o

întrerupse Boris.

Femeia scăpă cratiţa, pe care tocmai o ţinea în mână. Boris Verodin – căci el era – o ridică, şi i-o înapoie zâmbind, apoi urmă:

— Fii liniştită, căci n-am de gând să vă trădez. Ba, mai mult, sunt şi eu de părerea voastră: oamenii de sub conducerea lui Semelov sunt nişte ticăloşi. Iar soarta frumoasei fete mă îndurerează nespus.

Femeia îl privi cu neîncredere. Ce urmărea soldatul cu aceste cuvinte? Cine era el? Nu cumva îi întindea o cursă?

Boris Verodin bănuia ce se petrece în mintea ei. El se uită în jur cu băgare de seamă, dar nu zări niciun om. Doar din sala cea mare se auzeau chiotele soldaţilor ameţiţi de băutură.

— Vrei să-mi ajuţi să-i redau libertatea prizonierei? întrebă dânsul apoi.

Femeia îl privi speriată.

— Dumnezeule! exclamă ea, cum ţi-a trecut prin minte să-mi propui aşa ceva? Nu, nici nu vreau să aud de asta!

Revoluţionarul îi apucă mâna şi aţinti asupra bătrânei o privire rugătoare şi poruncitoare, în acelaşi timp.

— Fii înţelegătoare, mătuşico! zise el. Prizoniera se află în mare primejdie… căpitanul Semelov şi-a pus ochii pe dânsa… trebuie să-i vin în ajutor.

— Dar… ce-ţi pasă dumitale de ea?

Boris Verodin chibzui repede. Să trădeze femeii adevărata lui identitate? În cele din urmă se hotărî şi scoase la iveală permisul din care reieşea că face parte din armata roşie.

— Dumneata eşti Boris Verodin? întrebă femeia speriată, după ce citi hârtia.

Şi la afirmaţia tânărului, ea urmă:

— Nenorocitule, ştii că te aşteaptă o soartă grozavă, dacă se află cine eşti? Nu ştii oare că republicanii te urăsc de moarte?

— Cu atât mai mult trebuie să mă ajuţi, răspunse revoluţionarul.

Femeia lupta cu ea însăşi. În cele din urmă, scoase un suspin şi zise:

— Trebuie să ai răbdare, până ce voi vorbi cu bărbatul meu.

— Nu, n-am timp de pierdut, replică Boris Verodin. Trebuie să-mi dai cuvântul că mă vei ajuta.

— Dar în ce chip? întrebă ea. Dacă soldaţii află ceva, sunt sortită pieirii. Bărbatul meu de asemenea, iar casa va fi dată pradă flăcărilor.

— N-o să vi se întâmple nimic, căci sunt foarte prevăzător. În orice caz, voi nu veţi avea nimic de suferit.

Bătrâna îi întinse mâna. Tânărul răsuflă uşurat. Aşadar, făcuse, cel puţin, un pas înainte.

Cei doi mai vorbiră în şoaptă câtva timp, până ce se ivi cârciumarul, care se uită mirat la soldatul chipeş. Boris Verodin

schimbă o privire cu femeia, apoi dispăru din bucătărie.

— Cine-i soldatul ăsta şi ce voia de la tine? întrebă cârciumarul.

Bătrâna oftă, apoi se apropie de bărbatul ei şi-i vorbi în şoaptă. El ascultă cu luare-aminte. De nenumărate ori suspină şi-şi frânse mâinile, dar, în cele din urmă, încuviinţă spusele bătrânei.

47. O fugă îndrăzneaţă

Nataşa zăvorâse uşa pe dinăuntru şi stinsese lumina. Din când în când auzea santinela tuşind. Aşadar, mai era tratată ca prizonieră.

Gândurile frumoasei prinţese se îndreptară din nou spre iubitul ei. I se părea mereu că aude paşii săi pe trepte. Dar nu, asta era cu neputinţă, căci santinela stătea doar la uşă.

Se apropie de fereastră şi privi afară. După cât se părea, soldaţii se culcaseră. Doar ici-colo se mai zărea câte o făptură singuratică. Erau aceia care părăseau cârciuma.

Deodată se sună alarma. Cu inima zvâcnind, tânăra văzu pe soldaţi alergând zăpăciţi şi adunându-se în faţa cârciumii. Superiorii făcură ordine şi, după un minut, trupa era înşirată în front.

Se pregăteau oare de drum? În acest caz, Nataşa era pierdută, căci ar fi trebuit să-i însoţească, ceea ce ar fi răpit iubitului ei orice prilej de a-i reda libertatea.

Privirile ei erau aţintite asupra şirului de soldaţi. Un bărbat trecu trupa în revistă, însoţit de subofiţeri, care îl urmau cu respect. Apoi se împărţiră ordinele. Nataşa trase cu urechea şi prinse câteva vorbe. La ora cinci dimineaţa, trupa urma să se pună în mişcare.

Soldaţii se împrăştiară din nou şi dispărură de pe şosea. Totul nu dură decât vreo zece minute.

Trebuie să fi fost ceasul unsprezece. Nataşa devenea din ce în ce mai neliniştită. Unde era, oare, iubitul ei? Şi, mai ales, o zărise el înainte, la fereastră? Spaima o cuprinse la gândul că s-ar fi putut întâmpla ca Boris să n-o fi recunoscut sau nici măcar s-o fi zărit.

Dar nu, aceasta era cu neputinţă. Tânărul o văzuse şi o recunoscuse, căci ochii săi albaştri sclipiseră.

Mai trecu o jumătate de ceas. Deodată răsunară bătăi în uşă.

— Cinei acolo? întrebă Nataşa, cuprinsa de teamă că Semelov ar putea încerca un nou atac.

Însă răspunsul fu rostit de un glas de femeie, astfel că tânăra se apropie de uşă şi o deschise. Hangiţa se ivi înaintea ei cu o tavă pe care se afla mâncarea.

— Nu pot să mănânc nimic, zise ea. Te rog să duci totul înapoi.

— Trebuie să mâncaţi, altminteri rămâneţi fără puteri, zise femeia, aruncându-i o privire ciudată.

Santinela se afla îndărătul bătrânei, astfel că auzea tot ce vorbeau

cele două femei. Soţia cârciumarului lăsă să cadă la pământ un bileţel, pe care Nataşa îl zări şi-l acoperi cu piciorul. Apoi bătrâna făcu o plecăciune adâncă şi se depărtă. După ce încuie uşa în urma ei, prinţesa ridică bileţelul.

Un zâmbet flutură pe buzele sale, după ce parcurse cele câteva rânduri scrise. Sărută hârtia şi lacrimi de bucurie se prelinseră pe obrajii ei. Aşadar, Boris o zărise şi mai ştia că soldaţii urmau să plece a doua zi dimineaţa. Iată ce cuprindea bileţelul:

„Iubita mea. Fii pregătită! Când vei auzi semnalul meu, deschide fereastra şi priveşte afară pe şosea.

Te sărut al tău,

BORIS.”

O tulburam de nedescris pusese stăpânire pe frumoasa fată. Ea ştia că iubitul ei îşi primejdia viaţa, că încercarea de a o pune în libertate era o faptă din cale afară de îndrăzneaţă. Un fior o străbătu la gândul că cu acest prilej, Boris va fi nevoit, poate, să ucidă şi câţiva oameni.

Nataşa deschise fereastra şi rămase acolo, nemişcată, cu privirea aţintită pe şosea, în aşteptarea iubitului.

În acest timp, Boris stătu de vorbă cu birtaşul într-o încăpere dosnică. Acum, după ce nevasta lui îl mai îmbunase, cârciumarul se arătă mai puţin neînduplecat.

După cât se părea, el ţinea cu revoluţionarii şi fărădelegile trupelor republicane îl amărâseră mult.

— Dar cum ai să te descurci, după ce vei trece de ultimul post al trupelor guvernului? întrebă dânsul. Trebuie să ţii seamă de faptul că dispariţia tinerei doamne va fi observată foarte repede şi vor porni imediat pe urmele ei.

Boris încuviinţă, dus pe gânduri.

— Nu mă pot bizui decât pe calul meu, zise el, apoi. Animalul va goni din răsputeri.

— Dar ştii că şoseaua e în mâinile trupelor guvernului şi ar trebui să te aştepţi în orice clipă să fii întâmpinat de o patrulă din armata albă. De opt zile, soldaţii trec mereu prin satul nostru.

— Atunci, vom porni prin pădure.

— Nici asta nu e prea uşor. Singura cale, care prezintă mai multă siguranţă, e apa. Dacă ai avea vreo luntre, ai putea vâsli noaptea în susul fluviului până ce veţi ieşi din zona primejdioasă.

— Ideea nu e rea, zise Boris, dar nu ştiu cum aş putea să-mi fac rost de o barcă.

Birtaşul rămase câtva timp pe gânduri, apoi răspunse:

— Vă voi arăta eu un mijloc. La ţărmul fluviului locuieşte fratele meu, care e pescar şi are două bărci. Nădăjduiesc că se va putea lipsi de una din ele. Am să-ţi dau câteva rânduri scrise, ca să aibă încredere

în dumneata.

Boris Verodin luă mâinile omului şi le strânse cu căldură.

— N-am să uit asta niciodată, dragul meu, zise el, adânc mişcat.

— Lasă, lasă, nu mai pierde vremea în zadar, răspunse birtaşul, împotrivindu-se oricărei încercări de mulţumire.

După ce luă biletul adresat pescarului, Boris Verodin ieşi din nou afară. Birtaşul îi descrisese calea pe care trebuia s-o urmeze ca să ajungă la locuinţa fratelui său. Avea să meargă pe şosea cam vreun ceas, apoi trebuia să cotească pe o potecă lăturalnică. Drumul spre ţărmul fluviului era însemnat, la începutul său, printr-o piatră kilometrică.

Câteva clipe mai târziu, Boris Verodin se afla pe şoseaua înecată în beznă. O tăcere de moarte domnea pretutindeni. Tânărul trebuia să fie cu băgare de seamă, ca să nu iasă în calea vreunei santinele. Ridică ochii spre odaia Nataşei, apoi scoase un fluierat uşor.

Chipul palid al iubitei sale se ivi la fereastră. Nataşa tremura de tulburare. Dacă încercarea lor nu izbutea?… Dar nu trebuia să-şi facă asemenea gânduri; prinţesa îşi muşcă buzele, silindu-se din răsputeri să se stăpânească.

Boris mai privi o dată în jurul său. Dar nimeni nu se zărea în apropiere. Doar într-o uliţă depărtată, răsunau paşii cadenţaţi ai unei patrule.

Revoluţionarul azvârli în sus o funie trainică, pe care Nataşa o prinse şi o legă de pervazul ferestrei; apoi prinţesa coborî pe frânghie şi, după câteva clipe, se afla la pieptul iubitului.

Acesta îi şopti cuvinte pline de dragoste, care păreau să şteargă din sufletul ei tot ce pătimise până atunci.

Dar trebuia să se stăpânească, trebuia să amâne pentru mai târziu exprimarea simţămintelor ei. Abia acum aveau de trecut piedica cea mai grea, căci trebuiau să părăsească satul.

Boris o linişti, apoi o luă în braţe şi trecu drumul. Nataşa nu putea încă merge, căci piciorul îi mai pricinuia dureri, deşi începuse să se vindece.

După puţin timp ajunseră la locuinţa bătrânei, care dăduse adăpost tânărului revoluţionar. Acesta urcă pe Nataşa în căruţă, iar dânsul intră în casă, unde bătrâna îl aştepta cu nerăbdare.

— Trebuie să plec imediat, mătuşico, zise Boris. Gândeşte-te că ai făcut o faptă bună. Domnul să te ocrotească!

Femeia îl privi nedumerită, apoi îl urmă în curte. Tânărul scoase calul din grajd şi-l duse afară, unde îl înhămă la căruţă. După ce totul fu gata, Boris se urcă pe capră şi aşeză de o parte şi de alta cele două revolvere. Era hotărât să-şi apere viaţa până la ultima suflare, dar nu numai viaţa, ci şi libertatea. Totuşi, nu-şi dorea deloc ca lucrurile să ajungă până acolo, căci ştia prea bine că într-o singură clipă, câteva

sute de duşmani vor fi pe urmele sale.

Căruţa porni pe şosea, uruind. Boris Verodin îşi încordase auzul şi căuta locurile mai desfundate, însă aproape tot drumul era acoperit cu pietriş.

Tocmai când îşi închipui că primejdia trecuse, o santinelă îi aţinu calea.

— Camarade, încotro la ora asta?

— Duc hrană postului care se află la patru verste şi jumătate de aici, răspunse Boris.

— Şi asta tocmai la miezul nopţii?

Revoluţionarul înălţă din umeri.

— N-ai decât să te încredinţezi, zise el, întorcându-se şi arătând spre căruţă. Am înăuntru treizeci de pâini şi nişte conserve.

— Atunci poţi să treci, frăţioare… Când vii înapoi?

— Peste trei ceasuri.

Când se văzu la oarecare depărtare, Boris răsuflă uşurat. Prezenţa de spirit îl salvase şi de astă dată. Dacă soldatul ar fi încercat să se încredinţeze de spusele sale, nenorocitul ar fi plătit cu viaţa curiozitatea sa.

Calul porni în trap. La stânga drumului se afla o moară de vânt, care părea să fie ultima clădire din sat. O făptură se ivi în uşa morii.

Boris Verodin scrâşni din dinţi. În clipa următoare, un ofiţer era lângă, el, cu revolverul ridicat:

— Stai, sau trag!

Revoluţionarul opri calul. Recunoscuse glasul căpitanului Semelov.

— Încotro te duci cu căruţa de aprovizionare? întrebă Semelov, apropiindu-se.

— Am întârziat, domnule căpitan, răspunse Boris. Mi s-a stricat o roată, astfel că am fost nevoit să pierd câteva ceasuri cu reparaţia; sunt în drum spre coloana de aprovizionare.

— Coloana e în sat; santinela nu ţi-a spus nimic despre asta?

— Nu, pesemne că nu ştia nici el.

— Întoarce-te! Am să cercetez eu cum stau lucrurile.

Boris coborî de pe capră şi vru să ia calul de căpăstru, spre a se înapoia în sat. Cu acest prilej, căpitanul Semelov îl văzu de aproape.

— Ei drace, tu nu faci parte din coloană… mi se pare că te cunosc, strigă el.

Boris Verodin se repezi spre căpitan şi-l înşfăcă de braţ. În aceeaşi clipă, răsună o împuşcătură care puse pe picioare tot satul. Semelov îşi descărcase revolverul.

Dar pumnul tânărului căzu ca un ciocan pe ţeasta celuilalt. Îl izbi o dată, de două ori, apoi „tiranul” se prăbuşi la pământ, ca un taur rănit de moarte. După aceea, Boris apucă revolverul şi-l lipi de tâmpla lui Semelov.

Un glas rugător îl împiedecă să-şi ducă planul la îndeplinire. Era Nataşa, care, înspăimântată, văzuse tot ce se petrecuse.

— Nu-l ucide, Boris! se rugă ea.

Revoluţionarul privi încruntat la Semelov şi şovăi. Deodată, se auziră zgomote în apropiere.

— Şi-a meritat moartea de o mie de ori, zise el, furios, îndepărtându-se totuşi.

Apoi sări pe capră şi dădu bice calului.

Trecu aproape un sfert de ceas până ce oamenii îl descoperiră pe Semelov. Tot satul se trezise şi soldaţii se îndreptau din toate părţile spre locul unde fusese găsit căpitanul. Chipul acestuia era schimonosit de furie, iar ochii-i injectaţi de sânge.

— Aduceţi caii! porunci el soldaţilor.

Iar se scurseră câteva minute, apoi Semelov, însoţit de cinci oameni, porni călare în urmărirea fugarului. Abia la doi kilometri de sat dădură de căruţă, care se afla în mijlocul drumului. Calul răsufla din greu, din pricina goanei turbate. Fugarul dispăruse.

— Împrăştiaţi-vă în pădure! porunci căpitanul, cu toate că îşi dădea seama de zădărnicia încercării sale.

Soldaţii cercetară pădurea până în zorii zilei, dar nu găsiră nicio urmă a cutezătorului tânăr.

Chinuit de dorinţa de răzbunare, Semelov porni spre sat, în fruntea oamenilor săi.

Între timp, trupa se adunase şi era gata de drum.

— Aduceţi femeia! ordonă căpitanul.

Sergentul care pornise să execute porunca, se întoarse înapoi, înspăimântat.

— Prizoniera a dispărut, domnule căpitan, raportă el. Am găsit o funie legată de fereastră. Pesemne că arestata a coborât cu ajutorul ei.

Semelov rămase ca trăsnit. Dar se reculese repede şi porunci să fie cercetată cârciuma până în cele mai ascunse colţuri. Hangiul şi soţia lui fură aduşi în faţa „tiranului”, care îndreptă revolverul asupra lor, ameninţându-i cu moartea dacă nu vor destăinui unde se află prizoniera. Dar cei doi susţinură cu tărie că nu ştiau nimic, deoarece dormiseră până fuseseră treziţi de oamenii căpitanului.

Semelov le dădu crezare. Santinela care făcuse de pază la camera prinţesei, fu nevoită să se înfăţişeze înaintea „tiranului”. Soldatul îşi susţinu nevinovăţia, afirmând că nu văzuse şi nu auzise nimic suspect.

Se făcură cercetări în sat. Fiecare casă fu percheziţionată, dar în zadar, căci nu se descoperi nici urmă de fugari.

— Mi-a scăpat, ticălosul! scrâşni Semelov, în timp ce un zâmbet diabolic se ivi pe chipu-i fioros.

Dădu o poruncă oamenilor săi, care se depărtară de restul trupei. În vreme ce soldaţii porniră la drum, flăcări mari se înălţară din case,

iar locuitorii deznădăjduiţi, se rugau de incendiatori să le cruţe viaţa şi avutul.

Dar oamenii aceştia sălbatici nu cunoşteau îndurare. După ce câţiva săteni fuseseră împuşcaţi, „detaşamentul morţii" porni în urma trupei, lăsând îndărătul său ruine şi cadavre. Blestemele locuitorilor satului îi însoţiră.

48. Răpirea Irinei

Abia la apusul soarelui, Vasilieff se gândi că ar trebui să facă popas. Urmărirea soldaţilor rămăsese fără niciun rezultat. Datorită iuţelii şi rezistenţei calului, cei doi izbutiseră să scape de călăii lor.

Moşierul şi Irina fuseseră urmăriţi câteva ceasuri şi, uneori se părea că vor fi prinşi, dar Domnul îi ocrotise. Un ţăran bătrân, care venea din pădure şi privea cu teamă spre şosea, fu chemat de Vasilieff, care îi ceru lămuriri. Bătrânul răspunse cu bunăvoinţă, arătând că oraşul se află la o depărtare de vreo cincisprezece verste, dar că lupte înverşunate au loc între trupele republicane şi revoluţionari. Cartierul general al republicanilor era în Sornaskin, iar de acolo până în oraş, unde se afla cartierul roşilor, se întindea câmpul de bătaie.

— Crezi că nu se poate ajunge în oraş fără să dai ochi cu soldaţii guvernului? întrebă moşierul.

— Tătucule, sunt mai multe poteci tăinuitei care duc prin pădure, însă trebuie să le cunoşti, răspunse ţăranul. În orice caz, ele sunt veşnic în bătaia gloanţelor.

— Atunci, lămureşte-mă ce să fac, moşule, se rugă Vasilieff. Trebuie să ajung cu orice preţ în oraş; mâine, la apusul soarelui, trebuie neapărat să fiu acolo.

Bătrânul privi în depărtare, dus pe gânduri. Bubuituri înăbuşite răsunau dinspre pădure. Erau tunurile trupelor guvernamentale, care bombardau oraşul.

— La prima răscruce cotiţi spre dreapta şi ajungeţi pe o potecă singuratică, unde se află un han, zise ţăranul. De acolo drumul porneşte în sus pe o colină, şerpuind prin pădure. Când pământul e uscat, vă puteţi folosi de căruţă. N-a plouat de câteva zile şi poate că aveţi noroc s-o scoateţi la capăt. La poalele colinei, de cealaltă parte, se află cele dintâi case din oraş. Locul nu e prielnic pentru luptă şi republicanii nu trag cu tunurile într-acolo. Căci vor să cruţe gara. După cât se pare, şi-au pus în gând să ocupe câteva staţii ale căii ferate, pentru ca armatele revoluţionare să nu poată primi întăriri. Trecem prin vremuri grele, tătucule, şi Dumnezeu ştie ce o să se mai întâmple. Revoluţionarii primesc neîncetat noi ajutoare de pe front. Soldaţii nu mai vor să lupte, părăsesc tranşeele şi intră în rândurile răzvrătiţilor.

Ţăranul mai vorbi câtăva vreme, apoi se depărtă. Vasilieff, însă, dădu bice calului, îmboldindu-l să gonească din răsputeri. Moşierul ştia hotărât un lucru: trebuia să se grăbească, altminteri ajungea prea târziu, căci dacă trupele republicane luau în stăpânire linia ferată, atunci legătura cu capitala era întreruptă.

Având atenţia încordată asupra drumului, moşierul n-o lua în seamă pe Irina, care stătea tăcută lângă, el. Dânsa privea îngândurată înaintea ei, luptând să-şi ascundă mâhnirea şi zbuciumul sufletesc. Speranţele i se spulberaseră, ca şi fericirea pe care o visase în tăcutele nopţi de primăvară, stând în odăiţa ei singuratică. Farmecul unei fericiri, care avea să se împlinească în curând, dispăruse. Abia înainte cu puţină vreme fusese însufleţită de nădejde. Cât de mult se bucurase la vestea că Boris izbutise să evadeze din Siberia şi să scape din mâinile zbirilor săi! Cât de mult îl iubise şi-l mai iubea încă, cu toate cele întâmplate? Trecuse prin viaţă fără să-i simtă durerile, fără să-şi plece capul. Alături de mama Anuşca, ea dusese un trai, simplu, însă liniştit. Boris era icoana lor. Bătrâna era mereu frământată de teamă pentru soarta lui şi se rugase zi şi noapte ca Domnul să-l ocrotească şi să-i călăuzească paşii spre casa părintească.

Şi ea, Irina? Cu câtă ardoare întărise tânăra nădejdile şi dorinţele oarbei! Inima îi zvâcnea şi toate coardele sufletului ei vibrau când auzea numele lui!

Vasilieff o privi cu coada ochiului. Auzise un suspin uşor, care ieşise din pieptul ei, bănuia motivul chinului ce zbuciuma pe tânăra fată şi era adânc mâhnit că nu putea să-i fie de ajutor.

Calul îşi urma drumul liniştit şi căruţa înainta la vale cu repeziciune. Moşierul îşi trecu braţul pe după umerii Irinei şi simţi că ea tresări la atingerea lui, ca şi cum un fior i-ar fi străbătut trupul.

— Sărmana mea copilă, zise el, încet şi cu duioşie nespusă. Spune-mi, ce ai? Nu vrei să-mi destăinuieşti ce-ţi apasă inima?

— Mă… mă tem că Boris şi prinţesa… sunt în primejdie de moarte, răspunse Irina, îndurerată.

Vasilieff o privi cu luare-aminte. Era neliniştită oare numai din pricină că se temea pentru soarta prinţesei? Să fi fost acesta motivul mâhnirii ei?

— Fratele tău e puternic şi curajos şi va scăpa din toate primejdiile, o mângâie el. A fost o mare nesăbuinţă din partea prinţesei că a sărit din trăsură. Ea ar fi trebuit să rămână cu noi.

— Dar îl iubeşte cu atâta înfocare! murmură Irina.

Şi, de astă dată nu-şi mai putu stăpâni lacrimile, care începură să-i şiroiască în voie pe obraji, în timp ce tot trupul îi tremura.

— Sărmana mea copilă! – repetă Vasilieff.

Nu spuse mai mult, căci ştia prea bine că orice mângâiere ar fi fost de prisos şi numai timpul putea să tămăduiască asemenea răni.

Hanul descris de ţăran, se ivi înaintea lor. Moşierul bătu la uşă, cerând să fie lăsaţi înăuntru. Un glas speriat întrebă cine e afară.

— Suntem oameni paşnici, răspunse Vasilieff, nu voim decât să ne odihnim puţin, apoi ne vom urma drumul spre oraş.

Uşa fu deschisă şi un omuleţ gras se ivi în prag. Îndărătul lui se afla o femeie. Amândoi păreau cuprinşi de teamă.

— Veniţi înăuntru, domnule, murmură hangiul. Şi doamna să poftească. Desigur că sunteţi în drum spre cartierul general al trupelor republicane?

Moşierul clătină capul în semn de negare.

— Nu, am pornit spre oraş ca să luăm trenul pentru Petersburg, răspunse el.

Hangiul dădea din cap îngrijorat, în timp ce îi conduse în sala cea mare. Nevasta lui trăsese căruţa în curte şi deshămase calul.

— Vreţi să vă duceţi la Petersburg? urmă omul. O, drumul e foarte obositor. Cine ştie ce vi se mai poate întâmpla în cale! Mă îndoiesc, chiar, dacă veţi ajunge în oraş, căci soldaţii armatei republicane nu lasă pe nimeni să intre sau să iasă.

— Lasă că mă descurc eu, răspunse Vasilieff, sigur de sine. Acum dă-ne ceva de mâncare, căci ni s-a făcut foame.

Hangiul dădu soţiei sale poruncile trebuincioase, căci el era prea curios din fire, ca să se depărteze de cei doi călători.

— Situaţia se înrăutăţeşte din zi în zi, urmă dânsul, oftând. Prin câte n-am trecut noi, în ultimul timp! Suntem atât de zăpăciţi, încât nici nu mai ştim de partea cui să rămânem. Astăzi, ţinutul e în mâinile revoluţionarilor, pentru ca mâine aceştia să fie alungaţi de republicani, care nu stau nici ei multă vreme şi aşa mai departe. Nobilii au fost goniţi de pretutindeni, iar moşiile lor împărţite – şi astea toate fără încuviinţarea guvernului. Răscoala mocneşte în toată ţara. S-au alcătuit soviete, care vor să se conducă după capul lor. Ba, a venit şi o comisie, care a rostit sentinţe şi a ordonat chiar executarea câtorva oameni. E îngrozitor! Nici nu ştii ce să mai faci. Dacă spui că ţii cu răzvrătiţii se poate foarte bine întâmpla să fii dus la spânzurătoare chiar în aceeaşi zi. Înainte de a scoate un cuvânt, trebuie să ştii bine cine se află în faţa ta.

Şi, cuprins de teamă şi neîncredere, hangiul adăugă:

— Dar nădăjduiesc să nu mă denunţaţi…

Moşierul zâmbi.

— Vorbeşte oricât pofteşti, spune tot ce ai pe suflet… Eu nu sunt nici republican, nici revoluţionar. Nici domnia Ţarului n-a prea fost binecuvântată. Astăzi, însă, poporul nu mai ştie ce vrea.

— E adevărat că împăratul va fi dus în Siberia? întrebă hangiul, cu teamă. E oare cu putinţă una ca asta? Poporul nu va fi pedepsit pentru această nelegiuire? Gândeşte-te, tătucule… Ţarul nu mai poate face ce

vrea, el este prizonierul propriului său popor.

Moşierul făcu o mutră posacă.

— Prietene, zise el, şi împăraţii sunt oameni, ca şi noi. Dar greşelile lor costă viaţa multor oameni. Nu doresc să fie dus în Siberia, dar n-a exilat el acolo sute şi mii de oameni, pe care i-a lăsat să moară în mizerie?

Hangiul deveni curios. Străinul acesta ciudat părea să ştie multe.

— Dacă vreţi să ajungeţi în oraş, va trebui să străbateţi prin liniile duşmane, zise el. Cum vreţi să duceţi asta la capăt?

Moşierul zâmbi misterios.

— Nimeni nu se va atinge de noi, căci am actele trebuincioase, răspunse el.

— Şi nu vă temeţi nici de revoluţionari?

Vasilieff încuviinţă din cap şi se depărtă.

Cei doi călători se aşezară la masă. Irina se sili să mănânce câte ceva, dar rămase dusă pe gânduri, cu toate încercările lui Vasilieff de a-i insufla curaj.

— N-ai pe cineva care ar putea să ne ducă până în oraş? întrebă el pe hangiu. Plătesc bine.

Omul înălţă din umeri, nehotărât.

— Locuiesc aici numai cu nevasta mea. Dar dacă n-avem încotro, mă voi încumeta să vă duc eu însumi. Dacă eşti apărat prin acte, după cum spui, atunci socot că vom izbuti.

Vasilieff era foarte bucuros şi hotărâră să pornească numaidecât. Calul fu înhămat din nou, apoi se îndreptară spre oraş. Hangiul îi conduse pe o potecă retrasă, care, după cât se părea, nu era mult umblată…

În cele din urmă urcară o colină. Dar abia ajunseră în vârful ei, că o salvă de împuşcături răsună şi gloanţele şuierară pe la urechile celor trei oameni, care fură nevoiţi să se înapoieze.

Nu făcuseră nici o suta de metri şi o patrulă formată din soldaţi republicani se ivi din tufiş. În fruntea lor se afla un caporal.

— Cine sunteţi? strigă el.

— Încredinţează-te dumneata însuţi! răspunse Vasilieff, liniştit întinzându-i un permis eliberat de guvernul din Petersburg. Citeşte, te rog. Şi apoi vei recunoaşte că n-ai niciun drept să mă opreşti. Tânăra e fiica mea, iar omul acesta de treabă e proprietarul hanului din pădure. Ne-a însoţit ca să ne arate un drum sigur, pe care puteam ajunge în oraş.

Conducătorul patrulei se încredinţă că actele moşierului sunt în regulă, apoi învălui într-o privire plină de admiraţie pe Irina, a cărei frumuseţe îl tulburase…

— V-aş, sfătui să rămâneţi pe loc până mâine sau poimâine, zise el. Astă-noapte vor avea loc lupte înverşunate, căci mâine oraşul trebuie

că fie în stăpânirea noastră...

Moşierul tresări.

— Aşadar, nu putem pleca mai departe, spre Petersburg? întrebă el.

Caporalul înălţă din umeri.

— N-aş putea să vă spun. Trebuie să aşteptăm hotărârea Marelui Stat Major. Dacă acesta nu dă ordin de întreruperea circulaţiei trenurilor, atunci vă puteţi urma călătoria.

În această clipă, se auziră detunături şi împuşcături dinspre poalele colinei. Două obuze explodară în aer şi schijele zburară deasupra copacilor. Alte câteva căzură undeva, prin pădure, producând un bubuit asurzitor.

Irina se lipise de Vasilieff, care îşi dădu seama că n-avea niciun rost să-şi urmeze drumul în aceste împrejurări. Trebuiau să se înapoieze. Poate că a doua zi, situaţia avea să se îmbunătăţească şi – nădăjduia moşierul – revoluţionarii vor primi întăriri, cu care vor izbuti să alunge trupele republicane.

Vasilieff îl cunoştea pe generalul Aratcin. Acesta era un oştean aspru, dar drept. Dacă se pusese în slujba celei de a doua revoluţii, însemna că voia binele poporului rus.

Irina răsuflă uşurată, când se văzu sub acoperământul ocrotitor al hanului. Întâmplările prin care trecuse nu prea erau pentru nervii unei tinere fete. Biata copilă tremura din tot trupul şi Vasilieff făcu sforţări ca s-o mângâie. O teamă nelămurită pusese stăpânire pe dânsa. Presimţea apropierea unei mari nenorociri, fără să-şi poată lămuri pricina acestui simţământ.

Vasilieff, însă se duse la culcare, căci a doua zi dis-de-dimineaţă voia să facă din nou încercarea de a ajunge în oraş. De astă dată Irina urma să rămână sub ocrotirea celor doi oameni cumsecade, până ce dânsul se va încredinţa că drumul spre oraş nu mai era legat de nicio primejdie.

Tânăra nu închise ochii toată noaptea şi se rugă neîncetat ca Domnul să-i ia sub ocrotirea Lui.

Moşierul nu-i spusese nimic despre hotărârea luată, astfel că ea află abia a doua zi dimineaţă că ocrotitorul ei pornise singur spre oraş.

În acest timp Vasilieff ajunsese din nou la locul de unde fusese nevoit să se înapoieze în ajun. Începuse să creadă că de astă dată nu exista nicio primejdie şi că lupta va fi având loc în altă, parte, – când nenumărate detunături răsunară în imediata lui apropiere.

— Unde voi fi nimerit, oare? murmură dânsul şi, întorcându-se, dădu bice calului, deoarece gloanţele cădeau ca grindina.

În câteva clipe ajunse pe şosea şi, deodată, se opri. Numeroşi soldaţi fugeau în neorânduială, astfel că acum nici nu mai putea fi vorba să se folosească şi el de acelaşi drum. Un altul, însă, nu era. Din

această pricină, moşierul rămase locului, pe o potecă lăturalnică. Soldaţi sălbăticiţi, cu chipurile răvăşite de spaimă, treceau pe dinaintea lui.

Deodată, fu martorul unei scene înfiorătoare. Un ofiţer se năpusti spre un grup de soldaţi şi ridică cravaşa, gata să izbească pe un cazac care se străduia să deshame doi cai. Un alt soldat smulse revolverul de la brâu şi, în clipa următoare, ofiţerul se prăbuşi de pe cal cu tâmpla găurită de un glonţ. Această întâmplare groaznică părea să nici nu fie luată în seamă. Alţi ofiţeri trecură înainte, în goana cailor, părând să se teamă de propriii lor oameni.

În dimineaţa acelei zile, generalul Aratcin pornise un atac împotriva republicanilor. Răzvrătiţii ieşiseră victorioşi şi acum se aflau pe urmele trupelor guvernamentale. Câteva regimente de-ale albilor, trecuseră de partea revoluţionarilor, iar celelalte se retraseră în dezordine…

Moşierul devenea din ce în ce mai neliniştit, totuşi rămase timp de două ceasuri pe loc, neputând porni mai departe.

În cele din urmă, îngrijorat de soarta Irinei, el luă hotărârea să ascundă căruţa într-un tufiş şi să se întoarcă pe jos la han.

Prinţul Potcikev era sigur de izbânda trupelor sale, când un curier călare îi aduse o veste care trezi toată ura şi dorul de răzbunare, ce clocoteau în sufletul său. Trimisul îi înmână o scrisoare din partea căpitanului Semelov, care îi aducea la cunoştinţă că luase prizonieră o femeie frumoasă, care se dădea drept prinţesa Potcikev şi care susţinea că era în drum spre soţul ei. „Tiranul” mai descria şi amănuntele privitoare la prinderea acelei femei.

Prinţul, care nici nu bănuia măcar că între timp Nataşa izbutise să fugă cu iubitul ei, dădu ordin ca prizoniera să fie transportată la cartierul general al trupelor republicane, unde se afla reşedinţa lui.

Un zâmbet diabolic încolţi pe buzele sale, gândindu-se la revederea cu fermecătoarea lui soţie. Cu câtă nerăbdare aştepta clipa când va putea să se răzbune, s-o umilească, să-i răsplătească trădarea!

Curierul nu apucase să se depărteze bine, când gloanţele revoluţionarilor şuierară prin văzduh. Prinţul rămase pe gânduri.

— Ce o fi însemnând asta? se întrebă el. Abia ieri roşii au dat dovadă că sunt slăbiţi, şi acum…

Nu putu să-şi urmeze gândul, căci în imediata lui apropiere explodară câteva obuze, care distruseră casele din jur. Uşa încăperii unde se afla prinţul fu deschisă cu putere şi un ofiţer de stat major se năpusti înăuntru, cu chipul galben ca ceara.

— Roşii ne împresoară, Excelenţă, raportă el. Trebuie să ne retragem pe coline şi în pădure. Cele două regimente care formau aripa dreaptă, au trecut de partea duşmanilor. Trebuie să părăsim

localitatea, cât mai e timp.

Potcikev ascultase încruntat trista veste. Înainte de a putea răspunde ceva, alţi ofiţeri se năpustiră în odaie. Trupele guvernului fuseseră cuprinse de panică şi nu mai puteau fi stăpânite.

Prinţul îşi dădu seama că trebuia să se retragă. Şi ce aproape fusese de ţintă! Nădăjduise că a doua zi va ocupa gara şi va da revoluţionarilor lovitura de moarte, iar acum lucrurile se petrecuseră, tocmai de-a-ndoaselea.

El trebuia să fugă, să se retragă cât mai repede cu putinţă, deoarece nu putea să se mai bizuie pe trupele sale. Şi, totuşi, acestea erau regimente de gardă, soldaţi care odinioară apăraseră pe Ţar cu viaţa lor şi care, din tată-n fiu, făceau paza palatului imperial!

Acum se răzvrăteau? Treceau de partea duşmanului – trădau cauza guvernului?

Dar prinţul Potcikev trăise prea departe de soldaţii săi, pentru ca să poată înţelege mizeria lor.

Peste puţin timp, comandantul suprem se afla în mijlocul gloatei cuprinse de panică. Dacă oamenii ar fi fost însufleţiţi de câtuşi de puţin curaj, atunci ar fi fost foarte lesne să-şi menţină situaţia, ocupând colinele, care puteau fi apărate cu un număr de oameni de cinci ori mai mic decât cel al atacatorilor. Pe de altă parte, de acolo se putea deschide un foc viu asupra oraşului ocupat de revoluţionari.

În cele din urmă, ofiţerii izbutiră să mai liniştească pe soldaţi. Porunci aspre răsunară, curierii alergară încolo şi încoace. Ariergarda se alcătui din nou şi rămase pe loc pentru ca trupele să refacă rândurile.

Prinţul Potcikev răsuflă uşurat şi-şi stabili cartierul pe o colină. Voia să se răzbune cumplit împotriva acestor „trădători" şi porunci ca toţi revoluţionarii care vor cădea în mâinile republicanilor, să fie împuşcaţi pe dată.

Nu se sinchisea defel că vrăjmaşii săi ar putea lua aceleaşi măsuri, luptând şi ei cu tot atâta înverşunare.

Însă prinţul nesocotise puterea de atac a trupelor revoluţionare. Generalul Aratcin porni un nou asalt împotriva albilor. Se părea că avea multă artilerie, căci ghiulelele explodau în pădure, una după alta.

Era un adevărat iad. Tunarii lăsară în părăsire tunurile lor şi o luară la goană; infanteriştii azvârliră puştile şi fugiră cât îi ţineau picioarele.

Potcikev şi o parte din trupele sale începură să se retragă şi ajunseră înaintea hanului din pădure.

Birtaşul privise cu groază la desfăşurarea luptei. Nevasta lui şi Irina se ascunseseră în pivniţă. Acum, ele ieşiseră la iveală şi porniseră cu toţii spre pădure, unde erau mai la adăpost căci o schijă tocmai smulsese o parte din faţada hanului. Femeia ţinea pe Irina de mână.

Deodată, tânăra scoase un ţipăt şi-şi apăsă pumnul pe inimă, holbând ochii la un bărbat în uniformă de general, care trecea călare, în fruntea unui grup de ofiţeri.

Era prinţul Potcikev. Şi el o zărise şi se uita la dânsa ca vrăjit.

— Drace, dar asta e frumoasa zână din castel pe care Vasilieff mi-a răpit-o în ultima clipă, scrâşni el.

Se întoarse şi dădu o poruncă scurtă. Câţiva soldaţi se depărtară şi, înainte ca Irina să-şi fi revenit din spaimă, înainte de a-şi da seama ce se petrece cu dânsa, aceştia o înşfăcară şi o duseră pe sus.

Cu toate împotrivirile tinerei fete, ea fu urcată într-o căruţă acoperită cu un coviltir, şi convoiul porni mai departe, în toată graba, căci urmăritorii erau îndărătul lor… Generalul Aratcin şi revoluţionarii săi puteau să se ivească dintr-o clipă într-alta.

Vasilieff se năpusti în han, cercetă încăperile, din pod până-n pivniţă, dar niciuna din cele trei persoane nu dădură vreun semn de viaţă. Moşierul îşi închipui că hangiul cu nevastă-sa o duseseră pe Irina în pădure, într-un loc mai adăpostit.

Dar în curând avea să se încredinţeze că se înşelase amarnic.

Cei doi soţi se iviră înaintea sa şi Vasilieff citi pe chipurile lor că se petrecuse ceva foarte neplăcut.

— Unde… este… fiica mea! întrebă el, speriat, uitându-se când la unul, când la celălalt.

Femeia îi povesti cu lacrimi în ochi ce se întâmplase. Doborât de durere, Vasilieff îşi ascunse faţa în mâini şi un suspin greu ieşi din pieptul său.

49. Salvaţi din ghearele morţii

În noaptea când Boris Verodin şi iubita lui fugiseră, pescarul Colea Itcik stătea în coliba lui şi privea întristat la focul care ardea în vatră.

Nevasta lui dormea în firida care se afla deasupra vetrei.

Pescarul era frământat de griji. De săptămâni întregi nu mai mâncase ca lumea, căci soldaţii treceau pe acolo în fiecare zi, jefuindu-l de roadele muncii sale. De cele mai multe ori, nu se mulţumeau cu atât, ci îi mai rupeau şi plasa de prins peşte. Sărmanul om ajunsese pradă deznădejdii. Proviziile sale erau pe sfârşite, altele noi nu mai putea să adune, astfel că aştepta cu groază ziua când nu va mai avea ce să mănânce.

Deocamdată luase hotărârea să nu mai facă nimic, până ce trupele guvernamentale nu vor părăsi ţinutul. Auzise, însă, în sat, de la fratele său, că revoluţionarii sunt în drum, cu mari întăriri şi vor da o luptă hotărâtoare cu duşmanii lor. Atunci situaţia urma să se îmbunătăţească, fiindcă trupele republicane aveau să se retragă.

Deodată, femeia care dormea deasupra vetrei se ridică în capul oaselor, îşi sprijini faţa în mâini şi trase cu urechea. Apele Volgăi clocoteau în albia lor şi se izbeau de ţărm, vestind furtună. Dar în răstimpuri se auzea şi un strigăt slab, tânguitor, scos de un glas omenesc. Nevasta pescarului avea auzul foarte bun. Oamenii care locuiesc de ani de zile pe ţărmul fluviilor mari, cunosc prea bine zgomotul valurilor, ca să-l poată deosebi de celelalte.

— Ascultă, Colea, zise femeia, trecându-şi pe după ureche părul cărunt. N-auzi şi tu un om strigând?…

Pescarul o privi năucit, apoi râse cu răutate.

— Lasă-l să strige, zise el. Cine îi pune să vină încoace şi să ne tulbure liniştea? Or fi iar soldaţii aceia setoşi de sânge. Pesemne ca or fi mirosit vreo colibă prin apropiere şi vor s-o jefuiască.

Şi adăugă, râzând batjocoritor:

— Haha, de astă dată li s-a înfundat, o să le treacă lor pofta să mai fure peşte. Mâine dimineaţă, vidrele o să le ronţăie ciolanele, căci n-or să mai poată ieşi din mlaştină.

— Să-ţi fie ruşine, Colea! se răsti femeia. Ce înseamnă asta? Ai uitat că mai există un Dumnezeu? Chiar dacă am avut mult de pătimit în ultimele zile, tot nu trebuie să pierdem credinţa în Cel de Sus.

Pescarul se stăpâni. Când nevasta lui vorbea astfel, el trebuia să tacă, altminteri devenea furioasă.

Afară, vântul sufla cu putere, făcând să geamă acoperişul colibei. Uşa scârţâia în ţâţâni şi zăvorul greu se îndoia sub puterea cu care furtuna izbea în uşă.

— Ascultă, a strigat iarăşi, zise femeia, speriată. Colea, vrei să laşi să moară o fiinţă omenească? Vrei să încalci învăţăturile Domnului nostru Isus Hristos? N-auzi strigătul de moarte al nenorocitului? Colea, te implor, ajută-l! Poate e un om de treabă, sau chiar cineva care ar putea să-ţi fie de folos.

Rugămintea femeii nu rămase zadarnică. Pescarul se ridică repede şi luă de pe fereastră un felinar pe care îl aprinse; apoi, îşi îndesă căciula pe cap şi părăsi încăperea. De zidul căsuţei era rezemată o prăjină lungă de vreo patru metri, care avea la capăt un cârlig. Pescarul o luă cu el şi porni pe poteca îngustă care ducea prin păpuriş.

Dar, neauzind decât urletul vântului şi vâjâitul valurilor, îşi duse mâna pâlnie la gură şi strigă din răsputeri:

— Ei, e cineva pe aici?

Chiar în apropierea lui răsună un strigăt de ajutor. Pescarul îşi iuţi paşii. Cunoştea foarte bine poteca îngustă. În orice caz, necunoscutul trebuia să fie un călător nocturn, care făcuse un pas greşit şi se împotmolise în mlaştină. Şi acela care cădea în pământul mocirlos, nu mai putea ieşi de acolo. Nenorocitul era pierdut, căci se afunda în nămol până ce dispărea cu totul.

Razele palide ale lunii străbăteau printre copacii de la marginea pădurii. Pescarul rămase o clipă ca încremenit, văzând înaintea lui un bărbat care se străduia din răsputeri să se ţină la suprafaţa mlaştinii. Trupul i se afundase până la piept, iar în braţe ţinea o femeie, pe al cărui chip palid, luminat de lună, era zugrăvită o spaimă de moarte.

— Curaj, vă viu în ajutor! strigă pescarul, alergând din răsputeri.

Apoi se lăsă în genunchi la marginea mlaştinii şi întinse prăjina cu cârligul de fier, cu ajutorul căreia trase spre el pe cei doi nenorociţi.

Răsuflând din greu, bărbatul se caţără pe ţărm şi aşeză cu grijă la pământ pe femeie. Apoi, fără să dea vreo atenţie salvatorului său, îngenunche lângă ea şi-i şopti drăgăstos:

— Trezeşte-te, Nataşa, scumpa mea… suntem salvaţi!

Dar tânăra părea moartă. Zburase, oare, sufletul din trupul acesta minunat?

Bărbatul, care nu era nimeni altul decât Boris Verodin, privi deznădăjduit la trupul nemişcat al iubitei sale şi oftă din adânc. Ce-i păsa lui că un străin era martor al durerii sale? Nici nu se sinchisea că trăda şi altuia simţămintele lui. În aceste clipe îl muncea doar gândul chinuitor că iubita sa ar fi putut muri de spaimă.

— Scumpa mea Nataşa, tu eşti viaţa mea… trezeşte-te, căci nu pot trăi fără tine, murmură el, sărutând chipul palid al prinţesei.

Şi, deodată, se păru că glasul său, dragostea nemărginită, vorbele lui pline de durere, o readuseseră la viaţă.

Prinţesa deschise ochii, un fior îi străbătu trupul.

— Scumpul meu Boris, îngână ea, şi închise ochii din nou.

Revoluţionarul nu mai putea de bucurie.

— Slavă Domnului, e salvată… trăieşte! strigă el.

Apoi, o luă în braţe ca pe un copil şi porni înainte, după ce aruncase pescarului o privire de recunoştinţă.

Câteva minute mai târziu, cei doi bărbaţi ajunseră la colibă. Nevasta lui Colea Itcik se afla în prag şi privi cu luare-aminte la chipeşul tânăr şi la aceea pe care o ducea în braţe.

— Vezi, nu-ţi spuneam eu? zise dânsa, cu glas dojenitor, bărbatului ei, după ce uşa se închisese în urma lor. Ştiam că vieţi omeneşti, sunt în primejdie.

Şi fără să mai aştepte vreun răspuns, se apropie de Nataşa, pe care Boris o aşezase pe o laviţă, singura din încăpere.

— Te poţi bizui pe mine, zise ea, adresându-se tânărului, care o privea rugător.

Apoi, o dezbrăcă pe prinţesă şi începu să-i frece trupul. Încetul cu încetul sângele Nataşei începu să circule mai vioi, pieptul îi tresăltă şi paloarea întipărită pe faţă dispăru, iar în locul ei se ivi o roşeaţă uşoară. După câteva clipe, tânăra deschise ochii din nou.

Cu duioşie nespusă Boris îi dădu de o parte părul care îi căzuse pe

frunte.

— Primejdia a trecut, scumpa mea! zise el. Acum nu mai ai de ce te teme.

Prinţesa îi cuprinse mâna şi-l privi cu dragoste.

— Scumpul meu, cât ţi-e dat să suferi din pricina nechibzuinţei mele! se tângui ea.

Boris clătină capul şi zise:

— Linişteşte-te, iubito… Vom trăi sau vom muri împreună. Dar, după cum văd, gazda noastră pregăteşte un ceai întăritor, care te va înviora de-a binelea.

Ţinând mâna ei într-a lui, tânărul revoluţionar povesti gazdei tot ce li se întâmplase, căci ştia că aici putea să vorbească fără teamă.

Istorisi fuga lor din satul ocupat de republicani, şi încheie:

— În cele din urmă, ajunserăm în pădure. Ştiam de la fratele dumitale unde locuieşti; dar pesemne că acesta uitase să-mi atragă luarea-aminte asupra mlaştinii. Eram tocmai în apropierea căsuţei voastre, când făcui un pas greşit şi mă afundai în nămol. Câteva minute mă luptai deznădăjduit să scap din mocirlă, dar totul ar fi fost în zadar dacă nu mi-ai fi venit în ajutor. Îţi mulţumesc, dragul meu! N-am să te uit niciodată!

Pescarul arătă spre nevasta lui.

— Numai datorită ei m-am hotărât să părăsesc coliba, zise el. N-aş fi pornit în căutarea voastră, căci în ultimul timp republicanii mi-au făcut mari pagube şi credeam că niscai soldaţi au căzut în mlaştină, şi cereau ajutor.

— Atunci vă mulţumesc amândurora, răspunse Boris.

Ceaiul era gata. Boris îşi schimbase hainele, îmbrăcând veşminte de ale pescarului, apoi zise acestuia:

— Am nevoie de o barcă. Trebuie să pornesc mai departe chiar astă-noapte şi nu-mi pot urma drumul pe şosea, căci ar fi primejdios. Vreau să ajung la staţia de cale ferată, de unde voi lua trenul spre capitală. Socot că în patru, cinci zile voi izbuti să ies din zona de luptă. Am să vâslesc numai noaptea, iar ziua voi piti luntrea la ţărm şi noi ne vom ascunde în pădure.

Pescarul rămase pe gânduri. Chipul său se întristă şi un suspin adânc îi ieşi din piept.

— Ce-i cu dumneata? întrebă Boris, neliniştit. Nu vrei să-mi vinzi luntrea despre care îmi vorbise fratele dumitale?

— Ţi-aş da-o bucuros, dar n-o mai am.

Tânărul îl privi uimit.

— Bine, dar fratele dumitale… spunea că…

— Până ieri aveam două bărci, îl întrerupse Colea Itcik, dar soldaţii mi-au luat una din ele. Dacă o dau şi pe cealaltă, rămân pe drumuri, căci în vremurile astea grele n-aş putea s-o înlocuiesc aşa uşor.

Revoluţionarul privi întunecat înaintea lui.

— Cât face luntrea pentru dumneata? întrebă el, după un răstimp.

— M-a costat patru sute de ruble; azi valorează jumătate, dar…

— Îţi dau de zece ori pe atâta, aşa încât veţi putea trăi un an întreg, fără să fii nevoit să munceşti. Până atunci, cu siguranţă că vei face rost de altă barcă.

Pescarul se uită la el, surprins. Patru mii de ruble reprezentau o avere, care i-ar fi îngăduit să părăsească ţinutul şi să se mute la oraş, sau într-un sat, unde să-şi cumpere o casă. Propunerea era ademenitoare: pescarul se uită la nevasta lui, neştiind ce hotărâre să ia.

— Primeşte, Colea, îl sfătui ea. Faci o faptă mărinimoasă şi, afară de asta, un târg bun.

— Bine, fie! încuviinţă dânsul.

Boris numără banii, pe care celălalt îi vârî în buzunar. Nu era lacom din fire, totuşi mâinile îi tremurară, căci nu văzuse niciodată o sumă atât de mare.

Două ceasuri după miezul nopţii, fugarii urmau să pornească mai departe, astfel că nu mai aveau decât puţin timp pentru odihnă. Ca să nu piardă vremea mai târziu, Boris şi pescarul lăsară luntrea pe apă, apoi tânărul se întinse pe laviţă, vrând să doarmă un ceas.

Timpul trecu repede. Furtuna se mai potolise. Nevasta pescarului dădu Nataşei nişte pături călduroase şi câte ceva de îmbrăcat, apoi fugarii îşi luară rămas bun de la cei doi oameni cumsecade şi porniră spre ţărmul fluviului.

Boris sări în barcă, ajută prinţesei să coboare şi, după câteva clipe, luntrea alunecă pe unde. Pescarul îi urmări cu privirea, până ce dispărură în beznă, apoi făcu semnul crucii şi murmură:

— Sfântul Serafim din Serov să vă aibă în paza să!

Şi, suspinând, Colea Itcik se întoarse în coliba sa.

50. În luptă cu forţele naturii

Zorile se iviseră la Răsărit.

Boris şi iubita lui înaintaseră vreo câteva verste, iar acum trebuiau să se oprească, pentru a-şi căuta o ascunzătoare, unde să stea peste zi.

În timpul nopţii, fugarii zăriseră pe ţărm două locuri de tabără, însă nu ştiau dacă aceia care îşi făcuseră tabăra acolo erau prieteni sau duşmani.

Boris vâsli spre mal, de unde începea o pădure deasă. Ascunse luntrea într-un golfuleţ, o acoperi cu stuf, apoi pătrunseră în pădure şi se opriră într-un loc care părea potrivit pentru popas.

— Putem rămâne aici, zise el, după ce-şi rotise privirile în jur şi se încredinţase că nu-i ameninţa nicio primejdie.

Adună vreascuri şi după puţin timp un foc vesel pâlpâia înaintea celor doi iubiţi.

Boris voi să se depărteze ca să vâneze ceva, dar Nataşa îl rugă cu lacrimi în ochi să n-o părăsească, astfel că el se supuse.

Mai aveau cu ei nişte conserve din care îşi pregătiră la foc o cină caldă. După ce mâncară, Nataşa se lăsă odihnei. Boris îi mai examină o dată piciorul şi constată cu mare bucurie că mergea spre vindecare, apoi o înveli cu păturile şi rămase treaz la căpătâiul ei, ţinându-i mâinile într-a sa.

Din când în când, tânăra prinţesă deschidea ochii, speriată, dar privirile ei cădeau pe chipul iubitului şi atunci un zâmbet de fericire îi încolţea pe buze. În cele din urmă, căzu într-un somn adânc. Boris îşi desprinse mâna cu blândeţe şi se ridică. Mai adună câteva vreascuri, ca să nu se treacă focul, căci noaptea trecută fusese foarte friguroasă, apoi porni spre ţărmul fluviului. Valurile Volgăi se rostogoleau vijelios, izbindu-se cu putere de mal.

Tânărul rămase pe gânduri. Uneori Volga putea deveni foarte primejdioasă pentru vasele mici. Şi, după cum se părea, în zilele următoare trebuiau să se aştepte la mari furtuni. Dar el nu putea să ţină seamă de asta, ci trebuia să facă tot ce-i va sta în putinţă, ca să iasă cât mai repede din acest ţinut primejdios.

Făcându-şi o undiţă, Boris izbuti să prindă câţiva peşti, apoi se întoarse lângă iubita lui, pe care o găsi tot dormind.

— Scumpa mea copilă, murmură el, plecându-se deasupra ei şi sărutând-o.

O fericire nespusă îl cuprinse. Nataşa era a lui. De acum încolo nu se vor mai despărţi niciodată. Va lupta pentru dânsa şi dragostea lor va ieşi biruitoare.

După ce peştii fură fierţi, Boris îşi trezi iubita. Aceasta se simţea întărită, se ridică şi spre bucuria ei, constată că putea să meargă.

Mâncară şi, întocmai ca o soţie fericită, Nataşa ducea îmbucăturile la gura tânărului revoluţionar, care se lăsa hrănit ca un copil.

— N-ai să mă părăseşti niciodată, iubitule? întrebă prinţesa, lipindu-se de el.

— Nu, scumpa mea, soarele vieţii mele!

— Dar ce ai de gând să faci în capitală? cercetă ea. Unde voi locui eu?

— Nu ştiu încă, draga mea, răspunse Boris. Am acolo mai mulţi prieteni buni şi vei fi găzduită la unul din ei.

Prinţesa oftă.

— La Petersburg se află şi castelul de iarnă al tatălui meu. Acum, acesta a devenit proprietatea mea şi am putea locui acolo împreună.

Tânărul se posomorî şi zâmbi îndurerat.

— Vorbeşti serios, Nataşa? Eu, un simplu fiu de pescar, să locuiesc

într-un palat? Ştii doar că sunt revoluţionar, astfel că nu-ţi pot împlini această dorinţă. Castelul, ca şi celelalte bunuri ale nobililor, vor trece în stăpânirea noului regim.

Nataşa îi cuprinse mâna şi zise, cu glas rugător:

— Boris, nu mai vorbi aşa!… Mai bine să fugim în străinătate. Acolo vom putea trăi fericiţi, până ce liniştea se va restabili din nou în ţară.

Tânărul clătină capul cu hotărâre:

— Nu, Nataşa, nu-mi poţi cere asta, răspunse el. Cunoşti jurământul pe care l-am făcut. Niciodată n-aş putea fi fericit, dacă l-aş călca.

Prinţesa nu răspunse. Imagini triste, dintr-un viitor lipsit de bucurii se perindară prin mintea sa. Ce soartă va avea ţara ei? Ce vor deveni câmpiile mănoase, care fuseseră lăsate în părăsire de la izbucnirea războiului?

Numai Dumnezeu ştia. El hotăra destinele popoarelor.

Când se lăsă noaptea, începu să plouă din ce în ce mai tare. Câteva corăbii fură trase în susul fluviului şi trecură pe dinaintea ascunzătorii celor doi iubiţi. Boris nu se încumetă să se apropie de luntraşi, căci nu se putea şti dacă pe bordul vaselor se aflau duşmani sau prieteni.

Fugarii se aşezară în luntre şi tânărul înveli cu pături pe Nataşa, care avea să stea la cârmă. Volga spumega furioasă. Chipul tânărului revoluţionar se întunecă. Vâslea cu mare greutate. Talazurile se izbeau de luntre cu putere din ce în ce mai mare; ba, adeseori, ele treceau chiar peste marginea bărcii. Odată, botul acesteia se afundă atât de mult în apă, încât Nataşa scoase un ţipăt de spaimă, crezând că se scufundă. Nori negri se fugăreau pe cer.

Boris îşi dădu seama că, deocamdată, n-avea niciun rost să încerce să-şi mai urmeze drumul, căci barca stătea mai mult pe loc. Ba, se părea că, cu toate sforţările sale deznădăjduite, ea era împinsă îndărăt de valuri. În cele din urmă, se hotărî să tragă la ţărm.

Dar malul era atât de înalt încât fu nevoit să vâslească înainte ca să găsească un loc prielnic pentru ancorare.

Deodată, luntrea se izbi de ceva tare. Nataşa fu azvârlită afară şi, în ultima clipă, Boris izbuti, să se agaţe de obiectul spre care fuseseră aruncaţi de valuri. Dar în aceeaşi clipă duse o mână la cap, căci primise o lovitură puternică.

— Nataşa, strigă el în noapte.

Un glas slab îi răspunse.

Boris întinse mâna peste marginea luntrii şi simţi trupul iubitei sale. Dintr-o săritură se avântă peste barcă şi, în clipa următoare, ştia unde se află. Luntrea fusese izbită de o plută, care era legată de mal cu lanţuri groase.

— Ei, cine-i acolo? se auzi deodată, un glas ameninţător.

Nataşa se alipi de iubitul ei, care scosese revolverul şi era gata să se folosească de el. Flacăra unei torte sfâşie bezna şi câţiva bărbaţi se iviră înaintea celor doi îndrăgostiţi.

Erau oameni care nu prea trezeau încredere, căci aveau o înfăţişare sălbatică. Totuşi, Boris răsuflă uşurat, văzând că nu aparţineau armatei guvernamentale.

În acest timp mai veniră câţiva, făcând cerc în jurul fugarilor. Erau în total opt până la zece oameni.

— Ce căutaţi aici? întrebă cel care purta făclia.

— Vedeţi, doar, că am naufragiat, răspunse Boris, arătând spre luntrea sa. Călătoream, împreună cu soţia mea, în susul fluviului.

— Şi unde voiaţi să ajungeţi?

— La Vornovici, unde am un frate. Vreau să lucrez împreună cu el. Am în buzunar ordinul de lăsare la vatră.

— Trebuie să fi tras o spaimă grozavă, urmă celălalt, râzând şi aţintind asupra Nataşei o privire care o făcu să se înfioare.

— Da, a fost o mare neprevedere din partea noastră să pornim în larg pe vremea asta, cu o luntre atât de şubredă, răspunse Boris. Dar ziua e a soldaţilor republicii şi eu nu prea vreau să am de-a face cu ei.

— Nici noi, încuviinţară ceilalţi. Plutim în susul fluviului ca să încărcăm lemne. Apoi le vom duce în Crimeea unde o să luăm pe ele o mulţime de parale… Astă-noapte veţi fi oaspeţii noştri.

Revoluţionarul se simţea neliniştit. Oamenii aceştia aveau mutre de bandiţi şi tânărul ştia că tâlhăriile se ţineau lanţ. Soldaţii dezertaţi de pe front colindau ţinuturile după jaf. Ei nu făceau parte nici din armata roşie, nici din cea albă. Şi, deoarece aduseseră cu ei şi armele, erau întotdeauna tovarăşi de temut.

Cu toate acestea, Boris îşi dădu seama că nu avea încotro şi primi invitaţia. Se apropie de marginea plutei şi priponi luntrea, apoi se duse pe ţărm împreună cu ceilalţi.

Plutaşii îşi ridicaseră cortul în pădure. Un miros înăbuşitor domnea înăuntru. Pe jos mai dormeau câţiva bărbaţi.

— Ei, nu-i bine aici? întrebă cel care purta făclia.

— Da, e un adăpost bun împotriva furtunii, încuviinţă Boris.

— Cum te cheamă? întrebă celălalt, în timp ce tovarăşii săi îşi vorbeau în şoaptă.

Tânărul stătu la gânduri dacă să-şi spună nu mele adevărat. În cele din urmă se hotărî s-o facă, deoarece nu era de presupus că oamenii îl cunoşteau. Plutaşii erau, desigur, din sudul Rusiei, de prin Crimeea, şi în niciun caz nu simpatizau cu guvernul, ceea ce se putea ghici foarte uşor.

Aşadar, Boris îşi spuse numele, ceilalţi dădură din cap, şi apoi se ghemuiră în jurul focului.

— Ai să îngheţi, se adresă Nataşei, cel care îi condusese. Vino mai

aproape de foc.

Prinţesa se supuse cu teamă. Privirile obraznice ale bărbaţilor o făceau să se înfioare, de aceea se alipi de iubitul ei, care îi trecuse braţul în jurul mijlocului.

— Credeam că vă duceţi la Petersburg… la Ţar, zise unul dintre plutaşi, bănuitor, schimbând ca tovarăşii săi o privire plină de înţeles.

— Ce să avem noi cu Ţarul? făcu Boris, mirat.

— Nu-i vorbă, că tot aţi sosi prea târziu, urmă celălalt, zâmbind cu răutate.

— Dar ce-i cu… împăratul… şi familia lui? nu se putu stăpâni Nataşa să întrebe.

Oamenii schimbară iarăşi priviri cu înţeles.

— Ei da, aţi sosi prea târziu cucoană, răspunse plutaşul. Probabil că din Ţarskoe Selo, Ţarul va ajunge tocmai în Siberia. Ba mai e cu putinţă să fie transportat în fortăreaţa Petru şi Pavel, sau într-una din celulele subterane ale închisorilor din capitală. Sovietul din Petersburg n-o să-l lase să-i scape din mâini. Kerenski nu mai poate face ce vrea, căci fruntaşii revoluţionarilor îi stau în cale.

— Dar ce-mi pasă mie de toate astea? răspunse Boris Verodin. Cei din capitală n-au decât să se ocupe de politică oricât or vrea – treaba lor! Noi, însă, am pătimit destul pe front, aşa că acum vrem să avem linişte.

— Aşa e, frăţioare… Hm, iartă-mă că ţi-o spun, dar ai o nevastă frumoasă din cale-afară. Parcă e contesă sau prinţesă; eşti vrednic de pizmuit.

— Să lăsăm asta, zise Boris cu asprime.

— Nataşa se alipi de el, tremurând. Oamenii aceştia îi insuflau o teamă grozavă.

Plutaşii aruncară o privire cercetătoare asupra trupului uriaş al revoluţionarului şi, după cât se părea, nimeni n-avea chef să aibă de-a face cu el.

— Cunosc un luntraş, care poartă acelaşi nume ca şi dumneata, se amestecă în vorbă un altul, care tăcuse până atunci şi aţintise priviri pătrunzătoare asupra celor doi oaspeţi.

— Or fi mai mulţi cu acelaşi nume, răspunse Boris Verodin.

— Da, e adevărat. La urma urmei, pe noi nu ne priveşte asta, dar omul acela pare să fie un flăcău foarte cutezător. Când am poposit în satul care e la treizeci de verste depărtare, am aflat că tocmai când trebuia să fie condamnat de Ceka tânărul acela a răpit-o pe soţia prinţului Potcikev şi a fugit cu dânsa. Acum, el o căutat atât de albi cât şi de revoluţionari.

Plutaşii începură să râdă şi aţintiră priviri bănuitoare asupra celor doi iubiţi.

— Îngăduiţi să mă retrag cu soţia mea, căci aş vrea să dormim

puţin, zise Boris Verodin, stăpân pe sine, în timp ce Nataşa făcea sforţări ca să-şi ascundă tulburarea.

— Dar unde vreţi să vă culcaţi? Nu rămâneţi în cort?

Revoluţionarul clătină capul în semn de împotrivire, ştiind că dacă rămâneau acolo, Nataşa n-ar fi închis ochii toată noaptea.

— Nu, o să ne culcăm afară, răspunse el. Avem destule pături la îndemână, ca să ne putem apăra de frig.

— Bine, fie cum vreţi, făcu celălalt, nepăsător.

Nataşa o luă înainte, Boris porni după ea şi, după puţin timp se opriră la trunchiul unui copac înalt.

— Culcă-te şi prefă-te că dormi, şopti Boris iubitei sale. După ce furtuna se va mai potoli, vom pleca pe furiş. N-am nicio încredere în oamenii ăştia.

Prinţesa, care tremura din tot trupul, îi strânse mâna în semn că a înţeles.

— Când vom scăpa odată, scumpul meu? murmură ea, cu ochii plini de lacrimi.

Revoluţionarul se aşeză lângă dânsa. Privirile sale erau îndreptate asupra cortului, care se afla la o depărtare cam de vreo sută de metri.

— Trebuie să trag cu urechea la ce vorbesc, şopti el apoi.

Nataşa îl rugă să rămână, dar el se desprinse cu blândeţe din braţele ei şi se furişă spre cort, făcând un ocol.

Boris nu se înşelase. Aveau de-a face cu duşmani, care urmăreau răpunerea lui. În curând avea să se încredinţeze de asta.

— Ei, Volcek, o lăsăm, să ne scape? întrebă unul din plutaşi.

— Ce, eşti nebun? se răsti altul. Dacă e nevasta prinţului Potcikev putem căpăta o mulţime de bani pe dânsa. N-avem decât s-o ducem bărbatului ei.

— Dar dacă nu izbutim? Dacă roşii ne ies în cale? Ştii, doar, că avem toate motivele să ne temem de amândouă taberele. Funia sau glonţul ne aşteaptă, dacă suntem prinşi de oricare din ei.

— Lăsaţi pe mine! O să fac eu în aşa fel ca să nu ni se întâmple nimic.

— Eu aş propune să pornim în zorii zilei şi să luăm barca la remorcă, se amestecă în vorbă un altul. Ieri ne-am întâlnit cu republicanii. Trebuie să legăm pe individul ăsta care pare să fie foarte puternic. Cu femeia, lucrurile vor merge mai uşor. Verodin va fi dat, pe mâna roşiilor, iar porumbiţa pe mâna albilor.

Boris Verodin aflase destul, aşa că se strecură spre culcuşul Nataşei. O hotărâre neînduplecată se oglindea în ochii lui albaştri. Dar Nataşa nu trebuia să bănuiască nimic, astfel că el se stăpâni şi o linişti cu vorbe duioase.

Tânărul era cu ochii în patru şi îşi pregătise arma, ca s-o poată avea la-ndemână. Observase că plutaşii aveau cu ei numai două puşti,

pe semne aduse de pe front de doi dezertori.

Deoarece furtuna nu se potolise deloc, Boris îşi dădu seama că n-avea niciun rost să pornească la drum, căci risca să fie prins într-unul din vârtejurile de apă, care erau foarte dese în acel ţinut. Pe de altă parte, nu mai încăpea îndoială că plutaşii puseseră un paznic la ţărmul fluviului.

Un glas trezi pe bărbaţii din cort, apoi unul din ei se apropie de cei doi fugari.

— Ei, frate, a sosit vremea să plecăm, zise acesta. Vă puteţi folosi de pluta noastră, barca o luăm la remorcă.

Boris murmură câteva vorbe, în semn de încuviinţare. Îşi avea el planul său. Pe drum, se va folosi de o clipă când nu va fi observat, va tăia funia cu care era legată luntrea, apoi se va depărta de plută.

Se îndreptară spre ţărm. Pluta sălta, greoaie, încolo şi încoace.

— Vino sus, pe plută! strigă unul, adresându-se tânărului. Femeia poate să rămână în barcă.

— De ce? Mai bine stau şi eu în luntre.

— Asta nu se poate, căci trebuie să ne ajuţi la vâslit.

Boris îşi dădu seama că dacă s-ar fi împotrivit, n-ar fi făcut decât să trezească bănuiala celorlalţi. Aşa că se supuse, iar Nataşa luă loc în barcă. În schimb făcu în aşa fel, ca să rămână cât mai aproape de iubita lui.

Oamenii aveau prăjini lungi, cu ajutorul cărora pluta înainta deasupra valurilor spumegânde. Vorbeau foarte puţin: de altfel, nici nu s-ar fi putut înţelege din pricina vuietului talazurilor.

Deodată, Boris, care se afla în partea din faţă a plutei, ciuli urechile, căci i se păruse că auzise un strigăt. Patru oameni se apropiară de el şi tânărul bănui că aveau de gând să-l atace.

— Înapoi! răcni dânsul.

Dar ceilalţi nu ţinură seamă de asta şi se năpustiră asupra lui. Revoluţionarul sări într-o parte. Doi plutaşi căzură în apă, al treilea primi o lovitură în piept şi se prăbuşi. Ultimul se luă la luptă cu îndrăzneţul tânăr.

Dar Boris scăpă repede din mâinile sale, îl împinse înlături şi se repezi spre partea dindărăt a plutei. Aici, zări un bărbat care sărise în barcă şi se lupta cu Nataşa.

Fără să stea la gânduri, revoluţionarul sări şi el în luntre şi, cât ai clipi din ochi, prinţesa fu liberată din mâinile agresorului, pe care îl zvârli în apă. Apoi, tânărul reteză funia care lega barca de plută.

În timp ce luntrea fu luată de curent, revoluţionarul se aplecă deasupra iubitei sale, care leşinase, şi-i aşeză capul pe genunchii săi.

Dinspre plută se auzeau înjurăturile sălbatice ale răufăcătorilor. Câteva detunături răsunară, dar gloanţele trecură pe deasupra celor doi fugari.

Boris privi în jurul său şi, deodată, fu cuprins de spaimă. În imediata lui apropiere se ivi un obiect întunecat, de care luntrea se izbi cu putere. Şi, înainte de a-şi da seama ce se petrecuse, tânărul fu acoperit de valuri, căci barca se sfărâmase. Boris apucă cu mâna dreaptă o scândură, iar cu stânga înşfăcă rochia Nataşei. Dar apa îl trăgea în adâncime. Gândurile i se încâlciră în minte şi dădu drumul iubitei sale. Urechile îi vâjâiau şi simţea că e pierdut. Cu numele iubitei pe buze, revoluţionarul dispăru în valurile furioase ale Volgăi, în timp ce furtuna îşi urma concertul ei înfiorător.

51. Furtul casetei

Aceeaşi furtună cute răscolise valurile Volgăi, sufla cu putere printre zidurile pustii ale castelului prinţului Gogineff.

Privite de jos, ruinele pe jumătate arse ofereau o privelişte înfiorătoare. Bufniţele şi liliecii îşi făcuseră repede cuiburile acolo, iar croncănitul corbilor răsuna sinistru deasupra fostei reşedinţe princiare.

Partea dinspre miază-zi a castelului nu fusese distrusă în întregime. Şi, cu toate că plafoanele ameninţau să se prăbuşească, totuşi câteva încăperi scăpaseră de furia nimicitoare a focului.

Într-una din aceste încăperi se adăpostise Saşa, bătrâna cameristă a prinţesei, fără ca vreunul din locuitorii satului să bănuiască aceasta.

Nimeni nu ştia unde dispăruse sora Anuşcăi şi, în cele din urmă, oamenii îşi închipuiră că părăsise ţinutul împreună cu nepoata ei. Şi deoarece nici Vasilieff nu mai era la moşie, care fusese ocupată de revoluţionari, ei îşi spuseră că cei trei se îndreptaseră spre oraşul apropiat.

Saşa, însă, stătea toată ziua la una din ferestrele distruse şi privea în vale. Pădurea luase o înfăţişare tristă, căci vânturile de toamnă începuseră să bată, scuturând frunzele, care se adunau în grămezi mari.

Unde erau corăbiile, care treceau în fiecare zi, trase de burlaki? Unde era veselia şi voia bună care domniseră odinioară în sat?

Căsuţele mistuite de flăcări nu mai puteau fi reclădite, căci femeile n-aveau mijloacele trebuincioase, iar bărbaţii lor se aflau pe front sau luptau, sub comanda generalului Aratcin, împotriva trupelor republicane.

Saşa ştia că nu va mai putea rămâne multă vreme printre ruinele castelului, căci n-avea merinde, cămările cu provizii fiind şi ele distruse de flăcări.

Singura dorinţa a bătrânei era să aducă la îndeplinire misiunea pe care i-o încredinţase oarba. Chibzui zi şi noapte cum ar putea să înlăture dărâmăturile spre a ajunge la lespedea din faţa căminului, despre care îi vorbise sora ei; dar în cele din urmă, îşi dădu seama ca

era cu neputinţă, să facă ea singură, treaba asta şi se hotărî să recurgă la ajutorul unui bărbat.

A doua zi dimineaţă urma să coboare în sat, unde să găsească pe cineva care să înlăture dărâmăturile. Fireşte că nimeni nu trebuia să afle scopul pe care îl urmărea prin aceasta.

Deodată, Saşa tresări, căci auzise zgomote. Înălţă capul şi ochii-i scânteiară. Da, erau oameni în apropiere. Ce căutau ei aici? Cine îi tulbura liniştea?…

Paşi se apropiară, apoi se auziră şi glasuri omeneşti. Molozul fu dat la o parte, uşi se deschiseră şi, brusc, o femeie se ivi în pragul încăperii unde se afla dânsa.

Un strigăt de uimire scăpă de pe buzele noii venite. Era Sonia Petrovici, care purta veşminte bărbăteşti. O uniformă militară îi învăluia trupul zvelt, iar pe cap avea o căciulă soldăţească. Pe mâneca dreaptă a tunicii se vedea insigna revoluţionarilor.

Hainele îi veneau de minune. Da, Sonia Petrovici era o femeie din popor, uimitor de frumoasă, şi a cărei fire pătimaşă ieşea la iveală cu orice prilej.

— Mare cinste, Saşa, zise tânăra, batjocoritor. Desigur că nu te aşteptai la o vizită atât de simandicoasă!

Bătrâna înălţă din umeri şi privi dispreţuitor la frumoasa revoluţionară.

— Ce vrei să spui cu asta? zise ea. Şacalul dă târcoale hoitului, înainte de a se înfrupta din el. Aşa faci şi tu. Spune-mi şi mie, ce rost avea să daţi pradă flăcărilor un castel atât de mândru? Şi, apoi, ce rost avea să-mi ucideţi stăpânul? S-a îmbunătăţit situaţia cu asta, şi n-o să mai flămânziţi iarna?

Sonia îşi duse degetul la frunte.

— Ascultă-mă pe mine, Saşa, eşti ţicnită, zise ea, înciudată. Îmi închipuiam că eşti şi tu revoluţionară, ca şi mine. În acest caz, ar trebui să fii mulţumită că prinţul şi-a dat sufletul.

— Tu nu eşti în stare să pricepi asta. Ne deosebim mult una de alta. Din partea mea, n-aveaţi decât să-l alungaţi, dar moartea lui nu foloseşte nimănui.

— Aşa crezi tu! se răsti Sonia. Dacă rămânea în viaţă, se răzbuna el mai târziu, când îi venea la îndemână.

— Mai bine să nu mai vorbim de asta, făcu Saşa, tăios. Eşti prea tânără ca să poţi înţelege toate.

— Sau tu prea bătrână, altminteri n-ai lua apărarea acelora care ne-au asuprit atâta amar de vreme.

— Ascultă-mă, spune-mi ce cauţi aici? Cred că n-ai venit ca să-mi spui asta?

— Fireşte că nu.

Tânăra îşi înălţă trupul, cu mândrie.

— Între timp am devenit o persoană însemnată. Am fost numită comisar al rechiziţionărilor.

— Ce-o mai fi şi asta?

— Toţi aceia care au prea mult, trebuie să dea statului o parte din avutul lor. În ceainărie s-a întocmit un depozit de consum. Acolo vor fi transportate merindele, rufele şi alte lucruri folositoare. Acest depozit e pus sub supravegherea mea. De aceea am şi venit la castel. Voi cerceta ruinele şi voi confisca tot ce găsesc pe aici.

— Nu-ţi mai pierde vremea în zadar, zise bătrâna. Aici n-ai să mai găseşti decât vreo câteva kilograme de făină, pe care am izbutit să le scot dintre dărâmături. Din asta trăiesc de câteva săptămâni… Dar ia spune-mi, cine te-a numit în slujba asta?

— Sovietul.

— Hm, te felicit. Dar ar fi fost mult mai cuminte, dacă n-aţi fi distrus tot ce v-a căzut în mâini, căci atunci poporul n-ar mai fi trebuit să rabde de foame. De pildă, din ceea ce se afla în castel, s-ar fi putut hrăni câteva familii o iarnă întreagă.

Sonia ridică din umeri.

— Acum nu se mai poate schimba nimic. De aia e revoluţie.

— Aşa, atunci m-am lămurit ce vasăzică revoluţie, răspunse Saşa, batjocoritor. Boris Verodin nu vorbea aşa. El înţelege revoluţia cu totul altfel decât noi.

— Cine? Boris Verodin?

Ochii Soniei scânteiară. În inima ei se dădu o luptă înverşunată între ura şi dragostea pătimaşă ce o însufleţeau. Omul acesta îi scăpase. Ar fi vrut să-l iubească, visase să petreacă cu el ceasuri de fericire, nădăjduise să-şi potolească în braţele lui dorinţele ei înfocate – şi când colo, Boris fugise – fugise cu prinţesa aceea pe care oamenii o urau atâta.

— Nepotul tău e un trădător al poporului, replică Sonia, furioasă. Dacă sovietul sau Ceka pune mâna pe el, atunci nu va fi tocmai bine de dânsul. Când e vorba de trădare, tovarăşii noştri sunt pedepsiţi cu aceeaşi asprime ca şi nobilii.

— N-ai să-i poţi face nimic, răspunse Saşa. Şi după ce Boris va ajunge în capitală, va şti el să-şi apere pielea. Nu e omul care să fugă de răspunderea faptelor sale. Dacă a salvat-o pe Nataşa, era datoria lui s-o facă.

Sonia îşi dădu seama că n-avea niciun rost s-o mai aţâţe pe bătrână. Voia să fie în bune legături cu dânsa, căci astfel avea putinţa să mai afle câte ceva despre Boris Verodin şi planurile sale.

Dar Saşa nu se lăsă trasă de limbă şi dădea numai răspunsuri scurte.

— Ştii că Adamovici a fost împuşcat? întrebă tânăra.

— Nu, nu ştiam. Dar dacă aşa stau lucrurile, nu-mi pare rău deloc

că şi-a luat răsplata. Altminteri, cine ştie câte nelegiuiri ar mai săvârşi.

— Dar ce ai de gând să faci aici? întrebă Sonia, mai departe. Iarna se apropie şi nu poţi rămâne singură în ruinele astea. Vino în sat şi stai la un loc cu sinistraţii, care au fost adăpostiţi în ceainărie. Comuna are grijă de ei, aşa că n-au nimic de făcut.

— Am să mă mai gândesc la asta, zise ea. După ce voi sfârşi făina, am să cobor în sat. Până una-alta însă, poţi să-mi opreşti un loc în ceainărie.

— Da, fireşte… dar… ia spune-mi, unde e acum Boris Verodin?

— Da' curioasă mai eşti! Chiar dacă aş şti unde se află nepotul meu, tot nu ţi-aş spune.

Sonia făcu o mutră posomorâtă, dar se reculese repede. Cine ştie cât de curând avea să-l mai întâlnească! Întâmplarea juca prea adesea un rol covârşitor. Şi atunci, Boris nu-i va mai scăpa atât de lesne.

Saşa ciuli urechile, căci afară se auziră zgomote.

— Ce-i asta? întrebă ea.

— Sunt ajutoarele mele. Fostul grădinar al castelului, pe care l-am luat fiindcă cunoaşte locul, şi luntraşul Dimitriev.

Văzând aici pe Saşa, cei doi bărbaţi nu fură mai puţin surprinşi decât tânăra revoluţionară. Aceasta îi lămuri repede.

— Aţi găsit ceva merinde sau alte lucruri, care merită să fie luate? întrebă ea, apoi.

— Am descoperit nişte covoare pe jumătate arse, care pot fi folosite în timpul iernii, răspunse Dimitriev.

— Atunci, voi trimite să le ia într-una din zilele următoare.

Prin mintea bătrânei fulgeră un gând. Folosindu-se de un pretext oarecare, dânsa putea să-i hotărască să înlăture dărâmăturile colibei Anuşcăi, ceea ce i-ar fi dat putinţa să ajungă la lespedea din faţa vetrei.

— Aveţi ceva de lucru? întrebă Saşa, adresându-se celor doi.

— Nu, răspunse Dimitriev. În curând însă, mă voi înfăţişa înaintea generalului Aratcin, atunci, cel puţin, voi avea şi eu un rost în viaţă. Numai că nu-mi prea vine la socoteală să iau iarăşi puşca în mână, după atât de scurtă vreme de la întoarcerea mea de pe front. Dar nu voi avea încotro, căci altminteri ar trebui să stau cu mâinile în sân. N-am nici pământ, nici casă, nici măcar o barcă proprie, nu sunt decât un biet luntraş.

— Şi tu? se adresă bătrâna fostului grădinar. Ce ai de gând să faci?

— Comuna îmi dă pământ. Am în buzunar actul de împroprietărire, răspunse acesta. Vreau să-mi clădesc o căsuţă pe moşia prinţului Gogineff, care a fost împărţită oamenilor.

— Ascultaţi-mă, aş avea pentru voi ceva de lucru, zise bătrâna, după o scurtă chibzuire. Mi-am pus în gând să reclădesc căsuţa surorii mele. Vreţi să faceţi voi treaba asta?

Fostul grădinar privi spre tovarăşul său.

— De ce nu? făcu Dimitriev. Ducă plăteşti, o facem bucuroşi… Numai vezi că noi nu suntem zidari…

— Da, vă plătesc, răspunse camerista. N-aveţi nevoie să fiţi zidari pentru ca să puteţi clădi o colibă. Şi, la urma urmei, dacă voi vedea că n-o scoateţi la capăt, voi chema un zidar, ca să vă dea ajutor. Aşadar, când începeţi să curăţaţi molozul?

— Mâine, sau chiar astăzi, zise fostul grădinar.

— Bine – încuviinţă Saşa.

Vârî mâna sub scurteică, unde avea un buzunar ascuns, şi scoase la iveală o pungă, din care luă câteva monede. Acolo îşi ţinea banii pe care îi economisise în timpul cât servise în casa prinţului.

Sonia Petrovici şi cei doi bărbaţi părăsiră ruinele castelului.

Saşa era foarte bucuroasă căci, în acest mod, îşi putea îndeplini misiunea, fără să trezească bănuieli. Nici nu-i trecea prin minte să clădească din nou căsuţa oarbei. După ce dărâmăturile vor fi înlăturate, va îndepărta lespedea, apoi va pleca mai întâi la Petersburg, căci pentru îndeplinirea misiunii trebuia să se ducă în câteva oraşe mari. După două zile, bătrâna cameristă se mută în ceainărie. Oamenii petreceau, ca şi cum fiecare zi ar fi fost o sărbătoare. Ar fi putut foarte bine să înceapă la reconstruirea colibelor arse, dar preferau să-şi piardă vremea ascultând cuvântări înflăcărate şi făgăduielile sovietului. Nimeni nu se gândea să se apuce de lucru. Deocamdată aveau ce mânca, deoarece în brutăria satului se cocea pâine pentru toţi. Vitele fură tăiate, până ce nu mai rămaseră nici pentru prăsită. Şi iarna bătea la uşă!

În schimb, agitatorii care veniseră din oraş dădeau încredinţări oamenilor că n-aveau de ce să se teamă, căci cantităţi mari de cereale şi legume urmau să fie aduse din sudul ţării. Şi, dacă noua revoluţie va izbuti, Rusia va înota în bunătăţi – lapte şi miere va curge pretutindeni.

Bieţii oameni!

În Sud începeau să se simtă din ce în ce mai mult urmările faptului că pământul nu fusese lucrat în acea primăvară. Cerealele de sămânţă fuseseră consumate, căci ţăranii nu puteau răbda de foame. Coloniştii din sudul Rusiei înaintau la Petersburg cereri deznădăjduite, rugând să li se trimită cereale de sămânţă. Dar cei din capitulă, aveau ceva mai bun de făcut. Guvernul Kerenski trebuia să poarte de grijă, să nu i se întâmple nimic Ţarului şi făcea toate sforţările ca războiul să fie dus mai departe – în loc să încheie pacea, după cum cerea poporul.

Sovietele tuturor guberniilor întocmiră delegaţii, care se îndreptară spre Petersburg. Strigăte de furie, împotriva ticăloşiilor trupelor guvernamentale, se înălţau de pretutindeni. Situaţia guvernului Kerenski nu era deloc vrednică de invidiat.

Acesta fiind prea slab, ca să poată înăbuşi răscoala, iar pe de altă parte neavând chef să facă nicio concesiune poporului, nemulţumirile luară proporţii şi zăpăceala crescu. Delegaţiilor sovietelor se alăturară acelora ale consiliilor muncitoreşti şi ale soldaţilor.

Agitatori, care ţineau pretutindeni cuvântări aţâţătoare, ieşiră la iveală din fabrici şi de pe front. Se cerea executarea familiei imperiale sau internarea ei, pe viaţă, într-una din cazematele capitalei sau în fortăreaţa Petru şi Pavel.

Kerenski făgăduia tuturor sprijinul său, şi între timp, la fiecare două, trei zile, făcea câte o vizită la Ţarskoe Selo şi discuta cu împăratul, care se întorsese de pe front şi era ţinut ca prizonier al poporului în palatul Alexandru.

Sonia Petrovici, care se dovedise a fi o „tovarăşă" preţioasă, făcea şi ea parte din delegaţia aleasă în gubernia lui Boris Verodin, şi care urma să fie trimisă la Petersburg.

Această femeie pătimaşă, însufleţită de ură, ţinea cuvântări înflăcărate, care vrăjeau pe ascultători. Într-una din zilele următoare, frumoasa revoluţionară urma să pornească spre capitală.

Cei doi bărbaţi tocmiţi de Saşa, lucrau la înlăturarea dărâmăturilor, sub supravegherea necontenită a bătrânei, care punea şi ea mâna din când în când.

După trei zile de muncă, izbutiră să dea deoparte molozul, astfel că spre seară, lespedea din faţa vetrei ieşise la iveală. Oamenii voiră s-o scoată din pământ, dar Saşa se împotrivi cu înverşunare. Dimitriev clătină capul şi mormăi câteva cuvinte neînţelese.

— De ce să mai venim şi mâine, ca să scoatem lespedea, bombăni fostul grădinar. Am putea foarte bine să facem azi treaba asta.

Bătrâna se înfurie văzând că, cu toată împotrivirea ei, cei doi se pregăteau să dezgroape piatra. Începu să răcnească şi părea gata-gata să se năpustească asupra oamenilor.

— Hai să mergem, dă-o încolo de zgripţuroaică! făcu Dimitriev, supărat, apucând de mână pe fostul grădinar. Las-o să se descurce singură; noi nu ne mai întoarcem.

Râzând şi ocărând, cei doi se depărtară.

Bătrâna se aşeză pe lespede. Părea o bufniţă care păzeşte un mormânt.

Seara, la cină, tovarăşa Saşa Verodin nu-şi făcu apariţia în ceainărie. Dar oamenii nu se prea sinchisiră de lipsa ei, căci toţi cunoşteau demult toanele ciudatei bătrâne. Sătenii socoteau că Saşa îşi pierduse minţile, altminteri n-ar fi încercat să reclădească coliba oarbei.

Numai Sonia Petrovici întrebă pe cei doi bărbaţi unde se află fosta cameristă.

— Îşi păzeşte comorile, răspunse Dimitriev, râzând.

Apoi, povesti frumoasei fete purtarea ciudată a Saşei.

Sonia clătină capul. Purtarea ciudată a bătrânei îi bătuse la ochi de multă vreme şi o făcuse să bănuiască vreo taină care se ascundea îndărătul ei. După ce isprăviră masa, Sonia părăsi ceainăria şi se îndreptă spre locul unde se aflau ruinele căsuţei oarbei.

Luna strălucea pe cer şi razele ei blânde se revărsau asupra satului.

Deodată, Sonia se opri şi rămase nemişcată îndărătul unui gard, holbând ochii spre mormanul de dărâmături.

— Ce-o mai fi şi asta? murmură ea. Ce face acolo bătrâna?

Toate zvonurile cu privire la răposata oarbă îi veniră în minte. Se şoptiseră multe despre Anuşca Verodin. Cei drept, nu se ştia nimic lămurit, totuşi ceva trebuia să fie adevărat din toate acestea.

Aşa, de pildă, se spunea că bătrâna putea să facă aur, că era nemăsurat de bogată şi că adunase aceste comori numai spre a asigura nepoatei sale un viitor lipsit de griji.

Saşa îngenunchease lângă lespede şi se străduia s-o ridice cu ajutorul unui drug de fier, pe care cine ştie unde l-o fi găsit Năduşeala îi şiroia pe frunte. Bătrâna vârâse pârghia sub piatră şi apăsa cu toată greutatea trupului, dar sforţările ei păreau zadarnice. Gâfâind, se opri ca să se mai odihnească puţin, şi începu să ocărască de zor, blestemând pe oameni şi numindu-se ea însăşi „un animal chinuit”.

Deodată tresări, auzind paşi îndărătul ei şi, imediat după aceea, o făptură întunecată se apropie de dânsa.

— Ce trebăluieşti aici, tovarăşă Saşa? întrebă Sonia Petrovici, aţintindu-şi privirile asupra lespezii. Eşti atât de grăbită să-ţi isprăveşti căsuţa, încât munceşti şi noaptea?

— Oamenii sunt prea leneşi, răspunse bătrâna, înciudată. Voiam să îndepărtez piatra încă astăzi, dar ei s-au împotrivit.

Sonia încuviinţă din cap şi urmă, batjocoritor:

— Da, bărbaţii nu mai au chef să muncească. Dar dacă ţii neapărat să înlături piatra, am să te ajut şi eu. După cât se vede, nu vrei să mănânci până nu-ţi termini treaba.

— Lasă-mă în pace! se răsti bătrâna. N-am nevoie de ajutorul tău, o scot eu singură la capăt.

— Cum vrei… socoteam că-ţi pot fi de folos…

Tânăra revoluţionară se depărtă.

— Spioana asta ticăloasă! scrâşni bătrâna. O fi văzut ea ceva. Acum ar fi mai bine să mă duc la masă ca să-i risipesc bănuielile. După aceea, pot să mă întorc iarăşi.

Porni agale spre ceainărie şi, peste câteva clipe, dispăruse în beznă.

Sonia Petrovici se ivi din nou, se apropie de ruine şi rămase pe gânduri înaintea lespezii mari. Apoi încercă s-o mişte din loc, dar nu izbuti nici ea. Bătrâna luase cu dânsa drugul de fier, astfel că toate

sforţările spioanei rămaseră zadarnice. În cele din urmă, se hotărî să se retragă, căci bănuia că Saşa se va înapoia.

Şi, într-adevăr, cam pe la ceasurile unsprezece, o făptură încovoiată se furişă prin uliţele satului, apropiindu-se de ruinele colibei.

Era Saşa. Cum ajunse la mormanul de dărâmături, ea îşi reîncepu munca, fără să mai privească în jurul ei.

Cine s-ar fi putut rătăci pe acolo la ceasul acesta? Revoluţionarii erau adunaţi cu toţii în ceainărie şi ascultau cuvântările vorbitorilor. Desigur că nimeni nu se sinchisea de bătrâna Saşa şi lipsa ei nici nu va fi băgată în seamă.

Fosta cameristă vârî pârghia sub piatră, puse câţiva bolovani dedesubtul drugului şi apăsând din răsputeri, izbuti să salte lespedea, apoi s-o dea într-o parte. Acum, deschiderea era liberă şi Saşa se plecă deasupra ei. Pipăi pământul, cu mâini tremurătoare, şi deodată scoase un suspin.

Prima parte a misiunii sale fusese îndeplinită. Caseta cu pricina, care conţinea acte de o însemnătate covârşitoare, se afla în mâinile ei. Acum, trebuia să se grăbească să pună la adăpost comoara.

Rămase multă vreme pe gânduri. În cele din urmă, se hotărî să ascundă caseta printre dărâmături. A doua sau a treia zi Saşa avea să plece împreună cu comoara. Nimeni nu va bănui pricina plecării sale; la urma urmei puteau să creadă ce-or pofti.

Bătrâna scormoni pietrişul, apoi îngropă caseta în deschiderea făcută şi o acoperi cu moloz. Mai aruncă în jur o privire cercetătoare, apoi se îndreptă iarăşi spre ceainărie. Însă, dacă s-ar mai fi uitat o dată în urma ei, ar fi zărit o făptură care se furişa spre locul unde se afla comoara.

Era Sonia Petrovici. Ea dezgropă caseta şi se depărtă în grabă. Tânăra revoluţionară nu ştia ce cuprinde caseta, dar bănuia că avea un conţinut foarte preţios.

52. Prizonierul din celula No. 18.

În Petersburg avea loc una dintre adunările cele mai agitate. Delegaţiile sovietelor din tot cuprinsul Rusiei veniseră în capitală şi arătaseră celor în drept, care sunt dorinţele lor.

Procesul de destrămare se desfăşura cu repeziciune. Ţăranii deveneau din ce în ce mai furioşi şi păreau să fie mult mai neînduplecaţi decât lucrătorii din Petersburg şi celelalte oraşe mari.

Evenimente însemnate aveau să se producă. De multă vreme guvernul provizoriu nu mai era sigur pe situaţia lui Kerenski. Îşi dădea scamă că în curând sovietele îi vor lua puterea din mâini, în mod făţiş.

Pe de o parte poporul cerea, din ce în ce mai violent, să se încheie

pacea, iar pe de altă parte, ambasadorii statelor aliate stăruiau ca războiul să fie dus înainte.

Kerenski nu mai isprăvea cu conferinţele. Cea mai mare parte dintre membrii guvernului erau pentru dictatură şi cereau ca Ţarul să fie readus din Ţarskoe Selo, iar regimentele de gardă şi cazacii să înăbuşe în sânge răscoala.

Dar omul acesta şovăitor pătrunsese lucrurile mai bine decât îşi închipuiau ceilalţi. Ei nu voia să treacă la măsuri violente fiindcă ştia prea bine că nu mai exista niciun regiment, care să fie disciplinat în adevăratul înţeles al cuvântului. Ofiţerii nu se mai încumetau să dea ordine, soldaţii erau nesupuşi.

În Petersburg se aflau nenumăraţi revoluţionari din extrema stângă. Erau cu toţii înarmaţi şi locuiau acolo, sub ochii guvernului.

Câteva sute de mii de lucrători stăteau la pândă. Înarmaţi, gata să împiedece orice încercare a guvernului de a potoli răscoala în sânge.

Aşa-zisa „divizie de fier" care se afla sub comanda lui Korniloff era în marş spre Petersburg unde trebuia să restabilească ordinea.

Un bărbat simplu la înfăţişare, dar îmbrăcat după ultima modă, se ivi într-una din zile în palatul lui Kerenski, cerând să fie primit de şeful guvernului. Acesta rămase surprins citind cartea de vizită pe care i-o aduse lacheul.

Kerenski porunci ca vizitatorul să fie lăsat înăuntru, şi când intră, privirea şefului guvernului alunecă cercetător asupra făpturii noului sosit. Apoi se înclină şi-i întinse mâna.

— Mă bucur să vă cunosc, Alteţă…

Vizitatorul îl opri, făcând un gest energic.

— Nu vă supăraţi că vă întrerup, Excelenţă! zise el. Dar contemporanii şi urmaşii noştri nu trebuie să-mi audă numele. Am fost silit s-o jur şi-mi respect jurământul.

Un suspin uşor scăpă de pe buzele sale.

— Da, aţi pătimit mult, răspunse Kerenski. Dar cum trebuie să vă numesc, de vreme ce nu mi-e îngăduit să vă dau titlul la care aveţi drept?

— Spuneţi-mi „domnule Vasilieff", Excelenţă. M-am obişnuit cu numele acesta şi nu mă mai pot lipsi de el.

Şeful guvernului făcu o plecăciune.

— Mă supun dorinţelor dumneavoastră, domnule Vasilieff… Dar ştiam că locuiţi în străinătate… De ce v-aţi înapoiat în Rusia? Vremurile sunt nesigure şi devin din zi în zi mai grele. Văpaia roşie ameninţă să nu mistuie…

— Tocmai de aceea am şi rămas aici, ca să-mi pot pune slabele mele puteri în slujba patriei… Nu mi-am uitat patria, Excelenţă… Am trăit în singurătate, dar am luat parte şi am urmărit cu înfrigurare tragedia groaznică prin care trece sărmanul nostru popor.

Kerenski privi cu luare-aminte la vizitatorul său, căutând parcă să-i citească în suflet. Trăsăturile străinului trădau, unui bun observator, o viaţă plină de suferinţe.

— Şi unde aţi locuit, domnule Vasilieff? întrebă apoi, prim-ministrul.

— La ţară, departe de oameni, în apropierea Volgăi unde luntraşii trag corăbiile în ritmul cântecelor lor monotone. Eram fericit şi aş mai fi rămas acolo, singur, în mijlocul pădurii, dacă răscoala n-ar fi izbucnit, răsturnând totul cu josul în sus.

— Ţinând seamă de rapoartele întocmite de comisarii mei, se pare că pretutindeni e la fel, zise Kerenski cu tristeţe.

Vasilieff privi cu mâhnire la omul al cărui nume era cunoscut în toată Rusia, şi zise:

— Din păcate, trebuie să mărturisesc că guvernul nu prea îşi dă osteneală să câştige simpatia poporului.

— Ce vreţi să spuneţi cu asta, domnule Vasilieff?

Acesta începu să povestească faptele înfiorătoare ale soldaţilor şi grozăviile săvârşite din ordinul prinţului Potcikev. Kerenski ascultă cu luare-aminte. După ce vizitatorul său sfârşi, prim-ministrul tăcu câtva timp, apoi zise:

— Nu pot să întreprind nimic împotriva prinţului, căci el este acum sprijinul nostru cel mai temeinic. Trupele sale au rămas credincioase guvernului, cel puţin într-o oarecare măsură. Potcikev ştie să le ţină în frâu.

— Dar, în afară de asta, e un răpitor de fete, strigă moşierul.

Era pentru prima dată când acest om îşi părăsea calmul său obişnuit.

Kerenski ridică din umeri.

— Geniul şi nebunia se cam înrudesc, domnule Vasilieff, replică el, cu un zâmbet fin. În haosul acesta, ce însemnătate are o fată care e pe placul acestui bărbat?

— Dar… e… fiica mea… Excelenţă!

Cuvintele acestea răsunară ca un strigăt – şi, tot ca un strigăt, ca o izbucnire dintr-un suflet chinuit, răsunară şi cele următoare:

— Da, Excelenţă; această copilă e fiica mea. A crescut în casa unor oameni simpli şi a devenit o frumuseţe răpitoare. Această copilă e fericirea vieţii mele. Ea nu-şi cunoaşte părintele, nici nu bănuieşte măcar cine e acela care o înconjoară cu atâta dragoste şi grijă.

Copleşit de durere, Vasilieff îşi plecase capul pe piept şi răsufla anevoie.

Kerenski îşi împreunase mâinile la spate şi se plimba prin odaie, cu paşi mari.

„Mai bine nici nu l-aş mai fi primit, căci tot nu-l pot ajuta – îşi zise el. Şi, la urma urmei, ce mă interesează pe mine chestiunile lui

familiare şi necazurile sale?”

Moşierul păru să ghicească ce se petrecea în mintea prim-ministrului.

— După cum văd, n-am nimerit unde trebuie, zise el, adânc mâhnit. Iertaţi-mă că v-am răpit o parte din timpul preţios, Excelenţă.

Kerenski îi apucă deodată mâinile, îl privi în ochi şi zise, plin de compătimire:

— Chiar dacă aş vrea să vă ajut, cum aş putea s-o fac? Gândiţi-vă, prinţul se află în gubernia Volgăi. Când se înapoiază, nu ştim nici noi – în orice caz, vor mai trece vreo câteva săptămâni. Trupele sale sporesc din zi în zi, căci le dă multă libertate. N-am să tăgăduiesc, fireşte, că soldaţii săi nu sunt dintre cei mai buni.

— Asta o ştiu din proprie experienţă, încuviinţă Vasilieff, cu amărăciune.

— La urma urmei, pretutindeni e la fel, continuă Kerenski cu însufleţire. Muncitorii şi ţăranii capătă noi tovarăşi, făgăduind oamenilor marea cu sarea. Prinţul Potcikev, însă, lasă pe soldaţi să jefuiască tot ce le iese în cale, însufleţindu-le curajul prin aceasta.

Vasilieff făcu o ultimă şi deznădăjduită încercare.

— Dacă Excelenţa Voastră mi-ar da o scrisoare… dacă guvernul i-ar porunci, într-un mod oarecare, să-mi redea fiica?

— Nu, e cu neputinţă, nu văd niciun mijloc prin care să vă vin în ajutor.

— Atunci, iertaţi-mă Excelenţă…

Vasilieff se îndreptă spre uşă, dar se mai întoarse o dată:

— Am auzit că Ţarul urmează să fie îndepărtat din Ţarskoe Selo. E adevărat, Excelenţă?

Kerenski înălţă din umeri.

— Da, va fi transportat în alt loc, dar nu ştim nici noi, unde anume. Împăratul ar vrea să se stabilească, împreună cu familia sa, la castelul Livadia din Crimeea, dar nu putem să i-o îngăduim. Comitetul central al revoluţionarilor a devenit bănuitor. Se crede că vrem să înlesnim Romanovilor trecerea lor peste graniţă. Fireşte, am discutat asupra acestei chestiuni şi am primit chiar făgăduiala, din partea ambasadorului Angliei, că ni se va trimite la Murmansk un vas de război – dar, nu-i încotro, Romanovii vor fi transportaţi în Siberia.

Vasilieff păli.

— În Siberia? Asta înseamnă sfârşitul!

Moşierul îşi şterse o lacrimă care se furişase din ochi.

— În Siberia! repetă el. Da, există o zeiţă a răzbunării. Nicolai al II-lea va fi deportat tocmai acolo unde a exilat atâţia nenorociţi. Cu toate astea, i-aş fi dorit o soartă mai bună… Şi, nu se mai poate face nimic, Excelenţă?

— Nu văd nicio posibilitate. Un singur lucru îmi stă în putinţă: să

port de grijă să nu ducă lipsuri. De altfel, părerea mea este că acolo va fi tratat mai bine ca aici. În Siberia comunismul n-a făcut progrese atât de mari; mila n-a dispărut din sufletele oamenilor. Credeţi-mă pe mine, domnule Vasilieff, Ţarul n-o va duce rău!

Moşierul se îndoia de asta, totuşi nu spuse nimic.

— Excelenţă, aş vrea să-l mai văd o dată! zise el, apoi. Am auzit că vă duceţi des la Ţarskoe Selo; n-aş putea să vă însoţesc într-una din zile?

Kerenski rămase pe gânduri.

— Pot să spun Ţarului cine sunteţi? întrebă el.

— Nu, nu-i nevoie. Şi, apoi, aş dori să-i vorbesc între patru ochi.

— Bine, fie, domnule Vasilieff. Nu cunosc relaţiile dintre dumneavoastră, decât din arhiva familiei imperiale, care a fost confiscată. Socot, însă, că aveţi motive temeinice care vă îndeamnă să-i vorbiţi fără martori.

— Când şi unde trebuie să mă prezint? întrebă moşierul.

— Ne vom întâlni sub plopul de la începutul şoselei care duce spre Ţarskoe Selo. Aşteptaţi-mă acolo, mâine la ora zece dimineaţa. Când voia trece spre palat, voi opri maşina şi vă voi lua cu mine.

Vasilieff părăsi încăperea. Cufundat în gânduri, paşi pe stradă, fără să bage în seamă măcar salutul santinelei. Se gândea la frumoasa Irina. Da, era fiica lui, cu toate că ea nu ştia nimic despre asta şi, poate că nici n-avea s-o ştie vreodată – în orice caz, numai printr-o întâmplare putea să afle această taină.

Moşierul nu lua în seamă ce se petrece în jurul său şi nu observă nici că un ofiţer bătrân tresări la vederea lui. Un bărbat în vârstă, îmbrăcat civil, se afla în tovărăşia acestuia.

— Ce ai, colonele Gorniloveff? întrebă acesta din urmă, privind în direcţia spre care ofiţerul îşi holbase ochii.

— Colo… nu-l cunoşti? E Vasilieff… pri…

Colonelul se întrerupse. Celălalt clătină capul.

— De cine vorbeşti? Nu văd pe nimeni…

— Bărbatul de colo… da, el este…

— Cine anume?

— Vasilieff, sau mai bine-zis, numărul 18 din Shlisselburg. N-ai auzit nimic despre asta?

Civilul se plecă înainte.

— Acesta e? murmură el, cu teamă. Fostul prizonier al Ţarului… despre care se spune că…

— Sst! astea sunt lucruri despre care nu se poate flecări, zise colonelul Gorniloveff. Acum, că Ţarul a fost înlăturat, omul pare să se intereseze iar de soarta Rusiei.

— Aşadar, acesta e bărbatul care a lâncezit, ani îndelungaţi, în groaznicele celule subpământene din Shlisselburg? întrebă celălalt.

— După cât se pare, a făcut o vizită dictatorului, murmură colonelul Gorniloveff, comandantul faimoasei Shlisselburg, acea blestemată închisoare politică unde, în timpul domniei Ţarului, oamenii erau îngropaţi de vii.

Acela care era întemniţat la Shlisselburg pierdea orice nădejde că va mai recăpăta libertatea. Se şoptea chiar, că traiul în minele de plumb din Siberia era mai bun decât acela din Shlisselburg.

— Am putea întreba pe santinelă, observă civilul, care nu era nimeni altul decât contele Raidceff, şeful nu mai puţin faimoasei Ohrana, poliţia secretă a împăratului, pe care Alexandru al III-lea o organizase înainte cu mulţi ani, în scopul de a reduce la tăcere pe toţi aceia care nu erau văzuţi cu ochi buni de stăpânitorul tuturor ruşilor.

Acum aceşti doi bărbaţi nu mai aveau nimic de făcut şi aşteptau cu nerăbdare o lovitură decisivă care să le dea iarăşi de lucru în slujbele lor sinistre.

Santinela confirmă că vizitatorul fusese în audienţă la prim-ministru.

Cei doi bărbaţi se depărtară tăcuţi. Pretutindeni se vedeau grupuri de oameni care discutau. Soldaţi, înarmaţi până în dinţi, ţineau cuvântări. Lucrători, având în piept steaua revoluţionarilor, treceau din grup în grup, aţâţând pe ascultători.

Contele Raidceff luă de braţ pe colonel şi-i şopti:

— La spune-mi, ştii ceva despre aceasta chestie?

Gorniloveff se uită cu băgare de seamă în jurul său, apoi începu să povestească, întrerupându-se din când în când:

— N-aş putea să-ţi spun cu hotărâre cine e acest om. Ştiu tot atât de puţin cât şi ceilalţi, care susţin că-l cunosc. În schimb, ceea ce vei auzi acum, nu poate fi pus la îndoială… Înainte cu mulţi ani, într-o noapte întunecoasă din luna martie, o trăsură închisă se opri în curtea închisorii Shlisselburg. Patru agenţi ai Ohranei coborâră din ea, ducând pe braţe un bărbat cu mâinile şi picioarele legate şi faţa acoperită de o mască făcută din solzi de metal. Mandatul de arestare fusese emis de procurorul general şi cuprindea următorul ordin: *„Prizonierul va fi dus în celula Nr. 18, al cărei număr îl primeşte”*. N-avea voie să vorbească cu nimeni şi era interzis, sub pedeapsa cea mai aspră, să i se adreseze o întrebare măcar. Comandantul de pe atunci al închisorii avea sarcina să îndeplinească personal slujba de temnicer al arestatului. Nimeni altul nu trebuia să afle ceva despre prezenţa misteriosului prizonier. Ţarul Alexandru murise înainte cu câţiva ani. Era tocmai în vremea când prinţul P., contele S., baronii Kl. şi multe alte personalităţi de seamă fuseseră deportate în Siberia. Niciodată nu s-a putut afla care fusese vina lor. Avutul exilaţilor fu confiscat. Conducătorul de atunci al Ohranei, înaintaşul dumitale, scumpul meu conte, n-a făcut niciodată vreo destăinuire asupra motivului acestor

numeroase exilări. Fără nicio judecată, nenorociţii fură arestaţi şi deportaţi în Siberia. Singurul care rămase în capitală fu bărbatul acela, care astăzi poartă numele de Vasilieff. Pesemne că se temeau să nu evadeze din Siberia. La izbucnirea războiului, am primit, într-una din zile, un ordin secret al împăratului, prin care mi se poruncea să scot masca misteriosului prizonier. În acelaşi timp mi se trimisese şi cheia acesteia. De asemenea mi se îngădui să vorbesc cu el, trebuind să mă interesez mai ales asupra dorinţelor sale. Arestatul, însă, care fusese arătat sub numele de Vasilieff, rămase tăcut. N-avea nicio dorinţă şi se părea că încheiase cu viaţa. După puţin timp, Ţarul porunci ca prizonierul să fie pus în libertate. Într-o zi, veniră să-l ia cu o trăsură. De atunci nu l-am mai văzut. Aşadar, îţi poţi închipui, scumpul meu conte, simţămintele ce s-au trezit în mine acum, când l-am zărit iarăşi.

— Dar nu cumva te-ai înşelat? întrebă contele Raidceff.

— Nici nu poate fi vorbă de aşa ceva. Chipul acesta distins s-a întipărit adânc în mintea mea şi l-aş putea recunoaşte oricând.

— Se şopteşte că guvernul provizoriu a fost nevoit să predea sovietului din Petersburg actele privitoare la prizonierul acesta misterios, urmă şeful Ohranei.

Colonelul înălţă din umeri.

— Tot ce se poate, răspunse el.

Şi adăugă, în şoaptă:

— Ticăloşii ăştia dau totul în vileag. Vor să facă lumină asupra tuturor faptelor petrecute în timpul domniei Ţarului. Ei nu se gândesc că, prin aceasta, Rusia se va coborî în ochii lumii civilizate. Ascultă, dragul meu, ştii ce mi-ar face cea mai mare plăcere? Să pot clădi o mie de Shlisselburguri cu celule subterane, în care să-i vâr pe toţi nespălaţii ăştia! Atunci, aş mai avea şi eu un rost în viaţă. Dar, cum stau lucrurile acum, se pare că nu prea ne aşteaptă mari bucurii… Ai auzit ce cuvântare a ţinut ieri, în soviet, ticălosul ăla de Lenin? Nu s-a sfiit să spună pe faţă că guvernul trebuie arestat. Discursul a fost răsplătit cu aplauze furtunoase… Kerenski îşi închipuie că guvernează Rusia şi, când colo, e nevoit să stea sluj înaintea acestui ticălos. Nu e asta un adevărat scandal? Ia spune-mi şi mie, domnule conte, câte guverne avem?

— În mod oficial, unul singur, răspunse contele, oftând.

— La urma urmei, continuă comandantul închisorii Shlisselburg, tot prinţul Potcikev procedează mai cu cap. El nu cunoaşte îndurare fată de aceşti ticăloşi. Cei care cad în mâna lui sunt puşi la zid sau spânzuraţi de streaşina casei. E omul care se potriveşte vremurilor prin care trecem. Ar trebui să fie numit dictator.

Şeful Ohranei clătină capul.

— Fireşte, e un om destoinic, dacă prin acest cuvânt vrei să înţelegi trădare şi lipsă de scrupule. Ascultă-mă, cine a fost primul care a

trădat pe Ţar? Cine altul decât fostul său favorit, prinţul Nicolai Potcikev? Omul acesta ştie să se adapteze împrejurărilor. O să mai ajungă departe, ascultă-mă pe mine! Ba, mă tem chiar că o s-o scoată la capăt şi cu bolşevicii, dacă aceştia vor pune mâna pe putere.

Cei doi bărbaţi vorbiră astfel câtva timp, dar când treceau prin apropierea oamenilor, coborau glasurile, sau tăceau cu totul. Într-o piaţă, un soldat se urcase pe capra unei trăsuri. Purta pe cap o şapcă roşie şi agita în mână un steag de aceeaşi culoare. Mulţimea se înghesuia în jurul său. În aplauzele frenetice ale celor de faţă, un soldat republican se urcă lângă celălalt. Cei doi îşi strânseră mâinile, apoi se îmbrăţişară, uitând cu totul că abia înainte cu câteva ceasuri se duşmăniseră de moarte.

— Mâine, tătucul o să se legene în spânzurătoare, striga mulţimea.

— Da, Kerenski să ni-l dea pe Nicolai, până ce nu apucă să-l treacă peste graniţă.

Răcnetele revoluţionarilor umpleau văzduhul. În depărtare cerul era roşu ca sângele – semn că opera de distrugere se întindea din ce în ce mai mult.

53. Umilirea Ţarului

Mare tristeţe domnea în castelul din Ţarskoe Selo. În urmă cu câteva zile venise un ordin secret prin care se dăduse consemnul ca toţi să fie pregătiţi.

În ultimul timp, Ţarul devenise foarte nervos şi tresărea la cel mai mic zgomot. Servitorii şi curtenii mergeau numai în vârful picioarelor, spre a nu tulbura liniştea.

Uneori se arăta peste măsură de vesel şi izbucnea într-un râs sălbatic, pentru ca imediat după aceea să se întristeze deodată. Atunci se retrăgea într-o încăpere şi nu mai vorbea cu nimeni. În aceste ceasuri de deznădejde nu voia să vadă nici chiar pe soţia lui, care îl diviniza aproape.

Alexandra Feodorovna era o mamă bună, dar o împărătească slabă. Ea nu izbutise să-şi câştige dragostea poporului ei. Ar fi trebuit să-şi dea seama că o femeie ca dânsa n-avea ce să se amestece în treburile domniei, dar biata Ţarină nu pricepuse asta.

Împăratul nu făcea nimic fără ştirea şi încuviinţarea soţiei sale şi, astfel, se întâmplă că luase întotdeauna măsuri greşite şi dăduse ordine care trădau o fire sângeroasă.

Chiar după ce fuseseră făcuţi prizonieri, atât Ţarul cât şi soţia lui rămăseseră cu credinţa că n-aveau nicio vină, ci erau numai victimele poporului nerecunoscător şi aşteptau în fiecare clipă ca regimentele de gardă şi cazacii să-i ducă cu alai în capitală, unde să li se redea vechile drepturi, care le fuseseră răpite.

Ţarul îşi şi ticluise un plan de răzbunare. Toţi cei vinovaţi aveau să fie pedepsiţi cu asprime, închisorile urmau să fie umplute cu deţinuţi, călării trebuiau să-şi îndeplinească misiunea lor sângeroasă, iar lungi şiruri de exilaţi să pornească spre Siberia. Numai astfel socotea dânsul că liniştea poate fi restabilită în ţară.

Toate evenimentele care se desfăşuraseră în ultimul timp n-avuseră darul de a deschide ochii neînduplecatului stăpânilor al tuturor ruşilor.

Împăratul tocmai se întorcea dintr-o plimbare făcută în parcul castelului. În clipa când voi să cotească pe o potecă lăturalnică, două făpturi suspecte se iviră înaintea lui.

Nicolai al II-lea se înspăimântă.

Ce căutau aici oamenii aceştia? Cum se încumetaseră să pătrundă în parc?

Dar, înainte de a-şi da seama cum stăteau lucrurile, nenumărate făpturi se strecurară prin parc.

Priviri batjocoritoare, pline de ură, se aţintiră asupra chipului împăratului, care zări înaintea lui puşti, baionete, uniforme zdrenţăroase şi basmale roşii.

Ţarul o luă la goană, deschise o uşă, alergă de-a lungul unui coridor, apoi urcă treptele, abia trăgându-şi sufletul. Pretutindeni întâlnea servitori, care se înclinau cu respect, dar el nici nu-i lua în seamă, căci spaima îl cuprinsese şi se înfigea adânc în inima lui. Înainte de a păşi pragul încăperii sale, zări pe comandantul gărzii imperiale, colonelul Kobilinski, căruia şeful guvernului îi dăduse însărcinarea să apere viaţa împăratului, şi care avea sub ordinele sale trei companii de soldaţi şi şase ofiţeri. Această trupă era alcătuită, într-o oarecare măsură, din oameni în care se putea avea încredere. Li se dăduseră arme şi uniforme noi şi primeau, în afară de soldă, o primă destul de însemnată. Din această pricină, oamenii erau întrucâtva mulţumiţi şi, în rândurile lor, nu se prea simţea influenţa partidelor revoluţionare.

— Colonele Kobilinski, gâfâi Ţarul, bandiţii au năvălit în parc… au vrut să mă atace… ordonă împuşcarea lor… apoi, vino în odaia mea şi dă-mi raportul!

Colonelul stătuse într-o atitudine plină de respect. Până să poată răspunde ceva, Ţarul intrase în încăpere şi încuiase uşa în urma sa.

Kobilinski ridică din umeri, ferm încredinţat că Ţarul avusese vreo nălucire. De altfel, în ultimul timp asta se întâmpla cam des.

Totuşi, respectul şi supunerea pe care le datora Ţarului, îi impuneau să-i aducă porunca la îndeplinire. Şi, apoi, trebuia să facă în aşa fel ca împăratul nici să nu bănuiască măcar, că rostul colonelului şi al trupei de sub comanda lui, era să împiedece fuga familiei imperiale.

Kobilinski dădu ordin unui ofiţer să cerceteze parcul, în fruntea unui detaşament alcătuit din cincizeci de soldaţi.

Aceştia porniră pe alei şi ajunseră până la zidul împrejmuitor. Deodată se văzură înaintea unei mulţimi sălbătăcite. Erau trimişii comitetelor revoluţionare, vreo trei sute de oameni, care veniseră la Ţarskoe Selo spre a se încredinţa dacă Ţarul se mai află acolo.

Cei cincizeci de soldaţi priveau, nehotărâţi, la conducătorul lor, un tânăr ofiţer, care purta pe piept crucea Sf. Gheorghe. Ofiţerul rămăsese ca încremenit, nevenindu-i să creadă că oamenii cutezaseră să pătrundă în parcul castelului. Dincolo de zidul acestuia se afla o mulţime agitată, care se adăpostea îndărătul soldaţilor revoluţionari.

Doi bărbaţi păşiră înaintea ofiţerului. Erau comisarii sovietului din Petersburg. Cu ton răstit, aceştia cerură să-l vadă pe Ţar, în vreme ce revoluţionarii vorbeau cu soldaţii din gardă şi-şi ofereau unii altora ţigarete.

— Nu ştii, oare, că acum nu mai există armată pentru apărarea Ţarului? întrebă unul din comisari.

— Ei, tot vă mai plecaţi înaintea acestor ofiţeri care v-au dus la pieire? Alungaţi-i! strigară ceilalţi.

Mulţimea, care sporise la vreo şase sute de oameni, porni spre castel, în timp ce ofiţerul şi soldaţii săi rămaseră în urmă.

— Fiţi liniştiţi! porunci cu un gest teatral, unul din cei doi comisari. Am să mă duc sus la Nicolai Romanov şi-i voi porunci să se arate la fereastră, ca să-l puteţi vedea şi voi. Sunteţi mulţumiţi?

Omul acesta se numea Mistislavski şi pornise încoace direct de la şedinţa sovietului. Aşadar, era împuternicitul comitetului revoluţionar.

— Trăiască Mistislavski, răcni mulţimea. Da, arată-ni-l pe Romanov! Să se încline înaintea noastră!

În acest timp, larma pusese în picioare pe locuitorii castelului şi garda imperială. Colonelul Kobilinski stătea îndărătul uşii de la intrare şi-şi răsucea mustaţa, tremurând de tulburare. Lângă dânsul se afla mareşalul curţii, contele Benkendorf, un bătrân uscăţiv, care era, poate, cel mai credincios supus al stăpânului său.

— Nu las pe nimeni să treacă! zise el. Numai păşind peste cadavrul meu, vor putea pătrunde în odaia Ţarului.

Colonelul Kobilinski începu să-şi dea seama că slujba lui devenea din ce în ce mai grea. Instinctul îi spunea că împăratul se afla în cea mai mare primejdie dacă mai rămânea multă vreme în Ţarskoe Selo.

Lacheii se înşiruiseră pe trepte şi de-a lungul coridoarelor, strălucind în uniformele lor împodobite cu fireturi.

Kobilinski era destul de inteligent spre a nu porunci oamenilor săi să tragă asupra mulţimii. Între timp, strigătele din faţa castelului se transformaseră în adevărate urlete. La un moment dat, răsună chiar o împuşcătură.

Fără să se mai sinchisească de mareşalul curţii, colonelul trase zăvorul şi, imediat după aceea, câţiva soldaţi revoluţionari, în frunte cu comisarii sovietului, păşiră pragul. Priviri lacome, pline de uimire, se aţintiră asupra minunăţiilor care le înconjurau.

— Iată cum trăiesc ăştia! murmură un revoluţionar.

— Cine eşti dumneata? întrebă Mistislavski, sfredelind cu privirea pe colonel.

— Asta ar trebui să te întreb eu pe dumneata, răspunse Kobilinski, încurcat. Sunt comandantul gărzii.

— Iar eu sunt comisarul Mistislavski, domnule colonel. Am primit însărcinarea să cercetez dacă s-au luat toate măsurile ca Ţarul să nu poată fugi.

Kobilinski îşi răsuci mustaţa.

— Am ordin din partea guvernului să nu las înăuntru decât pe aceia care au permis de la generalul Komilov, zise el, liniştit.

Reprezentantul sovietului izbucni într-un hohot de râs, apoi aţinti asupra colonelului o privire duşmănoasă.

— Aşadar, nu recunoşti autoritatea sovietului din Petersburg? întrebă el, ameninţător. Numai dumneata vei fi răspunzător, dacă se va produce o nenorocire, urmă el. Priveşte la mulţimea de afară! Sunt oameni pe care mizeria i-a dus la deznădejde… Fereşte-te să le opui împotrivire.

Colonelul şovăi o clipă.

— Bine, primesc să stau de vorbă cu dumneata, zise el, apoi. Ce vreţi?

— Am primit însărcinarea să-l predau pe Ţar sovietului.

— Niciodată nu voi îngădui una ca asta!

— Sunt însă gata să-ţi vin în ajutor, urmă Mistislavski. S-a făcut constatarea că nenumărate telegrame au fost trimise din Ţarskoe Selo, iar telefoanele zbârnâie toată ziua. Asta trebuie să înceteze. Am ordinul să distrug instalaţiile telegrafica şi telefonice care se găsesc în cuprinsul castelului.

— Bine, nu mă opun.

— Apoi trebuie să-l văd pe Nicolai Romanov, ca să pot afirma în soviet că el n-a părăsit castelul. Poporul e frământat de neîncredere. Se spune că Romanov ar fi fugit şi că garda mai e ţinută, la Ţarskoe Selo, numai pentru a da impresia că fostul Ţar se află acolo.

— Urmează-mă, asta e treaba mareşalului Curţii! zise colonelul grav. Dacă Ţarul se va arăta înseamnă că cererea voastră a fost satisfăcută. În caz contrar, nu pot face nimic; eu nu-mi iau nicio răspundere.

Mistislavski porni înainte. La început îl urmară câţiva soldaţi revoluţionari şi vreo doi-trei civili zdrenţăroşi, cu priviri lacome; la mijlocul scării, însă, aceştia începură să şovăie. Fostele slugi nu-şi

puteau tăgădui că bogăţia şi eleganţa acestui minunat castel, îi uimea peste măsură.

Numai Mistislavski îşi urmă drumul, cu paşi siguri. Înainte vreme, fusese şi el surghiunit, simţise deasupra capului său securea călăului. Cu toate acestea nu-şi pierduse cumpătul niciodată. Acum, după lupte amarnice, îşi vedea visul împlinit. Marea turmă a poporului rus fusese asmuţită împotriva foştilor asupritori.

Comisarul sovietului privea cu dispreţ la minunăţiile ce-l înconjurau. Trecu prin saloane mari, de toate culorile, unul mai frumos decât celălalt. În fiecare încăpere lacheii purtau livrele asortate cu culoarea pereţilor.

Într-unul din coridoare se afla contele Benkendorf, împreună cu câţiva curteni. Kobilinski se îndreptă spre mareşalul curţii şi vorbi cu el în şoaptă. Mistislavski se retrăsese deoparte, lângă o fereastră care dădea în grădină.

— Ei? întrebă el, nerăbdător, după câtva timp.

— Mareşalul curţii nu se încumetă să-l cheme pe Ţar, răspunse colonelul.

— Atunci, poate că domnului acesta îi va fi mai plăcut, când revoluţionarii îl vor scoate afară ei înşişi? replică Mistislavski.

Contele Benkendorf începu să şovăie; răsufla din greu.

— Voi încerca, murmură el, în cele am urmă. Însă nu-mi iau nicio răspundere dacă Maiestatea Sa se împotriveşte.

Bătrânul se depărtă. O tăcere apăsătoare se lăsă asupra celor din sală.

Trecu multă vreme, până ce mareşalul se ivi din nou. Pe chipul său distins se putea vedea lămurit lupta ce fusese nevoit s-o ducă pentru a-l hotărî pe Ţar să dea ascultare trimisului sovietului. Se scurseră în tăcere câteva minute – minute chinuitoare pentru curteni. Apoi, se auzi zgomotul unei uşi care se deschisese.

Paşi grăbiţi se apropiau, în zăngănit de pinteni. Un bărbat se ivi de după o cotitură a coridorului. Era Ţarul. Se îndreptă spre grupul curtenilor, care se retrăseseră deoparte, plini de respect, apoi ochii-i injectaţi se aţintiră câtva timp asupra lui Mistislavski, şi chipul împăratului se schimonosi de ură.

„Vai de tine dacă ajung din nou pe tron! părea să-şi spună acela care fusese stăpânitorul tuturor ruşilor. Vai de tine şi de tovarăşii tăi!”

Împăratul înălţă din umeri şi se întoarse. Pintenii săi zăngăneau uşor, iar decoraţiile se loveau între ele, producând un zgomot metalic. Mistislavski îl urmări cu privirea, până ce dispăru.

— Arată destul de bine, făcu revoluţionarul, batjocoritor, adresându-se curtenilor.

Contele Benkendorf păşi spre el.

— Aceasta a fost cea mai mare umilinţă pe care Ţarul a suferit-o în

viaţa lui, zise bătrânul, cu glas tremurător. Aţi fi putut să i-o cruţaţi…

Trimisul sovietului ridică din umeri, dispreţuitor.

— Dumneata nu ne înţelegi şi nici n-ai să ne înţelegi vreodată, răspunse el.

Apoi se întoarse spre colonel.

— Câţi servitori stau la dispoziţia prizonierului? întrebă el, apăsând asupra ultimului cuvânt.

Kobilinski aruncă o privire spre mareşalul curţii.

— Vreo patruzeci, răspunse contele Benkendorf.

— Atâţia oameni, pentru un prizonier? se răsti revoluţionarul.

După aceea se întoarse, coborî treptele şi ieşi din castel.

— E aici, şi nici nu ne poate scăpa, zise el tovarăşilor săi, care îl aşteptau afară.

Mulţimea părăsi parcul.

Sus, însă, în castel, Ţarina îngenunchease înaintea soţului ei, iar fiicele sale, care semănau atât de mult cu frumoasa lor mamă, stăteau în jur, plângând.

54. Sfârşitul se apropie

În drum spre Petersburg, mulţimea sălbăticită se întâlni cu maşina preşedintelui republicii ruseşti. Oamenii scoaseră răcnete de furie, numindu-l pe Kerenski trădător – căci fusese recunoscut.

La ora hotărâtă, Vasilieff se afla în locul stabilit dinainte şi luase loc alături de Kerenski, în maşina acestuia.

Cei doi, bărbaţi vorbiră foarte puţin.

Trecură de revoluţionari, preşedintele republicii răsuflă uşurat. Ştia că steaua lui începuse să apună. Ziarele socialiştilor de dreapta, cărora aparţinea şi el, fuseseră interzise de soviet şi Kerenski n-avea puterea să se împotrivească acestei măsuri. Flăcările care învăluiau republica, deveneau din ce în ce mai mistuitoare. Gazetele de stânga cuprindeau articole tot mai violente şi cereau moartea Romanovilor. Fratele Ţarului, marele duce Mihailovici, fusese şi el arestat. Întreaga familie imperială era păzită cu străşnicie.

Toată lumea bănuia vor veni vremuri nespus de grele.

— Împăratul ştie ce se petrece în ţară? întrebă, deodată, Vasilieff.

Kerenski clătină capul.

— Chiar dacă i s-ar spune, tot n-ar voi să creadă. Parcă ar fi un copil.

— Aşa a fost întotdeauna, încuviinţă moşierul, dar un copil care s-a jucat cu vieţi omeneşti.

Kerenski privi cu luare-aminte la bărbatul care se afla lângă el.

— Aţi fost multă vreme împreună cu dânsul? întrebă şeful guvernului.

Vasilieff nu răspunse.

Maşina făcu un ocol, căci Kerenski voia să viziteze satul. Până acum, comuna îl sprijinise. Oamenii mai erau mândri că familia îşi petrecea la Ţarskoe Selo cea mai mare parte a anului.

Intrând în clădirea primăriei, Kerenski rămase foarte surprins. Pretutindeni întâlni oameni înarmaţi, cu mutrele crunte. Ici-colo, se vedeau câţiva marinari de pe vasele ancorate în port. Funcţionarii primăriei stăteau deoparte, sfioşi. Şeful guvernului se îndreptă spre sala de şedinţe. Deschise uşa, dar se dădu înapoi, mirat. Sala avea cu totul altă înfăţişare. Pe bănci stăteau bărbaţi cu feţele încruntate, ba chiar şi câteva femei. Toţi răcneau în acelaşi timp, fără ca vreunul să izbutească să impună tăcere. Kerenski tocmai voia să se retragă, când un omuleţ cu ochelari păşi spre el.

— Dumneata aici, Kerenski? făcu batjocoritor.

— Cum îndrăzneşti? se răsti preşedintele.

— Auziţi, tovarăşi, strigă omuleţul, gesticulând, tovarăşul Kerenski sa simte jignit că am cutezat să-i vorbesc.

Ceilalţi făcură cerc în jurul lor.

— Nu mă simt jignit, zise Kerenski fără să-şi piardă cumpătul, dar socoteam că altfel trebuie să se poarte cineva cu şeful ales al statului.

— Faceţi linişte, pentru tovarăşul Kerenski! strigă omuleţul.

În cele din urmă, mulţimea se potoli. Acum, şeful guvernului recunoscu, printre cei de faţă, oameni de care trebuia să se teamă. Lenin şi Trotzki făceau parte dintre aceştia. Kerenski fusese sfătuit de multă vreme să ia măsuri energice împotriva lor. Pe atunci, puterea celor doi bărbaţi nu era prea mare; cu timpul, însă, ea luă proporţii uriaşe.

Lenin se ridică de pe bancă, şi făcu o plecăciune înaintea preşedintelui, care fu cuprins de mânie neputincioasă. Ura lui împotriva Germaniei spori şi mai mult, căci nemţii înlesniseră acestui om şi multora din tovarăşii săi drumul spre Rusia.

— Daţi ascultare preşedintelui ales al republicii ruseşti! zise Lenin. Tovarăşe Kerenski, Ţarul trăieşte în castelul „Alexandru” nu ca un prizonier, ci ca un împărat. Cum înţelegi dumneata asta?

Preşedintele roti în jurul său priviri deznădăjduite.

— Nu… nu ştiu ce vrei să spui, bâigui el. Ţarului nu trebuie să-i lipsească nimic... aceasta e hotărârea guvernului.

— Da, fireşte, acest guvern de paie ar fi fost foarte bucuros să poată supune Ţarului, spre semnare, orice măsură care se ia. Dar poporul nu îngăduie acest lucru. Şi, apoi, ce rost au toate vizitele dumitale la Ţarskoe Selo? Ce ai de vorbit cu Nicolai Romanov? Fii fără grijă, n-o să izbuteşti să-l treci peste graniţă. Sovietul veghează. Kobilinski şi soldaţii lui să se ferească de a încerca o lovitură împotriva siguranţei statului, punând în libertate pe Nicolai Romanov.

Îţi atragem luarea aminte, tovarăşe Kerenski! Castelul e păzit cu străşnicie. Ar fi şi timpul ca familia imperială să fie transportată într-o închisoare mai sigură.

— Dar… domnii mei, asta e cu neputinţă, se împotrivi Kerenski. Nu-mi pot lua răspunderea… Sunt gata să-mi dau viaţa, decât să îngădui să se atingă un singur fir de păr din capul Ţarului detronat.

— Ia auziţi ce spune preşedintele republicii ruseşti! strigă mulţimea.

— La spânzurătoare cu tiranul Romanov! De ce să-l mai hrănim în zadar? Nu s-a înfruptat destul din bunurile noastre? răcniră alţii.

Kerenski îşi dădu seama de primejdia care plutea asupra împăratului. Trebuia neapărat să întreprindă ceva, căci se simţea răspunzător de soarta Ţarului şi a familiei sale. Chiar înainte cu câteva zile, făgăduise, în mod solemn, ambasadorului Angliei, lordul Buchanan, că se va împotrivi din răsputeri ca revoluţionarii să se atingă de Ţar. Buchanan promisese, la rândul său, că un corp de armată englez va fi adus în Rusia. Acest corp de armată urma să fie împărţit în grupuri mici, care să se împrăştie de-a lungul frontului pentru a reînvia vechiul spirit de disciplină al soldaţilor ruşi.

Când păşi în stradă, Kerenski era adânc tulburat. Consiliul comunal al satului, care rămăsese credincios guvernului, fusese alungat, pur şi simplu, iar în locul său se întocmise un soviet.

Vasilieff părea să ştie tot ce se întâmplase. Privea în gol, dus pe gânduri, când maşina porni spre castel.

El prevăzuse totul; acum sfârşitul se apropia cu repeziciune. Ochii lui se umplură de lacrimi. N-avea niciun motiv să ia apărarea Ţarului, totuşi soarta acestuia îl înduioşa nespus. Nicolai al II-lea care domnise asupra unui popor puternic, pricinuise mari suferinţe atât lui Vasilieff cât şi altor oameni nevinovaţi; cu toate acestea, moşierul nu-l ura.

Automobilul ajunse în faţa castelului imperial. Tot felul de indivizi suspecţi dădeau târcoale porţii, pe care fusese lipit un afiş. O femeie înarmată cu o puşcă, stătea înaintea acesteia, păzind să nu fie rupt.

Preşedintele aruncă o privire asupra afişului şi citi:

„Îndărătul acestei porţi trăieşte Nicolai Romanov, cel mai mare trădător, care a existat vreodată. La eşafod cu el!”

Cei doi bărbaţi păliră. Servitorul lui Kerenski bătu în poarta castelului. Femeia rămase nemişcată la locul ei. Ferestruica din poartă se deschise, apoi cele două canaturi grele se dădură în lături şi automobilul intră în curte. Cei de afară se înghesuiră în urma maşinii, dar poarta se închise repede, astfel că niciunul nu pătrunse în curtea castelului.

Comandantul gărzii ieşi în întâmpinarea lui Kerenski şi-i întinse mâna.

— Ţarul trebuie să plece, zise colonelul. E cu neputinţă să mai rămână la Ţarskoe Selo.

Şi în timp ce păşeau în castel, Kobilinski povesti faptele petrecute în acea zi.

— Bănuiam eu aşa ceva, zise Kerenski, posomorât.

— Daţi ordin ca membrii sovietului să fie arestaţi! îl sfătui Kobilinski.

Preşedintele republicii clătină capul, obosit.

— Prea târziu, murmură el, cuprins de o presimţire neagră. Nemţii poartă toată vina. Ei ne-au trimis agitatorii în ţară. A fost o manoperă diabolică. Comisarii mei îmi raportează că răscoala a izbucnit pretutindeni. Nobilii şi-au părăsit moşiile şi se refugiază în Petersburg, care cum apucă. N-o să mai treacă multă vreme şi anarhia va domni în ţară.

— Totuşi, trebuie să mai fie vreo cale de scăpare, Excelenţă. Gândiţi-vă ce va deveni biata noastră Rusie! zise colonelul, cu glas solemn.

— Să mergem la împărat! încheie Kerenski.

În castel, preşedintele republicii fu înconjurat de curteni, care voiau să afle tot ce se întâmpla în ţară. Contele Benkendorf îl rugă, cu lacrimi în ochi, să înlesnească fuga familiei imperiale, care nu se mai afla în siguranţă la Ţarskoe Selo.

— Dacă englezii îşi ţin făgăduiala, Ţarul ar putea pleca la Murmansk într-un vagon sigilat. Dar nu prea am încredere în spusele lordului Buchanau, răspunse Kerenski.

— În orice caz, trebuie să încercăm, căci primejdia e mare. Gândiţi-vă, e vorba de viaţa familiei imperiale.

Preşedintele republicii făgădui, cu toate că nu-i era cu putinţă să-şi respecte cuvântul dat. Apoi, păşi în încăperea Ţarului, lăsându-l pe Vasilieff să aştepte afară, în coridor.

Kerenski rămase la împărat aproape o jumătate ceas. Când uşa se deschise din nou, un zâmbet plutea pe buzele suveranului. Kerenski, artistul acesta îndemânatec, care conducea destinele Rusiei, izbutise să-i descreţească fruntea.

Deodată, împăratul rămase ca ţintuit. O ură neîmpăcată se întipări pe chipul său şi ochii i se holbară asupra lui Vasilieff.

55. Zorile prăbuşirii

Câteva clipe cei doi bărbaţi se uitară ţintă unul la altul. Chipul distins al moşierului căpătă o expresie dureroasă.

Împăratul se dădu înapoi cu un pas, în vreme ce ochii săi scânteietori priveau cu neîncredere spre omul din faţa sa.

Vasilieff înaintă puţin spre el şi zise încet:

— Îmi iau îndrăzneala să rog pe Maiestatea Voastră să-mi acorde câteva minute, între patru ochi.

Ţarul clătină capul, întunecat.

— Nu, răspunse el, cu asprime. N-am ce vorbi cu dumneata!

— Vă rog, în interesul Maiestăţii Voastre, să nu-mi refuzaţi această audienţă, stărui celălalt.

— Atunci, urmează-mă! răspunse împăratul, după o scurtă chibzuială. Dar un lucru vreau să-ţi spun… te urăsc!

Vasilieff clătină capul, zâmbind îndurerat, apoi porni în urma Ţarului, care intră în cabinetul său. Păşind pragul, Vasilieff se opri şi, întorcându-se, se adresă preşedintelui:

— Excelenţă, vreţi să mă aşteptaţi?

Kerenski urmărise, cu luare-aminte, tot ce se petrecuse. Ar fi dat orice, ca să poată auzi convorbirea celor doi, însă nu era cu putinţă.

— Da, vă aştept, domnule Vasilieff, răspunse el, înclinându-se.

Rămase în coridor şi intră în vorbă cu mareşalul curţii, care părea foarte mâhnit.

— Ce se mai aude în Petrograd, Excelenţă? întrebă contele Benkendorf. Mi s-a spus că acolo e un talmeş-balmeş.

Şi adăugă, aruncând o privire plină de teamă spre uşa îndărătul căreia se afla Ţarul:

— Maiestăţile lor sunt foarte optimiste. Atât Ţarul, cât şi Ţarina, cred că vor putea fugi în Anglia. Se nădăjduieşte că dumneavoastră, Excelenţă, veţi duce la bun sfârşit toate chestiunile diplomatice, astfel ca nimic să nu se mai împotrivească plecării familiei imperiale.

Kerenski zâmbi uşor şi făcu o plecăciune.

— Voi face tot ce-mi va sta în putinţă, ca nimeni să nu se atingă de Ţar, însă… soarta e mult mai puternică decât noi, domnule conte. În ultimul timp evenimentele au luat o întorsătură neaşteptată. Nu ştim nici noi cine va ajunge la cârma ţării. Situaţia e foarte încâlcită.

Contele Benkendorf suspină:

— Ştiu ce vreţi să spuneţi, Excelenţă. Nu mai aveţi nicio nădejde că fuga Ţarului va izbuti – e prea târziu?

Kerenski făcu un gest liniştitor. Dar bătrânul conte nu se lăsa convins.

— Ştiu ce s-a întâmplat, urmă el, cu glas răguşit. Văpaia roşie învăluie totul. Petrograd a devenit oraşul cel mai revoluţionar din lume. Acolo guvernează hoardele – guvernul e numai de formă. Înaintea porţilor castelului din Ţarskoe Selo, răzvrătiţii intonează cântece revoluţionare. Mulţimea vrea să ia castelul cu asalt.

Kerenski îl privise cu coada ochiului. Acum, ridică privirea şi se uită ţintă la bătrânul conte.

— Aşadar, ştiţi că familia imperială nu mai e în siguranţă aici? întreba el.

Mareşalul curţii încuviinţă, mâhnit:

— Trebuie să plecăm – cu cât mai repede, cu atât mai bine.

— Ţarul vrea să se stabilească la Livadia, urmă Kerenski. Scoateţi-vă asta din cap, căci nu-i putem împlini dorinţa. Spuneţi-i că în Crimeea domneşte anarhia. Lucrurile nu stau chiar atât de rău; însă dacă guvernul ar încerca să-l ducă acolo, eu nu-mi iau nicio răspundere.

— Dar unde vreţi să fie transportată familia imperială? întrebă contele Benkendorf, mirat. Nu cumva vor îndrăzni să-l ducă… în fortăreaţa Petru şi Pavel sau în cazematele din capitală, după cum cer mujicii?

— Ţarul Nicolai va trebui să plece în Siberia… Nu vă înspăimântaţi, domnule conte, căci acolo se va afla mai la adăpost decât oriunde. Cu cât va fi mai departe de capitala frământată, de răscoală, cu atât va fi mai bine pentru el.

Preşedintele se plecă şi şopti la urechea bătrânului:

— În Tobolsk, unde vrem să-l ducem, va avea cel mai bun prilej de fugă. Oamenii de acolo n-au uitat încă respectul datorit suveranului.

— Da. Dacă spuneţi dumneavoastră, aşa trebuie să fie, zise contele.

Şi, împreunându-şi mâinile, adăugă:

— Ah, dacă i-aş vedea trecuţi peste graniţă. Dar mă tem că nu vor izbuti.

Kerenski îi întinse mâna:

— Vă dau cuvântul meu, domnule conte, că voi face tot ce-mi va sta în putinţă ca nimeni să nu se atingă de Ţar sau de membrii familiei imperiale.

Mareşalul curţii îi strânse mâna.

— Împăratul ştie că are în dumneavoastră un adevărat prieten, zise el. Acum, încă o întrebare: ce părere aveţi despre prinţul Potcikev, prietenul din copilărie al împăratului? Am auzit că soldaţii îl urmează cu supunere. Ce-ar fi dacă ar încerca o lovitură de stat?

— Prinţul Nicolai Potcikev? făcu Kerenski, cu glas tărăgănat jucându-se cu lanţul ceasornicului. Hm, un oştean viteaz, e sprijinul nostru cel mai temeinic. Însă, ce o fi gândind el despre Ţar, nu ştiu nici eu.

Contele Benkendorf clătină capul, întristat.

— Puteţi s-o spuneţi în toată liniştea, Excelenţă. Sunt destul de tare, ca să pot suporta orice. Nu vă aşteptaţi la nimic bun din partea prinţului Potcikev? Ştiţi că a părăsit în nevoie pe fostul său suveran?

Kerenski zâmbi iarăşi.

— Prinţul e un om prevăzător, zise el. Dar, dacă vreţi, pot aranja o întâlnire între el şi Ţar.

— Nu, nu e nevoie, Excelenţă. Îmi dau seama că n-aveţi nicio încredere în Potcikev. E un trădător al împăratului său. Dacă bolşevicii

vor ajunge la putere într-o bună zi, atunci prinţul va merge cu ei. Omul acesta îşi schimbă părerile foarte lesne.

Preşedintele nu mai răspunse nimic, ceea ce era o dovadă, pentru conte, că încuviinţa spusele sale.

— Ce vrei? Ce cauţi aici? strigă Ţarul, adresându-se lui Vasilieff. Ai venit să te desfeţi la nenorocirea mea? De ce n-ai rămas departe de ţară? Ai mirosit apropierea prăbuşirii mele? Sau, poate vrei să-ţi duci la îndeplinire planul tău de odinioară, care a fost zădărnicit datorită vigilenţei funcţionarilor tatălui meu?

Vasilieff privea, nespus de îndurerat, la bărbatul înfuriat care părea mai curând un tiran sângeros, decât un împărat, care nu trebuie să-şi piardă niciodată stăpânirea de sine.

— N-am părăsit Rusia, Nicolai, căci îmi iubesc patria prea mult – zise moşierul. Am trăit în singurătatea cea mai desăvârşită, dar am urmărit cu înfrigurare soarta poporului nostru. Am văzut războiul apropiindu-se şi, în acelaşi timp, am presimţit destinul tragic al Rusiei. Ai avut sfetnici răi, Nicolai… Îţi jur că sunt cu totul nevinovat, deşi mi s-au adus învinuiri josnice. Tatăl tău s-a lăsat amăgit. Niciodată nu mi-a trecut prin minte să pun ceva la cale împotriva stăpânitorului Rusiei. Dar va veni o zi când nevinovăţia mea va ieşi la iveală. Cunosc pe intriganţii care m-au nenorocit pe mine şi familia mea. Vai de ei, când mi-or cădea în mână!

De câteva ori Ţarul încercase să-l întrerupă, printr-un gest, dar Vasilieff era prea tulburat, ca să-l ia în seamă.

— Taci, nu vreau să mai aud nimic… ştii doar că nu-ţi dau crezare! se răsti împăratul, în cele din urmă.

Moşierul nu mai spuse nimic.

— Pentru ce ai venit aici? repetă Ţarul înfuriat.

— Voiam să te întreb dacă ai nevoie de un prieten, care să-şi dea toată osteneala să-ţi fie de folos. Spune-mi, Nicolai, pot să fac ceva pentru tine? Porunceşte-mi orice, vreau să te salvez, dar numai cu încuviinţarea ta.

Ţarul îşi îndreptă trupul cu trufie.

— Garda imperială şi cazacii mă vor scoate de aici. Dumnezeu nu va îngădui să se înfăptuiască vreo nedreptate împotriva mea.

— Nicolai, tu nu cunoşti situaţia, zise Vasilieff, cu căldură. Nu da ascultare linguşitorilor. Nu mai există niciun fel de gardă, după cum îţi închipui tu. Te implor, primeşte ajutorul pe care ţi-l ofer… m-aş simţi fericit să te pot sluji.

Dar împăratul clătină capul cu încăpăţânare.

— Pleacă, strigă el, piei din ochii mei, nu vreau să te mai văd niciodată, m-ai înţeles?

— Îţi doresc din toată inima să nu te căieşti niciodată că ai refuzat

ajutorul meu, răspunse moşierul cu glas slab.

Făcu apoi o plecăciune adâncă şi părăsi încăperea.

Kerenski îl aştepta, plin de nerăbdare, îşi aţinti o privire sfredelitoare asupra chipului acestui bărbat misterios şi citi dezamăgirea din ochii săi.

— E greu s-o scoţi la capăt cu el, murmură dânsul, în timp ce coborau treptele.

Vasilieff dădu din cap, însă rămase tăcut, spre părerea de rău a însoţitorului său, care ar fi dat orice numai să poată afla ce discutaseră cei doi bărbaţi.

Mulţimea se adunase din nou în faţa castelului. Când maşina lui Kerenski trecu pe dinaintea lor şi preşedintele fu recunoscut, înjurături sălbatice izbucniră din piepturile revoluţionarilor. Dar preşedintele bănuia că steaua lui va apune în curând, astfel că nu dădu curs mâniei sale.

Ajungând în capitală, Vasilieff coborî într-o stradă lăturalnică, nevoind să oprească maşina în faţa hotelului unde trăsese, căci acolo locuiau mulţi ofiţeri, şi gazetele revoluţionare susţineau că hotelul ar fi locul de o adunare a monarhiştilor. După cum făcuse în fiecare zi, moşierul voia şi de astă dată să pătrundă în hotel printr-o intrare dosnică.

Când fu în apropierea clădirii, Vasilieff rămase locului, surprins. Numeroşi oameni forfoteau, intonând cântece revoluţionare. Steaguri roşii fâlfâiau deasupra mulţimii, Ţărani, soldaţi, marinari, indivizi zdrenţăroşi, femei cu copii în braţe, se agitau fără încetare, răcnind şi chiuind.

În apropierea hotelului se afla un număr foarte mare de soldaţi revoluţionari. Vasilieff trase cu urechea la cele ce se vorbeau.

Deodată, un strigăt scos din mii de piepturi sfâşia văzduhul.

— Moarte conspiratorilor! răcnea mulţimea. Jos cu ticăloşii, care au trădat poporul!

Paşi grei bocăniră pe asfalt. Mulţimea fu împinsă îndărăt. Vasilieff văzu pe locatarii hotelului ieşind într-un convoi lung.

După cât se părea, avuseseră loc şi încăierări. Hainele celor mai mulţi erau sfâşiate şi sângele şiroia pe obrajii acestor bărbaţi, care cutezaseră să ia apărarea împăratului lor.

Prizonierii aruncară priviri dispreţuitoare asupra oamenilor adunaţi. Un marinar uriaş se desprinse din mulţime şi, apropiindu-se de un ofiţer, îl izbi cu pumnul în faţă.

— Bravo, fiule! exclamă, acesta. Acum ţi-ai arătat vitejia!

Vasilieff se îndepărtă, adânc tulburat. Îşi dădu seama că n-avea niciun rost să se mai înapoieze la hotel, căci asta ar fi putut să însemne pierzania sa. Îşi iuţi paşii, cu toate că nu ştia nici el încotro să se îndrepte.

56. Prieteni credincioşi

Sovietul din Petersburg ţinuse una din şedinţele sale cele mai însemnate.

Guvernul provizoriu fusese nevoit să se supună hotărârilor luate de consiliile muncitorilor şi soldaţilor. Prăbuşirea lui putea să se producă din zi în zi. Kerenski nu mai avea nicio autoritate; ajunsese o bucată de ceară, atât în mâinile guvernului cât şi ale sovietelor.

Rusia se afla deasupra unui vulcan care ameninţa să erupă din clipă în clipă. Aceia care ghiciseră cum stau lucrurile căutau să prefacă totul în bani şi se refugiau în străinătate. Moşii întregi, castele, vile, păduri erau vândute pentru o nimica toată, proprietarii lor încercând sa salveze măcar o mică parte din ceea ce te aparţinea.

În fiecare zi, numeroase familii de bogătaşi treceau graniţa. Mai ales în oraşele mari, în Petrograd şi Moscova, nobilii fuseseră cuprinşi de panică şi-şi părăseau casele, lăsându-le în voia soartei.

Până acum, situaţia fusese destul de rea, de aici încolo, însă, când sovietele erau gata să pună mâna pe putere, nimeni nu mai era sigur de viaţa sa. Căci, cine ar fi putut ţine în frâu mulţimea setoasă de sânge? Oamenii prevăzători socoteau că cel mai bun lucru ar fi să stea cât mai departe de ţara frământată de răscoală.

Dacă Ţarul era mereu umilit, dacă viaţa lui fusese salvată numai cu mare greutate, atunci cu atât mai puţin trebuiau să se aştepte la îndurare aceia care asupriseră poporul.

Sovietul şi consiliile muncitoreşti îşi stabiliseră sediul în apropierea palatului guvernamental. În acest timp, Ceka începuse să se organizeze şi la Petrograd. Căci, dacă revoluţionarii luau în mână frânele guvernului, justiţia lor trebuia să-şi înceapă activitatea. Şi această activitate avea să fie una din cele mai înfiorătoare, deoarece în fruntea răzvrătiţilor se aflau cei mai înverşunaţi vrăjmaşi ai Ţarului.

Un tânăr înalt şi lat în spete, lua şi el parte la însemnata şedinţă a sovietului din Petrograd. După ce ascultase cu luare-aminte spusele celorlalţi, tânărul se ridică şi ţinu o cuvântare scurtă, dar înflăcărată, care produse o impresie puternică asupra celor de faţă.

Toţi ascultară cu interes cuvintele acestui bărbat chipeş din gubernia Volgăi, care istorisi grozăviile făptuite de armatele republicane, din ordinul prinţului Potcikev.

— Îţi mulţumim, tovarăşe Verodin, zise un bătrân cu chipul aspru, după ce oratorul îşi sfârşi cuvântarea. Nici nu ne mai îndoim că ai văzut cu ochii tăi toate acestea. Voi cere chiar azi guvernului provizoriu să ni-l predea pe Potcikev.

Câteva minute mai târziu, Boris Verodin se afla înaintea Comitetului Central al revoluţionarilor. Fusese lăsat imediat înăuntru,

cu toate că în anticameră se aflau numeroase persoane, care aşteptau acolo de câteva ceasuri.

Tânărul revoluţionar era un om luat în seamă şi numele său fusese înscris cu litere de aur în istoria revoluţiei ruseşti. Cu toate că se făcuse cunoscut abia de câţiva ani încoace, totuşi se ştia că era unul dintre cei măi aprigi luptători pentru libertate.

Boris Verodin venise cu rapoarte secrete din partea generalului Aratcin, care nu se încumetase să le încredinţeze altuia. Comandantul trupelor roşii aducea la cunoştinţa Comitetului Central că armatele revoluţionare înaintează mereu, primind din ce în ce mai multe întăriri, şi ruga să se poarte grijă ca soldaţii săi să nu rămână fără hrană.

Apoi, Boris Verodin fu întrebat ce avea de gând să facă. El zâmbi îndurerat şi răspunse:

— Voi lupta mai departe pentru eliberarea Rusiei. Imediat ce-mi va fi cu putinţă mă voi pune din nou la dispoziţia generalului Aratcin. Dar, înainte de asta, mai am de rezolvat aici, în Petrograd, câteva chestiuni personale.

Membrii Comitetului Central se sfătuiră în şoaptă, apoi preşedintele zise:

— Avem o misiune foarte însemnată pentru dumneata, tovarăşe Verodin. Înainte de a părăsi Petrogradul mai treci pe la noi.

Boris făgădui că va trece, apoi le strânse mâinile şi se îndepărtă.

În stradă, tânărul văzu acea însufleţire care domnea în capitală de câteva săptămâni încoace. Autocamioane cu steaguri roşii, pline de oameni înarmaţi, trecură în goană pe dinaintea lui.

O lume pestriţă forfotea pe străzi. Femei gătite şi sulemenite se înghesuiau printre bărbaţii cu chipurile crunte. Tineri, care din pricina războiului nu primiseră nicio creştere de la părinţii lor, se strecurau prin îmbulzeală, aruncând priviri îndrăzneţe în jurul lor, sau călcând ţanţoş de parcă ar fi săvârşit cine ştie ce fapte eroice. Ici, colo, se vedeau chiar şi copii, care ascultau, cu gura căscată, cuvântările oratorilor de stradă.

Şiruri întregi de arestaţi treceau în drum spre închisoare. Nimeni nu ştia cine îi arestase. Erau duşi în fortăreaţa Petru şi Pavel, al cărei comandant aştepta în zadar actele lor de acuzare. De cele mai multe ori, nenorociţii erau puşi în libertate după câteva zile, căci nimeni nu se mai sinchisea de ei. Fiecare comitet, fiecare consiliu îşi lua dreptul de a aresta pe cei bănuiţi. Pretutindeni domnea o zăpăceală de nedescris.

Când trecea pe străzi, Kerenski era ameninţat cu moartea de sute de ori şi, tot de atâtea ori, îl aclamau cu entuziasm. Dar acest talmeş-balmeş nu stânjenea deloc pe aceia care erau în fruntea revoluţiei şi puneau totul la cale, adăpostindu-se în încăperi păzite cu grijă. Acolo

se întruneau toate iţele conspiraţiei. Membrii Dumei – cei de dreapta, fireşte – cereau arestarea conducătorilor revoluţionari, dar guvernul nu se încumeta s-o facă, deoarece îşi dădea seama ce ar fi însemnat asta.

Tânărul porni înainte. Simţea nevoia să fie singur, să nu vadă pe nimeni, să n-audă nimic.

În ultimul timp, copleşit de mâhnirea care îi sfâşia sufletul, Boris Verodin se hotărâse adeseori să-şi pună capăt zilelor.

Ce rost mai avea el pe lume? Ce-l mai lega de viaţă? N-ar fi fost mai bine să se culce într-o seară şi să nu se mai trezească niciodată? Din clipa când iubita lui nu mai era lângă dânsul, viaţa nu mai avea niciun farmec pentru el şi însemna, doar un lanţ nesfârşit de chinuri.

Revoluţionarul se aşeză pe o bancă. În jurul său domnea o linişte desăvârşită.

Deodată, un grup de soldaţi, cu o bucătărie de campanie, trecu pe dinaintea lui. Intonau cântece revoluţionare – cântece, care, odinioară, îl înflăcăraseră şi pe dânsul. Acum ele i se păreau triste, nespus de triste…

Dar – se întrebă deodată – era demn de el să se lase copleşit de asemenea gânduri? N-avea oare de îndeplinit o misiune sfântă? Nu jurase el să lupte pentru liberarea patriei? Nu-şi impusese să răsplătească pe prinţul Potcikev pentru ticăloşiile sale?

Soarta neîndurătoare voise ca ei să încerce fuga aceea îndrăzneaţă, pe care Nataşa o plătise cu viaţa.

Tânărul îşi îndreptă trupu-i vânjos. Da, mai avea de îndeplinit o misiune. Trebuia să-şi învingă durerea. Fireşte, viaţa asta de renunţare la sine, era foarte grea, se va chinui zi şi noapte, dar trebuia să rabde.

Se ridică şi porni cu paşi hotărâţi. Voia să se întâlnească cu Vasilieff, să afle ce i se întâmplase şi ce se făcuse cu Irina. Chipul tânărului revoluţionar se lumină o clipă.

— Irina… scumpa mea surioară! murmură el, apoi căzu iar pe gânduri.

Nu uitase că Irina îl iubea cu înfocare, că ea pleca ochii ruşinată când el se uita la dânsa, că cea mai arzătoare dorinţă a mamei Anuşca fusese ca cei doi tineri să se unească pentru totdeauna.

Sărmana mamă Anuşca! Ei nu putuse să-i împlinească dorinţa, căci nutrea pentru Irina numai o dragoste frăţească.

Deodată, o exclamaţie de bucurie îl trezi din visare. Ridică privirile şi zări înaintea sa un tânăr zvelt, cu chipul nespus de frumos şi distins. Ochii îi erau blânzi şi o sclipire vie strălucea în ei.

Tânărul întinse amândouă mâinile spre Boris Verodin, care le cuprinse, aproape fără să-şi dea seama; era atât de surprins încât nu izbuti să scoată o vorbă.

— Dumneata… prinţ Ulkitzki? murmură el, apoi, plin de uimire.

Trăieşti? Te socoteam trecut de doi ani în lumea celor drepţi… Cum ai izbutit să fugi din Siberia? Te îmbolnăviseşi de holeră şi n-aş mai fi dat nici doi bani pe viaţa dumitale.

Tânărul luă de braţ pe luntraş şi suspină fericit, în timp ce păşeau unul lângă altul.

— Nu prea am multe de povestit, zise el. Din cei douăzeci de holerici, numai eu am scăpat cu viaţă. A fost o adevărată minune. Apoi, fiind imunizat, guvernatorul hotărî să îngrijesc de cei care zăceau de grozava boală, ca unul care am studiat medicina. Timp de şase luni mi-am făcut datoria, ca medic al spitalului de holerici. Aproape cinci sute de nenorociţi au murit sub ochii mei; am ascultat ultimele lor dorinţe şi le-am alinat suferinţele, fiind medic şi preot, în acelaşi timp.

Prinţul plecă privirile.

— I-am minţit, dar i-am şi mângâiat… i-am minţit – deoarece îi îmbărbătam vorbindu-le de Dumnezeu în care nu credeam nici eu însumi. Apoi veni graţierea… Părinţii mei se adresată din nou Ţarului, care le împlini dorinţa. După ce mă însănătoşii, aflai că ai izbutit să fugi din închisoare. Te felicit că ai ajuns cu bine în patrie. Toţi te socoteau pierdut, numai profesorul – îl cunoşti, doar – zicea că vei scăpa cu viaţă. Ţinea foarte mult la dumneata. „Dacă Verodin îşi pune ceva în minte, nu se lasă până nu izbuteşte” spunea el întotdeauna. Sărmanii noştri tovarăşi de suferinţă au regretat foarte mult că nu mai erai printre ei.

Boris Verodin clătină capul, cu tristeţe. Cei doi tineri merseră câtva timp în tăcere, apoi prinţul urmă:

— Ce părere ai despre renaşterea Rusiei? Desigur că tot mai lupţi pentru cauza sfântă. Spune, nu-i minunat să poţi fi de folos patriei tale?

Ochii tânărului scânteiau de înflăcărare. Boris Verodin îl privi cu luare-aminte.

— Încă n-ai renunţat la ideile dumitale? întrebă el.

— Dar cum poate să-ţi treacă prin minte aşa ceva? răspunse prinţul, jignit. Acum luptat mai mult ca oricând, pentru liberarea Rusiei din jugul sclaviei. Nu lipsesc de la nicio adunare a sovietului.

— Totuşi azi n-ai fost acolo.

— Nu, astăzi n-am fost, căci am avut motivele mele!

— Altminteri, ne-am fi întâlnit acolo, prinţe Ulkitzki! zise revoluţionarul.

— De ce nu-mi spui pe nume? replică tânărul, privindu-l rugător. Vreau să fim ca fraţii. De multă vreme am renunţat la titlul de prinţ. Spune-mi Iesta, ca şi în Siberia.

Boris Verodin strânse cu putere mâna prietenului său.

— Bine, Iesta, fie şi aşa… Ascultă-mă, ce spun părinţii tăi despre

toate astea? Nu făceau şi ei parte dintre prietenii familiei imperiale?

Iesta Ulkitzki oftă din adânc.

— Da, înainte vreme. Dar tatăl meu a căzut şi el în dizgraţie. Acum, chiar dacă nu e revoluţionar, totuşi drumul său e foarte depărtat de al monarhiştilor. Tata s-a bucurat de bunăvoinţa împăratului, dar aceasta era trecătoare. Părinţii mei au sărăcit şi locuim la mahala într-o casă modestă. Palatul nostru a fost vândut la licitaţie şi aparţine unor oameni foarte puţin simpatici. Totuşi, părinţii mei sunt mulţumiţi. Probabil că, în curând, vor părăsi Rusia, căci vor să stea în străinătate până ce lucrurile se vor potoli în ţară. Vor cu tot dinadinsul să-i însoţesc, dar mi-e cu neputinţă; căci nimic nu mă poate hotărî să-mi părăsesc ţara tocmai acum, când se află în restrişte.

Boris îi strânse iarăşi mâna cu căldură.

— Vrei să rămânem împreună, Boris, aşa cum am fost în Siberia? întrebă Iesta Ulkitzki, cu înflăcărare. Îţi mai aminteşti cum ajutai la minele de plumb pe tovarăşii noştri de suferinţă? Cum, temându-se de puterea ta, supraveghetorii nu cutezau să se apropie de nenorociţii care se prăbuşeau la pământ, istoviţi de oboseală sau înăbuşiţi de gazele otrăvitoare?

— Da, îmi amintesc, răspunse Boris, grav. Era datoria mea să vă ocrotesc. Şi vezi bine, am scăpat teafăr!

— Aşa e, dragul meu. Dar acum, spune-mi, vrei să vii la mine sau ai altceva de făcut?

— Nu, n-am nimic de făcut… nu mai am nicio ţintă… nu mai am unde să-mi culc capul… căminul meu e întinsul Rusiei.

Tânărul prinţ se uită cu luare-aminte la prietenul său.

— Eşti adânc mâhnit, Boris Verodin, zise el, înduioşat. Vrei să ai încredere în mine?

Revoluţionarul clătină capul.

— N-ai să mă poţi înţelege, murmură el. Apoi, adăugă: Ai iubit vreodată, Iesta? Vreau să spun dacă ai simţit vreodată văpaia sfântă a adevăratei iubiri?

Tânărul prinţ zâmbi.

— Aşadar, asta e, Boris? Iubeşti fără nădejde?

— Nu, eram plin de speranţe. Iubeam cu toată ardoarea inimii mele, aşa cum n-a iubit nici un alt om… mi-aş fi dat viaţa bucuros pentru aceea care m-a vrăjit…

— Şi? Ce s-a mai întâmplat apoi? Nu era ea demnă de dragostea ta? Te-a trădat?

— Nu, Iesta, nu… ea a murit!

Chipeşul luntraş rosti cu anevoie aceste cuvinte, suspină şi un fior îi străbătu trupul.

Apoi, durerea lui îşi croi drum şi izbucni ca lava unui vulcan clocotitor. Boris simţea nevoia să-şi descarce inima, să împărtăşească

şi altuia mâhnirea care-l sfâşia.

Adânc mişcat, prinţul Ulkitzki îl ascultă, fără să-l întrerupă, strângând, doar plin de compătimire, braţul prietenului său.

Luntraşul istorisi totul; nu putea să treacă sub tăcere niciun amănunt. Astfel, povesti cum, în urmă cu doi ani, cunoscuse pe tânăra prinţesă, înainte de exilarea sa. Descrise revederea cu dânsa şi dragostea lui, pe care nu izbutise s-o învingă, cu toate sforţările sale. Vorbi apoi despre fuga lor şi furtuna care izbucnise în noaptea aceea.

— Nu ştiam de ce s-a ciocnit barca noastră, povesti el plin de durere. Credeam că ne-a venit sfârşitul. Când m-am trezit, văzui în jurul meu soldaţi veseli. Din fericire, ajunsesem pe o corabie a revoluţionarilor, care înainta noaptea, prin ceaţă, în susul fluviului, spre tabăra lui Aratcin. Tovarăşii mă pescuiseră din valuri, tocmai când îmi pierdusem cunoştinţa. Cu acest prilej căpătasem la ceafă o rană gravă. Nimeni nu ştia de existenta iubitei mele. Plin de recunoştinţă mulţumii salvatorilor mei; dar eram nenorocit, Iesta… eram nenorocit, căci rămăsesem în viaţă şi trebuia să suport chinul sfâşietor pricinuit de moartea fiinţei dragi. Ea e moartă, iar eu trăiesc… Îţi dai tu seama ce înseamnă asta?

— Eşti sigur că a înghiţit-o valurile?

Boris Verodin zâmbi, îndurerat:

— Crezi, poate, că a fost salvată? De cine? Şi eu am nădăjduit uneori, când mâhnirea mă copleşea. Am cumpănit în fel şi chip, dar în cele din urmă trebuiam să recunosc că urmăream o nălucă, dacă-mi închipuiam că iubita mea mai e în viaţă. Vâslisem împotriva curentului apei, la trei sute de metri depărtare de ţărm. Barca fusese sfărâmată. Şi, când ne scufundaserăm, apucasem cu mâna rochia iubitei mele. Apoi, pierzându-mi cunoştinţa, îi dădui drumul. Sărmana copilă pieri în valuri, găsindu-şi un sfârşit înfiorător în Volga, fluviul acesta trist pe care, totuşi, ea îl iubea atât. Nu, Iesta, n-am dreptul să nădăjduiesc… ea este moartă, n-o voi mai revedea niciodată… şi nici nu pot măcar să-i împodobesc mormântul.

— Sărmanul meu prieten! murmură prinţul, adânc mişcat.

Apoi tăcerea se lăsă între ei. Deodată, Boris înălţă capul.

— Dar mai am de îndeplinit o misiune, strigă el, cu înflăcărare. Prinţul Potcikev e duşmanul meu de moarte şi va simţi răzbunarea mea. Unul din noi doi va trebui să piară, ţi-o jur! Pe niciun om nu l-am urât ca pe acesta.

— Da, e un ticălos, un om respingător, încuviinţă celălalt. Dar curteanul acesta, fost prieten şi favorit al Ţarului, se pricepe să se dea bine cu fiecare. Mă tem că o s-o scoată la capăt şi cu regimul comunist, dacă se va instala vreodată. E ca o vulpe care ştie să-şi păzească pielea.

— Poate că ai dreptate. Şi alţii susţin acelaşi lucru despre Potcikev.

Dar voi izbuti eu să-l găsesc. Şi, când vom sta faţă-n faţă, ticălosul va trebui să-mi dea socoteală pentru toate nelegiuirile pe care le-a făptuit. Va fi vai de el atunci!

Tânărul prinţ coti într-o stradă liniştită, unde locuiau mai ales oameni care voiau să aibă odihnă. Revoluţia nu pătrunsese încă acolo. În grădiniţele dinaintea caselor creşteau flori de toamnă, ici colo, se mai zărea câte un trandafir îmbobocit. Iarna se apropia şi, odată cu ea, schimbarea uriaşă care avea să dea Rusiei lovituri hotărâtoare.

— Iată, aici locuiesc, împreună cu părinţii mei, zise prinţul Ulkitzki, deschizând uşa şi intrând într-un coridor curat.

Uşa din fund era dată în lături, lăsând să se vadă o grădină mare, plină cu legume şi pomi roditori.

— Nu-i aşa că-i frumos, Boris? întrebă tânărul prinţ.

Şi, plecându-se spre urechea prietenului său, adăugă:

— Aici poţi găsi liniştea de care ai nevoie, aici îţi vei tămădui rana care sângerează în inima ta. Rămâi la noi, dragul meu, rămâi cât vrei.

Prinţul deschise o altă uşă şi păşiră pragul unei încăperi mari, în care se aflau mobile vechi, ruseşti. Pe pereţi atârnau coarne de cerb şi capete de animale sălbatice.

În jurul mesei stăteau câteva persoane. Doi bărbaţi discutau cu însufleţire. La intrarea celor doi prieteni, unul din ei se întoarse. Boris Verodin aruncă o privire asupra lui şi scoase o exclamaţie de surprindere.

Partea a doua

57. Visurile revoluţionarei

Printre revoluţionarii sosiţi la Petersburg, se afla şi Sonia Petrovici. Această femeie frumoasă şi pătimaşă, ştiuse să-şi câştige încrederea revoluţionarilor. În vinele ei curgea sânge de ţigan. Părintele ei fusese tătar.

În drum spre capitală, delegaţii erau foarte veseli. Într-un rând, însă, nu lipsise mult ca lucrurile să ia o întorsătură tragică. Aceasta se întâmplase când artileria generalului Potcikev deschisese un foc viu asupra trenului spre a zădărnici înaintarea lui. Din fericire, însă, obuzele nu sfărâmară decât un singur vagon de la coada garniturii. Apoi revoluţionarii năvăliră din pădurea apropiată şi alungară trupele republicane.

Altminteri, călătorii ar fi avut o soartă groaznică. Prinţul Potcikev i-ar fi ucis fără cruţare, căci cea mai mare parte din ei erau delegaţi ai sovietelor.

Veselia reveni din nou printre pasagerii trenului. Sonia Petrovici glumea cu bărbaţii şi asculta cu luare-aminte spusele tovarăşilor ei care fuseseră în capitală şi văzuseră pe fruntaşii revoluţionari.

Dar, în acelaşi timp, tânăra, care era îmbrăcată în portul fetelor din gubernia Volgăi, nu părăsea din ochi mica ei valiză de călătorie.

Uneori gândurile Soniei se îndreptau spre Boris Verodin. Din spusele celor din jurul ei, frumoasa fată înţelesese că luntraşul avea înaintea lui un viitor strălucit şi stătea la loc de frunte în mişcarea revoluţionară. Toţi vorbeau de el cu respect şi încredere.

Într-un rând, ea zise unui bărbat voinic, care o privise adesea cu ochii străpungători şi care îl cunoştea pe Boris de multă vreme:

— Ascultă-mă, tovarăşe, ştii că Boris Verodin a fugit din gubernia lui, împreună cu o prinţesă, care fusese condamnată la moarte?

— Să fi făcut el una ca asta? Tocmai el, care urăşte de moarte pe nobili? replică celălalt, neîncrezător.

— Totuşi, aşa e, stărui Sonia.

— Atunci află că tocmai prinţii sunt duşmanii săi cei mai neîmpăcaţi. Aşa, de pildă, prinţul Potcikev, comandantul trupelor albe care operează în regiunea Volgăi, este autorul nenorocirilor sale.

Sonia zâmbi batjocoritor:

— Şi când te gândeşti că Verodin a fugit tocmai cu prinţesa Potcikev! Aceasta e fiica prinţului Gogineff, care şi-a luat de la noi

răsplata fărădelegilor sale. După ce avu loc cununia cu Potcikev, tânăra prinţesă dispăru fără urmă şi nu se ivi decât după două zile, pe acoperişul castelului incendiat de noi. Totuşi, scăpă cu viaţă. O arestarăm, însă Boris o puse în libertate şi fugi cu dânsa.

Omul înălţă din umeri.

— Pesemne că voia să se bucure de farmecele ei. La urma urmei, şi asta e o răzbunare împotriva prinţului! Şi apoi, la Petrograd n-o să se facă prea mult caz asupra acestei întâmplări, fiindcă Boris Verodin se află în cele mai bune relaţii cu membrii comitetului revoluţionar.

Sonia Petrovici fierbea de mânie. Ea îşi propusese să se întâlnească în capitală cu Boris Verodin şi să încerce să-l atragă în mrejele ei. Dacă n-ar fi izbutit, urma să-l denunţe sovietului ca trădător al cauzei sfinte.

Acum însă, după ce auzise cuvintele tovarăşului, se părea că era greu să întreprindă ceva împotriva tânărului. Dar n-avea încotro, trebuia s-aştepte desfăşurarea evenimentelor. Înainte de toate însă, Sonia ardea de nerăbdare să se arunce în vălmăşagul luptei.

Ea se gândi la caseta pe care o ascunsese în valiză. Ce o fi cuprinzând, oare? Se va putea folosi de conţinutul ei?

Când ajunseră la Petrograd, viaţa însufleţită a oraşelor mari şi o îmbulzeală de nedescris, întâmpinară pe oacheşa revoluţionară. Ea rămase în gară, privind în jur cu ochii ei mari, sfredelitori.

— Oraşul acesta… mă face fericită! murmură dânsa.

În acea clipă luă hotărârea să nu se mai înapoieze niciodată în satul ei natal. Ce avea să caute acolo? Nu, va rămâne în Petrograd. Numai aici putea să găsească viaţa pe care trebuia s-o ducă o femeie ca dânsa.

Cumpără o bucată de cozonac şi bău o ceaşcă de ceai, apoi porni spre oraş, cu valiza în mână. Indivizi zdrenţăroşi, cu mutre suspecte, unii purtând uniforme militare, se oferiră să-i ajute.

Dar ea îi refuză pe toţi, croindu-şi drum prin mulţime. Un bărbat cu înfăţişare sălbăticită se luă după dânsa şi o urmări tot mai stăruitor, până ce, în cele din urmă, încercă s-o cuprindă în braţe. Sonia, însă, nu-şi pierdu cumpătul şi-i cârpi o palmă atât de zdravănă că individul se dădu înapoi, împleticindu-se.

— Na, acum cred că te-ai lecuit! făcu ea, pornind mai departe, netulburată.

Mulţimea se adunase pe un loc viran şi asculta o cuvântare. Sonia se opri şi privi cu luare-aminte la orator. Ea mai avea multe de învăţat şi voia să şi înveţe, căci ţinea să ajungă departe.

Ce va fi de pildă, dacă s-ar înfiinţa un nou comisariat al poporului, care să-i fie încredinţat ei? Chiar în clipa de faţă, mai multe femei ocupau, în mod provizoriu, slujbe înalte. Şi nu va trece multă vreme, până ce revoluţionarii vor ajunge la putere. Desigur că Kerenski îşi şi

făcuse bagajele.

Sania băgă de seamă că dânsa ar fi vorbit mai bine decât oratorul acesta. Se îndreptă spre mulţime şi aţinti ochii ei negri asupra vorbitorului care ridicase un braţ şi, în aplauzele celor de faţă, rostea cu gesturi teatrale o cuvântare, din care nu se înţelegea mai nimic…

— Lăsaţi-mă şi pe mine să vorbesc! strigă ea, deodată. Vin din provincie, de pe malul Volgăi, şi vreau să vă spun cum se poartă soldaţii guvernului!

Mulţimea scoase un „bravo” puternic şi doi bărbaţi o luară pe sus şi o duseră până la lada pe care se cocoţase agitatorul.

Strângând la piept valiza în care se afla preţioasa casetă, ea se simţi însufleţită de o putere ameţitoare. Această comoară avea să-i aducă fericirea – simţea prea bine lucrul acesta.

Tânăra vorbi cu înflăcărare, vrăjită de propriile ei cuvinte. Ponegri guvernul şi ridică sovietele în slava cerului. Mulţimea din jur sporea mereu.

Deodată revoluţionara tăcu şi sări de pe ladă. Văzuse câteva braţe întinzându-se spre valiză. Cu mare greutate, ea îşi făcu loc printre cei adunaţi şi porni mai departe.

Totuşi, doi tineri se luară după dânsa şi intrară în vorbă, oferindu-i ajutorul lor, deoarece, după cum se părea nu cunoştea oraşul. Sonia primi propunerea şi, după câtva timp, intrară cu toţii într-o ceainărie. Mâncăruri nu prea erau, căci merindele începuseră să lipsească. În schimb, băură vin şi ronţăiră seminţe de floarea soarelui.

Sângele tinerei revoluţionare începu să se înfierbânte din pricina alcoolului. Era timpul să se retragă, deoarece trebuia să-şi facă rost de un adăpost pentru noapte. Fu condusă într-o casă rezervată delegaţilor. Istovită de oboseală, ea se prăbuşi peste valiza ei, într-o sală care mirosea a mucegai.

Când se trezi, a doua zi dimineaţă, zări în jurul ei mai multe femei, care flecăreau în timp ce beau ceai şi ronţăiau pesmeţi. După cât se părea, de multă vreme nu mâncaseră altceva.

Sonia părăsi casa şi porni pe străzi, asudând, cu valiza în mână. Privea cu luare-aminte în jurul ei, căutând un adăpost mai ca lumea; dar toate hotelurile erau ocupate. Cea mai mare parte fuseseră închise. Adeseori ea fu oprită de agenţii Cekei, care o luară la cercetări. Toate hotelurile erau supravegheate de revoluţionari care cunoşteau pe fiecare pasager în parte.

Membrii Dumei, care făceau parte din acelaşi partid, locuiau la un loc. Acum nu mai exista nicio punte de trecere între oamenii de culori politice diferite. Afară de menşevici şi social-revoluţionari – din care se socoteau ca făcând parte şi membrii guvernului – toţi ceilalţi reprezentanţi ai partidelor nu mai asistau la şedinţele Dumei.

Într-o piaţă, Sonia se întâlni cu unul din delegaţii care veniseră în

capitală cu acelaşi tren.

— Încotro, tovarăşă? întrebă acesta.

— Mi-am bătut picioarele în căutarea unei locuinţe şi tot n-am găsit nimic, zise ea, necăjită.

— Asta s-a brodit tocmai bine. Du-te la hotelul „Constantin cel Mare”. Monarhiştii care locuiau acolo au fost pur şi simplu arestaţi, fiindcă ne trebuiau camerele pentru delegaţii sovietelor. Prizonierii au fost transportaţi în fortăreaţa Petru şi Pavel, unde sunt mai în siguranţă. Ia-o înainte, apoi la dreapta, după primul colţ, unde ai să vezi o casă mare, cea mai frumoasă din toată strada. Acolo vei fi găzduită, în calitate de delegată.

Sonia îi mulţumi, apoi îşi iuţi paşii, temându-se să nu piardă şi acest adăpost.

De astă dată avu noroc, căci găsi o cameră – la mansardă, ce-i drept. Răsuflând uşurată, ea încuie uşa în urma ei, desfăcu valiza, şi scoase caseta pe care încercă s-o deschidă cu ajutorul unui briceag vechi.

Însă sforţările sale rămaseră zadarnice, căci caseta era făcută dintr-un material rezistent, iar lacătul era foarte complicat.

În cele din urmă, cuprinsă de furie, Sonia o zvârli la pământ. Se auzi un zăngănit şi nenumărate obiecte de preţ se rostogoliră prin odaie.

Tânăra scoase o exclamaţie de uimire şi privi, cu ochi holbaţi, la bijuteriile care sclipeau de-ţi luau ochii. Apoi se plecă şi le adună, cu mâini înfrigurate. Erau acolo nestemate scânteietoare, obiecte din aur şi platină, brăţări de argint, ba chiar şi câteva pungi cu bani, pe care le deschise. Numără cu înfrigurare bancnotele care se aflau înăuntru. Era o sumă fantastică. Nici nu-i venea să creadă că avea atâţia bani dintr-odată. Apoi, mai găsi şi o scrisoare, pe care o desfăcu. Două pagini erau acoperite cu un scris des şi tremurător – pesemne scrisul bătrânei oarbe.

Parcurse rândurile aşternute în scrisoare şi din când în când un suspin de fericire îi ridică pieptul. Niciodată nu s-ar fi aşteptat la un asemenea noroc. Documentul acela pecetluit care se aflase într-o despărţitură a casetei, îi deschidea calea spre bogăţii nemăsurate. Oricare ar fi fost situaţia din ţară, nimeni n-ar fi putut să se atingă de aceste comori.

Sonia privi documentul, cu ochi scânteietori. La început voi să desfacă pecetea; apoi însă renunţă, zicându-şi că tot n-ar fi putut înţelege ce era scris acolo şi, în afară de asta, ştia de cine avea nevoie pentru a pune mâna pe comoară. Acum lucrurile luaseră o întorsătură, care trebuia să hotărască pe Boris să se apropie de frumoasa revoluţionară.

În acea zi, Sonia nu ieşi din camera ei. Cusu în fustă documentul,

scrisoarea şi giuvaerurile, reţinând numai un colier şi o pereche de cercei, pe care voia să le poarte. Banii numerar aveau să-i îngăduie să ducă o viaţă îmbelşugată, căci reprezentau o sumă enormă, mai ales că erau în bancnote străine care, prin scăderea rublei căpătaseră o valoare foarte mare.

În zilele următoare, Sonia se avântă în vârtejul plăcerilor. Îmbrăcă toalete scumpe şi vizită localuri elegante, unde petrecea până în zori de zi. Astfel făcu cunoştinţa unui bărbat care, datorită evenimentelor din ultimul timp, izbutise să adune bogăţii nemăsurate. Era un membru al Comitetului revoluţionar. Înainte vreme fusese misit de case, astfel că acum i se dăduse însărcinarea să vândă palatele nobililor, care nu se mai foloseau de ele. Ceea ce rezulta din aceste vânzări urma să fie predat fondului revoluţionar, însă burtosul Mencikovski – cum se numea – avea grijă să-şi ia partea leului. Prinţii şi ceilalţi nobili care rămăseseră în Petrograd, nu fură izgoniţi din locuinţele lor, dar stăteau acolo ca pe jăratec.

Sonia luă masa cu acest Mencikovski, ale cărui degete erau împodobite cu inele preţioase. Burtosul se îndrăgostise lulea de frumoasa revoluţionară. Ochii săi mici şi vicleni, dispăreau aproape îndărătul grămăjoarelor de grăsime.

Într-o seară, burtosul o ciupi de obraji şi zise:

— Ascultă-mă, tovarăşă, văd că ai giuvaericale de mare preţ. Ia spune-mi şi mie, de unde ai pus mâna pe ele?

— Aşadar sunt veritabile? întrebă ea, străduindu-se să-şi stăpânească tulburarea.

— Valorează cel puţin o mie de lire sterline. Cu banii ăştia ai putea să-ţi cumperi o casă frumoasă. Dacă vrei, pot să-ţi fac rost de una; şi ceilalţi tovarăşi au casele lor.

— Eu, însă, aş vrea un palat.

— Un palat? făcu burtosul, încreţind fruntea. Eşti cam pretenţioasă, tovarăşă. Un palat?… În sfârşit, vom vedea noi… vino la mine mâine dimineaţă, am să-mi dau toată osteneala să-ţi împlinesc dorinţa.

Mencikovski clipi din ochi, apoi zise:

— Vei avea cel mai frumos palat care îmi stă la dispoziţie. Pot să-l vând oricui. Ambasada engleză mi-ar oferi de două ori pe atât, însă eu am să ţi-l dau ţie. Cu o singură condiţie, însă…

Sonia zâmbi. Ştia ea prea bine ce avea să-i ceară burtosul.

— Trebuie să-mi făgăduieşti că mă vei pofti la inaugurare şi voi rămâne oaspetele tău, urmă misitul.

— Bine, dorinţa îţi va fi împlinită. Mai ai ceva de spus?

— Trebuie să-mi dai o guriţă, ca să pecetluim învoiala.

Sonia îşi trecu peste gură dosul mânecii, apoi îi întinse buzele şi închise ochii. Burtosul o sărută cu patimă.

Tânăra se înfioră, simţind pe buze un gust amar, dar îşi stăpâni dezgustul, căci această sărutare avea să-i aducă un palat.

În acea noapte, ea văzu în vis o casă minunată, cu multe încăperi, una mai frumoasă ca cealaltă. Gobelinuri preţioase atârnau pe pereţi, iar picioarele se afundau în covoare groase, aşa cum citise ea în cărţile de basme. Toate visurile ei – pe care şi le făcuse în copilărie, când purta rochii zdrenţăroase şi umbla cu picioarele goale – păreau că se vor împlini acum.

Când se trezi, pătimaşa fată se îmbrăcă în grabă şi, arzând de nerăbdare, porni spre locuinţa misitului.

Acesta o salută plin de bucurie şi o pofti să ia loc.

— Ascultă-mă, tovarăşe, făcu ea, îţi atrag atenţia că nu prea am chef să aştept. Vreau să intru cât mai curând în stăpânirea palatului, altminteri mă adresez în altă parte.

— Să nu-ţi închipui că poţi cumpăra în altă parte, replică burtosul. Numai eu vând ieftin.

— Da, dar tu nu eşti decât misitul şi pot foarte bine să mă adresez direct proprietarului.

— Asta nu ţi-ar folosi la nimic, căci numai vânzările făcute prin mine sunt valabile.

— Şi când pot vedea palatul?

Mencikovski privi la ceas.

— Peste o oră, răspunse el. Vrei să aştepţi?

— Bine, aştept, dar niciun minut mai mult.

Burtosul îşi reluă lucrul, însă în timp ce răsfoia printre hârtiile sale, privea adesea, cu coada ochiului, spre frumoasa vizitatoare.

În cele din urmă, Mencikovski fu gata şi porniră să vadă palatul.

Acesta era o clădire minunată, care plăcu nespus de mult pătimaşei ţigănci.

— Şi, a aparţinut, într-adevăr, unui prinţ? întrebă ea, cu ochi scânteietori.

— Da, unuia veritabil… prinţul Alexandru Gogineff.

Tânăra izbucni într-un râs atât de sălbatic, încât misitul îşi închipui că fata îşi pierduse minţile. Şi bănuiala sa prinse şi mai mult temei, când Sonia îl îmbrăţişă şi începu să ţopăie cu el prin încăpere, strigând:

— Palatul prinţului Gogineff?… Asta-i minunat… încântător!

Deodată tresări. Uşa se deschise şi ochii scânteietori ai Soniei se aţintiră asupră făpturii care se ivise în prag.

58. Salvată din valurile Volgăi

Soţii Sisburavici locuiau în satul Kalutcin, nu departe de ţărmul Volgăi. Cei doi bătrâni aprovizionau cu peşte şi mâncăruri pe călugării

din mănăstirea apropiată, ale căror precepte nu le îngăduiau să părăsească mănăstirea decât în împrejurări anumite.

Sisburavici era pescar, ca mulţi locuitori din ţinutul acela. Iarna se îndeletnicea cu împletitul coşurilor şi în acest scop, aduna de cu vară materialul trebuincios.

Întotdeauna când se ducea la mănăstire, călugării îi dădeau o listă de cele ce aveau nevoie. Bătrâna pleca apoi la târg şi făcea cumpărăturile pe care le încărca într-un cărucior cu patru roţi. În acest chip, cei doi soţi îşi aveau traiul asigurat şi duceau de multă vreme o viaţă liniştită.

Într-una din zile, vântul sufla cu putere prin uliţele mohorâte ale satului. Bătrânul Sisburavici oftă şi luă hotărârea să pornească spre ţărmul fluviului, pentru a-şi strânge plasa, căci curentul puternic ar fi putut s-o smulgă de la locul ei.

Pescarul aprinse un felinar şi-şi îmbrăcă mantaua de ploaie.

— Ce-ar fi să laşi plasa în apă până mâine dimineaţă? propuse nevasta lui. Pe vremea asta urâtă s-ar putea să răceşti.

Bătrânul râse îngăduitor:

— Oameni ca noi nu răcesc aşa lesne – asta o las pe seama altora care sunt mai plăpânzi decât mine.

— Atunci fii cu băgare de seamă, Ivane. Vezi să nu te zărească soldaţii, căci astă-noapte va trece pe aici o corabie cu tunuri. Asta mi-a spus-o fierarul. Soldaţii sunt fără milă şi iau cu ei orice le cade în mână, chiar dacă nu le e de folos.

— N-ai nicio grijă, draga mea. Voi fi cu băgare de seamă.

Pescarul părăsi căsuţa, iar bătrâna se aşeză în faţa sobei şi începu să citească, poate pentru a cincea oară, o scrisoare pe care o primise înainte cu două săptămâni. Era de la fiul lor, care îi înştiinţa că se înapoiase de pe front, îşi reluase slujba la calea ferată şi străbătea la fiecare două zile distanţa Moscova-Petrograd. Mai zugrăvea, de asemenea, evenimentele petrecute în ultimul timp în cele două oraşe şi încheia făgăduind că în curând va veni în satul său să-şi vadă părinţii.

Bătrâna scoase un suspin de fericire.

Fiul acesta era singura bucurie a vieţii lor. Fedor îşi făcuse serviciul militar la Petrograd, într-un regiment de gardă şi, în timpul războiului ajunsese până la gradul de sergent. Apoi, nevrând să ia parte la revoluţie, îşi reluase slujba lui de fochist de locomotivă.

Femeia rămase pe gânduri. Deodată ciuli urechile, căci auzise paşi apropiindu-se. Să se fi înapoiat bărbatul ei? Da, el era, îi cunoştea mersul. De astă dată, însă, păşea mai greoi ca de obicei.

Se ridică, îndreptându-se spre uşă. Dar înainte de a o deschide, aceasta fu împinsă pe din afară şi pescarul intră în odăiţă, răsuflând din greu. Ducea în braţe o femeie, al cărui chip palid era încadrat de

bucle negre, mătăsoase.

— Dumnezeule, ce înseamnă asta? strigă bătrâna, înspăimântată. Ce-i cu nenorocita?

Şi, adăugă, înfiorându-se:

— E moartă… ce vrei să faci aici cu cadavrul?

Pescarul depuse pe laviţă trupul nemişcat, apoi răsuflă din adânc:

— Nu ştiu dacă a murit, zise el. Am găsit-o în plasă, de care se încleştase. Cred că mai trăieşte. În orice caz, însă, datoria noastră de creştini este să facem toate încercările ca s-o readucem în simţiri.

Bătrâna începu s-o dezbrace; apoi pescarul puse în mişcare braţele nenorocitei, în timp ce nevasta lui îi făcea masaje în regiunea inimii.

Trecu multă vreme până ce înecata dădu semne de viaţă. Cei doi bătrâni erau gata să-şi piardă nădejdea că încercările lor vor fi încununate de izbândă.

— În sfârşit, murmură pescarul, trăieşte… Nevastă, ia dă-ncoace romul, s-o mai înviorăm niţel. Slavă Domnului, că am ajuns aici. Nu pricep nimic din toată chestia; văd însă că femeia e nespus de frumoasă şi bănuiesc că e din lumea mare.

Bătrâna îl privi speriată.

— Poate că e vreo nobilă care a fugit de frica revoluţionarilor! zise ea, cu teamă.

— Oricine o fi, trebuie să ne facem datoria de oameni, răspunse pescarul.

Femeia aduse sticla cu rom şi turnă câteva picături între buzele nenorocitei. Frumoasa fată tresări de câteva ori, apoi deschise ochii – doi ochi negri, minunaţi, care priviră uimiţi în jurul lor.

— Unde mă aflu? îngână ea.

Deodată, o amintire înfiorătoare păru că se trezeşte în mintea ei şi o groază de nedescris i se întipări pe chip.

— Boris, unde eşti? murmură ea.

— Pe cine căutaţi, stimată doamnă? întrebă bătrâna, cu blândeţe. Bărbatul meu voia să-şi strângă plasa şi v-a găsit încleştată de ochiurile ei.

— Dumnezeule, îngână tânăra, el e mort… s-a înecat.

Şi mâhnirea pricinuită de pierderea iubitului, copleşi pe sărmana fată. În zadar încercară cei doi bătrâni s-o mângâie. În zadar miloasa femeie îşi trecu braţul pe după gâtul ei şi-i dezmierdă chipul palid. Nenorocita izbucnise în plâns amarnic şi ruga Cerul s-o scape de chinurile ei pământeşti.

Deodată se ridică, dar se prăbuşi din nou şi ochii-i se închiseră.

— Sfinte Dumnezeule, moare! strigă bătrâna, îngrozită.

Cei doi soţi îşi împreunară mâinile şi începură să se roage, în timp ce lacrimi le şiroiau pe obrajii zbârciţi de vremuri.

— Aşadar, i-a fost dat să moară, după ce am salvat-o, zise pescarul,

adânc înduioşat. Poate fi Dumnezeu atât de neîndurător?

— Socot că face o faptă bună, chemând-o la El, răspunse femeia, suspinând. Altminteri, nenorocita şi-ar fi pierdut minţile de durere. Ai văzut strălucirea din ochii ei când a rostit numele aceluia pe care îl caută? Acest Boris trebuie să fie o rudă foarte apropiată, poate chiar soţul sau logodnicul ei.

Pescarul clătină capul, îndurerat:

— Nu, nu cred să fie soţul ei, căci e prea tânără. Dar i-o fi frate, logodnic, sau iubit. Totul e învăluit în mister. Ce au căutat pe fluviu aceşti doi tineri pe vremea asta?

Bătrâna se plecase deasupra Nataşei, – căci ea era – ascultându-i răsuflarea. Dar viaţa părea să fi zburat din acest trup nemişcat.

Cei doi bătrâni se priviră nehotărâţi.

— În orice caz, trebuie să mai facem o încercare ca s-o readucem în simţiri, zise pescarul, apoi. Dezbrac-o şi du-o în patul lui Fedor. Ce nenorocire! Dacă aş fi ajuns la ţărm mai de vreme, fără îndoială că aş fi izbutit să-l salvez pe tânărul după care tânjea biata femeie.

— Du-te repede şi caută de repară greşeala, îl povăţui nevasta lui. Poate că tot mai dai de el; în timpul ăsta eu am să mă ocup de nenorocită.

Pescarul mai aruncă o ultimă privire spre Nataşa, apoi luă o prăjină lungă şi părăsi coliba.

Alergă din răsputeri prin noaptea bântuită de furtună; ploaia se scurgea în şiroaie pe mantaua sa.

În cele din urmă, ajunse la ţărm şi încercă să descopere vreun punct întunecat pe oglinda apei. Alergă de-a lungul malului, dar toate sforţările sale rămaseră zadarnice. După jumătate ceas, porni din nou spre colibă.

Cu chipul grav, pescarul păşi pragul căsuţei sale, în care plutea un miros plăcut. Nevasta lui care se afla lângă sobă, îl învălui într-o privire.

— Trăieşte? Şi-a venit în simţiri? întrebă el, cu teamă.

— Da, trăieşte, răspunse femeia.

— Slavă Domnului!

— Dar tu? Ai făcut ceva? Ai dat de vreo urmă a tânărului?

Pescarul clătină capul, întristat.

— Am cercetat tot ţărmul, dar n-am găsit nimic. Valurile or fi târât în sus pe însoţitorul frumoasei femei. În asemenea nopţi ştii şi tu cât e Volga de furioasă.

Bătrâna oftă din adâncul inimii.

— Se tânguie mereu după Boris al ei, zise dânsa. Acum am să-i pregătesc un ceai, ca să se mai încălzească niţel. Mă tem, însă, că se va îmbolnăvi, căci frigurile au şi început s-o scuture, iar ochii-i au căpătat o strălucire ciudată.

Pescarul se îndreptă spre uşă, o întredeschise şi privi în odaia învecinată, căci femeia salvată scosese un strigăt.

Mâinile-i ca de ceară erau împreunate deasupra cuverturii patului. Buzele se mişcau, rostind o rugăciune, iar ochii-i erau închişi.

— Sfinte Dumnezeule din Ceruri, ocroteşte-mi iubitul, şi scapă-l de la înec, murmură ea, cu evlavie. Dacă nu mai e îi viaţă, ia-mă şi pe mine, colo sus, lângă Tine, căci nu pot trăi fără Boris.

Bătrâna se apropie de patul nenorocitei şi rămase la căpătâiul ei, tăcută, căci îşi dăduse prea bine seama că această femeie nu putea fi mângâiată prin vorbe goale şi că mâhnirea pricinuită de pierderea iubitului o aducea aproape de nebunie. Încet, încet, Nataşa se linişti şi, în cele din urmă, adormi. Pieptul îi tresălta cu putere. Adeseori, ea mişca braţele şi murmura, în delir, cuvinte drăgăstoase.

Când se iviră zorile, pescarul se duse iarăşi la ţărm, nădăjduind să găsească trupul neînsufleţit îl necunoscutului. Dar şi de astă dată căutările lui rămaseră zadarnice. Pe de o parte, răsuflă uşurat, căci n-ar fi vrut să fie martor la durerea ce ar fi cuprins-o pe sărmana fată, văzând cadavrul iubitului ei. Cine ştie, unde îl târâseră valurile! Poate că trupul era la multe verste depărtare şi nu ieşea la iveală decât după o bună bucată de timp.

Sisburavici se înapoie în colibă, unde află de la nevasta lui că Nataşa fusese cuprinsă de friguri şi vorbea, în delir, despre întâmplări înfiorătoare.

Îngroziţi, cei doi bătrâni traseră cu urechea la cele ce spunea bolnava:

— Saşa… draga mea Saşa… vino şi găteşte-mă pentru nuntă… Ah, iubitule, cât eşti de frumos… numai pentru tine am să mă împodobesc… Auzi împuşcăturile soldaţilor lui Potcikev?… Ei ucid pe sărmanii oameni… Ah, ce vrei de la mine, sălbaticule?… Pleacă, altminteri mă arunc în valuri… N-am să-ţi aparţin… nu… nu… niciodată! N-ai dreptul să mă cumperi… Tată… dragul meu tată… te implor, cruţă-mă… nu mă vinde… acestui om înfiorător… ale cărui mâini sunt mânjite cu sângele atâtor nenorociţi… Ah, Boris… vrei să-l ucizi… fiindcă te-a trimis în Siberia… Fugi, fugi… el e puternic… e duşmanul tău de moarte… Te va nimici… lasă-mă în voia sorţii… numai eu port vina nenorocirii tale… Iată, vin zbirii şi te vor prinde… prinţul va porunci să fii împuşcat. Ajutor, ajutor! Arde castelul… ah, flăcările mă mistuie… unde eşti… Boris, iubitule… salvează-mă! Nu simţi, ca şi mine, văpaia focului?… Boris, unde eşti?…

Se linişti iarăşi; un zâmbet de fericire încolţi pe buzele ei, în timp ce obrajii i se aprinseră de fierbinţeală.

— Mă iubeşti, Boris… da, da, ştiu că mă iubeşti… ştiu că ţii la Nataşa mai mult decât la viaţa ta… Dar de ce nu mai vii?… De ce stai atâta? Hai, grăbeşte-te… preotul ne aşteaptă, ca să ne cunune.

Apoi începu să cânte duios melodia luntraşilor de pe Volga.

— Ah, e sfâşietor! îngână pescarul. Rămâi lângă dânsa, în timp ce eu mă duc la ţărm să întind plasa, căci fraţii de la mănăstire au nevoie de peşte.

Bătrânul se întoarse cam pe la amiază. Nevasta lui şedea lângă sobă şi privea îndurerată în gol.

— Ei, ce se mai aude? întrebă pescarul, cu teamă.

— Oh, a fost îngrozitor, răspunse femeia. S-a zvârcolit, a strigat şi a plâns, că ţi se rupea inima de milă. Acum e liniştită… chiar prea liniştită. Ce-ar fi să-l anunţăm pe staroste?

Pescarul rămase pe gânduri câteva clipe, apoi răspunse:

— Cine ştie dacă astfel facem bine nenorocitei? Poate că a fugit de teama revoluţionarilor? Ştii doar cât de grozave sunt vremurile prin care trecem. Răscoala a izbucnit pretutindeni. Fireşte, până acum noi nu prea am avut de suferit, însă satele din vecinătate, care se află în apropierea liniei ferate, au fost cuprinse de molimă. Fiecare se crede stăpân şi nu mai vrea să muncească. Ce folos că pământul a fost împărţit sătenilor, de vreme ce nu vor să-l lucreze? Ce folos că li s-au dat vite, dacă le taie, în loc să le crească?

Bătrâna clătină capul, cu mâhnire, încuviinţând spusele pescarului. Apoi se îndreptă către uşa camerei alăturate şi privi spre patul tinerei femei, care dormea liniştită.

— A aţipit, zise ea. Ar fi bine dacă ar dormi câtăva vreme. Deocamdată vom tăinui oamenilor, prezenţa ei aici. În orice caz, am să vorbesc cu fraţii de la mănăstire care au să mă sfătuiască ce să fac.

Pescarul încuviinţă; el era întotdeauna mulţumit cu hotărârile pe care le lua femeia sa.

58 bis. – La Petrograd

După câteva zile, Nataşa biruise criza; constituţia ei robustă alungase moartea care îşi încleştase ghearele în trupu-i tânăr. Zăcea în pat nemişcată căutând să-şi lămurească întâmplările petrecute în ultimele zale. Durerea care îi sfâşia inima o făcea şi mai frumoasă.

Nici nu se mai îndoia că iubitul ei îşi găsise moartea în valuri. Când rămânea singură, izbucnea în plâns, copleşită de mâhnire.

Acum avea o singură dorinţă: să moară cât mai curând. Se ruga lui Dumnezeu s-o scape de chinuri, căci nu mai avea niciun rost pe lume.

Şi ce înfăţişare luase patria ei? Nataşa simţea că niciodată nu va avea puterea să-şi croiască un drum prin vârtejul acesta ameţitor. Era doar atât de tânără şi slabă! Boris era singurul ei sprijin. Ar fi fost nespus de fericită să poată locui, împreună cu el, într-o colibă oricât de sărăcăcioasă şi să împartă cu dânsul ultima bucăţică de pâine. Acum, însă, orice nădejde era zadarnică. Aştepta cu nerăbdare ziua

când avea să părăsească patul, pentru a-şi putea duce la îndeplinire funestul ei plan. Moartea, da, moartea îi va îngădui să-şi revadă iubitul, să rămână lângă el, pentru totdeauna…

La gândul acesta o expresie de fericire se întipărea pe chipu-i frumos şi bunii oameni care o salvaseră, se bucurau din suflet, crezând că Nataşa se va întrema în curând.

Într-una din zile, prinţesa rămăsese singură în colibă. Bătrâna se dusese la oraş spre a face cumpărături pentru călugări. Merindele deveniseră din ce în ce mai rare şi, de câteva săptămâni încoace, fraţii de la mănăstire nu se mai hrăniseră decât cu legume sau peşte, pe care le aducea Sisburavici.

În acea zi, bătrânul lipsea şi el de acasă, căci se dusese la pescuit.

Deodată, Nataşa, ciuli urechile, căci auzise paşi afară. Pescarul nu putea fi, căci îi cunoştea mersul. Cu atât mai puţin nevasta lui, care nu avusese timpul să se înapoieze din oraş.

Uşa se deschise şi un călugăr îmbrăcat într-o rasă lungă, cenuşie, cu capul gol, păşi pragul. La început, Nataşa se sperie; dar îşi reveni repede şi privi liniştită spre acela care intrase. Chipu-i era blând şi grav, iar ochii săi cenuşii trădau o fire cinstită, sinceră.

— Mama Sisburavici mi-a vorbit de dumneata, copila mea, zise călugărul, aşezându-se lângă patul Nataşei.

După cum era obişnuită din copilărie, prinţesa întinse mâna şi făcu spre călugăr semnul sfintei cruci. Sărmana fată se simţea ocrotită alături de cucernicul om, care o privea cu blândeţe, gata parcă să-i dea ajutor.

— Fii binecuvântată, fiica mea, zise călugărul, ridicând mâna deasupra capului ei.

Apoi se plecă spre dânsa şi urmă:

— Văd că faci parte dintr-o familie nobilă, copila mea. Vrei să-mi destăinuieşti ce-ţi apasă inima? Trecem prin vremuri groaznice; fie ca Domnul să lumineze mintea conducătorilor ţării, astfel ca hotărârile lor să fie spre binele Rusiei.

Nataşa oftă din adânc şi ochii-i se umeziră.

— Da, ai ghicit, Sfinţia ta! exclamă ea, cu glas tremurător. M-am născut într-un castel, dar grozavele întâmplări din ultimul timp, m-au adus în această stare.

Călugărul o privi plin de tristeţe.

— Şi ce aş putea face pentru dumneata, fiica mea?

Prinţesa voi să răspundă ceva, însă durerea îi înăbuşi glasul. Nicio şoaptă nu ieşi de pe buzele ei. Călugărul îi cuprinse mâinile şi o privi cu blândeţe.

— Nu, nu mai am nevoie de niciun ajutor, bâigui sărmana femeie. Am pierdut tot ce am avut mai scump pe lume. El se odihneşte în valurile Volgăi… iubitul meu… soarele vieţii mele!

Călugărul înţelese şi o lăsă să plângă în voie.

— Dumnezeu e bun şi drept, zise el, cu evlavie. Dacă El te-a pus la această încercare, înseamnă că a fost spre binele dumitale. Stăpâneşte-te, copila mea, nu deznădăjdui! Numai cei care şi-au pierdut încrederea în Cel de Sus deznădăjduiesc.

— Dar nu-l pot uita… nu vreau să mai trăiesc… mă simt atât de singură şi părăsită! murmură prinţesa.

Călugărul încercă din nou s-o mângâie cu vorbe blânde.

— După cum văd, nu mai ai pe nimeni căruia să i te poţi spovedi, zise el, înduioşat. Asta e rău, cu atât mai rău, cu cât în vremurile de faţă nimic nu mai e lăsat la locul lui. Noi, fraţii din mănăstire, am întins de multe ori mâna acelora care renunţaseră la viaţă. De aceea, copila mea, te rog încă o dată, să-mi spui tot ce ai pe suflet. Înainte de a-ţi putea da un sfat bun, trebuie să văd totul limpede.

Nataşa se lupta cu ea însăşi. În cele din urmă se hotărî să destăinuiască numai ce se petrecuse în ultima noapte.

După ce sfârşi, călugărul clătină capul, întristat.

— Aşadar, bărbatul acesta a fost singurul dumitale sprijin în viaţă? întrebă, compătimitor.

— Da, părinte, el a însemnat totul pentru mine. N-am nici mamă, nici tată, sunt singură pe lume.

— Şi încotro porniseraţi?

— Spre Petrograd. Mă lăsasem cu totul condusă de soţul meu, nu ştiu ce avea de gând să facă în capitală.

— Dacă ai vrea să-ţi urmezi drumul, poate că aş izbuti să-ţi fiu de folos. Ai acolo ceva cunoscuţi, care ar putea să te ajute?

Prinţesa clătină capul încetişor. Un fior îi străbătu trupul, gândindu-se la prinţul Potcikev, soţul ei legitim.

Ar fi fost lesne cu putinţă să-l întâlnească în capitală, şi atunci el avea să-şi ceară drepturile.

— Ce să caut singură în marele oraş? răspunse ea. Fireşte, dacă Ţarul…

Se întrerupse deodată, căci nu voia să se trădeze. Dar călugărul prinsese o bănuială.

— Ai fost înainte vreme în relaţii cu familia imperială? întrebă el, repede.

— Da, dar e mult de atunci.

— Prea mult nu poate săi fie, căci eşti tânără încă, zise călugărul, zâmbind cu blândeţe.

— Era… pe vremea când… „Sfântul” se mai afla în viaţă, bâigui Nataşa.

— Vorbeşti de Rasputin?

Prinţesa încuviinţă. Cucernicul om plecă ochii în pământ, posomorât.

— Am să-ţi fac o propunere, copila mea, zise el apoi. Dacă vrei, poţi locui la noi, în mănăstire. Ducem o viaţă simplă, în schimb vei fi la adăpost, căci frământările din ţară n-au pătruns până acolo. Primeşti?

Prinţesa rămase surprinsă. Începu să chibzuiască. N-ar fi fost bine să primească această propunere mărinimoasă? Şi unde putea ea să găsească liniştea, de care avea nevoie, dacă nu în mănăstire? Fireşte că revoluţionarii vor cruţa sfântul lăcaş.

— Trebuie să mă mai gândesc, răspunse ea. Dacă mă voi hotărî să vin, mama Sisburavici vă va anunţa la timp.

— Bine, fiica mea. Numai nu-ţi pierde curajul. Te aşteptăm să vii la noi. Avem mult de lucru, colo sus, astfel că n-ai să te plictiseşti.

Călugărul o binecuvântă şi părăsi căsuţa.

Nataşa îl urmări cu privirea. O linişte binefăcătoare pusese stăpânire pe dânsa. Cuvintele acestui om îi risipiseră gândurile negre; cel puţin, acum nu se mai gândea la moarte.

Pe de altă parte, călugărul îi amintise, fără să vrea, de o hotărâre pe care ea o luase de multă vreme. Îşi pusese doar în gând, să-şi ofere serviciile familiei imperiale, care era ţinută prizonieră. Ţarina fusese întotdeauna bună cu ea, iar fiicele acesteia o iubeau. Dacă ar face o vizită familiei imperiale, dacă ar deveni prietena sărmanelor prinţese, în marea lor durere?

Gândul acesta prinse rădăcini din ce în ce mai adânci.

Da, avea un scop în viaţă, trebuia să îndeplinească o misiune. Fireşte, mai erau şi amintiri neplăcute din vremea când ţarismul era în floare. Călugărul acela înfiorător, cu ochii lui scânteietori, mai trăia în mintea ei. I se părea că-l vede şi acum, în atitudinea lui mândră, cu privirile sale străpungătoare, cărora li se supuneau marile decese şi, mai ales, Ţarina.

Dar omul acesta nu mai trăia. Fusese răpus în chip sângeros.

Nataşa luă hotărârea să-şi pună planul în aplicare cât mai repede cu putinţă. Şi cu acest gând aţipi.

Trecuse vreun ceas de la plecarea călugărului, când un nou vizitator se îndreptă spre coliba pescarului. De astă dată era un bărbat tânăr, care purta uniforma celor de la calea ferată. Deschise uşa, însă rămase mirat, văzând că nimeni nu-l întâmpină cu braţele deschise. Tânărul acesta, un flăcău chipeş şi voinic, era Fedor Sisburavici, singurul fiu al celor doi bătrâni.

— Matuşca, unde eşti? strigă el, râzând voios. Ei, nu cumva…

Vorbele i se opriră în gâtlej. Crăpase niţel uşa odăii alăturate şi zărise pe frumoasa femeie, care dormea. Tânărul rămase cu privirile aţintite la ea, apoi îşi trecu mâna peste ochi.

— O prinţesă, murmură el, cuprins de uimire, fără să bănuiască ce aproape era de adevăr şi neputându-şi dezlipi ochii de la dânsa.

Apoi, însă, se reculese şi intră în cealaltă odaie, unde rămase pe gânduri. Cum ajunsese minunata făptură în coliba părinţilor săi? Cine era ea? Mai aruncă o privire pe uşa întredeschisă, apoi se aşeză pe un scaun şi rămase în aşteptare. În cele din urmă, auzind paşi care se apropiau, se ridică şi părăsi încăperea, mergând în vârful picioarelor. Tatăl său intrase în colibă şi, tocmai îşi lăsa jos sacul din spinare.

— Fedor, scumpul meu! strigă el, plin de bucurie. Ah, ce surpriză!

Bătrânul pescar privi cu mândrie la fiul său.

— Mă bucur că eşti sănătos, tată, zise chipeşul tânăr. Dar unde e mama?

— S-a dus la oraş ca să cumpere merinde pentru fraţii de la mănăstire. Ah, ce o să se mai bucure când te-o vedea! Dar ia spune, ce se mai aude prin Petrograd şi Moscova? S-a isprăvit cu măcelurile?

— Dimpotrivă, în ultimul timp, revoltele s-au înmulţit şi au răsturnat totul cu josul în sus. Oamenii sunt arestaţi pe străzi, fiecare se crede îndreptăţit să facă ce vrea. Ah, tată, se petrec fapte despre care voi nici nu bănuiţi aici, în satul acesta liniştit.

Pescarul privi întristat la fiul său.

— Nu spune asta, Fedor. Veştile au ajuns la noi. Satele de pe malurile Volgăi au fost date pradă flăcărilor. Prinţul Potcikev a lăsat urme, pe oriunde a trecut. Furia lui, că roşii au izbutit să-şi alcătuiască o armată, nu mai cunoaşte margini. Potcikev are pe cuget multe vieţi omeneşti.

— În Petrograd se vorbeşte mult despre dânsul. Se ştie că e singurul comandant ale cărui trupe au mai rămas disciplinate.

Bătrânul vru să mai pună şi alte întrebări, dar fiul său îl apucă de braţ şi-i acoperi gura cu mâna.

— Să lăsăm asta, tată, zise el, mai bine spune-mi ce-i cu fata aceea încântătoare, pe care aţi adăpostit-o aici. Parcă e ruptă din rai. Zău, nu m-aş mira deloc dacă mi-ai spune că aşa este!

Pescarul privi, zâmbind, la fiul său.

— E o biată femeie, pe care am salvat-o din valurile fluviului. Din fericire, s-a prins în plasa mea şi am venit la timp ca s-o găsesc în viaţă.

Fedor tresări speriat.

— Cum, făptura asta fermecătoare ar fi putut să moară înecată? exclamă el.

Bătrânul îi povesti tot ce ştia. Băiatul ascultă, cu răsuflarea întretăiată. Apoi, puse fel de fel de întrebări, vrând să afle, mai ales, dacă acel Boris scăpase cu viaţă.

Pescarul clătină capul.

— După părerea mea, nenorocitul şi-a găsit moartea în valuri, zise el.

Fără voie, tânărul Sisburavici scoase un suspin de uşurare.

Cam după un ceas, bătrâna se ivi în căsuţă. Mare fu bucuria ei, la vederea băiatului. Îl cuprinse în braţe şi-l sărută cu dragoste, apoi începu să-l descoase, ca şi bărbatul ei, vrând să afle tot ce se petrecea în Petrograd şi Moscova.

Tânărul fu nevoit să repete tot ce spusese tatălui său. Însă gândurile sale erau în altă parte şi-şi arunca mereu privirile spre uşa îndărătul căreia se afla minunata făptură.

Deodată, uşa se deschise şi Nataşa se ivi în prag. Era nespus de frumoasă, cu toate că purta o îmbrăcăminte atât de simplă. Ea privi încurcata spre chipeşul tânăr şi roşeaţa care aprinse obrajii acestuia, o făcu să tresară. Totuşi, se apropie de el şi-i întinse mâna.

Fedor îşi dădu seama că n-avusese o purtare tocmai demnă de un bărbat şi plecă privirile. Dar, încetul cu încetul, stinghereala dintre ei dispăru.

În ceasurile care urmară, inima tânărului începu să bată din ce în ce mai tare şi, înainte de asfinţitul soarelui, Fedor simţea că se îndrăgostise nebuneşte de fermecătoarea femeie.

Totuşi, era destul de isteţ ca să-şi ascundă patima, căci zărea teama ce se întipărise în ochii ei, când privirile lor se întâlneau.

— Ce se aude cu împăratul şi familia sa? întrebă pescarul, după ce se adunaseră în jurul mesei.

— Nu ştiu nimic hotărât. Se spune, însă, că vor fi duşi în Siberia, răspunse băiatul.

Nataşa păli.

— Cum, vor îndrăzni să aducă Ţarului această insultă? făcu ea, tremurând.

— Nu prea mă ocup de chestiile astea, urmă Fedor. În orice caz, n-o să le meargă tocmai bine.

Auzind acestea, hotărârea prinţesei de a porni spre Petrograd, se întări şi mai mult.

În zilele următoare, Nataşa stătu adesea de vorbă cu fiul pescarului, căruia îi destăinuise planul ei de a pleca în capitală. Fedor Sisburavici îi făgăduise s-o ajute – dar, în sinea lui, se gândea la propria sa fericire.

Era vrăjit de frumuseţea Nataşei, dar nimeni nu bănuia patima ce pusese stăpânire pe el. Părinţii săi erau prea puţin pătrunzători, ca să-şi poată da seama de dragostea mistuitoare care se născuse în inima fiului lor.

Numai prinţesa simţea că privirile învăpăiate ale tânărului o urmăreau adesea pe furiş. Era prietenoasă cu el – atât cât îi îngăduia mâhnirea pricinuită de moartea iubitului – dar ştia întotdeauna să facă în aşa chip ca Fedor să rămână cât mai puţin timp lângă dânsa. Tânărul locuia la Petrograd într-o casă de lângă gară. Întotdeauna el visase o viaţă liniştită, alături de o soţie dragă şi acum se părea că

visul său avea să se înfăptuiască. Dacă Boris acela, după care tânjea frumoasa femeie, nu mai era în viaţă, de ce n-ar fi putut să-i ia el locul? Doar era şi dânsul un bărbat destul de impunător şi multe fete ar fi fost fericite să-l poată lua de soţ.

Într-una din zile, cei doi bătrâni aflară cu uimire că Nataşa va pleca spre Petrograd. Tânăra le vesti asta, rugându-i, în acelaşi timp, să comunice bunului călugăr că nu va veni la mănăstire.

Fireşte că nimeni nu putu să se împotrivească.

Tânărul îi propuse s-o ia cu dânsul în capitală şi prinţesa primi cu bucurie propunerea lui, astfel că cei doi se pregătiră de plecare.

A doua zi dimineaţă, porniră într-o trăsură spre staţia de cale ferată. Trenul era plin de oameni: soldaţi, care cântau cântece obscene; ţărani înarmaţi, care priveau înaintea lor, frământaţi de griji; nobili, care îşi pierduseră avutul şi fuseseră alungaţi din casele lor.

La fiecare staţie se iveau bărbaţi cu înfăţişarea aspră – unii în uniformă, alţii în civil – care cercetau actele călătorilor. Nimeni n-ar fi putut spune dacă aveau sau nu dreptul s-o facă.

Din când în când un pasager era coborât din tren şi luat în primire de oameni înarmaţi până în dinţi.

Peste rochia ei simplă, Nataşa îşi pusese veştmintele ţărăneşti şi-şi acoperise capul cu o broboadă.

Fedor era foarte îngrijorat de soarta ei şi căuta să-i facă drumul cât mai plăcut. Când fusese nevoit să se legitimeze, tânărul o dăduse drept sora lui.

Adesea, când stătea noaptea lângă ea, fiul pescarului îi lua mâna, cu sfială. Atunci Nataşa tresărea şi inima i se strângea de teamă. Nu voia să-i facă mustrări, dar nici nu putea să rabde încercările lui de a se apropia de dânsa.

În cele din urmă, primejdia părea trecută; căci într-o dimineaţă marele oraş începu să se zărească în depărtare. Cupolele aurite se înălţau spre cer şi un văl uşor de ceaţă plutea deasupra caselor.

Cu cât se apropiau de Petrograd, cu atât creştea şi neliniştea Nataşei. Trebuia să fugă, să se depărteze de acest om. Simţea că tânărul nu va putea să se mai stăpânească multă vreme şi-i va mărturisi toată dragostea ce o nutrea pentru dânsa.

Iar Fedor nici nu bănuia măcar, ce mult se temea dânsa de el. Pe de altă parte, ea n-ar fi vrut să-l îndurereze, căci părinţii lui o scăpaseră de la moarte şi trebuia să le fie recunoscătoare…

Fabrici şi căsuţe dărăpănate trecură pe dinaintea lor, apoi trenul se opri în gară. Nataşa stătea la fereastră şi privea afară, la forfoteala de pe peron. O teamă nemărginită pusese stăpânire pe ea. Avea senzaţia că e înconjurată numai de duşmani.

Sprijinindu-se de braţul tânărului, prinţesa coborî din vagon.

— Trebuie săi ieşim pe acolo, zise el, cu glas răguşit.

Gândul la fericirea ce-l aştepta, îi răpise aproape graiul. Era singur, în marele oraş, cu această făptură minunată, care se bizuia numai pe ajutorul lui şi el avea s-o ocrotească.

— Nataşa… te iubesc! îi şopti dânsul, în timp ce se îndreptau spre ieşire.

Prinţesa tresări şi se făcu galbenă ca ceara.

— Nu… nu-mi vorbi astfel! bâigui ea, rămânând locului. Nu… fireşte că nu… trebuie să rămânem doar prieteni.

— Nataşa, sunt nespus de fericit să te pot ajuta. Vino, colo, peste drum, e locuinţa mea, căminul meu…

Picioarele Nataşei se făcură grele ca plumbul. Să locuiască la el, în casa aceea roşie? Sărmana femeie îşi roti privirile în jur, căutând ajutor parcă.

— Da, îndată, murmură ea, ducându-şi mâna la inimă.

— Dar ce-i cu tine, Nataşa? întrebă tânărul speriat.

— Mi-e sete… dă-mi puţină apă… sau un pahar cu vin.

Fedor îi ajută să meargă până la o bancă din apropiere, apoi se depărtă pentru a-i împlini dorinţa. Prinţesa îl văzu făcându-şi loc prin mulţime şi străduindu-se să înainteze cât mai repede.

— Iartă-mă, şopti ea, ridicându-se şi privind cu neîncredere în jurul ei.

Încotro să se îndrepte, astfel ca să nu iasă în calea tânărului?

Alergă peste şine, se strecură printre vagoane apoi ajunse înaintea unei scări. Se pregăti să urce treptele, când un soldat revoluţionar se ivi în faţa ei. Dar dânsa porni în goană mai departe. Urechile îi vâjâiau, aproape că nu-şi dădea seama unde calcă. În cele din urmă se opri dedesubtul unui pod şi răsuflă din adânc.

Aşteptă acolo vreo jumătate de ceas până ce se încumetă să iasă la iveală. Apoi îşi urmă drumul, privind cu teamă în jur. Trăsuri – dintre care unele încărcate cu arme – treceau în goană pe dinaintea ei. Soldaţii îi aruncau priviri obraznice.

— Dumnezeule, ce vremuri de urgie! murmură dânsa, tremurând de spaimă.

Îşi iuţi paşii. Dar, deodată se opri. Oameni răcneau din răsputeri, apoi răsunară detunături de armă; gloanţele se izbeau de zidurile caselor.

Strada se goli. Cei din urmă oameni care mai rămăseseră afară, dispărură îndărătul unei uşi. O trupă de călăreţi se ivi la capătul străzii. Nataşa scoase un ţipăt şi se repezi spre uşă.

— Oameni buni, lăsaţi-mă înăuntru! se rugă ea, deznădăjduită.

Dar nimeni nu-i răspunse. Trupa de călăreţi se apropia cu iuţeala fulgerului, stârnind în jurul ei un nor de praf. În acest timp împuşcăturile răsunau fără încetare.

Frumoasa femeie se prăbuşi la pământ, plângând.

Spre uimirea tânărului său prieten, Boris Verodin înaintă către necunoscut şi-i întinse mâinile, pe care acesta le strânse cu căldură. Celelalte două persoane, un bătrân şi o bătrână, cu înfăţişări distinse, făcură şi ele mutre mirate.

— Dumneata aici, domnule Vasilieff? întrebă Verodin, după ce se mai reculese. Ah, mi s-a luat o piatră de pe inimă, căci acum ştiu cel puţin că sora mea a ajuns cu bine în Petrograd.

Moşierul păli, îşi retrase mâinile şi plecă privirile în pământ.

— Ce s-a întâmplat… domnule Vasilieff, ce-i cu dumneata? urmă tânărul, cuprins de teamă.

— Trebuie să-ţi dau o veste tristă, Boris, răspunse celălalt, cu glas slab. Irina e…

Revoluţionarul îi încleştă braţele cu atâta putere, încât chipul moşierului se schimonosi de durere.

— Ce… ce vrei să spui? strigă Boris, îngrozit. Irina… şi Irina… e moartă?

— Moartă? Nu, asta nu! replică moşierul.

— Slavă Domnului! Credeam că nici ea nu mai e în viaţă!

— Cum adică?

Vasilieff îl privi cercetător. O mare schimbare se produsese cu omul dinaintea sa; o expresie de durere nemărginită se întipărise în jurul gurii tânărului revoluţionar.

— Nu cumva vrei să spui că… prinţesa… e moartă? urmă moşierul, cuprins de bănuială.

Boris Verodin oftă din adânc.

— Da, e moartă, îngână el. Înecată în Volga. Barca noastră s-a ciocnit cu o corabie şi am căzut amândoi în apă. N-am putut s-o salvez, căci îmi pierdusem cunoştinţa. Când mi-am venit în fire, mă aflam pe bordul unui vas revoluţionar. Ah, mai bine nu m-aş fi trezit niciodată!

— Groaznic! murmură Vasilieff, înfiorat.

În acest timp, familia prinţului Ulkitzki se retrăsese din odaie, astfel că bei doi bărbaţi rămăseseră singuri.

— Da, e groaznic, încuviinţă Boris, oftând din adânc. Acum viaţa nu mai are niciun rost pentru mine. La ce bun să mai trăiesc, de vreme ce iubita mea e moartă?

Moşierul îl duse spre un scaun.

— Şezi, Boris! zise el, cu blândeţe. Nu trebuie să te războieşti cu soarta. Timpul te va face să uiţi.

— Niciodată, domnule Vasilieff – niciodată.

La cererea moşierului, Boris povesti trista soartă a Nataşei.

— Nu e cu putinţă să fi fost salvată? întrebă Vasilieff, spre a-şi încuraja prietenul.

Tânărul clătină capul şi, aţintind asupra moşierului, ochii săi albaştri, zise:

— Nu, sărmana mea Nataşa a pierit în valuri.

Celălalt rămase tăcut.

— Dar, spune-mi, ce-i cu Irina? întrebă Boris, deodată. Citesc pe chipul dumitale că s-a întâmplat ceva scumpei mele surioare. Vorbeşte!

— Nu pierde curajul, dragul meu! începu Vasilieff. Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă… am fost chiar la Kerenski. Dar ascultă ce s-a întâmplat: Ajunseserăm în zona de luptă. Până a nu apuca să intrăm în oraş, începu războirea dintre armata lui Potcikev şi trupele roşii. Aratcin ieşi biruitor şi republicanii fură nevoiţi să se retragă prin pădure. Irina se afla într-un han din apropiere. Pornisem singur la drum, ca să văd cum stau lucrurile şi eram hotărât să mă înapoiez s-o iau şi pe dânsa, dacă m-aş fi încredinţat că nu ne ameninţă nicio primejdie… În retragerea lor, trupele albe trecură pe dinaintea hanului. Irina tocmai ieşise din casă, pregătindu-se să fugă în pădure, când Potcikev o zări şi porunci să fie dusă cu ei. Când m-am întors la han, după jumătate ceas, aflai groaznica veste. Am plecat imediat spre Petrograd şi am cerut o audienţă preşedintelui republicii, pe care l-am rugat să-mi ajute s-o liberez pe Irina. Până acum, însă, n-am ajuns la niciun rezultat.

— Aşadar… nenorocita… e în mâinile lui Potcikev? strigă Boris, plin de mânie. În mâinile acestui răpitor, acestui ticălos, care a înfăptuit atâtea nelegiuiri!

Cuprins de furie neputincioasă Boris strânse pumnii şi scrâşni din dinţi. Apoi, o flacără se aprinse în ochii săi şi, ridicând mâna, zise cu glas solemn:.

— Jur că mă voi răzbuna cumplit, dacă se va atinge măcar de un singur fir de păr din capul Irinei! Îmi voi găsi eu surioara şi ea îmi va povesti totul. Vai de el, dacă se va încumeta să-i facă ceva!

Rămase tăcut câteva clipe, apoi întrebă:

— Când vine Potcikev în capitală?

— Asta, n-aş putea să-ţi spun. Dar am eu spionii mei şi voi fi anunţat imediat ce se va ivi. Sunt şi eu de acord cu tine, Boris. Îţi făgăduiesc că dacă se va întâmpla ceva Irinei, acest Potcikev va plăti cu viaţa nelegiuirea sa.

Revoluţionând îi întinse mâna şi cei doi bărbaţi se priviră ţintă. Hotărârea luată îi unea.

Totuşi, Boris era foarte uimit, căci nu putea să înţeleagă ce-l îndemnase pe misteriosul moşier să ia, cu atâta însufleţire, apărarea Irinei. O iubea, poate?

Dar tânărul nu se lăsă furat de gânduri, zicându-şi că odată şi odată, totul se va lămuri.

Părinţii prinţului Ulkitzki intrară din nou în încăpere. Iesta prezentă pe Boris celor doi bătrâni, care priviră cu luare-aminte la chipeşul luntraş, cu faţa nobilă şi trăsături energice.

— Iesta mi-a vorbit mult de dumneata, zise bătrânul prinţ. Fii binevenit în casa noastră! Deşi suntem cam strâmtaraţi, totuşi ne bucurăm din suflet să-ţi facem loc printre noi şi să împărţim cu dumneata puţinul ce ne-a mai rămas.

Boris sărută mâinile celor doi bătrâni şi distinsa doamnă îi dezmierdă părul des şi blond.

— Te vom socoti ca un al doilea fiu zise ea, cu blândeţe.

După câtva timp, Boris şi Iesta se duseră în grădină. Tânărul luntraş păşea pe alee, gândindu-se la sărmana sa soră. Soarta îi dăduse o nouă lovitură. Oftă din adânc şi o lacrimă sclipi în ochii săi. Totuşi, mâhnirea produsă de răpirea Irinei, era cu totul altfel decât aceea pricinuită de moartea iubitei. Simţea prea bine că niciodată nu va nutri pentru Irina decât o dragoste frăţească, simţea că nu va putea s-o iubească aşa cum îi ceruse mama Anuşca. Era şi rămânea sora lui – dar nimic mai mult. Şi, totuşi, era gata să lupte pentru dânsa, s-o elibereze… s-o răzbune.

Iesta se adâncise şi el în gândurile sale, dar Boris îşi dădu seama de asta, abia în clipa când el coti într-o alee lăturalnică, fără să observe că prietenul său îşi urma drumul.

— Ce-i cu tine, Iesta? întrebă chipeşul luntraş. Pot să-ţi fiu de vreun folos? Vrei să-mi destăinuieşti ce ai pe suflet?

Tânărul prinţ oftă din adânc.

— Nu ştiu dacă pot vorbi cu tine despre asta, zise el, şovăind. Poate că ai să râzi de mine?

Verodin clătină capul, întristat.

— Cum îţi închipui că aş putea să-mi bat joc de mâhnirea ta! zise el. Te rog să mă crezi că iau parte din toată inima la durerea ce te apasă.

— Atunci, ascultă-mă… îmi vorbeai înainte despre dragostea ta şi mi-ai povestit că sărmana fată s-a înecat… Crede-mă că nimeni nu te poate înţelege mai bine ca mine.

Se întrerupse câteva clipe, apoi urmă:

— În ultimul timp am ieşit seara prin oraş, colindând străzile, fără ţintă. Într-o noapte, un automobil mare venea în goană pe unul din bulevarde. Nu-l luai în seamă. Zării, însă, înăuntru, mai mulţi soldaţi şi, dacă nu mă înşel, chiar şi un ofiţer. Deodată, maşina se opri brusc şi o femeie se năpusti afară, prăbuşindu-se la pământ. Rămăsesem atât de surprins, încât nu izbutii să fac nicio mişcare. Necunoscuta se ridică repede şi, în clipa următoare, stătea înaintea mea, cu mâinile

împreunate şi mă rugă cu glas slab: „Salvaţi-mă, domnule… salvaţi-mă… am căzut în mâinile unor oameni înfiorători… ah, îmi voi pune capăt vieţii!”. Nu ştiu ce a mai spus, căci eram atât de tulburat că nu puteam nici să gândesc măcar. Frumuseţea ei neasemuită, glasu-i dulce şi minunăţii ei ochi albaştri, mă uluiseră. Îmi venii în fire abia când soldaţii se apropiaseră de noi şi apucară cu asprime pe tânăra fată, târând-o după ei. Vrusei să protestez, să mă împotrivesc, dar ar fi fost o adevărată nebunie, căci două revolvere şi o carabină se îndreptaseră spre mine. La cea mai mică încercare de a sări în ajutorul nenorocitei, gloanţele mi-ar fi ciuruit capul. După câteva clipe, maşina dispăruse ca o nălucă. Rămăsei pe gânduri. Îmi dădeam prea bine seama că această minunata făptură se afla în cea mai mare primejdie, dar nu puteam face nimic. Spre deznădejdea mea, simţeam că necunoscuta îmi trezise în inimă o dragoste fierbinte, căci nicio femeie nu mă făcuse să tresar cu atâta putere. O luai la goană în direcţia pe care o apucase maşina şi ajunsei, istovit, într-o stradă lăturalnică. Automobilul se oprise înaintea unui palat mare, însă porni mai departe, în aceeaşi clipă, fără să-mi pot da seama dacă pasagerii se mai aflau înăuntru. Bănuii că nenorocita fusese transportată în clădire şi încercai să culeg informaţii asupra proprietarului ei. Dar toate străduinţele mele rămaseră zadarnice, astfel că mă văzui nevoit să mă depărtez.

60. Salvară din ghearele vampirului

Boris Verodin ascultase cu luare-aminte – atât cât îi îngăduia starea lui sufletească – povestirea prietenului său. Apoi, aţinti o privire cercetătoare spre tânărul prinţ.

— Sărmane băiat! zise el, compătimitor. Da, e o întâmplare foarte ciudată. Crezi că necunoscuta avea nevoie de ajutorul tău, crezi că i se putea întâmpla ceva rău?

— Da, sunt sigur de asta, strigă Iesta. Dacă ai fi văzut, spaima întipărită în ochii ei, ai fi rămas încredinţat, ca şi mine, că nenorocita se află în cea mai mare primejdie.

Boris Verodin rămase pe gânduri.

— Ce ar fi să ne ducem asta-seară pe acolo? întrebă el. Poate că avem mai mult noroc?

Iesta strânse, cu recunoştinţă, mâna prietenului său:

— Aş fi vrut să-ţi fac eu această rugăminte, dar nu îndrăzneam, ştiind că eşti atât de mâhnit.

— Aşadar, când s-o întuneca, pornim la drum! hotărî revoluţionarul. Se cuvine, cu atât mai mult să-ţi dau ajutor, căci şi sărmana mea soră a fost hărăzită unei soarte asemănătoare cu aceea a necunoscutei care te-a vrăjit. Zilele astea vom porni cercetări în

această direcţie şi vai de el dacă ticălosul s-a atins de dânsa.

Iesta nu încercă să afle mai mult, căci ştia că prietenul său va vorbi atunci când va fi sosit momentul prielnic.

După cină, cei doi prieteni părăsiră casa. Înainte însă, Iesta arătase lui Boris încăperea de la primul etaj, unde avea să locuiască. Vasilieff fusese şi el adăpostit în casa bunilor oameni. Tinerii păşeau tăcuţi prin străzile învăluite în beznă. Locuitorii paşnici nu prea ieşeau noaptea din casele lor, căci în acele vremuri tulburi se puteau întâmpla multe grozăvii. Oraşul părea un vulcan, care ameninţă să izbucnească. Adeseori, se zăreau pe străzi patrule din armata republicană. Dar cu toţii ştiau că acestea nu se vor mai putea arăta prin oraş multă vreme.

Strigăte răsunau din când în când în tăcerea nopţii:

— Moarte trădătorilor!

— Asta e strada, zise deodată prinţul, rămânând locului şi apucând cu putere de braţ pe prietenul său.

— Vino! şopti Boris, pornind mai departe, cu hotărâre.

După câtva timp, Iesta se opri iarăşi, de astă dată înaintea unui palat impunător, în faţa căruia se afla o grădină.

— Aici e, murmură dânsul, oftând. Asta e casa în care a fost dusă nenorocita.

Boris Verodin cercetă cu privirea faţada clădirii. Obloanele erau trase la ferestre şi din casă nu pătrundea nici cel mai mic zgomot. Părea nelocuită. De o parte se afla o potecă pe care se mai puteau zări urmele roţilor unui automobil, care, pe semne, duceau la garaj.

Luntraşul arătă spre pământ, unde se vedea o pată de ulei.

— N-auzi nimic? şopti, deodată Iesta, apucând de braţ pe prietenul său. Parcă au răsunat glasuri omeneşti?

Verodin încuviinţă din cap. Auzise şi el un zgomot nelămurit. Traseră cu urechea şi se încredinţară din ce în ce mai mult că în casă se aflau oameni.

Tânărul prinţ era nespus de îngrijorat pentru soarta frumoasei necunoscute şi prietenul său izbuti cu greu să-l mai liniştească puţin.

— Boris, mă înfior la gândul că i s-ar fi putut întâmpla ceva sărmanei femei, zise Iesta, tremurând.

— Nu trebuie să ne gândim numai la rău, răspunse luntraşul. Deocamdată, ştim bine, că frumoasa necunoscută se află în această casă.

Boris voia tocmai să se caţere peste zid, spre a găsi vreun mijloc ca să pătrundă în casă, când o larmă se produse îndărătul uşii acesteia. Se auzeau glasuri omeneşti, întrerupte de râsete zgomotoase. Îndată după aceea, uşa fu dată în lături şi câţiva bărbaţi în uniforme militare se iviră în prag. Se cunoştea cât de colo că erau beţi, căci abia se mai ţineau pe picioare, râdeau şi făceau glume.

Cei doi prieteni îşi dădură seama, de la cea dintâi privire, că era

vorba de ofiţeri din armata republicană. Aceştia se luară de braţ şi porniră spre poartă, în timp ce uşa fu închisă în urma lor. Câţiva indivizi, care păreau şi ei beţi, se ţineau după ei.

Boris Verodin şi prietenul său se retrăseseră repede în umbra unui zid. În timp ce ofiţerii străbătuseră drumul până la poartă, cei doi tineri avuseseră tot timpul să se ascundă, astfel ca să nu poată fi zăriţi.

— Rămâi aici! şopti luntraşul. Eu voi încerca să aflu ceva din convorbirile lor. Mă întorc numaidecât.

Revoluţionarul se strecură ca o umbră în urma ofiţerilor beţi.

După vreun sfert de ceas se înapoie. Avea chipul încruntat şi prietenul său înţelese că nu descoperise nimic.

— La colţul străzii aşteptau câteva maşini, cu care au plecat indivizii, raportă luntraşul. Pe semne că s-au dus într-unul din hotelurile ocupate de ofiţerii armatei republicane.

Prinţul scoase un suspin.

— Cel mai bun lucru ar fi să cer mâine o împuternicire din partea sovietului, pe baza căreia voi putea pătrunde în casă, urmă Boris Verodin.

Şi, văzând chipul îndurerat al prietenului său, adăugă:

— Îţi vine greu să aştepţi atâta, de aceea ne vom bizui numai pe puterile noastre. Voi încerca să intru înăuntru printr-o uşă dosnică sau printr-o fereastră.

Iesta răsuflă uşurat, ca şi cum i s-ar fi luat o piatră de pe inimă. Nu mai avea răbdare să stea locului, căci soarta frumoasei necunoscute îl îngrijora peste măsură. Inima îi spunea că o mare primejdie pluteşte deasupra capului ei.

Dintr-o săritură, Boris fu dincolo de zidul care nu era prea înalt. Prietenul său îl urmă. În curând ajunseră în curte, care era curată şi îngrijită. Cam spre fundul ei, se vedea un garaj şi o grădină.

— Colo se află o gheretă, şopti Iesta prietenului său. După cât se pare, casa aparţine unui ofiţer superior.

Boris Verodin încuviinţă.

— Da, am zărit şi eu ghereta, răspunse el încet.

Găsiră repede intrarea în palat. Uşa nu era încuiată. Încet, ferindu-se de orice zgomot, Boris Verodin apăsă pe clanţă. Un aer înăbuşitor îi izbi în faţă. Mirosea a vin şi a fum de ţigări.

Împiedicându-se de un obiect greu, luntraşul se plecă repede şi pipăi în jur, dar se dădu imediat înapoi şi apucă pe prietenul său de braţ.

— Nu face nicio mişcare, dacă nu vrei să te pomeneşti cu un glonte în cap! şopti el.

Dar nu se-ntâmplă nimic. Boris scoase lanterna de buzunar şi, la lumina ei, cei doi tineri zăriră pe trepte un soldat care dormea adânc. Era pe semne, ordonanţa vreunui ofiţer şi după mirosul ce-i ieşea din

gură, se putea ghici că era beat mort.

Boris Verodin zâmbi.

— Ăsta nu e vătămător, zise el. Până mâine dimineaţă nu e în stare să scoată nicio vorbă.

Cei doi prieteni trecură peste trupul beţivului şi păşiră pe treptele acoperite cu covoare, care înăbuşeau orice zgomot.

O uşă era întredeschisă. Îndărătul ei se auzea răsuflarea unui om.

Boris trase cu urechea.

— Ăsta e un bărbat, şopti el. Trebuie să ne ferim să facem cunoştinţa cuiva.

Închise uşa şi porniră mai departe.

Deodată, la o cotitură a scării, o rază de lumină sfâşie bezna. Un omuleţ îndesat, cu cămaşă de noapte pe el, se ivi înaintea lor, ţinând în mână un revolver. Chipul său, care mai era aprins de băutură, se schimonosise grozav. Era un chip înfiorător, care nu se poate uita niciodată.

Părul îi atârna pe frunte în neorânduială, sporind expresia de brutalitate a trăsăturilor sale.

Ca un fulger trecu prin mintea luntraşului. Îl cunoştea pe acest om – era căpitanul Semelov, „Tiranul”, care dăduse foc satului său şi încercase să împiedice fuga lui şi a Nataşei.

Boris Verodin se azvârli la pământ, trăgând şi pe prietenul său cu sine. În acelaşi timp, scoase revolverul. Până a nu apuca să tragă, răsună o detunătură, dar glonţul nu-şi nimeri ţinta.

În clipa următoare, Boris sări în sus şi se năpusti asupra lui Semelov. Cei doi bărbaţi se luptară câteva clipe, apoi vânjosul luntraş ridică trupul căpitanului şi-l azvârli pe trepte.

„Tiranul” se rostogoli pe scară ca o minge, dar înainte de a ajunge jos, tânărul se şi afla lângă el şi-l izbi cu atâta putere încât Semelov îşi pierdu cunoştinţa.

Boris Verodin urcă iar treptele; ajuns sus, trase cu urechea. Dar locatarii palatului păreau atât de beţi, încât nici zgomotul împuşcăturii nu-i trezise.

— Ştii cine e omul acesta? întrebă luntraşul arătând spre trupul nemişcat al căpitanului.

— Nu, nu-l cunosc, răspunse prinţul Ulkitzki.

— E poreclit „Tiranul” şi e omul de încredere al prinţului Potcikev, duşmanul meu de moarte.

Deodată, Boris duse mâna la frunte.

— Ei, drace, murmură el, dar ăsta e palatul prinţului… Ticălosul să fi…

Nu se încumetă să-şi sfârşească fraza, căci o bănuială îngrozitoare încolţise în mintea lui.

— Ce înfăţişare avea nenorocita? strigă el, cu glas răguşit, apucând

de umeri pe prietenul său şi scuturându-l cu putere.

Iesta se înspăimântase, văzând chipul desfigurat al luntraşului.

— Era… frumoasă… blondă, cu ochi albaştri, bâigui el.

— Frumoasă şi blondă? îngână Boris. Da… ea este… sora mea, Irina… ticălosul a răpit-o.

Fără să mai ţină seamă de primejdii, porni înainte ca o furtună. Ţinând revolverul într-o mână, luntraşul deschise uşile, dar pretutindeni era întuneric.

— Uite, colo, în fund, şopti Iesta, deodată, arătând spre un soldat sprijinit de zid, care se pregătea să ridice arma.

— Nu te mişca, altminteri s-a sfârşit cu tine! scrâşni Boris Verodin, năpustindu-se spre el.

Soldatul se lăsă dezarmat şi aţinti o privire rătăcită asupra luntraşului…

— Cine e îndărătul uşii? se răsti acesta la dânsul.

Celălalt bâigui câteva vorbe, pe care nu le înţelegea nici el. Apoi, alunecă de-a lungul zidului de care se sprijinise şi se prăbuşi la pământ.

— S-au îmbătat ca nişte porci! strigă Boris, dezgustat.

Trase cu urechea, apoi bătu în uşă, întrebând:

— E cineva acolo?

Tânărul se auzi strigat pe nume.

— Cine are cheia? întrebă el, cu înfrigurare.

Dar nimeni nu răspunse. Toţi erau beţi turtă. Căpitanul Semelov nu-şi venise încă în simţiri şi zăcea în acelaşi loc, cu ochiul umflat.

Boris se repezi în uşă cu toată puterea. După multe sforţări, aceasta zbură din ţâţâni.

În clipa următoare, Irina se afla în braţele fratelui ei vitreg. Tânăra izbucni în plâns, dar se linişti repede. Luntraşul o împinse deoparte cu blândeţe.

— Ţi s-a făcut… vreun rău… surioară? întrebă el, cu glas ce nu prevestea nimic bun. Sau… ah, nici nu mă încumet să mă gândesc la asta, izbucni el, ascunzându-şi faţa în palme.

Irina îi puse mâna pe umăr.

— Fii liniştit, frăţioare, nimeni nu mi-a făcut vreun rău. Dar am trecut printr-o spaimă de nedescris şi n-am avut curajul să mă culc, chinuită de teamă că aş putea fi atacată în timpul somnului.

— Unde e prinţul… ticălosul acela? strigă Boris, cu ochii scânteind de furie. Acum mă voi răfui cu el.

— Nu ştiu, dar mi se pare că n-a sosit încă, răspunse fata. L-am văzut o singură dată, când a trecut călare prin faţa hanului şi a poruncit oamenilor săi să mă ia cu dânşii. Drumul a durat mai multe zile, apoi am fost adusă aici.

Fericită că-şi redobândise libertatea, tânăra se aruncă la pieptul

fratelui ei şi vărsă lacrimi de bucurie. Apoi, ridică privirile spre dânsul.

— Spune-mi, te rog, cum ai izbutit să afli că sunt aici? întrebă ea.

Luntraşul se uită la prietenul său, care până acum se ţinuse deoparte, privind cu admiraţie la frumoasa copilă. Iesta se înclină în faţa ei.

— Nu e acesta… nu sunteţi dumneavoastră… domnul căruia i-am cerut ajutor? bâigui Irina, făcându-se roşie.

Iesta strălucea de bucurie.

— E prietenul meu, răspunse Boris în locul prinţului. Ne-am cunoscut în Siberia; ieri ne-am întâlnit în Petrograd şi m-a luat în casa părinţilor săi, unde se află şi domnul Vasilieff. Bunul moşier se va bucura mult când te va vedea. E uimitor ce mult te iubeşte.

Verodin privi cu luare-aminte la sora lui vitregă, apoi urmă:

— Ai putea să fii copila lui… abia acum îmi dau seama ce mult semeni cu el.

O mare bucurie o cuprinse pe Irina, auzind că moşierul locuia împreună cu Boris.

— Domnul Vasilieff mi-a povestit ce vi s-a întâmplat, continuă luntraşul. Hangiul îi spusese că prinţul te-a răpit. Îţi poţi închipui starea mea, gândindu-mă că eşti în puterea acestui om neîndurător. Am chibzuit în fel şi chip, dar nu vedeam niciun mijloc de a-ţi veni în ajutor. Atunci, prietenul meu m-a pus pe urmele tale. El mi-a povestit întâmplarea la care a fost martor şi, în acest chip, am izbutit să dăm de tine.

Roşind până-n albul ochilor, tânăra întinse mâna prinţului, care se plecă şi i-o sărută. Cu ochi scânteind de fericire, tânărul se împotrivi tuturor dovezilor de recunoştinţă ale fermecătoarei copile.

— Acum, însă, trebuie să plecăm, zise Boris Verodin. Să părăsim cât mai repede casa asta blestemată!

Cei trei tineri coborâră treptele. Irina aruncă o privire plină de teamă asupra căpitanului Semelov, care mai zăcea pe podea, şi răsuflă uşurată, abia când simţi aerul înviorător al nopţii. După ce străbătură o bucată de drum, Irina se interesă de soarta Nataşei.

Boris Verodin păru să fi primit o lovitură de moarte. Trupul său uriaş se gârbovi şi un geamăt scăpă de pe buzele sale.

— Pentru numele lui Dumnezeu… Boris, ce-i cu tine? strigă Irina, înspăimântată. S-a întâmplat ceva… Nataşei?

Luntraşul ridică privirile spre dânsa. Trăsăturile sale se schimonosiseră, iar ochii săi albaştri pierduseră orice strălucire.

Irina înţelese ce se întâmplase.

— A… murit? exclamă ea, aruncându-se la pieptul fratelui său.

Şi, în mijlocul străzii învăluită în beznă, tânăra izbucni într-un plâns sfâşietor, înduioşată de soarta tragică a prietenei sale.

După câtva timp, cei trei porniră mai departe, tăcuţi. Unul singur era fericit, prinţul Ulkitzki. El păşea ca în vis, alături de frumoasa fată şi bucuria lui că izbutise s-o scape din ghearele răpitorilor ei, nu mai cunoştea margini. O văpaie mistuitoare clocotea în pieptul său – o văpaie cum nu mai simţise niciodată.

61. Singură pe lume

Când îşi reveni în simţiri, Nataşa văzu un bărbat, care se plecase deasupra ei. Strada era pustie. Necunoscutul avea o înfăţişare proastă, iar ochii săi o priveau plini de dorinţă.

— Ce-i cu tine, copila mea? întrebă el. Ai fost izbită de caii soldaţilor?

Prinţesa îşi aminti tot ce se petrecuse.

— Nu, n-am nimic, domnule, zise ea, ridicându-se şi dându-se înapoi cu teamă. Am auzit împuşcături şi, cuprinsă de spaimă, mi-am pierdut cunoştinţa.

— Aha, se vede că n-ai mai fost în capitală, răspunse el, sorbind-o din ochi. Dar, dacă nu mă înşel, ai nevoie de ajutor.

— Nu, n-am nevoie… aş vrea să plec.

Bărbatul, încercă s-o reţină, oferindu-i ocrotirea sa şi făgăduindu-i un adăpost. Dar Nataşa se împotrivi şi porni înainte, fără să ţină seamă de vorbele necunoscutului, care păşea alături de dânsa.

Deodată, omul o cuprinse în braţe. Vuietul marelui oraş se auzea în depărtare.

Nataşa scoase un ţipăt şi se apără cu deznădejde. Izbi pe necunoscut cu pumnul şi-l zgârie, încercând să scape din strânsoare. Individul scoase o înjurătură şi-i dădu drumul. Cineva îl înşfăcase de ceafă.

— Las’ că te învăţ eu minte să te mai legi de femei, ticălosule! strigă salvatorul, izbindu-l cu atâta putere încât celălalt se prăbuşi la pământ.

Nataşa se uită plină de recunoştinţă spre acela care îi venise în ajutor. Deodată, tresări. Omul i se părea cunoscut. Era un bărbat de vârstă mijlocie, care o privea cu luare-aminte.

— Îmi dai voie să te însoţesc o bucată de drum, copila mea? întrebă el. Dacă m-aş depărta, ticălosul nu ţi-ar da pace.

Prinţesa şovăi o clipă, apoi clătină capul în semn de încuviinţare. Porniră mai departe, în timp ce celălalt ridică pumnul ameninţător, dar nu se încumetă să-şi reînnoiască atacul. Scoţând o înjurătură, ticălosul pieri în beznă.

Ajungând la un colţ de stradă prinţesa răsuflă uşurată.

— Pe vremurile astea, fetele n-ar trebui să iasă singure pe stradă, zise bărbatul, aţintind iar asupra Nataşei o privire sfredelitoare.

Tânăra oftă.

— Am sosit chiar azi în capitală, răspunse ea. Cuprinsă de un leşin, m-am prăbuşit la pământ.

Salvatorul ei clătină capul.

— Eşti singură aici? întrebă el, compătimitor.

Prinţesa încuviinţă cu tristeţe, neîncumetându-se să-i destăinuiască faptul că fugise de teama lui Fedor Sisburavici, fiul pescarului.

— Dacă nu mă înşel, ne-am mai văzut noi cândva, reluă bărbatul, după un răstimp.

— Tot ce se poate, răspunse Nataşa. Aceeaşi impresie o am şi eu, numai că nu-mi pot aminti cu ce prilej ne-am întâlnit.

— N-ai mai fost niciodată în Petrograd? cercetă necunoscutul.

— Ba da, mai ales iarna – de obicei vara stăteam la castelul nostru de pe…

Se întrerupse, cuprinsă de spaimă, căci îşi dăduse seama că n-ar fi trebuit să destăinuiască acest lucru. Un fulger păru că străbătuse mintea străinului.

— Acum ştiu cine sunteţi, exclamă el. N-am onoarea să mă aflu înaintea prinţesei Nataşa de Gogineff?

Tânăra păli. Rămase locului, răsuflând din greu. Aşadar, fusese recunoscută, cu toate că purta veştminte ţărăneşti? Dându-şi seama că n-avea niciun rost să mai tăgăduiască, Nataşa clătină capul în semn de confirmare.

— Sfinte Dumnezeule, dar cum aţi ajuns în halul ăsta? întrebă necunoscutul, luând o ţinută plină de respect. Eraţi doar, doamnă de onoare a Maiestăţii Sale!…

— Am fost nevoită să fug din castelul nostru, care a căzut pradă flăcărilor, murmură ea. Tatăl meu a fost ucis de revoluţionari.

— Groaznic! îngână bărbatul. Şi numai dumneavoastră aţi izbutit să fugiţi?

Prinţesa dădu din cap, cu tristeţe:

— Da, numai eu.

— Nu cumva vă amintiţi de un căpitan, care comanda adeseori garda palatului de iarnă? urmă străinul.

— Ah, acum ştiu cu cine stau de vorbă, răspunse ea. Vă mulţumesc din suflet pentru ajutorul dat.

Nataşa îi întinse mâna, vrând să-şi ia rămas bun, dar bărbatul zise:

— Îmi îngăduiţi să vă însoţesc până la palatul dumneavoastră, prinţesă? Bănuiesc că acolo vreţi să vă duceţi?

Prinţesa tresări, însufleţită de nădejde. Până acum nu se gândise la palatul ei din Petrograd. Aşadar, avea un cămin, unde putea să se adăpostească fără nicio teamă. Desigur că bătrânii servitori, care păzeau palatul în timpul lipsei lor, se mai aflau acolo.

Tânăra încuviinţă în tăcere şi cei doi îşi iuţiră paşii. Pe drum, ea

povesti groaznicele întâmplări desfăşurate pe malul Volgăi, dar nu aminti nimic despre căsătoria ei cu prinţul Potcikev. De asemenea, nu vorbi despre dragostea pentru Boris Verodin şi tragicul lui sfârşit.

Din când în când, ofiţerul clătina capul, îndurerat.

— Dumnezeu ştie ce ne mai aşteaptă, zise el, în cele din urmă, oftând şi privind posomorât înaintea sa.

Apoi, cuprinse mâna Nataşei:

— Îmi îngăduiţi să vă dau un sfat, prinţesă? Vindeţi palatul la orice preţ. Prefaceţi totul în bani, chiar dacă n-aţi izbuti să adunaţi decât o sumă foarte mică, cu care să puteţi trăi câtva timp, în străinătate. Cine are putinţa să părăsească Rusia, trebuie să plece cât mai curând, căci ne aşteaptă vremuri foarte grele. Dacă nu vindeţi palatul, acesta va fi confiscat de revoluţionari, care susţin că nobilii şi burghezii nu mai au dreptul la bunurile lor.

— Da, voi urma sfatul dumneavoastră, domnule căpitan, răspunse Nataşa. Dar unde pot găsi un cumpărător?

Celălalt rămase pe gânduri.

— Îmi îngăduiţi să vă fiu de ajutor la vânzarea casei? întrebă el, apoi.

Şi, la încuviinţarea prinţesei, urmă:

— Trebuie să ne adaptăm împrejurărilor. În sinea mea, gândesc ca şi mai înainte, dar nu mi-e îngăduit să-mi spun părerile. Am rămas un monarhist convins şi dorinţa mea cea mai arzătoare e reîntronarea regimului ţarist. Fireşte, trebuie să mărturisesc că acesta are nevoie de mari prefaceri. Poporul trebuie tratat omeneşte şi să i se îngăduie să ia parte la guvernarea ţării. Absolutismul ţarist e o nebunie. În momentul de faţă mă ocup cu ajutorarea acelora care au trăit în condiţii mai bune. De aceea, am tot felul de legături. Sunteţi de acord să vă trimit pe cineva care ar fi dispus să cumpere palatul dumneavoastră?

— Da, domnule, şi vă mulţumesc din inimă.

— N-aveţi pentru ce să-mi mulţumiţi, prinţesă. Sunt bucuros că vă pot servi. Şi dacă veţi avea nevoie cândva de un sfat, vă rog să mi-l cereţi… am legături cu regimul actual.

Apoi adăugă, îndurerat:

— Fireşte, aceste legături pot fi rupte în curând, căci suntem înaintea unei noi crize de guvern… Fie ca Domnul să ne ia sub ocrotirea Sa.

— Dar cum o duce Ţarul şi familia imperială? întrebă Nataşa, îngrijorată.

— Pentru numele lui Dumnezeu, mai încet prinţesă, căci oamenii nu prea vor să audă vorbindu-se de împărat. Abia acum se poate observa cât de puţin îl iubeşte poporul. Nu prea o duce bine. Se şopteşte că va fi îndepărtat din Ţarskoe Selo, cât mai repede cu putinţă. Dar nimeni nu ştie unde va fi dus. Fireşte, guvernul şi, mai

ales, Kerenski, or fi ştiind ei, însă păstrează cea mai mare taină asupra acestui lucru.

— Credeţi că ar fi cu putinţă să pătrundă cineva în preajma familiei imperiale?

— Vreţi să faceţi asta, prinţesă? Eu unul nu v-aş sfătui. Nu ştiu dacă vi se va da încuviinţarea; în orice caz, puteţi încerca… O clipă, vă rog… iată, vă dau o adresă, unde vă puteţi înfăţişa. S-a întocmit un comitet pentru eliberarea familiei imperiale. Poate că doriţi să luaţi parte şi dumneavoastră la această acţiune?

Căpitanul strecură în mâna Nataşei o carte de vizită, pe care era scrisă o adresă.

— Veţi fi primită cu mare bucurie, dacă veţi spune că faceţi parte dintre aceia care au rămas credincioşi Ţarului, urmă el. Persoana respectivă vă cunoaşte… însă, deoarece nu mi-e îngăduit să rostesc nume, vă rog să nu-mi cereţi să vă spun despre cine e vorba.

Nataşa ascunse cartonaşul în veşmintele ei. Între timp ajunseseră pe strada unde se afla palatul familiei Gogineff.

Prinţesa îşi luă rămas bun de la salvatorul ei, care îi strânse mâna şi o rugă din nou să i se adreseze, cu toată încrederea, oricând va avea nevoie de un ajutor.

Tânăra făgădui, apoi se îndreptă spre intrarea clădirii. Trase clopoţelul şi rămase în aşteptare şi cu inima strânsă de teamă. I se va deschide, oare? Casa mai era locuită, sau fusese părăsită de bătrânii servitori?

Răsuflă uşurată când auzi paşi îndărătul uşii.

— Slavă Domnului! murmură ea, plină de bucurie. Aşadar, oamenii mai sunt aici.

În clipa următoare, uşa se deschise şi bătrânul servitor se ivi în prag.

— Pe cine căutaţi? întrebă el, bănuitor, deoarece nu recunoscuse pe stăpâna lui.

— Ipanoff, nu, mă mai cunoşti? zise Nataşa.

Servitorul făcu ochii mari.

— Dumneavoastră… prinţesă? bâigui el. Şi încă în veştminte ţărăneşti? Sfinte Dumnezeule, ce s-a întâmplat? Cum de aţi venit pe jos?

— Uiţi prin ce vremuri trecem, Ipanoff? răspunse prinţesa, întristată. Trăsurile şi automobilele sunt folosite numai de soldaţi şi revoluţionari, ca să poată ucide în voie… Dar lasă-mă înăuntru, căci n-aş vrea să fiu văzută.

Bătrâna servitoare se apropiase şi dânsa.

— Dumnezeule, scumpa noastră prinţesă e aici!! exclamă ea, plină de bucurie. Acum cel puţin nu mai suntem singuri. Când vine stăpânul nostru, Excelenţa Sa?

Nataşa izbuti cu greu să-şi stăpânească lacrimile.

— Niciodată… tata nu mai vine niciodată… e mort.

— Mort?

— Da, a fost ucis de revoluţionari, răspunse prinţesa.

Cei doi bătrâni îşi făcură semnul crucii şi ochii li se umplură de lacrimi. Ce-i drept, stăpânul lor fusese un om foarte aspru, totuşi îl iubiseră, căci erau de aproape patruzeci ani în serviciul familiei Gogineff. Şi acum, toată strălucirea acesteia se întunecase. Nataşa se duse în odaia unde locuia totdeauna când venea la Petrograd. În sfârşit, după atâtea săptămâni de tulburare, putea să răsufle în voie.

Adânc întristată, Nataşa privi afară, spre grădina acoperită de frunze veştejite. Şi în sufletul ei era toamnă. Mâhnirea pricinuită de moartea iubitului nu i se va şterge niciodată din inimă.

Se aşeză pe marginea patului şi izbucni în plâns. Va mai încolţi vreodată un zâmbet pe buzele ei? Nu, desigur că nu, căci rana era adâncă, prea adâncă…

Într-un târziu se mai potoli. Tăcerea care domnea în casă avea un efect liniştitor asupra nervilor ei. Deodată însă, fu cuprinsă de teamă. I se părea că se află într-un cavou. Totul părea mort în jurul ei.

Da, ofiţerul avea dreptate, sfătuind-o să vândă totul şi să părăsească Rusia. Niciodată nu s-ar fi simţit bine în această casă, unde petrecuse atâtea ceasuri triste, chiar în copilărie.

A doua zi dimineaţa, bătrâna servitoare o trezi, aducându-i dejunul. Nataşa o rugă să-i povestească tot ce se petrecuse în palat în ultimul timp.

— Am rămas în casă toată vremea, răspunse credincioasa slujnică. Cumpărăturile trebuincioase le-am făcut numai prin apropiere. Într-o zi a venit o comisie, care a cercetat palatul. Se spunea că toate casele vor fi confiscate, căci ele aparţin republicii. De atunci, însă, nu s-a mai arătat nimeni. Oamenii care făceau parte din comisie nu prea insuflau încredere. Printre aceştia se aflau şi câţiva marinari, înarmaţi până în dinţi, care s-au purtat ca nişte brute.

Nataşa nu prea dăduse atenţie vorbelor bătrânei. Gândurile ei erau departe. Hotărârea de a pătrunde până la familia imperială, căreia voia să-i ofere serviciile, i se întări din ce în ce mai mult în minte. Nu mai avea nicio ţintă în viaţă… idealul ei, dragostea ei, se spulberaseră.

Şi, la mâhnirea ei se adăuga şi teama nemărginită că s-ar putea întâlni cu prinţul Potcikev.

Timp de o săptămână, prinţesa nu părăsi casa. În primul rând, trebui să-şi facă rost de îmbrăcăminte. Căci nu adusese nimic cu dânsa, iar toaletele care se aflau în palat nu puteau fi folosite, deoarece erau prea elegante.

În cele din urmă, se încumetă să iasă în stradă. Bătrânul se oferi s-o însoţească, dar Nataşa se împotrivi, căci nu voia să primejduiască

viaţa credinciosului servitor.

Păşind cu teamă şi aruncând mereu priviri bănuitoare în jurul ei, Nataşa ajunse, după puţin timp, înaintea casei despre care îi vorbise fostul ofiţer. Clădirea se afla în fund, în mijlocul unei grădini. O potecă îngustă, mărginită de arbori înalţi, ducea până la intrare.

Prinţesa bătu în uşă. Nu aşteptă mult şi în prag se ivi o servitoare, care o privi cu luare-aminte.

— Ce doriţi, vă rog? întrebă ea.

Tânăra şovăi.

— Dacă nu-mi răspundeţi pentru ce aţi venit, nu vă pot lăsa înăuntru, urmă femeia.

Nataşa îi cuprinse mâna.

— Sunt… credincioasă familiei imperiale, şopti ea, cu teamă.

Slujnica se dădu la o parte şi vizitatoarea paşi într-un coridor întunecos, din care intră într-un salon mobilat cu eleganţă. Se aşeză pe un fotoliu aurit şi rămase în aşteptare, rotindu-şi privirile în jur.

Deodată, o mare nelinişte puse stăpânire pe dânsa. Deasupra biroului elegant sclipeau doi ochi ameninţători, care erau aţintiţi spre ea. De o parte, fulgerau aceleaşi priviri. Nataşa avea simţământul că ochii aceştia înfiorători o urmăreau din toate colţurile încăperii.

Privind cu luare-aminte, prinţesa zări mai multe din aceste portrete, înfăţişând pe sfântul călugăr, care fusese răpus.

Ea se simţi străbătută de fiori. Omul acesta îngrozitor era, oare, şi după moarte în legătură cu tot ceea ce privea familia imperială?

Cel puţin aşa se părea. Nataşa fusese întotdeauna, şi rămăsese şi acum, devotată cu trup şi suflet suveranilor ei. Dar atitudinea poruncitoare, pe care călugărul acesta o avea faţă de femei, o făcuse să se depărteze din preajma familiei Ţarului. Când îşi dăduse seama că Rasputin voia s-o atragă şi pe dânsa în mrejele sale, tânăra prinţesă părăsise palatul imperial şi se retrăsese în reşedinţa de vară a tatălui ei.

Şi, în timp ce ea trăise acolo viaţa ei liniştită, Rasputin fusese omorât de vrăjmaşii săi. Dar spiritul lui mai plutea şi acum deasupra a tot ce amintea despre Ţar şi familia sa.

Uşa se deschise pe neaşteptate. Nataşa auzi foşnetul unei rochii şi, ridicând privirile spre făptura care se apropia, scoase o exclamaţie de surprindere.

62. O veste înfiorătoare

Cele două femei rămaseră câteva clipe faţă în faţă, fără să scoată un cuvânt. Apoi, Nataşa întinse celeilalte mâna.

— Cum, dumneata, doamnă Virubova? exclamă ea. La asta nu m-aş fi aşteptat niciodată!

— Da, eu sunt… dar cum ai ajuns aici? întrebă Virubova, cu blândeţe, trecându-şi braţul pe după mijlocul prinţesei, şi îndreptându-se spre un divan.

— M-am întâlnit pe stradă cu cineva care m-a recunoscut, răspunse Nataşa. Din vorbă în vorbă începurăm să discutăm despre Ţar şi familia imperială, iar eu îmi exprimai dorinţa de a mă pune în legătură cu împărăteasa. Domnul – era un căpitan din fosta gardă a Ţarului –, îmi dădu aceasta adresă, fără să rostească niciun nume.

— Da, ştiu despre cine e vorba, baronul Arnteff, originar din provinciile baltice. N-a mai fost de multă vreme pe aici.

Virubova fusese favorita Ţarinei şi răsplătită printr-o credinţă nestrămutată, cinstea pe care i-o făcuse suverana. Când familia imperială fu dusă în captivitate, Virubova n-o urmă, căci se stabilise o înţelegere între ea şi împărătească.

Nataşa ascultă, ca vrăjită, cele ce-i povestea eleganta doamnă. În ultimul timp, această femeie nu-i fusese tocmai simpatică. Odinioară, prinţesa ascultase, fără să vrea, discuţia dintre doi servitori. Vorbeau cu dispreţ despre Virubova, afirmând că ar fi iubita lui Rasputin. La început, Nataşa nu dădu crezare acestor cuvinte, apoi însă îşi aminti de o scenă pe care o văzuse cu propriii ei ochi. Într-o noapte era de serviciu ca doamnă de onoare a Ţarinei. Cam pe la orele douăsprezece, Ţareviciul fu cuprins de unul din accesele sale misterioase şi „Sfântul” petrecu vreo câteva ceasuri la căpătâiul lui. Apoi Rasputin părăsi camera bolnavului şi Ţarina îl însoţi până la uşă, unde îi sărută mâna, plină de umilinţa.

De teamă să nu se întâlnească cu omul acesta înfiorător, Nataşa se ascunse îndărătul unei draperii. Deodată, zări în coridor un chip palid. Era Virubova. Ea cuprinse mâna lui Rasputin, dar el o îmbrânci cu asprime. Atunci, favorita Ţarinei căzu în genunchi şi ridică mâinile spre călugărul făcător de minuni.

Nataşa rămăsese ca încremenită, neputând să priceapă nimic din cele ce se petreceau. Virubova se ridică şi porni în urma „sfântului”, care se opri înaintea odăii ei, părând să chibzuiască. În cele din urmă, dispăru îndărătul uşii, împreună cu frumoasa femeie.

A doua zi, chipul favoritei strălucea de fericire. De atunci, Nataşa se ferise de ea, dar nu suflă nicio vorbă despre cele întâmplate, după cum nici acum nu lăsă să se întrevadă că cunoştea această taină.

Virubova nu luă în seamă purtarea rezervată a tinerei prinţese Gogineff. Ea era o femeie frumoasă, isteaţă şi, mai ales, foarte credincioasă Ţarinei.

— Da, am format o organizaţie, alcătuită din toţi aceia care au rămas devotaţi împăratului, zise dânsa. Ţinem adunări foarte dese. Cred că, într-o bună zi, vom fi nevoiţi să ne folosim de forţă, spre a pune în libertate pe Ţar, căci revoluţionarii aceştia blestemaţi i-au

jurat moartea. Închipuie-ţi, draga mea, oamenii ăştia şi-au pus în gând să ucidă pe nobila noastră împărătească şi pe copiii ei.

— Cum, au ajuns atât de departe? Murmură Nataşa, aruncând mereu priviri temătoare spre nenumăratele portrete ale „sfântului”.

Virubova observă aceasta.

— El ne-a prevenit, el, făcătorul de minuni, răspunse ea, oftând. Le-a poruncit să nu declare războiul, căci aceasta ar însemna sfârşitul monarhiei… dar n-au vrut să-i dea crezare.

— Nu, n-au vrut să-i dea crezare, repetă Nataşa, cu gândurile departe. Dar, spune-mi, te rog, cum a fost ucis? urmă ea, privind bănuitoare în jur, ca şi cum s-ar fi temut de spioni.

Virubova îşi înălţă trupul şi pe faţa ei palidă se întipări o expresie de mâhnire adâncă.

— Ucigaşii l-au ademenit în castelul unuia din ei, vrând să-l otrăvească. Dar el era învăluit de harul Dumnezeirii, astfel că otrava nu şi-a făcut efectul. Atunci, ticăloşii s-au năpustit asupra lui şi l-au ucis, iar trupul său sfânt a fost aruncat în valurile Nevei. Ţarina a poruncit ca rămăşiţele-i pământeşti să fie aduse şi îngropate la Ţarskoe Selo, dar ucigaşii nu i-au dat răgaz nici acolo. A fost un sfânt şi Rusia n-l va uita niciodată!

Şi, fără să-i pese de vizitatoarea ei, Virubova izbucni într-un plâns deznădăjduit. Nataşa simţea o milă adâncă pentru această femeie, pe care dragostea ei vinovată o încătuşase atât de puternic, încât chipul călugărului nu i se putea şterge din minte.

După ce se mai linişti, favorita Ţarinei vorbi despre familia imperială care era prizonieră în Ţarskoe Selo.

— O, suntem sprijiniţi de oameni foarte puternici, urmă dânsa. Ambasadorul Angliei se interesează foarte mult de soarta Ţarului şi ne-a făgăduit ajutorul său.

— Dar, spune-mi, te rog, nu există vreun mijloc prin care să pot ajunge în preajma familiei imperiale? întrebă prinţesa. Aş fi bucuroasă să pot oferi Ţarinei serviciile mele.

Virubova o sfredeli cu privirile, apoi îi întinse mâna.

— Am să vorbesc cu cineva care e în bune relaţii cu guvernul, răspunse ea. Dar, până una alta, poţi încerca dumneata însăţi. Du-te la Ţarskoe Selo şi vorbeşte cu mareşalul curţii, care te cunoaşte doar. De asemenea, comandantul gărzii, un anume Kobilinski, e un om de înţeles. Fereşte-te însă de revoluţionari, care dau târcoale palatului, insultând familia imperială! Ba, nespălaţii ăştia au pătruns chiar în grădină şi, unul din ei, un trimis al sovietului din Petrograd, a îndrăznit să intre în castel, cerând să-l vadă pe împărat, căci poporul bănuieşte că el nu se mai află în Ţarskoe Selo.

Nataşa oftă şi rămase pe gânduri, în timp ce Virubova urma să vorbească.

— Ştii ce, zise aceasta, ca încheiere, mâine îţi voi pune la dispoziţie trăsura mea, care te va duce la Ţarskoe Selo. Sunt sigură că Ţarina te va primi cu bucurie. Cunoşti pe colonelul Kobilinski?

— Din nefericire nu-l cunosc. Totuşi nădăjduiesc că voi pătrunde în castel.

Nataşa mai rămase câtva timp în locuinţa favoritei, apoi, în amurg, porni spre casă şi răsuflă uşurată când ajunse.

Ipanoff o întâmpină, pradă unei mari tulburări.

— În lipsa dumneavoastră a fost aici un bărbat care susţinea că e împuternicit de guvern să vândă palatele prinţilor, raportă bătrânul.

Nataşa clătină capul în semn de încuviinţare.

— Sunt gata s-o fac, răspunse ea. Nu mai încape îndoială că bunurile nobililor vor fi confiscate. Dacă apuc să vând casa, am cel puţin avantajul să pot lua ceva bani pe ea. Nu ţi-a spus cât oferă?

— O, nu ne părăsiţi, prinţesă, se rugă bătrânul, cu lacrimi în ochi. Gândiţi-vă, locuim aici de patruzeci de ani. Unde să ne ducem acum la bătrâneţe?

Durerea sărmanului servitor o înduioşă nespus pe Nataşa, dar ea îşi dădea prea bine seama că nu-i putea ajuta cu nimic.

— Dacă nu-l vând, atunci peste câteva zile voi fi alungată din palat, fără să mi se dea vreo despăgubire, zise ea. Poate că vi se îngăduie să rămâneţi aici. Desigur că viitorul proprietar va fi bucuros să aibă doi paznici credincioşi. În orice caz, am să vorbesc cu el în această privinţă.

Bătrânul o privi, întunecat.

Actul de vânzare se şi află în camera dumneavoastră, prinţesă, zise el, oftând. Misitul a spus să-l iscăliţi, căci o să se înapoieze ca să-i ia.

Într-adevăr, Nataşa găsi în odaia ei actul de vânzare, pe care îl citi. I se ofereau cinci sute de lire sterline. Era o sumă de batjocură, totuşi prinţesa se bucură din inimă că va intra în stăpânirea ei, căci bănuia că peste câteva zile nu va lua nici atât.

În afară de asta, actul mai prevedea că servitorii vor fi reţinuţi, cu toate că sunt bătrâni şi nu mai pot munci.

Aşadar, sărmanii oameni nu erau nevoiţi să părăsească palatul. Lucrul acesta era o mângâiere pentru nobila femeie.

A doua zi, prinţesa vizită din nou pe Virubova.

— Trăsura te aşteaptă, zise ea. O vei găsi în apropiere. Vizitiul meu te cunoaşte, căci i-ai fost descrisă. Lucrul cel mai bun ar fi să nu opreşti chiar în faţa porţii, căci blestemăţii ăia care vor să guverneze, dau târcoale castelului, ca nişte fiare de pradă.

Inima prinţesei bătea cu putere. Totuşi, ea îşi adună curajul şi, cu zâmbetul pe buze, îşi luă rămas bun de la Virubova.

Într-adevăr, echipajul aştepta la o mică depărtare de casă. Vizitiul ajută Nataşei să se urce în trăsură, apoi tânăra îi spuse unde trebuia să

oprească.

Cu toate că ocoliră străzile populate, larma pătrundea până la ei.

Soldaţii şi muncitorii luau o atitudine din ce în ce mai dârză. Pretutindeni se puteau vedea ţărani, lucrători şi soldaţi, printre care se aflau şi marinari. Toţi erau înarmaţi şi porniseră în căutarea victimelor, care aveau să le potolească setea de sânge.

După o călătorie lungă, satul se ivi înaintea prinţesei. În depărtare, înconjurat de arbori înalţi, se zărea castelul imperial din Ţarskoe Selo. O tăcere de moarte domnea pretutindeni.

Nataşa coborî din trăsură şi porni pe cărarea ce ducea spre poartă. Deodată, un soldat se apropie de ea.

— Încotro? întrebă el tăios, dar făcu o mutră mirată, văzând frumuseţea neobişnuită a prinţesei.

— Voiam… ah, domnule… n-ai putea să-mi ajuţi să vorbesc cu cineva de la castel?

Omul dădu din cap.

— De ce nu? Fără îndoială că soţul sau tatăl dumneavoastră se află înăuntru?

— Da… nu… voiam doar să intru în castel.

— Ciudat! Aşteptaţi, vă rog, şi eu trebuie să pătrund acolo.

Soldatul bătu cu pumnii în poarta grea de fier. Nataşa stătea lângă el, cu inima strânsă de teamă. Ar fi vrut să plângă, dar se mai linişti puţin, aducându-şi aminte de vorbele Virubovei, care îi spusese că colonelul era un om prietenos.

Desigur că acesta n-o va împiedica să ajungă la Ţarină, care va fi bucuroasă văzând că cineva îi oferă serviciile. Împărăteasa fusese totdeauna bună cu dânsa.

Poarta fu deschisă, dar Nataşa se cutremură, văzând înaintea ei un pluton de soldaţi din toate armele.

— Urmaţi-mă! zise omul, care o adusese aici. Vă voi conduce în faţa comandantului.

Nataşa păşi în curtea castelului. Dintr-una din odăile de la parter se auzeau glasuri bărbăteşti. Soldatul deschise uşa.

Mai mulţi bărbaţi, tolăniţi în fotolii elegante, stăteau la taifas şi fumau. Cei mai mulţi făceau o impresie foarte rea. Unul singur părea mai inteligent; acesta purta o cămaşă rusească şi cizme înalte.

Priviri curioase se îndreptară către Nataşa şi bărbatul cu figura inteligentă se ridică.

— Ce doriţi, mă rog? întrebă el, curtenitor.

— Aş vrea să vorbesc cu colonelul Kobilinski.

— Cu neputinţă, căci e plecat.

— Oh, îmi pare foarte rău, zise Nataşa, dezamăgită. Dar nu cumva aş putea vorbi… cu cineva de la curte… cu contele Benkendorf, de pildă?

Ceilalţi zâmbiră.

— Sunteţi aristocrată, desigur? interveni unul, un individ cu buze groase şi faţa ciupită de vărsat.

— Sunt burgheză, răspunse Nataşa, cu îndrăzneală.

— Din nefericire nu vă putem împlini această dorinţă, reluă cel cu figura inteligentă. Nu mai e nimeni. Sovietul a pus stăpânire pe castel, soldaţii din gardă au fost eliberaţi. Acum sfatul soldaţilor şi al muncitorilor porunceşte aici. Numele meu e Sizubinov, comisar şi împuternicit al sovietului.

Prinţesa nu se încumetă să mai pună şi alte întrebări. Era înspăimântată.

— Nu-i aşa că voiaţi să vă duceţi la familia imperială? întrebă Sizubinov, cam batjocoritor.

Prinţesa şovăi; vru să tăgăduiască, dar nu izbuti.

— Da, aşa e, răspunse ea.

— Atunci, va trebui să plecaţi în Siberia, căci familia imperială a fost transportată acolo.

Prinţesa scoase un ţipăt. Aşadar, tot făcuseră asta? O ură neîmpăcată se născu în sufletul Nataşei, împotriva acestor oameni care cutezaseră să se atingă de împăratul lor.

— Da, Nicolai Romanov a fost transportat în Siberia, repetă comisarul sovietului. De altfel, sovietul şi comitetul revoluţionar s-au împotrivit din răsputeri, căci Ţarul trebuia spânzurat împreună cu tot neamul său.

Nataşa se făcu galbenă ca ceara. Era, oare, cu putinţă ca omul acesta inteligent să vorbească astfel? Tânăra îl privi îngrozită.

— Dar… Împăratul… de ce voiaţi să-l spânzuraţi? bâigui ea.

Celălalt râse…

— Ei, dumneata eşti prea tânără ca să poţi înţelege asta.

Într-adevăr, Nataşa nu ştia ce avea împăratul pe cuget. Ea nu cunoştea intrigile care se ţeseau la curte, nici uşurinţa cu care el îşi plecase urechea la bârfelile linguşitorilor şi favoriţilor săi.

Acest Sizubinov lâncezise cinci ani în Siberia, înainte vreme făcea parte din nobilimea ţării. Toată vina lui era că se ridicase împotriva modului cum se alcătuia Duma. Acum, omul acesta era unul din vrăjmaşii cei mai înverşunaţi ai regimului ţarist.

Nataşa îşi dădu seama că nu avea niciun rost să mai rămână acolo. Se îndreptă spre uşă, petrecută de râsetele zgomotoase ale bărbaţilor. Tânăra îşi iuţi paşii. Ce va spune, oare Virubova, la auzul acestei veşti înfiorătoare?

Trăsura porni spre oraş. Se părea că în urma exilării Ţarului în Siberia, furtuna se mai potolise, căci pe străzi domnea oarecare linişte.

O spaimă grozavă o cuprinse auzind un vânzător de ziare, strigând:

„Prinţul Potcikev, destinat să devină dictator!”

Nataşa începu să tremure, căci se îngrozea numai la auzul acestui nume. Simţea prea bine că se va întâmpla o nenorocire, dacă se va mai întâlni o dată cu soţul ei. Şi cât se bucurase la gândul că va găsi un adăpost în sânul familiei imperiale! Desigur că Ţarina ar fi primit-o cu bunăvoinţă. Acum, însă, şi această nădejde se spulberase. Ce-i va aduce, oare, viitorul?

Această întrebare frământa mintea Nataşei, fără ca ea să-şi poată răspunde. O mare povară îi apăsa inima. Îndurerată, frumoasa femeie privea ţintă înaintea ei.

Când apăru în faţa Virubovei, aceasta era cu ochii înroşiţi de plâns.

Favorita Ţarinei o cuprinse în braţe şi o sărută.

— Nu-mi spune nimic, ştiu tot ce s-a întâmplat, îngână ea, mâhnită. Abia plecaseşi că mi s-a şi adus vestea deportării Ţarului şi a familiei sale.

Cele două femei rămaseră câtva timp strâns îmbrăţişate. Nenorocirea, care se abătuse pe capul împărătesei lor, le îndurerase peste măsura. Soarta tragică a familiei imperiale şi a marelui imperiu rusesc se desfăşura ameninţător.

63. O taină şoptită la ureche

La o oră târzie din noapte, Kerenski primi în audienţă un ofiţer care venise la palat într-o trăsură închisă. Un suspin de uşurare scăpă de pe buzele preşedintelui, când ofiţerul trecu pragul biroului său.

— Nu-mi găseam odihnă, căci eram îngrijorat de soarta dumitale, domnule general, zise Kerenski, ieşindu-i în întâmpinare, cu braţele întinse. Acum trei zile am fost informat că sovietul vrea să te înlăture fiindcă ai nesocotit hotărârile sale.

Celălalt făcu o mutră posomorâtă, apoi zâmbi batjocoritor:

— Răspund de faptele mele, Excelenţă. Trebuie să distrugem spiritele rele care sălăşluiesc în sufletele oamenilor. Ar fi fost oare mai bine să las ca soldaţii mei să fie măcelăriţi de bandiţii ăia?

Kerenski începu să se plimbe prin încăpere, cu mâinile împreunate la spate. Apoi, privi cu coada ochiului spre prinţul Potcikev – căci el era ofiţerul.

— Poate că ai dreptate, domnule general, zise preşedintele, oftând. Dar, pe de altă parte, trebuie să ne gândim şi la viitor. Lucrurile nu mai pot merge aşa cum vrem noi. Dacă n-aş fi luat măsuri ca Ţarul şi familia lui să fie transportaţi în Siberia, niciunul din ei n-ar mai fi rămas în viaţă. Răscoala ia proporţii uriaşe. Partidul cadeţilor căruia i s-a interzis să ia parte la şedinţele Dumei, pune la cale reîntronarea Ţarului. Se spune că noi, social-revoluţionarii, ţinem cu ei – ceea ce, fireşte, nu-i adevărat. După părerea poporului, menşevicii nu sunt destul de revoluţionari. Am ajuns nişte păpuşi în mâinile consiliilor

muncitoreşti. Comitetul Central ne porunceşte ce măsuri trebuie luate.

Potcikev izbucni într-un râs silit.

— Frumoase vremuri, n-am ce zice!… Aşadar prea onoratul soviet vrea pieirea mea? Ei bine, o să aştepte cam mult, căci deocamdată trupele mele sunt singurele care mai ţin piept.

— Asta se ştie, de aceea te şi urăsc ei, răspunse Kerenski. Dar se mai ştie că te bucuri de devotamentul soldaţilor, numai fiindcă le îngădui să devasteze tot ce le iese în cale.

Prinţul Potcikev îşi mângâie barbişonul. Ochii-i străluceau.

— Vrei să arestez pe membrii sovietului, Excelenţă? Vrei să intru în capitală cu trupele mele şi să restabilesc ordinea? întrebă el, apoi, cu glas ameninţător.

Preşedintele republicii clătină capul, obosit:

— Nu, n-ar avea niciun rost. Cunosc prea bine situaţia. Comisarii mei, pe care i-am trimis să colinde ţara, îmi raportează că răscoala e pretutindeni în creştere. În multe gubernii sovietele au luat puterea cu forţa. Cred că nu exagerez, afirmând că în cazul unei intervenţii armate în Petrograd, vom avea împotriva noastră trei sute de mii de soldaţi revoluţionari, prevăzuţi cu tunuri, puşti şi muniţii din belşug. Cei înapoiaţi de pe front trăiesc după capul lor. Niciun regiment nu ne-a predat armele oamenilor săi. Cea mai mare parte s-au pus la dispoziţia sovietelor.

— Blestemate vremuri! scrâşni prinţul. Dar, cine altul e vinovat, dacă nu guvernul, care s-a dovedit atât de hrăpăreţ?!

Preşedintele înălţă din umeri.

— Mai bine ai spune „greşelile regimului ţarist”. Poporul a ajuns la deznădejde… Dar, dacă, nu mă înşel, şi dumneata ai fost favoritul Ţarului… Nu ţi-e milă de soarta lui?…

— Milă? strigă Potcikev, batjocoritor. Nicolai Romanov nu merită să fie compătimit, căci n-a fost decât o păpuşă care s-a lăsat condus de femei şi de popi. Nu e o adevărată ruşine pentru ţara noastră, că Rasputin, hoţul ăla de cai, a izbutit să ajungă acolo unde a ajuns? Haha, tare aş vrea să ştiu care dintre doamnele de la curte s-a bucurat mai mult de dragostea sfântului!

Kerenski se simţi străbătut de fiori. Aşadar, acesta era omul căruia Ţarul îi acordase toată încrederea lui? Fostul favorit nici nu se sinchisea de soarta împăratului – şi tocmai el ar fi putut să-l salveze?

Acesta era un semn rău pentru Kerenski şi guvernul din acea vreme. Potcikev era un om în care nu se putea avea încredere.

Cine ştie dacă peste scurt timp nu va intra în tratative cu revoluţionarii, pentru a depune armele? Deocamdată, aceştia erau duşmanii lui înverşunaţi, căci ştiau că prinţul are în spatele său o armată disciplinată. Dar mai târziu ce va fi?

Potcikev păru să ghicească gândurile lui Kerenski, căci zise:

— Excelenţă, sunt un partizan devotat al regimului actual.

— Eram sigur de asta, răspunse preşedintele. Dar ştii care sunt duşmanii cei mai neîmpăcaţi pe care îi ai în capitală?

Potcikev dădu din cap.

— Nu, nici nu bănuiesc măcar. Fireşte, sunt sigur că nu prea am prieteni. Dar cine sunt vrăjmaşii mei, asta n-aş putea s-o spun.

— Cunoşti pe un anume Vasilieff?

Punând această întrebare, Kerenski îşi aţinti privirile pe chipul ofiţerului. Acesta şovăi.

— Fostul prizonier al celulei numărul optsprezece din Shlisselburg? întrebă el, apoi, cu glas tărăgănat.

Preşedintele încuviinţă, în tăcere.

Îl cunosc foarte bine, reluă, prinţul. Dar cei cu el?

Kerenski părea încurcat, în timp ce Potcikev aştepta cu nerăbdare, răspunsul său.

— Vasilieff a fost la mine înainte cu câteva zile, urmă preşedintele. Mi-a cerut foarte serios să te trag la răspundere, domnule general… E vorba de o fată. Vasilieff susţine că o ţii cu forţa în stăpânirea dumitale.

Celălalt izbucni într-un hohot de râs. O expresie batjocoritoare se întipări pe chipul său, iar ochii-i scânteiau ca aceia ai unei fiare sălbatice.

— Ei, asta-i acum! exclamă el. Individul şi-o fi pierdut minţile… Dar ia spune, ce atitudine a luat faţă de noul regim? Simpatizează cu guvernul sau a trecut de partea revoluţionarilor? În anumite împrejurări, omul acesta poate deveni foarte primejdios…

— Fireşte că i-am refuzat cererea, urmă Kerenski. Totuşi, mi-ai face mare plăcere dacă pe viitor n-ai mai da prilej să circule asemenea zvonuri, căci ele nu fac decât să aţâţe poporul şi mai mult… Dar spune-mi, te rog, îl cunoşti de aproape pe acest Vasilieff?

Prinţul clătină capul în semn de confirmare:

— După cât ştiu, actele sale s-au găsit în arhiva familiei imperiale. Nu v-aţi lămurit asupra lui?

— Nu s-au descoperit decât vreo câteva date cu privire la prizonierul din celula numărul optsprezece, dar ceva hotărât nu ştim nici noi. Şi, afară de asta, am fost nevoiţi să predăm sovietului toate actele. Acesta vrea să dovedească lumii că ultimii Ţari au fost tot atât de cruzi ca şi străbunii lor, de vreme ce prizonierul din celula optsprezece a putut fi înlăturat fără să fie vinovat cu ceva.

— Excelenţă, voi căuta să te lămuresc, atât cât îmi stă în putinţă răspunse Potcikev. Vasilieff a fost tovarăşul meu de joacă; deşi e mult mai în vârstă ca minte. Ne-am cunoscut pe vremea domniei lui Alexandru al III-lea. Fostul împărat ţinea foarte mult la Vasilieff, erau mai tot timpul împreună, îl lua cu el la vânătoare şi se străduia din

răsputeri să stabilească o strânsă legătură de prietenie între acesta şi Ţareviciul Nicolai. Şi, lucrul acesta i-a şi izbutit. Am locuit multă vreme împreună, în castelul din Livadia. Vasilieff, care era întrucâtva profesorul şi confidentul nostru, avea multe talente. O dată, am plecat chiar în Caucaz, unde Ţareviciul trebuia să facă o călătorie mai lungă… Mai târziu, se produse ruptura. N-aş putea spune ce anume se întâmplase, dar ştiu că era vorba de o femeie. Într-o bună zi, Nicolai se năpusti asupra lui Vasilieff, în grădina castelului din Livadia. Cel atacat se apără cu blândeţe şi, în cete din urmă, izbuti să potolească furia Ţareviciului. În acea zi, împăratul avu cu fiul său o discuţie violentă. Vasilieff, însă, dispăru din preajma familiei imperiale. Se ştia totuşi, că la intervale anumite, el se ivea în palatul din Petrograd sau Ţarskoe Selo şi vorbea cu împăratul multă vreme. De asemenea se mai ştia că Ţarul Alexandru îl lua cu el în călătoriile sale. Nimeni n-avea voie să pomenească ceva despre acest lucru, dar nu mai încape îndoială că în asemenea călătorii, Vasilieff trecea drept un conte din familia Romanov.

— Foarte ciudat! exclamă Kerenski, care ascultase cu luare-aminte. Dar cum s-a produs ruptura dintre Ţarul Alexandru şi prietenul său Vasilieff?

Potcikev privi o clipă spre podea, cu chipul schimonosit de ură.

— Asta n-aş putea să-ţi spun, răspunse el apoi. Ştiu, doar că a fost învinuit că ar fi pus la cale un atentat împotriva împăratului. El, însă, a tăgăduit cu încăpăţânare. Odată cu Vasilieff, mulţi nobili şi curteni fură azvârliţi în închisoare, iar alţii deportaţi în Siberia.

— Tocmai din această pricină, sovietul l-a luat sub ocrotirea sa pe acest misterios bărbat, adăugă preşedintele. Se spune că ar fi revoluţionar.

— Poate că şi este! replică generalul, apropiindu-se de Kerenski. Ce-ar fi dacă omul acesta s-ar înapoia la moşia lui? zise el, stăruitor.

— Pentru ce ţii la asta? întrebă celălalt uimit.

— Am două motive. Mai întâi, nu ştiu la ce ne-ar putea el folosi, dacă s-ar întâmpla vreodată ca lucrurile să revină la vechea lor stare.

Şi deoarece Kerenski aţinti o privire nedumerită asupra lui Potcikev, acesta se plecă spre el şi-i şopti ceva la ureche.

— Eşti uimitor, domnule general! murmură apoi preşedintele. Crezi că zvonul acesta cuprinde un grăunte de adevăr?

Prinţul dădu din cap, în semn de confirmare.

— Dă-ţi seama de asemănarea lor şi, atunci vei fi tot atât de încredinţat ca şi mine. Şi, acum, să revenim la al doilea motiv urmă el. Trebuie, cu tot dinadinsul, să împiedicăm pe revoluţionari de a-l înfăţişa ca pe un martir. Va dispărea, pur şi simplu… Nimeni nu trebuie să ştie că el mai există.

— Nu, nu pot încuviinţa una ca asta, zise Kerenski, cu hotărâre.

— Dacă n-ai curajul, atunci lasă totul în seama mea, Excelenţă! făcu prinţul. Voi purta eu de grijă să se înapoieze acolo de unde a venit.

Preşedintele nu răspunse. În cele din urmă, prinţul se ridică, vrând să părăsească încăperea, dar celălalt îl opri.

— Mai stai o clipă, trebuie să-ţi fac o destăinuire. Spionii mei mi-au adus la cunoştinţă că se urmăreşte înlăturarea dumitale. Aşadar trebuie să pleci din oraş, cât mai repede. Pumnalul ucigător a şi fost pregătit.

Potcikev simţi un fior rece străbătându-i trupul.

— Cine ţi-a spus, Excelenţă? întrebă el, cu glas răguşit.

Kerenski înălţă din umeri.

— Asta n-are nicio însemnătate, domnule general. Există destui spioni chiar printre revoluţionari. Aş putea să-ţi mai spun şi cine a fost ales să-ţi dea lovitura de moarte. Ucigaşul e un bărbat originar din ţinutul unde ai restabilit ordinea.

— Cum îl cheamă? întrebă prinţul, plin de teamă.

— Boris Verodin. Se ştie că omul acesta te urăşte cu înverşunare, căci din pricina dumitale a fost deportat în Siberia. Aşadar, îţi dai seama că sunt bine informat…

Potcikev îşi trecu mâna peste ochi.

— Omul… acesta… se află în Petrograd? îngână el.

— Da, e aici.

Prinţul întinse mâna lui Kerenski, apoi se depărtă în grabă.

— Ah, dacă s-ar putea şti ce se petrece te mintea lui, murmură preşedintele, după ce rămase singur. E un om cu mână de fier. Mai că aş fi ispitit să-i propun dictatura, însă dacă planul nu izbuteşte, ne ducem cu toţii de râpă. Furia poporului n-ar mai cunoaşte margini. Zău, nu mai ştii cum să faci! În orice caz, voi căuta să aduc vorba de asta în şedinţa secretă pe care guvernul o va ţine astă-seară.

64. O ameninţate din umbră

Prinţul Potcikev se grăbea să ajungă în stradă. Când părăsi reşedinţa preşedintelui, el se uită cu luare-aminte în jurul său, apoi se urcă în maşină şi închise repede uşa acesteia. Trebuia să se depărteze cât mai grabnic, căci revoluţionarii îşi aveau pretutindeni spionii lor, care erau informaţi asupra tuturor măsurilor luate de guvern şi ştiau cine intră şi iese din palatul lui Kerenski.

Scoţând un suspin de uşurare, Potcikev se tolăni în pernele minunatului automobil. Acum avea cu totul alte gânduri, care îi aminteau de plăcutele clipe ce-l aşteptau. Un zâmbet de mulţumire se ivi pe buzele sale. I se părea că vede înainte-i chipul drăgălaş al Irinei, şi izbucni într-un râs batjocoritor. Ticălosul acela îi răpise soţia, se

bucurase de farmecele ei, înainte ca el, prinţul Potcikev, să se cunune cu dânsa. Acum, însă, se va răzbuna cumplit. Fermecătoarea blondină cu ochi albaştri va fi a lui. Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte.

Şi, când o va avea în braţele sale, când va fi nevoită să rabde sărutările lui, atunci… atunci o parte din răzbunarea lui va fi împlinită.

Potcikev îşi întinse picioarele şi se gândi, plin de bucurie, la chipul ciudat în care se întâlnise din nou cu Irina.

Fusese o retragere ruşinoasă, atunci când fugiseră din faţa lui Aratcin. Cinci zile încheiate pribegiseră trupele republicane, până ce în cele din urmă, primiseră întăriri. Apoi îşi făcuseră tabăra într-o poziţie apărată, astfel că Potcikev putu să lipsească vreo câteva zile, în timpul cărora venise în capitală.

Semelov dusese „porumbiţa" la Petrograd şi desigur că o păzea bine ca nu cumva să-i scape, aşa cum scăpase Nataşa.

Deodată prinţul tresări. Aprinsese lumina din interiorul maşinii şi zări pe scaunul din faţa lui un plic, pe care îl luă în mână şi citi adresa:

— „Excelenţei Sale prinţului Nicolai Potcikev", murmură el.

Privi pe fereastră şi zări în jurul unui foc câteva făpturi zdrenţăroase, care se uitau cu ochi lacomi în toate părţile.

După ce trecu de ei, generalul porunci şoferului să oprească maşina şi coborî. Şoferul era de doi ani în serviciul său şi putea să se bizuie pe el.

— Ei, Paşnov, n-ai lăsat pe nimeni în maşină, pe când eu eram la preşedinte? întrebă prinţul, sfredelindu-l cu privirea.

— Nu, Excelenţă.

— Minţi! strigă Potcikev.

— Spun adevărul curat, Excelenţă. Nimeni n-a fost în maşină. De altfel, n-au trecut decât puţini oameni pe acolo.

Prinţul murmură câteva cuvinte neînţelese şi urcă din nou în automobil. Luă plicul în mână şi-l privi atent, temându-se parcă să-l deschidă.

Apoi, însă, începu să râdă de el însuşi.

— De când ai început să fii laş, Nicolai? îşi zise Potcikev. Ei, nu cumva ţi-e frică să deschizi o scrisoare?

Rupse plicul şi scoase la iveală un bileţel, ale cărui rânduri le citi în grabă. Un fior îi străbătu trupul şi simţi o slăbiciune cum nu mai simţise niciodată.

Apoi rămase cu privirea aţintită în gol, dus pe gânduri, în timp ce mâna în care ţinea biletul îi atârna de-a lungul trupului.

Ridică braţul şi citi înc-o dată, cu glas tremurător:

„Prinţe Potcikev, eşti recunoscut. Dacă vrei ca Elena să nu afle totul, atunci du-te la dânsa. Sărmana tânjeşte de dorul tău. Ea nu ştie că eşti un

ticălos”.

— Ce să însemne asta? murmură prinţul. Cine o fi trimiţătorul biletului? Ce legături sunt între dânsul şi Elena? Ah, asta mai lipsea acum! Zău, îmi vine să înnebunesc!

Hârtia îi căzu din mână şi el se adânci în gânduri, până ce maşina se opri.

Se afla acum înaintea palatului său şi rămase uimit de tăcerea care domnea pretutindeni. Servitorii nu se zăreau nicăieri. Potcikev bătu furios cu piciorul în pământ şi trase clopotul. Un bătrân se ivi în prag şi se plecă smerit înaintea stăpânului său.

— Unde sunt ceilalţi? se răsti acesta.

— Au părăsit palatul, Excelenţă… şi au intrat în rândurile revoluţionarilor, bâigui servitorul.

— Şi soldaţii unde sunt, Sergievici?

— Domnul căpitan ocupă o încăpere de la primul cat.

Zornăind din pinteni, Potcikev urcă treptele şi deschise o uşă de la etajul întâi. Un ofiţer se ridică la intrarea sa. Era căpitanul Semelov.

Generalul îi zâmbi cu bunăvoinţă.

— Nădăjduiesc că fetişcana a ajuns cu bine? întrebă el.

„Tiranul” tresări, şi răspunse cu glas răguşit:

— Din nefericire, nu mai e aici, Excelenţă… A fost eliberată. Se pare că la mijloc nu era lucru tocmai curat.

Potcikev rămase ca trăsnit.

— Nu cumva ţi-ai pierdut minţile, Semelov? Ce înseamnă asta? strigă el apoi.

Căpitanul plecă ochii în pământ şi broboane de năduşeală se prelinseră pe fruntea sa.

— A fost răpită. Mai mulţi bărbaţi au pătruns în palat şi au redat libertatea prizonierei. N-a fost cu putinţă să le ţinem piept, căci erau foarte puternici. Pesemne că făceau parte din partidul revoluţionarilor. În drum spre palat, tânăra a sărit din maşină şi a început să ţipe. Un bărbat i-a luat apărarea, dar l-am pus repede la respect. Nu mai încape îndoială că am fost urmăriţi şi, în timpul nopţii, indivizii au pătruns în palat. Cu toată împotrivirea noastră, prizoniera a scăpat.

Semelov nu istorisi lucrurile aşa cum se întâmplaseră. Şi, înainte de toate, nu pomeni nimic de faptul că în noaptea aceea fusese beat. Ştia el prea bine că la furie, prinţul devenea foarte primejdios.

Potcikev privi încruntat spre omul său de încredere. Apoi îi puse câteva întrebări, la care Semelov răspunse cu stăpânire de sine. În cele din urmă, generalul se retrase, scoţând o înjurătură.

— Fii gata, căpitane, zise el, când ajunse în prag. Peste puţin timp ne înapoiem în tabăra noastră.

— La ordin, Excelenţă!

Prinţul se îndreptă spre apartamentul său, unde se lasă pradă mâniei ce-l cuprinse. În ultimul timp toate îi ieşeau de-a-ndoaselea. Fetişcana aceea cu care nădăjduise să petreacă ceasuri plăcute, izbutise să-i scape iarăşi.

Nu cumva era mâna lui Vasilieff?

Potcikev luă hotărârea să lămurească lucrurile cât mai curând. Apoi îşi scoase uniforma şi îmbrăcă haine civile. Zâmbind cu răutate, îşi schimbă înfăţişarea, lipindu-şi o barbă falsă. Acum avea o figură foarte interesantă. Niciun artist n-ar fi putut să se travestească mai bine.

Era noaptea târziu, când prinţul părăsi casa şi porni pe jos de-a lungul străzilor. Trecu un pod peste Neva, străbătu uliţe unde nu prea se zăreau oameni, apoi coti într-o stradă dosnică, în care domnea tăcere mormântală.

Deodată se opri înaintea unei căsuţe aşezate în mijlocul unei grădini. O rază de lumină străbătea printr-o crăpătură de la un oblon. Prinţul se apropie de fereastră şi încercă să privească înăuntru, dar nu izbuti să deosebească nimic. Lipi urechea de oblon şi ascultă câtva timp, apoi murmură, scoţând un suspin de uşurare:

— E singură… Aşadar, voi putea s-o iscodesc… Ah, piedica asta trebuie să dispară din calea mea… Numai de-aş şti cine a scris bileţelul!

Se retrase de lângă fereastră, şi scoase o cheie din buzunar. După cât se părea, Potcikev era de-al casei. Fără să facă zgomot, el descuie uşa şi păşi într-un coridor întunecos, de-a lungul căruia merse bâjbâind până ce ajunse la altă uşă, pe care o deschise cu băgare de seamă.

O încăpere mohorâtă se ivi înaintea lui. Într-un pac zăcea o femeie tânără, slabă şi palidă. Era frumoasă, cu toate că o boală nemiloasă îi rodea pieptul. Buzele-i erau lipsite de sânge, iar pleoapele sale vinete păreau un văl deasupra ochilor. Alături de dânsa se afla un leagăn, în care dormea un copilaş cu obrăjori îmbujoraţi.

Prinţul se opri câtva timp, uitându-se în jurul său, apoi privirile sale se aţintiră asupra femeii care zăcea în pat. Cuprins de-o mânie neputincioasă, Potcikev îşi strânse buzele şi o expresie de viclenie şi răutate se întipări în colţul gurii sale.

— Las' că te învăţ eu minte! Doar din pricina ta a trebuit să trec prin spaima asta! scrâşni el furios. Eşti o piedică în calea vieţii mele! Ce ştii tu despre planurile unui prinţ Potcikev? Şi eu, nerodul, m-am lăsat amăgit de chipul tău de mironosiţă! Mângâierile tale mi-au slăbit voinţa. Şi totuşi eşti o femeie care nu poate iubi aşa cum vreau eu…

Faţa lui se schimonosi de furie. Se părea că dintr-un moment într-altul, se va năpusti asupra femeii adormite.

Deodată, aceasta se trezi. Rămase o clipă cu ochii holbaţi la

vizitatorul nocturn, apoi scoase un ţipăt uşor şi-şi acoperi faţa cu mâinile.

Prinţul se apropiase de culcuşul bolnavei şi-i apucă mâinile, cu blândeţe. Ochii ei strălucitori de fericire se aţintiră asupra lui.

— Nicolai… tocmai mi-ai apărut în vis… Era atât de frumos! Se făcea că eram din nou în Crimeea unde ne-am cunoscut… Devenise şi un moşier bogat… Atunci, m-am trezit şi am văzut chipul tău… dar era schimonosit grozav. Ah, Nicolai, dac-ai şti ce dor mi-a fost de tine, mai ales în ultimul timp! Puţinii oameni care vin aici, mi-au povestit despre zăpăceala care domneşte pretutindeni. Oh, aici nu se vede şi nu se aude nimic, dar absolut nimic!

Potcikev îi sărută mâna, apoi se aşeză pe marginea patului. Sărmana femeie nu zări sclipirea de furie care se ivi în ochii săi; ea credea că omul acesta o iubeşte cu aceeaşi dragoste curată, cum îl iubea şi dânsa. Nici nu bănuia măcar, că el o ura sălbatic.

— Cine a mai fost pe aici? întrebă el, apoi.

— Oameni pe care nu-i cunoşti, răspunse femeia cu blândeţe.

Generalul clătină capul, bănuitor.

— Vreau să ştiu totul! Oare n-am dreptul la asta? Nu sunt soţul tău?

Bolnava zâmbi.

— Doar ştii că nu există secrete între noi, dragul meu! zise ea, încet. Spunându-ţi că nu-i cunoşti pe oamenii care vin aici, mă gândeam, numai, să nu te plictisesc cu lămuriri fără rost.

— Tot ceea ce e în legătură cu tine, nu mă poate plictisi.

Femeia îl privi, plină de fericire.

— Ai să rămâi dezamăgit, Nicolai, răspunse ea, mângâindu-i mâna. În primul rând, e fiica îngrijitoarei mele, care mă vizitează aproape în fiecare zi. Bărbatul acesteia se mai află pe front, dar a scris că se va înapoia acasă în curând, deoarece războiul e pe sfârşite şi nu mai au ce face în tranşee. Apoi a mai fost pe aici sora Vera, cu care eram împreună la Crucea Roşie. Ea e revoluţionară. Închipuie-ţi, a intrat în serviciul armatei roşii. Nu e îngrozitor?

— E aceeaşi care era şi ea la Kiev pe vremea aceea?

— Da, încuviinţă bolnava. I-am scris, dar nu se afla în Petrograd. Abia ieri a venit la mine. Ciudat că asemenea fete frumoase şi bine crescute se ocupă cu astfel de lucruri.

— Nu spuneai, pe atunci, că se trage dintr-o familie nobilă? cercetă prinţul.

— Da, ştiam asta, dar nici prin minte nu-mi trecea că e fiica unui prinţ.

— Fiica unui prinţ? repetă Potcikev, aţintind asupra ei o privire plină de nerăbdare. Vorbeşti serios?

— Da, foarte serios. E prinţesa Vera de Ulkitzki. Se spune că mama

ei ar fi fost la curte.

Potcikev tresări, abia putând să-şi ascundă tulburarea.

— Şi fratele ei e revoluţionar, urmă femeia. A fost exilat în Siberia, unde a dus-o foarte greu. Acum e iarăşi în capitală.

— De necrezut! exclamă prinţul, cu ochii rătăcind prin încăpere, ca şi cum ar fi căutat ceva.

— Fireşte că ai vorbit despre mine aceste aşa-zise prinţese? întrebă el, iscoditor.

— Nu prea mult, fiindcă avea şi ea multe de povestit. I-am spus numai cum ne-am cunoscut, şi am amintit câte ceva despre dragostea şi căsătoria noastră, apoi Vera s-a uitat îndelung la fotografia ta.

— Şi… nu cumva a spus că mă cunoaşte? întrebă prinţul, silindu-se să zâmbească.

— Da, cam aşa. Susţinea că ai o mare asemănare cu un anume prinţ „Potcikev" despre care se vorbeşte mult în ultimul timp.

— Asta mi s-a spus şi mie foarte adesea, încercă el să glumească. Dar fii liniştită, draga mea, eu n-am rude atât de simandicoase. Din păcate, nu sunt decât un simplu negustor – ce-i drept, destul de bogat – care îşi câştiga viaţa, călătorind de ici până colo. De altfel, nici acum nu rămân la Petrograd decât două zile.

Tânăra femeie scoase un geamăt şi privi la Potcikev cu ochii holbaţi.

— Nu, Nicolai, nu trebuie să mă îndurerezi atât de mult – îngână ea. În ultimele luni m-am topit de dorul tău. În fiecare zi aşteptam să primesc o scrisoare de la tine, însă n-ai dat niciun semn de viaţă. Şi acum, când în sfârşit eşti lângă mine, vrei să mă părăseşti iarăşi? Nu ţi-a fost dor de soţia şi copilaşul tău?

Potcikev încercase de câteva ori s-o întrerupă; dar ea vorbise cu atâta însufleţire, încât nu izbuti. În cele din urmă tăcu, obosită; şi o tuse seacă îi zgudui pieptul. Faţa îi era suptă şi se vedea cât colo că tânăra şi frumoasa femeie era sortită unei morţi apropiate. Boala nemiloasă îi distrusese plămânii…

Potcikev încercă să se dezvinovăţească:

— Dar trebuie să mă înţelegi, Eleno, sunt voit să-mi văd de afaceri. Vrei ca mai târziu săi murim de foame? Vrei ca creditorii mei să te alunge din aceasta căsuţă frumoasă? Nu, nu mă îndoiesc că-mi dai dreptate.

— Bolnava se mai linişti şi se uită la el, îndurerată.

— Ah, Nicolai, când vom putea oare să rămânem împreună? Şi, apoi, sunt atât de îngrijorată cu privire la sănătatea mea!

— Dar ce zice medicul?

— Îmi recomandă multă linişte. M-a mai sfătuit să nu rămân iarna în Petrograd. Cel mai bun lucru ar fi să plec în Crimeea unde clima e mai dulce.

— Da, n-ar fi rău şi lucrul e cu putinţă, zise prinţul, dus pe gânduri.

— Fratele meu se află şi el în Petrograd, urmă bolnava.

Potcikev îşi înăbuşi un strigăt de furie.

— Cine, fratele tău Timetrius?

— Da, nici n-am altul. A venit din Kiev. Se pare că acolo e şi mai rău decât aici. A fugit din oraş, căci casa noastră a fost luată, împreună cu tot ce se găsea înăuntru. Aşa vor bolşevicii. Fiecare trebuie să-şi dea avutul. Deocamdată, fratele meu va rămâne în Petrograd.

— Ai vorbit… cu dânsul… despre mine? întrebă prinţul, neliniştit.

— Fireşte, şi e foarte bucuros că va putea să te cunoască. Eu, însă, nu ştiam că eşti aici. Păcat, altminteri desigur că ar fi venit azi încoace.

— Las' că ne vedem noi zilele astea, zise el.

Dar, în sinea lui, se gândi:

„În niciun caz nu trebuie să se întâmple asta… Nu vreau să mă întâlnesc cu el…"

Fireşte, însă, că Potcikev nu lăsă să se întrevadă ce se petrecea în mintea lui.

Deodată, se auzi un scâncet de copil. Bolnava se plecă spre leagăn şi luă micuţul în braţe.

— Nici nu l-ai sărutat încă, pe scumpul nostru Nicolai, zise ea, strălucind de bucurie şi dând prinţului copilaşul care întindea mânuţele spre el.

Potcikev se strădui să pară cât mai vesel şi luă micuţul în braţe. După câteva clipe îl înapoie mamei sale.

Privirile lui erau înfiorătoare. Ce se petrecea, oare, în sufletul acestui om? Ce punea la cale? Sărmana bolnavă ar fi fost cuprinsă de groază, dacă ar fi ghicit numai o parte din gândurile aceluia în care avusese atâta încredere.

Potcikev căută să afle şi alte veşti de la dânsa, dar încercările sale rămaseră fără rezultat, căci nu era în măsură să i le dea.

În cele din urmă, se pregăti de plecare, făgăduind că se va înapoia a doua zi.

— De ce nu rămâi lângă mine, Nicolai? întrebă ea, cu lacrimi în ochi.

— Nu pot, Elena, răspunse prinţul, cu o blândeţe prefăcută. Astă-seară am o convorbire cu un prieten de afaceri, de fel din Moscova, care pleacă la drum mâine dimineaţă.

— Ah, de ce sunt atât de nenorocită! se tângui femeia, izbucnind în plâns.

Prinţul, care ajunsese în prag, se mai întoarse o dată spre bolnavă.

— Când mă voi înapoia aş vrea să fiu singur cu tine, Eleno, zise el. Dacă vine fratele tău, caută să-l îndepărtezi sub un motiv oarecare.

— Timetrius nu vine mâine aici, răspunse bolnava, oftând. Însă, m-aş fi bucurat mult dacă ar fi făcut cunoştinţă cu tine.

Potcikev părăsi încăperea. Când ajunse afară, se uită cu băgare de seamă în jurul său, apoi porni repede mai departe. Nu zări însă făptura întunecată care se strecură dintr-un tufiş. Era un tânăr cu înfăţişare simpatică, dar gravă.

— Fereşte-te! murmură el, ameninţător. Dacă sora mea nu va fi fericită în timpul scurt cât mai are de trăit, atunci voi şti eu să te găsesc.

Tânărul trase cu urechea la oblon şi dădu din cap mulţumit, când se încredinţă că bolnava îşi adormea copilaşul. Apoi se depărtă grăbit şi dispăru în beznă.

Prinţul Potcikev punea la cale planuri mârşave. Gânduri negre se ţeseau în mintea sa. Nu se mai simţea în siguranţă. Cine îi trimisese biletul? Cine descoperise taina lui?

Nu cumva această Vera Ulkitzki, sora tânărului revoluţionar, voia să-şi apere prietena şi ticluise scrisoarea cu pricina? Nu, nu, asta era cu neputinţă!

Atunci cine să fi fost acela care cunoştea secretul?

Prinţul nu izbuti să găsească un răspuns satisfăcător. Scrâşnind din dinţi, Potcikev întră în palatul său şi se duse la culcare, în timp, ce planuri diabolice îi frământau mintea.

65. În bârlogul ursului

Când ajunse acasă, Nataşa află de la bătrânul Ipanoff că peste câteva ore, sau cel mult a doua zi, cumpărătorul palatului va veni să ia în primire casa.

Cu toate că era bucuroasă, deoarece în curând avea să intre în stăpânirea unei sume de bani, care îi puteau fi de folos, prinţesa fu cuprinsă din nou de grijile viitorului.

În acea zi Virubova discutase multă vreme cu ea. Favorita Ţarinei voia să se folosească de Nataşa, spre a-şi duce la îndeplinire planurile, care urmăreau eliberarea împăratului şi a familiei sale.

Prinţesa se îndoia dacă va avea energia necesară ca să poată duce la bun sfârşit această misiune primejdioasă. Virubova însă, era plină de încredere şi izbuti s-o însufleţească.

Acum, când iubitul nu mai trăia, când o mâhnire adâncă sfâşia inima ei, tânăra prinţesă îşi găsise un alt ţel în viaţă. Da, trebuia să ducă la capăt înalta ei misiune. Dumnezeu o alesese pentru a deveni eliberatoarea împăratului ei.

A doua zi dimineaţă, convorbiri însemnate avură loc în casa Virubovei. Monarhiştii izbutiseră să se pună în legătură cu Tobolsk,

unde fusese transportată familia imperială.

Favorita Ţarinei se afla în fruntea conspiratorilor. La intervale scurte, bărbaţi şi femei se iviră în locuinţa acesteia. Chiar şi un preot era printre ei.

Virubova deschisese salonul şi împrăştiase cărţi de joc pe mesele care se aflau în vasta încăpere.

— Revoluţionarii au spioni pretutindeni, zise gazda. De multă vreme au început să mă bănuiască. Dacă vor pătrunde în casă, vrând să ne ia prin surprindere, ne vor găsi adunaţi la o nevinovată pasenţă.

Cei de faţă fură de acord cu această măsură de prevedere, şi începură să vorbească despre ceea ce-i adusese laolaltă. Un bătrân general îşi exprimă părerea că, înainte de toate, aveau nevoie de o persoană care să-i pună în legătură cu perechea imperială, fără să trezească bănuielile duşmanilor lor.

— Sunt de aceeaşi părere, zise Virubova. Doamnelor şi domnilor, vă prezint pe prinţesa Nataşa de Gogineff, care e gata să ducă la îndeplinire această misiune. Ţarina a fost întotdeauna binevoitoare cu dânsa, şi desigur că nu va refuza s-o primească. Paznicii Maiestăţilor lor nu pot avea nimic împotrivă.

Nataşa roşi, iar ochii-i scânteiară văzând aţintite asupra ei privirile conspiratorilor.

Deodată răsunară bătăi la uşă. Cei de faţă se înspăimântară, însă Virubova îi linişti repede.

— Poliţiştii nu bat atât de uşor – zise ea, ridicându-se. Trebuie să fie de-ai noştri.

Frumoasa femeie se depărtă, în timp ce conspiratorii luară în mâini cărţile de joc.

După câteva clipe se auziră paşi apropiindu-se apoi, uşa se deschise şi Virubova intră în salon însoţită de un bărbat, care făcu o plecăciune înaintea celor de faţă.

Deodată, noul sosit tresări şi se uită cu mirare la Nataşa, care îl salută plăcut surprinsă.

— Trăieşte, îngână el, asta e mai mult decât ciudat.

Îşi reveni, însă repede, şi luă loc la capătul mesei. Şi pe când discuţia fu reluată cu însufleţire, noul sosit – care nu era nimeni altul decât Vasilieff – puse la cale un plan, cu totul nedemn de sufletul său distins.

La început, moşierul voise să comunice prinţesei că Boris trăia şi era încredinţat că iubita lui murise. Apoi, însă, în timp ce stătea alături de Nataşa, alte gânduri se născură în mintea lui. El avea aceleaşi planuri ca şi bătrâna Anuşca Verodin, cu privire la Boris şi Irina.

Tânărul acesta exercita asupra lui Vasilieff o mare putere de atracţie. Boris Verodin era omul care putea s-o facă fericită pe Irina.

La început, când aflase că luntraşul o iubea pe Nataşa, moşierul renunţase la acest gând; mai târziu, însă, nădejdea încolţise din nou în inima lui, căci ştia că prinţesa îşi găsise moartea în valurile Volgăi.

Acum, ea se ivise iarăşi şi-i răsturna toate planurile.

— Trebuie să păstrez tăcere asupra faptului că Boris mai trăieşte, îşi zise el. Nataşa trebuie să rămână cu încredinţarea că iubitul ei e mort. Amândoi s-au obişnuit cu gândul că celălalt nu se mai află printre cei vii. De ce să-i aduc iarăşi împreună?

Vasilieff îşi dădea seama că făptuieşte o mârşăvie, dar soarta copilei sale îl îngrijora nespus, căci el ştia că Irina îl iubeşte cu înfocare pe Boris Verodin.

Moşierul asculta cu luare-aminte hotărârile celor de faţă şi-şi exprimă şi el părerea că familia imperială trebuie salvată cu orice preţ.

După ce consfătuirea luă sfârşit, el se înclină înaintea Nataşei, şi, cu toate că-i venea foarte greu, o întrebă ce se făcuse cu Boris Verodin.

Când sărmana femeie izbucni în lacrimi, Vasilieff se prefăcu surprins, deşi inima-i sângera, gândindu-se la ticăloşia lui.

Pe stradă, Nataşa istorisi cu glasul înecat în lacrimi, nenorocirea care se abătuse asupra ei. Dânsa nu bănuia zbuciumul pe care povestirea ei îl stârnise în inima acestui bărbat nobil.

În cele din urmă îşi luară rămas bun.

Moşierul era bucuros că însoţitoarea lui nu-l întrebase unde locuia. Spuse că în curând va părăsi oraşul.

Dar unde e Irina? întrebă prinţesa, la despărţire.

Celălalt rămase încurcat. Ce să răspundă? Dacă dădea adresa Irinei, totul ieşea la iveală. Căci, desigur, că Nataşa va veni să-şi vadă prietena – şi aceasta nu trebuia să se întâmple cu niciun chip.

— Irina e… în Moscova, minţi Vasilieff. Am dus-o la nişte rude…

— Mi-ar fi făcut plăcere s-o văd, zise Nataşa mâhnită. Totuşi, poate că voi trece vreodată şi prin Moscova…

— Dar acum unde locuiţi? întrebă Vasilieff, repede, ca să schimbe vorba.

— Deocamdată, mai stau în palatul tatălui meu, răspunse Nataşa, oftând. Dar peste scurt timp mă voi muta… căci l-am vândut… Am fost sfătuită să fac astfel, deoarece dacă revoluţionarii ajung la putere – ceea ce se poate întâmpla foarte curând –, avutul nobililor va fi confiscat.

Moşierul clătină capul în semn de încuviinţare.

— Aţi făcut foarte bine, prinţesă, răspunse el. Dacă bolşevicii ajung la cârma ţării, vom rămâne săraci lipiţi pământului. Şi din nefericire, aşa se va întâmpla. Revoluţia ne va distruge pe toţi, dacă nu vom părăsi ţara la vreme.

Apoi se despărţiră. Vasilieff păşi cu capul plecat pe piept, ca un om care ştie că a greşit. Chipul îi era palid, iar ochii umeziţi de lacrimi.

Din când în când un suspin îi ieşea din piept.

Da, făptuise o mare mârşăvie. Distrusese fericirea unei fiinţe, minţise, spre a putea netezi calea fiicei sale.

Moşierul se opri locului, zdrobit. Devenise un ticălos, se folosise de uneltiri criminale. Asta nu şi-o putea tăgădui.

Vru să se întoarcă, sa dea lămuriri Nataşei, s-o ia cu dânsul şi s-o ducă înaintea iubitului ei, dar nu izbuti.

Dispreţuindu-se pe sine însuşi, Vasilieff porni în grabă mai departe.

În vremea asta, Nataşa îşi urma drumul în tăcere. Revederea cu Vasilieff trezise amintirile triste. Rana se deschisese iarăşi. Simţea lămurit că niciodată nu va putea fi fericită, niciodată nu se va şterge mâhnirea pricinuită de pierderea iubitului. Cu aceste gânduri amare, prinţesa păşi pragul casei sale. Bătrânul servitor o întâmpină, cu chipul întristat:

— Ce-i cu dumneata, Ipanoff? îl întrebă ea.

— A venit cumpărătorul, prinţesă. E o doamnă, însoţită de misit.

Tânăra urcă treptele; păşi pragul unei încăperi, dar în clipa următoare se dădu înapoi speriată.

Un râs ascuţit răsună.

— A… dumneata eşti proprietara palatului? strigă batjocoritor Sonia Petrovici.

Şi, luându-şi o ţinută de cuceritor, urmă:

— Ia te uită la cucoana asta, Mencikovski! Ţi-ai fi închipuit vreodată că ar fi în stare să fugă cu un luntraş? Agenţii Cekei porniseră pe urmele ei, căci fusese condamnată la moarte. Ha, ha, nu mai pot de bucurie…

Nataşa privi uluită la femeia din faţa ei. Atitudinea mândră a prinţesei avu un efect puternic asupra misitului. Burtosul încercă să facă o plecăciune, dar aceasta păru foarte caraghioasă, din pricina trupului său voluminos.

— Nu fi atât de răutăcioasă! zise el, adresându-se revoluţionarei.

— Ei, nu cumva te-ai şi îndrăgostit de dânsa? făcu Sonia, batjocoritor. Poţi să încerci, nu se lasă prea greu… Doar s-a căsătorit cu un prinţ şi şi-a luat de amant un biet luntraş.

Nataşei îi venea să intre în pământ de ruşine.

— Îţi doresc să nu simţi niciodată ceea ce am simţit eu acum, zise ea, înăbuşindu-şi un oftat.

Apoi, se întoarse şi coborî treptele.

— De ce ţi-ai bătut joc de ea? întrebă Mencikovski, dojenitor.

— De ce? strigă Sonia, bătând cu piciorul în pământ. Mi-a răpit iubitul, de aceea o urăsc. Fiecare trebuie să se mulţumească cu ceea ce i-a fost hărăzit. Ce-i pasă unei prinţese de un simplu luntraş? Mie îmi aparţine el… mie… Soniei Petrovici. Las' că-l învăţ eu minte. Va trebui să mi se supună, altminteri îl nimicesc.

Mencikovski o privi cu ochi holbaţi. În mintea lui păru că se trezeşte bănuiala că Sonia era o femeie diabolică. Misitul scoase un oftat, dar privi cu dragoste la frumoasa revoluţionară.

Fireşte că-i va da cu piciorul, când nu va mai avea nevoie de el. Sonia era o femele care ştia să poruncească. Dar, burtosul nu-şi putea înăbuşi dragostea, cu toate că simţea, că va deveni sclavul pătimaşei ţigănci.

După un ceas, Nataşa primi preţul de cumpărare al casei. Acum, trebuia să se grăbească, deoarece Sonia pusese condiţia ca fosta proprietară să părăsească palatul cât mai repede cu putinţă.

Dar sărmana prinţesă nici n-ar fi vrut să mai rămână, căci luase hotărârea să locuiască la Virubova, până ce va putea porni spre Siberia.

Nataşa părăsi palatul printr-o uşă dosnică, după ce dăruise o sută de lire celor doi credincioşi servitori…

Neliniştea care pusese stăpânire pe dânsa devenea din ce în ce mai mare, cu cât se apropia de locuinţa Virubovei. Fără să înţeleagă pricina, Nataşa simţea că păşea tot mai anevoie.

Deodată, un tânăr, care venise grăbit din strada laterală, se opri înaintea ei.

— Vreţi să vă duceţi la Virubova, prinţesă? întrebă el, repede, privind cercetător în jurul său.

Nataşa clătină capul în semn de confirmare. Îl cunoştea pe acest tânăr, care îi fusese prezentat sub numele de Timetrius Halbah. Venise din Sudul Rusiei şi, îngrijorat de soarta familiei imperiale, intrase în rândurile monarhiştilor.

— Atunci, depărtaţi-vă imediat, căci Virubova a fost nevoită să fugă. Câţiva dintre noi au căzut în mâinile trimişilor sovietului, care arestează pe toţi aceia care vor să între în casa ei. Din întâmplare, am aflat ceea ce s-a petrecut şi am izbutit să mă salvez.

— Dar nu ştii unde se află Virubova? întrebă Nataşa, cu inima zvâcnind.

— Habar n-am… Urmaţi-mă însă… vom vorbi, în altă parte… Auziţi, vine un automobil din susul străzii… Se pare că iar a fost arestat cineva.

Cei doi intrară într-o casă şi, abia închiseseră uşa, că maşina trecu în goană pe dinaintea lor. Tremurând de spaimă, Nataşa zări prin geam că în automobil se afla bătrânul general, însoţit da câţiva bărbaţi cu mutre întunecate.

— Sărmanul bătrân! murmură ea, înduioşată. Ce o să i se facă, oare?

— Probabil că va fi dus în fortăreaţa Petru şi Pavel, răspunse Timetrius Halbah. Trebuie să ne obişnuim cu gândul că vom muri pentru cauza noastră.

Cei doi tineri părăsiră casa şi porniră mai departe. După câtva timp, ajunseră într-o piaţă mare, unde un agitator se cocoţase pe capra unei trăsuri şi ţinea o cuvântare, însoţită de gesturi teatrale. Ochii-i scânteiau şi avea un glas foarte puternic. Individul atâta mulţimea împotriva oamenilor avuţi.

Cu braţele ridicate, cu ochii aţintiţi asupra mulţimii omul acesta răcnea din răsputeri, în aplauzele furtunoase ale celor de faţă.

— Unde vreţi să vă duceţi? întrebă tânărul monarhist, adresându-se Nataşei.

Speriată, prinţesa îşi aminti că n-avea niciun adăpost. Însoţitorul ei observă tulburarea ce-o cuprinsese.

— Aveţi încredere în mine, prinţesă, zise el, voi încerca să vă fiu de folos. Poate că izbutesc să intru în legătură cu Virubova şi, atunci, vă voi aduce la cunoştinţă aceasta.

Nataşa nu stătu mult la gânduri. Tânărul acesta era un om în care se putea avea încredere. Aşadar, îi destăinui că rămăsese fără adăpost şi nu ştia încotro să se îndrepte.

Timetrius chibzui câtva timp, apoi se însenină la faţă.

— Am să vă duc la sora mea, zise el, înveselit. Acolo veţi fi în siguranţă. Primiţi? Sunt sigur că n-o să vă pară rău, căci Elena e bunătatea întruchipată. Apoi, se simte foarte singură, deoarece soţul ei e veşnic pe drum.

Rostind ultimele cuvinte, chipul tânărului se posomorî.

Prinţesa nu se lăsă mult rugată şi primi cu recunoştinţă propunerea. Altminteri, încotro ar fi putut să se îndrepte? Se gândi la Vasilieff, dar nu cunoştea nici măcar adresa lui, căci uitase să i-o ceară.

Timetrius îi luă valiza din mâna şi porniră amândoi spre căsuţa bolnavei.

Neva curgea liniştită în albia ei largă. Bărcile care alunecau pe apă erau încărcate cu arme destinate trupelor albe sau roşii. Totul venea din marele oraş; cele două tabere se sfâşiau între ele, lucrând la marea operă de distrugere, căci numai astfel poate fi numită această înverşunată luptă dintre fraţi.

În cele din urmă, intrară în căsuţa Elenei. Bolnava se simţea ceva mai bine şi şedea într-un jilţ, ţinând copilaşul în braţe.

Nataşa privi cu încredere la tânăra bolnavă. Aceasta, la rândul ei, se simţi atrasă spre nobila femeie. Când îşi strânseră mâinile, amândouă simţiră că o legătură temeinică se închegase între ele.

Tânărul conspirator povesti surorii sale scopul cu care venise prinţesa şi o mare bucurie o cuprinse pe bolnavă la auzul acestei veşti. De acum încolo, avea pe cineva lângă dânsa. Nataşa era şi ea liniştită, deoarece îşi găsise un adăpost, deşi pentru scurtă vreme – căci, nu mai încăpea îndoială că în curând se vor pune în legătură cu Virubova. Şi

atunci putea să pornească spre Tobolsk.

66. Când dragostea mijeşte…

Iesta Ulkitzki stătea dus pe gânduri în grădina casei părinteşti, cu bărbia sprijinită în mâini.

Tânărul prinţ se îndrăgostise la nebunie de Irina şi nădăjduia că, cu timpul, va câştiga inima frumoasei fete. Aceasta, însă, nu prea lua în seamă privirile grăitoare pe care i le arunca Iesta. Ba, se ferea chiar să rămână singură cu el.

La un moment dat, tânărul înţelese totul. Devenise cel mai nefericit om de pe pământ, pierduse orice nădejde în viitor. Cântecul voios, care răsunase în inima sa, amuţise deodată; nu rămăsese decât o rană sângerândă, o rană ce nu putea fi tămăduită.

În acea zi, prinţul voia să stea de vorbă cu Irina, voia să-i mărturisească dragostea şi s-o roage să devină soţia lui. Ştiind că frumoasa fată coborâse în grădină, tânărul pornise în căutarea ei. Într-adevăr, Irina se afla într-un tufiş, îndărătul căruia era zidul proprietăţii vecine. Iesta păşi pe alee, fără să facă cel mai mic zgomot, căci voia să se ivească pe neaşteptate înaintea aceleia pe care o iubea cu atâta înfocare.

Deodată se opri, auzind glasuri omeneşti. Irina nu era singură. Prinţul se încredinţă că Vasilieff se află lângă dânsa.

Tocmai voia să se apropie de cei doi, când auzi rostindu-se numele său. Nu era frumos din partea lui să stea locului, trăgând cu urechea, dar rămăsese atât de zăpăcit, încât îşi dădu seama de necuviinţa lui abia după ce auzise totul.

— Copila mea, ştiu că-l iubeşti cu înflăcărare pe Boris Verodin, zise moşierul. Şi, la urma urmei, de ce n-ar răspunde şi el la dragostea ta? Prinţesa nu mai e în viaţă; fără voia ei, Nataşa ţi-l răpise. Acum, însă, nimic nu-ţi mai stă în cale. De ce nu s-ar schimba în iubire dragostea lui frăţească?

— Ah, bunul meu ocrotitor, suspină Irina. Aş fi cea mai fericită fiinţă de pe pământ, dacă lucrul acesta s-ar putea înfăptui. De ani de zile îl iubesc cu aprindere şi simt că fără el n-aş putea trăi. Cât eram de nenorocită, când a fost deportat în Siberia şi cu câtă bucurie am aflat vestea că a izbutit să evadeze şi era în drum spre casă!

— În orice caz, fii sigură de sprijinul meu, copila mea, zise Vasilieff. Am şi eu aceeaşi dorinţă pe care o nutrea sărmana ta bunică.

Iesta se retrase în odaia lui şi rămase acolo ceasuri întregi, frământat de gânduri negre. Abia după ce se mai linişti puţin, coborî în grădină şi se aşeză pe o bancă, unde rămase cu privirile pierdute în gol. În cele din urmă, luă hotărârea să intre în armata roşie, nădăjduind că prin aceasta va putea să uite dragostea lui nefericită.

Deodată, ridicând capul, îl văzu înaintea lui pe Boris Verodin. Iesta îşi salută prietenul, dar nu astfel cum îl saluta de obicei.

Boris Verodin, care era un prea bun cunoscător de oameni, pentru a nu-şi da seama că o piedică se aşezase între el şi Iesta Ulkitzki, se uită sfredelitor la prietenul său, care nu fu în stare să-i susţină privirea.

— Ce-i cu tine, Iesta? întrebă luntraşul, cuprinzându-i mâinile. Ţi-am făcut vreun rău?

— Nu, n-am nimic împotriva ta.

Totuşi, lui Boris nu-i scăpă durerea care se desprindea din glasul prietenului său.

— Cu acest răspuns nu scapi de mine, zise el. Vreau să aud ce ai împotrivă-mi, căci nu mă ştiu vinovat cu nimic.

Iesta răsufla din greu. Deodată întinse braţele spre celălalt şi exclamă:

— Iartă-mă dacă sunt frământat de gânduri negre.

Boris Verodin clătină capul.

— Irina… nu e sora ta? urmă Iesta.

Revoluţionarul făcu o mutră surprinsă.

— Sora mea? exclamă el. Da, fireşte!… adică nu e sora mea de sânge, însă am crescut împreună. Dar de ce mă întrebi?

Iesta mărturisi totul, fără să se încumete să privească în faţa prietenului său. Pe chipul grav al lui Boris Verodin se ivi un zâmbet. El cuprinse în mâini capul prinţului şi-l privi ţintă în ochi.

— Aşadar, asta te apasă? zise el. Ei, atunci poţi fi liniştit, căci eu nu sunt şi nici nu voi fi vreodată rivalul tău. Dorinţa cea mai arzătoare a răposatei mele mame vitrege era să mă însor cu Irina, însă, chiar dacă soarta n-ar fi fost cu mine atât de neîndurătoare şi n-aş fi iubit şi pierdut pe prinţesa Nataşa de Gogineff, tot n-aş fi putut să îndeplinesc dorinţa bietei oarbe. O iubesc din toată inima, sunt în stare să fac orice pentru dânsa, dar niciodată nu mi-a trecut prin minte că Irina ar putea să fie altceva decât sora mea. Aşa, acum ştii cum stau lucrurile. Dacă vrei să-i vorbesc despre tine, o fac bucuros.

Iesta schimbase feţe-feţe. În cele din urmă, un suspin de uşurare scăpă din pieptul său.

— Totuşi… ea te iubeşte! zise el, apoi, cuprins din nou de îngrijorare.

— Poate că-şi închipuie numai. Irina e fată curajoasă, ea nu se va lăsa doborâtă de această dragoste.

Prinţul cuprinse mâna prietenului său şi o strânse cu căldură.

— Îţi mulţumesc, Boris, şi iartă-mă că am fost supărat pe tine!

Boris Verodin îi strânse şi el mâna, apoi clătină capul şi zise:

— Nu înţeleg ce-o fi cu Vasilieff. Purtarea lui îmi pare din zi în zi mai misterioasă. De ce vrea el, cu tot dinadinsul, să devin soţul Irinei?

Rămase câtva timp pe gânduri, apoi urmă:

— Oamenii din satul meu vorbeau cu respect de dânsul. Se spunea că ajutase mulţi nenorociţi, dar nimeni nu ştia ceva despre el. După cât se pare, tatăl tău îl cunoaşte mai îndeaproape. N-a vorbit niciodată despre el?

— Foarte puţin. Dacă nu mă înşel îi leagă amintiri triste. În orice caz, părintele meu poartă un respect mare acestui om misterios. Cred că odinioară au fost multă vreme împreună.

Boris îşi avea şi el părerile sale. Ştia că Vasilieff se bucura atât de ocrotirea sovietelor cât şi de aceea a guvernului, care, după cum se ştie, cocheta cu fostul regim. Comitetul Central al revoluţionarilor îi eliberase un permis în baza căruia era apărat împotriva oricărei învinuiri sau bănuieli. Dar de partea cui era omul acesta?

Pe zi ce trecea, tânărul se simţea atras spre Vasilieff, din ce în ce mai mult, dar nu izbutise să afle nimic cu privire la trecutul său.

Boris nici nu bănuia, măcar, rolul pe care moşierul îl jucase pe vremea regimului ţarist; el habar n-avea de iţele tăinuite care îl legau de familia imperială; ştia, doar, că omul acesta ciudat era luat în seamă atât de monarhişti cât şi de partizanii noului regim.

În cele din urmă, tânărul alungase aceste gânduri. Vasilieff era prietenul său în adevăratul înţeles al cuvântului. Încolo, putea să facă ce poftea. Vrăjmaşii săi erau şi vrăjmaşii moşierului; acesta îl ura pe Potcikev cu aceeaşi înverşunare ca şi el însuşi.

Şi apoi, ar fi putut găsi oare pentru Irina un ocrotitor mai bun? Nu era dânsa în siguranţă sub scutul lui Vasilieff? Omul acesta era un prieten credincios şi un sfătuitor înţelept. Nici chiar un părinte nu s-ar fi purtat mai frumos cu fiica sa.

Revoluţionarul se hotărî să se folosească de cel dintâi prilej spre a vorbi Irinei despre nobilul ei ocrotitor. Poate că dânsa ştia mai multe cu privire la Vasilieff, căci rămăsese întotdeauna lângă bătrâna oarbă, pe când el, Boris, dusese o viaţă nestatornică, mai ales în ultimul timp.

— Ei, Iesta, cum rămâne? Vrei să vorbesc cu Irina? întrebă Verodin, adresându-se iar prietenului său.

Prinţul Ulkitzki oftă din adânc şi răspunse:

— Nu, Boris, nu încă. Poate că ar începe să se teamă de mine. Acum mă simt mult mai liniştit, căci ştiu că niciodată nu-ţi va trece prin minte s-o iei de soţie şi o iubeşti doar ca pe o soră.

Boris nu mai auzi ultimele cuvinte, căci toată atenţia îi era îndreptată spre intrarea casei, unde se ivise trupul zvelt al unei femei.

El o văzu coborând încet treptele şi îndreptându-şi paşii spre grădină. Necunoscuta purta uniforma surorilor de caritate.

Boris Verodin privi cu luare-aminte chipul străinei, care semăna întrucâtva cu Nataşa. Avea părul negru şi atât de bogat, încât abia încăpea sub boneta ei albă. Faţa ovală, cu trăsături distinse, era gravă

şi frumoasă.

Mai ales ochii tinerei femei aminteau lui Boris pe scumpa sa Nataşa. Când iubita lui îl privise astfel, atunci el simţise că cerul se deschide deasupra sa, atunci fericirea lui nu mai cunoscuse margini.

Şi, iarăşi îl copleşi mâhnirea; iarăşi se simţi întristat de moarte. Îşi dădea seama, din ce în ce mai mult, că nu o va uita niciodată pe aceea care îl vrăjise. Icoana ei îl urmărea zi şi noapte, în vis şi când era treaz.

— Vine cineva, şopti dânsul prietenului său.

Iesta întoarse capul, şovăi, apoi alergă în întâmpinarea tinerei femei.

— Tu, Vera, tu, aici? strigă el, plin de bucurie. Nu te-am mai văzut de jumătate de an. Şi ce minunat arăţi! Te-ai făcut de o mie de ori mai frumoasă de cum erai.

Şi începu s-o sărute, până ce tânăra se desprinse, râzând, din îmbrăţişarea lui.

— Ei, Iesta, fii mai potolit, vezi doar că nu suntem singuri! zise ea, îmbujorându-se, în vreme ce ochii-i mari se aţintiră, curioşi, asupra lui Boris Verodin.

Cu o politeţe firească, luntraşul salută pe tânăra soră de caritate.

— Boris Verodin, cu care am fost împreună în Siberia şi a devenit acolo cel mai bun prieten al meu, îl prezentă prinţul. Şi asta, dragul meu Boris, e sora mea, care slujeşte ca soră de caritate în armata generalului Aratcin.

— Am mai auzit de dumneata, domnule Verodin, zise Vera Ulkitzki – fratele meu vorbea întotdeauna plin de entuziasm, despre bunul său prieten.

— Iesta e un tânăr visător şi are multe idealuri, răspunse luntraşul.

Prinţul se uită la el, strălucind de bucurie.

— Fii cuminte, Boris, eu nu sunt singurul care te ridică în slava cerului. Nici nu ştii ce mulţi prieteni ai, zise el.

— Dar duşmanii mei sunt şi mai numeroşi, replică luntraşul, cu amărăciune.

— Mulţi vrăjmaşi, multă cinste, domnule Verodin, interveni tânăra fată.

— Ia spune, Vera, ţi-ai îmbrăţişat părinţii? întrebă Iesta.

— Nu, căci abia acum am sosit. Rămân aici opt zile – atâta am concediu. Deocamdată luptele au încetat, căci Aratcin nu vrea să se facă zadarnice vărsări de sânge. E hotărât să intre în tratative cu duşmanul său. Dar e îndoielnic dacă prinţul Potcikev va primi să stea de vorbă.

— Evenimentele politice îl vor constrânge la asta, zise Boris Verodin, cu însufleţire. Cauza noastră sfântă nu poate fi stăvilită cu ajutorul câtorva mii de soldaţi. Ea a înmugurit şi va da roade

minunate.

Tânăra soră de caritate îl privi cu ochii strălucitori. Era şi ea prinţesă şi, întocmai ca Nataşa, se bucurase odinioară de bunăvoinţa împăratului. Toată viaţa ei fusese o adevărată sărbătoare. Apoi, însă, izbucni războiul şi se duse să-şi slujească patria, îndeplinind serviciul de soră de caritate.

În acest timp, începură frământările lăuntrice din Rusia. Încet, dar, sigur, părerile Verei Ulkitzki se schimbară. Viaţa strălucitoare a nobililor îi apăru în altă lumină.

Văzu mizeria soldaţilor, văzu cum era asuprit poporul. În timp ce prinţii înotau în bogăţie şi belşug, în timp ce dădeau serbări fastuoase, soldaţii flămânzeau pe front şi erau copleşiţi de nevoi.

Inima-i se umplu de indignare şi, încetul cu încetul, tânăra începu să urască pe nobili şi deveni ocrotitoarea celor năpăstuiţi.

Părinţii ei văzură cu groază că copila lor se depărtează de ei şi că se înflăcăra pentru acelaşi ideal cu şi fiul lor, care trecuse de partea noilor învăţături. Dar ei nu puteau să schimbe nimic, cu atât mai mult cu cât în sinea lor încuviinţau idealul celor doi copii.

Conducătorii imperiului rusesc păcătuiseră mult împotriva poporului, dar păcatele lor aveau să fie ispăşite tot de cei oropsiţi, căci ei trebuiau să sufere urmările groaznice ale revoluţiei.

Vera Ulkitzki întinse mâna tânărului revoluţionar.

— Să ne înfrăţim pentru binele şi liberarea patriei noastre, domnule Verodin! zise ea.

Boris îi cuprinse mâna şi o duse la buze, închise ochii şi un fior îi străbătu trupul, gândindu-se la sărmana lui iubită, care îşi găsise o moarte atât de tragică.

Vera băgă de seamă tulburarea luntraşului şi, fericită, închise şi ea ochii pentru o clipă. Dânsa nu iubise niciodată, inima ei nu fusese încă atinsă de văpaia dragostei. Niciun bărbat n-avusese vreo înrâurire asupra ei.

Acum, însă, sângele începu să-i clocotească în vine, pieptu-i zvâcnea cu putere şi, un strigăt de bucurie era cât p-aci să-i scape de pe buze.

— Ce faci, domnule Verodin? zise ea, roşind uşor. Suntem tovarăşi doar… Vrei să-mi spui, tovarăşă" sau „soră"?

— Da, răspunse luntraşul, cu o privire care pătrunse până în adâncul sufletului ei, te voi numi „sora Vera", iar eu sunt pentru dumneata „fratele Boris".

Legătura de prietenie fusese pecetluită.

În acest timp, Iesta Ulkitzki era frământăm de gânduri. Durerea lui începu să se irosească şi soarele dragostei răsări din nou. Dacă voinicul luntraş se îndrăgostea de Vera, dacă se lăsa vrăjit de drăgălaşa prinţesă, atunci Irina –, minunata floare de pe malul Volgăi – va fi

nevoită să renunţe la iubirea ei şi nu era cu neputinţă ca, mai târziu, năzuinţele lui să se înfăptuiască.

67. O crimă înfiorătoare

Elena şi Nataşa duceau o viaţă modestă, dar liniştită. Ecoul revoluţiei nu pătrunsese încă în străduţa lăturalnică, unde se afla locuinţa bolnavei. În grădina mare din jurul casei, fructele atârnau pe ramuri, cu toate că venise toamna. Nimeni nu se gândise încă să cerceteze această uliţă şi să tulbure pacea celor două femei.

Razele soarelui scăldau minunata grădină, în mijlocul căreia căsuţa părea o adevărată podoabă. În ziua următoare vizitei lui Potcikev, tânăra bolnavă primi o scrisoare, pe care o deschise tremurând, căci recunoscuse scrisul soţului ei.

Elena presimţea că se întâmplase ceva neplăcut – şi nu se înşelase deloc.

Întristată de moarte, biata femeie parcurse cele câteva rânduri. Apoi, scoase un strigăt de durere, i se întunecă înaintea ochilor şi se prăbuşi în perne.

Nataşa, care tocmai se afla în odaie, fu cuprinsă de spaimă. Ea se apropie de patul bolnavei, îi puse o pernă sub cap şi-i dădu să bea o doctorie întăritoare. Apoi începu s-o mângâie, plină de dragoste.

Deodată privirile Nataşei căzură asupra scrisorii, care se afla pe podea. Rămase câteva clipe şovăitoare, apoi ridică hârtia şi citi:

„Iubito! Trebuie să plec imediat. Iartă-mă, că nu pot să te văd.

Rămân al tău, Nicolai”.

Privirile Nataşei rămaseră aţintite pe bilet. Scrisul îi era cunoscut. Unde îl mai văzuse oare?

Un gând îi fulgeră deodată prin minte: era scrierea prinţului Potcikev. Da, când locuia la castelul de vară, cu părintele ei, primise adesea scrisori din partea lui Potcikev.

Tânăra prinţesă lăsă hârtia să-i cadă din mâini, căci avea impresia că atingerea acesteia îi arde degetele. Apoi, se ocupă iarăşi de bolnavă, care părea atât de nefericită.

După puţin timp, Elena deschise ochii. Lacrimi îi atârnau de gene. Nataşa îi cuprinse mâna şi o strânse cu căldură.

— Nu pune la inimă, zise ea. Soţul dumitale o fi fost nevoit să procedeze astfel. Fără îndoială că data viitoare, când va veni iarăşi, va rămâne mai multă vreme.

Elena suspină.

— Aşa a făcut întotdeauna, murmură ea, copleşită de mâhnire. Doar în cele dintâi patru săptămâni am fost fericită cu el. Pe atunci, locuiam în apropiere de Kiev, într-o casă frumoasă, scăldată în soare.

Nicolai venea la mine în fiecare zi. Apoi a plecat într-o călătorie lungă, astfel că am rămas singură multă vreme. Mai târziu m-a adus la Petersburg, sub cuvânt că aici aş fi mai la adăpost. Ah, dacă ai şti ce greu am dus-o! Tânjeam veşnic de dorul lui. El, însă, m-a neglijat cu totul. În cele din urmă, am început să mă îndoiesc asupra afacerilor sale. E întotdeauna misterios şi nu vrea nici măcar să facă cunoştinţă cu fratele meu.

Nataşa deveni din ce în ce mai neliniştită. Avea simţământul că o mare primejdie o ameninţa.

— Pe soţul dumitale… fi cheamă Nicolai? întrebă ea, deodată.

Elena încuviinţă din cap.

— Şi mai cum? urmă Nataşa.

— Nicolai Rotberg. Soţul meu e negustor şi face călătorii prin Asia. Ba, a ajuns chiar şi în Egipt.

Nataşa începu iar să şovăie. Suspinul de uşurare care sta să-i scape din piept, deveni greu, apăsător.

— Cum, soţul dumitale a fost şi în Egipt? întrebă ea. Când… când s-a întâmplat asta?

— Înainte de război.

Prinţesa rămase cu privirea pierdută în gol. Ce însemnau, oare, aceste asemănări ciudate?

Şi prinţul Potcikev fusese în Egipt. Bătrânul ei tată îi vorbise de asta. Scrisul era acelaşi, iar prenumele celor doi bărbaţi se potriveau.

O mare nelinişte pusese stăpânire pe inima ei. Încercă s-o alunge, dar nu izbuti. Ciudatele întâmplări o preocupau necontenit.

— Desigur că soţul dumitale e un bărbat frumos? întrebă ea, mai departe.

Elena clătină capul, cu mândrie.

— Da, e foarte frumos. Îmi închipui că femeile se dau în vânt după el.

— Nu cumva… ai vreo fotografie de-a lui? îngână prinţesa.

— Fireşte că am. Se află colo, pe măsuţa din colţ. Încredinţează-te că… ah, nu mai e acolo? se întrerupse bolnava. Cine o fi luat-o?

Cu toate împotrivirile Nataşei, tânăra femeie coborî din pat şi începu să caute fotografia. Scotoci toată încăperea, dar nu izbuti să dea de ea.

— Şi când te gândeşti că ieri mai era la locul ei! zise dânsa. Unde o fi pierit? Să fi avut cineva vreun interes să şi-o însuşească?

— A mai fost cineva pe aici? întrebă Nataşa, îngrijorată.

Acum începuse să-i pară rău că prin întrebarea ei pricinuise bolnavei o tulburare atât de mare.

— Numai fratele meu şi Nicolai, încolo n-a mai fost nimeni… A, stai, m-a vizitat şi o prietenă, sora Vera. În primii ani ai războiului am lucrat împreună într-un spital unde am văzut multe suferinţe. Din

păcate, Vera s-a abătut mult din drumul ei, căci a intrat în rândurile revoluţionarilor. Acum e tot soră de caritate, dar în armata roşie.

— Altcineva n-a mai fost? urmă Nataşa, care nu ascultase decât pe jumătate lămuririle bolnavei.

— Nu, draga mea.

— Ciudat, murmură tânăra, dusă pe gânduri. Când va veni fratele dumitale vom vorbi cu el despre asta. Poate că va izbuti să dezlege taina.

Elena dădu din cap, cu gândurile departe. Nu-şi putea lămuri dispariţia fotografiei, lucru care i se părea din ce în ce mai misterios.

Peste câteva zile, Nataşa, spuse că ar vrea să iasă la plimbare cu copilul, căci vremea era minunată.

Tânăra mamă fu nespus de bucuroasă.

— Cum, vrei să faci asta? întrebă ea.

— Fireşte, răspunse prinţesa. Ce-i drept, suntem în plină revoluţie şi noaptea trecută s-au auzit multe împuşcături, totuşi în timpul zilei nu ni se poate întâmpla nimic.

Elena îşi îmbrăcă repede copilaşul, apoi Nataşa porni spre ţărmul Nevei, de unde priveliştea era minunată. După puţin timp ajunse acolo şi se aşeză pe o bancă.

Pe malul celălalt se zăreau mulţi oameni. Străzile deveneau mai însufleţite pe zi ce trecea. Soldaţii se înapoiau de pe front, căci viaţa în tranşee li se părea din ce în ce mai nesuferită. Zeci şi sute de mii se adunau în Petrograd şi Moscova, umblând haimana pe străzi.

Nataşa rămase vreun ceas la locul ei, în timp ce copilaşul dormea liniştit în cărucior. În cele din urmă, se ridică, pregătindu-se să pornească spre casă.

Mâhnirea o copleşise din nou, gândindu-se la viitor. Dacă nu reuşea să pătrundă până la familia imperială şi izbucnea cea de a doua revoluţie? Cine avea s-o ocrotească? Unde putea găsi un adăpost? Iubitul ei ar fi ştiut s-o apere, căci el era cutezător şi puternic. Dar cine ştie unde îi zăceau oasele?

Prinţesa simţea că o aştepta o viaţă plină de suferinţe. Şi, în acelaşi timp, trebuia să fie cu ochii în patru ca să nu cadă în mâinile omului acela înfiorător, care era soţul ei.

Nataşa voia tocmai să se depărteze şi să citească într-o stradă, când din partea opusă se apropie o maşină. Tânăra se retrase cu căruciorul spre zidul unei case. În automobil se aflau trei persoane: doi bărbaţi şi o femeie. Aceasta purta uniforma surorilor de caritate din crucea roşie. Unul din bărbaţi era înalt şi chipeş. Vorbea cu însoţitoarea lor, pe când celălalt privea visător spre malul înverzit al Nevei.

Prinţesa păli şi se încleştă de mânerul căruciorului. Ochii ei minunaţi oglindeau groaza care o cuprinsese. Bărbatul întoarse capul spre dânsa, dar privirile sale alunecară nepăsătoare peste Nataşa, care

se lipise de zidul casei.

După o clipă, maşina trecuse, lăsând în urmă doar un nor de praf.

Prinţesa duse mâna la frunte. Ce fusese asta? O nălucire a minţii ei înfierbântate?

Nu cumva bărbatul acela cu ochi albaştri era iubitul ei, Boris? N-o recunoscuse, sau nu mai voia să ştie de dânsa? Şi cine era frumoasa soră de caritate, care se afla alături de el?

Biata Nataşa! Nu găsi răspuns la niciuna din aceste întrebări; era sortită să trăiască chinuită de nesiguranţă, frământată de deznădejde.

Cu o resemnare dureroasă, nefericita fată se obişnuise cu gândul că iubitul ei îşi găsise moartea în valurile Volgăi, şi, deodată, fantoma lui Boris se ivise înaintea ei.

— Dumnezeule, scapă-mă de chinuri! se rugă dânsa, cu glas sfâşietor. Îţi voi sluji toată viaţa, dacă-mi risipeşti îndoiala, dacă trimiţi o rază de lumină în mintea mea întunecată… Doamne, fă-mă să înţeleg: mi-am văzut iubitul, sau a fost numai o amăgire?

Dar rugămintea nu-i fu împlinită. Porni spre casă, frământată de îndoială. Numai cu greu izbuti să se mai liniştească.

Păşind în căsuţa bolnavei, o găsi pe aceasta dormind. Roşeaţa uşoară de pe obrajii ei era o dovadă a bolii care măcina trupul nenorocitei.

Elena nu mai avea mult de trăit; soţul ei, care se purtase atât de crud cu dânsa, va scăpa de ea.

Aşa e viaţa. Numai cei dornici de plăceri pot fi mulţumiţi. Aceştia uită repede şi nu se sinchisesc de nimic, nici chiar dacă trec peste cadavre. De ce se căsătorise Elena cu omul acesta? Sărmana femeie îl iubea cu patimă şi ar fi fost gata să moară pentru dânsul. Zi şi noapte îl aştepta cu nerăbdare şi tânjea de dorul lui; iar el?

Nataşa oftă. Nu cunoştea nimic din trecutul acestui negustor misterios, care avea atâtea asemănări cu un bărbat de care ea se temea: prinţul Nicolai Potcikev.

În a cea noapte, prinţesa avusese un somn neliniştit. Faptele petrecute în timpul zilei o tulburaseră nespus de mult. Uneori era gata să creadă că acela pe care îl văzuse era iubitul ei, apoi însă un glas lăuntric alunga această bănuială.

Micuţul dormea lângă mama lui, care era cufundată într-un somn adânc şi binefăcător. Razele lunii străbăteau prin jaluzele şi aruncau o lumină palidă pe chipul bolnavei.

Deodată se auzi un zgomot afară.

Ce să fie asta? Cine se strecura, cu paşi de pisică, pe poteca ce ducea de la poartă? Cine era necunoscutul care se îndrepta spre căsuţă, cu gulerul hainei ridicat?

Străinul se opri şi trase cu urechea. Un zâmbet diabolic se ivi pe chipul său, în care luceau doi ochi negri, străpungători. Apoi, scoase o

cheie din buzunarul hainei şi o vârî în broască încetişor. Fără să facă cel mai mic zgomot, nocturnul vizitator deschise uşa căsuţei.

Totuşi, cineva auzise zgomotul paşilor săi. Era Nataşa, care stătea cu atenţia încordată. Ea se ridică încetişor, porni spre uşă şi împinse zăvorul, căci avea impresia că cineva se apropia de odaia lor. Deodată clanţa fu apăsată din afară.

În sfârşit paşii porniră mai departe. Prinţesa începu să tremure de teamă. Cine şi ce căuta aici, la ora asta târzie din noapte?

Avu destulă prezenţă de spirit să tragă şi zăvorul celeilalte uşi, care dădea în camera unde se afla bolnava şi copilaşul ei. Totuşi, frământată de nelinişte, Nataşa lipi urechea de tăblia uşii.

Deodată se auzi un ţipăt.

— Nicolai, mai eşti aici? strigă Elena, plină de bucurie.

— Slavă Domnului! murmură prinţesa, răsuflând uşurată.

Cum fusese în stare să nutrească aceste gânduri? Totul era atât de firesc, doar. Nicolai Rotberg, voise să facă soţiei sale o bucurie, pe neaşteptate. Poate că nici nu plecase din oraş sau se şi înapoiase?

În orice caz, cam aşa ceva trebuia să fie.

Nataşa se bucura din inimă, căci era nespus de dureros să vezi mereu chipul trist al bolnavei şi să-i auzi suspinele deznădăjduite. Prinţesa ar fi dat mult să facă cunoştinţa acestui bărbat, care avea atâtea asemănări cu Potcikev. Dar îşi dădu seama că lucrul nu era cu putinţă acum, în toiul nopţii, astfel că se culcă fără grijă şi, în curând, aţipi.

Deodată, fu trezită de un strigăt. Trase cu urechea câtva timp, apoi un alt ţipăt, ascuţit, sfâşie tăcerea nopţii şi un zgomot puternic se produse îndărătul uşii.

Nataşa nu se mai putu stăpâni. Grija şi neliniştea îi alungară teama, astfel că porni hotărâtă spre uşă şi o deschise cu violenţă. Un văl de lumină o izbi în faţă. Deasupra trupului scăldat în sânge, al sărmanei bolnave, se plecase un bărbat cu chip înfiorător. În aceasta clipă, necunoscutul se ridică cu pumnii încleştaţi, gata să se năpustească asupra Nataşei.

Privirile lor se întâlniră. Deodată, bărbatul se dădu înapoi, înspăimântat.

— Fugi, fugi… nu vreau să te mai văd! strigă el.

— Ucigaşule!

Cuvântul sfâşie tăcerea înfiorătoare şi se răsfrânse de pereţii odăii.

Dar Nataşa se încrezuse prea mult în puterile ei. În timp ce o uşă fu trântită cu putere, sărmana prinţesă se prăbuşi la pământ fără cunoştinţă.

68. Soarta familiei imperiale

Sovietul ţinea iarăşi una din şedinţele sale furtunoase. Reprezentanţii oraşului Tobolsk din Siberia şi delegaţii soldaţilor însărcinaţi cu paza familiei imperiale, sosiseră la Petrograd spre a-şi da raportul.

— Tovarăşe Polinici, ce ai de zis împotriva comisiei de supraveghere a familiei Romanov? întrebă preşedintele adunării.

În sală se produse o tăcere desăvârşită.

— Sunt multe nemulţumiri, tovarăşe, răspunse celălalt, posomorât. Am aflat că în fiecare noapte mari serbări au loc în casa guvernatorului, unde locuieşte Romanov. Ştim că mari cantităţi de vin şi şampanie au fost aduse acolo. Nicolai Romanov se îmbată adesea. Pe masa prizonierului sunt înşirate toate bunătăţile, în timp ce ţăranii şi tovarăşii din Tobolsk se hrănesc cu carne de câine. Colonelul, pe care l-aţi trimis la Petrograd, nu e un temnicer, ci un adevărat prieten supus al fostului Ţar. Romanovii pot vorbi cu oricine. Episcopul din Tobolsk vine la el oricând e chemat, prizonierii sunt în legătură şi cu fiica lui Rasputin. În casa guvernatorului domneşte mereu cea mai bună dispoziţie; se cântă, se dansează şi-şi bat joc de guvernul din Petrograd. Tovarăşi, spuneţi-mi şi mie, ce-i trebuie prizonierului atâţia servitori? Autorităţile din Tobolsk nu vor să ne recunoască dreptul de a cerceta cele ce se petrec în casa guvernatorului. Din păcate, puterea noastră nu e prea mare, căci n-avem decât sprijinul soldaţilor şi al ţăranilor, astfel că suntem nevoiţi să ne supunem. În afară de acestea, s-a zvonit că în săptămânile viitoare se vor face încercări pentru eliberarea prizonierilor. E îndoielnic dacă garda îşi va face datoria. Desigur că se vor făgădui soldaţilor mari sume de bani, căci Romanovii sunt nespus de bogaţi. Depunerilor lor la băncile din străinătate ating sume enorme. Prin urmare, cerem ca prizonierii să ducă un trai modest, să li se interzică consumarea alcoolului, să concedieze o parte din servitori şi slujbele religioase să le facă acasă la ei. Înainte de toate, însă, cerem ca sovietul să aibă dreptul de a controla măsurile luate de guvern. De asemenea, suntem de părere că actualul comisar însărcinat cu supravegherea prizonierilor, trebuie rechemat, deoarece e în relaţii prea bune cu comandantul gărzii imperiale. Cerem ca în locul său să fie numit un om destoinic, care să execute măsurile luate de popor. Nu mai avem nicio încredere în guvern.

O larmă de nedescris se produse. Cei de faţă încuviinţară zgomotos spusele delegatului.

— Jos Romanovii! Jos tiranul! răcniră ei.

Apoi, se dădu cuvântul celuilalt delegat, care întări informaţiile tovarăşului său.

În cele din urmă, vorbi reprezentantul trupei însărcinate cu paza prizonierilor. Acesta se plânse împotriva bunelor relaţii pe care fostul

Ţar le întreţinea cu comandantul lor şi mai ales cu ofiţerii din gardă şi trimişii sovietului din Petrograd. Se constatase că aceşti oameni luaseră parte la serbările şi ospeţele date de fostul împărat.

Urmară dezbateri furtunoase. Înainte de toate trebuia hotărât un alt delegat al sovietului din capitală. Dar alegerea era grea.

Deodată se auzi un nume. Cei de faţă ciuliră urechile; numele fu repetat de zeci de guri. O femeie îl rostise. Era îmbrăcată foarte ciudat: pe jumătate ca o tătăroaică, pe jumătate ca o doamnă din lumea mare. Ochii-i păreau doi cărbuni aprinşi, iar faţa de o frumuseţe sălbatică, era cam oacheşă.

— Da, alegeţi pe Boris Verodin! strigă ea. El ştie cum să se poarte cu nobilii şi, afară de asta, e foarte credincios sovietului.

Tânărul luntraş încruntă fruntea. O cunoştea pe aceea care propusese alegerea lui. Era Sonia Petrovici. Dar simţise şi tonul batjocoritor care se desprindea din cuvintele ei. Păreau o ameninţare.

Boris Verodin nu voia să primească această misiune neplăcută şi ar fi dat mult să fie lăsat în pace. Aţinti o privire sfredelitoare spre frumoasa ţigancă şi păru să-i citească pe faţă dorinţele care o frământau. În acelaşi timp, tânărul ştia ca dânsa nu-şi va atinge ţinta niciodată. Cu toate acestea Sonia îi insufla respect. Nu se putea tăgădui că era o femeie foarte energică, de vreme ce abia înainte cu câteva săptămâni mai spăla vasele în satul ei, iar acum era delegata sovietului.

Luntraşul încercă să refuze însărcinarea dată, însă toate sforţările sale rămaseră fără folos. În cele din urmă, fu nevoit să-şi ia obligaţia de a pleca spre Tobolsk, în calitate de comisar al sovietului din Petrograd, trebuind să supravegheze paza fostei familii imperiale.

Luntraşul nu-l iubea pe fostul Ţar şi-l dispreţuia ca om, dar, pe de altă parte, avea un caracter prea nobil ca să poată dori răul cuiva şi, mai ales, aceluia care fusese deasupra tuturor. Acum, când Ţarul nu mai era pe tron, tânărul ar fi vrut ca Romanovii să fie lăsaţi să trăiască într-un loc retras, în linişte şi pace. Dar sovietul hotărâse astfel şi toţi trebuiau să se supună.

După ce se închise şedinţa, Sonia Petrovici se apropie de chipeşul revoluţionar.

— Ei, ai văzut? zise ea, aruncându-i priviri ademenitoare. N-aveam eu dreptate când spuneam că te pricepi să-i păzeşti pe nobili?

Boris o privi încruntat.

— Ce vrei de la mine? întrebă el răstit.

— N-ar trebui să mă iei atât de repede, Boris Verodin. Ştii doar că eşti în mâna mea şi mai ştii că cunosc chestia cu prinţesa. Dacă s-ar afla aici în soviet sau în Comitetul Central, atunci… n-o să-ţi meargă tocmai bine.

— În cazul ăsta, n-ai decât să mă denunţi, zise Boris, cu dispreţ. Nu

vreau să rămân la cheremul bunăvoinţei tale. Poate că mă voi duce eu însumi şi voi mărturisi totul.

Apoi, adăugă, îndurerat:

— De altfel, dorinţa, ta, de a vedea curgând sângele nobililor şi mai ales acela ai Nataşei, este satisfăcută.. Sărmana prinţesă… nu mai e… în viaţă.

Sonia Petrovici ciuli urechile.

Voia, tocmai, să-l învinuiască de trădare, însă expresia feţei şi tonul glasului său o făcură să şovăie.

— Carevasăzică prinţesa e moartă? făcu ea. Ei, asta s-o spui altuia, nu mie.

Luntraşul ridică din umeri, nepăsător.

— Crezi sau nu, mi-e tot una. Nataşa şi-a găsit moartea în valurile Volgăi. Barca în care ne aflam a fost sfărâmată şi nenorocita prinţesă a pierit în apă sub ochii mei… Ei, acum poate că ai să-mi dai mai multă crezare?

Sonia Petrovici nu se mai îndoi că Boris era încredinţat de moartea iubitei sale. Desigur că prinţesa fusese salvată printr-o minune. Dar, pătimaşa revoluţionară se feri să destăinuiască tânărului că se întâlnise cu Nataşa înainte cu câteva zile şi cumpărase palatul de la ea.

— De ce eşti atât de pornit împotriva mea? întrebă dânsa, privindu-l cu dragoste. Am să te însoţesc până la Tobolsk, vreau să cunosc şi eu Siberia.

— Trebuie să-mi duc misiunea la îndeplinire şi nimic mai mult, răspunse Boris, tăios.

— De ce nu vrei să mă iei şi pe mine? se rugă ea.

Şi, apropiindu-se de urechea lui, urmă în şoaptă:

— Boris, sunt bogată… am foarte mulţi bani… cu ajutorul meu vei deveni om mare.

Luntraşul rămase uimit. Zărise cerceii şi colierul şi-şi dădu seama că aceste giuvaeruri reprezentau o adevărată avere. Cum ajunsese Sonia la ele?

— Ei, ce bogăţii poţi avea tu! făcu Boris în bătaie ide joc.

Tânăra luă o ţinută mândră.

— Dacă îmi făgăduieşti că nu mă vei părăsi niciodată, atunci îţi dovedesc că te pot face atât bogat încât să duci o viaţă de boier.

Luntraşul îi întoarse spatele.

— Îmi bat joc de toate nălucirile tale, zise el. Şi chiar dacă ar fi ceva adevărat din toate câte spui, încă nu mă las ademenit. Eu nu pot fi cumpărat cu bani, ţine minte asta!

Şi, nici nu se mai sinchisi de dânsa, căci tocmai în acea clipă Iesta şi sora lui se apropiară de el. Sonia îl învălui într-o privire plină de ură.

— Nerodule! scrâşni dânsa. Poate că, o dată şi o dată, ai să-mi

cerşeşti dragostea!

Izbucni într-un râs sălbatic şi se depărtă.

Vera Ulkitzki o urmări cu privirea şi inima începu să-i bată năvalnic. Ce-i păsa ei de această femeie frumoasă? Şi, totuşi nu putu să-şi stăpânească un simţământ de ură împotriva ţigăncii. În această clipă, tânăra soră de caritate înţelese ce înseamnă gelozia.

— Te felicit pentru misiunea ce ţi-a fost încredinţată, zise prinţul, adresându-se prietenului său.

Boris Verodin făcu un gest de împotrivire.

— Aş fi fost mai bucuros să rămân aici sau să întreprind altceva. Asemenea slujbe nu prea sunt pe placul meu.

— Dar cine e femeia asta frumoasă şi plină de foc? întrebă Iesta, arătând spre Sonia, care se depărta.

— Suntem din acelaşi sat. După cât se pare, o să ajungă departe.

Prinţul nu mai puse alte întrebări. Voise doar să-şi liniştească sora, căci văzuse tulburarea ce-o cuprinsese, în timp ce Boris stătea de vorbă cu Sonia Petrovici.

— Am tocmit o maşină, care să vină să ne ia, zise Iesta, voios. Nu mai rămânem multe zile împreună şi, apoi, toamna se apropie cu paşi repezi. Vreţi să facem cu toţii o mică plimbare? După aceea, ne ducem să-l luăm pe Vasilieff şi pe Irina.

Boris încuviinţă. Deocamdată, însă, mai avea ceva de vorbit cu membrii Comitetului Central. Tânărul luntraş se cam simţea tulburat, gândindu-se la această convorbire. Ştia că era nevoie de oameni care să „lucreze” fără cruţare. Comitetul Central nu prea ţinea seamă de legi; ba, mai mult, lua măsuri împotriva lor.

Îşi luă rămas bun de la Iesta şi sora lui, cu care urma să se întâlnească peste un sfert de ceas, apoi urcă treptele care duceau la sediul Comitetului Central al revoluţionarilor. Cu inima zvâcnind, Boris păşi pragul încăperii.

Preşedintele Comitetului era un oarecare Burachin, un om cu voinţă de fier. În aceeaşi odaie se mai aflau vreo şase bărbaţi. Demnitatea şi atribuţiile lor erau înşirate pe câte o placardă, care atârna de perete în dreptul fiecăruia. Pe masă se aflau mai multe revolvere şi câteva grenade.

— Ia loc, tovarăşe Verodin! zise preşedintele. Nu prea am multe de spus. Ştim că în curând vei porni spre Tobolsk, unde vei supraveghea paza lui Nicolai Romanov şi a familiei sale. E o misiune de încredere şi nădăjduim că o vei duce la îndeplinire spre mulţumirea noastră. Dar, înainte de asta mai avem o mică însărcinare pentru tine, care însă nu trebuie să ajungă la urechile celorlalţi. Vei ademeni într-o cursă pe prinţul Potcikev şi-l vei ucide. Cu toate că, în mod oficial, comandantul trupelor nu se află în oraş, ştim totuşi că se ţine pe aici şi-l urmărim pas cu pas. Eşti gata să îndeplineşti porunca Comitetului?

Un „Nul” hotărât, făcu pe ceilalţi să ridice privirile.

— Cum, te împotriveşti, tovarăşe Verodin? întrebă preşedintele. Ce vrei să spui cu asta? Nu eşti, oare, cel mai înverşunat duşman al prinţului Potcikev?

Boris Verodin nu-şi pierdu cumpătul. Lăsă pe celălalt să vorbească, apoi răspunse:

— Nu pot tăgădui că sunt vrăjmaşul prinţului, dar refuz să-l ucid. Vreau să-l prind şi să-l aduc înaintea Comitetului, care îl va judeca şi-i va da putinţa să se dezvinovăţească.

Membrii Comitetului Central se apropiară şi vorbiră în şoaptă. După puţin timp, fiecare îşi reluă locul şi preşedintele spuse că erau de acord cu propunerea lui Boris. Poate că se gândeau că, după ce prinţul va fi în mâinile lor, îl vor face să dispară, fără multă vorbă.

Boris Verodin trebuia să-şi aleagă singur pe aceia care să-l ajute în întreprinderea lui şi pentru aceasta i se dădură adresele câtorva revoluţionari.

Tânărul păşi în stradă, frământat de griji. Trebuia să devină un ucigaş? Da, asta i se ceruse.

Chipeşul luntraş îşi dădu seama de urmările groaznice ale revoluţiei, care cerea jertfe nenumărate; oamenii nu puteau rămâne la idealurile lor, simţeau nevoia să vadă sânge. Mijloacele folosite de un partid, erau întrebuinţate şi de celălalt. Cu toţii urmăreau distrugerea, pe orice căi, a vrăjmaşilor lor – iar această stare de lucruri avea să ducă la nimicirea ţării. Izbânda trebuia să fie de partea acelora care erau mai dibaci şi, în acelaşi timp, mai lipsiţi de scrupule şi mai cruzi.

Fratele şi sora îl întâmpinară cu bucurie. Luntraşul răsuflă din adânc şi aţinti o privire caldă asupra frumoasei surori de caritate, care plecă ochii, încurcată.

Apoi, cei trei prieteni urcară în automobil, dar mâhnirea urmă să sălăşluiască în sufletul lui Boris Verodin.

Nu, nicio femeie nu putea s-o înlocuiască pe scumpa lui Nataşa; ea avea să trăiască veşnic în inima lui. Acolo îi ridicase un altar, înaintea căruia va îngenunchea cu evlavie.

Soarele strălucea pe cer. În jurul lor se desfăşura viaţa agitată a revoluţiei.

Vasilieff luase şi el parte la şedinţa sovietului. Misteriosul bărbat avea intrare şi acolo.

În timp ce Boris Verodin se depărtase, moşierul mai rămase în sală, ascultând cuvântările oratorilor.

Deodată, un tânăr cu părul lung şi chip de pustnic, se urcă la tribună şi începu să vorbească despre conspiraţiile puse la cale de monarhişti. Susţinu cu tărie că, în diferite locuri, luaseră naştere organizaţii care urmăreau eliberarea Ţarului şi a familiei sale,

adunându-se în acest scop sume mari de bani. Sediul acestor organizaţii ar fi în casa unei oarecare Virubova, care înainte vreme fusese favorita Ţarinei.

— La spânzurătoare cu ea! răcni mulţimea.

Oratorul rugă să se facă linişte şi vorbi mai departe, arătând că toate încercările monarhiştilor vor rămâne zadarnice. Totuşi, sovietul trebuia să taie pofta Virubovei de a mai pune la cale asemenea uneltiri. În acest scop, fosta favorită trebuia întemniţată în fortăreaţa Petru şi Pavel şi ţinută acolo, până ce se va hotărî soarta familiei imperiale.

Adunarea încuviinţă această propunere şi începu să discute amănuntele ei. Se aminti, printre altele, că guvernul va protesta împotriva acestei măsuri.

— Guvernul trebuie să fie bucuros că ne mulţumim doar cu arestarea Virubovei, strigă batjocoritor, tânărul revoluţionar.

Nimeni nu luă în seamă plecarea grăbită a lui Vasilieff. Acesta coborî repede scara şi, ajungând în stradă, privi în jurul lui, căutând o trăsură.

Deodată, un automobil se ivi din susul străzii. Moşierul îl opri, şi dădu şoferului adresa unei străzi din apropierea locuinţei Virubovei.

După puţin timp ajunse şi folosindu-se de o intrare aflată pe o uliţă dosnică, Vasilieff se furişă în casa fostei favorite şi păşi în odaia acesteia, fără să se anunţe.

— Fiţi repede gata! zise el, poruncitor. Nu e timp de pierdut, zbirii se pot ivi dintr-o clipă într-alta. Vor să vă aresteze.

Virubova îl privi speriată.

— De unde ştiţi asta? întrebă ea. Ah, trebuie să mă pregătesc, doar!

Moşierul clătină capul, zâmbind.

— Femeile nu se lasă de-ale lor. Abia când o să vă pomeniţi în fortăreaţa Petru şi Pavel, o să vă daţi seamă că n-aveţi nevoie de dichisuri.

Virubova adună în grabă câteva mărunţişuri, le aruncă, strânse altele şi, în cele din urmă, nu luă nimic. Plângând, fosta favorită a Ţarinei părăsi încăperea împreună cu Vasilieff.

— Trebuie să-i înştiinţăm repede pe ceilalţi, altminteri cad în mâinile zbirilor, zise acesta.

Totuşi câţiva conspiratori care nu putuseră fi preveniţi fură arestaţi. După un sfert de ceas, revoluţionarii se iviră în casa Virubovei şi scotociră pretutindeni, dar în zadar. Fosta favorită dispăruse.

În acest timp, Boris Verodin şi prietenii săi se îndreptau cu maşina spre ţărmul Nevei. Tânărul luntraş era foarte trist. Apropierea fluviului îi amintea de măreaţa Volgă, în valurile căreia pierise iubita sa.

Privi grav la însoţitoarea lui.

Va putea ea, oare, s-o înlocuiască pe Nataşa? se întrebă el.

Nefericitul revoluţionar nici nu bănuia măcar, că făptura care se lipise de zid era scumpa lui iubită. Nu bănuia că în acea clipă pricinuise o rană adâncă în inima unei femei.

69. Presimţiri negre

În şedinţa de noapte a guvernului, Kerenski puse chestiunea dacă n-ar fi bine să se ofere dictatura prinţului Potcikev.

Preşedintele nu tăgădui că aceasta era o măsură disperată. Dacă planul izbutea, atunci monarhia era restabilită, iar răscoala înăbuşită în sânge. Toţi agitatorii şi conducătorii revoluţionari aveau să fie arestaţi şi împuşcaţi, în timp de douăzeci şi patru de ceasuri. Trupele prinţului Potcikev trebuiau să intre cu forţa în capitală şi să ocupe cazărmile care se aflau în stăpânirea soldaţilor roşii.

Dacă guvernul punea mâna pe capii revoluţiei, atunci restul venea de la sine căci, rămânând fără conducători, revoluţionarii puteau fi potoliţi foarte lesne.

Membrii guvernului ascultară în tăcere expunerea lui Kerenski. Când acesta sfârşi, proteste violente se ridicară de pretutindeni. Poate că miniştrii ar fi primit propunerea făcută, dacă prinţul s-ar fi bucurat de mai multe simpatii. Dar Potcikev era foarte urât de ceilalţi, din pricina nestatorniciei, cruzimii şi vicleniei sale. Afară de asta, câţiva membri ai guvernului erau încredinţaţi că această măsură n-avea niciun rost acum, după ce revoluţia luase proporţii atât de mari. Poate că printr-un măcel lovitura ar fi izbutit în capitală, dar atunci înceta puterea guvernului.

Şi, apoi, ceilalţi ar fi încercat să se răzbune. Sovietele, consiliile muncitoreşti şi toate celelalte organizaţii revoluţionare, aveau să se ridice ca un singur om şi vor porni spre Petrograd. În drum ar fi nimicit tot ce le-ar fi căzut în mâini, iar nobilii ar fi fost ucişi până la unul. Soldaţii care mai erau pe front, se vor întoarce acasă şi vor intra în rândurile micii, dar vitezei armate revoluţionare şi, în curând, Petrogradul avea să fie iar în mâinile lor.

Aceste lămuriri le dădu ministrul de interne şi ceilalţi membri ai cabinetului îşi dădură seama, cu multă părere de rău, că dânsul avea dreptate.

În cele din urmă, se ridică ministrul de război:

— După cât se pare, colegii mei n-au cunoştinţă de faptul că Potcikev s-a reîntors în tabăra armatelor sale, zise el.

Ceilalţi rămaseră surprinşi.

Ministrul dădu citire unei scrisori prin care generalul Potcikev făcea cunoscut că părăsise capitala chiar în acea zi.

Prin urmare planul căzuse în baltă, înainte de a se fi hotărât

aducerea lui la îndeplinire.

Kerenski luă din nou cuvântul:

— Trebuie să aduc la cunoştinţa guvernului că în ultima şedinţă secretă a Comitetului Central revoluţionar, s-a luat hotărârea ca prinţul Potcikev să fie înlăturat, căci e vătămător poporului rus. Un bărbat a şi fost ales pentru uciderea lui. Dacă doriţi, pot să vă spun şi numele lui.

— Guvernul nu trebuie să îngăduie una ca asta! strigă cineva.

Ministrul de interne ceru cuvântul şi, zâmbind cu înţeles, zise:

— După cât se pare, Excelenţa sa, preşedintele republicii, este bine informat. Totuşi, sunt de părere că n-are niciun rost să ne amestecăm în această chestiune. Dacă prinţul Potcikev nu se mai află în oraş, e de prisos să mai luăm vreo măsură împotriva Comitetului Central. Împuternicitul acestuia se va feri, desigur, să pornească în urma prinţului şi să aducă la îndeplinire misiunea sa chiar în lagărul armatelor albe.

Ceilalţi încuviinţară cu însufleţire.

— Ştiţi că sovietul a luat în stăpânire actele privitoare la misteriosul Vasilieff, urmă Kerenski. De la sosirea lui în Petrograd, omul acesta e urmărit pas cu pas, atât de revoluţionari cât şi de noi. Nu ştim cu cine avem de-a face, însă bănuiesc că e un bărbat care poate ajunge la o situaţie foarte înaltă. În sprijinul acestei afirmaţii, am dovezi neîndoielnice, pe care n-aş vrea să le destăinuiesc. Dacă izbutim să evităm haosul, acest Vasilieff poate fi omul care să refacă unitatea poporului rus. Sovietul, însă, urmăreşte alte scopuri. El vrea să dovedească lumii cu câtă josnicie şi lipsă de scrupule a luptat ţarismul împotriva adversarilor săi. În orice caz, Vasilieff e ocrotit de ambele tabere. Generalul Potcikev mi-a dat informaţii însemnate cu privire la omul acesta misterios. El e de părere că guvernul ar trebui să-l facă să dispară.

Câtva timp domni tăcere. Miniştrii vorbeau în şoaptă şi păreau din ce în ce mai tulburaţi. În cele din urmă, căzură la învoială asupra unei hotărâri. A doua zi, această hotărâre urma să fie adusă la cunoştinţa ministrului poliţiei.

Deodată se auzi o bubuitură înfricoşătoare. Clădirea se cutremură din temelii şi geamurile se prefăcură în cioburi.

Cei de faţă rămaseră înlemniţi de spaimă. Apoi, răsunară detunături şi răcnete sălbatice. Şi, în timp ce membrii guvernului mai stăteau în fotoliile lor, amuţiţi şi palizi de groază, uşa fu deschisă şi un lacheu se ivi în prag. El raportă, tremurând din tot trupul, că o maşină infernală explodase înaintea clădirii şi că, imediat după aceea, revoluţionarii încercaseră să ia palatul cu asalt, dar, din fericire, fuseseră respinşi de republicani.

Ceilalţi răsuflară uşuraţi, totuşi, în acea noapte, niciunul din

membrii cabinetului nu se încumetă să părăsească clădirea.

Vasilieff era foarte îngrijorat. Tocmai se întorcea din oraş şi avea impresia că doi oameni îl urmăreau. Moşierul încercase să se strecoare, dar nu izbutise. Trebuie să-l fi urmărit chiar mai mulţi, căci, când ajunse acasă zări că cei doi bărbaţi se iviseră la capătul străzii.

Vasilieff avea simţământul că se punea ceva la cale împotriva sa. În mintea lui se treziră din nou amintirile timpului îndelungat când lâncezise în celula subterană din Shlisselburg.

Acolo îl ţinuseră păzit ca o fiară, şi totuşi, nu greşise cu nimic. Fusese un supus credincios împăratului său şi ar fi fost gata oricând să-şi dea viaţa pentru el. Planurile sale erau limpezi şi cinstite. Voia ca poporul rus să fie liber, voia să vină în ajutorul celor asupriţi. Fireşte, nu aşa cum înţelegeau revoluţionarii a căror venire la putere însemna, după părerea lui, distrugerea tuturor câştigurilor civilizaţiei şi chiar nimicirea ţării.

Dacă ar fi fost în joc numai persoană lui, fireşte că Vasilieff n-ar fi stat la gânduri să se jertfească. Acum, însă, avea datorii de împlinit. Trebuia să ocrotească anumite fiinţe şi să le vină în ajutor cu vorba şi fapta. Ce se va alege, oare, de Irina, dacă el va fi din nou urmărit, dacă va fi înlăturat?

O mâhnire adâncă puse stăpânire pe inima lui Vasilieff. Tocmai acum, după ce-i fusese dat să-şi vadă copila lângă el şi s-o îngrijească cu dragoste părintească, tocmai acum duşmanii se iveau din nou.

Şi, ceea ce era mai neliniştitor, nu ştia unde se aflau aceşti duşmani.

Veneau din partidul de dreapta sau din cel de stânga? De astă dată era urmărit de revoluţionari? Nu, lucrul nu era cu putinţă, căci aceştia păreau să aibă gânduri bune cu el şi-l priveau ca pe un martir din pricina suferinţelor îndurate pe nedrept.

Nu cumva era supravegheat de monarhişti, fiind sortit să cadă jertfă lor, întocmai cum căzuse jertfă Ohranei, poliţia secretă a Ţarului?

Da, aşa trebuia să fie. Dar ce aveau cu el? De ce îl urmăreau iarăşi?

O bănuială îngrozitoare se trezi în mintea lui. Oare nu se putea ajunge la un rezultat, altfel decât punând la cale intrigi şi conspiraţii?

Cel puţin aşa se părea. Guvernul din acea vreme avea, doar, destule griji. De ce se mai ocupa şi de asemenea lucruri?

Şi, apoi, moşierul mai avea de îndeplinit o misiune sfântă. Era vorba de ocrotirea familiei imperiale.

Ţarul fusese foarte aspru cu el, totuşi, Vasilieff, nu putea îngădui să fie ucis, trebuia să-l apere cu preţul propriei sale vieţi.

Şi cu ce se făcuseră vinovate drăgălaşele copile ale împăratului? De ce se urmărea moartea lor? Cu ce greşise plăpândul Ţarevici sau

sărmana lui mamă?

Vasilieff aflase din izvor sigur că, atât în Tobolsk cât şi în alte localităţi se făceau pregătiri pentru eliberarea familiei regale.

După câte se ştia, în Siberia revoluţionarii nu dezlănţuiseră încă teroarea lor. Comuna mai avea oarecare putere şi ocrotea pe Ţar. Firește, curtea acestuia devenea din ce în ce mai redusă, iar numărul ocrotitorilor se micşora tot mai mult. Lipsa de lucru şi noile învăţături cu care soldaţii se înapoiau de pe front, făceau ca revoluţionarii să câştige teren în Tobolsk şi împrejurimi. O dovadă întristătoare era participarea delegaţilor siberieni la şedinţa sovietului din Petrograd. Revoluţionarii se temeau că, într-o bună zi, Ţarul va fi eliberat.

Dar Vasilieff mai era frământat şi de alte griji. El ştia că Boris Verodin va pleca în curând la Tobolsk, unde avea însărcinarea să supravegheze paza prizonierilor şi să facă cu neputinţă orice încercare de fugă.

Tânărul luntraş avea o inimă nobilă, era un om care nu putea să pună la cale ceva rău. Dar va fi el în stare să se împotrivească puhoiului revoluţionarilor? Va putea el să înăbuşe instinctele lor sălbatice, dacă viaţa familiei imperiale va fi ameninţată?

Şi crima făptuită spre binele Irinei îl îngrijora pe Vasilieff. Din zi în zi îşi făcea tot mai multe mustrări că nu destăinuise prinţesei adevărul. Nataşa era o fiinţă slabă, neobişnuită să lupte cu duşmanii pe care revoluţia îi scotea în calea ei. Frumuseţea sărmanei femei o expunea la tot felul de primejdii.

Dacă Nataşa cădea în această luptă pentru existenţă, atunci numai el era vinovat, căci datoria lui fusese să aducă împreună pe cei doi iubiţi. Şi ce făcuse, în schimb? Mânat numai de grija pentru fericirea copilei sale, el o înşelase pe Nataşa, lăsând-o să creadă că iubitul ei pierise în valurile Volgăi.

Nenorocirea părea de neînlăturat. Dacă prinţesa izbutea să pornească spre Tobolsk şi să se pună în legătură cu familia imperială, atunci se întâmpla tocmai ceea ce voise să evite Vasilieff.

Aşadar, trebuia cu orice preţ să zădărnicească planul prinţesei.

Vasilieff voia să plece cu Irina în străinătate şi, anume, în Franţa. Acolo aveau să trăiască în linişte până ce situaţia din patrie s-ar fi limpezit. Nataşa trebuia, de asemenea, să părăsească Rusia şi moşierul se gândi s-o trimită la Londra. Şi după ce va duce la îndeplinire acest plan, el putea să lucreze iarăşi pentru ocrotirea şi eliberarea nenorocitei familii imperiale.

Moşierul avea câţiva prieteni foarte credincioşi. Aceştia urmau s-o însoţească pe Nataşa până în Anglia. Înainte de toate însă, trebuia să găsească adăpostul prinţesei. Ştia unde se află Virubova în acest timp. Monarhiştii aveau întotdeauna grijă să-şi găsească o ascunzătoare sigură, unde să se poată aduna.

Ce-i drept, era foarte primejdios pentru fosta favorită ca el să-i facă o vizită; dar Vasilieff n-avea încotro, căci numai cu ajutorul ei putea descoperi adăpostul Nataşei.

Se hotărî să pornească, în timpul nopţii, în căutarea Virubovei şi, pentru a nu fi descoperit, avea de gând să se folosească de o travestire.

Moşierul intră în casă; avea de gând să stea de vorbă cu Boris Verodin şi se bucura din inimă că tocmai acesta primise misiunea de a zădărnici fuga familiei imperiale. Ajunse în odăiţa lui şi privi afară pe fereastră, unde văzu familia prinţului Ulkitzki adunată în jurul unei mese. Tocmai luaseră cina lor modestă şi acum stăteau de vorbă.

Vasilieff se uita plin de dragoste la frumoasa lui copilă, Irina, când, deodată, se posomorî.

Soarta voia, oare, să-i încurce din nou socotelile? Sau se înşela?

Îşi aţinti privirile asupra profilului zvelt al Verei Ulkitzki. Tânăra soră de caritate îşi împreunase mâinile în jurul genunchiului şi asculta cu luare-aminte povestirea luntraşului.

Vasilieff privi tot mai bănuitor spre frumoasa prinţesă. Văzu expresia chipului ei şi ochii-i strălucitori, cu care părea că soarbe cuvintele tânărului. Deodată, ea se întoarse şi faţa-i scânteia de fericire. Această fată era îndrăgostită de Boris Verodin, nu mai încăpea nicio îndoială.

Neliniştit, misteriosul bărbat se depărtă de la fereastră. Soarta îi era potrivnică. Ce-i drept, încă nu ştia dacă tânărul împărtăşea simţămintele Verei; după cât se părea, mâhnirea pricinuită de moartea iubitei se încuibase prea adânc în inima lui ca să se mai poată gândi la altă femeie. Dar cine ştie ce întorsătură vor lua lucrurile! Timpul vindecă orice răni şi poate că, în cele din urmă, Boris Verodin se va apropia de tânăra prinţesă.

În acest caz, luntraşul era pierdut pentru Irina şi dorinţa moşierului de a uni pe fiica lui cu acest chipeş fiu din popor, nu se va putea înfăptui niciodată.

N-ar fi fost oare mai bine, să înlesnească revederea celor doi iubiţi, până a nu se produce nenorocirea?

Vasilieff se hotărî să chibzuiască cu luare-aminte înainte de a lua o hotărâre. Vera Ulkitzki spusese că va rămâne numai câteva zile în Petrograd, apoi se va înapoia în lagărul armatei roşii Acum, însă, nu se mai vorbea nimic de plecarea ei. Şi, lucrul acesta, dădea de gândit moşierului.

70. Un plan înfiorător

Prinţul Potcikev îşi schimbase hotărârea cu privire la plecarea credinciosului său Semelov. „Tiranul” urma să mai rămână în capitală spre a ajuta comandantului său la prinderea lui Boris Verodin.

Un zâmbet diabolic încolţi pe buzele prinţului, în timp ce vorbea cu unealta lui. Acesta la rândul său se bucura foarte mult de noua hotărâre căci, deşi în gubernia Volgăi se dădeau lupte care mulţumeau pornirile sale sălbatice, totuşi căpitanul mai avea şi alte pasiuni pe care nu putea să le potolească decât în marele oraş.

În timp de război putea doar să jefuiască şi să devasteze, dar în Petrograd erau femei frumoase şi localuri tăinuite, unde se petrecea ca şi odinioară. Aici veneau toţi îmbogăţiţii de război, oameni care înainte vreme n-aveau ce mânca, iar acum posedau averi imense.

— Ai la îndemână câţiva oameni dibaci, care ar putea să supravegheze pe un individ care este duşmanul meu de moarte? întrebă prinţul Potcikev, adresându-se subalternului său.

Semelov chicoti şi dădu din cap în semn de aprobare.

— Nu, nu aşa, căpitane, făcu generalul. Moartea n-ar fi nimic pentru acest om. Vreau să îndure suferinţe groaznice, să se chinuiască aşa cum nu s-a mai chinuit nimeni.

— La ordin, Excelenţă. Individul trebuie să fie prins de viu?

— Numai de viu, m-ai înţeles? Trebuie să-mi dovedeşti că eşti în stare să faci şi altceva decât să ucizi.

Un zâmbet diabolic încolţi pe buzele tiranului. Cuvintele superiorului său nu-l jigneau câtuşi de puţin. Ba mai mult, se simţea măgulit.

— Individul trebuie pus sub supraveghere, urmă prinţul. Se duce în fiecare zi la sediul Comitetului Central şi la şedinţele sovietului. Poate fi lesne recunoscut. De altfel, acum câtva timp ai făcut cunoştinţă cu el în chip foarte neplăcut.

Celălalt păru să înţeleagă.

— E acela care m-a atacat aici în casă? întrebă el, cu ochii scânteietori.

— Da, ai ghicit. E vorba de Boris Verodin.

Semelov îşi frecă mâinile, rânjind. Apoi, rămase pe gânduri.

— Dar unde să-l ducem? întrebă el, după un răstimp. Închisorile sunt supravegheate, iar cât despre fortăreaţa Petru şi Pavel, Comitetul Central se foloseşte de ea mai mult decât guvernul.

— Fii fără grijă, ştiu eu o temniţă mai bună. Va fi dus… ia ghiceşte, unde? zise Potcikev, mângâindu-şi barbişonul.

— Nu ştiu, Excelenţă.

— Ai auzit vreodată despre celula secretă din Shlisselburg?

— Mii de draci, Excelenţă… asta ar fi o închisoare ideală pentru un asemenea ticălos. Dar nu cumva guvernatorul o să se împotrivească?

— Asta las' pe mine! Am să fac chiar azi demersurile trebuitoare. Aşadar, pune-te pe lucru! Supraveghează-l în aşa fel ca să-l putem prinde oricând! Lovitura trebuie dată cu repeziciune! Până a nu apuca să-şi dea seama ce se petrece cu el, poarta Shlisselburgului trebuie să

se fi închis îndărătul său.

— La ordin, Excelenţă! Am să-mi fac datoria cu conştiinciozitate.

Prinţul îi strânse mana.

— Şi încă ceva, căpitane Semelov, adăugă el. În mod oficial, azi părăsesc capitala, spre a mă înapoia în lagăr. Orice s-ar întâmpla, eu nu mai sunt în Petrograd. M-ai înţeles?

— Prea bine, Excelenţă.

— De altfel, nu cred să mai dau pe la palat, urmă Potcikev. Să nu te sinchiseşti de mine. După ce-ţi vei fi îndeplinit misiunea, te vei înapoia la cartierul general. Astă-seară vei primi instrucţiuni cu privire la locul unde va fi dus prizonierul.

Căpitanul Semelov fu concediat şi porni pe dată să se pună în legătură cu oamenii de care avea nevoie.

În aceeaşi seară în care avu loc convorbirea dintre Potcikev şi subalternul său, o societate numeroasă se adunase în palatul unei femei care nu prea se bucura de un renume bun.

Aici se strânseseră toţi acei oameni care, în ciuda vremurilor critice, duceau o viaţă foarte plăcută.

În timp ce mizeria din oraş devenea tot mai mare, în timp ce guvernul avea de luptat cu pierderi nenumărate, aici rublele se cheltuiau cu uşurinţă, se beau vinurile cele mai scumpe şi se duceau jertfe pe altarul dragostei.

Şi, lucru ciudat, în aceste încăperi intrau şi îmbogăţiţii de război cât şi nobilii decăzuţi şi revoluţionarii fără scrupule.

Comisari ai sovietelor, trimişi ai Cekei, care goneau din provincie în capitală erau duşi, de iniţiaţi, în saloanele contesei Olga Suralin.

Aceasta, o fostă dansatoare din baletul imperial, izbutise să se căsătorească cu un conte ramolit, căruia îi plăti o despăgubire de câteva mii de ruble ca să poată divorţa de el după foarte puţin timp. Un mare număr de nobili se bucuraseră de graţiile ei. De obicei, aceluia care plătea mai mult îi dăruia cele mai frumoase clipe de dragoste. În cele din urmă, atrase în mrejele ei un american bogat, care, murind, îi lăsă o moştenire destul de însemnată.

Contesa Olga Suralin mai era încă femeie frumoasă, deşi chipul ei trăda că sorbise din toate plăcerile pe care le poate oferi dragostea.

În fiecare seară, dânsa îşi făcea apariţia în saloanele ei, îmbrăcată într-o toaletă minunată şi păşea printre oaspeţi, salutând pe fiecare cu un zâmbet seducător. Când auzea că se vorbeşte despre politică, se apropia de grupul respectiv şi punea capăt discuţiei, căci nu voia cu niciun chip, să se pună rău cu poliţia, care ştia ce se petrece în casa ei, dar se făcea că nu vede nimic.

În acea seară, doi bărbaţi se retrăseseră într-un colţ al minunatului salon acoperit cu tapete aurite. În mijlocul încăperii se afla o masă de joc, în jurul căreia se adunase un grup format din doi bărbaţi şi mai

multe femei.

Cei doi bărbaţi se cunoşteau de multă vreme. Unul era guvernatorul Shlisselburgului, colonelul Gorniloveff, iar celălalt şeful vestitei Ohrana contele Raidceff. Aceşti oameni erau nedespărţit şi veşnic în căutare de pradă.

De altfel, guvernul avea nevoie de poliţia secretă tot atât de mult ca şi pe vremea ţarismului. Persoanele suspecte sau primejdioase erau arestate şi, fără nicio judecată, erau transportate în cazematele din capitală sau în fortăreaţa Petru şi Pavel. De aceea, cei doi bărbaţi lucrau mână în mână.

— Ai auzit ultima noutate, domnule conte? întrebă colonelul Gorniloveff.

Şi, deoarece Raidceff aţinti asupra lui o privire întrebătoare, colonelul urmă:

— Am primit un ordin secret din partea guvernului să arestez pe Vasilieff acela, fostul prizonier din celula numărul optsprezece, şi să-l dau pe mâna dumitale.

— Mii de draci! exclamă guvernatorul Shlisselburgului. Asta e într-adevăr o veste neaşteptată. Se încumetă oare guvernul, să întreprindă ceva împotriva acestui om?

Contele înălţă din umeri.

— O fi având el motive temeinice, dar la urma urmei, eu nu fac decât să mă supun ordinului.

Gorniloveff se scărpină după ureche, rămase câtva timp pe gânduri, apoi zise:

— La drept vorbind, chestia asta nu prea mă încântă, căci mi-e teamă de răzbunarea revoluţionarilor. Omul acesta a fost ocrotit de ei. Poate că au făcut o mare greşeală luându-l sub scutul lor, căci cine ştie cât de primejdios poate deveni; totuşi, mă tem, căci Comitetul Central se răzbună cumplit dacă află că cineva s-a atins de vreun favorit al lor.

— Bine, dar noi putem fi liniştiţi, căci vom spune că am lucrat din ordinul superiorilor noştri, răspunse guvernatorul nepăsător. De altminteri, în ultimul timp am avut fel de fel de arestaţi, dintre care unii n-au stat în închisoare decât vreo câteva ceasuri, până ce venea un alt ordin ca să-i punem în libertate.

— Cine o mai fi şi ăsta? şopti, deodată, contele Raidceff, privind spre uşă.

Un bărbat îmbrăcat în civil păşise pragul încăperii. Noul venit se uită în jurul lui, apoi se îndreptă spre cei doi prieteni.

— Dar ăsta e prinţul Potcikev! murmură guvernatorul. I-or fi plăcând şi lui dragostea şi cărţile, altminteri n-ar fi venit aici.

— Se pare că pe noi ne caută, zise Raidceff. Iată, se îndreaptă încoace.

— Omul de mâine, şopti Gorniloveff. Trebuie să ne purtăm frumos

cu el, căci cine ştie unde mai ajunge. Am auzit că cei mari îl consideră viitor dictator.

— Bună seara, domnii mei! zise prinţul Potcikev, întinzându-le mâinile, prietenos. Cum o duceţi?

— Ţinem pas cu vremurile, Excelenţă, răspunse guvernatorul, cu un zâmbet dulce-acru.

Prinţul zâmbi.

— Aşadar, faceţi ca şi mine, căci nu se poate şti ce o să se mai întâmple. Mâine lucrurile pot avea cu totul altă înfăţişare decât o au azi.

Şi, mângâindu-şi barbişonul, se adresă colonelului:

— Mult de lucru la Shlisselburg, domnule guvernator?

— Da, afacerea a început iarăşi să meargă, răspunse Gorniloveff.

Toţi trei râseră.

Potcikev luă loc între cei doi bărbaţi, care ardeau de nerăbdare să afle noi amănunte din partea comandantului trupelor albe. Acesta îşi drese glasul, privi cercetător în jurul său, apoi zise:

— Ştiam că vă voi găsi aici. Aş avea o însărcinare pentru dumneata, domnule guvernator…

— Pentru mine? Ia să auzim…

— Atunci, eu sunt de prisos, zise contele Raidceff, dând să se ridice.

Potcikev, însă, îl reţinu:

— Nu, n-am ce să ascund de dumneata, domnule conte.

— Despre ce e vorba, Excelenţă? întrebă colonelul Gorniloveff, nerăbdător.

— Despre un om care trebuie întemniţat în celula de tortură.

— Ei, mi se pare că-l cunosc, replică guvernatorul.

Prinţul fu vădit surprins.

— Nu-i aşa că e vorba de misteriosul Vasilieff? întrebă colonelul.

Potcikev clătină capul.

— Nu, nu e vorba de el. Dar cum ai ajuns la concluzia asta?

— Am primit misiunea să-l preiau din mâna Ohranei, răspunse Gorniloveff.

— Cum, guvernul a dat acest ordin?

— Da, e un ordin secret.

Prinţul râse cu răutate.

— Aşadar, Kerenski a pus preţ pe cuvintele mele. Ei bine, poate să dispară. În orice caz, e mai bine aşa. Dar să nu credeţi că omul despre care v-am vorbit e mai puţin primejdios. Este unul din cei mai vestiţi revoluţionari şi, cu tinereţea lui, mai poate da mult de lucru guvernului nostru.

Ceilalţi doi îl priviră cu încordare.

— E vorba de un anume Boris Verodin, domnule guvernator.

Individul vine de pe ţărmul Volgăi.

Colonelul Gorniloveff râse uşor:

— Aha, îl cunosc. E un vechi duşman al dumneavoastră, care înainte cu vreo doi ani era în fruntea unei conspiraţii puse la cale de soldaţi şi care a fost exilat în Siberia din ordinul dumneavoastră.

— Da, ăsta e, încuviinţă prinţul, cu ochii scânteind de ură.

— N-a salvat el, atunci, pe prinţesa Gogineff şi pe tatăl ei, din mâinile unor tâlhari? interveni contele.

Potcikev clătină capul, posomorât.

— Am auzit că individul urmează să plece la Tobolsk, pentru a prelua supravegherea pazei familiei imperiale, zise guvernatorul Shlisselburgului.

— Nu ştiu nimic despre asta, răspunse prinţul, neliniştit.

— Ordinul a fost dat abia ieri. Guvernul a fost informat asupra acestui lucru, dar nu se poate împotrivi hotărârii sovietului.

— Cu atât mai mult, individul trebuie să dispară, zise Potcikev.

— Atunci, desigur că va fi ales altul în locul lui, replică guvernatorul. Şi Boris Verodin a dat dovadă că nu e prea crud. În orice caz, nu va îngădui niciodată să se facă vreun rău familiei imperiale.

— Mi-e totuna, lucrul principal e să dispară! scrâşni prinţul. Peste câteva zile va fi adus la Shlisselburg şi dat pe mana dumitale, domnule guvernator.

Colonelul Gorniloveff păru încurcat.

— E cam primejdios, Excelenţă. Ia gândiţi-vă ce se poate întâmpla dacă Comitetul Central descoperă chestia. N-are niciun rost să ne hrănim cu nădejdi deşarte. Mai curând sau mai târziu Ceka îşi va începe activitatea şi în Petrograd şi, atunci, va fi vai de noi, dacă punem la cale ceva împotriva revoluţiei.

Prinţul dădu din umeri, nerăbdător.

— Ştiam că eşti un om care nu prea îşi face multe scrupule, zise el. Răspunde, vrei sau nu?

Ceea ce ştiau membrii guvernului şi monarhiştii, anume că Potcikev ar putea deveni dictatorul ţării, ştiau şi cei doi bărbaţi care se aflau lângă el în acea clipă. Aşadar nu trebuiau să-l aţâţe prin împotriviri.

— Am şi eu vreun rol în această afacere? întrebă contele Raidceff.

— Deocamdată, nu, dragul meu. Oamenii mei vor avea grijă să pună mâna pe individul acesta primejdios. Însă, dacă nu vor izbuti, atunci Ohrana va trebui să intre în joc.

— Bine, sunt gata să vă împlinesc dorinţa, zise colonelul Gorniloveff. Dar nădăjduiesc că la nevoie mă veţi ocroti, căci n-am niciun chef să fiu pus la zid din pricina acestui om.

— Asta nu se va întâmpla niciodată, domnule guvernator, îl linişti prinţul.

— Bine, atunci vă stau la dispoziţie.

— Prizonierul va fi dus în celula de tortură, adăugă Potcikev în şoaptă. El nu trebuie să mai iasă la iveală. Nimeni nu cunoaşte locul unde se află această celulă.

— Dar dumneavoastră de unde ştiţi asta? întrebă guvernatorul, mirat.

Prinţul zâmbi:

— Înainte vreme era vorba ca Vasilieff să fie întemniţat în celula de tortură, dar Ţarul Alexandru s-a împotrivit. Din ziua când s-a hotărât că Vasilieff va fi dus la Shlisselburg, împăratul deveni tot mai posomorât. După cât se părea, soarta acestui om îl îndurera nespus. Pe atunci am stat de vorbă cu Ţarul şi cu prilejul acesta am aflat de existenţa celulei de tortură.

Potcikev se opri ca să mai răsufle.

— E adevărat, că în orice clipă, celula poate fi umplută cu apă? întrebă el apoi, şi o sclipire de cruzime se ivi în ochii săi străpungători. E adevărat că ajunge doar o apăsare de manivelă pentru ca prizonierul să se înece ca un şoarece?

— Astea sunt basme, Excelenţă, răspunse guvernatorul.

Potcikev îi cuprinse braţul, cu putere.

— Spune-mi adevărul, domnule colonel, scrâşni el.

— Ei bine, nu tăgăduiesc, dar vă atrag atenţia că celula a fost folosită pentru acest scop numai o singură dată şi anume, înainte cu vreo sută de ani. De atunci nu s-a mai îngăduit săvârşirea unei asemenea grozăvii. Şi încă ceva, Excelenţă: Eu unul n-aş face-o pentru nimic în lume.

Potcikev se ridică alene.

— Despre asta mai vorbim noi… Desigur că domnii vor să ia parte la joc, adăugă el, aruncând o privire în jurul său.

Apoi vârî mâna în buzunar şi scoase un portofel, pe care îl întinse guvernatorului.

— Are într-însul cincizeci de mii de ruble, le şopti el. Împărţiţi-le între dumneavoastră.

Colonelul Gorniloveff luă banii cu lăcomie, iar prinţul Potcikev se apropie de masa de joc, unde doi ochi străpungători se aţintiră asupra lui.

71. Frumoasa milionară

O femeie plină de foc vizita de câteva zile saloanele contesei Olga Suralin. După cât se părea era foarte bogată, căci chiar din prima zi jucase pe mize mari, după ce mai întâi privise la joc timp de un ceas. Dânsa aţâţa lăcomia celorlalţi căci avea numai bancnote străine.

La început se crezu că e vorba de vreo englezoaică bogată, dar

vorbea atât de curat ruseşte, încât această părere se schimbă.

Ea avea giuvaeruri foarte preţioase, care stârneau admiraţia fiecăruia. Doi cercei minunaţi străluceau la urechile ei, iar diadema de pe frunte şi inelele reprezentau o adevărată avere.

Era îmbrăcată în cele mai elegante toalete şi le purta cu atâta graţie, încât ţi se părea că e vorba de o femeie din cea mai înaltă societate.

Aceasta nu era nimeni alta decât Sonia Petrovici, delegata sovietului din gubernia Volgăi. Tânăra revoluţionară se obişnuise repede cu viaţa din marele oraş. Când lua parte la şedinţele sovietului din Petersburg, era îmbrăcată pe jumătate europeneşte, pe jumătate ca o tătăroaică. Seara, însă, când se ivea în casa de petreceri a contesei Olga Suralin, frumoasa ţigancă scânteia în toaletele cele mai minunate şi aprindea privirile bărbaţilor.

Apăru în palat, însoţită de Mencikovski, ai cărui ochi îndobitociţi nu se mai dezlipeau de pe trupul ei mlădios. Se vedea cât de colo că omul acesta era îndrăgostit până peste urechi de tânăra femeie şi gelozia îl rodea amarnic.

Mencikovski era spaima nobililor. Fiecare se gândea cu groază la clipa când burtosul avea să apară în casa lui, pentru a-i face oferta de cumpărare. Cei mai mulţi primeau târgul, căci ştiau că peste puţin timp nu vor avea din ce să trăiască. Vânzarea casei era, aşadar, singurul izvor de unde mai puteau să pună mâna pe ceva bani.

În cele din urmă se află cine era frumoasa femeie cu ochii ca doi cărbuni aprinşi. Fu poreclită „sălbatica Sonia”.

În acea seară, tânăra se ivise din nou în palatul contelui Suralin. Până acum, încercase în zadar să descopere adăpostul lui Boris Verodin, dar ea era o femeie care îşi urmărea ţinta, cu îndărătnicie. Dragostea ei pentru chipeşul luntraş devenea tot mai pătimaşă, cu cât acesta respingea mai hotărât încercările ei de a se apropia de dânsul. Sonia Petrovici voia cu tot dinadinsul să pună stăpânire pe inima semeţului tânăr.

Când stătea în faţa oglinzii, în palatul ei minunat pe care îl câştigase cu atât de puţină trudă, Sonia se întreba mereu cum de era cu putinţă ca Boris să nu se înnebunească după ea, aşa cum se înnebuneau toţi ceilalţi bărbaţi.

În soviet, abia putea să mai scape de stăruinţele comisarilor, pe care ştia totuşi să-i pună pe fiecare la locul lui, fiind hotărâtă să nu aparţină decât viteazului Boris Verodin. Şi, nădăjduia să-şi ajungă ţinta.

Ea ştia că Boris primise misiunea de a pleca la Tobolsk spre a supraveghea paza familiei imperiale şi se hotărâse să pornească în urma lui. Ceea ce nu-i izbutise în Petrograd, putea să-i reuşească în Tobolsk, în Siberia acoperită de gheaţă.

Sonia se bizuia mult pe faptul că tânărul nu ştia că iubita lui mai e în viaţă şi în oraşul acesta mare, era foarte greu să se întâlnească cu Nataşa. Totuşi, ţiganca se căia amarnic că nu pusese prinţesei şi alte condiţii, de pildă, mărind preţul de cumpărare, să-i ceară să părăsească Rusia pentru totdeauna.

Acum însă, Nataşa dispăruse din ochii ei şi nici nu ştia unde să dea de dânsa. Dar poate că se va ivi din nou prilejul s-o întâlnească şi atunci Sonia putea să-şi repare greşeala, folosindu-se de ameninţări.

Tânăra revoluţionară mai cunoştea şi ordinul secret pe care Boris Verodin îl primise de la Comitetul Central şi anume ca, înainte de plecarea lui spre Tobolsk, să pună mâna pe prinţul Potcikev.

Aşadar nu mică fu mirarea ei, când văzu pe acesta din urmă intrând în salonul contesei Suralin.

În timp ce se prefăcea că urmăreşte jocul, Sonia Petrovici privea cu luare-aminte spre colţul în care se retrăseseră cei trei bărbaţi. Ar fi dat orice să poată prinde câteva cuvinte din convorbirea lor, dar lucrul era cu neputinţă căci se afla la prea mare depărtare de ei şi nici nu vedea vreun loc unde să se poată ascunde, spre a trage cu urechea.

Îndată se născu în mintea ei gândul de a face un mare serviciu lui Boris Verodin, ajutându-l să pună mâna pe duşmanul său de moarte. Poate că în urma acestui fapt, tânărul va răspunde la dragostea ei.

Sonia Petrovici zâmbi plină de încredere în sine. După ce o va fi strâns o dată în braţe, după ce va sorbi sărutările ei pătimaşe, Boris nu va mai simţi nevoia să se apropie de altă femeie.

Când se apropie de masă, prinţul Potcikev zări privirile Soniei aţintite asupra lui. La rândul ei, tânăra observă că „viitorul dictator” rămăsese ca vrăjit. Totuşi, juca mai departe, prefăcându-se că toată luarea aminte îi era îndreptată asupra mesei, deşi ştia că prinţul se află în spatele ei.

Chiar dacă n-ar fi bănuit asta, purtarea lui Mencikovski ar fi fost cea mai bună dovadă că aşa era. Burtosul începu să tuşească, spre a-i atrage atenţia, îi făcea mereu semne şi nu-şi mai găsea astâmpăr.

— De ajuns pentru azi, zise Sonia, ridicându-se de la masă.

Dădu scaunul de o parte şi, înălţând capul, privi la prinţul Potcikev. Apoi, îi întinse mâna şi-l salută ca pe un vechi cunoscut.

— Ne-am mai văzut noi cândva? zise ea, părând plăcut surprinsă.

Potcikev se grăbi să-i cuprindă mâna şi o duse la buze. Un fior îi străbătu trupul. Femeia aceasta era foarte interesantă şi prinţul ghici, din purtarea ei, că ştia să potolească simţurile unui bărbat.

— Da. Şi mie mi se pare că ne cunoaştem, stimată doamnă, răspunse el, curtenitor. Dar nu-mi amintesc unde am avut plăcerea să vă mai văd.

Sonia Petrovici păru că chibzuieşte.

— Ei, n-are nicio însemnătate, vom lămuri mai târziu asta, zise ea,

zâmbind. Mai bine hai să stăm niţel de vorbă. Poate că astfel ne vom aduce aminte cu ce prilej ne-am cunoscut.

Prinţul îi oferi braţul, în tâmp ce trăgea cu coada ochiului spre Mencikovski. Cuprins de furie, burtosul porni pe urmele celor doi.

În cele din urmă, tânăra se opri şi, adresându-se burtosului, zise cu demnitate:

— Domnule Mencikovski, adu-mi o trăsură, te rog! Peste jumătate ceas vreau să plec acasă. Astăzi nu mai am nevoie de dumneata.

Misitul rămase ca trăsnit. Era obişnuit să se supună poruncilor ei, dar asta întrecea orice măsură. Scrâşnind din dinţi, se apropie de ea, însă înainte de a apuca să deschidă gura, Sonia urmă, cu glas tăios:

— Nu m-ai înţeles? Mâine dimineaţă, la ora zece, te aştept în palatul meu. Bună seara!

Mencikovski spumega de furie. Încleştă pumnii şi era gata să se năpustească asupra prinţului, dar se stăpâni la vreme, căci altminteri ar fi însemnat s-o rupă pentru totdeauna, cu frumoasa femeie.

Suspinând, el părăsi încăperea, după ce mai aruncă o ultimă privire în spre uşa îndărătul căreia dispăruseră cei doi şi care dădea într-o cameră hărăzită întâlnirilor amoroase.

Prinţul Potcikev nici nu bănuia măcar, că tânăra femeie cunoştea povestea vieţii lui, precum şi căsătoria sa cu prinţesa Gogineff.

Sonia se pricepu de minune să-i aţâţe patima şi se purtă cu el ca o femeie obişnuită să i se facă curte. Se prezentă sub numele de Sonia de Taigla şi afirmă că e fiica unui bogat prinţ tătar. Îi mai spuse că-şi cumpărase un palat în Petrograd.

Potcikev era din ce în ce mai vrăjit de frumuseţea tinerei revoluţionare. La un moment dat, încercă s-o cuprindă în braţe, dar ea se împotrivi. Aceasta îl întărâtă şi mai mult şi stârni în inima lui o adevărată văpaie. Totuşi, se văzu nevoit să se stăpânească, altminteri primejduia totul. La despărţire, Sonia îi dădu adresa ei.

Prinţul o conduse până la uşă şi-i ajută să urce în trăsură. Ea îi mai zâmbi o dată, în timp ce ochii-i scânteiau că două diamante negre, apoi se depărtă.

— Minunată femeie! murmură Potcikev. Aş da orice să fie a mea.

Deodată îi trecu prin minte să se uite la cartea de vizită pe care se afla adresa ei.

Dar abia aruncase o privire asupra acesteia, că scoase o exclamaţie de surpriză. Se frecă la ochi, ca şi cum n-ar fi văzut bine, dar se încredinţă că nu se înşelase.

— Ce înseamnă asta? bâigui el.

72. Legământul ticăloşiei

Sonia Petrovici lucra cu multă dibăcie la îndeplinirea planului ei.

În drum spre casă, se gândea cu bucurie la uimirea prinţului când va vedea adresa ce-i dăduse.

Ce ochi va face, când îşi va da seama că ea locuia în palatul răposatului prinţ Gogineff?

Revoluţionara nu se putu stăpâni să nu râdă. Era sigură că Potcikev o va vizita foarte curând, poate chiar a doua zi dis-de-dimineaţă, mânat de curiozitatea de a afla cum ajunsese ea în posesia palatului.

La colţul străzii, unde era locuinţa ei, Sonia zări un omuleţ gras, stând îndărătul unui copac. Ştia că e Mencikovski şi zâmbi batjocoritor. Dar nu voia să se pună rău cu omul acesta, ci trebuia să-l rabde ca şi până acum, deşi n-avea nicio încredere în el. Ba, mai mult, o dezgusta, căci misitul se asemăna cu o fiară veşnic în căutare de pradă. Trecând pe dinaintea lui, Sonia îl salută prietenoasă, iar Mencikovski răsuflă uşurat, văzând-o singură în trăsură. Aşadar, bărbatul acela nu izbutise s-o cucerească. În orice caz, burtosul se hotărî să fie cu ochii în patru.

Înainte de toate, trebuia să afle cine era necunoscutul. Poate că el, Mencikovski, izbutea să-i pună beţe în roate.

Misitul zâmbi şi porni mai departe.

Într-adevăr, Sonia Petrovici nu se înşelase. A doua zi dimineaţă, maşina lui Potcikev se opri înaintea palatului ei. Prinţul ridică privirile spre ferestre, căutând-o din ochi.

Tânăra deschise uşa încetişor şi se opri în capul scării. În acea clipă se auzi sunând.

Bătrânul Ipanoff, care rămăsese în palat împreună cu nevasta lui, deschise uşa, dar se dădu înapoi speriat.

— Excelenţa Voastră, prinţul Potcikev? murmură servitorul.

— Da, dragul meu, răspunse prinţul, cu o blândeţe neobişnuită la el faţă de slugi. Unde-i e prinţesa?

Bătrânul făcu o mutră încurcată.

— Cum… dumneavoastră… nu ştiţi? bâigui el.

— Dacă aş fi ştiut, nu te-aş mai fi întrebat pe dumneata. Ei, spune, unde e prinţesa?

— Nu… nu mai e aici… a vândut palatul… O, Excelenţă… s-au petrecut atâta în Petersburg… Stăpâna mea nu voia să mai păstreze palatul şi l-a vândut unei doamne… unei doamne foarte frumoase, care ne-a îngăduit să rămânem în slujbă.

În acest timp, bătrâna servitoare se apropiase de bărbatul ei şi nu mai contenea cu plecăciunile înaintea prinţului, în timp ce ţinea în mână marginea şorţului, cu care îşi ştergea lacrimile ce-i şiroiau pe obraji.

Ipanoff povesti că prinţesa venise la palat într-o bună zi şi se instalase acolo, pentru ca după puţin timp să vândă totul.

Potcikev ascultă, încruntat, spusele servitorului şi, de furie, îşi înfipse dinţii în buza de jos, încât aceasta începu să sângereze.

Aşadar, luntraşul nu mai era împreună cu Nataşa. Ticălosul acela de Boris Verodin îi răpise soţia, apoi o lăsase în voia sorţii fără să se mai sinchisească de ea.

Uitând de prezenţa celor doi bătrâni, generalul izbucni într-un hohot de râs sălbatic. Servitorii îl priviră cu teamă. Ce se petrecea în mintea acestui om înfiorător? De ce râdea cu atâta răutate?

— Aşadar, nu ştiţi unde se află prinţesa? întrebă el, în cele din urmă.

— Nu, răspunse Ipanoff. Pesemne că a plecat în străinătate…

Prinţul rămase pe gânduri. Deodată, ridică privirile spre capul scării, unde i se păruse că văzuse o umbră. Dar, probabil că se înşelase, căci acum nu se mai zărea nimic.

— Cum se numeşte doamna care e stăpână acum în palat? întrebă el, încet.

— Sonia de Taigla, fu răspunsul.

— Anunţă-mă, Ipanoff. Dar nu pe numele meu adevărat. Mă cheamă Nicolai Sernevici, ai înţeles?

— Prea bine, Excelenţă.

Bătrânul se depărtă în grabă. După câteva clipe se ivi din nou şi raportă că proprietara casei îl va primi peste un sfert de ceas.

În acest timp, Potcikev se gândi cum ar putea s-o descopere pe necredincioasa lui soţie. Voia să se răzbune împotriva ei, tot atât de cumplit ca şi împotriva „ticălosului de luntraş”. O soartă grozavă o aştepta dacă avea să-i cadă în mâini.

Prinţul păşea încolo şi încoace, frământat de nerăbdare. Pe lângă dorul de răzbunare îl mai chinuia şi gândul la aceea pe care o aştepta.

Ciudate sunt căile soartei! În casa unde nădăjduise să petreacă clipe de dragoste, se afla acum o altă femeie, care îi aprinsese simţurile.

În cele din urmă i se trimise vorbă că poate fi primit. Potcikev urcă scările şi o servitoare îl conduse într-un salon, pe care îl cunoştea. Era o încăpere scumpă Nataşei, unde ea îl primise doar pentru câteva minute, în timpul când îi era logodnic.

Sonia îi ieşi în întâmpinare. Purta un minunat kimono japonez şi Potcikev rămase ca vrăjit. Amintirile triste care îl legau de această încăpere se şterseră din mintea lui, la vederea pătimaşei femei.

— Fii binevenit în casa mea, prinţe Potcikev! zise Sonia, cu un zâmbet fermecător.

Celălalt o privi, mut de uimire. Mâna, care tocmai se ridicase, spre a o saluta, căzu moale de-a lungul trupului.

Sonia Petrovici zâmbi iarăşi. Uimirea vizitatorului ei părea s-o distreze. În cele din urmă, Potcikev îşi reveni şi se gândi dacă trebuia

să tăgăduiască adevărata lui identitate. Dar îşi dădu seama că aceasta n-ar fi de niciun folos. Ce-i drept, el nu ştia cine e minunata făptură dinaintea lui; ea, însă, părea să-l cunoască foarte bine.

Şi dacă ar mai fi avut vreo îndoială asupra acestui lucru, atunci cuvintele următoare ar fi alungat-o, desigur. Căci, Sonia îi întinse mâna, zicând:

— Fii binevenit în fostul palat al răposatului dumitale socru.

Potcikev se plecă şi-i sărută mâna.

— Mă cunoaşteţi? făcu el, zâmbind prietenos. Îmi daţi voie să vă întreb, stimată doamnă, în ce împrejurări am avut cinstea să vă cunosc?

Sonia era gata-gata să-i răspundă:

„Da, te cunosc, ucigaşule şi incendiatorule! Tu ai dat ordin să se pună foc satului meu, tu ai lăsat ca sărmanii oameni să piară în flăcări, tu ai împrăştiat moartea şi mizeria pretutindeni!”

Dar, se feri să pomenească ceva despre toate astea, căci îşi pusese în gând să-l atragă în cursă. Şi afară de asta, voia să afle ce pusese la cale cu cei doi bărbaţi în noaptea trecută.

Ea cunoştea atât pe guvernatorul Shlisselburgului cât şi pe şeful Ohranei. Şi mai ştia că acesta din urma îşi reîncepuse activitatea, lucrând în numele guvernului provizoriu.

— Cine nu-l cunoaşte pe prinţul Potcikev, viitorul dictator al Rusiei? zise ea.

Generalul zâmbi măgulit.

— Asta se spune despre mine? întrebă el, repede.

Ea clătină capul în semn de aprobare.

— Aşadar, trebuie, cu tot dinadinsul, să ne punem bine pe lângă dumneata, adăugă Sonia zâmbind.

Prinţul îi luă mâna şi o sărută cu patimă.

— Spune-mi… Sonia… de unde mă cunoşti? murmură el. Am impresia că ştii mai multe despre mine.

Revoluţionara îşi retrase mâna încetişor şi-l rugă să ia loc. Apoi îi oferi o ceaşcă de ceai şi se aşeză în faţa lui. Potcikev privi pielea ei fragedă, cam arsă de soare. Femeia aceasta părea o ţigancă, dar o ţigancă nespus de frumoasă. Unde o mai văzuse, oare?

— Nu-ţi frământa creierul în zadar, zise ea, zâmbind misterios. N-ai să izbuteşti să-ţi aduci aminte de unde te cunosc. Eu, însă, ştiu multe despre dumneata. Vrei să-ţi povestesc ceva din trecutul dumitale?

Prinţul o privi stăruitor. Ce voia să spună oare?

— Da, te rog chiar, răspunse el repede.

— După cum ţi-am spus, te afli în palatul socrului dumitale. Acum câtva timp ai fost pentru trei-patru zile în castelul de vară al familiei Gogineff, unde te-ai căsătorit.

Tânăra se opri câteva clipe şi privi iscoditor spre Potcikev. Acesta se plecase înainte şi asculta cu încordare. Nimic nu trăda însă, ceea ce se petrecea în sufletul său.

— În timpul şederii dumitale acolo, ai dat ordin să se pună foc satului, iar copiii şi femeile să fie împinşi în flăcări.

— Cine… cine ţi-a spus asta? strigă el, cu glas răguşit.

— Destul că ştiu, restul nu te interesează. De altfel, vezi că am dreptate, nu-i aşa?

— Nu, n-ai dreptate, îngână el.

— La urma urmei, n-are niciun rost să ne certăm pentru atâta lucru, făcu Sonia, împăciuitoare. Totuşi, n-ar fi trebuit să dai ordinul acela, căci îţi păgubeşte mult.

Potcikev nu mai răspunse.

— După aceea, un revoluţionar ţi-a răpit soţia, urmă tânăra.

Prinţul sări în sus, iar ochii-i scăpărau fulgere de mânie.

— De unde ştii asta? strigă el, cu pumnii încleştaţi şi încovoindu-se ca o fiară, care se pregăteşte să sară asupra prăzii.

— Ştiu, vezi bine.

— Ticălosul ăla… ah, dacă ai şti cât îl urăsc! scrâşni soţul înşelat.

Sonia îl sili să se aşeze şi aţinti spre el o privire seducătoare.

— Fii liniştit, ea şi-a primit răsplata. Cei doi nu mai sunt împreună. Se pare că revoluţionarul a părăsit-o, căci prinţesa locuia singură în palat. Mi-a vândut casa, apoi a plecat.

Deodată, prinţul o cuprinse în braţe.

— Nu mă chinui, nu mă scoate din minţi! strigă el, frământat de patimă. Fii a mea şi, atunci, voi uita totul… dragostea pentru soţia mea necredincioasă şi…

Sonia îi apăsă mâna pe buze.

— Taci, nu vorbi mai departe! zise ea. Asemenea lucruri nu se uită niciodată. Dacă un prinţ e astfel jignit, el trebuie să se răzbune.

— Da, ai dreptate, încuviinţă Potcikev, întunecat.

Între timp Sonia se desprinsese uşor din îmbrăţişarea lui.

— Şi, înainte de toate, trebuie să te răzbuni împotriva lui, împotriva omului care ţi-a terfelit cinstea, urmă ea linguşitor.

— Ascultă-mă, Sonia… unde vrei să ajungi? întrebă prinţul cu ameninţare în glas. Ce vrei? De ce te interesează toate astea?

— Da, mă interesează, fiindcă şi eu îl urăsc cu tot atâta înverşunare! scrâşni femeia, cu ochii sclipind sălbatic. Vrei să lucrăm mână-n mână? Vrei să ne răzbunăm amândoi?

Celălalt râse cu răutate:

— Aha, înţeleg, ţi-a refuzat dragostea?

— Nu pot tăgădui că aşa este… de aceea îl urăsc… vreau să-l nimicesc… să-l văd chinuindu-se până ce şi-o da sufletul.

Potcikev zâmbi şi-şi mângâie barbişonul. De astă dată era

încredinţat că pătimaşa femeie spusese adevărul. Aşadar, n-avea niciun motiv să-i ascundă că şi el, era pe cale să-şi ia răzbunarea.

— Îl voi duce acolo unde nu străbate lumina soarelui, zise dânsul, cu o ură nemărginită. Oamenii mei au şi pornit pe urmele ticălosului şi-l vor prinde ca pe un şoarece în cursă.

Sonia se simţi cuprinsă de o bucurie nespusă. Prinţul n-ar fi avut nevoie să mai urmeze, căci restul putea să şi-l închipuie. Bănuia ce discutase cu şeful Ohranei şi cu guvernatorul Shlisselburgului.

— În acest caz, nu-ţi mai trebuie ajutorul meu? întrebă ea, iscoditoare.

— Dar cum ai putea să mă ajuţi?

— Ce-ar fi să încerc să-l ademenesc încoace?

Potcikev o privi bănuitor.

— Nu trebuie să uiţi că are o putere neobişnuită, urmă Sonia. Dacă vrei să-l prinzi în viaţă, ai nevoie de un mare număr de oameni.

— Şi cum ai putea să-l atragi aici?

Potcikev voia s-o surprindă cu această întrebare, dar nu izbuti.

— Am să-i trimit vorbă că iubita lui, prinţesa Potcikev, doreşte să-i vorbească în palatul ei, răspunse ea liniştită. Ai înţeles?

Prinţul încuviinţă.

— În ce chip ai să-ţi aduci planul la îndeplinire? întrebă el apoi.

— Asta las' pe mine! Eu îl voi ademeni în această casă, apoi veţi pune mâna pe el. Am să te înştiinţez când vine aici.

Cei doi puseră la cale şi restul planului lor. Prinţul mai încercă s-o îmbrăţişeze, însă Sonia se împotrivi.

— Trebuie să fii a mea, Sonia, femeie minunată! gâfâi el.

Dar în clipa următoare, învăpăiatul bărbat se trezi la realitate, căci văzu înaintea lui ţeava rece a unui revolver de buzunar.

— Cu forţa nu se poate obţine nimic de la mine, dragul meu, făcu Sonia, zâmbind. Ţine minte asta! Cine vrea dragostea mea, trebuie s-o cerşească.

De astă dată, Potcikev se linişti; îşi închipuise cu totul altfel sfârşitul acestei vizite.

Femeia era minunat de frumoasă, dar ştia sa zăgăzuiască intrarea spre alcovul ei. Şi, lucrul acesta îi aţâţă şi mai mult patima lui Potcikev.

Revoluţionara îi îngădui să mai rămână vreo jumătate ceas, apoi el se depărtă, după ce mai încercase o dată să-i înfrângă împotrivirea.

— Mai târziu… prietene… mai târziu, după ce răzbunarea noastră se va fi împlinit.

Şi, dacă prinţul n-ar fi fost atât de înfierbântat, ar fi băgat de seamă privirea răutăcioasă cu care îl urmări diabolica femeie.

Sonia Petrovici nu mai putea de bucurie. În curând, prinţul acesta, pe care ea îl ura atâta, avea să cadă în cursa întinsă cu atâta dibăcie. Potcikev încuviinţase planul ei, fără să-i treacă prin minte, că, astfel, îşi pecetluise propria lui soartă.

Ea voia să-l înştiinţeze pe Boris Verodin. După ce tânărul va fi în casa ei, desigur că nu se va mai putea împotrivi ispitei. Înconjurat de lux şi bogăţie, va cădea în braţele ei.

Peste un ceas, Sonia părăsi palatul. Deocamdată, mai păstrase vechea locuinţă, căci nu voia să se ştie în soviet că ea cumpărase această clădire impunătoare. E drept că nimeni n-ar fi putut să-i ceară socoteală, deoarece mulţi „tovarăşi" îşi făcuseră rost de case, în acelaşi chip; dar, nu voia să fie întrebată de unde a avut banii trebuincioşi cumpărării palatului.

În locuinţa ei modestă, revoluţionara se îmbrăcă pentru a lua parte la adunarea delegaţilor. La ordinea de zi erau chestiuni foarte însemnate.

Burtosul Mencikovski o întâlni la uşa care dădea în sala de şedinţe. El o privi plin de umilinţă, ca un câine flămând.

Tânăra îl salută din cap şi păşi în încăpere, trecând înaintea lui. Roti privirile în jurul ei şi-l zări pe Boris Verodin stând de vorbă cu Vasilieff, pe tribună. Sonia încercă să se apropie de cei doi bărbaţi, dar nu izbuti, căci îmbulzeala era prea mare.

Spre sfârşitul şedinţei, Mencikovski se ivi lângă ea. De altfel, n-o părăsise din ochi nicio clipă.

— Îl cunoşti pe Boris Verodin? îl întrebă Sonia.

— Fireşte.

— În acest caz, caută să afli unde locuieşte. Vreau să ştiu asta chiar azi.

Burtosul se uită la ea, supărat.

— Încă unul? zise el, cu răutate.

— Du-te şi fă ce ţi-am cerut! Dacă nu vrei să-mi faci acest serviciu, voi găsi alţi o sută care se vor simţi onoraţi să-mi împlinească dorinţa.

— Da, mă duc, îngână Mencikovski, supus. Unde să-ţi aduc răspunsul?

— Astăzi poţi să-mi faci o vizită în palat. Vom lua ceaiul împreună.

Misitul se înseninâ la faţă, apoi se depărtă grăbit.

După terminarea şedinţei, mai mulţi bărbaţi făcură cerc în jurul Soniei şi începură să glumească cu dânsa. Ea primi cu nepăsare omagiile lor, dar nu încuviinţă niciunuia să se apropie.

Peste două ceasuri, misitul se ivi la palat şi raportă Soniei cele aflate:

— Boris Verodin locuieşte într-o căsuţă care aparţine prinţului Ulkitzki. În afară de cei doi soţi bătrâni se mai află acolo fiul, fiica lor

şi un oarecare Vasilieff. De asemenea, şi o femeie tânără şi frumoasă.

Sonia ciuli urechile.

— O femeie tânără şi frumoasă? repetă ea bănuitoare. Ai văzut-o? Nu ştii cine e?

— Habar n-am. S-a ivit acolo de câteva zile şi pare că e de-a casei. După câte am aflat, stă mai toată ziua lângă Boris Verodin acela.

Revoluţionara păli, dar nu-şi pierdu cumpătul.

„Trebuie să fie Nataşa, prinţesa Potcikev – îşi zise ea. Aşadar, tot mai e drăguţa luntraşului? Dar am să pun eu capăt acestei idile. În primul rând însă, trebuie să mă încredinţez dacă e ea într-adevăr."

Nu trecu mult timp şi Sonia se afla înaintea căsuţei prinţului Ulkitzki. După ce privi curioasă, în jurul ei, sună şi, peste câteva clipe, o servitoare se ivi în prag.

Revoluţionara vru tocmai să întrebe de Boris Verodin, când un alt gând îi trecu prin minte.

— Aici locuieşte prinţesa Nataşa de Gogineff? întrebă ea, repede.

— Nu, aici n-a stat niciodată o doamnă cu acest nume, răspunse slujnica.

— Totuşi, sunt sigură că e aici, stărui Sonia. Ştiu că se află în această casă, împreună cu domnul Verodin.

— Vă înşelaţi, doamnă, aici locuieşte numai domnul Verodin cu sora dumnealui, domnişoara Irina.

Sonia răsuflă liniştită.

— Aş vrea să vorbesc cu domnul Verodin, urmă ea.

Servitoarea şovăi câteva clipe, apoi o rugă să intre în coridor, unde îi oferi un fotoliu.

Nu trecu mult şi Boris se ivi pe scară şi coborî treptele încet. La vederea Soniei, făcu o mutră posomorâtă.

Această femeie îl dezgusta prin stăruinţele ei. Ştia că e frumoasă şi că-l iubeşte, dar cu cât se străduia mai mult să-l prindă în mrejele ei, cu atât mai rece se arăta dânsul.

— Ce cauţi aici? întrebă el, cu asprime, după ce o salutase foarte puţin prietenos.

— Aş vrea să vorbesc cu tine între patru ochi; e vorba de o chestiune foarte însemnată.

— Mă rog, vorbeşte!

— Nu există alt loc, unde am putea sta de vorbă nestingheriţi? N-aş vrea să audă nimeni ceea ce vom discuta.

Tânărul chibzui. Cu puţin înainte văzuse de la fereastră, că în grădină nu se afla nimeni.

— Urmează-mă! zise el, cu glas poruncitor.

Sonia se supuse şi când ajunseră în chioşc, întrebă, privind în jur:

— Aici nu ne aude nimeni?

— Fii fără grijă!

— Atunci, ascultă, ce am să-ţi spun… Am făcut cunoştinţă cu prinţul Potcikev, care s-a îndrăgostit de mine. Într-o seară l-am zărit vorbind cu doi bărbaţi care au jucat un rol mare pe vremea Ţarului. E vorba de guvernatorul Shlisselburgului şi de şeful Ohranei. Cred că-ţi dai seamă ce înseamnă asta… Cu toate că prinţul mi-e nesuferit, am căutat să-l descos niţel şi, în cele din urmă, am izbutit să aflu că a dat ordinul să fii luat prizonier. De aceea, am venit încoace, ca să te previn.

Boris Verodin ascultase cu nepăsare vorbele Soniei Petrovici. În orice alte împrejurări, le-ar fi socotit ca o încercare de a se apropia de el; acum, însă, era încredinţat că tânăra spusese adevărul căci, de vreo două zile băgase şi el de seamă că indivizi suspecţi îi dădeau târcoale.

— Asta e totul? întrebă luntraşul. Las' că ştiu eu să-mi apăr pielea.

— Nu lua lucrurile atât de uşor, îl preveni Sonia. Prinţul e crud şi viclean. Şi, în acelaşi timp, m-am gândit şi la misiunea ta… Potcikev va veni la mine acasă… dacă vrei, poţi să pui mâna pe el şi, în acest chip, nimic nu te va mai împiedica să aduci la îndeplinire însărcinarea dată de Comitetul Central.

Boris Verodin clătină capul.

— În orice caz, îţi mulţumesc pentru bunăvoinţă, zise el, dar n-am nevoie de ajutorul tău. Prinţul Potcikev a fost urmărit pas cu pas şi ştim că mai are aici, în Petrograd, o locuinţă modestă, pe care o părăseşte noaptea. În ultimul timp n-a mai dat deloc pe la palatul său şi a răspândit vestea că s-a înapoiat în lagărul trupelor sale.

Sonia tremura de ciudă.

— De ce nu vrei să mă asculţi? întrebă ea mustrător. La mine în casă ţi-ar fi mult mai uşor să pui mâna pe el.

— Nu, nu vreau! răspunse luntraşul, cu hotărâre.

— Atunci n-am ce-ţi face.

Ea îi întinse mâna; în ochii-i negri sclipeau lacrimi de mânie şi buzele-i roşii tremurau de tulburare.

— Tot mai eşti mâhnit de pe urma morţii prinţesei? întrebă ea, enervată.

Boris Verodin se dădu înapoi cu un pas. Fruntea i se încruntă şi o expresie de durere adâncă se întipări pe chipul său frumos.

— Nu-mi vorbi de asta… pleacă! zise el, cu asprime. Ai vrut pieirea sărmanei Nataşa şi, chiar dacă nu eşti vinovată de moartea ei, mi-e destul să ştiu că ai dorit-o din toată inima.

— N-o lua prea repede, gândeşte-te la tulburarea care a domnit în zilele acelea înfiorătoare. Ai uitat că prinţul Potcikev a dat ordin să se înfăptuiască toate nelegiuirile, care au adus jalea în atâtea familii?

— Nu, n-am uitat şi te încredinţez că-mi va da socoteală pentru toate astea.

Şi, întinzându-i mâna, Boris încheie:

— Du-te, sunt foarte ocupat!

Revoluţionara îi cuprinse mâna şi mai încercă o dată să-l atragă în mrejele ei. Dar în zadar, tânărul rămase neclintit.

Adânc mâhnită, Sonia îşi luă rămas bun. Totuşi încă nu renunţase la planul ei. Dacă nu-i izbutise acum, poate avea să-i izbutească mai târziu. În Siberia se va apropia de chipeşul luntraş şi, atunci, el nu-i va respinge dragostea.

Când trecu prin coridorul casei, se întâlni cu un bărbat şi vrând să nu fie recunoscută, ea lăsă în jos capul.

Bărbatul era Vasilieff. Deodată, el se opri şi se încleştă de balustrada scării.

— Aceste giuvaieruri… sunt… ale ei, murmură uimit. Cum au ajuns… în stăpânirea… acestei femei?

Vasilieff era buimăcit cu totul. Abia când Boris se ivi lângă el, îşi mai veni în fire.

— Da, acum ştiu cine este, îngână dânsul, tulburat.

— N-o cunoşti, domnule Vasilieff? întrebă luntraşul.

— Da, da, acum ştiu cine e, repetă celălalt. Dar cum au ajuns bijuteriile la dânsa?

Boris Verodin înălţă din umeri, zâmbind dispreţuitor.

— În vremurile astea s-au îmbogăţit mulţi oameni, care odinioară erau săraci lipiţi pământului. Din păcate, sunt şi mulţi de-ai noştri printre aceştia. Reprezentanţii poporului poartă inele cu briliante şi au casele lor. Bijuteriile le-au luat de la victimele lor, care au fost arestate şi jefuite de tot ce aveau. Proprietăţile au intrat în stăpânirea lor, folosindu-se de cine ştie ce mijloace. Când vezi şi auzi toate astea, aproape că-ţi vine să renunţi la ideea de eliberare a Rusiei.

— Dar… aceste giuvaieruri… să mă fi înşelat, oare? murmură Vasilieff, preocupat de gândurile sale.

În cele din urmă, moşierul se hotărî să se folosească de cel dintâi prilej pentru a întreba pe Sonia de unde are bijuteriile.

— N-ai vrea să stai de vorbă cu mine vreo jumătate ceas, Boris? întrebă el, apoi, adresându-se luntraşului.

— Bucuros, vrei să mergem în grădină?

— Nu, urmează-mă în camera mea.

Vasilieff o luă înainte şi, peste puţin timp, se aflau amândoi în odaia moşierului.

— Pleci la Tobolsk? întrebă Vasilieff.

Luntraşul dădu din cap în semn de confirmare.

— Când?

— Nu ştiu nici eu încă. În orice caz, nu va mai trece mult timp. Totul atârnă de îndeplinirea celeilalte misiuni.

Vasilieff îl privi pătrunzător, ca şi cum ar fi vrut să-i citească până în adâncul sufletului. În cele din urmă, păru mulţumit de rezultat, căci

o expresie de bucurie se întipări pe chipul său.

Şi, întinzând mâna spre Boris Verodin, zise:

— Dragul meu, ştii că te iubesc ca pe un fiu. Din nefericire, Dumnezeu nu mi-a dăruit niciunul.

Luntraşul îi strânse mâna cu căldură şi-l privi ţintă în ochi.

— Şi eu te încredinţez, domnule Vasilieff, că-mi eşti drag ca un tată, zise el, cu glas tremurător. Mama Anuşca mi-a vorbit mult de dumneata, însă până la izbucnirea revoluţiei, n-am avut prilejul să te cunosc. Mă bucur că stima pe care ţi-o purta mama mea vitregă era cu totul îndreptăţită.

— Da, mama Anuşca era o femeie foarte cumsecade, răspunse Vasilieff, oftând. Dragă Boris, aş vrea să discut cu dumneata două chestiuni, continuă el apoi. În primul rând e vorba de sora dumitale, Irina. Ştii că m-am îngrijit întotdeauna de soarta ei. Cred că ai deplină încredere în mine, nu-i aşa? Ei bine, m-am hotărât ca, în scurt timp, să părăsesc Rusia, căci ajung din ce în ce mai mult la încredinţarea că pentru o fată ca Irina, vremurile prin care trecem sunt foarte primejdioase. Irina e frumoasă şi are o inimă nobilă; e o femeie, în adevăratul înţeles al cuvântului, ţine cu poporul, însă nu se va amesteca niciodată în treburile politice. Dumneata, însă, ai un temperament mai iute şi vei trece încă prin multe în viaţa dumitale. Într-o bună zi îţi vei da seama că idealul trâmbiţat atâta vreme nu poate fi atins, căci oamenii au prea multe patimi şi slăbiciuni, pentru ca să poată înţelege revoluţia aşa cum trebuie.

— Din nefericire, ai dreptate, încuviinţă Boris Verodin, adânc îndurerat.

— Din pricina asta m-am hotărât să-ţi iau cu totul grija Irinei. Dumneata nu poţi fi veşnic lângă dânsa, astfel că e ameninţată de multe primejdii. Înţelegi ce vreau să spun?

— Da, domnule Vasilieff.

— Mi-am pus în gând s-o adopt imediat ce vom izbuti să ajungem în străinătate. Sunt bogat – cea mai mare parte din averea mea se află afară din ţară; deci Irina va duce un trai lipsit de griji, aşa cum şi l-ar dori oricine.

Boris Verodin izbuti cu greu să-şi stăpânească bucuria.

— Domnule Vasilieff, zise el, adânc mişcat, îţi dau bucuros încuviinţarea mea, Irina se poate socoti fericită că are un asemenea părinte.

— Şi când îţi va suna şi dumitale ceasul, după ce soarta te va fi hărţuit destul, după ce-ţi vei da seama cât de deşarte au fost nădejdile dumitale, atunci… atunci, Boris, pot nădăjdui că vei veni la mine?

Luntraşul se posomorî. Vru să protesteze energic, dar moşierul îl opri cu un gest şi zâmbi, plin de înţeles.

— Bine, dacă se va întâmpla astfel… atunci, îţi făgăduiesc că voi

veni la dumneata, domnule Vasilieff, răspunse tânărul. Dar viitorul va dovedi că te-ai înşelat, adăugă el, triumfător. Sunt sigur că voi avea dreptate.

Vasilieff clătină capul, ştiind că orice împotrivire ar fi zadarnică. Da, dacă toţi luptătorii pentru libertate ar fi fost tot atât de nobili ca şi Boris Verodin, atunci fireşte că Rusia putea să se refacă din propria ei cenuşă – întocmai ca pasarea din legendă.

Dar aceasta nu se putea întâmpla niciodată. Vasilieff ştia prea bine lucrul acesta. Învăţăturile trase din istoria popoarelor arătau tocmai contrariul. Revoluţia franceză, care izbucnise la sfârşitul veacului al optsprezecelea, putea servi de pildă. Şi atunci poporul sălbăticit înfăptuise crime, şi atunci distrusese tot ce-i căzuse în mână, şi atunci se urmărise egalitatea tuturor – însă, rezultatul a fost că oamenii şi-au dat seamă că numai prin muncă şi pricepere se poate ajunge la ceva. Forţa nu folosise la nimic. Ea nu făcuse decât să distrugă tot ce se crease până atunci. În cele din urmă, oamenii reveniră la vechile lor alcătuiri şi numai după multă vreme izbutiră să refacă tot ce sfărâmaseră în clipe de furie.

— Să nu mai vorbim despre asta, zise Vasilieff, în cele din urmă. Îmi iubesc patria şi sunt încredinţat că după ce se va restabili ordinea şi liniştea mă voi înapoia în Rusia. Şi, acum să trecem la a doua chestiune, care e în legătură cu misiunea dumitale în Siberia. Din acest punct de vedere ne deosebim mult. Nu vreau să-ţi ascund deloc că sunt un prieten al familiei imperiale şi că soarta acesteia mă îngrijorează nespus.

— Dar, ştiu asta, domnule Vasilieff, zise Boris.

— Totuşi, nu nesocotesc principiile care te însufleţesc, urmă moşierul, cu ochi scânteietori. Pentru idealul vostru, existenţa familiei imperiale e o mare piedică. Însă, nu trebuie să fii pripit, dragul meu Boris. Ştiu că eşti un om chibzuit şi ai o inimă nobilă. Aşadar, nădăjduiesc că vei veghea asupra prizonierilor.

Zicând acestea, moşierul privi cu gravitate la tânărul luntraş. Acesta oftă şi răspunse:

— Îmi cunosc datoria. Voi lupta din răsputeri pentru a împiedica orice încercare de fugă.

— Da, ai dreptate, încuviinţă Vasilieff. Dar gândeşte-te la ceva şi mai rău, Boris. La beţie se fac multe lucruri de care te căieşti mai târziu. Ai putea îngădui ca…

— Fii liniştit, domnule Vasilieff, îl întrerupse luntraşul. Am datoria să îngrijesc ca nimeni să nu se atingă de familia imperială. Eşti mulţumit?

Celălalt se uită ţintă la el.

— Da, sunt mulţumit, dragul meu. Totuşi, nu trebuie să uităm că împrejurările pot fi mai tari decât noi. Nu nesocoti situaţia în care te

vei afla, greutatea misiunii dumitale… Războiul se apropie de sfârşit şi armatele se înapoiază de pe front. Între timp, ura împotriva familiei imperiale a crescut mult, patimile vor izbucni cu furie… şi, atunci, haosul nu va mai putea fi înlăturat. Atunci va trebui să intri în acţiune… Boris, îmi făgăduieşti solemn că vei ocroti viaţa prizonierilor – chiar dacă va fi să lupţi împotriva tovarăşilor de idei?

— Orice faptă sângeroasă mă dezgustă, răspunse tânărul. Da, făgăduiesc că voi ocroti viaţa familiei imperiale, atât cât îmi va fi în putinţă. Totuşi, voi rămâne credincios principiilor mele şi voi împiedica orice încercare de fugă.

Vasilieff era liniştit. Cei doi bărbaţi îşi strânseră mâinile, apoi Boris părăsi încăperea.

Rămânând singur, moşierul căzu pe gânduri. Ce planuri se ţeseau în mintea acestui om? Ce se petrecea îndărătul frunţii sale largi?

În cele din urmă se pregăti de plecare. Trebuia cu orice chip, să dea de Virubova şi cu ajutorul ei, să afle unde se adăpostise Nataşa, pe care îşi pusese în gând s-o treacă peste graniţă cât mai repede cu putinţă.

Ştiind că locuinţa prinţului Ulkitzki e supravegheată zi şi noapte, moşierul se folosi de o potecă ce trecea prin grădinile din spatele casei, potecă pe care bătrânul i-o arătase, atât lui cât şi luntraşului.

Când ajunse în stradă, privi cu luare-aminte în jurul său, apoi porni repede mai departe.

Totuşi, Vasilieff nu rămase neobservat. Această ieşire dosnică fusese de multă vreme descoperită şi atât el cât şi Boris Verodin, erau urmăriţi pas cu pas.

Moşierul vizită mai multe case. Trecuseră câteva ceasuri de la plecarea lui, când, ieşind dintr-o clădire, zări pe celălalt trotuar un bărbat care se plimba încolo şi încoace. La ivirea lui Vasilieff, necunoscutul se furişă repede într-un gang.

În colţul străzii, moşierul se opri. Paşi repezi se auziră în urma lui, apoi un bărbat trecu înainte. Vasilieff surâse. Acum ştia că fusese urmărit. Fără să-şi piardă cumpătul, intră într-o cafenea elegantă, unde veneau oameni de tot felul. Directorul localului îl salută cu o privire plină de înţeles.

Moşierul se aşeză la o masă şi bău o cafea, în timp ce ochii-i erau aţintiţi spre intrare. Apoi, după ce se înţelese, printr-o privire, cu directorul, plăti consumaţia şi se strecură într-un coridor. Cineva îl conduse într-o încăpere care se afla îndărătul unei uşi tăinuite, iar după ce coborî o scară foarte lungă, se văzu într-un alt coridor, luminat de câteva becuri electrice.

Străbătu şi acest gang subteran, care avea o lungime de vreo cinci sute de metri, apoi încă o scară şi ajunse într-o pivniţă, de unde găsi lesne ieşirea spre stradă.

„Ei, acum nădăjduiesc că nu m-a mai urmărit nimeni” – îşi zise moşierul, râzând batjocoritor.

Dar nu rămase multă vreme pe gânduri, ci-şi iuţi paşii, căci la ultima casă pe care o vizitase, i se spusese unde se află Virubova.

În cele din urmă, moşierul coti într-o stradă lăturalnică, unde erau prea puţine clădiri, şi se opri înaintea unei case împrejmuită cu o grădină. Ridică privirile spre faţadă, apoi clătină capul.

Nu-i venea să creadă că Virubova se ascunsese aici. Totuşi, aşa trebuie să fie, căci oamenii care îl înştiinţaseră erau bine informaţi. La uşă zări o firmuliţă de alamă: „Denise Barobleur, prezicătoare”.

Vasilieff chibzui din nou. Auzise multe despre această femeie, pe care, în timpul ţarismului, o vizita mai toată nobilimea.

După câteva clipe, el se hotărî şi bătu în uşă.

74. O luptă de stradă

La o oră târzie din noapte, un biciclist cobora în goană strada pe care se afla locuinţa prinţului Ulkitzki. Descălecă înaintea casei, privi cu luare-aminte în jurul său, apoi bătu la uşă.

Nu aşteptă multă vreme şi un bărbat se ivi în gang, ţinând în mână o lumânare. Era Boris Verodin.

— Ah, dumneata eşti, tovarăşe Sublominski? şopti luntraşul. Intră te rog! Ai vreo veste însemnată?

Celălalt păşi în gang, iar Boris încuie uşa în urma lui şi trase cu urechea.

— N-ai zărit pe nimeni prin apropriere? întrebă el, apoi.

— Nu, strada era foarte liniştită. De altfel, chiar dacă ai fi supravegheat, tot nu-mi închipui să mă fi văzut cineva, căci am mers foarte repede şi totul fiind cufundat în beznă nu s-a putut observat unde m-am oprit.

— Bine. Acum s-auzim ce te-a adus încoace.

— Astă-noapte trebuie să izbutim, răspunse noul venit. El a părăsit casa, învăluit într-o manta lungă şi largă, însă, deşi poartă barbă falsă l-am recunoscut după mers şi ţinuta lui mândră. Ne-am ţinut tot timpul după el, până ce a ajuns înaintea casei unde a mai fost o dată. Cine ştie ce caută el acolo în timpul nopţii? Noi, însă, avem un prilej minunat, cum nu se va mai ivi niciodată. E o stradă dosnică şi îngustă, care dă într-alta închisă la un capăt. Astă-noapte îl prindem cu siguranţă. Vrei să mă însoţeşti?

Boris Verodin încuviinţă din cap.

— Aşteaptă-mă niţel, mă duc să-mi iau bicicleta… E departe de aici?

— Dacă ne grăbim, în zece minute suntem acolo.

Luntraşul se depărtă, dar se înapoie peste câteva clipe, cu o

bicicletă.

Cei doi bărbaţi ieşiră în strada învăluită în beznă. Luna dispăruse sub nori, iar pe uliţă nu se zărea nimeni.

Încălecară pe biciclete şi porniră spre ţărmul Nevei. În acelaşi timp, se auzi un zgomot ciudat, ca şi cum o maşină hodorogită s-ar fi pus în mişcare.

— Ce-a fost asta, tovarăşe Sublominski? întrebă Boris, pe când pedalau din răsputeri şi privi în jurul său, cu luare-aminte.

Dar nu se zări nimic suspect.

Trecură prin mai multe străzi şi, deodată, lumina orbitoare a unui automobil ţâşni dindărătul lor. Apoi, urmau încă două maşini, ai căror pasageri discutau prin strigăte. Nu mai încăpea îndoială că cele trei automobile se aflau în urmărirea lui Boris şi a însoţitorului său.

În cele din urmă, bicicliştii ajunseră la podul care ducea peste Neva. Se opriră, iar maşinile rămaseră ceva mai în urmă.

— Nu mai e mult, zise Sublominski şi porni înainte, ducând bicicleta de ghidon. În curând vom ajunge în strada unde va trebui să-l aşteptăm.

Boris Verodin privi cercetător în jurul său şi duse mâna la buzunar, spre a se încredinţa că revolverul şi pumnalul mai erau acolo. Sonia îl prevenise, doar. Poate că voiau, într-adevăr, să-l atragă într-o cursă!

Cei doi tovarăşi intrară în gangul întunecos ai unei case, unde trei bărbaţi stăteau lipiţi de zid.

— În sfârşit, bine că vă văd! zise unul din ei. Urmăritul mai e în fundătură. Tovarăşul Valdici l-a văzut intrând în căsuţă. Ciudat e că celălalt avea cheia cu el.

— Mâine vom iscodi cine locuieşte acolo, răspunse Boris Verodin. Acum, însă, cred c-ar fi bine să ne apropiem de casă.

— N-are niciun rost, tovarăşe Verodin. Îmi dau capul că punem mâna pe el, chiar dacă rămânem locului.

— Unde e maşina? întrebă luntraşul.

Unul din bărbaţi arătă spre uşă.

— E dincolo, şopti altul. Imediat ce-l prindem, ştergem putina.

— Comandantul fortăreţei Petru şi Pavel a fost înştiinţat? urmă Verodin.

— Da.

Se lăsă o tăcere adâncă. Cei cinci revoluţionari priveau cu încordare spre stradă. Dar nimeni nu se zărea pe uliţa învăluită în beznă. Pe vremurile acelea tulburi, oamenii nu prea se încumetau să iasă noaptea în oraş.

— Sst! vine cineva! murmură luntraşul, deodată.

Privi în jurul străzii, apoi îşi retrase capul.

— El e, şopti unul din ei, l-am recunoscut după manta şi pălărie.

Paşii se apropiau. După cât se părea, individul era foarte grăbit.

Ochii săi negri aveau o expresie de nelinişte, se oprea din când în când şi privea bănuitor în jurul său, ca şi cum se temea să nu fie urmărit.

Deodată, un trup uriaş răsări ca din pământ, înaintea lui. Era Boris Verodin, pe buzele căruia încolţi un zâmbet triumfător.

— Acum nu-mi mai scapi, prinţe Potcikev! scrâşni luntraşul. Eşti recunoscut, travestirea nu-ţi mai foloseşte la nimic.

Potcikev – căci el era – se dădu înapoi cu un pas. În clipa următoare, un revolver sclipi în mâna lui. Dar, până a apuca să tragă, Boris îl izbi peste mână şi arma zbură cât colo. Se iscă o luptă deznădăjduită, căci nici Potcikev nu prea era slab. În cele din urmă însă, fu trântit la pământ şi legat fedeleş. Unul din revoluţionari îi vârî un căluş în gură, apoi o maşină se ivi în apropiere şi, după câteva clipe, porniră spre fortăreaţa Petru şi Pavel.

Înainte de a ajunge la capătul străzii fură nevoiţi să se oprească, deoarece alte două automobile închideau drumul.

— Ce înseamnă asta! strigă Boris Verodin, ameninţător. În numele Comitetului Central, feriţi-vă din cale, altminteri tragem!

Numeroşi oameni coborâră din cele două automobile. Erau vreo douăzeci de bărbaţi, înarmaţi cu pumnale şi revolvere. Un ofiţer de statură mijlocie, cu faţa ciupită de vărsat, se afla în fruntea lor.

— El e, i-am recunoscut glasul! strigă triumfător, căpitanul Semelov, căci acesta conducea grupul de oameni coborâţi din maşini. Săriţi pe el, ticălosul nu trebuie să ne scape.

Detunături răsunară în liniştea nopţii. Câteva trupuri se prăbuşiră la pământ, scăldate în sânge. Cât ai clipi din ochi, tovarăşii luntraşului fură făcuţi nevătămători. Căpitanul Semelov nu ştia ce-nseamnă milă. El ucidea oriunde se ivea prilejul.

Niciunul din însoţitorii lui Boris Verodin nu mai rămase în viaţă. Luntraşul însă, se mai lupta cu deznădejde. Până acum izbutise să doboare vreo şase adversari. El se retrăsese spre zidul unei case şi se apăra ca un leu, izbind cu furie pe oricine cuteza să se apropie.

Deodată, Semelov se năpusti într-acolo.

— Câine, trădătorule! scrâşni el.

Şi, ieşit din minţi, ridică pumnalul şi izbi.

Dar Boris Verodin, care sângera din mai multe răni, se feri cu îndemânare. Oamenii lui Semelov păndeau ca nişte fiare spre curajosul tânăr, căutând să-l lovească pe neaşteptate. Atacul căpitanului lor le îndoi curajul şi se năpustiră cu furie asupra victimei.

Luntraşul se simţi încleştat de vreo zece braţe, care încercau să-l doboare la pământ, pentru a-l lega. Adunându-şi ultimele forte, izbi în dreapta şi în stânga, dar, deodată, primi în cap o lovitură puternică, dată cu patul armei.

Se clătină doar câteva clipe, însă acestea fură de ajuns pentru ceilalţi, care se năpustiseră asupra lui şi-l legară fedeleş.

— Duceţi-l repede în maşină! porunci Semelov oamenilor săi, care gâfâiau din greu. Ceilalţi indivizi pot rămâne aici, cred că le e destul. Niciunul din ei n-o să mai vadă lumina zilei.

Apoi, se îndreptă spre automobilul duşmanilor săi şi văzu un om legat străduindu-se din răsputeri să se elibereze.

— Cine o mai fi ăsta? făcu el.

Dar în clipa următoare scoase o exclamaţie de surprindere, căci îşi recunoscuse stăpânul. Semelov se plecă repede spre acesta, îi tăie legăturile şi-i scoase căluşul.

Prinţul Potcikev răsuflă din greu.

— Poartă-te în aşa fel ca şi cum nu m-ai cunoaşte! şopti el, apoi. Dă ordin ca cele două maşini să pornească înainte, cu prizonierul. A treia să rămână aici, dumneata de asemenea!

Căpitanul se depărta şi şopti ceva oamenilor săi. În zare se ivi o patrulă, dar aceasta nu îndrăzni să se apropie de grupul numeros al republicanilor.

După câteva clipe, cele două maşini se puseră în mişcare. Căpitanul şi prinţul luară loc în cea de a treia şi, aruncând o ultimă privire spre trupurile neînsufleţite ale revoluţionarilor, dădură ordin şoferului să pornească mai departe.

Abia mai târziu, o patrulă puternică descoperi urmele luptei. Însoţitorii lui Boris Verodin erau morţi. Trupurile nenorociţilor fură lăsate pe loc până a doua zi dimineaţă, căci asemenea lucruri se întâmplau mereu.

În acest timp, Potcikev porunci subalternului său, care stătea în maşină, alături de el:

— Vei pătrunde în casa pe care ţi-o voi arăta. Acolo se află trupul neînsufleţit al unei femei. În locuinţa acesteia s-a adăpostit soţia mea… mă înţelegi? Cum a ajuns acolo, nu ştiu nici eu. Am descoperit-o abia astă seară… Vei lega-o şi mi-o vei aduce afară… dacă încearcă să se împotrivească, vei întrebuinţa forţa.

— Am înţeles, Excelenţă!

Semelov nu prea era obişnuit să-şi piardă vremea cu întrebări. Ştia, doar, că trebuie să se supună, restul nu-l interesa.

Deodată Potcikev dădu ordin şoferului să oprească. Apoi, coborî din maşină, împreună cu Semelov, şi se apropie de uşa căsuţei, pe care o descuie. „Tiranul” se furişă în coridorul care ducea la încăperea sărmanei Elena, iar prinţul rămase afară. La un moment dat se auzi un ţipăt.

— Aha, porumbiţa mea! făcu Potcikev, zâmbind batjocoritor. Las’ că te învăţ eu minte, necredincioaso.

Între timp, căpitanul pătrunsese în odaie. Pe pat zăcea, într-un lac de sânge, trupul neînsufleţit al Elenei. Alături de dânsa, se afla copilaşul care, după cât se părea, fusese sugrumat. Semelov aruncă

doar o privire asupra acestei priveliști înfiorătoare, apoi zări la pământ pe fermecătoarea soție a stăpânului său. Da, era aceeași femeie pe care o luase prizonieră și care izbutise să fugă din cârciumă, tocmai când voia s-o ducă prințului.

— Și-o fi dat și ea sufletul? murmură „Tiranul" plecându-se deasupra Natașei. Nu, e numai leșinată. Cu atât mai bine, căci nu mai am nevoie să mă folosesc de forță.

Scoase o sfoară groasă din buzunar și, după câteva clipe, prințesa era legată.

Căpitanul o ridică și se pregăti să părăsească încăperea, dar în acel moment, Natașa se trezi și scoase un țipăt. O spaimă de moarte se întipări pe chipul ei palid. Ochii i se holbară la omul cu înfățișare sălbatică din fața ei.

Semelov rânji.

— Numai să nu țipi, porumbița mea! făcu el.

Și, văzând că victima lui nu se supune, o așeză pe podea și-i vârî batista în gură.

Un văl negru se așternu înaintea ochilor prințesei, gândurile i se încâlciră în minte, apoi nu mai știu ce se petrece cu dânsa. Nu văzu pe cei doi bărbați, care vorbeau cu înfrigurare; nu auzi duduitul motorului și nu văzu nici mașina care gonea pe străzile Petrogradului și-și urmă drumul pe șosea.

În acest timp, Boris Verodin făcea o călătorie asemănătoare. Abia după ce se depărtară bine de oraș, automobilul se opri și luntrașul văzu că zbirii săi purtau uniforma soldaților din armata republicană.

Așadar, Sonia nu-l minți se. Căzuse în mâinile oamenilor lui Potcikev.

Tânărul își încordă puterile, nădăjduind să-și rupă legăturile. Era aproape să izbutească, dar dușmanii săi zăriră încercările lui și-l legară atât de zdravăn, încât nu mai fu în stare nici măcar să se miște.

— Ce-o să mai chiuie de bucurie când o atârna în știreang! zise în bătaie de joc unul dintre soldați.

— Nici nu poate fi vorba de spânzurătoare, răspunse altul. O să-l legăm într-un sac și o să moară înecat, ca o pisică.

— Habar n-aveți ce o să se întâmple cu el, se amestecă al treilea. Căpitanul mi-a destăinuit ce soartă i-a fost pregătită ticălosului ăsta. Va fi tras pe roată, dar încetul cu încetul, ca să nu moară deodată. Vom face cu el experiența unui nou mijloc de execuție. Toți conducătorii revoluției vor muri de aceeași moarte, dacă proba va izbuti.

Tânărul nici nu luă în seamă flecărelile călăilor săi. Toate gândurile îi erau îndreptate numai pentru a descoperi un mijloc de scăpare. Se vor încumeta oare să-l ucidă?

Boris îşi zise că tovarăşii săi vor istorisi ce i se întâmplase şi fruntaşii revoluţionari nu vor avea răgaz până nu vor da de urmele sale.

Dar se înşela amarnic; habar n-avea că aceia care îl însoţiseră nu mai erau în viaţă. Nenorociţii nu mai puteau să-i fie de folos, căci pieriseră până la unul.

Luntraşul închise ochii. Capul îl durea îngrozitor. O dâră de sânge cald i se prelingea pe ceafă.

Nu putea să-şi dea seama pe unde treceau. La un moment dat i se păru că se depărtau de oraş; apoi, însă, avu simţământul că se aflau într-o stradă pietruită.

În cele din urmă, automobilul se opri. De undeva se auzi bătaia unui orologiu. Automobilul intră într-o curte învăluită în beznă. Apoi luntraşul simţi că i se leagă o basma peste ochi.

Boris Verodin coborî din maşină şi porni înainte, sub conducerea călăilor săi. Trecură prin ganguri, apoi simţi că e dus spre adâncime.

Numără o sută de trepte. Jos domnea un miros de mucegai şi apă stătută, iar pământul era mocirlos. Aerul devenise atât de înăbuşitor, încât Boris răsufla anevoie. Un gâlgâit ciudat îi ajunse la urechi.

Până acum, tânărul rămase nepăsător. Deodată, însă un fior de groază îi străbătu trupul.

Dacă ar fi ştiut cel puţin, unde se afla! Însă toate străduinţele sale pentru a se orienta asupra locului, rămaseră zadarnice.

În cele din urmă fu silit să se aşeze pe o lespede umedă şi călăii începură din nou să vorbească în şoaptă. Boris ciuli urechile, dar nu izbuti să prindă niciun cuvânt. Doar o dată i se păru că aude numele prinţului Potcikev. Cuprins de furie, tânărul scrâşni din dinţi.

Apoi fu legat de mijloc cu o frânghie. Un miros înăbuşitor, de cadavru în putrefacţie, domnea pretutindeni.

— Apropie-te! răsună un glas poruncitor.

Luntraşul nu se clinti din loc însă.

Ceilalţi îl îmbrânciră şi, deodată, Boris se simţi plutind în gol. O macara se puse în mişcare, uruind. Încet, revoluţionarul fu coborât într-o adâncime, unde aerul era de nesuferit.

Când ajunse jos, un râs batjocoritor se auzi deasupra lui, apoi se făcu tăcere – o tăcere de moarte. Prizonierul mişcă picioarele; mâinile îi mai erau legate.

Trecuseră câteva ceasuri. Nu dormise deloc, cu toate că pipăind cu picioarele, descoperise într-un colţ, o grămadă de paie putrede. În încăpere se aflau unele lucruri, al căror scop nu-l putea pricepe. Erau nişte scânduri şi grinzi, care se ridicau sau se coborau, când le atingea cu piciorul. În cele din urmă, se auziră glasurile a doi bărbaţi care vorbeau în şoaptă.

— Cred că n-o să izbutească să le sfărâme, zise unul din ei.

— Fireşte, răspunse celălalt, nici zece cai n-ar fi în stare să rupă asemenea lanţuri.

Boris îşi dădu seama despre ce era vorba. Voiau să-l ferece în lanţuri. Un inel gros de fier, rece ca gheaţa, îi fu pus în jurul gâtului.

— Gata! strigă unul din cei doi bărbaţi.

Basmaua fu smulsă de pe ochii prizonierului, care ridică pleoapele.

Unde se afla, oare? Era noapte? Nu, căci o lumină verzuie plutea deasupra capului său.

Tânărul privi în sus cu încordare, la priveliştea ciudată ce se înfăţişa înaintea lui. În lumina verzuie se zăreau plutind peşti, alge şi diferite alte plante de apă. O spaimă de moarte îl cuprinse. În mintea lui se trezi o bănuială – îşi dădu seama de grozăvia situaţiei în care se afla.

Fusese ferecat într-o încăpere, dedesubtul apei după cât se părea, în faimoasa celulă din Shlisselburg – celula de tortură.

75. Un horoscop

Vasilieff se cam sperie văzând că uşa de la locuinţa prezicătoarei se deschise în chip misterios şi nimeni nu se zărea în prag.

Clătină capul şi şovăi câteva clipe. Un condor lung, tapetat cu pânză neagră, se deschidea înaintea lui. În fund pâlpâia o lumină slabă.

Moşierul intră şi uşa se închise după el, în mod automat. Neliniştea îl cuprinse, căci, în aceeaşi clipă luminiţa dispăruse.

Apoi, însă, zâmbi. Podeaua se mişcase puţin; era, fără îndoială, mecanismul care închidea uşa şi stingea pâlpâirea.

— Ei, e cineva pe aici? strigă el.

Deodată, încăperea se lumină. În cadrul unei uşi pătrate, stătea un negru cu turban roşu şi pantaloni bufanţi, de aceeaşi culoare.

Acesta îşi încrucişase braţele pe piept şi făcu o plecăciune adâncă. Vasilieff şovăi. Ce să spună el acestui om? Să rostească numele Virubovei?

— Doamna vă va primi numaidecât, zise negrul, trebuie să facă întâi pregătirile necesare.

— Ce pregătiri? întrebă moşierul.

Celălalt nu răspunse, ci se dădu într-o parte şi vizitatorul păşi în încăpere. Era o odaie mică, destul de plăcută, căptuşită cu covoare orientale.

Vasilieff rămase singur şi aşteptă răbdător. De cine pomenise negrul? „Doamna” era Virubova sau prezicătoarea?

Lucrurile aveau să se lămurească în curând.

Totuşi, răbdarea moşierului fu pusă la grea încercare. Deodată auzi

un zbârnâit ciudat şi, încetul cu încetul, o moleşeală stranie îl cuprinse.

În zadar căută să alunge această toropeală care punea din ce în ce mai mult stăpânire pe el. Într-un rând i se părea că cineva se furişează prin încăpere. Voi să strige, să atingă arătarea, dar aceasta şi dispăru.

Un glas solemn, în care recunoscu pe acela al negrului, răsună lângă dânsul:

— Doamna e gata să vă primească.

Vizitatorul se frecă la ochi şi privi în jurul său, mirat. Dormise, oare? Cum se făcea că era atât de obosit? Totuşi, era o oboseală plăcută, desfătătoare. Negrul îi făcu semn să-l urmeze şi moşierul porni după el, cu paşi şovăitori.

Trecură prin diferite coridoare şi urcară câteva scări. Vasilieff era uimit că această casă, care pe din afară avea o înfăţişare atât de modestă, cuprindea atâtea încăperi.

Negrul se opri înaintea unei uşi, deasupra căreia pâlpâia o lumină verzuie.

— Când veţi vedea aici o lumină roşie, puteţi intra înăuntru, zise servitorul.

Moşierul rămase iarăşi singur şi începu să bombăne, supărat. N-avusese niciodată de-a face cu oameni care îşi făceau o meserie din ştiinţele oculte. De altfel, nici acum n-avea chef să-şi audă înşirat „trecutul şi viitorul", căci nu credea defel în asemenea lucruri. Voia să vorbească cu Virubova atâta tot.

Dar era ea aici şi avea să se ivească înaintea lui? Sau, poate, că nici nu se afla în această casă? Lucrul acesta trebuia să i-l lămurească prezicătoarea.

În timp ce se frământa cu asemenea gânduri, lumina de deasupra uşii se făcu roşie.

Vasilieff apăsă pe clanţă şi păşi într-o încăpere, unde fu iarăşi cuprins de nelinişte. Şi aici domnea mirosul aceia ciudat, care îi înceţoşa mintea.

Privi în jurul său, dar nu putu desluşi nimic din pricina aburului roşietic, care îl învăluia.

Şi, cu toate acestea, cineva se afla în încăpere, căci i se părea că aude o răsuflare greoaie.

— Cine-i aici? întrebă Vasilieff.

Un strigăt uşor îi răspunse. În clipa următoare, încăperea se lumină ca ziua. În mijlocul ei, şedea ghemuită, pe un scaun, o femeie foarte bătrână, care avea trăsături distinse şi, lucru ciudat, doi ochi care sclipeau, plini de tinereţe. O fantastică găteală de cap acoperea părul ei alb ca zăpada.

Bătrâna avea cei mai frumoşi şi inteligenţi ochi pe care şi-i poate cineva închipui. O bucurie de nedescris, dar şi o mare uimire se

puteau citi pe chipul ei zbârcit de vremuri.

Vasilieff avu doar atâta timp ca să poată arunca o privire în jurul său, apoi o lumină slabă învălui încăperea.

— Dumneavoastră sunteţi Denise Barobleur? întrebă el.

— Da. Doriţi un horoscop?

Vizitatorul făcu un gest de împotrivire, însă prezicătoarea nu zări nimic, căci odaia era prea întunecată. Şi, ciudat, moşierul simţea nevoia să audă iarăşi glasul bătrânei, care îi răsuna plăcut în urechi; ar fi fost în stare să-l asculte ceasuri întregi.

— Da, aş vrea un horoscop, zise el, încet.

— Apropiaţi-vă şi puneţi mâna pe farfuria asta roşiatică, răspunse bătrâna cu blândeţe.

Vasilieff înaintă cu câţiva paşi şi acum putu să desluşească tăblia unei măsuţe în mijlocul căreia se afla o farfurie. Şovăind, moşierul puse mâna deasupra.

O lumină ciudată îi străbătu prin carne, lăsând să se vadă oasele şi vinele.

Prezicătoarea se aplecă atât de mult deasupra farfuriei, încât lui Vasilieff i se păru că simte răsuflarea ciudatei femei. Ba, mai mult, parcă îi atinsese mâna cu buzele.

Un fior străbătu trupul moşierului.

Bătrâna înălţă capul, dar apăsă cu putere pe farfurie mâna vizitatorului.

— Văd o casă într-un oraş mare, începu ea. Acolo locuieşte retrasă o femeie frumoasă şi nobilă. Când priveşte afară, pe fereastră, vede înaintea ei, palatul Kremlinului.

— Moscova, murmură Vasilieff, casa mamei mele.

— Femeia are un copil, un băiat frumos, distins. El se joacă cu dânsa în grădina singuratică. Mama îşi iubeşte fiul, al cărui tată nu se arată decât noaptea… Acesta e un om de seamă, un om care printr-un singur gest poate hotărî soarta multor vieţi omeneşti. E nobil, dar trist. Vine, ia copilul în braţe şi priveşte adânc în ochii lui… Apoi, frumoasa femeie moare şi copilul e dus într-un castel îndepărtat. Numai o dată la zece ani, vede iarăşi pe omul acela grav, care a devenit din ce în ce mai întunecat. Apoi, tânărul e înrolat într-un regiment. Face cunoştinţă cu viitorul Ţar şi ajunge tovarăşul său de joacă, dar încăpăţânarea şi răutatea Ţareviciului îl dezgustă pe tânărul ofiţer… Mai vin şi alţi prieteni. Sunt prinţi distinşi, care rămân în preajma fiului împăratului şi-l însoţesc în călătoriile sale. Cu prilejul unei vânători, tânărul ofiţer salvează viaţa Ţareviciului. O tânără prinţesă se apropie de suita fiului de împărat. E mândră, frumoasă şi blândă, iar trupul ei pare tras prin inel. Ţareviciul nu mai poate după dânsa – dar ea îl iubeşte pe tânărul ofiţer. Şi, într-o bună zi, cei doi se unesc pentru, totdeauna. De atunci, Ţareviciul îşi urăşte prietenul şi nu mai

vrea să-l vadă înaintea lui. Timp de doi ani, ofiţerul trăieşte retras cu soţia lui. Din căsătoria lor se naşte un copil, un băiat drăgălaş şi voinic. Fericirea celor doi părinţi nu mai cunoaşte margini. Dar nenorocirea se apropie. Uneltirile se ţes în taină şi ameninţă liniştea tinerei perechi. Linguşirile şi bârfelile distrug fericirea ofiţerului, care e arestat. Soţia lui se aruncă în apă cu copilul. Avutul său din Rusia e confiscat, iar tânărul e dus într-o temniţă înfiorătoare, unde trăieşte am îndelungaţi, fără să ştie de soarta acelora, care fuseseră învinuiţi că luaseră parte la conspiraţie. În cele din urmă, se apropie eliberarea. Ţareviciul s-a urcat pe tron. El dă ordin ca fostul său prieten să fie pus în libertate – dar nu vrea să-l mai vadă niciodată. Nefericitul om se retrage în inima pădurii – îşi uitase cu totul trecutul său – şi nu vrea să mai ştie nimic de prinţi, nobili şi cei de o seamă cu aceştia. El nu mai trăieşte decât pentru poporul său.

Vasilieff ascultase fără să scoată o vorbă. Adeseori voise s-o întrerupă pe bătrână, dar limba îi era ca încleştată. Nici nu-i venea să-şi creadă urechilor. De unde ştia prezicătoarea toate acestea? Există oameni înzestraţi cu daruri supranaturale, care le îngăduie să cunoască trecutul tuturor?

— Continuă! murmură el, cu glas răguşit. Ce se va întâmpla cu ofiţerul? Ce soartă îl aşteaptă?

Prezicătoarea oftă şi aţinti asupra lui ochii-i frumoşi, plini de tinereţe, care aveau o foarte mare putere magnetică.

— Nenorocitul îşi căută fiica şi… o găsi. De acum încolo va trece prin multe primejdii. Şi el va fi luat de valurile revoluţiei. Ajutorul dat poporului nu-i e recunoscut. Oamenii se tem de dânsul. Vai de tine, nenorocitule, care te încumeţi să te amesteci în istoria omenirii! strigă ea, deodată, cu glas solemn. Vrei să ocroteşti familia imperială, vrei să fii salvatorul şi eliberatorul aceluia care te-a nenorocit! Dar ei nu-şi vor arăta niciodată recunoştinţa. Vei cădea, pentru a doua oară, în mâinile zbirilor. Odinioară, călăii Ţarului erau aceia care îţi voiau pieirea – astăzi, sunt altfel de oameni. Te previn… te conjur – fugi, părăseşte Rusia şi las-o să-şi urmeze soarta, căci tu n-o poţi schimba, nu eşti în stare să potoleşti setea de sânge a mulţimii, n-ai puterea să împiedici crimele înfiorătoare care se înfăptuiesc pe întinsul sfintei noastre ţări. Nenorocirea se va abate din nou asupra ta, dacă vei face greşeala să-i ieşi în cale.

Vasilieff era adânc tulburat. Deodată cuprinse mâna prezicătoarei şi simţi că aceasta e foarte îngrijită şi fină. Tot ce era în legătură cu misterioasa bătrână era nespus de ciudat.

Denise Barobleur îşi retrase mâna şi se plecă spre vizitatorul ei, care rămase zăpăcit cu totul. Se înşelase, oare? O adiere uşoară îi mângâiase fruntea; avea senzaţia că două buze îl atinseseră.

Închise ochii, căutând să-şi revină în simţiri. Deodată, încăperea se

lumină; totul dispăruse, afară de măsuţa din mijloc, pe care se afla o foaie de hârtie.

„Dacă vrei să vorbeşti cu Virubova, intră în odaia a doua din coridor, pe dreapta”.

Uimit, moşierul citi aceste cuvinte care erau scrise pe bileţel. Scrierea îi era cunoscuta. Vasilieff rămase câtva timp cu ochii holbaţi la coada de hârtie din mâna lui. Unde mai văzuse, oare, acest scris regulat, frumos?

În zadar îşi frământă el creierul, căci nu izbuti să-şi amintească. În cele din urmă, părăsi încăperea. Nimic nu arăta că această casă era locuită. Merse bâjbâind de-a lungul coridorului întunecat, până ce ajunse la uşa unde trebuia să fie odaia Virubovei.

Şovăi câteva clipe, apoi o deschise. O femeie care şedea la fereastră, se întoarse surprinsă. Un zâmbet de bucurie înflori pe buzele ei şi o mâhnire adâncă îi era întipărită pe chipul distins.

76. Grijile viitorului

Misterul care plutea în această casă se destrămă dintr-odată. Odăiţa simplă, dar plăcută, nu amintea nimic despre ciudata prezicătoare.

— Ah, în sfârşit vine cineva care se îngrijeşte de mine, zise Virubova, întinzând mâna vizitatorului.

— Dacă aţi şti câtă osteneală mi-am dat ca să vă găsesc! răspunse Vasilieff. Eram foarte îngrijorat de soarta dumneavoastră. Şi apoi, trebuia să fiu cu mare băgare de seamă, căci am făcut constatarea că sunt urmărit pas cu pas.

Fosta favorită a Ţarinei îl privi cu luare-aminte.

— Socot că nu revoluţionarii au făcut-o, zise ea, în cele din urmă. Feriţi-vă de oamenii lui Kerenski!

— Ce vă îndeamnă să susţineţi asta?

Virubova înălţă din umeri.

— Nu ştiu, dar aşa îmi spune inima.

— V-am căutat spre a afla de la dumneavoastră ceva veşti asupra prinţesei Nataşa de Gogineff, urmă moşierul.

— În cazul acesta, n-aţi nimerit-o tocmai bine. Eu însămi aş vrea să dau de dânsa, căci acum mai mult ca oricând trebuie să facem ceva pentru eliberarea Ţarului şi a familiei sale. Mi s-a adus la cunoştinţă că şi în Tobolsk au început mişcări revoluţionare. În fiecare zi se răpeşte câte puţin din libertatea acordată prizonierilor. Lucrătorii şi soldaţii revoluţionari iau o atitudine din ce în ce mai ameninţătoare.

Moşierul se posomorî.

— Şi, în aceste împrejurări, vă luaţi răspunderea ca plăpânda fată să întreprindă această călătorie, spre a se pune la dispoziţia Ţarinei şi

a stabili legătura între noi şi prizonieri? întrebă moşierul, cu glas dojenitor.

— Aveţi pe altcineva în locul ei?

Vasilieff îşi dădu seama că Virubova avea dreptate. Acum, însă, mai mult ca oricând, era hotărât să facă tot ce-i va sta în putinţă ca Nataşa să părăsească Rusia, spre a nu se întâlni cu Boris. După ce va fi dincolo de graniţă, prinţesa nu va mai putea să se înapoieze în patrie şi, astfel, calea ei nu se va mai încrucişa cu aceea a lui Boris Verodin. În orice caz, Vasilieff voia să facă în aşa fel ca sărmana femeie să nu ducă nicio lipsă.

— În afară de mine n-aţi mai primit pe nimeni dintre partizanii monarhiei? întrebă moşierul, apoi.

— Nu, pe nimeni.

— Veţi avea bunăvoinţa să-mi daţi şi mie de veste, dacă prinţesa va veni pe aici, sau veţi afla unde se adăposteşte?

— Cu plăcere, domnule Vasilieff. Lăsaţi-mi adresa, vă rog!

Moşierul scrise adresa pe o foaie de hârtie, apoi întrebă, şovăitor:

— Cum aţi ajuns tocmai în casa prezicătoarei?

Virubova zâmbi:

— E într-adevăr atât de greu de ghicit? După cum cred că vă veţi aminti, această femeie a fost odinioară prezicătoarea la care veneau mai toate familiile nobile. Ea ştie foarte multe despre cele ce s-au petrecut în timpul domniei Ţarului şi e o partizană credincioasă a familiei imperiale. În Petrograd am şase până la opt ascunzători, dar nicăieri nu mă simt mai la adăpost ca aici, unde am şi putinţa să mă întâlnesc mai lesne cu tovarăşi noştri.

— Da, aşa e, încuviinţă moşierul. Dar cunoaşteţi mai îndeaproape pe bătrâna prezicătoare?

— Am stat adeseori de vorbă cu dânsa. E o femeie cu trăsături distinse şi uneori rămân uimită văzând-o atât de zveltă. Ea însăşi zice că are nouăzeci de ani. Deşi nimeni n-o crede, bătrâna susţine cu tărie că aşa este.

Vasilieff rămase pe gânduri.

— Nouăzeci de ani? zise el, clătinând capul. În orice caz, o fi trecut prin multe în viaţa ei. Aţi vorbit cu dânsa, vreodată, despre mine?

— Nu, niciodată, răspunse Virubova. De altminteri, nici nu vă cunosc prea bine, domnule Vasilieff, şi nici nu am avut prilejul să aflu ceva despre trecutul dumneavoastră, căci nimeni n-ar fi putut să-mi dea vreo lămurire. Un singur lucru se ştie, anume că sunteţi un monarhist convins şi vreţi să veniţi în ajutorul Ţarului.

— E mai mult decât ciudat, urmă Vasilieff, prezicătoarea mi-a spus multe lucruri care s-au petrecut întocmai.

Fosta favorită păru surprinsă.

— Aţi cerut să vă facă un horoscop? întrebă ea repede.

Celălalt dădu din cap, în semn de afirmare.

Deodată holbă ochii spre perete, de care atârna o fotografie, înfăţişând o femeie minunată, cu un copil în braţe.

Virubova urmă, mirată, direcţia privirilor sale.

— Cine… e asta? îngână moşierul.

— Nu ştiu, domnule Vasilieff. Pot să vă spun, doar, că aceeaşi fotografie se află în mai multe încăperi din această casă.

— Ea este… ea… Tatiana! bâlbâi Vasilieff, nespus de tulburat.

Se apropie de perete, desprinse fotografia şi o privi, plin de mâhnire.

— Trebuie să mai vorbesc o dată cu bătrâna prezicătoare, zise el, apoi. Da, trebuie… Ah, doamnă Virubova, înlesniţi-mi această convorbire. Vreau să ştiu neapărat cum a ajuns la dânsa acest portret.

Virubova îl privi uimită, neputând să priceapă cauza tulburării sale.

— Dar cine e doamna din fotografie? întrebă ea.

— E… e sora mea, răspunse Vasilieff.

— Din nefericire, acum nu se mai poate vorbi cu prezicătoarea, răspunse fosta favorită a Ţarinei. Habar n-am dacă e ceva de capul prezicerilor ei, dar ştiu că, întotdeauna, după ce face un horoscop, e foarte istovită şi se închide în odaia ei, unde rămâne ceasuri întregi, ba uneori chiar o zi. De altminteri, nici nu-i de mirare, căci e o femeie de nouăzeci de ani, şi la vârsta asta, omul trebuie să-şi economisească forţele.

— Atunci, am să mai vin pe aici, răspunse moşierul, privind spre fotografie. Ah, aş da orice ca să pot afla ceva despre sora mea şi sărmanul ei copilaş!

— Mai trăiesc? întrebă Virubova.

Vizitatorul clătină capul şi o mâhnire adâncă i se întipări pe faţă.

— Nu, ea nu mai trăieşte. Dar nu ştiu nimic despre sfârşitul ei. Poate că bătrâna prezicătoare va putea să-mi dea oarecare lămuriri.

— Am să vorbesc cu dânsa, când o voi vedea, căută Virubova să-l liniştească. Dar aş avea şi eu să vă fac o mare rugăminte. Ieri am primit o scrisoare de la Ţarină… De altfel, conţinutul ei n-o să vă intereseze prea mult. Ceea ce vă pot spune e că familia imperială îşi face mari nădejdi că va fi eliberată. Aşadar, trebuie să ne punem pe lucru. Dacă nu vom izbuti prin şiretenie, vom întrebuinţa forţa.

Vasilieff încuviinţă din cap.

— Dar nu va fi tocmai uşor, zise el. S-a hotărât ca un tânăr şi fanatic revoluţionar să plece în Siberia, spre a supraveghea paza prizonierilor.

— Cine a hotărât asta?

— Cine altul, decât sovietul?

— Şi guvernul n-are nicio putere să pună capăt acestui scandal? Ce

vasăzică asta?

— Multe nu le puteţi înţelege dumneavoastră, doamnă, răspunse Vasilieff, cu gravitate. Doresc din toată inima ca liberarea Ţarului şi a familiei sale să se înfăptuiască înainte ca sovietele să pună mâna pe frâiele ţării. Poate că sovietele nu sunt atât de primejdioase pentru viaţa prizonierilor, dar revoluţionarii cei mai înflăcăraţi veghează cu ochii ageri asupra lor. Sunt vreo cinci, şase partide, care se bănuiesc unele pe altele şi tocmai în asta constă primejdia. Şi, dacă aliaţii vor încerca, prin forţă, să redea prizonierilor libertatea, soarta familiei imperiale va fi pecetluită. Căci înainte ca ceilalţi să poată interveni, revoluţionarii îi vor ucide pe prizonieri.

Ochii Virubovei se umeziră de lacrimi.

— Ah, ce bine ar fi fost dacă am fi luat în seamă îndemnurile Sfântului! El a proorocit că aşa se va întâmpla. Acum, însă, e prea târziu… suntem hărăziţi unei morţi înfiorătoare, căci teroarea roşie nu ne va cruţa.

Moşierul îşi luă rămas bun de la Virubova, pe care o rugă din nou să vorbească cu prezicătoarea în privinţa fotografiei. Apoi plecă, urmând să se înapoieze a doua zi.

Adânc tulburat, Vasilieff porni pe străzile largi ale Petrogradului. Ceea ce aflase în ultimul ceas îi dădea mult de gândit. Imagini din trecut i se perindară prin minte.

Bietul om se strădui din răsputeri să-şi alunge tristeţea. Deodată, îşi aminti de Nataşa şi se hotărî să se ducă la palatul familiei Gogineff.

— Cum de nu m-am gândit imediat la asta? îşi zise el. Prinţesa trebuie să locuiască acolo. Altminteri, unde ar putea să fie?

Căută strada unde se afla palatul răposatului prinţ şi, în cele din urmă ajunse la poarta clădirii.

Cei doi bătrâni servitori îi ieşiră în întâmpinare şi, la cererea moşierului, Ipanoff îl anunţă stăpânei sale.

Sonia Petrovici privi zâmbind, la vizitatorul, care, de uimire, nu era în stare să scoată o vorbă şi holba ochii la frumoasa revoluţionară.

— Dumneata aici… ca stăpână a palatului? făcu el, în cele din urmă, revenindu-şi în fire şi privind, ca vrăjit, la bijuteriile ei.

— Da, după cum vezi, domnule Vasilieff, răspunse Sonia, poftindu-l să ia loc. Sunt, într-adevăr, proprietara casei, pe care am cumpărat-o prin mijlocirea lichidatorului Mencikovski. Vă miră asta?

— Da, fireşte… erai, doar, atât de săracă! Ba, după cât îmi amintesc, în satul dumitale umblai cu picioarele goale.

Tânăra se îmbujora la faţă şi-l fulgeră cu privirea.

— Da, pe vremurile astea se petrec mari schimbări, domnule Vasilieff, zise ea cu glas triumfător. La urma urmei, de ce nu ne-am bucura şi noi, ca şi ceilalţi?

Moşierul o privi cu luare-aminte şi fu silit să recunoască talentul ei

de a juca pe doamna de lumea mare.

— N-ar avea niciun rost să ne certăm pentru asta, răspunse el. Spune-mi, te rog, nu ştii unde se află prinţesa?

— Nu, ce-i drept, i-am dat banii în mână, dar nu ştiu încotro s-a îndreptat după ce a părăsit casa.

— Dar de unde ai giuvaerurile astea? întrebă deodată Vasilieff, cu glas tremurător.

— Pentru ce vrei să ştii? zise revoluţionara, cuprinsă de bănuială.

— Aceste giuvaeruri… au aparţinut, odinioară, unei persoane foarte apropiate de mine. Nu vrei să-mi destăinui cum au ajuns în mâinile dumitale?

Sonia Petrovici rămase pe gânduri. Apoi dădu capul pe spate, cu trufie. Nu se putea aduce nicio dovadă împotriva ei, aşa că răspunse liniştită:

— Le-am cumpărat de la un soldat, când am sosit în Petrograd.

— Spune-mi adevărul… nici nu-ţi dai seama ce mare însemnătate are asta pentru mine, urmă moşierul cu glas rugător.

— Are însemnătate pentru dumneata? Şi, anume, ce însemnătate?

— Nu pot să-ţi spun. De altminteri, nici nu te interesează… Te rog, vinde-mi giuvaerurile… îţi plătesc mai mult decât face.

Revoluţionara chibzui. La urma urmei, n-avea nevoie de bijuterii atât de scumpe. Aşadar, îşi scoase cerceii şi colierul şi le întinse moşierului, fără să rostească o vorbă. Acesta le luă cu grijă şi le privi ca pe nişte lucruri sfinte.

— Cât vrei pe ele? întrebă el, apoi.

— Ar trebui să ştii şi dumneata, căci vezi cât de preţioase sunt.

Vasilieff vârî mâna în buzunar şi scoase un portofel îndesat cu bancnote, din care luă o sumă destul de mare. Revoluţionara primi banii şi-i puse nepăsătoare, într-un sertar.

— Locuieşti împreună cu Boris Verodin? întrebă ea, apoi.

— Da, de ce întrebi?

— Pentru că aş vrea să-i spun ceva în legătură cu misiunea pe care a primit-o. Ştii că a fost însărcinat de soviet să plece la Tobolsk?

— Da, ştiu, răspunse Vasilieff, neliniştit.

— Vrei să-l înştiinţezi să treacă pe la mine, pentru a-i spune un lucru de mare însemnătate? urmă tânăra.

— Îl voi înştiinţa, răspunse moşierul.

Apoi părăsi palatul, gândindu-se mereu la preţioasele giuvaeruri. Cum ajunseseră ele în mâinile unui soldat? Iată o chestiune, pe care n-o putea lămuri, oricât îşi frământa mintea. Vârî mâna în buzunar şi mângâie cu dragoste bijuteriile. În acea zi aflase multe lucruri surprinzătoare.

Gândurile i se încâlceau în minte. Pentru întâia dată în viaţa lui, Vasilieff îşi pierduse cumpătul. Era nespus de trist. Cu o mâhnire

adâncă se gândi la vremurile trecute. Prezicătoarea îi răscolise amintirile. Cu toate că nu-l cunoştea, îi zugrăvise trecutul şi-i spusese toate câte pătimise în viaţa lui, apoi, îl prevenise asupra viitorului. Poate că era chiar mai bine să părăsească Rusia cât mai repede cu putinţă, înainte de a se împlini proorocirile bătrânei Denise Barobleur.

77. O descoperire înfiorătoare

În acele vremuri, jafurile erau la ordinea zilei. De asemenea, nu era ceva neobişnuit dacă se găseau pe stradă cadavre de oameni împuşcaţi sau ucişi în alt chip.

Într-unul din ziarele de stânga apăru un articol furios, în care era zugrăvită crima făptuită împotriva celor patru revoluţionari, ale căror trupuri neînsufleţite fuseseră găsite pe stradă.

O delegaţie se înfăţişă înaintea ministrului poliţiei, cerând stăruitor prinderea asasinilor. Ministrul se afla în mare încurcătură, care îl duse până la deznădejde, căci ştia că zilele guvernului sunt numărate, apoi revoluţionarii aveau să ajungă la putere. Aşadar, trebuia să se poarte cu mânuşi faţă de ei.

În cele din urmă, trimişii cerură să se lase pe seama Cekei din Petrograd, descoperirea ucigaşilor.

Fireşte că ministrul nu putea să încuviinţeze una ca asta şi aduse tot felul de pretexte. Dar mutrele întunecate ale delegaţilor îi dădură să înţeleagă că trebuia să se supună; astfel că, arătându-şi neputinţa printr-o ridicare din umeri, zise:

— Fireşte că, independent de măsurile poliţiei, puteţi întreprinde oricând cercetări pentru descoperirea făptaşilor.

Delegaţia se depărtă.

Moartea celor patru oameni, cunoscuţi în mişcarea revoluţionară, era învăluită în cel mai desăvârşit mister.

Membrii Comitetului Central erau singurii care păreau să fie mai liniştiţi. Aceştia ştiau că cei patru revoluţionari fuseseră puşi la dispoziţia lui Boris Verodin, spre a-i ajuta să pună mâna pe prinţul Potcikev. Aşadar, Boris Verodin putea da lămuriri asupra crimei. Însă, tânărul luntraş nu dădea niciun semn de viaţă, de parcă ar fi intrat în pământ.

Fireşte că membrii Comitetului Central se feriră să sufle vreo vorbă despre misiunea care fusese încredinţată tânărului.

Uciderea celor patru tovarăşi aţâţă şi mai mult spiritele. Revoluţionarii ridicară capetele mai ameninţător ca oricând.

Răzvrătiţii colindau oraşul, înarmaţi, şi strigau:

— Jos Kerenski! Jos guvernul!

Mulţimea se adună în faţa clădirii unde se afla sediul guvernului şi ţinu cuvântări. Alţii se înghesuiau în faţa casei Comitetului Central,

care era ridicat în slava cerului.

Şi, în acest timp, vânturi îngheţate începură să sufle pe străzile Petrogradului, vestind apropierea iernii.

De câteva zile, Timetrius Halbah dădea târcoale casei în care locuia sora lui. Tânărul nu se-ncumeta să pătrundă înăuntru, căci avusese, de câteva ori, simţământul că era supravegheat.

Şi când aflase despre mandatele de arestare emise împotriva sa şi a celorlalţi monarhişti, printre care şi Virubova, teama lui de a pătrunde în casa Elenei spori şi mai mult.

În cele din urmă, era în noaptea după ce fuseseră descoperite cadavrele celor patru revoluţionari, tânărul se hotărî să intre în căsuţa din strada lăturalnică.

O mare nelinişte îl cuprinse pe neaşteptate. Căsuţa era cufundată în cea mai adâncă tăcere. Ce se întâmplase? Sora lui dormea, oare?

Timetrius bâlbâi de-a lungul coridorului, până ce ajunse înaintea uşii ce dădea în odaia Elenei. O rază de lumină străbătea printr-o crăpătură.

— Slavă Domnului! murmură el, uşurat.

Apoi, apăsă pe clanţă şi împinse uşa.

Cuvintele, prin care voia să-şi salute sora, îi rămaseră în gâtlej. O privelişte înfiorătoare se înfăţişă înaintea lui. Groaza îl cuprinse şi nu izbuti să scoată decât un geamăt. Apoi, se prăbuşi plângând, pe patul sărmanei sale surori şi mângâie cu dragoste trupul ei rece.

— Ucisă… ucisă în chip înfiorător… puţin mai înainte de a-ţi da sfârşitul firesc, murmură el. Cine să fie făptuitorul? Cine a avut vreun interes să-ţi curme zilele, care şi aşa îţi erau numărate, scumpa mea surioară?

Se ridică şi durerea îşi croi drum din nou, în inima lui rănită, când zări cadavrul micuţului.

Copilaşul fusese sugrumat. Degetele ucigaşului lăsaseră urme pe gâtul plăpândei fiinţe.

Timetrius Halbah îşi şterse lacrimile, apoi împreună mâinile şi se rugă, căci era un om pios.

Trupul iubitei sale surori zăcea alături, dar buzele ei vinete se închiseseră pentru totdeauna şi nu puteau trăda cine făptuise înfiorătoarea crimă.

Deodată, mintea lui Timetrius fu străbătută de un gând. Unde era prinţesa? Ea trebuia să ştie ceva.

O bănuială îngrozitoare îl cuprinse. Privirile-i se îndreptară spre uşa încăperii alăturate.

— Au ucis-o şi pe ea? îngână tânărul.

Din odaia învecinată, nu se auzea nici cel mai mic zgomot. Exista, oare, şi a treia victimă?

Timetrius Halbah porni clătinându-se spre uşă, pe care o deschise. Un suspin de uşurare scăpă de pe buzele sale. Odaia era goală!

Tânărul încercă să-şi adune gândurile. Prinţesa nu se afla în această încăpere, dar poate că zăcea în alta?

Patul era răscolit, semn că dormise în el. Timetrius cercetă toată casa, din pivniţă până-n pod, dar nu găsi nicio urmă a Nataşei.

Izbutise ea, oare, să fugă, atunci când se făptuise crima? Sau plecase încă înainte, astfel că habar n-avea de ceea ce se întâmplase?

Dar, oricât se strădui să afle cum stăteau lucrurile, Timetrius nu fu în stare să le dea de rost. În cele din urmă, se înapoie în camera unde zăcea sărmana lui soră şi copilaşul gâtuit.

Lacrimile şiroiau în voie pe obrajii nenorocitului frate. După ce se mai linişti puţin, încercă iarăşi să găsească vreo dovadă care să ducă la descoperirea ucigaşului. Cuferele şi dulapurile erau în ordine; după cât se părea, criminalul nu urmărise să jefuiască. Apoi, găsi scrisoarea de rămas bun a prinţului. O citi, şi în mintea lui se născu o bănuială. Dacă… soţul Elenei… ar fi făptaşul?

Totuşi, alungă acest gând. Nu, nu era cu putinţă. Timetrius ştia că prinţul Potcikev era un ticălos şi ademenise pe sora lui, folosindu-se de un nume fals. Ce-i drept, o luase în căsătorie, dar se purtase cu dânsa ca un ticălos.

Cufundat în gânduri negre, tânărul monarhist privea ţintă înaintea lui. Acum rămăsese singur pe lume. Nu-i era îngăduit, însă, să se arate pentru a aduce ultimul omagiu surorii sale, asta trebuia s-o lase pe seama străinilor. Autorităţile aveau să poarte de grijă pentru înmormântarea sărmanei femei.

Dar acum trebuia să anunţe moartea celor două fiinţe, altminteri rămâneau uitate în căsuţa dosnică.

Ieşi în stradă şi răsuflă uşurat. Se gândi la uciderea celor patru revoluţionari şi se întrebă dacă nu cumva aceasta avea vreo legătură cu crima făptuită în căsuţă. Misterul acestor nelegiuiri va fi descoperit vreodată? Vor izbuti, oare, să ridice vălul care acoperea moartea celor patru bărbaţi şi se va ajunge astfel la dezlegarea tainei care învăluia sfârşitul tragic al surorii sale?

Timetrius porni înainte, îndurerat. Voia să telefoneze de undeva poliţiei, pentru a-i aduce la cunoştinţă crima săvârşită în căsuţă.

Deodată, zări în faţa lui un bărbat care i se părea cunoscut.

— A, domnul Vasilieff, zise el bucuros. Iată un om care a trecut prin multe în viaţa lui şi-mi va da o mână de ajutor.

Era, într-adevăr, moşierul, care tocmai venea de la Sonia Petrovici. Aflase despre moartea celor patru revoluţionari, dar nu se gândea prea mult la asta.

— Ah, dumneata eşti? făcu el cu bucurie, dând cu ochii de tânărul monarhist. Am citit mandatul de arestare emis împotriva dumitale.

Vezi de fii cu băgare de seamă şi arată-te pe stradă cât mai puţin.

— Îmi pare bine că vă întâlnesc, zise Timetrius Halbah, tulburat. Am trecut prin clipe îngrozitoare.

Moşierul se uită la el cu coada ochiului.

— Povesteşte-mi totul, domnule Halbah, şi dacă voi putea să-ţi fiu de folos, o voi face cu plăcere.

Celălalt aruncă o privire cercetătoare în jurul său, apoi începu, cu glas slab:

— Ascultaţi ce mi s-a întâmplat, domnule Vasilieff… Voiam să fac o vizită surorii mele, care locuia împreună cu copilaşul ei, într-o căsuţă din apropierea ţărmului Nevei… şi, când am intrat înăuntru, i-am găsit morţi pe amândoi.

— Morţi? Au murit de moarte bună?

— Nu, tocmai asta e grozăvia. Nenorocita a fost înjunghiată, iar micuţul, un băieţaş în vârstă de abia un an, a fost sugrumat.

— Groaznic! făcu Vasilieff, adânc mişcat. Sora dumitale locuia singură?

— Da.

— Şi soţul ei? A murit?

— Nu. Dar vă voi povesti pe scurt cum s-au petrecut lucrurile… Suntem originari din Crimeea. Sora mea, Elena, era o fată foarte frumoasă. Într-o zi, locuiam la Kiev, se ivi în oraş un bărbat chipeş, care se dădea drept un anume Nicolai Rotberg. Acesta făcu cunoştinţă cu Elena şi, după scurt timp, începură să se iubească. Apoi se căsătoriră. Dar soţul surorii mele, care se dăduse drept negustor, era mai mult pe drumuri, ceea ce îndurera nespus pe sărmana femeie, care, în cele din urmă, se îmbolnăvi de dorul lui. Din căsătoria lor se născu un băieţaş de-ţi era mai mare dragul să te uiţi la el. Sora mea ţinea la micuţ mai mult ca la orice pe lume şi nu se mai sătura privindu-l. Într-o zi, când Nicolai se înapoie iarăşi la Kiev, făcu soţiei sale propunerea de a se muta la Petrograd. Aceasta primi, cu toate împotrivirile părinţilor mei. Pe atunci, eu eram pe câmpul de luptă şi fusesem avansat la gradul de ofiţer. Într-o zi, mă văzui faţă în faţă cu generalul prinţ Potcikev şi o bănuială îngrozitoare se născu în mintea mea. De atunci, începui să-l observ în taină şi, încetul cu încetul, bănuiala se transformă în convingere. Acest prinţ nu era nimeni altul decât soţul surorii mele. Cu toate că înaintea ei se arătase întotdeauna cu o barbă ascuţită, totuşi erau prea multe semne care îl trădau. Vă puteţi închipui ce înrâurire a avut asupra mea această descoperire. La început, eram hotărât să destăinui surorii mele totul şi cerui un concediu, care îmi fu acordat. Când ajunsei în capitală şi văzui starea deznădăjduită a nenorocitei femei, nu mai avui curajul să-i vorbesc despre fapta mârşavă a aceluia care o înşelase. Aşadar, nu pomenii nimic de scopul venirii mele. Medicul îmi spuse că sărmana nu mai are

mult de trăit. Mâhnirea că soţul ei nu se sinchiseşte de dânsa, îi rodea inima. Am chibzuit în fel şi chip cum să-i vin în ajutor, dar n-am găsit nicio scăpare. În cele din urmă, ticălosul veni la Petrograd. Gazetele revoluţionare scriseseră mult despre cruzimile sale. Nu ştiu dacă lucrurile s-au petrecut într-adevăr aşa, dar eu n-am nicio încredere în omul acesta şi-l cred în stare de orice. L-am urmărit tot timpul şi, într-o noapte, pe când prinţul intrase în clădirea unde locuieşte preşedintele republicii, am izbutit să-i strecor în maşină o scrisoare, prin care îi atrăgeam atenţia să se ocupe mai mult de soţia lui, altminteri va fi rău de el. Fireşte că n-am pomenit nimic despre numele meu. Astfel că nici nu bănuieşte de unde a pornit ameninţarea. Între timp, monarhiştii fură dibuiţi de revoluţionari şi, o parte din ei, arestaţi. De teamă, m-am ţinut ascuns câteva zile şi abia azi m-am încumetat să pătrund în căsuţa surorii mele. Şi vă puteţi închipui groaza mea, când am descoperit înfiorătoarea faptă. După câte ştiu, prinţul Potcikev a părăsit oraşul de câteva zile, aşa că nu poate fi el ucigaşul… Dar, cu toate acestea, bănuiala mea se îndreaptă tot asupra lui.

Moşierul ascultase cu luare-aminte povestirea tânărului. Să fie, oare, Potcikev atât de crud? Ce-i drept, n-avea nici el încredere în comandantul trupelor albe, dar nu-l socotea în stare să făptuiască o crimă ordinară. În orice caz, însă, se făcuse vinovat de bigamie.

Dacă se însurase cu această femeie – lucru care se putea dovedi oricând – atunci, căsătoria lui cu prinţesa Gogineff nu mai era valabilă.

La acest gând, bănuiala, care încolţise şi în mintea lui Vasilieff, prinse rădăcini tot mai adânci. Dacă prinţul nu făptuise crima el însuşi, poate că o săvârşiseră oamenii săi?

— Ah, am uitat ceva, zise Timetrius oftând, şi întrerupând şirul gândurilor lui Vasilieff. Înainte cu câteva zile, m-am întâlnit cu prinţesa Gogineff, care rămăsese fără adăpost, şi o adusei în casa surorii mele. Astfel, am făcut un serviciu prinţesei, cât şi Elenei, care n-avea să se mai simtă atât de singură. Cele două femei îmi fură foarte recunoscătoare pentru fapta mea. Astăzi, însă, am constatat că prinţesa nu mai e în căsuţă. Cu toate că am cercetat pretutindeni, n-am găsit-o. Să fi fost ucisă, iar cadavrul înlăturat? Să fi plecat de bună voie? Cine mi-ar putea răspunde la aceste întrebări?

Vasilieff rămase câtva timp tăcut, în vreme ce tânărul păşea alături de el. Nataşa locuise în căsuţa unde se înfăptuise îngrozitoarea crimă? Îşi dăduse ea seamă cine era soţul moartei? Apoi, privi plin de compătimire spre tânărul monarhist.

— Domnule Halbah, zise el, cu gravitate, de astă dată soarta ne-a jucat o festă.

— Ce vreţi să spuneţi cu asta? întrebă tânărul, neliniştit.

— Acest prinţ Potcikev, care s-a căsătorit cu sora dumitale sub numele de Rotberg, este în realitate… soţul prinţesei de Gogineff.

Timetrius rămase locului şi se încleştă cu amândouă mâinile de braţele însoţitorului său.

— Vă înşelaţi, domnule Vasilieff… asta nu e cu putinţă! bâigui el.

Celălalt clătină capul, îndurerat.

— Din păcate, aşa e, domnule Halbah. Căsătoria dintre prinţesa Nataşa şi prinţul Potcikev a avut loc acum vreo şase săptămâni, în castelul de pe Volga al familiei Gogineff.

— Groaznic! murmură tânărul. Acum nu mai încape nicio îndoială că ticălosul acesta a pus la cale crima, sau e chiar el însuşi ucigaşul surorii mele şi al copilaşului. Spuneţi nu e îngrozitor?

— Da. Mai mult decât atât, zise moşierul, oftând. Înainte vreme, omul acesta mi-a pricinuit şi mie mari necazuri. Dar nu va scăpa de pedeapsă. Ai vreo dovadă cu privire la cele ce mi-ai povestit?

Timetrius Halbah îşi descheie haina şi scoase câteva scrisori şi o fotografie. Aceasta din urmă înfăţişa un bărbat cu barbă, care îşi trecuse braţul pe după mijlocul unei tinere femei.

— E fotografia de nuntă, şopti ofiţerul, întinzând însoţitorului său portretul.

Moşierul îl privi cu luare-aminte.

— Da, el e, acum sunt încredinţat de spusele dumitale, zise Vasilieff. L-am recunoscut, cu toată travestirea lui… Ah! nemernicul va trebui să-mi dea socoteală de toate acestea.

— Dar se spune că e viitorul dictator al Rusiei! murmură Timetrius, neliniştit.

— Să nădăjduim că Cerul ne va feri de această nenorocire. Altminteri va fi rău de biata noastră ţară.

Apoi citi scrisorile pe care i le dăduse tânărul ofiţer.

— Acestea sunt dovezi convingătoare asupra vinovăţiei sale, zise el. Ticălosul nu va putea tăgădui că el e autorul scrisorilor.

— Dar unde o fi prinţesa? întrebă, deodată celălalt. Mai e în viaţă oare?

— Să sperăm că da, răspunse Vasilieff. Te-aş ruga, însă, să-mi laşi mie atât fotografia cât şi scrisorile. Când voi socoti că a venit vremea, voi depune plângere împotriva prinţului Potcikev.

— Am toată încrederea în dumneavoastră, domnule Vasilieff.

Cei doi bărbaţi îşi strânseră mâinile.

— Unde locuieşti acum? întrebă moşierul.

— Deocamdată, n-am niciun adăpost stabil, căci trebuie să fiu cu băgare de seamă. Cred că ştiţi că atât eu cât şi doamna Virubova şi alţii suntem urmăriţi cu mandate de arestare.

— Da, ştiu, răspunse Vasilieff. Să nădăjduim însă, că veţi izbuti să vă faceţi nevăzuţi. Din păcate, zbirii sunt şi pe urmele mele, altminteri

te-aş lua cu mine.

Apoi dădu tânărului ofiţer adresa Virubovei.

— Acolo vei putea afla, oricând, ce măsuri s-au luat pentru eliberarea Ţarului şi a familiei sale, zise el, la despărţire. Rămâi credincios cauzei noastre! După ce prizonierii vor fi puşi în libertate, misiunea noastră în Rusia va fi terminată! Să dea Dumnezeu s-o ducem la îndeplinire.

Cei doi bărbaţi se mai priviră o dată în ochi, apoi îşi luară rămas bun.

A doua zi, un reportaj senzaţional apăru în toate gazetele din Petrograd. Iată ce cuprindea:

„O crimă îngrozitoare s-a descoperit azi dimineaţă. Poliţia a fost înştiinţată, în chip misterios, că într-o casă singuratică, din apropierea Nevei, s-a făptuit un asasinat. Făcându-se cercetări la fata locului, autorităţile au constatat că locatarii căsuţei, o anume Elena Rotberg şi copilaşul ei, au fost ucişi în chip înfiorător. Un mister de nepătruns învăluie această crimă. După cât s-a putut stabili, asasinii n-au furat nimic.

Elena Rotberg era căsătorită, iar soţul ei, care trebuie să fi fost la dânsa cu puţin înainte de făptuirea asasinatului, – ceea ce reiese dintr-o scrisoare găsită în camera victimei – e plecat din oraş de câteva zile.

După cât se pare, această faptă monstruoasă e în legătură cu cei patru bărbaţi, ale căror cadavre au fost găsite pe stradă nu departe de casa unde s-a săvârşit crima.

Pentru a înlesni cercetările autorităţilor, soţul victimei e rugat să treacă pe la Prefectura Poliţiei spre a da lămuriri, care ar putea duce la descoperirea ucigaşilor.”

78. În puterea demonului

La câteva sute de verste de Moscova, se afla în mijlocul unui parc întins, un castel mare şi mohorât. Ferestrele, în cea mai mare parte, erau acoperite cu obloane, ceea ce dovedea că această clădire nu e locuită. Doar câţiva servitori, însărcinaţi cu facerea curăţeniei, intrau din când în când în elegantele încăperi. Se ştia, însă, că proprietarul era un om foarte influent în acele vremuri. Afară de asta, în ultimele zile castelul era păzit de o gardă puternică, alcătuită din soldaţi republicani. Şi asta era de ajuns ca să hotărască pe oameni să nu se apropie de castel.

Într-una din zile, un călăreţ gonea în direcţia acestuia, dar nu se folosea de şoseaua principală, ci înainta pe cărări tăinuite, spre a nu fi văzut de locuitorii satelor învecinate.

Călăreţul purta o uniformă sclipitoare, iar pe deasupra o manta lungă. Înapoia lui se aflau şase bărbaţi, toţi ofiţeri ai armatei albe.

Vântul aspru de octombrie sufla cu putere desprinzând frunzişul arborilor şi aşternându-l pe pământ.

Bărbatul care călărea în frunte, un om frumos dar întunecat la faţă, îşi muşca mereu buzele, parând că vorbeşte cu sine însuşi. Adeseori izbucnea într-un râs sălbatic.

Deodată, se iviră în depărtare, crenelurile mohorâtului castel. Grupul de călăreţi tocmai ajunsese în vârful unei coline, de unde se putea cuprinde cu privirea întregul ţinut.

Bărbatul din frunte se opri, iar ceilalţi se apropiară de el.

— Trebuie să mai facem an ocol, domnii mei, zise el, adresându-se ofiţerilor. Satul din stânga e contaminat de molima revoluţionară şi n-aş vrea să ne pierdem vremea în zadar.

Însoţitorii săi duseră mâinile la revolvere. Conducătorul lor, însă, făcu un gest liniştitor.

— Ticăloşii nu se vor încumeta să ne aţină calea, domnilor, urmă el. Gloanţele bine ţintite ale ofiţerilor de carieră mai sunt încă destul de temute.

Grupul porni mai departe. Satul despre care fusese vorba, fu înconjurat într-un ocol mare. Ogoarele erau lăsate în părăsire şi bălăriile creşteau pretutindeni.

— Lasă că vă scot eu gărgăunii din cap, nespălaţilor! scrâşni călăreţul din frunte. Precum e adevărat că sunt prinţul Potcikev, tot atât de adevărat e că vă voi tăia cheful de libertate. În curând va veni vremea când cnutul o să vă mângâie spinările, şi atunci o să fiţi bucuroşi să puteţi munci pentru moşieri.

Şi cu o sclipire sălbatică în ochi, adăugă:

— Ar trebui să se înfiinţeze mai multe „detaşamente de groază”. Haha, după ce s-o termina războiul cu nemţii, o să poruncesc lui Semelov să organizeze câteva detaşamente de astea… el se pricepe la asemenea lucruri.

Călăreţii tocmai treceau peste un pod. Dedesubtul lor şerpuia un râu, de-a lungul căruia luntraşi bătrâni trăgeau două bărci grele.

Prinţul îşi struni calul şi privi, peste parapetul podului.

— Vrednici oameni, n-am ce zice, ia priviţi-i cum muncesc în sudoarea frunţii, făcu el, mulţumit.

— Dar bine, Excelenţă, bărcile sunt pline cu arme şi revoluţionari, exclamă unul din ofiţeri.

Potcikev scoase o înjurătură. Vasăzică, de aceea erau burlakii atât de harnici? Pentru că încărcătura bărcilor avea să slujească revoluţiei?

Conducătorul grupului ar fi avut mare chef să tragă o salvă asupra luntraşilor, dar ofiţerii făcură mutre înspăimântate.

— Vreţi să ne primejduim viaţa, Excelenţă? zise unul dintre ei, cu glas tremurător.

Prinţul îşi dădu seama că ceea ce îşi pusese în gând n-avea niciun

rost şi, smucind frâul calului, porni mai departe, furios.

Şi Potcikev era dintre aceia care nu trăseseră nicio învăţătură din evenimentele desfăşurate în ultimul timp. Pentru el nu exista decât un singur mijloc prin care se puteau îmblânzi hoardele – şi, acest mijloc era cnutul. La urma urmei, de ce să nu fie bun şi de acum încolo, ceea ce se dovedise atât de folositor în sute de ani?

După puţin timp, ajunseră la castel. Poarta mare a acestuia era păzită de patru soldaţi. În curte se afla o gardă puternică, alcătuită tot din soldaţi, care stăteau într-un şopron deschis şi fumau. Puştile erau îngrămădite în faţa hambarului.

Când prinţul şi suita lui intrară în curte, soldaţii se înşirară în front, luând poziţia pentru onor.

Potcikev duse mâna la chipiu, apoi se îndreptă spre comandantul gărzii.

— Unde e domnul căpitan Semelov? întrebă el.

Ofiţerul arătă cu mâna o fereastră de la parterul clădirii. În acelaşi timp însă „Tiranul” care fusese înştiinţat de sosirea comandantului suprem al trupelor albe, ieşi în curte şi salută cu respect pe superiorul său.

— Ei, căpitane totul e în regulă? întrebă Potcikev, mângâindu-şi barbişonul.

— Da, Excelenţă.

Prinţul sări din şa şi porni înainte, după ce făcuse celuilalt un semn cu ochiul. Semelov zâmbi plin de cruzime şi o luă în urma comandantului său.

— Unde e? întrebă acesta, în şoaptă.

— În turn, după cum a poruncit Excelenţa Voastră.

— A fost liniştită sau s-a zbătut?

Căpitanul zâmbi iarăşi.

— S-a zbătut ca o pisică sălbatică. Dar nu i-a folosit la nimic. În cele din urmă, şi-a dat seama că orice împotrivire ar fi zadarnică.

Cei doi bărbaţi străbătură câteva coridoare lungi, apoi urcară treptele unei scări drepte, care ducea spre turn. Semelov se opri înaintea unei uşi, scoase o cheie din buzunar şi descuie, apoi împinse uşa care scârţâi în ţâţâni.

Când se trezi din leşinul greu în care căzuse Nataşa văzu deasupra ei cerul spuzit de stele.

Trecu mult timp până ce sărmana prinţesă îşi veni cu totul în simţiri. Se afla într-un automobil şi alături de dânsa stătea nemişcat un bărbat posomorât, cu faţa largă şi o mustaţă stufoasă.

La început, Nataşa încercă zadarnic să-şi amintească întâmplările petrecute în ultimul timp. Deodată, însă, înţelese toată grozăvia situaţiei în care se afla. Era prizonieră. Desigur că zbirii o duceau într-

un loc de unde să nu poată fugi. Privi cu luare-aminte la bărbatul de lângă dânsa, şi-l recunoscu. Nataşa îşi continuă cercetările. La volan stătea nemişcat un şofer în uniformă militară. Acum nu mai încăpea nicio îndoială că se afla în puterea neîndurătorului ei soţ, prinţul Potcikev.

O spaimă de nedescris o cuprinse şi începu să strige din răsputeri. Semelov întoarse spre dânsa faţa lui ciupită de vărsat.

— Strigaţi în zadar, stimată doamnă! făcu el, cu nepăsare. Şi chiar dacă strigătele dumneavoastră vor fi auzite şi trecătorii s-ar încumeta să ne oprească, tot nu veţi ajunge la vreun rezultat, căci am la mine destule acte care dovedesc că sunt îndreptăţit să duc la castelul soţului ei pe prinţesa Potcikev, care şi-a pierdut minţile.

Strigătul de ajutor muri pe buzele Nataşei. Ce spusese omul acesta groaznic? Cum, ea îşi pierduse minţile?

Voi să-şi ducă mâinile la tâmple spre a se încredinţa că nu visează, dar abia acum băgă de seamă că era legată şi nu putea să facă nicio mişcare.

Lacrimile începură să şiroiască pe obrajii palizi ai prizonierei. După ce se mai linişti, încercă să înduplece pe paznicul ei, făgăduindu-i banii luaţi din vânzarea palatului. Dar mai curând s-ar fi lăsat înduioşată o piatră, decât omul acesta crud. Nici nu catadicsi să-i răspundă, ci arunca din când în când câte o privire spre nenorocita prinţesă, în timp ce un zâmbet batjocoritor plutea pe buzele sale groase.

Automobilul gonea prin noapte. Vântul sufla cu furie în maşina elegantă.

Deodată, Nataşa îşi aminti de groaznicele întâmplări prin care trecuse. Visase, oare? Sau trăise într-adevăr şi văzuse totul cu ochii ei?

Da, luase parte la înfiorătoarea privelişte. Un bărbat pătrunsese în căsuţa bolnavei, intrase în încăperea Elenei şi stătuse de vorbă cu sărmana femeie… Apoi, o ucisese… pe copilaş de asemenea.

Nu se înşelase oare? Omul acesta care se dădea drept soţul ei, făptuise două crime oribile? Înjunghiase pe femeia cu care se cununase abia înainte cu doi ani?

Nataşa se simţi străbătută de fiori. O, cât de cruzi erau oamenii! Şi, ticălosul acesta îi fusese ales ca soţ de către tatăl ei? Fireşte, bătrânul nu ştia nimic din trecutul ginerelui său, el nu voiai decât binele copilei sale.

În zorii zilei, automobilul oprise înaintea unui castel mohorât. Câteva bufniţe şi lilieci, care se aciuiseră prin firidele zidurilor acoperite de muşchi, zburară speriate pe dinaintea farurilor maşinii.

Sunetul strident al claxonului sfâşie tăcerea. Poarta grea se deschise scârţâind şi un bărbat uriaş, cu mutra întunecată, se ivi ţinând în mână o lanternă.

— Dumneata eşti Belutceac, intendentul castelului? întrebă Semelov, cu glas înăbuşit.

— Da, domnule, eu sunt, răspunse celălalt, plin de respect, aruncând în acelaşi timp, o privire spre nenorocita prizonieră.

— Şi-a pierdut minţile, urmă căpitanul, arătând spre prizonieră. Ştii unde trebuie dusă?

— Da, ştiu totul, domnule.

— Eu… mi-am pierdut minţile? strigă Nataşa. Nu, nu-i adevărat! Am fost răpită… ajutor… ajutor, nu sunt nebună! Săriţi, oameni buni! Dezlegaţi-mă… vă voi fi recunoscătoare… veţi fi răsplătiţi împărăteşte! Salvaţi-mă, nu îngăduiţi acestui ticălos să mă arunce în temniţă!

Sărmana răcni din răsputeri, până ce îngrijitorul o luă pe sus şi-i acoperi gura cu mâna.

Prinţesa continuă să geamă, se zbătu, dar în zadar. Deodată, simţi dedesubtul ei un culcuş tare, apoi se auzi zgomotul unei uşi care fu trântită cu putere şi încuiată.

Nataşa pipăi cu mâinile în jurul ei. Slavă Domnului, fusese dezlegată! Acum putea să se mişte în voie. Se ridică, nădăjduind să găsească vreo lumânare sau o cutie de chibrituri, dar cercetările ei rămaseră zadarnice.

Deocamdată, însă, mai putea să se orienteze, căci razele lunii străbăteau prin fereastra zăbrelită. Colo, se zărea o pădure, iar în depărtare licăreau două luminiţe. Sărmana prizonieră se încleştă de gratii, îşi lipi chipul drăgălaş de fierul rece, şi strigă după ajutor, până ce răguşi.

Dar nimeni n-o auzise. Aşadar, era părăsită, niciun om nu-i lua apărarea!

Deznădejdea o cuprinse iarăşi. N-ar fi mai bine să moară?

Căută vreun obiect tăios, cu ajutorul căruia să-şi deschidă venele – era sătulă de viaţă. La ce se mai putea aştepta? Numai la umilinţe, căci era încredinţată că prinţul va veni să-şi ia drepturile sale de soţ.

Era distrusă la gândul că va putea fi supusă acestei înjosiri. Voia să moară cu gândul la iubitul ei, care o uitase, totuşi, atât de repede.

Dar Nataşa nu-i purta ură, deoarece tânărul nu ştia că dânsa mai e în viaţă, o credea moartă, tot aşa cum îl crezuse şi ea, până în clipa când îl zărise în maşină, alături de frumoasa soră de caritate. Era hotărâtă, însă, să nu-i tulbure fericirea. Da, Boris îşi găsise o iubită frumoasă, care avea să-i însenineze viaţa.

Biata femeie simţi în inimă o durere ascuţită. Căută un sprijin, bătu aerul cu mâinile, apoi căzu la pământ în nesimţire.

79. Răzbunarea ticălosului

Nataşa se trezi abia în zorii zilei. Frigurile o scuturau cu putere şi membrele o dureau îngrozitor. Podeaua închisorii sale era de piatră şi, din această pricină, sărmana femeie răcise în timpul nopţii. Obrajii îi ardeau ca focul.

Resemnată cu soarta ei, se culcă pe patul simplu. În afară de acesta, se mai aflau în încăpere o masă, un scaun şi câteva obiecte de toaletă. Prizoniera îşi aţinti privirea spre tavanul boltit al celulei.

— Aici ar putea să fie mormântul meu, se gândi dânsa. Şi, la urma urmei, de ce n-ar fi aşa?

Luă hotărârea să nu mănânce nimic, ca să moară de foame. În cele din urmă, frământată de gânduri negre, aţipi.

Se trezi brusc şi holbă ochii spre chipul întunecat al îngrijitorului castelului. Se ridică în capul oaselor. Niciun muşchi nu se mişca pe faţa schimonosită a bărbatului şi, oricât se strădui, prizoniera nu izbuti să ghicească nimic din ceea ce se afla în mintea lui.

Se răsti la el, se rugă deznădăjduită să fie îndurător cu dânsa, dar privirea încruntată a ochilor săi verzui, fioroşi, rămase amintită asupra ei.

— Mănâncă! zise el, în cele din urmă, cu glas aspru. Excelenţa Sa a poruncit să nu duci lipsă de hrană.

Nataşa privi spre masă, pe care se afla o cină îmbelşugată. Căută să descopere vreo furculiţă sau un cuţit, dar aceste tacâmuri lipseau, iar mâncarea fusese tăiată în bucăţele.

Îngrijitorul dispăru din încăpere. Prizoniera oftă şi trase cu urechea la paşii ce se îndepărtau. Apoi se apropie de uşă, nădăjduind să găsească vreun mijloc de scăpare din această temniţă blestemată. Dar toate sforţările sale rămaseră zadarnice.

În cele din urmă, biata femeie îşi dădu seama că n-avea niciun rost să nutrească asemenea speranţe. Chiar dacă ar fi avut la îndemână uneltele trebuincioase, tot n-ar fi izbutit să se elibereze. Zidurile erau foarte groase, uşa din grinzi trainice, iar gratiile de la fereastră nu le-ar fi putut îndoi niciun uriaş.

Nu mâncă nimic, hotărâtă să vadă ce va urma.

După câteva ceasuri, căpitanul Semelov se ivi în încăpere. Niciodată omul acesta nu i se păruse mai înfiorător decât în acea clipă. Odinioară, Nataşa văzuse într-o grădină zoologică o maimuţă dezgustătoare, care semăna cu sălbaticul om ce se afla acum înaintea ei.

„Tiranul” o privi îndelung, cu braţele încrucişate pe piept.

— Dumneata ai strigat astă noapte? întrebă el, cu glas batjocoritor. Te-aş sfătui să nu-ţi mai iroseşti forţele în zadar. Zidul împrejmuitor al curţii se află la o depărtare de jumătate ceas, astfel că nimeni nu te poate auzi. Şi, chiar dacă strigătele ar ajunge la urechea cuiva, tot nu s-ar încumeta să-ţi vină în ajutor. Castelul e păzit de o gardă alcătuită

dintr-o sută de soldaţi, şi fiecare din aceştia ştie că eşti nebună. Aşadar, socot că-ţi dai seama de zădărnicia străduinţelor dumitale. De altminteri, azi sau mâine trebuie să sosească la castel Excelenţa Sa, care-ţi va dovedi că o prinţesă n-are voie să se împotrivească hotărârilor soţului ei.

Nataşa nu-l învrednici nici măcar cu o privire şi întoarse capul într-o parte.

După ce Semelov se îndepărtă, sărmana femeie izbucni într-un plâns deznădăjduit, apoi îngenunche în pat şi, împreunându-şi mâinile, se rugă fierbinte.

Rugăciunea avu o înrâurire binefăcătoare asupra ei, căci se simţi întărită şi se hotărî iarăşi să se resemneze cu soarta ei.

În ziua aceea, îngrijitorul castelului se mai ivi o dată în încăperea din turn, aducând din nou mâncare şi băutură, cu toate că prizoniera nici nu atinsese măcar, cina, pe care o adusese înainte.

Noaptea trecu în linişte şi zorile se iviră la răsărit. Nataşa încă nu mâncase. Cam pe la ceasurile opt, când temnicerul apăru iarăşi în celulă, prinţesa văzu pentru prima dată un zâmbet pe chipul acestui om. El nu scoase nicio vorbă, luă mâncarea şi lăsă în loc dejunul pe care îl adusese.

După prânz, Nataşa auzi paşi care urcau scara. Cuprinsă de spaimă, îşi apăsă mâna pe inimă şi rămase în aşteptare, cu ochii holbaţi spre uşă. O cheie se învârti în broască.

În clipa următoare, prizoniera scoase un ţipăt sfâşietor, căci prinţul se ivise în prag. Îndărătul lui se afla căpitanul Semelov.

Cu o privire pe care Nataşa n-avea s-o uite niciodată, o măsură din creştet până-n tălpi. Săgetată de aceşti ochi neîndurători, prizoniera începu să tremure ca varga.

— Poţi pleca, dragul meu, zise Potcikev, întorcându-se spre însoţitorul său. Vreau să rămân singur cu soţia mea.

„Tiranul” salută milităreşte şi se îndepărtă. Prinţul, însă, încuie uşa şi păşi spre tânăra femeie.

Cuprinsă de groază, aceasta ridicase mâinile, ca şi cum ar fi vrut să se apere.

— Înapoi, ucigaşule! strigă ea.

Potcikev păli. Dar tulburarea lui nu ţinu decât o clipă. În momentul următor, chipul său era iarăşi nepăsător, ca de obicei.

— Nu ştii ce vorbeşti, scumpa mea soţie! zise el, cu dispreţ. Cine ţi-a vârât în cap asemenea năzbâtii? Cuvintele tale sunt pentru mine cea mai bună dovadă, că era şi timpul să te internez. Altminteri, cum ai putea îndrăzni să afirmi că soţul tău e un ucigaş?

— Acum doi ani te-ai căsătorit cu nenorocita Elena Halbah şi încă folosindu-te de un nume fals, zise Nataşa. Nu demult ai ucis-o atât pe ea cât şi pe sărmanul ei copilaş. Am fost martoră la această crimă

înfiorătoare şi voi aduce la cunoştinţa tuturor cine eşti. Dumnezeu o să te pedepsească aşa cum meriţi.

Un râs batjocoritor izbucni din pieptul lui Potcikev.

— Ah, eşti delicioasă, scumpa mea, răspunse el. Îţi închipui cumva că ai să mai apuci să stai de vorbă cu ceilalţi? Nu, te înşeli amarnic, vei rămâne aici până la moarte! Şi poate că nici nu mai e mult până atunci! De altminteri, dragostea pentru derbedeul acela, nu te-a urâţit deloc…

Zicând acestea, izbucni într-un râs sălbatic. Prizoniera simţi că-i îngheaţă sângele în vine. Fără îndoială că punea la cale ceva înfiorător, dacă se purta astfel. Dar ce anume?

N-avea să rămână mult în nedumerire. Potcikev râse din nou, apoi zise, apăsând pe fiecare cuvânt:

— De altfel, ticălosul acela de luntraş o să aibă tot timpul să chibzuiască la fărădelegile sale, în vreme ce va lâncezi în celula de tortură a Shlisselburgului. Când mă voi înapoia la Petrograd o să aibă cinstea să mă cunoască. În acea celulă faimoasă, care a fost clădită pentru un ţar nenorocit, se găsesc tot felul de unelte care sunt minunate pentru oasele tari ale luntraşului Boris Verodin. În prezenţa mea, ticălosul va fi tras pe roată. Voi auzi cum îi pârâie oasele, voi vedea sângele ţâşnindu-i din răni. Şi, în timp ce deasupra noastră bestiile roşii vor goni pe străzi – jos, în celula de tortură a Shlisselburgului, amantul frumoasei prinţese Gogineff, va răcni de durere. Ah, aceasta va fi cea mai frumoasă clipă din viaţa mea.

Nataşa ascultase înspăimântată vorbele neîndurătorului om. La început era încredinţată că voia doar s-o chinuiască, dar în cele din urmă îşi dădu seama că spunea adevărul – un adevăr înfiorător.

Cuprinsă de deznădejde, prinţesa se aruncă la picioarele ticălosului şi-l imploră să redea libertatea iubitului ei sau, cel puţin, să nu-l supună la torturi. Zadarnic însă.

Potcikev îşi mângâie barbişonul, apoi o sclipire sălbatică se ivi în ochii săi; el întinse mâinile spre Nataşa, care, în ţinuta ei umilită, era nespus de frumoasă.

— Ah, abia acum îmi dau seama ce comoară mi-a răpit ticălosul acela, strigă el, aprins de patimă. M-a lipsit de cea mai frumoasă clipă a vieţii mele… Ai fost amanta lui… te-ai lăsat înjosită! Iar eu, prinţul Potcikev trebuie să mă mulţumesc cu ce-a mai rămas.

Se năpusti spre dânsa şi o luptă se încinse între cei doi. Nataşa simţi că puterile o părăsesc şi începu să strige după ajutor. Deodată se împletici şi, în cădere, mâna atinse un obiect greu. Simţi instinctiv că era un revolver.

Prinţesa ştia să mânuiască arma, căci în castelul de pe ţărmul Volgăi, făcuse adeseori exerciţii de tras la ţintă, supravegheată fiind de tatăl ei.

Se auzi o detunătură şi prinţul se clătină, scoţând un ţipăt de durere.

Ea rămase cu ochii holbaţi la chipul schimonosit al soţului ei. Potcikev se ţinea de braţ. Se dădu înapoi şi un răcnet de furie scăpă de pe buzele sale.

Tremurând din tot trupul, Nataşa închise ochii şi, când îi deschise iar, prinţul nu mai era în încăpere.

Ce spusese, oare? Se va înapoia şi se va răzbuna cumplit?

Tânăra femeie se prăbuşi la pământ, îşi ascunse faţa în mâini şi izbucni într-un plâns sfâşietor.

Trecură două zile. Zăcând în temniţa ei, Nataşa auzi deodată pe scară paşii a doi oameni. Până acum, numai îngrijitorul castelului se ivise în încăpere. Cercetând închisoarea sa, prizoniera izbutise să dea de revolverul prinţului; dar din nefericire, acesta avusese numai un glonte, astfel că arma nu-i mai folosea la nimic. Totuşi o ascunsese, nădăjduind ca Potcikev nu ştia că încărcătorul e gol, astfel că putea să se slujească de revolver, ameninţând pe călăii ei.

Uşa se deschise. Nataşa făcu un gest de apărare. Nu mai mâncase de patru zile şi se simţea istovită cu desăvârşire, iar chipul îi era galben ca ceara.

Potcikev se ivi în prag. Avea braţul bandajat.

— Socoţi că sunt atât de respingător, încât nu vrei să-ţi îndeplineşti îndatoririle de soţie? întrebă el.

Nataşa se înfioră. Ce voia să spună cu asta?

— Eu… nu sunt… soţia dumitale… căci, acum doi ani… te-ai căsătorit cu altă femeie, bâigui dânsa.

Prinţul râse cu răutate:

— Răspunde-mi la întrebare: nu mă poţi suferi?

Sărmana femeie rămase tăcută. Ochii-i minunaţi rătăceau de la soţul ei la Semelov, care intrase şi el în încăpere. Groaza o cuprinse.

— Bine, scumpă prinţesă, făcu generalul, în bătaie de joc, apăsând asupra fiecărui cuvânt. Renunţ la fericirea unei nopţi alături de dumneata… dar spre a-mi arăta recunoştinţa pe care o port căpitanului Semelov, pentru serviciile făcute, voi trece asupra lui drepturile mele de soţ… Petrecere bună, domnule căpitan!… Binecuvântarea mea o ai!

Şi, în timp ce Nataşa înlemnise de groază, în timp ce flăcări mari îi jucau pe dinaintea ochilor, în timp ce ţipătul ei sfâşietor răsună sinistru în această aripă a castelului, prinţul Potcikev cobora scările, râzând batjocoritor, după ce-şi lăsase soţia în mâinile complicelui său.

80. Un ajutor în ultima clipă

În aceeaşi noapte când nenorocita prinţesă fusese lăsată pe mâna lui Semelov, un bărbat se ocupa cu un lucru ciudat la zidul care despărţea curtea castelului de pădure.

Era un individ vânjos, care săpa de zor şi arunca pământul într-o groapă care se afla la vreo cinci metri de zidul împrejmuitor. Luna lumina priveliştea, dar necunoscutul nu se sinchisea de asta, căci ştia că nimeni nu-l va stingheri în lucrul său. Îngrijitorul castelului şi cei câţiva servitori nu prea aveau chef să-şi tulbure odihna, cu atât mai mult cu cât pe vremurile acelea o întârziere în grădina singuratică nu era lipsită de primejdie.

Dacă până acum nu se înfiinţase niciun soviet în ţinutul unde se afla castelul prinţului Potcikev, fiindcă deocamdată cei mai mulţi tineri erau plecaţi pe front, totuşi se ştia prea bine că în curând se va stârni şi aici furtuna care avea să răstoarne tot ce se clădise în atâta amar de vreme.

Revoluţionarii ţineau şedinţe secrete. Starostele, poliţaiul şi ceilalţi reprezentanţi ai autorităţii, primiseră scrisori anonime, prin care erau ameninţaţi că poporul se va răzbuna.

Capul rebelilor era un bărbat poreclit „Crişan cel Negru”, un om care n-avea nicio meserie. Tatăl său fusese pădurar şi Crişan îi dădea din când în când, o mână de ajutor. Într-o bună zi, bătrânul fu găsit în pădure, împuşcat. Lângă cadavru se afla o hârtie, pe care muribundul scrisese, înainte de moarte, câteva rânduri, arătând că prinţul îl surprinsese vânând şi-l împuşcase.

După lege, proprietarul domeniului era în drept s-o facă, dar Crişan cel Negru, fiul pădurarului era de altă părere. O ură înverşunată se născu în inima lui, şi îşi jură că se va răzbuna împotriva prinţului.

După ce slujise în armată doi ani de zile, Crişan se înapoie acasă, îşi căută o ascunzătoare în pădure şi aşteptă clipa răzbunării.

Şi, această clipă avea să vină în curând. Crişan nu se grăbea defel, căci ştia că în oraşe guvernul nu mai era stăpân pe situaţie şi că numai la ţară agitatorii revoluţionari se sfiau să pornească lupta făţiş. Mai ştia că guvernul dăduse însărcinare prinţului Potcikev să pedepsească pe răzvrătiţi şi că acesta îşi îndeplinise misiunea cu prisosinţă. Ştia, de asemenea, că o companie de soldaţi, care venise înainte cu câteva zile, păzea castelul. După cât se părea, prinţul însuşi urma să sosească acolo în curând.

Faptul că tânărul se ocupa în acea noapte cu săpatul pământului, avea o pricină bine întemeiată. Crişan cel Negru ştia că acolo fusese, înainte vreme un gang secret, care slujea de ascunzătoare. Mai târziu, prinţul poruncise ca subterana sau numai intrarea ei, să fie astupată. Nimeni nu-şi mai aducea aminte de asta – numai Crişan cel Negru nu uitase de existenţa gangului tăinuit.

Dacă izbutea să dea pământul la o parte, era foarte lesne să

pătrundă în castel şi să amuţească santinelele înainte ca acestea să se poată apăra. Şi atunci prinţul ar fi căzut în mâinile răzvrătiţilor şi n-ar mai fi avut putinţa să înfăptuiască fărădelegile sale.

Crişan cel Negru se opri deodată din lucrul său. Printre arbori zări un automobil care trecu ca o nălucă. Farurile aruncară o lumină vie înaintea lor, apoi maşina dispăru.

— Să fie prinţul? se întrebă Crişan, aţintind asupra castelului o privire ameninţătoare.

Apoi, după ce trăsese cu urechea câtva timp, începu să sape mai departe.

Deodată se opri iarăşi. Nu răsunase oare din spre castel, un strigăt de ajutor?

Îşi reţinu răsuflarea; strigătul se auzi din nou. Până în zorii zilei, când tânărul fu nevoit să-şi întrerupă lucrul şi să se retragă, ţipetele deznădăjduite răsunară adeseori.

Crişan cel Negru se culcă în scorbura unui copac uriaş din apropierea zidului. Aici se odihnea după munca din timpul nopţii; din când în când mai vâna câte o sălbăticiune pe care o frigea într-o colibă dărăpănată, unde îşi întocmise o vatră primitivă.

După câteva ceasuri, tânărul porni să dea târcoale castelului şi se apropie atât de mult încât auzi chiar glasurile servitorilor, care stăteau de vorbă într-o încăpere de la parter, a cărei fereastră era deschisă. Totuşi, nu izbuti să afle dacă prinţul sosise la castel.

În cele din urmă se retrase, iar noaptea îşi începu iarăşi lucrul.

Nu trecu multă vreme şi auzi din nou strigătul de ajutor. De astă dată, Crişan cel Negru nu mai rămase pe gânduri, ci sări zidul şi se apropie de castel pe furiş.

— Strigătele vin dinăuntru, murmură el. Cine o fi acolo?

Îşi dădu seama că, deocamdată, nu putea să întreprindă nimic, astfel că se înapoie la zid şi reîncepu să sape.

În zorii zilei tânărul îşi ajunsese ţinta, descoperise intrarea în gangul secret.

Bucuria lui nu mai cunoscu margini. Acum nu-i mai rămăsese decât sa îndepărteze câteva lespezi, care astupau deschiderea, ceea ce nu era lucru prea greu.

După ce făcu asta se furişă în gang. Dar, deodată, o piedică i se îşi în cale; coridorul subteran ducea pe semne la cavoul castelului, căci un zid fusese ridicat aici. Tânărul se văzu nevoit deci să se înapoieze la lumina zilei, hotărât ca în noaptea următoare să vină înapoi pentru a încerca să-şi croiască o trecere prin zid.

Şi, într-adevăr, când se întunecă se puse din nou pe lucru.

Năduşeala îi şiroia pe frunte, în timp ce izbea cu ciocanul în zidul de piatră. După multe ceasuri de muncă încordată, reuşi să înlăture şi aceasta piedică.

Dimineaţa află în sat că prinţul se ivise în zori de zi. O sclipire de ură se aprinse în ochii lui Crişan cel Negru. Clipa atât de mult aşteptată părea să fi sosit. Tânărul se îndreptă spre casa potcovarului, pe care îi găsi în faţa atelierului său.

— S-a întâmplat ceva? întrebă acesta, posomorându-se la faţă.

— Ştii că el e aici? zise Crişan, arătând cu degetul spre castel.

— Da, ştiu, o ştim cu toţii. Dar vrei să ne pomenim cu câteva gloanţe între coaste? Trebuie să aducem ajutor din oraş, altminteri nu putem face nimic împotriva soldaţilor.

Celălalt clătină capul.

— Lasă că-i punem noi cu botul pe labe! făcu el. Cât ai clipi din ochi, luăm în stăpânire armele lor, apoi nu mai avem de ce ne teme. Ştiu un drum tăinuit, pe unde putem pătrunde în castel fără să fim zăriţi…

Potcovarul se aplecă spre celălalt şi ascultă cu luare-aminte ceea ce-i spuse acesta. Apoi clătină capul, în semn de încuviinţare.

— Aşa o să meargă; am să aduc totul la cunoştinţa sovietului şi a membrilor comitetului, zise el.

Crişan cel Negru se depărtă. Când se lăsă noaptea, el pătrunse iarăşi în gangul subteran, trecu prin deschizătura zidului şi ajunse în cavou. Cu ajutorul uneltelor, pe care le adusese cu sine, izbuti să descuie uşile, până ce se văzu la piciorul unei scări în spirală, care ducea în sus.

— Aha, pe aici se ajunge în turn, murmură el. Poate că voi izbuti să aflu cine a strigat după ajutor.

Fu nevoit să deschidă o uşă grea, dar lucrul acesta părea să-i facă plăcere. De altminteri era şi foarte îndemânatec şi, în afară de asta, potcovarul îi făurise câteva chei false.

Astfel izbuti să ajungă până la catul al doilea. Dar nu se opri nici aici. Uneori era nevoit să descuie broaşte foarte complicate, totuşi urcă din ce în ce mai sus. Tocmai se pregătea să deschidă o uşă, când auzi glasuri şi paşi.

Tânărul scoase încetişor cheia din broască şi se furişă într-o firidă. Doi bărbaţi veneau pe scară; mai aveau de urcat vreo douăzeci de trepte. După câteva clipe, Crişan auzi lămurit glasul prinţului Potcikev. Ochii tânărului începură să sclipească de furie. Aşadar, acum sosise clipa să facă nevătămător pe omul acesta crud. Crişan cel Negru îşi jurase să nu-şi îngăduie odihnă până ce nu-l va fi pedepsit pe chinuitorul bieţilor ţărani. În acest timp ieşise din firidă şi-şi reluă lucrul la broască, deoarece Potcikev intrase în încăperea de deasupra. Deocamdată putea nădăjdui că nimeni nu-l va stingheri, căci sus se stârnise o gălăgie care acoperea orice zgomot.

Deodată, broasca trosni şi uşa se deschise, dar tânărul o încuie repede la loc, căci cineva cobora treptele, zăngănind din pinteni.

Crişan cel Negru rămase îndărătul uşii, reţinându-şi răsuflarea. Îşi încleştase mâna pe un drug de fier şi stătea gata de apărare. Însă paşii se îndepărtară. Celălalt cobora scara.

Deodată, un ţipăt răguşit, scos de o femeie, ajunse la urechile tânărului.

— Ce să fie asta? murmură el.

Sus se auzea larmă; un al doilea ţipăt răsună în încăperea de deasupra. Din câteva sărituri, Crişan cel Negru se afla înaintea uşii.

— Oricine ar fi trebuie să-i vin în ajutor, căci aici locuiesc şi alţi ticăloşi, pe care îi urăsc tot atât de mult ca şi prinţul acesta crud.

Zicând acestea, deschise uşa cu băgare de seamă, dar în clipa următoare o împinse de perete.

Un ofiţer din armata republicană se năpustise asupra unei tinere care se apăra cu deznădejde. Bărbatul gâfâia din greu, iar pe chipu-i respingător se întipărise cruzimea. Ochii-i scânteiau, aprinşi de patimă, iar gura îi era înspumată;

Sărmana prizonieră se prăbuşi pe pat, istovită. În clipa următoare se auzi un ţipăt. Ofiţerul – care nu era nimeni altul decât Semelov – primise, pe la spate, o lovitură puternică în cap şi căzu la pământ.

„Tiranul” dădu ochii peste cap şi pumnii i se izbiră de podeaua de piatră.

— Du-te dracului, ticălosule! scrâşni Crişan. Nu ştiu cine e femeia asta frumoasă, dar o ajut bucuros, împotriva unui diavol ca tine.

Aruncă o privire dispreţuitoare spre căpitan şi-l izbi cu piciorul, cu toate că Semelov sângera dintr-o rană adâncă, pe care o avea la cap. Apoi tânărul se plecă deasupra trupului nemişcat al femeii, privi cu admiraţie nemărginită chipul ei drăgălaş, dar palid şi, în cele din urmă o ridică pe umeri.

Coborî treptele cu povara lui, ţinând sub braţ drugul de fier, căci putea să-i slujească de armă. Dar nimeni nu-i ieşi în cale. Îndărătul uşii rămase o clipă locului, răsuflând. Apoi, lăsă jos povara şi încercă să încuie uşa, ceea ce izbuti. După ce isprăvi şi treaba asta, porni din nou pe trepte şi în cele din urmă ajunse în cavou. Pentru mai multă siguranţă, încuiase toate uşile prin care trecuse. Acum oftă uşurat şi-şi aţinti privirea spre trupul nefericitei Nataşa.

— Cine să fie oare? se întrebă el. E frumoasă de parcă ar fi ruptă din cer. N-am văzut în viaţa mea o femeie atât de fermecătoare.

În ochii negri ai tânărului se ivi o sclipire ciudată. Se plecă spre nenorocită şi-i ascultă bătăile inimii, apoi îşi apropie gura de buzele ei şi depuse o sărutare fierbinte, care îl făcu să se înfioare de plăcere.

81. Comitetul Central la lucru

Sonia Petrovici aştepta cu nerăbdare sosirea lui Boris Verodin. Să

nu-şi fi ţinut Vasilieff făgăduiala? Promisese doar că va comunica tânărului luntraş că revoluţionara voia să-i vorbească! Atunci, de ce nu mai venea?

Neliniştea ei crescu când văzu că Boris nu se arătă nici în şedinţa din acea zi a sovietului şi o bănuială i se născu în minte. Sonia nu prea citea gazetele, astfel că nu ştia ce se petrecuse înainte cu câteva nopţi. Dar când auzi de la tovarăşii ei că patru revoluţionari de frunte fuseseră omorâţi în chip laş, ea nu se mai îndoi că Boris Verodin căzuse în mâinile prinţului Potcikev şi că acesta pusese totul la cale.

Ea îl prevenise, dar luntraşul primise cu răceală vorbele ei, aşa cum îi era obiceiul.

În şedinţa sovietului Sonia nu putea să-şi exprime bănuiala, căci misiunea lui Boris Verodin era secretă. Aceasta fusese dată de Comitetul Central şi nimeni nu trebuia să ştie de ea.

Totuşi, revoluţionara întrebă unde se află tânărul luntraş sau dacă acesta pornise spre Siberia.

Dar nimeni nu ştia ce să răspundă. Boris Verodin dispăruse fără urmă. Un lucru era neîndoielnic: nu plecase încă spre Tobolsk, căci altminteri ar fi adus aceasta la cunoştinţa sovietului. De asemenea, nu-şi luase nici actele, cu care trebuia să se legitimeze.

Tulburarea Soniei deveni tot mai mare. Se interesă dacă prinţul Potcikev se mai află la Petrograd, însă primi răspunsul că acesta părăsise capitala de vreo patru zile.

De astă dată, ţiganca nu se mai putu stăpâni. Trebuia să pornească, ea însăşi, cercetări, pentru descoperirea celui dispărut. În primul rând se duse la casa prinţului Ulkitzki şi găsi pe locatarii ei foarte îngrijoraţi. Privirile tuturor se îndreptară asupra Soniei, fiecare nădăjduind că va afla de la dânsa ceva cu privire la Boris. Şi, mai ales, sora prinţului Iesta, părea cea mai tulburată dintre toţi. Sonia zări urmele lacrimilor pe obrajii frumoasei surori de caritate, ea mai zări expresia de teamă ce se întipărise în ochii Verei şi înţelese că această fată era şi ea îndrăgostită de chipeşul revoluţionar.

Tulburarea Irinei n-o surprinse, căci tânăra era, doar, sora lui. Dacă Sonia ar fi ştiut că luntraşul purta numai acelaşi nume cu Irina, fără îndoială, că neliniştea ei ar fi crescut şi mai mult. Dar ea nu ştia acest lucru, astfel că nu bănui că mai are o rivală înaintea ei.

— Aşadar, nu ştiţi unde se află? întrebă Sonia, aţintind o privire iscoditoare asupra Verei Ulkitzki.

— Nu, de câteva zile nu mai avem nicio ştire despre el, răspunse sora de caritate, cu glas slab şi un fior îi străbătu trupul.

Revoluţionara îşi muşcă buzele şi-şi sfredeli privirea în ochii tinerei prinţese. Aceasta păli, căci se văzu descoperită, apoi lăsă capul în piept, ca şi cum s-ar fi simţit vinovată.

— N-ai putea să ne dai o mână de ajutor ca să-i descoperim urma?

întrebă Irina, frământată de teamă.

— Tocmai de aceea am şi venit, răspunse Sonia şi o brazdă adâncă se săpă pe fruntea ei. Dar domnul Vasilieff e aici?

— Nu, n-a fost acasă noaptea asta şi suntem îngrijoraţi şi din pricina lui.

— Vasăzică, nici el? îngână revoluţionara. În acea clipă se ivi şi tânărul prinţ Ulkitzki. Acesta făcuse cercetări pretutindeni, dar ele rămăseseră fără rezultat. Cele două fete îl prezentară frumoasei revoluţionare.

— Stătură de vorbă câtva timp, dar Sonia nu pomeni nimic despre cele ce ştia, căci se hotărâse să discute întâi cu Vasilieff, care era informat asupra tuturor chestiunilor şi în care putea avea încredere.

După vreo jumătate ceas, revoluţionara plecă, rămânând ca Vasilieff să vină la dânsa, imediat ce se va arăta în casa prinţului Ulkitzki. Deocamdată, Sonia nu voia să întreprindă nimic pe cont propriu, căci ar fi putut strica totul.

— Cel puţin dacă Potcikev s-ar mai afla în oraş! îşi zise ea. Aş şti eu să scot de la dânsul amănunte asupra dispariţiei lui Boris.

Dar prinţul nu mai dăduse pe la ea de câteva zile, ceea ce însemna că nu mai era în Petrograd. Altminteri, desigur că ar fi venit să-i mai facă o vizită, căci Sonia trezise în el o patimă mare.

În sfârşit, a doua zi apăru şi Vasilieff.

— Abia azi m-am înapoiat acasă, zise el. Am făcut cercetări cu privire la bijuterii, dar n-am izbutit să dau de urma soldatului care ţi le-a vândut.

Sonia înălţă din umeri.

— Lucrul acesta prezintă atâta interes pentru dumneata? întrebă ea. Socot că, în clipa de faţă, ar trebui să fim mai îngrijoraţi de soarta lui Boris Verodin.

— Da, ai dreptate, oftă moşierul, însă când am plecat de acasă nu ştiam nimic despre dispariţia lui. Şi, afară de asta, trebuia să-mi caut alt adăpost, căci ştiam că sunt urmărit. Dacă aş fi arestat iarăşi, toate planurile mele ar cădea în baltă.

— Ai aflat ceva despre Boris Verodin? întrebă ea, privindu-l cu teamă.

— Ştiu, doar, că, acum patru zile, a venit cineva să-l cheme noaptea. Era un biciclist care a plecat împreună cu prietenul nostru.

— Socoţi că dispariţia lui are vreo legătură cu prinţul Potcikev, duşmanul său de moarte?

— Da, mai mult decât atât: sunt sigur că el a pus la cale totul.

— Ai ghicit! exclamă Sonia, cu însufleţire. Ticălosul ăsta e vinovat de dispariţia lui Boris. Am dovezi neîndoielnice despre acest lucru.

— Vrei să-mi destăinuieşti ce ştii?

— De aceea te-am şi aşteptat, domnule Vasilieff, zise Sonia. Vreau

să-ţi spun tot ce ştiu în această direcţie şi, în acelaşi timp, te rog să mă sfătuieşti ce să fac.

Tânăra povesti cum urmărise convorbirea care avusese loc în salonul contesei Olga Suralin, între prinţul Potcikev şi cei doi bărbaţi; guvernatorul fortăreţei Shlisselburg, colonelul Gorniloveff şi şeful Ohranei, contele Raidceff. Apoi istorisi că prinţul Potcikev fusese la dânsa şi că ea izbutise să-i smulgă o mărturisire privitoare la ura lui împotriva tânărului luntraş.

Vorbi de asemenea şi despre făgăduiala făcută prinţului de a atrage pe Boris Verodin în casa ei, spre a-l da pe mâna duşmanului său de moarte. Fireşte, lucrurile trebuiau să se petreacă tocmai de-a-ndoaselea.

Vasilieff ascultase cu multă luare-aminte. O îngrijorare adâncă se întipări pe chipul său.

— După cele ce mi-ai spus, nu mai încape îndoială că prinţul Potcikev a întins o cursă prietenului nostru, zise el. Acum, fireşte că trebuie să întreprindem şi noi ceva. Întrebarea e însă, dacă să ne adresăm guvernului sau sovietului din Petrograd?

— Tocmai despre asta voiam să-ţi vorbesc şi eu, domnule Vasilieff, răspunse Sonia. Dacă ar fi după mine, aş cere ca un grup de soldaţi şi muncitori revoluţionari să pătrundă astă-noapte în Shlisselburg şi să dea o raită prin celulele subpământene.

— Şi eu cred că ăsta ar fi lucrul cel mai bun, încuviinţă moşierul. Vrei să preiei dumneata această sarcină?

— O fac bucuroasă, domnule, şi nădăjduiesc că voi izbândi.

Moşierul se despărţi de Sonia ca aliat şi-i dori din toată inima să-şi ducă la bun sfârşit misiunea, căci şi el era tot atât de îngrijorat de soarta chipeşului luntraş.

Revoluţionara se prezentă la Comitetul Central, unde fu primită numaidecât. Convorbirea cu membrii Comitetului avu loc în cea mai mare taină.

— Ce te aduce la noi, tovarăşă Petrovici? întrebă Ilino, preşedintele, aţintind asupra Soniei, ochii lui străpungători.

— E vorba de Boris Verodin, răspunse tânăra, cu îndrăzneală.

— Dar ce-i cu el?

Ceilalţi membri ai Comitetului Central lăsară tocurile din mâini şi priviră cu luare-aminte la vizitatoare.

— A dispărut… a dispărut fără urmă… bănuiesc că a căzut victimă monarhiştilor sau chiar prinţului Potcikev.

Ilino tresări.

— Ce te face să crezi asta? întrebă el.

Sonia şovăi câteva clipe, apoi răspunse:

— Am aflat, din întâmplare, despre misiunea care i-a fost încredinţată tovarăşului Verodin de către Comitetul Central. Atunci,

m-am dus la el şi i-am oferit ajutorul meu, propunându-i să-l ademenesc pe Potcikev în casa mea. Boris Verodin însă, n-a vrut să primească. De atunci, nu l-am mai văzut. Cei patru tovarăşi împuşcaţi, au fost ajutoarele lui, astfel că e cu putinţă ca cel care se afla în fruntea lor să fi căzut în mâinile ucigaşilor.

Apoi povesti tot ceea ce se întâmplase în salonul contesei Olga Suralin.

Membrii Comitetului încuviinţară presupunerile revoluţionarei. O furie nemăsurată se întipări pe chipul energic al preşedintelui.

— Am să vorbesc cu Lenin, zise Ilino. El trebuie să hotărască dacă să pătrundem noi în celulele subterane ale Shlisselburgului, sau să silim guvernul să facă cercetările trebuincioase.

— Şi când voi primi răspunsul? întrebă Sonia.

— Încearcă astă-seară pe la ceasurile nouă!

Tânăra plecă plină de nădejde. Nu se îndoia nicio clipă că Boris Verodin nu fusese ucis. Căci el era un om a cărui moarte ar fi dat loc la o răzbunare cumplită din partea revoluţionarilor.

La opt seara, Vasilieff se afla în casa Soniei şi amândoi porniră spre sediul Comitetului Central.

Inima tinerei bătea năvalnic, ameninţând să-i spargă pieptul. Ce se hotărâse, oare?

Ilino îi ieşi în întâmpinare cu ochii strălucind de bucurie. Îşi freca mâinile şi zâmbi triumfător.

— Peste două ceasuri, un grup alcătuit din trei sute de oameni va pătrunde în Shlisselburg, zise el. Dacă Boris Verodin se află acolo, nu mai încape îndoială că vor da de el. Şi atunci, n-o să-i meargă tocmai bine comandantului fortăreţei, căci va fi închis într-una din cele mai sigure celule, iar unui dintre ai noştri îi va lua locul.

Sonia nu mai putea de bucurie.

— Aş putea să iau parte şi eu la expediţie? întrebă ea.

Celălalt şovăi o clipă.

— Da, firește, zise el, apoi. N-am nimic împotrivă. Fii acolo la sosirea oamenilor noştri şi în baza permisului pe care am să ţi-l dau, vei putea să intri în fortăreaţă.

Câteva minute mai târziu, Sonia era în stăpânirea permisului. Apoi ieşi în stradă, unde o aştepta Vasilieff. Un suspin de uşurare scăpă din pieptul acestuia, când auzi ce obţinuse frumoasa revoluţionară.

Shlisselburgul se înălţa mohorât în noapte. Nori negri pluteau deasupra înfiorătoarei fortăreţe în care odinioară erau duse victimele despotismului ţarist. Zidurile păreau neatinse de vremuri, deşi cetatea fusese clădită înainte cu sute de ani. Vânturile şi ploaia se temeau, parcă, să aducă vreo stricăciune turnurilor care se înălţau trufaşe spre cer.

Una din laturile cetăţii, era mărginită de o apă neagră.

Porţile grele de fier, nu se puteau deschide decât cu ajutorul unor mecanisme complicate. La un moment dat fusese vorba să se dărâme zidurile, căci republica nu voia să păstreze această amintire a despotismului. Dar guvernul se răzgândise repede.

Abia răsună primul chiot de bucurie, care salută prăbuşirea ţarismului şi glasurile care cereau dărâmarea Shlisselburgului, amuţiră pe dată.

Fortăreaţa rămase – numai celulele fură deschise şi arestaţii puşi în libertate.

În ultimul timp, însă, guvernul începuse să se folosească de încăperile sigure ale Shlisselburgului şi mulţi condamnaţi sau oameni care aşteptau să fie condamnaţi, lâncezeau îndărătul gratiilor de fier.

De câteva zile, guvernatorul închisorii era foarte tulburat. Aproape că începuse să-i pară rău că nu se împotrivise cererii prinţului Potcikev. Căci, colonelul ştia prea bine ce-l aşteaptă dacă se descoperea ticăloşia la care luase parte. Şi mai ştia că Boris Verodin era iubit de popor, care nu se va lăsa până nu va da de urma tânărului. În aceste împrejurări, era cu neputinţă ca nelegiuirea înfăptuită să nu iasă la iveală într-o bună zi. Şi, atunci, singurul lucru care îi mai rămânea de făcut era fuga – o fugă cât mai grabnică. Dar dacă nu izbutea să dispară la vreme? În acest caz, sfârşitul era de neînlăturat şi toţi prinţii Potcikev din lume nu-i mai puteau ajuta la nimic.

Colonelul Gorniloveff vizita în fiecare zi celula de tortură, spre a duce de mâncare prizonierului. Şi când străbătea coridoarele mohorâte şi deschidea uşile tăinuite ce duceau spre celula subterană, el sa cutremura de groază.

Acum se îndoia mai mult ca oricând că prinţul Potcikev va izbuti să ajungă la putere, căci mulţimea devenea tot mai ameninţătoare, tot mai îndrăzneaţă.

În această zi, colonelul Gorniloveff dusese, ca de obicei, mâncare prizonierului. Apoi se depărtase în grabă, ca urmărit de strigoi. Simţea prea bine că această situaţie nu mai putea dăinui multă vreme. În fiecare zi răsufla uşurat, când vedea că prinţul nu se mai arată în Shlisselburg. Căci cunoscând setea lui de răzbunare, comandantul bănuia că ceva groaznic se va petrece când Potcikev va ieşi la iveală. Şi temându-se de răzbunarea poporului, colonelul se hotărî să facă tot ce-i va sta în putinţă, spre a se împotrivi furiei aceluia care desigur că voia să ucidă pe vrăjmaşul său de moarte, pe omul care îi răpise soţia în noaptea nunţii.

Niciodată Gorniloveff nu urmărise gazetele cu mai multă încordare şi citea, cu răsuflarea întretăiată, toate reportajele în care se vorbea de dispariţia lui Boris Verodin.

Revoluţionarii înflăcăraţi deveneau din ce în ce mai furioşi, cerând

cu hotărâre demisia guvernului, dacă Boris Verodin nu ieşea la iveală.

Totuşi, nimeni nu se încumeta să pornească lupta făţiş. Trupele care se aflau în Petrograd erau deocamdată neutre, însă nu se putea şti ce atitudine vor lua în cazul unui atac împotriva guvernului.

Guvernatorul Shlisselburgului era cufundat în gânduri, când ofiţerul de serviciu dădu buzna în cabinetul său şi raportă, tulburat, că un mare număr de revoluţionari înarmaţi s-au adunat înaintea porţilor închisorii, cerând stăruitor să fie lăsaţi înăuntru.

În primul moment, colonelul se înspăimântă atât de tare, încât se sprijini de masă, ca să nu cadă.

Ştia poporul că Boris Verodin zăcea în celula de tortură?

Dar Gorniloveff nu avu timp să-şi frământe mintea, căci o larmă care-i vârî spaima în oase, se stârnise pe coridorul ce ducea la cabinetul său. Aşadar, santinelele deschiseseră porţile şi revoluţionarii năvăliseră înăuntru.

În acea clipă, uşa se deschise şi în prag se ivi un ofiţer, care purta la braţ banderola roşie a rebelilor. Îndărătul acestuia se aflau indivizi cu mutrele sălbatice, care agitau armele, ameninţători.

— Linişte! strigă ofiţerul, întorcându-se spre tovarăşii săi.

O tăcere adâncă se lăsă în încăpere.

— În numele Comitetului Central cerem ca arestatul Boris Verodin să fie pus în libertate numaidecât! strigă ofiţerul. Domnule colonel, vă atragem luarea-aminte că o împotrivire ar putea avea urmări foarte neplăcute pentru dumneavoastră.

Gorniloveff îşi revenise repede şi se hotărî să nu destăinuiască nimic, ştiind că toate încercările de a găsi celula de tortură, vor rămâne fără rezultat.

— Nu cunosc niciun arestat cu numele de Boris Verodin, răspunse el, străduindu-se să-şi stăpânească tulburarea.

Ofiţerul îşi cercetă încărcătorul revolverului.

— În numele revoluţiei cer, pentru ultima oară, ca prizonierul să fie pus în libertate! zise el calm.

— Da… însă nu pot… căci omul acesta nu e aici, bâlbâi colonelul.

— Atunci, vom percheziţiona fortăreaţa, replică celălalt. Chemaţi paznicii închisorii!

Gorniloveff agită clopoţelul şi porunci ca gardienii să vină în cabinetul său. Aceştia fură iscodiţi cu luare-aminte, dar niciunul nu era în stare să dea vreo lămurire asupra lui Boris Verodin.

Deodată, o femeie neobişnuit de frumoasă, înarmată cu un revolver, îşi făcu apariţia în încăpere.

— Sunt sigură că e aici! strigă ea, cu ochii scânteietori, agitând revolverul pe dinaintea ochilor lui Gorniloveff, care se făcu pământiu la faţă.

— Vă înşelaţi, prea stimată doamnă, răspunse colonelul, cu glas

stăpânit.

— Vrei poate să tăgăduieşti că, acum patru nopţi, când tovarăşii noştri au fost ucişi pe stradă, ai luat în primire pe Boris Verodin? răcni ea, furioasă.

— Nu ştiu nimic despre toate acestea.

Conducătorul revoluţionarilor porunci să se perchiziţioneze celulele. Cercetările începură de la catul cel mai de sus şi sfârşiră în celulele subpământene.

Dar nu se găsi nici o urmă a celui căutat. Furia şi deznădejdea Soniei nu mai cunoşteau margini.

— Şi totuşi, sunt sigură că e aici! strigă ea.

— Există în Shlisselburg o celulă faimoasă care poartă numărul optsprezece, nu e aşa? întrebă ofiţerul revoluţionar.

Gorniloveff clătină capul în semn de încuviinţare.

— Arătaţi-mi-o! porunci celălalt.

Colonelul porni înainte. Apoi, deschise o uşă tăinuită şi lăsă o parte din revoluţionari să coboare în adâncime. După puţin timp, aceştia se înapoiară şi după chipurile lor se putea vedea că nu descoperiseră nimic.

Acum nu le mai rămânea decât să se retragă. Aruncând asupra colonelului o privire plină de ură, Sonia se retrase odată cu ceilalţi.

Când se văzu singur, Gorniloveff se prăbuşi în scaun, istovit. Tulburarea din ultimele ceasuri îl făcuse să-şi piardă minţile aproape. În cele din urmă, luă hotărârea ca în acea noapte să se ducă la palatul contesei Suralin, unde nădăjduia că se va întâlni cu Potcikev, pe care voia să-l roage stăruitor să-şi reia prizonierul.

82. Un stăpân neîndurător

Prinţul Potcikev se înapoie în încăperile sale, după ce lăsase pe sărmana lui soţie în mâinile respingătorului Semelov.

— Ce porunceşte Excelenţa Voastră? îl întrebă intendentul castelului, pe care stăpânul său trimisese să-l cheme.

— Să nu sufli nicio vorbă despre cele întâmplate! răspunse prinţul cu glas aspru.

— Excelenţa Voastră se poate bizui pe mine. Am apărat întotdeauna interesele stăpânilor mei.

— Da, ştiu asta şi tocmai de aceea te-am ţinut atâţia ani în slujba mea… Ascultă-mă, Belutceac, ce părere ai despre întâmplările petrecute în satele învecinate? Crezi că revoluţia ar putea să pătrundă şi aici?

Celălalt zâmbi.

— Locuitorii satului nostru nu vor îndrăzni să se răzvrătească, răspunse el. Cei mai tineri sunt pe front sau în armata republicană, iar

celor câţiva bătrâni, care se mai află aici, nu le arde de revoluţie. Şi chiar dacă s-ar încumeta să pornească ceva împotriva satului, cincizeci de soldaţi ar fi de ajuns ca să-i pună cu botul pe labe.

Prinţul clătină capul, mulţumit.

— Câmpul a fost lucrat în întregime? întrebă el mai departe.

Chipul celuilalt se posomorî:

— Femeile sunt mult mai ticăloase ca bărbaţii. Parte din ele s-au împotrivit să muncească pentru Excelenţa Voastră.

— Cum? făcu Potcikev, sărind în sus. N-au vrut să muncească pentru mine? Las' că le învăţ eu minte! Mâine am să trimit în sat pe soldaţii mei. Muierile alea trebuie să simtă mângâierea cnutului ca să-şi dea seama cine e stăpânul.

Intendentul clătină capul:

— Da, tocmai asta voiam să vă propun şi eu.

— Nu cumva ai aflat dacă s-au ţinut şi pe aici adunări secrete?

Celălalt şovăi cu răspunsul.

— În ultimul timp, s-au cam ţinut, zise el, apoi…

Potcikev se plimba prin odaie, cu chipul încruntat.

— Scrie-mi numele acelora pe care îi bănuieşti că nu-şi văd de treabă! porunci el. Mâine am să dau o pildă tuturor.

— Voi îndeplini porunca Excelenţei Voastre.

Intendentul făcu o plecăciune adâncă şi voi să se depărteze, dar stăpânul său îi făcu semn să mai rămână.

— Adu o sticlă din cel mai bun vin pe care îl avem în pivniţă! zise el.

Peste un ceas, comandantul trupelor albe era într-o dispoziţie atât de bună, încât râdea întruna. O mulţumire răutăcioasă se zugrăvi pe chipul său, gândindu-se la scena care se petrecea în încăperea din turn. Deodată îi veni poftă să se desfete văzând deznădejdea soţiei sale necredincioase. Ieşi din odaie şi porni spre scara ce ducea în turn, dar când ajunse pe ultimele trepte, îl cuprinse mirarea că pretutindeni domnea o linişte mormântală. Deschise uşa încăperii unde lăsase pe Semelov, însă în clipa următoare se dădu înapoi, îngrozit.

Căpitanul zăcea pe pardoseală, într-un lac de sânge, cu ochii sticloşi holbaţi spre tavan. Cât despre Nataşa, nici urmă.

— Ce o mai fi şi asta? bâigui Potcikev, ducând mâna la frunte.

Fără să poată pricepe ceva din cele petrecute, holbă ochii la înfiorătoarea privelişte şi-şi aminti de propria lui păţanie din castelul familiei Gogineff. Şi atunci Nataşa avusese un ocrotitor misterios, şi nici până acum Potcikev nu izbutise să afle cine îi dăduse lovitura aceea grozavă.

De astă dată, însă, faptele erau şi mai ciudate, căci se petrecuseră chiar în castelul său, unde nu putea pătrunde nimeni.

Aplecându-se asupra lui Semelov, îl privi cu luare-aminte. Murise

oare?

Potcikev se dădu înapoi, cuprins de dezgust. Omul acesta, care zăcea în nesimţire, avea o mutră grozav de respingătoare. Totuşi, era unealta sa şi-l slujise cu credinţă; astfel că trebuia să se îngrijească de el.

Coborî scările în grabă. Beţia se risipise ca prin farmec. În drum încercă să deschidă câteva uşi care duceau în adâncime, dar toate erau încuiate. Neliniştea-i creştea tot mai mult.

— Trebuie să fie ceva necurat la mijloc, murmură el.

Intră în încăperea unde locuia intendentul castelului şi povesti acestuia, pe scurt, cele întâmplate. Belutceac rămase încremenit când auzi că prizoniera dispăruse din turn.

— Cercetează castelul până în cele mai mici colţuri! porunci Potcikev. De asemenea, trimite un om să aducă pe medic! Poate că Semelov mai scapă cu viaţă. În orice caz, să fie lăsat în încăperea din turn.

Intendentul, dădu servitorilor poruncile trebuincioase, apoi, cu ajutorul câtorva soldaţi, cercetă clădirea. Dar străduinţele lor rămaseră zadarnice şi nu se găsi nicio urmă a dispărutei.

— Să vină şi starostele! porunci prinţul.

După un ceas se ivi şi doctorul. Era un bătrân cu chipul grav, care ţinuse întotdeauna cu poporul şi condamna cruzimea prinţului, ba, mai mult, era chiar duşmanul acestuia. Belutceac îl conduse în încăperea din turn.

Nu trecu mult şi se înfăţişă înaintea lui Potcikev, pentru a-i arăta cum stau lucrurile. Prinţul îl măsură cu priviri străpungătoare şi-şi dădu seama că medicul nu-i era tocmai binevoitor.

— Ei, ce are căpitanul, doctore?

Doctorul Mjosnicoff îl privi încruntat.

— După cât se pare, a fost izbit cu un drug de fier, răspunse el.

— Socoţi că ar fi cu putinţă ca o femeie să fi dat această lovitură?

— Trebuie să fi fost o femeie cu putere de bărbat, râse medicul.

— Şi crezi că rănitul va scăpa teafăr?

— Craniul e vătămat, dar dacă nu se ivesc complicaţii, căpitanul va rămâne în viaţă. Semelov ăsta are ţeastă, nu glumă!

Prinţul era foarte intrigat. Tonul acestui om nu-i plăcea defel.

— Vrei să bei un pahar cu vin, doctore? întrebă el, arătând spre sticlă.

— Nu, nu-mi place alcoolul, Excelenţă… Când poporul rabdă de foame, n-ar trebui să ne îngăduim asemenea plăceri.

— Ei asta-i! exclamă Potcikev. Nu cumva, te-ai molipsit şi dumneata de teoriile alea neghioabe?

Medicul zâmbi îndurerat.

— Am ţinut întotdeauna cu cei bătuţi de soartă, răspunse el.

Castelanul se apropie cu pumnii încleştaţi de cutezătorul bătrân. Acesta însă, rămase locului, netulburat.

— Bine, poţi pleca, dar te rog să vii în fiecare zi, căci vreau ca rănitul să se însănătoşească, zise prinţul.

Abia se depărtă medicul că Potcikev ridică pumnii ameninţător şi începu să înjure ca la uşa cortului. Până acum nu se descoperise nicio urmă a dispărutei. Curtea castelului şi împrejurimile fuseseră cercetate cu luare-aminte, dar zadarnic.

În cele din urmă se ivi şi starostele, un bărbat gras şi chel. Împotriva obiceiului său, prinţul îi întinse mâna, pe care celălalt o cuprinse cu sfială.

— Ce vasăzică asta, domnule staroste? întrebă Potcikev, încreţind fruntea. De ce nu se lucrează pământul meu? Te fac răspunzător!

Starostele făcu o mutră deznădăjduită.

— Nu pot să-i silesc. Oamenii refuză să reia lucrul, susţinând că…

— Ce susţin? întrebă prinţul cu asprime, văzând că omuleţul se oprise din vorbă…

— …că nu trebuie să muncească degeaba pe pământul boierului. Ei spun că sunt oameni liberi, că au aceleaşi drepturi ca şi ceilalţi… că nu e drept ca prinţii şi proprietarii mari de pământ să păstreze totul pentru ei.

Potcikev scrâşni din dinţi.

— Ticăloşii! Mâine vreau să primesc o listă a tuturor acelora care nu vor să muncească, ai înţeles?

Starostele îl privi îngrijorat.

— Te-am întrebat dacă m-ai înţeles! se răsti castelanul.

— Da, Excelenţă… dar îngăduiţi-mi să-mi spun şi eu părerea… Cred că… întindeţi coarda… prea tare. Vremurile sunt tulburi, oamenii îşi şoptesc prea multe. Săptămâna trecută, locuitorii satului au dat năvală în brutărie şi au luat pâinea şi făina, căci nu mai aveau ce mânca.

— Asta e o îndrăzneală prea mare… asta înseamnă revoluţie!

— Oare, Excelenţa Voastră nu ştie că în oraşe şi în multe gubernii sovietele au luat puterea în mâini, şi că împuterniciţii guvernului nu mai au nicio autoritate şi nici nu se încumetă să deschidă gura?

Prinţul se făcu galben ca ceara şi începu să-şi smulgă fire din barbişon.

— Şi despre asta vorbesc ţăranii între ei? zise el, apoi.

— Fireşte, numai despre asta.

— Atunci trebuie neapărat să punem capăt acestei stări de lucruri. Mâine am să dau o raită prin sat.

Zicând acestea, prinţul făcu spre staroste un gest de concediere.

— Mai bine rămâi unde eşti, căci, în anumite împrejurări, plimbarea asta poate să însemne pieirea ta, murmură omul, când se

văzu afară.

83. Atacul asupra castelului

În acest timp, o mare agitaţie domnea în satele din împrejurimi. Jandarmii nici nu se zăreau măcar. Agitaţia începuse în satul Kolozov, care se afla nu departe de fluviu. În timpul nopţii, o corabie trăsese la mal şi vreo şaizeci de bărbaţi înarmaţi până în dinţi, coborâseră pe uscat. Erau ţărani şi muncitori, care veniseră din oraşul apropiat, spre a pune la cale răscoala. Până acum nu se încumetaseră să calce pe pământul prinţului Potcikev; acum, însă, cuţitul ajunsese la os. Săptămâna trecută, agitatorii pregătiseră pe ţărani şi-i aţâţaseră împotriva stăpânului lor, astfel că de astă dată puteau trece la fapte.

Coloana, care primise întăriri în satul Kolozov, porni mai departe, spre Bedzilin. De acolo se îndreptară spre Gornidje şi apoi spre Kalizin.

În pădure fură întâmpinaţi de cei câţiva locuitori care mai rămăseseră în satul lui Potcikev. Crişan cel Negru se afla în fruntea lor.

Conducătorii se adunară şi ţinură sfat. Uriaşul potcovar stătea alături de Crişan. Când i se oferi o carabină, potcovarul arătă spre barosul lui şi zise:

— De ăsta am nevoie, ca să sfărâm în bucăţele ţeasta prinţului.

— Ascultaţi ce am să vă spun, începu Crişan cel Negru. În castel se află o sută de oameni bine înarmaţi…

— Hm! cam mulţi, nu putem lupta împotriva unui număr atât de mare, interveni unul din conducători. Dacă ajungem la încăierare vom fi învinşi. Aşadar, trebuie să-i luăm pe neaşteptate sau să amânăm atacul.

Crişan cel Negru râse.

— Ai răbdare, prietene! zise el. Crezi cumva că măcar unul dintre noi va fi rănit? Aş, dacă m-aş fi temut de asta, nici nu v-aş mai fi chemat. Lucrurile se vor desfăşura fără vărsare de sânge. Am săpat un drum tăinuit care duce la castel. Îl cunosc încă din copilărie. Cinci nopţi de-a rândul am muncit din răsputeri ca să dau de intrarea lui. Acum, gangul subpământean e în bună stare şi ne putem folosi de el ca să atacăm garda castelului. Soldaţii şi-au pus armele în curte, ca să le aibă la îndemână. Dacă am pătrunde în castel prin poarta principală, fireşte că niciunul din noi n-ar mai scăpa cu viaţă. Aşa însă, soldaţii vor rămâne cu gura căscată, când ne-or vedea ivindu-ne înaintea lor. Până să se poată împotrivi vreunul din ei, punem mâna pe arme şi atunci toţi se vor preda.

— Şi prinţul? Ce facem cu el? întrebă cineva.

Nimeni nu ştia ce să răspundă.

— De ăsta port eu grijă! strigă deodată Crişan cel Negru. Am o răfuială veche cu el.

Ceilalţi se învoiră, căci ştiau ce urmărea fiul pădurarului.

Ceata mai poposi vreun ceas. Când orologiul de la biserica satului bătu de zece, coloana se puse în mişcare, îndreptându-se spre castelul prinţului Potcikev.

Cam pe la unsprezece, ajunseră la zidul împrejmuitor. Crişan cel Negru îi conduse prin gangul tăinuit pe care îl străbătură fură zgomot. Apoi porniră mai departe; fiul pădurarului descuie câteva uşi pe care le încuie în urma lor, spre a-i sili să rămână pe loc dacă vor ajunge la luptă.

În cele din urmă, ajunseră la uşa îndărătul căreia se afla scara ce ducea la turn.

Tânărul împărţi porunci oamenilor săi. Fiecare avea de dus la îndeplinire câte o misiune. Intrările la parter fură toate ocupate. Lucrul cel mai greu era acum să surprindă pe cele patru santinele care se aflau în gangul de jos. Dacă aceasta se făcea fără zgomot, atunci era foarte uşor ca revoluţionarii să ajungă în curte şi să pună mâna pe arme, astfel că garda ar fi rămas fără apărare.

Crişan cel Negru îşi alesese opt oameni cu care voia să ducă la îndeplinire primejdioasa întreprindere. Apoi, se înţeleseră că dacă se va auzi o detunătură de armă şi soldaţii se vor ivi în curte, o parte din revoluţionari să năvălească pe poarta cea mare şi să deschidă focul asupra lor.

O tăcere mormântală domnea în castel. Doar în camera de gardă se auzea din când în când câte un soldat tuşind. Puştile erau strânse laolaltă în curte. Ceilalţi soldaţi din companie, se adăpostiseră într-un hambar.

Crişan cel Negru îşi conduse tovarăşii până la capătul unui gang. Acum era clipa hotărâtoare. Dacă santinelele nu apucau să dea alarma, atacul izbutea.

Fiul pădurarului aşteptă câteva clipe, apoi se năpusti înainte. Cei dintâi doi soldaţi se prăbuşiră la pământ, fără să scoată un geamăt. Al treilea deschise gura, dar strigătul său fu înăbuşit de pumnul lui Crişan cel Negru. Apoi se auzi o detunătură care răsună în tot castelul.

În clipa următoare, o larmă grozavă se produse în ganguri şi în curtea clădirii. Soldaţii săriră în sus. Deşi li se poruncise să doarmă îmbrăcaţi, cea mai mare parte din ei erau fără pantaloni. Ceilalţi, care se supuseseră ordinului, se năpustiră spre locul unde se aflau puştile.

Revoluţionarii năvăliră pe poartă şi deschiseră un foc viu asupra soldaţi lor buimăciţi de somn. Doar câţiva din aceştia izbutiră să pună mâna pe puşti. Însă, în drum spre hambar, se prăbuşiră la pământ, nimeriţi de gloanţele revoluţionarilor.

Cât ai clipi din ochi, castelul fu ocupat de rebeli, care, cu revolverele în mâini, ţineau în şah pe soldaţii rămaşi fără apărare.

În cele din urmă, când îşi dădură seama că nu-i ameninţa nicio

primejdie, republicanii se predară. Numai doi ofiţeri încercară să se împotrivească, dar fură împuşcaţi.

Castelul era în mâinile revoluţionarilor.

Crişan cel Negru porni în căutarea prinţului. Dădu de intendent şi-l sili, cu revolverul în mână, să destăinuie ascunzătoarea lui Potcikev. Dându-şi seama că tăcerea l-ar fi costat capul, Belutceac îl conduse pe tânăr la încăperea unde se afla castelanul!

— Deschide! răcni Crişan, găsind uşa încuiată.

Şi deoarece nu primi niciun răspuns, tânărul trase un foc de revolver în uşă. Apoi trase cu urechea şi deodată, sări într-o parte. Ceilalţi revoluţionari se retraseră şi ei.

Prinţul Potcikev se trezise la auzul împuşcăturii. Cât ai clipi din ochi era îmbrăcat. Bănuia că se petrecuse ceva şi după răcnetele de izbândă ale mulţimii, îşi dădu seama că soldaţii săi fuseseră luaţi pe neaşteptate, sau trecuseră de partea revoluţionarilor.

Potcikev privi deznădăjduit înaintea lui. Recunoscuse glasul care răsunase înaintea uşii. Era al individului pe al cărui tată îl împuşcase el.

Totuşi, atât de lesne nu se da el bătut. Voia să încerce să scape prin fugă. Din câţiva paşi era la fereastră şi sări afară, unde zări un ofiţer care se lipi de zid, cu revolverul pregătit.

În partea dindărăt a curţii se afla o poartă cu zăbrele, de la care drumul ducea în pantă.

— Salvaţi-vă, Excelenţă… vă voi acoperi retragerea, zise ofiţerul, cu glas slab.

— Prostii… ai să mă însoţeşti, Mihailevo! strigă prinţul. Dacă ticăloşii se ivesc, trage fără milă!

Apoi se apropie de maşină şi puse motorul în funcţiune. Încercă să deschidă poarta zăbrelită, dar nu izbuti.

Între timp, ofiţerul îşi golise încărcătorul şi aruncă o privire deznădăjduită spre comandantul său, care se mai străduia să deschidă poarta.

— Urcă-te în maşină, Mihailevo! strigă Potcikev. Am să încerc să trec cu automobilul prin poartă. Dacă izbutesc, suntem salvaţi amândoi… În caz contrar, am să mai trimit câinilor câteva gloanţe între coaste.

Ofiţerul se supuse fără să scoată o vorbă. De altfel, nici nu mai era vreme de pierdut. Prinţul dădu maşina înapoi, iar după aceea porni spre poartă cu toată viteza.

Automobilul se plecă puţin într-o parte, se ridică niţel înainte, apoi, însă, trecu piedica întocmai ca un armăsar de rasă.

Cu aripile îndoite şi farurile sfărâmate, automobilul coborî panta, urmărit de gloanţele revoluţionarilor furioşi.

Abia când se depărtaseră cu vreo douăzeci de verste de castel şi

fluviul sclipea în bătaia lunii, prinţul opri maşina şi se adresă ofiţerului care stătea lângă el, dar nu primi niciun răspuns.

— Drace, te-au rănit criminalii, Mihailevo? strigă Potcikev.

Întrebarea se dovedi de prisos, căci ofiţerul privea înaintea lui cu ochi sticloşi, iar pumnii-i erau încleştaţi. Fără să scoată un geamăt, nenorocitul îşi dăduse sufletul; murise la datorie, ucis de gloanţele revoluţionarilor.

Blestemând furios, prinţul scoase din maşină cadavrul credinciosului ofiţer şi-l depuse într-o groapă adâncă, ce se afla în apropiere. Aruncând o ultimă privire îndărătul său, porni motorul, căci voia să ajungă la Petrograd, înainte de ivirea zorilor.

La răsăritul soarelui, castelul prinţului Potcikev oferea aceeaşi privelişte ca şi mai înainte, cu singura deosebire că revoluţionarii sărbătoreau izbânda lor. Dacă fruntaşii acestora n-ar fi fost mai chibzuiţi, fireşte că oamenii ar fi dat foc clădirii, nimicind lucruri de preţ, aşa cum se obişnuia în acele vremuri.

— Ce ne-ar folosi dacă am lăsa o ruină îndărătul nostru? zise unul din conducători. Gândiţi-vă că această clădire ascunde opere de valoare şi multe merinde. Acei dintre noi care n-au adăpost, ar putea să locuiască aici.

— Bravo, bine ai vorbit! se auzi un glas.

Toţi se întoarseră spre locul de unde răsunaseră vorbele acestea. Erau ale medicului, care zâmbi cu bunăvoinţă.

— Ce cauţi dumneata aici? întrebă unul din revoluţionari.

— Îngrijesc un rănit care ar fi dat demult ortul popii, dacă n-ar fi avut o ţeastă atât de solidă. Fireşte, e îndoielnic dacă va scăpa cu viaţă. Cel puţin deocamdată nu prea trag multă nădejde.

— Crezi că ar fi păcat de individul acela, zise Crişan cel Negru, îndârjit. Ticălosul e mâna dreaptă a prinţului şi din pricina cruzimii sale a fost poreclit „Tiranul”. Dar vindecă-l dumneata, apoi îl vom judeca noi. Asta înseamnă că-i amânăm sfârşitul, dar nu ne e îngăduit să ucidem oameni bolnavi.

Doctorul, însă, îşi avea planul său. Totuşi făcu în aşa fel, ca şi cum ar fi fost învoit cu hotărârea tânărului. Şi apoi, n-avea timp, de stat la vorbă, căci trebuia să vadă de răniţi.

Patru oameni, printre care doi ofiţeri, muriseră.

În cursul nopţii starostele se ivi în castel şi, fără să şovăie, trecu puterea lui în mâinile sovietului alcătuit în grabă. Bătrânul făcuse foarte cuminte, căci altfel ar fi însemnat pieirea lui.

Când îşi veni în simţiri, Nataşa încercă să-şi amintească de cele petrecute în ultimele ceasuri. Ce se întâmplase cu dânsa?

Tânăra femeie izbucni într-un plâns sfâşietor. Scena cu omul acela

respingător se trezi în mintea ei. Apoi îşi aminti că un tânăr cu înfăţişare sălbatică o salvase în ultima clipă. Unde era omul acesta şi cum ajunsese ea aici?

Se ridică şi bagă de seamă că se afla pe un culcuş de frunze. În vatră ardea focul şi într-un colţ al colibei de lut erau lemne din belşug.

O masă foarte simplă stătea în mijlocul încăperii. Sus, în tavan, se zărea o deschizătură pe unde ieşea fumul.

Nataşa privi îndurerată înaintea ei. Ce răi erau oamenii! Trecuse prin clipele cele mai îngrozitoare, pe care şi le poate închipui cineva.

Focul din vatră răspândea în încăpere o lumină slabă. Totuşi, prinţesa zări pe masă un bileţel pe care îl luă în mână şi pe care erau scrise următoarele cuvinte:

„Nu vă fie teamă de nimic. Mă înapoiez numaidecât. Mâncaţi şi aveţi grijă să nu se stingă focul!”

Nataşa oftă; o teamă nelămurită o cuprinse. Nu cumva o ameninţa altă primejdie?

Simţindu-se nespus de slabă, gustă din supa pregătită. Era foarte bună, astfel că o sorbi cu lăcomie.

După ce mai prinse puteri, Nataşa ieşi afară. Freamătul frunzişului îi spori neliniştea. Cui aparţinea coliba?

În timp ce se frământa să găsească un răspuns la această întrebare, auzi în imediata ei apropiere împuşcături dese. Nataşa scoase un ţipăt uşor; bănuia ce se întâmplase. Priveliştea înfiorătoare a castelului părintesc, incendiat de revoluţionari, se trezi iarăşi în mintea ei.

Trase cu urechea câtva timp, apoi luă hotărârea să se depărteze. Se înapoie în colibă şi scrise în grabă câteva cuvinte de mulţumire pe cealaltă parte a biletului, apoi se adânci în pădure.

După puţin timp, găsi o potecă şi porni înainte în noapte. Din când în când, se uita îndărăt, având simţământul că o mare primejdie o ameninţa.

Deodată auzi duduitul unui automobil, care se apropia în goană. Speriată, Nataşa se furişă în umbra unui copac.

Dar poate erau oameni de treabă, care o vor lua cu ei, dacă le va face semn?

Tocmai voia să fluture basmaua de cap, spre a atrage atenţia celorlalţi, când braţul îi căzu moale de-a lungul trupului şi ochii i se holbară spre chipul bărbatului care era la volan.

Părea însuşi diavolul; părul îi flutura în vânt iar trăsăturile feţei sale se schimonosiseră grozav.

— Prinţul Potcikev, bâigui Nataşa, după ce maşina trecuse pe dinaintea ei.

Dar acesta n-o zărise, căci era absorbit de conducerea automobilului.

Nenorocita prinţesă îşi urmă drumul. Cu toate că şi dădea seama că se afla într-o situaţie nu tocmai plăcută, era bucuroasă că soţul ei n-o zărise, căci altminteri ar fi încăput din nou pe mâinile sale.

Din ziua când Nataşa dispăruse din colibă, Crişan cel Negru rătăcea prin pădure, ca un duh rău. Tânărul devenise şi mai întunecat decât fusese până atunci.

Nimeni nu putea să înţeleagă tulburarea lui, căci nimeni nu ştia ce i se întâmplase. Oamenii nu bănuiau că acest tânăr aproape sălbatic, se îndrăgostise de fermecătoarea prinţesă, cu toate că n-o văzuse decât foarte puţină vreme. Dar această întâmplare era cea mai frumoasă şi mai sfântă din viaţa plină de aventuri a tânărului. Atingerea buzelor Nataşei îl mai ardea şi acum.

La început, bănuise că necunoscuta se rătăcise în pădure; dar, după ce toate cercetările sale rămaseră zadarnice şi oamenii susţinură că n-o zăriseră, Crişan cel Negru ajunse la încredinţarea că nenorocita murise de foame, într-un loc retras.

Noaptea, când se culca în coliba lui, i de părea că vede chipul fermecător al prizonierei din turn şi adeseori săruta frunzele pe care tânăra se odihnise.

Între timp, rana căpitanului Semelov mergea spre vindecare. Sus, în încăperea din turnul castelului, „Tiranul” se luptase multă vreme cu moartea; dar, în cele din urmă, constituţia lui robustă învinsese boala.

De la o vreme, Crişan venea adesea pe la castel, şi, cu un interes ce da de bănuit, cerea lămuriri asupra stării rănitului.

În înţelegere cu potcovarul şi alţi doi revoluţionari îndârjiţi, fiul pădurarului hotărâse să nu-l predea pe Semelov Cekei, spre a fi judecat, ci să-l spânzure de un copac în pădure.

Într-o zi, Crişan cel Negru se întâlni cu doctorul pe poteca ce ducea spre castel.

— Ce mai face rănitul nostru? îl întrebă tânărul, cu o privire ciudată. Mai are mult până să se dea jos din pat?

Medicul aţinti asupra lui o privire pătrunzătoare şi zise:

— Dar de ce mă întrebi? De ce te interesezi atâta de soarta lui?

Crişan zâmbi:

— Ia, doar aşa, voiam să ştiu…

— Peste două săptămâni va fi sănătos, dacă nu se iveşte ceva între timp, răspunse doctorul, pornind mai departe.

Când ajunse în odăiţa din turn, bătrânul răsufla anevoie. Semelov era întins în pat şi citea. Chipul său căpătase o înfăţişare şi mai respingătoare, din pricina nesiguranţei care îl frământa.

— Ei, ce mai e nou? întrebă doctorul, aşezându-se pe marginea patului.

— Cred că în curând o să pot să cobor din pat, răspunse „Tiranul”.

— Da, aşa cred şi eu… Totuşi ar fi mai bine să rămâi la locul dumitale, căci jos nu te aşteaptă lucruri prea plăcute.

— Ştiu asta, mormăi Semelov. Astăzi au fost aici câţiva bărbaţi care spuneau că sunt trimişi ai Cekei şi mi-au adus la cunoştinţă, că sunt prizonierul lor. La urma urmei, de ce m-ai mai însănătoşit, doctore, dacă vrei să mă dai pe mâna acestor indivizi?

— Eu nu te dau pe mâna lor, răspunse medicul, cu glas tăios.

— Ba da! Era de ajuns să-mi faci o injecţie mai puternică şi scăpăm de chinuri. Sau, nu cumva îţi închipui că cekiştii au să se poarte cu mânuşi cu mine? Las' că-i cunosc eu! Nu sunt altceva decât o bandă de ucigaşi, care îşi ascund crimele sub masca dreptăţii.

— Poate vrei să spui că dumneata erai mai drept?

— Nu, nu spun asta. Dar cel puţin, ceea ce făceam, făceam făţiş.

Medicul rămase pe gânduri. Omul acesta meritase moartea de sute de ori. Totuşi, nu-l lăsa inima să-l dea pe mâna Cekei sau a lui Crişan cel Negru.

Trase cu urechea spre scară şi, deoarece nu se auzea niciun zgomot, zise:

— Ascultă-mă, începând de azi vei face exerciţii ca să poţi fugi.

Căpitanul îl privi neîncrezător.

— Vorbeşti serios, doctore? întrebă el, apoi.

— Dacă te îndoieşti, n-ai decât să faci ce vrei.

— Nu, nu mă îndoiesc, zise Semelov, cu bucurie.

După cinci zile „Tiranul" se putea mişca în voie. Medicul se ivi în încăpere ca de obicei, la aceeaşi oră.

— Astă-noapte vei fugi din castel, zise el. Ai vreo funie la dumneata?

— De unde să am funie aici? răspunse celălalt, posomorât. Sunt păzit cu străşnicie. Revoluţionarii mă vizitează aproape în fiecare zi.

Doctorul scoase din buzunar o frânghie.

— Ar putea să-ţi slujească de ştreang, zise el. La urma urmei, n-ar fi prea mare păcat, căci ai multe pe cuget. Dar mi-e milă de dumneata… Ai să cobori de aici, cu ajutorul frânghiei, străbaţi ogorul dindărătul castelului şi ajungi la malul fluviului. Acolo ai să vezi un pod dedesubtul căruia vei găsi o barcă.

Semelov vru să-i mulţumească, dar celălalt se împotrivi cu asprime.

— Gândeşte-te bine la ceea ce faci de acum încolo, zise el, luându-şi rămas bun de la căpitan. Să ştii că nu vei scăpa întotdeauna atât de uşor, ca de astă dată.

Semelov bombăni ceva neînţeles, dar medicul se şi depărtase.

— Dacă iese de aici cu fata curată, nădăjduiesc că va deveni alt om, murmură bătrânul, coborând treptele.

A doua zi dimineaţă, când doctorul veni la castel, o mare tulburare domnea printre revoluţionari.

— Ce s-a întâmplat? întrebă bătrânul.

— „Tiranul” a fugit din turn, răspunse cel căruia i se adresase.

— Ei, trebuia să fiţi cu mai multă băgare de seamă, făcu doctorul, cu oarecare satisfacţie.

Apoi se depărtă.

În acest timp, Crişan cel Negru cerceta împrejurimile, în căutarea fugarului. Dar, totul fu zadarnic. Semelov găsise barca şi vâslise toată noaptea în susul fluviului, până ce ajunse înaintea unui oraş mai mare, unde trase la ţărm.

84. Celula de tortură

Când se văzu iarăşi în capitală, prinţul Potcikev răsuflă uşurat.

Atacul asupra castelului său îl tulburase nespus. Fuga misterioasă a Nataşei şi rănirea lui Semelov îl preocupau mereu. Cum se petrecuse lucrurile? Cine se năpustise asupra căpitanului?

Nu, era cu neputinţă ca Nataşa să-l fi izbit cu atâta putere. Fel de fel de presupuneri se încrucişară în mintea prinţului, dar niciuna nu aduse dezlegarea misterului.

Cum ajunse în Petrograd, cea dintâi grijă fu să răsfoiască ziarele din ultimele zile. O spaimă grozavă îl cuprinse. Gazetele radicale de stânga îi învinuiau pe faţă, susţinând că nu e străin de dispariţia lui Boris Verodin. De asemenea, era acuzat că poruncise uciderea celor patru revoluţionari.

Prinţul scrâşni din dinţi. Dăduse ordin servitorului să nu pomenească nimic despre sosirea lui în capitală, căci se temea de furia revoluţionarilor.

În lipsa lui, venise o scrisoare, pe care bătrânul îngrijitor i-o înmâna. Potcikev păli; scrisul i se părea cunoscut. Da, era acelaşi ca în biletul pe care îi găsise în maşină, atunci când fusese în audienţă la preşedintele republicii.

Şovăi să deschidă plicul, dar în cele din urmă curiozitatea învinse. Abia, îl desfăcu şi aruncă o privire asupra rândurilor, că îl şi azvârli cât colo. Trimiţătorul scrisorii îl învinuia de moartea Elenei şi-l ameninţa cu răzbunarea. Nu se înşelase; era, într-adevăr aceeaşi scriere ca şi în biletul misterios.

Potcikev rămase pe gânduri. Ştia că avea puterea în mâini, dar mai ştia că, pe atunci, aceasta putea trece foarte repede asupra altora.

Dacă se dovedea că în ziua aceea fusese la Petrograd, situaţia lui devenea şi mai primejdioasă. Din fericire, singurul martor neîndoios, duşmanul său de moarte, Boris Verodin, fusese înlăturat. Cei patru tovarăşi ai acestuia nu mai erau în viaţă, astfel că nu puteau să-l trădeze.

Un zâmbet diabolic încolţi pe buzele prinţului. N-avea de ce să se

teamă. Trebuia să le arate colţii.

Spre seară, Potcikev se duse la preşedintele republicii, care nu fu deloc bucuros, când îl văzu.

— Ce-mi prilejuieşte onoarea vizitei dumitale, Excelenţă? întrebă Kerenski.

— Tocmai vin de la moşia mea, unde am trecut prin clipe grozave. Revoluţionarii au atacat castelul şi numai cu mare greutate am izbutit să scap cu fuga. Soldaţii, pe care îi adusesem să păzească domeniul, au fost, desigur, omorâţi.

Kerenski tresări.

— Gubernia dumitale era, până acum, cea mai sigură, zise el. Aşadar fierberea domneşte pretutindeni. Mi-e teamă că nu mai rezistăm multă vreme.

Potcikev bătu din picior; ochii-i scăpărau fulgere de mânie.

— Ce înseamnă asta, Excelenţă? strigă el, cu asprime. Nu trebuie să pierdem curajul. Deocamdată, mai avem putinţa să îndreptăm lucrurile.

Kerenski făcu un gest de împotrivire, dar nu răspunse nimic.

— Ştii ce s-a petrecut în lipsa dumitale? întrebă el, apoi.

Prinţul se uită la el întrebător.

Preşedintele oftă şi povesti despre uciderea celor patru revoluţionari şi crima din străduţa lăturalnică.

— Hm, cam neplăcut! făcu Potcikev.

Şi, văzând privirea cercetătoare a bărbatului dinaintea lui, adăugă, zâmbind:

— Nădăjduiesc că nu mă bănuieşti că am vreun amestec în aceste chestiuni?

— Eu nu, ci poporul. Ia citeşte gazetele! Revoluţionarii au pătruns înarmaţi în Shlisselburg şi au cercetat fiecare colţ, pentru a da de urma lui Boris Verodin. Lumea e încredinţată că dumneata l-ai făcut să dispară.

— Eu? exclamă prinţul, izbucnind în râs. Ştii că asta-i frumos! Doar nu sunt criminal?

„Ba eu cred că eşti” – se gândi Kerenski, privind cu coada ochiului spre omul acesta, care pricinuia atâtea griji guvernului provizoriu.

Potcikev făcu pe neştiutorul şi-l rugă să-i zugrăvească în amănunţime toată întâmplarea.

— Ai vrea să-ţi trimit câteva sute de soldaţi pentru apărarea Shlisselburgului? întrebă prinţul, după ce Kerenski îi împlinise cererea.

Preşedintele republicii zâmbi cu tristeţe.

— Nu, n-are niciun rost, răspunse el. După o şedere de vreo săptămână, sau poate chiar şi mai curând, soldaţii ar trece de partea revoluţionarilor… Ne apropiem de sfârşit, Excelenţă!

Potcikev se încruntă. El nu putea să înţeleagă deznădejdea lui

Kerenski. Nu, oamenii aceştia erau laşi – nimic mai mult. Comandantul trupelor albe părăsi încăperea. Nu mai avea timp de pierdut. Boris Verodin trebuia înlăturat cu totul, dar înainte de moarte, trebuia să cunoască chinurile celulei de tortură.

Potcikev nu zărise pe bărbatul care, la vederea lui, se dăduse repede într-o parte şi-l urmărea cu ochii holbaţi.

Era Vasilieff, pe care întâmplarea îl scosese în calea prinţului. Deodată, moşierul păru foarte zorit. Trebuia să se pună numaidecât în legătură cu cineva.

Prinţul se opri înaintea Shlisselburgului şi ceru să fie lăsat înăuntru. Carta lui de vizită o dădu santinelei într-un plic închis. Pentru a nu fi recunoscut, îşi ridicase gulerul paltonului, astfel că nu i se putea vedea partea de sus a feţei.

Colonelul Gorniloveff îl întâmpină cu o figură deznădăjduită.

— M-aţi vârât în mare bucluc, Excelenţă! zise el, oftând. Nu mai lipsea mult şi dădeam de dracul! De altminteri, nu se ştie dacă am scăpat. Nici nu vă puteţi închipui ce rău îmi pare că m-am încurcat în această chestiune.

— Mare fricos mai eşti! făcu prinţul, scoţând portofelul din buzunar şi înmânând celuilalt încă douăzeci de mii de ruble. Du-te şi distrează-te la noapte în palatul contesei Suralin… asta o să-ţi mai întărească nervii…

Comandantul fortăreţei luă banii şi-i vârî repede în buzunar.

— Şi acum să facem o vizită prizonierului din celula de tortură, urmă Potcikev, rânjind.

Gorniloveff îl privi bănuitor.

— Dar ce aveţi de gând cu omul acela? întrebă el, tulburat.

— Nimic… vreau numai să-l văd.

— Îmi făgăduiţi că nu i se va întâmpla ceva rău?

— Ei, ţi-am spus doar! făcu prinţul, supărat.

Colonelul oftă şi porni înainte. Pe cât de mult se bucura că pusese iar mâna pe o sumă mare de bani, pe atât se căia, totuşi, că se vârâse în această afacere primejdioasă.

Cei doi coborâră în adâncime. După puţin timp ajunseră înaintea celulei numărul optsprezece, dar trecură mai departe şi se opriră în faţa unui zid. Printr-un mecanism tăinuit, peretele se dădu într-o parte, lăsând să se vadă capătul unei scări în spirală, care ducea în jos. Poate că n-ar fi rău dacă te-aş zvârli în adâncime… Asta ne-ar scăpa de mari nenorociri” – se gândi colonelul Gorniloveff.

Dar alungă repede acest gând şi coborî scara. În cele din urmă, ajunseră înaintea celulei de tortură. Comandantul fortăreţei o descuie şi împinse uşa. În fund se zărea o făptură nemişcată.

— Fă lumină, zise Potcikev. Aş vrea să-l văd mai bine la faţă.

— N-am decât o lampă de buzunar, răspunse celălalt.

— Dă-o încoace!

Potcikev luă lampa şi lumină faţa prizonierului, care aţinti o privire ameninţătoare asupra duşmanului său de moarte.

— Ticălosule! scrâşni Boris, scuipând cu dispreţ.

Prinţul păşi spre el. Deodată, luă hotărârea să-l împuşte. Apropie ţeava revolverului de tâmpla revoluţionarului, dar în clipa următoare se răzgândi.

— Nu, nu, asta ar fi o moarte prea uşoară pentru tine, zise el. Trebuie să mori încet şi în chinuri… Dar, ia te uită, exclamă apoi, privind uneltele de tortură, care erau răspândite în toate colţurile. Ce-ar fi să încercăm puterea de rezistenţă a oaselor sale? urmă el, întorcându-se spre Gorniloveff.

— Eu, unul, nu mă amestec, făcu acesta.

— Atunci poţi pleca! se răsti prinţul. Du-te sus şi nu te mai înapoia decât atunci când voi vrea să ies de aici.

Colonelul se depărtă, astfel că Potcikev rămase singur cu prizonierul.

Prinţul trebălui printre uneltele de tortură, apoi împinse spre luntraş un cărucior lung, cu rotile.

— Urcă-te! porunci el.

În loc de răspuns, Boris Verodin îl izbi cu toată puterea, în genunchi.

Potcikev păli. Durerea îl amuţi aproape. Cuprins de furie, se năpusti spre prizonier, dar acesta, cu toate că era ferecat în lanţuri grele, îl îmbrânci cât colo.

Prinţul nu se mai încumetă să se apropie de el, ci se mulţumi doar să-l înjure.

— Între timp, iubita ta a fost nevoită să-şi caute alt drăguţ, zise el apoi, cu răutate. Căpitanul Semelov, spaima tuturor fetelor frumoase, a devenit amantul ei… Haha, s-o fi distrat de minune cu dânsa!

Boris Verodin zâmbi; ştia doar prea bine că Nataşa îşi găsise moartea în valuri. Cuprins de furie, împotriva acestui om respingător, luntraşul plecă ochii, spre a nu fi nevoit să-l vadă.

În cele din urmă, prinţul părăsi celula de tortură. Sus îl aştepta colonelul Gorniloveff, care avea chipul încruntat.

— Excelenţă, nu-mi pot lua răspunderea mai multă vreme, zise el. Spuneţi-mi ce aveţi de gând cu omul acesta? Mă tem de răzbunarea poporului. Gândiţi-vă, ce uşor s-ar putea descoperi taina celulei de tortură! Aş vrea să scap cât mai curând din acest bucluc.

Potcikev îl privi, spumegând de furie.

— Undo se află mecanismul care dă drumul apei în celulă? întrebă el.

Celălalt rămase tăcut.

— Ei, nu-mi răspunzi? întrebă Potcikev.

— Urmaţi-mă, butonul se află în biroul meu, îngână colonelul.

Când ajunseră în cabinet, comandantul deschise un dulap înăuntrul căruia se zăreau două mânere şi un buton. Fără să scoată o vorbă, colonelul arătă spre acesta din urmă.

— Şi mânerele? întrebă prinţul, aţintind asupra celuilalt o privire iscoditoare.

— Acestea slujesc la oprirea apei.

— Minunat! exclamă Potcikev. Şi în cât timp se umple celula cu apă?

— Într-un sfert de ceas.

— Atât e de ajuns ca să fie umplută până sus?

Colonelul clătină capul în semn de confirmare.

Prinţul apăsă pe buton, în timp ce în închipuirea lui vedea apa năvălind în celulă, iar prizonierul schimonosindu-se de groază. I se părea că aude zângănitul lanţurilor, răcnetele sale deznădăjduite.

— Excelenţă, eu nu-mi iau nicio răspundere, zise colonelul cu glas slab.

Potcikev înălţă din umeri; închise dulapul la loc, privi câtva timp cheia de formă ciudată, apoi o vârî în buzunar.

Şi, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, se aşeză pe scaun, puse un picior peste altul şi întinse colonelului tabachera cu ţigări. Acesta însă, refuză şi-şi sprijini faţa în mâini.

— După cum văd, eşti cam fricos, dragul meu, zise prinţul. Te socoteam mai destoinic…

Gorniloveff nu răspunse şi rămase cu privirile pironite în pământ.

Deodată Potcikev se ridică.

— S-au scurs trei sferturi de ceas, făcu el. Astă-seară mai am oarecare îndatoriri de împlinit. Am să mă înapoiez mâine, ca să văd cadavrul individului.

Colonelul îl însoţi până la uşă, apoi Potcikev părăsi fortăreaţă.

Dădu şoferului adresa palatului Gogineff, hotărât ca în cazul când Sonia Petrovici nu va fi acasă, s-o caute în locuinţa contesei Olga Suralin.

Nu simţea nicio mustrare de cuget. Ucisese un om într-un chip înfiorător, dar nici nu se sinchisea măcar. Ba mai mult, se bucura gândindu-se la sfârşitul groaznic al duşmanului său de moarte.

După ce văzu pe prinţ depărtându-se din par laţul lui Kerenski, Vasilieff porni în grabă spre locuinţa Soniei Petrovici. Această femeie putea să-i fie de mare folos acum, căci era plină de energie şi ştia ce să facă şi în cele mai grele împrejurări.

Când auzi că Potcikev s-a înapoiat la Petrograd, pătimaşa revoluţionară sări în sus şi începu să măsoare camera cu paşi mari.

— Trebuie să-l supraveghem, zise moşierul.

Sonia dădu din cap.

— Aş putea să pun rămăşag că o să-mi tacă o vizită foarte curând, răspunse ea. E îndrăgostit până peste urechi şi, dacă a părăsit capitala fără să treacă pe la mine, a făcut-o numai pentru a nu se şti când a plecat din oraş, căci se temea să nu fie învinuit de moartea celor patru revoluţionari.

Moşierul dădu din cap, mâhnit.

Cam după vreo două ceasuri se auzi soneria şi prinţul fu anunţat stăpânei palatului.

Vasilieff aţinti o privire întrebătoare asupra frumoasei femei. Aceasta arătă spre o uşă alăturată şi moşierul înţelese.

Afară se auziră paşi, iar imediat după aceea, prinţul Potcikev se ivi în prag.

Sonia i se păru şi mai fermecătoare ca de obicei. Cu braţele întinse, prinţul porni spre femeia care îi aprinsese simţurile.

— Dar unde ai fost atâta vreme, Excelenţă? întrebă ea, zâmbind, după ce Potcikev luase loc alături de dânsa.

— Am avut treburi foarte însemnate, răspunse el.

Revoluţionara îi zâmbi şăgalnic:

— Aha, înţeleg, trebuia să porţi de grijă ca cei patru revoluţionari să fie măturaţi de pe suprafaţa pământului. De asemenea, ai fost nevoit să te îngrijeşti de dispariţia lui Boris Verodin, iar moartea misterioasă a femeii şi copilaşului din străduţa aceea, trece tot în socoteala dumitale.

Potcikev se simţi cuprins de nelinişte.

— Ce tot flecăreşti, draga mea, zise el. După cât se pare, ţi-ai vârât cam mult nasul prin gazete…

— Nu era nevoie de asta, ca să ştiu că eşti un ticălos!

Şi, înainte ca prinţul să poată răspunde ceva, frumoasa revoluţionară îi apăsă în tâmplă ţeava unui revolver.

85. O vizită misterioasă

În acest timp, în satul lui Boris Verodin nu se petrecuse nimic important. Totul se desfăşura în chip obişnuit.

Moşiile nobililor fuseseră confiscate şi ţăranii începură să lucreze pământul – atât cât aveau chef şi timp. Din această pricină, fireşte că roadele erau prea puţin îmbelşugate.

În cele din urmă, ţăranii îşi dădură seama că revoluţia nu se înfăţişa astfel cum o zugrăveau agitatorii şi, mai ales că, distrugând bunurile altora, tăiau în propria lor carne.

Între timp se ţineau cuvântări aprinse şi oamenii aşteptau nerăbdători minunea cea mare când toţi vor avea cele trebuincioase traiului, aşa cum li se făgăduise.

Sovietele se formau mereu şi luau puterea în mâini. Astfel se întâmplă că oameni fără nicio însemnătate, care fuseseră săraci lipiţi pământului, ajunseseră acum la loc de frunte.

Într-una din zile, purtarea ciudată a Saşei, fosta cameristă a prinţesei Gogineff, atrase atenţia locuitorilor din sat. Bătrâna părea că-şi pierduse minţile deodată. Alerga pe străzi ca nebună, îşi smulgea părul din cap şi striga din răsputeri că fusese jefuită de o comoară pe care o ascunsese printre dărâmăturile colibei Anuşcăi.

Sătenii nu puteau s-o ajute cu nimic. Numai cei doi oameni care lucraseră la înlăturarea molozului – grădinarul şi luntraşul Dimitriev – erau de altă părere. Aceştia se furişară spre coliba arsă, dădură deoparte lespedea din faţa vetrei, bănuind că acolo se află comoara căutată – şi găsind într-adevăr, o groapă zidită, nu se mai îndoiră de spusele bătrânei. Fireşte, însă, că habar n-aveau ce se întâmplase cu comoara.

Saşa stătea, noapte cu noapte, pe grinzile mistuite de flăcări şi bâiguia cuvinte neînţelese. Cu timpul, oamenii se obişnuiră cu purtarea ciudată a bătrânei şi toţi o socoteau nebună.

Într-o bună zi, Saşa dispăru fără urmă.

După multe săptămâni locuitorii satului aflaseră încotro se îndreptase dânsa. Câţiva oameni fură trimişi la castel, spre a ridica lucrurile care mai aveau vreun preţ. Cu acest prilej, Saşa fu descoperită într-o încăpere din pivniţă. Când sătenii o sfătuită să vină în „Casa obştească" – unde locuiau toţi cei rămaşi fără adăpost – bătrâna se răsti la ei.

— Plecaţi, nu mai vreau să ştiu de voi! Toţi oamenii sunt răi.

O lăsară în pace, căci n-aveau încotro.

Veni şi iarna. Merindele se sfârşiseră şi sătenii răbdau de foame.

Într-o bună zi, apăru în sat o femeie cu chipul distins. Deşi purta veşminte ţărăneşti, se vedea cât de colo că face parte din lumea mai bună.

Necunoscuta merse prin sat şi se uită cu uimire la ruinele colibelor arse. În cele din urmă, se opri la casa negustorului Tossik Gilkin, pe care îl întrebă unde locuieşte bătrâna Anuşca Verodin.

— Ehei, oarba nu mai e demult printre cei vii, răspunse acesta.

— Cum, a murit? strigă înspăimântată, străina.

— Da, a murit în flăcări… chiar în casa ei, întări negustorul. Trebuie să fi aflat ce am pătimit noi, ăştia, de pe aici. Oamenii s-au răzvrătit şi au alungat pe reprezentanţii autorităţilor. Apoi, prinţul Potcikev a dat ordin oamenilor lui să pună foc satului şi, cu acest prilej, multe femei şi copii au pierit în flăcări. O, am trecut prin clipe grele! Potcikev s-a însurat cu fiica prinţului Gogineff, dar a fost nevoit să fugă chiar a doua zi după nuntă, căci altminteri revoluţionarii l-ar fi ucis.

După ce sfârşi de povestit, negustorul se uită cu luare-aminte la ciudata necunoscută.

— Dumneata nu eşti ceea ce vrei să pari, zise el, apoi. Aş putea pune rămăşag că te tragi dintr-o familie de nobili…

Femeia holbă ochii, ca şi cum s-ar fi trezit dintr-un vis rău.

— Mama Anuşca n-a lăsat rude în urma ei? Dacă nu mă înşel, avea un fiu şi o nepoată? întrebă ea.

Tossik Gilkin dădu din cap.

— Fireşte că are un fiu, dar e fiul ei vitreg.

— Cum îl cheamă?

— Boris Verodin.

— Şi cum arată?

Ochii negustorului scânteiară de bucurie.

— Boris? exclamă el. Ah, ăsta e un om şi jumătate! Ascultă-mă pe mine, tânărul o să ajungă departe. Ştii – Tossik Gilkin coborî glasul – la drept vorbind, mie îmi place ordinea. Chiar dacă pe vremea Ţarului s-au petrecut multe nedreptăţi, totuşi era mai bine ca acum, când revoluţia a răsturnat totul cu josul în sus. Din toată averea mea nu mi-a mai rămas decât casa asta, unde nu locuiesc singur. Încolo, mi s-a luat totul, aşa că rabd şi eu de foame ca şi ceilalţi locuitori din sat. Oh, mare nenorocire şi revoluţia asta! Dar când mă gândesc la Boris Verodin, îmi tresaltă inima de bucurie. Ăsta e om în adevăratul înţeles al cuvântului: frumos, cutezător şi nobil! Da, Boris Verodin trebuie să capete o funcţie de seamă în statul cel nou, căci merită. El nu se îmbogăţeşte pe spinarea oamenilor sărmani, cum fac ceilalţi comisari…

Ţăranca îşi şterse ochii pe furiş şi oftă din adâncul inimii.

— Şi unde se află acum? întrebă femeia, mai departe.

— Dumnezeu ştie! răspunse negustorul. Dar stai că n-am isprăvit… Înainte de fuga lui Potcikev şi incendierea castelului, s-a mai întâmplat ceva: după cât am auzit, tânăra prinţesă a fost amanta lui Boris… Mai târziu, revoluţionarii au hotărât împuşcarea Nataşei de Gogineff, care scăpase din flăcări, ca prin minune. Boris, însă, le-a jucat o festă şi a scăpat-o din mâinile lor. Lucrul acesta m-a bucurat nespus, căci ce vină avea sărmana prinţesă, dacă tatăl ei şi Potcikev au asuprit poporul? Acum, probabil că cei doi iubiţi se află în Moscova sau Petrograd… Da, da, Boris Verodin e un adevărat bărbat!

Ţăranca oftă iarăşi, părând că o apasă ceva pe inimă.

— Cu cine era în legături mama Anuşca, în ultimul timp? întrebă ea.

Tossik Gilkin ridică din umeri.

— La drept vorbind, cu nimeni şi cu toţi. Cine era la impas, cine avea vreo durere, se ducea la mama Anuşca şi-i spunea păsul, iar bătrâna îl sfătuia ce să facă. Ajuta pe fiecare, căci era o femeia foarte

cumsecade şi isteaţă. Uciderea ei a fost o mare ticăloşiei Dar prinţul îşi va lua el pedeapsa, odată şi odată!

Ţăranca dădu din cap în semn de încuviinţare.

— Ai cunoscut un oarecare domn Vasilieff? continuă ea, apoi.

— Fireşte că l-am cunoscut! De fapt, ăsta a fost singurul care venea mai des pe la mama Verodin. Oamenii îl numeau „moşierul". S-a ivit aici pe neaşteptate, şi a cumpărat domeniul din pădure, împreună cu casa care se află în mijlocul său. Era un om foarte cumsecade şi venea rareori prin sat. Cu mama Anuşca trebuie să se fi înţeles foarte bine.

— Şi unde e acum?

— A părăsit ţinutul într-o noapte. Puţin timp înainte de plecare a avut loc la castel o luptă şi, cu acest prilej, Vasilieff a fost rănit. Apoi, a pornit la drum, luând cu el şi pe nepoata mamei Anuşca. Asta e bine, căci frumoasa Irina era o fată de treabă. Rămăsese, însă, singură pe lume. Fratele ei, Boris, cu viaţa lui neregulată, nu putea să-i poarte de grijă.

Ţăranca mulţumi negustorului pentru lămuririle date, apoi voi să se depărteze. Dar Tossik Gilkin o mai opri.

— Nu cumva vrei să vezi pe sora Anuşcăi? întrebă el.

— Ah, locuieşte aici? întrebă femeia, cu interes.

— Da, o cheamă Saşa şi a fost camerista prinţesei Gogineff. Cu asta nu e lucru curat. A servit multă vreme în castelul familiei Gogineff – încă pe când mai trăia bătrâna prinţesă. După moartea acestei femei blânde şi milostive, Saşa a crescut pe mica Nataşa şi întrucâtva, i-a ţinut loc de mamă. După ce castelul a fost mistuit de flăcări şi prinţesa a dispărut, camerista voia şi ea să plece de aici. Dar, deodată, luă altă hotărâre. Tocmi doi oameni ca să înlăture dărâmăturile, deoarece voia să construiască din nou căsuţa surorii sale. Apoi, puse în picioare tot satul, prin răcnetele ei, susţinând că tâlharii o jefuiseră de o comoară, pe care o ascunsese între dărâmături. Noapte cu noapte, bătrâna rămase printre ruinele colibei şi, în cele din urmă, oamenii începură să se teamă de dânsa. Însă, când vremea se răci, Saşa dispăru iarăşi. S-a adăpostit în pivniţa castelului şi nu mai vrea să se mişte de acolo cu niciun chip. Înainte vreme, bătrâna cameristă era o femeie ca toată lumea, dar de un timp încoace, e foarte ciudată.

Ţăranca ascultase cu multă luare-aminte, iar când negustorul pomenise despre comoară, ea devenise foarte neliniştită. În cele din urmă, îşi luă rămas bun de la Tossik Gilkin şi se depărtă cât putu de repede.

După ce străbătu satul, necunoscuta o luă pe poteca ce ducea la castel. Drumul era foarte obositor, căci vântul îi bătea în faţă, astfel că înainta cu greutate.

Străina era o femeie de vreo patruzeci şi cinci de ani. Părea să fie englezoaică şi semăna mult cu lady Hamilton[2].

În timp ce se apropia de castel, ea murmura cuvinte neînţelese; printre acestea să desluşeau adeseori numele lui Boris Verodin şi al lui Vasilieff, pe care le rostea cu duioşie nespusă.

În sfârşit, ajunse la fosta reşedinţă a familiei Gogineff. Ziua era pe sfârşite. Nori negri pluteau deasupra castelului mistuit de flăcări. În partea dindărăt a acestuia se înălţa o dâră de fum.

Femeia porni spre locul de unde se ridica fumul şi, după puţin timp, se afla înaintea unei ferestre fără geamuri, ce da în pivniţă. Un burlan de tablă slujea de horn.

— Aici stă Saşa Verodin? întrebă ţăranca plecându-se spre deschidere.

— Cine are treabă cu mine? răspunse un glas răguşit. Nu vreau să mai am de-a face cu oamenii!

— Nici cu o persoană care cunoştea foarte bine pe răposata dumitale soră? replică ţăranca.

Imediat după asta, un cap ciufulit se ivi lângă burlan şi doi ochi iscoditori se aţintiră asupra ciudatei femei.

— Dacă vrei să intri la mine, aşteaptă-mă colo, la portalul năruit, zise Saşa, apoi. Vin să te iau, căci singură n-ai să nimereşti drumul în pivniţă.

Ţăranca se îndreptă spre fosta intrare principală a castelului şi, după câteva minute de aşteptare, bătrâna se ivi dintre dărâmături.

Saşa înţelese de la cea dintâi privire că avea de-a face cu o femeie de viţă nobilă. Vizitatoarea, la rândul ei, îşi dădu seama că bătrâna nu era deloc scrântită la minte. Ba, dimpotrivă, părea isteaţă, cu ochii ei pătrunzători; dar o mare neîncredere era întipărită pe faţa-i stârcită.

— Cine eşti dumneata? întrebă bătrâna, adresându-se celeilalte.

— Nu mă cunoşti? făcu ţăranca, zâmbind.

— Nu… Totuşi îmi pari cunoscută; dar nu ştiu cine eşti. Poate ne-am văzut odată, înainte vreme?

— Poate… Dar n-ai vrea să intrăm înăuntru? Cred că vom avea mai mult de vorbit şi aici e cam frig.

Bătrâna izbucni într-un râs răguşit:

— Mă rog, dacă drumul spre lumea de dincolo nu ţi se pare prea obositor… Şi, afară de asta, ai să-ţi murdăreşti rochia.

— Murdăria de pe haine se poate curăţa oricând, răspunse ţăranca, dar aceea de pe suflet se întipăreşte şi nu se curăţă decât o dată cu trupul.

— Da, ai dreptate, încuviinţă Saşa, pornind înainte.

Coborâră trepte, trecură peste mormane de dărâmături şi moloz, până ce ajunseră în încăperea în care se afla adăpostul bătrânei. Era fosta spălătorie a castelului. Într-un colţ, se zărea un pat, pe jumătate ars, iar în mijloc o masă şi un scaun.

Saşa curăţise o cămăruţă din pivniţă, pe care o umpluse cu

conserve. Din acestea trăia tot timpul. Fireşte că locuitorii satului nu ştiau despre asta, căci altminteri ar fi jefuit demult cămăruţa.

Ţăranca se aşează pe marginea patului, aţintind privirile asupra bătrânei, care, la rândul ei, aştepta să audă ce avea să-i spună străina.

— Unde am mai văzut eu femeia asta frumoasă şi distinsă? se întreba fosta cameristă.

Dar zadarnic îşi frământa creierul. Deodată, însă, un gând îi străbătu mintea.

— În casa Anuşcăi se afla un portret care semăna foarte mult cu dumneata, zise ea.

Necunoscuta încuviinţă din cap, zâmbind.

— Şi sora dumitale nu ţi-a spus niciodată pe cine înfăţişează portretul? întrebă dânsa.

— Nu, mi-a zis ea multe, dar despre asta n-a vrut să-mi dea nicio lămurire. M-am mirat adesea din această pricină, căci sora mea nu prea avea taine faţă de mine. Păstra fotografia ca şi cum ar fi fost o icoană, dar nimeni n-a aflat vreodată pe cine înfăţişează.

Străina oftă.

— Anuşca şi-a ţinut făgăduiala, zise ea, adânc mişcată. Mi se sfâşie inima gândindu-mă că a murit în chip atât de înfiorător!

— Ştii ce s-a întâmplat? întrebă Saşa.

— Da, mi s-a vorbit în sat despre nelegiuirea prinţului Potcikev. Dar va veni o vreme când omul acesta crud îşi va primi şi el răsplata.

— Voiai ceva de la Anuşca? cercetă bătrâna, curioasă.

— Da, aveam de vorbit cu dânsa ceva foarte însemnat… despre o casetă pe care i-am încredinţat-o odinioară spre păstrare. Acum, am nevoie de ea.

Saşa era foarte tulburată.

— Aşadar, dumneavoastră sunteţi doamna pe care trebuie s-o caut? O, mulţumesc lui Dumnezeu că am trăit să văd şi asta. Acum, v-am găsit… dar nu mai am caseta.

Şi adăugă deznădăjduită:

— Puţin înainte de a muri, Anuşca mi-a destăinuit o parte din taina ei. Am fost nevoită să jur că vă voi căuta şi, dacă nu vă voi găsi, să împlinesc în totul dorinţa surorii mele şi să duc caseta la Londra.

Ţăranca dădu din cap în semn de încuviinţare şi suspină iarăşi.

— Caseta a fost furată? întrebă ea.

Saşa cuprinse braţul străinei:

— Ah, nu ştiţi ce mi s-a întâmplat! Da, tâlharii m-au jefuit… Întocmai cum mi-a spus Anuşca, am găsit, într-adevăr, caseta, dedesubtul unei lespezi din faţa vetrei. După mari sforţări am scos-o de acolo şi, fiindcă nu ştiam unde s-o ascund, am vârât-o printre dărâmături, urmând ca a doua zi să mă întorc s-o iau, pentru a porni spre oraş, unde voiam să dau de urma dumneavoastră. Dar, când m-

am înapoiat, caseta nu mai era la locul ei. Fusese furată. Pe semne că m-a urmărit cineva – dar nu ştiu cine anume.

Bătrâna dusese la ochi marginea şorţului şi suspina necontenit.

— De atunci nu mai am odihnă. Cuvintele din urmă ale Anuşcăi îmi răsună mereu în urechi şi mi se pare că nu mi-am făcut datoria.

— Fii liniştită, draga mea! încercă străina s-o mângâie. Hoţul nu se poate folosi de bunurile cele mai de preţ. Fireşte, trebuie să recunosc că, afară de acestea, se mai afla în casetă o mare sumă de bani şi multe giuvaieruri scumpe, lucruri care vor trece în stăpânirea lui.

Bătrâna clătină capul, mâhnită.

— La început am bănuit pe cei doi oameni care mi-au ajutat la îndepărtarea molozului. Apoi, însă, bănuiala mea s-a dovedit neîntemeiată; căci amândoi sunt săraci şi trăiesc tot aşa ca şi înainte.

— Dar nu cumva bănuiai şi pe altcineva?

— Nu.

Ţăranca se posomorî.

— Vrei să vii cu mine la Petrograd? întrebă ea, apoi.

— O, demult aveam dorinţa asta, răspunse fosta cameristă. Dar mai am de îndeplinit o misiune aici: trebuie să dau de urma hoţului. Glasul prevenitor al Anuşcăi îmi răsună mereu în urechi şi nu-mi lasă odihnă.

— Bine, atunci rămâi, încuviinţă străina. Poate că într-o bună zi, izbuteşti să descoperi hoţul sau hoţii. De asemenea, e cu putinţă ca cuprinsul casetei să fie confiscat de Stat. Documentul, însă nu poate fi folosit decât de acela căruia îi aparţine de drept…

Misterioasa ţărancă mai puse câteva întrebări, apoi îşi luă rămas bun de la Saşa. Trebuia să se grăbească, deoarece jos, în sat o aştepta căruţa care avea s-o ducă îndărăt la staţia de cale ferată.

Înainte de plecare, ciudata femeie dăduse bătrânei adresa prezicătoarei Denise Barobleur din Petrograd, unde Saşa urma să vină, când va sosi în capitală.

86. O femeie şi jumătate

Prinţul Potcikev se uita cu groază la frumoasa revoluţionară, care, la rândul ei, îl privea cu ochii sclipind ameninţător. După cât se părea, ea ar fi fost în stare să apese pe trăgaci, la cea mai mică mişcare a bărbatului de lângă dânsa.

— Ce… ce vrei de la mine? strigă el. Ţi-ai pierdut minţile?

— Dacă ţii la viaţa dumitale, te sfătuiesc să stai liniştit, răspunse Sonia Petrovici, răspicat. Nu vreau să cercetez dacă eşti vinovat sau nu de moartea celor patru tovarăşi. De asemenea, nu mă interesează dacă eşti ucigaşul femeii din străduţa lăturalnică şi a copilaşului, care a fost sugrumat. La drept vorbind, te cred în stare de asemenea fapte. Dar despre asta vei da socoteală în faţa altora. Eu, însă, vreau să salvez o

viaţă omenească… Ai pus la cale atacul împotriva lui Boris Verodin şi întemniţarea lui! Mărturiseşti că aşa este?

Ticălosul se simţi străbătut de un fior rece. Bănuia acum că nu-l aşteaptă ceva tocmai plăcut. Ce-i drept, adversarul său era o femeie, dar o femeie care nu se dădea în lături de la nimic. Aşadar, se jucase cu el ca pisica cu şoarecele, după cât se părea. Sonia era complicea luntraşului, ba poate chiar amanta lui şi se sfătuiseră amândoi să-l ademenească într-o cursă.

Potcikev îşi vedea sfârşitul cu ochii. Ticăloasa descoperise totul. Cine ştie cu cine era în legătură? Prinţul îşi dădu seama că nu-i rămânea altceva decât să se apere prin vorbe.

— Mărturiseşte! strigă Sonia, cu glas ameninţător. Dacă vrei să scapi cu viaţă, trebuie să-mi destăinui unde l-ai dus pe Boris Verodin. Dar bagă de seamă, pe mine nu mă poţi minţi!

— Nu… nu ştiu unde este… te înşeli, bâigui el.

— Ba nu mă înşel deloc! Am dovezile în mână. Boris Verodin a fost răpit de oamenii dumitale, care i-au ucis pe cei patru tovarăşi ai săi. Spune-mi repede unde a fost dus! Număr până la trei. Dacă până atunci nu-mi vei fi destăinuit unde l-ai ascuns, te împuşc ca pe un câine. Peste câteva clipe sufletul dumitale negru va fi înaintea lui Dumnezeu.

Tot felul de gânduri se încrucişară în mintea lui Potcikev. De astă dată căzuse victimă patimii sale. Ar fi trebuit să-şi dea seama, mai din timp, cu cine are de-a face. Acum, însă, era prea târziu.

— Unu! zise Sonia, cu glas aspru şi ameninţător.

Aşteptă o clipă – o clipă îngrozitoare pentru prinţ, apoi urmă:

— Doi!

Potcikev nu era laş din fire. Ce-i drept, avea un caracter josnic, dar nu se temea de moarte.

În timpul domniei Ţarului avusese vreo zece dueluri. Şi-şi ucisese adversarii cu sabia sau cu pistolul. De cele mai multe ori, aventurile sale de dragoste îl aduseseră în această situaţie. O dată căzuse în dizgraţia împăratului, din această pricină; însă, după câtva timp fusese rechemat la curte.

Să moară de mâna unei femei? O, asta era ceva nedemn de dânsul.

— Tr… se auzi, deodată, glasul Soniei.

— Stai! o întrerupse prinţul. Mărturisesc că am poruncit oamenilor mei să-l răpească pe Boris Verodin!

— Mărturisirea asta a fost norocul dumitale, prinţe Potcikev! strigă revoluţionara. Dar ca nu cumva să-ţi închipui că primejdia e trecută, îţi atrag luarea aminte că te voi împuşca la cea mai mică mişcare suspectă. Acum, vorbeşte! Unde se află prizonierul?

— În… în fortăreaţa Petru şi Pavel, răspunse prinţul.

Sonia izbucni în râs.

— Nu minţi, Excelenţă! Ştiu că Boris Verodin e ţinut închis la Shlisselburg. Cu toată că n-am izbutit să dăm de el, sunt sigură că e acolo. A fost dus într-o celulă de existenţa căreia nu ştii decât dumneata şi comandantul închisorii. Mărturiseşte!

Potcikev îşi dădu seama că orice tăgadă era de prisos.

— Da, e închis într-o celulă subterana din Shlisselburg – recunoscu el.

Dar, în acelaşi timp creierul său lucra cu înfrigurare.

„Voi găsi eu un mijloc de scăpare, îşi zise el. În orice caz, astfel câştig câteva ceasuri. Şi asta e ceva! Dacă o fi să mor, nu trebuie să mă grăbesc, căci am vreme şi mai târziu."

— Aşează-te colo, la masa de scris, porunci revoluţionara. Şi, îţi atrag iarăşi luarea aminte că cea mai mică încercare de a scăpa, te va costa capul. Înaintează încet, pas cu pas, dacă vrei să nu apăs pe trăgaci!

Vrând nevrând, Potcikev trebui să se supună şi luă loc la birou, în timp ce Sonia ţinea mereu arma îndreptată spre tâmpla lui.

— Scrie! porunci ea.

Prinţul luă tocul în mână şi scrise ceea ce i se dicta:

„Domnului Victor Gorniloveff, comandantul fortăreţei Shlisselburg.

Rog ca prizonierul Boris Verodin să fie predat aducătorului acestor rânduri şi, la cererea lui, să fie pus în libertate.

General prinţ Potcikev."

Sonia luă cu o mână preţiosul bilet, iar cu cealaltă apăsă revolverul de tâmpla bărbatului.

— Aşa, am isprăvit cu asta! făcu ea, mulţumită…

— Şi sunt liber? întrebă prinţul, posomorât.

— Pentru ca, în timp ce voi fi în drum spre închisoare, dumneata să dai prin telefon un contra-ordin, stimabile? zise ea, batjocoritor. Nu, nu mă las prinsă atât de lesne. Şi, dacă cumva m-ai minţit, te sfătuiesc să-ţi repari grabnic greşeala, căci altminteri s-ar putea să te căieşti!

— Blestemată femeie, îşi zise prinţul şi se gândi la spaima colonelului când va citi ordinul de punere în libertate.

Dar, între timp, desigur că trupul lui Boris Verodin se răcise demult.

— Acum poţi veni înăuntru, domnule Vasilieff! strigă Sonia spre uşa îndărătul căreia dispăruse moşierul.

Un blestem sălbatic scăpă de pe buzele prinţului, când moşierul se ivi în prag.

— Ai cătuşele la dumneata? întrebă Sonia.

În loc de răspuns, Vasilieff vârî mâna în buzunar şi scoase la iveală

o pereche de cătuşe frumos lucrate, din oţelul cel mai bun.

Sub ameninţarea revolverului, prinţul fu silit să întindă mâinile, ca să i se poată pune cătuşele. Chipul i se posomorî; Potcikev îşi dădu seama că nu mai are mult de trăit. Şi dacă ar fi avut vreo îndoială asupra acestui lucru, desigur că ea s-ar fi risipit la auzul vorbelor Soniei:

— Jur că vei muri de aceeaşi moarte ca şi Boris Verodin, dacă se va întâmpla să nu-l mai găsesc în viaţă.

Apoi, dădu revolverul lui Vasilieff, care se aşeză lângă prinţ, ţinând arma în aşa chip ca să-l poată împuşca la cea mai mică încercare de fugă.

Sonia, însă, ridică receptorul telefonului şi se puse în legătură cu Shlisselburgul. Glasul colonelului Gorniloveff se auzi la celălalt capăt al firului.

— Repetă ce am să-ţi spun eu, nicio vorbă mai mult sau mai puţin! şopti Sonia la urechea prinţului.

Apoi urmă în receptor:

— Dumneata eşti, domnule comandant?

— Aici fortăreaţa Shlisselburgul, la aparat colonelul Gorniloveff, se auzi răspunsul celuilalt.

— Excelenţa Sa, prinţul Potcikev, vrea să vă spună ceva, urmă revoluţionara şi întinse receptorul lui Potcikev, căruia îi şopti: „Domnule colonel, va veni la dumneata o doamnă, care va aduce câteva rânduri din partea mea. Pe baza acestora, vei duce ordinul la îndeplinire”.

Când puse receptorul în furcă, Potcikev era schimonosit de furie. Ştia că ordinul nu va putea fi executat niciodată şi că Gorniloveff nu va preda aducătoarei biletului decât cadavrul tânărului luntraş.

Sonia se mai uită o dată ameninţător spre prinţ care rămăsese cu ochii holbaţi, apoi, schimbând o privire cu Vasilieff, revoluţionara părăsi încăperea.

Un ceas după aceea, Sonia Petrovici se ivi la sediul Comitetului Central. Ilino, preşedintele acestuia, o primi, cu chipul întunecat.

— Desigur că ai venit să te interesezi dacă s-a descoperit vreo urmă despre Boris Verodin? zise el, mâhnit.

Tânăra zâmbi.

— De astă dată ai greşit, tovarăşe Ilino, răspunse ea. Am venit încoace ca să-ţi aduc o veste foarte însemnată. Înainte de toate, ţin să te înştiinţez că-l poţi lua în primire pe prinţul Potcikev, care se află în casa mea cu cătuşele la mâini şi păzit cu străşnicie. Bănuiala mea s-a adeverit. Potcikev a fost, într-adevăr, acela care a pus la cale dispariţia lui Boris Verodin. Prizonierul e închis în celula de tortură din Shlisselburg.

Ilino sări în sus, cu ochii scăpărători.

— Cum, ce spui, tovarăşă Petrovici? strigă el. Există, într-adevăr o astfel de celulă? Niciodată nu-mi venea să cred că zvonurile, care umblau cu privire la ea, erau întemeiate. Ştiam, doar, despre celula numărul optsprezece, care se află sub pământ la mare adâncime şi în care a fost ţinut închis, vreme îndelungată, Vasilieff, prizonierul Ţarului.

Cuprins de tulburare, preşedintele Comitetului. Central începu să măsoare cu paşi mari, încăperea. Între timp, Sonia Petrovici istorisi cum izbutise să pună mâna pe Potcikev. Din când în când, Ilino izbucnea în hohote de râs şi, după ce femeia îşi sfârşi povestirea, preşedintele îi întinse mâna zicând:

— Eşti o revoluţionară curajoasă, tovarăşă Petrovici. Mulţi bărbaţi ar putea să ia pildă de la dumneata. Te încredinţez că ai să ajungi departe.

— Trebuie să mă grăbesc, tovarăşe Ilino, răspunse frumoasa femeie. Aşadar, trimite oameni acasă la mine ca să-l ia în primire pe Potcikev şi să-l ducă în celula de tortură din Shlisselburg. După aceea, guvernul poate să-l caute cât o pofti. Socot că asta e cea mai bună soluţie. Altminteri s-ar face mare scandal dacă s-ar afla că ne-am încumetat să-l arestăm pe Potcikev, care deocamdată este singurul sprijin al guvernului provizoriu. Fireşte că vom cere întemniţarea prinţului, dar nimeni nu va bănui că el e de multă vreme prizonierul nostru. Între timp, vom zugrăvi, în gazetele revoluţionare, toate nelegiuirile făptuite de Potcikev şi vom întărâta opinia publică împotriva lui.

Ilino îşi frecă mâinile, plin de bucurie.

— Eşti vrednică de admiraţie, tovarăşă Petrovici, zise el, cu însufleţire. Ar trebui să ţi se dea o slujbă de seamă în vreun comisariat al poporului. Acum mai mult ca oricând, avem nevoie de sprijinitori iscusiţi ai cauzei noastre. Voi atrage atenţia lui Lenin asupra dumitale… Haha, ce dezamăgit va fi Kerenski, politicianul ăsta slab şi laş, şi cu câtă nerăbdare va aştepta sosirea comandantului trupelor albe! Ştiu că toate nădejdile se îndreaptă spre Potcikev, care e menit să aducă lucrurile la starea lor dinainte, dar speranţele vor rămâne zadarnice. Acum, însă, să nu mai pierdem vremea cu flecăreala. Câţi oameni vrei să iei cu dumneata?

— Niciunul, răspunse Sonia. Mă duc singură. N-o să mi se întâmple nimic, căci comandantul fortăreţei ştie că, altminteri, n-o să fie tocmai bine de el.

— Mă rog, faci cum vrei, încuviinţă Ilino. Dumneata îţi dai seama mai curând dacă ţi se poate întâmpla ceva sau nu. De altfel, colonelul Gorniloveff va fi nevoit să se dezvinovăţească înaintea noastră. Îl voi sili să ne arate celula de tortură şi vai de el, dacă viteazul nostru

tovarăş, Boris Verodin, s-a prăpădit acolo.

Sonia Petrovici părăsi clădirea şi luă o maşină care o duse la Shlisselburg.

Comandantul fortăreţei devenise foarte neliniştit, după convorbirea telefonică avută cu prinţul Potcikev.

Ce voia prinţul de la el? Ce poruncă urma să primească? În cele din urmă – se făcuse noapte târziu – un paznic intră în cabinetul colonelului, raportându-i că o doamnă, trimisă de prinţul Potcikev, doreşte să fie primită.

Gorniloveff încuviinţă, dar rămase încremenit când dădu cu ochii de frumoasa revoluţionară.

— Vii, într-adevăr, din partea prinţului Potcikev? întrebă el, după ce-şi mai revenise în fire.

Sonia zâmbi batjocoritor.

— Nu-ţi vine să crezi, domnule colonel? zise ea. N-ai vorbit dumneata însuţi la telefon cu prinţul?

Gorniloveff clătină capul în semn de confirmare.

Sonia Petrovici îi întinse biletul scris de Potcikev şi zise:

— Dacă mi se întâmplă cel mai mic neajuns, mâine vei fi prizonierul Comitetului Central, care cunoaşte în amănunţime planurile mele.

Abia aruncase o privire asupra hârtiei, şi Gorniloveff se făcu galben la faţă.

— Asta… asta a fost scris de prinţul Potcikev? murmură el, îngrozit.

— Fireşte! Nu cunoşti scrierea lui?

— Ba da… o cunosc… dar…

— Ce este? strigă Sonia, cuprinsă de teamă. Ce-i cu dumneata? Tovarăşul Boris Verodin nu se mai află în celula de tortură?

— Da… însă prinţul ştie doar… că prizonierul nu mai e în viaţă.

Sonia Petrovici scoase repede revolverul.

— Mai spune o dată asta şi te împuşc ca pe un câine! răcni ea. Boris Verodin nu mai e în viaţă? O, nimeni nu se va fi răzbunat până acum aşa cum mă voi răzbuna eu!

În aceeaşi clipă sună telefonul.

— Iartă-mă un moment, se scuză Gorniloveff ducând receptorul la ureche.

Deodată şovăi, holbă ochii şi aruncă o privire ciudată asupra frumoasei femei.

Sonia citi, în această privire, primejdia care o ameninţa. Hotărâtă, ea păşi spre birou, smulse receptorul din mâna lui Gorniloveff şi-l duse la ureche. La celălalt capăt al firului vorbea cineva… Un bărbat… Sonia se stăpâni din răsputeri, căci recunoscuse glasul prinţului

Potcikev.

— …să-ţi scape. Va fi dusă în aceeaşi celulă unde se află şi Boris Verodin. Dacă se descoperă ceva, ne-am dus pe copcă.

În primele clipe, Sonia nu izbuti să pătrundă înţelesul acestor cuvinte, dar o privire aruncată spre colonelul Gorniloveff îi trăda totul.

Acesta întinse mâna să apuce arma care se afla pe birou, însă în acelaşi moment revoluţionara îndreptă revolverul spre el şi trase.

Comandantul fortăreţei scoase un strigăt şi se prăbuşi la pământ, în timp ce ucigaşa ciuli urechile la zgomotul paşilor care se apropiau pe coridor.

87. Drama din Shlisselburg

Fel de fel de gânduri treceau prin mintea lui Vasilieff, pe când stătea alături de prizonierul său.

— Ai devenit un om foarte crud, Nicolai! zise moşierul, după un răstimp, clătinând capul cu mâhnire. Nu-i vorbă, ai fost întotdeauna rău, căci ştiu că tu ai pus la cale arestarea şi apoi întemniţarea mea la Shlisselburg, fără să fiu judecat măcar. Ştiu că nu mă puteai suferi, fiindcă mă pizmuiai. Credeai că vei cădea în dizgraţia Ţarului, dacă aş mai fi rămas multă vreme în preajma lui. Dar ai păcătuit greu, Nicolai… Aşa-zisele tale dovezi pe care le-ai făcut să cadă în mâinile Ohranei, erau falsificate. Norocul tău a fost că răposatul Ţar era un om foarte credul. Deşi trăisem atâta vreme pe lângă el şi ar fi trebuit să mă cunoască, s-a lăsat totuşi influenţat de documentele falsificate, crezând cu hotărâre că au fost scrise de mâna mea. Mai târziu, însă, s-a dovedit cât de nestatornic eşti şi ce puţin temei se poate pune pe vorbele tale. Acum te afli în slujba guvernului provizoriu şi dacă mâine sau poimâine revoluţionarii vor ajunge la cârma tării, sunt sigur că vei şti să te pun bine şi cu ei. Eşti, doar, destul de isteţ…

După cât se părea, comandantul trupelor albe ascultase, cu multă luare-aminte. Dar ochii săi ageri erau aţintiţi când pe chipul lui Vasilieff, când pe arma din mâna acestuia.

— Crezi că ar fi mai bine dacă aş dispărea de pe suprafaţa pământului? întrebă el, apoi.

— Sunt încredinţat de asta, căci poporul rus ar scăpa de multe nenorociri.

— Atunci, nu ştii cum stau lucrurile, urmă Potcikev. Ne aflăm în stare de război; numai o mână de fier poate stăpâni situaţia şi ştii prea bine că am fost întotdeauna un om energic. Ce-i drept, recunosc că sub starea excepţională se înfăptuiseră multe nedreptăţi, dar numai astfel se poate evita haosul.

— Da, ştiu vrei să devii dictator, răspunse Vasilieff. De altfel, întreaga ta fire e înclinată spre nelegiuiri şi fapte violente.

— Tu nu m-ai cunoscut niciodată.

— Ba te-am cunoscut, şi încă mai bine decât îţi închipui. Cred că-ţi mai aminteşti de nelegiuirea pe care voiai s-o înfăptuieşti, în castelul prinţului Gogineff asupra acelei copile nevinovate? Şi după ce te-am împiedicat, ai trimis în urma mea pe credinciosul tău Semelov, poreclit „Tiranul”. Norocul meu a fost că, tocmai atunci, revoluţionarii porniseră spre castel şi m-au întâlnit în drum, altminteri s-ar fi sfârşit cu mine.

Prinţul spumega de furie.

— Dar ştii tu ce mi s-a făcut? izbucni el. Ticălosul ăla de Boris Verodin mi-a răpit soţia şi a dezonorat-o, mi-a pângărit cinstea! De aceea voiam şi eu să-i iau iubita, însă tu m-ai împiedicat.

— Nimic mai uşor, decât să-ţi răspund la asta. Sărmana prinţesă nu voia să se mărite cu tine, căci iubea pe un altul. Tu, însă, ai pus bătrânului prinţ sula în coaste, ca să-şi silească fiica să primească cererea ta în căsătorie. Aşadar, nu Boris Verodin e vinovatul, ci tu, care ai vrut să-i răpeşti iubita. Şi, mai târziu, ai dat ordin ca cei patru revoluţionari să fie împuşcaţi şi ai pus mâna pe tânărul luntraş. Tot tu ai ucis-o pe sărmana femeie şi copilaşul ei. Era soţia ta, sora lui Timetrius Halbah. Te-ai făcut vinovat de bigamie.

— Asta-i o minciună! răcni Potcikev.

Moşierul clătină capul.

— Nu, nu e minciună. Te cunosc prea bine. Nenorocita te-a crezut pe cuvânt şi te-a luat în căsătorie, închipuindu-şi că te numeşti într-adevăr Nicolai Rotberg. Acum îţi stătea în cale, astfel că ai ucis-o.

Prinţul holbase ochii la Vasilieff.

— De unde ştii tu asta? gâfâi el.

Celălalt înălţă din umeri.

— Ştiu, atâta să-ţi fie de ajuns! Dar mai ai tu şi alte crime pe cuget! Pretutindeni, laşi în urma ta numai deznădejde şi mizerie, drumul tău e îndemnat cu flăcări şi moarte – eşti demonul distrugerii!

Prinţul Potcikev se gârbovise ca sub apăsarea unei poveri, dar celălalt nici nu bănuia măcar, ce se petrece în sufletul acestui om înfiorător.

La un moment dat, Vasilieff întoarse capul o clipă, ca şi cum ar fi vrut să-şi ascundă tulburarea. Potcikev se folosi de prilej, şi, sărind în sus, ridică mâinile încătuşate şi le izbi cu toată puterea în capul paznicului său.

Lovitura trebuie să fi fost îngrozitoare, căci prinţul era un om foarte voinic; arma alunecă din mâinile lui Vasilieff.

În timp ce acesta încerca să-şi adune gândurile şi făcea sforţări deznădăjduite să nu-şi piardă cunoştinţa, prinţul se plecase la pământ, cu iuţeala fulgerului, şi apucase revolverul cu care izbi, de câteva ori, în capul duşmanului său.

Moşierul scoase un ţipăt de durere, apoi rămase nemişcat.

Totul nu durase decât trei sau patru secunde. Potcikev îşi îndreptă trupul şi privi ţintă spre Vasilieff, gata să-l împuşte la cea mai mica mişcare.

Dar din fericire moşierul nu-şi reveni în simţiri. Acum prinţul se gândi să-şi scoată cătuşele, trebuia să se grăbească, deoarece fiecare clipă putea să însemne pieirea lui.

Încercă să le rupă, dar cătuşele de oţel fin rezistau. Inelele îi pătrundeau adânc în carne, pricinuindu-i dureri cumplite.

Potcikev aruncă o privire deznădăjduită în jurul său. Deodată, zări pe fereastră un foarfece mare. În sfârşit după multe străduinţe, izbuti să taie lanţul care lega cele două cătuşe.

Aruncă apoi o ultimă privire spre trupul duşmanului său, care mai zăcea la pământ, nemişcat. Un zâmbet batjocoritor încolţi pe buzele lui Potcikev. Deodată, un gând îi străbătu prin minte. Ridică receptorul telefonului şi, după câteva clipe, era în legătură cu comandantul fortăreţei Shlisselburg.

— Aici prinţul Potcikev, zise el. Ascultă-mă, domnule colonel, retrag contra-ordinul. Ştii doar că suntem amândoi pierduţi, dacă se descoperă cadavrul lui Boris Verodin. Am fost ademenit în casa femeii, care va veni la dumneata cu biletul scris de mine, sub ameninţarea revolverului. Ticăloasa nu trebuie să-ţi scape. Va fi dusă în aceeaşi celulă unde se află şi Boris Verodin. Dacă se descoperă ceva ne-am dus pe copcă.

La urmă, Potcikev, auzise un zgomot suspect, dar nu putu să-şi lămurească pricina.

În clipa următoare răsună în receptor o împuşcătură, urmată de un strigăt de moarte.

— Drace, ăsta a fost Gorniloveff! exclamă prinţul. Ce o mai fi însemnând şi asta?

Coborî scara şi jos, în coridor, răspunse cu mândrie la salutul bătrânului servitor, care nu bănuia nimic din ceea ce se petrecuse.

Din aceeaşi pricină, servitorul rămase foarte uimit, când, peste un sfert de ceas, vreo zece bărbaţi se iviră la intrarea palatului, cerând să fie lăsaţi înăuntru.

Bătrânul fu îmbrâncit deoparte şi necunoscuţii urcară treptele. Preşedintele Comitetului Central, le spusese că Potcikev se află în salon, păzit de un om înarmat.

Dar o privelişte foarte puţin plăcută li se înfăţişă înaintea ochilor, când revoluţionarii păşiră pragul încăperii. Un trup, nemişcat zăcea la pământ, într-un lac de sânge.

Conducătorul grupului alergă jos şi chemă pe Ipanoff.

Acesta spuse tot ce ştia: întâi venise Vasilieff iar în urma lui prinţul. Mai târziu, plecase noua stăpână a palatului, apoi, Potcikev.

— Du-te sus şi vezi ce-i cu rănitul! porunci revoluţionarul, după o scurtă chibzuială.

După aceea, chemă la telefon pe Ilino, preşedintele Comitetului Central, schimbă cu el câteva cuvinte, apoi grupul părăsi clădirea, în timp ce bătrânii servitori, îngroziţi se ocupau de rănit.

Ilino, însă, trimise la Shlisselburg un detaşament de soldaţi revoluţionari, bănuind că de astă dată, era nevoie de ajutorul lor.

Sonia Petrovici, neînfricoşata femeie, era hotărâtă să se apere până la ultima suflare. Din această pricină rămase nemişcată, cu revolverul în mână, gata să apese pe trăgaci. Doar privirile-i se plimbau de la rănit la uşă şi înapoi.

Deodată Gorniloveff, care zăcea la pământ, făcu o mişcare. Simţea că nu mai are mult de trăit.

— Ai nimerit bine… bâigui el. Eşti o femeie curajoasă… şi ai fost în dreptul dumitale, făcând astfel.

— Dacă mai vrei să faci o faptă bună, atunci spune-mi repede unde se află Boris Verodin! stărui Sonia, care avusese prevederea să zăvorească uşa în ultima clipă.

Peste puţin timp, un glas poruncitor ceru să i se deschidă. Dar tânăra revoluţionară nu se supuse, ci se plecă deasupra muribundului, care îşi apăsa mâna pe inimă, încercând să oprească sângele.

Apoi, Gorniloveff făcu o sforţare şi, cu ajutorul Soniei, se ridică în capul oaselor.

— Colo… în sertar… se află planul… grăbeşte-te în adâncime… sub apă… celula… plină… cu apă… Verodin înecat… prinţul Potcikev… m-a silit… prizonierul trebuia… să moară… Prinţul Potcikev… e vinovatul… Ah, mă înăbuş… aer, aer… eu nu sunt vinovat… voiam să-l… salvez… Dumnezeu… să mă… ierte…

Sonia nu mai auzise ultimele cuvinte ale muribundului. Înţelesese, doar, că Boris Verodin se afla în primejdie de moarte; ba, poate, îşi şi dăduse sufletul.

Acolo, în sertar, se găsea planul care avea să-i arate drumul spre celula de tortură. Revoluţionara trase sertarul şi scotoci printre hârtii. Dar nu găsi planul, astfel că aţinti o privire deznădăjduită spre muribund.

Acesta se lupta cu moartea şi chipu-i era schimonosit de durere.

— În sertarul secret, bolborosi el, la fund… fund dublu…

Sonia ciocăni în fundul sertarului. Era gol, dar nu izbuti să descopere mecanismul care îl deschidea. Fără să mai stea la gânduri, luă un pumnal de pe masă şi izbi de câteva ori, cu putere, în lemn.

Aşchiile săriră cât colo şi tânăra găsi planul pe marginea căruia se

aflau lămuririle trebuincioase.

În timp ce paznicii cereau tot mai stăruitor să fie lăsaţi înăuntru, în timp ce colonelul Gorniloveff îşi dădea ultima suflare, Sonia încercă să se orienteze pe plan.

Urmări cu degetul câteva linii şi, în cele din urmă, după ce păru să fi înţeles poziţia locurilor, împături hârtia şi o vârî în sân.

Paznicii de afară deveneau tot mai nerăbdători şi uşa se cutremura sub loviturile lor.

Sonia chibzui repede. Apoi, ridică receptorul telefonului şi ceru legătura cu Ilino. Înainte ca uşa să sară din ţâţâni, revoluţionara izbuti să se înţeleagă cu preşedintele Comitetului Central.

Paznicii se năpustiră în cabinetul comandantului, dar rămaseră locului încremeniţi, văzându-i pe Gorniloveff scăldat într-un lac de sânge.

Revoluţionara nu-şi pierdu cumpătul şi zise, arătând spre trupul neînsufleţit al colonelului:

— A vrut să mă împuşte, dar i-am luat-o înainte. Acum, însă, lăsaţi totul deoparte şi ajutaţi-mă să salvez viaţa unui prizonier, care e ţinut aici pe nedrept.

— Cine eşti dumneata? întrebă unul din gardieni, păşind spre frumoasa femeie.

— Sunt delegata unui soviet din ţinutul Volgăi. Iată permisul meu. Am mai fost o dată aici, ca să dăm de un tovarăş cu numele de Boris Verodin, dar toate cercetările noastre au rămas zadarnice. Acum, însă, ştiu că prizonierul se află în celula de tortură din pivniţa acestei clădiri. După cum spunea comandantul vostru, Boris Verodin e în primejdie de moarte, ba poate că a şi murit.

Paznicii se uitară unul la altul, nehotărâţi.

— Urmaţi-mă, am planul la mine! spuse Sonia, cu glas poruncitor.

Un temnicer cu părul alb, se apropie de dânsa.

— Trebuie să te arestăm pentru ca să lămurim dacă spusele dumitale sunt adevărate, zise el.

Tânăra bătu din picior, furioasă.

— Bine, sunt prizoniera voastră, strigă ea. Dar cred că vă daţi seamă că, înainte de toate, trebuie să-mi salvez tovarăşul! Ajutaţi-mă să-l eliberez din celula de tortură!

— Nu ştim nimic despre o asemenea celulă, răspunseră câţiva paznici deodată.

— Atunci, aveţi încredere în mine, zise Sonia. Urmaţi-mă şi veţi avea prilejul să vă încredinţaţi dacă mint sau nu. Iată planul pe care mi l-a dat colonelul Gorniloveff. Cred şi eu că habar n-aveţi de existenţa celulei de tortură.

Bătrânul paznic se plecă deasupra documentului şi, cu ajutorul tovarăşilor săi, izbuti să se orienteze.

— Să mergem jos, propuse unul din gardieni. Dacă planul e de la comandant, nu se poate să nu găsim celula cu pricina.

Ceilalţi se învoiră şi coborâră în pivniţă. Gangurile şi scările erau întocmai aşa cum fuseseră arătate în plan. Ajunseră şi în faţa zidului mobil, dar nu descoperiră mecanismul care îl punea în mişcare; toate sforţările paznicilor rămaseră zadarnice.

Sonia era în culmea deznădejdii. Din spusele comandantului fortăreţei reieşea că Boris Verodin se afla în primejdie de moarte. Revoluţionara nu putea să-şi dea seama despre ce era vorba, dar afirmaţiile lui Gorniloveff nu puteau fi puse la îndoială.

Deodată, zidul se mişcă şi, în chip cu totul misterios, se dădu într-o parte. Unul din paznici descoperise mecanismul secret.

În acelaşi timp se auzi un zgomot ciudat.

— Ce o fi asta? murmură tânăra, privind în adâncime.

Urmă un strigăt de groază. Jos, vâjâia o apă întunecată, care umpluse pivniţa şi se înălţa tot mai sus.

— După cât se pare, aici nu mai putem salva nimic, zise unul din paznici. Cred că apa e atât de adâncă încât niciunul din noi nu poate străbate până la celulă.

— Trebuie să-l salvăm! strigă Sonia, deznădăjduită. Dacă nu încercaţi să-l scăpaţi de moarte, veţi pieri cu toţii.

Câţiva paznici mai curajoşi coborâră în adâncime. Apa le ajungea până la gât, totuşi bâjbâiră mai departe, căutând uşa celulei de tortură, pe care n-o văzuseră niciodată.

88. În luptă cu moartea

După ce prinţul Potcikev părăsise celula, Boris Verodin ştia că nu mai are mult de trăit.

În ultimele zile, tânărul luntraş nu-şi mai găsea odihnă. Toate străduinţele sale de a se elibera din lanţuri, rămăseseră zadarnice. Gândul că tovarăşii săi vor face tot ce le va sta în putinţă, ca să-i dea de urmă, îl însufleţea mereu.

Însă, când prinţul Potcikev, duşmanul său de moarte se ivi în celulă pentru a se desfăta la chinurile lui, tânărul îşi dădu seama că nu-i mai era îngăduit să nădăjduiască, înţelese că putea să-şi ia rămas bun de la viaţă.

Aşadar, răpitorii izbutiseră să şteargă orice urmă. Nimeni nu era bănuit de dispariţia lui Boris, şi, cu atât mai puţin, prinţul Potcikev, omul acesta neîndurător, tiranul acesta crud.

În clipa când ticălosul se proptise înaintea prizonierului şi-l luase în bătaie de joc, tânărul crezuse că va avea puterea să-şi sfărâme lanţurile şi să se năpustească asupra chinuitorului său. Totuşi nu izbutise sa şi ducă planul la îndeplinire.

Inelele de fier îi sfâşiară carnea, dar nu cedară. Smuci lanţurile, se năpusti cu toată puterea în lespedea de care era ferecat, se opinti cu umerii în zidurile groase, dar nu ajunse la niciun rezultat.

Gâfâind din greu, Boris îşi aţinti privirea în sus, spre geamul deasupra căruia vâjâia apa. Simţea că nu va mai fi multă vreme stăpân pe nervii lui, simţea că nebunia îl va cuprinde în ghearele ei.

Cât despre el, nu ţinea la viaţă. Ba, o dispreţuia chiar, de când Nataşa, cea mai drăgălaşă dintre femei, îşi găsise moartea în valurile Volgăi.

Nu, nu mai aştepta nicio bucurie de la viaţă, dar voia să-şi închine puterile statului nou. Voia să-şi ajute tovarăşii, să le redea libertatea şi fericirea.

Ogoarele mănoase ale Rusiei trebuiau împărţite ţăranilor. Pământurile să nu mai fie ca pe vremea Ţarului, în stăpânirea câtorva privilegiaţi care să asuprească poporul cu ajutorul cnutului. Pe ruinele vechii împărăţii avea să renască un popor nou, liber, cu dragoste de învăţătură şi dornic de muncă.

Sărmanul tânăr urmărise o ţintă, o ţintă nobilă, pentru care luptase cu tot avântul tinereţii. Şi acum? Era silit să lâncezească în groaznica celulă subterană a Shlisselburgului, trebuia să vadă, în fiecare clipă peştii care înotau zglobii deasupra lui şi-i aminteau mereu că e prizonier.

Poate că, cu timpul, va rămâne uitat acolo, şi nici nu se va mai pomeni de revoluţionarul Boris Verodin; căci, ticăloşii care îl azvârliseră în închisoare, vor face tot ce le va sta în putinţă ca, să-l împiedice să iasă din iadul acesta.

Cu spinarea încovoiată şi chipul întunecat, mândrul luntraş de odinioară stătea nemişcat pe lespedea ce-i slujea de scaun. Privirile sale îi alunecară din nou peste ciudatele unelte de torturii, cu ajutorul cărora, înainte vreme, poate cu sute de ani în urmă, nenorocitele victime ale despotismului ţarist erau ucise în chinuri sfâşietoare.

Deodată, luarea-aminte îi fu atrasă de un vâjâit ciudat, pe care la început nu izbuti să şi-l lămurească. Se părea că undeva, prin apropiere, năvăleau valuri mari de apă. În clipa următoare, prizonierul scoase un ţipăt de groază. Privind spre podea, zărise o întindere lucie care acoperea toată celula. Cât ai clipi din ochi, apa îi ajunsese până la genunchi.

Îngrozit, Boris îşi aţinti privirile spre deschiderea din zid, pe unde pătrundea lichidul cotropitor.

Ce însemna asta? Oare zăgazul care împiedica scurgerea apei slăbise după atâta amar de vreme şi elementul distrugător îşi croise acum ieşire?

Apa se ridica tot mai mult. Peşti mici înotau încolo şi încoace; deodată Boris se înfioră la vederea unui şobolan uriaş, cu ochii

scânteietori, care îi dădea târcoale.

Respingătoarea lighioană se agăţă cu ghearele de cizmele prizonierului, căutându-şi un adăpost împotriva năvălirii apei. Scoţând un strigăt sălbatic, Boris îl azvârli, plin de dezgust, în celălalt colţ al celulei, unde şobolanul îşi reînnoi încercările sale de salvare şi izbuti să se caţere pe un instrument de tortură, de unde privi, cu ochii-i bulbucaţi spre sărmanul prizonier.

Boris Verodin se cutremură. Aşadar, acesta îi era sfârşitul? Atât cât îi îngăduia lumina verzuie care domnea în celulă, tânărul cercetă cu privirea locul pe unde pătrundea apa şi-şi dădu seama că lespedea nu căzuse din întâmplare, ci fusese înlăturată cu ajutorul unui mecanism. Aşadar, duşmanii săi îl hărăziseră unei morţi înfiorătoare.

Apa îi ajunsese până la genunchi şi se ridica tot mai sus. Deodată, tânărul revoluţionar fu însufleţit de puterea pe care ţi-o dă deznădejdea. Voia să lupte, să înlăture groaznicul sfârşit care îl aştepta. Îşi încordă muşchii din nou, se opinti din răsputeri, lanţurile îi pătrunseră în carne.

Simţea că în această clipă, ar fi fost în stare sa tragă el singur o corabie, pe care de obicei o urnea din loc ajutat de cel puţin zece burlaki.

Un fior îi trecu prin trup; îşi încordă puterile. Lanţurile păreau că slăbesc. Ce însemna asta? Era o nălucire sau se întâmplase minunea? Izbutise, oare, forţa lui să îndoaie fierul?

Boris se mai opinti o dată şi trase de lanţuri cu furia deznădejdii.

Apoi… un strigăt sălbatic izbucni din pieptul său… lanţurile mai atârnau de trup, dar se putea mişca în voie prin celulă.

Apa îi trecuse demult de genunchi şi pătrundea mereu, vâjâind. Acum nu mai era vreme de pierdut. Trebuia să încerce să pună lespedea la loc în deschizătură. Se aplecă repede, bâjbâi prin apă şi găsi piatra, pe care încercă s-o urnească din loc. Dar în zadar!

Istovit, revoluţionarul îşi îndreptă trupul. Apa se înălţa mereu, mereu…

Deznădejdea îl copleşi iarăşi. La ce-i foloseau toate sforţările? Sfârşitul era de neînlăturat. Cel mult, putea să-l mai amâne.

Deodată îi veni un gând: dacă ar încerca să astupe deschiderea cu ajutorul tunicii?

Nu mai rămase mult la chibzuială, ci îşi puse planul în aplicare. Acum apa pătrundea în celulă cu mai puţină repeziciune. Dar, ca să astupe gaura ar fi avut nevoie de cel puţin cinci tunici. Şi apoi era silit să rămână pe loc, căci năvala apei ar fi împins afară astupuşul.

Tânărul ridică ochii spre tavan, unde se afla deschizătura prin care fusese coborât în celulă cu ajutorul funiei. Dar chepengul era încuiat.

Între timp, apa creştea, îi ajunsese până la gât. Acum Boris nu mai putea să rămână lângă deschizătură, căci în curând apa i-ar fi trecut

peste cap.

Prizonierul chibzui. Sfârşitul era aproape. Câteva minute mai devreme sau mai târziu, n-aveau nicio însemnătate. De afară nu se putea aştepta la niciun ajutor.

— Nataşa, soarele vieţii mele! murmură nenorocitul. În curând voi fi lângă tine. Dacă există un Dumnezeu, El ne va uni peste scurt timp…

Apa îi ajunsese până la gură. Tânărul se îndepărtă de deschizătură; acum, lichidul pătrundea în celulă cu aceeaşi putere ca şi mai înainte.

Se căţără pe unul din instrumentele de tortură şi rămase acolo, ghemuit, cu ochii holbaţi la vâltoarea dedesubtul său. Era, desigur, ultimul răgaz pe care i-l mai îngăduia moartea.

Cine ştie câţi nenorociţi îşi dăduseră sufletul pe acest instrument de tortură? Acum, slujea şi el, o dată, unui scop bun: amâna, cu câteva minute, sfârşitul sărmanului luntraş.

Mai mult mort decât viu, Boris stătea pe bârna groasă, fără să facă nicio mişcare. Apa îi ajungea la piept; până la tavanul înfiorătoarei celule mai erau tocmai doi metri.

Va umple oare şi acest spaţiu sau va fi stăvilită în ultima clipă?

Nu, nu, ar fi fost o nebunie să mai nădăjduiască.

Tânărul luă hotărârea să aştepte până ce apa îi va ajunge la gură; apoi, voia să se azvârle în vâltoare, iar lanţurile grele aveau să-l tragă la fund.

Cu această hotărâre, Boris îşi încheia existenta lui pământească şi-şi aşteptă resemnat sfârşitul. De câte ori nu privise moartea în faţă! Primejdia plutise mereu deasupra capului său, dar întotdeauna izbutise să scape. De astă dată, însă, norocul îl părăsise.

Simţea apa la gât. Încă vreo câteva minute şi va scăpa de chinuri.

Mai târziu, când înfiorătoarea celulă va fi golită, se va găsi pe pardoseala umedă, cadavrul său.

— În curând voi fi lângă tine, iubita mea… scumpa mea Nataşa, îngână prizonierul.

Până la tavanul încăperii mai rămăsese un spaţiu de vreun metru înălţime. Apa umezi buzele strânse ale luntraşului, urechile-i începură să vâjâie… deodată sprijinul alunecă de sub picioarele sale…

89. Salvat!

Fără să ţină seamă de primejdie, Sonia coborâse şi ea în pivniţa inundată.

Un glas lăuntric îi şoptea: „Grăbeşte-te, dacă vrei să-l salvezi, altminteri e pierdut”.

Ceruse făclii şi, ţinând câte una în fiecare mână, porni mai departe prin apă.

— Înainte, nu vă lăsaţi! zorea ea pe paznici. Trebuie să-l găsim, altminteri s-a sfârşit cu voi! Veţi fi învinovăţiţi de moartea lui şi vi se va pregăti un sfârşit tot atât de înfiorător.

Sovietul din Petrograd şi organizaţia nou întocmită a Cekei, deveneau tot mai de temut. Guvernul provizoriu aproape că nu mai avea nicio putere – era mai mult o jucărie în mâinile revoluţionarilor, care luau hotărârile cu privire la conducerea ţării. Lenin era omul de mâine, poruncile sale aveau putere de lege.

Aşadar, paznicii fortăreţei Shlisselburg îşi dădură seama că lucrul cel mai cuminte era să se supună ordinelor revoluţionarei.

Apa din pivniţă creştea mereu. Unul din gardieni se retrase, neputând să mai înainteze.

— Ne înecăm cu toţii dacă mai rămânem pe loc, zise el. Să mergem, aici nu e nicio celulă… Cine ştie unde s-o fi aflând? Colonelul a luat taina cu el, în mormânt.

— Vei rămâne! strigă Sonia, îndreptând revolverul spre paznic.

— Drace, nu-ţi dai seama în ce situaţie ne aflăm? răcni alt paznic, cu ochii holbaţi de spaimă.

— Nu, nu ţin seama decât de un singur lucru: Boris Verodin e aici şi trebuie să dăm de el! răspunse ea, cu asprime. La urma urmei, n-ar fi păcat de voi, zbiri ai Ţarului – căci nu sunteţi altceva. Acela, însă, care lâncezeşte aici, e un bărbat care îşi iubeşte patria, un erou care şi-a primejduit viaţa de nenumărate ori, luptând pentru eliberarea fraţilor săi asupriţi.

— Ce-o mai fi şi asta? Dacă nu mă înşel, apa a început să scadă! strigă, în acea clipă, unul din paznici.

Ceilalţi rămaseră câteva momente liniştiţi. Apoi, Sonia scoase o exclamaţie de uimire.

— Da, apa scade, încuviinţă ea, cu bucurie.

Paznicii, care se aflau sus, chibzuiau între ei.

— Dumneata eşti cel mai vechi aici, Stelin, zise unul. N-ai auzit încă niciodată vorbindu-se despre celula de tortură şi beciul tăinuit?

Bătrânul oftă.

— Să nu facem vorbă multă, zise el. Ştiţi că pe vremea Ţarului, am fost legaţi prin jurământ. N-aş putea să vă spun nimic hotărât, dar cunosc un dulap care se află în cabinetul comandantului. Acest dulap era preferinţa colonelului Gorniloveff. Într-o zi, tocmai intrasem în birou când comandantul trebăluia la cele două mânere din dulap. Când mă auzi tuşind, el se întoarse spre mine şi era foarte furios. Atunci, m-a silit să fac un jurământ că nu voi sufla o vorbă despre cuprinsul dulapului. M-am supus şi, într-adevăr, n-am pomenit nimic despre ceea ce văzusem. Cred, însă, că cu ajutorul celor două mânere, se opreşte sau se dă drumul apei.

— Ar fi bine să încercăm, zise un alt paznic. Mă duc sus să văd

cum stau lucrurile. Ştiu bine ce ne aşteaptă în cazul că nu vom izbuti să-l salvăm pe prizonierul acela, dacă el se află într-adevăr în celula misterioasă. Roşii ne vor pedepsi foarte aspru, pentru a răzbuna moartea tovarăşului lor.

Paznicul alergă sus şi, după câteva minute, gardienii din pivniţă băgară de seamă că apa nu mai creştea. Se puseră în legătură cu camaradul lor, care se afla în cabinetul comandantului şi, astfel, stabiliră că mânerul din stânga făcea ca apa să crească, iar cel din dreapta slujea la retragerea ei.

Deodată se auzi larmă şi un numeros grup de revoluţionari pătrunse în biroul colonelului. Erau „tovarăşii" trimişi de Ilino, preşedintele Comitetului Central, care veneau direct de la palatul Soniei Petrovici, unde dăduseră de moşierul grav rănit.

Paznicii, uluiţi, încercară să-i lămurească.

— N-aş putea să vă spun ce pedeapsă vă aşteaptă dacă nu-l găsim pe Boris Verodin, zise cu glas ameninţător, conducătorul roşiilor.

— Dar noi nu ştiam nimic despre această arestare şi nici nu bănuiam măcar existenţa înfiorătoarei celule, se apără unul din gardieni.

Conducătorul ridică din umeri. Apoi pătrunseră mai departe şi ocupară coridoarele. O parte din revoluţionari, împreună cu cel care se afla în fruntea lor, coborâră în pivniţa inundată. Sonia Petrovici îi puse în curent cu cele petrecute. Şi, după aceea, cercetările începură iarăşi.

Deodată, un strigăt răsună în fundul unui coridor unde nu fusese încă nimeni. În clipa următoare strigătul se repetă, de astă dată gâlgâitor, ca şi cum un om ar fi fost înghiţit de valuri.

— Ce a fost asta? făcu unul din paznici.

Ceilalţi făcură gesturi nedumerite, apoi se îndreptară spre locul de unde venise strigătul. Apa se retrăgea mereu, iar gangul cobora în pantă. Unul din gardieni se plecă brusc la pământ, căci zărise acolo un inel gros, de fier. Încercă să ridice capacul de care era prins inelul, dar nu izbuti. Doi camarazi, îi veniră în ajutor şi chepengul fu ridicat.

Sonia se apropie cu făclia şi privi în jos. La o adâncime de vreun metru se zărea o suprafaţă întunecată.

Închise ochii, căci i se păruse că văzuse chipul schimonosit de groază al lui Boris Verodin.

Un paznic vânjos se plecă peste deschizătură, ţinut de ceilalţi. Apoi, zărind o funie atârnată de tavan, se lăsă pe ea în celulă.

Se scurseră clipe îngrozitoare. Sonia, deschizând iar ochii, tremura din tot trupul. Veniseră prea târziu, oare?

În cele din urmă Boris Verodin – sau mai bine zis trupul său nemişcat – fusese tras sus de un paznic şi zăcea la picioarele Soniei, împovărat de lanţurile grele.

Revoluţionara văzu chipul lui distins, palid, cu ochii închişi, cu gura încleştată – gura aceea care ştia să rostească vorbe aspre, dar şi drăgăstoase! Îngenunche lângă Boris, îi sprijini capul de pieptul ei şi lacrimi fierbinţi picurară pe obrajii luntraşului…

Paznicii şi revoluţionarii priveau tăcuţi la înduioşătoarea scenă.

Deodată, se auzi un suspin adânc. Sonia scoase un strigăt Ea simţise cum pieptul bărbatului iubit tresălta încetişor – şi un chiot de bucurie izbucni de pe buzele frumoasei revoluţionare.

Suspinul fusese scos de Boris Verodin, care deschise ochii şi privi nedumerit în jurul său.

— Duceţi-l sus! şopti Sonia paznicilor.

Glasul tinerei răguşise de tulburare şi o bucurie nemărginită stăpânea inima ei.

— E salvat, trăieşte, murmură dânsa. Va vedea iarăşi albastrul senin al cerului, va respira din nou aerul minunat al ogoarelor noastre.

Doi bărbaţi ridicară trupul luntraşului şi-l duseră sus, unde făcură încercări de a-l readuce la viaţa – ceea ce izbuti repede.

Boris Verodin, deschise ochii, privi în jurul său, apoi rămase îngândurat.

— Unde sunt? murmură el. Ce s-a petrecut cu mine?

Deodată, zărind pe Sonia, un fulger îi străbătu mintea.

— Sunt… salvat? bâigui el. N-am murit înecat în celula aceea înfiorătoare?

— Nu, trăieşti, Boris Verodin! exclamă femeia. Bucură-te, căci primejdia a trecut. După cât se pare, am venit tocmai la timp.

Tânărul o privi mişcat.

— Cine m-a scos de acolo? Cum s-au petrecut lucrurile? întrebă el.

— Îndemnul a pornit de la mine, răspunse Somnia, roşie de bucurie.

— De la tine?

O mare uimire se vădea în întrebarea lui. Boris Verodin închise ochii şi se gândi la patima frumoasei ţigănci. Un glas lăuntric îi şoptea parcă „Fereşte-te de această femeie, căci ea nu poate să-ţi aducă decât nenorocire”.

Dar caracterul lui nobil învinse şi de astă dată. Cum putuse el să şovăie măcar o clipă, spre a-i arăta recunoştinţa ce-l însufleţea?

Cuprinse mâinile salvatoarei sale şi le strânse cu căldură. Un val de sânge îmbujora chipul revoluţionarei, care închise ochii şi zâmbi fericită. Apoi, ea povesti cum izbutise să-l păcălească pe Potcikev şi să-l silească la mărturisiri. Istorisi, de asemenea, convorbirea telefonică a prinţului cu comandantul fortăreţei şi sfârşitul acestuia.

Deodată, Sonia se ridică.

— Ce se mai aude în locuinţa mea, tovarăşe? întrebă ea, adresându-se conducătorului roşiilor.

— După cât se pare, prinţul a scăpat. În locul său am dat de un bărbat grav rănit. E vorba de Vasilieff, care a fost odinioară prizonierul din celula numărul optsprezece.

Sonia clătină capul, nedumerită.

— Cum e cu putinţă, oare, ca prinţul să fi scăpat, deşi era cu cătuşele de mâini? întrebă ea.

Celălalt zâmbi.

— Te miră, tovarăşă? Omul ăsta a făcut legământ cu diavolul. Pe semne că a izbutit să înlăture atenţia pazniculuisău şi astfel a putut să-l doboare.

Sonia încuviinţă din cap. Da, probabil că aşa se petrecuseră lucrurile. La urma urmei, n-avea niciun rost să-şi frământe creierul cu această chestiune. Izbutise să-l scape de la moarte pe acela care îi vrăjise inima, care îi robise simţurile – atâta îi era de ajuns, ceilalţi oameni n-aveau nicio însemnătate.

Văpaia dragostei o cuprinsese tot mai mult. Sonia simţea că soarta ei va fi veşnic legată de aceea a chipeşului tânăr.

— Cum te simţi, Boris Verodin? întrebă ea, cu glas tremurător de grijă.

Luntraşul deschise ochii din nou. Era palid şi tras la faţă. Abia acum simţea înrâurirea înfiorătoarelor clipe prin care trecuse. Chiar pentru el, vânjosul luntraş, suferinţele fuseseră prea aspre. Şi, afară de asta, mâinile şi picioarele îi erau rănite, din pricina sforţărilor făcute pentru a-şi sfărâma lanţurile.

— Aş vrea să mă odihnesc, zise el. Am pătimit cam multe în celula aceea înfiorătoare. Duceţi-mă acasă şi, apoi… Sonia… făgăduieşte-mi… că vei purta de grijă ca Vasilieff să fie bine îngrijit. Dă-ţi toată silinţa să se facă sănătos cât mai curând… am să-ţi fiu recunoscător pentru asta…

Tânărul îi cuprinse mâna şi o privi rugător. De astă dată, Sonia nu mai putu să se stăpânească, se plecă repede spre el şi-l sărută.

Luntraşul simţi buzele ei pline apăsându-i-se pe gură şi un fior îi străbătu trupul. Mai auzi făgăduiala Soniei că îi va împlini dorinţa, apoi oboseala îl învinse şi-şi dădu seamăn ca prin vis, că e dus pe braţe şi urcat într-un automobil.

Când îşi văzu fratele, Irina îl îmbrăţişă, plângând de bucurie. Ziua şi noaptea se gândise numai la el, chinuită de teamă că i s-ar fi putut întâmpla ceva.

Atât cât ştia şi dânsa, Sonia îi povesti toate prin câte trecuse viteazul luntraş. Dar nu putu să-i dea lămuriri câtă vreme lâncezise în groaznica celulă, despre a cărei existenţă nu-i venise nimănui să creadă.

Boris Verodin fu culcat în patul său, unde, în sfârşit, îşi găsi odihnă

după atâtea zile şi nopţi de chin. Irina stătea lângă el şi plângea încet.

— Ah, cât trebuie să fi suferit, frăţioare! murmură fata, luându-i mâna şi dezmierdând-o cu dragoste.

Iesta Ulkitzki, se retrăsese ceva mai spre fund şi o urmărea cu privirea. Ghearele geloziei se înfigeau iarăşi în inima lui. Ochii unui îndrăgostit sunt mai pătrunzători decât ai celorlalţi oameni, astfel că tânărul îşi dădu seama că simţământul Irinei pentru chipeşul luntraş nu era altceva decât o dragoste fierbinte, care nu avea nimic de-a face cu dragostea frăţească.

Sonia rămăsese deoparte. În mintea frumoasei femei se treziseră aceleaşi gânduri, dar ea mai ştia că Boris Verodin nu împărtăşeşte simţămintele Irinei, ci o iubeşte ca pe o soră.

Un Boris Verodin avea nevoie de altfel de iubire – o iubire pătimaşă, înfocată, care să-i biciuiască simţurile şi să-l poarte pe culmi ameţitoare.

Şi Irina nu va fi niciodată în stare să dea toate acestea înflăcăratului revoluţionar. Dragostea ei adâncă, tăcută, nu va putea trezi ecou în inima lui.

Nu, o femeie ca Sonia Petrovici n-avea de ce să se teamă de această fată plăpândă. Şi, afară de asta, acum avea cel mai bun prilej să-l prindă pe Boris în mrejele ei.

Zâmbind, revoluţionara se apropie de pat şi puse mâna pe umărul Irinei. Aceasta se întoarse şi privi cu luare-aminte spre pătimaşa femeie, care îi insuflase teamă întotdeauna.

Da, Sonia era frumoasă, avea o frumuseţe sălbatică, ce aprindea simţurile bărbaţilor. Irina îşi mai amintea şi acum de scenele care se petreceau adesea când marinarii sau boierii se iveau în satul lor.

Sonia nu făcea mai nimic toată ziua. Îşi punea în păr flori albe sau roşii ca focul şi stătea aproape tot timpul în pragul colibei, aruncând bărbaţilor priviri provocătoare. Însă, dacă vreunul cuteza să se apropie, tânăra ştia să-l pună repede la locul lui. O palmă bine dată, sau o vorbă grosolană erau mijloacele ei de apărare, cu ajutorul cărora izbutise să-şi câştige oarecare respect.

Irina mai auzise, din diferite părţi, că revoluţionara intrase în stăpânirea unor mari bogăţii, în chip cu totul misterios. Desigur că era o taină la mijloc.

Frumoasa copilă mulţumi revoluţionarei, în cuvinte înduioşătoare, pentru salvarea fratelui ei.

— Ştii că Vasilieff se află în primejdie de moarte? întrebă Sonia, apoi.

Irina fu cuprinsă de spaimă. Viaţa ocrotitorului ei era în primejdie?

Revoluţionara o lămuri repede, adăugând că dorinţa lui Boris era ca sora sa să îngrijească de rănit.

— Da, trebuie să mă duc la el, zise Irina, după ce şovăi câteva

clipe.

O sclipire de triumf se aprinse în ochii pătimaşei femei. Aşadar, îşi ajunsese ţinta. Această copilă sentimentală era înlăturată din calea ei, cel puţin în zilele următoare.

Totuşi, la despărţire, bucuria ei mai scăzu puţin, căci o femeie tânără, zveltă, neobişnuit de frumoasă, se ivise în pragul încăperii.

Aceasta nici nu se sinchisi de prezenţa Soniei, ci se apropie repede de patul lui Boris. Privirea ochilor ei negri, cu gene ce aruncau umbre lungi pe obrajii delicaţi, era destul de grăitoare.

Sonia Petrovici îşi dădu seama numaidecât că avea o rivală primejdioasă în această femeie, care nu era nimeni alta decât Vera Ulkitzki, sora prinţului Iesta.

Tânăra soră de caritate fu prezentată Soniei şi cele două femei se măsurară cu priviri cercetătoare. Ochii revoluţionarei sclipeau ameninţător; prinţesa întoarse capul, bănuind că taina ei fusese descoperită de minunata ţigancă.

90. Chinurile dragostei

Comitetul Central revoluţionar ţinu o furtunoasă şedinţă secretă. Sonia Petrovici raportă cele petrecute în ultimul timp. Membrii Comitetului rămaseră uluiţi, aflând despre ticăloşia pusă la cale de prinţul Potcikev şi guvernatorul Shlisselburgului, care îşi luase însă pedeapsa, datorită intervenţiei energice a tovarăşei Sonia Petrovici.

Lămuririle tinerei fură ca o scânteie aruncată într-un butoi cu pulbere. La început, revoluţionarii erau de părere să se trimită un ultimatum guvernului, cerând rechemarea prinţului Potcikev şi darea lui în judecată. Apoi, însă, spiritele se mai liniştiră.

Totul arăta că prăbuşirea regimului era chestie de câteva săptămâni, astfel că n-avea niciun rost să primejduiască izbânda, numai din pricina acestui caz izolat.

Aşadar, după dezbateri furtunoase hotărâră ca, deocamdată, să se păstreze tăcere asupra ticăloşiei lui Potcikev şi răfuiala cu dânsul să fie amânată pentru mai târziu. Din acea zi, însă, Sonia Petrovici deveni un membru temut al Comitetului Central.

În timp ce dânsa se afla la şedinţă, Irina stătea la căpătâiul moşierului şi-l veghea cu grijă. Adeseori, câte o lacrimă picura din ochii ei albaştri. Nu putea să-şi dea seama de ce anume, dar simţea că o putere magică o atrăgea spre misteriosul bărbat. Îl iubea, oare?

Nu, exista un singur om care o făcea să tresară, când se gândea la el. Şi acesta era Boris Verodin.

Totuşi, Vasilieff se bucura de simpatia ei şi un simţământ nelămurit o încătuşa tot mai mult de omul acesta, despre al cărui trecut nu ştia nimic.

Desigur că Vasilieff era destul de bătrân ca să poată fi tatăl ei. Şi, oare, n-o iubea el ca pe o fiică?

Medicul clătinase capul îngrijorat, când văzuse rana gravă a moşierului, care suferise o comoţie cerebrală.

Bolnavul delira adesea, vorbind despre lucruri enigmatice şi Irina asculta, cu inima strânsă de teamă, aiurările lui Vasilieff, care părea să fi avut mult de-a face cu răposatul împărat, căci rostea mereu numele lui. Cuprins de friguri, rănitului i se părea că vede prinţi şi prinţese de la Curtea imperială, ba chiar şi pe Ţarul Nicolai.

— Dacă, Tatiana te iubeşte, atunci ţi-o dăruiesc bucuros, Nicolai – bâiguia el. Am să mă retrag… dar fă-o fericită… tu ai drept de viaţă şi de moarte asupra tuturor… Ah, ce vreţi de la mine, zbiri ai Ohranei? strigă bolnavul, deodată. Cum, eu am scris asta? E o minciună sfruntată! Mi-aţi falsificat scrierea, ca să mă duceţi la pieire… Da, ticălosul de Potcikev a pus totul la cale… Numai el e în stare să facă asemenea uneltiri… Ah, tată, cât trebuie să sufăr! Oare nu mă iubeşti deloc şi crezi că fiul tău e capabil de toate acestea?

O spaimă nemărginită puse stăpânire pe Irina, când văzu că bolnavul se ridică în capul oaselor şi o privi cu ochii holbaţi.

Dar apoi moşierul se linişti şi, cuprinzându-i mâna, o dezmierdă cu dragoste.

— Tatiana, scumpa mea soţie, urmă el. Nu-ţi fie teamă, te apăr… Trebuie să fac o călătorie lungă… dar nu te îngriji de mine… am un ocrotitor puternic… Creşte copilul nostru în dragoste şi credinţă faţă de tatăl lui şi familia domnitoare. Ţarul Alexandru e bun şi nobil… nu va îngădui să se făptuiască nedreptăţi… Rămâi cu bine, scumpul meu Paul, mândria părinţilor tăi, rămâi cu bine şi fii un adevărat bărbat…

Deodată bolnavul se linişti şi Irina răsuflă uşurată, văzând că pieptul lui se ridică şi se lasă în chip regulat. Sărmanul moşier îşi găsise, în sfârşit, odihna, după atâtea ceasuri de nelinişte.

Trecuseră douăzeci de ceasuri de când Irina nu mai închisese ochii şi era atât de istovită, încât aţipi fără voie. Cu mâinile împreunate în poală, ea îşi plecase capul pe piept şi se cufundă într-un somn binefăcător.

Iubitul îi apăru în vis. Îl văzu venind acasă, în concediu, pe vremea când era soldat; îl văzu în câmpiile îngheţate ale Siberiei, urmărit de zbirii Ţarului şi de animalele sălbatice.

Deodată, Irina se trezi, scoţând un ţipăt. Îngrozită, zări în mijlocul încăperii o femeie cu o bonetă albă, aşa cum poartă surorile de caritate. Dar necunoscuta avea un farmec nespus şi zâmbi cu blândeţe. Irinei i se păru că o cunoaşte demult şi, totuşi, ştia că n-o mai văzuse niciodată. Era o femeie mai în vârstă, căci avea părul alb; doi ochi străpungători priveau de sub o frunte înaltă şi cercetau încăperea cu luare-aminte.

După cât se părea, necunoscuta trebuie să fi fost minunată înainte vreme. Mai era şi acum frumoasă, deşi îi lipsea farmecul tinereţii.

Fără să scoată o vorbă, zâmbind doar prietenos Irinei, dânsa îşi dezbrăcă mantia largă, şi rămase într-o rochie cenuşie, încinsă la mijloc cu un cordon.

Apoi, merse în vârful picioarelor la fereastră şi trase perdelele, astfel că o lumină slabă mai pătrundea în încăpere. Şi, lucru ciudat, odată cu venirea surorii de caritate, bolnavul păru mai liniştit ca înainte şi adormi adânc.

Irina nu rostise nicio vorbă, căutând să ghicească cine fusese acela care trimisese aici pe sora de caritate. În cele din urmă se linişti la gândul că Sonia Petrovici orânduise aceasta, pentru a-i veni în ajutor.

Sora de caritate se plecă deasupra bolnavului şi-i ascultă răsuflarea. Apoi clătină capul, făcând o mutră îngrijorată. Irina o urmări cu încordare.

La un moment dat, i se păru că necunoscuta plânge, dar privind-o mai cu luare-aminte, nu văzu decât doi ochi plini de seriozitate.

— Trebuie să fii obosită, copila mea, zise sora cu blândeţe.

Irina clătină capul în semn de negare. Totuşi, cealaltă stărui:

— Da. Eşti obosită, ai vegheat doar zi şi noapte. Ar fi bine să te culci, ca să te mai odihneşti niţel.

Tânăra fată se supuse, dându-şi seama că se putea încrede în această femeie, care părea atât de blândă.

O salută şi vru să se depărteze, dar un glas prietenos o mai reţinu câteva clipe:

— Mă numesc sora Veronica şi sunt din mănăstirea „Maicilor cenuşii”. Te rog să-mi spui şi dumneata tot astfel, iar dacă bolnavul te întreabă cine îl îngrijeşte, când dumneata te odihneşti, dă-i şi lui aceleaşi lămuriri.

— Da, bucuroasă, răspunse Irina.

— Şi dumneata, copila mea? urmă cealaltă. Cum te cheamă?

— Irina… Irina Verodin.

— Irina Verodin? repetă călugăriţa, aţintind asupra fetei o privire cercetătoare. Irina Verodin! mai zise ea o dată, ca în vis.

— Ciudată femeie, murmură sora lui Boris, când ajunse în odaia ei.

Se lăsă noaptea. Revoluţionara se înapoiase acasă. Nu prea se îngrijora din pricina lui Vasilieff, căci ştia că se află pe mâini bune.

În fiecare seară, Sonia arunca o privire în camera bolnavului, schimba câteva cuvinte cu tânăra lui îngrijitoare, apoi îşi vedea de treburi sau se ducea la culcare.

Era veşnic pe picioare. Mai ales de când salvase viaţa lui Boris Verodin, ceea ce făcuse ca legătura dintre ei să fie mai strânsă ca odinioară, pătimaşa femeie se străduia din răsputeri ca această

legătură să nu slăbească iarăşi.

Uneori venea de două ori pe zi în casa prinţului Ulkitzki şi se interesa de starea luntraşului. Şi, neîncrederea ei faţă de Vera creştea tot mai mult. De pildă, în acea zi, când intrase în odaia bolnavului, Sonia surprinsese pe frumoasa soră de caritate ţinând mâna acestuia şi privindu-l cu duioşie nespusă.

Revoluţionara se retrase şi o sclipire de ură se ivi în ochii ei negri.

— Vai de tine, dacă vei cuteza să-mi stai în cale! murmură ea, cu chipul schimonosit de furie. Nu îngădui ca Boris să-mi fie răpit nici de tine, nici de prinţesa aceea blestemată. Am să vă distrug şi nu mă voi da în lături de la nimic, pentru a-mi ajunge ţinta.

Apoi, intră în încăpere şi făcu astfel, ca şi cum n-ar fi văzut nimic. Întinse mâna prietenos lui Boris Verodin, ştiind că trebuia să fie prevăzătoare cu acest bărbat. O dată luntraşul o respinsese şi ea nu voia să mai întâmpine a doua oară aceeaşi jignire.

Boris o salută călduros. Se gândise la ea adeseori, spunându-şi că avea mari calităţi. Luntraşul nu era uşuratic din fire şi nu s-ar fi gândit niciodată la altă femeie dacă Nataşa lui ar mai fi fost în viaţă; dar ea murise, îl părăsise în floarea vârstei.

Vera se retrăsese pe nesimţite.

Tânăra prinţesă nu prea vedea cu ochi buni pe oacheşa revoluţionară şi simţea că aceasta o urăşte, bănuind în ea o rivală.

Ori de câte ori se gândea la Boris Verodin, o roşeaţă vie acoperea faţa sorei de caritate. Ceea ce se petrecuse pe vremea Ţarului, cu toate prinţesele şi fetele din familiile de seamă, se petrecuse şi cu dânsa. Părinţii îi aleseseră de soţ un tânăr ofiţer din garda imperială, care avea înaintea lui un viitor strălucit. Era un bărbat distins şi serios, oştean din cap până în picioare şi mai ales, foarte bogat, căci moştenise de la părinţii săi care muriseră de timpuriu, moşii întinse aflătoare în Urali şi nordul imperiului rusesc.

Vera nu se întrebase niciodată dacă-l iubeşte pe tânărul ofiţer, ci împlinise dorinţa părinţilor ei şi se logodise cu acela care îi fusese ales ca soţ.

Puţin mai târziu, logodnicul ei căzu pe câmpul de luptă. În urma bătăliei de la lacurile mazuriene, când nemţii împinseseră în valuri armatele ruseşti, nimeni nu mai auzise de tânărul ofiţer, din garda imperială.

Acum, Vera Ulkitzki îşi dădea seama că nu-l iubise niciodată. Abia când Boris Verodin, chipeşul şi îndrăzneţul revoluţionar, se ivise înaintea ei, ea înţelese ce înseamnă dragostea.

Văpaia se stârnise deodată în inima ei şi o fericire nespusă o cuprinsese la vederea tânărului. De atunci, privea cu duioşie la dânsul, despre care Iesta îi povestise atâtea lucruri frumoase, de atunci tremura ori de câte ori îi auzea glasul.

Ştia, oare, Boris Verodin, că era iubit de această fată drăgălaşă?

Nu, nu-şi dăduse încă seamă de asta. Gândurile şi năzuinţele sale erau îndreptate în altă direcţie, de când soarta îl despărţise pentru totdeauna de iubita lui.

Acum nu mai avea decât o singură ţintă: eliberarea fraţilor săi asupriţi. Şi, dacă Vera Ulkitzki, sora prietenului său, se ocupa atâta de el, asta se datora numai faptului că erau uniţi prin aceleaşi idealuri – cel puţin, aşa credea Boris Verodin.

Tânăra se simţea şi ea hărţuită de gelozie, dar avea o fire prea nobilă, pentru ca să poată urî pe oacheşa revoluţionară.

Însă nu izbutea să-i înşele pe toţi din jurul ei. Părinţii nu se prea ocupau de copila lor, căci într-o oarecare măsură, prinţul Ulkitzki şi soţia sa erau partizani ai vechiului regim şi doreau reîntronarea Ţarului, deşi avuseseră mult de suferit de pe urma acestuia. Cei doi bătrâni îşi iubeau copiii, dar nu-i înţelegeau.

Iesta o găsi pe sora lui în grădină. Toamna venise foarte de timpuriu şi zăpada stătea să cadă.

Văzând-o singură în parcul mohorât, tânărul şovăi câteva clipe, apoi se apropie pe nesimţite de sora lui.

Prinţesa avea ochii plini de lacrimi, dar când îşi zări fratele încercă să-şi dea o înfăţişare veselă. De astă dată, însă, Iesta nu se mai lăsă înşelat.

— Plângi, surioară? întrebă el, cu duioşie, punându-i mâna pe umăr. Ţi-a făcut cineva vreun rău?

— Nu… te înşeli! murmură ea, înăbuşindu-şi un suspin.

— Spune-mi, ce-i cu tine? stărui fratele ei, privind-o ţintă în ochi. Trebuie să ştiu ce te apasă.

— N-am nimic Iesta, crede-mă!

— Nu, nu vrei să-mi spui adevărul. Dar n-ai să pleci de aici până nu-mi vei destăinui ce te frământă… Poate voi fi în stare să-ţi alin durerea.

De astă dată, prinţesa nu se mai putu stăpâni şi, aruncându-se la pieptul fratelui ei, izbucni în plâns.

— Nu, nu-mi poţi ajuta, îngână dânsa printre suspine. Nimeni nu poate să-mi fie de folos…

— Dar spune-mi, ce este? stărui Iesta.

Tânăra îl privi îndurerată.

Prinţul rămase o clipă pe gânduri, apoi un fulger îi străbătu mintea. Da, şi el era chinuit de aceeaşi durere. Sora lui nutrea o dragoste neîmpărtăşită.

Iesta chibzui cu înfrigurare. Încă demult îi trecuse prin minte că Vera e foarte potrivită pentru Boris. Însă, observându-i mai de aproape, îşi dăduse seama că cei doi nu erau legaţi decât printr-un

simţământ de prietenie.

Aşadar, cine putea să fie acela pe care îl iubea sora lui? Fireşte că în ultimul timp Vera făcuse cunoştinţă cu mulţi tineri, dar, după cât îşi amintea el, niciunul nu atrăsese asupra lui privirile frumoasei prinţese.

Poate Vasilieff?

Asta nu se putea, căci bărbatul acesta era prea bătrân pentru dânsa.

Atunci, cine încătuşase inima Verei?

În cele din urmă, prinţesa îi mărturisi totul.

— Vasăzică, totuşi aşa e, murmură el, privind-o cu luare-aminte.

Şi, deodată, lui Iesta i se păru ciudat că Boris fusese orb la frumuseţea şi farmecul surorii sale.

— Cred că va fi al tău, o mângâie tânărul, sprijinindu-i capul de pieptul lui.

— E oare cu putinţă, Iesta? O, aş fi atât de fericită!

— De ce nu? Fireşte, Boris Verodin mai e sub înrâurirea morţii iubitei sale, însă timpul vindecă orice răni şi, încetul cu încetul, prietenul meu va recăpăta dorul de viaţă, iar dragostea se va trezi iarăşi în inima lui. Şi chiar dacă va păstra o amintire pioasă aceleia pe care a iubit-o, nu va renunţa totuşi cu desăvârşire la bucuriile pe care le oferă viaţa. Alături de tine va putea să lupte pentru idealul său şi-i vei fi o tovarăşă credincioasă, căci nutreşti şi tu aceleaşi simţăminte ca şi el.

— Ah, frăţioare, dacă ai şti ce fericită mă faci! murmură Vera, însufleţită de nădejde.

Dar, deodată şovăi şi oftă din adâncul inimii. Iesta se depărtă puţin şi o privi în ochi.

— Ei, surioară, iar te îndoieşti? glumi el. Ce-ai păţit de te ai schimbat aşa, deodată?

La început, Vera nu vru să răspundă, apoi însă, zise cu glas şovăitor:

— Îmi dau seama… că nu-i frumos din partea mea… dar mă tem… că… altă femeie… îl poate încătuşa… mai bine decât mine.

— Ai vreo bănuială?

— Da, e vorba de Sonia Petrovici. Sunt sigură că şi ea îl iubeşte. Dânsa i-a salvat viaţa şi nu este el, oare, obligat la recunoştinţă?

Iesta rămase pe gânduri. Poate că sora lui avea dreptate? Revoluţionara îl vizita pe bolnav în fiecare zi şi ea era o femeie frumoasă şi pătimaşă, care putea să înflăcăreze inima unui bărbat. În orice caz, tânărul se hotărî să vorbească cu prietenul său, pentru a afla adevărul.

Şi, deoarece nu ştia ce să răspundă surorii sale, prinţul încercă s-o mângâie atât cât îi era în putinţă, apoi, se îndreptă spre camera bolnavului.

Sonia zugrăvi în culori vii, tânărului revoluţionar, situaţia politică din capitală. Frumoasa femeie avea darul povestirii şi Boris rămase uimit, căci nu-şi închipuise niciodată că această ţărancă era atât de isteaţă. După cât se părea, citise mult, mai ales despre revoluţii.

— Vei fi răzbunat, Boris Verodin, zise ea cu hotărâre. Guvernul nu va mai rămâne la cârma ţării decât vreo câteva săptămâni. Apoi, oamenii aceştia de paie vor fi alungaţi din slujbele lor şi cea de-a doua revoluţie va face să se cutremura marele imperiu rusesc. Cu câtă bucurie mă gândesc că voi lupta alături de tine! Lenin a şi întocmit un program şi a hotărât pe aceia care vor fi numiţi comisari ai poporului. Cred că şi tu vei obţine o slujbă însemnată, după ce-ţi vei fi îndeplinit misiunea în Siberia.

Boris Verodin ascultase cu interes şi încuviinţă, plin de însufleţire, spusele tovarăşei sale.

— Da, ai dreptate… a sosit timpul ca guvernul să fie răsturnat, zise el. Trebuie neapărat să încheiem pacea cu nemţii, căci luptele care se mai dau pe front ici colo, n-au niciun rost… Dar ce se aude cu soldaţii lui Potcikev? urmă luntraşul. Se vor preda şi ei?

Sonia zâmbi triumfător.

— Cine s-ar putea împotrivi noilor învăţături? zise ea, cu înflăcărare. Regimentele guvernului vor arunca steagurile şi le vor desfăşura pe ale noastre. Restul trupelor lui Potcikev vor fi nimicite de soldaţii roşii.

Deodată, revoluţionarul se simţi cuprins de două braţe moi şi un sărut fierbinte îi arse buzele. Pătimaşa ţigancă se aruncase asupra lui, furtunoasă.

La început, luntraşul se împotrivi; apoi, însă, cuprins de ameţeală, o strânse în braţe cu atâta putere, încât Sonia îşi pierdu răsuflarea. Buzele lor se uniră iarăşi într-un sărut pătimaş, care le răpi judecata.

În acea clipă, Iesta se ivise în pragul încăperii şi rămase locului încremenit. Aşadar, sora lui avusese dreptate? Sălbatica revoluţionară prinsese pe Boris în mrejele ei.

Cu inima rănită, prinţul se îndepărtă cu hotărârea să nu destăinuie surorii sale nimic din ceea ce văzuse.

91. Călugăriţa din ordinul «Maicilor Cenuşii»

Nespusă fu uimirea Irinei, când văzu devotamentul cu care sora Veronica îngrijea de rănit. Aceasta femeie cu chipul distins, părea să nu ştie ce înseamnă oboseala. Dormea câteva ceasuri pe noapte şi nu se depărta de lângă căpătâiul bolnavului nici atunci când Irina se oferea să-i ţină locul.

Din această pricină, tânăra era uneori foarte supărată, dar buna

călugăriţă ştia s-o împace întotdeauna cu vorbe blânde.

Într-o zi, sora Veronica veni însoţită de un bătrân care avea înfăţişarea unui mare învăţat. Irina rămase nedumerită, neştiind ce hotărâse pe călugăriţă să aducă alt medic. Până atunci bolnavul fusese în îngrijirea unui doctor care locuia în apropiere şi venea în fiecare zi.

Bătrânul se apropie de Vasilieff, a cărui stare nu se îmbunătăţise deloc şi-l cercetă cu multă luare-aminte; apoi, rămase pe gânduri.

Sora Veronica fu cuprinsă de nelinişte. Irina o văzu apăsându-şi pe inimă mâinile ei albe, în timp ce ochii i se umeziră.

— Ce părere aveţi, domnule profesor? întrebă ea, în şoaptă, ca Irina să n-o poată auzi.

Bătrânul aruncă o privire cercetătoare asupra tinerei fete.

— E părintele dumitale? cercetă el apoi, învârtind ochelarii în mână.

— Nu… adică… vreau să spun… e tatăl meu vitreg, bâigui Irina, roşindu-se toată.

Profesorul tuşi uşor.

— Trebuie să avem răbdare, zise el, prevăzător. N-aş putea să-ţi spun nimic hotărât. Deocamdată, trebuie să îngrijim ca bolnavul să treacă criza.

În acea clipă medicul de acasă se ivi în prag şi Irina porni în întâmpinarea lui. Acesta şovăi văzând un medic străin; apoi, însă, păşi spre bătrânul profesor, înaintea căruia se înclină.

— Doctor Barnikoff, se prezentă el.

— Lăsaţi-ne singuri, vă rog! zise bătrânul, adresându-se celor două femei. Am ceva de vorbit cu colegul meu.

Sora Veronica şi Irina părăsiră încăperea.

Bătrânul îşi îndreptă trupul uscăţiv.

— Mă cunoşti, domnule doctor? întrebă el, privind spre medicul de casă.

— Da, sunteţi domnul profesor Şikorski, vestitul psihiatru.

— Aşa e; dar mai ştii, oare, că ai procedat cu o uşurinţă condamnabilă? urmă profesorul, cu glas tăios, învârtind iarăşi ochelarii în mână, ceea, ce dovedea că era foarte tulburat.

— Nu… nu vă înţeleg, domnule profesor…

— Ba mă înţelegi prea bine! Bolnavul are creierul atins… ar fi trebuit să-ţi dai seama de asta numaidecât. Mă miră cum de ai trecut cu vederea un lucru atât de însemnat. Creierul nu trebuie tratat ca orice alt organ al corpului, ci se impune să-i acordăm o atenţie deosebită. Niciodată, procesul de vindecare nu poate elimina din creier corpul străin. Asta ar fi trebuit s-o ştii şi dumneata. Acum ne putem teme de o meningită gravă. Rănitul va trăi, dar – (profesorul aruncă o privire răutăcioasă spre doctorul Barnikoff, care plecase capul, umilit) – probabil că va rămâne cu mintea întunecată.

Profesorul îşi împreunase mâinile la spate şi se plimba prin încăpere, foarte tulburat.

— Când l-ai găsit pe bolnav, ultima dată, cu mintea limpede? întrebă el, oprindu-se înaintea medicului.

— Era întotdeauna în delir. Acum patru zile a răspuns, însă, la întrebările mele, căci şi-a venit în simţiri pentru câteva minute, pe când îi cercetam rana.

— Şi ai avut impresia că mintea începe să se întunece?

— Asta n-aş putea să spun.

Bătrânul măsură iar încăperea în lung şi în lat.

— Mă voi pune în legătură cu colaboratorul meu, profesorul Borneskin, şi vom examina bolnavul împreună. De hotărârea lui atârnă dacă, în aceste împrejurări, putem încerca o operaţie sau nu.

Doctorul privi în pământ, ca un om care se ştie vinovat.

— Şi acum, ce trebuie să facem, domnule profesor? întrebă el, când bătrânul îşi spălă mâinile.

— Deocamdată, nimic altceva decât să-i prescriem calmante. Dacă va avea dureri mari de cap, îi vei face o injecţie cu morfină. Trebuie să facem tot ce ne va sta în putinţă ca bolnavul să nu fie cuprins de vreun acces de furie, căci încă o rănire a craniului înseamnă moartea pacientului.

Doctorul Barnikoff îl conduse la uşă pe celebrul său coleg, care făgădui că se va înapoia a doua zi. Afară, profesorul fu întâmpinat de sora Veronica.

— Va scăpa, domnule profesor? întrebă ea, în şoaptă.

Învăţatul o privi cu luare-aminte, apoi clătină capul.

— Hm, vom vedea… Dar ia spune-mi, dragă soră, de când se află şi la Petrograd ordinul „Maicilor cenuşii?” Până acum, după cât ştiu, nu era decât în Moscova şi câteva oraşe din răsăritul ţării…

— Da, aşa e, răspunse călugăriţa, însă s-a întocmit şi aici o secţiune a ordinului nostru, căci în curând se vor produce evenimente care vor face necesară prezenţa noastră la Petrograd.

Profesorul o privi din nou, cercetător.

— Am sentimentul că te-am mai văzut cândva, zise el, apoi. De câtă vreme eşti printre surorile cenuşii?

— De mulţi ani, domnule profesor.

— Te tragi dintr-o familie de seamă?

Călugăriţa confirmă, roşindu-se, şi începu să frământe o cută a veşmântului ei cenuşiu.

Bătrânul nu mai stărui.

— Ai făcut bine că m-ai chemat, urmă el, ca să schimbe vorba. Cine e bolnavul? Îl cunoşti?

— Nu… de unde să-l cunosc? Am trăit doar atâta vreme departe de lume!

— Dar cum se face că e în palatul prinţului Gogineff?

Călugăriţa scoase o exclamaţie de uimire.

— Această casă a aparţinut familiei Gogineff? strigă ea, surprinsă.

— Cum, nu ştiai asta? întrebă profesorul, mirat, la rândul lui.

— De unde să fi ştiut? Nici nu bănuiam măcar…

— Cine e acum proprietarul palatului? cercetă savantul, mai departe.

Sora Veronica privi cu teamă în jurul ei.

— Dacă nu mă înşel, o revoluţionară, o femeie frumoasă, plină de foc, şi cu o fire pătimaşă. Întâmplări ciudate au scos-o în calea bolnavului. Eu n-o văd decât seara, când vine să se intereseze de starea lui.

— Hm, curios! făcu profesorul. Pe vremea Ţarului, cu câţiva ani înainte de război, veneam în palatul acesta, căci prinţul era bolnav. După câte îmi amintesc, avea şi o fiică. Da, da, revoluţionarii ăştia poartă grijă şi de buzunarul lor, căci altminteri cum ar fi fost cu putinţă ca un comisar şi, mai ales, o femeie, să-şi poată cumpăra un asemenea palat? Ne aşteaptă vremuri grozave. Toţi aceia care n-au nimic se pot socoti fericiţi. În curând se va porni o adevărată vânătoare împotriva celor bogaţi, care vor fi nimiciţi sau urmăriţi pas cu pas. Dumnezeu să ocrotească biata noastră ţară!

Bătrânul întinse călugăriţei mâna şi-i zâmbi prietenos.

— De ce n-aţi părăsit Rusia, domnule profesor? întrebă ea cu glas tremurător.

— Eu? Ar fi fost cea mai mare laşitate, îmi iubesc patria prea mult, ca s-o pot trăda… căci, plecarea mea în aceste împrejurări n-ar fi fost decât o trădare. Nu, sunt hotărât să muncesc fără răgaz, pentru a veni în ajutorul nenorociţilor care vor cădea în aceste lupte înverşunate. Cunoştinţele pe care le am vreau să le închin poporului meu. Şi, oare, începutul n-a fost făcut deja? Bolnavul de aici nu e şi el o victimă a tulburărilor petrecute în vremea din urmă?

— Sunteţi un om nobil, zise călugăriţa, cu însufleţire.

— Nu, aş fi un ticălos dacă aş proceda altfel, răspunse bătrânul.

Şi, adăugă, cu un zâmbet amar:

— De altminteri aş fi bucuros să scap cu viaţă. Averea mea, clinica, aparatele vor trece în stăpânirea statului nou. Da, asta va fi răsplata lor… Dar nu face nimic… La urma urmei, de ce să fiu eu mai bogat ca altul? Poate că greşim cu toţii? Poate că statul nou va fi într-adevăr aşa cum îl descriu fruntaşii revoluţionarilor? Poate că oamenii vor fi mai buni atunci? Dar să nădăjduim că vom apuca şi sfârşitul acestei revoluţii înfiorătoare. Şi, dacă noii politicieni îşi vor ajunge ţinta, dacă vor izbuti să ne dea raiul pe pământ, atunci îi voi binecuvânta.

Apoi, bătrânul profesor părăsi clădirea. Afară, se mai întoarse o dată şi privi lung faţada palatului. Înainte cu câteva luni, marele

învăţat fusese chemat la Paris, unde i se oferise o catedră la Facultatea de medicină. Cu toate că ştia că va duce o viaţă liniştită şi va putea să-şi refacă averea, el refuzase propunerea şi rămăsese în ţară, aşteptând liniştit, desfăşurarea revoluţiei.

Irina şi sora Veronica se aflau iarăşi în camera bolnavului. Tânăra fată plângea încet; inima îi spunea că viaţa ocrotitorului ei e în primejdie.

Buzele-i tremurau, stăpânindu-şi suspinele. Singura ei mângâiere, în mâhnirea-i adâncă, era vestea că Boris va putea să părăsească patul în curând. Constituţia lui robustă învinsese.

Sora Veronica părea şi ea foarte mâhnită. De sub boneta-i albă nu se vedea decât o mică parte din frunte şi ochii blajini şi inteligenţi ai bunei femei.

Purtarea călugăriţei devenea tot mai misterioasă pentru Irina. După cât se părea, sora Veronica se interesa foarte mult de soarta bolnavului, căci ea îl chemase pe vestitul profesor.

— Ştiai că această casă a aparţinut unei familii princiare? şopti maica, adresându-se Irinei.

— Nu; ştiu doar că actuala proprietară a palatului e o fată sărmană din satul meu.

Sora Veronica rămase surprinsă.

— Cum, frumoasa comunistă e o ţărancă? exclamă ea. Ei, atunci s-a priceput să se îmbogăţească repede.

Irina încuviinţă din cap.

— N-am întrebat-o de unde şi-a făcut rost de banii trebuincioşi ca să-şi cumpere palatul. De altminteri, nici nu mi-ar fi spus.

Maica rămase pe gânduri câtva timp, apoi zise, oftând:

— Da. Neamurile nobile se sting, revoluţia va distruge tot ce a avut mai distins ţara noastră. Avutul lor va încăpea pe mâini nedibace, care nu vor şti să preţuiască operele de valoare. Pilda cea mai vie ne-o dă casa asta, care a aparţinut mândrei familii de Gogineff.

— Cum, familiei Gogineff? strigă Irina, uimită. Nu cumva te înşeli, soră? Prinţul Alexandru Gogineff şi fiica lui, minunata prinţesă Nataşa, locuiau în castelul din satul nostru. O! sărmana prinţesă era o fiinţă fermecătoare şi bună ca un înger, dar a avut un sfârşit tragic. Tatăl ei a fost omorât de revoluţionari. După ce prinţul Potcikev a pus foc satului nostru, oamenii îndârjiţi au pornit împotriva castelului, pe care l-au dat pradă flăcărilor, iar bătrânul prinţ a fost împuşcat.

— Şi prinţesa? întrebă sora Veronica, interesată. Ce s-a întâmplat cu dânsa?

— A fugit, şi… apoi, a murit înecată.

— Groaznic! murmură călugăriţa. Cu puţin timp înainte, am aflat că Nataşa a fugit cu un luntraş, care a ocrotit-o împotriva prinţului Potcikev, soţul ei.

— De unde ştii asta? întrebă Irina, surprinsă, la rândul ei.

Sora Veronica zâmbi ciudat.

— Ei, destul că ştiu… Şi zici că prinţesa a murit?

— Da, şi-a găsit moartea în valurile Volgăi.

Gândindu-se la tragicul sfârşit al nevinovatei prinţese, Irina izbucni în plâns.

— Palatul acesta a fost reşedinţa de iarnă a familiei Gogineff, urmă sora Veronica.

Deodată, cele două femei tresăriră speriate şi holbară ochii spre bolnav, care se ridicase în capul oaselor şi se uita spre ele, cu priviri în care sclipea nebunia.

— Cine spune că prinţesa a murit? strigă el. Cine se încumetă să susţină una ca asta? Nu, ea trăieşte, se va înapoia… Îl va găsi pe scumpul ei Boris… şi va dovedi acestui Vasilieff… care se făleşte cu caracterul lui nobil… îi va dovedi că e un ticălos… Ah, Sfinte Dumnezeule din Ceruri, iartă-mă că m-am purtat atât de josnic şi nu mă părăsi!

Irina ascultase cu groază cuvintele moşierului. Cum vorbise omul acesta nobil despre sine! Nu, desigur că nu-şi dăduse seama ce spune. Căci, de unde putea să ştie că Nataşa mai trăieşte?

Nici sora Veronica nu dădea crezare acestor învinuiri proprii. Buna femeie se apropie de bolnav, izbuti să-l liniştească şi, în cele din urmă, acesta aţipi.

Tânăra însă, rămase pe gânduri. Îndoiala pusese stăpânire pe dânsa. Dacă prinţesa trăia într-adevăr? Dacă nu-şi găsise moartea în valuri? Poate că bolnavul aruncase o privire în viitor? Ea auzise că unii oameni erau înzestraţi cu un dar, mulţumită căruia puteau să prevadă ce se va întâmpla mai târziu. Şi mama Anuşca avusese acest dar şi proorocirile ei se împliniseră uneori întocmai.

Şi dacă Nataşa trăia? Atunci, Irinei nu-i mai era îngăduit să spere că Boris îi va aparţine vreodată, atunci ea va trebui să sufere iarăşi în tăcere.

Tânăra ştia cât de adâncă era dragostea luntraşului pentru iubita lui, ştia că el nu o va părăsi niciodată. Aşadar, dacă spusele bolnavului erau întemeiate, un viitor negru plin de amărăciune se deschidea înaintea nevinovatei copile a cărei singură năzuinţă era să cucerească inima fratelui ei vitreg.

Irina se mai frământă multă vreme cu aceste gânduri chinuitoare, apoi părăsi camera încetişor, căci deocamdată prezenţa ei era de prisos. În acea zi, tot sora Veronica avea să stea de veghe la căpătâiul bolnavului. După puţin timp, Irina auzi paşi apropiindu-se de odaia ei. Cunoştea mersul acesta sigur. Nu putea fi decât al Soniei Petrovici, proprietara palatului.

Tânăra deschise uşa. Într-adevăr, nu se înşelase, căci frumoasa

revoluţionară se afla înaintea ei, cu chipul luminat de un zâmbet. Ochii-i scânteiau de fericire şi patimă. Venea de la Boris Verodin, care o cuprinsese în braţe. Acum, Sonia ştia că putea să-l încătuşeze de dânsa. Şi vai de aceea, care ar fi încercat să i-l răpească.

Revoluţionara îşi aţinti privirile spre Irina. Nu, fetişcana asta blondă şi frumoasă nu va izbuti niciodată să cucerească un bărbat ca Boris Verodin. Era prea gingaşă pentru aceasta. Aşadar, Sonia n-avea niciun motiv să se teamă de dânsa. În schimb, tânăra soră de caritate, prinţesa Vera Ulkitzki, era o rivală primejdioasă şi Sonia ştia că sub înfăţişarea ei mândră, stăpânită, se ascundea o fire pătimaşă.

— Ei, Irina, ce mai nou? Cum te simţi? întrebă revoluţionara, prietenoasă.

— Mulţumesc, bine, răspunse tânăra.

— Şi ce face Vasilieff?

— Îi e foarte rău. Astăzi l-a examinat un profesor vestit, doctorul Şikorski care a tratat pe Ţar şi pe Ţarevici.

— Cum, profesorul Şikorski a fost aici? exclamă Sonia, mirată.

Şi la încuviinţarea celeilalte, ea urmă:

— Dar cum a ajuns aici? Cine l-a chemat?

— Bine nu ştiu nici eu, dar bănuiesc ca sora Veronica l-a adus, căci au venit împreună şi a stat mult de vorbă cu dânsa.

Sonia o sfredeli cu privirea.

— Cine e sora Veronica şi ce caută aici?

— Face parte din ordinul „Maicilor cenuşii" din Moscova, care a făcut o filială aici în oraş.

Revoluţionara se declară mulţumită. Mai adresă câteva vorbe prietenoase Irinei şi vru să se depărteze, când aceasta o reţinu, apucând-o de braţ.

— Sonia, aş vrea să te întreb ceva, zise tânăra, cu teamă.

— Mă rog, întreabă; sunt gata să-ţi răspund dacă îmi va fi cu putinţă.

Irina plecă ochii în pământ, neştiind cum să înceapă. Se luptă câteva clipe cu ea însăşi, apoi zise, şovăind:

— Sonia, de la cine ai cumpărat palatul ăsta?

Frumoasa comunistă tresări şi holbă ochii la Irina. Ce ascundea, oare, această întrebare?

91. Părăsită…

Noaptea, care învăluia ţinutul, se destrăma încetul cu încetul. Zorile mijeau la răsărit şi razele soarelui începură să străbată, prin norii deşi.

O femeie păşea, sfârşită de oboseală, pe şoseaua ce ducea de la castelul prinţului Potcikev spre oraş.

Din când în când rămânea locului şi privea deznădăjduită spre cizmuliţele-i subţiri, care se ferfeniţiseră din pricina drumului lung şi a umezelii. O broboadă cenuşie îi acoperea capul.

La cel mai mic zgomot, călătoarea tresărea şi privea în jurul ei, ca un vânat încolţit. Făcuse un mare ocol împrejurul satului pe care îl întâlnise în cale. Câinii lătraseră la ea. Dar sărmana nu se temea de ei, ci de oameni – mai ales că, la intrarea în sat, zărise fâlfâind un steag roşu, ceea ce însemna că răscoala se stârnise şi acolo.

Vârtejul trecea, în goană nebună peste întinsele ogoare ale imperiului rusesc şi răsturna totul cu josul în sus. Castelele şi moşiile erau confiscate de ţărani, care puneau stăpânire pe tot ceea ce aparţinea nobililor. Pretutindeni, străina văzu steagurile roşii, care se iviseră ca din pământ.

Drumul bietei femei dusese peste văi şi dealuri, prin mlaştini şi bălţoace. Noaptea poposea în pădure. De două zile nu mai mâncase nimic. Teama că zbirii erau pe urmele ei o chinuia fără încetare. Şi gândindu-se la ultima noapte petrecută în castelul prinţului Potcikev, o groază de moarte pusese stăpânire pe inima bietei femei.

Doar o clipă, şi căpitanul acela înfiorător şi-ar fi atins ţinta. Şi ce voia, oare salvatorul de la dânsa? Ea bănuise dorinţele acestuia şi, de atunci, se temea de el tot atât de mult ca şi de acela care era mâna dreaptă a prinţului Potcikev.

O, câte lacrimi nu vărsase ea, în ultimele ceasuri! Cu câtă duioşie se gândise la iubitul ei, de care o despărţiseră valurile Volgăi! Acum Boris nu mai era lângă dânsa, ca s-o ocrotească cu braţul său vânjos.

Nefericita prinţesă Nataşa rătăcea fără ţintă pe drumurile desfundate de ploile toamnei. Deodată, un sat se ivi în zare. Călătoarea se urcă pe o colină şi căută, cu priviri pline de teamă, o cărare pe care să poată ajunge în sat fără să fie văzută. Deznădejdea o cuprinse când zări, la una din ferestrele primăriei, fâlfâind un steag roşu. Şi, ce era şi mai rău, nu exista niciun drum care să ducă în jurul satului, astfel că, dacă voia să meargă mai departe, trebuia să treacă printre case.

Istovită şi tremurând din tot trupul, Nataşa se aşeză pe un trunchi de copac. Spre ghinionul ei, nori negri se îngrămădiră deasupra ţinutului mohorât şi în curând începu să plouă cu găleata. Nu trecu mult timp şi biata femeie era udă până la piele.

Ca întotdeauna, când se afla în situaţia deznădăjduite, Nataşa începu să se roage – aceasta era singura ei mângâiere. Şi, într-adevăr, rugăciunea o întări şi-i dădu curaj.

Însufleţită iarăşi de nădejde, prinţesa aţipi.

Şi dormi un somn adânc, în timp ce ploaia îi scălda trupul.

Când se trezi, era întuneric. O adiere caldă îi mângâia faţa. Speriată, Nataşa sări în sus şi văzu doi ochi scânteietori aţintiţi asupra

ei. O spaimă de moarte o cuprinse căci, la început, bănui că un lup se pregătea să se năpustească asupra ei.

Apoi, însă, îşi mai reveni în fire, dându-şi seama că animalul care se afla în faţa ei, era un câine mare şi, după cât se părea, foarte blând, căci dădea voios din coadă.

Nataşa răsuflă uşurată şi, întinzând mâna, dezmierdă capul animalului, care se gudură pe lângă dânsa şi-i linse mâna, recunoscător.

Prinţesa chibzui. Fiori reci îi străbăteau trupul şi veşmintele-i păreau de gheaţă. Dacă rămânea afară peste noapte, viaţa îi era în primejdie.

— Ce-ar fi să pornesc în urma câinelui? Poate mă va duce în casa unor oameni cumsecade! îşi zise ea.

Deodată se auzi un fluierat prelung, dar nu dinspre sat, ci din altă direcţie. Câinele începu să latre de bucurie.

— Să mergem, bunule animal! zise Nataşa cu hotărâre, poate că stăpânii tăi îmi vor da adăpost.

Şi se păru că atâta aşteptase câinele, căci începu să sară voios în jurul ei, în timp ce dânsa se îndreptă spre partea de unde se auzise fluierătura.

Merseră astfel, prin noapte, pe un drum pustiu, ce ducea pe coama unui munte acoperit de copaci. Adesea, Nataşa rămânea locului şovăind, dar lătratul vesel şi stăruitor al câinelui o îndemna să pornească mai departe.

Deodată, înaintea lor se ivi un luminiş, de la care ducea în vale o potecă largă. Acum şuierătura răsună din nou şi chiar în imediata lor apropiere.

Câinele o luă înainte în salturi mari, dar văzând că prinţesa rămânea iar locului, se înapoie şi începu să latre, astfel că ea se hotărî să-l urmeze. Poate că era un semn al Cerului? Poate că Dumnezeu îi trimisese în cale credinciosul animal, ca s-o salveze?

Nataşa păşi mai departe, în urma câinelui, care nu mai putea de bucurie. Dar biata femeie se încrezuse prea mult în puterile ei. Frigul o pătrundea până la oase, urechile începură să-i vâjâie şi abia se mai ţinea pe picioare. Deodată i se făcu roşu pe dinaintea ochilor, încercă să se sprijine de ceva, dar neîntâlnind nimic se prăbuşi la pământ, scoţând un geamăt. Ca în vis ea mai auzi lătratul dureros al câinelui, apoi îşi pierdu cunoştinţa.

Fu trezită de un glas adânc, bărbătesc.

— Ei, Vanici, nu vrei să fii cuminte! De ce nu laşi pe sărmana copilă să doarmă?

Un schelălăit urmă acestor cuvinte pe jumătate aspre, pe jumătate blânde.

Nataşa rămase cu ochii închişi, încercând să-şi adune gândurile.

Se scurseseră cincisprezece ceasuri de când nu mai dăduse niciun semn de viaţă. Între timp, noaptea se lăsase iarăşi. Fireşte că sărmana femeie nu bănuia nimic din toate acestea. Deodată, îşi aminti că leşinase pe drum.

Cum ajunsese aici, oare? Cine era bărbatul care încerca să liniştească animalul?

În timp ce căuta să-şi răspundă la aceste întrebări, Nataşa simţi pe mâna-i care atârna în jos, limba caldă a câinelui. În cele din urmă deschise ochii.

O lumină slabă domnea în încăpere; în schimb, era cald. După câtva timp, prinţesa îşi dădu seama că se află deasupra vetrei, într-o firidă din acelea care se întâlnesc în casele ţărăneşti şi care slujesc drept culcuş.

Blănuri calde, de oaie, îi acopereau trupul, iar umezeala din veşminte dispăruse cu totul.

Pereţii colibei erau plini de funingine; şi în mijlocul odăii se afla o masă primitivă, deasupra căreia se aplecase un bărbat, care părea adâncit în lucru. Avea o barbă albă, părul de aceeaşi culoare şi ciufulit.

Privind mai cu luare-aminte, Nataşa observă că bătrânul rânduia în grămezi nişte buruieni uscate, ce se aflau înaintea lui. Câinele se aşezase la picioarele sale, în patru labe, şi privea cu încordare spre firida de deasupra vetrei.

Văzând că Nataşa deschisese ochii, animalul făcu un salt spre culcuşul ei şi începu să latre voios.

— Vanici, nu înţelegi? strigă bătrânul supărat, întorcându-se spre vatră.

— În sfârşit, te-ai săturat de somn? făcu el, zâmbind, când dădu cu ochii de Nataşa. Începusem să cred că n-o să te mai trezeşti niciodată. Nu-i vorbă, că ţi-am dat şi un ceai liniştitor. Ei, cum te simţi?

Prinţesa scoase un suspin de uşurare. Cuvintele bătrânului îi arătau că fusese adăpostită în casa unui om de treabă. Câteva unelte îngrămădite într-un colţ al colibei o făcură să-şi dea seama că aceasta aparţinea unui cioban. Behăitul unor oi, care se auzi de afară, îi întări presupunerea.

— Îţi mulţumesc din toată inima, zise Nataşa, mişcată, adresându-se ciobanului. Mi-ai salvat viaţa…

Bătrânul făcu un gest de împotrivire.

— Nu eu, ci câinele. Norocul dumitale a fost că credinciosul meu Vanici ţi-a dat de urmă. Dar să lăsăm asta, căci trebuie să-ţi fie foame. Am să-ţi pregătesc o supă, care o să te mai învioreze.

Nataşa se mai simţea foarte istovită, astfel că se întinse iarăşi pe culcuşul ei şi rămase cu ochii aţintiţi spre tavanul înnegrit de

funingine. În vremea asta asculta povestirea ciobanului, care vorbea mai mult pentru sine:

— Da, credinciosul meu Vanici ţi-a salvat viaţa. Îl trimisesem în sat, pentru a duce o solie starostelui, căruia îi aduceam la cunoştinţă că îmi dispăruseră trei oi. Trebuie să ştii că acum starostele administrează moşia în numele noului soviet. Totul s-a schimbat în ultimul timp, dar nimeni nu poate şti cum o să iasă lucrurile la urmă. Eu, unul, ca om bătrân, nu prea o să mai văd mult din ceea ce are să se întâmple. În orice caz, rămân mai departe în slujba mea, fie că turmele sunt ale boierului sau ale obştii. Dar să lăsăm asta şi să-ţi vorbesc de salvarea dumitale… Vanici e un animal foarte deştept şi ştie ce trebuie să facă atunci când îl trimit cu o solie în sat. Îi leg bileţelul de zgardă, apoi, o ia la goană prin pădure, până ce ajunge la ţintă. Tot astfel îmi aduce şi răspunsul. De astă dată, câinele zăbovi cam mult şi-mi închipuii că o fi avut în pădure vreo aventură cu vreun iepure sau o vulpe. Când e vorba de aşa ceva, Vanici nu ştie de glumă. Aşadar, îl fluierai şi după câtva timp, auzii lătratul său. Când se ivi, în sfârşit, începu să chelălăie şi o luă iar la goană pe drumul pe care venise. Mânat de curiozitate, pornii după el şi, găsindu-te în nesimţire, te adusei în coliba mea. Sărmană copilă, desigur că vei fi fugit de teama roşiilor?

Zicând acestea, bătrânul îşi lăsă lucrul şi, întorcându-se spre Nataşa, îi zâmbi prietenos.

— Da, da, oamenii au devenit foarte răi, urmă el. Ţăranii nu mai fac nicio deosebire între femeile fără apărare şi bărbaţii primejdioşi şi haini. Vor să bolşevizeze nobilimea cu tot dinadinsul. N-aş putea spune dacă fac bine sau rău, căci eu sunt om bătrân şi nu prea îmi dau seama cum stau lucrurile.

— Nu, n-am fugit de teama revoluţionarilor, răspunse Nataşa, oftând. Cu toate acestea, trebuie să mă feresc şi de ei; tocmai din pricina asta am ocolit satele care mi-au ieşit în cale. Am pierdut multă vreme astfel… sunt de trei nopţi pe drum.

— Iar o zi şi o noapte au trecut de când eşti aici, interveni ciobanul. Cincisprezece ore ai zăcut ca moartă.

— Cum, am dormit atâta timp? întrebă Nataşa, mirată.

— Da, răspunse bătrânul. Dar, ia spune-mi, cine eşti şi cum te cheamă?

— Am fugit din castelul prinţului Potcikev, zise tânăra.

Chipul ciobanului se posomorî şi Nataşa văzu, cu inima strânsă de teamă, expresia întunecată ce se ivise în ochii lui. Făcuse ea vreo nesăbuinţă?

Dar trăsăturile bătrânului luară iarăşi expresia lor obişnuită, de blândeţe.

— Fii liniştită, copila mea, zise el, văzând spaima prinţesei. De

mine n-ai ce te teme şi sunt hotărât să te ocrotesc şi de acum înainte, chiar dacă ai fi soţia prinţului. Nu e în firea mea să las pe cineva la impas. Şi apoi, îmi dau seama că eşti o femeie de treabă.

Nataşa răsuflă uşurată şi aţinti asupra ciobanului o privire plină de recunoştinţă. Ce lămuriri să mai dea, oare, acestui om, pentru a-i satisface curiozitatea?

— Păstrează-ţi taina, copila mea! Văd că eşti o femeie tânără şi socot că ai ceva pe suflet, dar nu vreau să aflu ce anume; de asemenea, îmi dau seama că nu eşti în stare să faci vreun rău cuiva… ochii aceştia blânzi şi trăsăturile dumitale nobile îmi spun de ajuns. Acum, însă, mănâncă şi odihneşte-te, iar când vei fi iarăşi în puteri vom vedea ce avem de făcut. Poate că voi putea să-ţi dau vreo mână de ajutor, ca să scapi din încurcătură.

Ochii sărmanei femei se umplură de lacrimi.

— Cum să-ţi mulţumesc? murmură ea, adânc mişcată. Poate că va veni vreodată vremea când îmi va fi dat să-ţi arăt toată recunoştinţa mea.

Bătrânul clătină capul şi-şi îndreptă privirile spre un colţ al colibei unde se afla o icoană, sub care ardea o candelă. Plin de evlavie, îşi făcu semnul crucii şi rosti o rugăciune scurtă.

Apoi, aduse supa pregătită pentru Nataşa şi o turnă într-un castron pe care i-l întinse.

— Stai culcată astăzi, draga, mea, zise el, după aceea. Mâine dis-de-dimineaţă părăsesc coliba şi mă întorc tocmai seara. Atunci vom chibzui ce e de făcut. Între timp, poţi să-ţi pui în rânduială veşmintele. Văd că ai nevoie de încălţăminte, căci cizmuliţele astea nu mai sunt de purtat. Dar am în ladă o pereche de ghete bune, de la fiul meu, care a murit de multă vreme, aşa că ţi le pot dărui.

Nataşa îngână câteva vorbe de mulţumire. Aşadar, tot mai existau pe pământ oameni buni! Şi bătrânul acesta simplu era unul din ei.

Liniştită întrucâtva, prinţesa adormi din nou. A doua zi, când ciobanul părăsi coliba, Nataşa dormea încă şi nu se trezi decât foarte târziu. Acum se simţea iarăşi în puteri…

Coborî din culcuşul ei şi ieşi afară din căsuţă. O câmpie mare, acoperită cu iarbă măruntă, se întindea înaintea ei. În depărtare se zăreau câteva puncte negre, care se mişcau încolo şi-ncoace. Era turma milosului cioban.

Nataşa se înapoie în colibă şi-şi cercetă veşmintele care se aflau într-o stare nu tocmai bună. Grijile viitorului o cuprinseră iarăşi, deznădejdea se încuibă din nou în inima greu încercatei femei.

La asfinţitul soarelui, ea începu să pregătească cina. Saşa îi dăduse oarecare îndrumări în ale bucătăriei şi asta îi era acum de mare folos.

Când ciobanul se înapoie în colibă, Nataşa era foarte bucuroasă că putea să-i pună dinainte o mâncare aburindă. Bătrânul ridică privirile

spre frumoasa femeie şi-i zâmbi prietenos. Apoi mâncă cu poftă, spre marea mulţumire a Nataşei care se aşezase în faţa lui. Credinciosul Vanici păru că împărtăşeşte şi el bucuria aceleia care se adăpostise în coliba lor, căci începu să latre şi să sară spre Nataşa, apoi se culcă liniştit la picioarele ei.

Prinţesa se simţea foarte bine în coliba bătrânului cioban şi nici nu i-ar fi trecut prin minte s-o părăsească, dacă nu s-ar fi gândit la misiunea ei.

Aici era linişte şi pace, pe când în oraşe oamenii se sfâşiau între ei ca fiarele, uraganul bântuia cu furie…

Iar în câmpiile îngheţate ale Siberiei, dincolo de munţii Ural, Ţarul şi familia sa, cărora Nataşa le jurase credinţă, îşi aşteptau soarta.

Vremurile deveneau tot mai ameninţătoare şi Nataşa îşi dădu seama, mai mult ca oricând, că nu-i era îngăduit să se odihnească până ce prizonierii nu vor fi eliberaţi şi puşi sub ocrotirea suveranilor puternici de dincolo de hotarele Rusiei.

Acesta era ţelul vieţii ei şi pentru împlinirea lui trebuia să se înapoieze la Petrograd cât mai repede cu putinţă.

93. Pe urmele adevărului

Sonia Petrovici rămase câteva clipe cu ochii ţintă la Irina, când aceasta o întrebase de la cine cumpărase palatul. Dar curajoasa revoluţionară îşi reveni repede. Nu degeaba fusese numită membră a Comitetului Central!

În alte împrejurări, ea ar fi izbucnit într-un râs batjocoritor şi ar fi răspuns, cu îndrăzneală: „N-are ce să-ţi pese de asta!”

Acum, însă, nu putea să răspundă astfel, căci Irina era doar sora aceluia care-i aprinsese simţurile şi care trebuia să-i aparţină. Cu toate că nu era decât sora lui vitregă, totuşi revoluţionara ştia că Boris ţine mult la această copilă, şi-i poartă o adevărată dragoste de frate.

— Pentru ce vrei să ştii? întrebă Sonia, la rândul ei.

— Am eu motivele mele, răspunse Irina, după o scurtă şovăire.

— Şi ce motive anume? cercetă revoluţionara.

— Nu pot să-ţi spun… Sonia, îngăduie-mi să nu-ţi răspund la această întrebare…

— Mă rog, nu sunt curioasă de felul meu, zise cealaltă, cu nepăsare. Casa am cumpărat-o de la misitul Mencikovski, care este însărcinat cu vânzarea palatelor din capitală. El a făcut până acum multe afaceri de soiul ăsta, căci nobilii şi bogătaşii ştiu că nu vor putea să-şi păstreze casele, astfel că le vând pentru o nimica toată. Palatul era foarte ieftin şi de aceea l-am putut cumpăra.

Irina ascultase în tăcere, apoi se uită iarăşi cu îndoială la frumoasa comunistă şi întrebă:

— Ştii cui a aparţinut această casă?

Sonia nu prea se simţea în largul ei; privirea senină a nevinovatei copile o neliniştea. Irina era o fată neştiutoare, totuşi nu putea fi înşelată atât de lesne.

Revoluţionara chibzui cu înfrigurare. Să treacă sub tăcere ceea ce ştia? Nu, nu voia asta. În cele din urmă, se hotărî să destăinuie numai ce era absolut necesar.

— Ştiu că palatul a aparţinut prinţului Gogineff, zise dânsa. De aceea l-am şi cumpărat, căci voiam să lovesc într-unul din duşmanii noştri înverşunaţi.

— Dar prinţul e mort. Cum puteai, deci, să loveşti în el? replică Irina.

Apoi, se gândi la spusele bolnavului, la învinuirile pe care şi le adusese lui însuşi. O bănuială se trezi în mintea ei. Dacă Nataşa trăia într-adevăr? Dacă Vasilieff şi Sonia ştiau că prinţesa mai e în viaţă?

Inima începu să-i bată năvalnic. Fără să-şi dea seama cum îi venise acest gând, ea bănui că moşierul, care o înconjura cu o dragoste părintească, avea şi el aceeaşi dorinţă ca şi mania Anuşca: Irina să se unească pe veci cu Boris Verodin.

Nu cumva Sonia se înţelesese cu Vasilieff să treacă sub tăcere faptul că Nataşa mai e în viaţă?

Tânăra privi cu teamă la pătimaşa revoluţionară, apoi apropiindu-se şi mai mult de ea, zise cu glas implorator:

— Sonia, te rog, spune-mi dacă prinţesa mai trăieşte, dacă ai văzut o aici?

— Mare năroadă mai eşti, draga mea! De ce te gândeşti la fleacuri din astea!

— Vreau să ştiu, trebuie să ştiu, stărui Irina.

— Nu, n-am văzut-o. Ştiu doar de la Boris că prinţesa a murit, răspunse revoluţionara în cele din urmă.

Irina răsuflă din adânc. Totuşi, nu era mulţumită cu acest răspuns.

— Vasilieff ştie că acest palat a fost ai prinţului Gogineff? cercetă ea, mai departe.

Sonia se îmbujoră sub privirea sfredelitoare a nevinovatei copile.

— N-aş putea să-ţi răspund la această întrebare, zise ea, cu glas nesigur.

Bănuiala se trezi din nou în mintea Irinei. După cât se părea, Vasilieff ştia cui aparţinuse palatul.

Până acum, tânăra habar n-avea care fusese pricina gravei răniri a ocrotitorului ei. Ce taină ascundea oare?

— Ei, desigur că vei fi vrând să afli şi cum a ajuns Vasilieff în casa mea? urmă Sonia, zâmbind batjocoritor.

— Da, m-ar interesa foarte mult şi… mă va linişti chiar, răspunse Irina.

— Lucrul e foarte simplu: Boris a primit misiunea din partea Comitetului Central, să-l ia prizonier pe prinţul Potcikev, căci acesta e un om vătămător poporului rus. Nu trebuie să-ţi dau prea multe lămuriri în această privinţă, căci ai văzut cu ochii tăi ce ticăloşii a înfăptuit în satul nostru. L-am ademenit încoace pe Potcikev, dar Boris nu a venit, deoarece fusese urmărit de oamenii prinţului şi azvârlit în închisoarea Shlisselburg. În locul său, însă veni Vasilieff, cu ajutorul căruia pusei mâna pe duşmanul nostru şi-l silii să ne destăinuie unde se află fratele tău. Apoi, mă dusei la Shlisselburg însoţită de câţiva tovarăşi, în timp ce prinţul se năpusti asupra lui Vasilieff, în paza căruia îl lăsasem. Şi îţi poţi da seama cât de primejdios şi crud e acest Potcikev, dacă a izbutit el să-şi recapete libertatea, cu toate că era cu mâinile încătuşate şi avea înaintea lui un paznic înarmat. Aşa, iată deci cum a fost rănit Vasilieff şi cum a ajuns în casa mea.

Irina suspină. Ceea ce spusese revoluţionara părea demn de crezare, astfel că se declară mulţumită şi-şi luă rămas bun de la Sonia.

După ce se înapoie în camera ei, tânăra rămase iarăşi pe gânduri. Deodată un gând îi fulgeră prin minte.

Până acum nu prea se sinchisise de cei doi bătrâni servitori ai palatului. Dar Ipanoff şi nevasta lui fuseseră întotdeauna foarte prietenoşi cu dânsa. Ştia că bunii oameni ar fi fost bucuroşi să poată sta de vorbă cu ea, însă Irina nu prea avusese timp pentru asta.

Tânăra trase cu urechea spre odaia Soniei, dar nu auzi niciun zgomot. Desigur că revoluţionara se culcase.

Atunci coborî scara în vârful picioarelor şi intră în odaia celor doi servitori, care obişnuiau să se culce foarte târziu.

Ipanoff se ridică şi-i ieşi înainte, prietenos.

— Bună seara, copila mea, zise el, întinzându-i mâna.

— Bună seara, tată Ipanoff, răspunse Irina, strângând apoi şi mâna bătrânei. Astă-seară a rămas de veghe sora Veronica, dar nu puteam dormi defel şi, plictisindu-mă singură, am venit să mai stăm niţel de vorbă.

Ipanoff îşi scoase ochelarii de pe nas şi închise Biblia, care se afla înaintea lui.

— După cum văd sunteţi oameni pioşi, zise Irina, plăcut surprinsă.

Şi adăugă, oftând:

— Ei, oamenii au cam uitat de Cel de Sus; ar fi tare bine dacă şi-ar mai aminti de El, căci poate că atunci viitorul Rusiei n-ar fi atât de întunecat.

— Da, ai dreptate, domnişoară Irina, răspunse bătrânul, mâhnit. Dar bogătaşii au purtat de grijă ca cei oropsiţi să uite de Dumnezeu. Poporul a fost asuprit prea rău.

— Eu, una, nu pricep nimic din toate astea, răspunse Irina, aşezându-se.

Rămase apoi câtva timp tăcută, privind spre bătrâna care cârpea o haină veche.

— Aţi fost şi în slujba prinţului Gogineff, fostul proprietar al acestei case? întrebă Irina, deodată.

— Da, l-am servit cu credinţă multă vreme, răspunse Ipanoff.

— Cunoşti şi pe prinţul Potcikev… – tânăra chibzui dacă să-l numească soţul sau logodnicul Nataşei, dar se hotărî pentru aceasta din urmă – logodnicul prinţesei Gogineff?

— Da, fireşte. Nu e un om tocmai bun şi de aceea compătimeam adesea pe stăpâna noastră.

— Dar unde o fi ea acum? urmă Irina, străduindu-se să pară nepăsătoare, dar rămânând cu ochii aţintiţi asupra celor doi servitori.

— Da, unde să fie? oftă Ipanoff.

Aşadar, bătrânii nu ştiau nimic despre moartea prinţesei?

— Când aţi văzut-o ultima oară? cercetă Irina, mai departe.

— Cât să fie de când a vândut palatul? se adresă Ipanoff, soţiei sale.

— Doar câteva săptămâni, răspunse aceasta; parcă o mai văd şi acum înaintea ochilor, părăsind casa, plină de mâhnire. Tânăra prinţesă a fost foarte bună cu noi, dându-ne o sumuşoară destul de frumoasă, din ceea ce a primit din vânzarea palatului.

Irina se străduia din răsputeri să-şi stăpânească tulburarea.

— Aşadar, de atunci n-au trecut decât vreo câteva săptămâni? întrebă ea.

Bătrânul clătină capul, în senin de confirmare.

— Da, a predat casa noii proprietare, cu care a mai avut o scurtă convorbire, apoi s-a depărtat. La urma urmei, n-avem de ce ne plânge, căci nici stăpâna de acum nu e rea şi o ducem destul de bine la dânsa. Totuşi, soarta prinţesei ne mâhneşte foarte mult. A rămas doar singură pe lume!

— Dar ce-i cu dumneata, domnişoară Irina? exclamă bătrâna, văzând că fata închise ochii şi păli.

— Nu-i nimic… mi-a venit rău, răspunse tânăra, silindu-se să zâmbească.

Aşadar, Sonia o minţise, totuşi? Frumoasa comunistă ştia că prinţesa mai e în viaţă. Ce motive o îndemnaseră să-i tăinuiască acest lucru?

— Ştie… domnul Vasilieff… bolnavul… că prinţesa a fost aici… şi a vândut palatul? bâigui ea.

Răspunsul la această întrebare era de foarte mare însemnătate pentru tânăra fată, care îşi dorea din toată inima ca el să fie negativ. Ipanoff făcu o mutră mirată.

— Fireşte că ştie, zise el. A fost aici doar, şi a întrebat de prinţesa Nataşa. Dar n-am putut să-i răspund decât că ea a vândut palatul şi a

plecat, fără să ne spună ce avea de gând să facă de acum încolo.

Irina îşi înăbuşi un suspin.

De ce îi tăinuise Vasilieff acest fapt? De ce nu spusese nimic lui Boris, pentru a-i spulbera mâhnirea care îl copleşise? De ce?

Dar toate sforţările Irinei de a pătrunde misterul rămaseră zadarnice. Un singur lucru era sigur: Sonia şi Vasilieff ştiau de înapoierea Nataşei, însă nu voiau să pomenească nimic despre acest fapt.

Prinţesa trăia! Aceasta era o veste foarte neliniştitoare pentru Irina. Fără voia ei, Nataşa îi pricinuise mari dureri, de când îi vorbise, în casa pădurarului, despre dragostea pentru Boris Verodin.

Dar Irina era o fire prea nobilă ca să-i poarte pică din această pricină. Ce-i drept, în ultimul timp nădejdea o însufleţise din nou şi crezuse că Boris îi va dărui inima, – totuşi se îndoia adeseori.

Şi acum afla că rivala ei era în viaţă!

Irina izbucni în lacrimi, neputând să-şi mai ascundă chinul ce-i sfâşia inima.

Cei doi bătrâni o priviră nedumeriţi.

— Ce-i cu dumneata, copilă dragă? întrebă Ipanoff.

Tânăra clătină capu-i drăgălaş, şi urmă să plângă încetişor.

În cele din urmă, se mai linişti.

— Soarta prinţesei mă mâhneşte foarte mult, îngână ea, ştergându-şi lacrimile.

— Ai cunoscut-o mai de aproape? cercetă bătrânul servitor.

— Da, suntem din acelaşi ţinut. Reşedinţa de vară a familiei Gogineff se află pe o colină din faţa satului meu. În copilărie, mă jucam adeseori cu prinţesa, căci bătrâna Saşa, pe care cred că o cunoaşteţi, e mătuşa mea.

— Adevărat? strigă Ipanoff, cu însufleţire. Fireşte că o cunoaştem pe bătrâna Saşa. Venea doar aici în fiecare iarnă, împreună cu perechea princiară şi copila lor. De altfel ne-a mirat foarte mult că, de astă dată, prinţesa n-a venit însoţită de camerista ei. Dar cum o mai duce?

— Cred că în curând va sosi şi ea în capitală, răspunse Irina, cu tristeţe. Va fi foarte mâhnită când va afla că prinţesa nu mai a aici.

— Dar, de ce n-a venit odată cu stăpâna ei? întrebă Ipanoff.

— O, voi nu ştiţi ce s-a petrecut acolo, pe ţărmul Volgăi… Totul a fost răsturnat cu josul în sus. Prinţesa fusese condamnată la moarte şi…

Cei doi bătrâni o întrerupseră printr-un ţipăt de spaimă.

— Dar din ce pricină? strigă Ipanoff. Ce rău a putut să facă oamenilor buna prinţesă?

— Niciun rău… sau nimic mai mult decât că era fiica puţin iubitului prinţ Gogineff. Şi apoi, ura sătenilor spori, după ticăloşia

prinţului Potcikev, care a dat ordin să se pună foc satului nostru, iar femeile şi copiii să nu fie lăsaţi să iasă din casele cuprinse de flăcări.

— Îngrozitor! murmură bătrânul, făcându-şi semnul crucii.

— De aceea poporul voia să se răzbune împotriva prinţesei Nataşa, dar fratele meu a salvat-o.

— Dar cine e fratele dumitale? Cum îl cheamă?

— Boris Verodin.

— Ah, re…

Cei doi bătrâni se uitară unul la altul. Auziseră mult vorbindu-se de tânărul revoluţionar şi ştiau de la Saşa, că el fusese deportat în Siberia.

Irina mai rămase puţin în camera servitorilor, apoi îşi luă rămas bun de la ei şi urcă treptele, îndreptându-se spre odaia bolnavului.

Dar, când deschise uşa, rămase în prag ca încremenită. Ce-i vedeau ochii? Ce însemna aceasta?

94. Taina maicii Veronica

Irina rămase cu privirile aţintite spre culcuşul bolnavului şi nu-şi veni în fire decât încetul cu încetul. O uimire nespusă se întipări pe chipul ei.

Ce însemna oare purtarea ciudată a sorei Veronica?

Călugăriţa îngenunchease înaintea patului şi, plângând cu suspine, cuprinsese mâna rănitului.

Vasilieff dormea şi un zâmbet blând plutea pe chipul său distins.

Sora Veronica însă, îi sărută mâna şi rosti, ca în rugăciune, cuvinte neînţelese. Apoi se ridică şi rămase în picioare lângă patul bolnavului, pe care îl privi lung, cu evlavie parcă.

Deodată acesta deschise ochii şi se uită ţintă la dânsa, apoi un zâmbet de fericire încolţi pe buzele sale suple. Şi întinzând braţul spre pioasa femeie, Vasilieff murmură, ca în vis:

— În sfârşit ai venit, scumpa mea Tatiana? Ah, te-am aşteptat atâta!

Călugăriţa îl privi cu duioşie. Rănitul duse mâna ei la buze, în timp ce ea îi puse pe frunte cealaltă mână şi se plecă spre dânsul.

Moşierul închise ochii şi zâmbetul de fericire pluti încă multă vreme pe chipul său tras de boală.

Sora Veronica se plecă şi mai tare spre el, şi – Irina îşi apăsă mâinile pe inimă, care ameninţa să-i spargă pieptul – îşi lipi buzele de gura rănitului.

— Dumnezeule, ce înseamnă asta? murmură tânăra, năucită. Cine e această femeie?

Deodată, multe lucruri i se părură ciudate. Cum ajunsese aici sora Veronica? Abia acum îşi dădea seama că maica se ivise într-o bună zi, şi începuse să-l îngrijească pe bolnav, fără să fie chemată de cineva. Şi

nu numai că-l îngrijea, ci se jertfea pentru el, ceea ce stârnise adeseori uimirea tinerei fete.

Acum ea înţelese că exista o legătură tainică între Vasilieff şi sora Veronica, deoarece altminteri călugăriţa nu s-ar fi purtat în acest chip.

Cine era, la drept vorbind, bărbatul acesta care o înconjura cu dragoste de tată? Acum, Irina îşi aminti că moşierul stătuse adeseori de vorbă cu mama Anuşca, ferindu-se ca dânsa să audă ceva din convorbirea lor.

Lucrurile se încâlceau tot mai mult în mintea frumoasei fete. De asemenea îi dădea de gândit şi faptul că sora Veronica adusese la căpătâiul bolnavului pe vestitul medic de boli mintale.

În cele din urmă, Irina se retrase, fără zgomot. Ceea ce aflase în acea zi era prea mult pentru ea, neobişnuită cu ticăloşia omenească.

Rămase încă multă vreme cu ochii deschişi, neputând să adoarmă, chinuită de atâtea întrebări, la care nu izbuti să găsească răspuns.

În sfârşit, după multe ceasuri de frământări, căzu într-un somn greu, odihnitor.

Soarele strălucea pe cer – trebuie să fi fost amiază – când se trezi. Sări repede din pat, deşi se simţea foarte istovită. Dar gândul că sora Veronica veghease toată noaptea şi jumătate din zi, nu-i dădea răgaz să mai zăbovească mult. Se îmbrăcă în grabă, sorbi câteva înghiţituri de ceai, mâncă o bucăţică de pâine, apoi se duse în odaia bolnavului.

Îi şi bătuse la ochi faptul că o mare însufleţire domnea în palat şi paşi grăbiţi răsunau încolo şi încoace. Deodată, Irina se văzu înaintea călugăriţei ai cărei ochi erau nespus de trişti. După cât se părea, sora Veronica plânsese.

— S-a întâmplat ceva, soră? întrebă Irina, cu teamă.

Maica arătă spre încăperea bolnavului.

— Medicii sunt înăuntru şi au şi început operaţia, zise ea. Ah, e îngrozitor să nu ştii dacă un om va scăpa cu viaţă sau va muri sub cuţitul chirurgului!

Irina înţelese durerea bunei femei şi ea însăşi se cutremură, gândindu-se că bărbatul acesta nobil ar putea să moară. Dar ceea ce nu putu să priceapă frumoasa copilă, era neobişnuita îngrijorare a sorei Veronica.

Întâmplările din ziua trecută îi reveniră în minte şi aţinti o privire cercetătoare asupra acestei femei, care i se păru deodată tot atât de misterioasă ca şi bolnavul.

Da, aceste două fiinţe, erau legate prin oarecare iţe nevăzute. Dar cum aflase călugăriţa că Vasilieff zăcea bolnav în palatul familiei Gogineff?

Irina se aşeză alături de dânsa pe o banchetă de piele. N-aveau nimic de făcut, căci vestiţii medici îşi aduseseră asistenţii cu ei, astfel că cele două îngrijitoare ale bolnavului erau de prisos, deocamdată.

Tânăra voia cu tot dinadinsul să afle în ce fel ajunsese călugăriţa aici, dar nu ştia cum să înceapă şi aţinti o privire rugătoare pe chipul sorei Veronica.

— Ce-i cu dumneata, Irina? întrebă călugăriţa, sub înrâurirea acestei priviri.

— O, nimic! Voiam doar să ştiu ce au spus medicii? Există vreo speranţă ca domnul Vasilieff să scape?

— Deocamdată, nu ştiu nici ei, murmură maica.

— Dar… cine ţi-a dat de veste că aici, în casă, se află un bolnav? zise tânăra, şovăind.

Sora Veronica tresări. Ce urmărea Irina cu această întrebare?

— Am fost trimisă de conducătoarea ordinului nostru, răspunse ea apoi.

Tânăra se văzu silită să se mulţumească cu acest răspuns. Dar nu cumva călugăriţa minţise?

Se scurseră câteva ceasuri pline de nelinişte. În cele din urmă, medicii se iviră din odaia bolnavului. Erau patru, dintre care doi mai bătrâni. Îndărătul lor se aflau doi asistenţi.

Profesorul Şikorski vorbea cu însufleţire cu asistentul său, doctorul Borneskin. Sora Veronica şi Irina înţeleseră, din cuvintele lor, că operaţia reuşise.

Lacrimi de bucurie umeziră ochii tinerei fete. Dar, în tulburarea ei, nu băgă de seamă că şi călugăriţa tremura de fericire şi-şi ştergea ochii pe furiş. Apoi, însă, sora Veronica luă o înfăţişare liniştită, căci zărise privirile străpungătoare pe care profesorul le aţintise asupra ei.

Şi desigur că bătrânul şoptise ceva asistentului său, căci şi acesta se uită la călugăriţă cu multă luare-aminte.

Într-adevăr, cei doi medici vorbiseră despre sora Veronica.

— Ştii că s-a întemeiat şi în Petrograd o filială a ordinului „Maicilor Cenuşii”? întrebă profesorul Şikorski.

— Nu, n-am auzit nimic despre asta, răspunse asistentul său.

— Nu e ciudat că sora asta se află aici? urmă bătrânul.

— Ba da, zise doctorul Borneskin privind cercetător spre călugăriţă; – şi mi se pare foarte cunoscută. M-am gândit la asta, chiar din clipa când am zărit-o pentru întâia oară aici. Aş putea să jur că am mai văzut-o cândva, dar trebuie să fie foarte mult de atunci.

Bătrânul profesor sfredeli din nou cu privirea pe sora Veronica.

— A venit la mine şi m-a rugat să examinez un bolnav, care, probabil, a fost rău tratat, continuă el, adresându-se iar asistentului său. Am însoţit-o, dar nu mică mi-a fost mirarea când mă văzui condus în palatul familiei Gogineff. Spune, nu-i ciudat?

— Ba da, însă n-aţi întrebat-o cum se face că poartă atâta grijă acestui bolnav?

— Nu, sora asta misterioasă are într-însa ceva atât de distins, încât n-am cutezat să-i pun această întrebare. De altminteri, nici nu sunt curios din fire.

Cu aceasta, convorbirea celor doi medici luă sfârşit.

Sora Veronica se apropie de ei, aşteptând în tăcere instrucţiunile cu privire la îngrijirea bolnavului. Irina se afla îndărătul călugăriţei.

— Deocamdată bolnavul trebuie să doarmă – nimic decât să doarmă, zise profesorul. Când se va trezi, îi veţi da o linguriţă din doctoria care se află pe măsuţa de lângă patul lui. E un somnifer. Dacă va avea dureri, îi veţi face o injecţie cu morfină. Trebuie să fiţi, însă, cu mare băgare de seamă ca nu cumva să-şi desfacă bandajul din jurul capului. De aceea, ar fi bine să faceţi de veghe cu rândul, căci cineva trebuie să fie totdeauna lângă el.

Sora Veronica făgădui că va împlini întocmai sfaturile vestitului profesor. Apoi, cei doi medici se apropiară de Irina şi o dezmierdară pe obraji.

— Minunată copilă, zise bătrânul, adresându-se asistentului său, când ieşiră din palat.

După cât se părea, Vasilieff trecuse ca bine criza. Se trezi tocmai a treia zi după operaţie, şi privi în jurul său. Sora Veronica citea o carte, deşi încăperea nu prea era luminată.

— E iarnă! murmură Vasilieff, holbând ochii spre tavanul încăperii.

— Încă nu, domnule Vasilieff, şopti călugăriţa.

Bolnavul întoarse capul, încetişor, spre dânsa. Apoi închise ochii şi un zâmbet încolţi pe chipul său.

— Ah, tu eşti, Tatiana? îngână el. Un înger ţi-a condus paşii spre mine.

Sora Veronica îşi trase şi mai mult boneta peste ochi şi începu să tremure din tot trupul.

— Trebuie să staţi liniştit şi să nu vă enervaţi, răspunse ea, cu glas şi mai slab, altminteri n-o să vă faceţi bine.

— Dă-mi mâna, Tatiana… şi nu te teme, căci eşti sub ocrotirea mea… Sunt lângă tine şi nimeni nu se va încumeta să-ţi facă vreun rău…

— Trebuie să staţi liniştit, domnule Vasilieff, stărui ea, cu lacrimi în ochi.

— Tatiana… în curând o să vină vara şi atunci vom pleca amândoi spre minunatul nostru castel din Livadia… O, ce frumos va fi!… Copilul nostru, scumpul nostru Paul, se va face băiat mare… Şi Ţarul va veghea întotdeauna asupra noastră… Cum, ce spui, Potcikev e duşmanul nostru? Să fi pus la cale, împreună cu Nicolai, pieirea noastră? Nu, Nicolai nu e rău, ci foarte puţin încrezător. Dar el mă cunoaşte şi ştie că-i sunt devotat.

Sora Veronica privea deznădăjduită la Vasilieff, care îi încleştase

mâna. O luptă sfâşietoare se dădea în inima ei.

Apoi, însă, se plecă spre bolnav şi o hotărâre neclintită se întipărise pe chipul ei.

— Trebuie să fiţi, liniştit, domnule Vasilieff, foarte liniştit. Închideţi ochii şi dormiţi, altminteri n-o să vă însănătoşiţi niciodată. Medicul a interzis cu desăvârşire să vă frământaţi mintea.

Un zâmbet lumină iarăşi fata palidă a moşierului.

— Aşadar, tot tu, scumpa mea Tatiana… da, ştiam că tu eşti… Acum totul se va întoarce în bine…

Maica îşi pironi privirile pe chipul bolnavului, care mai bâigui câteva cuvinte neînţelese şi adormi.

Cu grijă sora Veronica îşi desprinse mâna dintr-a lui, şi-şi sprijini capul de marginea patului, apăsându-şi perna pe gură, pentru a înăbuşi strigătul ce-i stătea pe buze.

— Sfinte Dumnezeule din Ceruri, murmură ea, de ce mi-a fost dat să mă chinuiesc astfel? De ce m-ai pus la încercări atât de grele?

Rămase multă vreme astfel, în timp ce bolnavul surâdea fericit şi se juca, din somn, cu o panglică din boneta ei albă, care îi căzu de pe cap, când sora se ridică.

În acea clipă intră Irina în încăpere. Maica îşi duse mâinile la cap, căci părul i se despletise şi cădea în valuri peste umerii şi spatele ei. Apoi, zâmbind încurcată, îşi strânse cosiţele şi-şi puse iarăşi boneta.

— Rămâi lângă bolnav, copila mea, căci vreau să dorm câteva ceasuri, zise dânsa.

Irina se aşeză la căpătâiul lui Vasilieff, în timp, ce sora Veronica se depărtă.

Când se înapoie era întuneric afară.

— A fost cineva pe aici? întrebă ea.

— Da, domnul profesor Şikorski, răspunse tânăra. S-a arătat foarte mulţumit de starea bolnavului.

— Atunci, în curând n-o să mai fie nevoie de mine aici. Socot că vei putea îngriji singură de bolnav.

Irina nu răspunse, ci aruncă doar o privire sfioasă spre buna femeie, ale cărei cuvinte sunaseră nespus de trist.

Noaptea rămase de veghe tot sora Veronica. Acum avea foarte puţin de lucru. Cu mâinile împreunate în poală, călugăriţa stătea nemişcată, privind lung spre bolnav. O expresie visătoare, plutea pe faţa ei.

— Ne vom revedea, oare, vreodată, Vasilieff? murmură ea, plină de durere. Va voi soarta să ne mai întâlnim în viaţă?

Se ridică apoi. Hainele moşierului atârnau în dulap. Era cu putinţă ca Vasilieff să părăsească patul peste câteva zile şi buna femeie voia să se încredinţeze dacă hainele erau în rânduială.

Deodată, vestonul îi scăpă din mâini şi un obiect tare căzu pe

podea cu o pocnitură. Călugăriţa se plecă să-l ridice, dar sări în sus ca muşcată de şarpe. Rămase cu ochii ţintă la o casetă mică, veche, de culoare neagră, care căzuse din haina moşierului.

— Ce-i asta? murmură ea, cu glas tremurător, după ce-şi mai revenise puţin în fire. Mi-am pierdut minţile, oare? Sunt trează sau visez? Cum e cu putinţă?

Sora Veronica privea, cu ochii holbaţi, la caseta din mâna ei. Apoi, încercă s-o deschidă, ceea ce îi izbuti. Un giuvaier sclipitor se afla pe fundul cutiuţei. Era acela pe care Vasilieff îl cumpărase de la frumoasa comunistă. Degetele tremurătoare ale călugăriţei mângâiară cu dragoste bijuteria.

— A fost al strămoşilor mei, şopti ea, îndurerată. Se afla în caseta, pe care Anuşca a păstrat-o multă vreme. Cum o fi ajuns aici, după ce Saşa mi-a spus că preţioasa casetă a fost furată?

Zadarnic încercă sora Veronica să-şi adune gândurile. Privi câtva timp la preţiosul giuvaier, apoi îl aşeză iarăşi în cutiuţă, pe care o încuie şi o vârî la loc în buzunarul hainei moşierului.

În acea noapte, călugăriţa luă o hotărâre. Aşteptă până ce bătu ora unu după miezul nopţii, apoi se ridică, îşi puse mantia şi aruncând asupra bolnavului o ultimă privire, se depărtă în vârful picioarelor.

Jos, la ieşire, rămase dezamăgită. Uşa era încuiată. Făcându-şi curaj, maica păşi spre odaia bătrânilor servitori şi ciocăni încet în uşă.

Ipanoff se ivi, buimăcit din somn.

— Dumnezeule, nu cumva bolnavul se simte rău şi vă duceţi după doctor? bâigui el.

— Nu, fii liniştit, Ipanoff, răspunse călugăriţa. Bolnavului îi merge chiar foarte bine. Peste câteva zile o să se dea jos din pat. Eu, însă, trebuie să mă duc astă-seară la alt pacient, care are nevoie de mine. Sper să mă înapoiez foarte curând.

Bătrânul descuia uşa. Un vânt aspru pătrunse în coridor.

— Afurisită vreme, soră! zise Ipanoff. Dumnezeu să te aibă în paza Lui!… Brr!… Ferice de acela care are un acoperiş deasupra capului, pe vremea asta…

Sora Veronica păşi în strada întunecată. Arborii erau demult desfrunziţi. Un vânt îngheţat îi biciuia faţa, dar ea îşi urmă drumul, netulburată. Din când în când câte o făptură întunecată se ivea în calea ei, însă dispărea repede, căci nici oamenii cei mai cruzi nu se încumetau să se atingă de o slujitoare a Celui de Sus…

Trecu pe străzi, unde femeile uşoare îşi dăduseră întâlnire cu amanţii lor, văzu soldaţi înfrăţindu-se cu mujicii şi adunându-se în jurul focurilor, unde se ţineau cuvântări aţâţătoare.

Totuşi, sora Veronica îşi continua drumul, neînfricoşată. La urma urmei, de cine avea să se teamă?

În apropierea unui bulevard, călugăriţa văzu o femeie

zdrenţăroasă, care ducea un copil în braţe, iar altul, de vreo şase ani, se ţinea de poalele ei.

Femeia se propti în calea maicii şi strigă:

— Ei, soră, unde putem găsi un adăpost în oraşul ăsta mare? Ştii, mi-e foame, mie şi copiilor mei; şi, apoi, aş vrea să-i culc.

Era ceva atât de ameninţător în purtarea acestei femei – care desigur că era nenorocită şi mizeria o dusese aproape de deznădejde – încât sora Veronica se dădu înapoi, fără voie. În apropierea lor se aflau câţiva soldaţi.

— Mi-e milă de tine, sărmană femeie, dar nu-ţi pot ajuta cu nimic, zise călugăriţa îndurerată.

— Aşa, refuzi? Vreţi să ne săturaţi numai cu, rugăciuni? făcu nenorocita, în bătaie de joc. Dar las' că vă învăţăm noi minte! În curând o să se înapoieze de pe front şi Ivanovici al eu… şi atunci, o să dăm foc bisericilor… nici voi nu sunteţi mai buni decât ceilalţi.

— Lasă maica în pace! se răsti unul dintre soldaţi, care se apropiase de cele două femei. Ce ţi-a făcut dânsa? Bogaţi sau săraci, îi ajută pe toţi deopotrivă… asta ar trebui s-o ştii şi tu!

Cealaltă bombăni ceva neînţeles, dar nu voi să se urnească din drum.

— Aşează-te colo, la foc, strigă el, înfuriat. Du-te şi încălzeşte-te; acolo poţi să-ţi culci şi copiii. Ţine şi pătura asta, pâine şi ceai o să capeţi peste un ceas, când bucătăria de campanie va trece pe aici.

Sora Veronica îşi iuţi paşii. După puţin timp, aproape că şi uitase toată întâmplarea.

Mai străbătu câteva străzi, apoi dispăru într-o casă.

Era locuinţa prezicătoarei Denise Barobleur, unde găsise adăpost şi Virubova, fosta favorită a Ţarinei.

95. Un ciudat rămas bun

Dis-de-dimineaţă, sora Veronica se înapoie la fostul palat al familiei Gogineff. Urcă, treptele şi răsuflă uşurată când îşi dădu seama că, între timp, nimeni nu fusese în camera bolnavului, care mai dormea încă.

Rămase câteva clipe lângă Vasilieff şi-l privi cu durere, apoi puse un plic pe marginea patului. Se răzgândi, însă, repede; luă iarăşi plicul în mână, îl desfăcu, scoase dintr-însul o fotografie şi un bileţel pe care le depuse pe măsuţa de lângă pat, iar plicul îl reţinu. Apoi se depărtă şi părăsi casa pentru a doua oară.

Noaptea ninsese şi acoperişurile caselor erau albe de zăpadă. Larma zilei se şi stârnise. Prăvăliile mari aveau obloanele trase. Chinuiţi de foame, muncitorii îşi părăseau locuinţele şi se îndreptau spre bucătăriile de campanie, unde se dădea de mâncare tuturor.

Marinari şi soldaţi, ţărani şi lucrători străbăteau străzile în maşini care purtau fel de fel de placarde revoluţionare. Pretutindeni fâlfâia drapelul roşu.

Automobile blindate goneau încolo şi încoace, iar soldaţii stăteau ghemuiţi îndărătul plăcilor groase de oţel, ca şi cum focul urma să fie deschis dintr-o clipă în alta.

Aceste automobile nu purtau niciun fel de inscripţie şi nimeni nu ştia dacă fuseseră aduse pentru ocrotirea guvernului provizoriu sau veniseră din propria lor iniţiativă spre a sprijini pe revoluţionari.

Şiruri lungi de muncitori şi soldaţi veneau pe bulevardul Nevski, adresând înjurături sălbatice spre clădirile impunătoare, care erau înşirate de-a lungul străzii.

Casele păreau pustii. Nimeni nu putea spune cine se adăpostea îndărătul uşilor grele, nimeni nu ştia dacă locatarii părăsiseră palatele sau stăteau tremurând cu mâinile deasupra averilor lor, îndărătul ferestrelor oblonite.

Revoluţia ţăranilor şi muncitorilor ameninţa să izbucnească din clipă în clipă. Mulţi bogătaşi ar fi putut să fugă, dar nu voiau să-şi părăsească avutul. O mică parte din ei, îndeosebi nobilii îşi trimiseseră banii şi bijuteriile în străinătate.

Sora Veronica îşi urmă drumul, netulburată. Când ajunse iarăşi la locuinţa prezicătoarei, ea se uită cu băgare de seamă în juru-i, apoi sună. Uşa se deschise fără zgomot şi tot astfel se şi închise în urma misterioasei femei.

Irina coborâse din pat şi se îmbrăcase. O bucurie nespusă îi umplea inima, gândindu-se că bunul ei ocrotitor scăpase cu viaţă. Altminteri, ar fi fost foarte rău de dânsa, căci Vasilieff era singura ei mângâiere, singurul ei sprijin.

Tânăra păşi pragul încăperii bolnavului, dar rămase foarte mirată văzând că sora Veronica nu se afla acolo. Privi în jurul ei, însă nu descoperi nici mantia călugăriţei.

În cele din urmă, Irina ajunse la încredinţarea că buna femeie părăsise casa, dar nu se îndoi defel că se va înapoia în curând.

Liniştită la gândul acesta, se apropie de bolnav şi-l privi cu luare-aminte. Se părea că trăsăturile sale se mai însufleţiseră în ultimele trei zile, iar obrajii i se îmbujoraseră puţin. Plină de duioşie, frumoasa fată dezmierdă mâna lui Vasilieff, apoi vru să se retragă, când zări fotografia de pe măsuţă. Şovăi câteva clipe, dar după aceea, o luă în mână şi văzu portretul unei femei tinere şi frumoase, care părea să facă parte dintr-o familie foarte distinsă. Necunoscuta avea în braţe un copilaş fermecător. Şi, lucru ciudat, ochii acestei femei minunate păreau foarte cunoscuţi Irinei.

Ea rămase pe gânduri. Unde mai văzuse acest chip? Se frământă

multă vreme, până ce, deodată, se făcu lumină în mintea ei.

În căsuţa lor din satul liniştit, atârna, în odaia Anuşcăi, un portret înfăţişând o femeie asemănătoare acesteia, dar mai tânără – astfel că se lămurea şi lipsa copilului.

Privirile Irinei erau mereu atrase spre fotografia pe care o pusese pe măsuţă. Duse mâna la frunte şi cu iuţeala fulgerului, înţelese totul. Portretul avea o mare asemănare cu o femeie pe care o cunoştea.

Era sora Veronica.

Nu, nu mai încăpea nicio îndoială. Aceea de pe portret şi călugăriţa din ordinul „Maicilor cenuşii" erau una şi aceeaşi persoană.

Irina luă iarăşi fotografia în mână. Aceasta fusese făcută într-un orăşel din Crimeea şi pe dosul ei era scris: „Tatiana".

Cine era, oare, această misterioasă călugăriţă? Ce legături existau între ea şi distinsul moşier? Şi n-o recunoscuse oare bolnavul în delirul său?

Tânăra luă biletul, pe care erau scrise doar câteva rânduri. Cuprinsă de mustrări, vru să-l pună repede la loc dar era prea târziu, căci şi apucase să-l citească. Iată ce cuprindea:

„Denise Barobleur mi-a predat, pentru dumneata, această fotografie, susţinând că e o amintire. De unde a căpătat-o, nu ştiu nici eu.

Virubova."

Cine era această Denise Barobleur? După nume, părea să fie franţuzoaică. Dar ce avea dânsa de-a face cu fotografia?

Irina auzise despre Virubova. Ocrotitorul ei, Vasilieff îi vorbise adeseori de fosta favorită a Ţarinei, care părea să fie în strânse legături cu el.

La acest gând, o mare nelinişte puse stăpânire pe frumoasa fată. Ea ştia că Boris e un revoluţionar înfocat şi luptase cu îndârjire împotriva monarhiei, iar acum împotriva republicii; ştia că fratele ei e duşmanul neîmpăcat al ţarismului.

Cu Vasilieff, însă, ce putea să fie? După cât se părea, moşierul era monarhist, aşadar, trebuia să fie vrăjmaşul lui Boris. Cu toate acestea, cei doi bărbaţi se înţelegeau de minune şi erau în strânse legături de prietenie. Să nu fi cunoscut Boris părerile politice ale moşierului? Nu, asta era cu neputinţă.

Oricum ar fi fost, Irina ştia un lucru, sau bănuia cel puţin: pe vremurile acelea era foarte primejdios să nutreşti gânduri monarhiste.

În cele din urmă, tânăra se retrase din camera bolnavului, hotărâtă să se prefacă cum că nu ştia nimic de bilet şi fotografie.

În acea dimineaţă, Irina se înapoie adeseori pentru a vedea dacă bolnavul se trezise, dar acesta dormea adânc.

Cam pe la prânz ea auzi zgomote în odaia lui şi, deodată, o exclamaţie de uimire îi ajunse la urechi.

Vasilieff se trezise. După primejdioasa operaţie aceasta era cea dintâi zi când moşierul avea mintea limpede. Abia acum izbuti să-şi amintească întâmplările ce se desfăşuraseră înaintea rănirii sale, care era cât p-aci să-l coste viaţa.

Rămase multă vreme cu ochii deschişi; îşi aduse aminte de atacul prinţului Potcikev, dar apoi amintirile i se încâlceau iarăşi. Totuşi, i se părea că vedea mereu înaintea ochilor chipul unei surori de caritate, cu o înfăţişare nespus de atrăgătoare.

— Ea a fost îngerul meu cel bun, murmură Vasilieff. Avea trăsăturile Tatianei… De altminteri, cred că o voi revedea în curând. Sau, să fi fost numai un vis?

Întoarse capul şi, deodată, zări fotografia şi biletul, pe care le luă de pe măsuţă.

Dar abia aruncase o privire asupra portretului, că scoase un strigăt de bucurie şi rămase cu privirile pironite pe el.

— Tatiana! îngână dânsul, apăsându-şi buzele pe portret.

Amintiri din trecut se perindară în mintea moşierului. Se vedea plimbându-se, alături de soţia lui, pe aleile minunatului castel din Livadia. Din când în când scumpa lui Tatiana ridica spre el ochii-i strălucind de bucurie şi murmura cuvinte drăgăstoase. Miresme îmbătătoare pluteau în jurul lor. Amândoi erau ameţiţi de fericirea care îi copleşea aproape.

Apoi, însă, veniră vremurile grele – vremurile, când fericirea lor fu distrusă.

Moşierul clătină capul. Nu, nu voia să se gândească la asta. Nu voia să-şi mai amintească de arestarea sa şi întemniţarea în celula înfiorătoare din Shlisselburg.

De atunci, începu să urască ţarismul. Nu pe Ţar însuşi, ci uneltele sale, pe linguşitorii săi.

Vasilieff îşi aminti de clipa când i se vestise moartea soţiei sale şi a copilaşului. Scumpa lui Tatiana nu mai era printre cei vii.

Rămase câtva timp pe gânduri, apoi citi biletul.

— Trebuie să mă mai duc o dată la prezicătoarea aceasta, murmură el. O voi sili să-mi destăinuiască cum a ajuns fotografia în mâinile ei! Da, îi voi smulge taina!

În cele din urmă Irina socoti că poate intra în camera bolnavului. Tuşi uşor, aşteptă câteva clipe, apoi păşi pragul.

Un zâmbet luminos se înfiripă pe chipul moşierului şi ochii i se aţintiră cu dragoste spre gingaşa făptură. Şi când Irina se apropie de el, Vasilieff îi cuprinse capul, îl trase spre dânsul şi privi îndelung în ochii ei albaştri.

— Întreagă mama ei, îngână el, apoi.

— Ai cunoscut-o pe mama? întrebă tânăra, cu teamă şi uimire în

acelaşi timp.

— Da, am cunoscut-o. Şi acum, copila mea, te rog să-mi spui „tată”. Asta e singura mea dorinţă. Vrei să mi-o împlineşti? În orice caz, tu vei fi moştenitoarea mea – de acum încolo vreau să muncesc numai pentru tine.

Irina se făcu roşie ca para focului.

— Nici nu poate exista fericire mai mare pentru mine, răspunse ea, adânc mişcată.

— Aşadar, începând de azi, sunt tatăl tău, copilă dragă, urmă Vasilieff, cu duioşie. Nimeni nu va putea să ne mai despartă.

— Vom rămâne veşnic împreună, tată, încuviinţă ea, copleşită de fericire.

Moşierul o sărută pe ochi.

— Am avut visuri ciudate, copila mea, continuă el, apoi, dus pe gânduri. Mi se părea că văd o zână – o zână frumoasă şi blândă… Ştiu că tu m-ai îngrijit, te auzeam adesea, simţeam că eşti lângă mine… Dar încă o femeie se afla în cameră – un înger bun, care veghea la căpătâiul meu… Cine era dânsa? Unde e acum?

— Era o călugăriţă din ordinul „Maicilor cenuşii”.

— Din ordinul „Maicilor cenuşii”? repetă moşierul. Dar cum a ajuns aici? Cine a adus-o?

— Asta nu ştiu nici eu, tată. Într-o bună zi, s-a ivit ca din senin şi, de atunci s-a jertfit pentru dumneata, veghind zi şi noapte la căpătâiul dumitale.

Vasilieff rămase pe gânduri.

— Cum arăta la faţă? întrebă el, deodată. Irina tocmai voi să spună că sora Veronica semăna aidoma cu femeia de pe portret, când un glas lăuntric o îndemnă să tacă. Fără să-şi dea seama din ce pricină, ea se supuse.

— Era o călugăriţă frumoasă şi foarte tăcută, zise apoi.

— Ciudat, murmură moşierul. Dacă n-aş fi ştiut că e cu neputinţă, aş fi putut să jur că Tatiana a fost lângă mine. Dar, desigur că nu era decât spiritul ei, care a luat înfăţişarea blândei călugăriţe.

Irina încuviinţă din cap.

— Cine a adus fotografia asta? urmă Vasilieff arătându-i portretul.

Tânăra păru foarte surprinsă, trebuia să se prefacă, dacă voia să scape de întrebările lui.

— N-am văzut-o încă, până acum, răspunse ea cu glas nesigur.

Moşierul privi din nou spre portret, astfel că nu băgă de seamă tulburarea fetei.

— A fost Virubova aici? întrebă bolnavul, mai departe.

— Nu, nici n-o cunosc măcar.

Vasilieff se strădui să pătrundă misterul, dar sforţările sale rămaseră zadarnice.

— Totuşi, cineva trebuie să fi adus biletul şi fotografia, reluă el. În sfârşit, după ce m-oi da jos din pat, am să fac o vizită Virubovei, care o să mă poată lămuri, căci doar dânsa a scris biletul care însoţea fotografia. Dar, ia spune, Irina, cunoşti acest portret?

Tânăra făcu în aşa fel, ca şi cum ar fi chibzuit, în timp ce privea fotografia.

— Are o mare asemănare cu portretul care se afla în odaia mamei Anuşca, răspunse ea, după câtva timp. Dacă nu mă înşel, e vorba de aceeaşi doamnă.

Moşierul clătină capul, cu însufleţire.

— Da, aşa e, încuviinţă el. Ţi-a spus vreodată mama Anuşca pe cine înfăţişează portretul?

— Nu, tată, nu mi-a vorbit nimic despre asta. De altminteri, nici n-am întrebat-o. Ştiu, însă, că Saşa, mătuşa mea, care era camerista prinţesei Gogineff, a încercat adeseori să afle de la mama cine e această doamnă, dar totul a fost în zadar.

— Mama Anuşca a fost o femeie isteaţă, zise bolnavul.

Irina se aştepta ca Vasilieff să vorbească mai departe despre această chestiune şi să-i destăinuiască pe cine înfăţişa portretul, dar dânsul nu-i împlini această dorinţă.

Bolnavul împături cu grijă biletul, apoi îl vârî împreună cu fotografia, în portofelul său.

Puţin mai târziu se ivi şi Sonia, care păru foarte bucuroasă, văzând că moşierul se întremase.

De câtva timp, Irina căuta să aibă cât mai puţin de-a face cu frumoasa revoluţionară. Fără să-şi dea seama de ce anume, tânăra simţea tot mai mult dezgust pentru această femeie, cu ochii ca doi cărbuni aprinşi.

Sonia însă nu prea observa asta, căci avea alte preocupări. Se ducea la Boris în fiecare zi şi-i descria cu măiestrie întâmplările ce se petreceau în capitală şi în restul ţării. Tânărul, însă, aştepta cu nerăbdare ziua când va putea părăsi patul, spre a începe din nou lupta pentru libertate.

— În curând va veni clipa când năzuinţele noastre se vor împlini, zise comunista, o dată. Asupritorii poporului rus îşi vor lua răsplata, steagurile roşii vor fâlfâi pretutindeni, iar fraţii noştri, îngenuncheaţi vor saluta cu bucurie eliberarea lor din jugul greu. Ah, Boris şi noi vom lua parte la toate acestea! Dacă ai şti cât mă bucur că n-am rămas în satul nostru!

Luntraşul o privi cu mândrie. Dar se simţi dezgustat, când revoluţionara îl cuprinse cu braţele şi-şi apăsă buzele pe gura lui. Uneori, îmbrăţişarea ei pătimaşă îi aprindea simţurile, dar îndată ce icoana blândă a Nataşei, neuitata lui iubită, se ivea înaintea ochilor

minţii sale, o mâhnire nemărginită punea stăpânire pe inima lui.

— Tot mai vrei să pleci la Tobolsk? întrebă Sonia, în altă zi.

Boris Verodin înălţă din umeri.

— Nu ştiu ce părere au în această chestiune cei de la Comitetul Central. De altminteri, îmi închipui că a fost trimis un altul în locul meu.

— Da, fireşte, răspunse Sonia. Şi am mai aflat că vei primi altă misiune. Nu ştiu despre ce e vorba, dar au să te lămurească ei când te vei duce acolo.

— Sunt gata să fac orice mi s-ar cere, zise Boris Verodin. Mi-ar face însă mare plăcere dacă mi s-ar da însărcinarea să-l scot pe Potcikev din bârlogul lui.

— Ticălosul ăsta trebuie să moară! zise Sonia, cu însufleţire. Cine ştie cât o să ne mai înfrunte! După cât am auzit, şi soldaţii lui au început să murmure, astfel că nu se mai poate bizui pe ei.

— Dar nu s-a luat încă nicio măsură împotriva lui? întrebă tânărul, încruntat.

— Nu, deocamdată nu cutezăm să-l atacăm deschis. Dar înaintăm cu paşi mari, astfel că Potcikev e pierdut în orice caz.

Veni şi ziua când Boris Verodin se duse la adunarea delegaţilor sovietelor. Tovarăşii săi îl primiră cu chiote de bucurie, şi abia acum îşi dădu seama tânărul cât de mult era iubit.

Sonia nu se dezlipea de lângă el şi, mai ales, nu răbda să rămână singur cu Vera Ulkitzki.

Tânăra prinţesă recunoscuse demult că această femeie stăruitoare şi pătimaşă, o înlăturase din calea luntraşului. Adeseori plângea în taină, dar nu era geloasă, ci numai nespus de tristă. Pe de altă parte ştia că Boris Verodin nu va fi fericit alături de frumoasa comunistă. Da, prietenul fratelui ei fusese cuprins de o beţie a simţurilor, dar nimic mai mult – asta o ştia prea bine tânăra soră de caritate.

Iesta o mângâia adeseori cu vorbe blânde, dar Vera se silea să zâmbească – ea nu voia să fie compătimită.

În acelaşi timp, Vasilieff se pregătea să iasă şi el din casă. Cel dintâi drum al său avea să fie la locuinţa prezicătoarei şi a Virubovei.

Cu prilejul rânduirii lucrurilor sale, moşierul dădu şi de caseta neagră, pe care o deschise. Un strigăt înăbuşit ieşi de pe buzele lui. Îngrozit de moarte, privea înlăuntrul casetei. Era goală, giuvaierul dispăruse.

96. Pe drumuri neumblate

Într-o seară, ciobanul care o salvase şi dăduse adăpost Nataşei, veni acasă mai de vreme ca de obicei. Tânăra prinţesă citi pe chipul său că

i se întâmplase ceva foarte neplăcut.

Bătrânul se aşeză la masă, tăcut, şi privi îngândurat înaintea lui, în timp ce prinţesa îi aduse mâncarea. Era o cină sărăcăcioasă, căci merindele se împuţinau tot mai mult.

Bunul cioban începu să amestece supa cu lingura, în vreme ce gândurile-i erau tot departe!

— Astăzi au atacat castelul baronului, iar acesta şi familia sa au fost ucişi, zise el deodată.

Nataşa scoase un ţipăt uşor şi duse mâna la inimă.

— Da, aşa e, întări bătrânul. După cât se pare, republica nu mai are mult de trăit. Ce-o mai fi, ştie Dumnezeu. Ne aşteaptă vremuri îngrozitoare… La oraş, merindele sunt şi mai puţine decât la ţară. Obştile trebuie să trimită acolo hrană pentru revoluţionari. Dar fiindcă n-au, ţăranii nu se codesc mult, pătrund în castelele şi palatele boierilor şi-şi iau de acolo tot ceea ce are nevoie statul. La cea mai mică împotrivire, nenorociţii sunt împuşcaţi. Mi-e milă de baron căci nu era om rău… Dar crapă fierea în mine când mă gândesc că vagabondul ăla, Altaţkin, care n-a muncit niciodată în viaţa lui a ajuns acum la loc de seamă. El a pus la cale răscoala şi a pornit în fruntea răzvrătiţilor. Tot el l-a împuşcat pe baron, fiindcă – cel puţin aşa se zice – s-a împotrivit să scoată la iveală merindele şi să le pună la dispoziţia statului.

Inima Nataşei bătea cu putere. Sărmana prinţesă bănuia de ce îi povestea bătrânul toate acestea. Îşi dădea seama că ocrotita lui se afla în primejdie de moarte.

Ea începu să plângă, iar bătrânul rămase tăcut câtva timp, privind cu strângere de inimă spre dânsa. Până şi câinele, care o saluta întotdeauna cu lătrături vesele, se culcase lângă ea şi-i lingea mâna, ca şi cum ar fi vrut s-o mângâie.

— Da, copila mea, urmă ciobanul, trebuie cu orice preţ să găsim un mijloc ca să ajungi la oraş. Într-acolo voiai să te duci, nu-i aşa?

Prinţesa dădu din cap în semn de încuviinţare.

— Da, la Petrograd… sau chiar la Moscova, căci de acolo pot lua trenul spre capitală.

— După cât se vede iei lucrurile foarte uşor, observă ciobanul.

— Nu, deloc, răspunse Nataşa. Totuşi trebuie să ajung în oraş, căci doar nu pot rămâne aici.

— Asta e adevărat…

Se întrerupse şi trase cu urechea spre uşă, căci Vanici, credinciosul câine, făcuse o săritură spre intrarea colibei şi începuse să latre furios. Părea că vine cineva. Bătrânul se ridică şi aruncă repede o privire în jurul său.

— Suie sus şi acoperă-te cu plapuma, zise el, în şoaptă. Nu trebuie să fii văzută. Locuitorii satului ar putea să se lege de dumneata.

Nataşa avusese şi ea acelaşi gând, căci nu voia să dea ochi cu nimeni. Se căţără repede în firida de deasupra vetrei şi abia avu timp să se vâre sub plapumă, când uşa se deschise.

Patru bărbaţi intrară în colibă. În fruntea lor se afla un ţăran burtos, cu haine bune, care făcea o mutră deznădăjduită. Era starostele. El îşi pusese, de bună voie, toată averea la dispoziţia sovietului, altminteri ar fi fost alungat din casă.

Însoţitorii săi aveau înfăţişări suspecte. Mai ales, unul din ei, pe care ceilalţi îl numeau „tovarăşul Demidov" şi care, părea un adevărat tâlhar. Acesta luă cuvântul şi întrebă, cu glas aspru, pe cioban, câte vite se găsesc în staul.

Bătrânul răspunse la întrebare.

— Treizeci de oi vor fi trimise la Petrograd, porunci Demidov. O să-ţi aducem un om, care o să le păzească bine. Mâine vor porni la drum.

— Dar cum vrei să fie transportate vitele? interveni starostele. Ştii doar prea bine, tovarăşa Demidov, că trenul nu mai trece pe aici, căci guvernul se teme să nu fie atacat de revoluţionari.

— Atunci le vom trimite cu vaporul, hotărî celălalt. Dacă tovarăşii de la oraş n-or avea ce să mănânce, va fi tot spre răul nostru, căci revoluţia va fi înăbuşită mai uşor.

„N-au decât să moară de foame – îşi zise starostele. Să fie după mine, aş da totul soldaţilor, iar pe ceilalţi i-aş lăsa să flămânzească. Dacă s-ar trimite numai câte o sută de soldaţi în fiecare sat răzvrătit, ar fi de ajuns ca ticăloşii ăştia s-o ia la goană".

Dar burtosul se feri să rostească vreo vorbă din ceea ce gândea, căci altminteri toate nădejdile sale ar fi fost spulberate.

— Da, însă ştii că trec şi multe vapoare de-ale guvernului, zise el îngândurat. Dacă or vedea vitele, n-au să stea mult la gânduri să pună mâna pe ele.

— Am eu destule legături, ca să pot afla când o să treacă pe aici vreun vapor de al nostru, făcu Demidov, cu trufie. În orice caz, pregăteşte vitele, m-ai înţeles?

Ciobanul dădu din cap. Câinele, care se ţinuse până acum liniştit şi urmărise cu încordare pe cei patru bărbaţi, îşi aduse aminte deodată de Nataşa şi, lătrând, începu să sară spre vatră.

Prinţesa se simţea trecută de sudori sub plapuma caldă. La un moment dat, îi veni să strănute. Se strădui ea, sărmana pe cât putu, să-şi înăbuşe strănutul, totuşi se auzi un zgomot uşor Şi, apoi, purtarea câinelui dădea de bănuit.

— Ce-i asta? întrebă Demidov, aruncând o privire spre firida de deasupra vetrei.

Ciobanul nu-şi pierdu cumpătul. Trebuia, cu orice chip, să salveze pe tânăra femeie. Altminteri, l-ar fi mustrat cugetul mereu.

— Am nişte căţei, zise el, zâmbind. Vanici ăsta e turbat de-a binelea când vede aici oameni străini.

Ceilalţi se mulţumiră cu acest răspuns şi porniră spre uşă. Când ajunseră în prag, Demidov se mai opri o dată.

— Ai arme? întrebă el.

— Nu! La ce ar putea să-mi folosească mie, om bătrân? răspunse ciobanul.

— În acest caz, am să-ţi trimit mâine o puşcă şi muniţiile trebuincioase, zise revoluţionarul. Prin împrejurimi se află mulţi fugari. Câţiva ofiţeri şi însuşi prinţul Potcikev au şters-o din castel. Dacă se arată vreun om pe care nu-l cunoşti, ia-l la rost numaidecât. Dacă se împotriveşte, împuşcă-l fără milă! O femeie a fugit, de asemenea, din castelul prinţului Potcikev. Nu ştiu cine e, dar dacă se iveşte aici, trebuie să punem mâna pe dânsa.

Bătrânul clătină capul în semn de încuviinţare. Răsuflă uşurat, când Demidov se depărtă. Mai rămase tăcut câteva clipe, apoi o strigă pe prinţesă. Dar mare fu mirarea lui, văzând că nimeni nu-i răspunde.

— Dumnezeule, a murit de spaimă! exclamă el, îngrozit, şi se urcă pe vatră.

Nataşa stătea nemişcată în culcuşul ei, cu chipul galben ca ceara.

— E numai leşinată! murmură ciobanul, după ce pusese urechea la gura prinţesei şi se încredinţase că aceasta răsuflă.

Coborî, luă de pe laviţă o sticlă cu un lichid aromatic, îşi turnă câteva picături în palmă şi frecă tâmplele Nataşei. După câteva clipe, aceasta deschise ochii şi un zâmbet de recunoştinţă se înfiripă pe buzele sale.

— Te-am adus în mare primejdie, zise ea, îndurerată. Nu lipsea mult şi aş fi fost descoperită… Atunci, s-ar fi sfârşit cu mine, dar şi cu dumneata.

— Aşa e, însă nimeni nu mă poate abate de la datoria mea de om, răspunse bătrânul.

— Bine, dar ai auzit, doar, că sunt urmărită.

Ciobanul zâmbi dispreţuitor.

— Cu toate acestea, te voi ajuta şi de acum încolo.

Prinţesa îi cuprinse mâna şi o strânse cu recunoştinţă. Deodată, un gând păru că străbătuse mintea bătrânului.

— Ascultă-mă, ai avea curajul să porţi haine bărbăteşti? întrebă el.

— Da, dacă e cu putinţă… răspunse Nataşa, cu glas nesigur.

Ciobanul scotoci în cufărul sau şi scoase la iveală mai întâi o pereche de bocanci, apoi un rând de haine bărbăteşti.

Prinţesa le încercă; bocancii îi erau cam mari, însă la nevoie, puteau fi folosiţi.

— Dar ce facem cu părul? întrebă ciobanul.

— Dacă nu se poate altfel, am să-l tai, zise tânăra, cu hotărâre.

— Ia să încercăm, poate n-o să fie nevoie, urmă bătrânul, cuprins de milă. Îmbracă-ţi căciula asta mare, de blană… Aşa, îndeas-o bine pe ochi… Dar să n-o scoţi nici ziua, nici noaptea.

Nataşa se privi în geamul murdar, care slujea de oglindă.

— Nimănui n-o să-i vină să creadă că sunt bărbat, zise ea.

Dar ciobanul o scoase din încurcătură şi de astă dată.

— Mâine dimineaţă am să-ţi dau o licoare cu care ai să-ţi ungi mâinile şi faţa. De altfel, în timpul pribegiei dumitale ai să te şi murdăreşti niţel, aşa că o să meargă.

A doua zi dimineaţă Nataşa porni la drum. Veşmintele ei şi le pusese într-o legătură, trecută printr-un băţ pe care îl ducea pe umăr. La braţ avea o panglică roşie, aşa cum purtau cea mai mare parte din tineri, pe vremea aceea. În noua ei înfăţişare nu mai era de recunoscut.

Ciobanul îi descrise drumul în amănunţime. Trebuia să străbată câteva oraşe şi cel puţin douăzeci de sate, până ce avea să ajungă la o staţie de unde putea să ia trenul spre Petrograd. Trenurile localnice, care făceau legătura cu acea staţie fuseseră scoase din funcţiune, căci nu mai erau cărbuni.

În prima zi de drum, Nataşa ajunse într-un sat în jurul căruia se afla o pădure deasă. Încercă să-şi găsească un adăpost pentru noapte, dar oamenii erau foarte neîncrezători şi o alungară aproape. Un ţăran însă îi îngădui să se culce în hambar.

Prinţesa vorbise puţin; dar, la auzul glasului ei, săteanul o măsurase din creştet până-n tălpi, îşi sfredelise privirea în ochii ei, apoi arătase spre hambar şi se depărtase.

Biata Nataşa fu cuprinsă de teamă. Se aşeză pe o grămadă de fân şi rămase pe gânduri.

Deodată, câinii începură să latre pe şosea. Fără să mai şovăie, prinţesa îşi părăsi sărăcăciosul ei culcuş şi porni în noapte. Dar abia străbătuse câteva sute de metri pe şoseaua întunecată, când zări doi bărbaţi, care veneau spre dânsa.

Tânăra se piti repede la marginea drumului.

— Crede-mă, Simolski, e o femeie, se cunoaşte după voce – şi încă una din lumea mare – zise unul din ei, pe care Nataşa îl recunoscu după glas, că era ţăranul care îi dăduse adăpost. O să căpătăm o răsplată bună.

— Să nădăjduim că n-ai avut vreo nălucire, răspunse o voce aspră.

Nataşa se simţi străbătută de fiori. Aşadar, fugise la vreme! Dar încotro să pornească acum? Nu cumva cei doi bărbaţi o vor urmări pe şosea?

Lucrul cel mai bun era să se înapoieze pe acelaşi drum pe tare venise, căci acesta ducea prin pădure, unde putea să se ascundă la nevoie.

Aşteptă până ce ţăranii dispăruseră în curte, apoi o luă la goană spre pădure.

O piatră i se luă de pe inimă, când văzu satul în urma ei. De acum încolo, era hotărâtă să se ferească, pe cât cu putinţă, de orice aşezări omeneşti.

Două zile mai târziu, se ivi în zare un orăşel. În faţa prinţesei înainta o turmă de oi. Nataşa le numără, erau treizeci. Un bărbat voinic le păzea.

După cât se părea, acesta o zărise, căci întoarse de câteva ori capul, ca şi cum ar fi căutat-o cu privirea. Ba, parcă îşi şi încetinise mersul.

Tânăra se sfinţi iarăşi cuprinsă de teamă. Să fugă? Să se-napoieze?

Dar în chipul acesta nu mai ieşea niciodată la capăt. Trebuia să cuteze s-o ia înaintea lui. Poate că o va lăsa în pace şi nu-i va vorbi.

Abia ajunse lângă turmă, şi bărbatul se şi alătură de ea. Era un ţăran voinic, cu priviri viclene şi părea să caute tovarăşi de drum.

— Încotro, prietene? întrebă el. Spre oraş?

Prinţesa tuşi de câteva ori şi, când crezu că glasul îi era destul de răguşit, încercă să mai spună ceva. Dar, în chip cu totul ciudat, sau poate din pricina spaimei, vocea-i deveni şi mai ascuţită.

Ţăranul o privi cu coada ochiului.

— La oraş e şi mai mare halima, ca aici, zise el, pe ton glumeţ. Am fost trimis cu oile la Petrograd, dar nu ştiu, zău, cum o s-o scot la capăt. Tare mi-e teamă să nu păţesc ceva pe drum.

Clipi şiret, din ochi, apoi râse:

— Treizeci de oi înseamnă ceva; aş putea lua bani frumoşi pe ele. Dacă izbutesc să le dau cu preţ bun, rămân la oraş.

Nataşa făcu o mutră speriată şi uitând cu totul că trebuie să-şi prefacă glasul, zise:

— Bine, dar asta e curată hoţie. Nu-i frumos ceea ce vrei să faci!

— Nu-i frumos? Hoţie? repetă ţăranul, râzând din toată inima. Dar cine nu înşală azi? Toată lumea face la fel… chiar şi tu.

— Eu? făcu tânăra, pălind.

— Da, fireşte! Sau nu cumva îţi închipui că te cred bărbat? Eşti tot atât de puţin bărbat, pe cât sunt eu femeie.

Prinţesa îşi dădu seama că orice tăgadă era de prisos. Aşadar, trebuia să se pună bine cu omul acesta.

— Bine, dacă asta e părerea dumitale, eu n-am să caut să ţi-o schimb, zise dânsa.

— De altfel, eşti destul de drăguţă, cu toate că te-ai mânjit pe faţă, râse ţăranul, încercând s-o ciupească de obraji.

Nataşa se dădu înapoi, speriată.

— Ascultă-mă, ai putinţa să câştigi ceva bani, dacă mă ajuţi să ajung la Petrograd, zise ea. M-am folosit de travestirea asta, numai fiindcă nu aveam însoţitor şi îmi era teamă să nu mi se facă greutăţi

pe drum.

— Şi cât vrei să dai? întrebă ţăranul, după câteva clipe de gândire. Am acte la mine şi aş putea să te dau drept fiica mea, dacă nu vrei să rămâi în hainele pe care le porţi.

— Îţi dau douăzeci de lire sterline.

Ţăranul rămase locului, uimit.

— Douăzeci de lire? bâigui el. Douăzeci de lire sterline? Ei drace, ştii că asta e ceva! Pentru banii ăştia te duc şi mai departe de Petrograd.

— Jumătate îi vei primi acum, iar restul în capitală, urmă prinţesa. Vrei?

Celălalt îi întinse mâna.

Nataşa fusese atât de prevăzătoare încât să nu ţină toţi banii la un loc. O mică parte îi avea în buzunar, iar restul şi-i cususe în căptuşeala hainei.

Astfel, ţăranul văzu că, în afară de cele douăzeci de lire, Nataşa nu mai avea decât vreo câteva monede mici. Apoi luă banii cu mâini tremurătoare şi începu să flecărească, în timp ce păşeau, unul lângă altul:

— Ei, draga mea, nici nu-ţi închipui măcar ce hoţi sunt tovarăşii ăştia care stau acum în fruntea noastră. De pildă, la noi e unul, anume Demidov, care trebuie să fie cel mai mare tâlhar de pe faţa pământului. Locuieşte într-o colibă de la marginea satului şi zice că e olar. Dar sunt sigur că în viaţa lui n-a făcut mai mult de o sută de oale. Când îl întâlneai, era beat. Trăia numai din furtişaguri. O dată, stăpânul său l-a rănit cu un glonte, fiindcă se năpustise asupra lui. Acum, Demidov ăsta s-a numit cu de la sine putere comisar al sovietului şi, nimeni nu cutează să i se împotrivească. A luat locul starostelui, în cancelaria acestuia, şi de acolo împarte poruncile. Individul ăsta m-a trimis la Petrograd cu treizeci de oi, pe care tovarăşii le aşteaptă cu nerăbdare. Hm, vrea să se pună bine cu ei! Uite şi biletul pe care mi l-a dat… nespălatul ăsta nici nu ştie măcar să scrie ca lumea… Oile sunt trimise pe adresa lui Lenin. Pe semne că Demidov urmăreşte să capete vreo slujbă în Petrograd… Ia spune, dacă aşa stau lucrurile, ar fi păcat să duc oile în altă parte? Tovarăşii nu-mi dau nimic pe ele… şi acum carnea e foarte scumpă în capitală… Hm, ce zici?

Nataşa avu un zâmbet trist. Da, omul acesta avea dreptate întrucâtva. Fiecare caută să înşele pe semenul său. Chiar dânsa văzuse, în satul de pe malul Volgăi, cum oamenii cei mai ticăloşi izbutiseră să se cocoţeze la loc de frunte.

Şi astfel de nemernici voiau să cârmuiască poporul! Totuşi, nu era mai puţin adevărat că existau şi revoluţionari mai cumsecade, care se jertfeau pentru idealul lor.

Cei doi rămaseră împreună şi Nataşa trecea drept fiul ţăranului, căci socotise că e mai bine să-şi urmeze drumul, travestită ca bărbat.

După patru zile ajunseră la un port de pe malul râului.

Tovarăşul Volcin – cum se numea ţăranul – se opri acolo, împreună cu turma lui. După cât se părea, avea un plan anumit; căci, când Nataşa stărui după două zile, să pornească mai departe, Volcin zâmbi şiret, zicând:

— Doar nu putem cuteza să ne apropiem de orice corabie. Dacă găsesc vreuna care să fie pe placul meu, suntem în curând la Petrograd.

Prinţesa îşi dădu seama că n-are încotro şi rămase cu oile, în timp ce ţăranul umbla mai toată ziua prin port.

În cele din urmă, Volcin găsi o corabie, care avea să-i ducă până în apropierea capitalei, urmând ca restul drumului să-l facă cu trenul.

Când ajunseră la debarcader, Nataşa văzu o corabie greoaie, de culoare cenuşie, al cărei proprietar, un bărbat spătos, luase loc pe punte. Acesta pipăi fiecare oaie în parte, apoi zâmbi foarte mulţumit.

Prinţesa îşi dădu seama că Volcin făcuse ceea ce-şi pusese în gând să facă: vânduse corăbierului oile sau i le încredinţase spre vânzare. Lucrul acesta o indignă, dar nu scoase o vorbă.

La un moment dat vru să se despartă de însoţitorul ei, dar nu se încumetă, căci acesta îi cunoştea taina şi pe de altă parte, o ajutase să străbată o bună bucată de drum.

După puţin timp, vasul se puse în mişcare şi Nataşa se ghemui printre oi, în timp ce Volcin şi corăbierul începură să joace cărţi.

Frumoasa femeie nu băgase de seamă că ochii de kalmuc ai corăbierului se aţinteau mereu asupra ei?

A doua zi, proprietarul vasului puse deodată mâna pe umărul lui Volcin şi zise:

— Ascultă-mă, prietene, de ce faci mascarada asta cu femeia?

Ţăranul zâmbi, încurcat. Apoi, cei doi vorbiră în şoaptă câtăva vreme.

A doua zi dis-de-dimineaţă, Nataşa mai dormea printre oi. Era foarte frig. Animalele se strânseseră laolaltă, pentru a se mai încălzi. Pe puntea vasului, un felinar se mişca încolo şi încoace, căci ajunseseră iarăşi înaintea unui oraş.

Proprietarul corabiei voia tocmai să ridice ancora, când un bărbat se ivi pe mal. Era învăluit într-o manta largă şi-şi ridicase gulerul până peste urechi. Avea chipul palid şi doi ochi sclipitori, care priveau neliniştiţi în jurul lor.

— Ei, cine e proprietarul vasului? strigă el.

Corăbierul i se înfăţişă la parapet.

— Se poate pleca cu voi spre Petrograd?

— De ce nu; dar cât dai?

Necunoscutul spuse un preţ şi celălalt se declară mulţumit. Noul călător, care n-avea cu el niciun bagaj, se urcă pe punte şi-şi căută un loc, unde era ferit de vântul aspru.

— Respingător tovarăş, murmură corăbierul. De la ăsta te poţi aştepta la orice. Şi are o faţă de parcă Diavolul ar fi spintecat lemne pe dânsa.

În timpul zilei, ţăranul avu o convorbire cu „fiul" său. Proprietarul vasului stătea pe aproape şi-i observa. Deodată, acesta simţi o mână pe umăr şi, întorcându-se, zări chipul ciupit de vărsat al noului său călător. Ochii ciudatului bărbat aveau o expresie înfiorătoare şi păreau să citească până în adâncul sufletului. Un zâmbet batjocoritor plutea în jurul gurii sale.

— Cine e femeia? întrebă el.

— Ce te priveşte pe dumneata? răspunse proprietarul vasului.

Celălalt vârî mâna în buzunar şi o scoase plină de monezi, pe care le întinse corăbierului. Acesta se îmbună numaidecât.

— Ei, cine vrei să fie? zise el. Omul care duce oile, zice că e fiica lui. Eu, însă, nu-l cred. Dacă femeia te interesează, pot să ţi-o prezint.

Necunoscutul izbucni într-un râs răguşit. Apoi clătină capul şi se apropie de urechea celuilalt. Vorbiră câtăva vreme în şoaptă. Ceva mai târziu, li se alătură şi tovarăşul Volcin. În timpul convorbirii, acesta îşi freca mereu mâinile şi privirea cu coada ochiului spre Nataşa.

Aceasta nu băgă de seamă nimic, şi habar n-avea că cei trei bărbaţi vorbiseră despre dânsa. Sărmana nici nu bănuia măcar, că acela care îşi luase sarcina s-o ducă la Petrograd, o trădase.

În sfârşit, după alte două zile, ajunseră la ţinta călătoriei lor. Oile fură transportate în tren şi porniră mai departe. Corabia rămăsese ancorată la ţărm, căci proprietarul ei îl însoţea pe Volcin spre capitală.

Călătorul ciudat, cu ochi străpungători, era mereu în apropierea Nataşei. Când aceasta dormea sau privea liniştită, pe fereastra vagonului, cei doi bărbaţi vorbeau în şoaptă cu necunoscutul.

În cele din urmă, ajunseră la Petrograd..

Prinţesa dădu lui Volcin a doua jumătate din suma făgăduită, apoi vru să se depărteze, când acesta zise:

— Ascultă-mă, n-ai nevoie de un adăpost. Dacă vrei, pot să te duc într-un loc unde să te mai întremezi niţel.

Nataşa chibzui câteva clipe. Trebuia să se pună în legătură cu monarhiştii. Poate că va izbuti să dea de urma lui Vasilieff? În orice caz, până una alta, avea nevoie de un acoperiş deasupra capului.

Primi deci cu bucurie propunerea ţăranului.

Oile rămaseră deocamdată în gară, iar cei doi bărbaţi, corăbierul şi Volcin porniră spre oraş, împreună cu Nataşa, care mergea în mijlocul lor.

În cele din urmă, se opriră într-o uliţă foarte murdară. O bănuială

se trezi în mintea ei. Ţăranul băgă de seamă şovăiala femeii şi zise cu blândeţe:

— Aici locuieşte fratele meu, un om sărman şi care, pe deasupra, mai are şi o soţie bolnavă.

Nataşa se lăsă înduplecată şi trecu pragul, însoţită de cei doi bărbaţi. Apoi, urcară mai multe trepte şi, ajungând înaintea unei uşi, se opriră şi Volcin bătu de câteva ori. După câtva timp, uşa se deschise şi ţăranul fu întâmpinat de un bărbat, care nu putea fi recunoscut din pricina întunericului ce domnea în încăpere.

Ţăranul şi Nataşa păşiră într-o odaie joasă, destul de bine mobilată. Uşa fu încuiată în urma lor.

— Mă înapoiez numaidecât. Vreau doar, să dau fratelui meu lămuriri asupra dumitale, zise Volcin, depărtându-se.

Nataşa privi în jurul ei. De afară se auzeau şoapte. De ce totul era atât de misterios? Ce se punea la cale îndărătul uşii?

Se apropie de fereastră. Oblonul greu era tras. Deasupra lui se afla o deschidere în formă de inimă. Din ce în ce mai neliniştită, prinţesa se urcă pe un scaun şi privi afară.

Cât cuprindea cu ochii, nu se zărea nicio casă; jos, curgea o apă murdară.

Cuprinsă de spaimă, Nataşa alergă spre uşă şi încercă s-o deschidă, dar în zadar.

Se năpusti în uşă cu toată greutatea trupului ei, strigă din răsputeri după ajutor, izbi cu pumnii în lemn – însă nimeni nu-i răspunse.

— Sfinte Dumnezeule, ce înseamnă asta? strigă prinţesa deznădăjduită. Ce au de gând cu mine? Tovarăşe Volcin, deschide! răcni ea, din nou.

De astă dată, paşi greoi răsunară pe coridor şi, îndată după aceea, uşa se deschise. Nataşa se dădu înapoi şi, văzu un bărbat spătos, învăluit într-o manta cenuşie. Dar acesta era doar călătorul de pe corabie! Ce căuta el aici? Şi de ce o încuiaseră în odaie?

Înainte de a putea rosti vreun cuvânt, adevărul înfiorător se dezvălui înaintea prinţesei.

Străinul îşi dăduse jos gulerul şi un chip palid ieşi la iveală. Doi ochi străpungători erau aţintiţi asupra bietei femei, care se clătină pe picioare şi căută un sprijin.

Căpitanul Semelov, unealta prinţului Potcikev, se afla înaintea ei.

97. Bănuiala Saşei

De când frumoasa şi distinsa ţărancă fusese la ea, Saşa nu mai avea răgaz în ascunzătoare. Voia cu orice preţ să plece la Petrograd, căci dorul după prinţesă, după „porumbiţa ei”, o chinuia nespus. Pe de altă parte, însă, se simţea foarte nenorocită, la gândul că nu-şi ţinuse

făgăduiala dată bătrânei sale surori.

Zi şi noapte, fosta cameristă îşi frământa mintea să afle cine furase preţioasa casetă. Dar toate sforţările rămaseră fără folos.

În cele din urmă, delegaţii sovietelor se înapoiară în satele lor. Pe chipurile tuturor se putea citi că trecuseră prin multe în Petrograd.

Primiseră porunci foarte aspre să aştepte în linişte semnalul care avea să fie dat în capitală. Peste puţin timp urma să izbucnească revoluţia, pusă la cale de ţărani, soldaţi şi muncitori.

Saşa îşi dădu seama că dacă va rămâne în pivniţa castelului, nu va izbuti niciodată să dea de urma îndrăzneţului hoţ. Ea coborî din nou în sat şi luă chiar parte la adunări. În acest chip nădăjduia să afle şi câte ceva despre Boris Verodin şi despre Vasilieff.

Dacă nu izbutea să descopere hoţul, în timp scurt, era hotărâtă să părăsească ţinutul şi să pornească într-acolo unde o trimisese frumoasa ţărancă.

Delegatul Gabustin, care primise această slujbă, pentru că era cel mai isteţ bărbat din tot ţinutul, povestea locuitorilor ultimele întâmplări din capitală. Alături de el se afla tovarăşul Medjkoff, delegatul satului învecinat.

Saşa stătea, printre celelalte femei, la lumina slabă a lămpii, şi asculta spusele celor doi bărbaţi. După câtva timp, se apropie de ei.

— Noroc, Gabustin! se adresă bătrâna, unuia din cei doi delegaţi. Frumos ai vorbit! Dac-o fi aşa cum spui tu, ţara noastră va deveni un adevărat rai pe pământ. Dar nu asta mă interesează… Ascultă, ai auzit ceva despre nepotul meu Boris Verodin?

Gabustin îşi înălţă trupul.

— Ba am şi avut de-a face cu el, răspunse dânsul. De altminteri, nu cred să mai dea pe aici niciodată, căci e nevoie de el în locuri mai însemnate. Acum, de pildă, a primit sarcina să inspecteze garda care păzeşte pe Ţar şi familia imperială, în Tobolsk.

— Boris Verodin să inspecteze garda care păzeşte pe Ţar? repetă Saşa, făcând ochi mari. Boris a primit sarcina asta? Dar cum de i s-a încredinţat tocmai lui?

Gabustin şi Medjkoff zâmbiră.

— Ehei, acum misiunile se împart cu nemiluita, o lămuri cel dintâi. Nepotul tău poate să ajungă chiar ministru. Şi dacă nu mă înşel n-o să mai treacă multă vreme, până ce o să aibă în buzunar numirea în această slujbă înaltă.

— Boris… ministru? exclamă bătrâna, neputând să-şi mai stăpânească bucuria.

— Da, da, bun băiat Boris ăsta! întări Medjkoff. Nu-i vorbă, are el mulţi duşmani şi încă foarte primejdioşi. Lumea nu prea ştie că tânărul era cât pe aici să dea ortul popii… n-avem voie să vorbim despre asta… Ştiţi, prinţul Potcikev, duşmanul său de moarte, îşi are mâna în

joc…

— Câinele! strigară ceilalţi. Când o să-şi ia răsplata ticălosul ăsta?…

Gabustin ridică mâna, făcându-le semn să se potolească.

— N-o să mai treacă multă vreme, fiţi pe pace! zise el. Potcikev nu mai are putere asupra soldaţilor săi şi în curând va fi alungat din fruntea lor.

Ascultătorii bătură din palme.

— Dar despre Vasilieff aţi auzit ceva? întrebă Saşa, adresându-se iarăşi celor doi delegaţi.

— La început, imediat după sosirea noastră în capitală, l-am văzut de câteva ori; apoi, însă, a dispărut, răspunse Gabustin.

— Şi Irina, nepoata mea?

— Nu ştiu nimic cu privire la ea.

Bătrâna rămase câtva timp pe gânduri, apoi urmă:

— Dar Sonia Petrovici nu s-a întors acasă?

Cei doi bărbaţi izbucniră în râs.

— Asta nu se mai întoarce niciodată, zise unul din ei. Trebuie să fi săvârşit vreo faptă mare, care i-a adus glorie, dar şi bogăţie. A devenit atât de mândră, că abia se mai uită la noi.

— Cu toate că e comunistă? întrebă Saşa, uimită.

— Da, fireşte, răspunse Medjkoff, râzând cu poftă.

— Dar cum a pus mână pe bogăţii?

— N-aş putea să-ţi spun. În schimb, am auzit că are un palat şi am văzut-o eu însumi cu nişte briliante care sclipeau de-ţi luau ochii.

Bătrâna duse mâna la cap, simţind că totul se învârteşte în jurul ei.

Sonia se îmbogăţise? Şi încă peste noapte? Nu cumva dânsa furase caseta?

De furie, ochii Saşei se umplură de lacrimi.

— Cum erau giuvaerurile pe care le purta Sonia? întrebă ea, străduindu-se să pară liniştită, pentru a nu trezi bănuielile celorlalţi.

Gabustin râse.

— Aha, înţeleg, făcu el. Crezi că Sonia a furat caseta pe care o cauţi?

Fosta cameristă clătină capul în semn de aprobare.

— Da, asta cred, zise ea, cu ochii scânteietori.

— Avea o pereche de cercei lungi, cu perle, iar la gât purta o salbă foarte frumoasă.

Saşa părăsi încăperea şi se înapoie la ruine. Acum nu mai încăpea niciun fel de şovăială, trebuia neapărat să plece la Petrograd, unde, nădăjduia că va izbuti să dea de urma Soniei şi se va încredinţa dacă bijuteriile pe care le purta făceau parte din cele care fuseseră în casetă.

Cum de nu se gândise numaidecât la asta? Da, revoluţionara o

iscodise în acea noapte. Desigur că se ascunsese prin apropierea ruinei şi urmărise dezgroparea casetei şi îngroparea ei în moloz.

— Ticăloasa, diavoliţa aceea frumoasă! scrâşni bătrâna.

În acea noapte, Saşa dormi foarte puţin. Iar dimineaţă, când răsări soarele, era pe drum de două ceasuri. În mână avea un sac de voiaj, de culoare pestriţă, pe care îl ducea cu mare greutate.

— În curând voi fi lângă tine, porumbiţa mea, inimioara mea! murmură dânsa. Ah, ce ai să te mai bucuri când vei vedea pe bătrâna ta Saşa! Şi tu, scumpă Irina, copiliţa mea bună… nici tu nu vei fi supărată că mătuşa ta va veni lângă tine.

Astfel îşi urmă ea drumul, plină de ură împotriva presupusei hoaţe, iar pe de altă parte fericită la gândul că le va revedea pe cele două fiinţe dragi.

În sfârşit, a doua zi, spre seară, bătrâna ajunse în Petrograd. De obicei în capitală, Saşa se simţea tot atât de bine ca şi în satul ei. Înainte vreme, venea, doar, în fiecare an, la reşedinţa de iarnă a familiei Gogineff. Trăise şi ea întrucâtva viaţa nobililor şi ştia ce se petrece în palatele lor.

Acum, însă, când intră în oraş, Saşa holbă ochii de uimire. Palatele impunătoare şi bulevardele largi rămăseseră la locul lor. Cupolele aurite ale bisericilor străluceau ca şi odinioară. Totuşi, nu mai era acelaşi Petrograd.

Oraşul luase o înfăţişare cu totul revoluţionară.

Pretutindeni nu se auzeau decât strigăte, zăngănit de arme, uruit de automobile; pretutindeni nu se vedeau decât priviri întunecate şi ameninţătoare, drapele roşii, un talmeş-balmeş ca la bâlci. Din loc în loc se aprinseseră focuri, la care se încălzeau bărbaţi, femei şi copii. Cea mai mare parte din bărbaţi purtau uniforme militare şi mantalele lor negre, produceau o impresie adâncă asupra fostei cameriste.

Dar ceea ce uimea peste măsură pe bătrâna Saşa, era faptul că nicăieri nu se zărea vreun ofiţer. Numai soldaţi în uniforme murdare, căci stăteau rezemaţi de zidurile caselor, sau se ghemuiseră în automobile, ţinând armele pregătite şi privind întunecaţi înaintea lor, ca bandiţii din vremurile de odinioară.

Saşa clătină capul. Cum să găsească drumul în vârtejul acesta ameţitor? Ochii i se împăienjeniră, urechile-i vâjâiau. Dar Sonia Petrovici, hoaţa casetei, se afla în acest oraş. Şi gândul acesta dădu puteri noi bătrânei cameriste, care porni înainte, spre palatul familiei Gogineff, unde nădăjduia să dea de „inimioara” ei. O! cum se va mai bucura Nataşa! Dar nu cumva îl va găsi acolo şi pe Boris Verodin?

Saşa se simţi îngrijorată, căci ştia că luntraşul fusese hotărât pentru Irina. Se vor uni vreodată cei doi tineri?

În sfârşit, ajunse înaintea palatului, care fusese reşedinţa de iarnă a stăpânilor săi.

Sună, căci uşa era încuiată. După câteva clipe, auzi pasul cunoscut al lui Ipanoff. Imediat după aceea, servitorul se afla înaintea ei, Saşa trecu pragul şi cuprinse mâna bătrânului, pe care îl salută cum îi era obiceiul; dar, în bucuria ei, nu băgă de seamă, că acesta ofta mereu.

În cele din urmă, Ipanoff o conduse în odaia lor, unde se afla şi nevastă-sa, care de frig se învelise cu câteva pături.

— Ei, ce se mai aude pe la voi? întrebă fosta cameristă, zâmbind prietenos celor doi servitori.

— Nu tocmai bine, Saşa, se tângui bătrânul. Altfel era când stăpânii noştri se mai aflau aici.

— Ce vrei să spui cu asta? făcu Saşa, bănuitoare. Nu cumva stăpâna noastră, prinţesa, nu e aici?

Cei doi se posomorâră şi mai mult.

— După cât se pare, nu ştii ce s-a petrecut în capitală în vremea din urmă, zise Ipanoff. Poate că mâine o să fie şi mai rău. Nu ştiu când se va dezlănţui uraganul, dar mult nu mai poate să treacă până atunci. Trebuia să spunem totul prinţesei, căci altminteri Dumnezeu ştie ce s-ar fi întâmplat cu dânsa. Buna noastră stăpână şi-a dat seama că aveam dreptate şi a vândut palatul. Mult n-a luat pe el – în orice caz, însă, atât ca să poată pleca în străinătate şi să trăiască acolo câtva timp.

Saşa îşi reveni repede din uimire.

— A plecat singură în străinătate?

— Probabil, căci a venit aici neînsoţită de nimeni şi tot astfel a plecat.

— A stat mult în palat? urmă bătrâna.

— Câteva săptămâni; de la plecarea ei au mai trecut iar câteva săptămâni. Între timp s-au petrecut lucruri grozave. Un bărbat a fost împuşcat chiar aici, în casă…

Fosta cameristă nu luă în seamă cuvintele din urmă ale servitorului, căci era preocupată de soarta Nataşei. Încotro se îndreptase dânsa? Cum va izbuti ea să se descurce în viaţă?

— Dar Boris Verodin a fost pe aici? întrebă după un răstimp.

— Nu.

— Ciudat, murmură bătrâna. Şi Vasilieff?

— Da, răspunse Ipanoff. Ăsta e doar bărbatul care a fost împuşcat şi era cât pe aici să-şi piardă viaţa.

— Ce căuta Vasilieff aici? Voia să vorbească cu prinţesa?

— Da, însă ea îşi vânduse palatul.

Saşa clătină capul. Nu mai înţelegea nimic din toate astea. Prinţesa vânduse palatul, fără să ceară sfatul cuiva? Să fi luat ea această hotărâre, fără să întrebe pe Vasilieff, omul acesta deştept şi binevoitor, sub a cărui ocrotire se putea pune oricând!

Adânc mâhnită, Saşa povesti bătrânilor ce se petrecuse în satul ei,

iar la urmă începu să se tânguiască, neputându-şi învinge durerea pricinuită de plecarea „porumbiţei” ei.

În cele din urmă, luă hotărârea să se ducă doua zi la Boris, care trebuia să ştie unde se afla Nataşa, căci era doar iubitul ei. De asemenea tânărul va putea să-i spună unde locuiau Irina şi Vasilieff.

Nu-i va fi prea greu să dea de urma lui Boris. În orice caz, bătrâna voia să rămână noaptea la palat şi fireşte că cei doi bătrâni îi împliniră dorinţa.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, Saşa era în picioare. Nu-şi mai găsea odihnă, trebuia neapărat să vorbească ţiganca, s-o silească la mărturii. Nici nu-i trecea prin minte că frumoasa revoluţionară era în imediata ei apropiere, că tocmai se afla în fostul salon al prinţesei, pregătindu-se să ia parte la şedinţa Comitetului Central.

Ce-i drept, Ipanoff îi spusese că palatul fusese cumpărat de o comunistă, dar că era vorba Sonia Petrovici – la asta nu se gândise nicio clipă bătrâna femeie.

În acea zi, primul drum voia să-l facă la adresa pe care i-o dăduse frumoasa ţărancă. Cine să fie, oare, această Denise Barobleur?

Saşa părăsi clădirea. Pe străzi domnea o însufleţire şi mai mare decât în ziua trecută. Tot oraşul clocotea. Din loc în loc se vedeau grupuri de oameni, în mijlocul cărora se afla câte un muncitor sau soldat, ţinând o cuvântare aţâţătoare. În cele din urmă Saşa ajunse la locuinţa prezicătoarei.

Când văzu că uşa se deschide în chip misterios, bătrâna rămase uluită; totuşi, porni înainte pe coridor şi, deodată, negrul se ivi în faţa ei. Un strigăt de spaimă ieşi de pe buzele fostei cameriste. Apoi, însă, îşi recăpătă cumpătul şi zise, întinzându-i o fiţuică:

— Aş vrea să vorbesc cu ţăranca cea frumoasă, care a fost în satul meu şi mi-a dat adresa asta.

Negrul se retrase, dar se înapoie repede şi o rugă să-l urmeze.

După câteva clipe, bătrâna se afla în cabinetul prezicătoarei Denise Barobleur.

Lumina roşie o orbea aproape. Ce însemna asta? Ea voia doar să stea de vorbă cu ţăranca. De ce n-o duseseră la dânsa?

Deodată, lumina se stinse şi Saşa se văzu într-o încăpere care avea doar o masă în mijloc. În acea clipă o uşă se deschise şi frumoasa ţărancă se ivi în prag.

Cele două femei îşi strânseră mâinile cu căldură.

98. Giuvaierul furat

Vasilieff nu-şi reveni atât de repede din uluirea pricinuită de dispariţia giuvaierului. Cuprins de deznădejde, moşierul îşi duse mâinile la tâmple şi încercă să-şi adune gândurile. Oare rana gravă de

la cap îi răpise lumina minţii?

Dar nu, asta era cu neputinţă, căci îşi amintea lămurit tot ce se petrecuse înainte de rănirea lui. Giuvaierul fusese furat – nu mai încăpea îndoială.

Moşierul privi întunecat înaintea lui.

— Aşadar, ticăloşii m-au jefuit în timp ce zăceam pe patul de suferinţă? murmură el.

Orice altă pierdere ar fi îndurat-o cu uşurinţă, dar acest giuvaier era lucrul său cel mai de preţ, şi nu prin valoarea lui, ci prin amintirea care era legată de el.

Împotriva cui să-şi îndrepte bănuielile? Cine fusese în jurul său? În primul rând, Irina.

Dar gândul că nevinovata copilă ar fi putut fura giuvaierul, era atât de nebunesc, încât moşierul îl alungă numaidecât.

Misterioasa călugăriţă? Nu, nici ea nu putea fi.

Mai rămâneau cei doi bătrâni servitori şi Sonia Petrovici.

Ipanoff şi nevasta lui fuseseră multă vreme în slujba familiei Gogineff şi aveau o înfăţişare atât de blândă, păreau atât de credincioşi şi cinstiţi, încât nimeni nu i-ar fi crezut în stare să se atingă de bunul altuia.

Dar Sonia Petrovici? Nu, ar fi fost o nelegiuire fără seamăn ca revoluţionara să-i fure giuvaierul, după ce i-l vânduse mai întâi. Frumoasa femeie nu era în stare de o asemenea faptă.

Deodată, moşierul se gândi la Potcikev. Era cu putinţă, oare? Să-i fi furat prinţul bijuteria? Da, numai el putea să fie hoţul. Aşadar, ticălosul nu se mulţumise numai să-l rănească de moarte, ci îl şi jefuise?

Tocmai voia să iasă din încăpere, când Sonia se ivi în prag. Nu mică fu uimirea lui Vasilieff, văzând cât se schimbase această femeie pătimaşă.

— Ei, te-ai întremat cu desăvârşire, domnule Vasilieff? întrebă revoluţionara, întinzând moşierului mâna.

— După cum vezi, sunt iar pe picioare, răspunse acesta. Îţi mulţumesc din toată inima pentru devotamentul cu care am fost îngrijit în casa dumitale.

— Să lăsăm asta, domnule Vasilieff! făcu frumoasa comunistă. Din păcate, sunt silită să mărturisesc că nu prea m-am interesat de soarta dumitale, căci stăteam acasă, foarte puţin timp. Nu-i vorbă, nici nu era mare nevoie de mine, căci aveai două îngrijitoare devotate.

— Dar cum se simte Boris Verodin? întrebă moşierul. S-a înzdrăvenit şi el?

Vasilieff nu băgă de seamă sclipirea care se ivi în ochii negri ai Soniei.

— Da, a părăsit patul de două zile, răspunse ea. O! multe a mai

pătimit!

— Dar nici nu mi-ai spus măcar, unde şi cum l-ai găsit?

Comunista se posomorî, amintindu-şi de cele petrecute în Shlisselburg.

Apoi istorisi aventura chipeşului luntraş şi Vasilieff rămase îngrozit. Nici nu-i trecuse prin minte că, în afară de celula numărul optsprezece, exista în Shlisselburg una şi mai înfiorătoare.

După câtva timp, moşierul îşi luă rămas bun de la Sonia, vrând să se ducă la Boris Verodin.

— Dar Boris nu e acasă, domnule Vasilieff, zise revoluţionara, repede.

— Nu e acasă? Dar de unde ştii dumneata?

— Mi-am dat… întâlnire… cu el… în oraş, răspunse Sonia, roşind.

Vasilieff o privi cu luare-aminte, căci o bănuială se trezise în mintea lui. Această comunistă înfocată, frumoasă, era femeia care putea să prindă pe Boris în mrejele ei. Aşadar, moşierul trebuia să fie cu ochii în patru, căci ar fi fost o mare lovitură pentru el dacă tocmai femeia asta i-ai fi încurcat socotelile acum, după ce izbutise să o înlăture pe Nataşa din calea tânărului revoluţionar.

Moşierul era foarte abătut când părăsi casa.

— Acesta e blestemul nelegiuirii mele, îngână el. Poate că voi fi aspru pedepsit, fiindcă am cutezat să-l despart pe Boris de iubita lui.

Simţea iarăşi mustrări de cuget. Şi, ceea ce îl chinuia mai mult, era nesiguranţa cu privire la locul unde se afla Nataşa, care fusese martoră la crima săvârşită în căsuţa din fundătură. Era cu neputinţă ca ea însăşi să fi căzut jertfă ucigaşului, căci altminteri s-ar fi găsit cadavrul ei. Totuşi, din acea zi, prinţesa dispăruse fără urmă.

Poate că Virubova ştia ceva despre dânsa? Moşierul îşi iuţi paşii. După câtva timp, ajunse la casa prezicătoarei, unde de astă dată negrul îl conduse direct înaintea Virubovei.

Fosta favorită a Ţarinei era foarte mâhnită; după cât se părea plânsese. Da, acum plângea mereu, căci grija pentru soarta familiei imperiale o chinuia nespus. Se descoperise şi noua ei ascunzătoare, dar deocamdată Virubova nu fusese arestată. Ba, mai mult, i se îngăduise să corespondeze cu prizonierii din Tobolsk. Cu toate acestea, simţea prea bine că pe măsură ce trecea vremea, se împuţinau şi şansele ca familia imperială să fie eliberată.

Aşadar, trebuiau să treacă la fapte, cât mai grabnic cu putinţă. Monarhiştii ţinuseră dese întruniri în casa unui bărbat, care, în ultima vreme, făcuse să se vorbească mult despre el. Totuşi, nu ajunseseră la nicio hotărâre, căci erau prea dezbinaţi. Fiecare partid voia să încerce, pe cont propriu, eliberarea familiei imperiale şi toate sforţările făcute pentru unirea lor rămaseră zadarnice.

Virubova se arătă foarte veselă revăzându-l pe Vasilieff, de a cărui

rănire auzise.

— Ah, dacă aş şti unde se află prinţesa Gogineff! zise ea. Nu există cineva mai potrivit, care să poată face legătura dintre noi şi familia imperială. Apoi, numai ea se bucură de toată încrederea Ţarinei.

Vasilieff se întristă.

— Şi eu care nădăjduiam să aflu de la dumneata noul adăpost al prinţesei! oftă el. Sunt foarte îngrijorat de soarta ei.

— De atunci, n-am mai revăzut-o.

— Dar nu cumva Timetrius Halbah ştie adresa ei?

Fosta favorită a Ţarinei clătină capul.

— Nu ştie, nu ştie. Şi, lucru ciudat, tânărul pare tot atât de îngrijorat de soarta Nataşei ca şi dumneata. Când a auzit că nu-i pot da nicio informaţie cu privire la dânsa, sărmanul părea zdrobit cu totul.

Vasilieff cunoştea pricina. Timetrius Halbah se temea că prinţesa fusese omorâtă de ucigaşul surorii sale şi, în acest caz, numai el purta toatei vina, căci o adusese pe Nataşa în căsuţa din fundătură.

Apoi, Virubova zugrăvi vizitatorului ei situaţia din tabăra monarhiştilor şi stabiliră ca Vasilieff să ia parte la viitoarea lor întrunire.

Deodată, moşierul aduse vorba despre fotografia pe care i-o trimisese prezicătoarea.

— Cine mi-a adus portretul? întrebă el.

— Aflasem că eşti bolnav în fostul palat al familiei Gogineff. Între timp, vorbisem cu Denise Barobleur despre portretul pe care l-ai văzut aici. Într-una din zile, prezicătoarea mi l-a încredinţat, rugându-mă să ţi-l predau. Fără să mai pierd vremea, am pornit imediat spre palatul Gogineff şi l-am înmânat unei călugăriţe din ordinul „Maicilor cenuşii", care mi-a ieşit în întâmpinare.

Vasilieff aţinti asupra Virubovei o privire cercetătoare, apoi întrebă:

— Ai vorbit mai mult cu dânsa?

— Nu. Mi-a spus doar, că trebuie să te fereşti de orice enervare şi că, dacă vreau să vorbesc cu dumneata, va trebui să mă înapoiez ceva mai târziu.

Moşierul îşi sprijini capul în palme…

— E ceva foarte ciudat cu aceasta femeie, zise el, apoi. S-a ivit, ca un înger bun, la căpătâiul meu şi a vegheat tot timpul până ce m-am însănătoşit. Nimeni n-a chemat-o – cel puţin cei din jurul meu nu ştiu nimic despre asta. Spune; nu-i ciudat?

Virubova ridică din umeri.

— Călugăriţele nu prea fac caz de operele lor de binefacere, răspunse ea. Poate că te cunoaşte mai demult şi, auzind din întâmplare, despre crima făptuită împotriva dumitale, a socotit de

datoria ei să-ţi poarte de grijă.

Vasilieff clătină capul, în semn de împotrivire.

— Cunoşti dumneata trecutul meu, doamnă Virubova? întrebă el, deodată.

— Nu, nu-l cunosc. Nu-i vorbă, nici n-am fost curioasă, căci altminteri aş fi putut afla mai mult decât ştiu despre dumneata. Mi-ai fost descris ca un om în care se poate avea deplină încredere – şi atâta mi-a fost de ajuns.

Rămase câteva clipe pe gânduri, apoi urmă:

— Nu-mi amintesc cine mi-a spus cândva că, odinioară, ai fost un om cu mare trecere şi aveai strânse legături de prietenie cu împăratul. De asemenea am auzit că răposatul ţar Alexandru, ţinea foarte mult la dumneata. Însă, după cum am spus, n-am căutat să aflu mai mult.

Vasilieff părea foarte îndurerat şi nici nu auzise ultimele cuvinte ale Virubovei, căci gândurile sale erau departe.

— Doamnă Virubova, zise el, apoi, vrei să-mi faci un serviciu?

— Cu plăcere, numai să-mi stea în putere… Despre ce e vorba?

— Cunoşti ordinul „Maicilor cenuşii” din Moscova?

Fosta favorită a Ţarinei zâmbi.

— Fireşte, cine nu-l cunoaşte? Ba, odinioară, mă hotărâsem, ca multe alte doamne din înalta societate, să mă alătur acestui ordin. Aşa ne poruncise „sfântul”.

Virubova îşi acoperi ochii cu mâna, căci amintirea lui Rasputin o tulbura întotdeauna. Moşierul ştia despre cine pomenise femeia dinaintea lui şi cunoştea zvonurile care se răspândiseră cu privire la legăturile dintre călugărul siberian şi fosta favorită a Ţarinei.

— Dar ai auzit cumva că s-a stabilit şi la Petrograd o filială a „Maicilor cenuşii”? întrebă el, mai departe.

— Nu, n-am auzit nimic despre asta, domnule Vasilieff.

— Dar n-ai putea să afli dacă e adevărat? Dumneata ai doar mai multe legături ca mine.

— Bine, am să încerc. Imediat ce voi izbuti să aflu ceva, îţi voi da de veste. Unde locuieşti acum?

— Tot în casa prinţului Ulkitzki.

Virubova dădu din cap:

— Această familie era odinioară foarte credincioasă familiei imperiale. Dar, după cât am auzit, copiii au pornit pe căi cu totul opuse.

— Sunt oameni foarte cumsecade. Fiica lor e o fată bună, nobilă şi plină de farmec. Ce-i drept, a îmbrăţişat cu însufleţire cauza revoluţionarilor, dar ştiu că a făcut-o din motive demne de laudă. Soarta tragică a fratelui ei, prinţul Iesta Ulkitzki, a hotărât-o să treacă de partea răzvrătiţilor. Părinţii lor sunt nespus de îndureraţi din această pricină, dar îşi iubesc copiii foarte mult.

— Nu cumva putem să câştigăm de partea noastră, cel puţin pe părinţi? întrebă Virubova.

Moşierul se încruntă:

— Să lăsăm glumele, doamnă! La drept vorbind, nici eu nu sunt monarhist din convingere. Acelaşi lucru şi cu dumneata, care o iubeşti pe Ţarină, şi de aceea îi eşti devotată. Şi eu iubesc familia imperială, dar nu ţarismul, care a păcătuit mult. Ţarul îşi are partea lui de vină în evenimentele care se desfăşoară acum. Şi-a meritat soarta şi, din această pricină, mulţi monarhişti credincioşi stau deoparte, nevrând să mai ştie nimic de regimul ţarist sau, cel puţin, de familia Romanovilor. Acelaşi lucru se întâmplă şi cu bătrânul Ulkitzki şi soţia lui. Şi cine o să tragă ponoasele? Cine va avea mai mult de suferit de pe urma întâmplărilor viitoare? Toţi aceia care aveau până acum demnităţi mari şi treceau drept oameni bogaţi. Revoluţionarii nu vor ţine seama de nimic şi vor lua tot ce le va cădea în mână. La niciun popor nu se va întâmpla vreodată ca pătura le jos să urască cu mai multă înverşunare pe nobili, ca la noi, poporul rus.

Virubova părea cuprinsă de deznădejde.

— Şi nu există niciun mijloc, spre a se înlătura dezastrul? murmură ea. Ce-ar fi să te mai duci o dată la Kerenski să-l mai îmboldeşti puţin? Am auzit că prinţul Potcikev se poate bizui pe armatele lui. N-ar fi mai bine dacă s-ar încerca să se potolească răscoala, dacă s-ar da o luptă pe viaţă şi pe moarte cu trupele revoluţionare?

Moşierul făcu un gest de împotrivire.

— E prea târziu… Şi, chiar dacă ar mai fi timp, tot n-aş primi propunerea dumitale. Îmi iubesc poporul, fără să fac deosebire între bogat şi sărac. Dacă cei din fruntea ţării n-ar fi păcătuit atâta, n-am fi ajuns în situaţia în care ne aflăm. Ţarismul a fost o plagă pe trupul sănătos al poporului rus.

— Dacă n-aş şti că eşti un monarhist convins şi un bun prieten al Ţarului, mai că aş putu să te socot drept unul din duşmanii cauzei noastre, zise Virubova, adânc mâhnită.

— Nu, partizan al fostului regim nu sunt, dar îmi iubesc împăratul! răspunse moşierul cu ci hotărâre. Şi, acum, să schimbăm vorba… Când are loc viitoarea întrunire a monarhiştilor?

— Deocamdată, nu ştiu nici eu, domnule Vasilieff.

— Ascultă-mă, trebuie neapărat să vorbesc cu Timetrius Halbah. Dacă-l vezi, spune-i, te rog, să treacă pe la mine.

Fosta favorită a Ţarinei clătină capul în semn de încuviinţare.

— Ştii că am primit o scrisoare de la împărătească? întrebă ea, apoi.

— Nu, de unde vrei să ştiu?

— Ţarina îmi împărtăşeşte că o duc cam prost cu hrana. Încolo, lucrurile nu stau atât de rău, căci mişcarea revoluţionară n-a prins încă rădăcini în Tobolsk. Numai soldaţii comunişti şi muncitorii se

amestecă în treburile familiei imperiale, cerând ca Ţarul şi ai săi să fie păziţi cu mai multă străşnicie. De asemenea, vor să-i oprească să meargă la biserică. Cu toate acestea, împăratul şi soţia lui au cele mai frumoase nădejdi şi aşteaptă, din zi în zi, lovitura care să le redea libertatea. Din nefericire, comandantul gărzii a fost demis din slujbă, şi s-a trimis un altul în locul lui. Ţarul îşi doreşte ca şi acesta să-i poarte tot atâta grijă ca şi colonelul Kobilinski.

— Mi se pare că împăratul Nicolai mai e şi acum un mare optimist, răspunse Vasilieff.

— Da, poate că vede totul prea în roz, încuviinţă ea. În tot cazul, am luat măsurile trebuincioase ca prizonierii să nu ducă nicio lipsă. S-au făcut mari cumpărături de merinde, care vor fi trimise la Tobolsk chiar într-una din zilele următoare.

— Nădăjduiesc că nu le veţi trimite şi băuturi?

— Bine, dar ştii şi dumneata, domnule Vasilieff, că împăratului îi plac mult băuturile alcoolice, zise ea cu jumătate de glas.

— Mare minune dacă nu se întâmplă ceva! bombăni moşierul.

— Fii fără grijă! încercă ea să-l liniştească.

— Transportul a fost declarat ca merinde şi lucruri de ale îmbrăcămintei. Împărăteasa mi-a mai scris că episcopul Germogen din Tobolsk vrea să ia conducerea acţiunii de eliberare, astfel că trebuie să ne adresăm lui.

— Înainte de toate, însă, avem nevoie de cineva care să plece la Tobolsk şi să ne pună în legătură cu prizonierii, zise moşierul.

— Da, în curând se va întâmpla şi asta. Acum câteva zile a fost aici fiica lui Rasputin. Dacă prinţesa Gogineff nu iese la iveală în timp scurt, atunci vom hotărî pe altcineva în locul ei.

„Prinţesa Gogineff nu va pleca la Tobolsk – de asta voi purta eu de grijă" îşi zise Vasilieff.

Apoi, îşi luă rămas bun de la fosta favorită a Ţarinei, rugând-o încă o dată să comunice lui Timetrius Halbah că vrea să-i vorbească.

După ce părăsi casa prezicătoarei, moşierul se îndreptă spre locuinţa prinţului Ulkitzki. Îi era dor de oamenii aceştia nobili şi de Boris Verodin.

99. Întâmplări misterioase

În timp, ce păşea pe străzile însufleţite, mintea lui Vasilieff era frământată de întâmplările desfăşurate în urmă.

Lucrurile păreau să ia o întorsătură ameninţătoare. Pe când el zăcea pe patul de suferinţă şi cele două femei îl îngrijeau cu devotament, situaţia din oraş se înrăutăţea şi mai mult.

Muncitorii, ţăranii şi soldaţii revoluţionari luaseră o atitudine tot mai provocatoare. Cei din pătura mijlocie – burghezii – rămâneau în

casele lor sau îşi vedea de treburi, fără să cuteze să ia parte la adunările de pe stradă sau să se amestece în discuţii.

Bogaţii şi nobilii se încumetau cu atât mai puţin să se aventureze afară din locuinţele lor. Toţi acei care aveau legături cu guvernul căutau să-şi facă rost, cât mai curând, de un paşaport, pentru ca să poată părăsi ţara.

Revoluţia ameninţa să izbucnească dintr-o clipă într-alta şi să-şi înceapă opera ei nimicitoare.

Şi atunci, o soartă grozavă era hărăzită acelora care aveau duşmani în rândurile poporului. Se şoptea că însuşi Kerenski poruncise, în taină, să fie pregătit un tren cu care să poată părăsi oraşul, când valurile revoluţiei se vor revărsa asupra lui.

Cu toate acestea, misteriosul bărbat care trăise atâta vreme în singurătate, în mijlocul pădurii, avea acum alte griji.

Vasilieff ştia că are mulţi duşmani şi că diferite tabere îl urmăresc îndeaproape. Şi mai ştia, că putea chiar să fie arestat. Dacă se întâmpla asta, Irina rămânea fără sprijin, căci Boris Verodin, revoluţionarul înfocat, care trăia numai pentru idealul său, avea prea puţin timp ca să se ocupa de sora lui.

Înainte de toate, trebuia să facă în aşa fel ca Nataşa să plece în străinătate.

Ah, dacă ar fi ştiut unde se află prinţesa! Dar încotro ar fi putut să se îndrepte ea, după ce se făptuise crima aceea înfiorătoare, căreia îi căzuse jertfă sora lui Timetrius Halbah şi sărmanul ei copilaş?

Mai trăia, oare?

Vasilieff crezu că poate fi liniştit în această privinţă, căci inima-i spunea că prinţesa mai e în viaţă.

Cel mai bun lucru ar fi fost să nici nu mai dea ochii cu monarhiştii. Da, va purta el de grijă, ca Nataşa să fie cât mai curând dincolo de hotarele tării. De asemenea, şi Irina trebuia să plece în străinătate, căci nici pentru dânsa nu era mai puţin primejdios să rămână în Petrograd.

Furtul giuvaierului preocupa şi el mintea lui Vasilieff. Unde fusese atâţia ani preţioasa bijuterie? Cum pusese mâna pe ea misteriosul soldat care o vânduse Soniei?

Giuvaierul acela aparţinuse femeii care însemnase totul în viaţa mult încercatului om şi moşierul fierbea de mânie, gândindu-se că Potcikev, ticălosul care voia să ajungă dictatorul Rusiei, se înjosise să-l fure. Dar aveau ei să se mai întâlnească o dată şi, atunci, nemernicul îşi va lua răsplata.

Dar ceea ce preocupa mai mult mintea lui Vasilieff era călugăriţa şi portretul pe care prezicătoarea i-l trimisese prin Virubova. Nu, n-avea să-şi îngăduie odihnă până ce n-o va descoperi pe misterioasa femeie. Dacă n-o va găsi în Petrograd fără îndoială că va da de ea la Moscova. Sau poate că va căpăta lămuriri la sediul Ordinului? Nu cumva era

dânsa o fostă prietenă a Tatianei?

Moşierul se gândi şi la familia imperială. Cel mai bun lucru ar fi fost ca prizonierii să părăsească Rusia, căci nimeni nu putea să prevadă ce vor aduce întâmplările viitoare. Va fi oare guvernul în stare să ocrotească pe Ţar şi ai săi? Va avea el destulă putere pentru asta?

Când Vasilieff, intră în casa prinţului Ulkitzki, Boris tocmai se pregătea să iasă în oraş.

Tânărul revoluţionar întinse mişcat, amândouă mâinile părintescului său prieten.

— Ah, nici nu-ţi poţi închipui cât mă bucur că te văd iar sănătos, zise el, cu însufleţire. În timp ce zăceam pe patul de suferinţă, Irina mi-a povestit atacul mişelesc ce s-a dat împotriva dumitale şi care era cât p-aci să te coste viaţa.

Moşierul puse mâna pe umărul luntraşului.

— Şi, dumneata, Boris? murmură el, înduioşat. Oare dumneata n-ai trecut prin clipe şi mai grele, din pricina ticăloşiei unui om?

Revoluţionarul îşi îndreptă trupu-i bine legat şi răsuflă din adânc. În ochii săi se ivi o strălucire ameninţătoare, iar glasu-i tremura de mânie.

— Da, ai dreptate, domnule Vasilieff, încuviinţă el. Un ticălos m-a ţinut prizonier în cea mai înfiorătoare celulă a Rusiei şi care aminteşte, de toate grozăviile făptuite în timpul regimului ţarist. Numai un om ca Potcikev e în stare să pună la cale o asemenea mârşăvie. Şi, dacă nu şi-a ajuns ţinta, asta se datorează şi dumitale în bună parte. Din nefericire, nu mai lipsea mult şi ai fi plătit cu viaţa încercarea de a-mi înlesni punerea în libertate…

Tânărul vru să continue, arătându-şi toată recunoştinţa pe care o purta nobilului bărbat, dar acesta se împotrivi cu hotărâre.

— Nu cumva ştii unde se află Potcikev? întrebă moşierul, apoi.

— Nu, nu ştiu nimic despre el. Probabil, însă că s-a înapoiat în tabăra trupelor sale. Dar nu-i va folosi la nimic, căci mie nu-mi scapă el.

Boris Verodin se uită la ceasornic.

— Din păcate, am foarte puţin timp acum, domnule Vasilieff, zise el. Poate că vom mai sta de vorbă astă-seară. Acum mă duc la Comitetul Central. Nu ştiu pentru ce am fost chemat, dar bănuiesc că e în legătură cu misiunea mea la Tobolsk, care, între timp s-a încredinţat altuia.

— Boris îţi aminteşti ce mi-ai făgăduit odinioară? întrebă el, privindu-l stăruitor în ochi.

— Da. Îmi amintesc. Fii sigur că voi şti să-mi respect cuvântul. Cu ştirea mea, nimeni nu va face vreun rău prizonierilor.

— Atunci, sunt liniştit, Boris, răspunse moşierul, răsuflând uşurat.

Luntraşul se depărtă în grabă, urmărit de privirile celuilalt, care murmură:

— Aş da mult să ştiu ce mă leagă de bărbatul acesta înflăcărat. Rareori mi s-a întâmplat să mă interesez atât de mult de soarta cuiva.

În timp ce urca treptele, îşi aminti că Boris pomenise numai de Sonia şi tresărise la rostirea numelui ei. Căzuse, oare, în mrejele acesteia? După cât se părea, aşa stăteau lucrurile.

Simţi iarăşi mustrări de cuget. Urmărise fericirea Irinei, înfăptuise o nelegiuire, numai spre a o aduce alături de Boris Verodin. Atunci când dăduse cu ochii de Nataşa, nu-i pomenise nimic că iubitul ei mai trăia; de asemenea, nu destăinuise luntraşului că aceea pe care o credea moartă se mai afla în viaţă.

Da, păcătuise greu şi acum soarta se răzbuna împotriva lui, făcând ca pătimaşa comunistă să pună stăpânire pe inima lui Boris Verodin.

Adânc îndurerat, moşierul urcă treptele ce duceau spre încăperea prinţului Ulkitzki.

Mare fu bucuria celor doi bătrâni, când se revăzură. Prinţul sări în sus, cu o vigoare neobişnuită la vârsta lui, şi ieşi în întâmpinarea noului sosit. Acesta îl îmbrăţişă cu căldură, sărută mâna prinţesei, apoi se aşezară cu toţii în jurul mesei. În cămin pâlpâia un foc vesel.

— Grele vremuri! oftă bătrânul. Nu mai aveam lemne şi am fost nevoiţi să tăiem pomi din grădină, ca să nu îngheţăm. Nu-i vorbă, că noi tot nu ne-am mai fi putut folosi de ei…

— Şi de ce, mă rog? întrebă Vasilieff.

— Într-adevăr nu ştii, sau te faci numai? replică prinţul, îndurerat. Multă vreme nu mai putem rămâne aici. De altminteri cred că s-au şi găsit amatori. Un individ care are legături cu cei ce vor veni în fruntea ţării, mi-a făcut o ofertă pentru cumpărarea casei. Preţul e caraghios de mic, însă voi fi nevoit să-l primesc, căci altminteri au să mă alunge de aici într-o bună zi, fără să-mi dea nimic. Acei care vor aduce fericirea poporului colindă oraşul în elegantele lor automobile – pe care le-au furat fireşte – şi se îngrijesc să-şi facă rost de case pentru ei şi oamenii lor. Sunt ca lupii…

— Prea vezi totul în negru, răspunse moşierul.

— Ba nu, aşa este, ştiu prea bine, stărui celălalt.

— Şi ce vrei să faci, după ce vei vinde casa?

Prinţul Ulkitzki privi în gol, îndurerat.

— Deocamdată nu ştiu nici eu, însă nu mai încape îndoială ca voi fi nevoit să-mi părăsesc patria.

Şi întorcându-se spre soţia lui, adăugă cu un zâmbet care ar fi vrut să pară vesel:

— Nu-i aşa, draga mea, că vom găsi şi noi prin Franţa sau Belgia, vreun locşor unde să putem trăi în linişte?… O să treacă multă vreme până când Rusia va reveni la vechea ei strălucire! În orice caz, noi nu

mai apucăm asta… poate nici copiii noştri…

O mâhnire se întipări pe chipul distins al bătrânului prinţ; soţia lui îşi strivi o lacrimă între pleoape.

— Copiii noştri! repetă el. Eh acum s-au înstrăinat de noi… Cu toate acestea, nu le port pică…

— Bine, dar uiţi că fiul dumitale…

Bătrânul îl întrerupse cu un gest.

— Ştiu ce vrei să spui, domnule Vasilieff. Totuşi, Iesta nu trebuia să uite din cine se trage.

Moşierul îşi dădu seama că orice încercare de a mângâia pe cei doi bătrâni, ar fi fost de prisos.

Părăsi încăperea. În jurul său, pretutindeni nu era decât mizerie şi dureri.

Deodată, se opri înaintea odăii lui Iesta, de unde se auzea un glas de femeie, întretăiat de suspine. La început, crezu că e glasul Irinei, dar se încredinţă repede că în odaie se afla tânărul prinţ şi sora lui. Uşa era întredeschisă, astfel că putea să desluşească fiecare cuvânt.

— Fii liniştită, surioară, zise Iesta Ulkitzki. Boris e prea deştept ca să se lase prins cu totul în mrejele sălbaticei Sonia.

— Dar n-ai băgat de seamă ce bine se pricepe să-l încătuşeze de dânsa? zise printre lacrimi, frumoasa soră de caritate. Femeia asta îl duce la pierzanie. Într-o bună zi, după ce beţia va trece şi Boris îşi va veni în minţi şi se va depărta de Sonia, răzbunarea ei se va abate asupra prietenului tău.

Tânărul oftă, părând că dă dreptate surorii sale.

— Ştiam că aşa o să se întâmple, zise el, după un răstimp. Poate că ar fi fost cu totul altfel, dacă erai mai puţin tăcută. Dacă un bărbat nu ştie că o femeie ţine la el, aceasta nu poate cere să-i dea o atenţie deosebită.

— Ah, frăţioare, tocmai tu spui asta, care nu te încumeţi să-i arăţi Irinei nici prin cel mai mic semn, că ţii la dânsa? Nici nu bănuieşte dragostea ta şi are ochi numai pentru Boris Verodin.

— Aşadar, trebuie să ne mângâiem unul pe altul, surioară.

Vasilieff se retrase în camera lui, unde rămase iarăşi pe gânduri. Aflase din nou câteva lucruri care nu prea îi erau plăcute. Vera Ulkitzki era şi ea îndrăgostită de Boris Verodin, iar iubirea-i nu era împărtăşită. Iesta, tânărul revoluţionar ţinea la Irina. Această primejdie trebuia înlăturată cu orice preţ. Sora lui Boris nu trebuia să afle nimic din simţămintele prinţului. Fireşte că acesta era un om nobil, o fire aleasă, totuşi Irina fusese hărăzită lui Boris Verodin şi lui trebuia să-i aparţină.

Deodată, Vasilieff zări pe masă un pacheţel, cane îi era adresat. Şovăi câteva clipe, apoi desfăcu sfoara şi începu să-l dezvelească din hârtie.

Un strigăt de uimire scăpă de pe buzele lui, căci avea în faţă giuvaierul furat. Privirile-i rămaseră pironite de micuţul obiect. Ce însemna asta? Cine îl trimisese? Vasilieff se uită la adresă, dar nu putu recunoaşte scrierea.

Pacheţelul fusese predat la poşta din Petrograd, în timpul când el zăcea bolnav în fostul palat Gogineff.

Cine furase giuvaierul şi cine i-l înapoiase? În cele din urmă îl duse la buze şi depuse o sărutare pe medalionul, înăuntrul căruia ştia că se află fotografia scumpei lui Tatiana. Apoi, apăsă pe buton şi capacul sări în sus.

Vasilieff se frecă la ochi, părându-i-se că nu vede bine. Totuşi, nu se înşela. Portretul se zărea foarte lămurit, dar nu înfăţişa pe tânăra Tatiana, aşa cum o cunoscuse el, ci o călugăriţă din ordinul „Maicilor cenuşii" cu aceleaşi trăsături, dar ceva mai bătrână.

Şi, cu toate acestea, moşierul ştia bine că, înainte de furt, fotografia tinerei Tatiana se mai afla în medalion.

100. În azilul de noapte

Mare fu spaima Nataşei când se văzu pe neaşteptate înaintea omului care îi amintea de clipele cele mai grozave din viaţa ei. Gândurile i se încâlciră în minte, şi nu-şi putu da seama care era înlănţuirea faptelor. Un lucru, însă, nu mai putea fi pus la îndoială: ţăranul, căruia îi dăduse cele douăzeci de lire, o trădase.

Dar, acum nu mai era vreme de pierdut, căci „Tiranul" se apropie de dânsa şi, după cât se părea, avea de gând să înfăptuiască nelegiuirea de la care îl împiedicase Crişan cel Negru, în castelul prinţului Potcikev.

Nataşa privi deznădăjduită în jurul ei. Deodată apucă cu iuţeala fulgerului un scaun, pe care îl azvârli spre Semelov.

Dar după asta puterile începură s-o părăsească şi un văl tot mai des i se aşternu înaintea ochilor.

„Dumnezeule, nu-mi răpi forţele, dă-mi putinţa să mă apăr!" se ruga ea, în gând.

Căpitanul scoase un blestem grozav. Izbutise să prindă scaunul, totuşi, fusese lovit la frunte. Prinţesa încercă să se folosească de uluirea lui, pentru a se furişa spre uşă, dar nu izbuti, căci ticălosul stătea la pândă şi o împinse spre peretele opus.

Cu puterea disperării, Nataşa ridică alt scaun şi-l zvârli în geam, care se sparse în zeci de bucăţi.

Lumina pătrunse în încăpere, căci obloanele se dăduseră în lături, pe semne că verigile fuseseră prea slabe.

Fără să-şi mai dea seama ce face, mânată numai de gândul că trebuie să scape de omul acesta înfiorător, prinţesa se năpusti spre

fereastră şi, înainte ca Semelov s-o poată împiedica, se şi azvârlise în apa neagră, care curgea la temelia clădirii.

Căpitanul rămase locului ca încremenit.

— Ei drace, nu asta voiam eu, murmură el, palid de groază.

În clipa următoare îşi dădu seama că lucrul cel mai bun era să şteargă putina cât mai repede cu putinţă, căci tovarăşii săi plecaseră, lăsându-l singur. Dacă era găsit acolo, desigur că-l vor lua la cercetări, ba se putea foarte lesne să cadă în mâinile revoluţionarilor, şi atunci ştia ce-l aşteaptă, căci aceştia îl urau de moarte.

Nataşa simţi cum valurile o acoperiră. Fiori reci îi străbătură trupul. Totuşi, începu să dea din mâini şi din picioare, astfel că ieşi iar la suprafaţă. Un strigăt deznădăjduit, izbucni de pe buzele ei.

Doi bărbaţi alergară spre mal, şi zăriră trupul care tocmai ieşise din nou la iveală.

— N-am niciun interes să câştig medalia pentru salvarea înecaţilor, zise unul din ei. Încearcă tu, căci mie mi-e frig şi aşa… Dacă individul ăsta, s-a săturat de viaţă, o fi având el motivele lui.

Dar nici celălalt nu părea să aibă poftă de o baie rece în apa murdară. Totuşi, după câteva clipe se lăsă în genunchi şi zise tovarăşului său:

— Ţine-mă de picioare, Ianek, poate izbutesc să-l scot din apă.

Şi izbuti.

Trupul Nataşei fu înhăţat de braţul vânjos al omului, care o trase pe uscat. După puţin timp… prinţesa deschise ochii şi răsuflă din adânc.

— La drept vorbind, ai merita să-ţi scărmănăm niţel pielea, dragul meu, zise salvatorul. N-ai nici şaisprezece ani. Cum de ţi-a trăsnit prin minte să te arunci în apă, ca să sperii oamenii?

Tânăra tremura ca varga. Ce putea să răspundă? Dacă povestea ce i se întâmplase, ieşea la iveală toată înşelătoria ei, trebuia să recunoască faptul că se travestise pentru a se feri de oameni răi. Şi cine ştie dacă aceştia erau mai buni?

— Am căzut de pe fereastră, răspunse ea, cu glas slab şi cu privirile plecate în pământ.

Cei doi bărbaţi izbucniră în râsete batjocoritoare.

— Ia mai las-o fiule, doar n-ei fi vrând să-ţi dăm crezare, făcu unul din ei. Hai şterge-o şi, dacă te mai hotărăşti vreodată să te sinucizi, uită-te bine în jur, şi vezi dacă nu-i cineva pe aproape.

Nataşa porni cu paşi grăbiţi, în timp ce râsetele celor doi răsunară în urma ei. După ce se depărtă o bucată bună se opri ca să mai răsufle, apoi îşi continuă drumul. Trecătorii se uitau bănuitori la ea, căci veşmintele-i erau leoarcă de apă, care picura pe trotuar.

Deodată, când tocmai cotise într-o stradă lăturalnică şi voia să străbată o piaţă, se prăbuşi la pământ scoţând un ţipăt. Un fior de

gheaţă îi trecu prin inimă, apoi nu mai ştiu ce se întâmplă cu dânsa.

Când îşi reveni în simţiri, se văzu într-o încăpere lungă şi slab luminată. Lângă ea se afla o sobă, care răspândea o căldură înăbuşitoare. Cu toate acestea nu părea să fi fost prea cald în odaie, căci aruncând o privire sfioasă în jurul ei, Nataşa zări nişte feţe palide schimonosite de frig şi foame. Ochii tuturor se însufleţiră, când se auzi zângănitul pricinuit de lovirea între ele a vaselor de tinichea.

Nataşa închise ochii, străbătută de fiori. Sângele îi curgea năvalnic prin vine. Unde ajunsese, oare? În oraşul acesta îngrozitor nu existau decât locuri de mizerie? Erau animale sau oameni, aceia care se adunaseră aici?

Hainele-i mai erau ude, astfel că prinţesa se înveli mai bine în pătura murdară şi rău mirositoare.

Deodată, intrară în sală doi bărbaţi cu chipuri încruntate, care începură să împartă celorlalţi un lichid negru, fierbinte dintr-un cazan cât toate zilele.

Bărbaţii înfometaţi se năpustiră cu lăcomie spre „mâncare” şi o înghiţiră pe nerăsuflate, apoi se tolăniră iar pe culcuşurile lor.

— Ţine! porunci un individ, cu priviri sălbatice, apucând pe Nataşa de braţ. Dacă nu-ţi găseşti de lucru rămâi fără mâncare şi adăpost. Mâine nu te mai primim aici, aşa că o să cam rabzi de foame. Hai, mănâncă!

Prinţesa murmură câteva cuvinte, spunând că, deocamdată, nu-i era foame; dar individul îi turnă în strachină câteva linguri din lichidul dezgustător, apoi porni mai departe.

Alături de Nataşa, un bărbat tuşi uşor. Tânăra se întoarse.

— Ce… doreşti? întrebă ea, cu glas slab.

Celălalt izbucni într-un hohot de râs. Era un om cu un singur ochi, pe care îl pironise asupra Nataşei. Un fior de groază o străbătu; apoi scoase un ţipăt, când îşi dădu seama că individul are un braţ de lemn.

— După cât se vede, n-ai mai fost pe aici? întrebă ciungul, cu glas răguşit.

— Nu, n-am fost, încuviinţă Nataşa, închizând ochii.

Înfăţişarea nenorocitului era înfiorătoare. Focul care pâlpâia în sobă, lumina chipul său roşu, schimonosit de răni şi ciupituri de vărsat, şi pe lângă toate astea, îi mai lipsea şi jumătate din nas.

— Nu prea sunt frumos, zise ciungul cu blândeţe. Totuşi sunt mulţumit că am scăpat cu viaţă din război. Dar ia dă haleala încoace, căci văd că nu prea îţi este foame.

— Poftim, răspunse tânăra, întinzându-i strachina şi privi spre nenorocit, care înghiţi mâncarea cu lăcomie.

După ce se uită cu teamă în jurul său, acesta scoase de sub pătură un muc de ţigară şi-l apropie de cărbunii din sobă. Fumând alene, înghiţi ceea ce mai rămăsese în strachină.

Aruncând o privire în jurul ei, Nataşa se înfioră. Ce fel de oameni erau aceştia? Cum era cu putinţă atâta mizerie omenească? Cei mai mulţi erau schilozi.

Din când în când se auzea câte o vorbă, pe care sărmana prinţesă n-o pricepea, însă bănuia că trebuie să fie ceva foarte murdar, căci toţi râdeau în hohote.

— Aşadar, zici că n-ai fost niciodată pe aici? reluă ciungul.

— Nu, domnule, niciodată, răspunse Nataşa.

Celălalt izbucni în râs.

— Domnule? Să nu mai vorbeşti asemenea vorbe. Aici nu există decât tovarăşi. Te afli într-un azil de noapte. „Popa" zicea că te-au cules de pe stradă. Desigur că ai încercat să te sinucizi… Sau, nu cumva ai căzut în apă, din greşeală?

— Da, am căzut în apă.

— Las' că ştim noi… Dar ai dreptate, dragul meu, cine s-a săturat de viaţă, trebuie să se lepede de ea… Cine te-a scos din apă?

— Doi oameni, răspunse Nataşa, cu glasul stins.

— Măgarii, merită să fie pedepsiţi, căci astăzi fiecare ar trebui să aibă dreptul să moară când îi vine pofta. Măcar atâta să folosim şi noi de pe urma revoluţiei… Dar ia spune-mi, de unde te tragi, fiindcă eşti foarte drăguţ şi ai un glas neobişnuit de plăcut?

Prinţesa roşi până în albul ochilor, neştiind ce să răspundă. Dar ciungul nu prea părea curios să afle.

— Nu vrei să tragi şi tu un fum? întrebă el, după un răstimp, întinzând prinţesei mucul de ţigară.

Ea clătină, doar capul, în semn de refuz, neputând să rostească nici un singur cuvânt, căci dinţii-i clănţăneau în gură.

— Numai de nu m-aş îmbolnăvi, numai de nu m-aş îmbolnăvi! murmură dânsa, străduindu-se să-şi adune puterile.

— Ei, mai eşti treaz, camarade? întrebă iarăşi omul de lângă ea.

Nataşa îndreptă asupra lui o privire nespus de îndurerată.

— Mi-e milă de tine! urmă ciungul. Dacă nu ştii încotro să te duci, vino mâine cu mine. Revoluţionarii au înfiinţat o hală unde îngheţaţii se pot încălzi. Acolo putem rămâne tot timpul zilei, iar noaptea ne ducem în alt azil.

Tânăra încuviinţă din cap, nădăjduind că a doua zi, se va ivi vreun prilej să scape de acest tovarăş dezgustător.

În acest timp, ciungul, care nu prea părea să aibă chef de dormit, continuă să flecărească.

— Da, mult am mai pătimit şi eu! Trei zile am zăcut printre reţelele de sârmă ghimpată, întinse de-a lungul Carpaţilor. Când austriecii au vrut să mă scoată de acolo, tovarăşii mei au început să tragă asupra lor, aşa că m-au lăsat în plata Domnului. Piciorul mi-a îngheţat şi au trebuit să mi-l taie pe jumătate. Apoi, am fost nevoit să

mă lipsesc de partea de jos a braţului. De asemenea, şi nasul, era pe semne prea mare căci mi-au ciopârţit jumătate din el. Austriecii m-au scos, totuşi, din reţele, după ce compania mea a fost respinsă… O, nici nu-ţi poţi închipui cât e în stare să rabde un om! Am scăpat cu viaţă şi am dus-o destul de bine în spitalele austriece. În cele din urmă am ajuns iar printre ai mei, când s-a făcut un schimb de prizonieri… Tovarăşii aveau nevoie de mine, căci eram un fenomen vrednic de văzut!

Nenorocitul izbucni într-un râs înfiorător.

— Nu, nu mint defel, crede-mă… După ce-am ajuns în lagărul armatelor noastre, au început să mă trimită de la un spital la altul, fiindcă mai aveam câte ceva care putea să fie tăiat…

— O, dar asta e groaznic, murmură Nataşa, care ascultase, străbătută de fiori.

Şi când sărmanul om îşi dezveli piciorul amputat, prinţesa începu să plângă.

— Ei, nu face nimic, urmă ciungul, ca şi cum ar fi vrut s-o mângâie. Nădăjduiesc că viitorul guvern o să fie mai bun cu mine şi o să-mi facă rost de un braţ şi un picior de lemn. La nas, renunţ. Şi apoi, sub noul regim va trebui să se găsească pentru mine vreo slujbuliţă, căci umblu haimana de patru luni şi n-am nimic de lucru.

Prinţesa adormise, copleşită de oboseală.

A doua zi dimineaţă, câţiva din tovarăşii de azil se apropiară ameninţători de culcuşul ei, vrând s-o potolească prin lovituri, căci nenorocita începuse să zbiere şi să se zvârcolească încoace şi încolo. Dar îşi dădură seama că „tânărul” acesta, plăpând şi murdar, era foarte bolnav. Spre norocul Nataşei, căciula îi rămăsese îndesată pe cap, astfel că ceilalţi nu observară că au de-a face cu o femeie.

Când clopotul răsună în sală şi se împărţi iarăşi mâncarea, prinţesa fu cuprinsă de friguri şi vorbea în delir. În cele din urmă fu luată cu targa şi dusă la infirmerie.

Medicul, un bărbat cu faţa buhavă şi nas roşu de beţiv, aruncă o privire asupra „vagabondului”, apoi strigă:

— Duceţi-o în partea rezervată femeilor. Ăsta nu e bărbat. Cine ştie ce poamă o mai fi!

După patru zile, când îşi reveni în simţiri, Nataşa privi mirată la pereţii albi ai încăperii în care se afla şi-şi aminti, ca prin vis, de sala înnegrită de fum, cu soba încinsă de căldură şi nenorociţii cu feţele respingătoare. O infirmieră mai în vârstă, cu chipul aspru, se apropie de patul ei şi o privi îndelung. Oare minunăţii ochi ai bolnavei sau înfăţişarea ei nevinovată, produseră o impresie adâncă asupra infirmierei? Căci, privirea acesteia se îmblânzi şi un zâmbet binevoitor încolţi pe buzele ei.

— Ai fost foarte bolnavă! copila mea, zise dânsa.

Nataşa îi cuprinse mâna şi o sărută cu recunoştinţă.

— Ce faci, prostuţo? exclamă infirmiera, retrăgându-şi braţul. Dacă ar fi văzut cineva asta? Aici nu trebuie să existe milă.

— Dar eşti atât de bună!

— Ia lasă astea şi mai bine spune-mi, de ce te-ai îmbrăcat în haine bărbăteşti? Aha, înţeleg, adăugă ea în şoaptă, uitându-se în jurul ei. Eşti vreo fiică de baron, sau aşa ceva, şi ai fugit de teama bolşevicilor?

Prinţesa nu răspunse nimic, ceea ce întări presupunerea celeilalte.

— Mare prostie ai făcut! zise infirmiera. Ar fi fost vai de dumneata, dacă cei din azil şi-ar fi dat seama că au de-a face cu o femeie.

Tânăra se înfioră, gândindu-se la primejdia prin care trecuse.

După două zile, infirmiera se apropie iarăşi de patul ei.

— Trebuie să pleci, zise dânsa. Azi, la amiază revine medicul, un om nu tocmai bun, care alungă cu asprime pe orice bolnav care se mai poate ţine pe picioare. Ar fi trebuit să-ţi dau drumul încă de ieri.

— Atunci, mă duc… Dar veşmintele mele s-au uscat între timp?

— Vrei să îmbraci iarăşi hainele bărbăteşti? întrebă femeia, zâmbind cu bunăvoinţă.

Nataşa tresări.

— Dar nici n-am altele, murmură ea, oftând.

— Bani ai?

Prinţesa se gândi la „comoara” ei şi spaima o cuprinse. Dacă rămânea fără bani, era pierdută!

— Dă-mi, te rog, lucrurile mele! se rugă ea.

Infirmiera se depărtă, dar reveni numaidecât ducând subsuoară legătura cu hainele prinţesei. Aceasta scoase repede surtucul şi-l pipăi, cu degete tremurânde. Răsuflă uşurată, când constată că banii, pe care avusese prevederea să-i coasă în căptuşeală, mai erau la locul lor.

Apoi, scoase pe furiş o bancnotă şi o întinse infirmierei, cu rugămintea să-i facă rost de haine.

Peste un ceas, femeia se înapoie. Cheltuise doar a cincea parte din bani şi prinţesa voi să-i dăruiască restul, dar cealaltă se împotrivi.

La amiază, Nataşa părăsi spitalul.

— Dacă nu ştii ce să faci, aş putea să-ţi dau o mână de ajutor, se oferi infirmiera, când îşi luă rămas bun de la ea.

Dar tânăra refuză, nădăjduind că va izbuti să se pună în legătură cu monarhiştii, chiar în aceeaşi zi, ceea ce ar fi însemnat că deocamdată se află la adăpost.

Începu să cutreiere oraşul frământat de revoluţie şi biciuit de ger. Spre seară, când genunchii începură să-i tremure, o cuprinse iarăşi spaima că se va îmbolnăvi.

Nu, numai asta nu trebuia să se întâmple! Dar ce era de făcut? Să ia o cameră la hotel? Nu se încumeta. Tot chibzuind, coti într-o stradă largă, liniştită. Un zâmbet se ivi pe buzele prinţesei, când, ridicând

privirea, se văzu înaintea fostului ei palat.

Acum el aparţinea unei femei care cu puţin timp înainte umbla desculţă şi păzea gâştele în satul ei. Totuşi, nu-i purta pică, deoarece ştia că dacă n-ar fi cumpărat Sonia palatul, s-ar fi ivit altcineva în locul ei.

Deodată, zări lumină în odaia celor doi bătrâni servitori. Nataşa se apropie de fereastră şi bătu încet în geam. După câteva clipe, Ipanoff veni la uşă şi întrebă cine e afară. În ultimul timp, de când cu atacul împotriva lui Vasilieff, bătrânul devenise foarte bănuitor.

— Ipanoff, eu sunt… eu… prinţesa Nataşa, şopti tânăra.

— Ah, e cu putinţă?

Servitorul era atât de tulburat, încât nu mai putu spune niciun cuvânt. În cele din urmă deschise uşa, şi, cu mâna tremurândă o trase înăuntru pe fosta lui stăpână.

101. Uneltiri criminale

— Iată-mă, zise Saşa, când se văzu înaintea presupusei ţărănci. Desigur că nu te-ai aşteptat la vizita mea?

— M-am gândit în fiecare zi la dumneata… Spuneai, însă, că n-ai să vii până nu dai de urma hoţului casetei. L-ai găsit?

Bătrâna îşi netezi rochia.

— Altminteri crezi că m-ai vedea aici? făcu dânsa.

— Cum, ştii cine e hoţul? exclamă cealaltă.

— Nădăjduiesc că sunt pe drumul cel bun.

— Spune, cine a furat caseta? întrebă ţăranca, abia putându-şi stăpâni curiozitatea.

— Ai răbdare şi ai să afli totul… În ultimul timp, n-am mai trăit retrasă de locuitorii satului, căci îmi dădeam seamă că astfel n-ajung la vreun rezultat. Aşadar, coborâi iarăşi în sat. Delegaţii comunei noastre se întorseseră acasă, dar lipsea unul din ei, o femeie, ceea ce m-a mirat foarte mult. Întrebând pe ceilalţi, mi s-a răspuns că aceasta ajunsese în Petrograd o revoluţionară de seamă şi dobândise bogăţii nemăsurate. Lucrul mi-a bătut la ochi şi, interesându-mă de aproape, aflai că femeia poartă nişte cercei cu perle şi un colier foarte preţios. Mi s-a mai spus, de asemenea, că era proprietara unui palat minunat, şi astea toate le dobândise în câteva săptămâni. Aşadar, nu mai încăpea îndoială că era ceva necurat la mijloc. Apoi, mi-am amintit că în seara aceea, atât de însemnată pentru mine, revoluţionara s-a apropiat de ruinele căsuţei Anuşcăi şi m-a întrebat ce fac acolo la o oră atât de târzie. Desigur că m-a urmărit şi, după ce am plecat, ticăloasa a dezgropat caseta din moloz şi a fugit cu ea la Petrograd. Dar n-o las eu să-mi scape! Dacă nu înapoiază tot ce-a găsit înăuntru, o strâng de gât cu mâinile mele.

— Şi cum îi zice femeii? întrebă apoi, părând că şi în mintea ei se trezise o bănuială.

— Sonia Petrovici, o revoluţionară nespus de frumoasă.

„A! bănuiam eu asta” se gândi cealaltă.

Apoi, cu glas tare:

— Te înşeli, draga mea, eşti pe o urmă greşită.

— Şi de unde ştii dumneata, mă rog?

— Fiindcă unul din giuvaeruri l-am găsit la un bărbat pe care îl cunosc de multă vreme. Şi, deoarece acest giuvaer se afla în casetă, nu mai încape îndoială că acesta şi-a însuşit şi celelalte lucruri de valoare, precum şi documentele.

Bătrâna rămase cu gura căscată.

— Şi, mai departe? făcu dânsa. L-ai silit la mărturisiri pe vechiul dumitale cunoscut?

— Nu, asta nu se poate, răspunse ţăranca, oftând.

— Ei, ştii că-mi placi! replică fosta cameristă, cu ochii sclipind de furie. Eu, una, dacă aş vedea că cineva mi-a furat un lucru, i l-aş lua înapoi, chiar dacă ar fi fratele meu.

— Aici, însă, nu merge.

— Nu mai înţeleg nimic, zise bătrâna, dând din cap.

Şi adăugă cu hotărâre:

— La urma urmei, dumneata crezi ce vrei; eu, însă, nu renunţ la cercetările mele. Fireşte că mai întâi trebuie să dau de urma femeii; apoi, am s-o silesc să-mi destăinuiască de unde are bogăţiile, căci acasă n-avea nici măcar ghete în picioare.

— Ascultă-mă, ai vorbit cu Vasilieff? întrebă ţăranca, deodată.

— Nu, nici nu ştiu unde stă.

— A fost bolnav multă vreme… Dacă ai şti ce nelegiuiri se petrec în oraşul ăsta! Un ticălos s-a năpustit asupra moşierului şi l-a rănit atât de grav încât a trebuit să fie operat. Din fericire, însă, a scăpat cu viaţă.

— Şi de unde ştii dumneata toate astea? întrebă Saşa, pe care această veste o tulburase foarte mult. Ai stat de vorbă cu Vasilieff?

— Nu, mi-a povestit un prieten.

— Atunci, poate că ştii ceva şi despre nepoată-mea, Irina Verodin?

— E bine, sănătoasă, răspunse ţăranca.

— O cunoşti?

— Nu, dar am auzit de dânsa.

Purtarea ţărăncii dădea tot mai mult de bănuit fostei cameriste.

— Ciudat, foarte ciudat! murmură ea.

— Aici, în Petrograd, multe lucruri o să ţi se pară ciudate, răspunse cealaltă, cu tristeţe.

— Asta am şi băgat de seamă, încuviinţă Saşa. Dar spune-mi, nu cumva îl cunoşti şi pe nepotul meu, Boris Verodin?

Ţăranca dădu din cap în semn de negare.

— Nu, dar aş vrea să fac cunoştinţă, atât cu el cât şi cu Irina, sora lui, răspunse ea.

— Dacă vrei, am să-ţi împlinesc dorinţa. Acum, însă, trebuie să mă grăbesc, ca să dau de urma prietenilor şi rudelor mele. Nădăjduiesc că nu-mi va fi prea greu.

— Unde stai? Dacă nu ţi-ai găsit adăpost, ai putea să locuieşti la mine.

— Nu, mulţumesc. Deocamdată m-a găzduit intendentul fostului palat al familiei Gogineff.

Ţăranca rămase foarte mirată, însă camerista nu băgă nimic de seamă, fiind preocupată de gândurile ei.

— Nu-ţi pare rău de moartea prinţesei? întrebă ţăranca.

Saşa scoase un ţipăt şi cuprinse braţele femeii dinaintea sa.

— Cine… cine a murit? Nataşa… prinţesa Gogineff? strigă bătrâna, îngrozită.

O clipă, domni tăcere adâncă în încăpere. Ţăranca răsufla din greu.

— Cum, nu ştiai asta? întrebă ea, apoi cu teamă.

— Prinţesa mea e moartă? murmură bătrâna, deznădăjduită. Nataşa mea… inimioara mea? Nu, asta e cu neputinţă!

Şi izbucni într-un plâns amarnic.

Trecu multă vreme, până ce se mai linişti puţin. Ţăranca o privea cu milă, şi în acelaşi timp îşi urmărea propriile-i gânduri.

— Când a murit prinţesa? întrebă Saşa, după un răstimp.

— Sunt luni de atunci. După cât am auzit, nenorocirea s-ar fi întâmplat pe vremea când fugise împreună cu nepotul dumitale.

Fosta cameristă ciuli urechile. Mintea ei nu putea să priceapă una ca asta.

— Când… când s-a întâmplat? întrebă ea, din nou.

Cealaltă povesti tot ce ştia.

— E cu neputinţă, zise bătrâna, cu hotărâre. Ştiu din izvor foarte sigur că prinţesa a fost la Petrograd şi, abia înainte cu câteva săptămâni, a vândut palatul.

— Cum? strigă ţăranca, în culmea uimirii. Prinţesa a vândut ea însăşi palatul?

Bătrâna încuviinţă din cap, surprinsă de tulburarea ciudatei femei. De ce se interesa ea de Nataşa? Doar spunea că nici n-o cunoaşte?

— Da, asta am aflat-o de la cei doi bătrâni servitori, răspunse Saşa. M-am mirat şi eu că prinţesa a vândut palatul fără să se sfătuiască cu Vasilieff. Nici măcar părerea lui Boris n-a cerut-o.

Ţăranca nu mai ştia ce să creadă. Simţea nevoia să rămână singură, pentru a putea chibzui în linişte. Deocamdată, era hotărâtă să nu destăinuie bătrânei locul unde se adăpostise Vasilieff De asemenea, trecu sub tăcere faptul că Sonia Petrovici, era comunista care

cumpărase palatul familiei Gogineff.

— Când mai vii pe la mine? întrebă ea, adresându-se Saşei, când aceasta voi să se îndepărteze. Îmi făgăduieşti că mai treci pe aici zilele astea?

Bătrâna făgădui, arzând de nerăbdare să pornească cât mai repede în căutarea nepotului ei, a Irinei, şi a lui Vasilieff.

Saşa colindă străzile marelui oraş, până ce ajunse în cartierul unde se afla palatul guvernatorului şi sediul Comitetului Central. Ochii ei de vultur scrutau totul cu luare-aminte. Văzu trecând în goană maşinile pline de oameni înarmaţi, văzu chipurile încruntate ale soldaţilor şi muncitorilor revoluţionari, ascunşi îndărătul mitralierelor, văzu convoaiele înfometaţilor pribegind în căutate de hrană.

Şi pretutindeni, steaguri roşii, oratori şi instigatori. Aproape toţi erau înarmaţi. Maţele le chiorăiau de foame, însă niciunul nu voia să lase armele din mâini. La toate colţurile de stradă se construiseră mici gherete, unde se vindeau revolvere, puşti şi muniţii.

Deodată bătrâna se opri, căci văzuse, ca printr-un văl, o femeie frumoasă, cu ochii negri, care trecuse pe dinaintea ei, într-o maşină elegantă. O recunoscuse imediat – era Sonia Petrovici.

Dar şi revoluţionara o zărise pe fosta cameristă a familiei Gogineff, care începu să-şi croiască drum prin mulţime. Frumoasa femeie simţi că era ameninţată de o primejdie. Ce voia de la dânsa bătrâna zgripţuroaică?

În cele din urmă, Saşa se văzu silită să rămână pe loc, din pricina unui grup de bărbaţi care îi tăiau calea spre maşina Soniei.

— Acum poţi să-mi arăţi că-mi eşti un adevărat prieten, şopti comunista, adresându-se însoţitorului ei, burtosul Mencikovski. Coboară şi dă ordin ca bătrâna aceea să fie arestată! Vezi de caută un motiv oarecare… spune, de pildă, că a pus ceva la cale împotriva revoluţiei. Apoi o să se odihnească vreo câteva săptămâni într-una din celulele fortăreţei Petru şi Pavel.

Misitul nu cuteză să se împotrivească şi coborî din automobil. Şi Sonia n-ajunsese încă la colţul străzii, când un ţipăt ajunse la urechile ei. Întoarse capul şi zări pe Saşa luptându-se cu câţiva revoluţionari, care îndeplineau slujba de poliţişti. Ţiganca zâmbi batjocoritor. Bătrâna asta n-avea să-i mai aţină calea.

102. Taina ţărăncii

Vasilieff venea la fiecare două-trei zile la Virubova, ca să se informeze unde ajunseseră monarhiştii.

Dar scopul ascuns al vizitei sale era cu totul altul. Neliniştea sa cu privire la dispariţia Nataşei sporea zi de zi, căci îl mustra cugetul că îi ascunsese lui Boris Verodin faptul că iubita lui trăia.

Moşierul se îngrozea gândindu-se că înşelăciunea sa ar putea ieşi la iveală. Dar îşi spunea îndată că nu va lăsa el ca lucrurile să ajungă până acolo. O va duce pe prinţesă la Londra, unde va trăi retrasă, iar Irina şi Boris Verodin vor deveni o pereche fericită.

La gândul acesta din urmă, Vasilieff zâmbi înduioşat.

Virubova era acum foarte ocupată. Aproape în fiecare zi o vizita un bărbat care îşi zicea Soloviev, şi care trecea drept un comunist înfocat… Virubova şi el iscodiseră un plan îndrăzneţ.

Tatăl lui Soloviev fusese vistiernicul Sinodului. Rasputin făcuse dintr-însul un om puternic şi cu vază şi amândoi avuseseră aventuri nenumărate în Petrograd, cheltuind banii cu nemiluita.

Oameni de soiul acesta duceau dorul ţarismului, căci credeau că vor putea relua viaţa uşuratică dinainte, cu petreceri, femei şi tot cortegiul de plăceri pe care ţi-l oferă banul.

Şi episcopul Germogen făcea parte din cercul acelora care urmăreau eliberarea familiei imperiale, şi luase în mână, în Siberia, toată întreprinderea aceasta îndrăzneaţă.

În Tobolsk se adunau tot mai mulţi monarhişti şi populaţia de acolo, care nu fusese câştigată încă pentru cauza revoluţiei, îi lăsa să lucreze în voie. Numai sfaturile soldaţilor, ţăranilor şi lucrătorilor din Petrograd ţineau ochii deschişi, exercitând un control riguros.

Soloviev veni şi astăzi la doamna Virubova şi după ce o salută respectos, întrebă;

— Prinţesa Nataşa de Gogineff tot nu s-a arătat încă?

— Din păcate, nu, răspunse fosta favorită a Ţarinei.

— Ciudat! să i se fi întâmplat o nenorocire? Apoi, după o clipă de gândire: Nu mai putem aştepta. Chiar dacă împrejurările de acolo nu se aseamănă ce cele de aici, e de temut, totuşi, că răscoala se va produce şi la Tobolsk. Singura deosebire este că înaintează mai încet ca aici. Lucrătorii din fabricile de acolo au şi ameninţat cu revolta…

— Cum stai cu proiectul dumitale de căsătorie? căută să schimbe vorba Virubova.

— Progresează bine. Fiica lui Rasputin e de acord în totul. Aş dori numai să mă îndepărtez cât mai în taină din Petrograd, căci am mirosit că sunt spionat.

— Şi dumneata? exclamă Virubova, speriată.

— Nu te înspăimânta! râse Soloviev, dispreţuitor. Guvernul nu-mi pune nicio piedică în cale… E drept însă că mult nu va mai sta la cârmă. Am stat de vorbă cu cineva din apropierea lui Kerenski şi – între noi fie vorba – preşedintele consiliului se pregăteşte de fugă, căci stă deasupra unui butoi cu pulbere.

Virubova oftă, dar Soloviev îşi frecă mâinile şi zise cu un aer victorios:

— Să nu ne pierdem capul, doamnă. Micii negustori şi meseriaşi

din Tobolsk au fost câştigaţi cauzei noastre, iar episcopul Germogen i-a organizat cum trebuie. Se poate să-i eliberăm pe Romanovi prin forţă. Dar dacă nu izbutim în felul acesta, atunci mai e timp să aducem la îndeplinire al doilea plan. Dar ne trebuie o femeie de încredere care să mijlocească legătura cu lumea de afară şi pentru asta se potriveşte de minune prinţesa Gogineff. Ţarina e bănuitoare de felul ei, dar în această femeie are deplină încredere. Până acum am stat în legătură cu familia Ţarului prin două foste servitoare…

— Asta nu e bine, îl întrerupse Virubova. Cu astfel de oameni nu ştii niciodată unde ajungi.

După ce mai stătură de vorbă câtva timp, Soloviev plecă, făgăduind să mai vină a doua zi.

Abia se îndepărtase, că ţăranca intră în casă. O salută pe fosta favorită a Ţarinei şi întrebă:

— Până unde aţi ajuns? E timpul să-ţi duci misiunea la sfârşit.

Virubova dădu din cap. Tot mai mult simţea o neîncredere faţa de această femeie. Prezicătoarea, însă, ar fi pus mâna în foc pentru dânsa. Virubova se întâlnea rar cu franţuzoaica, dar când cele două femei se întâlneau, Denise Barobleur vorbea întotdeauna cu respect despre misterioasa ţărancă.

— A mai fost pe aici domnul Vasilieff? întrebă aceasta din urmă, aşezându-se lângă Virubova.

— Da, a fost ieri.

— Şi ce-a vrut?

Fosta damă de onoare o privi străpungător şi deodată, întrebă:

— Cine eşti dumneata, de fapt? De ce te interesezi mereu de Vasilieff şi de ce nu te-ai recomandat lui? Ai fost în palatul Gogineff şi l-ai îngrijit pe moşier sub mantia unei călugăriţe din ordinul „Surorilor cenuşii”. Îi dai de lucru fără niciun folos, căci el va pune în mişcare cerul şi pământul ca să afle unde locuieşti.

— Nu mă va găsi, răspunse ţăranca, îndurerată.

— Îmi dai voie să-ţi spun însă că nu e frumos din partea dumitale că procedezi astfel. Am fost nevoită să mint… Ţinând seamă de rugămintea dumitale am primit să-i spun că am căpătat fotografiile de la Denise Barobleur şi că le-am înmânat „surorii cenuşii” din palatul Gogineff. De ce toate astea? Pe viitor te-aş ruga să nu mă mai amesteci în jocul dumitale.

Ţăranca făcu o mutră speriată şi Virubovei îi păru rău de cuvintele aspre pe care le rostise.

— Pune-te şi dumneata în situaţia mea… zise ea cu glas mai blând.

— Tocmai voiam să te mai rog azi să-mi faci un serviciu, zise ţăranca, cu umilinţă.

— Şi anume? întrebă Virubova.

Cealaltă oftă şi apropiindu-se de fosta damă de onoare, îi mângâie

mâna.

— Uite ce te-aş ruga… când mai vine domnul Vasilieff, caută să afli de la el de la cine a primit giuvaierul. Vrei?

— De care giuvaier vorbeşti? întrebă Virubova, mirată. Doar nu-l pot întreba de un giuvaier despre care nu ştiu nimic.

— Va pricepe el îndată de ce e vorba.

— Dar mă va întreba de unde şi până unde mă interesez eu de asta.

Frumoasa ţărancă îndreptă o privire rugătoare spre Virubova.

— Cu puţină şiretenie vei izbuti să ocoleşti răspunsul la această întrebare.

— Bine, voi încerca. Dar nu-ţi făgăduiesc că voi izbuti.

Ţăranca răsuflă uşurată.

— Când pot veni să iau răspunsul? întrebă ea.

— Nu ştiu când va mai veni domnul Vasilieff. Până acum venea în fiecare zi, dar ştiu eu când se va mai arăta?

— Va veni! zise ţăranca, încetişor.

— Eşti rudă cu prezicătoarea? întrebă, deodată, Virubova.

— De departe, răspunse cealaltă, cu un zâmbet misterios.

— Dar nu vei nega că dumneata eşti femeia de pe portretul care atârnă pretutindeni în casa aceasta şi din care ai dat şi domnului Vasilieff un exemplar?

Cealaltă recunoscu în tăcere, apoi zise:

— Te rog însă să nu spui domnului Vasilieff că există o soră de caritate care seamănă cu o ţărancă.

— Dacă ţii neapărat, voi tăcea, răspunse Virubova.

Deodată se păru că-i dă ceva în gând şi zise repede:

— Ştii ce bănuială am?

Şi deoarece ţăranca nu răspunse, ci o privi doar întrebător, urmă:

— Eşti însărcinată de Denise Barobleur să-i iscodeşti pe oameni, apoi îi raportezi ei. Asta e meseria dumitale.

Ochii ţărăncii se umplură de lacrimi. Virubova păru încurcată.

Erau lacrimi adevărate sau se prefăcea această femeie? Dar suspinele pe care le auzea în acelaşi timp îi îndepărtară îndoiala.

— Eşti nedreaptă cu mine, doamnă Virubova, zise ţăranca, cu glas tremurător. Eu nu fac astfel de lucruri.

— Nu mi-o lua în nume de rău, dar nu-i de mirare că-ţi vin astfel de gânduri în faţa misterului de care te înconjuri dumneata.

După câtva timp, ţăranca plecă.

A doua zi spre seară Virubova trimise s-o cheme.

— Prezicătoarea tot nu s-a întors încă din călătorie? o întrebă ea.

— Încă nu. Va sosi probabil abia mâine sau poimâine.

— Să mă vesteşti te rog când va fi aici, căci trebuie să stau de vorbă cu ea. Îţi pot spune astăzi de la cine a cumpărat giuvaierul domnul Vasilieff, zise Virubova.

— L-a… l-a cumpărat? murmură ţăranca, agitată. Adevărat, l-a cumpărat?

— N-am niciun motiv să mă îndoiesc de cuvintele domnului Vasilieff, căci aşa cum l-am cunoscut până acum, e un om căruia îi place adevărul.

— Şi de la cine l-a cumpărat? întrebă ţăranca.

— De la o comunistă care se numeşte Sonia Petrovici, aceeaşi căreia îi aparţine azi fostul palat Gogineff.

„Vasăzică totuşi? murmură ţăranca, îngălbenind. Aşadar tot avea dreptate bătrâna cameristă" – adăugă ea ca pentru sine.

Cele două femei mai stătură de vorbă câtva timp, apoi ţăranca plecă.

Când Vasilieff veni a doua zi, află de la Virubova că prezicătoarea se întorsese. Moşierul deveni agitat, şi plecă repede.

Peste un sfert de ceas se afla în încăperea luminată în roz, unde prezicătoarea îşi ţinea şedinţele. Negrul îl condusese aici, lăsându-l singur. O perdea se mişca necontenit în fundul odăii.

Deodată ciudata bătrână intră înăuntru, pe nesimţite. Purta o rochie largă şi părul alb şi-l acoperise cu o basma de mătase.

— Bună ziua, domnul meu, îl salută pe vizitator. Doriţi un horoscop?

— Mă cunoşti? întrebă cu asprime moşierul căutând s-o pătrundă cu privirea.

— Nu vă cunosc, răspunse Denise Barobleur, măsurându-l din cap până în picioare.

Apoi îşi trecu mâna peste frunte, părând să chibzuiască.

— Ba îmi pare că tot vă cunosc, adăugă încetişor. A!… aţi mai fost o dată aici, nu?

— Da, aşa e. Şi afară de asta, mă cunoaşte doamna Virubova. Ea m-a încunoştinţat că te-ai întors din călătorie.

— Ce doriţi să ştiţi? întrebă prezicătoarea.

— Spune-mi ceva, răspunse el şi-i întinse mâna.

Misterioasa bătrână privi mult timp palma moşierului şi în acelaşi timp caută să-i citească în ochi. Apoi zise:

— Văd îngerul morţii într-o încăpere unde se află doi bărbaţi care se ocupă de dumneavoastră. Văd că sunt medici. Aţi fost greu bolnav. Un om rău v-a adus aproape de moarte… Dar aţi învins boala, şi astăzi sunteţi omul dinainte.

Făcu o pauză şi cercetă iar cu băgare de seamă palma vizitatorului. Apoi clătină capul şi-l privi pătrunzător.

— Vă lipseşte ceva. Nu sunteţi mulţumit în sinea dumneavoastră, aţi făcut o nedreptate. Tineri fericiţi vă înconjoară, dar nu v-aţi purtat cinstit cu ei. Aţi trecut sub tăcere existenţa unei tinere doamne, ştiţi ca

ea n-a murit, dar alţii sunt încredinţaţi de contrariul.

Moşierul lăsase capul în pământ. Cuvintele îi ajungeau la ureche ca de la mare depărtare.

Deodată îşi înălţă trupul; chipul îi era întunecat.

— Lasă asta! zise el. Nu vreau să aud despre chestia aceasta. Am venit să stau de vorbă cu dumneata într-o afacere personală. Răspunde-mi te rog la o întrebare: De unde ai luat fotografia pe care mi-ai trimis-o prin doamna Virubova?

Prezicătoarea zâmbi şi-l privi ţintă în ochi. Moşierul îşi pierdu calmul şi se răsti aproape:

— Vorbeşte odată!

— Fotografia vine de la fiică-mea, care a fost prietenă bună cu doamna în chestie; aceasta însă a murit demult.

Moşierul îi cuprinse mâna:

— Dar fiica dumitale mai trăieşte?

Bătrâna clătină capul cu tristeţe.

— A murit demult şi ea.

Pieptul îi fu zguduit de un plâns amar. Vru să se ridice şi să părăsească odaia, dar Vasilieff o opri.

Era cuprins de o agitaţie nespusă. De ce era atât de zguduită femeia aceasta? Oare din pricina morţii fiicei sale?

— Rămâi aici şi vorbeşte! îi strigă el, ţinând-o de mână.

Bătrâna scoase un ţipăt şi în aceeaşi clipă moşierul se simţi apucat de braţe. Se întoarse şi văzu ochii scânteietori ai negrului aţintiţi asupră-i.

— Dă-i drumul! se răsti uriaşul şi-l trase înapoi.

Perdeaua din fund se mişcă şi prezicătoarea se făcuse nevăzută.

Moşierul ieşi, clătinându-se. Nu ştia ce să creadă de toată întâmplarea aceasta. În timpul şedinţei nu-şi putuse lua ochii de pe aceia ai prezicătoarei. Avea impresia că-l hipnotizase.

Mergea pe stradă ca un beat. De la cine ştia toate acestea misterioasa femeie? Flecărise oare Virubova? Dar nu voia s-o întrebe, astfel că nici nu mai dădu ochi cu dânsa în ziua aceea.

Partea a treia

103. Aventura Irinei

Irina se retrăsese în odăiţa ei liniştită şi plângea încetişor, cuprinsă de o tristeţe fără margini.

Vasilieff îi vestise astăzi că peste câteva zile va părăsi Rusia. Căpătase informaţii sigure că revoluţia înaintează vertiginos şi că prăbuşirea guvernului se putea produce din clipă în clipă.

— Nu fii tristă, copila mea! îi spusese el, cu blândeţe. Îl ai pe tatăl tău lângă tine şi vom duce în Franţa o viaţă liniştită şi fericită.

Îi zugrăvise frumuseţile sudului Franţei, Riviera minunată cu localităţile ei ca din basme, dar Irina rămase tot abătută.

Nu despărţirea de oraşul acesta mare o îndurera, ci altceva.

Ce se va întâmpla cu Boris, iubitul ei? Pasiunea lui pentru frumoasa comunistă cu ochi negri îi căşuna mari suferinţe. Simţea că legătura cu această femeie va însemna nenorocirea lui.

Apoi, gândul o mai purta şi spre Nataşa. De ce o minţise tatăl ei? De ce nu-i spusese că frumoasa prinţesă trăieşte?

Dar unde să fie dânsa?

Demult voia Irina să-i spună fratelui ei adevărul, dar până acum tot amânase, şi asta din două motive binecuvântate: Nu putea să-l arate pe Vasilieff drept mincinos, şi pe de altă parte un glas lăuntric o oprea să dea lucrurile pe faţă. Şi acest glas îi şoptea: „Părăseşte gândul ce-l ai, căci nu vei recolta decât durere în urmă!”

Începuse să îndrăgească familia Ulkitzki. Vera îi devenise o adevărată prietenă. Dar de când ea îi dăduse de înţeles că Iesta, fratele ei, o iubea, Irina căpătă un fel de teamă pentru tânărul revoluţionar.

Tânăra fată fu smulsă din gândurile ei de sosirea unei scrisori. Privi mirată plicul cu scrisul drept şi se întrebă cine poate să fie trimiţătorul. N-avea niciun fel de cunoştinţe în marele oraş – cu toate acestea adresa era foarte lămurit scrisă.

Rupse plicul şi scoase dinăuntru o carte de vizită, pe care era tipărit:

„DENISE BAROBLEUR, prezicătoare”

Pe dos erau scrise următoarele cuvinte:

„Oferă doamnelor şi domnişoarelor prilejul de a avea un horoscop adevărat. Onorariu modest”.

Irina rămase uimită. Nu putea pricepe cum prezicătoarea aceasta îi putea trimite ei, care nici nu era cunoscută, o astfel de invitaţie.

Un gând îi fulgeră prin minte. Se simţi îndemnată să facă cunoştinţa acestei femei misterioase, de a cărei ştiinţă i se povestise atât de des.

De ce să nu afle, prin mijlocirea ei, trecutul şi viitorul?

Tânăra fată aşteptă până se lăsă înserarea, căci voia să plece de acasă fără ştirea lui Vasilieff şi a Verei.

Când bătu ceasul nouă părăsi casa, acoperindu-şi capul cu o basma neagră. Prin întrebări meşteşugite aflase din timp de la servitoare unde se afla locuinţa vestitei prezicătoare.

Merse repede prin străzile întunecate şi inima îi bătea cu putere. Deodată, ajunse într-o piaţă, unde, pe un loc ridicat, stătea un bărbat palid şi slab vorbind aprins unei mulţimi adunată în faţa lui. Ochii-i luceau ca doi cărbuni aprinşi. La dreapta şi la stânga lui se aflau doi purtători de făclii care îl luminau din plin, aruncând în acelaşi timp umbre fantastice asupra mulţimii ce asculta în tăcere.

O fluierătură ascuţită sfâşie văzduhul şi din depărtare se auzi uruitul unei maşini. Irina fu împinsă înapoi şi împinsă de un perete.

Un automobil pe care era instalată o mitralieră venea în goană din susul străzii. Era o ultimă încercare a guvernului pe ducă de a face ordine.

Mitralierea începu să răpăie, împroşcând cu gloanţe în mulţime.

Scoţând un ţipăt, Irina se prăbuşi la pământ. Simţi o durere ascuţită în spate, apoi îşi pierdu cunoştinţa.

Când îşi reveni, strada era pustie. În faţa ei se afla un bărbat înalt, cu mâinile încrucişate pe piept, şi care o privea cu milă.

— Cine eşti dumneata? întrebă el, cu glas blând.

Irina se ridică, sprijinindu-se de zidul casei lângă care căzuse. Şi în aceeaşi clipă recunoscu în omul din faţa ei pe vorbitorul dinainte. Dânsul nu fugise de teama mitralierei ucigătoare.

— Cine eşti? întrebă el din nou şi, fără să aştepte răspuns, adăugă: Îţi pot veni în ajutor? La mine eşti sub adăpost bun.

Irina îşi duse repede mâna la spate. Slavă Domnului, nu simţea nicio durere, ceea ce însemna ca nu fusese rănită.

— Vreau să mă duc acasă, zise ea cu naivitate.

Străinul zâmbi:

— Unde e casa dumitale?

— Pe acolo cred c-ar trebui să apuc, răspunsei ea, arătând spre Neva.

— Vino cu mine! zise el. Nopţile Petrogradului sunt primejdioase pentru o fată tânără.

Irinei îi bătea inimă cu putere, dar nu-i era teamă. Dimpotrivă, omul acesta cu chipul palid şi ochi visători răspândea în juru-i un fluid

care o liniştea. El păşi alături de dânsa în noaptea rece şi limpede. Cerul de-un albastru închis, spuzit de stele, cu luna în mijloc, veghea asupra marelui oraş în care clocotea cazanul revoluţiei.

Irina îl privea adesea pe furiş, şi – lucru ciudat! – i se părea că-l cunoaşte, că-l mai văzuse cândva.

Deodată îl privi cu mai multă atenţie şi mintea i se lumină.

Da, aducea mult cu bărbatul răstignit pe cruce care se afla în toate bisericile Rusiei şi care cu chipul său plin de suferinţă privea în jos cu bunătate şi durere spre omenire.

— Cum ai ajuns în strada aceea? întrebă el deodată, rupând tăcerea.

— Vro… voiam să fac o vizită unei prietene.

Dânsul surâse şi dădu din cap.

— Mergem pe drumul bun? întrebă el după câtva timp…

Irina se înfioră. Se afla pe strada unde locuia prezicătoarea.

— Da, aici voiam s-ajung, răspunse ea repede.

El se opri. Dânsa îi întinse mâna şi murmură o mulţumire, apoi, cu privirea în jos, porni înainte fără să ştie dacă el o urmăreşte. Tocmai când bătu ora zece ajunse la casa prezicătoarei, unde intră.

Aproape să-i pară rău Irinei că pornise în aventura aceasta, căci când închise uşa în urmă-i, văzu în faţa ei un negru care o privi ţintă.

Îi spuse ce voia şi uriaşul o conduse printr-un gang până la odaia prezicătoarei.

Bătrâna era acolo şi avea chipul blând. Ochii-i mari, cercetători, o învăluiau pe tânăra fată.

— Ce doreşti să ştii? întrebă Denise Barobleur.

— Aş vrea să privesc în viitor, răspunse Irina şovăitor.

— Nu vrei să mă laşi întâi s-arunc o privire în trecut?

Tânăra încuviinţă printr-un semn din cap, în timp ce inima-i bătea să se spargă.

Prezicătoarea îi luă mâna şi cercetă cu băgare de seamă liniile din palmă. Apoi dădu din cap, gânditoare, şi zise:

— Văd un fluviu mare cu multe bărci. Luntraşii cântă melodia lor… Apa se rostogoleşte greu în albia ei… Nevoi şi suferinţă e în sat… Luntraşii n-au nici măcar pâinea de toate zilele şi stăpânul moşiei îi chinuieşte… Pe un armăsar focos trece prin sat şi cine nu-l salută, cine nu se ploconeşte adânc la trecerea lui, simte sfârcul nagaicei. În sat se află o colibă în care locuieşte o bătrână oarbă. Ea îşi creşte copiii, dar aceştia nu-s ai ei. Un băiat voinic şi îndrăzneţ îi face multe griji. Pleacă în război şi e rănit. La Petrograd face de santinelă în faţa palatului imperial şi în singurătatea lui se gândeşte la cei dragi de-acasă. Atunci se apropie de el o fată încântătoare şi de casă bună. E o prinţesă, o doamnă de viţă nobilă… Ea vorbeşte cu dânsul… Atunci, un bărbat crud ridică nagaica, şi loveşte cu putere obrazul tânărului,

lăsând dungi vinete pe dânsul… Prinţesa leşină, soldatul e arestat… Un convoi lung porneşte spre Siberia… Prinţesa îl însoţeşte pe ascuns… Soldatul e deportat în ţara gheţurilor veşnice. Şi vremea trece… trece… Tânărul izbuteşte să evadeze şi se înapoiază în satul lui. Revoluţia izbucneşte… Vin zbirii… În fruntea lor e duşmanul său de moarte. Colibele ard, iar bărbaţii şi femeile nu-şi pot apăra avutul, căci nu sunt în sat. Zbirii se retrag urmăriţi de revoluţionari. Sus în castel e ucis un prinţ, tatăl frumoasei prinţese. Aceasta urmează să fie împuşcată, dar luptătorul pentru libertate o salvează… Pe o noapte întunecoasă părăseşte satul natal, împreună cu dânsa şi sora lui… Un bărbat nobil îi însoţeşte. Pe drum se despart… Luptătorul pentru libertate rămâne cu prinţesa, iar fata cealaltă porneşte alături de bărbatul nobil şi ajung la Petrograd… Văd iarăşi crimă şi răni… luptă şi distrugere… Revoluţia a izbucnit în marele oraş.

Prezicătoarea făcu o pauză şi ridică mâna, implorator. Ochii ei se măriseră peste măsură.

— Fugiţi până nu e prea târziu! urmă ea. Niciodată nu-ţi vei înfăptui dorinţele, căci piedici de neînvins îţi stau în cale. Îl iubeşti pe luptătorul pentru libertate, care e fratele tău… dar el nu-ţi va putea aparţine niciodată, niciodată. Renunţă la el, căci altminteri abaţi nenorociri asupra capului tău.

La aceste din urmă cuvinte ale prezicătoarei, Irina îşi ascunse faţa în mâini. Ştia prea bine ce voia să spună cealaltă. Un fior îi străbătu trupul… Se simţea atât de nefericită în clipa aceasta!

Când îşi ridică iar privirea era singură. Prezicătoarea se îndepărtase pe nesimţite.

Negrul se ivi în odaie şi biata fată fu cuprinsă de o teamă nemărginită.

Uriaşul o conduse până la uşă, străbătură gangul, apoi îi dădu drumul în stradă. Primul om pe care-l văzu era bărbatul acela misterios care o adusese aici cu puţin timp înainte. El se apropie de dânsa şi-i zise cu glas blând.

— Ştiam că te vei reîntoarce. Hai să mergem înainte! Ştiu unde ai fost şi vreau să sper că femeia aceea ţi-a spus numai bine.

El îi zâmbi, iar ea se împurpură de ruşine.

După o jumătate de ceas erau în faţa casei familiei Ulkitzki. Irina întinse mâna însoţitorului ei şi murmură:

— Îţi mulţumesc.

— Nu vrei să-mi spui numele dumitale? o rugă el, ţinându-i mâna.

Tânăra şovăi o clipă, apoi se hotărî:

— Mă numesc Irina Verodin.

— Verodin? făcu el, surprins. Eşti cumva sora lui Boris Verodin?

— Da…

— Atunci te poţi socoti fericită. Numele meu e Urez… fratele

dumitale mă cunoaşte. Rămâi cu bine!

Se-ntoarse şi porni mai departe, prin strada tăcută.

Bărbatul pe care-l cunoscuse Irina în seara aceasta avea să facă să se vorbească mult de el în cursul celei de-a doua revoluţii. Era unul din cei mai curajoşi agitatori ai ideii de libertate.

Fost proprietar al unor moşii întinse, le dăruise Statului, pentru binele poporului, renunţând în acelaşi timp la titlul său de conte.

Cuvintele sale fură un balsam binefăcător pentru inima rănită a Irinei. Când ajunse în cămăruţa ei, îşi apăsă mâna pe pieptul care-i zvâcnea cu putere. Se dezbrăcă apoi, pe întuneric şi multă vreme privi ţintă în tavan, pe care luna îşi trimitea razele-i jucăuşe.

Şi lacrimi fierbinţi i se rostogoliră pe obraji când se gândi la sfatul prezicătoarei. Să renunţe la Boris? O! cât de grozav era asta!

104. Saşa în închisoare

Sonia Petrovici se simţea nespus de fericită, cum se simte numai o femeie care iubeşte cu patimă.

Ea se ducea să-l ia pe Boris la şedinţele Sfatului şi la adunările delegaţilor, copleşindu-l cu o dragoste nemăsurată.

De un singur lucru se temea…

Nu cuteza să-i mai vorbească o dată de bogăţiile ei. Dânsul refuzase întotdeauna să meargă în maşină cu ea la adunările zilnice ale revoluţionarilor şi frumoasa femeie ştia că el nu înţelegea de glumă în privinţa asta.

Uneori Boris o privea cu ochi cercetători. Trebuia să-şi mărturisească cum că era foarte frumoasă; – era o femeie pe dinaintea căreia niciun bărbat n-ar fi trecut nepăsător.

Surprinzător de repede îşi pierduse apucăturile ţărăneşti, era o bolşevică în toată puterea cuvântului, dar şi o femeie de lume.

Şi cu câtă înflăcărare vorbea! Când se urca la tribună, toţi erau numai ochi şi urechi.

Astăzi, de pildă, vorbise un ceas întreg. Cuvintele ei ţâşneau ca mănunchiuri de scântei, învăluind totul într-o lumină orbitoare.

Şi la sfârşit, când însufleţirea transformase sala într-o mare agitată, când aplauzele nu mai conteneau, ea rămase nesimţitoare la toate, privind doar spre iubitul ei. Şi ochii-i glăsuiau parcă:

„Numai pentru tine am vorbit aşa, – numai tu să mă admiri, – numai tu şi nimeni altul.”

Boris Verodin aplaudase mai mult ca toţi. Strigătele lui de „bravo!” păreau că nu se mai sfârşesc.

Sonia îşi pusese în gând astăzi să lămurească lucrurile. Avea planuri îndrăzneţe, – voia să preia mai târziu, postul de ambasador într-una din ţările care vor recunoaşte Uniunea Sovietică.

Avea mulţi prieteni şi admiratori înflăcăraţi printre revoluţionari. Dar toţi se ţineau departe acum, căci se temeau de Boris Verodin, pe care nu se încumetau să-l provoace.

Sonia nu putea să-şi înfrâneze, însă, pornirea spre lux şi petreceri. La prinţesa Suralin aveau loc adevărate orgii, iar Sonia dădea şi ea din când în când un banchet, la care invita comisari ai poporului şi delegaţi.

Omul de încredere al frumoasei comuniste era tot grăsunul Mencikovski, misitul de case. El aranja serbările şi ţinea şi socotelile adoratei sale, care veghea să nu cheltuiască prea mult, căci banii numerar trebuiau să ajungă pentru câţiva ani, până va putea valorifica documentul care avea să-i aducă bogăţii imense.

Sonia îi obţinuse de la Boris făgăduiala să ia masa cu dânsa într-un mic restaurant. Fiind singură cu dânsul voia s-aducă lucrurile în aşa fel încât să se logodească, iar după câteva luni să facă nunta.

După furtunoasa şedinţă din ziua aceea ei se despărţiseră. Sonia se îndepărtase repede, căci într-o stradă din apropiere o aştepta Mencikovski cu maşina.

Rămas singur, Boris Verodin se simţi atins pe umăr. Întorcându-se, îl zări pe Urez, agitatorul, căruia Comitetul Central îi dăduse misiunea să înflăcăreze masele, căci era unul din cei mai buni cuvântători de stradă.

— Cum o mai duci, Urez? întrebă Boris Verodin, prietenos. Demult nu ne-am văzut.

— Eu te văd adesea, răspunse agitatorul, cu o privire caldă. Dar tu nu mai ai vreme să te uiţi la mine şi la alţii.

Boris Verodin rămase mirat şi clătină capul.

— Ce vrei să spui cu asta? întrebă el.

— Foarte simplu. Nu te mai uiţi la noi, pentru că priveşti mereu şi prea stăruitor în ochii plinii de văpaie ai unei femei care ţi-a vrăjit simţurile. Tovarăşe Verodin, păzeşte-te de această femeie, căci ea nu e de tine. Mă cunoşti destul de bine ca să-ţi dai seama că nu vorbesc în vânt. Rămâi cu bine, căci mă grăbesc!

Boris Verodin rămase înmărmurit, privind după bărbatul pentru care avea o mare simpatie.

N-avea el dreptate, oare? Da, şi bine făcuse că-l prevenise. Chiar astăzi va vorbi cu Sonia, pentru ca lucrurile să nu ajungă prea departe.

Cufundat în gânduri, fu trezit de ivirea unui bărbat, care-l întrebă dacă dânsul e Boris Verodin. Revoluţionarul răspunse afirmativ şi-l întrebă ce doreşte, adăugând:

— După uniformă pari să fii gardian de închisoare?

— Da, fac parte din personalul fortăreţei Petropavlovsk, răspunse celălalt.

— Şi ce doreşti de la mine?

Omul privi în juru-i, apoi întinse lui Boris un bileţel împăturit.

Uimit, revoluţionarul îl desfăcu şi citi:

„Eliberează-mă, căci sunt închisă pe nedrept în celula 423 a fortăreţei Petropavlovsk. Nu m-am făcut vinovată cu nimic.

Mătuşa ta, SAŞA.”

— Saşa aici? murmură tânărul, înmărmurit. Cum a ajuns în fortăreaţa Petropavlovsk?

— Există un mandat de arestare din partea Comitetului Central, răspunse gardianul. A fost adusă acum zece zile şi urla atât de tare încât ne-am văzut siliţi s-o legăm. Apoi, însă, s-a domolit. Plânge mereu şi susţine că n-a făptuit nimic rău, dar mandatul de arestare o învinovăţeşte de trădare în dauna sfaturilor poporului. Cică ar fi înjurat în gura mare pe stradă sovietele şi consiliile muncitorilor.

Ochii lui Boris Verodin zvârliră scântei.

— Cine a îndrăznit să susţină asta? strigă el. Cine a învinovăţit-o?

— Trebuie să fi fost un bun cunoscut al ei, căci altminteri demult i s-ar fi dat drumul. Aşa se face de obicei cu guralivii ăştia: sunt închişi câteva zile, apoi vine ordinul să fie puşi în libertate.

— Comitetul Central a arestat-o?

— Da.

— Bine, voi vedea eu ce e de făcut, răspunse Boris, încruntat. Voi descoperi eu pe nemernicul care a pus la cale asta. Bătrâna aceea a făcut mari servicii revoluţiei în ţinutul ei de baştină.

Merse imediat la sediul Comitetului Central, dar nu-l găsi pe Ilino, preşedintele. Se adresă altora, dar nimeni nu-l putu satisface, căci ceea ce făcea şeful, numai el putea desface.

Hotărî să aştepte şi după vreo două ceasuri veni Ilino.

— Ia te uită, dumneata eşti, Boris Verodin? zise el, plin de bucurie. Ai venit să-ţi iei în primire sarcina ce ţi s-a încredinţat? Dar asta mai are timp, dragul meu… vino peste câteva zile, căci acum mă grăbesc să mă duc la Lenin, cu care am de discutat chestiuni însemnate.

— Altceva mă aduce aici, tovarăşe Ilino, zise Boris Verodin, cu ton aspru. E vorba de arestarea unei femei bătrâne care e mătuşa mea. Nu ştiu cine a făcut să fie închisă la Petropavlovsk şi cică dumneata însuţi, tovarăşe Ilino, ai semnat ordinul de arestare. Bătrâna aceasta a adus mari servicii cauzei noastre.

— Cum se numeşte femeia, tovarăşe Verodin? întrebă Ilino. Fără-ndoială că va fi eliberată imediat dacă ceea ce spui dumneata corespunde adevărului.

— Saşa Verodin e numele ei.

— Atunci trebuie să fie o greşeală, tovarăşa Verodin, căci nu-mi amintesc să fi semnat un ordin de arestare pe numele acesta.

— Şi, totuşi e aşa cum spun eu, răspunse revoluţionarul. Mi-a trimis din închisoare un bileţel prin care mă vesteşte de cele petrecute.

Întinse scrisorica preşedintelui, care o citi. Apoi Ilino începu să răsfoiască într-un registru.

— Aici dau de numele Saşa, dar celălalt nume nu e înscris, zise el. Acuzaţia ce i se aduce glăsuieşte: „Ni s-a comunicat că persoana în chestie, a atras atenţia asupră-i prin cuvintele-i aţâţătoare, fapt pentru care n-am eliberat-o încă".

— Minciuni sfruntate! izbucni Boris. Cum se numeşte acela care a denunţat-o?

— E unul anume Mencikovski.

— Nici n-am auzit de el. Dar nădăjduiesc că-i voi face cunoştinţă şi dacă acuzaţia lui nu se adevereşte, atunci…

Nu-şi sfârşi vorba, că aruncă doar o privire întunecată asupra preşedintelui.

— Fireşte că femeia va fi pusă imediat în libertate, tovarăşe Verodin, zise Ilino. Dar îmi făgăduieşti să nu faci nicio nechibzuinţă. Cercetează cum stau lucrurile, căci e dreptul dumitale, şi dacă bătrâna a fost arestată fără motiv, voi lua eu măsurile ce se cuvin.

Ordinul de eliberare fu repede întocmit, apoi Boris plecă spre mult-temuta închisoare a Petrogradului.

Porţile i se deschiseră imediat, căci un ordin al Comitetului Central se bucura de acelaşi respect ca şi al unuia care venea din partea guvernului.

Revoluţionarul fu condus prin ganguri întunecate şi în cele din urmă paznicul care-l însoţea se opri în faţa unei celule pe care o deschise. În fundul acesteia se zărea o făptură ghemuită.

— Tu eşti, matuşca? întrebă Boris Verodin, cu blândeţe.

Un ţipăt slab îi răspunse, apoi Saşa se repezi spre uşă. Avea o înfăţişare care-ţi făcea milă, căci sărmana bătrână nu luase nimic în gură de multă vreme, făcând greva foamei.

Tânărul revoluţionar mângâie cu duioşie obrazul zbârcit al mătuşii sale, spunându-i cuvinte de îmbărbătare.

— Acum să mergem! zise el, într-un târziu, căci ai stat destul aici.

Bătrâna îşi regăsi repede energia ei de odinioară şi începu să înjure cât o ţinea gura. Pe drum îi povesti nepotului cum se întâmplaseră lucrurile:

— Am văzut-o pe Sonia aceea de la noi din sat, trecând în maşină pe lângă mine. Deodată se ivi lângă mine un bărbat bondoc, care se aflase probabil în automobil cu dânsa, şi mă învinovăţi că am înjurat sovietele şi Comitetul Central. Să mă bată Dumnezeu dacă ştiu ceva de asta!

Boris tresări auzind numele Soniei şi chipul i se întunecă. Saşa îi mai istorisi şi despre caseta furată precum şi de bănuiala ce-o avusese

împotriva ţigăncii, care însă nu se dovedise întemeiată.

Revoluţionarul rămase tăcut. Dacă Sonia dăduse îndemnul pentru arestarea bătrânei, atunci avea motive ascunse pentru asta şi va şti dânsul s-o silească la vorbă.

— Nu ştii pe unde o fi prinţesa? întrebă deodată Saşa.

— Nataşa? strigă el, ducând mâna la inimă. Nataşa e moartă, matuşca, e moartă.

Se opri din mers şi hohote de plâns îi zguduiră trupul viguros.

105. La adăpost

Bătrâna Ipanoff ieşi cu braţele deschise în întâmpinarea prinţesei, când aceasta păşi pragul alături de portar.

— În sfârşit, te-ai întors la noi! zise ea, frământându-şi şorţul. O! cât eram de îngrijorată de soarta dumitale! Cât…

Îşi rupse vorba şi începu să facă plecăciuni peste plecăciuni.

— Iertaţi-mă, Alteţă, dar în vremurile astea grele uiţi de respectul ce-l datorezi stăpânilor, îngână ea, încurcată. Acum nu mai ai de-a face cu prinţi şi prinţese, ca odinioară, ci doar cu tovarăşi şi tovarăşe.

— Ai dreptate, bătrânico! o întrerupse Ipanoff. Dar cu vorbe nu se va sătura iubita noastră prinţesă, căci arată rău de tot. Ia pregăteşte-i o mâncărică bună, ca să se sature ca lumea!

Nataşa se simţi mişcată de primirea călduroasă pe care i-o făcuseră bătrânii. Mulţumi din inimă, spunând:

— Dacă aveţi dreptate, n-aş putea spune, dar azi nu se mai pune preţ pe titluri. Poate că e mai bine aşa! De aceea, tată Ipanoff şi mamă Ipanoff, vă rog să lăsaţi deoparte titlul de Alteţă. Numiţi-mă ca atunci când eram copilă încă: „prinţişoară” sau chiar „Nataşa”. Oamenii cu titluri duc azi o existenţă grozavă.

Oftă şi-şi scoase basmaua de pe cap, apoi se aşeză la masă.

— Credeam că sunteţi în străinătate, zise bătrânul Ipanoff, în vreme ce soţia lui se dusese la bucătărie să pregătească ceva de mâncare. Ne bucuraserăm, pe de o parte, căci acolo eraţi cel puţin în afară de orice pericol. De ce n-aţi plecat?

Nataşa nu răspunse, ci dădu doar din cap, cu un zâmbet amar pe buze.

— Dar ştiţi cine a fost aici? zise bătrânul Ipanoff, cu ochi strălucitori.

Prinţesa îl privi întrebător.

— Bătrâna Saşa, camerista.

— Matuşca e în Petrograd? strigă Nataşa, cu o bucurie nestăpânită. Unde e? Ah! acum am cel puţin un sprijin în oraşul acesta mare.

Dar bucuria ei se irosi repede când află că Saşa dispăruse de câteva zile, fără urmă. Plecase spunând că are un drum însemnat de făcut, şi

de atunci nu se mai întorsese.

— Cât de grea e viaţa! murmură prinţesa, copleşită de o tristeţe fără margini.

Apoi începu să chibzuiască şi tot gândind în fel şi chip, îşi zise că dispariţia asta trebuie să aibă vreo pricină, – că ea se întâmplase fără voinţa bătrânei, căci altminteri ar fi dat vreun semn de viaţă, ca să-i liniştească pe cei doi bătrâni. Dar ce i se putuse întâmpla?

Împărtăşi temerile ei soţilor Ipanoff şi bărbatul încuviinţă clătinând trist capul. Avusese şi el o bănuială asemănătoare.

— S-au petrecut lucruri grozave la noi în casă de când aţi plecat dumneavoastră, prinţesă, zise portarul. Un domn cu numele Vasilieff era cât pe-aci să fie omorât.

Nataşa îngălbeni.

— În casa asta… domnul Vasilieff? murmură ea. Cum a ajuns el aici?

Bătrânul înălţă din umeri:

— Nu cunosc împrejurările. Ştiţi că dacă servitorii se arată prea curioşi îşi pierd slujba. Noua stăpână nu e rea şi abia dacă se interesează de noi. Alţi servitori nici nu există pe aici, bătrâna mea deretecă prin două, trei odăi pe care coniţa le locuieşte. Altminteri nici nu prea venim în atingere cu ea.

Şi, coborând glasul, Ipanoff urmă:

— Adesea se dau serbări, în taină, aici, la care vin oaspeţi din rândurile roşiilor. Cică se joacă şi se bea vin.

Nataşa nu asculta ce vorbea bătrânul. Ea se gândea numai la cele ce spusese dânsul cu privire la moşier.

— Nu ştii deloc cum s-a făcut de-a ajuns domnul acela Vasilieff aici? întrebă ea.

— Ceea ce ştiu vă pot spune. Dar nu e mult. A venit într-o zi la stăpâna noastră – pe atunci nu ştiam încă cum îi zice. I-am dat drumul înăuntru: şi el s-a dus la coniţa. După aceea a venit şi… şi… prinţul Potcikev.

— Prinţul Potcikev… aici? exclamă Nataşa şi-şi duse mâinile la piept. Ce… voia aici?

Ipanoff dădu din umeri:

— Habar n-am! A mers şi el sus. Apoi stăpâna a plecat singură de acasă. Nu trecu mult şi auzii împuşcături, după care cineva se îndepărta în grabă. Nu ştiam dacă era domnul Vasilieff sau prinţul. Mai târziu am aflat c-a fost acesta din urmă. Şi puţin timp după asta un mare număr de revoluţionari pătrunseră în casă şi dădură buzna spre odăile de sus. Domnul Vasilieff fu găsit într-un lac de sânge. A zăcut aici multe zile şi au venit mulţi doctori vestiţi care i-au făcut operaţie şi l-au scăpat de la moarte. A fost îngrijit de o tânără şi frumoasă blondină, pe care noi o ţineam drept fiica sa. Mai târziu a

venit şi o soră de caritate.

— Tânăra blondă a fost Irina, zise Nataşa.

— Da, aşa i se zicea, după câte mi-aduc aminte, încuviinţă Ipanoff. S-a împrietenit cu noi şi a fost în câteva rânduri în locuinţa noastră. A întrebat şi de dumneavoastră şi a rămas foarte abătută când i-am spus că aţi părăsit Petrogradul, probabil.

Câteva minute domni tăcere, apoi Nataşa întrebă cu ochi sclipitori:

— Atunci ştiţi poate şi unde se află domnul Vasilieff?

— Din păcate n-avem de unde şti asta, prinţesă. Dar ar fi cu putinţă să aflăm dacă am întreba-o pe stăpâna casei.

— Nu, asta să nu faceţi! se împotrivi tânăra. Nici n-are să vă spună dacă ar şti că eu mă interesez de dânsul.

— Dar nu e nevoie să i-o spunem.

— Atunci încearcă, Ipanoff! Numai vezi de nu aminti numele meu! Şi acum aş vrea să te mai rog ceva: îngăduie-mi să mă adăpostesc aici până îmi voi aranja situaţia. Am unele planuri cu privire la care nu pot vorbi.. Vreţi?

— Mai e vorbă, prinţesă? făcu bătrânul. Puteţi rămâne aici cât vă pofteşte inima şi atâta vreme cât vom avea şi noi un adăpost.

— Dar stăpâna casei nu trebuie să afle cu nici un chip că sunt aici. Îmi făgăduiţi?

— Vom ţine tăinuită prezenţa dumneavoastră în această casă. Lucrul nu va fi prea greu, deoarece coniţa nu prea se sinchiseşte de noi.

În primele zile, Nataşa nu cuteză să iasă din casă. Bătrânul Ipanoff aducea noutăţi din oraş de câte ori se întorcea de la târguieli.

Tânăra prinţesă află că situaţia se înrăutăţea din zi în zi. Revoluţionarii ridicau capul tot mai mult.

— Catastrofa se apropie, zise într-o zi Ipanoff. Situaţia de astăzi nu mai poate ţine mult. În cercurile guvernamentale se vorbeşte mai mult ca oricând de o dictatură a prinţului Potcikev.

Nataşa fu străbătută de un fior. Îşi aduse aminte de înfiorătoarea crimă asupra Elenei Rotberg şi a copilului ei, şi sângele îi îngheţă în vine.

Ucigaşul acesta să fie cocoţat în fruntea treburilor publice? Pe mâinile lui însângerate să fie dată soarta marelui şi nefericitului popor rus?

„Nu, asta nu trebuia să se întâmple şi Cerul nu poate s-o îngăduie.”

Dar Nataşa îşi propusese să tacă asupra acelei nopţi grozave, nu voia să-l trădeze pe ticălosul care a răpus două vieţi nevinovate, căci ştia ea că el va găsi o cale de scăpare. Se va feri din drumul lui şi asta va fi mai bine pentru dânsa.

Dar va putea rămâne credincioasă hotărârii luate? Dacă-l întâlnea

pe Timetrius Halbah, nobilul tânăr care-şi iubise sora ca ochii din cap, nu-i va cere dânsul lămuriri asupra celor petrecute în noaptea aceea de groază?

Şi atunci va trebui sa vorbească, nu se putea altfel, căci s-ar fi putut să fie bănuită chiar ea.

Începu să-l iscodească pe bătrân, apoi cercetă toate gazetele din ziua aceea. Dar nu găsi decât puţine notiţe asupra crimei şi în ele nu se vorbea nici de ea, nici de prinţul Potcikev. Asta o linişti puţin.

Poate că Timetrius Halbah nu ştia încă nimic despre îngrozitoarea crimă? Poate nici nu mai fusese în Petrograd de atunci?

Toate întrebările acestea, la care nu-şi putea răspunde, îi căşunau griji şi suferinţă.

Într-o zi Nataşa se hotărî să meargă în oraş. Bătrânii Ipanoff o implorară să renunţe la gândul acesta, dar frumoasa prinţesă rămase neînduplecată.

— Fiţi liniştiţi! zise ea gazdelor sale, căci voi fi cu multă băgare de seamă. Voi purta îmbrăcăminte simplă, aşa fel că nimeni nu mă va recunoaşte.

Şi cu un zâmbet dureros, adăugă:

— O! am învăţat multe în vremea din urmă. Astăzi mă pricep să urlu cu lupii şi să fac pe revoluţionara la nevoie.

Soţii Ipanoff îşi dădură seama că n-o puteau abate de la hotărârea ei şi încuviinţară, deşi cu inima grea. Nataşa găsi nişte veştminte vechi şi îmbrăcându-le ieşi în oraş.

Se amestecă în mulţimea care forfotea pe stradă, văzu frigurile revoluţiei şi ochii-i mari, speriaţi, rătăceau necontenit în toate părţile. Cunoştea foarte mulţi monarhişti şi nădăjduia să întâlnească vreunul din ei, de la care să afle locul lor de adunare.

După o zi întreagă de alergătură se înapoie acasă, fără niciun rezultat.

Plecă şi a doua zi, şi a treia, până ce bătrânii Ipanoff se obişnuiră cu lipsurile ei şi nu mai erau atât de îngrijoraţi.

Dar într-o zi întârzie cam mult. Seara se lăsase deasupra marelui oraş, care era învăluit în vâltoare roşie, parc-ar fi fost înmuiat într-o baie de sânge. Lumina asta fantastică era reflexul nenumăratelor focuri care ardeau pe străzi şi la care se încălzea sărăcimea. Trupuri chircite stăteau în jurul sobelor de tablă, sporovăind şi bând ceai.

Nataşa rătăcea pe străzi, cu inima strânsă de durere, amintindu-şi ca prin vis de vremurile de odinioară, când trăia fericită în oraşul acesta uriaş şi plin de plăceri. Obosită, se opri lângă un foc la care se încălzeau mai multe femei.

— De unde vii, tovarăşă? o întrebă o femeie grasă, care ţinea de mână un copil.

Tânăra prinţesă se sperie, căci ştia că graiul ei o va trăda. Ea nu

putea vorbi jargonul acesta al poporului, căci fusese crescută între nobili, care îşi avea limba lor.

Făcu o mutră nevinovată şi înălţă din umeri, apoi începu să facă semne din mâini.

— E surdomută, zise femeia grasă către celelalte.

— Dar e al dracului de frumoasă! zise o alta.

Nataşa juca de pe un picior pe altul, şi nu se sinchisea de vorbele lor. Se prefăcea că n-are altă dorinţă decât să se încălzească.

Femeile continuau s-o privească însă cu atenţie. Una din ele zise:

— Asta nu-i proletară, orice aţi spune voi. Ei din cele de sus. Când va trece pe aici un soldat al revoluţiei îi vom face semn. Te pomeneşti că atunci nu va mai fi nici mută.

Spunând acestea femeia privi ţintă chipul Nataşei. Dar aceasta izbuti să se stăpânească într-atât încât nici nu clipi. Mai jucă puţin de pe un picior pe altul şi se pregăti de plecare, aruncând câte o privire prietenoasă fiecărei femei în parte.

Atunci una din ele o apucă de umăr şi-i strigă aspru:

— Stai aici! Vrem să stabilim mai întâi dacă eşti surdo-mută, cum te arăţi.

Nataşa făcu o mutră speriată şi femeia izbucni:

— Ei, vezi! Eşti tot atât de puţin surdo-mută ca şi noi. Hehe, vei fi probabil vreo spioană!

Sub strânsoarea femeii Nataşa îşi încovoie spatele. Dar în aceeaşi clipă se ivi salvatorul, în persoana unui bărbat cu căciula trasă adânc peste ochi şi cu blană de oaie.

El o înhăţă pe străină, silind-o să dea drumul Nataşei.

— Să-ţi fie ruşine, tovarăşă! zise dânsul. Ce ţi-a făcut biata fată? E într-adevăr surdo-mută. În partea de nord a oraşului, unde locuieşte, e numită „Vanda cea mută". Dacă nu vrei să crezi, du-te şi întreabă!

Femeia mormăi câteva cuvinte veninoase, dar se dădu bătută.

Străinul arătă cu mâna de-a lungul străzii şi zise presupusei mute:

— Du-te acasă, acolo locuieşti tu!

Nataşa porni repede şi nu se opri decât la colţul străzii următoare, ducând mâna la inima ce-i bătea năvalnic.

Când vru să pornească din nou, bărbatul de adineauri se ivi înaintea ei şi-i zise:

— Rămâneţi pe loc, prinţesă! Vă cunosc şi vă voi lua apărarea.

106. Conspiratorii

Zadarnic încercă Nataşa să-şi amintească de chipul omului. Sunetul glasului său i se păru foarte cunoscut.

Deodată el îşi scoase căciula de pe cap şi lumina unui felinar din apropiere căzu pe faţa sa. Nataşa nu izbuti să scoată niciun cuvânt, din

pricina surprizei şi bucuriei. Avea în faţa ei pe Timetrius Halbah, fratele nefericitei Elena.

În primele clipe prinţesa nu se gândi la grozăvia din căsuţa aceea, atât de mult o bucură această întâlnire.

— Dar cum m-ai recunoscut sub îmbrăcămintea aceasta, domnule Halbah? întrebă ea.

— V-am zărit chipul, mai bine zis numai ochii, răspunse el. Stăteam cam departe şi am observat felul cum v-aţi purtat cu femeile acelea. Aceste indivíde sunt mult mai primejdioase ca bărbaţii. Când bărbaţii fac revoluţie devin răzbunători şi cruzi. Când însă se revoltă femeile, devin adevărate fiare. Vai de aceia care sunt bănuiţi de femei!

Nataşa privi cu teamă în jur şi întrebă:

— N-ar fi mai bine să mergem mai departe?

— Da, haideţi, prinţesă.

O luă de braţ, astfel că dădeau impresia unei perechi de îndrăgostiţi.

— Ştiţi ce s-a întâmplat, prinţesă? întrebă el.

Nataşa clătină capul şi abia putu să îngâne:

— Ştiu… ce vrei… să spui… domnule Halbah… A fost îngrozitor… când am văzut-o pe nefericita dumitale soră şi copilaşul… o! nu voi uita niciodată priveliştea aceea…

— Vorbiţi, prinţesă… îl cunoaşteţi pe ucigaş?

— Eram… eram în odaia alăturată… am văzut-o zăcând într-un lac de sânge… Dar am venit prea târziu… a fugit când l-am acuzat de crimă…

— Era… soţul… soţul nefericitei mele surori?

— Da… era… era prinţul Potcikev.

Timetrius Halbah se dădu un pas înapoi.

— Îl cunoaşteţi pe omul acesta? făcu el. Ştiţi că nu era Nicolai Rotberg, cum se dăduse faţă de sora mea?

— Ştiu că a fost prinţul Potcikev.

— Dumnezeule sfinte, îţi mulţumesc că mi-ai trimis un martor al sângeroasei fapte! zise Timetrius, solemn. Da, prinţesă, va veni o zi când îl voi trage la răspundere pe omul acesta nelegiuit. Jur pe bunul Dumnezeu c-o voi răzbuna pe nefericita mea soră.

Porniră mai departe, tăcuţi, fiecare cu gândurile sale.

Apoi începură să vorbească iar despre grozăvia aceea. Dar Nataşa trecu sub tăcere faptul că devenise a doua soţie a omului acela.

— Cum aţi dus-o în tot timpul acesta, prinţesă? întrebă Timetrius, într-un târziu.

— Am fost împiedecată să iau parte la şedinţe, răspunse Nataşa, nevrând să destăinuiască nimănui prin ce aventuri grozave trecuse.

— Ştiţi că acum suntem urmăriţi cu mai multă asprime?

— Nu, n-am văzut pe nimeni de când cu ultima şedinţă.

— Da, suntem urmăriţi iar cu înverşunare şi mulţi monarhişti au fost închişi. De întâmplat nu li se va întâmpla nimic, dar prin asta rândurile noastre au slăbit. Se vor bucura însă mult cei rămaşi, şi în special doamna Virubova, că aţi ieşit iar la iveală, prinţesă. Eliberarea familiei imperiale devine din ce în ce mai imperioasă. Nu trebuie pierdut momentul prielnic şi va trebui să plecaţi la Tobolsk, ca să stabilim legătura între Ţar şi monarhişti. Ni s-au alăturat ajutoare de preţ, cum ar fi, de pildă, episcopul Siberiei. Pe de altă parte, fiica lui Rasputin locuieşte la Tobolsk.

Nataşa se bucură aflând acestea. Obrajii i se împurpurară şi ochii-i mari luciră de un foc sfânt.

— Vreţi să mă însoţiţi, prinţesă? întrebă Timetrius Halbah. Ca şi dumneavoastră am pierdut şi eu multă vreme legătura cu monarhiştii, căci trebuia să adun dovezi, pentru ca să-l pot trage la răspundere, la timpul potrivit, pe ticălosul care a ucis-o pe sora mea şi pe bietul ei copilaş. În primul rând trebuia să-l împiedec să-şi stabilească un alibi, şi am izbutit. Prinţul Potcikev nu va putea nega că a fost în Petrograd în noaptea crimei. Şi întâmplarea mi-a adus o nouă martoră… Nu e aşa că nu-mi veţi refuza ajutorul prinţesă?

— Dacă e vorba să facem ca dreptatea să iasă la iveală, fireşte că voi depune mărturie împotriva prinţului, domnule Halbah, răspunse Nataşa.

— Mulţumesc, murmură tânărul. Şi acum să vorbim despre altceva. Abia ieri am întâlnit pe unul de-ai noştri, care mi-a adus la cunoştinţă unde se ţin adunările monarhiste şi anume, în casa unei prezicătoare cu numele Denise Barobleur. Acolo locuieşte şi doamna Virubova.

— Nu cumva ştii dacă vine acolo şi domnul Vasilieff? întrebă Nataşa.

— N-aş putea s-o spun, dar e probabil că vine. El era doar un monarhist înflăcărat – poate cel mai înflăcărat dintre toţi. Astăzi are loc un fel de adunare generală, cu care prilej se vor discuta chestiuni însemnate.

Nataşa primi propunerea fostului ofiţer de a merge la casa prezicătoarei şi amândoi se îndreptară într-acolo.

— Această Denise Barobleur este franţuzoaică? întrebă ea, în drum.

— După nume, da. Pe vremea Ţarului avusese multă clientelă nobilă. În ceasurile înserării aşteptau în faţa casei sale echipaje luxoase, şi intrau şi ieşeau doamne voalate şi domni. Nu ştiu ce fel de clientelă o mai fi având astăzi.

— Nu găseşti ciudat faptul că femeia aceasta se întovărăşeşte cu monarhiştii ruşi? Ce interese o leagă de ei? întrebă Nataşa.

— Se poate s-aveţi dreptate, prinţesă, dar eu nu-mi prea bat capul cu asta. Virubova o fi cunoscând-o bine, ca să-şi dea seama dacă poate avea încrederea într-însa, sau nu.

Restul drumului îl făcură în tăcere. În curând se ivi casa prezicătoarei. Timetrius Halbah privi în jur şi cu deosebire într-o anumită directe.

— Ce-ai văzut? întrebă Nataşa.

— Nu e nimic, răspunse fostul ofiţer. Mi s-a părut că acolo, în colţul străzii, se ivise o făptură întunecată, care s-a retras repede. Dar se poate să mă fi înşelat.

Timetrius bătu la intrarea casei şi după câteva clipe uşa se deschise tot atât de misterios ca de obicei şi negrul se ivi, nemişcat, la intrarea sălii de aşteptare. Mai erau acolo două persoane.

Tânărul rosti negrului parola cunoscută, apoi cei doi noi sosiţi fură conduşi în altă încăpere. Aici, uriaşul apăsă pe un buton din perete şi imediat se deschise o uşă tăinuită, care se închise după aceea repede în urma celor doi tineri.

Un gang îngust şi luminat se ivi înaintea lor. Urcară o scară, apoi se făcu iar o uşă. Tânărul conspirator o deschise şi intră pe dânsa, urmat de însoţitoarea sa.

Se aflau într-o odaie luminată, de vreo şase metri pătraţi. Vreo treizeci de persoane stăteau ghemuite pe scaune şi bănci. În mijloc se afla Virubova, care privi cu luare-aminte la noii sosiţi.

— Ah! Ia te uită, domnul Halbah! zise ea, veselă. Nu ştiam ce s-a întâmplat cu dumneata! Unde ai fost atâta timp? Demult trebuia să fi plecat în Siberia, unde avem deja optzeci de ofiţeri, care sunt gata în orice clipă să-şi jertfească viaţa pentru familia imperială.

— Doamnă şi eu sunt gata! zise Timetrius, cu înflăcărare. Aveam de îndeplinit o misiune însemnată, de natură personală, dar acum stau iarăşi cu totul la dispoziţia dumneavoastră. Vă caut de câteva zile şi mi-a fost greu să dau de urma dumneavoastră. Când urmează să plec la Tobolsk?

Virubova ridică mâna.

— Îţi voi spune la sfârşitul şedinţei.

Nataşa privise cu băgare de seamă în jur. Erau acolo multe figuri pe care ea nu le cunoştea. În fund stătea mândră o doamnă înaltă de o frumuseţe neobişnuită. Tinerei prinţese îi bătu la ochi că această femeie era îmbrăcată ţărăneşte. Avea chipul palid, fin şi părea să fie de vârstă mijlocie.

Privirile celor două femei se încrucişară. Nataşa se simţi încurcată observând un surâs blând pe chipul frumoasei ţărănci.

— Dar pe cine ai adus cu dumneata? întrebă Virubova pe Timetrius Halbah. Ştii că trebuie să fim cu mare băgare de seamă, oricât de plăcut ne-ar fi să căpătăm noi adepţi.

Fostul ofiţer zâmbi:

— N-o mai cunoaşteţi pe prinţesa Nataşa de Gogineff?

— Ah! prinţesa? exclamă Virubova, cu bucurie. În sfârşit, ai venit

iar printre noi!

Întinse mâinile tinerei prinţese şi zise:

— Şi pe dumneata te priveşte ceea ce tocmai spuneam domnului Halbah. Trebuie să pleci la Tobolsk, căci eşti persoana cea mai importantă în această luptă. Hârtiile sunt gata; trebuiesc completate doar cu numele dumitale.

Nataşa fu mişcată de primirea călduroasă ce i se făcu, căci din toate părţile se întinseră mâini spre ea. Dar ochii ei căutau zadarnic pe Vasilieff.

— Sunt gata, doamnă Virubova, zise ea. Voi pleca îndată ce-mi veţi spune. N-am putut veni până acum… căci… am trecut prin întâmplări grele… nu dispuneam de libertatea mea.

Virubova o privi cu multă compătimire. Vru s-o întrebe ce i se întâmplase, dar se abţinu, văzând lacrimi pe obrajii Nataşei. Îi luă doar mâna, mângâind-o:

— Curaj, prinţesă, curaj! Cu toţii vom mai avea de întâmpinat multe greutăţi. Cine ştie dacă nu e mai bine pentru dumneata că poţi pleca din capitală!

Nataşa prinse întâmplător o privire a frumoasei ţărănci şi rămase emoţionată. Ce ascundea această femeie ciudată? Cine era şi ce voia de la dânsa?

Din ochii blânzi ai străinei ţâşnea un interes cald, o anumită dragoste pentru tânăra prinţesă, făcând-o pe aceasta să lase privirea în pământ.

Deodată se auziră două lovituri înăbuşite şi în acelaşi timp începu să zbârnâie o sonerie.

Ca la comandă, discuţiile încetară. Conspiratorii răsuflau din greu. Apoi se auzi un ţipăt de spaimă şi disperare.

— Suntem pierduţi! exclamă o femeie şi începu să plângă cu hohote.

— Linişte! porunci Virubova. Numai dacă ne vom pierde capul, suntem pierduţi. Totul trebuie să se desfăşoare în linişte. Ascultaţi de mine şi veţi fi salvaţi!

Toate privirile se-ndreptară spre fosta damă de onoare, care spuse, apoi:

— Eu o iau înainte şi toţi mă vor urma! O scară duce în jos. Ultimul va închide uşa după el. Şi să nu scoateţi niciun cuvânt!

În aceeaşi clipă se stinse lumina. Se auziră câteva ţipete de spaimă.

— Nenorociţilor… fiţi liniştiţi… nu se-ntâmplă nimic! se auzi din nou glasul iritat al Virubovei.

Nataşa se înspăimântase şi ea, şi se sprijini de perete. Stând astfel, simţi un curent de aer, dibui în jur, dar nimeni nu era în apropiere.

De jos se auzeau glasuri aspre şi ameninţătoare. Casa fusese ocupată. Judecând după glasuri părea să fie un număr mai mare de

bărbaţi.

Nataşa se simţi deodată singură şi părăsită. Auzi paşii conspiratorilor care se-ndepărtau şi fu cuprinsă de deznădejde.

O uşă se-nchise cu zgomot şi paşi grei urcară scara. În fiecare clipă tânăra prinţesă putea fi descoperită şi atunci…

Deodată, o mână căută s-o atingă şi un glas îi şopti la ureche:

— Ai încredere în mine şi vei fi salvată!

— Cine eşti dumneata? întrebă Nataşa, tot în şoaptă, dar nu căpătă niciun răspuns.

O mână fină şi rece o cuprinse pe a sa şi o trasa după sine. Ea se lăsă în voie, încrezătoare.

O izbitură în uşă, apoi scândurile trosniră. Condusă de mâna nevăzută, Nataşa păşi, dibuind, printr-o deschizătură întunecată şi o uşă se închise în urma ei.

— Acum să nu faci niciun zgomot! şopti glasul lângă ea. Eu plec acum, dar să n-ai teamă de nimic, căci nu poţi fi descoperită aici.

Nataşa vru să mai spună ceva, dar misterioasa persoană dispăruse. Un întuneric desăvârşit o învăluia. Zgomotele izbiturilor în uşă, glasurile aspra ale năvălitorilor, o înspăimântau de moarte.

107. Vânătoarea de oameni

Un grup de revoluţionari trecuseră în goana maşinilor prin faţa casei prezicătoarei, care era supravegheată de multe zile. Spionii susţinuseră cu toată tăria că descoperiseră locul unde se adunau conspiratorii pentru eliberarea familiei ţariste.

Timetrius Halbah nu greşise când i se păruse că a văzut o umbră omenească pe după colţul străzii. Era un bărbat, unul din numeroşii spioni din slujba viitorului regim.

Negrul deschise uşa, dându-şi seama că altminteri aceia de afară o vor sparge.

— Cine eşti tu? întrebă cel din fruntea roşiilor.

Uriaşul holbă nişte ochi cât roata carului. Se părea că vrea să se năpustească asupra individului, dar în aceeaşi clipă un altul izbi cu patul carabinei în capul cu păr creţ.

Negrul se prăbuşi la pământ, fără să scoată un geamăt.

— De ce ai făcut asta? întrebă şeful, supărat. Omul ar fi vorbit, – pe când aşa trebuie să ne pierdem vremea căutând.

— Nu l-ai văzut cum strângea pumnii, tovarăşe Bolokov? Nu lipsea mult să se năpustească asupra ta, răspunse revoluţionarul.

— Pe mine nu mă răpune atât de uşor unul ca ăsta, zise şeful, şi împinse cu piciorul trupul negrului.

Apoi porunci:

— Baioneta la armă şi lumină în fiecare odaie! Cine se

împotriveşte, va fi culcat la pământ. Toţi ceilalţi vor fi arestaţi!

Înjurând de zor, revoluţionarii scotociră toată casa. Un individ cu fruntea îngustă şi chipul aspru alerga încolo şi încoace. Acesta era omul care susţinuse că toţi conspiratorii se aflau în casă. El numărase douăzeci şi şase de persoane, bărbaţi şi femei, care intraseră înăuntru şi nu mai ieşiseră. Acum nu mai găsiră niciunul.

Un detaşament de zece bărbaţi se postă în faţa uşii camerei de şedinţe, unde fuseseră conspiratorii până mai adineauri. Uşa fu spartă, dar încăperea era goală.

Se sparse încă o uşă, care dădea într-un gang. Alergară pe acesta încoace şi-ncolo, ciocăniră pereţii şi nimeni nu bănuia că îndărătul unei uşi secrete de stejar, într-un dulap din zid, o tânără fată tremura de spaimă.

Şi nici nu bănuiau că se aflau în faţa unei uşi, care se deschidea printr-o simplă apăsare cu degetul şi deschidea drumul în ascunzătoarea conspiratorilor, care zăceau ghemuiţi cu toţii într-o gaură din adâncime.

Jos, în casă, conducătorul detaşamentului dădea buzna în fiecare odaie. Deodată se deschise o uşa la capătul gangului. Era aceea de la odaia unde prezicătoarea îşi primea clienţii.

Omul cu părul roşu – conducătorul – rămase locului la vederea frumoasei bătrâne.

— Cu ce vă pot servi? întrebă Denise Barobleur, politicos.

— Scuzaţi! făcu celălalt, înclinându-se. Aţi dat adăpost în casa aceasta unor conspiratori.

Bătrâna zâmbi şi zise:

— Nu ştiu nimic de asta. Trebuie să fie o greşeală, domnul meu. De altfel, îmi îngădui să vă atrag luarea aminte că stau sub protecţia statului francez.

— Ei, Pavlovici, vino-ncoa! strigă conducătorul către spionul care-i adusese aici. Vezi c-ai fost mincinos?

Fostul lacheu se apropie şi privi bănuitor la bătrână.

— Minţi, doamnă, zise el, trebuie să fie aici cel puţin douăzeci şi cinci de persoane. Nu e nici o jumătate de ceas de când au mai venit două, un bărbat şi o femeie. Am văzut eu bine.

Denise Barobleur zâmbi:

— Se poate s-aveţi dreptate.

Apoi se apropie de o uşă ascunsă sub o draperie şi o deschise. Se simţi un curent de aer rece şi se văzu cerul albastru al nopţii.

— Clienţii mei nu vor să fie văzuţi la ieşire şi de aceea se folosesc de o uşă dosnică, zise ea, cu o ironie fină. Drumul acesta duce în stradă, peste un podeţ îngust. Vă rog să vă încredinţaţi!

Conducătorul, însoţit de un alt revoluţionar, se duseră să cerceteze şi se-ntoarseră după zece minute.

— Ne retragem, doamna are dreptate, zise el şi aruncă o privire întunecată spre fostul lacheu, care stătea cu dinţii încleştaţi.

Nataşa văzu deodată o rază de lumină, în ascunzătoarea ei. Pe dinaintea uşii secrete treceau bărbaţi încolo şi încoace.

Prin nişte găurele ce se vedeau numai pe dinăuntru, ea îi putea observa pe oamenii aceştia, care gesticulau şi înjurau. La mâneci şi la căciuli purtau panglici roşii. Păreau să fie şi ofiţeri, socotind după uniforme.

Deodată se făcu tăcere deplină. Abia după câtva timp se auzi un zgomot, – uşa se deschise şi în gang se ivi, cu o lampă în mână, ţăranca frumoasă, care zâmbi cu blândeţe Nataşei.

— Sărmană copilă, desigur că ţi-a fost tare frică!

Prinţesa răsuflă uşurată.

— Nu chiar atât de tare, doamnă, răspunse ea. Dar aş fi avut de ce să-mi fie teamă, căci oamenii aceia au rostit ameninţări atât de grozave la adresa acelora pe care voiau să-i găsească în această casă!

— Dar n-au găsit pe nimeni şi nici nu vor găsi, răspunse ţăranca. Haide cu mine, vei fi oaspetele meu astă-noapte. Rămâi aici şi mâine te vei putea întoarce acasă. Nu face pentru dumneata să umbli noaptea pe stradă.

Nataşa luă mâna necunoscutei şi o strânse cu recunoştinţă. Un gând îi fulgeră prin minte.

— Nu cumva… sunteţi dumneavoastră doamna Barobleur? întrebă ea, şovăitor.

Frumoasa ţărancă surâse.

— Am, oare, mutră de prezicătoare? întrebă ea.

— Iertaţi-mă… nu mi-am pus întrebarea asta. Mă miram numai că cunoaşteţi atât de bine această casă…

Ţăranca nu răspunse. Porni înainte şi o conduse pe Nataşa într-o odăiţă, apoi se retrase.

Tânăra prinţesă se aşeză şi începu să chibzuiască la cele petrecute în seara aceea. După câtva timp se dezbrăcă şi se întinse pe pat, unde rămase multă vreme cu ochii deschişi.

Deodată tresări speriată. Un ţipăt de moarte îi ajunsese la ureche.

— Dumnezeule… ce s-a întâmplat? murmură ea, înspăimântată. A fost ucis cineva? Unde? Aici în casă, sau în stradă?

Îşi încordă auzul, dar nu prinse nimic. Cu inima grea se lăsă din nou în aşternut şi în cele din urmă adormi.

Abia după câteva ceasuri cutezară conspiratorii să-şi părăsească ascunzătoarea. Ţăranca veni şi le zise că nu mai există nicio primejdie. Toţi răsuflară uşuraţi.

— Au părăsit strada revoluţionarii? întrebă Virubova. Nu s-or fi

ascuns pe undeva?

— Nu, au plecat. M-am urcat în podul casei, şi prin ferestruică am urmărit retragerea lor.

— Atunci e bine.

Virubova râse. Acum, când primejdia trecuse, buna dispoziţie revenise.

Urcară cu toţii sus şi plănuiră cum să părăsească locuinţa. Întâi urmau să plece doi bărbaţi mai curajoşi. Unul prin ieşirea din faţă, celălalt prin cea din dos.

Timetrius Halbah alese uşa din faţă, iar prin cealaltă urma să plece contele Braunfels, un fost căpitan de gardă.

Amândoi trebuiau s-o ia în susul străzii şi dacă nu erau opriţi, atunci urmau să se înapoieze. Dacă nu se întorceau, însemna că fuseseră prinşi.

Negrul îşi revenise în simţiri între timp. Râse vesel, căci căpăţâna lui rezistentă nu se prea resimţise de pe urma loviturii. Fusese o viclenie a lui că se prăbuşise la pământ, prefăcându-se leşinat.

Înainte de a părăsi camera, Timetrius Halbah se-ntoarse din uşă şi zise, îngrijorat:

— N-o văd pe prinţesă!

— Aşa e… prinţesa nu e aici, spuse şi Virubova.

Atunci se ivi ţăranca şi zise:

— N-aveţi nicio grijă, căci doarme. Am găsit-o stând singură în odaia asta şi nu lipsea mult să cadă în mâinile revoluţionarilor, dacă nu interveneam eu, ascunzând-o într-un dulap tăinuit. Rămâne aici până mâine, căci nu-i pot da drumul noaptea pe stradă.

Toţi răsuflară uşuraţi. Timetrius Halbah şi contele se despărţiră de ceilalţi conspiratori şi părăsiră casa.

Fostul ofiţer ieşi în stradă şi începu să meargă agale, prefăcându-se nepăsător. Dar era numai ochi şi urechi, ca un vânător iscusit.

Cineva venea fără zgomot în spatele lui. Timetrius se-ntoarse brusc şi se văzu în faţa unui om cu chipul palid şi ochi scânteietori.

Casa Virubovei era la vreo sută de metri.

— Eşti arestat! zise necunoscutul şi se căzni să scoată din buzunar un pistol greu.

— Nu cred, răspunse fostul ofiţer, calm.

Lăsă să-i alunece din mânecă un pumnal şi se repezi asupra adversarului. Un ţipăt sparse tăcerea nopţii… Era strigătul de moarte pe care-l auzise Nataşa din odăiţa ei.

Pavlovici, fostul lacheu, se prăbuşi la pământ şi după câteva clipe îşi dădu sufletul. Timetrius privi în jur şi nevăzând pe nimeni ridică de jos cadavrul şi merse cu el spre apa din apropiere, în care-l aruncă. Apoi se întoarse spre casa Virubovei, unde se-ntâlni cu contele, care nu fusese reţinut de nimeni.

Peste un ceas, ultimul conspirator părăsise casa.

108. O revedere neaşteptată

În timp ce Saşa îşi frământa mintea, pentru a lua o hotărâre dacă să destăinuie sau nu faptul că Nataşa mai era în viaţă, Boris Verodin păşea tăcut alături de dânsa.

Luntraşul era şi el preocupat de gândurile sale şi mai ales, spusele agitatorului Urez făcuseră o impresie adâncă asupra lui. La urma urmei, omul avea, întrucâtva, dreptate. El, Boris, căzuse în mrejele pătimaşei femei, dar aproape că nu-şi dăduse seama în ce chip. Desigur că-i purta recunoştinţă, căci Sonia îi salvase viaţa doar. Însă nu-şi trădase el ţinta pe care o urmărea de atâta vreme? Şi, apoi, îşi uitase oare iubita?

Nu, icoana scumpei sale Nataşa va trăi veşnic în inima lui şi nimeni n-o va putea întuneca vreodată.

Şi când se gândi la Sonia Petrovici, chipul luntraşului se posomorî şi mai mult. Istorisirea fostei cameriste avusese o mare înrâurire asupra lui şi se hotărî să ceară socoteală Soniei dacă se va dovedi că, într-adevăr, ea pusese la cale, arestarea bătrânei.

În acest timp, Saşa luă hotărârea să vorbească cu Vasilieff. Dacă acesta încuviinţa, Boris Verodin avea să afle că iubita lui nu dispăruse în valurile Volgăi.

— Unde stai, matuşca? întrebă luntraşul, rămânând locului, căci îşi amintise de întâlnirea pe care i-o dăduse revoluţionara.

Cu acest prilej, el putea să afle adevărul asupra arestării Saşei.

— În palatul familiei Gogineff, răspunse bătrâna. Unde aş putea să locuiesc, altminteri? Ştii doar că pe vremea când trăiau stăpânit mei, stăteam împreună cu ei în capitală.

— Da, ai dreptate, nu m-am gândit la asta, zise luntraşul. Vrei să te însoţesc până acasă? În orice caz, mâine am să vin pe la tine.

— Nu, las' că nimeresc eu şi singură, zise bătrâna! Dar ascultă-mă, n-ai putea să-mi dai adresa lui Vasilieff, căci aş vrea să vorbesc cu el?

Boris rupse o foaie din carnetul său şi scrise adresa familiei Ulkitzki.

— Stăm cu toţii împreună, zise luntraşul, întinzându-i hârtia. Irina şi cu mine locuim tot acolo.

După ce-şi notă strada şi numărul palatului Gogineff, tânărul îşi luă rămas bun de la însoţitoarea lui, prevenind-o încă o dată să nu rămână prea multă vreme pe stradă. Apoi se îndreptă în grabă spre localul unde avea întâlnire cu Sonia, în timp ce mătuşa lui se hotărî să se ducă la frumoasa ţărancă.

Bătrâna trebui să aştepte cam mult până ce fu lăsată înăuntru. Negrul se ivi înaintea ei şi o conduse într-o încăpere, unde atârna de

perete fotografia unei femei minunate, cu un zâmbet fermecător.

— Cine să fie asta? se întrebă ea, după ce rămase singură.

Deodată, se bătu cu palma peste frunte.

— Cum poate fi cineva aşa uituc? făcu Saşa zâmbind. E doar acelaşi portret care se afla şi în căsuţa Anuşcăi! Numai că de pe aceea lipsea copilul. Pe semne că fotografia asta a fost făcută mai târziu. Dar nu mai încape îndoială că înfăţişează pe frumoasa ţărancă, atunci când era tânără.

— Ia te uită, mătuşico, mă recunoşti? auzi, deodată, bătrâna, un glas prietenos îndărătul ei.

Şi, întorcându-se văzu o doamnă foarte elegantă.

Saşa rămase ca încremenită; înaintea ei se afla, frumoasa ţărancă. După ce-şi mai reveni în fire, bătrâna făcu o plecăciune adâncă – aşa cum era obişnuită încă de pe vremea când slujea în palatul familiei Gogineff. Cealaltă îi întinse mâna, pe care Saşa abia se încumetă s-o strângă.

— Nu fi atât de sfioasă, draga mea, zise distinsa doamnă. Aş vrea să stăm de vorbă cât mai prieteneşte, aşa că nu mă prea împac cu umilinţa asta.

— Dar cum să vă numesc? întrebă Saşa.

— Zi-mi, doar, doamna Tatiana.

— Bine, fie şi aşa.

— Dar unde ai fost atâta vreme? Te-am aşteptat demult.

Ochii bătrânei sclipiră atât de viu, încât cealaltă se dădu cu un pas înapoi, cuprinsă de teamă.

— Nu. Nu trebuie să-ţi fie frică de mine, căci nu-ţi fac nimic, o linişti fosta cameristă. Cu altcineva am să mă răfuiesc, pentru cele zece zile petrecute în fortăreaţa Petru şi Pavel.

— Cum, ai fost ţinută în închisoare? strigă Tatiana. Dar în ce fel ai ajuns acolo?

Bătrâna se încruntă.

— Datorită unei femei care face pe comunista, dar călătoreşte în automobile elegante, răspunse ea.

— Ah, e vorba de aceea pe care o bănuiai ţi-a furat caseta?

— Da, aşa e. Am văzut-o cu un bărbat gras, într-o maşină foarte luxoasă. Şi dânsa m-a zărit pe mine. Apoi, burtosul a coborât şi a dat ordin să fiu arestată. Dar nu mai încape îndoială că ticăloasa aceea a pus totul la cale. Zece zile am lâncezit în celulă, până ce am izbutit, printr-un gardian binevoitor, să dau de veste nepotului meu Boris Verodin, care m-a pus în libertate.

Frumoasa femeie rămase pe gânduri.

— Şi dacă această Sonia Petrovici a furat totuşi, caseta? zise ea, apoi.

— Cum de ai ajuns la asta? făcu Saşa, mirată. Doar mi-ai spus că

nici nu poate fi vorba de dânsa şi că ai văzut la altcineva bijuteriile furate.

— Dar, între timp, lucrurile s-au lămurit, răspunse ea. A ieşit la iveală că Sonia Petrovici a vândut giuvaierurile persoanei în stăpânirea căreia se află ele acum.

Bătrâna tresări şi o sclipire de triumf se aprinse în ochii ei.

— Vasăzică tot eu am avut dreptate! strigă dânsa. Las' că o învăţ eu minte! Am să cer arestarea ei! Acum înţeleg de ce a pus la cale întemniţarea mea în fortăreaţă. Pe semne că a mirosit că sunt pe urmele ei.

— Nu-ţi pierde cumpătul, draga mea, altminteri stricăm totul şi hoaţa ne scapă din mâini. Trebuie s-o luăm pe neaşteptate, ca să nu se poată pune la adăpost.

Şi adăugă, cu tristeţe:

— Din păcate, nu prea ne putem bizui pe ajutorul poliţiei, căci cine ştie dacă aceasta o să se încumete să pornească ceva împotriva unei femei care se află în rândurile dintâi ale revoluţionarilor.

— Bine, dar nici tovarăşii ei nu vor îngădui ca o comunistă să aibă asemenea bogăţii şi casa ei proprie… Ştii doar că, după noua învăţătură, totul aparţine obştii…

Tatiana zâmbi.

— Astea-s poveşti, pe care le istorisesc cei care aţâţă poporul. Nobilii nu mai au dreptul la bunurile lor, în schimb alţii au ştiut să pună mâna pe ele.

– Atunci, ce trebuie să facem ca să intrăm în stăpânirea lucrurilor din casetă? întrebă Saşa.

— Deocamdată nu e nimic de făcut. Am să chibzuiesc bine, apoi ne vom pune pe lucru. În orice caz, nu trebuie să ne pripim.

Tatiana îşi aminti că bătrâna fusese adăpostită de cei doi servitori în fostul palat al familiei Gogineff. Dacă până acum nu aflase cui aparţinea casa, asta se datora numai întâmplării. Peste scurt timp însă, va descoperi adevărul, căci era de ajuns să o vadă o singură dată pe Sonia Petrovici – sau să-i audă numele.

Cum se putea împiedeca aceasta?

Îşi frământă mintea, dar nu găsi niciun mijloc să iasă din încurcătură.

— N-ai vrea să rămâi la mine, draga mea? întrebă Tatiana, în cele din urmă, nădăjduind că astfel o va îndepărta pe bătrână de fostul palat al prinţului Gogineff.

Saşa o privi uimită.

— Să rămân la dumneata? Nu, e cu neputinţă, stimată doamnă Tatiana. Am doar destui cunoscuţi în Petrograd. Şi, mai ales acum, după ce mi-am găsit nepotul, nu pot cu niciun chip să primesc propunerea dumitale.

Cealaltă cuprinse mâna fostei cameriste.

— Ascultă-mă, vrei să-mi făgăduieşti ceva? zise dânsa, cu glas rugător.

— Cu plăcere, doamnă Tatiana, numai să-mi fie cu putinţă.

— Îmi făgăduieşte că nu vei porni nimic împotriva acestei comuniste, oriunde şi oricând ţi-ar ieşi în cale?

Bătrâna făcu o mutră posomorâtă…

— O să-mi vină foarte greu, răspunse ea, şovăind.

— Împlineşte-mi dorinţa, stărui Tatiana, e în interesul cauzei pentru care luptăm amândouă şi pe care trebuie s-o ducem la bun sfârşit. Hoaţa să nu afle că e descoperită. Aşadar, n-are niciun rost să-i cerem îndărăt caseta şi ceea ce era înăuntru, căci astfel nu ajungem la niciun rezultat.

Fosta cameristă îşi dădu seama că Tatiana avea dreptate şi făgădui că va trece totul sub tăcere. Înainte de a-şi lua rămas bun, misterioasa femeie zise zâmbind:

— Acasă te aşteaptă o surpriză foarte plăcută, draga mea!

Saşa nu prea dădu atenţie acestor cuvinte şi după ce strânse mâna frumoasei femei, părăsi încăperea căci în acea zi mai avea multe îndatoriri, întâi voia să vorbească cu Ipanoff, apoi trebuia să facă o vizită Irinei şi bunului moşier.

De acesta din urmă atârna dacă Boris va afla adevărul asupra sorţii iubitei sale. Poate că Vasilieff renunţase la planul său de a o uni pe Irina cu tânărul luntraş?

Saşa îşi iuţi paşii şi peste puţin timp ajunse la fostul palat al familiei Gogineff.

În chip cu totul ciudat, uşa nu era încuiată. Bătrâna nu ştia că, în acea seară, comunista poftise iarăşi la dânsa un număr de fruntaşi revoluţionari, la o „întrunire politică”.

De fapt, însă, aceste adunări nu erau decât nişte chefuri în adevăratul înţeles al cuvântului şi înflăcăraţii „tovarăşi” jucau cărţi şi trăgeau la măsea până în zorii zilei, când părăseau minunatul palat, pentru a se înapoia pe la casele lor, unde dormeau până la amiază.

Saşa intră în palat şi încuie uşa în urma ei. Apoi trecu pragul încăperii celor doi bătrâni şi dădu un „bună seara” prietenos. Deodată, ochii i se holbară şi, fără să rostească un singur cuvânt, bătrâna o cuprinse în braţe pe Nataşa, care îi ieşise în întâmpinare, plină de bucurie.

109. Visuri spulberate

Localul unde Boris Verodin trebuia să se întâlnească cu Sonia Petrovici, se afla în centrul oraşului şi, anume, în apropiere de sediul guvernului şi de clădirea unde se ţineau adunările soldaţilor şi

muncitorilor.

În ultimul timp, acolo nu veneau decât revoluţionarii, care îşi puteau îngădui o masă bună. Mai înainte era frecventat de ofiţerii din gardă, iar după aceea de cei care făceau parte din partidul guvernamental sau din celelalte partide burgheze.

Aşadar, rămăsese întotdeauna unul din localurile cele mai vizitate, căci proprietarul său ştia să-şi facă rost de cele mai bune delicatese.

Omul ştia prea bine că înşişi revoluţionarii cei mai îndârjiţi nu se dădeau înapoi de la ceva fin şi un vin bun, astfel că şi în vremea aceea localul său era întotdeauna plin.

Boris Verodin nu fusese încă niciodată acolo, aşa că rămase uimit văzând un mare număr de tovarăşi, dintre care cea mai mare parte îi erau cunoscuţi de la şedinţele consiliilor.

Fruntaşii revoluţionari fumau ţigări de foi şi beau vinuri bune. Un miros plăcut domnea în încăpere.

Tânărul luntraş voia să se îndepărteze, căci acest mediu era cel mai potrivit pentru a aţâţa mânia lui împotriva Soniei Petrovici. Amărăciunea îl cuprinse. Cum cutezase oare pătimaşa femeie să-i dea întâlnire într-un asemenea local? Nu putea dânsa să-şi impună o viaţă simplă, aşa cum se cuvenea unei revoluţionare?

— Bună seara, Verodin… şi aici? îl salută deodată un bărbat spătos, cu chipul grav.

Bakareff – acesta era numele său – urmă pe ton batjocoritor:

— Nici nu mă aşteptam să te găsesc şi pe aici.

— E pentru prima oară când trec pragul acestui local, răspunse Boris. De altminteri nici n-am de gând să rămân, căci am venit numai să caut pe cineva.

— Atunci, poţi să iei loc lângă mine, zise Bakareff. Şi eu sunt pentru întâia dată aici şi anume, trimis de preşedintele viitoarei republici. Tovarăşul Lenin a auzit că mulţi dintre tovarăşii noştri îşi petrec nopţile în acest local şi mi-a dat misiunea să cercetez cum stau lucrurile. Să vezi ce scandal o să se stârnească, atunci când o ieşi totul la iveală!

— Şi pe bună dreptate, încuviinţă Boris Verodin, ducând la buze paharul cu vin pe care i-l turnase tovarăşul său.

Cei doi revoluţionari vorbiră câtva timp despre evenimentele politice, amândoi fiind de părere că se vor petrece în curând lucruri însemnate.

Deodată Boris Verodin ciuli urechile, auzind un glas îndărătul său. Un bărbat adresase o întrebare unui chelner şi luntraşul auzise desluşit numele Soniei.

— Nu, nu mai e aici, răspunse chelnerul. Dumneata eşti tovarăşul Mencikovski? adăugă el, apoi.

— Da, n-a lăsat nimic pentru mine?

— Ba da, biletul ăsta.

Luntraşul se întoarse cu băgare de seamă. Mare tulburare pusese stăpânire pe el, auzind numele aceluia despre care preşedintele Comitetului Central îi destăinuise că era autorul arestării Saşei.

Mencikovski era şi el foarte tulburat şi nu lua în seamă pe cei din jurul său, altminteri l-ar fi zărit pe Boris Verodin, cu toate că acesta îşi întorsese iarăşi faţa.

Burtosul scoase bileţelul din plic, aruncă o privire asupra celor câteva rânduri scrise, apoi clătină capul mulţumit, mototoli hârtia între degete şi o azvârli sub masă.

— Dar nici n-auzi ce-ţi spun, zise Bakareff, care se străduia să lămurească ceva lui Boris Verodin.

Tânărul revoluţionar tresări şi zâmbi încurcat.

— Da, ai dreptate, tovarăşe, se scuză el. N-am fost atent la spusele tale, căci eram preocupat de o chestiune care mă priveşte personal.

— Eşti îndrăgostit, dragul meu! şopti celălalt. Se ştie că frumoasa Sonia e a ta şi toţi te pizmuiesc pentru asta. Tovarăşa noastră te iubeşte la nebunie. Dar bagă de seamă să nu-ţi devină o povară, de care să nu te poţi scutura atât de uşor.

— Fii liniştit! răspunse Boris, zâmbind cu amărăciune. Suntem din acelaşi sat şi de aceea prietenia noastră e mai strânsă decât între ceilalţi tovarăşi. Şi, apoi, Sonia mi-a salvat viaţa… Nu ştiu dacă ai auzit ceva despre asta?

— Am auzit şoptindu-se câte ceva, dar nu ştiu nimic precis. Ia spune-mi şi mie cum s-au întâmplat lucrurile, căci mă interesează! Dacă nu mă înşel, era vorba de prinţul Potcikev?

Boris Verodin se ridică. Izbutise, în sfârşit, să tragă bileţelul spre el şi să-l ia în mână, fără ca burtosul să observe ceva.

— Altă dată, tovarăşe Bakareff! zise el, întinzând celuilalt mâna. Astăzi mai am de dus la capăt câteva chestiuni însemnate.

Cei doi îşi strânseră mâinile, apoi luntraşul dispăru din local.

Când ajunse afară netezi bileţelul şi citi:

„Mă găseşti în strada Ulantzki 32, în apropierea bulevardului Petru şi Pavel.

Sonia”.

Boris Verodin rămase cu ochii holbaţi la hârtie. Apoi, scoase din buzunar adresa pe cane i-o dăduse bătrâna Saşa. Ciudat, era aceeaşi casă. Ce căuta Sonia acolo?

Fără să mai stea la gânduri, revoluţionarul porni la adresa indicată şi, după puţin timp, se afla înaintea unei clădiri impunătoare. Sus, la o fereastră, era lumină.

Boris urcă cele câteva trepte care duceau spre intrare, apoi deschise uşa. Un miros plăcut domnea înăuntru. Scara era acoperită cu

un covor gros, iar de pereţi atârnau câteva lămpi.

— Frumoasă casă! murmură el, rămânând locului, nehotărât.

Să se adreseze portarului? Acesta era, oare, palatul familiei Gogineff?

Deodată, păşi mai departe, vrând să afle ce se petrece sus.

După câteva clipe urcase treptele. Un bucătar cu scufie albă trecu pe dinaintea lui, ducând în mână o tavă pe care se afla o gâscă friptă.

„După cât se pare, ăştia de aici o duc foarte bine – îşi zise Boris, cu tristeţe. Dar aş vrea să ştiu şi eu cine organizează astfel de ospăţuri. Prinţul Gogineff e mort, Nataşa de asemenea…”

Se îndreptă spre o uşă frumos sculptată, dindărătul căreia se auzea o muzică dulce. O deschise şi zări înaintea lui o sală feeric luminată, unde se aflau vreo treizeci de persoane, care luaseră loc în jurul unei mese lungi.

Boris rămase înmărmurit, văzând, în mijlocul lor, alături de câteva chipuri cunoscute, pe Sonia Petrovici, care se uita la el ca la o nălucă.

Tânărul păşi mai aproape şi rămase înaintea mesei, cu braţele încrucişate pe piept.

În acest timp, frumoasa comunistă îşi venise în fire. Purta o rochie minunată, din garderoba Nataşei; îi venea atât de bine, încât nimeni n-ar fi putut recunoaşte în această femeie pe fosta ţărancă jerpelită din satul de pe ţărmul Volgăi.

Sonia Petrovici era frumoasă şi avea o statură minunată. Ochii-i aprinşi de dorinţe se aţinteau asupra chipeşului tânăr.

Acesta, însă, o privi rece, plin de dispreţ, apoi se uită cu luare-aminte la omuleţul de lângă dânsa, care făcea feţe-feţe.

— Vreau să vorbesc ceva cu dumneata, între patru ochi, tovarăşe Mencikovski, se adresă Boris, misitului.

— Cu mine? zise acesta, ridicându-se, cuprins de nelinişte.

— Da, cu dumneata, tovarăşe Mencikovski, întări Boris, apăsând pe fiecare cuvânt.

Sonia ascultase convorbirea dintre cei doi bărbaţi şi se ridică şi ea. Simţea că o mare primejdiei pluteşte deasupra capului ei. Aşteptase cu nerăbdare câteva ceasuri în localul unde trebuia să se întâlnească cu Boris, fără să bănuiască faptul că acesta se afla la Comitetul Central, unde voia, să vorbească cu Ilino.

Cum ajunsese tânărul aici? Ce voia de la Mencikovski? Era gelos, oare? Un fior plăcut o străbătu la acest gând.

Dar nu, era cu totul altceva. Pe semne, că aflase că burtosul pusese la cale întemniţarea Saşei în fortăreaţa Petru şi Pavel.

— Boris, nu vrei să iei loc? zise ea, linguşitor, privindu-l ţintă în ochi.

— Nu, răspunse el, cu asprime. Ai auzit doar că vreau să vorbesc cu omul acesta.

— Bine, dar ce ai cu tovarăşul Mencikovski, care nu ţi-a făcut nimic?

Luntraşul nu răspunse şi se îndepărtă împreună cu burtosul.

— Proastă afacere, tovarăşă Petrovici! zise Gernoff, care făcea şi el parte din Comitetul Central şi trecea drept un agitator priceput. Dacă Verodin nu-şi ţine gura, va fi rău de noi.

Sonia înălţă din umeri. În acest moment se temea doar de un singur lucru: ca legătura pe care o înnodase cu atâta măiestrie între ea şi frumosul luntraş să nu se destrame dintr-odată.

Boris Verodin se apropie de burtos şi-l înşfăcă de piept.

— Ce ţi-a făcut bătrâna aceea, că ai pus la cale arestarea ei, acum zece zile, tovarăşe Mencikovski? întrebă el, ameninţător.

Misitul fu cuprins de spaimă. Aşadar, asta aţâţase mânia lui Boris Verodin? Chibzui cu înfrigurare, apoi răspunse, silindu-se să zâmbească prietenos:

— Dacă e vorba de femeia care se numeşte Saşa, pot să-ţi spun, doar, că am cerut să fie arestată, fiindcă un grup de muncitori mi-au adus la cunoştinţă că dânsa a batjocorit revoluţia, zicând că Lenin e un ticălos.

Boris Verodin zâmbi:

— Atâta tot, tovarăşe Mencikovski?

— Da, de altminteri, eu nici n-o cunosc şi, dacă vrei, am să port de grijă să fie pusă în libertate cât mai repede cu putinţă.

— Na, asta e răsplata minciunii tale, scrâşni luntraşul, cârpind burtosului două palme zdravene.

Degetele sale lăsară urme pe faţa lui Mencikovski, care rămase locului încremenit. Verodin se întoarse şi voi să se îndepărteze, când Sonia se ivi în prag şi se apropie de el.

— Boris, îngână ea, drăgăstos, ce-i cu tine? De ce eşti atât de enervat?

— Lasă-mă, răspunse tânărul încruntat. Aşadar, astfel trăieşti tu? Ce cauţi în palatul ăsta, care, după cât ştiu, aparţine familiei Gogineff?

— L-am cumpărat.

Cei doi rămaseră câteva clipe faţa în faţă. O sclipire de bucurie şi triumf se ivi în ochii Soniei.

— Da, l-am cumpărat pentru tine… Aici vom locui împreună, zise ea.

— Şi de unde ai avut bani? întrebă el, sfredelind-o cu privirea.

Revoluţionara plecă ochii în pământ, apoi răspunse, uitându-se în faţa lui.

— Asta… am să-ţi spun… când… vei fi soţul meu.

Boris Verodin clătină capul, cu hotărâre.

— Niciodată nu ţi se va împlini această dorinţă… Niciodată… o afirm în prezenţa acestui om, pe care tocmai l-am pedepsit pentru

ticăloşia lui. Ştiu că a lucrat din porunca ta… Nu-mi pasă de unde ai pus mâna pe aceste bogăţii, dar sunt sigur că n-ai să te bucuri de ele. O adevărată revoluţionară n-are nevoie de avere. Însă tu nu urmăreşti decât să duci o viaţă îmbelşugată. De aceea ai şi venit aici… Să-ţi fie ruşine!

Tânărul îi întoarse spatele vrând să se depărteze.

— Boris! strigă revoluţionara, deznădăjduită. Boris, nu uita că-mi datorezi viaţa, nu uita că te-am salvat din înfiorătoarea celulă…

El oftă şi ridică din umeri. Apoi, fără să-i mai arunce măcar o singură privire, coborî treptele.

Legătura dintre Boris Verodin şi frumoasa revoluţionară se destrămase.

110. Durerile dragostei

După un somn odihnitor, în casa prezicătoarei, Nataşa se trezi foarte târziu şi se îmbrăcă repede, căci voia să ajungă cât mai curând acasă. Ipanoff şi buna lui soţie ar fi fost destul de îngrijoraţi din pricina ei.

Prinţesa deschise uşa şi rămase în aşteptare, nădăjduind că nu va întâmpina piedici în calea ei. Adeseori se auzeau paşi şi chiar glasuri. Erau clienţii prezicătoarei.

Casa începu să pară ciudată Nataşei. De ce nu se mai arăta frumoasa ţărancă?

În sfârşit, cuteză să iasă în coridor, unde, spre spaima ei, fu întâmpinată de negru. Dar acesta îi zâmbi cu bunăvoinţă şi-i arătă o uşă. Prinţesa îşi închipui că acolo o va întâlni pe gazda ei, astfel că bătu de câteva ori în uşă, apoi trecu pragul. Însă, spre surprinderea ei, încăperea era goală. Doar în mijloc se afla o masă pusă pentru o singură persoană. Ceaiul era pregătit, iar pe o farfurie se vedeau câteva franzeluţe rumene.

Prinţesa sorbi puţin din băutura fierbinte şi rămase iarăşi în aşteptare.

După câtva timp se ivi negrul, şi la întrebarea ei unde se afla doamna care o poftise în ajun, acesta îi făcu semn din cap să-l urmeze.

Peste câteva clipe, Nataşa se văzu într-o încăpere foarte slab luminată, unde la început nu desluşi nimic, dar încetul cu încetul deosebi o masă îndărătul căreia se afla o femeie bătrână.

— Vino mai aproape, copila mea! se auzi un glas blând.

Prinţesa se supuse cu inima strânsă de teamă.

— Unde sunt? îngână ea. Voiam să părăsesc casa, dar doamna care m-a condus aseară în încăperea unde am dormit, nu s-a ivit încă.

— Ştiu, copila mea, zise prezicătoarea, privind-o cu ochii ei mari, misterioşi.

Nataşa simţi deodată o mare încredere în aceasta femeie.

— Arată-mi mâna, urmă Denise Barobleur.

Cealaltă se supuse şi bătrâna privi îndelung în palma Nataşei, pe care o mângâie cu dragoste.

— Multe ai pătimit, copila mea, zise prezicătoarea. În tinereţe s-au abătut pe capul dumitale multe nenorociri. Văd un castel falnic, care se înalţă pe o colină… Acolo eşti stăpână… Părintele dumitale e un om aspru şi neînduplecat… El vrea să te lege de un bărbat mai în vârstă, puternic dar crud. Atunci dragostea se furişează în inima dumitale tânără… Jos, pe ţărmul Volgăi, luntraşii trag corăbiile grele şi cântă ariile lor monotone. Unul din ei ţi-a vrăjit inima. Dumneata, fiica unui nobil, te-ai îndrăgostit de un biet luntraş… Vine revoluţia… Prinţul pe care tatăl dumitale ţi l-a ales de soţ, seamănă pretutindeni moarte şi nenorociri… Mizeria se aşterne în urma lui… Dar răzbunarea nu întârzie… Prinţul e nevoit să fugă, fără a-şi putea lua soţia, pe care i-a răpit-o luntraşul.

Prezicătoarea se opri şi dădu din cap, obosită.

Inima Nataşei bătea năvalnic.

— Eşti nevoită să fugi, urmă prezicătoarea. Călătoreşti ziua şi noaptea… Deodată, te vezi despărţită de iubitul dumitale… Crezi că a murit dar el trăieşte… Te-ai pregătit să duci la îndeplinire o misiune sfântă… ţi s-a poruncit să faci un drum lung… şi vei fi nevoită să-l faci… Această călătorie va fi încununată de izbândă? Viitorul se desfăşoară negru înaintea mea… nu-l pot pătrunde… Soarta familiei pe care vrei s-o salvezi e nehotărâtă.

Prezicătoarea se opri iarăşi, istovită.

Nataşa ascultase ultimele cuvinte, tremurând. Ştia ce voia să spună Denise Barobleur. Era vorba călătoria spre Tobolsk care avea ca scop eliberarea familiei imperiale.

Această călătorie va fi încununată de izbândă!

— Ai de pus vreo întrebare, copila mea? zise bătrâna, cu glasul ei blând.

— Nu… vreau să plec…

Prezicătoare se ridică.

— Nu vrei să ştii nimic despre acela căruia îţi aparţine inima dumitale?

Prinţesa ridică mâinile ca şi cum ar fi vrut să se apere de o primejdie nevăzută.

— Nu… nimic – murmură ea, chinuită. Nu vreau să ştiu nimic… nu trebuie să mă revadă… sunt dispărută pentru el… moartă…

— Sărmana copilă! zise bătrâna, şi Nataşa simţi mâna ei moale dezmierdându-i părul. Această dragoste nu va putea fi înăbuşită cu niciun chip…

— Da, aşa e, murmură prinţesa. Niciodată nu voi iubi un alt

bărbat… dragostea mea va dăinui până dincolo de mormânt.

Prezicătoare o conduse la uşă, unde Nataşa simţi pe fruntea ei două buze calde şi o binecuvântare îi sună în urechi.

Apoi, ca vrăjită părăsi casa, şi uşa se închise fără zgomot în urma ei. Nu trecu mult şi ajunse acasă, unde cei doi bătrâni o întâmpinară plini de bucurie.

— Ah, dacă a i şti ce spaimă am tras din pricina dumitale, zise Ipanoff. Nici nu-ţi închipui ce îngrijoraţi am fost… Vezi, spuneam eu întotdeauna că o femeie nu trebuie să se avânte singură pe stradă, în vremurile astea. Fără îndoială că ţi s-a întâmplat ceva neplăcut?

Nataşa zâmbi, înduioşată de devotamentul acestor doi bătrâni.

— De astă dată nu mi s-a întâmplat nimic, minţi ea. Atâta doar, că am întârziat în oraş, astfel că am primit propunerea prietenilor mei de a înnopta la dânşii.

Bătrâna aduse mâncarea, dar prinţesa nici n-o atinse, ci se retrase în odăiţa ei, vrând să fie singură. Vorbele prezicătoarei îi răsunau mereu în urechi. Misterioasa femeie, cu ochii mari, inteligenţi, îi dezvăluise tot trecutul. Dar, ceea ce îl îndurera mai mult, era destăinuirile cu privire la dragostea ei pentru Boris. Prinţesa nu voise să-şi mărturisească, însă în ultimul timp, simţise că iubirea îi sfâşiase inima din ce în ce mai mult şi-şi dăduse seama că, într-o bună zi, flacăra amorului o va mistui cu desăvârşire.

Apoi îşi reaminti scena când iubitul ei trecuse în maşină alături de frumoasa soră de caritate. Nu, să se fi înşelat – era cu neputinţă. Astfel nu putea să privească decât un îndrăgostit, Boris nu avusese ochi decât pentru însoţitoarea lui.

Nefericita se străduia să-şi stăpânească plânsul. Aşadar totul se spulberase. Ea nu-l va mai revedea niciodată, nu-i va mai auzi glasul, nu va mai simţi îmbrăţişarea lui pătimaşă.

Gândurile Nataşei se îndreptară iarăşi spre misiunea ei. Poate că aceasta o va duce la pieire şi, poate că vă cădea jertfă revoluţiei?

În timpul acesta, cei doi bătrâni stăteau de vorbă în odaia lor.

— Astă seară o să se încingă iarăşi un chef, colo sus, zise Ipanoff.

— Lasă-i în pace, răspunse nevasta lui. Oamenii care chefuiesc nu sunt cei mai răi. La urma urmei, de ce nu s-ar distra şi revoluţionarii? Doar şi-au primejduit capul, când au pornit mişcarea… Nimeni nu poate tăgădui că au avut mult curaj. Ia gândeşte-te ce ar fi păţit dacă lovitura dădea greş?

— Eu aş fi fost mai bucuros să se fi întâmplat astfel, zise bătrânul. Ce minunate erau vremurile, când Ţarul se afla în fruntea ţării!

Nevasta lui clătină capul.

— Cu tine nu se poate ieşi niciodată la capăt, răspunse ea. Nu erai întotdeauna nemulţumit împotriva jugului greu pe care trebuiai să-l duci? Iar acum ridici în slava cerului vremurile trecute şi domnia

Ţarului… Şi tu ştii doar bine, că tătucul nu prea stătea la gânduri când trebuia să ridice cnutul împotriva supuşilor lui, sau să trimită în Siberia pe aceia care îl supărau.

— Ştiam eu cu cine am de-a face… cu tine nu-i de vorbit! încheie discuţia bătrânul.

Nevasta lui clătină capul. Ştia dânsa de ce se necăjeşte bătrânul. Da, numai fiindcă prinţesa pribegea fără adăpost, în timp ce mândrul ei palat aparţinea unei comuniste.

Mai târziu, Nataşa se ivi iarăşi în odaia lor şi ascultă spusele bătrânilor, dar nu scoase nicio vorbă. Deodată, uşa se deschise şi fosta cameristă intră în încăpere. Un strigăt de bucurie scăpă de pe buzele Nataşei, care se aruncă în braţele bătrânei.

— Aşadar, eşti iarăşi aici, inimioara mea, strigă Saşa. Ah, ce îngrijorată am fost când mi s-a spus că ai dispărut! Dar când te-ai înapoiat?

— Câteva zile după dispariţia dumitale, o lămuri Ipanoff.

— Şi cum ţi-a mers? cercetă Saşa. Credeam că ai plecat din Petrograd.

— Nu mai lipsea mult, răspunse Nataşa nevrând să istorisească ceea ce se petrecuse cu dânsa.

— Vasăzică, asta era surpriza de care îmi vorbise frumoasa ţărancă? murmură bătrâna.

Stătură mult de vorbă, fiecare spunându-şi părerea asupra situaţiei. Saşa, însă, asculta numai pe jumătate. Neliniştea o cuprindea tot mai mult. De astă dată o chinuiau alte întrebări: să destăinuiască lui Boris Verodin că prinţesa reapăruse? Nu însemna, oare, să lucreze împotriva planurilor lui Vasilieff, dacă aducea împreună pe Boris şi Nataşa?

Trebuia neapărat să vorbească cu moşierul – şi cât mai repede cu putinţă.

— Ce spui tu la asta? zise Nataşa, deodată. Ştii că Sonia Petrovici a cumpărat palatul nostru?

— Cum… cine? strigă bătrâna, cu chipul schimonosit de furie. Sonia Petrovici a cumpărat palatul? Cred că m-a înşelat auzul…

Ipanoff însă, întări spusele Nataşei.

Fosta cameristă ridică pumnii şi începu să blesteme de zor.

— Acum s-a dovedit că dânsa e hoaţa casetei, făcu ea, furioasă. În sfârşit, nu mai poate tăgădui.

De astă dată înţelese bătrâna de ce frumoasa ţărancă îi ceruse să-i dea făgăduiala că nu va întreprinde nimic împotriva comunistei când se va întâlni cu dânsa. Aşadar, ea ştia că palatul aparţinea Soniei Petrovici?

— Ştia Vasilieff cine a cumpărat palatul? întrebă Saşa.

— A aflat ceva mai târziu, răspunse bătrânul servitor.

— De ce n-ai cerut sfatul lui, copilo? zise fosta cameristă, cu

mustrare.

— Nu ştiam unde stă. Desigur că toţi m-au ţinut drept moartă.

— Dar mai târziu te-ai văzut cu el?

— Da.

Saşa dădu din cap. Aşadar, moşierul nu voia ca luntraşul să-şi revadă iubita, altminteri ar fi destăinuit prinţesei că Boris se mai afla în viaţă.

— Hm, crezi că Boris a murit în valuri? întrebă Saşa, adresându-se prinţesei, care îi povestise tragica întâmplare.

— La început credeam şi eu… mai târziu, însă, nu.

— Şi de ce ţi-ai schimbat părerea?

Văzând lacrimi în ochii fostei sale stăpâne, bătrâna se ridică şi o conduse în încăperea alăturată, unde prinţesa se aruncă la pieptul ei, izbucnind într-un plâns amarnic.

— Ştiu că trăieşte, Saşa… I-am văzut chiar, zise ea, printre suspine. Am renunţat la dragostea mea… căci alături de Boris se afla o femeie frumoasă, care purta uniforma surorilor de caritate. Şi el o privea cu atâta dragoste, fără să mă ia măcar în seamă! Ah, Saşa, dacă ai şti ce nefericită m-am simţit atunci! Voiam să mă arunc în apă, totuşi n-am cutezat s-o fac, căci trebuia să sorb până la fund cupa amarului.

— Sărmana mea copilă! murmură Saşa.

Atâta spuse doar, căci nu voia să facă nimic înainte de a vorbi cu Vasilieff.

Fără să mai stea la gânduri, se pregăti de plecare, şi părăsi casa, cu toate împotrivirile bătrânului Ipanoff.

Nataşa vru s-o însoţească, dar bătrâna refuză cu hotărâre.

— Asta ar fi frumos! exclamă ea, aproape supărată. De mine, bufniţă bătrână, n-o să se apropie nimeni. Tu, însă, porumbiţa mea, eşti o pradă spre care au să se azvârle cu toţii. Mă întorc peste cel mult două ceasuri.

111. Planul moşierului

Vasilieff discuta cu un bărbat care trebuia să pornească la un drum lung. Era vorba despre Irina. Moşierul trebuia să mai rămână în Rusia. Ştia că se afla în cea mai mare primejdie, că putea să fie arestat în orice clipă, că valurile revoluţiei se înălţau tot mai mult, totuşi se hotărâse să nu părăsească ţara, căci trebuia să mai îndeplinească o misiune sfântă: eliberarea familiei regale.

Necunoscutul îşi luă rămas bun. După cât se părea, era foarte supus faţă de Vasilieff, căci îi sărută chiar mâna.

— Aşadar, fii gata, Petroneff, zise moşierul, am să te chem când voi avea nevoie de dumneata. Şi chiar dacă nu-mi va fi cu putinţă să-ţi dau de veste, tot ştii ce ai de făcut.

— Voi fi gata oricând, sună răspunsul.

Moşierul se duse în odaia Irinei, care tocmai citea o carte.

— Nu mai avem mult, copila mea, zise el, în curând vei porni la drum.

— Şi Boris? întrebă fata, cu teamă. Rămâne aici?

— Ar fi un revoluţionar laş, dacă ar lăsa armele din mâini, răspunse Vasilieff. Fratele tău nu poate părăsi ţara, căci trebuie să lupte pentru aşa-zisa libertate. Sau nu cumva te-ai aşteptat la altceva? De altminteri, aşa şi trebuie să fie, urmă Vasilieff. Oameni ca Boris Verodin sunt totdeauna piedici pentru cei care n-au cugetul curat; nimeni nu se va încumeta să-şi dea pe faţă pornirile rele, atâta timp cât Boris Verodin şi alţii ca el, vor fi în fruntea revoluţionarilor.

Irina se gândi la spusele prezicătoarei şi inima i se sfâşie de mâhnire.

— Şi, din păcate, nici nu pot să te însoţesc măcar, urmă Vasilieff, părând ca nici nu bagă de seamă tulburarea Irinei. Eu trebuie să rămân aici pentru a-mi îndeplini misiunea. Pe tine, însă, nu te mai reţine nimic în ţară. Un bărbat, pe care ţi-l voi prezenta mâine, te va duce în străinătate. Îl cheamă Petroneff şi poţi avea încredere deplină în el, căci e om de treabă şi foarte credincios.

În cele din urmă, moşierul părăsi încăperea şi se duse în odaia lui, unde rămase uimit, văzând o femeie care îi ieşi în întâmpinare.

— Bună ziua, domnule Vasilieff, zise Saşa – căci ea era, întinzându-i mâna.

— Ah, ce surpriză plăcută! exclamă Vasilieff, înveselit. Ce, nu ţi-a mai plăcut în sat?

— Nu, domnule Vasilieff, răspunse bătrâna. Nu mai aveam de ce să rămân acolo.

— Şi vrei să te stabileşti aici?

— Tot ce se poate…

Fosta cameristă se opri şi aţinti o privire cercetătoare asupra celuilalt.

— Am venit la dumneata într-o chestiune foarte însemnată, domnule Vasilieff, urmă ea, apoi.

— Şi anume?

— E vorba de Irina… Doresc şi eu, ca şi dumneata, unirea lui Boris cu Irina. Am făgăduit surorii mele că voi face tot ce-mi va sta în putinţă ca cei doi tineri să fie uniţi pentru totdeauna. Anuşca mi-a spus că şi dumneata doreşti din toată inima acest lucru.

— Da, aşa e, încuviinţă moşierul, cu însufleţire. Din păcate, Boris Verodin nu prea pare atras spre fermecătoarea lui soră vitregă. O iubeşte, desigur, dar cu o dragoste frăţească şi nicidecum aşa cum aş vrea eu.

Saşa clătină capul, în semn de aprobare.

— Şi, din această pricină ai renunţat la planul dumitale? întrebă ea.

— Nu, deloc! De altminteri, nici n-aş putea, acum, când…

Vasilieff se întrerupse şi rămase tăcut.

— Ştiu ce vrei să spui: acum, când prinţesa nu mai e în viaţă.

Moşierul răsufla anevoie şi plecă privirile în pământ.

— Da, asta voiam să spun, murmură el. Dar de unde ştii că prinţesa a murit?

— Chiar de la Boris.

— Ah, ai şi vorbit cu el?

— Da. Însă ce ai spune, domnule Vasilieff, dacă ai auzi că fosta mea stăpână mai trăieşte?

— Ce te face să crezi asta? exclamă el, pălind.

— Ba, am şi vorbit cu dânsa şi mai ştiu că şi dumneata eşti informat că e în viaţă.

Moşierul îşi trecu mâna peste frunte, şi întrebă cu glas slab:

— De unde ai aflat?

— Asta n-are nicio însemnătate pentru dumneata. Fapt e că Boris nu se mai îndoieşte de moartea Nataşei. De asemenea ştiu că ea a luat hotărârea să-l lase în această credinţă.

— Cum, prinţesa a renunţat la Boris? exclamă Vasilieff, tulburat. E cu putinţă, oare?

— Da, nici că se poate ceva mai simplu… Când a ajuns la Petrograd, după multe piedici, Nataşa era încredinţată că iubitul ei pierise în valuri, după cum şi el era încredinţat de moartea ei. Într-o zi, însă, prinţesa l-a zărit într-o maşină, alături de o femeie pe care o privea cu dragoste nespusă. Atunci, Nataşa bănui că şi-a găsit o altă iubită şi se hotărî să-şi înăbuşe dragostea. Acesta e motivul pentru care nu i s-a arătat. Prin urmare, ne e foarte uşor s-o lăsăm în această credinţă.

Vasilieff măsura încăperea cu paşi mari. Bătrâna urmărea acelaşi ţel ca şi dânsul, aşadar se putea încrede în ea.

— Trebuie să purtăm de grijă ca prinţesa să părăsească oraşul, cât mai curând, urmă Saşa. Nepotul meu îmi cunoaşte adresa. Locuiesc la Ipanoff, în fostul palat al familiei Gogineff şi Nataşa e adăpostită tot acolo. Printr-o întâmplare, ar fi foarte uşor ca cei doi să se întâlnească.

Moşierul strânse mâna Saşei, pecetluind prin aceasta legătura lor, care avea ca ţintă căsătoria lui Boris cu Irina…

— Nepotul meu ar putea veni chiar mâine în fostul palat al stăpânilor mei, urmă bătrâna. Dacă cei doi tineri se văd cu acest prilej, atunci, se va lămuri totul…

— Da, aşa e, încuviinţă moşierul, îngrijorat. De aceea, prinţesa trebuie să părăsească palatul încă astă-seară. Pentru mine nu există decât două mijloace ca să împiedice întâlnirea ei cu Boris. Cel dintâi

ar fi s-o duc la un om care se bucură de toată încrederea mea. Îl cunosc de mulţi ani şi anume, încă de pe vremea, când…

Vasilieff îşi trecu mâna peste frunte, ca şi cum ar fi vrut să-şi alunge amintirile care i se treziseră în minte.

— Sub ocrotirea lui prinţesa poate străbate tot pământul, urmă el, apoi. Sunt sigur că mai curând îşi va jertfi viaţa decât să lase să se facă cel mai mic rău Nataşei. Al doilea mijloc pentru a o îndepărta din Petrograd, nu-l pot dezvălui deocamdată, căci trebuie să rămână secret.

Vasilieff se gândea că ar putea înlesni plecarea Nataşei spre Tobolsk. Dar întrebarea era dacă nu cumva şi Boris avea să plece într-acolo, spre a supraveghea paza prizonierilor imperiali.

În orice caz, prinţesa trebuia îndepărtată din palat. Dar unde s-o ducă?

Saşa îi veni iarăşi în ajutor. Ea nu bănuia nimic din ceea ce se petrecuse cu prinţesa în casa prezicătoarei, astfel că se gândi la propunerea făcută de frumoasa ţărancă. Dacă aceasta dădea adăpost Nataşei pentru câteva zile, atunci primejdia era înlăturată.

— O voi duce chiar astăzi într-un loc, unde va fi foarte bine îngrijită, zise ea. Între timp, dumneata poţi face pregătirile pentru plecarea ei din Petrograd. Cred ca am s-o însoţesc şi eu, căci n-aş vrea s-o las singură.

— Şi unde vrei s-o duci? întrebă Vasilieff.

— În locuinţa unei doamne, pe care am cunoscut-o în satul meu. E o persoană foarte nobilă şi pare să trăiască aici, în Petrograd, la adăpost de orice neplăceri. Acum câteva zile mi-a propus să stau la ea şi eram chiar hotărâtă ca, mai târziu, să mă folosesc de propunerea ei, acum, însă, renunţ în favoarea prinţesei.

Moşierul nu era curios din fire, astfel că fu mulţumit cu acest răspuns. În zilele următoare avea tot timpul să chibzuiască ce e de făcut pentru a se asigura soarta Nataşei.

— Nu cumva ştii dumneata cine e aceea cu care era Boris când i-a văzut prinţesa? întrebă Saşa curioasă.

— E fiica proprietarului acestei case, tot o prinţesă. O cheamă Vera Ulkitzki şi a renunţat la titlul de nobleţe; înainte vreme, familia ei era foarte bine văzută la curte. Fratele ei, Iesta, a fost deportat în Siberia, din motive politice, şi acolo s-a împrietenit cu Boris. Când s-au întâlnit iarăşi în Petrograd cel doi tineri au reînnoit prietenia şi de atunci sunt mereu împreună. Vera, a fost soră de caritate în armata roşie a generalului Aratcin. Venind în concediu acasă, a făcut cunoştinţă cu Boris Verodin şi s-a îndrăgostit nebuneşte de el, ceea ce am băgat de seamă imediat. Totuşi, Boris nu împărtăşeşte simţămintele ei şi nu-i poartă decât o prietenie sinceră. Prinţesa Nataşa s-a înşelat, închipuindu-şi că lucrurile stau altfel.

— La drept vorbind, domnule Vasilieff, mă mâhneşte mult făgăduiala nechibzuită pe care am făcut-o surorii mele. Boris ţine la Irina ca la o soră şi ar trebui să-i lăsăm să-şi croiască singuri căile.

Moşierul dădu din cap, posomorât. În ultimul timp avusese şi el asemenea gânduri. Dar căsătoria lui Boris cu Irina fusese întotdeauna cea mai sfântă dorinţă a lui şi nu voia să renunţe la ea, cu niciun chip.

— De ce ţii cu tot dinadinsul ca nepotul meu să ia de soţie pe Irina? iscodi Saşa. Ce-i drept, Anuşca mi-a vorbit mult de dumneata, însă n-am aflat niciodată ceva lămurit.

Vasilieff se îmbujoră la faţă, apoi zise, cuprinzând mâna bătrânei:

— Draga mea, nu fi supărată că nu-ţi răspund astăzi la această întrebare. Va veni timpul când voi putea vorbi şi atunci dumneata vei fi cea dintâi care va afla taina pe care o port în suflet.

Fosta cameristă clătină capul, nedumerită. Curiozitatea o rodea, însă cunoştea şi dânsa taine, cu care putea să se răzbune împotriva moşierului.

— Nu sunt curioasă din fire şi, apoi… fiecare îşi are secretele lui, zise ea, cu înţeles. Puţin timp înainte de moarte, sora mea mi-a destăinuit ceva care trebuie să rămână ascuns pentru dumneata. Am fost nevoită să-i făgăduiesc că nu voi pomeni nimic despre asta.

Moşierul o privi cu interes, însă bătrâna înălţă din umeri, zicând:

— Ceea ce ai făgăduit, trebuie să şi ţii, domnule Vasilieff. Dar, în treacăt fie zis, afacerea e în legătură cu tânăra şi frumoasa doamnă al cărui portret se afla în odaia surorii mele.

Vasilieff era foarte tulburat, şi încercă zadarnic să-şi ascundă neliniştea.

— Ce a putut să-ţi spună mama Anuşca despre doamna aceea? întrebă el.

— O, ceva foarte interesant, răspunse Saşa, cu un aer misterios. De altminteri, din pricina ei am şi rămas în sat. Dar ştii că am petrecut zece zile în fortăreaţa Petru şi Pavel, de unde am scăpat abia azi? schimbă ea vorba.

— Cum, ai stat în închisoare? exclamă Vasilieff, surprins. Dar de ce anume? Ce-ai făcut?

— Ei, că multe vrei să mai ştii, răspunse bătrâna. Bănuiesc, însă că vina mea a fost că voiam să descopăr o hoaţă, care a mirosit gândul meu şi a pus la cale să fiu arestată. Dar las' că mă răzbună Boris… mi-a făgăduit chiar.

— Ciudat, foarte ciudat, murmură Vasilieff. N-ai vrea să fii mai lămurită?

— Înainte de a muri, Anuşca mi-a dat însărcinarea să caut o persoană în Petrograd sau Moscova şi să-i predau ceva. Desigur că sora mea şi-a simţit sfârşitul apropiindu-se. De altminteri, a făcut uneori proorociri uluitoare, care s-au împlinit întocmai. După moartea ei, mă

hotărâi să-i îndeplinesc dorinţa şi să pornesc spre Petrograd şi Moscova. De aceea am şi rămas în sat, pe când dumneata ai fugit împreună cu Boris, Irina şi prinţesa. Din nefericire mi s-a furat caseta, pe care trebuia s-o duc acelei persoane. Şi, colac peste pupăză, persoana se ivi în satul meu. Fireşte că i-am povestit nenorocirea întâmplată şi în cele din urmă dânsa a plecat, după ce mi-a dat adresa ei din Petrograd, în timp ce eu am rămas în sat, nădăjduind să descopăr hoţul. Într-una din zile, aflai că o comunistă înfocată, care plecase la Petrograd, ca delegată a sovietului din satul nostru, nu se mai înapoiase acasă. Tovarăşii ei mă informară că rămăsese în capitală unde trăia pe picior mare. „Numai dânsa şi nimeni alta, a săvârşit îndrăzneţul furt" – mi-am zis eu, pregătindu-mă de plecare. După puţin timp am ajuns în capitală, unde am zărit-o pe stradă, într-o maşină. Apoi… am fost arestată. Cine ştie ce-a îndrugat pe socoteala mea, ca să mă bage la răcoare! În fortăreaţă am dat de un gardian milos, care s-a îndurat de mine şi a luat un bileţel către Boris Verodin; şi el m-a scos de acolo. M-am dus numaidecât la nobila doamnă, pe care o vizitasem înaintea arestării mele, şi am aflat că şi dânsa bănuieşte că frumoasa comunistă e hoaţa casetei, deoarece un giuvaier, care se găsea înăuntru, fusese în stăpânirea ei.

Fără să-şi dea seama, Saşa destăinuise o parte din taină. Fireşte, însă, că nici prin minte nu-i trecea că Vasilieff era în oarecare legătură cu giuvaierul.

O mare nelinişte puse stăpânire pe inima moşierului. Tainele care îl învăluiau deveneau tot mai de nepătruns.

— Desigur că bănuielile dumitale se îndreaptă spre Sonia Petrovici? întrebă el, repede.

După expresia ce se întipări pe chipul bătrânei, nu mai încăpea îndoială că moşierul nimerise.

— De unde ştii dumneata asta? întrebă Saşa, uimită.

— Nu-i prea greu de ghicit, răspunse Vasilieff. În satul dumitale nu e decât o singură comunistă care a fost trimisă la Petrograd. Tot dânsa a cumpărat şi palatul familiei Gogineff. Un lucru, însă, nu pot pricepe: cum a ajuns mama Anuşca la aceste bogăţii?

— Le cunoşti?

Vasilieff se îndreptă spre un dulap şi scoase giuvaierul, pe care bătrâna îl privi cu ochii holbaţi.

— Aşadar, bijuteria asta preţioasă, aparţine doamnei la care am fost nu demult? întrebă ea, apoi.

— Spune-mi, cine e această doamnă? cercetă moşierul. Nu-i aşa că e vorba de o călugăriţă din ordinul „Maicilor cenuşii"? Hai, răspunde repede, stărui el, abia stăpânindu-şi nerăbdarea.

— Nu, nu-i călugăriţă, domnule Vasilieff, răspunse bătrâna. Şi, apoi, nu uita că n-am dreptul să vorbesc despre asta. Am jurat, doar,

surorii mele, să nu pomenesc nimic asupra tainei pe care mi-a încredinţat-o.

Celălalt privi întunecat înaintea lui.

— Fireşte că nu vreau să stărui, căci trebuie să-ţi respecţi jurământul, urmă el, după un răstimp. Dar, spune-mi, te rog, o cunoşti pe această femeie?

Zicând acestea, moşierul deschise medalionul şi, arătă bătrânei fotografia călugăriţei, pe care Saşa o privi cu luare-aminte.

Deşi recunoscuse numaidecât pe frumoasa doamnă din casa prezicătoarei, ea se feri să trădeze ceva şi zise cu nepăsare:

— Nu, n-o cunosc.

Moşierul rămase dezamăgit şi privi cu tristeţe, spre chipul fiinţei dragi.

Acum nu se mai îndoia că Sonia Petrovici furase caseta şi scosese giuvaierul. Lămuririle ei că-l cumpărase de la un soldat, nu erau decât minciuni.

Vasilieff nici nu se sinchisi de ceea ce mai cuprindea caseta, căci nu-l interesa decât preţioasa bijuterie.

Acum îşi lămuri dispariţia ei. Bănuiala asupra prinţului Potcikev nu era întemeiată. După cât se părea, călugăriţa îşi însuşise giuvaierul, apoi i-l trimisese înapoi; tot ea schimbase fotografia din medalion.

— Nu ştiu ce să mai înţeleg din toate astea, murmură el, dus pe gânduri, uitând de prezenţa bătrânei. Cine e călugăriţa, care m-a îngrijit şi care seamănă atât de mult cu Tatiana? Dacă n-aş şti că scumpa mea soţie a murit demult, aş crede că ea este, căci aşa ar fi trebuit să arate, daca ar mai fi în viaţă.

Moşierul măsură încăperea, cu paşi mari. Cine era călugăriţa? Tatiana n-avea nicio soră – ea fusese singura fiică la părinţi.

În acest timp, curiozitatea Saşei ajunsese la culme. Recunoscuse, de la cea dintâi privire, că frumoasa ţărancă şi călugăriţa erau una şi aceeaşi persoană. De ce această travestire? Ce urmărea misterioasa femeie? Fosta cameristă se hotărî s-o întrebe la cel dintâi prilej.

— Ai cunoscut-o pe călugăriţa din ordinul „Maicilor cenuşii”? zise ea, deodată.

Vasilieff încuviinţă din cap.

— Spune-mi, ştii ce s-a petrecut în fostul palat al familiei Gogineff? întrebă el, la rândul său.

— Da bătrânul Ipanoff, mi-a povestit că ai fost atacat şi rănit foarte grav.

— Ei bine, atunci nu mai am nevoie să repet. Irina m-a îngrijit acolo, căci starea mea nu îngăduia să fiu transportat. Într-o bună zi, se ivi şi călugăriţa la căpătâiul meu. Eu eram încă în friguri şi n-am văzut-o decât în clipele când aveam mintea limpede. Dar ştii că Boris Verodin datorează multă recunoştinţă Soniei Petrovici, ai auzit că ea l-

a scăpat de la moarte? Orice s-ar spune, femeia asta e plină de energie, curaj şi îndrăzneală. Mulţi bărbaţi ar putea lua pildă de la dânsa. Desigur că o să ajungă departe.

— Şi cu toate astea, m-a jefuit! Dar am s-o silesc eu să-mi înapoieze caseta cu tot ce se afla înăuntru, altminteri mă plâng poliţiei.

Moşierul zâmbi.

— Nu prea cred să ajungi la vreun rezultat cu declamaţia dumitale. Tare aş vrea să văd şi eu comisarul care să aibă curajul pe vremurile astea, să pornească ceva împotriva fruntaşei comunistei. Iar printre tovarăşii ei, în consiliile muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor, Sonia e şi mai ocrotită. Peste scurt timp, sovietele vor lua puterea în mâini şi, atunci cu atât mai puţin vom putea întreprinde ceva împotriva ei.

— Aşadar, o să rămână cu lucrurile furate.

— Da, cel puţin aşa se pare, căci n-avem niciun mijloc să i le luam înapoi… De altminteri, mai am o veste pentru dumneata. N-o să te bucure tocmai mult, dar suntem neputincioşi cu toţii. Ştii că Sonia e iubita nepotului dumitale?

Fosta cameristă holbă ochii, părându-i-se că n-a auzit bine.

— Boris să se fi încurcat cu ţiganca? Ah, asta e cu neputinţă.

Şi izbucni într-un potop de vorbe, pe care moşierul îl curmă:

— Linişteşte-te, draga mea; căci în curând lucrurile au să se întoarcă în bine. Dacă ai povestit nepotului dumitale ceea ce ţi-a făcut Sonia, desigur că asta va fi începutul sfârşitului. Boris are o fire prea nobilă şi cinstită, ca să stea multă vreme alături de o persoană care e în stare să înfăptuiască asemenea nelegiuiri.

Bătrâna îşi dădu seama că moşierul avea dreptate şi se potoli. O bucurie diabolică puse stăpânire pe ea. Dacă lucrurile stăteau aşa cum spunea Vasilieff, atunci ticăloasa avea să-şi ia răsplata în curând.

Saşa se uită la ceas. Se făcuse târziu, astfel că trebuia să plece.

— Aşadar, ne-am înţeles: prinţesa va fi dusă chiar astă-seară în casa cunoscutei dumitale? întrebă moşierul.

Bătrâna încuviinţă cu însufleţire.

Pe drum însă, ea se gândi neîncetat la legătura ce putea să existe între Vasilieff şi frumoasa ţărancă ce se numea Tatiana şi îngrijise de dânsul, folosindu-se de uniforma unei călugăriţe.

Un lucru era sigur: portretul acestei femei se afla în căsuţa Anuşcăi. Cine era ea? Dar Saşa nu izbuti să dezlege misterul.

În cele din urmă bătrâna ajunse în faţa palatului. O ură neîmpăcată se stârni în inima ei, împotriva frumoasei comuniste. Cum izbutise cerşetoarea asta obraznică să-şi cumpere o asemenea casa?

— Halal de aşa stat, în care ţiganii pot să-şi aibă palatele lor! murmură ea. Dar las' că nu-mi scapă! Noroc că, după cum mi-a spus ţăranca, hoaţa nu se poate folosi de documentele ce se aflau în casetă!

Bătrâna intră în casă. Sus se făcuse linişte. O lampă ardea în

vestibul, aruncând umbre fantomatice pe treptele acoperite cu covoare groase. După cât se părea, Sonia terminase cheful mai curând ca de obicei.

Tocmai apăsase pe clanţă, voind să intre în odaia celor doi servitori, când şovăi câteva clipe, deoarece auzise glasuri venind dinăuntru. Sângele îi năvăli la cap şi, deodată, împinse uşa, dar păli văzând priveliştea ce i se înfăţişa înaintea ochilor.

112. Înviată din morţi

Coborând scara palatului Gogineff, după ce o părăsise pe Sonia, Boris Verodin căută să uite tot ce se petrecuse.

Simţea că n-o iubise niciodată pe frumoasa comunistă, fusese doar o singură flacără a pasiunii, care se stinsese tot atât de repede precum se aprinsese. Aproape că se ruşina acum de aventura sa.

Gândul i se duse din nou la iubita pe care o pierduse în chip atât de fulgerător.

„Sfinte Dumnezeu, ce-am pierdut eu!” exclamă el, plin de durere.

Rămase o clipă locului în vestibul şi privi în jurul său… Aici trăise dânsa, aici se gândise la el când îl deportaseră în Siberia.

În casa asta îl implorase pe neîndurătorul ei tată, să nu i-l dea de soţ pe prinţul Potcikev, acel om pe care-l ura şi de care se temea.

Oftând din adâncul pieptului vru să pornească mai departe, dar piciorul i se opri fără voie. Auzise un glas care i se părea cunoscut. O uşă se deschise şi o făptură diafană se ivi în prag.

Boris Verodin îşi strânse pumnii… şi-i duse la tâmple şi rămase ca înlemnit.

— Ce?… Sunt treaz, ori visez? murmură el, cu ochii holbaţi. Au început să învie morţii?

Întinse braţele şi păşi încetişor spre făptura diafană.

— Prea frumos… prea minunat e visul acesta! tremurară buzele sale.

— Boris… iubitule… nu e vis! îngână Nataşa, în prada unei fericiri fără margini. Eu sunt, eu, în carne şi oase.

— Tu… în carne şi oase?

Mai făcu un pas şi ajuns pe prag o cuprinse în braţe, îşi apăsă buzele pe ale ei, îşi strivirii piepturile unul într-altul, într-o beţie a simţurilor, care le răpi judecata.

— Boris… ah… Boris al meu! murmură dânsa, în vreme ce mâna lui îi mângâia faţa.

— Trăieşti… iubita mea, comoara vieţii mele, fericirea mea? zise el cu glas ca din altă lume. Trăieşti? Cu adevărat, trăieşti? Nu ţi-ai găsit moartea în valurile reci ale Volgăi? Cum s-a întâmplat minunea asta? Ah! copiliţa mea, iubita mea Nataşa, soarele meu, lumina mea! Abia

pot îndura această fericire… sunt ameţit… vorbeşte, scumpo! Cum ai fost salvată?

Nataşa se desprinsese din strânsoarea lui. I se păruse că auzise un zgomot în fundul încăperii şi că zărise o umbră fugară.

— Vino, iubitul meu! zise ea şi un fior de fericire îi brăzdă trupul. Să intrăm dincolo!

Îl trase după dânsa şi Boris Verodin mai avu timp să vadă cum doi oameni tocmai dispăruseră printr-o uşă în altă încăpere. Rămase singur cu iubita sa.

Mut de fericire privi la dânsa, fără să se mai sature. Se făcuse şi mai drăgălaşă, şi mai dulce de cum fusese odinioară.

O luă în braţe şi se aşeză cu ea pe un scaun.

— Acum, povesteşte, scumpa mea, povesteşte, porumbiţo! o rugă el, apăsându-i capul pe pieptul său.

— Lasă-mă să gust mai întâi câteva clipe voluptatea revederii, scumpul meu Boris! zise ea privindu-l cu ochi în care se aprinseră văpăi. Lasă-mă să mă liniştesc mai întâi, căci inima îmi bate să-mi spargă pieptul! Ah, Boris, acum aş vrea să mor, cu fericirea asta în suflet! Ce moarte mai frumoasă şi-ar putea dori cineva!

— Prostuţă scumpă, odihneşte-te şi lasă-mă să-ţi sărut părul. Nu vorbi nimic şi lasă-mă să aspir parfumul trupului tău! Nici nu ştiu pe ce lume trăiesc… nici nu-mi vine să cred că te-am recăpătat, scumpă Nataşa. Aceste câteva minute cântăresc cât săptămâni întregi de durere nemărginită, de disperare şi chin. Ah, fetiţa mea încântătoare, odihneşte-te şi stai liniştită!

Multă vreme se ţinură astfel îmbrăţişaţi. Îi apăsase căpşorul pe pieptul său şi ea privea în sus spre el, cu buzele întredeschise, prin care scânteiau dinţii albi ca zăpada. Ochii ei mari şi minunaţi exprimau o fericire cerească.

În cele din urmă Nataşa îşi regăsi graiul. Se ridică, îi prinse mâinile şi-i povesti cum fusese salvată de pescarii aceia.

El n-o întrerupse cu niciun cuvânt, căci glasul ei dulce părea o muzică divină, pe care ar fi putut-o asculta zi şi noapte.

Când sfârşi, el îi puse mâna în păr şi zise cu durere nespusă:

— Şi tu m-ai crezut mort?

Ea dădu din cap şi-şi şterse lacrimile ce-i umpluseră ochii.

— Ce alta puteam crede, scumpul meu Boris? întrebă dânsa.

— Aşa e, scumpa mea fetiţă. Dar povesteşte mai departe, căci ştiu atât de puţin! Ai mai fi îndurat mult – nu?

Ea se înfioră la gândul celor ce pătimise şi cu glas slab istorisi… Istorisi totul, fericită că-şi poate uşura inima în faţa singurului om pe care-l iubea.

El asculta fără să clipească şi numai pieptul îi tresălta din când în când. Suferea acum suferinţele ei din săptămânile ce se scurseseră şi

mânia îl înăbuşea aproape când auzi de felul criminal cum se purtase prinţul şi unealta sa, căpitanul Semelov.

Nataşa povesti cum ajunsese în casa Elenei Rotberg şi cum fusese martora acelor crime înfiorătoare. Povesti cum fusese răpită de ticălosul Semelov, apoi fuga ei şi reîntoarcerea la Petrograd, unde căzuse din nou în mâinile căpitanului. Nu trecu cu vederea nici noaptea petrecută la azil, cu tot cortegiul de grozăvii de care avusese parte. El nu putu s-o mai asculte şi exclamă sfâşietor:

— Taci! Mă chinuieşti de moarte, nefericita mea copiliţă. Când aud prin câte ai trecut mi se sfâşie inima.

Cu ochii împăienjeniţi, Nataşa privi în gol.

— Credeai tu într-adevăr că te-am uitat? întrebă el cu duioşie, mângâind-o pe obraji.

— Ce-aş fi putut crede altceva? zise ea, reţinându-şi lacrimile. Am văzut-o pe fata aceea frumoasă… şi te vedeam atât de drăgăstos faţă de ea… şi privirea ei… îmi spunea de ajuns.

Boris Verodin îşi lăsă privirea în pământ.

— Crede-mă, spuse el îndurerat, nu m-am gândit niciodată să m-apropii de Vera Ulkitzki altfel decât ca un prieten. Ţi-o jur, Nataşa. Suntem ca frate şi soră unul faţă de altul.

Ea îi mângâie mâna şi-i depuse o sărutare fierbinte pe buze.

— Iartă-mă, scumpul meu Boris, c-am fost atât de bănuitoare! îl rugă ea. O! de-aş fi avut mai multă încredere în tine şi de te-aş fi strigat, de câte suferinţe n-aş fi fost cruţată!

El deveni serios şi chipul i se posomorî dintr-odată:

— Spui că te-ai întâlnit cu Vasilieff, Nataşa?

— Da, l-am întâlnit. Nu ţi-a amintit nimic despre asta? Şi el m-a lăsat în credinţa că eşti mort, până te-am întâlnit pe stradă… Dar pentru ce a făcut asta? Ce i-am făcut eu lui? Ce interes avea să nu mă reîntâlnesc cu tine?

Boris Verodin avu deodată o bănuială şi murmură cu greutate:

— Îl… voi întreba.

Nataşa îi puse mâna pe braţ şi-l rugă:

— Nu e aşa că nu te vei enerva… că nu-ţi vei pierde cumpătul? Domnul Vasilieff e doar un om de onoare…

— Fii liniştită, copila mea! zise dânsul. Ştiu bine că e un om dezinteresat. Totuşi, n-a procedat cum s-ar fi cuvenit. Cel puţin ar fi trebuit să poarte de grijă să te pună la adăpost.

Ea clătină capul cu hotărâre.

— În privinţa asta trebuie să-l apăr, Boris. El nu ştia unde mă aflu, şi probabil că mi-a pierdut urma.

— Să lăsăm asta acum, căci nu trebuie să ne amărâm cel dintâi ceas al vederii. Cine ştie cât timp vom putea rămâne împreună, şi…

Îşi rupse vorba, speriat, căci privind la chipul ei dulce, văzu pe

dânsul o expresie de spaimă şi groază.

— Vrei… vrei să mă părăseşti iar, scumpul meu Boris? murmură ea, gata s-o înăbuşe plânsul. Nu vrei să rămâi cu mine? Poţi fi oare atât de crud?

El încercă s-o liniştească:

— Tu eşti doar fetiţa mea dulce şi curajoasă. Scumpo, tu ştii în ce situaţie se află acum marele popor rus! Cu toţii trebuie să ne jertfim puterile pentru binele norodului şi eu voi fi cel din urmă care să se dea în lături. Evenimente importante se vor produce şi vor fi lupte grele. Conducătorii sărmanului nostru popor au nevoie de ajutoare de încredere, pentru ţinta pe care o urmăresc. Tu nu poţi cere ca eu să dezertez de la datorie, scumpa mea Nataşa. Fii cuminte şi răbdătoare! Nu te voi lăsa singură dacă va trebui să te părăsesc. Îţi voi găsi un adăpost sigur şi vai de acela care va îndrăzni să se atingă de un fir de păr din capul tău. Acum nu mai ai de ce te teme, căci eşti sub ocrotirea mea.

Cu toate cuvintele acestea de îmbărbătare, ea plânse şi se atârnă de gâtul lui.

— Nu mi-o lua în nume de rău, Boris, dar mi-e atât de teamă! Mă chinuie îngrozitor gândul unei despărţiri.

Deodată, însă, se simţi străbătută de un fior de gheaţă. Ce spusese dânsul? Fiecare trebuie să-şi facă datoria către popor?

Simţi o mână rece apăsându-i inima… Şi dânsa? Ce făcea dânsa? Nu făcuse oare un jurământ să vină în ajutorul împărătesei şi a familiei sale? Nu făgăduise asta în chip hotărât?

— Ce e cu tine? întrebă Boris, îngrijorat, simţind că mâna ei devenise rece de tot.

— Nimic… iubitule… probabil că e bucuria revederii, murmură ea.

El se mulţumi cu această lămurire şi o strânse iar la pieptu-i. Dar când privi în sus spre dânsa, văzu că ţinea ochii închişi şi era palidă ca o moartă. Se înspăimântă, căci o simţi atârnând moale în braţele sale.

— Sfinte Dumnezeule… bucuria revederii a ucis-o! exclamă el.

O strânse şi mai tare la pieptul său şi începu să-i spună vorbe dulci, până când, în cele din urmă, ea deschise ochii.

— O! scumpa mea Nataşa, cât m-am speriat! murmură dânsul, şi-i închise gura cu un sărut.

Un zgomot se auzi acum îndărătul lor şi amândoi întoarseră privirile. Pe pragul odăii învecinate se iviseră cei doi bătrâni. Ipanoff nu mai înceta să facă plecăciuni respectoase, iar soţia sa îşi îndoia mereu genunchiul, cum era obişnuită de atâta vreme.

— Aceştia sunt bunul şi buna mea Ipanoff, zise Nataşa către Boris. Ani îndelungaţi au fost în serviciul tatălui meu şi al părinţilor lui; acum au încărunţit şi trebuie să slujească altui stăpân.

Nataşa, se întristă, şi după o clipă se adresă bătrânilor:

— Acesta este viitorul meu soţ, Boris Verodin.

Ochii ei avură o sclipire de mândrie rostind numele acesta.

Tânărul revoluţionar întinse mâna celor doi servitori şi-i salută călduros, mulţumindu-le că o primiseră pe Nataşa lui la dânşii.

Uşa se deschise din nou şi în prag se ivi Saşa… Rămase atât de înspăimântată, încât nu putu scoate o vorbă.

Dar asta nu ţinu mult şi un zâmbet larg îi lumină chipul.

Nataşa îi sări de gât şi de fericire plânse în hohote.

Fură clipe solemne, cum nu mai trăiseră aceşti oameni în viaţa lor.

Într-un târziu, Boris se pregăti să părăsească palatul.

— Haide, Nataşa, să ne folosim de fiecare ceas pe care-l putem petrece împreună! zise el iubitei sale. Mă vei însoţi la casa prinţului Ulkitzki şi deocamdată vei putea locui împreună cu Irina. Cât de mult se va bucura, văzându-te!

Şi plecară…

113. Rivalele

Nu se poate descrie starea Soniei când Boris Verodin coborî treptele, mândru şi dispreţuitor.

De bărbatul acesta era legată soarta ei. Dânsul nu trebuia să aparţină altei femei, niciodată. O va distruge pe aceea care va cuteza să i-l smulgă.

Frumoasa comunistă izbucni într-un râs isteric în vreme ce se apleca peste balustrada scării. Mai vedea umbra lui… De ce se oprise? De ce şovăia să părăsească palatul?

Nu bănuia că dânsul se lăsase în voia gândurilor, că mintea i se ducea la iubita care trăise aici atâta timp.

— Se duce la Ipanoff? murmură ea în neştire. Ce caută acolo?

Auzi vorbe pe care nu le pricepu însă. Apoi urechea-i prinse un ţipăt… şi un zgomot de uşă care se închide.

Ca o pisică se repezi în jos. Instinctul îi spunea că se petrecuse ceva. Cu cine vorbise dânsul? Cine strigase?

Se furişă de-a lungul pereţilor vestibulului. Acolo erau două coloane de marmură îndărătul cărora s-ar fi putut ascunde, când Boris va părăsi locuinţa lui Ipanoff.

Se aplecă şi privi prin gaura cheii… Aproape să scoată un ţipăt văzând priveliştea din încăperea aceea. Deveni palidă ca o moartă şi închise ochii câteva clipe, în vreme ce pieptul îi tresălta cu putere.

Era de conceput asta? Cum ajunsese aici prinţesa, care se odihnea acum fericită în braţele sale?

Furia o înăbuşea. Vedea cum dânsul o strângea la pieptu-i, cum o săruta cu patimă, cum o mânca aproape din ochi…

Nebună de gelozie, Sonia stătea acolo cu dinţii încleştaţi, vrând să

vadă totul, să-şi umple inima cu ură distrugătoare…

Simţurile i se ascuţiră într-atâta încât auzi chiar, ce se vorbea în odăiţă şi pricepu fiecare cuvânt înfigându-şi unghiile în carne, scrâşni:

— O! cât te urăsc, cât te urăsc! Te voi strivi ca pe o năpârcă şi atunci nu-ţi va mai folosi la nimic frumuseţea, atunci nu vei mai putea suci capul niciunui bărbat.

Văzu apoi cum se iviră în prag bătrânii Ipanoff şi din ochii ei ţâşniră scântei. Oamenii aceştia îşi vor primi răsplata, cu vârf şi îndesat.

Sonia izbucni într-un râs diabolic.

Deodată auzi un zgomot la uşa de la intrare. Ca o pisică se furişă repede îndărătul unei coloane. Dacă Saşa n-ar fi fost atât de cufundată în gânduri, desigur c-ar fi zărit-o.

Abia intră bătrâna în locuinţa lui Ipanoff că Sonia ieşi iar la iveală şi îşi reluă pânda la uşă.

Când socoti că văzuse destul, se retrase.

În vremea asta, în sala mare de sus oaspeţii benchetuiau în lege. Numai grăsunului Mencikovski îi cam pierise pofta. Mergea agitat prin coridor şi îşi freca obrajii care îl ardeau încă din pricina palmelor primite.

În inima lui era totuşi mai multă frică decât dorinţă de răzbunare. În timp ce tot privea peste balustrada scării, căutând s-o vadă pe Sonia, se gândea ce sfârşit va avea chestia aceasta.

— Ce Dumnezeu face aia acolo jos? murmură el ca pentru sine. S-a luat după dânsul? După ăsta aleargă ca o nebună şi pe mine nu mă învredniceşte nici măcar cu o privire prietenoasă.

Şi iar îşi frecă obrazul înroşit şi aruncă o privire în oglindă.

Pe scară se auzi un pas uşor. Grăsunul îşi întinse capul peste balustradă şi răsuflă uşurat zărind-o pe Sonia.

Ajunsă sus, ea se opri câteva clipe şi trase aer în piept.

— Haide! îi zise ea şi, cu un gest, îi porunci s-o ia înainte.

Intrară într-o încăpere mică.

— Ascultă ce-ţi spun! i se adresă ea. Boris Verodin va părăsi în curând locuinţa lui Ipanoff, împreună cu prinţesa de Gogineff, fosta proprietară a acestui palat. Trebuie să ştiu încotro se duc. Haide, grăbeşte-te, căci altfel le pierzi urma!

Fără să spună un cuvânt el se depărtă şi ajungând în coridor îşi puse blana şi căciula, astfel că nu mai era de recunoscut.

Sonia privi după el, întunecată. Încleştă pumnii şi rosti câteva cuvinte ameninţătoare, dar după câteva minute era iarăşi gazda amabilă, care primea omagiile tuturor.

Însă, peste vreun sfert de ceas se ridică şi cu un zâmbet sarcastic zise:

— Serata noastră politică s-a sfârşit. În curând vă voi mai invita,

dragi tovarăşi.

Fără să se sinchisească de mutrele dezamăgite ale oaspeţilor, ea le întoarse spatele. Aşteptă în odaia ei până se-ndepărtaseră cu toţii, apoi ieşi iarăşi la iveală.

Cu o furie de nedescris coborî scara şi dădu buzna în locuinţa bătrânilor Ipanoff, spre marea spaimă a acestora. Ochii ei aruncau scântei, dar Saşa, care era şi ea acolo, nu se lăsă înspăimântată.

— Cine-i asta, Ipanoff? întrebă ea pe bătrân.

Bietul portar tremura ca varga.

— Voi spune eu atunci, Ipanoff, îl scoase din încurcătură fosta cameristă.

Îşi puse mâinile în şolduri şi înfigându-se în faţa Soniei, zise:

— Vreau să cred că mă cunoşti, tovarăşă Sonia. Ştii că eu am slujit mulţi ani în casa prinţului Gogineff şi aş mai fi slujit, poate, şi astăzi încă dacă tu şi ticălosul tău tovarăş Adamovici nu l-aţi fi omorât pe stăpânul meu. Pe şchiop l-a luat dracul şi trag nădejde că-ţi va veni şi ţie rândul. Vei putea cocheta cu diavolii din iad, căci cred că vor avea atâta gust ca să nu te ardă în frigare. Şi acum am cu tine o vorbuliţă. Eşti o hoaţă ordinară şi ţi-ai însuşit o casetă care nu era nici a mea. Nu poţi nega, căci i-ai vândut domnului Vasilieff bijuteria care a fost în caseta aceea. Mâine mă duc cu nepotu-meu Boris Verodin la preşedintele Comitetului Central, ba chiar şi la Lenin, şi le voi spune cine eşti. Îţi vei putea cruţa ruşinea asta, însă, dacă dai îndărăt totul, de bunăvoie. Voi închide chiar un ochi, renunţând la banii numerar care au fost în casetă. Cu documentul ştii prea bine că nu poţi face nimic.

Sonia ascultase, zâmbind batjocoritor şi răspunse cu trufie:

— Se vede treabă c-ai înnebunit, bătrâno! Nu ştiu de niciun fel de casetă şi juvaierul de care vorbeşti l-am primit de la nişte soldaţi.

Saşa tremura de mânie. Ştia că nu putea face nimic împotriva acestei femei drăcoase şi, scuipând cu scârbă, îi întoarse spatele.

— Ipanoff de ce-aţi primit-o la voi pe femeia asta şi pe prinţesă? întrebă comunista, cu glas ameninţător.

— Dragă stăpână, îngână bătrânul, doar nu puteam să-i arăt uşa doamnei Saşa, atunci când a venit să-mi ceară adăpost. Şi cu atât mai puţin puteam face acest lucru faţă de prinţesă, care a fost cândva proprietara acestei case.

— Aşa credeţi voi? răcni Sonia. Eu sunt de altă părere… Sunteţi în slujba mea, eu vă plătesc, vă dau locuinţă…

— Stai, tovarăşă! se amestecă Saşa, furioasă. Se pare că uiţi că în statul cel nou, aşa cum îl vrea comunismul şi cum îl predică şi nepotul meu Boris Verodin, nu există stăpâni şi slugi. Dar şi chestia asta o vom lămuri mâine. Şi acum te rog să-i laşi în pace pe bătrâni, slujnică ticăloasă ce eşti!

Un ţipăt de furie scăpă din pieptul Soniei. Ne mai putându-se stăpâni, se năpusti asupra bătrânei.

Îşi greşise socotelile însă. E drept că o nimeri în faţă pe Saşa, dar aceasta îşi înfipse degetele în rochia ei de mătase şi o făcu bucăţele.

— Aşa, îţi voi arăta eu că n-ai niciun drept să te înţoleşti cu lucrurile astea! îi strigă fosta cameristă.

Nebună de mânie, Sonia începu s-o lovească cu pumnii în cap, în vreme ce bătrânii Ipanoff stăteau ca înlemniţi, necutezând să facă nicio mişcare.

Cu pieptul umflat, frumoasa revoluţionară se retrase până la uşă şi ochi-i luceau ca jăratecul.

— Afară! strigă ea. Peste un ceas mă înapoiez şi nu vreau să mai văd picior de voi!

Uşa se-nchise cu zgomot şi Sonia urcă scara în goană. Se îmbrăcă şi când fu gata, tocmai se înapoie Mencikovski.

— Ei? întrebă dânsa.

— Au dispărut în casa prinţului Ulkitzki, răspunse misitul, care era leoarcă de sudoare.

— Şi ai făcut cele trebuitoare, pentru ca locuinţa să fie supravegheată? Prinţesa nu trebuie să dispară. Trebuie să ştiu încotro se duce când va părăsi casa.

— Am tocmit doi nenorociţi, care se schimbă unul pe altul. Dacă, prinţesa va pleca undeva, ne vesteşte imediat.

— Sunt mulţumită cu tine, zise Sonia, prietenos şi-i dezmierdă chelia; apoi, însă, văzând că el se întinde… îi întoarse spatele.

În vremea asta, în locuinţa portarului cei doi bătrâni îşi strângeau bulendrele. Îşi luară doar câte o legăturică în spinare şi un pacheţel în mână – tot avutul lor. Toate celelalte trebuiră să le lase pe loc, căci erau ale stăpânei palatului.

Saşa mergea în urma lor, îmbărbătându-i. Bătrânii plângeau ca nişte copii, căci prea mare era durerea ce le sfâşia sufletul, văzându-se alungaţi din casa unde slujiseră atâţia amar de ani. Şi în capul scării stătea Sonia, ca îngerul răzbunării cu sabia de foc în mână. În inima ei nu sălăşluia pic de milă.

114. Fericire şi durere

Spre seară, după ce îl părăsise Saşa, Vasilieff primi vizita unei doamne îmbrobodite. Abia după ce îşi luă basmaua de pe cap, el o recunoscu.

Era Virubova, conducătoarea conspiraţiei monarhiste.

— Ce te aduce la mine, doamnă? întrebă moşierul, neliniştit.

— O chestiune foarte însemnată, domnule Vasilieff, răspunse femeia. Ştii dumneata că prinţesa Gogineff a ieşit iar la iveală?

— Da, ştiu, răspunse celălalt.

— Unde se află?

— În palatul părintelui ei, care însă nu-i mai aparţine. Dar îl va părăsi încă în seara asta, după cât ştiu.

— Şi încotro se va duce?

— Asta nu mai ştiu. Fosta ei cameristă a venit la Petrograd. A fost mai adineauri aici şi-mi spunea că vrea s-o ducă pe prinţesă la o doamnă unde va fi la adăpost bun.

— Cere-i neapărat să-ţi lase adresa, ca s-o putem găsi când vom avea nevoie de ea, zise Virubova.

— Ce-i graba asta, aşa deodată? întrebă Vasilieff.

— Am stat azi de vorbă cu Kerenski, căci nu mai voiam să tot bâjbâi în întuneric. Situaţia se prezintă cât se poate de prost. Catastrofa se poate produce din clipă în clipă. Garda de la Palatul de Iarnă a fost întărită, căci există teama de un atac al revoluţionarilor. Câteva maşini stau pregătite, pentru ca miniştrii să poată fugi în orice moment. Kerenski mi-a înmânat şase paşapoarte, între care e şi acela al prinţesei Gogineff. Celelalte cinci sunt pe numele unor partizani ai noştri. Dar dacă guvernul actual va fi răsturnat, paşapoartele acestea nu vor mai avea nicio valoare.

Vasilieff dădu din cap, în semn că înţelege.

— Vrei să zici, aşadar, că prinţesa trebuie să plece cât mai curând cu putinţă? întrebă el.

— Da. N-avem niciun motiv să mai şovăim.

Moşierul rămase pe gânduri Nu se hotărâse încă dacă s-o expedieze pe Nataşa la Londra, sau s-o pornească spre Tobolsk. Asta depindea de faptul dacă se menţinea dispoziţia ca Boris Verodin să preia sarcina supravegherii gărzii familiei imperiale din Tobolsk.

Trebuia s-o mai ţină cu vorba câteva zile pe Virubova, căci nu mergea altfel.

— Bine, zise dânsul. Mă voi pune în legătură cu prinţesa. Peste două sau trei zile vei căpăta răspunsul definitiv.

— Dar atunci va fi poate prea târziu! zise Virubova, deznădăjduită. Ţarina mi-a scris din nou… o scrisoare nespus de tristă. Îmi sângerează inima când o citesc. Are presimţiri de moarte, zice ea. Soldaţii o privesc cu ochii plini de mânie. De când colonelul Kobilinski a fost înlocuit cu un altul, ei nu se mai simt în siguranţă. Tot mai mulţi roşii şi lucrători capătă comenzi în armată.

— Trebuie răbdare! zise Vasilieff, cu glas înăbuşit.

— Hahaha! râse Virubova. Asta o spui dumneata, care ştii prea bine ce înseamnă să fii ameninţat de aceşti ticăloşi? Nu-ţi mai aminteşti de tot ce-ai pătimit în celula nr. 18?

— Nu trebuie să-mi aduci aminte de asta, răspunse Vasilieff, întunecat. Numai Ţarii m-au adus acolo. Ar fi trebuit să fiu astăzi cel

mai îndârjit revoluţionar din toată Rusia. Dacă nu sunt, apoi să ştii că meritul nu-i al Ţarilor. Ţarul Alexandru şi chiar Ţarul Nicolai au păcătuit mult faţă de mine.

— Dar Ţarul te-a graţiat…

— Asta n-o pricepi dumneata! o întrerupse moşierul. Graţierea e la locul ei pentru vinovaţi, dar nu pentru nevinovaţi. Dar la ce bun să ne pierdem vremea dezgropând toate astea? Am rămas încă un monarhist convins şi sunt pentru eliberarea grabnică a familiei imperiale. Uite mâna mea ca semn că vorbesc cinstit. Voi discuta cu prinţesa în privinţa aceasta.

Virubova zâmbi fericită la cuvintele sale şi ochii îi erau plini de lacrimi.

Îşi îmbrobodi iar capul şi ieşi în stradă, condusă de moşier.

Răpăitul unei mitraliere îi ajunse la ureche. Un fior îi străbătu trupul.

— Auzi? zise ea încetişor şi plină de teamă. Poate că se şi trage asupra Palatului de Iarnă, ca să-i captureze pe miniştri!…

Vasilieff îi întinse mâna pentru despărţire, apoi se înapoie în casă.

— Ce e de făcut? se-ntrebă el. Cum e mai bine?

Voia să chibzuiască bine lucrurile şi în primul rând voia să mai stea de vorbă cu Boris Verodin. Poate că ştia deja dacă pleacă sau nu la Tobolsk.

Cufundat în gânduri, Vasilieff auzi deodată un pas greu pe scară. Bănuia că e Boris Verodin şi vru să-i iasă în întâmpinare, ca să-l roage să vină pentru câteva minute în odaie la el… când uşa se deschise şi Nataşa păşi pragul. Îndărătul ei era Boris.

Moşierul rămase atât de surprins încât nu putu scoate o vorbă. Revoluţionarul îl fixă cu priviri întunecate.

Revenindu-şi, Vasilieff se-ndreptă spre prinţesă şi-i întinse amândouă mâinile. Nataşa le strânse, mişcată. Stătură mult timp astfel, fără să spună o vorbă.

— Fii binevenită, prinţesă! rosti în cele din urmă moşierul. Am aflat deja că eşti aici… Fosta dumitale camerista mi-a spus-o.

Nataşa voia s-o vadă pe Irina şi cerându-şi scuze părăsi repede odaia.

Cei doi bărbaţi rămaseră singuri.

— E bine c-ai venit, Boris, zise Vasilieff. Aveam de vorbit cu dumneata. În primul rând, te felicit că prinţesa a reapărut…

Boris Verodin răspunse, întunecat:

— Vorbeşti serios, domnule Vasilieff?

Abia acum se trezi parcă moşierul. Ce să însemne tonul acesta? se-ntrebă el.

— Nu te-nţeleg, Boris, zise el, clătinând capul.

Revoluţionarul râse cu amărăciune:

— Eu pe dumneata mai puţin. Te-ai apropiat de mine sub masca prieteniei şi cu toate astea te-ai dedat unui joc dublu. Vrei să negi asta?

Moşierul lăsă capul în pământ, ca un vinovat.

— Ştiu ce vrei să spui, grăi el. Mă învinovăţeşti de faptul că nu ţi-am destăinuit că prinţesa trăieşte, că ştiu de prezenţa ei în Petrograd şi că nu i-am spus nici ei că şi dumneata ai izbutit să te salvezi din valurile Volgăi.

— Deoarece ştii astea, nu-mi mai rămâne decât să te-ntreb, de ce-ai procedat astfel? zise Boris Verodin.

Moşierul îşi dădu seama că nu mai are nici un rost să caute a ascunde ceva, de aceea zise, cu un zâmbet trist:

— Nu vrei să iei loc? Nădăjduiesc că mă vei înţelege, Boris, după ce-ţi voi fi spus totul.

— În primul rând te rog să-mi răspunzi la o întrebare, domnule Vasilieff: Ce-aveai de gând cu Nataşa? Nu ştiai dumneata că o fată tânără şi frumoasă e expusă la mari primejdii în oraşul acesta mare, unde se-nvârtesc acum atâtea elemente rele? Faptul acesta singur n-ar fi fost de ajuns să te îndemne să-mi aduci la cunoştinţă că prinţesa se află aici, – în loc să mă laşi în credinţa că e moartă?

Moşierul îşi trecu mâna peste frunte şi răspunse:

— Nu-ţi pot povesti totul, Boris. Totuşi, am vegheat asupra prinţesei atât cât am putut. Gândul meu a fost s-o scot din ţara asta în fierbere şi să-i creez în altă parte o viaţă liniştită.

— Dar cu mine să nu se întâlnească niciodată? făcu Boris, din ai cărui ochi scăpărau fulgere.

— Da… nu pot nega, ăsta a fost gândul meu.

— …

— Ascultă-mă, reluă Vasilieff după câtva timp, nu-ţi pot istorisi totul, dar cel puţin o bună parte. Poate că-ţi va fi de ajuns ca să pricepi de ce am procedat astfel şi în acelaşi timp să mă ierţi. Mama dumitale vitregă era bună prietenă cu mine. Această prietenie datează demult şi afară de asta mai e o legătură misterioasă între noi, despre care nu pot vorbi. Pe măsură ce tu şi Irina vă făceaţi mari, s-a născut în noi dorinţa să vă unim pe unul cu altul. Dumneata nu m-ai văzut pe mine, căci pe vremurile acelea mă ţineam departe de oameni. Numai mama Anuşca venea adesea cu Irina în sihăstria mea din pădure, unde o ajutam cu sfaturile. Astfel se făcu că ţi-a îngăduit să devii luntraş, deşi ai căpătat oarecare cultură de la popa din ţinut, care te-ar fi învrednicit să râvneşti la ceva mai mult. Ai apucat pe alt drum, însă, un drum care – sub influenţa războiului şi a revoluţiei – ducea peste munţi de cadavre. Din ce în ce mai mult se dovedea că ai devenit un bărbat întreg. Cu puţin înainte de sfârşitul neaşteptat al mamei Anuşca, am fost nevoit să-i făgăduiesc că dorinţa ei intimă – care,

trebuie să mărturisesc, a fost şi a mea – să se înfăptuiască. De asemenea, îţi pot spune că Saşa a dat aceeaşi făgăduială mamei dumitale vitrege. Ceea ce s-a întâmplat apoi, ştii. Soarta a distrus planul meu. Iubirea nefericită a Irinei pentru dumneata, a făcut-o să sufere mult. Şi această dragoste nemărturisită a bietei fete a ţinut trează în mine dorinţa de a atinge ţelul ce mi l-am propus, – adică de a vă vedea uniţi. Dar văd că totul a fost în zadar. Acum poate că mă vei pricepe mai bine. Îţi pot da totuşi făgăduiala, că socot drept o datorie a mea să veghez ca să nu i se întâmple nimic prinţesei.

Boris Verodin ascultase în tăcere. Când moşierul tăcu, tânărul îl învălui într-o privire lungă şi după câtva timp zise:

— N-ai procedat cum trebuie, domnule Vasilieff. Preţuiesc motivele dumitale, dar nu recunosc că sunt drepte. Vezi bine că totul s-a întâmplat altfel. Ai întărit credinţa Irinei că voi deveni soţul ei, şi cu asta n-ai făcut bine. Biata fată va suferi mult din pricina dezamăgirii.

— Va trebui să sufere, căci nu-i încotro! zise moşierul cu hotărâre.

Şi, întinzând mâna lui Boris, adăugă:

— Vrei să mă ierţi? Vrei să-mi încredinţezi ocrotirea prinţesei când dumneata te vei zvârli în primejdii?

— Da, vreau, însă pun condiţia ca să nu te mai gândeşti să ne desparţi unul de altul, răspunse Boris Verodin, serios şi împăciuitor.

Moşierul îi dădu mâna, făgăduind. Cei doi bărbaţi se priviră lung în ochi.

Nataşa şi Irina intrară în odaie. Era greu de spus, care din cele două fete era mai drăgălaşă.

Ochii lui Vasilieff se umeziră când tinerele îl îmbrăţişară. Se simţea foarte vinovat faţă de Nataşa, dar voia să-şi ispăşească vina asta. Şi ca o întărire a acestui gând întinse înc-o dată mâna lui Boris Verodin, iar acesta îl înţelese.

În seara aceea mai fu un om fericit, dar şi unul nenorocit: cei doi tineri Ulkitzki. Iesta făcu, cunoştinţa tinerei prinţese şi ochii-i străluciră, căci îşi zise că acum Irina ştia că toate nădejdile ei cu privire la Boris se spulberaseră.

În sufletul tânărului dragostea plină de speranţă încolţea din nou. Era satisfăcut că Boris Verodin îşi regăsise fericirea.

Altfel se petreceau lucrurile cu Vera Ulkitzki. La vederea frumoasei Nataşa, tânăra fată îşi îngropă toate speranţele. Zâmbi prinţesei, dar inima ei era sfâşiată de durere. Se stăpâni însă cu o putere uimitoare.

Numai fratele ei părea să-i bănuiască zbuciumul. O întreba mereu dacă nu vrea să meargă la culcare, dar ea se împotrivi, cu un zâmbet mândru. Nu voia să se arate slabă şi deznădăjduită.

Dar când se despărţiră, când mai rămase câteva clipe singură cu fratele ei, i se aruncă la piept şi în vreme ce dânsa căuta să-şi înăbuşe durerea, el o alintă pe păr şi murmură mângâietor:

— Sărmană surioară, cât trebuie să suferi!

115. Misiunea lui Boris Verodin

Pe când furtuna sufla pe străzile Petrogradului, îngrămădind zăpada în nămeţi mari, a doua revoluţie se apropia cu paşi tot mai repezi.

În Institutul Smolnîi aveau loc şedinţele executivei centrale ale sovietului menşevic. Atmosfera era nespus de încărcată. Ceea ce se bănuia cu luni în urmă, părea că se produce acum.

Nădejdea convocării Adunării Naţionale, pe care guvernul o tot amânase, se dovedea tot mai neîntemeiată.

În loc de asta, membrii bolşevici ai Sovietelor au lucrat tot mai stăruitor pentru convocarea unui al doilea congres sovietic, ştiind că delegaţii vor fi acum aproape numai bolşevici.

Timpul nu fusese lăsat să se scurgă fără folos. Guberniile de nord erau cu deosebire reprezentate. Uralul, Siberia şi sudul lipseau cu totul. Nici cazacii de la Don nu trimiseseră reprezentanţi, pentru că sovietul bolşevic nu-i înştiinţase. Dar soldaţii frontului de nord-est nu lipseau.

Cei mai mulţi delegaţi erau tineri ţărani voinici, care sau dezertaseră de pe front, sau fuseseră trimişi acasă.

Era vorba să se stabilească un program unitar. Se urmărea cucerirea puterii de către sovietele lucrătorilor, ţăranilor şi soldaţilor.

Într-o şedinţă secretă a Comitetului Central al partidului bolşevic, se luă hotărârea a se îndemna lucrătorii Petrogradului, garnizoana oraşului şi marinarii din Cronstadt să aresteze guvernul lui Kerenski şi să proclame ca deţinător al puterii al doilea congres sovietic.

În acelaşi timp se formase un comitet revoluţionar militar, care cuprindea toate elementele bolşevice ale lucrătorilor, ţăranilor şi soldaţilor şi care se declarase independent de guvern. Acest misterios comitet revoluţionar militar, era supus direct puterii lui Lenin şi Trotzki.

Dar încă se şovăia. Conducătorilor le era teamă, pe de o parte, de propria lor putere, iar pe de altă parte nu se ştia încă în ce fel se vor purta unii generali, care până acum rămăseseră credincioşi guvernului.

Trupele comitetului revoluţionar militar nu erau formate din oameni disciplinaţi. Şi apoi, nu aveau destule arme ca să poată susţine cu succes o luptă.

În afară de asta mai exista temerea că foştii Aliaţi, precum şi germanii, se vor declara duşmanii unui eventual stat bolşevic, căci frica de bolşevism era mai puternică, la toate ţările, decât aceea de pierderea unui război.

Pe de altă parte, însă, conducătorii bolşevismului, dacă mai

şovăiau mult, puteau pierde cu desăvârşire puterea, şi ar fi trebuit s-o lase pe seama aventurierilor anarhişti, care nu aşteptau decât să instige poporul la o baie de sânge. Şi asta ar fi însemnat distrugerea completă a statului rus.

La congres luau parte şi Boris Verodin, prietenul său Iesta Ulkitzki, precum şi Sonia Petrovici. Frumoasa revoluţionară, care stătea aproape de fostul luntraş, arunca adesea spre el priviri pline de patimă. Dar tânărul părea că nici nu observă. Toată atenţia lui era îndreptată spre tribună.

Vorbea Lenin, care îşi expunea programul. Trotzki prezida. Câţiva membri ai sovietului, care stăteau de partea guvernului, cutezau să se plângă că se luau hotărâri peste capetele membrilor guvernului. Dar aceştia erau luaţi în râs.

Lenin spunea:

— Trebuie neapărat să încheiam pace cu Germania, de aceea se impune un armistiţiu, după care trebuie să urmeze tratative de pace. Apoi va trebui să se împartă moşiile şi lucrătorii din fabrici vor trebui să obţină controlul asupra fabricaţiei şi a exploatării. Fabricile să fie declarate ca bun comun al statului. Proprietarii nu sunt altceva decât conducători ai exploatării şi pe picior de egalitate cu lucrătorii.

Cuvintele acestea fură întâmpinate cu ropote de aplauze. Omuleţul chel, care până mai acum câteva luni trebuia să trăiască ascuns, era obiectul unui entuziasm de nedescris.

Era o şedinţă memorabilă şi fiecare din cei de faţă ştia că deznodământul se va produce în curând. Va izbuti oare guvernul lui Kerenski să se mai ridice? Va duce lupta până la sfârşit sau va depune armele?

Cine putea să ştie?

Înainte de sfârşitul şedinţei cineva îşi croi drum până la Boris Verodin. Era un om de la Comitetul Central. Boris Verodin primi ordinul să se prezinte la sediul acestuia după încheierea şedinţei.

Tânărul revoluţionar urcă la etajul al doilea. Acolo era sediul Comitetului Central, acea instituţie importantă care încă demult lua hotărâri şi le aducea la îndeplinire peste capetele miniştrilor şi altor înalţi slujbaşi.

Ilino îl primi pe tânărul revoluţionar cu o caldă strângere de mână. De douăzeci şi patru de ore omul acesta nu dormise. Avea nervi de oţel. Lenin lucrase multe ceasuri cu dânsul.

Mandatele de arestare împotriva a numeroşi slujbaşi şi persoane indezirabile stăteau pregătite în sertare. Câteva mii de bărbaţi fuseseră aleşi pentru aducerea lor la îndeplinire.

— Cum merge, tovarăşe Verodin? întrebă Ilino şi-l învălui pe luntraş cu o privire cercetătoare.

— Mulţumesc, bine, tovarăşe. Ce mai nou?

— Ce s-a făcut cu eliberarea mătuşii dumitale? L-am invitat aici pe Mencikovski şi l-am interogat. El susţine morţiş că femeia i-a înjurat pe bolşevici.

Boris Verodin se făcu roşu de mânie, dar se stăpâni şi zise:

— N-are niciun rost să ne pierdem vremea cu asta, tovarăşe Ilino. De altfel Mencikovski e mai puţin vinovat decât s-ar părea. Adevărata vină o are o femeie, şi anume: revoluţionara Sonia Petrovici.

— Cuuum? făcu Ilino. Aşa să fie oare? Din izvor vrednic de crezare mi s-a spus că femeia asta frumoasă ar fi iubita dumitale.

Boris Verodin izbucni în râs, apoi făcu o mutră întunecată.

— E o greşeală, tovarăşe Ilino, zise el. Cu persoana asta am tot atât de puţin de-a face ca şi dumneata. Şi-o fi vârât în cap poate că sunt amantul ei, dar nu e aşa.

— Ciudat! murmură Ilino şi-l măsură pe revoluţionar cu o privire pătrunzătoare.

Dar Boris Verodin susţinu privirea şi înălţă din umeri.

— Ce să se întâmple cu Mencikovski? întrebă Ilino mai departe. Vrei să dai urmare chestiunii? Să-l arestăm şi să-l ducem în faţa judecăţii?

Tânărul luntraş ridică mâna şi zise:

— Omul e nevinovat, lăsaţi-l în pace! N-aş vrea să-l nenorocesc, deşi poate n-ar merita cruţare. După cum spuneam, nu e altceva decât o unealtă.

Ilino scotocea printr-un sertar, iar Boris Verodin urmă:

— Cum se face, tovarăşe, că unii revoluţionari s-au trezit dintr-odată oameni avuţi?

Ilino ridică privirea şi râse batjocoritor:

— Am auzit şi eu de aşa ceva, răspunse el. Dar n-avea grijă, îi vom curăţa noi pe aceşti revoluţionari „burghezi”. Deocamdată n-au decât să-şi păstreze casele, dar ce s-o întâmpla mai târziu cu ei, e treaba noastră.

— Atunci sunt liniştit, zise Boris Verodin.

— Ai vreo bănuială precisă împotriva unei persoane? mai întrebă Ilino.

— Da, e vorba de persoana de care tocmai îţi vorbisem, adică Sonia Petrovici.

— Ah, şi ea?

Preşedintele Comitetului Central privi întunecat înaintea sa.

— Să se păzească! zise el. Avem nevoie numai de oameni dezinteresaţi. Revoluţia îi va curăţa pe şacalii aceştia. Dar acum să trecem la altă chestie! Ceea ce-ţi voi spune acum nu trebuie să afle nimeni. Membrii comitetului n-au voie să vorbească despre asta. Ştii dumneata unde se află sediul central al Băncii Engleze?

— Da, ştiu…

— Bun! Ai fost vreodată pe acolo?

— Nu! răspunse Boris Verodin, zâmbind. N-am avut nimic de-a face cu băncile, deoarece am fost om sărac întotdeauna.

— Asta nu face nimic. Ascultă încoace! Ni s-a adus la cunoştinţă că guvernul Kerenski încearcă să ne ia terenul de sub picioare, prin aceea că vrea să scoată afară din ţară capitalurile bancare ale statului rus. Se vorbeşte de formarea unui tren special, cu ajutorul căruia banii să fie transportaţi în străinătate, prin Suedia. Cică ar fi multe milioane de ruble. Lucrul acesta trebuie împiedicat cu orice chip şi am căzut de acord că dumneata eşti omul cel mai potrivit pentru a smulge generalului Potcikev suma aceasta enormă.

— Potcikev!… prinţul Potcikev… e însărcinat cu scoaterea din ţară a banilor? murmură Boris Verodin, şi în ochii-i albaştri se aprinse o lucire de furie.

Ilino observă aceasta şi un surâs de mulţumire îi flutură pe chip.

— Văd că l-am ales pe omul potrivit, zise el. Ştiu că-l urăşti pe prinţ – îl urăşti poate mai mult decât noi, deoarece ai avut legături mai intime cu omul acesta.

— Ce ştii dumneata, tovarăşe Ilino? întrebă cu asprime fostul luntraş.

Preşedintele ridică mâna, împăciuitor:

— Nu te enerva, dragul meu, căci nu merită. Ştim că fiica prinţului Gogineff a fost cândva condamnată la moarte de un tribunal revoluţionar şi că dumneata ai eliberat-o în taină. Dar sentinţa de condamnare a fost ridicată aici, căci în oraşe n-avem încă nicio Ceka.

Energicul preşedinte surâse revoluţionarului şi adăugă pe ton misterios:

— Se şopteşte chiar că prinţesa e căsătorită cu Potcikev.

— Cine spune asta? izbucni Boris Verodin.

— Ei, cine spune! Aşa am auzit noi. Vreunul din delegaţi o fi scos zvonul. Poate că e chiar frumoasa Sonia, mai ştii!

— Să se păzească femeia asta! scrâşni luntraşul.

— După cum văd, zise Ilino, te-ai îndrăgostit serios de tânăra prinţesă, altminteri n-ai fi atât de iritat, tovarăşe Verodin.

— E logodnica mea… mă voi căsători cu dânsa şi nădăjduiesc că va deveni o tovarăşă tot atât de bună precum sunt şi eu.

— Ia te uită – ştii că e interesant ce spui? Dar fă cum vrei, – binecuvântarea mea o ai dinainte. Şi acum să vorbim despre cealaltă chestie. Dă-mi voie să-ţi spun că pentru asta e nevoie de curaj şi îndrăzneală. Nicio rublă nu trebuie să iasă din ţară, căci avem nevoie de bani dacă vrem să facem revoluţie. Avem spionii noştri şi printr-înşii am aflat că sumele urmează să fie ambalate în lăzi cu muniţii.

— Ce am eu de făcut? întrebă Boris Verodin.

— Cu ajutorul câtorva sute de oameni, vei opri trenul. Trupa va fi

aleasă de mine, dintre marinarii din Cronstadt, care sunt cei mai vrednici de încredere. Îţi vom da de veste imediat când va veni momentul. În scopul acesta trebuie să ne stai la dispoziţie oricând, într-o locuinţă pe care ţi-o vom hotărî noi. Nu trebuie să lipseşti de acolo mai mult de o jumătate de zi.

Aşadar, trebuie să părăsesc locuinţa mea actuală?

— Fireşte. Îţi spuneam doar că trebuie să fii mereu la dispoziţia noastră. Locuinţa în care trebuie să te muţi se află aproape de tot de Institutul Smolnîi, şi are telefon. Aparţinuse unui tovarăş care a murit săptămâna trecută.

— Când trebuie să mă mut acolo? întrebă Boris Verodin.

— Dacă se poate chiar astăzi, în tot cazul cel mai târziu mâine dimineaţă.

Boris îşi dădu încuviinţarea, apoi plecă.

Nu luă în seamă pe omuleţul gras care se afla în vestibul şi care-şi ştergea mereu năduşeala de pe frunte, mergând neliniştit încoace şi încolo.

Când Boris trecu de el, individul răsuflă uşurat.

Mencikovski, căci dânsul era, vârî capul pe uşa camerei alăturate. Un om cu pieptul larg şi barbă încâlcită îl întrebă ce pofteşte.

— Anunţă-mă tovarăşului Narickin, zise Mencikovski. Spune-i că vin în chestiunea pe care o cunoaşte şi vreau să-i vorbesc câteva clipe. Dar vezi că e urgent, altminteri se poate să fie prea târziu.

Omul mormăi ceva ca pentru sine şi se îndepărtă.

Misitul strigă după el:

— Ascultă, Werboritz, ţine asta pentru tine. Vorbeşte-i încet.

Bărbosul luă repede bacşişul gras şi-l vârî în buzunar. Ştia că face o faptă nepermisă, şi dacă ar fi fost prins şi-ar fi pierdut slujba, ba poate s-ar fi ales şi cu o pedeapsă.

În vremea asta Mencikovski umbla agitat prin încăpere.

— Mai bine nu începeam cu femeia asta, mormăi el. Acum sunt sclavul ei şi trebuie să-i ajut la intrigile ce le pune la cale. Mare minune dacă nu m-o nenoroci! Şi când te gândeşti că nici făgăduielile nu şi le ţine! Sunt unealta ei şi atâta tot. Niciodată nu-mi va aparţine, asta-i sfânt.

După câtva timp bărbosul se înapoie şi zise încetişor:

— Tovarăşul Narickin vine îndată, mai are de discutat ceva important cu preşedintele.

Mencikovski dădu din cap.

— Mă duc puţin afară, spuse el. Aici e prea cald. Când vine trimite-l în coridor.

Grăsunul ieşi repede şi începu să se plimbe neliniştit. În cele din urmă apăru tovarăşul Narickin, un om cu barbă neagră, cu figura inteligentă.

— Ce pofteşti, tovarăşe Mencikovski? întrebă el. Ai venit în chestia casei? adăugă, privind temător în juru-i.

Narickin fusese odinioară rabin la Odessa. La începutul războiului se alăturase partidului revoluţionar şi acum era comunist.

De un an de zile se afla în Petrograd. Era un orator înfocat, care însufleţea mulţimile, şi nu mai încăpea îndoială că sub viitorul regim va căpăta o slujbă înaltă, poate chiar un portofoliu ministerial.

Dar idealurile sale erau pătate de lăcomie. Ca atâţia alţi tovarăşi ai săi voia să aibă şi dânsul o casă şi-l însărcinase pe Mencikovski să-i facă rost de una.

— Am un palat minunat, ieftin de tot, tovarăşe Narickin, şopti misitul.

Ochii celuilalt scânteiară.

— Un palat, un palat, zici? Câte încăperi?

— Cel puţin patruzeci. Trei etaje. E o minunată construcţie care… aparţinuse unui prinţ de viţă veche.

— Prinţul mai trăieşte?

— Nu, e mort, astfel că nu poate ridica nicio pretenţie asupra casei. Moştenitorii au plecat de pe aici.

— Când ne putem întâlni? întrebă repede Narickin.

— Aştept cu maşina mea la primul colţ de stradă. Când poţi veni?

— La ora unsprezece.

Cei doi bărbaţi îşi strânseră mâinile. Coborând scara, Mencikovski mormăi:

— Dracul să le ia pe femeile frumoase! Nu mai ştiu ce să cred. Mă prind în mrejele lor şi se folosesc de mine ca de o unealtă sau mă storc de gologani. Sunt mulţumit când Sonia asta mă mângâie când şi când pe obraz sau pe frunte – şi eu vreau doar cu totul altceva…

În stradă burtosul se întâlni cu Sonia şi amândoi merseră la masă. Frumoasa femeie ascultă ceea ce-i raporta misitul şi-i îngădui chiar s-o cuprindă de mijloc. Dar când se-ntinse… îl îndepărtă cu un ghiont.

116. Tovarăşi îndrăgostiţi

La ceasul convenit, Mencikovski veni să-l ia pe Narickin şi-l duse la palatul Gogineff.

Fostul rabin din Odessa era, oarecum, mâna dreaptă a preşedintelui Ilino. Când era vreo conferinţă cu Lenin, Trotzki sau cu comitetul revoluţionar, Narickin avea rolul de secretar. El întocmea procesele-verbale şi era foarte conştiincios în privinţa asta. Stenografia foarte repede şi stăpânea câteva limbi.

Un, tremur de bucurie şi iritare îl cuprinse când văzu minunatul palat, înconjurat de grădina imensă.

— Ceva ca în basme! exclamă el şi-şi frecă mâinile. Cred că n-o fi

prea scump?

— Nici măcar ferestrele nu le vei plăti, zise Mencikovski, râzând.

— Atunci trebuie să fie foarte ieftin.

Intrară înăuntru. Misitul avea în buzunar cheile palatului.

— Nu e locuit? întrebă Narickin?

— Ba da. Locuieşte într-însul o doamnă – mai bine zis o tovarăşă. Dar mi-a predat mie cheile, ca să nu fie deranjată de cumpărători.

— O tovarăşă? întrebă Narickin, în vreme ca urcau amândoi scara acoperită cu covoare de preţ.

Înainte ca Mencikovski să poată da un răspuns, se auzi de sus un glas de femeie:

— Dumneata eşti, tovarăşe Mencikovski? Şi nu vii singur?

În acelaşi timp capul Soniei Petrovici se aplecă peste balustrada scării. Fostul rabin rămase o clipă ca înmărmurit.

— Ăsteia îi aparţine palatul? întrebă el. Soniei Petrovici?

— Da, ea l-a cumpărat acum câteva săptămâni. Nu vrea să-l păstreze, căci i se fac imputări.

Narickin era foarte iritat. El se entuziasmase pentru Sonia. Cu prilejul vizitelor ce le făcuse la Comitetul Central, ea observase că el îşi pierdea cumpătul ori de câte ori dânsa îl privea.

Ea îi zâmbise adesea şi-i aţâţase patima. Îşi spusese că Narickin îi putea face servicii mari. Ştia că are soţie şi copii la Odessa, dar asta nu avea ce să strice.

Evreul îi ţinu câtva timp mâna într-a lui şi se gândea cât i-ar fi de plăcut s-o cunoască mai de aproape.

După ce-i aruncă un zâmbet fermecător, Sonia se-ntoarse spre Mencikovski şi zise:

— Lasă-mă singură cu tovarăşul Narickin! Desigur că el vrea să cumpere casa?

— Da, aşa este, răspunse misitul.

Şi în gând adăugă:

„Blestemat să fie!”

Apoi, mormăind, se-ndepărtă.

Sonia intră în salon, urmată de Narickin, pe care-l invită să ia loc. Pe masă se afla o sticlă cu vin.

— Nu mai vreau casa asta, zise frumoasa revoluţionară, căci e prea mare pentru mine. Astfel de locuinţe sunt numai pentru acei care se aşteaptă la un fotoliu ministerial. Pentru dumneata, de pildă, tovarăşe Narickin, e potrivită.

Evreul încuviinţă din cap. De vorbit îi venea greu căci era ameţit de farmecul femeii din faţa sa.

Ea îl privi. Râse şi ochii ei se aţintiră într-ai lui.

Apoi ciocniră şi dânsa începu să-i vorbească despre casă, dar el nu prea auzea. Atâta doar izbuti să reţină: că ea îi ceda casa pentru cinci

sute de lire sterline, adică întocmai cu cât o cumpărase.

Îndrăgostitul Narickin îi luă mâna, mai mult în joacă, se aplecă şi începu să-i sărute braţul, cu o patimă nebună. Şi deodată căzu în genunchi şi-i cuprinse piciorul.

Ea îl împinse de o parte, zâmbind:

— Dar bine, tovarăşe Narickin, ce faci aici? Cum îţi poţi pierde minţile în felul acesta?

Dar tonul cu care rostise aceste cuvinte şi privirile ei, erau mai mult o încurajare decât o respingere.

Narickin, pricepu asta şi deveni şi mai furtunos. Dar Sonia urmărea altceva; voia mai întâi să-i smulgă o taină.

— Eu credeam că voi de la Comitetul Central n-aveţi timp pentru alte drăcii, glumi dânsa. Văd însă că m-am înşelat.

— Dar de ce să nu simţim şi dragostea, tovarăşă Sonia? zise dânsul.

— Ai dreptate, tovarăşe. Mai cu seamă în vremurile astea grele, când Comitetul Central are de luat hotărâri atât de importante, nu trebuie uitate nici iubirea şi vinul, aşa că… să bem! În sănătatea dumitale, tovarăşe Narickin şi pentru izbânda tuturor planurilor dumitale!

— Planurile nu vin de la mine, ci de la Ilino, bâigui el, fără să-şi dea seama ce spune, şi ochii-i sticleau.

Sonia triumfă în sinea ei.

— Dar ce plănuieşte iar Boris Verodin? întrebă ea deodată. Toată purtarea lui e atât de misterioasă! E însărcinat să-l prindă pe prinţul Potcikev, după cum mai primise cândva misiunea?

Narickin tresări. În frigurile beţiei şi ale patimii, îl cuprinse deodată o bănuială. Dar ea îi zâmbi cu atâta nevinovăţie, încât dânsul alungă îndată bănuiala, zicându-şi că n-avea niciun motiv de suspiciune. La urma urmei, ce motiv ar avea dânsa să-l iscodească?

— Verodin e un… îngână el. E însărcinat să făptuiască un act de violenţă împotriva regimului actual… care vrea să dosească bani mulţi. Vor să taie orice resursă bolşevismului, să-i ia banii, ca să nu poată guverna. Asta trebuie să împiedece Verodin.

— Dar e o prostie! Asta nu merge doar. Cum vor să facă aşa ceva? Toată Rusia e bolşevizată acum. Banii nu vor putea fi transportaţi nici măcar la câteva verste de Petrograd.

Revoluţionarul dădu din cap şi iar o privi bănuitor pe frumoasa femeie. Întreba prea multe şi asta îi bătea la ochi, cu toate că se cam ameţise. Îşi dădu seama că spusese aproape totul şi, devenind treaz pentru o clipă, privi iscoditor la Sonia. Dar uitând repede de toate, suspină şi o rugă să-l lase s-o sărute.

Din nou începu jocul de-a şoarecele şi pisica, până când dânsul spuse chiar totul. Ea îşi exprimă îndoială că Comitetul Central va fi încunoştinţat când va porni transportul de bani, dar atunci Narickin

râse.

— Asta o face Ilino, spuse el. E şiret ca o vulpe şi îşi are spioni pretutindeni. Îi cunoştea pe oameni dinainte şi se pricepe să-i prindă. Niciunul nu-i poate rezista. Dar şi în slujba bolşevismului lucrează cu pumnalul şi revolverul.

— Ştiu toate astea, zise Sonia, dar mă îndoiesc dacă lovitura îi va izbuti.

— Vom vedea, Sonia, răspunse Narickin. Te voi încredinţa eu curând că-l subapreciezi pe Ilino. Şi apoi mai e şi Verodin…

Se întrerupse brusc, făcu ochi mari şi o iscodi pe frumoasa femeie.

— Ei, cum a fost? întrebă el cu glas schimbat. Parcă aveai vreun gând cu Verodin?

Ea râse cu nepăsare:

— A fost odată, dar i-am dat paşaportul. E prea încrezut tipul şi pe oameni dintr-aceştia eu nu-i pot suferi. Bărbaţii trebuie să-mi cadă la picioare, să mi se închine. De alţii n-am nevoie.

— Lui Verodin nici nu-i place dragostea, zise fostul rabin.

Sonia fu scuturată de un râs nervos şi mânia o înăbuşea gândindu-se cât de drăgăstos putea fi el când o cuprindea în braţe pe Nataşa.

— Atât de mult te înveseleşte asta? întrebă Narickin.

Dar nu mai auzi răspunsul ei, căci Sonia îi pusese pe neobservate un praf adormitor în vin, astfel că abia mai putea ţine ochii deschişi.

Dânsul vru s-o cuprindă, dar ea îi scăpă, astfel că alunecă de pe scaun şi rămase întins pe podea, beat mort.

Sonia îl împinse cu piciorul deoparte. Ştia că va dormi vreo zece ceasuri şi când se va trezi nu-şi va mai aduce aminte de nimic.

Ţiganca îi ura pe toţi bărbaţii care se apropiau de dânsa cu dragoste, dar pentru care ea nu simţea nicio atracţie. Numai la unul ţinea – Boris Verodin, eroul, a cărui nepăsare faţă de ea o făcea să înnebunească de furie.

Îi va izbuti oare planul pe care şi-l făurise?

Nădăjduia din tot sufletul. Şi dacă nu va izbuti, – dacă totul va da greş? Atunci… da, atunci va trebui să moară. Nu va cunoaşte nicio cruţare, căci nu va putea trăi cu gândul ca altă femeie să-i aparţină.

Începu să se îmbete cu gânduri de dragoste, îşi făuri visuri că e împreună cu el şi întinse braţele spre uşă…

Atunci se ivi cineva pe prag. Era grăsunul Mencikovski, căruia nu-i venea să-şi creadă ochilor. Consimţise ea, în sfârşit, să i se dea? Să-i acorde acea fericire de dragoste pe care i-o făgăduise de atâta timp?

Dar în clipa următoare veni dezmeticirea. Ca un duş rece simţi el hohotul ei batjocoritor şi rămase locului prostit.

— Vei purta de grijă ca mâine dimineaţă să plece de aici, zise dânsa. Individul e complet beat.

Niciodată nu fusese Boris Verodin mai satisfăcut ca acum. Ideile sale de libertate urmau să se înfăptuiască, după atâta amar de vreme. Vor mai fi multe lupte grele, dar în cele din urmă trebuiau să învingă libertatea, egalitatea, fraternitatea.

Manifestul lui Lenin prin care făgăduia încetarea războiului, controlul lucrătorilor asupra fabricilor şi exproprierea moşiilor, avusese un ecou puternic. Telegraful împrăştia vestea în cele mai îndepărtate ţinuturi ale uriaşului imperiu.

Spiritul libertăţii se trezea pretutindeni. Din Crimeea până la mare, de pe front până la Moscova, peste Urali şi până hăt-departe în Siberia se dusese vestea înălţătoarei cuvântări a marelui revoluţionar.

Fireşte, mulţi tremurau şi se gândeau cu teamă la soarta ce-i aştepta. Era cu putinţă să se înfăptuiască aşa ceva?

Cuvântarea lui Lenin era o muzică divină care cucerise toate inimile, dar mulţi se-ntrebau, îngrijoraţi, dacă ideile expuse se vor putea realiza.

— Ne ducem de râpă cu toţii, spunea burghezul. Vom sărăci şi vom pieri în mizerie.

Convoiuri lungi şerpuiau pe străzi. Soldaţii întorşi de pe front fluturau steaguri roşii. Treceau prin faţa Palatului de Iarnă, unde era sediul guvernului, şi cântau imnuri de libertate.

Prin câteva ferestre se vedeau ţevile mitralierelor care fuseseră aduse la repezeală în palat. Santinelele nu încuviinţau trecerea decât acelora care aveau un permis cu nenumărate semnături. Marinarii din Cronstadt baricadau gangurile, iar lucrătorii din marile întreprinderi îşi băteau joc de soldaţii care priveau la dânşii cu teamă.

— Ia spune, veţi îndrăzni voi să trageţi dacă ne-o veni poftă să intrăm acum în palat? întrebă un marinar şi se înfipse cu pieptul deschis înaintea unui plutonier care avea sub comanda lui, în faţa portalului principal, peste o sută de soldaţi înarmaţi.

Soldaţii nu prea păreau curajoşi. Se vedea bine că simpatizau cu revoluţionarii.

— Nu vom trage, răspunse plutonierul şi-şi mângâie barbişonul. Doar nu-i putem împuşca pe fraţii noştri. N-am văzut destul sânge curgând?

Soldaţii fură împinşi îndărăt fără să se împotrivească. Atunci începu să răpăie mitraliera. Gloanţele trecură deasupra capetelor şi se loviră de zidul unei case de peste drum.

Lucrătorii neavând încotro, lăsară pe soldaţi în pace şi se-ndepărtară repede. Pe Neva trecea tocmai un vas de război şi un distrugător. Amândouă vapoarele veneau din Cronstadt. Lucrătorii şi soldaţii se apropiară de ţărm şi se uitară bănuitor la vasele cu punţile strălucitoare.

Deodată, ambele bastimente îşi îndreptară tunurile asupra Palatului de Iarnă şi în acelaşi timp fu înălţat un steag roşu.

Din spre ţărm răsunară atunci strigăte:

— Trăiască libertatea – trăiască egalitatea şi frăţietatea!

Marinarii coborâră pe uscat, unde fură copleşiţi cu întrebări.

— Fiţi liniştiţi, tovarăşi, suntem cu voi! răspundeau ei. Am fost chemaţi încoace de executivă. Vrem să apărăm revoluţia.

Strigăte însufleţite şi ovaţii se înălţară iar spre cer.

Boris Verodin avea în buzunar adresa noii sale locuinţe, ce-i fusese indicată. Se grăbi s-ajungă acasă căci, precum îi spusese preşedintele Ilino, nu trebuia să piardă timp.

Ceva îl neliniştea însă: dacă o va lăsa iar singură pe Nataşa, nu va fi expusă ea unor noi primejdii?

Tânărul revoluţionar căzu pe gânduri. Nu, nu trebuia s-o lase singură pe iubita sa. Şi un fior de plăcere îi trecu prin trup, când îşi spuse că va fi cu ea, numai el cu ea, într-o locuinţă. Dânsa era doar a lui, cu totul a lui.

Dar va merge oare cu el?

Deodată îi veni un gând, un gând salvator: va păşi cu iubita sa în faţa altarului. Voia să se căsătorească cu dânsa, pentru ca legătura lor să fie consfinţită.

Şi cu hotărârea asta în suflet porni în goană spre casa familiei Ulkitzki.

Când intră înăuntru îi găsi pe toţi în prada unei mari agitaţii. Noile evenimente le ajunseseră la ureche şi bătrânul prinţ cu soţia lui îşi frângeau mâinile că nu părăsiseră încă Rusia.

Prinţul Ulkitzki se dusese astăzi la sediul guvernului unde cu greu izbuti să intre. Trecând pe stradă văzu mulţimile agitate, steagurile roşii, ochii ameninţători şi mutrele amărâte ale revoluţionarilor de toate soiurile.

De unde se iviseră deodată toţi oamenii aceştia? Se părea că veniseră la Petrograd din toate colţurile marii împărăţii. Ţineau cuvântări aţâţătoare pe străzi sau şuşoteau între dânşii.

În faţa Palatului de Iarnă, se adunaseră ca nişte adevărate turme.

— Daţi-ne pâine, daţi-ne pământ! strigau în sus şi înjurau cum numai poporul ştie să-njure.

Se puteau vedea mulţi bărbaţi în bluze de lucrător şi căciuli de blană. Erau muncitorii din întreprinderile mari, care încetaseră lucrul din pricină că nu se mai fabricau muniţii şi tunuri.

Prinţul Ulkitzki găsi în cele din urmă un bun cunoscut care avea o slujbă importantă în guvernul provizoriu. Îl rugă să-i dea un paşaport pentru el şi soţia sa, dar funcţionarul răspunse, dând din umeri:

— Din păcate e prea târziu. Nu ştim cât vom mai sta aici în Palatul

de Iarnă. Se poate să fie chestie doar de câteva ceasuri. Trenurile scuipă tot mai mulţi revoluţionari în capitală. Soldaţii de pe front vin cu miile în fiecare ceas şi Petrogradul adăposteşte astăzi de două ori mai mulţi locuitori ca în mod obişnuit.

Se apropie cu el de fereastră şi arătă spre Neva, unde un vas de război îndreptase câteva guri de foc asupra Palatului de Iarnă.

— Vezi, prinţe Ulkitzki? zise înaltul slujbaş. Ieri nu erau încă aici şi noi nădăjduiam în venirea unui vapor, al cărui echipaj e credincios guvernului, şi pe care ne-am fi putut îmbarca la caz de nevoie. Ne-am înşelat însă. Vasul a venit într-adevăr, dar numai ca să ne păzească şi să învingă împotrivirea noastră. Să nu crezi că vor sta la şovăială să tragă asupra Palatului de Iarnă.

— Dar ce e de făcut? întrebă prinţul, deznădăjduit.

— Aţi avut timp destul să părăsiţi Rusia, răspunse celălalt. Noi ăştia din guvern nu puteam pleca, deoarece ar fi fost o laşitate din parte-ne. În definitiv situaţia dumitale nu e atât de gravă. Aveţi doar doi copii care sunt de partea mulţimii revoluţionare. Fiul dumitale s-a abătut din drumul lui şi acum asta vă poate prinde bine. Vă va putea apăra.

Prinţul plecă şi ajuns acasă avu o convorbire cu Vasilieff. Acesta îl mângâie cu aceleaşi cuvinte cu care căutase să-l liniştească înaltul slujbaş:

— Fiul şi fiica dumitale te vor apăra.

Nataşa şi Irina erau ca două surori. E drept că Irina plânsese toată noaptea, fără ca tânăra prinţesă să fi băgat de seamă ceva, dar în cele din urmă se linişti. Mai îngropase o dată iubirea iei pentru Boris şi astăzi o făcuse pentru a doua oară.

Rămânând singură în odaie, chipul Nataşei se întristă deodată. În fericirea ei fără margini, uitase cu totul de ultimele evenimente. Abia acum, când se afla singură, îşi aduse aminte de ceea ce făgăduise.

— Dumnezeule! murmură ea. Am făcut doar jurământ că voi pleca la Tobolsk? Cum am putut uita asta?

Începu să umble prin odaie încoace şi-ncolo, frângându-şi mâinile. Abia acum îşi dădu seama de grozăvia situaţiei sale.

Boris era luptător pentru libertate, era revoluţionar cu trup şi suflet. Şi dânsa? Ea voise să plece la Tobolsk, ca să vină în ajutorul familiei imperiale, ca să fie puntea de legătură între Romanovi şi prietenii acestora, pentru a se ajungi la liberarea prizonierilor.

Putea face asta? Se putea lega de Boris şi de acum încolo? Nu era mai drept să dea totul pe faţă?

Frângându-şi mereu mâinile, biata prinţesă îşi dădu seama că se afla într-o situaţie deznădăjduită.

Doar nu se putea ca, în acelaşi timp, să aparţină unui revoluţionar şi să aducă servicii conspiratorilor, ba chiar să fie dintr-ai lor.

Ce era de făcut?

În cele din urmă se hotărî să vorbească cu Vasilieff. El era om cu experienţă şi o va putea sfătui de bine. În bărbatul acesta se putea încrede cu desăvârşire.

Dar înainte ca să-şi poată aduce hotărârea la îndeplinire, uşa se deschise şi Boris dădu buzna înăuntru. Îmbujorându-se de bucurie, Nataşa se aruncă la pieptul lui, uitând pentru moment de chinurile ce o frământaseră.

Prea mult îi dusese dorul, prea mult trăise despărţită de acela căruia îi dăruise toată inima ei. În trupul ei sălăşluia dorinţa fierbinte a femeii coapte şi adesea se-ntorcea cu gândul la clipele de fericire pe care le trăise la pieptul iubitului, în noaptea aceea de dragoste deplină, în măreţul castel de pe Volga.

O! de-ar fi odată soţia lui, ca să-i aparţină pentru toată viaţa! Şi un suspin de fericire îi umflă pieptul la năzuinţa aceasta.

— Nataşa mea scumpă, dragostea mea, fericirea mea, viaţa mea! îngână el şi o ridică pe braţele-i puternice, ca pe un copil. Ah! cât ţi-am dus dorul, copilă încântătoare! Nu vreau să te mai părăsesc niciun ceas de acum încolo, veşnic ţin să rămân lângă tine. Ce văd… lacrimi? întrebă el, uimit. Nataşa mea plânge? Iubita mea are griji? Vorbeşte, vreau să te mângâi! Ce-ţi lipseşte, porumbiţa mea?

Ea se uită la el, zâmbind printre lacrimi.

— Nu e nimic altceva decât fericirea nespusă de a fi, în sfârşit, alături de tine, răspunse ea, tremurând toată. Ştii, scumpul meu Boris, uneori am presimţirea că soarta ne va aşeza în cale noi piedici. N-ar fi mai bine să părăsim Rusia? Mă tem că revoluţia ne va face nefericiţi pe toţi, vom trăi vremuri grele.

— Vorbeşti serios, scumpa mea? întrebă dânsul, întunecându-se. Vrei să-mi ceri într-adevăr să-mi părăsesc ţara ca un laş, în loc să conlucrez la reconstruirea ei? Vrei oare să-mi fac veşnic imputări? Nu, Nataşa, tu nu poţi cere asta. Orice altceva, dar asta nu.

O cuprinse iar de mijloc, îi mângâie obrajii şi părul. Şi dânsa, suspinând, îl îmbrăţişă cu putere, îşi sprijini capul de pieptul lui şi astfel rămaseră mult timp împreună, fără să scoată o vorbă. În schimb, inimile lor vorbeau cu atât mai mult, băteau furtunos în unison şi simţurile lor se contopeau într-o beţie pe care n-o pot simţi decât îndrăgostiţii.

Într-un târziu Boris se desprinse uşurel din braţele iubitei, căci Irina tocmai intrase în odaie. Văzând scena aceasta, nefericita fată îşi simţi inima străpunsă de durere. Dar se luptă din răsputeri să-şi învingă tulburarea şi izbuti chiar să zâmbească fratelui ei vitreg.

Dânsul o strânse în braţe şi o sărută pe gură. În vreme ce ea se cutremura dureros de dulce la această apropiere, el nu simţi altceva decât iubirea fratelui pentru soră.

— Unde-i domnul Vasilieff, surioară? întrebă revoluţionarul. Am de vorbit ceva cu el.

— L-am căutat şi eu, răspunse frumoasa blondină. Vera mi-a spus însă că a părăsit casa dis-de-dimineaţă. Sunt îngrijoraţi toţi, căci se poate să i se fi întâmplat ceva.

Boris rămase pe gânduri. Nu mai putea să aştepte – trebuia să se mute în locuinţa pe care i-o pusese la dispoziţie Comitetul revoluţionar. Vasilieff se putea înapoia abia spre seară sau chiar a doua zi.

Nu-i rămânea altceva decât să-şi facă pregătirile. O clipă se gândi să vorbească cu Nataşa, dar se răzgândi. Nu, mai bine să-i facă o surpriză, să aibă o bucurie mare.

Avea nevoie însă de doi martori pentru căsătorie. Unul va fi Iesta, prietenul credincios, celălalt Saşa, fosta cameristă a Nataşei.

Fără să stea mult pe gânduri Boris intră în odaia lui Iesta. Acesta îi strânse mâinile bucuros şi-l întrebă:

— Ce s-a întâmplat, Boris? Ai fost la congres? Cred că ne aşteaptă zile agitate. Am auzit despre cele trei teze ale lui Lenin. E vorba să se adreseze un manifest către lucrătorii din toată lumea, îndemnându-i să ia în mână puterea. O! Rusia, – ţara şi poporul ei – Rusia a cărei cultură a fost privită cu dispreţ, va arăta lumii întregi calea spre libertate. Noi vom lupta mai departe pentru idealurile noastre, pentru acele idealuri de dragul cărora am pătimit. Şi când proletariatul va avea puterea în mâini, vor veni vremuri fericite, vor fi… – dar ce ai, Boris? se-ntrerupse deodată prinţul, văzând că prietenul său face o mutră nerăbdătoare.

— Voiam să te rog ceva, Iesta, zise tânărul revoluţionar. Iartă-mă că nu ţi-am ascultat cuvintele cu interesul ce-l meritau… Ai dreptate însă… Revoluţia izbucneşte şi eu voi fi alături de tine.

Făcu o mică pauză, apoi urmă:

— Se poate să plec peste o zi sau două, Iesta, din însărcinarea Comitetului Central. Nu ştiu cât voi lipsi, de aceea te-aş ruga ca în timpul acesta să veghezi asupra Nataşei mele. Vrei?

— Mai întrebi, Boris? O voi apăra şi ocroti, ca şi cum ar fi sora mea.

— Îţi mulţumesc, Iesta. Şi acum, încă ceva: mâine… mă voi cununa cu dânsa. Vrei să-mi fii martor?

Iesta îl privi câteva clipe înmărmurit, apoi zise, mişcat:

— Primesc. Unde va avea loc cununia?

— Uite cum stau lucrurile, dragul meu. Trebuie să mă mut acum într-o locuinţă pe care mi-a indicat-o Comitetul Central, astfel că acolo vom face cununia. Vom merge mâine dimineaţă împreună. Vreau să-i fac o surpriză Nataşei, de aceea nu-i spun nimic astăzi.

Iesta întinse mâna lui Boris, apoi acesta plecă, deoarece trebuia să

găsească un preot pentru a doua zi.

A doua zi dimineaţa Boris comunică prietenului său adresa noii sale locuinţe. Era o căsuţă singuratică, înconjurată de o grădină. Iarna făcea o impresie posomorâtă, vara însă dimpotrivă.

Boris se duse la castelul Gogineff, căci voia s-o ia pe Saşa, mătuşa sa.

Tânărul revoluţionar nu dădu seama la mulţimile de oameni adunate în stradă. Mergea cufundat în gânduri… Trecu tocmai pe lângă o gară în care intra un tren, din care coborâră şiruri nesfârşite de foşti luptători.

Boris merse înainte şi zări de departe palatul Gogineff. Tresări brusc, căci văzu uşa deschizându-se şi un om ieşind de-a berbeleacul în stradă. Era un bărbat care i se părea foarte cunoscut îşi iuţi paşii şi se luă după el, până-l ajunse.

Individul mergea clătinându-se.

— Ăsta e Narickin de la preşedinţia Comitetului Central! murmură revoluţionarul, uimit. De unde şi până unde a ajuns el în palatul Gogineff?

Un zâmbet batjocoritor i se ivi pe buze apoi.

— S-a mângâiat repede frumoasa Sonia, îşi zise dânsul. Durerea ei pentru pierderea mea n-o fi fost prea mare.

Se-ntoarse înapoi şi ajungând la palat găsi uşa încuiată. Sună, apoi bătu cu pumnul şi rămase în aşteptare.

Dar nu-i deschise nimeni. Mai încercă de câteva ori, dar cu acelaşi rezultat.

Mirat peste măsură, se îndepărtă.

Unde erau bătrânii Ipanoff? Unde era Saşa? Cine se afla în palat? Era Sonia Petrovici singură? Îl văzuse şi nu voise să-i dea drumul?

Toate aceste întrebări îi trecură prin minte, dar nu găsi niciun răspuns. N-avu timp să chibzuiască mult asupra lor căci trebuia să se înapoieze acasă, deoarece aranjase cu preotul pentru ora unsprezece.

118. Spre zile senine

Boris Verodin se înapoie, pe drumul cel mai scurt, în casa prinţului Ulkitzki, unde, nădăjduia să dea de Vasilieff. Dar se înşelase. Moşierul nu se arătase încă şi toţi erau foarte îngrijoraţi din această pricină.

Pe masa din odaia sa, Boris găsi o scrisoare. Recunoscu scrisul numaidecât. Ce voia Saşa de la el?

O deschise şi citi repede cuprinsul ei. Bătrâna îl înştiinţă că noaptea trecută părăsise fostul palat al familiei Gogineff, împreună cu cei doi bătrâni servitori şi se mutaseră în locuinţa Denisei Barobleur. Saşa nu pomenea nimic despre motivul acestei plecări, ci scria doar că

aşteaptă cât mai curând vizita nepotului ei.

Boris se hotărî întâi să vorbească cu Nataşa, pe care o găsi singură în odaia ei. Irina se afla în bucătărie şi ajuta bătrânei prinţese Ulkitzki.

Cum îl văzu, Nataşa, se aruncă de gâtul iubitului ei şi-l sărută cu patimă.

— Am o veste îmbucurătoare, scumpa mea, zise luntraşul, privind-o înduioşat.

— Şi anume ce? murmură ea.

— Am luat hotărârea să… te duc înaintea altarului.

Un strigăt de bucurie scăpă de pe buzele Nataşei; dar în clipa următoare ea păli şi se dădu înapoi.

— Ce-i cu tine? întrebă Boris, neliniştit.

— Dar… nu te gândeşti că… am devenit soţia prinţului Potcikev?

— Nu, nu-i adevărat! strigă Boris Verodin. Crezi că dacă lucrurile ar fi fost astfel ţi-aş fi făcut eu o asemenea propunere? Prinţul Potcikev e vinovat de bigamie, căci era căsătorit atunci când a păşit cu tine în faţa preotului. Şi chiar dacă soţia lui nu mai trăieşte, totuşi căsătoria voastră nu mai e valabilă.

— Crezi că nu va putea întreprinde niciodată ceva împotriva noastră? întrebă Nataşa cu teamă.

Boris Verodin scrâşni din dinţi.

— Se va feri s-o facă, deoarece noi vom dovedi vinovăţia lui, zise el. Vasilieff va aduce înaintea tribunalului pe Timetrius Halbah, cumnatul prinţului. Iar tu? Nu eşti şi tu martoră? Şi apoi, gândeşte-te la ticăloşia pe care a vrut s-o făptuiască în castelul său. Nu, omul ăsta n-are niciun drept asupra ta. Legea e cu tine. Această căsătorie este fără valoare înaintea ei, iar înaintea lui Dumnezeu e nulă demult.

Tânăra zâmbi fericită, însă Boris adăugă repede:

— Nimeni nu trebuie să afle că dragostea noastră a fost pecetluită printr-o căsătorie. Deocamdată, nimeni să nu ştie despre asta… nici măcar Vasilieff. Mă purtasem cu gândul să-l iau ca martor, dar fiindcă nu e aici, vom păstra tăcere şi faţă de el. Unul din martori este prinţul Iesta Ulkitzki, iar al doilea Saşa, care va putea rămâne lângă tine. Căminul nostru ne şi aşteaptă, iubito! Acolo, vom locui numai noi… Spune, nu-i minunat?

— Ah, Boris, dacă ai şti ce fericită sunt!

Apoi, luntraşul îi destăinui că o misiune însemnată îl va ţine, pentru câtăva vreme, departe de oraş.

— Nădăjduiesc că nu va trebui să înfruntţi iar vreo primejdie, iubitule? întrebă ea, plină de teamă.

— Un revoluţionar se află totdeauna în primejdie, draga mea… ar trebui să te obişnuieşti cu asta.

— Ah, dar mă tem atâta de singurătate! murmură Nataşa, cu lacrimi în ochi, şi aruncându-se iar la pieptul iubitului îl sărută cu

patimă.

— Boris, soarele vieţii mele, sunt sigură că aş muri dacă am mai fi despărţiri vreodată! se tângui ea.

Luntraşul căută s-o liniştească, apoi vru să se depărteze pentru a înmâna lui Iesta cheia de la casă.

— Dar unde locuieşte Saşa? întrebă prinţesa, deodată.

— La o doamnă, anume Denise Barobleur, franţuzoaică după cât se pare. Cum a ajuns acolo, nu ştiu nici eu. Pe semne că cei doi Ipanoff s-au certat cu Sonia Petrovici, deoarece şi ei au fost adăpostiţi în aceeaşi casă. În orice caz, voi vedea eu cum stau lucrurile. Poate că voi izbuti să-i luăm la noi pe bătrânii servitori.

Nataşa încuviinţă cu însufleţire.

Boris îşi mai îmbrăţişă o dată iubita; apoi se duse în camera prietenului său, pe care îl puse la curent cu hotărârea lui şi-l rugă să păstreze tăcere asupra ei.

După aceea luntraşul ieşi iar în stradă. Fericirea îl copleşise, astfel că nu luă în seamă nimic din ce se petrecea în jurul său. Din această pricină nu observă că era urmărit.

Tot mergând ajunse înaintea locuinţei prezicătoarei. Citi firmuliţa de la uşă, apoi clătină capul.

— Cum a ajuns Saşa aici? se întrebă el, nedumerit.

Sună şi după câteva clipe se ivi şi negrul, căruia Boris îi spuse ce doreşte. Servitorul porni înainte şi-l conduse într-o încăpere, unde trebuia să aştepte. După câtva timp negrul apăru din nou şi-i făcu semn să-l urmeze. Nu mică fu mirarea tânărului revoluţionar când se văzu într-o încăpere slab luminată, unde nu putu desluşi nimic.

— Ce mai e şi asta? zise el, supărat. Nu vreau să fiu dus înaintea prezicătoarei, ci la mătuşa mea, care, după cât am auzit, locuieşte aici.

Un glas îl făcu să tresară. Venea dinspre mijlocul odăii, unde Boris deosebi o femeie stând la o masă.

— Te rog, vino mai aproape! zise prezicătoarea, căci ea era.

— Dar eu nu vreau nimic de la dumneata strigă Boris. Am cerut să vorbesc mătuşii mele, Saşa Verodin, care, după câte ştiu, locuieşte aici de ieri.

Bătrâna clătină capul în semn de încuviinţare şi-şi aţinti asupra tânărului ochii-i mari.

— Mătuşa dumitale va veni în curând, răspunse ea. Între timp am să-ţi spun ceea ce vrei să ştii…

— Dar nu vreau să ştiu nimic, doamnă, o întrerupse, nerăbdător, Boris. N-am vreme de pierdut.

Bătrâna îi cuprinse mâna şi-l privi atât de stăruitor, încât luntraşul nu se mai împotrivi să-i facă un horoscop.

În timp ce prezicătoarea îi zugrăvea întâmplările prin care trecuse, Boris privea ca vrăjit la dânsa, care i se părea cunoscută.

Da, o mai văzuse cândva. Dar unde? Fără îndoială că trecuseră mulţi ani de atunci. Nu cumva Denise Barobleur fusese în satul lui şi avusese de-a face cu mama Anuşca?

Deodată, îşi întrerupse gândurile şi ascultă cu luare-aminte spusele bătrânei, care îi vorbea despre viitorul lui:

— Vei întâmpina multe primejdii în calea dumitale. Vei avea de suferit nenumărate dezamăgiri. Totuşi, vei trece şi prin clipe fericite. Fereşte-te de femei şi, mai ales, de una care te urăşte tot atât de mult pe cât te iubeşte. Cerul vieţii tale e acoperit de nori negri. Văd lupte şi crime, grozăvii de neînchipuit… Ai un duşman înverşunat, care te pândeşte din umbră. În zadar te străduieşti să-l înlături… în cele din urmă vei fi învins.

Boris se făcu galben ca ceara. Îşi retrase mâna şi vru să răspundă ceva, dar bătrâna dispăruse din încăpere şi o lumină albă se revărsă asupra lui. Tânărul se ridică şi părăsi camera.

Afară, dădu cu ochii de Saşa, care îi întinse mâna, plină de bucurie.

— Cum se face că am fost dus înaintea prezicătoarei? întrebă el, aproape supărat. Nu voiam să vorbesc cu dânsa. Acum am pierdut iarăşi un timp preţios.

— Îţi pare rău că ai auzit ce te aşteaptă? zise bătrâna. Denise Barobleur a spus multor oameni lucruri care s-au împlinit întocmai. Ei, ia să auzim, ce ţi-a proorocit?

— Să lăsăm asta, răspunse luntraşul. Trebuie să-ţi vorbesc repede. Ce s-a întâmplat? De ce ai părăsit palatul Gogineff?

Bătrâna izbucni în râs.

— De ce? Iată cum stau lucrurile: ţiganca a venit în odaia celor doi servitori şi i-a întrebat cum se face că mi-a dat adăpost fără să ceară încuviinţarea ei. Pe semne că trăsese cu urechea, căci spumega de mânie. În cele din urmă ne-a dat afară pe toţi trei. Aşa fiind, m-am îndreptat încoace, fiindcă aici locuieşte doamna care m-a vizitat în sat.

Boris clătină capul.

— Ascultă-mă, vei fi martoră la căsătoria noastră, zise el deodată.

— Cum… eu… martoră… la căsătoria ta cu Nataşa? bâigui fosta cameristă, nevenindu-i să-şi creadă urechilor.

— Da!…

— Bine, dar ştii că prinţesa e soţia lui Potcikev.

— Taci! strigă Boris Verodin. Mai bine ascultă ce-ţi spun!

Se plecă spre urechea ei şi-i şopti:

— Prinţul Potcikev e un ucigaş. Când s-a căsătorit cu Nataşa era însurat de doi ani. De curând şi-a omorât soţia şi nelegiuirea asta a ieşit la iveală numai datorită unei întâmplări. Dar va veni şi ceasul când am să-l trag la răspundere.

Saşa ascultase cu încordare.

— Cum… prinţul Potcikev… un ucigaş? murmură ea, îngrozită.

— Da, aşa e. Acum, urmează-mă! Hai, trebuie să ne grăbim, căci preotul nu vrea să aştepte… Vei avea iarăşi un adăpost. Vrei să rămâi la Nataşa?

Tânărul îi vorbi despre căsuţa unde aveau să locuiască şi fosta cameristă se arătă foarte bucuroasă că va putea să rămână lângă buna ei stăpână, unde avea să-i aducă şi pe cei doi Ipanoff.

Boris şi mătuşa lui părăsiră casa prezicătoarei. Tânărul nu observă însă pe femeia care îl urmărise cu priviri pline de duioşie. Era ţăranca misterioasă care oferise adăpost Saşei.

Revoluţionarul veni acasă tocmai la timp. Ceilalţi erau gata. Iesta făcuse rost, în grabă, de nişte flori. Preotul, un bătrân venerabil, făcu semnul crucii când luntraşul intră.

Prinţesa era palidă, însă ochii-i străluceau de fericire. Ea cuprinse mâna iubitului şi aţinti asupra lui o privire plină de dragoste şi devotament.

Apoi avu loc ceremonia, cu toată solemnitatea cuvenită.

La sfârşit, Boris cuprinse în braţe pe Nataşa şi o strânse cu căldură la piept. Ea izbucni în plâns, dar lacrimile ei erau lacrimi de fericire.

119. Sfârşitul unui spion

Parlamentul provizoriu se adunase în palatul Marinski din Petrograd. În sală domnea o încordare nespusă. Revoluţionarii de stânga priveau batjocoritor spre reprezentanţii partidului cadeţilor, care mai ridicau capul, plini de mândrie. Ceea ce se ştia dinainte cu câteva săptămâni, ceea ce nu mai putea fi schimbat, ceea ce muncitorii şi soldaţii socoteau ca fapt sigur – mai era încă pus la îndoială. Cercurile guvernamentale nu voiau să creadă că revoluţia a doua putea să izbucnească dintr-o clipă într-alta.

După cum Ţarul şi favoriţii săi nu voiseră să creadă odinioară că vor fi părăsiţi şi că steaua lor începuse să apună, tot astfel oamenii aceştia laşi refuzau să creadă că soarta lor era pecetluită.

Kerenski aduse la cunoştinţa celor de faţă că se alcătuise o organizaţie denumită: „Comitetul militar revoluţionar”. Acest comitet, însă, nu era altceva decât o bandă de trădători, împotriva căreia voia să pornească cu toată hotărârea – ba, mai mult preşedintele republicii afirmă că va da ordin la membrii săi să fie arestaţi.

— Atunci, n-ai decât să vâri în temniţă întreaga armată şi toţi muncitorii! se auzi un glas din rândurile comuniştilor.

— Da, sunteţi nişte trădători! se răsti Kerenski, adresându-se spre partea din care auzise glasul. Acum, însă, a venit momentul să intrăm în acţiune. Când veţi părăsi această sală, Comitetul va fi arestat. Ziarul „Rabotci Put” nu mai apare, iar redactorii şi lucrătorii au fost alungaţi de către slujbaşii guvernului.

Hohote de râs îi răspunseră din rândurile comuniştilor.

Kerenski păli şi se uită spre ei, furios. Nici el însuşi nu dădea crezare cuvintelor lui, căci cei mai mulţi slujbaşi trecuseră încă demult de partea revoluţionarilor. Funcţionarii de la poştă, telegraf şi, chiar de la calea ferată ascultau de ordinele secrete ale diferitelor centrale comuniste.

Cu toate acestea, preşedintele republicii mai făcu o încercare să păstreze puterea în mâini, chiar dacă această putere era numai aparentă. Vorbi cu glas domol, îndemnând pe revoluţionari să înfrâneze poporul spre a nu împinge în prăpastie ţara. Dar nu i se răspunse decât prin râsete batjocoritoare.

— Ia uitaţi-vă la el, monarhistul ăsta vrea să ne facă morală! strigă un fruntaş revoluţionar.

Cei de stânga părăsiră adunarea şi la plecare izbucniră urale la adresa proletarilor din toate ţările.

Kerenski mai rămase câteva ceasuri împreună cu partizanii săi. După cât se părea, cea mai mare parte din popor ţinea cu guvernul, căci revoluţionarii nu ocupaseră decât un sfert din locurile din sala de şedinţe. Dar în realitate lucrurile stăteau cu totul altfel şi Kerenski ştia prea bine că dacă s-ar face noi alegeri, bolşevicii ar lua trei sferturi din locuri.

În cele din urmă, Kerenski declară şedinţa închisă şi parlamentarii se împrăştiară în tăcere.

Preşedintele republicii mai nutrea o slabă speranţă. Un curier pornise spre cartierul general al trupelor lui Potcikev. Dacă prinţul avea la dispoziţie douăzeci de mii oameni, cu artileria necesară, şi se putea bizui pe armata sa, atunci trebuia să se facă o ultimă încercare pentru a înăbuşi revolta.

Istovit, Kerenski se îndreptă spre apartamentul său, unde era aşteptat de cineva.

Era un anume Popov Milkutin, care îndeplinea o slujbă josnică. Când se ivea înaintea lui Kerenski erai de obicei bine îmbrăcat şi bărbierit. Însă când lua parte la şedinţele sovietului sau la adunările secrete ale revoluţionarilor, purta căciulă de blană, cămaşă rusească şi barbă lungă.

În asemenea ocazii, nu se mai numea Popov Milkutin, ci Litcerov. Din câte se spunea, omul acesta era un nemernic care izbutise să se ridice în vremurile acelea tulburi.

Popov Milkutin fusese în slujba Ohranei, poliţia secretă a împăratului, care făcuse atâtea victime în timpul regimului ţarist. După răsturnarea regimului ţarist, el ştiuse să se pună bine atât cu noul guvern cât şi cu bolşevicii, astfel că fiecare din cele două tabere credea că e în slujba ei.

Fireşte că în ultimul timp Ohrana îşi încetase cu totul activitatea-i

sângeroasă iar conducătorul ei, vestitul conte Raidceff, fusese nevoit să se ascundă, căci revoluţionarii îi juraseră moartea.

— Ce-i nou, Milkutin? întrebă preşedintele republicii. Ai aflat iar ceva de seamă?

— Da, Excelenţă.

— Vorbeşte! Hai, nu mai şovăi! Vezi cât sunt de încordat… bănuiesc că dezastrul nu mai e departe…

„A sosit vremea să mă salvez pe celălalt mal, se gândi spionul. Aici, cu guvernul, nu mai am nimic de câştigat. Însă, Popov Milkutin trebuie să dispară fără urmă, altminteri pot să mă pomenesc într-o zi cu ştreangul de gât! Poate că la bolşevici o să-mi meargă şi mai bine ca la Ohrana?"

Apoi, cu glas tare:

— Am aflat ultima hotărâre luată în şedinţa secretă a Comitetului Central s-a decis ca muncitorii din capitală să cucerească fortăreaţa Petru şi Pavel. În şedinţa comitetului militar revoluţionar au fost aleşi cei care vor fi în fruntea mişcării. Al doilea congres al sovietelor va numi noul guvern.

Preşedintele republicii izbucni în râs.

— Nu mai eşti la înălţime, Milkutin! zise el. Ceea ce mi-ai spus dumneata acum, ştiu eu de câteva zile. Dar hotărârile astea nu pot fi duse la îndeplinire cu atâta uşurinţă.

— Dar am mai aflat ceva, urmă spionul. Cei mai mulţi soldaţi din cazărmi au trecut de partea revoluţionarilor şi le-au predat armele, care au fost împărţite muncitorilor din Petrograd. Nu mai e mult şi vor trece făţiş în rândurile bolşevicilor. După cât se spune, generalul Krasnoff se află în apropiere de capitală. De asemenea se pomeneşte şi numele prinţului Potcikev.

Kerenski deveni palid.

— Nu cumva te înşeli? întrebă el, cu glas tremurător. Ofiţerii au îngăduit ca soldaţii să predea armele?

Milkutin înălţă din umeri.

— Aşa trebuie să fie, altminteri lucrurile nu s-ar fi petrecut astfel. Încă de câteva săptămâni, comuniştii au început să facă propagandă în cazărmi. Agitatorii au aţâţat pe soldaţi şi n-au fost împiedecaţi de nimeni.

— Atunci e prea târziu! murmură Kerenski, cu glas obosit.

Popov Milkutin se ridică. Omul acesta fără conştiinţă se simţea foarte liniştit. Guvernul Kerenski nu mai exista pentru el. Chiar dacă mai rămânea în fruntea ţării câteva zile sau săptămâni, nu mai avea însă nicio putere. Aşadar, spionul trebuia neapărat să-şi caute un locşor printre revoluţionari.

Fără să mai stea la gânduri, se îndreptă spre Institutul Smolnîi, unde Sfatul Central se afla întrunit totdeauna. Planul pe care îl ticluise

avea sa-l ridice mult în ochii fruntaşilor revoluţionari.

Îmbrâncind de o parte santinela, Popov Milkutin urcă scările în grabă şi dădu buzna în sala de şedinţe.

— Salvaţi-vă! Salvaţi-vă! strigă el, gâfâind. Kerenski a poruncit ca toate persoanele din această casă să fie arestate. Lenin, Trotzki şi Ilino vor fi împuşcaţi imediat ce se va pune mâna pe ei.

— De unde ştii dumneata asta? întrebă Trotzki, încruntând sprâncenele şi privind cu neîncredere spre noul sosit.

— Vin tocmai acum din palatul guvernului… am izbutit să mă strecor înăuntru… căci sunt cunoscut.

Cei de faţă luară de sub masă grenadele de mână. În acest timp, Trotzki vorbise la telefon şi dăduse o poruncă scurtă.

— Dumneata te vei aşeza colo, zise el apoi ameninţător spre Popov Milkutin! Nu vei face nicio mişcare, până ce nu vom avea dovada că ai spus adevărul!

Spionul păli şi murmură câteva cuvinte neînţelese, în vreme ce se îndrepta spre colţul arătat.

— Vezi dacă nu cumva are arme la el, zise viitorul dictator, unui tovarăş.

Acesta percheziţionă pe spion, dar nu găsi la el decât un document purtând pecetea guvernului. Revoluţionarul îl desfăcu, apoi îl puse pe masă, înaintea lui Trotzki.

— Numirea dumitale ca funcţionar al Ohranei? făcu, batjocoritor, acesta. A, mai e ceva…

Uimit peste măsură, Trotzki îşi pironi privirea pe a doua hârtie care se afla împăturită în cea dintâi. Era o adeverinţă din partea Sfatului Central că posesorul ei se numeşte Litcerov. Într-un colţ al acesteia era şi fotografia lui Popov, însă acolo purta barbă lungă.

Trotzki compară fotografia cu cea de pe documentul eliberat de poliţia secretă a Ţarului, apoi zise:

— Aşadar, omul acesta e un anume Litcerov, care a lucrat în slujba Ohranei. Nu mai avem nevoie de nicio lămurire asupra dispariţiei tovarăşilor noştri Zemovici, Oldesin şi Jilkov, care n-au mai dat niciun semn de viaţă după ultima şedinţă a Comitetului. Tovarăşul Toma Varov a fost pescuit din Neva cu trupul străpuns de douăzeci de lovituri de pumnal. Şi el luase parte la acea şedinţă. Din fericire, noi am scăpat, dar numai printr-o minune.

Membrii sfatului începură să vorbească între ei, aruncând din când în când priviri ameninţătoare asupra trădătorului.

Acesta fu năpădit de o sudoare rece, căci îşi dădu seama că-şi săpase propria lui groapă.

Un ceas mai târziu, intră în sală un marinar spătos, care anunţă că cinci sute de oameni de sub ordinele Comitetului militar revoluţionar aşteptaseră zadarnic sosirea trupei care avea să aresteze pe membrii

Comitetului Central.

Trotzki aşează înapoi sub masă cele două grenade de mână. Ceilalţi făcură la fel. Apoi, viitorul dictator al Rusiei şopti ceva la urechea marinarului, care se adresă spionului:

— Urmează-mă!

Popov se aruncă la pământ, începu să se zvârcolească, apoi izbucni în plâns cerând îndurare. Dar marinarul îl înşfăcă de braţ şi zâmbind spre membrii Sfatului Central, dispăru împreună cu spionul.

Două zile mai târziu, fu pescuit din Neva un cadavru dezbrăcat, care nu putu fi recunoscut, din pricina rănilor. Trupul fu îngropat într-un loc retras al cimitirului din cartier.

120. Banii de la Banca Angliei

Kerenski căpătase iarăşi curaj, căci lua drept laşitate şi slăbiciune şovăiala revoluţionarilor, care nu voiau să pună mâna pe putere înainte de a avea izbânda asigurată.

De asemenea i se adusese la cunoştinţă că se alcătuise o organizaţie pentru apărarea patriei şi a libertăţii – din care făceau parte toţi aceia care erau urâţi de revoluţionari, dar scăpaseră de urgia lor.

Această organizaţie fu pusă sub comanda ofiţerilor care rămăseseră credincioşi guvernului. Nimeni nu ştia din câţi oameni e formată şi sediul se stabili în palatul Academiei militare.

Kerenski, care era întotdeauna gata să creadă că lucrurile se vor îndrepta, îşi puse toate nădejdile în această organizaţie.

La o oră târzie din noapte, preşedintele republicii primi un curier, care îi înmână o scrisoare. Răsuflă uşurat după ce parcurse rândurile din plicul pecetluit, şi mulţumind prietenos trimisului, îl lăsă să plece. Cu toate că nu mâncase nimic toată ziua, Kerenski nici nu se gândi să ia cina şi aşteptă cu încordare sosirea persoanei, pe care servitorii trebuiau s-o lase să intre numaidecât.

— În sfârşit, murmură el, auzind o bătaie în uşă.

— Bună seara, Excelenţă! îl salută un glas sonor.

Un bărbat învăluit într-o manta lungă, trecuse pragul încăperii. Doi ochi străpungători se aţintiră asupra preşedintelui.

— Bine că ai venit, prinţe! zise Kerenski. Trimisul dumitale a fost aici acum vreo trei ceasuri. Te-am aşteptat cu multă nerăbdare, căci trăim în veşnică nesiguranţă.

Prinţul Potcikev – căci el era – încreţi fruntea, şi îşi scoase mantaua pe care o azvârli pe un scaun.

— Ce veşti aduci? cercetă Kerenski, privind cu teamă la chipul vizitatorului. Te-ai înţeles cu Krasnoff?

Prinţul dădu din cap în semn de confirmare.

— Dacă ticăloşii n-au arme, atunci s-a sfârşit cu ei, scrâşni dânsul.

— Dar din păcate sunt înarmaţi, replică preşedintele.

— Cum e cu putinţă?

— Şi-au luat arme din cazărmi. Soldaţii au trecut de partea lor. După cât se spune, au vreo zece mii de puşti şi câteva tancuri.

Potcikev se plimba prin încăpere cu pumnii încleştaţi şi chipul schimonosit de furie.

— Nu-mi lua în nume de rău, Excelenţă, zise el, dar nu înţeleg cum de n-aţi putut împiedeca una ca asta. Ar fi trebuit, atunci când mai era vreme, să izolaţi pe soldaţi şi să le luaţi armele.

— Ceea ce s-a întâmplat nu se mai poate schimba; avem, însă, o nouă nădejde. În Academia militară s-a stabilit sediul unei organizaţii care are de scop apărarea patriei şi a libertăţii şi din care fac parte toate partidele burgheze.

— Bine, dar ce contează asta faţă de mulţimea răzvrătiţilor! răspunse prinţul Potcikev. Dacă ar încerca să pornească lupta împotriva trădătorilor, ar da naştere la o zadarnică vărsare de sânge.

— Bine, dar ambasadorii statelor străine mi-au făgăduit şi ei ajutorul, zise Kerenski, repede.

— Ambasadorii? făcu Potcikev, râzând. Ce ajutor poţi căpăta de la ei? Astea sunt doar făgăduieli deşarte.

— Ei vor aduce la cunoştinţa revoluţionarilor că guvernul comunist – dacă va ajunge la putere – nu va primi niciun ban din străinătate.

— Slabă mângâiere, replică prinţul, dând din cap. Bolşevicii nu se prea sinchisesc de asemenea ameninţări. Singurul mijloc de salvare ar fi ca aliaţii să trimită spre Petrograd un corp de armată. Dar asta nu e cu putinţă, aşa că trebuie s-o scoatem singuri la capăt.

— Ştii de ce te-am rugat să vii încoace? întrebă Kerenski.

— Nu.

— O parte din tezaurul statului se află depus în pivniţele sucursalei Băncii Angliei din Petrograd. Cea dintâi grijă a comuniştilor va fi să pună mâna pe cât mai mulţi bani. Aşadar, trebuie cu tot dinadinsul să ducem la adăpost comoara. Cel mai bun lucru ar fi s-o transportăm în cartierul general al armatelor albe. Ai putea să faci treaba asta?

Prinţul rămase pe gânduri.

— Hm, nu-i rău, zise el, apoi, ca pentru sine. Înainte de toate, e o bună măsură de prevedere. Dar cum putem scoate banii din bancă? Nu va fi bătător la ochi, când se vor încărca lăzile?

— Am studiat planul în amănunţime şi cred că va izbuti. În gară se află un tren, gata să plece în orice clipă. Locomotiva e mereu sub presiune aşa că n-o să mai pierdem vremea. Pentru ca să punem mâna pe tezaur, se va simula un atac în strada Sadova şi, cu acest prilej, strada învecinată, unde se află sucursala Băncii Angliei, se va goli de lume. Într-un ceas terminaţi cu încărcatul lăzilor şi porniţi repede spre gară, unde oamenii dumitale trebuie să stea pregătiţi spre a respinge

un eventual atac. În orice caz e nevoie de bărbaţi curajoşi, care nu se tem de nimic.

Potcikev clătină capul în semn de încuviinţare şi o sclipire de lăcomie se aprinse în ochii săi.

— Şi ce se face cu banii? întrebă el, apoi.

— Înainte de toate, vei da premii oamenilor dumitale şi le vei plăti solda de patru sau de cinci ori. Ţinând seamă de acest fapt, ei nu vor mai dezerta cu atâta uşurinţă, ci vor prefera să rămână în armata noastră unde pot duce un trai bun.

— Zău, sunteţi vrednic de toată admiraţia, Excelenţă! zise prinţul. Tare aş vrea să văd şi eu mutrele trădătorilor când vor afla că banii au dispărut! Şi când vreţi să ducem planul la îndeplinire?

— Cât mai repede cu putinţă, căci n-avem vreme de pierdut. Comuniştii pot ajunge la putere dintr-o zi în alta. Până acum au şovăit, deoarece voiau să aibă cât mai mulţi partizani.

— Cred că peste trei zile vom putea porni la lucru, răspunse prinţul. Am să dau această însărcinare „detaşamentului groazei". Fiecare soldat care face parte din el e un adevărat tâlhar. Socot că nu e niciunul care să nu aibă cel puţin o viaţă de om pe conştiinţă. În orice caz, nimeni nu trebuie să ştie că e vorba de bani, căci altminteri n-am încredere în ei. Am să le spun că lăzile sunt încărcate cu muniţii.

— M-am gândit şi la asta, răspunse Kerenski. În tezaur se află, într-adevăr, şi câteva lăzi pline de muniţii.

Cei doi bărbaţi mai stătură de vorbă câtva timp, discutând amănuntele planului lor, apoi prinţul îşi luă rămas bun.

— Mai rămâi în Petrograd? întrebă Kerenski, întinzându-i mâna.

— Deocamdată, da, răspunse celălalt. Curierul meu mai e aici şi peste un ceas îl trimit înapoi în tabăra armatelor mele. Poimâine oamenii pot fi în capitală. Din fericire „detaşamentul groazei" pus sub conducerea căpitanului Semelov, şi-a făcut tabăra chiar lângă gară.

— Să dea Dumnezeu ca încercare să izbutească! Asta poate fi salvarea noastră.

— În cazul de faţă, ar fi mai bine să chemăm pe Diavol în ajutor, murmură Potcikev, în timp ce se depărta.

Coborî scările; la ieşire se aflau numeroase santinele, care abia îl salutară, deoarece nu-l recunoscură.

De teamă să nu fie oprit în drum, Potcikev porni pe jos, cufundat în gândurile sale. În ultimul timp, încolţise adeseori în mintea lui, hotărârea de a trece de partea revoluţionarilor, dacă aceştia îi vor garanta că nu va pierde nimic din averea lui.

Când ajunse în strada unde se afla locuinţa sa, un bărbat îi aţinu calea.

— La ordinele dumneavoastră, Excelenţă! zise acesta.

Şi, scoţându-şi căciula, adăugă:

— Am onoarea să mă prezint… căpitanul Semelov.

O exclamaţie de uimire, scăpă de pe buzele lui Potcikev.

121. Uneltiri de femei

Sonia Petrovici era frământată de mânie şi nelinişte, nemaigăsinduşi astâmpăr nici ziua, nici noaptea. Ce o tulbura, oare, atât?

Această femeie avea o fire pătimaşă. Ea ştia să iubească sau să urască. Deocamdată îl ura pe Boris Verodin sau cel puţin îşi închipuia că-l urăşte. Ar fi fost în stare să-i împlânte, cu sânge rece, un pumnal în piept – totuşi în adâncul inimii ei nutrea alt simţământ, care o chinuia nespus: dragostea.

Frumoasa comunistă începu să nu se mai simtă bine în palatul mare şi tăcut. Când rătăcea prin încăperile mohorâte i se părea că o urmăreşte umbra prinţesei Nataşa. În asemenea clipe, luă hotărârea s-o ucidă pe aceea care ştiuse să câştige dragostea lui Boris. Numai gândul că va curma firul vieţii Nataşei, îi mai aducea oarecare uşurare.

Lucrul nu era prea greu, deoarece se putea dovedi că aceasta intrase în legături cu monarhiştii. Până acum, guvernul închidea ochii atunci când era vorba de ei, căci Kerenski nu urmărea decât reîntronarea vechiului regim. Dar, peste scurt timp, lucrurile aveau să ia altă înfăţişare. Guvernul provizoriu va fi alungat şi revoluţionarii vor putea porni cu înverşunare împotriva monarhiştilor.

Înainte cu câteva zile se pescuise din Neva cadavrul aceluia care, după spusele tovarăşilor săi, îi condusese pe comunişti în casa prezicătoarei, în noaptea când se făcuse perchiziţia despre care am amintit.

Bănuielile erau îndreptate asupra monarhiştilor şi, cu toate că lucrul nu putea fi dovedit prea uşor, Sonia nădăjduia că va izbuti să arunce această crimă în spinarea Nataşei. Afară de asta, prinţesa Gogineff fusese condamnată la moarte, în satul ei. Dacă până acum nu se luase nicio măsură împotrivă-i, aceasta se datora numai faptului că poliţia din Petrograd mai era în slujba guvernului; – dar totul se putea schimba peste noapte.

Mencikovski îi adusese tot felul de veşti cu privire la persoanele pe care le urmărea Sonia. Înainte de toate, Boris trebuia despărţit de iubita lui şi ţiganca era gata să facă orice jertfă pentru izbândirea planului ei.

Deodată, se auzi soneria. Sonia era singură în toată casa şi începuse să-i pară rău că-i alungase pe cei doi bătrâni servitori, căci acum era nevoită să facă ea însăşi toată treaba.

Coborî treptele şi descuie uşa. Burtosul Mencikovski trecu pragul. Capul îi dispărea aproape cu totul, între gulerul pe care îl ridicase până peste urechi şi căciula de blană, pe care şi-o îndesase bine. Doar

ochii-i vicleni sclipeau dintre blănuri.

— Bine că ai venit, te-am aşteptat demult, zise Sonia, în timp ce urcau treptele. Ei, ai aflat ceva?

— Mult, foarte mult…

— Atunci, dă-i drumul… unde sunt cei doi?

Mencikovski o sfredeli cu privirea şi-şi dădu seama că femeia era roasă de gelozie. Lucrul acesta îl înfurie. Aşadar, trebuia să ajute Soniei să-şi nimicească rivala? Era o ticăloşie, totuşi nu putea să procedeze altfel, dacă nu voia să renunţe pentru totdeauna la speranţele sale.

— Ieri după amiază, Boris Verodin a fost chemat la Institutul Smolnîi, unde a avut o convorbire cu Preşedintele Comitetului Central, zise misitul. Trebuie să fi fost vorba de ceva foarte însemnat.

— N-ai putut să afli pentru ce l-au chemat?

— Din păcate, nu. De câteva zile, paza se face cu multă străşnicie. Cea mai mică bănuială e de ajuns, ca omul să fie înlăturat fără multă vorbă.

— Bine, dar dumneata ai atâtea relaţii!? replică Sonia.

Burtosul încuviinţă din cap.

— Să-l iscodesc pe Narickin? Nu ştiu ce gânduri are ăsta. Fireşte, îl cunosc bine, totuşi trebuie să mărturisesc că nu l-am cercetat mai de aproape, fiindcă nu prea am poftă să-mi pun capul în joc…

Sonia zâmbi, mulţumită. Ea îi cunoştea prea bine pe bărbaţi şi nu se îndoia că fostul rabin se va înapoia la dânsa şi-i va cădea la picioare.

— Şi ce s-a mai întâmplat? întrebă ea, nerăbdătoare.

— A doua zi, dis-de-dimineaţă, Boris Verodin a părăsit casa prinţului Ulkitzki şi a pornit spre locuinţa prezicătoarei Denise Barobleur, unde a intrat. După cât am auzit, această prezicătoare a câştigat multe parale de la nobili, pe vremea Ţarului. Se şoptea chiar că are nenumăraţi oameni, care spionau tot ce se petrecea în cercurile înalte şi-i dădeau apoi de veste, iar ea, la rândul ei, destăinuia aceste lucruri clienţilor.

Când misitul rostise numele prezicătoarei, Sonia ciulise urechile. Ce căuta Boris în casa franţuzoaicei?

— Ai auzit şi tu că monarhiştii ţin adunări în casa acestei femei? întrebă ea.

Mencikovski dădu din cap în semn de încuviinţare.

— Ştiu că tovarăşii au pătruns noaptea, pe neaşteptate, în locuinţa ei, dar n-au găsit nimic.

— Pesemne că cei care urmăresc eliberarea Ţarului au izbutit să spele putina, răspunse Sonia. Cred că ai auzit că omul care i-a condus pe revoluţionari în casa prezicătoarei a fost găsit înecat în Neva? Cine să fi săvârşit această crimă, dacă nu conspiratorii?

— Tot ce se poate, dar ce ne pasă nouă de asta? zise burtosul.

Sonia tăcu, preocupată de gândurile ei.

— Boris a rămas mult timp în casa prezicătoarei, urmă Mencikovski. Când a plecat iarăşi, era însoţit de cineva. Ia ghici, de cine?

— N-am nici vreme, nici chef să dezleg ghicitori, replică tânăra, cuprinsă de nerăbdare. Hai, grăbeşte-te cu lămuririle, căci devii din ce în ce mai plictisitor.

— Era însoţit de bătrâna a cărei arestare ai cerut-o.

Ochii revoluţionarei sclipiră şi de pe buzele ei scăpă o înjurătură grosolană, care nu se potrivea deloc cu înfăţişarea ei.

— Femeia asta ticăloasă, zgripţuroaica asta! scrâşni ea. Dar las' că nu-mi scapă dânsa! M-a jignit adânc, a îndrăznit să se năpustească asupra mea, însă voi şti eu să-i dau răsplata cuvenită…

— Cei doi au intrat într-o căsuţă aşezată în mijlocul unei grădini, urmă burtosul. Din întâmplare, cunosc căsuţa, căci acolo locuia unul dintre tovarăşii noştri; ea servea întotdeauna de adăpost persoanelor urmărite de guvernul provizoriu. Chiar Lenin şi Trotzki au fost găzduiţi acolo, la înapoierea lor în patrie. Căsuţa era goală de câtăva vreme, căci tovarăşul căruia aparţinea, a murit. Boris şi femeia au rămas înăuntru, iar ceva mai târziu am văzut ieşind pe poartă un preot.

Sonia sări în sus, ca muşcată de şarpe.

— Un preot? repetă ea, palidă. Ce-o fi căutat ăsta acolo?

Burtosul înălţă din umeri.

— Nu ştiu, răspunse el.

— Trebuie neapărat să aflu cine era preotul! strigă revoluţionara. Până diseară vreau să cunosc numele lui, căci trebuie să-i vorbesc.

Mencikovski ridică mâna, făcând un gest liniştitor.

— Nu te enerva, dragă! zise el, sigur de sine. Oamenii mei au fost destul de isteţi ca să-şi dea seama că trebuie să afle numele preotului şi l-au urmărit.

— Ah, atunci sunt mulţumită…

— Preotul se numeşte Andreviev Orbanski şi face slujba în biserica Trinităţii.

Sonia îşi notă repede asta.

— Ai mai aflat ceva însemnat? urmă ea.

Burtosul şovăi câteva clipe.

— Ei, ce-i cu tine? De ce nu vorbeşti?

— Înaintea lor, au intrat în căsuţă alte două persoane şi anume: prinţesa Nataşa de Gogineff şi tânărul prinţ Ulkitzki, care face parte dintre răzvrătiţi.

— De unde ştii asta?

— Unul din oamenii mei a supravegheat casa prinţului Ulkitzki, în

timp ce altul l-a urmărit pe Boris Verodin. Tânărul prinţ şi însoţitoarea lui au intrat într-o florărie, unde au cumpărat un buchet de flori, apoi au intrat în căsuţa despre care ţi-am vorbit şi acolo s-au întâlnit cu Boris Verodin, bătrâna femeie şi preotul.

Sonia umbla prin încăpere încolo şi încoace, ca un leu în cuşcă.

— Ce-ţi închipui tu că s-a petrecut în căsuţă? întrebă ea, străduindu-se să-şi ascundă tulburarea.

— Cred că e vorba de o cununie.

— Da, aşa îmi închipui şi eu. În sfârşit, vom vedea noi. Asta e tot ce aţi aflat?

Mencikovski clătină capul în semn de confirmare şi o privi rugător, ca un câine care aşteaptă o mângâiere din partea stăpânului său.

— Sonia… îţi aminteşti… ce mi-ai făgăduit? murmură el, cuprinzându-i mâna.

Revoluţionara ar fi vrut să-l îmbrâncească deoparte, însă mai avea nevoie de el, astfel că se sili să fie cât mai prietenoasă.

— Nu prea sunt uitucă din fire, ai să-ţi primeşti răsplata, dragul meu, răspunse ea. Dar cred că înţelegi că acum n-am vreme pentru asta, căci trebuie să-mi înfăptuiesc planurile. Înainte de toate, am nevoie de ajutorul tău…

Burtosul îşi apăsă buzele pe mâna ei, apoi pe braţul dezgolit.

— Ei, n-ai auzit? se răsti dânsa, retrăgându-şi braţul. Îmi voi ţine făgăduiala. Acum, însă, trebuie să ne punem iarăşi pe lucru. Te vei duce la Institutul Smolnîi şi-mi vei mijloci o convorbire cu Narickin. Cum vei face asta, te priveşte. Între timp, eu am să stau de vorbă cu preotul, iar după un ceas mă înapoiez aici. Până atunci, trebuie să-ţi duci la capăt însărcinarea.

Mencikovski suspină. Aşadar, era nevoit să mai aştepte. Patima pentru această femeie, care îi aprinsese simţurile, îl chinuia cumplit. Afacerile şi le lăsase în părăsire şi asculta orbeşte poruncile frumoasei revoluţionare, pentru care ar fi fost în stare să făptuiască chiar o crimă.

122. Trădător din dragoste

Jumătate de ceas după aceea Sonia se afla înaintea preotului.

Andreviev Orbanski, un bărbat plin de demnitate, privea tăcut la vizitatoarea sa, care intrase furioasă în încăpere.

— Trebuie să-mi spui neapărat pentru ce ai fost în căsuţa din piaţa Petru cel Mare! zise ea, cu glas aspru.

Preotul zâmbi uşor, căci bănuia rostul întrebării. Pe de altă parte, era hotărât să nu dea nicio lămurire, căci făgăduise că va păstra tăcere asupra cununiei pe care o oficiase.

— Cine eşti dumneata şi ce te îndreptăţeşte să-mi pui această

întrebare? făcu el, privind-o cu luare-aminte.

Sonia bătu cu piciorul în pământ.

— Sunt o deputată a sovietului – cred că asta e de ajuns! se răsti ea.

Celălalt clătină capul:

— Ba deloc! Aş vrea să ştiu ce legătură există între demnitatea pe care o ocupi şi întrebarea dumitale.

Revoluţionara se apropie de el.

— Ştii că pot să te nimicesc, dacă nu vrei să te supui? scrâşni ea, fulgerându-l cu privirea. Peste câteva zile, poate chiar mâine, revoluţionarii vor lua puterea în mâini şi atunci va începe o epocă nouă, în care biserica va fi desfiinţată. Lucrul cel mai bun ar fi să nu vă puneţi rău cu fruntaşii revoluţionari…

— Te înşeli, fiica mea, răspunse preotul, calm. Icoana lui Dumnezeu nu poate fi ştearsă în inimile oamenilor, oricât s-ar strădui bolşevicii. Lumea va fi veşnic condusă de mâna Domnului. Dacă ajungeţi la cârma ţării, înseamnă că asta a fost voinţa Celui de Sus.

Liniştea şi siguranţa cu care vorbea preotul, o făcură pe Sonia să-şi domolească furia ce o stăpânea.

— Bine, atunci am să-ţi spun eu ce s-a întâmplat! zise ea. Ai cununat pe un oarecare Boris Verodin cu prinţesa Nataşa de Gogineff.

Preotul o privi lung, dar nu răspunse nimic.

— Ei, spune, aşa e? stărui revoluţionara.

Celălalt fu cuprins de milă pentru această femeie roasă de gelozie.

— Ştiu, eşti nefericită, copila mea, zise el compătimitor, luându-i mâna. Înţeleg prea bine ce te îndeamnă să mă iscodeşti. Dar nu uita că oamenii nu pot desface legăturile pe care le-a pecetluit voinţa Domnului.

Tânăra îl măsură cu ochi scânteietori, apoi izbucni într-un hohot de râs.

— Cu toate astea, ştii şi dumneata, părinte, că tribunalele desfac căsătoriile care, după părerea dumitale, sunt puse la cale de Cel de Sus. Apoi, cununia pe care ai oficiat-o astăzi n-are nicio valoare, fiindcă prinţesa mai e căsătorită. Fără îndoială că va fi pedepsită pentru bigamie, dacă lucrurile vor ajunge înaintea judecăţii.

Preotul se dădu un pas înapoi şi o expresie de spaimă se întipări pe chipul său. Apoi, însă, răsuflă uşurat. Nu, nu era cu putinţă! Femeia aceasta nu-şi mai dădea seama ce spune şi de aceea rostise acea învinuire.

— Du-te şi nu mai învinovăţi oameni atât de nobili, zise el, cu glas mustrător. Tânăra prinţesă e curată la suflet…

Sonia izbucni iarăşi într-un râs batjocoritor.

— Da, fiindcă ştie s-o facă pe mironosiţa! strigă ea.

— Ia spune, cu cine a fost căsătorită prinţesa? întrebă preotul.

— Cu… prinţul Potcikev. Cununia a avut loc vara trecută în castelul tatălui ei, de pe ţărmul Volgăi. Dacă nu crezi, n-ai decât s-o întrebi… Haha, tare aş vrea să văd şi eu mutra ei, când o auzi această întrebare!

Siguranţa cu care vorbea, îl făcu pe preot să şovăie. Totuşi, nu putea să aducă nicio schimbare, astfel că răspunse cu glas obosit:

— Chiar dacă ar fi aşa, tot nu pot face nimic. Cei doi vor trebui să dea socoteală înaintea Domnului şi a judecăţilor pământeşti.

Apoi se întoarse, căci nu voia să mai aibă de-a face cu această femeie, frământată de gelozie.

La rândul ei, Sonia îşi dădu seama că n-avea rost să mai rămână, căci îşi atinsese ţinta.

După ce ajunse acasă, începu pregătirile pentru „întrunirea politică” ce urma să aibă loc în palat chiar în acea seară.

Cam după vreo trei ore începu să devină neliniştită şi se uita mereu la ceas şi, din când în când, arunca o privire în stradă.

Pretutindeni fâlfâiau steagurile roşii, iar îndărătul lor se desluşeau chipuri lacome. Femei, copii şi bărbaţi se amestecau în învălmăşeală şi se înghesuiau mereu înainte.

Deodată, convoiul se opri. Un poliţist, care ieşise în întâmpinare, fu înconjurat de mulţime.

— Dragii mei, lăsaţi-mă să-mi văd de drum, n-am gânduri rele! zise el, cuprins de teamă. Am ţinut cu voi întotdeauna, însă nu puteam să mă împotrivesc poruncilor superiorilor mei.

— Nu minţi, tâlharule! strigară câteva femei. Omorâţi-l!

Ceilalţi îi smulseră sabia, dar până a nu se întâmpla o nenorocire, câţiva oameni inimoşi se aşezară înaintea lui.

— Ceea ce vreţi să faceţi e o curată nebunie, zise unul din ei. Ia vino încoace, tovarăşe… dă-mi chipiul şi lasă-mă să te decorez. Apoi, însoţeşte-ne spre sediul guvernului.

Poliţistul fu nevoit să-şi pună o cârpă roşie în jurul chipiului şi să pornească mai departe, cu mulţimea.

Câţiva camarazi de-ai săi, întâlniţi în drum, avură aceeaşi soartă.

Deodată, le ieşi în cale o trupă de soldaţi, cu arma pe umăr; soldaţii făceau parte din armata guvernului şi pesemne că fuseseră chemaţi în ajutor undeva.

— Dacă nu vă daţi în lături, tragem! strigă un cazac, care se afla în fruntea lor.

— Ei, nu mişca! răcni un marinar, apropiindu-se de el. Dacă eşti om cu judecată, vino cu noi! Şi voi, tovarăşi, duceţi armele la loc şi urmaţi-ne!

Însă tânărul cazac nu ştia de frică. Fără să stea mult la gânduri, îmbrânci pe marinar înapoi şi îşi smulse revolverul de la brâu.

Mulţimea se înghesui în soldaţi şi, cât ai clipi din ochi, aceştia fură dezarmaţi. O luptă se încinse între marinar şi cazac; deodată, se auzi un strigăt urmat de o detunătură.

În răcnetele de furie ale femeilor sălbăticite, cazacul se prăbuşi la pământ. Nenorocitul fu călcat în picioare şi izbit cu paturile puştilor, astfel că, după puţin timp, nu mai rămase din el decât o masă de carne sângerândă, amestecată cu zdrenţe.

Apoi convoiul se puse iarăşi în mişcare, crescând din ce în ce mai mult. La un moment dat un bătrân îmbrăcat într-o şubă caldă le ieşi în întâmpinare. O femeie se apropie de el.

— Ei, Radezvi, ia-i blana! strigă ea, întorcându-se către un bărbat cu priviri îndobitocite. Copiii mei au picioarele îngheţate!

Individul se pregăti să lovească. Atunci bătrânul ridică mâinile şi zise, cu glas tremurător:

— Nu mă omorâţi, vă dau blana… Am urât şi eu războiul, ca şi voi… cei trei fii ai mei au căzut pe câmpul de luptă… acum am rămas sărac lipit pământului… Şuba asta e mâncată de molii şi nu slujeşte decât să-mi acopăr soţia, care zace bolnavă de doi ani… După cum văd, însă, voi o duceţi şi mai greu… Vă dau blana, dar lăsaţi-mă să scot din buzunar reţeta, ca să pot cumpăra doctoria pentru nevastă-mea…

— Ia auziţi ce frumos ştie să cânte! strigă femeia. Dar minte, minte ca un neruşinat, priviţi-l în faţă şi o să vă daţi seama că n-a răbdat de foame, ca noi! Scoateţi-i şuba… ei, Radezvi, n-auzi?

O altă femeie dădu un ghiont bătrânului, deasupra căruia se ridică iarăşi pumnul individului cu priviri îndobitocite.

Deodată, se apropie de ei un bărbat înalt şi slab, cu părul lung, ciufulit.

— Ce faceţi aici? strigă el. Astfel luptaţi voi pentru eliberarea sărmanei noastre patrii? Nu vă e ruşine?

Mulţimea se potoli ca prin farmec. Doar ici colo se mai auzeau murmure.

— Are dreptate! strigă marinarul. Trebuie să-i dăm ascultare, ăsta e Urez, agitatorul.

Bătrânului îi şiroiau lacrimile pe obraji, când Urez îl duse deoparte. După ce convoiul se depărtă, el sărută mâna agitatorului.

— Du-te şi cumpără doctoria pentru soţia dumitale, zise Urez. Dar fereşte-te să mai ieşi în oraş îmbrăcat cu şuba. Ăştia nu ştiu să facă nicio deosebire, sunt sufletele negre ale revoluţiei a doua… Mulţi nenorociţi le vor cădea jertfă…

Bătrânul porni mai departe, în vreme ce Urez o luă pe alt drum.

În acest timp, nerăbdarea Soniei sporise la culme. De ce nu se mai arăta Narickin? Oare, nu mai avea dânsa nicio înrâurire asupra lui?

În acea clipă se auzi soneria. Revoluţionara coborî în vestibul şi, după ce aruncă o privire în oglindă ca să încredinţeze dacă e destul de frumoasă, descuie uşa.

Narickin păşi pragul, foarte agitat.

— Te rog să nu fii supărată că n-am venit mai devreme! se scuză el. Dar acum domneşte o înfrigurare cum rar s-a mai văzut. Ilino nu-şi îngăduie nicio clipă de odihnă şi cere acelaşi lucru şi de la colaboratorii săi. Nici nu-ţi poţi închipui ce nervi au oamenii ăştia. Nu-i vorbă, că şi trecem prin vremuri nespus de primejdioase, căci o contrarevoluţie ne poate distruge în orice clipă.

Zicând acestea, fostul rabin urca treptele alături de Sonia, pe care o sorbea din ochi. Dânsa băgă de seamă tulburarea lui şi se bucura din inimă, căci omul acesta avea să-i slujească la îndeplinirea răzbunării ei.

Plină de cochetărie, frumoasa ţigancă aruncă asupra lui o privire, care îl făcu să-şi plece ochii în pământ, ca un om care se simte vinovat.

— Aşadar, Mencikovski a izbutit să ajungă la dumneata, tovarăşe Narickin? întrebă Sonia, când intrară în salon.

— Da, însă i-a fost foarte greu. După cum ţi-am spus, Ilino nu lasă pe nimeni înăuntru. Se teme că suntem înconjuraţi de spioni. Abia ieri a fost găsit în faţa clădirii un individ care susţinea că aduce acte foarte importante pentru noi. Necunoscutul lăsă jos lădiţa pe care o ducea pe umeri, apoi o luă la fugă. Santinelele îl urmăriră şi, deoarece individul nu vru să se oprească, traseră în el, omorându-l. Deschizând lădiţa, găsirăm înăuntru o cantitate atât de mare de dinamită, încât ar fi putut arunca în aer întreaga clădire.

— Fii liniştit, tovarăşe Narickin! zise Sonia, aici nu există nici grenade, nici dinamită. Hai să luăm masa… voiam să-ţi mai vorbesc o dată în privinţa casei. Trebuie neapărat să plec de aici, nu mai pot rămâne în palat. Dacă n-ai bani acum, ai să-mi plăteşti mai târziu.

Revoluţionarul luă loc, privind-o cu ochii aprinşi de dorinţă.

— Ce-i drept, casa îmi place, dar ce farmec va avea, dacă dumneata nu vei fi aici? Am să mă plictisesc de moarte. N-ai vrea să locuieşti cu mine?

— Hm, la asta trebuie să mă mai gândesc, răspunse ea, încet, mângâindu-i obrazul cu braţul, în timp ce-i punea mâncarea în farfurie.

Narickin tresări, ca străbătut de un curent electric…

Pe când mânca, privirile-i erau îndreptate spre frumoasa femeie, care îi aprinsese simţurile. Sonia băgă de seamă tulburarea lui şi o aţâţă şi mai mult, dându-i mereu să bea.

În cele din urmă, revoluţionarul n-o mai vedea decât ca printr-un văl. Totuşi buzele ei roşii precum şi ochii-i minunaţi sclipeau înaintea

sa şi-l făcură să-şi piardă judecata. Deodată, se aruncă la picioarele ei, îi cuprinse genunchii şi murmură cuvinte drăgăstoase, lipindu-şi faţa de rochia ei.

— Sonia… fii a mea… eşti singura femeie pe care am iubit-o în viaţă… Până acum n-am ştiut ce înseamnă dragostea… acum, însă, îmi dau seama că mai există bucurii în viaţă… Sonia, dăruieşte-mi fericirea supremă!

Ochii comunistei sclipiră triumfător.

— Tovarăşe, Narickin, trebuie să-ţi mărturisesc că nu-mi eşti indiferent, zise ea, dusă pe gânduri, totuşi, deocamdată va trebui să mai aştepţi.

Zicând acestea, Sonia se aplecă spre el şi-l sărută cu patimă…

— Sonia, spune-mi… ce să fac ca să-ţi dovedesc că ţin la tine mai mult decât la viaţă? bâigui el, înnebunit de dorinţă.

— Lucrul e foarte uşor, tovarăşe Narickin, răspunse dânsa.

— Vorbeşte, sunt gata să fac orice mi-ai cere.

Ea îl cuprinse în braţe şi zise:

— Cunoşti pe Boris Verodin. Vreau să-mi dai de veste, când Ilino îl va chema pentru ca să-i încredinţeze misiunea… sau nu cumva asta s-a şi întâmplat?

— Ce… ce-mi ceri? murmură Narickin, depărtându-se, ca şi cum s-ar fi trezit dintr-odată. Cum, vrei să devin trădător, cu toate că ştii prea bine că această faptă ar fi pedepsită cu moartea?

Sonia îşi muşcă buzele.

— Pleacă! zise ea, poruncitor. Mi-ai pricinuit o cumplită dezamăgire. Află că nu era vorba să-ţi încalci datoria şi nici cauza noastră n-ar fi avut nimic de suferit dacă mi-ai fi împlinit cererea. Scopul meu era să nimicesc o persoană care locuieşte împreună cu Boris Verodin şi pe care o urăsc cu înverşunare. Când tovarăşul nostru va fi chemat la Ilino, persoana în chestie va rămâne singură acasă şi voi putea să-mi pun planul în aplicare. Acum îţi dai seama că bănuiala ta n-are niciun rost?

Narickin se uită la ea cu îndoială. Dar văzu iarăşi privirile ei ademenitoare şi simţi răsuflarea-i caldă, care îl făcea să-şi iasă din minţi.

Nu, nu era în stare să i se împotrivească. Trebuia să se supună poruncilor ei, oricare ar fi fost acestea. Nemaiputându-şi stăpâni tulburarea, el o cuprinse în braţe şi-şi lipi buzele de gura Soniei, care se prefăcu a-i împărtăşi simţămintele.

— Aşadar, vrei să-mi împlineşti rugămintea? întrebă ea, linguşitor.

— Da. Fac orice, numai fii a mea! gâfâi fostul rabin.

— Sunt a ta… şi nu te voi părăsi niciodată… căci te iubesc…

Astfel amăgi frumoasa femeie pe acest om, care până acum nu cunoscuse decât un sigur ţel în viaţă: dezrobirea fraţilor săi asupriţi. O

femeie diabolică nimicise, prin cochetăria ei, prin simţămintele-i prefăcute, întreaga operă a vieţii sale: dânsul căzuse cu totul în mrejele ei.

Cu mintea înfierbântată, beat de fericire, Narickin o luă în braţ şi o duse în dormitor, unde o aşeză în patul în care până atunci ea dormise singură…

123. Începutul sfârşitului

Vasilieff nu se arătase încă. Nimeni nu era în stare să dea vreo lămurire asupra dispariţiei sale. Petroneff – căruia moşierul voia să-i încredinţeze pe Nataşa şi Irina ca să le treacă peste graniţă – venea în fiecare zi şi cerea să vorbească cu el.

Irina plângea adeseori, când era singură. Abia acum îşi dădea seama cât de mult ţinea la ocrotitorul ei. Nici chiar tatăl ei nu s-ar fi purtat mai drăgăstos cu dânsa. Dar unde se afla, oare, omul acesta misterios? Irina vorbi cu Iesta şi sora lui, însă niciunul nu putu să-i dea vreo lămurire.

— N-ai vrea să-l întrebi pe Boris? zise tânărul prinţ. Socot că el ar putea mai curând să-ţi răspundă, decât eu sau sora mea.

— Da, am să-l întreb. Dar când se înapoiază?

Iesta rămase încurcat, neştiind ce să răspundă, căci făgăduise prietenului său să nu pomenească nimic despre căsătoria lui.

— Boris nu se întoarce curând? întrebă Irina.

— Ba da… o să vină astăzi sau mâine, răspunse Iesta, şi în acelaşi timp luă hotărârea să vorbească cu Boris, pentru a-l ruga să facă o vizită surorii sale vitrege.

Irina rămase pe gânduri.

— Nu vrei să-mi destăinui ce s-a întâmplat? întrebă ea, deodată, aţintind o privire sfredelitoare asupra tânărului prinţ. Unde e Nataşa? De ce a plecat cu dumneata ieri dimineaţă şi nu s-a înapoiat până acum? Unde a rămas în timpul nopţii?

Prinţul zâmbi stingherit şi răspunse încurcat, căci nu prea era obişnuit să mintă.

— Prinţesa Nataşa se află într-un loc sigur, zise el. Fratele dumitale începuse să fie îngrijorat din pricina ei, crezând, că aici nu mai e la adăpost.

Irina clătină capu-i blond şi o brazdă adâncă i se întipări pe frunte.

— Nu, nu-i adevărat, Iesta, murmura ea. Dacă Nataşa nu mai era la adăpost în această casă, atunci fratele meu m-ar fi luat şi pe mine cu el.

— Te înşeli, Irina, replică tânărul. Boris ştia că eşti sub ocrotirea domnului Vasilieff… Crede-mă, dragostea fratelui dumitale e cea mai bună pavăză pentru prinţesa Nataşa. Şi dumneata trebuia să te simţi la

adăpost sub ocrotirea dragostei…

— Dar cine mă iubeşte pe mine? întrebă Irina, cu ochii în pământ.

— Cum, l-ai uitat pe domnul Vasilieff?

— Da, ai dreptate. E foarte urât din partea mea că vorbesc astfel. Domnul Vasilieff se îngrijeşte de soarta mea ca un adevărat părinte.

— Şi când el nu-i aici, Irino? întrebă tânărul cu glas slab. Atunci, îmi e îngăduit să iau asupra mea această misiune?

Fata îl privi cu luare-aminte şi rămase surprinsă, văzând roşeaţa care acoperise chipul distins al prinţului.

O iubea oare?

Tresări, speriată. Nu, numai asta nu! Un singur om trebuia s-o iubească, şi acesta era Boris Verodin. Dar, din nefericire, luntraşul era îndrăgostit de o altă fiinţă.

Iesta îşi recăpătase stăpânirea de sine şi se uită iarăşi, deschis, la frumoasa blondină.

Îngrijorarea Irinei se risipi. Nu, desigur că se înşelase. Tânărul prinţ nu se gândea decât la lupta pentru libertate; el nu era în stare să iubească.

Totuşi, amintindu-şi cum o salvase din mâinile zbirilor care o prinseseră, îndoiala puse din nou stăpânire pe inima ei. Astfel rătăciră gândurile tinerei fete, până ce, în cele din urmă, se hotărî să-i adreseze câteva vorbe drăgăstoase.

— Iesta, ştii prea bine cât de mult te respect şi ce încredere am în dumneata, zise ea, cuprinzându-i mana. Te rog să mă crezi că sub scutul dumitale mă simt tot atât de liniştită, ca şi sub al lui Boris sau al domnului Vasilieff.

Iesta îi sărută mâna şi nu zise nimic. Se hotărî să părăsească locuinţa, spre a se duce să vorbească cu Boris despre Irina. Dar tocmai atunci primi ordinul să se înfăţişeze la trupa din care făcea parte de la alcătuirea Comitetului militar.

Lupte înverşunate se desfăşurau în jurul clădirii guvernului şi a Institutului Smolnîi. De asemeni, se mai spunea că era nevoie de fiecare bărbat, căci vreo câteva regimente de gardă se înapoiaseră de pe front şi refuzau să depună armele.

Iesta o luă la goană spre centrul oraşului, uitând de orice alte preocupări.

În acest timp, Boris Verodin petrecuse o noapte de nespusă fericire.

A doua zi dimineaţa, cei doi soţi se treziră, înfioraţi încă de îmbrăţişările din ajun.

— Ah, Boris, aş vrea să nu mai pleci niciodată de lângă mine, murmură Nataşa. Dar mi-e teamă ca vei porni iarăşi la luptă, că-ţi vei primejdui din nou viaţa…

— Fii liniştită, draga mea, o mângâie luntraşul. În curând vrăjmaşii noştri vor fi învinşi şi steagurile libertăţii şi fraternităţii se vor

desfăşura pe tot întinsul ţării. Zbirii Ţarului şi ai guvernului trădător vor fi azvârliţi în temniţe…

— Sau ucişi, îi curmă vorba Nataşa. Da, veţi dezlănţui un măcel, cum n-a mai văzut omenirea. Întreaga Rusie se va transforma într-un cimitir uriaş…

Boris dezmierdă, cu mâna tremurătoare, chipul ei drăgălaş, apoi urmă:

— Crezi într-adevăr că astfel se vor desfăşura lucrurile? Îţi închipui că libertatea fraţilor noştri se va cuceri cu atâtea jertfe?

— Ah, Boris, dacă ai şti câte grozăvii am văzut, în puţinul timp cât am fost singură! Fireşte, tu nu vei ridica mâna împotriva semenilor tăi, dar ceilalţi au uitat ce înseamnă mila şi îndurarea.

Fostul luntraş plecă privirile şi un suspin adânc ieşi de pe buzele sale. Inima îi spunea că temerile Nataşei erau întrucâtva îndreptăţite.

Deodată se auzi o bătaie în uşă. Prinţesa se cutremură şi se alipi de iubitul ei.

— Ce-i cu tine, scumpa mea? întrebă dânsul, depărtând-o cu blândeţe. Ţi-e teamă că ţi se va întâmpla ceva, atâta vreme cât sunt lângă tine?

Uşa se deschise şi Saşa se ivi în prag, aducând o scrisoare.

— Un om a adus acest plic şi aşteaptă răspunsul, zise ea.

Boris desfăcu scrisoarea. Ştia despre ce era vorba, dar nu se trădă prin nimic, căci nădăjduia că peste câteva zile se va înapoia aleasă. Până atunci, soţia lui trebuia să aştepte.

„Tovarăşe Verodin, vino imediat.
A sosit clipa să-ţi îndeplineşti misiunea.
Ilino.”

Luntraşul citi cu nepăsare cele câteva cuvinte, apoi vârî scrisoarea în buzunar şi zâmbi Nataşei, care îl privea cu teamă.

— S-a întâmplat ceva? întrebă ea, cu glas tremurător.

— Nu, camarazii mă cheamă la sediul Comitetului Central, pentru o convorbire foarte însemnată.

Ea îl îmbrăţişă, murmurând:

— Boris, tu nu-mi spui adevărul… îmi ascunzi ceva.

— Nu fi atât de neîncrezătoare, scumpa mea, răspunse luntraşul, dezmierdând-o. În curând mă voi înapoia acasă.

Nataşa încercă să-şi stăpânească tulburarea, dar nu izbuti. Cu inima strânsă de teamă şi faţa scăldată în lacrimi, ea se lipi de dânsul.

Boris aruncă o privire spre Saşa, apoi se desprinse din îmbrăţişarea soţiei sale şi părăsi încăperea.

Spuse trimisului că va veni în curând la Comitetul Central şi, după ce adresă câteva rânduri lui Iesta Ulkitzki, se înapoie în cameră, spre

a-şi lua rămas bun de la Nataşa.

Tânăra îl îmbrăţişă cu dragoste, şi cu un oftat care cuprindea tot zbuciumul ei sufletesc, îl lăsă să plece.

— Încuie peste tot, şopti Boris mătuşii sale, când se văzu afară. E cu putinţă să lipsesc câteva zile – între timp caută s-o mângâi şi ai grijă de dânsa.

— Fii liniştit, dragul meu! răspunse bătrâna. Voi şti eu să-i alin durerea. Domnul să te aibă în paza Lui!

Uşa se închise în urma lui Boris. Fosta cameristă răsuci cheia în broască şi se înapoie în odaie, unde Nataşa zăcea pe podea, nemişcată, cuprinsă de un leşin binefăcător.

Dinspre ţărmul Nevei se auzea răpăitul mitralierelor şi bubuitul tunurilor. Revoluţia izbucnise. Cum se va sfârşi oare?

124. Pregătiri…

Prinţul Potcikev se bucură nespus, văzându-l pe neaşteptate pe credinciosul său Semelov.

— Nu sta aşa ţeapăn, căpitane! îl şopti el. Prea bate la ochi şi nu ţin deloc să se afle cine sunt. Urmează-mă în locuinţa mea!

Potcikev o luă înainte şi după puţin timp, cei doi bărbaţi şedeau unul în faţa celuilalt. Semelov slăbise mult în ultimul timp, din pricina rănii de la cap.

— Puţin mai lipsea şi dădeam ortul popii, Excelenţă, începu el, cu glasu-i neplăcut. Din fericire, doctorul satului, un om destul de iscusit în meseria lui, a izbutit să mă pună iarăşi pe picioare. Chestia a fost foarte complicată, totuşi am scăpat teafăr.

Semelov se opri şi rămase cu privirile aţintite în gol.

— Apoi? făcu prinţul, care voia să afle tot ce se întâmplase.

— Apoi, tot doctorul mi-a ajutat să fug şi mi-a dat chiar şi bani de cheltuială. Ticăloşii ăia voiau să mă ucidă. Se pare că au înnebunit dintr-odată, căci sunt mult mai îndrăzneţi decât cei de la oraş. Mă tem că nu mai putem face nimic şi vom fi siliţi să ne retragem dinaintea lor.

— Eu, însă, am altă părere, căpitane Semelov. Nădăjduiesc că voi mai avea prilejul să fac de petrecanie multora din trădătorii ăştia.

„Tiranul” privi cu îngrijorare spre comandantul său, apoi urmă să povestească:

— Doctorul mi-a făcut rost de o frânghie, cu ajutorul căreia am coborât din castel. După aceea am pornit cu barca pe râu şi m-am oprit în oraşul apropiat, unde rămăsei câteva zile. În cele din urmă m-am urcat pe bordul unei corăbii, deoarece voiam să ajung în capitală. Pe când stăteam pe covertă şi mă uitam la turma de oi care se afla acolo, îmi ajunse la ureche un glas cunoscut. Mă întorsei spre partea

dincotro venea glasul şi, spre nespusa mea uimire, văzui un flăcău murdar, care nu era nimeni altul decât prinţesa Nataşa, soţia Excelenţei Voastre.

— Această femeie nu e soţia mea… ia aminte, căpitane! strigă Potcikev, înfuriat. Ea a fost amanta unui luntraş, apoi a îndrăznit să se căsătorească cu mine. Îţi dai seama ce înjosire înseamnă asta?

— Da, Excelenţă, răspunse Semelov, plin de respect.

Apoi urmă:

— M-am pus în legătură cu proprietarul corabiei şi cu ţăranul care însoţea turma şi am izbutit să ademenesc porumbiţa într-o casă, unde i se spusese că locuieşte o rudă a ţăranului. Drace, niciodată nu mi-aş fi închipuit că prinţesa asta e atât de ageră şi încăpăţânată. Înainte de a o putea împiedeca, sfărâmă oblonul ferestrei şi sări într-o apă care curgea la temelia clădirii. Abia mai avut timpul să mă depărtez, căci oamenii se şi adunaseră la strigătele ei. De atunci, n-am mai văzut-o… Asta e tot ce mi s-a întâmplat.

Prinţul se gândi la convorbirea avută cu preşedintele republicii şi i se păru că soarta îi scosese în cale tocmai acum pe căpitanul Semelov.

— De când eşti în Petrograd? întrebă el.

— De câteva săptămâni. În fiecare zi nădăjduiam să întâlnesc pe Excelenţa Voastră. Aş fi pornit spre cartierul general, dar nimeni nu ştia unde au poposit trupele noastre. Apoi, toţi ăştia de aici sunt revoluţionari. Galoanele mi-au fost luate şi m-au silit să-mi leg în jurul braţului o cârpă roşie.

Potcikev izbucni într-un râs silit:

— Acelaşi lucru l-au făcut şi cu mine. Dar las' că ne răzbunăm noi; poate că va curge atâta sânge încât toţi bolşevicii au să se înece în el.

— Hm, asta ar fi minunat, Excelenţă! încuviinţă „Tiranul".

— Ascultă-mă, aveam neapărat nevoie de dumneata, reluă prinţul. Ai sosit tocmai la timp, căci am de lucru pentru detaşamentul groazei.

Un fulger de bucurie sclipi în ochii adânciţi în orbite ai căpitanului Semelov.

— Ah, înţeleg, zise el. Trebuie să întreprindem în numele guvernului, vreo expediţie pentru pedepsirea unor trădători.

Potcikev clătină capul.

— Nu, de astă dată e vorba de altceva. Cât despre expediţiile de pedepsire, trebuie să fim foarte prevăzători. Nu ştiu câtă vreme o să mai stea la cârma ţării guvernul actual, şi s-ar putea prea bine, ca la un moment dat, să dăm mâna cu bolşevicii.

— Atunci, despre ce e vorba? întrebă Semelov.

Prinţul Potcikev chibzui cu iuţeala fulgerului, dacă să destăinuie „Tiranului" că lăzile erau încărcate cu aur. Ce-i drept, Semelov îi era foarte credincios, însă cine putea să ştie dacă în vremurile acelea, când totul fusese răsturnat cu josul în sus, fiorosul căpitan nu se va gândi

numai la câştigul său? Şi apoi, oameni de teapa celor din „detaşamentul groazei” erau în stare de orice. Astfel că Potcikev se hotărî să păstreze tăcere asupra conţinutului lăzilor.

— Într-una din serile următoare, va trebui să transportaţi câteva lăzi cu muniţii, zise el. Trupa dumitale se află aproape de gară, aşa că nu va fi prea greu; apoi veţi merge doar vreo patru ceasuri cu trenul. Du-te în tabăra noastră şi i-aţi oamenii! Te aştept înapoi cât mai curând. Dar nu veni chiar la Petrograd, ci opreşte-te la câteva verste depărtare de oraş, ca să nu cădeţi în mâinile bolşevicilor. N-aş vrea să ajungeţi la luptă.

Căpitanul Semelov înţelese repede. Un singur lucru nu putea pricepe, însă: de ce atâta taină pentru câteva lăzi cu muniţii? În cele din urmă, nu-şi mai bătu capul cu asta. El porni la drum chiar în acea seară.

Boris se afla la Ilino, preşedintele Comitetului Central. În total, erau acolo cinci bărbaţi, printre care şi Lenin. Afară de acesta se mai aflau în încăpere un secretar al Comitetului, anume Zurikeff şi tovarăşul Narickin.

— Acela care mi-a destăinuit planul, e un om vrednic de toată încrederea, zise Ilino. Soldaţi din armata lui Potcikev vor transporta banii încărcaţi în lăzi de muniţii. S-a hotărât înscenarea unei încăierări în strada Sadova şi, cu acest prilej, uliţele învecinate se vor goli de lume. În acest timp, funcţionarii băncii vor încărca lăzile în patru autocamioane, care vor porni imediat spre gară. Locomotiva se şi află sub presiune, iar trenul va fi păzit de cel puţin două sute de soldaţi din armata albă. Aşadar, trebuie să avem şi noi acelaşi număr de oameni. M-am pus în legătură cu prietenii noştri de la calea ferată, care au pregătit un tren, garat pe o linie moartă, la trei verste de oraş. Acesta va transporta oamenii dumitale, care sunt în cea mai mare parte marinari şi soldaţi întorşi de pe front. Trenul cu soldaţii lui Potcikev va trece cam pe la unu prin dreptul locului, unde îl vor aştepta oamenii noştri. Acum dumneata vei hotărî plecarea în aşa fel ca să ajungeţi la vreme în pădurea unde se va da atacul. Dacă trupele albe nu se vor preda, veţi deschide focul asupra lor. Dar mai întâi veţi încerca să le atrageţi de partea noastră, pentru ca să zădărniciţi orice vărsare de sânge.

Boris Verodin ascultase cu luare-aminte.

— Şi, după aceea, ne vom înapoia în capitală? întrebă el.

— Da, însă veţi urma drumul care duce prin satele de la nord. Mecanicul locomotivei a primit instrucţiuni în această privinţă.

Luntraşul mai ceru câteva lămuriri, apoi se depărtă, sigur de izbânda oamenilor săi.

În acea zi, Narickin vru să plece mai curând ca de obicei. Chipul îi era palid şi dinţii-i clănţăneau.

Ilino îl privi cu luare-aminte.

— Arăţi rău, tovarăşe Narickin! zise el. Ce-i cu dumneata? Nu te simţi bine?

Celălalt zâmbi, clătinând capul în semn de negare.

Preşedintele Comitetului Central îşi îndreptă atenţia în altă parte şi intră în vorbă cu unul dintre fruntaşi.

— Dacă punem mâna pe bani, vom putea rezista câtva timp în oraş, zise acesta din urmă. Socot că într-una din zilele următoare ar fi bine să încercăm atacul.

Ilino încuviinţă în tăcere.

— Da, ar trebui să pornim cât mai curând la lucru, pentru ca mişcarea împotriva noastră să nu ia proporţii, zise el, apoi.

— Când o să se înapoieze Verodin cu banii? întrebă fruntaşul.

— În orice caz, nu înainte de trei zile.

— Aşadar, trebuie să aşteptăm până atunci. Totuşi, se cere să fim cu ochii în patru şi, mai ales, să supraveghem cu luare-aminte gările, pentru a dezarma toate trupele care vor sosi.

— Asta nu e prea greu, răspunse Ilino.

— Un singur lucru mă nelinişteşte, replică celălalt. Comandantul trupelor de cazaci, generalul Krasnoff, mai ţine încă cu guvernul. Până acum nu prea am avut de-a face cu cazacii, dar mă tem că aceştia vor lupta cu înverşunare împotriva noastră.

— De aceea m-am şi pus în legătură cu Krasnoff şi i-am oferit un loc de conducere în armată. Răspunsul trebuie să sosească dintr-o zi într-alta.

— Şi Potcikev?

Ilino izbucni în râs.

— Când e vorba de ăsta, nu poţi şti niciodată ce să crezi, căci e viclean ca o vulpe. Totuşi, bănuiesc că nu trebuie să ne temem de trupele sale. Generalul Aratcin mi-a dat de veste că în fiecare zi, sute de soldaţi din armata lui trec în rândurile noastre. Dacă va cuteza să pornească un atac împotriva noastră, e mai mult ca sigur că va fi învins…

Cei doi tovarăşi îşi strânseră mâinile şi se despărţiră.

În acest timp, Narickin se furişa pe străzi, ca un hoţ. Când ajunse înaintea fostului palat Gogineff, rămase câteva clipe pe gânduri, şovăind să intre. Apoi, însă, patima lui învinse şi, apropiindu-se de uşă, trase clopoţelul.

Sonia se ivi în prag şi-l întâmpină cu braţele deschise.

— Vino sus, iubitule, zise ea, cu o bucuria prefăcută. Azi ai venit devreme, mult mai devreme decât mă aşteptam… Ah, înţeleg… mi-ai adus lămuririle pe care ţi le-am cerut?

Narickin dădu din cap şi răspunse cu glas răguşit:

— Da, Boris Verodin îşi va îndeplini astă-noapte misiunea lui.

Ochii ţigăncii scânteiară.

— Când… la ce oră? întrebă ea cu înfrigurare.

— Până în trei ceasuri, el trebuie să fie la gară.

— Ah, atunci te rog să mă scuzi… sunt foarte grăbită…

Celălalt fu cuprins de teamă.

— Dar ce ai de gând să faci? întrebă el, apucând-o de braţ. Nu cumva m-ai minţit şi vrei să întreprinzi ceva împotriva lui Boris Verodin? Asta n-aş îngădui cu niciun chip!

Frumoasa femeie zâmbi.

— N-ai nicio grijă… nu i se va întâmpla nimic… răzbunarea mea e îndreptată numai împotriva prinţesei.

— Atunci, rămâi lângă mine, până ce Boris Verodin va părăsi oraşul.

— Bine, dar îmi destăinui ce misiune i s-a dat? făcu ea, cu glas linguşitor.

Narickin încercă să se împotrivească, dar Sonia stărui atâta, până ce află tot ce ştia şi el despre primejdioasa întreprindere a luntraşului.

În sfârşit, după ce străzile se mai liniştiră, dânsa izbuti să scape de Narickin. Acesta se cam întrecuse cu băutura, dar un praf pe care Sonia îl turnase în pahar, îşi făcea acum efectul pe deplin.

125. Pe căi spinoase

Sonia Petrovici o luă la goană spre casa unde locuia Boris cu iubita lui.

Cu ochii sclipind de ură, ea dădu târcoale căminului celor doi soţi, nădăjduind să descopere ceva; totul era cufundat în tăcere şi locatarii casei păreau că se lăsaseră odihnei.

„Acum voi încerca să pătrund înăuntru” îşi zise ea.

Şi, apropiindu-se de intrare, bătu de câteva ori în uşă. Nu trecu mult şi se deschise o fereastră pe pervazul căreia se ivi capul unei femei, pe care Sonia o recunoscu după glas. Era bătrâna cameristă.

— Sunt eu… Irina… zise ţiganca, prefăcându-şi glasul.

Fosta cameristă se lăsă amăgită şi crezând că are de-a face într-adevăr cu nepoata ei, îi aruncă cheia.

După câteva clipe, Sonia urcă treptele şi se opri înaintea unei uşi în pragul căreia se ivise bătrâna, în cămaşă de noapte.

— Tu eşti copila mea? zise aceasta cu blândeţe. De ce vii aşa de târziu? S-a întâmplat ceva?

— Da, s-a întâmplat! scrâşni Sonia, trântindu-i uşa în nas şi învârtind repede cheia, care din întâmplare, era pe din afară.

Bătrâna începu să răcnească, izbind cu pumnii în uşă. Dar ţiganca

rânji şi ascultă cu luare-aminte la zgomotul care se auzise dinspre altă parte a casei.

— Unde eşti, Saşa? De ce ţipi? răsună un glas tremurător.

Sonia izbucni în râs.

Glasul venea dintr-o cameră a cărei uşă avea la partea de sus sticlă opacă.

După puţin timp, uşa fu deschisă, şi Nataşa ieşi din odaie. În clipa următoare, un strigăt de groază izbucni de pe buzele ei, când văzu chipul schimonosit de furie al Soniei Petrovici.

— Ce… ce cauţi aici? întrebă prinţesa, după ce-şi mai reveni în fire.

— Ce caut aici? Asta ai să vezi îndată. Înainte de toate, ţin să-ţi aduc la cunoştinţă că e de ajuns să fac un singur semn, pentru ca o trupă de soldaţi revoluţionari să pătrundă în casă. Ştii, doar, că sunt delegata sovietului nostru.

— Dar ce ţi-am făcut? îngână Nataşa plină de teamă. De ce ai venit aici în toiul nopţii?

Sonia izbucni în râs.

— Unde e Boris Verodin? întrebă deodată, cu glas tăios.

— Nu… nu ştiu… a plecat de câteva ceasuri… Dar ce ai cu el?

— Aşadar, nu-i aici? urmă ţiganca, fără să ia în seamă întrebarea celeilalte.

— Nu, a părăsit locuinţa.

— Cu atât mai bine… N-ai să-l mai revezi niciodată.

Nataşa scoase un ţipăt şi îşi apăsă mâinile pe piept.

— De ce… de ce să nu-l mai revăd? întrebă ea, cuprinsă de groază.

— Ai făptuit o nelegiuire, răspunse Sonia. Te-ai căsătorit, deşi aveai un soţ şi anume pe prinţul Potcikev.

Tânăra femeie se prăbuşi la pământ şi începu să plângă cu faţa îngropată în mâini.

— Nu cumva vrei să tăgăduieşti? se răsti revoluţionara.

Prinţesa ridică spre ea ochii-i înroşiţi de plâns.

— Nu, n-am făptuit nicio nelegiuire, zisei dânsa. Prinţul Potcikev e…

Se întrerupse deodată. Să trădeze acestei femei că Potcikev se căsătorise sub alt nume şi era un ucigaş?

Nu, trebuia să treacă sub tăcere aceste fapte. Ascunzându-şi din nou faţa în palme, Nataşa urmă să plângă încetişor.

— Adu toc şi hârtie! porunci Sonia, fără să se sinchisească de tulburarea bietei femei.

Şi, deoarece prinţesa şovăia, adăugă cu glas ameninţător:

— Hai, mişcă-te, altminteri chem oamenii să te aresteze.

Prinţesa îşi şterse lacrimile şi îndeplini cererea revoluţionarei. Apoi scrise ceea ce aceasta îi dictă:

„Subsemnata, prinţesă de Gogineff, recunosc prin aceasta că, în vara anului 1917, m-am căsătorit cu prinţul Nicolai Potcikev în castelul tatălui meu, de pe ţărmul Volgăi. Cu toate că n-aveam dreptul să contractez o a doua căsătorie, m-am măritat totuşi, în luna noiembrie a aceluiaşi an, cu luntraşul Boris Verodin.

Nataşa de Gogineff”

Sărmana femeie încercase de câteva ori să-şi înduplece vrăjmaşa, însă aceasta rămase nepăsătoare la rugăminţile ei, astfel că se văzu nevoită să termine declaraţia.

Apoi căzu într-un scaun, istovită şi tremurând din tot trupul.

Cum izbutise să pătrundă în casă această femeie? De unde ştia dânsa tot ce se întâmplase?

Lacrimi fierbinţi alunecară pe obrajii nefericitei prinţese. Abia plecase iubitul şi nenorocirile începeau iarăşi.

— Şi acum, fii cu luare-aminte la ceea ce-ţi spun, urmă Sonia Petrovici. N-ai niciun drept asupra lui Boris Verodin, care îmi aparţine mie, fiindcă i-am salvat viaţa. Mă înţelegi?

Nataşa o privi cu ochii holbaţi, fără să fie în stare să scoată un singur cuvânt.

— Vei părăsi oraşul, după ce vei jura să nu mai ieşi niciodată în calea lui Boris, continuă revoluţionara. Am să-l fac să creadă că ai murit. Bătrâna care locuieşte aici trebuie instruită în aşa fel ca să nu mă trădeze. Dacă nu te supui poruncilor mele, vei pieri împreună cu Boris Verodin.

— Fac orice mi-ai cere, numai cruţă-l pe Boris!… nu vreau să i se întâmple vreun rău din pricina mea.

— Atunci e bine. Văd că eşti înţelegătoare…

Deodată, Sonia întoarse capul, căci auzise un zgomot îndărătul ei. Vru să strige, dar numai un geamăt îi scăpă de pe buze. Bătrâna cameristă se ivise în prag, cu revolverul îndreptat asupra ei.

— Ce cauţi aici, ticăloaso! scrâşni Saşa. Să te împuşc? Nu, ar fi păcat să stric un glonţ, pentru tine. Hai, cară-te! Căci otrăveşti aerul cu răsuflarea ta.

Zicând acestea se apropie de Sonia, care îşi dădu seama, după atitudinea dârză a bătrânei, că orice împotrivire ar fi fost zadarnică.

Revoluţionara se retrase, urmărită pas cu pas de credincioasa slujnică. După ce uşa se închise în urma ei, Saşa răsuflă uşurată. Ajunsese la capătul puterilor. Istovită, se rezemă de perete, apoi, după ce mai prinse puţin curaj, împinse zăvorul şi urcă iarăşi treptele spre camera Nataşei.

— Te-ai speriat, porumbiţa mea? întrebă dansa, dezmierdând-o cu dragoste. Vezi, aşa trebuie să te porţi cu asemenea oameni. Însă cu

toată ticăloşia ei, femeia asta e vrednică de admiraţie. Gândeşte-te prin câte a trecut ea, de când a plecat din sat!

— Ah, Saşa, aş vrea să mor, îngână prinţesa, rezemându-şi capul de pieptul bătrânei. De ce trebuie să sufăr atâta? De ce a plecat Boris şi m-a lăsat singură?

— Nu te necăji, draga mea. De acum încolo n-o să ţi se mai întâmple nimic. Ticăloasa asta a dat dovadă de multă isteţime şi puţin mai lipsea ca să-şi ducă planul la îndeplinire. Când am auzit bătăi în uşă, am deschis fereastra şi am întrebat cine este. Auzind că e Irina, n-am mai stat la gânduri şi i-am aruncat cheia. După ce izbuti să pătrundă în casă, ticăloasa mă încuie în camera mea. Din fericire, aceasta are un mic balcon de pe care mă căţărai în încăperea alăturată. Fireşte, n-a fost tocmai uşor pentru mine, însă atunci când e vorba de porumbiţa mea, sunt în stare să fac orice. Acum, ia te uită la revolver!

Saşa râse din toată inima, că „revolverul" nu era decât o cheie mare şi veche, cu ajutorul căreia izbutise, însă, să ţină la respect pe primejdioasa femeie.

Dar Nataşa părea că nu împărtăşeşte deloc bucuria bătrânei.

— Ai auzit ce învinuire mi-a adus? întrebă ea, ascunzându-şi faţa în mâini. Femeia asta îşi va îndeplini ameninţarea şi mă va denunţa poliţiei.

— Am văzut şi am auzit totul, căci eram la uşă, răspunse Saşa. Ascultă-mă pe mine şi nu-ţi face sânge rău. Pe vremurile astea, oamenii au de făcut lucruri mai însemnate decât să dea ascultate unei plângeri oarecare.

— Dar ameninţarea cu privire la Boris?

Bătrâna se posomorî. Ştia, din proprie experienţă, că Sonia era în stare de orice. Acela care îi stătea în cale, era înlăturat fără milă. Însă Boris va şti el să-şi apere pielea.

În timp ce Saşa încerca să-şi mângâie stăpâna, patru soldaţi revoluţionari se apropiaseră de casă, însoţiţi de Sonia, care era hotărâtă s-o aresteze pe Nataşa şi s-o transporte îţi fortăreaţa Petru şi Pavel.

Tânăra prinţesă se sperie din nou, auzind bătăi în uşă.

— Au venit… vor să mă aresteze! bâigui ea. Ajută-mă, Saşa, nu mă lăsa în puterea acestei femei, care mă va ucide…

Tremurând ca varga, Nataşa se agăţase de gâtul bătrânei.

Loviturile de jos răsunau tot mai puternice.

Deodată, camerista se apropie de masă, luă hârtia pe care stăpâna ei îşi scrisese mărturisirea şi o vârî în buzunar, cu gândul s-o distrugă mai târziu.

— Vino, zise ea, apoi, luând pe Nataşa de braţ. Înainte de a pleca, Boris mi-a arătat o ieşire tăinuită. După cât se pare, casa asta n-a prea

slujit la scopuri cinstite.

Cele două femei coborâră treptele în grabă, se înveşmântară în blănuri groase, apoi porniră în jos…

Nataşa trăgea cu urechea la loviturile care răsunau de sus. Deodată se auzi o trosnitură. După cât se părea uşa fusese spartă.

— Unde trebuie să ajungem? murmură Nataşa după câtva timp, văzând că drumul coboară mereu. Mai avem mult de mers?

— Nu ştiu nici eu, răspunse Saşa. Dar fii liniştită, Boris mi-a zis că gangul duce într-o colibă care se află în partea dindărătul casei… Ah, bagi de seamă că începem să urcăm?

— Da, tocmai asta observasem şi eu, încuviinţă prinţesa, uşurată.

Câteva trepte se iviră înaintea lor, iar la capătul acestora dădură de un chepeng. După câteva sforţări, cele două femei izbutiră să-l ridice şi, în curând, se aflau într-un chioşc, în care razele lunii pătrundeau prin geamul spart. Casa se zărea la o depărtare de câteva sute de metri.

Bătrâna deschise uşa şi aruncă afară o privire cercetătoare. Încredinţându-se că nu le ameninţă nicio primejdie, străbătură grădina şi păşiră în stradă, tocmai în clipa când o lumină apăru la una din ferestrele clădirii. După câtva timp se amestecară în mulţimea care forfotea pe o stradă principală.

— Încotro mergem? întrebă Nataşa, după ce hoinăriseră vreun ceas.

— Ştiu eu! făcu bătrâna. Voiam să pornim spre casa prinţului Ulkitzki, dar mi-e teamă că ticăloasa a pus oameni să supravegheze străzile care duc într-acolo.

Aceeaşi teamă se trezise şi în sufletul prinţesei.

— Să mergem la o cunoştinţă de-a mea, zise Saşa, hotărâtă.

— La cine anume?

— E vorba de o femeie foarte misterioasă, răspunse bătrâna, zâmbind. Uneori e îmbrăcată ca ţărancă şi, totuşi, e o doamnă nobilă.

— Ah, nu cumva locuieşte în casa prezicătoarei Denise Barobleur? întrebă Nataşa.

— Ba aşa e. O cunoşti?

— Da, am făcut cunoştinţă cu ea chiar acolo. E o fiinţă foarte bună.

Cele două femei îşi urmară drumul în tăcere şi după scurt timp, ajunseră înaintea casei unde locuia Virubova. Uşa fu deschisă repede şi amândouă răsuflară uşurate, când aceasta se închise în urma lor.

— Am vrea să vorbim cu frumoasa ţărancă, zise bătrâna aruncând negrului o privire plină de încredere.

— Din păcate, doamnă nu e acasă, răspunse uriaşul.

— Nu s-ar putea să rămânem aici, până ce se înapoiază? întrebă Nataşa. De astă dată suntem nevoite să primim ospitalitatea locatarilor acestei case, căci am rămas fără adăpost.

Negrul dispăru, dar se înapoie repede şi, arătând celor două femei o cameră, zise:

— Stăpâna vă atrage luarea-aminte că suntem supravegheaţi de revoluţionari.

— Dumnezeule, atunci trebuie să plecăm şi de aici! murmură Nataşa.

Negrul înălţă din umeri şi-i şopti câteva cuvinte la ureche.

— Mă întorc îndată, zise prinţesa, adresându-se Saşei. Nu te îngrijora din pricina mea. Trebuie, doar, să stau de vorbă cu cineva.

După plecarea Nataşei, bătrâna se ridică, mânată de curiozitate şi vru să deschidă uşa; însă aceasta era încuiată pe dinafară. Cuprinsă de teamă, începu să strige şi să bată în uşă, până ce se auziră paşi apropiindu-se. În curând negrul se afla înaintea ei.

— De ce faci atâta gălăgie? întrebă el, încruntat.

— Fiindcă m-aţi încuiat aici. Şi apoi, aş vrea să ştiu unde se află prinţesa.

— Stai liniştită, căci se va înapoia numaidecât, răspunse servitorul, depărtându-se.

Uşa fu încuiată din nou, însă bătrâna îşi dădu seama că lucrul cel mai bun ar fi să aştepte în linişte.

În acest timp, Nataşa intrase în camera Virubovei, căreia i se dăduse de veste de neaşteptata vizită. Fosta favorită a Ţarinei trimisese încă înainte cu o zi un om la casa prinţului Ulkitzki s-o cheme pe Nataşa, dar servitorul n-o găsise acolo.

Virubova stătea, cu ochii plânşi, la birou. Scria o scrisoare împărătesei.

— Te aştept de două zile, începu ea, adresându-se Nataşei. Nu mai avem timp, de pierdut, trebuie să porneşti la drum cât mai curând. Vei fi însoţită de patru bărbaţi, dintre care trei sunt ofiţeri. Al patrulea e domnul Soloviev, care s-a pus în legătură cu episcopul Germogen din Tobolsk şi vrea să ia în căsătorie pe fiica lui Rasputin.

Inima prinţesei zvâcnea cu putere. Virubova însă, era prea copleşită de durerea ei, ca să bage de seamă tulburarea celeilalte.

— Vei trece drept soţia unuia din ofiţeri, urmă ea. Paşapoartele au şi fost întocmite, astfel că nimeni nu-ţi va face vreun rău. După ce vei ajunge în Tobolsk, te vei adresa episcopului Germogen, care a pregătit calea pentru îndeplinirea scopului nostru.

Mintea Nataşei lucra cu înfrigurare. Ce să răspundă acestei femei? Soarta familiei imperiale atârna de izbânda planului lor. Dacă refuza misiunea, se pierdea un timp preţios. În cele din urmă, luă hotărârea să pornească la drum, după ce va fi lăsat câteva rânduri pentru Boris, fără să-i destăinuie ţinta călătoriei.

— Ţarina a fost informată că vei veni acolo şi se bucură foarte mult, căci te iubea din totdeauna, adăugă Virubova.

Aceasta era singura mângâiere în durerea nemărginită care pusese stăpânire pe inima Nataşei. Gândul că va face o bucurie Ţarinei, îi mai insuflă curaj. Tocmai voia să se depărteze, când glasuri puternice răsunară la uşă. După cât se părea, negrul se certa cu cineva.

— Vino, prinţesă! şopti Virubova. Trebuie să ne ascundem, căci dacă ne găsesc aici, totul a pierdut.

Nataşa o urmă în neştire. Coborâră şi urcară câteva scări, apoi străbătură un gang lung care ducea în jos.

126. Un târg odios

Sonia Petrovici fierbea de mânie. Niciodată nu şi-ar fi închipuit că bătrâna Saşa ar putea da dovadă de atâta curaj.

Totuşi, era hotărâtă să ducă lupta mai departe, punând la cale arestarea prinţesei, sub învinuirea că ar fi luat parte la o conspiraţie pentru eliberarea Ţarului. Bizuindu-se pe legăturile ei, Sonia nădăjduia să şteargă orice urmă a Nataşei, astfel că toate căutările lui Boris ar fi rămas zadarnice.

Pătimaşa femeie se apropie de un grup de soldaţi revoluţionari, care se încălzeau la foc. Conducătorul acestora, un individ cu trăsături aspre, aruncă priviri lacome asupra ei.

— Hm, frumoasă femeie! îşi zise el. Şi, după cât se pare, nu e mândră deloc.

— Tovarăşi, vreţi să-mi ajutaţi să arestam o monarhistă, care locuieşte în apropiere? zise Sonia.

Soldaţii se uitară unii la alţii.

— Haideţi, tovarăşi… nu putem refuza cererea acestei femei frumoase, răspunse conducătorul lor.

Patru bărbaţi o însoţiră şi, după puţin timp, grupul ajunse la locuinţa lui Boris Verodin. Deoarece nimeni nu răspunse la bătăile lor, uşa fu spartă şi soldaţii pătrunseră înăuntru. Scotociră casa cu de-amănuntul, dar cele două femei pieriseră ca în pământ. Spumegând de furie, Sonia se văzu nevoită să dea drumul soldaţilor. Apoi porni spre locuinţa prinţului Ulkitzki, unde bănuia că se ascunseră fugarele.

Peste un ceas ajunse la ţintă. Deodată, o făptură se desprinse din beznă şi se apropie de ea, privind-o cu luare-aminte.

— Faci parte din oamenii lui Mencikovski? întrebă ea.

— De ce vrei să ştii asta? replică necunoscutul.

— Ascultă-mă, poţi avea toată încrederea în mine. Ţine câteva ruble şi spune-mi dacă acum vreun ceas ai văzut intrând aici două femei.

— Nu, n-a intrat nimeni, răspunse omul, vârând banii în buzunar.

Sonia se depărtă în grabă, frământată de gânduri negre. Aşadar, suferise o înfrângere chiar de la început. Totuşi, nu deznădăjdui, ci

rămase la hotărârea ei de a-şi nimici rivala.

Nimeni nu bănuia planul diabolic care se ţesu în mintea ţigăncii. După ce ajunse acasă, se îndreptă spre camera ei, vrând să se pună pe lucru, căci trebuia să pornească mai departe chiar în noaptea aceea.

Prinţul Potcikev venise în capitală chemat de Kerenski, însă mai erau şi alte motive care îl hotărâseră să facă acest drum. Conducătorul armatelor albe nu uitase festa pe care i-o jucase frumoasa ţigancă, şi ştia că Boris Verodin fusese eliberat din închisoare. De asemenea, i se adusese la cunoştinţă sfârşitul tragic al guvernatorului.

Hotărât să se răfuiască cu Sonia, prinţul porni spre palatul acesteia şi pătrunse înăuntru cu ajutorul unei chei false. Pretutindeni domnea o tăcere de mormânt şi casa părea nelocuită. Aruncă o privire în încăperea portarului, unde lucrurile erau răvăşite, ca şi cum cineva ar fi plecat în grabă, apoi urcă treptele şi ascultă cu încordare. Deodată se auzi un zgomot, iar în clipa următoare o uşă se deschise.

— În sfârşit, eşti iar înapoi, Sonia…

Cel care rostise aceste vorbe, se întrerupse şi privi năuc la Potcikev.

Prinţul îşi frământa creierul pentru a-şi aminti unde îl mai văzuse pe acest om. Deodată, se făcu lumină în mintea lui, căci avea fotografiile fruntaşilor revoluţionari.

— Ce cauţi aici? întrebă Narickin, căci el era.

Potcikev aţinti asupra lui o privire iscoditoare şi-l văzu ducând mâna la buzunar.

— Dacă nu mă înşel, casa aparţine frumoasei Sonia Petrovici? întrebă prinţul, calm.

— Da, dar ce legături există între dumneata şi dânsa?

— E iubita mea.

— Atunci, mori, câine! strigă Narickin, scoţând revolverul din buzunar.

Însă Potcikev i-o luase înainte. Glonţul său nimeri în plin şi revoluţionarul se clătină câteva clipe, apoi se prăbuşi la pământ.

Prinţul se apropie de el, îi puse revolverul în tâmplă şi trase din nou. Ascultă câtva timp dacă nu se aude vreun zgomot, apoi luă pe umăr trupul neînsufleţit şi-l duse în dormitorul Soniei, unde îl aşeză în pat.

Ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, Potcikev se îndreptă apoi spre masă, unde se afla o sticlă cu vin, se tolăni într-un fotoliu şi începu să bea.

După câtva timp se auziră pe scară paşi grăbiţi.

— Asta e dânsa, murmură prinţul, ridicându-se îndărătul unui paravan, unde aşteptă până ce Sonia intră în odaie.

— Ei, Narickin, unde eşti? strigă ea, privind în jur.

— Bună seara, frumoasa mea, se auzi în acea clipă un glas.

Sonia întoarse capul şi rămase cu ochii holbaţi la făptura care se ivise dindărătul paravanului.

— Dumneata, prinţe Potcikev? bâigui ea nevenindu-i să-şi creadă ochilor.

— Întocmai, răspunse celălalt, făcând o plecăciune. Dar îţi atrag atenţia să laşi mânuţele în jos şi să nu faci nicio mişcare, căci altminteri voi fi nevoit să te mângâi cu un glonţ. Şi, de obicei, nimeresc bine.

Sonia îşi dădu seama că n-avea niciun rost să se împotrivească.

— Văd că sunt în puterea dumitale, zise ea. Dar cum ai pătruns aici, prinţe Potcikev?

— Întocmai ca şi dumneata: pe uşa.

Sonia vorbise tare într-adins, nădăjduind că Narickin o va auzi şi-i va veni în ajutor. Fără îndoială că revoluţionara ar fi fost mai puţin liniştită, dacă ar fi ştiut că fostul rabin zăcea în pat, ucis de glonţul lui Potcikev.

— Îmi închipui că ai venit să te răzbuni, prinţe Potcikev, zise ea, zâmbind.

— Da, exact, şi, poate că acum voi avea şi prilejul să mă bucur de ceasurile de dragoste pe care mi le-ai făgăduit.

— Asta niciodată! strigă ea. Mai bine mă las tăiată în bucăţi, decât să-ţi aparţin dumitale.

— Ia te uită, făcu Potcikev, batjocoritor. Da, fireşte ţi-ar fi de ajuns cei doi amanţi. Burtosul ăla, ca o minge, de care te foloseşti în fel şi chip; apoi, bolşevicul ăla negru, care a fost urmărit de autorităţi şi a lâncezit mulţi ani în temniţă. Dacă nu mă înşel, îl chemă Narickin.

Revoluţionara clătină capul, nepăsătoare.

— Ascultă-mă, am venit ca să te ucid! urmă Potcikev, jucându-se cu revolverul.

Sonia tresări, căci se temea de moarte. Şi, afară de asta, să moară tocmai acum, când avea în mâini documente, cu ajutorul cărora putea să dobândească bogăţii nemăsurate? Un gând salvator îi străbătu mintea.

— De ce vrei să mă ucizi? întrebă ea. N-ar fi mai bine dacă m-ai lua în slujba dumitale? De pildă acum, aş putea să-ţi destăinui ceva foarte însemnat.

— Şi cam ce anume?

— N-ai primit de la Kerenski însărcinarea să ridici lăzile cu bani depuse la sucursala Băncii Angliei şi să le duci în cartierul general al trupelor sale? întrebă ea.

Potcikev se făcuse galben ca ceara şi o privi cu ochii holbaţi.

— Cine… cine ţi-a spus asta? bâigui el.

Dar Sonia era prea şireată ca să-i dea lămuririle cerute.

— Ascultă-mă, n-ai vrea să mai afli un lucru tot atât de însemnat? urmă revoluţionara.

— Nu, nu vreau să aflu nimic altceva.

— Chiar dacă ar fi vorba de soţia dumitale, care s-a căsătorit ieri cu luntraşul Boris Verodin?

Potcikev încleşta pumnii, iar ochii ameninţau să-i iasă din orbite.

— Nu, nu e cu putinţă! strigă el. Prinţesa Nataşa s-a măritat cu mine vara trecută, în castelul tatălui ei de pe ţărmul Volgăi.

— Şi cu toate astea, de ieri e soţia lui Boris Verodin. Ceremonia religioasă a fost oficiată de un preot, anume Orbanski, de la biserica Trinităţii. Dacă vrei, n-ai decât să te încredinţezi.

Potcikev o privi cu neîncredere. Dar femeia aceasta vorbea cu atâta siguranţă, încât îndoiala lui începu să dispară.

— Ce ştii despre transportul de bani? întrebă el, în cele din urmă, venindu-şi în fire. Cum ai aflat asta?

Sonia zâmbi:

— În afară de mine, mai ştiu şi alţii… de pildă, membrii Comitetului Central.

— Nu mă mai chinui! strigă Potcikev, scos din sărite. Spune-mi tot ce ştii!

— Dacă nu mă înşel, ai venit aici cu gândul să mă ucizi, răspunse ea. Fireşte că sunt hotărâtă să-ţi împlinesc cererea, însă numai dacă te obligi să nu-mi faci nimic.

Prinţul rămase pe gânduri, urmărind fiecare mişcare a femeii dinaintea lui.

— Şi cine îmi garantează că ceea ce vrei să-mi destăinui este într-adevăr de mare însemnătate? întrebă el, apoi.

— N-ai să izbuteşti să duci comoara în tabăra dumitale…

— Dacă spui adevărul, atunci sunt hotărât să te cruţ…

— Lasă arma deoparte şi vei afla tot ce te interesează! zise Sonia.

— Nu, trebuie să ai încredere în mine, răspunse Potcikev. Îţi dau cuvântul meu de onoare, că nu ţi se va întâmpla nimic, dacă destăinuirile dumitale vor fi atât de preţioase încât să-mi îngăduie să pun comoara la adăpost.

Ţiganca îl privi cu neîncredere.

— Un prinţ Potcikev nu şi-a încălcat niciodată cuvântul, adăugă el, cu mândrie.

De astă dată, Sonia se hotărî să-i dea crezare, şi-i povesti tot ce ştia despre transportul banilor, precum şi faptul că revoluţionarii plănuiseră un atac împotriva trenului.

Prinţul ascultă cu luare-aminte.

— Dacă ceea ce mi-ai spus, e adevărat, atunci trebuie să recunosc că mi-ai făcut un mare serviciu, zise el, apoi. Nu cumva ştii cine se află în fruntea expediţiei?

— Ba da, e un om pe care îl cunoşti foarte bine. Ţi-l dau în mână, fiindcă îl urăsc… m-a jignit adânc şi, de aceea trebuie să moară.

— Boris Verodin! strigă prinţul, triumfător. Acesta o singurul om în stare să întreprindă expediţii atât de primejdioase. Dar las' că-i venim noi de hac! Am să-i pregătesc o moarte, care va băga groaza în tovarăşii lui.

Sonia se înfioră. Aşadar, fusese nevoită să-şi răscumpere viaţa, trădându-l pe Boris Verodin. Patima pentru frumosul tânăr puse iarăşi stăpânire pe dânsa. Nu, trebuia să-l salveze cu orice chip.

— Dar dacă m-ai minţit? Dacă ai născocit această poveste numai ca să-ţi scapi viaţa? Întrebă Potcikev, sfredelind-o cu privirile.

— În cazul ăsta, vei găsi prilejul să te răzbuni, prinţe Potcikev, răspunse revoluţionara, cu hotărâre.

— Bine, îţi dăruiesc viaţa, dar dacă se va dovedi că m-ai înşelat, nu vei scăpa de glonţul meu, ori unde te-ai ascunde. Acum mă duc ca să zădărnicesc planul luntraşului şi să pun mâna pe el. Între timp, am să-i pregătesc o moarte cum n-a născocit încă nicio minte omenească. Bucuria mea va fi de două ori mai mare dacă izbutesc s-o prind şi pe iubita lui.

Un minut după aceea, prinţul străbătea în grabă străzile capitalei, chibzuind cu înfrigurare cum să împiedece planul vrăjmaşilor săi.

Sonia, însă, se gândea cu inima strânsă de teamă, la Boris Verodin, pe care-l împinsese în prăpastie, cu toate că îl iubea la nebunie.

127. O descoperire îngrozitoare

Sonia Petrovici nu ştia nici ea dacă ura şi dorinţa de a o distruge pe Nataşa erau mai puternice decât dragostea ei pentru Boris Verodin. Îşi închipuise că nimic n-ar fi putut-o uşura mai mult decât să se răzbune pe iubitul ei, de când acesta o făcuse de ruşine.

Dar se înşelase. Îl iubea încă pe fostul luntraş cu aceeaşi patimă ca înainte. Nu se mai întreba acum dacă el o iubea sau nu, singurul ei gând era să-l salveze, căci dânsul se afla în mare primejdie. Prinţul Potcikev nu va lăsa să-i scape prilejul de a se răfui cu acest bărbat, pe care îl ura ca pe nimeni altul.

Frumoasa femeie făurea planuri peste planuri, pe care însă le părăsea imediat, deoarece niciunul nu era bun. Cum să-l salveze? se întreba necontenit, frângându-şi mâinile cu disperare.

Stătea încă îndărătul uşii prin care tocmai ieşise în stradă prinţul. În cele din urmă urcă treptele, obosită, şi intră în salon.

În prada unei nelinişti grozave începu să umble încoace şi încolo, frământându-şi creierul. În sfârşit, o idee bună îi fulgeră prin minte: Narickin, de care uitase cu totul, trebuia să-i vină în ajutor.

Dar unde era el? Nu putea pricepe lipsa lui. Îl crezuse în casă, dar

în loc de asta fusese prinţul aici.

Se repezi afară şi văzu pe cuierul din coridor blana fostului rabin. Îşi dădu seama repede că e a lui Narickin şi făcu o mutră uimită.

— Narickin, unde eşti? strigă ea, cuprinsă da teamă. Răspunde!

Dar nu se auzi decât ecoul glasului ei.

Inima îi bătea să-i spargă pieptul şi chipul i se schimonosi.

Nu-i rămânea altceva de făcut decât să aştepte. Trebuia să-l roage pe Narickin să facă totul spre a-l salva pe Boris Verodin.

Deodată, tresări. Privirea i se îndreptă fără voie spre dormitor, a cărei uşă era deschisă. Văzu patul şi o mână care atârna în jos de sub plapumă. Răsuflă uşurată.

— Cum de nu m-am gândit la asta? murmură ea. S-a îmbătat iarăşi şi a adormit.

Îl strigă pe nume, o dată, de două ori, de zece ori. Apoi păşi în odaie, se apropie de pat şi apucă mâna adormitului, dar îi dădu drumul, cu un ţipăt. Îi bătu deodată la ochi că era atât de bine învelit până la cap.

Trase jos plapuma şi în clipa următoare scoase un răcnet de groază.

Doi ochi sticloşi se uitau la ea, – doi ochi într-un chip de mort. În jurul buzelor îngheţase un surâs şi părul era lipit de fruntea asudată.

— Narickin! strigă ea cu groază nespusă. Eşti mort, Narickin? Ce ai făcut… sau… prinţul acela te-a…

Îşi reveni repede în fire şi după ce privi o clipă spre cadavru se întoarse.

În loc să fi putut căpăta ajutor de la acest om, dânsul o adusese într-o situaţie şi mai proastă. Nu-i părea rău de el, căci nu-l iubise; nici măcar simpatic nu-i fusese. Dar avusese nevoie de dânsul ca să-şi aducă la îndeplinire planurile, şi-i va fi greu să găsească pe cineva cu care să-l înlocuiască. Omul acesta îi fusese supus şi ar fi putut afla totul prin el. Acum era mort însă…

Abia în clipa aceasta îi dădu în gând că ar putea fi învinovăţită de crimă. Narickin era prea cunoscut, ca să nu se pornească cercetări pentru a se afla ce se întâmplase cu el.

Cum să scoată cadavrul din casă? Aceasta era întrebarea care se punea acum.

În spatele palatului era o grădină mare. Ar putea săpa o groapă acolo şi nimeni nu va bănui ceva.

Coborî scara şi când deschise uşa ce dădea în curte, un vânt rece o izbi în faţă. Nu prea cercetase până acum grădina, dar ştia că lângă zidul din fund se afla un chioşc şi presupunea că acolo va găsi vreo sapă sau cazma.

Deschizând uşa chioşcului, Sonia intră înăuntru şi dibui prin întuneric. Într-adevăr, găsi o sapă pe care o luă cu înfrigurare şi ieşi afară.

Privi în juru-i, căutând să răzbată prin beznă. Lângă zid era locul potrivit. Îşi propuse să sape groapa sub un copac gros.

Dar când înfipse unealta în pământ, îşi dădu seama că nu va izbuti să sape o groapă, căci terenul era prea îngheţat.

Toate sforţările ei rămaseră zadarnice şi în cele din urmă se înapoie în casă.

Situaţia devenea tot mai disperată şi pe lângă asta o chinuia gândul la Boris Verodin. Dar şi ura împotriva Nataşei începu s-o frământe.

Fata asta frumoasă, îi scăpase… Va trăi în tihnă alături de bătrâna aceea, care desigur că n-o va părăsi o clipă. Trebuia să mai aibă o ascunzătoare, afară de casa prinţului Ulkitzki.

Deodată îi veni un gând. Mencikovski spusese doar că Boris Verodin fusese în casa prezicătoarei şi o luase de acolo pe bătrâna Saşa, spre a o duce la iubita sa, în căsuţa care aparţinea tovarăşului decedat.

Cum de nu-i venise în minte asta? Fără îndoială că cele două femei se înapoiaseră în casa prezicătoarei, – şi la gândul acesta Sonia avu o tresărire de triumf.

Ea ştia că se făcuse nu demult o percheziţie la Denise Barobleur, pentru a se aresta membrii unei conspiraţii monarhiste. Şi casa mai era şi acum sub observaţie.

Sonia avea toate motivele să pătrundă acolo. Se pregăti repede pentru a pleca şi după ce mai aruncă o privire spre cadavru părăsi odaia şi coborî în grabă scara.

Ce se va întâmpla cu mortul n-o preocupa deocamdată, astfel că începu să alerge pe străzi, cu inima oarecum uşoară. Era atât de înfrigurată, încât aproape nu ştia ce făcea.

Deodată, se ivi o patrulă de gardişti roşii, sub conducerea unui bărbat pe care-l cunoştea şi care, la rândul lui, o cunoştea şi dânsul.

— Tovarăşe Grişenko, încotro? întrebă ea.

Celălalt îi întinse mâna camaradereşte.

— Curăţim nişte cuiburi, răspunse el, unde s-au stabilit membrii „Comitetului pentru apărarea patriei şi a libertăţii". Afară de asta căutăm nişte ofiţeri care s-ar fi ascuns în casa unei femei cu numele de Denise Barobleur. Ni s-a dat de veste de acolo că eliberarea familiei imperiale e plănuită de o mână de ofiţeri monarhişti.

Ochii Soniei sclipiră.

— Atunci mă pot alătura vouă, zise ea. Am şi eu de căutat o persoană suspectă în casa aceea. E vorba de o prinţesă, doamnă de onoare a Ţarinei, care face parte, probabil, din conspiraţie.

— Asta ar fi o lovitură, spuse Grişenko, vesel. Vino cu noi! Dacă vom găsi porumbiţa, o luăm fără multă vorbă. Haha, ce aşteaptă celulele fortăreţei Petru şi Pavel!

Sonia urmă patrula şi după câteva minute se ivi casa prezicătoarei.

Conducătorul privi faţada şi chibzui.

— Dacă nu mă-nşel, zise dânsul, e aceeaşi casă în care am mai căutat-o în câteva rânduri pe Ana Virubova, ştii, fosta favorită a împărătesei Alexandra Feodorovna. În vremea din urmă a dispărut ca în pământ. Dacă nu se află aici, atunci a plecat în Siberia, ca să-şi continue acolo activitatea nefastă.

Câţiva soldaţi izbiră cu putere în uşă, cerând să fie lăsaţi să intre. După câtva timp li se deschise şi în prag se ivi, ca de obicei, negrul. Grişenko îi puse revolverul în piept.

— Vorbeşte, bestie neagră: Unde sunt conspiratorii? răcni el.

— Nu ştiu pe cine credeţi, răspunse negrul, calm. În casa asta nu se află acum decât doamna Barobleur şi o femeie în vârstă care a găsit adăpost la ea. Afară de asta, stăpâna mea a dat adăpost şi la doi bătrâni, soţ şi soţie, care au fost mulţi ani în slujbă la nişte nobili, dar când casa a fost vândută, noua proprietară i-a alungat fără milă.

Fără să mai asculte vorbele negrului, gardiştii dădură buzna în casă, în vreme ce Grişenko porunci:

— Deschide toate uşile! Şi ia aminte câine de negru! Dacă găsim în casa asta o singură persoană mai mult decât ne-ai spus, să-ţi iei rămas bun de la viaţă.

Uriaşul nu răspunse şi nicio fibră nu tresări pe chipul său. Deschise toate uşile, precum i se poruncise.

— Aici locuiesc cei doi bătrâni, zise el, arătând spre o uşă din fund.

— Deschide! strigă Grişenko.

Dindărătul uşii se auziră paşi, apoi o voce slabă întrebă:

— Ce pofteşti? Eu şi soţia mea suntem în pat.

— Deschideţi, altminteri găurim uşa cu gloanţe! răcni şeful.

Sonia ciuli urechile, căci glasurile i se păreau cunoscute. Uşa fu deschisă şi în prag se ivi bătrânul Ipanoff, ţinând cu mâini tremurânde, poalele unui halat pe care şi-l pusese în grabă.

Privirea lui căzu deodată pe frumoasa ţigancă şi, ridicând mâinile, exclamă, gata să cada în genunchi:

— Aveţi îndurare, n-am luat nimic din casa dumneavoastră!

Sonia Petrovici se ruşină faţă de acest bătrân, cu care fusese atât de crudă şi zise:

— Lasă-l în pace, tovarăşe Grişenko, căci îl cunosc. A fost intendent al palatului mea şi nu s-a făcut vinovat cu nimic.

— Dar odaia tot trebuie s-o scotocim, răspunse conducătorul patrulei. Se prea poate să se fi ascuns cineva acolo.

Sonia făcu un pas înainte, şi se adresă bătrânului:

— Ascultă, tată Ipanoff, dacă ai ascuns cumva pe cineva în odaie, atunci spune, căci altminteri poate fi rău de dumneata. Mai cu seamă dacă ştii ce se petrece în casa asta, te-aş sfătui să dai totul pe faţă.

Cuvintele acestea îl intimidară şi mai mult pe bătrân, care începu

să-şi frângă mâinile.

— Vrei să negi că prinţesa Gogineff a fost în casa asta? întrebă Sonia, străpungându-l cu privirea.

— Nu, nu e adevărat, eu nu ştiu nimic, susţinu, bătrânul cu tărie. N-am mai văzut-o pe prinţesă de când a părăsit palatul.

Soldaţii din patrulă intrară înăuntru şi bătrânul îi urmări cu privirea cum scotoceau peste tot. În pat stătea soţia lui, uitându-se cu spaimă la neomenoşii indivizi.

Dar aceştia nu găsiră nimic, astfel că părăsiră încăperea, trântind uşa.

— Oh, Doamne, Dumnezeule! se tângui femeia. Ce se va întâmpla cu noi? Ce rost mai are să trăim în asemenea împrejurări?

— Fii liniştită, draga mea! zise bătrânul, mângâindu-i părul alb. Noi nu putem schimba vremurile şi singura noastră nădejde e în Cel de Sus. El ne va apăra de rele.

În vremea asta soldaţii pătrunseră şi în celelalte încăperi, până se opriră în faţa uşii îndărătul căreia se afla Saşa. Aceasta auzise deja despre ce era vorba. Însă n-avea de ce să-i fie teamă, căci şi ea era o „tovarăşă". În orice caz, era hotărâtă să nu se lase batjocorită.

Deschise uşa şi-ntrebă aspru:

— Ce este?

Dar în aceeaşi clipă o zări pe Sonia Petrovici şi o cuprinse o furie nemărginită.

— Tu eşti? răcni dânsa. Te-ai ascuns îndărătul bărbaţilor, ca să te poţi lăsa în voia pornirilor tale! Ce, nu ţi-e de ajuns că m-ai jefuit şi că ţi-ai cumpărat cu aceşti bani palatul foştilor mei stăpâni? Ia vino încoace să-ţi scot ochii, diavoliţo!

Sonia se simţea îndemnată să se năpustească asupra bătrânei, dar socoti că e mai bine să se stăpânească, aşa că zise numai către însoţitorii ei:

— Femeia asta e nebună. Ia uitaţi-vă la ea. Astea nu-s gesturi de om cu judecata întreagă. Şi de unde să fi avut ea banii pe care susţinea că i-am furat eu? Nu e prima oară, că mă învinovăţeşte de astfel de ticăloşii.

Saşa făcu câţiva paşi spre dânsa şi strigă:

— Şi cu toate acestea ai furat caseta. Da, tu ai fost hoaţa, nimeni altul nu putea să fie! Şi voi – se-ntoarse dânsa spre soldaţi – să vă fie ruşine că ascultaţi de această ţigancă, deoarece este o canalie şi nimic altceva. Pe mine, însă, să mă lăsaţi în pace! Dacă nu ştiţi până acum, atunci aflaţi că sunt mătuşa lui Boris Verodin. Nu-s decât vreo câteva zile de când m-a scos din închisoare, unde m-a vârât ticăloasa asta care e cu voi, pentru că-i stăteam în cale. Ea a căutat să se apropie de nepotul meu şi pentru că nu îngăduiam asta, a vrut să mă înlăture.

Conducătorul soldaţilor ascultase pe jumătate necăjit, pe jumătate

vesel, izbucnirile de furie ala bătrânei. La urmă întrebă:

— Este adevărat că dânsa e mătuşa lui Boris Verodin?

— Ăsta e singurul lucru adevărat, toate celelalte sunt minciuni, răspunse Sonia, tremurând de mânie. Şi-a vârât în cap că o urmăresc, în realitate, însă, pe mine nu mă interesează decât prinţesa Gogineff, a cărei servitoare e ea. Şi pun rămăşag că prinţesa se află totuşi în această casă.

Saşa se înverşună şi continuă să înjure, când i se scotoci camera. Dar nici aici nu se găsi vreo persoană străină, astfel că fu lăsată în pace.

Cercetările fură continuate şi soldaţii ajunseră şi la odaia prezicătoarei. Negrul luase o ţinută hotărâtă, aşezându-se în uşă.

— Pleacă de aici! strigă Grişenko.

Dar uriaşul stătea ca un zid, iar ochii îi scânteiau.

Cine ştie ce s-ar fi întâmplat dacă în clipa aceea nu s-ar fi ivit Denise Barobleur.

— Ce doriţi aici în casa mea? întrebă dânsa calm. Ştiţi că sunt franţuzoaică şi stau sub protecţia tării mele.

Grişenko făcu o mutră întunecată şi zise:

— Nu vă vom supăra mai mult decât va fi nevoie, doamnă. Nici noi ruşii nu suntem barbari, dar nu putem îngădui s-ascundeţi conspiratori aici în casă. Unde se află prinţesa Gogineff?

Bătrâna făcu o mutră uimită, apoi zise cu hotărâre:

— În casa mea nu se află nicio persoană cu acest nume.

— Nu e adevărat! protestă revoluţionarul. Ştim că este aici.

Prezicătoarea zâmbi misterios şi se adresă negrului:

— Ali Mehmed, se află aici doamna pe care o caută dumnealor?

— Nu e aici, fu răspunsul.

Şeful patrulei se uită întrebător la Sonia Petrovici. Aceasta n-o lăsase din ochi pe franţuzoaică. Ceva o atrăgea spre această femeie, dar nu-şi putea da seama ce anume.

— Ei, ce este? întrebă Grişenko, încetişor, pe ţigancă. Se pare într-adevăr că nu e aici.

— Atunci n-are niciun rost să mai căutăm, răspunse Sonia, dând din umeri. Acum nu mai cred nici eu c-ar fi aici.

În vreme ce se retrăgeau, soldaţii mai auzeau înjurăturile Saşei. Râseră şi Grişenko zise către însoţitoarea lor:

— Bătrâna nu-i dintr-alea care se lasă bătute. Păzeşte-te de ea, tovarăşă Petrovici! Eu unul cred că e în stare chiar să-ţi scoată ochişorii frumoşi, după cum se lăudase.

— Chiar până acolo nu va ajunge, căci eu nu mă tem de ea, zise Sonia, cu dispreţ.

Ieşi afară în urma celorlalţi, iar în prag rămase o clipă în loc şi privi în jur. În spatele ei se aflau negrul şi prezicătoarea.

— Mai doriţi ceva? întrebă franţuzoaica. Vreun horoscop, poate? Serveşte adesea.

Sonia clătină capul. Murmură ceva ca pentru sine, apoi zise aşa într-o doară:

— Dacă, vrei, poţi să-mi îndrugi ceva.

Se înapoie în casă şi o urmă pe bătrână în odaia roşietic luminată.

128. Drumul în noapte

Boris Verodin avea în buzunar planul pentru a pune mâna pe transportul de bani. Se îndreptă spre gară şi în drumul său întâlni tot soiul de indivizi suspecţi, veniţi din toate colţurile ţării.

În gară, tânărul luntraş întâlni un bărbat care i se prezintă sub numele de Bolşek. Era preşedintele sindicatului căilor ferate şi lui i se datora faptul că slujbaşii acestei instituţii importante îşi mai îndeplineau serviciul.

Acesta era acum un element de seamă, căci avea în mână uriaşa Organizaţie a căilor ferate. Cuvântul lui avea greutate şi când voia dânsul toate trenurile mergeau sau se opreau.

Bolşek era de partea acelora care urmau să vină la putere. Actualii guvernanţi ştiau asta şi încercaseră să înlăture din slujbă pe omul acesta. Dar nu le merse, căci se produse o grevă generală la căile ferate, astfel că fu lăsat la locul lui.

— Ştii despre ce e vorba, tovarăşe Bolşek? întrebă Boris Verodin.

— Am în mână ordinul Comitetului Central, răspunse cel întrebat.

— S-au făcut toate pregătirile, pentru ca lucrurile să se petreacă fără vărsare de sânge?

— Te vei putea încredinţa de asta la noapte, tovarăşe Verodin. În locul unde trebuie să se efectueze luarea în primire a transportului de către voi, şinele vor fi deşurubate şi înainte ca soldaţii guvernului să-şi revină în fire, vor trebui să fie atacaţi.

Boris Verodin încuviinţă mulţumit, apoi porniră amândoi de-a lungul peronului şi în curând lăsaseră în urmă gara. Trenuri cu locomotive pufăinde treceau pe dinaintea lor, gemând sub greutatea oamenilor cu care erau încărcate.

La miezul nopţii se iviră pe o linie laterală un număr de vagoane trase de o locomotivă sub presiune.

— Stai, cine e acolo? întrebă un glas şi cei doi bărbaţi văzură o baionetă sclipind înaintea lor.

Era în mâinile unui marinar cu brasieră roşie.

— E în regulă, prietene. Eu sunt, Boris Verodin, răspunse acesta.

— Fii bine-venit! zise marinarul şi strânse mâna tânărului. Suntem cu toţii la posturile noastre, tovarăşe Verodin, – o sută şi optsprezece bărbaţi, toţi tineri unul şi unul.

Cei trei porniră de-a lungul trenului. Marinarul deschise câteva uşi de vagoane şi anunţă că Boris Verodin sosise.

— Trăiască Verodin, conducătorul nostru! exclamară marinarii, cu glas scăzut.

— Când a trecut trenul cu soldaţii guvernului? întrebă fostul luntraş pe marinarul care-l însoţea.

— Acum o jumătate de ceas.

— Cred că e timpul, zise Boris către Bolşek. Într-un ceas trenul trebuie să se înapoieze.

Cei doi bărbaţi trecură şinele şi ajunseră într-un loc undo se înălţa un morman de pietre.

— Am ajuns, zise Bolşek. Aici trebuie să oprească trenul. Ceva mai încolo e macazul, cu ajutorul căruia trenul nostru e trecut pe cealaltă linie. Aici e locul cel mai favorabil.

Boris şi Bolşek merseră mai departe şi ajunseră la un macaz. Bolşek lămuri cum trebuie manevrat trenul şi încheie triumfător:

— Înainte ca soldaţii guvernului să afle despre ce e vorba, noi vom fi făcut treaba şi Comitetul Central va putea fi mulţumit de noi.

Cei doi bărbaţi se înapoiară la locul unde era grămada de pietre şi începură să care bolovanii pe şine. Treaba asta dură o jumătate de ceas, apoi Bolşek înfipse, mai la o parte, un felinar într-un băţ şi-l aprinse. Lumina căzu pe baricada de pietre. Mecanicul trenului trebuia să vadă piedica aceasta şi să oprească trenul.

Cei doi oameni se înapoiară pe acelaşi drum şi când ajunseră în dreptul trenului, locomotiva se puse în mişcare. Porni în noapte, îndreptându-se spre Petrograd.

— Sper că linia e închisă!? întrebă Boris Verodin, îngrijorat. Ia gândeşte-te ce s-ar întâmpla dacă un tren spre capitală ar fi pe linia asta şi s-ar ciocni cu noi!

— Îngrijorarea dumitale n-are rost, răspunse Bolşek. Conform dispoziţiei mele, linia a fost închisă până mâine la prânz.

Trenul se opri cu mult înaintea capitalei. Oamenilor li se dădu poruncă să nu vorbească. Mecanicul se aşezase pe scara locomotivei şi îşi fuma liniştit pipa. Ştia despre ce e vorba.

Bolşek se apropie de el şi-l întrebă, cu ton glumeţ:

— Ai curaj, tovarăşe Taravici?

Omul râse şi răspunse:

— Dac-or veni în urmă noastră îi dau drumul ca fulgerul. Eu nu mă tem.

— Foarte bine. Dar nu se vor lua după noi, căci le va trece pofta când vor veni în atingere cu bluzele noastre albastre. Ba presupun chiar că vor da bir cu fugiţii. Şi atunci fireşte că-i vom lăsa în plata Domnului, căci n-avem niciun interes să ne luăm la luptă cu dânşii.

O santinelă se apropie şi zise cu glas înăbuşit:

— Îmbarcaţi-vă repede, căci dacă nu mă înşel, se apropie un tren. Trebuie să fie „al nostru”.

Se produse o mică învălmăşeală printre marinarii care coborâseră din vagoane şi fiecare se înapoie la locul său, luând armele în mâini. Locomotiva pufăi şi micul şir de vagoane se puse în mişcare, aproape fără zgomot.

Boris Verodin şi Bolşek luaseră loc în ultimul vagon. Stăteau pe platformă şi priveau în urmă, în întuneric. Căutau să recunoască ceva, dar nu văzură decât sclipiri de lanterne din când în când.

— Nu auzi nimic, tovarăşe Bolşek? întrebă Boris.

— Se apropie un tren din colo, răspunse celălalt. Se pare însă că farurile locomotivei au fost stinse. Nu e ciudat?

Boris Verodin nu răspunse. Se uita ţintă pe una din liniile alăturate. Nu se apropia oare un tren din întuneric? De ce nu fuseseră aprinse farurile? Ce însemna asta?

Ochii îi ardeau. Dar nu se înşelase. Cu cât îşi încorda mai mult vederea, cu atât mai lămurit se desprindea silueta unei locomotive grele, cu un şir lung de vagoane. Dar nicio lumină.

Cei doi bărbaţi discutară agitaţi asupra acestui fapt, căci nu puteau pricepe ce-l îndemnase pe mecanic să meargă cu farurile stinse.

Cele două trenuri alunecară acum unul prin faţa celuilalt, despărţiţi de şase perechi de şine. Veni un macaz şi trenul în care se aflau marinarii se apropie cu două linii de celălalt.

— Trebuie să mă duc pe locomotivă, zise Bolşek. Rămâi aici, Verodin! Dumneata ai comanda şi eşti indispensabil aici.

Fostul luntraş nu răspunse. Auzul său fin prinsese încă ceva: auzise un zgomot suspect îndărătul trenului, ca şi cum s-ar apropia un al doilea tren.

Încetişor îşi desprinse arma de la brâu şi, cu ochi lucitori, privi în noaptea neagră. În dreapta, se întindea o pădure.

Deodată, zgomotul misterios se auzi îndărătul ultimului vagon. Boris îşi încordă şi mai mult privirea şi atunci izbuti să vadă o drezină care venea câţiva metri în urma trenului. Într-însa se afla o singură persoană care – după cât putea să vadă tânărul – gesticula cu braţele.

Boris Verodin şovăi… Să oprească trenul?

Dar înainte să poată lua o hotărâre se întâmplară două lucruri. Pe drezină luci o lumină care lumină un chip palid, la a cărei vedere luntraşul scoase o exclamaţie de surpriză. În acelaşi moment o salvă spintecă văzduhul.

129. Solii revoluţiei

Sonia Petrovici întinse prezicătoarei mâna, în timp ce pe buze îi plutea un surâs batjocoritor. Dar, cu toate astea nu-şi putea opri un

tremur uşor.

Era enervată şi începuse să-i pară rău că se lăsase înduplecată. Dar nu voia să s-arate fricoasă, de aceea zise:

— Grăbeşte-te, doamnă, căci n-am timp. Dacă vrei să-mi dovedeşti ştiinţa dumitale, spune-mi mai întâi ceva din trecut.

— A arunca o privire în trecut e greu, răspunse Denise Barobleur, şi nu totdeauna izbutesc în aceasta. Dar la dumneata am o imagine limpede înaintea ochilor. Eşti născută în stepă şi tot acolo ţi-ai petrecut copilăria. Printre animale şi oameni ai fost un copil libertăţii. În neamul dumitale a fost un bărbat alb, care fusese cândva în sânul civilizaţiei. De la acesta ai învăţat înalte. El te-a înzestrat cu daruri ale spiritului şi înţelepciunii, ţi-a ascuţit simţurile, te-a învăţat să scrii şi să citeşti. Apoi părinţii dumitale s-au aşezat într-un loc stabil unde dumneata ai crescut mare, dar acasă domnea sărăcia. Aveai puţină mâncare, în schimb căpătai multă bătaie. Tatăl muri, apoi mama. Satul te-a crescut şi ţi-a dat de lucru. Ai devenit frumoasă şi sălbatică; în inima dumitale sălăşluia ura şi iubirea. Urai oamenii şi iubeai pe unul singur. Acesta, însă, nu-ţi dădea nicio atenţie, ba chiar te dispreţuia. Plecă în război şi când se întoarse a fost deportat în Siberia ca urmare a răzbunării unui prinţ. Se înapoie însă în satul său şi dumneata îl urmăreai din ochi, căutai să-i ameţeşti simţurile. Însă el era mândru şi nu vedea nimic, sau se făcea că nu vede. Apoi veni prăbuşirea. Furia revoluţiei cuprinse ţara şi cei de jos devenită stăpâni.

Sonia tremura de iritare ascultând cuvintele bătrânei. La început crezuse că-i glumă, dar în curând îşi dădu seama că totul e adevăr. Ce să însemne asta oare? De unde ştia bătrâna lucrurile acestea?

— Spune mai departe! stărui dânsa cu glas răguşit. Vreau să ştiu totul, totul!

Prezicătoarea dădu din cap şi ochii-i se aplecară din nou în palma frumoasei femei. Privi liniile mâinii şi oftă.

Deodată ridică repede capul şi pe faţa ei se zugrăvi o expresie misterioasă.

— Văd lucruri care se potrivesc numai cu un om rău, zise ea. Văd o casă arsă… dumneata scormoneşti prin cenuşă şi ruine. O iei la fugă, în noapte, cu o casetă-n mână. Nu pot şti cui aparţine obiectul acesta, dar o femeie bătrână e foarte nenorocită, plânge şi-şi frânge mâinile. Vai de dumneata… ţi-ai însuşit bunul altuia… eşti pe cale să făptuieşti o crimă… Vrei…

Dar prezicătoarea nu mai putu urma, căci mâna Soniei îi încleştase gâtul şi în vreme ce-l strângea cu putere, scrâşni cu furie nestăpânită:

— Cine eşti tu, femeie misterioasă, cine te-a informat despre toate acestea? Căci să nu cumva să crezi că iau în serios aşa-zisa ştiinţă a ta! Totul este înşelătorie, totul e…

Bătrâna izbutise să scoată un ţipăt şi în clipa următoare Sonia

Petrovici se simţi înhăţată şi trasă deoparte. În faţa ei stătea negrul, cu ochi scânteietori.

— Ce faci? strigă acesta, ameninţător. Vrei să înfăptuieşti o crimă?

Frumoasa femeie răsufla anevoie. Dar încetul cu încetul îşi veni în fire. Prezicătoarea dispăruse şi lumina cenuşie a zilei pătrundea în odaie.

Cu paşi grăbiţi părăsi casa şi abia când ajunse în stradă îşi dădu seama ce făcuse. Nu lipsise mult şi bătrâna ar fi devenit o victimă a mâniei sale.

În vreme ce gonea pe străzi, mintea ei lucra ca înfrigurare. Cine era femeia aceasta? Avea într-adevăr darul să privească în trecut şi în viitor? Aşa trebuia să fie, căci altminteri cum ar fi putut spune atâtea adevăruri?

Din nou o copleşi îngrijorarea pentru soarta lui Boris Verodin. Trebuia să întreprindă ceva pentru salvarea lui. Pe prinţesă o va găsi ea mai târziu, pentru a împiedeca întâlnirea celor doi îndrăgostiţi.

Ilino era singurul bărbat în cure putea avea încredere. Dânsul trebuia să găsească o cale. Deşi nu ştia încă în ce fel îi va lămuri faptul că întreprinderea fusese trădată, porni imediat spre Institutul Smolnîi.

Dar găsi clădirea cufundată în întuneric. Înainte cu jumătate de ceas, Ilino părăsise cel din urmă sediul Comitetului Central. Nimeni nu ştia unde se dusese.

Sonia se hotărî atunci să se ducă să vorbească cu Lenin, care locuia într-o casă de pe bulevardul Kamenovstrov, în apropiere de podul Trotzki.

Cunoştea casa, care aparţinea cunoscutei balerine Kşezinskaia. Lenin era prietenul acestei femei, care jucase întotdeauna un rol politic.

Nu trecu mult şi ajunse la locuinţa corifeului revoluţionar. Îi bătu la ochi faptul că în apropierea podului văzu grupuri mai numeroase de soldaţi, care purtau brasiere roşii, dar nu dădeau impresie că ar face parte din rândurile revoluţionarilor.

Deodată, Sonia se trezi încercuită de un număr mare de soldaţi. Văzu arme sclipind şi din străzile laterale dădeau năvală tot mai mulţi militari.

— Acolo locuieşte câinele! zise cineva, cu furie, arătând spre casa Kşezinskaiei. Îl vom scoate afară şi-l vom tăia în bucăţi.

O bănuială grozavă puse stăpânire pe sufletul Soniei. Aceştia erau soldaţi ai guvernului, care se îmbrăcaseră în uniforme de-ale roşiilor.

Deodată, ea se simţi apucată de braţ. Privi în jurul ei şi văzu un soldat care-i zise cu asprime:

— Cară-te de aici căci împuşcăturile vor începe în curând. Nu va fi vina noastră dacă vei fi nimerită. Şi la urma urmei ce cauţi dumneata pe stradă, la ora asta?

Frumoasa femeie se smulse din strânsoarea soldatului şi şterse putina.

Soldaţii veneau din toate părţile, din ce în ce mai mulţi. Erau vreo patru-cinci sute. Ofiţerii dădeau ordine, cu glas înăbuşit. Străinii pripăşiţi pe acolo erau alungaţi.

Sonia nu putea să meargă nici înainte, nici înapoi. Era împresurată din toate părţile.

Deodată se ivi, în sunete de trompete, batalionul de femei, care era destinat apărării lui Kerenski. Era format din ţărănci voinice, cărora li se dăduse instrucţia militară.

Deodată detună o împuşcătură. Ca la o comandă se deschiseră câteva ferestre în casa unde locuia Lenin. Lucrul se petrecuse atât de încet încât numai câţiva soldaţi văzuseră şi auziseră.

Ţevile mitralierelor abia se zăreau, căci ieşeau puţin de tot în afară, prin ferestre.

— Înainte marş! tună un glas, lăsând un ecou de-a lungul străzii.

Dar greşiseră socotelile. În vreme ce un grup numeros se îndreptă spre uşa casei, începu răpăitul câtorva mitraliere.

Efectul fu surprinzător. Începu o goană nebună, mulţi căzură la pământ, ciuruiţi de gloanţe.

Îndărătul ferestrelor se iviră făpturi spătoase în uniforme marinăreşti. Se aplecară în jos şi un glas puternic strigă în stradă:

— Peste două minute începem să tragem de zor; cine va rămâne în stradă e expus să fie ciuruit de gloanţe.

Soldaţii nu se aşteptaseră la aşa ceva, ei îşi închipuiseră mult mai uşor cucerirea casei cu pricina. Şi deodată îşi dădură seama că aveau în faţa lor o mică fortăreaţă.

În câteva clipe strada fu pustie. Cel mai iute de picior fu batalionul femeilor; acestea nici nu mai aşteptară comanda şefului, ci porniră în pas alergător înapoi spre Palatul de Iarnă, spre a relua paza lui Kerenski.

Sonia îşi găsise un adăpost în gangul unei case. Mai aşteptă câtva timp după ce soldaţii fugiseră, apoi plecă şi ea. Nu mai avea niciun rost să caute să intre în casa lui Lenin, cu atât mai mult cu cât se putea ca acesta să nici nu fie acolo.

În disperarea ei se gândi la grasul Mencikovski. Acesta trebuia să-i vină în ajutor. Îşi închipuia unde se află el, desigur la prinţesa Suralin, aşteptând-o pe ea.

Frumoasa revoluţionară avu norocul să găsească o trăsură, care o duse la casa prinţesei.

Mencikovski nu juca, ci se aşezase la o măsuţă în tovărăşia unei sticle cu vin, în care căuta să-şi înece amarul. Ţinea însă privirea mereu îndreptată spre uşă.

Un suspin de fericire îi umplu pieptul când o văzu intrând pe

Sonia. Îi ieşi repede în întâmpinare şi-şi dădu frâu liber bucuriei, rostind cuvinte fără şir. Veni şi prinţesa, care-i zâmbi drăgăstos frumoasei comuniste, căci ştia că aceasta este o atracţie pentru salonul ei.

— Mai slăbeşte-mă! zise Sonia lui Mencikovski, care voia s-o conducă la măsuţa sa.

— Ce ai? întrebă burtosul, mâhnit. Ţi-am făcut ceva oare?

— Tu fireşte că nu, răspunse ea. Dar n-am timp de pierdut. Am venit să-ţi vorbesc. Trebuie să părăsim îndată casa, căci e ceva urgent.

Mencikovski nu cuteză să se împotrivească, deşi el ar fi vrut să-şi petreacă vremea altfel.

„Ce şi-o fi pus iarăşi în gând? se întrebă el, îngrijorat.

Fără să mai şovăie îşi îmbrăcă blana, îşi înfundă căciula pe cap şi o urmă. Ieşind în stradă urcară amândoi în trăsura cu care venise Sonia.

— Spre gară! zise ea.

— Ce vrei să faci la gară? o întrebă Mencikovski. Acolo e doar primejdios… împuşcăturile pot începe dintr-un moment într-altul.

— Nu mi-e teamă de asta! Ascultă mai bine ce am să-ţi spun! Boris Verodin a primit o misiune importantă – trebuie să împiedece o însărcinare a lui Potcikev. Prinţul însă a aflat de asta astfel că fostul luntraş pluteşte în mare primejdie.

— Şi ce-ţi pasă dumitale? făcu burtosul.

— Mai întrebi? răcni ea. Îţi închipui oare că pot îngădui să se întâmple aşa ceva?

Mencikovski plecă capul, ca un acuzat, şi zise:

— Nu… dar cum putem să-l ajutăm noi?

Sonia îi povesti totul şi încheie astfel:

— Nu ştiu ce trebuie făcut pentru salvarea sa, dar un lucru e sigur: trebuie să facem ceva. Mă bizui pe înţelepciunea ta şi aştept să-mi dai un sfat.

Mencikovski rămase pe gânduri, apoi zise:

— Părerea mea este să vorbim în gară cu cei din sfatul muncitorilor şi să trimitem o drezină după tren. Omul care va face asta va primi o răsplată bună de la mine.

— Zadarnic. De asta mă voi îngriji eu, răspunse Sonia, cu hotărâre.

— Dumneata? Dumneata? făcu burtosul, aproape îngrozit.

— Da, răspunse ea, calm. Voi încerca să ajung trenul. Dar pentru dumneata am altă însărcinare dragul meu… Te vei duce la locuinţa mea şi vei face să dispară un bărbat de acolo.

— Să fac să dispară un bărbat? repetă el uimit. Cine e acela? De ce nu-l alungi? Nu vrea să plece?

— Nu, căci nu poate.

Mencikovski tot nu pricepea. Atunci ea îi prinse capul între mâini şi-i şopti în ureche:

— Bărbatul e mort, de aceea nu poate pleca.

Burtosul o privi îngrozit şi rămase cu gura căscată.

130. Cursa morţii

Sonia îşi pierdu răbdarea.

— Tot nu pricepi, Mencikovski? se răsti ea la burtos. În locuinţa mea se află un bărbat mort, care trebuie dus de acolo. Şi asta trebuie s-o faci dumneata.

— A murit individul? întrebă misitul, cu glas slab.

Ţiganca izbucni în râs şi răspunse:

— Întreabă-l pe prinţul Potcikev, el îţi va spune.

— Nu prea înţeleg, murmură celălalt, cu sufletul la buze.

— Nici eu nu prea pricep, dar ceea ce ştiu, îţi voi istorisi. Ascultă deci: Astă-seară când am venit acasă, mă aşteptam să-l găsesc acolo pe Narickin. L-am căutat pretutindeni, însă nu l-am găsit; în schimb… se ivi deodată în faţa mea prinţul Potcikev. Cum ajunsese în casă, nu ştiu – probabil, însă, cu ajutorul unor chei false. Dumneata cunoşti întâlnirea mea cu dânsul, din trecut. El nu putuse să uite ce-a păţit atunci şi când mă văzu acum, mă ameninţă cu moartea. Sunt încredinţată că n-ar fi şovăit o clipă să-şi pună ameninţarea în practică, dacă… dacă nu i-aş fi trădat ceva.

Tăcu o clipă, apoi urmă:

— Îmi dărui viaţa, aşadar, şi părăsi palatul. După plecarea lui am început să-l caut pe Narickin şi… i-am găsit cadavrul, în patul meu. Bănuiesc că…

Burtosul o întrerupse şi o apucă de braţ.

— Narickin omorât? îngână el, înspăimântat. Narickin? O! asta e rău de tot! Cum a ajuns el la tine în casă? Ce căuta el singur acolo?

— …A fost împuşcat de prinţul Potcikev, căruia i-a ieşit înainte, îşi sfârşi Sonia fraza întreruptă. Am încercat să-i sap o groapă în grădină, dar n-am izbutit, din pricină că pământul e prea îngheţat. Cadavrul trebuie, însă, să dispară din casa mea, – cred că pricepi asta?

— Da, pricep, murmură misitul.

— Te socot destul de inteligent, ca să ştii ce-ai de făcut, urmă frumoasa femeie. Ce-ar fi să treci cu maşina pe acolo, să-l încarci şi să-l arunci apoi în Neva?

Mencikovski dădu din cap. Nu era în stare să rostească niciun cuvânt, atât de mult îl cutremurase vestea aceasta. Ştia de câtă trecere se bucura Narickin şi că dispariţia lui va fi observată repede. Dar de ce să-l fi ucis prinţul? Deveni deodată bănuitor.

Oare crima nu fusese săvârşită chiar de Sonia, care iscodise apoi povestea cu vizita prinţului?

Frumoasa ţigancă păru să-i ghicească gândurile, căci zâmbi

dispreţuitor şi zise:

— Să nu te preocupe faptul dacă am minţit sau am spus adevărul. Aş putea să-ţi dovedesc că n-am spus o minciună, dar nu găsesc de trebuinţă asta. Aş putea şi să fac plângere împotriva prinţului, dar socot că e mai bine să tac şi să înlătur cadavrul, – căci altminteri ar fi cu putinţă să fiu bănuită şi vârâtă la închisoare.

— Nu… nu, la închisoare nu trebuie să intri! murmură Mencikovski, ameţit de dragoste. Voi înlătura în taină cadavrul lui Narickin, aşa cum îmi ceri.

— Atunci suntem înţeleşi, zise Sonia mulţumită. A! după cum văd, am ajuns. Hai să ne grăbim, ca să n-ajung prea târziu!

Mencikovski intră cu ea la un consilier al sindicatului lucrătorilor cu care se înţeleseră foarte repede. El vru să-i mai dea un om Soniei, dar dânsa refuză, vrând să guste singură triumful.

Toţi trei merseră împreună o bucată de drum până la o rampă lângă care se aflau mai multe vagoane. O drezină fu adusă pe linia de unde pornise trenul în care se afla Boris Verodin.

Consilierul dădu câteva instrucţiuni Soniei, apoi împinse drezina, care porni în bezna nopţii.

Mencikovski se înapoie în faţa gării, se urcă în maşina sa şi porni spre oraş. Era stăpânit de un simţământ de nespusă groază şi fiori reci îi treceau prin trup când se gândea ce s-ar putea întâmpla dac-ar fi prins cu cadavrul în maşină. Cine l-ar crede dacă ar spune adevărul, şi, pe de altă parte, îi era îngăduit să-l spună?

Maşina opri în faţa palatului Gogineff. Strada era pustie. Burtosul deschise uşa principală, intră şi, în vreme ce urca scările, îşi ştergea fruntea acoperită de sudoare. Ajunse în salon şi privi cu teamă spre dormitor; apoi intră în el îşi adună toate puterile şi cu mâini tremurânde dădu la o parte plapuma de pe pat.

— O! sărman de tine! se văicări burtosul, privind în ochii sticloşi ai fostului rabin. Cine şi-ar fi închipuit să te întâlnesc în halul ăsta? Te vor căuta pretutindeni şi nimeni nu va bănui în ce chip ai dispărut.

Apoi începu să dezbrace cadavrul şi cu timpul dispăru groaza de care fusese năpădit. Când mortul fu complet gol, îl înveli într-o pătură de culoare închisă.

Gemând şi răsuflând anevoie, Mencikovski coborî treptele cu povara sa şi când ajunse în vestibul o lăsă jos, lângă perete, şi deschise uşa. Privi afară în noapte şi văzu câţiva bărbaţi care se opriseră lângă automobil.

Bietului misit i se înmuiară picioarele când auzi vorbele lor.

— Uite aici o maşină a unui burjui, zise unul. Ia hai să i-o luăm!

Dar celălalt părea să fie de altă părere, căci îl trase cu dânsul pe camaradul său, deşi acesta spunea:

— Alţii să umble cu maşina şi noi să flămânzim!

Burtosul răsuflă uşurat când cei doi porniră mai departe. Mai privi o dată de-a lungul străzii, după care cuteză să iasă afară.

Nu se vedea ţipenie de om, dar spre răsărit mijea de zi. Se aşeză la volan şi porni spre ţărmul Nevei.

Opri într-un loc mai ferit şi luând pe umăr trupul neînsufleţit se târî până la marginea apei, unde îi dădu drumul încetişor.

Cu ochii holbaţi, cu faţa schimonosită de groază, Mencikovski privi la cercurile pe care le făcea apa pe locul unde fusese afundat cadavrul. Apoi, abia ţinându-se pe picioare, se înapoie la maşină, sări într-însa şi ca mânat de duhuri rele porni în goană înapoi pe drumul pe care venise.

În vremea aceasta, Sonia Petrovici gonea în noapte pe drezină. Felinare semnalizatoare fugeau pe dinaintea ei şi deodată auzi înainte-i, dar ceva mai la o parte, lovituri înăbuşite şi pufăituri. Câteva scântei se înălţară în aer, căzând iar jos, unde se stingeau. O pereche de şine sclipeau în noapte.

— Ăsta e trenul cu soldaţii republicii, murmură frumoasa revoluţionară.

Triumfa în sinea ei, căci dacă izbutea să întreacă trenul cu trupele guvernamentale, atunci ajungea îndată din urmă trenul celălalt, în care se aflau revoluţionarii.

Îşi adună toate puterile şi pedală cu toată forţa; era lac de sudoare, deşi gerul îi biciuia faţa.

Dar trenul cu soldaţii guvernamentali nu rămânea în urmă. Dacă o vedeau era pierdută.

Deodată, însă, trenul îşi încetini mersul, până se opri cu totul. Sonia fu nevoită şi ea să se oprească pe acelaşi loc, căci altfel ar fi fost observată.

Din precauţie se piti îndărătul unui vagon de marfă de pe linia alăturată. Cât de bună fusese prevederea aceasta îi fu dat să vadă ceva mai târziu. Din ascunzătoarea ei, Sonia văzu desprinzându-se câteva făpturi de lângă şirul întunecat de vagoane şi păşind spre drezină. Vorbeau încet, dar ea auzea toate cuvintele.

— Pun rămăşag că e drăcia aia care de un sfert de ceas ţine pas cu trenul, zise un soldat.

— Te-ai înşelat, camarade, răspunse alt glas. Vezi doar că nu-i niciun om aici.

— Ai dreptate, mormăi cel dintâi, dar sigur nu sunt. Am văzut căruţa aia alergând mereu pe lângă noi.

— Poate s-o fi ascuns călătorul, zise celălalt soldat şi aruncă o privire spre liniile pe care se aflau vagoane multe.

— Nu cred să fie aşa. Haide, n-avem vreme de pierdut. Căpitanul ne-a ordonat să ne înapoiem îndată dacă nu e nimic.

Sonia îşi auzea bătăile inimii. Tremura de spaima de a nu fi descoperită în ascunzătoarea ei. Abia când văzu că soldaţii se urcă iar în tren, răsuflă în voie.

Dar acum se simţea deznădăjduită, căci drezina fusese văzută.

Locomotiva pufăi şi se puse în mişcare.

Abia dispăru trenul din vedere, că Sonia se urcă iar în drezină şi porni mai reparte. Auzea trenul celălalt, dar nu-l vedea. Nu putea fi prea departe încă. Deodată se ivi din nou şi un semnal luminos lumină slab şirul de vagoane.

Sonia simţi că drezina începu să alerge din ce în ce mai repede şi cu toate sforţările ce le făcea nu putu s-o oprească. Cobora o pantă.

Dinspre tren auzea zgomot de frâne strânse. Sonia gonea mereu, punându-şi în joc viaţa. Se ivi o curbă şi trenul dispăru iarăşi.

Frumoasa femeie răsuflă uşurată. Privi ţinta înaintea ei şi trebui să-şi încordeze toate puterile ca să nu amorţească. Trenul cu revoluţionari nu mai putea fi departe. Trebuia să-l ajungă înainte ca cel cu soldaţi să fi ajuns la ţintă.

După un sfert de ceas i se păru că vede iar trenul. Atunci auzi înaintea ei un zgomot de roţi ce aleargă pe şine şi din beznă se ivi un vagon care se legăna încetişor încoace şi în colo.

— Slavă Domnului! murmură dânsa. În sfârşit, am ajuns trenul.

Răsuflă în voie şi-şi şterse năduşeala de pe frunte.

Pe platforma din spate a ultimului vagon văzu o făptură nemişcată. Îşi zise că trebuia să se facă observată, dacă omul n-o văzuse încă. Aprinse un chibrit şi strigă o vorbă într-acolo.

În aceeaşi clipă începură să răpăie împuşcături şi gloanţele izbiră pereţii vagoanelor. Se auziră blesteme şi ţipete de răniţi şi muribunzi.

În spaima de care fu cuprinsă, Sonia lăsă în voie drezina, care se ciocni de ultimul vagon al trenului dinaintea ei. Ajutată de omul de pe platformă, ea se săltă pe aceasta. Şi recunoscu imediat pe cel lângă care se afla.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Boris Verodin, în vreme ce o a doua salvă cutremură văzduhul. De unde şi până unde ai ajuns aici?

Nu aşteptă răspunsul însă, ci exclamă:

— Aşteaptă, mă înapoiez îndată!

Se făcu nevăzut şi în aceeaşi clipă o lumină palidă alunecă de-a lungul trenului. Era un reflector pus în funcţiune din trenul celălalt. Urmă o a treia salvă şi noi strigăte dovediră că gloanţele nu-şi greşiseră ţinta.

Boris Verodin, alergând din vagon în vagon, dădu de Bolşek.

— Suntem trădaţi! îi strigă el. Mecanicul trebuie să dea toată presiunea, căci ne prăpădim cu toţii dacă mergem înainte alături de trenul celălalt.

Bolşek se făcu nevăzut.

Revoluţionarii se ghemuiră jos şi cu o hotărâre dârză se pregătiră pentru lupta pe viaţă şi pe moarte.

La asta nu se aşteptaseră. Li se spusese că într-un anumit loc de pe linie trebuiau să sară din tren şi să ia prizonieri pe soldaţii, din trenul celălalt La o luptă nu se gândiseră.

Şi acum iată că lucrurile se petrecuseră altfel.

Boris Verodin dădu fuga înapoi pe platforma ultimului vagon şi o găsi pe Sonia sprijinindu-se de peretele acestuia, palidă ca un cadavru.

— Ce s-a întâmplat? întrebă dânsul. Haide, povesteşte repede! De ce-ai venit? Cine te-a trimis?

— Aţi fost… trădaţi! izbuti să zică ea. Soldaţii guvernamentali ştiau că vor fi atacaţi. Probabil că prinţul Potcikev se află în trenul lor. A adus mai mulţi oameni decât se stabilise la început.

— La dracu! Cum e cu putinţă asta? scrâşni Boris. Cine poate să fi fost trădătorul?

— Nu… nu ştiu! răspunse Sonia. Salvează-te Boris, de dragul tău am venit încoace. Era cât pe-aci să fiu descoperită în drum şi am scăpat numai, datorită faptului că m-am ascuns îndărătul unui vagon de marfă.

— Ai vrut să mă salvezi, spui? întrebă el, privind-o în chip ciudat.

Dar două salve de împuşcături le întrerupseră conversaţia.

— Ascunde-te în vagon! îi strigă el şi se făcu iar nevăzut.

Locomotiva dăduse toată presiunea şi gonea acum pe şine cu viteză ameţitoare. Celălalt tren rămase însă cu mult în urmă, ceea ce era ciudat. Se defectase oare maşina?

Boris Verodin răsuflă uşurat. Prima primejdie mare trecuse.

Tânărul voia tocmai să se ducă să-i vadă pe răniţi, când o detunătură grozavă sparse văzduhul. Vagoanele se ciocniră unul de altul şi la capătul dinainte al trenului ţâşni un val de foc. O forţă misterioasă ridicase de pe şine locomotiva, care se răsuci ca un şarpe.

Bucăţi grele de fier fură zvârlite cât colo, căzând înapoi la pământ sau găurind pereţii vagoanelor.

Se produse o panică de nedescris. Boris Verodin, care se afla în vagonul al treilea, nu-şi dădea seama care era pricina exploziei. Presiunea aerului fu atât de puternică, încât luntraşul fu apăsat de pereţii vagonului şi-şi pierdu răsuflarea.

— Aici e iadul! răcni cineva. Să scape cine poate!

În aceeaşi clipă o nouă salvă răpăi şi răcnete de groază ieşiră din piepturile revoluţionarilor.

— Afară… în pădure, porcii vor să ne încercuiască! strigă un marinar înalt şi smulse uşa.

Din trenul celălalt săriseră jos mulţi soldaţi. Alergau peste şine, conduşi de un bărbat cu chipul palid. Înfipseseră baionetele în puşti şi răcneau cât îi ţinea gura. Reflectoarele luminau priveliştea. Vreo cinci

sute de soldaţi se năpustiră asupra celor câţiva revoluţionari.

Dar aceştia nu se predară fără luptă.

— Aici, la mine! strigă, cu glas puternic, un bărbat spătos.

Era Boris Verodin. Avea răspunderea trupei şi nu voia s-o lase să se prăpădească cu totul. Un sfert din oamenii săi erau deja morţi sau scoşi din luptă.

În vreme ce se retrăgea cu ai săi spre pădure, tot luptând, vreo cincizeci de soldaţi săriră în trenul revoluţionarilor şi-i ciopârţiră pe răniţi.

Răcnetele de durere ale nenorociţilor nu-i mişcau deloc pe aceste fiare, căci ei stăteau sub conducerea căpitanului Semelov. Prinţul Potcikev dăduse în seama acestuia nimicirea revoluţionarilor, cu ordinul să nu scape decât unul singur: Boris Verodin, pe care voia să-l aibă viu.

131. Un început îndrăzneţ

Sonia Petrovici constată cu groază ce catastrofă adusese trădarea ei, printre revoluţionari. Ea stătea nemişcată pe platforma ultimului vagon, cu sufletul chinuit de groază. Când locomotiva explodă, venind în atingere cu un cartuş de dinamită pus pe şine, frumoasa femeie fu zvârlită de pe vagonul unde stătuse până atunci.

Se piti îndărătul unui morman de fierărie, de unde urmări, cu ochii holbaţi, lupta inegală pe viaţă şi pe moarte.

Vedea totul, căci reflectoarele soldaţilor guvernamentali luminau din plin toate fazele luptei.

Văzu şi cum revoluţionarii de sub conducerea lui Boris Verodin fugeau spre pădure, dar – o! grozăvie! – marginea pădurii se însufleţi deodată şi ca un zid de nepătruns se iviră sute de oameni, care se năpustiră asupra marinarilor.

Aceştia se întoarseră. Se folosiră de tren ca acoperire din spate, căci nu le mai rămânea altceva de făcut.

Soldaţii de pe linia ferată înaintară atunci spre dânşii. Revoluţionarii erau, complet încercuiţi, şi Boris Verodin părea să bănuiască cum că se apropie sfârşitul. Dar, tot aşa precum trăise, voia să şi moară ca un erou. Viu nu-l vor prinde.

Într-o mână ţinea revolverul, în cealaltă o grenadă şi astfel încercă să-şi croiască un drum. Dacă izbutea să străpungă zidul format de soldaţi, atunci era salvat. În pădure nu putea fi prins atât de lesne.

— După mine, tovarăşi! strigă el cu glas tunător.

Granada de mână zbură printre soldaţii din faţa lui. Alţi doi camarazi zvârliră primejdioasele arme.

Efectul fu distrugător. Valul năvălitor se dădu înapoi şi se produse o spărtură.

Boris Verodin îşi întoarse privirea şi-i văzu pa camarazi luptând în

spatele său. El stătea lângă tren, împreună cu zece soldaţi şi se apăra vitejeşte. Explozia grenadelor de mână îi făcu mai precauţi pe soldaţii guvernamentali, care nu mai cutezau să se apropie prea mult.

— Predaţi-vă! răcni un glas.

Boris Verodin ciuli urechile şi i se păru că recunoaşte vocea.

— A! ticălosul acela de Semelov, incendiatorul şi asasinul! scrâşni el.

Fără să şovăie o clipă, se năpusti înainte şi se trezi cu două baionete în piept. El le împinse în lături şi ridică o puşcă de la pământ.

Gloanţele zburau deasupra lui, dar nu-l nimeriră. Doar o zgârietură la braţ îi provoca dureri.

Lovea cu puşca orbeşte, în dreapta şi-n stânga şi deodată văzu că duşmanii se dau în lături din faţa lui. Acum drumul îi era deschis, putea fugi.

Pădurea era la vreo douăzeci de metri depărtare. Tânărul luntraş ajunse la ea, împreună cu încă patru luptători. Pentru moment se aflau la adăpost, căci dindărătul copacilor nu puteau fi loviţi şi pe de altă parte puteau opune împotrivire unui atac. Probabil că soldaţii guvernamentali îşi dădură seama de asta, căci renunţară la urmărire.

— A! dumneata eşti, tovarăşe Bolşek! zise Boris, simţind o mână pe umăr. Am pierdut partida şi probabil c-am fost trădaţi.

Privi printre copaci spre trenul care fusese părăsit de soldaţi şi văzu cum aceştia respingeau tot mai mult pe revoluţionari. Un plan de o îndrăzneală nebunească îi trecu prin minte. Trupa era pierdută şi niciun ajutor nu mai era cu putinţă. Şopti câteva cuvinte lui Bolşek, care-l privii cu ochii holbaţi.

— Ai înnebunit, tovarăşe Verodin? făcu acesta, vrând să-l oprească.

Dar fostul luntraş nu se lăsă. Putea oare să se înapoieze singur la Petrograd şi să raporteze preşedintelui Comitetului Central că tovarăşii săi şi-au găsit moartea şi numai el singur scăpase cu viaţă fără să fi adus la îndeplinire misiunea?

Nu, asta n-o putea face.

Părăsi ascunzătoarea şi, aplecându-se, se furişă de-a lungul brâului pădurii. Întorcându-se o dată, aproape fără voie, zări pe cineva îndărătul lui privindu-l cu doi ochi de foc.

Era Sonia Petrovici, care-l urmase.

— Ce vrei să faci, Boris? întrebă ea, cu spaimă? Vrei să-ţi jertfeşti viaţa? Ce rost ar avea asta? Nu vezi că totul e pierdut? Tu şi oamenii tăi aţi pierdut partida. Te-ai împotrivit ca un leu şi nu s-a putut face nimic. Fugi şi raportează preşedintelui că ţi-ai făcut datoria!

— Lasă-mă în pace! răspunse Boris Verodin. Pleacă şi pune-te la adăpost, – nu vreau să te mai văd p-aici!

— Boris, rămâi! imploră dânsa. Planul tău nebunesc nu va putea

izbuti niciodată, – îţi pui în joc viaţa în mod zadarnic.

Dar el n-o mai auzea. Cu sărituri mari alergă peste şine şi izbuti s-ajungă până la locomotiva trenului duşman.

Mecanicul se sperie văzând un bărbat spătos ivindu-se deodată înaintea lui. Abia mai avu vreme să scoală un ţipăt uşor, când Boris Verodin îl izbi cu revolverul în frunte, culcându-l la pământ. Apoi îl zvârli cât colo şi îşi încordă auzul în noapte. Împuşcături răzleţe răsunau. Se părea că soldaţii se aflau în urmărirea revoluţionarilor.

Trenul făcea impresia că e pustiu. Boris o luă de-a lungul lui şi văzu patru vagoane plumbuite în urma locomotivei. În acestea trebuiau să fie banii. După ele veneau alte cincisprezece sau douăzeci de vagoane.

Tânărul erou se vârî între al patrulea şi al cincilea vagon, încercând să desfacă cuplajele. După câteva minute treaba se făcu. Din câteva sărituri ajunse înapoi la locomotivă şi îşi făcu vânt pe dânsa. Atunci, însă, se iviră câteva făpturi întunecate.

Fostul luntraş ridică revolverul, dar în aceeaşi clipă auzi un glas:

— Nu ne recunoşti, Boris?

Era iarăşi Sonia Petrovici.

După ce tânărul se făcuse nevăzut, ea îi lămuri repede pe bărbaţii care până atunci fuseseră împreună cu el.

— Nu trebuie să-l lăsaţi singur! zise ea, implorator. Gândiţi-vă că asta poate însemna moartea lui.

— Haideţi! spuse Bolşek, care se afla şi dânsul acolo. Dacă nu se poate altfel, atunci să murim împreună cu el.

Ajunseseră la tren tocmai când Boris voia să pornească locomotiva.

— Urcaţi! le strigă dânsul. Ei se întorc. Împuşcaţi-i, dacă ne urmăresc.

— De asta să n-ai grijă! răspunse Bolşek şi îşi încărcă revolverul.

Ceilalţi doi camarazi ai săi făcură la fel.

Boris umblă la manivelele locomotivei, care se puse în mişcare, trăgând după ea cele patru vagoane alăturate.

Locul luptei rămase tot mai în urmă. Răcnete din ce în ce mai îndepărtate, dovedeau că soldaţii guvernamentali se înapoiaseră.

Boris Verodin oftă îndurerat. O tristeţe adânc era întipărită pe chipul său. Mâinile i se încleştară pe bara de fier dinaintea lui.

Privi afară de-a lungul şinelor… În cele patru vagoane se afla o sumă enormă. Va izbuti el oare să aducă înapoi transportul la Petrograd şi să-l pună la dispoziţia Comitetului?

Înaintea locomotivei se zăreau bolovanii pe care îi îngrămădiseră ei pe şine, ca să oprească trenul cu soldaţii guvernamentali. Acum trebuia să oprească şi să înlăture pietrele. Treaba fu îndeplinită în cinci minute, apoi locomotiva porni iarăşi. Boris îi predă lui Bolşek conducerea acesteia, iar el se aşeză pe scăunaşul de lângă tender şi-şi

îngropă faţa în mâini.

Simţi deodată o mână pe cap şi ridicând privirea o văzu pe Sonia, care se uita la el cu priviri aprinse.

Fostul luntraş îi întinse mâna şi zise:

— Eşti o femeie vitează. Cum s-a făcut de-ai venit încoace? Cine ţi-a vorbit despre misiunea mea?

Sonia îşi pregătise o poveste, pe care o spuse acum:

— Am fost informată de Narickin, pe care l-am întâlnit pe stradă. M-a rugat să mă duc la gară şi să pornesc cu o locomotivă în urma trenului vostru. Spunea că auzise cum că guvernul aflase de planul vostru de a pune mâna pe muniţii. Trebuie să fi fost vreun trădător la mijloc. Ajungând la gară n-am găsit însă nicio locomotivă, astfel ca m-am urcat pe o drezină şi am pornit în urma voastră. Ceea ce s-a petrecut apoi, ştii.

Bolşek opri locomotiva. Afară de dânsul se mai aflau acolo trei camarazi şi Boris Verodin.

— Avem două drumuri pe care putem apuca, tovarăşi, zise el. Ne stă în putinţă să plecăm până la oraşul apropiat şi să schimbăm macazul, dar riscăm să fim opriţi, acolo, căci nu ştiu dacă staţia aceea e de partea guvernului, sau ţine cu noi.

A doua posibilitate e să dăm drumul trenului în fluviu, ceea ce va aduce cu sine, fireşte, pierderea muniţiilor.

Boris Verodin chibzui, apoi întrebă:

— În drum nu putem schimba macazul?

— E greu, răspunse Bolşek. Sunt aproape sigur că soldaţii ne urmăresc pe linie. N-au alt drum decât acesta. Mă tem că vor presupune că ne înapoiem cu trenul şi ne vor opri atunci.

Boris Verodin se uită la ceasornic.

— Avem un avans de vreo trei ceasuri, zise el. Vom merge înainte, poate găsim altă cale de scăpare. Ce-ar fi, de pildă, dac-am goli vagoanele în mijlocul pădurii şi am duce lăzile la un loc sigur, unde să nu poată fi găsite de soldaţi?

— Propunerea nu e rea, răspunse Bolşek, dar eu nu cunosc un astfel de loc. Casa pădurarului e cu mult în urma noastră.

— Dacă nu mă înşel, se află o mănăstire aproape de localitatea Oltşarskoi, pe lângă care trebuie să trecem, îşi dădu cu părerea unul din marinarii aflaţi pe locomotivă. Oprind acolo putem descărca lăzile şi să le ducem la mănăstire. Mai locuiesc doar câţiva călugări bătrâni într-însa.

— Nu ne vor trăda, oare? întrebă Boris.

— Se vor feri să facă asta, răspunse marinarul. Propun să-i punem să jure, căci oamenii aceştia mai curând vor lăsa să li se smulgă limba decât să-şi calce jurământul.

După o scurtă consfătuire se luă hotărârea de a se duce la

îndeplinire propunerea aceasta.

Trenul goni mai departe, trecând prin câteva sate şi după câtva timp se ivi şi mănăstirea, care se afla în pădure. Zidurile-i cenuşii se înălţau deasupra vârfurilor copacilor.

Locomotiva opri. Boris Verodin voia să se ducă singur la mănăstire, dar Sonia îl apucă de braţ şi-l rugă fierbinte:

— Lasă-mă să merg cu tine, Boris!

El rămase o clipă nehotărât. Femeia aceasta îi făcea milă. Pentru a doua oară îi făcuse un mare serviciu şi el nu putea să-i mulţumească în felul cum voia dânsa.

Încuviinţă cererea Soniei şi ea porni alături de el.

La jumătatea drumului, Boris se opri şi întorcându-se spre tovarăşa sa îi zise cu imputare:

— De ce ţi-ai pus în gând să vii cu mine?

— Pentru că te iubesc, Boris, răspunse ea, cu înflăcărare, pentru că nu pot trăi fără tine – te iubesc la nebunie.

El îi luă mâna şi o ţinu strânsă într-a lui, pentru ca ea să nu se poată apropia prea mult.

— Nu pot împiedeca asta! zise el compătimitor. Dar trebuie să pricepi că iubirea nu poate fi silită, Sonia. Ştii doar că sunt legat, că iubesc o altă femeie.

— Ştiu numai că tu îmi aparţii, răspunse ea, tremurând de patimă. Şi mai ştiu că m-ai iubit cândva. De ce te-ai îndepărtat de mine? Ţi-am salvat viaţa şi am pretenţii asupra ta. Ţi-am mai spus o dată că prin mine poţi câştiga un mare ducat. Nu fi prost, Boris. Lasă totul şi distruge podurile în urma ta, Boris!

El dădu din cap cu hotărâre şi răspunse:

— Ai mai făcut o dată astfel de aluzii, Sonia. În ce chip vrei s-ajungi în stăpânirea unui mare ducat? Nu-mi închipui că vorbeşti serios. Şi, pe de altă parte, crezi că bogăţiile m-ar putea ispiti pe mine – că m-ar putea îndemna să devin trădătorul poporului meu? Nu, vreau să lupt alături de el, ca să ne câştigăm libertatea. Pe mine nu mă interesează banii şi bunurile, dispreţuiesc bogăţiile, căci ele nu fac fericit pe om.

— Îţi vei schimba o dată părerile, răspunse ea, mohorâtă. Gândeşte-te, Boris, ce ţi s-a întâmplat astăzi! O simplă întâmplare te-a scăpat de la moarte. Nu e asta un semn al soartei? Vino cu mine, Boris, rupe legăturile pe care le ai, până nu e prea târziu!

— Nu! răspunse el cu hotărâre. Nu te osteni, Sonia, căci nu vei izbuti să-mi schimbi părerile! Sunt un luptător pentru libertate şi astfel vreau să trăiesc şi să mor. Şi acum îţi voi mai spune ceva.

O privi cu seriozitate şi urmă:

— M-am legat – nu mai sunt liber – am o soţie pe care o iubesc, pentru care îmi jertfesc viaţa.

Sonia îşi muşcă buzele. Simţea un fior rece înfigându-i-se în inimă.

Se prefăcu speriată, de parcă n-ar fi ştiut nimic de căsătoria lui.

Cu capul în pământ păşi mai departe alături de el. Şi din nou se trezi ura în sufletul ei şi se gândi: „Vai de tine, prinţesă Nataşa, dacă îmi mai încrucişezi o dată drumul vieţii! Voi împiedeca ca să te mai întâlneşti cu dânsul”.

Boris crezu că ea se declarase mulţumită cu lămurirea lui şi se bucură de aceasta. Îi luă mâna şi zise cu căldură:

— Vei găsi cândva un bărbat care ţi se va potrivi mai bine, Sonia, şi atunci mă vei uita. Nu fi copilă şi scoate-ţi din cap gândul de la mine!

Frumoasa femeie suspină, strânse buzele cu furie şi ochii-i scânteiau; dar el nu văzu nimic.

Ajunseră la poarta mănăstirii şi Boris Verodin bătu cu patul revolverului într-însa. Dură mult până se ivi cineva. Era un bărbat cu barbă căruntă şi ochi inteligenţi, care priveau dindărătul unei perechi de ochelari. Purta o rasă cafenie, legată cu un şnur la mijloc.

— Am de vorbit ceva cu dumneata, părinte, zise Boris Verodin, şi intră.

— V-aţi rătăcit cumva şi căutaţi adăpost? întrebă călugărul, privind cercetător de la unul la altul.

— Nu, altceva mă aduce aici, răspunse tânărul. Cheamă-l pe stareţ, căci trebuie să vorbesc cu el!

Omul zâmbi trist şi răspunse:

— Nu-ţi pot îndeplini dorinţa, căci sunt singur aici. Fraţii mei au pornit spre Răsărit de când vremurile şi oamenii au devenit atât de neliniştiţi, îngrijesc de mănăstirea asta, atât cât îmi stă în putinţă.

Boris îl străpunse cu privirea şi zise poruncitor:

— Condu-mă în pivniţa mănăstirii!

— În pivniţă? Ce vreţi să faceţi acolo? întrebă celălalt, mirat peste măsură.

— Trebuie să caut o ascunzătoare.

Călugărul nu răspunse, ci făcu doar un semn cu mâna şi porniră cu toţii înainte, pe un gang lung. Cu o cheie, bătrânul deschise o uşă, îndărătul căreia se ivi o deschizătură întunecoasă. El păşi înainte, ţinând în mâna dreaptă, ridicată, o torţă.

Coborâră multe trepte şi când ajunseră jos, călugărul zise:

— Aici este pivniţa care, după cum vedeţi, nu e prea mare.

Boris Verodin cercetă totul şi dădu şi de o încăpere fără uşă, un soi de gaură, pe care o examină mai cu luare-aminte.

— Ştii să taci, părinte? întrebă el pe călugăr, măsurându-l cu privirea.

— Meseria noastră e să păstrăm tăcerea, răspunse celălalt.

— Atunci jură-mi că nu vei trăda ceea ce se va petrece în noaptea

aceasta în mănăstire. Suntem trimişii eliberatorilor poporului rus! adăuga el, ameninţător. Cred că ştii ce înseamnă asta?

Călugărul încuviinţă, fără să spună un cuvânt. Apoi ridică mâna şi rosti cu solemnitate un jurământ, cu care Boris Verodin se declară mulţumit.

— N-am timp de pierdut, zise luntraşul. Ai vreo targă, sau un cărucior să-mi împrumuţi?

— Avem şi una, şi alta. E vorba de vreun bolnav?

— Nu, părinte. Aducem un număr mare de lăzi. Vei fi păzitorul acestora, căci au un conţinut preţios pentru noul regim.

Boris se apropie de urechea bătrânului şi-l şopti:

— Sunt lăzi cu muniţii.

Călugărul se sperie, apoi oftă:

— Nu mă pot împotrivi. Dacă vrea Domnul, facă-se voia Lui!

Sonia rămase acolo, în vreme ce Boris se îndepărtă repede. Aşeză targa pe cărucior şi porni înapoi spre linia ferată.

Când ajunse acolo se deschiseră vagoanele, şi lăzile fură descărcate. Abia când se crăpă de ziuă isprăviră treaba şi trenul golit stătea gata da plecare.

Bolşek se uită la ceas şi făcu o mutră îngrijorată.

— Peste un ceas se face ziuă de-a binelea, zise el, şi atunci vom fi văzuţi. Propun să dăm drumul locomotivei cu vagoanele să meargă în voia soartei. La câţiva kilometri de aici se va sfărâma izbindu-se de tampoanele de pe vreo linie moartă.

Boris încuviinţă propunerea, căci dacă veneau soldaţii înainte de a se fi transportat toate lăzile, întreprinderea lor dădea greş.

Bolşek dădu drumul locomotivei care porni cu viteză mare, dispărând la orizont.

După multă trudă veni şi rândul ultimului cărucior, pe care cei câţiva bărbaţi îl împinseră în pădure. Hotărâră să rămână peste zi la mănăstire, ca să se odihnească.

După ce aduseră totul în pivniţă, Boris Verodin rămase singur acolo şi-l chemă pe călugăr, căruia i se adresă:

— Ai făcut un jurământ, părinte. Acum te rog să zideşti gaura aceasta. Afară de dumneata şi noi, nimeni nu ştie că lăzile se află în pivniţă. Ştiu că vei tăcea.

Scoase o foaie de hârtie din carnetul cu notiţe şi continuă:

— Îţi voi da jumătate din foaia asta! Numai acela care îţi va aduce jumătatea cealaltă e în drept să ia în primire lăzile.

Călugărul luă hârtia, o vârî în buzunar şi urcând înapoi scara, împreună cu Boris, zise:

— Vă voi da acum mâncare şi băutură, atâta cât se găseşte în vremurile astea grele.

— Puţin lapte şi pâine ne ajunge, zise fostul luntraş. Dar ia spune,

cât timp va dura până va fi zidită gaura?

— Am învăţat meşteşugul zidăriei, astfel că în câteva ceasuri treaba va fi gata.

Cei patru bărbaţi se aşezară la masă. Lumina cenuşie a zorilor pătrundea prin fereastră. Călugărul se ivi din nou şi arătă, revoluţionarilor câteva odăiţe în care se puteau odihni.

Bătrânul tocmai voia să se înapoieze în pivniţă, când se auzi un zgomot înăbuşit afară.

— Ce-a fost asta? întrebă Boris şi-l privi pe călugăr.

— Cineva cere să intre, răspunse acesta.

— Te voi însoţi eu, zise fostul luntraş. Trebuie să-i văd pe aceia care vor să intre în mănăstire.

Merseră împreună până la poartă, dar abia privi prin ferestruica de acolo, că se dădu repede înapoi, cu o exclamaţie de surprindere.

132. Lupta până la nimicire

Părăsind palatul Gogineff, prinţul Potcikev porni repede la drum. Nu era de pierdut nicio clipă, căci era vorba să se împiedece atacul plănuit de bolşevici împotriva transportului de bani.

Prinţul se duse la gară şi izbuti să expedieze o telegramă la cartierul general, ordonând să se trimită de patru ori mai multe trupe decât fusese vorba la început.

Cu aceste pregătiri izbuti atacul. În locul unde sărise în aer locomotiva revoluţionarilor, prinţul lăsase un detaşament mic de soldaţi, care se ascunseră în pădure. Aceştia puseseră dinamită pe linie.

În cursul luptei îndârjite revoluţionarii fură încercuiţi şi ucişi. Numai Boris Verodin şi cei patru marinari care erau cu el, scăpaseră.

Când Semelov vizită locul luptei rânji fioros. Dădu ordin soldaţilor să sape în pădure o groapă comună, în care să fie îngrămădiţi bolşevicii.

Cea mai mare parte a oamenilor se înapoiară la tren, când, deodată, se produse larma.

— Ce-i asta? întrebă Potcikev, care mergea alături de Semelov, în spatele soldaţilor.

— Mii de bombe! Trenul a dispărut, Excelenţă! exclamă căpitanul.

Prinţul scoase o înjurătură zdravănă şi îşi iuţi paşii.

— Dar văd că trenul meu e acolo, zise el îndată răsuflând uşurat.

Curând însă avea să se încredinţeze că se înşelase amarnic. I se raportă că primele patru vagoane cu locomotiva fuseseră decuplate.

Prinţul păli de moarte când află vestea aceasta.

— Cine să fi făcut asta, căpitane Semelov? întrebă el, iritat peste măsură.

Chestiunea se lămuri repede, căci în vremea asta mecanicul îşi revenise în simţiri şi povesti ce se întâmplase.

— A fost Boris Verodin, duşmanul meu de moarte, murmură Potcikev. Din nou omul acesta îmi năruieşte planurile. Trebuie să-l urmărim, căpitane Semelov.

— Ne vom lua după fugari în marş forţat, răspunse „Tiranul". La prima cabină de acar vom telefona ca trenul să fie oprit în gara apropiată.

— Da, da, fă cum e mai bine! Îţi făgăduiesc zece mii de ruble dacă readuci conţinutul celor patru vagoane. Şi, încă zece mii de ruble în plus dacă mi-l aduci pe Boris Verodin acela, viu sau mort.

Semelov îşi mângâie barba şi râse drăceşte.

— Veţi fi mulţumit cu mine, Excelenţă, zise el.

Apoi îşi instrui repede oamenii şi trupa se puse în mişcare.

După câteva ceasuri, Semelov ajunse la cantonul de cale ferată. Un bărbat îmbătrânit în slujbă îi ieşi în întâmpinare. Era foarte tulburat, căci tremura din tot trupul, astfel că Semelov îl întrebă ameninţător:

— Ce s-a întâmplat? Ai ceva pe cuget? Dacă eşti şi tu unul din blestemăţii de trădători, atunci uită-te la copacul de colo şi alege-ţi craca de care vrei să fii spânzurat.

— Mă bănuiţi pe nedrept, domnule căpitan, răspunse cantonierul. Cât despre mine, puţin îmi pasă ce se întâmplă la Petrograd sau în lume. Îmi văd aici de slujba mea şi nici n-am timp să mă ocup de politică. Am avut doi feciori, care au murit pe câmpul de luptă.

— Atunci, de ce te-ai tulburat când ne-ai văzut? se răsti căpitanul.

— Pentru că tocmai acum am primit din oraş o veste grozavă. Mi s-a telefonat, întrebându-mă dacă nu cumva am văzut un tren trecând pe aici. La o depărtare de patru verste de oraş a deraiat un tren care s-a sfărâmat în bucăţi. Vestea a fost dată de cantonierul de la numărul treisprezece. Din fericire, trenul era gol, aşa că nu sunt victime omeneşti.

Semelov tresări.

— Cum, nu sunt victime omeneşti? făcu el.

— Nu, niciuna, răspunse bătrânul.

— Câte vagoane avea trenul?

— Patru.

Căpitanul scoase o înjurătură.

— Atunci, lucrurile s-au lămurit, strigă el. Ticălosul ne-a tras pe sfoară. Dar unde o fi dus lăzile?

Rămase câtva timp cu privirile aţintite în gol, apoi zise:

— Pune-mă în legătură cu cantonul care a dat de veste nenorocirea.

Bătrânul îi împlini cererea şi Semelov vorbi cu cantonierul respectiv, care întări spusele celuilalt.

— N-ai văzut trenul trecând pe aici? întrebă el.

— Nu, domnule căpitan. Ce-i drept, am auzit pufăitul unei locomotive, dar asta nu m-a mirat.

Semelov se sfătui cu un tânăr ofiţer. Nu exista decât o singură explicaţie: dacă lăzile nu mai erau în tren, atunci trebuie să fi fost descărcate mai înainte. Aşadar, nu putea fi vorba decât de un loc pe unde trecuse trenul.

— Domnule locotenent, vei porni spre locul nenorocirii, însoţit de patruzeci de oameni, porunci Semelov. În drum vei cerceta toate aşezările omeneşti, în căutarea lăzilor. Dacă îţi vei împlini datoria, Excelenţa Sa va şti să te răsplătească.

— Am înţeles, domnule căpitan! răspunse tânărul. Unde să vă dau raportul?

— Ai să te înapoiezi aici, după ce vei fi lăsat jumătate din oameni să păzească lăzile – dacă le vei găsi, fireşte.

— Prea bine, domnule căpitan!

Cei patruzeci de oameni porniră înainte, sub conducerea locotenentului, în timp ce restul trupei, împreună cu Semelov, se înapoie în tabără.

După ce străbătură două sate, oamenii căpitanului ajunseră, a doua zi dimineaţa, aproape de mănăstire. Dar nimic nu trăda că lăzile fuseseră descărcate acolo. Totuşi, căpitanul luase hotărârea să cerceteze totul cu băgare de seamă; astfel că porni spre mănăstire pe acelaşi drum de care se folosiseră revoluţionarii, pentru a duce lăzile la adăpost.

133. O nouă crimă a lui Semelov

Călugărul privi grav spre Boris Verodin, când, acesta se îndepărtă de uşă. După cât se părea, cei de afară erau oameni de care se temeau oaspeţii mănăstirii.

Privi şi el prin deschizătură şi zări chipul „Tiranului” îndărătul căruia se aflau soldaţi.

În acelaşi timp bătăile în poartă se repetară.

— Să deschid? întrebă în şoaptă călugărul, adresându-se lui Boris Verodin.

Acesta scoase revolverul şi, plecându-se spre urechea gazdei sale, zise:

— Fereşte-te să faci asta, părinte! Ofiţerul de dincolo este unul din cei mai mari ticăloşi de pe lume. Nu ştiu dacă eşti la curent cu ultimele întâmplări petrecute în ţară şi dacă ai auzit despre prinţul Potcikev. Acesta e cel mai înverşunat vrăjmaş al poporului, iar căpitanul din faţa porţii e mâna lui dreaptă. Depărtează-te şi lasă totul în seama mea! Cred că ne-a sosit sfârşitul… Nu uita jurământul pe

care l-ai făcut… dacă murim în lupta care se va porni peste câteva minute. Atunci datoria dumitale va fi să destăinui Comitetului Central revoluţionar ascunzătoarea lăzilor.

Călugărul încuviinţă din cap şi după privirea lui gravă se putea cunoaşte că-şi va respecta jurământul.

Cei de afară deveniră tot mai stăruitori.

— Dacă nu deschideţi, vom pătrunde cu forţa! strigă Semelov.

În acelaşi timp, scoase revolverul şi slobozi în poartă un glonţ, care, din fericire, nu răni pe niciunul din cei doi bărbaţi.

Tovarăşii lui Boris Verodin se apropiară de el cu armele în mâini.

— Nu puteţi evita lupta, care va avea un sfârşit tragic pentru voi? murmură călugărul.

Boris zâmbi cu tristeţe.

— Vrei să ne predăm, Sfinţia ta? zise el. Doar ştim prea bine că vom fi puşi la zid. Aşadar, nu ne rămâne decât să luptăm până la ultima suflare.

Apoi, adresându-se Soniei, urmă:

— Păcat de tine, tovarăşă Petrovici… N-ai vrea să încerci să scapi?

Revoluţionara îl străfulgeră cu privirea.

— Viaţa mea îţi aparţine ţie, Boris… şi, apoi, să nu-ţi închipui că cei de afară mă vor cruţa. Acelaşi sfârşit mă aşteaptă şi pe mine dacă voi cădea în mâinile lor.

— Fie cum vrei tu! răspunse Boris, cu tristeţe. Eu nu ţi-am vrut decât binele.

Un gând salvator păru că fulgerase prin mintea călugărului. El făcu semn luntraşului să-l urmeze într-un colţ al coridorului şi-i şopti:

— Există un singur mijloc de scăpare. Mănăstirea are un cavou tăinuit, a cărui intrare nu poate fi descoperită. Ascundeţi-vă acolo şi, în timpul ăsta, voi deschide poarta şi voi răspunde la întrebările soldaţilor.

— Şi n-ai să ne trădezi? întrebă luntraşul, aţintind asupra călugărului o privire sfredelitoare.

Acesta zâmbi cu tristeţe.

— Faceţi cum credeţi! răspunse el. Dacă nu aveţi încredere în mine, mă retrag spre a mă ruga pentru voi.

Tânărul nu mai şovăi, ci primi ajutorul oferit. Bătrânul porni înainte, în vreme ce loviturile şi împuşcăturile de afară deveneau tot mai dese.

După ce urcară o scară îngustă, revoluţionarii se văzură într-o încăpere luminată de o candelă, care se afla deasupra unui altar mic. Frigul pătrundea printr-o ferestruică de sus.

Călugărul se apropie de altar şi, după câteva clipe, acesta se dădu într-o parte, lăsând să se vadă o scară ce ducea în adâncime.

Revoluţionarii coborâră, în timp ce altarul reveni la locul său.

— Aşteptaţi puţin! zise Boris, când ajunseră jos. Vreau să mă încredinţez dacă altarul poate fi mişcat şi de aici, altminteri suntem cu toţii la cheremul călugărului.

În vreme ce luntraşul urcă treptele, ceilalţi rămaseră locului.

O lespede grea, care, după cât se părea, era soclul altarului, astupa deschiderea. Toate încercările sale de a mişca piatra, rămaseră zadarnice. În cele din urmă, Boris coborî iarăşi lângă tovarăşii săi, care aprinseseră lămpile de buzunar şi se încredinţaseră că erau în catacombele mănăstirii. La dreapta şi la stânga stăteau înşirate cosciuge, din care cea mai mare parte putreziseră. Unele se desfăcuseră, lăsând să se vadă osemintele dinăuntru.

— Dacă părintele nu se mai arată, să ştiţi că rămânem aici ca nişte şobolani prinşi în capcană, făcu Bolşek.

— Asta încă n-ar fi nimic, interveni unul din marinari. Dacă se arată însoţit de soldaţi, chestia devine mult mai complicată. Semelov ăsta are metode să dezlege limbile celor mai încăpăţânaţi oameni. Am auzit multe despre el. Dacă e adevărat, nu ştiu nici eu.

— N-are niciun rost să ne batem capul ca să ghicim ce gânduri are călugărul cu noi, zise Boris. Mai bine hai să cercetăm locul, poate găsim vreo altă intrare în cavou.

Deodată, luntraşul simţi un trup moale lângă el şi două braţe îi înlănţuiră gâtul.

— Boris, dacă aş muri împreună cu tine, mi s-ar părea că moartea e o fericire! murmură Sonia Petrovici.

Tânărul încercă să se elibereze, dar nu izbuti. Rămase deci liniştit, compătimind din inimă pe această femeie frumoasă, care nu voia să înţeleagă că el aparţine alteia.

În acest timp călugărul se îndreptă spre poartă, punându-şi îmbrăcămintea în neorânduială, ca să dea impresia că abia atunci se trezise din somn.

Deodată, însă, poarta cedă sub apăsarea soldaţilor. Călugărul se opri, înnodându-şi şnurul în jurul rasei, apoi privi cu îndrăzneală spre cei care pătrunseseră în mănăstire.

Căpitanul şovăi o clipă; după aceea ridică revolverul, strigând:

— De ce n-ai deschis imediat?

— Eram tocmai la utrenie, răspunse călugărul, liniştit. De unde puteam să ştiu că soldaţii vor să intre în singuratica noastră mânăstire? De la izbucnirea războiului, niciun om n-a mai călcat pragul acestui lăcaş, unde locuiesc singur.

— Găsesc că te-ai rugat cam mult, zise Semelov, apropiindu-se şi rotind ochii prin bolta pe jumătate cufundată în întuneric. Spuneai că nimeni n-a călcat pe aici de multă vreme? Hm, asta nu prea cred să fie adevărat, căci ştiu bine că acum câteva ceasuri au intrat aici nişte

oameni, pe care îi urmărim. Aşadar, spune-mi unde se află ei şi nu ţi se va întâmpla nimic.

Călugărul se cam tulbură la aceste cuvinte, însă Semelov nu băgă de seamă.

— Nu pot decât să repet ceea ce am zis mai înainte, răspunse bătrânul. Am petrecut iarna singur în mănăstire şi tot singur voi rămâne până la sfârşitul războiului.

„Tiranul" bătu din picior.

— Cercetaţi mănăstirea! porunci el oamenilor săi. Dacă izbutiţi să daţi de ticăloşi, ştiţi ce aveţi de făcut. Numai unul singur va fi cruţat, căci acela trebuie să ne destăinuie unde a ascuns lăzile.

Soldaţii se împrăştiară prin sfântul lăcaş. Călugărul deschise toate chiliile, care fură cercate, cu amănunţime.

Semelov spumega de mânie, apropia mereu revolverul de tâmpla călugărului, încercând să-i smulgă vreo mărturisire. Dar acesta nu se sinchisi de ameninţări, căci renunţase demult la viaţa pământească şi, apoi îşi dădea seama că Semelov era un ticălos, astfel că era şi mai hotărât să nu-i trădeze pe oaspeţii săi.

— Locotenent Osiri! strigă deodată căpitanul, unuia din oamenii săi. Cpntinuă dumneata cercetările, căci eu vreau să stau niţeluş de vorbă cu Sfinţia Sa.

— La ordinele dumneavoastră, domnule căpitan! se auzi răspunsul.

— Să intrăm aici! se adresă Semelov călugărului, cu un glas care nu prevestea nimic bun.

Patru soldaţi se postară la uşă, cu armele pregătite, iar cei doi intrară într-o chilie întunecoasă.

— Mănăstirile astea au şi încăperi tăinuite, începu „Tiranul" aşezându-se pe marginea patului de lemn. N-ai vrea să mi le arăţi şi mie?

Călugărul clătină capul şi zise:

— Vă înşelaţi, domnule căpitan. Cel puţin eu nu ştiu nimic despre existenţa vreunei încăperi tăinuite. N-avem decât o capelă, unde ne închinăm lui Dumnezeu, şi odăiţele pe care le-aţi văzut.

Semelov se juca cu revolverul.

— Hm, o să fiu nevoit să întorc foaia, căci cu binele n-o scot la capăt, zise el. Ia spune-mi şi mie, cum se face că o ţărancă a văzut mai mulţi soldaţi care se îndreptau spre mănăstire?

Călugărul rămase tăcut, încredinţat că Semelov minţea. În împrejurimi nu se afla nicio aşezare omenească, astfel că era cu neputinţă să fi întâlnit o femeie pe aici, şi încă noaptea.

— Ei, ce s-aude? stărui căpitanul, luând drept o mărturisire tăcerea călugărului.

— Nu pot să adaug nimic la ceea ce am spus, replică celălalt, cu toate că bănuia soarta care îl aştepta.

Semelov chemă soldaţii înăuntru şi le porunci să ducă armele la ochi.

Unul din aceştia suspină şi o lacrimă se ivi în ochii săi.

În acea clipă, locotenentul se năpusti în chilie, ţinând în mâini o căciulă şi o şubă, pe care se vedea semnul distinctiv al revoluţionarilor.

— Le-am găsit într-una din chilii! raportă el.

— Drace! scrâşni Semelov, recunoscând insigna marinarilor din flota rusească.

El ştia, de asemenea, că trenul urma să fie atacat de marinari.

— Număr până la trei! strigă „Tiranul”. Dacă trădătorul nu mărturiseşte, descărcaţi armele în el!

„Una… două… trei!

Patru detunături răsunară una după alta.

— Doamne, fii îndurător… cu ei! murmură bietul călugăr, alunecând la pământ.

Nu murise încă, deşi primise trei gloanţe.

Căpitanul făcu un semn poruncitor oamenilor săi, care se îndepărtară.

— Avea în ochi o strălucire dumnezeiască! murmură unul dintre ei.

Semelov încuie uşa, apoi se apropie de călugăr, pe care îl izbi cu piciorul, zicând:

— Mărturiseşte, câine! Unde i-ai ascuns?

Nenorocitul aţinti asupra „Tiranului” o privire rugătoare. Gura i se închise şi un zâmbet se ivi pe chipul său, schimonosit de durere.

— Iartă-i, Doamne, că nu ştiu ce fac! mai îngână el.

De astă dată, furia lui Semelov atinse culmea. Fără să mai stea la gânduri, scoase revolverul şi slobozi câteva gloanţe în trupul muribundului. După ce se încredinţă printr-o privire că acesta îşi dăduse sufletul, înfiorătorul om părăsi chilia şi porni ca un turbat prin încăperile sfântului lăcaş.

Dar în cele din urmă, îşi dădu seama că toate sforţările sunt zadarnice, căci nimeni nu izbutise să găsească vreo urmă a celor căutaţi..

— Aduceţi gaz! Şandramaua asta va fi dată pradă flăcărilor! porunci el oamenilor săi. Bănuiesc că trădătorii se află în mănăstire. Hahaha, ce-o să mai năduşească atunci când flăcările îi vor cuprinde din toate părţile!

„Detaşamentul groazei” se puse pe lucru, sub supravegherea comandantului său.

Cea dintâi flacără ţâşni în ultima chilie. Soldaţii urmăriră cum focul se întindea la celelalte încăperi şi-l alimentară cu tot ce găsiră la îndemână.

În răstimp de jumătate ceas, partea dindărăt a mănăstirii fusese

cuprinsă de flăcări şi un fum gălbui se înălţă spre cer.

Soldaţii primiseră întăriri şi formaseră un cerc în fundul clădirii incendiate spre a împiedeca fuga revoluţionarilor despre care căpitanul Semelov bănuia cu drept cuvânt că se mai află în mănăstire.

El însuşi, împreună cu o mică parte din oamenii săi, se mai afla în mănăstire, urmărind cu o bucurie drăcească, opera distrugătoare a flăcărilor.

Deodată, şovăi, căci în partea dindărăt a clădirii se iviseră câteva făpturi fantomatice, învăluite de fum.

— Foc! strigă Semelov.

Soldaţii duseră armele la ochi, câteva detunături răsunară şi doi revoluţionari se prăbuşiră la pământ.

Apoi, Semelov şi oamenii săi se retraseră până la poarta mănăstirii, căci fumul devenise înăbuşitor.

134. Clipe de groază

Revoluţionarii ţinură sfat în catacombele mănăstirii. Nu puteau rămâne mult timp acolo, căci n-aveau merinde şi afară de asta, domnea un miros nesuferit.

La început încercară să găsească altă ieşire din temniţa lor. Cu ajutorul lămpilor de buzunar, cercetară zidurile şi pardoseala.

Sonia nu se depărta de lângă Boris şi mai mult ca oricând era hotărâtă să facă orice ca să-l prindă iarăşi în mrejele ei. Şi, cu cât creştea patima pentru frumosul tânăr, cu atât se înteţea şi ura împotriva prinţesei Nataşa.

Între timp, Bolşek înlăturase unul din coşciugele ce se aflau într-un colţ.

— Veniţi încoace! strigă el. Dacă nu mă înşel, am descoperit o deschidere acoperită cu o lespede grea.

Ceilalţi se apropiară şi se dovedi că Bolşek avea dreptate. Piatra fu înlăturată, după multe sforţări, şi dedesubtul ei se ivi o deschidere pătrată, de unde porneau în adâncime nişte trepte de lemn. Un miros greu tăia răsuflarea fugarilor care se priviră cu groază.

Sonia Petrovici îşi învinsese spaima, şi încercase să ridice capacul sicriului. Spre uimirea ei, acesta nu era bătut în cuie, iar înăuntru se aflau doar câteva hârtii îngălbenite de vreme. Boris Verodin le luă în mână şi se încredinţă că erau nişte anunţuri mortuare. Dedesubtul fiecărui nume se afla câte o frază mai lungă.

— Nu cunosc limba asta. Se pare că e latină, zise el, clătinând capul.

Fugarii coborâră în adâncime, sub conducerea luntraşului. Treptele erau umede, astfel că trebuiau să fie cu multă băgare de seamă, ca să nu alunece, căci scara n-avea balustradă.

După ce coborâră vreo zece metri, aerul devenise atât de greu, încât aproape ca nu mai puteau să răsufle. Boris Verodin aprinse lampa, dar în clipa următoare, se dădu înapoi îngrozit, căci chiar în apropierea lui se afla un schelet, care părea că-i rânjeşte.

Totuşi, luntraşul, îşi reveni repede din spaima lui şi apropiindu-se de schelet, băgă de seamă că acesta era ferecat cu lanţuri. Atât, de scurte încât să îngăduie doar nenorocitului să se aşeze pe o lespede lipită de zid… O inscripţie cioplită în perete se afla deasupra lui.

„Părintele Grisento, fost colonel în regimentul de gardă al împăratului Pavel I. A călcat prescripţiile ordinului nostru şi, după ce a lâncezit un an în pivniţa mănăstirii, a plătit cu viaţa greşeala sa.

Laurentianus, stareţul mănăstirii."

Revoluţionarii se uitară unul la altul, îngroziţi. Înaintea lor se aflau dovezile unei tragedii care se desfăşurase în urmă cu mulţi ani.

Frământată de curiozitate, Sonia pornise mai departe şi dădu de un ai doilea schelet, în aceeaşi poziţie.

De astă dată era vorba de un fost aghiotant al Ţarului Alexandru al II-lea, care se încumetase să-şi ridice ochii spre iubita împăratului.

— Groaznic! murmură frumoasa femeie, scuturată de fiori, strângându-şi blana în jurul trupului.

Revoluţionarii porniră înainte şi după câtva timp, constatară că vreo doisprezece călugări, care ocupaseră în viaţă funcţii însemnate, intraseră în ordinul mănăstirii şi încălcaseră prescripţiile acesteia. Nenorociţii fuseseră ferecaţi în lanţuri şi lânceziseră în înfiorătoarele celule, până ce Domnul se îndurase de ei şi-i chemase în împărăţia veşnică.

— Documentele pe care le-am găsit sus, în sicriu, par să fie privitoare la aceşti nenorociţi, zise Boris Verodin. Fanatismul l-a împins pe stareţ la săvârşirea celor mai groaznice fapte pe care şi le-ar putea închipui mintea omenească.

Catacomba fu cercetată cu amănunţime, în căutarea unei ieşiri, dar pretutindeni dădură de ziduri groase, fără nicio crăpătură.

În cele din urmă, fugarii se înapoiară în ascunzătoarea de dedesubtul altarului. Câteva împuşcături îi făcură să tresară.

— Călugărul ar fi trebuit să ne însoţească, zise Bolşek. Atunci poate că soldaţii s-ar fi retras mai repede.

Se încercă iarăşi să mişte altarul, şi după multe sforţări, acesta se dădu într-o parte. Zgomote puternice ajunseră la urechile fugarilor, iar încăperea era plină de fum.

Fără să stea la gânduri, Boris Verodin se năpusti spre uşă pe care o deschise.

— Ticăloşii au dat foc mănăstirii! strigă el, trântind uşa la loc. Asta

e opera lui Semelov.

— Trebuie să ne scăpăm viaţa! zise Bolşek, cu hotărâre. Poate că soldaţii au plecat!

— Nu prea îmi vine să cred, răspunse luntraşul. Totuşi vom încerca să ne strecurăm de aici. Dacă nu izbutim, vom fi nevoiţi să rămânem în ascunzătoarea noastră.

— Şi să murim în chip înfiorător, adăugă un marinar, scrâşnind din dinţi. Dacă aşa stau lucrurile, aş prefera să fiu ucis de un glonte, decât să mor de foame sau ars de viu.

Boris Verodin îşi plimbă privirile în jos.

— Aveţi armele încărcate? întrebă el.

Şi, fără să mai aştepte răspuns, se repezi înainte, hotărât să moară mai bine, decât să se lase prins de urmăritorii săi. Sonia Petrovici îl urmă numaidecât.

Înaintând cu greu prin fum şi flăcări, fugarii izbutiră să străbată coridorul şi ajunseră la poartă. Aici, însă, fură întâmpinaţi de duşmanii lor, în fruntea cărora se afla căpitanul Semelov.

O salvă sfâşie aerul şi două strigăte – unul la dreapta, iar altul la stânga lui Boris – îl încredinţară că soldaţii nu-şi greşiseră ţinta. Doi marinari se prăbuşiseră la pământ. În clipa următoare se auzi o nouă salvă.

— Înapoi, pe aici nu putem străbate! răcni Boris. Veniţi după mine!

Tânărul nu ştia câţi din tovarăşii săi mai rămăseseră în viaţă. Simţea, doar, că cineva îi cuprinsese mâna şi-l urma în goană. Un suspin de uşurare scăpă de pe buzele sale, când uşa capelei se închise îndărătul lor.

Cu toate că încăperea era plină de fum, aerul mai putea fi respirat.

— Câţi mai suntem? întrebă Boris.

Numai Bolşek îi răspunse. Doi marinari lipseau, iar al treilea se prăbuşise la picioarele Soniei, lovit de un glonte.

Luntraşul se uită deznădăjduit în jurul său. Deodată, privirile-i, se opriră pe fereastra încăperii.

Fără să scoată un cuvânt, se întoarse spre Bolşek, care înţelese şi dădu din cap, în semn de încuviinţare.

— Da, trebuie să încercăm, zise acesta, hotărât.

Se urcă pe umerii tovarăşului său şi deoarece nu reuşi să deschidă fereastra, izbi cu pumnul îl geam. În acea clipă, răsunară iarăşi câteva detunături şi nenorocitul se prăbuşi de pe umerii lui Boris.

Sonia se plecă deasupra trupului său. Rănitul dădu ochii peste cap şi o dâră de sânge se prelinse de pe buzele sale.

— Moare? îngână Sonia, cu groază.

— Da, mor… gâfâi nenorocitul.

Vru să mai spună ceva, dar nu izbuti. Glonţul îl lovise drept în inimă. Peste câteva minute, îşi dădu sufletul.

Afară se auziră strigăte.

Boris Verodin se întoarse. Fumul era acum atât de des, încât abia mai puteau să răsufle. Deodată, se plecă spre marinarul rănit, vrând să-l transporte în încăperea dedesubtul altarului. Însă, nenorocitul îşi dăduse sufletul.

— Vino, Sonia! zise luntraşul, cu o duioşie nespusă. Vino să murim împreună, aşa cum ai vrut… Ţi-aş fi dorit altă soartă…

Tânăra îl cuprinse de braţ şi amândoi coborâră tăcuţi în bolta cu coşciuge.

Ajungând acolo se aşezară pe ultima treaptă şi priviră îndureraţi în bezna care îi învăluia. Sonia îşi rezemă capul de pieptul tovarăşului ei, şi şopti:

— Mă iubeşti, Boris?

Un zâmbet trist se ivi pe buzele luntraşului. De ce îi punea mereu aceeaşi întrebare, cu toate că ştia prea bine că inima lui aparţinea alteia? Vru să-i răspundă cu asprime, dar nu se încumetă s-o mai supere acum, când erau la un pas de moarte.

— Da, te iubesc, Sonia, răspunse el, mângâind-o cu blândeţe.

Un strigăt de bucurie izbucni de pe buzele pătimaşei femei, care îl îmbrăţişă cu patimă.

Ce-i păsa ei de moarte? Ce însemnătate avea faptul că deasupra lor flăcările îşi urmau opera lor distrugătoare? Boris Verodin îi mărturisise că o iubeşte… Şi el nu minţea niciodată.

— Scumpul meu Boris, soarele vieţii mele! murmură tânăra, plină de fericire.

Boris simţea bătăile inimii ei, simţea tremurul care fremăta într-însa. Numai o statuie ar fi rămas nepăsătoare în faţa acestei iubiri pătimaşe. Ceasurile lor erau numărate; poate că bolta avea să-i îngroape chiar în acea zi sub dărâmăturile ei. De ce să n-o facă fericită pe aceea care îşi primejduise viaţa pentru el? O tristeţe nespusă îl cuprinse, gândindu-se la Nataşa. Nu, ea nu-i va lua în nume de rău dacă va dărui Soniei câteva clipe de fericire.

Luntraşul se plecă spre femeia de lângă el şi o sărută aşa cum o sărutase pe Nataşa… o îmbrăţişă, aşa cum îşi îmbrăţişase iubita… apoi… dânsa i se dărui toată, în catacomba aceea sinistră, în timp ce grinzile trosneau deasupra lor, iar oamenii prinţului Potcikev stăteau la pândă, aşteptându-şi prada care le scăpase până acum.

Sonia se trezi după câteva ceasuri. În prima clipă nu-şi dădu seama unde se află, căci un întuneric adânc domnea în jurul ei.

Deodată, mintea-i fu străbătută de un fulger, când simţi pe Boris alături de dânsa. Luntraşul adormise şi el pe trepte.

Ea se lipi de dânsul şi răsuflarea ei caldă îl trezi.

— Cât timp am dormit, iubito? întrebă el.

— Ah, Boris dacă ai şti ce fericită sunt! murmură dânsa. Abia acum îmi dau seama ce frumoasă e viaţa şi ce înseamnă să fii iubită.

Luntraşul oftă din adâncul inimii. Gândul la Nataşa începu iarăşi să-l frământe. Sărmana avea să-l aştepte în zadar, căci el nu putea să se mai reîntoarcă. Deznădăjduit, Boris îşi sprijini capul în palme şi rămase tăcut.

În acest timp, Sonia izbutise să se ridice şi îndepărtându-se de lângă el urcă treptele ce duceau spre altar, nădăjduind să găsească vreo scăpare.

Deodată, luntraşul se trezi din visarea lui şi-şi dădu seama de lipsa tovarăşei sale. O strigă pe nume şi Sonia îi răspunse din capul scării, apoi coborî lângă el.

— Ce cauţi acolo sus? întrebă luntraşul.

— Voiam să descopăr mecanismul care mişcă din loc altarul.

— Totul e în zadar, Sonia, zise el, cu tristeţe. Deasupra noastră e o mare de flăcări, care ne-ar învălui pe dată, dacă am părăsi ascunzătoarea.

Sonia se ghemui lângă tovarăşul ei, a cărui linişte o molipsi şi pe ea. Acum nu se mai temea de moarte. După câtva timp, aţipi din nou. Tânărul îşi scoase şuba şi o puse sub capul ei, apoi urcă treptele.

În ultimul timp răsunară trosnituri puternice, care dovedeau că zidurile începuseră să se prăbuşească. Trebuia deci cu orice chip să găsească o scăpare, altminteri erau sortiţi să fie îngropaţi sub dărâmături.

După multe sforţări, tânărul izbuti să mişte altarul. Un nor negru de fum îi tăie răsuflarea, astfel că împinse lespedea la loc.

Clătinându-se pe picioare, coborî iarăşi în boltă şi povesti Soniei care se trezise, că temerile sale se dovedeau îndreptăţite.

— Dacă încercăm să ieşim pe aici, suntem pierduţi, încheie el, cu tristeţe.

Se scurse încă o noapte. Foamea începu să-i chinuiască. Boris răbda în tăcere, dar îl chinuia gândul că Sonia trebuia să sufere alături de el.

— Mai am două gloanţe, zise dânsul, deodată, luând revolverul în mână. Dacă socoţi că ai ajuns la capătul puterilor, dacă vrei să sfârşeşti cu viaţa, te rog să mi-o spui, draga mea…

O trosnitură înfricoşătoare îi făcu să tresară.

— Cred că ne-a sunat ceasul din urmă… Trebuie să murim! zise Boris.

Sonia se cutremură. Ce moarte îi era hărăzită! Nu, mai bine să piară de glonţul lui! Astfel vor părăsi împreună această lume şi nimeni nu va afla vreodată ce se făcuse cu ei.

Trosnitura se repetă şi ei se lipiră de zid, pregătindu-se de moarte. Boris ridicase arma şi ţinea degetul pe trăgaci.

— Iartă mă… fii gata! şopti el, atrăgând pe Sonia la pieptul lui.

— Sunt gata… scumpul meu! răspunse ea, cu hotărâre.

— Ai mult curaj… Crezi în Dumnezeu?

— Înainte vreme, credeam. Dar când am văzut câte nedreptăţi se petrec în lume, am tăgăduit existenţa Lui… Poate că am procedat greşit..

— Să ne rugăm! zise el.

Îşi împreunară mâinile şi tânărul începu să se închine cu glas tare. Mai ştia încă „Tatăl nostru”, aşa cum îl învăţase mama Anuşca. Deodată, se întrerupse şi-şi trecu braţul pe după umerii Soniei. De sus începuseră să cadă pietre şi moloz. Deasupra lor se formase o deschizătură pricinuită de prăbuşirea altarului.

Un nor gros de fum umplu încăperea unde se adăpostiseră.

Cu toate că îşi dădea seama că totul era zadarnic, Boris vru să mai încerce totuşi să se salveze.

— Vino, Sonia! murmură el, în timp ce fumul îl îneca aproape.

Sonia îi cuprinse mâna şi se lăsă condusă pe trepte, care, din fericire, rămăseseră întregi. Pe la jumătatea scării, ea se opri, nemaiputând să se ţinu pe picioare. Luntraşul o luă în braţe şi ajunse sus, gâfâind.

Căldura era de nesuferit. Uşa capelei fusese mistuită de flăcări, iar dincolo se întindea o mare de foc.

Sonia rămase nemişcată, astfel că fu silit s-o ducă în braţe prin coridor, care, în chip cu totul ciudat, nu fusese astupat de dărâmături.

Ajunsese în apropierea porţii, când o bârnă aprinsă căzu peste ei, trântindu-i la pământ. Tânăra se trezi din leşin, şi începu să ţipe, înnebunită de durere, căci bârna îi pârlise faţa, iar veşmintele-i luaseră foc. Boris sări repede în picioare şi duse mâna la frunte, unde fusese lovit. Nu-şi mai dădea seama ce se petrece cu el, însă un singur lucru ştia bine: tovarăşa lui fusese cuprinsă de flăcări. Cu toate că-şi arse mâinile, încercă să înăbuşe focul şi izbuti.

O cuprinse apoi în braţe pe biata femeie şi porni în goană spre poartă. Deodată, se opri iarăşi.

— Lasă-mă să mor… Boris, se tângui ea. Ah, sufăr îngrozitor… nu… nu mai pot…

Tânărul fu cuprins de milă. Aruncase doar o privire asupra chipului ei şi rămăsese îngrozit văzând rănile pricinuite de arsuri.

Cu sforţarea disperării, Boris se năpusti pe poartă. Ce-i mai păsa dacă soldaţii se aflau acolo? Moartea prin gloanţele lor ar fi însemnat pentru el o uşurare.

Coborî câteva trepte şi abia mai avu putere să depună la pământ trupul Soniei. Gândurile i se încâlciră în minte şi se prăbuşi alături de tovarăşa lui, fără să mai aibă timp să vadă doi bărbaţi care ieşiră din pădure şi se apropiară privind cu teamă în jurul lor. Unul dintre ei, cel mai tânăr, purta haine militare.

— Ah, ia te uită la ei! zise cel mai în vârstă, cuprins de milă. Femeia asta trebuie să fi fost foarte frumoasă, însă arsurile au desfigurat-o. Socot că ar fi fost mai bine de ea, dacă ar fi murit în flăcări.

— Astea sunt victimele prinţului Potcikev, zise celălalt. Cred că ar fi timpul să punem capăt ticăloşiilor sale.

— Despre asta putem vorbi şi mai târziu. Acum trebuie să facem o targă din crengi, ca să-i transportăm în colibă pe nenorociţi.

— N-ar fi mai bine să aduc scara din grajd, întrebă soldatul.

— Da, ai dreptate, răspunse celălalt, repede.

— Dar mai adu şi o saltea de paie sau nişte bulendre.

— Peste zece minute sunt înapoi, zise soldatul şi dispăru printre arborii luminaţi de flăcări.

După scurt timp se înapoie. Bătrânul făcu o mutră îngrijorată.

— După cât se pare, amândoi au fost asfixiaţi de fum, zise el.

Apoi, cu ajutorul celuilalt, depuse trupul Soniei pe targa improvizată şi se adânciră în pădure. Peste un sfert de ceas se înapoiară şi luară şi pe Boris Verodin, care nu dăduse încă niciun semn de viaţă.

135. Fuga preşedintelui

Ultima noapte a guvernului Kerenski fu aceea în care prinţul Potcikev transportase lăzile cu bani.

Preşedintele nu-şi găsea odihnă, căci nu primise încă nicio veste cu privire la atacul plănuit împotriva fruntaşilor revoluţionari. Tremura din tot trupul, gândindu-se la răzbunarea acestora, dacă lovitura ar fi dat greş. În cele din urmă se îmbrăcă, strânse documentele sale cele mai de seamă şi le vârî într-o geantă, iar altele le puse în valiză.

Zorile începuseră să se ivească la răsărit şi o tăcere adâncă domnea pretutindeni.

Kerenski se apropie de fereastră şi privi afară. Ceaţa se întindea deasupra Nevei, la ţărmul căreia erau ancorate câteva canoniere şi vasul „Aurora”. Ţevile tunurilor se iveau ameninţătoare din negura care se ridica tot mai sus.

Se vor îndrepta ele asupra Palatului de Iarnă, sau obuzele lor vor sluji la înăbuşirea celei de a doua revoluţii? Cine putea să răspundă la această întrebare?

Preşedintele începu să măsoare încăperea ca paşi mari. Deodată se opri şi un surâs apăru pe buzele sale, gândindu-se la întreprinderea prinţului Potcikev. Banii aveau cea mai mare putere, mai ales în acele vremuri; şi, în noaptea aceea, el izbutise să salveze comoara guvernului.

— Dar unde or fi miniştrii? se întrebă deodată Kerenski. Trebuiau

doar să se întrunească aici dis-de-dimineaţă! Nu cumva m-au părăsit, fugind fără mine?

Sună servitorul şi-l întrebă dacă membrii guvernului nu se arătaseră încă.

— Nu, Excelenţă, răspunse omul.

— Du-te repede şi caută să afli unde sunt Excelenţele lor!

Deodată o vie agitaţie se stârni în palat şi paşi grei răsunară pretutindeni.

— Ah, bine că nu mai domneşte tăcerea aceea apăsătoare, murmură preşedintele, răsuflând uşurat.

Abia rostise aceste vorbe, că nenumărate împuşcături răsunară în apropiere.

Kerenski păli şi se apropie de fereastră. Canonierele rămăseseră nemişcate şi ferestruicile lor păreau nişte ochi care privesc cu tristeţe în depărtare. Pe punţi nu se zărea ţipenie de om.

Servitorul îi aduse curierul şi ziarele de dimineaţă şi Kerenski întinse mâna spre unul din ele. Dar în aceeaşi clipă scoase o exclamaţie de surprindere. Era „Rabotci Put", care fusese interzis. Faptul că gazeta apărea din nou era cea mai buni dovadă că guvernul stătea prost.

Plin de nelinişte, preşedintele răsfoi jurnalul şi citi în grabă câteva articole, prin care se aduceau grave învinuiri guvernului şi-l ameninţau să renunţe la putere dacă nu voia să fie alungat.

În cele din urmă deschise o scrisoare, al cărei cuprins spori şi mai mult tulburarea lui. I se a ducea la cunoştinţă că fusese spionat şi se aflase că el dăduse ordinul ca tezaurul să fie transportat din capitală; preşedintele Comitetului Central îi mai destăinuia în cuvinte batjocoritoare că lăzile cu aur vor cădea în mâinile revoluţionarilor.

— Nu, asta nu e cu putinţă! strigă Kerenski. Prinţul Potcikev trebuie să-şi fi dus la îndeplinire misiunea.

Totuşi, fu cuprins de îndoială. Cum de aflaseră vrăjmaşii săi despre transportul preţioaselor lăzi?

În acest tâmp, împuşcăturile se răriseră. După cât se părea, avusese loc o luptă înverşunată. Dar în curând Kerenski primi lămuririle care îi lipseau.

Un bărbat intră în încăpere. Era un consilier din Ministerul de Interne.

— Ei, domnule Kirenko? întrebă preşedintele, silindu-se să zâmbească. Ce se aude?

— Stăm prost, răspunse noul sosit. Academia militară a fost atacată de revoluţionari, căci aceştia aflaseră că organizaţia „pentru apărarea şi liberarea patriei" îşi are sediul acolo. Pătura de mijloc s-a pus la dispoziţia aliaţilor noştri, însă roşii i-au atacat pe neaşteptate. Ordinul a venit de la Institutul Smolnîi unde s-au stabilit fruntaşii lor.

„Organizaţia militară revoluţionară” creşte enorm. Toţi lucrătorii din uzinele Putiloff şi alte fabrici mari s-au înscris în ea.

— Domnule Kirenko, socot că ne-a sunat ceasul din urmă, zise preşedintele. În curând vom fi nevoiţi să renunţăm la tot.

Consilierul înălţă din umeri. În aceste clipe nu mai păstra respect pentru şeful său, care se pregătea să fugă în chip laş.

— Trebuie să aşteptăm desfăşurarea evenimentelor, zise el.

— Nu, atunci va fi prea târziu, răspunse Kerenski, repede.

— Socot că vedeţi toate prea în negru, Excelenţă, răspunse consilierul. Deocamdată s-au plătit pe o lună salariile funcţionarilor noştri. După cum ştiţi, revoluţionarii n-au bani, astfel că toţi slujbaşii de la căile ferate, poştă, telegraf şi telefon vor părăsi posturile lor, dacă guvernul actual ar fi răsturnat. Aşadar, puteţi aştepta în linişte, Excelenţă.

— Du-te şi vezi ce rezultat a avut lupta care s-a dat la Academia militară, zise Kerenski, care nu putea să împărtăşească optimismul consilierului.

Acesta se depărtă tăcut.

Preşedintele primi alte veşti. Partidul social-revoluţionar – din care făcea parte şi el – şi menşevicii, redactaseră un protest împotriva cruzimilor înfăptuite de revoluţionari. Aceştia, însă, nici nu se sinchisiră, ba chiar luară în bătaie de joc pe partizanii guvernului.

Într-un târziu, Kirenko se ivi din nou. Era alb ca varul şi tremura din tot trupul.

— Ei? făcu preşedintele, bănuind ceva rău. Ce se aude? Cum s-a desfăşurat lupta?

— Stăm prost, Excelenţă… mult mai prost decât îmi închipuiam, răspunse celălalt.

— Hai, vorbeşte, stărui Kerenski, cu glas răguşit.

— Oamenii noştri s-au apărat ca vitejie şi au pus în funcţiune cele două mitraliere, care au adus mari pierderi în rândurile duşmanilor; în cele din urmă aceştia nu mai ţinură seamă de ordinele conducătorilor şi o luară la fugă, dispărând în parc. Din nefericire, tocmai atunci se iviră, marinarii de pe Nova, care aveau cu ei două tunuri. Câteva obuze fură slobozite spre Academia militară, apoi ticăloşii dădură năvală…

Consilierul îşi ascunse faţa în mâini.

— Mai departe, stărui Kerenski.

— Am foarte puţin de adăugat, urmă Kirenko. Cât ai clipi din ochi, se sfârşi cu organizaţia „pentru apărarea şi liberarea patriei”. Şi, acum vine ce-i mai rău… Jumătate din cadeţii noştri au fost împuşcaţi. Ceilalţi au fost transportaţi la fortăreaţă Petru şi Pavel. După părerea mea, revoluţia s-a terminat în capitală, aşa că a sosit clipa să fugim.

— Şi crezi că vom izbuti?

— De ce nu? Doar aţi dat de veste generalului Krasnoff, care trebuie să fie pe drum cu trupele sale. Cred că a şi ajuns la Galcina.

— Dacă nu ne-a trădat şi el, murmură preşedintele, cu amărăciune. Da, ai dreptate, trebuie neapărat să fugim. Unde sunt membrii guvernului?

— Nu vă sinchisiţi de ei, Excelenţă, răspunse Kirenko. În clipele astea fiecare se gândeşte să-şi salveze pielea lui. Cred că şi ei au şters putina…

— Atunci, dă ordin să se pregătească maşina!

Consilierul se depărtă şi coborî treptele în grabă. Kerenski păşi spre fereastră, ca şi cum ar fi vrut să mai privească o dată, înainte de despărţire, oraşul al cărui stăpânitor fusese timp de şase luni.

Trupa formată din femei trecu în marş pe dinaintea clădirii. Deodată această trupă i se păru lui Kerenski foarte caraghioasă. Ea fusese hărăzită să-l apere. Ce-ar fi putut face bietele femei împotriva bărbaţilor cutezători?

Consilierul intră din nou în odaie.

— Acum avem cel mai bun prilej, zise el, tulburat. Membrii guvernului au fugit pesemne, căci maşinile lor nu mai sunt aici.

Preşedintele scoase o înjurătură la adresa colegilor săi, apoi părăsi încăperea, ţinând subsuoară geanta cu acte, iar în cealaltă mână pledul de călătorie. Consilierul luase valiza.

Kerenski urcă în maşină, urmat de consilier. Şoferul trase perdelele.

O poartă dosnică se deschise şi automobilul porni spre gară, în goană.

Imediat după aceea, garda guvernului ocupă palatul. Însă soldaţii citiseră afişele împărţite de revoluţionari şi conţinutul acestora îi înflăcărase. Ei erau hotărâţi să nu mai ocrotească guvernul, care le pricinuise atâtea dezamăgiri şi, înainte de toate, nu voia să încheie pacea. De aceea, când s-au ivit roşii, ea s-a predat, fără nicio împotrivire. Ofiţerii fură luaţi prizonieri şi duşi în fortăreaţa Petru şi Pavel, în timp ce soldaţii, care se puseseră la dispoziţia răzvrătiţilor, fură lăsaţi în libertate.

Kerenski, însă, ajunse cu bine la gară, îşi ridică gulerul paltonului şi păşi pe peron, alături de consilier. Ştiau că, în curând, trebuia să pornească un tren spre Gatcina.

Cele treizeci de minute părură o veşnicie celor doi fugari. În sfârşit, trenul trase pe linie. Pasagerii erau, în cea mai mare parte, soldaţi.

Kerenski şi însoţitorul său ocupară un compartiment de serviciu şi numai şeful trenului ştia că preşedintele republicii ruseşti se află în acest compartiment.

Trenul se puse în mişcare, însă se opri după puţin timp. Pasagerii fură nevoiţi să coboare, căci întâlniseră un tren cu revoluţionari, care

aveau ordinul să împiedece pe generalul Krasnoff de a intra în capitală. Linia fu ocupată de trupe şi abia după patru ceasuri, trenul putu să-şi urmeze drumul. Dar nu străbătuse nici douăzeci de kilometri, când se opri iarăşi. Şinele fuseseră scoase.

Trenuri cu soldaţi gălăgioşi care se înapoiau de pe front, se opriră de partea cealaltă.

Kerenski coborî şi trecu peste şine, căci după câte se spunea, peste un ceas trebuia să treacă pe o linie laterală, un tren care era în drum spre Gatcipa.

Tăcut, el păşea alături de consilier, iar îndărătul lor mai veneau vreo treizeci de călători.

Deodată, convoiul se opri, căci răsunaseră câteva detunături, iar flăcări mari se înălţară spre cer din pădurea apropiată.

O trupă de soldaţi se înşirase de-a lungul căii ferate, şi, cu arma la picior, priveau spre arborii deşi.

— Cei asta? întrebă preşedintele, adresându-se însoţitorului său.

Acesta se apropie de un ofiţer şi-i şopti ceva la ureche. Celălalt privi bănuitor spre Kerenski, care coborî puţin gulerul paltonului. Ofiţerul îl recunoscu şi raportă, luând poziţia:

— Câţiva revoluţionari s-au refugiat într-o mânăstire. Deoarece n-au putut fi descoperiţi, s-a pus foc clădirii. După cât se pare, e vorba de un om care a adus mari pagube statului.

Kerenski întrebă cine era comandantul trupei.

— Prinţul Potcikev! fu răspunsul.

— Şi unde este ei?

Cel întrebat arătă spre un grup de ofiţeri care se aflau ceva mai departe.

Preşedintele şi însoţitorul său porniră într-acolo.

— Dumneata aici, Excelenţă? strigă Potcikev, uimit, la vederea lui Kerenski.

Acesta clătină capul.

— Guvernul provizoriu a încetat de a mai exista, zise el, tulburat. Revoluţionarii vor alcătui un sfat al comisarilor poporului. Astăzi acesta urmează să fie ales în al doilea congres al delegaţilor.

— Aşadar aţi fugit? întrebă Potcikev.

— Da, dragul meu.

Prinţul se încruntă. Acum se schimbase şi situaţia sa. Omul acesta josnic se gândea foarte serios dacă n-ar fi mai bine să treacă de partea revoluţionarilor. În acest caz, i-ar fi folosit mult dacă ar fi arestat pe fostul preşedinte al republicii. Kerenski păru să bănuiască ce se petrecea în mintea prinţului, căci zise:

— Aş fi rămas în capitală, dacă m-aş fi putut bizui pe o armată puternică. Totuşi, lucrurile se mai pot îndrepta. Generalul Krasnoff a pornit încoace de pe frontul de nord. Cu ajutorul soldaţilor săi,

nădăjduiesc să mă înapoiez la Petrograd.

— V-a spus el asta, Excelenţă? întrebă Potcikev, batjocoritor.

— Ba mi-a făgăduit e în mod solemn, răspunse Kerenski, repede. Şi n-am niciun motiv să mă îndoiesc de spusele sale.

— Hm, atunci e bine, făcu Potcikev.

„Tare mi-e teamă că te înşeli – îşi zise el în sinea lui. Generalul Krasnoff se va feri să-ţi dea ascultare în mod necondiţionat. Socot că şi el va aştepta, ca şi mine, să vadă dincotro bate vântul."

Împuşcături răsunară din spre pădure. Nori deşi de fum se ridicară deasupra arborilor.

— Ce s-a petrecut acolo? întrebă Kerenski, arătând spre flăcările care se înălţau din mânăstire.

Potcikev făcu o mutră posomorâtă.

— Vă amintiţi de însărcinarea pe care mi-aţi dat-o, Excelenţă? zise el.

Preşedintele încuviinţă din cap.

— A fost o trădare la mijloc – urmă celălalt. Revoluţionarii ştiau despre chestia transportului. Dar am aflat şi eu că o trupă de marinari pornise în întâmpinarea mea, pentru a-mi lua lăzile. S-a încins o luptă, în urma căreia cea mai mare parte a duşmanilor a căzut, iar cei câţiva ticăloşi care au mai rămas în viaţă, au fost nevoiţi să fugă. Din nefericire aceştia au izbutit să desprindă vagoanele în care se aflau preţioasele lăzi. Când am băgat de seamă, era prea târziu, şi nu mai puturăm să-i urmărim, căci aruncaserăm în aer locomotiva trenului care transportase pe duşmanii noştri. Totuşi, ne-am luat după fugari şi, pe drum, găsirăm cele patru vagoane şi locomotiva, care fuseseră sfărâmate. Lăzile, însă, nu mai erau acolo. Ticăloşii sau adăpostit în mănăstire şi, deoarece nu i-am putut găsi, am dat foc clădirii.

— Şi lăzile? întrebă Kerenski, speriat. Ştii doar prea bine ce însemnătate au ele…

— Bănuiesc că sunt în mânăstire. După ce şandramaua va fi mistuită de flăcări, va fi uşor să le descoperim.

Preşedintele oftă, adânc mâhnit.

— E vorba de multe milioane, care ne pot fi foarte folositoare zise el. Nu uita asta, Excelenţă.

În timp ce stăteau de vorbă, se opri un alt tren care se înapoia de pe front. Prinţul păru îngrijorat, văzând mulţimea de soldaţi, care se revărsă din şirul nesfârşit de vagoane. O patrulă condusă de un tânăr ofiţer, se apropie de el.

— Cine e comandantul vostru? întrebă ofiţerul, cu glas ameninţător.

Potcikev făcu un pas înainte, cu ochii scânteietori de mânie.

— Nu ştii cum trebuie să te porţi în faţa unui general? strigă el.

Ofiţerul râse cu dispreţ, şi zise:

— Hm, o să fii nevoit să te împaci cu soarta, dragul meu. Ce-i drept, nu sunt decât fiul unui profesor, dar oamenii aceştia îndrăzneţi, care fac parte din regiment, m-au ales preşedintele sfatului lor. În numele acestora am venit încoace. Ce faceţi aici? De ce arde mănăstirea?

Prinţul îşi frământă barbişonul, în timp ce chibzuia. Trupa era de două ori mai numeroasă decât a lui şi destul de bine înarmată. Ba, pe fereastra unui vagon se vedea ţeava unei mitraliere.

— În mănăstirea de colo s-au adăpostit duşmanii noştri, răspunse aghiotantul prinţului, căruia acesta îi făcuse un semn din ochi să continue convorbirea.

— Urcaţi-vă în tren! porunci ofiţerul, după ce convorbirea luă sfârşit.

Prinţul văzu cu groază că jumătate din soldaţii lui îi urmară pe revoluţionari. O înjurătură sălbatică scăpă de pe buzele lui. Dar înjosirile nu luaseră încă sfârşit.

— Ascultaţi ce vă spun! strigă ofiţerul, adresându-se oamenilor rămaşi în jurul prinţului. În cinci minute să părăsiţi locul acesta şi să nu vă mai arătaţi. Rămânem încă un ceas aici şi voi primi cu braţele deschise pe toţi aceia care vor să treacă de partea noastră, spre a se pune la dispoziţia noului regim.

— Nemernicii! scrâşni Potcikev, văzând că un alt grup din soldaţii săi se alătură revoluţionarilor.

În cele din urmă îşi dădu seama că trebuia să se depărteze; altminteri risca să rămână fără niciun soldat.

Prinţul dădu ordinul de plecare, după ce trimisese un curier la mănăstire pentru a da de veste lui Semelov să se retragă imediat.

„Tiranul” se supuse şi făcu un ocol, spre a nu se întâlni cu soldaţii înapoiaţi de pe front. Apoi, porni în marş forţat spre Gatcina, unde urma să dea de cazacii generalului Krasnoff.

Comandantul acestora se mai afla pe front şi, după cât se spunea, trimisese numai două regimente, care să ocrotească guvernul.

Potcikev luă comanda supremă. Toate trupele sale fură retrase din zona de luptă, căci prinţul voia să pornească spre capitală. Dacă guvernul provizoriu nu izbutea să mai pună mâna pe putere, atunci Potcikev era hotărât să treacă în rândurile revoluţionarilor.

136. Mărturisirea lui Mencikovski

O mare nelinişte domnea în sânul Comitetului Central, din pricina lui Boris Verodin şi misiunii lui. Revoluţionarii aveau neapărată nevoie de mari sume de bani, căci băncile particulare îşi închiseseră ghişeele, iar în tezaurul Băncii Naţionale nu se mai afla nicio copeică.

Luntraşul era cunoscut ca un om de încredere. Îşi dusese oare la

capăt, misiunea care i se încredinţase? Şi unde erau cei o sută de marinari? De ce nu se arăta niciunul din ei, cu toate că ar fi trebuit să se înapoieze în ziua precedentă?

Ilino se sfătui cu comisarii poporului şi luară hotărârea să mai aştepte.

Preşedintele Comitetului Central mai era îngrijorat şi din pricina lui Narickin, care plecase înainte cu trei zile şi, de atunci, nu se mai arătase nicăieri.

— Mi-e teamă să nu fi căzut în mâinile duşmanilor noştri, zise unul din fruntaşii revoluţionari.

— Dar îl cunosc prea puţini oameni, observă Ilino.

— Adversarii noştri ştiu cine trebuie înlăturat din cale. Eu însumi nu mă simt în siguranţă.

În ziua următoare se prezentă un luntraş, care îşi făcea serviciul pe un bac de pe Neva. Între timp, portretul lui Narickin fusese publicat în toate gazetele revoluţionare.

— Ce-i cu dumneata, tovarăşe? întrebă Ilino.

— Am pescuit cadavrul unui bărbat, care pare să fi fost ucis, răspunse luntraşul.

Şi, scoţând un ziar, îl despături şi arătă fotografia lui Narickin, zicând:

— Ăsta e, tovarăşe preşedinte. Nu e schimbat defel.

— Merg cu dumneata, spuse Ilino, cutremurându-se. Poate că te înşeli, totuşi.

Cei doi bărbaţi se urcară într-o maşină şi după jumătate ceas, ajunseră la casa luntraşului. Cadavrul zăcea pe o bancă din faţa uşii.

Ilino îl recunoscu imediat pe credinciosul său tovarăş. Privirile sale rămaseră câtva timp aţintite asupra trupului neînsufleţit, apoi se îndepărtă, oftând.

În vremea asta, Boris Verodin şi oamenii săi nu dădeau niciun semn de viaţă. O bănuială se trezi în minţile câtorva din fruntaşi. Nu cumva tânărul îşi însuşise banii şi fugise peste graniţă, împreună cu oamenii lui? Ce-i drept, suma era destul de mare ca să-i îmbogăţească pe toţi.

Ilino se puse în legătură cu Reckin, preşedintele consiliului marinarilor, care îi pusese oamenii la dispoziţie.

— Nu-l cunosc pe Boris Verodin decât din auzite, dar nu-l cred în stare să înfăptuiască o asemenea nelegiuire, zise acesta, când Ilino îi împărtăşi bănuiala sa. Şi apoi, îţi închipui că printre marinari nu s-a găsit niciunul care să se împotrivească trădării?

— Ai dreptate, tovarăşe Reckin, zise Ilino. Pe vremurile astea, îţi trece prin minte tot felul de năzbâtii. Tare mi-e teamă să nu se fi întâmplat vreo nenorocire.

— Asta bănuiesc şi eu, încuviinţă celălalt.

— Păcat că drumul a fost ocupat de soldaţii lui Krasnoff. Altminteri am fi putut face cercetări.

Când se înapoie în biroul său, Ilino află că Bolşek, care îl însoţise pe Boris Verodin dispăruse şi el.

Aşadar, nu mai încăpea nicio îndoială că o nenorocire se întâmplase îndrăzneţilor oameni.

Ilino primi o scrisoare anonimă, prin care i se dădeau câteva lămuriri cu privire la moartea lui Narickin. Autorul scrisorii arăta că, în urmă cu cinci zile, un automobil în care se afla un bărbat gras, trecuse în goană pe ţărmul Nevei. La un moment dat, maşina se opri şi omul coborî din ea, ducând pe umeri un obiect lung, pe care îl aruncă în apă. Imediat după aceea, necunoscutul dispăruse cu maşina, al cărei număr era arătat în scrisoare.

Fără să stea mult pe gânduri, Ilino porni cercetări care duseră la rezultatul că automobilul aparţinea lui Mencikovski.

Preşedintele Comitetului trimise după acesta, care era foarte cunoscut în rândurile revoluţionarilor.

Mencikovski veni; avea ochii înroşiţi de plâns şi faţa suptă. Ultimele întâmplări avuseseră o mare înrâurire asupra lui.

El se gândea mereu la Sonia Petrovici, întrebându-se unde se află dânsa.

Ilino îl sfredeli pe misit cu privirea, apoi întrebă cu asprime:

— Ce ai făcut cu Narickin?

Mencikovski se dădu, fără voie, un pas înapoi.

— Nu… nu ştiu… nimic, tovarăşe Ilino, glăsui el.

— Nu ştii nimic?

Preşedintele se apropie de el şi punându-i mâna pe umăr, zise cu glas tăios:

— Ţi-ai rostit sentinţa de moarte, căci s-a stabilit că dumneata l-ai împuşcat pe Narickin, apoi i-ai aruncat cadavrul în Neva.

— Fie-vă milă! strigă burtosul, tremurând. Nu, nu-i adevărat… nu l-am ucis eu…

Ilino izbucni într-un hohot batjocoritor şi, încrucişând mâinile pe piept, începu să se plimbe cu paşi mari pe dinaintea burtosului.

— Spune-mi tot ce ştii! porunci el.

Mencikovski şovăi. Dacă destăinuia că Sonia Petrovici îl însărcinase să arunce cadavrul în Neva, atunci iubita lui era pierdută. Totuşi, n-avu încotro, trebuia să mărturisească totul.

— Da, e adevărat, eu am aruncat în Neva trupul lui Narickin, îngână dânsul, dar nu l-am ucis… ci l-am găsit mort.

— Şi unde l-ai găsit?

— În casa Soniei Petrovici… dar nici ea nu l-a omorât…

Ilino se înfipse înaintea lui.

— Tocmai pe mine vrei să mă înşeli? Nu cumva îţi închipui că sunt

atât de prost?

— Ah, e îngrozitor… murmură burtosul.

Apoi, plecându-şi privirile în pământ, povesti tot ce se întâmplase.

— Sunt prieten cu Sonia Petrovici, căreia i-am mijlocit cumpărarea unei case, fostul palat Gogineff.

— Dar de unde are tovarăşa noastră bani ca să-şi poată cumpăra o casă? întrebă Ilino.

— Asta nu ştiu… dar pare să fie foarte bogată.

— Bine, mai departe!

— Tot prin mijlocirea mea, Sonia a făcut cunoştinţă cu tovarăşul Narickin şi s-a împrietenit cu el.

— A iubit-o? întrebă Ilino, cu înfrigurare.

— Nu ştiu care au fost legăturile dintre ei, răspunse misitul, oftând. Acum cinci zile a venit la mine foarte tulburată şi mi-a cerut s-o însoţesc la gară. Pe drum, mi-a destăinuit că Boris Verodin trebuie să îndeplinească o misiune foarte primejdioasă, despre care ştia şi prinţul Potcikev. Acesta îşi pusese în gând să nimicească pe Verodin şi oamenii săi. Sonia pornise în urma tovarăşului nostru, spre a-l preveni de primejdia ce-l ameninţa. Vrui s-o însoţesc, dar ea se împotrivi şi înainte de despărţire îmi destăinui o taină înfiorătoare: Narickin zăcea mort în patul ei. Din păcate, Sonia nu putea să depună o plângere împotriva ucigaşului, care era prinţul Potcikev, căci atunci ar fi fost nevoită să facă o mărturisire neplăcută. De aceea îmi dădu însărcinarea să înlătur cadavrul. M-am dus imediat la casa ei, şi mă încredinţai că ceea ce-mi spusese era adevărat. Îmi dădeam seama că nu era frumos ce tăceam, dar mi-era milă de sărmana Sonia. Şi apoi, Narickin tot mort rămânea. Dezbrăcând cadavrul l-am înfăşurat într-un cearşaf. Aceasta a fost cea mai groaznică clipă din viaţa mea… Iată adevărul, tovarăşe Ilino… Dacă am greşit, sunt gata să-mi ispăşesc vina.

Ilino îl privi cu asprime.

— Ce părere ai dumneata despre toată chestia asta? întrebă el. Cum a aflat Sonia Petrovici că tovarăşul nostru e ameninţat de o primejdie?

Mencikovski făcu o mutră deznădăjduită.

— Asta am să ţi-o spun eu, urmă Ilino cu hotărâre. Narickin a destăinuit Soniei Petrovici însărcinarea pe care o primise Boris Verodin. Femeia, la rândul ei, din gelozie, probabil, a trădat secretul prinţului Potcikev, pe care cine ştie de unde l-o fi cunoscând. După ce şi-a dat seama de nelegiuirea făptuită, Sonia a fost cuprinsă de remuşcări şi a vrut să-l salveze pe Boris Verodin. Tot ea l-o fi împuşcat pe Narickin, ca să n-o poată trăda. Această femeie e foarte primejdioasă. Abia acum îmi amintesc că dânsa a pus la cale arestarea mătuşii lui Verodin… Ah, stai, n-ai fost dumneata acela care a depus

plângerea împotriva bătrânei?

— Da, aşa este, recunoscu burtosul. Sonia mi-a dat această însărcinare.

Ilino măsură încăperea cu paşi mari, apoi sună.

— Duceţi-l în fortăreaţa Petru şi Pavel! porunci el soldatului care intră în odaie, arătând spre Mencikovski. Dar vă pun în vedere că trebuie păzit cu cea mai mare străşnicie.

— Îndurare, tovarăşe Ilino! bâigui misitul, cu lacrimi în ochi. Vreau să repar totul.

— Oameni de teapa dumitale nu merită îndurare, răspunse Ilino cu asprime. Revoluţia are nevoie de tovarăşi credincioşi. Dumneata ţi-ai încălcat îndatoririle şi va trebui să-ţi ispăşeşti greşeala. Tribunalul revoluţionar va hotărî pedeapsa care ţi se cuvine.

— Asta… înseamnă moartea, îngână Mencikovski.

Preşedintele Comitetului Central îi întoarse spatele şi burtosul părăsi încăperea, abia ţinându-se pe picioare.

După puţin timp, membrii Comitetului Central fură chemaţi la o consfătuire de Ilino, care le expuse mărturisirea arestatului.

— Narickin a fost un tovarăş credincios până ce a făcut cunoştinţă cu această femeie. Acum, nenorocitul şi-a ispăşit vina, încheie el.

Ceilalţi încuviinţară spusele preşedintelui.

— Dar ce s-o fi făcut cu lăzile? întrebă unul din ei. Avem neapărată nevoie de bani ca să ne plătim oamenii.

— Poate că Boris Verodin a izbutit totuşi să ducă la capăt misiunea lui, zise Ilino. În orice caz, nu ne rămân decât să aşteptăm desfăşurarea lucrurilor.

137. Spre Siberia

Când Nataşa ieşi în cele din urmă, împreună cu Virubova, din ascunzătoare, ea făgădui fostei doamne de onoare a Ţarinei să plece imediat în Siberia.

Frumoasa prinţesă se plecă în faţa soartei, căci nu se putea altfel. Boris o va ierta când se va întoarce.

Dar unde se afla el oare? Poate că se înapoiase acasă şi o căuta pe dânsa.

Lacrimile începură să-i şiroiască pe obraji.

— De ce plângi? o întrebă Virubova. Ţi-e teamă, prinţesă? Trebuie să-ţi alungi frica, deoarece eşti în slujba iubitei noastre familii imperiale. Îţi vor purta recunoştinţă pentru ceea ce vei face.

Scrise câteva rânduri pentru împărătească şi le înmâna Nataşei, care avea să le predea când va ajunge la ţintă.

— Aş vrea să-mi iau rămas bun de la bătrâna mea cameristă, zise tânăra prinţesă.

— Unde este ea? întrebă Virubova. Ştii că ofiţerii pot sosi din clipă în clipă, aşa că trebuie să fii pregătită. Se zvoneşte că mâine, poimâine, bolşevicii vor pune mâna pe putere şi până atunci trebuie să fii pe drum, căci s-ar putea ca paşapoartele să nu mai fie valabile. Ba nu e exclus să fiţi şi arestaţi.

— Camerista se află aici în casă, a venit cu mine, răspunse Nataşa.

— Atunci grăbeşte-te, prinţesă!

Nataşa ieşi în coridor şi de acolo se duse în odaia unde rămăsese Saşa.

— Bine c-ai venit, prinţesa mea! zise bătrâna, începusem să mă îngrijorez. Unde ai fost? De ce-mi faci supărări? Dacă te-ar fi găsit şi te-ar fi arestat? Ţiganca aia ticăloasă nu ştie ce-i mila. Gelozia a făcut dintr-însa o adevărată fiară.

Nataşa se aruncă la pieptul bătrânei şi zise, mişcată:

— Ah. Saşa, mă simt atât de tristă!

— Dar de ce? Nu sunt eu cu tine? Şi crezi oare că Boris te va părăsi? El este ocrotitorul tău şi le poţi bizui pe dânsul.

— Dar vezi că plănuiesc o călătorie lungă, de care Boris nu trebuie să ştie nimic, dragă Saşa.

— Cum? exclamă bătrâna, făcând ochi mari. Unde vrei să pleci?

— Asta nu pot şi nu trebuie să-ţi spun.

— Mie nu trebuie să-mi spui? Mie, care sunt ca o mamă faţă de tine şi care nu-ţi doresc decât binele?

— Nu se poate, Saşa, nu fi supărată, căci mă leagă un jurământ.

— Ciudat! murmură bătrâna. Dar eu nu mă las dusă, aşa, cu una, cu două. În primul rând să-mi spui unde ai fost în vreme ce oamenii ăia grozavi au pătruns aici cu blestemata de ţigancă?

— Nu mă întreba, căci trebuie să tac.

Saşa o privi cu compătimire. O cuprinse cu braţul şi zise mângâietor:

— Biata copilă! Acum ai un soţ şi vii să-mi spui că pleci în călătorie! S-o înţeleagă alţii, că eu nu te mai pricep!

Dar văzând că nu capătă niciun răspuns, urmă:

— Când pleci? Şi cu cine? Cel puţin eşti bine ocrotită?

— În privinţa asta, poţi fi liniştită, căci mă însoţesc patru bărbaţi. Sunt oameni onorabili care ştiu cum să se poarte cu o femeie.

— Dar ce va spune Boris?

— Îţi voi da câteva rânduri pentru el. Spune-i atât cât ştii! Dar făgăduieşte-mi că-i vei transmite salutări din partea mea şi că-i vei spune că-l iubesc mult şi că aştept cu nerăbdare să-l revăd.

— Fireşte că voi face întocmai, porumbiţa mea, dar ce are el din toate astea?

Nataşa se aşeză la masă şi începu să scrie; după ce sfârşi, întinse Saşei scrisoarea.

— Nu ştiu cât timp voi lipsi, zise ea, reţinându-şi lacrimile. Dar spune-i lui Boris că tot astfel cum trebuie să-şi îndeplinească el misiunea, sunt şi eu nevoită să mi-o îndeplinesc pe a mea. Nu se poate altminteri. Mă bucur de pe acum de revedere şi-l rog să nu-şi primejduiască prea mult viaţa, ca să putem trăi fericiţi împreună.

Bătrânei îi stăteau lacrimile pe gene şi nu putu rosti niciun cuvânt.

În cele din urmă izbuti să îngâne:

— N-aş putea… cel puţin… să te însoţesc până la gară?

— Nu, nici asta nu merge, Saşa, răspunse tânăra cu hotărâre. Rămâi aici şi caută să-l vezi pe Boris! Probabil că te voi aduce la mine când voi simţi nevoia.

— Asta ar fi lucrul cel mai cuminte, răspunse Saşa. Vezi de-mi dă de veste cât mai curând.

Nataşa ieşi afară. Vru să intre iarăşi în odaia Virubovei, când frumoasa ţărancă îi ieşi înainte. Aceasta îi întinse mâna şi întrebă:

— Aş putea să-ţi vorbesc prinţesă?

— Cu plăcere, doamnă, răspunse Nataşa.

Intrară amândouă într-o cameră şi, ţăranca se aşeză pe un scaun, invitând-o şi pe tânăra femeie să ia loc.

— Mai ai ceva să-mi spui înainte de a pleca în călătorie, prinţesă? întrebă cealaltă, după ce rămase tăcută câteva clipe.

— Ştiţi că… plec în Siberia? întrebă Nataşa, mirată.

— Da.

— Nu ştiu ce aş avea să vă zic, afară de cuvintele de rămas bun, răspunse prinţesa.

— Ceva salutări pentru cineva nu vrei să transmit?

Nataşa roşi.

— De asta se va îngriji fosta mea cameristă, răspunse ea, încurcată.

— Ei, atunci îţi doresc drum bun, spuse ţăranca zâmbind. Şi când familia imperială va fi la adăpost, întoarce-te! Îmi făgăduieşti?

— Nimic nu mă va mai reţine atunci în Siberia, răspunse Nataşa. Ah, de n-aş fi deja atât de departe!

— Nu va trece mult, copila mea. Fii curioasă şi totul va ieşi bine. Aduci o jertfă, dar trebuie s-o faci. Vrei să-mi scrii?

— Cu plăcere, doamnă. Pe ce adresă?

Ţăranca chibzui câteva clipe, apoi răspunse:

— Scrie pe adresa doamnei Denise Barobleur, care-mi va preda scrisoarea. Dar să fii cu băgare le seamă! Să nu scrii nimic, sau foarte puţin, despre izbânzile dumitale! Trebuie să ne ferim de bolşevici.

— Dar spune-mi, te rog, prezicătoarea are şi ea de-a face cu monarhiştii? întrebă Nataşa.

— Deloc! răspunse frumoasa femeie, zâmbind. Ea e numai o prietenă a monarhiştilor, şi atâta tot. Înainte vreme avusese mult de-a face cu curtea, căci clienţii ei erau din clasele cele mai înalte.

Nataşa întinse mâna ţărăncii şi zise:

— Trebuie să mă grăbesc, doamnă, căci se apropie timpul plecării. Pornim la drum chiar astă-noapte.

— Atunci călătorie bună şi Cerul să te ocrotească!

Tânăra prinţesă simţi deodată braţele celeilalte cuprinzându-i gâtul şi o sărutare fierbinte pe gură. Când se desprinse din îmbrăţişare i se păru c-o vede plângând.

După câteva clipe Nataşa era pe sală şi se îndreptă spre odaia Virubovei. Intrând, găsi acolo patru bărbaţi şi-şi dădu seama că erau tovarăşii ei de călătorie.

Le fu recomandată şi unul din ei, Gregor Şovaloff, trebuia să treacă drept soţul oi.

El o privi lung pe Nataşa şi aceasta avu un simţământ de teamă. Erau încă doi foşti ofiţeri, precum şi Soloviev, ginerele lui Rasputin, pa care prinţesa îl cunoscuse cu alt prilej.

Ea fu nevoită să-şi mărturisească sincer, că toţi patru îi inspirau prea puţină simpatie. Însă n-ar fi putut să-şi spună de ce.

Virubova le dăduse şi bani, – fiecăruia câte zece mii de ruble. Scrisoarea pentru Ţarina Alexandra, Nataşa o purta în sân.

Afară aştepta o maşină care-i duse la gară. Tânăra prinţesă auzea împuşcături şi ţipete în stradă, însă nu ştia că în noaptea aceasta se hotăra soarta marii împărăţii ruseşti, că regimul provizoriu încetase să existe, că miniştrii dăduseră bir cu fugiţii încă în zorii zilei şi că Kerenski, prietenul Ţarului şi al familiei acestuia, lăsase puterea din mâini.

Nataşa se ghemuise într-un colţ al maşinii şi-şi simţea inima strânsă, ştiindu-se alături de omul care trecea drept soţul ei pentru tot timpul călătoriei. Ochii lui negri, străpungători, nu se dezlipeau de pe chipul ei.

În gara de unde plecau trenurile spre Siberia nu prea era mare însufleţire. Trenul lor zăcea ca un şarpe uriaş pe şine şi din când în când scotea un pufăit zgomotos.

Erau pe drum de patru zile. Adesea trenul se oprea în plină câmpie şi uneori aşteptau ceasuri întregi până pornea înainte. Controlori cu chipurile aspre intrau prin vagoane şi măsurau din cap până în picioare pe fiecare călător. Dar paşapoartele celor cinci persoane erau în ordine, aşa că nu li se făcu nimic.

Într-o localitate mică în care nu se vedea decât un singur coş de fabrică, fură nevoiţi să coboare, la cererea câtorva bărbaţi care purtau bluze albastre. Pe cap aveau căciuli şi arme le atârnau la spate.

Călătorii fură conduşi în faţa comitetului lucrătorilor şi soldaţilor şi cu prilejul acesta se dovedi că Soloviev era un vorbitor dibaci.

— Ce vreţi de la noi? se răsti el. Am plecat la drum din

însărcinarea guvernului, pentru ca să căutăm merinde. Ne vom plânge împotriva dumneavoastră.

Şi pentru că ceilalţi nu ştiau ce să facă, Soloviev le smulse din mână paşapoartele pe care le dăduse şi strigă iar:

— Conduceţi-ne la sovietul local, ca să nu mai pierdem vremea pe aici! Trebuie să plecăm mai departe cu acelaşi tren cu care am venit.

Dar ceilalţi cerură să aştepte până dimineaţă, ca să poată fi aduşi în faţa sovietului, şi călătorii, neavând încotro, se supuseră.

Li se dădu o cameră şi o santinelă fu aşezată la uşă.

A doua zi dimineaţă sovietul ţinu şedinţă. Cei patru bărbaţi, şi prinţesa fură aduşi în faţa lui. Un bărbat cărunt, cu înfăţişarea inteligentă, le ceru hârtiile şi le examină cu amănunţime. După aceea, zise prietenos:

— A fost o prostie din partea acelora care v-au arestat. Dar trebuie să ne scuzaţi, căci am primit ordin să nu lăsăm să treacă persoane cât de cât suspecte şi să supunem unei cercetări amănunţite toate trenurile care se îndreaptă spre Ural sau spre Siberia.

— Şi de ce asta, mă rog? întrebă Soloviev. Noi suntem călători paşnici şi mergem la Irkutsk. Lucrăm din însărcinarea guvernului.

— Bine, bine, răspunse bărbatul şi ochii-i cercetători alunecară asupra celor cinci persoane. Vedeţi însă c-a ieşit zvonul cum că în oraşele din apropierea Tobolskului s-au stabilit ofiţeri ţarişti, care şi-au pus în gând să-l elibereze pe Ţar. Am primit ordin strict din Tobolsk să oprim orice persoană care face o impresie suspectă.

— Şi noi facem impresie suspectă? întrebă un bărbat din grupul călătorilor.

— Nu sunt în măsură să apreciez, răspunse preşedintele sovietului. Dar să ştiţi că veţi fi opriţi mai în toate localităţile.

— Frumoasă perspectivă! mormăi Soloviev. În felul acesta vom ajunge la ţintă cam peste trei luni. Nu se poate face nimic?

Preşedintele chibzui câteva clipe, apoi zise:

— Vă voi da o adeverinţă, ca din partea sovietului local, cum că suntem încredinţaţi de nevinovăţia dumneavoastră. În felul acesta nici nu mai aveţi nevoie de paşapoarte.

— Dacă veţi face asta vă vom fi recunoscători, răspunse Soloviev.

Preşedintele luă loc la masă şi ceru din nou paşapoartele, apoi scrise numele pe o foaie de hârtie şi adăugă câteva cuvinte.

După ce li se înmână documentul acesta, călătorii se îndreptară spre gară, unde găsiră un tren cu care îşi continuară drumul.

După alte cinci zile ajunseră la primul orăşel de dincolo de Urali.

Nataşa se simţea grozav de părăsită. Câmpiile pustii, pe care nu se zăreau decât arareori un sătuleţ, o întristau nespus.

Trenul se golea din ce în ce mai mult. Biata prinţesă adormise.

După o oprire de jumătate de ceas într-o staţie pustie, trenul se

puse iar în mişcare şi Nataşa tresări speriată. Din cei patru bărbaţi nu se mai afla lângă ea decât Gregor Şovaloff „soţul” ei.

— Unde e domnul Soloviev, unde sunt ceilalţi domni? întrebă prinţesa, înspăimântată.

Omul dădu din umeri şi răspunse:

— S-au dus în sat de unde nu s-au înapoiat încă. Vor trebui să aştepte trenul următor.

Nataşa păli. Nu izbuti să rostească niciun cuvânt şi i se păru că zăreşte pe chipul bărbatului o bucurie ascunsă. Ce avea de gând el oare?

Dar se linişti oarecum văzându-l că-şi sprijină capul de perna canapelei şi adoarme.

Nataşa începu să chibzuiască cu înfrigurare. Mai aveau de călătorit două zile până vor ajunge la Tjumenj, unde urmau să rămână deocamdată. De acolo trebuiau s-o lase mai încet. Ea, Nataşa, urma să încerce să intre în legătură cu familia imperială prin vreo viclenie.

Tot gândindu-se la cele ce se vor întâmpla, tânăra prinţesă aţipi. Se trezi însă brusc, cu un ţipăt slab, căci Gregor Şovaloff se aplecase asupra ei şi ochii-i întunecaţi zvârleau scântei. Murmură câteva cuvinte de scuză şi înclinându-se – amabil ca totdeauna – adăugă:

— M-a cuprins deodată îngrijorarea pentru dumneavoastră, prinţesă şi voiam să vă controlez respiraţia.

Mai mult nu zise şi Nataşa socoti şi ea că e mai bine să tacă.

În seara zilei următoare ajunseră la ultima staţie înainte de Tjumenj. Era un sat mare cu căsuţe acoperite cu stuf. În timpul nopţii căzuse prima zăpadă şi asta sporea înfăţişarea mohorâtă a ţinutului.

Din nou se urcă un controlor în tren. Gregor Şovaloff scoase din buzunar paşaportul şi-l întinse acestuia.

— Şi doamna e soţia dumneavoastră, domnule Şovaloff? întrebă omul.

— Fireşte, răspunse fostul ofiţer. Confirmă şi tu asta, Nataşa!

Prinţesa surâse, dar se făcuse albă ca varul. Şovaloff regreta că n-avea la dânsul adeverinţa pe care o căpătase de la preşedintele sovietului din satul în care fuseseră arestaţi. Până atunci documentul acela prevăzut cu ştampilă le fusese de mare folos.

— Trebuie să coborâţi, zise controlorul. Nu-mi pot lua răspunderea de a vă lăsa să vă continuaţi călătoria.

Grigore protestă, dar totul fu în zadar şi fu nevoit să se dea jos din tren, împreună cu „soţia” lui.

Fură duşi la casa primarului comunei, care hotărî să rămână acolo până a doua zi dimineaţă, când, se întrunea sovietul local.

— Vă pun la dispoziţie odaia mea, zise primarul, cu amabilitate. Aveţi răgaz zece ore.

Nataşa se înfioră când ajunse în faţa uşii. Era o încăpere mică, cu

un singur pat.

— N-aş putea avea altă…

Gregor Şovaloff o apucă de braţ, făcând-o să-şi întrerupă vorba. Apoi, când primarul ieşi afară, se răsti la tânăra sa tovarăşă de drum:

— Vrei să strici totul prin nechibzuinţa dumitale?

Nataşa tăcu. Se aşeză pe un scaun şi privi cu teamă nespusă la fostul ofiţer.

După câtva timp cuteză să vorbească:

— Ştii că nu pot rămâne cu dumneata într-o cameră, domnule Şovaloff.

— Şi de ce nu, prinţesă? întrebă celălalt, cu îndrăzneală. Sunt atât de respingător încât nu mă poţi suferi?

Şi de astă dată Nataşa socoti mai nimerit să nu răspundă. Şovaloff o mai întrebă dacă nu vrea să se culce în pat şi la refuzul ei se aşeză mai bine în scaun, unde adormi.

Nataşa începu să numere minutele şi ceasurile. Era abia miezul nopţii şi ea nu mai putea sta pe scaun. Pe lângă asta în odaie domnea un frig de gheaţă, şi lampa se stinsese.

Oboseala o doborî în cele din urmă pe biata femeie şi aţipi.

Deodată auzi un zgomot şi, când deschise ochii, simţi două mâini căutând-o pe întuneric. Scoase un ţipăt şi, în acelaşi timp, sări în sus.

— Cum îţi îngădui, mizerabile! strigă ea şi începu să lovească cu mâinile.

Gregor Şovaloff scoase o înjurătură.

Îşi pierduse cumpătul cu desăvârşire. De zece zile, de când călătoreau împreună, patima clocotea în pieptul său. Trebuia s-o aibă pe frumoasa prinţesă. Trebuia să-i murmure la ureche cuvinte de dragoste, să-i sărute guriţa, s-o strângă cu putere la pieptul său. Da, trebuia, chiar de-ar fi fost să se prăpădească.

Dar îşi greşise socotelile. Nataşa era puternică atunci când era vorba să se împotrivească unui om obraznic, care-i înşelase nădejdile şi încrederea ce şi-o pusese în el.

Ea îl împinse înapoi, apucă un obiect, la întâmplare, şi i-l zvârli în faţă. Dânsul îşi duse mâna la ochi şi scoase un răget de durere.

Atât cât îi îngăduia întunericul din odaie, Nataşa văzu că nu putea ajunge la uşă, din pricină că bărbatul acela sălbăticit stătea în drumul ei. Atunci se repezi la fereastră şi o deschise, fără să-şi dea seama bine ce face. Dintr-un salt fu pe pervazul acesteia, apoi sări jos, în necunoscut. Fulgi mari de zăpadă o învăluiră din toate părţile şi când simţi pământ tare sub picioare începu să alerge în neştire.

Gonea necontenit, cu răsuflarea tăiată, mânată de frica de a nu fi ajunsă de omul acela.

Deodată, însă, nu se mai putu ţine pe picioare. Zăpada cădea tot mai deasă, aşternându-se în straturi groase, care în curând îi ajunseră

până la genunchi.

O teamă fără margini o cuprinse. Ce făcuse? Cum putuse fi atât de neprevăzătoare? Trebuia să-şi găsească sfârşitul în pustietăţile astea ale Siberiei?

Îşi împreună mâinile în semn de rugăciune şi începu să strige după ajutor. Dar chemările ei rămaseră zadarnice, căci niciun om nu se afla prin apropiere.

Şi în vreme ce se prăbuşi în zăpada moale, în vreme ce fulgii îi mângâiau obrajii şi, se aşezau pe veşmintele ei, – dânsa murmură de câteva ori în şir numele aceluia pe care-l iubea cu toată ardoarea inimii ei tinere.

138. Arestaţi

Înfrigurarea atinsese culmea la Petrograd.

Irina, sora lui Boris Verodin, se prăpădea de grijă pentru fratele ei. De câteva zile nu-l mai văzuse şi nici nu auzise nimic despre el şi se întreba cu groază unde putea să se afle, şi unde era Nataşa, soţia lui iubită?

Se simţea atât de stingherită şi părăsită biata iată! Iesta Ulkitzki – şi el – era aproape tot timpul pe drum. Evenimentele îl însufleţeau atât de mult încât nu se mai preocupa aproape de nimic altceva.

În zilele acestea Iesta Ulkitzki uită până şi de dragostea lui nenorocită, pentru frumoasa Irina. Simţea cel puţin o mângâiere în felul acesta.

În ultimele zile se auzeau despre tot soiul de atacuri împotriva celor ce voiau să ia puterea. Dar revoluţionarii nu erau deloc dispuşi să lase sceptrul din mână. Luau contra-măsuri şi se întocmi o listă conţinând un mare număr de monarhişti şi prieteni ai guvernului Kerenski. Se zvonea că „Kerenskinii" – adică generalul Krasnoff, generalul Potcikev şi alţi câţiva, aşteptau cu douăzeci de mii de oameni la Gatcina şi organizau de acolo marşul asupra capitalei.

Dacă erau numai zvonuri sau ba, nimeni nu putea să controleze. În orice caz, Comitelui militar revoluţionar – constituit din lucrătorii fabricilor din Petrograd şi alte oraşe mari – se sileau să formeze, în scopul apărării capitalei, o armată mare, care să fie în măsură să opună împotrivire contrarevoluţionarilor.

Pe lista amintită se aflau şi Vasilieff, precum şi soţii Ulkitzki.

Locuitorii căsuţei mici de la marginea oraşului nu fură, deci, prea miraţi când într-o bună zi se ivi o patrulă puternică şi declară arestaţi pe cei doi bătrâni.

În casă nu se aflau decât soţii Ulkitzki şi Irina. Vera se dusese iarăşi în cartierul generalului Aratcin, deoarece luptele reîncepuseră. Cât despre Iesta, cine ştie pe unde se afla.

Irina se închise în odaia ei şi începu să se roage fierbinte, implorând Cerul, să i-i trimită pe fratele ei, care să le vină în ajutor.

Prinţul Ulkitzki era prea mândru ca să cerşească milă. Se declară gata să-i urmeze pe oamenii care formau patrula şi zise batjocoritor:

— Dacă e o vină să fii om cinstit şi să fi servit cândva cu credinţă pe împărat, atunci sunt într-adevăr vinovat.

— Taci! se răsti la el şeful patrulei, care avea sub comanda sa şase oameni.

Apoi, încercând să deschidă uşa de la camera Irinei, întrebă:

— Cine se află în odaia asta?

— Sora unui revoluţionar, răspunse prinţul. La arestarea noastră nu mă pot împotrivi, dar pe fata aceea v-aş sfătui s-o lăsaţi în pace, altminteri s-ar putea s-aveţi de îndurat urmări proaste. Fratele ei se numeşte Verodin, şi probabil că va face parte din cârmuirea viitoare.

— Verodin? Nici nu-l cunosc, răspunse şeful patrulei.

Apoi, întorcându-se spre oamenii săi, întrebă:

— A auzit careva din voi despre unul Verodin?

Ceilalţi dădură din cap, în semn de negare.

Era şi lesne de înţeles, căci toţi oamenii aceştia veniseră abia de câteva zile din Moscova.

Irina deschise uşa şi rămase în prag, cu ochii înroşiţi de plâns, dar de o frumuseţe răpitoare.

Şeful îşi linse buzele şi ochii-i scânteiară. Luându-şi poziţie de cuceritor, întrebă ritos:

— Cine eşti dumneata?

— Mă numesc Irina Verodin.

— Vii cu noi!

— Eu?… Dar de ce? făcu biata fată, plângând. Ce-am făcut? Cine sunteţi dumneavoastră şi cu ce drept aţi pătruns aici?

— Asta o vei afla în fortăreaţa Petru şi Pavel, răspunse şeful. Dacă n-ai făptuit nimic rău vei fi liberă.

Irina îşi dădu seama că zadarnic s-ar împotrivi, aşa că se hotărî să meargă.

Casa fu scotocită mai departe pentru a se da de Vasilieff, care nu fu găsit însă.

Afară se mai aflau şi alţi prizonieri, care împreună cu Irina fură conduşi la vestita fortăreaţă Petru şi Pavel, unde li se dădu o singură celulă la toţi.

Tânăra fată se reculese repede. Când i se aduse mâncarea ceru să fie dusă în faţa judecătorului de instrucţie.

Gardianul se îndepărtă, făgăduind să-i îndeplinească cererea.

Cam pe la două noaptea el se înapoie şi-i ceru să-l urmeze. Fu introdusă într-o odaie în care se afla un bărbat la o masă. Era acelaşi care o arestase şi care acum se prezentă drept comisar de instrucţie

Vossillaski.

— Eşti bănuită de a fi simpatizat cu monarhiştii, îi zise el, înmuind tocul în cerneală şi măsurând-o pe Irina de sus până jos, cu o privire ce o făcu se înfioare.

Dânsa băgă de seamă că omul era acum foarte bine îmbrăcat, că-şi pieptănase părul şi se bărbierise. Zâmbi cu un aer de cuceritor şi-şi potrivi cravata.

— N-am nimic de-a face cu monarhiştii, zise Irina.

— Asta poate spune oricine. Cu ce dovedeşti?

— Nu mă sinchisesc de niciun fel de partid, fie el monarhist, sau revoluţionar. Atât ştiu doar, că Boris Verodin este unul din cei mai înflăcăraţi revoluţionari. Interesează-te la Comitetul Central şi acolo vei afla cine e el.

Vossillaski clătină capul încărcat de păr, în semn că se îndoieşte de spusele fetei.

De fapt, însă, între timp luase informaţii şi aflase că Boris Verodin e, într-adevăr, unul din cei mai cunoscuţi revoluţionari şi că arestarea surorii sale constituia un abuz.

Dar nu lăsă să se observe asta, şi procedă la un interogatoriu, punând felurite întrebări, la care Irina răspunse cât se pricepea.

Deodată se ridică de pe scaun şi zise cu demnitate:

— Eşti liberă, voi da ordin să ţi se dea drumul îndată.

Tânăra răsuflă uşurată şi părerile ei se schimbară în bine cu privire la omul care o arestase.

Un gardian o conduse prin coridoarele întunecate, apoi coborî nişte scări şi se trezi în faţa porţii, neştiind încotro să apuce.

Era noapte rece şi întunecoasă. Cum să ajungă acasă la ora aceasta înaintată? Şi ce să facă acasă, unde nu mai era nimeni?

Deodată o cuprinse frica şi începu să alerge. Cineva venea în spatele ei. Se întoarse, dar nu văzu pe nimeni – totuşi auzi paşi omeneşti şi când şi-i iuţea pe-ai ei, celălalt făcea la fel.

În cele din urmă ajunse la podul de peste Neva din faţa Palatului de Iarnă. De cealaltă parte stăteau făpturi care se încălzeau în jurul unui foc. Erau marinari, lucrători cu brasiere roşii şi ţărani cu cuşme în cap.

Trebuia să treacă pe lângă dânşii, căci nu se putea altfel. Porni înainte şi deodată auzi iar paşi îndărătul ei. Irina începu s-alerge cât o ţineau picioarele, dar şi urmăritorul n-o slăbea. Întorcând capul, cu frică, văzu un om care arunca o umbră lungă pe pământ. Ea coti într-o stradă, la întâmplare şi teama din sufletul ei creştea necontenit.

O trăsură trecu pe dinaintea ei şi i se păru că zăreşte înăuntru o figură cunoscută.

Alergă înainte, abia ţinându-se pe picioare şi din nou coti într-o

stradă întunecoasă. Atunci trecu iar o trăsură pe lângă ea. Nu era aceeaşi?

În cele din urmă se ivi strada în care se afla casa locuită de familia Ulkitzki.

— Slavă Domnului! murmură biata fată.

Deodată, un bărbat înalt şi slab i se puse în drum. Ea scoase un strigăt uşor şi vru s-o ia înainte, dar atunci o voce liniştitoare îi atinse auzul.

Irina se opri. Bărbatul o privi cu ochi blânzi şi întrebă:

— Nu mă mai cunoşti?

Fata simţi că roşeşte şi răspunse cu sfială:

— Ba da… vă cunosc. M-aţi ocrotit acum câteva săptămâni, pe când… pe când mă duceam în casa unei prezicătoare.

Agitatorul Urez – căci el era – încuviinţă din cap.

— De unde vii la o oră atât de înaintată? întrebă el, mirat.

— Locuitorilor din casa aceasta li s-a întâmplat o nenorocire, răspunse Irina. Revoluţionarii au fost aici şi au făcut arestări. Căutau monarhişti şi atunci au luat cu ei pe soţii Ulkitzki şi pe mine. Altcineva nu se mai afla în casă.

Chipul lui Urez se posomorî.

— Unde e fratele dumitale, Boris Verodin? întrebă el. Îl caut de mult timp, căci trebuie să stau de vorbă cu el.

Irina oftă şi lacrimi i se iviră în ochi.

— Dac-aş putea răspunde la întrebarea asta! zise ea cu tristeţe. Şi eu îl caut de câteva zile. A plecat fără să spună încotro se duce.

Urez stătu pe gânduri câteva clipe, apoi zise:

— Voi veni mâine pe aici. Dacă nu se va fi înapoiat până atunci, voi porni, cercetări. Dacă a primit vreo sarcină de îndeplinit, atunci trebuie să ştie cei în drept când se întoarce.

Irina se însenină la faţă şi suspină uşurată.

— Ah! îmi veţi face un mare serviciu dacă vă veţi interesa de fratele meu, zise ea.

Urez îi întinse mâna şi se îndepărtă, în vreme ce ea intră în casă.

Când păşi pragul avu un simţământ de nelinişte. Urcă scara şi deschise uşa de la odaia ei. În aceeaşi clipă se simţi înhăţată şi uşa fu trântită cu zgomot. Rămase atât de înspăimântată încât nici măcar să ţipe nu fu în stare.

Privi înmărmurită la omul din faţa ei, al cărui chip era luminat de lampa de pe masă. Cum intrase el aici? Îşi duse mâna la frunte, ca pentru a se încredinţa că nu visează, apoi zise, cu glas tremurător:

— Ce cauţi dumneata în casa asta? Cum ai îndrăznit să pătrunzi aici în toiul nopţii?

Comisarul de instrucţie Vossillaski – căci el era – râse batjocoritor, apoi zise:

— Crezi oare că degeaba te-am salvat de la închisoare? Am venit ca să-mi cer răsplata. Dacă nu ţi-aş fi luat apărarea ai fi putut sta mult şi bine în fortăreaţa Petru şi Pavel şi nimeni nu s-ar fi sinchisit de dumneata..

Irina se reculese. Îşi dădu seama că se află în mare primejdie. În mijlocul nopţii se afla singură în casă şi nimeni n-ar fi putut-o auzi dacă striga după ajutor.

Chibzui cu înfrigurare ce e de făcut şi nu-l scăpă din ochi pe bărbatul din faţa ei.

— Nu e adevărat ce spui dumneata, strigă ea. Nu s-ar fi putut să mă ţină mai mult acolo, căci n-am făcut nimic rău. Şi când se va înapoia fratele meu, nu vei scăpa de pedeapsa cuvenită.

— Oho, porumbiţe, ai început să mă ameninţi? Pe mine, comisar de instrucţie la Ceka? Asta ar putea să te coste scump. Dar de ce nu vrei să te porţi frumos cu mine? Ne vom înţelege de minune noi amândoi.

— Pleacă de aici, sau strig după ajutor! exclamă Irina, când celălalt vru s-o cuprindă în braţe.

El izbucni într-un hohot de râs.

— Poţi să ţipi cât pofteşti, copila mea, dar de auzit nu te va auzi nimeni, căci mi-am luat eu măsurile mele de apărare. Crezi oare că mi-aş fi dat oboseala să te urmăresc prin tot oraşul dacă n-aş fi ştiut că voi putea fi singur cu tine în casa aceasta?

— Mizerabile! scrâşni Irina.

Acum ştia cine a fost acela ai cărui paşi îi auzise în urma ei. Ticălosul acesta se luase, după dânsa şi văzând că n-o ajunge se urcase într-o trăsură.

Şi acum, ea nu găsea cum să-l alunge de acolo şi se părea că va trebui să i se supună… El o urmări până în colţul unde se refugiase dânsa, o cuprinse în braţele-i puternice şi o strânse la piept…

Irina scoase un ţipăt care răsună în toată casa dar totul rămase tăcut ca mai înainte. Biata fată se văzu pierdută.

139. Grijile Virubovei

Frumoasa ţărancă, sau doamna care îşi luase rolul de soră de caritate, avea griji mari. Ţinea în mână o scrisoare prin care era prevenită, să dispară cât mai repede cu putinţă, căci casa era păzită cu străşnicie.

Misterioasa femeie alergă cu scrisoarea la Virubova.

— Ce s-a întâmplat? întrebă aceasta.

Cealaltă îi întinse scrisoarea şi fosta doamnă de onoare a Ţarinei păli. După ce citi, înapoie scrisoarea ţărăncii şi întrebă:

— Cine ţi-a trimis-o?

— Habar n-am. Dar am atât de mulţi prieteni încât nu mă prinde mirarea.

Virubova o străpunse cu privirea, apoi întrebă iar:

— Şi în cercurile fioroşilor bolşevici?

— Da, răspunse frumoasa femeie, zâmbind misterios.

— Găsesc asta foarte ciudat, răspunse fosta doamnă de onoare şi încruntă fruntea. N-ai vrea, în sfârşit, să lepezi masca pe care o porţi? Cine eşti, la drept vorbind? Nu-mi pot alunga neliniştea că într-o bună zi ne-ai putea trăda.

— Ceasul meu n-a sunat încă, doamnă Virubova, răspunse cealaltă. Taina mea n-are ce să-ţi folosească şi cât priveşte de încredere, poţi avea oricâtă în mine. Trebuie să-ţi reamintesc de acel domn Vasilieff, al cărui trecut e cu mult mai misterios decât al meu, şi el simpatizează cu bolşevicii, deşi nu face parte din rândurile lor.

— Da, însă domnul Vasilieff a dovedit că e un partizan serios al cauzei noastre.

— Şi eu nu?

— Cu dumneata nu ştim ce să mai credem. Dar ia spune, cum îi mai merge doamnei Denise Barobleur?

— Pentru dânsa am venit încoace. A plecat din nou şi m-a însărcinat să-ţi spun c-ar fi bine să părăseşti casa aceasta. Dacă nu ştii încotro, atunci să pleci la Moscova, unde vei găsi o primire bună.

— Ce să fac la Moscova? întrebă Virubova.

Ţăranca zâmbi şi răspunse:

— Nu va dura prea mult şi guvernul va fi la Moscova. Se bat cu gândul să facă iarăşi capitală din fostul oraş al Ţarilor. Bolşevicii vor să se instaleze în Kremlin.

— Când se înapoiază doamna Barobleur?

— Poate nu se mai înapoiază deloc.

— Ah… ţi-a spus ea dumitale asta?

— Cam aşa. Dar m-a rugat să nu ţi-o destăinui dintr-odată. Nu-ţi mai poate oferi adăpost în casa asta pentru bunul motiv că nu mai eşti în siguranţă aici.

— Asta nu e atât de lesne de făcut, zise fosta favorită a Ţarinei. Monarhiştii ştiu că aici se împreună iţele conspiraţiei şi în altă parte le va fi greu să mă găsească. Se poate întâmpla să se ia hotărâri însemnate peste noapte şi atunci nu mai ştie nimeni unde să dea de mine. Mai bine să rămân până se înapoiază doamna Barobleur.

— Asta nu merge, răspunse ţăranca, cu hotărâre.

— Dar dumneata unde te vei duce când voi părăsi eu casa? întrebă Virubova.

— Asta n-o pot spune. Probabil, însă, că voi pleca în străinătate, la Londra, de pildă. Poate, că de acolo voi putea întreprinde ceva pentru sărmana noastră familie imperială, dacă n-o fi la adăpost până atunci.

— Ai ceva relaţii la Curtea engleză? întrebă Virubova, mirată.

— Asta nu vă pot spune, doamnă. Pot face însă foarte mult pentru familia Ţarului.

— Eşti o femeie ciudată, zise fosta doamnă de onoare, necăjită. Şi la cine să mă duc când voi ajunse în Moscova?

— La mănăstirea „Surorilor cenuşii". Acolo vei fi la adăpost bun. Surorile sunt cu trup şi suflet pentru familia imperială şi printre ele se află chiar câteva mari ducese.

— La mănăstirea „Surorilor cenuşii"? murmură Virubova. Să găsesc acolo adăpost pe baza poruncii unei alte persoane… adăugă ea, pierdută în gânduri.

Şi după câteva clipe:

— Bine, voi face pregătirile trebuitoare şi voi dispărea de aici, dacă aşa vrea doamna Barobleur. Dar aş fi dorit mult să mai stau o dată de vorbă cu ea. De ce venea atât de rar la mine în ultimul timp? Înainte vreme, când dumneata nu erai încă în această casă, stăteam adesea de vorbă, împreună.

— A îmbătrânit, răspunse ţăranca. Simte nevoia să se odihnească. Clientela din vremea Ţarismului nu se va mai întoarce şi ea vrea să-şi trăiască ultimele zile în cercul rudelor. Şi-a cumpărat un castel mic în Franţa şi acolo vrea să trăiască şi să moară.

Virubova mai puse câteva întrebări, apoi zise că peste câteva zile va fi gata să părăsească locuinţa.

— N-ai auzit nimic de domnul Vasilieff? întrebă misterioasa ţărancă.

— Nu, a dispărut fără urmă. Şi eu îl aştept, căci nu ştie nimic despre ultimele noastre hotărâri, şi nici că prinţesa Nataşa a pornit spre Siberia.

— Numai de nu i s-o fi întâmplat ceva rău! zise cealaltă, plină de grijă.

— Nu cred. Dar ce interes ai dumneata în lucrul acesta?

— Tot atâta cât dumneata şi ceilalţi.

Virubova nu răspunse, iar ţăranca se îndepărtă.

— Ciudată femeie! murmură fosta favorită. Fără îndoială că face parte din cercurile înalte. Nu înţeleg însă de ce nu vrea să se dea pe faţă. Cine-o fi? Ce interese o leagă de familia imperială?

În vremea asta ţăranca se închise în camera ei şi începu să scrie scrisori.

Deodată, auzi bătăi în uşă, se duse de deschise şi Saşa se ivi în prag.

Fosta cameristă nu se liniştise încă. Pe de o parte era tulburată din pricina întâmplărilor de peste noapte, pe de altă parte o chinuia îngrijorarea pentru soarta Nataşei, care o părăsise atât de brusc, fără să-i spună încotro se duce.

— Ce s-a întâmplat, Saşa? întrebă ţăranca, prietenos.

— Dar de unde ştii că sunt aici? Nu te văd deloc mirată, zise Saşa. Astă-noapte doar n-ai fost în locuinţă…

— Doamna Barobleur mi-a spus.

— Aşa… atunci se schimbă lucrurile. Fii mulţumită că n-ai fost aici! Sonia Petrovici aia – ştii dumneata, comunista care a furat caseta – a fost aici şi a orânduit să se scotocească peste tot. Era grozav de înciudată. O căuta probabil pe prinţesă ca s-o aresteze, desigur.

— De ce? întrebă ţăranca.

— Pentru că e geloasă, nespus de geloasa. Aleargă zi şi noapte după nepotu-meu. El nici nu se sinchiseşte de dânsa şi a alungat-o în câteva rânduri, dar ea nu vrea să ţină seamă de asta.

— Crezi cumva că femeia aceasta ar vrea s-o ucidă pe prinţesă?

Ochii Saşei scânteiară.

— De asta sunt încredinţată, zise ea, şi am şi dovezi. Prinţesa a fost astă-noapte aici în casă. A început să aibă iarăşi taine faţă de mine, ceea ce mă face foarte nefericită. Susţinea că are de făcut o călătorie importantă şi a plecat chiar în cursul nopţii. Nu voiajează singură, ci însoţită de câţiva bărbaţi. Nu e ciudat asta?

— Linişteşte-te, căci se va înapoia teafără şi nevătămată.

— De unde ştii dumneata asta? Ai aflat cumva de călătoria ei?

Frumoasa ţărancă zâmbi iar misterios.

— Da, am aflat, dar sunt silită să tac asupra acestui lucru, ca şi prinţesa. Niciun om nu trebuie să afle ceva.

— Dumnezeule mare! Copila asta nevinovată să aibă astfel de taine! făcu bătrâna.

Apoi întrebă:

— Dar cel puţin n-aş putea vorbi cu doamna Barobleur?

— Ce vrei de la ea?

— Am să i fac o rugăminte.

— Poţi să mi-o încredinţezi mie fără teamă, dragă Saşa. Doamna Barobleur a plecat în călătorie, dar eu stau în legătură cu ea. Îi scriu aproape în fiecare zi.

— Atunci aş vrea să vă rog ca cei doi bătrâni, Ipanoff şi soţia sa, să nu fie zvârliţi în stradă. Unde să se ducă bieţii oameni, dacă nu mai pot rămâne aici în casă?

— Asta se poate, răspunse frumoasa femeie. Nici eu nu voi mai rămâne aici multă vreme, aşa că după plecarea mea bătrânul Ipanoff va lua slujba de intendent.

— Atunci le voi aduce o veste îmbucurătoare, zise fosta cameristă. Cât de îngrijoraţi erau, sărmanii bătrâni!

— Şi dumneata unde vrei să te duci, Saşa?

— Voi locui împreună cu nepoţelul meu. El are nevoie de cineva care să-i îngrijească de gospodărie.

— Unde se află el acum? întrebă ţăranca.

— Cine – Boris? Mă întrebi cam mult. În vremurile astea grozave, fiecare dispare pentru un timp mai lung sau mai scurt şi nu se află nimic de soarta lor. Dar ia spune-mi, te rog, stimată doamnă, unde s-a ascuns prinţesa mea când au venit bolşevicii şi au căutat-o? Nu pot pricepe deloc. Trebuie să fie prin casa asta ascunzători care nu se pot găsi atât de lesne, căci altminteri prinţesa ar fi fost pierdută.

— Nu trebuie să-ţi baţi capul cu asta, căci nu e bine să ştii prea mult, răspunse frumoasa ţărancă.

Negrul intră în odaie şi le întrerupse convorbirea. Făcu o plecăciune în faţa femeii şi-i şopti ceva într-o limbă pe care Saşa n-o pricepu.

Ţăranca încuviinţă din cap.

Fosta cameristă îşi dădu seama că nu mai are ce căuta acolo, aşa că salută şi se retrase.

Se duse apoi la cei doi bătrâni şi le aduse vestea plăcută că pot rămâne în casa prezicătoarei. Ipanoff îi sărută mâna şi nevastă-sa vărsă lacrimi de bucurie.

— Cel puţin nu mai rămânem pe drumuri! zise bătrâna! Mai sunt încă oameni buni pe lumea asta!

Saşa plecă apoi la căsuţa unde se mutase Boris Verodin, vrând să afle dacă acesta se înapoiase.

Deschise uşa şi urcă scara, dar cu toate că strigă în repetate rânduri numele nepotului ei, nu căpătă niciun răspuns. O cuprinse teama şi se închise într-o odaie, hotărâtă să rămână acolo până îl va auzi pe Boris venind.

Trecu însă o noapte şi o zi întreagă şi tânărul tot nu se înapoiase. Atunci bătrâna îşi pierdu răbdarea şi se hotărî să pornească cercetări.

Se duse mai întâi la locuinţa familiei Ulkitzki, unde nădăjduise să afle unde se găseşte nepotul ei.

140. În coliba cărbunarului

Cărbunarul Oblanoff, care locuia la un sfert de ceas depărtare de mănăstirea unde fugarii îşi găsiseră un sfârşit atât de tragic, adusese în odăiţă lui pe cei doi grav răniţi.

Oblanoff era un om foarte cumsecade şi nu prea se sinchisea de revoluţie sau de războaie. De altfel, venea foarte puţin în contact cu oamenii, căci avea de-a face ziua şi noaptea cu cărbunii săi. Doar când se ducea la oraş ca să-şi cumpere merinde, bătrânul afla, de la impiegaţii de cale ferată, câte ceva asupra ultimelor întâmplări.

Fiul său, Osip, un flăcău chipeş, de care era foarte mândru, fusese doi ani pe câmpul de luptă. Bătrânul Oblanoff urmărire cu înfrigurare numai faptele care se petreceau în zona unde era fiul său şi se bucură

din inimă când acesta se înapoie acasă nevătămat. Osip era în trecere spre capitală, căci făcea parte din trupele lui Potcikev, care porniseră în marş spre Petrograd.

În noaptea aceea, când mănăstirea fusese dată pradă flăcărilor, bătrânul cărbunar nu-şi găsise odihnă. Auzind detunăturile şi văzând limbile de foc care se înălţau în depărtare, Oblanoff se simţi cuprins de îngrijorare pentru soarta călugărului care locuia singur de multă vreme în mănăstire. O dată la două săptămâni, cărbunarul ducea cărbuni pustnicului, astfel că se împrietenise cu el.

— Dar ce-o fi făcut bietul om? De ce s-a dat foc sfântului lăcaş? se întrebă Oblanoff.

Desigur, nu puteau fi decât revoluţionarii, căci un creştin cumsecade n-ar fi înfăptuit o asemenea nelegiuire. Pentru el, aceştia nu erau decât nişte ticăloşi care urmăreau nimicirea semenilor lor. Nu cutezaseră ei oare să ridice mâna împotriva persoanei sfinte a Ţarului? Nu-l duseseră ei, împreună cu familia, în ţinutul acela îndepărtat, unde nu trăiau decât criminalii, unde zăpada nu se topea niciodată şi lupii dădeau târcoale adăposturilor singuratice, spre a se năpusti asupra prăzii?

Deodată răsunară bătăi în uşa colibei şi, câteva clipe după aceea, cărbunarul se trezi faţă-n faţă cu un tânăr al cărui chip era luminat de flăcările clădirii incendiate.

Oblanoff, care la început se cam înspăimântă, se frecă la ochi, apoi privi ţintă spre soldatul care, din pricina gerului, îşi ridicase până la urechi gulerul mantalei.

— Sfinte Serafim din Sarrov! murmură el. Tu nu eşti… Osip… fiul meu?

Lacrimi de bucurie se iviră în ochii bătrânului, care îşi îmbrăţişă fiul înapoiat acasă după o lipsă de doi ani. Acesta intră în colibă, îşi scoase raniţa şi mantaua, puse arma într-un colţ, apoi căzu istovit pe singurul scaun care se afla în sărăcăcioasa încăpere.

— Cât timp ai concediu, dragul meu? întrebă Oblanoff, privind cu admiraţie spre tânăr, al cărui chip se făcuse mai oacheş, iar ochii mai scânteietori.

Osip izbucni într-un hohot de râs.

— Concediu? Mi l-am luat singur, zise el. Astăzi nu mai aştepţi să ţi se dea concedii, ci le iei când ai poftă.

Bătrânul îl privi năuc.

— Ce tot vorbeşti? îngână el. Nu cumva ai dezertat?

— Ei, tată, se pare că habar n-ai de ceea ce se petrece în lume.

Şi tânărul soldat povesti tot ce se întâmplase în ultimul timp.

În acea noapte, bătrânul cărbunar îşi schimbă vederile sale asupra revoluţiei şi fruntaşilor ei.

— Aşadar, regimentul tău s-a înapoiat de pe front şi oamenii au

fost lăsaţi la vatră? întrebă Oblanoff, apoi.

— Nu, tată, nici asta, răspunse băiatul. Trebuie să ştii că armata prinţului Potcikev trece drept singura care a mai rămas credincioasă guvernului. Comandantul nostru a primit o însărcinare foarte însemnată. Era vorba de un transport de muniţii. Compania mea a primit ordinul să plece la Petrograd, unde a ajuns în timpul nopţii.

Lăzile cu muniţii au fost repede încărcate, apoi am pornit iarăşi spre lagăr. Pe drum a avut loc o luptă cu revoluţionarii. A fost îngrozitor… îmi crapă obrazul de ruşine, când mă gândesc că fac şi eu parte din soldaţii care i-au măcelărit pe curajoşii oameni. Erau vreo sută, şi acum trupurile lor zac într-o groapă comună. Cei câţiva care au izbutit să scape, au desprins vagoanele cu muniţii şi au fugit cu ele. Pornind în urmărirea lor, am constatat că fugarii s-au adăpostit în mănăstire. Nu se ştie dacă lăzile cu muniţii au fost duse acolo. În orice caz, nu le-am găsit. Aghiotantul prinţului Potcikev, căpitanul Semelov, a ucis pe călugărul care păzea mănăstirea şi a dat foc sfântului lăcaş. Între timp, trecură pe acolo şi alţi soldaţi, care se înapoiau de pe front. Aceştia izbutiră să ne încredinţeze că luptăm pentru o cauză nedreaptă şi ar trebui să ne întoarcem la casele noastre. Urmarea a fost că o bună parte din oamenii lui Potcikev au dezertat, iar ceilalţi au fost nevoiţi să se retragă – altminteri nu le-ar fi mers tocmai bine. Mănăstirea, însă, n-a mai putut fi salvată.

— Şi revoluţionarii? întrebă cărbunarul. Ce s-a făcut cu ei?

— Or fi fost mistuiţi de flăcări.

— Groaznic! murmură bătrânul. Criminalii au să-şi ia pedeapsa de la Cel de Sus.

— La început voisem să plec şi eu cu ceilalţi, dar apoi m-am răzgândit, urmă Osip. Am izbutit să mă depărtez neobservat şi acum iată-mă aici.

— Ce-ar fi dacă am încerca să salvăm pe vreunul din nenorociţii care se află în mânăstire? propuse cărbunarul.

— N-ar avea niciun rost, răspunse fiul său, căci clădirea e o mare de flăcări. Căpitanul Semelov se pricepe bine în meseria lui.

Oblanoff oftă şi rămase tăcut compătimind din adâncul inimii pe bieţii oameni care fuseseră sortiţi unui sfârşit atât de groaznic.

Tatăl şi fiul se culcară.

A doua zi se duseră la mănăstire şi priviră de după copaci, spre lăcaşul mistuit de flăcări.

Apoi, se retraseră. Nicăieri nu se zărea vreun om, căci nimeni nu se încumeta să se avânte într-acolo, spre a stinge focul.

În timpul nopţii următoare, Oblanoff şi fiul său nu-şi găsiră odihnă, mai ales că bătrânul se temea că pădurea ar putea lua foc.

Cei doi bărbaţi se îndreptară iarăşi spre sfântul lăcaş; din fericire, temerile cărbunarului se dovediră neîntemeiate. Deodată, acesta

cuprinse braţul fiului său şi-şi aţinti privirile spre intrarea mănăstirii a cărei uşă fusese demult mistuită de foc.

— Ce-i asta? murmură bătrânul.

Un bărbat, ducând în braţe o femeie, se desprinsese din mijlocul flăcărilor, apoi se prăbuşi la pământ.

Tatăl şi fiul alergară într-acolo şi, după cum ştim, aduseră în căsuţa lor pe Sonia şi Boris.

Oblanoff şi băiatul său ţinură sfat spre a lua o hotărâre. Atât bărbatul, cât şi femeia erau fără cunoştinţă. Aceasta din urmă însă, spre deosebire de tovarăşul ei, avea răni grave pe faţă. Părul îi era ars, numai ici-colo mai rămăseseră câteva şuviţe.

Bătrânul cunoştea leacuri împotriva arsurilor; frecă cu untdelemn părţile arse, presără făină deasupra, apoi înfăşură în basmale de lână capul nenorocitei Sonia.

— Asta e tot ce putem face, zise el. Dacă sărmana femeie îşi dă sufletul, înseamnă că aşa a vrut Dumnezeu.

Cuprins de milă, Osip privi în tăcere trupul nemişcat al femeii. Acum războiul i se părea şi mai înfiorător ca înainte.

— Ar fi păcat de el, urmă cărbunarul, privind spre Boris. Rar mi-a fost dat să văd un bărbat atât de voinic.

— Şi ia te uită ce trăsături distinse are, interveni Osip. Acesta trebuie să fie omul pe care îl căutau mai cu deosebire. Numele lui l-am auzit adeseori.

— Cum îl cheamă? întrebă cărbunarul.

— Dacă nu mă-nşel, ăsta e Boris Verodin, un revoluţionar de seamă, care are foarte mulţi prieteni.

— Ia stai, poate că găsim la el ceva acte, din care să vedem cu cine avem de-a face.

Zicând acestea, bătrânul scotoci în buzunarele luntraşului şi scoase la iveală nişte hârtii, pe care le întinse fiului său.

— Da, aşa e, făcu acesta, după ce le citi. Bietul băiat! Numai de-ar scăpa cu viaţă, căci asfixierile astea sunt foarte primejdioase.

Acum începu, pentru Oblanoff şi fiul său, munca cea grea. Deoarece nu era niciun doctor prin apropiere, cei doi oameni se văzură nevoiţi să ia asupra lor îngrijirea bolnavilor.

Gemetele Soniei şi ţipetele luntraşului erau sfâşietoare. În delirul lor, nenorociţii aveau vedenii, care îi făceau să se zvârcolească în culcuş.

Această stare ţinu câtva timp. Din când în când, Sonia îşi venea în fire şi, înnebunită de dureri, încerca să-şi smulgă bandajul de pe faţă, dar era împiedecată de cel care se afla la căpătâiul ei.

Boris Verodin slăbea din zi în zi. Nu mai rămăsese decât o umbră din chipeşul luntraş de odinioară. Oasele îi ieşiseră în afară, ochii i se înfundaseră în orbite, iar buzele-i palide îngânau vorbe neînţelese.

— Tare mă tem că n-o să mai trăiască multă vreme! zise cărbunarul, într-una din zile. Noi ne-am făcut datoria şi ne-o vom face şi de acum încolo; totuşi, nu ştiu dacă nenorocitul va scăpa, căci prea e slăbit. De când e aici, n-a mâncat nici atât cât mănâncă un om sănătos într-o zi.

Osip încuviinţă din cap.

— Dacă am putea cel puţin, să-i ducem la spital, zise el. Dar cum să facem asta, când liniile ferate sunt veşnic sub ploaia gloanţelor? Şi nici măcar n-avem bani ca să aducem un doctor aici.

Zilele se scurgeau una după altei. Într-o zi tânărul rămăsese singur cu cei doi bolnavi. Luntraşul fusese aşezat în odaia din faţă, lângă sobă, căci frigurile îl scuturau într-una.

Osip stătea la căpătâiul Soniei şi citea o carte. Deodată, nenorocita se ridică în capul oaselor şi ochii ei negri, care îşi păstraseră strălucirea de odinioară, se aţintiră asupra lui.

— Ah, eşti aici, Boris? murmură ea. Iubitule, ce fericită eram în braţele tale… acolo, în catacomba dedesubtul capelei… Ai fost al meu… şi vei rămâne veşnic al meu… căci focul a întărit dragostea noastră… Da, mi-ai jurat credinţă, iubitule… şi niciodată nu-ţi vei călca jurământul… Hai, dă-mi mâna şi spune că aşa e… Sonia întinse braţul.

Osip se cutremură. Îi cuprinse mâna şi şopti câteva vorbe liniştitoare.

— Totuşi, am izbutit să-i tragem pe sfoară, urmă Sonia. Ha-ha, o să ne mai întâlnim noi cu Semelov ăla şi atunci va trece şi el prin chinurile iadului, aşa cum am trecut şi noi. Boris… vei fi prinţ… vei avea bogăţii nenumărate… vei străluci alături de mine… Cum, ce spui? Prinţesa e pe drum? Tu eşti soţul ei legitim?… Nu, asta nu-i adevărat… nimeni nu poate să mi te răpească… o ucid, Boris… nu pot îngădui să te întâlneşti cu ea…

Ultimele vorbe izbucniseră ca un strigăt de pe buzele palide ale bolnavei, care îşi retrase braţul, apoi începu să geamă.

— Caută în veşmintele mele, Boris, urmă ea, în delir. Ai să rămâi uimit, văzând că fiica de ţigan are atâţia bani… Da, sunt foarte bogată… Bătrâna Saşa susţine că aş fi furat banii… Las-o să spună ce-o vrea… voi şti eu să-mi apăr avutul.

Tânărul soldat aruncă o privire speriată spre rochia care atârna lângă pat.

Ce-or fi însemnând aceste cuvinte? Erau adevărate oare?

Osip întoarse iarăşi capul spre femeia care răsufla din greu. Ea era cu faţa la perete şi părea că doarme. Din când în când, o vorbă neînţeleasă scăpa de pe buzele ei.

Ochii tânărului se îndreptară iarăşi spre rochie. Fără să-şi dea seama, întinse braţul şi pipăi cutele acesteia. O roşeaţă vie îi acoperi

obrajii, căci el rămăsese un om cinstit.

Dar voia oare să fure? Nu nici nu-i trecea prin minte una ca asta. Voia doar să se încredinţeze ce era adevărat din cele ce spusese bolnava.

Degetele sale tremurătoare simţiră nişte hârtii, cusute în buzunar. Cu privirea aţintită asupra Sonici, soldatul desfăcu aţa şi vârî mâna în buzunar.

În clipa următoare fu cuprins de o mare tulburare. Nenorocita părea să fi spus adevărul, căci avea într-adevăr, o mare sumă de bani la dânsa. Era acolo o avere întreagă, cu care el ar fi putut trăi liniştit toată viaţa.

Bancnotele erau, în cea mai mare parte, lire sterline şi dolari. În schimbul uneia din ele, ar fi primit saci întregi de ruble.

Cărbunarul intră în odaie şi tânărul abia avu timpul să pună la loc comoara şi să-şi ascundă tulburarea.

După ce se scutură de zăpadă, bătrânul aruncă o privire ciudată asupra fiului său.

— Ce-i cu tine, tată? întrebă Osip, temându-se că celălalt observase ceva.

— Ghici ce ţi-am adus? făcu Oblanoff cu un aer misterios.

— Hai, spune! făcu soldatul, răsuflând uşurat că bănuiala lui era neîndreptăţită.

— O păpuşă minunată, care tânjea după tine.

Osip clătină capul, nedumerit.

— O păpuşă… care tânjea după mine? repetă el.

Cărbunarul se îndreptă spre uşă şi o deschise repede. O fată tânără, cu obrajii rumeni, trecu pragul.

— Tu, Pavlovna! strigă Osip, cu bucurie şi se înroşi, când fata îl sărută.

— Da, eu sunt, răspunse ea, zâmbind. Nu te-ai mai gândit la mine?

— Ba m-am gândit întotdeauna, răspunse soldatul, suspinând fericit.

Deodată, el îşi aminti că înaintea plecării sale jurase credinţă nestrămutată frumoasei Pavlovna. Dar cine se mai gândea acum la căsătorie? Pentru întemeierea unui cămin era nevoie de bani; şi oamenii sărăciseră aproape complet.

Privirile tânărului alunecară pe rochia rănitei. Doar a suta parte din banii care se aflau acolo ar fi de ajuns ca să poată fi fericit.

Osip nu era un om rău din fire. Dar în vremurile acelea, împrejurările înăbuşeau simţămintele nobile. Guvernul făgăduise pământ ţăranilor, pentru ca fiecare să-şi poată clădi o căsuţă. Dar aceste făgăduieli nu se împliniseră. Soldaţii se înapoiaseră de pe front şi se zvârcoleau în mizerie.

Iar colo, în rochia care atârna de perete, se afla o sumă de bani,

aparţinând unei femei care nu mai avea mult de trăit.

141. Deznădejdea Irinei.

Agitatorul Urez nu se depărtase nici cu o sută de metri de casa prinţului Ulkitzki, când se opri deodată locului.

— N-ar fi trebuit s-o las singură, îşi zise el. Sărmana e o fată neştiutoare… poate că va fi cuprinsă de teamă, văzându-se singură în casa părăsită.

Abia îi trecuse prin minte aceste gânduri, când un ţipăt deznădăjduit ajunse la urechile sale.

Strada era pustie şi nicăieri nu se zărea vreun om.

Deodată, o bănuială se trezi în mintea lui Urez, care o luă la goană spre casa prinţului Ulkitzki. Cu puţin timp înainte, văzuse trecând o trăsură care se oprise pentru o clipă înaintea clădirii, apoi îşi urmase mersul.

Uşa era închisă. Agitatorul trase cu urechea câteva momente, după aceea urcă treptele câte trei. Ajungând la încăperea Irinei, smulse uşa şi văzu pe tânăra fată luptându-se din răsputeri cu un bărbat.

Ochii agitatorului se deschiseră mari. Nimeni nu şi-ar fi închipuit că omul acesta ar putea privi cu atâta cruzime. Fără să mai stea la gânduri, Urez se năpusti spre cei doi şi, cu o lovitură de pumn, îmbrânci cât colo pe agresor.

Acesta se întoarse cu iuţeala fulgerului şi vru să se repeadă spre noul sosit, dar o ţeavă de revolver îl ţinu în loc.

— Pleacă, altminteri trag! se răsti Urez, arătând spre uşă.

Comisarul de instrucţie Vossilaski aţinti asupra lui o privire plină de spaimă.

— Pleacă! repetă agitatorul. Altminteri te împuşc ca pe un câine, după cum şi meriţi!

Celălalt îl măsură din creştet până-n tălpi, apoi porni spre uşă de-a-ndăratelea. După cât se părea, nu prea avea chef să lase prada din mâini. Dar Urez stătea la pândă şi-l urmări pas cu pas.

— Dacă încerci să scoţi vreo armă, s-a sfârşit cu tine! zise el. Să nu-ţi închipui că voi fi îndurător. Acela care pătrunde noaptea în casa unor oameni cumsecade şi are gândurile pe care le-ai avut tu, nu merită nicio îndurare, căci e un ticălos.

Fără să scoată un cuvânt, comisarul de instrucţie coborî treptele, privind cu coada ochiului spre acela care se ivise pe neaşteptate şi-i smulsese victima din gheare. Când ajunse la uşă, se opri o clipă.

— Las' că mai vorbim noi! scrâşni el. Precum e adevărat că sunt comisarul de instrucţie al sectorului, tot atât de adevărat este că voi şti să te găsesc, spre a-ţi plăti cum se cuvine.

— Cară-te, nemernicule! replică Urez cu dispreţ, ridicând arma.

Altminteri, poate că mă răzgândesc şi-ţi dau pedeapsa pe care o meriţi.

Vossilaski deschise uşa, pe care o trânti cu putere. Cât ai clipi din ochi, Urez răsucise cheia în broască şi sărise repede în lături, lipind-se de zid.

Cât de bună fusese prevederea lui se dovedi numaidecât, căci o detunătură răsună în noapte, urmată de altele, una după alta.

După a şasea împuşcătură, Urez descuie uşa şi văzu pe ticălos la vreo douăzeci de paşi depărtare, îndreptând arma spre agitator; dar acesta ştia prea bine că încărcătorul nu mai avea gloanţe astfel că, la rândul lui, ridică revolverul şi trase. Un ţipăt sălbatic îi dovedi că-şi nimerise ţinta. Clătinându-se pe picioare, comisarul de instrucţie dispăru în beznă.

Urez vârî arma în buzunar, apoi încuie uşa din nou.

— Omul ăsta a căutat pe dracu' şi l-a găsit, zise el. Să sperăm că amintirea pe cane i-am dat-o, îi va tăia pofta să mai încerce să vină aici.

Apoi urcă treptele care duceau la încăperea Irinei. Îndărătul uşii se auzeau suspine.

— Se poate intra? întrebă el, bătând la uşă.

Irina se ivi în prag, cu fata scăldată în lacrimi.

— Cum aş putea să vă mulţumesc? M-aţi scăpat din mare primejdie, zise ea, întinzând mâna salvatorului ei.

Urez îi strânse mâna şi o privi cu blândeţe.

— Fii liniştită, copila mea, ticălosul şi-a luat pedeapsa, zise el.

— L-aţi omorât? întrebă Irina cu teamă.

— Nu, cred că l-am rănit numai.

— Ah, e atât de îngrozitor! se tângui fata, cutremurându-se. Să nădăjduim că n-a fost rănit prea grav…

— Dar cine e omul ăsta? întrebă Urez. Îl cunoşti?

Irina încuviinţă din cap şi privi cu tristeţe în gol.

— V-am spus că o mare nenorocire s-a întâmplat în casa asta, răspunse ea. Ticălosul ne-a arestat şi, ajutat de oamenii săi, ne-a dus în fortăreaţa Petru şi Pavel. Acolo, mi-a luat un interogatoriu în miezul nopţii, în cabinetul lui. Mi-a spus că e comisar de instrucţie şi se numeşte Vossilaski. După ce mi se dădu drumul din închisoare, mi se păru că sunt urmărită. Şi, într-adevăr, nu mă înşelasem. Ticălosul s-a urcat într-o trăsură, a trecut pe dinaintea mea şi m-a pândit acasă.

Tânăra îşi ascunse iarăşi faţa în mâini şi izbucni în plâns.

— Ah, de ce nu-i Boris sau Vasilieff ca să mă ia sub ocrotirea lor? se tângui ea.

Chipul agitatorului se posomorî.

— Da, unde o fi Boris Verodin? întrebă şi el mâhnit. Trebuie să capăt cu orice preţ lămuriri asupra lui.

— Ah, vă rog din suflet domnule, stărui Irina.

— Spune-mi „tovarăşe Urez”, zise agitatorul.

— Dar cum aş putea îndrăzni…

— Totuşi, aşa vreau eu, căci sub numele ăsta sunt cunoscut pretutindeni.

— Bine, fie, încuviinţă tânăra, cu glas slab.

— Dar pe unde s-o fi aflând domnul Vasilieff? urmă agitatorul, dus pe gânduri.

— Îl cunoşti? făcu Irina uimită.

— Da, îl cunosc şi încă de multă vreme, răspunse Urez pe un ton care vădea respectul ce-l purta acestui om.

Irina rămase foarte nedumerită. Fiecare om care avea de-a face cu Vasilieff, vorbea cu respect despre dânsul. După cât se părea, moşierul, avea o putere foarte mare. Chiar temutul prinţ Potcikev nu cutezase să se apropie de el, atunci, în castelul de pe ţărmul Volgăi.

Urez păru să ghicească ce se petrecea în mintea fetei, căci ridică mâna şi zise, cu glas obosit:

— Nu te mai gândi la asta, copila mea. Într-o bună zi vei afla cine e acest om şi atunci vei înţelege de ce se bucură de atât respect.

— E ciudat că domnul Vasilieff a dispărut dintr-odată, fără să-şi fi luat măcar rămas bun, urmă Irina. După cum spunea el, în curând trebuia să plecăm spre Franţa. Lipsa lui de acasă o fi, oare, în legătură cu această călătorie? Poate că pregătirile de plecare merg greu… Cu toate astea, nu înţeleg de ce lucrează în taină…

— Da, e un om foarte ciudat! încuviinţă Urez. Totuşi, fii încredinţată că ştie el ce face! Poate că a terminat treburile şi e în drum spre casă!

Irina rămase tăcută.

— Voi veghea lângă dumneata până ce va veni cineva acasă, zise Urez. Aşadar, nu trebuie să-ţi fie teamă, căci eşti sub ocrotirea mea.

— O, dar e prea mult din partea dumneavoastră, bâigui fata, roşindu-se.

— Ai nevoie de ocrotire, copila mea… Noapte bună!

Urez îi întinse mâna şi, înainte de a o fi putut împiedeca, Irina se plecase şi i-o sărutase.

Agitatorul îi zâmbi, apoi se depărtă.

Fata se culcă liniştită, căci avea încredere deplină în omul acesta, deşi nu ştia cum avea el s-o ocrotească. Trase câtva timp cu urechea, dar nu auzi niciun zgomot. Părăsise Urez casa, sau se mai afla înăuntru?

Abia a doua zi dimineaţă, după un somn odihnitor, când ieşi din odaia ei, Irina găsi răspunsul la întrebarea pe care şi-o pusese în ajun. O făptură uscăţivă se ivi dedesubtul scării. Era agitatorul, care îşi îmbrăcă vestonul său jerpelit şi îşi dezmorţea membrele.

— Dumnezeule, aici ai dormit? strigă Irina speriată. De ce nu mi-ai

spus că vrei să rămâi în casă? Aş fi putut să-ţi pun la dispoziţie odaia lui Boris sau a lui Vasilieff.

Urez îi zâmbi cu blândeţe.

— Eu n-am nevoie de pat, copila mea. Nu te îngriji de mine. Arată-mi doar unde aş putea să mă spăl şi fă-mi rost de o bucăţică de pâine.

Irina se duse în bucătărie şi pregăti un dejun alcătuit din tot ce se găsea în casă de-ale mâncării. Îl lăsă singur, dar agitatorul îşi tăie doar o felie de pâine şi nici nu se atinse de celelalte merinde. Când se întoarse, Irina nu-l mai găsi acolo, în schimb, pe masă, se afla un bilet:

„Copilă dragă, îţi mulţumesc pentru bunătatea ta. Nu-ţi fie teamă, căci veghez asupră-ţi, chiar dacă nu mă vezi."

Şi, lucru ciudat Irina se simţi liniştită, cu toate că o tăcere de moarte domnea în casă.

După câteva ceasuri se auziră bătăi în uşă, şi un glas de femeie cerea să i se deschidă. Irina trase cu urechea.

— Asta e Saşa, murmură ea, cuprinsă de bucurie. Ah, bine că s-a mai găsit un om care să se intereseze de soarta mea!

Bătrâna se năpusti în odaie, aşa cum îi era obiceiul, apoi îşi îmbrăţişă nepoata şi o privi cu dragoste.

— Uf, cel puţin aici, tot am mai dat de cineva! făcu dânsa.

— Ce vrei să spui cu asta, matuşca? întrebă Irina.

— Ei… Boris a plecat, prinţesa a plecat… şi…

Saşa se întrerupse, căci îşi aminti de făgăduiala dată lui Boris că nu va pomeni nimic despre căsătoria sa cu Nataşa.

— De ce te-ai oprit, matuşca? întrebă Irina. Nu înţeleg deloc purtarea ta. Ce ştii despre Boris şi Nataşa?

— Nu ştiu nimic! răspunse bătrâna furioasă. El a plecat… a dispărut fără urmă. Prinţesa a plecat şi dânsa.

— Aşadar… sunt împreună? bâigui fata, cu inima săgetată de durere, la auzul acestei veşti..

— Nu, nu, te înşeli, răspunse fosta cameristă. Tocmai de aceea sunt îngrijorată. Boris trebuie să ducă la îndeplinire o misiune însemnată. Prinţesa a plecat abia ieri, fără să-mi destăinuie ceva din ceea ce pune la cale. Nu mai înţeleg nimic din toate astea. Ah, de-ar ieşi o dată la iveală şi Boris ăla!

Bătrâna oftă şi o cuprinse de mijloc pe Irina, ai cărei ochi se umeziseră.

— Unde locuieşti acum, matuşca? întrebă tânăra după un răstimp. N-ai putea să rămâi lângă mine?

— Da, fireşte că rămân lângă tine, răspunse Saşa. Ce să fac singură într-o casă goală?… Domnul Vasilieff mai e aici?

— Nu, de câteva zile n-a mai dat niciun semn, de viaţă.

— Blestemate vremuri! Dar cine se mai află în casă?

— Nimeni, afară de mine.

— Cum, stai singură aici? Dar unde e bătrânul prinţ şi soţia lui? Unde e fiul lor?

Irina oftă din adânc, căci spaima prin care trecuse în ultimele zile îi reveni în minte.

Fosta cameristă clătină capul.

— Am văzut afară un lungan, care tot dădea târcoale casei, zise dânsa. La început, individul mi s-a părut foarte suspect, dar când m-am uitat mai bine la el, bănuiala mea a dispărut cu totul, căci necunoscutul avea o privire foarte blândă.

Irina se îmbujoră la faţă şi-şi şterse lacrimile.

— E ocrotitorul meu, zise ea şi povesti mătuşii sale tot ce i se întâmplase.

Bătrâna ascultă cu luare-aminte, apoi izbi cu pumnul în masă şi strigă:

— Când o veni Boris, are să-l înveţe el minte pe comisarul ăla. Indivizi de teapa lui au curajul să se numească tovarăşi cu noi! Zău că-ţi vine să-ţi iei lumea în cap, când auzi aşa ceva!

Irina îi cuprinse braţul.

— Vrei să-mi împlineşti o rugăminte, matuşca? zise ea.

— Ce rugăminte? Hai, spune, inimioara mea.

— Să nu spui nimic lui Boris despre ceea ce mi s-a întâmplat. Individul ăla şi-a luat pedeapsa.

Saşa izbucni într-un hohot de râs.

— Mereu acelaşi cântec. Dacă toate fetele cumsecade ar face aşa ca tine, atunci nemernicii ăştia n-au să fie stârpiţi niciodată.

Totuşi, la stăruinţele nepoatei sale, bătrâna făgădui că va păstra tăcere asupra celor întâmplate.

142. Urez la lucru

În primele zile care urmară după răsturnarea guvernului, situaţia nu prea se arăta favorabilă pentru revoluţionari, căci nici în rândurile lor nu domnea unitate. Grupuri singuratice îşi aleseseră câte un comandant, care îşi închipuia că poate lucra de capul lui. Astfel, muncitorii alcătuiseră o armată, soldaţii şi marinarii alta; acelaşi lucru îl făcură şi ţăranii care se aflau în capitală.

În acest timp, partizanii lui Kerenski aţâţau mulţimea împotriva noului regim, afirmând că peste scurtă vreme acesta va fi răsturnat de regimentele care erau în drum spre Petrograd.

Fruntaşii revoluţionarilor nu-şi pierdură capul şi după ce opriră apariţia gazetelor potrivnice, răspândiră în popor nenumărate broşuri, cerând să fie lăsaţi să arate ce pot face.

Succesul se văzu numaidecât. Mulţimea rămase nehotărâtă,

aşteptând desfăşurarea evenimentelor.

Acum, grija cea mai mare a guvernului era să-şi facă rost de bani, spre a putea alcătui o armată, care să zădărnicească atacul plănuit de generalul. Krasnoff. După multe sforţări, se formă o trupă de soldaţi, care porni în întâmpinarea contra-revoluţionarilor.

Pentru a se zădărnici uneltirile conspiratorilor, toate persoanele suspecte fără întemniţate, astfel că închisorile erau pline, întocmai ca pe vremea Ţarului şi a guvernului provizoriu.

Într-una din zile, Comitetul Central ţinu o şedinţă furtunoasă într-o sală din Institutul Smolnîi. După ce oratorii protestară cu înverşunare împotriva intervenţiilor diplomaţilor străini în treburile republicii ruseşti, Ilino vorbi adunării despre misiunea tovarăşului Boris Verodin şi împărtăşi temerile sale cu privire la soarta acestuia.

Chipurile celor de faţă se posomorâră, aflând că niciunul din soldaţii care luaseră parte la expediţie nu se înapoiase încă.

Cercetări mai amănunţite nu se puteau face, deoarece drumurile erau ocupate de trupele credincioase fostului guvern.

Ilino trecu sub tăcere ceea ce aflase de la Mencikovski, căci nu voia să pângărească amintirea tovarăşului Narickin, care până în ultimul timp fusese un revoluţionar credincios. Totuşi, preşedintele Comitetului Central luase hotărârea să întreprindă, în taină, cercetări, pentru a descoperi misterul dispariţiei lui Boris Verodin şi a oamenilor săi.

Agitatorul Urez era şi el de faţă la această şedinţă. În ochii săi negri, mari, sclipea o flacără sfântă. Deodată el se ridică şi ceru cuvântul care îi fu acordat.

— Oare un slujbaş al noului regim are dreptul să se năpustească asupra fetelor fără apărare? îşi începu el cuvântarea. Sau această nelegiuire este pedepsită întocmai ca pe vremea monarhiei?

Ceilalţi ciuliră urechile.

— Mai departe… mai departe… dă-ne lămuriri! se auzi din toate părţile.

Urez aşteptă câteva clipe până se făcu din nou tăcere, apoi îşi urmă cuvântarea, arătând că sora lui Boris Verodin fusese atacată, noaptea, chiar în casa ei de către comisarul de instrucţie Vossilaski, după ce acesta o întemniţase în fortăreaţa Petru şi Pavel, de unde îi dăduse apoi drumul.

— Ai putea să repeţi în faţa lui Vossilaski, ceea ce ai spus acum, tovarăşe Urez? întrebă Ilino încruntat.

— Nu numai o dată, ci de o sută de ori, răspunse agitatorul.

— În cazul acesta vom hotărî un termen, înăuntrul căruia sora lui Boris Verodin va trebui să se înfăţişeze înaintea noastră. Dacă ea va întări afirmaţiile tale, atunci tovarăşul Vossilaski, recomandat de sovietul din Moscova, îşi va lua pedeapsa pe care o merită.

După aceea, şedinţa fu ridicată. Urez era foarte mulţumit de rezultatul obţinut El ştia că mulţi slujbaşi ai noului regim îşi vor îngădui asemenea fărădelegi; prin învinuirea adusă, agitatorul urmărise să înfricoşeze pe cei care ar fi avut de gând să procedeze la fel şi aceasta îi izbutise.

Frământat de îngrijorare pentru soarta lui Boris Verodin, agitatorul porni spre locuinţa prezicătoarei Denise Barobleur.

Negrul îi deschise uşa şi îl primi cu bunăvoinţă; după cât se părea, îl cunoştea.

— Pot să vorbesc cu doamna contesă? întrebă Urez, adresându-se servitorului.

— Urmaţi-mă, domnule Urez! răspunse acesta, pornind spre încăperile din fundul coridorului.

Agitatorul fu condus într-o odaie elegant mobilată, unde se aşeză într-un fotoliu. După câteva clipe, se deschise o uşă şi în pragul ei apăru misterioasa femeie, care se îmbrăca uneori ca ţărancă, alteori ca doamnă din înalta societate, sau, în fine, ca soră de caritate din ordinul „Maicilor cenuşii”.

Urez se ridică şi făcu o plecăciune adâncă înaintea femeii, care îi întinse mâna.

— Doamna Denise Barobleur a plecat iarăşi în călătorie? întrebă agitatorul.

— Da, probabil că nici nu se va mai înapoia.

— Atunci de ce mai joacă domnul Petroneff, rolul negrului? cercetă agitatorul. Socot că toată păpuşăria asta nu mai are niciun rost, dacă prezicătoarea a plecat.

— Ai dreptate, Urez, răspunse femeia. Petroneff, vino înăuntru! strigă ea, apoi spre uşă.

Negrul trecu pragul.

— Urez găseşte că n-are niciun rost să-ţi mai păstrezi travestirea, i se adresă ciudata femeie. Şi aşa şi e. Dacă doamna Barobleur nu se află aici, nu-i nevoie de toată comedia asta. Hai, ia-ţi din nou înfăţişarea dumitale obişnuită.

Presupusul negru se apucă de chică şi, dintr-o singură smucitură, îşi scoase pieliţa care îi acoperea faţa şi capul. Şi atunci se ivi acel Petroneff care fusese menit de Vasilieff să ducă peste graniţă pe Irina şi prinţesa Nataşa.

— Te compătimesc din inimă, domnule Petroneff, făcu Urez. Trebuie să fi asudat cam multişor sub mască.

Celălalt înălţă din umeri.

— Fiecare cu meseria lui, răspunse el, zâmbind. Şi dumneata vei fi asudat destul, colindând de colo până colo… Tare mi-e teamă că a trecut multă vreme de când nu te-ai mai folosit de pieptene şi săpun…

— Ei şi, făcu agitatorul cu nepăsare. Trebuie să dau o pildă

oamenilor sărmani… astfel, mai uită şi ei de nenorocirea lor…

— N-ai dreptate, domnule Urez, interveni frumoasa femeie. De câte ori nu te-am rugat să renunţi la acest fel de viaţă? Oare n-ai putea să lupţi pentru idealul dumitale, dacă ai trăi ca un om civilizat, aşa cum ai fost deprins de-acasă?

Agitatorul clătină capul în semn de negare.

— Nu, nu, doamnă contesă, nu se poate altfel. Dar să lăsam asta… Am venit încoace din mai multe motive. Întâi, trebuie să vă spun că domnul Vasilieff n-a dat încă niciun semn de viaţă.

— Să sperăm că nu i s-a întâmplat nimic rău, zise contesa, aruncând spre Petroneff o privire plină de teamă.

— Socot că nu trebuie să fim îngrijoraţi din pricina lui, stimată doamnă, răspunse acesta. Nu trebuia oare, să plece la Moscova, în căutarea călugăriţei care l-a îngrijit în timpul când era bolnav?

— Dacă ar fi numai asta, atunci aş fi mulţumită. Dar mă tem să nu i se fi întâmplat vreo nenorocire. Poate că l-au arestat, căci nu-mi închipui să fi rămas acolo atâta vreme, fără să fi pomenit cuiva despre călătoria lui.

— În al doilea rând, am venit să vă dau de veste că prinţul Ulkitzki şi soţia sa au fost arestaţi şi duşi în fortăreaţa Petru şi Pavel, urmă Urez.

— Vor fi puşi în libertate, răspunse contesa.

— Dar cum a fost cu putinţă una ca asta? După câte ştiu, au doi copii care sunt revoluţionari…

Urez înălţă din umeri.

— Cu toate astea, au fost întemniţaţi şi, odată cu ei şi sora lui Boris Verodin.

Frumoasa femeie scoase un ţipăt de spaimă.

— Cum se poate una ca asta, domnule Urez? întrebă ea. Nu era de faţă nimeni, care să-i ia apărarea?

— Cine să fi fost? Nimeni nu s-a sinchisit de soarta bietei fete.

Şi agitatorul istorisi toate prin câte trecuse Irina în ultimele două zile.

Contesa abia putea să-şi stăpânească tulburarea.

— Dacă domnul Vasilieff ar fi aici, am putea porni la drum, zise Petroneff. Aşa, însă, nu mă încumet s-o fac, căci urma să mai primesc instrucţiuni din partea lui.

— Nici Boris Verodin nu s-a înapoiat încă, urmă agitatorul, cu tristeţe. Am impresia că…

— Spune, domnule Urez… spune ce ştii! exclamă frumoasa femeie, în culmea tulburării. Ai aflat ceva despre Boris Verodin?

— Doamnă contesă, mi-aş fi dorit din inimă să vă dau veşti mai bune, răspunse Urez, mâhnit. Boris Verodin a primit din partea Comitetului Central o misiune foarte grea, care poate să-l fi costat

viaţa.

Contesa stărui să-i dea lămuriri.

— Vă atrag atenţia că ceea ce vă voi spune, trebuie să rămână între noi, doamnă contesă, zise agitatorul. Boris Verodin urma să pună mâna pe o mare sumă de bani, pe care partizanii lui Kerenski voiau s-o ducă la adăpost.

Contesa îşi ascunse faţa în mâini şi începu să plângă, în timp ce Petroneff şi Urez o priveau cu compătimire.

— Nu, nu-i va fi cu putinţă să ducă la capăt o misiune atât de primejdioasă, îngână ea. Va plăti cu viaţa îndrăzneala lui… Domnule Urez, vrei să-mi împlineşti o rugăminte, vrei să-mi alini durerea?

Agitatorul făcu o plecăciune şi zise:

— Ar fi pentru mine cea mai mare onoare să vă pot sluji, doamnă contesă.

— Îţi mulţumesc. Vrei să-mi făgăduieşti că vei face tot ce-ţi va sta în putinţă că să afli, cât mai curând, ceva despre Boris Verodin?

— Dacă asta vă linişteşte, aveţi făgăduiala mea, doamnă contesă, răspunse Urez. Dar nu părăsiţi Rusia? Parcă eraţi hotărâtă să plecaţi în Franţa sau Anglia?

Ea dădu din cap în semn de confirmare şi o cută adâncă îi brăzdă chipul.

— Dar în împrejurările de faţă, sunt nevoită să mai rămân aici… altminteri n-aş avea nicio clipă de odihnă. Înainte de a părăsi Rusia, trebuie să ştiu ce s-a întâmplat cu Boris Verodin.

— Şi veţi locui tot în casa asta? întrebă Urez.

— Da, căci n-am alt adăpost.

Agitatorul îşi luă rămas bun de la misterioasa femeie, căci mai avea de îndeplinit şi altă îndatorire. El veghease asupra, Irinei şi ştia că mătuşa acesteia se afla la dânsa. Tânăra fată, însă, avea nevoie de ocrotirea unui bărbat. Ce-i drept, camerista era foarte curajoasă, dar nu putea să-şi apere nepoata împotriva atacurilor mişeleşti.

Agitatorul mai ştia că Iesta Ulkitzki avea alt adăpost. Tânărul acesta trebuia să ia apărarea Irinei.

De câtva timp, prinţul locuia într-o clădire unde se afla un birou de înrolare al tinerilor în armata roşie. Urez aflase asta printr-o simplă întâmplare.

Iesta se făcu galben ca ceara când agitatorul îi povesti ce se petrecuse cu Irina. Apoi, cuprinse mâna celuilalt şi zise cu însufleţire:

— Îţi mulţumesc din suflet, tovarăşe Urez, că ai zădărnicit o nenorocire. Fireşte că mă voi îngriji de soarta bietei fete. Cât despre părinţii mei, până acum nu ştiam că au fost arestaţi. Am să mă adresez la locul cuvenit, spre a obţine punerea lor în libertate.

Iesta părăsi biroul şi alergă spre casă. O mare bucurie se zugrăvi pe chipul său, când o zări pe Irina, care roşi uşor.

Tânărul îi întinse mâinile şi o privi ţintă în ochii-i mari. Inima fetei începu să zvâcnească cu putere, căci aruncase o ochire în sufletul lui şi această ochire îi trădă totul.

143. Atras în cursă

Iesta nu se mai încumeta să iasă din casă, după ce Irina pătimise atâta din partea ticăloşilor care se năpusteau fără milă asupra bietelor fete. Totuşi, trebuia neapărat să îngrijească de soarta părinţilor săi care zăceau în fortăreaţa Petru şi Pavel. Datorită legăturilor sale, tânărul nădăjduia că va obţine eliberarea arestaţilor.

Din păcate, chiar în acea zi avea să se încredinţeze că lucrul nu era atât de uşor precum şi-l închipuise.

Iesta porni spre vestita închisoare, unde în calitatea sa de membru al partidului revoluţionar, ceru să fie dus înaintea comandantului. Acesta, un anume Sericleff, era un om care îşi pierduse capul în urma nenumăratelor arestări făcute în ultimele zile. Mii de prizonieri lâncezeau în celulele fortăreţei şi porţiile de mâncare erau atât de mici încât nenorociri urmau, fără voie, o cură de slăbire.

Comandantul telefonase celor în drept, cerând ca arestaţii să fie transportaţi în altă parte, căci n-avea cu ce să-i hrănească. Dar toate cererile sale rămaseră zadarnice. În timpul acesta, listele de arestaţi formau teancuri pe biroul său şi bietul Sericleff nu mai ştia nici el, unde fuseseră transportaţi nenorociţii. Rudele acestora erau alungate cu asprime, când veneau să se intereseze de soarta a lor.

Judecătorii de instrucţie lucrau zi şi noapte; deoarece tot n-o scoteau la capăt cu cercetarea preveniţilor, începură să-i trimită în alte oraşe, spre a fi interogaţi acolo.

Vossilaski mai era în slujba lui, căci cei de la Comitetul Central n-aveau vreme să se ocupe de el. Şi, afară de asta, era foarte bine văzut în mişcarea revoluţionară din Moscova, astfel că nimeni nu s-ar fi încumetat să pornească ceva împotriva lui. Noul guvern era foarte recunoscător celor din Moscova, căci şi acolo, ca şi în Petrograd, revoluţionarii hotărâseră, fără multă şovăire, alungarea partizanilor lui Kerenski.

Totuşi, Ilino nu-şi uită făgăduiala făcută în şedinţa Comitetului Central şi, după ce se sfătui cu ceilalţi fruntaşi, chemă, la el pe Vossilaski, spre a-l supune unui interogatoriu secret.

Acesta veni. Ca şi cum n-ar fi ştiut nimic din ceea ce se pusese la cale, comisarul de instrucţie salută prietenos pe Ilino, deşi fusese informat asupra învinuirii adusă de agitatorul Urez.

— Proastă afacere, tovarăşe Vossilaski, zise preşedintele Comitetului Central, răsfoind printre actele care se aflau înaintea lui.

— Dar despre ce este vorba? întrebă celălalt.

— Oare nu ştii încă? făcu Ilino, ridicând deodată privirile spre el.

— De unde vrei să ştiu? se miră comisarul.

— Ascultă-mă, n-am de gând să-mi pierd vremea cu vorbe… Trebuie să-mi dai socoteală asupra unei fărădelegi de care te-ai făcut vinovat.

— Eu? exclamă Vossilaski, nedumerit.

Şi adăugă, pe un ton batjocoritor:

— Aha, se vede că de aia am alungat noi din Moscova pe reprezentanţii guvernului şi am luptat împotriva asupritorilor, pentru ca acum să ni se aducă învinuiri…

Ilino bătea, nerăbdător, cu degetele, în tăblia mesei.

— Asta n-are nimic de-a face cu chestia noastră, zise el. Ai pus la cale mai multe arestări, nu-i aşa?

— Fireşte, doar de aceea sunt comisar de instrucţie. În ultimele trei zile am ridicat de la casele lor, cel puţin o mie de persoane.

— Bine, văd că o s-o scoatem la capăt. Ai ordonat arestarea familiei Ulkitzki, din strada B?

Comisarul de instrucţie duse mâna la frunte şi rămase pe gânduri. Ilino ştia prea bine că omul acesta se prefăcea.

— Tot ce se poate, răspunse Vossilaski, în cele din urmă. Dar ce-i cu oamenii ăştia?

— Cu ei nu e nimic, dar în aceeaşi casă locuia şi sora unui cunoscut tovarăş al nostru, care e unul din cei mai credincioşi luptători pentru libertate. Tânăra se numeşte Irina Verodin şi după cât se spune, e foarte frumoasă.

Vossilaski încuviinţă din cap.

— Aha, acum îmi aduc aminte. Într-adevăr, a fost arestată o fată cu acest nume, dar după ce am constatat că era o greşeală la mijloc, am dat ordin să fie pusă în libertate.

— Pentru ca imediat după aceea să încerci un atac asupra ei? adăugă Ilino.

— Cine… eu? exclamă celălalt, cu ochii scânteietori. A cutezat cineva să-mi aducă această învinuire?

Ilino îi repetă spusele agitatorului şi adăugă că se va hotărî o dată când pârâtul va fi pus în faţa tinerei fete.

Vossilaski spumega de furie, dar preşedintele Comitetului Central nu-i dădu răgaz să-şi descarce mânia, ci urmă:

— Te-am chemat aici ca să te ocrotesc, tovarăşe Vossilaski, şi ai fi putut foarte bine să-ţi mărturiseşti greşeala. N-ai vrut însă, aşa că nu-mi rămâne decât să te citez înaintea tribunalului revoluţionar, unde vei fi pus în faţa Irinei Verodin.

Celălalt se făcuse alb ca varul.

— Vasăzică asta e răsplata! strigă el, apoi. După ce m-am jertfit pentru partidul nostru şi mi-am pus capul în joc de nenumărate ori,

mă văd acum dat în judecată din pricina unei femei mincinoase, care a născocit ceva pe seama mea.

Ilino şovăi, dar numai o clipă.

— Nu e vorba numai de această fată, ci şi de un oarecare Urez, ale cărui afirmaţii nu pot fi puse la îndoială, zise el.

— Eu, însă, mint, nu-i aşa? se răsti comisarul. Vasăzică astfel vă purtaţi cu tovărăşii noştri din Moscova? Am să mă plâng sovietului de acolo, care m-a trimis în capitală. Veţi fi siliţi, să daţi socoteală de fapta voastră.

Ilino ridică braţul.

— De ce te enervezi? făcu el, împăciuitor. Dacă eşti încredinţat de nevinovăţia dumitale, n-ai de ce să te temi.

— Şi dacă femeia aia mincinoasă va susţine în faţa mea că nu renunţă la învinuirea pe care a făcut-o?

— Nu, asta e cu neputinţă, căci am încredere în vorbele dumitale, răspunse Ilino, cu diplomaţie.

Vossilaski mai rămase vreun sfert de ceas, apoi părăsi încăperea, trântind uşa. În calitatea lui de trimis al sovietului din Moscova, putea să-şi îngăduie aceasta.

„Aşteaptă până ce ne vom întări situaţia, apoi ne vom folosi de alte mijloace faţă de voi” – scrâşni Ilino.

Chiar în aceeaşi zi, preşedintele Comitetului Central semnă citaţiile pentru Irina Verodin şi Urez, care trebuiau să se prezinte în faţa tribunalului peste patru zile.

Vossilaski însă, se simţi cuprins de deznădejde dându-şi seama că făcuse o maro prostie. Porni mai departe pe stradă şi deodată, izbucni într-un hohot de râs, părând că o idee minunată se trezise în mintea lui.

Când Iesta izbuti, în cele din urmă, să fie primit de Sericleff, acesta îl trimise la Vossilaski.

Comisarul instructor, însă, refuză să-l primească şi-i trimise vorbă să vină peste două zile.

Tânărul prinţ se înapoie acasă, cuprins da mâhnire.

În acest timp, Vossilaski îşi ticlui planul bizuindu-se pe ajutorul unui bun prieten, anume Bugilov, care primise, înainte cu două zile, misiunea să lămurească misterul cu privire la Boris Verodin. Acest om era în stare de orice şi făcea parte din rândurile revoluţionarilor, numai pentru că nădăjduia că aceştia îi vor oferi o slujbă însemnată. El îl adusese pe Vossilaski din Moscova şi luase parte la arestarea Irinei.

Comisarul instructor se duse la prietenul său şi-i povesti cele întâmplate. Acesta încruntă sprâncenele-i stufoase, care păreau două mustăţi pe chipul său aspru.

— Şi, acum, ce vrei să facem? întrebă el, dus pe gânduri.

— Trebuie, cu orice preţ să jucăm o festă flecarilor de la Comitetul Central, răspunse Vossilaski.

— Da, trebuie, încuviinţă celălalt.

Cei doi prieteni se apropiară şi vorbiră câtva timp în şoaptă.

— Aşadar, interesează-te şi dă-mi de veste cât mai curând care era misiunea lui Boris Verodin, încheie Vossilaski.

A doua zi, Bugilov îi aduse lămuririle cerute.

— Se crede că Verodin n-o să se mai înapoieze niciodată, zise el. După cât se pare, tânărul a căzut victimă soldaţilor guvernului.

— Minunat! exclamă Vossilaski, frecându-şi mâinile de bucurie.

După vreun sfert de ceas, el ticlui o scrisoare, adresată lui Iesta Ulkitzki, prin care îi aducea la cunoştinţă, în termeni foarte prietenoşi, că a doua zi la ora şase părinţii săi vor fi puşi în libertate şi-l ruga să se prezinte la fortăreaţa Petru şi Pavel înainte cu un ceas, adică la ora cinci.

A doua zi, la ora hotărâtă, Iesta se afla în anticamera lui Vossilaski, însă fu nevoit să aştepte până la ora opt, când fu primit de acesta.

Iesta nu ştia că Vossilaski fusese acela care-i arestase pe părinţii săi şi săvârşise atacul împotriva Irinei, astfel că păşi înaintea lui plin de încredere.

— Aşadar, dumneata eşti tovarăşul Ulkitzki? zise comisarul, cu blândeţe, întinzând mâna tânărului revoluţionar. Ah, iartă-mă, dragul meu, că te-am făcut să aştepţi atâta, dar n-aveam încotro, căci erau mulţi înaintea dumitale.

— Cel puţin, vreau să sper că-mi voi revedea părinţii? zise Iesta.

— La drept vorbind, nimic nu stă în calea eliberării lor. Numai că va trebui să te adresezi în altă parte căci, fără ştirea mea, părinţii dumitale au fost transportaţi azi dimineaţă într-o altă închisoare, fiindcă aici erau prea mulţi arestaţi. Am să-ţi dau un ordin de punere în libertate, pe baza căruia li se va da drumul numaidecât.

Tânărul părăsi fortăreaţa şi, cu ordinul în buzunar, se îndreptă spre arestul preventiv.

Aici fu iar nevoit să aştepte şi abia la miezul nopţii izbuti să-şi vadă părinţii.

Cei doi bătrâni erau foarte tăcuţi şi-şi îmbrăţişară fiul, cu dragoste.

— Cel puţin sau purtat omeneşte cu voi? întrebă Iesta, în timp ce coborau treptele.

— Trebuie să te împaci cu soarta, răspunse, tatăl său, oftând. Odinioară arestaţii au dus-o şi mai rău…

În drum spre casă, văzură însufleţirea care domnea pe străzi şi care oglindea starea de lucruri ce domnea pe întinsul Rusiei.

— Ce va deveni sărmana noastră patrie? oftă bătrânul, copleşit de

mâhnire.

— Nădăjduiesc că în curând vor răsări zorile, fericirii poporului nostru, răspunse Iesta, cu însufleţire.

— Ce bine ar fi dacă ai avea dreptate! urmă venerabilul bătrân. Nu mai am mult de trăit, însă dacă îmi este hărăzit să văd prăbuşirea sfintei noastre patrii, atunci aş vrea mai bine să mor chiar acum.

— Ce ai de gând să faci, tată? întrebă Iesta, schimbând vorba. Vrei să rămâi în ţară, sau?…

— Cred că ar fi mai bine să părăsesc Rusia, căci actualii ei stăpânitori ne vor privi întotdeauna ca pe nişte duşmani.

Tânărul nu răspunse nimic, deoarece îşi dădea seama că aşa era, într-adevăr.

— Domnul Vasilieff s-a înapoiat? întrebă bătrânul.

— Nu, răspunse Iesta. Suntem foarte îngrijoraţi de soarta lui… Dar, ia spune-mi ştii ceva despre trecutul acestui om? Am băgat de seamă că stăteai adeseori de vorbă cu el şi te fereai de ceilalţi… Îl cunoşti mai demult?

— Nu pot să-ţi dau nicio lămurire, fiule, răspunse prinţul. Am făgăduit domnului Vasilieff că nu voi vorbi nimic despre dânsul.

Iesta nu mai stărui.

— Dumnezeule, nici nu ne-am gândit încă la Irina, care a fost arestată odată cu noi! exclamă bătrâna, speriată.

— Fiţi liniştiţi, Irina e liberă, zise Iesta.

— Slavă Domnului!… Mi-era atât de milă de sărmana fată!

Tânărul socoti că e mai bine să treacă sub tăcere aventura Irinei, astfel că nu pomeni nimic despre asta.

În cele din urmă, după vreo două ceasuri, ajunseră aproape de casă. Spre uimirea lor, văzură lumină la una din ferestre.

Ziua şi noaptea Irina nu se gândea decât la fratele ei. Unde se afla, oare, Boris? Poate că avea nevoie de ajutorul ei?

La plecarea lui de acasă, Iesta şopti bătrânei cameriste:

— Nu laşi pe nimeni înăuntru, Saşa! Eşti răspunzătoare de siguranţa Irinei!

— Fii liniştit, domnule Iesta, răspunse camerista. Voi şti să veghez asupra ei.

În acea zi, întunericul se lăsase mai devreme. Cerul era acoperit de nori, iar un strat de zăpadă îngheţată acoperea străzile ca un linţoliu nesfârşit. Deoarece nu mai aveau lemne, Saşa tăie un copac din grădină ca să poată face focul în camera bătrânilor, care trebuia să fie încălzită când aceştia se vor înapoia acasă, însoţiţi de fiul lor. Loviturile, toporului se auzeau până în odaia Irinei, care căzuse iarăşi pe gânduri.

Deodată, răsună o bătaie puternică în uşa de la intrare.

— Pesemne că Iesta s-a şi înapoiat, murmură tânăra, coborând treptele în grabă.

Spre uimirea ei, văzu o scrisoare dedesubtul uşii. Tânăra se aplecă şi o ridică. Scrisoarea îi era adresată ei.

Ochii tinerei fete străbătură în grabă puţinele rânduri cuprinse înăuntru.

Şovăi câteva clipe, apoi deschise uşa cu băgare de seamă. În prag se afla un bărbat, care îşi trăsese până peste urechi gulerul şubei.

— Cine eşti dumneata? întrebă ea.

— Cred că asta aţi aflat din scrisoare, răspunse necunoscutul. Am onoarea să stau de vorbă cu domnişoara Verodin, nu-i aşa?

— Da.

— Dacă nu mă însoţiţi, voi fi nevoit să plec singur.

Irina chibzui câtva timp.

— Bine, vin, zise ea, apoi. Aşteaptă-mă o clipă!

Încuie uşa şi se duse în camera iei, unde îşi îmbrăcă paltonul. După ce puse pe masă un bileţel adresat mătuşii sale şi se încredinţă că aceasta mai despica lemne în grădină, ea coborî treptele din nou şi ieşi afară.

Un automobil mare se afla înaintea casei. Necunoscutul, care luase loc la volan, aşteptă până ce Irina se urcă în maşină, apoi dădu drumul acesteia, în timp ce un zâmbet diabolic încolţi pe buzele lui.

După jumătate de ceas, bătrâna cameristă aduse lemnele în casă, aprinse focul în odaia bătrânilor apoi se îndreptă spre încăperea Irinei.

— Aşa, destul pentru astăzi! murmură ea. Unde eşti, copila mea? exclamă deodată, văzând că nimeni nu se afla în odaie.

Strigă de câteva ori numele nepoatei sale, cercetă toată casa, dar nu găsi nici urmă de Irina.

În sfârşit, descoperi bileţelul de pe masă, care cuprindea următoarele:

„Nu fi îngrijorată, căci mă înapoiez foarte repede. Am fost nevoită să plec, căci era vorba de Boris.

Irina”.

— Ce-o mai fi însemnând şi asta? murmură Saşa, cuprinsă de presimţiri negre.

Trecură câteva ceasuri, fără ca Irina să dea vreun semn de viaţă. Într-un târziu, după miezul nopţii, Saşa auzi paşi apropiindu-se şi, curând după aceea, uşa se deschise. Dar nu era Irina, ci Iesta şi părinţii săi.

Bătrâna cameristă îi întâmpină cu bucurie, totuşi pe chipul ei se putea citi îngrijorarea care o frământa.

— De ce mai e lumină în camera Irinei? întrebă Iesta, îndreptându-

se într-acolo. Dar… unde… unde e Irina?

Saşa îi întinse bileţelul acesteia.

— Când a plecat? zise tânărul, cuprins de tulburare.

Camerista îi povesti ceea ce ştia.

— Saşa, mi-e teamă că sărmana fată a căzut într-o cursă, murmură prinţul. Dar cine o fi ademenit-o din casă?

În acea noapte, Iesta nu-şi găsi odihnă.

Când văzu că tânăra nu se înapoiase nici a doua zi, îşi dădu seama că temerile sale erau îndreptăţite. Aşadar, Irina fusese răpită. Dar cinei făptuise această ticăloşie?

Peste două zile urma să se lămurească învinuirea adusă lui Vossilaski.

Acesta şi Urez se înfăţişară înaintea tribunalului revoluţionar. În zadar aşteptară, însă, pe Irina Verodin. Procesul fu amânat, din pricina lipsei acesteia.

Agitatorul păşi în stradă, adâncit în gânduri. De ce nu venise tânăra fată? se-ntreba el.

În cele din urmă se duse la locuinţa prinţului Ulkitzki, unde află de la Saşa că nepoata ei dispăruse fără urmă.

Urez făcu o mutră întunecată. Nu mai încăpea nicio îndoială că se înfăptuise o nelegiuire împotriva sărmanei copile.

— Ah, numai de n-ar fi amestecat aici ticălosul ăla de Vossilaski! zise el.

— Cine? exclamă, surprins, Iesta, care se afla şi el în odaie.

— Vossilaski, comisarul de instrucţie al fortăreţei Petru şi Pavel, răspunse agitatorul. El a fost acela care a atacat-o aici, în casă.

Iesta rămase pe gânduri, apoi zise:

— Nu, nu e cu putinţă s-o fi răpit, căci în timpul când Irina a plecat de acasă, eu mă aflam în cabinetul lui, pentru a-i cere eliberarea părinţilor mei.

— Atunci, nu ştiu ce mai cred! făcu agitatorul, deznădăjduit.

Mai vorbiră câtva timp despre cea dispărută, însă nu ajunseră la niciun rezultat.

144. Amintiri din trecut

Presupunerile celor interesaţi cu privire la dispariţia misterioasă a lui Vasilieff, se dovediră îndreptăţite în cea mai mare parte. Moşierul se hotărâse într-adevăr să întreprindă o călătorie, dar nădăjduise să se înapoieze curând, altfel că nu împărtăşi nimănui proiectul său.

Se duse la gară şi luă un bilet pentru Moscova.

După o călătorie anevoioasă ajunse în fosta capitală a Ţarilor şi când trenul se opri în staţie, un număr de „Cekişti” năvăliră în vagonul unde se afla el. Nimeni n-avea voie să coboare, căci trebuiau cercetaţi

întâi călătorii şi hârtiile lor.

Vasilieff ştia că cei mai mulţi din aceşti slujbaşi ai noului regim erau oameni cu lipsă de carte, de aceea căută din ochi pe unul care i se părea analfabet – un tătar cât un munte – şi-i dădu actele ce le avea asupră-şi.

Omul se uită puţin la hârtii, ca pisica în calendar, apoi le înapoie moşierului şi se-ndreptă spre alt călător.

Vasilieff îşi văzu de drum şi răsuflă uşurat când ajunse afară din gară. Ştia unde vrea să meargă şi porni cu paşi repezi înainte, până ajunse în apropierea Kremlinului. Aici erau câteva clădiri înnegrite de vreme, – în cea mai mare parte biserici şi mănăstiri.

Moşierul trase clopotul la una din aceste case şi aşteptă mult până să i se răspundă. Apoi se ivi la o ferestruică a casei capul unei călugăriţe, care întrebă:

— Cine doreşte să intre în lăcaşul „Maicilor Cenuşii”?

— Anunţă-mă stareţei, căci trebuie să-i vorbesc într-o chestie importantă! răspunse moşierul.

— Pe cine să anunţ?

— Spune-i că un domn cu numele de Vasilieff e aici.

Ferestruica fu închisă şi călugăriţa dispăru. Se întoarse în curând, însă, şi deschise poarta, apoi, dându-se în lături, făcu loc moşierului să intre.

După ce străbătură ganguri lungi şi întunecate, se opriră în faţa unei uşi, la care călugăriţa portăreasă, bătu. Un glas femeiesc dinăuntru, răspunse:

— Întră!

Moşierul trecu pragul. Era o încăpere mare, foarte simplu mobilată. În mijloc se afla o masă de scris mare. Pe pereţi atârnau câteva icoane, precum şi portretele membrilor familiei imperiale.

Îndărătul mesei de scris, stătea o femeie bătrână, în portul „Maicilor Cenuşii”.

Avea ochi mari, cu care urmări privirile moşierului. Acesta se uita la un portret al lui Rasputin, – omul despre care auzise atâtea, dar pe care nu-l cunoscuse în persoană.

— Ce doriţi? întrebă stareţa, după o pauză.

Vasilieff tresări şi ochii-i se holbară.

— Văd bine oare? murmură el. Dumneavoastră sunteţi… prinţesa Dolgurov?

— Da, răspunse bătrâna şi pe chipul ei se ivi un zâmbet trist. De unde mă cunoaşteţi, şi ce doriţi?

— N-aţi vrea să mă priviţi cu mai multă atenţie? întrebă Vasilieff. Poate că mă veţi recunoaşte şi dumneavoastră. Sau să mă fi schimbat oare atât de mult?

Stareţa făcu o mutră nedumerită. Deodată păru că se luminează.

Întinse vizitatorului mâna şi zise, aproape cu sfială:

— Dumneavoastră, Alteţă imp…

— Stai, prinţesă Dolgurov! o întrerupse moşierul. Asta a fost demult şi v-aş ruga să mă numiţi pe numele pe care-l port acum. Pretutindeni sunt cunoscut drept moşierul Vasilieff, şi aşa vreau să rămân.

— Întemniţatul din celula No. 18 a fortăreţei Petru şi Pavel, murmură stareţa.

Apoi cu glas tare:

— Aveţi dreptate, domnule Vasilieff, sunt vremuri apuse, pe care nu trebuie să le scormonim, căci lumea arată altfel acum. De aceea trebuie să vă rog, la rândul meu, să mă numiţi numai Maica stareţă, – căci prinţesa care am fost a dispărut demult.

— Cum doriţi, Maică stareţă, răspunse Vasilieff, mişcat şi, aplecându-se, sărută mâna uscată a bătrânei.

— Şi la asta trebuie să renunţi, zise fosta prinţesă Dolgurov, cu un zâmbet fin. Aici nu suntem la curte. Şi acum ia loc, te rog, domnule Vasilieff! Vrei să vorbim despre vremurile trecute?

— Da, asta vreau, răspunse moşierul, oftând.

— De aceea ai venit aici? întrebă stareţa. După cât se pare nici nu ştiai doar că eu sunt superioara acestui lăcaş…

— N-are a face. Trebuie totuşi să vorbesc cu dumneata despre trecut, Maică stareţă.

— Unde ai fost până acum, domnule Vasilieff?

— Pretutindeni şi nicăieri, răspunse distinsul bărbat. Am colindat prin străinătate, dar cea mai mare parte a timpului am petrecut-o în singurătate, în Rusia. Am fost martorul întâmplărilor din ultimii ani şi am urmărit soarta sărmanei mele patrii.

— Şi ce părere ai despre răsturnările de acum?

— Trebuie să aşteptăm – atâta tot! răspunse Vasilieff, dând din umeri.

— Da, trebuie să aşteptăm repetă bătrâna, oftând. Din nenorocire, cei care cârmuiesc acum ţara, sunt oameni fără credinţă şi asta e o mare pagubă pentru poporul rus. Ce părere ai cu privire la soarta familiei imperiale?

— Voiam şi puteam s-o salvez…

— Crezi că…

Bătrâna nu mai putu urma, căci era prea mişcată.

— Trebuie s-o lăsăm în ocrotirea lui Dumnezeu, zise Vasilieff. Ţarul Nicolai al II-lea nu e un om rău. Nu şi-a meritat defel soarta.

— Să nu spui însă asta în gura mare! îl sfătui bătrâna. Poporul, masele largi, îl urăsc.

— Mă voi feri, Maică stareţă, răspunse Vasilieff. Spre liniştirea dumitale, îţi mai pot spune de altfel, că în anul din urmă am făcut şi

eu parte din rândurile celor care pregăteau regimul nou. Cunosc curentele diferite din sânul poporului rus şi le pot pricepe.

Se aplecă spre urechea ei şi adăugă, în şoaptă;

— În vremea asta noi am lucrat – monarhiştii vor să-l elibereze pe Ţar. Ei veghează asupra lui şi a familiei sale.

Stareţa dădu din cap, dusă pe gânduri. Aruncă o privire spre portretul călugărului siberian care o privea din rama lui şi zise:

— Dea Domnul să izbândiţi! Noi astea din mănăstire nu putem face altceva decât să ne rugăm lui Dumnezeu să aibă în paza sa familia imperială!

Vasilieff privi în gol, cu ochii-i mari albaştri. Părea cufundat în trecut.

— Maică stareţă, zise el deodată, e o împrejurare fericită că dumneata eşti superioara acestui lăcaş. Pentru mine asta e de bun augur. Am venit la Moscova ca să pornesc cercetări în privinţa unei doamne pe care ai cunoscut-o şi dumneata, prinţesă. Îţi vei aduce aminte de ea când îţi voi spume numele. E vorba de Lady Gloria Tatiana Worchester.

La auzul acestui nume stareţa tresări.

— Da… Îmi amintesc, zise ea.

— Ştii dumneata că femeia asta însemnase foarte mult pentru mine, pe vremuri? întrebă Vasilieff, oftând.

— Am auzit parcă despre asta, răspunse stareţa. Ai dispărut atunci de la Curtea Ţarului decedat şi se spunea că ai fi plecat spre Livadia. Mai mult nu ştiu.

— Aşadar nu ştii nici că puţin timp după întemniţarea mea, şi-a pierdut viaţa într-un accident?

— Nu-mi amintesc să fi auzit de asta.

— Da, aşa se spunea. Voi pleca în curând spre Crimeea, căci vreau să lămuresc chestia asta. Îndoielile mă chinuiesc şi fac un ipohondru din mine. Fireşte că e primejdios de plecat acum într-acolo, căci cred că nemţii au ocupat ţinutul.

Moşierul scoase din buzunar o casetă şi deschizând-o, luă dintr-însa juvaierul pe care-l cumpărase de la Sonia Petrovici şi care îi fusese furat, apoi dat înapoi pe cale tainică.

Deschise medalionul şi, fără să spună nimic, arătă superioarei fotografia Maicii cenuşii.

Stareţa aruncă o privire pe portret, apoi tresări puternic.

— Cunoşti uniforma acestei călugăriţe? întrebă Vasilieff.

— Da.

— Recunoşti şi persoana?

Bătrâna clătină încetişor capul, negativ.

— Nu-ţi poţi aminti să fi văzut cândva pe femeia aceasta, Maică stareţă? întrebă iar moşierul. Priveşte bine chipul ei! Nu ştiu dacă ai

studiat atât de bine figura lui Lady Gloria Tatiana Worchester, ca să poţi recunoaşte în persoana aceasta o asemănare desăvârşită cu ea.

— Aşa e, ai dreptate! exclamă stareţa, surprinsă şi privind mai de aproape medalionul. Aşa ar arăta Lady Gloria în vremea asta. Dar dacă a murit de tânără, atunci nu poate fi dânsa.

— Asta e tocmai ceea ce-mi răpeşte liniştea zi şi noapte! făcu moşierul. Am plâns pe mormântul ei din Livadia, am sărutat piatra sub care odihneşte. Şi totuşi, îndoielile mă copleşesc. Ba femeia asta din fotografie am cunoscut-o de curând, în împrejurări ciudate. A dispărut însă, înainte să-i fi putut lua bine urma.

— Asta nu mai pricep! zise stareţa.

— Dă-mi voie să-ţi povestesc, Maică. Într-o zi am văzut juvaierul acesta la gâtul unei femei foarte frumoasă, o comunistă care venise la Petrograd, ca delegată a unui sat de luntraşi de pe Volga. Fusei cuprins de o agitaţie nespusă, căci am recunoscut bijuteria ca fiind proprietatea lui Lady Gloria Tatiana Worchester. Provocând-o la vorbă, comunista susţinea că a cumpărat-o de la un soldat. N-aveam încotro, trebuia s-o cred. I-am cumpărat juvaierul, la rândul meu, căci pentru mine constituia o amintire foarte scumpă. Apoi am fost victima unui atac mişelesc şi întâmplarea făcuse ca acest atac să se producă în casa frumoasei comuniste. Fiind rănit grav, am zăcut săptămâni întregi, fără cunoştinţă şi când m-am însănătoşit, văzut ca printr-un văl o maică cenuşie la căpătâiul meu. Dacă nu mă-nşel, îşi spunea „sora Venonica”… Dar în ziua când mi-am recăpătat pe deplin cunoştinţa, maica aceasta se făcu nevăzută. Prin asta, totul devenea pentru mine şi mai misterios. Îmi amintesc numai că mă îngrijise o doamnă care semăna aidoma cu Lady Tatiana. Am pornit cercetări, dar în tot Petrogradul n-am putut da de vreo călugăriţă din „Ordinul Maicilor cenuşii”. Şi atunci, părăsind casa comunistei, unde zăcusem atâtea săptămâni, făcui descoperirea că bijuteria îmi dispăruse. Asta mă făcu nefericit şi nu ştiam pe cine să învinovăţesc. În vremea asta mai făcui o constatare. În casa unei cunoscute prezicătoare, de origine franceză, văzui portretul din tinereţe al lui Lady Gloria Tatiana. Doamna Virubova, de dragul căreia intrasem în casa aceea şi care îşi ţinea acolo întrunirile cu cei ce urmăreau eliberarea familiei Ţarului, purtă de grijă ca portretul să-mi fie dăruit. Prezicătoarea susţinea că decedata ei fiică fusese o prietenă a doamnei în chestie. De atunci, nu mai izbutii să dau ochi cu prezicătoarea şi ţineam mult s-o văd, ca s-o descos, dar în zadar. Nici Virubova nu-mi putu mijloci o întâlnire cu ea. O nouă surpriză mă aşteptă într-o zi: bijuteria îmi fu înapoiată pe cale misterioasă. Bucuria mea fu nespus de mare pe moment dar apoi chestia îmi dădu de gândit şi nu-mi mai găsii liniştea zi şi noapte. Şi agitaţia mea spori, când, deschizând medalionul, dădui peste fotografia asta. Fusese schimbată cu cealaltă, care o înfăţişa pe Lady în

tinereţea ei. Acum ştii de ce am venit încoace, în mănăstirea asta. O caut pe călugăriţa aceea şi n-o pot găsi.

Stareţa lăsă capul în jos.

— Din păcate, nu-ţi pot veni în ajutor, domnule Vasilieff, zise ea. Nu cunosc pe femeia care îşi zice „sora Veronica". Poate să ai mai mult noroc dacă te vei înapoia la Petrograd.

Moşierul se ridică.

— Dacă Lady Worchester, zise el, a avut o soră, atunci aşa trebuie să fi arătat ea. Asemănarea e într-adevăr izbitoare.

— Aşa e, încuviinţă stareţa.

Apoi îl conduse pe vizitator la uşă, unde portăreasa îl luă în primire şi-l călăuzi iarăşi până în stradă.

Acolo, fu luat de curentul mulţimii, care, în beţia unui triumf pe care-l credea definitiv, urla agitând steaguri roşii.

145. Călătoria spre Moscova

În zilele acestea, stareţa Mănăstirii Maicilor Cenuşii scria o scrisoare adresată doamnei Denise Barobleur, la Petrograd. Conţinutul ei era următorul:

„Scumpa mea Tatiana,

Ceea ce ai profeţit dumneata s-a îndeplinit. Ieri a fost aici „el". S-a interesat de Maica cenuşie şi şi-a descărcat sufletul plin de durere. Se află într-o stare de plâns şi-mi face milă cu adevărat. Dar, îl pot oare ajuta? L-am mângâiat cât mi-a stat în putere şi părăsind mânăstirea mi-a spus că va pleca în curând la Livadia. Ceea ce mi-ai scris despre doamna Virubova mă interesează. E drept că n-aş vrea să transform Mănăstirea Maicilor Cenuşii într-un club politic, dar dragostea şi ataşamentul meu faţă de familia imperială mă sileşte s-o primesc pe doamna cu pricina. Aşadar spune-i că poate veni când doreşte. Dar dumneata? Când te vei arăta pe aici? Am început să mă cam tem, căci prea am trăit multă vreme în linişte. Kremlinul va adăposti în curând alţi oameni între zidurile sale. Ştii că chestiunile dumitale mă interesează şi de aceea te rog să-mi dai de veste oricând se întâmplă ceva de seamă. Voiai parcă să pleci în Anglia şi Franţa? Ce-ai hotărât în privinţa asta? Pleci curând?

Pentru astăzi socot că e de-ajuns. Şi deoarece nădăjduiesc să te văd în curând, scumpă Tatiana, nu cred să-ţi mai scriu.

Ca întotdeauna, te sărută a dumitale.

Olga Dolgurov".

Scrisoarea aceasta ajunse la destinaţie cu întârziere de trei săptămâni, astfel că frumoasa ţărancă află foarte târziu despre vizita

lui Vasilieff la Moscova. Şi deoarece în tot timpul acesta el nu dăduse niciun semn de viaţă, era de presupus că i se întâmplase ceva.

După primirea scrisorii, frumoasa ţărancă sau – cum o numeau diferiţi alţi oameni: doamna Tatiana – avu o convorbire lungă cu omul ei de încredere, negrul Ali Mehmed, care nu era altul decât Petroneff şi care – din însărcinarea lui Vasilieff – urma să le conducă în străinătate pe Irina şi Nataşa.

Ea îi dădu scrisoarea şi „Negrul" – care se purta faţă de frumoasa ţărancă tot atât de respectuos ca şi faţă de Vasilieff – o citi şi făcu o mutră tristă.

— Ce spui de asta, domnule Petroneff? întrebă femeia.

— E rău, răspunse el. Sunt trei săptămâni de când a fost trimisă scrisoarea şi în tot timpul acesta domnul Vasilieff n-a dat semn de viaţă. Spre Livadia cu siguranţă că n-a plecat, dar nici n-ar putea ajunge, căci acolo se spune că situaţia e mult mai proastă ca aici. Şi, în definitiv, ce să caute acolo?

— Nu ghiceşti, domnule Petroneff? întrebă frumoasa femeie, cu un zâmbet îndurerat. Vrea să se roage pe mormântul lui Lady Worchester, ba mai vrea poate… să cerceteze groapa ei.

— Se poate s-aveţi dreptate, doamnă contesă. Dar eu unul bănuiesc că se mai află încă în Moscova. Probabil că e împiedecat să plece. S-ar fi petrecând acolo aceleaşi lucruri ca şi aici. Orice om mai bine îmbrăcat e tratat ca un „burjui" şi asta i s-o fi întâmplat şi domnului Vasilieff. Dacă ar fi plecat la Livadia, sau ar fi avut de gând să se-ndrepte spre Sud, atunci cu siguranţă că s-ar fi întors mai întâi la Petrograd şi ar fi dat de ştire alor săi.

Cuvintele acestea avură darul s-o convingă pe contesă, care zise:

— Nu ne mai rămâne altceva de făcut decât să încuiem casa şi să plecăm la Moscova.

— Dar dacă în vremea asta domnul Vasilieff s-ar înapoia şi ar avea nevoie de mine? întrebă Petroneff.

Frumoasa femeie rămase pe gânduri câteva clipe, apoi răspunse:

— Atunci va trebui să plec singură.

— Nici asta nu se poate, zise „Negrul". Nu te gândeşti, doamnă contesă, pe vremurile astea tulburi! Eu nu pot răspunde de aşa ceva.

— Prea îţi este frică pentru mine, domnule Petroneff.

— Şi pe drept cuvânt. Am citit doar ce scria stareţa mănăstirii. Într-acestea a trecut aproape o lună. Credeţi-mă că şi la Moscova curge în valuri sângele omenesc, la fel ca aici. Trebuie să găsim altă soluţie.

Se auziră bătăi în uşă. Cei doi se priviră. Contesa arătă cu un gest spre draperia care despărţea odaia de cea alăturată, şi Petroneff dispăru repede îndărătul acesteia. Apoi frumoasa femeie se îndreptă spre uşă şi trase zăvorul.

Virubova intră în cameră şi privi bănuitoare în jurul ei.

— Mi s-a părut că n-ai fi fost singură, zise ea privind-o ţintă pe contesă.

Dar aceasta susţinu privirea cu un zâmbet prietenos şi răspunse:

— Te înşeli, doamnă Virubova. Singură eram. Dar am năravul să vorbesc cu mine însămi.

Cealaltă se mulţumi cu răspunsul şi urmă.

— Voiam să te întreb dacă doamna Barobleur tot n-a dat vreun semn de viaţă?

— Până acum încă nu, doamnă. Dar de ea întrebaţi? Vă spuneam doar că e cu putinţă să nici nu mai vină pe aici. De altfel, mâine sau poimâine va trebui să părăsesc casa şi eu, şi…

— O! atunci trebuie să plec? o întrerupse Virubova.

Contesa o linişti cu un gest.

— Ţi-am oferit doar adăpost la Moscova, zise ea. Va fi de ajuns dacă te vei prezenta la Mănăstirea Maicilor Cenuşii. E pregătit totul pentru primirea dumitale.

Virubova făcu o mişcare cu mâna.

— Asta ar mai merge dacă aş avea veşti de la trimişii noştri la Tobolsk. Dar până acum n-am primit nimic. Am început să mă tem că li s-o întâmplat ceva. De aceea trebuie să rămân aici cel puţin până voi căpăta ceva veşti din Siberia.

— Dar nu te pot lăsa singură, zise contesa. Ce va spune doamna Barobleur?

— Trebuie să mă laşi, doamnă Tatiana.

Frumoasa femeie rămase pe gânduri. Deodată se ivi un zâmbet vesel pe chipul ei şi zise:

— Cred că va merge să mai rămâi deocamdată aici. Dar vei primi propunerea mea?

— Să aud despre ce e vorba? Fac tot ce-mi vei cere.

Contesa se aplecă spre urechea Virubovei şi-i şopti ceva, iar cealaltă încuviinţă cu însufleţire:

— Fireşte că primesc. Propunerea dumitale îmi dă putinţa să rămân în casa aceasta. Dar negrul Ali Mehmed nu se va împotrivi?

— Nu cred, doamnă. Voi vorbi eu cu el.

După plecarea Virubovei, Petroneff reapăru.

— Ai auzit ce voia doamna de la mine, domnule, Petroneff? întrebă contesa.

— Am auzit totul şi am priceput.

Frumoasa femeie îl iniţie în planul ei.

— Nu mă împotrivesc, spuse dânsul. Dar chestia călătoriei dumneavoastră la Moscova tot n-am rezolvat-o. În cazul acesta tot singură trebuie să plecaţi?

— Ce-ar fi dacă l-aş lua pe domnul Urez?

— Asta ar mai merge şi cred că el ar primi bucuros.

— Atunci încearcă să-l găseşti, domnule Petroneff. Poate dai de el azi sau mâine, ca să nu fiu nevoită să-mi amân prea mult plecarea.

— Mă voi aţine prin preajma Institutului Smolnîi, căci el ia parte zilnic la consfătuirile ce au loc acolo.

În vremea asta Iesta Ulkitzki era frământat de grija pentru soarta Irinei. Se sfătuise şi cu părinţii săi, dar aceştia nu-i putură fi de niciun folos.

Tânărul se puse atunci în căutarea agitatorului Urez, nădăjduind că acesta îl va ajuta. El avea experienţa vieţii şi va găsi ce e de făcut. Poate că-l va sfătui ce e de făcut ca să dea de urma Irinei.

Îl căută câteva zile de-a rândul şi-n cele din urmă îl găsi în apropierea palatului unde domneau acum Trotzki şi Lenin.

— Bine că te-ntâlnesc, tovarăşe Urez! zise Iesta, vesel. Te caut de câteva zile. Unde ai fost?

— Am pornit în căutarea lui Boris Verodin, dar omul acesta parcă a intrat în pământ. Mă tem că nu-l vom mai revedea.

— Ferească Dumnezeu de una ca asta! Unde ai fost?

— Am încercat să înaintez pe drumul ce duce la Gatcina şi m-am alăturat detaşamentelor roşii care luptă acolo împotriva partizanilor, lui Kerenski. Dar n-am putut afla nimic, aşa că m-am înapoiat cu mâinile goale.

— Sărmanul meu prieten! făcu Iesta, mişcat.

— Şi dumneata ce vrei de la mine, tovarăşe Ulkitzki? întrebă agitatorul.

Iesta îi povesti că toate cercetările sale de a da de urma Irinei rămăseseră fără rezultat.

Urez nu ştia nici el ce să mai creadă. Clătină capul şi zise:

— Acum sunt şi eu de părere că nu poate fi vorba de Vossilaski, căci trebuie să fi fost unul care avusese de-a face cu Boris şi care s-a folosit de numele lui ca s-o ademenească afară din casă pe biata fată. E îngrozitor, îngrozitor!

Iesta se hotărî să mai viziteze o dată casa lui Boris Verodin, pe care i-o pusese la dispoziţie Comitetul Central. Acolo se dusese şi Saşa, vrând să aştepte sosirea nepotului ei.

Bătrâna îşi exprimase bănuiala că Sonia ar fi având ceva de-a face cu dispariţia tânărului luntraş, căci nici dânsa nu fusese văzută de câtva timp, iar palatul Gogineff era închis.

Iesta porni cercetări şi în direcţia aceasta, dar fără niciun rezultat.

Când cei doi bărbaţi se despărţiră, agitatorul simţi o mână apăsându-l pe umăr. Se-ntoarse şi-l văzu pe Petroneff.

— Ah, dumneata eşti? făcu Urez, prietenos. Ce cauţi pe aici? Credeam că ai plecat demult cu contesa, peste mări şi ţări!

— Te-ai înşelat, răspunse „Negrul”. Nu prea se întâmplă aşa cum

vrea omul, asta o ştii şi dumneata prea bine.

— Doreşti ceva de la mine? întrebă Urez.

— Da, te caut din însărcinarea contesei. Eu trebuie să mai rămân în casa prezicătoarei, dar contesa trebuie neapărat să plece la Moscova, căci acum câteva zile a primit vestea că domnul Vasilieff e acolo.

— Cum… e la Moscova?

— Da. Cel puţin a fost acum vreo patru săptămâni. Dar scrisoarea prin care contesa era vestită despre aceasta a întârziat pe drum trei săptămâni. Deoarece în vremea asta domnul Vasilieff nu s-a înapoiat în Petrograd, se poate presupune c-a fost arestat la Moscova, dacă nu i s-o fi întâmplat chiar ceva şi mai rău.

— Ferească sfântul! Dar ce doreşte contesa de la mine?

— S-o însoţeşti la Moscova. Dumitale îţi vine mai uşor să faci cercetări, căci eşti dintr-ăia noi.

Agitatorul rămase pe gânduri câteva clipe, apoi zise, posomorât:

— Bine, o voi însoţi pe contesă la Moscova. Când are de gând să plece?

— Dacă se poate chiar astăzi.

— Merg cu dumneata, zise Urez şi porni spre casa prezicătoarei, unde ajunse curând.

Contesa îl întâmpină cu bucurie, se înţeleseră repede şi după câteva ceasuri părăsiră casa, iar Petroneff îşi reluă rolul negrului.

Frumoasa femeie îmbrăcase veşmântul de călugăriţă şi asta îi prinse bine în drum, căci nimeni nu cuteză să se atingă de ea. Oricât ar fi dărâmat oamenii idolii, credinţa nu putea fi smulsă din sufletele lor.

Când ajunseră în fosta capitală a Ţarilor, cei doi tovarăşi de călătorie se despărţiră. Contesa porni spre Mănăstire, iar Urez se îndreptă spre sediul Sfatului lucrătorilor şi soldaţilor moscoviţi.

146. În faţa tribunalului

Vasilieff avu parte de o aventură neplăcută.

În ziua când ieşise de la stareţa Mănăstirii Maicilor Cenuşii, fu nevoit să se amestece în stradă în mulţimea de revoluţionari care îşi pierduseră capul. Târât de valul de femei şi bărbaţi, moşierul se văzu silit – sub ameninţări serioase – să cânte şi să strige în cor cu plebea.

Omul care-l împinsese în cortegiu, cu pumnii, era un fost spion al regimului nou, care acum organiza manifestaţii, silindu-i pe flămânzi să strige în gura mare că nu mai pot de bine.

Individul acesta se numea Iunistin, era leton de origine şi se stabilise la Moscova.

Vasilieff îi atrăsese luarea-aminte şi nu-l scăpă o clipă din ochi. Cortegiul se destrămă curând şi deodată se treziră în mijlocul unei

pieţe mari doar câţiva bărbaţi împreună cu moşierul. De jur-împrejur erau clădiri mohorâte.

— De unde vii, tovarăşe? întrebă Iunistin, făcând semn cu coada ochiului celorlalţi oameni..

— Din Petrograd, răspunse Vasilieff.

— Şi ce faci aici?

— Am vizitat o rubedenie.

— Locuieşti în Mănăstirea călugăriţelor? făcu celălalt cu glas batjocoritor. Te-am văzut doar ieşind de acolo?

— E adevărat că din mânăstire am ieşit, răspunse moşierul calm, dar n-am făcut decât să predau ceva stareţei, din însărcinarea unei doamne din Petrograd.

— Unde locuieşte rubedenia ta?

Vasilieff nu putu răspunde pe dată, astfel că celălalt izbucni în râs şi-l apucă de braţ.

— Nu te lăsăm noi să scapi, meştere, zise el, în bătaie de joc. Desigur că ai venit să spionezi pe aici, din însărcinarea duşmanilor noştri. Dar noi avem ochi buni. Ne vei urma!

Fu luat în mijloc şi porniră mai departe. Lui Vasilieff îi atrase luarea-aminte faptul că se îndepărtau tot mai mult de oraş. Casele începeau să se rărească.

Ce aveau de gând cu el? se întrebă moşierul. Deodată îi văzu pe ceilalţi luând-o înainte şi lăsându-l pe dânsul pe loc.

— Aha, spionul vrea s-o şteargă, puneţi mâna pe el strigară dânşii, deşi se-ndepărtau tot mai mult de el.

Moşierul rămase înmărmurit, neştiind ce să creadă. Deodată se-ntoarseră iarăşi spre el, se auzi o împuşcătură şi glonţul zbură deasupra capului său.

— Stai… câine! Burjuiule! strigă unul lung, şi iarăşi traseră asupra lui, deşi el stătea locului liniştit.

Acum abia înţelese Vasilieff ce însemnau toate astea. Îşi scoase repede revolverul din buzunar şi trase fără să şovăie. Lovit în cap, unul din ticăloşi se prăbuşi la pământ.

Văzând că lucrurile iau altă întorsătură, Iunistin se năpusti înainte, urmat de ceilalţi, dar moşierul trase din nou, şi încă un ticălos se întinse în zăpadă.

Restul se azvârliră ca nebunii spre Vasilieff, care văzând că n-are încotro, mai slobozi un glonţ, şi făcu o nouă victimă.

Atunci Iunistin îl ajunse. Cu o furie de taur îşi încleştă mâinile de gâtul nobilului bărbat, tăindu-i răsuflarea. Tocmai atunci îşi făcu apariţia o patrulă roşie, dar Vasilieff îşi pierduse cunoştinţa. Fusese buzunărit între timp şi un individ dispăruse în noapte cu tot ce găsise asupra lui.

Trei oameni se zvârcoleau în sânge, un al patrulea era deja mort.

— Ce s-a întâmplat aici? întrebă şeful patrulei formată din zece oameni.

Iunistin se prezentă, arătând legitimaţia.

— Voiam să-l arestez pe câinele acesta, pentru că am recunoscut într-însul un spion al lui Kerenski, zise el. Se vede c-avea ceva pe cuget, căci deşi l-am somat să mă urmeze, se împotrivise din răsputeri. Ia uitaţi-vă ce măcel a făcut aici!

— Rămâi aici, tovarăşe Iunistin, îţi voi trimite o maşină, cu care să-l transporţi la închisoare, zise şeful patrulei. Are ceva hârtii compromiţătoare la el?

— N-are nimic, e suspect şi afară de asta nici n-a vrut să spună cine este.

Moşierul vru să vorbească, dar nu izbuti. Fusese atât de rău stâlcit, încât i se umflase limba în gură.

Când veni maşina trimisă de şeful patrulei, fu vârât într-însa şi transportat la închisoare.

Timp, de opt zile zăcu în friguri şi nu putu fi interogat. Şi când îşi mai reveni, fu uitat, căci fu dus în altă închisoare.

Totuşi, într-o zi fu adus la interogatoriu. Patru bărbaţi în uniformă stăteau pe o estradă şi-l măsurau cu priviri aspre. În fundul sălii se afla asistenţa, printre care multe femei în veşminte rupte şi care ronţăiau seminţe de floarea soarelui.

Preşedintele citi actul de acuzare, cu voce slabă:

„Împotrivire faţă de oamenii legii noi-înfiinţatei puteri sovietice şi uciderea a trei din reprezentanţii ei”.

— Cine eşti dumneata? întrebă el apoi şi toţi se uitară ţintă la bărbatul cu figura distinsă.

Vasilieff nu răspunse.

— Nu vrei să vorbeşti? întrebă preşedintele. Faci parte din aristocraţie, asta nu poţi nega.

Moşierul continuă să tacă.

Atunci fu chemat martorul Iunistin.

— Povesteşte, tovarăşe! îi ceru preşedintele.

Şi Iunistin începu:

— Stătea în faţa Mănăstirii Maicilor Cenuşii, şi arunca priviri suspecte asupra manifestanţilor, râzând batjocoritor, în acelaşi timp. Atunci l-am apucat de braţ şi l-am tras cu noi. În tot cursul drumul n-a vrut să cânte şi să strige ura pentru noul regim. Când manifestanţii s-au împrăştiat, am rămas numai eu cu el şi încă vreo câţiva tovarăşi. Încercă să fugă şi atunci l-am împiedecat. Urmarea a fost că a tras asupra noastră şi a ucis câţiva tovarăşi. Bănuiesc că e un spion primejdios.

După această depoziţie mincinoasă fu chemat un alt martor, care spuse cam acelaşi lucru. Al treilea la fel.

— Ce ai de răspuns? întrebă preşedintele, mângâindu-şi barbişonul.

Vasilieff îşi dădu seama că încăpuse pe mâinile unor ticăloşi, şi că nimic nu-l putea salva. Da aceea răspunse mândru:

— N-am de răspuns altceva decât că oamenii aceştia au minţit în chip atât de neruşinat, încât vor trebui să răspundă într-o zi în faţa Celui de Sus. N-am făcut alta decât să mă apăr. Ei au tras întâi asupra mea, după care m-au jefuit de tot ce aveam la mine şi au tăbărât asupră-mi, stâlcindu-mă în bătaie, din care pricină am şi zăcut bolnav multe zile. Mi-au furat o mare sumă de bani şi toate hârtiile. Am împuşcat în legitimă apărare, cum ar fi făcut oricare om de treabă dacar fi fost atacat.

— Duceţi-l afară! porunci preşedintele.

Doi agenţi îl scoaseră pe coridor pe acuzat, în vreme ce judecătorii rămaseră în deliberare.

Preşedintele zise:

— Vom amâna pronunţarea sentinţei, căci vă pot spune că în curând vom avea iarăşi pedeapsa cu moarte. Atunci îl vom cerceta din nou.

Vasilieff fu recondus la închisoare şi când se văzu din nou în celulă se aruncă pe culcuşul său şi rămase pe gânduri.

I se comunicase că va trebui să se înfăţişeze în curând în faţa altei instanţe.

Iunistin venea în fiecare zi şi-l chinuia, înjurându-l şi bătându-l.

Dar, într-o zi ticălosul dispăru şi în locul său veni un altul, care părea mai omenos.

Din prima zi moşierul constată că noul gardian se ocupa de el mai mult decât de alţii. Adesea rămânea câte o jumătate ceas în celulă şi stătea de vorbă. Lui Vasilieff nu-i scăpă totuşi că purtarea gardianului ascundea ceva. Probabil că voia să-l iscodească, să afle cine este.

Dar deoarece prizonierul era cu băgare de seamă şi nu scăpa o vorbă mai mult decât trebuia, noul paznic dispăru la rândul său şi în locul lui reveni Iunistin.

Într-o zi, târziu spre seară, Vasilieff auzi afară paşi care se opriră în faţa celulei sale. Apoi mai auzi şoapte şi, ridicându-se de pe pat, se furişă până la uşă.

Recunoscu glasul lui Iunistin, care vorbea agitat cu cineva. Moşierul auzi ceva despre cinci sute de ruble.

— Şi să nu bată la ochi, zise Iunistin, stăruitor. Când s-o întoarce de la closet îi arzi una zdravănă, dar ştii, aşa ca să nu-şi mai revină în fire. Arma pe care ţi-o dau, i-o vei arunca repede la picioare, ca să lase impresia c-ar fi vrut el să te împuşte. Asta înseamnă legitimă apărare. Să nu-ţi fie teamă, căci nu vei avea să suferi nimic. Îţi vei face datoria şi republica a scăpat de unul din cei mai primejdioşi spioni ai ei.

— E într-adevăr un spion? întrebă celălalt, un soldat roşu probabil.

— Dar ce altceva? Toţi sunt spioni. Se deghizează în fel de fel de chipuri. Să nu te laşi înşelat de chipul său, căci ăştia care par oameni nobili sunt cei mai răi.

După aceste cuvinte Iunistin se îndepărtă.

A doua zi dimineaţă soldatul se ivi la celula prizonierului.

— Ei, vrei să ieşi afară? strigă el înăuntru.

Dar moşierul ştia ce-l aşteaptă. Începu să geamă, plângându-se că e bolnav. Soldatul intră în celulă şi se apropie de pat. Îl privi mai de aproape, apoi se dădu înapoi şi murmură:

— Nu, n-o pot face – să-şi câştige altul răsplata aceasta! Până acum n-am omorât încă pe nimeni şi Dumnezeu să mă păzească s-o fac!

147. O operă grea

Urez ajunse în faţa clădirii unde îşi ţinea şedinţele Sovietul. Intră înăuntru şi se aşeză lângă tribună.

Se sprijini de balustradă şi privi în sală, unde erau adunaţi delegaţii. Deodată se păru că-l interesează un bărbat şi privind mai atent dădu mulţumit din cap.

Profitând de o pauză se îndreptă într-acolo şi se opri în faţa tânărului cu înfăţişare inteligentă şi cu ochelari în ramă de os.

— Şvikarski! zise el încetişor.

Celălalt tresări, apoi mirarea lui se prefăcu în bucurie.

— Dumneata eşti, profesore? făcu el.

Urez zâmbi.

— De trei ani nu mai sunt profesor, răspunse el. Probabil că nu ştii, Şvikarski, că am fost deportat în Siberia pentru că eram împotriva războiului şi pentru că am scris în „Pravda” articole care nu le-au plăcut domnilor de la guvern. Am fost nevoit să renunţ la profesorat şi acum sunt aici şi mă pregătesc să vorbesc poporului.

— Nu te-am văzut încă niciodată la noi… Dar cum trebuie să te numesc?

— Tovarăşe Urez, răspunse agitatorul. Te cred că nu m-ai văzut încă aici, căci abia azi am venit la Moscova. Dar la Petrograd mă cunoaşte orice copil.

— Numele dumitale l-am auzit adesea, răspunse Şvikarski, vesel. Dar de unde era să-mi închipui că dumneata eşti, tovarăşe! Ce cauţi la Moscova?! Ai fost trimis, de sovietul din capitală?

— Nu, am venit într-o chestiune personală. Aş putea sta de vorbă cu dumneata?

— Cu plăcere… voi părăsi şedinţa. Haide!

Cei doi bărbaţi ieşiră din sală şi când ajunseră afară Urez zise:

— Caut un om care a venit încoace din Petrograd şi care de patru săptămâni n-a mai dat semn de viaţă. Mă tem să nu i se fi întâmplat

ceva. Ai putea să mă ajuţi să dau de el?

— Voi încerca. Cum se numeşte persoană în chestie?

— Grigore Vasilieff.

— Hm… în ultimele săptămâni s-au operat mii de arestări şi nu va fi prea lesne s-o scoatem la capăt. Totuşi, voi încerca, precum am spus. Dar ia spune-mi, ce căuta omul acela aici?

— Nu ştiu ce căuta, răspunse agitatorul, în orice caz călătoria sa la Moscova trebuie să fi avut o pricină temeinică.

— Şi cât timp îmi dai ca să pot afla ceva?

— Cât mai puţin cu putinţă, tovarăşe Şvikarski, căci aş vrea să mă întorc curând la Petrograd. N-ai vreun prieten care ţi-ar putea da o mână de ajutor?

— Ba cum să nu. Şi încă pe unul de la Ceka. Îl cunoşti şi dumneata, tovarăşe Urez, este învăţătorul Sumilin, care are slujbă de comisar-şef, şi este însărcinat cu administrarea închisorilor.

— Sumilin? făcu Urez. Era un ticălos şi-mi pare rău că a căpătat o astfel de slujbă însemnată.

Celălalt încuviinţă din cap, dar privi cu atenţie în jurul său.

— Nu vorbi atât de tare, tovarăşe Urez, căci aici au şi pereţii urechi. De când s-a întemeiat Ceka suflă un vânt puternic. Când nici nu te aştepţi poţi intra în conflict cu oamenii de acolo, chiar când eşti tovarăş. Sumilin îmi este şi mie tot atât de antipatic ca şi dumitale, dar cu toate astea sunt prieten cu el. Mă va servi când îi voi cere ceva informaţii.

— Fă-o, însă, cât mai puţin bătător la ochi! zise Urez. Când te mai pot găsi?

— În fiecare după amiază, pe timpul ăsta, la şedinţele Sovietului. Pentru dumneata voi fi întotdeauna liber.

— Îţi mulţumesc, tovarăşe Şvikarski.

Cei doi bărbaţi se despărţiră şi Urez merse la un cămin unde găseau adăpost tovarăşii din alte oraşe.

Chiar, a doua zi Şvikarski fu în măsură să-i dea o veste însemnată:

— Dacă ăsta e omul dumitale, zise el atunci îţi pot da puţine speranţe. Cam acum vreo patru săptămâni a fost întemniţat un bărbat care a ucis trei agenţi ai Ceka.

Urez surâse, neîncrezător:

— Nu poate fi vorba de Vasilieff, căci el nu e în stare să facă rău cuiva. Cum se numeşte?

— Nu şi-a spus numele, şi asta îi agravează situaţia. Dar după descrierea pe care mi-ai făcut-o dumneata, el trebuie să fie.

— N-aş putea să-l văd şi eu? întrebă Urez.

— Cred că nu va fi greu. Vom merge mâine împreună la tovarăşul Sumilin, care îşi mai aminteşte de dumneata, după cum mi-a spus.

— Când pot veni să te iau?

— Vino la mine acasă mâine dimineaţă la ora zece. Vom merge apoi la biroul comisarului.

Se despărţiră cu o strângere de mână.

A doua zi dimineaţă Urez fu punctual la întâlnire şi tovarăşii plecară spre sediul Ceka.

Fură lăsaţi îndată să intre şi peste câteva minute se aflau în cabinetul marelui dregător.

Sumilin era un om mic de statură, cu ceafa groasă. Avea chip de mongol, şi ochii-i sclipeau de cruzime.

Când îl văzu pe agitator tresări. Apoi, însă îi întinse mâna.

— Ia te uită, tovarăşul Urez! zise el, prefăcându-se bucuros. Cum mai merg treburile la Petrograd? Am auzit multe despre dumneata.

— De… îmi fac şi eu datoria către noul regim, zise Urez, modest.

Sumilin rânji.

— Nici n-au visat dumnealor asta, burjuii! zise el, batjocoritor. Dar le-om arăta noi. Cum staţi la Petrograd cu Ceka?

— Ca să spun drept, nu mă prea interesez de instituţia aceasta, răspunse agitatorul.

— Dar ea are un rol foarte însemnat în statul nou, zise omuleţul cu chip de mongol. Vom proceda întocmai ca vechea Ohrana. Vom distruge totul ce ne stă împotrivă, fără niciun fel de judecată.

— E un punct de vedere foarte primejdios, zise Urez.

Şvikarski îi făcu semn cu cotul, apoi spuse, adresându-se celuilalt:

— Tovarăşul Urez ar dori să vadă cum e organizată Ceka. Îngădui să viziteze o închisoare?

— Cu plăcere, răspunse Sumilin.

Apăsă butonul unei sonerii şi porunci omului care intră să-i conducă pe cei doi bărbaţi.

Aceştia părăsiră biroul.

Bătea ora zece şi tocmai atunci veniră gardienii şi deschiseră celulele. Coridoarele erau pline cu soldaţi roşii, care stăteau cu baioneta la armă. Întemniţaţii părăsiră celulele şi defilară cu paşi obosiţi prin coridoarele mohorâtei clădiri. Veneau tot mai mulţi, într-un şir nesfârşit, umplând gangurile şi îndreptându-se spre scări.

Urez şi tovarăşul său se aşezară la o fereastră a coridorului şi priviră jos în curte. Un grup de vreo treizeci de bărbaţi şi femei mergeau despărţiţi de ceilalţi.

— Ce fel de arestaţi sunt ăştia? întrebă agitatorul pe însoţitorul său.

— Ce-i fără nume, răspunse acesta din urmă.

Urez măsură cu privirea pe fiecare în parte şi, deodată tresări.

Celălalt surprinse mişcarea şi întrebă:

— Care este?

— Al treilea din urmă, spuse agitatorul.

După o jumătate de ceas părăsiră închisoarea. Urez se încredinţase. Ştia că Vasilieff e acolo şi mai ştia că viaţa lui atârna de un fir de păr.

Sumilin îşi luă rămas bun de la agitator şi zise:

— Nu e admirabilă organizaţia noastră, tovarăşe? Când te vei înapoia la Petrograd povesteşte cât de departe am ajuns în privinţa asta.

— Aşa voi face, făgădui Urez, dar toate gândurile lui se concentrau asupra posibilităţii de salvare a nefericitului moşier.

Când se despărţi de Şvikarski, acesta zise:

— Fă cum vrei, tovarăşe! Eu îţi doresc tot norocul şi cred ca şi dumneata că omul acela nu merită moartea. Dar mulţi nevinovaţi trebuie să sufere. Aşa a fost odinioară şi aşa e şi astăzi. Îţi mai pot fi de folos cu ceva?

— Nu cred, tovarăşe. Dacă totuşi voi mai avea nevoie de ajutorul dumitale, te voi vizita.

Îşi strânseră mâinile şi agitatorul îşi văzu de drum.

Începu să chibzuiască în fel şi chip. Îşi propusese la început s-o viziteze pe contesă; dar acum renunţă la asta. Voia să se ocupe numai de Vasilieff, ca să-l libereze cât mai repede.

De dimineaţă până seara era pe picioare. Dădea târcoale închisorii, iscodea pe gardieni şi în cele din urmă începu să nădăjduiască ferm că va izbuti în planul său.

A treia zi se duse la mănăstirea unde era găzduită contesa. Portăreasa primise instrucţiuni şi îl lăsă îndată să intre, conducându-l apoi în chilia unde se afla frumoasa femeie.

— Ai aflat ceva? întrebă ea, tremurând. L-ai găsit?

— Da, doamnă contesă, l-am găsit, răspunse agitatorul. Dar este sortit morţii.

Un geamăt scăpă de pe buzele femeii şi ea îşi acoperi faţa cu mâinile.

— Dar cum e cu putinţă asta? suspină dânsa. Ce crimă a făptuit?

— N-a făptuit niciun fel de crimă, răspunsei Urez, cu tristeţe. Atâta doar că, fiind atacat, a ucis, în legitimă apărare, trei agenţi ai Ceka.

— Grozav! murmură contesa.

Urez îi povesti tot ce mai ştia şi când sfârşi, frumoasa femeie murmură deznădăjduită:

— Şi acum ce se va întâmpla?

Agitatorul îşi îndreptă trupul, şi zise:

— Avem nevoie de două maşini, şi de doi bărbaţi îndrăzneţi care să facă pe şoferii. Puteţi face rost de aceştia?

— Nu cred să fie greu, răspunse contesa, cu ochii plini de lacrimi. Cunosc doi bărbaţi care fuseseră înainte vreme în serviciul meu şi cred c-ar fi gata să intre şi în foc pentru mine.

— Admirabil! exclamă Urez. Atunci să ştiţi că totul va merge de

minune. Faceţi dumneavoastră rost de cele două maşini şi de aceşti bărbaţi, iar restul lăsaţi pe seama mea!

A doua zi Urez stătea de vorbă cu oamenii de încredere ai contesei, cu care conveni repede, cu atât mai mult cu cât erau şoferi de meserie.

— Dumneata, Sergiu, zise agitatorul, vei aştepta lângă casa aceea mare, albă, din apropierea închisorii şi vei intra cu maşina în curtea acesteia din urmă, când se va deschide poarta. Vei întoarce însă imediat, înainte ca poarta să fie închisă la loc. Ca asta să nu se întâmple prea repede, voi purta eu de grijă. Nu vei opri, ci vei aştepta doar până ce cineva se va repezi spre maşină, va deschide uşa şi va sări înăuntru. După aceea vei da drumul cu toată viteza. Se va trage cu gloanţe oarbe, poţi fi liniştit.

— Voi face întocmai, răspunse omul solemn.

Apoi Urez stătu de vorbă cu celălalt şi se înţeleseră repede.

Era un ger de crăpau pietrele şi zăpada scârţâia sub paşii trecătorilor.

În coridorul închisorii era tot aşa de frig ca afară, numai că nu sufla vântul. La fel şi în celule.

Vasilieff umbla neliniştit încolo şi încoace. Primise o veste de afară şi acum era în prada unei mari agitaţii.

Gardianul îi strecură un bileţel şi când îi desfăcu citi:

„Mâine când vei fi dus la aer se va deschide poarta închisorii şi o maşină va intra în curte. Nu se va opri deloc, ci va întoarce imediat spre ieşire. Te vei folosi de prilejul acesta şi vei sări îndată într-însa. Să nu-ţi fie teamă de gloanţele ce se vor trage!

Un prieten.”

Şi acum Vasilieff aştepta semnalul care-i chema pe arestaţi în curte, la plimbarea zilnică. Privi prin ferestruica celulei, căutând să-l vadă pe gardian. Era omul acesta iniţiat în ceea ce se pusese la cale?

Văzu un chip de om tânăr, complet ras. De ce scrisese necunoscutul să nu se teamă de gloanţe? Oare nu-i însoţeau întotdeauna la plimbare doisprezece soldaţi cu armele încărcate?

Gardianul îşi părăsi locul şi moşierul nu-l mai putu vedea. Se scurse încă o jumătate de ceas şi în cele din urmă se auzi semnalul.

Vasilieff se cutremură din tot trupul, ca scuturat de un curent electric. Dar când uşa se deschise, în prag nu se ivi gardianul ci Iunistin, care-l privi batjocoritor. Avea la brâu două pistoale grele.

Ce să însemne asta? întrebă moşierul. De ce nu venise gardianul, ci ticălosul acesta de agent al Ceka? Se observase ceva?

Nobilul bărbat îşi aduse aminte de convorbirea pe care o surprinsese într-una din nopţile trecute, în faţa celulei sale.

Luase Iunistin singur în mână lucrul? Voia să ducă el la îndeplinire ceea ce dăduse greş acum câteva zile?

— Începând de mâine intră iar în vigoare pedeapsa cu moartea, drăguţul meu, zise Iunistin. Atunci se va sfârşi cu dumneata. Astăzi ai încă prilejul să tragi aer pe nas, căci mâine vei fi dus iar în faţa tribunalului care va rosti sentinţa.

Moşierul nu zise nimic, ci aşteptă în linişte, până ce ticălosul ieşi din celulă. Ultimii arestaţi treceau tocmai pe acolo şi el se alătură de dânşii, pornind împreună în jos, în curte.

În câteva rânduri Vasilieff era gata să se prăbuşească, din pricina slăbiciunii. Aruncând o privire spre faţada închisorii, zări la o fereastră pe agentul Ceka, cu figura schimonosită de batjocură.

— Dumnezeule… ajută-mă să scap! se ruga moşierul, în sinea lui. Trebuie să mă îngrijesc de Irina, trebuie s-o duc la adăpost pe copila aceasta.

În clipa aceasta unul din gardieni se duse la poartă şi o deschise. Un camion-automobil intră în curte.

Cu câteva minute înainte comandantului Sumilin i se vestise prin telefon că o maşină va aduce pâinea pentru arestaţi şi i se cerea să dea ordin ca poarta să fie deschisă.

Obişnuit cu astfel de cereri, Sumilin dădu ordinul corespunzător. Astfel că nu bătu la ochi nimănui când maşina intră.

Moşierul aruncă o ultimă privire spre fereastra la care stătea călăul său.

Deodată, Iunistin tresări. Ce fusese asta? Ce se-ntâmplase acolo?

Văzu cum arestatul său se desprinse brusc din grupul celorlalţi şi dintr-o săritură fu în maşina care tocmai intrase în curte. În aceeaşi clipă aceasta întoarse şi o zbughi pe poartă afară.

Iunistin deschise fereastra cu violenţă şi răcni jos în curte:

— Ţineţi-l pe fugar!

Dar se vede că soldaţii de pază nu observară încă nimic. Abia când maşina fu iar afară îşi dădură seama de cele întâmplate.

Alergară în stradă şi începură să tragă în maşina care însă se îndepărta cu viteză tot mai mare.

Se produse o învălmăşeală de nedescris, toţi strigau şi gesticulau. Iunistin puse mâna pe o bicicletă şi încălecând-o începu să gonească după fugari, trăgând mereu cu revolverul.

În vremea asta Vasilieff închisese ochii şi stătea înţepenit la locul său. Şoferul nu trebuia să fie rănit, de aceea se aşeză în aşa fel încât gloanţele să le primească el.

Deodată, însă, se aplecă fără voie, căci un glonţ trecuse pe lângă umărul lui. În aceeaşi clipă şoferul scoase un strigăt şi scăpă volanul din mână.

Moşierul îşi dădu seama că totul era pierdut. Bietul şofer lăsă

braţul în jos şi închise ochii. Maşina se izbise de un zid şi se opri, fără alte urmări.

Vasilieff se ridică, gata să primească glonţul ucigător. Dar atunci văzu că urmăritorul cu bicicleta se prăbuşeşte pe caldarâmul străzii.

În aceeaşi clipă se ivi o a doua maşină. Totul se petrecu acum în câteva clipe. Maşina alunecă lângă moşier şi un bărbat slăbănog care se afla într-însa strigă:

— Repede înăuntru!

El însuşi sări din automobil, îl smulse aproape de la locul său pe şofer şi-l împinse în a doua maşină. Când aceasta porni, sări şi dânsul în cealaltă.

În aceeaşi clipă Iunistin izbutise să se ridice de la pământ şi, părăsindu-şi bicicleta care se sfărâmase, începu să gonească înainte, trăgând mereu cu revolverul.

După câteva minute cele două maşini dispăruseră cu totul. Iunistin, cu năduşeala curgându-i şiroaie, se înapoie la închisoare.

În vremea asta, acolo se constatase că gloanţele fuseseră schimbate cu cartuşe oarbe, şi făptuitorul nu putu fi descoperit.

Sumilin spumega de furie şi dădu imediat ordine la toate gările ca fugarul să fie oprit. Cantonierii de pe şosele şi gările învecinate fură şi ele puse în cunoştinţă, dar totul rămase în zadar.

Fugarul îşi redobândise libertatea.

148. Călătoria prin noapte

Contesa Tatiana şedea tristă în faţa stareţei mănăstirii Maicilor Cenuşii din Moscova. Bătrâna îi luase mâna şi căuta s-o mângâie.

— Să nu-ţi pierzi curajul, Tatiana! Aproape că nici nu te mai recunosc. Atâţia amar de ani te-ai arătat femeie curajoasă şi acum să te prăpădeşti cu firea?

— Mă tem că lucrurile vor merge rău! murmură contesa şi-şi duse batista la ochi.

— Dacă va merge rău, înseamnă că astfel a fost voia Celui de Sus şi noi nu putem schimba nimic. Dar Dumnezeu, în marea lui bunătate, va face ca planul să izbândească.

Contesa oftă din adâncul pieptului. Îşi luase iar înfăţişarea frumoasei ţărănci şi pe un scaun se afla un cojocel de blană şi o căciuliţă, cum obişnuiesc să poarte femeile în Rusia, iarna.

Stareţa căuta să-i abată gândurile negre, legând altă conversaţie, dar frumoasa femeie nu se lăsă amăgită. De fiecare dată se întorcea la chestia ce-i stătea pe inimă.

— Acum îmi pare rău că am încuviinţat planul acela din cale afară de îndrăzneţ, draga Olga, zise ea. Gândeşte-te că, afară de Vasilieff mai sunt trei oameni care îşi primejduiesc viaţa. E îngrozitor! Mai bine

încercam în alt chip.

— Uşor de zis, Tatiana, dar cum? Dacă am fi avut de partea noastră pe unul din mai marii zilei, mai zic şi eu. Vasilieff e hărăzit morţii, fără nicio îndoială, dacă nu-ncercăm să-l scoatem din temniţă.

Contesa privi la ceas şi zise:

— Ar fi trebuit să fie demult aici…

— După socoteala mea nu e timpul încă. Mai avem un sfert de ceas. Poate c-au fost urmăriţi şi atunci au făcut un ocol.

În clipa aceea se auzi clopotul de la poartă şi cele două femei scoaseră o exclamaţie în acelaşi timp.

— E cineva… cred că… lovitura a izbutit, zise stareţa.

Afară se auzeau paşi repezi şi portăreasa anunţă pe un bărbat cu numele de Urez.

— E bine venit, zise superioara mănăstirii, în vreme ce contesa îşi apăsa mâinile pe piept şi privea cu ochi mari spre uşă.

Îndată după aceea agitatorul păşi pragul. Contesa se repezi înaintea sa şi-l apucă de mâini:

— Domnule Urez… ai izbutit… repede, vorbeşte!

— Liniştiţi-vă, doamnă contesă! Da, am izbutit, deşi n-a mers atât de lesne.

— Domnul Vasilieff… e liber? exclamă ea, şi lacrimi de bucurie îi şiroiau pe obraji.

— Dar, doamnă contesă…

— Dumnezeule! izbucni ea. S-a ales cu ceva de pe urma asta? A fost rănit cumva?

— Nu, doamnă contesă, el nu, dar în schimb unul din şoferi…

— Îţi mulţumesc, sfinte Dumnezeule, că l-ai ocrotit! Şoferul a căpătat răni grave?

— Nu ştiu, răspunse agitatorul. Şi-a pierdut cunoştinţa. L-am transportat acasă la el şi acum principalul e să aducem un medic.

Contesa schimbă o privire de înţelegere cu stareţa, apoi aceasta scrise o adresă. Înmână lui Urez hârtia şi zise:

— Medicul e un om de încredere şi nu vă trăda cu nimic. Du-te imediat la el şi spune-i că vii de la mine! Dă-i semnul acesta!

Stareţa scoase din sertar un cartonaş pe care aplică o ştampilă. Urez vârî în buzunar adresa şi cartonaşul, apoi întrebă:

— Când vreţi să ne înapoiem la Petrograd, doamnă contesă?

— Mă voi mai gândi, răspunse frumoasa femeie. Domnul Vasilieff se află în locuinţa şoferului?

— Da.

— Dă-mi de veste când va veni medicul, apoi voi lua o hotărâre.

Agitatorul plecă. La câteva sute de metri de mănăstire aştepta maşina care-l adusese aici. Urez vorbi cu şoferul şi-i spuse adresa medicului. Automobilul porni şi după câtva timp se opri în faţa casei

acestuia.

Când fu în faţa doctorului, agitatorul îi înmână cartonaşul, spunând:

— Vă rog să poftiţi la un om rănit.

Celălalt aruncă doar o privire pe cartonaş şi încuviinţă din cap, apoi îşi strânse instrumentele trebuitoare unei operaţii.

Ieşiră amândoi afară şi urcând în maşină, aceasta porni cu viteză. În curând opri într-o străduţă îngustă, în faţa unei căsuţe.

Intrară într-un gang întunecos, apoi urcară o scară. Urez bătu la o uşă şi imediat se ivi în prag o femeie cu o lampă în mână. Avea ochii plânşi şi toată înfăţişarea ei era aceea a unei fiinţe copleşite de necazuri.

Într-o odăiţă sărăcăcioasă zăcea pe un pat simplu şoferul împuşcat. Era alb la faţă şi din gură îi ieşea o spumă sângerândă. Medicul îşi scoasă repede haina şi-şi puse un halat alb, apoi începu să examineze pe rănitul care horcăia.

După câtva timp clătină capul şi întrebă:

— Omul a fost împuşcat pe la spate?

— Da, răspunse Urez.

— Glonţul mai e în piept, plămânul e atins, zise medicul, cu ton serios. Voi face tot ce-mi va sta în putinţă, dar nu pot garanta dacă va rămâne în viaţă. Dacă va fi extras glonţul şi rănitul supravieţuieşte douăzeci şi patru de ceasuri, atunci e salvat.

La cererea medicului femeia ieşi afară şi numai Urez rămase în odaie, ca să-l ajute.

Munca fu grea. Când doctorul introduse sonda în canalul rănii, bolnavul ţipă ca din gură de şarpe. Dar în cele din urmă glonţul fu extras.

Cu ochii holbaţi, nenorocitul se uită ţintă la medic. Vru să se ridice, dar nu izbuti. Cu un ţipăt căzu înapoi în perne şi chipul său se înverzi.

— Moare? întrebă agitatorul, cutremurându-se.

Medicul îşi lipi urechea de pieptul rănitului, apoi răspunse:

— Nu, trăieşte. Mă voi înapoia aici diseară şi voi vedea cum se prezintă situaţia.

Contesa dăduse lui Urez un plic închis, ca să-l înmâneze medicului.

— Să-l deschideţi când veţi fi jos, zise agitatorul. O doamnă, m-a însărcinat să vi-l înmânez ca onorariu pentru îngrijirea dată acestui om.

Medicul plecă şi când ajunse jos deschise plicul. Într-însul era o sumă mare de hani în monedă străină.

În vremea asta, Urez intră în odaia unde se afla femeia, împreună cu Vasilieff. Acesta era în prada unei mari nelinişti.

— Du-te în odaia alăturată şi îngrijeşte de soţul dumitale! zise agitatorul, femeii. Glonţul a fost extras şi medicul se înapoiază diseară.

Dar vezi să nu-l tulburi pe rănit, căci are nevoie de liniște.

Femeia se îndepărtă.

— Slavă Domnului că greul a trecut! zise moșierul, răsuflând ușurat. Crezi într-adevăr că va scăpa cu viață, sau ai căutat numai să insufli nădejde femeii? Îți dai seama cât de îngrozitor ar fi pentru mine să știu că un om și-a dat viața din pricina mea!

Urez dădu din umeri și răspunse:

— Nu pot spune altceva decât ceea ce a spus și medicul.

Vasilieff clătină capul, apoi întrebă deodată:

— Și acum spune-mi, domnule Urez, de unde și până unde ai ajuns să mă salvezi pe mine. Țin mult să cunosc cum s-a făcut asta!

Urez își aținti privirea pe chipul nobilului bărbat. Își pregătise minciuna și acum o spuse, căci altfel nu se putea.

— Chestia e mai simplă decât vă închipuiți, domnule Vasilieff. Aveam de vorbit ceva cu Boris Verodin și m-am dus la locuința lui, în casa Ulkitzki. Acolo l-am găsit pe domnul Petroneff, care-mi istorisi foarte agitat că dumneavoastră ați dispărut fără urmă de câteva săptămâni. Vă puteți închipui, domnule Vasilieff, că și pe mine m-a îngrijorat faptul acesta, ca și pe domnul Petroneff. În cursul discuției el își exprimă bănuiala că ați plecat probabil la Moscova, ca să porniți cercetări aici după o călugăriță din ordinul „Maicilor cenușii”.

— Da, am vorbit cândva despre asta cu Petroneff, încuviință moșierul.

— Văzând cum stau lucrurile, urmă agitatorul, am luat hotărârea să plec la Moscova și să întreprind cercetări. Trebuie să mărturisesc că nu mi-a fost prea greu să dau de urma dumneavoastră. M-am dus la ședința Sovietului moscovit și acolo întâlnii pe un tânăr care luase parte pe vremuri la prelegerile mele. Fiind om de încredere i-am explicat cum stau lucrurile și i-am cerut să-mi dea o mână de ajutor. El avea un cunoscut – care nici mie nu-mi era străin, de altfel – și care e acum comandantul închisorii centrale din Moscova. Sub pretextul că ne interesează foarte mult activitatea organizației Ceka, am izbutit să pătrundem în închisoare. Acolo v-am văzut ca arestat. Restul n-a fost prea greu. Cu bani se face orice astăzi ca și înainte vreme, astfel că l-am mituit pe soldatul care avea în grijă armele gardienilor, l-am făcut să înlocuiască gloanțele bune din puști cu altele oarbe. Apoi am găsit doi șoferi, care în schimbul unei răsplate băneși s-au oferit să mă ajute. Restul îl cunoașteți.

Vasilieff ascultase cu atenție și la urmă îi tinse agitatorului mâna.

— Nu te-am văzut multă vreme, domnule Urez, zise el, și mă doare că ești în lagărul bolșevicilor, dar fapta dumitale e mai presus de orice laudă. Văd că și în rândurile dumneavoastră există oameni de caracter în adevăratul înțeles al cuvântului. Fără nicio vină am ajuns în situația în care m-ai găsit.

Şi moşierul povesti ce i se întâmplase, din clipa când fusese încadrat în convoiul manifestanţilor.

— Şi ce aţi căutat în Moscova, domnule Vasilieff? întrebă agitatorul.

— Căutam o doamnă pe care o cunoşti şi dumneata foarte bine, domnule Urez, răspunse celălalt, oftând. O ştii pe Lady Gloria Tatiana Worchester, nu?…

— Am cunoscut-o, domnule Vasilieff, răspunse agitatorul. Dar e moartă de mai bine de douăzeci de ani.

— Şi cu toate astea am pornit în căutarea ei. Moşierul istorisi chestia cu juvaierul şi fotografia din medalion. Pe aceasta n-o putea arăta căci îi fusese furată odată cu banii şi tot ce mai avea asupră-şi.

— E bine că mi-aţi povestit totul, zise Urez. Putem presupune, aşadar, că ticălosul acela, care e agent al Ceka, ştie cine sunteţi? Are hârtiile dumneavoastră şi vă poate face rău.

— În cazul acesta, însă, răspunse moşierul, ar trebui să recunoască că m-a jefuit şi astfel s-ar expune şi el să fie pedepsit.

— Cu toate astea trebuie să vă păziţi, domnule Vasilieff. Pentru moment Ceka arestează pe oricine îi este denunţat. Iunistin ăsta va da semne de viaţă într-o bună zi şi vă va acuza, fără să spună că va jefuit. Şi asta trebuie să evităm, fie pornind ceva împotriva acestui nemernic – ceea ce este din cale afară de primejdios – fie ascunzându-vă undeva în Petrograd.

— Îmi dau eu seamă de asta, răspunse Vasilieff. Mă voi feri să întreprind ceva împotriva acestui om, căci sunt mulţumit dacă sunt lăsat în pace.

— În cazul ăsta, însă, pierdeţi actele şi juvaierul.

— Ce să fac!? Trebuie să renunţ la ele şi pace!

— Cât priveşte hârtiile, adăugă el cu un surâs misterios, le posed în dublu exemplar. Dar ia spune, domnule Urez, cine ţi-a pus la dispoziţie mijloacele băneşti pentru întreprinderea salvării mele? Nu te superi, cred, dacă te întreb asta?

Agitatorul se aşteptase la această întrebare, totuşi se simţi stingherit, căci n-avea dreptul să spună adevărul.

— Din păcate nu pot vorbi în această privinţă, domnule Vasilieff, răspunse el.

— Ciudat! făcu moşierul. Cine putea să aibă interes în eliberarea mea? Desigur că a fost nevoie de o sumă mare, nu? N-ai vrea cel puţini să-mi destăinui la cât se ridică suma, ca s-o pot înapoia binevoitoarei persoane?

— Nici asta n-o pot face, răspunse agitatorul, cu hotărâre.

Moşierul văzu că n-are încotro şi nu mai stărui.

— La Petrograd vă aşteaptă mari dezamăgiri, continuă Urez. Irina a dispărut fără urmă.

— Irina – sora lui Boris Verodin? exclamă Vasilieff, înmărmurit. De unde o cunoşti dumneata pe tânăra fată, domnule Urez?

— O cunosc demult. Dar şi fratele ei a dispărut fără urmă.

Moşierul deveni grozav de agitat. Îl copleşi cu întrebări pe agitator şi acesta fu nevoit să povestească tot ce ştia.

— Sfinte Dumnezeule, ce i s-o fi întâmplat bietei fete? se tângui nefericitul bărbat şi lacrimile îi şiroiră pe obraji. Irina dispărută… răpită din casă! O, de ce n-am trimis-o mai demult în străinătate! Eu sunt vinovat de nenorocirea ei.

Zadarnic încercă Urez să-l mângâie, moşierul era disperat.

— Poate că se află totuşi împreună cu fratele ei, zise el în cele din urmă. Poate că n-a fost nicio cursă la mijloc!

Urez înălţă doar din umeri, fără să răspundă nimic, căci nu voia să răpească ultima speranţă a nobilului bărbat.

— Şi unde poate fi Boris Verodin? întrebă acesta.

Agitatorul povesti ceea ce ştia şi anume că fostul luntraş pornise cu o mână de oameni să atace transportul de bani, din însărcinarea noului regim.

— Întreprinderea aceasta îl va fi costat viaţa, zise Vasilieff, cu glas tremurător.

— Ciudat este că tot de atunci a dispărut şi frumoasa Sonia Petrovici, zise Urez.

Vasilieff căzu pe gânduri şi înfăţişarea lui trădă o agitaţie cumplită. În cele din urmă ridică privirea şi zise:

— Domnule Urez, nu mai am linişte, trebuie să ne înapoiem cât mai curând la Petrograd.

— Din nenorocire, asta nu se poate, răspunsa agitatorul. Cel puţin până mâine seară trebuie să aşteptăm. Am aranjat să vină o maşină care să ne ducă până la a treia sau a patra staţie de cale ferată dincolo de Moscova. Trebuie să fim cu ochii în patru, căci primejdia n-a trecut încă pentru dumneavoastră. De ce să ne punem viaţa în joc cu atâta uşurinţă? Afară de asta trebuie să aşteptăm până vom vedea care e soarta omului care ne-a ajutat cu riscul vieţii sale.

Moşierul îşi dădu seama că Urez avea dreptate, astfel că nu mai stărui.

Seara veni iar medicul şi după ce examină pe bolnav îi prescrise o doctorie, asigurând pe cei de faţă că primejdia cea mare trecuse.

Sosi şi a doua seară. Medicul tocmai fusese şi dăduse din nou asigurări că bolnavul va scăpa cu viaţă. Vasilieff făgădui femeii încă o sumă mare după ce va sosi la Petrograd, apoi părăsi casa împreună cu Urez.

Era noapte întunecoasă şi felinarele aruncau lumini slabe pe străzile vechi ale fostei capitale ruseşti.

Cei doi bărbaţi o luară la picior şi merseră vreme de un ceas, până

ajunseră la şoseaua naţională ce ducea la Petrograd. Într-un loc al acesteia aştepta o căruţă mare, ţărănească, pe a cărei capră stăteau ghemuite două făpturi.

— Noi suntem, zise Urez, adresându-li-se.

Apoi, luându-l pe moşier de braţ, intrară sub coviltir şi căruţa se puse în mişcare.

Trei zile şi trei nopţi călătoriră aproape fără întrerupere, cu mici popasuri doar pentru odihna cailor.

— Ciudaţi oamenii aceia de pe capră, domnule Urez, zise moşierul, într-un rând, tovarăşului său. Până acum n-au scos o vorbă.

Agitatorul zâmbi misterios.

— Da, sunt altfel de oameni ca noi, răspunse el, încetişor. Sunt bărbat şi nevastă.

— Şi tot necunoscutul acela plăteşte trăsură? întrebă Vasilieff.

— Da, răspunse Urez.

— Tot nu vrei să spui cine este, ca să-i pot înapoia banii?

— Cu toată bunăvoinţa ce o am – nu se poate, răspunse agitatorul.

În zorii zilei a patra căruţa opri la o gara mică. În depărtare se zărea un sat înmormântat în zăpadă. Şeful gării era un bătrân, fost înainte vreme servitor credincios al Ţarului, dar acum revoluţionar cu trup şi suflet.

— Cine sunteţi voi? se răsti dânsul la cei doi bărbaţi, după ce aceştia se despărţiră de oamenii de pe capră, printr-o strângere de mână.

Lui Vasilieff îi atrase luarea aminte faptul că femeia îl privise de sub basma cu nişte ochi mari şi inteligenţi.

— Oho, ai putea să fii ceva mai politicos, tovarăşe şef de gară, zise Urez şi-i puse sub nas celuilalt legitimaţia sa. Vreau să cred că ştii să citeşti, tătucule, şi te vei purta pe viitor ceva mai manierat cu călătorii.

Şeful se miră la aceste cuvinte şi luând legitimaţia agitatorului, văzu dintr-însa că Urez era membru al Sovietului din Petrograd.

Cei doi bărbaţi fură lăsaţi pe peron. Când sosi trenul, se ivi încă un călător: o femeie îmbrobodită, cu care Urez schimbă o privire de înţelegere, apoi îl împinse pe Vasilieff într-un vagon. Femeia se urcase şi ea şi peste câteva clipe trenul se puse în mişcare, spre capitală.

După o călătorie plicticoasă din cale afară se ivi în sfârşit Petrogradul. Moşierul se bucură că ajunsese cu bine, dar, pe de altă parte era apăsat de o durere mare. Unde era Irina? se întreba el mereu. Unde s-o caute? Cine o ademenise din casă? Şi soarta lui Boris Verodin îl apăsa greu.

În apropierea casei în care locuia familia Ulkitzki, cei doi bărbaţi se despărţiră.

— Vă doresc mult noroc în ceea ce veţi întreprinde de acum încolo,

domnule Vasilieff, zise agitatorul. Drumurile noastre se despart. Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă.

Moşierul strânse mâna binefăcătorului său, apoi, oftând, se îndreptă spre casă.

Inima îi bătea cu putere când intră înăuntru. O speranţă vagă pusese stăpânire pe el: poate că Irina se înapoiase între timp?

149. Agitatorul

Urez se-ndreptă iar spre gară. Căută prin sala de aşteptare şi dădu într-un colţ peste o făptură îmbrobodită, care nu era alta decât frumoasa ţărancă.

— Am venit, doamnă contesă, zise el, încetişor.

— Slavă Domnului că am scăpat din aventura asta primejdioasă! zise femeia, răsuflând uşurată. Poliţia gării s-a şi ocupat de mine. A! ia te uită că vine cineva spre noi.

— Să nu vă fie teamă! zise agitatorul.

Se-ntoarse apoi, simţind o mână punându-i-se pe umăr.

— Ce vrei de la mine? întrebă el pe soldatul roşu care-i stătea în faţă.

— Cine eşti dumneata? făcu celălalt.

— Se vede treaba că nu eşti de multă vreme în Petrograd, frăţioare, răspunse Urez, râzând silit. Altminteri ar fi trebuit să-l cunoşti pe agitatorul Urez, pe care-l ştie orice copil din capitală.

Soldatul mormăi ceva, cercetă legitimaţia pe care celălalt i-o întinse, dar nu prea rămase dumirit, astfel că cei doi fură nevoiţi să meargă la sediul Sfatului lucrătorilor şi soldaţilor, care se afla în gară.

Acolo Urez fu recunoscut imediat. Comandantul întinse agitatorului mâna şi zise soldatului:

— Du-te, tovarăşe şi să nu-ţi pese de el, căci e un tovarăş mai bun ca noi toţi.

— Şi femeia? întrebă soldatul. S-a făcut suspectă.

— În ce fel? întrebă agitatorul, zâmbind.

— Îi era teamă. Când m-am apropiat de ea făcuse o mişcare de parc-ar fi vrut să fugă.

— Ei, şi ce găseşti suspect în asta, frăţioare? întrebă Urez. Care ţărancă nu e sfioasă când vine la Petrograd? Linişteşte-te, căci e sora mea. Vine din gubernia Moscovei ca să vadă cum îmi merge.

Soldatul părăsi încăperea şi după ce agitatorul şi ţăranca se mai încălziră puţin la foc, ieşiră şi ei, nesupăraţi de nimeni.

Afară, contesa se sprijini de braţul tovarăşului ei.

— Era cât pe ce să-mi pierd tot curajul, domnule Urez, zise ea, cu glas tremurător. De când cu întâmplarea grozavă a domnului Vasilieff, văd pretutindeni primejdii. Nădăjduiesc să pot părăsi în curând Rusia,

căci când domnul Vasilieff va fi plecat, nu mă va mai reţine nimic aici.

— Aveţi dreptate, doamnă contesă. Dar va mai trece puţin timp până va pleca domnul Vasilieff. Din câte am aflat eu, nu vrea să părăsească ţara până nu va fi găsită copila aceea frumoasă, sora lui Boris Verodin.

Contesa clătină capul, îndurerată, apoi zise:

— Am uitat că şi eu mai am de îndeplinit o misiune aici. Înainte de a afla ceva despre soarta lui Boris Verodin, nu pot părăsi nici eu Petrogradul.

— Şi dacă revoluţionarul… ar fi mort? întrebă Urez, cu chipul întunecat.

Contesa îi strânse braţul şi abia izbuti să murmure:

— Atunci… atunci… voi muri şi eu… căci viaţa nu va mai avea niciun rost pentru mine.

Agitatorul rămase tăcut, căci nu putea pricepe cuvintele frumoasei femei.

Ajunseră la casa prezicătoarei; contesa scoase o cheie din buzunar şi deschise uşa. O tăcere ciudată domnea în casă.

Privi în jurul ei, strigă numele negrului, dar nu se ivi nimeni.

Abia când intră în odaia Virubovei auzi un zgomot. Se-ntoarse şi-l zări pe Petroneff, care nu-şi pusese masca negrului.

— Ce s-a întâmplat aici? întrebă contesa, în vreme ce dânsul se aplecase şi-i săruta mâna.

— Bolşevicii ne-au vizitat şi au arestat-o pe doamna Virubova, răspunse bărbatul.

Frumoasa ţărancă scoase un strigăt şi se făcu palidă.

— Cum s-a întâmplat asta? întrebă înspăimântată de moarte.

— A venit un om care voia să i se facă un horoscop. Doamna Virubova îşi puse repede masca – pe care i-aţi procurat-o dumneavoastră înainte de a pleca, doamnă contesă – şi începu să-i îndruge bărbatului câte-n lună şi în stele. Dar în graba ei nu-şi aşezase bine peruca şi clientul băgă de seamă asta. O apucă de gâtlej şi-i smulse peruca de pe cap. Eu, deghizat în negru, am vrut s-o apăr pe doamna, dar n-am izbutit. Am auzit cum pătrundeau în casă câţiva oameni şi am mai avut vreme să mă pun la adăpost, fugind. Când m-am înapoiat, după două zile, găsii casa sigilată. Cei doi bătrâni au fost şi ei arestaţi. Sub înfăţişarea mea de Petroneff, m-am duş la autorităţi, am arătat hârtiile mele şi mă dădui drept intendent al casei. La început mă cam bănuiră, dar în cele din urmă mi ce dădu cheia casei, autorizându-mă să-mi văd de treabă. Bătrânii urmau să fie puşi în libertate. Din câte am aflat, se ştia demult că doamna Virubova îşi dădea întâlniri cu monarhiştii în casa asta. Ea a negat, însă, motivând că doamna Barobleur plecând, i-a dat pe seamă casa şi că din glumă doar, a încercat să ia meseria celeilalte.

Contesa ascultase cu luare-aminte şi când „Negrul” sfârşi de povestit, îşi întoarse privirea rugătoare spre Urez şi-ntrebă:

— Ce i se va întâmpla?

Agitatorul înălţă din umeri şi răspunse:

— Va fi ţinută arestată până se vor limpezi lucrurile. Dacă doriţi, doamnă contesă, mă voi interesa de soarta ei.

— Da, domnule Urez, te rog chiar foarte mult. Şi încă ceva, dacă nu te superi. Vrei să-mi făgăduieşti că te vei interesa de Boris Verodin, dându-mi de veste îndată ce vei afla ceva?

— Nici nu-ncape vorbă, doamnă contesă, răspunse agitatorul. Şi fără rugămintea dumneavoastră aş fi făcut asta. Dar dacă voi izbândi, rămâne îndoielnic.

Urez plecă şi se îndreptă spre Palatul de Iarnă.

Când intră înăuntru, văzu că domnea o fierbere mare acolo. Curierii alergau încoace şi-ncolo, – Trotzki şi Lenin dădeau ordine şi reveneau asupra lor. Urez îşi dădu seama că nu va putea afla nimic aici, aşa că plecă spre Institutul Smolnîi.

Ilino era şi el tot atât de agitat ca şi comisarii poporului, dar ţinea capul sus. Întinse agitatorului ambele mâini şi zise vesel:

— Bine că te văd iarăşi, tovarăşe Urez. Te-am căutat. Unde ai fost?

Urez îşi pregătise explicaţia:

— Am pornit cercetări, pe socoteala mea, ca să dau de urma lui Boris Verodin.

— A! şi la ce rezultat ai ajuns?

— Din nenorocire la niciunul. Boris Verodin parc-a intrat în pământ.

Chipul lui Ilino se posomorî.

— Să ne fi-nşelat oare într-însul? zise apoi şovăitor. Oare să-l fi ameţit suma aceea enormă?

Urez zâmbi compătimitor.

— Pun mâna în foc pentru cinstea lui Boris Verodin, zise el apoi, cu ochi scăpărători. Luntraşul e un om dintr-o bucată şi bunurile materiale n-au valoare pentru el.

— Aş dori să ai dreptate, tovarăşe Urez. Nici Sonia Petrovici n-a ieşit la iveală?

— N-am văzut-o.

Ilino rămăsese pe gânduri. Numai el cunoştea taina frumoasei comuniste. Îşi găsiseră amândoi, sfârşitul? Îşi primise ea pedeapsa pentru trădarea ei?

— Ştii de ce te-am căutat? întrebă Ilino.

— De unde să ştiu, tovarăşe?

— Acum am ajuns la cârmă noi şi avem de îndeplinit muncă productivă. Trebuie să ne socotim cu duşmanii noştri. În ultimele zile au fost arestaţi câteva mii de monarhişti şi duşmani ai noului regim,

care aşteaptă să fie judecaţi. S-a instituit un tribunal revoluţionar şi… urmează ca dumneata să iei preşedinţia acestuia. Slujba aceasta ţi se potriveşte, căci ai avut o catedră de Drept înainte vreme. Un lucru trebuie să-ţi spun însă, tovarăşe Urez: niciun fel de sentimentalism fals. Să nu ne înşelăm asupra celor ce s-ar putea întâmpla dacă pierdem partida. Trebuie să fim tari.

Urez se sperie.

— Tovarăşe Ilino… te-aş ruga… să cauţi pe altcineva pentru slujba aceasta, zise el încurcat.

— De ce? întrebă preşedintele mirat.

— Pentru că eu nu sunt potrivit pentru ea. Se găsesc pretendenţi mai serioşi, cum ar fi de pildă tovarăşul Bu…

— Stai, asta nu merge! îl întrerupse Ilino cu asprime. Toţi suntem obligaţi să dăm ascultare, tovarăşe Urez, căci nu mai suntem stăpâni pe noi înşine. Republica sovietică are nevoie de slujbaşi capabili. Aşadar, niciun fel de împotrivire! Când îţi iei în primire slujba?

Agitatorul îşi dădu seama că n-are încotro, aşa că răspunse după câteva clipe:

— Chiar îndată.

Ilino îi strânse mâna şi zise:

— Înc-o dată trebuie să-ţi reamintesc, tovărăşie Urez, că eşti un reprezentant al noului regim. Duşmanii noştri trebuie distruşi, ca să nu ne poată face niciun rău.

Urez plecă şi coborî treptele încet, de parcă ar fi dus o cruce grea în spinare.

150. Printre conspiratori

Trei călăreţi alergau în noapte pe şoseaua acoperită de zăpadă care pornea din Urali şi deschidea drumul spre câmpiile întinse ale Siberiei.

Călăreţii trebuiau să străbată satul în noaptea aceasta şi nu-şi îngăduiau nicio clipă de odihnă, iar caii lor mici dar rezistenţi erau leoarcă de sudoare.

Ca să-şi uşureze drumul, călăreau unul în urma celuilalt, aşa, că primul călăreţ deschidea oarecum drumul prin zăpadă celorlalţi doi din spate. Se schimbau din ceas în ceas, astfel că fiecare avea sarcina să croiască drumul un timp anumit.

Fulgii mari se cerneau cu repeziciune, formând o perdea, care nu-ţi îngăduia să priveşti la zece metri înainte. Un câine lăţos îi însoţea pe cei trei călăreţi, alergând cu limba scoasă prin zăpada înaltă._

Călăreţul din frunte îşi opri deodată calul şi bătu pe spate câinele, care începu să latre.

— Ce s-a întâmplat, Stepano? întrebă unul dintre ceilalţi doi bărbaţi. De ce ai oprit calul?

— E ciudat, dar mi s-a părut c-am auzit un ţipăt. Să fi greşit drumul?

— N-am greşit nici drumul şi nici ţipăt n-ai auzit, răspunse celălalt. Haide, ia-o înainte, altminteri ne înzăpezim aici! Să ne încredem în instinctul cailor.

Cavalcada cea mică se pregăti să se pună în mişcare, când toţi trei îşi ciuliră urechile, deodată. Vântul adusese până la dânşii un strigăt omenesc.

Şi câinele cel lăţos păru să fi auzit ceva, că începu să latre şi mai tare şi o zbughi înainte.

— Pe legea mea, într-adevăr se află cineva în primejdie! zise unul din cei trei bărbaţi. Ce e de făcut? E o datorie creştinească să ajutăm semenului nostru, dar pe de altă parte n-avem vreme pentru asta, căci ne încurcăm într-o situaţie proastă de tot, dacă nu ne vedem de drum cât mai repede. Oricum am pierdut câteva ceasuri din pricina zăpezii.

Câinele fu chemat înapoi, dar el nici nu vru s-audă.

— Rămâneţi aici, zise unul din călăreţi, mă duc eu să văd despre ce e vorba. Dacă va fi nevoie de ajutor, atunci vă voi striga, sau voi trage un glonte în aer.

Îşi croi drum prin zăpada înaltă şi după cinci minute numai se opri. Câinele dădea târcoale unei legături cu veştminte şi când călăreţul se opri rămase tot atât de surprins pe cât era de speriat în faţa chipului de fată tânără care zăcea acolo. Şi chipul acesta era tot atât de alb ca şi zăpada dimprejur şi se părea că viaţa se stinsese dintr-însul.

— Sărmană copilă, cum de-ai ajuns aici? murmură tânărul, mişcat.

Apoi începu să frece cu zăpadă tâmplele şi pulsul frumoasei tinere.

În cele din urmă, Nataşa – căci ea era – deschise ochii.

Bărbatul care se aplecase asupră-i fu atât de vrăjit de privirea ei adâncă, încât rămase mut. Dar îşi dădu repede seama de primejdia în care plutea biata femeie rămânând acolo în zăpadă şi, hotărându-se repede, o ridică pe calul său şi porni înapoi spre camarazi.

Fu copleşit de întrebări, dar el răspunse numai:

— Să recâştigăm cât mai repede cu putinţă timpul pierdut. Dacă nenorocita mai poate fi salvată, trebuie să fie dusă sub un acoperământ omenesc.

Călătoria fu reluată prin noaptea de iarnă.

Cei trei călăreţi o luară cu schimbul pe prinţesă pe caii lor şi nici ei nu-şi putură reţine uimirea văzând chipul frumos al tinerei femei.

Se lumina de ziuă şi iarăşi se ivea un sat în zare. Caii începură să necheze şi să dea din copite. Nu mai puteau înainta.

— Colo e… casa aceea singuratică, zise salvatorul prinţesei, care o luase iar pe calul său.

Ceilalţi doi bărbaţi priviră în direcţia care le fusese arătată. Nu se vedea nicio casă, dar din întinderea de zăpadă se înălţa spre cer o

trâmbă de fum şi asta era o dovadă că acolo era un sălaş omenesc.

Călăriră într-acolo şi când ajunseră, văzură câteva sănii aproape îngropate în zăpadă. Dintr-un grajd apropiat se auzea nechezatul vesel al câtorva cai.

Uşa casei se deschise şi în prag se ivi – luminat de flăcările din vatră – un călugăr înalt, cu o rasă largă. Ţinea în mână crucea şi-i binecuvântă pe cei trei călăreţi.

— Fiţi bineveniţi, domnilor! zise el şi se dădu în lături.

Luă celor trei bărbaţi hăţurile din mână, ca să poată intra şi privi mirat la trupul nemişcat din braţele călăreţului.

Uşa se închise în urma celor trei bărbaţi, în vreme ce călugărul ducea caii în grajd.

Încăperea în care intraseră străinii era mare. Obloanele erau trase, dar o lampă de petrol ce atârna în tavan, răspândea lumină şi miros greu.

La o masă lungă stăteau vreo doisprezece bărbaţi cu chipuri inteligente. Câţiva din ei purtau insigna comunistă.

De la capătul mesei se ridică un preot venerabil şi zise:

— Vii târziu, locotenente Markoff. V-aţi rătăciţi cumva? N-ar fi deloc de mirare pe vremea asta. Dar pentru noi e bine aşa, căci pe aşa timp nu-i va da nimănui în gând să creadă într-o conspiraţie la treizeci de kilometri după Tjumenj.

— De rătăcit nu ne-am rătăcit, dar ne-a venit cam greu să ne croim drum prin nămeţii de zăpadă, răspunse acela care fusese numit locotenentul Markoff.

Privi în jur, apoi întrebă:

— Mai e vreo încăpere afară de asta?

Bătrânul preot arătă spre o uşă oarecum ascunsă şi zise:

— Acolo e o odaie cu un pat în care doarme de obicei părintele Iacobini. Dar pe cine aţi adus?!

— E o tânără fată, răspunse cel întrebat. Zăcea în zăpadă şi ar fi îngheţat cu siguranţă, dacă n-am fi dat noi peste ea.

Tânărul deschise uşa şi la lumina lămpii din încăperea mare, zări patul. Pe acesta o aşeză pe nefericita Nataşa.

Apoi se aplecă şi lipi urechea de inima ei, care bătea încet. După aceea îi scoase încălţămintea şi văzând picioruşele delicate, nu se putu opri să depună o sărutare pe ele.

Atunci prinţesa tresări, deschise ochii şi privi în juru-i. Un ţipăt slab scăpă de pe buzele ei când îl zări pe tânăr.

Dar el căută s-o liniştească, spunând:

— Te afli la oameni buni, să nu-ţi fie teamă! Culcă-te şi dormi liniştită, căci ai nevoie de somn.

— Unde… sunt? întrebă Nataşa, cu frică.

— La oameni buni, după cum ţi-am mai spus. N-are de ce să-ţi fie

teamă, răspunse bărbatul.

Prinţesa oftă. Mai aruncă o privire cercetătoare pe chipul tânărului, apoi se întinse iarăşi, în aşternut. O căldură plăcuţă îi cuprinse membrele.

Celălalt se mai uită o dată la femeia adormită, apoi ieşi afară, întorcându-se la tovarăşii săi.

Preotul din capul mesei făcu apelul şi fiecare răspunse cu un „Da!

— Cerul a binecuvântat întreprinderea noastră, prieteni, zise preotul. Ne-am adunat cu bine aici, niciun spion nu ne-a tulburat, niciun bolşevic nu şi-a vârât codiţa. Să ne închinăm, mulţumind lui Dumnezeu pentru bunătatea sa.

Bărbaţii îşi împreunară mâinile, bătrânul preot rosti o rugăciune şi ceilalţi repetară cuvânt cu cuvânt.

— Lăudat fie Isus Hristos! zise preotul ca încheiere, şi-i binecuvântă pe conspiratori.

Bătrânul acesta venerabil era părintele Alexei Vasilieff, confesorul Ţarinei şi al familiei sale. Prin mâinile sale treceau acum firele care îi legau pe conspiratori cu familia imperială. Împărăteasa şi chiar Ţarul aveau deplină încredere în acest bătrân venerabil.

Era prima adunare a celor ce urmăreau liberarea Ţarului, ce avea loc în apropiere de Tjumenj. Sfatul lucrătorilor şi soldaţilor din oraşul acesta vecin cu Tobolskul, intrase la bănuială; şi fiecare străin ce intra în oraş, sau trecea numai prin el, era oprit şi cercetat cu cea mai mare atenţie.

Dar până acum organizaţia conspiratoare nu întâmpinase nicio piedică. Episcopul din Tobolsk – capitala Siberiei – un fost prieten al lui Rasputin, era conducătorul de fapt al conspiraţiei.

— Ştie cineva că trimişii doamnei Virubova se află în drum spre noi? întrebă confesorul Ţarinei.

Locotenentul Markoff, o rudă îndepărtată a familiei imperiale, luă cuvântul:

— În trecere prin Petrograd, am încercat să iau contact cu monarhiştii, dar n-am izbutit decât pe jumătate. Am cunoscut un tânăr ofiţer cu numele de Timetrius Halbah. Când am vrut să mă întâlnesc iar cu el, dispăruse. Nu ştiu ce s-a făcut cu dânsul, dar cred c-a fost arestat. Voia să meargă cu mine la doamna Virubova şi când am văzut că nu mai dau de el, m-am interesat singur de locuinţa ei, dar totul a fost în zadar. În cele din urmă am găsit-o, totuşi; stătea în casa unei prezicătoare, cu numele de Denise Barobleur, – dar când m-am dus acolo s-o vizitez, era cât p-aci să cad în mâinile copoilor. Acum câteva zile doamna Virubova a fost arestată şi casa cu pricina e ţinută sub supraveghere zi şi noapte.

Preotul oftă şi zise:

— Împărăteasa va plânge când va afla de soarta fostei ei favorite.

Ce mângâiere ar fi fost pentru ea dac-ar fi putut-o avea alături pe doamna Virubova!

Unul din conspiratori se ridică şi glasul său tremura de durere când zise:

— Distrugătorii statului rus, călăii nobilimii şi burgheziei, îşi arată din zi în zi mai mult chipul lor adevărat. Când Kerenski a însărcinat pe colonelul Kobilinski cu supravegherea familiei noastre imperiale, mai putem avea oarecare respect pentru republică şi guvernul provizoriu. Dar acum îşi dau arama pe faţă. Au fost trimişi în locul colonelului unul Pankratovs şi unul Nikolski. Dar nici aceşti doi nu par destul de brutali pentru sfatul comisarilor poporului din Petrograd şi Comitetului executiv central. Se urmăreşte întemniţarea familiei imperiale şi aplicarea peceţii brutalităţii pe istoria lumii. Trebuie să lucrăm şi astfel nu se cade să şovăim nicio zi niciun ceas. Mai sunt încă destui prieteni ai ţarismului în Tobolsk. Nu ne va fi greu să înarmăm burghezia şi s-o aducem de partea noastră. Când vom avea familia imperială în spatele nostru, când o vom putea înconjura cu un cerc viu, vom şti şi s-o apărăm.

Aplauze puternice acoperiră ultimele cuvinte ale vorbitorului.

Deodată toţi îşi îndreptară privirea spre uşă. Palidă şi nemişcată, dar cu ochi mari şi luminoşi, stătea acolo o făptură drăgălaşă. Era Nataşa, soţia lui Boris Verodin.

Nataşa fusese trezită de glasurile care răsunau în încăperea alăturată şi, păşind în vârful picioarelor se apropiase de uşă, unde trăsese cu urechea la vorbele conspiratorilor.

În zadar încercă ea să-şi lămurească cum ajunsese în această casă. Îşi aminti doar cu groază chipul respingător al omului care izbutise să câştige încrederea Virubovei şi din pricina căruia era cât p-aci să-şi găsească sfârşitul în troienele de zăpadă.

Un singur lucru o umplea de bucurie: oamenii adunaţi în cealaltă încăpere, erau însufleţiţi de aceleaşi simţăminte, urmăreau aceeaşi ţintă ca şi dânsa. Şi ei voiau binele Ţarului şi se adunaseră aici, primejduindu-şi viaţa, pentru a pune la cale eliberarea prizonierilor.

O sclipire tainică se ivi în ochii negri ai Nataşei. Nu ştia unde se aflau cei trei bărbaţi care o însoţiseră, nu ştia nici unde era individul care se năpustise asupra ei. Dar nici nu se gândea la asta, căci acum putea iarăşi să-şi ducă la îndeplinire misiunea ei sfântă.

De aceea, deschise uşa şi păşi fără teamă spre oamenii adunaţi în jurul mesei.

Aceştia o priviră nemişcaţi, până ce unul din ei sări în sus şi strigă, ameninţător:

— Am fost trădaţi! Ea trebuie să moară!

Preotul pălise şi spuse ceva părintelui Iacobinus. Ceilalţi îşi şopteau între ei, foarte tulburaţi.

— Liniştiţi-vă, domnii mei! zise Nataşa, îmbujorându-se. Sunt şi eu alături de dumneavoastră, în lupta pe care aţi pornit pentru eliberarea familiei imperiale. Lucrez în numele doamnei Virubova, fosta favorită a prea înaltei mele stăpâne, Ţarina.

Aceste cuvinte avură o înrâurire nespusă asupra celor de faţă.

— Cine eşti dumneata? întrebă locotenentul Markoff, a cărui frunte se acoperise de năduşeală, gândindu-se la primejdia care plutea deasupra ocrotitei sale.

— Prinţesa Nataşa de Gogineff, fosta domnişoară de onoare a Ţarinei, răspunse tânăra.

Exclamaţii de surprindere scăpară de pe buzele conspiratorilor…

— Ai putea s-o dovedeşti? întrebă unul din ei.

Nataşa zâmbi cu tristeţe.

— Oare dumneavoastră călătoriţi cu acte în regulă? zise ea. Pe drum am trecut drept soţia unui negustor, anume Şovaloff… de care am fost despărţită.

Cuvintele din urmă le rostise cu glas mai slab, căci îşi amintise de respingătoarea scenă. Se hotărî însă să nu pomenească niciun cuvânt despre aceasta.

Aşadar, povesti că plecase din capitală însoţită de cei patru bărbaţi, care pierduseră trenul într-o staţie, astfel că se văzuse silită să pornească singură mai departe, până ce fusese arestată şi dusă într-o casă. De acolo izbutise să fugă, dar învinsă de oboseală, se prăbuşise în zăpadă.

Conspiratorii o ascultară cu milă şi ultima lor rămăşiţă de îndoială se risipi, când părintele Alexei îi lămuri că împărăteasa vorbise adeseori despre Nataşa de Gogineff şi era în aşteptarea ei.

Prinţesa le arătă scrisoarea primită de la Virubova şi luă parte la consfătuirea lor, după ce conspiratorii îi fură prezentaţi. Cea mai mare parte din ei erau înscrişi în partidul revoluţionar, pentru a fi feriţi de orice bănuială.

În cele din urmă se hotărî ca Nataşa să plece mai departe, însoţită de părintele Alexei Vasilieff. La Tobolsk avea să locuiască în casa episcopului Germogen, până ce se va ivi prilejul să se pună în legătură cu împărăteasa.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, după ce conspiratorii plecaseră, părintele Iacobinus înhămă caii la sanie, apoi Nataşa porni împreună cu părintele Alexei spre oraşul apropiat, unde ajunseră după asfinţitul soarelui. Trenul sosi în gară, abia pe la miezul nopţii, când cei doi îşi urmară călătoria spre Tobolsk. Nataşa nu putu să închidă ochii toată noaptea, atât de mult o preocupa gândul că în curând avea să fie laolaltă cu Ţarina şi copii ei.

Cam pe la amiază ajunseră în Tobolsk. Nimeni nu ştia despre sosirea părintelui Alexei, astfel că cei doi călători porniră singuri pe

uliţele capitalei Siberiei. Cu acest prilej, Nataşa îşi dădu seama că acei oameni nu-şi pierduseră încă credinţa în Dumnezeu şi stimau pe slujitorii Lui, căci părintele Alexei era salutat cu respect, iar femeile şi copiii îi sărutau mâinile.

Totuşi, şi aici se vedeau ca şi în Petrograd, indivizi suspecţi cu mutre ameninţătoare. Se simţea că o luptă tăcută, dar înverşunată, se dădea între populaţia paşnică şi revoluţionarii fanatici. Nu mai încăpea nicio îndoială că aceştia din urmă vor rămâne învingători în cele din urmă. Dar, până atunci va izbuti, oare, liberarea familiei imperiale? Nataşa suspină din adânc. Deodată preotul se opri şi arătă spre o casă impunătoare. Era adăpostul ei vremelnic, locuinţa episcopului Germogen.

151. „Şi nu ne duce pe noi în ispită, Doamne!”

Cei doi Oblanoff se duceau adesea în pădure unde se aflau ruinele mănăstirii. Ca şi mai înainte, fiul ajuta părintelui său la căratul lemnelor trebuincioase pentru facerea cărbunilor. Munca era plictisitoare, totuşi asigura traiul celor doi oameni. Din când în când, bătrânul mai vâna câte o sălbăticiune, deoarece acum nu mai existau pădurari care ucideau fără milă pe braconieri.

Când tatăl său pornea după vânat, Osip rămânea acasă împreună cu Pavlovna şi făceau amândoi planuri de viitor.

Rumena fetişcană avusese o slujbă bună în Petrograd. De altfel, mai întotdeauna o dusese bine la stăpânii ei, căci era o fată harnică. Acum, însă, nu se mai găseau slujbe bune, fiindcă revoluţionarii porniseră o vânătoare aprigă împotriva oamenilor înstăriţi. De aceea, Pavlovna se văzuse silită să se înapoieze acasă.

Deocamdată, se simţea foarte bine în pădurea liniştită şi îngrijea cu dragoste pe cei doi bolnavi, pe care îi compătimea din toată inima.

Adeseori, când îi ducea la gură paharul cu lapte sau îi umezea buzele uscate de fierbinţeală, Boris o privea cu recunoştinţă şi spunea cuvinte duioase închipuindu-şi că are de-a face cu scumpa lui Nataşa. Şi buna Pavlovna îl lăsă cu această credinţă căci n-avea niciun rost să-i dea vreo lămurire, deoarece nenorocitul era cu mintea întunecată şi n-ar fi înţeles nimic din spusele ei. Ba, răspundea chiar la sărutările sale şi se simţea străbătută de fiori, când buzele lui arzătoare se lipeau de ale ei. Sângele începea să-i curgă mai repede prin vine, când Boris o îmbrăţişa, şoptindu-i cuvinte drăgăstoase, adresate iubitei sale Nataşa.

Pavlovna nu se îndoia câtuşi de puţin că aceasta era femeia cu ochii scânteietori, care zăcea în încăperea alăturată şi gemea într-una, chinuită de dureri grozave. Şi, când se gândea la dânsa, sau o privea în tăcere, ochii Pavlovnei se umpleau de lacrimi, copleşită de milă pentru nenorocita bolnavă. Nu-i văzuse faţa încă niciodată, căci tot capul îi

era înfăşurat în bandaje, însă ochii aceia negri, minunaţi, străluceau ca doi cărbuni aprinşi.

Sonia părea că-şi pierduse minţile. Când îşi venea în fire, ceea ce se întâmpla din ce în ce rar, nenorocita holba ochii la îngrijitoarea ei, apoi se întorcea pe partea cealaltă, fără să scoată un cuvânt, fără să ceară vreo lămurire asupra iubitului pe care îl chema mereu în delirul ei.

Tot în delir, Sonia vorbi despre comoara ascunsă în rochie şi, întocmai ca şi logodnicul ei, Pavlovna nu izbuti să-şi stăpânească curiozitatea.

Abia trecuseră opt zile de când venise în coliba cărbunarului şi fetişcana ştia exact ce sumă se afla în buzunarul rochiei bolnavei. Fel de fel de gânduri îi trecură prin minte. Dacă nenorocita îşi dădea sufletul, banii intrau în stăpânirea Pavlovnei, care ar fi putut trăi fericită, alături de logodnicul iubit.

— O luptă înverşunată se dădu în inima ţărăncii.

Până acum ea nu se atinsese de bunul altuia şi dusese o viaţă cumpătată, după cum îi îngăduiseră mijloacele. De astă dată, însă, era vorba de fericirea ei. Şi, apoi, din cuvintele bolnavei reieşea că ajunsese în chip necinstit în stăpânirea sumei de bani. În delirul ei, Sonia pomenea de o casetă furată, de bătrâna Saşa, ticălosul de prinţ Potcikev, pe care îl blestema şi-i jura răzbunare, despre o femeie care se numea Nataşa.

Aşadar, bolnava nu era iubita bărbatului din încăperea alăturată?

În ziua următoare, Osip veni acasă mai devreme ca de obicei, se aşeză lângă tânăra-i logodnică şi oftă din adânc.

— Ce se mai aude în capitală, Osip? întrebă fata, cuprinzându-i mâna.

— Stăm prost, răspunse el. Ieri dimineaţă am stat de vorbă cu un mecanic de locomotivă care mi-a zugrăvit dezordinea ce domneşte pretutindeni. Foştii stăpânitori nu vor să se supună şi au alcătuit şi ei bandele lor, cu ajutorul cărora încearcă să recâştige puterea. Revoluţionarii nu se lasă mai prejos şi luptă din răsputeri ca să zădărnicească încercările celorlalţi. În ultimul timp au înfiinţat un tribunal, care se numeşte Ceka. Toţi cei bănuiţi că nu fac parte din mişcarea revoluţionară sunt duşi în temniţă, unde după cât se spune, sunt omorâţi fără nicio judecată. Nu-mi vine să cred totul, însă ceva trebuie să fie adevărat, aşa că ne putem socoti fericiţi că nu suntem în capitală.

Pavlovna clătină capul, fără să scoată un cuvânt.

— Şi oamenii n-au ce mânca, urmă Osip. Monarhiştii opresc în drum trenurile cu alimente. Pretutindeni domneşte ura şi duşmănia; iar soldaţii care se înapoiază de pe front sunt tot mai numeroşi, căci acolo nu mai au cu ce să se hrănească.

În acest timp vrăjmaşii înaintează, neîmpiedicaţi de nimeni, şi n-o să mai treacă multă vreme şi vor fi în capitală.

Tânărul făcu iarăşi o pauză, dar nu băgă de seamă lucirea care se ivise în ochii logodnicei sale.

— Şi, ce e mai rău, revoluţionarii au rămas fără bani, urmă el. Ţăranii, însă, nu vor să dea nimic pe datorie. Roşii vor bate monezi cu inscripţia noului regim şi toţi aceia care nu vor primi aceste monezi vor fi împuşcaţi.

De astă dată, Pavlovna socoti că e momentul prielnic să aducă vorba despre ceea ce o frământa de câtva timp.

— Mi-e teamă că n-o să ne putem căsători niciodată, zise ea, oftând.

Osip clătină capul, gândindu-se la suma de bani care se afla în rochia bolnavei. Ce ar fi să vorbească Pavlovnei despre aceasta?

Ochii lor se întâlniră şi fiul cărbunarului înţelese pe dată că şi logodnica sa descoperise ascunzătoarea banilor. Cei doi rămaseră câtva timp tăcuţi, adânciţi în gânduri.

— Dacă nenorocita ar muri… şopti Pavlovna deodată.

Tânărul îşi retrase mâna dintr-a ei, cuprins de spaimă.

— Cum, ce-ai spus? murmură el.

— Da, e foarte rău bolnavă, zise ea.

— Nu, n-o să moară!

— Totuşi, nu e cu neputinţă.

— Să lăsăm asta, răspunse Osip, cu glas stins. Nu uita că suntem creştini şi nu ne e îngăduit să ne gândim la asemenea lucruri.

— Ce rost mai are ea pe lume? stărui fata. Flăcările au desfigurat-o… niciun bărbat nu s-ar mai apropia de dânsa… e de prisos printre oameni…

— Şi, totuşi, n-o să moară! făcu Osip, cu încăpăţânare.

În ziua aceea, tinerii nu mai vorbiră nimic despre asta, dar când se priveau în ochi îşi dădeau seama că gândurile lor urmăreau aceeaşi direcţie.

A doua zi, fiul cărbunarului veni acasă iarăşi, devreme.

— Ei, cum se simte bolnava? întrebă el, tulburat.

— Ceva mai bine, răspunse Pavlovna.

— Şi el? urmă Osip, intrând în odaia unde zăcea Boris.

— Sărmanul slăbeşte din zi în zi. Nu mănâncă nimic, în schimb cere mereu de băut. Cât va dura oare această stare? Ah, nici măcar n-avem bani ca să aducem un doctor…

— Ea are bani… numai dânsa i-ar putea înlesni însănătoşirea, zise Osip.

Deodată, un ţipăt uşor le ajunse la urechi.

Bolnava din încăperea alăturată se ridicase în capul oaselor şi izbucni într-un râs înfiorător. Ochii ei străpungători, care păreau doi

cărbuni aprinşi, erau aţintiţi asupra tinerilor.

— Cine are nevoie de bani? murmură ea. Ah, vreţi să chemaţi un doctor… Iată bani… luaţi-i… mie nu-mi trebuie… da, da, vi-i dăruiesc ca răsplată pentru îngrijirea ce ne-aţi dat-o…

Sonia scoase bancnotele din rochie şi le împrăştie pe plapumă. Apoi le împinse înainte, cu mâini tremurătoare, ca şi cum s-ar fi temut de ele.

— Luaţi-i… luaţi-i! strigă dânsa. Vă aparţin vouă… chemaţi medicul… şi plătiţi-l bine… n-am nevoie de bani…

Apoi se prăbuşi în perne şi se întoarse cu faţa spre perete. Bancnotele, însă, căzură pe podea, în timp ce tinerii priveau spre ele, ca încremeniţi.

Osip fu primul care rupse tăcerea.

— Dacă aşa stau lucrurile, dacă banii sunt buni, atunci voi pleca la Petrograd şi voi încerca să aduc un medic, zise el, cu glas tremurător.

Pavlovna îl privi în tăcere şi amândoi înţeleseră că fuseseră cât p-aci să săvârşească o faptă dintre cele mai josnice. Nu luaseră încă nicio hotărâre, planul nu prinsese încă rădăcini în minţile lor; totuşi, dacă bolnava n-ar fi intervenit, sărmana ar fi fost răpusă de mâinile lor.

La acest gând, amândoi se simţiră străbătuţi de fiori; apoi Pavlovna adună bancnotele de pe jos şi se duse împreună cu logodnicul ei, în odaia învecinată.

— Doar nu vei fi crezând că… începu ea, după ce numarară banii.

— Nu, n-am crezut nimic, iubito! o întrerupse Osip, mângâind-o pe obraji.

Privirile sale se îndreptară spre culcuşul bolnavului şi, în acea clipă, se hotărî să împlinească dorinţa nenorocitei femei, care fusese atât de mărinimoasă. De acum încolo erau bogaţi şi puteau să trăiască liniştiţi, retraşi într-un colt de lume, unde n-avea să le lipsească nimic.

Cei doi tineri se ghemuiră unul lângă altul şi făcură iar planuri de viitor.

După câtva timp, bătrânul Oblanoff intră în colibă şi rămase uimit la vederea comorii.

— Bancnotele astea or fi bune? întrebă el cu îndoială, după ce privi banii un răstimp.

— Da, tată, sunt bune, răspunse Osip.

Apoi istorisi ceea ce se petrecuse în lipsa lui.

— Dar nu cumva bolnavei o să-i pară rău mai târziu? zise cărbunarul. Poate că o să ne aducă învinuirea că am jefuit-o…

Fiul său izbuti să-i alunge această teamă. În cele din urmă, Osip luă o parte din bani, cu care voia să plece în capitală pentru a aduce un medic la capătul bolnavilor.

Chiar a doua zi tânărul porni la drum şi, după ce aşteptă două zile în satul apropiat, plecă cu o locomotivă spre Petrograd.

152. Tragedia unei femei

Osip lipsi de acasă patru zile, după care se înapoie însoţit de un medic tânăr, cu chipul grav şi ochii trişti. Purta o uniformă zdrenţuită, iar pe piept avea semnul distinctiv al revoluţionarilor. Trei ani fusese medic pe câmpul de luptă, trei ani îşi slujise patria cu credinţă, iar când se înapoiase în capitală, unde părinţii săi aveau un mare magazin, nu mai găsise decât o casă devastată şi i se povesti că, într-o noapte, tatăl, mama şi sora lui fuseseră ucişi de răzvrătiţi.

Tânărul încercă să capete lămuriri, se adresă autorităţilor, dar era cât p-aci să fie arestat. În cele din urmă se resemnă.

Apoi începu mizeria. Bietul doctor fu nevoit să se mulţumească cu hrana ce se împărţea tuturor şi dormi prin azilul de noapte.

Întâmplarea îl aduse laolaltă cu Osip, care îl cunoştea de pe câmpul de luptă. Cei doi porniră la drum şi ajunseră nevătămaţi în coliba cărbunarului.

Când medicul se apropie de Sonia, vrând s-o examineze, aceasta se împotrivi, zicând:

— Lăsaţi-mă în pace, salvaţi-l pe el!

Doctorul se uită plin de tristeţe la nenorocita femeie, apoi ridică din umeri şi se îndreptă spre patul în care zăcea Boris Verodin.

— E soţul ei? întrebă, după ce-l examinase.

— Nu ştim, răspunse bătrânul Oblanoff.

— E vorba de o asfixie foarte primejdioasă, urmă celălalt. Din păcate, nu pot ajuta prea mult în acest caz. Orice medic v-ar spune acelaşi lucru. Plămânii au fost atacaţi, dar bolnavul pare foarte rezistent şi poate scăpa, dacă va avea noroc.

Mângâierea era destul de slabă, dar n-aveau încotro…

Medicul rămase două zile în coliba cărbunarului şi primi pentru aceasta o sută de lire sterline. La început nu voise să ia o sumă atât de mare, dar Osip spuse că banii aparţin bolnavului, care îşi exprimase dorinţa să fie întrebuinţaţi pentru îngrijirea sa.

În cele din urmă, doctorul se înapoie în capitală. Bătrânul Oblanoff hotărâse, împreună cu Pavlovna şi logodnicul ei, să părăsească Rusia cu toţii şi să se stabilească în străinătate, unde, cu ajutorul banilor, puteau să ducă un trai liniştit. Însă, înainte de toate, trebuiau să aştepte însănătoşirea celor doi bolnavi.

Într-o bună, zi, Sonia fu în stare să coboare din pat. Totuşi, părea că trăieşte în altă lume, căci privea întunecată înaintea ei, iar când i se adresa vreo întrebare, întorcea capul, furioasă. Faţa-i era tot bandajată şi nenorocita avea simţământul că flăcările o înconjurau mereu.

Odată, se aşeză pe marginea patului pe care zăcea Boris. Acesta nu mai era de recunoscut, atât îl slăbise boala. Lacrimi mari alunecară pe

cârpele cu care erau înfăşurată faţa revoluţionarei. În cele din urmă, ea se înapoie în camera ei şi se prăbuşi pe pat, plângând, rămânând astfel toată ziua.

În dimineaţa următoare veni din nou lângă Boris, căruia îi cuprinse mâna. Tânărul zâmbi îndurerat şi murmură vorbe fără şir. La un moment dat, ea se aplecă spre dânsul, vrând să desluşească vreun cuvânt, dar sări în sus, ca muşcată de şarpe.

Auzise lămurit numele Nataşei.

Aşadar, Boris tot o mai iubea, tot se mai gândea la dânsa? Pentru asta se jertfise, pentru asta luptase din răsputeri? Totul fusese în zadar. Icoana acelei prinţese blestemate mai dăinuia în inima lui.

Din acea zi, Sonia nu mai lăsă pe nimeni să se apropie de patul bolnavului, pe care îl îngriji cu devotament. Ceilalţi îşi dădură seama că n-ar fi avut niciun rost să se împotrivească, astfel că nu se mai ocupară decât de hrană.

Vânatul se împuţinase tot mai mult, până ce dispăru cu totul. Doar ciorile mai zburau, croncănind, deasupra pădurii care părea moartă. Cărbunarul şi fiul său începură să le vâneze, căci, n-aveau încotro. În fiecare zi, Osip cobora la staţia de cale ferată, unde soldaţii care treceau pe acolo, îi vindeau uneori pâinea lor.

În acest timp, Pavlovna se ducea în satul ei şi lua de la părinţi câte ceva de ale mâncării. Un ou era o trufanda, iar o bucăţică de pâine albă, un lucru foarte rar. În cele din urmă, bolnavii aproape că nu mai puteau fi hrăniţi. Banii se împuţinau şi suma aceea, din care ar fi putut trăi în, străinătate ani de-a rândul, se irosi în puţine săptămâni.

Într-una din zile, Sonia rămăsese singură cu Boris. Ca de obicei, ea stătea lângă patul lui şi privea cu tristeţe chipul iubitului.

Cărbunarul pornise iarăşi la vânătoare de ciori. Fiul său coborâse în vale să cumpere pâine de la soldaţii din trenuri, iar Pavlovna se dusese în satul ei, spre a face rost de ouă sau lapte pentru bolnavi.

Deodată, o hotărâre încolţi în mintea Soniei. Trebuia cu orice preţ să se înapoieze în capitală, unde putea să găsească ceva merinde pentru Boris. Vechea energie puse din nou stăpânire pe dânsa. Dar cum să se arate în oraş, în starea în care se găsea? Privirile-i căzură asupra oglinzii care se afla pe un scrin într-un colţ al încăperii. De când se întâmplase nenorocirea, Sonia nu-şi mai văzuse faţa, căci un simţământ tainic o reţinuse să se uite în oglindă.

Totuşi, nu putea să rămână veşnic bandajată. Fără să mai stea la gânduri îşi scoase cârpele care îi înfăşurau faţa şi se simţi, dintr-odată, mult mai liberă.

Dar unde îi era părul? Duse mâna la cap şi, în clipa următoare, un ţipăt îi scăpă de pe buze, înspăimântată, privi spre patul bolnavului. Nu, Boris n-auzise nimic, stătea, ca de obicei, cu ochii închişi, răsuflând din greu.

Atunci, ea se furişă în vârful picioarelor spre colţul în care se afla scrinul şi luă oglinda în mână.

Degetele i se încleştară pe dânsa. Ce însemna oare, aceasta? Unde era frumuseţea-i de odinioară? Nu văzu decât doi ochi mari, negri – tot ce mai amintea pe Sonia din trecut. Toată faţa îi era plină de răni, nasul îi lipsea pe jumătate, iar capul chelise cu desăvârşire. În mijlocul frunţii se săpase o brazdă adâncă; gura i se strâmbase şi buza de sus dispăruse lăsând să se vadă dinţii albi, care păreau că rânjesc.

Oglinda alunecă dintre degetele nenorocitei şi se sfărâmă pe podea. Cuprinsă de deznădejde, Sonia îşi îngropă faţa în mâini şi izbucni în plâns.

Nu mai era de recunoscut. Nimeni nu va voi să creadă că aceasta era frumoasa Sonia Petrovici, femeia după care se înnebuneau toţi bărbaţii.

Deodată ea izbucni într-un râs sălbatic, şi râse mereu, până ce se prăbuşi la pământ, fără cunoştinţă.

După puţin timp, îşi veni iarăşi în fire, privi în jurul ei, apoi se ridică.

Cioburile oglinzii erau mărturia nenorocirii ei. Zdrobită cu desăvârşire, Sonia se ghemui în pat, unde rămase nemişcată, până ce auzi zgomote. Cineva se înapoia acasă. Era bătrânul cărbunar sau fiul său?

Revoluţionara îşi legă repede cârpele în jurul capului, pentru ca nimeni să nu-i vadă faţa, apoi se culcă iar în pat.

Acela care se înapoiase era Osip. În ziua aceea, tânărul avusese noroc, căci izbutise să capete trei cutii de conserve şi o pâine întreagă. Aşadar aveau merinde pentru două, trei zile.

Nu trecu mult şi Pavlovna se ivi şi ea în colibă. Abia după câtva timp cei doi tineri zăriră cioburile de pe jos şi înţeleseră ce se întâmplase.

— N-ar fi trebuit să lăsăm oglinda la îndemână zise Osip, cu milă.

— Crezi oare că n-ar fi găsit ea vreun prilej ca să-şi vadă chipul? zise logodnica lui.

Timp de câteva zile, Sonia nu se mişcă din patul ei, şi rămase astfel, chiar când i se aducea de mâncare.

Într-o dimineaţă nenorocita dispăruse, lăsând un bileţel pe masa din încăperea ei:

„Nu vă sinchisiţi de mine. V-am părăsit, căci nu mai aveam ce căuta aici. N-o să mă mai vedeţi niciodată”.

Ce se întâmplase oare cu dânsa? Nu cumva îşi curmase firul vieţii?

Bătrânul cărbunar şi fiul său porniră în căutarea ei, dar se înapoiară acasă fără niciun rezultat.

Prinţul Ulkitzki şi soţia lui fură cuprinşi de o mare bucurie, când Vasilieff se înapoie în casa lor…

— Unde e Irina? întrebă acesta, după ce mulţumi celor doi bătrâni.

— S-a petrecut ceva foarte misterios, răspunse prinţul, vrând să-i povestească despre arestarea fetei şi dispariţia ei.

— Ştiu, ştiu totul, îl întrerupse moşierul. Nădăjduiam, însă, că între timp copila mea s-a înapoiat, sau a dat vreun semn de viaţă.

— Din păcate nici una, nici alta, zise prinţesa, adânc mâhnită.

Apoi istorisi că ei înşuşi fuseseră arestaţi şi se înapoiaseră acasă abia de câteva zile.

— Am luat hotărârea să părăsim ţara, adăugă prinţul, oftând.

— Sfatul ăsta voiam să vi-l dau eu, răspunse moşierul. Ba mă purtam cu gândul să vă rog chiar, să plecaţi din Rusia. Vă amintiţi ce vă spuneam înainte cu câteva luni? Vreţi să-mi primiţi propunerea şi să fiţi oaspeţii mei?

Bătrânul prinţ plecă privirile în pământ, adânc mişcat de mărinimia lui Vasilieff. Ce puteau ei să-i ofere în schimb? Nimic, căci erau săraci lipiţi pământului.

Moşierul păru să-i ghicească gândurile, căci zise cu blândeţe:

— Dragii mei, m-aş simţi adânc jignit, dacă aţi încerca să vă arătaţi recunoştinţa. Sunt încredinţat că şi dumneavoastră aţi proceda la fel, dacă aş fi în aceeaşi situaţie. Vedeţi, eu am fost mai prevăzător, adăugă apoi, cu un zâmbet îndurerat. În afară de proprietăţile mele din Rusia, care fireşte că sunt pierdute, mi-am cumpărat şi câteva imobile şi moşii în străinătate. Aşadar, sunt în fericita situaţie de a putea oferi un adăpost prietenilor mei.

— Dar dumneata ce ai de gând să faci? întrebă prinţul Ulkitzki. Nu cumva vrei să aştepţi până ce te-or aresta? Ai fost căutat… te previn!

Vasilieff dădu din cap, cu gravitate.

— Ştiu că vor să pună mâna pe mine, răspunse el. Totuşi, nu-mi este îngăduit să plec, până ce nu aflu ce s-a întâmplat cu Irina… chiar dacă rămânerea mea în ţară m-ar costa viaţa. Ţin la fata asta ca la ochii din cap; ea e singura mângâiere a bătrâneţilor mele.

— Dumnezeule, dar unde o fi sărmana copilă? murmură prinţul. Cine ar fi putut să-i facă vreun rău, dacă nu ticălosul ăla, care acum e comandantul fortăreţei Petru şi Pavel şi care a mai răpit-o o dată? Cu toate acestea, fiul meu îi ia apărarea, susţinând că nu poate fi vorba de el, întrucât se afla împreună cu dânsul, când Irina a fost ademenită din casă. Dar nu cumva au răpit-o oamenii săi?

— Voi întreprinde cercetări în această direcţie, zise moşierul, dus pe gânduri. De altfel, e singura cale pe care pot să apuc.

— Dar, pentru numele lui Dumnezeu, fii cu băgare de seamă, domnule Vasilieff! îl imploră prinţul. Ştii doar cum stau lucrurile.

Zvonurile cele mai nebuneşti umblă prin oraş. După cât am auzit, în ultimele zile au fost împuşcaţi cinci sute de nobili. Revoluţionarii au hotărât să ucidă câte zece nobili pentru fiecare tovarăş de-al lor, care a fost omorât de trupele guvernului. Oamenii aceştia sunt sălbatici. N-ar fi de mirare dacă şi-ar pune ameninţarea în practică.

— Voi căuta să stau de vorbă cu domnul Petroneff, pe care îl voi ruga să facă cercetările trebuincioase, zise moşierul. De asemenea, Iesta ar putea să-mi fie şi el de folos în această direcţie. Însă, pentru ca să nu amânăm plecarea voastră, am să vă dau numaidecât o împuternicire în baza căreia veţi putea folosi de proprietăţile mele din Anglia şi Franţa. Aşadar, faceţi în aşa fel ca să vă vedeţi cât mai grabnic dincolo de graniţă. Cred că cel mai bun drum ar fi prin Finlanda şi Suedia.

Prinţul luă în primire actul pe care celălalt îl scrise în grabă şi mulţumi din nou mărinimosului om.

Moşierul tocmai voia să părăsească locuinţa când se întâlni cu un bărbat, care intră înăuntru.

— Ah, domnul Petroneff! exclamă dânsul, plăcut surprins. Chiar acum voiam să viu la dumneata. Ştii ce s-a petrecut aici, în timpul lipsei mele din Petrograd?

— Da, domnule Vasilieff, răspunse celălalt urcând treptele.

— N-ai putea să-mi dai vreun sfat? Încotro să-mi îndrept cercetările, pentru regăsirea Irinei?

Petroneff făcu o mutră deznădăjduită.

— Cu asta mi-am bătut capul şi eu, răspunse el. Deşi pare de necrezut, totuşi bănuiesc ca Irina are duşmani foarte cruzi. Şi când te gândeşti că sărmana copilă n-a făcut nimănui vreun rău!

— În orice caz, trebuie să găsim vreo urmă, zise moşierul. Cât despre mine, îmi închipui că Vossilaski ăla – parcă aşa se numeşte individul? – nu-i străin de răpirea fetei… Dar ia spune, ştii că profesorul Urez e în capitală şi face parte dintre revoluţionari?

— În capitală? exclamă Petroneff, prefăcându-se uimit. Hm, asta e ciudat! Nu mă miră deloc, însă, că a devenit revoluţionar… lucrul era de prevăzut.

Vasilieff clătină capul în semn de încuviinţare, dar nu pomeni nimic despre ceea ce se întâmplase la Moscova.

— Ar trebui să-i dăm lui Urez însărcinarea s-o descopere pe Irina. El o fi având legături cu toţi fruntaşii revoluţionari, zise moşierul.

— Dar unde să-l găsesc?

— Cred că e la Institutul Smolnîi.

— Şi când să mă înapoiez, domnule Vasilieff? Ce se aude cu cealaltă doamnă, pe care trebuia s-o duc peste graniţă?

— Ah, prinţesa Nataşa?… Deocamdată, nu ne vom ocupa de această chestiune. Nu-i vorbă, nici nu ştiu unde se află prinţesa, căci e

sub ocrotirea unui om, a cărui adresă n-o cunosc.

— Vreţi să vorbiţi despre… Boris Verodin?

— De unde ştii asta? întrebă Vasilieff, mirat.

— Doar mi-aţi spus chiar dumneavoastră.

Moşierul nu izbuti să-şi amintească dacă aşa era într-adevăr; totuşi, nu era cu putinţă să fie altfel, căci Petroneff n-avea de unde să ştie despre dragostea celor doi tineri.

De altminteri, el bănuia că prinţesa pornise spre Tobolsk, din însărcinarea Virubovei, aşa că nu era împreună cu Boris Verodin.

Ca să se încredinţeze, se îndreptă spre locuinţa prezicătoarei, puţin timp după ce plecă Petroneff, despre ai cărui dublu rol habar n-avea.

În cele din urmă ajunse la ţintă, fără să-i treacă prin minte că era urmărit de câţiva indivizi suspecţi, care supravegheau casa şi vizitatorii ei.

Vasilieff fu nevoit să aştepte câtva timp, apoi negrul îi deschise uşa.

— Aş putea să Vorbesc cu doamna Virubova? întrebă Vasilieff, păşind în coridorul întunecos.

— Din păcate, nu, domnule, răspunse Negrul, cu glas schimbat. Doamna Virubova a fost arestată înainte cu câteva săptămâni.

— Ce spui? făcu moşierul, înspăimântat. Doamna a fost arestată? Pentru ce?

— I s-a adus învinuirea că se află în fruntea unei conspiraţii monarhiste.

— Şi s-au găsit ceva dovezi împotriva ei? Au mai fost arestate şi alte persoane, odată cu dânsa?

— Nu pot să vă dan nicio lămurire, căci n-am mai auzit nimic despre ea. Nu mai încape nicio îndoială că a fost dusă în vreuna din temniţele capitalei, ca atâţia alţii care au fost arestaţi în ultimul timp.

Vasilieff rămase pe gânduri.

— Ah, dacă i-am putea veni în ajutor! murmură el. Dar doamna Denise Barobleur e acasă?

— Nu; a plecat într-o călătorie lungă şi e foarte îndoielnic dacă o să se mai înapoieze vreodată în Petrograd.

De astă dată, moşierul îşi dădu seama că nu mai avea ce căuta acolo. Adâncit în gânduri, părăsi casa, fără să zărească pe cei doi indivizi care porniră pe urmele lui.

Când ajunse la colţul străzii, unul din aceştia, se apropie de el şi, punându-i mâna pe umăr, zis cu glas batjocoritor:

— În numele legii, eşti arestat, domnul meu.

Moşierului i se opri inima în loc. Galben ca ceara, se întoarse şi zări chipurile aspre ale celor doi indivizi.

— Vă înşelaţi, dragii mei! zise el, zâmbind, după ce-şi mai veni în fire. De ce să fiu arestat? Se vede că nu ştiţi că unul din fruntaşii voştri mi-a dat un permis în baza căruia nimeni n-are voie să se atingă de

mine?

— Fruntaşii noştri au alte treburi decât să se ocupe de asemenea fleacuri. Ceka ne-a dat ordin să te arestăm. Nu eşti dumneata un oarecare Vasilieff?

Moşierul fu nevoit să recunoască şi porni mai departe, însoţit de cei doi bărbaţi.

— Lăsaţi-mă să-mi văd de treabă, dragii mei, mai încercă el. N-are să vă pară rău… veniţi cu mine acasă, unde o să primiţi o răsplată împărătească.

Unul din ei păru gata să primească propunerea, însă celălalt dădu din cap cu încăpăţânare.

— Hm, se pare că ai ceva pe cuget, zise acesta. Mai bine dă ceva bani călăului Cekei, ca să nu te omoare în chinuri.

După jumătate ceas, porţile fortăreţei Petru şi Pavel să închiseră în urma distinsului bărbat. Fu dus într-o celulă mizerabilă unde rămase în aşteptarea evenimentelor.

154. Cine sapă groapă altuia…

Nimeni nu ştia că Iunistin, agentul Cekei din Moscova, avea în capitală un bun prieten, şi că acest prieten era un oarecare Vossilaski, comandantul fortăreţei Petru şi Pavel.

Vossilaski rămăsese în slujba lui, ba chiar fusese înaintat comandant, căci Ilino nu putuse să ia vreo măsură împotrivă-i, fără ca procesul să se fi judecat. De altminteri, preşedintele Comitetului Central se simţi uşurat, văzând această întorsătură, căci Vossilaski era foarte bine văzut şi ar fi avut neplăceri dacă s-ar fi atins de el.

Iunistin scrise o scrisoare prietenului său, zugrăvindu-i fuga îndrăzneaţă a lui Vasilieff şi, arătându-i în acelaşi timp, că ar fi un mare câştig pentru cauza lor, dacă omul acesta şi-ar da sufletul. Agentul Cekei din Moscova era mai bine informat decât judele instructor, căci el furase actele şi banii moşierului, când acesta fusese prins pe străzile Moscovei. De asemenea, preţiosul giuvaer se afla tot în stăpânirea lui Iunistin.

După ce citi scrisoarea, Vossilaski îşi frecă mâinile de bucurie, hotărându-se să împlinească dorinţa bunului său prieten. O eroare era cu neputinţă, căci Iunistin îi trimisese şi fotografia de pe paşaportul lui Vasilieff.

Judele instructor dădu ordin să se supravegheze casa prinţului Ulkitzki şi, imediat după sosirea moşierului, se ştia că mult timp nu se va bucura el de libertate.

În cele din urmă, acesta fu arestat.

Când Vossilaski fu încunoştinţat de acest lucru, scrise numaidecât prietenului său şi anunţă Ceka din Moscova.

Dar ticăloşii nu ţinuseră socoteală de Urez, care, după cum ştim, fusese numit preşedinte tribunalului revoluţionar.

Omul acesta se simţea foarte nenorocit sub noul regim. În timpul Ţarului, fusese profesor de drept penal şi luptase din răsputeri împotriva nedreptăţilor care se înfăptuiau pe vremea aceea. Acum i se încredinţase misiunea să judece fără milă şi să condamne pe toţi nenorociţii care erau aduşi înaintea lui. Chiar de la început, asesorii lor se arătară foarte nemulţumiţi de dânsul. Aceştia erau oameni care primiseră slujba, numai ca să-şi poată satisface dorinţa lor de a vedea curgând cât mai mult sânge, de a distruge cât mai multe vieţi omeneşti.

Tribunalul ţinea şedinţă aproape în fiecare zi. Cea mai mare parte din membrii săi nici nu ştiau bine să citească; în schimb sfredeleau cu privirile pe cei aduşi înaintea lor şi se desfătau văzând spaima nemărginită care se întipărea pe chipurile nenorociţilor, când era vorba de o sentinţă de condamnare la moarte.

Într-una din zile Urez primi dosarul cazului Vasilieff, care cuprindea o notiţă a Cekei din Moscova, cerându-se să se dea cât mai grabnic sentinţa.

Preşedintele tribunalului revoluţionar se făcu galben ca ceara, când citi că moşierul fusese arestat şi dus în fortăreaţa Petru şi Pavel. Aşadar, toată strădania lui nu folosise la nimic? Vasilieff căzuse din nou în mâinile zbirilor, iar de astă dată situaţia lui era şi mai gravă.

Urez amână data procesului, care urma să se judece într-una din zilele apropiate. Trebuia cu orice preţ să găsească un mijloc de salvare, căci omul acesta nobil nu merita să sfârşească în chip atât de tragic. Bizuindu-se pe puterile sale de preşedinte al tribunalului revoluţionar, Urez voia să-l scape de la o moarte sigură.

Ajutorul lui Urez era un tânăr blajin, anume Iulius Bardel, în care avea toată încrederea căci era un idealist şi numai compătimirea pentru semenii săi îl împinsese în rândurile revoluţionarilor.

Iulius Bardel primi însărcinarea din partea tribunalului, să plece la Moscova, spre a face cercetările trebuincioase. Acolo se înfăţişă înaintea unui jude instructor, – un om foarte aspru dar şi drept – căruia îi înmână mandatul de arestare emis împotriva lui Iunistin.

Şerkovski, aşa se numea judecătorul, ascultă, cu chipul încruntat, lămuririle tânărului şi-şi dădu seama că numai Iunistin putea fi acela care pusese la cale arestarea lui Vasilieff, căci numai el îl cunoştea, datorită actelor pe care i le furase.

Iunistin fu supravegheat două zile, apoi, după ce se stabili că o ducea tot într-o petrecere, fu arestat. În acelaşi timp se făcu o percheziţie în locuinţa lui şi se găsi juvaierul furat, precum şi o mare sumă de bani.

Ochii sfredelitori ai judelui-instructor se aţintiră asupra lui Iunistin.

— Asta o să te coste capul, tovarăşe, zise el.

Agentul Cekei încercă să-l înduplece, dar Şerkovski îi arătă uşa.

Sub o pază severă şi însoţit de tânărul magistrat, Iunistin porni spre capitală, încredinţat că soarta-i fusese pecetluită.

Ce-i drept, îşi revăzu prietenul, dar cu totul altfel de cum şi-ar fi dorit. Iunistin era ferecat în lanţuri, trimis de Ceka din Moscova, pentru a fi judecat de tribunalul din Petrograd.

— Am întrat rău la apă, dragul meu, zise el, când Vossilaski îl vizită în închisoare. Bine-aş fi făcut dacă mi-aş fi ţinut gura, dar nu puteam, căci dorinţa de răzbunare mă frământa cumplit… Vino-mi în ajutor, altminteri s-a sfârşit cu mine.

— Trebuie să aştepţi în linişte, răspunse comandantul fortăreţei Petru şi Pavel. Poate că vei scăpa teafăr. Din păcate, n-am nicio influenţă asupra judecătorilor tăi, căci preşedintele tribunalului, un anume Urez, mă urăşte de moarte. Şi, fiindcă îl urăsc şi eu, vreau să-ţi vin în ajutor, atât cât îmi va sta în putinţă. Totuşi, chestia nu se poate limpezi cu una cu două, aşa că vei fi nevoit să ai răbdare.

Iunistin se văzu nevoit să se mulţumească cu atât deocamdată. Aşadar, în loc să cheltuiască, în chefuri, suma jefuită, era silit să aştepte în celula sa, până ce funia avea să i se strângă în jurul gâtului. Noaptea era chinuit de coşmaruri şi i se părea mereu că vede pe călăi apropiindu-se de el.

În acest timp, Vasilieff se resemnase, plin de încredere în Cel de Sus. Singura lui preocupate era soarta Irinei, care se afla în primejdie să rămână fără sprijin. Nici nu bănuia măcar, că Urez fusese numit preşedintele tribunalului revoluţionar, şi că ţinea deasupra capului său mâna lui ocrotitoare.

Într-o zi, moşierul primi actul de acuzare, pe care îl citi în linişte şi chibzui asupra situaţiei sale…

Acum se aflase adevărata lui identitate. Nu mai încăpea nicio îndoială că aceasta se datora ticălosului care îi furase actele pe când se afla în Moscova.

Vasilieff îşi ticlui un plan de apărare şi aşteptă liniştit clipa când avea să se înfăţişeze înaintea judecătorilor săi.

Veni şi ziua când fu adus în sala de şedinţă; tresări deodată, când privirile sale căzură asupra lui Urez, care stătea nepăsător în mijlocul asesorilor tribunalului revoluţionar.

Moşierul era, însă, destul de prevăzător pentru a nu lăsa să se observe prietenia ce-l lega de cunoscutul agitator. El făcu o plecăciune adâncă pe care Urez păru că nici n-o ia în seamă, în timp ce tovarăşii săi rânjiră.

„Procurorul” un fost marinar, pe care până acum moşierul nici nu-l luase în seamă, îşi începu acuzarea. Aceasta era o amestecătură de cuvinte grosolane, din care reieşea dorinţa de a înfunda pe pârât.

Lucrul nu era de mirare, căci se ştia prea bine că judecătorii nu urmăreau să stabilească adevărul, ci voiau doar să se răzbune împotriva acelora care, după părerea lor, asupriseră poporul. Oricine fusese bogat sau ocupase o slujbă însemnată era destul de suspect pentru a fi adus înaintea Cekei.

Urez privea întunecat spre pârât şi nu scoase nicio vorbă, tot timpul cât ţinu acuzarea procurorului. Un zâmbet batjocoritor se ivi pe buzele sale, când acesta se aşeză în fotoliu şi, mulţumit de sine, începu să-şi răsucească mustaţa-i stufoasă.

— Ce ai de spus în apărarea dumitale, cetăţene Vasilieff? întrebă preşedintele.

Moşierul răsuflă din adânc şi privi liniştit spre judecătorii săi, care zâmbeau cu dispreţ.

— Cel dintâi punct al acuzării trebuie înlăturat din capul locului, zise el. Acela care poartă numele de Iunistin, m-a silit să iau parte la manifestaţia de stradă.

Unul din membrii tribunalului sări în sus de pe fotoliul său. Era un om cu chipul posomorât, dar inteligent. Avea fruntea lată şi doi ochi scânteietori, iar în jurul gurii îi plutea un zâmbet care trăda toată ura ce o nutrea împotriva clasei celor avuţi. Cuvintele distinsului bărbat, care stătea cu demnitate în faţa tribunalului, îl întărâtaseră nespus.

— Ai fost silit, cetăţene Vasilieff? întrebă el, cu glas tăios. Aşadar, n-ai luat parte de bună voie la manifestaţie? Dispreţuieşti noul regim?

Moşierul clătină capul şi răspunse:

— Nu, nu dispreţuiesc noul regim, şi nici nu sunt vrăjmaşul său. Aveam, însă, alte îndatoriri, căci venisem la Moscova pentru a căuta o persoană, pe care n-am izbutit s-o găsesc. Voiam să mai fac câteva cumpărături, spre a mă înapoia în capitală cât mai repede, astfel că n-aveam timp să iau parte la manifestaţia de stradă. Totuşi, m-am supus, alăturându-mă demonstranţilor. Încetul cu încetul, mulţimea se împrăştie şi nu mai rămăseseră decât vreo câţiva oameni, când ajunserăm într-o piaţă învăluită în întuneric. Alături de mine se afla acela care mă atrăsese în convoi. Deodată, avui simţământul că necunoscutul pune ceva la cale împotriva mea. Şi într-adevăr, nu mă înşelasem. Însoţitorii mei se depărtară în fugă şi după puţin timp, începură să tragă asupra mea. Văzând că n-am încotro, scosei revolverul şi le strigai să nu se apropie, dar ceilalţi nu ţinură seamă de prevenirea mea, astfel că mă văzui silit să trag şi eu. Sunt adânc mâhnit că am ucis trei oameni, însă vă încredinţez că eram în caz de legitimă apărare. Adus în faţa judecătorului de instrucţie, am declarat acelaşi lucru, dar n-am fost crezut. Totuşi, vă jur că aşa s-au petrecut lucrurile. Acest Iunistin e un tâlhar care m-a jefuit, încercând să mă ucidă. Cu toate astea, îl iert şi nu-i vreau rău, deşi numai el poartă vina nenorocirii.

Unul din judecători se ridică de la locul său. Era un om veşnic cu zâmbetul pe buze, care deveni mai târziu unul din cei mai temuţi cekişti. Sute de oameni au fost ucişi din ordinul lui, până când, cuprins de căinţă, revoluţionarul îşi puse capăt zilelor.

Numele său era Sassietin. Se spunea că e tuberculos şi ochii săi albaştri, erau adânciţi în orbite.

— Rog să se ţină seamă că pârâtul a denumit „tâlhar" pe unul din tovarăşii noştri, zise el. Aceasta e cea mai mare jignire ce se poate aduce unui membru al Ceka.

Preşedintele tribunalului îl întrerupse printr-un gest.

— Eu sunt acela care trebuie să hotărăsc punctele de care se va ţine seamă în darea sentinţei, replică Urez.

Şi, adresându-se arestatului, urmă:

— Ce ai de spus cu privire la partea a doua a acuzării? Ai evadat din temniţă, nu e aşa?

— Nu, domnule preşedinte, n-am evadat, ci alţii m-au scos de acolo, răspunse Vasilieff.

— Şi cine sunt aceia?

— Nu-i cunosc.

Ceilalţi izbucniră în hohote de râs. Arestatul fu luat în bătaie de joc şi, fără să ţină seamă de locul unde se aflau, cei de faţă începură să-l apostrofeze cu cuvinte jignitoare.

Urez restabili liniştea în sală.

— Cetăţenie Vasilieff, vei fi judecat cu mai multă bunăvoinţă, dacă vei numi pe aceia care te-au pus în libertate, stărui el.

— Chiar dacă i-aş cunoaşte, tot nu i-aş trăda, replică moşierul, cu hotărâre.

— Dar ce interes ar fi avut oamenii aceia ca să-şi pună pielea în joc, pentru a-ţi reda libertatea? întrebă unul din judecători.

— Asta n-aş putea s-o spun.

Urez întinse tovarăşilor săi, actul de acuzare, pe marginea căruia scrisese următoarele cuvinte: „Pârâtul e fostul prizonier din celula numărul 18 a fortăreţei Petru şi Pavel".

Aceste cuvinte avură o înrâurire uimitoare asupra judecătorilor. Un zâmbet de mulţumire se ivi pe chipul lui Urez, care izbutise să schimbe dintr-odată părerea tovarăşilor săi. Actele misteriosului prizonier din fortăreaţa celebră fuseseră cercetate de revoluţionari, care îl luaseră, întrucâtva, sub ocrotirea lor. Vasilieff era privit ca o victimă a regimului ţarist. Puteau ei, oare, să rostească acum o sentinţă de condamnare împotriva lui?

— Cetăţeanul Vasilieff are un permis semnat chiar de Lenin, şopti preşedintele, cu înţeles.

— De unde ştii toate astea? întrebă Sassietin, încruntat.

— Veţi afla în curând, răspunse agitatorul. „Să fie introdus pârâtul

Iunistin” – porunci el, apoi, aprodului.

— Cum… cine? se întrebară judecătorii între ei. Iunistin e aici… şi, mai ales, ca pârât?

Răspunsul fu de prisos, căci agentul Cekei fu adus în sală, ferecat în lanţuri. Privirile sale se îndreptară cu teamă spre judecător şi abia se ţinea pe picioare.

— Iată surpriza pe care v-am pregătit-o, tovarăşi, se adresă Urez, membrilor tribunalului. Denunţul că cetăţeanul Vasilieff ar fi acela care a săvârşit îndrăzneaţă evadase din închisoarea din Moscova, a trezit în mine bănuiala că autorul lui nu poate fi decât hoţul actelor lui Vasilieff, căci nimeni altul n-avea de unde să-i ştie adevărata identitate. Aşadar, l-am trimis la Moscova pe ajutorul meu, Iulius Bardel, care s-a pus în legătură cu autorităţile de acolo şi, după ce Iunistin a fost supravegheat câteva zile, s-a făcut o descindere în locuinţa lui. Bănuiala mea se dovedi întemeiată. Iunistin era tâlharul – repet, cu adânc dispreţ, această expresie – care a furat actele şi banii cetăţeanului Vasilieff. Aşa e, tovarăşe Iunistin?

Agentul Cekei plecă privirile în pământ.

— Dacă ai ceva de spus, împotriva acestei învinuiri, atunci ar trebui să te grăbeşti, căci sentinţa va fi rostită în curând, zise Urez.

— Ce-aş putea să spun? bâigui celălalt. Vă rog să fiţi îndurători cu mine…

Marinarul, care îndeplinea rolul de procuror, se ridică de la locul său. Până acum, îşi răsucise mereu mustaţa şi urma să şi-o răsucească, în timp ce îşi dezvolta „rechizitoriul”, prin care cerea punerea în libertate a „cetăţeanului Vasilieff” şi condamnarea la moarte a „tovarăşului Iunistin”.

Judecătorii se retraseră în camera de deliberare şi, după cinci minute, se înapoiară, aducând sentinţa. Iunistin fu condamnat la moarte, iar Vasilieff la doi ani închisoare, fiindcă evadase din temniţă.

În timp ce fostul agent al Cekei începu să răcnească de parcă şi-ar fi pierdut minţile dintr-odată, moşierul părăsi sala cu paşi siguri, însufleţit de privirea încurajatoare a prietenului său Urez.

155. Un nevinovat dus la moarte

A doua zi, comandantul fortăreţei Petru şi Pavel primi lista prizonierilor care fuseseră condamnaţi la moarte. Vossilaski se încruntă, când întâlni numele prietenului său din Moscova. Dar ceea ce îl întărâtă şi mai mult era faptul că Vasilieff fusese condamnat numai la doi ani închisoare. Ba, se putea să scape şi de asta, printr-o graţiere.

Adânc tulburat, Vossilaski începu să măsoare încăperea cu paşi mari, chibzuind cum ar putea să-şi scape prietenul. Deodată se bătu cu

palma peste frunte, ca şi cum i-ar fi venit o idee.

— Cum de nu m-am gândit numaidecât la asta? murmură el.

Apoi porunci gardianului să-l aducă pe Iunistin.

— Scapă-mă! bâigui acesta îngenunchind, când se văzu singur cu comandantul fortăreţei. Nu, nu vreau să mor încă.

Văzând atâta laşitate din partea lui, Vossilaski era cât p-aci să renunţe la hotărârea sa. Dar asta nu se potrivea cu planul pe care îl ticluise. Anumite motive îl îndemnau să facă orice ca Vasilieff să fie înlăturat.

— Ridică-te, fii bărbat! porunci el condamnatului. Ar fi trebuit să chibzuieşti bine mai înainte. Cine săvârşeşte asemenea fapte, trebuie să aibă curajul să şi moară!

— Eu… am… curaj, îngână ticălosul, dar gândeşte-te… sunt încă atât de tânăr!…

— Ascultă-mă ce-ţi spun, Iunistin, urmă celălalt. Sunt gata să te salvez, dar n-o fac din prietenie pentru tine, ci fiindcă nu pot răbda ca vrăjmaşul tău să rămână în viaţă… M-ai înţeles?

Fostul agent al Cekei nu auzise decât că se putea să fie salvat. Cuprins de bucurie, întinse braţele, atât cât îi îngăduiau lanţurile cu care era ferecat, şi sărută mâna aşa-zisului său prieten.

Vossilaski îi lăsă timp să-şi revină în fire, apoi se plecă spre el şi-i vorbi în şoaptă.

Chipul respingător al ticălosului se lumină încetul cu încetul, iar în ochii săi se ivi o sclipire drăcească, pe când încuviinţă spusele comandantului.

— Bagă de seamă să nu faci vreo prostie! încheie acesta, ducându-l afară din birou.

Iunistin păşi în celula sa, rânjind de bucurie. Dar abia se închisese uşa în urma lui, că o paloare de cadavru îi acoperi faţa. Nu cumva Vossilaski îl înşelase, pentru a-i uşura ultimele clipe?

Frământat de îndoială, ticălosul se trânti la pământ şi începu să se zvârcolească, apoi se repezi spre uşă, răcnind ca un turbat:

— Dacă nu te linişteşti, te împuşc fără milă! strigă gardianul de afară.

Condamnatul se ghemui în culcuşul său, unde rămase pe gânduri. Ce interes ar fi avut Vossilaski să-i înlesnească sfârşitul? Nu, acesta avea motive serioase, care îl îndemnau să-l salveze. La urma urmei, în acea zi avea să se dovedească dacă Vossilaski spusese adevărul.

Ceasurile care urmară fură îngrozitoare pentru condamnat. De câte ori auzea paşi pe coridor, inima începea să-i zvâcnească, iar când aceştia se depărtau de celula lui, ticălosul izbucnea în plâns.

În sfârşit, uşa se deschise şi un paznic se ivi în prag, aţintind asupra prizonierului o privire cercetătoare.

— Tu eşti Vasilieff? întrebă el.

— Da, răspunse Iunistin, abia putându-şi stăpâni bucuria.

— Urmează-mă!

Iunistin se supuse. La capătul coridorului fu predat altui paznic.

— Unde mă duci! întrebă condamnatul, bănuitor, adresându-se noului gardian.

— Ţineţi botul, câine! se răsti acesta. Ai să fii dus acolo, unde ticăloşii sunt obişnuiţi să rabde de foame. Mă mir că Ceka mai rosteşte asemenea sentinţe. Pentru alde voi, spânzurătoarea e tocmai bună. Dar las' că n-o să treacă mult şi o să atârnaţi cu toţii cu ştreangul de gât.

Iunistin zâmbi, auzind aceste cuvinte. Acum el nu mai era „tovarăşul Iunistin", ci „cetăţeanul Vasilieff", care fusese condamnat la doi ani închisoare pentru că evadase din temniţă.

În cele din urmă, fu îmbrâncit într-o celulă şi uşa se închise după el.

Condamnatul auzi gemete şi suspine. Afară de el, se mai aflau în încăpere şase făpturi – două femei şi patru bărbaţi. Unul din aceştia, stătea rezemat de perete şi-l privea în tăcere. Era Vasilieff. Apropiindu-se de moşier, îl scuipă în faţă, zicând:

— Las' că mai vorbim noi, câine! Am să te fac să mă ţii minte cât vei trăi!

— Mai bine gândeşte-te la sfârşitul dumitale şi roagă-te lui Dumnezeu, răspunse Vasilieff, cu glas slab.

Un individ cu o înfăţişare groaznică se apropie de Iunistin şi-i întinse mâna. Era şeful unei bande de tâlhari, care ucisese familii întregi, spre a-şi însuşi avutul lor. Nenumărate fărădelegi fuseseră săvârşite de membrii acestei bande, care fură împuşcaţi în mare parte. Doi din ei se spânzuraseră în închisoare şi nu mai rămăsese decât acesta, conducătorul, care trebuia să fie executat într-una din zilele următoare.

Fostul agent al Cekei se dădu înapoi.

— Lasă-mă în pace! scrâşni el. Ce-ţi pasă ţie dacă eu mor sau rămân în viaţă?

— Mai eşti şi mândru, idiotule! făcu individul, izbucnind în râs.

Apoi înălţă din umeri şi se depărtă. Iunistin privi în jurul său. Doi arestaţi jucau cărţi şi se certau mereu. După cât se părea, nu-i aştepta o pedeapsă prea mare, căci erau fără nicio grijă.

Cu atât mai mare fu mirarea lui Iunistin, când cei doi indivizi porniră, pe înserate, spre locul de execuţie, însoţiţi de şase gardieni.

— Încă doi muşterii pentru ştreang! făcu, nepăsător, individul cu mutra respingătoare. Hm, s-au împăcat uşor cu soarta! Curajoşi băieţi.

Alţi arestaţi fură introduşi în celulă. Printre aceştia se afla şi un preot, care se împotrivise să vină la căpătâiul unui muribund. Deşi religia nu mai era în cinste, totuşi preotul fusese întemniţat fiindcă refuzase să împlinească dorinţele poporului.

La miezul nopţii, încăperea fu golită, arestaţii fiind împărţiţi în grupe. Unii din ei urmau să fie transportaţi la fortăreaţa Petru şi Pavel, trebuiau cercetaţi şi, în fine, vreo câţiva trebuiau deportaţi în Siberia.

Condamnaţii la moarte se ghemuiră într-un colţ al coridorului.

— Urmaţi-mă! porunci paznicul.

În acelaşi timp, două şiruri de soldaţi se postară de o parte şi de alta a nenorociţilor, care ştiau că vor coborî în adâncime, unde se afla camera de execuţie.

— Cum te cheamă? se răsti gardianul la Vasilieff, care rămăsese ceva mai în urmă.

— Vasilieff, răspunse acesta.

— Cum? făcu paznicul, izbucnind în râs. Nu, dragul meu, te numeşti Iunistin… Viclean mai eşti! Vrei să te dai drept celălalt, care a fost condamnat la doi ani închisoare… Nu, aşa de proşti nu suntem noi! Iată actele şi fotografia ta. Priveşte, aici scrie lămurit că te cheamă Iunistin şi ai fost condamnat la moarte pentru tâlhărie.

Ceilalţi deţinuţi izbucniră şi ei în râs.

Vasilieff, însă, rămase ca trăsnit. Ce însemna asta? Oare îşi îngăduiseră cu el o glumă de prost gust?

— Te rog să mă duci înaintea comandantului fortăreţei, căci e o greşeală la mijloc, zise el. Eu sunt Vasilieff şi nicidecum Iunistin.

— Cine eşti? izbucni paznicul, înfuriat. Ia te uită, îţi recunoşti mutra? Şi ce scrie dedesubt? Ia nu mă mai ţine pe loc, căci n-am timp!

— Dragul meu, te rog să mă crezi că spun adevărul…

— Nu mai vreau să aud nimic! răcni paznicul, îmbrâncindu-l.

Vasilieff îşi dădu seama că n-are încotro şi coborî treptele, alături de nenorociţii care erau sortiţi morţii. Ajungând în pivniţă fură duşi într-o celulă boltită, în care se mai aflau vreo douăzeci de condamnaţi. Moşierul îşi încercă norocul cu paznicul care îi luase în primire. Dar şi acesta izbucni în râs şi nici nu vru să audă măcar vorbele arestatului.

În cele din urmă, bietul om îşi dădu seama că era victima unei greşeli, care putea să-l coste viaţa şi că şansele sale de a scăpa erau atât de mici, încât putea să se socotească de pe acum cu un picior în groapă.

Da, nenorocitul credea că la mijloc e o greşeală şi nici nu-i trecea prin minte că totul fusese pus la cale de un ticălos, care îl sortise să moară în locul altuia. În timp ce adevăratul condamnat era în drum spre închisoarea unde avea să stea doi ani, Vasilieff rămase printre cei ce-şi aşteptau sfârşitul dintr-o clipă în alta.

Trei zile şi trei nopţi trecuseră de când moşierul se afla în pivniţa închisorii. Cam pe la miezul nopţii a celei de-a patra se auzi o şuierătură scurtă, ape o uşă scârţâi în ţâţâni.

— Asta e uşa de la celula de execuţie, zise unul din condamnaţi.

Astă noapte au de lucru.

Pretutindeni se auziră strigăte şi blesteme. Deodată, uşa încăperii se deschise şi în prag se ivi un individ purtând o căciulă şi o manta albastră. La brâu avea înfipte trei pistoale mari.

— Aceia pe care îi strig, vor ieşi afară! zise el.

Vasilieff aşteptă liniştit, căci acum se împăcase cu soarta lui.

Câţiva chinezi, ajutoarele călăului, se plimbau pe coridor. Ei nu primeau plată pentru serviciile lor, ci aveau dreptul să-şi însuşească îmbrăcămintea celor care erau executaţi. Uneori se întâmpla ca hainele să fie smulse de pe trupurile nenorociţilor, chiar înainte de a-şi da sfârşitul. Alteori aceşti chinezi priveau prin deschizătura de la uşa celulei, şi cercetau cu privirile pe condamnaţi, spre a se încredinţa ce „răsplată" aveau să primească pentru munca lor.

Moşierul răsuflă uşurat căci nu auzise numele de Iunistin, cum se numea acum.

Călăul împături lista, totuşi se părea că nu terminase încă, deoarece scoase din buzunar o hârtie şi îşi aruncă privirile asupra ei.

— Iunistin! strigă el.

Şi, deoarece nu primi niciun răspuns, adăugă:

— Tovarăşul Iunistin.

În această clipă, unul din cei sortiţi morţii, dădu un brânci moşierului, care se împletici înainte.

— Asta e! Hai, cară-te! răcni condamnatul.

Vasilieff se opri în faţa călăului şi-şi dădu seama că n-ar fi avut niciun rost să se împotrivească. Fără să scoată un cuvânt, nevinovatul om păşi, alături de ceilalţi, spre celula de execuţie.

156. Planul Soniei

Sonia Petrovici urmărea o ţintă bine stabilită. Privirea pe care o aruncase în oglindă, o încredinţase că nu-i era îngăduit să se mai gândească la dragostea lui Boris Verodin. Chipul îi era atât de înfiorător, încât numai oamenii cu nervi tari s-ar fi încumetat s-o privească – şi asta doar câteva clipe.

Totuşi, revoluţionara voia să-l salveze pe Boris. Ea îşi aminti de medicul care-l scăpase de la moarte pe Vasilieff, când zăcuse bolnav în casa ei. Dacă ar vorbi cu moşierul?

Da, trebuia neapărat să plece în capitală, spre a se pune în legătură cu Vasilieff. Desigur că acesta va face tot ce-i va sta în putinţă, pentru a veni în ajutorul lui Boris.

Curajoasa femeie părăsi coliba cărbunarului, unde ştia că nu va mai păşi niciodată. După ce urcă un dâmb foarte înclinat, ajunse pe şoseaua ce ducea spre capitală. Jos, la canton, se auzeau împuşcături dese, ceea ce dovedea că lupta dintre roşii şi albi nu contenise încă.

După multe zile de drum, ajunse pe seară într-una din mahalalele Petrogradului. Cu toate că nu se scurseseră decât vreo câteva săptămâni de la plecarea ei din oraş, i se păru, totuşi, că lipsea de multă vreme, căci totul se schimbase. Manifestaţiile de stradă nu mai aveau loc, deoarece revoluţionarii puseseră mâna pe putere, iar pretutindeni se zăreau semnele distinctive ale acestora.

În acea noapte, Sonia dormi în gară, într-un vagon gol. Afară era un ger straşnic. Când se trezi, a doua zi dimineaţă, revoluţionara avea membrele îngheţate, totuşi porni repede la drum, căci trebuia să-şi împlinească misiunea pe care şi-o luase.

Un marinar voinic se apropie de dânsa, în timp ce traversa şinele.

— Ia stai niţel, păpuşico, zise dânsul; frumoasă trebuie să mai fii, căci eşti zveltă ca o gazelă…

În clipa următoare, se opri şi privi îngrozit spre chipul desfigurat al femeii care fusese atât de frumoasă odinioară. Apoi, se întoarse, depărtându-se în grabă. Sonia izbucni într-un hohot fioros.

Oraşul era pe jumătate adormit, căci oamenii nu se mai trezeau devreme. Aveau, doar, destul timp să flecărească toată ziua. În întreprinderile mari, lucrătorii nu făceau altceva decât să ţină consfătuiri, pentru a stabili numărul orelor de muncă.

Încetul cu încetul, străzile începură să se însufleţească. Din loc în loc se zăreau cete de oameni care vorbeau cu aprindere.

Sonia îşi aminti de palatul ei. Un fior îi străbătu trupul, gândindu-se că lăsase acolo cadavrul lui Narickin, pe care Mencikovski trebuia să-l înlăture. Oare îşi îndeplinise el misiunea?

Un zâmbet hidos încolţi pe buzele ei. Acum sosise clipa când Mencikovski putea să-şi capete „răsplata”, acum ea n-avea să i se mai împotrivească.

Cu inima zvâcnind, revoluţionara îşi urmă drumul spre casa ei. În zadar se strădui să-şi stăpânească durerea ce o copleşea tot mai mult. Era atât de tânără şi, totuşi, atât de bătrână! Cu ce gânduri păşise ea în acest oraş! Voise să-l stăpânească să ajungă pe culmi unde n-ajunsese încă nicio femeie. Şi acum pierduse partida – o pierduse, fiindcă se lăsase târâtă de patima ei pentru Boris Verodin.

Dacă nu s-ar fi sinchisit de el, dacă l-ar fi lăsat să facă ce voia, lucrurile ar fi ieşit cu totul altfel. Dar putea dânsa să procedeze în alt chip? Nu, căci îl iubea cu prea multă înfocare.

În cele din urmă, ajunse înaintea palatului Gogineff. După cât se părea, revoluţionarii nu prădaseră acest cartier, căci mai toate clădirile erau nevătămate.

Descuie uşa, cu ajutorul unei chei, pe care o ascunsese în grădină, sub un tufiş. Culoarea roşie a covoarelor, o orbea aproape. Încet, ca o femeie bătrână, urcă treptele ce duceau spre salon. Aici se mai aflau

resturile cinei pe care o luase în tovărăşia lui Narickin.

Privirile îi căzură asupra uşii ce dădea în dormitor. Plină de teamă, nenorocita trecu pragul încăperii. Dar un suspin de uşurare îi scăpă de pe buze, căci cadavrul dispăruse.

Aşadar, Mencikovski îşi împlinise făgăduiala.

După ce rămase câtva timp acolo, Sonia părăsi casa, îndreptându-se spre locuinţa burtosului, care se afla în apropiere.

Ajungând, bătu la uşă, aşteptă câteva clipe, apoi un bărbat străin se ivi înaintea ei.

— Ce doreşti? întrebă acesta.

— Caut pe tovarăşul Mencikovski. Aş putea vorbi cu el?

— Nu mai stă aici, răspunse celălalt, aţintind asupra Soniei o privire iscoditoare.

— Atunci, unde aş putea să dau de el?

— În cer sau în iad.

— Vrei să spui că a murit? exclamă Sonia, pălind.

— Da.

— Dumnezeule… dar ce-a avut?

— După cât se spune, apucase pe căi greşite… Dar unde ai fost până acum, că nu ştii nimic din toate astea? Vii din provincie?

— Da, am lipsit câtva timp din capitală.

— Ei, atunci nu e de mirare că nu ştii ce s-a petrecut aici… Mencikovski a făcut o mare prostie. Dacă nu mă înşel, era vorba de un cadavru… Acum însă, vezi-ţi de treabă, căci am îngheţat de-a binelea.

Sonia rămase câtva timp locului, apoi porni înainte.

— Mencikovski… mort! murmură ea, nevenindu-i să creadă.

Încetul cu încetul îşi reveni în fire şi, când ridică ochii, se văzu în faţa Institutului Smolnîi, unde erau afişate decretele noului guvern. Tonul rămăsese acelaşi ca şi pe vremea Ţarului, nimic nu se schimbase. O listă lungă cuprindea numele condamnaţilor la moarte. Printre aceştia se afla şi Mencikovski, care fusese împuşcat în fortăreaţa Petru şi Pavel.

Deodată, Sonia tresări înspăimântată, căci zărise şi numele ei. Ce însemna asta? Literele începură să-i joace înaintea ochilor. Apoi, însă, se stăpâni şi află că fusese condamnată, în lipsă, pentru crimă de înaltă trădare şi spionaj, urmând să fie executată în fortăreaţa Petru şi Pavel.

Nenorocita căzu pe gânduri. Nu cumva o trădase Mencikovski? Sau poate că burtosul fusese prins când încercase să înlăture cadavrul şi, atunci destăinuise că ea îi dăduse această însărcinare.

Dar cine avea să mai recunoască într-însa pe frumoasa Sonia Petrovici de odinioară, care sucise capul tuturor delegaţilor din soviet şi-şi bătuse joc de un revoluţionar atât de înfocat ca Narickin?

Nu, nimeni nu va bănui cine se ascunde sub chipul acesta respingător.

Deodată, ea îşi aminti de misiunea pe care voia s-o împlinească. Desigur că Vasilieff se afla în casa prinţului Ulkitzki. Dacă s-ar duce acolo? Dacă ar fi ştiut adresa vestitului medic, n-ar mai fi recurs la ajutorul moşierului, căci ascunsese în palat o mare sumă de bani, aşa încât n-ar fi avut nevoie de el. Dar nu cunoştea nici măcar numele lui.

În cele din urmă, Sonia ajunse la casa prinţului, însă constată, spre dezamăgirea ei, că aceasta era nelocuită. Nimeni nu-i răspunse, cu toate că bătuse în uşă cu pumnii şi trăsese clopoţelul mereu.

— Toţi… toţi au părăsit oraşul!… murmură ea, îndepărtându-se fără nicio ţintă.

Unde să se ducă? Mai rămăsese doar bătrâna Saşa, dar nu se încumetă să dea ochii cu dânsa. Şi cine ştie dacă mai locuia în casa prezicătoarei? Şi apoi, dacă Saşa o recunoştea? Dar asta n-avea nicio însemnătate, căci imediat ce va auzi că Boris se află în primejdie, mătuşa lui va uita de orice altceva.

Păşi mai departe şi, după puţin timp ajunse la locuinţa prezicătoarei. Aproape că nu se încumetă să bată, căci se temea că şi această casă era părăsită. Avu noroc, totuşi. Pe coridor răsunară paşi, apoi negrul se ivi în pragul uşii.

— Doamna Barobleur e acasă? întrebă ea, cu privirile plecate în pământ, simţind că servitorul o cercetează cu luare-aminte.

— Nu, nu-i acasă, răspunse negrul. Dar dacă doriţi, puteţi vorbi cu altă doamnă, care e împuternicita ei.

— Bine, du-mă la dânsa! zise Sonia cu hotărâre.

Negrul o conduse în sala de aşteptare. Privind în jurul ei, i se păru că o draperie se mişcase. Nu cumva se afla cineva îndărătul acesteia?

În clipa următoare, o exclamaţie de surprindere scăpă de pe buzele Soniei, căci înaintea ei se ivise călugăriţa care-l îngrijise pe Vasilieff. Tulburarea care o cuprinse era atât de puternică, încât nu luă în seamă înclinarea uşoară a frumoasei femei.

— Cine sunteţi şi ce doriţi de la doamna Barobleur? se auzi glasul plăcut al călugăriţei.

— Vă… vă… cunosc… bâigui Sonia. Sunt foarte surprinsă, văzându-vă aici… Căutam pe o femeie, Saşa… o cameristă… care a locuit în casa asta… trebuie s-o întreb… eu… ah, nici nu mai ştiu ce să spun… se întrerupse deodată.

— Am impresia că v-am mai văzut, dar nu ştiu unde, zise cealaltă.

— Nu, nu, vă înşelaţi… Îmi daţi voie să-mi ridic niţel vălul.

Călugăriţa se retrase îngrozită, văzând chipul mutilat, care fusese acoperit cu un văl gros.

— Ce-i drept, nu vă cunosc, totuşi ochii şi făptura dumneavoastră îmi amintesc de o persoană cunoscută.

— Tot ce se poate, răspunse Sonia.

Apoi, voind să ajungă cât mai repede la ceea ce o adusese aici:

— Nu cumva sunteţi în măsură să-mi spuneţi unde aş putea să dau de camerista aceea? Vreau să-i cer lămuriri cu privire la un oarecare domn Vasilieff, care locuia în casa prinţului Ulkitzki, şi pe care n-am izbutit să-l găsesc, deoarece nu mai e nimeni acolo.

— Dar ce doriţi cu el? cercetă călugăriţa, cuprinsă de tulburare. Poate că sunt în măsură să vă fiu de folos, căci îl cunosc.

— Da, fireşte că-l cunoşti… l-ai îngrijit, doar destul timp, izbucni Sonia.

Un gând fulgeră prin mintea frumoasei femei, care ridică mâinile şi strigă, îngrozită:

— Da, dumneata eşti! Te recunosc cu toată această schimbare. Dar ce ţi s-a întâmplat? Eşti proprietara fostului palat al familiei Gogineff, unde a fost adăpostit domnul Vasilieff, în timpul bolii sale.

Sonia plecă privirile şi răspunse:

— Da, eu sunt. Desfigurarea mea se datorează unui incendiu grozav, din care am scăpat cu viaţă împreună cu o singura persoană. Ceilalţi care mai erau acolo, au căzut pradă flăcărilor.

— Şi cine e acea persoană? întrebă călugăriţa, cu glas tremurător, gândindu-se la dispariţia Soniei şi a lui Verodin, despre care agitatorul Urez îi vorbise atâta.

— Un anume Boris Verodin, răspunse cealaltă.

— Şi… unde este el acum? strigă călugăriţa, încleştând braţul vizitatoarei. Hai, spune-mi repede, vreau să mă duc la el.

Sonia rămase nedumerită. De ce se interesa femeia aceasta de Boris Verodin? Deodată, îşi aduse aminte că ea fusese aceea care chemase medicul la căpătâiul lui Vasilieff.

— Boris Verodin se află într-o colibă, la vreo cincizeci de kilometri de Petrograd, şi e în primejdie de moarte, răspunse revoluţionara. Sărmanii oameni care l-au adăpostit, îşi dau toată osteneala să-l vindece, însă o duc foarte greu, căci na-u mijloace de trai. Am venit în capitală ca să chem pe medicul care a scăpat de la moarte pe domnul Vasilieff. De aceea voiam să vorbesc cu acesta sau cu Saşa, căci nu cunosc adresa vestitului profesor. Numai norocul mi te-a scos îi cale.

Sora Veronica mai ceru câteva lămuriri, apoi însoţi pe Sonia spre locuinţa profesorului Şikorski.

După puţin timp, se aflau înaintea acestuia.

— Ah, dumneata, soră Veronica? făcu bătrânul, surprins. Ai iarăşi vreun protejat, căruia trebuie să-i vin în ajutor?

— Aţi ghicit, domnule profesor, răspunse călugăriţa, explicând apoi ceea ce o adusese aici.

Savantul se posomorî.

— Cu neputinţă, draga mea, zise el, clătinând capul. Ce să fac cu bolnavii, pe care îi am în îngrijire? Pe seama cui să-i las?

— Vă rog din suflet, domnule profesor, împliniţi-mi rugămintea!

stărui femeia, cu lacrimi în ochi.

Bătrânul începu să măsoare încăperea cu paşi mari.

— Spuneai că bolnavul a suferit o asfixiere? întrebă el, deodată, oprindu-se înaintea Soniei.

Aceasta încuviinţă din cap, apoi istorisi toată întâmplarea şi descrise, cât putu mai bine, starea în care să afla bolnavul.

Şikorski nu-şi dezlipi ochii de la dânsa, apoi ridică vălul, care acoperea faţa revoluţionarei.

— Groaznic! murmură el, lăsând să cadă vălul. Vasăzică ai fost şi dumneata acolo?

— Da, nenorocitul a încercat să mă salveze.

— Mi-e cu neputinţă să plec din oraş, zise bătrânul cu hotărâre. Totuşi, am să vă prescriu nişte medicamente şi, dacă purtaţi atâta interes bolnavului, cred că i le veţi duce acolo, unde se află.

Sora Veronica îşi dădu seama că n-are rost să mai stăruie, astfel că luă reţeta şi, după ce primi câteva instrucţiuni cu privire la îngrijirea pacientului, părăsi casa, însoţită de Sonia Petrovici.

— Ai vrea să mă conduci până la colibă? întrebă călugăriţa, pe drum.

— Da, însă nu voi intra înăuntru, ci am să mă înapoiez în capitală.

— Bine, sunt de acord.

Cele două femei făcură cumpărăturile trebuincioase, ceea ce nu era lucru tocmai uşor, căci medicamente nu se prea găseau.

— Acum, mai avem nevoie de o maşină, căci cu trenul vom întârzia prea mult, zise sora Veronica.

— Da, ai dreptate, trenurile circulă foarte neregulat, mai ales pe acolo, unde au loc lupte între albi şi trupele revoluţionare, încuviinţă Sonia.

În cele din urmă, se înapoiară la locuinţa prezicătoarei.

— Îl cunoşti mai de aproape pe Boris Verodin? întrebă Sonia, aţintind ochii ei mari asupra misterioasei femei.

— Da, îl cunosc, răspunse aceasta cu glas nespus de blând.

Revoluţionara fu cuprinsă de nelinişte. Ce taina ascundea ciudata călugăriţă? Nu cumva era şi ea îndrăgostită de Boris Verodin?

Nu, lucrul era cu neputinţă, căci deşi sora Veronica părea destul de tânără, totuşi trebuia să fie o femeie de vreo patruzeci de ani.

Atunci de ce purta atâta interes bolnavului? În zadar îşi frământă ea mintea, căci nu izbuti să găsească răspuns la această întrebare. Poate că numai dragostea de oameni o hotărâse să vină în ajutorul lui Boris Verodin. Nu se jertfise călugăriţa şi pentru Vasilieff, când acesta era bolnav de moarte?

Sonia făcu cunoştinţă cu un bărbat care îi fu prezentat sub numele de Petroneff şi despre care nu bănuia că era negrul, care slujea în casa prezicătoarei.

La un moment dat, bătăi puternice răsunară în uşă. Petroneff se duse să deschidă.

În clipa următoare, preşedintele tribunalului revoluţionar se năpusti înăuntru, palid ca un cadavru.

— Ah, doamnă contesă! — striga el, cu ochii holbaţi de spaimă. Domnul Vasilieff… a fost executat… e mort… totul s-a întâmplat din greşeală… nu trebuia să fie ucis…

Un ţipăt groaznic răsună în încăpere, apoi sora Veronica se prăbuşi la pământ, fără cunoştinţă.

157. Soarta Irinei

Când Irina fu ademenită în seara aceea, cu ajutorul bileţelului de care am pomenit, ea nu bănuia că dezmeticirea va fi grozavă.

Gândurile bietei fete se-ndreptau mereu spre fratele ei, pe care-l iubea cu totul altfel decât o soră. Ea nu se putea obişnui cu ideea ca să-l piardă pe Boris.

În cursul drumului Irina se gândea la multe, îşi aduse aminte şi de cuvintele misterioase ale prezicătoarei, că nu va putea deveni niciodată soţia frumosului luntraş.

Tânăra fată chibzuise în repetate rânduri asupra acestor cuvinte, dar nu le putea pricepe rostul. Ce ştia prezicătoarea şi ce urmărea cu această profeţie?

Se gândea adesea şi la Iesta şi de fiecare dată obrajii i se împurpurau. Tânărul prinţ avea un caracter nobil şi cu câtă dragoste o ocrotise el când căzuse în mâinile lui Potcikev!

Şi acum ea observase din nou că dânsul o iubea. Ea era mândră de această dragoste, dar nu se putea împăca cu gândul de a renunţa la Boris Verodin şi a aparţine celuilalt.

Disperarea ameninţa s-o cuprindă. Dar deodată îşi recăpătă judecata limpede, spunându-şi că era uşuratic din partea ei să se gândească la altceva decât la binele fratelui ei.

Unde putea fi dânsul? Cine-i trimisese vestea aceea misterioasă?

Bănuieli de tot soiul o cuprinseră. Lacrimile îi dădură în ochi şi-şi împreună mâinile, implorând Cerul să vină în ajutorul celui dispărut.

— Unde mă aflu? se-ntrebă ea, încercând să privească prin geamurile maşinii.

Dar nu putu recunoaşte nimic şi un simţământ de nelinişte o copleşi. În faţa ei stătea aproape nemişcat şoferul îmbrăcat în blană, care conducea automobilul.

Se simţi din ce în ce mai îngrijorată şi deodată îi dădu în gând că fusese ademenită într-o cursă. Ce era zidul acela înalt şi cenuşiu pe dinaintea căruia treceau acum? O lanternă se ivi brusc în întuneric, şi alături de ea stătea o santinelă cu arma la umăr.

Irina tresări cu putere. Vru să sară din maşină, dar îşi dădu seama că asta era cu neputinţă.

Începu să bată în fereastra care o despărţea de şofer, dar omul mormăi doar ceva şi nici nu întoarse capul.

Deodată maşina îşi încetini mersul. Irina îşi încordă simţurile şi privi prin fereastră. Acum putea recunoaşte lucrurile înconjurătoare.

— Dumnezeule mare, unde sunt? murmură ea. E un spital ăsta?

Cu o smucitură maşina îşi reluă viteza şi Irinei i se păru că străbate un pod.

La stânga era lumină vie, în care se iviseră iar ziduri înalte.

— Alo, cine e acolo? auzi ea glasuri bărbăteşti.

Şoferul răspunse ceva, dar ea nu putu pricepe ce anume. Apoi două canaturi grele de porţi scârţâiră în balamalele lor.

Maşina intră într-o curte largă, învăluită în întuneric, după care poarta se-nchise la loc. Cu o smucitură automobilul se opri.

Irina văzu că şoferul îmbrăcat în blană se dădu jos şi-i deschise portiera.

— Coborâţi vă rog! zise el cu o amabilitate exagerată.

Biata fata abia avu puterea să se dea jos. Picioarele îi tremurau ca varga.

Privind în jur nu văzu decât o curte mare şi o faţadă întinsă cu multe ferestruici zăbrelite. De o poartă ce tocmai se deschisese, stăteau sprijinite câteva santinele, care o priveau fără să clipească.

— Unde sunt? întrebă ea cu glas tremurător. Unde e fratele meu?

— În spitalul de colo, răspunse şoferul şi arătă spre clădirea întunecată.

— Ăsta e spital? întrebă Irina, cu frică.

— Da, un spital de închisoare, draga mea. Haide, îl vei vedea îndată pe fratele dumitale, care se va bucura mult.

Fără să spună un cuvânt, dar cu inima cât un vârf de ac, frumoasa blondină îl urmă pe şofer, prin curtea mare. Încercă să recunoască chipul însoţitorului ei, dar el îşi ţinea faţa întoarsă în altă parte şi afară de asta îşi ridicase gulerul blănii.

Ajunseră la o poartă mică ce ducea înăuntrul misterioasei clădiri. Omul bătu şi după puţin timp uşa fu deschisă.

Trecură pragul şi Irina văzu coridoare lungi şi întunecate, cu uşi ferecate.

„Cum, ăsta era spital?” se întrebă ea, cuprinsă de o teamă şi mai mare.

Se opri deodată şi încleştând braţul bărbatului îi strigă:

— Ce ai de gând cu mine? Acesta nu e spital… e o închisoare.

— Îţi spuneam doar că e spitalul unei închisori, răspunse şoferul. Fratele dumitale e bolnav şi se află într-o astfel de celulă.

— Dar… sfinte Dumnezeule… ce… ce a făcut fratele meu… Boris?

îngână ea.

— Eu nu-s judecător, răspunse celălalt, aspru. Îţi va spune el însuşi acuşica.

La capătul coridorului era o scară care mergea în jos. Coborâră şi ajunseră la o uşă.

— Uite c-am ajuns, zise omul. Ei, Verodin, dormi? strigă în vreme ce deschidea uşa.

Neprimind niciun răspuns, Irina strigă şi ea numele fratelui şi avu impresia că s-aude un răspuns dinăuntru.

Un val de bucurie năpădi sufletul tinerei fete. Trăia, slavă Domnului! îi auzise glasul şi va putea să-l vadă îndată.

Dar mai era o uşă şi între cele două uşi se afla o încăpere de vreo doi metri.

Uşa aceasta fu deschisă şi Irina trecu pragul, cu inima zvâcnind. În clipa următoare se închise cu zgomot o uşă în urma ei şi se auzi un hohot de râs batjocoritor.

Abia acum îşi dădu seama biata fată că fusese atrasă într-o cursă.

Se afla într-o încăpere întunecoasă şi privirile ei se aţintiră spre ferestruica de sus. Apoi, scoţând un ţipăt, se prăbuşi pe patul de lângă perete. Era un culcuş tare, dar Irina nu băgă de seamă asta. Era atât de istovită încât, tot plângând, adormi în cele din urmă.

Când se trezi auzi zgomot în apropiere, ce ridică repede şi-şi trecu mâna prin păr. O cheie era răsucită în broască.

Celula era mică. Într-un colţ se afla un soi de lavoar, apoi un scaun şi o masă.

Uşa se deschise şi intră înăuntru un om cu înfăţişare brutală, care i se păru cunoscut. Îndată îşi dădu seama cu cine are de-a face şi atunci ghici că ajunsese pentru a doua oară într-o celulă a fortăreţei Petru şi Pavel.

Bărbatul care intrase acum înăuntru fusese de faţă când o arestaseră pe dânsa şi pe soţii Ulkitzki. Îi aducea mâncare şi-i zâmbi prietenos.

— Ce vor de la mine? întrebă Irina, cu glas implorator. O! spune-mi, te rog! De ce m-au ademenit încoace?

— Ademenit? repetă omul mirat.

Irina nu ştia că ticălosul acesta era tovarăşul lui Vossilaski, fiind mâna dreaptă a acestuia.

— Ei da, zise Irina. Mi s-a trimis un bileţel prin care mi se spunea că venind încoace îl voi găsi pe fratele meu.

Celălalt clătină capul, neîncrezător.

— Probabil că ai visat asta, copilă scumpă zise omul, cu un zâmbet obraznic. Cine putea îndrăzni să te ademenească în felul acesta? Oricine se află aici a făptuit vreo nelegiuire, – unul mai mult, altul mai puţin. Şi dacă ai fost arestată, înseamnă că şi dumneata ai făcut ceva

împotriva legii.

— Dar eu n-am făcut nimic! strigă Irina, disperată. S-a dovedit doar că am fost nevinovată. Abia acum câteva zile mi s-a dat drumul, după cea dintâi arestare. Dar de data asta s-a făptuit un abuz, căci altminteri nu s-ar fi folosit de o şiretenie ca să mă scoată din casă.

— Ei lasă, voi vorbi eu cu comandantul, zise gardianul. Deocamdată ia şi mănâncă ceva, ca să fii în puteri. S-a dat dispoziţie specială ca să primeşti mâncare bună.

— Cine… a dat… dispoziţia asta? îngână Irina.

Omul înălţă din umeri:

— Eşti cam curioasă din fire, scumpă copilă. Ţi se va spune, n-avea grijă!

Plecă, fără să mai audă ce spunea fata. Aceasta, însă, ştia acum că o aşteaptă ceasuri grele. Cineva avea interes s-o ţină arestată.

Să fie oare acelaşi om, care o arestase şi prima oară? Cu cât se gândea mai mult la asta, cu atât i se părea mai probabil.

Niciodată în viaţa ei Irina nu se simţise atât de părăsită. Acum îşi dădea seama ce însemnase ocrotirea lui Vasilieff. Acest om nobil o purtase pe mâini, ferind-o de toate relele.

Acum îi părea rău din suflet că n-o pusese în cunoştinţă pe Saşa. Bătrâna nici nu va şti împotriva cui să-şi îndrepte bănuielile, căci bileţelul pe care ea, Irina, îl lăsase, era de natură să-i înlăture orice teamă.

În zilele următoare biata fată plânse şi oftă necontenit. O liniştea oarecum faptul că nimeni nu se sinchisea de ea, aducându-i-se doar mâncare, dar pe de altă parte o copleşea misterul acestei arestări.

Astăzi gardianul îi spusese să mănânce mai mult, căci altminteri va slăbi şi nu va mai place niciunui bărbat.

Irina îi răspunse printr-o privire dispreţuitoare. Nu lua în gură aproape nimic şi, adesea gardianul lua înapoi mâncarea, neatinsă.

Bugilov, ajutorul lui Vossilaski, intră în cabinetul superiorului său, comandantul fortăreţei Petru şi Pavel, şi-i raportă că prizoniera nici azi nu mâncase aproape defel.

— Cred că va muri de inimă rea, adăugă el, rânjind.

Vossilaski făcu o mutră întunecată. Nu-şi închipuise că fata va rămâne atât de neîmblânzită El voia s-o cucerească şi să facă dintr-însa amanta sa.

Se privi în oglindă, examinându-se cu amănunţime. Astăzi voia să încerce.

Dar tocmai când se pregătea să meargă la celula unde se afla arestata, Bugilov dădu buzna în cabinetul său. Avea o mutră întunecată.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Vossilaski, repede.

— Vine comisarul poporului! izbucni Bugilov. Celulele de jos le-a şi inspectat. Abia acum l-am văzut. I-a dat în gând să inspecteze şi celulele de sus.

— Mii de draci! scrâşni Vossilaski.

Se făcu palid, căci ştia prea bine ce-l aşteaptă dacă i se descopereau mârşăviile.

Începu să umble agitat prin odaie. Îşi trecu mâinile prin păr, apoi, se uită disperat la Bugilov.

Acesta îşi dădu cu părerea:

— Ce-ar fi s-o ducem în celula din pivniţă?

Vossilaski îl bătu pe umăr şi scoase un suspin de uşurare:

— Bună idee. Aşa să facem! Dar, te rog, cât mai puţin bătător la ochi! Comisarul poporului pentru închisori e dat dracului. Ar hotărî să fiu împuşcat pe loc dacă ar descoperi ceva în sarcina mea, – căci trebuie să fim aspri, dar şi drepţi.

Bugilov părăsi încăperea, apoi celălalt închise uşa.

Dar abia dispăru cel dintâi, că se auziră de afară paşi grăbiţi. Uşa se deschise şi în prag se ivi bărbatul care era atât de temut.

Comisarul poporului Gornovici intră înăuntru şi-l salută scurt pe Vossilaski.

Despre Gornovici se spunea că era un om de o asprime neobişnuită, dar şi foarte drept. Populaţia avea încredere într-însul. Era un om de o inteligenţă superioară, studiase dreptul şi fusese deportat timp de şase ani de zile în Siberia.

În vreme ce Vossilaski îl privea bănuitor pe comisarul poporului, ascultând în acelaşi timp la zgomotele ce se auzeau din coridor, Gornovici răsfoia printre actele aflătoare pe masă. Găsi ceva în neregulă şi se adresă scurt comandantului:

— Când mai vin pe aici, doresc să găsesc lucrurile altfel.

Apoi se îndreptă spre uşă.

Vossilaski era tot o apă. Crezuse că Gornovici va rămâne mai mult acolo. Dacă arestata se împotrivea, dacă scotea un singur ţipăt, atunci totul era pierdut.

Căută disperat un mijloc ca să-l mai reţină câteva minute pe comisar.

— Tovarăşe Gornovici, zise el, închisorile sunt arhipline. N-am mai putea găsi în Petrograd încă vreo câteva clădiri ca să le amenajăm în închisori?

Comisarul poporului se întoarse de la uşă şi zise:

— Arată-mi listele de arestaţi.

Vossilaski îi întinse o condică şi comisarul începu s-o răsfoiască. Apoi o înapoie şi zise:

— Voi purta de grijă ca să înfiinţăm câteva lagăre de concentrare. Pe de altă parte, însă, celulele mari ar putea fi amenajate pentru câte

doi sau chiar trei arestaţi. Se vor simţi mai bine în felul acesta. Nu trebuie să călcăm pe urmele monarhiştilor, chinuind pe cei de altă părere ca noi şi tratându-i cât mai rău cu putinţă.

Deodată, Vossilaski păli, căci auzise de afară un ţipăt înăbuşit. Începu să tuşească tare, ca să acopere ţipătul. Din fericire comisarul poporului părea să nu fi auzit nimic.

Dar comandantul închisorii se înşela amarnic. Chipul lui Gornovici luă o expresie încordată şi, cu o privire ameninţătoare, zise:

— Vreau să sper că aici nu se bate şi arestaţii nu-s trataţi în chip barbar?

— Puteţi fi sigur că sub conducerea mea nu se întâmplă astfel de lucruri, tovarăşe, răspunse Vossilaski.

Sudoarea îi curgea şiroaie pe frunte, însă, căci auzise iarăşi un ţipăt, de data asta mai puternic ca întâia oară.

— Ce e asta? întrebă Gornovici, învăluind într-o privire cruntă pe celălalt.

În clipa aceea se auzi al treilea strigăt şi comisarul poporului dădu buzna spre uşă.

Vossilaski rămase ca încremenit. Se vedea pierdut. Cu ochi holbaţi îl urmări pe Gornovici, care pornise în grabă de-a lungul coridorului.

158. O veste grozavă

Când Urez văzu ce stârnise prin cuvintele sale, îşi veni în fire. De câteva ceasuri fusese în prada unei agitaţii cumplite.

Contesa zăcea leşinată pe podea.

— S-o ducem într-o odaie unde se află un pat, zise Petroneff. N-ar fi trebuit să spuneţi lucrurile aşa pe şleau, domnule Urez.

— Da, ai dreptate, n-ar fi trebuit, răspunse agitatorul.

Cei doi bărbaţi se aplecară. Sonia Petrovici deschise o uşă şi privi înăuntru. Ceea ce auzise cu câteva clipe înainte o înmărmurise.

Se mirase că frumoasa călugăriţă se interesase atât de mult de soarta lui Boris Verodin, şi acum vedea că, aflând de moartea misteriosului om care-şi zicea Vasilieff, leşinase. Ba poate că murise chiar.

Nu putea pricepe asta.

Îi urmă pe cei doi bărbaţi şi după ce contesa fu aşezată pe pat, Sonia zise, cu hotărâre:

— Vă rog s-o lăsaţi pe doamna în seama mea, căci trebuie s-o dezbrac şi să-i fac masaje.

Bărbaţii ieşiră şi afară Urez întrebă:

— Cine e femeia asta, cu faţa învăluită? Glasul ei mi se pare foarte cunoscut.

— N-o cunosc, răspunse Petroneff. Dar contesa pare să ştie cine

este.

Urez rămase pe gânduri. Petroneff îi luă mâna şi întrebă cu glas mişcat:

— Nu cumva v-aţi înşelat? E într-adevăr mort domnul Vasilieff?

— Aş vrea din toată inima să mă fi înşelat, dar, din nefericire, e aşa cum am spus. O, ce eroare grozavă! De ce nu m-am interesat singur de nenorocitul de el?

Agitatorul începu să umble neliniştit prin odaie. Petroneff vru să mai afle amănunte, dar atunci răsună un ţipăt alături.

— Asta a fost contesa, zise Urez.

Se apropiară de uşă şi lipiră urechea. Răsură uşuraţi când o auziră pe contesă vorbind.

Când se văzu singură cu frumoasa femeie, Sonia încuie uşa şi începu să facă încercări pentru o readuce la viaţă. Desfăcu corsetul leşinatei, o frecă pe piept şi constată cu mulţumire că inima bătea.

— Slavă Domnului! murmură ea.

Continuă s-o maseze şi în cele din urmă contesa deschise ochii pentru o clipă, dar îi închise repede la loc. Asta se repetă de câteva ori, până îşi reveni cu totul.

Sonia se opri, sfârşită de puteri. Se silise să nu-şi descopere chipul, ca să n-o înspăimânte pe călugăriţă.

Cine putea să fie femeia aceasta? Cei doi bărbaţi îi spuseseră „doamna contesă”.

Revenindu-şi în fire, contesa se ridică. Îşi duse mâna la frunte, ca în neştire. Boneta îi căzuse de pe cap şi Sonia făcu constatarea că avea păr negru. Prin asta misterul sporea, căci Sonia ştia că, atunci când îşi pun vălul călugăriei, femeilor li se taie părul.

Contesa privi rătăcită în jurul ei.

— Ce-a fost asta? murmură ea. Nu cumva m-a înşelat auzul? Nu mi s-a spus oare… că… domnul Vasilieff?…

Nu-şi sfârşi fraza, ci privi implorator pe comunistă. Aceasta oftă şi răspunse:

— Din nenorocire, aşa e.

Contesa scoase un ţipăt şi-şi duse mâinile la faţă. Lacrimile o podidiră şi nu se mai putu stăpâni.

Sonia îi cuprinse mijlocul cu braţul şi încercă s-o mângâie, căci începu să simtă o milă nespusă pentru această femeie.

Când auzi bătăi încete în uşă, întrebă:

— Să dau drumul înăuntru domnului Urez şi celuilalt domn?

Contesa clatină capul şi răspunse:

— Nu, nu pot vedea pe nimeni, vreau să fiu singură.

— Atunci să plec şi eu? întrebă Sonia.

— Nu… dumneata rămâi… ah!… sunt atât de nenorocită.

Şi trupul ei fu iarăşi zguduit de plâns.

În cele din urmă izbuti să se liniştească, îşi şterse lacrimile şi ridicându-se, zise:

— Cheamă-i pe cei doi domni!

Urez şi Petroneff intrară. Cel din urmă se apropie de frumoasa femeie şi-i cuprinse amândouă mâinile. Depuse o sărutare pe ele şi zise plin de respect:

— Sunt nespus de îndurerat văzându-vă în situaţia asta, doamnă contesă.

Agitatorul nu mai era de recunoscut. Sonia era nespus de mirată. Ce legături existau între el şi nobila femeie?…

Urez se adresă către aceasta din urmă, cu glas tremurător:

— Mă iertaţi, doamnă contesă, c-am fost nevoit să vă provoc această durere. E drept că n-ar fi trebuit să v-aduc vestea aşa dintr-odată. Nu ştiaţi că domnul Vasilieff fusese arestat din nou?

Făcu o pauză, ca spre a-şi aduna gândurile, apoi începu:

— Da, domnul Vasilieff a fost arestat din nou, pe neaşteptate. Ticălosul acela din Moscova, care furase actele, bijuteria şi banii domnului Vasilieff, l-a denunţat apoi tribunalului din Petrograd. Nu putea fi altul, căci numai el avea hârtiile domnului Vasilieff. La Moscova tribunalul nu ştia cine era dânsul, deoarece refuzase să dea vreo lămurire. Fusese trecut pe lista celor fără nume. Acum câteva zile a fost arestat iarăşi, aici în Petrograd, şi fu adus în faţa tribunalului revoluţionar. Eu am primit actele lui căci – (lăsă în jos privirea şi oftă) – din ordinul lui Ilino, a trebuit să primesc slujba de preşedinte al tribunalului. Am început să chibzuiesc cum l-aş putea salva pe domnul Vasilieff. L-am trimis la Moscova pe ajutorul meu, un tânăr de treabă, care a început să-l ţină sub observaţie pe ticălosul care l-a jefuit pe moşier. Individul trăia acolo pe picior mare. Fu arestat şi se găsiră la el hârtiile şi giuvaierul furat. Strâns cu uşa fu silit să recunoască. Prin asta lucrurile căpătară altă înfăţişare. Situaţia domnului Vasilieff se îmbunătăţise simţitor şi începui să trag nădejde că-l voi putea salva. Am şi izbutit până la un punct. Iunistin – ticălosul – fu adus în lanţuri şi condamnat la moarte, iar domnul Vasilieff se alese numai cu doi ani închisoare, pentru evadare. Am intervenit în favoarea lui, adresându-mă Sfatului comisarilor poporului. Dintotdeauna exista o anumită simpatie pentru acest prizonier al ţarismului, ale cărui hârtii fuseseră găsite în arhiva Statului. Obţinui graţierea domnului Vasilieff şi începui să depun stăruinţe pentru dobândirea ordinului de eliberare. Asta a fost ieri. Astăzi m-am dus la închisoare şi eram fericit că-i voi putea comunica vestea îmbucurătoare. Dar când fusei introdus în celulă, ştiţi de cine am dat acolo? De ticălosul acela de Iunistin, care fusese condamnat la moarte. Îl lămurii pe gardian, dar acesta nu ştiu ce să răspundă. Cât despre arestat, el se făcuse galben ca ceara şi susţinu cu tărie că este Grigore Vasilieff. Ticălosul se pricepuse să-i

înşele pe paznicii săi şi să se dea drept omul care fusese condamnat la doi ani închisoare. Nu-mi rămânea altceva mai grabnic de făcut decât să mă interesez de soarta adevăratului Vasilieff. Începui să colind celelalte închisori şi ajunsei, în cele din urmă, la aceea unde se făceau execuţiile. Vă închipuiţi groaza mea când aflai că domnul Vasilieff fusese executat în zorii zilei. Cadavrul său fusese înmormântat într-o groapă comună, împreună cu ale altora. Atunci am venit încoace să vă aduc vestea de necrezut. Sunt disperat. Cine şi-ar fi închipuit că afacerea asta va avea un sfârşit atât de tragic?

Contesa părăsi încăperea, căci nu se mai putuse stăpâni. Sonia îl observase cu priviri cercetătoare pe agitator şi după ce frumoasa femeie plecase, îl întrebă:

— Într-adevăr, nu mă mai cunoşti, domnule Urez.

Celălalt o măsură cu privirea şi răspunse:

— Nu ştiu cine sunteţi.

— Sonia Petrovici, zise ea, cu tristeţe în glas.

— V-aţi schimbat atât de mult… aţi devenit cu totul alta… spuse el.

— Şi încă nu m-ai văzut bine, răspunse ea. Să nu te sperii, tovarăşe Urez.

Îşi dădu vălul la o parte… şi agitatorul o privi îngrozit.

— Ce… ce s-a întâmplat cu dumneata? murmură el.

— M-a ars focul. Boris Verodin şi cu mine… am trecut prin clipe grozave.

— Ah! Boris Verodin! exclamă Urez şi se apropie de ea. O apucă de braţe şi o zgudui cu putere.

— Şi… Boris Verodin… e mort? întrebă el, tremurând din tot trupul.

— Nu, trăieşte.

— Slavă Domnului! Unde e? Spune repede, ca să mă pot duce la el!

— Nu e atât de lesne precum îţi închipui, răspunse Sonia, cu tristeţe. Eu m-am însănătoşit… atât cât s-a putut… dar el pluteşte încă între viaţă moarte. Dacă îşi va reveni cândva, nu ştiu. Am venit la Petrograd ca să-i aduc un medic am izbutit întrucâtva. Doamna căreia îi spuneţi contesă şi care l-a îngrijit, odinioară, cu atâta dragoste pe domnul Vasilieff, a vrut să pornească la drum ca să-l îngrijească şi pe Boris Verodin. Atunci ai venit dumneata şi ai adus vestea aceea grozavă.

— Unde se află Boris Verodin? întrebă Urez.

— În apropierea unei mănăstiri.

— Dumneata l-ai însoţit? întrebă agitatorul. Sau cum ai ajuns împreună cu el?

— Despre asta nu vreau să vorbesc. Când îl vei vedea pe el îl vei întreba.

— Încă ceva, tovarăşă Petrovici, zise Urez. Ştii că ai fost condamnată la moarte?

Ea afirmă din cap şi zise:

— Nu mă tem de moarte, căci ea nu mi-ar aduce decât uşurare.

— Te cred. Dar eu nu te voi denunţa, poţi fi încredinţată. Mai trebuie să-mi îngădui o întrebare: presupun c-ai avut cunoştinţă de misiunea lui Boris Verodin. Ştii cumva dacă a dus-o la bun sfârşit?

— Nu ştiu nimic, răspunse Sonia, deoarece nu voia să vorbească despre asta.

Petroneff se retrăsese într-un colţ. Când cei doi sfârşiră de vorbit, se apropie iar.

— Am impresia că e vorba de o ticăloşie cu privire la sărmanul nostru domn Vasilieff, zise el. Cum e cu putinţă să fie executat cineva care nici n-a fost condamnat la moarte? Dac-aş fi în locul dumneavoastră aş cere puteri depline şi aş porni cercetări amănunţite.

— M-am gândit şi eu la asta şi nu voi întârzia să fac demersurile necesare. Şi dacă bănuiala noastră se confirmă, nu voi avea odihnă până când criminalul, vinovat de moartea domnului Vasilieff, nu-şi va primi pedeapsa.

Uşa se deschise şi în prag se ivi contesa. Se liniştise, dar pe chipul ei frumos se întipărise durerea.

— Am auzit ultimele dumitale cuvinte, domnule Urez, zise ea. Te rog şi eu să faci lumină în tragedia asta şi să tragi la răspundere pe cei vinovaţi. Dacă vei avea nevoie de mijloace băneşti, ştii prea bine că-ţi stau la dispoziţie.

Agitatorul făcu un gest de refuz şi întrebă:

— Şi ce vreţi să faceţi acum, doamnă contesă? Tânăra aceasta nenorocită m-a lămurit în privinţa lui Boris Verodin.

— Voi face tot ce este de datoria mea. Cu toată durerea nemărginită care mă apasă îi voi duce ajutorul meu lui Boris Verodin, atât cât îmi stă în puteri. Pornesc chiar azi la drum, însoţită de femeia aceasta, care a suferit atât de mult.

— Vă doresc din inimă tot norocul, doamna contesă, zise Urez şi-i sărută mâna.

Peste vreun ceas, contesa şi Sonia porniră la drum, spre coliba cărbunarului.

159. Ţipătul de spaimă

Comisarul poporului Gornovici ieşise pe gang şi-şi încordă auzul. O uşă se închise cu putere.

Se înşelase oare? Cine scosese ţipătul?

— Pune să se deschidă uşile de sus! porunci el comandantului.

Acesta chemă un gardian şi-i transmise ordinul, la rândul său.

— Stai! făcu Gornovici. Întâi de toate vreau să ştiu cine a ţipat adineauri. Dacă nu mă înşel fusese un ţipăt de femeie.

— Eu n-am auzit pe nimeni strigând, răspunse gardianul.

— Să nu mă contrazici! se răsti la el Gornovici. A ţipat o femeie, am auzit foarte lămurit.

— Atunci trebuie să vă adresaţi gardianului Bugilov, căci el e la celulele de sus. Din câte ştiu eu, însă, acolo nu se află femei.

— Să taci din gură şi să deschizi, răcni Gornovici.

Comandantul făcu, pe ascuns, un semn gardianului. Acesta rămase tăcut. Deschise celulele şi Gornovici privi în fiecare din ele. Se încredinţă că totul e în regulă şi după ce mai întrebă pe câte unul dacă e mulţumit cu mâncarea, vru să se-ndepărteze. Dar atunci zări ultima celulă şi întrebă:

— Cine e închis acolo?

— Nimeni, răspunse comandantul.

— De ce se află celula aceea atât de părăsită la capătul gangului? Trebuie să servească unui scop special?

Comandantul înălţă din umeri.

— N-aş putea spune, tovarăşe comisar, răspunse el. După cât ştiu, acolo dormeau gardienii când aveau serviciu de noapte.

Deşi comisarul poporului găsi răspunsul mulţumitor, porunci totuşi să se deschidă celula.

— N-am cheia, răspunse gardianul şi-l privi întrebător pe superiorul său.

Vossilaski păli.

— Cheia trebuie să fie la Bugilov, zise el, vrând să pară nepăsător. Unde e Bugilov?

— Nu ştiu, e doar de serviciu, răspunse gardianul.

Apoi, ducând mâinile pâlnie la gură, strigă numele colegului său.

Dar Bugilov nu răspunse.

Comandantul încercă să-l abată pe comisar de la această chestie, vorbind despre altele, dar Gornovici nu lăsă.

— Nu prea îi conduci bine pe oamenii dumitale, tovarăşe comandant, zise el, cu asprime. De o jumătate de ceas stau aici şi Bugilov ăla nu catadicseşte să vină. O fi prin vreo celulă, unde îşi doarme beţia.

— Nu ştiu, zău, pe unde o fi fiind Bugilov! murmură Vossilaski, sfios.

— Omule, să mi-l scoţi din pământ pe gardian, căci vreau să văd celula! strigă comisarul poporului, întărâtat la culme.

— Du-te jos, trebuie să fie acolo, zise comandantul, tremurând, către gardian.

Acesta coborî scările şi când ajunse jos se aşeză într-un colţ lângă o sobă şi strigă numele celui căutat. Mai mult nu făcu.

Comisarul poporului îşi scoase carnetul şi scrise ceva într-însul. Apoi aruncă o privire întunecată comandantului şi se îndepărtă. Îşi pusese în gând să-l schimbe pe acesta.

Ajuns la Ministerul de Justiţie, îi fu anunţat preşedintele tribunalului Urez. Cei doi bărbaţi se cunoşteau mai demult. Îşi strânseră mâinile şi agitatorul intră de-a dreptul în miezul chestiunii, informându-l pe comisar despre cazul Vasilieff – Iunistin.

Gornovici ascultă cu atenţie bătând nervos cu degetele în masă.

— Asta e nemaiauzit! exclamă apoi, sărind în sus. Şi dumneata crezi, tovarăşe Urez, că nu e vorba de o greşeală ci de o schimbare făcută cu intenţie?

— Da, răspunse agitatorul. Poate că Vossilaski a vrut să se răzbune pentru că am ocrotit-o pe tânăra fată împotriva atacurilor sale.

— Despre ce fată e vorba? întrebă comisarul poporului.

Urez povesti ceea ce făcuse Vossilaski.

— Şi spui că fata a dispărut, tovarăşe Urez? întrebă celălalt.

— Da. Nu vreau însă, să-l acuz pe Vossilaski de acest fapt. Dar înlocuirea lui Grigore Vasilieff cu Iunistin s-a întâmplat întâi în fortăreaţa Petru şi Pavel. Apoi, la celelalte închisori fireşte că schimbarea numelui n-a fost băgată în seamă. Vasilieff s-a apărat, nu-i vorbă, dar desigur că nu i s-a dat ascultare, căci altminteri n-ar fi fost executat.

— Vino cu mine! zise Gornovici, agitatorului. Voi cerceta personal cazul acesta misterios. Tovarăşul Vossilaski din Moscova nu-mi prea pare uşă de biserică. Cum poate cineva schimba actele când e vorba de viaţa şi de moartea unui om?

Cei doi bărbaţi porniră îndată spre fortăreaţa Petru şi Pavel.

După ce comisarul poporului părăsi închisoarea, Vossilaski spumegă de furie. Îl înjura pe Gornovici ca la uşa cortului, dându-i fel de fel de numiri prea puţin măgulitoare.

Apoi ieşi afară pe gang şi în faţa lui se deschise uşa misterioasă care ducea în adâncul fortăreţei şi unde mulţi arestaţi vegetaseră ani grei pe vremea ţarismului.

Bugilov se ivi, plin de sânge şi cu mutra schimonosită de furie…

— Blestemată pisică! înjură el. Să fi văzut cum s-a mai împotrivit! N-aş mai vrea să am de-a face încă o dată cu dânsa. Trebuie să rămână acolo jos.

— Afară de dumneata mai ştie cineva pe unde se intră în beciul tăinuit? întrebă Vossilaski.

— Nu, toţi sunt plecaţi. Eu sunt singurul care cunoaşte secretul.

— Comisarul poporului a aşteptat mult aici, zise comandantul, mergând, împreună cu celălalt spre biroul său. A auzit ţipătul şi ţinea morţiş să ştie cine e în celulă. N-am altă cheie, altminteri i-aş fi

satisfăcut curiozitatea, căci ştiam că celula era goală.

— Fii mulţumit că nu s-a găsit cheia, zise Bugilov. Fata şi-a lăsat în celulă ghetele şi paltonul, şi desigur că el ar fi întrebat ale cui sunt acestea.

— Drace, atunci am avut de două ori noroc zise Vossilaski. Du-te repede şi ascunde lucrurile, căci n-am niciun pic de încredere în Gornovici acela. Te pomeneşti că mâine vine iar.

Bugilov plecă şi deschise celula, aranjă totul pe acolo, apoi duse în pivniţa tăinuită ghetele şi paltonul fetei.

Se-ntoarse apoi la comandant şi rânji:

— Aşa, acum e în regulă.

— Am presimţiri rele, zise Vossilaski, îngrijorat.

— Aş! Cine se poate lega de dumneata? răspunse gardianul, râzând. Acum poţi coborî la păpuşica aceea, căci ocrotitorul ei, Vasilieff, nu mai trăieşte.

— Ai dreptate, tovarăşe Bugilov. Mă voi duce îndată la ea şi nădăjduiesc că împotrivirea ei va slăbi. Rămâi aici până mă-ntorc!

— Petrecere frumoasă! spuse Bugilov în urma lui.

Apoi se aşeză pe un scaun, puse un picior peste altul şi luă o ţigară din cutia ce se afla în apropiere, şi-o aprinse şi murmură:

— Bine că am dat peste un astfel de superior. Bolşevismul nu e lucru rău. Lenin şi Trotzki, şi cum s-or mai numi nebunii ăia, vor să-i facă pe oameni fericiţi. Şi eu unul n-am de ce mă plânge, sunt fericit.

Trase cu sete din ţigară şi se întinse în scaun. Un zâmbet mulţumit se ivi pe chipul său ordinar.

Irina se împotrivise din toate puterile să părăsească celula. Lovi pe gardian cu mâinile şi picioarele, îl împinse de lângă ea – dar totul fu în zadar căci era prea slabă. El o înhăţă cu braţele-i vânjoase şi o târî pe gang şi când vru să ţipe îi astupă gura cu palma.

Apoi se ivi în faţa ei o deschizătură întunecoasă. Mai încercă o dată să se împotrivească, dar şi de astă dată fără succes. Ticălosul o duse pe trepte şi ajungând în pivniţă o duse jos şi deschise o celulă. Aceasta era oarecum bine amenajată, avea pat ca lumea şi într-un colţ, pe o policioară era o lampă cu petrol.

Bugilov o aşeză pe fată pe pat, îşi şterse sudoarea de pe frunte şi părăsind celula o închise.

Vru să urce înapoi sus, dar se opri deodată, şi auzi aproape de tot două glasuri bărbăteşti. Îşi dădu îndată seama că e vorba de o convorbire a superiorul său şi comisarul poporului. Abia când nu mai auzi vocile, cuteză să urce sus.

Irina se trezi şi privi disperată în jurul ei.

— Închisoarea asta e groaznică! gemu ea. Nimănui nu îi mai este

milă de mine? Ce-am făcut să trebuiască să sufăr atâta? O, tată, de ce nu mă ocroteşti?

Începu să bată cu pumnii în uşă, dar totul fu zadar. Lacrimile o năpădiseră şi plânse mult, sfâşietor.

Biata fată nu ştia bine în ce închisoare se afla. Erau mai multe închisori în capitală, toate la fel de fioroase.

Cu groază se gândi la omul care venise la ea în casa familiei Ulkitzki. El să o fi ademenit oare?

Deodată se auzi un zgomot şi după ce aruncă o privire spre uşă, căută în jur un obiect care să-i servească de armă. Nu găsi însă nimic.

Uşa se deschise şi Irina scoase un ţipăt de spaimă, căci îl recunoscu pe omul la care tocmai se gândise.

Cu ochii holbaţi şi mâinile ridicate ca spre apărare, el rămase în prag o clipă, apoi intră înăuntru şi închise uşa în urma sa.

— Ei, porumbiţa mea, toată împotrivirea nu ţi-a servit la nimic, acum îmi aparţii, zise ticălosul, râzând batjocoritor. Dar nu pricep, zău, ce tot faci mofturi. N-ar fi mai bine să ne înţelegem ca doi oameni de treabă? Eu am o situaţie bună şi aş putea să mă ridic şi mai sus. Iubesc femeile de felul tău şi vreau să te am. Fii cuminte şi primeşte. Vei trăi bine cu mine.

Se bătu cu pumnul în piept şi zise cu un ton solemn:

— Dacă vei fi drăguţă cu mine, nu e exclus să te fac soţia mea. Mă voi despărţi atunci de Caterina mea, care oricum nu face de o soţiei a comandantului închisorii Petru şi Pavel.

Tot vorbind el se apropiase şi vru s-o cuprindă în braţe, dar Irina veghea. Dânsa nici nu-i asculta vorbele, ci-i urmărea doar fiecare mişcare. Lângă ea se afla o cană de fier pentru apă…

Vossilaski întinse mâinile spre dânsa şi era atât de aprins încât nici nu ţinu seama de primejdie. Cum s-ar fi putut gândi că fata aceasta slabă ar fi fost în stare să se apere împotriva lui?

Aşa că atacul Irinei veni pe neaşteptate. Ea puse mâna pe cană, o zvârli şi-l lovi pe ticălos în frunte. El se clătină o clipă, scoase un ţipăt şi se prăbuşi pe ciment, în faţa ei.

Tânăra fată privi cu ochi holbaţi la trupul nemişcat al comandantului. Din rana de la frunte sângele curgea şiroaie.

— Dumnezeule sfinte, l-am omorât! murmură ea şi-şi întoarse privirile, căci nu putea suport privelişte.

Înnebunită aproape, luă lampa şi dădu buzna afară.

Se înşelase însă dacă credea c-ar fi putut să fugă. Pretutindeni erau ziduri groase şi ganguri scunde.

Începu s-alerge încolo şi încoace, îşi frângea mâinile şi în cele din urmă se înapoie în celulă, punând lampa pe masă.

Sângele continua să curgă din rana de la fruntea comandantului, care zăcea tot nemişcat la pământ. Îi era scârbă de acest om, dar cu

toate acestea îşi zise că nu trebuia să-l lase aşa, trebuia să-i vină în ajutor.

Îşi rupse o bucată din căptuşeala rochiei şi-i bandajă fruntea cu ea, pentru ca cel puţin să nu-i sângereze.

Datoria şi-o făcuse, dar ce se va întâmpla când acesta se va trezi din leşin?

Biata fată nu se îndoia o clipă că el nu va renunţa la planul său, apoi se va răzbuna pentru ceea ce-i făcuse dânsa.

Privi la el în jos şi văzu că în mâna stângă era încleştată o cheie mare şi grea. Era aceea de la celula ei.

Învingându-şi groaza ce o simţea la atingerea acestui om, ea se aplecă şi-i smulse cheia din mână, apoi se ridică şi-o vârî în buzunarul rochiei.

Deodată el se mişcă. Ea stătea gata să fugă şi hotărâtă să-l închidă înăuntru dacă-l va vedea ridicându-se.

Vossilaski deschise ochii şi privi rătăcit spre avan. După aceea încercă să se ridice. O recunoscu pe Irina şi în aceeaşi clipă se păru că-şi recapătă cunoştinţa.

— Ticăloaso!… asta mi-o vei plăti! scrâşni el şi îşi încordă puterile ca să sară-n sus, dar se prăbuşi îndărăt istovit. În furia de care era cuprins însă izbuti să-şi scoată revolverul şi trase spre uşă.

Irina fugise. Închise uşa şi răsuci cheia în broască. Rămase afară, cu mâinile apăsate pe piept şi auzi împuşcătura.

Apoi se făcu iar tăcere. Biata fată privi prin gaura uşii – o gaură destul de mare, ca la toate celulele de închisoare – şi-l văzu pe ticălos stând pe spate, nemişcat, cu braţele întinse. Leşinase din nou sau se prefăcea?

După câteva clipe, însă, îl văzu mişcându-se din nou. Atunci ea luă o hotărâre disperată. Trebuia să-l învingă pe acest om, trebuia să-l aibă în mână.

Descuie uşa şi o deschise fără zgomot, apoi intră înăuntru în vârful picioarelor. El scăpase revolverul din mână. Pas cu pas înainta dânsa, gata să fugă iar afară, şi să încuie uşa în urma ei. Dar temerile ei se dovediră neîntemeiate. El nu se mişcă atunci când ea luă revolverul. Biata fată avu un suspin de uşurare: acum se putea apăra? Ştia să mânuiască o armă, căci învăţase asta în satul ei.

Părăsi iar celula, închizând-o pe dinafară, apoi începu să chibzuiască asupra situaţiei în care se afla.

Ce avea să facă acum? Cum să iasă din temniţa aceasta unde paznicii roiau pretutindeni? Totul îi apărea cu neputinţă. Crezuse că se salvase, dar era tot atât de prizonieră ca înainte.

Partea a patra

160. Descoperirea unei ticăloşii

Când comisarul poporului, însoţit de Urez, se ivi iarăşi în fortăreaţa Petru şi Pavel, se produse vâlvă. Gornovici voia să-l vadă imediat pe comandant şi dacă se va stabili că lucrurile stăteau într-adevăr aşa cum spusese agitatorul, atunci ticălosul va simţi asprimea legii.

— Dumneata şi cu mine, Urez, am putea lucra împreună, zise comisarul poporului. Noi nu vom face niciun rău acelora care sunt oameni de treabă. Din nefericire, însă, sunt unii indivizi care se folosesc de situaţia lor înaltă pentru a trage foloase pe spinarea altora. Revoluţia a fost necesară la noi, ea trebuia să vină, dar acum trebuie să veghem ca să nu ne scape frâiele din mână, ca să nu se încuibeze elemente care urmăresc să-şi facă doar interesele lor şi care vor să guste viaţa din plin fără să se sinchisească de drepturile altora.

Urez încuviinţă în tăcere. Trebuia să dea dreptate acestui om. Se simţea amărât de moarte, căci soarta tristă a lui Vasilieff îl atinsese nespus de mult. Se socotea vinovat în mare parte de moartea moşierului şi-şi făcea imputări aspre că nu fusese cu mai multă băgare de seamă.

De asemenea îşi făcea imputări şi pentru Irina. Nu se îndoia o clipă acum că frumoasa fată căzuse victimă unui ticălos.

Ajunşi în faţa uşii comandantului, comisarul deschise şi amândoi intrară înăuntru. Chipul lui Gornovici se schimonosi de furie. În faţa lui stătea pe un scaun gardianul Bugilov, cu capul aplecat sforăind ca un elefant. Între degete ţinea ţigara stinsă. Picioarele şi le ţinea întinse pe un scaun pe care şi-l apropiase.

— Frumoasă privelişte! zise comisarul, privindu-l pe agitator.

Apoi, cu glas tare:

— Ei, omule, scoală-te!

Bugilov tresări speriat şi se holbă nedumerit la cei doi bărbaţi. Dar îşi reveni repede căci sări în sus şi începu să facă plecăciuni.

Gornovici surâse batjocoritor.

— Cine doarme nu păcătuieşte, pare să fie parola dumitale, zise el. Unde e şeful dumitale, tovarăşul Vossilaski?

— Nu… nu ştiu! bâlbâi Bugilov, încurcat.

Îi dădu în gând deodată unde se afla comandantul său. Dacă acest comisar fioros stăruia să vorbească cu Vossilaski, atunci trebuia să-l aducă neapărat, de unde o fi.

— Nu ştii unde este comandantul? întrebă Gornovici. Dar cred că te-o fi însărcinat pe dumneata să-i ţii locul cât va lipsi, aşa că trebuie să ştii unde s-a dus.

— Eu… eu nu ştiu, zău aşa!

Comisarul se încruntă şi ochii-i scăpărau scântei.

— Cutezi să-mi spui mie asta? strigă el. Stai aici şi dormi fără grijă şi habar n-ai unde s-a dus şeful dumitale, ai?

— Spunea… ca vrea să facă nişte cumpărături…

— Să mi-l aduci imediat aici! porunci Gornovici, şi arătă spre uşă. Şi dacă nu-l găseşti, atunci să te întorci imediat! Ai înţeles?

Ajuns afară Bugilov se scărpină după ureche. Avea presimţiri rele. De ce veniseră aceşti doi bărbaţi? Ce voia comisarul iarăşi aici?

Ticălosul nu se simţea prea liniştit, căci era amestecat în chestia Vasilieff. Schimbarea actelor o făcuse mai întâi dânsul.

Bugilov privi speriat în jurul său, apoi dispăru pe gangul unde era uşa secretă care ducea spre pivniţă.

Încercă s-o deschidă însă nu izbuti. Îşi încordă toate puterile şi sudoarea începu să-i curgă de pe frunte.

— Dumnezeule, ce să-nsemne asta? murmură el.

Începu să bată cu pumnii, dar nici de data aceasta nu obţinu vreun rezultat.

— S-a închis înăuntru, îşi zise el şi făcu o mutră disperată. Sau poate că n-a mânuit bine mecanismul şi s-o fi stricat ceva… Şi eu l-am instruit doar atât de bine! Cine m-a pus să mă vâr în afacerea asta?

Auzi paşi şi alergă repede înapoi. La capătul gangului se lovi faţă-n faţă cu comisarul poporului şi însoţitorul acestuia.

— Nu l-ai găsit încă pe şeful dumitale? se răsti la el Gornovici.

— Nu… nu ştiu unde e.

Comisarul puse pe picioare toată închisoarea. Chemă pe toţi gardienii, întrebă pe fiecare în parte, cercetă funcţionarii, dar fără niciun rezultat.

Atunci Gornovici se puse în legătură cu departamentul său şi numi îndată un comandant propriu. Apoi adună pe toţi şefii diferitelor secţiuni.

Începu să cerceteze cu energie cum fusese cu putinţă înlocuirea aceea tragică în cazul Vasilieff–Iunistin. Munca fu grea, dar în curând ieşi la iveală că comandantul păstrase până la urmă actele condamnaţilor Vasilieff şi Iunistin, deşi n-avusese niciun motiv să facă asta.

De ce o făcuse, totuşi?

— Tovarăşul Bugilov trebuie s-o ştie, zise un gardian. El mi-a predat mie pe prizonieri sub numele lor false şi eu i-am predat mai departe tot aşa.

Gornovici îl fulgeră cu privirea pe Bugilov.

— Ce ai de zis la asta? întrebă el, amenințător.

— Nu e adevărat… nu știu nimic… minte… bâlbâi gardianul.

— Ba e adevărat, am încă în biroul meu lista cu numele, zise celălalt. Bugilov singur a scris-o. Fiecărui arestat i-a dat un număr anumit, cum se obișnuiește aici. Îmi aduc chiar bine aminte de bărbatul despre care e vorba, era un om distins, cu ochi albaștri și fruntea înaltă.

Urez confirmă și șopti comisarului:

— El e, Vasilieff.

— Adu lista pe care spui c-a scris-o gardianul Bugilov! porunci comisarul poporului.

Omul dispăru. Pe Bugilov îl treceau năduşelile. Chestia putea avea urmări proaste pentru el.

După câtva timp gardianul se întoarse cu lista cerută. Gornovici și Urez o cercetară în grabă. Agitatorul știa că pe acte se afla fotografia lui Vasilieff, dar pe listă nu era trecut aceasta.

Comisarul poporului învălui într-o privire aspră pe Bugilov și răcni la el:

— Tot mai vrei să negi, ai?

— Nu știu… poate să fie o greșeală.

— Ce fel de greșeală?

— Schimbarea pe listă.

— Hahaha! râse Gornovici. Cum se poate proceda cu atâta ușurință când e vorba de o viața omenească?

Deodată tresări, duse lista în fața ochilor, o întoarse pe amândouă părțile, apoi o așeză în dreptul luminii.

— Ticălosule! tună el. Cine te-a pus la cale să ștergi numele cu guma și să scrii altele în locul lor?

Bugilov se făcu alb ca varul. Începu să tremure și lăsă privirea în pământ.

— N-am făcut-o… de bunăvoia mea… îngână el. Am fost îndemnat s-o fac.

— De cine?

— De comandant.

— Aha! făcu Gornovici și chipul său căpătă o expresie fioroasă. Și tot nu știi unde se află comandantul Vossilaski?

Ticălosul era cât pe ce să trădeze secretul, dar i se păru că o mână îl apasă pe gură.

— Nu știu unde e, răspunse cu glas înăbușit. Comandantul mi-a spus să rămân în biroul său până se va înapoia.

La ordinul comisarului poporului oamenii porniră iarăși în căutarea lui Vossilaski, dar se întoarseră cu toții înapoi, fără niciun rezultat.

În vremea asta sosi comandantul provizoriu, pe care Gornovici îl

chemase telefonic. Era un bărbat mai în vârstă, cu înfăţişarea inteligentă.

— Vei lua în primire slujba de comandant, porunci comisarul poporului. Dacă se iveşte Vossilaski, va fi arestat şi vârât într-o celulă, şi mă anunţaţi fără întârziere pe mine. De asemenea Bugilov va fi arestat pe dată şi se vor încheia actele pentru darea lui în judecată. Te rog să porţi de grijă ca cei doi să nu poată comunica între ei.

Gardianul fu scos imediat din slujbă şi închis într-o celulă. După aceea Gornovici şi Urez părăsiră închisoarea şi se îndreptară spre o alta, unde Vasilieff şi Iunistin fuseseră trimişi şi unde cel condamnat la moarte fusese executat.

Cercetară actele găsite aici şi se dovedi că de pe documentul lui Vasilieff fusese scoasă fotografia. De asemenea, semnalmentele lui fuseseră tăiate cu dibăcie şi lipite pe actul lui Iunistin şi viceversa.

Comisarul poporului rămase încredinţat de-a binelea de vina comandantului Vossilaski şi a complicelui său Bugilov.

— Cred că tot Vossilaski poartă vina dispariţiei tinerei fete, zise Urez.

— Vom face noi lumină şi în chestia asta, tovarăşe, răspunse Gornovici. Să dăm noi numai de ticălosul ăsta, că-l fac eu să mărturisească.

Urez îşi simţea inima grea. Pe el nu-l interesa sentinţa răzbunătoare – căci asta nu-i folosea nimic. Vasilieff era mort, căzuse victimă a doi ticăloşi.

Grija agitatorului se îndrepta acum spre fata blondă a cărei dispariţie îl întristase atât de mult şi considera ca o datorie să ia locul aceluia care îşi dăduse viaţa ca un martir şi să devină ocrotitorul nefericitei tinere.

După ce se despărţi de comisarul poporului, Urez se duse acasă, unde ajunse rupt de oboseală. De câtva timp stătea într-o cămăruţă sărăcăcioasă, căci socotea nedrept să-şi îngăduie luxul unei locuinţe omeneşti, atunci când atâţia alţi nenorociţi n-aveau nici măcar unde să-şi pună capul.

Se culcă şi când se trezi la amiază se simţi foarte rău. Avea friguri. Dădu de veste la tribunal şi ceru să fie înlocuit de altcineva în slujba de Preşedinte.

I se trimise un medic. Acesta îl examină pe omul care nu era decât un pachet de oase şi scrise un bilet de intrare în spital.

Din pricina slăbiciunii sale, Urez zăcu multă vreme şi medicii crezură că nu-l vor mai vedea pe picioare. Săptămâni de zile stătu întins în patul de spital, şi când îşi mai reveni, aproape că-şi pierduse memoria. Numai două fapte mai stăruiau cu putere în amintirea sa: dispariţia frumoasei Irina şi tragicul sfârşit al lui Vasilieff.

Pe măsuţa de lângă patul său văzu flori proaspete şi un surâs trist îi încolţi pe buze. Erau vestitori ai primăverii. Afară înmugureau copacii şi iarba zâmbea spre cerul limpede, cu verdele ei adânc.

Urez auzi paşi uşori apropiindu-se, văzu o făptură albă şi simţi o mână moale sub cap, potrivindu-i perna. Ochii săi mari urmăriră această mână şi se opriră pe un obraz frumos de fată, cu trăsături serioase. Tresări o clipă, apoi un zâmbet de bucurie îi lumină chipul.

— Mă cunoşti? întrebă sora, cu un surâs blând.

— Nu eşti sora lui Iesta Ulkitzki?

— Da.

Urez căzu pe gânduri. Îi reveneau acum în minte şi alte persoane, care îi fuseseră dragi.

— Cum îi merge fratelui dumitale? întrebă el.

— A căpătat o slujbă în magistratură, răspunse Vera. I s-a făgăduit un post de ministru în străinătate, îndată ce se va ivi o funcţie vacantă.

— Ce s-a mai întâmplat între timp?

— Multe, dar nimic bun. Pretutindeni situaţia e proastă.

— Sa încheiat pacea cu nemţii?

— Până acum nu. Germanii ne-au pus arma în piept. Vor să cucerească Polonia şi provinciile apusene. Asta nu pot îngădui ai noştri.

— Şi ce se va întâmpla acum?

— Nu se ştie. Guvernul rusesc se bizuie pe muncitorimea din lumea întreagă. Nădăjduieşte că bolşevismul va învinge pretutindeni şi atunci va deveni şi Rusia o ţară liberă.

— O ţară liberă – un popor liber! oftă Urez. Dar ia spune, ai mai auzit ceva de Boris Verodin?

— N-am mai auzit nimic de el, răspunse fata cu tristeţe. Cred… că vor să-i facă un proces. Se spune că şi-ar fi însuşit o sumă mare de bani, aparţinând statului.

Urez se ridică în capul oaselor, dar recăzu pe perne fără putere.

— Boris Verodin să fi făcut asta? zise el, deschizând ochii mari. E o nebunie să te gândeşti la aşa ceva.

Urez nu văzu lucirea din ochii ei şi nici nu auzi suspinul de uşurare care-i scăpă de pe buze.

— Trebuie să rămâi liniştit şi să nu te enervezi, tovarăşe Urez, zise Vera, cu blândeţe.

Agitatorul rămase tăcut şi gândurile i se îndreptară spre contesă. Îşi aduse aminte deodată că ea pornise la drum ca să-l găsească pe fostul luntraş şi să-l îngrijească.

— Dar cu Irina Verodin ce s-a mai întâmplat? întrebă el apoi.

— Nu ştiu, nimic, răspunse Vera şi-şi şterse o lacrimă. Fratele meu şi-a dat toată osteneala să dea de ea, dar n-a izbutit. Părinţii mei au căpătat paşaport şi au plecat în Franţa. A fost greu, dar Iesta s-a

îngrijit de asta.

Agitatorul nu mai putu vorbi. Ochii i se închiseră şi adormi. Sora îl învălui într-o privire îngrijorată, apoi se depărtă încetişor de patul lui.

161. Ucigaşă fără voie

Când gardianul Bugilov se văzu închis în celulă începu să urle ca din gură de şarpe. Crezuse că-şi va găsi norocul alături de tovarăşul Vossilaski, – şi acum vedea că se-ntâmplase tocmai împotrivă.

Când se mai linişti, începu să chibzuiască în ce fel ar putea să înlăture vina ce apăsa asupra lui. Dar cu cât mai mult se gândea, cu atât mai grea i se arăta situaţia.

Împotriva comandantului Vossilaski se lansase un mandat de arestare. Când se va fi înapoiat din celula din pivniţă – după ce-şi va fi potolit poftele – va fi arestat pe dată.

El, Bugilov, nu-l putea trăda, căci ar fi însemnat să-şi sape propria groapă. El fusese doar acela care o ademenise pe fată din casă, o adusese apoi în celulă şi mai târziu în pivniţa tăinuită, la cererea comandantului. În felul acesta se făcuse tot atât de vinovat ca însuşi Vossilaski.

A doua zi dimineaţă i se aduse mâncare, la fel ca celorlalţi arestaţi. Gardianul, unul din acei care mai avea puţină inimă, îl privi cu milă.

— Tovarăşe Gringinov, întrebă Bugilov, n-ai putea să-mi spui în care celulă se află comandantul?

— În niciuna, răspunse celălalt, zâmbind. Cred că ştii bine asta.

— Ce vrei să spui?

— Hm… Voiam să spun că vei fi ştiind că tovarăşul comandant a părăsit închisoarea şi că a fost prevenit.

Bugilov murmură câteva cuvinte de neînţeles şi rămase nedumerit.

Gardianul se îndepărtă. Arestatul deveni din ce în ce mai nervos. Mâncă puţin şi aşteptă neliniştit să treacă ziua, ca un condamnat la moarte ce-şi aşteaptă execuţia.

A doua zi dimineaţă, când gardianul veni din nou cu mâncarea, prima grijă a lui Bugilov fu să întrebe de comandant.

— Ce ai cu el? întrebă Gringinov, zâmbind. N-a venit şi se va păzi să mai calce pe aici. Poţi fi mulţumit dacă nu se va mai arăta, căci în felul acesta poţi arunca toată vina asupra lui.

— Ai dreptate, murmură Bugilov.

Şi iar se scurse o zi şi o noapte. Dimineaţa când veni gardianul, nu-i aduse nicio noutate.

— Minţi! răcni atunci Bugilov. Nu vrei să-mi spui că tovarăşul comandant a fost arestat. Nici n-a părăsit fortăreaţa; trebuie să fie închis pe undeva.

— Vorbeşti aiurea, dragul meu, răspunse celălalt. Ţi-am spus şi-ţi

repet că Vossilaski nu s-a mai ivit. Fii bucuros că sunt sincer faţă da tine, deşi îmi faci milă. Ţi-o spun numai pentru că n-a fost un superior bun. Tu ai dus-o bine cu el, dar nouă ne făcea zile amare. Acum te rog să mă slăbeşti cu întrebările!

Bugilov, însă, se apropie de el, îl apucă de braţ şi-l privi cu groază în ochi.

— Spui adevărul, tovarăşe Gringinov? întrebă dânsul. E drept că n-a apărut comandantul?

— Pe Dumnezeul meu că nu e aici.

Atunci Bugilov lăsă în jos capul şi se întoarse la locul său. Celălalt închise uşa cu zgomot.

În fiecare dimineaţă Bugilov întreba dacă nu se ivise comandantul şi mereu căpăta acelaşi răspuns. Ticălosul începu să slăbească şi pe zi ce trecea, chipul său devenea mai sălbătăcit, încât gardianul Gringinov se temea de el când intra dimineaţa în celulă.

În felul acesta se scurseră vreo treizeci de zile. Gringinov nu mai lua în gură aproape nimic. Devenise uscat ca o scândură şi mintea i se întuneca din ce în ce. Într-o dimineaţă, când se ivi Gringinov, strigă:

— Eu vă voi spune unde este comandantul.

Gardianul – care vestise deja pe medicul închisorii de starea arestatului – se dădu înapoi spre uşă.

— Unde e comandantul? întrebă totuşi, ca să-l întărâte pe arestat.

Acesta izbucni într-un râs fioros şi răspunse:

— În pivniţa fortăreţei Petru şi Pavel. Daţi-mi drumul de aici şi vă voi arăta intrarea.

— O cunoaştem demult, răspunse Gringinov, calm, ca să nu-l întărâte şi mai mult.

Bugilov tresări speriat, întinse mâinile şi chipul său luă o expresie înfiorătoare.

— Atunci m-ai minţit, murmură, cu glas stins.

— Nu… nu ştim… zise de data aceasta Gringinov.

În clipa următoare celălalt se năpusti asupra lui şi încordându-şi ultimele puteri, începu să-l strângă de gât şi să-l lovească cu picioarele în chip sălbatic.

Gardianul izbuti să scoată un răcnet şi imediat dădură buzna alţi paznici care îl smulseră din mâinile nebunului.

— Şi-a pierdut minţile! gâfâi Gringinov, când se văzu scăpat.

Uşa celulei fu închisă, dar îndărătul ei urla nenorocitul. Strică tot ce-i căzu sub mână, răcnea şi izbea cu pumnii în pereţi, până ce, sfârşit de puteri, se zvârli pe culcuşul său.

Peste un ceas şase gardieni intrară în celulă şi Bugilov se ridică de pe pat, aplecându-şi trupul înainte. În ochii lui sclipea nebunia şi, revenindu-i furia, vru să se năpustească asupra oamenilor. Dar aceştia izbutiră să-l lege în aşa fel încât nu mai putu nici să se mişte.

— Vreţi să mă închideţi şi pe mine în pivniţă? strigă el, făcând spume la gură. Hahaha! Asta, n-o să vă meargă, căci nu cunoaşteţi intrarea. Numai eu o cunosc.

Fu dus apoi înaintea medicului, care-l examină, apoi îl trimise la balamuc. Acolo nu mai avu nicio clipă de limpezime a minţii şi susţinea mereu că Vossilaski se afla în pivniţa fortăreţei. Dar nimeni nu dădu vreo atenţie vorbelor sale. Toate sforţările pentru a-i reda sănătatea dădură greş.

În cele din urmă deveni copilăros şi nevinovat. Plângea şi râdea fără să mai aibă accese de furie. Şi rămase acolo între zidurile casei de nebuni, cu mintea întunecată pentru totdeauna.

Irina se resemnă în soarta ei. Se aşeză pe scara ce ducea sus şi dormi câteva ceasuri.

Când se trezi se simţi ceva mai întărită, dar ştia că e pierdută, că nu va putea scăpa. Încercă să găsească ieşirea, dar sforţările ei rămaseră zadarnice.

Ridicându-se de jos se apropie de uşa celulei şi privi prin gaură. El nu mai zăcea pe podea, ci se târâse pe pat, iar lămpiţa de petrol ardea încă. Biata fată începu să chibzuiască şi cu cât îşi forţa mintea mai mult, cu atât îşi dădea seama că era pierdută. Deodată îşi aduse aminte însă de omul care o adusese cu forţa aici şi o rază de speranţă se aprinse în sufletul ei: el va veni să se intereseze de superiorul său şi atunci va căuta să iasă afară, furişându-se pe lângă el.

Dar şi această speranţă se irosi după ce mai trecu o zi şi nimeni nu se arătă.

Prin gaura de la uşă ea se încredinţa că lămpiţa ardea încă, deşi foarte slab, căci petrolul era pe sfârşite.

Abia acum îi sări în ochi faptul că omul de pe pat era în aceeaşi poziţie ca atunci când îl văzuse ultima oară şi tot acum văzu că mâna lui, care atârna în jos, devenise vânătă.

Irina se îngrozi şi fu nevoită să se sprijine de perete ca să nu cadă. Murise oare omul acela?

Rămase mult timp cu gândurile în neorânduială şi tremurând din tot trupul.

— Mort!… ucis de mine!… murmură ea în cele urmă.

Dar nu, ea nu-l omorâse, se apărase numai. Şi dacă el îşi dăduse viaţa căutând s-o necinstească pe dânsa, era singur vinovat.

Spunându-şi aceasta deveni oarecum mai liniştită şi hotărî să se adapteze împrejurărilor.

Foamea începu s-o chinuie, deoarece se afla de două zile aici şi nu pusese nimic în gură. Va muri oare de foame?

Singură în această tainiţă a marii închisori îşi va sfârşi zilele, neştiută de nimeni… Şi în celulă pe pat, zăcea mortul…

Irina îşi zise că trebuia să înlăture cadavrul; oboseala ameninţa s-o doboare, căci două nopţi de-a rândul dormise ghemuită pe scară. De ce să stea mortul în pat, iar ea să nu-şi poată pune capul undeva?

Deschise celula şi, păşind înăuntru, privi cu spaimă la chipul mortului. Trebuia să fi murit în ajun, căci faţa îi era cenuşie-vânătă. Ochii îi erau holbaţi, şi dacă Irina s-ar fi simţit vinovată, n-ar fi putut îndura privirea acestor ochi.

Îşi întoarse faţa şi, acoperindu-şi-o cu mâinile, începu să plângă sfâşietor.

Se reculese însă repede, spunându-şi că nu trebuia să piardă vremea, căci în curând lămpiţa se va stinge şi un întuneric adânc o va învălui. Trebuia să-şi învingă groaza şi să scoată afară cadavrul.

Fără să mai stea la gânduri îl apucă de picioare, şi adunându-şi toate puterile izbuti să-l tragă de pe pat. După aceea făcu o mică pauză şi fără să ştie cum, îi veni gândul să scotocească prin buzunarele mortului. Poate găsea vreun obiect pe care l-ar fi putut folosi?

Aplecându-se asupra cadavrului, vârî mâna într-unul din buzunare şi găsi un creion, un carneţel şi un portofel cu bani. Aruncă însă totul cu dispreţ. În schimb luă o brichetă şi o cutie de chibrituri, căci acestea îi puteau fi trebuincioase. Acum venea partea a doua a muncii sale: mortul trebuia scos afară din celulă.

Irina îl apucă iar de picioare, încleştă dinţii şi astfel izbuti să-l scoată pe uşă, ducându-l într-un alt gang, unde prezenţa lui n-o mai putea îngrozi.

După ce rosti o rugăciune pentru odihna sufletului său, Irina se înapoie în celulă. Până acum n-o cercetase încă bine pe aceasta. Într-un colţ zări ceva întunecat şi, privind mai de aproape văzu că e o sticlă. Era mărişoară şi plină. Destupând-o şi mirosind, constată cu bucurie că e petrol.

Din felul oarecum locuibil cum era aranjată celula reieşea că Vossilaski socotise s-o ţină mai multă vreme aici. Patul era bun, deşi primitiv, şi urâţenia nu lăsa de dorit.

Cu un zâmbet trist fata încuie celula pe dinăuntru, cum făcea acasă, când se culca în odăiţa ei.

Două zile se scurseră astfel şi foamea cumplită îi sfârteca măruntaiele. Nenorocita îşi aştepta sfârşitul cu resemnare, aşteptând moartea ca pe o prietenă izbăvitoare.

Sub masă găsi câteva cărţi. Probabil că acela care o închisese aici nu voia s-o lase să se plictisească şi-i pregătise această distracţie. Ea îi mulţumi în gând, deşi el fusese cel mai înverşunat duşman al ei.

Astfel îşi mai omorî puţin timpul, îndulcindu-şi chinurile cu lectura câtorva scriitori ruşi.

Şase zile se scurseră în chipul acesta. Capul îi vâjâia ca un stup de

albine. Îşi încercă glasul şi atunci avu impresia că sunetele veneau de la mare depărtare.

Era atât de sfârşită de puteri încât nici să se ridice nu putea. Sughiţa şi gândurile i se încâlceau în minte.

Niciodată nu şi-ar fi închipuit că foamea poate fi atât de chinuitoare. Ah, o bucăţică de pâine, o singură felioară şi s-ar fi simţit fericită, mai fericită poate chiar dacă ar fi câştigat dragostea bărbatului iubit.

Apa pe care o găsise în celulă şi-o împărţise cu economie şi mai avea o jumătate de cană, astfel că împotriva setei era oarecum asigurată.

Dar foamea… foamea o înnebunea cu desăvârşire. Ochii începură să-i joace în cap, vedea fantome fioroase, oameni cu două capete şi braţe multe care voiau s-o înşface.

Apoi, era fantomă sau realitate? lângă patul ei se ivi o făptură înfiorătoare, care o privea stăruitor, şi al cărei chip sălbăticit era încadrat de o barbă încâlcită.

— Piei de aici… monstrule! Piei… drace! strigă ea şi îşi acoperi faţa cu mâinile. Apoi îşi pierdu cunoştinţa.

162. Sfârşitul unui regim

În cartierul general din Gatcina se ţinea o mare consfătuire. Kerenski izbutise în cele din urmă să-l hotărască pe generalul Krasnoff să retragă de pe front o trupă mai numeroasă, pe care să i-o pună la dispoziţie. În vremea asta agenţii şi comisarii lui Kerenski lucrau pe frontul polonez, ca să atragă de partea lor încă vreo câţiva generali.

Krasnoff însuşi se mai afla pe front. Comanda trupelor de cazaci o predase unui colonel, dar îi dăduse instrucţiuni să fie cu băgare de seamă.

Krasnoff era o vulpe şireată. Nu voia să se strice de tot cu bolşevicii, căci aflase că poziţia acestora se întărea din zi în zi mai mult.

Întocmai ca prinţul Potcikev, îşi făcuse şi el socoteala că noii stăpânitori vor avea nevoie, mai târziu de generali vrednici. Forma regimului era, mai la urma urmei lucru secundar pentru el şi alţii de teapa lui.

Krasnoff venise o zi de pe front. Kerenski se încartiruise într-un palat şi aici în Gatcina, unde formase un soi de guvern, împreună cu câţiva din miniştrii săi. Curierii săi plecau şi veneau necontenit şi comisarii pe care îi trimisese în toată ţara îi dădeau raportul la înapoiere.

Situaţia nu prea era bună pentru el. Pretutindeni lumea cerea încetarea războiului, căci prea cursese mult sânge până atunci.

Kerenski citi manifestul lui şi oftă din adânc. Acum, când făcuse totul anapoda, îşi dădu seama ca fusese orb. Aproape un an ţinuse cuvântări pompoase, mângâind poporul cu făgăduieli, până ce bolşevismul devenise o hidră.

Rapoartele comisarilor săi erau disperate. Doar puţini ofiţeri de pe front raportau că se puteau bizui pe soldaţii lor, – ceilalţi considerau partida cu desăvârşire pierdută.

Cu toate acestea fu cu putinţă să se concentreze la Gatcina o trupă disciplinată din treizeci de mii de oameni.

Prinţul Potcikev, Kerenski, câţiva miniştri de-ai săi şi generalul Krasnoff ţineau sfat de război.

Kerenski era de părere să se pornească în marş asupra Petrogradului, ocupând capitala dintr-odată şi distrugând bandele bolşevice.

Potcikev era de aceeaşi părere. Prinţul mai era încă de partea fostului regim şi credea că printr-un act de violenţă, bolşevismul va putea fi nimicit. Regimul trecut îi garanta cel puţin bogăţiile şi nu-i răpea moşia mare pe care o avea, pe câtă vreme ceilalţi nu se putea şti ce vor face.

Krasnoff, însă, era împotriva năvălirii armatei spre Petrograd şi avea motivul său pentru aceasta. Trupele pe care le trimisese erau şi ele obosite de război şi pe de altă parte nu prea erau dispuse să lupte împotriva camarazilor de până atunci.

Numai Potcikev era ferm hotărât să se pună cu totul la dispoziţia lui Kerenski.

În toiul discuţiilor sosi un curier, venind direct din Petrograd şi care aduse vestea că Trotzki chemase sub arme o armată de optzeci de mii de oameni. Aceasta venea în marş din toate părţile.

Toţi cei de faţă păliră. Kerenski avu un surâs schimonosit şi clătină capul neîncrezător.

— De unde să ia Trotzki atâţia oameni? întrebă el.

— Cazărmile sunt pline de soldaţi, răspunse curierul. Trotzki a chemat numai voluntari şi lucrătorii tuturor fabricilor mari au venit sub arme. Asta înseamnă că se formează o mare armată roşie. Eu însumi am văzut cum făceau exerciţii în curţile fabricilor, având şi mitraliere şi chiar tunuri.

— N-am avut eu dreptate îndemnându-vă să fiţi cu băgare de seamă? făcu Krasnoff. Trebuie să ne economisim materialul.

Kerenski îşi împreună mâinile şi zise:

— Aşadar vrei să dai Rusia pe mâinile acestor hoarde?

— Ce vorbă e asta, Excelenţă? răspunse Krasnoff, încruntând fruntea. Sunt soldat destul de bătrân ca să ştiu ce fac.

Kerenski privi la Potcikev. Acesta înălţă din umeri, neştiind ce să spună.

— Cel puţin de-am avea tezaurul Statului! zise fostul prim-ministru, oftând, şi aruncând o privire plină de imputare asupra prinţului.

Acesta tresări. Uitase de chestie în ultimul timp.

— Aveţi dreptate, Excelenţă, zise el. Trebuie să găsim banii. Bănuiesc că sunt în mănăstirea aceea. Voi încerca să înaintez într-acolo cu câteva mii de oameni.

Kerenski îi întinse mâna.

— Dacă ne faci rost de bani, suntem salvaţi, prinţe, zise el. Sporirea soldelor va însufleţi din nou pe soldaţi, astfel că ne vom putea recuceri poziţiile.

Cei de faţă se despărţiră fără să fi luat o hotărâre.

Prinţul Potcikev se duse la aghiotantul său, căpitanul Semelov, cu care se înţelegea din ce în ce mai bine, şi faţă de care aproape că nu mai avea nicio taină. Ba, uneori Tiranul uita respectul cuvenit superiorului său şi nu i se mai adresa cu titlul pe care îl avea acesta. Potcikev, însă, nu băga de seamă – sau se făcea că nu bagă de seamă intimitatea pe care şi-o îngăduia Semelov.

— Ei, Excelenţă, cum a decurs conferinţa? întrebă căpitanul.

— Cred că Rusia e la marginea prăpăstiei, răspunse Potcikev întunecat. Krasnoff ăsta e şiret ca o vulpe. După cât se pare, gândeşte şi el ca şi mine – nu vrea s-o rupă de tot cu revoluţionarii; de aceea n-a trimis încoace decât o mică parte din trupele sale de cazaci şi nici măcar ăştia n-au de gând încă să pornească.

— Da, mi-am închipuit eu, încuviinţă Semelov. Tare mă tem că generalul se poartă cu ideea să întemeieze o republică nouă, bizuindu-se pe cazacii săi.

— Poate că ai dreptate, căpitane, zise Potcikev.

— Şi acum ce aveţi de gând, Excelenţă?

— Kerenski mi-a amintit astăzi de transportul pe care ticăloşii ăia au izbutit să ni-l răpească, deşi eram de cinci ori mai numeroşi ca ei. Dacă am izbuti să punem mâna pe lăzile cu bani, poate că am fi în stare să înjghebăm o armată de vreo treizeci, patruzeci de mii de oameni cu ajutorul căreia să înăbuşim răscoala. Dacă soldaţii de pe front vor afla că soarta lor e în mâna unui guvern sprijinit de armată, atunci fireşte că îşi vor recăpăta vechea lor disciplină.

— Hm, planul nu e rău, murmură Semelov.

— De aceea, trebuie să ajungem cu orice preţ la mănăstirea unde se adăpostiseră revoluţionarii şi să curăţim locurile dimprejur.

— Bănuiţi că lăzile cu bani se află sub ruinele sfântului lăcaş?

— Da, sunt sigur de asta.

— În cazul acesta face să ne riscăm pielea, Excelenţă… Dar dacă nu izbutim? adăugă Semelov, aţintind o privire iscoditoare asupra comandantului său.

— Atunci, nu ne mai rămâne decât două căi… Sau mă pun în slujba revoluţionarilor şi, în acest caz, fireşte că voi găsi o slujbă şi pentru dumneata, căci nu vreau să ne despărţim. Sau – glasul prinţului deveni mai grav – vom încerca, pe contul nostru, să intrăm în stăpânirea lăzilor cu bani… atunci, nu vom mai avea nevoie nici de revoluţionari, nici de Kerenski, căci numai a zecea parte din suma aceea ar face din noi oameni putrezi de bogaţi.

Semelov rânji mulţumit. Calea a doua i se părea cea mai bună de urmat.

Între timp, se ţinu la Petrograd o consfătuire, în urma căreia marinarul Debenko luă comanda trupelor care porniră spre Gatcina, spre a alunga armata rămasă credincioasă guvernului.

Încăierarea avu loc în curând şi o parte din soldaţii albi trecură în rândurile revoluţionarilor, iar cealaltă parte o luă la fugă în dezordine. Kerenski se văzu nevoit să spele putina în grabă, spre a nu cădea în mâinile vrăjmaşilor săi. Această fugă însemnă dispariţia lui din viaţa politică a Rusiei.

Chiar în acea zi, Debenko intră în palatul din Gatcina, pe care Kerenski îl părăsise doar cu câteva ceasuri înainte.

Potcikev şi Semelov rămaseră, însă, în oraş, îmbrăcaţi în haine civile, astfel că nimeni nu-i recunoscu.

Abia după câteva săptămâni plecară şi ei din Gatcina, îndreptându-se spre capitală. După alte câteva săptămâni ajunseră la ţintă şi se amestecară printre locuitorii marelui oraş, căutând să afle simţămintele acestora.

Când îşi dădură seamă că vechiul regim n-avea să mai revină niciodată, luară hotărârea să se pună în slujba noului guvern şi, ca urmare, Potcikev înaintă o cerere Sfatului comisarilor poporului. Peste o săptămână primi răspuns să se prezinte, într-o anumită zi, la Palatul de Iarnă.

Inima prinţului zvâcnea cu putere. Fusese unul din duşmanii cei mai înverşunaţi ai republicii roşii şi acum voia să se pună în slujba ei. Cum va primită oferta aceasta?

Potcikev mai ştia că se şopteau multe lucruri rele despre el şi aflase că era bănuit de uciderea celor patru revoluţionari.

Totuşi, cuteză să-şi urmeze calea mai departe, chiar dacă aceasta avea să însemne sfârşitul său.

În cele din urmă se înfăţişă înaintea Sfatului comisarilor poporului.

— Înainte de a discuta oferta dumitale, trebuie să punem la punct anumite chestiuni – începu unul din fruntaşii revoluţionari. E vorba, în primul rând, de transportul de bani, care fusese menit să prelungească, cu câteva săptămâni, guvernarea lui Kerenski. Nu mai e azi o taină pentru nimeni faptul că o trupă de revoluţionari primise ordinul să

pună mâna pe preţioasele lăzi, care trebuiau să slujească scopurilor noastre. De atunci niciunul din tovarăşii noştri n-a mai dat vreun semn de viaţă. În schimb, am aflat că o femeie, deputată din ţinutul Volgăi, ţi-a destăinuit planurile noastre. E adevărat?

Pe chipul lui Potcikev nu se zări nici urmă de tulburare. Gândurile se încrucişau, cu iuţeala fulgerului, prin mintea sa.

— Da, aşa este, răspunse el, în cele din urmă.

— Trădătoarea e o anume Sonia Petrovici?

Prinţul dădu din cap în semn de confirmare.

— Şi ce s-a întâmplat în acea noapte?

Cel întrebat îşi drese glasul, apoi istorisi tot ce se petrecuse în noaptea când se transportaseră lăzile cu bani.

— Aşadar, susţii că Boris Verodin a izbutit să pună mâna pe lăzi? întrebă unul din fruntaşii revoluţionari.

— Ţinând seama de împrejurări, aşa trebuie să fie, încuviinţă prinţul, care trecuse sub tăcere atacul asupra mănăstirii.

Potcikev era sigur că tânărul luntraş pierise în flăcări, astfel că nu se temea să arunce totul în sarcina duşmanului său de moarte – ba, mai mult, simţea o adevărată plăcere, ponegrind pe acela care îi răpise soţia.

— Şi încotro s-a îndreptat Boris Verodin? întrebă unul din fruntaşi.

— Asta n-o ştiu nici eu, răspunse Potcikev. Poate că a pornit, cu o parte din bani, spre ţărmul mării şi a izbutit să ajungă în Suedia sau Anglia.

După cât se părea, sămânţa aruncată de Potcikev căzuse pe pământ prielnic, căci fruntaşii începură să-şi şoptească cu înfrigurare, unii susţinând vinovăţia, iar alţii nevinovăţia lui Boris Verodin. Mai ales Ilino îl apără cu căldură.

În cele din urmă, se luă hotărârea ca prinţul să aştepte până ce i se va da de veste dacă oferta lui e primită sau nu.

Potcikev rămase foarte dezamăgit, totuşi nu-şi pierdu cumpătul şi zise:

— Între timp, voi încerca să descopăr ascunzătoarea comorii, căci dacă Verodin a fugit, n-a putut lua cu el decât o mică parte din bani.

Ceilalţi primiră această propunere şi făgăduiră prinţului tot sprijinul lor, în cazul când va izbuti să dea de urma lăzilor cu aur.

Un zâmbet batjocoritor se ivi pe buzele lui Potcikev, când păşi în stradă.

— Ehei, dacă mi-o fi dat să descopăr comoara, n-o să fiu atât de prost ca să v-o aduc plocon, ci am să mi-o reţin ca despăgubire pentru pierderile suferite de pe urma revoluţiei, murmură el. Şi nădăjduiesc că străduinţele mele vor fi încununate de succes. Unde s-or fi găsind lăzile, dacă nu printre ruinele mănăstirii?

Prinţul porni mai departe, cu paşi grăbiţi. Nimeni nu bănuia că sub

aceste haine simple se ascunde temutul prinţ Potcikev, fostul comandant al trupelor albe.

La un colţ de stradă, se lovi de un bărbat, care avea faţa bandajată în aşa fel, încât nu putea fi cunoscut.

Potcikev scoase o înjurătură, apoi îşi urmă calea. Necunoscutul, însă, rămase locului, privind năucit în direcţia în care pornise prinţul. Apoi se ţinu după el, până ce dispăru într-o casă.

Un ceas mai târzia, Potcikev ţinea în mână o scrisoare, care purta adresa lui.

Cine ştia, oare, că el se afla în oraş? Cine îi scrisese?

După ce se uită cu luare-aminte la plic, îl deschise şi scoase la iveală o foaie de hârtie, pe care e aflau doar câteva rânduri:

„Prinţe Potcikev!

Să nu-ţi închipui că răzbunătorul doarme. Moartea Elenei Halbah cere răzbunare. Ceasul tău va suna mai curând decât de aştepţi.

Răzbunătorul.”

Potcikev rămase cu privirile aţintite în gol. Cine era oare, misteriosul trimiţător al scrisorii? Acesta, îl mai prevenise o dată. Cine descoperise taina morţii Elenei?

Dar zadarnic îşi frământă nuntea. În cele din urmă, o înjurătură grosolană alungă toate gândurile care îi aminteau de noaptea când o ucisese pe biata femeie ce-i stătuse în cale.

163. Salvat din ghearele morţii

Călugăriţa şi însoţitoarea ei aveau de străbătut un drum foarte anevoios. Cu trenul ar fi ajuns la ţintă doar în câteva ceasuri, dar cu trăsura, cele două femei înaintau încet pe o potecă părăsită ce ducea prin pădure.

Din când în când, santinelele trupelor roşii, care ocupaseră pădurea, le opreau din drum, însă rasa cenuşie a sorei Veronica impunea respect tuturor, astfel că nu erau reţinute multă vreme.

În sfârşit, după trei zile, ajunseră pe o colină de unde se vedea coliba cărbunarului şi mănăstirea aşezată îndărătul acesteia. Zidurile arse ale sfântului lăcaş se înălţau triste. Ciorile şi corbii erau acum singurele vieţuitoare din încăperile înnegrite de fum. Departe, în vale, era locul unde se mai dădeau încă lupte între albi şi roşii.

Cele două femei se despărţiră, privindu-se adânc în ochi.

— Nu ştiu cine eşti şi nici nu vreau să ştiu, zise Sonia. Nu încape însă nicio îndoială că te tragi dintr-o familie nobilă şi că eşti o fire aleasă. De aceea te-am rugat să-l îngrijeşti pe Boris Verodin. Dacă se face bine, salută-l din partea mea şi spune-i că-i doresc numai binele.

N-o să ne mai revedem niciodată, căci în viitor căile noastre sunt despărţite…

Aplecându-se spre urechea sorei Veronica, ea adăugă, cu glas răguşit:

— Înaintea dumitale se află o condamnată la moarte. Autorităţile sunt în căutarea mea şi, dacă izbutesc să mă prindă, s-a sfârşit cu mine.

Călugăriţa o privi, îngrozită.

— Dar ce crimă ai făptuit? întrebă ea.

— Sunt o trădătoare, doamnă contesă… mai mult nu vreau să-ţi spun… merit moartea…

— Groaznic! murmură sora Veronica. Nu cumva aş putea să-ţi vin în ajutor?

Sonia clătină capul şi răspunse, cu un zâmbet trist:

— Nu, doamnă, nimeni nu-mi poate veni în ajutor… Am păcătuit şi trebuie să ispăşesc greşelile.

Toate străduinţele călugăriţei rămaseră zadarnice, căci Sonia se împotrivi, refuzând orice ajutor.

— Singurul meu ţel în viaţă va fi să îndrept răul pe care l-am făcut, zise ea. Din pricina mea mulţi oameni au avut de suferit trupeşte şi sufleteşte… Rămâi cu bine, doamnă contesă… Şi, dacă vrei să împlineşti o rugăminte, predă acest pacheţel lui Boris Verodin, când se va însănătoşi.

Zicând aceasta, ridică marginea rochiei şi scoase din buzunarul fustei de dedesubt un pacheţel de formă pătrată, pe care îl întinse călugăriţei.

— Ştiu că pot avea încredere în dumneata, se rugă dânsa, şi nădăjduiesc că rugămintea îmi va fi împlinită…

Sora Veronica luă pacheţelul şi-l vârî în valiză.

— Nu vrei să rămâi în colibă măcar o noapte? întrebă ea, apoi.

Cealaltă dădu din cap, cu hotărâre:

— Te rog încă o dată să nu mai stărui, căci nu voi face decât ceea ce mi-am propus. Rămâi cu bine! Mă înapoiez la Petrograd.

Cele două femei îşi strânseră mâinile şi, înainte sora Veronica s-o poată împiedeca, Sonia se aplecase şi-i sărutase mâna. Apoi, nenorocita porni degrabă spre locul unde o aştepta trăsura, cu care vrea să se înapoieze în capitală.

Călugăriţa o urmări câtva timp cu privirile, după care se îndreptă spre coliba cărbunarului.

Între timp, starea lui Boris Verodin se înrăutăţise şi mai mult, căci nenorocitul căpătase o dublă pneumonie. Obrajii îi ardeau ca focul, era scăldat în năduşeală, iar răsuflarea îi era greoaie.

Pavlovna stătea îngândurată la căpătâiul său, copleşită de milă

pentru acest om care nu putea nici să moară, nici să trăiască. Într-adevăr, de săptămâni întregi, bolnavul se afla în aceeaşi stare.

Deodată, uşa se deschise şi, spre uimirea ei, Pavlovna văzu în prag o călugăriţă, ţinând în mână o valiză care părea foarte grea.

Sora Veronica îi zâmbi cu blândeţe, apoi se apropie de patul bolnavului, pe care îl privi lung, în vreme ce inima îi era sfâşiată de durere. Ce mai rămăsese din chipeşul luntraş de altădată!

Fără voie, Pavlovna se dăduse câţiva paşi înapoi şi se uita sfioasă spre necunoscută, pe obrajii căreia alunecau lacrimi.

— Cum îi merge? întrebă apoi sora Veronica, adresându-se tinerei ţărănci.

— Foarte rău, răspunse aceasta. Înainte cu câteva săptămâni am chemat un doctor, care a spus că trebuie să ne bizuim numai pe trupul vânjos al bolnavului.

Călugăriţa dădu din cap, apoi deschise valiza şi scoase nişte instrumente medicale şi diferite sticluţe, pe care le aşeză pe măsuţa de lângă pat.

Pavlovna o privea în tăcere, în timp ce sora Veronica vârî în gura bolnavului vârful unui instrument pe care i-l apăsă între buze şi-l scoase când nenorocitul începu să tuşească. După aceea îi luă pulsul şi temperatura şi se purtă în aşa fel, ca şi cum bolnavul s-ar fi aflat demult în îngrijirea ei.

Ţăranca îşi dădu seama că devenise de prisos acolo, astfel că ieşi afară şi se aşeză înaintea colibei, unde aşteptă ivirea lui Osip.

În acest timp, chipul misterioasei femei se posomora tot mai mult. Seara, ea pregăti un ceai, pe care bolnavul îl sorbi cu lăcomie.

Cărbunarul şi fiul său se înapoiară acasă şi Pavlovna le spuse despre vizita necunoscutei. Apoi, păşind în vârful picioarelor, intrară cu toţii în colibă, unde sora Veronica îi întâmpină cu un zâmbet blajin.

În tot timpul nopţii, ea nu se depărtă nicio clipă de patul bolnavului. Abia a doua zi dimineaţă îşi îngădui câteva ceasuri de odihnă, în vreme ce Pavlovna urma să-i ia locul.

Astfel trecură câteva zile, fără să se ivească vreo îmbunătăţire în starea bolnavului. Sora Vajnica veghea neobosită, la căpătâiul lui şi-l îngrijea cu dragoste de mamă. La fiecare jumătate de ceas, îi vâra între buze ciudatul instrument, pe are Pavlovna nu-l mai văzuse niciodată până atunci.

În sfârşit, cam după vreo şase zile, bolnavul păru să-şi mai revină. Răsuflarea-i deveni mai regulată, iar frigurile îl slăbiră niţel. Acestea erau are semne ale însănătoşirii sau ale sfârşitului care e apropia? Dacă te uitai la chipul supt al luntraşului, atunci rămâneai încredinţat că zilele îi sunt numărate.

Ochii-i erau înfundaţi în orbite şi în jurul lor se iviră cearcăne vinete. Degetele îi tremurau, iar venele groase se vedeau lămurit prin

piele. Trupul acesta bărbătesc, vânjos altădată, părea acum lipsit de orice putere.

Sora Veronica se ruga întruna şi Pavlovna, care nu ştia ce să facă, împreuna şi ea mâinile, privind cu milă spre bolnav.

În acea noapte, călugăriţa nu dormi deloc. A doua zi dimineaţă, copleşită de oboseală, aţipi pe scaun. Pavlovna o trezi, atingând-o uşor pe umăr, apoi zise, arătând spre încăperea alăturată:

— Culcă-te fără grijă, soră! Bolnavul a stat cu ochii deschişi şi pare foarte liniştit.

— Îţi mulţumesc, copila mea, răspunse sora Veronica, aruncând o privire spre patul lui Boris.

Da, după cât se părea, luntraşul trecuse criza. Dumnezeu făcuse o minune.

În sfârşit, veni o zi când Boris Verodin aţinti o privire mirată asupra îngrijitoarei sale.

— Unde mă aflu? întrebă el, neliniştit.

— În casa unor oameni de treabă, răspunse călugăriţa, îmbujorându-se de bucurie.

— În casa unor… oameni… de treabă, repetă el, ca în vis.

Apoi închise ochii şi căzu într-un somn adânc, odihnitor, care ţinu până a doua zi, dimineaţă. Când se trezi, ceru de mâncare. Sora Veronica îi pregătise o supă întăritoare, pe care Boris o sorbi cu lăcomie.

De aici înainte însănătoşirea lui merse repede.

Într-o zi, încercă să se dea jos din pat, dar nu izbuti să se ţină pe picioare. Încercarea o făcuse fără ştirea călugăriţei, care intră în odaie, tocmai când el mergea, împleticindu-se, spre patul său.

— Nu trebuia să faci asta, zise ea, mustrător, căci s-ar putea ca boala să se întoarcă.

Luntraşul se aşeză în pat, ascultător, şi-şi roti ochii prin mica încăpere. Afară se aşternuse un strat gros de zăpadă; lemnele trosneau în sobă.

— Unde sunt? întrebă el, deodată, după ce stătuse câtva timp pe gânduri.

După cât se părea, nu izbutea să-şi amintească ceea ce se petrecuse mai înainte.

— Într-o colibă din mijlocul pădurii, răspunse călugăriţa, care aflase de la fiul cărbunarului împrejurarea tristă în care fuseseră găsiţi cei doi nenorociţi.

— Într-o colibă? murmură el. Nu înţeleg… cum am ajuns aici?

— Asta o vei afla mai târziu, căută ea să curme discuţia, temându-se că destăinuirea adevărului ar putea avea o înrâurire primejdioasă asupra stării bolnavului.

Sora Veronica se hotărî să plece chiar în acea zi la Petrograd,

pentru a face rost de merinde. Acum putea să meargă cu trenul şi nădăjduia să se înapoieze în dimineaţa următoare.

— Într-adevăr, porni la drum, după ce destăinuise celorlalţi hotărârea luată.

În timpul lipsei sale, Pavlovna se îngriji de bolnav, care începu să bănuiască adevărul. Deodată, aţinti privirile sale asupra tinerei fete, întrebând:

— Spune-mi, te rog, mănăstirea a fost distrusă de flăcări până în temelii?

Pavlovna tresări, amintindu-şi de porunca surorii Veronica.

— Care mănăstire? întrebă ea, după câteva clipe de şovăială.

— Aceea unde a avut loc lupta cu soldaţii, răspunse Boris. Nu încerca să mă amăgeşti… ştiu că mă aflam în mănăstire şi mai ştiu că era şi o femeie cu mine… Unde este dânsa?

— A plecat… şi nu se mai înapoiază niciodată.

— S-a făcut bine? întrebă Boris după un răstimp.

— Da, s-a însănătoşit, răspunse ţăranca. Mi-a zis să-ţi transmit salutări, căci nu ştie dacă o să te mai revadă cândva.

— Aşa a spus?

Pavlovna clătină capul în semn de confirmare.

— Atunci, sunt mulţumit.

Revoluţionarul se întinse iarăşi în pat şi rămase pe gânduri, căutând să-şi amintească ce se petrecuse în mănăstire. Un fior îi străbătu trupul, gândindu-se la grozăvia prin care trecuse alături de Sonia Petrovici. Totuşi, nu putea să uite nici acum de comoara pe care o răpise din mâinile lui Potcikev.

— Ce se mai aude prin capitală? întrebă el.

— Nu ştiu nici eu, căci n-am mai fost demult pe acolo.

Revoluţionarul rămase tăcut câtva timp, apoi ceru creion şi hârtie. Fruntea i se încreţise şi, după cât se părea, era preocupat de un lucru foarte însemnat.

„La ce s-o fi gândind cu atâta înfrigurare?” se întrebă Pavlovna, privindu-l pe furiş.

Boris puse hârtia pe măsuţa de lângă pat şi începu s-o linieze.

Ţăranca înălţă capul de câteva ori, plină de seriozitate, însă nu izbuti să desluşească nimic.

— Vino încoace! zise luntraşul, deodată.

Pavlovna se apropia de pat.

— Ai fost vreodată în mănăstire? o întrebă el.

— Înainte de război mă duceam adesea pe acolo, căci făceam cumpărături pentru călugări, răspunse ţăranca.

— Atunci trebuie să cunoşti clădirea.

— Nu tocmai bine.

— Ai fost în capela de la capătul gangului?

— Da, foarte adesea, căci aveam voie să luăm parte la slujbă, răspunse Pavlovna, mirată de această întrebare.

— Acolo se află un altar…

Ea dădu din cap în semn de încuviinţare.

— Ai fost şi prin încăperile din pivniţa mănăstirii? urmă Boris.

— O singură dată, într-o vară, când călugării cumpăraseră mai multe fructe ca de obicei.

— Ştii cumva că jumătate din pivniţă a fost zidită?

— Da, îmi amintesc de asta, domnule.

Boris Verodin se lăsă iarăşi în perne. Acum ştia că mintea îi era limpede şi mai ştia că misiunea lui nu fusese împlinită decât pe jumătate. Trebuia să salveze lăzile cu aur, trebuia să poarte de grijă ca ele să ajungă la Petrograd, căci noul regim avea mare nevoie de bani.

Gândul acesta îl însufleţi deodată. Scoase iarăşi foaia de hârtie şi se uită la ea.

Pavlovna, însă, bănui că o taină însemnată se ascundea îndărătul acesteia şi se duse să se sfătuiască cu Osip.

— Ce ne pasă nouă de asta? zise el, după ce ascultă spusele fetei. Lasă-l în pace şi bucură-te că s-a făcut iarăşi sănătos. În curând vom putea pleca de aici, iar el va porni spre Petrograd. Da, vreau să plec în străinătate, unde vom putea trăi în linişte, căci avem bani destui. N-am deloc chef să împart cu ceilalţi. De asemenea, cred că nici tu n-ai vrea să dăm din banii pe care i-am primit de la nenorocita femeie.

— Fireşte, că doar n-oi fi atât de proastă! zâmbi Pavlovna, sărutându-l.

În sinea ei, însă, nu era deloc mulţumită, căci se gândea mereu la desenul pe care-l zugrăvise Boris pe hârtie şi la ciudatele sale întrebări.

Ţăranca aşteptă până ce bolnavul adormi, apoi se furişă spre patul lui şi-l privi în tăcere. Era un bărbat frumos – aceasta o observa abia acum, când începuse să-şi revină în puteri. Cu toate că avea chipul tras, trăsăturile-i rămăseseră fine.

Dedesubtul pernei ieşea un colţ din hârtia cu pricina. Pavlovna întinse braţul, vrând s-o tragă afară, dar în clipa următoare tresări speriată, căci bolnavul se mişcase. Dar el se întoarse cu faţa la perete, părând că nu băgase de seamă nimic. După câteva clipe, vorbe întretăiate ieşiră de pe buzele sale:

— Nu… prinţe… nu vei ridica comoara… n-o vei găsi… ah, flăcările… scoateţi-mă din iad… Jură-mi… jură-mi, părinte… că nu vei destăinui nimănui ascunzătoarea… ah, trebuie să murim cu toţii… zidul… deschiderea… totul s-a sfârşit…

Bolnavul aiură câtva timp, apoi se linişti. Pavlovna, care ascultase cu răsuflarea întretăiată, întinse din nou braţul spre hârtie, o scoase afară şi alergă cu ea în camera alăturată, unde o cercetă cu luare-

aminte. Totuşi, nu se putu dumiri din amestecătura de litere şi linii. În cele din urmă îşi făcu rost de o foaie de hârtie subţire cu ajutorul căreia copie desenul. Treaba nu dură decât zece minute şi, după ce sfârşi, se furişă iarăşi în odaia bolnavului, unde strecură sub perne foaia de hârtie. În tulburarea ei ţăranca nu auzi că uşa se deschise şi sora Veronica intrase în încăpere.

Când dădu cu ochii de dânsa, Pavlovna scoase o exclamaţie de uimire.

— Voiam… mi se părea că pernele nu sunt la locul lor, se scuză ea, încurcată.

Călugăriţa dădu din cap, cu bunăvoinţă. Deşi zărise că ţăranca strecurase hârtia sub perne, nu dăduse, totuşi, nicio însemnătate acestui fapt.

Pavlovna se înapoie în odaia de alături, împături copia desenului şi o ascunse în sân; abia acum răsuflă uşurată.

În acest timp, sora Veronica desfăcu valiza şi scoase bunătăţile şi merindele aduse. Aruncă o privire duioasă spre cel adormit, apoi se plecă asupră-i şi-şi lipi buzele de fruntea lui.

Boris Verodin continua să doarmă liniştit.

Seara, când se trezi, sora Veronica stătea tot lângă el. Cu o mişcare nesigură, bolnavul întinse braţul, îi cuprinse mâna şi o duse la buze.

— Îţi mulţumesc! şopti el, eşti un înger salvator… mă voi gândi întotdeauna la dumneata…

Misterioasa femeie scoase un suspin de fericire, însă nu răspunse nimic.

164. Vraja milioanelor!

Pavlovna stătea pe colina de pe care se veneau locurile din jurul colibei cărbunarului. Un vânt îngheţat sufla cu putere. Dar ţăranca era bine îmbrăcată şi, afară de asta, din pricina tulburării de care era cuprinsă, faţa îi ardea ca focul.

După ce aruncă o privire în jur, ca şi cum s-ar fi temut că e spionată, îşi desfăcu scurteica şi scoase din sân copia desenului, pe care începu s-o cerceteze cu luare-aminte. Degetele îi îngheţară, aproape că nu le mai putea mişca. Totuşi trebuia să găsească dezlegarea. Deodată, se bătu cu palma peste frunte.

— Unde dracu mi-au fost minţile? murmură ea. Asta e pivniţa mănăstirii, acum îmi dau seama. Scara porneşte de la mijlocul coridorului… şi, aici, linia asta groasă arată zidul cel nou, pe care l-au înălţat călugării… Ah, crucea asta înseamnă deschiderea, care a fost făcută încă înainte de război. Hm, bolnavul vorbea despre o comoară, care ar fi ascunsă în pivniţă…

Ţăranca dădu din cap, apoi se îndreptă spre ruinele mănăstirii. Nu

trecură nici zece minute şi se afla înaintea zidurilor înnegrite de fum.

Pavlovna făcu o mutră deznădăjduită. Orice încercare de a pătrunde în beci, ar fi fost zadarnică, deoarece totul era prăbuşit.

În cele din urmă, după ce făcu un ocol în jurul ruinelor, încredinţându-se că e cu neputinţă să înlăture dărâmăturile, porni înapoi spre casă.

Boris Verodin mai dormea încă. Buna călugăriţă îi cuprinsese mâna şi stătea nemişcată, spre a nu-l trezi.

Ceva mai târziu se ivi şi cărbunarul cu fiul său, care se înclinară cu respect înaintea surorii Veronica.

Noaptea, tânăra ţărancă nu-şi găsi linişte. Gândul la pivniţa mănăstirii şi aiureala bolnavului o preocupau fără încetare. Da, trebuia cu orice preţ să descopere taina, astfel că se hotărî să-şi tacă rost de un târnăcop, cu care să-şi croiască un drum spre intrarea pivniţei.

Aşteaptă cu nerăbdare ivirea zorilor, când Oblanoff şi fiul său părăsiră coliba, apoi lămuri călugăriţei că trebuie să se ducă în sat şi porni spre ruinele mănăstirii.

Dar, ca şi în ajun, rămase nehotărâtă înaintea mormanelor de dărâmături, neştiind de unde să înceapă.

Căută încoace şi încolo până ce, în sfârşit, alese un loc unde i se păru că peretele şi molozul pot fi înlăturate mai lesne.

După două ceasuri de muncă încordată, îşi dădu seama că mai avea mult de lucru, spre a-şi atinge ţinta. Totuşi, nu deznădăjdui şi, la asfinţitul soarelui, croise o deschidere destul de adâncă, urmând ca în ziua următoare să elibereze intrarea în pivniţă.

Înainte de a se întuneca, se înapoie în coliba lui Oblanoff, căci atât acesta cât şi fiul său nu trebuiau să bănuiască nimic din ceea ce urmărea dânsa.

A doua zi, reveni la ruine şi începu să lucreze cu încordare, iar până la amiază înlăturase dărâmăturile care acopereau intrarea în beci. Cu o lovitură de târnăcop sfărâmă uşa şi o deschidere neagră se căscă dedesubtul ei. Mare fu însă dezamăgirea Pavlovnei când îşi dădu seamă că scara se prăbuşise.

Aşadar trebuia neapărat să-şi facă rost de o funie, cu ajutorul căreia să coboare în pivniţă.

Se înapoie repede în colibă, luă o frânghie destul de trainică pentru a-i susţine greutatea trupului, apoi porni în fugă îndărăt, tremurând de nerăbdare.

După ce găsi ceva potrivit de care legă funia, Pavlovna coborî în adâncime. Avusese prevederea să ia cu dânsa o lumânare, aşa încât putu să cerceteze locul. Pivniţa n-avusese prea mult de suferit de pe urma focului, doar pereţii se înegriseră.

Porni înainte şi dădu de hârdăul în care se stinsese varul. Se uită la desen, dar rămas dezamăgită. Nu cumva se înşelase în presupunerile ei?

Nu, era cu neputinţă – crucea trebuia să însemne un loc care fusese zidit de curând.

Pavlovna începu să izbească cu târnăcopul în zid, dar lespezile rămaseră neclintite.

După o scurtă chibzuială, se hotărî să se înapoieze acasă, urmând să revină a doua zi, cu o daltă şi un ciocan.

Misterioasa călugăriţă era foarte mirată de plecarea zilnică a tinerei ţărănci, dar nu spuse nimic.

Boris Verodin prindea mereu puteri noi. Înainte cu o zi părăsise patul şi stătuse câteva ceasuri în fotoliul de paie care se afla în colibă.

Tovărăşia frumoasei călugăriţe îi devenea tot mai plăcută. Unde o mai văzuse, oare? Trebuie să fi trecut multă vreme de atunci.

Luntraşul coborî iarăşi din pat şi se aşeză în fotoliu.

— De unde ne cunoaştem, soră? întrebă el, de-a dreptul, după ce o privise câtva timp în ochi.

Sora Veronica se îmbujoră, dar îşi reveni repede.

— Nu cred să ne mai fi întâlnit vreodată în viaţă, răspunse ea, zâmbind.

— Ciudat, eu cu cât te privesc mai mult, cu atât mi se întăreşte convingerea că ne-am cunoscut de aproape… O fi oare adevărat că oamenii trăiesc două vieţi şi în cea de a doua înfăptuiesc tot ce n-au putut înfăptui în cea dintâi?

Călugăriţa clătină capul, zâmbind.

— Mie nu prea îmi vine să cred asta, Boris Verodin, zise ea.

— Dar de unde îmi ştii numele? exclamă tânărul surprins.

— Cum, n-ai aflat încă? Atunci, pe semne nu ştii că am fost trimisă încoace de o oarecare Sonia Petrovici?

— Ah. O cunoşti…

— Foarte puţin. Ne-am întâlnit la Petrograd, în casa medicului pe care voia să-l cheme la căpătâiul dumitale. Acesta însă, nu putu să părăsească oraşul, astfel că m-a trimis pe mine.

— Atunci, dumitale îţi datorez viaţa? făcu Boris, mişcat.

— Nu, în primul rând o datorezi acestor oameni cumsecade, care te-au salvat pe dumneata şi pe nenorocita femeie, din mijlocul flăcărilor.

Boris Verodin privi întunecat înaintea lui, căci grozavele întâmplări din acea noapte se perindară, iarăşi prin mintea lui.

— N-ai vrea să-mi povesteşti şi mie prin ce aţi trecut şi cum aţi ajuns în mănăstirea cuprinsă de flăcări? întrebă sora Veronica, deşi aflase din gura Sonici tot ce se petrecuse.

Revoluţionarul clătină capul.

— Nu, te rog să nu te superi dacă refuz să-ţi împlinesc această dorinţă.

Apoi o rugă să-i povestească ce se petrecea în capitală. Călugăriţa îi făcu pe voie şi el ascultă cu interes spusele misterioasei femei.

— Crezi că pacea se va încheia în curând? întrebă Boris, în cele din urmă.

— Ruşii nu mai pot lupta, căci aproape că nu mai au soldaţi pe front, răspunse sora Veronica.

— Nu cumva cunoşti pe comandantul trupelor albe, prinţul Potcikev? reluă el, după câtva timp.

Călugăriţa tresări uşor, însă tânărul era atât de preocupat de gândurile sale, încât nici nu băgă de seamă.

— De ce mă întrebi? zise ea, în loc să răspundă.

— Fiindcă mă interesez de soarta lui.

— Cred că… nu e tocmai cumsecade.

Boris Verodin izbucni într-un râs amar.

— Da, ai dreptate, soră, încuviinţă el. Sunt puţini oameni atât de haini ca el. Cu toate astea, are noroc. Tare aş vrea să ştiu dacă a avut îndrăzneala să ofere noului guvern serviciile sale!

— N-am mai auzit nimic despre el, după fuga lui Kerenski.

— Când crezi că aş putea părăsi casa? întrebă revoluţionarul, apoi.

— Înainte de toate, trebuie să-ţi revii în puteri răspunse ea. În orice caz, ai să mai aştepţi o săptămână până ce o să te întremezi de-a binelea, căci altminteri boala s-ar putea întoarce… Dar ce ai de gând să faci după ce vei fi de-a binelea sănătos?

— Până acum nu ştiu nici eu, răspunse Boris Verodin.

Deodată se gândi la scumpa lui Nataşa şi teama puse stăpânire pe inima lui. Unde se afla, oare, dânsa?

În ceasurile care urmară, revoluţionarul se arătă mai neliniştit ca de obicei. Icoana iubitei îi plutea pe dinaintea ochilor. În cele din urmă, îşi zise însă că n-avea niciun rost să-şi facă griji din pricina ei, căci Iesta îi făgăduise s-o ocrotească şi, afară de asta, Saşa se afla lângă ea.

Gândindu-se la bătrâna cameristă, luntraşul se mai înveseli puţin, căci ştia prea bine că, cu toată vârsta ei, Saşa era un paznic în care te puteai încrede şi care ştia să-şi arate colţii atunci când era nevoie.

Între timp, Pavlovna muncea de zor. Lespezile erau tari ca fierul, însă tânăra ţărancă era foarte voinică şi sfărâma mereu bucăţi mari din zid, cu ajutorul uneltelor aduse.

Totuşi, nu izbutise să-şi croiască o deschidere şi soarele se lăsase iarăşi la asfinţit. Se văzu deci nevoită să-şi întrerupă din nou lucrul. Când ajunse acasă, abia avu timp să se spele şi cei doi bărbaţi se şi

iviră în colibă.

A doua zi, porni pe furiş spre ruine. Înainte de a se depărta de colibă, aruncă o privire îndărătul ei şi tresări văzând la fereastră un chip palid.

Cine o urmărise, oare? Boris Verodin sau ciudata călugăriţă?

Neliniştea puse stăpânire pe inima tinerei fete. Totuşi, dorinţa de a descoperi taina o îndemnă să pornească mai departe.

După ce coborî în pivniţa mănăstirii, se puse iarăşi pe lucru şi, deodată, scoase o exclamaţie de bucurie, căci dalta ieşise de partea cealaltă a zidului.

Peste câteva ceasuri, Pavlovna îşi croise o deschidere prin care se putea strecura dincolo. Fără să mai stea la gânduri, pătrunse în încăperea cufundată în beznă şi aprinse lumânarea. Ochii i se holbară când văzu un mare număr de lăzi grele, aşezate una lângă alta. Ce însemna, oare, asta? Ce cuprindeau lăzile?

Deodată, izbucni într-un hohot de râs, amintindu-şi că văzuse lăzile la gară.

Apropiindu-se de una din lăzi, se încredinţă că era vorba de muniţii.

— Aşadar, pentru asta m-am frământat atâta? murmură ea, cu amărăciune.

Dar poate că izbutea, totuşi, să tragă vreun folos din descoperirea ei. Muniţiile erau foarte preţioase în acea vreme, căci soldaţii aveau nevoie de ele.

Pavlovna luă dalta şi încercă să deschidă una din lăzi. O bănuială se trezi în mintea ei, când băgă de seamă că lada era plumbuită. Izbuti să deschidă capacul şi îndepărtă hârtia care se afla deasupra. Apoi luă unul din fişicurile din ladă şi-l privi cu luare-aminte.

Dumnezeule! acestea nu erau muniţii, ci…

O tulburare grozavă o cuprinse. Degetele-i tremurătoare pipăiră fişicurile şi deodată, câteva monezi strălucitoare îi căzură din mână, rostogolindu-se pe lespezile din care era formată podeaua pivniţei.

Pavlovna începu să râdă ca o nebună, iar ochii i se aţintiră asupra monezilor. Încă nu-i venea să creadă că fişicul conţinea aur – aur curat.

Şi, totuşi, nu mai încăpea nicio îndoială, lada era plină cu monezi.

Ţăranca nu se mai putu ţine pe picioare şi se ghemui pe lespezi, cu privirile holbate spre comoara nesecată, pe care o descoperise.

Deodată sări în sus, se căţără pe una din lăzile aşezate deasupra celorlalte şi vârî dalta sub capacul acesteia.

Scândurile trosniră, apoi se ivi hârtia care acoperea fişicurile cu monezi.

— Aur… numai aur, murmură ea cu ochii mari, deschişi. Suntem bogaţi… nemăsurat de bogaţi… ah, cine şi-ar fi închipuit vreodată…

Mai deschise încă două lăzi, apoi adună monezile răspândite pe jos şi le ascunse în ciorapi.

Abia mai avu putere să se caţere pe frânghie pentru a ieşi la lumina zilei, atât de mult o tulburase descoperirea făcută.

— Haha, căutătorii de aur sapă săptămâni întregi până ce dau de câteva firişoare din metalul preţios, iar eu am aici cât poftesc, murmură, pornind spre casă.

Dar va izbuti, oare, să-şi ascundă tulburarea?

Sora Veronica citea o carte. Când Pavlovna intră în colibă, călugăriţa îi zâmbi prietenos, apoi îşi urmă lectura.

Boris Verodin dormea liniştit, fără să bănuiască deloc că taina sa fusese descoperită.

Cărbunarul şi fiul său se înapoiară acasă mai curând ca de obicei. Osip privi ţintă în ochii logodnicei sale, care tremura.

— Ce-i cu tine, Pavlovna? întrebă el, neliniştit.

Ţăranca îl luă de mână şi îl duse afară, unde scoase monezile din ciorap şi i le arătă.

— De unde ai banii ăştia? întrebă el, uimit.

— Suntem bogaţi… nespus de bogaţi! şopti tânăra, trăgându-l după dânsa.

În timp ce păşeau spre mănăstire, ea îi destăinui taina lăzilor cu bani şi-i spuse cum izbutise să descopere comoara, care avea să facă din ei cei mai fericiţi oameni de pe pământ.

Ajunşi la mănăstire, Pavlovna o luă pe drumul ce ducea spre comoară şi cu ajutorul frânghiei coborî în pivniţă, urmată fiind îndeaproape de tânărul Osip.

165. La Tobolsk

Cititorul nostru îşi aminteşte că Nataşa pornise la drum spre Tobolsk însoţită de patru bărbaţi. Unul dintre ei era Soloviev, ginerele lui Rasputin, care era şi şeful grupului, un altul, fost ofiţer ţarist se numea Gregor Şovaloff şi trecea drept „soţul” Nataşei, iar ceilalţi doi erau şi ei foşti ofiţeri.

Ne mai amintim, de asemenea, că undeva, într-o staţie pustie, care se afla cam cu vreo două zile înainte ca trenul să ajungă la Tjumenj, trenul oprise, iar la punerea sa în mişcare, în tren se mai afla lângă Nataşa doar „soţul” ei, Gregor Şovaloff. Ceilalţi trei bărbaţi nu mai apucaseră să urce în tren şi Şovaloff îi explicase că au plecat undeva unde nici el nu ştia şi vor fi nevoiţi să urce în trenul următor.

Despre cum fusese salvată Nataşa după ce fugise de Gregor Şovaloff care încercase să abuzeze de ea – ştim deja şi mai ştim că, din fericire, ea ajunsese într-un grup se susţinători ai ţarului, cu ajutorul cărora ajunse la Tobolsk.

Dar ce se va fi întâmplat oare cu ceilalţi trei bărbaţi?

Ei reveniseră în gară şi fuseseră nevoiţi să aştepte următorul tren, dar pentru că aveau asupra lor un bilet de „liberă trecere”, nimeni nu-i mai reţinu pe drum, astfel că ei ajunseră în Tobolsk înaintea Nataşei.

Despre „soţul” Nataşei, ofiţerul Gregor Şovaloff, nici noi nu ştim încă ce se va fi întâmplat cu el.

După ce Nataşa ajunse în Tobolsk, la primele ore ale dimineţii următoare, avu loc întâlnire între ea şi cei trei bărbaţi.

Soloviev, îi spuse pe scurt Nataşei cum pierduseră ei plecarea trenului în acea gară pustie şi cum făcuseră mai apoi drumul spre Tobolsk.

Apoi, veni acea întrebare la care Nataşa se aştepta şi de care se temea atâta.

— Dar unde a rămas Gregor Şovaloff? întrebă Soloviev. V-aţi despărţit pe drum?

Tânăra se stăpâni.

— Da, ne-am despărţit într-un sat, răspunse ea. Nu ştiu ce s-a întâmplat cu el.

Deoarece glasul îi tremura puţin, Soloviev o privi cu îndoială, dar nu spuse nimic.

— Astăzi urmează să te întâlneşti cu familia imperială, urmă el. Episcopul a hotărât să se facă o slujbă pentru a implora ocrotirea Cerului asupra familiei imperiale. Toată populaţia credincioasă a oraşului, va veni la biserică. Nădăjduim că, în curând, vom izbuti să-i eliberăm pe prizonieri. Am împrăştiat manifeste printre locuitori, urmă Soloviev. Acum trebuie să ne punem pe lucru. Cea mai mare parte din gardă e alcătuită din foşti subofiţeri, decoraţi cu crucea Sf. Gheorghe, care au slujit şi în garda imperială din Petrograd. Momentul e atât de prielnic, cum n-o să mai fie niciodată. Organizaţia soldaţilor înapoiaţi de pe front, care s-a înfiinţat în Tobolsk, e şi ea cu noi şi nu aşteaptă decât un semn din partea noastră. Astăzi Ţarul şi familia sa se vor încredinţa că n-au fost părăsiţi de supuşii lor credincioşi.

— Va trebui să vorbesc cu Ţarina în catedrală? întrebă Nataşa cu glas tremurat.

Soloviev încuviinţă din cap.

— Episcopul Germogen îţi va da instrucţiuni cu privire la asta… Ah, ascultaţi dangătul clopotelor… manifestaţia de azi va dezarma pe duşmanii noştri şi-i va hotărî să se ascundă iarăşi în văgăunile din care s-au ivit.

Cei trei bărbaţi se depărtară şi părăsiră casa, însă pe rând, ca să nu trezească bănuieli.

După câtva timp episcopul Germogen intră în odaia prinţesei, aducând cu el un rând de veşminte cum purtau fetele din Siberia.

— Trebuie să te duci la biserică, îmbrăcată în portul nostru, zise el, zâmbind. Ce-i drept, situaţia ne e prielnică, totuşi nu vor îngădui să fii deocamdată în suită. De aceea m-am gândit la altceva… Astăzi am nevoie de două fete din ţinut, care să ofere daruri membrilor familiei imperiale. Cred că înţelegi despre ce e vorba… va trebui să te apropii de Maiestăţile Lor, folosindu-te de această travestire. Primeşti?

— Mă mai întrebi, atunci când e vorba de soarta Împăratului şi a familiei sale? răspunse Nataşa.

Episcopul îi cuprinse mâna şi i-o strânse cu căldură, apoi părăsi încăperea.

Tânăra începu să se îmbrace. Jos, în stradă, un convoi de călugăriţe ducea o icoană a Sfintei Fecioare. Nenumăraţi oameni le urmau, îndreptându-se spre catedrala oraşului. Toţi cei care mai ţineau cu Ţarul, li se alăturară, formând un cortegiu impunător. Ici-colo, se auziră strigăte de protest, însă monarhiştii nu se sinchisiră de asta, ci îşi urmară drumul.

Icoana făcătoare de minuni a Sfintei Fecioare fu dusă în catedrală, care era înţesată de lume.

Nataşa veni însoţită de o bătrână servitoare, are era de multă vreme în slujba episcopului Germogen. Ea auzi acordurile melodioase ale orgii, auzi ruga fierbinte a credincioşilor, care chemau binecuvântarea Domnului asupra familiei imperiale, văzu chipuri pioase şi ochi scânteietori şi se simţi însufleţită.

Apoi, părintele Alexei îşi începu predica. Familia imperială, împreună cu suita ei, se retrăsese într-o strană a catedralei. Marile ducese îngenuncheaseră lângă Ţarină şi se rugau fierbinte. Împăratul privea cu încredere spre predicator.

Deodată uşa sfântului lăcaş se deschise cu putere şi câteva făpturi ameninţătoare se arătară în prag, dar se retraseră imediat, neîncumetându-se să tulbure slujba.

Apoi se intonă imnul închinat familiei imperiale.

Uşa se deschise iarăşi şi un glas sălbatic răcni:

— Moarte tiranului!

Se stârni vâlvă şi câţiva oameni mai inimoşi se repeziră spre uşă. Însă, cei care tulburaseră liniştea dispăruseră din nou.

Ţarul pălise încleştându-şi mâna de braţul soţiei sale, a cărei faţă era scăldată în lacrimi.

Nataşa se afla în imediata apropiere a familiei imperiale, în jurul căreia se alcătuise un cerc da credincioşi, gata să-şi jertfească viaţa.

Deodată, prinţesa se simţi cuprinsă de braţ şi, întorcându-se, văzu înaintea ei o femeie distinsă, care i se părea cunoscută.

— Vino, prinţesă, Ţarina ştie că eşti aici, zise aceasta, păşind cu tânăra prin mulţime.

Inima Nataşei zvâcnea cu putere, când îngenunche lângă Ţarină şi

privi spre dânsa. Marile ducese ridicară şi ele capetele.

— Fii binevenită, prinţesă! şopti Ţarina, întinzându-i mâna, pe care Nataşa o sărută cu respect.

— Sunt fericită, văzându-mă înaintea Maiestăţii Voastre, murmură prinţesa, adânc mişcată.

— Cum te simţi, draga mea? întrebă împărăteasa, mai departe.

— Ah, Maiestate, cât despre mine!… răspunse Nataşa. Trebuie să suferim cu toţii, dar aş răbda bucuroasă orice, dacă aş putea îndulci câtuşi de puţin soarta Maiestăţii Voastre.

— Dar cum o duce buna şi iubita mea Virubova? cercetă Ţarina.

— Doamna Virubova mi-a predat o scrisoare pentru Maiestatea Voastră… o am ascunsă în căptuşeala rochiei.

— Strecoar-o fiicei mele, Olga, zise Alexandra Feodorovna, arătând cu un gest spre copila ei.

Prinţesa scoase pe furiş scrisoarea şi o strecură marii ducese Olga, fără ca cineva să bage de seamă. De asemenea, nimeni nu observare convorbirea dintre Ţarină şi Nataşa, căci cele două femei plecaseră capetele, ca şi cum ar fi fost adâncite în rugăciune.

— Din păcate, nu te pot avea întotdeauna lângă mine, reluă împărăteasa. Am vorbit cu Kobilinski, comandantul gărzii, care îmi este foarte credincios şi nu ne vrea decât binele. Dânsul mi-a spus că nu ni s-ar îngădui să te luăm alături de noi. El personal n-ar avea nimic împotrivă, dar elementele revoluţionare din gardă se împotrivesc cu străşnicie să fie sporit numărul persoanelor din preajma noastră.

Ţarina oftă dureros, apoi urmă:

— De aceea a fost nevoie să te travesteşti ca să te poţi apropia de noi. Cu toate acestea, ne poţi fi de mare folos, prinţesă. Episcopul îţi va spune ce ai de făcut. Părintele Alexei mi-a adus la cunoştinţă că vor să te strecoare în palat, în calitate de cameristă. Astfel vei fi în apropierea mea şi vom putea sta de vorbă oricând.

Nataşa încuviinţă cu însufleţire.

— Sunt gata să fac orice, Maiestate, răspunse ea, cu supunere. Nu urmăresc decât un singur ţel: să fiu de folos suveranilor mei.

— Într-o bună zi, vom putea să-ţi arătăm toată recunoştinţa noastră, răspunse Ţarina, adânc mişcată.

O scurtă strângere de mână şi convorbirea luă sfârşit. Acordurile melodioase ale orgii mai răsunau încă în catedrală, iar credincioşii se rugau cu smerenie.

Când slujba religioasă se sfârşi, partizanii devotaţi familiei imperiale se înghesuiră spre strana acesteia, unde îngenuncheară, sărutând mâinile suveranilor.

Afară aştepta o trăsură, dar Ţarul se hotărî să străbată drumul pe jos, urmat de o bună parte a devotaţilor săi.

Cu cât se apropiau de palat, cu atât huiduielile se înmulţiră, devenind tot mai ameninţătoare.

— La închisoare cu ei!

— Jos cu Ţarul călău!

Împăratul îşi urma drumul, alături de soţia lui, care păşea tristă, la braţul său. Marile ducese plângeau încet.

Când ajunseră acasă răsuflării uşuraţi.

A doua zi, se ridicară proteste violente în şedinţa Sovietului. Între timp, un mare număr de muncitori din Ural veniseră în oraş, căci se răspândise zvonul că trimisul din Petrograd, însărcinat cu paza familiei imperiale, pusese în libertate pe prizonieri.

Sovietul luă hotărârea de a se interzice Ţarului să se ducă la catedrală, slujba religioasă urmând să aibă loc chiar în palatul unde fusese găzduit.

Până atunci prizonierii putuseră să se folosească după voie de sumele depuse la băncile din ţară sau străinătate, dar acum le fu îngrădită această libertate, hotărându-se că fiecare membru al familiei imperiale are dreptul să cheltuiască doar şase sute de ruble pe lună.

Agitaţia deveni şi mai mare, când în portul oraşului sosi un transport destinat familiei imperiale; conform declaraţiilor, lăzile conţineau lucruri de îmbrăcăminte şi alte obiecte trebuincioase.

Soldaţii din gardă, care primiseră o mare sumă de bani ca să descarce lăzile, scăpară la pământ una din ele şi, astfel, se constată că aceasta cuprindea sticle cu vin şi alte băuturi alcoolice. Furia revoluţionarilor nu mai cunoscu margini. Celelalte lăzi fură deschise şi ele, constatându-se că toate au acelaşi conţinut.

O delegaţie de muncitori se prezentă la trimisul guvernului, cerând să-i vorbească. Acesta, un anume Paukratov, îi primi. El căpătase ordinul din partea guvernului să vegheze asupra soartei Ţarului şi familiei sale, însă ţinând seama de împrejurările din ultimul timp aproape că nu mai putea să garanteze viaţa prizonierilor.

Paukratov îşi luă o înfăţişare demnă şi întrebă pe cel din fruntea delegaţiei care este dorinţa lor. Revoluţionarul răspunse că, în numele muncitorilor din Tobolsk, Tjumenj, Krasnik şi Ecaterinburg, cere ca paza familiei imperiale să fie făcută cu mai multă străşnicie, sporindu-se numărul santinelelor postate în coridoarele palatului şi întărindu-se paza din jurul acestuia.

Paukratov încuviinţă, neavând încotro. Apoi, şeful delegaţiei mai ceru ca Împăratul să îndepărteze galoanele de pe umăr, căci nimeni nu mai avea voie să poarte aceste semne de distincţie.

Trimisul guvernului se duse la palat, cerând să fie primit de Ţar.

Când auzi dorinţele muncitorilor, împăratul se făcu palid şi strigă, cu ochii scânteietori:

— Nu, niciodată nu mă voi supune acestei porunci!

— Îmi dau prea bine seamă ce înjosire înseamnă pentru dumneavoastră împlinirea dorinţei mele, răspunse Paukratov, cu glas tremurat. Vă rog însă, din suflet, să nu-mi faceţi greutăţi…

Ţarul începu să măsoare încăperea cu paşi mari, privind întunecat înaintea lui. Împărăteasa veni şi ea în odaie şi fu pusă la curent cu dorinţele revoluţionarilor. Buna şi răbdătoarea femeie se alătură protestului soţului ei.

— Dacă nu răspundeţi, mă voi vedea silit să-mi dau demisia din postul meu şi să mă înapoiez în capitală, răspunse Paukratov.

Ţarul se apropie de el şi, îmbrăţişându-l, îl rugă cu lacrimi în ochi să renunţe la această hotărâre.

— Mă supun, zise suveranul, cu inima sfâşiată. Mă supun pentru a nu fi nevoit să mă despart de dumneata.

Paukratov răsuflă uşurat. După ce mulţumi, făcu o plecăciune adâncă înaintea celor doi suverani, apoi părăsi clădirea, bucuros să poată aduce la cunoştinţa delegaţilor că Ţarul a luat hotărârea să împlinească dorinţele lor.

166. Soarta familiei imperiale

A doua zi, Nataşa intră pentru prima dată în casa în care locuia familia imperială. Ea era întovărăşită de o fată din ţinutul acela, îmbrăcată la fel ca dânsa. Episcopul Germogen îi făcuse rost de actele trebuincioase.

Deşi tremura, tânăra femeie se simţea stăpână pe sine; ştia ce o aşteaptă dacă înşelătoria ieşea la iveală.

Dar santinelele o lăsară să treacă, astfel că presupusele slujnice ajunseră nevătămate în odăile locuite de prizonieri.

Nenia – aşa se numea tovarăşa prinţesei – fu trimisă la bucătărie, iar Nataşa rămase alături de Ţarină şi copiii acesteia, care nu mai conteneau cu întrebările.

Prinţesa era o fire prea cinstită pentru a încerca să ascundă adevărul. De aceea, povesti tot ce ştia cu privire la ultimele întâmplări petrecute în capitală.

— Totuşi, mai există şi oameni care au rămas credincioşi împăratului lor, zise tânăra femeie, pentru a arunca o rază de lumină în sufletul întristatei împărătese. În curând va suna ceasul eliberării Maiestăţii Voastre.

Ţarina ridică privirile spre icoana care atârna deasupra biroului, mulţumi Nataşei pentru cuvintele ei mângâietoare şi o îmbrăţişă cu dragoste.

Trecură câteva săptămâni. Nenia se întâlnea în fiecare zi cu presupusa ei tovarăşă şi, braţ la braţ, porneau împreună spre casa

unde era ţinută prizonieră familia imperială.

Chiar din primele zile, Nenia bănuise că nu era lucru curat cu cealaltă slujnică. Ea se miră peste măsură că această fată, cu chipul atât de fin, nu făcea nicio treabă – şi pizma se încuibă în sufletul ţărăncii. Dacă făcea parte dintr-o familie de seamă – ceea ce părea neîndoielnic – de ce nu se folosea de adevăratul ei nume?

Nenia avea doi fraţi. Unul din ei intrase în rândurile armatei roşii, iar celălalt se afla în Tobolsk, unde ocupa o slujbă în Sovietul oraşului. Şi acesta din urmă era revoluţionar şi îl ura cu înverşunare pe Tar.

Într-o zi, în casa lor, veni vorba despre Nataşa.

— Cine e fata asta? întrebă Paul, unul din fraţii Neniei.

— N-o cunosc şi nici n-am mai văzut-o în Tobolsk, răspunse sora lui. Pare să se tragă dintr-o familie nobilă.

Paul ciuli urechile.

— Ia te uită! făcu el. Eşti împreună cu dânsa în serviciul familiei imperiale şi nu ştii nici măcar din cine se trage… Nu vorbeşti cu ea?

— Nu prea stăm de vorbă, căci ne întâlnim pe stradă când ne ducem la slujbă şi ne despărţim seara într-un loc anumit, fiecare văzându-şi de drum. De altfel, n-am văzut-o niciodată muncind. Când intrăm în casă, ea se duce în odaia Ţarinei şi a marilor ducese, unde rămâne până seara la plecare… şi în timpul ăsta, eu mă spetesc la bucătărie. Într-o zi, deschizându-se din întâmplare uşa de la camera marilor ducese, am văzut-o pe Nataşa în mijlocul lor, stând de vorbă cu ele.

Paul rămase pe gânduri.

— Hm! Taina asta trebuie lămurită, Nenia, zise el. Vrei să mă ajuţi?… Ştii că umblă zvonul pretutindeni că se pregăteşte eliberarea Ţarului şi a familiei sale… Noi, însă, trebuie să băgăm de seamă ca prizonierii să nu ne scape.

Nenia nu prea se sinchisea de ideile şi ţinta urmărită de fratele ei. Ba, se simţea chiar măgulită că tocmai dânsa fusese aleasă pentru a sluji pe împărătească şi familia acesteia. Apoi, era bine plătită. Totuşi, favoarea de care se bucura Nataşa o rodea pe inimă.

— Ce vrei să ştii? întrebă ea.

— Am să mă informez în Soviet, răspunse Paul, după o scurtă chibzuire. După aceea vom lua măsurile trebuincioase.

Nenia dădu din cap, cu nepăsare.

În acea zi, se întâlni, ca de obicei, cu Nataşa, şi porniră amândouă spre locuinţa familiei imperiale.

Pe coridoare se aflau mai multe santinele. În timp ce Nenia schimbă cu acestea câteva cuvinte prietenoase, Nataşa se furişă ca de obicei, spre camera Ţarine:

Seara, tânăra slujnică flecări iarăşi cu fratele ei. Înainte de toate era vorba să se afle unde locuia Nataşa şi familia din care se trăgea.

Între timp prinţesa, urmărise cu îngrijorare desfăşurarea ultimelor întâmplări. În fiecare zi, împărăteasa voia să afle ceva hotărât, dar nu putea să-i aducă nicio ştire liniştitoare. Ba, dimpotrivă, ea îşi dăduse repede seama că mai toţi aceia care făceau caz de dragostea lor pentru familia imperială nu erau decât nişte oameni mici la suflet. O întâmplare o încredinţase de acest lucru.

Soloviev o vizita aproape la fiecare două zile. La început se adresa întâi episcopului: apoi, însă, venea direct la dânsa, pentru a se informa asupra celor ce se petreceau în sânul familiei imperiale.

În acea zi, Soloviev veni la Nataşa, ca de obicei. Tânăra băgase de seamă că în ultimul timp el părea obosit şi se purta altfel decât atunci când făcuseră cunoştinţă. De asemenea, o mirase faptul că acum avea inele preţioase şi un ac de cravată, cum posedau numai oamenii bogaţi.

— Ţarina se plânge că nu există nicio legătură între organizaţiile noastre, zise Nataşa, cu tristeţe. Pe de altă parte, garda devine tot mai duşmănoasă. Unii se încumetă să pătrundă în camerele Maiestăţilor Lor, fără să bată măcar la uşă.

Soloviev făcu un gest nepăsător şi căscă, spre marea uimire a Nataşei.

— Totul se va întoarce în bine, zise el, dus pe gânduri. Mâine sosesc în oraş o sută de soldaţi din armata roşie. Spune Ţarinei că aceştia sunt ofiţeri travestiţi, care îşi vor face datoria, când va fi nevoie de ei.

— Împărăteasa se bizuie mai ales pe dumneata şi pe doamna Virubova, urmă prinţesa.

Soloviev tresări. Tonul cu care fuseseră rostite aceste cuvinte, îl puse pe gânduri.

— Da, aşa şi trebuie, zise el, cu însufleţire. Sunt gata oricând să-mi jertfesc viaţa pentru Ţar şi ai săi.

Prinţesa se lăsă amăgită de aceste vorbe.

Soloviev se depărtă căci, după cum spunea el, mai avea de pus ceva la cale cu episcopul Germogen şi părintele Alexei, pe care Nataşa îl zărise trecând pe dinaintea ferestrei.

Prinţesa nu izbuti să se liniştească; gândurile i se-ndreptau mereu spre aceia care urmăreau eliberarea prizonierilor. Trecuseră aproape trei luni de când plecase din Petrograd şi era de mai multe săptămâni în Tobolsk. Dar, în vremea asta nu se făcuse nimic pentru atingerea ţelului lor. Şi revoluţia se întindea tot mai mult…

Din capitală şi Moscova veneau ştiri din ce în ce mai rele. Chiar în Tobolsk, revoluţionarii deveneau din ce în ce mai numeroşi, iar în ultimul timp alcătuiseră, în ascuns, o gardă, care urma să înlocuiască, mai curând sau mai târziu, pe aceea a familiei imperiale.

Prizonierii nu ştiau nimic din toate astea, nu bănuiau ce se

petrecea în ţară, căci trăiau izolaţi cu desăvârşire.

Nataşa mai avea ceva de vorbit cu Soloviev – aceasta, din ordinul Ţarinei. De aceea, părăsi încăperea şi străbătu coridorul, până ce ajunse în anticamera episcopului, unde se aşeză pe un scaun.

După cât se părea, nimeni n-o auzise, căci convorbirea din biroul lui Germogen devenea tot mai aprinsă.

La un moment dat, prinţesa tresări. Ce fusese asta? Se ridică de pe scaun şi privi cu ochi holbaţi spre camera în care avea loc convorbirea. Acesta era, oare, glasul blând, melodios, al bătrânului preot? De unde tonul aspru, batjocoritor?

Soloviev răcnea aşa? El, bărbatul care întruchipa politeţea şi ştia să se stăpânească în orice prilej? Iar glasul acela răguşit era al venerabilului episcop?

Nataşei nu-i venea să creadă, totuşi aşa era. Rămase năucită, auzind cele ce se discutau.

Oare aceştia erau oamenii care îşi dăduseră mâna spre a reda libertatea prizonierilor şi a le croi o soartă mai bună, jertfindu-şi viaţa pentru acest nobil scop?

— Cine trebuie să hotărască, eu sau dumneata? strigă episcopul. Până acum eu am încasat întotdeauna sumele adunate, căci trebuia să acopăr cheltuielile. Cer să achiţi cele şaizeci de mii de ruble pe care le-ai primit dumneata, Soloviev. N-ai niciun drept să-ţi opreşti banii, care îmi aparţin mie, putând face cu ei orice vreau.

— Eşti un prost, Sfinţia ta! răcni celălalt. Nu uita că dacă ai ajuns acolo unde eşti, aceasta o datorezi numai lui Rasputin. Mai înainte nu erai nimic. Să-ţi fie ruşine dacă pe lângă câştigurile dumitale, mai ai pretenţia şi la alţi bani. Suma încasată am folosit-o pentru mine… aveam şi eu dreptul la asta, căci în ultimul timp am cheltuit mulţi bani din buzunar pentru scopurile partidului.

— Cine a pierdut ieri la club cincizeci de mii de ruble? scrâşni părintele Alexei. Da, ăştia erau banii încasaţi… Frumos mai lupţi şi dumneata pentru eliberarea Ţarului!

— Cum de te încumeţi să vorbeşti astfel, părinte Alexei? Tocmai dumneata, pe adresa căruia au fost trimise cele o sută de mii de ruble dăruite de fabricantul O… din Moscova? Unde sunt banii?

— Eu n-am nimic… episcopul i-a primit.

Germogen izbucni într-un hohot de râs, apoi răspunse:

— N-am primit nimic… nici măcar o copeică. De acum înainte, însă, toate sumele îmi vor fi înmânate mie. Prinţesa a fost găzduită în casa mea şi am să-i aduc la cunoştinţă că zilele trecute i-a sosit o sumă mare de bani, care au intrat tot în buzunarele dumitale, Soloviev. Da, ştiu că vă convine… eu suport cheltuielile, iar voi puneţi mâna pe bani…

Nataşa auzise destul. Clătinându-se pe picioare, ieşi din

anticameră. Glasurile prefăcuţilor oameni o urmăriră până în odaia ei, unde se prăbuşi pe pat, copleşită de mâhnire.

Aşadar, cei trei bărbaţi, dintre care doi aparţineau bisericii, nu erau decât nişte înşelători, care, trăiau pe spinarea acelora ce rămăseseră credincioşi Ţarului şi dăruiseră sume însemnate pentru liberarea prizonierilor.

Tânăra femeie plânse în tăcere. Acum îşi dorea să fie departe de acest oraş, unde ajunsese, după atâtea greutăţi. N-ar fi fost oare mai bine să se înapoieze în capitală şi să arate Virubovei cum stăteau lucrurile?

Nu, aceasta era cu neputinţă – trebuia să rămână în Tobolsk. Avea să-i vină greu, fireşte, să zâmbească Ţarinei şi copiilor acesteia, în timp, ce inima-i sângera de durere – totuşi nu-i era îngăduit să se depărteze de ei.

Nenia îşi aştepta tovarăşa, ca de obicei. Aruncând o privire iscoditoare asupra Nataşei, începu să-i pară rău că făcuse fratelui ei acele destăinuiri.

— Ai plâns? întrebă ţăranca, uitându-se la ea.

Prinţesa zâmbi îndurerată.

— Nu, n-am plâns, Nenia, răspunse ea. Dar ce te face să bănuieşti asta?

— Nimic, aşa mi s-a părut.

Deodată, slujnica privi în jurul ei, căci zărise un tânăr care le urmărea. Apucând de braţ pe Nataşa, mai făcu vreo câţiva paşi, apoi se opri înaintea unei vitrine.

— Spune-mi, îl cunoşti pe bărbatul ăsta? şopti Nenia, arătând spre geamul vitrinei. Fii cu luare-aminte, în curând o să treacă pe aici, nu te întoarce…

Nataşa tresări şi, o clipă, fu nevoită să se sprijine de însoţitoarei ei. Apoi o trase după dânsa, urmându-şi drumul cu paşi grăbiţi şi nu se linişti decât atunci când ajunseră la ţintă.

Ca de obicei, cele două femei se despărţiră pe coridor şi Nataşa dispăru în odaia Ţarinei.

167. Trădătorul

Tânărul de care se speriase prinţesa, zâmbi batjocoritor când o zări. Pe frunte avea o cicatrice roşie, care trebuie să fi fost pricinuită de o rană gravă.

Omul acesta era Gregor Şovaloff, care zăcuse multă vreme în pat şi sosise în Tobolsk abia înainte cu o zi. Gândurile sale fuseseră îndreptate mereu spre frumoasa prinţesă. Deşi se trăgea dintr-o familie nobilă şi fusese ofiţer în război, Şovaloff nu se putea împăca cu gândul că Nataşa se aflase în legitimă apărare, atunci când îl rănise.

Cu toate cele întâmplate, patima fostului ofiţer crescuse şi mai mult şi ar fi dat orice să-şi poată ajunge ţelul.

O întâmplare făcuse ca Nataşa să treacă drept soţia lui. La urma urmei, de ce să nu fie într-adevăr aşa? De ce să nu guste clipe de fericire în braţele fermecătoarei femei?

Avea de gând s-o silească prin ameninţări şi dacă nu izbutea să-şi ajungă scopul, atunci avea s-o facă să simtă răzbunarea lui.

Gregor Şovaloff porni spre locuinţa lui Soloviev, despre care ştia că se află în Tobolsk. Acesta era lacom de bani, ca şi ceilalţi membrii din comitetele organizaţiilor pentru eliberarea prizonierilor.

Soloviev făcu o mutră foarte puţin binevoitoare, când fostul ofiţer se ivi în locuinţa lui.

— Ah! Ia te uită, ce musafir! făcu el, căscând.

În aceeaşi clipă, se gândi că omul acesta venise să-i ceară cele zece mii de ruble, care i se cuveneau drept partea lui. Şi el care n-avea în casă nici măcar o copeică?

— Ce mai faci? urmă dânsul, cu un zâmbet dulce-acru. Credeam că te-ai înapoiat în capitală.

— Cum de ţi-ai închipuit una ca asta? Ştii doar că trebuie să duc la îndeplinire porunca Virubovei.

— Da, aşa este. Însă mai ştii că, odată ajuns aici, trebuie să te supui ordinelor mele. Şi eu nu mai am nevoie de dumneata.

— Fireşte, după ce mi-am făcut datoria, nu mai ai nevoie de mine, zise Gregor Şovaloff, zâmbind batjocoritor.

— Ba nu ţi-ai făcut deloc datoria, replică celălalt.

Fostul ofiţer păli. Nu cumva prinţesa destăinuise ce se petrecuse în colibă? Asta n-ar fi fost defel plăcut pentru dânsul, căci Soloviev avea atunci cel mai bun motiv ca să-i refuze orice ajutor şi, mai ales, plata celor zece mii de ruble.

— Ce ai făcut prinţesei? întrebă Soloviev, iscodindu-l cu privirea.

— Eu… nu… i-am făcut nimic.

— Minţi!

— Ce înseamnă tonul acesta? se răsti fostul ofiţer, care juca totul pe o carte. Te rog să-ţi măsori cuvintele! Dă-mi banii, apoi n-ai decât să renunţi la serviciile mele!

— Mai întâi trebuie să vorbesc cu prinţesa, replică Soloviev, calm. M-ai înţeles, nu e aşa? Vino mâine după răspuns.

Gregor Şovaloff abia putu să-şi stăpânească enervarea.

— Aşadar mă alungi ca pe un câine? strigă el. Te încumeţi să vorbeşti astfel unui ofiţer rus, din garda imperială? Ah, când Ţarul va ajunge iarăşi pe tron, o să-ţi arăt eu cum trebuia să te porţi cu asemenea oameni.

Soloviev începu să se joace cu lanţul ceasornicului său.

— Tare mă tem că asta n-o să se întâmple niciodată, făcu el.

Gregor Şovaloff îl străfulgeră cu privirea.

— Mi-am închipuit eu numaidecât că nu prea îţi iei în serios misiunea, zise el.

Celălalt se ridică şi întinse mâna spre uşă.

— Pleacă, nu ne mai leagă nimic unul de altul! se răsti el. Şi îţi dau un sfat: şterge-o cât mai repede cu putinţă, căci nu mai avem nevoie de dumneata. Dacă ai de gând să pui ceva la cale împotriva noastră, nu uita că suntem în stare să ne apărăm!

Gregor Şovaloff părăsi încăperea, spumegând de furie. Aşadar, fusese alungat, şi acum se afla în Tobolsk, fără o rublă în buzunar. Cum să se înapoieze în capitală? Ce să facă în acest oraş?

Situaţia lui era deznădăjduită, totuşi dorul de răzbunare îi dădu puteri noi.

În vremea asta Nataşa părăsise casa familiei imperiale, însoţită de Nenia. Cele două femei păşeau alături, fără să scoabă o vorbă.

— Dar unde locuieşti dumneata? întrebă Nenia, după un răstimp.

Nataşa tresări. Ce însemna, oare, această întrebare neaşteptată? Privirile i se îndreptară cercetătoare asupra ţărăncii, care făcu o mutră nepăsătoare.

— Locuiesc în partea de miazăzi, la o mătuşă de a mea, care m-a chemat aici, răspunse prinţesa, în cele din urmă.

— Şi cum ai ajuns în slujba familiei imperiale?

— Întocmai ca şi dumneata… am fost angajată, imediat ce m-am prezentat.

Nenia nu mai stărui, ca să nu dea naştere la bănuieli.

Când se despărţiră, prinţesa se uită cu băgare de seamă în jurul ei. Dar îngrijorarea ce pusese stăpânire pe dânsa, se dovedi fără temei. Nimeni n-o urmărea. Sau nu cumva individul acela, care se afla pe celălalt trotuar, era pe urmele ei?

În timpul drumului, prinţesa întoarse capul mereu, aţintindu-şi privirile asupra necunoscutului, dar acesta părea că nici nu se sinchiseşte de ea. La un moment dat, dispăru. Nataşa răsuflă uşurată şi se lăsă în voia gândurilor. Întâlnirea cu omul acela respingător, care încercase s-o necinstească, îi reveni iarăşi în minte. Ce-i drept, îşi închipuise că, odată şi odată, se va întâlni cu el în Tobolsk, dar acum, când se vedea înaintea faptului împlinit, o cuprinse groaza.

Intrând în casa episcopului, aruncă din nou o privire în jurul ei, dar nimeni nu se arăta pe-aproape.

Şi, totuşi, se înşelase.

Individul care i se păruse suspect, dispăruse repede în gangul unei case, când băgă de seamă că era descoperit. Cu toate acestea, izbutise s-o urmărească până la locuinţa lui Germogen.

— Hm, bănuiam eu demult, zise el zâmbind. N-ar fi rău să-i facem

o perchiziţie. Te pomeneşti că aici se află sediul conspiratorilor!?

Dar încă cineva observase că Nataşa intrase în locuinţa episcopului. Acesta era Gregor Şovaloff, care voia să facă o vizită lui Germogen, pentru a dobândi de la el, ceea ce îi refuzase Soloviev.

Câteva minute după aceea, fostul ofiţer se afla înaintea episcopului, căruia îi întinse actele sale. Germogen le cercetă cu luare-aminte, apoi se uită întrebător la vizitatorul său.

— Am fost trimis de doamna Virubova, zise Şovaloff. Pe drum am suferit un accident, din care pricină am sosit aici mai târziu. Soloviev a primit ordinul să-mi plătească zece mii de ruble, însă nici nu vrea să audă de asta. Acum am rămas fără nicio copeică. Ce să fac?

Episcopul se posomorî.

— Soloviev s-a certat şi cu mine, răspunse el. Cheltuieşte banii în chefuri şi nici nu se sinchiseşte de cauza noastră… Ştii ceva, am să-ţi achit eu suma aceea, dar cu o condiţie: te vei înapoia în capitală şi vei spune doamnei Virubova că o rog să nu mai trimită bani pe adresa lui sau a părintelui Alexei Vasilieff. Orice sumă îmi va fi adresată mie.

— Primesc propunerea, Sfinţia Ta, răspunse celălalt. Când vrei să pornesc la drum?

— Chiar mâine.

— Bun. Dar înainte de toate, aş mai avea o rugăminte. Îmi îngădui să vorbesc cu prinţesa Gogineff, care a fost găzduită aici? Am călătorit împreună, căci trecea drept soţia mea.

Germogen încuviinţă şi, după ce îi plăti banii, chemă un servitor, căruia îi porunci să-l conducă pe vizitator în camera Nataşei.

Gregor Şovaloff era un om atât de josnic, încât avu îndrăzneala să zâmbească prinţesei şi să-i întindă mâna prietenos, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat între ei.

— În sfârşit, ne vedem iarăşi, zise dânsul. Nici nu-ţi închipui ce dor îmi era de dumneata. Când te-am zărit pe stradă, n-am vrut să mă apropii, ca să nu dau de bănuit persoanei care te însoţea.

Între timp, Nataşa îşi reveni în fire şi, retrăgându-se cu câţiva paşi, privi cu dezgust la ticălos. Acesta, însă, se făcu a nu băga de seamă nimic şi după cât se părea, nu era supărat că prinţesa nu-i întinse şi ea mâna.

— Ce cauţi aici? întrebă ea.

— Cum, mă mai întrebi? făcu Şovaloff. Când un om are o soţie atât de frumoasă, nu-i de mirare, că, mai curând sau mai târziu, i se face dor de ea.

Nataşa fu cuprinsă de scârbă. Câteva clipe nu fu în stare să scoată măcar o vorbă. Apoi însă, răspunse cu demnitate:

— Cred că ţi-e destul să te lămuresc că nu vreau să am nimic de-a face cu dumneata.

— Mereu acelaşi ton, se răsti fostul ofiţer. Bagă de seamă ce faci!

— Pleacă! izbucni prinţesa.

— Bine, plec, dar să nu-ţi închipui că te voi lăsa în pace. Am să-ţi arăt eu cum trebuie să te porţi cu mine.

— Eşti un ticălos! strigă Nataşa, ieşindu-şi din fire. Când mă voi înapoia în capitală, voi povesti totul doamnei Virubova.

— Când te vei înapoia în capitală? făcu Şovaloff, cu o privire vicleană. Bine, la revedere!

Fostul ofiţer trânti uşa după el şi Nataşa îl auzi depărtându-se grăbit. Această întâmplare o întristase atât de mult încât ar fi fost bucuroasă să poată pleca din Tobolsk.

Dar îi era îngăduit aceasta? N-avea, oare, datoria, să stea lângă suveranii ei?

Nu, trebuia să rămână, trebuia să-şi împlinească misiunea, oricât de greu îi venea, ţinând seamă de împrejurări.

Sărmana femeie nici nu bănuia, măcar, că în timp ce era frământată de aceste gânduri, se hotăra soarta ei.

În acea seară, Nenia avu iarăşi o convorbire cu fratele ei, care părea foarte vesel.

— Ce-i cu tine, de eşti atât de bine dispus? întrebă ea.

— Nădăjduiesc că voi pune mâna pe o pradă minunată, răspunse tânărul.

Nenia tresări; începuse să-i pară rău de ceea ce făcuse.

— Ai aflat ceva, Paul? cercetă ea, cu teamă.

— Da, femeia locuieşte în casa episcopului, care, după cum se zvoneşte, se află în fruntea conspiraţiei, urmărind eliberarea familiei imperiale. Nataşa asta trebuie să fie vreo femeie de viţă nobilă, care a primit sarcina să dea de ştire prizonierilor de ceea ce se pune la cale în afară.

— Şi ce ai de gând să faci? întrebă Nenia, care înţelesese, doar, că Nataşa se afla în mare primejdie.

— Nimic alta decât să cer arestarea ei.

— Asta n-ai s-o faci, zise fata, încleştându-l de braţ.

— Să n-o fac? exclamă tânărul, nedumerit.

— Nu, n-ai să porneşti nimic împotriva ei.

Revoluţionarul izbucni într-un hohot de râs.

— Ştii că ai haz? făcu el. Mă cunoşti doar destul de bine şi ştii că îi urăsc pe nobili… Sau nu cumva ai uitat fărădelegile săvârşite de zbirii Ţarului?

— Nu, n-am uitat şi, cu toate astea, te rog s-o cruţi! răspunse Nenia.

— Cu neputinţă… de altminteri, nu vreau să-i fac niciun rău. Va trebui, doar, să arate cine este, şi după aceea, sau o punem în libertate, sau o ţinem arestată câtva timp. Aşadar, n-ai de ce să fii

îngrijorată.

Nenia încercă să-l abată de la hotărârea lui, însă tânărul nu se lăsă înduplecat de rugăminţile ei.

— Nu, şi iar nu! strigă el, în cele din urmă, izbind cu pumnul în masă.

Fata îşi dădu seama că n-avea niciun rost să mai stăruie, astfel că rămase tăcută.

De altfel, nici n-ar fi putut s-o salveze pe Nataşa, căci locuinţa episcopului Germogen fusese pusă sub supraveghere, imediat după ce Paul adusese la cunoştinţa Sovietului ceea ce ştia.

Comitetul revoluţionar hotărî arestarea Nataşei.

Aceasta nu bănuia nimic din cele ce se puseseră la cale împotriva ei. Ca de obicei, ea se înapoiase acasă, după ce părăsise locuinţa familiei imperiale.

În acest timp, episcopul Germogen primi vizita unui bărbat, cu care avu o lungă consfătuire. Când ieşi în stradă, omul fu luat în primire de câţiva soldaţi revoluţionari, care se travestiseră în muncitori. Toate împotrivirile sale rămaseră zadarnice. Pumnalul, cele două revolvere şi actele îi fură confiscate de revoluţionari, apoi patru din aceştia pătrunseră în casa episcopului, în timp ce ceilalţi doi rămaseră jos, cu arestatul.

Când dădu cu ochii de nepoftiţii vizitatori, Germogen păli şi abia mai avu timpul să mototolească o scrisoare, pe care o aruncă în coşul de hârtii.

— Ce căutaţi aici? întrebă el. Cum de v-aţi încumetat să intraţi neanunţaţi?

— Am primit ordin de la soviet, răspunse unul din revoluţionari. Trebuie să percheziţionăm casa, fiindcă sunteţi bănuit că ţineţi cu monarhiştii… ba chiar că aţi fi conducătorul lor.

Episcopul izbucni într-un hohot de râs. Totuşi, făcu mari sforţări spre a-şi ascunde spaima care îl cuprinse. Ştia că era oarecum în siguranţă, căci poporul, în cea mai mare parte, se afla de partea lui şi nimeni nu s-ar fi încumetat să se atingă de un reprezentant al bisericii. Dar situaţia se putea schimba dintr-odată, mai ales dacă se descoperea planul de eliberare al familiei imperiale. În acest caz, prizonierii ar fi fost duşi într-o închisoare, de unde nimeni nu i-ar mai fi putut salva.

— Ce-a căutat aici omul acela? întrebă conducătorul celor patru revoluţionari.

— A venit să-mi aducă o scrisoare din partea episcopului Nestor din Kamciatka, răspunse Germogen.

— Şi unde e scrisoarea?

— Cum, îndrăzniţi să-mi cereţi una ca asta? strigă celălalt. Vreţi să vă arăt scrisorile mele? Am să mă plâng Sfântului Sinod!

— După cât se pare, nu ştii ce s-a petrecut între timp la Moscova şi

Petrograd, zise conducătorul. Altminteri n-ai vorbi în felul acesta.

Unul din revoluţionari se plecase şi, înainte ca episcopul să-l fi putut împiedeca, luă din coş scrisoarea mototolită.

Germogen sări spre el, vrând să-i smulgă hârtia, dar nu fu destul de rapid.

În timp ce revoluţionarii se postară înaintea episcopului, conducătorul lor citi scrisoarea. O sclipire de triumf luci în ochii săi.

— Am sosit tocmai la timp, strigă el rotind hârtia deasupra capului. Nu cumva vrei să tăgăduieşti că această scrisoare a fost scrisă de Ţarina-mamă?

Episcopul îşi muşcă buzele şi nu răspunse nimic, căci n-avea niciun rost să tăgăduiască.

Era, într-adevăr, o scrisoare a împărătesei văduve, care implora pe episcop să ia conducerea acţiunii de liberare a prizonierilor şi să lupte pentru restabilirea monarhiei.

Această scrisoare era un document însemnat, astfel că fu împăturită cu grijă.

— Cine se mai află în casă? întrebă, apoi, conducătorul revoluţionarilor.

— Nimeni, afară de personalul de serviciu.

— Aveţi aici o tânără femeie, care se duce în fiecare zi la casa unde este adăpostită familia imperială.

— Spioni, scrâşni Germogen, nemaiputându-se stăpâni.

— Nu vrei să ne spui unde se află doamna? stărui conducătorul. Altminteri, vom fi siliţi să cercetăm casa până în cele mai mici colţuri.

Episcopul deschise uşa şi arătă spre încăperea Nataşei.

Revoluţionarii bătură la uşă, apoi o deschiseră. Prinţesa scoase un ţipăt şi se făcu palidă.

— În numele legii, eşti arestată! strigă comandantul patrulei.

Biata Nataşa fu luată în mijlocul soldaţilor şi părăsi casa împreună cu ei.

Chiar în aceeaşi zi, ea fu supusă unui interogatoriu. Pe vremea aceea, în Tobolsk lucrurile nu ajunseseră încă atât de departe ca la Petrograd sau în celelalte oraşe din apusul tării. Singura învinuire care se putea aduce prinţesei era că se strecurase în casa familiei imperiale, folosindu-se de o travestire – căci, nu mai încăpea îndoială că nu era aceea drept care se dădea.

Dar prinţesa refuză cu încăpăţânare să dea vreo lămurire asupra persoanei sale. Toate ameninţările rămaseră zadarnice.

În rele din urmă, trimisul guvernului primi însărcinarea să afle de la Ţarină cine era arestata. Alexandra Feodorovna simţi o milă adâncă pentru credincioasa prinţesă şi n-o trădă.

Porţia de mâncare a Nataşei fu înjumătăţită. Acum nu i se mai dădea decât apă şi pâine. Totuşi, ea rămase tăcută, ca şi mai înainte.

A treia zi, îşi făcu apariţia un bărbat care susţinea că poate da lămuriri asupra arestatei.

Judecătorul de instrucţie, care ocupa această slujbă abia de şase zile şi o îndeplinea aşa cum îl ducea capul, se uită cu luare-aminte la necunoscut, străfulgerându-l cu privirea.

— Cine e tânăra şi frumoasa femeie? întrebă el, învârtind tocul în mână.

— E o prinţesă, răspunse celălalt.

— Ah, prinţesă! Nici nu mi-ar fi trecut prin minte aşa ceva. Dar cum o cheamă?

— Nataşa de Gogineff şi face parte dintr-una din cele mai de seamă familii ale Rusiei. Tatăl ei a fost ucis de revoluţionari.

Judele instructor aruncă o privire vicleană asupra vizitatorului său, când acesta tăcu.

— Ea a fost doamnă de onoare la Curte, urmă Gregor Şovaloff, căci el era.

— Doamnă de onoare? făcu magistratul, notându-şi cele ce auzea. Nu cumva ştii ce a căutat la Ţarină? De ce s-a strecurat acolo folosindu-se de un nume fals?

— Asta nu-i greu de ghicit.

— A făcut legătura între conspiratori şi familia imperială?

— Da, aşa cred.

— Hm, toate încercările lor vor rămâne zadarnice, căci noi stăm de veghe, zise judecătorul de instrucţie. Mai ai ceva de spus?

— Da, în oraş se află un oarecare Soloviev, care s-a folosit de alt nume şi a venit din Petrograd pentru a conduce acţiunea de eliberare a familiei imperiale. Locuieşte nu departe de aici şi are foarte multe relaţii. După câte ştiu, Soloviev se poartă cu gândul să împânzească oraşul cu oameni devotaţi Ţarului.

Judele instructor sări în sus şi dădu ordin ca o trupă de revoluţionari să se pregătească de drum. Ceva mai târziu, porni, împreună cu trădătorul, spre locuinţa lui Soloviev.

Casa fu împresurată, Şovaloff se rugă, tremurând, să i se îngăduie să nu fie de faţă la arestare.

— Nu, răspunse judecătorul de instrucţie, cu dumneata mai am ceva de vorbit.

Fostul ofiţer se văzu silit să se supună şi fu păzit cu străşnicie.

Soloviev, însă, nu era nicăieri. După cât se părea fusese prevenit, căci casa era goală şi nu se găsi niciun amănunt pe baza căruia să i se poată aduce vreo învinuire.

Fireşte că se mai afla în oraş, dar la adăpost sigur, unde nimeni nu putea să dea de el.

Şovaloff fu adus iarăşi înaintea judelui instructor.

— Şi acum, spune-mi cine eşti! porunci acesta.

— Sunt… sunt… mă numesc Şovaloff… Gregor Şovaloff, bâigui trădătorul.

— Din ce oraş?

— Din Moscova.

— Bine, de cât timp eşti aici?

— De câteva săptămâni.

— Cu ce scop ai venit?

Ochii judecătorului erau îndreptaţi ameninţător asupra fostului ofiţer din garda imperială.

— Cu ce scop ai venit? repetă el întrebarea, văzând că Şovaloff tace.

— Voiam să… mă văd cu un camarad de arme, răspunse celălalt.

— Pe vremurile astea îţi arde să faci vizite atât de îndepărtate? Hm, ciudat! Ce meserie ai în viaţa civilă?

— Niciuna.

Magistratul agită clopoţelul şi, după câteva clipe, un agent al Cekei intră în birou.

— Goleşte buzunarele! porunci judecătorul prestatului.

Poliţistul scoase, foarte liniştit, revolverul de la brâu şi începu să se joace cu el.

Gregor Şovaloff nu aşteptă să i se spună a doua oară, ci împlini porunca.

— Asta e totul? întrebă magistratul.

— Da.

— Percheziţionează-l! se adresă judecătorul, agentului Cekei.

Şovaloff n-avu încotro şi fu nevoit să stea liniştit, în timp ce poliţistul îi scoase, dintr-un buzunar ascuns, câteva hârtii, precum şi cele zece mii de ruble pe care le primise de la episcopul Germogen.

Magistratul luă hârtiile, le frunzări câtva timp, apoi clătină capul, mulţumit.

— Bună poamă mai eşti! zise el. Ţi-ai trădat tovarăşii… Ia-l de aici!

Abia acum îşi dădu seama Gregor Şovaloff că îşi săpase propria lui groapă. Se aşteptase la răsplată şi recunoştinţă, dar şi aici era ca peste tot în lume: trădătorii erau bineveniţi, însă toţi îi dispreţuiau.

Hârtiile care fuseseră găsite în buzunarul său, constituiau o dovadă neîndoielnică despre activitatea sa în rândurile monarhiştilor, care urmăreau eliberarea Romanovilor.

Soarta fostului ofiţer era pecetluită. Asemenea arestaţi erau ţinuţi câtăva vreme în închisoare, până se lua o hotărâre asupra lor.

Judele instructor ştia mai dinainte care va fi sentinţa, şi nu simţea nicio părere de rău, căci omul acesta îşi meritase soarta.

Într-una din zile, Şovaloff îşi isprăvise pregătirile pentru fuga lui din temniţă. Izbutise să cumpere pe unul din paznici, care se prefăcuse

că primeşte, dar raportase totul judecătorului de instrucţie.

Între timp, acesta rostise multe sentinţe de condamnare la moarte, căci era în acelaşi timp şi preşedintele tribunalului – ceea ce nu trebuie să ne mire, ţinând seama de împrejurările de pe atunci.

Noaptea, Şovaloff legă de gratiile ferestrei sale funia, pe care coborî, după ce tăiase zăbrelele cu ajutorul unui ferestrău de care îi făcuse rost binevoitorul paznic.

Când se văzu jos, fostul ofiţer răsuflă uşurat, însă abia făcu vreo câţiva paşi, că o detunătură puternică sfâşie tăcerea nopţii. Trădătorul se prăbuşi la pământ, dar se ridică şi, apăsându-şi mâna pe inimă, încercă să pornească mai departe.

În acea clipă, o făptură se ivi înaintea sa şi-i lipi revolverul de frunte. A doua detunătură puse capăt vieţii sale aventuroase.

Astfel muri trădătorul Gregor Şovaloff.

168. Învie morţii!

Pavlovna şi Osip se aflau în pivniţa mănăstirii, în faţa lăzilor cu un conţinut atât de preţios. Tânărul privea cu ochii holbaţi la bogăţiile acelea şi-şi trecea mereu mâna prin păr.

Deodată îşi scoase haina căptuşită cu blană şi îşi şterse broboanele de sudoare care îi şiroiau pe faţă.

— Pavlovna, simt că-mi pierd minţile, murmură el. Îţi dai seama ce vasăzică să fii stăpânul acestor bogăţii nemăsurate? Mi-e teamă că păcătuim faţă de tovarăşii noştri, dacă ne însuşim comoara.

Pavlovna îşi puse mâinile în şolduri şi-l fulgeră cu privirea.

— Eşti un caraghios! se răsti ea, furioasă. După ce m-am chinuit să descopăr aurul, să-mi faci morală? Nu, comoara ne aparţine, nimeni nu ne-o poate lua… Vom fi nespus de bogaţi… mai puternici ca regii…

Osip plecase capul, ca un om care îşi dădea seama de vinovăţia lui.

— Şi dacă vin adevăraţii stăpâni ai banilor? întrebă el. Dacă…

— Nu vorbi prostii! îl întrerupse ţăranca.

— Adevăraţii stăpâni sunt aceia care ridică comoara. Cine are vreun drept la banii ăştia? Nimeni. A! acum înţeleg cum stau lucrurile… Bolnavul şi nenorocita femeie au dus lăzile în mânăstire ca nu cumva trupele guvernului să pună mâna pe ele. Noi am salvat vieţile celor doi oameni. Dacă tu şi tatăl tău nu v-aţi dus la mănăstire, amândoi şi-ar fi dat sufletul. Banii urmau să intre îi mâinile revoluţionarilor. Dar cine sunt aceştia? Nişte hoţi, care îşi însuşesc ceea ce nu le aparţine. Poporul n-ar fi primit mai nimic din aceste bogăţii – doar fruntaşii revoluţionari s-ar fi bucurat de ele…

Osip clătină capul.

— Nu, te înşeli, Pavlovna, zise el. Au nevoie de bani pentru a putea reclădi tot ce s-a distrus până acum.

— Da, şi în timpul ăsta noi să ne ducem zilele de azi pe mâine?

— Pavlovna, nu păcătui! zise Osip, cu glas rugător. Avem o sumă de bani, cu care putem pleca în străinătate, unde să ne facem un rost.

— Dar vreau să fiu bogată… putred de bogată, strigă ea. Vreau să facem călătorii, să ne clădim palate, să străbatem lumea, să vedem tot ceea ce cunoaştem din poveşti. Ah, vom fi atât de fericiţi!… vom avea raiul pe pământ.

Încetul cu încetul, fiul cărbunarului se lăsă ispitit.

— Dar ce-o să spună tata? întrebă el şovăind. O să te dispreţuiască, nici n-o să vrea să te mai vadă în ochi.

Pavlovna rămase pe gânduri. Logodnicul ei avea dreptate, căci bătrânul cărbunar era un om cinstit.

În cele din urmă, se hotărî să vorbească cu el – şi chiar în acea zi.

Osip porni spre casă, urmând ca tânăra ţărancă să iasă în întâmpinarea cărbunarului şi să-i destăinuie totul.

— Bagă de seamă să nu trezeşti bănuieli, îi zise Pavlovna la despărţire. Frumoasa călugăriţă pare foarte ageră… Şi ai grijă ca nici bolnavul să nu observe ceva…

Osip clătină capul în semn de încuviinţare.

După câtva timp, Pavlovna se întâlni cu bătrânul cărbunar, aproape de linia ferată.

— Ce cauţi aici? făcu el, mirat. S-a întâmplat ceva?

— Da, tată, dar ceva foarte plăcut, care o să te bucure.

Bătrânul o privi cu coada ochiului, în timp ce păşeau alături pe poteca luminată de ultimele raze ale soarelui.

Deodată, Pavlovna scoase la iveală un pumn de monezi, pe care i le arătă, zâmbind.

Cărbunarul rămase locului, cu privirile pironite asupra fetei.

— Ce-i asta? întrebă el. De unde ai banii?

— Sunt ai mei… am descoperit o comoară… Da, tată, suntem foarte bogaţi… n-avem nevoie decât să coborâm într-o pivniţă, pentru a ne lua bogăţiile. Însă, asta trebuie să se întâmple repede şi fără ca revoluţionarii să bage de seamă ceva, altminteri pierdem comoara.

— Ce tot vorbeşti acolo? făcu bătrânul. Nu înţeleg nimic… fii mai lămurită.

Pavlovna îi povesti, cu însufleţire, tot ceea ce se întâmplase.

— Gândeşte-te, tată, încheie ea, toată viaţa ta ai muncit din răsputeri colo, în pădure şi, cu toate astea, abia ai cu ce să-ţi duci zilele de azi pe mâine… Acum, însă, poţi deveni bogat dintr-odată, poţi să te iei la întrecere cu regii şi împăraţii, care te vor saluta chiar cu respect…

Bătrânul simţi că totul se învârteşte în jurul lui. Ce tot vorbea fata asta? Să primească propunerea ei? Nu cumva bolnavul din coliba sa, era stăpânul acestor bogăţii, până când le va fi predat guvernului?

Oblanoff rămase locului, răsuflând din greu.

— Copilă, mă înspăimânţi pe mine, om bătrân! zise el. Nu, e cu neputinţă…

— Ba e cu putinţă! replică ea, hotărâtă. Ai să vezi că am dreptate.

— Nu… nu… cum vrei să transportăm bogăţiile astea?

— Am aranjat totul, răspunse Pavlovna.

Se aplecă spre urechea bătrânului şi, în freamătul copacilor acoperiţi de zăpadă, îi expuse planul ei.

Oblanoff ascultă năucit; după aceea clătină capul, zicând:

— Nu, nu se poate… fii cuminte… nu vrea să mai aud nimic despre asta.

Totuşi, Pavlovna nu se lăsă, ci îşi urmări ţinta cu încăpăţânare. În cele din urmă, cărbunarul păru încredinţat de spusele ei, căci zise, oftând:

— Bine, dacă vrei tu, fie şi aşa. Ştii, însă, bolnavul va părăsi patul în curând?

Tânăra se încruntă. Ce gânduri se treziseră, oare, în mintea ei?

— O s-o scoatem noi la capăt! încheie ea. Banii vor fi duşi la loc sigur, iar deschiderea va fi zidită la loc. În două-trei zile trebuie să fim gata, astfel că veţi fi nevoiţi să munciţi zi şi noapte. În timpul ăsta eu am să port de grijă ca bolnavul să nu vă stinghereasc㠅…

De astă dată, cărbunarul nu mai avea nimic de spus, astfel că încuviinţă.

Peste jumătate de ceas, cei doi intrară în colibă. Bolnavul dormea, în timp ce călugăriţa stătea lângă pat, citind o carte, care părea foarte interesantă, căci nu-şi dezlipea privirile de pe dânsa.

Cărbunarul şi fiul său se uitară cu înţeles unul la altul, apoi se duseră în curte, unde îşi făcură de lucru.

— Unde e logodnicul dumitale şi tatăl lui? întrebă deodată sora Veronica, adresându-se tinerei fete, care rămăsese în colibă.

— Au de făcut un drum lung, până la Peterhof, astfel că s-au dus să-şi pregătească sania, răspunse Pavlovna.

Călugăriţa se declară mulţumită cu acest răspuns.

A doua zi, Boris Verodin se simţi foarte bine şi era hotărât să părăsească odaia într-una din zilele următoare. Sora Veronica, însă, se împotrivi din răsputeri.

— Nu, nu se poate, zise ea. Întâi trebuie să-ţi revii în puteri. Aşa cum eşti acum, un vânt mai tare te răstoarnă.

— Nu ţii seamă de puterea mea de voinţă, răspunse luntraşul, zâmbind. Mă simt atât de înzdrăvenit, încât aş fi în stare să dobor un taur.

— Aşadar, eşti bucuros că poţi pleca de aici? întrebă ea, părând adânc dezamăgită.

— Bucuros? repetă Boris, privind-o îngândurat. Nu, însă am de

îndeplinit o datorie, de care atârnă, poate mult… Altminteri aş rămâne aici, lângă dumneata… Zi şi noapte mă gândesc numai la dumneata şi am impresia că eşti îngerul meu ocrotitor, că ne-am mai văzut adeseori, înainte de a fi adus aici. Ţi-am mai pus o dată întrebarea dacă omul are două vieţi… aproape că-mi vine să cred că aşa este. În mintea mea licăreşte o amintire slabă… nu-mi pot da seama cum s-a născut… dar mi se pare că văd o femeie încântătoare şi fericită, care seamănă mult cu dumneata.

Tânărul îi cuprinse mâinile şi le duse la buze. Sora Veronica simţi recunoştinţa ce-l însufleţea şi zâmbi fericită.

— Unde locuieşti de obicei, soră? reluă Boris, după un răstimp.

— În Moscova, răspunse călugăriţa, după o clipă de şovăire.

— Toate călugăriţele din ordinul vostru sunt tot atât de bune ca dumneata?

— Da, poate şi mai bune, zise femeia, zâmbind cu blândeţe. Dacă treci vreodată prin Moscova, vino la mănăstirea noastră şi anunţă-te stareţei.

— Da, am să vin, căci ţin neapărat să te revăd.

Călugăriţa părăsi încăperea. Atât păru că aşteptase Pavlovna, căci privind cu teamă în jurul ei, scoase din sân o sticluţă şi se apropie în vârful picioarelor de patul bolnavului, care închisese ochii.

Deodată ţăranca tresări speriată. Boris Verodin privea spre dânsa cu ochi holbaţi. De frică, Pavlovna scăpă din mână sticluţa, al cărei conţinut tocmai îl turnase în paharul cu lapte.

— Unde e sora? întrebă el, în timp, ce fata se pleca spre podea…

— A… a… vine numaidecât, murmură Pavlovna, privind cu teamă spre luntraş.

Dar acesta nu băgase de seamă nimic şi se uita spre uşă, nepăsător.

Tânăra fată răsuflă uşurată, căci se aşteptase la ceva neplăcut.

În cele din urmă se ivi şi călugăriţa, care dădu de mâncare bolnavului. Pavlovna îşi făcu de lucru prin odaie, aruncând mereu câte o privire spre Boris Verodin. Un zâmbet triumfător se ivi pe buzele ei, când zări pe acesta, dând pe gât paharul cu lapte. Aşadar, prima parte a planului izbutise. Acum trebuia să izbutească şi cealaltă.

Atât bătrânul cărbunar, cât şi fiul său nu se arătară toată noaptea, însă călugăriţa nu prea era mirată, căci lămuririle Pavlovnei o liniştiseră.

Cei doi nu se iviră nici a doua zi dimineaţă. Şi, lucru ciudat, Boris Verodin dormi mult mai adânc ca de obicei.

Sora Veronica încercă să-l trezească, pentru a lua dejunul, însă luntraşul dormea buştean, astfel că renunţă la hotărârea ei.

Mai trecură vreo două ceasuri, în timpul cărora bolnavul continuase să doarmă, răsuflând din greu. Sora Veronica deveni tot mai neliniştită.

Când se făcu seară şi bolnavul încă nu se trezise, călugăriţa cuprinsă de îngrijorare, îl zgâlţâi cu atâta putere, încât Boris deschise ochii.

— Trebuie să mănânci, altminteri n-ai să te înzdrăveneşti, zise ea.

Revoluţionarul dădu din cap, cască, apoi se ridică în capul oaselor, aşteptând să i se dea mâncarea în gură. Dar, pesemne că şi aceste mişcări îl obosiseră, căci căzu iarăşi în perne şi adormi numaidecât.

Sora Veronica clătină capul, nedumerită.

— Somnul e foarte bun, căci întăreşte trupul, dar dacă nu mănâncă bine, nu foloseşte la nimic, îşi zise dânsa.

Boris Verodin mai dormi o zi şi o noapte. Abia a treia zi, după prânz, se trezi. De astă dată, însă, nu mai răbdă să stea în pat.

Într-adevăr, păşi prin mica încăpere, tot vorbind cu sora Veronica. Ba, încercă să facă vreo câteva exerciţii de gimnastică şi izbuti.

Încetul cu încetul, simţi puterile revenindu-i în trup. Dacă femeia i-ar fi îngăduit, ar fi făcut o plimbare în jurul colibei. Însă călugăriţa nici nu voi să audă de aşa ceva, făgăduindu-i în schimb, că peste două zile, va putea să-şi împlinească dorinţa.

În acea seară, Pavlovna trebuia să-i dea iar băutura adormitoare. După multă aşteptare, ea se folosi de un prilej şi turnă lichidul în lapte.

Întâmplarea se repetă.

Zadarnic încercă sora Veronica să-şi lămurească de ce dormea bolnavul atât de mult. Nici nu-i trecea prin minte că, afară, în ger, doi oameni munceau zi şi noapte, transportând cu ajutorul săniuţei, lăzile grele, pline cu aur.

Oblanoff şi fiul său îşi îngăduiau foarte puţină odihnă; când erau istoviţi, se culcau pe lăzi, acoperindu-se cu sumanele lor şi câteva pături.

— Când se înapoiază Osip şi tatăl lui? întrebă, mirată, călugăriţa, a patra zi de la plecarea lor.

— Azi sau mâine, răspunse Pavlovna.

Noaptea trecută, ţăranca fusese la mănăstire şi aflase că cei doi oameni mai aveau de dus încă câteva lăzi. Apoi, mai trebuiau să zidească deschiderea.

Boris Verodin dormise iarăşi două nopţi şi două zile, iar sora Veronica începuse să intre la bănuieli.

Trezindu-se, bolnavul se ridicase în capul oaselor şi, pe când mânca, zise gânditor:

— Nu ştiu ce am, dar îmi simt mădularele grele… parcă ar fi de plumb… Am, am dormit mult, nu-i aşa? Care o fi pricina?

Călugăriţa nu era nici ea în stare să-i dea vreo lămurire. Atunci, Pavlovna se amestecă în vorbă.

— Şi lui Osip i s-a întâmplat o dată ceva asemănător, zise dânsa. A

dormit aproape o săptămână, cu mici întreruperi. Poate că o fi din cauza vântului, care şi-a schimbat direcţia…

Cu toate că această explicaţie era foarte şubredă, Boris şi sora Veronica se declarară mulţumiţi cu ea şi schimbară vorba.

Deodată, Pavlovna sări în sus şi strigă, cu bucurie:

— Ah, iată că tata şi Osip se înapoiază acasă! Desigur că mi-au adus ceva din Peterhof.

Cei doi bărbaţi intrară în colibă, cu feţele înroşite de ger. Tânărul întinse logodnicei sale un pachet, pe care aceasta îl deschise cu înfrigurare. O exclamaţie de bucurie scăpă de pe buzele fetei când văzu broboada care se afla înăuntru.

— Ce copilăroasă e fata asta! îşi ziseră Boris şi călugăriţa, în acelaşi timp. Iată ce bucurii i-a produs un lucru atât de neînsemnat.

Niciunul din ei un bănuia, însă, că totul nu era decât o comedie, şi că broboada se afla de multă vreme în colibă şi se folosiseră de ea pentru a le risipi orice bănuială.

Şi, într-adevăr, izbutiseră. Atât Boris cât şi sora Veronica erau încredinţaţi că Oblanoff şi fiul său fuseseră la Peterhof.

A doua zi, cărbunarul şi Osip îşi reluară treburile lor, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

În ziua următoare, Boris Verodin îşi împlini dorinţa şi părăsi coliba. Aerul rece îi împrospăta plămânii. Tânărul desfăcu braţele şi trase cu nesaţ aerul în piept.

Gândurile i se duseră la Nataşa. În ultimul timp icoana soţiei sale îi revenise mereu în minte. Nu cumva i se întâmplase ceva? Nu, aceasta era cu neputinţă, căci Iesta şi bătrâna Saşa vegheau asupra ei.

Tânărul nădăjduia că peste cel mult o săptămână se va înapoia la Petrograd. Dar înainte de toate, trebuia să se încredinţeze dacă lăzile se mai aflau la locul lor, după care avea să pornească spre capitală, pentru a destăinui celor în drept ascunzătoarea banilor.

După două zile, Boris Verodin se afla înaintea ruinelor mănăstirii, căutând un loc pe unde se poată pătrunde în pivniţă. Nici nu bănuia măcar că, abia noaptea trecută, lespezile fuseseră puse la loc.

După multă chibzuială, ajunse la hotărârea să intre în beci prin locul unde se aflau cosciugele călugărilor pedepsiţi. Intrarea în boltă era liberă, căci altarul se prăbuşise, ceea ce îi îngăduise să scape împreună cu Sonia, din mănăstirea cuprinsă de flăcări.

Luntraşul înlătură câteva lespezi, se târî pe o moviliţă de moloz şi, curând după aceea, deschiderea se căsca dedesubtul lui. Scara mai rămăsese în bună parte, dar n-avea niciun rost să coboare în boltă, căci nu-şi adusese uneltele trebuincioase. Aşadar se hotărî să se înapoieze altădată, pentru a-şi începe lucrul.

Sora Veronica simţea că devenise de prisos. A doua zi, coborî din

pat dis-de-dimineaţă, hotărâtă să pornească la drum. Inima-i era plină de mâhnire, căci acum se gândea iarăşi la soarta tragică a lui Vasilieff.

Ieşind afară din colibă, călugăriţă îşi roti privirile în jur, ca şi cum ar fi vrut să-şi ia rămas bun de la aceste locuri. Tocmai dădea să intre în casă când zări un bărbat, apropiindu-se pe poteca ce pornea de la linia ferată. Sora Veronica rămase locului, cu ochii ţintă spre străin. Acesta şovăi, se opri, mai făcu vreo câţiva paşi, apoi se opri din nou.

Pe chipul grav al călugăriţei se ivi un zâmbet ciudat.

— Morţii au înviat! bâigui necunoscutul, ducând mâna la spate, ca şi cum ar fi căutat un sprijin.

— Da, au înviat, prinţe Potcikev, se auzi glasul tăios al sorei Veronica.

Fără să mai stea la gânduri, celălalt o luă la goană, dispărând în pădurea acoperită de zăpadă.

169. Două întâlniri

Sora Veronica lăsase o sumă de bani în sertarul mesei, drept răsplată pentru ajutorul pe care bunii oameni îl dăduseră celor doi bolnavi. Ea ştia că bătrânul cărbunar era foarte sărac şi în acest chip voia să-i înlesnească un trai mai uşor, în vremurile acelea cumplite.

Apoi, privi îngândurată pacheţelul pe care Sonia Petrovici i-l înmânase pentru Boris.

După o scurtă chibzuială desfăcu sfoara şi scoase la iveală câteva hârtii, un document pecetluit şi o sumă mai mare de bani. În afară de acestea, se mai afla înăuntru şi un bileţel, pe care Sonia îl adresase tânărului luntraş.

Răsfoind hârtiile îngălbenite de vreme, amintiri duioase se perindară prin mintea călugăriţei.

Deodată, ea îşi trecu mâna peste frunte, vrând parcă să alunge gândurile care o frământau.

Documentul şi hârtiile le luă cu dânsa. Avea şi dreptul la ele, căci ei îi aparţinea caseta furată din ruinele colibei arse. Banii, însă, trebuia să-i lase lui Boris Verodin căci acesta va avea nevoie de ei, când va porni la drum. Cine ştie cum se va desfăşura soarta sărmanului luntraş.

La acest gând, ochii i se umplură de lacrimi. Dar nu, nu trebuia să fie slabă! Învingându-şi tulburarea, făcu un pacheţel din bani, scrise deasupra câteva rânduri, apoi îl puse tot în sertarul mesei.

După ce isprăvi şi cu aceasta, buna femeie părăsi coliba, dispărând tot atât de tainic precum venise. De altminteri, toată viaţa ei nu era decât un lung şir de întâmplări misterioase.

Între timp, Boris Verodin muncea de zor în pivniţa mănăstirii. Zidul, însă, părea să fie foarte gros, căci lucrul înainta încet.

Seara, se înapoie în colibă nespus de obosit.

Cei doi tineri aruncau, din când în când priviri speriate spre el, în timp ce bătrânul cărbunar stătea într-un colţ al colibei şi fuma.

Se vorbi puţin, căci oamenii aceştia se simţeau vinovaţi şi neliniştiţi de bogăţiile nemăsurate pe care şi le însuşiseră pe nedrept.

A doua zi după plecarea călugăriţei, găsiră în sertar banii lăsaţi pentru ei, precum şi pacheţelul adresat lui Boris Verodin.

Acesta îi fu înmânat, când luntraşul se înapoie acasă. Uimit peste măsură, tânărul citi rândurile următoare:

„Boris Verodin!

Vei întâlni încă multe piedeci în viaţa ta… Ia banii, căci vei avea nevoie de ei. Fereşte-te de prinţul Potcikev care se aţine prin preajma colibei cărbunarului. Nu uita să te adresezi stareţei mănăstirii „Maicilor cenuşii" din Moscova, când vei avea nevoie de vreun ajutor. Şi încă ceva: În cei trei ani următori, pleacă o dată la Londra şi prezintă-te la bancherul Fred Lincoln, care îţi va face destăinuiri de mare însemnătate, care vor fi hotărâtoare pentru tine.

Sora Veronica".

Revoluţionarul citi bileţelul de câteva ori, căutând să pătrundă înţelesul ultimelor rânduri. În cele din urmă, văzând că n-o scoate la capăt, vârî totul în buzunar.

Copleşit de oboseală, se întinse în pat, căci muncise din greu toată ziua.

Astfel trecură patru zile, în timpul cărora nu se odihnise nicio clipă. În dimineaţa următoare nădăjduia să străpungă zidul.

Boris nu băgase de seamă că bătrânul cărbunar şi fiul său deveniseră tot mai ciudaţi, tot mai neliniştiţi. Numai Pavlovna rămăsese aceeaşi: toată ziua râdea, glumea şi cânta.

Însă, când Boris lipsea de acasă, tânăra ţărancă nu mai contenea cu mustrările pe care le făcea lui Osip şi tatălui acestuia.

— Mutrele voastre vă trădează! striga dânsa. Nu vă e ruşine să nu vă puteţi stăpâni câtuşi de puţin?

Cei doi bărbaţi nu răspundeau nimic. Acum se aflau cu totul sub înrâurirea ei.

În acea seară, când luntraşul ieşi din boltă, i se păru că o umbră se furişase printre ruinele mănăstirii. Dar nici n-o luă în seamă, căci bufniţele şi liliecii mişunau pe acolo, astfel că îşi închipui că zărise o pasăre de noapte.

Prinţul Potcikev aşteptase zadarnic hotărârea noului guvern. După cât se părea, comisarul poporului la departamentul războiului, nu era prea grăbit ca să-şi asigure serviciile fostului comandant al trupelor

albe.

Conducătorii statului deveniseră foarte prevăzători, zicându-şi că aceia care slujiseră înainte vreme Ţarului, nu puteau să-şi schimbe dintr-odată părerile lor.

Afară de asta, Potcikev se bucura de un renume foarte prost. El fusese unul din cei mai cruzi şi desfrânaţi comandanţi. Mai erau şi alte fapte care vorbeau împotriva lui, dar nu i se putea dovedi nimic hotărât.

Potcikev aşteptă în capitala câteva săptămâni, urmărind cu luare-aminte desfăşurarea evenimentelor politice şi, dându-şi seama din ce în ce mai mult, că erau şi alţi oameni care puteau să conducă cu îndemânare frâiele statului.

Aşadar, trebuia să facă ceva, dacă nu voia să fie înlăturat cu totul. Câţiva foşti generali în armata imperială se puseseră în slujba noului regim, astfel că îşi aveau situaţia asigurată. El însă, nu înaintase nici măcar cu un pas şi, după cât se părea, nimeni n-avea nevoie de serviciile sale.

Semelov îl vizita mai în fiecare zi, cei doi bărbaţi simţind tot mai lămurit că erau legaţi pentru totdeauna.

— Aşa nu poate să mai meargă, zise prinţul într-o zi aghiotantului său.

Căpitanul Semelov dădu din cap în semn de încuviinţare.

— Asta o ştiu de câteva săptămâni, Excelenţă, răspunse el. Nu prea ne bucurăm de simpatii în noul regim. Dar nu înţeleg de ce mai şovăim cu ridicarea comorii, atâta vreme cât avem indicaţii lămurite asupra locului unde au fost ascunse lăzile cu aur.

Ochii-i sclipiră plini de lăcomie, în timp ce se plecă spre urechea prinţului, continuând în şoaptă:

— Avem putinţa să devenim cei mai bogaţi oameni de pe pământ. Gândiţi-vă e vorba de sute de milioane ruble în aur… mai mult decât ar încăpea într-un vapor… mai mult decât au scos spaniolii din America de Sud, în primii ani după descoperirea lui Columb. Ce ne pasă nouă de noul regim? Vom căuta lăzile cu aur şi, dacă vom izbuti să dăm de ele… vom transporta comoara în străinătate, unde vom duce o viaţă fericită. În acest caz, nici nu vă mai sinchisiţi de proprietăţile dumneavoastră din Rusia. Sau nu cumva aveţi intenţia să oferiţi aurul lui Kerenski, pentru a încerca să revină la putere?

În tot timpul cât Semelov vorbise, prinţul încuviinţase spusele sale. Nici prin minte nu-i trecea să pună milioanele la dispoziţia revoluţionarilor. Nu, atât de prost nu era el. Dacă nu voiseră să ştie de dânsul, atunci n-aveau să ajungă nici în stăpânirea comorii.

Deodată, izbucni într-un hohot de râs batjocoritor.

— Ce crezi despre mine, căpitane Semelov? Mă iei drept un idiot? N-avea grijă, nu fac eu prostia să ofer statului un plocon atât de

preţios, după ce am fost tratat cu dispreţ. Da, ai dreptate, trebuie să pornim la drum spre mănăstire. Să nădăjduim că vom da de comoară, fără să facem sforţări prea mari. După aceea vom vedea noi ce mai e de făcut.

Căpitanul Semelov îşi freca mâinile cu bucurie.

— Fă-ţi rost de haine civile, căci în uniformele noastre nu ne putem arăta pe stradă, urmă prinţul. Mâine dis-de-dimineaţă pornim la drum.

„Tiranul" părăsi încăperea şi se duse să-şi caute un rând de haine, căci n-avea vreme de pierdut.

Între timp, prinţul Potcikev se informă la gară asupra trenurilor care porneau în acea direcţie. Aveam de străbătut o mică distanţă cu trenul, apoi trebuiau să meargă pe jos, până la mănăstire.

Peste două zile ajunseră în satul din apropierea sfântului lăcaş, care se afla la o depărtare de vreun ceas. Potcikev şi aghiotantul său traseră la han, amândoi îmbrăcaţi în haine civile. De altminteri, niciunul din ei nu voia să se arate prea mult printre oameni, căci se putea foarte bine ca vreun fost soldat să-i recunoască şi aceasta trebuia evitat cu orice preţ.

Luându-şi un aer nepăsător, prinţul întrebă pe hangiu cum stăteau lucrurile în ţinutul acela.

— Şi aici e ca pretutindeni, răspunse omul. Avem multă libertate, totuşi suntem nedreptăţiţi. Ce-i drept, republica ne-a dat pământ şi loc de casă. Dar cine lucrează la câmp? Anul viitor trebuie să trimitem la oraşe mari cantităţi de cereale dar cine ştie, dacă vom avea ce trimite?

Cei doi străini cerură lămuriri şi asupra mănăstirii.

— Dar ce vreţi să căutaţi acolo? întreba hangiul, bănuitor.

— Părintele care locuieşte acolo mi-e rudă de departe, zise prinţul.

— Sărmanul a murit, zise celălalt. A pierit în flăcări. Da, e o poveste foarte tristă… Mănăstirea a luat foc dintr-odată. Era tocmai pe vremea când Kerenski se pregătea de fugă. După cât se spune, bandele de incendiatori ale prinţului Potcikev au pus foc sfântului lăcaş, după lupta înverşunată care a avut loc între albi şi roşii. Cei din urmă, revoluţionari, care se retraseseră în mănăstire, trebuie să fi fost oameni foarte cutezători, căci nu s-au predat, ci au luptat până la ultima picătură de sânge. Asemenea bărbaţi merită un respect deosebit.

Semelov şi stăpânul său, care nu prea erau bucuroşi de cele auzite, încuviinţară din cap spusele hangiului, apoi merseră la culcare.

A doua zi porniră mai departe, după ce lăsară vorbă că se vor înapoia la asfinţitul soarelui.

— Nu cumva se află vreo aşezare omenească în apropierea mănăstirii? întrebă prinţul, înainte de a pleca.

— Da, coliba unui bătrân cărbunar, răspunse hangiul. Acesta

locuieşte împreună cu fiul său, care s-a înapoiat de curând de pe front. În afară de ei, nu se mai află nimeni prin apropiere.

Cei doi bărbaţi se îndreptară spre pădure şi, după puţin timp dispăruseră printre arborii încărcaţi cu zăpadă. Era un ger straşnic, ţurţuri de gheaţă atârnau de ramuri, care se plecaseră spre pământ sub greutatea zăpezii.

— Ai putea să-ţi aminteşti unde se află intrarea în pivniţa mănăstirii? întrebă prinţul, care părea că nici nu lua în seamă ce se petrece în jurul lui.

— Da, îmi amintesc foarte bine, răspunse căpitanul. Doar am cercetat pivniţa, atunci când eram în căutarea revoluţionarilor şi a lăzilor cu aur.

— În cazul ăsta n-o să pierdem prea multă vreme, zise prinţul, mulţumit.

„Şi n-ai găsit ascunzătoarea banilor?" adăugă el, dus pe gânduri.

— Nu, n-am găsit-o. Dacă am fi dat de ea, călugărul ar fi rămas în viaţă. Văzând, însă, că nu pot scoate nimic de la el, l-am împuşcat.

— Foarte bine ai făcut! încuviinţă Potcikev. În chipul ăsta am scăpat de ultimul om care, în afară de noi, cunoştea taina transportului de aur. Căci, Boris Verodin şi tovarăşii lui s-au dus dracului… Ah, demult îi doream moartea!

Semelov dădu din cap în semn de aprobare.

În acest timp, ajunseră într-un luminiş. Nu departe de ei, se zăreau printre vârfurile copacilor, zidurile pe jumătate năruite ale mănăstirii.

Puţin timp după aceea, ajunseră la ruine, pe care le ocoliră. Nu găsiră însă nicio intrare spre pivniţa în care voiau să intre. Nehotărâţi, cei doi oameni priviră spre mormanul de dărâmături.

Era tocmai a doua zi după ce cărbunarul şi fiul său transportaseră ultimele lăzi.

— Eu am să merg mai departe pe cărarea asta îngustă, zise prinţul Potcikev. Între timp, dumneata poţi încerca să găseşti vreo intrare în pivniţa mănăstirii. Mă înapoiez numaidecât. Hangiul ne spunea de coliba unui cărbunar… poate că dau de ea şi izbutesc să fac rost de ceva unelte.

Fără să mai aştepte răspuns, prinţul porni mai departe şi în curând văzu înaintea lui coliba lui Oblanoff. Iuţindu-şi paşii, zări în faţa colibei o femeie în veşmântul călugăriţelor din ordinul „Maicilor cenuşii". Mai făcu vreo câţiva paşi, se opri, apoi o luă la fugă îndărăt, spre ruinele mănăstirii, unde ajunse gâfâind.

Semelov era prea adâncit în cercetările sale ca să fi putut băga de seamă ceva din toate acestea. Când, în sfârşit, ridică privirile, Potcikev îşi venise în fire.

— Ei, aţi dat de colibă? întrebă el, dând, deoparte o lespede mare.

— Nu… adică, da… însă nu e locuită… Dacă avem nevoie de

unelte, trebuie să ni le aducem din sat.

— Hm, proastă afacere! făcu Semelov, aruncând o privire cercetătoare asupra prinţului, al cărui glas i se păruse foarte ciudat.

Dar trebuie să se fi înşelat, căci Potcikev era foarte liniştit.

— Nu va fi tocmai uşor s-o scoatem la capăt, zise căpitanul, după un răstimp. După părerea mea, intrarea în pivniţă se află prin apropiere, însă înlăturarea lespezilor cere multă muncă şi răbdare. La urma urmei, timp avem destul…

Prinţul Potcikev clătină capul în semn de încuviinţare, apoi se puseră amândoi pe lucru. Dar în timp ce dădeau la o parte lespezile grele, fostul comandant al trupelor albe arunca priviri speriate spre partea unde se afla coliba cărbunarului.

Gândurile sale rătăceau în depărtare. Înviau morţii sau fusese o nălucire? Nu, era o fiinţă în carne şi oase, căci îi rostise numele. Aşadar, îl recunoscuse?

— Asta înseamnă că Tatiana mai trăieşte! murmură el, deodată, uitând că Semelov se afla alături.

— Ce-aţi spus, Excelenţă? Cine trăieşte? întrebă căpitanul.

— Nu, nu… mă gândeam la ceva.

Semelov dădu din cap, mirat.

Cei doi munciră până după-amiază, însă nu ajunseră la niciun rezultat, căci locul ales nu era bun.

A doua zi dis-de-dimineaţă, erau iarăşi la ruine. Tocmai voiau să-şi înceapă lucrul, când auziră în apropiere nişte lovituri seci.

— Ce-o fi asta, Excelenţă? făcu Semelov, neliniştit. Dacă nu mă înşel, lucrează cineva în pivniţa mânăstirii.

— Da, aşa mi se pare şi mie, încuviinţă prinţul, ducând mâna la ureche.

După ce ascultară câtva timp, cei doi bărbaţi înconjurară ruinele. La început nu găsiră nimic, apoi, însă, descoperiră gaura pătrată, care se căscase în locul altarului năruit.

— Aici trebuie să fie, zise căpitanul în şoaptă, arătând spre deschidere.

— Hm, ciudat! Cine o fi lucrând acolo jos? murmură celălalt. Nu cumva or mai fi şi alţi oameni care au cunoştinţă de comoara îngropată aici?

— Asta o să vedem noi curând, răspunse Semelov. Deocamdată o să ne părăsim lucrul şi vom aştepta aici până ce loviturile vor înceta. Necunoscutul nu poate lucra decât până seara. Te pomeneşti că, în chipul ăsta, descoperim locul unde se află comoara.

Potcikev îşi dădu seama că omul său avea dreptate. Aşadar, primi propunerea şi se retraseră amândoi îndărătul unei grămezi de pietre, care le oferea un adăpost bun. Timpul li se păru nespus de lung, căci gerul nu cedase deloc.

În cele din urmă, se înseră şi loviturile încetară. Luna răsări îndărătul copacilor învăluind ruinele într-o lumină argintie. Deodată din adâncime, se ivi, de cealaltă parte, un bărbat, care ducea pe umăr un târnăcop. În clipa următoare, rămase locului, rotindu-şi privirile în jur. Razele lunii luminară chipul său.

— Mii de draci! scrâşni Potcikev, încleştând braţul tovarăşului său. Îl recunoşti? Acesta e… Boris Verodin.

— Da, el e, încuviinţă Semelov, care, între timp, îşi revenise din spaima sa.

— Bine, dar cum se poate? murmură prinţul. M-ai minţit? Nu spuneai că individul a pierit în flăcări?

— Da, aşa credeam, şopti celălalt. Ticălosul fusese alungat de noi în flăcări… aceia care au încercat să fugă au fost împuşcaţi… şi, cu toate astea, el a scăpat cu viaţă, deşi am supravegheat timp de două ceasuri opera de distrugere a focului… Al dracului să fiu, dacă mai înţeleg ceva!

— Orice s-ar fi întâmplat, fapt e că omul ăsta mai trăieşte, şopti prinţul. Poate că, odată şi odată, vom lămuri noi misterul salvării sale. Acum, însă, trebuie să facem alt plan. Probabil că individul a fost în capitală şi după ce a destăinuit tovarăşilor săi că lăzile cu aur se află în pivniţa mănăstirii a primit misiunea să se înapoieze aici, pentru a duce comoara la adăpost. Aha, acum, înţeleg de ce n-au nevoie de mine! încheie el.

Boris Verodin ascunse târnăcopul sub un morman de dărâmături, apoi se îndreptă încet spre coliba bătrânului cărbunar.

Semelov şi prinţul se priviră posomorâţi.

— Ce-i de făcut? întrebă acesta din urmă. Să lăsăm să ne scape prada din mână? Să renunţăm la ultimul mijloc de a ne îmbunătăţi situaţia?

O hotărâre neclintită se întipări pe chipul „Tiranului”. Potcikev bănui ce se petrecea în mintea subalternului său şi-i cuprinse mâna.

— Trebuia să se aştepte la asta, zise căpitanul. De ce ne iese iarăşi în cale? Urmaţi-mă, Excelenţă, şi ne vom încredinţa pe dată ce a făcut în pivniţă. Apoi, vom lua şi noi o hotărâre.

Prinţul se supuse. După ce priviră câtva timp deschiderea întunecoasă, căpitanul coborî în adâncime, ţinând în mână lampa lui electrică.

Potcikev rămase sus, rezemat de zid cu privirile îndreptate spre locul din pădure, pe unde dispăruse Boris Verodin.

Misterele care îl învăluiau se înmulţiră, devenind tot mai de nepătruns cu cât se gândea mai mult la ele.

Ce însemna, oare, aceasta? La început, zărise înaintea colibei pe femeia aceea pe care o credea moartă de douăzeci de ani. Şi acum, blestematul ăla de luntraş, de care era sigur că pierise în flăcări, ieşise

din nou la iveală.

Semelov se înapoie la lumina zilei, cu chipul schimonosit de groază.

— Colo, jos, e un cavou, unde sunt îngropaţi călugării, murmură el. O gaură în zid, dovedeşte ce rost aveau loviturile pe care le-am auzit. Desigur că Boris Verodin lucrează la străpungerea zidului, ceea ce îi va izbuti peste câteva zile.

— Bine, atunci putem pleca, zise Potcikev.

Porniră amândoi spre sat, fiecare adâncit în gândurile lui.

Din acea noapte, Semelov şi stăpânul său stăteau mereu la pândă şi se încredinţau, după plecarea lui Boris, unde ajunsese acesta cu lucrul.

În cele din urmă, zidul fu găurit… Acum, mai era nevoie să se lărgească deschiderea şi tânărul revoluţionar nădăjduia că a doua zi va izbuti să facă asta.

Apoi, avea de gând să acopere locul unde fusese altarul şi să pornească spre Petrograd, pentru a pune la dispoziţia guvernului aurul salvat.

— Mâine trebuie să intrăm în acţiune, zise prinţul, seara, adresându-se căpitanului, în timp ce se înapoiau spre sat.

Semelov dădu din cap în semn de aprobare.

A doua zi, cei doi oameni îşi pregătiră armele. Dacă Boris Verodin n-avea să lărgească destul gaura în acea zi, atunci voiau ei să continue lucrul, iar luntraşul trebuia să moară.

Se ascunseră în apropierea deschiderii pătrate care forma intrarea în cavou şi traseră cu urechea la loviturile ce veneau din adâncime.

După-amiază, acestea încetară dintr-odată.

— A isprăvit, şopti prinţul. Pesemne că deschiderea e destul de largă ca să se poată strecura printr-însa.

Când soarele se lăsase iarăşi la asfinţit, auziră zgomote în adâncime. Cineva se îndrepta spre deschidere, răsuflând din greu.

Boris Verodin părea foarte obosit şi o mare îngrijorare se întipărise pe chipul său. Ce se petrecuse oare? Îl minţise călugărul? Nu, asta era cu neputinţă, căci transportaseră împreună lăzile în pivniţa, iar acesta zidise deschiderea.

Luntraşul găsise bolta şi privind prin gaura făcută în zid, constatase cu groază că lăzile dispăruseră.

Zadarnic îşi frământă mintea pentru a lămuri misterul. Cum putea oare cineva să transporte atâtea lăzi pline, fără ca nimeni să-l observe?

Tânărul se simţi atât de deznădăjduit încât ochii i se umplură de lacrimi. Ce să spună el, când se va înapoia la Petrograd? Ce i se va răspunde?

Bănuia că o primejdie plutea deasupra capului său. Lipsise din capitală multe luni. Poate că şi uitaseră de el? Poate că-l socoteau mort?

Şi acum, să se ivească dintr-odată susţinând că lăzile cu aur dispăruseră?

Va fi crezut, oare? Nu cumva îl vor bănui că dusese comoara la adăpost, pentru a o trece peste graniţă la cel dintâi prilej?

Aceste gânduri îi străbătură mintea, în timp ce părăsi bolta unde se aflau coşciugele. Trebuia să se înapoieze în coliba cărbunarului şi să chibzuiască bine la cele ce avea de făcut.

Tocmai ieşise pe jumătate din adâncime, când auzi zăpada scârţâind în apropierea lui. Deodată, văzu cu groază două picioare lângă deschidere şi, fără să-şi dea seama, se încleştă de ele.

În timp ce se prăbuşi în adânc şi încercă să se oprească pe treptele aproape năruite, mâinile sale traseră spre el trupul celuilalt. Se auzi o bufnitură, apoi un ţipăt de moarte, care răsună înfiorător în tăcerea bolţii.

170. Pocăinţa Soniei

Soţii Ipanoff, care fuseseră primiţi cu atâta bunăvoinţă în casa prezicătoarei, o duceau dintr-o spaimă într-alta. Aproape în fiecare zi agenţii Cekei percheziţionau casa, căutând monarhişti. Virubova nu fusese dată în judecată, căci nu se dovedise nimic împotriva ei, dar nici nu fu pusă în libertate.

Abia în ultimele zile, lucrurile se mai potoliseră.

— Sper că acum pot pleca de acasă, fără să mă tem că uşa va fi spartă, dacă nu vei deschide imediat, zise bătrânul, adresându-se soţiei sale. Trebuie neapărat să ies în oraş ca să fac ceva cumpărături, altminteri murim de foame aici.

Femeia, care era bolnavă, oftă din adânc.

— Ce vremuri, ce vremuri! murmură ea. Ce viaţă paşnică duceam în timpul Ţarului!… Tătucul se pricepea mai bine în treburile domniei, căci pe vremea lui nu s-au petrecut asemenea lucruri.

Cu toată mâhnirea ce-i copleşea inima, bătrânul zâmbi.

— Lasă-l în pace acolo unde e, zise el. Dacă s-ar fi priceput în treburile domniei, n-ar fi fost acum în Siberia, împreună cu toată familia lui. Războiul ne-a dus pe toţi la pieire. Nici revoluţionarii nu ne mai pot salva, căci am pierdut totul. Aşa uşor nu ne mai înstărim noi… Statul e ca şi un negustor care a dat faliment.

— Ah, Ipanoff, ce n-aş da să mai putem locui în frumosul nostru palat! oftă bătrâna.

— Şi prinţesa să fie iarăşi alături de noi! adăugă el, cu glas trist. Tare mi-e teamă de soarta ei! Nu cumva o fi adevărat că s-a aruncat de gâtul luntraşului ăla de pe Volga? Va şti el, oare, să se poarte cu dânsa, aşa cum se cuvine unei prinţese din familia Gogineff?

— Când e vorba de dragoste, nu poţi şti nimic dinainte, zise

bătrâna. O fi avut ea pricinile ei, de vreme ce a fugit de la prinţul Potcikev.

Ipanoff dădu din cap, şi-şi trase cizmele, apoi îmbrăcă o şubă călduroasă.

— Numai să nu zăboveşti prea mult, îl rugă nevasta lui. Ştii doar că nu mă pot duce să deschid, dacă va bate cineva la uşă.

— Fii liniştită, mă întorc cât mai curând, răspunse fostul servitor al familiei Gogineff. Ah, dacă aş şti încotro s-a îndreptat prinţesa! murmură el, în timp ce părăsea casa, închizând uşa în urma lui.

Abia făcuse câţiva paşi, că se simţi atins pe umăr. Se întoarse în aceeaşi clipă şi văzu că înaintea lui se afla o femeie, care îşi acoperise faţa atât de bine, încât nu i se vedeau decât ochii sfredelitori.

— Cine eşti dumneata? făcu bătrânul.

— Nu mă mai cunoşti, Ipanoff? întrebă ea, cu un zâmbet trist.

— Cine… cine eşti? repetă el, ducând mâna la frunte. Hm, parcă te-am mai văzut… dar unde? Nu, nu pot să-mi amintesc.

Femeia îşi ridică, puţin vălul şi Ipanoff văzu cu groază chipul ei desfigurat de arsuri.

— Nu, nu te cunosc, zise el. Mă cam grăbesc, căci nevastă-mea mă aşteaptă acasă. E bolnavă şi nu pot s-o las multă vreme singură.

— Şi nu ştii deloc cine sunt? urmă femeia, cu amărăciune. Nu te miră faptul că ştiu cum te cheamă?

Bătrânul şovăi.

— Da, e cam ciudat, bâigui el.

— Nu mai cunoşti pe proprietara palatului Gogineff, care v-a alungat de acolo? zise Sonia, căci dânsa era femeia. N-o mai cunoşti pe Sonia Petrovici?

Ipanoff simţi că pământul îi fuge de sub picioare.

— Cum… dumneata… eşti? îngână el, înfiorat. Dumneata… Sonia Petrovici… femeia aceea atât de frumoasă şi elegantă?

— Frumuseţea e trecătoare, asta o vezi prea bine, răspunse ea. Ascultă-mă, Ipanoff, ştiu că n-ai niciun motiv să-mi vrei binele… Dar, te rog să mă crezi că mă căiesc amar pentru ceea ce am făcut atunci… Nimic nu rămâne nerăsplătit… Cu prilejul unui foc, am fost desfigurată astfel… Dumnezeu mi-a dovedit că nimeni n-are dreptul să ia în deşert puterea Lui.

— Şi ce vrei de la mine? întrebă Ipanoff, care nu ştia ce să creadă din spusele ei şi voia să se depărteze cât mai repede.

— Ţi-e teamă de mine? zise Sonia, cu tristeţe, în loc să-i răspundă la întrebare.

Ipanoff clătină capul în semn de negare.

— Uite, nu vreau să te fac să-ţi pierzi vremea în zadar… Caut pe cineva, care îţi este bine cunoscut.

— Pe cine anume? întrebă el, bănuitor.

— Tânăra prinţesă.

Ipanoff tresări, amintindu-şi deodată scena care avusese loc între Sonia şi Nataşa.

— Nu i-ai făcut destul rău? zise el aspru. Vrei să păcătuieşti şi mai mult împotriva ei?… Nu ştiu unde se află acum, însă chiar dacă aş şti tot nu ţi-aş spune.

— Ai tot dreptul să fii atât de neîncrezător faţă de mine, replică Sonia, mâhnită. Dar fii fără grijă, nu vreau să fac prinţesei niciun rău, ci să-i cer iertare pentru toate necazurile pe care i le-am pricinuit.

Bătrânul privi iarăşi cu îndoială chipul desfigurat al femeii. Spunea dânsa adevărul? Cel puţin aşa se părea. Nenorocirea care se abătuse asupra ei părea s-o fi schimbat cu totul.

— N-aş putea, să-ţi spun unde e, zise Ipanoff, uitându-se ţintă la dânsa, ca şi cum ar fi vrut să-i citească gândurile. Apoi adăugă: Am auzit că se află în Siberia şi anume în Tobolsk, unde e ţinută prizonieră familia imperială.

— Ah, acolo! exclamă Sonia, speriată. Cum a ajuns tocmai în Tobolsk? Nu cumva face parte într-adevăr, dintre monarhişti şi s-a încumetat să primească vreo misiune de la ei?

Ipanoff ridică din umeri.

— N-aş putea să-ţi spun nimic hotărât, zise el. Însă bănuiesc că doamna care înlocuieşte pe prezicătoare şi care lipseşte şi ea din oraş de câteva zile, ar putea să-ţi dea lămuriri în această privinţă.

— Ah, vorbeşti de frumoasa femeie îmbrăcată ţărăneşte şi care, uneori, poarta veşmântul surorilor din tagma „Maicilor cenuşii”?

Bătrânul încuviinţă din cap.

— Bine, am să ţin seamă de spusele dumitale, urmă Sonia. Dacă doamna e informată, îmi va destăinui şi mie locul unde se află prinţesa.

Nenorocita îşi luă rămas bun şi se îndepărtă în grabă. De multe săptămâni colinda de ici până colo, fără să ştie ce să facă. Era cunoscută pretutindeni şi i se dăduseră diferite porecle, dar nimeni nu voia, să aibă de-a face cu dânsa.

Acum, nenorocita îşi aminti de bătrâna Saşa, pe care n-o mai revăzuse. Această femeie o ura; Sonia însă, ar fi vrut să se împace cu ea. De altminteri camerista nici nu mai avea vreun motiv să-i poarte pică, deoarece documentele şi banii nu se mai aflau în stăpânirea ei, ci cu ajutorul călugăriţei, ajunseseră în mâinile aceluia căruia i se cuveneau.

Hotărâtă să înlăture duşmănia pe care i-o purta bătrâna, Sonia se îndreptă spre casa în care pătrunsese atunci, însoţită de patrula de revoluţionari, şi unde avusese loc căsătoria Nataşei cu Boris Verodin.

Ochii începură să-i strălucească, amintindu-şi de noaptea când, în aşteptarea morţii, aparţinuse cu totul chipeşului tânăr, care o

îmbrăţişase cu patimă.

Revoluţionara zâmbi cu tristeţe. Nu, acum nu o mai pizmuia pe Nataşa. Se sfârşise cu dânsa; viaţa ei avea să se scurgă fără nicio bucurie, până la capăt. Era sortită să rătăcească fără încetare, veşnic urmată de zbirii care o căutau spre a duce la îndeplinire sentinţa de condamnare la moarte.

Istovită, rătăci pe străzi, când, deodată, se trezi din gândurile ei.

Cineva o strigase pe nume. Ridicându-şi privirile, văzu un bărbat palid, uscăţiv, care stătea înaintea ei, tremurând, cu mâinile vârâte în mânecile paltonului.

— Ah, dumneata eşti, Urez? exclamă Sonia, surprinsă. Eşti iar la datorie? Am auzit că ai fost rău bolnav?

Agitatorul încuviinţă din cap.

— Dar dumneata cum te simţi? întrebă el. Hm, dacă aş fi în locul dumitale n-aş rămâne atâta timp în Petrograd, adaugă Urez. Gândeşte-te ca ar putea să te recunoască cineva.

Sonia râse batjocoritor.

— Ce-mi pasă mie de asta? zise ea. Mai curând sau mai târziu, tot acolo ajung.

— Mi-e milă de dumneata, Sonia, murmură agitatorul. Dar ce se aude cu Boris Verodin? Călugăriţa s-a înapoiat în oraş?

— Nu ştiu, răspunse tânăra. Cred, însă, că ai putea căpăta lămuriri dacă te-ai duce în casa prezicătoarei.

— Am fost de câteva ori acolo chiar săptămâna asta, dar n-am aflat nimic. Nu crezi că ar fi mai bine dacă m-aş duce să-l văd pe Boris în coliba din pădure?

— Nu, n-are niciun rost, răspunse Sonia. Dacă mai e bolnav, nu poţi să-i fii de niciun folos, iar dacă s-a însănătoşit, o să vină singur încoace.

— Aşa este, însă mi-e teamă să nu i se întâmple ceva, din pricina lăzilor cu aur.

— Teama dumitale e neîndreptăţită, căci comoara a fost pusă la adăpost şi Boris Verodin nu se va apropia de ascunzătoarea ei, înainte de a se înapoia în capitală.

Urez răsuflă uşurat.

— Umblă zvonuri foarte ciudate, urmă el, în timp ce păşea alături de nenorocita femeie. Aşa, de pildă, se spune că Boris Verodin a şters putina, luând cu sine uriaşa sumă de bani. De asemenea, că prinţul Potcikev şi-ar fi oferit serviciile guvernului revoluţionar şi că el ar fi fost acela care a aruncat bănuiala asupra lui Boris Verodin.

— Cum, prinţul a îndrăznit să ridice iar capul? strigă Sonia. Las' că mai am eu o socoteală cu el!

Cei doi păşiră tăcuţi, unul alături de altul, în timp ce femeia trăgea cu coada ochiului spre tovarăşul ei.

— De ce nu eşti îmbrăcat mai bine? întrebă ea, deodată. S-ar putea să te îmbolnăveşti iarăşi dacă mergi aşa subţirel îmbrăcat pe gerul ăsta!

— Fii fără grijă, nu îngheţ eu, răspunse agitatorul. În spital zăcea un individ, care bătea şoselele de vreo cincisprezece ani, căutând prăzi. Când l-am văzut plecând în zdrenţele sale, mi s-a făcut milă de el şi i-am dăruit hainele mele.

Sonia vârî repede mâna în buzunar, apoi i-o întinse celuilalt:

— Rămâi cu bine, Urez, zise ea. Dacă Boris Verodin se înapoiază în oraş, spune-i că-i doresc tot norocul. Să nu mă dea cu toiul uitării!

Agitatorul o urmări cu privirea, apoi desfăcu mâna, în care Sonia strecurase ceva. Abia acum îşi dădu seama că era o bancnotă.

— Sărmana femeie! murmură el, vârând banii în buzunar.

Bătrâna Saşa se retrăsese în casa ei. De la plecarea Nataşei, ea devenise şi mai arţăgoasă ca de obicei şi era gata să se năpustească asupra oricărui om care i-ar fi aţinut calea. Ieşea foarte rar afară; de câteva ori fusese pe la bătrânii Ipanoff, dar aceştia o amărâseră şi mai mult cu văicărelile lor. Vestea groaznicului sfârşit al moşierului ajunsese la urechile cameristei, mâhnind-o de moarte. În acelaşi timp grija pentru soarta Irinei devenise tot mai mare.

Frumoasa copilă dispăruse fără urmă. Înainte cu câteva zile, Urez se întâlnise cu Saşa în locuinţa prezicătoarei şi-i povestise tragica moarte a lui Vasilieff. Cu acest prilej, agitatorul îşi exprimase bănuiala sa împotriva comandantului fortăreţei Petru şi Pavel. Însă nimeni nu ştia încotro să îndrepte cercetările, căci Vossilaski dispăruse, iar omul său de încredere îşi pierduse minţile.

— Cum am să mă arăt eu în faţa lui Boris, când o să vină acasă şi n-o să-şi găsească soţia şi sora? se întreba, cu groază, bătrâna cameristă.

Deodată, fu trezită din gândurile ei, de nişte lovituri care răsunară în uşă. De la o vreme, Saşa era foarte prevăzătoare şi nu lăsa niciodată uşa descuiată.

— Cine să fie? se-ntreba ea, alergând la fereastră şi privind în stradă, unde zări o femeie.

— Ce doreşti? strigă apoi, de sus.

— Dumneata eşti Saşa Verodin? întrebă Sonia cu glas slab, încât bătrâna abia o auzi.

— Da, eu sunt.

— Atunci deschide cât mai repede! Îţi aduc veşti de la nepotul dumitale.

— De la Boris? strigă Saşa, cuprinsă de bucurie.

Şi coborî repede treptele, descuie uşa, lăsând pe străină să intre înăuntru. Ochii ei se îndreptară cercetători asupra acesteia, căutând să

descopere ceva cunoscut, dar îşi dădu seama că avea înaintea ei o străină.

Când ajunseră sus, în odaie, Sonia îşi ridică vălul de pe faţă.

— Cine eşti dumneata? murmură bătrâna, dându-se înapoi, îngrozită.

— O femeie nenorocită, răspunse Sonia Petrovici. Mă aflam împreună cu nepotul dumitale într-o casă, când flăcările ne-au învăluit de pretutindeni. Din fericire, el a scăpat teafăr, deşi era la un pas de moarte.

Deodată, o rază de lumină păru că străbate prin mintea Saşei.

— Te cunosc! strigă ea. Dumneata eşti… Sonia Petrovici.

Revoluţionara încuviinţă, apoi istorisi cele întâmplate. Din când în când se oprea să mai răsufle puţin şi, în acest timp, bătrâna o copleşea cu întrebări. Păru înduioşată de soarta nefericitei femei.

— Şi crezi că se va înapoia în curând? întrebă Saşa, după un răstimp.

— Da, va veni să-şi îmbrăţişeze soţia, răspunse Sonia, îndurerată.

Şi văzând neîncrederea zugrăvită pe chipul bătrânei, adăugă, cu un zâmbet trist:

— Fii liniştită, nu mai am nimic împotrivă prinţesei. Ba, vreau chiar să-i ajut, căci mă căiesc amarnic de tot ce i-am făcut.

Saşa îi întinse mâna; cunoştea prea bine oamenii, pentru a-şi da seama că nenorocita spusese adevărul.

— Documentele au ajuns în mâinile aceluia căruia i se cuveneau, urmă Sonia. Desfăcând pacheţelul pecetluit, am găsit înăuntru acte care erau pentru Boris Verodin. Aceste acte le-am predat maicii Veronica, rugând-o ca, la rândul ei, să le predea nepotului dumitale.

De astă dată, Saşa o iertase cu totul. O mare povară i se luase de pe inimă, căci îşi împlinise jurământul făcut bătrânei oarbe.

— Şi, acum, aş vrea să te întreb dacă nu cumva ştii unde se află prinţesa, urmă Sonia.

Camerista oftă din adânc.

— Ştiu doar că e în Siberia, răspunse ea. Când a plecat de aici, mi-a lăsat câteva rânduri, dar nu mi-a dat nicio lămurire în legătură cu plecarea ei. Ah! unde te întorci, dai numai de taine. Nataşa părăseşte oraşul pe neaşteptate, Irina dispare fără urmă… Nu mai ştii ce să crezi. Când au să se schimbe oare vremurile astea?

Sonia rămase câtva timp pe gânduri, apoi întrebă, deodată:

— Ai vrea să mă însoţeşti în Siberia, pentru a da de urma prinţesei?

Bătrâna sări în sus, cuprinsă de bucurie.

— Vorbeşti serios, Sonia? strigă ea. Eşti într-adevăr hotărâtă să porneşti în căutarea Nataşei?

— Da, sunt hotărâtă, răspunse revoluţionara, cu glas solemn. Eu

am încheiat cu viaţa… Sentinţa mea de condamnare a şi fost afişată, iar călăul aşteaptă s-o ducă la îndeplinire. Mi s-a adus învinuirea că l-am trădat pe Boris Verodin şi m-au judecat în lipsă. Da, e adevărat, sunt o trădătoare… Când mi-am dat seama de cele ce-am făcut, am vrut să-l previn pe Boris de primejdia care îl ameninţa. Din pricina mea au murit o sută de tovarăşi viteji… Numai eu şi nepotul dumitale am scăpat cu viaţă.

Saşa se simţi străbătută de fiori şi îndoiala o cuprinse din nou. Putea avea încredere în aceasta femeie? Nu cumva punea iarăşi ceva la cale?

Dar îndoiala ei se spulberă repede. Nu, un om care a fost pedepsit atât de crunt şi care îşi mărturiseşte vina cu atâta căinţă, nu putea fi un om rău.

Hotărârea Saşei fu luată fără multă chibzuială. Avea să pornească spre Tobolsk, cât mai neîntârziat, căci frumuseţea Nataşei ispitea pe bărbaţi şi iubita ei stăpână ar fi putut să cadă jertfă vreunuia din ei.

— Am încredere în dumneata şi-ţi mulţumesc că vrei să-mi vii în ajutor, zise ea, îmbrăţişând pe fosta ei duşmană de moarte.

Însă, deodată, bătrâna făcu o mutră dezamăgită.

— Ce-i cu dumneata? întrebă Sonia, neliniştită.

— N-am mijloacele trebuincioase pentru această călătorie, răspunse camerista, cu tristeţe. Şi apoi, din ce să trăiesc, după ce voi ajunge în Siberia?

— N-ai nevoie de nimic, căci eu acopăr toate cheltuielile, zise revoluţionara. Mai am eu atâţia bani, încât să ne ajungă pentru câtva timp.

Saşa îi mulţumi. Chiar în acea zi începură pregătirile de drum, căci în ziua următoare voiau să pornească.

Înainte de plecare, Saşa lăsă pe masă un bileţel adresat nepotului ei, care, după spusele Soniei, avea să se înapoieze curând acasă.

171. Dezamăgire…

La intrarea în pivniţa mănăstirii se afla un bărbat care ţinea în mână un revolver şi asculta cu luare-aminte cele ce se petreceau în jurul său.

Acest bărbat era prinţul Potcikev.

O spaimă fără margini pusese stăpânire pe el când cei doi oameni se prăbuşiseră în adânc.

De altminteri, toată vina o purta Semelov, care înaintase prea mult la marginea deschizăturii.

Potcikev ciuli urechile, căutând să prindă vreun zgomot care venea de jos. În zadar, însă – o tăcere de moarte domnea în bolta unde erau aşezate sicriele călugărilor.

În cele din urmă, după o aşteptare de vreo jumătate ceas, prinţul se hotărî să coboare în adâncime.

Boris Verodin primise în ceafă o lovitură, care îl ameţise pentru câteva clipe. Scara, care devenise şubredă din pricina flăcărilor, se nărui de-a binelea sub greutatea celor doi bărbaţi.

Totuşi, revoluţionarul îşi reveni în simţiri şi se ridică. Lumina cenuşie a zilei de iarnă pătrundea prin deschizătură, luminând bolta pe o întindere de vreo şase metri.

Boris Verodin duse mâna la frunte. Ce se întâmplase oare? Cine îl spionase? Abia acum îşi aminti că, în urmă cu câteva zile, zărise o umbră furişându-se printre ruinele mănăstirii. Exista, oare, vreo legătură între aceasta şi atacul care se dăduse împotriva lui?

Acum, însă, lucrul cel mai însemnat era să nu-şi piardă cumpătul şi, mai ales, să stea liniştit. Fără îndoială că sus se mai afla un duşman… poate chiar mai mulţi?

Întinse braţul spre omul cu care se prăbuşise în adâncime şi simţi că mâinile acestuia erau reci. Într-una din ele ţinea un revolver a cărui ţeavă se desprinsese în cădere, astfel că nu mai folosea la nimic.

Boris se plecă deasupra omului, dar în clipa următoare se dădu îndărăt, îngrozit. Îşi recunoscuse duşmanul – căpitanul Semelov. Strălucirea sticloasă a ochilor săi trăda că ticălosul murise.

Deşi îl ura cu putere, tânărul se cutremură gândindu-se la sfârşitul tragic al aceluia care îl urmărise cu atâta înverşunare.

Dar acum nu era timp de pierdut, căci celălalt sau ceilalţi vrăjmaşi puteau să se ivească dintr-o clipă într-alta.

Unde se afla căpitanul Semelov, trebuia să fie şi prinţul Potcikev. Călugăriţa îi atrăsese şi ea luarea-aminte asupra omului acesta primejdios. Aşadar, nu încăpea îndoială că prinţul era în apropiere.

Boris n-avea nicio armă cu el, astfel că dacă se încumeta să părăsească bolta, risca să cadă în mâinile acelora care îl pândeau.

Toate acestea îi trecură fulgerător prin minte.

Totuşi nu putea să rămână în cavoul călugărilor.

La un moment dat îşi aminti de bolta care se afla dedesubtul acesteia şi avea o intrare tăinuită, alcătuind astfel o ascunzătoare sigură. Fără să stea mult la gânduri, Boris se furişă spre uşa secretă, o deschise, coborî în adâncime şi încuie uşa deasupra lui.

Ce se făcuse cu preţioasele lăzi? Cine îşi însuşise comoara?

Bolta era goală. Şi el ştia cu hotărâre că era aceeaşi boltă pe care o zidise călugărul. Chiar dacă acesta n-ar fi fost un om cinstit, ar fi avut nevoie totuşi de multe zile, ca să transporte lăzile în alt loc.

Nu, aici era o taină, pe care în zadar se strădui el s-o lămurească. Dar poate că afară de ei mai scăpase cineva cu viaţă şi, acest cineva, ştiuse să intre în stăpânirea comorii?

Boris Verodin aşteptă multă vreme, până se încumetă să ridice chepengul cu băgare de seamă şi să se strecoare afară din boltă. Trase câtva timp cu urechea, dar nu auzi nici cel mai mic zgomot.

*

După ce ajunse în cavou, Potcikev se apropie de trupul nemişcat al căpitanului Semelov, care zăcea la pământ.

— Ei, Semelov! şopti prinţul.

Şi, văzând că aghiotantul său nu dă niciun semn de viaţă, se aplecă spre el şi-l întoarse.

În clipa următoare se ridică, străbătut de fiori.

— Mort… căpitanul Semelov e mort, îngână el.

Omul acesta îl slujise cu devotament. De câte ori nu-l ajutase el la înfăptuirea planurilor sale drăceşti? Şi acum, moartea necruţătoare îl luase!

O mânie fără margini puse stăpânire pe Potcikev; fără să mai ţină seama de primejdie, porni cu revolverul în mână, să cerceteze bolta. Razele lămpii sale luminară colţurile cele mai ascunse, cosciugele fură date la o parte, însă duşmanul nu era nicăieri. Şi totuşi, prinţul ştia că Boris Verodin se afla în pivniţă, căci el înşfăcase pe căpitan de picioare şi-l trăsese în adâncime.

Deodată, ajunse la deschizătura pe care luntraşul o făcuse în zid. Vârând capul printr-însa, Potcikev se încredinţă că încăperea de alături era goală.

Ce însemna oare aceasta? Desigur că Boris căutase comoara şi n-o găsise. Dar unde dispăruseră lăzile cu aur? Cine le scosese din pivniţă?

În zadar îşi puse prinţul aceste întrebări. După ce mai plimbă o dată lumina pe pereţii din jur, Potcikev ieşi din pivniţă şi rămase printre ruine, aşteptând ivirea duşmanului său de moarte.

Noaptea era geroasă şi zăpada de pe crengile copacilor sclipea ca mii şi mii de diamante.

Potcikev aproape că nu-şi mai simţea picioarele de îngheţate ce erau, cu toate că purta şoşoni căptuşiţi cu blană. Deodată privirile-i rămaseră aţintite spre deschizătura ce ducea în pivniţă şi unde se ivise o făptură întunecată. După ce măsură din ochi depărtarea, prinţul ridică arma şi se pregăti să apese pe trăgaci. În aceeaşi clipă însă, umbra ţâşni în sus şi o luă la fugă în zigzag, spre pădure.

Şase gloanţe răsunară, unul după altul, dar toate dădură greş.

În vremea asta, Boris Verodin alerga din răsputeri printre copaci. Acum ştia bine că vrăjmaşul său era prin apropiere şi venise să se încredinţeze de existenţa lăzilor cu aur.

Aşadar, nu el furase comoara. Cine atunci?

Tânărul ajunse nevătămat în coliba cărbunarului, şi se culcă îndată. Rămase treaz însă, toată noaptea, frământat de gânduri. În cele

din urmă luă hotărârea să se înapoieze în capitală şi să aducă la cunoştinţa celor în drept tot ce se întâmplase.

Îl vor crede oare? Dar şi Sonia Petrovici avea să întărească spusele sale.

A doua zi dis-de-dimineaţă îşi luă rămas bun de la gazda lui şi rămase foarte mirat văzând purtarea ciudată a bătrânului şi fiului său, care păreau să aibă ceva pe cuget.

Numai Pavlovna nu-şi pierdu cumpătul şi rămase foarte liniştită, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Boris Verodin porni la drum în geroasa zi de iarnă, iuţindu-şi paşii din ce în ce mai mult. Colo, în marele oraş, îl aştepta iubita lui Nataşa, pe care voia s-o cuprindă cât mai curând în braţele sale.

172. Planul Pavlovnei

— N-ar fi trebuit să facem ce am făcut! zise bătrânul cărbunar după plecarea lui Boris Verodin.

Şi, ridicându-se de la locul său, începu să se plimbe prin încăpere, plin de nelinişte.

— Suntem nişte răufăcători, care am furat avutul poporului nostru, urmă el. Cu banii ăştia, care ne-ar asigura nouă o viaţă plină de plăceri, ar putea fi hrăniţi sute de mii de oameni… Zău, purtarea noastră e vrednică de dispreţul celui din urmă tâlhar…

Pavlovna se propti în faţa bătrânului, cu mâinile în şolduri şi râse batjocoritor.

— Sunteţi fricoşi ca nişte muieri! strigă ea. Oameni de teapa voastră nu pot ajunge niciodată la o situaţie mai bună. Văd eu că trebuie să fac totul singură…

— Da, ai dreptate, Pavlovna, încuviinţă tânărul. Tata prea vede toate în negru. Ar trebui să ne facem mai puţine mustrări de cuget… La urma urmei, nimeni nu pierde ceva. Banii aparţin guvernului… dar cine e guvernul? Habar n-am!

Ţăranca încuviinţă din cap, dându-i curaj.

— Vezi, aşa se cuvine să gândeşti, zise ea. O să vină vremea când veţi vedea că am avut dreptate… Osip, mâine vom pleca la Petrograd, în timp ce tata o să rămână aici, ca să bage de seamă să nu se întâmple ceva.

Oblanoff clătină capul, în semn de încuviinţare.

— Aşa, pe mine lăsaţi-mă deoparte, făcu el, încruntat. Fac orice, numai să nu iau parte de-a dreptul la asemenea afaceri primejdioase.

Pavlovna începu pregătirile pentru călătoria spre capitală. Cei doi tineri luară cu ei multe monede, pe care ţăranca le ascunse într-o pungă de piele.

A doua zi în zori, porniră spre staţia de cale ferată, unde se urcară

în tren.

Pe drum, Pavlovna îşi îndemnă logodnicul la băutură, căci voia să-l vadă vesel, dar avu grijă să nu treacă măsura, deoarece în asemenea prilejuri bărbaţii vorbesc mai mult decât trebuie.

Şi, după cât se părea, avusese dreptate, căci la un moment dat, logodnicul ei se plecă spre dânsa şi-i şopti, în timp ce tovarăşii de drum îi priveau zâmbind:

— Ia spune-mi, iubito, ce-ar fi să-ţi cumpăr un tren? N-ar fi mai bine să călătorim numai noi doi?

Pavlovna privi repede în jurul ei, dar ceilalţi râseră auzind asemenea vorbe.

— Iar ai început, cu glumele tale proaste? făcu ţăranca supărată. Fii bucuros că ai ce mânca!

— Ei, ştii doar prea bine că la noi nu e vorba de asta, stărui Osip.

— Da, ştiu, răspunse Pavlovna, zâmbind tovarăşilor ei de drum.

În capitală erau ancorate numeroase vapoare în timp ce marinarii de pe ele hoinăreau prin port, fără nicio treabă.

După ce îşi duse logodnicul la culcare, Pavlovna coborî în cârciuma hanului la care trăseseră. Pe vremea aceea, rachiul era foarte rar, însă cu bani tot mai puteai căpăta ceva.

Tânăra ţărancă intră în vorbă cu cârciumarul.

— Ce mai nou, tătucule? întrebă ea. Vrei să ciocnim un păhărel de vin?

— De ce nu? răspunse omul, zâmbind.

Şi, arătând cu degetul îndărătul său unde erau odăile de culcare, adăugă:

— Ei, s-a săturat flăcăul?

Pavlovna izbucni într-un râs silit.

— Da, s-a săturat, făcu dânsa. N-am încotro, e bărbatul meu, altminteri nu m-aş sinchisi de el, căci e mai slab ca o muiere.

— Dar ce căutaţi în capitală? cercetă hangiul. Pe vremea asta nu prea se găseşte de lucru şi, apoi, marea e plină de mine… Eu, unul, nu m-aş încumeta s-o străbat, căci n-am deloc poftă să fac o călătorie prin aer…

— Da, ai dreptate, încuviinţă tânăra. Dar nu există niciun mijloc ca să ajungem în Suedia?

— În Suedia?… Sunteţi ruşi adevăraţi?

— Da, însă vrem să plecăm acolo, căci trebuie să luăm în primire o moştenire.

Cârciumarul începu să fluiere printre dinţi.

— Hm, atunci mai merge, murmură el. Şi unde vreţi să plecaţi? La Stockholm?

Pavlovna dădu din cap.

Hangiul rămase câtva timp pe gânduri, apoi se plecă spre urechea ei şi-i şopti:

— Ce-ar fi să vă folosiţi de un vas de contrabandă? Ăsta e mijlocul cel mai simplu ca s-o ştergi de aici, însă trebuie să ţii seama că e şi cel mai primejdios… şi cel mai scump, draga mea. Căpitanul o să ceară cel puţin două sute de coroane de aur de persoană.

— Asta n-ar fi chiar atât de scump, făcu Pavlovna.

— Atunci trebuie să fie vorba de o moştenire însemnată? iscodi hangiul.

— Da, cam aşa este, zâmbi ţăranca.

— Şi cât îmi iese mie din treaba asta?

— Ia spune, cât îţi iese de obicei?

— O sută de coroane.

Cârciumarul se aşteptase ca tânăra să se tocmească şi ar fi fost mulţumit chiar cu jumătate din sumă, dar Pavlovna nu se împotrivi defel şi, vârând mâna sub palton, unde se afla punga de piele, scoase la iveală câteva ruble de aur.

Celălalt făcu ochi mari, în timp ce ţăranca îi numără banii. Trecuse multă vreme de când nu mai văzuse aur înaintea lui. Nicio ţară nu mai avea metal preţios şi iacătă că fetişcana asta îl plătea, cu aur, aur curat.

După ce aruncă o privire cercetătoare în jurul său, cârciumarul vârî repede monezile în buzunar, fără să fie observat de cineva.

— Când aş putea vorbi cu căpitanul vasului? întrebă Pavlovna.

— Astă-seară, răspunse birtaşul.

— Bine, atunci am să cobor din camera mea. La ce oră?

— Cam pe la zece.

Îşi strânseră mâinile şi ţăranca se depărtă. Când intră în odaia lor, Osip se trezi din somn.

— Mare măgar mai eşti! făcu Pavlovna, supărată.

Cu toate acestea îi dădu o sărutare. Logodnicul ei o privi năucit, zâmbi, apoi adormi iarăşi, fără să fi rostit vreun cuvânt.

Cam pe la zece, Pavlovna coborî în cârciumă şi zări pe hangiu stând la o masă, împreună cu un bărbat vânjos, blond, care avea înaintea lui câteva pahare de rachiu.

Apropiindu-se de ei, acesta îi fu prezentat sub numele de Erik Petersen, apoi se aşezară toţi trei.

— Cred că ştii despre ce e vorba? întrebă Pavlovna, adresându-se căpitanului suedez.

Acesta încuviinţă din cap.

— Aşadar, vom străbate marea pe bordul unui vas de contrabandă?

— Da, numai să putem părăsi portul. S-ar putea întâmpla, însă, să fim nevoiţi să mai aşteptăm câtva timp, până ce gheaţa o să se mai topească niţel şi vom avea o noapte ceţoasă. Să nu vă închipuiţi că e

lucru uşor şi fără primejdii, căci suntem socotiţi ca piraţi. Însă o duzină de călătorii de astea mă fac om bogat.

— Vrei să te îmbogăţeşti repede? întrebă Pavlovna.

— Cine nu vrea asta? răspunse suedezul zâmbind. În timpul războiului, proprietarii de vapoare au făcut afaceri minunate… acum trebuie să ne scoatem şi noi pârleala… Ah, numai de n-ar fi minele alea blestemate…

— Ascultă-mă, am căzut la învoială asupra preţului, zise ţăranca. Ba, am să-ţi dau chiar şi ceva pe deasupra… înainte de toate însă, vreau să văd vaporul. Vrei să mă conduci la debarcader?

— Mă rog, cu plăcere, stimată domnişoară, răspunse suedezul, curtenitor, deşi aş prefera să rămân aici la un pahar de rachiu.

Pavlovna se ridică.

— Aşadar, să mergem! zise ea, luând-o înainte.

— Ciudată afacere, mormăi hangiul, urmărindu-i cu privirea. Mi-aş da capul că nu e vorba de nicio moştenire. Cine ştie ce învârteşte fetişcana asta! Dar la urma urmei, mie mi-e totuna. Eu mi-am primit comisionul, restul nu mă interesează.

Căpitanul vasului străbătu, alături de Pavlovna, străzile acoperite de gheaţă. După puţin timp, ajunseră la ţărm, unde era ancorat vaporul – un fel de hambar lat, de formă nelămurită.

Erik Petersen izbucni într-un hohot de râs.

— Vasul meu seamănă cu corabia lui Noe, dar e sprinten ca un pescăruş, zise el. Atât de uşor nu ne lăsăm noi prinşi… dacă cei zece flăcăi or şti despre ce e vorba, nici diavolul nu mai pune mâna pe noi.

Ţăranca dădu din cap în semn de încuviinţare.

— N-ai vrea să ne urcăm pe bord? întrebă ea. Aş avea de vorbit ceva însemnat cu dumneata.

— Bine, fie! răspunse căpitanul şi fluieră uşor printre dinţi. Vezi, bănuiam eu că vrei să tratezi altă afacere cu mine.

— Da, aşa este, numai că nu voiam să audă şi cârciumarul.

Căpitanul scoase un şuierat şi, în clipa următoare, o barcă se desprinse de la marginea corăbiei şi alunecând printre sloiurile de gheaţă, ajunse la ţărm.

Pavlovna şi suedezul coborâră în luntre, care porni iarăşi spre vas.

Când păşi pe punte, ţăranca văzu câţiva oameni stând la taifas, iar alţii jucând cărţi în pragul unei cabine. Nimeni nu luă în seamă pe cei doi, care coborâră o scară şi intrară în cabina căpitanului.

— Hai, spune ce ai de spus! o îndemnă Petersen după ce-i oferise un scaun şi se aşezase înaintea ei.

— Vrei să te îmbogăţeşti? făcu Pavlovna, zâmbind.

— Mai e vorbă? Contrabanda o fi ea o afacere bună, dar nu aduce câştiguri prea mari.

— Ascultă-mă, vrei să transporţi aur cu vasul dumitale?

— Aur… aur adevărat? făcu suedezul, holbând ochii. Chiar aur adevărat? repetă el.

Ţăranca dădu din cap.

— Da, aur curat, împachetat în lăzi de muniţii, astfel că oamenii dumitale îşi vor închipui că au de-a face cu gloanţe şi obuze. În realitate, lăzile conţin aur, după cum ţi-am mai spus.

— Aur în monezi? întrebă căpitanul, încă neîncrezător.

— Da, la fel cu astea, răspunse Pavlovna, scoţând la iveală câteva monezi.

Suedezul le luă în mână, le ciocăni între ele, apoi i le dădu înapoi.

— Sunt la dispoziţia dumitale, domnişoară! zise el. Ia spune, ce-mi iese mie din această afacere?

— Întâi dă-mi voie să-ţi pun o întrebare… Cât câştigi la o călătorie de contrabandă?

— Hm, asta ar fi greu de precizat… Uneori mai mult, alteori mai puţin… În orice caz, niciodată sub trei mii de coroane suedeze.

— Multe parale, n-am ce zice! replică Pavlovna. Cu toate astea, un singur drum pentru mine, îţi va aduce de zece ori pe atâta.

Căpitanul sări în sus.

— De zece ori pe atâta… e adevărat?! exclamă el. Eşti în stare să plăteşti suma asta? Şi câte drumuri trebuie să fac?

— Stai, nu te grăbi, făcu ţăranca, încercând să-i domolească ardoarea. Va fi nevoie de mai multe drumuri de astea, căci nu vreau să pun totul pe o singură carte. Aurul provine de la o bancă şi trebuie dus în Suedia, iar de acolo în America. Restul nu te priveşte. Dacă gheaţa se topeşte, poţi să faci douăsprezece călătorii anul ăsta. Ce-i drept, aş putea să-ţi predau dintr-odată tot aurul, dar riscul ar fi prea mare. Altminteri, dacă se întâmplă ceva pe drum, va fi mai uşor să suportăm pierderea.

Suedezul încuviinţă din cap.

— Când începem încărcarea? întrebă el. Şi cât plăteşti înainte?

— Cinci mii de coroane. Restul ai să-l capeţi la sosirea în Suedia, când aurul va fi în stăpânirea noastră. Îndată după aceea vei putea porni îndărăt, astfel că al doilea drum poate urma în scurt timp.

— Da, n-ar fi rău, murmură căpitanul, cu ochii sclipind de lăcomie.

Pavlovna îi numără cele cinci mii de coroane, apoi părăsiră vasul.

— Nu cumva să te gândeşti la trădare! zise ea, pe drum, cu glas ameninţător. Poate că guvernul va confisca aurul, căci acesta nu trebuie să iasă din ţară… dar nu uita că, în acest caz, vei pierde câştigul pe care ţi-l ofer eu.

Erik Petersen izbucni în râs.

— Fii fără grijă, frumoasa mea! Nu sunt eu prost să las din mână o afacere atât de mănoasă. Şi, afară de asta, sunt cinstit în meseria mea. În ceea ce priveşte de unde vine aurul, nu-mi pasă dacă ai spus sau nu

adevărul. Când aduci primul transport?

Pavlovna rămase câtva timp pe gânduri.

— Peste patru sau cinci zile, răspunse ea, apoi. Dar îţi atrag din nou luarea-aminte că oamenii dumitale nu trebuie să afle nimic. N-au decât să-şi închipuie că faci contrabandă de muniţii. De altminteri, unele lăzi cuprind, într-adevăr, muniţii.

După ce o mai încredinţă o dată că are de-a face cu un om cinstit, suedezul îşi luă rămas bun de la ţărancă. Aceasta se înapoie în odaia ei, unde Osip o aştepta plin de nerăbdare.

— Ei, ţi-a mers bine, sau?…

— Dormi liniştit mai departe! îi întrerupse ea vorba. Eşti un somnoros fără pereche şi ai să rămâi aşa toată viaţa… Mâine dis-de-dimineaţă ne înapoiem acasă şi în noaptea următoare trebuie să transportăm aici câteva lăzi, folosindu-ne de două căruţe sau sănii.

— Dar de unde să facem rost de ele? întrebă Osip.

— Am avut eu grijă de asta. La întoarcere, o să ne oprim într-un sat unde nu mă cunoaşte nimeni. Înainte cu trei zile, am cumpărat acolo două căruţe mari şi caii trebuincioşi.

Tânărul o sărută, mândru de viitoarea lui soţie. El n-ar fi fost în stare să facă ce făcuse dânsa, căci n-avea prevederea şi viclenia femeii.

173. Înapoierea în capitală

După vreme îndelungată, Boris Verodin văzu iarăşi înaintea sa marele oraş, care îl însufleţise întotdeauna şi, mai ales acum, după ce fusese nevoit să stea departe de el. Tânărul se afla pe o colină din vârfurile căreia se vedeau turnurile Petrogradului şi împrejurimile. Neva îşi croia calea printre palatele care se înălţau impunătoare de o parte şi alta.

Un suspin de uşurare scăpă de pe buzele revoluţionarului, care porni mai departe, vrând să ajungă în oraş înainte de a se întuneca. Ce s-o fi petrecut între timp acolo? Cum se folosiseră noii guvernanţi de puterea lor?

— Vor izbândi… vor aduce fericirea, belşugul şi libertatea făgăduită! murmură el, ca şi cum ar fi vrut să-şi alunge orice îndoială ca s-ar putea întâmpla altfel.

În cele din urmă ajunse în oraşul învăluit de umbrele amurgului.

Da, capitala se schimbase mult. Dar se schimbase în bine, oare? De ce îşi simţea Boris sufletul atât de apăsat?

Oamenii păreau că se furişează pe străzi, ca şi cum s-ar fi temut unii de alţii. Nu mai era însufleţirea care domnise înainte cu câteva luni şi pretutindeni fâlfâiau drapele roşii.

Într-o piaţă, un bărbat înalt, ţinea o cuvântare înflăcărată, iar cei adunaţi în jurul lui îl ascultau cu o linişte plină de evlavie. Dorinţele

mari ale poporului se împliniseră; acum, avea libertate şi fraternitate – în schimb răbda cumplit de foame. Numărul focurilor de pe străzi se înmulţise foarte mult. Nenorociţii care n-aveau lemne, sau nici nu ştiau măcar unde să-şi odihnească membrele înţepenite de ger, se adunau tot mai mulţi în jurul vreascurilor arzânde.

În cele din urmă, Boris Verodin ajunse în apropierea casei, unde avusese loc căsătoria lui cu Nataşa. Ochii-i străluceau de bucurie, căci nădăjduia ca în curând scumpa lui soţie să fie în braţele sale.

— Nataşa… fericirea vieţii mele… de acum înainte am să te pot răsplăti pentru toate suferinţele îndurate, murmură el. Da, vei fi fericită, aşa cum meriţi…

Oprindu-se în faţa casei, o mare nelinişte puse stăpânire pe inima lui. Jos, la parter, obloanele erau trase, iar la etaj geamurile îngheţaseră, ca şi cum demult nu s-ar mai fi făcut foc în acele încăperi.

Boris scoase cheia pe care o mai avea în buzunar şi descuie uşa. Un curent de aer rece îl izbi în faţă; un şoricel speriat o zbughi pe dinaintea. Lui. Luntraşul încuie uşa şi porni pe treptele ce duceau la etaj, căci încăperile de jos nu erau mobilate, aşa că n-avea ce căuta acolo.

Dar, spre uimirea lui, nici în odăile de sus nu se afla nimeni.

— Nataşa… unde eşti, iubito? strigă el, cuprins de teamă.

Dar nu-i răspunse decât ecoul glasului său.

Într-una din odăi găsi pe masă o scrisoare, iar alături o foaie de hârtie scrisă. Ce însemnau oare acestea?

Aruncând o privire pe plic, recunoscu scrisul îngrijit al Nataşei:

„Scumpului meu Boris”.

Aproape fără să-şi dea seama ce se petrece cu el, luntraşul lăsă scrisoarea din mână şi luă foaia de hârtie, pe care o citi. Saşa îl vestea că plecase, împreună cu Sonia Petrovici, spre Siberia, unde voiau să dea de Nataşa.

Tânărul revoluţionar clătină capul, nedumerit. Ce rost avea plecarea Nataşei în Siberia? Se dusese de bunăvoie? De ce? Oare îi ascunsese ceva? Şi apoi, ce o hotărâse pe Sonia Petrovici să facă această călătorie, la care o însoţise Saşa, duşmanca ei de moarte?

Toate aceste întrebări se încrucişară prin mintea lui, fără să găsească răspuns la vreuna a în ele. După câtva timp, Boris deschise scrisoarea şi străbătu rândurile scrise mărunt:

„Scumpul meu Boris,

Când vei avea în mână această scrisoare, eu voi fi departe… împrejurările m-au silit să iau această hotărâre. Fii liniştit însă, căci de îndată ce-mi voi fi împlinit misiunea, mă voi întoarce iarăşi la tine. Nu pot să-ţi dau lămuriri asupra pricinilor care m-au îndemnat să pornesc spre Siberia – în schimb îţi voi povesti ce s-a întâmplat înaintea plecării mele…

Într-una din zile, duşmanca mea, Sonia Petrovici, s-a ivit aici în casă, pentru a mă sili să renunţ la tine. Însă, datorită curajului Saşei, planul ei n-a izbutit şi a fost nevoită să fugă sub ameninţarea mătuşii tale. Cu toate acestea, bănuirăm că Sonia nu se va lăsa şi, într-adevăr, după puţin timp se ivi iarăşi, însoţită de o patrulă de revoluţionari, veniţi cu gândul de a ne aresta. Folosindu-ne însă de uşa secretă, izbutirăm să părăsim casa, fără să fim împiedecate de cineva. Din păcate, Sonia bănui încotro ne îndreptaserăm, căci nu trecu multă vreme şi apăru în casa prezicătoarei Denise Barobleur, unde ne socoteam la adăpost. Nici acolo nu izbuti să descopere ascunzătoarea noastră, astfel că se văzu nevoită să se retragă fără niciun rezultat. Eu, însă, începui pregătirile de plecare şi, – după puţin timp, pornii spre Siberia.

Nu căuta să afli scopul acestei călătorii, căci nimeni nu va putea să-ţi dea vreo lămurire. De altminteri, e mai bine aşa…

Deci, aşteaptă cu răbdare întoarcerea mea, care sper că nu va întârzia prea mult. Între timp, Saşa va îngriji de casă, căci Sonia Petrovici nu poate porni nimic împotriva mătuşii tale. Singura mea grijă e aceea privitoare la soarta ta, iubitule! Iartă-mă că te-am părăsit pentru câtva timp! Gândeşte-te mereu că te voi iubi până la moarte, că toată fiinţa mea îţi aparţine ţie.

Mă bucur de pe acum, gândindu-mă la revederea noastră… Până atunci, icoana ta va fi singura mea mângâiere, singurul meu sprijin…

Încredinţându-te încă o dată de dragostea mea neţărmurită, te sărut de mii de ori.

Nataşa”

Boris Verodin citi de câteva ori scrisoarea, al cărei cuprins nu-l putea pricepe.

Soţia lui scrisese că Sonia era vrăjmaşa ei înverşunată şi, cu toate acestea, Saşa pornise cu dânsa în căutarea prinţesei.

Nu cumva fusese vreo viclenie la mijloc? Se lăsase oare ademenită bătrâna cameristă, care cu toată vârsta ei mai era atât de isteaţă?

Chipul luntraşului se posomorî şi grija pentru soarta iubitei sale îl cuprinse cu şi mai multă putere. În ce oraş din Siberia se afla dânsa? Nu cumva această călătorie avea să însemne sfârşitul ei?

Deodată, duse mâna la frunte şi ochii i se holbară. Revoluţionarii bănuiau că monarhiştii îşi ţineau întrunirile în casa prezicătoarei Denise Barobleur. Să fi fost Nataşa în legătură cu aceştia din urmă? Înainte vreme, fusese doamnă de onoare la Curtea Imperială. Aşadar, era cu putinţă ca monarhiştii să se fi slujit de ea pentru a veni în ajutorul prizonierilor din Tobolsk.

Dacă lucrurile stăteau astfel, Nataşa se afla în cea mai mare primejdie.

Boris Verodin nu era omul care să dorească pieirea Romanovilor, dar ca orice revoluţionar, era hotărât să împiedece revenirea lor la

cârma ţării.

Deodată, luntraşul îşi aminti şi de Vasilieff. Omul acesta nobil era monarhist, iar el, Boris, îi făgăduise că va lua sub ocrotirea sa pe Romanovi, dacă va fi într-adevăr trimis la Tobolsk, după cum hotărâse Comitetul Central.

Ştia oare moşierul că Nataşa plecase în Siberia?

— Dar la ce-mi folosesc toate aceste frământări? îşi zise revoluţionarul, în cele din urmă. N-am decât să mă încredinţez dacă bănuiala mea e întemeiată sau nu… Vasilieff trebuie să fie în casa prinţului Ulkitzki.

Vârî scrisorile în buzunar, apoi cobori treptele şi porni în grabă spre locuinţa prietenului său, unde ajunse în curând.

Nimeni nu-i deschise, însă – cu toate că sunase şi bătuse în uşă, din răsputeri.

Ce se întâmplase, oare? Unde se aflau locatarii casei?

După ce-şi dădu seama că orice aşteptare ar fi zadarnică, Boris se depărtă, mâhnit peste măsură. Între timp, se făcuse târziu, astfel că nu mai putea să se înfăţişeze înaintea Comitetului Central. Aşadar, se hotărî să vorbească cu Ilino a doua zi dis-de-dimineaţă, apoi va porni pe urma Saşei şi tovarăşei sale.

Dacă Nataşa era ameninţată de vreo primejdie, atunci trebuia să-i vină în ajutor, căci era soţia sa, în faţa lui Dumnezeu şi a oamenilor.

Pe la jumătatea drumului, Boris luă o nouă hotărâre: Ce-ar fi să facă o vizită bătrânei prezicătoare? Poate că va afla de la dânsa ceva cu privire la călătoria Nataşei?

După vreo jumătate ceas, revoluţionarul ajunse la ţintă. Rămase câteva clipe nehotărât înaintea uşii, apoi bătu.

— Cine-i acolo? se auzi un glas bărbătesc.

— Aş putea vorbi cu doamna Denise Barobleur? întrebă luntraşul.

Uşa se deschise şi negrul apăru în prag uitându-se mirat la vizitator. Apoi, îl conduse pe acesta în sala de aşteptare, unde îl rugă să ia loc.

— Doamna Barobleur e acasă? întrebă Boris. Negrul încuviinţă din cap.

— Mai locuieşte cineva aici? urmă tânărul.

— Numai bătrânul Ipanoff şi soţia lui.

— Ipanoff? Nu e fostul servitor al familiei Gogineff?

— Da.

— Ce caută aici?

Negrul înălţă din umeri.

— Lucrul cel mai bun ar fi să-i întrebaţi chiar pe ei, răspunse el.

Apoi se retrase, fără să mai dea vreo atenţie tânărului, care devenise din ce în ce mai îngrijorat. După câtva timp, se ivi din nou şi arătă cu mâna spre încăperea în care prezicătoarea îşi primea clienţii.

Fără să mai aştepte vreo lămurire, Boris porni înainte, deschise uşa şi, în, curând, se afla înaintea bătrânei, care, sprijinită în baston, îl privea cu luare-aminte. O sclipire ciudată se ivi în ochii femeii, dar revoluţionarul nu băgă de seamă nimic, fiind preocupat doar de gândul la Nataşa şi ciudata ei călătorie.

— Ce doriţi, vă rog? întrebă Denise Barobleur.

Boris şovăi. Glasul plăcut îi amintea o persoană cu care se mai întâlnise cândva în viaţă.

— N-am venit spre a mă folosi de ştiinţa dumneavoastră, stimată doamnă, zise el apoi, curtenitor.

Bătrâna dădu din cap şi rămase în aşteptare.

— Am o mare rugăminte la dumneavoastră, urmă el. Aş vrea să cer lămuriri asupra unei doamne… anume Nataşa de Gogineff.

— Din păcate, nu sunt în măsură să-ţi împlinesc rugămintea.

Revoluţionarul îşi aţinti privirile asupra bătrânei prezicătoare.

— Doamnă, monarhiştii îşi ţin întrunirile în casa aceasta… E adevărat? întrebă el.

Un zâmbet se ivi pe buzele franţuzoaicei.

— Cine spune asta? făcu dânsa.

— Aşa am auzit… Ţin, însă, să vă atrag atenţia, că n-am venit aici pentru a vă spiona, ci numai pentru a căpăta lămuriri asupra doamnei de care v-am vorbit. O cunoaşteţi?

Prezicătoarea clătină capu-i acoperit cu păr alb.

— După cum ţi-am spus, nu sunt în măsură să-ţi dau lămuriri, răspunse ea. Altcineva poate s-o facă… o doamnă, anume Virubova… da ea a fost arestată din ordinul guvernului.

— Cum, a fost arestată?

— Da.

— În acest caz, voi fi nevoit s-o vizitez în temniţă, urmă Boris.

— Numai dacă ţi se va îngădui.

— Da, sper că nu va fi prea greu pentru mine, căci am legături printre cei mari.

— Bine, atunci poţi încerca… De altminteri, în ultimul timp s-a pornit o vânătoare înverşunată împotriva tuturor acelora care sunt bănuiţi că au rămas credincioşi Ţarului…

— Doamna Virubova a fost dusă în fortăreaţa Petru şi Pavel? cercetă revoluţionarul, fără să ia în seamă ultimele vorbe ale bătrânei.

— Asta n-aş putea să-ţi spun.

Boris Verodin înţelese că nu va izbuti să afle nimic de la dânsa, astfel că se pregăti să plece, dar prezicătoarea îl opri:

— Nu cumva doreşti să-ţi fac un horoscop?

Şi, văzând împotrivirea vizitatorului ei, adăugă, cu înţeles:

— N-ar trebui să nesocoteşti ştiinţa mea…

Celălalt rămase pe gânduri. Un glas lăuntric îl îndemnă să

primească propunerea bătrânei prezicătoare. În cele din urmă încuviinţă şi se aşeză înaintea mesei.

Lumina roşietică învălui încăperea. Denise Barobleur stătea ca o fantomă înaintea revoluţionarului, care nu vedea decât mâinile ei albe şi simţea privirea pătrunzătoare a ochilor ei, aţintiţi asupra sa.

— Ai îndurat multe în ultimul timp, începu bătrâna. Văd flăcări… nenorocire… Ai fost multă vreme bolnav şi te-ai luptat cu moartea… Trebuia să duci la îndeplinire o sarcină foarte însemnată şi, din pricina ei ţi s-au tras toate câte ai pătimit. Văd bogăţii nenumărate, care fuseseră date în paza dumitale… Primejdia te ameninţă din ascuns. Urmează sfatul unei anumite persoane, care te-a îndemnat să te duci într-un oraş mare şi să vizitezi o mănăstire… De acolo, trebuie să te îndrepţi spre Londra… Te previn… părăseşte ţara asta, în care va curge mult sânge… Fugi, până nu e prea târziu… Zbirii pândesc din ascunzătorile lor… Ai un duşman de moarte, care va face tot ce-i va sta în putinţă ca să te prăpădească… E linguşitor şi are sufletul negru ca al Satanei…

Boris Verodin ascultase, cu tulburare crescândă, vorbele prezicătoarei.

De unde ştia bătrâna toate acestea? Avea, într-adevăr, darul să ghicească ce se va întâmpla în viitor şi să arunce o privire asupra trecutului?

Înainte de a-şi veni în fire, lumina roşie se stinse şi o flacără vie ţâşni din mijlocul tavanului. Prezicătoarea, însă, dispăruse.

Tânărul se frecă la ochi, ca şi cum nu-i venea să creadă că era treaz. Totuşi, avea mintea limpede, căci deosebea tot ce se afla în jurul său.

Negrul stătea nemişcat îndărătul lui, cu chipul liniştit, ca al unei statui. În cele din urmă, luntraşul se ridică şi părăsi încăperea, atât de tulburat de cele auzite, încât uită să mai întrebe de bătrânii Ipanoff.

După câteva clipe păşea iarăşi pe strada cufundată în linişte, mereu preocupat de proorocirea ciudatei femei.

174. Urmărit de tovarăşii săi

A doua zi dimineaţă, Boris porni spre sediul Comitetului Central. Se gândea îngrijorat la raportul pe care trebuia să-l dea fruntaşilor revoluţionari, şi deşi n-avea să-şi facă niciun fel de mustrare cu privire la modul cum îşi împlinise misiunea, se simţea neliniştit, totuşi.

Numeroşi oameni se adunaseră în faţa Institutului Smolnîi unde se mai ţineau şi acum şedinţele Comitetului Central. Mulţimea aceasta se înghesuia în jurul unui afiş tipărit cu litere groase, un fel de buletin al guvernului, prin care se aducea la cunoştinţa poporului măsurile luate de conducători, precum şi mandatele de arestare emise de tribunalul

revoluţionar.

Deodată, Boris simţi un fior străbătându-i trupul şi privirile-i rămaseră aţintite asupra a două cuvinte: *„Boris Verodin”*. Dedesubtul lor se afla următorul text:

„Căpitanul din armata roşie, Boris Verodin, care a primit o misiune însemnată din partea Comitetului Central, n-a mai dat de câteva luni niciun semn de viaţă. Nu se ştie dacă şi-a dus misiunea la capăt, căci niciunul din cei o sută de marinari care l-au însoţit nu s-a înapoiat până acum.

Orice tovarăş, care ştie ceva despre cei dispăruţi, e rugat să dea de veste tovarăşului Ilino, preşedintele Comitetului Central. Dacă Boris Verodin e găsit şi refuză să dea ascultare autorităţilor, se poate întrebuinţa forţa împotriva lui, spre a fi adus la Petrograd.

Parchetul tribunalului revoluţionar”.

Tânărul citi anunţul încă o dată, apoi zâmbi cu amărăciune.

— Aşadar, un mandat de arestare? murmură el, rămânând locului, nehotărât.

Deodată o mână i se lăsă pe umăr. Când se întoarse, Boris văzu chipul palid şi aspru, al agitatorului Urez.

— Bună ziua, Boris Verodin! îl salută acesta, în timp ce o sclipire ciudată se ivise în ochii lui negri. Te-ai mirat, desigur, văzând mandatul de arestare împotriva dumitale? zise Urez, după ce-l luase deoparte pe tânărul revoluţionar.

— Da aşa e tovarăşe Urez, răspunse celălalt.

— Ehei, ai să mai vezi multe lucruri care or să te mire, urmă agitatorul, oftând. Dar, înainte de toate ţin să-mi exprim bucuria văzându-te iarăşi sănătos.

Luntraşul făcu ochi mari, de uimire.

— Dar de unde ştii că am fost bolnav? întrebă el.

— Am aflat… n-are importanţă de la cine… Ştiu, însă, că ai zăcut multă vreme şi că era cât p-aci să dai ortul popii. Ştiu, de asemenea, care a fost misiunea încredinţată de Comitetul Central… Ce se aude cu tovarăşii care te-au însoţit?

— Nu s-a înapoiat niciunul din ei?

— Nu.

— Atunci… au pierit cu toţii… ucişi din ordinul ticălosului prinţ Potcikev. Dar eu… să fiu bănuit?

— Te miră asta? Să nu-ţi închipui că eşti singurul căruia i s-a întâmplat aşa ceva! Tribunalul revoluţionar lucrează acum repede şi fără să ţină seama de nimic. Ştii cine a fost condamnat la moarte?

Şi văzând privirea plină de aşteptare a tânărului, Urez adăugă:

— Sonia Petrovici.

— Cum, Sonia… Sonia Petrovici? strigă Boris.

Agitatorul clătină capul în semn de aprobare.

— Dar fii liniştit, căci întâi trebuie să pună mâna pe dânsa. Ştiu totul… am vorbit cu biata femeie, de la care am aflat ce ţi s-a întâmplat. Ştiu ce s-a petrecut în mănăstire şi mă bucur din toată inima că ai scăpat teafăr. Sonia mi-a spus că dumneata cunoşti locul unde a fost ascunsă comoara, astfel că n-ai niciun motiv să te îngrijorezi.

Boris Verodin se încleştă de braţul tovarăşului său.

— Da, e adevărat, însă comoara nu mai e la locul ei! murmură dânsul. În timpul cât am zăcut bolnav, cineva a descoperit ascunzătoarea banilor, pe care şi i-a însuşit.

— Hm, atunci chestia se complică, făcu Urez, privind cu teamă în jurul său, ca şi cum ar fi vrut să se încredinţeze că nu sunt spionaţi. Vino! adăugă el, în şoaptă, nu trebuie să te vadă nimeni, altminteri vei fi arestat.

Însă Boris Verodin clătină capul, cu hotărâre.

— Nu, nu mi-e teamă, zise el. Orice s-ar întâmpla, trebuie să vorbesc cu Ilino. Voi şti să rabd totul… sper, însă, că mi se va da crezare, după ce voi istorisi cum stau lucrurile.

Urez ridică din umeri, aruncând o privire compătimitoare asupra însoţitorului său.

— După cât se vede, ai o părere prea bună despre judecătorii noului regim, dragul meu, zise agitatorul, cu amărăciune.

— Voi şti să-i privesc drept în ochi, căci sunt nevinovat, strigă luntraşul, cu înflăcărare. Dar de ce a fost condamnată la moarte Sonia Petrovici?

— Asta e în legătură cu chestia dumitale. Se ştie că dânsa a părăsit oraşul, odată cu dumneata.

— Da, a vrut să mă prevină de primejdia ce mă ameninţa, răspunse luntraşul.

— În cazul ăsta, vei afla de la Ilino care a fost vina Soniei. De altminteri, mi-e milă de sărmana femeie, care arată îngrozitor… nici nu mai e de recunoscut… Dintr-o femeie nespus de frumoasă, a ajuns o sperietoare de ciori. Chiar dacă a greşit, şi-a primit pedeapsa.

Boris Verodin oftă din adânc.

— Afară de asta, trebuie să-ţi mai fac câteva destăinuiri, urmă agitatorul, păşind mai departe. După aceea, dacă o să mai găseşti cu cale să te înfăţişezi înaintea judecătorului de instrucţie, n-ai decât s-o faci.

— Bine, vorbeşte! îl îndemnă luntraşul.

— Te-ai văzut cu sora dumitale şi… cu Vasilieff?

— Am fost la locuinţa familiei Ulkitzki, dar n-am găsit pe nimeni, răspunse celălalt. Astăzi aveam de gând să mă duc iarăşi.

— Când ai fost acolo?

— Aseară, îndată după ce am ajuns în Petrograd.

— Nu-ţi pierde cumpătul, Boris… În timpul lipsei dumitale, s-au petrecut lucruri foarte neplăcute… Sora dumitale a dispărut de multe săptămâni şi, de atunci, n-a mai dat niciun semn de viaţă.

— Sora mea? strigă Boris, pălind. Sora mea… Irina? E cu putinţă, oare?

— Da! Am izbutit să aflu doar că a fost ademenită de acasă.

Şi agitatorul îi povesti tot ce ştia despre răpirea tinerei fete.

— Şi n-a fost nimeni pe aproape, care s-o ocrotească? făcu luntraşul. Nici Iesta, nici Vasilieff?

— În casă nu se afla decât bătrâna Saşa, răspunse Urez. Cât despre Vasilieff – agitatorul îşi trecu mâna peste ochi, ca şi cum ar fi vrut să alunge o amintire înfiorătoare – acesta nu mai e printre noi…

— Ce vrei să spui cu asta? strigă Boris.

— E mort.

O tăcere apăsătoare se lăsă între cei doi bărbaţi.

— Vasilieff a murit! îngână luntraşul după câtva timp.

— Da, a fost executat.

Ochii tânărului se holbară de groază.

— Executat… repetă el, în neştire.

Urez confirmă şi lacrimi se iviră în ochii lui.

— Ah, e îngrozitor, suspină tânărul. Dar ce vină a avut?

Agitatorul istorisi despre călătoria lui Vasilieff la Moscova, arestarea şi eliberarea lui, dar nu pomeni nimic despre intervenţia ciudatei călugăriţe. Apoi arătă că Vasilieff fusese arestat a doua oară în Petrograd şi că, în urma unei greşeli, sau mai bine zis a unei ticăloşii fără seamăn, căzuse victimă călăului.

— Groaznic! murmură luntraşul, înfiorat, abia venindu-i să-şi creadă urechilor.

Dar Urez nu era omul care să glumească în asemenea chestiuni.

— Tot în legătură cu asta e şi dispariţia surorii dumitale, zise agitatorul. Bănuiesc că ticălosul ăla de Vossilaski a răpit-o; însă cu toate cercetările noastre n-am izbutit să dăm de el.

Boris Verodin mai puse câteva întrebări, până ce află totul.

— Ei, mai eşti hotărât să te duci la Ilino şi să raportezi ce ţi s-a întâmplat? încheie Urez. Nu crezi că ar fi mai bine să te interesezi mai întâi de soarta surorii dumitale? Dacă n-o faci dumneata, cine vrei să-i poarte grijă sărmanei copilă?

— Nu, ar fi o laşitate, dacă nu m-aş înfăţişa înaintea judecătorilor, răspunse luntraşul, cu hotărâre. Dacă mă vor crede pe cuvânt, ceea ce sper, voi porni în căutarea Irinei, iar apoi voi vedea ce e cu comoara. Şi, îţi jur, tovarăşe Urez, că voi şti să dau de ticăloşii care s-au încumetat să se atingă de bunurile Statului!

— Bine, fă ce vrei! zise Urez, dând din umeri. Îţi doresc mult noroc

în întreprinderea ta… De altminteri, şi eu am încercat să dau de urmele Irinei, dar toate cercetările au rămas fără folos. Poate că dacă n-aş fi zăcut atâta vreme în spital, aş fi izbutit să aflu ceva cu privire la dânsa.

— Sărmana mea surioară!… sărmanul Vasilieff! murmură Boris, copleşit de mâhnire. Dar cum se face că eşti atât de bine informat? întrebă el, deodată. Cum ai ajuns la sora mea şi la Vasilieff?

— Într-o seară am avut prilejul să o scap pe sora dumitale dintr-o mare primejdie – atunci am făcut cunoştinţă cu ea. Cât despre Vasilieff, îl cunosc de multă vreme.

— De unde?

— Îmi pare rău, dar nu pot să-ţi destăinui asta, căci sunt legat printr-un jurământ.

Cei doi bărbaţi îşi strânseră mâinile cu căldură, luându-şi rămas bun.

— Dacă vei avea nevoie de vreun ajutor, ştii că sunt totdeauna la dispoziţia dumitale, tovarăşe Verodin, zise agitatorul.

— Îţi mulţumesc din toată inima! răspunse Boris.

Apoi se depărtă, urmărit de privirile îngrijorate ale fostului profesor, care se aşeză în aşa fel ca să poată supraveghea intrarea în Institutul Smolnîi.

Astfel, Urez rămase în aşteptare până ce tânărul revoluţionar avea să se ivească iarăşi. Dar va ieşi el singur… sau însoţit de zbirii săi, care îl vor duce în fortăreaţa Petru şi Pavel?

175. Revedere

Ilino muncea din răsputeri. Omul acesta, care era întrucâtva sufletul întregii mişcări revoluţionare şi care ţinea în mâinile sale iţele noului regim, îşi îngăduia foarte puţină odihnă. Adeseori stătea singur la biroul său, în nopţile friguroase, şi lucra la întocmirea planului de guvernare. Lipsa de bani devenea tot mai simţită, ameninţând să distrugă tot ce se clădise cu atâta trudă vreme îndelungată.

Deocamdată, guvernul izbutise să-şi mai acopere cheltuielile cu noile bancnote emise. Însă, cu cât acestea erau mai numeroase, cu atât se urcau şi preţurile mărfurilor, până ce, la un moment dat, ele ajunseră la cifre uluitoare. O pâine era plătită cu o sumă enormă de ruble; carnea aproape că dispăruse de pe piaţă, obiectele cele mai mărunte costau sute de mii de ruble.

— Ah, dacă ar veni Boris Verodin şi ne-ar aduce aurul acela! murmura Ilino, adeseori.

Însă, spre deznădejdea lui, tânărul revoluţionar nu dădea niciun semn de viaţă. Dar cum se făcea că nu se iviseră încă niciunul din marinarii, care îl însoţiseră? Muriseră oare cu toţii?

În acea zi, Ilino era preocupat de gândurile sale, amintindu-şi cu ură de omul acela care îi trădase din pricina unei femei. Dacă Narickin nu s-ar fi lăsat ademenit de farmecele Soniei, dacă n-ar fi căzut în mrejele ei, atunci fără îndoială că expediţia lui Boris Verodin ar fi fost încununată de succes.

Uneori, preşedintele Comitetului Central era cuprins de îndoială. Nu cumva aveau dreptate cei care susţineau ca Boris ştersese putina, însuşindu-şi uriaşa sumă de bani?

Din această pricină se emisese mandatul de arestare împotriva luntraşului.

Deodată, servitorul care anunţa pe vizitatori se ivi în biroul său şi puse pe masă o hârtie pe care scrisese un nume.

Ilino sări în sus, ca muşcat de şarpe.

— Boris Verodin, citi el.

Îşi reveni însă repede în fire, căci trebuia să fie liniştit. Ce veşti aducea tânărul? Izbutise să salveze comoara?

— Lasă-l înăuntru! zise Ilino, adresându-se servitorului şi luând iarăşi loc la biroul său, după ce izbutise să-şi învingă tulburarea.

Boris Verodin se ivi în prag şi se înclină înaintea lui Ilino.

— Ah, în sfârşit, tovarăşe Verodin, făcu acesta, ridicându-se. Începusem să cred că n-o să te mai revăd niciodată.

— Mult nu mai lipsea, tovarăşe Ilino, răspunse luntraşul. Eram cât p-aci să mă prăpădesc.

— Şi ce se aude cu banii? cercetă preşedintele, străduindu-se în zadar ca glasul sau să pară liniştit.

— Au dispărut!

O tăcere grea se lăsă în odaie. Ilino mai nădăjduise că aurul nu era pierdut, că într-o bună zi el va ajunge în mâinile guvernului şi, acum, nădejdile sale se spulberară dintr-odată.

După ce se plimbă câtva timp prin încăpere, se opri înaintea lui Boris, zicând cu glas ameninţător:

— Vai de tine dacă ne-ai înşelat, dacă n-ai fost cinstit cu noi!

Luntraşul susţinu privirea străpungătoare a preşedintelui, dar o tristeţe fără margini puse stăpânire pe el.

Aşadar, Urez avusese dreptate! Nu voiau să-l creadă, îl socoteau drept un înşelător.

— Povesteşte cum s-au petrecut lucrurile! porunci Ilino, deodată, aşezându-se iarăşi la biroul său.

— A fost o întreprindere nenorocită, tovarăşe Ilino… Mi-e teamă că niciunul din tovarăşii mei n-a scăpat cu viaţă. Cu toate acestea, am izbutit să smulg tezaurul din mâinile albilor.

Şi Boris Verodin istorisi toate prin câte trecuse, arătă că Sonia Petrovici îl prevenise, cutezând să pornească, cu o drezină în urma trenului.

Văzând sclipirea de ură care se aprinsese în ochii lui Ilino, tânărul îşi dădu seama ce-l aşteaptă şi-şi pierdu încrederea în sine.

Cu toate acestea îşi continuă raportul, şi arătă că, după însănătoşirea lui, pătrunsese în pivniţa mănăstirii, dar comoara nu mai era acolo.

Trecu sub tăcere doar un singur lucru: atacul căpitanului Semelov. Deşi nu văzuse la faţă pe prinţ, bănuia totuşi, că acesta era celălalt bărbat.

— Şi cine crezi că şi-ar fi putut însuşi comoara? întrebă Ilino, încruntat.

— Habar n-am… totuşi, voi da de urma hoţilor, voi…

Ilino făcu cu mâna un gest obosit. Banii erau pierduţi – restul nu-l mai privea. Rămase tăcut câtva timp, apoi întrebă, deodată:

— Nu cumva ştii unde se află Sonia Petrovici?

— Nu, căci după ce m-am făcut bine n-am mai văzut-o.

Preşedintele Comitetului Central clătină capul, îngândurat.

— Tovarăşe Verodin, începu el, cu o blândeţe puţin obişnuită la acest om, nu ştiu ce mă atrage spre dumneata. Cred tot ce mi-ai spus, însă n-am izbutit să-i conving pe ceilalţi că eşti un om pe care se poate bizui cineva. Cu toate că te-am apărat din răsputeri, n-am fost în stare să înlătur bănuiala că enorma sumă de bani te-a ispitit să ne trădezi… Totuşi, trebuie să fie cineva care şi-a însuşit comoara… Ştii la cine mă gândesc?

Şi deoarece Boris îl privi întrebător, preşedintele adăugă:

— La Sonia Petrovici.

Luntraşul tresări speriat, apoi clătină capul, cu hotărâre.

— Nu, e cu neputinţă, se împotrivi el. Tovarăşe Ilino, sunt în stare să cred orice, numai asta nu, căci Sonia Petrovici a dat dovadă de multă jertfire de sine.

— Ai prea mare încredere în oameni, dragul meu, replică Ilino. Ştii, oare, că Sonia te-a trădat?

— M-a trădat? Ce vrei să spui cu asta?

— Ascultă-mă, îl cunoşti pe tovarăşul Narickin?

— Da, îl cunosc.

— Ei bine, Narickin a fost găsit mort în locuinţa Soniei, adică în palatul care a aparţinut odinioară familiei Gogineff şi pe care dânsa l-a cumpărat nu de multă vreme. N-am cercetat încă de unde a avut Sonia banii trebuincioşi ca să cumpere casa, însă bănuiesc că trebuie să fie ceva necurat la mijloc. De asemenea, cred că-ţi aminteşti că tot dânsa l-a îndemnat pe Mencikovski s-o aresteze pe mătuşa dumitale?

— Da, îmi amintesc, răspunse Boris Verodin. Dar ce legătură au toate astea cu dispariţia comorii?

— Ai răbdare şi vei vedeai… Nu mai încape nicio îndoială că Sonia Petrovici e foarte lacomă de bani şi dornică să ajungă departe… Acum

câteva luni, Mencikovski a fost văzut pe când arunca în Neva cadavrul lui Narickin. Arestat, misitul a mărturisit că se afla cu totul sub înrâurirea Soniei, care îi poruncise să înlăture din palatul ei trupul neînsufleţit al tovarăşului nostru. Fără să ceară lămuriri asupra ucigaşului, Mencikovski se supuse poruncii ei – fapt pentru care şi-a luat pedeapsa cuvenită. Sonia Petrovici, care izbutise să smulgă de la Narickin taina transportului de aur, destăinui totul prinţului Potcikev. Apoi, însă, cuprinsă de remuşcări, porni cu o drezină în urma trenului în care te aflai dumneata, hotărâtă să te prevină asupra primejdiei ce te ameninţa. Această femeie pătimaşă este dintr-acelea care ştiu să iubească sau să urască cu toată fiinţa, lor. Numai ea e vinovată de moartea celor o sută de bărbaţi viteji, care te-au însoţit în expediţia dumitale. De aceea a şi fost condamnată la moarte. Numai ea cunoştea locul unde aţi ascuns comoara – aşadar hoţul nu poate fi altcineva.

Ilino tăcu. Boris Verodin duse mâinile la tâmple, ca şi cum ar fi vrut să-şi adune gândurile care i se învolburau în minte.

— E cu putinţă oare? murmură el.

Nu-i venea să creadă – totuşi, Ilino avea dreptate întrucâtva. Sonia aruncase cu banii în dreapta şi-n stânga. Chiar bătrânul cărbunar îi povestise că ea le dăduse o mare sumă de bani.

Cu toate acestea, luntraşul încercă să alunge bănuiala care se trezise în mintea lui.

Dar de ce plecase dânsa cu Saşa în căutarea soţiei sale? Izbutise oare s-o atragă în cursă pe isteaţa bătrână?

Boris Verodin oftă din adânc.

— În acest caz, trebuie cu tot dinadinsul să dăm de urma Soniei, zise el.

— Da, asta ar fi lucrul cel mai bun, încuviinţă Ilino.

— Cred că nu-mi va fi prea greu s-o găsesc, urmă luntraşul. Dar dacă nu mărturiseşte, dacă susţine cu tărie că nu ştie nimic despre dispariţia banilor?

— Asta las-o pe seama noastră… Vom şti noi să-i dezlegăm limba. Deşi nu sunt un om crud, mă voi folosi totuşi de orice mijloc ca să ajung în stăpânirea aurului, care aparţine Statului.

Tânărul nu mai spuse nimic, cuprins de o tristeţe nesfârşită.

— Atunci, pot pleca, tovarăşe Ilino? întrebă el, după un răstimp.

— Da, poţi pleca, răspunse celălalt. Asta e cea mai bună dovadă că am încredere în dumneata, Boris Verodin. Spre deosebire de tovarăşii noştri, sunt încredinţat de nevinovăţia dumitale. Afară de asta, cred că un Boris Verodin arestat nu ne mai poate fi de niciun folos, pe când dacă eşti liber, poţi porni în urmărirea hoţilor. Cine ştie, poate că ai noroc? În orice caz, apucă pe calea pe care ţi-am arătat-o şi vei vedea că am dreptate!

Luntraşul făcu în aşa fel, ca şi cum ar fi împărtăşit bănuiala

preşedintelui.

— Te poţi bizui pe mine, tovarăşe Ilino! zise el. Acum, însă, aş mai avea o mare rugăminte: Nu cumva mi s-ar putea înlesni o întrevedere cu fosta favorită a Ţarinei, doamna Virubova?

Ilino îl privi cu mirare. Totuşi, nu ceru nicio lămurire asupra acestei cereri ciudate.

— N-am nimic împotrivă, răspunse el. Arestata urmează să fie pusă în libertate, totuşi am să-ţi dau un permis, cu care te vei prezenta comandantului fortăreţei Petru şi Pavel.

După ce primi permisul, Boris Verodin părăsi încăperea şi se îndreptă spre vestita închisoare a Petrogradului.

Comandantul acesteia, urmaşul lui Vossilaski, era un om cinstit şi-l cunoştea pe tânărul revoluţionar, astfel că-l primi îndată.

— Din păcate, nu te pot servi, tovarăşe Verodin, zise el, după ce luntraşul îi arătă scopul venirii sale.

— De ce? întrebă celălalt, neliniştit.

— Pentru că arestata a fost pusă de ieri în libertate. N-avea niciun rost s-o ţinem aici, fiindcă e o femeie cu totul nevătămătoare. Chiar dacă ar lucra pentru eliberarea Ţarului, încă n-avem de ce să ne temem, căci nimeni nu va izbuti să ducă la capăt această misiune, acum, după ce puterea se află în mâinile noastre.

Boris Verodin clătină capul în semn de încuviinţare.

— N-ai mai auzit nimic despre Vossilaski? întrebă el, înainte de a pleca.

Comandantul fortăreţei zâmbi misterios.

— Hm, se şoptesc lucruri foarte ciudate, răspunse el. Paznicii susţin că Bugilov ăla, care şi-a pierdut minţile, ar avea totuşi dreptate întrucâtva. Astfel, după spusele lor, ar rezulta că fortăreaţa Petru şi Pavel cuprinde câteva celule tăinuite. Vrând să mă încredinţez, am luat la cercetare pe un paznic bătrân, care e aici de vreo cincizeci de ani – dar acesta nici n-a vrut să audă de asemenea zvonuri. Cu toate acestea, mi s-a raportat de la închisoarea de alienaţi că Bugilov susţine mereu – ca şi înainte de a-şi fi pierdut minţile – că Vossilaski se află în pivniţă, împreună cu o tânără femeie, care la început a fost ţinută închisă într-o celulă. Deşi am pus să se facă cercetări amănunţite, n-am reuşit sa dau de alte încăperi în afară de cele cunoscute de toţi.

Boris Verodin ascultase cu luare-aminte. Credea şi el că nebunul nu-şi dădea seama de spusele sale – totuşi, putea să fie şi un grăunte de adevăr în ele.

De ce nu se mai arăta Vossilaski? Acesta era un om cunoscut şi dacă ar fi părăsit închisoarea, trebuia să fi fost zărit pe undeva.

În cele din urmă, luntraşul se depărtă, pornind iarăşi spre locuinţa prezicătoarei Denise Barobleur. Cufundat în gânduri, tânărul nu băgă de seamă că era urmărit de un bărbat înalt, uscăţiv, care nu-l părăsea

din ochi. Acesta nu era nimeni altul decât Urez, agitatorul, care îl urmărea încă de la Institutul Smolnîi.

Boris Verodin fu întâmpinat de negru.

— Nu cumva doamna Virubova a venit acasă între timp? întrebă luntraşul.

— Nu, n-a venit. E arestată, doar.

— Bine, dar nu a fost pusă în libertate?

— Nu ştiu nimic despre asta.

— Hm, ciudat… Poţi să-mi spui pe unde a mai locuit?

— Nu.

— Poate că ştie doamna Barobleur?

— Nici stăpâna mea nu-i acasă.

Tânărul rămase dezamăgit. Unde să dea de fosta favorită a Ţarinei? Dar la urma urmei, n-avea niciun rost să pornească în căutarea ei, căci Virubova putea să-l ia drept un spion al guvernului, astfel că va refuza să-i dea vreun răspuns.

Se depărtă deci, hotărât să plece spre Siberia cât mai curând. Această călătorie avea un scop dublu. În primul rând, voia să dea de urma Nataşei, apoi trebuia să se întâlnească cu Sonia, de la care putea să afle ceva cu privire la dispariţia comorii din pivniţa mănăstirii.

Nu cumva avea dreptate Ilino? La urma urmei, numai Sonia putea fi bănuită de furtul aurului.

Abia se depărtase Boris de casa prezicătoarei, când ciudata contesă ieşi iarăşi la iveală, aţintind o privire întrebătoare asupra negrului.

— A fost Boris Verodin! zise acesta, scoţându-şi masca şi rămânând sub înfăţişarea lui Petroneff.

— Pe cine căuta?

— Pe doamna Virubova.

Contesa clătina capul.

— Şi fireşte că ai răspuns că nu e acasă? zise ea.

— Da, doamnă contesă.

— Bine, Petroneff… Acum te-aş ruga sa l chemi încoace pe Urez, căci vreau să vorbesc cu el. Bănuiesc că Boris Verodin se zvârle în braţele pieirii. Lucrul cel mai bun ar fi să-l hotărâm să părăsească Petrogradul, îndreptându-se spre Moscova, unde să viziteze mănăstirea „Maicilor cenuşii”. Dacă nu dispare cât mai curând, va fi dus înaintea judecătorilor, care îl vor condamna fără doar şi poate, căci Sonia Petrovici, singura martoră care l-ar putea salva, nu va îndrăzni să se prezinte la judecată.

— Da, într-adevăr, lucrul cel mai bun ar fi să părăsească oraşul şi ţara, încuviinţă Petroneff. Să dau de veste doamnei Virubova că Boris Verodin vrea să-i vorbească?

— Nu, n-are niciun rost, răspunse contesa. Ştii doar că e o femeie

destul de prevăzătoare, încât să nu pomenească nimic despre locul unde se află prinţesa. Aşadar, bietul băiat ar încerca în zadar să descopere vreo urmă a iubitei sale.

— Dar credeţi că va părăsi oraşul, înainte de a afla ce s-a făcut cu sora lui? întrebă Petroneff.

— Nu, nu cred.

Misterioasa femeie scrise apoi câteva rânduri adresate lui Urez, pe care presupusul negru urma să i le ducă acestuia.

176. În temniţa siberiană

Tăcută şi resemnată, Nataşa zăcea în temniţă de multe săptămâni. Deoarece mâncarea era foarte proastă, sărmana femeie slăbea din zi în zi, totuşi nu se plângea mai deloc. Uneori era împreună cu ceilalţi arestaţi, pe care căuta să-i mângâie cât îi stătea în putinţă, căci nu toţi erau atât de liniştiţi şi răbdători ca dânsa.

O dată la două sau trei săptămâni, prinţesa era dusă înaintea judelui instructor, care încerca să-i smulgă vreo mărturisire. Deşi se ştia cine era ea şi ce căutase în locuinţa familiei imperiale, magistraţii nu se mulţumeau cu atâta, ci voiau să audă chiar din gura arestatei că informaţiile lor erau întemeiate.

Într-o zi Nataşa fu dusă iarăşi înaintea judecătorului de instrucţie – acelaşi individ respingător, cu chipul de mongol. Deşi magistratul îi vorbei cu blândeţe întotdeauna, tânăra femeie se temea de el, simţind că bunăvoinţa lui era prefăcătorie.

În acea zi, judecătorul nu era singur în biroul său, ci însoţit de un bărbat cu părul cărunt, ochi străpungători, fălcile ieşite în afară şi buzele strâns lipite una de alta. Din când în când, necunoscutul rostea câte o vorbă, apoi rămânea iarăşi tăcut, ca mai înainte.

Cu siguranţă că omul acesta era un slujbaş superior, căci avea gesturi poruncitoare, iar judecătorul de instrucţie din Tobolsk îi vorbea cu foarte mult respect.

Abia păşise Nataşa în biroul magistratului, că necunoscutul tresări şi închise ochii pe jumătate, urmărind-o printre gene.

— Această arestată e prinţesa Nataşa de Gogineff, tovarăşe comisar, zise judecătorul, arătând spre tânăra femeie.

— Nu te sinchisi de prezenţa mea şi continuă interogatoriul! răspunse comisarul.

— Aşadar, mărturiseşti că dumneata eşti prinţesa Nataşa de Gogineff? întrebă celălalt, adresându-se arestatei.

Aceasta clătină capul în semn de negare şi o tristeţe adâncă se întipări pe faţa ei.

— Nu mărturisesc nimic, răspunse ea, apoi.

Comisarul din Omsk îşi trecu mâna prin păr. Glasul ei părea

cântecul unei privighetori. Prefăcându-se că răsfoieşte actele ce se aflau pe masă, bătrânul nu-şi dezlipea ochii de la arestată şi urmărea cu luare-aminte spusele acesteia. Din când, în când, un zâmbet de mulţumire se furişa pe chipul său nu tocmai urât.

— Dar ce vină are? zise el, deodată, întrerupând interogatoriul. Nu prea văd să fi făptuit cine ştie ce crimă. S-a strecurat în casa familiei imperiale, pentru a o sluji, aşa cum a făcut şi odinioară. Dar asta nu e nicio nelegiuire… Mărturiseşte, prinţesă, că aşa stau lucrurile – se adresă el Nataşei, curtenitor. Dacă judele-instructor ar cere avizul tribunalului din Omsk asupra punerii dumitale în libertate, eu voi fi cel din urmă care să mă împotrivesc la asta.

Nataşa tresări, cuprinsă de bucurie. Ochii-i frumoşi, negri, se umeziră, aţintindu-se plini de recunoştinţă asupra bătrânului.

— Cum, nu mi se va întâmpla nimic? întrebă ea, plină de nădejde.

— Nu, prinţesă. Ştiu că te-ai lăsat îndemnată numai de inima dumitale nobilă.

— Da, aşa este, încuviinţă tânăra, cu însufleţire, observând că necunoscutul îi dă mură în gură.

Comisarul Urbanik – aşa se numea – făcu un gest liniştitor.

— Am să pun la Omsk o vorbă bună pentru dumneata, prinţesă, zise el. Dar ce ai de gând să faci, după ce vei fi pusă în libertate?

— Asta nu ştiu nici eu, răspunse prinţesa, şovăind. Probabil, însă, că mă voi înapoia la Petrograd.

— Hm, avem în Omsk câteva slujbe minunate pentru oamenii care ţin cu noul regim. Ce-ar fi să primeşti o asemenea slujbă?

Prinţesa clătină capul, în semn de împotrivire.

— Nu, vreau să mă înapoiez în capitală, căci acolo… am rude.

— Bine, fie cum vrei! răspunse comisarul, înălţând din umeri. Dar poate că te mai răzgândeşti… N-ar trebui să respingi cu atâta uşurinţă propunerea mea.

Tânăra femeie nu mai răspunse nimic şi fu dusă iarăşi în temniţă. De astă dată, însă, se simţea plină de nădejde, căci vorbele comisarului aruncaseră o rază de lumină în inima ei.

De asemenea, se produse oarecare schimbare în tratamentul ce i se aplica. În locul celulei mizerabile, fu dusă într-o încăpere spaţioasă, cu un pat curat, iar mâncarea pe care o primi nu mai era ca cea dinainte.

Urbanik o urmărise cu o privire plină de bunăvoinţă şi rămase multă vreme tăcut. Judecătorul de instrucţie îşi dădu seama că arestata făcuse o impresie puternică asupra comisarului din Omsk.

— Hm, acum o s-o ia sub ocrotirea lui, ca să şi-o facă amantă, îşi zise el. Mare proastă, ar fi dacă l-ar refuza…

— De cât timp e aici? întrebă Urbanik, deodată.

— Cine? făcu judele-instructor, luându-şi un aer nepăsător.

Bătrânul îl străfulgera cu privirea, ceea ce îl făcu să-şi ia seama şi

să răspundă imediat:

— Ah, micuţa prinţesă… E aici de vreo şase săptămâni.

După puţin timp, Urbanik părăsi oraşul, înapoindu-se la Omsk. Totuşi, imaginea frumoasei prinţesei îl urmărea ziua şi noaptea.

Judecătorul de instrucţie din Tobolsk zâmbi cu răutate, când, într-una din zile, primi un ordin din partea comisarului din Omsk, prin care i se poruncea ca arestata să fie foarte bine tratată.

De altminteri, nici el nu se prea dădea în lături când era vorba de o femeie, astfel că ordinul acesta nu-i făcu mult sânge rău.

Soţia lui, însă, care era intendenta închisorii, ar fi fost în stare să-i scoată ochii, dacă s-ar fi încumetat să arunce o privire asupra altei femei.

Bătrâna Lora – cum se numea aceasta – nutrea oarecare simpatie pentru Nataşa, astfel că ordinul din Omsk fu îndeplinit fără multă zăbavă.

— Comisarul e îndrăgostit de tine, fetiţo, făcu Lora, într-o zi, adresându-se prinţesei. Ei, ce zici de asta?

Tânăra tresări, străbătută de un fior.

— Nu… nu înţeleg… ce vreţi să spuneţi, murmură ea.

Lora izbucni într-un hohot de râs:

— Ei, copilăroasă, mai eşti! Altminteri, ai şti că bărbaţii se înnebunesc după femeiuşti aşa frumoase ca tine. Ascultă-mă ce-ţi spun, nu da norocului cu piciorul şi pleacă la Omsk!… Acolo vei deveni în scurtă vreme soţia lui Urbanik, un om care o să ajungă foarte departe:

Nataşa aţinti asupra bătrânei o privire îngrozită.

— Ei, te pomeneşti că refuzi! urmă aceasta. În orice caz, te sfătuiesc să nu te împotriveşti comisarului Urbanik, căci e un om foarte influent şi ar putea să se folosească de alte mijloace, nu tocmai plăcute pentru tine…

Ochii prinţesei se umplură de lacrimi.

— Şi eu, care îmi făcusem nădejdi să fiu pusă în libertate! murmură ea.

— Nădejdi poţi să-ţi faci câte vrei, răspunse Lora, în bătaie de joc. Dar dacă ele se împlinesc, asta-i altă socoteală… De altminteri, trebuie să ştii că toţi comisarii Cekei au puteri nemărginite şi pot face să dispară acte sau să le uite, pur şi simplu… În cazul ăsta, arestatul rămâne şi el uitat. În zadar aşteaptă el interogatoriul, în zadar aşteaptă să fie dus în faţa judecăţii – căci niciodată nu se va întâmpla asta… Nenorocitul e sortit morţii.

— Ah, e îngrozitor! murmură Nataşa. Înainte vreme nu se petreceau asemenea lucruri.

Bătrâna izbucni într-un râs batjocoritor.

— Fii cuminte, copila mea, zise dânsa. Dacă nu ţi-aş purta dragoste

şi nu mi-ar fi milă de tine, ai păţi-o rău. Ai noroc, însă, că-mi eşti dragă… de aceea te iert.

După ce rămase singură, Nataşa izbucni într-un plâns sfâşietor. Avea simţimântul că nu va scăpa niciodată din această temniţă. Celelalte femei, care se aflau în celulele alăturate, nu puteau să-i înţeleagă durerea, căci cea mai mare parte din ele erau hoaţe şi păcătuiseră împotriva măsurilor, nespus de aspre, luate de noul guvern. Unele fuseseră arestate pentru fapte aproape caraghioase. Astfel, o femeie era învinuită că făcea speculă cu… ace de cusut. Ceruse, şi obţinuse, pentru un ac de cusut, câteva sute de ruble, iar când puseseră mâna pe dânsa, mai avea câteva ace la ea. Această „fărădelege" fusese pedepsită cu şase luni închisoare, în timpul cărora îngrijirea celor cinci copii ai deţinutei căzu în seama Statului. Autorităţile, însă, nu se sinchiseau de ei, astfel că sărmanii pribegeau printre străini, trăind din furtişaguri sau cerşit.

Nataşa întreba în fiecare zi pe bătrâna intendentă, dacă nu cumva sosise vreun ordin pentru punerea ei în libertate. Dar mereu primea un răspuns negativ.

— Ei, ce mai nou, doamnă comisar Urbanik? glumea, uneori, soţia judecătorului de instrucţie. Tot nu ţi-ai schimbat hotărârea?

De fiecare dată, când i se vorbea astfel, Nataşa se simţea cuprinsă de groază, şi deznădejdea punea stăpânire pe dânsa.

Într-una din zile, Lora se ivi iarăşi în temniţă şi, descuind, pe rând, uşile celulelor, rostea câteva vorbe la adresa fiecărei arestate.

— Asta a furat, de aceea nu primeşte mâncare caldă decât o dată la trei zile, zise la o celulă.

În cele din urmă, ajunse şi la celula Nataşei.

— Femeia asta frumoasă e de neam nobil… fostă prinţesă, zise Lora, cu o uşoară batjocură în glas. Păcat de ea, căci are un suflet bun… dar ce folos, dacă nu vrea să-şi îmbunătăţească soarta!

Nataşa nici nu-şi ridică ochii, în timp ce bătrâna urma să flecărească:

— Eu n-o înţeleg defel… comisarul din Omsk vrea s-o ia de nevastă, însă dânsa nici nu vrea să audă de aşa ceva… Înainte vreme a fost în slujba Ţarinei şi, venind la Tobolsk ca să-şi vadă stăpâna, s-a strecurat în casa prizonierilor dându-se drept cameristă. Dar şiretlicul nu s-a prins şi biata femeie a fost arestată…

În sfârşit, Nataşa ridică privirile, intrigată da flecăreala bătrânei. De ce nu-i dădeau pace? De ce n-o lăsau singură cu necazurile ei? Tocmai acum se gândise la Boris. Oare, ştia el unde se află iubita lui soţie? Abia acum îşi dădu seama că făcuse o prostie, părăsind capitala. Totuşi, n-avusese încotro, căci altminteri şi-ar fi călcat jurământul.

Deodată, Nataşa tresări şi era cât p-aci să scoată un ţipăt. Privind mai cu luare-aminte spre intrarea celulei, văzu chipul grav al unei

femei cu ochii blânzi şi părul alb.

Biata prinţesă se strădui din răsputeri să-şi stăpânească un ţipăt. Înaintea ei se afla Saşa Verodin, credincioasa ei cameristă.

177. O întorsătură neplăcută

Prinţul Potcikev ajunsese la o răscruce a vieţii sale. El, – unul din cei mai dibaci şi vicleni împuterniciţi ai fostului regim, se văzuse nevoit să lase armele din mâini.

Acum ajunsese un om de nimic, ale cărui servicii guvernul le respinsese fără niciun înconjur. Ultima lui nădejde fusese să intre în stăpânirea uriaşei sume de bani, care era de sute de ori mai mare decât avutul său pierdut – dar şi această nădejde se spulberase.

Dacă planul său n-ar fi dat greş, prinţul ar fi plecat în străinătate, unde s-ar fi pus în legătură cu membrii familiei imperiale şi cu cei rămaşi credincioşi Ţarului, încercând astfel să restabilească vechiul regim.

Acum, însă, totul era pierdut. Banii dispăruseră, ca şi cum i-ar fi înghiţit pământul.

Cum se putuse întâmpla una ca asta? Cine era în stare să lămurească taina lăzilor cu aur?

Zadarnic îşi frământă el mintea. Ştia de la Semelov că banii fuseseră duşi în mănăstire. Ce-i drept, acesta nu văzuse ascunzătoarea lor, nici nu vorbise cu vreunul din aceia care transportaseră lăzile în pivniţă – totuşi, bănuielile sale trebuiau să fie întemeiate, căci acolo se refugiaseră cei din urmă revoluţionari.

O altă dovadă că lăzile fuseseră duse în mănăstire era faptul că Boris Verodin pătrunsese în pivniţă şi muncise din răsputeri ca să-şi croiască o deschidere în zid. Aşadar, şi luntraşul bănuia că aurul se afla acolo.

După cât se părea, tânărul era singurul care scăpase cu viaţă din mănăstirea incendiată. Sau nu cumva mai erau şi alţi supravieţuitori?

Prinţul voia să lămurească acest lucru. Aşadar, avea nevoie de spioni, care să lucreze pentru el.

— Spionii trebuie plătiţi, murmură Potcikev, cu amărăciune, şi eu sunt sărac lipit pământului, căci bunurile mele au fost confiscate de Stat.

Se frământa el mereu, fără să găsească vreo soluţie. Dorul de răzbunare începu iar să-l chinuie. Da, voia să se răzbune împotriva lui Boris Verodin.

De altminteri, îşi împlinise întrucâtva dorinţa, căci îl ponegrise în faţa tovarăşilor săi. Dar nu cumva se aflase între timp că luntraşul mai era în viaţă?

Prinţul chibzui multă vreme, apoi îşi ticlui un plan. Singura lui

nădejde era să poată descoperi comoara.

În cele din urmă, părăsi casa, îndreptându-se spre sediul guvernului.

— Ei, prinţe Potcikev? întrebă Ilino, măsurându-l din creştet până-n tălpi. Ai aflat ceva? Poţi să ne spui unde se află comoara?

Potcikev zâmbi, îşi îndreptă trupul şi răspunse:

— Da, cred că sunt pe calea cea bună… După cum v-am spus acum câtva timp, toate bănuielile mele erau îndreptate asupra lui Boris Verodin. De astă dată, am izbutit să capăt dovezile că el şi-a însuşit comoara…

— Tovarăşe Ilino, auzi ce se spune despre protejatul dumitale, pe care l-ai pus în libertate acum câteva zile, pentru a descoperi ce s-a făcut cu aurul? zise în bătaie de joc, unul din comisari.

Prinţul ciuli urechile. Aşadar, se ştia că Boris Verodin era în viaţă? Ba, mai mult, luntraşul fusese aici. Lucrurile se potriveau de minune, căci acum comisarii vor fi şi mai înclinaţi să dea crezare basmului pe care-l născocise el, Potcikev.

Prinţul urmă, cu gesturi teatrale:

— Da, ticălosul ăsta şi-a însuşit comoara… Eu bănuiam că Boris Verodin se mai află în viaţă… Data trecută, când am fost aici, am trecut sub tăcere faptul că, în apropierea liniei ferate dinspre Gatcina, a avut loc o luptă între oamenii mei şi restul trupei la Verodin. Inima mă îndemna să nu pomenesc nimic despre această încăierare. Nu ştiam că ticălosul a fugit – dar bănuiam totuşi. În urmă, bănuiala mea s-a adeverit. Însoţit de fostul meu aghiotant, am cercetat ruinele unei mănăstiri mistuite de flăcări, fiind încredinţat că numai în bolta acestei mănăstiri fusese ascunsă comoara. Deodată, surprinserăm un individ care lucra în pivniţă… Acest individ era Boris Verodin. Când îşi dădu seama că fusese descoperit, el scoase revolverul şi trase asupra tovarăşului meu; apoi, o luă la fugă. Adânc mâhnit de moartea fostului meu camarad de arme, îi săpai o groapă chiar în pivniţa sfântului lăcaş, şi după, aceea pornii în urmărirea ucigaşului. Travestit în ţăran, mă amestecai printre locuitorii satelor din împrejurimi şi aflai că, în timpul nopţii, fuseseră zărite mai multe vehicule care se îndreptau spre coastă. Un individ spătos le însoţea. Nu mai încape nicio îndoială că e vorba de Boris Verodin. După multe sforţări, acesta o fi izbutit să scoată lăzile din pivniţă. Când a fost surprins de noi, voia probabil să înlăture urmele, căci zidise la loc o parte din deschiderea prin care se strecurase în boltă.

Potcikev vârî mâna în buzunar şi scoase la iveală câteva monezi pe care le găsise, într-adevăr, la faţa locului – uitate, pesemne, de cei trei hoţi.

Monezile fură trecute din mână în mână, această dovadă părând hotărâtoare asupra vinovăţiei lui Boris Verodin.

— Aşadar, te-ai lăsat dus de nas, tovarăşe Ilino, zeflemisi unul din comisari.

— Moarte trădătorului! strigă altul.

— Ai procedat cu multă uşurinţă, tovarăşe Ilino, zise un al treilea. N-ar fi trebuit să dai drumul unui individ împotriva căruia se îndreptau bănuielile tuturor şi împotriva căruia se lansase şi un mandat de arestare.

Preşedintele Comitetului Central privea întunecat înaintea lui, căci îşi dădea seama că tovarăşii săi aveau dreptate.

Totuşi, un glas lăuntric îi şoptea:

— Nu, Boris Verodin nu e un trădător… trădător e omul care a venit să-l ponegrească.

Pe de altă parte, Ilino trebui să-şi mărturisească faptul că Boris Verodin nu pomenise nimic despre încăierarea care avusese loc în pivniţa mănăstirii şi cu care prilej căpitanul Semelov îşi găsise moartea.

În cele din urmă, Ilino se ridică de la locul său şi zise cu glas tremurător:

— N-are niciun rost să vorbim despre un om care în ultimii ani s-a dovedit ca unul din cei mai credincioşi revoluţionari. Trebuie să ascultăm ambele părţi. Fireşte, nu vreau să mai iau apărarea lui Boris Verodin, însă nici nu se poate să dăm crezare unei singure părţi, atunci când cealaltă n-are putinţa să se dezvinovăţească. De aceea propun următoarele: prinţul va rămâne aici… cred că va fi atât de îngăduitor, pentru a recunoaşte că n-avem încotro… Între timp, voi trimite câţiva tovarăşi, care să se încredinţezi de spusele sale. Dacă acestea se vor dovedi întemeiate, atunci îi vom da drumul şi, ca răsplată, va căpăta o slujbă în armata roşie. Afară de asta, Boris Verodin va fi urmărit şi, dacă vom pune mâna pe el, îl vom duce în fortăreaţa Petru şi Pavel.

Prinţul făcu feţe-feţe şi se sprijini de masă, pentru a nu se prăbuşi. Voiau să-l aresteze, să-l închidă într-o celulă mizerabilă? La asta nu se aşteptase.

Cum să scape de năpasta ce se abătuse pe capul său? Poate că avea să lâncezească luni sau ani întregi, până când cercetările vor fi duse la capăt!… Dacă Boris Verodin va fi şi el arestat şi i se va da mai multă crezare?

Potcikev îşi plimbă privirile pe chipurile celor de faţă. Dar pe niciunul din ele nu se putea zări bunăvoinţă tocmai pentru prinţul Potcikev, acela care fusese duşmanul lor cel mai înverşunat. Toţi păreau gata să primească propunerea lui Ilino.

— Bine, dar asta e o nedreptate, zise prinţul, în cele din urmă. Vreţi să mă arestaţi pe mine, fiindcă un ticălos a izbutit să vă înşele?

Unul din comisari, un bărbat cu chipul gras şi ochii cenuşii, se

ridică şi zise, cu o uşoară batjocură în glas:

— În interesul regimului nostru, vei fi nevoit să te mulţumeşti cu această soluţie. Şi noi am răbdat multe pe vremea domniei Ţarului… am fost deportaţi în Siberia… am făcut cunoştinţă cu minele de plumb, cu temniţele îngrozitoare ale despotismului rus… şi, totuşi, ne-am supus hotărârilor celor mari. Oare dumitale îţi vine atât de greu s-o faci?

— Cel puţin, dacă mi s-ar îngădui să rămân acasă? răspunse Potcikev, cu ochii strălucitori. Vă dau cuvântul meu de onoare că nu voi încerca să fug… De altminteri, puteţi pune oameni de pază.

Comisarul clătină capul.

— Nu, nu mai avem încredere în cuvinte de onoare, căci de curând am avut dovada că ele nu sunt respectate. Astfel, ni s-a adus la cunoştinţă că anumiţi generali încearcă să se pună în slujba duşmanilor noştri… Chiar dumneata voiai să-ţi alcătuieşti o armată cu ajutorul căreia să răstorni actualul regim.

Potcikev scrâşni din dinţi şi luă hotărârea să se supună sorţii. După puţin timp, fu transportat în fortăreaţa Petru şi Pavel. Aici ajunsese acum, după o viaţă strălucită, în cursul căreia făcuse atâtea victime.

În aceeaşi zi, se putea citi pe toate zidurile capitalei textul mandatului de arestare lansat împotriva lui Boris Verodin.

Tânărul luntraş colinda străzile, neştiind de unde să-şi înceapă greaua lui misiune. Abia târziu în noapte, porni iarăşi spre locuinţa sa. Când ajunse în apropierea acesteia, începu să şovăie, văzând nişte indivizi dând târcoale casei.

Deodată, se auzi o şuierătură ascuţită şi aceştia dispărură.

Cu pumnii încleştaţi şi cu atenţia încordată, Boris se apropie de locuinţă, oprindu-se din când în când.

— Oi fi având năluciri! murmură ei.

În aceeaşi clipă, câţiva bărbaţi se iviră înaintea sa, ca din pământ.

— Înapoi! răcni Boris, repezindu-se spre cei mai apropiaţi.

Încăierarea se încinse repede. Dar tânărul luntraş simţi revenindu-i vechile puteri şi, izbind în dreapta şi în stânga, culcă la pământ câţiva adversari. Ceilalţi însă, se încleştară de braţele sale, i se agăţară de gât, strigând mereu:

— Predă-te! În numele legii, eşti arestat!

Boris îşi adună puterile, apoi, îmbrâncind în lături pe cei care se aflau în faţa lui, o luă la fugă, urmărit de ceilalţi.

178. Doi vrăjmaşi de moarte

Tulburat la culme, Urez intră în casa prezicătoarei, unde fu întâmpinat de misterioasa contesă.

— Dar ce-i cu dumneata, domnule Urez? întrebă, ea, neliniştită. S-a întâmplat ceva?

Agitatorul scoase la iveală ultima ediţie a ziarului guvernului.

— Iată aici publicat mandatul de arestare împotriva lui Boris Verodin, zise el. E afişat pretutindeni… Acum o să se pornească o adevărată vânătoare împotriva bietului om, căci s-a făgăduit o mare răsplată pentru prinderea lui. Singura mângâiere e că vor să-l prindă viu şi s-a interzis să i se facă vreun rău, fiindcă se aşteaptă de la el destăinuiri de mare însemnătate.

Contesa rămase tăcută câtva timp, vrând să se reculeagă din tulburarea pricinuită, de această veste.

— Ai primit scrisoarea pe care ţi-am trimis o cu domnul Petroneff? întrebă ea, apoi.

— Nu, nici nu l-am văzut măcar.

— Atunci, trebuie să fie în drum spre dumneata. L-am trimis să te caute, căci voiam să-ţi vorbesc. Vezi, bănuiam eu că Boris va fi urmărit cu înverşunare şi de aceea voiam să te rog să-l convingi să plece la Moscova, spre a se duce la mănăstirea „Maicilor cenuşii”. Acolo va afla el ce are de făcut.

— Din păcate, nu ştiu unde l-aş putea găsi, răspunse Urez, cu tristeţe. De altminteri, l-am rugat şi eu să-şi caute scăparea în fugă, adică să dispară pentru câtva timp, până s-o mai limpezi situaţia de aici.

— Aş avea să-ţi fac o mare rugăminte, domnule Urez, reluă contesa. Vrei să porneşti în căutarea lui Boris şi să-i predai o suma de bani, cu care să poată fugi?

— Nu mai doriţi să plece la Moscova?

— Asta atârnă de el, însă ar fi mai bine să se refugieze în străinătate, răspunse misterioasa femeie, după ce chibzui câteva clipe.

— Bine, voi încerca să dau de el, însă mă îndoiesc că mă va asculta. Afară de asta, tare mi-e teamă să nu i se fi întâmplat ceva între timp.

— Ah, de ce a mai rămas în ţară? suspină contesa. Şi eu aş fi fost demult departe, dacă Boris Verodin şi Vasilieff ar fi părăsit Rusia. Cel din urmă a plătit cu viaţa îndrăzneala lui, iar Boris îşi va da şi el sfârşitul pe pământul ţării sale.

„De ce i-o fi purtând femeia asta atâta grijă?” se întrebă agitatorul, nedumerit.

În aceeaşi clipă se ivi şi Petroneff, care părea foarte neliniştit.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă contesa, băgând de seamă starea în care se afla presupusul negru.

— Ceva nu tocmai plăcut, răspunse acesta.

Petroneff, care citise mandatul de arestare publicat în ziar, scoase la iveală gazeta şi zise:

— Iată aici reportajul în care se arată că aseară Boris Verodin s-a încăierat cu urmăritorii lui în faţa locuinţei sale. Câţiva dintre aceştia au fost răniţi destul de grav, căci tânărul s-a apărat ca un leu.

— Şi? exclamă contesa, privind cu ochii holbaţi spre Petroneff.

— A scăpat cu fuga.

— Slavă Domnului! murmură ea, răsuflând uşurată.

— Trebuie să dau de el, zise Urez, cu însufleţire. Chiar de-aş fi silit să umblu zi şi noapte, tot n-o să mă las până nu-l întâlnesc.

— Da, încearcă, domnule Urez, şi-ţi voi fi veşnic recunoscătoare.

Agitatorul sărută mâna contesei şi se depărta în grabă.

— Ah, Petroneff, simt că am ajuns la capătul puterilor mele! murmură contesa, după plecarea lui Urez. Aş fi în stare să fac orice, numai să-l hotărăsc să părăsească ţara… Colo, în depărtare, ar putea să ducă un trai liniştit… Poate că am păcătuit, totuşi… când…

Îşi întrerupse vorba, părându-i-se c-ar fi vorbit prea mult.

— Fiţi liniştită, totul o să se întoarcă în bine, doamnă contesă, încercă Petroneff s-o mângâie.

Cu toate acestea, cuvintele sale aveau un ton ciudat, ca şi cum nici el n-ar fi crezut ceea ce spunea.

Şi într-adevăr, Petroneff era tot atât de îngrijorat ca şi dânsa, numai că el izbutea să-şi ascundă tulburarea ce-l frământa.

Urez începu să colinde oraşul, cercetând localurile cele mai deochiate, adăposturile cele mai ascunse, fără să dea însă de urma tânărului revoluţionar. În cele din urmă, ajunse şi în apropierea Gării Centrale. Obosit de moarte, agitatorul se aşeză pe o bancă şi adormi repede, înghesuit în ceilalţi tovarăşi fără cămin.

Deodată răsună un ţipăt. Urez deschise ochii speriat, şi văzu în semi-întunerecul sălii de aşteptare, mai mulţi indivizi care se năpustiseră asupra unui bărbat vânjos.

— Boris Verodin, murmură agitatorul, sărind în picioare.

În aceeaşi clipă se auzi o bufnitură şi Urez zări şi şleahta tăbărând asupra nenorocitului doborât la pământ. Acesta fu pus în cătuşe, apoi transportat de acolo.

A doua zi dimineaţă, agitatorul porni spre casa prezicătoarei, pentru a duce contesei trista veste a arestării lui Boris Verodin.

Când ajunse, însă, aproape de ţintă, se gândi la durerea sărmanei femei şi, fără să mai stea în cumpănă, se întoarse în grabă.

Ce soartă îl aştepta, oare, pe Boris Verodin?

Însuşi Ilino luă interogatoriul arestatului. Deşi încă nu-i venea să creadă în vinovăţia lui Boris Verodin, totuşi trebuia să-şi facă datoria, fără să ţină seamă de nimic, pentru a nu da prilej celorlalţi să-l socotească iarăşi părtinitor.

— Ne revedem mai curând decât credeam, tovarăşe Verodin, zise

preşedintele Comitetului Central.

— Da, aşa e… dar nu înţeleg ce vreţi de la mine… de ce mă urmăriţi ca pe un ucigaş? zise tânărul.

— Dacă bănuiala noastră se dovedeşte întemeiată, atunci eşti mai ticălos decât un ucigaş, răspunse Ilino. După plecarea dumitale a venit aici prinţul Potcikev, care a făcut destăinuiri, foarte împovărătoare pentru dumneata… Înainte de a vă pune faţă în faţă, te rog să mă lămureşti de ce nu mi-ai pomenit nimic despre încăierarea care a avut loc între dumneata, Potcikev şi căpitanul Semelov, cu care prilej acesta din urmă a fost omorât?

Boris Verodin se întunecă la faţă.

— Prinţul e duşmanul meu de moarte şi nu-mi place să vorbesc despre el, răspunse dânsul. De altminteri, nici nu eram sigur că el fusese acela care a tras asupra mea. Când am dat să ies din pivniţa mănăstirii, m-am pomenit atacat de un individ pe care l-am tras cu mine în adânc. Abia după ce-şi dăduse sufletul – căci în cădere îşi rupsese şira spinării – mi-am dat seama că aveam de-a face cu „Tiranul". Porecla aceasta o purta – şi pe drept cuvânt – căpitanul Semelov. Nu-mi pare deloc rău că ticălosul a plătit cu viaţa îndrăzneala lui… Locuitorii din gubernia Volgăi tremură şi acum, auzind numele acestui om, care din ordinul stăpânului său, a făptuit nelegiuiri de nedescris. După ce a dat foc satului meu, nenorociţii săteni erau împinşi îndărăt în flăcări, dacă încercau să-şi scape viaţa…

— Da, crede-mă Boris Verodin, nici mie nu mi-e milă de ticălosul ăsta, încuviinţă Ilino. Totuşi, trebuie să-mi fac datoria şi să conduc cercetările fără să ţin cu nimeni… Aşadar, susţii, ca şi mai înainte, că ai zăcut multă vreme bolnav, în coliba unui cărbunar şi că ai coborât din pat abia cu zece zile înainte de înapoierea dumitale la Petrograd?

— Da, aşa este, răspunse luntraşul. Tot timpul bolii, când îmi veneam în simţiri, mă gândeam numai la comoara îngropată în pivniţa mânăstirii şi la misiunea ce-mi fusese încredinţată. O spaimă de moarte mă cuprinse când făcui descoperirea că lăzile cu aur nu mai erau la locul lor.

— Cum îl cheamă pe cărbunar? întrebă, Ilino.

— Cum îl cheamă? repetă Boris, ducând mâna la frunte.

Abia acum îşi dădu seama că nu se interesase de numele lor de familie.

— În colibă locuia o tânără pereche… Osip şi Pavlovna… împreună cu tatăl lui Osip, răspunse el. De altminteri nu prea m-am sinchisit de ei… În orice caz, dacă nu mă credeţi pe cuvânt, vă puteţi încredinţa lesne, căci coliba e doar la o depărtare de zece minute de mănăstire.

— Mai ai şi alţi martori?

— Nu, adică… mai e cineva, dar persoana aceea nu va fi găsită atât de lesne.

— De ce? întrebă Ilino, bănuitor.

— E vorba de o călugăriţă din ordinul „Maicilor cenuşii”, pe care n-o cunosc… Cred, însă, că locuieşte în vreo mănăstire.

Preşedintele Comitetului Central notă toate aceste amănunte într-un carnet pe care îl avea înaintea lui.

— Dar cum a ajuns la dumneata?

— Asta nu ştiu nici eu. Când mi-am venit în fire, am zărit-o la căpătâiul meu, îngrijindu-mă cu mult devotament. Sonia Petrovici, care, de altfel, poate să întărească spusele mele, o fi trimis-o din Petrograd.

Ilino rămase pe gânduri.

— Dar Sonia Petrovici n-o să se încumete să apară ca martor, zise el, apoi. Voi pune, însă, să fie căutată din nou… poate că tot vom izbuti să-i dăm de urmă… Atunci, să ştii că s-a isprăvit cu dânsa.

Boris Verodin era cât p-aci să trădeze tot ce ştia cu privire la ea, adică să arate că plecase în Siberia, dar se opri la timp. Nu, nenorocita fusese destul de pedepsită! Chiar dacă luase şi ea parte la furtul lăzilor cu aur, Boris tot nu voia să se ştie vinovat de moartea ei.

Ilino porunci ca prinţul Potcikev să fie adus înaintea sa. Nu trecu multă vreme şi acesta intră în încăpere aruncând o privire plină de ură spre acela care îi răpise soţia.

— Spune tot ce ştii, prinţe Potcikev! zise preşedintele Comitetului Central.

Prinţul se întoarse cu spatele la Boris Verodin, apoi repetă învinuirea sa.

— Va fi foarte uşor să se lămurească dacă prinţul a spus sau nu adevărul, zise tânărul. În orice caz, chiar dacă au fost zărite căruţele acelea misterioase, eu n-am nimic de-a face cu ele. Cărbunarul şi fiul său vor întări aceasta.

— Bine, dar din descrierea făcută de locuitorii satului, rezultă că dumneata eşti acela care a însoţit transportul, stărui Ilino.

— Sunt mulţi oameni care seamănă cu mine, zise luntraşul, nepăsător.

Preşedintele Comitetului Central se văzu silit să se mulţumească cu această lămurire.

— Voi pune să se facă cercetările la faţa locului, zise el. Până atunci, amândoi rămâneţi arestaţi.

Un fulger de mânie sclipi în ochii prinţului.

— Mai am de adus o învinuire lui Boris Verodin, zise el cu glas tremurător.

— Bine, vorbeşte! porunci Ilino.

— Anul acesta s-a căsătorit aici în Petrograd cu prinţesa Nataşa de Gogineff, care este soţia mea!

Luntraşul rămase o clipă năucit.

— Ce înseamnă asta, Boris Verodin? întrebă, Ilino, privindu-l cu luare-aminte.

— Da, e adevărat! răspunse celălalt, venindu-şi în fire. Însă… prinţul a uitat să se învinovăţească pe sine însuşi… căci, înainte de a se căsători cu prinţesa Gogineff, mai avea încă o soţie, cu care era cununat legitim. E vorba de Elena, născuta Halbah, care a fost găsită asasinată, împreună cu copilaşul ei. Prinţul a făcut cunoştinţă cu ea în Kiev şi nenorocita l-a luat în căsătorie, fără să ştie cu cine avea de-a face. După câtva, timp, a adus-o la Petrograd, unde o lăsa mereu singură, sub cuvânt că e negustor şi trebuie să călătorească foarte mult. În cele din urmă, această legătură deveni neplăcută prinţului, care se hotărî să-şi ucidă soţia. Într-o noapte îşi puse planul în aplicare şi atât biata femeie cât şi copilaşul fură omorâţi. Era în aceeaşi noapte când oamenii săi au răpus pe cei patru tovarăşi, care urmau să mă ajute la prinderea lui.

Potcikev se făcuse alb ca varul, iar ochii-i stăteau gata să-i iasă din orbite.

— Nu, nu-i adevărat! Totul nu-i decât o minciună sfruntată! strigă el.

— Vom lămuri noi şi asta, zise Ilino. Însă dacă lucrurile stau într-adevăr aşa, atunci ai să fii tras la răspundere… Tare mi-e teamă că pământul a început să-ţi fugă de sub picioare, prinţe Potcikev!

— Nu daţi ascultare acestor bârfeli josnice! îngână prinţul. Am să vă spun eu cine a omorât pe Elena Halbah… Ucigaşa e prinţesa Gogineff sau, mai bine zis, prinţesa Potcikev, soţia mea… Nu va putea tăgădui că a locuit la această femeie, pe care a ucis-o, împreună cu copilaşul.

— Ticălosule! strigă Boris Verodin. Prinţesa e prea nobilă pentru a putea fi bănuită numai de o faptă atât de josnică.

— Bine dar n-a dispărut ea după moartea Elenei Halbah? strigă prinţul, triumfător. Cât despre mine, pot să dovedesc că nici nu eram la Petrograd în noaptea aceea.

— Totul se va lămuri la timp, interveni Ilino. După ce se vor termina cercetările în diferite direcţii, vom continua cu luarea interogatoriului.

Cei doi arestaţi fură duşi la închisoare.

Când ajunse în celula sa, prinţul se prăbuşi pe pat. Acum îşi aminti de ameninţările necunoscutului. Va ieşi la iveala acesta? Avea dovezi împotriva lui?

Un suspin scăpă din pieptul prinţului. Soarta lui părea pecetluită. Târât de ura pe care o purta duşmanului său de moarte, încercase să-l ducă la pieire, iar acum trebuia să îndure urmările faptei sale nechibzuite. Mai bine ar fi trecut sub tăcere căsătoria lui Boris cu Nataşa.

Acum însă, era prea târziu. Prinţul Potcikev începu să fie hărţuit de presimţiri negre, broboane de sudoare îi acoperiră fruntea. Care va fi sfârşitul? Fără îndoială că Ceka îl va condamna la moarte.

179. Planul de fugă

Din privirile credincioasei bătrâne, Nataşa înţelese că trebuia să pară cât mai liniştită, pentru a nu trezi bănuielile Lorei.

Aceasta lămuri Saşei – noua paznică – ce avea de făcut în această celulă, arătă pricina pentru care fusese arestată frumoasa femeie, apoi încheie:

— Vezi să ai grijă de dânsa, căci aşa ni s-a poruncit. De altminteri, n-o să mai stea multă vreme aici… A căzut cu tronc comisarului din Omsk, care o s-o aducă acolo. Ea, însă, nici nu ştie să preţuiască norocul care a dat peste dânsa. Comisarul Urbanik se bucură de multă vază şi poate să ajungă departe. Chiar de pe acum are automobil şi şofer. Dar ea nici nu vrea să audă de Urbanik, singura ei dorinţă e să plece la Petrograd. La ce bun? Ca să rabde de foame aşa cum rabdă şi ceilalţi?

Bătrâna cameristă încuviinţă din cap, făcu un semn Nataşei, apoi părăsi celula, împreună cu Lora, care încuie uşa.

Lacrimi de bucurie şiroiră pe obrajii Nataşei. Saşa era în Tobolsk! Ce o adusese încoace şi cum ajunsese ea paznica în temniţa oraşului? Dar biata prinţesă nu-şi frământa prea mult mintea cu aceste întrebări, căci în curând avea să capete lămuriri chiar de la credincioasa ei cameristă.

După cât se părea, Saşa primise în paza ei celulele din această parte a închisorii.

Şi presupunerea Nataşei se adeveri chiar în aceeaşi zi. Spre seară, camerista se ivi în celulă, aducând mâncarea. Însă, deoarece era însoţită de intendentă, cele două femei nu putură să stea de vorbă şi se mulţumiră doar să schimbe o privire plină de înţeles.

Abia se închise la loc uşa celulei, că Nataşa luă pâinea adusă şi, tremurând de bucurie, scoase din mijlocul ei un bileţel făcut sul. În aceeaşi clipă un zgomot uşor ajunse la urechile ei. Cuprinsă de nelinişte, se apropie de uşă, şi tresări speriată când văzu, la ferestruica acesteia doi ochi aţintiţi asupra ei. Imediat după aceea îşi auzi numele şi o bătaie uşoară răsună în uşă.

Nataşa răsuflă din adânc. Da, era Saşa, bătrâna ei cameristă.

— Fii liniştită, copila mea, şi nu lăsa să se bage de seamă că mă cunoşti, îi şopti aceasta, prin ferestruică. Ceilalţi nu bănuiesc nimic. Am să veghez asupra ta…

— Îţi mulţumesc, Saşa! murmură prinţesa.

În acea clipă se auziră paşi pe coridor. Nataşa se retrase repede de

la uşă. Afară, Lora vorbi cu noua paznică, dar în aşa fel că arestata auzi totul.

— Nu-i aşa că-ţi place mititica, tovarăşă? zise Lora. Îmi place şi mie… dar şi mai mult comisarului din Omsk.

Cele două femei se depărtară.

Abia după patru zile, Nataşa izbuti să schimbe câteva vorbe, între patru ochi, cu credincioasa ei cameristă.

Bileţelul ascuns în pâine cuprindea doar următoarele cuvinte: *„Fii cu luare-aminte şi taci”*.

După o călătorie lungă, Saşa şi Sonia ajunseseră cu bine în Tobolsk, unde nădăjduiau să dea de urma Nataşei. Lucrul n-ar fi fost prea greu dacă revoluţionara ar mai fi avut înfăţişarea ei de odinioară. Din păcate, chipul ei hidos făcea pe locuitori să se depărteze cu groază de dânsa.

Într-o zi, bătrâna Saşa citi un anunţ prin care se căutau două paznice pentru închisoarea oraşului.

Cele două femei luară hotărârea să se prezinte directorului, care, după cum ştim, era şi judecător de instrucţie. Acesta privi cu mult interes spre Sonia, care îi arătase carnetul de membru în partidul revoluţionar…

— Ei, mă găseşti destul de frumoasă? tovarăşe comandant? făcu ea, batjocoritor.

— Judecând după ochii dumitale, trebuie să fii încântătoare, răspunse celălalt.

Sonia izbucni într-un râs sinistru, apoi îşi descoperi faţa.

— Ei, drace!… Nu cumva eşti muma pădurii? strigă judele instructor. Nevastă-mea e o frumuseţe pe lângă dumneata.

Tânăra nu-i luă în nume de rău aceste cuvinte, căci renunţase la totul pe lumea asta.

— Aşadar, mă angajezi? întrebă ea, liniştită.

— Da… poate că slujba nu-i tocmai plăcută; în schimb nu prea o să ai de dat socoteală cuiva… Ştii, nu trebuie să ne purtăm cu mânuşi cu arestatele…

— Lasă că o scot eu la capăt! făcu Sonia.

— Nu-i aşa că o angajaţi şi pe bătrâna mea mătuşă? Nu vă fie teamă, mai are încă destulă putere şi ştie cum să se poarte cu oamenii… nicio arestată n-o să îndrăznească să fie obraznică cu dânsa.

În acea clipă se ivi şi Lora, care măsură din cap până-n picioare pe cele două femei.

— Ei, cel puţin nu sunt atât de frumoase ca celelalte, zise ea, mulţumită. Urbanik n-a scris încă nimic cu privire la prinţesă? se adresă apoi soţului ei.

Saşa ciuli urechile şi schimbă o privire cu Sonia.

— Cum, aveţi şi prinţese pe aici? întrebă aceasta din urmă. Tare mi-e teamă că nu vom putea servi clienţi atât de simandicoşi!

Lora izbucni într-un hohot de râs.

— Da, avem muşterii foarte nobili, printre care şi două prinţese. Zilele astea o să ni se aducă şi o mare ducesă, răspunse intendenta. Toţi au dat buzna în Tobolsk, ca să fie aproape de familia imperială. Noi, însă, am primit ordinul să-i arestăm fără multă vorbă.

— Dă-le în primire slujba şi fă-le cunoştinţă cu regulamentul închisorii, interveni comandantul, adresându-se soţiei sale. Mai ales atrage-le atenţia că orice nesupunere e aspru pedepsită.

Lora mormăi câteva cuvinte, care nu puteau fi înţelese, apoi cele trei femei părăsiră încăperea.

După cum îi spusese soţul ei, intendenta dădu instrucţiuni noilor paznice, care păreau foarte isteţe, astfel că pricepură repede ce aveau de făcut.

— Acum, să mergem, zise bătrâna, în cele din urmă.

Saşa o însoţi la etaj, în timp ce Sonia vizita, în tovărăşia unei alte paznice, celulele de jos.

— Ce fel de prinţesă o mai fi şi aia? întrebă dânsa, adresându-se noii sale tovarăşe, care mirosea a rachiu şi avea ochii însângeraţi şi nasul gros.

— Ce tot spui acolo? mormăi aceasta. Cine a pomenit de vreo prinţesă?

— Comandantul închisorii.

— Ei, o fi ştiind el ce spune. Numai că acum nu prea mai există prinţese… nici măcar Ţarină nu mai avem în Rusia. Titlurile astea au fost desfiinţate… pe împărat îl cheamă doar Romanov, iar pe împărăteasă la fel… Haha, doamna Romanov… vecina mea poartă acelaşi nume şi nu-i decât o biată croitoreasă…

— Încă nu ştiu, ce fel de prinţesă e aia? stărui Sonia. De ce a fost arestată?

Cealaltă se opri din mers şi o privi cu luare-aminte.

— Prea eşti curioasă, zise ea. Dar, ce ţi-a venit să întrebi tocmai de o prinţesă şi nu de altcineva?

— Foarte simplu, mama mea a fost cameristă la curte, astfel că am avut prilejul să cunosc pe oamenii din lumea mare. De aceea ţi-am cerut lămuriri asupra ei, poate că o cunosc! La urma urmei, nu-ţi iau în nume de rău dacă nu vrei să-mi răspunzi.

— Nu, nu mă gândeam la asta, mormăi paznica.

Şi privind în jurul ei, scoase de sub fustă o sticlă pe care o duse la buze.

— Trage şi tu o înghiţitură, draga mea, zise dânsa, cu blândeţe, tovarăşei sale.

Aceasta astupă cu degetul gura sticlei şi se prefăcu doar că soarbe

din conţinutul ei. Plescăi apoi din limbă şi mulţumi.

— Da, da, prinţesa asta e o gâsculiţă foarte preţioasă, urmă femeia, punând dopul la sticlă, pe care o ascunse iarăşi sub fustă. Se spune că a venit din Petrograd şi, folosindu-se de un nume fals, s-a strecurat în casa familiei imperiale.

— Aha, trebuie să fie vreo fostă doamnă de onoare a Ţarinei.

— Tot ce se poate, dar pare prea tânără.

— Mai tânără ca mine?

— Ca tine? Ia să te vad la faţă? Până acum nici nu ştiu încă cum arăţi. De ce eşti aşa îmbrobodită?

— Pentru că am fost desfigurată cu prilejul unui foc, o lămuri Sonia, descoperindu-şi chipul.

Femeia o privi îngrozită, apoi mai trase o înghiţitură din sticla cu rachiu.

— Sărmana de tine! murmură ea cu milă. Eşti încă tânără, asta se vede după ochi.

— Am douăzeci şi trei de ani.

— Şi ai fost, frumoasă?

— Da, toţi bărbaţii alergau după mine.

— Ei, dar am uitat iarăşi de prinţesa noastră… O cheamă Nataşa şi a căzut cu tronc comisarului din Omsk, care şi-a pus ochii pe dânsa. Proasta, însă, nici nu vrea să ştie de el… asta mi-a spus-o intendenta.

Sonia abia izbuti să-şi ascundă bucuria, când auzi numele prinţesei. Erau, firește, numeroase persoane care purtau acelaşi nume – totuşi, putea să fie vorba chiar de Nataşa de Gogineff.

— E frumoasă? întrebă ea.

— Frumoasă? N-am văzut în viaţa mea o fiinţă atât de încântătoare.

— Dânsa e, îşi zise revoluţionara.

În acelaşi timp un fior îi trecu prin inimă, gândindu-se la frumuseţea ei de odinioară.

Despărţindu-se de tovarăşa ei, Sonia se întâlni iarăşi cu bătrâna Saşa şi cele două femei abia avură răbdare să aştepte până ce rămaseră singure.

— Ea este… prinţesa Nataşa, şopti Sonia.

— Da, ştiu, am şi văzut-o, murmură bătrâna, privind cu teamă în jurul lor. Ba am izbutit chiar să-i fac un semn.

Ivirea Lorei le curmă convorbirea.

Abia după patru zile, Saşa izbuti să rămână singură cu prinţesa, care o îmbrăţişă plângând de bucurie.

— Ce face Boris? întrebă Nataşa, printre suspine. Ştie că ai venit încoace?

Saşa clătină capul, plină de mâhnire.

— Nu l-am mai văzut de atunci, răspunse dânsa. Scrisoarea ta am

lăsat-o pe masă, alături de un bileţel scris de mine.

— Cum, nu s-a înapoiat încă? murmură prinţesa, speriată. Ah, e îngrozitor… trebuie să i se fi întâmplat ceva…

— Nu uita că e bărbat întreg şi se pricepe să iasă din orice încurcătură, încercă Saşa s-o liniştească. Cine ştie ce misiune însemnată o fi având el să ducă la îndeplinire?

— Şi dacă… a murit? suspină Nataşa.

— Nu trebuie să ne gândim la ce e mai rău, răspunse bătrâna, care ar fi fost bucuroasă să-i poată destăinui că Boris era în viaţă.

În acest caz, însă, ar fi trebuit să treacă peste dorinţa Soniei, de la care aflase totul.

În acea clipă se auziră pe coridor paşi târşiţi. Saşa duse degetul la buze. Puţin după aceea, bătrâna Lora se ivi în celulă.

— Peste trei zile ne părăseşti, draga mea, zise dânsa. Comisarul Urbanik a dat ordin să fii dusă la Omsk, unde vei fi judecată.

Nataşa o privi cu ochii holbaţi de groază, apoi îşi împreună mâinile şi zise cu glas rugător:

— Lăsaţi-mă aici, vă rog! Nu vreau să plec la Omsk, căci n-am ce căuta acolo. Nu mă pot căsători cu Urbanik, fiindcă… sunt căsătorită.

Lora făcu ochi mari, de uimire.

— Ei drace! exclamă ea. Nu cumva e şi asta vreo înşelătorie?

— Nu, vă jur că spun adevărul. Am un soţ pe care îl iubesc din toată inima… niciodată n-aş putea aparţine altuia.

— Bine, am să raportez la Omsk. Dacă aşa stau lucrurile, comisarul Urbanik va fi nevoit să-şi retragă ordinul. Păcat, căci n-ai fi dus-o rău la el!

Uşa celulei se închise iarăşi şi bătrâna Lora se duse la bărbatul ei, judecătorul de instrucţie.

— Nu putem s-o trimetem la Omsk, zise ea acestuia.

— De ce?

— Fiindcă e măritată.

Magistratul rânji.

— Ce ne pasă nouă de asta? zise el. Să ia Urbanik o hotărâre… va şti el ce trebuie să facă. Din partea mea, n-are decât să divorţeze de bărbatul ei.

După trei zile, veni un nou ordin din Omsk ca arestata să fie transportată acolo fără întârziere. Lora îşi dădu seama că n-avea încotro; deşi îi era milă de frumoasa prizonieră, trebuia totuşi să dea ascultare ordinului primit.

Nataşa privea îngândurată înaintea ei. Acum ştia că orice împotrivire ar fi fost zadarnică. Deocamdată nu primise încă niciun act de acuzare şi bănuia că nici nu va primi vreunul, ceea ce însemna că nu se va mai înapoia din Omsk.

Dar mai curând şi-ar fi luat viaţa decât să împlinească dorinţa

bătrânului comisar.

După-amiază, Saşa veni din nou în celulă. Prinţesa o îmbrăţişă plângând, deşi Lora îşi făcea de lucru prin apropiere.

— Pentru numele lui Dumnezeu, stăpâneşte-te! şopti bătrâna cameristă. Altminteri totul e pierdut!… Ceea ce crezi tu că e o nenorocire, e de fapt norocul tău… am să-ţi arăt mai târziu despre ce e vorba. Să nu te mai împotriveşti, dacă intendenta o să-ţi spună ceva.

— Ei, n-avem încotro, draga mea, zise Lora, vârând capul pe uşă. Mâine trebuie să porneşti la drum, căci comisarul din Omsk vrea să te aibă lângă dânsul.

Prinţesa se prefăcu împăcată cu soarta ei, după cum o sfătuise bătrâna cameristă.

— Aşadar, fii gata! adăugă Lora, înainte de a se depărta. Două paznice te vor însoţi.

— După cum ţi-am mai spus, nenorocirea asta e norocul tău, urmă Saşa, când rămaseră iarăşi singure. Două paznice te vor duce la Omsk. Una din ele e bună prietenă cu mine şi poţi avea încredere în dânsa, căci îţi va da drumul. Cealaltă e o femeie mai arţăgoasă, care se dă în vânt după băutură. Prietena mea o să ia pentru drum o sticlă mare cu rachiu, în care va turna şi un narcotic. În chipul ăsta va scăpa de tovarăşa ei.

Saşa părea atât de sigură de reuşita planului, încât izbucni în râs.

— Comisarul ăla n-are decât să-şi caute o soţie de teapa lui, făcu dânsa. Ei, ştii că asta-i frumos!? Ce şi-o fi închipuit dumnealui, o prinţesă ca a mea se găseşte pe toate drumurile?

Deodată, Nataşa sări în sus, scoţând un ţipăt. Bătrâna se întoarse repede, urmărind privirile îngrozite ale stăpânei sale.

O paznică tânără, cu chipul hidos, se ivise în pragul celulei, privind ţintă spre Nataşa.

— Cum de te-a lăsat inima s-o sperii în halul ăsta? şopti Saşa, apropiindu-se de Sonia, căci ea era.

Aceasta nu-şi dezlipea privirile de pe chipul drăgălaş al arestatei. Nenorocita femeie încerca din nou să-şi dea seama dacă va avea putere să-şi calce pe inimă şi să înlesnească prinţesei să-şi revadă iubitul. Închise o clipă ochii. Da; va izbuti să se învingă; ura ei împotriva Nataşei se irosise cu totul.

— Cine e nenorocita asta? întrebă Nataşa cu teamă.

— Cum, n-o mai cunoşti? făcu bătrâna. E…

— Du-te, lasă-ne singure câteva minute! îi curmă vorba cealaltă.

— Şi dacă vine intendenta?

— Nu vine încă… aşteaptă-mă afară!

Bătrâna se depărtă, aruncând o privire liniştitoare asupra prinţesei care se uita cu spaimă la fosta ei duşmană.

— Nu-ţi fie teamă, sunt Sonia Petrovici, zise revoluţionara, cu

tristeţe.

Nataşa duse mâinile la inimă şi un fulger îi străbătu mintea. Da, numai Sonia avea astfel de ochi. Ea era! Dar ce înfăţişare căpătase nenorocita!

Un zâmbet amar se ivi pe buzele Soniei, care se apropie de prinţesă, cu mâinile întinse.

— Iartă-mă, pentru tot ce ţi-am făcut! zise ea. Acum m-am îndreptat şi nu-ţi voi mai face niciun rău.

Nataşa îşi mai revenise din spaimă. Revoluţionara îi cuprinse mâna şi o sărută.

— Ce faci? strigă prinţesa. Ah, cât trebuie să fi suferit! adăugă ea, izbucnind în lacrimi.

— Da, am suferit mult… alături de el, murmură Sonia.

— Alături de cine? Hai, vorbeşte!

— Alături de Boris Verodin.

Prinţesa se clătină pe picioare, ca şi cum ar fi primit o lovitură de moarte.

— Boris Verodin… soţul meu? îngână ea.

— Lasă-mă să-ţi mărturisesc totul şi fii liniştită, căci trăieşte şi se simte foarte bine.

— Slavă Domnului! murmură Nataşa.

Sonia povesti tot ce se întâmplase. Fără să se cruţe, revoluţionara îşi recunoscu vina şi sfârşi arătând cum căutase să-l prevină de primejdia ce-l ameninţa.

După un sfert de ceas, Sonia părăsi celula. Tânăra prinţesă îşi îngropase faţa în mâini şi plânsese amarnic, copleşită de milă pentru această femeie care îi pricinuise, totuşi, atâtea suferinţe.

Acum, însă, o iertase, urmând ca a doua zi, să pornească spre Omsk şi să fugă împreună în vreo gară, în timp ce cealaltă paznică avea să doarmă sub înrâurirea narcoticului.

Totul fu pus la cale în cea mai mare taină. Sonia îşi făcuse rost de sticla cu rachiu, în cave turnase praful adormitor.

În ziua următoare, Saşa voia să se prefacă bolnavă, pentru ca să se folosească de prilej şi să părăsească oraşul cu acelaşi tren, cu care urma să plece arestata.

Dar se petrecu ceva neaşteptat, care răsturnă planul celor două femei.

Judecătorul de instrucţie primi un ordin, adresat autorităţilor din ţară, prin care se cerea arestarea unei anumite Nataşa de Gogineff – căsătorită cu un oarecare Verodin – şi transportarea ei la Petrograd. Asupra ei plutea bănuiala că făptuise o îndoită crimă şi, afară de asta, era învinuită de bigamie.

Judele instructor chemă pe soţia lui şi îi citi ordinul primit.

— Nu, nu se poate, zise Lora, cu hotărâre, fiinţa asta nu e în stare

să facă vreun rău cuiva.

— S-a întâmplat de multe ori ca femeile cele mai drăgălaşe să fie cele mai ticăloase, replică el, înălţând din umeri.

— În cazul ăsta, n-o mai trimitem la Omsk?

— Nu, căci mi-e teamă să nesocotesc ordinul celor din capitală. Aşadar, va pleca la Petrograd cu cel dintâi transport de arestaţi.

Peste trei zile, Nataşa se urcă în tren, sub o pază puternică. Sonia şi Saşa, care de astă dată nu mai puteau să-i fie de niciun folos, fugiră de la închisoare şi părăsiră şi ele oraşul, pentru a rămâne în apropierea prinţesei.

Privirea îndurerată a acesteia le săgetă inimile, dar cele două femei n-aveau încotro şi trebuiau să aştepte în linişte desfăşurarea întâmplărilor.

180. În faţa judecătorului

Pacea se încheiase, dar în ţară nu se restabilise liniştea. În miazăzi se formase o nouă republică, Statul liber al Ucrainei, care se afla pe picior de război cu revoluţionarii. Mari prefaceri avură loc şi în Siberia, unde muncitorii luară pe seama lor paza familiei imperiale. Aceasta fusese transportată la Ecaterinburg şi autorităţile oraşului întocmiră o gardă puternică în jurul ei, căci se temeau ca nu cumva prizonierii să facă vreo încercare de fugă.

Generalul Colceag înjghebase o armată cu ajutorul căreia voia să redea Ţarului libertatea, dar acest lucru părea cu neputinţă, căci revoluţionarii erau hotărâţi să ucidă pe prizonieri în cazul că generalul ar fi înaintat spre oraş.

În acest timp, guvernul, neliniştit de frământările de la graniţă, îşi mutase sediul la Moscova.

Ilino se străduise din răsputeri să facă lumină asupra cazului Potcikev–Verodin. Din păcate, şi spre marea sa părere de rău, situaţia luntraşului nu era tocmai limpede. Toate încercările făcute pentru a dovedi nevinovăţia acestuia, nu făcură decât ca bănuiala împotriva tânărului să se întărească şi mai mult. Trimisul care cercetase coliba cărbunarului raportase că aceasta era nelocuită de câtva timp, iar locuitorii satelor învecinate susţineau că cei trei oameni nu mai fuseseră văzuţi demult. După cum spusese Boris, se stabili că în colibă mai locuise, afară de cărbunar şi fiul său, o tânără fată cu numele de Pavlovna, care era logodnica acestuia din urmă. În acelaşi timp, însă, se adeveriseră şi spusele prinţului Potcikev cu privire la misterioasele căruţe care fuseseră zărite în timpul nopţii, însoţite de un bărbat înalt şi bine făcut. Situaţia lui Boris deveni şi mai grea prin prezenţa celor câteva monezi de aur, despre care prinţul susţinea că le găsise în pivniţa mănăstirii.

Într-una din zile, Ilino se hotărî să facă o nouă încercare, hotărându-l pe Boris să-şi mărturisească vina. Dar văzând chipul liniştit al arestatului, îndoiala îl cuprinse iar. Nu, Boris Verodin n-avea înfăţişarea unui om vinovat.

— Boris Verodin, începu preşedintele Comitetului Central, în curând nu vom mai avea de-a face unul cu altul, căci vei fi înaintat Cekei… Până atunci, însă, aş vrea să-ţi uşurez situaţia atât cât îmi va fi în putinţă. Singurul mijloc ca să ajung la acest lucru, ar fi descoperirea lăzilor cu aur, de care avem neapărată nevoie. Aşadar, mărturiseşte unde se află comoara!

Luntraşul avu un zâmbet dureros.

— Tovarăşe Ilino, sunt încredinţat că-mi vrei binele, răspunse el, dar îţi jur că nu ştiu nimic afară de cele ce-am spus.

Preşedintele începu să umble prin încăpere cu paşi mari; deodată, se opri în faţa luntraşului şi zise:

— Mergi spre pieire, Boris Verodin… Judele instructor al Cekei e un om foarte aspru – îl cunoşti, tovarăşul Domburov, cu care te-ai certat în adunarea delegaţilor… Aş fi vrut să nu ajungi în mâinile lui şi de aceea am încercat să fac eu însumi lumină în această afacere… Din nefericire, însă, n-am izbutit. Cercetările vor fi continuate de Domburov, care e un om scrupulos, dar şi crud. Bănuiesc că n-a uitat încă ce ai spus atunci despre el…

Boris Verodin privi deznădăjduit spre bărbatul dinaintea lui.

— Tovarăşe Ilino, îmi dau prea bine seama că ai vrut să mă salvezi, zise el, cu glas slab. Totul e în zadar, însă. De la mine nu veţi afla altceva, chiar de-ar fi să-mi smulgeţi limba din gură.

Ilino ridică din umeri, apoi sună clopoţelul şi doi paznici se iviră în birou, spre a-l transporta pe Verodin în temniţă.

Peste trei zile, arestatul fu adus înaintea lui Domburov. Pe vremea Ţarului, acesta fusese tot judecător şi mai ales criminalii politici erau trimişi înaintea sa. Apoi, însă, dovedi că ştie să-şi schimbe repede părerile, căci după cum odinioară pedepsea cu cea mai mare asprime pe duşmanii regimului ţarist, acum făcea la fel cu cei care erau bănuiţi că nu simpatizează cu mişcarea revoluţionară.

Afară de asta, era foarte viclean şi se purta nespus de aspru cu criminalii de rând, mai ales cu hoţii.

Când Boris Verodin fu adus în biroul său, judecătorul nici nu-l luă în seamă, ci urmă să răsfoiască printre hârtiile de pe masă, până ce, după vreun sfert de ceas, ridică deodată capul, răcnind:

— Ei, mărturiseşti? N-are niciun rost să mai minţi, căci vinovăţia dumitale e ca şi dovedită.

Luntraşul aţinti asupra lui o privire plină de dispreţ.

— Tovarăşe Domburov, poţi să vorbeşti mai încet, căci nu sunt surd, zise el. N-am de făcut nicio mărturisire, fiindcă nu mă ştiu

vinovat cu nimic.

Celălalt izbucni într-un râs aspru.

— Da, aşa vorbesc toţi aceia care au ceva pe cuget… Aşadar, nu vrei să mărturiseşti?

— Repet, n-am de făcut nicio mărturisire.

Domburov îşi muşcă buzele, aţintind asupra arestatului privirile sale întunecate.

— Ascultă-mă, chestia asta prea e cusută cu aţă albă, Boris Verodin, zise el. Altminteri, cum ai putea să lămureşti dispariţia cărbunarului şi a lor săi? Afară de asta, ce spui despre monezile găsite în pivniţa?

— Cu privire la cea dintâi întrebare, pot să-ţi dau lămuriri destul de precise, tovarăşe Domburov, răspunse Boris, liniştit. Cărbunarul şi ceilalţi voiau să părăsească ţara, căci primiseră de la Sonia Petrovici o sumă mai mare de bani cu ajutorul căreia puteau să trăiască în străinătate câtva timp. Pesemne că şi-au dus planul la îndeplinire, ceea ce n-are nicio legătură cu aurul dispărut.

— Da, te pricepi să tragi spuza pe castanele dumitale, replică celălalt, batjocoritor. Cu mine, însă, nu-ţi merge… Ia spune-mi, de unde avea Sonia Petrovici atâţia bani, ca să poată face asemenea daruri?

Luntraşul înălţă din umeri.

— De unde vrei să ştiu eu asta? Cercetează dosarul şi vei vedea că, după ce s-a însănătoşit, Sonia Petrovici nu s-a mai arătat nicăieri… Aşadar, cum aş putea să ştiu dacă avea bani mulţi sau puţini şi dacă aceştia provin din lăzile dispărute?

Domburov clipi din ochi.

— Cu alte cuvinte, vrei să spui că ea e hoaţa?

— Nu, nu-i aduc nicio învinuire, dar nici n-o pot dezvinovăţi, căci, după cum am spus, nu ştiu ce s-a întâmplat în timpul bolii mele, când am zăcut în nesimţire.

— Eşti şiret ca o vulpe, Boris Verodin.

— Tovarăşe Domburov, n-ai niciun drept să mă insulţi, făcu tânărul, înfuriat. Am spus adevărul… dacă nu vrei să mă crezi, treaba dumitale. Eu, însă, nu-ţi mai răspund la întrebări.

Judecătorul de instrucţie râse cu poftă.

— Bine, n-ai decât… m-am şi aşteptat la asta, căci nu mai ştii pe unde să scoţi cămaşa… Da, da, acum ţi s-a înfundat cu totul… Ştii că misterioasa călugăriţă, despre care ai vorbit, n-a putut fi găsită? De altminteri, nimeni n-a zărit-o prin apropierea colibei. Hm, până acum surorile din ordinul „Maicilor cenuşii” nu prea obişnuiau să îngrijească pe furiş pe bolnavii lor!

De astă dată Boris Verodin nu-l mai învrednici nici măcar cu o privire, căci îşi dădea seama că judecătorul va întoarce lucrurile în aşa

chip, încât să-l scoată vinovat.

Judele instructor chemă paznicii care îl duseră pe arestat la închisoare.

— Lasă că-l silesc eu să mărturisească! murmură el, după ce rămase singur.

181. Din nou spre libertate

Iesta Ulkitzki suferise şi el mult în vremea din urmă. Deşi i se oferise slujba de judecător, tânărul prinţ refuzase s-o primească, astfel că fu numit în administraţia Cekei, având îndatorirea să supravegheze închisorile şi să poarte de grijă ca deţinuţii să nu fie lipsiţi de hrană.

Sora lui se afla în Ucraina, unde îngrijea de bolnavii şi răniţii din armata roşie. Scria foarte rar, însă din rândurile ei se desprindea teama pentru soarta lui Boris Verodin, a cărui situaţie deznădăjduită i-o descrisese fratele ei.

În acea zi, Iesta avea mai puţin de lucru ca de obicei. Mintea lui era preocupată de întâmplările petrecute în lunile din urmă şi o mare durere îl cuprinse, gândindu-se la Irina, frumoasa fată care dispăruse fără urmă. Dragostea prinţului sporise tot mai mult, iar îngrijorarea pentru soarta Irinei îl rodea grozav. Uneori, se îndoia chiar dacă sora prietenului său se mai afla în viaţă.

De asemeni, tragicul sfârşit al moşierului îl îndurerase mult. Singura rază de lumină în noianul acesta de întâmplări triste, era faptul că părinţii săi izbutiseră să treacă graniţa şi duceau în străinătate o viaţă lipsită de griji, datorită mărinimiei lui Vasilieff, care le predase administrarea unei mari moşii din Franţa.

Uşa biroului se deschise şi Urez păşi pragul. Tânărul prinţ îi ieşi în întâmpinare, plin de bucurie.

— Ei, ce se aude? întrebă agitatorul, după ce încuiase uşa cu grijă. Ai vreo veste bună?

— Da, am izbutit să-i strecor pilele în celulă? Paznicul, un bătrân militar, în care am toată încrederea, s-a pus în legătură cu el. Totul e să aibă puţin curaj.

— O să aibă şi… o să şi izbutească, răspunse Urez. Dar ia spune, a fost greu să-l convingi că singura lui scăpare e fuga?

— Da, foarte greu, şi m-am văzut nevoit să mă folosesc de darul meu de vorbire, căci s-a împotrivit din răsputeri.

— Îmi închipuiam eu, făcu Urez. De altminteri, cunosc şi motivele… Toţi vor crede în vinovăţia lui, dacă va fugi de judecată.

— Da, aşa e, încuviinţă Iesta. Însă i-am spus că nici nu va avea prilejul să se apere, fiindcă Domburov a şi hotărât moartea lui.

— Şi când trebuie să fugă?

— În noaptea de mâine, răspunse prinţul. Astăzi a pilit ultimul

drug de fier.

Urez părăsi pe prietenul său, şi se îndreptă spre locuinţa Denisei Barobleur. Aici fu întâmpinat de Petroneff, care îi spuse că stăpâna lui trebuie să se ivească dintr-un moment într-altul.

— Ei, a renunţat la împotrivire? întrebă apoi, presupusul negru.

Celălalt clătină capul în semn de încuviinţare.

— Aşadar, e hotărât să fugă? strigă Petroneff, surprins.

— Da, a mers greu, după cum mi-a spus Iesta Ulkitzki, totuşi a mers…

— Slavă Domnului! Astfel, contesa nu va mai fi nevoită să se prezinte în faţa judelui-instructor.

— Cum, voia să…

— Da, voiam, răsună în acea clipă glasul plăcut al contesei, care purta uniforma călugăriţelor din ordinul „Maicilor cenuşii". Eram hotărâtă să mă înfăţişez astăzi înaintea lui Domburov, spre a-i destăinui ceea ce ştiu.

— Dar nu v-aţi gândit la primejdia pe care aţi fi înfruntat-o? întrebă Urez, îngrijorat.

Contesa zâmbi.

— Voiai, poate, să încuviinţez ca un nevinovat să fie condamnat la moarte? Nu, aşa ceva nu mi se poate cere.

— Din fericire, nu mai e nevoie de jertfa dumneavoastră, replică Urez, cu un suspin de uşurare.

— Dar va izbuti, oare, să fugă?

— Da, trebuie să izbutească, răspunse agitatorul, cu hotărâre. O să fie nevoit să sară pe un acoperiş care se află la câţiva metri dedesubt, apoi va fi luat pe bordul unei corăbii ancorate pe Neva.

— Numai să nu i se întâmple ceva, cu prilejul săriturii! murmură contesa.

— Puteţi fi liniştită, n-o să i se întâmple nimic… Acum, însă, aş vrea să vă mai fac câteva destăinuiri…

— Vorbeşte!

— E vorba de… prinţesa Nataşa de Gogineff.

— Soţia lui Boris?

— Da… procesul ei va avea loc într-una din zilele acestea. Dacă nu se întâmplă vreo minune în ultimul moment, nu va fi tocmai bine de dânsa…

— Şi fireşte că Boris Verodin nu ştia nimic despre asta? şopti contesa.

— Nu, nu ştie nimic.

Călugăriţa cuprinse braţul agitatorului şi zise cu glas tremurat:

— Nici nu trebuie să afle, m-ai înţeles? Altminteri n-o să vrea nici în ruptul capului să părăsească ţara, lăsându-şi soţia în primejdie de moarte. În acest timp, noi vom purta de grijă ca sărmana femeie să nu

păţească nimic.

— Bine, fiţi sigură că eu n-am să scap niciun cuvânt despre asta, răspunse agitatorul. Dacă n-o afla de la alţii, atunci vă asigur că vestea o să ajungă la urechile lui Boris, abia după ce o să fie dincolo de graniţă. Şi, odată ajuns în străinătate, n-o să se mai încumete să vină înapoi în Rusia.

Urez îşi luă rămas bun, căci mai avea mult de lucru, pentru ca întreprinderea să fie încununată de succes.

În vremea asta, Boris Verodin stătea posomorât în celula sa. Interogatoriile judelui-instructor se urmau zi de zi şi plasa se strângea tot mai mult în jurul nefericitului tânăr. Domburov se folosea de orice prilej ca să îngreuieze situaţia arestatului şi, după cât se părea, se pricepea de minune la aceasta.

Ziua a doua trebuia să fie hotărâtoare, căci sentinţa avea să se dea în şedinţa consiliului Cekei. Dar, până atunci, Boris Verodin voia să fugă din celula sa, după ce se împotrivise multă vreme să facă aceasta.

Fireşte, toţi aveau să-l socotească vinovat, toţi aveau să-şi zică:

„A fugit din faţa judecăţii, spre a se bucura în tihnă de milioanele furate!”

Prietenii săi, însă, izbutiră să-i înfrângă încăpăţânarea.

— Ce rost ar avea moartea ta? îl întrebă Iesta. Nu e mai bine să rămâi în viaţă, pentru a salva comoara dispărută? Cineva trebuie să fi intrat în stăpânirea ei… pe acest cineva trebuie să-l descoperi. Şi, după cum te cunosc, nu mă îndoiesc că vei izbuti.

Boris Verodin se lăsase convins de acest argument şi primise planul de fugă.

Celula în care fusese închis era una din cele mai sigure ale fortăreţei Petru şi Pavel. Ferestruica zăbrelită îngăduia doar ca un om de statura lui Boris să se poată strecura printr-însa. După multe sforţări, arestatul izbuti să pilească gratiile – şi lucrase numai în nopţile când era de pază fostul militar, devotatul lui Iesta.

În acea noapte, venise iar rândul lui Brocuvo – cum se numea gardianul – care bătu încetişor în uşa celulei, spre a da de veste arestatului că poate să-şi înceapă lucrul.

Boris Verodin se urcă pe scăunel şi începu să pilească gratiile, în timp ce trăgea cu urechea la orice zgomot care se auzea pe coridor. Când răsuna vreo bătaie în uşă, sărea jos şi se vâra repede sub pătură, prefăcându-se că doarme.

La un moment dat uşa se deschise şi în prag apăru gardianul-şef, un om foarte aspru, care se purta rău cu deţinuţii.

— Ei, Brocuvo, strigă el spre paznicul care rămăsese în urmă, ia vezi mai de aproape ce e cu câinele ăsta! Mi se pare că nici nu era în pat, înainte de venirea mea.

Bătrânul paznic se apropie, cu inima zvâcnind de teamă.

— Ei, idiotule, dormi! Aha, te prefaci, vrei să ne înşeli! strigă el.

Boris Verodin se frecă la ochi, ca şi cum abia se trezise din somn.

— Întoarce-te pe partea cealaltă! porunci gardianul-şef.

Arestatul se supuse, dar deodată primi un ghiont în spate.

— Ei, nu te poţi mişca mai repede? strigă gardianul-şef.

În clipa următoare, Boris sări în sus şi, năpustindu-se asupra lui, îl izbi în cap cu atâta putere, încât individul se prăbuşi la pământ, scoţând un geamăt.

— Na, acum mai încearcă să dai în nenorociţii care stau fără apărare înaintea ta! scrâşni luntraşul.

Gardianul-şef se ridică de la pământ, cu ochii scânteind de furie.

— Asta o să-ţi plătesc eu! scrâşni dânsul. Ce o să te mai mângâie cnutul îndată!

— Să nu îndrăzneşti, că te sugrum, ticălosule! strigă Boris Verodin.

Celălalt părăsi celula.

— Sălbatic om! se adresă el bătrânului paznic. E totdeauna atât de turbat?

Brocuvo înălţă din umeri.

— Când te porţi bine cu dânsul, e blând ca un miel. Nu poate răbda să i se facă vreo nedreptate. De altminteri, chiar dumneata eşti vinovat de cele întâmplate.

Gardianul-şef îi aruncă o privire de ură, apoi se depărtă, fără să mai scoată o vorbă.

— Mâine îl condamnă la moarte! murmură el. Ce o să mă mai bucur când l-oi vedea zbătându-se!

Boris Verodin începu iarăşi să lucreze la gratiile ferestrei şi cam pe la miezul nopţii, toate erau pilite.

Primăvara sosise. Un vânt de aprilie adia în jurul întunecatei clădiri.

Arestatul smuci fiarele şi, în clipa următoare, acestea erau în mâinile sale. După ce le puse deoparte, deschise ferestruica în afară şi se întinse iarăşi pe culcuşul său.

Nu trecu multă vreme şi Brocuvo îi dădu de veste, prin trei lovituri, că sosise momentul hotărâtor.

Boris Verodin se urcă iarăşi pe scăunel, apoi se strecură prin deschizătura ferestrei.

Acum plutea între cer şi pământ. O mare nelinişte puse stăpânire pe inima lui, căci acoperişul casei era mai depărtat decât îşi închipuise. Totuşi, n-avea încotro, trebuia să cuteze săritura.

Încordându-şi puterile, îşi făcu vânt de pe fereastră şi, după câteva clipe, ajunse nevătămat pe acoperiş, unde se ghemui, rămânând în aşteptare. Dacă fusese zărit, totul era pierdut.

Din fericire, nu se auzi nimic altceva în afară de paşii cadenţaţi ai

santinelei din curtea închisorii.

Înaintând în patru labe, Boris Verodin se apropie de marginea acoperişului, unde ajunse după multă trudă, căci trebuia să fie cu mare băgare de seamă ca să nu alunece. În sfârşit, prăpastia se căsca dedesubtul său.

Tânărul îşi înfăşurase în jurul trupului o funie lungă de vreo treizeci de metri, cu ajutorul căreia, urma, să coboare în adâncime. Dar nicăieri nu se zărea ceva de care să poată înnoda funia.

În cele din urmă desprinse câteva olane de pe acoperiş şi vârî mâna în deschidere, unde dădu de o grindă care părea destul de trainică pentru a-i susţine greutatea. Fără să mai stea la gânduri, legă de ea capătul frânghiei şi căţărându-se peste marginea acoperişului, se lăsă în jos cu mare băgare de seamă.

Deodată se auzi o trosnitură – grinda se rupsese. Nenorocitul pluti o clipă în aer, cu mâinile încleştate pe funie, apoi se prăbuşi la pământ, în timp ce bucăţi de olane căzură cu zgomot alături de el.

În clipa următoare, strigătele santinelei răsunară în noapte, altele îi răspunseră, dar nimeni nu ştia dincotro se auzise zgomotul.

Boris Verodin se folosi de zăpăceală şi se căţără pe zidul împrejmuitor. Tocmai când se pregătea să sară în stradă, câteva detunături sfâşiară tăcerea nopţii de primăvară şi o mare larmă se produse în curtea închisorii.

Din fericire, fugarul nu-şi pierdu cumpătul şi, după ce sări, se apropie de maşina din care i se întindeau câteva mâini.

— Repede, repede! îl zori un glas de femeie, care păru cunoscut luntraşului.

În clipa următoare, maşina se puse în mişcare şi, înainte ca soldaţii să poată trage a doua oară, coti, în goană, într-o stradă care ducea spre ţărmul Nevei.

182. O revedere neplăcută.

Trecuseră multe săptămâni de când Nataşa aştepta în Petrograd să i se ia interogatoriul. De ce o lăsau astfel, atâta timp? Iată ce nu putea să priceapă tânăra prinţesă.

Frământată de teamă şi griji, chipul ei drăgălaş devenea tot mai palid şi mai slab.

De la plecarea ei din Tobolsk nu mai dăduse ochii nici cu Saşa, nici cu Sonia. Aici, în Petrograd, slujbaşii Cekei erau foarte aspri şi o ameninţau chiar cu bătaia, dacă stăruia cu întrebările.

În sfârşit, veni şi ziua când avea să fie dusă înaintea judecătorului. O paznică deschise uşa celulei şi zise cu glas aspru:

— Nataşa Verodin, fii gata, judecătorul te aşteaptă!

La început, biata prinţesă se simţi cuprinsă de spaimă; apoi, însă,

se mai linişti la gândul că acum avea cel puţin prilejul să se apere de învinuirea care i se aducea.

Abia avu timp să-şi împletească părul şi să-şi pună în ordine îmbrăcămintea, când paznica se ivi din nou.

În timp ce păşeau pe coridor, prinţesa rămase surprinsă văzând că însoţitoarea ei se opreşte deodată, zicându-i cu glas blând:

— Mi-e milă de tine, copila mea… Vei fi dusă înaintea judelui-instructor Kalin, un om care pare foarte bun şi se poartă frumos cu arestaţii. Fii însă cu băgare de seamă şi nu te încrede în el, căci e prefăcut nevoie mare.

Arestata strânse mâna paznicei, în semn de recunoştinţă. Dar bătrâna îşi luă iarăşi o înfăţişare aspră, căci se auziră paşi pe coridor şi nu era voie ca o paznică să stea de vorbă cu arestatele.

În cele din urmă, ajunseră înaintea unei uşi.

— Vei aştepta aici până ce vei fi chemată zise gardiana.

Prinţesa se aşeză pe o bancă, alături de o femeie cu chipul respingător. Aceasta încercă să intre în vorbă cu dânsa, dar tânăra îi întoarse spatele.

Oameni feluriţi trecură pe dinaintea lor. Cei mai mulţi aveau feţele îngrijorate, iar femeile erau cu ochii înroşiţi de plâns.

Da, cu toţii se temeau de groaznicul tribunal. Niciodată nu se ştia ce învinuire apăsa asupra celor chemaţi înaintea Cekei. Într-o bună zi, nenorociţii primeau o citaţie şi, de cele mai multe ori, rudele nici nu erau vestite care fusese hotărârea luată cu privire la pârâţi.

În sfârşit, după vreun ceas, veni şi rândul Nataşei. Ea se pomeni într-o încăpere, unde văzu trei bărbaţi stând la o masă. Unul din aceştia, un om mai în vârstă, cu barbă lungă, se afla în colţul din stânga.

— Uită-te la mine! se auzi, deodată, un glas blând.

Nataşa tresări. Acesta era, oare, temutul Kalin, despre care îi vorbise paznica?

Judecătorul avea ochi blânzi, foarte strălucitori.

— Dumneata eşti Nataşa Verodin? întrebă el, cu bunăvoinţă, în timp ce făcu constatarea că acuzata era cea mai frumoasă femeie pe care o văzuse cândva în viaţă.

— Da, eu sunt, răspunse prinţesa, cu sfială.

— Numele de naştere? cercetă judele instructor.

— Gogineff.

— Eşti fiica prinţului Gogineff?

— Da, domnule judecător.

— „Domnule” ăsta lasă-l de-o parte… spune-mi „tovarăşe judecător”.

— Bine, fie cum doriţi!

— Eşti învinuită că ai ucis o femeie, pe una anume Elena Rotberg,

şi pe copilaşul acesteia… Ce ai de spus în apărarea dumitale?

Nataşa începu să tremure. Aşadar, era bănuită că dânsa ucisese pe sărmana bolnavă, pe care o îngrijise cu atâta devotament?

— Nu, nu e adevărat, murmură ea. Victima era doar prietena mea…

— Bine, dar avem un martor care susţine că te-a văzut în timp ce săvârşeai crima, zise judele.

— Minciună, totul nu-i decât o minciună sfruntată! murmură prinţesa.

— Las' că vom lămuri noi cum stau lucrurile, făcu magistratul. Acum, însă, să auzim ce ai de spus cu privire la cealaltă învinuire. E adevărat că erai deja măritată, când te-ai cununat cu luntraşul Boris Verodin?

Biata femeie roşi până în albul ochilor, gândindu-se că va fi nevoită să dezvăluie acestor oameni tot trecutul ei.

— Da, e adevărat, am fost măritată cu prinţul Potcikev, mărturisi ea. Nunta a avut loc vara trecută, în castelul tatălui meu de pe ţărmul Volgăi. În aceeaşi noapte, prinţul trebuia să se înapoieze pe câmpul de luptă… Mai târziu am aflat, printr-o întâmplare, că folosindu-se de un nume fals, soţul meu se căsătorise cu altă femeie, şi anume cu acea Elena Rotberg, care a fost omorâtă.

— Dacă dumneata nu eşti ucigaşa, atunci cine a asasinat-o?

— Ah, vă rog, nu mă chinuiţi! îngână prinţesa, ridicând mâinile, implorator.

— Ştii cine e ucigaşul? stărui Kalin.

— Da… ştiu…

— Şi nu vrei să ne spui? Dacă aş fi în locul dumitale, n-aş mai sta la gânduri nicio clipă.

Prinţesa izbucni în plâns.

— Ah, e îngrozitor… nu, nu pot! murmură ea, printre lacrimi.

— Faci o mare prostie! replică judele-instructor. Eu unul, aproape că nu ştiu ce să mai cred… Nădăjduiesc, totuşi, că ai să-ţi iei seama la timp.

Zicând acestea, magistratul făcu un semn. Uşa se deschise şi prinţul Nicolai Potcikev păşi înăuntru, ferecat în lanţuri.

Abia aruncase o privire asupra lui, că Nataşa scoase un ţipăt de spaimă şi ridică mâinile, ca şi cum ar fi vrut să se apere de o primejdie.

Judele instructor privi cu luare-aminte spre cei doi arestaţi şi văzu groaza de moarte care se întipărise pe chipul sărmanei prinţese. Pe de altă parte, observă zâmbetul batjocoritor care încolţise pe buzele prinţului şi expresia de viclenie a ochilor săi străpungători.

Vrând să dea amândurora răgaz să se reculeagă, magistratul începu să răsfoiască dosarul care cuprindea declaraţiile lui Potcikev. Acestea

erau – lucru pe care Kalin n-avea de unde să-l ştie – o adevărată împletitură de intrige şi minciuni, căci arestatul îşi dăduse seama că nu i se poate dovedi mai nimic cu privire la asasinarea Elenei Halbah.

Căsătoria lui cu victima fusese nevoit s-o recunoască, deoarece un necunoscut – pesemne acelaşi care îi adresase scrisorile de ameninţare – trimisese parchetului câteva din scrisorile sale către Elena, precum şi fotografia care îl înfăţişa purtând barbă.

Judecătorii recunoscură scrierea prinţului şi portretul său, astfel că acesta se văzu nevoit să mărturisească faptul că se folosise de un nume fals spre a se căsători cu Elena Halbah în Kiev. De altminteri, pentru această nelegiuire n-avea să fie pedepsit prea aspru, căci sub noul regim contractele de căsătorie erau privite ca acte făcute între particulari şi autorităţile nu le dădeau nicio însemnătate.

— Aşadar, recunoşti că prinţul e soţul dumitale? urmă Kalin, adresându-se Nataşei.

Aceasta oftă şi răspunse:

— Recunosc doar că m-am căsătorit cu el acum un an. De atunci, n-am mai avut de-a face cu dânsul şi cea mai arzătoare dorinţă a mea era să nu-i mai ies niciodată în cale.

Magistratul privi cu oarecare bucurie spre Potcikev care rămăsese, însă, foarte liniştit.

Ce însemna, oare, această linişte? Lucrurile aveau să se lămurească foarte curând.

— Nataşa, cum poţi minţi astfel? întrebă prinţul, cu glas mustrător.

Prinţesa îl privi uimită, neştiind ce să creadă.

— Răspunde! porunci Kalin.

— Prinţul minte! murmură ea. N-are niciun drept să-mi vorbească astfel… vă jur că n-am trăit niciodată unul alături de altul, ca soţ şi soţie. Anul trecut ne-am întâlnit o dată sau de doua ori, însă asta a fost din întâmplare şi fără voia mea…

— Povesteşte tot ce s-a petrecut, prinţe Potcikev, interveni magistratul.

Arestatul se întoarse cu spatele la soţia sa şi, în timp ce vorbi, făcu o mutră ca şi cum ar fi fost adânc îndurerat de necazurile pe care i le pricinuia tânăra femeie.

— Ceea ce a spus prinţesa e adevărat, în bună parte, zise el. Minte, însă, când spune că nu m-a putut suferi. Ce-i drept, am fost puţin timp împreună, dar am trăit foarte fericiţi. Dânsa mă iubea şi…

Nataşa nu mai putu să rabde şi strigă, plină de indignare:

— Minte ca un neruşinat, domnule judecător! Nu-i daţi crezare, toate acestea sunt născociri…

Kalin ridică mâna şi făcând un gest binevoitor, zise:

— Fii liniştită, aceste declaraţii au fost făcute şi la interogatoriul trecut. Am cerut prinţului să le repete, numai ca să le auzi şi

dumneata. Aşadar, lasă-l să sfârşească, apoi spune ce ai de spus.

— Bine, dar nu mă rabdă inima să ascult în tăcere minciunile astea sfruntate!

— Totuşi, trebuie să te supui! răspunse Kalin, înăsprindu-şi glasul.

Potcikev aruncase o privire dispreţuitoare asupra Nataşei şi ştia că sărmana suferea cumplit şi n-avea putinţa să se dezvinovăţească. Kalin zărise această privire, dar se pricepea să se stăpânească atât de bine încât nimeni nu era în stare să ghicească ce se petrecea în mintea lui.

Potcikev oftă iarăşi, aşa cum făcuse adeseori în timpul interogatoriului, şi urmă să joace pe nevinovatul. Omul acesta, pentru care viaţa unui semen nu preţuia nimic, care fusese unul din cei mai cruzi generali, care se folosea întotdeauna de armele cele mai grozave, nu se sfii nici de astă dată să-şi pună în joc toată viclenia pentru a-şi ajunge ţinta.

— Aşadar, după cum am spus, câtva timp trăirăm foarte fericiţi, urmă el. Aceasta reiese şi din faptul că prinţesa, care era logodită cu mine de doi ani, îl rugă pe tatăl ei să se mute la Petrograd spre a putea să mă vadă mai des.

Nataşa era cât p-aci că izbucnească iarăşi, dar o privire a magistratului o opri la vreme.

Prinţul se pricepea de minune să-şi dea înfăţişările care să se potrivească cu cele ce povestea. De unde până acum un zâmbet senin plutea pe buzele sale amintindu-şi de aşa-zisa perioadă de fericire, de astă dată chipul i se posomorî şi o sclipire de ură se ivi în ochii săi.

— În timp ce mă aflam pe câmpul de luptă, prinţesa făcu cunoştinţă cu luntraşul Boris Verodin, continuă el. Astfel se născu între ei o legătură de dragoste… soţia mea avu neruşinarea să mă trădeze…

— Bine, dar nu înţeleg deloc indignarea dumitale, prinţe Potcikev, replică magistratul. Ce ţie nu-ţi place, altuia nu face… După cum ai mărturisit dumneata însuţi, erai căsătorit cu Elena Halbah din Kiev… deci, duceai o viaţă dublă. Aşadar prinţesa n-a făcut decât să-ţi urmeze pilda…

Potcikev plecă privirile şi încuviinţă cu capul, nevrând să aţâţe pe magistrat împotriva sa.

— Cu toate astea, fapta ei m-a îndurerat nespus, cu atât mai mult cu cât o socotisem ca o femeie cinstită, în care se putea avea încredere, răspunse dânsul.

Nataşa îşi astupă urechile, pentru a nu auzi minciunile sfruntate ale soţului ei. Acesta, însă, abia mai putea să-şi stăpânească bucuria şi urmă:

— După câtva timp, prinţesa izbuti să pună mâna pe nişte scrisori din care reieşea că o înşelasem cu Elena Halbah. Roasă de gelozie, s-a strecurat în casa rivalei şi, folosindu-se de un prilej nimerit, a ucis-o… Elena era tuberculoasă şi, după spusele medicilor, mai avea de trăit

doar câteva luni. Aşadar, chiar dacă aş fi vrut să scap de dânsa, tot n-ar fi avut niciun rost să-i grăbesc sfârşitul. După săvârşirea faptei, pârâta se ivi la moşia mea şi-mi făcu o scenă foarte violentă, în urma căreia mă văzui silit să plec, mai ales că ţăranii începuseră să se răzvrătească. De atunci, nu mi-am mai văzut soţia şi habar n-am unde şi-a petrecut vremea.

Din când în când, un zâmbet batjocoritor se ivise pe buzele magistratului.

„Mare ticălos mai eşti!" îşi zise el. „Dar las' că vedem noi ce e adevărat din spusele tale…" Apoi, întorcându-se spre arestată, ai cărei ochi se umpluseră de lacrimi, zise cu glas aspru:

— Apără-te de învinuirile aduse şi arată-ne tot ce ştii cu privire la moartea Elenei Halbah, sau Ratberg.

Nataşa începu să vorbească:

— Tot ceea ce a spus omul acesta nu-i decât o împletitură de minciuni neruşinate… Repet că am consimţit să-l iau de soţ, însă numai în urma dorinţei tatălui meu, care era în pragul ruinei şi nu vedea scăpare decât în prinţul Potcikev. Aşadar, eu am fost preţul cu care s-a încheiat târgul, dintre ei. Hotărâtă să-mi iau viaţa, mă retrasei, imediat după cununie, în apartamentul care aparţinuse mamei mele, şi acolo băui o cantitate de otravă. Din nefericire, aceasta era prea slabă, astfel că-mi revenii în simţiri. După puţin timp, revoluţionarii dădură foc castelului şi prinţul se văzu nevoit să fugă împreună cu soldaţii săi. În vreme ce flăcările ne invadau din toate părţile, eu şi bătrâna mea cameristă Saşa Verodin, ne aşteptam moartea pe acoperişul clădirii. Dar pe semne că Dumnezeu nu voia să murim, căci ne trimise un salvator. Era Boris Verodin. Acesta îşi croi drum printre flăcări şi izbuti să ne scape. Puţin mai târziu, furăm arestate de revoluţionari, care hotărâră împuşcarea mea… Dar Boris Verodin îmi veni în ajutor şi de astă dată… Da, am devenit iubita lui, o recunosc fără niciun înconjur! Niciodată, însă, n-aş fi consimţit să aparţin prinţului Potcikev, pe care l-am urât şi-l urăsc şi astăzi din toată inima.

Potcikev, care făcuse feţe-feţe, abia mai putea să se stăpânească.

— Lasă că-ţi plăteşte ea însutit, mincinosule! murmură judecătorul, străfulgerându-l cu o privire plină de bucurie.

— De atunci, nu m-am mai întâlnit cu prinţul, urmă Nataşa. Habar n-aveam că era căsătorit sub un nume fals şi nici n-am aflat asta din scrisorile lui, după cum susţine el. Nu tăgăduiesc că am intrat în rândurile monarhiştilor. Deoarece fusesem doamnă de onoare la Curtea Ţarinei, soarta familiei imperiale mă îndurerase nespus… Într-o zi, făcui cunoştinţă cu un fost ofiţer din armata imperială, anume Timetrius Halbah. Era pe vremea când rătăceam prin Petrograd, fără să ştiu unde să-mi odihnesc mădularele obosite. Tânărul ofiţer, îmi

oferi adăpost în casa surorii sale – ceea ce primii cu multă bucurie. Chiar în aceeaşi zi, Timetrius mă prezentă Elenei Halbah, cu care mă împrietenii foarte repede, căci soarta bietei femei mă înduioşase mult. Încetul cu încetul, mă obişnuii cu noul fel de viaţă şi, adeseori, ieşeam la plimbare cu copilaşul, fără să bănuiesc că tatăl acestuia, Nicolae Rotberg, nu era nimeni altul decât prinţul Potcikev, soţul meu. Într-o seară, îşi făcu apariţia şi bărbatul prietenei mele. Eu mă aflam în încăperea alăturată. Deodată, auzii un zgomot ciudat, apoi un ţipăt. Fără să mai stau la gânduri, deschisei uşa şi, cuprinsă de groază, mă văzui înaintea prinţului Potcikev. În acelaşi timp, îmi dădui seama că se înfăptuise o crimă. Un singur strigăt izbucni de pe buzele mele, apoi îmi pierdui cunoştinţa, în timp ce asasinul o luase la fugă. Când îmi revenii în simţiri, mă aflam într-o maşină, care gonea pe şosea cu viteză ameţitoare. În cele din urmă, ne oprirăm în curtea castelului părintesc al soţului meu… Voi trece peste suferinţele pe care le-am îndurat acolo. Amintesc doar că prinţul Potcikev nu e numai un ucigaş de rând, ci şi cel mai ticălos om, pe care l-am cunoscut vreodată. După multe ocoluri, ajunsei din nou în capitală, de unde pornii spre Siberia… Asta e povestea vieţii mele, domnule judecător… Recunosc că m-am căsătorit cu Boris Verodin, însă am făcut-o numai fiindcă ştiam că cealaltă căsătorie nu e valabilă, deoarece prinţul era însurat când mă luase de soţie. Jur că nu m-am dus de bună voie în castelul lui Potcikev şi am trecut sub tăcere numele ucigaşului, numai ca să nu iasă la iveală legătura ce mă încătuşa de el.

Judele-instructor privi zâmbind spre prinţ, care făcea mari sforţări să-şi ascundă tulburarea.

— Ei, ce zici de asta, Potcikev? întrebă magistratul.

— Minte! răspunse celălalt, scrâşnind din dinţi.

— Aşadar, aduci ca martor un fost ofiţer în armata imperială, anume Timetrius Halbah? urmă Kalin, adresându-se Nataşei.

— Da, însă nu ştiu unde se află acum, răspunse aceasta. În orice caz, vă asigur, că va întări spusele mele.

— Bine, vom încerca să dăm de el… Dar Saşa Verodin, camerista dumitale, unde e?

Prinţesa se întristă. Izbutise oare bătrâna să se înapoieze în capitală? Ce-i drept, în gara din Tobolsk o zărise urcându-se în tren, împreună cu Sonia, dar de atunci nu mai dăduse ochi cu dânsa.

— Nu ştiu dacă e în Petrograd, răspunse Nataşa.

— Fireşte, toţi martorii au dispărut, de parcă i-ar fi înghiţit pământul, interveni batjocoritor, prinţul Potcikev.

— Dumneata să taci! se răsti Kalin. Aşadar, nu mai rămâne decât Boris Verodin, urmă el, privind cu luare-aminte spre arestată. Nu cumva ştii unde am putea să dăm de el?

— Nu, domnule judecător, căci nu l-am văzut de multă vreme…

Dumneavoastră sunteţi mai în măsură să ştiţi unde se află… doar e şi el revoluţionar… şi s-a jertfit întotdeauna pentru tovărăşii săi.

Kalin îşi plimbă privirile de la unul la altul, căutând parcă să citească în sufletele celor doi arestaţi. Inima îi spunea că prinţul e un ticălos, deşi din declaraţiile făcute reieşea nevinovăţia lui. Aşadar, avea neapărată nevoie de martori.

— Boris Verodin s-a dovedit nevrednic de încrederea arătată, zise magistratul. Guvernul nostru îi dăduse însărcinarea să pună mâna pe un transport de bani, dar după cât se pare el şi i-a însuşit.

Nataşa sări în sus, plină, de indignare.

— Boris, un hoţ? strigă ea. Nu, niciodată! Vă asigur că nu e în stare să comită nici cea mai mică faptă necinstită!

Prinţul izbucni într-un râs batjocoritor.

— Cea mai mică faptă necinstită, fireşte că nu! zise el, cu nepăsare. Dar când e vorba de ceva mai serios, nu se dă înapoi… Nu se oboseşte el pentru fleacuri! De altminteri, vina lui e ca şi dovedită… Aşadar, nu mai nădăjdui să-ţi vezi iubitul, căci în curând o să fie trimis pe lumea cealaltă…

— Tacă-ţi gura! se răsti judele instructor. Vom vedea noi cine e vinovatul… poate că ne-am înşelat şi hoţul e cu totul altul.

— Fireşte, Verodin ăsta a luptat şi el pentru cauza revoluţionară, de aceea trebuie să i se ia apărarea chiar dacă ar fi prins cu mâţa în sac, răspunse prinţul, batjocoritor.

Kalin chemă paznicii, să-l ducă pe arestat în celula lui.

— Din păcate nu putem asculta mărturia lui Boris Verodin, căci acesta a evadat ieri din închisoare şi n-a fost prins până acum, zise el, adresându-se Nataşei.

Potcikev, care ajunsese la uşă, auzi şi el aceste vorbe.

— Vina o poartă numai paznicii Cekei, strigă el, peste umeri.

Magistratul se făcu roşu de furie, dar se stăpâni repede şi, strângând mâna Nataşei, zise cu glas blând:

— Mângâie-te, căci ar fi în interesul dumitale ca Boris Verodin să nu fie prins. Îl cunosc, şi mărturisesc că nu-l cred în stare să fi comis nelegiuirea de care e bănuit. Cu toate acestea, fuga lui n-a făcut decât să-i împovăreze situaţia, căci fiecare îşi spune că un om nevinovat nu evadează din temniţă, nu fuge de judecată.

Nataşa vărsă lacrimi, implorând Cerul ca iubitul ei să nu cadă în mâinile urmăritorilor. Chinuită de griji, totuşi întărită în durerea ei, ea se înapoie în celulă.

183. Prin imperiul groazei

Un întuneric de nepătruns domnea în jurul Irinei, când se trezi iarăşi la viaţă în înfiorătoarea ei temniţă. Ridicându-se, sărmana fată

izbuti să dea de lampa cu petrol, pe care o aprinse. Apoi, se aşeză pe marginea patului şi chibzui la soarta ei. Va putea, oare, să iasă la lumina zilei? Foamea o chinuia cumplit. Ce se va întâmpla peste trei, patru zile? Nu-şi va pierde oare minţile, dacă nu va lua hotărârea să-şi pună capăt vieţii?

Deodată îşi aminti de apariţia aceea sălbatică, pe care o zărise înainte de a-şi pierde cunoştinţa.

Visase, oare? Trăsăturile bătrânului i se întipăriseră adânc în minte, iar ochii săi mari, ficşi, nu-i putea uita defel. Nu cumva era vreun paznic care venise să-şi caute comandantul? Nu, lucrul era cu neputinţă, căci n-ar fi aşteptat atâta vreme. Trecuse doar aproape o săptămână de când se afla în subterana închisorii.

Deodată se ridică, străbătută de un gând. Până acum nu văzuse decât o parte a pivniţei. Poate mai exista vreo ieşire de acolo?

Deschise uşa şi trase cu urechea. Un zâmbet, obosit încolţi pe buzele ei. În cele din urmă, părăsi celula şi porni încetişor, cu lampa în mână, de-a lungul unui gang, la capătul căruia era o uşă.

Irina tresări. Nu cumva era şi aici o celulă? Poate chiar un arestat? încercă să descuie uşa cu cheia de la celula ei, dar aceasta nu se potrivea. Atunci, ridică lampa şi lumină încăperea, prin ferestruică. Privind înăuntru, zări un pat şi – un ţipăt scăpa de pe buzele ei, – căci în pat zăcea o făptură.

Biata fată începu să tremure şi lampa era să-i cadă din mână. După puţin timp, îşi mai reveni în fire, dar era atât de slăbită, încât se sprijini de zid.

Adunându-şi puterile, izbi de câteva ori cu pumnul în uşă şi aşteptă. Nimeni nu-i răspunse. Ciocăni iarăşi, strigă, dar nu se auzi decât ecoul glasului ei.

Ridică din nou lampa până la ferestruică. Dacă nenorocitul nu dormea, însemna că era mort. Gândul acesta o făcu să se cutremure. Da, şi pe ea o aştepta moartea – poate aceeaşi moarte… prin foame.

Nenorocitul era alb ca varul şi o groază nemărginită se întipărise pe chipul său, care era încadrat de o barbă neîngrijită.

Încetul cu încetul, Irina izbuti să-şi învingă spaima. Da, era limpede, omul acesta fusese lăsat să moară de foame în celula lui. Trupul i se uscase şi nu mai rămăsese din el decât pielea şi oasele.

Irina căută să mai descopere ceva în încăpere, dar nu zări nimic care să-i atragă luarea-aminte. Atunci porni iarăşi spre celula ei, privind mereu îndărăt, ca şi cum se temea să nu fie urmărită de cineva.

Totuşi, nu avu răbdare să rămână locului multă vreme. Trebuia cu orice chip să se încredinţeze dacă mai erau şi alte celule, dacă nu cumva şi în acestea se aflau oameni care muriseră de foame.

Porni de-a lungul altui gang. Era la fel cu cel dintâi şi dacă n-ar fi

ştiut direcţia, ar fi fost încredinţată că e acelaşi. Şi la capătul acestuia se afla o celulă. Ridică lampa şi, privind prin, ferestruică, avu înaintea ochilor aceeaşi privelişte, cu singura deosebire că nenorocitul zăcea pe podea.

Cuprinsă iarăşi de spaimă, o luă la fugă înapoi şi ajunse gâfâind la celălalt capăt al coridorului.

Deoarece însă era pe cale de a lămuri tainele înfiorătoarei temniţe, nu vru să se înapoieze în celula ei şi se hotărî sa cerceteze al treilea gang.

Şi aici dădu de o celulă, dar se apropie în vârful picioarelor, căci băgase de seamă că uşa era întredeschisă şi n-avea ferestruică. Cu inima zvâcnind, nevinovata copilă apăsă pe clanţă şi împinse uşa. Lampa lumină trista încăpere. Totuşi, de astă dată un suspin de uşurare scăpă de pe buzele Irinei, căci nu mai zări niciun cadavru.

Istovită, neavând putere să-şi mai urmeze cercetările, se înapoie în celula ei şi încuia uşa.

Cât timp dormise, nu ştia nici ea, după cum nu ştia dacă afară era zi sau noapte. Foamea îi pricinuia chinuri cumplite. Izbuti totuşi să se liniştească şi adormi din nou.

Când se trezi, i se păru că tavanul celulei stătea să se prăbuşească peste dânsa. Ce însemna asta? Bătăi puternice răsunau în uşă. Irina duse mâinile la tâmple, temându-se să nu-şi piardă minţile. Bătăile se repetară. Abia ţinându-se pe picioare, ea se ridică şi porni spre uşa celulei.

— Cine-i acolo? întrebă gâfâind.

Nu primi niciun răspuns. Atunci vârî cheia în broască şi descuie uşa.

În clipa următoare, se dădu înapoi, cu un ţipăt, căci un guzgan o zbughise printre picioarele ei şi, după ce alergă speriat, prin celulă, dispăru iarăşi în coridor.

Înfiorată, vru să închidă uşa la loc, când băga de seamă câteva obiecte mici, care se aflau pe pământ.

— Ce-o mai îi şi asta? murmură ea, aplecându-se.

Dar, aproape că nu-i venea să-şi creadă ochilor: ţinea în mână câţiva cartofi. Abia izbuti să ducă la buze unul din ei şi simţi pe limbă gustul cartofilor fierţi.

Fără să-i mai cureţe, ca un copil care se arunca cu lăcomie asupra mâncării, nenorocita înghiţi pe nerăsuflate trei cartofi, iar ceilalţi doi îi ascunse în pat.

Cine îi făcuse oare preţiosul dar?

Zadarnic îşi frământă mintea, ca să lămurească taina. În cele din urmă, îşi zise că vreun paznic milos, care cunoştea subterana, făcuse un act de mărinimie şi-i adusese cartofii, pentru ca să nu moară de foame.

Din ziua aceea, Irina primea la fiecare trei zile aceeaşi porţie de hrană, ceea ce îi întări credinţa că un paznic al închisorii se lăsase înduioşat de soarta ei. Poate că era chiar acelaşi care o dusese în subterană? Pe de altă parte, însă, se mira că acesta nu se interesa ce se făcuse cu comandantul lui… Dar dacă nici nu ştia măcar că Vossilaski se afla acolo?

Deocamdată, Irina scăpase de moartea prin foame, totuşi nu putea să trăiască multă vreme în aceleaşi condiţii, căci slăbea din zi în zi neavând hrană îndestulătoare.

Trecuseră vreo trei săptămâni de la întemniţarea ei, când, într-o dimineaţă, biata fată nu mai avu putere să se ridice din culcuş. Trupul îi era scuturat de friguri, iar lipsa apei o chinuia cumplit.

Făcând o sforţare supraomenească, izbuti să ajungă la uşă, o descuie, dar apoi se prăbuşi la pământ, în nesimţire.

După două zile, Irina mai zăcea pe lespezile reci, şi abia îşi revenise din leşinul ei. Deodată, uşa se deschise şi un bătrân cu părul ciufulit şi ochi mari, se ivi în prag, privind ţintă spre trupul nenorocitei.

— Încă o victimă a ticălosului! murmură el, aplecându-se deasupra fetei. Biată copilă, speram să te salvez, dându-ţi câte ceva din mâncarea mea sărăcăcioasă, dar m-am înşelat… N-ai avut putere să duci viaţa asta mizerabilă…

Încordându-şi muşchii, bătrânul o ridică şi o duse la culcuşul ei, aşezând-o în aşa fel ca să nu poată cădea. Apoi părăsi celula.

După un ceas se înapoie cu o cană de apă, umplu o ceaşcă şi o duse la buzele bolnavei.

— Sărmană fată, credeai că trăieşti de trei săptămâni din apa care se afla în cana asta! murmură el, zâmbind, după ce Irina sorbi băutura cu lăcomie. Dacă ai şti de câte ori am turnat eu apă înăuntru!

Nu ştia nici dânsa cât timp zăcuse bolnavă. Când se trezi, Irina găsi lângă ea o bucată de pâine, pe care o luă în mână şi o privi în neştire. Era foarte tare, totuşi nenorocita izbuti s-o fărâmiţeze, căci avea dinţi buni. Apoi, aţipi iarăşi.

Dormi multă vreme şi când deschise ochii, un întuneric de nepătruns domnea în jurul ei, totuşi, simţea că nu e singură în încăpere.

— Cine-i aici? Întrebă ea, cu glas tremurător.

— Un om care-ţi vrea binele, copila mea, răspunse o voce care părea că vine din alte lumi.

La început Irina se înspăimântă, dar apoi se simţi liniştită de aceste vorbe.

Deodată, flacăra unui chibrit sfâşie întunericul. Irina închise ochii, ca orbită. Când îi deschise iar, îşi dădu seama cu uimire că în faţa ei se afla bătrânul al cărui chip îl zărise în vis cu câteva săptămâni înainte.

Ochii săi mari priveau ţintă spre dânsa, în timp ce în mâna dreaptă ţinea lampa, pe care tocmai o aprinsese.

Multă vreme biata fată nu izbuti să scoată un cuvânt, căci gândurile îi erau preocupate de aşa-zisul ei vis, a cărui întruchipare îi apăruse pe neaşteptate.

— Ci… cine… eşti dumneata? întrebă ea, în cele din urmă.

Bătrânul zâmbi şi, cu prilejul acesta, Irina băgă de seama că faţa lui sălbătăcită ia o expresie foarte nobilă.

— Mai întâi lămureşte-mă dumneata pe mine, răspunse el, cu blândeţe. Ce caută o fiinţă atât de drăgălaşă în celulele subterane din fortăreaţa Petru şi Pavel?

— Am să-ţi povestesc bucuroasă cum am ajuns aici, zise Irina, cu glas slab. Dar… nu ştii, oare, ce se petrece astăzi în Rusia?

— Nu, habar n-am… Bănuiesc însă că tătucul se află tot în fruntea armatelor noastre, că slujbaşii lui stăpânesc ţara, că acei care nu i se supun sau scapă vorbe nechibzuite sunt deportaţi în Siberia sau trimişi pe lumea cealaltă…

— Nu, te înşeli, moşule, răspunse Irina. Totul s-a schimbat… dar, despre care Ţar vorbeşti?

— Despre Alexandru al treilea.

— Alexandru al treilea nu mai e în viaţă… a murit chiar înainte de naşterea mea, zise Irina.

— A murit?… Şi încă de atâta vreme?

— Da.

— Cine i-a urmat la tron? Fiul său Nicolai sau?…

Bătrânul îşi curmă vorba şi privi spre Irina, cuprins de tulburare.

— Astăzi ţara e condusă de popor, răspunse ea.

— De popor? Ce vrei să spui cu asta?

— Aşadar, nu ştii nimic… nimic? exclamă fata. De cât timp eşti în temniţa asta înfiorătoare?

— N-aş putea să-ţi spun exact, copila mea, dar sunt mulţi ani de atunci… mai mult de treizeci…

— Dumnezeule… şi ce vârstă ai acum?

— Aproape optzeci de ani.

— Optzeci de ani? Şi ai fost în stare să duci atâta timp viaţa asta? Nu ţi-ai pierdut minţile?

— Nu, îmi dau seama de tot ce fac şi ştiu ce se petrece în jurul meu.

— O, Doamne, ce pedeapsă grozavă!… Dar ce ai făcut… pentru ce te-au aruncat în temniţă?

— Înainte de a-ţi istorisi povestea vieţii mele, vreau să-mi dai lămuriri asupra celor ce s-au petrecut în acest timp, răspunse bătrânul.

Irina îi vorbi despre războiul pierdut, despre arestarea Ţarului şi venirea lui Kerenski la putere, apoi despre mişcarea revoluţionară şi

întâmplările din vremea din urmă.

Ochii bătrânului se umplură de lacrimi.

— Dumnezeu nu lasă nimic nepedepsit, zise el, cu glas solemn. El a alungat pe Romanovi de la cârma tării, căci domnia Ţarului a nenorocit bietul nostru popor.

— Trebuie să fi îndurat multe pe lumea asta, sărmane bătrân, murmură Irina, plină de milă.

— Acum, povesteşte-mi cum ai ajuns aici, ceru bătrânul. Cine a avut neomenia să te închidă în temniţa asta?

Irina tăcu câtva timp, căci îi venea foarte greu să vorbească despre ticăloşia căreia îi căzuse victimă. În cele din urmă, istorisi toate prin câte trecuse, arătând că fusese ademenită din casă şi transportată în fortăreaţă, unde zăcuse câtăva vreme într-o celulă, până ce un paznic o dusese cu forţa în subterană. Apoi, comandantul închisorii încercase s-o necinstească.

— Fireşte… după aceea te-au lăsat singură aici? strigă bătrânul, plin de indignare.

Irina privi cu teamă în jurul ei. Nu destăinuise totul, căci trecuse sub tăcere faptul că ticălosul îşi găsise moartea.

Deşi îi venea, greu, se hotărî totuşi să facă şi această mărturisire. Astfel, istorisi şi ultimul capitol din povestea vieţii ei. Când sfârşi bătrânul o privi adânc înduioşat.

— Şi de astă dată s-a dovedit puterea nemărginită a Domnului, zise el apoi, cu gravitate. M-am mirat eu că credinciosul meu tovarăş, care trăieşte de mult timp alături de mine, nu mai vrea să se atingă de hrana pe care i-o dădeam…

— Cum, ai un tovarăş? făcu Irina, surprinsă.

Bătrânul încuviinţă din cap, zâmbind. Apoi se îndreptă spre uşă, o deschise şi scoase o şuierătură ascuţită. Nu trecu multă vreme şi în prag se ivi o făptură micuţă, care se căţăra pe picioarele bătrânului.

Spre groaza ei, fata îşi dădu seama că era un guzgan, ce se lăsă mângâiat de ciudatul om.

— Da, copila mea, făpturile cele mai respingătoare pot deveni prietenii oamenilor, când aceştia trăiesc în singurătate şi uitaţi de semenii lor – zise bătrânul, privind cu duioşie spre rozător.

În cele din urmă, îl lăsă iarăşi din mână şi guzganul se ghemui la picioarele sale.

— Animalul acesta e de mulţi ani tovarăşul meu, urmă bătrânul. Într-o bună zi, s-a strecurat în celulă şi s-a arătat de la început foarte blând. Adeseori îi dădeam câte ceva din hrana mea, până ce ne împrietenirăm cu totul şi devenirăm tovarăşi nedespărţiţi. Când rătăceam prin gangurile subteranei, mă însoţea mereu… Ştii că în celulele astea se află patru nenorociţi care au murit de foame?

Irina încuviinţă, cutremurându-se de groază. Apoi povesti că

cercetase şi ea câteva ganguri, descoperind cadavrele din cele două celule.

— Afară de acestea, mai sunt încă două, adăugă bătrânul. Până acum un an uşa celulei mele era încuiată, astfel că n-o puteam părăsi… Într-o bună zi, am dat de dumneata şi, de atunci, îţi aduceam câte ceva de mâncare… Ţi-aş fi dat mai mult, însă nu-mi era cu putinţă, căci nici eu nu primesc decât atâta, încât să nu mor de foame.

— Îţi mulţumesc, murmură Irina, cuprinzându-i mâna. Aşadar, nu m-am înşelat când mi s-a părut că văd o făptură lângă patul meu?

— Nu, nu te-ai înşelat, încuviinţă bătrânul, oftând. Te-am găsit bolnavă, dar se vede că Dumnezeu nu voia moartea dumitale, căci m-a trimis să-ţi dau îngrijire… Da, după cum îţi spuneam, în ultimul timp, guzganul refuza mâncarea şi cu toate astea nu slăbea. Eram foarte mulţumit, căci în chipul ăsta puteam să împart hrana cu dumneata… Nu, nu te speria, copilă dragă, urmă bătrânul, mângâindu-i mâna, dar bănuiesc că ştiu din ce trăia sărmanul animal… Se hrănea din cadavrul care zace într-unul din gangurile subteranei.

Tânăra se simţi străbătută de fiori. Poate că aceeaşi soartă o aştepta şi pe dânsa, căci acum pierduse orice nădejde că va mai ieşi vreodată la lumina zilei.

— Ticălosul şi-a meritat moartea, căci s-a făcut vinovat de una din faptele cele mai josnice, încercă bătrânul s-o liniştească. Nu, nu trebuie să-ţi faci mustrări, căci cine păcătuieşte astfel, trebuie pedepsit. Ce-i drept, pedeapsa lui a fost aspră, dar dreaptă…

Câtva timp domni iarăşi tăcere în celulă. Irina plângea amarnic.

— Dar dumneata, moşule? întrebă ea după un răstimp. Vrei să-mi povesteşti de ce ai fost ţinut aici atâta vreme?

Bătrânul îşi trecu mâna prin părul alb, care îi acoperea aproape toată faţa.

— Înainte vreme eram prinţ şi aveam mari bogăţii, începu el. Oamenii mă pizmuiau… Uneori mă purtam aspru cu supuşii mei, dar nicio n-am fost nedrept. Afară de asta, trebuie să ţinem seama de împrejurările din acele vremuri. Poate că le-aş fi dat mai multă libertate, dar aceasta nu-mi era îngăduit, căci trebuia să fim cu mare băgare de seamă. În cele din urmă, am fost numit ministru, astfel că ajunsei prietenul Ţarului. Cu acest prilej am cunoscut viaţa de la Curte, care mi-a plăcut foarte mult, mai ales că Ţarul Alexandru mă poftea la toate serbările… Într-una din zile făcui cunoştinţă cu o doamnă de onoare, o baroană nespus de frumoasă, care avea mulţi adoratori… Am iubit-o cu toată patima şi aveam motive să cred că dragostea mea e împărtăşită. Nu ştiu ce s-a petrecut îndărătul nostru, dar într-o zi se născu în mintea mea o bănuială grozavă… Frumoasa baroană începu să se arate foarte rezervată, uneori o vedeam cu ochii înroşiţi de plâns… o dată, la un banchet dat în palatul imperial o

surprinsei privindu-mă cu milă. Eram încredinţat că baroana mă iubeşte, dar tot atât de desigur ştiam că o stavilă de netrecut se ridicase între noi. În zadar mă frământai să descopăr taina… toate încercările mele de a mă apropia de baroană, pentru a-i vorbi între patru ochi, rămaseră zadarnice. În acest timp, Ţarul se arătă tot mai prietenos cu mine… Abia mai târziu mi-am dat seama de naivitatea mea… Într-o zi mă chemă la el. De obicei stăteam de vorbă ca doi buni prieteni şi după cum îmi permisese, când eram singuri nici nu-i spuneam „Maiestate”.

— „N-am mai vorbit de multă vreme, Vladimir” – îmi zise el. „Ei, ce să-i faci, sunt prea ocupat cu treburile ţării… Ştiu, însă, că eşti unul din supuşii mei cei mai credincioşi astfel că aş vrea să-ţi dau o dovadă a prieteniei mele…”

Plin de bucurie, abia izbutii să murmur câteva cuvinte.

„— Am observat ceva care îmi dă prilejui să te răsplătesc” – murmură el. „Eşti bogat, ai moşii întinse, te-am decorat cu ordinele cele mai înalte care există în ţara noastră… Aşadar, cum aş putea să-ţi dovedesc prietenia ce ţi-o port? Am băgat de seamă că, adeseori, privirile tale se îndreaptă pline de dragoste, spre baroneasa K.… Vreau să-mi văd prietenul fericit, de aceea am cerut informaţii asupra ei şi am aflat că tu eşti cel ales… Da, te iubeşte…”

Mi-e cu neputinţă să redau bucuria pe care o simţii la aceste vorbe. Plin de recunoştinţă, căzui la picioarele împăratului şi-i sărutai mâna. El, mă ridică şi mă cuprinse în braţe.

— „Mă bucură că te văd atât de fericit, Vladimir” – zise dânsul. „Acum îmi dau seama că n-aş fi putut găsi un dar mai preţios pentru tine. Vino mâine la ora nouă dimineaţa şi, atunci, vom vedea ce avem de făcut.”

Mă depărtai, ca în vis. De bucurie, nu ştiam cum să-mi trec vremea până la întâlnirea fixată. În noaptea aceea n-am dormit aproape de loc. Dis-de-dimineaţă, îmbrăcai uniforma de gală, care îmi venea de minune, căci eram un bărbat frumos – astăzi pot să spun asta, căci pe capul meu au nins aproape optzeci de ierni. Deşi eram foarte tânăr aveam gradul de colonel şi pieptul îmi era acoperit de decoraţii. Când mă înfăţişai la palat, împăratul mă primi numaidecât şi-mi strânse mâna foarte călduros. Apoi, făcu semn unui lacheu. Nu trecu multă vreme şi o doamnă fu introdusă în cabinetul Ţarul. Era baroana. În acea zi mi se păru mai drăgălaşă ca oricând. Cu toate acestea nu-mi scăpă expresia de durere de pe chipul ei. Eram însă atât de fericit încât nu dădui atenţie acestui fapt.

— „Vladimir, iată pe aleasa inimii tale” – zise Ţarul, luând mâna baroanei. „De astăzi eşti logodnicul ei şi sper că nunta va avea loc în curând.”

Baroana îşi aţinti o clipă ochii ei minunaţi asupra mea, apoi plecă

privirile şi două lacrimi mari se rostogoliră pe obrajii ei. Nu-mi mai amintesc ce-am spus… Prezenţa împăratului mă împiedecă să dau frâu liber simţămintelor care mă însufleţeau. Ştiu, doar că am bâiguit câteva vorbe şi, beat de fericire, dusei la buze mâna baroanei. Ţarul se retrase din încăpere, astfel că rămăsei singur cu dânsa… N-aş putea să-ţi descriu bucuria mea când frumoasa femeie mă îmbrăţişă cu patimă şi, printre lacrimi de bucurie, îmi şopti că mă iubeşte mai presus de orice… Atunci se pecetlui dragostea noastră; în acea clipă mă socotii omul cel mai fericit de pe pământ… Dar cu atât mai înfiorătoare fu deşteptarea…

Bătrânul se opri şi suspină din adânc.

184. În plină taină

Nataşa avea cel puţin mângâierea că judele instructor al Cekei îi era foarte binevoitor.

Vorbele paznicei care o prevenise cu privire la el, se dovediră neîntemeiate, căci Kalin părea un om foarte blând şi drept, care se lăsase înduioşat de soarta ei.

Într-adevăr, aşa şi era. Magistratul se purta foarte aspru cu acei care înfăptuiau nelegiuirile din răzbunare, lăcomie sau porniri rele. În schimb, se arăta blând, atunci când îşi dădea seama că n-are de-a face cu un om primejdios. Că Potcikev era un ticălos în adevăratul înţeles al cuvântului, asta băgase de seamă chiar de la primul interogatoriu. Dar el îşi făcuse declaraţiile cu atâta hotărâre încât situaţia prinţesei părea disperată. Pe de altă parte prinţul mărturisise de bunăvoie că se folosise de un nume fals pentru a se căsători cu Elena Halbah, iar afirmaţia lui că nenorocita era sortită morţii – astfel că n-avea niciun motiv s-o ucidă – micşora mult vina sa.

Kalin se simţea foarte încurcat; voia să vină în ajutorul drăgălaşei prinţese, căci era încredinţat de nevinovăţia iei, dar n-avea putinţa să facă ceva pentru dânsa.

Dacă ar fi izbutit, cel puţin, să dea de urma fratelui moartei?

După câteva zile, judele-instructor porunci că Nataşa să fie adusă înaintea lui.

— Nu prea ai o situaţie bună, doamnă Verodin, începu el. Aş vrea să-ţi vin în ajutor, însă nu pot… Te-am adus încoace ca să mă sfătuiesc cu dumneata. Nu cumva ştii cum aş putea să dau de urma lui Timetrius Halbah?

Nataşa se posomorî.

— Nu ştiu, domnule judecător… După cum v-am spus, nu l-am mai văzut de atunci.

— Atunci, ce-ar fi să-mi spui unde se adună monarhiştii? Poate îl găsim acolo? zise judecătorul, după câtva timp.

Prinţesa tresări, cuprinsă de bănuială. Nu cumva omul acesta voia s-o silească să-şi trădeze tovarăşii? Nu, asta n-o va face ea în ruptul capului.

— Credeţi că aş fi în stare să mă salvez, jertfind aţâţi nevinovaţi? răspunse dânsa cu mândrie. Nu, domnule judecător, trădătoare nu pot fi. De altminteri, nici nu ştiu unde se adună acum monarhiştii.

Kalin zâmbi.

— Te înţeleg prea bine şi-ţi respect hotărârea, răspunse el. Însă, după cât se pare nu-ţi dai seama de situaţia în care te afli, altminteri n-ai fi atât de neînduplecată. Prinţul Potcikev n-ar şovăi nicio clipă să-şi trădeze tovarăşii, atunci când ar fi în joc viaţa lui. Bănuiesc că erai în legătură cu doamna Virubova care a fost pusă în libertate de câtva timp. Ai vrea s-o rogi să pornească în căutarea lui Timetrius Halbah?

Prinţesa rămase iarăşi pe gânduri.

— Nu ştiu unde se află doamna Virubova, răspunse ea, apoi, cu hotărâre.

Kalin făcu un gest cu mâna. Nenorocita mergea la pieire, prin încăpăţânarea ei. Deodată, un gând salvator păru să-i lumineze mintea, căci se apropie de Nataşa, zicând cu blândeţe:

— Nu-ţi fie teamă, ai încredere în mine, căci vreau să te salvez… Ascultă-mă, soţul dumitale o fi având câţiva prieteni buni, pe care îi cunoşti şi dumneata… Vrei să te pun în legătură cu vreunul din ei, pentru ca acesta, la rândul lui, să ceară lămuriri de la Virubova asupra fostului ofiţer? Poate că vom izbuti să dăm de el în chipul ăsta!

Nataşa îşi aminti de prinţul Ulkitzki, în care ştia că putea avea încredere. Rosti numele tânărului, apoi privi spre magistrat.

— Vezi, începem să ne înţelegem, doamnă Verodin, răspunse acesta. Din întâmplare, îl cunosc foarte bine pe Iesta Ulkitzki, care ocupă o slujbă însemnată în administraţia închisorilor. Am să mă pun în legătură cu el şi poate izbutim să dăm de urma lui Timetrius Halbah şi să-l convingem să vină încoace, spre a-şi depune mărturia.

Nataşa fu dusă iarăşi în celula ei. Din acea zi ea începu să nădăjduiască din nou că îşi va recăpăta libertatea. De fiecare dată când auzea paşi apropiindu-se, sărmana sărea în sus cu bucurie, crezând cu Timetrius Halbah fusese descoperit şi că va fi chemată la un nou interogatoriu.

Kalin trimisese după Iesta Ulkitzki, pe care îl poftise în cabinetul său într-o chestiune privitoare la cazul Potcikev–Nataşa Gogineff.

Tânărul prinţ, însă, ştia tot ce se întâmplase şi luase hotărârea să vegheze asupra soţiei prietenului său, astfel că şi pornise în taină oarecari cercetări vrând să dovedească nevinovăţia ei. Când se înfăţişă înaintea lui Kalin, acesta îi întinse mâna, zicând:

— E vorba de tânăra prinţesă Nataşa de Gogineff sau, mai bine zis, Nataşa Verodin, după cum susţine ea însăşi…

— Da, e soţia prietenului meu, tovarăşul Boris Verodin, răspunse prinţul.

Magistratul dădu din cap în semn de încuviinţare.

— Boris Verodin a evadat din temniţă, nu-i aşa? întrebă el, apoi.

Iesta nu se sfii să-şi arate bucuria că încercarea prietenului său fusese încununată de succes.

— Da, slavă Domnului! zise el. Însă te încredinţez că Boris Verodin nu e în stare să înfăptuiască nelegiuirea de care e învinovăţit… În curând se va dovedi că am dreptate.

— Bine, dar n-ar fi trebuit să fugă…

— Nu cumva, ai fi vrut să aştepte, până ce l-ar fi trimis pe lumea cealaltă? replică Iesta în batjocură.

— Din punctul ăsta de vedere, ne deosebim mult unul de altul, urmă magistratul. Am vorbit şi cu Ilino, care e de aceeaşi părere cu mine… şi cu mulţi alţii de altfel. Boris Verodin are mai mulţi prieteni, decât îşi închipuie şi toţi aceştia îl socoteau nevinovat. Chiar dacă judecătorii l-ar fi condamnat la moarte, e mai mult ca sigur că sentinţa n-ar fi fost executată, căci atunci ar fi însemnat să renunţăm cu totul la lăzile cu aur.

— Slabă mângâiere, tovarăşe Kalin, răspunse Iesta. După părerea mea, Boris Verodin a făcut cum nu se putea mai bine, căci numai astfel va avea prilejul să descopere hoţii…

— Poate că ai dreptate şi ne-ar bucura chiar, să fie aşa… Dar nu pentru asta te-am chemat, tovarăşe Ulkitzki… Uite ce e, mi-e milă de tânăra femeie, care, după părerea mea, e nevinovată… Însă cu ticălosul ăsta de Potcikev n-o scoţi tocmai uşor la capăt! Declaraţiile lui sunt foarte împovărătoare pentru arestată şi nu e cu neputinţă ca Nataşa Verodin să fie condamnată la moarte pentru crimă.

Iesta tresări speriat.

— Cum, s-ar găsi oare, judecători, care să dea o sentinţă atât de nebunească? strigă el.

— De ce nu? răspunse Kalin, înălţând din umeri. La urma urmei, ce ne pasă nouă dacă prinţul sau prinţesa va fi condamnată? Unul aruncă vina asupra celuilalt… martori nu sunt… singurul care ar putea să depună în favoarea arestatei, e un tânăr monarhist, care n-are curajul să iasă la iveală… Pe de altă parte, prinţesa nu ştie unde se află acesta… Aşadar, îţi dai seama cum stă chestia. Există însă un mijloc să dăm de urma lui şi, anume cu ajutorul Virubovei, care a fost eliberată din închisoare. Numai ea se poate pune în legătură cu fostul ofiţer. Arestata îţi va destăinui unde poţi s-o găseşti pe Virubova.

Iesta Ulkitzki ascultă cu luare-aminte, apoi răspunse:

— Bine, am să încerc, tovarăşe Kalin. Cunosc un mijloc cu care voi izbuti, poate, să dau de Virubova şi fără ajutorul prinţesei. De altminteri, nici n-aş vrea să mă văd cu dânsa, căci n-aş găsi cuvinte s-o

mângâi în nenorocirea care s-a abătut asupra ei.

Kalin îi strânse mâna şi Iesta se depărtă, pornind numaidecât în căutarea lui Urez.

Dar acesta dispăruse, de parcă l-ar fi înghiţit pământul.

După câteva zile de cercetări zadarnice, tânărul prinţ îşi dădu seama că trebuia să-şi calce, pe inimă şi se hotărî s-o viziteze pe arestată în celula ei. Nataşa izbucni în lacrimi, când dădu cu ochii de Iesta.

— Înţeleg prea bine suferinţele pe care trebuie să le înduri, zise prinţul, adânc mişcat.

Tânăra îşi şterse lacrimile, apoi cei doi vorbiră despre chestia pentru care venise Iesta. Acesta află că, după toate probabilităţile, Virubova locuia în casa prezicătoarei, însă era foarte greu să se ajungă până la dânsa.

— Ce-ar fi să-mi dai o scrisoare? propuse Iesta. Desigur că Virubova îţi cunoaşte scrierea?

Nataşa încuviinţă şi scrise câteva rânduri, prin care o ruga pe fosta favorită a Ţarinei să dea aducătorului adresa lui Timetrius Halbah, care trebuia neapărat să depună ca martor în procesul intentat împotriva ei.

După ce îi mai vorbi despre fuga lui Boris Verodin, tânărul prinţ îşi luă rămas bun de la arestata şi părăsi celula.

Nataşa se simţi acum mult mai liniştită, căci ştia că prieteni lucrau pentru salvarea ei, astfel că nu mai era nevoită să se bizuie numai pe dânsa.

Chiar în aceeaşi zi, Iesta se duse la locuinţa prezicătoarei, unde fu întâmpinat de negru.

— Aş vrea să vorbesc cu doamna Denise Barobleur, zise tânărul, privind mirat în jurul său.

Aşadar, în această casă se făceau vestitele horoscoape?

— Numele dumneavoastră? întrebă celălalt în timp ce un zâmbet se ivi pe buzele sale, căci îl cunoştea pe Iesta din casa părinţilor săi, unde fusese adeseori sub înfăţişarea lui Petroneff pentru a vorbi cu moşierul.

Tânărul îşi spuse numele, după care negrul dispăru. Peste câteva clipe se întoarse şi zise:

— Urmaţi-mă, vă rog!

În curând, Iesta se afla în încăperea unde aveau loc şedinţele prezicătoarei.

— Doriţi un horoscop? întrebă Denise Barobleur, privind cu bunăvoinţă spre vizitatorul ei.

Acesta şovăi, neştiind ce să răspundă. În cele din urmă, încuviinţă din cap şi la semnul prezicătoarei luă loc înaintea mesei.

O lumină roşie învălui încăperea şi glasul bătrânei, care părea că

vine din alte lumi, zugrăvi trecutul tânărului prinţ. Acesta asculta cu încordare, căci spusele femeii se potriveau întocmai cu întâmplările din viaţa lui aventuroasă.

În cele din urmă, lumina albă se revărsă iarăşi asupra încăperii. Năucit, Iesta rămase cu privirile aţintite la locul în care bătrâna se aflase doar cu câteva clipe înainte. Unde dispăruse, oare, misterioasa femeie?

Întorcându-se, dădu cu ochii de negru, care îi spuse că şedinţa luase sfârşit. Abia acum îşi aminti tânărul de scopul venirii sale şi răspunse servitorului că trebuia neapărat să vorbească cu prezicătoarea, fiind vorbă de o chestiune foarte însemnată.

Negrul luă scrisoarea pe care i-o dădu celălalt şi se depărtă. Trecu multă vreme până ce se înapoie, zicând cu glas ameninţător:

— Dacă vă purtaţi cu gândul la trădare, veţi avea de suferit răzbunarea monarhiştilor!

— Fii liniştit, nici nu-mi trece prin minte aşa ceva! răspunse Iesta.

Servitorul îl conduse printr-un gang întunecos, apoi se opri şi bătu în zid. O uşă tăinuita se deschise şi un alt gang se ivi înaintea lor. Negrul o luă înainte, ducând de mână pe tânărul prinţ. În cele din urmă, deschise altă uşă şi o lumina vie îi izbi în faţă. La fereastra încăperii stătea pe un scaun o femeie de vârstă mijlocie, pe al cărui chip neobişnuit de frumos era întipărită o mare îngrijorare. Întoarse capul, dar când dădu cu ochii de cei doi bărbaţi, sări în sus, speriată.

Negrul, însă, nu-i lăsă răgaz să rostească vreun cuvânt, ci îl prezentă pe însoţitorul său, adăugând:

— Domnul aduce o scrisoare din partea prinţesei Nataşa de Gogineff.

Virubova, căci ea era, se aşeză din nou, învăluind într-o privire fugară pe tânărul bărbat.

— Eşti fiul prinţului Ulkitzki? întrebă ea.

— Da, doamnă, răspunse Iesta.

— Ce fac părinţii dumitale?

— Au plecat în străinătate, unde cred că o duc destul de bine.

— Puţini oameni pot spune acelaşi lucru despre dânşii! murmură Virubova, îndurerată. Dar ce să-i faci, trebuie să răbdăm! Dragostea pe care o purtăm familiei imperiale ne îndeamnă să rămânem aici. Ce o să se mai întâmple, oare? Ai, auzit că Maiestăţile Lor au fost duse la Ecaterinburg? Ah, e îngrozitor!

Negrul tuşi uşor.

— Atrag doamnei luarea-aminte că tânărul prinţ Ulkitzki face parte din rândurile revoluţionarilor, astfel că nu-i pasă de soarta familiei imperiale, zise el.

Iesta privi năuc la îndrăzneţul servitor, în timp ce fosta favorită a Ţarinei se făcu albă ca varul şi murmură:

— Aşadar, trădare!

— Cu toate acestea, puteţi avea încredere în el, căci e un om cinstit, urmă negrul. Nici nu se gândeşte să trădeze pe monarhişti, ci vrea doar să vină în ajutorul prinţesei Nataşa de Gogineff.

Iesta clătină capul, în semn de încuviinţare. Ochii cercetători ai femeii se aţintiră asupra lui, dar aceasta păru că se linişteşte. Totuşi mai şovăia încă, neputând să se împace cu gândul că tânărul acesta ai cărui părinţi veneau adesea la curte, se alăturase mişcării revoluţionare.

După ce citi scrisoarea prinţesei, fosta favorită rămase pe gânduri, apoi zise:

— Timetrius Halbah trebuie să fie în drum spre capitală, căci îmi aduce veşti de la stăpâna mea, Ţarina.

— Şi când credeţi că ar putea sosi în oraş?

Virubova înălţă din umeri.

— Asta nu ştiu nici eu… Poate că se abate din drum! Ah, ce n-aş da să pot pleca şi eu spre Siberia! Dar nu-mi e îngăduit să părăsesc oraşul, căci aş fi arestată imediat. Şi, în timpul ăsta, familia imperială îndură chinuri groaznice…

Ochii-i se umplură de lacrimi.

— Nici nu li se dă măcar cele trebuincioase vieţii de toate zilele… sunt păziţi de fiare, nu de oameni…

Fără să se sinchisească de prezenţa celor doi bărbaţi, Virubova îşi îngropă faţa în mâini şi izbucni într-un plâns amarnic.

Tânărul prinţ se simţi înduioşat văzând durerea acestei femei.

— Când doriţi să mă înapoiez? întrebă el, după un răstimp. Procesul va avea loc, peste cel mult trei săptămâni.

— Vino peste paisprezece zile… Dacă Timetrius Halbah soseşte mai înainte, îl voi trimite la dumneata… Dar nu i se va întâmpla nimic?

— Nu, vă dau cuvântul meu de onoare că nimeni nu-l va împiedeca să plece, după ce îşi va fi depus mărturia.

Virubova se făcu că nu vede mâna pa care l-o întinse tânărul revoluţionar. În ruptul capului n-ar fi primit să dea mâna cu acest bărbat, care făcea parte dintr-o familie atât de aleasă şi totuşi trecuse în rândurile acelora care se răzvrătiseră împotriva împăratului. Un zâmbet fin pluti pe buzele prinţului, care, dându-şi seama ce se petrecea în sufletul fostei favorite, nu-i luă în nume de rău această purtare.

După ce străbătu gangurile, se văzu iarăşi în stradă şi porni mai departe, cufundat în gânduri. Spusele bătrânei prezicătoare nu-i mai ieşeau din minte.

Deodată, îşi aminti de nenorocita prinţesă care zăcea în închisoare. Da, trebuia s-o salveze cu orice chip – asta era datoria lui. O făgăduise doar şi lui Boris Verodin, la plecarea acestuia din Petrograd.

La urma urmei, ar fi trebuit să destăinuie prietenului său bănuiala grozavă care apăsa asupra Nataşei. Dar în acest caz, s-ar mai fi hotărât el să părăsească oraşul, după ce evadase din temniţă? N-ar fi înfruntat orice primejdii, numai să-şi salveze soţia?

185. Păcatele Ţarilor

Irina ascultase cu luare-aminte povestirea bătrânului, care zugrăvea vremuri demult apuse şi pe care tinerii nu prea le cunoşteau. O milă adâncă se trezi în sufletul ei pentru acest om care lâncezise atâţia ani în înfiorătoarea subterană. Ce energie trebuie să fi avut el pentru a rezista atâta vreme! Treizeci de ani, departe de oameni, departe de lumina zilei…

Un suspin al bătrânului curmă firul gândurilor ei.

— În curând avu loc nunta, la care, în afară de Ţar, nu luară parte decât un mic număr de invitaţi, urmă fostul prinţ. Am fost fericiţi în căsnicia noastră… Un singur lucru mă mâhnea, însă: soţia mea era foarte tristă, ceea ce nu observasem înainte. Părea să se teamă de Ţar, deşi acesta mă copleşea de daruri şi onoruri. Într-o zi, Augustina – acesta era numele ei – mă rugă să facem o călătorie în străinătate. Dar stărui atât de mult, încât bănuii că e bolnavă. Chemai deci pe cel mai vestit medic din vremurile acelea şi-l implorai să-mi vindece soţia. Doctorul se duse în apartamentul ei şi, când se înapoie, îmi strânse mâinile destăinuindu-mi că în curând Augustina avea să fie mamă. Deci asta fusese pricina? Nu mai ştiam ce să fac de bucurie. Soţia mea mă primi cu lacrimi în ochi şi răspunse cu dragoste la îmbrăţişările mele. Deodată, mâinile-i căzură moi de-a lungul trupului, rămase o clipă nemişcată, apoi se năpusti afară din încăpere. În ziua aceea, nimeni n-a mai văzut-o… Îţi închipui zbuciumul meu… Ce se întâmplase cu Augustina? De ce fugise de mine? Mă iubea, totuşi – asta o înţelegeam din privirile ei. Şi, cu toate acestea, o mâhnire adâncă se putea citi în aceste priviri… Astfel trecură câteva luni. Ţarul călătorea mult, iar eu trebuiam să fiu veşnic în apropierea lui. Soţia mea mă însoţea pretutindeni, căci asta era dorinţa împăratului. O dată, plecarăm în Crimeea, unde Ţarul îmi dăruise un castel minunat, care se afla în apropierea palatului său. Şi, într-o zi, făcui o constatare groaznică… şi care nărui toată fericirea mea… Abia atunci mi se deschiseră ochii… Parcul castelului meu era învecinat cu al palatului imperial şi drumuri întortocheate, neştiute de nimeni, legau cele două proprietăţi. Eu, însă, nu încercasem niciodată să dau de ele. În acea zi trebuia să mă duc la împărat, care obişnuia să mă cheme cu un ceas sau două înainte de a mă primi în audienţă. Dar întotdeauna trebuia să viu la ora fixată, căci altminteri riscam să-l supăr rău. Aşadar, îmi luai rămas bun de la soţia mea, pe buzele căreia observai un zâmbet

nespus de trist.

— „Când, când plecăm în străinătate?” întrebă ea, dar pe un astfel de ton, ca şi cum întreaga ei viaţă atârna de răspunsul meu.

— „Când Ţarul ne va da încuviinţarea”, răspunsei eu, dezmierdând-o şi sărutându-i fruntea.

Augustina mă privi îngrozită.

— „Cum, i-ai vorbit despre asta?” exclamă ea…

— „Ce-i cu tine, draga mea?” zisei eu, neliniştit. „Vrei să rămân aici?”

Ea clătină capul şi izbucni în plâns.

— „Nu, nu, sunt ca un copil nebunatic” murmură cu glas tremurat. „Mă răsfeţi prea mult… n-ar trebui să fii atât de bun cu mine…”

Clătinai capul, nedumerit asupra purtării ei ciudate.

— „Să nu spui Ţarului nimic despre dorinţa mea!” mă rugă apoi. „Nu-i aşa că ai să mă asculţi?… Altminteri s-ar putea să-l superi şi ştii, doar ce înseamnă să cazi în dizgraţia Ţarului…”

Îi făgăduii, nebunul de mine, care în curând aveam să-mi dau seama care era motivul acestei dorinţe. În sfârşit mă dusei la palat, unde, ca de obicei, trebuia să aştept până ce împăratul avea să mă cheme. Pereţii încăperii în care fusesem primit, erau acoperiţi de tablouri preţioase care stârniseră întotdeauna admiraţia mea. Aşadar, şi în acea zi, mă plimbai de-a lungul pereţilor, contemplând minunatele opere de artă. La un moment dat, ajunsei înaintea ferestrei înalte, care dădea în grădina palatului. Această grădină care costase milioane de ruble, era o adevărată comoară. Florile cele mai minunate, arborii cei mai rari, fuseseră aduşi aici din toate colţurile pământului, spre a o împodobi. În depărtare se zărea un lac în mijlocul căruia se afla o fântână arteziană. Lebede albe ca zăpada pluteau uşor pe suprafaţa liniştită a apei. O potecă îngustă ducea spre o insuliţă pe care se afla un chioşc acoperit de verdeaţă. Aveam ochi foarte ageri. Tocmai când voiam să mă depărtez de fereastră, zării o femeie păşind pe cărarea ce ducea la insuliţă…

„Ce însemna, oare aceasta?” mă întrebai eu. Mă frecai la ochi şi privii mai cu luare-aminte. Nu, nu mă înşelasem… Era soţia mea… îmbrăcată în aceeaşi rochie pe care o purtase şi înainte cu jumătate ceas, când îmi luasem rămas bun de la ea. În cele din urmă ajunse la chioşc. Până atunci nu bănuisem încă nimic, ci eram doar mirat. Ba, mai mult, îmi spusei că Augustina o fi intrat din greşeală în parcul alăturat şi, mânată de curiozitate, pornise înainte. Deodată, uşa pavilionului se deschise şi aproape că nu-mi venea să-mi cred ochilor, iar genunchii începură să-mi tremure – Ţarul se ivi în prag şi, desfăcând braţele, atrase la pieptul său pe Augustina, apoi dispărură amândoi în chioşc. Privirile îmi rămaseră aţintite spre insuliţa din mijlocul lacului, tâmplele îmi zvâcneau, iar inima ameninţa să-mi

spargă pieptul. Ce văzusem, oare? Nu cumva fusesem pradă unei năluciri? Deodată, un văl îmi căzu dinaintea ochilor şi înţelesei totul: Eram chemat în audienţă pentru a nu stingheri pe Ţar în clipele de dragoste pe care le petrecea în braţele soţiei mele. Abia acum îmi dădui seama că, după ce mă lăsa să aştept atâta vreme, Ţarul îmi vorbea despre lucruri aproape fără nicio însemnătate. Abia acum înţelesei de ce îmi dăruise castelul din vecinătatea palatului său. Totul fusese chibzuit mai dinainte. De asemenea, pricepui dorinţa soţiei mele. Voia să plece în străinătate fiindcă suferea îngrozitor la gândul că era amanta Ţarului, în timp ce nu mă iubea decât pe mine. Pe lângă furia care mă cuprinsese, simţii o compătimire adâncă pentru sărmana femeie. După ce mă mai liniştii, aruncai o privire asupra pavilionului, apoi părăsii încăperea. Un lacheu mă întâmpină, plin de respect. Fără să trădez nimic din ceea ce se petrecea în sufletul meu, îi spusei că nu mă simt bine, şi-l rugai să mă scuze faţă de împărat. În cele din urmă părăsii palatul şi, străbătând în goană parcul castelului meu, mă ascunsei într-un tufiş care se afla în apropierea grădinii împăratului. După vreun ceas de aşteptare, auzii paşi şi glasuri. Recunoscui îndată vocea Ţarului, care râdea cu hohote. Deodată, zării printre frunze capul său, în clipa următoare, Augustina, soţia mea, zăcea în braţele împăratului, cu ochii închişi, iar un zâmbet plin de tristeţe plutea pe buzele ei.

„Ticălosule!" scrâşnii eu, gata să scot sabia şi s-o înfig în pieptul aceluia care îmi dezonorase soţia… Dar, spre ruşinea mea, sunt nevoit să mărturisesc că n-am avut curajul să mă ating de el. Curtenitor, Ţarul îi deschise portiţa care dădea în parc şi, după ce sărută mâna Augustinei, dispăru printre arbori. Când mă văzui înaintea soţiei mele… înfăţişarea mea trebuie să fi fost înfiorătoare, căci nenorocita rămase încremenită locului, apoi îşi ascunse faţa în mâini, murmurând cu glas rugător:

— „Ucide-mă… ucide-mă… nu sunt vrednică să mai trăiesc!…"

Furia mea se schimbă dintr-odată, în milă… Nu, femeia aceasta nu era vinovată… Mă apropiai de dânsa şi, sprijinind-o, păşirăm împreună spre casă, unde îmi mărturisi totul… Da, mă iubise numai pe mine, dar fusese nevoită să se supună dorinţelor împăratului… De aceea se ţinuse deoparte atâta vreme, ocolindu-mă chiar. Temându-se pentru viaţa mea, nenorocita luase hotărârea să se jertfească, înăbuşindu-şi simţimintele şi lăsându-mă să cred că nu ţine la mine. Abia când se arătară urmările legăturii lor, Ţarul stărui să se facă logodna. Cuprinsă de deznădejde, Augustina îmi zugrăvi zbuciumul prin care trecuse, apoi căzu în genunchi la picioarele mele, rugându-mă iarăşi să pun capăt vieţii ei chinuite. O lăsai singură, căci trebuia să chibzuiesc la ce aveam de făcut. În cele din urmă luai o hotărâre. Scrisei împăratului câteva rânduri, prin care îl rugam să mă ierte că nu

mai pot rămâne în slujba lui şi a doua zi, părăsii castelul, luând cu mine doar o valiză de mână. Cameristul meu mă însoţi, în călătoria pe care o făcui în jurul lumii. De atunci nu mi-am mai revăzut soţia… După douăzeci de ani, dorul de patrie mă aduse iarăşi în ţară. Între timp, vândusem toate bunurile mele, iar banii îi depusesem pe la băncile din străinătate. Auzisem că soţia mea născuse un băiat… însă nu voiam să-l văd… Ţarul avea şi el un fiu, ceva mai tânăr ca al Augustinei, care murise de multă vreme. Auzisem de asemenea, că cei doi copii fuseseră crescuţi împreună… Când ajunsei în Petrograd, mă alăturai unui cerc de revoluţionari intelectuali. Acum aveam şi eu un scop în viaţă. Într-o zi, poliţia secretă a Ţarului descoperi locul nostru de întâlnire… Se puse la cale un complot, iar eu fusesem ales să arunc bomba care să pună capăt vieţii împăratului… Prin aceasta aveam să-mi ajung ţinta… Da, răzbunarea nu putea să mai întârzie… Complotul, fu însă descoperit, iar dovezile vinovăţiei mele ieşiră repede la iveală. De atunci, nimeni nu-mi mai rosti numele… de atunci lâncezesc în temniţa asta grozavă unde moartea va veni să mă scape de chinuri.

Bătrânul tăcu. Lacrimi fierbinţi şiroiau pe obrajii tinerei copile, care aproape că se îndoia dacă cele ce auzise se petrecuseră aievea.

Războiul pricinuise milioane de jertfe, milioane de fiinţe nevinovate, pieriseră în cumplita bătălie care se stârnise între popoare, nenorocirile se abătuseră din plin asupra oamenilor, dar soarta niciunuia din ei nu era atât de înfiorătoare ca a acestui bătrân, care se înălţa ca o fantomă din mormânt, strigând cu glas ameninţător:

— Priviţi jertfa despotismului ţarist! Priviţi crima pe care a făptuit-o un Romanov!

Irina dezmierdă mâna sărmanului bătrân, era singura mângâiere pe care putea să i-o aducă…

186. Aurul stăpâneşte lumea

Într-un târziu, bătrânul înălţă capul şi rămase, cu privirile aţintite pa chipul frumoasei fete.

— Ciudat, murmură el, cu cât mă uit mai bine la dumneata, cu atât mai mult mi se pare că văd chipul Augustinei… Da, aşa era şi dânsa, copila mea… Şi, dacă nu mi-aş da seama că e o adevărată nebunie, mai că aş fi în stare să spun că eşti fiica ei… În acest caz, însă ar trebui să fii de două ori mai în vârstă… Dacă aş fi afară, în lume, ţi-aş dovedi că am dreptate, arătându-ţi portretul soţiei mele. Sărmană Augustina, cât ţi-a fost dat să suferi! Fără nicio mângâiere, ai părăsit, în floarea vârstei lumea asta plină de păcate…

— Iar fiul dumitale… sau, mai bine zis, al Ţarului? întrebă Irina. Nu l-ai văzut niciodată?

— Nu, nici nu voiam să-l văd.

— E îngrozitor… Dar ai auzit care a fost sfârşitul Ţarului Alexandru? Ştii cum a ajuns la tron fiul său şi cum s-a desfăşurat domnia lui?

— Nu, nu ştiu nimic, răspunse bătrânul. De altminteri, nici nu mă interesează…

— Dar de ce nu te-a graţiat cel puţin când era pe patul de moarte?

Bătrânul izbucni în râs.

— Ştia el că am jurat să nimicesc tot neamul său. Şi, dacă îmi recăpătăm libertatea, mi-aş fi ţinut jurământul…

— Dar cine îţi aduce mâncarea? cercetă ea, mai departe.

— Un paznic bătrân… Când am venit aici, el era încă tânăr şi, văzând purtarea lui duşmănoasă, mi-era teamă că mă va lăsa să mor de foame încetul cu încetul. Pe semne, însă, că a fost nevoit să facă un jurământ că-mi va purta de grijă până la moarte… El e singurul om care ştie că mă aflu în subterană… Acum, însă, cu noua întocmire a statului, nu-i va veni tocmai uşor să se îngrijească de mine, mai ales că, după cum mi-ai spus, foametea bântuie în ţară… De aceea e şi lesne de înţeles şi motivul pentru care porţia mea a fost micşorată atât de mult.

— Cu toate acestea, trebuie să mai fie şi alţi paznici care cunosc subterana, altminteri n-aş fi fost adusă aici, zise Irina.

— Lucrul e cu putinţă, însă de când mă aflu în celulă, n-am zărit alt om în faţa mea. Poate că sunt cunoscute alte părţi ale subteranei, care e foarte mare. Dacă aş fi rămas încuiat în celulă şi n-aş fi făcut o plimbare mai lungă prin ganguri, n-aş fi aflat nimic despre prezenta dumitale aici.

Deodată Irina murmură, înfiorată:

— Dar dacă bătrânul paznic moare… sau e mutat la altă temniţă? Atunci vei muri de foame… Sau, va avea el curajul să dezvăluie taina subteranei, ca să te salveze?

Bătrânul clătină capul.

— Zilele îmi sunt numărate, zise el. Ştiu că n-am să supravieţuiesc bătrânului paznic, care e foarte voinic încă… Nu, nu mai am mult de trăit… Voiam demult să-mi pun capăt vieţii… astăzi, însă, sunt bucuros că n-am făcut-o, căci altminteri nu mi-ar fi fost dat să te salvez de la moarte.

Irina îi sărută mâna şi răspunse, adânc mişcată:

— Îţi mulţumesc din toată inima, căci numai dumitale îţi datorez că mai sunt în viaţă… Dar, dacă paznicul bagă de seamă că mă aflu în subterană? Dacă dă de cadavrul comandantului?

— La asta m-am gândit eu demult, răspunse bătrânul. Trebuie, însă, să te salvez cu orice chip. Dacă aş şti cum stau lucrurile pe sus, aş putea să-l ameninţ cu revolverul care mai e în stăpânirea dumitale. Dar ce rost ar avea, dacă ai fi nevoită să treci prin cine ştie câte uşi,

care fără îndoială că sunt păzite de soldaţi înarmaţi până în dinţi?

— Aşa e, n-ar avea niciun rost, încuviinţă Irina. Dar dacă am încerca să-l cumpărăm?

Bătrânul zâmbi.

— Cu ce? Habar n-am ce s-a ales din bunurile mele… sunt un om sărac. Şi, după cum mi-ai spus, nici dumneata n-ai nimic.

— Însă cunosc un bărbat bogat, care ar jertfi pentru mine o sumă oarecare, replică tânăra, gândindu-se la Vasilieff, despre al cărui sfârşit nu aflase încă.

— Bine, voi încerca, zise bătrânul. În ultimul timp, paznicul a vrut adeseori să intre în vorbă cu mine, dar eu m-am împotrivit. Acum am să renunţ la tăcere. O să se mire el, nu-i vorbă, dar în cele din urmă lucrul o să i se pară foarte firesc. Am să-i amintesc despre sfârşitul meu apropiat şi poate că asta o să-l înduioşeze.

După ce mai vorbiră câtăva vreme, bătrânul îşi luă rămas bun, făgăduind că se va înapoia curând şi atunci îi va arăta celula lui, pentru ca, să poată veni la el, când va voi să-şi omoare timpul.

— Trebuie să fim cu băgare de seamă când s-o ivi paznicul, zise fostul prinţ. N-aş vrea să prindă de veste că afară de mine, mai e cineva nici.

Irina nu-şi găsi odihnă toată noaptea; gândul că ar putea scăpa din înfiorătoarea temniţă o umplu iarăşi de nădejde.

De atunci, cei doi locuitori ai subteranei se vedeau foarte des şi stăteau de vorbă când în celula unuia, când în a celuilalt. Ba, tânăra se împrietenise întrucâtva chiar cu guzganul bătrânului, dar nu se încumeta să-l atingă cu mâna căci se gândea cu scârbă că animalul se hrăneşte din carnea cadavrului.

A treia zi se ivi şi paznicul, un om morocănos, cu nasul lat şi buzele groase.

— Ei, ne apropiam de sfârşit, nu mai avem ce mânca, zise el, punând câţiva cartofi lângă cana cu apă. Pâine nu-ţi mai aduc, căci trebuie s-o cumpăr şi eu… şi o pâine costă astăzi multe parale…

— Da, da, războiul a înghiţit mai totul, iar puţinul care a rămas a fost risipit de revoluţionari! făcu deţinutul.

Paznicul rămase ca încremenit. Nu-i venea să-şi creadă urechilor. De unde ştia omul acesta ce se petrecuse în lume?

— Ce tot vorbeşti acolo? întrebă el, aţintind asupra bătrânului o privire străpungătoare. De unde ai aflat asta?

— Asemenea întâmplări ajung la urechile tuturor… mai ales ale acelora care sunt aproape de Dumnezeu… Da, în curând voi fi lângă El… am auzit chemarea Lui… Ştiu, însă, tot ce s-a petrecut în lume…

— Atunci, ştii că Ţarul Alexandru a murit?

— Au trecut peste douăzeci de ani de atunci, preciză deţinutul, spre uimirea celuilalt. De altminteri, şi urmaşul lui, Nicolai, a terminat

cu domnia căci revoluţionarii l-au făcut prizonier şi au pus mâna pe putere. Înainte de asta, se instituise un guvern provizoriu, care luase conducerea ţării până la întrunirea Dumei, de la care se aştepta salvarea.

Paznicul se retrase îngrozit, ca şi cum ar fi avut pe Necuratul înaintea sa.

— Ce-o mai fi şi asta? murmură el, grăbindu-se să iasă cât mai repede din subterană.

Deţinutul povesti Irinei, râzând, spaima pe care o trăsese bătrânul paznic.

După trei zile, acesta se ivi din nou; privirile-i deveniseră şi mai neîncrezătoare.

— Ce-ai face dacă nu m-aş mai înapoia? întrebă el.

— Ce-aş face? Hm, mi-aş aştepta moartea foarte liniştit.

Deşi vorbise calm, bătrânul era foarte tulburat, căci se gândea mereu la tânăra fată.

— Ei, n-o fi atât de simplu cum îţi închipui, replică paznicul. Nu cred să fie tocmai plăcut să mori de foame…

— Te porţi cumva cu gândul să nu te mai înapoiezi?

— S-ar putea s-o fac fără voia mea… După cum ţi-am spus, de un an te hrănesc din buzunarul meu. Văd, însă, că n-o scot la capăt. Cobor în subterană pe furiş, căci dacă m-ar zări cineva, aş putea să dau de dracu'… Fireşte că aş fi tras la răspundere de ce n-am pomenit despre dumneata, când puterea a trecut în mâinile revoluţionarilor. Ce le pasă lor de jurământul meu? Acum, însă, s-ar putea întâmpla să fiu alungat din slujbă, căci domnişorii ăia nu prea au încredere în cei care nu sunt dintre ai lor. Nu-i vorbă, aş trece eu de partea lor, dar mi-e teamă că n-or să mă primească.

— Atunci dă-mi drumu' de aici, făcu bătrânul, într-o doară.

Celălalt izbucni în râs.

— Ca să mă trădezi, nu-i aşa? răspunse el. Ei, prea mă crezi prost, moşule!

— Ascultă-mă, sunt bogat… aş putea să…

Râsul batjocoritor al bătrânului paznic îi curmă vorba.

— Parcă spuneai că ştii ce s-a petrecut în lume! zise el. În cazul ăsta ar trebui să ştii, şi că astăzi nu mai există oameni bogaţi, căci totul aparţine statului. Şi chiar dacă n-ar fi aşa, sunt încredinţat că tot n-o mai fi rămas nimic din avutul dumitale… La urma urmei, cine eşti dumneata? Socot că astăzi poţi să mi-o spui… Ştiu că eşti prinţ. Dar numele nu ţi-l cunosc.

— La ce bun să-l afli? Lucrul de căpetenie e că am într-adevăr putinţa să-ţi dau o sumă de bani în monedă străină. Vrei sau nu?

Paznicul rămase pe gânduri. Propunerea îi surâdea, nu-i vorbă, numai că nu se încumeta s-o primească.

— Chiar dacă aş vrea să-ţi dau drumul tot n-aş putea, răspunse el, în cele din urmă. Deasupra noastră sunt nenumărate uşi grele, păzite de gardieni. Cum să te strecor afară din temniţă?

— Locuieşti chiar în fortăreaţă!

— Da, însă afară de mine mai locuiesc încă cinci paznici.

— Nu cumva s-ar putea, totuşi, să mă strecori prin casa dumitale?

— Mm, asta, trebuie chibzuit bine… Dar ia spune, cât dai şi cine plăteşte?

— Am să-ţi spui la timpul hotărât.

— Eu unul nu mai pricep nimic, zise paznicul. Stai aici de peste treizeci de ani şi, cu toate astea, fără să te pun în legătură cu lumea din afară, vrei să-mi faci rost de o sumă de bani?

— Întocmai aşa, încuviinţă bătrânul deţinut. Vei afla totul, după ce vom cădea la învoială.

— Bine, data viitoare am să-ţi aduc răspunsul.

Paznicul nu închise ochii toată noaptea. Să primească, oare, propunerea deţinutului? Era un om sărac, pe vremea aceea nu se mai plăteau pensii… aşadar dacă era scos din slujbă, nu mai avea ce mânca. În orice caz, dacă i se oferea o sumă mai mare, merita să-şi rişte pielea.

În vremea asta, fostul prinţ şi Irina se sfătuiră ce aveau de făcut şi luară hotărârea să se folosească de forţă dacă paznicul refuza propunerea. A doua zi, celălalt îşi făcu iarăşi apariţia, dar pe neaşteptate, astfel că-i găsi pe cei doi împreună. Înainte de a-şi reveni din uimire, tânăra fată îi şi pusese în piept ţeava revolverului.

— Ascultă-mă, n-avem gând rău cu dumneata, însă suntem hotărâţi să facem orice, ca să nu murim de foame în subterana asta blestemată, zise ea. Te încredinţez că n-o să-ţi pară rău, dacă ai să ne ajuţi să fugim…

— Cine… cine eşti dumneata? strigă paznicul. Cum ai ajuns aici?

— Asta ai s-o afli mai târziu, răspunse Irina. Acum, însă, trebuie să juri că ne vei da o mână de ajutor.

— Bine, vă ajut, murmură gardianul, dar trebuie să câştig şi eu ceva, căci dacă îmi pierd slujba, nu mai am din ce trăi.

— Cât despre asta, fii fără grijă! îl linişti fata. Cum se descuie uşa?

Paznicul arătă cheia.

— Ah, e vorba de o broască cu arc, strigă Irina. Aşadar, uşa se încuie şi fără cheie?

— Da.

— Atunci, dă cheia încoace'…

Celălalt se supuse.

— Nu ţi-o înapoiez decât după ce-ţi vei îi împlini făgăduiala, urmă Irina. De altminteri, te sfătuiesc să fii cinstit, dacă nu vrei să facem gălăgie… Suntem ţinuţi aici pe nedrept. Aşadar, dă-ne ajutorul

făgăduit şi, pe lângă că scapi cu faţa curată, mai primeşti şi o sumă de bani.

Paznicul îşi dădu seama că tânăra avea dreptate.

— Bine, primesc, răspunse el, cu privirile aţintite la frumoasa fată.

Deodată o sclipire se ivi în ochii săi.

— Am o nepoată care vine des pe la mine… E cam de statura dumitale, astfel că aş putea să te strecor afară, folosindu-mă de numele ei.

— Şi bătrânul? întrebă Irina. Fără el nu plec de aici.

— Las' că găsesc eu ceva şi pentru dânsul… Dar de la cine primesc banii?

— Am să-ţi dau o scrisoare, în baza căreia ţi se va plăti suma făgăduită. Când vii înapoi, să aduci cu dumneata toc, hârtie şi cerneală.

Tânăra îl însoţi până la uşă, fiind cu mare băgare de seamă ca nu cumva paznicul s-o prăvălească pe trepte. Acesta, însă, se depărtă agale, după ce hotărâseră împreună când trebuia să se înapoieze.

Acum tânăra fată se simţi mai liniştită căci, cel puţin, putea să descuie uşa, dacă bătrânul nu mai dădea niciun semn de viaţă. Ce se va întâmpla după aceea, nu ştia nici dânsa. În orice caz, era hotărâtă să facă orice, numai să scape din înfiorătoarea temniţă.

Paznicul se înapoie, aducând cu sine cele trebuincioase pentru scris. Ca să fie mai sigură, Irina scrise două scrisori, cu acelaşi cuprins, una adresată moşierului, iar cealaltă lui Boris Verodin, la care avea să se ducă bătrânul, dacă nu-l găsea pe Vasilieff.

După ce totul fu pus la cale şi paznicul se depărtă iarăşi, cei doi întemniţaţi căzură în genunchi şi se rugară Celui de Sus, către care se îndreptau toate nădejdile lor.

187. O faptă eroică

Iarna trecuse. Gerul, care în Siberia domnea mai tot anul, slăbise mult şi pe ici, colo, copacii începuseră să înverzească.

Cam în acea vreme, familia imperială urma să fie transportată din Tobolsk la Moscova. Monarhiştii îşi dădură seama, dar prea târziu, că sumele adunate pentru eliberarea prizonierilor, fuseseră cheltuite fără niciun rost şi că aşa-zişii eliberatori pierduseră vremea în chefuri, fără să le pese de soarta nenorociţilor suverani.

Ţarul şi familia sa, cărora li se spusese că sunt duşi la Moscova, fură transportaţi afară din oraş, dar nimeni nu făcu ceva pentru a le reda libertatea.

Trimisul guvernului din Moscova, un oarecare Iacovlev, care luase în primire prizonierii la Tobolsk fu oprit pe drum şi se văzu nevoit să se supună sfaturilor muncitoreşti, care hotărâră transportarea Ţarului

la Ecaterinburg. În ce priveşte pe Iacovlev, acesta fu bucuros că e lăsat să-şi urmeze drumul spre Moscova, scăpând astfel de pedeapsa cu moartea pe care o ceruseră pentru el revoluţionarii mai aprigi, susţinând că lucrase împotriva intereselor poporului.

Aşadar, într-o bună zi, familia imperială ajunse la Ecaterinburg şi fu adăpostită într-o casă cu două etaje, al cărui proprietar se văzu nevoit să-şi caute altă locuinţă.

— Prietenii noştri ne-au părăsit, Nicolai, zise, în aceeaşi seară Ţarina, adresându-se soţului ei. Aici în Ecaterinburg ne vom găsi moartea…

Împăratul aţinti o privire îndurerată asupra soţiei sale. Voi s-o liniştească, dar presimţirea că vor fi loviţi de o mare nenorocire, îi răpi graiul. Fără să fie în stare să scoată un cuvânt, Ţarul îi întoarse spatele şi privi în curte, unde muncitorii lucrau la facerea unui gard în jurul clădirii, în timp ce glumeau cu soldaţii revoluţionari care preluaseră paza prizonierilor.

Urmară câteva zile liniştite.

Devotaţii familiei imperiale fură nevoiţi să se retragă, cei din urmă membri ai suitei fură îndepărtaţi. În jurul prizonierilor nu rămaseră decât vreo câţiva servitori, un bucătar, un lacheu, o cameristă şi medicul Ţarului, doctorul Botkin.

Familia imperială avea voie să se plimbe în fiecare zi, câte o jumătate ceas, sub paza soldaţilor înarmaţi, în locul care despărţea casa de lumea din afară. Mâncarea era cât mai simplă cu putinţă şi era adusă de la bucătăria Sovietului.

Totuşi, răbdau liniştiţi toate înjosirile, aşteptau… şi nădăjduiau. Bieţii copii făceau tot ce la stătea în puteri, numai să descreţească frunţile părinţilor lor.

Într-o zi, – era pe vremea când înfloreşte liliacul – un individ zdrenţăros dădea târcoale casei în care locuia familia imperială. Era un tânăr murdar şi prăpădit. Îmbrăcămintea lui era alcătuită dintr-o tunică de marinar, ruptă, şi un pantalon de grenadir, în aceeaşi stare. Picioarele îi erau învelite în zdrenţe, aşa cum obişnuiau să umble oamenii săraci în ţinutul acela.

După câtva timp, necunoscutul se apropie de santinelele care stăteau la taifas îndărătul gardului şi le zâmbi prietenos. Cei doi soldaţi îl priviră în tăcere. Aveau ordine stricte să nu intre în vorbă cu nimeni, dar nu prea ţineau seama de asta, căci mureau de urât stând mereu pe acelaşi loc, fără să facă nimic.

La urma urmei, cine ar fi putut încerca să vină în ajutorul prizonierilor, în oraşul acesta locuit numai de revoluţionari?

Ce-i drept, se zvonise că albii se apropie de oraş, că se dăduseră nenumărate lupte, dar de câteva luni era mereu aşa.

În timpul iernii, muncitorii izbutiseră să distrugă bandele de cazaci

ale generalului Durov. Acum însă, situaţia devenise mai ameninţătoare, căci devotaţii Ţarului voiau să ocupe tot Uralul şi să ia oraşul cu asalt, pentru a elibera familia imperială.

În Ecaterinburg se alcătuiră regimente de voluntari roşii, care erau hotărâţi să împiedece, cu orice chip, încercările trupelor vrăjmaşe. Sovietul oraşului, care era format în cea mai mare parte din revoluţionari îndârjiţi, luă hotărârea ca Romanovii să fie împuşcaţi. Poporul cerea stăruitor acest lucru, căci voia cu tot dinadinsul să împiedece fuga prizonierilor.

— Pe cine păziţi aici, fraţilor? întrebă vagabondul, scoţând din buzunar o bucată de hârtie, pe care o desfăcu cu băgare de seamă, pentru a lua mucul de ţigară păstrat acolo.

— Ia, cară-te, camarade! făcu unul dintre soldaţi. N-avem voie să stăm de vorbă, căci îl păzim pe Ţar.

— Aha, aici e?

Vagabondul clipi din ochi şi privi casa. Deodată, părându-i-se că zăreşte pe cineva la fereastra din mijloc, ridică pumnul, ameninţător.

Soldaţii râseră cu poftă.

— De unde vii, frăţioare? întrebă unul dintre ei.

Individul arătă spre pădure, de unde începea oraşul.

— De la albi, răspunse el.

— Şi ce cauţi aici?

Celălalt zâmbi.

— A fost greu să mă strecor printre ei, căci voiam cu tot dinadinsul să lupt mai departe. Pe mine, însă, nu mă lasă inima să trag în fraţii mei, aşa că am luat-o razna… Mă duc la Moscova… am auzit că acolo e rost de câştigat ceva parale…

— Da, tot ce se poate – încuviinţă una din santinele.

Apoi îi întoarse spatele şi porni mai departe, în timp ce tovarăşul său o luă spre direcţia contrară.

Vagabondul vârî repede mâna în buzunar, scoase un ghemotoc de hârtie şi-l aruncă spre una din ferestrele casei, care tocmai se deschisese.

În acea clipă, se întoarse o santinelă, care ajunsese la colţul clădirii.

— Ce-ai aruncat acolo? strigă soldatul, trăgând piedica armei.

— Nimic, răspunse vagabondul. Ţi s-a părut.

— Stai, te are…

Santinela lăsă puşca din mână şi începu să-şi frece ochii, orbiţi de piperul aruncat de vagabond.

Aceasta, însă, o luă la goană în josul străzii, ocoli câţiva trecători, apoi coti pe după colţ. Câteva gloanţe şuierară pe la urechile sale, totuşi necunoscutul ajunse nevătămat într-o uliţă lăturalnică şi se opri, gâfâind, înaintea unei căsuţe. Intră pe poartă, străbătu o grădină

sălbăticită, apoi dispăru într-un hambar.

Bărbatul care se afla înăuntru aţinti o privire bănuitoare asupra noului venit.

— Ce cauţi aici? întrebă el.

Vagabondul se apropie şi-i şopti ceva la ureche. Celălalt se lumină la faţă şi-i întinse mâna zicând:

— Era şi timpul… Du-te înăuntru… uşa e îndărătul covorului atârnat pe perete… Da, sunt adunaţi… astă noapte pornim la lucru.

— Slavă Domnului! murmură vagabondul, dispărând îndărătul covorului.

Peste puţin timp, se iviră în hambar câţiva soldaţi revoluţionari. Privirile lor bănuitoare se aţintiră asupra omului care trebăluia la un plug.

— Căutăm un vagabond, care a dispărut în casa asta, zise conducătorul patrulei.

— Cred că v-aţi înşelat, făcu celălalt. Ce-i drept, am văzut un individ zdrenţăros, dar n-a intrat aici… m-a întrebat de o stradă, zicând că s-a rătăcit, apoi a luat-o încolo…

Soldaţii porniră în direcţia arătată, în timp ce un zâmbet batjocoritor se ivi pe buzele ţăranului.

Vagabondul ascultase la uşă, cu inima zvâcnind, în vreme ce mâna i se încleştase pe patul revolverului. Un suspin de uşurare îi scăpă din piept, când auzi pe soldaţi îndepărtându-se.

— De data asta am scăpat ieftin, murmură el.

Apoi, strecurându-se printre mormanele de vechituri adunate acolo, izbuti să ajungă într-o încăpere ce părea un grajd. Vreo treizeci de revolvere se îndreptaseră asupra noului venit, dar acesta rosti parola şi armele dispărură în buzunarele celor adunaţi în încăpere – un pumn de oameni hotărâţi, care făcuseră parte din armata imperială şi voiau să-şi jertfească viaţa pentru împăratul lor.

De câteva luni, aceştia se aţineau prin Tobolsk, Tjumenj, Omsk şi Ecaterinburg, aşteptând un prilej favorabil pentru a elibera pe prizonieri. Mereu hărţuiţi de revoluţionari, o bună parte din cei rămaşi credincioşi Ţarului, căzură în mâinile urmăritorilor; ceilalţi însă, nu renunţaseră la planul lor, deşi erau porniţi, şi cu drept cuvânt, împotriva conducătorilor acţiunii de eliberare. Atât episcopul Germogen, cât şi ginerele lui Rasputin, stârniseră nemulţumirea monarhiştilor. Se ştia că oamenii aceştia primiseră mari sume de bani, cărora li se dăduse, însă altă întrebuinţare, invocând mereu noi pretexte, până ce lucrurile ajunseră atât de departe încât familia imperială fu transportată în oraşul înţesat de revoluţionari.

În acea zi, episcopul făgăduise că va veni şi el la întrunire, pentru a se lua cele din urmă hotărâri cu privire la eliberarea prizonierilor, care urma să aibă loc în noaptea următoare.

— Slavă Domnului că te văd iar printre noi, Timetrius Halbah! zise preşedintele adunării, un fost colonel, adresându-se noului venit. Începusem să le cred pierdut…

— Dar nici nu mai lipsea mult, răspunse vagabondul. Întâi am căzut în mâinile revoluţionarilor, care nu ştiau ce să facă cu mine. În cele din urmă i-am scăpat de grijă şi am şters putina. Ce-i drept, un glonte m-a cam zgâriai niţel, dar am izbutit să ajung în rândurile armatei albe, unde am avut de întâmpinat noi piedeci, fiind luat drept spion. Totuşi, le-am alungat bănuielile, astfel că am putut culege toate informaţiile de care aveam nevoie… Situaţia e destul de prielnică… Avanposturile armatei albe sunt la o depărtare de vreo treizeci de kilometri de aici. Dacă am avea la îndemână câţiva cai iuţi, am putea ajunge destul de repede acolo. Ce-i drept, drumul e rău şi s-ar putea să avem vreo încăierare cu patrulele roşii, totuşi trebuie să izbutim. Aşadar, lucrul de căpetenie e să ne vedem afară din oraş, împreună cu familia imperială.

Monarhiştii ascultaseră cu luare-aminte lămuririle fostului ofiţer, încuviinţând din când în când, spusele sale.

— Timetrius Halbah, îţi mulţumesc în numele împăratului, zise, apoi, preşedintele. Acum trebuie neapărat să dăm de veste prizonierilor să fie pregătiţi, şi afară de asta să facem rost de caii trebuincioşi.

Timetrius Halbah zâmbi.

— Prima parte am şi dus-o la îndeplinire, răspunse el, istorisind cum izbutise să arunce bileţelul.

Povestirea sa fu răsplătită cu aplauzele celor de faţă.

Apoi aşteptară ivirea lui Germogen, dar acesta nu se arătă.

Un nemernic încurcase şi de astă dată planurile. În cele din urmă, se luă hotărârea ca încercarea să fie făcută, în orice caz, noaptea următoare.

188. Sfârşitul familiei imperiale

Aceea care primise bileţelul aruncat de Timetrius Halbah, era marea ducesă Tatiana.

Tatiana spusese copiilor ei că trebuiau să vină veşti de la prietenii lor din afară, astfel că sărmanele fete stăteau la pândă mereu la fereastra ce dădea în curte. În acea zi, era rândul Olgăi şi a marii ducese Tatiana.

Până să se potolească larma, şi să vină sus comandatul gărzii însoţit de câţiva soldaţi, trecură vreo zece minute. Ţarul Nicolai tocmai ţinea pe genunchi pe fiul său blond, Ţareviciul, şi încerca să-l mai înveselească puţin.

— Cetăţene Romanov, eşti în legătură cu conspiratorii! se răsti

comandantul gărzii.

Ţarul măsură din creştet până în tălpi pe mujicul care îndrăznea să-i vorbească astfel.

— Chiar dacă ar fi aşa, încă aş fi în dreptul meu, căci nu sunt un criminal şi n-am făptuit nicio nelegiuire, răspunse el.

Revoluţionarii se depărtară şi deschiseră uşa încăperii în care locuiau cele două prinţese, dar găsiră odaia goală.

Între timp, Tatiana şi Olga predaseră mamei lor ghemotocul de hârtie. După ce traseră cu urechea şi auziră paşii soldaţilor care se îndepărtau, Tatiana desfăcu bileţelul şi citi următoarele cuvinte:

„Fiţi pregătiţi… eliberarea va avea loc astăzi sau mâine noapte.
Supuşii devotaţi ai Maiestăţilor Voastre”.

Plină de bucurie, împărăteasa alergă în odaia soţului ei, pe care îl îmbrăţişă cu dragoste.

— Nicolai, se apropie eliberarea! murmură ea, printre lacrimi. Iată, citeşte!…

Împăratul străbătu cele câteva rânduri, apoi îşi trecu braţul pe după mijlocul soţiei sale şi rămaseră astfel multă vreme.

După aceea se ţinu un sfat de familie, la care luă parte şi doctorul Botkin. Una din fiicele împăratului rămase de veghe pe coridor şi, pentru a nu trezi bănuieli, se aşeză pe scaun cu un lucru de mână.

Când se înnoptă, Ţarina se plimba agitată dintr-o încăpere într-alta. Marile ducese se culcaseră îmbrăcate. Valizele fuseseră umplute cu obiectele cele mai trebuincioase, iar bijuteriile cusute în rochii.

Din când în când, un fior străbătea trupul bietei împărătese, care se gândea că eliberatorii ar putea fi atacaţi de santinelele de la parter. Vor fi, oare prietenii atât de numeroşi încât să învingă?

La fiecare jumătate ceas, cineva părăsea încăperea unde se aflau prizonierii şi trăgea cu urechea pe coridor. În noaptea aceea soldaţii vorbeau mai tare ca de obicei.

— Dacă pătrunde cineva aici, îi împuşcăm pe toţi, auzi într-un rând, Ţarina, ai cărei ochi se umplură de lacrimi.

Primele ceasuri din noapte se scurseră fără să se întâmple nimic. Luna scălda oraşul în lumina ei.

— Nu văd pe nimeni, Maiestate, zise doctorul, înapoindu-se din coridor. Să se fi răzgândit prietenii noştri?

— Poate că vin mâine noapte, răspunse Ţarul, resemnat.

Cam pe la miezul nopţii următoare, soldaţii pătrunseră în odaia prizonierilor, care săriră în sus, înspăimântaţi.

— Nu-ţi face iluzii, Nicolai Romanov! zise, aspru, comandantul gărzii. Ştim că de câteva zile eşti în aşteptarea conspiratorilor… dar aştepţi în zadar, căci au fost arestaţi cu toţii.

Împăratul îşi simţi inima săgetată de durere. Nici nu bănuia că

celălalt minţise, numai spre a-l chinui.

Trecură câteva săptămâni şi situaţia prizonierilor deveni tot mai deznădăjduită. De fiecare dată când vreo patrulă de revoluţionari pătrundea în odaia lor, foştii suverani tresăreau, crezând că sub uniformele roşii se ascund prietenii credincioşi, însă nădejdile lor se spulberau mereu.

Ţarul Nicolai fusese întotdeauna un om cu frica lui Dumnezeu – iar acum deveni peste măsură de evlavios şi se închina ziua şi noaptea. Îl uitase oare cu totul Cel de Sus?

Gărzile se schimbau mai în fiecare zi şi soldaţii erau revoluţionari tot mai îndârjiţi, care nu lăsau să le scape niciun prilej, pentru a chinui pe prizonieri.

Întruna din zile, Ţarina ieşi în coridor cu fiicele sale. Santinela, un flăcău chipeş, încercă să zâmbească batjocoritor, însă privirile blânde ale împărătesei îl făcură să plece capul ruşinat.

— Eşti din Petrograd? îl întrebă dânsa, oprindu-se înaintea lui.

— Da, răspunse soldatul.

— Ce se mai aude prin ţară? urmă ea.

— N-am voie să răspund… doamnă împărătească, bâigui santinela.

— Ba poţi să-mi răspunzi… eşti uit om bun şi oamenii buni se ajută unul pe altul.

— Nu… nu… sunt revoluţionar şi… vă urăsc! izbucni el, fără să se încumete, totuşi, să ridice privirile din pământ.

Una din marile ducese îi cuprinse mâna.

— De ce ne urăşti? întrebă ea, cu blândeţe.

— Eu… ah, lăsaţi-mă!

Soldatul îşi roti privirile în jur.

— Păziţi-vă! murmură el, uitându-se cu teamă spre scară. Albii înaintează mereu şi au ajuns la douăzeci de kilometri de oraş. Dar Sovietul a luat hotărârea să fiţi ucişi, dacă duşmanii noştri pătrund în oraş… Mi-e milă de voi, de aceea vă destăinuiesc toate astea. Cei din Moscova nu vor moartea voastră… ci să fiţi judecaţi de tribunalul lor Sovietul din Ecaterinburg, însă, nu vrea să vă lase din mâini… poporul cere sânge… Vai de voi, dacă albii încearcă să intre în oraş.

Ţarina şi fiicele ei se înspăimântară. Dacă aşa stăteau lucrurile, atunci acţiunea de salvare însemna pieirea lor.

Biata femeie se înapoie în odaia ei, unde se ghemui într-un colţ, îndesându-şi batista în gură, pentru ca împăratul să nu audă gemetele ei.

În noaptea aceea Ţarina şi marile ducese se rugară fără întrerupere.

În acest timp, Sovietul oraşului ţinea şedinţe furtunoase, căci elementele radicale stăruiau ca prizonierii să fie executaţi.

Într-una din aceste şedinţe se luă hotărârea ca în cursul lunii iulie

paza familiei imperiale să fie încredinţată unei trupe de sub conducerea lui Iurovsk, care făcea parte din comisia specială, însărcinată cu supravegherea prizonierilor. Acesta îşi alese de tovarăş un alt fruntaş revoluţionar, anume Nikulin. În cele din urmă spiritele se potoliră, căci Iurovsk făgăduise că Romanovii nu vor scăpa şi-i va ucide cu mâna lui, dacă s-ar face vreo încercare de liberare.

Un oarecare Golostcekin fusese trimis la Moscova pentru a stărui ca guvernul să ia o hotărâre cu privire la prizonieri, în cazul când oraşul ar fi căzut în mâinile albilor. Trimisul se înapoie cu răspunsul guvernului, care fu împărtăşit fruntaşilor revoluţionari într-o şedinţă secretă. Cu acest prilej se hotărî să se ia informaţii de la conducătorul trupelor roşii, care trebuia să raporteze cât timp mai putea să reziste oraşul.

Veştile acestuia nu erau defel îmbucurătoare pentru revoluţionari. Armatele lor slăbiseră mult în vremea din urmă şi trupele albe ajunseră aproape de marginea de sud a Ecaterinburgului. Deocamdată nu se produseseră decât încăierări izolate, dar se putea întâmpla ca în curând să aibă loc o luptă hotărâtoare şi oraşul să fie ocupat de albi.

În urma acestor lămuriri, Sovietul ţinu o şedinţă extraordinară în care se hotărî moartea prizonierilor. Totul fu pus la cale până în cele mai mici amănunte. Ura împotriva Romanovilor era atât de înverşunată, încât nu trebuia să mai rămână nicio urmă din rămăşiţele pământeşti ale nenorociţilor.

Era în noaptea de 16 Iulie. La parterul casei unde fuseseră adăpostiţi prizonierii, se adunaseră toţi aceia care aveau vreun rol la uciderea victimelor şi înlăturarea cadavrelor.

Deoarece încăperile de la etaj nu erau potrivite pentru execuţie, se hotărî ca Ţarul şi ai săi să fie ucişi în odăile de la parter.

Familia imperială nu bănuia nimic din cele ce se puseseră la cale. După ce rostiră rugăciunea de seară, nenorociţii se culcară devreme, ca de obicei.

Împăratul trăgea cu urechea la bubuiturile tunurilor care de câteva nopţi încoace se auzeau tot mai aproape, trezind nădejde în sufletul său zbuciumat.

Cam pe la miezul nopţii un zgomot de paşi îl făcu să tresară. După câteva clipe, păşi înaintea lui un bărbat cu barbişon, în care recunoscu pe Iurovsk, comandantul gărzii.

— Ce doreşti? întrebă Ţarul, neliniştit.

— Vreau sa te apăr, şopti celălalt, privind cu teamă spre uşă. Albii au hotărât să atace oraşul astă-noapte… trebuie să ne aşteptăm ca clădirea să fie bombardată, aşa că jos sunteţi mai la adăpost.

Împăratul îşi trezi familia luă pe Ţarevici în braţe şi coborâră la parter, unde li se dădu o încăpere în care se aflau doar câteva scaune.

Marile ducese făcură cerc în jurul Ţarinei, în timp ce Nicolai al II-lea obosit se aşeză pe scaun.

O tăcere apăsătoare domnea în încăpere. Deodată, Iurovsk îşi făcu iarăşi apariţia, cu câte un revolver în fiecare mână. Înaintă spre Ţar, îi adresă câteva cuvinte, apoi trase. În aceeaşi clipă, uşa se deschise din nou şi câţiva oameni înarmaţi se iviră în prag.

Ţipetele şi vaietele nenorociţilor erau îngrozitoare. Însă, nu trecură nici două minute şi trupurile lor zăceau fără viaţă pe podea.

189. Timetrius Halbah depune mărturie

În faţa locuinţei prezicătoarei se ivi cu o lună mai târziu, un tânăr slab, pe care se vedea lămurit mizeria în care se zbătea.

Şovăi câteva clipe, apoi sună la uşă.

— Dacă nu mi se deschide, nu ştiu încotro că-mi îndrept cercetările, murmură el. A trecut, doar, atâta vreme, de când n-am mai primit nicio ştire de la dânsa!

Un suspin de uşurare îi scăpă de pe buze, când auzi paşi apropiindu-se. Uşa se deschise şi în prag se ivi Petroneff, care privi cercetător pe tânărul dinainte-i.

— Aş vrea să vorbesc cu doamna Virubova, şopti acesta. Nu cumva ştii unde aş putea s-o găsesc?

Petroneff şovăi câteva clipe.

— Dar ce vrei de la dânsa? întrebă el, apoi. Nu stă aici, însă vine des pe la noi şi aş putea să-i spun că a căutat-o cineva.

— Vasăzică nu e aici? murmură celălalt, dezamăgit.

— Lasă-l să intre, Petroneff, căci îl cunosc, se auzi în acea clipă, un glas de femeie.

Petroneff se dădu într-o parte şi-l conduse pe tânăr în odaia Virubovei.

Fosta favorită a Ţarinei era îmbrăcată în negru şi avea ochii înroşiţi de plâns. În încăperea ei fusese ridicat un altar, înaintea căruia stătea îngenuncheata mai tot timpul, rugându-se lui Dumnezeu şi implorându-l ca zvonurile cu privire la moartea familiei imperiale să nu se adeverească.

— Timetrius Halbah, dacă ai şti cu câtă nerăbdare te aşteptam! murmură Virubova, după ce tânărul fu introdus în odaie. N-am mai primit nicio veste şi tocmai luasem hotărârea să pornesc spre Siberia. Nici nu-ţi închipui cât m-a chinuit nesiguranţa în care mă zbăteam! Cât m-am zbuciumat auzind zvonurile astea nebuneşti. Nu, nu-mi vine să cred… nu trebuie să cred, căci nu poate fi adevărat că iubita mea împărătească şi fiicele ei au fost ucise… Vorbeşte, Timetrius Halbah, vorbeşte! Nu-i aşa că m-au minţit? Sau… nu cumva oamenii ăştia sunt atât de sălbatici, încât s-au încumetat să ridice mâna împotriva unei

familii fără apărare?

Tânărul plecase capul, ca un om vinovat.

— Din nefericire… sunt nevoit să întăresc zvonurile, murmură el.

Virubova începu să-şi smulgă părul.

— Ah, de ce n-am fost şi eu lângă ei?… de ce nu m-au ucis şi pe mine… aceşti ticăloşi? strigă ea. Blestemaţi să fie ei în vecii vecilor! Să dea Domnul ca blestemul meu să se răsfrângă asupra tuturor urmaşilor lor!

Tânărul rămase tăcut, căci nu găsea cuvinte cu care să aline durerea nemărginită a femeii.

Şi el trecuse prin acelaşi zbucium când aflase cruda veste a morţii împăratului, şi el rămăsese năucit de durere.

— Cum… cum a fost cu putinţă, domnule Halbah? murmură Virubova înfiorată, după ce-şi mai revenise în fire.

Timetrius Halbah se aşeză pe un scaun, căci era atât de slăbit, încât nu se mai putea ţine pe picioare. În ultimele săptămâni nu mâncase decât pâine uscată, iar oboselile călătoriei îl istoviseră cu totul.

Fosta favorită îşi dădu seama de starea lui şi-i aduse ceva de mâncare. După ce înghiţi cu lăcomie câteva îmbucături, tânărul istorisi cele întâmplate:

— Lucrurile ar fi luat altă întorsătură, dacă cei din fruntea noastră ar fi fost mai cinstiţi şi n-ar fi vârât banii în pungile lor. Noi, ofiţerii, care eram hotărâţi la orice, ne-am văzut siliţi să stăm pe loc, numai fiindcă n-aveam cu ce cumpăra câţiva cai şi vreo două trăsuri. Episcopul Germogen a refuzat să ne dea bani, susţinând că nu primise nimic. Familia imperială fusese înştiinţată, armatele noastre ştiau ce aveau de făcut, totul era pregătit până în cele mai mici amănunte. Ne-am fi dat viaţa bucuroşi pentru salvarea prizonierilor… dar totul a fost zădărnicit din pricina lipsei de bani – din pricina ticăloşiei acelora care, în lăcomia lor, au nesocotit nobila noastră ţintă… Ruşine lor!… Ei sunt adevăraţii ucigaşi!

— Germogen şi… şi celălalt? îngână Virubova, îngrozită.

— Nu erau decât trădători… oameni lacomi de bani… nimic altceva!

— Blestemaţi să fie în veci vecilor!

— Cei însărcinaţi cu paza prizonierilor deveniseră tot mai cutezători, poveşti tânărul mai departe. În cele din urmă, ucigaşii şi-au dus la îndeplinire grozava lor misiune… Cum au murit sărmanii, nu ştiu nici eu… n-o ştie nimeni. În două minute au fost măcelăriţi cu toţii… Am citit cu groază despre fărădelegile făptuite în timpul revoluţiei franceze, când regele Ludovic al XVI-lea şi soţia lui au murit pe ghilotină, dar fărădelegea de acum e mult mai înfiorătoare… căci trăim în vremuri mai civilizate…

— Şi… şi ce s-a făcut cu trupurile nenorociţilor? întrebă Virubova.

— Nu se ştie încă nimic hotărât, deoarece nu s-a prea vorbit despre asta. Unii spun că au fost aruncate într-o groapă adâncă, alţii că au fost arse. În orice caz, timp de trei zile şi trei nopţi nimeni n-a putut pătrunde în pădurea din jurul oraşului. Nici eu nu mai puteam rămâne în Ecaterinburg, căci se pornise o vânătoare aprigă împotriva tuturor acelora care treziseră bănuieli sau n-aveau destule acte pentru legitimare; de aceea luat hotărârea să mă înapoiez în capitală pentru a vă aduce la cunoştinţă cele întâmplate.

— Şi n-a scăpat niciunul din membrii familiei imperiale?… au fost ucişi cu toţii?

— Nici asta nu ştiu, dar am auzit că se bănuieşte că una din fiicele Ţarului ar fi reuşit să fugă… Fireşte că nu e decât un simplu zvon. Mie, unul, nu prea îmi vine să cred. Îndată după săvârşirea grozavei fapte, cadavrele au fost încărcate într-un autocamion şi duse în pădure, aşadar cum ar fi fost cu putinţă ca ticăloşii să nu fi observat lipsa marii ducese?

Virubova se lăsă iarăşi pradă durerii ei nemărginite şi lacrimi mari îi şiroiră pe obraji.

— Ce s-a mai petrecut aici între timp? întrebă tânărul după o pauză.

Această întrebare mai abătu puţin gândurile fostei favorite.

— Nu te-ai văzut în Tobolsk cu prinţesa Nataşa de Gogineff? zise ea, mirată.

— Nu, am auzit doar că a fost arestată, fiindcă se strecurase în casa familiei imperiale. Mi-era milă de dânsa, căci biata femeie s-a dovedit ca una dintre cele mai nobile fiinţe pe care le-am întâlnit în viaţă; totuşi, nu puteam să-i vin în ajutor.

— Prinţesa şi prietenii ei te-au căutat aici, adăugă Virubova, după câteva clipe.

— M-au căutat? Pentru ce?

— Cum, nu ştii că o învinuită de crimă?

— Prinţesa Gogineff… învinuită de crimă? repetă tânărul, îngrozit.

— Da.

— Cine e victima?

— Sora dumitale şi copilaşul ei… Ticălosul de Potcikev i-a adus această învinuire. Dumneata fuseseşi propus ca martor… de aceea au venit să te caute.

— Ah! E îngrozitor… nemaipomenit! strigă Timetrius Halbah. Trebuie neapărat să mă înfăţişez înaintea judecătorilor ei, căci ştiu că prinţesa e nevinovată… Ştiu că numai prinţul Potcikev poate fi ucigaşul… Nu, nu vreau să fie condamnată pe nedrept!

— Nu te mai osteni în zadar, domnule Halbah… e prea târziu, căci sentinţa a fost rostită ieri… Ce-i drept, n-am vorbit încă cu nimeni despre asta; totuşi, ţinând seama de situaţia de până acum, nu mai

începe îndoială că prinţesa a fost condamnată la moarte.

Fostul ofiţer fu cuprins de deznădejde.

— Ah, nu există decât chinuri pe lumea asta! exclamă el. De ce n-am venit mai devreme?

Judecătorul Kalin făcu tot ce-i stătea în putinţă ca să amâne procesul prinţesei, pretextând mereu că cercetările nu se terminaseră încă. Astfel izbuti să câştige câteva luni, în timpul cărora Timetrius Halbah nu putu fi descoperit, totuşi.

În cele din urmă, magistratul se văzu nevoit să înainteze procurorului dosarul, căci tovarăşii săi începuseră să murmure.

Spre nenorocirea Nataşei, procurorul era un om care avea toate motivele să-i urască pe nobili; înainte vreme fusese ofiţer, şi, pentru o vină neînsemnată, îl deportaseră în Siberia, unde muncise din greu ani de-a rândul. Abia după izbucnirea revoluţiei îşi recăpătase libertatea şi se înapoie la Petrograd, unde fu numit procuror.

Kokuşin – acesta era numele său – se adânci cu o adevărată satisfacţie în studierea dosarului. După ce sfârşi cu aceasta, hotărî data procesului, care era foarte apropiată, căci voia să dea tovarăşilor săi o dovadă de imoralitatea nobililor.

Un asasinat îndoit şi bigamie. Ce putea fi mai grozav? Iar aceste crime fuseseră săvârşite de o femeie în vârstă de abia douăzeci de ani – o prinţesă… Procurorul îşi frecă mâinile cu mulţumire.

În sfârşit, veni şi ziua pentru care fusese sorocit procesul. Pe banca acuzaţilor luase loc prinţul Potcikev, iar alături de el frumoasa lui soţie. Sala de şedinţa era plină de oameni zdrenţăroşi, cu chipuri palide, brăzdate de suferinţe.

Procurorul, care simţea o satisfacţie deosebită, văzând zbuciumul acuzatei, dădu dovadă de o dibăcie fără seamăn ca să tărăgănească dezbaterile cât mai mult.

În timp ce biata femeie se încovoia mereu sub povara învinuirii care i se aducea, prinţul Potcikev se arăta stăpân pe sine, răspunzând liniştit la întrebări şi fiind foarte curtenitor cu judecătorii săi, cărora le mărturisi de la început că recunoaşte autoritatea lor. Prefăcându-se că se căieşte, nu tăgădui să se făcuse vinovat de bigamie, dar susţinu cu toată tăria că n-avea niciun motiv să curme viaţa Elenei, care şi aşa era sortită să moară peste puţin timp.

— Ea e ucigaşa! îşi spunea fiecare din cei care se aflau în sală. Potcikev e străin de crimă.

A treia zi, când procurorul îşi dezvolta rechizitoriul, cerând condamnarea la moarte a acuzatei, sărmana femeie se prăbuşi la pământ, în nesimţire. Câţiva dintre cei de faţă începură să se îndoiască de vinovăţia ei.

— Ia uitaţi-vă cum ştie să se prefacă ticălosul ăsta! strigă un invalid

de război, care îşi ţinea cârjele de-a curmezişul picioarelor retezate de la genunchi. Îl cunosc eu, căci mi-a fost comandant în armată, dar niciodată nu l-am văzut cu mutra asta de sfânt. Punea să ne bată sau ne lega de roţile tunurilor… O dată a lăsat să moară de ger un pluton întreg de soldaţi. E un ticălos şi nu m-ar mira deloc să fi comis el crima.

Judecătorii priviră spre invalid şi băgară de seamă că de unde la început mulţimea ţinuse cu prinţul, acum era împotriva lui. Acesta, însă, rămase liniştit, căci altminteri risca să piardă tot ce câştigase cu atâta trudă.

Rostirea sentinţei fu amânată pentru a doua zi dimineaţă.

Nataşa îşi veni în fire abia după câteva ceasuri, şi plânse toată ziua. Elena Halbah fusese prietena ei, îl iubise din inimă pe copilaşul acesteia, iar acum era învinovăţită de uciderea lor!…

După-amiază, un preot se ivi în celula acuzatei. Era un bătrân venerabil, care o salută prietenos şi-i întinse mâna.

— Copila mea, spovedeşte-te dacă ai ceva pe cuget, zise el, cu glas blând. Nu vreau să te silesc, căci citesc în ochii dumitale că eşti curată la suflet…

— Vă jur că sunt nevinovată… el e ucigaşul! murmură Nataşa.

— Păcat că n-a venit martorul principal… Tribunalul ar fi trebuit să amâne procesul, căci altminteri s-ar putea să condamne o fiinţă nevinovată.

Tot din gura preotului află Nataşa tragicul sfârşit al familiei imperiale. Adânc tulburată dânsa uită de durerea ei şi izbucni într-un plâns deznădăjduit, gândindu-se cu groază la moartea acelora pentru care voise să se jertfească. Bătrânul dezmierdă cosiţele ei minunate şi o privi gânditor. Nu, această femeie nu era o ucigaşă!

Făcând semnul crucii, preotul se depărtă din celulă fără să facă cel mai mic zgomot.

Când fu adusă în sala de şedinţe, a doua zi dimineaţă, Nataşa părea o sfântă. Ochii mari, negri, căpătaseră o strălucire nefirească şi o hotărâre neclintită se întipărise pe faţa ei. Da, dacă o socoteau vinovată, n-aveau decât s-o condamne!

Cei care veniseră să ia parte la dezbateri, erau aceeaşi oameni, şi o priveau cu mai multă compătimire. Procurorul se încruntase la faţă şi părea foarte nervos.

Grefierul citi rezumatul dezbaterilor, apoi preşedintele Curţii se adresă acuzatei, întrebând-o dacă mai are de adăugat ceva.

— Jur că sunt nevinovată şi că omul acesta e ucigaşul! răspunse ea, arătând spre Potcikev.

— Atunci, n-avem încotro, răspunse Kokuşin.

Judecătorii se ridicară, pregătindu-se să intre în camera de deliberare. În acea clipă se iscă larmă la uşă, apoi aceasta fu deschisă

brusc şi un tânăr încercă să pătrundă în sală, fiind împiedecat de doi bărbaţi.

— Eu sunt Timetrius Halbah… vreau să-mi depun mărturia! strigă tânărul.

— Bravo, a apărut martorul principal! strigară câţiva oameni din sală.

Judecătorii îşi reluă locurile. Kokuşin, pălise.

Timetrius Halbah se apropiase, răsuflând din greu.

— Ştiu că acuzata… e… nevinovată! gâfâi el.

Preşedintele îi dădu răgaz să mai răsufle. În acest timp privirile tuturor se aţintiră iarăşi asupra celor doi împricinaţi.

— Ia uitaţi-vă acum la câinele ăsta! strigă invalidul arătând spre Potcikev. Haha, stă cu coada între picioare, căci ştie ce-l aşteaptă.

— Aşadar, dumneata eşti fratele Elenei Halbah? întrebă preşedintele, adresându-se noului venit.

— Da, eu sunt, răspunse acesta.

— Atunci, povesteşte-ne tot ce ştii şi, mai ales, pe ce se întemeiază nevinovăţia acuzatei.

— Omul acesta e un ticălos! începu tânărul, aţintind asupra lui Potcikev o privire ameninţătoare. Folosindu-se de un nume fals, mi-a înşelat sora şi s-a căsătorit cu ea. Căsnicia lor, însă a fost dintre cele mai nefericite, căci soţul nu dădea pe acasă decât foarte rar. Între timp eu fusesem avansat locotenent şi mă întâlnii pe câmpul de luptă cu cumnatul meu, pe care îl cunoşteam numai după fotografie, unde era înfăţişat cu barbă… Astfel făcui constatarea că acela care se căsătorise cu sora mea, dându-se drept un negustor cu numele de Nicolai Rotberg, nu era altul decât prinţul Potcikev. La început voiam să-i cer socoteală ticălosului, dar în cele din urmă renunţai la această hotărâre, căci ştiam cât suferea biata mea soră, topindu-se fie dorul soţului ei. Aşadar, nu i-am pomenit nimic despre grozava descoperire… Spusei însă prinţului, să nu amărască ultimele luni pe care biata femeie le mai avea de trăit. Când eram în capitală, îl supravegheam pe furiş. Într-una din zile făcui cunoştinţă cu prinţesa Gogineff şi, auzind că rămăsese fără adăpost, îi propusei să locuiască în casa surorii mele, ceea ce primi cu multă bucurie, fără să bănuiască nimic din ticăloşia prinţului. Cele două femei se împrieteniră foarte repede. Uneori prinţesa îmi vorbea de Potcikev şi din cuvintele ei înţelesei dispreţul fără margini pe care i-l purta. În sfârşit, veni şi ziua când aflai despre uciderea surorii mele şi a sărmanului copilaş. Bănuii numaidecât cine era ucigaşul, însă nu puteam porni nimic împotriva lui, căci trebuia să mă ţin ascuns. Cu toate că lăsase să se creadă că e în lagărul trupelor sale ştiam bine că se află încă în oraş şi dând târcoale locuinţei sale, îl văzui acolo împreună cu căpitanul Semelov. Da, prinţul e ucigaşul surorii mele şi a copilului ei!

Timetrius Halbah îşi sfârşise depoziţia. În acest timp, Potcikev se făcuse galben ca ceara. Cu toate acestea nu voia încă să lase armele din mâini.

— Ce ai de răspuns, prinţ Potcikev? îl întrebă preşedintele.

— Sunt nevinovat, bâigui acuzatul, am văzut cu ochii mei cum prinţesa a ucis-o pe sărmana Elena.

— Aşadar, susţii că a cunoscut-o mai dinainte?

— Da. Totul nu e decât prefăcătorie… minciuni. Îmi făcea mereu scene de gelozie…

— Neruşinatule! strigă Nataşa, cuprinsă de indignare.

Kokuşin o întrerupse. Darea sentinţei trebuia să fie amânată cu o zi sau două, pentru a se face o perchiziţie în locuinţa lui Potcikev.

Rezultatul acesteia fu zdrobitor pentru acuzat căci se găsiră scrisori compromiţătoare, dovedind vinovăţia lui. Unele aveau însemnări făcute chiar de el, iar altele fuseseră trimise de Semelov, omul său de încredere.

Când i se puseră în faţă, toate acestea prinţul se arătă în adevărata lui înfăţişare şi fără să-şi dea seama aproape răcni:

— Da, eu sunt ucigaşul… mărturisesc… dar asta nu vă priveşte pe voi… n-aveţi dreptul să mă judecaţi… căci nu sunteţi decât nişte ticăloşi..

Judecătorii îl lăsară să-şi verse necazul, căci ştiau prea bine că în asemenea clipe de deznădejde, criminalii mărturisesc tot ce au făptuit.

Curtea se retrase în camera de deliberare şi după puţină vreme judecătorii se înapoiară; pe chipurile lor se putea lesne recunoaşte sentinţa hotărâtă.

Preşedintele arătă că acuzatul încercase să arunce vina asupra altuia, ceea ce era cât p-aci să-i izbutească, dar din fericire, adevărul ieşise la iveală. După aceea, citi sentinţa prin care prinţul Potcikev era condamnat la moarte.

Acesta izbucni într-un râs batjocoritor, vrând să arate că nu se teme de moarte. Totuşi când trebui să fie condus în celula sa, genunchii începură să-i tremure şi după câţiva paşi, se prăbuşi la pământ, în nesimţire.

Nataşa însă, privi fericită spre oamenii zdrenţăroşi, cu chipurile palide, care luaseră parte la proces şi nădejdea încolţi din nou în sufletul ei.

După ce se hotărî achitarea şi punerea ei în libertate sărmana femeie părăsi sala de şedinţe, la braţul lui Iesta, prietenul soţului ei.

190. Mamă şi fiu

În timp ce maşina înainta, în goană nebună, de-a lungul ţărmului Novei, Boris Verodin zări în jurul său trei persoane. Deodată, simţi la

picior o durere puternică şi i se făcu negru înaintea ochilor. Rana pe care nici n-o luase în seamă atunci când zbirii fuseseră pe urmele sale, părea mai gravă decât îşi închipuise.

Scrâşnind din dinţi, tânărul se strădui din răsputeri să nu-şi piardă cunoştinţa.

Toate sforţările sale nu folosiră însă la nimic. Mai deschise o dată ochii, zări ca printr-un văl pe cele trei persoane, apoi se prăbuşi pe spate, scoţând un geamăt.

— Sfinte Dumnezeule, moare! exclamă un glas de femeie. Ah, ar fi îngrozitor să-şi dea sufletul tocmai acum!

Ceilalţi doi bărbaţi erau Urez şi Petroneff, care însoţiţi de misterioasa contesă, înlesniseră fuga lui Boris.

— Nu vă neliniştiţi, doamnă contesă! zise Petroneff, aplecându-se spre ea. După cât pot să-mi dau seama, nu e vorba decât de o simplă rană… în orice caz, peste puţin timp vom fi pe bordul vaporului, unde îl vom putea examina mai de aproape. Sper să nu e nimic primejdios, căci altminteri n-ar fi avut putere să străbată drumul până la maşină.

Urez îngenunche lângă rănit şi aprinse o lampă electrică de buzunar. Partea de jos a pantalonului lui Boris era plină de sânge.

— Hm. Să nădăjduim că osul a scăpat neatins, altminteri nu va fi tocmai bine de el, murmură agitatorul, dând din cap.

Restul drumului fu străbătut în tăcere, în timp ce contesa ţinea batista în mână, ştergându-şi mereu lacrimile ce-i şiroiau pe obraji. Din când în când, Petroneff se pleca spre dânsa şi-i săruta mâna plin de respect.

În cele din urmă automobilul se opri. Stelele se oglindeau ca mii de nestemate pe suprafaţa liniştită a Nevoi.

— Am ajuns, Kassim? întrebă contesa, văzând că şoferul sărise de la locul lui şi deschisese portiera.

— Da, doamnă contesă.

Urez coborî din maşină, alergă spre marginea apei şi scoase un şuierat ascuţit. În clipa următoare, o punte îngustă se lăsă de pe bordul unui iaht care zăcea cufundat în beznă, apoi un bărbat se apropie de agitator.

— Eu sunt căpitanul Findley, zise el.

— Ai câţiva oameni la îndemână, căpitane? întrebă Urez, repede. Nenorocitul a fost rănit… şi-a pierdut cunoştinţa…

— Drace, asta nu-mi place defel! mormăi căpitanul Findley. Mă înapoiez numaidecât… avem o targă pe bord… am să aduc şi patru oameni cu mine.

Peste câteva minute, se ivi iarăşi, însoţit de patru marinari şi, apropiindu-se de contesă, o salută cu respect.

— Grăbeşte-te, căpitane Findley, rănitul trebuie dus numaidecât pe bord… vă însoţesc şi eu, zise aceasta, cu înfrigurare. N-avem timp de

pierdut… trebuie să facem rost de un medic cât mai repede cu putinţă…

— Bine, doamnă, vă stau la dispoziţie, răspunse căpitanul.

Apoi rănitul fu transportat pe bordul iahtului, la prora căruia strălucea, în litere aurite, cuvântul „Flamingo”.

Un suspin de uşurare scăpă de pe buzele contesei, când Boris Verodin fu aşezat într-un pat moale dintr-o cabină a vasului.

— Spune şoferului să te ducă acasă, domnule Urez! zise ea, adresându-se agitatorului. Maşina trebuie să dispară de pe ţărm cât mai repede, căci altminteri santinelele ar intra la bănuieli.

— Cum, plecaţi şi dumneavoastră, doamnă contesă? făcu agitatorul, uimit.

— Da, trebuie să-l însoţesc… Rănitul are nevoie de ajutor medical şi numai eu pot să i-l procur, căci Petroneff ar întâmpina mari piedeci. Revoluţionarii sunt foarte curioşi, iar medicii nu vor să se pună rău cu ei, astfel că le trădează totul.

Urez vru să se împotrivească, dar contesa îi puse mâna pe umăr şi zise cu glas rugător:

— Du-te, domnule Urez, şi nu încerca să mă abaţi de la hotărârea mea, căci nu vei izbuti.

Agitatorul aruncă o privire deznădăjduită asupra lui Petroneff, însă acesta înălţă din umeri, ştiind prea bine că stăpâna lui nu s-ar fi lăsat înduplecată nici în ruptul capului. Şi, deoarece între timp se ivise şi căpitanul, anunţând că iahtul e gata de plecare, Urez îşi dădu seama că nu-i rămânea decât să se îndepărteze.

Cu inima strânsă, agitatorul străbătu puntea şi se apropie de maşina cu care veniseră. În acelaşi timp, vasul ridică ancora şi porni, spintecând apa liniştită a fluviului.

Cele două cabine ale iahtului erau viu luminate, însă ferestrele fuseseră acoperite cu perdele groase, astfel că de pe ţărm nu se zărea decât luminiţa care sclipea la prora vasului.

Uşa de legătură dintre cabine era deschisă pe jumătate; contesa nu şi dezlipea ochii de pe chipul palid al rănitului, care gemea de durere.

— Ah. Cât trebuie să sufere! murmură ea, înfiorată.

Petroneff îi puse mâna pe umăr, zicând:

— Să nu vedem lucrurile prea în negru, doamnă contesă! Cred că Urez are dreptate şi nu e vorba decât de o simplă rană.

Misterioasa femeie nu răspunse nimic şi păşi în cabina alăturată, unde rămase multă vreme la căpătâiul rănitului, privindu-l cu duioşie.

Petroneff o urmărea cu încordare, în timp ce lacrimi se rostogoliră pe faţa ei.

— Ce o mai fi şi asta? murmură Petroneff. Nu mai înţeleg nimic… Îl iubeşte, oare? Cine e omul acesta? De ce se interesează atâta de soarta lui?

Contesa întoarse capul şi văzu privirile mirate ale lui Petroneff, de care se apropie, zicând:

— Du-te lângă el, Petroneff, căci n-aş vrea să mă vadă. Bănuiesc că-mi va pune întrebări la care n-aş putea răspunde.

Celălalt încuviinţă din cap. Se apropie de rănit, trase pătura deoparte, apoi îl dezbrăcă. Boris gemu de durere, însă rămase cu ochii închişi.

Petroneff îi examină rana. După cât se părea, era destul de gravă, căci piciorul se umflase foarte mult. Încercă să pipăie osul, dar tânărul scoase un răcnet sălbatic.

— Hm. Proastă afacere, murmură Petroneff, tare mi-e teamă că osul a fost rupt!

În acea clipă, Boris Verodin deschise ochii, privi mirat spre bărbatul de lângă el, apoi întrebă cu glas slab:

— Unde… unde sunt?

— În mâini bune, dragul meu… Te afli pe bordul unui iaht, care e în drum spre Cronstadt. Acolo vom face rost de un medic, căci, după cât se pare, ticăloşii nu prea şi-au greşit ţinta.

— Da, da… simt ca piciorul va trebui tăiat…

Petroneff aruncă îndărătul său o privire speriată. Din fericire contesa nu auzise nimic, căci stătea liniştită, cu privirile aţintite în gol.

— Stăpâneşte-te, domnule Verodin, nu trebuie să te gândeşti la ce e mai rău, zise el, apoi. Vom vedea ce spune doctorul…

— Cu toate astea ştiu că mi se va tăia piciorul, stărui rănitul. Dar cine m-a salvat? Unde e prinţul Ulkitzki?… Parcă era şi Urez lângă mine? Şi unde e doamna care mi-a venit în ajutor? Şi, abia acum îmi amintesc că era călugăriţa care m-a îngrijit când zăceam bolnav… am recunoscut-o după glas.

— Da, a fost şi dânsa…

— Şi acum unde e? De ce nu se arată?

— A rămas la Petrograd.

Boris Verodin se declară mulţumit cu acest răspuns şi închise ochii. Gemetele, care scăpau din când în când de pe buzele sale, trădau durerile cumplite pe care le îndura.

Contesa făcu semn lui Petroneff să se apropie.

— Dă-i narcoticul ăsta! zise ea, întinzându-i o sticluţă. Peste puţin timp durerile vor slăbi.

Petroneff luă sticluţa şi turnă câteva picături într-un pahar cu apă, pe care rănitul îl sorbi cu lăcomie.

După câtăva vreme se mai linişti, dar rămase treaz, ascultând cu luare-aminte duduitul motorului. Încetul cu încetul, oboseala îl învinse şi adormi.

Petroneff rămase cu privirile aţintite asupra lui. Deodată, rănitul mişcă buzele, ceea ce făcu pe celălalt să se plece asupra lui.

— Nataşa… scumpa mea Nataşa… unde eşti? bâigui Boris.

Petroneff se duse în cabina cealaltă, unde se afla contesa.

— Ce-a spus? întrebă ea.

— Vorbea de prinţesa Nataşa, soţia lui.

— De mine n-a pomenit nimic?

— Ba da, v-a recunoscut, doamnă contesă… A întrebat unde sunteţi, însă i-am răspuns că aţi rămas în capitală.

Misterioasa femeie scoase un oftat adânc.

— Petroneff, vreau să-ţi fac o destăinuire, zise ea, cu glas tremurător. Ştii cine e Boris Verodin?

— Nu, doamnă contesă, de unde vreţi să ştiu?

Contesa şovăi o clipă, apoi zise:

— E fiul meu!

191. Descoperirea profesorului Protoff

Petroneff rămase mut de uimire. Apoi clătină capul cu neîncredere, murmurând:

— Cum, doamnă contesă… e cu putinţă?… Boris Verodin… fiul dumneavoastră? Nu înţeleg ce vreţi să credeţi cu asta…

— Da, e fiul meu… Acum, însă, nu mă mai întreba nimic. Ceea ce ţi-am spus trebuie să rămână o taină. Îmi făgădui eşti?

— Da, doamnă, vă puteţi bizui pe tăcerea mea, răspunse Petroneff, care încă se îndoia de cele auzite.

— Îţi mulţumesc, dragul meu… Va veni o zi când voi putea să te răsplătesc pentru devotamentul dumitale… Numai după ce vom părăsi ţara asta înfiorătoare, ne vom găsi şi noi liniştea atât de mult dorită.

— Singura mea dorinţă e să rămân mereu servitorul dumneavoastră credincios, răspunse Petroneff, adânc tulburat.

Câtva timp domni tăcere între cei doi. Petroneff se mai gândea încă la uluitoarea destăinuire a contesei, când căpitanul Findley se ivi în cabină.

— Unde ancorăm, domnule Petroneff? întrebă el.

— În locul cel mai sigur… Nu trebuie să trezim bănuieli, căci revoluţionarii au pornit o vânătoare turbată împotriva tuturor acelora care vor să părăsească ţara. De când au fost ucişi câţiva din fruntaşii lor, au organizat un serviciu de urmărire, care nu lasă să-i scape nimeni. Mare noroc că plutim sub pavilion englez!

— Am auzit şi eu despre crimele astea, misterioase, interveni contesa. Totuşi, nu se vorbeşte în public de ele… Ce e adevărat din zvonurile care umblă?

— Din întâmplare, cunosc chestia foarte bine, răspunse căpitanul. În mai toate oraşele mari şi chiar la ţară, s-au produs în ultimul timp atentate împotriva fruntaşilor revoluţionari. S-au găsit cadavrele

câtorva agitatori şi comisari ai noului regim, care erau atât de mutilate încât aproape că nu mai puteau fi recunoscute. Poate că e vorba doar de o superstiţie, poate că sunt numai zvonuri puse în circulaţie de persoane interesate… în orice caz, s-a pornit o vânătoare înverşunată împotriva misterioşilor asasini. Guvernul susţine că monarhiştii, sau câţiva fanatici din rândurile lor, au făptuit aceste nelegiuiri. Se spune că s-a alcătuit o organizaţie secretă care vrea să lupte împotriva noului stat, înlăturând cu sălbătăcie pe cei care se află în fruntea lui. Asta e tot ce ştiu din auzite… Cu propriile mele simţuri am putut constata următoarele: Era cam înainte cu cinci săptămâni… într-o noapte, debarcai la Cronstadt, când, deodată, văzui ivindu-se din întuneric un grup de oameni care duceau un obiect greu. Lucrul mi se păru ciudat şi, după ce mă încredinţai că am la mine revolverul, de care nu mă despart niciodată, deşi portul armelor a fost interzis, mă furişai lângă zidul unei magazii. Între timp, luntrea care mă adusese de pe „Flamingo" se înapoiase iarăşi la vas. Aşteptai cu inima zvâcnind şi vă puteţi închipui spaima mea, când zării căzând la picioarele mele un obiect greu, după care paşi grăbiţi se îndepărtară de magazie. Când zgomotul lor se pierdu şi deoarece presimţii ceva înfiorător, îmi îndreptai privirile spre obiectul întunecat, de formă lunguiaţă. Cutezai, să mă mişc şi aplecându-mă, zării o pătură militară, pe care o desfăcui… În clipa următoare mă dădui înapoi cu groază, căci înăuntrul ei se afla un trup de bărbat, complet gol, care avea la gât o rană mare cât pumnul, prin care se scursese tot sângele din corp. Chiar şi carnea părea să fi fost îndepărtată, prin cine ştie ce mijloc înfiorător. Pielea se zbârcise pe schelet, iar ochii lipseau din orbite. Cu toate acestea, putui să-mi dau seama că nenorocitul nu murise de multă vreme. Groaznica întâmplare mă făcu să renunţ la planul meu de a face o plimbare pe uscat, astfel că mă înapoiai repede pe bordul iahtului şi pentru a preîntâmpina orice neplăceri, dădui ordinul de plecare şi nu ancorai decât într-un loc foarte îndepărtat de magazia unde făcusem ciudata descoperire. A doua zi coborâi din nou pe uscat şi trăsei la un hotel. Prin întrebări meşteşugite aflai că trupul fusese găsit şi identificat. Era vorba de un comisar al Cekei din Moscova, care venise însoţit de câţiva agenţi spre a încerca să descopere pe misterioşii asasini ai celor şase oameni găsiţi în ultimul timp oribil mutilaţi. Şi aceştia fuseseră fruntaşi revoluţionari sau agenţi ai Cekei.

Contesa se cutremură de groază.

— Ah, e înfiorător! murmură ea. Şi nu s-a descoperit de ce au fost mutilaţi nenorociţi!?

— Umblă fel de fel de zvonuri, răspunse căpitanul Findley. Un chirurg vestit, care a trecut prin Cronstadt, părăsind apoi Rusia, a examinat şi el cadavrul, susţinând că e vorba de crime grozave. După spusele sale, sângele şi carnea victimelor au fost scoase încă pe când

nenorociţii mai erau în viaţă. Poate că au fost adormiţi, astfel că n-au simţit nimic din groaznicele experienţe care se făceau cu ei. În orice caz, numai un medic e în stare să facă asemenea operaţiuni… Nu se ştie dacă vestitul chirurg avea dreptate sau nu. Fapt e că, în diferite părţi ale ţării s-au descoperit nelegiuiri asemănătoare, astfel ca trebuie să fie vorba de o organizaţie bine întocmită care a pornit o luptă pe viaţă şi pe moarte împotriva noului regim. Toate străduinţele făcute pentru descoperirea făptaşilor au rămas zadarnice… Aceste întâmplări mă fac să-mi amintesc de ceva asemănător… Aţi auzit vreodată de un medic cu numele de Protoff?

Petroneff încuviinţă din cap şi schimbă cu contesa o privire plină de înţeles.

— Dar ce e cu el? întrebă aceasta din urmă. În ultimii ani a tratat pe ţarul Nicolae şi dacă nu mă înşel, a fost chemat să vindece şi boala misterioasă a moştenitorului tronului.

— Da, aşa e, doamnă contesă, încuviinţă Findley.

— S-a renunţat însă, la ajutorul său, interveni Petroneff. Profesorul îşi luase obligaţia să vindeca pe Ţarevici, dar în schimb trebuia să se jertfească altă viaţă omenească, nu e aşa?

— Da, răspunse căpitanul. Era cu câţiva ani înainte de război… Protoff susţinea că a făcut o descoperire uluitoare şi anume, că se poate salva viaţa unui bolnav, printr-o transfuzie a sângelui şi ţesutului celular, luate de la un om sănătos. Fireşte că acesta din urmă era pierdut; în schimb, însă, celălalt devenea de două ori mai robust decât fusese înainte de boală…

— Şi oamenii se încumetă să facă asemenea descoperiri? întrebă contesa, cuprinsă de groază.

— Mai mult decât atât: după cum am aflat, s-a şi făcut o experienţă asupra unui muribund care fusese adus de pe front. Protoff, care era medicul şef al spitalului, încercă tot ce-i stătu în putinţă spre a-l salva, dar ştiinţa lui părea neputincioasă. Cam pe vremea aceea fură prinşi câţiva spioni, care urmau să fie împuşcaţi. Profesorul ceru autorităţilor militare să-i pună la dispoziţie unul din trupurile condamnaţilor, întrucât avea nevoie de el, pentru o experienţă. Cererea îi fu împlinită şi, înainte de execuţie, Protoff făcu transfuzia sângelui şi a ţesutului celular. Muribundul scăpă cu viaţă… ba, mai mult, se spune că deveni un om vânjos. Cadavrul condamnatului, însă, avea aceeaşi înfăţişare ca şi cele ale victimelor descoperite în ultimul timp.

— Nu cumva vrei să spui că un om atât de învăţat ca profesorul Protoff ar putea avea vreun amestec în aceste asasinate? întrebă contesa.

— Nu vreau să spun nimic, răspunse Findley. Fapt e, însă, că guvernul a pornit cercetări pentru găsirea lui Protoff, care a dispărut de câteva luni. O vreme a locuit în Moscova, apoi în capitală… astăzi,

însă, nu se mai poate da de urma lui.

— Asta înseamnă că trebuie să fim cu ochii în patru, zise contesa, oftând. Din păcate, nu cunosc niciun medic în Cronstadt… Domnule căpitan, n-ai putea să găseşti dumneata vreunul, care să se ocupe de rănitul nostru? Ştiu că va trebui să jertfesc o sumă mai mare, însă sunt gata să plătesc oricât.

Căpitanul dădu din cap.

— Bine, doamnă, voi încerca, răspunse el. Ah, după cât se pare, bolnavul a început să fie scuturat de friguri, adăugă Findley, îngrijorat, când din cabina cealaltă, se auziră cuvintele fără şir ale rănitului.

— Cât mai avem până în port? întrebă contesa neliniştită.

— Vreo jumătate ceas.

— Slavă Domnului! murmură ea, împreunându-şi mâinile şi ascultând zgomotele ce veneau din cabina alăturată, unde Petroneff se ocupa de rănit.

Vasul îşi încetini mersul şi după puţin timp, intră în rada portului.

Findley dădu cârmaciului instrucţiuni asupra celor ce avea de făcut, apoi se pregăti să pornească în căutarea medicului.

— Plătesc oricât, domnule căpitan, nu uita asta! îi zise contesa înainte de plecare. Înapoiază-te însă, cât mai repede, căci sunt foarte îngrijorată de soarta rănitului.

Căpitanul făcu o plecăciune, apoi sări pe chei şi dispăru în beznă.

— Să dea Dumnezeu să se înapoieze cât de curând! şopti contesa lui Petroneff, care schimba compresele reci de la piciorul lui Boris.

„Negrul” nu răspunse. După părerea lui, lucrurile stăteau prost de tot.

— Sărmană femeie, murmură el, în timp ce privea cu milă spre Boris Verodin, al cărui chip era aprins de fierbinţeală.

192. În casa doctorului Barickin

Aşteptarea fu pentru contesă nespus de chinuitoare. Căci Findley lipsi mai multă vreme decât îşi închipuise ea. În acest timp, Petroneff îşi dădea seama că starea rănitului e tot mai îngrijorătoare; cu toate acestea, nu împărtăşi contesei nimic din temerile sale.

Într-un târziu se auzi motorul unei şalupe care porni spre ţărm, căci iahtul se îndepărtase spre mijlocul apei.

Privirile încordate ale misterioasei femei rămaseră aţintite asupra uşii cabinei, până ce aceasta se deschise şi doi bărbaţi se iviră în prag. Unul era căpitanul Findley, iar celălalt medicul, un omuleţ cu ochii mari, negri, ciudat de scânteietori.

Contesa se ridică şi înaintă spre el, cu mâinile ridicate implorator.

— Cine eşti dumneata? întrebă doctorul, după ce o privise câtva

timp cu luare-aminte.

— Vă rog să-mi îngăduiţi să nu răspund la această întrebare, răspunse ea.

— Atunci au pot face nimic… v-aţi ostenit în zadar. Cred că ştiţi cât de prevăzători trebuie să fim noi, medicii, în vremurile astea. Suntem înconjuraţi de spioni şi vai de noi dacă ne amestecăm în vreo afacere necurată.

— Socot că, înainte de toate, sunteţi medic şi aveţi datoria să interveniţi acolo unde e nevoie de ajutorul dumneavoastră, răspunse contesa, cu o uşoară ameninţare în glas.

— Dar de ce nu vreţi să-mi spuneţi cine sunteţi?

— Pentru că numele meu n-are nimic de-a face cu îngrijirea bolnavului.

— Îmi pare rău, dar n-am încotro… trebuie să plec.

Doctorul se întoarse, dar nu făcu decât vreo câţiva paşi şi se opri, căci Findley îndreptase revolverul asupra lui.

— Deoarece nu-ţi cunoşti singur datoria, mă văd nevoit să ţi-o amintesc eu, zise el. Nu vei părăsi bordul vasului până ce nu vei fi examinat rănitul!

— Căpitane… ce faci? strigă contesa, înspăimântată.

— Ceea ce găsesc nimerit de făcut în situaţia de faţă, răspunse Findley, cu hotărâre.

— Bine, dar nu voiam asta, murmură contesa. Nu e aşa că nu sunteţi supărat pe noi, domnule doctor? se adresă ea celuilalt. Nu, nu voiam să ajungă lucrurile până aici.

— Fie, renunţ să aflu numele dumneavoastră, replică medicul. Arătaţi-mi bolnavul…

Petroneff, care până atunci nu scosese nicio vorbă, arătă spre cabina alăturată. Medicul intră înăuntru, aruncă o privire asupra chipului aprins de fierbinţeală al tânărului revoluţionar, apoi ridică pătura şi examină piciorul acestuia.

— Nu vă pot făgădui nimic, zise el, cu compătimire. Atâta ştiu doar, că bolnavul e în primejdie de moarte.

Contesa scoase un ţipăt.

— Da, rana e mai gravă decât se pare, urmă doctorul. Osul a fost atins, dar nu pot să-mi dau seama cât de mare e fractura… Cine l-a împuşcat?

Ochii negri ai medicului se aţintiră scrutător asupra celor trei persoane.

— E neapărat nevoie să ştii lucrul acesta? zise căpitanul. Nu socoţi că ar fi mult mai logic să te ocupi numai de starea rănitului?

— Nu-l pot trata decât acasă la mine, răspunse celălalt. Chiar dacă aş vrea să mă ocup de el, încă nu văd cum aş putea s-o fac, fiindcă n-am niciun mijloc să-l transport în locuinţa mea.

— Domnule, sunt bogată, zise contesa cu glas tremurător, apropiindu-se de el. Cereţi-mi orice sumă, numai scăpaţi viaţa acestui om!

— Bine, vă voi dovedi că vreau să vă ajut… Însoţeşte-mă, domnule căpitan! Ne vom înapoia cu maşina mea.

— Peste cât timp? întrebă contesa neliniştită.

— Peste zece, cincisprezece minute.

Sărmana femeie trecu iarăşi prin clipe chinuitoare.

— Dumnezeule, nu mi-l lua! murmură dansa, în timp ce se plimba agitată prin eleganta cabină. Ce mi-ar mai rămâne de făcut, dacă el, n-ar mai fi în viaţă? Să fi fost zadarnice toate străduinţele mele?

După un sfert de ceas, medicul se înapoie pe bordul iahtului.

Cu ajutorul marinarilor, rănitul fu transportat în automobil.

Petroneff avea să-i însoţească, în timp ce contesa, căreia purtarea medicului i se păruse foarte suspectă, rămase pe vas şi se culcă în cabină, vrând să se odihnească în urma zbuciumului prin care trecuse.

Pe drum, omul de încredere al contesei întrebă pe medic dacă viaţa rănitului e în primejdie.

— Cred că-ţi dai seama de asta tot atât de bine ca şi mine, răspunse celălalt, aţintind asupra lui Petroneff o privire cercetătoare.

— Doar nu vreţi să spuneţi că?…

— Nu, nu vreau să spun nimic, îl întrerupse medicul cu asprime. Înainte de toate, trebuie să-ţi spun cum mă cheamă… Doctorul Barickin. Cred că ai auzit de mine?

— Doctorul Barickin? repetă Petroneff, dus pe gânduri. Da, vă mărturisesc că numele mi se pare cunoscut, dar nu ştiu cu ce prilej am auzit de el.

Celălalt zâmbi, lăsând să i se vadă dinţii albi.

— Am fost multă vreme asistentul profesorului Protoff, iar mai târziu, colaboratorul său.

— Ah, acum ştiu, exclamă Petroneff, ducând mâna la frunte. Chiar înainte de venirea dumneavoastră am vorbit despre vestitul savant.

— Şi ce aţi vorbit despre el?

— Despre… descoperirea ştiinţifică pe care a făcut-o… şi despre dispariţia lui.

Un zâmbet batjocoritor se ivi pe buzele modicului.

— Şi altceva? întrebă el.

Petroneff începu să regrete că aduse vorba de asta.

— Vorbeam despre domnul profesor, în legătură cu misterioasele crime descoperite în ultimul timp, răspunse el.

— Sper că n-ai vreo bănuială împotriva lui? zise medicul, râzând.

— Nu, nici nu mi-a trecut prin minte. Discutam doar, că domnul profesor a izbutit să salveze de la moarte un om cu ajutorul sângelui şi

ţesutului celular scos de la altul.

— Mare prostie, făcu Barickin, cu dispreţ. Aşa ceva n-a izbutit nimeni să facă şi nici n-o să izbutească vreodată.

— Nu ştiu dacă e sau nu adevărat, şi nici nu mă interesează.

— Foarte bine, încuviinţă medicul. Nu trebuie să ne batem capul cu lucruri pe care nu le pricepem.

— Totuşi, trebuie să fie un sâmbure de adevăr în toate astea, răspunse Petroneff, cam întârâtat. Se ştie, doar, că Ţareviciul urma să fie vindecat prin metoda profesorului Protoff, dar că Ţarul s-a împotrivit nevrând să se jertfească viaţa unui om.

— Altă prostie! exclamă Barickin. Am fost multă vreme asistentul profesorului, dar nu mi-a vorbit niciodată despre aşa ceva.

— După câte am auzit, în ultimul timp i s-a pierdut urma şi toate cercetările pentru găsirea lui au rămas fără niciun rezultat…

— Ei, cine ştie unde s-o fi retras ca să se odihnească! răspunse medicul, înălţând din umeri. Acum poate să-şi îngăduie acest lucru, căci a câştigat mulţi bani de la pacienţii săi, care făceau parte din societatea cea mai aleasă.

În acea clipă, maşina se opri.

— Am ajuns, zise Barickin.

Petroneff privi pe fereastră şi văzu o clădire joasă, în mijlocul unei grădini.

— Acum n-avem, însă, oameni, care să transporte rănitul! făcu el.

— Fii liniştit, aici e clinica mea şi am întotdeauna câţiva infirmieri la îndemână, răspunse Barickin, şi apăsă pe butonul unei sonerii.

În clipa următoare, casa fu scăldată într-o mare de lumină şi doi oameni voinici, dintre care unul ducea o targa în spate, ieşiră pe uşă.

Cei doi oameni luară rănitul pe targă şi-l duseră înăuntru, urmaţi de Petroneff.

Câteva minute mai târziu, Boris Verodin se afla pe masa de operaţie. Unul din infirmieri aduse o mască de vată, care fu pusă pe faţa rănitului. Apoi doctorul Barickin procedă la extragerea glontelui, cu ajutorul unei sonde, pe care o vârî în rană. După câteva minute gloatele fu scos afară împreună cu sfărâmăturile osului.

— Cine e pacientul? întrebă Barickin, deodată.

— Îmi pare rău, dar nu vă pot spune, răspunse Petroneff.

— Treaba dumitale! Îţi atrag însă atenţia, că am datoria să dau de veste autorităţilor.

Petroneff tresări, speriat.

— Ei, tot nu vrei să-mi spui cine e? stărui medicul.

— Nu-l cunosc nici eu… am lucrat, doar, în numele doamnei cu care aţi vorbit înainte.

— Şi nu vrei să-mi spui nici cine o dânsa?

— Nu… nu-mi e îngăduit…

Barickin nu mai stărui şi se ocupă de rănit, pe care îl examină cu multă luare-aminte.

— Aşa, destul pentru astăzi, zise el, după ceva timp. Nădăjduiesc că va scăpa cu viaţă, totuşi nu pot şti nimic clar… Onorariul meu se ridică la suma de cinci sute de lire sterline. Dă de ştire stăpânei dumitale că voi anunţa autorităţile, dacă nu mi se numără banii… Cei de la Ceka s-ar bucura mult, cred, dacă ar da cu ochii de tânărul ăsta chipeş.

— Bine, am să vorbesc cu doamna, răspunse Petroneff. Când mă pot înapoia, credeţi că atunci îmi veţi putea da şi vreo veste liniştitoare cu privire la starea bolnavului?

— Da, nădăjduiesc, însă nu sunt sigur.

În acea clipă, rănitul se mişcă, dar nicio şoaptă nu ieşi de pe buzele lui. Medicul bătu din palme, uşa se deschise şi cei doi infirmieri uriaşi intrară în încăpere, apropiindu-se de masa de operaţie, în timp ce privirile lor erau aţintite asupra medicului.

„Ce fel de oameni or mai fi şi ăştia?" se-ntrebă Petroneff, neliniştit, dându-se de o parte, când cei doi trecură pe lângă el, ducând rănitul pe targă.

— Mă pot bizui pe flăcăii ăştia! făcu medicul, zâmbind mulţumit, după ce infirmierii părăsiră sala de operaţii.

— Şi se pricep ei cum să umble cu bolnavii? întrebă Petroneff.

— Ei, dar ce-ţi închipui despre mine? Am tratat mulţi bolnavi în clinica mea, dar niciunul n-a avut de ce să se plângă. Cât despre infirmieri, fii fără grijă… sunt băieţi foarte de treabă, originari din Siberia de Nord.

Petroneff nu mai spuse nimic deşi era neliniştit, căci mişcările automate ale celor doi infirmieri i se păruseră foarte ciudate. De asemenea, îi dădea de bănuit faptul că podeaua era acoperită cu covoare neobişnuit de groase, care înăbuşeau zgomotul paşilor.

Aceste amănunte se întipăriră adânc în mintea lui Petroneff. Când ajunse afară, pe stradă, rămase câtva timp în faţa porţii şi privi îndelung spre clădire, care zăcea iarăşi învăluită în întuneric. Şi cu cât o privi mai mult, cu atât se simţi mai neliniştit, fără să-şi lămurească pricina. Medicul acesta i se părea un om fioros, iar cei doi infirmieri nişte gorile, fără nicio judecată, care n-ascultau decât de poruncile stăpânului lor.

Petroneff se simţi străbătut de fiori. Când urcă pe bordul iahtului, contesa mai dormea. Se culcă şi el în cabina alăturată, dar fu chinuit de visuri rele. Un animal mic, respingător, cu dinţi ascuţiţi se ghemuise pe pieptul său, holbând asupra lui doi ochi scânteietori; apoi, ghearele sale i se înfipseră în carne… O gură larg deschisă, cu dinţi galbeni, de animal de pradă, se apropie de faţa sa… I se păru că vede tot mai lămurit, chipul doctorului Barickin. Apoi se apropiară

două maimuţe uriaşe, care aşteptau poruncile micului animal. Acesta se întoarse spre ele şi le făcu un semn, în timp ce colţii săi se înfipseră în gâtul adormitului. cei doi uriaşi îngenuncheară lângă el şi-i smulseră carnea de pe trup…

Petroneff se trezi, scoţând un ţipăt. Era scăldat în sudoare. Contesa se afla lângă el şi-l întrebă, îngrijorată:

— S-a întâmplat ceva, Petroneff? Ai vreo veste despre rănit?

193. Uneltele doctorului Barickin

Petroneff era istovit cu desăvârşire. Visul îngrozitor îi rămăsese adânc întipărit în minte. În cele din urmă, izbuti să-şi adune gândurile şi istorisi tot ce ştia.

Contesa îl ascultă cu luare-aminte, apoi răsuflă uşurată, ca şi cum primejdia trecuse. Fără să obiecteze nimic cu privire la suma cerută de medic, înmână lui Petroneff un teanc de bancnote, zicând:

— Aici ai jumătate din bani, iar restul ţi-l voi da după ce Barickin va fi făcut treaba.

Credinciosul om se duse iarăşi la locuinţa medicului, care luă banii cu lăcomie, ceea ce spori dezgustul lui Petroneff împotriva lui. Când se interesă asupra stării rănitului, Barickin îi răspunse:

— Se simte mai bine. Vrei să-l vezi?

— N-ar fi mai cuminte să-l lăsăm în pace? zise Petroneff, după o scurtă chibzuire. Mi-e teamă să nu-mi pună întrebări la care nu-i voi putea răspunde.

— Fie cum vrei dumneata, încuviinţă Barickin.

De atunci lucrurile se petrecură la fel în fiecare zi. Petroneff venea să se intereseze de soarta bolnavului, apoi raporta contesei lămuririle medicului. Rănitul mergea spre însănătoşire. Într-o zi, contesa veni şi ea cu Petroneff.

Când păşi în casa lui Barickin, dânsa privi cu teamă în jurul ei.

— Cum se simte pacientul, domnule doctor? întrebă ea.

— N-aveţi decât să-l vedeţi, răspunse medicul. Cât despre mine, nu pot decât să vă repet ceea ce am spus în fiecare zi trimisului dumneavoastră.

— Trebuie neapărat să mă înapoiez la Petrograd. Înainte de asta, însă, aş vrea să-mi spuneţi dacă starea rănitului se mai poate înrăutăţi.

— Nu, nu cred… totuşi o să mai treacă vreo câtva timp până ce va fi vindecat cu totul.

— Atunci vreau să-l văd.

— De ce nu? Urmaţi-mă!

— El, însă, nu trebuie să mă vadă…

Barickin încuviinţă şi porni înainte. În coridor, le ieşiră în cale cei doi infirmieri care treziseră neîncrederea lui Petroneff. Fără să-i ia în

seamă, aceştia trecură înainte cu paşii lor mecanici, cu ochii aţintiţi în gol.

Contesa se alipi de Petroneff, care îi cuprinsa mâna, pentru a o linişti.

În cele din urmă, medicul deschise o uşă şi femeia se aplecă înainte, privind în încăpere.

— Copilul meu… fiul meu! murmură ea.

Boris Verodin zăcea într-un pat alb şi părea că doarme. Deoarece perdelele băteau în verde, nu se putea zări dacă rănitul era palid sau nu.

Câteva minute contesa rămase nemişcată, apoi se retrase de la uşă şi vârând mâna în poşetă scoase un teanc de bancnote englezeşti, pe care le înmână doctorului.

— Restul când se va însănătoşi, domnule doctor, zise ea. Dar… spuneţi-mi, vă rog, nu există nicio primejdie?

— Peste trei, patru săptămâni va putea părăsi patul, stimată doamnă! răspunse Barickin, înclinându-se.

— Vă mulţumesc!

Soarele strălucea pe cer. Apa Nevei sclipea ca o oglindă uriaşă; vasele de război se legănau greoaie, ferecate în lanţurile lor.

Cu inima plină de nădejde, misterioasa contesă păşi iarăşi pe bordul lui „Flamingo”.

După plecarea celor doi vizitatori, Barickin intră în odaia bolnavului şi, oprindu-se lângă patul acestuia, îl privi cu un zâmbet batjocoritor.

— Flăcăul ăsta are o constituţie de fier, murmură el. L-aş fi jertfit de multă vreme pentru scopurile noastre, dacă n-aş fi bănuit că ascunde secrete care mi-ar putea aduce câştiguri mari. De ce nu mi se spune cine e? De ce se învăluiesc în tăcere toţi aceia care au de-a face cu el? Hm, dacă se jertfesc cinci mii de lire pentru viaţa lui, pe semne că preţuieşte mult mai mult… Însă, chiar dacă aş vrea să-l scap, tot n-aş mai putea… piciorul trebuie tăiat… în curând se va produce o otrăvire a sângelui.

Deodată, medicul se întoarse şi bătu din palme. În clipa următoare îşi făcură apariţia cei doi infirmieri, care înaintară spre el cu paşi cadenţaţi, ţintă la stăpânul lor.

— Staţi! porunci Barickin, când aceştia ajunseră în apropierea lui.

Uriaşii se opriră ca nişte automate, cu privirile ţintă la stăpânul lor.

— Luaţi-l! făcu medicul, arătând spre rănit.

Infirmierii îl ridicare pe Boris şi ieşiră din încăpere. Medicul porni înainte, străbătu coridorul, apoi deschise o uşă care ducea în pivniţă. Pretutindeni erau becuri electrice, care dădeau o lumină puternică.

După ce coborâră o scară, o luară de-a lungul altui gang, la capătul

căruia Barickin apăsă pe un buton ascuns în zid. O uşă tăinuită se deschise şi medicul intră într-o încăpere elegantă – un fel de budoar, în care zăcea, pe un divan, o femeie tânără, nespus de frumoasă, al cărei chip palid era luminat de lămpile electrice. Ochii ei mari, negri, aveau gene mătăsoase, care aruncau umbre lungi.

— Ridică-te, Agata! zise Barickin, în timp ce uriaşii rămaseră nemişcaţi, cu povara lor tot în braţe.

Tânăra se ridică cu mişcări mecanice.

— Ce vrei, Alexandre? întrebă ea.

— Cum te simţi? urmă medicul, luându-i mâna şi privind-o ţintă în ochi.

— Foarte bine… numai că sunt cam obosită.

— Atunci dormi, scumpa mea. Somnul te întăreşte.

— Da, somnul mă întăreşte, repetă ea, căscând şi abia mai avu putere să meargă până la divan, pe care se prăbuşi, istovită.

Ticălosul medic o hipnotizase, astfel că nenorocita devenise o unealtă în mâinile lui.

Cei doi uriaşi porniră mai departe cu povara lor, sub conducerea lui Barickin, până ce ajunseră într-o boltă în care se aflau mai multe uşi. Medicul se opri în faţa uneia din ele şi bătu de câteva ori.

— Intră! răspunse un glas melodios.

Barickin trecu pragul, urmat de cei doi uriaşi, care depuseră trupul bolnavului pe o bancă de lângă uşă. Apoi, fără să mai aştepte vreo poruncă, se întoarseră şi părăsiră încăperea.

— Alexe şi Ioan sunt doi flăcăi minunaţi, zise medicul, zâmbind, adresându-se unui omuleţ care stătea la un birou încărcat de cărţi şi hârtii.

De la cea dintâi privire se putea recunoaşte că această încăpere era odaia de lucru a unui învăţat. Pereţii erau ascunşi îndărătul unor rafturi pline de cărţi, într-un colţ se aflau câteva schelete omeneşti, ici colo se zăreau animale împăiate şi borcane cu spirt în care erau păstrate diferite organe. În mijloc se afla o maimuţă mare, împăiată.

Omuleţul îşi ridică ochelarii pe frunte. Avea ochi mari, albaştri, care ar fi putut fi numiţi frumoşi, dacă strălucirea lor ciudată nu te-ar fi umplut de nelinişte. Nasul îi era neobişnuit de mare, bărbia ieşită în afară, iar fruntea lată, care se continua cu o chelie uriaşă.

— Nu vorbi cu atâta uşurinţă despre ei, făcu omuleţul, încruntându-se. Ştii, doar, că Alexe a fost altoit cu protoplasma acestui urangutan şi dacă s-ar elibera de sub puterea hipnozei ar distruge tot ce ar întâlni în cale.

— Fiţi fără grijă, domnule profesor. Când se află sub puterea ochilor mei, e ascultător ca un copil, răspunse Barickin.

— Bine, dar ai uitat că era cât p-aci să te sfâşie?

Medicul păru să nu-şi amintească cu multă plăcere de acest episod.

— Numai eu am fost vinovat, mormăi el. Nu trebuiam să şovăi atâta… Dar asta n-o să se mai întâmple.

Profesorul Protoff – căci el era omuleţul – se ridică de pe scaun şi, cu mâinile împreunate la spate, se apropie de Boris Verodin, pe care îl privi câtva timp în tăcere.

— Ce-i cu el? întrebă, apoi. De ce l-ai adus aici?… Hm, chipeş bărbat! Păcat că nu mai are mult de trăit!

— De aceeaşi părere sunt şi eu, domnule profesor, încuviinţă Barickin. La început voiam să-l las să moară… apoi, însă, m-am răzgândit şi l-am adus ca să-l salvaţi.

— Să-l salvez? făcu savantul, plecându-se deasupra lui Boris şi pipăindu-i piciorul rănit.

Tânărul holbă ochii de durere, apoi rămase iarăşi fără cunoştinţă.

— Sărmanul pare să aibă dureri cumplite, zise Protoff, cu milă. Când ţi l-au adus?

— Acum opt zile.

— Şi ai aşteptat atâta timp? exclamă celălalt.

— Voiam să-l las să-şi dea sufletul, ca să punem mâna pe ţesutul său… cu ajutorul acestuia am fi putut face un alt om minunat.

— Eşti fioros, doctore! răspunse profesorul, posomorându-se. Nu-ţi dai seama că făptuieşti o crimă?

Barickin izbucni în râs.

— Unul mai mult sau mai puţin, n-are nicio însemnătate… Începutul l-aţi făcut, domnul profesor. Ştiţi ce ne-am pus în gând… Trebuie să redăm Rusia acelora care au un drept asupra ei. Deocamdată suntem slabi, dar într-o bună zi se vor teme de noi. Vom dovedi revoluţionarilor că vechiul regim mai are partizani devotaţi care se pot apăra împotriva lor.

Profesorul dădu din cap, trist.

— Apoi, nu uitaţi că dumneavoastră aţi făcut această descoperire minunată, urmă medicul. Până aţi ajuns la rezultate satisfăcătoare, aţi jertfit destule vieţi omeneşti…

— Da, dar am făcut-o în interesul ştiinţei, se apără Protoff, în timp ce ochii-i căpătară o sclipire ciudată, ca a unui nebun. Fii cu băgare de seamă, Barickin! strigă el apoi. N-am ajuns încă păpuşa dumitale, trăiesc şi voi mai trăi multă vreme… Deşi nu mă pot arăta în lume, deşi Ceka a pus un premiu pe capul meu, totuşi mai sunt în situaţia să mă pot apăra… Ce-i drept, am primit să-mi urmez cercetările împreună cu dumneata – şi am ajuns la un rezultat bun… Însă, dumneata ai făcut rost de victime…

— Cât despre asta, nu prea mă sinchisesc eu, făcu Barickin, ridicând din umeri. N-am nici cea mai mică mustrare, căci scopul scuză mijloacele. Am vârât spaima în revoluţionari, comisarii Cekei încep să tremure când se descoperă cadavrul ciopârţit al vreunuia din

ei – asta e răzbunarea vechiului regim… Trebuie să luptăm şi cu cât vom înlătura mai mulţi din vrăjmaşii noştri, cu atât mai bine va fi. Când toţi conducătorii lor vor fi pe lumea cealaltă, când vom fi izbutit să creăm un nou popor cu ajutorul descoperirii noastre, atunci, domnule profesor, ne vom fi desăvârşit opera.

Protoff clătină capul, părând că nu e de acord cu spusele medicului; totuşi rămase tăcut şi se o cupă de rănit.

Pentru a-şi da mai bine seama de starea lui, profesorul îl duse într-o altă încăpere, în care se aflau tot felul de instrumente medicale şi unde îl supuse unei examinări radioscopice.

— Cine o fi pacientul? întrebă Protoff, după aceea, adresându-se medicului, în timp ce Boris gemea sub cuţitul său.

— Nu ştiu, dar bănuiesc că e unul din duşmanii noştri, răspunse Barickin.

— Duşmanii noştri? Adică cine?

— Revoluţionarii, fireşte. S-ar putea să fie vreunul din conducătorii lor.

— Duşmanii noştri! repetă profesorul zâmbind cu dispreţ. Nu, nu e adevărat, îmi pare rău că ţi-am primit propunerea… îmi voi pierde minţile dacă lucrurile vor urma tot astfel.

— Trebuie să vă păstraţi sângele rece, domnule profesor… Dar ce credeţi, va scăpa, cu viaţă?

Protoff înălţă din umeri.

— Nu ştiu! Poate că vom fi nevoiţi să-i tăiem piciorul… Ar fi păcat, căci sărmanul o încă tânăr. Dar ia spune-mi, ce ai de gând cu el?

— Deocamdată nu ştiu nici eu. Când se va simţi mai bine, sper să aflu cine e… Dacă m-am înşelat… atunci, ştiţi la ce îl putem folosi…

— Ticălosule! murmură profesorul.

Celălalt ridică din umeri cu dispreţ.

A doua zi, Petroneff veni să se intereseze de rănit, dar Barickin nu-l lăsă să intre la el, zicând că starea lui se înrăutăţise şi că era nevoit să-i facă o nouă operaţie.

Abia după trei zile, devotatul contesei izbuti să-l vadă pe Boris, care scăpase numai datorită vestitului chirurg. Când se înapoie pe bordul iahtului, Petroneff zise stăpânei sale, cu ochii strălucind de bucurie.

— Va scăpa! Cred că acum puteţi să vă înapoiaţi la Petrograd.

Totuşi, contesa mai rămase câteva zile şi-şi mai văzu o dată fiul. Cu acest prilej, medicul primi şi restul sumei de bani.

Apoi, misterioasa femeie părăsi oraşul, rugând pe Petroneff să se intereseze în fiecare zi de starea bolnavului, fără să vorbească cu el, însă, pentru a nu fi pus în încurcătură de întrebările acestuia.

Într-o zi Petroneff se pregăti să pornească şi el spre Petrograd, fiind chemat de stăpâna lui. El îşi luă rămas bun de la medic, căruia îi încredinţă o scrisoare adresată lui Boris, pe care acesta urma s-o primească atunci când se va simţi bine.

După plecarea lui Petroneff, medicul rămase câtva timp cu privirile aţintite asupra plicului. Nu cumva se afla aici, dezlegarea misterului care învăluia pe rănit? Nu şovăi multă vreme şi desfăcu plicul în aşa fel ca să-l poată lipi la loc. În afară de o sumă de bani, acesta cuprindea următoarea scrisoare:

„După ce te vei însănătoşi, încearcă să treci cu vaporul în Suedia. De acolo, porneşte mai departe spre Anglia şi prezintă-te persoanei a cărei adresă e în posesia dumitale… Dacă te ameninţă vreo primejdie, du-te la mănăstirea „Maicilor cenuşii" din Moscova, unde eşti la adăpost. Nu fi îngrijorat de soarta Nataşei, căci prietenii dumitale veghează asupra ei… Nu i se va întâmpla nimic şi te vei întâlni cu dânsa la Londra sau în mănăstirea din Moscova.

Câţiva prieteni".

Barickin rămase pe gânduri. Din scrisoare nu se putea înţelege prea mult. Chibzui dacă s-o predea celui în drept şi hotărându-se la aceasta, lipi plicul şi-l depuse pe patul rănitului.

Până acum Boris Verodin nu prea vorbise cu medicul, căci acesta îi trezise de la început neîncrederea lui. Când găsi scrisoarea, o privi pe toate părţile şi încruntă fruntea, căci o mică zgârietură pe plic dovedea că acesta fusese deschis. Desfăcându-l, rămase surprins citind scrisoarea.

Aşadar, era vorba de aceeaşi femeie, care îl îngrijise în coliba cărbunarului? Cum izbutea dânsa să-l urmărească pretutindeni şi să-i vină în ajutor, tocmai când era în primejdie? Iarăşi se trezi în mintea lui amintirea aceea din vremuri foarte depărtate. Dacă ar fi fost un om bătrân şi-ar fi spus că drumurile lor se încrucişaseră cândva în viaţă – dar el era încă tânăr.

De când începuse să se însănătoşească, Boris auzise deseori pe coridor paşii cadenţaţi ai câtorva persoane. Cine mergea, oare, atât de greoi în această casă liniştită?

Într-o dimineaţă, paşii răsunară din nou, apoi se auzi scârţâitul unei uşi. Tânărul coborî din pat şi crăpând niţel uşa, văzu ceva foarte ciudat.

Ce însemna oare aceasta? Se afla într-un ospiciu?

De-a lungul coridorului mergeau, în pas de paradă, doi indivizi, uriaşi, îmbrăcaţi în uniforme albe. Medicul stătea deoparte şi-i privea în tăcere.

Fără să facă cel mai mic zgomot, Boris închise uşa la loc şi se

întinse iarăşi în patul său.

Cei doi indivizi se mişcaseră ca două automate – ba, parcă nici nu erau oameni. Unul din ei avea privirea fixă a unei gorile.

Nu avu răgaz să se gândească la aceste lucruri, căci auzi paşi apropiindu-se de uşă. În clipa următoare, aceasta se deschise şi Barickin intră în odaia rănitului. Boris deschise ochii, căci se prefăcuse că doarme.

— Ei, cum te simţi? întrebă medicul, cu blândeţe, apropiindu-se de bolnav şi luându-i pulsul.

— Binişor, răspunse tânărul care voia cu tot dinadinsul să mai rămână în această casă, unde se părea că se petrec lucruri ciudate.

Barickin se aşeză pe marginea patului şi privi spre bolnav:

— În cazul acesta, peste puţin timp vei părăsi clinica, zise el.

— Fireşte, dacă mă voi simţi în puteri şi veţi voi cu tot dinadinsul să plec.

— Cât despre mine, n-ai decât să rămâi, dar nu voiam să te ţin prea mult departe de rudele dumitale… Cine e doamna care te-a dus aici? Mama dumitale?

Boris Verodin zâmbi.

— Eu n-am mamă… Cred, însă, că e o călugăriţă din ordinul „Maicilor cenuşii” din Moscova.

— Şi ce legături există între dumneavoastră?

— Mă cunoaşte şi… îmi poartă de grijă, murmură tânărul, neştiind ce să răspundă altceva.

— Eşti hotărât să te înapoiezi la Petrograd?

— Deocamdată nu ştiu nici eu.

— Da, fireşte, în împrejurările de faţă e foarte greu să-ţi găseşti în Rusia un adăpost bun, urmă Barickin, cercetându-l cu privirea.

— Eu ştiu însă ce am de făcut.

Medicul îşi dădu seama că în chipul acesta nu va scoate nimic de la bolnav, aşa că nu mai stărui, cu toate că ardea de dorinţa să afle cât mai curând cine e chipeşul tânăr.

Deodată, un zâmbet diabolic încolţi pe buzele sale. Da, ştia el cum să-i dezlege limba.

Părăsi încăperea şi coborî în budoarul frumoasei fete. Strigând-o pe nume, aceasta se ridică, cu aceleaşi mişcări obosite ca şi întâia oară.

— Nu vreau să mai fii ostenită, Agata! zise Barickin, cu glas poruncitor. Îţi vei reveni în puteri! Vei vedea un tânăr care se află în această casă şi trebuie să afli de la el cine e şi de ce nu-şi spune numele! M-ai înţeles?

— Am auzit totul, răspunse tânăra zâmbind.

Medicul părăsi budoarul, însoţit de frumoasa fată. Ajungând sus, el arată, cu un gest poruncitor, spre uşa lui Boris.

Agata o deschise şi trecu pragul.

194. Iţele se încurcă…

Boris Verodin rămase cu ochii holbaţi la tânăra fată care intrase pe neaşteptate în odaia lui. Abia zărise pe cei doi indivizi, care se mişcau ca nişte automate şi iată că acum făcea o nouă cunoştinţă, de astă dată mai plăcută, însă.

Agata părea şi ea surprinsă, căci privirile ei se aţintiră asupra chipului distins al revoluţionarului. Deodată, chipul ei se acoperi de roşeaţă vie.

— Bună ziua domnule, zise ea, întinzându-i mâna.

Boris Verodin îi răspunse şi ţinu, câteva clipe, mâna fetei într-a lui.

Tânăra se aşează apoi pe marginea patului, fără să-şi dezlipească privirile de pe chipul rănitului.

— Cum te simţi, domnule? întrebă ea, după un răstimp.

— Mulţumesc, bine! răspunse revoluţionarul.

Fata începu să vorbească despre lucruri fără nicio însemnătate, dar se purta într-un chip atât de plăcut, încât nu se putea să n-o îndrăgeşti. Cu toate acestea, se vedea că era şi ceva silit, impus de o voinţă străină.

— Eşti fiica domnului doctor? întrebă Boris Verodin.

Agata se făcu roşie, vru să răspundă, dar limba i se împletici în gură.

— Te-am supărat, domnişoară? întrebă tânărul. Te rog să mă ierţi, căci am făcut-o fără să vreau. Dacă aş fi bănuit că vorbele mele…

Se întrerupse, căci doctorul Barickin îşi făcu apariţia în încăpere, cu un zâmbet linguşitor pe buze.

Privirile Agatei se aţintiră numaidecât asupra medicului, în timp, ce chipul îi deveni iar palid. Se ridică scoţând un oftat.

Boris Verodin avea simţământul că Barickin trăsese cu urechea şi auzise tot ce vorbiseră. O mânie neputincioasă puse stăpânire pe el. Da, omul acesta era un spion… Dar ce urmărea?

— Să mergem, Agata, desigur că domnul vrea să doarmă! zise medicul, cu glas aproape poruncitor, adresându-se frumoasei fete.

Aceasta îl urmă, după ce mai aruncase o privire asupra luntraşului.

Boris trase cu urechea la paşii care se îndepărtau, apoi clătină capul şi rămase pe gânduri.

Fata trebuia să fie de mai multă vreme în casă… atunci, cum se făcuse că n-o zărise încă? Aici se ascundeau taine, pe care trebuia să le lămurească neapărat. Înainte de toate, însă, trebuia să descopere adăpostul necunoscutei. Desigur că se va înapoia în curând. Dar Boris Verodin se înşelase, căci Agata nu se mai arătă. În locul ei veni o femeie bătrână, îmbrăcată în alb, ca şi cei doi indivizi uriaşi.

Ea îi puse mâncarea pe masă şi mormăi ceva neînţeles.

Când se ivi iarăşi, a doua zi, tânărul o întrebă ce se făcuse cu frumoasa necunoscută. Dar femeia rămase atât de mirată, încât nu mai încăpea nicio îndoială că habar n-avea despre cine era vorba.

Hotărât să descopere ce se petrecea în această casă, Boris coborî din pat şi se îmbrăcă. Medicul pleca în oraş în fiecare după-amiază, căci îl văzuse trecând totdeauna prin grădină, cu pălăria şi bastonul, şi ieşind spre stradă. În timpul lipsei sale, atât uriaşii cât şi bătrâna rămâneau nevăzuţi. Aşadar, nu era nicio primejdie.

Revoluţionarul îşi luă bastonul şi părăsi încăperea. Pe coridor domnea o linişte de mormânt.

Fără să facă cel mai mic zgomot, el ajunse la capătul gangului unde se afla o uşă.

Boris chibzui câtva timp, apoi apăsă pe clanţă, şi împinse uşa, cu băgare de seamă.

Dar ce însemna asta? Cei doi uriaşi zăceau nemişcaţi, pe două paturi, ca şi cum ar fi fost într-adevăr nişte automaţi. Îşi scoseseră pantalonii şi păreau că dorm, însă nimic nu arăta că aveau viaţă într-înşii.

Frământat de curiozitate, revoluţionarul încercă să-i trezească, dar în zadar.

— Ei, nu se mai sinchiseşte nimeni de mine? strigă el.

Văzând că nu capătă niciun răspuns, se apropie de cele două paturi şi aplecându-se deasupra unuia din ciudaţii oameni, îl scuturâ cu putere. Individul părea, însă, paralizat. Nici celălalt nu se mişcă, cu toate sforţările făcute de Boris spre a-l trezi.

— Sunt în casa vreunui vrăjitor? murmură tânărul, uimit peste măsură. Ce fel de oameni or mai fi şi ăştia?

În cele din urmă, părăsi încăperea şi se îndreptă spre grădina, care avea numeroase poteci şi grote. Deodată, zări printre frunze ceva alb. Porni într-acolo, dar se opri după câţiva paşi. La o foarte mică depărtare se afla o bancă pe care stătea o femeie.

Boris bănui pe drept cuvânt, că era tânăra fată care îl vizitase în odaia lui înainte cu câteva zile, şi se apropie de dânsa.

Necunoscuta îl privi cu uimire, apoi zâmbi, stingherită.

— Mă bucur că te revăd, domnişoară, zise tânărul. Ce mai faci? De ce ai dispărut, fără să mai dat niciun semn de viaţă?

— Cine… cine eşti dumneata? Nu te cunosc! murmură Agata, căci ea era într-adevăr.

Boris rămase năucit.

— Bine, domnişoară, dar ne-am văzut abia înainte cu câteva zile? făcu el, în cele din urmă.

— Te înşeli… nu te cunosc, crede-mă!

Revoluţionarul îşi ieşi din fire şi rosti o vorbă aspră. Dar, spre uimirea lui, văzu că ochii gingaşei copile se umplură de lacrimi.

Ce se întâmpla, oare, în această casă? Fata părea, într-adevăr, să nu-şi mai amintească de el.

Şi, cu toate astea, stătuseră de vorbă împreună.

Vrând să-şi repare greşeala, Boris urmă, cu glas blând:

— Da, pe semne că m-am înşelat, domnişoară… Nu cumva ai vreo soră?

— Nu.

— Îmi dai voie să te întreb cum te cheamă?

— Fireşte, mă numesc Agata Protoff.

— Agata Protoff? repetă revoluţionarul. Şi ce legătură există între dumneata şi doctorul Barickin?

— Ah, mi-e greu să-ţi răspund la această întrebare! îngână ea, cu teamă. Barickin e… logodnicul meu.

Uimirea tânărului fu nemărginită. Această fată n-avea decât douăzeci de ani, iar medicul peste cincizeci. Cum de se logodiseră ei? Fără îndoială că era vorba de o căsătorie silită, căci frumoasa fată părea să nu-şi îndrăgească logodnicul.

— Dar dumneata cine eşti? întrebă Agata.

Revoluţionarul o privi cercetător. Era cu putinţă ca un om să se prefacă astfel? Nu, desigur că nu-şi mai amintea de el.

— Mă cheamă Boris, răspunse tânărul.

— Boris? Frumos nume!

Deodată fu cuprinsă de spaimă şi-şi aţinti privirile spre casă, de unde părea că vine cineva.

— Salvează-te! exclamă ea. Vin Alexe şi Ioan… Dacă vei cădea în mâinile lor, te vor ucide!

Boris Verodin nu se putu stăpâni să zâmbească..

— Haha, să mă ucidă! făcu el, clătinând capul. Ei, asta nu-i lucru tocmai uşor, stimată domnişoară.

În clipa următoare, rămase ca încremenit, căci fata o luă la goană, strigând:

— Fugi, fugi… altminteri vei plăti cu viaţa…

Un zgomot de paşi grei ajunse la urechile tânărului revoluţionar. Erau, într-adevăr, cei doi uriaşi care mergeau şi de astă dată în paşi cadenţaţi. Pe semne că se treziseră din somnul lor şi ieşiseră în grădină, ca la o poruncă.

Se hotărâse să le iasă în cale, când aruncând iar o privire spre partea din fund a grădinii, zări ceva strălucitor, apoi o batistă fluturată în aer. Glasul înspăimântat al fetei răsună din nou şi tânărului i se păru că vede ochii ei holbaţi de groază.

— Fugi… fugi… salvează-te!

În ultima clipă, Boris se năpusti într-un tufiş, unde rămase nemişcat, cu privirile aţintite spre poteca pe care veneau cei doi indivizi.

— Nu mai încape nicio îndoială că ăştia nu sunt oameni ca toţi oamenii! murmură el, străbătut de fiori.

Uriaşii se apropiară de banca pe care şezuse tânăra fată, priviră câtva timp cu ochii lor sticloşi, apoi se întoarseră, pornind înapoi spre casă, ca două automate.

Boris Verodin nu mai ştia ce să creadă. În orice caz, aici se ascundeau taine, care meritau osteneala să fie lămurite.

După câtva timp se furişă spre uşa pe care dispăruse Agata şi încercă s-o deschidă, dar nu izbuti. Dându-şi seama că orice încercare ar fi zadarnică, hotărî să se înapoieze în odaia lui. Când ajunse înaintea încăperii unde dormiseră cei doi uriaşi, rămase nehotărât câteva clipe, dar porni mai departe, căci auzi zgomot de paşi îndărătul său. Pe semne că doctorul se înapoiase acasă.

Abia se întinse iarăşi în patul lui, când uşa se deschise şi Barickin îi zâmbi prietenos retrăgându-se, însă numaidecât.

Tânărul chibzui la cele ce avea de făcut. Luase hotărârea să plece cât mai repede cu putinţă, dar ceva îl ţinea încătuşat de misterioasa casă – trebuia să descopere ce se petrecea în interiorul ei.

Spre seară, medicul se ivi din nou.

— Ei, nu-i aşa că te plictiseşti singur? întrebă el.

Boris încuviinţă, apoi zise:

— Înainte cu câteva zile a fost aici o fată. Cine e? Aş putea s-o revăd?

Atât aşteptase şi Barickin. Tânărului să-i fie dor de frumoasa fată.

După vreo jumătate ceas, Agata îşi făcu apariţia în odaia lui şi-l salută tot atât de prietenos ca înainte cu câteva zile. Totuşi, când Boris aduse vorba despre întâlnirea din grădină, tânăra îl privi nedumerită.

Luntraşul nu mai ştia cum s-o scoată la capăt. Agata nu uitase că fusese la el înainte cu câteva zile – în schimb nu-şi mai amintea nimic din cele petrecute în grădină, când îl prevenise asupra celor doi indivizi.

Deodată se făcu lumină în mintea lui. Citise odată ceva despre hipnoză. N-avea tânăra fată înfăţişarea unui om hipnotizat? Dar când era sub puterea voinţei străine? Atunci când fusese în grădină, sau când îl vizita în odaia lui? Şi ce urmărea prin asta? De ce se foloseau tocmai de gingaşa fiinţă?

Zadarnic îşi frământă mintea. Un singur lucru, era neîndoielnic: doctorul Barickin se ascundea îndărătul acestei taine. Deşi n-avea nicio dovadă împotriva lui, totuşi îl credea în stare de orice.

Pe de altă parte, se vedea cât de colo că Agata voia să-l tragă de limbă, astfel că Boris se hotărî să răspundă cu mare băgare de seamă la întrebările ei.

După puţin timp tânăra fu chemată afară. Vrând să tragă cu urechea la convorbirea dintre ea şi Barickin, revoluţionarul crăpă uşa

odăii sale şi încercă să iasă pe coridor. În aceeaşi clipă, unul din cei doi uriaşi cu înfăţişare de gorile, întinse braţul spre el – ceea ce îl făcu să se retragă, îngrozit.

A doua zi, se duse iarăşi în grădină, unde o întâlni pe Agata în acelaşi loc. Cel dintâi lucru pe care vru să-l lămurească era dacă tânăra îşi amintea de vizita pe care i-o făcuse înainte cu o zi în odaia lui.

Ea îl privi mirată. În schimb ştia că se cunoscuseră în grădină, în acelaşi loc.

Pe când stăteau de vorbă, privirile neliniştite ale frumoasei fete erau mereu aţintite spre casă. Boris Verodin păru să ghicească pricina îngrijorării ei, şi întrebă deodată:

— Cine sunt indivizii aceia înfiorători, care se poartă atât de ciudat?

— Uneltele doctorului Barickin… roboţi, oameni mecanici…

— Cum? Oameni mecanici? exclamă Boris, căruia nu-i venea să-şi creadă urechilor. Lămureşte-mă, te rog…

— N-am voie să vorbesc despre asta, răspunse ea, cu glas tânguitor, ascunzându-şi faţa în mâini. O dată, am prins o convorbire între Barickin şi tatăl meu. Ceea ce am auzit a făcut să-mi îngheţe sângele în vine…

Copleşită de gânduri negre, Agata îşi îndreptă iarăşi privirile spre casă, aşteptând parcă să zărească din clipă în clipă fioroasele făpturi.

— Da, sunt oameni mecanici, şopti ea. Asta e o descoperire făcută de tatăl meu. Nu ştiu cum i-a creat, totuşi există, de vreme ce-i vedem cu o ochii noştri… Ah, nici nu-ţi închipui ce primejdioşi sunt! Însuşi doctorul Barickin era cât p-aci să cadă jertfă lui Alexe, care se năpustise asupra lui. Numai datorită prezenţei sale de spirit a izbutit să scape cu viaţă. Asta s-a întâmplat înainte cu câteva luni… De atunci, Alexe n-a mai încercat niciun atac. Totuşi, are cele mai viclene priviri ce se pot închipui… Caut întotdeauna să fug din calea lui.

Deodată, ea se ridică, trase cu urechea înspre casă, apoi dispăru într-un tufiş. În clipa următoare ciudatele făpturi se iviră pe potecă.

Boris Verodin se ascunse şi el, până ce uriaşii se înapoiară în casă.

— Ah, eram atât de îngrijorată de soarta dumitale! murmură Agata, după plecarea lor, privind cu duioşie spre luntraş. Îmi făgăduieşti că-i vei ocoli cât mai mult cu putinţă? Bănuiesc că ţi-au pus gând rău…

Boris Verodin îi făgădui şi o rugă să-i facă rost de câteva ziare, căci nu mai ştia nimic din ceea ce se petrecea în lume. Tânăra îi promise să-i aducă gazetele a doua zi, apoi îşi luă rămas bun de la el.

În ziua următoare se întâlniră iarăşi în grădină. Când dădu cu ochii de el, Agata se făcu roşie, apoi îl salută şi-i întinse ziarele.

— Astăzi trebuie să pleci repede, căci Barickin nu va lipsi multă

vreme, şopti ea.

— Ţi-a spus el asta? întrebă Boris.

— Da.

După puţin timp, revoluţionarul se înapoie în casă. Nici n-apucase bine să intre în odaia lui când auzi paşii cadenţaţi ai roboţilor. Aceştia se apropiară de uşă, apăsară clanţa, apoi se îndepărtară.

— Puteţi voi încerca mult şi bine să intraţi aici! făcu Boris, zâmbind.

După vreun ceas se ivi şi tânăra fată. Nici acum nu-şi amintea ceva despre întâlnirea lor din grădină.

De astă dată Boris crezu că nu se înşală presupunând că în timp ce îl vizita în odaia lui, sărmana fată era în stare de hipnoză, iar întâlnirile lor din grădină, despre care nu ştia nimeni, le făcea cu ştirea ei.

În acea seară, Boris se culcă foarte devreme. O linişte mormântală domnea în toată casa. Deodată i se păru că o uşă fusese deschisă; se ridică în capul oaselor şi trase cu urechea.

Paşii de paradă ai celor doi uriaşi, răsunară înaintea încăperii sale, apoi cineva apăsă pe clanţă.

— Cine-i acolo? întrebă Boris, prefăcându-se buimăcit de somn.

— Voiam doar să ştiu, dacă ai nevoie de ceva, răspunse un glas în care recunoscu pe acel al doctorului Barickin.

Revoluţionarul se culcă iarăşi, dar nu-şi găsi odihnă. După un răstimp coborî din pat şi deschise uşa. Roboţii nu se zăreau nicăieri, în schimb toată casa era viu luminată.

La capătul coridorului era o uşă deschisă. Păşi repede într-acolo şi văzu un alt coridor, învăluit într-o lumină slabă.

Să pătrundă înăuntru? Un glas lăuntric îl prevenea să n-o facă, totuşi, porni mai departe şi, după ce coborî o scară şi străbătu un alt gang, ajunse la uşa tăinuită, care era întredeschisă.

Cercetând mecanismul ei, dădu din cap, mulţumit; – dacă era încuiat pe dinafară, putea, cel puţin, să descuie uşa, fără să aibă nevoie de vreo cheie.

Păşi înainte şi ajunse într-o boltă în care se vedeau mai multe uşi. Un zgomot nelămurit îi răsună în urechi.

Curajosul tânăr se îndreptă spre uşa cea mai apropiată şi apăsă pe clanţă. Un budoar luxos se arătă privirilor sale uimite, iar pe un divan zăcea nemişcată… Agata.

După ce-şi mai reveni din uimire tânărul se apropie de frumoasa fată şi o privi cu milă. Buclele ei negre înconjurau tâmplele-i vinete, iar chipul îi era acoperit de o paloare bolnăvicioasă.

Nu mai încăpea nicio îndoială că era cufundată într-un somn hipnotic. Din când în când deschidea ochii pe jumătate, dar nu-şi dădea seama ce se petrece în jurul ei.

Boris Verodin se plecă spre dânsa, îi rosti numele, însă nu primi niciun răspuns.

În cele din urmă, părăsi eleganta încăpere. Tocmai chibzuia dacă să deschidă şi celelalte uşi, când auzi o lovitură puternică. Presimţind ceva neplăcut, Boris hotărî să se înapoieze în odaia lui.

Uşa secretă era încuiată, dar izbuti s-o deschidă, căci aflase mecanismul ei. Apoi, însă, veniră celelalte două uşi grele, de fier, care erau şi ele încuiate.

Aşadar, se văzu nevoit să se supună soartei. Porni iarăşi spre budoarul elegant, când un ţipăt deznădăjduit ajunse la urechile sale.

195. În slujba ştiinţei

Înainte cu jumătate ceas, maşina doctorului Barickin se oprise înaintea porţii. Din ea coborâră cei doi indivizi uriaşi, care târâră după ei trupul unui om.

Nenorocitul avea un căluş în gură şi era legat fedeleş, astfel că nu izbuti să facă vreo mişcare şi nici să scoată vreun sunet.

Barickin, care fusese şi el în maşină, porni spre casă, urmat de credincioşii săi servitori care duceau pe braţe trupul necunoscutului. Când ajunse înaintea încăperii lui Boris, medicul apăsă pe clanţă, mormăi ceva, apoi îşi urmă drumul, împreună cu tovarăşii săi şi dispărură în gangul subteran.

După cât se părea, Barickin era foarte tulburat, căci uită să încuie uşile după el – ceea ce îngădui lui Boris să pătrundă în coridor, ajungând până în budoarul Agatei.

Medicul aruncă o privire în încăperea fetei, rosti câteva cuvinte poruncitoare, care o cufundară în somnul ei letargic, apoi porni cu paşi grăbiţi spre odaia de lucru a profesorului Protoff.

— Ce s-a mai întâmplat iarăşi? întrebă acesta, aţintind asupra lui Barickin o privire nu tocmai prietenoasă. Aş vrea să nu fiu stingherit mereu…

Medicul îşi frecă mâinile.

— Astăzi, însă, merită să fiţi stingherit, zise el. Am făcut o descoperire, care ne poate aduce bogăţii nemăsurate.

Protoff îl măsură cu o privire plină de dezgust.

— Eu n-am nevoie de bogăţii, răspunse el. Ştii doar că am lucrat numai atunci când era vorba de restabilirea monarhiei… Mie nu-mi trebuie nimic… tot ce încasăm aparţine partidului.

— Aşa e, m-am exprimat greşit, încuviinţă Barickin. Fireşte, când vorbesc despre noi, nu mă gândesc decât la partid… Dar ascultaţi ce voiam să vă spun… Acum câteva luni, Kerenski dădu prinţului Potcikev însărcinarea să ridice de la o bancă din Petrograd, o mare cantitate de aur, cu ajutorul căreia voia să întărească situaţia

zdruncinată a guvernului. Încercarea dădu greş, căci revoluţionarii prinseră de veste şi izbutiră să pună mâna pe uriaşa comoară. Conducătorul lor, însă, dispăru fără urmă şi nici însoţitorii săi nu mai dădură vreun semn de viaţă. Abia după mult timp, acesta, un oarecare Boris Verodin ieşi la iveală, susţinând că aurul fusese furat, în vreme ce el zăcuse bolnav în pat. Nu i se dădu crezare şi fu arestat, pentru a mărturisi unde se afla comoara. Dar cu cât se încăpăţâna în tăgadă, cu atât mai mult se strângea plasa în jurul său… Într-o bună zi, fu arestat şi prinţul Potcikev, care îl învinui pe Boris Verodin de furtul aurului, aducând dovezi neîndoielnice în sprijinul afirmaţiei sale. Verodin, însă, nu voia să mărturisească nici în ruptul capului. Judecarea lui urma să aibă loc zilele acestea. Însă, ajutat de prietenii săi, care sunt foarte numeroşi, acuzatul izbuti să fugă din închisoare. Santinelele au tras asupra lui, cu toate acestea fugarul a scăpat… Iată ceea ce voiam să vă povestesc, domnule profesor.

— La ce bun? întrebă Protoff, nedumerit. Ce ne pasă nouă de asta?

— Foarte simplu, căci putem pune mâna pe uriaşa comoară…

— Şi cum anume?

— Silind pe fugar să facă mărturisiri.

Bătrânul profesor zâmbi batjocoritor.

— De un timp încoace spui multe prostii, doctore! făcu el. Ce ar fi să te gândeşti la lucruri mai serioase?

— Ba, e foarte serios! izbucni Barickin? Acela care a dosit aurul e… prizonierul meu, care se află în casă.

Bătrânul făcu o mutră de parc-ar fi căzut din nori.

— Ce… ce tot îndrugi acolo? Ţi-a destăinuit el ceva?

— Mandatul lui de arestare a fost publicat în mai toate gazetele… Citiţi şi vă veţi încredinţa că numai despre el poate fi vorba. Tot ceea ce e scris aici, se potriveşte întocmai.

Protoff luă ziarul pe care i-l întinsese colaboratorul său. După ce citi, îl înapoie, clătinând din cap.

— Da, e cu putinţă, zise el. Însă descoperirea asta nu ne pune încă în stăpânirea aurului… ba, mai lipseşte mult până acolo. Apoi de unde ştii că el e hoţul, într-adevăr? Poate că a fost învinuit pe nedrept? Iar dacă n-ar fi aşa, eşti sigur că-ţi va destăinui unde a ascuns aurul?

Barickin rânji şi răspunse:

— Domnule profesor, uitaţi că avem în laboratorul nostru câteva instrumente care sunt cele mai moderne unelte de tortură?

— Nu, numai asta nu! strigă Protoff. Nu voi îngădui ca tânărul să fie chinuit!… Am fost părtaş la mari nelegiuiri, dar sunt un om al ştiinţei… Să mă ierte Dumnezeu, dacă am procedat greşit… însă nu mă gândeam decât la binele omenirii… pentru fericirea tuturor am jertfit viaţa câtorva.

— Gândiţi-vă câte opere se pot înfăptui cu ajutorul comorii furate,

stărui medicul.

— Da, ştiu eu că te pricepi să zugrăveşti lucrurile aşa cum îţi convine, dar mă îndoiesc şi de astă dată de spusele dumitale, aşa cum m-am îndoit adeseori… Blestem clipa când m-am lăsat ademenit de dumneata! Ai fost întotdeauna geniul meu rău… eşti o plăsmuire a Diavolului! Mi-ai distrus opera, pentru care am muncit o viaţă întreagă şi acum sunt urmărit şi trebuie să mă ascund ca un hoţ, în aceste încăperi!

— Dar nu lucraţi şi aici pentru binele omenirii? se răsti Barickin. Câţi ticăloşi de revoluţionari n-am trimis noi pe lumea cealaltă şi câtă fericire putem aduce pe lume cu ajutorul sângelui şi ţesutului lor celular!

— Treaba dumitale, eu nu consimt ca tânărul că fie torturat. Poate că destăinuieşte de bunăvoie unde a ascuns aurul.

— Voi încerca, răspunse Barickin.

Apoi deschise uşa şi aruncă o privire poruncitoare asupra celor doi uriaşi, care stăteau nemişcări, ca două stane de piatră.

Imediat după aceea, ciudatele făpturi se puseră în mişcare şi intrară în încăpere cu povara lor.

— Încă unul! murmură profesorul, înfiorat. Ah, e îngrozitor…

— Ei, ştii că-mi placi? făcu Barickin. Nu cumva vrei să ne oprim la jumătatea drumului?

Protoff nu mai răspunse nimic şi, apropiindu-se de cel legat, îl privi cu luare-aminte, în timp ce ochii nenorocitului ameninţau să-i iasă din orbite de groază.

— Cine e? întrebă profesorul, adresându-se lui Barickin.

— Un oarecare Tcertcinski. N-a putut să-şi tină gura şi s-a lăudat tuturor că va prinde pe asasinii tovarăşilor săi. Astfel, a venit încoace din Petrograd şi s-a pus pe mâncare şi băutură… căci lucra, doar, în numele Cekei! Două zile şi două nopţi l-am lăsat să-şi facă de cap. Apoi, oamenii noştri mi-au raportat totul. A fost uşor să-l atragem în cursă, unde l-au luat în primire Ioan şi Alexe… S-a arătat foarte puţin curajos. E unul din cei mai înfiorători cekişti; dar după cât se pare, nu prea vrea să moară.

Prizonierul încercă zadarnic să se elibereze din legături, sau să scoată vreun cuvânt. Se zvârcoli încolo şi încoace dar sforţările nu-i folosiră la nimic.

Cei doi uriaşi îl ridicară iarăşi şi-l duseră în laborator, urmaţi de Protoff şi Barickin. Apoi, părăsiră încăperea, înapoindu-se pe acelaşi drum pe care veniseră. De astă dată, însă, uşile fură încuiate, astfel că Boris Verodin – care între timp pătrunsese în subterană – nu mai putu să iasă de acolo.

Profesorul aduse în mijlocul încăperii o albie mare, care se mişca pe rotile. Înăuntrul ei erau atârnate fel de fel de instrumente ciudate.

Mai ales îţi atrăgea privirile un soi de pompă care se afla la unul din capete şi era pusă în legătura cu câteva fire de sârmă.

Prizonierul urmări cu groază pregătirile celor doi oameni. Între timp, profesorul renunţase la împotrivirea sa, căci era doar vorba să capete „material” cu care să creeze un alt om.

Câteva aparate fură puse în funcţiune. Lumini roşii, albastre şi verzi ţâşniră brusc, amestecându-se într-o minunată simfonie de culori. Din tavan se lăsau nenumărate fire care treceau printr-un tablou electric, fixat la o margine a albiei. La un moment dat, aceasta se umplu cu un lichid ciudat, care scânteia în mii de culori.

Profesorul mai aruncă o privire în jurul său, apoi făcu nu semn lui Barickin. Între timp, prizonierul îşi pierduse cunoştinţa.

Cei doi medici ridicară trupul nenorocitului şi-l aşezară în albie, unde fu acoperit de ciudatul lichid. Doar faţa îi mai rămăsese afară. Deodată, ochii i se holbară, vru să se ridice, dar nu izbuti.

Barickin îi apăsă capul în jos, astfel că acesta fu acoperit şi el de lichid. În acea clipă, Protoff apropie vârful pompei de gâtul victimei… tubul de sticlă se umplu cu sânge, apoi acesta fu introdus într-un borcan de sticlă închis ermetic, care era în legătură cu pompa.

În vremea asta nenorocitul din albie îşi dădea sufletul în chinuri groaznice. Totuşi, cu o ultimă sforţare, izbuti să-şi scoată căluşul din gură. Atunci răsună ţipătul acela de moarte, pe care îl auzise Boris Verodin şi care îl umpluse de groază.

Tânărul revoluţionar rămase ca înlemnit. Ce se petrecea, oare, îndărătul uşii? La început, vru să pătrundă în odaie, dar se văzu nevoit să renunţe la aceasta, căci uşa era de fier şi încuiată pe dinăuntru. Dacă încerca să facă gălăgie, aceasta putea fi pieirea lui, deoarece nu mai încăpea nicio îndoială că avea de-a face cu nişte ticăloşi care n-ar fi pregetat o clipă să-l înlăture din calea lor.

Aplecându-se şi privind prin gaura cheii, pumnii i se încleştară, văzând priveliştea ce se desfăşura înaintea ochilor săi. Un cadavru, groaznic la vedere, fu scos din albie, iar un omuleţ pe care nu-l zărise încă până atunci, luă un borcan de sticlă şi-l puse cu băgare de seamă pe o masă lungă.

Fără îndoială că ucigaşii erau cei doi bărbaţi. Dar ce urmăreau ei?

Boris Verodin se strădui din răsputeri să-şi învingă dezgustul.

Barickin învârti un mâner şi albia se goli, conţinutul ei dispărând într-o ţeavă care mergea în pământ. Între timp, profesorul depuse vasul de sticlă într-un fel de ladă. Când aceasta fu deschisă, se putu vedea că avea înfăţişarea unei sobe electrice, înăuntrul căreia, se aflau nenumărate sârme.

După ce încuie lada, Protoff se apropie de medic şi, cuprins de un acces de furie, îl apucă de beregată.

— Ticălosule! scrâşni el. Am să te sugrum, căci mi-ai otrăvit

viaţa… M-am lăsat ademenit de vorbele tale şi ţi-am trădat marea mea descoperire… Acum, însă, te vei duce în iad, acolo unde ţi-e locul, între cei care te-au plăsmuit.

O luptă deznădăjduită se încinse între Barickin şi bătrânul profesor, care se străduia din răsputeri să ajungă la o manivelă înţepenită în perete.

— Vom zbura în aer cu toţii! strigă Protoff. Da, amândoi… şi Alexe şi Ioan.

— Şi fiica ta, nebunule! scrâşni Barickin, izbutind să se elibereze din strânsoare.

În timp ce medicul rămase locului, gâfâind, celălalt îşi aţinti spre podea privirile-i rătăcite, apoi începu să plângă ca un copil. Deodată, se năpusti la uşă.

— Deschide! strigă el. Nu vreau să te mai văd… Spiritul nenorocitului mă va chinui mereu.

Barickin descuie uşa şi bătrânul părăsi încăperea, abia ţinându-se pe picioare.

Boris Verodin se retrăsese într-un colţ îndepărtat al bolţii, hotărât să se năpustească asupra celor doi bărbaţi, dacă aceştia l-ar fi descoperit. Însă profesorul trecu mai departe, fără să-l zărească şi dispăru în odaia lui de lucru, în timp ce Barickin rămase în laborator.

196. Lupta cu uriaşul

Boris Verodin rămase cu privirile aţintite la uşa îndărătul căreia se petrecuse înfiorătoarea experienţă.

Avea de-a face cu nebuni, sau era vreun sâmbure de adevăr în ceea ce-i spusese drăgălaşa fată, fiica profesorului? Existau, oare, oameni mecanici?

Tânărul se simţi străbătut de fiori. Ciudata întocmire a laboratorului, era cea mai bună dovadă că cei doi oameni nu erau la prima lor crimă.

Cufundat în gândurile sale, Boris auzi o uşă deschizându-se încet, apoi închizându-se iarăşi. Se ghemui şi mai mult în colţul în care se furişase, nădăjduind că nu va fi zărit.

Privirile i se îndreptară în spre gangul care ducea la boltă. Paşi uşori răsunară, iar după puţin timp îşi făcu apariţia o tânără fată, care înainta cu ochii închişi ca o somnambulă, dar părea să cunoască drumul foarte bine.

Agata – căci ea era – păşi spre încăperea unde dispăruse bătrânul profesor. În clipa când apăsă pe clanţă, uşa laboratorului se deschise şi Barickin se ivi în prag.

— Agata! strigă el cu glas poruncitor.

Tânăra şovăi, o expresie de deznădejde se întipări pe chipul ei,

apoi se întoarse, pentru a se supune poruncii doctorului.

Protoff, care se ivise şi el, cu ochelarii pe frunte şi pumnii încleştaţi, se năpusti în urma fiicei sale, o apucă de braţ, iar ochii-i scânteind de mânie se aţintiră asupra lui Barickin.

— Cum de-ai îndrăznit? strigă el. Nu ţi-am spus de atâtea ori că nu vreau să te mai foloseşti de fiica mea pentru experienţele tale de hipnotism?

Medicul încercase să-l întrerupă, dar nu izbuti.

— De multă vreme n-am mai făcut experienţe cu dânsa, se apără el. Acum, însă, am motive bine întemeiate. Puţin timp înainte de ivirea lui Alexe şi Ioan, am stat de vorbă cu ea şi am băgat de seamă că prinsese oarecari bănuieli. De aceea m-am hotărât s-o hipnotizez, căci altminteri s-ar fi putut să ne iasă în cale tocmai atunci când nu trebuia. Aşadar, vedeţi că a fost o simplă măsură de prevedere, domnule profesor!

Şi întorcându-se spre fată, zise cu glas poruncitor.

— Trezeşte-te, Agata!

Ea deschise ochii, privi mirată în jurul ei, apoi zâmbi medicului. Protoff, însă, o apucă de mână şi o trase după el, în cabinetul său.

Doctorul Barickin scrâşni din dinţi şi, ridicând pumnul ameninţător, murmură:

— Fii cu luare-aminte, domnule profesor, căci în curând va suna şi ceasul tău! După ce îţi voi smulge taina, după ce voi putea să creez oameni şi fără ajutorul tău… se va sfârşi cu tine. Până atunci, însă, trebuie să rămânem împreună, trebuie să te supraveghez să nu comiţi vreo prostie. Haha, nervii tăi sunt prea slabi, ca să suporte măreţia descoperirii tale… Îţi faci prea multe mustrări de cuget, iar dacă îţi închipui că plăpânda ta fiică mă iubeşte, te înşeli amarnic. Supunerea şi devotamentul ei nu sunt decât urmările puterii hipnotice pe care o am asupra ei.

Medicul dispăru în laborator şi lui Boris i se păru că încuiase uşa după el.

În sfârşit, acum se încumetă şi tânărul să iasă din ascunzătoarea lui. După ce trase cu urechea, se furişă de-a lungul zidului şi se ghemui la uşa care ducea spre gangul subteran, hotărât să aştepte înapoierea Agatei, pentru ca, împreună cu dânsa, să coboare şi el.

Deodată, se auzi un tropăit pe trepte. Boris privi în jurul său, ca un vânat încolţit. N-avea la el nicio armă, astfel că la un eventual atac al vreunuia din uriaşi, ar fi fost doborât foarte repede.

Uşa gangului zbură de perete şi-l izbi în cap cu atâta putere, încât tânărul aproape îşi pierdu cunoştinţa.

Gâfâind, gata să se năpustească asupra prăzii, Alexe, uriaşul cu ochii adânciţi în orbite stătea în prag. O sclipire de nebunie strălucea în ochii săi în timp ce mâinile-i păroase cu pumnii încleştaţi, începură

să-i tremure.

Individul părea că devenise o fiinţă normală. Totuşi, trebuia să mai fie sub înrâurirea puterii de mai înainte, căci când porni mai departe, mersul său era pe jumătate mecanic, pe jumătate şovăitor. Gura îi era plină de spume.

Ce se va întâmpla oare? Unde se afla tovarăşul său?

În timp ce Boris Verodin îşi punea aceste întrebări şi aştepta ivirea celuilalt uriaş, Alexe trecuse înainte şi se oprise în faţa odăii de lucru a bătrânului profesor.

În clipa următoare, uşa se deschise şi Agata se ivi în prag. Cuprinsă de groază, biata fată căută un sprijin îndărătul ei, apoi îşi pierdu cunoştinţa şi se prăbuşi la pământ.

Uriaşul scoase un răcnet şi rămase câteva clipe nehotărât, părând să chibzuiască dacă s-o ucidă sau nu.

Bătrânul profesor se ivi şi el, ţinând un revolver în mână… îndreptă ţeava spre uriaş – apoi răsună o detunătură.

Nu-l nimerise, oare? Sau poate că grozava făptură nici nu putea fi rănită?

Totuşi o dâră de sânge se prelinse pe fruntea lui. După cât se părea, glonţul îl atinsese numai, căci robotul se năpusti asupra bătrânului, care trase a doua oară, nimerindu-l în picior.

Individul se împletici, chipul lui luă o înfăţişare înfiorătoare şi tremura din tot trupul. Glontele păru că-i zdrobise osul piciorului.

Boris Verodin urmărea cu încordare desfăşurarea dramei. Va fi, oare, doborât profesorul, sau va izbuti să-l ucidă pe uriaş?

În acest timp, Agata începu să dea semne de viaţă. De astă dată, revoluţionarul se hotărî să sară în ajutorul lui Protoff, căci dacă uriaşul se năpustea asupra fetei, sărmana ar fi fost zdrobită de pumnii lui grei.

Şi, după câte se părea, temerile lui Boris aveau să se adeverească.

Nici n-apucase să se ridice, când Alexe se îndreptă spre ea şi întinse braţul său lung cu pumnul încleştat.

Profesorul trase a treia oară şi uriaşul se depărtă de sărmana victimă năpustindu-se iar asupra bătrânului.

Acesta părea pierdut. Boris socoti că acum sosise clipa când trebuia să intervină.

Toată lupta nu durase decât vreo câteva secunde. Deodată, uşa laboratorului se deschise şi doctorul Barickin se ivi în prag, cu chipul alb ca varul.

Bănuind ce se întâmplase, medicul se năpusti spre biroul profesorului. În clipa următoare, o privelişte grozavă i se înfăţişă. Alexe apucase braţele lui Protoff şi le apăsa de perete, în timp ce gura lui se apropie de capul nenorocitului.

— Alexe, ce faci! strigă medicul. Vino aici, altminteri te pedepsesc!

Fioroasa făptură se întoarse încet. După cât se părea, glasul lui Barickin avea o înrâurire puternică asupra sa. Dar aceasta nu ţinu decât o clipă – apoi uriaşul îşi îndreptă iarăşi atenţia spre bătrânul profesor şi un răcnet sălbatic izbucni din pieptul său.

Fără să tină seama de primejdie, Agata se năpusti pe la spate asupra aceluia care voia să-i ucidă părintele şi-l izbi în ceafă cu pumnii ei mici. Uriaşul, însă, nici nu se sinchisi, ca şi cum n-ar fi simţit nimic.

Barickin apucă atunci un vătrai de lângă sobă şi îmbrâncind-o pe Agata deoparte, izbi cu vârful în ţeasta uriaşului.

Alexe răcni de durere. Întorcând doar capul, încercă să-şi înfigă dinţii în Barickin şi azvârli cu picioarele. Medicul, însă, izbuti să se ferească, în timp ce izbea mereu cu vătraiul în capul robotului şi striga cuvinte pe care Boris nu le înţelegea.

În cele din urmă, uriaşul, care sângera din mai multe răni, îşi lăsă victima din gheare şi se îndreptă asupra noului său duşman.

Medicul ridicase iar vătraiul, ochii-i aruncau fulgere de mânie, iar broboane mari de năduşeală i se iviseră pe frunte.

— Ce faci, Alexe? strigă el. Culcă-te! Nu, vrei să asculţi?

Boris Verodin înţelese că Barickin încerca puterea lui hipnotică asupra vrăjmaşului. Şi, după cât se păru, izbuti să-l prindă în vraja ochilor săi, căci Alexe se clătină, apoi se culcă pe o parte.

În clipa următoare, însă, uriaşul sări iarăşi în picioare, năpustindu-se asupra medicului, care nu mai avusese vreme să se pună la adăpost.

Braţele sale lungi înşfăcară trupul acestuia şi-l strânseră la pieptul său. Barickin părea că-şi pierde răsuflarea şi un strigăt deznădăjduit, prin care chema în ajutor pe Ioan, izbucni de pe buzele sale.

Dar nu-i răspunse decât ecoul glasului său şi gâfâitul vrăjmaşului. Pe semne că Ioan zăcea în odaia lui, cufundat în somn, şi nu auzise ţipătul stăpânului său.

Boris Verodin nu mai putea să aştepte, acum nu numai Barickin, ci şi profesorul şi fiica sa erau în primejdie de moarte, căci fără îndoială că robotul avea să se năpustească asupra lor, după ce va fi sfârşit cu medicul.

Fără să mai stea pe gânduri, tânărul străbătu bolta şi ajunse lângă cei doi, tocmai în clipa când uriaşul ridicase trupul medicului şi se pregătea să-l izbească de pământ. Boris Verodin ridică pumnul şi lovi de două ori, la rând în tâmpla fioroasei făpturi. Cea de-a treia lovitură păru să fie hotărâtoare, căci braţele uriaşului se desprinseră de pe trupul lui Barickin, care căzu la pământ, în timp ce vrăjmaşul său icni din greu şi căzu şi el.

Boris socoti primejdia trecută, dar deodată Barickin strigă iarăşi:

— Pe el, s-a trezit!

Tânărul apucă vătraiul şi, când, cu o ultimă sforţare, Alexe se năpusti spre el, îl izbi în cap cu toată puterea.

Robotul se împletici, căzu, încercă iar să se ridice, dar nu izbuti şi rămase întins la pământ.

Barickin dispăru ca o nălucă, dar se ivi iarăşi, după puţin timp, aducând sârmă şi câteva frânghii groase.

— Repede… repede… trebuie să-l legăm, căci peste câteva minute îşi vine iar în fire, strigă el.

— Nu mai poate face rău nimănui, fiindcă, e mort răspunse Boris Verodin.

Medicul îi aruncă o privire ciudată. Abia acum îşi dădea seama că salvatorul lui era un om care n-avea ce să caute aici şi pentru care existenţa subteranei trebuise să rămână o taină. Dar acum n-avea vreme de pierdut cu asemenea lucruri, căci trebuiau să se pună pe lucru numaidecât.

— Nu, nu-i mort! strigă el. Vei vedea că am dreptate. Hai, ajută-mi să-l leg!

— Bine, fie cum vrei dumneata, răspunse tânărul, lăsându-se în genunchi lângă uriaş şi trecându-i cu îndemânare frânghiile şi sârma în jurul trupului.

După cum prevăzuse Barickin, robotul îşi veni repede în fire. Trupul îi era plin de sânge, iar la cap avea câteva răni – totuşi, încercă să se elibereze, până ce, istovit, renunţă la încercările sale.

Profesorul şi fiica sa priviseră nemişcaţi sfârşitul înverşunatei lupte. În vreme ce Protoff stătea cu revolverul pregătit în mână, Agata se retrăsese îndărătul lui.

Acum, bătrânul înaintă spre Boris Verodin, şi-i întinse mâna, zicând:

— Îţi mulţumesc, domnule! Ne-ai salvat viaţa, căci monstrul acesta ne-ar fi ucis fără doar şi poate.

Agata se apropie şi ea, mulţumindu-i, adânc mişcată. Apoi, aruncă o privire sfioasă spre medic.

— Vezi, îţi spuneam eu mereu că într-o bună zi individul ăsta o să se năpustească asupra noastră! urmă Protoff, adresându-se colaboratorului său.

Barickin înălţă din umeri şi privi rătăcit în jurul lui.

Uriaşul legat începu să urle ca o fiară. Medicul luă un prosop din perete şi încercă să i-l vâre în gură. Celălalt, însă, se zvârcoli încolo şi încoace, deşi era legat fedeleş. Abia când Boris Verodin puse piciorul în pieptul lui, izbutiră să-i vâre căluşul în gură.

Luntraşul vru să se depărteze, căci prezenţa lui părea să fie nedorită, şi pe de altă parte se temea să nu fie întrebat cum ajunsese în boltă. O privire a ochilor frumoşi ai Agatei întări această bănuială.

Tânăra fată se apropie de el şi, în timp ca profesorul se retrăsese deoparte cu Barickin, îi şopti:

— Fereşte-te, căci acum cunoşti o taină despre care nimeni nu

trebuia să bănuiască ceva. Retrage-te în odaia dumitale şi părăseşte cât mai grabnic această casă.

Barickin aţinti asupra fetei o privire ameninţătoare, în timp ce revoluţionarul se depărtă. Deşi era foarte tulburat, tânărul avu prezenţa de spirit să cerceteze broaştele uşilor, care păreau foarte complicate.

Ajungând sus, se opri înaintea odăii de lucru a doctorului Barickin şi bătu în uşă. După cum se aşteptase, nu primi niciun răspuns, astfel că intră în încăpere.

Apropiindu-se de birou, tânărul trase sertarele; într-unul din acestea se aflau două revolvere. Boris cercetă încărcătorul unuia şi, încredinţându-se că era în regulă, vârî arma în buzunar, murmurând:

— Acum n-o să le fie tocmai uşor să mă înlăture din cale. N-am să părăsesc această casă, până ce nu voi afla ce taine se ascund aici.

Părăsi apoi încăperea şi se duse în odaia lui.

Peste vreo jumătate oră, cam pe la miezul nopţii, Barickin se opri înaintea uşii, trase cu urechea, apoi se depărtă.

— A vrut să se încredinţeze dacă dorm, îşi zise Boris. Desigur că mâine o să-şi facă iar apariţia, încercând să mă tragă de limbă.

197. Pe urmele ucigaşilor

Şi se întâmplă aşa cum prevăzuse tânărul revoluţionar. Tocmai se trezise din somn, când auzi bătăi în uşă. Era doctorul Barickin, care îi zâmbi prietenos, întinzându-i mâna.

— Ei, cum ai dormit după lupta de aseară? întrebă el.

— Foarte bine, domnule doctor… de altminteri nu prea sufăr de lipsă de somn.

Medicul tuşi uşor, părând că nu ştie cum să aducă vorba despre chestia care îi stătea la inimă.

— Era cât p-aci să se întâmple o mare nenorocire urmă el.

Boris Verodin dădu doar din cap.

— Dar cum ai ajuns în situaţia de a putea să ne vii în ajutor? întrebă Barickin.

Revoluţionarul îşi ticluise demult un răspuns, astfel că nu păru deloc încurcat.

— Foarte simplu, răspunse el. Tocmai voiam să mă culc, când auzii un zgomot ciudat. Era un fel de tropăit care se deosebea însă de acela al infirmierilor dumneavoastră. După aceea, zgomotul se depărtă. Cuprins de nelinişti, ieşii în coridor şi văzui pe unul din cei doi uriaşi. Inima îmi spunea că omul acesta pusese la cale ceva, astfel cu pornii în urma lui. Îl zării dispărând îndărătul unei uşi, străbătând un coridor şi aşa mai departe. Restul îl ştiţi… am venit tocmai la vreme ca să vă pot fi de folos… Am rămas foarte mirat, văzând atâtea încăperi; nu mi-

ar fi trecut niciodată prin minte că această casă e atât de mare.

Barickin ascultase cu luare-aminte. Privirile sale străpungătoare se aţintiră asupra lui Boris, ca şi cum ar fi vrut să-i citească în suflet dacă spusese adevărul.

— Da, casa e foarte mare, zise el, apoi. Are şi încăperi subterane. Spusesem lui Alexe să vină în laboratorul nostru din pivniţă. După cât se pare, a avut un acces de nebunie. Asta s-a mai întâmplat o dată, dar atunci am izbutit să-l liniştesc. Acum, însă, cred că orice încercare ar rămâne fără folos.

— Ciudaţi oameni şi flăcăii ăştia! zise Boris Verodin. Au mişcări atât de nefireşti, încât ai putea crede că sunt maşini cu chip de om.

Medicul izbucni într-un hohot de râs.

— Aşa ceva nu există! zise el. Purtarea celor doi arată foarte lămurit că sunt mărginiţi la minte. Le-am spus odată că trebuie să-mi îndeplinească poruncile, fără să se sinchisească de ceea ce se petrece în jurul lor. Sfatul acesta le-a intrat atât de bine în cap, încât se purtau ca două automate. Eu unul nu i-am împiedecat, astfel că au rămas aşa.

— Dar cine e bătrânul care era cât p-aci să fie ucis de nebun? întrebă revoluţionarul.

Barickin tresări, părând că nu se aşteptase la această întrebare. Totuşi, îşi reveni repede.

— E un chimist foarte priceput, care a scăpătat, rămânând fără adăpost. Sărmanul m-a rugat să-i dau voie să-şi facă cercetările ştiinţifice în laboratorul din pivniţă.

— Şi ce se aude cu uriaşul? cercetă Boris. Desigur că are câteva răni destul de grave? Sunteţi hotărâţi să-l internaţi într-un ospiciu?

— Da, în cazul că voi fi încredinţat că nu se mai poate însănătoşi. Până una-alta, trebuie să-i tămăduiesc rănile, care sunt destul de primejdioase.

Cu aceasta, convorbirea luă sfârşit. Barickin nu se mai îndoia defel că Boris Verodin intrase în subterană aşa cum spusese, şi nu bănuia nimic din cele ce se petreceau acolo. Liniştit, medicul părăsi încăperea şi un zâmbet diabolic încolţi pe buzele sale, în timp ce se îndrepta spre birou.

— Mai aşteaptă câteva zile şi atunci ai să-ţi dai seama cât de prost ai fost, murmură el. Fireşte că bătrânul n-o să-şi dea încuviinţarea să te chinuiesc ca să-ţi smulg taina, dar ce-mi pasă mie de încuviinţarea lui? Poate că data viitoare izbutesc să aflu cele din urmă amănunte asupra descoperirii sale şi, atunci, nu mai am nevoie de el. În aceeaşi zi se va sfârşi cu viaţa profesorului Protoff! Numai eu voi cunoaşte secretul descoperirii, cu ajutorul căreia voi putea stăpâni lumea. Şi Agata? Idiotul acela n-a băgat de seamă că nevinovata lui copilă mi-e devotată numai fiindcă e sub înrâurirea puterii mele hipnotice. În realitate, mă urăşte. Şi ea trebuie să dispară, căci ştie sau bănuieşte

prea mult.

Boris Verodin îşi frământa mintea în fel şi chip. La început, luase hotărârea să anunţe autorităţile, pentru ca Barickin să fie arestat. Nu ştiu însă, cum să înceapă. Şi, afară de asta, nu pătrunsese încă toate tainele pe care le ascundea această clădire. Aşadar, trebuia să mai aştepte.

După-amiază se întâlni în grădină cu Agata. Când îl văzu, ochii tinerei fete sclipiră de bucurie, iar chipul ei palid se îmbujoră. Ea îi cuprins mâna şi în timp ce-l privea ţintă, Boris simţi – cu oarecare strângere de inimă – că această copilă îl iubea.

— Îţi mulţumesc încă o dată, în numele tatălui meu, că ţi-ai primejduit viaţa pentru noi, zise Agata.

Apoi, privirile-i neliniştite se îndreptară spre partea din faţă a grădinii, unde se afla casa. Boris Verodin se aşeză pe bancă, lângă dânsa.

— Domnişoară Agata, începu el, cu glas blând, vrei să ai încredere în mine? Spune-mi ce se petrece în această casă! Destăinuieşte-mi totul şi-ţi voi ajuta, atât cât îmi va fi cu putinţă.

— Nu pot… nu mi-e îngăduit! murmură ea. Mărturisirea mea ar însemna pieirea tatălui meu. Dacă ar fi vorba de soarta părintelui dumitale n-ai face la fel?

Tânărul rămase pe gânduri. O înţelegea prea bine. Nu, nu-i era îngăduit să vorbească!

— Nu vrei să fugi? Nu vrei să-ţi părăsişi tatăl? o întrebă.

— Nu! fu răspunsul scurt al fetei.

— Ascultă-mă! Cum am putea sta de vorbă mai multă vreme, fără să fim stingheriţi? o întrebă el, după un răstimp, cuprinzându-i mâna şi privind-o ţintă în ochi.

Agata se făcu roşie.

— Nu văd niciun mijloc… totuşi…

Se întrerupse şi scoase la iveală o cheie.

— Vezi colo portiţa aceea pe unde plec întotdeauna? întrebă ea, arătând spre partea din fund a grădinii.

— Da.

— Tata mai are o cheie, dar nu se foloseşte de ea. Aşadar n-o să bănuiască nimic dacă mi-aş însuşi-o, iar dumitale ţi-aş da-o pe asta. Seara, după ora zece, vino în grădină. Sări pe fereastră, aşa încât nimeni nu va bănui că ai părăsit încăperea, deoarece vei încuia uşa pe dinăuntru. După ce te vei strecura printre tufişuri, voi descuia portiţa şi vei da de o uşă pe care voi avea grijă să n-o încui. În subterană ştii cum să te descurci fiindcă abia ieri ai fost acolo. Odaia mea se află chiar lângă uşa principală. Ai să baţi încet, de trei ori la rând, şi voi şti că eşti dumneata.

Boris Verodin luă cheia şi clătină capul în semn de aprobare.

Deodată, Agata ciuli urechile, apoi sări în sus.

— Vine Ioan, şopti ea. Fereşte-te şi de el… nu e atât de fioros ca Alexe, totuşi e foarte devotat lui Barickin şi te-ar ucide fără milă, dacă acesta i-ar porunci.

Frumoasa copilă îi întinse repede ultimele ziare – pe care uitase să i le dea – apoi dispăru, în timp ce luntraşul se ascunse într-un tufiş.

Paşii cadenţaţi ai uriaşului răsunară pe alee. Merse până la bancă, se opri, apoi se întoarse spre partea încotro dispăruse Agata. Boris Verodin îl urmărea cu încordare.

După o clipă de şovăială, uriaşul porni înainte şi se opri în faţa portiţei, pe care o deschise şi păşi mai departe.

Tânărul revoluţionar fu cuprins de îngrijorare. Nu cumva avea să se repete drama din noaptea trecută?

Însă Ioan se ivi din nou. Pe semne că se încredinţase că totul era în ordine. Agata, care îl însoţea, îi adresă câteva cuvinte, – pe care Boris nu le putu auzi din ascunzătoarea lui, – apoi tânăra închise portiţa în urma uriaşului, care porni mai departe, cu paşi grei. Boris Verodin, însă, i-o luă înainte şi ajunse în odaia sa, fără ca cineva să-l zărească.

Răsfoind unul din ziarele aduse de Agata – era ultima ediţie a oficiosului guvernului – Boris văzu un articol însemnat cu roşu pe margini, în care era vorba de groaznicele crime înfăptuite împotriva fruntaşilor revoluţionari şi agenţilor Cekei; se făgăduia o mare răsplată acelora care ar da amănunte asupra ucigaşilor.

Articolul se încheia amintindu-se de dispariţia misterioasă a profesorului Protoff, a cărui descoperire nu fusese adusă încă la cunoştinţa publicului. Nimeni nu ştia unde se află învăţatul şi se bănuia că descoperirea lui era întrucâtva în legătură cu misterioasele asasinate înfăptuite în ultimul timp.

Boris Verodin rămase pe gânduri. Izbutise, oare bătrânul profesor să smulgă puterea de viaţă a jertfelor sale şi, cu ajutorul ei, să creeze alţi oameni, supuşi unei singure voinţe? Sau cei doi învăţaţi nu erau decât nişte nebuni, care îşi închipuiau că au puterea Creatorului? Un singur lucru era neîndoielnic pentru tânărul revoluţionar: toate firele acestei afaceri treceau prin mâna doctorului Barickin.

Spre seară, Boris abia mai avu răbdare să aştepte ora hotărâtă pentru întâlnirea din subterană. La un moment dat îi veni gândul că s-ar putea să fie ademenit într-o cursă – dar zâmbi el însuşi de bănuiala lui, spunându-şi că Agata, ca şi tatăl ei, era o victimă a lui Barickin. Fireşte, bătrânul profesor consimţise să ia parte la nelegiuiri, sau, mai bine zis, era autorul lor material, totuşi, rămânea un apostol al ştiinţei, supus cu totul înrâuririi colaboratorului său.

Când se făcu ceasul zece, Boris Verodin sări pe fereastră în curte, unde se ghemui într-un tufiş, trăgând cu urechea în jurul său. La un

moment dat, i se păru că perdeaua de la fereastra încăperii lui Ioan se mişcase şi o umbră apăruse îndărătul ei. Privind mai cu luare-aminte, nu zări însă nimic suspect.

Furişându-se prin grădină, ajunse la portiţă, pe care o descuie. După ce coborî câteva trepte, se văzu în boltă. De o parte era odaia de lucru a profesorului, iar alături de aceasta, misteriosul laborator. Boris merse înainte şi ajunse la uşa despre care îi vorbise Agata, şi unde bătu de trei ori la rând.

Un glas slab îi răspunse, şi atunci deschise uşa, dar în clipa următoare tresări speriat, căci alături de frumoasa fată, se afla un bărbat, cam îşi aţinti privirile asupra lui.

198. Geniu şi nebunie

Boris Verodin rămase o clipă nemişcat, şi gândul că fusese trădat îi fulgeră prin minte. Apoi, însă, recunoscu pe bărbatul care păşi spre el; era bătrânul profesor, tatăl Agatei.

— Bine ai venit, domnule! zise acesta, prietenos. Ştiu ce-ţi datorăm, eu şi fiica mea… ştiu că ne-ai salvat viaţa… Îţi mulţumesc încă o dată, din toată inima!

Revoluţionarul vru să spună ceva, însă profesorul Protoff îi curmă vorba:

— Ştiu ce vrei să-mi zici. Nu-ţi fac mustrări că ai pătruns aici în timpul nopţii, căci fiica mea mi-a povestit totul… N-ai alt mijloc să-i vorbeşti, fără să afle Barickin.

Un oftat adânc ieşi din pieptul bătrânului.

— Am spus tatălui meu ce om nobil eşti! zise Agata.

— Cred că preţuieşti prea mult însuşirile mele, domnişoară! răspunse Boris, cu modestie.

— Nu, nu, e aşa cum spun eu, se încăpăţână fata.

— Ia loc, domnule Verodin! interveni profesorul, aşezându-se şi el.

— Cum… Îmi cunoşti numele? făcu revoluţionarul.

— Ba ştiu şi mai mult… Barickin bănuia că o mare taină era legată de persoana dumitale. În cele din urmă a izbutit să afle cine eşti, iar din ziare ştia despre dispariţia unor lăzi cu aur. Lăcomia s-a trezit în el şi cu ajutorul dumitale, vrea să pună mâna pe comoară, căci e încredinţat că dumneata eşti hoţul. Nu-i vine să creadă că există şi oameni dezinteresaţi, care vor să-şi slujească patria, căci el însuşi e un om lacom şi hrăpăreţ.

— Se înşală amarnic, domnule profesor, răspunse Boris. Am evadat din temniţă, fiindcă vreau să descopăr aurul furat. Nu ştiu cine o hoţul, dar inima îmi spune că voi izbuti să-i dau de urmă.

— Nu, nu trebuie să te aperi, ştiu că eşti un om cinstit, zise bătrânul.

— Dar cum vrea Barickin să pună mâna pe comoară, cu ajutorul meu?

Profesorul aruncă o privire spre fiica lui.

— Vrea să… te supună la tortură, ca să-i destăinui unde se află aurul, şopti el, apoi.

— Ticălosul! Lasă-l să încerce, sunt înarmat! strigă tânărul, scoţând la iveală revolverul.

— Aşa îmi placi, tinere! încuviinţă Protoff. Numai că arma asta n-o să-ţi fie de prea mult folos, căci aici în casă avem mijloace de tortură pe care nu le cunoaşte nimeni şi care ar putea să vină de hac celui mai voinic şi curajos om. Însoţeşte-mă, vreau să vorbesc cu dumneata între patru ochi. Fiica mea nu trebuie să audă totul, căci nervii ei sunt şi aşa destul de zdruncinaţi.

Boris Verodin întinse tinerei fete mâna; ea îl privi cu duioşie, apoi, înainte ca el să şi-o fi retras, se plecă şi i-o sărută. Profesorul, care ajunsese în prag, nu văzuse nimic.

Cei doi bărbaţi păşiră tăcuţi spre odaia de lucru a bătrânului. După ce intrară în încăpere, Protoff oferi tânărului o ţigară, pe care acesta o aprinse.

— Trebuia să-ţi vorbesc, începu savantul, de aceea te-am aşteptat în odaia fiicei mele… Simt că nu mai am mult de trăit… Nebunia îmi dă târcoale… da, încearcă să-şi înfigă ghearele în creierul meu, căci sunt un asasin… un om care a adus nenorocire multora…

Se întrerupse şi scoase din buzunar o batistă, cu care îşi şterse fruntea de năduşeală.

— Nu vorbiţi astfel, domnule profesor! încercă Boris să-l liniştească. Nimeni dintre noi nu e fără de prihană.

— Nu, nu, domnule Verodin! urmă bătrânul. Ştiu, vrei să mă mângâi, dar nu sunt vrednic de mângâierea dumitale. Te rog, nu mă întrerupe şi lasă-mă să-ţi spun totul până la capăt… Sunt un chirurg vestit, un om de ştiinţă, care a avut multe izbânzi… Înainte vreme, am fost medicul Ţarului şi al multor oameni de seamă… Mi se atribuiau puteri supranaturale; eu, însă, m-am folosit întotdeauna numai de mijloace ştiinţifice. Înainte cu mulţi ani, după cercetări îndelungate, avui un mare succes: izbutii să transform în aşa fel protoplasma – elementul de căpetenie al vieţii – încât s-o pot însufleţi oricând. Îmi lipseau doar dovezile că muribunzii pot fi readuşi la viaţă, devenind oameni vânjoşi, cu ajutorul acestei protoplasme. Dar şi aceasta îmi izbuti. Încercarea o făcui pe front, cu un soldat grav rănit, pe care îl transformai într-un om plin de vigoare, folosindu-mă de protoplasma, luată de la un condamnat la moarte. Aceasta avea să fie cea dintâi şi cea din urmă experienţă, căci – îţi mărturisesc făţiş – începuse să-mi fie groază de ştiinţa şi arta mea. Băgai de seamă că protoplasma are proprietatea că păstrează însuşirile aceluia de la care provine. Aşadar,

dacă e scoasă de la un om de ştiinţă, celălalt va fi şi el un om de ştiinţă. Acum trei ani făcui cunoştinţă cu doctorul Barickin, care deveni asistentul meu. În timp ce îmi urmam, în taină, cercetările cu privire la descoperirea mea, Barickin îmi fură o mare parte din însemnările făcute şi în curând ajunse să cunoască secretul. Prinzând de veste, i-am cerut socoteală şi ticălosul mi-a mărturisit totul. Credea, într-adevăr, că ştia şi el taina, dar nu era aşa, căci nu izbutise să afle un amănunt hotărâtor. Fără acesta nu va putea niciodată să se folosească de protoplasmă, spre a reda viaţa cuiva. De atunci, Barickin deveni geniul meu rău, încercând să mă înduplece la fel de fel de nelegiuiri, pentru a scoate cât mai mult câştig din descoperirea mea. „Am putea să ajungem oamenii cei mai bogaţi din lume" – îmi spunea el. „N-avem decât să plecăm în America, unde să injectăm bătrânilor prinţi ai dolarului protoplasma luată de la oameni tineri şi vânjoşi. În chipul acesta, ei ar izbuti să ajungă la o vârstă pe care n-a avut-o încă niciun muritor." Eu, însă, nici n-am vrut să aud de această propunere. Într-o bună zi, Barickin veni cu alta, care avea şi o latură ideală. Era la vreo trei luni după ce noua învăţătură prinsese rădăcini în Rusia şi revoluţionarii ameninţau să pună mâna pe frâiele Statului. Asistentul meu mă duse la întrunirea unei organizaţii care avea drept scop nimicirea noului partid. Oratorii zugrăviră programul lor, şi mie mi se făcu părul măciucă. În acelaşi timp, însă, îmi dădui seama că Barickin destăinuise o parte din descoperirea mea. La sfârşit mi se ceru să scot protoplasma din oamenii care îmi vor fi aduşi – şi care trebuiau să facă parte dintre fruntaşii revoluţionari – iar mai târziu s-o injectez altora, cu ajutorul cărora urma să se pornească mişcarea contra-revoluţionară. Fireşte că am refuzat. Par Barickin îmi vorbi în aşa fel încât mă lăsai înduplecat şi le făgăduii ajutorul meu… Cea dintâi jertfă căzu şi încercarea izbuti de minune. Ioan are protoplasma unui fruntaş revoluţionar; am distrus, însă, spiritul, astfel că nu i-a rămas decât forţa trupească. El deveni unealta doctorului Barickin, care, folosindu-se de puterea lui hipnotică, face cu el ca vrea. Printr-o întâmplare, ajunserăm în stăpânirea unei gorile din Grădina zoologică. Aceasta urma să fie ucisă din pricina cruzimii ei, căci sugrumase doi paznici. Din protoplasma gorilei se născu Alexe, asupra căruia nu mai trebuie să-ţi dau lămuriri. Şi el deveni unealta lui Barickin, dar deşi adeseori ieşea la iveală sălbăticia fiarei, medicul refuza să-l ucidă, susţinând că va avea nevoie de dânsul. Aceşti doi oameni sunt singurii care au fost supuşi experienţelor mele. Protoplasma celorlalte victime – sunt peste patruzeci la număr – am conservat-o, căci poate fi păstrată ani de-a rândul, fără să-şi piardă însuşirile. Avem oamenii noştri în mai toate oraşele mari din cuprinsul ţării. Adeseori plecam cu Barickin, sau chiar singur, pentru a scoate protoplasma nenorociţilor prinşi în alte părţi… Acum cunoşti taina mea şi a doctorului Barickin… El, însă, a fost

cuprins de beţia de sânge şi vrea să ucidă mereu… Cu ajutorul uneltelor sale, Ioan şi Alexe, îi vine foarte uşor să-şi răpească victimele, căci niciun om nu e în stare să se împotrivească celor doi uriaşi. După cât se pare, iar a pus ochii pe un nenorocit, şi abia ieri am scos protoplasma unuia.

Profesorul îşi duse mâinile la frunte.

— Mă înăbuş, domnule Verodin, da, simt că nu mai pot trăi! gemu el. Mintea mi se întunecă… aud pretutindeni ţipetele victimelor mele. Chinurile descrise în „Infernul" lui Dante sunt, în comparaţie cu mustrările mele de cuget, întocmai ca un lac liniştit faţă de o mare bântuită de furtună. Mă înţelegi, domnule Verodin?

— Da, vă înţeleg…

— Îmi simt sfârşitul apropiindu-se… nervii mei nu mai pot rezista… Trebuie să-mi iau viaţa, altminteri într-o bună zi toţi acei care locuiesc în această casă vor pieri din pricina mea… Aşadar, fugi cât mai curând, Boris Verodin! Şi dumneata trebuia să mori pentru ca să-ţi luăm protoplasma – aşa hotărâse Barickin. S-a răzgândit, însă, când a aflat despre dispariţia comorii. Judecă oamenii după el şi-i socoate pe toţi la fel de lacomi şi ticăloşi. De aceea bănuieşte că ştii, unde se găseşte comoara şi, după ce îţi va smulge taina ei, te va ucide. Fugi cât mai curând, domnule Verodin! Te implor, nu mai aştepta, căci peste puţin timp va fi prea târziu… Mă voi distruge atât pe mine cât şi pe Barickin, vom lua cu noi în mormânt taina descoperirii mele. Niciun om nu trebuie să afle cum poate fi folosită protoplasma, nimeni nu trebuie să dea de aparatele noastre… Nimeni, auzi Boris Verodin? Am o mică avere, în bancnote americane şi englezeşti, care va fi zestrea Agatei… Fiica mea te iubeşte mai presus de orice şi te va urma oriunde. Plecaţi în străinătate… acolo veţi trăi fericiţi. Dar nu-mi părăsi copila, căci atunci ar fi pierdută!

Cuvintele din urmă fuseseră spuse cu glas implorator.

— Făgăduieşte-mi că o vei ocroti şi o vei face fericită! stărui bietul părinte. Ah, nu vrei? Mă dispreţuieşti? Dispreţuieşti şi pe copila unui asasin, cu toate că ea e nevinovată? O, nenorocitul de mine!… Aşadar, mi-am ucis şi fiica.

Bătrânul îşi ascunse faţa în mâini şi izbucni într-un plâns deznădăjduit.

Boris Verodin rămăsese tăcut. Nenorocirea acestui om, grija pentru copila sa, îl înduioşau adânc. Dar putea el să-i vină în ajutor?

— Nu vrei? repetă Protoff, cu glas răguşit. Atunci, vei fi şi dumneata vinovat de moartea fiicei mele… Fugi, fugi, căci peste un ceas toată casa va sări în aer… În locul ei nu va mai rămâne decât o groapă fără fund şi sfărâmăturile descoperirii mele vor fi împrăştiate pretutindeni.

— Ţi-ai pierdut minţile! zise Boris Verodin.

— Nu mă face să mi le pierd înainte de vreme! se rugă profesorul. Dumneata eşti vinovat, dacă îmi voi ucide copila, căci nu pot s-o las singură pe lume, fără nicio ocrotire.

Revoluţionarul rămase câtva timp pe gânduri.

— Bine, zise el. Apoi, cu hotărâre: Nu vreau să port vina morţii copilei dumitale. Îţi făgăduiesc că voi fi ocrotitorul Agatei şi, atâta vreme cât va dori ea, n-am s-o părăsesc!

Lacrimi de bucurie se iviră în ochii bătrânului, care strânse cu căldură mâinile lui Boris, bâiguind cuvinte de mulţumire.

— Acum, însă, trebuie să mă depărtez, căci s-ar putea ca Barickin să mă surprindă aici, zise tânărul.

— Nu, asta e cu neputinţă, căci am instalat o sonerie electrică, şi aceasta îmi dă de veste apropierea oricui. Îndată ce s-ar deschide prima uşă, ar răsuna aici alarma şi, până la venirea lui, dumneata ai fi dispărut demult.

— Dar ce se aude cu Alexe? întrebă, tânărul.

Chipul savantului se posomorî.

— Urmează-mă! zise el. Îl poţi vedea… Am fost la el de nenumărate ori ca să-i cercetez legăturile. Individul ăsta e în stare de orice…

Cei doi bărbaţi părăsiră odaia de lucru a profesorului şi intrară în laborator, unde Alexe zăcea într-un colţ, pe nişte pături, părând că doarme.

Când Boris se apropia de el, uriaşul deschise ochii care scânteiau de furie. În acea clipă, avea întocmai chipul unei gorile.

Bătrânul profesor se opri înaintea unui mâner plumbuit, fixat de perete.

— Vezi mânerul ăsta? se adresă el revoluţionarului. O singură smucitură spre dreapta şi toţi acei care se află în această casă sunt pierduţi, dacă nu izbutesc să fugă în cel mult un sfert de ceas.

Boris Verodin se cutremură.

— Dar de ce toate astea… de ce atâtea instalaţii blestemate? întrebă el.

— Aşa voia Barickin. Lumea nu trebuie să afle ce s-a petrecut aici. Dacă poliţia – sau Ceka – pătrunde în casă, noi ne putem salva printr-un drum tăinuit, dar ceilalţi sunt sortiţi pieirii.

— E înfiorător! murmură tânărul.

— Eu, însă, vreau să-i zădărnicesc planul, urmă Protoff. Numai Barickin, eu şi cei doi uriaşi vom muri. Ceilalţi trebuie ocrotiţi împotriva unor ticăloşi de teapa mea şi a lui Barickin… El nu va afla nimic despre lovitura pe care o pun la cale şi care va cădea ca un trăsnet asupra lui… Da, se va pomeni pe neaşteptate făcând o călătorie în aer, împreună cu casa.

Şi, în timp ce bătrânul izbucni într-un râs drăcesc, Boris îşi aţinti

privirile spre mânerul plumbuit.

— Iar acum, vei vedea protoplasma, dragul meu, zise, deodată, profesorul.

Se apropie de un raft, luă unul din misterioasele borcane şi-l aşeză pe o masă de marmură. Capacul şi cercurile de metal care înconjurau vasul, fură puse în legătură cu nişte sârme, apoi se auzi duduitul unui motor. În timp ce pasta din cuprinsul borcanului începu să fiarbă, în timp ce firele electrice căpătară diferite culori, profesorul scoase capacul vasului, al cărui conţinut îl turnă pe placa de marmură.

Boris Verodin nu-şi credea ochilor. Pasta, buretoasă şi cleioasă, începu să tremure, să se ridice, ca şi cum ar fi fost în clocot. Apoi, mijlocul ei se înălţă şi luă forma deşi mică şi nelămurită, a unei făpturi omeneşti.

Tânărul revoluţionar se dădu îndărăt, cuprins de groază. Nu voise să dea crezare spuselor profesorului, dar acum, avea dovada că acesta nu minţise. Oamenii fuseseră ucişi şi, cu toate astea, mai trăiau în vase de sticlă ermetic închise.

— Plec, murmură el, privind cu teamă spre protoplasmă.

Protoff arătă spre unul din rafturi.

— Totul va fi nimicit, totul! zise el, cu glas solemn. Du-te cu bine… şi fereşte-te de Barickin şi uneltele sale.

Boris părăsi încăperea abia ţinându-se pe picioare. Răsuflă uşurat când se văzu iarăşi în grădină. Totul i se părea un vis… dar un vis înfiorător.

În cele din urmă, ajunse nevătămat în odaia sa.

199. O inimă sfărâmată

În timp ce se depărtă, împreună cu Iesta, de clădirea tribunalului, Nataşa află tot ce se întâmplase soţului ei.

O piatră i se luă de pe inimă. Soarta ei n-o îngrijorase atât cât cea a lui Boris. Prin câte nu trecuse ea în vremea asta! Şi dânsul?

Prinţesa oftă din adânc. Îşi va găsi el cândva liniştea? Se va lăsa întotdeauna copleşit de firea lui pătimaşă, de dragostea pentru poporul său? Deodată se gândi la Sonia, despre care vorbi cu însoţitorul ei.

— E o femeie care priveşte numai înainte, zise Iesta. Nu se dă înapoi de la nimic, atunci când e vorba de înfăptuirea dorinţelor, şi planurilor ei. A devenit o criminală, pentru că şi-a pus în minte să câştige inima lui Boris.

— Poate că ea i se potrivea mai bine, şopti Nataşa. E curajoasă, hotărâtă… şi era frumoasă.

— Nu, Sonia Petrovici nu era o femeie potrivită pentru Boris Verodin… Chiar dacă el nu te-ar fi cunoscut pe dumneata, Sonia tot n-

ar fi izbutit să-l încătuşeze de dânsa.

— Iesta, ştii unde se află Boris? întrebă prinţesa deodată.

— N-aş putea să-ţi spun precis. Ştiu doar, ca şi prietenii noştri, că se află în Cronstadt. Guvernul sau mai bine zis organele Cekei, îl caută cu înfrigurare. Dar nu vor izbuti să-i dea de urmă, cercetările lor vor rămâne zadarnice.

— Ah, dacă ar fi aşa cum spui dumneata! murmură Nataşa. Ştii, doar, cât de îndrăzneţ e!

— Da, e adevărat! încuviinţă tânărul prinţ.

— Tocmai de aceea, şi fiindcă era de presupus că va încerca să te elibereze, nu i-am destăinuit că ai fost arestată în Siberia şi trimisă aici spre a fi judecată. Dacă ar fi ştiut asta, nici n-ar mai fi vrut să audă de planurile noastre şi n-ar fi părăsit Rusia cu niciun chip.

— Acum, însă, o va părăsi? întrebă ea cu teamă.

— Da, cel puţin aşa nădăjduim, răspunse Iesta. De altminteri, n-are cum să afle ceva despre dumneata, căci nu primeşte niciun fel de ziar. Ocrotitoarea dumitale va purta, de grijă să te întâlneşti cu el în străinătate. Poate că va încuviinţa chiar să părăsiţi Rusia împreună.

Ochii prinţesei luciră de bucurie.

— O, ar fi minunat, Iesta, să pot pleca împreună cu el, murmură ea.

Tânărul zâmbi îndurerat.

— Dar de ce nu pleci şi dumneata din Rusia? întrebă prinţesa după un răstimp.

— Eu?… Nu, n-am dreptul să părăsesc ţara, căci e nevoie de mine aici. Crede-mă, Nataşa, şi soţul dumitale va tânji de dorul patriei… va avea veşnic înaintea ochilor săi apele Volgăi, de-a lungul căreia a tras corăbiile grele, alături de tovarăşii lui.

— Da, aşa suntem noi, oamenii… Deşi a avut o soartă crudă, deşi a avut atâta de suferit pe pământul acestei ţari, totuşi, nu va uita niciodată că s-a născut aici, că e rus şi, mai ales, revoluţionar… Nu ştiu, zău, cum o să poată trăi în străinătate!

Nataşa suspină. Aceleaşi gânduri o frământaseră şi pe ea.

— Dragostea mea îl va face să-şi uite patria, zise ea.

— Îţi doresc din toată inima să-ţi vezi visul împlinit! răspunse tânărul, mişcat. Cine crede cu atâta tărie în puterea dragostei, trebuie să izbândească în viaţă.

În cele din urmă ajunseră înaintea căsuţei unde locuise Boris în ultimul timp. Spre uimirea Nataşei, grădina era îngrijită şi plină de flori, căci era miezul verii. Din iarnă şi până acum se petrecuseră multe întâmplări – unele îmbucurătoare, altele triste. Cea mai tristă dintre toate era, fără îndoială, asasinarea mişelească a împăratului şi a familiei sale. Când se gândea la sfârşitul lor tragic, ochii Nataşei se umpleau de lacrimi, iar inima i se strângea de durere.

Un glas cunoscut o făcu să tresară din visarea ei. Sus la fereastră se afla Saşa, bătrâna cameristă.

Peste câteva clipe Nataşa era în braţele ei plângând de bucurie.

— Inimioara mea, porumbiţa mea, într-adevăr te-ai înapoiat? murmura bătrâna. Nu te-au condamnat după cum aveau de gând? Revoluţionarii ăştia sunt nişte ticăloşi, nişte…

Privirile i se opriră asupra lui Iesta, care zise zâmbind.

— Spune, Saşa, spune ce ai pe inimă, căci doar nu te gândeşti la mine vorbind astfel.

— Dumneata eşti singurul care mai are bun ceva, răspunse bătrâna. Toţi ceilalţi sunt oameni fără suflet.

— Şi Boris? glumi prinţul.

— Ei, despre el nici nu se poate vorbi, Boris este un om deosebit. Cum a ajuns Boris printre revoluţionari, nu pot pricepe nici acum.

— Ciudat, prietenul meu îmi spunea că mătuşa lui făcea legătura între el şi revoluţionari şi că lupta şi dânsa pentru libertatea poporului.

— Da, e adevărat, dar asta a fost cu vreme în urmă. Ia gândeşte-te ce au făcut revoluţionarii între timp. Nu, astăzi nu mai sunt de partea lor, căci au dat foc castelului, mi-au ucis stăpânul… ba, au vrut chiar s-o ucidă şi pe scumpa mea prinţesă. Acum sunt oameni de nesuferit.

— Ei, Saşa, nu fi atât de arţăgoasă, interveni prinţesa, zâmbind.

— Bătrâna are dreptate, se auzi în aceeaşi clipă glasul plăcut al unei femei, care se ivi în încăpere, îmbrăcată toată în negru. Revoluţionarii sunt oameni răi… asta o văd chiar după mine. Greşelile mele trebuiesc aspru pedepsite… merită moartea cu vârf şi îndesat.

— Sonia, dumneata? exclamă Nataşa, îndreptându-se, cu mâinile întinse, spre nenorocita femeie.

Aceasta îşi acoperise faţa în aşa fel că nu i se mai vedeau decât ochii şi fruntea lată. Privirile ei îşi pierduseră strălucirea plină de patimă.

— A rămas lângă mine, căci unde s-ar fi putut îndrepta? zise bătrâna cameristă, vrând parcă să se scuze. Ea a ticluit toate planurile îndrăzneţe care trebuiau să ducă la eliberarea ta, Nataşa. Dacă ai fi fost condamnată, tot Palatul de Justiţie sărea în aer.

Prinţesa cuprinse din nou mâna Soniei.

— Îţi mulţumesc din toată inima, draga mea! zise ea, adânc mişcată. Mă bucur că-ţi pot oferi adăpost în casa mea, unde poţi rămâne cât vei voi. Primeşti?

— Da, voi rămâne până la înapoierea lui Boris Verodin, răspunse cealaltă, cu privirile plecate în pământ.

Nataşa se întoarse, căci nu mai avea ce să spună nenorocitei femei. Frumuseţea ei fusese distrusă, iar ea însăşi condamnată la moarte. Ce plăcere i-ar mai fi putut oferi viaţa?

Sonia păru să-i ghicească gândurile. În ochii ei mari, negri, se ivi iarăşi sclipirea de odinioară. Da, exista ceva care o însufleţea: dorul de răzbunare împotriva lui Potcikev. Numai el era vinovat de trădarea ei; tot el era şi ucigaşul lui Narickin. Din pricina acestui ticălos era ea acum silită să fugă de lume, să se ascundă de lumină.

Prinţul fusese condamnat la moarte, călăii Cekei îl aşteptau – dar va fi executat, oare? Era doar, viclean ca o vulpe.

Atâta vreme cât mai răsufla încă, Sonia nu credea în sfârşitul lui, răzbunarea ei nu era împlinită. Abia când avea să afle din ziare că Potcikev îşi luase pedeapsa pentru fărădelegile sale, îşi va găsi ea liniştea.

Nataşa mâncă ceva, ca să mai prindă puteri. Apoi Iesta o luă deoparte, zicându-i:

— Frumoasa doamnă din casa prezicătoarei vrea să-ţi vorbească. Ea a pus la cale evadarea lui Boris, astfel că recunoştinţa dumitale trebuie să se îndrepte în primul rând spre dânsa. Tot ea a purtat de grijă să fie transportat în casa unui medic din Cronstadt, unde să i se vindece rana. Servitorul ei, un oarecare Petroneff, care îi este foarte devotat, s-a înapoiat de curând din Cronstadt. Peste puţin timp, Boris va fi restabilit cu totul, astfel că va putea pleca – sau, mai bine zis, fugi – în străinătate.

— O cunosc pe doamna de care mi-ai vorbit, răspunse prinţesa. Dar despre Virubova ştii ceva?… Ah, iartă-mă, Iesta, uitasem că eşti, revoluţionar…

Tânărul prinţ rămase tăcut.

După ce se îmbrăcă, Nataşa porni spre locuinţa Denisei Barobleur, însoţită de Iesta.

Cei doi fură întâmpinaţi de misterioasa contesă, care o îmbrăţişă pe Nataşa, cu multă căldură. La început, aceasta păru foarte încurcată; apoi, însă, se simţi bine alături de această femeie.

— Petroneff s-a înapoiat astăzi din Cronstadt. A stat multă vreme acolo, izbutind chiar să se pună în legătură cu căpitanul unui vapor suedez. Într-una din zilele următoare vei porni şi dumneata spre Cronstadt, cu un iaht ancorat în port şi al cărui comandant îmi e foarte credincios. Acolo te vei întâlni cu Boris Verodin şi, în timpul nopţii „Flamingo” – aşa se numeşte iahtul – vă va transporta pe bordul vasului suedez, cu care veţi pleca spre Londra.

Nataşa rămase ca vrăjită. Era vis sau realitate? De ce se interesa contesa cu atâta grijă de soarta ei şi a lui Boris? Cine era această femeie nobilă?

Dar bucuria ce o copleşise nu-i dădu răgaz să stea multă vreme pe gânduri. Plină de fericire, Nataşa sărută mâinile binefăcătoarei lor şi îngână cuvinte de recunoştinţă.

— Dumneata, Petroneff, te vei duce încă astă-seară în port şi vei

vorbi cu căpitanul Findley, se adresă contesa, devotatului ei.

Dar nicio bucurie nu e de lungă durată. Nataşa se hotărâse de câteva ori să pună o întrebare care îi stătea pe inimă – însă nu se încumetase. Totuşi, trebuia să vorbească.

— Unde e… Irina? murmură ea, în cele din urmă. N-a dat încă niciun semn de viaţă?

Iesta tresări şi scoase un suspin uşor. Soarta nevinovatei copile, pe care o iubea cu atâta patimă, îl îngrijora de multă vreme.

Unde se afla oare? Poate că nici nu mai era în viaţă şi trupul ei zăcea în pământul rece?

Nataşa îşi aţinti privirile asupra lui, ceea ce îl făcu să se stăpânească – totuşi, o tristele adâncă era întipărită în ochii tânărului prinţ.

— N-am izbutit să dau de urma ei, răspunse el. Poate că nici nu mai trăieşte…

— Iesta, îţi dai seama ce spui? strigă prinţesa. Irina, moartă? Nu, nu-mi vine să cred una ca asta… Inima îmi spune că sărmana fată mai trăieşte.

— Să dea Dumnezeu să fie aşa! murmură Iesta.

Nataşa ştia de multă vreme că prinţul era îndrăgostit de Irina şi dispariţia ei îl îndurerase nespus.

— Mi se pare că doamna Virubova vrea să-ţi vorbească, prinţesă, interveni misterioasa femeie, făcând un semn lui Petroneff.

Inima Nataşei începu să zvâcnească cu putere. Se temea de această întâlnire, căci bănuia că moartea familiei imperiale fusese o lovitură năprasnică pentru Virubova.

Totuşi, se duse la nenorocita femeie, pe care o găsi îmbrăcată în negru. Fosta favorită a Ţarinei îmbătrânise mult şi nenumărate zbârcituri se iviseră pe chipul ei.

Câtva timp plânse în tăcere la pieptul Nataşei, apoi izbuti să îngâne:

— Sărmană copilă, cât ai trebuit să înduri!

— În orice caz, mult mai puţin ca Ţarina şi ai ei…

Mâhnirea, care sfâşia inima Virubovei, izbucni din nou, ca un vulcan care clocoteşte de multă vreme. Biata femeie îşi împreună mâinile, plânse, scoase ţipete deznădăjduite, până ce, istovită, se prăbuşi în pat.

— Ah, nu mai pot să îndur atâta! strigă ea. Simt că mă topesc de dorul ei… al împărătesei mele…

Dar toate vaietele, tot zbuciumul ei sufletesc, toată deznădejdea ei nu foloseau la nimic… Cei morţi nu mai puteau fi readuşi la viaţă.

În zare începu să sclipească o rază de nădejde. Dacă, cel puţin, aceste jertfe n-ar fi fost zadarnice, dacă marele popor s-ar fi trezit din nou la viaţă, întocmai ca pasărea legendară, care renaşte din propria

ei cenuşă!…

Nataşa părăsi încăperea, adânc înduioşată da nenorocirea fostei favorite, care n-avea să-şi mai găsească liniştea niciodată.

200. Nenorocirea lui Ilino

Ilino, preşedintele Comitetului Central, încercă să-l iscodească pe Domburov, judele-instructor, căruia îi fusese încredinţat „cazul” Boris Verodin.

În timp ce Ilino era convins că tânărul spusese adevărul, adică nu ştia unde se află comoara, celălalt nu se mai îndoia de vinovăţia acuzatului.

— Nu te înţeleg defel, tovarăşe Ilino! zise magistratul, supărat. Cum te poţi îndoi de vinovăţia lui Verodin, atâta vreme cât lucrul e foarte lămurit? Fireşte, cred că a fost bolnav, că a zăcut în coliba cărbunarului… ba chiar că a şi fost îngrijit acolo. Cei care i-au dat adăpost, însă, au primit o parte din aurul furat, pentru ca să poată şterge putina. Unde sunt ei? Nimeni nu e în stare să ne dea vreo lămurire. Şi, afară de asta, unde a dispărut călugăriţa, care a dat îngrijire rănitului? Unde e Sonia Petrovici, care a fost împreună cu el în mănăstirea incendiată? Niciunul din toţi aceştia nu poate fi găsit. Dacă fosta noastră tovarăşă mai e în viaţă, atunci desigur că ca a dat banii trebuincioşi pentru evadarea lui. Altminteri nu se poate. Dacă nu mai trăieşte, atunci a fost ajutat de alţii, care s-au înfruptat şi ei din aurul furat. Nu, asta nu mi-o poţi scoale din cap. Boris Verodin e tipul criminalului îndrăzneţ, care nu se mulţumeşte cu puţin. Totul sau nimic! – asta e lozinca lui.

Ilino zâmbi cu tristeţe.

— Priveşti lucrurile numai dintr-o parte, tovarăşe Domburov! zise el. Ia gândeşte-te la trecutul lui Boris Verodin, care stă înaintea noastră ca o carte deschisă. Câte n-a îndurat el! Cu câtă ardoare a luptat pentru noi, după suferinţele din Siberia! Toată viaţa lui de până acum n-a fost decât o veşnică luptă împotriva fostului regim.

— Şi cu toate astea, a evadat din închisoare, a fugit de judecată! stărui Domburov, cu încăpăţânare.

— Cu dumneata nu poate s-o scoată nimeni la capăt! făcu Ilino, scos din fire.

— La urma urmei, ce pofteşti de la mine, tovarăşe Ilino? zise judecătorul, oprindu-se în faţa celuilalt, după ce se plimbase agitat prin încăpere.

— Mai întâi voiam să ştiu care e părerea dumitale; iar apoi să-ţi fac o propunere.

— Ce fel de propunere?

— În împrejurările de faţă, însă, n-are niciun rost să ţi-o fac!

— Totuşi, vorbeşte.

— Voiam să-ţi propun să-i dai asigurarea că nu i se va întâmpla nimic, dacă se va înfăţişa înaintea noastră şi va lua în mână cercetările pentru descoperirea hoţului. Am în el atâta încredere, încât nu mi-e teamă să afirm că va duce lucrurile la bun sfârşit.

Ilino se aşteptase ca judecătorul să izbucnească într-un râs batjocoritor, dar acesta rămase liniştit şi răspunse:

— Despre asta ar putea fi vorba numai dacă aş fi încredinţat de nevinovăţia lui Boris Verodin. Cum, însă, sunt convins de contrariul, nu mai are niciun rost să ne pierdem vremea cu această chestiune.

— Păcat, făcu Ilino, compătimitor. Dacă mi-ai fi primit propunerea, sunt sigur că am fi înregistrat un mare succes.

— Ascultă-mă, nu există decât un singur mijloc, urmă Domburov, îngândurat.

— Şi anume?

— Dacă Boris Verodin şi Sonia Petrovici sunt nevinovaţi, atunci voi căuta pe făptaş în persoana prinţului Potcikev.

Preşedintele Comitetului Central ciuli urechile.

— Nu m-aş mira să fie el hoţul, căci omul ăsta e în stare de orice nelegiuire, încuviinţă Ilino.

— De aceea trebuie să amânăm executarea lui, urmă Domburov.

— Însă nu trebuie să bage de seamă nimic, căci altminteri ar susţine că ştie unde se află comoara, numai pentru a câştiga timp.

— Hm, ar trebui să ne folosim de vreun vicleşug! murmură judele-instructor.

— Da, vezi de ticluieşte ceva împotriva lui. Se poate foarte bine ca Potcikev să ştie mai mult decât vrea să spună. La urma urmei, el a fost singurul care a putut să ne arate câteva din monezile ce se aflau în lăzile furate.

— Bine, am să chibzuiesc cu luare-aminte, încheie magistratul, întinzând mâna lui Ilino. Dacă ajung la vreun rezultat sau iau vreo hotărâre, am să-ţi dau de veste la timp. Până una alta, însă, Potcikev trebuie să rămână încredinţat că sentinţa va fi dusa la îndeplinire peste puţin timp.

După plecarea judecătorului, Ilino rămase iarăşi pe gânduri.

— Cu toate acestea, Boris Verodin nu e un hoţ! strigă el, deodată, izbind cu pumnul în masă. Ba, dimpotrivă, sunt încredinţat că e cel mai cinstit dintre tovarăşii mei. Dacă s-ar întâmpla să mai am vreodată de-a face cu el, nu voi şovăi nicio clipă să-i acord toată încrederea mea.

În aceeaşi seară, Ilino citi în ziare relatarea procesului prinţesei Nataşa de Gogineff, sau, mai bine zis, Nataşa Verodin.

— Dacă i se dă drumul, atunci va fi uşor să descoperim ascunzătoarea lui, căci nu încape nicio îndoială că prima ei grijă va fi

să se pună în legătură cu soţul ei – murmură preşedintele Comitetului Central.

Ilino îşi frecă mâinile şi urmări, în fiecare zi, dezbaterile procesului. În cele din urmă, acesta sa a. Proplă de sfârşit. Până acum, nădăjduise mereu că lucrurile se vor întoarce în favoarea prinţesei. Acum, însă, pierdu orice speranţă.

Prinţul Potcikev era un om prea şiret, astfel că încercarea ei de a se dezvinovăţi rămase fără niciun folos.

Dar iată, se ivi şi Timetrius Halbah a cărui mărturisire îmbunătăţi situaţia acuzatei.

Ilino nu mai putea de bucurie. Chemă la el un agent secret al Cekei, anume Urolov – unul din aceia care n-aveau altă treabă decât să iscodească ce se petrece în ţară – şi îi zise:

— Ascultă-mă, Urolov, ai să te duci la Palatul de Justiţie, unde vei supraveghea pe acuzata Nataşa Verodin, când aceasta va părăsi clădirea. Bănuiesc că va fi pusă în libertate; în caz contrar, ai să te înapoiezi imediat aici ca să-mi dai de veste. Nataşa Verodin trebuie urmărită pas cu pas, de asemeni şi cei cu care vine în legătură… E rost de câştigat ceva parale… Dacă va fi nevoie să urmăreşti mai multe persoane – ceea ce se pare neîndoielnic – îţi vei lua şi câţiva tovarăşi. Aş vrea să ştiu dacă tânăra femeie pleacă într-una din zilele următoare şi încotro anume… Cred că m-ai înţeles?

Urolov clipi din ochi, îşi strâmbă gura într-un zâmbet, apoi se depărtă.

În aceeaşi zi, Nataşa fu pusă în libertate şi porni spre casă însoţită de Iesta, fără să bănuiască vreunul din ei că erau urmăriţi. De asemenea, habar n-aveau că, după plecarea lor din casa bătrânei prezicătoare, un individ porni pe urmele lui Petroneff, care părăsise şi el locuinţa stăpânei sale.

Când se ivi din nou la preşedintele Comitetului Central, Urolov zâmbi şi mai şiret ca de obicei.

— Ei, ce-ai aflat? îl întrebă Ilino.

Agentul istorisi ceea ce văzuse.

— Frumoasa femeie şi însoţitorul ei se înapoiară acasă, continuă el. După plecarea lor, un bărbat se ivi din locuinţa prezicătoarei şi porni spre ţărmul Nevei, unde intră într-o cârciumă. Acolo întrebă de un anume Findley.

— Un englez?

— Da, cel puţin aşa bănuiesc… Acesta intră în sala de consumaţie. Era în uniformă de căpitan de marină. Ceva mai târziu l-am urmărit şi am făcut constatarea că e comandantul unui iaht minunat, la prora căruia străluceşte, în litere aurite, cuvântul „Flamingo”… Aşadar, după cum vă spuneam, individul meu intră în vorbă cu căpitanul.

După cât părea, se cunoşteau de mai multă vreme. Mă aşezai în apropierea lor şi, astfel izbutii să aud că era vorba de un rănit, care se însănătoşise, şi, că, peste câteva zile, căpitanul va trebui să transporte la Cronstadt o tânără femeie. De acolo, urmează să pornească mai departe cu alt vapor.

În cursul povestirii, chipul lui Ilino se luminase tot mai mult, căci bănuia cine era rănitul şi ce scop avea plecarea iahtului.

— Ţi-ai îndeplinit bine misiunea! zise el, adresându-se agentului. Acum, însă, trebuie să ne continuăm cercetările şi, mai ales, să aflăm când porneşte „Flamingo" spre Cronstadt.

Urolov clătină capul în semn de încuviinţare, apoi dispăru.

Peste două zile, agentul raportă că iahtul se pregăteşte de plecare şi că pe bordul acestuia se află atât Nataşa Verodin, cât şi bărbatul care vorbise cu Findley în cârciuma din port.

Între timp, Ilino citise în ziare despre asasinatul înfiorător săvârşit împotriva comisarului Cekei.

— Aşadar, încă una din crimele misterioase înfăptuite în ultimul timp! îşi zise preşedintele Comitetului Central. Hm, ce ar fi să cercetez la faţa locului? Poate că descopăr vreo urmă?

Ilino porni, într-o şalupă a guvernului, în urma impunătorului iaht. Pentru a nu trezi bănuieli, se ţinu la mare depărtare de „Flamingo"; ba, o dată, trecu înaintea vasului, şi, cu acest prilej, zări la fereastra cabinei chipul drăgălaş al soţiei lui Boris Verodin.

După ce ajunseră în port, Nataşa rămase pe bordul iahtului până ce se întunecă, apoi coborî pe ţărm, însoţită de un bărbat.

Ilino, care se afla în urma lor, îi văzu oprindu-se înaintea unei case singuratice, unde schimbară câteva vorbe, părând că vor să intre înăuntru. Totuşi, se înapoiară pe bordul iahtului.

Ceva mai târziu, Ilino se întoarse la casa cu pricina şi, apropiindu-se de poartă, citi numele scris pe tăbliţă.

— Doctor Barickin! murmură el, aruncând o privire spre casa din mijlocul grădinii. Ei, dragul meu Boris, nu mi-aş fi închipuit niciodată că voi izbuti să te găsesc atât de uşor! zâmbi el. Mâine o să stăm de vorbă…

Preşedintele Comitetului Central se depărtă şi trase la un hotel.

A doua zi, cam pe la amiază, se duse iarăşi în port, unde se încredinţă că „Flamingo" mai era acolo, în mijlocul vapoarelor aparţinând tuturor statelor. La o oarecare depărtare, ancoraseră vasele de război ruseşti.

După puţin timp, Ilino se afla înaintea „clinicii" doctorului Barickin. O linişte mormântală domnea pretutindeni. Intrând în casă, vizitatorul fu întâmpinat de un omuleţ care îl privi bănuitor.

— Aş vrea să vorbesc cu Boris Verodin, zise Ilino, foarte liniştit.

— Nu cunosc niciun om cu numele ăsta, răspunse omuleţul.

— Ei, atunci, trebuie să fiu mai lămurit…

Ilino vârî mâna în buzunar şi scoase carnetul său de legitimaţie. Barickin – căci el era – zâmbi în silă. Ştia de la început că avea de-a face cu preşedintele Comitetului Central – aşadar, trebuia să fie cu ochii în patru şi, mai ales, să nu-şi piardă cumpătul.

— Acum ştii cine sunt şi că am dreptul să întreb de omul acesta, continuă Ilino, plin de înţeles, vârând carnetul în buzunar.

Barickin încuviinţă din cap.

— E vorba de rănitul care ţi-a fost adus înainte cu câteva săptămâni şi… care se ţine ascuns aici, adăugă Ilino.

— Bine, vei putea vorbi cu el, răspunse medicul, îndreptându-se spre fundul coridorului, unde se afla odaia celor doi uriaşi.

Dispăru în încăpere, de unde se întoarse după câteva clipe, rugând pe vizitator să se apropie.

— Boris Verodin! o să facă ochi mari când m-o redea! îşi zise Ilino. La asta nu s-a aşteptat, desigur.

Medicul deschise uşa încăperii, care era slab luminată, din pricina perdelelor de culoare închisă, care acopereau ferestrele. Afară de asta, câţiva colaci mari se aflau chiar lângă zidul casei.

— E în pat, zise Barickin, arătând spre colţul odăii.

— Bună ziua, Boris Verodin! exclamă Ilino, în timp ce uşa fu încuiată după el.

Barickin îşi apropie urechea de broasca uşii. Un zâmbet diabolic încolţi pe buzele sale, când auzi un strigăt înăbuşit, urmat de un geamăt.

Apoi se făcu tăcere – o tăcere de moarte.

201. Dezastrul

Boris Verodin se întâlnea aproape în fiecare şi cu Agata, fără ca Barickin să bănuiască ceva. De asemeni, nu bănuia că logodnica lui îşi însuşea ziarele pe care le găsea pe birou şi le ducea tânărului revoluţionar. Adeseori, acesta pătrundea noaptea în subterană şi stătea de vorbă cu profesorul şi fiica lui.

De câtva timp, Boris se simţea foarte neliniştit şi ar fi fost bucuros să poată părăsi această casă. Protoff, însă, se împotrivi din răsputeri, susţinând că nu venise încă timpul.

Uneori, tânărul privea pe furiş spre învăţat în vreme ce gânduri negre îl frământau. Dacă profesorul va înnebuni într-o bună zi? Dacă se va produce groaznica nenorocire despre care vorbise el?

Trebuia să-şi respecte făgăduiala, nu putea să-şi calce cuvântul – altminteri, demult ar fi fugit el din blestemata casă, lăsând în voia soartei pe Protoff şi fiica lui.

În acea seara revoluţionarul urma să se ducă iarăşi în odaia din

subterană. Înainte de asta, însă aruncă o privire asupra gazetelor, căci n-avusese vreme să le citească în timpul zilei. Acum urmărea cu luare-aminte rubrica faptelor diverse, căci voia să se încredinţeze dacă fioroşii ucigaşi mai înfăptuiseră vreo crimă.

Deodată, privirile-i căzură asupra unui reportaj în care se relatau dezbaterile procesului intentat împotriva prinţesei Nataşa de Gogineff. Literele începură să-i joace pe dinaintea ochilor.

— Nataşa… scumpa mea Nataşa… o criminală? bâigui el.

Citi articolul şi un suspin de uşurare scăpă de pe buzele lui. O povară i se luase de pe inimă, căci acuzata fusese pusă în libertate.

— Nataşa… soarele vieţii mele… fericirea mea, îngână el. Acum vom putea fugi împreună… Am să mă înapoiez în taină la Petrograd… sau şi mai bine… am să-ţi scriu… Da, da, în sfârşit vom fi împreună…

Deodată chipul i se posomorî.

— Fireşte, nu voi putea rămâne lângă tine, căci am de îndeplinit o misiune sfântă… trebuie să-mi salvez onoarea, trebuie să descopăr pe cei ce-au furat aurul, pentru ca numele meu să rămână nepătat, aşa cum era şi înainte.

Se uită la ceas. Acum nu mai simţea nevoia să se întâlnească cu profesorul şi fiica lui. Voia să fie singur, singur, cu gândurile sale.

După câtva timp adormi.

La un moment dat, se trezi din somn; i se păruse că auzise afară pe coridor, un gâfâit greu.

Coborî din pat şi se furişă spre uşă. Dar pe semne că se înşelase, căci o linişte mormântală domnea în jurul său. După câteva clipe, se auzi un zgomot îndepărtat, ca şi cum o uşă ar fi fost trântită cu putere – apoi, totul reintră în linişte.

Se culcă iarăşi, aşa îmbrăcat cum era. În ultimul timp nu se dezbrăca niciodată, căci trebuia să fie pregătit în orice clipă.

Tocmai era să adoarmă, când o bătaie uşoară răsună la fereastră.

Boris sări în sus, speriat. Cine putea să fie?

Cu revolverul în mână, el se apropie de fereastră şi trase încetişor perdeaua la o parte. În lumina palidă a lunii, zări o făptură îmbrăcată în alb. Era Agata.

— Dumneata… aici? întrebă el, neliniştit, după ce deschise fereastra.

Precum se părea, frumoasa fată era pradă unei mari tulburări, căci tremura din tot trupul.

— Vino, domnule Verodin! murmură ea. Tata a avut o încăierare cu Barickin, care a încercat să-l ucidă… Ioan era de partea lui… Ah, a fost îngrozitor!… Barickin a adus în subterană un om legat.

Boris Verodin şovăi.

— Ăsta trebuie să fie Alexe, zise el, apoi.

— Nu, e altcineva… Vino, domnule Verodin… grăbeşte-te… mi-e

tare teamă…

Revoluţionarul sări afară pe fereastră, apoi cei doi tineri se furişară prin grădină.

După ce trase cu urechea câteva clipe, Agata, descuie uşa şi coborâră în subterană, unde fură întâmpinaţi de bătrânul profesor, care tocmai venea din odaia lui de lucru. Era foarte liniştit – totuşi, lui Boris i se păru că ochii săi aveau o sclipire ciudată, care îl puse pe gânduri.

— Unde e Barickin? întrebă Agata, cu glas tremurător.

— S-a înapoiat sus, răspunse bătrânul. A luat, însă, cu el ambele chei, astfel că nu mai pot intra în laborator. Îndărătul uşii face o nouă victimă… Ioan a adus în subterană un om legat.

— Tată! exclamă Agata, privindu-l atât da îngrozită, încât bătrânul îşi dădu seama că fusese foarte nechibzuit. Tată, ce înseamnă asta? Ce aveţi de gând să faceţi cu nenorocitul?

— Nimic, copila mea, răspunse Protoff. Te încredinţez că nimeni nu se va atinge de el… Acum, însă, du-te în odaia ta, căci am ceva de vorbit cu domnul Verodin.

— Ne mai vedem astă-seară, domnule Verodin? întrebă fata, adresându-se revoluţionarului, cu o privire caldă.

— Nu, astă-seară nu! răspunse profesorul în locul său. Şi, acum, du-te… mâine o să vă întâlniţi din nou.

Boris îi aruncă o privire prietenoasă şi Agata se depărtă, în timp ce el şi Protoff intrară în odaia de lucru a acestuia din urmă.

— Ticălosul a adus o nouă victimă, începu bătrânul, după ce se aşezară. E vorba de un bărbat voinic. Când am vrut să-l împiedec să intre în laborator, Barickin a devenit furios şi l-a asmuţit pe Ioan împotriva mea… Uriaşul mi-a luat cheia, astfel că nu mai pot intra în laborator. Ştiu eu, Barickin îşi închipuie că nu mai are nevoie de mine, dar se înşală amarnic… Fără ajutorul meu, nu poate să facă nimic. Cu toate acestea, nenorocitul va fi ucis… Vrei să-mi ajuţi să împiedec această crimă?

Boris Verodin clătină capul, în semn de aprobare.

— Când credeţi că va încerca să-i scoată protoplasma? întrebă el.

— Asta n-aş putea să-ţi spun. Poate mâine seară, poate şi mai curând, după cum o avea chef… Ioan îl ascultă orbeşte şi nu şovăie să se năpustească asupra mea, când îl asmute el.

— Bine! trimite pe fiica dumitale să mă cheme şi când vei avea nevoie de ajutorul meu… Am să fiu pregătit.

Zicând acestea, Boris Verodin se depărtă, înapoindu-se în odaia lui.

În noaptea aceea, tânărul nu-şi găsi odihnă defel, căci i se părea mereu că aude glasul Agatei, care venise să-l cheme în ajutorul tatălui ei. Totuşi, noaptea trecu fără să se întâmple nimic.

A doua zi, Boris Verodin îşi simţi mădularele frânte de oboseală.

Nu trecu multă vreme şi bătrâna îi aduse dejunul. El ştia că aceasta rămânea în casă numai până la prânz, când era gata mâncarea, apoi dispărea – aşa poruncise doctorul Barickin. În acest chip, bătrâna nu ştia mai nimic din cele ce se întâmplau în casă, căci ceea ce trebuia ascuns de ochii poliţiei se petrecea după-amiaza sau seara.

În dimineaţa aceea, totul se desfăşură ca de obicei. Totuşi, ceva părea că pluteşte în aer. Paşii grei, cadenţaţi, ai uriaşului răsunară de câteva ori pe coridor – lucru care trezi bănuielile lui Boris.

Cam pe la trei după-amiază, Ioan trecu iarăşi pe dinaintea odăii sale. Tânărul trase cu urechea.

La un moment dat, se auzi o bătaie în geam. Dintr-o săritură, Boris fu la fereastră, unde, o zări pe Agata, care părea deznădăjduită.

— Vino… Ioan s-a năpustit asupra tatei… îl ucide! murmură ea.

Revoluţionarul îşi făcu vânt pe fereastră, străbătu grădina în fugă, apoi se avântă pe scara ce ducea în subterană. Un individ uriaş îi ieşi în întâmpinare. O larmă grozavă se stârnise ca şi cum toţi diavolii ar fi scăpat din iad.

Boris Verodin rămase înlemnit. Un fum dulceag îi gâdila nările. Nu cumva era prea târziu? Nu cumva ticălosul şi făcuse o nouă victimă?

Deodată, se simţi înşfăcat de două braţe, în timp ce un răcnet de fiară îi răsună în urechi. Tânărul încercă zadarnic să se elibereze din strânsoarea care ameninţa să-i frângă coastele. La un moment dat, izbuti să vâre mâna în buzunar şi să-şi scoală revolverul.

— Dă-mi drumul! gâfâi el.

Dar uriaşul păru că nu înţelege nimic.

— Atunci, mori, căci nu meriţi să trăieşti!

O detunătură se auzi în încăpere, apoi braţele vânjoase ale monstrului se desprinseră încet din jurul trupului lui Verodin. Scoţând un geamăt, uriaşul se rostogoli pe trepte şi rămase nemişcat la picioarele bătrânului profesor, care tocmai voia să urce scara.

— Ticălosul m-a lăsat în pace fiindcă a auzit că vine cineva, zise Protoff.

— Unde e doctorul Barickin? întrebă Boris, fără să se sinchisească de trupul uriaşului, care zăcea la pământ.

Profesorul arătă spre laborator.

— Şi… ce face acolo?

— Vrea să scoată o nouă cantitate de protoplasmă.

— Aşadar, nenorocitul va fi ucis?

— Da. Am încercat să-l împiedec, dar ticălosul m-a ameninţat cu revolverul.

— Şi nu există niciun mijloc să pătrundem, în laborator? întrebă Verodin. Trebuie doar să facem ceva pentru a salva viaţa nenorocitului…

— Nu putem intra, răspunse bătrânul.

Şi, apropiindu-se de revoluţionar, adăugă în şoaptă:

— Fugi… astăzi îmi voi pune planul în aplicare… ticălosul trebuie să moară…

— Şi victima lui? Nu, nu se poate! Mă duc să dau de veste autorităţilor.

Boris Verodin voia tocmai să se depărteze, când îşi aminti că era şi el urmărit de poliţie. Bietul tânăr simţea că-şi iese din minţi.

Între timp, din laborator se auzi zgomotul aparatului. Profesorul întorsese capul într-o parte, trăgând cu urechea.

Deodată ţârâi soneria.

— Acum trebuie să se ducă sus, zise Protoff, tresărind. Pesemne că a intrat cineva în casă.

În acea clipă, uşa laboratorului se deschise şi Barickin apăru în prag, cu faţa aprinsă şi ochii strălucitori.

— Drace, cine o fi…

Îşi curmă vorba, căci dăduse cu ochii de Boris Verodin. În acelaşi timp, privirile sale căzură asupra trupului uriaşului.

— Cine… cine a făcut asta? scrâşni dânsul, ducând mâna la buzunarul din spate al pantalonului.

— Eu, ticălosule! strigă tânărul şi, înainte ca celălalt să scoată arma, îl doborî la pământ, cu un pumn în bărbie.

Fără să mai stea pe gânduri, Boris se năpusti asupra medicului şi-i scoase din buzunare două revolvere şi un pumnal pe care Barickin la avea la el. Apoi se repezi în laborator, împreună cu bătrânul învăţat.

Cel dintâi lucru pe care îl făcu acesta, fu să izbucnească într-un hohot de râs sălbatic. Era, pesemne, din pricina bucuriei care îl cuprinsese, văzând că Barickin făcuse ceva de-a-ndoaselea.

Tânărul revoluţionar, însă, n-avea ochi decât pentru nenorocitul care zăcea legat în lichidul sclipitor din albie. Se aplecă repede şi-l scoase afară dar… ochii i se pironiră asupra lui.

Era oare cu putinţă?

Nenorocitul care zăcea la picioarele sale şi părea mort, nu era nimeni altul decât Ilino, preşedintele Comitetului Central.

— E mort? întrebă Boris, în cele din urmă cu glas tremurător, adresându-se profesorului.

— Nu ştiu încă… Du-l afară, numai aerul proaspăt îl poate salva… Desfă-i legăturile şi pune-i braţele în mişcare.

Boris Verodin ridică trupul nenorocitului şi-l duse în curte, unde îl aşeză pe iarbă. După ce îi desfăcuse funia cu care era legat, începu să-i facă mişcări de respiraţie artificială.

După un minut numai, Ilino deschise ochii, privind rătăcit în jurul său. După cât se părea nu-şi mai aducea aminte ce se întâmplase cu el.

Tânărul tresări, căci din subterană se auzeau nişte răcnete sălbatice. În aceeaşi clipă se ivi şi Agata, cu ochii holbaţi de groază.

— Scapă-l! exclamă ea, cu mâinile împreunate. Alexe a izbutit să-şi desfacă legăturile… tatăl meu… ah, sărmanul!

Boris Verodin coborî, iarăşi în subterană.

Şi când deschise uşa laboratorului, priveliştea îl umplu de groază.

Bătrânul profesor zăcea în braţele monstrului, dar din el nu mai rămăsese decât o masă de carne sângerândă. Alexe îl apucase de picioare, izbindu-l de pardoseala încăperii. Ţeasta îi era complet sfărâmată. Vase de sticlă, instrumente medicale, sârme electrice, zăceau de-a valma pe podea. Protoplasma din câteva borcane se unise, începând să clocotească, sub înrâurirea unei tainice puteri de viaţă.

Deodată, Alexe zări pe noul său duşman. Aruncând într-un colţ trupul bătrânului, uriaşul se năpusti asupra lui Boris, care trase două gloanţe, unul după altul.

Monstrul se clătină pe picioare, încercă să înainteze, apoi se prăbuşi.

În vremea asta, revoluţionarul băgase de seama că mânerul fusese dat într-o parte, iar plumbul de siguranţă rupt. Aşadar, viaţa celor care se aflau în casă nu mai atârna decât de un fir. Boris privi în jurul său. Barickin dispăruse, doar Agata mai era de faţă.

— Grăbeşte-te! o zori el. Adu repede ce vrei să iei cu dumneata, căci peste câteva minute casa va zbura în aer.

Tânăra porni în goană. Cele câteva minute de aşteptare i se părură lui Boris o veşnicie.

În cele din urmă se văzu iarăşi în grădină, însoţii de fiica bătrânului învăţat.

— Celălalt a plecat, zise ea, arătând spre stradă.

Apoi deschise o portiţă şi cei doi tineri porniră în goană pe uliţa pustie, fără să mai arunce vreo privire în urma lor.

202. Spre meleaguri străine

După ce-l zărise pe Boris Verodin, Ilino se ridică anevoie şi mai că nu-i venea să-şi creadă ochilor.

Însă, înainte de a scoate vreun cuvânt, înainte de a-şi veni bine în fire, tânărul şi dispăruse în subterană.

Deodată, o tânără fată se apropia de Ilino.

— Cum vă simţiţi, domnule? întrebă ea, îngrijorată, privind cu teamă îndărătul ei.

— Cine eşti dumneata? întrebă şi Ilino, ridicându-se în picioare.

— Locuiesc în casa asta, răspunse Agata.

Şi, ca şi cum ar fi spus prea mult, adăugă cu glas tremurător:

— Nu mă mai întrebaţi nimic, domnule… Fugiţi, cât mai repede, altminteri vi se întâmplă o nenorocire…

Ilino izbucni într-un hohot de râs.

— Mai rău decât a fost, nu poate fi! zise el. După cât se pare, dumneata n-ai nimic de-a face cu ticăloşii care locuiesc în casa asta. Totul se va lămuri însă şi mai mult ca sigur că ţi se va da alt adăpost… Dar unde a dispărut Boris Verodin?

Agata ridică mâinile împreunate.

— Fugiţi… vă implor… fie-vă milă de dumneavoastră şi de noi!

Glasul ei era atât de deznădăjduit, încât Ilino se hotărî s-o asculte. Sprijinindu-se de braţul fetei, străbătu grădina şi ajunse la poartă. După ce ieşi în stradă, vru să mai întrebe ceva, dar tânăra încuie repede poarta şi o luă la fugă spre casă.

Preşedintele Comitetului Central rămase locului câteva clipe, apoi, adunându-şi puterile, porni mai departe, dându-şi seama că lucrul cel mai bun era să dispară cât mai repede din apropierea blestematei clădiri, în care petrecuse clipe atât de îngrozitoare.

Hainele-i erau ude leoarcă, îmbibate cu un lichid foarte rău mirositor. Ce fel de om fusese acela care se năpustise asupra lui? Mai existau asemenea făpturi, care păreau că fac parte din altă lume?

Ilino îşi iuţi paşii, vrând să ajungă cât mai urând la sediul Cekei din Cronstadt.

După puţin timp, se afla înaintea conducătorului acesteia, un anume Tjiskerinov.

În puţine cuvinte, preşedintele Comitetului Central îi arătă despre ce e vorba. Trebuiau să se pună imediat la lucru, altminteri criminalii s-ar fi făcut nevăzuţi. Cu mare părere de rău, Ilino se gândi că şi Boris Verodin se afla în casa blestemată, astfel că urma să fie arestat odată cu ceilalţi.

Ar fi trebuit să-l prevină. Acum, însă, era prea târziu. Dar ce legătură exista, oare, între curajosul tânăr şi localnicii casei aceleia?

În câteva automobile porniră într-acolo vreo douăzeci de poliţişti, înarmaţi până în dinţi. Nici n-apucară să cotească în altă stradă, când se auzi o explozie asurzitoare.

Tot oraşul se cutremură până în temelii, geamurile se sparseră ca şi cum un vulcan uriaş ar fi izbucnit în apropiere.

Ilino şi conducătorul trupei se uitară îngroziţi unul la altul.

— Asta… a fost… acolo! murmură cel dintâi, pălind. Casa a sărit în aer.

Se dovedi repede că Ilino nu se înşelase. Peste câteva minute, poliţiştii se aflau înaintea unui incendiu cum nu se mai văzuse niciodată în Cronstadt. Flăcări uriaşe se înălţau spre cer dintr-o groapă care se căscase în locul unde fusese înainte casa doctorului Barickin.

Nenumăraţi oameni se adunaseră la faţa locului, la depărtare mare de foc, însă, căci din când în când săreau în aer bucăţi mari de zid sau bârne.

Ilino rămase câtva timp cu ochii aţintiţi la înfiorătoarea privelişte,

apoi se depărtă, vrând să se întoarcă la hotel. Pe drum se gândi mereu dacă Boris Verodin izbutise să se salveze la vreme sau îşi găsise moartea în blestemata casă.

După două zile, cam pe înserate, Ilino se îndreptă spre chei, unde zări, la o depărtare de vreo două sute de metri, impunătorul iaht pe care îl urmărise.

— Nu cumva Boris Verodin se află pe bordul acestuia? se întrebă el.

Deodată, zări lângă el un bărbat înalt şi slab, cam în vârstă. Privirile lor se întâlniră.

Necunoscutul vru să treacă mai departe, dar Ilino îl opri, punându-i mâna pe umăr.

— Stai niţel, domnule, am ceva de vorbit cu dumneata, zise el.

Celălalt tresări, făcu o mutră nedumerită şi întrebă:

— Cine eşti dumneata?

Ilino îl privi ţintă în ochi şi-şi spuse numele, la auzul căruia spaima necunoscutului crescu şi mai mult.

— Te cunosc şi ştiu ce ai pus la cale, urmă preşedintele Comitetului Central.

— Domnule… Ilino… nu vă, înţeleg? bâigui Petroneff, căci el era.

— Bine, am să fiu mai lămurit… cu atât mai mult cu cât trebuie neapărat să limpezesc o chestiune însemnată. De altminteri, îţi atrag atenţia că n-ai de ce să te temi de mine… Ai primit însărcinarea, din partea unei femei, să porneşti spre Cronstadt şi să te pui în legătură cu un anume Boris Verodin, care e urmărit cu înverşunare de autorităţi. Colo se află iahtul dumitale… căpitanul acestuia ştie totul. Probabil că misiunea lui e să transporte pe Boris Verodin şi soţia lui pe bordul unui vas suedez. Aşa e?

Petroneff rămase înlemnit.

— Ei, aşa e? stărui Ilino. Voiai să-l iei pe Boris Verodin din casa care a sărit în aer?

Petroneff îşi trecu mâna peste frunte, şi-şi dădu seama că n-avea niciun rost să tăgăduiască.

— Da, mărturisesc, aşa e, zise el.

— Şi ai izbutit să-l duci pe bordul iahtului?

Celălalt răspunse îndurerat:

— Planul nostru a dat greş. Probabil că Boris Verodin a fost făcut bucăţi şi…

Ilino se simţi străbătut de fiori.

— Şi? Ce voiai să mai spui? întrebă el, cu glas răguşit.

— …prinţesa a împărtăşit aceeaşi soartă! încheie Petroneff, străduindu-se să-şi stăpânească tulburarea.

— Cum, îţi dai seama ce spui, omule? strigă Ilino. Prinţesa… sau,

mai bine zis, Nataşa Verodin… şi-a găsit şi ea moartea în casa aceea?

Petroneff clătină capul în semn de confirmare.

— Nu trebuie să ne ascundem unul de altul, zise Ilino, cuprinzându-l de braţ şi pornind mai departe. Poţi să-mi vorbeşti deschis, căci Boris Verodin e prietenul meu… l-am ocrotit şi voiam, să-l ocrotesc şi de acum încolo. Dar, pentru Dumnezeu, povesteşte-mi tot ce s-a petrecut! De unde ştii că Boris Verodin şi-a găsit moartea, împreună cu soţia lui?

— Bine, am să-ţi mărturisesc totul… Venisem la Petrograd cu misiunea să aduc împreună pe Boris Verodin cu soţia lui, care se afla pe bordul iahtului. Înainte cu câteva luni, tânărul a fost adus aici şi a fost dat în îngrijirea unui medic, care trebuia să-i tămăduiască rana căpătată cu prilejul evadării sale. N-a fost tocmai uşor să găsim un doctor, a cărui tăcere să poată fi cumpărată. Totuşi, izbutirăm să-l internăm în clinica doctorului Barickin, care, în schimbul unei mari sume de bani, făgădui că nu va sufla nicio vorbă cu privire la rănit. Acum câteva săptămâni, m-am înapoiat la Petrograd. Până atunci, rămăsesem aici, căci trebuia să mă încredinţez că Boris Verodin scăpase cu viaţă. Rana mergea spre vindecare, astfel că îmi făcusem socoteala că peste câteva săptămâni, tânărul va fi în putere ca să întreprindă călătoria. Alaltăieri am sosit aici cu Nataşa Verodin, pe care un condus-o la clinica unde se afla soţul ei. Mă oferii s-o însoţesc şi înăuntru, dar ea se împotrivi, susţinând că nu vrea să i se tulbure clipa revederii. Aşteptai câtva timp, plimbându-mă în faţa casei. La colţ se afla trăsura cu care trebuia să ne înapoiem în port. Văzând că prinţesa nu mai dă niciun semn de viaţă, începui să mă neliniştesc şi tocmai mă pregăteam să intru în casă, când mă pomenii azvârlit la pământ de explozie. După ce îmi revenii în fire, constatai îngrozit că în locul unde fusese clădirea se formase o groapă adâncă, din care erau aruncate bârne şi bucăţi de zid. Mă depărtai şi privii să văd ce se va mai întâmpla. Dar nici Boris Verodin, nici soţia lui nu se mai arătară… pesemne că sărmanii au pierit în flăcări.

— Groaznic! murmură Ilino şi o privire certătoare aruncată asupra lui Petroneff îl încredinţă că acesta spusese adevărul. Aşadar, bănuieşti că amândoi şi-au găsit moartea?

Petroneff încuviinţă şi oftă din adâncul inimii.

— Nici nu mă încumet să plec înapoi la Petrograd, căci n-am curajul să destăinui nimănui trista veste, zise el.

Ilino îi strânse mâna cu căldură.

— Şi eu am vrut să-l scap pe Boris Verodin, murmură dânsul. Acum, însă, e prea târziu. Trebuie să ne împăcăm cu gândul că el nu mai este printre cei vii… Rămâi cu bine, domnule Petroneff! Plec, căci mai am de îndeplinit o misiune… După cât se pare, în acea casă s-au făptuit nelegiuiri înfiorătoare… Deocamdată, însă, nu pot să dau

niciun fel de lămuriri.

Ilino se îndreptă spre sediul Cekei, unde avu o consfătuire cu membrii acesteia, după ce le povesti aventura prin care trecuse. Nu pomeni, însă, inimic despre Boris Verodin, căci ştia prea bine că lumea ar face fel de fel de presupuneri şi, în cele din urmă, va amesteca şi pe tânărul revoluţionar în chestiunea asasinatelor misterioase.

În ziua următoare se făcu o descindere la faţa locului, dar nu se descoperiră decât vreo câteva sârme şi nişte sfărâmături de aparate. Nimeni nu bănui, însă, de unde proveneau şi la ce scop slujiseră.

De asemenea se descoperiră câteva bolţi zidite şi mai multe ganguri, însă nu se găsi nici urmă a acelora care locuiseră în casă.

După trei zile, Ilino se pregăti de plecare, căci trebuia să se înapoieze la Petrograd. Geamantanul era gata şi fruntaşul revoluţionar se afla tocmai în vestibulul hotelului, când privirile-i căzură asupra unui bărbat zvelt, care trecea pe stradă.

Ilino tresări. Îndărătul bărbatului apăru o femeie tânără şi frumoasă, care privi cu teamă în jurul ei.

— Drace, asta e fata din casa aceea… iar el… el e Boris Verodin, murmură Ilino, bătându-se cu palma peste frunte.

Abia îşi venise în fire că şi porni pe urmele celor doi.

Când ajunseră într-o piaţă, Ilino se apropie de ei, zicând:

— Bună seara, Boris Verodin!

Tânărul revoluţionar se întoarse foarte liniştit. Agata, însă, scoase un ţipăt uşor şi se încleştă de braţul însoţitorului ei, cu chipul palid de spaimă.

— Vrei să dai ordin să fiu arestat, tovarăşe, Ilino? întrebă Boris.

Ilino zâmbi şi-i întinse mâna.

— Înainte de toate, vreau să te felicit că ai scăpat cu viaţă, zise el. Şi, dacă nu mă înşel, m-ai salvat şi pe mine, cu toate că nu sunt lămurit cum stau lucrurile.

Boris Verodin cuprinse mâna prietenului său. Câteva clipe cei doi revoluţionari se priviră ţintă în ochi, fără să scoată o vorbă.

— Încotro vă duceţi? întrebă Ilino, în cele din urmă.

— Să căutăm un alt adăpost, răspunse Boris. E al treilea, căci nu ne e îngăduit să rămânem într-un loc mai mult de o zi şi o noapte. Voiam să încerc să… dar asta nu mai e nevoie s-o ştii, se întrerupse el, ar fi prea târziu… Păcat că nu-mi pot ţine făgăduiala dată acestei fete căci acum nu mai sunt stăpân pe braţele mele…

Ochii mari, plini de lacrimi, ai Agatei, se aţintiră cu teamă spre chipul aceluia despre care credea că avea să abată nenorocirea asupra capului lor.

— Nu trebuie să-ţi fie teamă de mine, Boris Verodin! răspunse Ilino. Nu vreau să-ţi fac niciun rău. Vei rămâne şi de acum încolo liber, dacă nu vei cădea în mâinile agenţilor Cekei. Aşadar, fii cu ochii

în patru. Să mergem, căci aş vrea să-ţi vorbesc.

Cei trei păşiră tăcuţi, mai departe, până ce ajunseră înaintea unei cafenele retrase, în care intrară. Localul avea puţini muşterii, din care cea mai mare parte erau marinari de pe vasele ancorate în port.

— Aşa, aici n-avem ce ne teme de spioni, zise Ilino, aşezându-se la o masă dintr-un colţ.

Apoi rămase pe gânduri şi se hotărî să nu pomenească nimic despre sfârşitul înfiorător al Nataşei, căci mâhnirea lui Boris avea să-l împiedece pe acesta să pornească cu toată energia pe urmele acelora care furaseră lăzile cu aur.

— Ce aveaţi de gând să faceţi? întrebă Ilino, după ce porunci să li se dea câte un pahar cu ceai.

— Voiam să plec la Londra şi de acolo să pornesc cercetări cine a furat comoara. După ce vom fi ajuns la un rezultat oarecare, voiam să mă înapoiez în patrie, dar sub alt nume. Pricina e uşor de înţeles…

— Cam tot aşa m-am gândit şi eu… zise Ilino. Am vorbit cu Domburov, pe care voiam să-l conving să-ţi dea un răgaz ca să poţi porni în urmărirea hoţilor, dar n-am izbutit s-o scot la capăt cu el. E încredinţat că dumneata ai furat comoara.

Boris Verodin zâmbi cu tristeţe.

— Îl cunosc eu prea bine, răspunse el. Nu va crede în nevinovăţia mea, până ce adevăraţii hoţi nu vor fi descoperiţi.

— Da, aşa e, încuviinţă celălalt. De aceea am luat hotărârea să mă pun în legătură cu dumneata… Adăpostul ţi l-am aflat printr-o simplă întâmplare. N-ai nevoie să ştii cum s-a petrecut asta, căci nu ţi-ar pricinui decât noi griji şi necazuri. Voiam să-ţi fac propunerea să pleci în străinătate. Aici, în buzunarul de la piept, ţi-am pregătit un paşaport sub alt nume, cu ajutorul căruia vei putea trece graniţa. Va fi nevoie, însă, să-ţi schimbi niţel înfăţişarea. De asemenea, am avut grijă să-ţi fac rost de o sumă de bani. Peste trei zile poţi fi în Suedia.

Boris Verodin cuprinse mâna credinciosului său tovarăş şi i-o strânse cu căldură.

— Îţi mulţumesc din suflet! zise el, adânc mişcat. Încrederea dumitale mă onorează. Cel, puţin, am mulţumirea că nu toţi mă socotesc drept hoţ, aşa cum crede Domburov.

— Desigur că vrei să ştii cum am ajuns în casa aceea? întrebă Ilino.

— Îmi cam închipui eu, totuşi aş vrea s-o aud din gura dumitale. După aceea îţi voi povesti ceea ce ştiu.

Un oftat adânc scăpă din pieptul lui Boris. Uitase de prezenţa Agatei.

— Ah, e o copilă nenorocită, zise el. Apoi rămase nehotărât, deoarece nu putea vorbi de faţă cu dânsa. Biata fată ar fi suferit prea mult auzind, învinovăţirea care se aducea tatălui ei. Aşadar, Boris hotărî s-o ducă într-un adăpost, pentru a putea rămâne singur cu Ilino.

Peste un ceas cei doi prieteni se aflau în alt local, vorbind despre groaznica nenorocire. Ilino povesti cum ajunsese în casa lui Barickin, care, îi ieşise în întâmpinare.

— Am intrat în odaie, crezând că dumneata eşti în pat, urmă el. Încăperea era pe jumătate luminată. Mă plecai deasupra patului şi-ţi rostii numele. Două braţe mă încleştară şi, după cât se părea, individul era foarte puternic, căci se ridică din pat fără ca strânsoarea, în care mă cuprinsese, să slăbească câtuşi de puţin. În cele din urmă fui legat şi mi se vârî în gură un căluş. Cam pe la prânz, individul mă luă pe umeri şi mă duse în pivniţă. Ce au făcut cu mine, nu ştiu nici eu. Îmi venii în fire abia când mă aflai în lichidul acela dezgustător. După aceea, mi-am pierdut iarăşi cunoştinţa. Îmi amintesc, doar, ca prin vis, că m-ai transportat afară în grădină, de unde tânăra fată m-a condus până în stradă. Apoi, o luai la fugă hotărât să aduc poliţia. Mă înapoiai însă, prea târziu. Asta a şi fost norocul nostru, căci altminteri am fi zburat cu toţii în aer.

Boris Verodin clătină capul, posomorât.

— Şi acum, desigur că vrei să ştii tot ce mi s-a întâmplat? zise el. Bine, am să-ţi împlinesc dorinţa, fără să-ţi ascund nimic.

Istorisi şi cum fusese adus în casă şi cum izbutise să pătrundă tainele acesteia. Ilino rămase îngrozit.

— Aşadar, nu mai lipsea mult, şi aş fi împărtăşit şi eu soarta înfiorătoare a celorlalţi tovarăşi? murmură el. Hm, tânăra asta o să-ţi cam fie o piedecă în călătoria dumitale – adăugă preşedintele, după un răstimp.

— Nădăjduiesc că peste puţină vreme mă voi întâlni cu Nataşa, soţia mea, care se va îngriji de soarta Agatei, răspunse luntraşul.

Ilino tresări. Era cât p-aci să-i destăinuie tragicul sfârşit al prinţesei. Nu, omul acesta suferise prea mult în ultimul timp, ca să-l mai mâhnească şi cu această veste crudă.

A doua zi, un bărbat mai în vârstă şi o fată tânără păşiră pe puntea unui vapor suedez, care urma să plece la Helsinki, iar de acolo în Suedia.

Bărbatul era Boris Verodin, care îşi schimbase înfăţişarea. De astă dată se numea Cristian Orensen şi era negustor.

După puţin timp, vasul ridică ancora şi tânărul revoluţionar îşi luă un ultim rămas bun de la Ilino, care rămăsese pe ţărm.

— Bietul băiat, nu-l invidiez deloc! murmură acesta. Vestea morţii soţiei sale va cădea ca un trăsnet asupra lui!

Îndreptându-se spre oraş, Ilino se gândi la copila profesorului Protoff. Un zâmbet se ivi pe buzele sale.

— E tânăr încă! şopti el. Şi, după cât se pare, Agata e îndrăgostită de el până peste urechi… Poate că va izbuti să-l mângâie de moartea soţiei sale?

203. Pe urmele dispărutei

Un individ voinic dădea târcoale casei în care locuise prinţul Ulkitzki şi familia sa. După câtva timp, se apropie de uşă şi bătu de câteva ori – dar nu primi niciun răspuns.

Trecuse vreo jumătate ceas de când se afla acolo, încercând să intre în casă, dar nimeni nu veni să-i deschidă.

— Îmi închipuiam eu că trebuie să fie vreo înşelătorie la mijloc! îşi zise el, privind înfuriat spre casă. M-a minţit, vrea să-mi tragă clapa, împreună cu bătrânul acela care n-are nici măcar o copeică! Dar las' că le-o plătesc eu! Mai bine îi las să moară de foame şi sete, decât să le dau drumul degeaba!

Individul se depărtă supărat, dar se întoarse iarăşi.

— Cu toate astea, pare să fie o casă cum se cade! mormăi el. N-ar fi cu neputinţă să locuiască aici un om bogat.

Şi încercă din nou să atragă atenţia celor dinăuntru.

Purtarea lui trezi curiozitatea altui individ, care îl urmărise mai demult. Era un om uscăţiv, înalt, cu chipul palid, brăzdat de suferinţe: agitatorul Urez.

Acesta se apropie de casă, trecu pe dinaintea celuilalt, apoi bătu în uşă. Văzând că nu i se răspunde, se dădu puţin îndărăt şi, ducând mâinile pâlnie la gură, strigă privind în sus:

— Ei, Ulkitzki… tovarăşe Ulkitzki, n-auzi?

Celălalt îl urmări cu luare-aminte. În cele din urmă, văzând că uşa casei rămâne tot închisă, se apropie de Urez şi-l întrebă:

— Nu ştii, locuieşte cineva pe aici?

Agitatorul îl măsură din creştet până-n tălpi.

— De ce mă întrebi? făcu el.

— Căutam un bărbat, care mi s-a spus că locuieşte aici şi e bogat.

— Bogat? făcu Urez, înălţând din umeri, batjocoritor. Cine mai e bogat în vremurile astea? Nu, astăzi nu mai există asemenea oameni!

— Totuşi, aşa mi s-a spus.

— Da? Şi cum îl cheamă?

— E vorba de… un oarecare Vasilieff.

— Vasilieff? repetă agitatorul, tresărind. Dar ce vrei cu el şi cine te-a trimis încoace?

— Ei, ştii că-mi placi? răspunse individul, zâmbind cu dispreţ. Nici nu ştiu măcar cine eşti şi vrei să-ţi răspund la aceste întrebări! Înainte de toate, ar trebui să aflu cu cine am de-a face, pentru ca să-mi dau seama dacă are vreun rost să-ţi împlinesc dorinţa.

— Într-o măsură oarecare, da! Căci eu sunt singurul care ar putea să-ţi dea lămuriri. Cunosc foarte bine pe Vasilieff şi te asigur că e bogat – numai că avutul lui se află în străinătate.

— Şi unde l-aş putea găsi? întrebă individul, neîncrezător.

— Nu ştiu, căci obişnuieşte să călătorească foarte mult.

Un glas lăuntric îl îndemnase pe Urez să nu spună că Vasilieff era mort, mai ales că voia să-l iscodească pe necunoscut spre a afla de ce îl căuta pe moşier.

— Păcat! exclamă celălalt. Poate că din întâmplare, cunoşti pe un anume Boris Verodin? adăugă el, după ce chibzuise câtva timp.

— Boris Verodin? Fireşte că-l cunosc! Dar ce vrei cu el?

— Am o scrisoare pentru Vasilieff pe care trebuia să-l caut aici. Dacă nu-l găsesc, trebuie să predau lui Boris Verodin altă scrisoare.

— Atunci, vino cu mine! zise Urez, care începu să bănuiască ceva.

Cu toate că ştia că Boris se afla în Cronstadt, agitatorul porni totuşi spre locuinţa lui, nădăjduind că pe drum va izbuti să-l tragă de limbă pe necunoscut.

Acesta, însă, nu prea părea să aibă chef de vorbă, căci dădea răspunsuri scurte, din care Urez nu putea pricepe nimic.

— Dacă nu te hotărăşti odată să fii mai lămurit, atunci ar fi păcat să ne mai pierdem vremea! exclamă Urez, în cele din urmă. Lucrul cel mai bun ar fi să ai încredere în mine şi să-mi vorbeşti deschis. Câte parale trebuia să primeşti de la Vasilieff şi pentru cine erau banii?

Individul se uită cercetător la el. La urma urmei, omul acesta părea să fie cinstit. Ce-ar fi să-i mărturisească pe jumătate? Poate că îi va înlesni să se întâlnească cu Vasilieff?

— Trebuia să primesc o mie de lire sterline, răspunse individul, bănuitor încă.

— O mie de lire sterline? Hm, frumuşică sumă! Totuşi, Vasilieff nu va şovăi s-o plătească, dacă va fi nevoie. Dar cine te-a trimis la el?

— O tânără femeie blondă, foarte frumoasă.

— Cine? exclamă Urez, cuprins de tulburare, gândindu-se la Irina. Cum arată?

Apoi o descrise, iar celălalt încuviinţă.

— N-are niciun rost să intrăm în casa lui Boris Verodin, zise agitatorul, cu hotărâre. Acesta n-are bani şi, apoi, e plecat de multă vreme… În schimb, am să te duc la cineva… o doamnă, prietenă foarte bună cu tânăra fată, şi care va plăti bucuroasă în locul lui Vasilieff.

Individul şovăi din nou. Totuşi, porni mai departe cu Urez până ce ajunseră la locuinţa prezicătoarei Denise Barobleur. Când agitatorul vru să tragă clopotul, celălalt îi puse mâna pe braţ, zicând cu glas ameninţător:

— Bagă de seamă, dacă vei încerca să mă atragi într-o cursă, te vei căi amarnic!

Urez zâmbi cu blândeţe.

— În casa asta nu ţi se poate întâmpla nimic rău, zise el. Aici

locuiesc numai oameni cumsecade. La urma urmei, dacă vrei, intri, dacă nu, nu! Eu nu te silesc.

— Bine, te însoţesc înăuntru!

Urez trase clopotul. Peste puţin timp se auziră paşi îndărătul uşii, apoi aceasta se deschise şi Petroneff se ivi în prag. Zări pe Urez, îi întinse mâna prietenos şi se dădu de o parte, ca cei doi bărbaţi să poată intra în coridor.

Petroneff se înapoiase chiar în acea dimineaţă din Cronstadt, unde mai rămăsese câteva zile, căci nu se încumeta să dea ochii cu stăpâna lui, căreia trebuia să-i aducă dintr-odată atâtea veşti triste.

Contesa îi destăinuise că Boris Verodin era fiul ei. Petroneff se încredinţase cu câtă duioşie vorbea despre tânărul revoluţionar, cu câtă dragoste îl înconjura. Şi, acum, după ce fuga din temniţă izbutise, după ce rana se vindecase, după ce tânăra soţie a luntraşului fusese pusă în libertate şi urma să se unească cu el pentru totdeauna – amândoi îşi găsiseră moartea în blestemata casă a doctorului Barickin.

După multă şovăială, credinciosul servitor luase hotărârea să se înapoieze şi raportase stăpânei sale tot ce se petrecuse în Cronstadt. La început, contesa îl privise cu ochii holbaţi de groază şi mai că nu-i venea să-şi creadă urechilor.

— Da, doamnă contesă, Boris Verodin şi-a găsit moartea în casa distrusă de explozie, repetă Petroneff.

Sărmana femeie scoase un ţipăt şi se prăbuşi la pământ, în nesimţire.

Când îşi reveni, păru că-şi pierduse minţile. Roti în jurul ei priviri rătăcite, apoi dădu cu ochii de Petroneff, pe al cărui chip era întipărit zbuciumul cate îi sfâşia inima. Înăbuşindu-şi ţipătul, care era cât p-aci să-i scape de pe buze, contesa duse mâinile la tâmple şi izbucni într-un plâns deznădăjduit.

După câtva timp, când ridică iarăşi capul, Petroneff nu mai era în odaie. Se retrăsese, căci nu avusese inimă să fie de faţă la durerea ei nemărginită.

În cele din urmă, contesa se ridică, hotărâtă, chipul ei palid părea cioplit în piatră.

— Petroneff! strigă ea, deschizând uşa.

„Negrul” se ivi numaidecât şi aşteptă respectos poruncile ei.

— Povesteşte-mi totul, Petroneff! îl rugă misterioasa femeie. Nu vreau să mi se ascundă nimic… trebuie să aflu totul, ai înţeles?

Celălalt se reculese şi istorisi ce mai rămăsese de adăugat, căci nu pomenise încă nimic despre moartea prinţesei. Femeia îl ascultă cu luare-aminte, fără să-l întrerupă măcar o dată, apoi începu să măsoare încăperea, cu paşi mari.

— Vasăzică nu l-ai văzut mort? întrebă ea, la un moment dat,

oprindu-se înaintea lui. Nu-i aşa că nu l-ai văzut? Poate că mai trăieşte?

Petroneff înălţă din umeri.

— Ce-i drept, nu l-am văzut, doamnă contesă, răspunse el. Nu ştiu ce s-a petrecut acolo… După cum v-am mai spus, tânăra lui soţie intrase înăuntru şi de atunci, n-am mai zărit-o, iar casa a sărit în aer.

— Nu, el n-a murit! exclamă contesa, cu hotărâre. Nu-i aşa că n-a murit, Petroneff?… E cu neputinţă… Dumnezeu nu poate fi atât de neîndurător să-mi ia fiul, înainte ca el să mă recunoască, înainte de a-şi îmbrăţişa mama.

— Să nădăjduim că aşa e, doamnă contesă! încuviinţă Petroneff, străduindu-se din răsputeri să-şi alunge îndoiala.

— Da, să nădăjduim! repetă ea, cu glas slab. Acum însă aş vrea să rămân singură…

După ce Petroneff se depărtase, misterioasa femeie se aşeză din nou şi rămase cu privirile aţintite în gol.

Astfel trecu după amiaza. La un moment dat, auzi soneria de la uşă. Apoi glasul agitatorului, ceea ce o făcu să tresară.

— Însoţitorul meu vrea să predea lui Vasilieff o scrisoare de mare însemnătate, zise Urez, aruncând spre Petroneff o privire plină de înţeles.

Cei doi vizitatori fură conduşi într-o încăpere.

— I-am spus că Vasilieff se află într-o călătorie, şopti Urez, luând deoparte pe servitor. Socot că doamna contesă are oarecare interes să plătească omului banii pe care acesta îi cere – de aceea l-am şi adus încoace. După cum spune el, scrisoarea e din partea unei fete frumoase… bănuiesc că e vorba de Irina Verodin.

— Irina Verodin? murmură Petroneff, tulburat.

Urez clătină capul în semn de confirmare, apoi istorisi cum intrase în vorbă cu necunoscutul, care nu era nimeni altul decât bătrânul paznic din fortăreaţa Petru şi Pavel.

— Cunoşti scrierea Irinei? întrebă agitatorul. În acest caz ne putem încredinţa imediat dacă scrisoarea e într-adevăr de la ea.

Cei doi bărbaţi se apropiară de paznic, cerându-i să le arate scrisoarea.

Abia aruncase o privire asupra ei şi Petroneff strigă tulburat:

— Da, e scrierea Irinei! Vorbeşte omule… unde e sărmana fată? De ce n-a dat până acum niciun semn de viaţă?

— Hm, chestia nu e atât de simplă cum vi se pare! răspunse paznicul. Dacă n-aş fi fost eu la mijloc, tânăra femeie nu s-ar mai fi ivit niciodată înaintea voastră… Însă, până una-alta, ce se aude cu banii?

— Aşteaptă niţel aici, zise Petroneff.

Afară, pe coridor, istorisi lui Urez groaznica întâmplare din

Cronstadt.

— Aşadar… amândoi… Boris şi prinţesa? îngână agitatorul.

Celălalt încuviinţă, adânc îndurerat.

— Îţi poţi închipui starea contesei, zise el.

— Totuşi, trebuie să vorbim cu dânsa şi sunt sigur că nu va şovăi nicio clipă să vină în ajutorul Irinei.

În acel moment misterioasa femeie se ivi în pragul odăii. Urez se apropie şi-i sărută mâna.

— Doamnă contesă, iau parte la durerea care v-a copleşit! zise el, adânc mişcat.

— Ştiu că eşti un om milos, domnule Urez, răspunse ea. Dar ce e cu Irina Verodin? Dacă nu mă înşel, despre ea era vorba?

— Da, doamnă contesă, încuviinţă agitatorul. După cât se pare, a început să dea semne de viaţă… deşi în împrejurări foarte ciudate.

Apoi Urez povesti cum se întâlnise cu paznicul şi în ce chip izbutise să-l ducă în casă.

— Dacă nu mi-a fost dat să fiu o mamă iubitoare pentru fiul meu şi drăgălaşa lui soţie, voi încerca cel puţin să iau sub ocrotirea mea pe această copilă nevinovată, îşi zise contesa. Unde e necunoscutul? întrebă ea, apoi.

Petroneff deschise uşa şi bătrânul paznic intră în încăpere şi se uită cercetător la distinsa femeie, ca şi cum ar fi vrut să se încredinţeze dacă era destul de bogată spre a-i putea plăti suma de bani.

— Cum te cheamă? întrebă contesa.

— Asta n-are nicio însemnătate, răspunse paznicul morocănos. De altminteri, nu prea îmi place să pierd vremea… Voiam să vorbesc cu domnul Vasilieff şi fiindcă acesta nu-i nici aici, cred că pot pleca…

— Dă-mi mie scrisoarea, zise contesa, fără să ţină seama de supărarea lui.

— Înainte de toate, aş vrea să ştiu dacă sunteţi gata să-mi daţi paralele…

— Da, însă mai întâi trebuie să citesc scrisoarea.

Paznicul se supuse şi misterioasa femeie, care cunoştea şi ea scrierea Irinei, citi următoarele rânduri:

„Scumpul meu tată,

O întâmplare tristă m-a aruncat în ghearele unui om fioros. Aducătorul acestei scrisori mă poate salva şi e gata s-o facă. E, însă, un om lipsit de mijloace şi-şi primejduieşte slujba, dacă nu şi mai mult. Aşadar, te rog să-i dai banii şi-ţi voi purta o recunoştinţă veşnică. Deocamdată se va mulţumi cu jumătate din sumă, urmând ca, mai târziu, când voi fi liberă, să primească restul.

Îţi atrag însă atenţia, că eliberarea mea nu poate avea loc imediat, ci va fi nevoie să mai aştepţi câteva zile. Până atunci, rămân mereu fiica

dumitale iubitoare,
Irina.”

Contesa mai citi o dată scrisoarea. Nu încăpea nicio îndoială, era de la Irina.

— Bine, îţi dau banii, zise ea paznicului, dar trebuie să ştiu cu cine am de-a face şi, mai ales, unde se află tânăra fată.

Bătrânul dădu din cap cu hotărâre şi nu putu fi înduplecat cu niciun chip să răspundă la întrebările femeii. În cele din urmă, aceasta îşi dădu seama că orice stăruinţă ar rămâne de prisos şi-i înmână cele cinci sute de lire sterline.

Între timp, Urez părăsise casa şi, adresându-se unui băieţaş care tocmai trecea pe acolo cu un pachet în mână, îi făgădui o răsplată dacă va izbuti să afle cine e misteriosul aducător al scrisorii.

Când se văzu iarăşi în stradă, bătrânul paznic privi cu teamă în jurul lui. Avea în buzunar uriaşa sumă de bani, astfel că acum putea să-şi părăsească slujba la care voia să renunţe de atâta vreme.

După două ceasuri, agitatorul se ivi din nou în casa prezicătoarei. Părea foarte mulţumit – atât cât putea să fie vorba de aşa ceva, după trista veste pe care o aflase din gura lui Petroneff.

— Ştiu cine e aducătorul scrisorii, zise el. E vorba de un oarecare Elianovski, paznic la fortăreaţa Petru şi Pavel.

— Atunci, Irina a fost întemniţată acolo? strigă contesa, speriată.

— Da, asta cred şi eu, încuviinţă Urez. Aşadar, tot era întemeiată bănuiala noastră, împotriva lui Vossilaski…

204. Fuga

În acest timp, Irina şi bătrânul deţinut aşteptau cu nerăbdare înapoierea paznicului.

La început, acesta îşi pusese în gând să ceară o sumă mai mare pentru eliberarea tinerei fete, dar nevastă-sa izbutise să-l facă să renunţe.

— Nu-ţi călca făgăduiala, zise ea. La drept vorbind, nu trebuie să capeţi nicio răsplată, căci era de datoria ta să vii în ajutorul sărmanei copile sau, cel puţin, să dai de veste superiorilor tăi. Cu prilejul ăsta ar fi ieşit la iveală şi cazul bătrânului deţinut, care zace de atâta vreme în subterană. Nu-ţi rămâne deci altceva de făcut, decât să-i ajuţi la fugă pe amândoi, iar cu banii primiţi să ne facem vreun rost în afara acestei ţări.

Elianovski îşi dădu seama că femeia avea dreptate şi se hotărî să-i urmeze sfatul.

În sfârşit, bătrânul paznic se ivi din nou în celula din subterană.

— Ei, ce-ai făcut? întrebă Irina, cu teamă. Ţi s-au dat banii?

— Da, însă am avut multă alergătură până ce am izbutit să-i capăt, răspunse paznicul. Vasilieff ăsta nu-i de găsit nicăieri. Banii mi i-a dat o doamnă…

— O doamnă? făcu Irina, nedumerită. Nu te-ai dus la Boris Verodin, după ce nu l-ai găsit pe Vasilieff?

Celălalt istorisi toată întâmplarea şi, după descrierea lui, Irina îşi dădu seama că Urez fusese acela care îl dusese la misterioasa contesă.

— Când ne putem recăpăta libertatea? întrebă ea, apoi.

Elianovski se scărpină după ureche şi răspunse:

— Asta o veţi afla mâine sau poimâine. Deocamdată nu ştiu nici eu când sunt de serviciu… În orice caz, să nu vă închipuiţi că lucrul e atât de simplu… De câtăva vreme, închisoarea e păzită cu multă străşnicie, căci au evadat doi arestaţi, pe care îi aşteptau pedepse foarte aspre.

Trecuseră patru zile şi Irina încă nu se ivise în casa prezicătoarei. În cele din urmă, Urez se hotărî să pătrundă în fortăreaţa Petru şi Pavel, spre a cere socoteală bătrânului paznic. Datorită cunoştinţelor sale, agitatorul izbuti să capete din partea Cekei un permis, cu ajutorul căruia pătrunse fără greutate în vestita închisoare.

În ziua aceea, Elianovski era liber şi se tolănise pe un divan, să se mai odihnească niţel.

Când dădu cu ochii de Urez, care intrase în odaia lui, bătrânul holbă ochii la el.

— Ce… ce cauţi aici? îngână el.

— Mă mai întrebi? răspunse agitatorul „mâniat. E aşa de greu de înţeles că nu vrem, numai să dăm bani, ci să ni se şi împlinească făgăduiala? Ne-ai înşelat. Unde e fata?

— Sst, mai încet! şopti paznicul. Aici, şi pereţii au urechi… Dar cum ai aflat cine sunt şi unde locuiesc?

— Asta nu te interesează! Să ştii, însă, că a fost uşor… Acum, du-mă la dânsa, căci trebuie s-o văd…

Paznicul tresări, speriat.

— Nu, nu se poate, murmură el. Dacă suntem prinşi, vai de capul meu ce mă aşteaptă!

Urez îl sfredeli cu privirea.

— Bine, fie! zise el, apoi. Însă peste două zile tânăra trebuie să fie liberă… Altminteri, mă duc la preşedintele Cekei şi-i destăinuiesc totul! M-ai înţeles?

— Ah, asta înseamnă pieirea mea, se tângui Elianovski, smulgându-şi părul din cap. Nu pot s-o strecor atât de repede în locuinţa mea… Şi apoi, mai trebuie s-o şi duc afară din fortăreaţă… Iar cu bătrânul o să meargă, şi mai greu.

— Ce bătrân? făcu Urez.

Paznicul se scărpină la ceafă.

— E unul, care zace de treizeci de ani în subterana temniţei… A

fost condamnat de însuşi Ţarul Alexandru îl III-lea şi numai el şi încă vreo câţiva oameni – printre care şi răposatul comandant al fortăreţei, care a murit de multă vreme – ştiau de existenţa acestui deţinut.

— Eşti nebun? strigă Urez. Cum te-a lăsat inima să taci atâta timp?

— Am jurat că nu voi sufla niciodată un cuvânt cu privire la el. De altminteri, nenorocitul ar fi murit demult, dacă nu i-aş fi purtat de grijă.

În cele din urmă, Urez se depărtă, după ce paznicul îi făgădui înc-o dată că va face tot ce-i va sta în putinţă ca Irina să fie liberă cât mai curând.

Într-o noapte, Elianovski se ivi în subterană, aducând cu el o manta lungă – pe care o puse pe umerii bătrânului – iar pentru Irina, un rând de veşminte ţărăneşti, care aparţineau nepoatei sale.

— Astă noapte o să meargă nespus de greu, zise Elianovski. Dar n-am încotro… Dacă planul dă greş, toată vina o să cadă asupra bâlbâitului care a fost la mine acum câteva zile, ameninţându-mă că mă dă pe mâna Cekei, dacă nu vă scot din închisoare cât mai curând.

Irina era atât de tulburată, încât aproape că nici n-auzise ce spusese bătrânul. În sfârşit, avea să iasă din subterana asta înfiorătoare, avea să vadă iarăşi lumina soarelui, să respire aerul curat, să se desfete la mirosul îmbătător al florilor!

Sprijinindu-se de braţul Irinei, fostul prinţ urcă treptele, abia putându-se ţine pe picioare.

Elianovski o luase înainte şi, când cei doi ajunseră şi ei la uşa tăinuită, şopti tinerei fete:

— Ai cheia la dumneata… Când vei auzi semnalul meu, vei descuia uşa şi vă veţi strecura pe lângă zid, de-a lungul gangului. Bagă, însă, de seamă ca bătrânul să rămână mereu lângă dumneata… altminteri, dacă vor pune mâna pe el, sunt pierdut.

Irina clătina capul în semn de încuviinţare. Inima-i zvâcnea, ameninţând să-i spargă pieptul, totuşi, ea nu se prăpădi cu firea, căci îşi dădea prea bine seama că numai astfel va izbuti să ajungă la capăt.

În timp ce stătea nemişcată îndărătul uşii, bătrânul deţinut, care observase tulburarea ei, şopti:

— Fii liniştită, copila mea!… Cu ajutorul lui Dumnezeu, vom izbuti să scăpăm de aici.

În sfârşit, se auzi şi semnalul paznicului. Irina descuia uşa, dar privind în coridorul pe jumătate luminat, se dădu înapoi, îngrozită. Fără ajutorul tovarăşului ei, care o reţinu, nenorocita fată s-ar fi prăbuşit pe trepte.

În gang se aflau doi paznici, care stăteau de vorbă. Unul din ei se rezemate de zid şi, în toiul discuţiei, pe semne că izbise în perete cu legătura de chei – ceea ce Irina luase drept semnalul bătrânului temnicer.

Celălalt paznic, a cărui privire căzuse asupra uşii tăinuite, rămase cu ochii holbaţi când aceasta se deschisese. Tovarăşul său privi şi el în aceeaşi direcţie, însă clătină capul, zicând:

— Ei, ce-ai rămas aşa, Ivanovski? Nu cumva ai văzut vreo stafie?

— Ascultă-mă, aici nu se petrec lucruri curate, răspunse celălalt. Pot să jur că s-a deschis o uşă în zid… da, am văzut bine. Şi îndărătul ei se afla o făptură…

— Mare prost mai eşti! făcu tovarăşul său, în bătaie de joc. Hai, arată-mi şi mie unde ai văzut uşa!

Paznicul porni înainte, cu paşi şovăitori şi se îndreptă spre colţul în care se deschisese uşa. Celălalt se propti în zid cu toată puterea, apoi ciocăni peretele.

— Hm, după, cât se pare, aici zidul nu e atât de gros ca în celelalte părţi, murmură el.

— Cel mai bun lucru ar fi s-o ştergem din locul ăsta, propuse Ivanovski. Mâine am să raportez comandantului. Dacă m-o lua în râs, treaba lui. Colţul ăsta trebuie cercetat cu luare-aminte, căci am văzut aici o uşă… şi un chip palid, care semăna cu al Sfintei Fecioare.

— Poate că era chiar ea? făcu celălalt, în bătaie de joc.

Cu toate acestea se vedea cât de colo că nu prea se simţea la largul lui în acest gang.

Cei doi paznici se depărtară. Fugarii ascultaseră convorbirea lor. Irina, care păruse la început atât de curajoasă, fu nevoită să se sprijine de braţul bătrânului.

În sfârşit gardienii se făcură nevăzuţi fără să le treacă prin minte că plecarea lor luase o povară de pe inima bietei fete, care începu să plângă de bucurie.

Elianovski, însă, nu dădea niciun semn de viaţă. Unde se afla bătrânul paznic? Îi părăsise, oare? Nu mai avea curaj să-i ajute la fugă?

În cele din urmă, tocmai când bieţii fugari începuseră să deznădăjduiască, se auziră paşi apropiindu-se de uşa tăinuită, apoi câteva lovituri răsunară în zid.

Tânăra fată trase cu urechea; nu se auzi însă niciun zgomot, astfel că descuie uşa şi se furişă pe gang, împreună cu bătrânul deţinut, în urma căruia uşa se închise iarăşi.

Sub conducerea lui Elianovski fugarii străbătură câteva ganguri întunecate şi tocmai se pregăteau să coboare o scară, când se auziră paşi pe treptele acesteia. Erau doi paznici, dintre care unul strigă numele lui Elianovski. Atât bătrânul cât şi Irina se socotiră pierduţi, spunându-şi că în curând aveau să fie descoperiţi.

— Pe tine te căutam, Elianovski! zise unul din gardieni. Trebuie să iei locul lui Ruppanski, care a fost lovit de dambla… Nevastă-ta ne-a spus că trebuie să fii jos, pe undeva, dar nu te-am găsit nicăieri.

Elianovski se propti de-a latul scării, cu mâinile în şolduri, răstindu-se la cei doi gardieni.

— Ia să mă lăsaţi în pace! Nu mai vreau să ştiu nimic de slujbă!

Paznicii coborâră o treaptă, aproape fără voie.

— Nu, m-am săturat de viaţa asta de rob! urmă bătrânul. Hai, căraţi-vă! N-are decât să ia alt om în locul meu! Mai bine mor de foame decât să mă mai chinuiesc aici.

Unul din gardieni împreună mâinile.

— Şi-a pierdut minţile! şopti el, tovarăşului său. Hai s-o ştergem şi să raportăm comandantului ce s-a întâmplat.

Amândoi coborâră treptele în grabă şi se făcură nevăzuţi. Elianovski trase cu urechea până ce paşii lor se pierdură, apoi se întoarse spre cei doi fugari, care stăteau lângă zid, ca încremeniţi.

— Aţi auzit ce-am spus! şopti el. Ăsta era singurul mijloc de scăpare. Acum însă, nu trebuie să mai pierdem nicio clipă; urmaţi-mă! Am străbătut abia jumătate de drum şi numai când ne-om vedea în locuinţa mea, putem să ne socotim la adăpost.

Bătrânul o luă pe Irina de mână şi tustrei porniră mai departe. În cele din urmă ajunseră într-o boltă mare, despărţită printr-o uşă zăbrelită de coridorul pe care se afla locuinţa paznicului.

Acesta trase o clipă cu urechea, apoi descuie uşa şi împinse pe cei doi fugari înăuntru.

— Deschideţi uşa a patra şi intraţi repede în odaie! şopti el. Nevastă-mea vă aşteaptă.

De astă dată Irina porni înainte şi, după ce ajunse la uşa arătată, apăsă pe clanţă şi trase pe bătrân în încăpere.

În acea clipă, altă uşă se deschise afară, pe coridor.

— Cine-i acolo? întrebă un glas ursuz. Ei, Elianovski, nici noaptea nu te astâmperi?

— Tacă-ţi gura, nătărăule! se răsti bătrânul paznic, care tocmai încuiase uşa de fier. Cu cât sunteţi mai tineri, cu atât mai mult vă luaţi nasul la purtare!

O înjurătură grosolană fu răspunsul. Între timp, alţi câţiva paznici se iviră pe coridor, atraşi de ceartă.

— Elianovski e beat, bombăni unul din ei. Trebuie să raportăm…

— Raportaţi ce vreţi, numai lăsaţi-mă în pace! strigă bătrânul, dispărând în odaia lui şi trântind uşa.

Apoi trase zăvorul şi ascultă vorbele celor de afară, care se potoliră încetul cu încetul.

— Deocamdată sunteţi la adăpost, şopti el, adresându-se fugarilor. Mult nu mai lipsea şi am fi dat de dracu'… Nu-i vorbă, că tot au să ne dea afară, pe mine şi pe nevastă-mea, dar o să ne folosim de prilej ca să vă luăm şi pe voi. Mâine o să fiu chemat de comandant ca să-mi dea paşaportul… Ha, ha, nici că puteau să-mi facă o bucurie mai mare! Ce

noroc că mi-a venit gândul acela salvator! Altminteri nu scăpam cu faţa curată, când ne-am întâlnit pe scară cu cei doi paznici.

Între timp, nevasta lui Elianovski pregătise pentru bătrânul deţinut un culcuş, pe care îl acoperise cu haine vechi. Irina avea să doarmă în pat cu dânsa.

A doua zi dimineaţă, Elianovski fu chemat într-adevăr în cabinetul comandantului închisorii. După jumătate ceas se înapoie în odaia lui, cu chipul strălucind de bucurie.

— Am izbutit! zise el. M-au dat afară din slujbă… Am plâns eu cu lacrimi de crocodil, dar nici n-au vrut să audă de iertare… Peste trei zile trebui să dau odaia în primire. Şi când te gândeşti că nu mi-am luat nici măcar leafa pe toată luna! Iată cum e răsplătit un funcţionar care a îmbătrânit în slujbă!

În sfârşit veni şi ziua mutării. Hamalii nici nu bănuiau măcar că în cufărul vechi, pe care abia îl duceau, se afla un bătrân nenorocit, care lâncezise treizeci de ani în subterana fortăreţei Petru şi Pavel.

Când toate lucrurile fură încărcate în camion, se ivi şi Elianovski cu nevasta şi nepoata lui, care îşi acoperise capul cu o broboadă pestriţă. Cea din urmă santinelă îi opri.

— Asta nu e Maria, nepoata dumitale, zise el, adresându-se fostului paznic. Am făcut cunoştinţă cu dânsa acum câtva timp şi am fost chiar împreună la plimbare, aşa că nu mă poţi înşela. Cine e fata? Nu-ţi dau voie s-o scoţi afară!

Irina se socoti pierdută, căci, după cât se părea, soldatul era hotărât să-şi aducă la îndeplinire ameninţarea.

— Hai cu mine, Marinka, n-am deloc chef să ascult ce trăncăneşte flăcăul ăsta! zise Elianovski. Dacă ai stat de vorbă cu Maria, atunci trebuie să-ţi fi spus că are o soră…

Soldatul făcu o mutră nedumerită şi păru că şovăie. În vremea asta, portarul descuiase poarta şi începu să devină nerăbdător.

— Ei, ce se aude? strigă el. Mult o să mai aştept până ce domniile voastre vor binevoi să iasă afară?

— Ce vină am eu? făcu Elianovski. N-ar fi fost nevoie să aştepţi nici măcar o clipă, dacă tânărul ăsta nu era atât de încăpăţânat.

Santinela se dădu la o parte, şi nu mai spuse nimic. Camionul, pe care luaseră loc şi cele trei persoane, ieşi afară pe poartă, care se închise în urma lor. Elianovski răsuflă uşurat şi şopti Irinei:

— Mi s-a luat o povară de pe suflet! Greu a mai mers, draga mea!

Tânăra scoase un suspin de fericire şi privi spre cerul albastru, mulţumind Celui de Sus că scăpase teafără. Viaţa îi aparţinea din nou, razele soarelui o încălzeau iarăşi! Mai aruncă o privire în urma ei spre temniţa posomorâtă, între zidurile căreia se petreceau atâtea nelegiuiri, apoi întoarse capul şi rămase cu ochii aţintiţi înainte, căci

pornea din nou spre viaţă.

205. Un plan primejdios

Comandantul fortăreţei ascultă, zâmbind neîncrezător, istorisirea celor doi paznici. Auzise şi el vorbindu-se despre existenţa unor subterane tainice, dar nu prea dăduse crezare acestor zvonuri, care umblau mai ales pe vremea Ţarului şi se dovediseră neîntemeiate.

Cu toate acestea, se hotărî să nu treacă lucrurile cu vederea, căci îşi amintea încă de misterioasa dispariţie a înaintaşului său şi de nebunia paznicului.

Locul cu pricina fu cercetat de un cunoscător în această materie.

— Se poate ca aici zidul să nu fie atât de gros, ca în celelalte locuri, zise acesta, însă numai după dărâmarea lui putem constata dacă e vorba de o uşă tăinuită.

Comandantul porunci să se facă o deschidere în perete şi, spre mirarea tuturor, după trei zile se descoperi o scară care ducea într-o subterană tăinuită. Acum se găsi şi mecanismul uşii, care se afla în stare atât de bună, încât stârni admiraţia tuturor pentru constructorul lui.

Câţiva paznici, împreună cu comandantul, pătrunseră în subterană. Cercetările ţinură câteva ceasuri.

O tulburare nespusă îi cuprinse pe toţi, când ieşi la iveală că înainte cu puţin timp mai trăiau deţinuţi în această subterană. Cum fuseseră ei hrăniţi? Cine cunoştea taina uşii secrete?

După cercetări amănunţite, se descoperi că paznicul Elianovski fusese întâlnit adeseori, în timpul nopţii, pe gangul care ducea la subterană, fără să fi avut motive temeinice pentru aceasta. Soldatul care încercase să oprească plecarea paznicului, se înfăţişă şi el înaintea comandantului, raportând ce i se întâmplase.

În cele din urmă se descoperiră cadavrele deţinuţilor morţi de foame, precum şi acela al fostului comandant Vossilaski.

Dacă complicele acestuia ar fi fost teafăr la minte, adevărul ar fi ieşit repede la iveală, dar nenorocitul era nebun de-a binelea şi nu răspundea la întrebările anchetatorilor.

Purtarea lui Elianovski stârni dintr-odată bănuieli. Omul acesta era, fără îndoială, deţinătorul grozavului mister. Aşadar, se făgădui o răsplată pentru aceia care ar da lămuriri asupra adăpostului său.

Dar bătrânul paznic dispăruse fără urmă şi nimeni nu ştia încotro se îndreptase, împreună cu al săi.

Contesa devenea din zi în zi tot mai nerăbdătoare. Acum era hotărâtă să părăsească Rusia, de care n-o mai lega nimic şi în fruntea căreia se aflau oameni care nesocoteau legile vechi.

Misterioasa femeie ştia că locuinţa ei era supravegheată, că agenţii Cekei dădeau târcoale casei, dar bizuindu-se pe ocrotirea Angliei – a cărei cetăţeană era – mai ştia că nimeni nu se va încumeta să-i facă vreun rău, chiar dacă ea ar fi cutezat să încalce legile noului regim.

Şi, cam aşa ceva îşi pusese chiar în gând.

Deodată, uşa se deschise şi Petroneff se ivi în prag.

— Ei, ce s-aude? întrebă contesa, cu înfrigurare. Te-ai învoit cu Rokkartin?

— Da, doamnă contesă, dar trebuie să mărturisesc că nu-mi place defel purtarea acestui om. Tare mi-e teamă că nu-i cinstit!

— Ce vrei să spui cu asta? întrebă contesa.

— N-aş putea să-i aduc nicio învinuire, totuşi am impresia că nu e sincer. Apoi, – (Petroneff se aplecă spre urechea stăpânei sale) – se teme şi el de răzbunarea celorlalţi revoluţionari… Susţine că suma de zece mii de lire ar fi prea mică, deoarece trebuie să se aştepte că agenţii Cekei îl vor urmări cu înverşunare, oriunde s-ar găsi, organizaţia lor de spionaj fiind foarte întinsă. După cum spune el, în ultimele patru săptămâni s-au înfăptuit în străinătate şase crime politice şi agenţi secreţi de-ai republicii s-au stabilit chiar şi în Stockholm, pentru a desăvârşi opera lor nimicitoare. „La ce-mi folosesc cele zece mii de lire, dacă peste câteva săptămâni voi fi curăţat de pe faţa pământului?” a zis Rokkartin.

Contesa rămase pe gânduri.

— Cu alte cuvinte, vrea mai mult? întrebă ea, după un răstimp.

— Da, încuviinţă Petroneff. După cât se pare, e unul din cei mai hrăpăreţi oameni cu care am avut de-a face vreodată. De altminteri, cred că e foarte interesant să ştiţi, doamnă contesă, că acest Rokkartin a fost odinioară sub comanda prinţului Potcikev. Cunoaşte foarte bine pe fostul său comandant şi e entuziasmat de el.

— E entuziasmat de prinţul Potcikev? repetă contesa, zâmbind cu tristeţe. Atunci nu poate fi mare lucru de capul lui… Dar fiindcă nouă ne e totuna ce-o să facă după aceea, du-te din nou la el şi oferă-i suma dublată. Tocmeşte-te, însă, pentru ca nu cumva să-şi închipuie că mă las atât de uşor jumulită; altminteri ne lasă pe undeva dincolo de graniţă şi refuză să ne ducă mai departe, dacă nu-i dăm o sumă şi mai mare.

— Da, aveţi dreptate, încuviinţă Petroneff. M-aş fi pus în legătură cu altul, dar încercarea e prea primejdioasă, astfel că nimeni nu s-ar fi încumetat s-o întreprindă. Rokkartin, însă, care e lacom de bani, vrea să-şi primejduiască viaţa, numai ca să-şi poată împlini dorinţele. Cu douăzeci de mii de lire poate pleca în America, unde spionii Cekei nu-l vor mai ajunge.

— Dar cu Urez te-ai mai văzut? întrebă contesa, după un răstimp. De trei zile n-a mai dat pe aici şi sunt foarte îngrijorată de soarta

tinerei copile.

— Nu, doamnă, nu l-am văzut.

— Te rog să te duci pe la el, după ce vei cădea la învoială cu Rokkartin… Trebuie neapărat să isprăvim odată cu chestia asta.

Petroneff părăsi încăperea şi, urcându-se într-un automobil, porni în goană spre aerodrom, care era foarte depărtat de oraş.

Hangarele, care fuseseră construite în timpul războiului, adăposteau fel de fel de aparate, pe care comisarii poporului le foloseau adesea în călătoriile lor. Chiar într-una din zilele următoare trebuia să aibă loc o asemenea călătorie, căci un fruntaş revoluţionar voia să inspecteze câteva gubernii şi, mai ales, taberele armatei roşii.

Aerodromul era păzit cu străşnicie şi poarta acestuia întotdeauna închisă. Petroneff, însă, părea foarte binecunoscut de santinele, căci fu lăsat înăuntru fără nicio greutate.

După ce străbătu un câmp întins pe care zăceau împrăştiate fel de fel de piese vechi din avioanele ieşite din uz, el se îndreptă spre un hangar, de uşa căruia stătea rezemat un aviator, care trăgea tacticos dintr-o pipă. Când dădu cu ochii de Petroneff, un zâmbet se ivi pe buzele sale.

„Ştiam eu că o să vină înapoi" murmură aviatorul, luându-şi o mutră, nepăsătoare şi aşteptând apropierea noului venit.

— Mare noroc ai avut, dragul meu! zise el, după ce Petroneff îi întinse mâna.

— De ce?

— Chiar înainte cu câteva minute a fost aici comandantul şi, dacă ar fi dat de dumneata, ai fi fost nevoit să te legitimezi… Bănuiesc că asta ar fi însemnat pieirea dumitale.

Petroneff păli. Nu se temea pentru persoana lui, ci pentru aceea a contesei, care nu se putea bizui decât pe el. Cât despre Urez, ar fi trezit imediat bănuieli dacă ar fi încercat să împlinească dorinţa misterioasei femei.

— Ai să primeşti mai mult decât zece mii de lire, dar ce trece peste această sumă ţi se va plăti după aterizare, zise Petroneff, privind cu teamă în jurul său.

Rokkartin – căci el era aviatorul – clătină din cap, cu hotărâre.

— Totul sau nimic! zise el. Când vom ajunge la Londra vreau să am banii în buzunar, căci după câteva ceasuri am să şi fiu pe bordul unui vapor, care mă va duce în America.

— Bine, dar cine îmi chezăşuieşte că n-ai să ne înşeli? întrebă Petroneff.

— Dacă n-aveţi încredere în mine, treaba voastră!

Şi, trecându-şi pipa în partea cealaltă a gurii, voi să se depărteze, dar Petroneff îl reţinu:

— Bine, ne-am înţeles, zise el. Aşadar, fii pregătit. Am să-ţi dau de

veste la vreme… ştii ce-am hotărât, nu-i aşa? Santinela o să creadă că iei pe bord un comisar al poporului.

— Asta las' pe mine! răspunse aviatorul.

Şi, arătând spre răsărit, unde se afla o colină netedă, urmă:

— Vă aştept acolo. După ce voi face un zbor de recunoaştere, voi ateriza pe colină. Trebuie, însă, să fiţi pregătiţi, ca să nu pierdem niciun minut în zadar… La început vom porni spre est şi abia mai târziu ne vom schimba direcţia. Poate că vom face un popas la Stockholm… fireşte, fără voia mea.

— Dacă nu se poate altfel, vom primi şi asta, încuviinţă Petroneff.

Apoi îşi luă rămas bun de la Rokkartin şi se depărtă în grabă. Când ajunse la poartă rămase câteva clipe locului, căci zări că santinela intrase în vorbă cu şoferul maşinii, care îl adusese de la locuinţa prezicătoarei.

Nu cumva soldatul izbutise să-l tragă de limbă?

Dar, după cât se păru, temerile sale fuseseră neîntemeiate, căci la ivirea lui Petroneff santinela se dădu de o parte şi nu făcu nici cea mai mică mişcare spre a-l împiedeca să urce în automobil.

Totuşi, după ce fu schimbat din post, raportă comandantului cele întâmplate. Acesta, la rândul lui, dădu de veste prin telefon celor din Petrograd, care răspunseră că, în orice caz, necunoscutul, să fie reţinut dacă se va mai ivi la aerodrom.

După două ceasuri, un automobil de curse, de culoare cenuşie, se opri la poarta aerodromului. Într-însul se aflau un comisar al Cekei şi încă doi bărbaţi. După ce se sfătui cu tovarăşii săi, comisarul porunci santinelei să deschidă poarta. Când îl zări apropiindu-se, Rokkartin păli, dar nu-şi pierdu cumpătul şi făcu repede o însemnare într-un carnet. Apoi ieşi din hangar, fumându-şi pipa tacticos.

Comisarul aţinti asupra lui o privire ameninţătoare.

— Eşti un trădător! strigă el, deodată.

— Ce? făcu aviatorul, cu pumnii încleştaţi. Cine eşti dumneata că-ţi îngădui să-mi aduci această învinuire mârşavă?

Comisarul scoase carnetul său de legitimaţia şi i-l arătă.

— Cu atât mai mult n-ai dreptul să mă insulţi! zise Rokkartin, foarte liniştit, înapoindu-i carnetul. Ce doreşti de la mine?

— Vreau să nu spui ce ai pus la cale cu omul care a fost aici de trei ori până acum.

Aviatorul făcu o mutră ca şi cum habar n-ar fi avut despre cine era vorba. Apoi, tresări brusc:

— Aha, ştiu pe cine crezi. Dacă omul acesta e un spion, las' că-i vin eu de hac!

Comisarul izbucni într-un hohot de râs.

— Întâi ar trebui să am încredere în dumneata! răspunse el. Necunoscutul a fost aici de trei ori?

— Da.

— De ce n-ai raportat asta?

— Să raportez? Vezi-ţi de treabă, tovarăşe comisar… iată aici raportul meu!

Zicând acestea, scoase carnetul din buzunar, îl deschise, apoi îl întinse celuilalt, care citi următoarele trei însemnări:

„2 Septembrie. Vizita unui bărbat, care se dă drept un oarecare comisar Brotşinski şi susţine că face parte din poliţia secretă."

„5 Septembrie. Vizita aceluiaşi bărbat. Într-una din zilele următoare va trebui să-l iau pe bord, împreună cu Tr., îndreptându-ne spre front."

„7 Septembrie. Aşa-zisul Brotşinski a fost aici de două ori. Chestia a început să-mi dea de bănuit. Pare să fie o înşelătorie la mijloc. Voi raporta celor în drept."

Comisarul îi înapoie carnetul şi aţinti asupra aviatorului o privire sfredelitoare.

— Eşti un om prevăzător, Rokkartin! zise el. Rămâi şi în viitor tot aşa şi vino de hac spionului! Ştii, doar, că oamenii destoinici sunt răsplătiţi împărăteşte…

— Sunt revoluţionar şi ştiu care e datoria mea! răspunse aviatorul, cu mândrie.

— Foarte frumos! încuviinţă comisarul, strângându-i mâna.

Rokkartin îl urmări cu privirea; deodată începu să tremure din tot trupul, picioarele i se împleticiră şi fu nevoit să se ţină de zid, ca să nu se prăbuşească la pământ – atât de puternică era tulburarea care îl cuprinse după trecerea primejdiei.

— Drace, douăzeci de mii de lire… frumoasă sumă! murmură el. Totuşi, capul mi-e mai scump… La ce mi-ar folosi banii, dacă aş pleca pe lumea cealaltă?

Aviatorul rămase pe gânduri. Un glas puternic îl făcu să tresară – era chemat în camera de gardă. După ce străbătu platoul, i se arătă spre telefon, care era deschis. În încăperea de alături, ofiţerul de serviciu ţinea receptorul la ureche, ascultând cu încordare.

— Cine-i acolo? întrebă Rokkartin.

— Comisarul poporului la interne. La ora cinci să vii la minister, căci avem de vorbit cu dumneata.

— Am înţeles! răspunse aviatorul şi părăsi încăperea, foarte liniştit.

Afară, soldaţii jucau cărţi. Rokkartin ştia că ofiţerul de serviciu ascultase convorbirea telefonică. Ce era de făcut acum?

Aşadar, la ora cinci urmau să vină fugarii, la aerodrom? Se înţelese, doar, cu Petroneff, ca să-i anunţe prin telefon în acest chip. Acum nu mai putea să dea înapoi, căci dacă fugarii erau prinşi, intra şi

el în bucluc.

Rokkartin intră în hangar şi-şi făcu de lucru la unul din avioane. Din când în când, arunca o privire afară, dar nimeni nu se zărea pe platou. Când bătu ceasul cinci, un zâmbet triumfător se ivi pe buzele aviatorului.

De astă dată, nimeni nu mai putea să-i aţină calea, căci ar fi fost zdrobit de elice.

206. În împărăţia norilor

Petroneff coborî din maşină înainte de a ajunge la locuinţa stăpânei sale. Aflase de la şofer ce vorbise cu soldatul şi era foarte îngrijorat pentru soarta contesei, care trebuia neapărat să părăsească oraşul şi, mai cu seamă, casa prezicătoarei – altminteri toate planurile lor dădeau greş. Pe drum se întâlni cu Urez, care îi istorisi că Irina izbutise să fugă din fortăreaţă şi se îndrepta spre locuinţa ocrotitoarei sale.

În sfârşit, cei doi bărbaţi apărură în faţa contesei.

— Totul e în ordine, doamnă contesă! zise Petroneff. Mă tem, însă, că au prins bănuieli. Noroc că Irina Verodin e liberă…

— Liberă? strigă ea, cu bucurie. De unde ştii asta?

— Mi-a spus-o domnul Urez, pe care l-am întâlnit aici în apropiere.

Misterioasa femeie privi spre agitator, care încuviinţă din cap.

— Da, în sfârşit a izbutit să fugă din temniţă, zise acesta. Am stat în apropierea porţii şi am văzut ieşind din curte un camion cu lucruri casnice. Paznicul Elianovski şi soţia lui îl însoţeau. Alături de ei se afla o tânără fată. Era Irina Verodin, pe care am recunoscut-o numaidecât. Se părea, c-au avut greutăţi la plecare, căci un soldat a încercat să o împiedece pe Irina de a părăsi fortăreaţa. În cele din urmă, însă, tot a lăsat-o să treacă… Socotii de datoria mea să mă iau după camion, pentru a observa dacă nu e urmărit. Când mă încredinţai că n-am de ce să mă tem, pornii încoace spre a vă da de veste. Şi ei trebuie să sosească dintr-o clipă în alta… pesemne că au făcut un ocol.

— Atunci, putem porni la drum chiar astăzi – se adresă contesa lui Petroneff.

— Fireşte, doamnă! încuviinţă acesta, că însufleţire. Cu cât veţi pleca mai curând, cu atât va fi mai bine pentru dumneavoastră. Trebuie să dau de veste aviatorului, ca să fie pregătit. La ce oră doriţi să plecaţi?

— La cinci! Până atunci sper să fiu gata.

Petroneff se depărtă, chemă la telefon aerodromul şi vorbi cu Rokkartin. Un suspin de uşurare îi scăpă de pe buze când închise iarăşi aparatul. Acum toate pregătirile erau făcute.

După jumătate ceas câteva bătăi răsunară la uşa din dos a casei.

Trei persoane fură primite înăuntru: paznicul Elianovski, soţia lui şi Irina Verodin.

Aceasta din urmă fu dusă în altă încăpere, unde aştepta contesa.

Când dădu cu ochii de Urez şi Petroneff, biata fată se îmbujoră. Ştia că aceştia erau oameni cumsecade, care îi voiau binele. Dar unde era Boris Verodin şi Vasilieff? De ce fusese adusă aici?

— Unde mă aflu? întrebă ea, cuprinsă de nelinişte. Unde e tatăl meu… şi Boris Verodin?

— Mă cunoşti, copila mea? întrebă contesa, cu glas blând, apropiindu-se de ea.

— Dumnezeule! Dumneavoastră… sunteţi… doamna al cărei portret atârna în odăiţa mamei Anuşca! exclamă frumoasa fată.

— Da, însă mai sunt şi altcineva! răspunse contesa, zâmbind. Ia gândeşte bine, nu cumva ţi-am venit în ajutor acum, câtva timp?

Tânăra făcu o mutră nedumerită.

— Nu-ţi aduci aminte de călugăriţa din ordinul „Maicilor cenuşii”? urmă contesa.

— Da… da… dumneavoastră sunteţi misterioasa călugăriţă… acum vă recunosc! Aţi dat îngrijiri lui Vasilieff în palatul prinţesei Nataşa!… Dar ce înseamnă toate acestea? Nu mai înţeleg nimic…

Privirile bietei copile se îndreptară spre Urez şi Petroneff, dar contesa urmă, cu însufleţire:

— Acum n-avem vreme de pierdut. Trebuie să ne grăbim, copila mea… Dar unde e nenorocitul de care mi-a vorbit domnul Urez?

În acea clipă uşa se deschise şi venerabilul bătrân păşi în încăpere, rotindu-şi privirile de la unul la altul.

— Am fost redat vieţii – dar numai pentru scurtă vreme – murmură el. În curând voi porni spre altă lume… mai bună… acolo unde îşi găsesc pacea toţi acei care s-au chinuit pe acest pământ blestemat!

Contesa îl privise cu încordare.

— Cine… eşti dumneata, moşule? întrebă ea, deodată.

Bătrânul avu un zâmbet obosit:

— Cred că numele meu a fost demult uitat… e mai bine să nu mai amintesc de el…

Misterioasa femeie şopti ceva lui Petroneff, care privi buimac spre moşneag.

— Nu eşti dumneata… prinţul Vladimir de Orlinski? întrebă contesa, luând mâna bătrânului.

Acesta făcu o mutră mirată, apoi zâmbi cu tristeţe.

— Da, doamnă, văd că sunteţi bine informată, răspunse el, oftând. Aşa mă numeam odinioară… când eram bogat şi puternic…

Adânc înduioşată femeia întoarse capul spre a-şi ascunde lacrimile.

— Şi soţia dumitale… nu era baroana Augustina de Balten? întrebă ea, după un răstimp.

Bătrânul tresări, ochii i se holbară şi glasu-i deveni nespus de trist.

— Da… acesta era numele sărmanei mele soţii, murmură el. O, trebuie să fi trecut demult, în lumea celor drepţi…

— Da, a murit de foarte multă vreme, încuviinţă contesa. Dar ai avut şi un fiu…

Nenorocitul ridică mâinile în semn de împotrivire.

— Nu, n-am avut niciun fiu! strigă el. Vă rog să nu mai vorbiţi de asta… nu vreau să ştiu nimic despre acest bastard!

— Şi el e mort! urmă nobila femeie, cu glas îndurerat. Ştiu, ai suferit nespus, prinţe… Acum, însă, n-avem vreme de pierdut… trebuie să fugim… Chiar astăzi vom părăsi Petrogradul, pe calea aerului. Desigur că nu ştii că putem călători prin aer, tot atât de sigur ca şi cu trenul? Petroneff va purta de grijă ca, în puţinul timp care ne-a mai rămas, să capeţi o înfăţişare mai omenească…

„Negrul” se depărtă cu bătrânul. Urez îi însoţi şi el, aşa că Irina rămase singură cu contesa.

Câtva timp privirile călugăriţei cercetară cu luare-aminte chipul frumoasei fete, care devenise mai palidă, căci aerul din subterană îşi lăsase pecetea pe faţa ei. În cele din urmă, contesa rupse tăcerea, zicând cu blândeţe:

— Acum, copila mea, povesteşte-mi tot ce ai pătimit… spune-mi tot ce ai pe suflet şi te voi înţelege.

Irina povesti suferinţele îndurate de la răpirea ei. După ce sfârşi, nobila femeie îi dezmierdă părul, dar nu rosti niciun cuvânt.

— Groaznic! murmură ea, în cele din urmă. Ştiam că lumea e rea, însă nu mi-aş fi închipuit niciodată că poate exista atâta cruzime. Ah, cât ţi-a fost dat să suferi! Dar căile Domnului sunt minunate… Dacă n-ai fi fost întemniţată în subterana aceea înfiorătoare, nenorocitul bătrân n-ar mai fi văzut niciodată lumina soarelui. Desigur că ar fi murit de foame acolo, căci din clipa când paznicul ar fi trebuit să-şi părăsească slujba, n-ar mai fi avut cine să poarte grijă de bietul deţinut.

— Îl cunoaşteţi, doamnă contesă? întrebă Irina.

Cealaltă zâmbi cu tristeţe.

— Am auzit, doar, de el, căci dispăruse pe atunci şi nimeni nu ştia ce se făcuse cu sărmanul om. Odinioară a fost prietenul puternicului Ţar, dar favoarea suveranilor nu e veşnică… Prinţul a devenit unul din cei mai nenorociţi oameni de pe pământ.

— Ştiu, mi-a povestit totul, zise Irina.

Contesa rămase pe gânduri. Cum să destăinuiască nevinovatei copile că acela care fusese până acum ocrotitorul ei, nu mai era în viaţă? Şi Boris Verodin? Şi Nataşa? Nu trebuia oare, să dea lămuriri şi asupra acestor doi oameni prigoniţi de soartă?

— Sărmană copilă! murmură ea.

Irina tresări, cuprinsă de neliniște.

— Ce… ce s-a întâmplat, doamnă contesă? bâigui ea. De ce mă compătimiți? Sunt doar iarăși liberă, respir iarăși aerul proaspăt!… Ah, vorbiți, vorbiți… mi-e teamă…

Ochii ei nutri, albaștri, se pironiră asupra contesei.

— Fii tare, copila mea! răspunse aceasta. E mai bine să afli totul acum… Tatăl dumitale… binefăcătorul dumitale…

Cuvintele i se opriră în gâtlej, căci nu se simțea în stare să facă grozava destăinuire.

Irina păli, își apăsă mâinile pe pieptul care-i zvâcnea cu putere, iar ochii-i holbați de groază rămaseră ațintiți spre buzele nobilei femei.

— Vasilieff… tatăl meu… ce e cu el… ce i s-a întâmplat? bâigui ea.

— E… e mort.

Un țipăt deznădăjduit ieși din pieptul copilei. Până acum aproape că nu-și dăduse seama cât prețuia pentru dânsa acest om. Abia acum înțelese că el fusese ultimul ei sprijin, că el o călăuzise în viață, luând-o sub ocrotirea sa.

Inima i se strânse de durere și în acea clipă Irina se socoti cea mai nenorocită ființă de pe pământ.

Contesa părăsi încăperea, lăsând-o singură cu durerea ei. Cum ar fi putut s-o mângâie atâta vreme cât și ea fusese atât de crunt lovită prin moartea lui Vasilieff?

Irina plânse mult timp. În cele din urmă, contesa care trăsese mereu cu urechea la ușă, intră iarăși în încăpere și găsi pe fată zăcând în pat, istovită.

— Copila mea, nu vrei să te pregătești de drum? întrebă ea.

Irina se ridică.

— Să mă pregătesc de drum? repetă ea, cu fața scăldată în lacrimi.

— Da, trebuie să plecăm, căci suntem spionați. Domnul Urez a văzut indivizi suspecți dând târcoale casei… Dar ți-o fi foame. Mai avem un ceas până la plecare, și în vremea asta ai putea să mănânci ceva, ca să mai prinzi puteri.

— Nu, doamnă contesă, mulțumesc! Singura mea dorință e să mor cât mai curând…

Călugărița se apropie de ea și-i puse mâna pe umăr.

— Ești atât de tânără și vrei să mori?… Ți-ai pierdut părintele, e adevărat, în schimb ai putința să-ți câștigi o mamă… Vrei să fii copila mea?

Irina o privi cu ochi mari și-și dădu seama că această femeie va fi tot atât de bună ca și nobilul moșier.

— Vă sunt foarte recunoscătoare, doamnă contesă! murmură ea.

Contesa o sărută pe frunte. O altă grijă o frământa acum. Cum să-i destăinuiască sfârșitul tragic al lui Boris Verodin? Biata fată nu bănuia nimic despre moartea fratelui ei.

Dar era el, într-adevăr, fratele ei? În orice caz. Ce să-i spună când va întreba de Boris?

— Aşadar, trebuie să plecăm? zise Irina. Socot, însă, că voi putea să-mi iau rămas bun de la Boris?

Contesa îşi păstră înfăţişarea-i prietenoasă.

— După câte ştiu, Boris Verodin a plecat să ducă la îndeplinire o misiune secretă, zise ea.

— Aşadar, nu s-a înapoiat încă?

— Nu… ba a fost pe aici… dar a plecat iarăşi, primind o însărcinarea din partea guvernului.

— Dar Saşa, mătuşa mea… şi Nataşa?

— Sunt în Siberia, amândouă.

— În Siberia? Ce caută ele acolo?

— Nu ştiu, copila mea… Acum, însă, trebuie să ne grăbim, altminteri tot planul nostru dă greş.

Irina nu mai stărui.

Contesa mai ţinu o consfătuire cu Urez şi Petroneff.

— Nu-mi vine să cred că Boris e mort, zise ea, adresându-se acestuia din urmă. Te rog să faci cercetări amănunţite… Nu uita că… — îşi curmă vorba, căci era cât p-aci să spună „o mamă", ceea ce ar fi trădat-o fată de Urez – o femeie nenorocită e îngrijorată de soarta lui.

— Doamnă contesă, vă dau cuvântul meu că voi face tot ce-mi va fi în putinţă spre a afla adevărul, răspunse credinciosul servitor, cu glas solemn.

— Îţi mulţumesc… şi dumitale de asemenea, domnule Urez… Iar dacă vei avea nevoie cândva de vreun ajutor, dacă această ţară se va prăbuşi tot mai mult, dacă vei fi la impas… atunci gândeşte-te la mine… Oricând vei fi binevenit în casa mea, căci mă simt îndatorată pentru ceea ce ai făcut!

Urez îi sărută mâna, apoi, privirile-i se aţintiră în gol şi un zâmbet se ivi pe buzele sale.

— Dacă lucrurile vor ajunge atât de departe, atunci voi prefera să mor, doamnă contesă! zise el. Nu, nu voi părăsi Rusia niciodată.

Cei doi bărbaţi plecară. Bătrânul – care îşi tăiase barba şi îmbrăcase un costum de haine aparţinând lui Petroneff – îi aştepta cu nerăbdare.

În cele din urmă, contesa îşi luă rămas bun de la soţii Ipanoff, care aveau să locuiască şi mai departe în casa prezicătoarei, primind şi o sumă de bani pentru întreţinerea lor.

După ce ieşiră pe uşa din dos a casei, cele patru persoane se îndreptară spre colţul străzii, unde le aştepta maşina.

Contesa, Irina şi bătrânul prinţ luară loc în spate iar Petroneff lângă şofer. Apoi, automobilul porni în goană pe străzile capitalei.

Din când în când, Petroneff arunca în urmă o privire îngrijorată.

Fuseseră spionaţi oare? Nu cumva agenţii Cekei prinseseră de veste ce se punea la cale? Şi cum se vor desfăşura lucrurile pe aerodrom?

În cele din urmă colina se ivi în zare şi, îndărătul ei, aerodromul.

Poarta acestuia era închisă, iar santinela se afla înaintea ei cu arma la umăr.

Petroneff porunci şoferului să oprească în spatele colinei.

În vremea asta, Rokkartin îşi pregătise aparatul, care era acum gata de zbor. Ştia el ce avea de făcut, căci era cel mai îndemânatec aviator şi tocmai de aceea comisarii poporului se foloseau de dânsul, când voiau să facă vreo călătorie cu avionul. Nu-i vorbă, i se pusese la dispoziţie cel mai bun aparat.

Peste o zi sau două, unul din fruntaşii revoluţionari trebuia să plece cu el. Rokkartin izbucni în râs:

— Haha, ce mutră o să facă, atunci când o auzi că am şters-o! murmură el.

Apoi se îndreptă spre fundul hangarului, unde făcuse câteva găuri, şi privi terenul înconjurător. O maşină se apropia de colină.

— Ei sunt! şopti aviatorul.

Porni spre uşă. Nimeni nu se zărea în jur. Santinela stătea la poartă, cu arma în mână, fără să bănuiască ceva.

După ce mai aruncă o privire asupra aparatului şi se încredinţă că totul era în ordine, Rokkartin deschise uşile hangarului şi se urcă în carlingă. Puse motorul în mişcare şi uriaşa pasăre ieşi din colivia ei, îndreptându-se spre locul de decolare. După puţin timp, avionul se înălţă în aer. Ajunsese la vreo treizeci de metri când ceilalţi soldaţi ieşiră din camera de gardă, privind buimăciţi spre aparatul care descrise câteva viraje deasupra aeroportului, apoi îşi luă zborul mai departe.

— Ce o mai fi însemnând şi asta? murmură ofiţerul de serviciu, cuprins de bănuieli. După cât se pare, a pornit la drum.

Totuşi, se înşela, căci uriaşa pasăre mai făcu un viraj deasupra lor, apoi se lăsă pe colină.

— Repede, repede! îi zori Rokkartin pe fugari. Trei persoane… nu-i aşa?

— Da, răspunse Petroneff, ajutând bătrânului să urce în avion.

Apoi, urmară cele două femei, în timp ce aviatorul aruncă o privire spre camera de gardă, de unde se apropiau câteva automobile.

— Gata! strigă el.

Şi, adresându-se lui Petroneff, adăugă:

— Grăbeşte-te să ajungi cât mai repede în oraş, altminteri n-o să-ţi meargă tocmai bine!

Şoferul dădu maşinii toată viteza. Abia se pierdu printre copacii pădurii apropiate, când automobilele gărzii îşi făcură apariţia, gonind

spre colină.

Rokkartin începuse să urce cu aparatul, tocmai când maşinile opriră la poalele colinei.

— Stai! Stai! auzi el strigătele urmăritorilor săi.

Dar nici nu se sinchisi de ele. Frumosul aeroplan se ridică falnic în văzduh. Gloanţele şuierară în jurul lui, dar nu-i aduseră nicio pagubă.

Bătrânul privea mirat în jurul lui şi nu-i venea să-şi creadă ochilor.

— Zburăm spre cer! murmură el, cuprinzând mâna Irinei. Mi-a fost dat să trăiesc şi asta, după ce am lâncezit atâţia ani în subterana fortăreţei Petru şi Pavel! Da, Dumnezeu a dat aripi oamenilor!

Contesa îi zâmbi cu blândeţe. Din pricina zgomotului făcut de motor, nu înţelegea ce spune bătrânul, dar îşi închipuia mirarea lui.

După un viraj mare, ajunseră deasupra portului Cronstadt, de unde îşi luară zborul peste marea albastră.

În aceeaşi seară, doi bărbaţi pribegeau pe străzile capitalei, care luaseră cu totul altă înfăţişare. Palatele impunătoare păreau ultimele rămăşiţe ale unor vremuri de glorie. Din casele în care odinioară locuiseră familii nobile, ieşeau acum indivizi zdrenţăroşi care priveau cu teamă în jurul lor.

Ţăranii, care o duceau mai bine decât cei de la oraş, îşi mobilau casele cu covoare scumpe sau obiecte de artă, pe care nici nu le văzuseră până atunci în viaţa lor. Pentru câteva ouă sau o găină, aduceau acasă comori întregi.

Cei doi bărbaţi se opriră la un colţ de stradă, în apropierea Nevei.

— Ei, cum îţi place Petrogradul? întrebă unul dintre ei, cu glas batjocoritor. Iată cum s-a înfăptuit visul dumitale, pentru care ai luptat atâta vreme! Ia te uită la oamenii ăştia, cu ochii înfundaţi în orbite, cu obrajii supţi de foame! Îl vezi pe tânărul de colo, care se furişează ca un hoţ? Ce vârstă crezi că are? Nici zece ani… şi ia te uită cum fumează! Nu e o adevărată ruşine pentru omenire, ceea ce se petrece acum? Copiii sunt răpiţi de lângă părinţii lor… sute de mii de nenorociţi sunt lăsaţi fără adăpost… rabdă de foame, până ce, într-o bună zi, întind mâna spre lucrul altuia. Asta e libertatea voastră… asta e fraternitatea pe care aţi trâmbiţat-o atâta vreme!

Cel care vorbise până acum era Petroneff, care pornise împreună cu Urez să facă o plimbare prin oraş. Într-una din zilele următoare, cei doi prieteni voiau să înceapă cercetările pentru a dovedi nevinovăţia lui Boris Verodin şi a stabili, în acelaşi timp, dacă tânărul îşi găsise într-adevăr moartea în casa doctorului Barickin.

Un bărbat trecu pe dinaintea lor şi privirile agitatorului alunecară fără voie pe chipul acestuia. Doi ochi negri, străpungători, se aţintiră în treacăt asupra lui Urez, care se încleştă de braţul însoţitorului său.

— Ce-i cu dumneata? întrebă Petroneff, mirat.

— Colo… omul acela… el e! murmură agitatorul, cuprins de tulburare.

— Cine e?

— Prinţul Potcikev.

— Nu mai vorbi prostii, dragul meu! Ce să caute el aici? Ştii doar că a fost condamnat la moarte! Se poate să nu fi fost executat încă, dar în niciun caz nu i-au redat libertatea!

— Hai să-i tăiem drumul, propuse Urez. Dacă merge mai departe, trebuie să-l mai întâlnim o dată.

— Mai bine procedăm în alt chip… Dumneata rămâi în urma lui, iar eu ocolesc strada, apoi îi ies în întâmpinare. Astfel, nu ne poate scăpa în niciun caz.

Zis şi făcut. Petroneff coti într-o stradă lăturalnică, iar celălalt rămase pe urmele individului, care păşea liniştit înainte.

După câtva timp cei doi prieteni se întâlniră din nou.

— Ei, am avut dreptate? întrebă Urez.

— Da. L-am recunoscut… e prinţul Potcikev, răspunse Petroneff. Dar cum e cu putinţă? În ce chip a izbutit să scape din închisoare?

Urez înălţă din umeri.

În vremea asta, urmăritul cotise într-o stradă laterală. Cei doi nu-l părăsiră din ochi nicio clipă. În cele din urmă, Potcikev se opri şi sună la poarta unei clădiri cu ferestrele zăbrelite.

— Ştii că aceasta e o închisoare a Cekei? şopti Urez tovarăşului său.

— O închisoare a Cekei? repetă Petroneff. Şi tocmai aici intră prinţul? Zău, nu mai ştiu ce să cred!

Uşa se deschise şi în prag se ivi un bărbat cu un felinar în mână. Lumina acestuia căzu asupra chipului său.

Cei doi prieteni scoaseră o exclamaţie în acelaşi timp şi ochii lor se aţintiră spre omul cu felinar, care făcu loc prinţului să intre înăuntru, apoi încuie uşa după el.

207. Vasilieff…

Urez şi Petroneff rămaseră buimăciţi, ca şi cum o fantomă ar fi trecut pe dinaintea lor.

Aruncând o privire speriată în jurul său, Petroneff se adresă agitatorului:

— Hai să mergem, dragul meu, căci aici nu se petrec lucruri curate… Am fost oare amândoi victimele unei năluciri, sau omul pe care l-am zărit e într-adevăr…

— Rosteşte-i numele fără teamă, Petroneff, răspunse celălalt. Şi eu sunt de părere că e vorba de Vasilieff…

— Poate că e numai un om care are o mare asemănare cu el?

replică Petroneff.

— Nu, el era! stărui Urez, cu încăpăţânare. Ce-i drept, trebuie să recunosc că acum are cu totul altă înfăţişare. Chipul său era neobişnuit de grav şi palid… iar în ochi i se citea o tristeţe atât de adâncă, încât ţi se rupe inima de milă.

— Şi vrei să rămânem aici? întrebă Petroneff.

— Nu, căci n-ar avea niciun rost… Dar într-una din zilele următoare trebuie neapărat să lămurim misterul.

Cei doi prieteni porniră mai departe şi chibzuiră pe drum cum să facă pentru ca să intre în legătură cu Vasilieff, pe care îl socotiseră mort şi-l descoperiseră acum într-o situaţie atât de ciudată.

— Cel mai bun lucru ar fi să vorbesc mâine cu Iesta Ulkitzki, care se află în fruntea administraţiei închisorilor şi poate pătrunde în orice temniţă – propuse Urez.

Celălalt primi şi astfel rămase ca, a doua zi, agitatorul să se pună în legătură cu tânărul prinţ.

Din nefericire, acesta se afla într-o inspecţie în oraşele apropiate şi urma să se înapoieze în capitală abia peste trei zile. Urez se hotărî deci, să pornească cercetări pe cont propriu.

În seara următoare, el se postă la poarta închisorii cu pricina şi izbuti să intre în vorbă cu unul din paznici, care era liber.

— N-avem niciun gardian cu numele de Vasilieff zise acesta. Ştiu foarte bine asta, căci suntem şaizeci cu toţii, astfel că ne cunoaştem între noi.

Urez păru surprins. Să se fi înşelat, oare?

— De când e în slujbă paznicul cel mai nou? întrebă, după un răstimp.

— Cea mai mare parte dintre noi suntem de multă vreme în serviciu, răspunse gardianul. Ultimul care a venit se numeşte Grigorevici şi a fost trimis de la fortăreaţa Petru şi Pavel.

— Ciudat, eram sigur că voi da de el aici! murmură Urez.

Celălalt se depărtă. În timp ce agitatorul rămase locului încă mult timp, nădăjduind ăl acela pe care îl luase drept Vasilieff se va ivi din nou.

Dar nici în noaptea aceea, nici a doua zi, nu se împliniră speranţele agitatorului, ceea ce îl hotărî să aştepte înapoierea lui Iesta Ulkitzki.

În sfârşit, Urez se întâlni cu prinţul la biroul acestuia.

Iesta aflase de la Petroneff soarta tragică a prietenului său şi a Nataşei. Singura lui mângâiere era că cei doi soţi îşi găsiseră moartea în acelaşi timp. Când Petroneff aduse vorba despre Irina, tânărul prinţ tresări şi o bucurie fără margini puse stăpânire pe el, aflând că fermecătoarea copilă scăpase cu viaţă.

— Cum te simţi, tovarăşe Urez? întrebă, tânărul, întinzând mâna agitatorului.

— Mulţumesc, bine, îmi fac mereu datoria, răspunse celălalt.

Şi, aruncând o privire cercetătoare spre Iesta, adăugă:

— Dar ce-i cu dumneata? Pari foarte mâhnit.

Prinţul zâmbi cu tristeţe şi dădu din cap:

— Nu, n-am nimic! Mi-e dor de prieteni… Atâta tot.

Urez îi înţelegea durerea şi era mulţumit că poate aduce vorba de altceva:

— Vin la dumneata într-o chestiune, care îţi va trezi interesul, tot aşa cum l-a trezit pe al meu şi al lui Petroneff… E vorba de Vasilieff…

— Vasilieff? făcu prinţul, tresărind. Ce vrei să spui cu asta?

— Vasilieff trăieşte…

— Trăieşte? exclamă Iesta. Vrei să-ţi baţi joc de mine, tovarăşe Urez? Doar ştii şi dumneata tot atât de bine ca şi noi ceilalţi că Vasilieff a căzut victimă unei erori judiciare sau, mai bine zis, unei ticăloşii fără seamăn.

— Da, ştiam şi eu asta… şi nu m-am îndoit nicio clipă că Vasilieff a trecut în lumea celor drepţi. De trei zile, însă, sunt de altă părere, deşi nu ştiu ce să cred din cele ce mi s-au întâmplat.

Şi istorisi tânărului cum se întâlnise, pe neaşteptate cu prinţul Potcikev şi cum acesta se dusese la închisoarea Cekei, unde poarta îi fu deschisă de un paznic în persoana căruia recunoscuse pe Vasilieff.

Iesta Ulkitzki fu cuprins de tulburare.

— Nu cumva te-ai înşelat, tovarăşe Urez? întrebă el.

— Nu, nu m-am înşelat, răspunse agitatorul, cu hotărâre. De altminteri, l-a recunoscut şi Petroneff… Acum, însă, vine ceva şi mai ciudat… Am vorbit cu un paznic al închisorii, pe care l-am întrebat dacă nu există vreun gardian pe nume Vasilieff. Ei bine, numele îi era absolut necunoscut! Ce zici de asta?

— Hm, foarte ciudat! murmură Iesta, dus pe gânduri. În orice caz, voi porni chiar astăzi cercetări ca să văd cum stau lucrurile.

— Tocmai asta voiam să te rog şi eu, încuviinţă Urez, cu însufleţire. Trebuie să fii însă, cu mare băgare de seamă, căci nu se poate şti dacă stabilirea adevărului nu va primejdui situaţia lui Vasilieff.

— Fii liniştit, ştiu eu ce am de făcut, răspunse Iesta. Dar când ai stat de vorbă cu paznicul, nu cumva l-ai întrebat dacă există un deţinut cu numele de Potcikev?

— Nu, căci mi-era teamă să nu trezesc bănuieli.

— Hm, asta e o chestie, cum nu poate fi alta mai misterioasă… După cât se pare, Vasilieff trăieşte sub un nume fals, îndeplinind slujba de paznic într-o închisoare a Cekei. Pe de altă parte, prinţul Potcikev, care a fost condamnat la moarte şi e întemniţat probabil în această închisoare, face plimbări nocturne şi se înapoiază în temniţă, unde e lăsat înăuntru de Vasilieff… Să priceapă cine poate!

— Şi eu mi-am bătut capul, dar n-am izbutit să ajung la niciun rezultat, zise Urez. Şi când vrei să te duci la închisoare?

— Când s-o întuneca. Vrei să mă însoţeşti?

Agitatorul chibzui câteva clipe, apoi îşi dădu încuviinţarea.

Spre seară, cei doi bărbaţi se duseră la închisoare şi Iesta ceru comandantului să-i arate registrele, susţinând că se strecuraseră câteva greşeli la cheltuieli.

În chipul acesta află din câţi oameni era format personalul temniţei, precum şi leafa pe care o primea fiecare din ei. Nicăieri, însă, nu era trecut un gardian cu numele de Vasilieff.

— Aşadar, în această închisoare e deţinut şi fostul general Potcikev? întrebă Iesta, după ce aruncase o privire pe lista arestaţilor. Dar ăsta parcă fusese condamnat la moarte?

— Da, aşa e, răspunse comandantul închisorii. Nu ştiu, însă, când va fi executat, căci se bănuieşte că e deţinătorul unei taine foarte însemnate. E vorba de transportul de aur pe care Boris Verodin l-a smuls din mâna oamenilor lui Kerenski. E o afacere foarte încâlcită, în care sunt amestecate diferite persoane, printre care şi prinţul Potcikev. De aceea s-a amânat executarea lui, căci altminteri ar duce cu sine taina în mormânt. Fireşte că după ce comoara va fi descoperită, condamnatul îşi va primi pedeapsa.

— Dar nu cumva poate să evadeze de aici? întrebă Iesta, aruncând o privire spre Urez.

Comandantul zâmbi.

— Asta e cu neputinţă, căci prinţul a fost întemniţat în celula cea mai sigură din toată închisoarea.

— N-aş putea să văd şi eu celulele?

— Mă rog cu plăcere.

Comandantul chemă un paznic, care-i măsură din cap până-n picioare pe cei doi vizitatori.

— Tovarăşii vor inspecta închisoarea! îi zise superiorul său.

Clădirea fu cercetată cu amănunţime, întâlniră mulţi paznici, dar niciunul din ei nu era cel căutat. Iesta privi deznădăjduit spre însoţitorul său.

— Nu s-ar putea ca toţi paznicii să fie adunaţi? îi şopti acesta.

— Nu, căci am trezi bănuieli şi afară de asta, e îndoielnic dacă vom ajunge la vreun rezultat, căci numai jumătate din gardieni sunt de serviciu astă-seară.

— Totuşi trebuie să găsim un mijloc.

Tânărul rămase pe gânduri.

— Ah n-am văzut încă celulele condamnaţilor la moarte! zise el gardianului care îi conducea. Unde se află acestea? Sunt ocupate?

— Numai patru din ele.

— Printre condamnaţi e şi prinţul Potcikev?

— Da.

Temnicerul îi conduse în subterană şi descuie câteva uşi grele. Când ajunse la cea din urmă, se opri, căci n-avea cheia.

— Aşteptaţi aici, mă duc să-l trimit pe Staluvici, care are în grijă partea asta, zise gardianul.

Peste puţin timp se ivi un paznic, cu un mers cam târşit şi ţinând în mână un felinar, care-i lumina numai partea de jos a trupului. Când ridică însă felinarul spre a vedea la faţă pe tei doi bărbaţi, lumina căzu şi pe chipul său.

Paznicul tresări, scoase un oftat adânc şi aţinti o privire obosită spre cei doi prieteni.

Era Vasilieff.

208. Un prieten la nevoie

Da, Vasilieff fusese salvat printr-o adevărată minune, după ce viaţa-i atârnase de un fir de aţă.

Când pornise, împreună cu ceilalţi condamnaţi, spre celulele de execuţie, o parte din ei fură luaţi, pentru a fi transportaţi în altă închisoare. Ferecaţi în lanţuri, unul de altul, cei douăzeci şi unu de nenorociţi – din care făcea parte şi Vasilieff –, străbătură străzile oraşului şi ajunseră în temniţa respectivă, unde fură închişi în celule separate.

Moşierul, căruia îi era totuna ce se va întâmpla cu el înainte de moarte, primi o celulă posomorâtă, de care toţi ceilalţi se temeau. Resemnându-se cu soarta lui, nobilul bărbat îşi petrecu noaptea în rugăciuni, aşteptând liniştit clipa hotărâtoare.

În sfârşit, răsări şi soarele – un soare de primăvară. Dar în posomorâta încăpere nu pătrundeau razele dătătoare de viaţă. Prin ferestruica celulei sale, Vasilieff nu putea să vadă decât un petec din cerul albastru, spre care îşi aţinti privirile multă vreme.

Cam pe la zece, paznicii împărţiră mâncare condamnaţilor.

Un zâmbet îndurerat se ivi pe buzele moşierului. La ce bun să mai mănânce? Totuşi, uşa celulei se deschise şi un gardian depuse jos o strachină, apoi se depărtă.

După vreo jumătate ceas, uşa fu deschisă din nou şi un bărbat înalt, cu chipul grav, se ivi în prag.

— Dumneata eşti condamnatul Iunistin? întrebă el.

Vasilieff şovăi. Ce să răspundă? Să se împotrivească iarăşi, susţinând că e o greşeală la mijloc? Nu vor proceda oare, ca şi mai înainte? Nu vor…?

Deodată, moşierul îşi întrerupse gândurile şi privi cu luare-aminte spre celălalt, care se apropiase de el.

— Cum te cheamă? întrebă necunoscutul.

— Iunistin, răspunse Vasilieff.

— Cine eşti… dumneata?

Un fulger sfâşie întunericul. Omul ţinea în mână o lampa electrică, la lumina căreia privea uimit chipul condamnatului.

— Dumneata… conte Vasilieff de…

— Taci, căpitane! îi curmă vorba moşierul. Aici sunt un oarecare Iunistin, iar înainte am purtat vreme îndelungată numele de Vasilieff, care mi-a fost luat pentru ca să fiu trimis la moarte în locul altuia… Desigur că ai venit să mă duci în celula de execuţie?

Celălalt rămase buimăcit cu desăvârşire şi holbă ochii spre omul pe care nu-l mai văzuse de atâţia ani şi despre care ştia că fusese graţiat şi eliberat din celula numărul optsprezece a fortăreţei Petru şi Pavel.

— Ce… ce s-a întâmplat? murmură, după câtva timp fostul căpitan, care se numea Ievroslav şi făcuse parte din garda imperială.

— Chestia e foarte simplă, răspunse Vasilieff. Trebuie să ispăşesc pedeapsa altuia, care a fost condamnat la moarte… Nu-i aşa că am avut dreptate presupunând că ai venit să mă duci în celula de execuţie?

— Fireşte, însă, acum nici nu mai poate fi vorba de aşa ceva, adăugă el, repede. Voi interveni pentru dumneata… voi pune totul în mişcare, pentru ca…

Îşi curmă vorba, făcând o mutră deznădăjduită. Vasilieff clătină capul.

— Nu-i aşa că nu merge? zise el. Sub regimul nou întâlneşti piedeci la tot pasul… Dar cum ai ajuns dumneata aici, căpitane Ievroslav? Dumneata, membru al Cekei? Asta e pentru mine tot atât de neînţeles, cum e pentru dumneata transformarea petrecută cu mine…

Fostul căpitan privi cu teamă în jurul său şi trase cu urechea spre capătul gangului, unde se afla scara.

— Trebuie să stăm de vorbă, domnule… cum să-ţi spun?

— Vasilieff.

— Aşa. Domnule Vasilieff… vreau să-ţi istorisesc povestea vieţii mele, care e tot atât de tristă pe cât e de ciudată… Acum câtva timp am fost grav rănit şi transportat într-un spital, unde am zăcut multă vreme. Când mă făcui bine, ruşii terminaseră războiul demult. Atunci băgai de seamă ura pe care o aveau împotriva noastră, a foştilor ofiţeri. Poate că şi aveau dreptate, căci au existat mulţi ticăloşi printre noi… După puţin timp aflai că soţia şi fiica mea fuseseră ucise de revoluţionari, iar bunurile mele confiscate. Medicul spitalului, care mă îngrijise cu multă bunăvoinţă, îmi dădu sfatul să-mi schimb numele, căci numai astfel puteam să-mi câştig existenta sub noul regim. Făcui întocmai şi devenii un simplu Ievroslav, fără titlu de nobleţe, aşa cum sunt nenumăraţi Ievroslavi în întinsa noastră Rusie.

Fostul căpitan tăcu vreo câteva clipe şi privi întunecat înaintea lui.

— Ajung la capăt, urmă el. Am devenit revoluţionar… ceea ce nu mi-a fost prea greu. Datorită culturii mele, izbutii să mă deosebesc printre ceilalţi, astfel că primii o slujbă în această temniţă. Acum sunt un om bine văzut şi poate că, într-o bună zi, voi fi numit comandantul închisorii. Însă, orice s-ar întâmpla, mai bine m-aş lăsa tăiat în bucăţi, decât să consimt la uciderea unui om nevinovat. Aşadar, ştii cum am ajuns aici… De astă dată, e rândul dumitale să-mi dai lămuriri asupra celor ce ţi s-au întâmplat…

Vasilieff istorisi nenorocirile care se abătuseră asupra bui, şi când sfârşi încheie:

— După cum vezi, îmi aştept moartea şi nimeni nu mă mai poate scăpa. Peste câteva ceasuri voi fi mort şi numele de Iunistin va fi şters din registre.

— Nu, asta nu trebuie să se întâmple cu niciun chip! răspunse Ievroslav. Trebuie să fac ceva pentru dumneata… Am să te salvez.

Moşierul înălţă din umeri. Şi, deoarece în clipa aceea se auziră paşi afară, fostul căpitan se depărtă, după ce-i şopti:

— Ai încredere în mine, domnule Vasilieff! Am să-ţi scap viaţa, deşi deocamdată nu ştiu nici eu cum.

Încuie uşa pe dinafară şi moşierul îl auzi intrând în celula alăturată şi spunând condamnatului să se pregătească. Aceasta însemna că execuţia va avea loc în curând iar a doua zi paznicul şi ceilalţi vor purta hainele victimei lor.

Un zâmbet trist încolţi pe buzele moşierului.

Dacă n-ar fi întâlnit un cunoscut binevoitor, sărmanul condamnat din celula vecină ar mai fi trăit câteva zile. Ievroslav amânase execuţia lui, jertfind în schimb viaţa altuia.

După trei zile, fostul căpitan se ivi din nou în celulă.

— În curând am să-ţi dau o legătură în care se află un rând de haine cum poartă paznicii, zise el. Direcţiunea închisori Centrale ne-a cerut un gardian şi urmează să trimitem pe un oarecare Staluvici, care se află aici de câteva zile şi e originar din Ural. Când a fost în armată, a făcut parte din compania mea şi îmi este foarte devotat, astfel că pot avea încredere în el. Ce-i drept, e mult mai tânăr ca dumneata! Însă am schimbat anul naşterii. Aşadar, vei îmbrăca hainele sale şi te vei prezenta la închisoarea Centrală cu actele lui Staluvici. E singurul mijloc ca să poţi scăpa cu viaţă. Va trebui, însă, să îndeplineşti acolo slujba de paznic câtva timp, altminteri iese totul la iveală.

Vasilieff ascultase cu răsuflarea întretăiată. Nădejdea încolţi din nou în inima sa. Ce-i drept, planul era foarte îndrăzneţ, dar dacă Ievroslav susţinea că va izbuti, trebuia neapărat să fie aşa.

— Ce o să se întâmple, însă, cu adevăratul Staluvici? întrebă el, după un răstimp.

— Ăsta o să dispară… ar trebui, însă, să i se dea ceva bani…

— Dacă am să fiu liber, o să-şi primească răsplata, zise Vasilieff.

— Bine, atunci totul e în ordine.

— Dar n-o să se bage de seamă că lipseşte trupul condamnatului Iunistin?

— Cât despre asta, fii fără grijă, domnule Vasilieff! Eu sunt răspunzător! Ce-i drept, voi fi nevoit să prefac listele, dar nici asta nu-i prea mare lucru. Numele dumitale, sau, mai bine zis, al condamnatului la moarte Iunistin, va apare în lista celor care au fost executaţi.

Vasilieff întinse mâna salvatorului său.

— Dumnezeu să te răsplătească, domnule Ievroslav! zise el, adânc mişcat. Ascultă-mă, sunt foarte bogat… dacă vrei să pleci în străinătate, aş fi bucuros să te iau cu mine.

Fostul căpitan clătină capul, oftând:

— Îţi mulţumesc pentru ajutorul oferit, dar nu-l pot primi, căci îmi iubesc patria. Simt că n-aş trăi, dacă n-aş mai avea în juru-mi pe fraţii mei şi n-aş respira aerul ţării mele…

Vasilieff nu stărui, căci cunoştea destul de bine acest simţimânt, care îşi făcuse loc şi în inima lui, când se stabilise în străinătate. Mânat de dorul de patrie, fusese nevoit să se înapoieze în Rusia şi să se retragă în mijlocul pădurii, departe de oameni.

Şi, cu toate astea, ce puţin preţuia o viaţă de om în marele imperiu rusesc!

Peste câteva zile uşa celulei se deschise şi o legătură de haine zbură înăuntru. Apoi, uşa fu încuiată la loc.

Vasilieff trase cu urechea la zgomotul paşilor care se îndepărtau, după aceea îmbrăcă uniforma de paznic pe care o scoase din legătură şi rămase în aşteptare, cu inima zvâcnind.

Trecură câteva ceasuri. Deodată, moşierul tresări, auzind un glas poruncitor, întrerupt din când în când de vocea fostului căpitan.

Ce însemna oare aceasta?

Dar în curând avea să fie lămurit, avea să-şi dea seama că soarta îşi bătuse iarăşi joc de el, încurcându-i toate socotelile. Însoţitorul lui Ievroslav era un funcţionar superior al Cekei, care venise să inspecteze temniţa. După cât se părea, inspectorul voia să vadă toate celulele, căci uşile fură deschise una după alta.

Vasilieff rămase câtva timp ca încremenit.

Venindu-şi în fire, îşi scoase repede uniforma şi se îmbrăcă în hainele sale. Abia făcuse legătura la loc şi o împinse într-un colţ întunecat al celulei, când uşa se deschise.

209. O întâlnire neaşteptată

Înaintea moşierului se afla un bărbat semeţ, ai cărui ochi

străpungători îi priveau cu ură.

— Tu eşti Iunistin? întrebă acesta, cu glas răguşit.

— Da, răspunse Vasilieff.

Un râs batjocoritor răsună în încăpere, apoi uşa fu iarăşi încuiată. Condamnatul rămase locului, neîncumetându-se să facă vreo mişcare şi ascultând la zgomotul paşilor şi glasurile de pe coridor.

După vreo două ceasuri Ievroslav vârî capul pe uşa celulei.

— Hai, acum e momentul prielnic, şopti el. Parola e „Moscova”… Bagă de seamă să nu te rătăceşti, căci altminteri dăm de dracu’!

Bietului condamnat i se păreau toate un vis. Cu paşi şovăitori părăsi celula şi ascultă atent lămuririle celuilalt cu privire la drumul pe care trebuia să-l urmeze.

Porni mai departe pe gangurile închisorii şi, cu ajutorul parolei, izbuti să ajungă afară.

Clădirea posomorâtă se afla îndărătul lui. Era liber!

Plin de recunoştinţă, îşi îndreptă privirile spre cer şi înălţă o rugăciune fierbinte, mulţumind Celui de Sus că-i trimisese un salvator.

La un moment dat îi veni gândul să fugă, fără să se mai sinchisească de nimic din jurul său. Dar aceasta era cu neputinţă. Făgăduise lui Ievroslav că se va prezenta la închisoarea Centrală şi trebuia neapărat să-şi respecte cuvântul. Se îndreptă deci spre temniţă, unde se înfăţişă drept paznicul Staluvici.

Noul gardian locuia şi el în închisoare, ca cea mai mare parte din colegii săi. Ce-i drept, ar fi putut să se folosească de casa familiei Ulkitzki, dar socoti mai nimerit să nu iasă în stradă, până ce va izbuti să dispară cu totul din închisoare.

Într-una din zile, însă, nu mai putu să se stăpânească şi porni spre locuinţa prinţului, pe care o găsi însă încuiată şi totul arăta că nimeni nu mai dăduse demult pe acolo.

O alta încercare avu acelaşi rezultat – ceea ce îl făcu să renunţe.

În vremea asta adevăratul Staluvici primise o mare sumă de bani şi plecase acasă.

Mai trecu o bucată de vreme. Vasilieff devenise un om posomorât, ursuz aproape. Într-una din zile, fu numit paznicul celulelor în care se aflau condamnaţii la moarte. Din curiozitate aruncă o privire prin ferestruicile încăperilor, vrând să vadă ce înfăţişare aveau nenorociţii.

Erau două femei şi şase bărbaţi. Trei din aceştia şi femeile fuseseră învinuiţi de spionaj. Acestea din urmă făcuseră şi mărturisiri. Erau două poloneze şi se duceau la moarte cu zâmbetul pe buze. Alţi doi bărbaţi erau nişte tâlhari, care pătrunseseră într-o casă din Petrograd şi siliseră pe locatari să le dea banii şi bijuteriile; cei ce se împotriviseră, fuseseră ucişi fără milă.

Mai rămăsese încă unul din condamnaţi, care ţinea mereu privirile

plecate, astfel că nu i se putea vedea faţa.

Paznicul deschise uşa celulei. În aceeaşi clipă, condamnatul înălţă capul. Atât Vasilieff cât şi celălalt rămaseră buimăciţi, privindu-se ţintă, fără să fie în stare să scoată vreo vorbă. Se recunoscuseră Condamnatul era… prinţul Potcikev.

Acesta fu cel dintâi care izbuti să-şi vină în fire.

— Ei asta, mai că nu-mi vine să-mi cred ochilor! făcu el, întinzând mâna lui Vasilieff, care i-o strânse.

— Cum ai ajuns aici, Nicolai? întrebă moşierul, nedumerit.

— Cum am ajuns aici? răspunse prinţul, izbucnind într-un râs tăios. Asta ar trebui să-i întrebi pe câinii ăia de revoluţionari, care s-au încumetat să deschidă acţiune împotriva unui prinţ Potcikev.

— Dar ce ai făcut?

— Nu ştii, într-adevăr? răspunse Potcikev, măsurându-l cu priviri neîncrezătoare.

— Nu, Nicolai, nu ştiu, căci de multă vreme n-am mai citit un ziar.

Condamnatul privi înaintea lui, dus pe gânduri. Să-i spună totul? Da era mai bine, căci altminteri Vasilieff ar fi putut oricând să afle cum stăteau lucrurile.

— Am fost învinuit că am ucis o femeie şi un copil! scrâşni el, plin de mânie. Dar nu e adevărat, soţia mea, prinţesa Nataşa, cocota aceea care trăieşte cu luntraşul… ea i-a omorât… De altminteri, nu mai lipsea, mult şi ar fi fost condamnată… În ultima clipă, însă, s-a ivit fratele moartei şi, datorită mărturiei şi jurământului său, ucigaşa a scăpat cu faţa curată… Ah, ticălosul, aş da orice să mă mai întâlnesc odată cu el!

Vasilieff clătină capul, mustrător.

— Eşti nedrept, Nicolai, zise el. Ştiu că tu eşti ucigaşul… Nataşa e curată la suflet.

Prinţul izbucni iarăşi într-un hohot de râs.

— Curată la suflet? făcu el. Ea şi curată la suflet… auzi vorbă!… Ea, care s-a lăfăit în pat cu individul ăla zdrenţăros…

Moşierul nu mai putu să rabde.

— Ascultă-mă, Nicolai, pot să fac ceva pentru tine? Întrebă el vrând să isprăvească mai curând cu omul acesta josnic. Deşi sufletul ţi-e împovărat cu nenumărate crime, sunt hotărât să-ţi dau o mână de ajutor, dacă aceasta îmi va fi cu putinţă.

— Nenumărate crime? Ei, tu nu poţi înţelege asta… Totuşi, poţi să faci ceva pentru mine… înlesneşte-mi fuga… lasă-mă să plec de aici.

— Nu, asta nu… cel puţin nu acum. Vreau să chibzuiesc mai întâi.

O sclipire de triumf se ivi în ochii prinţului, care se apropie de paznic.

— Aşadar, pot să nădăjduiesc că mă vei salva? întrebă el.

— Lasă-mi timp de gândire… ştiu că nu vei fi executat atât de

curând…

— Ticălosul Verodin ăla a avut mare noroc! strigă condamnatul, furios. Da, el a izbutit să evadeze din închisoare! Desigur că tot el a dosit milioanele…

Moşierul clatină capul, cu neîncredere.

— Mă bucur din toată inima că Boris Verodin a izbutit să-şi recapete libertatea, răspunse el. În ceea ce priveşte, însă susţinerea ta că el e hoţul aurului, mă împotrivesc cu hotărâre… Boris Verodin nu e în stare să înfăptuiască o asemenea fărădelege…

— Din partea mea, crede ce vrei, replică celălalt. Eu, însă, repet că individul a dat o lovitură în urma căreia a intrat în stăpânirea comorii. Fireşte îşi închipuia că va izbuti să-şi ducă tovarăşii de nas, până ce într-o zi ar fi şters-o cu prada lui în străinătate, unde ar fi dus o viaţă îmbelşugată.

Vasilieff nu răspunse. Ce ar fi putut să spună acestui om, frământat de ură?

Prinţul se uită cu luare-aminte la cel dinaintea sa. Până acum nu dăduse nicio atenţie faptului că moşierul purta uniforma de paznic.

— Ascultă-mă, cum ai ajuns să faci parte din personalul închisorii? întrebă el. După câte ştiu, ai alte preocupări decât să faci pe gardianul într-o temniţă a noului regim.

Vasilieff oftă şi privi cercetător spre celălalt. Nu cumva prinţul îl va trăda?

— Despre asta, vom vorbi mai târziu răspunse el. Deocamdată nu pot decât să-ţi spun că sunt gardian în această închisoare şi mă numesc Staluvici.

— Drace! exclamă Potcikev, tresărind. Ce-o mai fi însemnând şi asta? Cum ai ajuns la acest nume?

— Chestia nu prezintă nicio însemnătate, răspunse moşierul, foarte liniştit.

„Hm, aşa vei fi crezând tu!” îşi zise prinţul.

Şi, cu glas tare, adăugă, râzând:

— În orice caz, mă bucur din toată inima că ne-am întâlnit. Acum ne vom putea folosi reciproc de prietenia noastră… Sunt sigur că-mi vei ajuta să scap de aici.

— Şi dacă nu te-aş ajuta?

— Atunci, ar însemna că nu-mi eşti prieten.

— Cât despre asta, nu uita că şi prietenia ta a lăsat cam mult de dorit! răspunse Vasilieff. Chiar în anii din urmă ai luptat împotriva mea şi ai vrut să mă distrugi, cu toate că nu ţi-am făcut niciun rău.

— Nu ştiu ce vrei să spui cu asta.

— Ei bine, atunci am să-ţi aduc aminte…

Potcikev ridică mâna în semn de împotrivire.

— Nu, nu, lasă pe altădată… Ştii ce, Vasilieff? Hai să facem un

târg: tu îmi ajuţi să evadez, iar în schimb îţi destăinuiesc un secret care e de cea mai mare însemnătate pentru tine.

— Ce fel de secret poţi să-mi destăinuieşti tu? întrebă moşierul, clătinând capul, cu neîncredere.

— Sunt sigur că n-o să te lase atât de nepăsător… Ba, mai mult, socot că merit să-mi redai libertatea, în schimbul lui. Ei, ce zici?

Vasilieff înălţă din umeri.

— De altminteri, poţi să chibzuieşti, căci avem doar timp destul, adăugă prinţul, căscând.

Moşierul aruncă asupra lui Potcikev o privire plină de milă, apoi părăsi celula, adâncit în gânduri.

Ce taină voia să-i dezvăluie prinţul? Nu cumva era o înşelătorie la mijloc?

Peste câteva zile, Vasilieff se afla iarăşi în celula condamnatului, care aproape izbutise să-l câştige de partea lui.

— Ascultă-mă, îţi dau cuvântul meu de cinste! căuta acesta să-l convingă. Oi fi eu cum oi fi, dar cuvântul mi-l respect. Astă-noapte eşti de serviciu… Vrei să-mi dai drumul pentru câteva ceasuri? Cam pe la miezul nopţii, sunt înapoi, crede-mă!

Moşierul aţinti asupra lui o privire cercetătoare.

— N-ai de ce să te temi, stărui condamnatul. Mi-ai făgăduit că peste două săptămâni îmi redai libertatea, căci atunci vei dispărea şi tu… şi te cred… De ce nu m-aş înapoia deci astă noapte?

— Bine, Nicolai, mă învoiesc, zise Vasilieff. Astă-seară la ora nouă, poţi părăsi închisoarea. Dar dacă nu te înapoiezi în trei ceasuri, atunci… voi fi învinovăţit că ţi-am înlesnit fuga… şi acesta e un delict foarte grav, care se pedepseşte aici cu cea mai mare asprime.

— Ai cuvântul meu de cinste că mă înapoiez, spuse prinţul. Şi atunci vei afla şi taina despre care ţi-am vorbit.

După un sfert de ceas, Potcikev părăsea închisoarea, în timp ce paznicul stătea liniştit în ghereta lui. Dacă prinţul nu se înapoia în timpul hotărât, nu-i mai rămânea decât să fugă şi el la miezul nopţii.

Totuşi Vasilieff nu aşteptă zadarnic, căci Potcikev îşi respectase cuvântul. Când auzi semnalul convenit, paznicul se duse la poartă, o deschise şi celălalt se strecură înăuntru.

Cu acest prilej, zări pe cei doi bărbaţi care se aflau în apropiere, dar nici prin minte nu-i trecea că erau prietenii săi credincioşi: Urez şi Petroneff.

210. Veşti triste

Paznicul Staluvici strânse mâinile celor doi bărbaţi care se aflau înaintea lui.

— Aşadar… trăieşti, domnule Vasilieff? strigă Urez, plin de

bucurie. Mai că nu-mi vine să-mi cred ochilor…

— Da, trăiesc, răspunse moşierul, zâmbind.

— De fapt ar fi trebuit să fiu mort, căci condamnatul Iunistin – cum mă numeam până acum de curând – a fost executat demult… Cu toate astea, vedeţi că mai sunt în viaţă… Multe minuni se mai petrec sub regimul nou! Nu sunteţi şi voi de aceeaşi părere?

— Ah, dacă ai şti cât de îndurerat am fost că nu te-am putut salva! zise Urez. Am aflat cu groază despre ticăloşia care s-a pus la cale împotrivă-ţi. Când ajunsei însă la închisoare mi se spuse că execuţia a şi avut loc.

Vasilieff trase cu urechea spre uşă, dar nu se auzea niciun zgomot suspect, astfel că puteau vorbi mai departe. Cei doi prieteni aflară tot ce se întâmplase nobilului moşier de la dispariţia lui până în clipa de faţă.

— Zău, dacă n-aş auzi toate astea din gura dumitale, mai că nu mi-ar veni să cred, făcu Iesta Ulkitzki, în cele din urmă. Dar… domnule Vasilieff, ştii că Irina a părăsit Rusia acum câteva zile?

O sclipire de bucurie se ivi în ochii moşierului, dar imediat făcu o mutră îngrijorată.

— Cum, Irina a plecat şi Petroneff mai e aici? întrebă el, neliniştit. N-o să i se întâmple ceva? E în mâini bune?

— Da, foarte bune, domnule Vasilieff, răspunse agitatorul. Am izbutit să facem rost de un avion, al cărui pilot s-a lăsat cumpărat de noi. Fata va ajunge cu bine în Franţa.

— Şi ce se aude cu ceilalţi?! cercetă moşierul mai departe. Ce fac Boris Verodin şi drăgălaşa lui soţie?

Iesta şi Urez schimbară o privire plină de înţeles. Nu, nu puteau să-i destăinuiască groaznicul adevăr!

— Nu ştim, domnule Vasilieff, răspunse agitatorul. În orice caz, tinerii sunt împreună.

— Cât timp vrei să mai rămâi aici? interveni şi Iesta, ca să schimbe vorba. N-ar fi mai bine să fugi?

— Peste câteva zile am să dispar, şi arătând spre uşa celulei în care se afla prinţul, adăugă: Atunci, va suna şi pentru el ceasul liberării…

— Fii sigur că n-o să-şi arate niciodată recunoştinţa, zise Urez.

— Cred, dar nu pot altfel…

— Domnule Vasilieff, când şi unde am putea sta de vorbă astăzi sau mâine? întrebă Iesta.

— Mâine sunt liber. La ora douăsprezece ne putem întâlni la capătul străzii.

— Bine.

— Nu cumva vrei să-l vezi pe prinţ, domnule Urez? întrebă Iesta, zâmbind.

— Nu. N-am chef să dau ochii cu el, răspunse agitatorul.

Cei doi bărbaţi mai stătură de vorbă câtva timp cu „paznicul” şi tânărul prinţ îi istorisi că părinţii săi ajunseseră cu bine în Franţa, unde se stabiliseră pe moşia lui Vasilieff.

— Îţi mulţumesc din toată inima pentru tot ceea ce ai făcut, domnule Vasilieff, încheie Iesta, strângându-i mâna, adânc mişcat.

În curând poarta închisorii se închise iar în urma celor doi prieteni.

A doua zi, se întâlniră cu Vasilieff la ora hotărâtă şi porniră spre locuinţa tânărului prinţ.

— Slavă Domnului, acum putem vorbi nestingheriţi, zise presupusul paznic, răsuflând uşurat, când se văzu în casă.

Deodată i se păru că cei doi bărbaţi aveau ceva pe suflet.

— Ce-i cu voi, dragii mei? întrebă el.

— Avem veşti rele pentru dumneata, domnule Vasilieff, răspunse Iesta Ulkitzki.

— Veşti rele? E vorba de Irina? Nu cumva?…

— Nu, domnule Vasilieff, îl întrerupse Urez, fata e la adăpost… Ne gândeam, însă, la… Boris Verodin şi soţia lui…

În clipa aceea se auzi o bătaie în uşă şi Iesta coborî să deschidă. Ştia că era Petroneff, pe care îl chemaseră încoace spre a-şi saluta stăpânul. Când se înapoie, însoţit de Petroneff, moşierul părea doborât de durere. Între timp, Urez îi destăinuise tragicul sfârşit al lui Boris Verodin şi al soţiei sale.

— Groaznic! gemu Vasilieff. Sărmanii, ar fi meritat o soartă mai bună!

După ce mai vorbiră câtva timp, moşierul zise:

— Ascultă-mă, Petroneff, cred că nu mai avem ce căuta în Rusia… Aşadar, pregăteşte-te de plecare. Vom încerca să părăsim ţara, îmbarcându-ne pe bordul unui vapor ancorat în Cronstadt… Ceea ce se petrece acum în patria mea, mă întristează atât de mult, încât, nu mai pot rămâne aici. Când soarele va străluci iarăşi deasupra bietului nostru popor, ne vom înapoia, ca să ne bucurăm împreună cu ceilalţi.

Petroneff încuviinţă cu însufleţire, căci era bucuros că stăpânul său se hotărâse, în cele din urmă, să părăsească această ţară unde suferise atâta.

Ce-i mai lega de pământul Rusiei? Irina plecase – şi doar mai mult pentru dânsa rămăsese aici nobilul moşier. Totuşi, mai fusese ceva: voise să ocrotească familia imperială. Ţarul Nicolai fusese odinioară prietenul său, dar apoi îl prigonise. Cu toate acestea, Vasilieff intrase în rândurile conspiratorilor pentru a-l salva pe fostul său prieten.

În ultimele zile auzise el oarecare zvonuri în temniţă, dar nu ştia nimic precis. Rămase câtva timp pe gânduri, apoi întrebă:

— Ce face doamna Virubova? Mai e în închisoare?

— Nu, i s-a dat drumul, răspunse Petroneff. Acum se află în Moscova.

— În Moscova? Pentru ce? S-a mutat acolo centrul organizaţiei noastre?

— Nu, ci din alte pricini.

Petroneff ştia că fosta favorită a Ţarinei se adăpostise în mănăstirea „Maicilor cenuşii", căci nu mai putea rămâne în casa prezicătoarei. Acolo nu mai locuiau acum decât cei doi Ipanoff cărora nu li se putea întâmpla nimic.

— Doamna Virubova nu mai are ce căuta în Rusia, zise Petroneff, cu tristeţe. Probabil că, în curând, o va părăsi şi ea.

— Nu mai are ce căuta în Rusia? repetă moşierul, nedumerit. Ce vrei să spui cu asta?

— Cum, nu ştiţi… ce s-a petrecut în Siberia… la Ecaterinburg?

— Nu… Am auzit eu ceva, dar nu mi-a venit să cred că e adevărat… Se vorbea de moartea Ţarului…

— Oh, e mult mai rău, domnule Vasilieff. Din păcate, faptele nu pot fi puse la îndoială… Ce-i drept, guvernul încearcă să ascundă groaznicele întâmplări, dar de degeaba… Ţarul e mort, împreună cu toată familia lui… Au căzut răpuşi de gloanţele ucigaşilor, care au fost fără nicio îndurare… Acum au loc lupte înverşunate între ruşi şi legiunile albe, care se aţin prin Ural.

— Nicolai e mort… împreună cu toţi ai săi!… murmură Vasilieff.

Se apropie de fereastră, privind copacii care începuseră să fie despuiaţi de podoaba lor. Toamna era pe sfârşite şi în curând avea să vină iarna… iarna aspră din Rusia, când poporul trebuia să rabde nu numai de foame, ci şi de ger.

Moşierul îşi ascunse faţa în mâini şi rămase nemişcat câtăva vreme. În cele din urmă, zise, trist:

— Bănuiesc că s-au mai petrecut şi alte lucruri… Spuneţi-mi totul… mă simt în stare să îndur orice durere!

Cei trei bărbaţi se uitară unul la altul, nehotărâţi. Petroneff îşi luă inima în dinţi şi răspunse:

— Nu, asta e totul, domnule Vasilieff… Doar soarta tristă a acelei femei, după care se înnebuneau bărbaţii odinioară, poate că v-a rămas necunoscută.

— Care femeie?

— Sonia Petrovici… Vrând să se răzbune împotriva lui Boris Verodin, l-a trădat duşmanului său de moarte. După aceea, însă, cuprinsă de remuşcări, a încercat să-l salveze, dar nenorociţii fuseseră deja încolţiţi de vrăjmaşi. Numai ea şi Boris Verodin au scăpat cu viaţă, însă au zăcut mult până ce s-au văzut iar pe picioare. Sonia a rămas desfigurată de arsuri devenind de nerecunoscut… Numai astfel se explică, poate, cum n-a căzut încă în mâinile călăului, care o aşteaptă…

Vasilieff ridică mâna, făcând un gest obosit.

— Trebuie să plec, dragii mei! zise el. Petroneff, pregăteşte totul pentru fugă…

— Fiţi liniştit, domnule Vasilieff! răspunse acesta. Cunosc un căpitan englez care, se află cu vasul său în Cronstadt, şi care ne va duce dincolo de graniţele Rusiei.

— Bine, mă voi înapoia peste puţin timp, încuviinţă moşierul. Deocamdată, rămâneţi cu bine!

Cei trei bărbaţi îl urmăriră cu privirea, apoi, se despărţiră şi ei.

211. Destăinuirea lui Potcikev

Vasilieff se înapoie în închisoare, preocupat mereu de cele auzite. Deodată îşi aminti de fotografia pe care i-o trimisese prezicătoarea, când zăcuse bolnav în palatul Gogineff. De unde această uimitoare asemănare cu Tatiana, femeia pe care o iubise mai presus de orice? Ce-ar fi să mai plece o dată la Moscova, spre a cere lămuriri stareţei mănăstirii „Maicilor cenuşii”?

Trebuia să fie ceva la mijloc – un mister oarecare. Şi ca să-l lămurească, voia să facă un nou drum la Moscova.

În acea seară, Vasilieff era iarăşi de serviciu. Dacă ar încerca să fugă şi, în acelaşi timp, să redea şi prinţului libertatea? se întrebă el.

Până se întunecă, nu se gândi decât la asta. În cele din urmă luă hotărârea să stea de vorbă şi cu Potcikev, astfel că porni cu băgare de seamă spre celula acestuia.

Fiori de groază îl străbătură, gândindu-se că oamenii, care se aflau închişi acolo, vor fi morţi peste puţin timp. Poate că nici ei nu dormeau, ci rămăseseră treji în încăperile cufundate în beznă!

Moşierul se opri în faţa unei celule în care se afla o femeie tânără şi frumoasă. Respiraţia liniştită a acesteia îl încredinţă că doarme.

Trase apoi cu urechea la celula alăturată. Şi cealaltă femeie părea să doarmă liniştit.

Lumea se schimbase cu totul. Oamenii se duceau la moarte fără să le pese măcar. După cum soldaţii porniseră cântând spre câmpul de luptă, unde aveau să fie măcelăriţi de duşmani – tot astfel nenorociţii îşi aşteptau sfârşitul nepăsători. Viaţa nu mai avea niciun farmec pentru ei.

În altă celulă se auzeau şoapte şi râsete. Vasilieff se furişă într-acolo, dar tresări, văzând că încăperea era luminată. În ea se aflau cei doi tâlhari, şi stăteau pe marginea patului. Unul din ei purta uniforma militară şi avea gradul de sergent-major.

În cele din urmă, se îndreptă spre celula prinţului, dar un zgomot ciudat îl făcu să tresară. Şovăi, apoi un zâmbet i se ivi pe buze, în timp ce vârî cheia în broasca uşii. Când păşi în încăpere, îl văzu pe condamnat întins liniştit pe culcuşul său.

Vasilieff se duse la fereastră, aproape fără voie, şi, ridicând felinarul, zări că gratiile erau pilite.

— De ce ai făcut asta? întrebă el, apropiindu-se de patul lui Potcikev. Ţi-am făgăduit, doar, că în curând îţi voi reda libertatea.

Condamnatul sări în sus.

— Îţi voi răspunde la întrebare, Vasilieff! strigă el. Ţi-am făgăduit că mă voi înapoia în temniţă… şi mi-am respectat cuvântul, căci mai sunt încă om de onoare. Totuşi, nu mai lipsea mult şi l-aş fi călcat, căci mi-a fost nespus de greu să mă întorc în celula asta afurisită, după ce am respirat aerul proaspăt de afară, şi am avut putinţa să mă mişc în voie… O zi petrecută aici mi se pare o veşnicie, fiecare minut parcă nu mai ia sfârşit… Cu toate astea, m-am înapoiat! În schimb, am adus cu mine uneltele necesare pentru a-mi pregăti fuga… Da, sunt hotărât să evadez, căci nu vreau să fiu la cheremul tău, să aştept până când vei avea bunăvoinţa să-mi dai drumul. Vreau să-mi recâştig libertatea, prin propriile mele puteri… Eu, prinţul Potcikev, n-am nevoie de ajutorul altuia.

Moşierul ascultase în tăcere izbucnirea de manie a condamnatului. Apoi clătină capul şi răspunse:

— Am venit să-ţi spun că astă-noapte vreau să părăsesc temniţa, împreuna cu tine.

— Astă noapte? întrebă celălalt, cu neîncredere.

Vasilieff încuviinţă.

— Aşadar, fii pregătit… Bani ai?

— Nu, sunt sărac lipit pământului, căci n-am fost atât de prevăzător ca tine şi să-mi trimit averea în străinătate. Mi s-a luat totul… moşiile, castelul, palatul meu din Petrograd… Ştiu că indivizii ăia respingători se lăfăiesc acum pe canapelele de pluş şi calcă cu cizmele lor murdare pe covoarele fine. Dar mă voi răzbuna cumplit… voi lupta împotriva lor până la cea din urmă picătură de sânge!

Moşierul nu-şi dădu osteneala să-l întrerupă. După ce prinţul tăcu, celălalt rămase câteva clipe îngândurat, apoi zise:

— Te înşeli amarnic, dragul meu! Nu mi-am trimis averea în străinătate… bunurile mele din Rusia sunt şi ele pierdute. Ştii, însă, că am fost nevoit să trăiesc multă vreme departe de ţara mea şi cu acest prilej am luat cu mine o parte din ceea ce mi-a aparţinut… Aşadar, dacă am rămas bogat, aceasta nu se datorează decât unei simple întâmplări… dacă n-aş fi fost alungat din patrie, dacă duşmanii mei nu m-ar fi ţinut departe de cei care îmi erau dragi, aş fi fost acum tot atât de sărac ca şi tine… Atunci, cum rămâne? Sunt hotărât să-ţi ajut la fugă… Primeşti?

— Nu! scrâşni prinţul.

Vasilieff înălţă din umeri.

— Ştii că Ţarul a fost ucis? întrebă el, apoi.

— Ţarul… a fost ucis? repetă Potcikev.

Şi, izbucnind într-un hohot de râs, urmă:

— Aşa îi trebuia, căci prea s-a purtat blând cu supuşii lui! Da, ar fi trebuit să-i mângâie mai mult cu cnutul. Ei, dacă ar fi fost după mine, aş fi procedat altfel!

— Te înşeli, n-a fost prea blând, replică Vasilieff, liniştit. N-ar fi trebuit să iscălească aceste legi aspre. S-a lăsat linguşit, ademenit de răuvoitori, care au aţâţat asupra lui furia poporului. Sămânţa urii a căzut pe pământ roditor.

— Cât despre asta, noi n-o să ne înţelegem niciodată, zise prinţul. Din păcate, încep să-mi dau seama că voi fi nevoit să primesc ajutorul tău… N-aş fi vrut, dar mi-e teamă că altminteri n-o să izbutesc să scap din celula asta blestemată… Ascultă-mă, nu eşti curios să afli taina pe care voiam să ţi-o dezvălui? Nu te interesează ce răsplată ţi-am hotărât în schimbul ajutorului tău?

— Nu, nu mă interesează defel.

— Nici dacă ar fi vorba de Gloria Tatiana?

Un geamăt scăpă de pe buzele moşierului, care holbă ochii la Potcikev.

— Ce… ce vrei să spui cu asta? bâigui el. Nu eşti vrednic să-i rosteşti numele!

Condamnatul izbucni într-un hohot de râs batjocoritor.

— Hm, s-ar părea că tot mai eşti îndrăgostit de dânsa! murmură el.

Vasilieff răsuflă din greu şi-şi trecu mâna peste frunte.

— Eşti un ticălos! Nu, nu vreau să mai am de-a face cu tine! Nu vreau să mai aud nimic!… Peste două ceasuri mă înapoiez şi atunci, vom părăsi temniţa.

— Mai stai o clipă! strigă prinţul. Habar n-ai ce voiam să-ţi spun… Gloria Tatiana mai trăieşte…

Moşierul rămase locului, ca trăsnit. Apoi începu să tremure şi, sprijinindu-se de masă, ochii i se holbară cu groază la Potcikev.

— Minţi… minţi! răcni el, deodată.

— Da? Poate că ştii tu mai bine decât mine… Totuşi, aş fi vrut să-ţi destăinuiesc că am văzut-o cu ochii mei… Da, era Tatiana Gloria… şi ea m-a recunoscut…

— Unde ai văzut-o? întrebă moşierul, cuprinzând mâna celuilalt şi aţintind asupra lui o privire imploratoare. Spune-mi, nu mă chinui! Îţi dau tot ce am… numai destăinuieşte-mi adevărul… Unde ai văzut-o?

Condamnatul îi aruncă o privire plină de viclenie, întocmai ca a unei fiare, care se pregăteşte să se năpustească asupra prăzii sale.

— Într-o pădure care se află la jumătatea drumului dintre Cronstadt şi Petrograd… Purta uniforma călugăriţelor din ordinul „Maicilor cenuşii” şi-l îngrijea pe Boris Verodin, care zăcea bolnav într-o colibă. O dată, mă uitai pe fereastră şi o văzui aplecându-se

deasupra lui şi sărutându-l. Aşadar, Tatiana ta nu era atât de sfântă cum îţi închipuiai, de vreme ce şi azi mai cochetează cu bărbaţii… şi încă cu bărbaţi care sunt de două ori mai tineri ca ea. Ce-i drept, însă, trebuie să recunosc, că a rămas foarte frumoasă!

Cuvintele ticălosului pătrunseseră ca nişte săgeţi în inima sărmanului Vasilieff.

— Eşti un nemernic! scrâşni acesta, părăsind celula.

Potcikev îl urmări cu privirea şi o bucurie diabolică se întipări pe chipul său.

— Lovitura l-a nimerit în plin! murmură el. Atât de repede n-o să-şi mai revină în fire.. Haha, nu-i venea să creadă că Tatiana mai trăieşte… Şi, totuşi, aşa e… căci am văzut-o cu ochii mei. Fireşte, însă, că nu astfel cum i-am povestit lui Vasilieff. Nu ştiu dacă l-a sărutat, dar mare mirare n-ar fi, căci toate femeile se înnebunesc după câinele ăla de revoluţionar.

În acest timp, Vasilieff era chinuit de îndoială. Nu cumva exista, totuşi, un grăunte de adevăr în cele spuse de prinţ? El însuşi fusese doar în îngrijirea misterioasei călugăriţe, a cărei înfăţişare şi-o amintea ca prin vis. Şi fotografia? Ah, dacă ar fi putut, cel puţin, să stea de vorba cu bătrâna prezicătoare!

Da, când va fi în Franţa, va pune totul în mişcare spre a descoperi adăpostul Denisei Barobleur.

— Omul acesta e mult mai rău decât mi-am închipuit! murmură Vasilieff, după un răstimp. Spre a-şi potoli setea lui de răzbunare, a răscolit în mine o rană adâncă… o rană care nu se va tămădui niciodată…

În cele din urmă, sosi şi clipa când îşi pusese în gând să părăsească închisoarea. Coborî în subterană şi descuie uşa celulei lui Potcikev.

— Vino! şopti el. Trebuie să plecăm… peste un ceas va fi prea târziu…

O sclipire de triumf se ivi în ochii negri ai condamnatului la moarte.

Aşadar, în curând avea să fie liber – i se dădea iarăşi putinţa să se mişte în voie! Peste câteva zile va fi în lagărul duşmanilor actualului regim, care îl vor primi cu braţele deschise. Ei nu-l vor târî în faţa judecăţii, nu-l vor condamna la moarte!

Însoţit de Vasilieff, prinţul intră în odăiţa paznicului de serviciu.

— Îmbracă mantaua asta! şopti moşierul, şi se învălui şi el într-o manta.

Potcikev se supuse. După ce mai ascultă câtva timp în jurul său, Vasilieff porni înainte şi descuie poarta. Un întuneric de nepătruns domnea pe strada pustie, căci oamenii nu prea se încumetau să treacă prin faţa închisorii.

În sfârşit, cei doi fugari părăsiră clădirea şi porniră tăcuţi mai

departe. După câtva timp, Vasilieff se opri la colţul unei străzi.

— De aici drumurile noastre se despart, zise el. Mâine vei afla din ziare că amândoi suntem urmăriţi… aşadar, bagă de seamă să nu cazi iarăşi în mâna lor, căci mi-e teamă că a doua oară n-ai să le mai scapi…

— Lasă, nu-mi purta de grijă! răspunse prinţul. În noaptea aceea când m-ai lăsat să plec, din închisoare mi-am netezit calea spre viitorii mei prieteni.

— Îţi doresc mult noroc! mai zise moşierul, întinzându-i mâna. Vreau să sper că n-o să ne mai revedem niciodată! adăugă el.

Celălalt clătină capul în semn de încuviinţare, şi, zise:

— Te rog, însă, să mă crezi că nu te-am minţit…

— Ba m-ai minţit! izbucni Vasilieff.

— Din partea mea, n-ai decât să-ţi închipui ce pofteşti! Ţi-am spus, însă, adevărul… am văzut-o pe Tatiana cu ochii mei, aşa cum te văd pe tine.

— Jură! exclamă Vasilieff, chinuit încă de îndoială.

— Bine, jur! Dar să ştii că eu nu prea pun mare preţ pe jurăminte…

Zicând acestea, prinţul izbucni iarăşi într-un hohot de râs.

— Eşti îngrozitor, Nicolai! murmură celălalt. Oare nu ţi-e teamă de pedeapsa lui Dumnezeul?

— Nu, nu mi-e teamă!

— Bine, însă ştii, doar, că Tatiana… s-a înecat în mare?

Potcikev ridică din umeri, nepăsător.

— Ştiu că veşmintele s-au găsit pe ţărm, că trupul ei şi cel al copilului au fost pescuite după foarte multă vreme şi că rufele purtau iniţialele ei… Asta e tot ce ştiu.

— Atunci, să fi avut loc vreo substituire?

— Asta n-aş putea să-ţi spun. Cel mai bun lucru ar fi s-o întrebi pe ea, când vă veţi întâlni… Căci, după cum am văzut-o eu, tot astfel poate să-ţi iasă şi ţie în cale.

Prinţul nu mai vru să-şi piardă vremea şi, întorcându-se porni înainte, în timp ce salvatorul său îşi urmă drumul, cufundat în gânduri, fără să ţină seama de cele ce se petreceau în jurul său. Trebuia cu orice preţ să afle adevărul, trebuia să se încredinţeze dacă Tatiana mai era în viaţă. Deşi prinţul era un ticălos, deşi nesocotise prietenia care îi legase odinioară – totuşi, acum se părea că nu minţise.

Aşadar, moşierul hotărî să stea de vorbă cu Petroneff, apoi să plece la Moscova. Deşi ştia prea bine că-şi primejduia viaţa, totuşi trebuia neapărat să capete lămuriri de la stareţa mănăstirii, care părea să ştie mai mult decât îi destăinuise atunci.

Partea a cincea

212. Misiunea Soniei

Saşa şi Sonia se aflau tot în locuinţa lui Boris Verodin, aşteptând cu nerăbdare vreun semn de viaţă din partea acestuia.

Într-o zi, când se înapoie din oraş, tânăra revoluţionară aduse o ştire uluitoare: condamnatul Potcikev şi un paznic dispăruseră din temniţă.

Numele acestuia din urmă era Staluvici – după cum scria în gazete – şi, pe cât se părea, prinţul izbutise să-l cumpere cu o sumă oarecare de bani, hotărându-l să fugă împreună cu el. Autorităţile ofereau un mare premiu pentru prinderea fugarului.

— Cine ştie ce ticăloşii o să pună iar la cale! zise Sonia, adresându-se bătrânei cameriste. Ar fi trebuit să-l păzească cu mai multă străşnicie… Dacă aş putea pune mâna pe el, n-aş şovăi nicio clipă să-l predau călăului.

— Şi ce câştig ai avea din asta? întrebă Saşa. Nu uita că şi tu eşti condamnată la moarte.

— Ei şi? N-au decât să mă omoare! După ce voi fi dovedit nevinovăţia lui Boris Verodin şi prinţul îşi va fi luat pedeapsa, pot să facă cu mine ce-or pofti!

— Şi cum vrei să dovedeşti nevinovăţia lui Boris Verodin? o iscodi bătrâna.

— Deocamdată nu ştiu nici eu, totuşi va veni şi ziua când voi da de urma ticălosului care a pus mâna pe lăzile cu aur. De aceea am să şi plec în curând din Petrograd, căci aici îmi pierd vremea fără niciun folos.

— Şi încotro vrei să pleci?

— Spre coliba cărbunarului, unde am de gând să fac cele dintâi cercetări.

— Bine, însă ştii doar că Urez s-a străduit şi el să dea de urma hoţului?

— N-are a face, inima îmi spune că eu voi avea mai mult noroc.

— Tot îl mai bănuieşti pa Potcikev?

— Atâta vreme cât omul nu va fi găsit, bănuielile mele se vor îndrepta numai asupra lui. De altminteri, cred că şi el se ţine tot prin preajma colibei cărbunarului. Dacă s-ar face cercetări în pădure sunt sigură că s-ar pune mâna pe dânsul… Ascultă-mă, nu ştiu de ce, dar am credinţa că aurul se află pe acolo pe undeva…

În clipa aceea se auzi sunând. Era Iesta Ulkitzki.

— Vrei să ne vesteşti dispariţia prinţului din închisoare? zise Sonia, zâmbind.

— Da, răspunse tânărul.

Apoi, istorisi tot ce ştia, fără să pomenească însă nimic despre Vasilieff. Totuşi, ceva trebuia el să mai spună celor două femei – şi îi venea foarte greu. Era vorba de soarta tragică a lui Boris Verodin şi a soţiei sale. Un suspin adânc scăpă de pe buzele tânărului.

— Ce-i cu dumneata, tovarăşe Ulkitzki? întrebă Sonia, bănuitoare. Ne ascunzi ceva?

— Da, am o veste foarte tristă… E vorba de Boris…

— Ce s-a întâmplat cu el? strigă Sonia.

— Aţi auzit despre nenorocirea petrecută de curând în Cronstadt?

— Da, e vorba de o casă care a fost aruncată în aer. Dar ce legătură există între aceasta şi Boris Verodin?

Prinţul plecă privirile în pământ, ca şi cum s-ar fi simţit vinovat de ceva.

— Nenorocirea fost, pentru noi, îndoit de mare, urmă el. În casa aceea fusese transportat Boris Verodin, după evadarea lui din temniţă…

— Şi? Hai, vorbeşte! stărui Sonia.

— Boris Verodin se afla în casă, când a avut loc explozia.

Un ţipăt de groază izbucni în acelaşi timp, de pe buzele celor două femei.

— Aşadar, Boris e mort? izbuti să îngâne bătrâna cameristă.

— Dar asta nu e încă totul, urmă Iesta. Şi Nataşa, care se dusese să-l ia de acolo, şi-a găsit sfârşitul odată cu el… Abia intrase înăuntru, când toată clădirea fu distrusă de explozie… Petroneff, care o însoţise, şi o aştepta afară, a văzut cu ochii lui groaznica nenorocire…

Durerea Saşei nu mai cunoscu margini. Ea izbucni în blesteme sălbatice împotriva revoluţionarilor, care, după părerea ei, erau vinovaţi de moartea iubitei sale stăpâne.

În acest timp, Iesta Ulkitzki se simţea mai liniştit parcă, deoarece îşi dusese la capăt trista lui îndatorire. Şi – ca o mângâiere – spuse celor două femei că Vasilieff se mai afla în viaţă. La început, acestea nu-i dădură crezare, dar în cele din urmă îndoiala lor se risipi, când prinţul le istorisi tot ce ştia cu privire la nobilul moşier.

Abia părăsi Iesta locuinţa lor, că Sonia se pregăti şi ea de drum. Copleşită de mâhnire, bătrâna cameristă nici nu băgă de seamă că revoluţionara plecase, după ce-şi acoperise faţa cu un văl des, ca de obicei.

Sonia Petrovici îşi făcuse un plan hotărât. Fără să şovăie, ea se îndreptă spre sediul Comitetului Central, unde ceru să vorbească cu Ilino. Fireşte că nici n-o luară în seamă, căci mai în fiecare zi se

prezentau sute de oameni care cereau să fie primiţi de preşedintele Comitetului Central.

— Ascultă-mă, trebuie neapărat să vorbesc cu tovarăşul Ilino, stărui ea. Spune-i că e vorba de o femeie care vrea să-i dea lămuriri cu privire la comoara dispărută…

Servitorul o privi cercetător, apoi se depărtă. Nu trecu multă vreme şi se înapoie, zicând că Ilino o poftea înăuntru.

Preşedintele Comitetului Central rămase întrucâtva surprins, când auzi despre ce era vorba. Privirile sale se îndreptară, spre aceea care intră în biroul lui. Deodată tresări, căci ochii scânteietori ai femeii îi păreau cunoscuţi.

— Cine eşti dumneata şi ce vrei să-mi destăinui? întrebă el.

— Nu s-ar putea să stăm de vorbă între patru ochi? zise Sonia, arătând spre un omuleţ aşezat la o masă şi care scria de zor.

Ilino făcu un semn secretarului său, şi acesta părăsi încăperea.

— Desigur că nu mă mai recunoşti, tovarăşe Ilino? urmă tânăra. Sunt Sonia Petrovici.

— Cine? făcu preşedintele, sărind în sus.

— Sonia Petrovici.

— Şi-ai venit să te predai? În acest caz n-ai nimerit… Ar fi trebuit să te adresezi călăului…

Sonia îşi ridică vălul şi zise, oftând:

— Ştiu, sunt vinovată şi nu tăgăduiesc că-mi merit pedeapsa. Altminteri n-aş fi venit încoace… Da, e adevărat că i-am smuls lui Narickin taina lăzilor cu aur… Prinţul Potcikev m-a silit cu revolverul în mână, să-i destăinui cele aflate… l-am trădat pe Boris Verodin, salvându-mi viaţa în schimb… Totuşi, cuprinsă de remuşcări, am pornit în urma lui că să-l vestesc de primejdia ce-l ameninţa pe el şi tovarăşii săi… Am ajuns prea târziu, însă… Nenorociţii fură măcelăriţi… Numai eu şi Boris Verodin am scăpat cu viaţă. Astăzi am aflat că Boris Verodin şi-a găsit moartea într-o explozie care a avut loc în Cronstadt. Am venit aici ca să-l reabilitez, căci ştiu că a transportat aurul în pivniţa mănăstirii şi a zidit încăperea în care l-a depus. Dacă lăzile au dispărut, înseamnă că au fost furate de altcineva, iar Boris Verodin n-are nicio vină. Cât despre mine, am ajuns la capătul vieţii şi îmi aştept osânda… Repet, însă, că Boris Verodin nu e hoţ, ci omul cel mai nobil din câţi există pe pământ.

Ilino ascultase cu luare-aminte. De astă dată, nenorocita femeie îi apărea în altă lumină, o vedea cu alţi ochi decât până acum.

— Dar cine ţi-a spus că Boris Verodin e mort? întrebă el, după un răstimp.

— Nu-mi e îngăduit să-ţi răspund la această întrebare. Dar cunosc un om care a văzut cu ochii lui nenorocirea şi care susţine că şi soţia lui Boris şi-a găsit moartea în clădirea distrusă de explozie.

Ilino bănui că era vorba de Petroneff. Chibzui dacă să-i destăinuie adevărul, dar un glas lăuntric îl îndemnă să treacă totul sub tăcere. În acelaşi timp, un gând stăruia mereu în mintea lui.

Această femeie luase parte la tragica întâmplare, cu care prilej se nenorocise pentru totdeauna. Numai dânsa era în stare să pornească cercetări care să ducă la descoperirea misterioşilor hoţi. Fireşte, fusese condamnată la moarte, dar ce rost avea moartea ei? Nu cumva putea să fie de folos Statului, dând o mână de ajutor pentru descoperirea comorii, de care guvernul avea atâta nevoie, mai ales în clipele de faţă? Da, lăsând-o în viaţă ajungeau la un rezultat mult mai bun.

— Ascultă-mă ce vreau să-ţi spun, Sonia Petrovici – începu Ilino. După legile ţării noastre, ţi-ai meritat moartea cu vârf şi îndesat… Eu, însă, nu sunt judecător şi nici nu vreau să te dau pe mâna autorităţilor. De asemenea, nu mă îndoiesc de spusele dumitale cu privire la nevinovăţia lui Boris, căci şi eu sunt de aceeaşi părere… Vreau să-ţi fac o propunere. După cât se pare, avem de-a face cu nişte hoţi foarte dibaci, căci altminteri ar fi fost cu neputinţă ca uriaşa comoară să dispară fără să lase cea mai mică urmă. Nu cred că Potcikev să fie hoţul, deşi se poate foarte bine ca el să ştie mai mult decât dumneata… Ascultă-mă, vrei să porneşti cercetări pentru descoperirea tâlharilor? Dacă ajungi la vreun rezultat, îţi făgăduiesc că mă voi strădui din răsputeri să obţin graţierea dumitale.

Fireşte că Sonia primi, fără cea mai mică şovăială. După ce se mai sfătuiră câtva timp, revoluţionara îşi luă rămas bun de la Ilino şi plecă.

Preşedintele o urmări cu privirea. Făcuse, oare, bine, ce făcuse? Un glas lăuntric îi dădea dreptate. Fireşte, legile erau împotrivă – condamnata ar fi trebuit predată Cekei. Însă se petreceau atâtea lucruri ciudate pe vremea aceea! Şi câte nu se petrecuseră sub domnia Ţarului!

În cele din urmă, Ilino îşi văzu iarăşi de treburile sale, gândindu-se totuşi la preţioasele lăzi care, într-o bună zi, aveau să intre în stăpânirea guvernului, să slujească la întărirea situaţiei sale.

Desigur că aceasta urma să aducă mult mai mult folos decât moartea unei femei nenorocite, care fusese şi aşa îndeajuns de pedepsită pentru greşelile ei.

Sonia se înapoie acasă şi găsi pe bătrâna cameristă în odaia ei, unde plângea necontenit. Biata femeie era deznădăjduită, căci toţi aceia pe care îi iubise, nu mai erau în viaţă. Ce rost mai avea ea pe lume? Deodată se gândi la Irina. Numai ea mai rămăsese, dintre toţi care îi fuseseră dragi.

Şi dânsa îi făgăduise că se va înapoia în curând. La gândul acesta, Saşa se simţi mai liniştită.

— Ei, ce-ai făcut? întrebă ea, adresându-se Soniei.

Un zâmbet de mulţumire se înfiripă pe buzele ţigăncii, care nu

răspunse nimic, însă.

După puţin timp, revoluţionara îşi făcu pregătirile de drum, iar noaptea părăsi casa cu o legătură pe braţ.

În bileţelul lăsat în odaia ei, dădea de veste că pornise într-o călătorie îndelungată. Alături de bileţel se afla o sumă de bani, din care bătrâna cameristă putea să se întreţină câtva timp.

A doua zi dimineaţa, când se trezi, Saşa rămase foarte mirată văzând că tovarăşa ei nu dă niciun semn de viaţă. Mirarea bătrânei crescu la culme, când intră în odaia Soniei şi băgă de seamă că patul acesteia nu era desfăcut.

Zărind bileţelul de pe masă, îl luă şi după ce străbătu cele câteva rânduri, o tristeţe adâncă se întipări pe chipul ei. Aşadar, acum rămăsese cu totul singură. Înainte vreme nutrise o ură înverşunată împotriva acestei femei, care îi pricinuise atâtea necazuri, dar mai târziu, dragostea lor pentru Boris Verodin le unise şi bătrâna se simţea tot mai strâns legată de fosta ei vrăjmaşă.

213. Călătoria lui Vasilieff

Moşierul bătu la uşa casei prinţului Ulkitzki, unde ştia că locuia Petroneff şi, uneori, agitatorul Urez, căci locuinţa prezicătoarei nu mai era sigură.

Petroneff, care dormea mereu îmbrăcat, de când ştia că stăpânul său poate sosi dintr-o clipă într-alta, sări jos din pat.

— Slavă Domnului! murmură el. Da, ăsta e Vasilieff… Să nădăjduim că vom pleca în curând, căci n-am deloc chef să mai rămân în Rusia multă vreme…

Pe scara ce ducea în vestibul, se întâlni cu Urez, care dormea de obicei foarte puţin.

Acesta se îndreptă spre uşă şi trase zăvorul. Era într-adevăr Vasilieff care îşi salută prietenii, cu bucurie.

— Îmi pare bine că aţi venit, domnule Vasilieff zise Petroneff. Tare mi-era teamă că fuga dumneavoastră nu va izbuti!

Moşierul zâmbi.

— Şi prinţul? întrebă Urez. A scăpat şi el?

— Da, răspunse Vasilieff. N-am avut încotro, căci i-am făgăduit că-i voi reda libertatea. Ştiu că e un om rău, dar poate că de astă dată o să se îndrepte, deşi nu prea îmi vine să cred una ca asta… Mâine dimineaţă autorităţile vor lansa un mandat de arestare împotriva mea… adică împotriva paznicului Staluvici, din ţinutul Uralilor, dar n-au să pună mâna pe mine… nu, nu!… Ascultă-mă, Petroneff, ce se aude cu plecarea noastră? Te-ai pus în legătură cu englezul?

— Totul e în ordine, domnule Vasilieff. Nici nu vă puteţi închipui câtă bucurie mi-a pricinuit hotărârea dumneavoastră de a părăsi

Rusia. Ah, şi ce o să se mai bucure tânăra fată, care crede că sunteţi mort!

Moşierul rămase îngândurat.

— Ce-a spus când i s-a vestit moartea mea? întrebă el, apoi.

— O, durerea sărmanei copile era fără margini! Abia am izbutit s-o mai liniştim niţel…

Chipul distinsului bărbat se însenină.

— Scumpa mea Irina! murmură el, cu duioşie.

Apoi se posomorî iarăşi la faţă.

— Aş vrea să vorbesc cu dumneata, Petroneff, zise el.

Şi deoarece Urez voi să se depărteze, adăugă;

— Rămâi, te rog, domnule Urez, căci ceea ce vreau să spun te priveşte şi pe dumneata.

— Despre ce este vorba, domnule Vasilieff? întrebă Petroneff.

— Ai fost de faţă, când s-au găsit veşmintele soţiei şi copilului meu, nu e aşa?

— Da.

— Hm… şi, după câteva luni, cadavrele nenorociţilor au fost aruncate la ţărm.

— Da, aşa e, răspunse Petroneff.

— Le-ai văzut cu ochii dumitale?

— Nu, nu le-am văzut, căci pe vremea aceea eram în călătorie, fiind ocupat cu administrarea moşiilor.

Vasilieff rămase din nou pe gânduri.

— Trupurile lor au fost îngropate în Livadia, nu e aşa? urmă el, după un răstimp.

— Da.

— Ciudat! Tare aş vrea să mă duc acolo şi să fac cercetări…

Urez, care până acum ascultase în tăcere, păru îngrijorat.

— Eu, unul, te sfătuiesc să nu te duci, zise el. Mai ales acum, când situaţia e atât de tulbure… Dacă ai luat vreo hotărâre, ar fi mult mai bine s-o amâni pentru mai târziu.

— În orice caz, înainte de plecarea noastră, mai am de făcut o călătorie, răspunse Vasilieff. Trebuie să pornesc neapărat spre Moscova.

— Spre Moscova? exclamă Petroneff. Aţi uitat, oare, cât aţi pătimit acolo ultima dată? Vreţi să vă primejduiţi iarăşi viaţa?

Dar pe chipul moşierului se întipărise o hotărâre atât de neclintită, încât cei doi prieteni îşi dădură seama că orice încercare de a-l abate de la gândul său ar fi rămas fără niciun efect.

— Îmi dai voie să te însoţesc? întrebă Urez după ce schimbase cu Petroneff o privire plină de înţeles.

— Nu, trebuie să călătoresc singur, răspunse Vasilieff. De altminteri, tovărăşia dumitale nu poate decât să-mi primejduiască

situaţia, căci eşti un om prea cunoscut şi cei care te-ar însoţi, ar atrage asupra lor privirile tuturor. Eu, însă, vreau să rămân neobservat, căci numai astfel îmi pot ajunge ţinta.

Moşierul le destăinui ce avea de gând, apoi părăsi casa.

— Mă duc după el, zise Petroneff adresându-se agitatorului, când rămaseră singuri. Zău, în unele privinţe se poarta ca un copil.

— Da, ai dreptate, îl încurajă celălalt. Însă, numai contesa e vinovată de toate acestea. De ce s-a ascuns mereu? N-ar fi fost mult mai bine să-şi fi scos masca?

— Nu, dragul meu, nu sosise încă momentul. Fireşte, acum crede că Vasilieff e mort, căci habar n-are de descoperirea noastră. Când va afla adevărul, biata femeie va avea cea mai mare bucurie pe care i-o poate dărui viaţa.

După ce îşi îmbrăcă şuba şi-şi îndesă pe cap o căciulă, Petroneff porni în urma stăpânului său al cărui plan îl bănuia el.

Vasilieff se ghemui într-un colţ al compartimentului, fără să-i treacă măcar prin minte, că era supravegheat de devotatul său.

Spre seară, trenul se opri în gara din Moscova. Străzile erau cufundate în întuneric, căci se făcea mare economie de cărbuni, astfel căi uzinele n-aveau destul combustibil. Vânzătorii de ziare strigau ultimele ştiri de pe frontul de vest – care nu prea erau îmbucurătoare – şi trecătorii aproape că le smulgeau foile din mână.

Vasilieff, însă, trecu înainte nepăsător şi nu se opri decât când ajunse la poarta mănăstirii.

O călugăriţă deschise ferestruica şi îl întrebă ce doreşte.

— Aş vrea să vorbesc cu maica stareţă, răspunse vizitatorul.

Poarta se deschise şi Vasilieff păşi în sfântul lăcaş. Şi aici se petrecuseră mari schimbări în ultimul timp. Călugăriţele păreau foarte îngrijorate şi se uitau cu teamă în jurul lor, ca şi cum ar fi fost ameninţate de primejdie.

În cele din urmă, moşierul se văzu înaintea stareţei, fosta prinţesă Olga de Dolgurov, care rămase încremenită când îl recunoscu.

— Cum… dumneata… aici? bâigui ea. Aşadar… mai eşti în viaţă… conte… domnule Vasilieff?

— Da, prinţesă, după cum se vede, răspunse moşierul, calm. Te-aş ruga, însă, să-mi spui de la cine ai aflat despre moartea mea?

— Am auzit… mi s-a spus… ah, da, am aflat de la o doamnă.

— De la o doamnă? stărui moşierul.

Stareţa chibzui cu înfrigurare. Omul acesta liniştit nu putea fi înşelat cu atâta uşurinţă.

— De la… doamna Virubova, răspunse ea, în cele din urmă.

— Ah, de la dânsa! murmură celălalt, părând dezamăgit.

Stareţa scoase un suspin de uşurare şi-şi vârî sub boneta albă

câteva fire de păr care ieşiseră la iveală. Da, scăpase uşor din încurcătură.

— Maică stareţă, reluă Vasilieff, cu glas rugător, viu astăzi din nou la dumneata, ca să-ţi cer lămuriri asupra unei călugăriţe din ordinul „Maicilor cenuşii”… Zilele astea am căpătat dovada că Tatiana mai trăieşte… Nu ştiu ce s-a întâmplat atunci… poate că a fost o greşeală la mijloc… În orice caz, am venit la dumneata ca să lămurim lucrurile.

— Pentru numele lui Dumnezeu, ce tot vorbeşti! exclamă stareţa.

Ochii sfredelitori ai moşierului nu se dezlipeau însă o clipă de pe chipul ei.

— Maică, uită-te la mine, sunt un om nenorocit… poate că n-ai să mă revezi niciodată, căci în curând voi părăsi Rusia pentru totdeauna. Vrei să mă laşi să plec cu încredinţarea că cunoşti o taină care îmi apasă inima şi că ai refuzat să mi-o dezvălui, deşi ştiai că aceasta m-ar face omul cel mai fericit de pe pământ?

Stareţa se strădui să-şi stăpânească tulburarea. Nu, nu-i era îngăduit să facă destăinuiri, căci făcuse un jurământ – făgăduise că nu va dezvălui niciodată această taină.

— Mi-ar părea foarte rău dacă ţi-ai făcut iluzii care nu se pot înfăptui, răspunse ea, cu tristeţe. Alungă-ţi asemenea gânduri, căci sunt foarte primejdioase, domnule Vasilieff…

Moşierul o mai privi o dată cercetător, apoi oftă din adânc.

— Ştii dumneata cine mi-a spus că Tatiana trăieşte? urmă el.

Şi, deoarece stareţa îl privi întrebător, adăugă:

— Prinţul Potcikev… Da, el mi-a spus asta…

— Prinţul Potcikev… Nicolai de Potcikev? De unde poate să ştie el asta?

— Ba, mai mult, susţine că a şi văzut-o… şi că dânsa e călugăriţa misterioasă care m-a îngrijit în timpul cât am zăcut bolnav.

Stareţa zâmbi.

— Vorbe fără rost! zise ea. Dar unde se află acum prinţul?

— Nu ştiu, răspunse moşierul, care nu voia să pomenească nimic despre întâlnirea lui cu Potcikev şi fuga acestuia din temniţă. Dar doamna Virubova? Cum se simte biata femeie?

— E foarte mâhnită… Tare mi-e teamă că nu va putea îndura chinurile pricinuite de groaznicul sfârşit al familiei imperiale. Deunăzi am primit vestea că şi fratele Ţarului, precum şi alţi prinţi înrudiţi cu el, au fost ucişi de revoluţionari. Spune, nu-i îngrozitor?

Moşierul clătină capul în semn de aprobare.

— Cel puţin dumneavoastră vă dau pace? întrebă el, apoi.

Stareţa oftă.

— N-ai văzut oare, îngrijorarea întipărită pe feţele noastre? Abia acum trei zile, revoluţionarii au pătruns în sfântul lăcaş şi ne-au luat mai toate merindele. Ceea ce ne-a rămas, ajunge tocmai bine pentru o

lună; astfel că vom răbda de foame toată iarna. Şi, în curând ni se vor lua şi sfintele odoare, căci toate mănăstirile au fost înştiinţate că trebuie să depună metalul preţios ce-l au.

Moşierul clătină capul, preocupat de propriile sale gânduri. După puţin timp, fu dus în odaia Virubovei; cum îl văzu, fosta doamnă de onoare începu să se tânguiască, aşa cum îi era obiceiul.

Vasilieff încercă s-o mângâie şi o întrebă care erau planurile ei pentru viitor.

— Vreau să mor… aceasta e singura mea dorinţă, murmură ea.

Câtva timp domni o tăcere apăsătoare.

— De când eşti aici? întrebă, deodată, moşierul, care voia s-o iscodească, nădăjduind să afle ceva cu privire la chestiunea pentru care venise încoace.

— De câteva zile, răspunse Virubova.

— Hm, atunci nu cred să fi aflat ce s-a petrecut. Ştii că Nataşa de Gogineff nu mai e în viaţă?

— Prinţesa Nataşa… a murit? bâigui fosta favorită. Ah, cum e cu putinţă? Doar am văzut-o chiar înaintea plecării mele din Petrograd… când i s-a dat drumul din închisoare.

Vasilieff îi istorisi tristul sfârşit al prinţesei, dar nu pomeni nimic despre Boris Verodin. La ce bun s-o mai amărască, spunându-i că fiica prinţului Gogineff se căsătorise cu un revoluţionar?

— Da, mor cu toţii… sau sunt ucişi! îngână Virubova. Ah, sărmana femeie, merita o soartă mai bună! Dacă ai văzut ce bucuroasă era că izbutise să-şi recapete libertatea! Domnul Halbah, tovarăşul nostru, a depus în favoarea ei.

— Da, ştiu, zise moşierul. Dar ia spune-mi, doamnă Virubova, cum se face că nu te miră deloc că mă vezi în viaţă? Doar şi dumneata trebuie să fi aflat despre condamnarea şi executarea mea?

Fosta favorită roşi până în albul ochilor şi păru foarte încurcată. Chiar în dimineaţa aceea, primise o scrisoare de la Petroneff, în care acesta îi zugrăvea pe scurt ce se întâmplase cu Vasilieff şi-i dădea de veste că moşierul va veni la Moscova, pentru a vorbi cu dânsa.

— Am aflat printr-o întâmplare, răspunse ea, şovăind.

Moşierul tresări. De unde prinsese ea de veste, cu toate că trăia retrasă în mănăstire? Numai Urez, Petroneff şi Iesta Ulkitzki ştiau despre salvarea lui, şi asta abia de trei zile. Cum fusese înştiinţată ea atât de repede?

— N-aş putea să ştiu şi eu cine v-a informat că n-am murit? întrebă Vasilieff.

— Nu, nu pot să-ţi răspund la această întrebare, căci am făgăduit că voi trece sub tăcere numele persoanei care mi-a făcut destăinuirea.

— Dumnezeule, ce înseamnă toate astea? exclamă Vasilieff. Pretutindeni numai taine. Zău, mi-e teamă să nu-mi pierd minţile…

Dar cum ai ajuns dumneata în mănăstire?

— Din păcate, nu-ţi pot răspunde nici la asta.

— Prezicătoarea te-a trimis încoace? Există vreo legătură între ea şi mănăstire?

— Da, doamna Barobleur m-a recomandat stareţei, zise Virubova.

— O cunoşti mai de aproape pe bătrâna prezicătoare? întrebă moşierul.

— Nu prea, căci am vorbit rareori cu dânsa, deşi locuiam în casa ei. O singură dată am stat de vorbă mai mult timp. Ea trebuind să plece într-o călătorie, m-a rugat să-i ţin locul şi mi-a dat unele lămuriri ca să fiu în siguranţă, dacă revoluţionarii vor percheziţiona casa… Totul a mers de minune până într-o bună zi, când înşelătoria a ieşit la iveală. Ştii că am lâncezit în temniţă câteva luni… apoi, însă, mi s-a dat drumul.

— Când te-ai văzut ultima dată cu bătrâna?

— Acum câteva săptămâni.

— Şi ştii unde se află?

Virubova şovăi câteva clipe.

— Da, am adresa ei. Dar nu mi-e îngăduit s-o spun nimănui. De altminteri, e şi foarte firesc, căci bătrâna vrea să trăiască în tihnă şi să nu i se mai amintească nimic cu privire la meseria ei.

Moşierul prinse mâna fostei favorite şi îşi aţinti privirile în ochii ei.

— Doamnă Virubova, dacă vrei să-mi faci un bine, destăinuieşte-mi unde se află Denise Barobleur!

Fosta favorită se lăsă înduplecată şi, pentru a nu-şi călca jurământul, scrise pe o bucală de hârtie adresa prezicătoarei şi o înmână nobilului bărbat.

— Îţi mulţumesc din toată inima, zise acesta, vârând hârtia în buzunar. Cred că-ţi mai aminteşti că mă interesam de nişte portrete care se aflau în casa prezicătoarei? Chiar dumneata ai rugat o să-mi dea unul din ale, pe care l-am primit în vremea când zăceam bolnav în palatul Gogineff…

— Da, îmi amintesc.

— Şi nu ştii nici acum pe cine înfăţişau acele portrete?

Virubova chibzui câteva clipe, apoi răspunse cu hotărâre:

— Ba da, ştiu.

— Ei, ia s-auzim, făcu moşierul.

— E vorba de o doamnă al cărui nume nu-l cunosc; venea însă foarte des în casa prezicătoarei, care mi-a şi recomandat-o. Necunoscuta voia şi ea să intre în rândurile monarhiştilor, dar n-am avut încredere într-însa, fiindcă nu voia să-şi spună numele cu niciun chip şi venea mereu altfel travestită. Astfel, uneori avea înfăţişarea unei femei din lumea bună, alteori venea îmbrăcată ca ţărancă, sau ca o călugăriţă din ordinul „Maicilor Cenuşii”.

Tulburarea moşierului atinse culmea.

— Şi n-ai izbutit niciodată să-i afli numele? întrebă el.

— Nu… niciodată.

— În sfârşit, poate că bătrâna va fi în stare să-mi spună cine e ciudata femeie, încheie Vasilieff, răsuflând oarecum uşurat, căci acum avea cel puţin un punct de sprijin.

După cât se părea, Potcikev avea dreptate în susţinerile lui. Tatiana trăia? Lămurirea acestei taine n-o putea căpăta decât de la bătrâna prezicătoare.

Moşierul îşi luă rămas bun şi părăsi mănăstirea, străbătând agale străzile cufundate în beznă. Deocamdată, n-avea niciun motiv să se grăbească, fiindcă trenul său pleca abia peste câteva ceasuri.

Clădiri mari, impunătoare, se zăreau prin beznă. Deasupra tuturor se înălţa o cupolă uriaşă, în vârul căreia se afla o cruce.

Era Kremlinul. Gândurile lui Vasilieff se întoarseră spre trecut. În copilărie se jucase adesea în minunatele încăperi – ba, îşi aminti chiar că, o dată ţarul Nicolaie – pe atunci încă Ţarevici – îl lovise pe spate cu o cravaşă. Ţarul Alexandru, tatăl său, fusese martor la această scenă şi-şi mustrase fiul cu asprime, în timp ce pe el, Vasilieff îl îmbrăţişă cu dragoste.

Asemenea scene se mai petrecuseră şi în alte dăţi. Firea violentă a Ţareviciului ieşea întotdeauna la iveală şi părintele său îl mustra mereu. Ba, o dată îl pedepsise chiar cu câteva ceasuri de arest.

Toate acestea aţâţară ura prinţului împotriva prietenului său.

Vasilieff zâmbi îndurerat.

Fusese, oare, Ţareviciul, într-adevăr prietenul său? Sau îl urâse întotdeauna? Şi Potcikev nu aţâţase mereu această ură? Nu se silise el întotdeauna să-i dezbine?

Un suspin adânc ieşi din pieptul lui Vasilieff… Apoi veni lovitura hotărâtoare… Tatiana Gloria, cea mai frumoasă dintre femei, apăru în viaţa lui şi făcu din el omul cel mai fericit de pe pământ. Iar Ţarul Alexandru le dădu binecuvântarea… ceea ce aţâţă şi mai mult ura celorlalţi.

Apoi se petrecu ceva ruşinos. Vasilieff era un adevărat prieten al poporului şi se alăturase unei mişcări, din care făceau parte mulţi prinţi şi multe personalităţi de seamă. Aceştia voiau să creeze o Rusie liberă, în care poporul să poată hotărî soarta lui. Toată lupta lor era îndreptată numai împotriva linguşitorilor, care roiau în jurul Ţarului şi-l informau greşit asupra celor ce petreceau în ţară.

În cele din urmă, Vasilieff fu arestat. Cercetările ţinură multă vreme; i se luară nenumărate interogatorii, i se arătară scrisori falsificate – despre care i se spuse că fuseseră găsite în locuinţa lui – apoi Ţarul porunci întemniţarea sa în grozava celulă numărul optsprezece din Shlisselburg.

Da, suferise foarte mult în viaţa lui… După o deţinere îndelungată, fu eliberat din temniţă. Între timp, soţia şi copilaşul său se aruncaseră în mare, iar cadavrele lor fură pescuite abia peste câteva luni. Aceste veşti îi fură aduse la cunoştinţă după ce părăsi închisoarea; după ce fu eliberat din masca de fier care îi acoperise faţa, pentru ca nimeni să nu-l poată recunoaşte.

Atunci se înapoie pe una din moşiile sale, unde locui în singurătate, departe de oameni. Între timp averea lui din străinătate se făcuse de trei sau de patru ori mai mare. Plecă şi el în străinătate, unde voia să-şi găsească uitarea… Dar se înapoie în Rusia, căci îşi iubea patria, cu ogoarele ei mănoase, îşi iubea poporul…

În sfârşit, izbucni revoluţia, care răsturnă tot ce se înfăptuise până atunci… Nimeni n-ar fi bănuit aceasta înainte cu doi, trei ani… Oameni, care înainte vreme nu însemnaseră nimic în această ţară, ajunseseră acum în fruntea ei şi nimiciseră tot ce amintea de fostul regim…

Vasilieff îşi urma drumul.

Adâncit în gândurile sale, el nu-i zări pe cei doi indivizi suspecţi, care îl urmăreau – nu auzi şoaptele lor şi nici nu băgă de seamă pumnalul care strălucea în mâna unuia din ei.

Deodată, un ţipăt izbucni de pe buzele sale. Abia apucă să ridice braţul căci stiletul sclipi fulgerător deasupra capului său.

Ucigaşul izbi, dar lovitura dădu greş – apoi mai încercă o dată…

— Dumnezeule, Ţie îţi încredinţez…

În acea clipă se auzi o detunătură – criminalul rămase o clipă nemişcat, apoi se prăbuşi la pământ, în timp ce tovarăşul său pieri în beznă, scoţând o înjurătură.

Deodată, moşierul zări lângă el un bărbat înalt. Purta o şubă şi o căciulă mare, iar în mână mai avea revolverul cu care împuşcase pe ticălos.

— Am sosit tocmai la timp, domnule Vasilieff, zise el, zâmbind.

— Dumneata… Petroneff? exclamă moşierul.

— Cum ai ajuns aici?

— Foarte simplu… Urez m-a sfătuit să pornesc în urma dumneavoastră, căci ştia cât de puţin prevăzător sunteţi… Aşa că v-am urmărit atât în drumul spre mănăstire, cât şi după ce aţi plecat de acolo. Când v-aţi oprit înaintea Kremlinului, cei doi indivizi v-au privit cu luare-aminte, apoi s-au luat după dumneavoastră. Întunericul şi ceaţa au fost prielnice atât pentru cei doi ticăloşi, cât şi pentru mine. Şi, când ticăloşii s-au năpustit asupra dumneavoastră, s-a dovedit cât de cuminte a fost hotărârea lui Urez.

Paşi răsunară în apropiere, astfel că Petroneff încercă să pornească, mai departe, împreună cu stăpânul său. Acesta, însă, se împotrivi şi privi cu milă la individul care zăcea la pământ şi despre care nu ştiau

dacă murise sau mai era în viaţă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, n-avem timp de pierdut! şopti Petroneff. Lăsaţi-l în pace, căci au să-l găsească ceilalţi, dacă tovarăşul său nu se va interesa de el. Veniţi, până nu e prea târziu… Ştiţi, doar, ce vă aşteaptă dacă veţi fi arestat.

Moşierul îşi dădu seama că credinciosul său servitor avea dreptate, astfel că se depărtă în cea mai mare grabă.

După două ceasuri, amândoi se aflau pe peronul gării, unde trenul urma să sosească dintr-o clipă într-alta. Până acum, Vasilieff nu scosese nicio vorbă, fiind mereu preocupat de convorbirile avute cu stareţa mănăstirii şi doamna Virubova. Deodată, se încleştă de braţele însoţitorului său:

— Petroneff, aş vrea să-ţi spun ceva…

Credinciosul servitor tresări. Contesa îi poruncise să păstreze tăcere asupra acelei chestiuni. Va izbuti el oare să-şi respecte făgăduiala? Întâmplările petrecute în ultima vreme, începuseră să lumineze întunecata taină.

— Ascultă-mă, Petroneff, zise moşierul, înaintea plecării mele te-am întrebat dacă ai văzut cu ochii dumitale cadavrul soţiei mele şi al copilului…

— Da, îmi amintesc de asta.

— Ei bine, întrebarea mea avea un motiv foarte temeinic… Ştii că am fugit din temniţă împreună cu prinţul Potcikev… Înainte de aceasta, însă, drept recunoştinţă pentru ajutorul meu, prinţul mi-a dezvălui o taină. La început n-am vrut să-l cred, căci ştiam prea bine că omul acesta e în stare să înfăptuiască orice josnicie… apoi, însă, a început să mă frământe îndoiala. Această taină e ceea ce m-a hotărât să plec la Moscova. Potcikev mi-a destăinuit că soţia mea e în viaţă, că a zărit-o cu ochii lui, în coliba unui cărbunar, şi că purta uniforma călugăriţelor din ordinul „Maicilor cenuşii” – aşadar aceeaşi uniformă, pe care o purta şi când m-a îngrijit pe mine… Ei, ce zici de asta?

Petroneff avusese timpul să se reculeagă, astfel că pe chipul său nu se zărea nimic din tulburarea care îl frământa. Ba, dimpotrivă, făcu pe miratul.

— Asta e cu neputinţă! zise el. Cum poate să afirme prinţul aşa ceva? Nu, desigur că s-a lăsat amăgit de o asemănare, sau, după cum bănuiaţi şi dumneavoastră, a făcut-o din răutate, ca să vă pricinuiască griji zadarnice.

Moşierul ridică mâna în semn de împotrivire.

— Cu toate acestea, am motive puternice să cred că nu m-a minţit, replică el. De aceea am şi plecat la Moscova şi m-am dus să stau de vorbă cu stareţa mănăstirii. De altminteri, bănuielile se treziseră în mintea mea încă de atunci când am fost pentru prima oară în Moscova şi am vorbit cu stareţa – fosta prinţesă Olga de Dolgurov – care era

odinioară o foarte bună prietenă a soţiei mele. Cred că-ţi aminteşti şi dumneata de dânsa… era doamnă de onoare la Curtea Ţarului Alexandru.

Petroneff clătină capul în semn de încuviinţare. Toate acestea le ştia el mai bine şi cu mult înaintea lui Vasilieff.

— Ei bine, stareţa susţine cu tărie că nu cunoaşte nicio călugăriţă din ordinul lor, care să fie soră de caritate în Petrograd. Eu, însă, sunt încredinţat că un vrea să destăinuiască ceea ce ştie…

Moşierul tăcu, aşteptând parcă lămuriri din partea credinciosului său servitor. Dar acesta nu spuse nimic.

— După aceea, am stat de vorbă cu doamna Virubova, care se află şi ea în mănăstire, urmă Vasilieff. Aceasta nu păru deloc mirată când mă văzu înaintea ei… Zău, nu ştiu ce să mai cred din toate astea…

— Da, e foarte ciudat, încuviinţă Petroneff.

— Doamna Virubova mi-a destăinuit că misterioasă călugăriţă era foarte bună prietenă cu prezicătoarea Denise Barobleur şi că, în urma recomandării acesteia, luase parte la întrunirile monarhiştilor. Însă, fosta favorită a Ţarinei nu prea avea încredere în această femeie misterioasă, care refuza cu încăpăţânare să-şi spună numele şi apărea mereu sub altă travestire. Asta e tot ce am putut afla de la doamna Virubova şi am impresia că a spus adevărul. Dar ce să reţin din toate astea? Nu ştiu de ce, dar inima îmi spune că bătrâna prezicătoare ştie lucruri care m-ar interesa foarte mult.. Ascultă-mă, dumneata o cunoşti mai de aproape?

— Nu, de unde s-o cunosc, domnule Vasilieff? răspunse celălalt.

— Am adresa ei… Bătrâna locuieşte în Franţa, unde se spune că are o moşie.

Petroneff începu să dea semne de nelinişte.

— Petroneff, ia spune, dumitale nu ţi-a trecut niciodată prin minte că s-ar putea ca soţia mea să mai fie în viaţă?

— Nu, niciodată, domnule Vasilieff, răspunsa celălalt, cu hotărâre.

Moşierul rămase pe gânduri, în timp ce servitorul său îl privea cu coada ochiului. Petroneff simţea o milă adâncă pentru acest bărbat, pe care îl stima şi-l servise cu devotament o viaţă întreagă. Înainte vreme nu fusese nevoit să-l mintă – acum, însă, trebuia să-i ascundă adevărul şi aceasta îl îndurera nespus.

— Unde află Irina? întrebă Vasilieff, la un moment dat. Nu cumva ştii în ce loc trebuia să aterizeze avionul cu care a plecat?

— Ba da, ţinta lor era o vilă din apropiere de Fontainebleau, în Franţa, răspunse Petroneff.

— Cum, vila prezicătoarei Denise Barobleur? strigă moşierul, surprins.

— Da, căci deocamdată va fi la adăpost acolo, încuviinţă servitorul. Ce-i drept, la început mă hotărâsem s-o trimit la moşia pe care prinţul

Ulkitzki o administrează în numele dumneavoastră, apoi însă, m-am răzgândit. Dacă aş fi avut cea mai mică bănuială că dumneavoastră mai sunteţi în viaţă, aş fi amânat călătoria cu două sau trei zile şi atunci aţi fi putut părăsi Rusia cu acelaşi avion.

Un zâmbet de fericire se ivi pe buzele moşierului.

— Aşa, însă, bucuria Irinei va fi cu atât mai mare, când cel pe care îl socotea mort demult, se va ivi pe neaşteptate înaintea ei.

Totuşi, Petroneff luă hotărârea să telegrafieze cât mai curând contesei că Vasilieff aflase adevărul şi că va sosi peste puţin timp în Franţa.

„Să nădăjduim că atunci se vor lămuri şi toate tainele astea", îşi zise Petroneff, în timp ce trenul intra în gară.

Cei doi bărbaţi urcară în compartimentul lor şi peste puţin, convoiul porni iarăşi spre Petrograd.

214. Cei doi spioni

O ceaţă deasă acoperea talazurile pe care plutea vaporul suedez, pe bordul căruia se aflau Boris Verodin şi Agata, fiica profesorului Protoff.

Cei doi tineri erau cu ochii în patru, căci revoluţionarii îşi aveau pretutindeni spionii lor, care urmăreau pe toţi aceia care li se păreau suspecţi. Puterea vestitei Ceka se întindea chiar şi în străinătate, unde mulţi fugari – condamnaţi de tribunalul revoluţionar – îşi găsiseră moartea, răpuşi de pumnalele agenţilor cekişti.

Boris Verodin, sau Cristian Orensen – cum se numea pe vapor – şi presupusa lui fiică, ocupau două cabine alăturate. Peste zi erau întotdeauna împreună, iar masa o luau chiar într-una din cabine, căci tânărul voia să dea ochi cât mai puţin cu ceilalţi pasageri.

Mari griji îl frământau când privea spre tânăra fată de lângă el. Când îi rostea numele – Agata începuse să-l tutuiască, chiar atunci când alţii nu erau de faţă – glasul ei răsuna nespus de duios. Şi, cu cât înţelegea mai bine simţămintele tovarăşei sale, cu atât mai deznădăjduit se simţea, căci ştia că niciodată nu-i va purta decât o prietenie sinceră – dar nimic mai mult. Gândurile lui, năzuinţele lui se îndreptau numai spre aceea care fusese soarele, fericirea vieţii sale.

În acea zi, Agata se aşezase la fereastra cabinei şi privea marea spumegând. Din timp în timp, privirile i se îndreptau cu duioşie spre chipeşul ei tovarăş.

— Vine furtună, Boris, zise Agata, apropiindu-se de masa pe care se aflau barba şi peruca lui.

— Vom fi în curând la Helsinki, murmură el, numai ca să răspundă ceva.

— Şi cât timp vom rămâne acolo?

— Nu ştiu, acelaşi vapor ne va duce mai departe. În orice caz, cred că vom sta la Helsinki cel mult o zi.

— Boris, de ce nu-mi rosteşti numele mai adesea? urmă Agata, privindu-l cu dragoste.

Un zâmbet silit se ivi pe buzele revoluţionarului.

— Astea sunt grijile tale, copilo? răspunse el. Ştii doar că un părinte nu prea spune fiicei sale pe nume, ci „fiica mea” sau „copila mea”. Tatăl dumitale nu făcea la fel?

— Tatăl meu? zise Agata, clătinând capul.

Sărmana copilă avea simţământul că ultimele întâmplări se petrecuseră de foarte multă vreme. Pentru ea nu mai exista pe lume decât tânărul acesta chipeş, care o vrăjise.

Boris vru să schimbe vorba, căci tăcerea sau întrebările şi răspunsurile acestea scurte îl chinuiau mult.

— La drept vorbind ce ştii despre tatăl tău? încercă el s-o iscodească. Cum ai aflat despre grozăviile care se petreceau în subterană?

— Ah, nu ştiu nici eu! răspunse ea şi ochii i se umplură de lacrimi. Tatăl meu era un om bun până ce a făcut cunoştinţă cu Barickin. De atunci, a căzut din ce în ce mai jos… Barickin a fost piaza lui rea…

— Piaza rea! repetă Boris, şi fiori de groază îi străbătură trupul, gândindu-se la clipele petrecute în casa aceea blestemată.

— Da, a fost piaza lui rea, mai zise Agata. N-aveam voie să părăsesc locuinţa lui, căci atunci s-ar fi descoperit ascunzătoarea tatălui meu.

— Aşadar, în ultimul timp, amândoi aţi fost prizonierii doctorului Barickin?

— Da.

— Şi tatăl tău se învoise să te logodeşti cu medicul?

— Aşa se pare, căci nu s-a împotrivit defel… De altminteri, nu-l interesa decât marea lui descoperire, care la urmă l-a nenorocit.

În acea clipă se auziră, paşi pe coridor şi, bănuind că chelnerul se va ivi în curând. Boris voi să-şi pună barba falsă. Agata, însă, nu-i lăsă timp şi, plecându-se spre el, murmură cu glas tremurător:

— Sărută-mă, Boris!

Revoluţionarul tresări. Venise clipa de care se temuse mereu. Totuşi, nu-şi pierdu cumpătul şi încercă să ia în glumă vorbele ei.

— Fireşte că te sărut, zise el. De ce nu şi-ar săruta un părinte copila-i dragă?

Şi vru s-o sărute pe frunte, când fata se aplecă şi mai mult şi-şi lipi buzele de ale sale, în timp ce braţele-i îl îmbrăţişară cu patimă.

Înspăimântat, Boris închise ochii şi se simţi cuprins de aceeaşi dorinţă care îi răpise judecata şi atunci, în pivniţa mănăstirii, când Sonia Petrovici i se dăruise toată.

De astă dată însă, izbuti să se stăpânească. Nu, această copilă trebuia să rămână curată, nu-i era îngăduit să se atingă de dânsa! Îşi pusese în când, doar, s-o ducă la Londra şi s-o dea în paza Nataşei, în timp ce el avea să pornească pe urmele hoţilor aurului.

Deodată se ridică şi, luându-şi o înfăţişare nepăsătoare, o mângâie pe păr:

— O să rămâi niţel singură, copila mea, zise el. Vreau să mă duc sus pe punte, ca să întreb cât timp stăm la Helsinki.

Agata păru dezamăgită şi ochii i se umplură de lacrimi. De ce nu voia el să înţeleagă că dragostea o mistuia, că aştepta cu dor îmbrăţişările sale? Oare nu făgăduise tatălui ei că o va ocroti întotdeauna, că n-o va părăsi până la sfârşitul vieţii? Nu era logodnicul ei?

În acest timp, Boris Verodin îşi pusese barba şi peruca falsă, şi-şi trăsese căciula peste urechi, deoarece sus, pe punte, sufla un vânt îngheţat.

Când se văzu pe puntea vasului, un suspin de uşurare scăpă de pe buzele sale; se hotărî să coboare în cabină abia după câteva ceasuri.

Un reflector îşi arunca, din când în când, lumina peste marea înfuriată. Căpitanul vasului, un bărbat cărunt, cu ochi albaştri şi faţa pârlită de soare, se rezemase de parapet şi părea foarte îngrijorat. Nori negri acopereau cerul, iar în depărtare se zărea o dâră albă, ca şi cum un gheţar uriaş, zăgăzuia marea.

— Ne ameninţă vreo primejdie, domnule căpitan? întrebă Boris Verodin în limba suedeză, pe care o învăţase de la un inginer suedez cu care fusese în Siberia.

Căpitanul se întoarse spre el, zâmbi, apoi răspunse:

— Prin locurile astea suntem veşnic în primejdie, dragul meu! Abia săptămâna trecută a fost aruncat în aer un vas de comerţ american. Marea e plină de mine, astfel că trebuie să fim cu mare băgare de seamă… După părerea mea au să treacă doi-trei ani până ce marea va fi curăţată.

Boris Verodin se depărtă şi începu să se plimbe cu paşi mari pe coverta vasului. Gândul la Agata îl preocupa mereu. Să-i destăinuiască oare că era însurat, că soţia lui era cea mai frumoasă femeie din tot cuprinsul Rusiei?

Un glas lăuntric îl îndemna să nu-i spună nimic căci nu era încă momentul! După ce vor fi la adăpost, după ce o va duce într-o casă unde se va simţi bine, biata copilă va putea să afle cruda veste. Acolo va izbuti mai curând să-şi învingă durerea decât aici pe marea frământată de furtună.

Se lăsase un întuneric de nepătruns, vântul sufla cu atâta putere, încât îţi tăia răsuflarea. Câţiva pasageri, care voiau pesemne să iasă la aer curat, îşi făcură apariţia pe punte, dar se retraseră repede.

De câtăva vreme, doi bărbaţi, învăluiţi în mantale largi, urmăreau cu luare-aminte pe singuraticul călător, care în ciuda timpului rău rămăsese încă pe covertă.

— Orice-ai zice, individul mi se pare tot mai suspect! murmură unul din ei, când Boris Verodin se afla iarăşi la oarecare depărtare.

— Hm, cum spuneai că-l cheamă? întrebă celălalt.

— Cristian Orensen şi paşaportul lui poartă viza consulatului suedez din Petrograd.

— Bănuieşti că?…

Îşi curmă vorba, căci tânărul revoluţionar îşi făcuse iar apariţia.

— Mai că-mi vine să cred că barba asta nu e tocmai a lui, urmă individul, care se numea Tişcerin, după ce Boris trecu pe dinaintea lor. Hm, tu ce zici?

— Asta bănuiam eu demult, răspunse celălalt, care se numea Sernov. Zău, dacă aş apuca-o mai vârtos, tare mi-e teamă că aş rămâne cu ea în mână!…

— Individul călătoreşte însoţit de fiica lui şi se dă drept negustor, nu e aşa? întrebă Tişcerin.

— Întocmai, încuviinţă tovarăşul său, izbucnind într-un râs batjocoritor. Da, halal de aşa fiică! După părerea mea, omul ăsta n-are decât treizeci de ani.

— Eu nu-i dau nici atât… De ce o fi cerut să li se servească masa în cabină şi nu mănâncă împreună cu noi? Fii pe pace, după ce vom ajunge în Helsinki vedem noi ce-i cu ei… Până atunci, însă, tare aş vrea să arunc o privire în cuferele lui.

— Da, bună idee! încuviinţă celălalt, cu însufleţire. Bănuiesc că omul ăsta e un personaj de seamă.

Boris Verodin care, habar n-avea că stârnise curiozitatea celor doi indivizi, coborî în sfârşit în cabina lui, pe care o găsi goală. Agata plecase între timp. Aşadar, răsuflă uşurat, căci i-ar fi venit tare greu s-o roage să părăsească încăperea, pentru ca să se poată culca.

Tânărul zăvorî uşa şi se vârî în pat. Dar gândurile îl copleşiră iarăşi, răpindu-i somnul atât de mult dorit. Din când în când tresărea speriat, căci vaporul trosnea din încheieturi luptând cu greu împotriva talazurilor furioase.

La un moment dat auzi un zgomot la peretele cabinei. Cuprins de bănuială, tânărul revoluţionar rămase nemişcat, prefăcându-se că doarme. După câteva clipe, întinse mâna de-a lungul peretelui, înspre partea de unde se auzea zgomotul. Ceva ascuţit, care se mişca, îi înţepă degetul.

Boris Verodin rămase la început surprins, apoi zâmbi batjocoritor. Simţise vârful unui sfredel. De partea cealaltă a peretelui se afla, cineva care voia să-l spioneze. Cel mai bun lucru ar fi fost să se strecoare binişor afară din cabină şi să cerceteze cine era acela care se

interesa de el. Totuşi, mai aşteptă câteva clipe, până ce sfredelul fu tras înapoi. Dar zgomotul se repetă şi, după puţin timp, vârful sfredelului ieşi din nou la iveală şi, anume, foarte aproape de locul unde apăruse prima dată.

Necunoscutul mai făcu vreo câteva găuri, apoi tăcerea se lăsă din nou şi Boris adormi liniştit, după ce luase hotărârea ca, a doua zi, să cerceteze cine locuia în cabina alăturată.

Într-adevăr, dimineaţa se adresă chelnerului, care îi răspunse că încăperea vecină era ocupată de un rus, Tişcerin.

Revoluţionarul zâmbi. Numele i se părea cunoscut. Unde îl mai auzise oare?

Deodată îşi aminti. Un bărbat cu acelaşi nume fusese odinioară în slujba Ohranei şi pusese la cale câteva pogromuri. Nu cumva se ocupa şi acum de ticăloşii asemănătoare?

Tânărul rămase pe gang. Între timp, furtuna se potolise. Marea era liniştită, iar cerul senin; totuşi domnea un ger straşnic.

La un moment dat, uşa unei cabine se deschise şi un bărbat ieşi pe gang. Când dădu cu ochii de Boris Verodin, rămase o clipă locului, apoi se îndreptă spre cabina în care locuia Tişcerin. Bătu la uşă, iar după aceea intră în încăperea al cărei perete fusese sfredelit în ajun.

Boris Verodin rămase pe gânduri. Şi omul acesta i se părea cunoscut. În cele din urmă, luă hotărârea ca în acea zi să stea la masă cu ceilalţi, pentru ca să poată vedea mai de aproape pe cei doi bărbaţi.

Agata îşi făcu apariţia, cu zâmbetul pe buze.

— Ai dormit bine, copila mea? o întrebă presupusul negustor.

— Da, foarte bine, tată, răspunse ea.

— Hai să facem o plimbare pe punte, urmă Boris, oferindu-i braţul.

Cei doi păşiră pe coverta vasului, unde fură întâmpinaţi de căpitan.

— Ei, ce se mai aude cu minele, domnule căpitan? îl întrebă Boris, zâmbind. Ai pescuit vreuna astă-noapte?

— Să nu-ţi închipui că e atât de uşor să ne strecurăm printre ele, răspunse suedezul, îngrijorat. Aş fi bucuros să mă văd odată trecut de Helsinki… Ah, blestemate vremuri!

Tânărul ştia că putea să se bizuie pe căpitan, astfel că se apropie de el şi-l întrebă:

— Ascultă-mă, ştii ceva despre un oarecare Tişcerin, care ocupă cabina de lângă a mea?

Suedezul îl privi mirat, apoi zise:

— De ce îmi pui această întrebare, domnule Orensen?

— Pentru că văd că se interesează foarte mult de persoana mea, deşi nu ştiu ce l-o fi îndemnând la asta. De pildă, astă-noapte a găurit, în câteva locuri, peretele cabinei mele…

Căpitanul clătină capul.

— Atunci, bagă de seamă, domnule Orensen, zise el. Tişcerin ăsta e

socotit drept unul din cei mai destoinici agenţi ai Cekei şi călătoreşte foarte adesea pe bordul vasului meu. Acum vreo trei săptămâni, un alt călător a prins o convorbire pe care dânsul a avut-o cu un rus, anume Semov. Era vorba de un oarecare Boris Verodin, pe care vor să pună mâna cu orice chip, căci acesta a dosit o comoară, foarte preţioasă pentru noul regim.

Suedezul izbucni într-un hohot de râs, apoi urmă:

— Ştiţi, domnule Orensen, dacă Verodin ăsta, sau cum l-o fi chemând, a izbutit să facă o asemenea ispravă, atunci merită toată stima şi admiraţia noastră…

Tânărul se întunecă la faţă. Totuşi, nu-şi pierdu cumpătul, ci îşi luă rămas bun de la căpitan şi, după ce o rugă pe Agata să-l aştepte puţin, coborî scara, îndreptându-se spre cabina lui. Tocmai voia să pună mâna pe clanţă, când un individ deschise uşa şi încercă să se strecoare pe lângă el. Dar Boris nu stătu la gânduri şi-l înşfăcă de guler.

— Ei, ce cauţi în cabina mea, stimabile? se răsti el, scuturându-l cu putere.

— Cum vă trece prin minte… am greşit doar uşa! răspunse celălalt, cu îndrăzneală.

Boris Verodin îi dădu drumul şi privi întunecat după el. În cele din urmă intră în cabină şi-şi cercetă valiza. Dar aceasta era neatinsă, pe semna că individul îl auzise apropiindu-se şi atunci renunţase la hotărârea lui.

Revoluţionarul încuie cu grijă uşa cabinei, apoi reveni pe punte.

În acea zi, cei doi ruşi nu se arătară deloc.

Din când în când, Boris Verodin dădea o raită prin cabină, pentru a se încredinţa dacă totul e în ordine. Deoarece ştia că e iscodit prin găurite făcute în perete, rămase tot timpul cu barba şi peruca falsă.

215. Printre barajele de mine

Căpitanul vasului păru foarte nemulţumit, când, a doua zi dimineaţă, unul din cei doi ruşi se apropie de el.

Marea era iarăşi agitată şi valurile se izbeau cu putere de pereţii vasului, care era azvârlit încoace şi încolo, ca o minge.

Individul îl rugă pe căpitan să-i acorde o scurtă convorbire.

— Ce vrei de la mine? întrebă acesta, supărat. Vezi, doar că n-am vreme de pierdut! Dacă nu sunt cu ochii în patru, zburăm în aer cu toţii, căci marea e plină de mine… Dacă e vorba de un lucru însemnat, spune ce ai de spus, dar cât mai pe scurt…

— Bine, domnule căpitan, n-am să-ţi răpesc timpul. Voiam să trimit, prin telegrafia fără fir, o depeşă adresată unui crucişător rusesc, care se află prin apropiere.

— O depeşă? făcu suedezul, privindu-l cercetător. Şi, ce vrei să

telegrafiez!?

— Doar câteva cuvinte… E vorba de un călător, care se află pe bordul acestui vapor, sub numele de Cristian Orensen.

Căpitanul se uită speriat la omul dinaintea lui.

— Ce ai cu domnul Orensen? întrebă el. Te sfătuiesc să-l laşi în pace, căci e un om cinstit.

— Zău? Un om cinstit? făcu celălalt, batjocoritor. Atunci cum se face că a şterpelit Statului câteva milioane de ruble în aur?… Ascultă-mă, omul acesta trebuie arestat şi ca să nu ne mai pierdem vremea cu fel de fel de formalităţi, propun să-l transportăm pe bordul crucişătorului nostru.

Căpitanul, se întorsese iarăşi, căci trebuia să fie cu luare-aminte la talazurile furioase.

— Nu, nu se poate, răspunse el, apoi. Chiar dacă ar fi aşa cum spui dumneata, încă nu ţi-aş îngădui să-l arestezi, fiindcă paşaportul lui e în regulă şi poartă viza consulului suedez din Petrograd.

— Bine, dar nu vrei să pricepi că e vorba de un hoţ? strigă rusul, înfuriat. De luni întregi suntem pe urmele lui, toate vasele care au părăsit Rusia au fost cercetate de agenţii noştri, tocmai acum, când să punem mâna pe el, vrei să ne încurci dumneata toate socotelile?

— Eu nu-mi fac decât datoria şi aceasta este ca toţi călătorii de pe bordul vasului meu să ajungă nevătămaţi la Stockholm – răspunse căpitanul. Restul nu mă priveşte… Ţara mea e neutră… Dacă Orensen n-a călcat legile ei, n-avem niciun motiv ca să-l dăm pe mâna urmăritorilor săi.

— Domnule căpitan, lucrul e foarte simplu… n-ai de ce să-ţi faci mustrări… Gândeşte-te, doar câteva cuvinte prin telegrafia fără fir şi crucişătorul nostru îţi iese în cale, silindu-te să ni-l predai. După aceea, părăsim şi noi vaporul, iar dumneata îţi urmezi călătoria nestingherit. Nimeni nu-ţi poate cere socoteală, căci ai fost silit să-l predai… Chiar dacă s-ar isca un mic conflict diplomatic, tot n-ai de ce să-ţi fie teamă, căci pe vremurile astea asemenea lucruri se potolesc foarte repede.

Suedezul dăduse mereu semne de enervare. În cele din urmă, izbucni în râs:

— Da, la dumneata toate merg foarte simplu… Eu, însă, îmi cunosc prea bine datoria şi nu mi-o voi încălca niciodată. Aşadar, nu te mai osteni zadarnic. Rămân la hotărârea mea! Cum ai s-o scoţi la capăt cu el, treaba dumitale!

Tişcerin – căci el era – mormăi o înjurătură şi se apropie de tovarăşul său, care îl aştepta nerăbdător.

— Ei, ce s-aude? întrebă Sernov.

— Nu vrea. Cu omul ăsta nu poţi ieşi niciodată la capăt! Nici n-am încercat să-i ofer ceva bani, căci atunci s-ar fi înfuriat şi mai rău.

Asemenea lupi de mare sunt cinstea întruchipată.

— Hm, proastă afacere! mormăi Sernov. Ce facem, deci?

Tişcerin clipi din ochi cu înţeles, apoi cei doi agenţi se retraseră în partea dindărăt a vaporului, unde căpitanul nu putea să-i vadă.

— Blestemaţi indivizi! bombăni suedezul. Trebuie neapărat să dau de veste lui Orensen şi tovarăşei sale. Mi-ar părea tare rău dacă li s-ar întâmpla ceva – fie că el e sau nu Boris Verodin.

Abia după asfinţitul soarelui avu timp căpitanul să se ocupe de cei doi călători. Agata se îndrepta tocmai spre el.

— Bună seara, domnişoară! o salută suedezul.

Tânăra îi răspunse foarte prietenos. Aruncând o privire în jurul său şi încredinţându-se că cei doi ruşi nu erau de faţă, căpitanul aşternu în grabă câteva rânduri pe o bucată da hârtie şi o înmână apoi frumoasei fete.

— Dă-o tatălui dumitale! şopti el. E vorba de un lucru foarte însemnat – şi cu o privire îngrijorată, adaugă: Feriţi-vă de cei doi ruşi… sunt spioni!

Agata bâigui câteva cuvinte de mulţumire, apoi se îndreptă spre cabina lui Boris Verodin. Între timp, acesta se pusese la adăpost de privirile curioase ale vecinului său, căci atârnau nişte haine în dreptul găurilor pe care spionul le făcuse în perete.

Tânăra fată îi întinse biletul şi Boris citi cu înfrigurare următoarele rânduri:

„Fiţi cu băgare de seamă! Cei doi ruşi, Tişcerin şi Sernov, vor să vă aresteze. Mi-au propus să dau o radiogramă unui crucişător rusesc, care se află prin apropiere, pentru ca acesta să pornească în urma noastră, şi să pună mâna pe voi. Am refuzat propunerea făcută de cei doi spioni.

Căpitanul vasului.”

Boris Verodin rămase cu privirile aţintite în gol. Cât despre el, nu se temea de cei doi ticăloşi. Agata, însă, îi stătea în cale. Abia acum îşi dădea seama ce povară însemna pentru el tânăra fată.

Aceasta păru să-i ghicească gândurile, căci se apropie de dânsul şi zise cu glas tremurat:

— Spune-mi, Boris, nu-i aşa că-ţi stau în cale?

Tânărul o privi cu milă. Nu, nu putea s-o mâhnească şi mai mult.

— Ce vrei să spui cu asta, draga mea? zise el, dezmierdând-o.

Agata zâmbi fericită şi o rază de nădejde îi încolţi în suflet. Nu mai vorbiră nimic despre asta.

A doua zi urmau să sosească la Helsinki. Ţinând seama de acest fapt, Boris Verodin îşi schimbă planul pe care-l făurise şi se hotărî să debarce acolo, împreună cu Agata, nădăjduind că astfel va scăpa de urmărirea spionilor. Când aceştia vor băga de seamă dispariţia lor de pe vapor, va fi prea târziu, căci vor fi nevoiţi să-şi urmeze călătoria

până la Stockholm.

A doua zi, însă, tânărul făcu o constatare care îl îngrijoră foarte mult. Îndărătul lor, deşi la mare depărtare, se afla un vapor care părea să-i urmărească. Boris luă un ochean şi aşezându-se la fereastra cabinei, privi cu încordare spre vasul suspect. Deodată, vaporul suedez făcu un viraj mare. Nu trecu mult şi celălalt porni şi el în aceeaşi direcţie.

Boris păli. Toate schimbările petrecute în drumul vasului suedez fură imitate de vasul dindărătul lor. Nu mai încăpea nicio îndoială, erau urmăriţi şi după cât se părea, de un vas de războiul rusesc.

După puţin timp, Boris urcă pe punte, unde căpitanul îl întâmpină foarte îngrijorat.

— Ştiu ce vrei să-mi spui, începu el. Suntem urmăriţi… de jumătate ceas îmi tot bat capul să aflu cum e cu putinţă una ca asta… Stai, mi-a venit o idee… Cum de nu m-am gândit mai înainte?

Se depărtă în grabă, urcând scara îngustă ce ducea la cabina telegrafistului.

— Ticălosule! scrâşni el. Cât ai primit de la cei doi ruşi ca să transmiţi radiograma?

Celălalt încercă să tăgăduiască, dar căpitanul îi curmă vorba, strigând cu glas poruncitor.

— Pleacă, eşti vrednic de dispreţul tuturor!

După ce telegrafistul se depărtase, încuie cabina, luă cheia cu el şi se înapoie lângă Boris Verodin.

— Cu toate astea, am să încerc să scap de urmăritorul nostru, zise dânsul. Din păcate, bănuiala mea s-a adeverit… Telegrafistul s-a lăsat cumpărat de cei doi spioni. Voi face tot ce-mi va sta în putinţă să nu cazi în mâna lor… Ne vom apropia cât mai mult de coastă, şi deşi acolo primejdia e mult mai mare, din pricina minelor, care sunt foarte numeroase – totuşi vom fi mai la adăpost, căci crucişătorul nu va cuteza să ne urmărească, fiindcă aceasta ar însemna pieirea lui.

— Domnule căpitan, n-aş vrea să primejduiţi vasul din pricina mea! răspunse Boris, îngrijorat.

Suedezul, însă, se şi îndepărtase, dând câteva ordine timonierului. Acesta clătină capul în semn de încuviinţare, apoi vasul îşi schimbă direcţia apropiindu-se tot mai mult de coasta finlandeză.

În acelaşi timp, însă, crucişătorul făcu şi el aceeaşi manevră, părând că nu vrea să se îndepărteze cu niciun chip de vasul suedez.

Boris Verodin coborâse iar în cabina lui, privind cu încordare spre urmăritor.

— Agata, zise luntraşul la un moment dat, s-ar putea întâmpla să fim nevoiţi să ne despărţim… În acest caz, vei lua cu tine valiza mea şi-ţi vei însuşi ceea ce se află înăuntru… Când voi fi iarăşi liber, voi veni să te văd la Londra, unde cred că vei ajunge cu bine.

Tânăra fată păli.

— Ce tot spui? exclamă ea, încleştându-se de braţul său. Nu, nu mă despart de tine, Boris… Dacă te vor aresta… te însoţesc şi eu… n-am să te părăsesc pentru nimic în lume!

— Ascultă-mă, Agata, nu se poate, încercă el să se împotrivească. Trebuie să înţelegi că nu te poţi înapoia în Rusia… Făgăduieşte-mi că-ţi vei urma călătoria spre Londra şi vei lua cu tine valiza mea. Am acolo acte însemnate, care nu trebuie să cadă în mâinile altora.

Fireşte, prin aceasta Boris nu urmărea decât s-o abată de la hotărârea ei – şi izbuti să-şi ajungă ţinta.

— Atunci… atunci n-am încotro! bâigui fata. Cine şi-ar fi închipuit că vom fi nevoiţi să ne despărţim?

Deznădăjduită, frumoasa copilă se aruncă de gâtul său şi Boris se văzu nevoit să se lase dezmierdat. La un moment dat, tânărul se hotărî să-i destăinuie adevărul, spunându-i că nu va putea niciodată să fie a lui – dar se răzgândi, înduioşat de durerea ei.

În acest timp, crucişătorul părea că se depărtează de vasul suedez. Poate că viteazul căpitan izbutea să se sustragă urmăririi!

Boris Verodin se ridică şi vru să părăsească încăperea, pentru a sta de vorbă cu căpitanul. Când deschise uşa, rămase locului îngrozit, căci cei doi ruşi se aflau înaintea sa, cu revolverele în mâini, privindu-l batjocoritor.

— Degeaba, dragul meu Boris Verodin! zise Tişcerin. Rămâi frumuşel în cabină, altminteri o să cam faci cunoştinţă cu noi… În ultimele câteva luni, am făcut de douăsprezece ori călătoria spre Stockholm, sperând mereu să punem mâna pe tine… În sfârşit, iată-ne ajunşi la ţintă!

Boris Verodin nu răspunse nimic, ci se retrase în cabină, zăvorând uşa după el. Agata plângea în hohote. Fără să-şi piardă cumpătul, tânărul revoluţionar se apropie de ferestruică şi privi cu încordare spre crucişător. Coasta era apropiată şi se zărea destul de lămurit, deşi era învăluită în ceaţă.

Deodată răsună o bubuitură asurzitoare şi vasul se ridică, trosnind din toate încheieturile. Apa năvăli înăuntru, acoperind zgomotul maşinilor, care totuşi mai funcţionau încă.

Cuprins de groază, Boris Verodin luă în braţe pe Agata, care leşinase.

Vasul se izbise de o mină plutitoare, pricinuind explozia acesteia.

Ţipetele şi vaietele nenorociţilor călători răsunau sfâşietor în văzduh.

216. Străduinţe zadarnice

Iarna aspră îşi întinsese iarăşi asupra Rusiei linţoliul ei alb. Un

viitor întunecat se desfăşura înaintea bieţilor oameni, care n-aveau ce mânca, n-aveau lemne şi nici măcar vreo nădejde că situaţia se va îmbunătăţi vreodată.

Omenirea, îngrozită de ororile războiului, încheiase pace, după ce milioane de oameni nevinovaţi căzuseră pe câmpul de luptă.

În acest timp, Rusia luase înfăţişarea unui cimitir uriaş. Foametea bântuia cumplit, frigul făcea mii de victime. Cea mai mare parte din ogoare fuseseră lăsate în părăsire, iar acolo unde pământul fusese lucrat, recoltele erau foarte slabe.

Din sudul ţării se îndreptau spre capitală nenumărate convoaie de înfometaţi care alcătuiau o primejdie pentru locuitorii din oraşe. Uneori, sărmanii nici nu mai apucau să ajungă la ţintă, ei mureau pe drum.

Într-una din aceste zile friguroase, cam spre înserat, o femeie îndoliată, care se sprijinea pe un toiag gros, păşea pe şoseaua ce ducea spre Cronstadt.

Părea să fie încă tânără, căci mişcările-i erau agile, iar ochii – atât se mai putea vedea din toată faţa – scânteiau ca doi cărbuni aprinşi.

Ajungând la o răscruce, se opri, lăsându-şi privirile să alunece peste arborii desfrunziţi.

— Da, aici trebuie să fie, murmură ea. De aici porneşte poteca ce duce spre mănăstire şi spre coliba cărbunarului. Ce dracu, doar n-oi fi atât de uitucă, încât să nu-mi mai amintesc ce înfăţişare aveau locurile!

Mai privi o dată în jurul ei, se uită îngrijorată spre cer, căci în curând avea să se înnopteze, – apoi porni mai departe, cu paşi siguri.

— Hm, n-ar fi deloc plăcut să rătăcesc drumul şi să fiu nevoită să rămân noaptea în pădure, îşi zise ea. Nu, mai am de îndeplinit o misiune sfântă, înainte de a porni spre lumea cealaltă… Nenumăraţi tovarăşi au pierit din pricina mea – acum vreau să-i salvez pe cei rămaşi în viaţă, vreau să redau guvernului comoara care va îndestula nevoile atâtor nenorociţi…

Femeia îndoliată nu era nimeni alta decât Sonia Petrovici, care pornise la drum în urmă cu două zile.

Nimeni nu-i putuse da vreo lămurire asupra cărbunarului şi celor doi tineri. Află doar că nenumăraţi împuterniciţi ai guvernului şi agenţi ai Cekei fuseseră la faţa locului şi răscoliseră tot ţinutul, fără să ajungă la vreun rezultat.

Cărbunarul şi fiul său – care fusese văzut doar de câteva ori în satul vecin – dispăruseră fără urmă, împreună logodnica lui Osip.

Luna răsărise pe cer, când Sonia Petrovici ajunse la mănăstirea distrusă de foc. Din depărtare se auzea fluieratul prelung al unei locomotive care tocmai trecea pe acolo.

Nenorocita femeie rămase nemişcată în faţa ruinelor sfântului

lăcaş. Deodată îşi aminti de călugărul care căzuse jertfă soldaţilor sălbăticiţi. Fiori de groază îi străbătură trupul, gândindu-se la clipele petrecute între zidurile mănăstirii – totuşi atunci trăise şi clipele cele mai fericite din viaţa ei, fusese a lui Boris Verodin. Atunci, fără să ţină seama de nimic, fără să le pese de moartea care îi pândea la câţiva paşi, sorbiseră cu nesaţ din cupa dragostei.

Apoi devenise fiinţa cea mai nenorocită de pe pământ, căci toţi o ocoleau şi niciun bărbat n-avea să se mai atingă de dânsa vreodată. Dar nici nu dorea asta, căci voia să păstreze curată amintirea aceluia care îi cucerise inima.

Sonia scoase un suspin adânc şi porni spre coliba cărbunarului, căci era prea târziu ca să-şi înceapă cercetările printre ruine.

După puţin timp ajunse la colibă, despre care ştia că nu era locuită, de aceea îşi adusese cu dânsa o pătură, câteva lumânări şi ceva de-ale mâncării.

Uşa era încuiată, însă din câteva opintiri ea o deschise. Când să treacă pragul, însă, un şobolan, o zbughi printre picioarele ei.

Aprinse o lumânare şi un ţipăt uşor ieşi de pe buzele ei, zărind alte lighioane alergând speriate prin încăpere. După cât se părea, o întreagă familie de şobolani se aciuise în coliba părăsită.

Sonia privi în jurul ei. O mare neorânduială domnea pretutindeni. Păturile de pe paturi erau roase de şobolani, care săreau din toate părţile. Ea mai aprinse două lumânări şi, cu ajutorul unui ciomag, pe care-l găsi într-un colţ, izbuti să alunge urâcioasele animale. Apoi propti uşa şi se aşeză pe marginea patului în care zăcuse atâtea săptămâni Boris Verodin. Rămase astfel câtva timp, cu gândurile cufundate în trecut şi văzu, cu ochii minţii, chipul supt de boală al iubitului, care plutise atâta vreme între viaţă şi moarte.

Cam pe la miezul nopţii aprinse alte lumânări, căci celelalte erau pe sfârşite, apoi se ghemui pe culcuşul tare şi adormi. Făcându-se linişte, şobolanii se strecuraseră iarăşi în odaie şi, deodată, unul din ei răsturnă o lumânare.

Spre norocul Soniei, un alt şobolan se căţără pe pat şi o trezi din somn. Biata femeie sări în sus, speriată. Un fum înăbuşitor îi tăia răsuflarea.

Abia atunci îşi dădu seama de primejdie: lumânarea căzuse pe o cârpă uscată şi flăcările ameninţau să se întindă mai departe.

Repede ea luă pătura şi o azvârli peste flăcări şi izbuti să le înăbuşe. Apoi deschise uşa ca să iasă fumul din încăpere.

Nu mai închise ochii toată noaptea şi era bucuroasă când, se iviră zorile. Desprinse câteva scânduri dintr-un grajd pe jumătate năruit, aprinse focul, şi, în curând, o căldură plăcută domnea în cele două încăperi.

După ce îşi pregăti dejunul ei sărăcăcios, deretică puţin prin colibă,

căci se aştepta să mai petreacă acolo cel puţin o noapte. Descoperind gaura prin care pătrunseseră şobolanii în casă, o astupă cu cioburi şi pământ, apoi începu să scotocească prin sertare. Cărbunarul nu luase nimic cu el. Tot ce făcea parte din gospodăria lui sărăcăcioasă se mai afla în colibă.

Deodată, dădu peste o foaie de hârtie transparentă, pe care era desenat un plan.

Un gând îi trecu fulgerător prin minte. Era planul mănăstirii.

Dar cine îl făcuse? Nu cumva Boris Verodin?

Privi hârtia mai cu luare-aminte, o întoarse pe partea cealaltă şi băgă de seamă că nu era vorba de un plan original, ci de o copie.

Toate cercetările ei pentru a descoperi originalul, rămaseră zadarnice. În cele din urmă împături hârtia, o vârî în sân şi părăsi coliba, pornind spre mănăstire.

Ajungând acolo, găsi lesne intrarea în pivniţă. Fiori îi străbătură trupul, când coborî scara pe jumătate năruită, care ducea în bolta unde se aflau osemintele călugărilor. Ajungând jos aprinse o lumânare, cu care lumină locul.

— Ah, un om… mort! strigă ea, deodată. Cine o fi oare? Cum a ajuns aici?

Se apropie cu teamă de trupul neînsufleţit şi-i lumină faţa. Era mâncată de şobolani. Două şiruri de dinţi păreau că rânjesc la dânsa. Sonia se dădu înapoi, îngrozită.

De unde să ştie ea că era vorba de cadavrul căpitanului Semelov, care îşi găsise în pivniţă o moarte înfiorătoare?

Revoluţionara scoase la iveală copia găsită în colibă. Da, totul se potrivea întocmai. Şi, cu cât se gândea mai mult, cu atât rămânea mai încredinţată că planul fusese făcut de cineva care avusese de-a face cu preţioasele lăzi ascunse în pivniţă. Şi cine altul putea să fie, decât Boris Verodin? Numai el şi dânsa mai rămăseseră în viaţă dintre toţi aceia care ştiau că aurul fusese dus în pivniţă.

Se apropie de locul unde ascunseseră lăzile şi, vârând capul prin deschizătura din zid, văzu că încăperea era goală. Aşadar, nu mai avea ce căuta aici. Un suspin de uşurare îi scăpă de pe buze, când ajunse iarăşi la lumina zilei şi simţi aerul curat.

Înapoindu-se la colibă, rămase pe gânduri vreme îndelungată. Un glas tainic îi spunea că planul acesta se afla în oarecare legătură cu aurul dispărut. Oare Boris îl desenase în timpul convalescenţei sale, ca să-şi mai omoare vremea sau ca să nu uite locul unde ascunsese comoara? Dar ce se făcuse cu originalul planului? Cine îl avea?

De aici până la descoperirea adevărului nu mai era decât un pas. Şi Sonia făcu acest pas, călăuzită de înţelepciunea ei.

Da. Numai aşa trebuie să se fi petrecut lucrurile! Boris întocmise planul. Logodnica lui Osip, tânăra Pavlovna, care părea foarte lacomă

de bani, îl spionase, şi, când se ivi momentul prielnic, făcu o copie a planului, zicându-şi că trebuie să fie rost de vreun câştig din asta.

Abia acum îşi aminti de purtarea ciudată a Pavlovnei şi şuşotirile tainice ale celor doi logodnici.

La gândul acesta ea zâmbi cu amărăciune. Ştia dânsa ce putere aveau unele femei asupra bărbaţilor. Cărbunarul şi fiul său erau, fără îndoială, oameni cinstiţi. Pavlovna, însă, îi îndemnase să fure preţioasele lăzi, peste care o fi dat ea, cu ajutorul planului. Dar unde le-o fi dus?

Lăzile fuseseră încărcate în patru vagoane, iar pământul era îngheţat pe vremea când dispăruseră din pivniţă. Aşadar, nu mai încăpea nicio îndoială că aurul se mai afla prin împrejurimi, căci nu putea fi transportat cu atâta uşurinţă.

Sonia îşi făcu rost de o sapă şi un târnăcop, pe care le găsi în curte, apoi porni spre pădure, unde îşi urmă cercetările. Dar nici de astă dată nu ajunse la vreun rezultat.

Mai petrecu o noapte în colibă, căci nu voia nici în ruptul capului să lase lucrurile baltă. A doua zi porni iarăşi în căutarea aurului, care nu putea să fie decât prin apropierea colibei.

Dar şi de astă dată se văzu înşelată în speranţele ei, ceea ce îi zdruncină bănuiala. Nu cumva pornise pe o cale greşită? Nu cumva hoţii erau mai vicleni decât îşi închipuise ea?

După-amiază se pregăti de drum, căci nu mai avea niciun rost să rămână acolo şi, pe de altă parte, voia să străbată satele până la Cronstadt, nădăjduind că va izbuti să capete ceva lămuriri asupra celor dispăruţi.

Dar nu află nici ea mai mult decât aflase Potcikev, anume că nişte căruţe misterioase fuseseră văzute în timpul nopţii, îndreptându-se spre Cronstadt. Unii susţineau că era şi o femeie, alţii tăgăduiau. În orice caz, individul era un om bine făcut la trup.

Aşadar, singurul lucru vrednic de reţinut, era că misterioasele căruţe se opriseră la Cronstadt sau Peterhof.

217. O aterizare forţată

Aproape de graniţa Poloniei, luptele continuau cu înverşunare şi izbânda era când de partea unora, când de partea celorlalţi. Germanii îşi retrăseseră armatele, însă polonezii alcătuiseră legiuni de voluntari şi porniseră un război aprig pentru eliberarea patriei lor, care fusese robită atâta vreme.

Cel mai rău o duceau acei care locuiau în zona de luptă, căci avutul lor era când în mâna polonezilor, când în cea a ruşilor, – şi ambele tabere erau deopotrivă de sălbatice.

Într-unul dintre cele mai frumoase castele de lângă Varşovia, locuia

contele Stanislas de Zielinski, căruia îi mersese vestea de bogat ce era.

Festivităţile pe care le dăduse pe vremuri în cinstea împuterniciţilor Ţarului erau vestite în toată ţara. Însă, chiar şi în timpul războiului contele ştiuse să facă în aşa fel ca să se pună bine cu toţi, astfel că nu prea avusese mult de suferit.

Cu toate acestea, îşi iubea ţara mai presus de orice şi n-ar fi pregetat o clipă să jertfească avutul său pentru binele ei. În ultima vreme ruşii revoluţionari încercaseră să-l silească să treacă de partea lor, dar nobilul rămase neînduplecat. Şi nu-şi părăsise castelul, deşi primejdia îl ameninţa la tot pasul.

Contele Zielinski era un om de vreo şaizeci de ani şi, înainte vreme, făcuse parte dintr-un regiment de gardă, bucurându-se de multă trecere la Curtea Ţarului. O întâmplare îl silise, însă, să-şi dea demisia din armată, şi să se ocupe numai de administrarea moşiilor sale.

În ultimul timp lucrurile se înrăutăţiseră. Cu patru zile în urmă, o patrulă din armata roşie pătrunsese în castel, sub cuvânt că nobilul dăduse adăpost unui fugar. Era vorba de un bărbat, care fusese condamnat la moarte în Petrograd şi care izbutise să fugă şi să se strecoare printre liniile armatei roşii.

Contele făcu o plecăciune înaintea conducătorului patrulei, apoi zise:

— Fugarul nu se află aici şi nici nu l-am văzut în ochii mei. Totuşi, dacă doriţi, puteţi cerceta castelul.

— Asta o s-o facem în orice caz! răspunse revoluţionarul. Dar dacă, fugarul va fi descoperit aici, vom da foc castelului, iar dumneata vei i pus la zid.

Nicio fibră nu tresări pe chipul bătrânului conte, care făcu doar o mişcare cu mâna, arătând că n-are nimic împotrivă.

După trei ceasuri de cercetări amănunţite, soldaţii se retraseră, înjurând de zor – cu toate că nobilul castelan poruncise ca să fie ospătaţi din belşug.

Conducătorul lor ridică revolverul şi strigă cu glas ameninţător:

— Las’ că mă întorc eu şi dau de fugar! Atunci vom face ceea ce n-am făcut acum.

Un suspin de uşurare scăpă de pe buzele contelui, când patrula revoluţionară părăsi castelul. Acum începu să-şi dea seama că va fi nevoit să plece din ţinut. Doar şi soţia lui trăia la Paris şi nu-şi văzuse patria de multă vreme.

Soarele asfinţise. Bătrânul conte stătea singur în sala de mâncare, luminată de lumânări mari. Strămoşii familiei Zielinski păreau că privesc posomorâţi, din portretele lor încadrate în rame mari, aurite, spre singuraticul bărbat. Mulţi dintre aceştia se distinseseră în luptele pentru eliberarea Poloniei din jugul aspritorilor. Regii îi răsplătiseră cu mari onoruri, şi le dăduseră slujbe de cinste.

Masa contelui era, de obicei, foarte simplă. Lângă cina lui sărăcăcioasă se afla o cană mare de apă, şi o sticluţă cu vin negru.

Deodată, bătrânul trase cu urechea. Afară, vântul sufla cu putere – totuşi, ceea ce auzea el nu era şuieratul acestuia, ci uruitul unui avion care pe semne că se rătăcise şi înaintase prea mult în zona de luptă. Îngrijorat, contele se apropie de fereastră, o deschise şi încercă să străbată întunericul cu privirea. Împuşcături dese răsunau la nu prea mare depărtare de castel, bubuitul tunurilor se auzea înăbuşit în noapte, apoi răpăitul unei mitraliere – toate acestea dovedeau că o luptă se încinsese iarăşi prin împrejurimi.

În cele din urmă, bătrânul închise fereastra la loc, aprinse o lumânare stinsă de vânt, apoi se aşeză la masă, spre a-şi sfârşi cina.

În acea clipă se auzi o bătaie în uşă şi un servilor bătrân intră în sala de mâncare. Era Ladislaus, credinciosul camerist al contelui, care, împreună cu o fată în casă şi bătrâna bucătăreasă erau singurii servitori care mai rămăseseră la castel.

— Ce s-a întâmplat, Ladislaus? întrebă contele, neliniştit.

— Domnule conte… un avion a aterizat în pădure… Cred că a fost nevoit să coboare pe pământ, răspunse cameristul.

— Şi ştii ce fel de avion e? Ai văzut pilotul? întrebă contele.

— Nu, n-am văzut decât aparatul, care a făcut câteva viraje deasupra luminişului din pădure, apoi s-a lăsat pe pământ.

Bătrânul nobil se ridicase de pe scaun şi măsura încăperea cu paşi mari.

— N-avem încotro, trebuie să-i venim în ajutor fie că e prieten sau duşman, zise el, în cele din urmă. Lucrul de căpetenie e să se înalţe cât mai repede şi să dispară de aici.

— Poate că aviatorul nu găseşte drumul spre castel şi…

Contele îi curmă vorba, zâmbind.

— Pare-mi-se că se şi apropie cineva, zise el, auzind zgomote în curte.

Cameristul se depărtă, apoi paşi răsunară pa trepte şi uşa încăperii se deschise din nou.

Bătrânul conte privi uimit spre cele patru persoane care intrară înăuntru. Erau două femei foarte frumoase – pesemne mamă şi fiică – şi doi bărbaţi.

Unul dintre aceştia părea foarte bătrân, căci avea părul şi barba albă da zăpada, iar celălalt era pilotul, care privi cu neîncredere în jurul său.

— Lasă-mă pe mine să vorbesc! zise femeia mai în vârstă, adresându-se pilotului, care tocmai voia să dea lămuriri castelanului. Eu mă pricep mai bine, cu atât mai mult cu cât cunosc şi limba poloneză.

Apoi, înclinându-se, se adresă contelui Zielinski.

— Suntem fugari din Rusia, domnule… Ne îngăduiţi, mie şi însoţitorilor mei, să rămânem aici peste noapte? Nădăjduiesc că mâine vom putea să ne urmăm drumul.

— Fireşte, doamnă, casa mea vă stă la dispoziţie, răspunse contele, curtenitor. Vă atrag însă luarea-aminte că viaţa vă e în primejdie, căci mai în fiecare zi patrulele roşii cercetează castelul şi împrejurimile.

— Ah, atunci nu e nimic de făcut! murmură femeia îngrijorată.

Şi întorcându-se spre pilot, urmă:

— Spune, domnule Rokkartin, cât timp îţi trebuie ca să repari aparatul?

Omul înălţă din umeri.

— Deocamdată, nu ştiu nici eu, căci n-am cercetat avionul, şi nici nu pot să-l cercetez astăzi, fiindcă e prea întuneric. În orice caz, suntem nevoiţi să aşteptăm până la răsăritul soarelui.

Femeia tălmăci contelui spusele tânărului pilot, apoi se prezentă:

— Numele meu e Gloria Tatiana Worchester, iar aceasta e fiica mea.

— Ah, sunteţi englezi? făcu bătrânul, surprins.

Contesa dădu din cap în semn de încuviinţare şi aruncă spre tovarăşa ei o privire plină de înţeles. Aceasta – în care desigur că cititorii noştri au recunoscut-o pe Irina – nu scoase nicio vorbă lăsând totul în seama ocrotitoarei sale.

Bătrânul prinţ fu şi el prezentai de nobila femeie, care spuse că e tatăl ei.

După aceea, Ladislaus conduse pe cei patru oaspeţi în odăile rezervate oaspeţilor, urmând ca a doua zi dimineaţă să se ia o hotărâre în legătură cu plecarea lor.

Din păcate, nădejdile contesei nu se înfăptuiră. Avionul suferise mari stricăciuni, iar una din piese trebuia înlocuită neapărat. Şi deoarece nu avea asemenea piese la îndemână, pilotul se văzu nevoit să şi-o facă singur, astfel că nu puteau porni mai departe atât de curând.

Între timp, contesa avu o convorbire cu bătrânul castelan, care fireşte că le oferi tot sprijinul său, dar adăugă:

— Trecem prin vremuri nespus de grele, stimată doamnă. Nu putem şti ce se va întâmpla dintr-o clipă într-alta. Ţinutul e ocupat ba de trupele roşii, ba de cele albe, sau chiar de luptătorii polonezi. Dacă aceştia din urmă ar izbuti să-l ţină în stăpânirea lor, atunci aţi fi salvaţi, căci la nevoie aţi putea să vă urmaţi drumul cu trăsura, apoi cu trenul. În schimb, dacă roşii ocupă castelul şi sunteţi descoperiţi, atunci situaţia devine foarte neplăcută, căci aceştia nu ştiu de glumă – mai ales când e vorba de fugari. Nu mai încape nicio îndoială că pilotul va fi împuşcat, pentru că şi-a însuşit un avion al statului.

Contesa dădu din cap, cu mâhnire.

— Da, aveţi dreptate, domnule conte, zise ea. Să nădăjduim, totuşi, că lucrurile nu vor ajunge până acolo… În orice caz, vă mulţumesc din suflet pentru sprijinul pe care ni l-aţi făgăduit.

Bătrânul nobil făcu o plecăciune, apoi urmă:

— Îmi îngăduiţi o întrebare, doamnă? Cunosc pe ducele de Worchester… nu cumva sunteţi soţia lui?

— Nu, domnule conte, vă înşelaţi, răspunse misterioasa femeie – nu sunt nobilă… De altminteri, spor că revoluţionarii nu vor cuteza să-mi facă, vreun rău, căci sunt englezoaică şi mă aflu sub scutul ţării mele.

— Vă sfătuiesc să nu vă bizuiţi mult pe asta, replică bătrânul. Ştiţi, doar, că ambasadorul Germaniei la Petrograd a fost ucis. Revoluţionarii nu obişnuiesc să facă multă vorbă când au de-a face cu oameni care le stau în cale. Dar aveţi dreptate, nu trebuie să ne pierdem niciodată nădejdea…

Trecuseră cinci zile de când fugarii se aflau pe moşia contelui Zielinski.

Contesa devenea tot mai nerăbdătoare şi se interesa mereu de mersul reparaţiei avionului. Rokkartin, însă, făcea o mutră posomorâtă şi înălţa din umeri, căci aflase că trupele roşii înaintau tot mai mult spre castel, iar aparatul nu putea fi folosit încă.

De o vreme încoace, pilotul începuse să regrete că făcuse târgul. La ce îi foloseau banii, dacă avea să se teamă mereu de răzbunarea tovarăşilor săi? Dacă aceştia izbuteau să-l prindă, atunci nu-i mai rămânea nicio scăpare. Înainte cu o zi fusese la castel o patrulă de cazaci, care întrebaseră iarăşi dacă fugarul nu se ivise pe acolo, căci, după cât ştiau, cel căutat se aţinea prin împrejurimi. Din fericire, niciunul din cei patru oaspeţi ai castelanului nu fu descoperit de soldaţi.

Avionul se afla într-un luminiş înconjurat de copaci înalţi şi foarte apropiaţi unul de altul. Cu toate acestea, în împrejurări normale ar fi fost cu neputinţă să se ascundă prezenţa lui acolo, căci pe moşia castelanului lucrau mulţi oameni şi fără îndoială că unul din ei l-ar fi descoperit. Acum însă, contele avea în serviciul lui doar trei servitori, astfel că nimeni nu ştia de cele întâmplate.

Rokkartin muncea cu multă râvnă la reparaţia avionului, căci ştia prea bine ce-l aşteaptă dacă nu va izbuti să dispară cât mai curând. De ce nu rezistase motorul încă un ceas? Atunci, ar fi fost salvaţi cu toţii. Acum, însă, se aflau într-o situaţie din cele mai primejdioase.

În acea zi, Irina se apropie de aviator, ca de obicei, urmărind cu luare-aminte munca lui. Tânăra fată, însă, nu băgase de seamă privirile pe care i le arunca adesea omul acesta tăcut şi nu observase sclipirea de patimă care se aprindea în ochii săi, când dânsa se ivea în luminiş.

Rokkartin fusese cuprins de o dragoste pătimaşă pentru drăgălaşa copilă, cu toate că-şi dădea seama prea bine că nădejdile lui nu se vor înfăptui niciodată. Căci, în primul rând, tânăra fată nu-i dădea nicio atenţie – deşi îi vorbea foarte prietenos, – iar în al doilea rând, ar fi fost o mare îndrăzneală din partea lui să-şi ridice ochii spre fiica bogatei doamne, care îl cumpărase.

Dar cu cât timpul trecea, cu cât Rokkartin privea mai des în ochii minunaţi ai Irinei, cu atât mai îndrăzneţe deveneau gândurile sale, cu atât mai primejdioase planurile care se ţeseau în mintea lui. Nu se întâmplase, oare, de atâtea ori ca bărbaţii cei mai săraci să izbutească să cucerească inimile femeilor bogate? De ce n-ar fi şi el în stare de aşa ceva?

Şi, cu toate că era chinuit de teama că va fi descoperit, cu toate că ştia că tovarăşii săi îl vor ucide dacă vor pune mâna pe el – el tărăgăna tot mai mult repararea aparatului, pentru ca plecarea lor să mai întârzie.

Într-una din zile, deşi avionul se afla în stare de funcţionare, Rokkartin spuse contesei că mai avea de lucru încă vreo câteva zile.

Seara, când se aşezară la masă, şi aviatorul nu era de faţă, contesa zise celorlalţi:

— Nu-mi place defel acest Rokkartin… E mereu posomorât şi tăcerea lui îmi dă de bănuit… Tare bine am fi făcut dacă nu ne-am fi bizuit pe el!

— Cred că vă înşelaţi, doamnă! răspunse bătrânul conte, care ştia tot ce se întâmplase. Nu uitaţi că şi-a trădat tovarăşii, care nu vor şovăi să-l împuşte dacă ar pune mâna pe el. Aşadar, socot că are tot interesul să plece de aici cât mai curând. În orice caz, mâine am să vorbesc cu el şi am să-l îndemn să se grăbească, spunându-i că zilele astea cazacii vor fi încartiruiţi în castel, ceea ce va duce la descoperirea avionului. După răspunsul său am să pot recunoaşte dacă amână plecarea într-adins…

Contesa clătină capul, cu tristeţe.

— Mamă, socot că eşti nedreaptă cu el, interveni Irina, apucând-o de braţ. L-am privit adeseori în timp ce lucra şi am văzut că-şi dă toată silinţa s-o scoată la capăt, căci muncea cu încordare.

Tatiana Gloria ridică din umeri, ca şi cum nu şi-ar fi putut alunga bănuiala care se trezise în mintea ei.

A doua zi dimineaţa, o patrulă de soldaţi din armata roşie îşi făcu, într-adevăr, apariţia la castel, cerând să vorbească bătrânului conte. Conducătorul ei, un bărbat cu o fâşie la braţ, păşi cu mândrie înaintea castelanului.

— Ştiţi că armatele noastre au ieşit biruitoare pretutindeni? zise el, cu glas aproape ameninţător.

— Nu, nu ştiam, răspunse bătrânul, foarte liniştit.

— Cu toate acestea se poate întâmpla să fim nevoiţi să ne retragem cu vreo douăzeci, treizeci de kilometri, urmă revoluţionarul. În acest caz, castelul dumneavoastră, ca şi celelalte clădiri din împrejurimi, vor rămâne în linia de foc. Fireşte că vă puteţi retrage în cuprinsul ţării sau să locuiţi mai departe în castel… Vă încunoştinţăm, însă, că vom aşeza în curte câteva tunuri, iar ferestrele clădirii vor fi împodobite cu ţevi de mitraliere.

Contele păli. Ce era de făcut? Nu se temea pentru persoana lui – cât despre el, ar fi rămas acolo până la urmă – dar ce făcea cu femeia, fiica ei şi bătrânul? Apoi, – un fior rece străbătu trupul castelanului – pilotul şi aparatul său? Dacă acesta era descoperit, nenorociţii nu mai aveau nicio scăpare, căci ar fi ieşit la iveală pe dată că avionul aparţinea statului, aşa că toţi aceia care veniseră pe bordul lui intraseră în conflict cu legea.

Cu toate acestea, contele îşi păstră sângele rece şi nu şi-l pierdu nici atunci când Gloria Tatiana Worchester se ivi în pragul încăperii. Ea şovăi, vru să se retragă, dar conducătorul patrulei o şi zărise şi, după ce aruncă spre bătrân o privire întrebătoare, se înclină uşor înaintea ei.

— Vino încoace, scumpa mea Tatiana, zise contele, foarte liniştit. Vreau să vorbesc ceva cu tine.

Contesa fu prezentată drept soţia lui, apoi bătrânul îi repetă ceea ce spusese conducătorul patrulei.

— Bine, am să chibzuiesc… peste câteva ceasuri vei afla hotărârea mea, răspunse contesa, fără să trădeze nimic din tulburarea ei.

— Dar să nu staţi prea mult la gânduri, făcu revoluţionarul, cu glas batjocoritor. Nu uitaţi că suntem în vreme de război şi lucrurile merg foarte repede.

Contesa se înclină uşor, în timp ce conducătorul patrulei nu-şi dezlipi ochii de la dânsa.

— Cred că ştiţi că n-aveţi să mai rămâneţi multă vreme stăpânii acestui castel şi că totul va trece în seama statului? urmă el.

— Da, ştiu, domnule, răspunse bătrânul, liniştit.

— Cine mai locuieşte în castel afară de dumneavoastră? cercetă celălalt.

— Tatăl meu, fiica mea, două slujnice, şi un camerist.

— Sub noul regim nu mai există servitori, ci doar tovarăşi… nu uitaţi asta!

Bătrânul înălţă din umeri.

— Nu cunosc legile noului regim, căci nu m-am ocupat de ele.

— În curând le vei cunoaşte şi… le vei respecta!

— Se poate!

În acea clipă, conducătorul patrulei se îndreptă repede spre uşă, căci o salvă de împuşcături răsunase în apropierea castelului.

Bătrânul şi contesa păliră, în timp ce patrula se năpusti afară din încăpere.

— Proastă afacere, mai ales pentru dumneavoastră, doamnă! zise contele, mâhnit. Tare mi-e teamă că vom fi nevoiţi să ne supunem.

— Ah. Zborul ăsta nenorocit! murmură contesa. Mult mai bine aş fi făcut dacă aş fi plecat cu vaporul.

În acest timp, împuşcăturile continuau fără încetare.

— Aşadar, nu ne rămâne decât să aşteptăm desfăşurarea evenimentelor, încheie contele, resemnat. În cazul cel mai rău, dacă vom fi bombardaţi, ne putem retrage în pivniţă, unde vom fi la adăpost. De altminteri, mai avem şi alt mijloc de scăpare, căci dedesubtul castelului se află un gang secret, care duce într-o colibă aşezată în inima pădurii. În această colibă se găsesc merinde pentru câteva săptămâni, în timpul cărora lucrurile pot lua altă întorsătură, ţinutul căzând în mâna legiunilor poloneze.

— Dea Domnul să scăpăm teferi! oftă contesa.

După vreun ceas, patrula se înapoie. Conducătorul ei, care părea foarte agitat, se năpusti pe trepte, dar, deodată, se opri fără voie, văzând înaintea lui o fată blondă, nespus de frumoasă.

Un zâmbet de mulţumire se ivi pe buzele lui, – ochii-i începură să sclipească, dar îşi reluară repede expresia de mai înainte.

— Desigur că dumneata eşti fiica bătrânului castelan? întrebă el, mângâindu-şi barbişonul.

— Da, eu sunt, răspunse Irina, care ştia tot ce se întâmplase. Doriţi… să vorbiţi cu tatăl meu?

Celălalt clătină capul în semn de încuviinţare.

În acea clipă se ivi şi contele.

— De două săptămâni suntem în urmărirea unui individ care se aţine prin împrejurimi, zise revoluţionarul. A încercat să străbată printre rândurile noastre, dar am pus mâna pe el şi deoarece nu ne venea să dăm crezare spuselor sale, am cerut lămuriri la Petrograd. E vorba de un criminal de origină foarte nobilă – un bărbat care a fost condamnat la moarte. Din păcate, ticălosul a izbutit să fugă, după ce a împuşcat o santinelă… Totuşi, avem informaţii sigure că se mai aţine prin împrejurimi. Aşadar, te previn, domnule conte… Dacă vei cuteza să-i dai adăpost, vei fi pedepsit cu foarte mare asprime. Datoria dumitale e să ne dai de veste, dacă individul se va arăta pe la castel. Şi, după toate probabilităţile, o să se ivească aici în curând, căci nu mai are ce mânca. Postul nostru se află la o depărtare de jumătate ceas, în moara de pe malul râului.

După ce mai aruncă o privire lacomă asupra Irinei, revoluţionarul se depărtă în grabă.

— Mamă, aş vrea să fugim, căci mi-e teamă! îngână tânăra fată, adresându-se contesei.

— Da, aş vrea şi eu, copila mea, răspunse nobila femeie. Dar cum să scăpăm de aici? Să cădem iar în mâinile oamenilor aceia înfiorători?

— Nu, sunt bucuroasă, că mă văd dincolo de graniţele Rusiei! Am să mai vorbesc o dată cu pilotul, reluă Irina. Poate că va fi în stare să ne ducă măcar la jumătate ceas depărtare de aici, unde vom fi în afară de zona de luptă.

— Bine, copila mea, vorbeşte cu el, încuviinţă contesa. Nădăjduiesc că ne vom putea folosi iarăşi de avion, altminteri vom lua o altă hotărâre, căci dacă revoluţionarii vor fi adăpostiţi în castel, nu va trece multă vreme şi aparatul va fi descoperit Ah, dacă am putea cel puţin să-l distrugem sau să-i facem în aşa chip ca să nu dea de el!

— Lasă, mamă, vom vedea noi ce e de făcut… Mă duc să vorbesc cu Rokkartin.

Contesa o sărută pe frunte, apoi Irina se depărtă, urmărită de privirile îngrijorate ale binefăcătoarei sale, care o iubea din toată inima, căci era singura care mai rămăsese în viaţă dintre toţi aceia care îi fuseseră dragi.

218. Doi nelegiuiţi

Rokkartin se prefăcea că lucrează de zor la repararea avionului. Adeseori un zâmbet de mulţumire se ivea pe buzele sale şi, după cât se părea nu prea se temea de apropierea foştilor săi tovarăşi.

Deodată, aviatorul se opri din lucru şi duse mâna la buzunarul din spate al pantalonului. Înainte însă, de a-şi duce hotărârea la îndeplinire, un bărbat cu înfăţişare aspră îşi făcu apariţia lângă el. Chipul său murdar şi supt de foame era încadrat de o barbă lungă, neîngrijită; o tunică zdrenţăroasă, plină de pete, îi acoperea partea de sus a trupului, iar pantalonii erau la fel de murdari şi rupţi. Pe cap, purta un chipiu soldăţesc.

— Iartă-mă, te rog! făcu el, batjocoritor, îndreptând revolverul spre pieptul lui Rokkartin. Retrage-ţi mâna de acolo, căci n-am de gând să-ţi fac vreun rău…. Vin ca prieten sau, cel puţin, nu ca duşman.

Aviatorul se supuse, dându-şi seama, în mod instinctiv, că n-avea ce să se teamă din partea acestui om.

— Aşa! urmă necunoscutul. Şi, ca să vezi că sunt un om cinstit, am să golesc încărcătorul armei. Fii atent!

Zicând acestea, scoase gloanţele din încărcător, le vârî în buzunar, apoi, după ce arma dispăru în acelaşi chip, rămase tăcut, cu privirile ţintă spre aviator.

— Hm! frumos avion! murmură el, după un răstimp.

Rokkartin tresări.

— Cine eşti dumneata? întrebă el, cu glas şovăitor.

— Ar trebui să mă cunoşti, dragul meu Rokkartin! răspunse celălalt, mângâindu-şi barba.

— Eu… să te cunosc… de unde? murmură aviatorul.

— Ei, ia gândeşte-te niţel!

— Nu… nu te cunosc!

— Ascultă-mă, ai făcut o mare prostie! Am aflat din ziare despre aventura dumitale. Ia spune, ce-or să se facă acum bieţii comisari ai poporului? Cine o să-i transporte în călătoriilor lor de inspecţie?

— Nu cumva… eşti un agent al Cekei? bâigui aviatorul, cu fruntea îmbrobonită de năduşeală.

— Nu-ţi fie teamă, Rokkartin… sunt prietenul dumitale după cum ţi-am mai spus, încercă celălalt să-l liniştească. Revoluţionarii sunt duşmanii mei cei mai înverşunaţi şi, dacă aş putea, i-aş nimici pe toţi dintr-odată, chiar dacă ar fi ca Rusia să rămână cu jumătate din locuitorii ei. Ei mi-au răpit avutul şi m-au lăsat sărac lipit pământului…

— De ce nu vrei să-mi spui cine eşti? exclamă aviatorul, scos din sărite.

— Proastă memorie mai ai! răspunse celălalt. Nu recunoşti pe fostul dumitale comandant, prinţul Potcikev?

Aviatorul se dădu înapoi, cuprins de spaimă şi holbă ochii, ca şi cum ar fi avut o nălucă înaintea sa. Oare acesta să fie vestitul şi temutul general? Lucrul părea aproape cu neputinţă!

Totuşi, glasul… privirea ochilor săi… da, el era, abia acum îl recunoscu Rokkartin, după o cicatrice pe care prinţul o avea deasupra ochiului drept.

— Da, da, vă recunosc! bâigui el.

— Ei, ascultă-mă, cred că ţi-am fost un comandant bun, Rokkartin… nu e aşa? Astăzi sunt prietenul dumitale. Cunosc faptele dumitale vitejeşti… Ştiu că ai furat avionul şi că ai scos pe cineva din Rusia… Cine anume, nu-i treaba mea! Bănuiesc, însă, că ai primit o sumă foarte mare pentru asta… Uite ce e, astăzi sunt un om sărac dar cunosc a taină, care ne poate face nespus de bogaţi… E vorba de mai multe sute de milioane…

— Mai multe sute de milioane? repetă aviatorul, cu glas tremurător şi ochii sclipind de lăcomie. Mai multe sute de milioane…

Prinţul Potcikev clătină capul în semn de încuviinţare şi-şi dădu seama că nu-i va fi prea greu să-l câştige pe aviator de partea lui.

— Ah, am mai auzit eu de asta, zise deodată Rokkartin. Nu cumva e vorba de comoara pe care Kerenski…

— …voia s-o ducă la adăpost înainte de a fugi, întregi celălalt. Ştiu unde se află aurul, deşi nu cunosc precis ascunzătoarea lui. Dar lasă c-o descopăr eu… trebuie doar să mă aţin câteva zile colo sus, în munţi. Îţi propun, deci să mă iei pe bordul avionului şi să mă duci la locul cu

pricina, unde vom rămâne câtva timp. Apoi vom lua cu noi atâta aur cât poate să ducă avionul, urmând să ne înapoiem mai târziu ca să încărcăm altă cantitate. În felul acesta, încetul cu încetul putem transporta întreaga comoară.

Aviatorul rămase cu privirile aţintite în gol. Să se lase târât în această aventură? Mintea lui ţesuse, doar, alte planuri… foarte îndrăzneţe, ce-i drept. Dar, nu putea să le ducă la îndeplinire şi în acest chip?

Un zâmbet de mulţumire se ivi pe buzele sale.

— Sunt de acord, prinţe Potcikev! exclamă el deodată, întinzându-i mâna.

Celălalt i-o strânse cu căldură, abia putându-şi stăpâni bucuria. De paisprezece zile era hărţuit fără încetare. Până aici venise sub alt nume şi cu acte false, iar tocmai când să treacă dincolo de liniile duşmane, puseseră mâna pe el. În timp ce se aşteptau lămuriri de la Petrograd, izbutise să fugă, dar nu ajunse prea departe, căci urmăritorii săi împănaseră ţinutul cu spioni. Aşadar, se văzu nevoit să se aţină prin împrejurimi, hrănindu-se cu ceea ce fura de pe la ţăranii polonezi, sau cu ceea ce căpăta de la locuitorii care-i urau pe ruşi. Tocmai când ajunsese la deznădejde, găsi ascunzătoarea avionului.

Potcikev fusese întotdeauna un om favorizat de noroc, care nu-l părăsise nici de astă dată. Rokkartin slujise în armată sub comanda lui şi păstrase o frumoasă amintire superiorului său. Aşadar, nu mai încăpea nicio îndoială că avea să-i ajute la ridicarea comorii.

— Ei, când plecăm? întrebă prinţul.

Aviatorul se gândi puţin.

— Poate chiar astăzi, răspunse el, apoi. Rămâneţi prin apropiere, ca să vă pot vedea la nevoie. Dar să ştiţi că nu plecăm singuri, ci va trebui să ne însoţească încă o persoană.

— Încă o persoană? repetă Potcikev, neliniştit. Nu se poate altfel?

— Nu! răspunse pilotul, cu hotărâre neclintită.

Prinţul îşi dădu seama că orice împotrivire ar fi fost zadarnică, şi zise:

— Bine, fireşte că mă învoiesc. Dar cine o această persoană?

— O femeie… logodnica mea.

— Ah, cu ea ai fugit din Petrograd? Ei, atunci se schimbă lucrurile. Vezi, nu mă gândeam decât la planul nostru, căci cu cât am fi avut cu noi mai puţin balast, cu atât puteam încărca o cantitate mai mare de aur.

— Asta aşa e… totuşi, ne va însoţi!

Prinţul îi mai strânse mâna o dată, apoi se retrase în pădure.

— Acum voi deveni bogat, poate de zece ori mai bogat ca mama acestei fete frumoasei, murmură Rokkartin, cu ochii scânteietori. Da, trebuie să fie a mea… numai a mea! Va fi fericită alături de mine…

colo, departe, unde ne vom clădi căminul şi unde nu ne va găsi niciun agent al Cekei.

Aviatorul izbucni într-un hohot de râs, dar tresări deodată, auzind un glas lângă el.

— De ce eşti atât de vesel, domnule Rokkartin? Nu cumva ai terminat cu reparaţia avionului? Ar fi şi timpul, căci altminteri situaţia ar putea deveni foarte primejdioasă, atât pentru dumneata cât şi pentru noi. În curând se vor da lupte şi în acest ţinut. Chiar acum a fost la castel o patrulă, care era în căutarea unui criminal. Conducătorul ei ne-a spus că revoluţionarii sunt în retragere şi vor ocupa castelul peste scurt timp.

Rokkartin nu-şi pierdu cumpătul şi se strădui să pară cât mai mâhnit.

— Hm, stăm prost, domnişoară, răspunse el. În orice caz, am să-mi dau toată silinţa s-o scot la capăt. Vino peste două ceasuri şi atunci am să-ţi spun precis cum stau lucrurile. Dacă nu izbutesc să repar motorul în aşa fel ca să putem trece de liniile duşmane vom fi nevoiţi să căutăm alt mijloc de scăpare, iar avionul îl voi distruge.

Irina clătină capul în semn de încuviinţare şi nici prin minte nu-i trecea să se îndoiască de vorbele aviatorului.

Dacă ar fi izbutit, însă, să citească în sufletul său, ar fi rămas îngrozită, aflând crudul adevăr.

219. Moartea unui nevinovat

Prinţul Potcikev nu se retrăsese prea adânc în pădure, când glasurile celor doi tineri îi ajunseră la ureche. Da, Rokkartin vorbea cu cineva – pe semne cu logodnica lui.

— Hm, păcat că trebuie, s-o luăm cu noi! murmură prinţul. Totuşi n-am încotro, căci mi l-aş face duşman dacă aş încerca să mă împotrivesc…

Potcikev se afla la marginea luminişului şi un arbore gros îi acoperea trupul. Deodată tresari, căci glasul pe care îl auzise i se părea cunoscut.

Ce însemna, oare, aceasta?

Din păcate, nu putea să-şi dea seama cine era tânăra fată, căci aparatul o ascundea aproape cu totul.

Furişându-se de la un copac la altul, prinţul izbuti să-i zărească chipul.

— Drace, ea e! bâigui el, cuprins de tulburare. Da, e tânăra aceea care mi-a scăpat din mână de două ori până acum… Ei, scumpul meu Rokkartin, fapta asta preţuieşte pentru mine mai mult decât îţi închipui! Aşadar, de acum încolo n-am să mă mai împotrivesc să ia parte la zborul nostru!

Ciuli urechile, nădăjduind să prindă ceva din convorbirea celor doi tineri, dar în zadar! Oare copila pleca de bunăvoie împreună cu Rokkartin? Nu, nu prea îi venea să creadă una ca asta.

Desigur că aviatorul se hotărâse s-o răpească iar el, Potcikev, avea să-i ajute… dar numai ca să poată pune el însuşi mâna pe dânsa. Fireşte, asemenea fiinţe nu erau făcute pentru oameni de rând, ci ele trebuiau să fie amantele prinţilor.

În timp ce el era preocupat de aceste gânduri, tânăra fată îşi luă rămas bun de la aviator şi se depărtă. Potcikev mai rămase câtăva vreme la adăpostul copacilor, dar văzând că Rokkartin privea mereu spre pădure, semn că voia să-i vorbească, ieşi iarăşi la iveală şi se apropie de aviator.

— Ei, ce s-aude? întrebă el. Decolăm astăzi încă?

Celălalt încuviinţă, dar părea foarte agitat, şi nu scoase nicio vorbă.

— Când? urmă prinţul.

Rokkartin se uită la ceas, spuse ora hotărâtă pentru decolare, apoi adăugă:

— Peste puţin timp se va întuneca afară şi… mai aveam să-ţi comunic ceva…

— Despre ce e vorba, dragul meu?

— Fata… logodnica mea… o să se cam împotrivească să plece cu noi… Aşadar, am să fiu nevoit să mă folosesc de forţă, iar dumneata trebuie să mă ajuţi. Vei sta ascuns îndărătul aparatului şi, când ea se va apropia, te vei năpusti asupra ei şi o vei târî în carlingă. După aceea, dau drumul la motor… Vrei?

Potcikev abia izbuti să-şi ascundă bucuria. Aşadar, era întocmai cum bănuise el! Rokkartin voia s-o răpească şi-i dăduse însărcinarea s-o târască în avion. Fireşte, tânăra era voinică, totuşi de astă dată orice împotrivire nu-i va mai folosi la nimic.

Un zâmbet diabolic încolţi pe buzele prinţului. Nu, nimeni nu va izbuti să-l abată de la hotărârea lui, nimic nu-l va putea face să renunţe la această fermecătoare fată, care-i aprinsese simţurile.

Fireşte, deocamdată nu ştia nici el cum avea s-o scoată la capăt cu Rokkartin. Cât despre asta, însă, Potcikev nu era omul care să nu ştie să iasă din încurcătură.

Trecuse vreun ceas. Cei doi bărbaţi priveau nerăbdători spre direcţia de unde urma să se ivească tânăra fată. Dar aceasta întârzia. Nu cumva se răzgândise?

Dar nu… un pas uşor se auzi pe cărare şi, după câteva clipe, o făptură zveltă se ivi la marginea luminişului, apropiindu-se grăbită de avion. Era Irina. Purta o mantie preţioasă de blană, iar în jurul gâtului avea un fular alb, de lână.

Rokkartin se plecă spre motor. Tremura din tot trupul de emoţie.

— Trebuie să mai aşteptăm câteva clipe, căci aş vrea să încerc

motorul, zise el, cu glas tremurător.

Tânăra îl urmări cu încordare. Deodată se întoarse, căci un individ cu mutră sălbatică îşi făcuse apariţia lângă ea. O spaimă nemărginită puse stăpânire pe inima bietei copile.

Cine era acest om şi ce căuta el aici?

Dar înainte de a-şi aduna gândurile, se simţi înşfăcată de două braţe vânjoase. Fără cea mai mică sforţare, individul o ridică, ducând-o spre carlinga avionului. Irina începu să ţipe din răsputeri, se zbătu, îl izbi cu pumnii ei mici şi… deodată, îşi dădu seama cu cine avea de-a face…

În acea clipă, membrele îi înţepeniră de groază. Cum ajunsese aici omul acesta înfiorător?

Răsuflând anevoie, Potcikev o vârî în carlingă, apăsând-o cu toată puterea pe unul din scaunele acesteia.

Irina mai făcu o încercare deznădăjduită să scape din strânsoarea ticălosului, dar în acea clipă se auzi zgomotul elicei şi aparatul se puse în mişcare. Mai trecură doar vreo câteva secunde şi castelul se ivi dedesubtul lor.

— Ajutor! Ajutor! strigă nenorocita.

Dar era prea târziu… Zadarnice fură toate sforţările, zadarnic se prinse cu braţele de marginea aparatului, încercând să sară jos. Potcikev o smulse cu violenţă, în timp ce sărmana copilă mai văzu, ca prin vis, pe terasa castelului, pe contesă, bătrânul prinţ şi contele Zielinski.

Uriaşa pasăre se înălţă maiestos spre cer, apoi porni în direcţia Rusiei.

Ce soartă era hărăzită sărmanei copile?

Contesa auzise cea dintâi zgomotul elicei. Cum îndrăznise Rokkartin să facă o asemenea încercare? Dacă, soldaţii revoluţionari se aflau prin apropiere, atunci nu mai încăpea îndoială că avionul avea să fie descoperit.

Însoţită de bătrânul prinţ şi contele Zielinski, misterioasa femeie păşi pe terasă, unde ochii tuturor se holbară de groază, când văzură drama care se petrecea în văzduh.

Biata fată se lupta deznădăjduită cu un bărbat, al cărui trup nu se zărea decât de la piept în sus. Cele trei persoane urmăriră cu încordare mişcările lor.

Ce se întâmplase oare? De ce pornise Rokkartin numai cu Irina şi cine era individul acela?

Nimeni nu era în stare să le dea vreo lămurire. Istovită, sărmana contesă se prăbuşi la pământ, în nesimţire.

Contele Zielinski o privi îngrijorat, apoi chemă servitorii, care transportară pe leşinată în sala de mâncare, unde o aşezară pe o canapea. Bătrânul prinţ şi castelanul rămaseră tăcuţi la căpătâiul ei, în

timp ce bucătăreasa şi camerista se străduiau din răsputeri s-o readucă în simţiri.

Când frumoasa contesă deschise ochii, paşi grei tropăiră afară, pe coridor.

— Vin soldaţii revoluţionari! şopti contele Zielinski. Ah, Domnul să se îndure de noi!

Bătrânul castelan avusese dreptate. Uşa se deschise şi o patrulă de soldaţi din armata roşie se năpusti în odaie. În fruntea lor se afla comandantul postului care fusese aşezat la moară.

— Ce se petrece aici? strigă el, cu glas ameninţător, rotindu-şi privirile de la unul la altul.

— Soţia mea şi-a pierdut cunoştinţa, căci s-a speriat auzind uruitul avionului, răspunse bătrânul conte, care îşi păstrase cumpătul.

— Dar ce-a căutat avionul aici? întrebă celălalt cuprins de bănuială.

— Habar n-am! L-am zărit şi noi pentru întâia oară…

Comandantul zâmbi cu răutate.

— Cred că sunteţi nişte trădători, se răsti el la contele Zielinski. Castelul va fi păzit cu străşnicie! Nimeni n-are voie să-l părăsească, altminteri riscă să primească un glonţ în ceafă. Voi raporta celor în drept!

După ce mai aruncă asupra persoanelor de faţă o privire care nu prevestea nimic bun, se depărtă din încăpere.

Contesa se ridicase în capul oaselor. Faţa-i era acoperită de o paloare cadaverică.

— Ah, e îngrozitor! murmură ea. Iată, acum te-am târât şi pe dumneata în nenorocire, domnule conte!

Castelanul zâmbi împăciuitor.

— Nu, doamnă, nici să nu vă treacă prin minte aşa ceva… mă aşteptam să ajungem aici… Fiţi fără teamă, vom ieşi noi din încurcătură.

Şi, întorcându-se spre slujnică, adăugă:

— Fii bună, te rog, şi pregăteşte-ne cina!

— Nu, nu mi-e foame, interveni contesa.

— Lăsaţi-o să plece, voiam să scap de ea, îi şopti repede castelanul.

Bătrânul conte începu să măsoare încăperea cu paşi mari, apoi se apropie de fereastră şi privi afară, în curte, unde santinelele făcuseră piramide din puşti.

Nu, n-aveau încotro, trebuiau să fugă. În acest scop, Zielinski avu o scurtă consfătuire cu ceilalţi doi.

— Cât despre mine, eu nu mai am nicio nădejde, murmură prinţul, cu resemnare. Singura mea părere de rău e că v-am căzut povară.

— Nu, nu-i adevărat, prinţe Orlinski, se împotrivi castelanul. Un nobil nu-şi va părăsi niciodată tovarăşii! Dacă va fi nevoie, voi muri

împreună cu dumneata. Deocamdată, însă, n-am ajuns atât de departe… Aşadar, luaţi-vă haine şi pături din odăile voastre, apoi veniţi îndărăt aici. Dar băgaţi de seamă să nu vă zărească santinelele, căci atunci tot planul nostru ar da greş. Până când comandantul se va ivi iarăşi în castel, noi trebuie să fi dispărut.

Contesa şi bătrânul prinţ se supuseră şi peste puţină vreme se înapoiară în încăpere, fără ca vreunul din ei să fi fost zărit de soldaţi.

Castelanul trase cu urechea, dar nu se auzea niciun zgomot. Totuşi, când deschise uşa, glasuri puternice răsunau la parter. Revoluţionarii se înapoiaseră să-i aresteze.

Fără să mai stea la gânduri, bătrânul conte se repezi spre unul din pereţi, făcând celorlalţi semn să-l urmeze. Apoi, apăsă pe un buton care se afla cam la un stat de om şi nu se deosebea de tapet.

În clipa următoare, unul din portretele mari se dădu într-o parte, lăsând să se vadă o gaură pătrată, cu latura de vreo doi metri.

Cea dintâi păşi contesa, apoi bătrânul prinţ şi, la urmă, contele Zielinski, care împinse portretul la loc.

— Aşa, deocamdată suntem la adăpost, şopti el, răsuflând uşurat. De aici porneşte o scară care duce în pivniţă. Într-un loc anumit, zidul de acolo e dublu, alcătuind gangul al cărui capăt se află în coliba din pădure. Urmaţi-mă, vă rog!

Şi pe când cele trei persoane coborâră scara, sub conducerea contelui, soldaţii revoluţionari pătrunseră în sufragerie, unde, fireşte, nu găsiră pe nimeni.

Castelul fu cercetat cu amănunţime. Bieţii servitori, care tremurau din tot trupul, nu izbutiră să dea nicio lămurire asupra stăpânului lor.

Cuprinşi de furie, soldaţii răsturnară totul cu susul în jos. Pernele de mătase fură străpunse cu baionetele, dulapurile grele sfărâmate, tot ce le ieşea în cale fu distrus fără milă – dar în zadar!

— Unde e contele… unde e soţia lui? Răcni comandantul, alergând ca un nebun dintr-o încăpere în alta.

Totuşi, cele trei persoane dispăruseră fără urmă. După jumătate ceas, limbi uriaşe de flăcări se înălţau din impunătorul castel. Aşa se obişnuiseră în război soldaţii sălbăticiţi. Dacă nu puteau să se folosească de asemenea locuinţe, atunci nici alţii nu trebuiau să aibă parte de ele.

În curte, bătrânul camerist stătea sub ameninţarea baionetelor soldaţilor, care voiau să-l silească la mărturisiri. Comandantul se apropie de el.

— Dacă nu ne spui încotro s-au îndreptat stăpânii tăi, atunci vei fi împuşcat chiar astăzi!

— Să mă bată Dumnezeu, dacă ştiu ceva, bâigui nenorocitul, abia ţinându-se pe picioare.

— Şi dacă ai şti ne-ai spune? se răsti celălalt, cu ochii sclipind de

mânie.

— Eu… nu… nu mi-aş trăda stăpânul pentru nimic în lume!

În clipa următoare, bătrânul camerist se prăbuşi rănit la pământ, cu ţeasta găurită de un glonţ.

Aceeaşi încercare fu făcută şi cu cele două slujnice, dar nici ele nu izbutiră să le dea vreo lămurire, astfel că fură lăsate în pace.

În timp ce flăcările mistuiau mândrul castel al familiei Zielinski, credinciosul servitor se zbătea în chinuri cumplite.

— Fiţi blestemaţi, ticăloşilor! murmură el, cu ochii holbaţi. Nu veţi aduce niciodată fericirea poporului…

Un alt glonţ îi închise gura pe vecie.

Conducătorul soldaţilor se depărtă, posomorât. Toată cruzimea lui nu folosise la nimic.

220. Doctorul Barickin şi fiica lui

Cam pe vremea aceea două persoane traseră la un hotel din Berlin: un omuleţ bine îmbrăcat, cu un început de chelie, şi o tânără nespus de frumoasă, care era, însă, foarte tristă.

Servitorii hotelului alergară, care mai de care, să dea ajutor la descărcarea bagajelor, care nu erau prea numeroase, şi la transportarea lor în odăile noilor călători.

Aceştia urcară în ascensor, care îi duse până la etajul al treilea, unde servitorul le arătă încăperile.

— Cobor numaidecât ca să mă înscriu în registru, zise străinul, adresându-se băiatului de la ascensor. Probabil că voi rămâne aici câteva săptămâni.

— Prea bine, domnule! răspunse tânărul, înclinându-se până la pământ.

Abia dispăruse servitorul, că noul sosit îşi scoase şuba şi începu să măsoare încăperea cu paşi mari.

— În sfârşit, iată-ne la adăpost! murmură el. Acum, însă, sunt nerăbdător să aflu dacă voi fi primit printre fraţii mei din Germania… Hm, e greu să-ţi faci legături… După câte ştiu, Protoff a dat oarecare desluşiri doctorului Arnberger, dar habar n-am dacă acesta ştie mai multe decât mine… În sfârşit, vom vedea noi cum stau lucrurile!

Apoi se întoarse spre fermecătoarea fată şi zise, cu glas poruncitor:

— Ei, ce-ai rămas acolo ca o momâie! Scoate-ţi paltonul şi pălăria… Nu cumva vrei să-ţi amintesc mereu ce ai de făcut? Şi apoi, poartă-te aşa cum se cuvine să se poarte o fiică ascultătoare!

Necunoscutul vorbea în limba germană, însă cu un pronunţat accent rusesc.

Tânăra îşi desfăcu agrafa de la gât, apoi îşi scoase mantia de blană. Rareori îşi poate cineva închipui o fiinţă mai fermecătoare decât

această fată. Ochii ei mari, negri, aveau o strălucire plină de blândeţe, iar părul ei era ca pana corbului. Deasupra urechilor ei mici, se încolăceau două bucle de păr, care încadrau un chip, cam palid, dar cu trăsături fine.

Străinul se depărtă iarăşi de lângă dânsa, reîncepându-şi plimbarea prin odaie.

— Ţi-e foame? întrebă el, deodată.

— Nu, nu mi-e foame, răspunse fata, clătinând capul, obosită.

Celălalt nici n-o mai luă în seamă şi continuă să măsoare încăperea cu paşi mari, uitându-se mereu la ceas, ca şi cum ar fi aşteptat pe cineva.

— Va veni, oare? murmură el, din când în când.

Deodată se auzi o bătaie în uşă. Străinul o deschise şi un chinez mic de statură, cu o mutră cam suspectă, se strecură în odaie.

— Bună ziua, May-tang! salută necunoscutul pe vizitator.

Acesta îşi aţinti privirile scânteietoare spre tânăra fată.

— Ah, ce fiinţă fermecătoare! murmură el, plin de admiraţie. Între Peking şi Berlin nu mai întâlneşti o fată atât de frumoasă. De unde ai…

Celălalt îi curmă vorba, făcând o mişcare cu mâna, apoi zise foarte liniştit:

— E fiica mea… Du-te, copila mea, se adresă el, în cele din urmă, tinerei fete.

Aceasta se ridică şi părăsi încăperea, în timp ce chinezul o urmărea cu luare-aminte.

— Ia loc, May-tang! zise călătorul. Nu-i aşa că te miri că-ţi cunosc adresa?

Omuleţul înălţă din umeri.

— Nu mă mir de fel, doctore Barickin, răspunse el. Doar era foarte firesc să vin încoace, căci în Rusia nu mai e de trăit.

— Da, aşa e, încuviinţă medicul. Acolo nu-ţi mai poţi face rost de cele trebuincioase, oricâţi bani ai avea… Dar ia spune, ştiai că mai sunt în viaţă? Sau nici n-ai citit măcar despre explozia din Cronstadt?

— Nu, n-am citit, dar am auzit. De curând am primit vizita unui oarecare Sobels, pe care cred că-l cunoşti şi dumneata. El mi-a spus că locuinţa dumitale a fost nimicită.

— Da, îl cunosc dar ce căuta el aici?

— Ce să caute? Acelaşi lucru, pe care îl căutăm cu toţii. Vrem să ne câştigăm existenţa… atâta tot!

— Hm, cât despre asta, mă cam îndoiesc, dragă May-tang! Dumneata ai fost un om deştept fiindcă ai ştiut să-ţi pui avutul la adăpost… acum, însă, vei fi mirosit ceva pe aici şi bănuiesc că vrei să începi vreun negoţ cu locuitorii acestei ţări… ştii, un negoţ în care se câştigă sută la sută!

Chinezul zâmbi uşor.

— N-am izbutit să duc la adăpost decât o mică parte din avere! răspunse el. Mai ales în Reval am fost nevoit să cheltuiesc multe parale… căpitanul unui vapor, care m-a luat cu el, mi-a stors o sumă atât de mare, încât aş fi putut cumpăra trei vapoare cu ea. Dar n-am avut încotro, căci a doua zi, când revoluţionarii intrară în oraş, m-aş fi pomenit cu ţeasta găurită de un glonţ.

— Ascultă-mă, ce se aude cu asociaţia noastră? întrebă, deodată, Barickin.

— Care asociaţie? făcu omuleţul.

— Ia nu mai face pe prostul! Ştii, doar, că, în ultimul timp am fost asistentul profesorului Protoff şi în această calitate, am condus toate afacerile lui…

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu vorbi atât de tare! şopti chinezul, cuprins de teamă. Astea sunt lucruri despre care nu putea discuta decât cu prietenii săi cei mai buni…

— Fii fără grijă, dragul meu! îl linişti Barickin. Eu sunt succesorul bătrânului învăţat şi toate însemnările privitoare la marea lui descoperire se află în stăpânirea mea. Mai mult decât atât: sunt în stare să creez oameni artificiali tot atât de bine ca şi el… pot transforma protoplasma…

Chinezul se simţi străbătut de fiori.

— Grozavă descoperire! murmură el. Cel mai bun lucru ar fi s-o lăsăm dracului.

Medicul îi puse mâna pe umăr.

— Nu vorbi prostii, May-tang! Ai jertfit şi înainte mari sume de bani pentru scopul nostru, şi vei fi nevoit să jertfeşti şi de acum înainte. De altminteri, e în interesul dumitale, căci asta ne va aduce bogăţie.

Chinezul sări în sus, ridicând braţele, în semn de împotrivire.

— Nu, niciodată! strigă el. Nu mai vreau să am de-a face cu asta?

Şi apropiindu-se de medic, îi şopti la ureche:

— Am auzit despre cadavrele groaznic mutilate, care s-au descoperit în ultima vreme… Nu, eu unul mă retrag din afacere. Nu mai dau niciun ban pentru descoperirea aceea grozavă… caută-ţi un altul… De altminteri, nici nu mai am prea mulţi bani, astfel că sunt nevoit să mă retrag.

Barickin rămase foarte liniştit, înălţă din umeri, apoi schimbă vorba:

— Ştii, am fost şi eu în Reval şi mult nu mai lipsea ca să dau de dracu'. Am avut însă noroc, izbutind să mă salvez, împreună cu fiica mea.

— Hm, n-ar fi fost păcat de dumneata! mormăi chinezul.

— Cum, ai spus ceva? întrebă medicul, ca şi cum n-ar fi auzit.

— Repet că nu vreau să mai am de-a face cu descoperirea voastră.

— Ascultă-mă, nu-mi vine să cred că vorbeşti serios, May-tang! urmă medicul, netulburat. Uiţi că ai vârât în această afacere o mulţime de parale?

Chinezul rămase pe gânduri.

— Şi cum îţi închipui dumneata lucrurile, aici, în Germania? întrebă el, după un răstimp.

— Fabricăm protoplasmă şi o vindem.

— Cu alte cuvinte, ucidem oameni într-un chip înfiorător, pentru ca să înlesnim viaţa altora? adăugă chinezul, măsurând încăperea, cu paşi mari, urmărit de privirile iscoditoare ale medicului.

— Ei, ce s-aude? stărui Barickin. Nu uita ce câştiguri putem avea!

— Câţi bani îţi trebuie? se răsti omuleţul cele din urmă.

— Hm, nu prea mult… În primul rând, vreo zece de mii de mărci pentru instalarea laboratorului.

— Treizeci de mii de mărci? Dumnezeule, dar de să iau atâţia bani!

— În schimb, vom câştiga milioane, dragul meu.

Chinezul se apropie de Barickin:

— Bine, îţi dau banii, dar nu vreau să am de-a face cu descoperirea… Banii îi dau pentru instalarea unui laborator. Şi, înainte de toate, nu-i depun pe numele dumitale.

— Nici nu-i nevoie, răspunse medicul repede, în orice caz, sunt hotărât să trăiesc aici sub alt nume, căci doctorul Barickin e prea vestit în Rusia.

— Sau, mai bine zis, blestemat, adăugă chinezul. Aşadar, cum te vei numi în Berlin?

— Doctorul Maskotcin.

— Cum ai ajuns la numele ăsta?

— Nu ştiu nici eu… am avut, însă, un prieten, pe care îl chema astfel.

— Aha, îmi aduc aminte. Era un individ care, în urmă cu mulţi ani, se ocupa cu sugestia şi hipnotismul.

— Întocmai, răspunse Barickin. Aşadar, când pot căpăta banii?

— Trebuie să mai aştepţi câteva zile, până voi face rost de ei.

— Bine, între timp voi căuta un apartament, unde să mă pot stabili. Ce cartier socoţi că e mai prielnic pentru scopul meu?

— În orice caz, cât mai departe de centru. Lasă, am să mă ocup eu şi de asta.

— Ţi-aş fi foarte recunoscător! Dar ia spune, de câtă vreme eşti în Berlin?

— De vreo şase luni.

— Atunci, trebuie să cunoşti oamenii şi locurile… Ai auzit de un oarecare doctor Arnberger?

Chinezul rămase câtva timp pe gânduri, apoi clătină capul:

— Nu, n-am auzit. Dar ce-i cu el? Vă cunoaşteţi?

— Nu, dar caut să mă pun în legătură cu dânsul. După câte ştiu, locuieşte în Zellendorf.

— În Zellendorf? repetă omuleţul. Ştii ce s-a petrecut acolo?

Şi văzând privirea întrebătoare a medicului, chinezul urmă:

— S-a descoperit un cadavru tot atât de ciopârţit ca şi cele găsite în Rusia acum câtva timp.

Barickin îl încleştă de braţ.

— Când… când s-a întâmplat asta? întrebă el, agitat.

— Acum vreo câteva luni… Cred că era cam pe la sfârşitul războiului… Da, da, aşa este, tocmai se dăduseră ultimele lupte.

Barickin abia mai izbutea să-şi stăpânească tulburarea. Totuşi, pe chipul său nu se putea citi nimic din gândurile care i se încrucişau în minte.

— Hm, trebuie să văd mai de aproape ce e cu doctorul acela, îşi zise May-tang. După cât se pare, Arnberger prezintă pentru mine un interes îndoit.

Chinezul mai rămase câteva minute, apoi îşi luă rămas bun de la Barickin şi părăsi încăperea.

— Bine am făcut că mi-am vârât nasul prin corespondenţa profesorului, murmură medicul, după ce se văzu singur. Aşadar, Arnberger cunoaşte taina! Am să-l silesc să mi-o dezvăluie şi mie, apoi vom crea împreună oameni artificiali… vom câştiga sume enorme cu ajutorul protoplasmei…

Medicul îşi frecă mâinile, plin de mulţumire.

— Idiot mai e şi chinezul ăsta! Nu cumva îşi închipuie că am să-l iau tovarăş! Nu, n-am nevoie decât de banii lui… după aceea, nici n-o să mai dau ochii cu el…

Zâmbind mulţumit, Barickin încuie uşa şi coborî în biroul hotelului, unde se înscrise în registrul de pasageri, sub numele de doctor Maskotcin cu fiica lui.

După ce aruncă o privire în jurul său şi se încredinţă că nu era observat, medicul copie câteva nume apoi vârî hârtia în buzunar.

Înapoindu-se în vestibul, fu întâmpinat de portarul hotelului.

— Dacă nu mă înşel, aici locuiesc câteva personalităţi cu vază? zise Barickin. De pildă, prinţul de Eichenstein… nu-i ăsta vestitul proprietar de mine?

— Da, domnule, încuviinţă portarul, umflându-şi pieptul de mândrie. De când s-a sfârşit războiul, nu locuiesc la noi decât oameni de seamă. Hotelul nostru e cel mai elegant din tot oraşul.

În acea clipă, privirile lui Barickin se îndreptară spre o doamnă grasă, care îşi făcuse apariţia într-o toaletă minunată şi care purta nişte giuvaieruri de-ţi luau ochii.

— Doamna aceea pe care bătrânul o ţine de braţ, nu e prinţesa de

Ilsenberg? întrebă medicul.

Portarul zâmbi.

— Nu, domnule, asta e marchiza Marinio. Soţul ei are în America de Sud, plantaţii atât de întinse cât toată Germania. N-ai auzit încă despre el? Aprovizionează cu zahăr întreaga Americă.

— Asta a spus-o chiar el? glumi Barickin.

— Nu, ci camerista… Tot ea mi-a destăinuit că, înainte vreme, marchiza era o vestită cântăreaţă de operă şi că bogătaşul s-a îndrăgostit de ea.

— Ah, îmi amintesc, încuviinţă Barickin, deşi habar n-avea unde cântase odinioară doamna cea grasă.

Ceea ce îl preocupa, însă, erau minunatele ei bijuterii, de la care nu se îndura să-şi dezlipească privirile.

Cu toate astea, mai trase de limbă pe vorbăreţul portar, fără ca acesta să prindă cea mai mică bănuială.

Deodată, câţiva lachei aduseră în vestibul mai multe buchete de flori.

— Pentru cine sunt toate florile astea, care, acum, în timpul iernii, trebuie să coste o adevărată avere? întrebă medicul, surprins.

— Astă-seară va avea loc recepţia unei comisiuni străine, răspunse portarul. Florile sunt plătite de direcţiunea hotelului, care nu cruţă nimic pentru a-şi mulţumi oaspeţii.

Barickin clătină capul în semn de încuviinţare, apoi se depărtă, înapoindu-se în odaia lui.

221. Ocrotitorul tainic

După ce privi cu luare-aminte bileţelul pe care notase numele copiate din registrul de pasageri, Barickin îşi chemă fiica, şi aceasta se aşeză înaintea lui, fără să scoată o vorbă.

— Astă-seară va avea loc recepţia unei comisiuni, zise el, cu glas aproape poruncitor. Vei îmbrăca rochia pe care ţi-am cumpărat-o de curând… După ce vei fi gata, vom coborî împreună în hol, dar vei intra singură în sala de festivităţi, unde te vei apropia de masa pe care ţi-o voi arăta eu de afară şi vei întreba chelnerul dacă nu l-a văzut pe tatăl tău. Un domn, de la această masă îţi va atrage privirile… Alături de el, se va afla o doamnă grasă cu care vei căuta să fii cât mai prietenoasă, în timp ce însoţitorului ei nu-i vei da nicio atenţie sau în orice caz, vei fi cât mai rezervată faţă de dânsul. M-ai înţeles?

Fata clătină capul, cu supunere. Da, îl înţelesese. De altminteri nu-l înţelegea decât pe el – ceilalţi oameni n-aveau nicio însemnătate, numai de voinţa lui asculta sărmana fată.

Nici nu căuta să-şi amintească cine fusese ea înainte. Judecata care la început se împotrivise voinţei străine, o părăsise aproape cu totul în

ultimele săptămâni.

Ca prin vis îşi aducea aminte că fusese într-o casă, unde voia să vorbească cu cineva. Deodată un bărbat dăduse buzna înăuntru, o privi ţintă în ochi – şi această privire o făcu să se înfioare – apoi, îl urmă ca un câine credincios. La un moment dat, se auzi o bubuitură asurzitoare, care aproape o trântise la pământ. Ceea ce se petrecuse în urmă era cufundat în uitare. Doar din când în când, icoana unui tânăr chipeş i se ivea înaintea ochilor minţii. Tânărul se numea Boris Verodin şi, când rostea numele său, o sclipire de fericire se întipărea în ochii minunaţi ai fetei.

În sfârşit, aceasta se ridică şi începu să se îmbrace. Barickin o privea nepăsător. Pentru el, femeile nu erau decât mijlocul prin care îşi putea ajunge ţinta – încolo nu simţea niciun fel de atracţie spre ele.

Presupusa lui fiică era minunată în rochia de mătase verde, care îi scotea în evidenţă trupul plin de graţie. Nu, nu mai încăpea nicio îndoială că privirile tuturor se vor îndrepta cu admiraţie spre fermecătoarea făptură.

Ticălosul ştia asta şi tocmai de aceea zâmbi atât de mulţumit.

Trecea drept tatăl ei – vârsta o avea. Fireşte ar fi putut să se dea drept soţul ei, dar atunci bărbaţii n-ar fi cutezat să se apropie de ea cu atâta uşurinţă.

Doctorul Barickin – sau Maskotcin, cum se numea acum – îmbrăcă şi el un elegant costum de seară, apoi oferi braţul tinerei fete şi o conduse spre hol.

— Ştii cine eşti? o întrebă el, în timp ce coborau.

Fata dădu din cap, în semn de încuviinţare.

— Ia spune-mi! porunci el.

— Mă numesc Lydia Maskotcin.

— Bine, draga mea. Şi vei fi veselă, vei distra societatea, căci aşa vreau eu! M-ai înţeles?

Lydia clătină capul, fără să scoată o vorbă. Expresia de tristeţe, întipărită pe chipul ei, îi scotea şi mai mult în evidenţă frumuseţea.

Când păşi în sala de festivităţi, orchestra cânta tocmai marşul de deschidere, care făcuse pe toţi să tacă. Dar muzica nu-i încătuşă decât o clipă, căci imediat după aceea privirile tuturor se îndreptară spre uşă, unde se ivise o făptură încântătoare. Unii dintre bărbaţi rămaseră cu gura căscată, alţii mai avură putinţa să ducă la ochi monoclul.

— Ca din poveşti!

— Aşa ceva n-am văzut de când sunt!

— Cine e tânăra?

Asemenea exclamaţii ieşiră de pe buzele tuturor.

După cum i se poruncise, Lydia se apropie de una din mese, rotindu-şi privirile în jur, ca şi cum ar fi căutat pe cineva. Apoi, ochii-i se aţintiră asupra bogatei marchize – dar cu o expresie nespus de

rugătoare.

— Doamne, ce frumoasă e! murmură marchiza. Cum poate fi o femeie atât de fermecătoare?

Soţul ei duse monoclul la ochi.

— Ei, nu fi atât de emoţionat, dragul meu! îi şopti marchiza. Înainte vreme, erai mai stăpân pe tine!…

Bătrânul îi luă mâna şi o duse la buze.

— Iar faci prostii, Luigi! îl mustră soţia lui. Mai bine du-te şi vezi ce-i cu sărmana copilă… mi-e milă de dânsa. Întreab-o ce caută… poate că primeşte să ia masa cu noi…

Marchizul se ridică, plin de bucurie, căci tocmai asta dorise şi el. Se înclină adânc înaintea minunatei făpturi, apoi, netezindu-şi cu amândouă mâinile părul său pomădat, întrebă:

— Pe cine răutăţi, stimată domnişoară? Nu cumva aş putea să vă fiu de folos?

Lydia îi aruncă o privire plină de recunoştinţă, care înflăcără peste măsură pe marchiz.

— Caut pe tatăl meu, răspunse ea, cu glas slab. Astă-seară trebuia să luăm masa împreună.

— Ah, n-a venit încă? făcu bătrânul. Îmi îngăduiţi să vă întreb cine e stimatul dumneavoastră părinte?

— Doctorul Maskotcin… Dar n-aveţi de unde să-l cunoaşteţi, căci am sosit abia aseară.

— Aşa! Atunci v-aş ruga să luaţi loc la masa noastră… Scumpa mea soţie, marchiza Marinio, se va bucura mult să facă cunoştinţă cu dumneavoastră.

Lydia se apropie de masa lor, luă loc pe scaunul de lângă distinsa doamnă, apoi privirile i se îndreptară spre cei din jur.

— Ce frumoasă e! se mai auzi şoptindu-se pe ici, pe colo.

Cu toate că, din timp în timp, unii bărbaţi mai aruncau câte o privire spre minunata făptură, totuşi clipa de vrajă trecuse şi acum fiecare îşi vedea de rostul lui – mai ales că marchiza şi curtenitorul ei soţ se întreceau, care mai de care, să cucerească simpatia Lydiei.

Aceasta îşi învinse tulburarea de la început şi deveni veselă, păstrând însă o anumită rezervă faţă de marchiz, după cum îi poruncise presupusul ei tată.

Fosta cântăreaţă de operă era entuziasmată de noua ei cunoştinţă şi nu mai ştia cum să-şi arate bucuria.

— Trebuie să ne împrietenim, copila mea, zise ea, deodată. Noi amândouă suntem făcute una pentru alta.

În acea clipă, doctorul Barickin se apropia de masa lor.

— Iartă-mă, draga mea! zise el, cu blândeţe. Ştiu, am cam întârziat, dar am făcut-o fără voia mea…

Aruncă o privire mirată în jurul său, apoi urmă:

— După cât se pare, însă, ai ştiut să-ţi găseşti repede o tovărăşie plăcută.

Şi, înclinându-se curtenitor înaintea celor doi soţi, adăugă:

— Vă mulţumesc din toată inima că aţi fost atât de amabili cu fiica mea! Biata fată e întotdeauna singură şi se bucură dacă poate face cunoştinţă cu cineva.

Marchiza cuprinse mâna Lydiei.

— Demult ţi-ai pierdut mama, copila mea? întrebă ea.

Tânăra tresări şi rămase cu ochii holbaţi în gol. Sus, în vârful unui munte, vedea un castel mândru, la poalele căruia curgea un fluviu larg. Era Volga. Făpturi îmbrăcate în zdrenţe, cu feţele scăldate de năduşeală, trăgeau de-a lungul ţărmului corăbii grele. Dar printre nenorocirii luntraşi se afla şi un tânăr chipeş, care avea înfăţişarea unui prinţ. Ochii-i erau poruncitori, dar plini de blândeţe, ţinuta mândră, iar trăsăturile regulate, distinse.

Această imagine se trezise în mintea Lydiei la întrebarea marchizei. Şi, în acelaşi timp, o altă imagine se mai zugrăvi înaintea ei. Se vedea şezând lângă mama ei, care o dezmierda cu dragoste, cântându-i melodia luntraşilor de pe Volga. Totul i se părea nespus de frumos – un vis minunat.

Marchizul şi soţia lui văzură cu uimire schimbarea produsă pe chipul fermecătoarei fete.

Ce însemna, oare, aceasta? Nu cumva era bolnavă?

Doctorul Maskotcin se plecă spre urechea presupusei sale fiice, pe care o încleştă de braţ, şoptindu-i:

— Stăpâneşte-te şi răspunde la întrebarea care ţi-a fost adresată.

Lydia păru că se trezeşte dintr-un vis şi un oftat adânc scăpă de pe buzele ei.

— Da, mama a murit de multă vreme, răspunse ea.

Marchiza o dezmierdă cu dragoste. Apoi convorbirea se însufleţi încetul cu încetul. Maskotcin, însă, se ţinea de-o parte, urmărind cu luare-aminte pe ceilalţi şi bucurându-se că frumoasa lui fiică ştiuse să câştige atât de repede simpatia tuturor.

Marchizul dansă de câteva ori cu Lydia, care părea că pluteşte pe parchetul lucios. Şi medicul se văzu nevoit să invite la dans pe durdulia soţie a bogătaşului, care îşi dădu toate silinţele să nu-şi chinuiască partenerul. Cu toate acestea Maskotcin scoase un suspin de uşurare, când ajunseră iarăşi la locurile lor.

În cele din urmă, cele patru persoane se despărţiră cu călduroase strângeri de mână.

— Dezbracă-te! porunci medicul fiicei sale, după ce intrară în apartamentul lor. Mâine dimineaţă la ora zece vei face o vizită marchizei! Dar să bagi bine de seamă, adăugă el, plecându-se spre urechea Lydiei şi şoptindu-i ceva.

Fata tresări speriată şi văzând privirea străpungătoare a călăului ei, clătină capul în semn de încuviinţare.

Un zâmbet triumfător se ivi pe buzele lui Barickin. Era mulţumit de victima lui; aceasta avea să-l asculte şi mai departe, avea să se supună tuturor poruncilor sale.

În holul hotelului, doi bărbaţi de vârstă mijlocie stăteau de vorbă, tolăniţi în fotoliile scumpe. Fiecare din ei ţinea în mână o ceşcuţă de cafea neagră şi, în timp ce sorbeau băutura aromată, priveau îngânduraţi înaintea lor.

— Ce-i cu tine, Kurt? întrebă unui din ei. Nu cumva ai privit şi tu prea adânc în ochii minunatei fiice a doctorului?

Cel întrebat ridică din umeri.

— Într-adevăr, fata e minunată, totuşi nu e lucru curat cu dânsa.

— Ei, iar începi cu presupunerile tale? zâmbi celălalt.

— N-ai decât să crezi ce vrei, dragul meu Lotar! Eu, însă, ştiu ce spun… Înainte de toate, sunt sigur că m-am mai întâlnit în viaţă cu omul acesta şi trebuie să fi fost un prilej însemnat, căci chipul lui mi-a rămas întipărit în minte. Numele lui, însă, nu mi-l pot aminti defel… În orice caz, nu-l cheamă Maskotcin, sau, cel puţin, eu nu l-am cunoscut sub numele ăsta.

— Hai, nu mai vorbi prostii, dragul meu!

— Ba nu vorbesc deloc prostii! se încăpăţână celălalt. Ştii că am fost mai mulţi ani ataşat pe lângă legaţia noastră din Petrograd. Ei bine, acolo trebuie să-l fi cunoscut!

— Poate că e vreun nobil care, vrând să fie la adăpost de urmărirea agenţilor Cekei, şi-a schimbat numele?

— Tot ce se poate, dragul meu Lotar. În orice caz, fermecătoarea fată mă interesează prea mult, ca s-o părăsesc din ochi.

— Ia vezi să nu dai de dracu'! îl preveni tovarăşul său. Ştii, doar, din proprie experienţă, că, uneori, lucrurile pot lua o întorsătură foarte neplăcută.

Kurt von Tollwitz oftă din adâncul inimii.

— Vei fi având tu dreptate, dar nu mă lasă inima să fac altfel, răspunse tânărul, cu tristeţe. Simt că mi s-au aprins călcâiele după fata asta şi, apoi, nu ştiu ce mă îndeamnă să rămân mereu în apropierea ei.

Lotar Wengeler izbucni într-un hohot de râs.

— În cazul ăsta o să cam ai de furcă cu moşneagul ăla! Bănuiesc că-şi păzeşte copila ca pe ochii din cap.

Kurt von Tollwitz clătină capul, apoi cei doi prieteni porniră la braţ, spre odăile lor, care erau una lângă alta. După ce-şi spuseră noapte bună, se duseră la culcare, căci era târziu.

Dar nu apucase bine să se dezbrace, când Lotar auzi o bătaie în uşă. Aceasta se deschise apoi şi prietenul său se ivi în prag.

— Ei, ce s-a mai întâmplat? făcu Lotar, mirat.

— Trebuie să-ţi mai spun ceva, dragul meu. Acum ştiu cu cine avem de-a face, o greşeală e cu neputinţă… Dar mai ştiu că acela n-avea nicio fiică. Aşadar, nu poate fi vorba decât de un copil adoptiv sau individul urmăreşte scopuri necurate – ceea ce nu pare de crezut însă, căci ştiu că se bucura de o situaţie materială destul de bună. Dar stai să-ţi povestesc cum stă chestia…

Kurt von Tollwitz se aşeză pe marginea patului, rămase tăcut câteva clipe, apoi începu:

— Vezi, aveam dreptate când îţi spuneam că-l cunosc din Rusia! E vorba de un medic foarte vestit şi am făcut cunoştinţă cu el cu un an înainte de izbucnirea războiului, adică, pe vremea când Rasputin ajunsese în culmea puterii sale. Tot pe atunci locuia la Petrograd şi un profesor universitar, anume Protoff, care fusese un timp medicul Ţarului, apoi, în colaborare cu un vestit medic francez se ocupă de boala Ţareviciului. După aceea, izbucni războiul şi eu mă văzui nevoit să părăsesc Rusia. Totuşi, îmi amintesc, bine că acest Maskotcin era neînsurat şi-şi pusese ochii pe fiica profesorului Protoff. Ce-i drept, şi aceea era tânără şi frumoasă, dar nici nu se poate asemui cu fermecătoarea făptură pe care medicul rus o dă drept fiica sa. Copila profesorului era mult mai slabă şi părea chiar bolnăvicioasă. Stai, acum mi-am amintit şi numele lui! E vorba de un oarecare doctor Barickin. Da, aşa este, sunt sigur că nu mă înşel!

Prietenul său îl ascultase în tăcere, totuşi chestia îl cam plictisea, mai ales că era obosit şi voia să doarmă.

— Bine, dar ce găseşti tu interesant în toate astea? zise el. Fără îndoială că medicul o fi având motive să se teamă de spionii Cekei, aşa că şi-a schimbat numele ca să fie mai la adăpost. Şi eu aş face la fel.

— Şi fiica lui?

— Ei, nu-ţi mai frământa mintea în zadar! Şi asta o fi având o explicaţie oarecare! În curând se va lămuri toată chestia.

Kurt von Tollwitz clătină capul, dar nu mai răspunse nimic, ci se retrase în odaia lui. Cu toate astea, îşi puse în gând să nu lase din ochi pe cei doi călători, căci un glas lăuntric îi şoptea că minunata copilă e ameninţată de o mare primejdie.

222. Salvaţi din valurile mării

Furtuna bântuia cu putere pe coasta Finlandei, izbind valurile de ţărmul stâncos.

Vreo cinci, şase bărbaţi voinici, îmbrăcaţi în haine impermeabile de pescar, stăteau pe ţărm, agitând felinarele, pentru ca cei care se aflau pe mare să recunoască drumul.

— Ah, iată şi luntrea lui Tom Jörgens! strigă deodată unul din ei,

ridicând felinarul.

— Slavă Domnului! exclamă altul. Începusem să cred că n-o să se mai întoarcă. Ia veniţi să-i dăm o mână de ajutor… sărmanii, or fi trecut prin clipe grozave!

Cei câţiva bărbaţi alergară spre o punte îngustă care fusese aruncată între două stânci şi, după multe sforţări, izbutiră să tragă luntrea la ţărm.

Curajoşii pescari fură întâmpinaţi cu strigate de bucurie. Erau şase la număr. În fruntea lor se afla bătrânul Jörgens, iar ceilalţi cinci erau fiii săi, care se îndeletniceau cu pescuitul încă din fragedă copilărie. Strămoşii lui Tom Jörgens fuseseră şi ei pescari şi această meserie se moştenea din tată în fiu.

Trei din fiii bătrânului Tom erau însuraţi şi nu locuiau în casa părintelui lor. Nevestele acestora se iviră şi ele pe ţărm, fluturând basmalele.

Revederea fu înduioşătoare, căci bietele femei şi începuseră să creadă că bărbaţii lor erau pierduţi.

— Ei, copii, nu uitaţi de naufragiaţii noştri! strigă bătrânul Jörgens.

Pescarii se desprinseră din îmbrăţişările nevestelor lor, săriră iarăşi în luntre şi, în timp ca ceilalţi locuitori ai satului priveau cu încordare, tinerii aduseră pe ţărm două trupuri învăluite în pături groase. Apoi porniră cu toţii de-a lungul malului spre micul sat de pescari.

— E vorba de un bărbat şi o femeie, istorisi pe drum unul din fiii lui Tom. Bărbatul e un flăcău chipeş. Se încleştase de o grindă şi sângera la cap. Era în nesimţire şi în braţe ţinea o fată plăpândă nespus de frumoasă. Deşi furtuna bântuia cu furie, am izbutit să-i tragem în luntre, unde i-am învelit în pături. Până acum nu ne-am putut ocupa de ei. Bărbatul a dat într-un rând semne de viaţă, dar fata nu ştiu dacă mai trăieşte.

— Dar cum au ajuns aici? întrebă cineva.

— Spre mirarea noastră, zărirăm un vas suedez, plutind printre barajele de mine, deşi orice marinar ştie cât de primejdios e să te apropii de ţărm, aici… Pesemne că suedezul era urmărit de un vas de război rusesc şi asta a fost pieirea lui. Vaporul s-a izbit de o mină, care l-a distrus. În orice caz, cei doi naufragiaţi vor putea să ne dea lămuriri mai amănunţite, dacă or scăpa cu viaţă…

Convoiul ajunsese în sat.

Bătrâna Jörgens, o femeie înaltă, uscăţivă, cu ochi albaştri şi faţa plină de zbârcituri, stătea în uşa colibei, aşteptându-şi bărbatul şi copiii. Nicio lacrimă nu se vedea în ochii ei, niciun suspin de uşurare nu scăpă de pe buzele ei încleştate, nimic nu trăda spaima prin care trecuse, îngrijorată de soarta celor dragi, care se aflau pe mare în timpul furtunii.

În lupta lor pentru pâinea zilnică, oamenii aceştia erau mereu

hărţuiţi de forţele naturii şi bietele femei nu ştiau niciodată dacă bărbaţii lor se vor înapoia de pe mare, unde porniseră cu luntrile lor uşoare, să ademenească peştele în plasă.

Bătrâna Jörgens întinse doar mâna bărbatului ci, şi-l privi ţintă în ochi. O strângere de mână din partea lui Tom pecetlui urarea de bun-venit.

Deodată, o lucire de spaimă se ivi în ochii bătrânei, când văzu cele două trupuri nemişcate. În clipa următoare, însă, teama se risipi, căci îşi dădu seama că toţi fiii ei se aflau în viaţă.

— Naufragiaţi! zise Tom Jörgens, în felul sau scurt de a vorbi. I-am pescuit din mare şi nu ştiu dacă mai trăiesc. Pregăteşte-le un culcuş cald.

Femeia porni înainte şi intră într-o încăpere scundă, dar mare, în unul din colţurile căreia se afla o laviţă pe care dormeau cu toţii.

În timp ce bătrâna se ocupă de sărmana fată pescuită din valuri, cei doi fii mai tineri dezbrăcară pe salvat şi-i cercetară rănile.

Naufragiatul, care nu era altul decât Boris Verodin, dădu semne de viaţă. Deschise ochii şi privi în jurul său. Deodată, un fior îi străbătu trupul şi, înainte ca cei doi bărbaţi să-l poată împiedeca, sări jos de pe laviţă şi-şi roti privirile prin încăpere.

— Unde e Agata? strigă el, neliniştit.

În clipa următoare dădu cu ochii de tânăra fată şi un oftat adânc ieşi din pieptul său.

Oare glasul său puternic o trezise din leşin, sau conştiinţa că iubitul ei era lângă dânsa dădu noi puteri de viaţă sărmanei copile? Ea deschise ochii, privi o clipă spre frumosul revoluţionar, apoi închise ochii din nou şi un zâmbet de fericire se înfiripă pe buzele ei.

Boris Verodin răsuflă uşurat. O mare povară i se luase de pe inimă. Până acum izbutise să ocrotească pe frumoasa fată şi era hotărât s-o facă şi de aici încolo, căci făgăduise tatălui ei că se va îngriji de dânsa. Însă, dacă îndrăzneţii pescari l-ar fi salvat numai pe el, atunci cugetul l-ar fi mustrat mereu, căci ar fi fost încredinţat că nu şi-a respectat făgăduiala.

În cele din urmă, se apropie de culcuşul Agatei şi-i dezmierdă faţa aprinsă de friguri. Copila îi sărută mâna, mai deschise ochii o dată şi rosti numele iubitului.

Bătrânul Jörgens acoperi până la gât trupul fetei, apoi pregăti un ceai fierbinte, întăritor, în timp ce bărbaţii îşi scoaseră hainele umede şi se spălară.

Boris Verodin se aşezase pe banca de lângă vatră, unde rămase adâncit în gânduri. Doar din când în când, privirile sale alunecau asupra salvatorilor săi.

După ce băutura fu gata, bătrâna o duse la patul bolnavei, care o sorbi cu lăcomie. Mama Jörgens mai aruncă o privire îngrijorată

asupra ei, o acoperi bine cu pătura, apoi se duse să pregătească mâncarea.

Nu trecu mult timp şi o strachină mare, din care ieşeau aburi se afla pe masă în fruntea căreia luase loc bătrâna. Fără să scoată un cuvânt, aceasta arătă lui Boris un scaun de lângă dânsa şi în timp ce bărbaţii se aşezară în jurul mesei, Boris Verodin veni şi el să ia parte la cina lor sărăcăcioasă.

Mâncară în tăcere. Abia la sfârşitul mesei, tânărul revoluţionar găsi cu cale să deschidă vorba.

— Desigur că vreţi să ştiţi cine suntem? se adresă el bătrânului pescar.

Acesta ridică mâna în semn de împotrivire.

— Înainte de toate, trebuie să vă mulţumesc, dragii mei, urmă revoluţionarul. Vă datorăm viaţa…

Tom Jörgens clătină capul şi arătă în sus.

— Vieţile tuturor se află în mâinile Domnului! zise el, cu glas solemn.

— Da, ai dreptate, dar vouă vă datorăm salvarea mea şi a însoţitoarei mele. De altminteri, n-am mult de spus, dragii mei… Ne-am urcat la Cronstadt pe bordul unui vas suedez, care porni spre Stockholm. Pe drum, ne izbirăm de o mină şi vaporul începu să se scufunde din pricina apei care năvălea înăuntru cu furie. Abia am mai avut vreme să-mi duc tovarăşa pe punte, când vasul dispăru. Atât îmi mai amintesc doar, că mă agăţasem de o grindă şi când mă trezii, eram în luntrea voastră… Vă mulţumesc încă o dată, dragii mei!

Ceilalţi clătinară capul, şi nu mai puseră niciun fel de întrebări, mulţumindu-se cu lămuririle tânărului. Doar naufragiaseră atâtea vapoare în apropiere şi întotdeauna curajoşii pescari săriseră în ajutorul nenorociţilor.

Boris Verodin se întinse şi el în culcuşul pregătit şi, după puţin timp, toţi erau cufundaţi într-un somn adânc. Doar dinspre laviţa pe care zăcea Agata, alături de bătrâna femeie, se auzea din când în când un geamăt slab.

Groaznica întâmplare avu urmări rele asupra nenorocitei. A doua zi dimineaţa, tot trupul îi era scuturat de friguri. Bătrâna clătină capul îngrijorată, apoi privi spre Boris Verodin.

— Trebuie neapărat să aducem un doctor, zise acesta.

— Da, însă locuieşte departe, răspunse ea. Până acolo e drum de douăsprezece ceasuri, aşa că dacă se duce cineva să-l cheme nu poate fi aici decât după o zi şi o noapte… Noi, ăştia de pe nici, murim fără doctor, căci n-avem cu ce-l plăti şi el nu vine până nu i se dă bani.

Boris Verodin se gândi. Avea bani la el, altfel că-şi putea îngădui să cheme medicul.

— Ascultă-mă sunt hotărât să plătesc oricât ar cere, răspunse

dânsul.

— Atunci, are să te ducă mezinul cu luntrea până la locuinţa lui. Când vrei să porneşti la drum?

— Cât mai curând… chiar acum, dacă se poate.

Bătrâna dădu din cap, în semn de încuviinţare, apoi părăsi coliba, îndreptându-se spre ţărm, unde pescarul şi fiii săi se pregăteau să se ducă iarăşi la pescuit.

După puţin timp se înapoie, însoţită de fiul ei cel mai mic.

Cei doi bărbaţi porniră la drum într-o luntre uşoară şi, după mari sforţări, ajunseră în orăşelul unde locuia medicul. Din fericire, acesta era acasă, astfel că nu mai pierdură vremea în zadar şi se învoiră să plece numaidecât spre coliba pescarului.

Boris Verodin vâsli întruna, strecurându-se cu îndemânare printre nenumăratele stânci din apropierea ţărmului, ceea ce stârni admiraţia medicului şi a tânărului pescar. Dar el nici nu-i luă în seamă şi când ajunse mai în larg, se lăsă cu totul pradă amintirilor. Imagini din trecut începură să se perinde înaintea ochilor minţii sale. Viaţa lui din ultimii ani fusese foarte bogată în întâmplări. Jertfise totul, chiar şi dragostea, pentru a-şi vedea împlinit visul său de atâta vreme. Şi acum, când acesta se înfăptuise, – care era recunoştinţa? Urmărit ca un criminal, trebuia să fugă din oraş în oraş, din ţară în ţară, spre a nu cădea în mâinile foştilor săi tovarăşi. Ar fi îndurat, însă, orice, numai să ştie că poporul său e fericit.

Dar era el fericit? Va fi vreodată fericit? Drumul pe care porniseră, era cel bun?

Tânărul părea adânc mâhnit. În orice caz, viitorul avea să arate dacă temerile sale erau întemeiate sau nu.

Deodată, îşi aminti de clipele înfiorătoare petrecute pe bordul vasului suedez. Cu un ţipăt de groază, Agata se încleştase de el, pierzându-şi cunoştinţa. Atunci o cuprinse în braţe şi, îmbrâncind deoparte pe spion, care tot mai încerca să-i aţină calea, porni în goană spre punte. Când ajunse sus vaporul începuse să se scufunde. Fără să mai stea la gânduri, se aruncă, împreună cu povara lui, în apa rece ca gheaţa, căci voia să încerce să ajungă înot până la mal. Izbuti să se agaţe de o grindă, ceea ce îi îngădui să se mai odihnească puţin. În clipa următoare, însă, o altă grindă, azvârlită de explozie, îl izbi în cap, făcându-l să-şi piardă cunoştinţa…

Sărmana Agata! Această copilă părea menită să fericească un bărbat şi, când colo, soarta îi hărăzise atâtea necazuri! Poate că nici n-avea să mai trăiască multă vreme…

Cuprins de îngrijorare, Boris îşi îndoi sforţările şi în cele din urmă, luntrea ajunse în dreptul satului de pescari.

După puţin timp, medicul stătea la căpătâiul bolnavei, pe care o cercetă cu multă luare-aminte.

— Trebuie să rămân aici până mâine, zise el, apoi. Deocamdată nu pot să-mi dau părerea. În orice caz, cred că e vorba de o pneumonie.

Se scurseră ceasuri chinuitoare, pe care Boris le petrecu afară, la ţărmul mării, privind spre coasta Suediei. Demult ar fi fost ei acolo, dacă vasul n-ar fi pierit în valuri. Inima i se strânse de durere, gândindu-se la curajosul căpitan care căzuse victimă datoriei şi mărinimiei sale.

După asfinţitul soarelui, Boris se afla singur în cârciuma satului, încercând să se ameţească cu băutura tare a pescarilor finlandezi.

Se scurseră câteva zile şi bolnava trecu criza. Acum, medicul putea să se înapoieze acasă şi însuşi Boris Verodin îl însoţi, după ce îi plătise suma cerută.

De astă dată, tânărul îşi îngădui să rămână o noapte în orăşel, căci primejdia trecuse şi pe de altă parte, avea de făcut oarecare cumpărături. Cu prilejul naufragiului, îşi pierduseră toate lucrurile, astfel că trebuia să-şi faci rost de haine atât pentru el cât şi pentru Agata.

Seara, revoluţionarul mâncă într-o cârciumă din port. Era prima dată când mânca cu poftă, după atâtea zile petrecute în zbucium.

Localul avea puţini muşterii. Într-un colt se aflau câţiva bărbaţi mai în vârstă, foşti marinari, iar afară de ei încă vreo trei sau patru oameni împrăştiaţi la diferite mese.

Gândurile tânărului se îndreptară spre scumpa Nataşa, căreia voia să-i telegrafieze imediat după sosirea lui în Stockholm sau Londra. Ea urma sa vină însoţită de Saşa, şi după ce o va fi îmbrăţişat după ce va fi îngrijit de un adăpost, în care Agata va fi lipsită de griji, el, Boris, va porni cu toată hotărârea pe urmele acelora care furaseră aurul. Ştia că va avea de înfruntat noi primejdii, căci trebuia să se înapoieze în Rusia, dar numai în acest chip putea şterge pata care îi mânjise numele.

Oare nu făgăduise lui Ilino – care avea încredere în el – că va face tot ce îi va sta în putinţă, spre a recuceri comoara?

Deodată, Boris Verodin se simţi atins pe umăr. Îndărătul său se afla un bărbat înalt, cu ochii albaştri, înroşiţi de băutură, care abia se ţinea pe picioare şi-i zâmbea mieros. Era unul din muşterii, care până atunci stătuse liniştit la locul său, deşi băuse cam mult.

— Ce doreşti? întrebă Boris Verodin, cuviincios, părând totuşi că n-avea deloc chef să facă noi cunoştinţe.

— Îmi dai voie să iau loc? zise celălalt.

— Mă rog, n-am nimic împotrivă! Fiecare poate să se aşeze unde îi place.

— Ei, că arţăgos mai eşti! replică necunoscutul, zâmbind. Am, oare, o mutră atât respingătoare, încât nu merit şi eu o vorbă mai prietenoasă?

Tânărul zâmbi fără voie şi, regretând purtarea lui, zise cu mai multă bunăvoinţă:

— M-ai înţeles greşit! Dacă ai ceva pe inimă, spune!

— Îmi dai voie să te cinstesc cu un pahar de vin? urmă necunoscutul, aşezându-se.

Boris Verodin vru să se împotrivească, însă nu făcu decât să înalţe din umeri, nepăsător.

După ce cârciumarul aduse vinul cerut, suedezul – căci suedez părea să fie necunoscutul – continuă:

— Uite ce e, dragul meu îmi eşti pe plac şi aş avea de făcut o afacere cu dumneata… Vrei să câştigi multe parale?

— Îmi pare foarte rău, dar sunt nevoit să refuz căci n-am vreme de pierdut. Mâine părăsesc orăşelul pentru totdeauna.

— Hm, nu cumva eşti bogat? Ascultă-mă e vorba de bani, nu glumă!… Multe, multe milioane… În primul rând, află că am fost căpitan pe un vas suedez, care s-a scufundat în urma exploziei unei mine. Numai eu am mai rămas în viaţă dintre toţi aceia care se aflau pe bord. Vasul era încărcat cu aur şi ştiu locul unde a pierit în valuri. Vrei să facem tovărăşie ca să scoatem comoara la suprafaţă?

— Îmi pare rău, totuşi rămân la hotărârea mea, răspunse Boris Verodin. Caută-ţi un alt tovarăş…

Suedezul se ridică, supărat.

— Hm, ciudat mai eşti! făcu el. Nu-ţi voiam decât binele şi, când colo, mă lovesc de împotrivirea dumitale… Bună ziua!

223. O telegramă însemnată

A doua zi dimineaţă, când Boris Verodin coborî în sala de consumaţie, birtaşul se apropie de el.

— Ciudat individ suedezul ăla, nu e aşa?

Revoluţionarul se uită la el mirat.

— Ce voia de la dumneata? urmă birtaşul, iscoditor.

— Mi-a propus o afacere…

— Aha, ştiu eu ce fel de afacere. A mai propus-o şi altora… Toată ziulica stă afară, la ponton, şi priveşte îngândurat spre mare, iar noaptea se îmbată ea un porc. Înainte vreme se ocupa cu contrabanda şi adeseori a fost nevoit să arunce în mare încărcătura vasului. La urmă, însă, trebuie să fi făcut o încercare foarte îndrăzneaţă, căci susţine că a încărcat la Cronstadt un transport preţios, de pe urma căruia ar fi câştigat multe parale. Şi bănuiesc că aşa şi este, fiindcă plăteşte întotdeauna cu ruble de aur pe care le cheltuieşte cu nemiluita. După, cum spune el, ar fi putut să mai transporte zeci de încărcături de felul ăsta, ceea ce i-ar fi adus câştiguri uriaşe… Acum păzeşte ca nu cumva să scoată cineva comoara înghiţită de valuri

odată cu vasul său.

Vorbăreţul cârciumar nu băgă de seamă tulburarea lui Boris Verodin, care ascultase la început cu nepăsare.

Tânărul însă chibzuia cu înfrigurare la cele auzite. Aşadar, căpitanul suedez plătea numai cu ruble de aur? Nu cumva?…

Boris se străduia din răsputeri să nu trădeze nimic din ceea ce se petrecea în mintea lui. Fără să dea de bănuit, trase de limbă pe birtaş, şi află, că afară de căpitan, mai scăpaseră cu viaţă încă trei persoane – o fată tânără şi frumoasă şi doi bărbaţi, dintre care unul mai bătrân – care îşi urmaseră apoi călătoria, în timp ce suedezul rămăsese în port, probabil spre a scoate comoara din fundul mării.

De asemenea, birtaşul auzise cum cele trei persoane se certaseră sus în odaia lor şi tânăra spusese că n-ar avea niciun rost să rămână acolo, deoarece în curând urma să se aducă un nou transport de bani.

— Ai auzit dumneata asta? întrebă Boris, silindu-se să zâmbească, deşi era tulburat peste măsură.

Cârciumarul clătină capul în semn de confirmare, apoi se depărtă. Luntraşul rămase pe gânduri. Se hotărî să mai rămână în port câteva zile şi la nevoie, chiar şi mai mult, numai spre a lămuri taina misteriosului transport.

Nu cumva o putere nevăzută îi mânase paşii spre această cârciumă? Nu cumva cele trei persoane salvate din naufragiul vasului suedez erau bătrânul cărbunar, fiul său şi logodnica acestuia? Dacă aflaseră, într-un chip oarecare, despre existenţa comorii din pivniţa mănăstirii, dacă furaseră aurul de acolo şi se învoiseră cu suedezul să-l transporte dincolo de graniţele ţării?

Cu cât se gândea mai mult la asta, cu atât era mai încredinţat că nu se înşela în presupunerile sale.

Da, se afla pe urmele hoţilor care furaseră uriaşa sumă de bani.

Între timp furtuna se stârnise din nou şi marea era agitată astfel că, în niciun caz, n-ar fi putut pleca în acea zi.

Boris Verodin părăsi cârciuma şi se îndreptă spre ţărm. La marginea pontonului stătea o făptură nemişcată, care era, desigur, căpitanul suedez. Tânărul se apropie de el şi-l salută.

— Ei, te-ai răzgândit? întrebă celălalt, batjocoritor. Cu muncă cinstită nu se câştigă atât de uşor sute de mii… şi încă în aur curat.

— Ascultă-mă, zise Boris, toată noaptea m-am gândit la propunerea dumitale, dar nu-mi vine să cred că ai vorbit serios. Cine mai are bani de aur în vremurile astea? Desigur că e vorba de bancnote, care, însă, nu se mai pot folosi căci au fost distruse de apa mării.

— Ia te uită la el! se răsti suedezul, cu mâinile în şolduri. Nu e vorba de bancnote, ci de ruble de aur, ascultă-mă ce-ţi spun, căci eu nu mint!

— Mă rog, am toată încrederea! răspunse Boris, curtenitor. Fără

îndoială că s-o fi descoperit vreo comoară nesecată…

— Ce-mi pasă mie de unde au pus mâna pe bogăţii cele trei persoane! zise căpitanul, înălţând din umeri. Atâta ştiu doar, ca aş putea să mai transport patruzeci, cincizeci de încărcături şi de fiecare dată mi-ar rămâne câteva sute de mii de ruble. Din păcate, călătoriile astea nu sunt lipsite de primejdii, căci ruşii au devenit foarte bănuitori în ultimul timp. Aşadar, mi-am pus în gând să nu-mi mai risc pielea; în schimb, voi scoate comoara care se află în fundul mării, la o depărtare de vreo trei verste de ţărm. Pentru asta am nevoie de un tovarăş îndrăzneţ şi dibaci. Rămân aici până se topeşte gheaţa, apoi aduc un scafandru din Helsinki şi, cu ajutorul lui, pun mâna pe lăzile cu aur.

— Aşadar, aurul se află în lăzi? întrebă Boris Verodin.

Suedezul clătină capul în semn de încuviinţare.

— Hm, afacerea nu e rea! murmură el. Şi când crezi că am putea începe?

— Deocamdată, nu ştiu nici eu. Probabil, însă că peste vreo trei luni.

— Bine, primesc! zise Boris, întinzându-l mâna. Trebuie să plec pentru câteva zile, în satul din care am venit, apoi mă înapoiez ce să încheiem târgul.

— Vezi, nu ţi-am spus cu că vom cădea la învoială? zise căpitanul, cu bucurie. Ştiam doar că nimeni nu e atât de prost să dea norocului cu piciorul!

— A fost o mare prostie din partea mea că n-am vrut să dau crezare de la-nceput vorbelor dumitale, zise Boris. Acum, însă, nu mă mai îndoiesc defel.

— Aşa şi trebuie!

— Dar nu cumva proprietarul aurului va veni să-şi ceară drepturile?

Celălalt păru surprins de întrebarea tânărului şi-i aruncă o privire bănuitoare.

— Proprietarul e mort şi aurul îmi aparţine! răspunse el, apoi.

— Dar dacă se ivesc moştenitori?

— Ia lasă prostiile astea! izbucni suedezul, scos din sărite. Fii fără teamă, căci nu există niciun fel de moştenitori. După ce vom scoate aurul din fundul mării putem face cu el orice, căci nimeni n-o să ridice vreo pretenţie!

— Atunci, totul e în ordine! încheie tânărul, luându-şi rămas bun de la căpitan şi pornind iarăşi spre cârciumă.

Fără să trezească vreo bănuială, revoluţionarul îşi urmă cercetările şi izbuti chiar să-şi facă rost de câteva monezi de aur, de care birtaşul le primise de la căpitan.

Acum Boris nu se mai îndoia defel că bătrânul cărbunar, fiul lui şi Pavlovna furaseră aurul şi că izbutiseră să treacă peste graniţă o mică

parte din el.

Birtaşul îi spusese că cele trei persoane scăpaseră cu viaţă şi plecaseră din oraş. În acest timp, suedezul, mânat de lăcomie, aştepta un prilej prielnic să pună mâna pe comoară, pentru ca să nu mai fie nevoit să întreprindă primejdioasele călătorii.

Boris Verodin îşi ticlui repede planul. În primul rând avea să se înapoieze în sat, urmând să caute un prilej pentru ca Agata să ajungă la Stockholm sau Londra. Apoi, se va împrieteni cu căpitanul, de la care voia să afle tot ce ştia acesta despre comoară.

Se înapoie într-adevăr în satul de pescari, unde Agata îl întâmpină cu ochii sclipind de bucurie. Tânăra îşi revenise întrucâtva şi se vedea că învinsese boala.

Boris mai rămase în sat patru zile, până ce fata se înzdrăveni atât încât putea să-şi urmeze călătoria, apoi îşi luară rămas bun de la mărinimoşii pescari, care nici nu vrură să audă de răsplată şi se împotriviră să primească bani.

Boris Verodin vârî o sumă mai mare într-un plic pe care îl strecură în pat şi, în cele din urmă, părăsi locuinţa pescarului, însoţit de Agata.

Cum ajunse în orăşelul apropiat, făcu rost de o cameră pentru tovarăşa lui, apoi se înapoie la hanul unde locuia suedezul şi întrebă de acesta.

Birtaşul înălţă din umeri.

— Din păcate, nu mai e aici, răspunse dânsul. Dar ce voiai cu el? Nu cumva eşti hotărât să-i primeşti propunerea?

Boris Verodin tresări, dar nu lăsă să se bage de seamă nimic din tulburarea lui.

— Când a plecat? întrebă el.

— Acum două zile, pe bordul unui vapor care a pornit spre Anglia.

— Aşa, pe neaşteptate? Doar voia să…

— Ei, ăsta voia multe! zâmbi cârciumarul. A primit însă o telegramă, care l-a hotărât să plece numaidecât.

— Spre Londra?

— Da, cel puţin aşa mi-a spus mie.

Boris Verodin rămase posomorât. Abia avusese norocul să descopere o urmă preţioasă şi o şi pierduse. Totuşi, nu trebuia să deznădăjduiască, ci să-şi urmeze cercetările pentru a da de ciudatul căpitan.

— Când pleacă primul vapor spre Londra? întrebă el, după un răstimp.

— Pe vremurile astea vapoarele nu mai fac curse regulate, ci ridică ancora când au poftă comandanţii lor. Ce-i drept, războiul s-a sfârşit, dar ştii şi dumneata cum stau lucrurile astăzi în Rusia. Dacă vrei să pleci la Londra, nu-ţi rămâne decât să aştepţi până ce ridică ancora vreun vapor englezesc sau suedez.

Tânărul părea deznădăjduit. Să aştepte plecarea unui vapor? Dar asta se putea întâmpla tocmai peste o lună!

— Şi nu există niciun mijloc să pornesc mai curând? întrebă el, apoi.

— Ai putea pleca la Helsinki, unde ai mai multe şanse să-ţi urmezi călătoria spre Londra.

— Bine, atunci plec la Helsinki, răspunse Boris, hotărât.

Şi începu imediat pregătirile de drum.

Deodată, fu străbătut de un gând. Nu cumva putea găsi telegrama pe care o primise căpitanul?

Mai rămase câtva timp în local şi intră iarăşi în vorbă cu birtaşul, pe care îl rugă să-i închirieze odaia în care locuise suedezul.

— Te-ai răzgândit, carevasăzică? întrebă cârciumarul. Odaia e foarte frumoasă şi o să te simţi bine aici.

Boris Verodin fu condus în camera cu pricina. Îşi roti ochii prin încăpere, trase sertarele, însă nu găsi ceea ce căuta. În cele din urmă, ochii-i se aţintiră asupra sobei, şi deschise portiţa. O hârtie mototolită căzu afară. Luntraşul abia putu să-şi înăbuşe un strigăt de bucurie, căci era o telegramă. Cu mâini tremurătoare, desfăcu hârtia şi citi următoarele:

„Domnului căpitan Bartuschen.

Vino imediat. O nouă comandă bine plătită.

Longlin”.

Telegrama fusese expediată din Cannes.

Tânărul rămase cam dezamăgit.

— Oare aceasta să fie telegrama primită de suedez? îşi zise el.

Se uită la dată. Totul se potrivea întocmai. Dar nu cumva, căpitanul prinsese vreo bănuială şi încerca să-l pună pe o cale greşită?

Nu, nu-i venea să creadă una ca asta. Pesemne că suedezul nu voise să spună birtaşului că, de la Londra, pleacă mai departe, în Sudul Franţei, la Cannes, vestita staţiune climaterică.

Boris vârî telegrama în buzunar, apoi coborî în cârciumă şi se apropie de birtaş.

— M-am răzgândit, voi pleca mai departe, zise el. Te-aş ruga, însă, să-mi faci un mare serviciu.

— Păcat că nu rămâi la noi, căci mai ales iarna nu prea avem muşterii, răspunse cârciumarul, cu părere de rău. Dar despre ce serviciu e vorba?

— Un lucru foarte simplu… Te rog să-mi telegrafiezi la Londra, pe adresa asta, de îndată ce suedezul s-o arăta iarăşi aici. Am de încheiat o afacere cu el, aşa că mă voi înapoia la dumneavoastră îndată ce primesc telegrama. Însă nu trebuie să spui nimic căpitanului despre asta.

— Bine, sunt gata să-ţi împlinesc dorinţa, numai că nu prea îmi vine să cred că o să se întoarcă atât de repede. După cât ştiu, urmează să vină abia după Anul Nou, când gheaţa începe să se topească.

— Treaba lui! Lucrul de căpetenie e să-mi dai de veste îndată ce s-o ivi aici, răspunse Boris. Şi primeşte, te rog, asta, drept răsplată pentru bunăvoinţa dumitale.

Birtaşul rămase cu ochii holbaţi la bancnota de zece lire sterline pe care o ţinea în mână.

— Cum, mi-ai dăruit-o mie? bâigui el.

— Da, însă trebuie să-mi mai făgăduieşti o dată că-mi vei împlini dorinţa.

— Cum de nu, cu multă plăcere!

Boris Verodin îi dădu adresa bancherului din Londra, pe care o primise de la misterioasa lui binefăcătoare. Deşi nu ştia ce ar fi putut el să caute la omul acela, totuşi era hotărât să urmeze sfatul primit şi să facă o vizită bancherului englez.

După vreo două săptămâni, Boris Verodin şi însoţitoarea lui ajunseră la Londra, unde traseră la un hotel de mâna întâi.

Tânărul revoluţionar voia să-şi îndeplinească îndatoririle sale cât mai repede cu putinţă, apoi să pornească mai departe spre Cannes.

Chiar în aceeaşi zi, trimise o telegramă Nataşei, rugând-o să plece la Londra.

224. Tainele doctorului Arnberger

La oarecare depărtare de linia ferată care trece prin Zehlendorf, se afla, în mijlocul unei grădini minunate, o vilă mică, iar îndărătul ei o clădire de formă dreptunghiulară, din cărămidă roşie.

Adeseori, din hornul acestei clădiri – care avea întotdeauna ferestrele oblonite – se înălţa o dâră de fum, care, mai ales în timpul nopţii, avea o înfăţişare ciudată. Culoarea lui, roşie ca para focului, sau verde ca smaragdul, se îmbina cu alte nuanţe, dând naştere unor plăsmuiri fantastice, care umpleau de fiori pe toţi aceia care treceau din întâmplare pe acolo.

În popor, clădirea era numită „fabrica de otravă”, iar proprietarul ei, un oarecare doctor Arnberger, „fabricantul de otravă”; despre acesta se ştia doar că fusese medic şi acum se ocupa cu prepararea diferitelor leacuri şi otrăvuri, pe care le vindea farmaciştilor.

Parterul vilei era locuit de doi bătrâni, care n-aveau niciun fel de rubedenii. Bărbatul, care era surd cu desăvârşire, fusese pe vremuri grădinar, apoi zidar şi căzuse de pe o schelă, cu care prilej se rănise foarte grav. Soţia lui era o femeie tăcută, care nu-şi vedea decât de treburile ei.

La etaj locuia chiar doctorul Arnberger, dar nu se folosea de locuinţă decât noaptea, când se ducea la culcare. Restul timpului şi-l petrecea în laborator, unde bătrâna Krawuschke – aşa se numeau cei doi servitori – îi aducea mâncarea până la uşă, peste pragul căreia nu trecuse încă până atunci. De fiecare dată, femeia apăsa pe un buton alb şi aştepta ivirea stăpânului ei, care îi lua tava cu mâncare, întrebând-o dacă nu cumva se întâmplase ceva între timp.

Doctorul Arnberger nu-şi ieşise încă niciodată din aceste obiceiuri şi acelaşi lucru se întâmpla în fiecare zi, cu o regularitate matematică. La rândul lor, soţii Krawuschke duceau o viaţă tihnită, căci în afară de mâncare mai primeau şi o leafă destul de bună.

Întruna din zile, bătrânul – care cu prilejul accidentului îşi pierduse şi un ochi – stătea la fereastră, privind afară liniştit.

Deodată, o maşină se opri înaintea porţii şi un omuleţ, cu gulerul paltonului ridicat până peste urechi, coborî dintr-însa, rotind în jurul său priviri iscoditoare. În cele din urmă, apăsă pe butonul soneriei, după ce şoptise ceva şoferului, care porni cu maşina mai departe şi se opri la oarecare distanţă de vilă.

Krawuschke porni el însuşi spre poartă. În uşă, se întâlni cu soţia lui, căreia îi făcu semn să se înapoieze în bucătărie.

Surdul se ivi înaintea vizitatorului şi, din mişcările buzelor sale, înţelese că acesta voia să vorbească cu medicul.

— Stăpânul meu nu poate primi pe nimeni acum, răspunse bătrânul.

Barickin – căci el era vizitatorul – făcu o mutră supărată, încercă să stăruie, dar bagă de seamă că avea de-a face cu un surd. În acea clipa se ivi şi bătrâna.

— Stăpânul nostru e în laborator şi acolo nimeni n-are voie să-l stingherească, zise ea. Dacă aveţi treabă cu dumnealui, lăsaţi-mi o carte de vizită pe care veţi scrie în ce chestiune doriţi să-i vorbiţi.

— Trebuie neapărat să-l văd acum! răspunse Barickin, cu glas atât de poruncitor, încât femeia îl privi speriată.

— Atunci, aşteptaţi până ce duc dejunul domnului doctor în laborator, cu care prilej îl voi încunoştinţa de vizita dumneavoastră, zise ea.

Barickin clătină capul în semn de încuviinţare, apoi fu condus într-un salonaş, unde scoase carnetul din buzunar, rupse o foaie de hârtie şi aşternu pe ea câteva rânduri.

După ce luă biletul în primire, femeia aruncă o privire asupra lui, dar rămase dezamăgită, căci era scris într-o limbă pe care n-o pricepea.

Barickin păşi nerăbdător, prin încăpere. Va fi, oare, primit de ciudatul său confrate? Un zâmbet se ivi pe buzele lui. Da, fireşte, numele profesorului Protoff va stârni uimire.

Şi într-adevăr nu se înşelase, căci peste cinci minute însuşi Arnberger îşi făcu apariţia înaintea lui. Era pentru prima dată – de când soţii Krawuschke se aflau în slujba lui – când îşi părăsea laboratorul, pentru a primi vizita unui străin.

Doctorul Arnberger era un bărbat de vreo cincizeci de ani, cu o frunte lată şi ochi mici, adânciţi în orbite, care aveau însă o expresie de inteligenţă şi priveau uneori plini de nevinovăţie, cu teamă chiar. O şuviţă de păr alb îi cădea pe frunte, iar ici colo erau împrăştiate câteva fire de păr. Era foarte prost îmbrăcat şi purta un guler moale şi o cravată roasă. Se vedea cât de colo că omul acesta nu prea punea preţ pe îmbrăcăminte.

— Veniţi din partea profesorului Protoff? întrebă el, cu voce cam tremurătoare. Aveţi să-mi comunicaţi ceva?

Barickin îşi drese glasul. Înainte de toate, voia să-l iscodească pentru a afla ce ştia omul acesta din tainele lui Protoff.

— Da, domnule doctor, răspunse el. Trebuie să vă fac nişte comunicări foarte însemnate.

— Mă rog, vă stau la dispoziţie!

— Domnule doctor, ştiţi cine sunt eu?

— La drept vorbind, nu ştiu.

— N-aţi auzit încă despre doctorul Barickin, colaboratorul şi viitorul ginere al profesorului Protoff?

— Da, îmi amintesc că mi-a vorbit despre asta.

— Atunci ştiţi că puteţi avea toată încrederea în mine?

Arnberger părea că mai şovăie încă.

— Aveţi dovezi că sunteţi într-adevăr doctorul Barickin? întrebă el, după un timp.

Vizitatorul scoase la iveală un pachet mare de scrisori şi acte şi întinse celuilalt câteva.

— Iată dovezile, încredinţaţi-vă! zise el.

După ce aruncă o privire asupra hârtiilor, Arnberger părea că nu se mai îndoieşte că avea într-adevăr de-a face cu ginerele lui Protoff.

— Da, cred că sunteţi acela drept care v-aţi dat, răspunse el, înapoind hârtiile. Acum, vă rog să-mi spuneţi ce vă aduce la mine.

Barickin rămase o clipă tăcut, apoi se plecă spre urechea medicului şi-i şopti:

— La ce rezultat aţi ajuns în urma experienţelor făcute cu protoplasma?

Doctorul Arnberger se dădu înapoi, holbând ochii la vizitatorul său.

— Cum, v-a destăinuit profesorul asta? bâigui el.

Celălalt zâmbi triumfător. Aşadar, izbutise să-l ia pe neaşteptate.

Bătrânul savant nu pomenise nimic ginerelui său despre acest doctor Arnberger şi toate amănuntele pe care le ştia despre el se

datorau numai faptului că cercetase corespondenţa lui Protoff. Dar, cu acest, prilej, Barickin mai aflase că şi în Tokio, Paris şi Filadelfia existau oameni iniţiaţi în tainele profesorului. Singurul lucru pe care nu-l putuse afla, era cât anume ştiau ei din grozava descoperire.

— Da, ştiu totul, zise Barickin. Doar am fost atâta vreme mâna lui dreaptă. Şi, afară de asta, urmând să devin şi ginerele său, mi-a dezvăluit taina până în cele mai mici amănunte.

Arnberger tresări, cuprins de spaimă. Se lăsă greoi într-un scaun şi, cu mâinile împreunate, atârnând între genunchi, rămase cu privirile pironite în gol.

— Ia spune-mi şi mie, cum stă chestia cu cadavrul mutilat care a fost găsit aici, în Zehlendorf? întrebă Barickin, iscoditor.

— Cine… cine ţi-a vorbit despre asta? strigă celălalt.

— Ei asta-i! Te miră că cei care fac parte din asociaţie ştiu totul?

— Nu există niciun fel de asociaţie… totul nu e decât închipuire, răspunse Arnberger. Dumneavoastră… cei din Rusia, poate că… Ei, dar ce tot vorbesc?!

Barickin se apropie de confratele său şi-i puse mâna pe umăr.

— Nu-ţi fie teamă, domnule doctor! Vin din partea profesorului Protoff… Suntem cu toţii în slujba ştiinţei şi nu trebuie să ne facem mustrări de cuget… Descoperirea maestrului e spre binele omenirii, cred că înţelegi asta? Dacă până acum n-ai izbutit încă să transformi protoplasma în materie vie, atunci vei căpăta de la mine ultimele lămuriri… De aceea am şi venit încoace. În acelaşi timp, profesorul mi-a dat însărcinarea să duc mai departe opera începută.

Ochii doctorului Arnberger începură să strălucească, iar în locul expresiei de nevinovăţie se ivi o sclipire de hotărâre neclintită. Îndreptându-şi trupul puţin încovoiat, medicul întinse mâna colegului său.

— Dacă aşa stau lucrurile, atunci te rog să mă însoţeşti, zise el. Am să-ţi arăt laboratorul meu şi unde am ajuns cu cercetările. Din păcate, trebuie să mărturisesc că ultima fază nu mi-a izbutit… protoplasma trăieşte, dar nu pot să-i dau energia de viaţă, aşa cum a făcut profesorul Protoff… Asta a fost întotdeauna taina lui.

Soţii Krawuschke rămaseră cu gura căscată de uimire, când văzură că străinul e introdus în laborator, unde nu le era îngăduit să arunce nici măcar o privire, căci stăpânul lor îi ameninţase că-i va da afară dacă ar cuteza vreodată să calce această poruncă.

Un zâmbet drăcesc flutură pe buzele lui Barickin, când uşa laboratorului se închise în urma lui şi mirosul acela caracteristic, care domnea şi în laboratorul său, îi gâdilă nările.

În încăperea din faţă se aflau câteva piuliţe ruginite. O presă de tablete, câteva aparate şi nişte săculeţi cu diferite produse chimice. Barickin ştia ce rost aveau toate acestea. Dacă autorităţile ar fi făcut

vreodată o descindere în laborator, n-ar fi descoperit decât o mică fabrică de medicamente. Apoi intrară într-o încăpere, în care se vedeau doar lădiţe, cutii şi butoiaşe.

Doctorul Arnberger împinse deoparte o ladă pusă pe rotile şi un gang de vreo cinci metri se ivi înaintea lor. La capătul acestuia se afla o uşă, prin care intrară cei doi medici.

Barickin privi în jurul său, rânjind cu răutate. Cunoştea el toate aceste instalaţii minunate, care fuseseră ticluite cu răbdare de fier şi care aveau nevoie mereu de noi îmbunătăţiri.

— Arată-mi protoplasma lipsită de viaţă, zise el, după un răstimp.

Arnberger se îndreptă spre un dulap, îl deschise şi scoase de acolo un borcan. Deşi uşa fusese închisă cu mare repeziciune, Barickin băgă de seamă că înăuntrul dulapului se mai aflau vreo câteva borcane asemănătoare.

Un zâmbet flutură pe buzele rusului. Celălalt, însă, nu observă nimic şi se apropie de masa de marmură, unde aşeză vasul de sticlă. Apoi, puse în mişcare un motoraş şi, în timp ce medicii priveau cu încordare, lichidul se întinse pe placa de marmură.

225. Un hoţ nevinovat

Cei doi bărbaţi rămaseră nemişcaţi înaintea pastei cleioase, sclipind în mii de culori, care începu să se agite pe masa de marmură. Spre margini se ridicară mici părticele din protoplasmă, luând forme nelămurite, apoi din mijlocul ei se înălţă un ghemuleţ cu înfăţişarea unui cap omenesc. În clipa următoare, însă, totul reveni la loc şi pasta urmă să se agite, fără să mai ia vreo formă anumită.

— Vezi, lipseşte energia de viaţă! zise Arnberger, cu tristeţe, în timp ce Barickin rămăsese cu ochii pironiţi la protoplasmă.

În cele din urmă, ridică şi el capul.

— Ai ajuns departe, doctore! murmură dânsul. Profesorul Protoff nu ţi-a destăinuit nimic din ultimele sale cercetări?

— Nu, nu mi-a destăinuit nimic, acest rezultat se datorează numai experienţelor făcute de mine.

— Ai lucrat frumos, colega şi ceea ce mai lipseşte îţi voi arăta eu, urmă Barickin.

Şi arătând spre protoplasmă, întrebă:

— Asta e bărbatul care a fost găsit mort?

Arnberger clătină capul în semn de confirmare, în timp ce turnă pasta în vas, folosindu-se în acest scop de un fel de pompă.

— Şi numărul doi? cercetă Barickin, după ce vasul fusese aşezat la locul lui.

— Care numărul doi? murmură Arnberger, pălind.

— Ascultă-mă, nu căuta să mă înşeli pe mine! zise Barickin. Doar

ai în dulap patru borcane… Arată-mi-le şi pe celelalte, căci aş vrea să văd care dintre ele ţi-a reuşit mai bine.

Doctorul Arnberger se întoarse, fără să spună un cuvânt, şi aduse un al doilea vas.

— Acesta e bărbatul care a fost găsit mort?

— Un necunoscut.. Într-o noapte, auzii bătăi în uşa mea. Coborând din pat, mă dusei să deschid şi văzui înainte-mi un bărbat care abia mai răsufla. Fusese grav rănit la stomac, aşa că nu mai avea zile multe. L-am dus în laborator şi, după ce l-am narcotizat, i-am scos protoplasma, căci tocmai ajunsesem la o fază însemnată a descoperirii.

Barickin dădu din cap, privind spre masa de marmură pe care fusese turnat şi conţinutul celui de al doilea borcan. Acelaşi lucru se petrecu şi de astă dată – pasta începu să se agite, un cap omenesc se desprinse din ea, apoi totul reveni la loc, fără vlagă.

— Aceeaşi meteahnă… lipseşte puterea de viaţă zise Arnberger, ca şi cum ar fi vrut să se scuze.

— Nici celelalte preparate protoplasmice nu sunt mai bune?

— Nu. Mai am un bărbat şi o femeie pe care i-am găsit leşinaţi de foame în apropierea casei mele. Pe atunci tocmai cumpărasem vila asta şi i-am luat în slujba mea… După patru săptămâni le-am scos protoplasma, căci nu mai aveam trupuri pentru experienţe.

— Totul e în ordine, lipseşte numai puterea de viaţă, zise Barickin, frecându-şi mâinile, mulţumit. Dar încă ceva, unde sunt cadavrele celorlalţi trei, căci numai unul a fost găsit?

Arnberger îşi înălţă trupul, cu mândrie.

— S-au irosit, întocmai ca şi sufletele lor.

— Nu înţeleg ce vrei să spui.

— Asta e descoperirea mea, doctore! Nici chiar profesorul Protoff nu ştie despre ea! Trupurile se transformă în lichid, datorită unei substanţe descoperite de mine. În acest chip, se pot turna în canal, odată cu apa, fără ca cineva să prindă vreo bănuială.

— Cum, ai izbutit dumneata să faci una ca asta? exclamă Barickin. Atunci ne putem face rost de oricâtă protoplasma şi nimeni n-ar fi în stare să aducă vreo dovadă împotriva noastră.

— Da, aşa e, încuviinţă Arnberger.

În clipa următoare, însă, fu cuprins iarăşi de căinţă. Bucuria şi mândria dispăruseră, făcând loc grozavului adevăr, care îl pecetluia ca pe un criminal fioros.

Barickin cunoştea această stare, care ducea la nebunie, în urma mustrărilor de cuget şi a zbuciumului sufletesc pricinuit de fărădelegile săvârşite.

Poate că până atunci nu mai erau decât vreo câteva luni, sau chiar săptămâni? Cu fiecare jertfă se înrăutăţea această stare. Numai el, Barickin avea nervi de oţel.

— Dar cum stai cu banii? întrebă rusul, după ce părăsiră laboratorul.

— Cea mai mare parte din avutul meu se află învestit în întreprindere, iar restul e în bancnote germane, care îşi pierd valoarea pe zi ce trece.

— Aşadar, ai nevoie de bani?

— Fireşte.

— Ascultă-mă, vrei să lucrăm împreună? La început aduc treizeci de mii de mărci, iar mai târziu o sumă mai mare.

— Cum, nu vrei să te înapoiezi la profesorul Protoff? întrebă Arnberger, mirat.

— Nu… nu se mai poate!

— De ce?

— Profesorul a pierit într-o explozie care a distrus laboratorul nostru din Cronstadt. Abia am mai avut vreme să mă salvez. Eu însă sunt moştenitorul lui şi… am în mână toate documentele privitoare la marea lui descoperire.

— Profesorul Protoff nu mai e în viaţă? Atunci… m-ai minţit?

— Da, căci altminteri n-ai mai fi avut încredere în mine de la început.

Neamţul îşi dădu seama că celălalt avea dreptate, astfel că se întoarse la chestiunea lor, pe care o discutară în amănunţime.

După câtăva vreme, Barickin îşi luă rămas bun de la noul său tovarăş şi părăsi locuinţa acestuia.

Între timp, şoferul adormise la volan, astfel că tresări speriat când Barickin îl zgâlţâi de umăr.

— Hm, frumoasă afacere! mormăi şoferul. Am aşteptat aproape trei ceasuri.

— Bine, dar plătesc cât face! îl linişti pasagerul său.

Maşina porni în goană spre Berlin.

După ce ajunse la hotel, Barickin plăti maşina apoi urcă în apartamentul său. Un plan drăcesc se ţesea în mintea ticălosului. Presupusa lui fiică, – care nu era nimeni alta decât nenorocita prinţesă Nataşa de Gogineff – stătea la fereastră, privind îngândurată în stradă. Întotdeauna făcea la fel, când era singură. Gândurile-i se încâlceau în minte şi avea simţământul că duce o viaţă dublă, iar când amintirile o năpădeau, sărmana femeie cădea bolnavă. Atunci, imagini din trecut i se perindau prin minte şi un bărbat chipeş se înfăţişa înaintea ochilor ei, era Boris Verodin.

Dar când privirile-i deveneau neliniştite, când mâinile-i începeau să-i tremure, atunci Barickin ştia ce are de făcut. O strălucire a ochilor săi negri şi nenorocita se transforma iarăşi într-o sclavă credincioasă.

— Spune-mi ce ai făcut! porunci rusul, în timp ce-şi scotea

paltonul.

Tânăra îi dădu raportul, pe care călăul şi îl ascultă cu luare-aminte.

— Şi ascunzătoarea giuvaierurilor? întrebă Barickin.

Nataşa răspunse că lucrurile de preţ ale marchizei se află într-o casetă, ascunsă sub perne.

— Ţi-a arătat-o chiar marchiza?

— Nu, am zărit în oglindă, pe când dânsa îşi lua un inel din casetă.

— Minunat! exclamă Barickin, începând să măsoare încăperea cu paşi mari. Când trebuie să te mai duci pe la ei? întrebă el, deodată, oprindu-se înaintea Nataşei.

— Azi după-amiază, dacă îmi dai voie. Acum, marchiza şi soţul ei sunt în oraş, unde s-au dus după cumpărături.

— Şi când se înapoiază?

— Nu ştiu.

Un fulger se ivi în ochii lui Barickin, care începu să zâmbească, mulţumit. Apoi, se apropie de Nataşa şi-i vorbi cu glas poruncitor.

— M-ai înţeles? întrebă el, după ce sfârşi.

— Da, răspunse ea, cu supunere.

Barickin deschise uşa şi privi în coridor, unde nu se zărea nici picior de om.

— Hai, repede! şopti el Nataşei.

Aceasta, care între timp îşi pusese pălăria şi paltonul, coborî în vestibul, zâmbi prietenos portarului, apoi atârnă în tablou o cheie pe care i-o dăduse Barickin. Portarul o salută cu respect. În acea clipă sună telefonul.

— Trebuie să mă înapoiez căci am uitat ceva, râse Nataşa, întinzând mâna spre tabloul de chei.

Portarul clătină capul în semn de încuviinţare şi, preocupat să răspundă la chemarea telefonică, nu băgă de seamă că tânăra femeie luase altă cheie.

Fără să mai stea la gânduri, Nataşa se înapoie în apartamentul lor şi înmână cheia lui Barickin, care o luă repede şi dispăru din încăpere.

După vreo jumătate de ceas, când se întoarse, părea foarte agitat şi ţinea sub braţ un pachet. Îi clipa următoare, cineva bătu în uşă.

— Ia caseta şi du-te în odaia ta! şopti medicul.

Abia dispăruse Nataşa că vicleanul May-tang se ivi în încăpere, zâmbind prietenos.

— Ei, ai adus banii? întrebă Barickin, nerăbdător.

— A mers foarte greu, totuşi am izbutit să fac rost de ei, răspunse chinezul. În acelaşi timp, ţi-am găsit şi un loc unde ai putea să-ţi instalezi laboratorul. Afară din oraş, la Weissensee…

Barickin îl întrerupse cu un gest.

— Am fost la doctorul Arnberger, care locuieşte în Zehlendorf. El are un laborator minunat şi ne-am învoit să lucrăm împreună, căci

medicul nu mai poate ţine piept greutăţilor pe care le întâmpină în cale.

— El e autorul crimei cane a fost descoperită deunăzi? întrebă May-tang, cu teamă!

— Nu l-am întrebat nimic despre asta, răspunse Barickin.

— Las' că ştiu eu, nu vrei să-l trădezi! Dar nici nu mă interesează chestia asta şi ţin să-ţi atrag din nou atenţia că nu vreau să mi se pomenească numele cu niciun chip. Eu nu fac decât să avansez banii, în aşteptarea unui câştig mare, pe care am să-l capăt când ne vom putea folosi de marea descoperire. Ia spune, când crezi că vom izbuti să ajungem la un rezultat practic?

Barickin păru că stă la gânduri, apoi răspunse:

— Peste vreo trei luni.

— Atât de repede?

— Da, căci descoperirea noastră e pusă la punct. Vom realiza câştiguri fabuloase şi, după ce nu voi mai avea ce face aici, voi pleca în America, unde mă voi adresa mai întâi bogătaşilor bătrâni, oferindu-le tinereţe şi viaţă lungă. Şi, fireşte că aceste două lucruri vor fi plătite cu milioane. Ascultă-mă ce-ţi spun eu, dragă May-tang… o să ne îmbogăţim fără prea mare osteneală.

Ochii chinezului sclipiră de lăcomie.

— Dar unde e fiica dumitale! întrebă el după un răstimp, aruncând o privire spre uşa de legătură.

— Nu se simte bine, răspunse Barickin foarte liniştit!

— Şi când aş putea să văd şi eu laboratorul doctorului Arnberger?

— Am să-ţi dau răspunsul într-una din zilele următoare. Deocamdată n-aş putea să-ţi spun nimic hotărât, căci trebuie să lucrez şi eu câteva zile împreună cu Arnberger, care e foarte bănuitor.

May-tang vârî mâna în buzunar şi scoase portofelul în care se aflau cele treizeci de mii de mărci. După ce numără banii, ceru lui Barickin o chitanţă, pe care acesta i-o dădu fără nicio împotrivire.

— Cum, ai semnat cu adevăratul dumitale nume? întrebă chinezul, aruncând o privire asupra hârtiei.

— Ce nu-ţi convine? răspunse Barickin, nepăsător. Mi-e totuna, dacă vrei semnez doctor Maskotcin.

Chinezul împături chitanţa, o vârî în buzunar, apoi întinse medicului mâna.

— Am nişte bijuterii pe care aş vrea să le vând, zise Barickin. Nu cumva te ocupi şi cu asemenea afaceri?

— Hm, ia să le văd şi eu, răspunse chinezul, cu nepăsare.

Barickin dispăru în odaia alăturată şi se înapoie cu caseta pe care o depuse pe masă.

Mii de sclipiri umplură odaia când capacul cutiei fu ridicat.

— Ei, dragul meu? întrebă medicul, în timp ce May-tang cerceta cu

luare-aminte frecare giuvaer în parte.

— De unde ai bijuteriile astea?

— Nu te priveşte! chestia e, vrei să faci afacerea, sau nu?

— Cât ceri?

— Optzeci de mii de mărci.

Chinezul izbucni într-un hohot de râs şi se dădu înapoi cu câţiva paşi.

— Glumeşti, prietene! făcu el. Îţi dau treizeci de mii de mărci, niciun ban mai mult. În schimb, nu caut să aflu de unde provin giuvaierurile. Şi, în asemenea afaceri, acesta cred că e lucrul de căpetenie.

— Nu cumva îţi închipui că nu le-am căpătat pe cale cinstită? întrebă Barickin, jignit.

Cămătarul râse iarăşi.

— Ştii ce, mai dau încă zece mii de mărci, dar niciun ban mai mult! răspunse el. Îţi mai făgăduiesc că n-o să iasă nimic la iveală.

Cei doi bărbaţi se învoiră şi medicul vârî banii în buzunar, în timp ce chinezul ascunse bijuteriile în servieta sa.

Apoi îşi luă rămas bun de la Barickin, care îl însoţi până la uşă. După ce paşii chinezului se pierdură pe coridor, un zâmbet se înfiripă pe buzele hoţului, care îşi frecă mâinile mulţumit.

226. Descoperirea furtului

La vreun sfert de ceas după ce May-tang părăsise hotelul, bogatul marchiz şi soţia lui se înapoiată şi ei acasă.

Istovită de oboseală, marchiza Marinio scoase de la gât un preţios colier de perle şi se apropie de pat, unde ştia că se afla caseta cu bijuterii.

Deodată, un ţipăt izbucni de pe buzele ei.

— Ce s-a întâmplat, scumpa mea Victoria? întrebă marchizul, neliniştit.

— Caseta… Emanuel, bâigui femeia.

— Ei, ce-i cu ea?

— A dispărut… ştiu cu hotărâre că am pus-o la căpătâiul patului… n-am vrut s-o las în biroul hotelului, căci aveam nevoie de giuvaieruri mai în fiecare zi.

Cei doi soţi cercetară patul cu laure-aminte, răscoliră prin dulapuri şi cufere, însă caseta dispăruse fără urmă.

Marchiza începu să ţipe ca o disperată, apoi îşi pierdu cunoştinţa, spre groaza soţului ei, care nu mai ştia ce să facă. În cele din urmă, se puse în legătură cu direcţiunea hotelului, căreia îi aduse la cunoştinţă cele întâmplate.

Peste câteva clipe, directorul se ivi în apartamentul bogătaşului.

— S-au furat bijuteriile soţiei mele, care erau în valoare de un sfert de milion de mărci, zise marchizul, în timp ce medicul hotelului se ocupa de leşinată.

— Bine, dar până acum nu s-a întâmplat la noi niciun furt! făcu directorul. E cu neputinţă…

— Aşadar, mă mai faci şi mincinos? se răsti marchizul, scos din sărite. Acum două ceasuri am ieşit în oraş, iar când ne-am înapoiat, caseta nu mai era la locul ei.

— Dar unde aţi lăsat cheia apartamentului?

— Jos, la portar.

Directorul se năpusti afară, în timp ce marchiza, care îşi revenise în fire, începu iar să se tânguie.

— Îţi aminteşti când a părăsit hotelul marchizul Marinio şi soţia lui? întrebă directorul, adresându-se portarului.

— Da, domnule director, era cam între zece şi unsprezece.

— Şi după plecarea lor n-a venit nimeni să ceară cheia apartamentului?

— Nu, nimeni, până la înapoierea marchizului, care a sosit de vreo zece minute.

— Dar nu cumva cheia a fost luată, între timp, de altcineva?

— Asta e cu neputinţă, domnule directori Am stat tot timpul cu ochii la tabloul de chei şi nu m-am mişcat o clipă de la locul meu.

Directorul rămase câteva clipe pe gânduri, apoi se puse în legătură cu prefectura poliţiei, rugând să se pornească cercetări pentru descoperirea hoţului. După aceea se înapoie în apartamentul marchizului, unde găsi pe soţia acestuia plângând deznădăjduită.

— Am făcut oarecare cercetări, însă din nefericire n-am izbutit să aflu nimic cu privire la furtul comis, zise directorul hotelului. În orice caz, am anunţat şi poliţia, care va sosi în curând.

În acea clipă se auzi o bătaie în uşă şi Nataşa intră în încăpere, privind mirată în jurul ei. Când dădu cu ochii de directorul hotelului, biata femeie vru să se retragă, dar marchizul o cuprinse de mână, zicând, cu glas deznădăjduit:

— Ah, scumpă domnişoară, dacă ai şti ce nenorocire s-a abătut asupra noastră! Închipuie-ţi, am fost prădaţi!

— Prădaţi! repetă Nataşa, uimită. Dar ce vi s-a furat?

— Toate giuvaierurile mele, mândria şi bucuria mea! răspunse marchiza, ridicându-se spre a-şi îmbrăţişa noua prietenă.

— Dar cine e frumoasa doamnă? întrebă directorul, privind cu admiraţie spre Nataşa.

— Cum, n-o cunoşti? făcu bogătaşul. E fiica doctorului Maskotcin, care a tras şi el aici la hotel.

— Aşadar, o rusoaică?

— Da, pe semne că au fost nevoiţi să fugă din patria loc. Bieţii

oameni sunt de compătimit.

În acest timp, marchiza îşi uitase durerea. Avea doar un soţ destul de bogat, care putea să-i cumpere alte bijuterii. Şi, afară de asta, directorul hotelului o încredinţase că societatea de asigurare va suporta o parte din pagubă.

Deodată, paşi repezi se apropiară de uşă, care fu deschisă şi doi bărbaţi se iviră în prag. Unul, din ei se îndreptă spre director, în timp ce însoţitorul său rămase pe loc.

— Am să te chem eu, dacă voi avea nevoie de dumneata, domnule Riemann – îi zise cel dintâi, făcându-i semn să închidă uşa.

Apoi se adresă celor de fată:

— Sunt comisarul Krause de la prefectura poliţiei din Berlin.

— Unschlitt, directorul hotelului, se prezentă acesta.

— Mă rog, cine sunt păgubaşii?

— Dumnealor, răspunse directorul, arătând spre cei doi soţi. Marchiza şi marchizul Marinio au lipsit din hotel două ceasuri şi la înapoiere au constatat că dispăruse caseta în care îşi ţineau bijuteriile.

— Ce valoare aveau acestea? cercetă comisarul, luând însemnări în carnetul său.

— Vreun sfert de milion de mărci.

Poliţistul aruncă o privire bănuitoare asupra celor doi soţi, ca şi cum s-ar fi îndoit dacă aceştia erau într-adevăr atât de bogaţi.

— Un sfert de milion? repetă el, apăsând pe fiecare cuvânt. Hm, e o sumă enormă! De ce n-aţi depus bijuteriile la casa de păstrare a hotelului? În vremurile astea omul trebuie să fie cât se poate de prevăzător.

Marchizul păru să ghicească bănuiala poliţistului.

— Domnule comisar, zise el, nu prea ar fi avut rost să depun giuvaierurile la birou, atâta vreme cât ştiam că n-am să lipsesc decât două ceasuri. Şi, afară de asta, uşile au broaşte foarte bune, iar direcţiunea hotelului ne-a încredinţat că suntem atât le bine văziţi, încât nici nu poate fi vorba de furt.

Comisarul se apropie de uşă şi, cercetând broasca acesteia, îşi dădu seama că susţinerile marchizului erau întemeiate. Uşile acestea nu puteau fi descuiate cu chei potrivite şi, apoi, examinând broasca nu izbuti să descopere nicio urmă de stricăciune.

— De cât timp locuiţi aici? întrebă comisarul.

— De o săptămână, răspunse marchizul.

— Ştia cineva că aveţi bijuterii atât de preţioase?

— Soţia mea le purta întotdeauna şi tocmai de aceea nu le-am depus la birou.

— În această privinţă avem păreri deosebite, replică poliţistul. Acum, însă, vă rog să-mi spuneţi cu cine aţi făcut cunoştinţă aici.

— Asta n-are nicio legătură cu furtul, zise marchizul. Ţinem cu tot

dinadinsul să nu facem neplăceri altora, căci oamenii cu care venim în contact sunt mai presus de orice bănuială.

— După cât mi se pare, doriţi să va recăpătaţi bijuteriile, nu e aşa? întrebă poliţistul, zâmbind uşor.

— Da, aşa e, recunoscu celălalt, dar am dori ca prietenii noştri să nu fie câtuşi de puţini stingheriţi…

— Domnule marchiz, sau răspundeţi la întrebarea mea, sau sunteţi hotărâţi să renunţaţi la giuvaieruri… De altminteri, vă făgăduiesc că prietenii dumneavoastră nu vor avea nicio neplăcere.

Marchizul schimbă o privire cu soţia lui, care clătină capul în semn că poate împlini dorinţa comisarului. Atunci Marinio, spuse numele câtorva familii, pe care poliţistul le notă în carnetul său.

— Şi cine e tânăra doamnă? întrebă el, apoi, privind cu admiraţie spre Nataşa, care semăna foarte mult cu un portret pe care îl văzuse de curând într-un ziar.

— E o bună prietenă de a mea, răspunse marchiza, cuprinzând-o pe după mijloc.

— Numele?

— Of, poliţiştii ăştia sunt groaznici… vor să afle totul! îşi zise fosta cântăreaţă.

Cu toate acestea, răspunse la întrebarea comisarului.

— Doamna e rusoaică? urmă acesta.

— Da, a sosit aici acum două zile, însoţită de tatăl ei, doctorul Maskotcin.

— Ştia cineva unde aveaţi obiceiul să ţineţi caseta? cercetă comisarul mai departe.

— Nu, nimeni.

— Nici chiar domnişoara Maskotcin? şopti comisarul la urechea marchizului.

— Nu, nici ea! răspunse nobilul, aruncând spre fermecătoarea femeie o privire îngrijorată.

— Sunteţi sigur că nu ştia nici ea? stărui poliţistul.

— Domnule, cum te încumeţi să-ţi exprimi o asemenea bănuială?

Comisarul înălţă din umeri şi nu mai spuse nimic. După ce făgădui înc-o dată că-şi va da toată osteneala să descopere hoţii bijuteriilor, salută politicos pe cei de faţă, apoi părăsi încăperea.

— Îngrozitori oameni şi poliţiştii ăştia! murmură bogătaşul.

227. O scrisoare misterioasă

Lotar Wengeler aştepta cu nerăbdare înapoierea de la birou a bunului său prieten Kurt von Tollwitz, care era funcţionar la Ministerul de Externe. Pe vremea aceea, însă, slujbaşii aveau de lucru mai mult ca de obicei, căci, din pricina tulburărilor, guvernele se

schimbau mereu şi fiecare ministru nou aducea reforme noi.

Cei doi tineri locuiau într-o singură cameră din hotel, căci totul era foarte scump, iar moneda germană pierdea tot mai mult din valoarea ei, astfel că fiecare trebuia să se întindă cât îl ţinea plapuma. Numai străinii o duceau bine, căci pentru câteva monezi din ţara lor căpătau munţi întregi de bancnote germane.

Într-un târziu se ivi şi Kurt von Tollwitz.

— Noroc, Lotar! îşi salută el prietenul, care abia mai izbutea să-şi stăpânească nerăbdarea.

Peste câteva clipe, cei doi tineri se aşezară la masă.

— Ascultă-mă, ştii că astăzi s-a făptuit în hotel în furt în stil mare? zise deodată Lotar Wengeler.

— De unde vrei să ştiu? replică prietenul său. Cine a fost prădat?

— Marchizul Marino şi soţia lui. E vorba de giuvaierurile pe care durdulia doamnă le purta întotdeauna când luau masa. Azi, înainte de prânz, caseta cu bijuterii a fost furată din apartamentul lor. După cât s-aude e vorba de giuvaieruri în valoare de un sfert de milion.

— Ca să spun drept, nu prea îmi pare rău de oamenii ăştia! zise Kurt, cu nepăsare. De ce vor cu tot dinadinsul să ne scoată ochii cu bogăţia lor?

— Ai dreptate, dragul meu, nici eu nu prea îi compătimesc, totuşi furtul e foarte ciudat. Cei doi soţi n-au lipsit decât două ceasuri din apartamentul lor şi, în acest timp, hoţii au izbutit să pătrundă înăuntru şi să şterpelească preţioasa casetă.

— Las' că dă poliţia de urma lor!

— Crezi?

— De ce nu? Avem doar poliţişti destul de dibaci, căci în ultimul timp au izbutit să pună mâna pe mulţi hoţi internaţionali. Şi mai mult ca sigur că şi în cazul de faţă e vorba tot de vreunul dintr-ăştia. Dacă s-ar cerceta cu luare-aminte toţi pasagerii din hotel, sunt sigur că s-ar descoperi hoţul giuvaierurilor.

— Aceeaşi părere o am şi eu, încuviinţă Lotar. Aş pune rămăşag că hoţul se află printre pasagerii hotelului. Gândeşte-te, oamenii au lipsit doar două ceasuri şi, în timpul ăsta, s-a şi comis furtul.

— De ce stărui atâta asupra acestui lucru?

— Hm, Kurt, bănuiesc pe cineva…

— Zău? Atunci dă de veste poliţiei?

— Ei, dacă ar fi atât de simplu, n-aş mai sta eu la gânduri! oftă Lotar.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Iată cum stă chestia, dragul meu… Azi dimineaţă voiam tocmai să ies din cameră, când zării pe frumoasa fată de care te-ai îndrăgostit ca un nebun… Era îmbrăcată într-o toaletă de stradă şi se îndreptă spre portar ca să-i predea cheia de la odaia ei. În acea clipă sună

telefonul, astfel că portarul nu putea să ia cheia în primire.

— Bine, dar ce are de-a face asta cu furtul?

— Mai mult decât îţi închipui, replică Lotar Wengeler. Mă cunoşti doar şi nu poţi să întorci capul, că de, om eşti! Şi, astfel am băgat de seamă că tânăra fată a atârnat cheia în tablou, dar a luat alta în locul ei… şi anume o cheie care purta numărul 115.

— Nu te mai înţeleg! murmură Kurt von Tollwitz. Ce înseamnă toate astea?

— Vei vedea îndată care e scopul povestirii mele. Tânăra fată părăsi hotelul printr-o uşa laterală – sau, cel puţin, se părea că vrea să-l părăsească, deoarece privi cu teamă în jurul ei, apoi urcă iarăşi treptele care duc la apartamentul ei. Această purtare îmi dădu de bănuit şi mă interesai cine locuieşte în apartamentul numărul 115. În acest chip aflai că e ocupat de marchizul Marinio şi soţia lui.

— Şi mai departe? îl zori Kurt.

— Rămăsei în vestibul, răsfoind ziarele… Ceva mai târziu, tânăra se ivi din nou şi, ciudat! căuta să facă în aşa fel ca să se creadă că se înapoiază din oraş. Dar, lucru şi mai ciudat, în acea clipă, portarul avea iarăşi o convorbire telefonică, astfel că fata se văzu nevoită să umble din nou la tabloul de chei. Ei bine, am zărit-o, atârnând cheia cu numărul 115 şi luând-o în schimb pe a ei. Portarul îi zâmbi, măgulit de purtarea ei prietenoasă, apoi tânăra se depărtă, urcându-se în ascensor… Spune, nu-i ciudat că furtul a fost săvârşit tocmai în vremea asta?

Kurt von Tollwitz răsufla din greu.

— Ascultă-mă, nu cumva te-ai înşelat? murmură el, punând mâna pe umărul prietenului său.

— Mi-e milă de tine, Kurt, fiindcă văd că suferi nespus! răspunse Lotar…

— Da, e adevărat, sufăr foarte mult! încuviinţă tânărul. Ah, Lotar, de ce mi-ai spus toate astea?

— Pentru că voiam să aud şi părerea ta – voiam să ştiu ce e de făcut, căci am încredinţarea că această fată fermecătoare nu e decât complicea doctorului Maskotcin, sau Barickin – cum spui tu că îl cheamă.

— Ah, e îngrozitor! îngână Kurt. Nu-mi vine să cred… trebuie să fie vreo greşeală la mijloc!

— Nu e nicio greşeală, fii sigur de asta! răspunse celălalt. Greşeala poate fi de altă natură… Cel puţin, după mine, nu mai încape nicio îndoială că această fată încântătoare şi doctorul Barickin nu sunt decât nişte escroci rafinaţi. Revoluţia rusească a abătut din calea cea dreaptă sute de mii de oameni… de ce n-ar fi şi aceştia doi printre ei?

— Ah, Lotar, simt că-mi pierd minţile… Ascultă-mă, sper că n-ai dat de veste poliţiei sau, direcţiunii hotelului despre cele ce ai văzut?

— Nu, n-am făcut niciun demers. L-a urma urmei, n-am niciun interes să ajut îngâmfatei marchize să-şi recapete giuvaierurile! Dacă oamenii sunt atât de nesocotiţi şi se poartă în aşa fel ca să aţâţe lăcomia celorlalţi, atunci n-au decât să suporte şi pagubele…

— Ascultă-mă, Lotar. Crezi… că… această frumoasă Lydia… e hoaţa bijuteriilor? bâigui Kurt.

— Asta nu ştiu nici eu… poate că a luat cheia din ordinul lui Barickin?

— Eu nu pot crede că e vinovată… nu pot! Ai privit-o vreodată în ochi? Pare atât de nobilă şi curată la suflet! Nu, nu, Lydia nu e o hoaţă!

Lotar Wengeler căută să se împotrivească, să-i spună ca există femei fără suflet, dar renunţă la hotărârea aceasta, căci îşi dădea seama de zbuciumul prietenului său.

— Ei, şi acum? întrebă Kurt von Tollwitz, după ce-şi mai revenise puţin. Ce-i de făcut acum? Nu e datoria noastră să…

Lotar Wengeler îl întrerupse cu un gest.

— Datorie încolo, datorie încoace, chestia e că nici eu nu prea am chef să dau pe mâna poliţiei o fată atât de frumoasă – deşi eu nu sunt îndrăgostit de ea… În schimb, trebuie să dăm celor doi să înţeleagă că i-am descoperit.

— Şi cum vrei să faci asta? întrebă Kurt.

— Las' pe mine! Am să-ţi spun eu mai târziu.

Şi fiindcă celălalt nu răspunse nimic, Lotar Wengeler părăsi încăperea şi nu se înapoie decât după vreo două ceasuri, când găsi pe masă un bileţel din partea prietenului său, prin care acesta îl înştiinţa că ieşise în oraş pentru a face o vizită.

— Bietul băiat! murmură Lotar. Mi-a părut nespus de rău că i-am pricinuit o durere atât de mare… dar n-aveam încotro, trebuia să-l scap cât mai era vreme… Să sperăm că o să-şi înăbuşe dragostea pentru tovarăşa unui hoţ.

Doctorul Barickin primise şi el vizita comisarului anchetator.

— Ce am eu de-a face cu toată chestia asta, domnule comisar? întrebă el, supărat.

Poliţistul păru încurcat.

— Trebuie să-mi fac datoria, domnule doctor, răspunse el. Îmi daţi voie să văd şi cu actele dumneavoastră? De altminteri, nu sunteţi singurul pe care l-am deranjat cu întrebările mele; la fel am procedat, şi cu alte câteva familii. Totuşi, dacă voi primi răspunsuri lămurite, nu voi rămâne aici multă vreme…

— Mă rog, îţi stau la dispoziţie… iată paşaportul meu!

Comisarul cercetă paşaportul eliberat sub numele de doctor Maskotcin, apoi i-l înapoie, căci era în ordine. Nu prea avea de pus

multe întrebări căci omul acesta părea să n-aibă nicio legătură cu furtul bijuteriilor.

— Sunteţi bogat? cercetă el.

Barickin îşi muşcă buzele, şi o privire duşmănoasă se ivi în ochii săi. În cele din urmă, însă, scoase portofelul din buzunar, îl deschise şi arătă poliţistului o mare sumă de bani.

Acesta mai puse câteva întrebări, apoi făcu o plecăciune şi părăsi încăperea.

Doctorul Barickin îl urmări cu o privire dispreţuitoare.

— N-ai să mă prinzi tu pe mine, mojicule! murmură el. Degeaba te frământi să afli cine a furat bijuteriile gâsculiţei ăleia îngâmfate!

Comisarul rămase o clipă afară, lângă uşă, notându-şi ceva în carnet. După ce mai aruncă o privire spre odaia doctorului, ca şi cum ar fi vrut să descopere ce se petrecea înăuntru, înălţă din umeri şi coborî în vestibul, unde era aşteptat de subalternul său.

— Ascultă-mă, Riemann, îi zise el, cei doi ruşi, doctorul Maskotcin şi fiica lui, trebuie supravegheaţi pas cu pas, căci mi-e teamă că nu e lucru curat cu ei… M-ai înţeles?

— Da, domnule comisar.

— Aşadar, nu-i laşi din ochi!

— Am să mă ţin după ei ca un scai, domnule comisar.

Comisarul se depărtă, în timp ce agentul rămase în hotel.

După amiază, doctorul Barickin primi o scrisoare pe cale foarte neobişnuită. Auzind o bătaie în uşă, se duse şi o deschise. Pe prag se afla o scrisoare, care purta adresa lui.

Barickin privi în jurul său, dar nu zări nici picior de om. Alergă până la cotitura coridorului, însă nici aici nu descoperi cine adusese scrisoarea.

Înapoindu-se în odaie, zăvorî uşa după el. Inima îi spunea să nu deschidă plicul, ci să-l distrugă, căci acesta cuprindea veşti foarte neplăcute. Totuşi, numai deschizându-l putea să ia măsuri de apărare, dacă era ameninţat de vreo primejdie.

Dar abia aruncase o privire asupra rândurilor aşternute pe hârtie, şi Barickin simţi că se întunecă înaintea ochilor, iar broboane mari de sudoare i se iviră pe frunte.

— Drace! exclamă el. Cine mă cunoaşte, cine ştie ceva despre mine?

Şi, cu glas tremurător, citi următoarele rânduri:

„Doctore Barickin, ai fost recunoscut! Ştim că eşti părtaş la furtul giuvaierurilor. Totuşi, îţi dăm răgaz să fugi. Până acum n-am dat încă de veste poliţiei, şi asta numai din pricina femeii care te-nsoţeşte”.

Biletul n-avea iscălitură.

Doctorul îşi reveni în fire încetul cu încetul. Nu cumva poliţia îi

întinsese o cursă? Nu cumva voiau să-l îndemne la fugă, pentru ca apoi să pună mâna pe el, încredinţaţi că e vinovat?

Dar alungă repede acest gând. De unde să ştie poliţia adevăratul lui nume?

O teamă nelămurită puse stăpânire pe el. Unde se afla duşmanul? Cine era misteriosul trimiţător al scrisorii?

În cele din urmă, Barickin hotărî să urmeze sfatul primit şi să părăsească hotelul chiar în aceea seară.

228. Tripoul

Agentul Riemann, încercă să pătrundă în apartamentul celor doi ruşi, dar toate sforţările sale rămaseră zadarnice.

— Ce faci acolo? auzi el, deodată, un glas supărat. Nu-ţi dai seama că distrugi broasca?

Poliţistul se întoarse şi dădu cu ochii de unul din oamenii hotelului, care avea în grijă această aripă.

— Trebuie să intru în odaie! zise agentul.

— Cu ce scop? Aici locuieşte doctorul Maskotcin, care, însă, e plecat de opt zile.

— Plecat de opt zile? repetă celălalt, aiurit. Şi-a luat şi bagajul cu el?

— Asta e de la sine înţeles.

O înjurătură grosolană scăpă de pe buzele agentului.

— Aoleo, ce papară o să mănânc de la domnul comisar! mormăi el. Aş fi în stare să pun rămăşag pe capul meu, că cei doi ruşi n-au să se mai arate.

În cele din urmă, bietul poliţist îşi luă inima în dinţi şi raportă comisarului cele întâmplate.

— Ei, Riemann, cei doi au fost mai şmecheri decât dumneata! zise acesta. Nu ştiu de ce, dar am presimţirea că or să ne mai iasă ei o dată în cale.

— Ah, dacă ar fi aşa, vă asigur că nu-mi mai scapă din gheare! Credeţi într-adevăr, că ei au furat giuvaierurile?

— Asta n-aş putea s-o spun, totuşi e ceva cu rusul ăsta, dragă Riemann! Poate că se teme de altceva! Dumnezeu ştie!

— N-ar fi bine să dăm o raită pe la cămătari? propuse agentul. Poate că găsim vreuna din bijuteriile furate.

— Nu, n-are niciun rost, răspunse Krause. Asemenea giuvaieruri sunt trimise în străinătate, pentru a fi transformate în aşa fel ca nimeni să nu le mai recunoască.

Astfel luă sfârşit convorbirea dintre cei doi poliţişti.

Peste câteva săptămâni, comisarul Krause primi însărcinarea să

descopere tripourile clandestine şi să aresteze pe proprietarii acestora.

Patru din agenţii săi erau zi şi noapte pe urmele indivizilor suspecţi.

Într-o seară, cam pe la zece, – comisarul Krause era de serviciu în acea noapte – agentul îşi făcu apariţia în birou, părând foarte bine dispus.

— Ei, Riemann, ai dat de cei doi ruşi? întrebă el, zâmbind, adresându-se agentului.

— Nu, domnule comisar, răspunse acesta, mofluz. În schimb am izbutit să aflu că în strada Uhland s-a deschis un nou tripou, unde se joacă în stil mare. Ştiu şi cuvântul de ordine, astfel că puteţi descoperi cuibul chiar astă-noapte.

Comisarul Krause părea foarte bucuros de această veste.

— Deocamdată n-aş vrea să ne arătăm pe acolo, răspunse el, căci am aflat că Oberman, care a delapidat o mare sumă de bani de la Banca Naţională, se mai ţine prin Berlin, vizitând mai ales casele de joc. De aceea aş vrea să mai amân descinderea, până ce pun mâna pe el. Ia gândeşte-te, casa noastră de pensii primeşte vreo treizeci de mii de mărci, dacă hoţul e descoperit împreună cu o parte din prada lui.

Agentul dădu şefului său lămuririle privitoare la tripoul clandestin.

— E cu neputinţă să dăm greş, încheie Riemann. Vila se află chiar în mijlocul grădinii şi nu e luminată. La intrarea ei străjuiesc doi stâlpi de gresie şi în vârful fiecăruia se află o pasăre cioplită în piatră.

— Şi cum se intră înăuntru?

— Stai liniştit în faţa casei, până ce vezi un individ suspect, căruia nu-i spui decât „tripou”. Individul are la el o cheie, cu ajutorul căreia descuie poarta şi-ţi dă drumul în grădină, unde se află ascuns un tovarăş de al său, care îţi înlesneşte intrarea în vilă… Dacă credeţi de cuviinţă să vă însoţesc, domnule comisar…

— Nu, dragă Riemann, mă duc singur, îi curmă vorba superiorul său. Dumneata eşti prea cunoscut, în timp ce eu nu prea am avut de-a face cu tripourile.

Comisarul se duse întâi acasă, unde îşi schimbă hainele, apoi luă o maşină, cerând şoferului să pocnească spre strada Uhland.

La o mică depărtare de vila cu pricina se afla o cârciumă, căreia îi dădea târcoale un individ suspect. Cum dădu cu ochii de comisar – care fireşte că nu putea fi recunoscut – individul se apropie de el cu paşi grăbiţi, trecu înainte, apoi se opri, îndreptându-se iarăşi spre cârciumă.

Poliţistul rosti cuvântul de ordine, la auzul căruia individul îi zâmbi prietenos.

— Vezi, îmi închipuiam eu! murmură el. Hai, urmează-mă, căci avem de lucru, nu glumă.

Comisarul se strecură prin grădina cufundată în beznă, călăuzindu-

se, însă, după o dâră de lumină care străbătea prin intrarea vilei. Astfel, ajunse la o alee lată, care ducea în sus, îngustându-se tot mai mult. La dreapta şi la stânga ei se aflau, cei doi stâlpi de gresie.

După ce aruncă o privire îndărătul lui, şi se încredinţă că individul dispăruse, poliţistul bătu la o uşă care fu deschisă de o femeie cu bonetă albă. Într-o parte a vestibulului se afla un cuier de care atârnau vreo patruzeci-cincizeci de paltoane bărbăteşti şi de damă. După ce îşi dădu la garderobă paltonul şi pălăria, comisarul păşi într-o încăpere luminată, în care se aflau mai multe măsuţe de joc. În fund se zărea o draperie. Se îndreptă spre ea, o dădu la o parte şi intră în altă încăpere. În mijlocul ei era o masă lungă, acoperită cu postav verde, la care luaseră loc bărbaţi şi femei, jucătorii obişnuiţi ai tripourilor.

Fără să ia în seamă pe cei de faţă, comisarul se apropie de masă şi urmări jocul cu încordare. Deodată, privirile-i rămaseră aţintite la cel care ţinea banca. Doi ochi străpungători îi întâlniră, pe ai săi. Unde îl mai văzuse pe omul acesta care mânuia cărţile cu atâta îndemânare?

Se juca bacara şi ochii tuturor străluceau de bucurie. Cu toate acestea bancherul arunca, din când în când, câte o privire spre comisar, care îşi schimbă locul, băgând de seamă că celălalt părea foarte curios.

În acest chip, poliţistul ajunse alături de un bărbat de vârstă mijlocie, care avea înfăţişarea unui om de afaceri.

— Cine e ăla care ţine banca? îl întrebă comisarul, deodată.

— Un rus.

— Un rus? Şi cum îl cheamă?

— Doctor Barickin.

Poliţistul tresări.

— Drace, ăsta e doar doctorul Maskotcin, murmură el. Cei drept, acum poartă barbă, totuşi, sunt sigur că nu mă înşel. Ce coincidenţă!

În acest timp, bancherul păru că se liniştise. După vreo jumătate de ceas, se ridică de la locul său, căscând, şi intră într-o încăpere alăturată. Nu trecu mult şi un jucător se ivi lângă el – era comisarul.

În clipa următoare, o uşă se închise repede şi un întuneric de nepătruns învălui încăperea. Poliţistul bâjbâi în jurul său şi ajunse la altă uşă, dar şi aceasta era încuiată! Nu mai încăpea nicio îndoială că fusese prins într-o capcană.

— Deschideţi, în numele legii! răcni el, izbind cu pumnii în uşă.

— Nu te osteni în zadar, stimate domn! îi răspunse un glas batjocoritor.

În clipa următoare, se auziră zgomotele făcute de jucători, care se grăbeau să şteargă putina. După vreo jumătate de ceas, când izbuti să deschidă uşa şi să iasă din încăpere, găsi celelalte odăi cufundate în întuneric. Pesemne că siguranţele fuseseră scoase.

Ceva mai târziu, după ce anunţase telefonic prefectura poliţiei, vila

fu împresurată de agenţi care o scotociră până în cele mai mici colţuri. Dar nu găsiră decât o servitoare buimăcită de somn, care se culcase în odaia ei de la mansardă. Aceasta îi lămuri că proprietara casei era o doamnă bătrână, care plecase de o lună la nişte rude din Köln, urmând ca de acolo să pornească spre Riviera.

Între timp, vila fusese închiriată unui bogătaş, întrucât bătrâna intenţiona să lipsească de acasă mai multă vreme. Servitoarea, era în slujba proprietarei şi purta de grijă ca odăile să fie întotdeauna curate. Încolo, nu izbuti să dea nicio lămurire privitoare la tripou.

Spumegând de furie, comisarul se văzu nevoit să se retragă.

— Vezi, Riemann, am fost şi eu tras pe sfoară! zise el agentului, ceva mai târziu. Ce-i drept, m-am întâlnit cu rusul, dar n-am putut să pun mâna pe el, căci a fost mai şiret ca mine.

— Domnule comisar, mi-e teamă că omul acesta e mult mai primejdios decât ne-am închipui noi, răspunse Riemann.

— Tot ce se poate, dar fii sigur că a treia oară nu ne mai scapă el! Nu eşti de aceeaşi părere?

— Fireşte, domnule comisar. Şi bănuiesc că vom face o captură mult mai însemnată decât ne închipuim. Acum ştiu că individul se mai foloseşte şi de alt nume, căci la club s-a dat drept doctorul Barickin – şi poate că aceasta ne va pune pe o urmă nouă.

Astfel se sfârşi convorbirea dintre cei doi poliţişti cu privire la ciudatul medic rus.

Peste vreo săptămână, – era cam pe la începutul primăverii – se produse un denunţ care deocamdată nu prea dădea poliţiei mult de lucru.

O chinezoaică durdulie, puţin cam în vârstă, care părea să fi avut şi parte de vremuri mai bune, – căci purta o rochie de mătase şi nişte cercei cu briliante, – se înfăţişă la comisariatul unei circumscripţii şi se plânse că chiriaşul ei nu mai dăduse pe acasă de trei zile. Acesta, un oarecare May-tang, care ocupa două încăperi – un dormitor şi un birou – nu lipsea niciodată mai multe zile, fără să dea de veste proprietăresei sale. De astă dată, însă, plecase fără să spună nimic şi de atunci nu mai dăduse niciun semn de viaţă.

— Probabil că o fi fost prins cu mâţa în sac şi stă acum la răcoare – zise comisarul, batjocoritor. Ia să vezi ce frumos are să-şi facă apariţia peste câteva zile!

Femeia plecă îngrijorată, căci avea presimţirea că bunului ei chiriaş i se întâmplase o mare nenorocire.

229. Caseta cu bijuterii

Chinezoaica mai aşteptă câteva zile, apoi se înfăţişă iarăşi înaintea

comisarului. De astă dată, însă, izbucni în lacrimi, implorând să se pornească cercetări pentru descoperirea lui May-tang.

În cele din urmă, comisarul raportă cazul prefecturii poliţiei, care trimise un agent la faţa locului, spre a încheia un proces-verbal.

Era agentul Riemann, pe care proprietăreasa îl conduse în cele două odăi ocupate de May-tang.

— Iată, aici a locuit, zise chinezoaica, cu lacrimi în ochi. Era un chiriaş bun, liniştit şi îmi dădea foarte puţin de lucru. Totuşi, dacă nu mai vine înapoi, voi fi nevoită să închiriez odăile, căci n-am din ce trăi.

— Atunci, n-ai decât să împachetezi într-o ladă sau un cufăr, lucrurile care îi aparţin şi să le depui undeva, zise agentul.

— Vasăzică am dreptul să fac asta? întrebă chinezoaica. Bine, dar cum rămâne cu casa de bani, care e tot a lui? adăugă dânsa, arătând spre un dulăpior de oţel, care se afla într-un colţ al încăperii.

Agentul se apropie de acesta şi-l cercetă cu luare-aminte. Nu cumva se aflau înăuntru lucruri preţioase?

„Hm, chestia nu e atât de simplă pe cât se pare! îşi zise poliţistul. Trebuie neapărat să dau de veste superiorilor, ca să se constate ce cuprinde casa de bani."

— Chiriaşul dumitale n-a lipsit încă niciodată atâta vreme? întrebă el, îngândurat, scotocind printre hârtiile care erau înfipte într-un cârlig din perete.

— Nu, niciodată! răspunse femeia. N-a lipsit nici măcar o noapte, până acum câtva timp, când a făcut o călătorie cu avionul la Londra. După patru zile, însă, s-a înapoiat, aşa cum îmi spusese la plecare. Ah, tare mi-e teamă că i s-a întâmplat o nenorocire… Şi era, doar, un chiriaş atât de bun!

— Dacă am avea vreo cheie, am putea arunca o privire în dulăpior, zise agentul. Dar poate că nu sunt decât registre înăuntru.

Chinezoaica dădu din cap.

— A luat cheia cu dânsul, răspunse femeia. Dar, ştiu că ţinea în casa de bani numai lucruri preţioase. Poate că erau împrumutate sau amanetate. Într-o zi mi le-a arătat şi mie, întrebându-mă cam ce valoare au. După părerea mea, giuvaierurile reprezentau o adevărată avere.

— Cum, te pricepi la bijuterii? întrebă Riemann, oarecum mirat.

— Asta nu trebuie să te mire, căci părinţii mei aveau înainte vreme un mare magazin de bijuterii în Friedrichstrasse. Poate că-ţi aminteşti şi dumneata, era în apropierea bulevardului Unter den Linden.

— Nu, nu-mi amintesc, răspunse agentul, scoţând deodată o hârtie dintre cele care atârnau în cârlig.

Cuprinsul acesteia părea să-l intereseze mult. Era o chitanţă pentru primirea sumei de treizeci de mii de mărci, care purta semnătura

doctorului Barickin.

— Drace, omul ăsta a putut să împrumuta dintr-odată atâţia bani! exclamă dânsul. Ei, atunci se vede că lucra pe picior mare! Te pomeneşti că teama dumitale e îndreptăţită! Dacă aşa stau lucrurile, n-ar fi cu neputinţă ca May-tang să fi fost atras într-o cursă, spre a fi jefuit.

— Vezi, acum îmi dai dreptate! se tângui femeia, cu lacrimi în ochi.

— Nu-ţi dau încă dreptate, dar s-ar putea să fie şi aşa cum spui dumneata, răspunse Riemann. În orice caz, am să vorbesc şi cu şeful meu, ca să luăm o hotărâre. Până una-alta, nu lăsa pe nimeni în cele două încăperi. Chitanţa de treizeci de mii de mărci o iau cu mine şi-ţi las în schimb o adeverinţă, cu cave vei fi acoperită faţă de chiriaşul dumitale, dacă acesta s-ar ivi între timp.

— Nu, nu mai vine înapoi! zise femeia, cu tristeţe.

Agentul îi dădu adeverinţa, apoi se depărtă.

— Ciudat! murmură el, în timp, ce cobora treptele. Pare-mi-se că am mai auzit odată numele ăsta! Zău, nu mai ieşi la capăt cu ruşii aceştia… Pe toţi îi cheamă la fel!

După puţin timp raportă superiorului său cele întâmplate şi-i arătă chitanţa doctorului Barickin.

— O fi şi ăsta unul din pungaşii care s-au aciuit acum prin Berlin, zise Riemann.

Comisarul dădu din cap.

— Spuneai că dispărutul are şi bijuterii? întrebă el, privind chitanţa. În cazul ăsta trebuie neapărat să deschidem casa de bani, căci altminteri femeia e răspunzătoare dacă o lipsi ceva…

În acea clipă, Krause tresări şi duse mâna la frunte.

— Ei, domnule comisar, poate ştiţi dumneavoastră cine e acest Barickin? întrebă agentul, zâmbind. Mi-am bătut şi eu capul, dar n-am izbutit să-mi amintesc unde am mai auzit numele lui.

— Bine, dar ăsta e… nu mai încape nicio îndoială… ăsta e numele individului care a ţinut banca şi m-a încuiat în odaia din tripoul clandestin! murmură comisarul.

— Drace, acum îmi aduc şi eu aminte! încuviinţă Riemann. Cu toate astea poate nu e vorba chiar de el, căci or fi existând mai mulţi cu numele Barickin?

— Da, ai dreptate, totuşi e cu putinţă să fie acelaşi, mai ales că e tot doctor.

— Hm, aşa e! murmură agentul.

— Ştii ce, Riemann, du-te la hotelul unde a tras doctorul Maskotcin şi cercetează registrul pasagerilor. Îţi aminteşti cam când a sosit acolo? Vezi dacă scrisul e acelaşi şi în chipul ăsta putem afla cel puţin dacă datornicul care a iscălit chitanţa e unul şi acelaşi cu Maskotcin şi cu

individul care a ţinut banca.

Agentul se depărtă pentru a îndeplini ordinul superiorului său.

După puţin timp se înapoie, raportând că nu mai încăpea nicio îndoială că cele două iscălituri fuseseră scrise de aceeaşi mână.

— Asta-i interesant! făcu Krause, frecându-şi mâinile. Am avut o idee bună, trimiţându-te să compari semnăturile. Acum, însă, vom face o vizită la locuinţa dispărutului, unde poate că găsim vreun indiciu asupra adăpostului în care s-a retras misteriosul doctor Barickin.

Cei doi poliţişti porniră spre casa chinezoaicei, iar în drum mai luară cu ei şi un lăcătuş, care să deschidă casa de bani.

Totul merse destul de repede, căci broasca nu era prea complicată.

Proprietăreasa fu chemată înăuntru, pentru ca, împreună cu lăcătuşul, să fie de faţă la cercetarea casei de bani, căci trebuia neapărat să ia parte doi martori.

În afară de câteva registre, dulăpiorul mai conţinea un portofel vechi, plin de bancnote străine şi hârtii de valoare.

Comisarul numără banii, îi trecu în procesul-verbal, apoi făcu din ei un pachet pe care îl legă cu sfoară şi-l pecetlui cu ceară roşie. Actele şi scrisorile fură cercetate cu luare-aminte, dar nu se găsi nimic care să dea o lămurire asupra dispariţiei bogatului chinez.

În cele din urmă, ieşi la iveală o casetă de bijuterii.

— Aici se află giuvaierurile, zise proprietăreasa.

— Să sperăm că mai sunt înăuntru, observă comisarul, încercând să deschidă caseta, care era încrustată cu sidef şi pe capacul căreia era lipită o tăbliţă cu o monogramă.

Deodată, poliţistul se opri din lucru şi zise, adresându-se subalternului său:

— Ascultă-mă, Riemann, ştii ce bănuiesc eu? Nici mai mult, nici mai puţin că am pus mâna pe bijuteriile furate de la marchizul Marinio…

— Poate aveţi dreptate, domnule comisar, încuviinţă agentul, cu ochii scânteietori, căci dacă descoperiseră într-adevăr bijuteriile americanului, sau chiar o parte din ele, atunci îl aştepta o răsplată mare şi, mai ales, se ridica în ochii superiorilor săi, căci el dăduse de urma lor.

Capacul sări în sus şi scânteierile nestematelor orbiră pe cei de faţă.

— Aici e o adevărată avere, murmură lăcătuşul. Hotărât lucru, proprietarul lor nu mai are nevoie să muncească…

Comisarul schimbă o privire cu subalternul său apoi scoase giuvaierurile din casetă şi le împrăştie pe masă, pentru a cerceta dacă se potrivesc cu cele furate, a căror descriere o avea în buzunar.

— Nu lipseşte nimic, zise el, în cele din urmă. Ce-o să se mai bucure doamna marchiză! Mare noroc au şi oamenii ăştia!

Comisarul puse la loc bijuteriile în casetă, închise capacul, apoi o legă cu o sfoară ale cărei capete le pecetlui cu ceară.

Acum nu mai rămăsese decât să se găsească vreo urmă a chiriaşului dispărut. Ştia el că era vorba de lucru de furat? Cumpărase bijuteriile sau le primise numai în păstrare?

— Nu cumva ai vreo fotografie a dispărutului? întrebă comisarul pe proprietăreasă.

— Nu, căci nu-i plăcea să se fotografieze, răspunse chinezoaica.

— Dumneata rămâi pe loc, Riemann, zise comisarul, agentului. Celelalte lucruri trebuie şi ele împachetate şi transportate de aici, pentru ca doamna să-şi poată închiria odăile.

— Şi cine plăteşte chiria pe luna din urmă? întrebă femeia.

— Opreşte-ţi dulapul şi ceva îmbrăcăminte. Dacă după un timp anumit, chiriaşul nu dă niciun semn de viaţă, poţi vinde lucrurile.

— Ah, inima îmi spune că May-tang a murit, se tângui proprietăreasa. Şi era un om atât de bun…

— N-ai putea să-mi spui ce s-a întâmplat în ziua dispariţiei sale? întrebă comisarul.

— Nu… nu-mi mai aduc aminte! răspunse femeia.

— Ia gândeşte-te! A fost cineva la el? A plecat singur de acasă?

— Am uitat tot! zise chinezoaica, străduindu-se să-şi adune gândurile. Dar stai, acum îmi amintesc că a avut o convorbire telefonică, puţin înainte de a pleca… Iată, carnetul mai e pe birou… May-tang îşi nota întotdeauna numerele telefonice pe care le chema. Poate că izbutiţi să aflaţi ceva în acest chip! Mie nu mi-a spus decât că se va înapoia peste puţin timp.

Krause cercetă carnetul, pe care erau scrise câteva numere de telefon. După ce şi le notă, părăsi încăperea. Riemann, însă, mai rămase, pentru a împacheta lucrurile dispărutului.

În primul rând, Krause se duse la hotel, unde ceru să vorbească marchizului Marinio. Spre marea lui părere de rău, află că cei doi soţi plecaseră de multă vreme la Paris, fără să lase nicio adresă. Aşadar comisarul se vedea nevoit să pornească în urmărirea lor, pentru a le preda bijuteriile.

— Câte familii sărmane ar putea fi scăpate de mizerie cu ajutorul acestor nestemate! murmură Krause. Statul ar trebui să aibă dreptul de a le confisca… Şi când te gândeşti că bogatul marchiz n-a vrut nici măcar să-şi dea osteneala să lase poliţiei adresa lui, pentru ca să-l putem înştiinţa dacă giuvaierurile vor ieşi la iveală.

230. Taina dispariţiei lui May-tang

Doctorul Barickin se mutase într-o pensiune, unde se dădu drept un baron finlandez cu fiica lui. De altminteri, îşi schimba locuinţa mai în

fiecare săptămână, căci poliţia îşi vâra nasul pretutindeni şi voia să cerceteze cu amănunţime toate persoanele care locuiau în pensiunile din Berlin.

De la o vreme, rusul se ducea foarte des în Zehlendorf, la laboratorul doctorului Arnberger, de la care izbutise să afle ultima fază a grozavei descoperiri, şi care îi rămăsese ascunsă până acum.

Cei doi medici lucrau ziua şi noaptea pentru desăvârşirea operei lor şi, în cele din urmă, obţinură rezultate foarte bune, care trebuiau însă încercate pe un trup omenesc. Ce-i drept, experienţele făcute cu câteva maimuţe erau destul de mulţumitoare, totuşi nu se putea şti dacă şi o încercare asupra omului va fi încununată de izbândă.

Aşadar, trebuia jertfit un alt nenorocit, ceea ce pricinuia mari griji doctorului Arnberger, care nu-şi mai găsea linişte nici noaptea.

Barickin nu prea avea mustrări de cuget şi propuse, foarte liniştit, să se folosească de cei doi servitori. Celălalt, însă, se împotrivi cu hotărâre.

— Nu, jertfele trebuie să fie oameni necunoscuţi, altminteri nu mi-aş mai găsi linişte toată viaţa.

— Eu unul nu te mai înţeleg defel, replică Barickin, ridicând din umeri. Ce-mi pasă mie cine sunt victimele? Chestia e, cum facem rost de ele?

— Lasă-mă, lasă-mă, simt că înnebunesc… nu mai pot îndura… mi se întunecă mintea! strigă medicul german.

— Hm, se poartă întocmai ca şi profesorii Protoff! se gândi celălalt. Nu cumva soarta vrea iarăşi să-mi încurce socotelile? Nu, nu, de astă dată trebuie să izbutesc. Încă o experienţă, două şi vom şti totul.

Veni şi noaptea când Barickin se întâlni cu comisarul în vila din strada Uhland. Rusul era un om care simţea nevoia să-şi biciuiască nervii, iar constituţia lui robustă îi îngăduia să colinde noaptea localurile de joc şi ziua să lucreze cu încordare în laborator. Astfel se explică prezenţa lui în tripoul clandestin, unde era cât p-aci să cadă în mâinile comisarului Krause.

Nataşa îi stătea în cale şi nu ştia ce să facă cu dânsa, căci planurile lui se desfăşurau acum pe alt tărâm. La un moment dat se hotărî s-o ucidă, dar se răzgândi repede, căci un simţământ tainic îl îndemna s-o lase în viaţă. Pe de altă parte, îşi zicea că putea să-şi încerce, din când în când, asupra ei, puterea demonică a ochilor săi. În schimb îşi puse în gând să n-o cruţe defel, dacă nenorocita i-ar deveni primejdioasă, izbutind să se descătuşeze din vraja lui.

Când se înapoie acasă, după întâlnirea cu comisarul, Barickin se hotărî să fie mai prevăzător. Ştia prea bine că nu trebuia să se mai arate în niciun tripou, dacă nu voia să-şi expună viaţa.

A doua zi descinse, împreună cu Nataşa, în altă pensiune. Biata femeie era nevoită să-şi petreacă tot timpul în casă, de unde privea

îngândurată în stradă.

Trecură iarăşi câteva săptămâni. Certurile dintre Arnberger şi Barickin deveneau tot mai dese, căci acesta din urmă, ţinea cu orice preţ să se facă o încercare asupra unui trup omenesc.

— Oare ţinta noastră e să creăm şi să prelungim viaţa maimuţelor şi a iepurilor? spunea el tovarăşului său. Vrem doar să zămislim fiinţe noi, cu ajutorul protoplasmei… Aşadar, alţi oameni trebuie să fie jertfiţi pe altarul ştiinţei şi e o laşitate din partea dumitale dacă te împotriveşti la aceasta.

Doctorul Arnberger nu dormea nopţi întregi, căci ştia prea bine că rusul era încăpăţânat şi nu se va lăsa până nu vor face încercarea asupra unui om viu.

Într-una din zile, Barickin socoti că venise clipa hotărâtoare, când putea să-şi pună tovarăşul în faţa unui fapt împlinit.

Chinezul May-tang îl chemase la telefon, căci voia să vadă laboratorul, şi să se încredinţeze unde ajunseseră cu grozava descoperire.

Şi, pe acest fapt îşi ticlui Barickin planul său, deoarece ştia că May-tang nu va destăinui nimănui unde plecase.

Într-adevăr, chinezul porni într-o maşină spre vila doctorului Arnberger, dar porunci şoferului să oprească la vreun sfert de ceas depărtare de aceasta şi să aştepte acolo înapoierea sa. În acest chip, nimeni nu ştia în ce casă intrase bogatul chinez.

Barickin nu spusese nimic tovarăşului său despre vizita lui May-tang. Nevasta portarului se dusese în oraş, după cumpărături, iar bătrânul Krawuschke tocmai se culcase puţin după masă.

Aşadar, când May-tang îşi făcu apariţia, Barickin însuşi se duse să-i deschidă, îl întâmpină cu o caldă strângere de mână, apoi îl conduse în casă.

După ce ajunseră în vestibul, cei doi bărbaţi luară loc în nişte fotolii de piele şi discutară chestiuni fără însemnătate. Barickin însă, încercă să-l iscodească pe chinez dacă nu cumva ştia cineva despre vizita lui.

— Ei, că doar n-oi fi atât de prost! exclamă chinezul. Dacă iese vreodată ceva la iveală, eu unul nu ştiu nimic… nu te cunosc nici pe dumneata nici pe doctorul Arnberger. La drept vorbind nici nu prea aş avea chef să fac cunoştinţă cu el… Se poate asta?

— Hm, om vedea! răspunse Barickin, înălţând din umeri, în timp ce o sclipire sălbatică se ivi în ochii săi.

May-tang, însă, nu băgă de seamă nimic şi se ridică spre a porni în urma doctorului.

— Ce mi-o fi dat, oare, să văd acum? se întrebă el.

Cei doi bărbaţi intrară în laborator şi, cuprins de tulburare, chinezul nu observă că Barickin se apropiase de un comutator fixat în

peretele încăperii, unde se aflau aparatele electrice.

— Închide uşa, te rog! zise rusul, întorcându-se spre el.

May-tang puse mâna pe clanţă, dar în clipa următoare un ţipăt sălbatic ieşi de pe buzele lui. Cât ai clipi din ochi, Barickin, se şi năpustise asupra lui şi-l legase zdravăn, astupându-i gura cu un căluş.

Nenorocitul chinez fusese străbătut de un puternic curent electric care trecea prin clanţa uşii când se răsucea comutatorul…

Venindu-şi în fire, se văzu singur în încăpere, căci Barickin se afla în laborator cu doctorul Arnberger, care se împotrivea din răsputeri propunerii tovarăşului său. Totuşi, în cele din urmă rusul rămase învingător.

— Niciodată nu vom avea un prilej mai bun, zise el. Gândeşte-te, nimeni nu ştie că omul acesta se află aici, căci n-a destăinuit nimănui unde s-a dus.

Arnberger se lăsă înduplecat, căci ştia că orice împotrivire ar fi fost zadarnică. Rusul se înapoie lângă victima lui, spre a o transporta în laborator.

Când îl zări, May-tang încercă să-şi rupă legăturile, dar toate sforţările sale rămaseră zadarnice.

— Nu te mai osteni degeaba, May-tang! îl sfătui Barickin. Tocmai aveam nevoie de un trup pentru experienţele noastre, când ne-ai picat în gheare. Aşadar, mângâie-te cu gândul că vei trăi mai târziu în corpul altui om.

Prin uşa tăinuită, nenorocitul fu transportat în laborator, unde Barickin îi lăsă la pământ. În acest timp, Arnberger făcea pregătirile pentru înfiorătoarea experienţă, fără să arunce măcar o privire asupra chinezului, care urmărea cu înfrigurare mişcările celor doi medici. Apoi auzi zgomotul motorului, în timp, ce minunatele efecte de lumină ameninţau să-i ia vederea. Albia fu umplută cu un lichid care începu să fiarbă, în clocot.

În cele din urmă, sărmanul chinez îşi pierdu cunoştinţa. Când îşi reveni în fire, se şi afla în albie, dar era prea târziu. Un ţipăt deznădăjduit fu cel din urmă semn de viaţă din partea sa, înainte de a păşi pe calea veşniciei.

231. O vizită nedorită

— Ei, Riemann, ai aflat ceva? întrebă comisarul Krause, adresându-se subalternului său.

De câteva zile, agentul era mereu pe drumuri pentru a stabili ce legături existau între May-tang şi persoanele ale căror numere telefonice şi le notase în carnetul său. În acest chip, poliţistul izbutise să afle când avuseseră ele de-a face, pentru cea din urmă oară, cu chinezul dispărut. Nu mai rămăsese decât un singur număr de telefon

– tocmai acela cu care vorbise May-tang cu puţin timp înaintea dispariţiei sale.

— E vorba de un oarecare doctor Arnberger, care locuieşte în Zehlendorf, unde are un laborator, raportă agentul. Am fost pe acolo şi am cules informaţii de la oamenii din apropiere. Se spune că doctorul fabrică fel de fel de otrăvuri, pe care le vinde cu ridicata. Nu prea e cunoscut şi oamenii l-au poreclit „fabricantul de otravă" iar laboratorului său i se zice „fabrica de otravă".

— Ai vorbit cu el?

— Nu, domnule comisar, căci voiam întâi să vă raportez cum stau lucrurile.

Krause rămase câtva timp pe gânduri, apoi chemă la telefon comisariatul de poliţie din Zehlendorf. Ceru informaţii asupra doctorului Arnberger, dar primi aceleaşi lămuriri pe care i le dăduse şi subalternul său.

— Vreţi să dăm o raită pe acolo, domnule comisar? întrebă Riemann.

— Da, chestia mă interesează, aşa că vom încerca să aflăm ce se petrece în vila doctorului. Poate că descoperim vreo crimă, căci e foarte ciudat că May-tang a avut ultima convorbire tocmai cu acest „fabricant de otravă".

Agentul clătină capul în semn de încuviinţare, apoi cei doi poliţişti porniră la drum. Ca să nu trezească bănuieli, coborâră din maşină la cotitura şoselei şi străbătură pe jos distanţa până la vila doctorului Arnberger.

În partea dindărăt a acesteia se înălţa o dâră de fum, ceea ce însemna că era cineva acasă.

După ce aruncă o privire asupra faţadei, comisarul apăsă pe butonul soneriei. Aşteptară în zadar însă, căci bătrâna plecase în oraş, iar Krawuschke n-auzea nimic.

— Ce-i de făcut acum? zise Krause, supărat. Să fi bătut degeaba drumul până aici?

— Totuşi, trebuie să fie cineva acasă, căci iese fum pe coş, răspunse Riemann.

— Atunci vom pătrunde înăuntru…

Comisarul vârî mâna în buzunar, dar făcu o mutră dezamăgită.

— Nu cumva ai la dumneata vreo cheie universală, căci pe a mea am uitat-o acasă? întrebă el.

Celalalt scoase cheia cerută şi o înmână şefului său, care o vârî în broască. Limba dinăuntru sări de la locul ei. Dar poarta nu se deschise.

— Hm, o fi zăvorâţi pe dinăuntru mormăi comisarul.

— La fel bănuiesc şi eu încuviinţă celălalt.

— Aşadar, nu vor să ne dea drumul în casă! adăugă Krause, izbind cu pumnii în poartă.

Dar toate străduinţele celor doi poliţişti rămaseră zadarnice, căci nimeni nu veni să le deschidă.

În cele din urmă, Riemann arătă spre fereastra care se afla lângă uşa casei, la parter.

— Da, e singurul lucru care ne-a mai rămas de făcut, încuviinţă comisarul. Sări gardul şi sparge geamul! Când cei din casă vor auzi zăngănitul cioburilor, îşi vor da şi ei seama că trebuie să ne lase înăuntru.

Agentul se săltă peste gard, sări în grădină şi bătu în geam. Deoarece nici de astă dată nu primi vreun răspuns, îşi înfăşură pumnul în batistă şi izbi în sticlă, care se sparse cu zgomot. Aşteptă iarăşi câteva minute, însă nimic nu tulbură tăcerea care domnea în casă.

În cele din urmă, Riemann vârî mâna prin gaură şi trase cârligul, după care sări pe fereastră, urmat de comisar, care între timp escaladase şi el gardul. Intraseră într-o simplă odaie de locuit, a cărei uşă dădea în vestibul. Aceasta nu era încuiată, astfel că ajunseră cu uşurinţă la poartă, care era într-adevăr, zăvorâtă pe dinăuntru, ceea ce însemna că se aflau oameni în casă.

Poliţiştii se înapoiară şi cercetară cu luare-aminte toate încăperile, în care nu găsiră pe nimeni. În cele din urmă ajunseră la o odăiţă de lângă bucătărie. Când deschiseră uşa, bătrânul Krawuschke sări de la locul său cu pumnalul în mână şi rămase cu gura căscată la cei doi musafiri nepoftiţi.

— Cum aţi intrat aici? bâigui el. Uşa era încuiată doar şi…

În zadar încercă comisarul să-l lămurească asupra faptului că nimeni nu-i răspunsese, deşi sunase mult timp la poartă. În cele din urmă poliţiştii îşi dădură seama că aveau de-a face cu un surd şi se îndreptară spre laborator. Bătrânul servitor se făcu galben ca ceara şi-i rugă să se îndepărteze, căci altminteri îşi va pierde slujba.

— Dumneata vei rămâne aici! îi ţipă comisarul în ureche, însoţind cuvintele cu un gest poruncitor. Am venit în calitate oficială, nu uita asta!

Krawuschke se văzu nevoit să se supună, deşi se vedea dat afară din slujbă.

După ce rămase câtva timp în faţa uşii laboratorului, comisarul se hotărî să intre înăuntru şi apăsă îndelung pe butonul soneriei.

— Te pomeneşti că şi ăştia sunt surzi! murmură el.

După vreun minut răsunară paşi îndărătul uşii, apoi, însă, se făcu iarăşi tăcere.

— Deschideţi! răcni Krause, scos din sărite. Ei, n-auziţi? Sau aşteptaţi să aduc un lăcătuş?

Zadarnic însă.

— Ascultă-mă, Riemann, bănuiesc că suntem pe urmele unor oameni care au toate motivele să teamă de poliţie, şopti comisarul,

subalternului său.

— Aşa mi se pare şi mie, domnule comisar, încuviinţă agentul. N-ar fi rău să ne dăm niţel la o parte.

Abia făcură asta, că o detunătură înăbuşită răsună în laborator. Cei doi poliţişti tresăriră speriaţi. În clipa următoare se auziră şoapte îndărătul uşii, apoi ţâşni o flacără.

— Înapoi! strigă comisarul. Poate că sunt explozivi în laborator!

Poliţiştii o luară la goană spre poartă, târând după ei pe bătrânul năucit de spaimă.

Când ajunseră în stradă, o privelişte înfiorătoare li se înfăţişă înaintea ochilor. Laboratorul fu distrus cu desăvârşire. După vreun sfert de ceas nu mai rămăsese din el decât o grămadă de ruine fumegânde.

Peste puţin timp, pompierii îşi făcură apariţia la faţa locului, dar era prea târziu. Flăcările mistuiseră laboratorul, iar partea din faţă a casei rămăsese neatinsă şi nici nu era vreo primejdie ca focul să se întindă şi asupra ei.

Comisarul Krause se înapoie la Berlin foarte posomorât. Ce se petrecuse în laborator? Ce fusese detunătura aceea? Se va lămuri oare vreodată misterul acestui foc, care mistuise clădirea cu atâta repeziciune?

În orice caz, comisarul se hotărî ca a doua zi să se ducă iarăşi la Zehlendorf, pentru a face oarecare cercetări printre ruine. Poate că avea să găsească vreo urmă care să-i înlesnească dezlegarea uneia din întrebările care îl frământau.

Barickin se certa, mai în fiecare zi, cu tovarăşul său. De la moartea lui May-tang, doctorul Arnberger deveni tot mai posomorât, vorbea foarte rar, şi nu-i păsa de cele ce se petrec în jur.

— Cele mai sigure semne de nebunie! murmură Barickin, aţintind o privire duşmănoasă asupra nenorocitului, care avea cugetul împovărat de crimele săvârşite în slujba ştiinţei.

Neîncrederea rusului creştea din zi în zi, şi cu drept cuvânt. Oare nu se purta Arnberger în acelaşi fel ca şi profesorul Protoff? Nu cumva laboratorul său va avea aceeaşi soartă ca şi cel din Cronstadt?

Dar asta trebuia împiedecat cu orice preţ şi Barickin se gândea foarte serios să-şi transforme tovarăşul în protoplasmă, ca să scape de el. După aceea bătrânii servitori vor muri în acelaşi chip ca şi stăpânul lor.

Totuşi, medicul rus mai amână săvârşirea planului criminal, până ce într-o bună zi, îşi făcură apariţia Krause şi subalternul lui. Barickin se duse la uşă, în timp ce Arnberger nici nu se sinchisi de loviturile celor doi poliţişti. Dar abia aruncase o privire prin deschizătura mică din faţă, când îşi recunoscu duşmanul şi rămase locului, ca trăsnit.

— Cum dracu' a izbutit să dea de mine spionul ăsta?! murmură el. Nu, mai înţeleg nimic… Dar las' că nu le cad eu în mână.

Alergă iarăşi în laborator, unde Arnberger îi întâmpină.

— Poliţia, nu-i aşa?

— Da, din nenorocire! scrâşni Barickin. Dar nu trebuie să le cădem în gheare! Ne vom strecura printre tufişuri. Hai, vino, doctore! În timp ce noi vom sări pe fereastră, laboratorul va fi mistuit de flăcări, ca să nu se găsească nimic împotriva noastră. Cât despre descoperire, ea se afli la loc sigur, în minţile noastre…

Rostind ultimele cuvinte, Barickin se întoarse să-şi vadă tovarăşul, însă acesta dispăruse.

— Idiotul s-a dus să deschidă uşa! murmură el.

Deschise oblonul greu. Înaintea lui se întindea un câmp liber. În clipa următoare se auzi detunătura care îl făcu să se înfioare. Totuşi, mai avu vreme să arunce un pumn de pulbere în încăpere, îi dădu foc, apoi sări afară.

Un nor de fum negru năvăli pe fereastră şi, în acelaşi timp, flăcările îşi croiră drum prin acoperiş.

Barickin însă, alerga înainte, nevăzut de nimeni şi nu se opri decât când ajunse în pădure. Răsufla din greu şi un zâmbet diabolic flutura pe buzele sale. În aceeaşi clipă, îşi aminti că banii săi fuseseră mistuiţi de flăcări, căci n-avusese răgaz să-şi schimbe haina. Cât ai clipi din ochi, devenise un om sărac lipit pământului.

Noaptea, târziu, medicul ajunse acasă şi se furişă în odaia sa, unde fu întâmpinat de Nataşa, care-l privi cu teamă.

— Mare noroc că am lăsat-o în viaţă! murmură Barickin. Acum ea îmi va ajuta să ies din încurcătură.

Bine nu ştia nici el ce se întâmplase. Totuşi, mintea lui porni să ţească planuri noi pentru alte fărădelegi.

Vai de tine, sărmană Nataşa, vai de tine, fiinţă nenorocită, pe care întâmplarea te-a smuls din ghearele morţii, aruncându-te în puterea unui vampir!

232. Sir Fred Lincoln

Sir Fred Lincoln era unul din cei mai cunoscuţi bancheri londonezi, iar întreprinderea lui dăinuia de o sută douăzeci de ani, fiind moştenită din tată în fiu. Legăturile sale se întindeau foarte departe şi mai că nu exista vreo exploataţie nouă de minerale, petrol sau aur, în care banca Lincoln să nu-şi aibă învestit capital.

Şeful băncii, era un om de vreo şaizeci de ani şi avea în apropierea Londrei un castel minunat, în care locuia împreună cu soţia şi cei doi fii ai săi.

În tinereţea lui, Sir Fred Lincoln făcuse foarte multe călătorii şi

acelaşi obicei îl aveau şi fiii săi, care abia se înapoiaseră din Australia.

Înainte cu o zi, bancherul fusese primit în audienţă de regele Angliei, cu care vorbise despre întâmplările din Rusia.

— Nu, nu le dau niciun ban, Maiestate! zise bancherul. Nu vreau să am nimic de-a face cu oamenii aceia, care se dedau la cele mai fioroase crime.

Suveranul clătină capul, cu gravitate.

— Şi eu crezusem că vei lua în mână proiectul pentru finanţarea ruşilor! zise dânsul.

— Nu, Maiestate, aceşti ucigaşi nu vor primi niciun ban de la mine, răspunse bancherul. În schimb, sunt gata să dau tot sprijinul armatelor albe şi să le pun la dispoziţie orice sumă.

— Da, poate că ai dreptate, sir Lincoln! Trecem prin vremuri grele… acest război a zdruncinat toată omenirea… Dar ce se aude cu ducesa? A mai dat vreun semn de viaţă? Numai să nu i se fi întâmplat ceva! Ciudată femeie!… De când n-ai mai auzit nimic despre dânsa?

— De doi ani, Maiestate.

— Doi ani! repetă regele. Mai e şi acum în Rusia?

— Cel puţin aşa bănuiesc. Mi-e teamă că revoluţionarii nu-i îngăduie să plece… Sau, poate că nici nu mai e în viaţă! Oamenii aceştia fioroşi ucid doar pe toţi aceia care nu sunt de o seamă cu ei!

— Şi ce se aude cu tânărul duce? Nici el nu s-a arătat încă?

— Nu, Maiestate! De altminteri, ducesa m-a lăsat în nedumerire asupra lui… Cine ştie unde putrezesc oasele tânărului bărbat! În cei din urmă douăzeci de ani, ducesa s-a înconjurat de atâtea taine, încât nu poţi şti niciodată cum stai cu ea.

— Totuşi, cred că nu te îndoieşti că a fost, într-adevăr, măritată în Rusia?

— Nu, nu mă îndoiesc, Maiestate, totuşi, nu-mi vine să cred că voi căpăta vreodată dovada… Ah, dacă ar fi bănuit răposatul duce Charles, ce viaţă aventuroasă era hărăzită unicului său copil!

— Ducele a fost prietenul dumitale?

— La drept vorbind, nu, Maiestate; era mai mult sfătuitorul meu.

Regele rămase pe gânduri. În cele din urmă vru să spună ceva, dar se răzgândi şi păstră tăcerea mai departe. După puţin timp, sir Fred Lincoln părăsea palatul regal.

A doua zi, bancherul stătea îngândurat în biroul său din impunătoarea clădire a băncii, de unde, printr-o singură apăsare pe un buton, putea să se pună în legătură cu orice secţie din întreprinderea lui.

— Încă doi ani! murmură el. Dacă tânărul duce nu se arată între timp, atunci moştenirea s-a dus. Mai trăieşte oare?

Bancherul privi câtăva vreme ţintă înaintea sa, apoi apăsă pe un

buton.

Nu trecu mult şi o uşă mascată se deschise în eleganta încăpere. Un bărbat se apropie de Birou.

— M-aţi chemat, Sir Lincoln? întrebă el.

— Da, ia loc, dragă Mongrave! răspunse bancherul.

Sir Mongrave era un bătrân puţin cam adus din spate şi cu părul alb ca zăpada. Avea vreo şaptezeci de ani şi era procuristul şi cel mai vechi funcţionar al băncii, unde îşi avea depus şi capitalul său. Deşi patron, bancherul era foarte bun prieten cu el şi-i cerea întotdeauna sfatul când avea de încheiat o afacere mai însemnată.

— Ei, Mongrave, ce mai nou? întrebă bancherul, prietenos. Acţiunile „Canada" s-au mai urcat sau…

— Nu, Sir Lincoln, îi curmă vorba procuristul[3]. În schimb s-a întâmplat o minune…

— Ce fel de minune?

— El e aici.

— Cine?

Bătrânul se aplecă spre urechea patronului său şi-i şopti câteva cuvinte, în urma cărora Lincoln sări în sus, tremurând.

— Să fie adevărat, oare? exclamă el, cu ochii ţintă la procuristul său.

— Da!

— Eşti încredinţat că nu poate fi vreo greşeală la mijloc?!

Bătrânul râse.

— Veţi vedea dumneavoastră înşivă, domnule Lincoln! Un tânăr chipeş, plin de demnitate. Te-ai putea îndrăgosti de el!

Mongrave se îndepărtă, în timp ce bancherul începu să măsoare încăperea cu paşi mari. Din când în când un zâmbet încolţea pe buzele sale, apoi încreţea fruntea, îngândurat.

Deodată, uşa biroului se deschise şi Lincoln rămase cu ochii holbaţi la tânărul chipeş care se ivise în prag.

— Faţa asta oacheşă, fruntea lată… da, el e, şi nimeni altul! murmură, închizând ochii pentru o clipă.

În acest timp, o tânără cu chipul palid se ivi îndărătul vizitatorului.

— Boris Verodin! se prezentă acesta, înclinându-se.

— Boris Verodin! repetă bătrânul bancher, cu evlavie parcă.

Surprins de purtarea ciudată a englezului, revoluţionarul se apropie de el şi urmă:

— Da, domnule, eu sunt Boris Verodin. De altminteri, nu vă pot spune nimic mai mult, căci am venit aici numai din pricină că o doamnă mi-a dat însărcinarea să mă înfăţişez înaintea dumneavoastră.

— Şi unde se află acum această doamnă? întrebă Lincoln, cu înfrigurare, oferind un scaun vizitatorului său.

Boris nu răspunse însă la întrebare.

Procuristul, care rămăsese ceva mai retras, oferi un alt scaun tinerei fete.

— Fii binevenit, domnule Verodin! urmă bancherul, întinzându-i mâna. Vii din Rusia?

— Da, domnule, vin din patria mea! răspunse tânărul, oftând.

— Nu e tocmai bine pe acolo nu e aşa?

Boris Verodin clătină capul în semn de încuviinţare.

— Şi tânăra doamnă? cercetă Lincoln.

— E… o prietenă bună… tatăl ei mi-a cerut, pe patul de moarte, să n-o părăsesc…

Agata privi spre Boris cu ochii înlăcrimaţi.

— Pentru ce am fost trimis la dumneavoastră, domnule Lincoln? întrebă tânărul, uitându-se la bancher.

Acesta păru vădit încurcat. Acum venea greul. Ce să răspundă la întrebarea vizitatorului său?

De ani de zile ştia că tânărul trebuia să vină şi, totuşi, nu-şi ticluise încă niciun plan, căci nu-i era îngăduit să spună adevărul. Un jurământ solemn îi încătuşa buzele.

— În primul rând, te rog să fii oaspetele meu, răspunse bancherul, după ce schimbase o privire cu Mongrave.

Boris Verodin încreţi fruntea.

— Din nefericire, mă văd nevoit să vă refuz propunerea, domnule Lincoln, căci trebuie neapărat să plec mai departe, răspunse el. În acelaşi timp, vă atrag luarea-aminte că aştept de la dumneavoastră destăinuiri foarte însemnate pentru mine.

Bancherul schimbă iarăşi cu procuristul său o privire plină de înţeles, apoi zise:

— Domnule Verodin, spune-mi ce ştii, apoi vei afla de la mine ceea ce am fost însărcinat să-ţi destăinui.

— Am făcut cunoştinţă în Rusia cu o femeie, care s-a îngrijit de mine cu nespus devotament, în vremea când zăceam bolnav în coliba unui cărbunar, nu departe de ţărmul mării… Această femeie era o călugăriţă din ordinul „Maicilor cenuşii” din Moscova. Fireşte că după însănătoşirea mea, am vrut să-i mulţumesc, dar n-am izbutit să dau ochi cu dânsa, ci am primit doar o scrisoare, prin cave mă ruga să mă înfăţişez la mănăstirea „Maicilor cenuşii” din Moscova sau la dumneavoastră, domnule Lincoln. În aceeaşi scrisoare mi se spunea că urmează să primesc lămuriri foarte interesante pentru mine.

— Asta e totul? întrebă bancherul.

— Da, tot ce ştiu. În timpul din urmă, hotărâsem să fug din Rusia, împreună cu însoţitoarea mea, fiica profesorului Protoff, deşi ştiam că vom întâmpina în drum primejdii foarte mari. Totuşi, am trecut frontiera şi, deoarece calea noastră ducea prin Londra, m-am hotărât să urmez sfatul misterioasei călugăriţe şi să vin la dumneavoastră.

— Aţi fugit din Rusia? făcu bancherul. Aşadar, ai avut de suferit şi sub noul regim?

Boris Verodin se posomorî, apoi îşi îndreptă trupul şi roti privirile în jurul său, ca şi cum ar fi dispreţuit tot luxul ce-l înconjura.

— Sunt un om din popor, domnule Lincoln, şi am fost întotdeauna nevoit să muncesc din greu. Împreună cu tovarăşii mei am tras de-a lungul Volgăi corăbiile încărcate cu grâne, totuşi am rămas mereu cu inima alături de ei, deşi astăzi mă urmăresc cu înverşunare… Da, sunt învinuit de o crimă josnică, dar va veni o zi când adevărul va ieşi la iveală, când voi izbuti să şterg pata care îmi mânjeşte numele. Nădăjduiesc că această zi nu mai e departe…

Ochii lui Boris Verodin sclipeau de însufleţire, şi o hotărâre dârză se întipărise pe chipul său. Bancherul părea speriat de aceste cuvinte, iar cât despre Mongrave, era pur şi simplu îngrozit.

Acesta să fie omul pe care îl aşteptaseră cu atâta nerăbdare?

— Vrei să rămâi câteva săptămâni la mine, domnule Verodin? întrebă bancherul.

— Nu, nu pot! Mi-e foarte neplăcut că trebuie să refuz amabila dumneavoastră propunere, totuşi n-am încotro, căci sunt nevoit să plec mai departe peste trei sau patru zile, având de îndeplinit o misiune secretă. Şi aş fi foarte bucuros dacă aş putea părăsi Anglia cu avionul.

— Cu avionul? Dar unde vrei să pleci?

— La Cannes, în sudul Franţei.

— Asta e în legătură cu misiunea dumitale?

Boris Verodin clătină capul în semn de încuviinţare.

— V-aş fi foarte recunoscător, dacă mi-aţi da o mână de ajutor ca să găsesc un avion, mai zise el. Vreţi să-mi împliniţi rugămintea?

— Fireşte, domnule Verodin! Numai că pregătirile de zbor ţin câteva zile, răspunse bancherul, care voia să câştige timp.

— Bine, dacă nu se poate altfel, trebuie să am răbdare! încuviinţă revoluţionarul.

— Şi ai cu ce să-ţi plăteşti călătoria cu aeroplanul? întrebă Lincoln.

Boris Verodin zâmbi.

— Pot să-l şi cumpăr, dacă vreau, răspunse el.

Celălalt nu mai spuse nimic, deşi era foarte nedumerit. Cine să fie tânărul acesta, care vorbea cu uşurinţă mai multe limbi şi care se purta ca un boier şi nu ca un luntraş, cum voia să pară? Misterul trebuia lămurit cu orice preţ – dar aceasta nu se putea, decât dacă Boris Verodin rămânea câteva zile sub supravegherea lui. Şi, afară de asta, trebuia să fie cu mare băgare de seamă, căci tânărul părea foarte mândru şi o singură vorbă nesocotită ar fi putut strica totul.

— Sir Mongrave, dumneata vei purta de grijă să închiriezi un aeroplan, se adresă bancherul procuristului său. Cred că ştii ce ai de

făcut?

— Da, Sir, răspunse bătrânul, înclinându-se, apoi părăsi încăperea.

Boris Verodin vru să se retragă şi el, dar marele financiar se împotrivi, zicând cu blândeţe:

— Fireşte că rămâi oaspele meu, domnule Verodin… atât dumneata, cât şi domnişoara.

— Nu, nu, vă mulţumesc, domnule Lincoln căci am ocupat două încăperi la hotelul „Westminster" şi vă rog să mă înştiinţaţi acolo, când va fi pregătit avionul.

Bancherul îşi muşcă buzele.

— Ce fel de om mai e şi ăsta? îşi zise el. Susţine că e luntraş şi, când colo, se poartă ca un rege.

Curiozitatea îl frământa tot mai mult, astfel că luă hotărârea să-şi pună în joc toată isteţimea, pentru a descoperi adevărul.

— Bine, domnule Verodin, fie cum vrei dumneata! Un singur lucru însă, trebuie să primeşti… Am o proprietate în apropiere de Londra, unde obişnuiesc să mă retrag când vreau să mă odihnesc câteva zile. Te poftesc acolo astă-seară. Maşina mea vine să mă ia de la birou la ora cinci şi aş fi foarte bucuros, dacă mi-ai îngădui să trec pe la hotel şi să te iau şi pe dumneata, împreună cu domnişoara Protoff. Cu acest prilej, veţi face cunoştinţă cu familia mea. Am doi fii care au făcut războiul şi au călătorit foarte mult. Te încredinţez că vor fi nespus de bucuroşi să poată petrece câteva ceasuri în tovărăşia dumitale.

Boris Verodin rămase pe gânduri. Aruncă o privire spre Agata, care îl privea tăcută, apoi făgădui să vină la locuinţa bancherului, căci gândul de a rămâne singur cu sărmana fată, îi era foarte neplăcut. Numai împreună cu alţi oameni avea putinţa să-i abată gândurile pe altă cale.

Fred Lincoln abia izbuti să-şi stăpânească bucuria. Primul pas era făcut, ceilalţi aveau să urmeze de la sine.

— Vom vedea noi! Poate că între timp se iveşte şi ducesa! murmură el, după plecarea celor doi.

Peste puţin timp, bătrânul procurist se afla iarăşi înaintea patronului şi prietenului său.

— Ce părere ai dumneata, Mongrave? întrebă bancherul.

— Fireşte că nu vă vine să credeţi că el este, într-adevăr?

— Nu, nu-mi vine să cred, încuviinţă celălalt. Dar dumneata? Nu te îndoieşti şi dumneata?

— Nu, căci l-am privit cu prea multă luare-aminte şi am observat o mare asemănare…

Bancherul clătină capul.

— Te-ai lăsat orbit de atitudinea lui mândră, dar dacă te gândeşti mai bine, îţi dai seama că e cu neputinţă… Cum să ajungă un revoluţionar moştenitorul şi succesorul unui… ah, să nu mai vorbim

de asta – se întrerupse bancherul, aproape fără voie. Nu, nu vreau şi nu pot să mă împac cu acest gând! În zilele următoare voi avea putinţa să-l supraveghez, iar astă-seară e oaspetele meu, împreună cu frumoasa fată. Cu acest prilej sper să-l fac să renunţe la cele două odăi închiriate la hotelul „Westminster" şi să se mute în castelul meu. Dumneata trebuie să amâni cât mai mult plecarea avionului, care va fi pilotat de fiul meu Reginald. Acest Boris Verodin nu trebuie să ştie că „Rândunica" e pusă la punct şi aparţine băiatului meu.

— Hm, bună idee, Sir Lincoln! încuviinţă bătrânul procurist. Dar ce credeţi despre tânăra fată?

— O găsesc fermecătoare. E foarte ciudat ce obiceiuri domnesc în vremurile de azi şi chiar din asta se poate vedea că Rusia merge spre pieire. Când şi unde s-a mai întâmplat ca o fată cultă şi de familie bună să călătorească prin lume cu un tânăr cu care nu e căsătorită?

— Da, ruşii sunt sălbăticiţi cu totul, asta e tot ce se poate spune. Totuşi, trebuie să recunosc că acest tânăr are maniere cu care nu s-ar ruşina nici chiar un lord.

— Şi toate astea numai ca să ne înşele pe noi, crede-mă!

— Sir Lincoln, aş avea să vă fac o propunere, zise procuristul. Ce-ar fi să punem un detectiv să observe dacă cei doi tineri locuiesc la hotel în încăperi separate? Poate că în chipul ăsta izbutim să aflăm ceva?

— N-ar fi rău, încuviinţă Lincoln. Te rog, ia dumneata măsurile trebuincioase, căci aş vrea să ştiu încă astăzi ce fel de viaţă duc cei doi tineri. Dacă e aşa cum bănuim noi, nu pot să-i introduc în cercul familiei mele.

Procuristul se depărtă.

Peste vreo două ceasuri se şi ivi detectivul, care raportă lucruri uimitoare:

— Tânărul nu e cunoscut sub acest nume, ci se dă drept un oarecare Cristian Orensen, suedez de origină. Numai telefonista hotelului ştie că trebuie să i se adreseze lui dacă cineva întreabă de Boris Verodin. Fata trece drept fiica sa şi locuiesc în două odăi separate. În timpul zilei, însă, sunt mereu împreună… L-am văzut eu însumi pe acest Cristian Orensen şi am constatat că poartă barbă şi are părul cărunt. După cât se pare, atât barba cât şi părul sunt false.

— Hm, ciudat, domnule Miller! murmură bancherul. Dar nu cumva te înşeli?

— Nu, sunt sigur de ceea ce spun! răspunse detectivul, cu hotărâre.

Lincoln şi Mongrave ţinură sfat şi ajunseră la următoarele hotărâri: Detectivul să se înapoieze numaidecât la hotel, continuând cu supravegherea celor doi tineri. Bancherul îi atrase mai ales luarea-aminte că în acea zi, la ora cinci, va veni să-i ia de la hotel cu maşina, astfel că trebuia stabilit dacă Boris Verodin iese din odaia lui Cristian Orensen sau dacă nu cumva mai ocupă şi altă încăpere în hotel, sub

numele celui dintâi.

Spre seară, când bancherul veni cu maşina la ora hotărâtă, cei doi tineri ieşiră în stradă, urmaţi de detectiv. Din semnele acestuia, financiarul înţelese că Boris Verodin nu mai ocupă altă încăpere, ci că a închiriat sub numele de Cristian Orensen, împreună cu presupusa lui fiică, cele două odăi separate.

233. Durerile dragostei

La castelul Lincoln, bancherul şi musafirii săi fură primiţi de o femeie mai în vârstă, cu chipul foarte distins. Era Lady Lincoln, soţia bancherului.

După cât se părea, aceasta primise de la soţul ei lămuririle trebuincioase – şi aşa şi era, căci Lincoln îi dăduse instrucţiuni prin Mongrave, despre ceea ce-i era îngăduit să vorbească.

Nobila femeie era foarte tulburată când îi văzu pe cei doi tineri coborând din maşină. Boris Verodin – care îşi făcuse rost în Stockholm de haine elegante – făcea impresia unui tânăr dintr-o familie foarte nobilă.

La rândul ei, Agata era foarte bine îmbrăcată, astfel că putea să se arate în societatea cea mai aleasă.

După ce se făcură prezentările, urcară cu toţii scara largă, la stânga căreia se afla o terasă înconjurată cu pereţi de sticlă, ceea ce îngăduia să fie încălzită în timpul iernii.

Pe această terasă fusese pusă masa. Lady Lincoln se aşeză cea dintâi. Doi câini de vânătoare se tolăniră la picioarele ei, alcătuind un tablou idilic.

După câteva minute, doi tineri zvelţi, cu rachetele de tenis în mână, îşi făcură apariţia pe scară. Unul din ei avea chipul blând şi ochi albaştri, celălalt era ars de soare.

Boris Verodin încruntă sprâncenele.

— Doi minunaţi pierde-vară! îşi zise el, începând să-i pară rău că primise invitaţia bancherului.

Cei doi tineri fură prezentaţi oaspeţilor şi, cu acest prilej, Boris îşi dădu seama că fusese cam aspru în aprecierea lui. Fiii bogatului bancher erau oameni foarte prietenoşi şi, mai ales Pat Lincoln, tânărul cu ochi albaştri, avea în ei ceva fermecător.

Reginald, cel mai în vârstă, era un vânător iscusit şi un sportiv minunat, care câştigase multe premii.

Pat părea să fie favoritul mamei. El luă loc lângă distinsa femeie, care îl privea cu dragoste părintească. Tânărul, însă, nu-şi mai dezlipea ochii de la fermecătoarea însoţitoare a lui Boris, care se uita la el cam încurcată, apoi întorcea privirile către luntraş, spre marea

părere de rău a lui Pat.

După puţin timp se încinse vorba. Părerile lui Boris Verodin neliniştiră pe ceilalţi, dar tânărul izbuti să-i împace prin, chipul cum lua apărarea schimbărilor pricinuite de marea revoluţie din Rusia. Cu toţii îşi dădură seama, însă, că acest tânăr chipeş, e revoluţionar din cap până în picioare. După sfârşitul mesei, gazda încercă să-i îndemne pe musafiri să rămână la castel, însă Boris Verodin se împotrivi cu hotărâre. Deşi i se spusese că motorul automobilului se defectase şi trebuiau să aştepte până a doua zi dimineaţă, el se arătă neînduplecat şi ceru lămuriri asupra plecării trenurilor spre Londra, întrucât voia cu orice preţ să ajungă în capitală chiar în acea noapte.

În cele din urmă, Boris şi Agata porniră spre oraş în maşina lui Mongrave, care… putuse fi reparată.

Pat Lincoln, însă, rămase cu inima întristată când se gândea la fermecătoarea fiică a profesorului Protoff, căci nu mai încăpea îndoială că aceasta era logodnica lui Boris Verodin.

În noaptea aceea, Pat Lincoln nu-şi găsi odihnă; rămase cu ochii pironiţi spre tavan, frământat mereu de gânduri negre. O ură înverşunată se născu în inima lui împotriva chipeşului rus cu ochi albaştri, care izbutise să cucerească inima tinerei fete.

Boris Verodin venea în fiecare zi la banca Lincoln, spre a lua lămuriri asupra avionului cerut. De unde să fi ştiut tânărul că acesta era pregătit, că Reginald Lincoln avea să-l piloteze până la Cannes şi că toate amânările erau făcute numai spre a prelungi şederea lui în capitală?

A şasea zi, Boris nu se mai lăsă dus cu vorba şi vesti bancherului că se va adresa în altă parte.

Fred Lincoln îi puse mâna pe umăr şi zise, zâmbind:

— Dragul meu prieten, dorinţa dumitale a fost îndeplinită, dar voiam să-ţi vestesc asta pe neaşteptate. Avionul e la dispoziţia dumitale! Fiul meu, Reginald, care e un pilot minunat, trata de multă vreme cumpărarea unui avion. Ieri, aparatul a aterizat la moşia noastră, fiind condus chiar de Reginald. Tot el te va duce la Cannes.

Boris Verodin cuprinse mâna bătrânului bancher şi răspunse, adânc mişcat:

— Vă mulţumesc din suflet, domnule Lincoln. N-am să uit niciodată ce aţi făcut pentru mine, căci, nici nu vă puteţi închipui ce însemnătate are pentru mine faptul că pot ajunge cât mai curând la Cannes.

— Nu vreau să aud de niciun fel de mulţumiri, replică bancherul. Totuşi, trebuie să-mi îndeplineşti şi dumneata o rugăminte…

Boris Verodin privi întrebător spre bancher.

— Vrei să vii cu mine astă-seară la castelul meu şi să rămâi până

mâine oaspetele meu? De acolo veţi putea porni oricând spre Cannes.

— Dacă ţineţi cu tot dinadinsul, primesc bucuros propunerea dumneavoastră, domnule Lincoln, zise tânărul, după o scurtă şovăială.

— Îţi mulţumesc, dragul meu! Fireşte că vine şi logodnica dumitale, nu e aşa?

— Logodnica mea? murmură Boris, surprins. Vă înşelaţi, domnule Lincoln… eu sunt însurat.

— Însurat? Aşadar, Agata Protoff e tânăra dumitale soţie?

Boris Verodin râse cu amărăciune.

— Şi asta e o greşeală, răspunse el. Cu Agata Protoff am făcut cunoştinţă în Cronstadt, la casa tatălui ei, unde am fost adăpostit, fiind grav rănit.

Tânărul se opri. Ce să mai spună bancherului? Era doar cu neputinţă să-i destăinuie întâmplările petrecute în ziua aceea de groază.

— Tatăl ei a murit pe neaşteptate, domnule Lincoln, urmă el. Înainte de moarte, mi-a cerut să-i făgăduiesc că n-o voi părăsi pe Agata.

— Şi… ştie tânăra că eşti însurat, domnule Verodin?

— Nu… n-am îndrăznit să i-o spun, deşi mi-a părut rău, adesea, că nu i-am destăinuit totul. Acum îmi vine foarte greu.

— Tânăra fată te iubeşte?

Boris Verodin plecă privirile, ca un om vinovat.

— Aşa bănuiesc, răspunse el.

Îngândurat bancherul începu să măsoare încăperea cu paşi mari, apoi se opri înaintea lui Boris şi zise:

— Te afli într-o situaţie foarte neplăcută, domnule Verodin! Ai aşteptat prea mult… Trebuia să i-o spui mai devreme. Fiecare privire a frumoasei fete e pentru dumneata. Îmi pot închipui mâhnirea ei, când va afla ceea ce trebuie totuşi să afle odată şi odată.

Boris Verodin clătină capul, în semn da încuviinţare.

— Am să mă depărtez de ea, lăsându-i o scrisoare prin care îi voi lămuri totul. Soţia mea va sosi în curând la Londra şi se va îngriji de sărmana copilă.

— Soţia dumitale vine aici? întrebă Lincoln, mirat.

— Da, i-am trimis o telegramă, şi răspunsul trebuie să sosească pe adresa dumneavoastră domnule Lincoln… deşi nu e cu neputinţă ca soţia mea să vină fără să anunţe din vreme. În acest caz, v-aş ruga să-i îngrijiţi de un adăpost. Vreţi să-mi împliniţi această rugăminte? După ce-mi voi duce la capăt misiunea, mă voi înapoia la Londra şi vă voi mulţumi personal pentru bunăvoinţă.

Bancherul îi întinse mâna şi-l privi ţintă în ochi.

— Mă voi îngriji de soţia dumitale, ca şi cum ar fi copilul meu, zise el.

— Vă mulţumesc din toată inima! murmură Boris, mişcat.

— Aş mai avea însă ceva de vorbit cu dumneata dragul meu, urmă bancherul.

— Cu plăcere.

— Ce ai de gând cu tânăra fată? O iei cu dumneata la Cannes?

— Nu, dânsa rămâne în Londra.

— Ştie de asta?

— Nu.

Bancherul rămase pe gânduri.

— Va primi să se despartă de dumneata? întrebă el, după un răstimp.

— Trebuie, trebuie să se supună! exclamă Boris Verodin.

— Ei bine, acum, dragul meu, îţi voi spune de ce ai fost îndemnat să vii la mine, zise Lincoln. Nu-ţi pot da toate lămuririle, căci nu-mi e îngăduit s-o fac şi, afară de asta, nu ştiu nici eu totul.

Revoluţionarul păru uimit.

— După cât s-arată, eşti un om bogat, domnule Verodin, continuă englezul. Mi s-a dat ordin să-ţi pun la dispoziţie suma de o sută de mii de lire sterline.

— Cum? făcu Boris, căruia nu-i venea să-şi creadă urechilor. O sută de mii de lire sterline? Cine a depus banii ăştia? Cine?

— Ţi-am spus de la început că nu-mi este îngăduit să vorbesc prea mult, răspunse Lincoln. Trebuie, însă, să primeşti banii, căci sunt ai dumitale… Mai târziu ţi se vor da toate lămuririle cuvenite.

— Nu, nu-i primesc! răspunse Boris, cu hotărâre. Dacă mi-ai spune de unde provin banii şi de ce mi se cuvin, atunci ar fi altceva, dar aşa nici nu mă gândesc să-i iau…

— Domnule Verodin, nu face copilării! zise bancherul. Te poţi folosi de bani, care între timp s-au înmulţit prin dobânda lor, adică cu aproape jumătate din capital.

Dar revoluţionarul rămase neînduplecat.

— Atunci, te-aş ruga cel puţin să iei un carnet de cecuri, ca să te poţi folosi de bani când vei voi dumneata, stărui celălalt. În acest chip eşti liber să întrebuinţezi suma sau nu, – eu, însă, îmi voi fi făcut datoria.

Boris Verodin chibzui. Avea de dus la îndeplinire o misiune foarte grea şi cu acest prilej putea întâmpla să cheltuiască mulţi bani. De unde să facă rost de ei? Poate că toată întreprinderea lui va da greş numai din lipsă de bani!

— Bine, domnule Lincoln, încuviinţă el, în cele din urmă. Îţi voi da o chitanţă de primire şi voi lua carnetul de cecuri.

— Îmi iei o mare povară de pe suflet, oftă bancherul, strângând cu căldură mâna lui Boris Verodin. Dar mai ai de îndeplinit o mică îndatorire…

— O îndatorire?

— Da, ceva foarte simplu… La fiecare trei luni, trebuie să ne trimiţi adresa dumitale.

— Şi de ce asta?

Bancherul ridică din umeri.

— Hai, făgăduieşte, că doar nu e mare lucru ceea ce ţi se cere. De ce să nu ştim şi noi unde te afli?

— Bine, vă făgăduiesc, deşi nu pricep ce rost are să-mi ştiţi adresa.

— Ei, vezi că ne înţelegem? exclamă Lincoln, cu bucurie. Aşadar, astă-seară eşti oaspetele meu, împreună cu domnişoara Protoff, iar mâine dimineaţă îţi iei zborul spre Cannes.

Boris Verodin se înapoie la hotelul „Westminster", unde avu cu Agata o convorbire foarte puţin plăcută pentru el. În cuvinte cât mai prietenoase tânărul îi destăinui că va fi nevoit să plece la Cannes, iar dânsa va trebui să rămână în Londra până la înapoierea lui.

Agata îl privi cu spaimă.

— Cum, nu vrei să fiu alături de tine? întrebă ea, cu glas tremurător. Nu vrei să te însoţesc?

— Nu, fiindcă misiunea mea e plină de primejdii şi tu mi-ai sta în cale, răspunse el.

Sărmana fată începu să plângă.

Când bancherul veni să-i ia cu maşina, Agata părea iarăşi destul de veselă şi doar o umbră de tristeţe plutea pe chipul ei palid.

Între timp, Lady Lincoln avu o convorbire cu copilul ei favorit.

Pat stătea pe un fotoliu înaintea mamei sale şi fuma o ţigaretă, dus pe gânduri. Din când în când privirile duioase ale nobilei femei se ridicau de pe broderia la care lucra şi se îndreptau spre frumosul tânăr.

— Pat, nu mai eşti acelaşi! Ai griji! zise, deodată, dânsa. Nu vrei să-mi spui ce te apasă, dragul meu?

Pat Lincoln tresări şi se făcu roşu ca para focului.

— Te înşeli, mamă! răspunse el. Ce griji pot avea eu?

Nobila femeie îl privi cu duioşie, apoi şopti:

— Iubeşti, Pat!

— Iubesc? făcu el, cu un zâmbet silit. De unde poţi şti tu asta?

— Vezi, aşa îmi pierdusem şi eu capul, când tatăl tău îmi încătuşase inima şi nu ştiam dacă dragostea mea e împărtăşită, reluă soţia bancherului.

— Mamă! îngână tânărul, plecându-se spre dânsa şi sărutându-i mâna.

— Ştiu, iubeşti pe tânăra Agata, însoţitoarea lui Boris Verodin! spuse Lady Lincoln, dezmierdându-l cu dragoste.

Suspinul adânc al fiului era destul de grăitor pentru nobila femeie.

— Iar el… el n-o iubeşte! murmură Pat.

— Aşa e, dar asta nu poate să-ţi fie decât o mângâiere. După cât se pare însă, au avut mult de îndurat împreună.

— Vasăzică el nici n-o ia în seamă şi totuşi, ea îl iubeşte cu aprindere! răspunse tânărul.

— Eşti nedrept, fiul meu! îl mustră Lady Lincoln. L-am urmărit mereu şi mi-am dat seama că face tot ce-i stă în putinţă ca să evite orice lucru care ar putea-o încredinţa că ţine la dânsa. Ce-i drept, e foarte binevoitor cu ea, îi poartă de grijă, dar n-o iubeşte!

— Ah, Doamne, de ce nu sunt şi eu ca Boris Verodin! exclamă tânărul. Da, ştiu că el e un erou, un bărbat aşa cum îşi doresc femeile, iar eu…

— Copilul meu, e adevărat ce spui, dar nu trebuie să fii nedrept… Omul acesta nu caută să se deosebească de ceilalţi, nu se bucură de calităţile lui şi în curând va dispare din preajma tinerei fete. După ce îl va fi uitat… vei putea să te apropii de dânsa şi sunt încredinţată că nu vei fi alungat, căci eşti în situaţia să faci fericită o femeie ca Agata Protoff.

— Ce bine ar fi dacă ai avea dreptate! murmură Pat.

— Să avem răbdare, dragul meu! Mâine, Boris Verodin pleacă în sudul Franţei cu Reginald.

— Şi ea îl însoţeşte?

— Nu, tatăl tău mi-a dat de veste prin telefon că Agata rămâne aici. Tot astăzi am mai aflat un lucru, care va despărţi pe Boris pentru totdeauna de tânăra fată.

— Ce anume?

— Boris Verodin e însurat.

— Însurat? Şi nici nu i-a spus-o măcar?

— Nu.

— Bine, dar asta e o adevărată ticăloşie! strigă fiul bancherului, înfuriat.

— Linişteşte-te, dragul meu! Iarăşi trebuie să-ţi atrag atenţia să nu fii nedrept! Dacă Boris a trecut sub tăcere acest fapt, desigur că o fi fost el îndemnat de motive puternice… probabil că a vrut s-o cruţe, să n-o mâhnească. Fireşte, acum îi pare rău, căci biata fată va simţi şi mai greu această lovitură.

După puţin timp, Pat părăsi încăperea şi se duse în grădină, unde porni printre arbori, îngândurat. În acea seară, frumoasa fată avea să vină la ei. De ce nu-l iubea? De ce ţinea la celălalt, care era însurat?

Sărmanul tânăr mai era preocupat de aceste gânduri, când auzi maşina tatălui său. Tulburat, alergă înaintea oaspeţilor, pe care îi salută.

După ce luară masa, Reginald Lincoln făcu un semn lui Boris să-l urmeze. Cei doi tineri se îndepărtară.

— Nădăjduiesc că vom avea un zbor minunat! zise aviatorul, vesel.

Aparatul e straşnic! Te vei încredinţa numaidecât de asta!

Nu trecu mult şi cei doi bărbaţi se aflau înaintea hangarului. Reginald descuie uşa şi însoţitorul său privi minunata pasăre de metal. Mai stătură de vorbă câtăva vreme, apoi se depărtară.

Agata le ieşi în întâmpinare şi fiul bancherului, bănuind că era de prisos, se retrase, lăsându-i singuri.

— Unde ai fost până acum? întrebă fata, bănuitoare. Ce-ai avut de vorbit cu Reginald Lincoln?

Boris Verodin zâmbi.

— Aşadar, ai băgat de seamă că pun ceva la cale! răspunse el, bucuros că adusese vorba de asta, căci era hotărât să-i destăinuie adevărul.

— Da, bănuiam, Boris! murmură fata, lipindu-se de el şi punându-i mâna pe umăr.

Tânărul se desprinse, cu blândeţe.

— Ah, Boris, eşti atât de crud… nu mă iubeşti! şopti ea, cu glas tremurător.

— Agata… vreau… să-ţi mărturisesc ceva, dar îmi vine foarte greu… Nu-ţi dai seama că sufăr nespus? Trebuie neapărat să-ţi vorbesc şi, după ce vei şti totul, atunci… atunci ai să mă şi înţelegi!

— Vorbeşte! îngână ea. Nu, nu, mai bine nu vorbi, adăugă, cuprinsă de teamă. Nu vreau să ştiu nimic… păstrează totul pentru tine, Boris… dar iubeşte-mă… iubeşte-mă cât de puţin, căci altminteri aş fi foarte nenorocită!

Şi, înainte ca el s-o poată împiedeca, ea îl cuprinse de gât şi-şi apăsă buzele de gura lui.

Boris Verodin se desprinse din îmbrăţişarea ei.

— Ah, ştiu… ştiu că nu mă iubeşti! îngână Agata, cu disperare.

— Ascultă-mă, trebuie să fim îngăduitori unul faţă de celălalt, încercă Boris s-o mângâie. Când am făgăduit tatălui tău să-ţi port de grijă, să nu te părăsesc niciodată, nu dragostea m-a îndemnat să fac asta. Tatăl tău îşi simţea sfârşitul aproape, ştia că într-o bună zi va fi cuprins de nebunie… dar ştia şi mai mult, şi tocmai de aceea m-a rugat să fiu ocrotitorul tău. Şi-a închipuit că-ţi voi deveni soţ… însă s-a înşelat amarnic… Agata, îţi jur că n-aş şovăi nicio clipă să te iau de soţie, dacă… dacă… ah, îmi vine atât de greu să-ţi mărturisesc… dacă n-aş fi însurat!

Agata scoase un ţipăt şi rămase cu ochii holbaţi la tânăr.

— Însurat… eşti însurat! bâigui ea.

— Da, am o soţie pe care o iubesc cu toată patima!

Nenorocita se împletici şi era cât p-aci să se prăbuşească la pământ dacă Boris n-ar fi sprijinit-o. În clipa când o aşeză în iarbă, tânărul auzi un zgomot îndărătul său şi, întorcându-se, dădu cu ochii de Pat Lincoln, care îl privea cu ură.

— Repede… fă rost de un medic! şopti Boris. I s-a făcut rău… Între timp o duc în castel.

Tânărul revoluţionar o luă în braţe şi o transportă în clădire, unde o lăsă în grija doamnei Lincoln.

În curând se ivi şi medicul, un om mai în vârstă, care fu condus în odaia unde se afla leşinata.

Boris Verodin rămase afară în parc, până ce doctorul se ivi, insoţit de soţia bancherului.

— O să-şi vină repede în simţiri, Mylady, zise el. A fost un acces de slăbiciune, un şoc nervos. Tânăra pare să fie foarte sentimentală. Dacă va rămâne câtva timp aici, la aer curat, se va înzdrăveni în curând.

Bătrânul se înclină şi se depărtă, în vreme ce soţia bancherului se îndreptă iarăşi spre casă. Boris Verodin vru să se apropie de dânsa, când Pat Lincoln se desprinse de lângă stâlpul îndărătul căruia se ţinuse ascuns şi păşi spre mama lui.

— Ah, dacă ai şti cât de mult o iubesc! murmură el.

— Sărmanul băiat! şopti femeia. Poate că dorinţa i se va împlini! Poate că Agata va fi fericită alături de el!

Aşteaptă până ce totul reintră în tăcere, apoi intră în castel. Era miezul nopţii.

A doua zi dimineaţă, Boris urma să pornească spre Cannes cu avionul. În noaptea aceea el nu-şi găsi odihnă. Gândurile-i erau mereu la sărmana fată. Făcuse bine oare că nu-i destăinuise adevărul mai înainte? Şi n-ar fi trebuit să i-l mărturisească şi tatălui ei?

Acum, însă, era prea târziu. Nenorocita aflase totul şi trebuia să-şi adune puterile, ca să-şi îndure soarta cu bărbăţie. Când el va fi departe de dânsa, când ea nu-l va mai vedea, sărmana se va linişti încetul cu încetul.

În dimineaţa următoare, Boris Verodin se îndreptă spre hangar, unde Reginald îl şi aştepta. Pasărea de oţel fusese scoasă afară şi sclipea în bătaia soarelui.

— Cu ajutorul tău, voi izbuti să dau de urmele ticăloşilor care mi-au pătat onoarea! murmură Boris, privind minunatul avion.

După câtva timp îşi făcu apariţia şi bancherul, urmat de fiul său cel mai mic.

— Suntem gata! zise Reginald, ştergându-şi cu o cârpă mâinile pline de ulei.

Boris Verodin îşi roti privirile în jur, părând foarte neliniştit. Unde era Agata? De ce nu se arăta şi dânsa? Nu cumva era reţinută în pat?

În acea clipă se apropiară două femei. Erau Lady Lincoln şi Agata.

Tânăra fată zâmbea, dar o mâhnire adâncă era întipărită pe chipul ei palid.

În cele din urmă Boris strânse mâinile celor de faţă şi se urcă în avion, luând loc în spatele lui Reginald.

Motorul se puse în mişcare şi elicea începu să se învârtească. În acea clipă, revoluţionarul se plecă puţin în afară, căci un servitor alerga spre ei, fluturând o hârtie în mână.

Reginald Lincoln care îşi îndreptase toată luarea-aminte asupra motorului, nu vedea nimic din ceea ce se petrecea îndărătul său.

Servitorul se opri, gâfâind, lângă bancher, şi-i întinse hârtia.

— O telegramă… din Rusia… pentru domnul Verodin! murmură el, abia ţinându-şi răsuflarea.

— Din Rusia? repetă revoluţionarul, care apucă telegrama, o desfăcu şi… mâna-i rămase atârnând afară, în timp, ce avionul îşi lua zborul spre înălţimi.

Hârtia scăpă din mâna lui Boris, pluti deasupra copacilor şi căzu la picioarele bătrânului procurist care tocmai se apropiase de hangar.

Mongrave aruncă o privire asupra telegramei, care cuprindea doar câteva cuvinte:

„Nataşa a murit în Cronstadt – Saşa”.

În clipa următoare un ţipăt răsună în apropiere, un ţipăt scos de Agata, care citise telegrama peste umerii bătrânului. Apoi, privirile i se îndreptară spre uriaşa pasăre de oţel care îi răpise bărbatul iubit.

Agata porni în goană spre castel, căci nu voia să i se vadă lacrimile care îi şiroiau pe obraji. Plângea de durerea pricinuită de dragostea pentru frumosul revoluţionar, dar plângea şi de bucuria care o cuprinsese pe neaşteptate.

Nu-i spusese oare Boris că, dacă n-ar fi însurat, nimic n-ar mai sta în calea unirii lor?

În acea zi Agata rămase închisă în odaia ei, căci nu voia să vadă pe nimeni, nu voia să vorbească cu niciunul din cei care erau în preajmă.

Soarta începuse să-i surâdă.

234. Descoperirea agentului Riemann

— Aşadar, dumneavoastră, sunteţi soţii Krawuschke? întrebă comisarul Krause, privind cu luare-aminte spre cei doi bătrâni, care se aflau înaintea lui.

— Da, noi suntem, răspunse femeia, căci bărbatul ei era surd şi n-auzise întrebarea.

— Cum aţi ajuns la doctorul Arnberger? urmă comisarul.

Bătrâna istorisi cum intraseră în slujba medicului.

— Povesteşte tot ce s-a petrecut acolo! porunci Krause, făcând un semn secretarului său să stenografieze declaraţia femeii.

— Nu prea am multe de spus, replică bătrâna, oarecum neliniştită. O duceam foarte bine pentru că stăpânul nostru îşi pierdea mai toată vremea în laborator şi nu se arăta decât atunci când îi aduceam

mâncarea până la uşă, sau seara când se ducea la culcare.

— Dar purtarea lui ciudată nu v-a dat de bănuit?

— Defel, domnule comisar! Învăţaţii ăştia îşi au întotdeauna toanele lor. Stăpânul nostru nu îngăduia nimănui să-l stinghereasc de la lucru.

— Nu cumva ştiţi cu ce se ocupa?

— Nu, căci n-am văzut nimic din ce se fabrică în laborator.

— Bine, dar asta trebuia să vă pună pe gânduri?

Cei doi bătrâni rămaseră tăcuţi.

„Păcat că sunt atât de proşti, încât n-au avut curiozitatea să vadă ce tot făcea medicul în laborator" îşi zise comisarul.

Mai puse câteva întrebări, dar nu izbuti să afle nimic.

La un moment dat, bătrâna privi spre soţul ei, care clătină capul în semn de încuviinţare.

„Aha, ştiu ei ceva!" se gândi Krause, urmându-şi interogatoriul.

— Înainte cu câteva săptămâni s-a mutat la noi un domn, care dormea acolo adesea, şi era bun prieten cu stăpânul nostru.

— Cum îl chema?

— Doctorul Maskotcin.

— Doctorul Maskotcin? repetă comisarul. Aşadar, suntem pe calea cea bună… Şi spuneai că acesta era prieten cu stăpânul vostru? Nu cumva ştiţi ce făceau ei?

— Nu, nu ştim! În urma poruncii doctorului Arnberger, îi aduceam şi lui mâncarea în laborator.

— Stăpânul vostru nu primea scrisori? Dacă se ocupa cu fabricarea medicamentelor, trebuie să fi avut şi legături de afaceri!

— Scrisori nu primea, însă era chemat la telefon adesea.

— Hm, chestia devine tot mai misterioasă! mormăi comisarul. Zilele trecute a fost pe acolo un chinez, pe care trebuie să-l fi văzut careva din voi.

— Nu l-am văzut! De altminteri, e cu neputinţă să fi fost în vilă, căci atunci l-am fi zărit şi noi.

— Totuşi, a fost acolo. Doctorul Maskotcin a vorbit cu el la telefon şi chinezul a pornit spre locuinţa stăpânului vostru.

— N-am văzut pe nimeni! stărui femeia, înălţând din umeri.

— Uite ce e! hotărî Krause, în cele din urmă. Vă veţi înapoia acasă, unde veţi rămâne până ce poliţia îşi va fi terminat cercetările. M-aţi înţeles?

Bătrâna încuviinţă, apoi părăsi încăperea, însoţită de bărbatul ei.

— Hm, n-am făcut nicio scofală! mormăi Krause, după plecarea lor. Înainte de toate, habar n-am dacă vreunul din cei care se aflau în laborator a scăpat cu viaţă! Apoi, cine s-a sinucis? Sau glonţul era îndreptat împotriva noastră? În orice caz, în laborator trebuie să fi fost multe materii inflamabile, căci a ars până în temelii. Cât despre

cadavre carbonizate, nici urmă. Dar poate că aduce Riemann vreo veste, căci e la Zehlendorf de azi dimineaţă şi sper că până acum molozul a fost înlăturat!

Agentul îşi făcu apariţia abia spre seară. Era însoţit de un bărbat, care se dădu drept grădinar, susţinând că grădina lui se învecina cu proprietatea doctorului Arnberger.

— Domnul Edler ne poate da câteva informaţii preţioase, zise agentul, ştergându-şi fruntea de năduşeală.

Comisarul privi întrebător spre grădinar.

— Am văzut un bărbat care se depărta în grabă după izbucnirea focului, începu acesta. Necunoscutul alerga spre pădure şi dacă nu mă înşel, a sărit pe fereastra clădirii mistuite de flăcări.

— L-ai văzut la faţă? Eşti sigur că a sărit pe fereastră?

— Sunt aproape sigur de asta, răspunse grădinarul. Tocmai aveam treabă la brazdele de legume, când auzii detunătura şi ridicai capul. În acea clipă izbucni şi flacăra, iar un bărbat se desprinse de lângă casă, pornind în goană spre pădure, unde dispăru printre copaci. Una din ferestrele casei era deschisă, pe când cealaltă mai avea obloanele trase. Din asta am tras concluzia că necunoscutul a fugit pe fereastră.

— Şi cum arăta? Era înalt sau scund?

— Mai mult scund.

— Nu cumva poţi să ne dai şi alte amănunte cu privire la înfăţişarea sa?

Grădinarul înălţă din umeri.

— Nu l-am văzut decât în treacăt şi, apoi, depărtarea era destul de mare.

Poliţistul începu să măsoare încăperea cu paşi mari.

— Altceva nu ne mai poţi spune? întrebă el, după un răstimp.

— Poate că e o prostie, totuşi am să vă destăinui, căci cred că nu mă înşel, răspunse Edler, după câteva clipe de şovăială. Într-una din zile, aveam treabă în apropierea laboratorului, unde săpasem o brazdă de încercare. La un moment dat, auzii un ţipăt grozav, care nu putea să vină decât din laborator, apoi se făcu iar linişte.

— Asta e totul?

Grădinarul clătină capul, în semn de încuviinţare.

— De ce n-ai dat de veste autorităţilor?

— Ce rost ar fi avut? răspunse Edler, zâmbind. Se putea foarte bine să mă fi înşelat şi, afară de asta, e musai să te gândeşti numaidecât la ceva rău, când auzi un ţipăt?

— Dar era un ţipăt omenesc?

— Nici asta n-aş putea s-o spun! La drept vorbind, n-am auzit niciodată ţipătul unui muribund, totuşi îmi închipui că numai un om cure se află în ghearele morţii, poate să scoată un strigăt atât de înfiorător.

— De pildă, un om înjunghiat, nu e aşa? întrebă Krause, aţintind asupra grădinarului o privire cercetătoare.

— Da, aşa e, încuviinţă acesta.

— Şi asta e tot ce ştii, domnule Edler? urmă comisarul.

— Da!

— Bine, dacă voi mai avea nevoie de dumneata, am să-ţi dau de veste.

Grădinarul se îndepărtă, în timp ce Krause se întoarse spre subalternul său, pe chipul căruia se citea o mare îngrijorare.

— Ei, Riemann, ce-i cu dumneata? întreba comisarul, mirat. Faci o mutră de parcă ai fi văzut năluci.

— Mai că-mi vine să spun că aşa a şi fost, răspunse agentul. Da, am văzut lucruri grozave, domnule comisar… sau, cel puţin, atât de ciudate, încât nu mai ştiu ce să cred.

— Ei, ia s-auzim şi noi despre ce e vorba? zise Krause.

Celălalt se scărpină după ureche.

— După cum ştiţi, am pus să se înlăture molozul, raportă el. Din tot laboratorul nu mai rămăseseră decât vreo câteva traverse de fier şi nişte grinzi arse. La o adâncime de vreo cinci metri e apă, care pare neagră ca smoala. Nu ştiu dacă s-a adunat acolo în urma încercărilor făcute de pompieri pentru înăbuşirea focului, sau dacă a ţâşnit din pământ. Când am sosit la faţa locului, oamenii tocmai îşi luau dejunul şi, după ce flecării câtva timpi cu ei, mă apropiai de ruine şi privii în apă cu luare-aminte. Deodată, mă cuprinse groaza, căci mi se părea că un chip omenesc se ivise la suprafaţă, holbând spre mine doi ochi înfiorători. Ridicai o clipă privirile, ca să-mi dau seama dacă nu cumva eram victima unei năluciri. Când mă uitai din nou în adâncime, zării iarăşi chipul acela care acum se înălţase din apă pe jumătate. Şi, în timp ce privirile-mi rămăseseră aţintite spre el, un bulgăre cleios se ridică la suprafaţă, capul se făcu una cu acesta şi, după ce clocoti câtva timp, un braţ şi un picior se desprinseră din ciudatul bulgăre. Apoi capul ieşi la iveală. Jocul ţinu vreo cinci minute, până ce bulgărele dispăru în apă… Ce spuneţi dumneavoastră de asta?

Comisarul, care ascultase cu încordare, începu să zâmbească neîncrezător.

— Ai martori care să întărească spusele dumitale? întrebă el, după câtva timp.

— Martori n-am, răspunse celălalt. Lucrătorii spuneau că au zărit un animal ciudat, care se ivea, din când în când, la suprafaţa apei. Dar nu e adevărat ce spun ei, domnule comisar, căci atunci când au înlăturat molozul, mai era încă întuneric afară. Vă asigur că nu e vorba de un animal, ci de…

— Ce vrei să fie, atunci, dragă Riemann? întrebă comisarul.

— O fantomă, domnule comisar… o fantomă înfiorătoare…

Krause se uită îndelung la subalternul său.

— Ascultă-mă, nu cumva te-ai abătut pe la vreo cârciumă? întrebă el, batjocoritor..

— Nu, vă rog să mă credeţi că am fost şi sunt treaz!

Comisarul începu să se plimbe prin încăpere cu mâinile împreunate la spate.

— Am văzut şi auzit multe în viaţa mea, urmă el, după câtva timp, oprindu-se în faţa agentului. Mai ales în război am fost martor la chestii nespus de ciudate… Îmi amintesc de o întâmplare petrecută în Rusia, sau, mai bine zis în Polonia… Într-una din zile, găsirăm un cadavru groaznic la vedere… părea strivit şi avea la gât o rană adâncă. Medicul diviziei noastre, care cercetă cadavrul, dădu din cap, cu neîncredere, apoi porunci ca trupul să fie îngropat. Fiind nevoiţi să ne retragem din faţa ruşilor, care porniseră la atac cu înverşunare, lăsarăm cadavrul în urma noastră, căci nu mai avuseserăm vreme să-l îngropăm. A doua zi, înaintarăm din nou şi ajunserăm iarăşi în satul unde fusese găsit ciudatul cadavru. Dar acesta dispăruse, pesemne că ruşii îl aruncaseră în vreo mlaştină, împreună cu ceilalţi morţi. Dezertorii ruşi, însă, ne povestiră că mai fuseseră găsite şi alte trupuri ciopârţite în acelaşi chip sălbatic, dar că nimeni nu putea să-şi lămurească această taină. Ruşii aveau cu ei pe vestitul profesor Protoff şi umbla vestea că acesta face în spitale fel de fel de operaţii ciudate, pentru ca, pe de o parte să scape de la moarte soldaţi foarte grav răniţi, iar pe de alta, spre a scoate sângele muribunzilor. Fireşte că nu ne venea să credem, căci astea ar fi fost adevărate crime, totuşi fugarii susţineau cu tărie spusele lor. Ţi-am povestit faptul, fiindcă înainte cu câteva luni s-a găsit şi la Zehlendorf un asemenea cadavru, a cărui identitate n-a putut fi stabilită. Nici medicii n-au putut să-şi lămurească cum a ajuns mortul în această stare, până când au tras concluzia că fărădelegea fusese săvârşită de un nebun, care se ocupa cu medicina şi voise să facă o experienţă cu cine ştie ce scop tainic. Căci, un lucru era neîndoielnic: victima fusese ciopârţită când mai trăia. Nu e ciudat că acest cadavru a fost descoperit în Zehlendorf şi tocmai în apropierea „fabricii de otravă”?

Agentul clătină capul în semn de încuviinţare.

— Vom pleca la Zehlendorf, urmă comisarul. Una din două: sau dumneata ai dreptate, sau lucrătorii. Dacă e vorba de vreun animal, atunci trebuie neapărat să-l găsim.

— În orice caz, e mai mult decât ciudat că acest animal nu scoate niciun sunet, şi dispare în apă, ivindu-se totuşi la suprafaţă după câtva timp. Dacă ar fi un câine sau altceva – după cum susţin lucrătorii – atunci cum e cu putinţă să rămână atâta vreme în apă?

— Aici ai dreptate, încuviinţă Krause. Cu toate astea, poate că există vreun loc ascuns unde n-a pătruns apa. Dacă animalul se

aciuieşte într-o astfel de ascunzătoare şi-şi face apariţia după un timp anumit, atunci se poate crede că a rămas mereu în apă, când în realitate el a fost la adăpost.

— Mai bine să mergem la faţa locului, domnul comisar, zise Riemann, nerăbdător. Sunt curios să văd dacă vietatea aceea mai există sau a dispărut.

Cei doi poliţişti porniră la drum şi ajunseră în Zehlendorf cam pe la amiază, când lucrătorii se odihneau. Supraveghetorul lor ieşi în întâmpinarea lui Krause şi Riemann.

— Drace, nu e lucru curat, acolo jos! zise el, tulburat. Pun capul că n-avem de-a face nici cu un câine, nici cu o pisică, ci cu un animal care are înfăţişare omenească…

Comisarul se apropie de locul nenorocirii.

— Fiţi cu băgare de seamă să nu alunecaţi, domnule comisar! îl preveni supraveghetorul. Pivniţa pare să fie foarte adâncă.

— Abia înainte ieşise la iveală, dar acum a dispărut iarăşi, zise unul din lucrători.

Comisarul se apropie de surpătură şi privi în adâncime. Da, Riemann avea dreptate, apa era atât de neagră, încât îţi venea să crezi că se turnaseră înăuntru câteva butoaie cu păcură.

— Vedeţi ceva? întrebă comisarul, adresându-se lucrătorilor.

— Nu, acum a dispărut, răspunse unui din ei. Chiar înainte cu câteva minute mai era aici. Dar aşteptaţi niţel, căci o să se ivească iarăşi… Urât mai arăta la faţă! Şi uneori se vedeau braţe şi picioare omeneşti, dar după cât se pare, făptura aceea ciudată n-are oase în trup.

Comisarul zâmbi batjocoritor, însă nu răspunse, ci privi mai departe în groapă. Deşi cam începuse să fie şi el neliniştit, totuşi nu se trădă prin nimic şi-şi luă un aer nepăsător.

Rămase multă vreme cu privirile aţintite spre suprafaţa apei, dar ciudata făptură nu se mai arătă. În cele din urmă, Krause îşi îndreptă trupul şi întrebă:

— Ei, unde vă e animalul? Tare mi-e teamă că aţi avut năluciri cu toţii!

Deodată, supraveghetorul arătă spre ceva rotund, ca un fel de băşică.

— Ăsta e ochiul! şopti el.

Comisarul izbucni într-un hohot de râs.

— Ăsta să fie un ochi? strigă el. Nu, dragul meu, nu e decât o băşică de aer care s-o fi format sub apă! Ia daţi-mi o scară!

Scara fu adusă şi, în timp ce agentul şi supraveghetorul o ţineau de un capăt, Krause mişcă piciorul ei în aşa fel că împinse sub apă aşa-zisul ochi.

În clipa următoare, cei doi bărbaţi care ţineau scara, fură smuciţi

cu atâta putere, încât nu mai lipsi mult şi ar fi căzut amândoi în surpătură. Scara începu să se bălăbănească încolo şi încoace, apoi câteva braţe şi picioare buretoase, lungi, încercară să se agaţe de treptele ei, dar căzură îndărăt, fără vlagă.

Se ivi şi un cap omenesc – doi ochi îndobitociţi se holbară spre cei adunaţi la marginea gropii, care priveau încremeniţi cele ce se petreceau înăuntru.

Comisarul, care se aplecase mult deasupra surpăturii, scoase încetişor revolverul, căci bănuia mereu că avea de-a face cu un animal. Îndreptă ţeava spre ciudata făptură şi trase.

Apa începu să plescăie în jurul „animalului", care se năpusti spre scară, braţe lungi, fantomatice, cu degete mari, se încleştară de treptele ei, capul se umflă – apoi misterioasa plăsmuire dispăru iarăşi în apa neagră ca smoala.

— Ei, ce mai spuneţi acum, domnule comisar? întrebă supraveghetorul. E o pisică sau un câine?

Krause nu răspunse, ci porunci lucrătorilor să apuce scara şi s-o scufunde cu putere în apă, vrând în acest chip să ademenească făptura să iasă iarăşi la iveală.

Oamenii se supuseră şi izbiră cu scara în diferite locuri. Deodată, se auzi un vâjâit, apa începu să scadă şi, după puţin timp ieşi la iveală pardoseala de piatră a pivniţei, în mijlocul căreia se căsca o gaură cu un diametru de vreo jumătate metru, prin care se scursese lichidul negru. Cât despre ciudata făptură, nu rămăsese nicio urmă.

Comisarul coborî în groapă, urmat de agent şi supraveghetor. Pereţii erau netezi, iar groapa părea să aibă o mare adâncime. Cu ajutorul unei prăjini, încercară să-i pipăie fundul, ceea ce le izbuti. Făptura, însă, rămase dispărută.

— S-a târât în gaură! murmură supraveghetorul, înfiorându-se.

Krause făcu o mutră îngândurată, căci nu ştia ce să mai creadă despre cele ce se petrecuseră chiar sub ochii săi.

În cele din urmă, porni înapoi spre Berlin, însoţit de subalternul său.

— Trebuie să ne străduim din răsputeri să punem mâna pe Barickin sau Maskotcin ăla, cum îi mai zice, căci numai el ne poate lămuri, zise comisarul către Riemann. Bănuiesc că grădinarul nu s-a înşelat şi doctorul a fugit, într-adevăr. Nu ştiu de ce, dar am presimţirea că am să mă mai întâlnesc o dată cu omul acesta…

235. Castelul prezicătoarei

În apropiere de Fontainebleau, în Franţa, se afla un castel minunat, pe frontispiciul căruia era scris cu litere de aur, cuvântul „Denise". Castelul aparţinea prezicătoarei Denise Barobleur.

Bătrâna franţuzoaică stăpânea de multă vreme această proprietate, dar locuitorii din împrejurimi nu prea o cunoşteau pe locatară şi, mai ales în anii din urmă, n-o văzuseră deloc, căci, după cum ştim, prezicătoarea locuia la Petrograd.

Administratorul moşiei din jurul castelului, – care era foarte întinsă, din care pricină o bună parte din ea fusese arendată ţăranilor – era un oarecare Petroneff, pe care localnicii îl vedeau însă foarte rar.

La drept vorbind, toţi erau mulţumiţi de proprietarul domeniului, care nu prea se ocupa de acesta şi nu lua nicio măsură când nu se plătea arenda la timp. Se întâmplase adesea ca recoltele să fie slabe şi atunci ţăranii erau iertaţi de tot de plata arenzii.

Nimănui nu-i trecea prin minte că doamna Barobleur avea în Petrograd o locuinţă modestă, unde primea pe cei mai de seamă oameni din întinsul imperiu rusesc, cărora le făcea horoscopul vieţii. Fiecare îşi închipuia că bătrâna era atât de bogată, încât putea să-şi îngăduie luxul de a nu se sinchisi de valoroasa moşie.

În sfârşit, după o lipsă atât de îndelungată, stăpâna castelului îşi anunţă sosirea. Intendentul, un om mai în vârstă, cu o barbă respectabilă, păru pătruns de marea însemnătate a persoanei sale. Îmbrăcat în cea mai bună haină din câte avea, bătrânul nu-şi mai găsea răgaz de dimineaţă până seara şi, întocmai ca un general care dă directive de luptă soldaţilor săi, se plimba şi el prin castel, dând porunci celor două femei de serviciu.

Se grăbea tare, deoarece stăpâna lui putea pica de la o zi la alta. Apoi, mai aştepta încă o vizită – era vorba de un domn şi două doamne.

În cele din urmă, monsieur Alfons Bouillon – cum se numea intendentul – făcuse ordine în tot castelul. De la Paris, adusese o bucătăreasă, două fete în casă, o cameristă şi un servitor, căci aşa îi scrisese doamna Denise Barobleur.

Acum musafirii n-aveau decât să vină. Monsieur Bouillon îşi aranja haina de douăzeci de ori pe zi, iar privirile-i erau îndreptate mereu spre aleea dreaptă, care se întindea de la portalul aurit al castelului până la şosea.

Într-una din zile, un bărbat distins, cu chipul grav şi ochi albaştri, se opri înaintea castelului. Nu se înşela oare? Aceasta să fie „vila” doamnei Denise Barobleur?

După ce şovăi câtva timp, el deschise poarta şi se îndreptă spre portal, deasupra căruia strălucea în litere aurite numele proprietarei.

Castelul acesta minunat, aparţinea într-adevăr bătrânei prezicătoare, care dusese în Petrograd o viaţă atât de misterioasă?

În timp ce mai stătea nehotărât înaintea scării largi de piatră, care ducea spre intrare, îşi făcu apariţia un bărbat bătrân.

Vasilieff – căci el era străinul – îl salută politicos, aşa cum îi era

obiceiul.

— Mă rog, cu cine am onoarea? întrebă monsieur Bouillon, înclinându-se.

„Hm, străinul ăsta nu o om de rând! O fi vreun marchiz, un conte, sau poate şi mai mult!” se gândi el.

— Aş vrea să vorbesc cu stăpâna castelului, răspunse Vasilieff, ocolind întrebarea celuilalt.

— Din păcate, doamna Denise Barobleur nu e încă aici, dar trebuie să pice azi sau mâine.

— Nu e aici? repetă vizitatorul. Hm, ciudat!… Mi s-a spus că doamna se află la proprietatea ei din Fontainebleau.

Intendentul înălţă din umeri.

— E adevărat, trebuia să fie aici, dar până acum n-a sosit încă.

— Atunci, desigur că a sosit o tânără fată cu numele de Irina Verodin? urmă Vasilieff.

— Cine?

— O tânără blondă şi frumoasă, anume Irina Verodin, care urma să rămână în castel, ca oaspete al doamnei Barobleur.

— Nu vă înţeleg, domnule…

— Cum, n-a sosit o fată cu avionul?

Bouillon zâmbi.

— Nu cumva e vreo greşeală la mijloc? întrebă el. Eu unul, habar n-am de vreo fată, care să fi venit cu avionul.

Vasilieff se posomorî la faţă.

— Să i se fi întâmplat ceva? murmură el.

După ce mai puse câteva întrebări, moşierul se îndepărtă, zicând că va reveni peste o zi sau două, când nădăjduia că o va găsi pe bătrâna doamnă.

Intendentul îl urmări cu privirea.

— Unde am mai văzut eu chipul acesta? se întrebă el.

Începu să-şi frământe creierul, dar nu izbuti să-şi amintească cu ce prilej se întâlnise cu străinul acela.

În cele din urmă, întâmplarea îi veni în ajutor. Trecând prin faţa bibliotecii, îşi aminti că stăpâna lui obişnuia să stea multă vreme înaintea tablourilor care atârnau de pereţii încăperii. Mânat de curiozitate, intendentul intră în bibliotecă, unde privirile-i căzură asupra unui portret în ulei, care atârna deasupra biroului şi care înfăţişa un tânăr cu trăsături distinse.

— Ăsta era străinul pe care l-am zărit, adineauri, murmură intendentul, lovindu-se cu palma peste frunte. Fireşte, acum arată altfel – a îmbătrânit, părul i-a albit, dar trăsăturile au rămas aceleaşi… E cu neputinţă să fie vreo greşeală la mijloc!

Rostind aceste cuvinte, bătrânul privi cu luare-aminte spre portret. Cine să fie oare? Nu cumva era fiul stăpânei sale?

În orice caz, când străinul avea să se înapoieze, bătrânul voia să-l întrebe de nume. După ce luă această hotărâre, monsieur Bouillon citi din nou o scrisoare care se afla pe birou şi sosise de curând.

Era din partea Denisei Barobleur, care îi dădea de veste că peste puţin timp două doamne şi un domn vor sosi la castel şi cerea să fie primiţi cât mai bine.

— Nu cumva una din acele doamne o fi tocmai tânăra de care a întrebat străinul? murmură Bouillon. Tot ce se poate… Dar au trecut atâtea săptămâni şi musafirii n-au dat niciun semn de viaţă! Cine ştie ce se mai poate întâmpla în vremurile astea tulburi?

După două zile, Vasilieff îşi făcu iarăşi apariţia la castel. De astă dată, bătrânul intendent îl privi cu multă luare-aminte.

— Doamna Barobleur n-a venit încă, dar trebuie să pice din clipă în clipă, zise el. Pe cine trebuie să anunţ?

Vasilieff îşi spuse numele şi adăugă:

— Nu cred să-şi mai amintească de mine. Dar după ce voi vorbi cu dânsa, sunt sigur că va şti despre cine e vorba.

Moşierul se depărtă iarăşi. De atunci revenea în fiecare zi. În acelaşi timp, o mare îngrijorare îl frământa cu privire la soarta Irinei, care trebuia să fi sosit de multă vreme. Unde rămăsese, oare, tânăra fată? Nu cumva i se întâmplase ceva pe drum? Nu cumva se prăbuşise avionul?

Vasilieff locuia în Fontainebleau, unde închiriase un apartament într-un hotel. Pentru a se putea duce cât mai des la castelul bătrânei prezicătoare, moşierul închiriase un automobil pe tot timpul şederii sale în oraş.

Într-una din zile, monsieur Bouillon stătea iarăşi la intrarea castelului, privind spre aleea mărginită de flori minunate. Deodată tresări, căci o maşină elegantă, mare, se apropia de castel. Nu cumva era iarăşi Vasilieff?

Nu, de astă dată se înşelase. Afară de şofer se mai aflau în automobil încă două persoane – o femeie şi un bărbat în vârstă.

Aceştia trebuiau să fie musafirii despre care îi scrisese Denise Barobleur şi pe care urma să-i întâmpine în numele stăpânei sale.

Intendentul îşi aranjă nodul de la cravată, mai trase o dată de pulpana hainei – după cum îi era obiceiul – apoi îşi luă o ţinută ţanţoşă, aşa cum se cuvenea unui intendent. Aşteptă până ce maşina se opri înaintea porţii, apoi chemă servitorul, care de opt zile n-avea nicio treabă şi era nespus de bucuros că găsise o slujbă atât de bună.

— Jean, deschide poarta! porunci el, cu glas puternic.

Tânărul servitor porni în goană spre poartă şi o deschise, cercetând cu ochi de cunoscător eleganta maşină.

— Da, cu un asemenea automobil ai putea colinda toată lumea, îşi

zise el, în timp ce maşina făcu un viraj şi se opri înaintea peronului.

— Dumneata eşti intendentul Bouillon? întrebă femeia, care coborî din maşină.

Celălalt făcu o plecăciune.

— Cu cine am onoarea? întrebă el.

— Sunt contesa Romanov, zise femeia, cu glas prietenos. Domnul e prinţul Vladimir de Orlinski, adăugă ea, arătând spre bătrânul cu barba albă.

— Fiţi bine veniţi! se grăbi să răspundă Bouillon. Poftiţi, vă rog!

După ce urcară scara largă, şi intrară în castel, bătrânul intendent arăta spre un şir de încăperi.

— Aceste odăi au fost puse la dispoziţia domniilor voastre, din ordinul stăpânei mele, zise el politicos. Sper că vă veţi simţi bine la noi.

— Asta sper şi eu, domnule Bouillon, răspunse femeia, care nu era alta decât misterioasa contesă care-l îngrijise de Boris Verodin.

— În partea dinspre fund, alături de încăperile doamnei contese, sunt odăile rezervate tinerei doamne, pe care o aşteptăm, urmă intendentul, arătând camerele respective.

Contesa, însă, tresări, şi schimbă o privire cu bătrânul prinţ, care clătină capul cu tristeţe.

De când se afla în tovărăşia distinsei femei, acesta începuse iarăşi să simtă că făcea parte din altă lume, că fusese odinioară un om bogat şi puternic. Numai în Rusia se schimbaseră lucrurile, numai acolo nobilii fuseseră urmăriţi cu înverşunare.

Cei doi călători se şterseră de praf, îşi schimbară veşmintele, apoi se întâlniră cu toţii în salonul contesei, care ceruse să li se pregătească masa întrucât erau înfometaţi.

Atât nobila femeie cât şi însoţitorul ei plutiseră în primejdie de moarte. Când revoluţionarii pătrunseseră în castelul contelui polonez, cele trei persoane izbutiră cu mare greutate să scape de sălbaticii lor urmăritori. Aproape paisprezece zile fugarii rămaseră în coliba din pădure, tremurând de teamă, veşnic îngrijoraţi pentru viaţa lor.

O dată, în retragerea lor, ruşii se apropiaseră mult de colibă, dar din fericire fură ajunşi din urmă de legionarii polonezi, care îi alungară mai departe.

Cei trei fugari fură descoperiţi de polonezi, care îi priviră cu neîncredere şi încercară chiar să-i lege. În acea clipă, se ivi un tânăr ofiţer, cu care contele vorbi în limba maternă, lămurind astfel toată neînţelegerea.

Trecură cinci zile, până ce fugarii izbutiră să străbată zona de luptă, ajungând la graniţă. Contesa voia să plece în Anglia, dar asta fiind cu neputinţă, îşi urmă călătoria spre Paris, în timp ce contele Zielinski se despărţi de ei, zicând îndurerat:

— Castelul strămoşilor mei a fost distrus de flăcări, totuşi trebuie să rămân în apropierea lui şi să lupt alături de legionari, împotriva cotropitorilor patriei mele. Ar fi o laşitate să-mi părăsesc ţara, tocmai acum când se află în primejdie, după ce ani de-a rândul a lâncezit sub domnia Ţarilor.

Prinţul Vladimir de Orlinski şi contesa porniră mai departe. Grija pentru Irina, căreia îi fusese hărăzită o soartă atât de tragică, apropiase mult pe aceşti doi oameni atât de deosebiţi unul de altul. În timpul călătoriei, prinţul istorisi tovarăşei sale cum se împrietenise cu Irina în înfiorătoarea subterană din fortăreaţa Petru şi Pavel.

— Ah, cât ţi-a fost dat să înduri! murmură contesa, îngrozită.

— Da, încheiasem cu viaţa! oftă bătrânul. Şi dacă astăzi mai trăiesc totuşi, aceasta nu mai este decât o ultimă pâlpâire a existenţei mele. Nici nu vreau să mă întorc în lume, nu vreau să se ştie că prinţul Vladimir de Orlinski se mai află printre cei vii. Am să-mi aştept în singurătate sfârşitul apropiat.

— Prinţe, dacă nu mă înşel, aveai un fiu? întrebă contesa.

Bătrânul îşi îndreptă trupul şi ochii-i scânteiară.

— N-am avut niciun fiu, răspunse el. Copilul baronesei Augustina de Balten sau al prinţesei Augustina Orlinski – cum s-a numit ea mai târziu – e un bastard… Ce-i drept, e un bastard de viţă împărătească, dar nu fiul meu…

De atunci, contesa nu mai îndrăzni să aducă vorba despre asta, căci nu voia să mai amărască zilele nenorocitului bătrân.

Încolo, prinţul era cu totul sub înrâurirea însoţitoarei sale şi se supunea tuturor hotărârilor acesteia, care îl poftise la castelul Denisei Barobleur.

— Ce-o fi făcând sărmana copilă? întrebă contesa, în timp ce stăteau în salon.

— Dumnezeu ştie! murmură prinţul, îndurerat. Prin câte a trecut biata fată!

Când se aflau împreună, acesta era mereu subiectul discuţiei lor.

Acum, contesa ar fi vrut să-l vadă pe Petroneff, căci numai el putea să-i vină în ajutor. De ce nu se-arăta oare acesta? Doar hotărâseră să pornească la drum în urma lor? Era sigură că-l va întâlni aici, în castelul „Denise”, dar credinciosul servitor nu dăduse nici măcar un semn de viaţă.

Contesa mai era preocupată şi de altceva. Boris Verodin îşi găsise, într-adevăr, moartea în locuinţa medicului din Cronstadt? Dumnezeu nu-l ocrotise, oare? Nobila femeie se căia amarnic că nu-i spusese adevărul, că nu se destăinuise fiului ei. Adeseori plângea cu lacrimi amare, gândindu-se la chipeşul tânăr, care fusese îngrijit de mama lui, fără, să ştie cu cine avea de-a face.

— Fiul meu, scumpul meu fiu! murmura ea, cu duioşie.

Şi tânăra femeie, pe care el o iubea cu toată patima? Nataşa, fosta prinţesă de Gogineff, se dusese să-şi vadă soţul, tocmai atunci când casa fusese distrusă de explozie…

Biata contesă începuse să piardă încrederea în Dumnezeu. Cea din urmă bucurie a vieţii, drăgălaşa Irina, fusese smulsă şi ea de lângă dânsa, printr-o ticăloşie fără seamăn.

După puţin timp, intendentul veni să-i anunţe că masa era pregătită. Cei doi oaspeţi fură conduşi în sufragerie, unde mâncară în tăcere.

— Vino să-ţi arăt castelul, prinţe Orlinski! zise contesa, după ce sfârşiră masa.

— Dumneata, să mi-l arăţi, doamnă contesă? făcu bătrânul, mirat. Dacă nu mă înşel, intendentul nici nu te cunoştea măcar?

Nobila femeie se roşi, apoi zise, zâmbind:

— Cu toate astea, cunosc foarte bine clădirea. Vino, ai să rămâi uimit văzând ce comori de artă a adunat aici doamna Denise Barobleur.

Şi, într-adevăr, contesa nu exagerase defel. Bătrânul prinţ fu condus din încăpere în încăpere şi văzu tablouri minunate ale pictorilor vestiţi, sculpturi preţioase, obiecte de artă – în sfârşit, tot felul de obiecte de valoare, care fuseseră adunate de-a lungul anilor.

— Şi stăpâna acestui castel… e… aceeaşi femeie… care se ocupa în Petrograd…?

— …cu ghicitul, completă contesa, văzând nehotărârea prinţului.

Acesta o privi cu coada ochiului şi clătină capul, nedumerit.

— Şi cum ai ajuns la dânsa? întrebă el.

— Înainte vreme am fost mult timp împreună cu fiica ei, răspunse contesa.

— Ah, are o fiică?

— A avut, căci acum nu mai trăieşte.

Cei doi intrară în bibliotecă, ai cărei pereţi erau acoperiţi de rafturi pline de cărţi. Sute şi sute de volume frumos legate se aflau în încăpere, care avea şi un perete liber. De acesta atârnau câteva portrete minunate, opera unor pictori vestiţi.

Deodată, prinţul şovăi şi duse mâna la frunte. Apoi se apropie pas cu pas de un colţ al odăii, unde se afla o fotografie mare, într-o ramă de preţ, înfăţişând o femeie nespus de frumoasă.

Contesa îl urmărea cu încordare.

Ajuns înaintea portretului, bătrânul rămase nemişcat, cu privirile aţintite asupra lui.

— Cine… cine e asta? îngână el, după un răstimp.

Însoţitoarea lui se prefăcu mirată.

— Habar n-am! răspunse ea. Trebuie să mărturisesc totuşi că e vorba de o femeie nespus de frumoasă, cum n-am mai văzut în viaţa

mea.

— Dânsa e… nu mai încape nicio îndoială! bâigui bătrânul.

— Cine? întrebă contesa.

— Augustina… Augustina de Balten… soţia mea!

— Nu cumva te înşeli, prinţe Orlinski? Ce să caute aici portretul ei?

— Ea e… ea e! îngână bătrânul, cu glas stins. Aşa trăieşte în amintirea mea… aşa am fost nevoit s-o părăsesc atunci.. în Crimeea… când am văzut-o pentru ultima dată… Era atât de frumoasă, încât mi-a răpit-o un împărat, ca s-o facă amanta lui…

Prinţul îşi ascunse faţa în mâini. Amintirile erau atât de dureroase, încât amenințau să-i ia minţile. Istovit peste măsură, bietul om se aşeză într-un fotoliu şi-şi roti privirile prin încăpere, apoi rămase cu ele aţintite asupra unui portret care atârna deasupra biroului.

— Nu cumva ştii şi cine este acest tânăr? întrebă contesa.

— Da, cred că ştiu! răspunse bătrânul.

— Cine?

— Bastardul! izbucni el, plin de ură. Copilul din flori… presupusul fiu al prinţului Orlinski, iar în realitate fiul lui Alexandru al treilea, Ţarul tuturor ruşilor…

Contesa, care tremura din tot trupul, se întoarse, cu ochii plini de lacrimi, şi privi spre portret adânc înduioşată.

— Cum îl chema pe fiul dumitale… sau, mai bine zis, al împăratului? întrebă ea, după un răstimp.

— Nu ştiu… n-am aflat-o niciodată!

— Sărmane prinţ! murmură nobila femeie.

— Să mergem! exclamă prinţul, deodată. Această Denise Barobleur pare să fie o femeie foarte misterioasă, de vreme ce are în casa ei asemenea tablouri.

Cei doi părăsiră biblioteca şi porniră de-a lungul coridorului, în care lumina pătrundea din belşug.

În cele din urmă ajunseră la scara de piatră ce ducea în alee.

Deodată un fior străbătu trupul contesei, căci auzise un glas foarte cunoscut. Ea îşi apăsă mâinile pe inimă şi rămase nemişcată.

Prinţul o privi îngrijorat. Ce se întâmplase?

Glasul ajunse şi la urechile sale, un altul îi răspunse – era al bătrânului intendent. În cele din urmă contesa izbuti să mai facă vreo câţiva paşi, se aplecă deasupra balustradei, apoi…

Un ţipăt uşor ieşi de pe buzele ei, şi rămase cu privirile aţintite înainte, se sprijini de balustradă, ca să nu se prăbuşească la pământ.

— Morţii ies din morminte… el e… Vasilieff, bâigui ea şi-şi pierdu cunoştinţa.

Prinţul o cuprinse în braţe. O paloare cadaverică acoperise chipul ei frumos.

— Moare… moare! strigă bătrânul, îngrozit.

236. Înlănţuiri fatale

Vasilieff îşi făcu iarăşi apariţia la castel, unde fu întâmpinat de intendent, pe care îl întrebă, ca de obicei, dacă nu sosise tânăra blondină.

— Avem musafiri, însă aceea pe care o căutaţi n-a venit încă, răspunse bătrânul. În schimb, a sosit altă doamnă, despre care mi-a scris stăpâna mea.

— Altă doamnă? făcu moşierul. E prietenă cu doamna Denise Barobleur?

— Da, aşa se pare, căci stăpâna mea mi-a poruncit să-i împlinesc orice dorinţă. În acelaşi timp a mai sosit şi un domn bătrân, – un prinţ rus.

Vasilieff abia auzise ultimele cuvinte ale flecarului intendent, căci era peste măsură de îndurerat că nici Irina, nici bătrâna prezicătoare nu sosise încă la castel.

— Iar am venit degeaba, zise el, cu tristeţe.

Vru să plece, dar se răzgândi şi se apropie iarăşi de intendent, zicând.

— Aş vrea să vorbesc cu doamna cea străină… poate că e în măsură să-mi dea ceva lămuriri.

— Bine, mă duc să vă anunţ, zise Bouillon. Aşteptaţi vă rog aici puţin!

În acea clipă se auziră strigătele prinţului.

— S-a întâmplat ceva! murmură bătrânul, pălind. Aveţi răbdare câteva clipe… trebuie să mă duc să văd ce e…

În timp ce Vasilieff se aşeză pe o bancă, intendentul urcă în grabă scara de piatră.

Din cealaltă parte a coridorului, venea una din fetele în casă şi camerista.

— Doamna contesă trebuie dusă în odaia ei! A leşinat… să sperăm că nu e nimic grav, zise cineva.

Când Bouillon ajunse şi el lângă grup, contesa tocmai îşi venea în simţiri.

— Vreau să… mă înapoiez… în încăperea mea! îngână ea.

Cu ochii închişi de oboseală, se lăsă condusă în odaia ei, unde se aşeză într-un fotoliu. Camerista îi frecă tâmplele cu apă de Colonia, în timp ce prinţul şi bătrânul intendent vrură să se retragă.

— Rămâi aici, prinţe Orlinski… şi dumneata, domnule Bouillon, zise contesa.

Cei doi bărbaţi rămaseră.

— Nu mai am nevoie de dumneata, Lisette, se adresă ea cameristei.

După ce fata se depărtă, o tăcere apăsătoare domni câtva timp în încăpere.

— Te simţi mai bine, doamnă contesă? întrebă prinţul, în cele din urmă.

— Da, totul a fost din pricina spaimei care m-a cuprins, răspunse ea şi aţinti asupra intendentului o privire cercetătoare. Domnule Bouillon… spune-mi, te rog, cine e străinul cu care ai stat de vorbă jos? Ce caută aici… cum îl cheamă?

— Vasilieff, răspunse omul, nedumerit de tulburarea contesei. Mi se pare că face parte din emigranţii ruşi… A fost de mai multe ori aici, aproape în fiecare zi, întrebând de o tânără blondină care urma să vină cu dumneavoastră. Afară de asta, ţine foarte mult să stea de vorbă cu stăpâna mea, doamna Denise Barobleur.

— Cum ai spus că-l cheamă… Vasilieff?

— Da, doamnă contesă.

— Vino mai aproape, domnule Bouillon… şi mai aproape, şopti contesa, cu glas stins.

După ce intendentul se apropie, ea adăugă:

— Să nu spui domnului cum mă cheamă…

— Dar voia să vorbească cu dumneavoastră…

— Şi nu cumva i-ai şi spus?

— Nu, doamnă, nu v-a aflat încă numele. I-am spus doar că o doamnă e în vizită la noi şi atunci şi-a exprimat dorinţa să vă vadă…

Contesa răsuflă uşurată, ca şi cum o mare povară i s-ar fi luat de pe inimă.

— Slavă Domnului! murmură ea. Domnule Bouillon, du-te şi spune-i că astăzi nu mă simt bine, astfel că nu pot primi pe nimeni.

— Am înţeles, doamnă.

— Şi încă ceva… dar vino mai aproape!

Contesa aruncă o privire, asupra bătrânului prinţ, care se retrase cu câţiva paşi.

— Să nu-i spui nici numele prinţului, şopti ea intendentului. M-ai înţeles?

Omul clătină capul în semn de încuviinţare, deşi era nedumerit asupra ciudatelor porunci ale contesei.

După câteva minute, se apropie de Vasilieff, care se ridică de la locul său.

— Doamna contesă nu vă poate primi astăzi, zise el. Poate mai treceţi pe aici mâine sau poimâine…

Moşierul dădu din cap.

— Nu face nimic, zise el, nepăsător. Eu doar voiam să vorbesc, cu doamna Barobleur, nu cu străina.

Îşi luă ziua bună de la intendent şi se îndreptă spre capătul aleii, unde îl aştepta maşina.

Când se văzu iarăşi singură, un noian de simţăminte copleşi inima contesei, care abia izbuti să-şi adune gândurile. O fericire fără seamăn pusese stăpânire pe inima ei la gândul că Vasilieff nu era mort, după cum crezuse. Deşi Urez şi Petroneff îi destăinuiseră că fostul prizonier din celula numărul optsprezece căzuse victimă zbirilor Cekei, totuşi acesta se ivise înaintea ei, teafăr şi nevătămat.

Gândurile i se încâlceau în minte, tâmplele îi zvâcneau cu putere. În cele din urmă se tolăni în pat, punându-şi comprese reci la frunte. Din când în când un murmur scăpa de pe buzele ei:

— Trăieşte… Vasilieff trăieşte!

Dacă, cel puţin, ar fi putut vorbi cu Petroneff! Unde se afla, oare, credinciosul servitor? Ar fi trebuit să fie demult în Franţa, căci călătoria ei până la Fontainebleau ţinuse aproape şapte săptămâni, iar Petroneff urma să plece imediat după dânsa.

Nu cumva i se întâmplase ceva pe drum? Nu cumva căzuse în mâinile agenţilor cekişti? Lucrul cel mai simplu ar fi fost să-l primească pe Vasilieff, care i-ar fi destăinuit cum izbutise să scape din mâinile zbirilor săi, care îl condamnaseră la moarte.

Contesa aflase din gura agitatorului ticăloşia care se urzise împotriva lui Vasilieff. Urez era prietenul ei credincios. Dacă s-ar pune în legătură cu el? Dar nu, nici asta n-avea rost.

În acea clipă, camerista deschise uşa, rămânând nehotărâtă în prag.

— Ce-i cu dumneata, Lisette? întrebă contesa, cu glas slab. Doar ştii că n-aş vrea să fiu stingherită?

— Intendentul mi-a predat o scrisoare sosită chiar acum, pentru doamna contesă.

— O scrisoare? zise contesa, ridicându-se în capul oaselor. Dă-o încoace!

Camerista se apropie şi întinse tava de argint pe care se afla scrisoarea, apoi se depărtă.

— Asta e scrierea lui Petroneff, murmură contesa. Slavă Domnului, că văd un semn de viaţă de la el. Scrisoarea e predată în Berlin. Ce o fi căutând Petroneff acolo?

Luă un cuţit de tăiat hârtie, care se afla pe măsuţa de lângă dânsa şi, cu ajutorul lui desfăcu plicul. Scrisoarea cuprindea următoarele rânduri:

„Prea stimată doamnă contesă,

Nădăjduiesc că aţi sosit cu bine la Fontainebleau, unde aş fi fost şi eu de multă vreme, dacă nu s-ar fi petrecut fapte care aproape par cu neputinţă. S-a produs o minune – o minune, care vă va copleşi de fericire, prea stimată doamnă! Domnul Vasilieff, cel crezut mort, a ieşit din nou la iveală. Da, trăieşte, şi e în afară de orice primejdie.”

Urma descrierea faptelor din noaptea, când Urez şi Petroneff se întâlniseră cu prinţul Potcikev şi-l urmăriseră până la închisoarea Cekei, unde Vasilieff îi descuiase poarta. Mai departe, credinciosul servitor descria plecarea lui Vasilieff la Moscova şi vizita lui în mănăstirea „Maicilor cenuşii", unde vorbise şi cu Virubova, care, însă, fusese vestită mai dinainte că moşierul mai era în viaţă. Scrisoarea continua astfel:

„… şi în sfârşit, izbutirăm să părăsim Petrogradul. După vreo patru săptămâni Findley ne aduse în Germania. V-am trimis câteva scrisori şi telegrame din Petrograd şi Stockholm, însă fiindcă mă îndoiesc că acestea au ajuns la destinaţie, vă scriu şi din Berlin.

Domnul Vasilieff a încercat în nenumărate rânduri să afle de la mine lămuriri asupra dumneavoastră, şi vă puteţi închipui cât de greu mi-a fost să fac pe neştiutorul. Sufăr foarte mult din această pricină, căci ştiţi doar cât de mult îmi iubesc stăpânul.

Doamnă contesă, fie-vă milă de el, destăinuiţi-i totul, pentru ca să puteţi avea parte şi dumneavoastră de o viaţă fericită. Nici eu nu mai ştiu cum să ies la capăt din tainele ce mă înconjoară. La ce bun toate astea? Nu spuneaţi chiar dumneavoastră atunci când aţi aflat despre moartea lui, că vă căiţi amarnic fiindcă nu i-aţi destăinuit adevărul? Vă rog din suflet, spuneţi-i cine este misterioasa călugăriţă! Oricum, bănuieşte el ceva. În orice caz, se îndoieşte de moartea dumneavoastră, căci şi-a pus în gând să plece la Livadia şi să dezgroape mormintele. De asemenea, a vorbit în chip foarte stăruitor cu stareţa mănăstirii „Maicilor cenuşii".

Fiind nevoit să-i spun că Irina fusese descoperită, am trebuit să-i destăinui şi încotro se îndreptase, căci îmi luasem, doar, răspunderea pentru tânăra fată. Aşadar, în curând veţi primi vizita lui. I-am spus că Irina a plecat cu avionul însoţită de un bătrân venerabil, spre moşia doamnei Denise Barobleur. Ţinând seama de împrejurări, n-am putut să-i destăinui mai mult.

Nădăjduiesc, prea stimată doamnă contesă, că vă simţiţi bine şi aţi ajuns nevătămată la Paris, împreună cu Irina şi bătrânul prinţ. Din ordinul lui Vasilieff am mai rămas în Berlin, ceea ce mă bucură foarte mult, căci mai toţi locuitorii din Fontainebleau mă cunosc ca administratorul moşiei doamnei Barobleur. În cele din urmă, domnul Vasilieff tot ar fi trebuit să afle ceva şi atunci aş fi fost nevoit să-i fac mărturisiri.

Vă mai aduc la cunoştinţă că a luat hotărârea să pornească oarecare cercetări la Londra unde vrea să culeagă informaţii asupra familiei Worchester.

Rugându-vă să-mi daţi de veste cât mai curând despre cele întâmplate, rămân al dumneavoastră, prea supus,

Petroneff.

P.S. Notez aici adresa mea.”

237. Prezicătoarea atotştiutoare

După ce citi scrisoarea de câteva ori, contesa! rămase pe gânduri.

— Căile Domnului sunt minunate! murmură ea. Dar nu cumva are dreptate Petroneff, susţinând că nu trebuie să punem la prea multe încercări bunăvoinţa Celui de Sus? adăugă ea, oftând. N-ar fi trebuit oare să-i destăinui totul încă demult, în loc să mă înconjor de un văl de nepătruns? Totuşi, nu se poate! îşi urmă ea monologul. Nu, nu pot… sunt atât de nenorocită! Cum să-i destăinui adevărul?

Biata femeie chibzui multă vreme. Ce se petrecea, oare, în mintea ei?

În cele din urmă se ridică, apăsă pe butonul soneriei şi spuse cameristei să-l cheme pe bătrânul intendent.

După puţin timp, acesta se ivi în încăpere şi rămase lângă uşă.

— Nu mă cunoşti, domnule Bouillon? întrebă contesa, cu blândeţe.

— Nu înţeleg ce vrea să spună doamna contesă, răspunse bătrânul, nedumerit.

— În schimb, mă vei înţelege, după ce vom fi stat de vorbă!… Aşadar, nu mă cunoşti?

— Nu… nu vă cunosc decât de la sosirea dumneavoastră în castel.

— Aha!… După cât ştiu, doamna Barobleur ţi-a scris să-mi îndeplineşti toate poruncile, ca şi cum le-ar fi dat dânsa?

Intendentul se înclină respectuos.

— Sper că în această privinţă doamna contesă n-are ce să se plângă de mine, zise el.

— N-am vrut să spun asta, dragă domnule Bouillon. Aş vrea, însă, să-ţi dau câteva instrucţiuni, care sunt de mare însemnătate pentru mine… Mi-ai spus că un domn doreşte să-mi vorbească – nu e aşa?

— Da, doamnă, cred că va veni pe aici mâine sau poimâine. La drept vorbind, voia să vorbească cu doamna Barobleur. Dar pe semne că nădăjduieşte să capete de la dumneavoastră ceva lămuriri asupra stăpânei mele.

— Aşa cred şi eu… În acelaşi timp, însă, străinul se interesează şi de tânăra fată, care trebuia să sosească la castel…

Contesa rămase tăcută câtva timp apoi urmă:

— Nu ştiu dacă va veni atât de curând. Pe semne că i s-a întâmplat ceva, după ce a părăsit Rusia.

— Sărmana fată! murmură intendentul.

— Iată ce vreau să-ţi spun, domnule Bouillon! urmă femeia. Deocamdată ştii că nu trebuie să pomeneşti nici numele meu, nici al bătrânului prinţ…

— Da, doamnă contesă.

— Bine, repet aceasta: domnul nu trebuie să afle cum ne cheamă… Apoi, îi vei zice că am plecat de aici, însoţită de prinţ. M-ai înţeles?

— Da, doamnă contesă, vă puteţi bizui pe mine. Dacă domnul mai vine pe aici, am să i spun că aţi părăsit castelul.

— Şi adaugă că doamna Barobleur se află la Paris în locuinţa ei din strada Voltaire, de unde te-a chemat la telefon, poruncindu-ţi ca vizitatorul să fie trimis acolo.

— Prea bine, doamnă!… Stăpâna mea se află, într-adevăr, la Paris? întrebă omul, mirat. Până acum nu ni s-a spus nimic despre asta.

— Da, a sosit la Paris de curând, dar n-a putut încă să vină aici. Peste scurt timp, însă, se va retrage în castel pentru totdeauna.

— Ce bine ar fi! exclamă Bouillon. De altminteri, n-are niciun rost ca o doamnă bătrână să pribegească prin lume în vremurile astea tulburi, când are un castel atât de minunat, unde poate trăi în tihnă. Nici domnul Petroneff nu s-a arătat demult pe aici… a trecut aproape un an de la plecarea lui… Moşia nu mai aduce niciun venit, pe câtă vreme odinioară era o adevărată mină de aur pentru stăpânii ei. Doamna Barobleur ar trebui să angajeze un administrator destoinic care să poarte grijă de întinsul ei domeniu.

— Probabil că aşa va şi face, când se va înapoia în castelul „Denise” ca să nu-l mai părăsească niciodată.

Astfel se sfârşi convorbirea lor şi Bouillon se depărtă.

Coborând scările, intendentul se simţi copleşit de fel de fel de gânduri. Slujea la castel de treizeci de ani şi se schimbaseră în vremea asta trei stăpâni, dar la niciunul n-o dusese atât de bine ca la doamna Barobleur, care se arăta foarte rar pe acolo şi-i dăduse depline puteri, încât se putea socoti ca proprietarul castelului. Nici Petroneff, administratorul, nu se prea sinchisise de el, când se arăta la moşie.

Şi acum se ivise o contesă străină, căreia doamna Barobleur îi îngăduise să ia orice măsură în numele ei. Lucrul părea foarte ciudat. Apoi, cine era acest Vasilieff, care venea în fiecare zi şi nu trebuia să afle, cu niciun chip, numele contesei?

Faptul cel mai ciudat, din toate astea, era că portretul care atârna în bibliotecă deasupra biroului nu putea să înfăţişeze decât pe Vasilieff. Dar niciodată când venise şi ea la castel, doamna Barobleur nu pomenise cine era acest tânăr.

La urma urmei, însă, de ce să-şi bată capul cu toate astea? Într-o bună zi curiozitatea lui avea să fie satisfăcută.

După câteva ceasuri, Bouillon văzu sosind eleganta maşină a contesei, în care urcă aceasta împreună cu bătrânul prinţ.

Când trecură prin faţa lui, intendentul se înclină cu respect, apoi îi urmări cu privirea până ce automobilul dispăru.

Apoi se îndreptă spre castel, de unde răsuna râsul vesel al servitoarelor, care stăteau la taifas cu tânărul Jean.

— N-au decât! murmură intendentul, care de un timp încoace devenise foarte îngăduitor. La urma urmei, de ce n-ar râde şi glumi, dacă stăpâna sau musafirii ei nu sunt acasă?

În aceeaşi zi, mai târziu cu câteva ceasuri, Bouillon fu chemat la telefon de doamna Denise Barobleur.

— Ce mai e pe acolo, domnule Bouillon? întrebă ea.

— Hm, ar fi mult mai bine dacă doamna s-ar hotărî odată să vină la castel şi să îngrijească de treburi! răspunse intendentul.

Un râs scurt se auzi la celălalt capăt al firului.

— În curând se va întâmpla şi asta… Voiam, doar, să te întreb dacă oaspeţii mei mai sunt acolo.

— Doamna contesă a părăsit castelul acum câteva ceasuri, însoţită de bătrânul prinţ.

— Şi Vasilieff, despre care mi-a vorbit contesa la telefon? A mai dat pe la noi?

— Deocamdată nu, dar probabil că va veni mâine.

— Atunci, te rog să-l trimiţi la mine.

— Da, doamnă.

Intendentul vru să mai întrebe ceva, însă Denise Barobleur închisese aparatul.

Zadarnic aşteptă el în acea zi înapoierea contesei şi a prinţului.

A doua zi, Vasilieff îşi făcu apariţia, grav, ca de obicei.

— Din păcate, doamna a părăsit castelul, zise Bouillon. În schimb, vă voi da adresa stăpânei mele, care se află la Paris, şi mi-a poruncit să vă trimit acolo.

Chipul moşierului se însenină dintr-odată.

— Aşadar, îşi mai aminteşte de mine? întrebă el.

— Asta n-aş putea să vă spun, căci mi-a poruncit, doar să vă dau adresa ei.

Moşierul luă bucata de hârtie şi se depărtă în grabă. Acum nu se mai gândea la străină, ci numai la doamna Barobleur, care avea să-l lămurească dacă Tatiana mai e în viaţă.

Dădu şoferului adresa prezicătoarei şi maşina porni spre Paris. În marele oraş, se opri înaintea unei căsuţe, care avea aproape aceeaşi înfăţişare ca cea din Petrograd. Vasilieff rămase uimit de această asemănare. Şi aici nu se zărea decât o tăbliţă de aramă, cu numele prezicătoarei.

Moşierul bătu la uşă, care se deschise numaidecât şi un arab îmbrăcat într-o haină de mătase roşie şi pantaloni albaştri, se ivi în prag, zâmbindu-i prietenos. Pe cap, purta un fes.

— Aş dori să vorbesc cu doamna Barobleur, zise Vasilieff, oarecum neliniştit, căci după cât se părea, bătrâna se îndeletnicea şi aici cu aceeaşi meserie ca şi la Petrograd.

Dacă Vasilieff mai avea vreo îndoială asupra acestui lucru, atunci

aceasta avea să se risipească foarte curând.

Arabul îl conduse într-o încăpere care era tot atât de întunecoasă ca şi sala de aşteptare a casei din Petrograd. O draperie se dădu deoparte şi bătrâna se ivi în prag, cu spatele încovoiat de ani, sprijinindu-se în bastonul ei. Părul alb ca zăpada împodobea chipul ei distins, cu ochi mari, străpungători.

— Cum vă numiţi, domnule? întrebă ea în limba franceză, pe care o vorbea tot atât de bine ca şi pe cea rusă.

— Numele meu e Vasilieff, răspunse vizitatorul. Nu ştiu dacă vă mai amintiţi de mine, doamnă? adăugă el, tulburat. Am fost la dumneavoastră în Petrograd şi…

Bătrâna îi curmă vorba printr-un gest.

— O clipă, stimate domn, zise ea, ducând mâna la frunte. Hm, numele mi se pare cunoscut… ca şi glasul, de altminteri… Aha, acum îmi aduc aminte, te-ai interesat de fotografia pe care ţi-am trimis-o prin doamna Virubova?

— Da, aşa e, încuviinţă moşierul, cu bucurie. Aşadar nu m-aţi uitat?

Prezicătoarea zâmbi.

— Nu, fireşte că nu te-am uitat! Dar ce mai face doamna Virubova? A izbutit să-şi învingă câtuşi de puţin durerea pricinuită de moartea scumpei ei Ţarine?

Vasilieff înălţă din umeri, oftând.

— Ultima dată am văzut-o acum două luni, în mănăstirea „Maicilor cenuşii” de la Moscova. Am mângâiat-o cât mi-a fost în putinţă, dar nu cred s-o mai revăd vreodată, dacă va rămâne în Rusia.

— Cum, nu vrei să te mai înapoiezi acolo? întrebă prezicătoarea, tresărind. Nu eşti rus?

— Ba da, şi-mi iubesc patria mai presus de orice, răspunse Vasilieff, cu glas tremurător. Înapoierea mea, însă, depinde de lămuririle pe care le voi primi de la dumneavoastră.

Bătrâna clătină capul, prefăcându-se mirată.

— Nu înţeleg ce vriei să spui cu asta? Există vreo legătură între mine şi înapoierea dumitale în Rusia?

— Da. Dacă voi căpăta informaţii mulţumitoare, totul se va lămuri.

— Şi ce vrei să ştii, anume? întrebă prezicătoarea, aţintindu-şi ochii ei pătrunzători asupra vizitatorului.

Vasilieff răsuflă din adânc, ca şi cum ar fi vrut să-şi adune puteri pentru ceea ce avea să spună.

— Cred că vă amintiţi că am stăruit o dată, foarte mult să-mi împliniţi o rugăminte, începu el.

— Era vorba de fotografia unei doamne, nu-i aşa?

— Da! Aceeaşi chestiune mă aduce şi astăzi la dumneavoastră. Această doamnă era odinioară foarte aproape de mine… Dacă vă

amintiţi, v-am întrebat la Petrograd pe cine înfăţişează fotografia şi mi-aţi răspuns că e vorba de o fostă prietenă a răposatei dumneavoastră fiice.

Prezicătoarea clătină capul în semn de încuviinţare.

— Şi după cum spuneaţi, doamna murise de multă vreme!…

— Da, atât dânsa cât şi fiica mea.

— Nu, nu e cu putinţă! strigă Vasilieff. Am dovezi că acea doamnă mai e în viaţă!

— Cred că te înşeli, domnule! răspunse Denise Barobleur.

— Nu. Nu mă înşel, căci am fost îngrijit de ea pe când zăceam bolnav, anul trecut. Deşi am recunoscut-o, mai stăteam încă la îndoială dacă e dânsa într-adevăr şi, după ce m-am însănătoşit, încercai s-o regăsesc, dar totul a fost în zadar. Cercetările mele rămaseră fără niciun folos… în schimb izbutii să adun dovezi că nu mă înşelasem.

Denise Barobleur clătină capul, cu hotărâre.

— Atunci nu mai încape nicio îndoială că nu era vorba despre doamna a cărei fotografie ţi-am trimis-o cu fosta favorită a Ţarinei.

— Ba despre ea era vorba! stărui Vasilieff. Sunt sigur că nu mă înşel, căci tot pe atunci se întâmplă ceva ciudat cu un giuvaier în al cărui medalion se afla fotografia din tinereţe a acestei doamne… La un moment dat giuvaierul îmi dispăruse, dar după un timp oarecare îl primii înapoi într-un chip foarte ciudat, şi atunci băgai de seamă că în medalion se afla fotografia surorii de caritate care mă îngrijise în timpul bolii. Cele două portrete înfăţişau una şi aceeaşi persoană, sunt sigur de asta!

Prezicătoarea rămase pe gânduri.

— Totuşi, trebuie să fie o greşeală la mijloc! zise ea, după un răstimp. Mai ai şi alte dovezi că acea doamnă e în viaţă?

— Da, o dovadă neîndoielnică.

— Şi anume?

— Bănuiala mea a fost întărită de un bărbat care o cunoaşte din tinereţe. E vorba de un om foarte temut, care pe vremuri se bucura de favoarea împăratului. Astăzi, omul acesta şi-a pierdut toată puterea, iar revoluţionarii l-au condamnat la moarte pentru crimă. Trebuie să mărturisesc că şi-a meritat pedeapsa… înainte de execuţie, însă, a izbutit să evadeze din temniţă şi desigur că acum e la adăpost. Aşadar, acest bărbat mi-a dat încredinţarea că doamna mai trăieşte, căci a văzut-o cu ochii lui.

— Şi care e numele său? întrebă prezicătoarea.

— Asta n-are nicio însemnătate, răspunse Vasilieff. Nutresc un dispreţ adânc pentru atest om, al cărui nume nici nu vreau să-l rostesc, totuşi sunt sigur că de astă dată nu m-a minţit. Doamnă, vă conjur pe tot ce aveţi mai scump în lume, spuneţi-mi dacă ştiţi precis că prietena

fiicei dumneavoastră nu mai e în viaţă!

Denise Barobleur începu să tremure şi se sprijini în toiagul ei, ca şi cum ar fi părăsit-o puterile.

— Nu pot să adaug nimic la cele ce ţi-am spus o dată, zise ea, după un răstimp.

Moşierul îşi ascunse faţa în mâini şi oftă.

— Toate nădejdile mi le pusesem în dumneavoastră, zise el.

Bătrâna îl privi înduioşată, păru că vrea să vorbească, dar nu zise nimic.

— Îmi pare rău că nu-ţi pot fi de folos, murmură ea.

În cele din urmă, Vasilieff se ridică, vrând să se îndepărteze. Dar se răzgândi, adresându-se iarăşi bătrânei:

— Aţi avut bunăvoinţa să oferiţi adăpost unei tinere fete, anume Irina Verodin şi ştiu că această fată, la care ţin foarte mult, n-a sosit încă. Aş vrea să aflu, însă, cum aţi ajuns la ea?

Denise Barobleur zâmbi.

— Am cunoscut-o mai demult… Acum câtva timp, nişte prieteni m-au rugat să-i dau adăpost, ceea ce am primit, deoarece castelul meu nu e locuit de nimeni.

— Sărmana a dispărut! murmură Vasilieff. Cine ştie ce i s-a întâmplat! Nici nu vă puteţi închipui cât de mult mă îngrijorează soarta ei!

— Dar cine e această fală? Nepoata dumitale?

— Nu… fiica mea!

— Un copil adoptiv, desigur?

— Nu, e fiica mea adevărată, răspunse moşierul cu glas solemn.

— Şi n-a avut pe nimeni care s-o ocrotească? întrebă prezicătoarea.

— Ba da, doamnă! Cu toate astea a dispărut… Cine ştie unde o fi acum? Poate că nici nu mai trăieşte! A plecat din Petrograd cu avionul şi ar fi trebuit să sosească acum două luni la castelul dumneavoastră.

— Da, e într-adevăr foarte trist! murmură bătrâna, cu milă.

— Vă îndeletniciţi şi aici cu aceeaşi ocupaţie ca şi în Petrograd? urmă moşierul, schimbând vorba.

— Da, n-am nici acum răgaz să mă odihnesc. Aici în Paris, sunt mii de emigranţi ruşi, în cea mai mare parte oameni bogaţi sau nobili şi toţi aceştia caută o mângâiere, căci au rămas fără patrie. De aceea mi-am reluat ocupaţia pe care o aveam în Petrograd. Spun oamenilor ceea ce vor să ştie… şi crede-mă că nu-i mint niciodată! Dar ce ai de gând să faci acum, domnule Vasilieff? Doreşti să aştepţi sosirea tinerei fete la Fontainebleau?

— Nu, nu pot să aştept.

— În orice caz, sigur că se va simţi foarte bine în castelul meu, dacă va veni într-adevăr. Poate că asta te mai liniştеşte, domnule Vasilieff.

— Vă mulţumesc din toată inima! Asigurarea dumneavoastră e o mare mângâiere pentru mine… În ceea ce priveşte planurile mele de viitor, n-aş putea să vă spun nimic precis. Probabil, însă, că voi pleca în Anglia peste puţin timp.

— Atunci, îţi doresc drum bun! şi adăugă, zâmbind: Nu cumva doreşti să-ţi fac un horoscop?

Vasilieff se uită la bătrâna prezicătoare, vru să se împotrivească, dar ochii ei frumoşi aveau o putere magică asupra sa. În cele din urmă clătină capul în semn de încuviinţare şi se lăsă condus în altă odaie, unde bătrâna luă loc la o masă.

Aceiaşi lumină roşietică învălui încăperea, ca şi altădată la Petrograd; moşierul abia izbutea să deosebească pe femeia, care se plecă peste mâna lui şi-i spuse, cu glasul ei melodios, tot cea se întâmplase în ultimul timp.

— Ai avut mult de suferit! începu ea. Revoluţionarii te-au urmărit cu înverşunare, silindu-te să părăseşti un oraş mare, de unde ai fugit în alt oraş.

— Asta trebuie să fie Moscova, atunci când am fost arestat de ticălosul acela de Iunistin, se gândi Vasilieff.

— Ai fost întemniţat… condamnat la moarte! urmă prezicătoarea. Dar Cel de Sus te-a avut în paza Lui şi ţi-a trimis prieteni cu ajutorul cărora ai putut scăpa din ghearele cekiştilor.

Bătrâna se opri, Vasilieff se simţi iarăşi cuprins de tulburare, ca şi atunci, în Petrograd, când mai fusese la dânsa. De unde ştia toate aceste lucruri misterioasa femeie? Avea, într-adevăr, darul să arunce o privire în trecutul sau viitorul oamenilor? Dar Vasilieff voia să afle şi mai mult, voia să ştie ce soartă îl aşteaptă.

— Îmi dau seama că puterea dumneavoastră e foarte mare, zise el. Dar aţi fi în stare să zugrăviţi şi viitorul?

Denise Barobleur îi luă mâna, privi cu luare-aminte liniile palmei, apoi urmă:

— Viaţa dumitale va fi luminoasă de acum încolo, căci steaua cea bună a răsărit! Văd un castel mare.. o tânără fată… alături de ea se află o doamnă frumoasă… Pe chipurile tuturor e întipărită o fericire nespusă… Totuşi, vei mai avea mari necazuri. Dar fereşte-te de a te înapoia în Rusia, unde eşti ameninţat de primejdii nebănuite.

Vasilieff zâmbi cu amărăciune.

— Ştiu, îmi vrea binele! îşi zise el.

Nu mai întrebă nimic, îşi luă rămas bun de la prezicătoare, apoi se depărtă, după ce depuse o sumă de bani în cutia de ofrande, care se afla în coridor.

Se simţea istovit cu desăvârşire. Încă mai bâjbâia, încă nu ştia dacă Potcikev îl minţise sau nu. De ce îl chinuia îndoiala? Nu era, oare, aproape sigur ca Tatiana se afla în viaţă? Nu-l îngrijise dânsa, până ce

se însănătoşise cu totul?

238. O încercare neizbutită

Când ajunse acasă, Vasilieff găsi o telegramă din partea lui Petroneff, care îl întreba dacă să plece spre Fontainebleau.

După o scurtă chibzuială, moşierul îi răspunse să mai rămână la Berlin, unde avea să sosească şi el peste câteva zile. Apoi se pregăti de drum, căci nu mai avea ce căuta în Franţa. Toate nădejdile sale, că va izbuti să dea de urma Tatianei aici, se spulberaseră iar Irina nu sosise la castel şi poate că nici n-avea să sosească vreodată.

Înainte de plecare, însă, mai făcu o vizită la castelul „Denise" spre a lăsa intendentului adresa, unde acesta să-l poată vesti, eventual, de sosirea Irinei.

Când maşina se opri la capătul aleii, moşierul coborî şi porni îngândurat spre minunatul castel, pe o potecă singuratică. Deodată privirile-i se îndreptară spre un lac care scânteia în mijlocul verdeţii. Pe suprafaţa lucie a apei pluteau uşor două lebede albe ca zăpada, iar în partea din fund se afla o peşteră care avea o uşă aurită.

În acea clipă se auzi râsul argintiu al unei femei, apoi un glas bărbătesc.

Temându-se să nu fie descoperit, moşierul vru să se depărteze, dar tresări deodată.

Colo, la o depărtare de vreo cincizeci de metri se aflau două persoane – un bătrân venerabil, cu barba albă ca zăpada, iar la braţul său păşea cu mândrie o femeie înaltă, al cărei chip îl zărea foarte bine.

Vasilieff rămase ca încremenit, gândurile i se încâlciră în minte şi un singur cuvânt scăpă de pe buzele sale:

— Tatiana!

Contesa – căci ea era – înălţă capul şi, zări pe moşier, se întoarse repede şi dispăru printre copaci, împreună cu însoţitorul ei.

Vasilieff îşi veni în fire încetul cu încetul. Duse mâna la frunte, şi se-ntrebă dacă nu cumva îşi pierduse minţile?

Rămase câtva timp cu privirile aţintite spre locul unde se iviseră cele două persoane, apoi strigă iarăşi numele femeii, dar nu-i răspunse decât ecoul glasului său.

În cele din urmă se întoarse şi porni spre poarta castelului. Păşi pe alee cu ochii mereu pironiţi spre lac. Acolo zărise cele două persoane.

În clipa aceea intendentul Bouillon îşi făcu apariţia pe scara largă de piatră.

— Ei, aţi vorbit cu doamna Barobleur? întrebă el, venindu-i în întâmpinare.

— Da. Am fost la Paris – răspunse Vasilieff. Spune-mi, te rog, cine sunt cele două persoane, care au venit aici în vizită? Le-am văzut mai

adineauri… Era o doamnă şi un bătrân.

Intendentul făcu o mutră mirată.

— Vă înşelaţi, domnul meu, răspunse el. Musafirii au plecat de ieri şi nu se mai înapoiază. După câte ştiu s-au îndreptat spre Paris, căci voiau să vorbească cu stăpâna mea.

— Domnule intendent, te rog… i-am văzut doar cu ochii mei! stărui moşierul.

— Asta e tot ce vă pot spune, răspunse bătrânul, înălţând din umeri.

— Bine, atunci spune-mi cum o cheamă pe doamna care a plecat ieri de aici!

Celălalt rămase o clipă foarte încurcat, amintindu-şi de făgădui ala dată. Totuşi, izbuti repede să născocească un nume.

— E contesa Burgestein, răspunse el.

— Şi bătrânul?

— Prinţul Barnovski.

Vasilieff privi cu neîncredere la celălalt. Nu cumva minţea bătrânul intendent?

În cele din urmă, un gând îi fulgeră prin minte.

— Aş putea să vorbesc la telefon cu doamna Barobleur? întrebă el, deodată.

— De ce nu!

Vasilieff intră în castel şi încercă să se pună în legătură telefonică cu prezicătoarea. Dar totul fu în zadar, căci nimeni nu-i răspunse.

— Dacă doriţi neapărat să vorbiţi cu doamna Barobleur, lucrul cel mai simplu ar fi s-o vizitaţi iarăşi în locuinţa ei din Paris, îl sfătui intendentul.

Moşierul clătină capul în semn de încuviinţare, apoi îşi luă rămas bun şi se depărtă în grabă de-a lungul aleii, căci avea impresia că e supravegheat.

— Dă-i drumul repede peste câmp şi apropie-te iarăşi de castel, dar în aşa chip ca să nu fim zăriţi de cei dinăuntru, şopti el, şoferului.

După vreo câteva minute, automobilul se opri în spatele clădirii lângă un zid deasupra căruia se înălţau ramurile arborilor din parc. Vasilieff chibzui câteva clipe, apoi se adresă iarăşi şoferului:

— Ia-o încet de-a lungul zidului, căci vreau să sar în parc. Apoi, mă vei aştepta aici.

Şoferul se supuse şi, în timp ce maşina porni înainte foarte încet, moşierul se agăţă de o ramură groasă şi, trăgându-se în sus, sări zidul, înalt de vreo trei metri.

În clipa următoare se auzi un ţipăt.

— Vi s-a întâmplat ceva, domnule? întrebă şoferul, speriat.

— Cred… că mi-am rupt piciorul, răspunse Vasilieff, cu glas stins.

Fără să mai stea pe gânduri, şoferul se căţăra şi el pe zid, de unde

îşi zări pasagerul zăcând în iarbă.

— Ce facem acum, domnule? întrebă el. Cum să vă scot de aici?

Moşierul încercă să se ridice, dar un geamăt de durere îi ieşi de pe buze şi se prăbuşi iarăşi în iarbă.

— Singurul lucru care ne rămâne de făcut e să ocolesc zidul şi să dau de veste celor din castel. Nădăjduiesc că avem de-a face cu oameni de inimă.. Vom izbuti să lămurim că n-am avut gânduri rele.

Vasilieff se împotrivi cu îndârjire, însă şoferul nu ţinu seamă de asta, şi, urcându-se în maşină, porni spre poarta castelului.

Intendentul se ivi numaidecât.

— Ce doreşti, mă rog? întrebă el.

Şoferul rămase încurcat, neştiind cum să înceapă.

— S-a întâmplat o nenorocire! zise el, în cele din urmă. Un domn şi-a îngăduit o glumă, sărind în parc. Cu acest prilej şi-a rupt sau şi-a scrântit piciorul, astfel că nu mai poate înainta.

— Aşteaptă puţin! răspunse bătrânul. Mă duc să văd ce e de făcut.

Dispăru, dar se întoarse repede înapoi.

— Vino înăuntru cu maşina şi urmează drumul pe care am să ţi-l arăt eu, zise el. Îl cunosc pe stăpânul dumitale.

Peste câteva minute, cei doi bărbaţi se aflau înaintea lui Vasilieff, care mai zăcea în iarbă, gemând de durere.

— Iartă-mă, te rog! murmură el, adresându-se intendentului. Voiam să mă încredinţez cu ochii mei dacă nu cumva m-am înşelat…

— Sprijiniţi-vă de umerii noştri, domnule Vasilieff, zise bătrânul.

În acest chip rănitul fu dus până la maşină, care porni din nou spre poartă.

Tocmai în acea clipă, o femeie se ivi la una din ferestrele castelului şi, apăsându-şi mâinile pe inimă, murmură, cu glas îndurerat:

— Sărmane Vasilieff! De ce sunt nevoită mereu să mă ascund de tine?

Apoi, nenorocita femeie se prăbuşi pe un divan şi izbucni în plâns.

239. Detectivul Jonny Walker

Petroneff, care, locuia într-o pensiune aleasă din Berlin, primise de la Vasilieff o însărcinare care îl uimise nespus.

Moşierul îi poruncise să se pună în legătură cu un foarte cunoscut detectiv londonez, căruia să-i dea misiunea de a culege informaţii asupra familiei ducale Worchester din Anglia.

Întruna din zile, Petroneff primi o telegramă din partea lui mister Walker – aşa se numea detectivul – prin care acesta îi vestea sosirea lui la Berlin.

Până atunci, însă, Petroneff schimbase diferite scrisori şi telegrame, atât cu Vasilieff, cât şi cu contesa, care avea aceeaşi adresă ca şi

doamna Denise Barobleur. Contesa îi scrisese despre aventura moşierului, iar o zi mai târziu primi o scrisoare de la Vasilieff, în care acesta îi arăta că-şi rupsese un picior, astfel că era nevoit să mai rămână în hotelul din Fontainebleau, aşteptând să se însănătoşească.

Petroneff se afla într-o dispoziţie foarte proastă.

— Toate astea se întâmplă numai din pricina blestematelor taine! mormăi el.

Deodată cineva bătu în uşă şi, o femeie frumoasă se ivi în încăpere, zâmbindu-i prietenos.

— Dumneavoastră, doamnă contesă? exclamă el, plăcut surprins. Cum aţi ajuns aici?

— Foarte simplu: am luat expresul, care m-a dus până la Berlin…

Credinciosul servitor îi ajută să-şi scoată paltonul, apoi contesa luă loc.

— Ei, acum putem sta iarăşi niţel de vorbă, dragă Petroneff! zise ea. Mi-ai adus la cunoştinţă tot felul de noutăţi, însă nu mi-ai pomenit nimic despre cele ce ţi s-au întâmplat după salvarea miraculoasă a lui Vasilieff şi, mai ales, cum ai ajuns în Germania.

— Nu prea am multe de spus, stimată doamnă! După ce am ieşit din apele ruseşti, căpitanul Findley a făcut un ocol cu iahtul său şi, în cele din urmă, am izbutit să ajung în Berlin.

— Şi detectivul englez? Ai vorbit cu el, sau ţi-a scris ce-a aflat cu privire la familia Worchester din Anglia?

— Nici una, nici alta. În schimb, aştept sosirea lui, care nu mai poate întârzia.

— Ia spune, Vasilieff ţi-a destăinuit cum s-a întâmplat că şi-a rupt piciorul?

— Nu mi-a amintit decât despre faptul în sine.

— Atunci am să ţi-o spun eu, dragă Petroneff! În ultimul timp, venea în fiecare zi la castelul „Denise” întrebând de Irina şi doamna Barobleur. Eu nu ştiam încă despre salvarea lui miraculoasă, căci telegramele şi scrisorile dumitale le-am primit abia acum două zile. Aşadar, îţi poţi închipui bucuria mea, când auzii în curtea castelului glasul bine cunoscut al lui Vasilieff! Rămăsei o clipă ca încremenită, şi-l văzui iarăşi aşa cum îl văzusem în ultimii doi ani: distins, grav şi plin de demnitate… În aceeaşi zi, primii şi scrisoarea dumitale. Vasilieff, însă, din îndemnul intendentului, făcu o vizită la Paris doamnei Barobleur, căreia îi istorisi durerile sale, cerând şi lămuriri asupra călugăriţei din tagma «Maicilor cenuşii».

Contesa oftă şi rămase tăcută câtăva vreme.

— Ah, iarăşi tainele astea! îşi zise Petroneff. Mare minune dacă sărmanul meu stăpân nu şi-o pierde minţile!

— Prezicătoarea însă, nu putea să-i vină în ajutor, urmă contesa. Aşadar, se înapoie la Fontainebleau şi nenorocirea făcu să mă zărească

în parc, alături de bătrânul prinţ. Mă strigă pe nume, dar eu dispărui repede în castel. Atunci s-a dus să vorbească cu intendentul, pe care îl învăţasem ce să răspundă, astfel că nu află nimic din gura lui. Cu toate astea, Vasilieff nu se dădu bătut şi, ocolind domeniul, încercă să sară zidul din spatele castelului, probabil pentru a face oarecare cercetări. Cu acest prilej şi-a rupt piciorul.

În tot timpul povestirii, chipul lui Petroneff se posomorâse tot mai mult.

— Doamnă contesă, zise el, cu glas rugător, după ce femeia tăcu, nu vreţi să luaţi hotărârea de a ridica o dată vălul des în care v-aţi învăluit atâta vreme? Mai puteţi răbda să vedeţi groaznicele chinuri în care se zbate sărmanul meu stăpân? Nu e oare timpul să punem capăt tuturor acestor taine? Fiţi îndurătoare… vă implor, doamnă, împliniţi-mi rugămintea!

— Nu mă chinui, Petroneff! răspunse contesa, adânc mişcată de devotamentul servitorului ei. Din nefericire, clipa n-a sosit încă… Dar n-o să mai treacă multă vreme şi Vasilieff va afla totul. Dacă aş şti cu hotărâre că Boris Verodin şi-a găsit moartea, dacă aş fi sigură că nu-mi voi mai revedea copilul, atunci n-aş mai sta în cumpănă să-mi smulg vălul de pe faţă.

— Şi dacă nu veţi izbuti să aflaţi ceva în această privinţă?

— Ba trebuie să aflu. Inima îmi spune că în curând voi căpăta veşti despre Boris Verodin… un glas lăuntric îmi şopteşte mereu că el mai e în viaţă…

Petroneff îşi dădu seama că n-avea niciun rost să mai stăruie pe această cale, astfel că încercă alt mijloc:

— Bine, dar ce veţi face dacă Vasilieff hărţuit de îndoială se va înapoia în Rusia într-o bună zi? Dacă va înfrunta noi primejdii şi toată salvarea lui n-ar mai folosi la nimic? În acest caz, nu veţi avea mustrări de cuget toată viaţa?

Contesa plecă privirile şi lacrimile o podidiră.

— Nu, nu voi ajunge atât de departe, dragă Petroneff! murmură ea. Dacă Vasilieff ar lua o asemenea hotărâre, atunci vom şti să-l abatem de la dânsa. Datoria dumitale e să-mi dai de veste numaidecât.

— Dar îmi vine atât de greu să fiu necinstit cu el…

— Totuşi, n-avem încotro, domnule Petroneff! Aşadar, te vei înapoia la el şi nu-l vei părăsi, căci deocamdată n-am nevoie de dumneata.

— Nu, nu pot, doamnă contesă! Dacă l-aş vizita la Fontainebleau ar fi foarte supărat pe mine că am venit fără ordinul său.

— Atunci rămâi mereu în legătură cu el, ca să putem interveni la nevoie. Dar ce să mai caute Vasilieff în Rusia?

— După câte îl cunosc, ştiu că nu e omul care să renunţe atât de uşor la o hotărâre luată. Bănuiesc că vrea să plece la Livadia, unde va

cere autorităţilor să se deschidă mormântul. Din fericire, acum nu se poate duce acolo, căci Crimeea mai e hăituită de tulburări, însă după ce lucrurile se vor potoli, nimeni nu-l va mai putea împiedeca să-şi ducă hotărârea la îndeplinire. De asemenea, socot că ar mai vrea să vorbească o dată cu stareţa mănăstirii şi, afară de asta, să pornească cercetări pentru descoperirea Irinei, despre care crede că mai e în Rusia. Nu i-am spus că şi dumneavoastră aţi fugit din patrie împreună cu tânăra fată şi părerea lui e că atât dânsa cât şi pilotul, împreună cu însoţitorul lor, au căzut în mâinile revoluţionarilor, în urma defectării avionului, care a aterizat în mod forţat.

— Sărmana copilă! murmură contesa. Ah, dacă aş şti încotro să-mi îndrept cercetările! Din păcate, însă, n-am nicio urmă, căci ticălosul a săvârşit fapta cu multă dibăcie. Trebuie să fi fost el ajutat de cineva.

În acea clipă răsunară glasuri pe coridor. Petroneff trase cu urechea apoi porni spre uşă, căci auzise numele său. Dar abia apucase să pună zăvorul, când cineva bătu în uşă.

Contesa se ridică repede şi privi în jurul ei, căutând o ascunzătoare.

— Colo, doamnă contesă! şopti Petroneff, cu înfrigurare, arătând spre draperia care despărţea odaia de dormitor.

Aceasta îşi lua mantia şi poşeta, dispărând în camera învecinată, apoi Petroneff deschise uşa.

Un bărbat spân, de vârstă mijlocie, îmbrăcat în haine de sport, trecu pragul încăperii şi, înclinându-se uşor, întrebă:

— Am cinstea să vorbesc cu domnul Petroneff?

Celălalt clătină capul, în semn de încuviinţare.

— Numele meu e Jonny Walker, urmă noul venit.

— Ah, dumneavoastră sunteţi cunoscutul detectiv londonez? exclamă Petroneff. Luaţi loc, vă rog!

Detectivul puse jos pardesiul, lăsă din mână valiza, apoi se aşeză.

— Mi-am dus la îndeplinire misiunea, începu el, dar trebuie să recunosc că niciodată n-am avut o însărcinare mai uşoară ca aceea pe care mi-aţi dat-o. Orice birou de informaţii din Anglia v-ar fi putut da lămuririle cerute.

— Da, însă voiam să merg la sigur şi de aceea m-am adresat vestitului detectiv englez Jonny Walker, replică Petroneff. Acum, însă, înainte de a vă ruga să-mi spuneţi ce-aţi aflat, ţin să vă atrag atenţia că acel în numele căruia lucrez nu va face nicio obiecţiune cu privire la onorariul dumneavoastră.

— Un adevărat gentleman! zise detectivul, lăsându-se pe spate şi începându-şi povestirea. De fapt, familia ducală Worchester s-a stins, căci ultimul vlăstar bărbătesc, care avea bogăţii nenumărate şi titlul de duce, a murit acum vreo zece ani. Acesta era un aristocrat în adevăratul înţeles al cuvântului şi se înrudea chiar cu familia regală,

astfel că putea intra şi ieşi oricând din palat. Deşi i se oferise în nenumărate rânduri demnitatea de ministru, ducele refuzase cu încăpăţânare, iar în ultimii ani se retrăsese cu totul din politică. Fiind în viaţă încă, ducele îşi dezmoşteni fiica-i unică, deoarece aceasta pribegea prin lume fără rost. Însă tânăra femeie nu-şi făcu prea mult sânge rău, căci avea bogăţii lăsate de mama ei, astfel că putea să renunţe la moştenirea tatălui. La moartea acestuia, nimeni nu ştia unde se află fiica ducelui, care nu se ivi decât după un an şi se spune că rămase foarte îndurerată aflând de moartea părintelui ei. În cele din urmă, se procedă la deschiderea testamentului. Spre dezamăgirea unor rubedenii şi spre uimirea tuturor acelora care fuseseră în legătură cu familia ducelui, se constată că în ultimele săptămâni din viaţa lui, acesta îşi schimbase testamentul şi constituise pe fiica lui executoare testamentară, rămânând ca toate bunurile sale mobile precum şi titlul ducal să fie moştenite de copilul ei. Nimeni nu ştia că fiica ducelui se căsătorise în străinătate. Deşi se spunea că soţul ei era un american bogat, nimeni n-ar fi putut da vreo lămurire în această privinţă. În acelaşi timp, însă răposatul pusese condiţia ca nepotul lui să-şi ceară drepturile până la o dată anumită, iar în caz contrar succesiunea să treacă asupra unor moştenitori colaterali. Puţin timp după aceea, fiica ducelui dispăru din nou şi se credea că ar fi pornit iarăşi spre America, de unde nu venea în patrie decât foarte rareori. Moştenirea – care era alcătuită din numeroase fabrici, mine, câteva moşii şi păduri întinse, – fu administrată de câteva persoane de încredere şi, întrucât veniturile nu erau folosite de nimeni, valoarea ei aproape se dublă. Tânărul duce, însă, deveni un personaj legendar. Nu-i vorbă, din timp în timp apar în ziare ştiri că urmaşul ducelui ar fi ieşit la iveală, dar până acum acesta n-a dat încă niciun semn de viaţă.

Detectivul se opri şi rămase tăcut câtăva vreme, părând să mai aibă o veste însemnată.

— Şi ceea ce am mai aflat e foarte interesant, urmă el, apoi. Acela care urma să primească moştenirea dacă nepotul ducelui nu s-ar fi ivit la timp, angajă o armată întreagă de detectivi, pe care îi trimise în căutarea tânărului duce. Se spune că intenţia lui era să-l înlăture pe acesta, dar până acum n-a izbutit să descopere nici cea mai mică urmă de el, astfel că se crede că fiica ducelui şi-ar fi minţit părintele cu privire la căsătoria ei.

— Ce legătură o fi existând între Vasilieff şi toate astea? se întrebă Petroneff, în timp ce strânse mâna detectivului şi urmă cu glas tare: Sunt mulţumit de chipul în care v-aţi îndeplinit misiunea, domnule Walker. Aşadar, vă rog să-mi spuneţi cât vă mai datorez?

— Până acum am primit de trei ori atât cât mi s-ar fi cuvenit pentru munca mea, răspunse detectivul, zâmbind. Asta înseamnă că trebuie să vă înapoiez suma ce mi s-a dat în plus.

— Nici că mă gândesc la aşa ceva, se împotrivi Petroneff.

Detectivul se ridică şi făcu o plecăciune adâncă. Ce-i drept, câştigase foarte mulţi bani în viaţa lui şi era obişnuit să primească onorarii mari, dar niciodată nu i se întâmplase, să fie plătit atât de bine pentru o însărcinare care nu-i pricinuise aproape nicio osteneală.

— Aşadar, cred că aţi terminat cu mine, domnule Petroneff? întrebă el.

— Deocamdată, da! Totuşi, vă rog să mai rămâneţi aici până primesc răspunsul aceluia în numele căruia lucrez, căci s-ar putea întâmpla să primiţi însărcinarea de a vă continua cercetările.

— Mă rog, cu plăcere! Ca să puteţi vorbi cu mine oricând, voi închiria o cameră la o pensiune din apropiere.

— Asta mi-ar fi foarte plăcut! zise Petroneff.

Cei doi bărbaţi îşi strânseră mâinile şi, peste câteva clipe, Petroneff rămase singur în odaie. Aşteptă până ce paşii detectivului se pierdură pe coridor, apoi se întoarse spre contesă, care îşi făcuse apariţia în pragul odăii învecinate.

— Aţi auzit totul, nu e aşa, doamnă contesă? întrebă el, după ce aceasta luase loc.

Distinsa femeie clătină capul în semn de încuviinţare, dar rămase tăcută.

— Ce o fi având de-a face domnul Vasilieff cu toate astea? întrebă Petroneff. Tare mă tem că s-a vârât iarăşi în vreo afacere neplăcută! Eu, unul, nu mai pricep nimic.

— Nici eu, zise contesa. În orice caz, o fi având el motivele sale… Dar ia spune, ce ai de gând să faci acum?

— Voi trimite lui Vasilieff un raport amănunţit asupra celor aflate de la detectivul londonez.

— Şi crezi că e bine ceea ce vrei să faci?

Petroneff o privi nedumerit.

— Nu vă înţeleg, doamnă contesă! zise el, clătinând capul.

— Hm, am spus-o aşa, într-o doară!… Când vrei să trimiţi raportul?

— Chiar astăzi.

— E neapărat nevoie să-l trimiţi azi?

— Da, căci bănuiesc că-l aşteaptă cu multă nerăbdare.

— Ascultă-mă, Petroneff, vrei să-mi împlineşti o rugăminte?

— Mai încape vorbă? Ştiţi doar că vă stau oricând la dispoziţie!

— Atunci te-aş ruga să-mi arăţi mie raportul după ce-l vei fi întocmit.

— Fireşte că n-am nimic împotrivă… dar nu înţeleg ce urmăriţi prin asta…

— Domnule Petroneff, până acum nu prea îmi cereai socoteală asupra faptelor mele, răspunse contesa, zâmbind.

Credinciosul servitor se roşi, rămase o clipă nehotărât, apoi se plecă şi sărută mâna stăpânei sale.

— Vă rog să mă iertaţi, doamnă contesă! murmură el.

— Acum să lăsăm asta… Ia spune, ai auzit ceva despre Urez?

— Nu, deocamdată n-am primit încă nicio veste din Rusia… şi tare mă tem că Urez va avea mult de suferit…

— Nu cumva l-am putea îndemna să plece în străinătate?

— După câte îl cunosc eu, sunt sigur că nu-şi va părăsi ţara niciodată. Urez e rus în adevăratul înţeles al cuvântului şi, afară de asta, e revoluţionar… unul din cei mai nobili oameni care şi-au închinat viaţa pentru binele poporului. Din păcate, însă, va suferi groaznice dezamăgiri, care îi vor amărî viaţa. Îmi pare rău de el, dar nu-l putem ajuta cu nimic. Urez e un om inteligent, dar nutreşte speranţe deşarte.

În cele din urmă, contesa îşi luă rămas bun de la Petroneff, după ce făgădui că se va înapoia spre seară, când raportul avea să fie gata.

Şi, într-adevăr, Petroneff întocmi scrisoarea pentru moşier, căruia îi arătă cele aflate, iar la sfârşit îl întrebă dacă n-ar fi bine să vină şi el la Fontainebleau spre a fi lângă stăpânul său.

Peste câteva ceasuri, contesa îşi făcu apariţia, citi scrisoarea şi clătină capul, în semn de încuviinţare.

— Da, aşa merge! Să sperăm că de astă dată, Vasilieff va fi mulţumit, zise ea, înapoindu-i hârtia.

În zilele următoare, contesa veni mereu să se intereseze dacă nu cumva sosise vreun răspuns, dar aşteptările ei rămaseră zadarnice.

Detectivul se ivea şi el din când în când.

Trecuseră vreo şase zile de la sosirea lui, când îşi făcu iarăşi apariţia în odaia lui Petroneff. Acesta era bucuros să stea de vorbă cu el căci detectivul călătorise foarte mult şi ştia să povestească frumos.

— Sper că zilele astea vei putea să te înapoiezi în Anglia, zise Petroneff. Azi sau mâine trebuie să primesc vreun răspuns de la stăpânul meu.

— Dar nu e nicio grabă, domnule Petroneff! răspunse detectivul. Berlinul mă interesează foarte mult, deşi l-am vizitat de câteva ori înainte de război. Numai că acum se află pe aici fel de fel de indivizi care nu prea se ocupă cu lucruri cinstite. Iată, de pildă, ce s-a întâmplat mai deunăzi în pensiunea la care locuiesc de câteva zile. Proprietara ei e o femeie foarte simpatică şi care ţine mult la renumele casei sale, astfel că nu primeşte acolo pe oricine. Aşadar, îţi poţi închipui spaima ei, când i se aduse la cunoştinţă, ieri dimineaţă, că o doamnă bogată, originară din Brazilia, căzuse victimă unui furt, înainte cu o seară. În timp ce era la teatru, împreună cu o prietenă, hoţii pătrunseseră în odaia ei, de unde furaseră suma de cinci sute de pesos. Pentru mai multă prevedere, banii – căci erau în bancnote de o

sută – fuseseră ascunşi într-o legăturică pe care doamna o vârâse sub garderob. Dar toată prevederea ei nu folosi la nimic, căci cei cinci sute de pesos dispărură. La pensiune nu se ştie că sunt detectiv. Astfel, că putui să întreprind oarecare cercetări fără să dau de bănuit. Mă împrietenii cu păgubaşa, care nu voise să dea de ştire autorităţilor, şi izbutii să aflu că prietena ei locuieşte în aceeaşi pensiune, împreună cu tatăl ei. Această prietenă e o femeie neobişnuit de frumoasă şi-ţi mărturisesc că rar am văzul în viaţa mea o făptură care să-mi placă atât de mult. Cu toate că mi-e milă de dânsa, nu-mi pot alunga bănuiala că tânăra fată nu e străină de furt – deşi n-am nicio dovadă împotriva ei. Odaia lor fiind alături de a mea, am putut să-i iscodesc şi astfel am ajuns la concluzia că tânăra fată nu e decât unealta părintelui ci, un oarecare doctor Barickin.

Detectivul făcu o mutră mirată, văzând că Petroneff sărise în sus ca muşcat de şarpe şi-i încleştase braţul, strigând:

— Cum ai spus că-l cheamă?

— Doctor Barickin, rus de origine, răspunse Walker. Îl cunoşti, oare, de ai rămas atât de tulburat auzind numele său?

— Povesteşte mai departe! ceru Petroneff, abia izbutind să-şi stăpânească enervarea.

— Nu mai am prea mult de spus, urmă detectivul. Aşadar, izbutii să mă împrietenesc cu acest doctor Barickin şi vizitai, întovărăşit de el, câteva tripouri clandestine. Pentru mine, toată chestia nu e decât o simplă aventură. Totuşi sunt încredinţat că se pusese la cale o mare lovitură, a cărei victimă era brazilianca.

Petroneff se ridicase şi începu să măsoare încăperea cu paşi mari.

— Nu cumva poţi să mă ajuţi să-l văd şi eu pe acest Barickin, fără să fiu zărit? întrebă el, oprindu-se înaintea detectivului.

— Fireşte, n-ai decât să mă însoţeşti în odaia mea, de unde îl poţi urmări prin gaura cheii. Pentru asta, trebuie doar să dăm deoparte dulapul care ascunde uşa de legătură dintre cele două încăperi.

Spre mirarea englezului, Petroneff se îmbrăcă repede şi-l luă de braţ, zicând:

— Nici nu-ţi poţi închipui cu câtă nerăbdare aştept să-l văd la faţă. Dacă e într-adevăr acela pe care-l bănuiesc, atunci ne-ai făcut un mare serviciu, mai ales stăpânului meu.

După ce ajunseră în odaia detectivului, acesta trase cu urechea câtva timp, apoi zise în şoaptă:

— E acasă! În curând îl vei vedea!

Zâmbind şiret, Walker împinse deoparte dulapul care ascundea uşa, apoi se aplecă şi privi prin gaura cheii.

— „Damned”! scrâşni el, înfuriat.

— Ei, ce e? întrebă Petroneff.

Celălalt duse degetul la buze, îşi luă de braţ tovarăşul şi-l trase în

alt colţ al încăperii, unde îi şopti:

— Trebuie să fi băgat ceva de seamă, căci au lăsat cheia în broască.

— Hm, păcat! Ce-i de făcut acum? murmură Petroneff.

Detectivul zâmbi şi o sclipire de triumf se ivi în ochii săi, în timp ce scoase din buzunar un sfredel.

— Am să fac câteva găuri în uşă, răspunse el. Fireşte, însă, că va trebui să aşteptăm până ce doctorul va părăsi casa. De obicei pleacă spre seară.

— Şi ce face în acest timp tânăra femeie?

— Se duce în vizită la prietena ei, braziliancă. Dacă aceasta stă acasă, rămâne cu dânsa, în caz contrar, o însoţeşte.

Cei doi bărbaţi traseră cu urechea, abia cutezând să răsufle. La un moment dat, uşa de alături se deschise, apoi se închise iarăşi.

— A plecat cineva! exclamă detectivul, îndreptându-se spre fereastră şi privind afară. Da, individul a părăsit casa, astfel că mă pot folosi de sfredel.

După vreun sfert de ceas, făcuse în uşă şase găurele prin care se putea vedea toată încăperea alăturată.

— Bănuiesc că se va înapoia foarte târziu, aşa că n-ar avea niciun rost să mai aştepţi aici, zise englezul. Cel mai bun lucru ar fi să vii mâine din nou.

Dar abia rostise aceste cuvinte şi uşa coridorului se deschise încetişor, apoi zăvorul fu împins cu aceeaşi băgare de seamă.

— Hm, oameni ca noi sunt obişnuiţi cu astfel de zgomote, zâmbi detectivul. Pun rămăşag pe orice, că cineva se strecoară acum de-a lungul coridorului.

În timp ce Petroneff clătină capul, neîncrezător, detectivul privi prin găurile făcute în uşă. Celălalt se aplecă şi el. La început nu văzu decât o pâlpâire slabă de lumină, apoi ochii îi rămaseră pironiţi spre un bărbat care se aşezase la masă şi-şi făcuse de lucru cu nişte ştampile şi hârtii.

Deodată, acesta ridică privirile şi Petroneff îl zări la faţă. Era doctorul Barickin.

— Ei, ăsta e? întrebă detectivul, după ce-l trase deoparte.

Petroneff clătină capul în semn de confirmare, apoi istorisi ceea ce se întâmplase la Cronstadt, în locuinţa medicului.

— Da, am auzit şi eu despre această explozie, răspunse detectivul, în şoaptă. S-au găsit şi în Anglia, astfel de cadavre. După cât se pare e vorba de nişte învăţaţi care, sub mantia ştiinţei, înfăptuiesc crime înfiorătoare. Chestia mă interesează şi pe mine din această pricină. Poate că izbutim să dezlegăm limba acestui doctor Barickin. N-ar fi bine să dăm de veste politici berlineze?

Petroneff aprobă cu însufleţire, căci ţinea cu tot dinadinsul să afle ce se petrecuse în casa medicului din Cronstadt şi cine fusese de faţă

când avusese loc explozia. Poate că în acest chip izbutea să afle dacă Nataşa şi Boris Verodin îşi găsiseră moartea, într-adevăr.

Deodată, mister Walker ciuli urechile.

— S-a închis uşa! murmură el, ridicându-se.

Cineva se furişa pe coridor, însă nu spre ieşirea acestuia, ci spre partea opusă.

— Acolo se află odaia braziliencei! şopti detectivul şi, după ce schimbă cu Petroneff câteva cuvinte, părăsi camera, pe nesimţite.

Peste câteva clipe uşa coridorului se deschise. Totuşi, mister Walker nu plecase, ci păşi pe covor şi se ascunse îndărătul unui cuier, de care erau atârnate mai multe paltoane, aparţinând chiriaşilor. Vremea fiind frumoasă era mai mult ca sigur că nimeni nu va ieşi în oraş, îmbrăcat în palton, astfel că detectivul nu putea fi descoperit în ascunzătoarea lui.

După vreo jumătate ceas, o uşă se deschise în partea din fund a coridorului. Un bărbat mascat se strecură afară şi, după ce-şi făcu de lucru la broasca uşii, se îndreptă spre odaia doctorului Barickin. La un moment dat, englezul era cât p-aci să se năpustească asupra mascatului, dar se răzgândi şi rămase liniştit la locul său, până ce omul dispăru în odaia doctorului Barickin. După alt sfert de ceas, îşi părăsi şi el ascunzătoarea, înapoindu-se în încăperea sa, unde găsi pe Petroneff privind prin găurile făcute cu sfredelul.

— Ce face acum? şopti detectivul.

— A scos din buzunar un teanc de bancnote, pe care le numără. Când a venit era mascat.

— Da, ştiu, încuviinţă detectivul. L-am zărit ieşind din odaia braziliencei, unde probabil că a pătruns cu ajutorul unei chei potrivite. Aşadar, trebuie neapărat să dăm de veste poliţiei şi bănuiesc că vom face o captură mult mai bună decât ne închipuim noi.

Petroneff îşi dădu încuviinţarea şi, după ce chibzuiră câtăva vreme, detectivul părăsi încăperea în timp ce celălalt rămase la pândă.

La un moment dat, Barickin începu să-şi pregătească valiza de călătorie, dar se întrerupse din lucru, căci cineva bătuse în uşă.

— Intră! strigă el, după ce împinsese geamantanul sub pat.

Proprietara pensiunii îşi făcu apariţia cu o telegramă în mână.

— E pentru dumneavoastră, domnule doctor! zise ea.

Barickin desfăcu telegrama, aruncă o privire asupra celor câteva rânduri, apoi mormăi, supărat:

— Trebuie să plec, doamnă Lind! Mi s-a telegraf iar din Suedia.

Se uită la ceas, bătu nerăbdător cu piciorul în podea, apoi urmă:

— Hm, asta nu-mi place defel! Mi-ar fi părut mult mai bine să pot rămâne aici! Cel puţin de-ar veni fiică-mea mai repede…

— Cred că trebuie să se înapoieze curând, domnule doctor, răspunse femeia. Zău, nici nu vă închipuiţi ce rău îmi pare că ne

părăsiţi. Dar veţi veni înapoi, nu e aşa?

— Fireşte! De altminteri, plătesc pe toată luna, astfel că odaia îmi va rămâne rezervată.

— N-ar fi mai bine ca fiica dumneavoastră să rămână aici? Ştiţi, doar, că la noi e îngrijită ca şi acasă! Afară de asta, doamna din Brazilia îi va ajuta să-şi omoare vremea.

— Regret, dar nu se poate! Călătoria asta o fac tocmai din pricina Lydiei pe care fratele meu din Stockholm vrea s-o lase moştenitoare, căci el n-are copii.

— Ei, atunci se schimbă lucrurile! răspunse femeia. Şi cât timp veţi lipsi, domnule doctor?

— Patru, cinci zile. Ne vom înapoia însoţiţi de fratele meu.

— Asta e minunat! exclamă doamna Lind. Aşadar, vă aşteptăm pe săptămâna viitoare?

— Da.

Femeia se îndepărtă, în timp ce un zâmbet batjocoritor se ivi pe buzele medicului, care rămase o clipă nehotărât, apoi începu să vorbească cu sine însuşi, dar atât de tare, încât Petroneff desluşea fiecare cuvânt.

— Haha, bună idee am avut cu telegrama asta! Mi-am trimis-o eu însumi, ca să am un motiv temeinic pentru plecarea mea grăbită… Pot să mă caute ei mult şi bine în Suedia!… Nădăjduiesc că Lydia n-o să mă lase s-o aştept mult, căci n-aş mai vrea să rămân aici. Puţin ghinion şi iar dau ochi cu poliţia berlineză, ceea ce nu mi-ar fi deloc plăcut!

În acest timp, Barickin îşi continuă pregătirile de drum, aruncând din când în când o privire spre uşă.

— În sfârşit! oftă el, văzând că o femeie elegantă intrase în încăpere. N-ai nevoie să te dezbraci, fiindcă plecăm numaidecât! se adresă el acesteia, cu glas poruncitor.

Femeia plecă privirile, cu supunere.

Petroneff, rămăsese nemişcat, cu ochii holbaţi la nouă venită.

Nu cumva se înşela? Fermecătoarea făptură nu era Nataşa de Gogineff, soţia lui Boris Verodin?

Îi auzi glasul şi, deşi suna altfel, totuşi Petroneff îl recunoscu pe dată.

— Da, ea e, nu mai încape nicio îndoială! murmură el.

Odată cu această constatare, Petroneff îşi recăpătă sângele rece şi începu să chibzuiască cu înfrigurare. Să împiedece cu forţa plecarea celor doi? Să ceară socoteală acestui doctor Barickin?

Dar cum se făcea că sărmana Nataşa Verodin era în tovărăşia lui? Ce puteri îi legau?

Din păcate, nu putea să dea de veste poliţiei, căci în acest caz tânăra femeie ar fi fost şi ea luată la cercetări, ceea ce Petroneff voia

să împiedece cu orice chip, căci ştia de la detectiv că Nataşa era amestecată în fortul săvârşit asupra braziliencei. Poate că dânsa avea însărcinarea să descopere ascunzătoarea banilor sau a bijuteriilor.

— Vino! porunci Barickin, luând valiza în mână.

Nataşa îl urmă în coridor, în timp ce Petroneff rămase nehotărât în odaia alăturată. Un singur lucru era neîndoielnic: Nataşa trebuia ocrotită!

În cele din urmă, îşi ticlui un plan, care părea destul de bun. Va urmări până la gară pe cei doi călători, apoi se va apropia de ei, adresându-se doctorului: „Această doamnă rămâne cu mine! O iau sub ocrotirea mea! Dacă te împotriveşti, dau de veste poliţiei germane!”

După aceea o va conduce în altă pensiune, sau chiar în hotelul său, în timp ce Barickin va putea să facă ce-o pofti.

Aşadar, Petroneff aşteptă până ce medicul şi „fiica” lui îşi luară rămas bun de la proprietăreasa pensiunii, apoi porni în urma lor, fără ca cineva să-l fi zărit.

La un moment dat, perechea se opri, căci Barickin voia să ia o maşină.

Petroneff deveni neliniştit. Dacă, nu găsea şi el un automobil, atunci putea să-i piardă din ochi.

Din fericire, avu prezenţa de spirit să se apropie de medic când acesta se urcă într-un taximetru şi astfel auzi adresa pe care o dădu şoferului:

— Gara Stettin!

În timp ce automobilul se depărtă în grabă, Petroneff porni şi el în aceeaşi direcţie, însă nu găsi maşină decât peste vreo cinci minute. Cu toate acestea, răsuflă uşurat, căci era sigur că se va întâlni în gară cu cei doi călători.

Dacă ar fi zărit, însă, privirea duşmănoasă pe care Barickin i-o aruncase când se urcase în maşină, atunci fără îndoială că bietul Petroneff n-ar mai fi fost atât de sigur de izbândă.

După o goană nebună pe străzile oraşului, ajunse în sfârşit la gară, unde coborî, plăti şoferului, apoi intră repede în sala de aşteptare. Îşi roti privirile în jur, dădu o raită pe la casa de bilete, dar nezărind pe cei căutaţi, îşi închipui că nu sosiseră încă, astfel că se aşeză la o masă retrasă, şi aşteptă cu înfrigurare ivirea vor.

Mai trecu câtăva vreme, însă Barickin şi însoţitoarea lui nu se arătară. În cele din urmă, întrebă la casa de bilete dacă nu cumva se prezentase un domn cu înfăţişarea medicului, dar casierul nu putu să-i dea nicio lămurire. Cercetările sale la ghişeul de predare al bagajelor rămaseră de asemenea, fără niciun folos.

Petroneff îşi dădu seama că fusese ademenit pe o cale greşită. Pe semne că Barickin bănuise ceva sau îl recunoscuse chiar – şi izbutise să scape de urmărirea lui.

Enervat, Petroneff porni spre casă, gândindu-se mereu la soarta Nataşei, care căzuse în ghearele unui ticălos. Deşi nu ştia ce se petrecuse, totuşi bănuia că doctorul Barickin avea o înrâurire puternică asupra nenorocitei prinţese.

Ceea ce îl uimea, însă, peste măsură, era salvarea miraculoasă a Nataşei. Cum izbutise ea să se pună la adăpost în câteva minute? Nu cumva scăpase şi Boris Verodin?

Deşi întristat de moarte, Petroneff se mângâia la gândul că Nataşa mai era în viaţă, că soarta o cruţase de astă dată.

Pe drum, omul de încredere al contesei avu tot timpul să se gândească la cele ce se petrecuseră în ultimele două luni şi pentru a nu pricinui noi neplăceri stăpânilor săi, hotărî ca deocamdată să nu le pomenească nimic despre întâlnirea lui cu Nataşa. Avea să chibzuiască ce e de făcut şi atunci putea să le aducă la cunoştinţă şi această îmbucurătoare veste.

240. Descoperirea furtului

Cei de la Prefectura Poliţiei nu prea aveau chef să dea ascultare lui Jonny Walker, căci acesta nu putea să aducă nicio dovadă în sprijinul afirmaţiilor sale.

— Pentru ce te amesteci dumneata într-o chestiune care nu te priveşte? întrebă comisarul de serviciu. Dacă doamna a fost într-adevăr prădată, atunci n-are decât să vină ea însăşi ca să se plângă poliţiei…

Detectivul spumega de mânie, văzând nepăsarea poliţistului german.

— Să ştii că te ţin răspunzător dacă hoţul izbuteşte să fugă! se răsti el, scos din sărite.

— Dar cine eşti dumneata? întrebă comisarul, oarecum neliniştit.

Jonny Walker scoase carnetul de legitimaţie. Din fericire, celălalt auzise foarte multe despre isprăvile vestitului detectiv londonez, afară de asta răsfoise dosarul cazului dr. Maskotcin–Barickin şi-şi aminti cu câtă înfrigurare era căutat acesta de cei doi poliţişti germani.

— Vă rog să aşteptaţi niţel! zise dânsul, îmbunat. Cel mai bun lucru e să dau de ştire comisarului Krause sau colegului meu, agentul Riemann.

Acesta din urmă era de serviciu în noaptea aceea, astfel că se ivi numaidecât.

— Povestiţi-mi, vă rog, tot ceea ce ştiţi! zise el, privind cu admiraţie spre vestitul detectiv.

Jonny Walker istorisi despre misterioasele crime săvârşite la Cronstadt şi stărui mai ales asupra exploziei, din casa medicului.

— Prietenul meu susţinea cu tărie că doctorul Barickin îşi găsise şi el moartea, urmă detectivul. După ce îi povestii, însă, cele ce mi se întâmplaseră, mă însoţi numaidecât până acasă la mine, unde recunoscu în chiriaşul pensiunii pe ciudatul medic.

— Şi ce e cu tânăra femeie? întrebă Riemann, foarte tulburat.

— Am impresia că se află sub înrâurirea nefastă a presupusului ei părinte, răspunse detectivul. Mi-ar părea rău de ea, dacă plângerea pe care o fac acum, ar avea pentru dânsa urmări neplăcute.

— Bine, dar ştiţi doar că sub masca cea mai frumoasă se pot ascunde cei mai ticăloşi criminali? făcu Riemann, zâmbind.

Nu mai trecu multă vreme şi amândoi părăsiră Prefectura Poliţiei, după ce agentul luase cu el o pereche de cătuşe din cel mai dur oţel.

— De astă dată sper că voi pune mâna pe acest doctor Barickin! zise el. Ah, dacă aţi şti, de când îl căutăm!

Cei doi poliţişti îşi iuţiră paşii şi după puţin timp ajunseră la pensiunea doamnei Lind.

Mare fu spaima bietei femei, când auzi larmă pe coridor, căci era ora destul de înaintată şi desigur că toţi chiriaşii voiau să se odihnească.

— Dar ce e… ce s-a întâmplat? întrebă ea, apropiindu-se de Jonny Walker.

— Tocmai asta voiam să întreb şi eu, zise detectivul, care cercetase atât încăperea sa cât şi a medicului, dar nu descoperise nicio urmă de Barickin sau Petroneff.

— Ce doriţi să mă întrebaţi? făcu proprietăreasa pensiunii.

— Unde se află doctorul Barickin?

Riemann stătea ca pe jăratec, căci bănuia că ticălosul izbutise să şteargă putina.

— Doctorul Barickin a plecat acum un ceas, răspunse femeia. A primit o telegramă din Suedia, în urma căreia a fost nevoit să plece imediat la Stockholm împreună cu fiica lui.

— Şi nu se mai înapoiază?

— Ba da, şi încă foarte curând, căci mi-a plătit chiria pe toată luna.

— Hm, tare mi-e teamă că vă înşelaţi, se amestecă Riemann în vorbă. Vulpea asta o fi mirosit ceva şi a dispărut fără urmă.

— Deocamdată nu ne rămâne altceva decât să aşteptăm, răspunse Jonny Walker, liniştit, ca un adevărat englez.

După vreun sfert de ceas se auzi soneria. Femeia se duse să deschidă, în timp ce poliţiştii aşteptau nerăbdători.

Dar, spre dezamăgirea lor, în prag se ivi Petroneff, pe chipul căruia era întipărită o mare deznădejde.

— Ce doriţi? — întrebă femeia, cuprinsă de nelinişte.

— Lăsaţi-l să intre, căci e prietenul meu, doamnă Lind! se amestecă detectivul. Ei, unde sunt cei doi? întrebă el, adresându-se lui Petroneff.

— Au scăpat! răspunse acesta, pornind în urma poliţiştilor, care intrară în odaia englezului.

După ce povesti cele ce i se întâmplaseră, află de la detectiv rostul prezenţei lui Riemann, care era foarte posomorât.

— Omul acesta e de mare însemnătate pentru noi, domnii mei, zise acesta din urmă. Să sperăm, însă, că vom izbuti să-i dăm de urmă, deşi aceşti escroci internaţionali sunt foarte şireţi. Când vreunul din ei spune că a plecat la Stockholm, atunci poţi fi sigur că a luat expresul spre Elveţia sau Franţa. De aceea, mă voi pune în legătură cu şeful meu, pentru ca să trimitem telegrame tuturor staţiilor principale de cale ferată. Poate că în chipul acesta, ticălosul va fi prins!… Vreţi să mă însoţiţi până la şeful meu?

Fireşte că cei doi bărbaţi se învoiră. Dar tocmai când se pregăteau să plece, se auzi soneria şi, după câteva clipe, doamna Lind stătea de vorbă cu brazilianca, care se înapoiase acasă.

— Asta e păgubaşa! murmură detectivul.

Agentul Riemann se apropie de dânsa, se prezentă, apoi zise:

— Cercetaţi, vă rog, dacă nu cumva aţi fost din nou prădată!

Înspăimântată, femeia dispăru în odaia ei, dar se năpusti repede afară, frângându-şi mâinile.

— Banii mei, banii mei! se tângui ea. De astă dată mi s-a furat o sumă foarte mare!

— Cât anume? întrebă Riemann.

— Vreo cincizeci de mii de pesos, pe care îi ascunsesem într-o geantă. Afară de asta, mi s-au mai luat giuvaieruri foarte preţioase.

— Nu cumva mi le-aţi putea descrie?

Doamna era foarte tulburată, astfel că trecu multă vreme până ce izbuti să dea lămuririle cerute, pe care agentul le însemnă în carnetul său.

— Bănuiţi pe cineva? întrebă el.

— Pe cine să bănuiesc? Ah, dacă ai şti ce pierdere am suferit!

— Stimată doamnă, dacă ne pierdem cumpătul, nu mai ajungem niciodată la capăt! încercă Riemann s-o potolească. Ia gândiţi-vă bine, nu cumva aveţi vreo bănuială?

— Nu.

— Dacă nu mă înşel, eraţi foarte des vizitată de o domnişoară, care putea intra şi ieşi oricând din odaia dumneavoastră?

— O domnişoară? Ah… dar de asta nici nu poate fi vorba… e doar fiica doctorului Barickin! Nu, nu, puteţi avea deplină încredere într-însa!

— Nu e vorba de încredere sau neîncrederi. Chestia e, ştia Barickin unde sunt ascunşi banii?

— Nu… nu-mi aduc aminte dacă i-am spus asta. În orice caz, e cu neputinţă ca dânsa să aibă ceva de-a face cu furtul… deşi parcă îmi

amintesc… da, da, aşa este… astă-seară când am plecat de acasă împreună cu dânsa, am scos geanta de sub dulap ca să-mi iau nişte bani.

— Ei, vedeţi? făcu agentul, cu glas triumfător. Şi când te gândeşti că susţineaţi cu tărie că domnişoara nu ştia unde sunt ascunşi banii! Chestia e cum nici nu se poate mai simplă. Această domnişoară e complicea hoţului, care a făcut din ea unealta lui… Îmi pare rău, dar aţi căzut în cursa întinsă cu multă dibăcie… Ia spuneţi-mi, vă rog, unde aţi fost astă-seară împreună cu prietena dumneavoastră?

— Am fost… la… teatru.

— Şi de ce nu v-aţi înapoiat împreună?

— Fiindcă… Lydia a fost apucată de dureri de cap şi cerându-şi scuze, porni singură spre casă.

Agentul zâmbi triumfător.

— Vedeţi, nu mai încape nicio îndoială! zise el. Totul a fost pus la cale de frumoasa fată şi presupusul ei părinte. Ea v-a însoţit la teatru, în timp ce complicele ei a săvârşit furtul şi pentru ca să poată fugi la vreme, tânăra a pretextat că o doare capul, ceea ce i-a îngăduit să plece numaidecât acasă. Din păcate, şi-a jucat rolul atât de bine, încât aţi căzut în cursă fără să bănuiţi nimic.

— Da, parcă încep să cred şi eu că ai dreptate! zise femeia, izbucnind în lacrimi. Ah, ce ticăloasă! Cum s-a priceput să se strecoare în inima mea! De unde să fi ştiut eu că încălzesc un şarpe la sân?

— Fireşte, n-aveaţi de unde să ştiţi! încuviinţă agentul.

— Ba ar fi trebuit să ştiţi, se amestecă şi detectivul. Doar aţi mai căzut o dată victimă unui furt! Asta ar fi trebuit să vă deschidă ochii. Prima dată, hoţul n-a găsit ascunzătoarea banilor şi a giuvaiericalelor, altminteri le-ar fi furat chiar atunci.

— Şi credeţi că-mi voi mai recăpăta vreodată lucrurile furate? întrebă brazilianca, cu glas tremurător.

— Singurul lucru care vă rămâne de făcut e să aşteptaţi în linişte, răspunse agentul. Cât despre noi, vom face tot ce ne stă în putinţă, spre a pune mâna pe hoţ şi complicea lui.

— Atunci… atunci o veţi aresta şi pe Lydia? întrebă femeia.

— Asta e de la sine înţeles! Poate că dânsa e şi mai primejdioasă decât doctorul Barickin, căci după cât se pare, se pricepe de minune să-şi câştige încrederea semenilor ei.

— Totuşi, mi-e milă de dânsa! se tângui păgubaşa.

— Să mergem, domnii mei! se adresă Riemann celor doi bărbaţi. Comisarul Krause n-o să fie tocmai bucuros că l-am trezit din somn, totuşi când va afla despre ce e vorba, nădăjduiesc că o să-i treacă supărarea.

Şi, într-adevăr, agentul nu se înşelase. Când auzi ce se petrecuse, comisarul fu ca electrizat.

— Hm, proastă afacere! zise el. Dar cel puţin, avem un punct de sprijin…

Se opri şi aţinti o privire cercetătoare asupra detectivului, ca şi cum ar fi vrut să-şi dea seama câtă încredere îi putea acorda.

— Acest doctor Barickin, pare să fie un om priceput în multe domenii, urmă el. Sunt sigur că numai dânsul ne-ar putea da lămuriri asupra misterioaselor cadavre, cât şi asupra ciudatei făpturi care s-a ivit în pivniţa laboratorului distrus zilele trecute în Zehlendorf.

— Domnul Petroneff mi-a povestit că şi în Rusia s-a petrecut ceva asemănător, zise Jonny, Walker.

— Domnii mei, vă rog să ne iertaţi acum, dar sunt foarte grăbit, căci trebuie să pun totul în mişcare pentru ca hoţii să nu ne scape, urmă comisarul. Bănuiesc că mai sunt încă aici, deoarece Barickin ştie prea bine că toate gările vor fi supravegheate. Probabil că s-au mutat la altă pensiune şi abia după ce vor trece câteva zile şi lucrurile se vor potoli, vor părăsi Germania.

Petroneff şi detectivul îşi luară rămas bun de la comisar, apoi părăsiră locuinţa acestuia.

Cel dintâi se lupta cu sine însuşi, neştiind dacă trebuie sau nu să destăinuie lui Vasilieff sau contesei ce se petrecuse în acea zi. După multă chibzuială, se hotărî să nu le pomenească nimic despre apariţia Nataşei.

Petroneff se înapoie la hotel. Detectivul, însă, părea foarte grăbit, căci luase hotărârea de a porni pe socoteala lui în urmărirea primejdiosului răufăcător.

În zilele următoare, comisarul Krause făcu nenumărate razii, nădăjduind că va descoperi adăpostul lui Barickin. Dar toate sforţările sale rămaseră zadarnice. După trei săptămâni de zile renunţă să-i mai caute în Berlin. Îşi puse în gând să plece în Franţa, ca să înapoieze marchizei bijuteriile furate.

Într-adevăr, în una din zilele următoare luă drumul spre Paris. Când urcă în tren, un bărbat îl salută foarte prietenos, dar el nu-şi aducea aminte să-l cunoască.

— Probabil că nu mă mai cunoaşteţi? întrebă străinul, zâmbind.

— Drept să spun, nu-mi pot aminti unde şi când ne-am mai văzut, domnule. Trebuie să mărturisesc, totuşi, că-mi păreţi cunoscut.

— Numele meu e Petroneff, ştiţi, acela care a fost la dumneavoastră cu detectivul londonez.

— Ah, aşa e! exclamă comisarul, plăcut surprins. Plecaţi şi dumneavoastră în Franţa?

— Plec la Paris, sau mai bine zis, la Fontainebleau.

— Minunat! Vom călători împreună, deci.

— Cum staţi cu doctorul Barickin? I-aţi găsit urma?

— Nu, răspunse comisarul, scurt.

Petroneff răsuflă uşurat, căci grija de Nataşa îl chinuia mai mult decât voia să arate. Dacă criminalul era descoperit, atunci va fi trasă la răspundere şi biata femeie, şi asta nu trebuia să se întâmple cu niciun preţ.

241. Chinurile îndoielii

Accidentul suferit de Vasilieff se dovedi a fi mai puţin grav decât se crezuse la început. Medicii îi puseră piciorul în ghips.

Moşierul suferi mult totuşi, sufleteşte. Se vedea nevoit să se resemneze în aşteptare, în vreme ce nervii săi erau încordaţi la culme. Ce pedeapsă mai mare putea exista pentru el decât aceea de a sta în pat fără să facă nimic, pe când undeva, pe aproape, trăia femeia pe care o căuta de atâta vreme!

De când o întâlnise în parcul castelului „Denise", el nu mai avea odihnă o clipă. Se-ntreba mereu dacă dânsa trăia într-adevăr, sau dacă nu cumva el îşi pierduse minţile.

De nenumărate ori pe zi o chema la telefon pe doamna Barobleur, dar dânsa nu răspundea. Întreba şi la castelul „Denise", însă intendentul spunea mereu acelaşi lucru şi anume că doamna contesă plecase iarăşi în călătorie.

Într-o bună zi sosi scrisoarea lui Petroneff. Oftând, moşierul o deschise şi începu s-o citească şi se cufundă în lectura ei, cu interes crescând.

În cele din urmă lăsă în jos mâna în cane ţinea scrisoarea şi, ridicând ochii spre tavan, murmură cu glas tremurător:

— Îţi mulţumesc, Dumnezeule din Ceruri, că se face în sfârşit lumină în jurul meu. De ce toţi oamenii aceştia m-au lăsat până acum în nedumerire şi nimeni nu mi-a spus că Tatiana trăieşte? Voi pleca în curând în Anglia şi voi face cercetări la faţa locului.

La-nceput se gândi să-l însărcineze pe Petroneff să ceară detectivului să-şi continue cercetările, dar se răzgândi repede. Nu trebuia şi nu voia să iniţieze pe nimeni în tainele sale.

Petroneff ştia totul, sau cel puţin foarte mult, dar asta era ceva care nu trebuia să afle nici dânsul chiar.

Piciorul se vindecă văzând cu ochii şi medicul îi dăduse speranţe că peste câteva zile va putea ieşi.

Când veni momentul acesta fericit, cel dintâi lucru pe care-l făcu moşierul, fu să cheme maşina şi să plece la castelul „Denise".

Când ajunse, îi ieşi înainte tânărul servitor şi deschise poarta aurită. Apoi, în faţa peronului din parc, se ivi, ca de obicei, monsieur Bouillon, care-l privi pe vizitator prietenos şi întrebă:

— Cum vă simţiţi, domnule Vasilieff? Arătaţi cât se poate de bine.

Moşierul îl rugă să se apropie şi intendentul veni lângă maşină. Cu

glas implorator, nobilul bărbat i se adresă:

— Te rog înc-o dată, monsieur Bouillon, spune-mi adevărul! Într-una din zilele trecute a fost în castelul acesta o doamnă şi un bărbat în vârstă. Eu am văzut bine şi de aceea mă surprinde că dumneata negi cu încăpăţânare. Doamna e o veche cunoştinţă a mea şi nu pricep de ce stărui în refuzul de a spune adevărul.

Intendentul era încurcat. Bărbatul acesta îi făcea milă şi, pe de altă parte, nu înţelegea de ce doamna aceea ţinea cu tot dinadinsul să facă o taină din prezenţa ei în castel. De ce-l oprise să spună adevărul?

N-avea încotro, însă, nu putea trece peste porunca ei, astfel că spuse:

— V-aţi înşelat, domnule Vasilieff. V-am spus doar că două persoane au fost în vizită la noi, dar că au plecat înainte cu câteva zile.

Moşierul clătină capul şi privi cu tristeţe la intendent.

— Ştiu că mă minţi! zise el. Dumnezeu să te ierte!

Monsieur Bouillon nu răspunse, ci înălţând din umeri, dispăru în castel, în vreme ce Vasilieff spuse şoferului să pornească spre Paris.

Voia să-ncerce înc-o dată să stea de vorbă cu doamna Barobleur.

Intendentul rămase îndărătul uşii până când maşina dispăru, apoi, întorcându-se, se lovi faţă în faţă cu contesa.

— Ei, monsieur Bouillon, ce voia iarăşi domnul Vasilieff? întrebă ea.

— Acelaşi lucru ce-l vrea mereu, răspunse bătrânul. Nici nu vă închipuiţi ce greu îmi vine să-l mint necontenit! Când privesc în ochii lui albaştri şi blânzi, mi se rupe inima de milă.

Contesa clătină din cap, ca şi cum îi dădea dreptate, apoi zise:

— Acum nu va mai veni. Sunt aproape sigură de asta. Astfel că nu vei mai fi nevoit să minţi. Dacă totuşi va veni mai târziu, până atunci cred că-mi voi fi schimbat felul de a fi faţă de el.

— E unul şi acelaşi cu bărbatul înfăţişat de portretul care atârnă în bibliotecă deasupra biroului? întrebă intendentul, şovăind.

Contesa se roşi până peste urechi, şi bâlbâi:

— Cine… cine ţi-a spus asta?

— Se vede lesne doar, răspunse bătrânul, zâmbind. Asemănarea e atât de izbitoare, încât nu mai poate exista îndoială.

— Cu toate astea te înşeli, dragul meu, zise contesa şi se-ndepărtă.

Însă monsieur Bouillon surâse cu tâlc şi-şi spuse: „Asta n-ai să mi-o poţi scoate din cap, oricât te-ai căzni”.

Şi, ca pentru a se încredinţa, se duse înc-o dată în bibliotecă, unde se opri în faţa tabloului, pe care începu să-l contemple lung.

— El este, orice ar spune ea, murmură dânsul.

Şi după ce mai rămase câteva clipe adâncit în gânduri, părăsi încăperea.

Atunci se descinse o uşă tăinuită în tapetul odăii şi în pragul ei se

ivi contesa. Se duse la uşa principală, pe unde tocmai dispăruse intendentul, o zăvorî, apoi rămase şi ea locului în faţa tabloului.

Pe chipul ei frumos se întipări o expresie de dragoste şi blândeţe. Multă, multă vreme rămase adâncită în gânduri, cu capul plecat…

Deodată ridică privirea spre tablou şi cu glasul melodios, murmură:

— Iartă-mă, iubitule, dacă te mai ţin încă în nesiguranţă! În curând va bate ceasul când vei putea afla totul.

În timpul acesta Vasilieff ajunsese la Paris. În drum luase hotărârea să nu meargă cu maşina chiar până în strada unde locuia prezicătoarea, ci şoferul trebuia să meargă înainte pe jos şi că caute să intre în casă.

Moşierul începuse să bănuiască cum că şi doamna Barobleur avea ceva de ascuns. Avea presimţirea că între bătrâna aceasta şi contesă exista o legătură tainică.

Şoferul se întoarse după câtva timp şi raportă:

— Un servitor negru mi-a deschis uşa şi mi-a spus că doamna Barobleur nu e acasă. Cică e plecată în călătorie.

— Greu e să vorbeşti cu ea! murmură moşierul şi chipul i se întunecă. Şi nu ţi s-a spus când se înapoiază?

— Servitorul nu ştie.

Vasilieff rămase o clipă pe gânduri, apoi zise:

— Voi încerca totuşi, căci nu cred că doamna e plecată.

Şoferul dădu drumul maşinii şi după câteva minute, aceasta se opri în faţa casei prezicătoarei. Negrul se ivi din nou şi deveni furios, zărindu-l iarăşi pe şofer. Îi repetă răstit că stăpâna sa e plecată şi vru să-i închidă uşa în nas, dar celălalt puse repede piciorul în prag şi-l împiedecă.

— Ia vino-ncoa, fiule! se adresă Vasilieff, părinteşte, negrului.

Duse mâna în buzunar şi scoase o bancnotă, pe care o întinse servitorului, în ochii căruia se aprinse o sclipire de lăcomie.

— E a ta, dacă-mi spui unde e doamna Barobleur, zise moşierul.

— A plecat… în călătorie, răspunse negrul, cu asprime aproape.

— Unde?

— Departe… la Marsilia.

Uşa se închise cu zgomot şi negrul dispăru în casă. Vasilieff rămase o clipă nehotărât în prag, apoi dădu ordin şoferului să pornească îndărăt la Fontainebleau.

Cu puţin înainte de a ajunge în această localitate, se ivi pe şosea o altă maşină. Vasilieff nu-i dădu nicio atenţie şi îşi aruncă doar în treacăt privirea asupra ei, când cele două automobile se încrucişară.

Văzu trecând fulgerător pe dinainte-i un bărbat şi o femeie, care discutau cu aprindere şi, aproape fără să-şi dea seama ce face, moşierul porunci şoferului să întoarcă şi să urmărească cealaltă

maşină.

Omul se supuse, şi acum cele două automobile goneau spre Paris. Deodată, însă, ajunseră într-o stradă cu circulaţie intensă de vehicule şi şoferul lui Vasilieff pierdu din ochi maşina pe care o urmărea.

Moşierul rămase o clipă nehotărât, apoi dădu ordin şoferului să-ntoarcă la Fontainebleau.

— Ce să-n semne asta? murmură el. A fost într-adevăr Petroneff, sau m-am înşelat?

Ajuns acasă dădu o telegramă devotatului său, cerându-i să vină în Franţa.

După două zile Petroneff sosi. Moşierul îl privi cercetător, în vreme ce-i strânse mâna.

— Cum o mai duci, Petroneff? întrebă el.

— Mulţumesc, bine.

— Ce mai e pe la Berlin?

— Toate bune.

— Când ai venit?

Credinciosul servitor se simţi stingherit de privirea pătrunzătoare a stăpânului său, dar îşi adună tot curajul şi răspunse:

— Acum trei ceasuri, domnule Vasilieff.

— Ciudat! făcu moşierul. Se pare că ai o dublă personalitate… Alaltăieri am întâlnit o maşină, în care se afla un bărbat cu care semănai ca două picături de apă. Din păcate am pierdut maşina din ochi, aşa că nu m-am putut încredinţa pe deplin cine e cel de-al doilea domn Petroneff.

Devotatul moşierului schimbă feţe-feţe şi lăsă privirea în pământ. Dar după câteva clipe îşi redobândi stăpânirea de sine şi răspunse, zâmbind:

— Desigur că v-aţi înşelat, domnule Vasilieff, căci niciun om nu poate fi în acelaşi timp în două locuri.

— Ai dreptate. Ciudat era şi faptul că mi s-a părut că erai în tovărăşia unei doamne… cane… ah! să lăsăm asta! se-ntrerupse el, cu un oftat.

Şi schimbând vorba, întrebă:

— Detectivul mai e în Berlin?

— Da, aşteaptă noi însărcinări.

— Dă-i o telegramă să vină imediat încoace! Am nevoie urgentă de el. Să vină cu avionul.

— Voi îndeplini îndată porunca, domnule Vasilieff.

Ajuns la uşă, Petroneff se mai întoarse o dată şi moşierul îşi dădu seama că are ceva pe inimă.

— Ei, ce mai doreşti? îl întrebă el.

— Voiam să vă întreb dacă mai aveţi nevoie de mine astă-seară, căci doream să vizitez Parisul noaptea. N-am mai fost demult în

capitala Franţei şi aş vrea să văd cum arată după război?

— Nu mai am nevoie de dumneata, Petroneff. Poţi pleca la Paris.

— Vă mulţumesc.

După ce transmise telegrama pentru Berlin, credinciosul servitor plecă la Paris, unde se îndreptă spre locuinţei doamnei Barobleur.

Fu lăsat să intre imediat şi peste câteva clipe se afla înaintea contesei.

— Ah, dumneata eşti, domnule Petroneff! zise ea veselă şi-i întinse mâna.

Intrară amândoi în altă odaie şi se aşezară, unul în faţa celuilalt.

— De ce faci o mutră atât de posomorâtă, domnule Petroneff? întrebă contesa.

Uriaşul oftă din adânc şi răspunse:

— Mă aflu iarăşi în mare încurcătură. Multă vreme nu mai pot juca rolul meu dublu. Domnul Vasilieff a trecut ieri pe lângă noi şi m-a recunoscut.

Contesa tresări speriată.

— M-a recunoscut şi pe mine? întrebă ea, fără suflare.

— Nu ştiu… n-a spus nimic despre asta. Mi-a dat a înţelege că se îndoieşte c-am sosit abia astăzi din Berlin.

— Încă puţintică răbdare, domnule Petroneff, căci nu va trebui să mai joci mult timp rolul dublu, îl mângâie contesa. În definitiv, ce-a vrut domnul Vasilieff de la dumneata?

— Mi-a cerut să telegrafiez detectivului londonez să vină imediat încoace, căci are nevoie de dânsul. Nu ştiu ce vrea de la mister Walker, dar probabil că e ceva în legătură cu chestia aceea din Anglia. Poate că vrea să-l însărcineze şi cu căutarea domnişoarei Irina, care tot n-a dat încă vreun semn de viaţă.

Contesa mai stătu de vorbă multă vreme cu devotatul ei, apoi acesta plecă.

A doua zi dimineaţă sosi detectivul Jonny Walker. Era foarte bine dispus. Ştia că urma doctorului Barickin ducea la Paris şi că Krause, comisarul, plecase în capitala Franţei.

În ultimele zile Walker se ocupase mult de criminalul dispărut şi se întâlnise în câteva rânduri cu comisarul. Nădăjduia să poată continua la Paris urmărirea doctorului Barickin.

Petroneff îl primi pe detectiv.

— Pentru ce am fost chemat aici? întrebă Walker. Stăpânul dumitale locuieşte în casa aceasta?

— Da, răspunse celălalt. Vei face cunoştinţă cu el îndată, domnule Walker. Ce anume însărcinare vrea să-ţi dea, nu ştiu nici eu, căci nu mi-a spus nimic.

După câteva minute, Petroneff îl conduse pe detectiv la moşier. Acesta stătea într-un fotoliu şi citea o carte. Petroneff se retrase.

Moşierul îl măsură repede cu privirea pe englez, îl invită cu un gest să ia loc, apoi i se adresă de-a dreptul:

— În primul rând voiam să aud personal din gura dumitale, cum au decurs cercetările în Anglia. Apoi mai am să-ţi dau o însărcinare delicată.

Walker povesti totul în amănunţime şi moşierul ascultă cu multă luare-aminte. Când englezul sfârşi, celălalt îl întrebă:

— Aşadar, eşti încredinţat că ducesa trăieşte?

— În privinţa asta nu mai încape îndoială, căci anul trecut a fost pentru ultima oară pe moşiile ei.

— Anul trecut pentru ultima oară? repetă moşierul, îngândurat. Şi cum se numeşte bărbatul care urmează să devină moştenitor în linie colaterală?

— Baronetul Phil Worchester.

— Ce vârstă are?

— Patruzeci şi doi de ani.

— L-ai văzut cu ochii dumitale?

Detectivul zâmbi:

— Când un om e plătit atât de bine, domnule Vasilieff, conştiinţa îi impune să facă lucrul întreg. Am plecat la castelul Worchester – cum se numeşte cuibul unde locuieşte el – şi m-am interesat pe sub mână asupra lui. E un holtei slăbănog şi nu prea e iubit. L-am văzut în câteva rânduri trecând călare pe dinaintea mea. E înalt, cu părul blond roşcat şi ochi albaştri spălăciţi. Se spune că i s-a impus să locuiască în castelul Worchester şi că marea avere a familiei ducale Worchester îi aduce venituri imense. Dar de fiecare dată când îi vin câştigurile, dispare din cuibul acela şi pleacă la Londra, unde pierde la joc până la ultimul ban. Când e curăţat se înapoiază la castel unde aşteaptă până îi vin alţi bani.

— Şi ce se spune despre tânărul duce, despre care se susţine c-ar fi dispărut? întrebă moşierul.

— Se povestesc lucruri cam ciudate, domnule Vasilieff. Nimeni nu crede că tânărul ar exista. Ducesa ar fi răspândit în lume povestea aceasta.

Moşierul clătină capul îndurerat şi pe chipul său se întipări o expresie visătoare.

— Voi pleca eu însumi în Anglia, zise el, în cele din urmă. Nădăjduiesc că mă vei însoţi, domnule Walker, căci se poate să am nevoie de ajutorul dumitale.

Detectivul se înclină politicos.

— Între timp, urmă moşierul, trebuie să mă ajuţi să descurc nişte iţe încurcate, care îmi dau multă bătaie de cap. În apropiere se află castelul „Denise”, domnule Walker, şi acesta e proprietatea unei doamne Barobleur, care a fost pe vremuri la Petrograd o prezicătoare

vestită. Afară de asta ea mai are la Paris, pe rue Voltaire, o casă în care locuieşte acum. După cât se pare se îndeletniceşte acolo cu vechea ei meserie şi numai rareori vine la castelul ei minunat de aici. O doamnă şi un bătrân au sosit de curând, ca oaspeţi, la castelul „Denise" şi bănuiesc că se află şi acum acolo. Asta îţi cer să stabileşti, precum şi care sunt obiceiurile de viaţă ale doamnei şi ce fel de relaţii are ea cu prezicătoarea. Am mare interes să aflu asta. Dacă e cu putinţă, trebuie să pun la cale o întâlnire între mine şi contesă.

— Desigur că mijlocindu-vă această întâlnire, contesa nu trebuie să bănuiască nimic despre ea înainte?

— Fireşte. Nici numele meu nu trebuie să-l rosteşti faţă de ea.

— Foarte bine, domnule Vasilieff. Nădăjduieşte că nu-mi va fi deloc greu să aduc la îndeplinire sarcina pe care mi-aţi încredinţat-o.

— Nu lua lucrurile prea uşor, zise moşierul. În orice caz, nu trebuie să faci economie de bani, căci îţi pun la dispoziţie oricât.

Detectivul plecă, lăsându-l pe moşier singur.

242. Horoscopul lui mister Walker

Petroneff se afla la casa prezicătoarei şi stătea ca un vinovat în faţa contesei, care-l privea cu seriozitate.

— După toate cele întâmplate nu-mi rămâne altceva de făcut decât să plec cât mai repede, zise frumoasa femeie.

— Şi eu ce să fac? întrebă Petroneff. Să rămân la domnul Vasilieff?

— Fireşte. Renunţ deocamdată la serviciile dumitale. Probabil că voi pleca în Anglia.

— Dar dacă află domnul Vasilieff că am cunoscut toate tainele şi mă concediază? Sunt om cu stare, doamnă contesă, dar m-ar durea nespus, totuşi, dacă va trebui să aud din gura lui că şi-a pierdut încrederea în mine.

— Nu te va concedia. Şi chiar dacă se va întâmpla asta, mai sunt şi eu aici. Voi şti eu să te dezvinovăţesc.

— N-ar fi mai bine, încercă Petroneff, să daţi vălul la o parte şi să staţi de vorbă cu el?

Contesa clătină capul cu hotărâre:

— Nu se poate încă, Petroneff. Trebuie să mai avem răbdare câtva timp. Şi-apoi, de unde să afle el că dumneata erai în legături cu mine? Doar nu ştie nimic precis. Bănuieşte numai că te-a văzut cu mine şi că ai sosit în Franţa cu două zile înainte de a fi dat ochii cu el.

— Mă gândesc şi mă doare că nu m-a oprit şi pe mine când l-am adus pe detectiv! Niciodată n-a avut taine faţă de mine. Şi nici nu mi-a spus mai târziu ce a vorbit cu mister Walker.

Contesa vru să răspundă ceva dar tocmai atunci zbârnâi soneria. Amândoi ciuliră urechea şi auziră un glas bărbătesc care întreba de

doamna Barobleur.

Petroneff tresări. Duse mâna pâlnie la ureche şi se apropie încetişor de uşă. Rămase nemişcat şi ascultă.

După câteva clipe se înapoie la contesă şi-i şopti:

— E un noroc c-am fost tocmai aici. Ştiţi cine este? Detectivul Jonny Walker, omul pe care l-a chemat la Fontainebleau domnul Vasilieff. Temerile mele se dovedesc întemeiate, deci. Presupun că englezul a fost însărcinat să iscodească cine e şi ce face doamna Barobleur, dacă e în Paris şi când se poate sta de vorbă cu ea. Mai bănuiesc că se va duce să facă cercetări şi la castelul „Denise". Din toate astea reiese că domnul Vasilieff nu mai are încredere în mine.

Cu aerul unui om îndurerat, devotatul moşierului urmă:

— Ah, doamnă contesă, vă rog din nou să puneţi capăt tainelor de care vă înconjuraţi! Vorbiţi cu domnul Vasilieff şi lămuriţi lucrurile! Se poate ca într-o zi să fie prea târziu şi atunci vă va părea rău toată viaţa.

O clipă se păru că frumoasa femeie îşi pune la inimă vorbele acestea, apoi, însă, făcu un gest de împotrivire cu capul şi zise:

— Nu, nu se poate încă, Petroneff. Rămâi aici şi aşteaptă-mă, vreau să-l văd pe bărbatul acela.

Uriaşul dădu trist din cap. O cunoştea bine pe contesă şi ştia că nu o putea abate de la hotărârea ei.

Se aşeză pe un scaun lângă fereastră şi privi în stradă.

În vestibul aştepta într-adevăr Jonny Walker, detectivul englez. Negrul se ivi iarăşi şi-l conduse în camera de consultaţii a prezicătoarei.

Jonny Walker se uită nepăsător la bătrâna femeie. Când ea îl întrebă ce doreşte, el răspunse că vrea să i se facă un horoscop.

Privi cu un zâmbet ironic la pregătirile ei de a se înconjura cu o atmosferă de mister înainte de a începe, căci el nu credea în arta acestei femei.

În cele din urmă ea îi luă mâna şi cercetând cu luare-aminte liniile palmei, zise:

— Vii dintr-o ţară străină, domnule, o ţară înconjurată de multă apă. Eşti un om inteligent şi cu experienţă şi stai în slujba dreptăţii. Un bărbat te-a chemat în Franţa.

Detectivul tresări cu putere şi-şi retrase mâna.

— De unde ştiţi toate acestea? întrebă el, agitat.

Bătrâna surâse şi răspunse:

— Voiai doar un horoscop, nu? Doreşti să auzi mai departe?

Englezul îi întinse iar mâna şi prezicătoarea urmă:

— Ai fost însărcinat să stabileşti ce se petrece într-o casă mare şi singuratică. E vorba de un castel. Văd uşi masive şi afară, deasupra portalului, o inscripţie cu litere de aur. Stăpâna castelului nu e acasă,

însă au fost acolo doi oaspeţi, o doamnă şi un bărbat bătrân. Ţi s-a cerut să afli cine e doamna aceea, apoi să cercetezi la Paris cine locuieşte într-o căsuţă dintr-o anumită stradă… şi…

Detectivul îşi trase iarăşi mâna şi se repezi s-o apuce pe bătrână, dar ea se dădu repede cu câţiva paşi înapoi.

— De când calcă un gentleman ospitalitatea în felul acesta? se auzi atunci un glas aspru de femeie.

În aceeaşi clipă englezul se trezi singur în odaie… Lumina roşie se stinsese.

— Unde sunteţi, doamnă Barobleur? întrebă el, căindu-se că-şi pierduse cumpătul.

Dar femeia nu mai răspunse şi în locul ei se ivi în prag negrul. Ţinea braţele încrucişate pe piept şi zâmbea batjocoritor.

— Ţi s-ar cuveni să te iau de gât, ticălos negru, ca să te silesc să vorbeşti! strigă englezul către tânărul servitor.

Dar acesta părea neînfricoşat. Şi nici nu răspunse.

După câteva clipe Jonny Walker părăsi încăperea şi ieşi în stradă. Ceea ce auzise îl tulburase adânc.

Nu credea că se poate citi viaţa unui om în liniile palmei, şi cu toate acestea trebuia să-şi mărturisească cum că nu exista altă explicaţie pentru cele auzite.

Detectivul chibzui multă vreme şi în cele din urmă zise că nu se cuvenea să se lase învins de asemenea lucruri. Se scutură de povara gândurilor grele, chipul i se lumină şi ochii-i îşi reluări strălucirea lor vicleană şi inteligentă.

După două zile se duse să-l viziteze pe Vasilieff, care-l aştepta nerăbdător.

— Ei, domnule Walker, ai aflat ceva? întrebă moşierul.

— Deocamdată prea puţin, răspunse celălalt. Vreau să vă fac o propunere, domnule Vasilieff. Dacă o primiţi voi putea lucra mai bine şi mai repede.

— Vorbeşte!

— Ce-ar fi dacă a-ţi părăsi de formă Fontainebleau şi Franţa?

— Pentru ce anume?

— Pentru că atunci aş putea – după cum vă spuneam – să lucrez mai în voie. Urcaţi-vă în tren şi înapoiaţi-vă aici cu cel următor. Fireşte că va trebui să vă mutaţi la alt hotel.

Moşierul părea să nu fie de acord cu această propunere, căci făcu o mutră nehotărâtă.

— Fireşte că nu-l veţi lua cu dumneavoastră pe domnul Petroneff, căci voi avea nevoie de el aici, adăugă detectivul.

— Dar îţi spuneam că Petroneff nu trebuie să ştie nimic de însărcinarea pe care ţi-am dat-o.

— Nici nu va şti.

— Asta nu mai pricep, domnule Walker. Cred însă că vei fi având temeiurile dumitale spre a proceda astfel, aşa că accept propunerea de a pleca. Mă voi duce însă în Anglia, de unde mă voi înapoia peste câteva zile.

— Foarte bine, domnule Vasilieff! încuviinţă detectivul, cu însufleţire. Când vă veţi întoarce aici, cu siguranţă că vă voi putea spune ce doriţi să ştiţi.

243. Jocul detectivului

A doua zi, Petroneff întorcându-se din oraş rămase mirat văzând pe masa din odaia lui o scrisoare prin care moşierul îl vestea că plecase într-o călătorie din care va reveni peste câteva zile. Nu pomenea deloc încotro se îndreptase.

Credinciosul slujitor îşi dădea seama tot mai mult că stăpânul său îşi pierduse încrederea într-însul. Înainte vreme ştia întotdeauna ce gânduri avea Vasilieff.

Nu era nimic de făcut însă împotriva acestei stări de lucruri şi Petroneff se mângâia cu gândul că toată această situaţie nu va mai ţine multă vreme.

Plecă îndată la Paris şi se duse la locuinţa prezicătoarei.

Abia intrase în casă, că se ivi în stradă un bărbat cu înfăţişare prăpădită. Acesta râse în sinea lui şi murmură:

— Mi-am spus eu că toată arta acestei prezicătoare nu e decât înşelătorie.

Omul acesta nu era altul decât detectivul Jonny Walker, care-l ţinuse sub observaţie şi-l urmărise pe Petroneff, căci bănuia că există oarecari legături între dânsul şi casa doamnei Barobleur.

Detectivul se făcu nevăzut în gangul unei case din apropiere şi când reapăru după câteva minute, avea altă înfăţişare. Mai făcea încă o impresie suspectă, dar îşi lepădase masca de criminal, punându-şi-o pe aceea a unui beţiv. Nasul lui roşu te izbea de la distanţă.

Se postă prin apropiere şi când trecu pe acolo o maşină o opri.

— Ce vrei? întrebă şoferul, căruia nu prea îi trezise încredere beţivanul acesta.

Aruncând o privire pe furiş Jonny Walker văzuse deschizându-se uşa casei prezicătoarei, de unde ieşise Petroneff însoţit de o doamnă foarte elegantă.

— Rămâi aici! şopti detectivul către şofer. Primeşti o sută de franci de la mine. Dacă ţi se propune să faci o cursă spune că eşti ocupat. M-ai înţeles?

— Da, răspunse şoferul.

Ceea ce bănuise Walker se şi întâmplă. Petroneff privi în jurul său, apoi se apropie de maşină, în vreme ce doamna rămase în faţa casei.

Beţivanul porni înainte, târându-şi paşii, şi trecu pe lângă eleganta femeie, care se dădu înapoi cu scârbă.

Petroneff se înapoie la doamna care-l aştepta şi spuse că maşina era ocupată. Nu trecu mult însă şi un alt automobil trecu pe acolo. Petroneff îl opri şi se urcă într-însul împreună cu contesa – căci ea era eleganta femeie.

Beţivul se-ntoarse repede când maşina dispăru după colţul străzii. Făcu un semn şoferului angajat de el, se urcă lângă dânsul şi porni după cealaltă maşină. Aceasta porni pe drumul spre Fontainebleau, după cum bănuise dânsul.

Când ajunseră acolo, Jonny Walker merse la hotelul unde locuia şi porunci şoferului să aştepte. După câtva timp reapăru ţinând în mână o mică valiză elegantă.

Şoferul rămase nedumerit când un domn cu favorite îi ceru să-l ducă la castelul „Denise". Îl recunoscu abia când Jonny Walker îi şopti că el era beţivul de adineauri.

244. Doctorul Brafford

Mister Walker păşi cu demnitate până la portalul aurit al castelului. Apăsă pe mânerul porţii, dar o găsi închisă. Privi printre zăbrele spre minunata proprietate, apoi atinse butonul soneriei.

Îşi lăsase valiza jos şi rămase în aşteptare.

În cele din urmă se ivi tânărul servitor şi-l întrebă ce doreşte.

— Stăpânii dumitale sunt acasă? chestionă detectivul.

Celălalt şovăi câteva clipe cu răspunsul, apoi zise:

— Stăpâna mea nu e aici, dar puteţi vorbi cu intendentul, monsieur Bouillon.

— Bine, voi vorbi cu dânsul atunci.

— Poftiţi vă rog, domnule.

Intendentul, care-i observase de la fereastră pe cei doi stând de vorbă, ieşi repede afară şi se uită curios la străin. Se întâmpla rar să vină cineva la castel, căci stăpâna avea prea puţine cunoştinţe, afară de asta ea locuia mai mult la Paris.

Mister Walker se dădu drept istoric de artă şi îşi manifestă dorinţa de a vedea câteva din picturile celebre care se aflau în proprietatea doamnei Barobleur.

Monsieur Bouillon zâmbi măgulit. Asta era ceva pe placul lui. Carevasăzică palatul al cărui intendent era se bucura de un renume atât de mare, încât oameni învăţaţi din alte ţări se interesau de comorile de artă dintr-însul.

Încuviinţă cu politeţe cererea vizitatorului – care se prezentase sub numele de Dr. Brafford – şi-l conduse întâi de toate în sala de vânătoare. „Istoricul" rămase încântat văzând tablourile de pe pereţi.

Deschise valiza din care scoase un caiet gros şi începu să ia note de zor.

Cu timpul, însă, bătrânul intendent începu să se cam plictisească, şi zise:

— Nu vă supăraţi, domnule, dar am ceva treburi, aşa că vă voi lăsa singur. Când veţi fi gata, ieşiţi vă rog pe coridor şi trageţi de clopotul cel mare.

Presupusul Dr. Brafford se înclină politicos.

Când se văzu singur, nu mai era cel dinainte. În odaie se aflau trei uşi. Se apropie de fiecare în parte, în vârful picioarelor, şi se încredinţă repede că erau toate încuiate.

Atunci deschise în grabă valiza, scoase un aparat fotografic, îl puse la punct şi apropiindu-se de uşa care dădea în gang, o deschise binişor.

O tăcere mormântală domnea pretutindeni. Detectivul trase de clopot şi imediat auzi paşi apropiindu-se, apoi se ivi monsieur Bouillon, care-l conduse în bibliotecă.

Şi aici doctorul Brafford îşi mărturisi admiraţia în faţa picturilor celebre. Dintr-o singură privire îşi dădu seama că portretul mare de deasupra biroului trebuia să-l înfăţişeze, în anii de tinereţe, pe bărbatul din însărcinarea căruia lucra în Franţa.

Cu un aer nepăsător întrebă:

— Cine e acesta?

Monsieur Bouillon zâmbi. I se părea ciudat că multe persoane se interesau de acest portret.

— E un tablou minunat! zise „istoricul” şi plecă într-o parte capul, cum fac de obicei criticii de artă. Astfel de tablouri nu se mai pictează în ziua de azi.

— Se poate s-aveţi dreptate! încuviinţă intendentul, îngândurat. Trebuie să fie ceva cu tabloul acesta… Stăpâna, doamna Barobleur, susţine că înfăţişează o rudă îndepărtată de-a ei, care a murit însă de multă vreme.

Monsieur Bouillon privi cu teamă în jurul său, apoi urmă:

— Nu e mort însă domnul acesta. Acum câteva săptămâni s-a arătat pe aici şi eu l-am recunoscut îndată. Cine e, n-aş putea spune însă.

— Misterios lucrul zise „istoricul”, zâmbind şi urmă să mai privească tabloul câtva timp apoi îşi întoarse privirea spre altul.

În clipa aceasta se deschise uşa şi în prag se ivi o femeie frumoasă şi zveltă. Ea tresări când îl văzu pe vizitator, dar apoi se apropie şi privi întrebător la intendent.

— Domnul acesta a cerut îngăduinţa să vadă câteva tablouri vestite din castel, zise bătrânul.

Contesa mai aruncă o privire fugară asupra străinului, apoi părăsi încăperea.

— Cine e această doamnă? întrebă Doctorul Brafford.

— O prietenă a stăpânei mele.

— E o femeie foarte interesantă.

Monsieur Bouillon înălţă din umeri.

— Puţin cam misterioasă, zise el. Spune c-ar fi contesa Romanov, dar se pare că numele acesta nu trebuie rostit, căci mi-a interzis s-o numesc astfel. „Istoricul" îşi îndreptă iarăşi privirea spre tablouri, căci auzise paşi. Curând intră Petroneff în odaie şi aruncă o privire bănuitoare spre bărbatul ce scria de zor. Se uită apoi la el stăruitor şi în cele din urmă se apropie.

— Bună ziua, domnule, îi zise dânsul.

Doctorul Brafford răspunse prietenos. Ridică însă numai o clipă privirea şi urmă să scrie mai departe.

Petroneff clătină capul, apoi îşi zise, căutând să se liniştească:

„Prostii! Temerile mele se dovedesc neîntemeiate. Nu-l cunosc pe bărbatul acesta, – e o persoană inofensivă."

Apoi făcu un semn intendentului şi ieşind afară aşteptă până veni şi acesta.

— Ar fi trebuit să mă întrebi întâi, monsieur Bouillon, dacă e îngăduită intrarea pentru străini zise devotatul contesei, cu ton de imputare. Nici nu bănuieşti ce fel de oameni răi există în ziua de azi, care caută să se strecoare în case sub cine ştie ce motiv. Cine ştie ce scopuri urmăresc ei.

— Dar străinul acesta nu arată a fi un om rău, domnule Petroneff.

— Tot ce se poate, dar pe viitor să nu mai laşi pe nimeni să intre înainte de a mă fi vestit pe mine. Şi dacă nu sunt eu aici, atunci trimite la plimbare pe oricine.

— Foarte bine, domnule Petroneff.

Acesta plecă. Străinul continuă să scrie mai departe. Bănuia că omul stătea afară şi-l observă prin crăpătura uşii.

Aşa şi era. Petroneff nu se îndepărtase, căci intrase la bănuială. Abia când văzu că vizitatorul îşi vede de însemnările sale plecă şi se duse jos în vestibul, unde se afla contesa.

— Ei, domnule Petroneff, l-ai văzut pe străin?

— Da, însă nu pot descoperi nimic suspect într-însul.

Stăpâna şi devotatul ei merseră în parc, unde li se alătură şi bătrânul prinţ.

Monsieur Bouillon mai flecări câtva timp cu detectivul deghizat, apoi părăsi biblioteca. Abia dispăruse, că mister Walker ieşi iar în coridor, îşi încordă auzul în toate părţile, apoi privi afară pe una din ferestre.

Văzu tocmai cum cele trei persoane dispăreau pe una din alei şi atunci zâmbi mulţumit.

— Atât de uşor nu mi-aş fi închipuit lucrul, murmură el şi îşi

mângâie barbetele false. Persoana care mi-a dat sarcina asta va fi mulţumită de mine.

După câtva timp se ivi monsieur Bouillon şi-l întrebă dacă mai doreşte să vadă ceva. Doctorul Brafford răspunse că i-ar face plăcere dacă i-ar îngădui să fotografieze câteva detalii arhitectonice de seamă ale castelului.

— Cu plăcere, răspunse intendentul, amabil. Dar ce veţi face cu fotografiile?

— Le voi publica într-o revistă engleză de arhitectură.

Mister Walker se postă în faţa intrării castelului, îşi potrivi aparatul şi începu să facă fotografii una după alta.

În realitate, însă, interesul său era îndrepta în cu totul altă parte, căci privea adesea în spre parc.

Cu timpul deveni neliniştit, însă; îl văzu pe monsieur Bouillon stând la una din ferestre şi privind cu atenţie la dânsul. Îşi zise atunci că nu mai avea cum să justifice zăbovirea sa pe aici, astfel că-şi strânse aparatul şi îşi luă rămas bun de la intendent fluturând pălăria. Îi venise o idee mai bună cum să-şi atingă ţinta.

Monsieur Bouillon se mai ivi o dată, dar rămase sus, pe terasa castelului.

Jonny Walker merse de-a lungul aleii până într-un loc de unde nu mai putea fi văzut din castel.

Apoi coti brusc la dreapta şi apucă pe acelaşi drum pe care fusese dus odinioară Vasilieff când sărise peste zid şi suferise accidentul.

Se căţără şi el pe zid şi în câteva clipe fu dincolo, în iarba moale. Valiza în care îşi avea aparatul şi celelalte unelte o lăsase în jos înainte, cu ajutorul unei sfori groase.

— Aşa! făcu Jonny Walker şi privi în jurul lui ca un criminal.

Porni apoi printre tufe şi din când în când se oprea îndărătul unui copac, iscodind cu privirea în depărtare. Astfel pătrunse tot mai mult în parc, până văzu sclipind iazul printre frunze.

Pe marginea acestuia se afla o bancă, pe care stăteau trei persoane şi discutau. Detectivul recunoscu pe Petroneff, doamna cea frumoasă şi bătrânul cu înfăţişarea venerabilă.

Se furişă înainte tot mai mult, cu băgare de seamă, şi rămase locului îndărătul unei tufe. Acolo se lungi la pământ şi, potrivindu-şi aparatul fotografic, apăsă pe buton.

Zâmbi mulţumit, apoi se retrase în acelaşi fel şi, sărind zidul, se înapoie la hotelul său.

Ajuns acolo developă clişeul şi văzu că reuşise de minune. Trăsăturile fiecărei persoane în parte se recunoşteau lămurit.

— De fapt, cu asta mi-am împlinit sarcina, îşi zise dibaciul detectiv. Nu-mi mai rămâne decât să aştept înapoierea domnului Vasilieff. În vremea asta mă voi interesa în Fontainebleau şi prin împrejurimile

castelului cu privire la locatarii acestuia.

Izbuti şi de data aceasta. Avu o convorbire cu inspectorul unui domeniu mic ce aparţinea proprietăţii „Denise" şi omul îi povesti că administratorul moşiei era un anume domn Petroneff.

Jonny Walker rămase uimit. Vestea îl va interesa desigur mult şi pe Vasilieff, căci se părea că el nu ştia nimic despre asta.

Acest Petroneff, care se bucura de încrederea deplină a stăpânului său, părea să fie foarte devotat şi frumoasei femei, lucru ce se observa lesne din felul cum se întreţineau cele două persoane.

În dimineaţa zilei următoare Petroneff se ivi la detectiv. Acesta tocmai îşi developa clişeele şi aruncă repede un şervet peste chiuvetă.

— Ce mai faci, domnule Walker? întrebă vizitatorul. Ştii că domnul Vasilieff a plecat în călătorie, probabil în Anglia?

Jonny Walker se prefăcu foarte mirat.

— Nu ştiu nimic, răspunse el, îndesându-şi pipa.

— Credeam că ţi-a spus ceva…

— Nu, nu ştiu nimic. Şi, când se întoarce?

— Asta nu ţi-o pot spune, căci nu mi-a zis nici el. Credeam că dumneata ştii cu ce scop a plecat.

Neizbutind să afle ceva de la englez, Petroneff plecă dezamăgit.

Ieşind ceva mai târziu să facă o mică plimbare, Jonny Walker zări deodată o maşină, care i se păru cunoscută. Fără îndoială că aparţinea castelului „Denise", îşi zise el, şi se piti repede într-un gang, căci nu voia să fie văzut. Iscodind din ascunzătoarea sa, observă în maşină pe Petroneff, alături de bătrâna care-i făcuse în urmă cu câteva zile un horoscop, la Paris.

Detectivul zâmbi şi când maşina dispăruse în depărtare, porni repede spre casă.

Acolo îşi puse din nou în valiză aparatul fotografic şi porni iarăşi spre castelul „Denise".

Când îl zări, monsieur Bouillon îi ieşi în întâmpinare şi-l întrebă:

— Ei, domnule doctor, mai doreşti să iei câteva poze de pe faţada castelului?

— Nu asta, răspunse vizitatorul, ci voiam să te rog să-mi mai îngădui o dată să intru în bibliotecă, deoarece aş vrea să cercetez cu lupa câteva din tablourile de acolo.

Intendentul şovăi câteva clipe, apoi zise:

— În sfârşit, voi şti eu să mă justific faţă de stăpână. Altminteri aş trebui s-o anunţ pe ea mai întâi.

— Dar ce, e la castel? întrebă detectivul.

— Da, doamna Barobleur este aici.

— Atunci m-aş putea duce să-i mulţumesc mai târziu?

— Nu o nevoie domnule doctor. Doamna nici nu trebuie să vă vadă.

Intendentul îşi conduse iarăşi vizitatorul în bibliotecă, apoi se retrase, lăsându-l singur.

— Tabloul acesta îl voi fotografia, îşi zise englezul, căci îmi poate fi de mare folos.

Îşi potrivi aparatul şi-l îndreptă spre portretul ce atârna deasupra biroului şi care-l înfăţişa pe Vasilieff tânăr.

Când apăsă para de cauciuc, tresări speriat, căci un ţipăt uşor răsunase îndărătul său.

Se întoarse repede şi zări în pragul unei uşi tăinuite, o făptură adusă de spate, care nu era altcineva decât doamna Barobleur. Ţinea privirea aţintită asupra lui şi de spaimă părea să-i fi pierit graiul.

— De ce fotografiezi tabloul acesta? întrebă ea în cele din urmă şi, sprijinindu-se într-un baston, se apropie de străin.

Acesta făcu o plecăciune şi zise:

— Îngăduiţi-mi, doamnă, să mă prezint. Mă numesc dr. Brafford şi sunt însărcinat de o revistă engleză de arhitectură să fotografiez castele vechi şi picturi celebre, cu scopul de a fi reproduse în paginile amintitei publicaţii. Intendentul dumneavoastră a fost atât de amabil şi mi-a îngăduit aceasta, deoarece dumneavoastră nu eraţi aici.

— Dar de ce fotografiezi tabloul acesta, care nu poate prezenta niciun interes pentru dumneata? E numai un portret de familie şi nimic mai mult.

— Are însă o valoare artistică foarte mare, răspunse doctorul Brafford, care îşi recăpătase repede calmul.

— Ce-ai spus? Are valoare artistică? râse batjocoritor, bătrâna. Atunci să-mi dai voie să-ţi spun că nu te pricepi deloc în artă. Portretul acesta e de foarte puţin preţ şi are valoare numai pentru mine căci înfăţişează pe un bun cunoscut al meu.

— Îl cunoaşteţi pe domnul? întrebă englezul.

— Nu pricep întrebarea dumitale.

— Cred că domnul Vasilieff nici nu ştie că se află aici un portret al său din tinereţe.

La auzul acestor cuvinte bătrâna făcu ochii mari şi abia izbuti să îngâne:

— Ci… cine eşti dumneata, domnule?

— Asta v-am spus-o doar, răspunse detectivul, calm.

Prezicătoarea rămase tăcută câtva timp, cu privirea mereu aţintită asupra străinului. Într-un târziu buzele i se mişcară încet şi zise:

— Trebuie să laşi aici clişeul pe care l-ai luat, căci nu pot îngădui ca această fotografie să fie publicată.

Spunând acestea bătrâna dădu să apuce aparatul, dar detectivul i-o luă înainte şi căutând să se apere, atinse fără să vrea capul bătrânei:

— *Goddam!* exclamă el în aceeaşi clipă. Ce să însemne asta?

Văzuse cum părul alb al femeii îşi schimbase locul pe cap şi

aproape fără să-şi mai dea seama ce face, apucă de el şi trase.

Rezultatul fu din cale afară de surprinzător. Odată cu părul detectivul trase şi o pieliţă fină ce acoperea chipul bătrânei şi în clipa următoare… în locul doamnei Barobleur se ivi contesa Romanov.

— Ia te uită! făcu detectivul deghizat, zâmbind triumfător. Frumoasă descoperire am făcut? Fără îndoială că-l va interesa nespus de mult pe acela în numele căruia lucrez, când îi voi spune că doamna care e aici în vizită e aceeaşi căreia îi aparţine castelul şi care face horoscoape la Paris.

— Asta… asta n-o vei… face! bâigui prezicătoarea demascată.

Detectivul dădu din umeri.

— Nu voi renunţa să dau aceluia care mă plăteşte, fotografia, zise el.

— Asta e… infamie! izbucni contesa. Ai abuzat de încrederea care ţi-a fost acordată şi prin purtarea dumitale vei aduce nenorocire.

Englezul începu să şovăie. Îi era milă de frumoasa femeie şi îşi spuse că, în definitiv, ea avea dreptate.

Contesa se îndreptă spre uşă şi dispăru, apoi răsuci cheia în broască.

Detectivul rămase ca înlemnit în faţa acestei neaşteptate isprăvi. Când se năpusti spre uşă, era prea târziu şi degeaba încercă s-o deschidă cu forţa.

— Care vasăzică am fost tras pe sfoară de o femeie, eu, detectivul Jonny Walker! îşi zise englezul, râzând cu necaz. Sunt prizonier aşadar.

Începu să bată cu pumnii în uşă, dar nimeni nu se arătă.

Atunci se îndreptă spre uşa tăinuită şi începu să caute mecanismul acesteia. Dibaci cum era în astfel de chestiuni, izbuti să-i dea repede de rost. Deschizând-o ieşi afară, într-un gang îngust şi întunecos. De acolo pornea o scară undeva în sus. Urcă cele câteva trepte şi ajunse la altă uşă, lipi urechea şi ascultă. Auzi un glas de bărbat şi unul de femeie.

Zâmbi când constată că cele două persoane vorbeau despre dânsul.

— Mare prostie a făcut monsieur Bouillon că i-a dat drumul în castel străinului acela! zicea contesa, oftând.

— Dar de unde era să ştie intendentul, doamnă contesă, că omul acela avea gânduri ascunse? Chestia e, ce facem acum cu el? Doar nu-l putem ţine prizonier, căci asta se pedepseşte aspru de legile franceze.

Detectivul întredeschise puţin uşa şi acum putea vedea bine pe cele două persoane din odaie. Contesa nu se mai travestise. Bătea cu piciorul în podea şi în acelaşi timp lacrimi îi şiroiau pe obraji.

— Nu trebuie să ia cu el clişeul acela! zise ea, suspinând. Dânsul e detectivul pe care l-a angajat Vasilieff, sunt sigură de asta. Domnule Petroneff, vorbeşte cu dânsul, poate se lasă mituit! Dau cu plăcere de

două ori pe atâta cât îi dă Vasilieff. Încearcă te rog, căci altminteri mi-ar distruge planurile. Încă vreo câteva săptămâni şi moşierul va afla totul oricum.

Atât contesa cât şi Petroneff tresăriră speriaţi auzind o voce de bărbat, spunând cu un ton puţin ironic:

— Liniştiţi-vă, doamnă contesă, căci nu poate fi vorba de vreo pedeapsă care v-ar lovi din pricina închiderii mele în bibliotecă. După cum vedeţi, m-am eliberat singur, căci un detectiv găseşte oricând posibilităţi să scape dintr-o capcană ce i s-a întins. De altminteri ţin să vă spun că nu greşiţi, bănuind în mine pe detectivul Jonny Walker. Domnul Vasilieff mi-a dat sarcina să stabilesc care sunt persoanele ce locuiesc în castelul acesta. Mi-a spus că e vorba de o contesă şi de un prinţ. Pe de altă parte, probabil că domnul Vasilieff nu ştie că domnul Petroneff e administratorul acestui domeniu şi că o cunoaşte de multă vreme pe doamna contesă. Acum pricep eu de-abia de ce doamna Barobleur mi-a făcut un horoscop care se potrivea atât de bine. Dumneata, domnule Petroneff, i-ai vorbit despre mine şi pentru cine lucrez.

Detectivul izbucni în râs. I se făcu milă însă când o văzu pe contesă acoperindu-şi faţa cu mâinile şi pe Petroneff privind la dânsa cu o expresie de disperare întipărită pe chip.

245. Nobilul detectiv

— Să stăm de vorbă ca nişte oameni de înţeles, doamnă şi domnule, zise mister Walker şi-şi dezlipi de pe obraz barba falsă. Mai întâi, însă, va trebui să vă pun câteva întrebări. Dumneavoastră, doamnă contesă, aţi jucat rolul prezicătoarei şi al contesei, după cum pot susţine cu siguranţă. Aşa e?

Femeia ridică încetişor faţa înlăcrimată şi murmură:

— Da, recunosc totul.

— Bine, atunci drumul spre înţelegere este netezit, răspunse detectivul, înclinându-se. Văd că am de-a face cu oameni nobili. Şi domnul Vasilieff e un bărbat foarte de treabă, aşa că nu m-ar lăsa inima să-l înşel. El m-a plătit şi…

— Eu îţi pot oferi suma îndoită, dacă vei tăcea şi vei pleca înainte ca să se înapoieze el, îi rupse vorba contesa.

Detectivul clătină capul, apoi răspunse:

— Doamnă contesă, vă rog să nu vă închipuiţi că în tagma noastră se pot găsi oameni de cumpărat. Situaţia dumneavoastră îmi inspiră milă, însă n-ar fi trebuit să-mi faceţi o astfel de propunere, care mă jigneşte adânc.

Contesa lăsă capul în jos, ruşinată.

— Dar… ce să fac? exclamă ea, disperată. Nu pot admite ca

Vasilieff să afle totul…

— Tocmai în privinţa asta vom sta de vorbă, zise detectivul. Nu mă interesează motivele dumneavoastră, eu vreau doar să vă ajut. De aceea vă rog să-mi spuneţi: ce trebuie şi ce nu trebuie să afle domnul Vasilieff?

— Nu trebuie să afle nimic, răspunse contesa şi chipul i se însenină iarăşi, căci îşi dădea seama că se putea sta de vorbă cu acest om.

Jonny Walker dădu din cap şi zise:

— Ieri, pe când dumneavoastră stăteaţi pe banca de lângă iaz, v-am fotografiat împreună cu celelalte două persoane cu care eraţi împreună. Nu vă speriaţi, căci n-am făcut nicio faptă rea. Am sărit zidul parcului şi m-am pitit îndărătul unei tufe. Fotografia a reuşit foarte bine. Domnul Vasilieff ar fi nespus de mulţumit, cred, dacă ar căpăta această fotografie.

— Nu… nu trebuie s-o capete! murmură contesa. Dumnezeule… ce trebuie să fac pentru ca Vasilieff să nu afle nimic?

— Probabil că domnul Vasilieff nu ştie nimic nici despre portretul care atârnă în bibliotecă şi care-l înfăţişează pe dânsul când era tânăr? urmă detectivul. Ar rămâne foarte surprins dacă ar afla despre dânsul. Şi-apoi – nu e aşa? – nu trebuie să afle încă nici că domnul Petroneff este administratorul domeniului doamnei Barobleur – deşi faptul acesta e cunoscut pretutindeni prin partea locului?

Petroneff stătea cu capul plecat, ca un biet păcătos.

— Dacă domnul Vasilieff află acum toate astea, n-ar putea avea decât pagubă şi niciun folos, răspunse el.

— Vreau să te cred, zise detectivul. Nu ştiu dacă e drept sau nu ceea ce voi face, dar o fac totuşi: domnul Vasilieff nu va afla nimic de la mine. Fireşte că-i voi înapoia onorariul ce mi l-a dat. Vă rog însă înc-o dată să nu-mi oferiţi nicio despăgubire. Dintr-un anumit punct de vedere sunt mulţumit că scap de sarcina pe care mi-a dat-o domnul Vasilieff, căci am de adus la îndeplinire, la Paris, o misiune cu totul deosebită.

Întorcându-şi privirile spre Petroneff, urmă:

— Dumneata mă vei pricepe, domnule Petroneff. Îl caut pe acel doctor Barickin, care a stârnit interesul poliţiei din Berlin.

La auzul acestui nume, contesa tresărise. Înainte ca Petroneff să poată face un semn de prevenire detectivului, acesta vorbise deja.

— Ce e cu acest doctor Barickin? întrebă ea, privind cercetător pe devotatul ei. Ce caută el la Berlin? Nu-şi găsise sfârşitul cu prilejul exploziei din Cronstadt? Parcă aşa spuneai?

Petroneff şovăise în repetate rânduri dacă să destăinuie sau nu stăpânei sale descoperirea pe care o făcuse. Întovărăşirea de neînţeles dintre frumoasa prinţesă Nataşa şi acest doctor Barickin îl îndemnase să tacă.

Detectivul îşi plimbă privirile, mirat, de la unul la altul.

— Ah, cunoaşteţi şi dumneavoastră pe acest doctor Barickin? întrebă el, cu interes.

Gândurile contesei se duseră la acei pe care îi iubea şi care îşi găsiseră sfârşitul cu prilejul nenorocirii din Cronstadt. Aşa cel puţin credea dânsa căci până acum nu aflase nimic despre soarta lor. Dădu din cap cu tristeţe şi murmură:

— Boris Verodin, fiul meu, mai trăieşti tu, oare?

Apoi, adresându-se detectivului:

— Da, îl cunosc pe acest bărbat.

— Doamnă contesă, trebuie să vă fac o mărturisire, luă cuvântul Petroneff. Şi dumneata mister Walker, vei afla ceva nou, cu prilejul acesta.

Şi Petroneff începu să povestească stăpânei sale, cum aflase, prin detectiv, despre ivirea la Berlin a doctorului Barickin şi tot ce se întâmplase apoi.

— Şi acum vine lucrul cel mai însemnat, doamnă contesă, urmă el. Nici mister Walker nu ştie despre asta. Când dumneata, mister Walker, m-ai lăsat singur în camera de la pensiune am făcut o constatare care m-a înmărmurit. De la postul meu de observaţie am văzut-o pe frumoasa fată pe care toţi cei din pensiune o admirau… Şi ştiţi dumneavoastră, doamnă contesă, cine era persoana aceasta fermecătoare? Era prinţesa de Gogineff, sau Nataşa Verodin, cum îi zice acum.

Se făcu o tăcere de moarte. Detectivul îşi explică înmărmurirea contesei, spunându-şi că era vorba de vreo prietenă bună sau o rudă a ei.

— Aţi cunoscut-o pe această fată frumoasă? întrebă el, mirat.

— Soţia lui Boris Verodin! murmură contesa, cu glasul stins. Cum de a ajuns această făptură nevinovată alături de doctorul Barickin?

Petroneff clătină capul întristat şi zise:

— Vă puteţi lesne închipui, doamnă contesă, ce am simţit când am văzut-o pe nefericita prinţesă împreună cu omul acela înfiorător! Credeam că se dărâmă casa peste mine. Gândiţi-vă numai. Nobila şi frumoasa Nataşa Verodin să fie o hoaţă ordinară, sau cel puţin complicea unui criminal!… De aceea am tăcut. Mi-am pus în gând să-i întâmpin pe cei doi în gara Stettin din Berlin, unde doctorul Barickin spusese şoferului să meargă şi să iau apărarea tinerei femei. Cât priveşte pe medic, voiam să-l ameninţ cu arestarea, dacă s-ar fi opus cumva s-o iau cu mine pe însoţitoarea lui. Socotelile mele au ieşit anapoda, însă, căci în gară i-am aşteptat zadarnic pe cei doi. Ticălosul de doctor o fi dat într-adins o adresă greşită şoferului, ca să i se piardă urma. Am şovăit mult, doamnă contesă, dacă să vă destăinui chestia asta, sau domnului Vasilieff. Mi-am spus că dumneavoastră aţi trecut

în ultima vreme prin atâtea necazuri şi suferinţe, încât n-am îndrăznit să vă aduc la cunoştinţă grozava descoperire pe care o făcusem.

Frumoasa contesă era în prada unei tulburări fără margini.

— Nataşa… soţia lui Boris Verodin… trăieşte? repetă ea de câteva ori în şir. Dumnezeule atotputernic, atunci s-ar putea ca şi Boris… să fi scăpat cu viaţă! Dar cum e cu putinţă asta, domnule Petroneff? Dumneata doar ai stat atunci în faţa casei, sau cel puţin în apropierea ei? Ai văzut doar că Nataşa a intrat înăuntru şi n-a mai ieşit! Cum se poate lămuri această enigmă?

În inima mult-încercatei femei se zbăteau sentimente felurite; era fericită şi în acelaşi timp o durere grozavă o sfâşia.

Nataşa trăia… însă ca tovarăşa unui criminal! Era ceva suspect la mijloc. Cine ştie ce puteri întunecate erau aici în joc!? Ce i se putea întâmpla dacă rămânea mai departe alături de criminalul acela? O străbătură fiori, gândindu-se că într-o zi biata prinţesă ar putea fi arestată împreună cu omul acela mizerabil.

Nu vor avea niciun fel de milă faţă de ea, căci era complicea unui om nelegiuit, lucru ce se dovedise. După cum aflase Petroneff din gura comisarului, ea juca un rol însemnat la hoţiile făptuite.

— Mister Walker! făcu contesa, ridicând mâinile implorator. Vă rog din suflet, porniţi în căutarea acestor doi oameni, şi consideraţi aceasta ca o misiune pe care v-o încredinţez eu. Toate cheltuielile, oricât de mari, le voi acoperi. Şi când îi vei fi găsit, mister Walker, atunci desparte-i pe unul de altul, ia-o pe tânăra femeie sub ocrotirea dumitale şi pe bărbat dă-l pe mâna autorităţilor. Fiinţa aceea nobilă nu e vinovată, e curată la suflet şi stă deasupra oricăror bănuieli. E cu neputinţă ca ea să fi făcut vreo faptă rea.

Detectivul ascultase cu luare-aminte, apoi zise:

— Nu cred să se poată ce vreţi dumneavoastră. Şi anume ca unul să fie arestat şi celălalt să fie lăsat în libertate. Sau sunt închişi amândoi, sau li se dă drumul amândurora.

Petroneff îşi dădu seama că detectivul avea dreptate şi spuse:

— Fireşte că soarta tinerei femei ne stă mai aproape, şi dacă nu merge altfel, – adică să fie arestat numai doctorul Barickin – atunci trebuie să-l lăsăm să-şi vadă şi el de drum.

— Atunci ne-am înţeles, zise Walker. Cu domnul Vasilieff nu voi mai da ochii, doamnă contesă. N-are decât să creadă că nu m-am ţinut de cuvânt! Fireşte că-mi va părea rău dacă îşi va face o părere proastă despre mine, dar vreau să vă vin în ajutor.

— Eşti un om nobil, mister Walker, zise contesa, mişcată. Întotdeauna mă voi gândi cu recunoştinţă la dumneata.

Englezul făcu un gest de împotrivire. Chipul lui se posomorâse, căci pentru întâia oară de atâţia ani se făcea vinovat de încălcarea datoriei. Se mângâia însă cu gândul că avea temeiuri îndreptăţite

pentru felul său de a proceda.

Dădu contesei fotografiile pe care le făcuse pentru Vasilieff, apoi îşi luă rămas bun şi plecă repede.

246. În căutarea aurului

Când prinţul Potcikev o târâse cu forţa pe Irina în avion şi acesta îşi luă zborul, ea nu-l recunoscu deîndată. Nici prin gând nu-i trecea că omul sărăcăcios îmbrăcat ar putea fi bărbatul acela de care se temea atât de mult.

Şi în vreme ce aparatul se înălţa tot mai sus în văzduh, biata fată leşină.

Când îşi reveni în simţiri, constată că mâinile îi fuseseră legate la spate. Aerul era îngheţat în jurul ei. Deasupra-i văzu cerul albastru şi avionul gonea prin spaţiu. Era acoperită cu o pătură de lână, care-i lăsa liber numai capul.

Întoarse faţa într-o parte şi văzu doi ochi străpungători care o fixau necontenit. Un bărbat cu barba încâlcită şedea ghemuit lângă ea şi o privea batjocoritor. Fuma dintr-o ţigaretă şi nu rostea niciun cuvânt.

Irina încercă să zărească scaunul pilotului, dar nu izbuti, căci aici era în fundul aparatului.

Îşi întoarse din nou ochii către bărbatul de lângă ea şi atunci zări în privirea lui o expresie de cinism.

Deodată el izbucni în râs şi întrebă cu glasul aspru:

— Nu mă recunoşti?

— Nu… nu vă cunosc, îngână fata, cu teamă. Cum am ajuns aici şi ce căutaţi lângă mine?

— Întrebi cam multe deodată, puicuţo. Dar sunt sigur că mă cunoşti. Ia adu-ţi aminte!

— Nu… nu ştiu cine sunteţi… un om bun în niciun caz… altminteri nu m-aţi…

Celălalt izbucni iar în râs şi deodată se trezi în mintea Irinei o amintire întunecată din patria ei.

— Nu-l cunoşti pe prinţul Potcikev? întrebă el.

Biata fată închise ochii, cuprinsă de spaimă, şi când îi reveniră fulgerător în memorie amintirile din noaptea aceea de groază, pe Volga, îşi dădu seama în ce primejdie mare se afla.

Prinţul se aplecă deodată spre dânsa şi vru s-o sărute. Dar ea îl muşcă de mână şi în acelaşi timp scoase un ţipăt.

Pilotul Rokkartin auzise strigătul acesta şi întoarse repede capul. Privirea lui se aţinti ameninţătoare asupra lui Potcikev.

Prinţul îşi dădu seama că deocamdată nu trebuia să-şi facă un duşman din omul acesta, căci soarta sa se afla în mâinile lui. Mai avea încă nevoie de el şi, după cât se părea, dânsul era îndrăgostit de

frumoasa Irina. Se cerea, deci, să fie cu băgare de seamă, căci oameni de soiul acesta nu se dau înapoi de la acte disperate.

Se înnoptă şi un frig pătrunzător se lăsă în văzduh. Irina simţea că îngheaţă.

Mintea ei lucra cu înfrigurare. Cum se întâmplaseră toate acestea? Cum de ajunseseră împreună prinţul cu pilotul Rokkartin? Ce legături existau între aceşti doi oameni? Lumea era atât de mare şi cu toate acestea prinţul dăduse iar peste dânsa, şi încă în împrejurări atât de puţin obişnuite.

Dar Irina îşi dădu seama repede că deocamdată n-avea ce să se teamă de prinţul Potcikev, căci mai era acolo un om care, de bine de rău, îi va lua apărarea.

Noaptea trecu greu şi în cele din urmă începu să se lumineze de zi. Soarele se înălţa pe cerul albastru, făgăduind o zi frumoasă.

Mai zburară o zi întreagă, până ce amurgul se lăsă iarăşi. Avionul începu să coboare şi după un timp se izbi atât de tare de ceva, încât Irina scoase un ţipăt uşor, iar prinţul fu zvârlit de peretele cabinei, ceea ce-l făcu să izbucnească în înjurături.

Aterizaseră într-un luminiş de pădure şi Irina se întreba ce căutau aici?

Rokkartin rămase la locul său şi ceilalţi doi pasageri de asemeni. Pilotul trebuia să fie pregătit să se înalţe iarăşi dacă cumva aterizarea lor fusese observată.

Dar temerile celor doi bărbaţi se dovediră neîntemeiate, căci nu se arătă nimeni şi în pădure domnea tăcerea unei seri paşnice.

Stătură de vorbă şi mâncară. Irina căpătă şi ea ceva de mâncare.

— De ce mi-aţi legat mâinile şi mai ales de ce m-aţi răpit? întrebă ea pe aviator, fără să dea vreo atenţie prinţului.

Rokkartin făcu o mutră întunecată, dar în privirea sa era atâta pasiune încât Irina roşi. Dintr-odată pricepu scopul acestei răpiri.

Rokkartin îşi ticluise o istorie ca să-şi scuze procedarea, şi zise:

— Nu puteam salva decât o singură persoană, căci aparatul se defectase. Deoarece ţineam la dumneata mai mult decât la ceilalţi, am hotărât să te iau cu forţa. Pe prinţul Potcikev îl cunosc din război şi întâmplarea a făcut să vină în apropierea locului unde aterizase avionul. De aceea l-am luat cu mine, deşi ştiam bine că încarc aparatul peste puterile sale.

— Şi mama mea… şi domnul cel bătrân? întrebă Irina, cu frică. Ce se va întâmpla cu ei?

Rokkartin dădu din umeri şi o sclipire de patimă se aprinse din nou în ochii săi. Irina întoarse capul, căci nu voia să mai vadă şi să audă nimic.

După câtva timp i se dezlegară mâinile, dar în schimb fu supravegheată foarte aspru, iar Rokkartin îşi pusese revolverul la

îndemână.

— Dacă vei încerca să fugi, îţi slobod un glonte în cap, zise el.

— Dar parcă ziceai că vrei să mă salvezi, atunci de ce nu-mi dai drumul să plec? întrebă fata.

— Asta ţi-o voi spune mai târziu, răspunse Rokkartin.

Cu toate astea Irina se gândea la fugă. Să fugă cu orice preţ, chiar dacă va fi să se rătăcească în pădure, să flămânzească şi să fie atacată de lupi. Îi era totuna – numai să nu fie alături de aceşti oameni.

Nu era lăsată nicio clipă din ochi. Unul rămânea întotdeauna lângă ea când celălalt se-ndepărta.

Cel mai mult lipsea prinţul. Când pleca, lua întotdeauna cu el un topor şi o sapă. La înapoiere avea mereu o mutră întunecată.

Zilele treceau una după alta, monotone şi triste. Din zi în zi Potcikev devenea mai rău dispus.

— Nu se găseşte nimic! zise într-o dimineaţă Rokkartin, cu glas ameninţător. Sau ţi-ai pierdut simţul orientării, sau nu există nimic, într-adevăr.

Prinţul rânji cu necaz. Privirile-i erau întunecate şi scrâşnea din dinţi de furie.

— Probabil că hoţii şi-au ales o ascunzătoare bună, răspunse el.

— Ar trebui să mergem împreună, zise pilotul. Două perechi de ochi şi două perechi de braţe fac îndoit. Ce zici?

Prinţul arătă spre frumoasa Irina:

— O vom lua şi pe dânsa, spuse aviatorul.

— Asta nu se poate, răspunse prinţul. Există un singur mijloc: s-o legăm în aşa fel, încât să nu poată fugi.

— Să-ncercăm şi asta, zise Rokkartin şi aruncă o privire plină de milă spre tânăra fată. Dar de legat trebuie s-o legi dumneata, prinţe, căci eu nu pot face asta.

— Pentru mine e o adevărată plăcere, râse Potcikev şi se apropie de Irina.

Fata îngheţă de spaimă. Din gesturile şi şuşotirile celor doi bărbaţi îşi dăduse seama că aveau gânduri rele cu ea.

Prinţul cercetă prin cabină şi privirea i se opri pe două inele de fier fixate în peretele acesteia.

— Trebuie să te legăm, zise prinţul cu asprime către fată.

— Dar de ce? întrebă ea, cu ochii măriţi de groază. Ce am făcut? Doar n-am încercat să fug şi nici nu voi încerca.

— N-are a face. Trebuie să te lăsăm singură astăzi şi n-ai voie să scoţi niciun strigăt ca să atragi atenţia cuiva. Sunt încredinţat, de altminteri, că nu se află ţipenie de om prin împrejurimi, dar cu toate astea trebuie să-ţi ţii gura. Întâmplarea ar putea face să treacă totuşi cineva pe aici… ştii! Dacă vei ţipa, aşadar, de mâine încolo îţi vom pune căluş în gură.

Irina se îngrozi. Cunoştea senzaţia aceea de înăbuşire, astfel că-şi propuse să rămână liniştită şi se lăsă legată de cele două inele din peretele cabinei. Se putea mişca puţin, dar mai mult de un pas nu era în măsură să facă.

Se aşeză jos, cufundată în gânduri triste.

Rokkartin şi prinţul, însă, intrară în pădure. Nu departe de acolo se aflau ruinele mănăstirii, în pivniţa căreia Boris Verodin ascunsese lăzile cu aur.

Prinţul Potcikev suferea încă de ideea fixă că enorma comoară se mai afla în mănăstire. Venise aici plin de speranţe, începuse să sape de zor, dar până acum toate străduinţele sale rămăseseră zadarnice.

În prima zi Rokkartin făcu o mutră cam supărată. De necaz nu vorbi nimic. Îşi spuse că prinţul îl dusese de nas.

Cu toate astea mergeau în fiecare zi şi săpau necontenit pământul, îndepărtau pietrele, nădăjduind să dea de ascunzătoare.

În a treia zi de cercetări zadarnice, Rokkartin izbucni:

— E o prostie ceea ce facem noi aici! Printre ruinele acestei mănăstiri nu se găseşte nici măcar o singură monedă de aur, darmite o comoară întreagă, cum susţii dumneata.

Spunând acestea lăsă capul în jos şi se cufundă în gânduri negre. Demult băgase de seamă că prinţul se ocupa de tânăra fată mai stăruitor decât se cuvenea.

Şi atunci aviatorul îşi propuse să-i strice socotelile. Se gândea să-l părăsească pur şi simplu într-una din zilele următoare şi s-o ia pe Irina cu el. Avea dânsul o sumuşoară rotundă cu care putea începe ceva.

Voia să-i destăinuie totul fetei şi îşi spunea că va izbuti s-o câştige în cele din urmă, căci în primul rând era mai tânăr şi apoi avea şi bani, pe câtă vreme prinţul era sărac lipit pământului. Comoara despre care vorbise era doar o poveste.

În ziua următoare ploua cu găleata, aşa că fură nevoiţi să rămână în avion. Acesta fu acoperit cu pânze pentru ca părţile metalice să nu ruginească.

Se ghemuiră cu toţii în aeroplan şi Irina care fusese dezlegată, prepara ceai. Cei doi bărbaţi stăteau muţi, fumând. Fiecare avea gândurile lui şi acestea nu erau defel bune.

Prinţul voia să dea de comoară şi după ce vor încărca pe bord câteva milioane, voia să aterizeze undeva departe şi acolo să-i tragă un glonte în cap aviatorului, ca să se scape de el.

Planul lui Rokkartin era mai puţin sângeros. El voia doar să-l părăsească pe prinţ, lăsându-l acolo în voia soartei…

A doua zi pământul din pădure era ca o cocă. Plouase toată noaptea şi apa curgea şiroaie încă.

— Ce ne facem? întrebă Rokkartin.

Prinţul dădu din umeri şi răspunse:

— Eu aş propune să mai căutăm, căci nu-mi pot închipui să nu fie acolo lăzile.

Pilotul zâmbi batjocoritor.

— Caută dumneata, prinţe! zise el. Eu renunţ, căci îmi dau seama că totul va fi degeaba.

— Ce vrei să zici cu asta? izbucni prinţul. Nu cumva vrei să mă părăseşti aici?

Irina scoase o exclamaţie de spaimă, văzând că prinţul dusese mâna la buzunar, unde avea revolverul.

— Stai! răcni Rokkartin, şi în clipa următoare îndreptă ţeava armei sale spre prinţ.

Acesta se făcu alb ca varul.

— Nu face prostii… nu m-am gândit la asta… Scuză şi dumneata… îngână el.

Dar Rokkartin răspunse cu asprime:

— Dă arma încoace, altminteri te împuşc ca pe un câine turbat! Te cunosc eu, prinţe Potcikev. Ştiu eu ce barbarii ai înfăptuit în război. Astăzi stau eu deasupra dumitale, căci am putere. Dă încoace arma, altminteri îţi poţi lua rămas bun de la viaţă!

Prinţul Potcikev stătu câteva clipe nehotărât, apoi, dându-şi seama că n-avea încotro, zise, căutând să pară liniştit:

— Recunosc că m-am lăsat târât de un moment de furie. Îţi voi dovedi, însă, că nu-ţi caut pricină. Ar fi cea mai mare nebunie din parte-mi să mă cert cu dumneata, căci fără ajutorul dumitale nu pot face nimic. Chiar dacă aş găsi comoara, n-aş avea ce face cu ea fără dumneata. Poftim arma şi te rog să mă ierţi!

Rokkartin luă revolverul şi-l vârî repede în buzunar. Acum era stăpân pe situaţie şi putea face tot ce poftea.

Potcikev, însă, plecă capul şi zâmbi sinistru, pe sub ascuns. Mai avea un revolver şi un pumnal pe deasupra. Nu-i va ierta el băieţandrului acela pentru felul cum se purtase.

— Vrei să mă însoţeşti, Rokkartin? întrebă el apoi. S-ar putea să avem mai mult noroc de data asta.

Pilotul privi nehotărât la Irina.

— Dacă ţii numaidecât… mormăi el. Dar nu-mi fac niciun fel de nădejdi, să ştii.

O legară pe Irina şi plecară. Tânăra fată era în prada unei mari agitaţii. În ultimele zile se gândise mereu cum să facă spre a se elibera.

Acum se făcu lumină în mintea ei. Auzise ea demult despre presupusa vină a lui Boris Verodin. Cunoştea însărcinarea ce-i fusese dată şi istoria bănuielii ce plutea asupra lui. Nu era oare vorba despre comoara de aur care trebuia să salveze regimul sovietic?

Desigur, numai asta putea să fie.

Şi dacă era aşa, dacă prinţul ştia într-adevăr ceva, atunci dânsa nu

trebuia să fugă, ci trebuia să lucreze în interesul fratelui dispărut, ca să-i dovedească nevinovăţia.

În zilele petrecute la castelul din Polonia, contesa îi povestise despre soarta tristă a Nataşei şi a lui Boris. Ea căutase s-o mângâie însă, spunând: „Trebuie să nădăjduim şi să ne încredem în Dumnezeu. Atâta vreme cât n-avem dovezi precise de moartea fratelui tău, nu trebuie să deznădăjduim". Atunci Irina era în prada unei dureri sfâşietoare. Plânsese mult, zi şi noapte. Dar în cele din urmă începu să nădăjduiască şi asta îi alină durerea.

Şi acum, soarta părea să-i dea o indicaţie cu privire la misterioasa dispariţie a comorii. Trebuia, deci, să vegheze.

247. Comoara

Irina privi după cei doi bărbaţi, până-i văzu dispărând în pădure. Apoi se uită la legăturile ei şi încercă să le slăbească. Cu ajutorul dinţilor începu să roadă nodurile şi cu nespusă bucurie constată că lucrul merge bine. După două ceasuri de muncă încordată era liberă şi putea merge unde voia.

Un simţământ de fericire îi umplu pieptul, gândindu-se că scăpa de cei doi bărbaţi îngrozitori.

Chiar dacă va rătăci câteva zile şi nopţi, odată şi odată tot va da peste locuinţe omeneşti.

Vru să pornească la drum, căci îşi pusese în gând să se ia după cei doi şi să asculte ce vorbeau, să vadă ce fac. Dar deodată se răzgândi şi rămase pe loc, spunându-şi că n-avea niciun rost să facă asta. Voia s-aştepte până ei vor fi avut succes. Şi dacă nu se-ntâmpla asta, era timp atunci să fugă.

Se legă din nou cu funiile cât putu mai bine, dar îşi dădu seama că asta n-avea niciun rost, căci tot se va vedea că făcuse singură nodurile, după ce se dezlegase. Astfel că şi le desfăcu iarăşi şi aşteptă înapoierea celor doi bărbaţi.

Aceştia veniră în sfârşit, tot fără niciun rezultat. Rokkartin părea că-şi înăbuşe o furie nemărginită. Nu rosti niciun cuvânt şi nici prinţul nu vorbea. Probabil că se certaseră pe drum.

— Ce e asta? făcu deodată pilotul, când zări funiile ce atârnau în jos.

Irina râse batjocoritor şi zise:

— A fost treabă uşoară pentru mine să le desfac. Mi le-aş fi putut pune la loc, – dar de ce să vă fi înşelat? Voiam numai să vă dovedesc că nu mă port cu gândul de a fugi. Încotro m-aş putea duce? M-aş rătăci în pădure şi desigur că aş muri de foame, sau mi s-ar întâmpla ceva şi mai rău.

Prinţul privi la Rokkartin. Acesta scoase o înjurătură, apoi spuse cu

batjocură:

— Vezi, prinţe, nici pentru un lucru atât de uşor nu eşti bun. Comori nu poţi găsi şi nici măcar să legi cum trebuie o femeie slabă nu eşti în stare.

Potcikev îşi muşcă buzele. Încleştă dinţii apoi şi se păru că vrea să se năpustească din nou asupra aviatorului. Acesta, însă, duse liniştit mâna la buzunarul unde avea revolverul.

— Cine e vinovat de asta? izbucni prinţul. Ea – femeia asta… Dar lasă că acum o voi lega în aşa fel încât să nu se mai poată nici mişca măcar.

Irina se sperie. Carevasăzică îşi înrăutăţise soarta prin asta?

Dar pilotul îndrăgostit fu salvatorul ei. Dânsul i se uită în ochi şi inima începu să-i bată mai tare, simţurile i se învăpăiară. O privire în ochii aceia albaştri ca cicoarea şi limpezi ca cerul de primăvară, şi deveni moale ca ceara.

Irina fu destul de inteligentă să-l privească rugător, fără ca prinţul să bage în seamă.

— Nu, prinţe Potcikev, zise pilotul. Tânăra fată nu va mai fi deloc legată de acum încolo. Va umbla liberă. Dac-ar fi vrut să fugă, demult ar fi făcut-o.

Prinţul scrâşni din dinţi. Apoi înălţă din umeri şi zise:

— Cum vrei. Răspunderea rămâne asupra dumitale însă.

Spre înserat, Potcikev plecă pentru câtva timp.

Aviatorul se folosi de acest răgaz spre a sta de vorbă cu Irina.

— Îţi fac o propunere, zise el, cu glas tremurător. Vrei să pleci cu mine mâine dimineaţă?

Irina se sperie, dar izbuti să nu se trădeze. Ar fi trebuit să fie mulţumită dacă i se oferea prilejul să scape de prinţ, dar în împrejurările de acum prezenţa lui îi oferea, totuşi, o anumită pavăză. Căci bănuia dânsa că Rokkartin căuta să abuzeze de ea cu forţa când prinţul nu va mai fi de faţă.

De aceea se hotărî îndată ce să răspundă:

— Aş primi propunerea dumitale, domnule Rokkartin, dar ştiu ce vrei de la mine, astfel că… nu pot.

Atunci el se apropie de dânsa şi izbucni, cu glas tremurător de patimă:

— Fetiţo, te iubesc… te iubesc mai mult decât ţin la propria mea viaţă… te voi purta pe braţe atunci când vom fi la adăpost. Nu-ţi ajunge asigurarea asta?

Irina se dădu îndărăt. Se roşise până-n albul ochilor şi, ridicând mâna ca să se apere de o eventuală încercare a pilotului de a se năpusti asupra ei, zise şovăitor:

— În privinţa asta mai putem sta de vorbă, domnule Rokkartin, dar…

El îi cuprinse mâinile, vru s-o atragă la pieptul său, însă Irina se smulse repede, şi zise ameninţător:

— Te previn, domnule Rokkartin, că nu vei face nimic cu forţa, căci mă voi apăra până la ultima suflare. Însă, precum ţi-am spus, sunt dispusă să chibzuiesc asupra propunerii dumitale. În primul rând doresc să fiu o femeie bogată… De aceea te-aş sfătui să te osteneşti ceva mai mult pentru găsirea milioanelor acelea… Numai atunci ai putea nădăjdui să ai succes la mine.

— Dar prinţul… mă minte numai… mă duce de nas. Nu cred că va găsi aurul vreodată.

Irina răspunse cu gravitate:

— Nu te-a înşelat, domnule Rokkartin, căci eu ştiu că acea comoară trebuie să fie pe aici prin apropiere. Şi ca să-ţi spun ceva mai mult, află că sunt sora aceluia care a fost bănuit de tăinuirea comorii.

— Şi de ce n-ai spus asta până acum? întrebă Rokkartin, făcând ochi mari.

Irina dădu din umeri şi răspunse:

— Nu prea am dat atenţie la ceea ce vorbeaţi dumneavoastră. Dar ieri v-am auzit discutând despre o mănăstire… De altfel, prinţul Potcikev ştie că eu sunt sora lui Boris Verodin.

— Şi mie nu mi-a spus nimic.

Irina zâmbi:

— Se va feri să-ţi spună.

Şi adăugă, cu cochetărie:

— De altfel, o concurentul dumitale… căci şi el vrea să mă aibă.

— Îl voi… ucide! scrâşni Rokkartin şi în priviri i se aprinse o flacără ameninţătoare.

— Domnule Rokkartin, un singur lucru te rog: stăpâneşte-te! Fă în aşa fel ca el să nu bage de seamă. Ajută-i mai departe să caute comoara şi când o veţi găsi, vom putea sta de vorbă despre celelalte. Va trebui să-mi făgăduieşti însă ceva, şi îndeplinind această condiţie voi primi să devin tovarăşa dumitale..

— Vorbeşte… îţi voi îndeplini orice dorinţă, căci te iubesc la nebunie.

— Trebuie să-mi juri că nu te vei atinge de mine până ce nu-ţi voi îngădui. Dacă-mi îndeplineşti această rugăminte, poţi nădăjdui în realizarea dorinţelor dumitale.

Rokkartin suspină şi o privi pe frumoasa fată.

— Bine, îţi făgăduiesc! zise el, cu glas tremurător. Îţi jur, că nu te voi atinge.

— Atunci, suntem tovarăşi, zise Irina şi-i întinse mâna, pe care dânsul o sărută.

Apoi, văzând că se iveşte o făptură la marginea luminişului, ea zise repede:

— Vine prinţul.

Cei doi se priviră înc-odată în ochi, cu înţeles.

Prinţul se apropia şi se uită bănuitor de la unul la altul. Se miră când, vorbind despre munca ce o vor avea de făcut a doua zi, pilotul încuviinţă cu însufleţire. Se aşteptase ca aviatorul să refuze a se mai ocupa de comoara aceea, şi când colo…

Se uită la Irina. Oare să fi aflat ea ceva şi, în timpul lipsei sale, să fi pus la cale vreun plan cu Rokkartin?

O străpungea cu privirea pe tânăra fată, dar aceasta rămânea nepăsătoare. Nici din purtarea aviatorului nu izbuti să deducă ceva.

— Cred că va trebui să cercetăm mai mult în direcţia colibei, zise Rokkartin, în timpul discuţiei.

— N-am nimic împotrivă, răspunse prinţul. Numai de n-ar ploua mâine.

— Chiar dacă va ploua, tot n-are ce să ne strice, asta am văzut-o azi.

A doua zi dimineaţă porniră. Prinţul, care ducea uneltele, se opri o clipă, şovăitor, şi aruncând o privire spre Irina, întrebă:

— Să rămână într-adevăr nelegată, Rokkartin?

— Da, răspunse aviatorul, cu hotărâre.

Scrâşnind din dinţi prinţul porni, după ce mai străpunsese pe Irina cu o privire ameninţătoare.

Fata aşteptă până ce bărbaţii se făcuseră nevăzuţi în pădure, apoi porni şi ea. Văzu urmele lor şi nădăjdui să se poată lua după ele, dar nu ajunse departe. Ghetele i se încleiau adesea în noroi, aşa că se văzu nevoită să se înapoieze la aeroplan.

În timpul acesta, Potcikev şi pilotul lucrau de zor. Pretutindeni zăceau împrăştiaţi bolovani mari în jurul lor. Căutau în toate părţile şi cercetau pământul centimetru cu centimetru.

Ploaia încetase, dar şuvoaiele veneau cu furie din înălţime, săpându-şi albia în pământul pădurii.

Cei doi bărbaţi se aşezaseră pe un bolovan şi îmbucau sărăcăcioasele lor merinde: conserve şi pâine neagră, uscată.

Rokkartin era mai bine dispus astăzi. Se gândea mereu la frumoasa fată şi la comoara de care atârna fericirea lui.

Zâmbi îngândurat şi-şi spuse că, chiar dacă aurul nu va fi găsit, ea tot va trebui să-i aparţină. O va lua cu forţa, dacă nu va primi să-l urmeze de bunăvoie.

Prinţul băgă de seamă schimbarea produsă cu tovarăşul său. Observă surâsul din jurul buzelor sale, aerul mulţumit, şi în sufletul său se întări bănuiala care i se trezise în ajun. Cei doi tineri stătuseră de vorbă şi puseseră la cale ceva împotriva lui.

Lui Potcikev i se întunecă înaintea ochilor, dar se stăpâni. Îşi propuse, însă, să fie cu ochii în patru şi să se răzbune cumplit dacă vor

fi făurit ceva împotriva lui.

Rokkartin arătă spre un pătrat care se vedea pe pământ. Erau acolo câteva resturi de ziduri neacoperite cu muşchi.

— Ce să-nsemne asta? întrebă el pe prinţ.

— Trebuie să fi fost o casă în locul acesta, răspunse Potcikev. Ceea ce vedem noi este temelia.

Rokkartin încuviinţă nepăsător. Voise numai să zică ceva, nimic mai mult. Mai arată apoi spre nişte dărâmături care zăceau împrăştiate şi zise:

— Frumoasă casă trebuie să fi fost aici!

Prinţul tresări deodată. Se uită la pârâiaşul care curgea de-a dreptul spre bolovanul pe care stăteau dânşii, dar nu mergea mai departe.

— Ce-o asta? făcu el. Nu cumva se află aici deschizătura spre pivniţa casei de odinioară?

Rokkartin înălţă din umeri, cu nepăsare:

— Tot ce se poate.

— Ia scoală-te niţeluş! zise prinţul. Voi încerca să dau la o parte bolovanul. E greu el, ce e drept, dar suntem doi bărbaţi în toată firea.

Se ridicară şi puseră mâna amândoi. Era aceeaşi piatră pe care stătuse Sonia cu câteva săptămâni în urmă, chibzuind la ascunzătoarea comorii.

Îşi încordară puterile şi, în cele din urmă, izbutiră să urnească piatra din loc.

În faţa lor se ivi atunci o gaură neagră, de formă pătrată. Prinţul se lăsă în genunchi şi lumină înăuntru, cu lampa sa de buzunar. Văzu o scară şi luminând mai adânc, zări apă. Şi în fund de tot observau lăzi… unele peste altele, rânduita ca într-o magazie.

De emoţie era cât p-aci să cadă în groapă. Se ridică şi ochii-i scânteiau triumfător.

Câteva clipe nu fu în stare să rostească o vorbă. În cele din urmă izbuti să îngâne:

— Colo jos… e comoara… milioane nenumărate… în aur curat.. Ah… Rokkartin… acum suntem bogaţi… nemăsurat de bogaţi… cum n-a mai fost nimeni pe acest pământ…

Aviatorul privi şi el în jos. Nu-i venea să creadă – şi totuşi era aşa cum spusese prinţul. Comoara fusese găsită.

248. Pustnica

Sonia Petrovici locuia încă tot în coliba cărbunarului, căci voia cu tot dinadinsul să descopere comoara, cu ajutorul căreia avea să dovedească nevinovăţia lui Boris Verodin.

În tot acest timp, curajoasa femeie cercetase piatră cu piatră,

răscolise tufişurile, dar străduinţele-i rămaseră zadarnice.

Încetul cu încetul, Sonia îşi orândui coliba şi făcu oarecare îmbunătăţiri, astfel că se simţea destul de bine în această singurătate, unde nimeni n-o supăra cu întrebări neplăcute, unde avea răgazul să-şi urmărească ţinta cea mai frumoasă din viaţa ei. Adeseori, cobora în vale, pentru a-şi face rost de tutun, pâine sau alte merinde – însă nimeni nu ştia de unde vine ciudata străină, căci oamenii erau foarte superstiţioşi şi nu se încumetau să urce muntele şi să se abată prin preajma ruinelor mănăstirii. Vestea înfiorătoarelor întâmplări ajunsese la urechile ţăranilor, care ocoleau cu teamă sfântul lăcaş.

În fiecare săptămână, Sonia făcea câte un drum mai lung, nădăjduind mereu că va izbuti să dea de urma comorii. Era hotărâtă să nu părăsească ţinutul până ce încercările nu-i vor fi încununate de izbândă.

Îşi spunea mereu că uriaşa comoară nu putea fi prea departe de mânăstire sau coliba cărbunarului. Într-o bună zi, trebuia să descopere ascunzătoarea ei.

Însufleţită de această nădejde, ea încuie coliba şi porni iarăşi la drum. Trecând pe dinaintea ruinelor, fu cuprinsă de aceleaşi simţăminte care o umpleau de fericire întotdeauna când zărea sfântul lăcaş, în care trăise clipele cele mai frumoase din viaţa ei, dar şi cele mai grozave în acelaşi timp. Acolo sorbise din cupa amorului, în timp ce grinzile arzânde trosneau deasupra ei – acolo Boris Verodin o îmbrăţişase cu patimă, făcând-o să uite că moartea era la un pas de dânşii. După aceea, însă vânjosul luntraş o scăpase din flăcări, îi salvase viaţa – deşi această viaţă însemna pentru ea un lanţ de chinuri…

Un zâmbet îndurerat schimonosi şi mai mult chipul respingător al femeii, care păşi mai departe, sprijinindu-se în toiagul ei. Deşi era îmbrăcată în veşminte ţărăneşti şi purta o pereche de ghete grele, totuşi un bun cunoscător de oameni şi-ar fi dat seama îndată că această femeie făcuse parte şi din altă lume.

Deodată Sonia se opri din mers, aruncă o privire spre colibă, apoi se piti îndărătul unui copac. Nu cumva o înşelaseră ochii? Nu cumva era victima unei năluciri?

O dâră de fum se înălţa din hornul colibei, iar un bărbat tânăr, bine îmbrăcat, se ivi în apropiere, urmat de alţi doi care se aflau ceva mai departe.

Revoluţionara se retrase cât mai la adăpost, spre a nu fi zărită. Deodată se auzi mugetul unei vite.

— Ce-or fi căutând ăştia aici? murmură ea, încordându-şi privirea.

Cei trei bărbaţi se urcară într-un car cu boi.

— Ei drace! Bătrânul cărbunar şi fiul său au ieşit la iveală! şopti Sonia. Dar cine o fi celălalt?

Fără să mai stea la gânduri, porni în urma carului şi ajunse astfel la cărarea pe care venise împreună cu misterioasa călugăriţă, când se îndreptaseră spre coliba cărbunarului. Da, pe atunci Boris Verodin mai trăia, deşi era grav bolnav. În cele din urmă, însă nobila binefăcătoare izbutise să-l scape din ghearele morţii – totuşi, soarta nu-l cruţase şi-i pregătise tragicul sfârşit din locuinţa medicului din Cronstadt.

Sonia bănui îndată ce urmăreau cei trei bărbaţi. Desigur că veniseră să ia câteva lăzi din ascunzătoarea unde transportaseră aurul furat. Dacă izbutea să se ţină mereu pe urmele lor, atunci se realizau nădejdile care o însufleţeau de atâta vreme.

La un moment dat, carul se afundă în pădure. După cât se părea, boii erau foarte rezistenţi, căci urcau cu uşurinţă povârnişul ce ducea spre poteca largă. Nu trecu multă vreme şi se opri la marginea drumului. Străinul rămase locului, în timp ce cărbunarul şi fiul său se înapoiară în pădure, apropiindu-se de locul unde se afla Sonia.

— Trebuie să fim cu ochii în patru, căci a început să-şi cam vâre nasul pretutindeni, zise Osip, adresându-se tatălui său. Nu mai am încredere în el. Lăcomia i-a aţâţat poftele şi nu m-aş mira dacă ar încerca vreo ticăloşie împotriva noastră.

Sonia, care se ascunsese îndărătul unui tufiş, auzea desluşit fiecare cuvânt din convorbirea celor doi.

— La urma urmei, noi n-am fost la fel? răspunse bătrânul. Nu ne-am pierdut şi noi capul, când am văzut atâtea bogăţii înaintea noastră? Aş da orice, să mă văd iarăşi pe puntea vaporului, căci dacă revoluţionarii pun mâna pe noi, fără îndoială că vom fi condamnaţi la moarte.

— Nu-ţi mai face gânduri negre, tată! zise Osip. Ar trebui să luăm pildă de bărbăţie de la Pavlovna.

Bătrânul clătină capul, părând că nu se poate împăca cu acest fel de a vedea lucrurile.

În cele din urmă, ajunseră la o grămadă de bolovani şi, în timp ce Sonia îi urmărea din ochi, cei doi bărbaţi împinseră de o parte unul din bolovani, în locul căruia se ivi o deschizătură neagră.

Aşadar, tot se împlinise visul nenorocitei femei! În curând, foştii ei tovarăşi aveau să afle că fuseseră nedrepţi aruncând vina asupra lui Boris Verodin. Deşi acesta era mort, deşi marea ei descoperire nu-i mai folosea la nimic luntraşului, totuşi rămânea nepătat în faţa urmaşilor săi.

Deodată, Sonia se posomorî şi o sclipire de ură i se ivi în ochi.

Da, prinţul Potcikev era singurul om asupra căruia avea să-şi verse tot amarul. El o dusese la pieire, el trebuia să simtă mânia victimei sale… De aceea, se hotărî să nu dezvăluie nimic din ceea ce aflase, căci altminteri autorităţile n-ar mai fi şovăit o clipă să ducă la îndeplinire sentinţa de condamnare la moarte a prinţului. Or, dorinţa

ei cea mai înfocată era să-l pedepsească chiar cu mâna ei.

Între timp, cei doi bărbaţi dispăruseră în deschizătură. Un plan diabolic se ţesu în mintea Soniei. Dacă izbutea să împingă bolovanul la loc, atunci amândoi rămâneau închişi înăuntru, fiind sortiţi să moară de foame. La drept vorbind, ar fi meritat această soartă, căci nesocotiseră încrederea pe care cei doi răniţi o avuseseră în ei. Sonia îşi aminti de clipele petrecute în coliba cărbunarului, când, chinuită de dureri, zăcuse în culcuşul ei, în timp ce Osip şi logodnica lui puneau la cale mârşavul plan, care era cât p-aci s-o coste viaţa. Fără să-şi dea seama că aceasta va însemna salvarea ei, Sonia le dăruise o mare sumă de bani, care înăbuşi lăcomia Pavlovnei. Altminteri, aceasta şi-ar fi hotărât iubitul să făptuiască o crimă, pentru a-şi însuşi suma de bani care să le înlesnească un trai lipsit de griji. În acest scop, n-aveau decât să nu se mai sinchisească de bolnavă, care ar fi murit din lipsă de îngrijire, iar suma de bani pe care o avea la dânsa a fi rămas celor doi tineri.

Sonia se târî până la marginea deschiderii, astfel că acum putea desluşi fiecare cuvânt ce se vor bea înăuntru.

Cei doi bărbaţi păreau cuprinşi de vraja aurului.

— Bună idee a mai avut şi Pavlovna, îndemnându-ne să ne însuşim comoara! zise Osip. Cât despre ascunzătoarea asta, pe locul unde se afla înainte coliba noastră, pare făcută pentru aşa ceva.

— Da, numai dacă n-ar trebui să facem drumurile astea primejdioase! oftă bătrânul. Ascultă-mă, eu aş fi de părere să nu ne mai înapoiem aici şi să ne mulţumim cu ceea ce am luat cu noi.

— Ce tot vorbeşti, tată! se oţărî tânărul. Trebuie să mai venim o dată! Cunosc toate drumurile printre munţi, aşa că n-avem de ce să ne temem; afară de asta, căpitanul n-o să mai treacă prin zona unde plutesc minele.

— Totuşi, mă înspăimânt când îmi amintesc ce primejdii am întâmpinat în cale!

— Hai, tată, nu te mai gândi la astea! Trebuie să cărăm sus zece lăzi! După aceea vom mai lua încă zece… Haha, dacă s-ar descoperi ascunzătoarea asta, mulţi oameni ar scăpa de nevoi! Până acum – chiar dacă ducem la adăpost şi aceste zece lăzi – n-am transportat nici a patruzecia parte din comoară, care zace aici, în pământ. Cine ştie dacă va fi descoperită vreodată!

— Hai, lasă vorba, fiule! îl îndemnă cărbunarul. Trebuie să isprăvim cât mai repede, căci căpitanul e cam curios din fire şi ar vrea să afle şi el de unde aducem aurul.

— Nu trebuie să i-o iei în nume de rău, căci nici noi n-am fi altfel.

După aceea, Sonia auzi un gâfâit, ceea ce dovedea că cei doi bărbaţi se străduiau să care sus una din lăzile grele…

— N-ar fi trebuit să-l aducem până aici, zise Osip, după câtăva

vreme, când se odihniră. Ar fi fost mult mai bine să fi rămas pe vapor, căci deşi, nu cunoaşte ascunzătoarea aurului, totuşi acum ştie în ce ţinut se află aceasta.

— Bine băiete, dar altminteri ar fi trebuit să luăm cu noi un străin, ceea ce ar fi fost şi mai primejdios, replică bătrânul.

Sonia se retrase iarăşi la adăpostul copacilor, căci, auzise cum cei doi urcaseră treaptă cu treaptă şi nu mai aveau mult până la gura pivniţei. În cele din urmă se iviră sus, cu povara lor.

Coborâră din nou şi a doua ladă fu scoasă la suprafaţă, apoi a treia şi aşa mai departe, până ce transportaseră cele zece lăzi.

— Bine că am sfârşit odată! murmură Osip, oftând uşurat. Acum vino de-mi ajută să împing lespedea la loc.

După ce isprăviră şi cu asta, cei doi bărbaţi începură să care lăzile în pădure, cu ajutorul unei târgi făcute din ramuri groase. Sonia îi urmărea cu încordare.

Pentru a nu trăda locul unde ascunseseră comoara, Osip şi tatăl său transportau câte o ladă până la o depărtare de vreo sută de metri, apoi se înapoiau şi luau alta, iar când toate erau adunate la un loc, străbăteau iarăşi cam aceeaşi distanţă, astfel că tovarăşul lor – căpitanul vasului – nu izbuti să afle ascunzătoarea aurului.

— Hm, m-aţi lăsat să aştept cam mult! făcu suedezul, dând pe gât ultima înghiţitură dintr-o sticlă de rachiu.

Acum, de când câştiga atâţia bani de pe urma transporturilor de aur, căpitanul se lăsase în voia băuturii. Întotdeauna avea cu el câte o sticlă de rachiu şi bea mereu, până ce cădea în nesimţire. De astă dată se întâmplă acelaşi lucru. Nemaiputând să se ţină pe picioare, beţivul se tolăni în car, unde adormi îndată, în timp ce boii se opintiră, pornind spre Peterhof.

La început, Sonia voia să-i urmărească numai o bucată de drum, dar apoi se răzgândi, căci îşi spuse ca era mult mai bine să cunoască şi locul unde se descărcau preţioasele lăzi – mai ales că nu prea avea de ce să se teamă. Oamenii nu se abăteau decât foarte rar pe această potecă, iar soarele era pe asfinţite, astfel că nimeni nu putea s-o vadă.

În acest timp, boii îşi urmau drumul, mergând agale spre portul apropiat. Din când în când, carul se oprea pentru ca animalele să se mai odihnească şi cu acest prilej, Sonia, care se aţinea mereu în apropiere, auzea fiecare cuvânt pe care Osip îl schimba cu tatăl său.

— Ah, de m-aş vedea odată în Peterhof! oftă tânărul, când făcură un nou popas. Ştii că data trecută marinarii începuseră să şuşotească între ei? Sunt sigur că dacă n-am fi fost cu ochii în patru s-ar fi năpustit asupra lăzilor.

— Acum, însă, nu mai sunt aceeaşi marinari căci au fost schimbaţi, îl linişti bătrânul, îndemnând iarăşi boii la drum.

Merseră astfel toată noaptea. Zorile începură să se ivească şi cei doi

bărbaţi păreau să fie şi mai prevăzători, căci în vale se zărea, ici colo, câte o casă şi se putea foarte bine ca vreunul din ţărani, mânat de curiozitate, să urce poteca şi să iscodească ce se află în car.

Spre seară, orăşelul Peterhof, aşezat pe coasta mării, se ivi în depărtare. Carul făcu un ocol mare şi rămase în apropiere până a doua zi dimineaţa, când intră în orăşel, odată cu căruţele celorlalţi ţărani, care veniseră să-şi vândă marfa.

Fireşte că nimeni nu bănui ce se ascundea dedesubtul fânului din carul tras de cei doi boi care străbătuseră piaţa şi porniră spre port, unde se opriră înaintea unui depozit de cherestea. Un bărbat cu înfăţişare aspră ieşi dintr-o căsuţă şi veni în întâmpinarea noilor sosiţi.

— Daţi-i drumul cât mai repede, căci poliţia portului a înnebunit iarăşi! şopti acesta. Era un fost căpitan pe un vas de comerţ, care, după ce se sfârşise războiul, se retrăsese în căsuţa lui. Dar silit de nevoi primise oferta cărbunarului şi-i îngăduise să încarce lăzile pe vapor, folosindu-se de proprietatea sa, care dădea spre mare.

— Intraţi în curte, ca să nu treziţi bănuieli! şopti dânsul, deschizând poarta, după ce aruncase în jur o privire cercetătoare.

Peste câteva clipe, ceilalţi se aflau în căsuţă, unde o bătrână le aduse de mâncare. Mâncară cu poftă, fără să scoată un cuvânt în tot timpul mesei.

— Ei, când primesc banii? întrebă fostul căpitan, după ce terminară de mâncat.

Osip vârî mâna în pieptar şi scoase un portofel plin de bancnote englezeşti, din care numără celuilalt o mie de lire sterline.

— Abia acum vine partea cea mai grea, zise gazda, după ce banii dispăruseră în buzunarul. Lăzile nu pot fi încărcate decât pe întuneric, altminteri riscăm să fim descoperiţi de copoi. Înainte de a se aprinde farurile din port, vom duce lăzile în barca mea, iar apoi le vom transporta pe bordul vasului.

— Da, ăsta ar fi lucrul cei mai bun, încuviinţă bătrânul cărbunar.

Sonia, care urmărise carul până în port, bănuia ce se va întâmpla acum. Aşadar, îşi căută un adăpost şi rămase toată ziua în apropierea căsuţei fostului căpitan.

Spre seară, văzu o barcă cu motor desprinzându-se de la ţărm şi pornind spre larg. În acelaşi timp o şalupă a căpităniei portului se ivi la oarecare depărtare. Ar fi fost foarte uşor pentru Sonia să atragă atenţia poliţiştilor, care ar fi pornit în urmărirea hoţilor – dar isteaţa femeie nici nu se gândi la una ca asta, căci avea cu totul alt plan.

După câtva timp, zări un vapor care se puse în mişcare şi dispăru în beznă. Aşadar, hoţii avuseseră noroc şi de astă dată.

Revoluţionara porni înapoi spre casă. A doua zi ajunse în coliba cărbunarului, unde găsi toate la locul lor, aşa cum le lăsase la plecare. După ce se odihni bine şi se simţi iarăşi în puteri, părăsi coliba,

îndreptându-se spre ascunzătoarea lăzilor cu aur.

Se străduí câtva timp să dea bolovanul de o parte, însă văzând că nu izbuteşte s-o scoată la capăt, se hotărî să înlocuiască forţa printr-un vicleşug. Se înapoie deci iarăşi în colibă şi luă o daltă şi un ciocan, cu ajutorul cărora începu să cioplească piatra la bază. În cele din urmă bolovanul se rostogoli într-o parte, lăsând liberă intrarea în pivniţă.

Sonia se plecă peste marginea deschizăturii şi privi spre lăzile aşezate în ordine. Acum putea să se înfăţişeze înaintea foştilor ei tovarăşi, zicându-le: „Eu sunt Sonia Petrovici, criminala condamnată la moarte… Ucideţi-mă, dar mai întâi vă voi dezvălui cine a furat comoara mult căutată şi vă voi arăta ascunzătoarea ei”.

Totuşi, Sonia rămase în coliba cărbunarului căci inima îi spunea să nu se depărteze de comoară, ci s-o păzească. Un glas lăuntric îi şoptea mereu că aici va avea loc întâlnirea cu prinţul Potcikev, aici în singurătate se va răfui cu duşmanul ei neîmpăcat. Iar până atunci voia să aştepte în linişte, căci, mânat de lăcomie, prinţul trebuia neapărat să-şi facă apariţia, pentru a căuta comoara.

Mai trecu câtăva vreme. Sonia trăia nestingherită în coliba ei. Cu mari sforţări, izbutise să împingă bolovanul la loc, astupând gaura cu partea cioplită şi îndepărtând rămăşiţele astfel că nimeni nu putea bănui că ascunzătoarea aurului fusese descoperită.

Trecură câteva zile.

Într-o seară, Sonia zări plutind deasupra munţilor aeroplanul lui Rokkartin. Privirile i se îndreptară cu luare-aminte spre uriaşa pasăre de oţel.

Pilotul descrise în aer câteva viraje, apoi ateriză într-un luminiş, care se afla la jumătate de ceas depărtare de colibă. Sonia cunoştea locul – era singurul unde putea să aterizeze un avion, căci ţinutul era împădurit şi stâncos în cea mai mare parte. Rămase trează până la miezul nopţii, vrând să se încredinţeze dacă nu cumva aeroplanul se va înălţa iarăşi în aer – dar nimic nu tulbură liniştea de moarte care domnea asupra pădurii.

A doua zi fu în picioare foarte devreme, şi-şi făcu rugăciunea de dimineaţă. În ultimul timp devenise foarte evlavioasă şi adeseori se întâmpla să rămână mult timp cu mâinile împreunate, închinându-se cu evlavie. Credinţa în Dumnezeu era singura ei mângâiere, singura uşurare care îi alina chinurile sufleteşti. De aceea la răsăritul soarelui se ducea uneori la ruinele sfântului lăcaş şi înălţa o rugă fierbinte pentru odihna de veci a aceluia care îi vrăjise inima, dar pe care soarta crudă îl trecuse în altă lume.

Deodată, Sonia rămase locului ca încremenită. Sus, printre ruine, un bărbat lucra cu înfrigurare la îndepărtarea molozului. Era un individ zdrenţăros, cu o barbă neîngrijită şi ochii scânteiau ca doi cărbuni aprinşi.

— Ăsta e… prinţul Potcikev! murmură Sonia, cuprinsă de tulburare şi privirea-i rămase pironită la acela care îi otrăvise viaţa şi din a cărui pricină muriseră atâtea fiinţe nevinovate.

Un rânjet fioros se ivi pe buzele ei.

— Aha, caută comoara! şopti dânsa. În zadar te străduieşti, dragul meu! În zadar încerci să-ţi potoleşti setea de aur… comoara tot n-o vei descoperi!

Şi o bucurie diabolică puse stăpânire pe dânsa, văzând încordarea cu care lucra duşmanul ei de moarte.

Spre amiază, prinţul se depărtă de ruine. Sonia îl urmări pas cu pas, până ce ajunse în luminişul unde aterizase aeroplanul. Adăpostită îndărătul arborilor, zări un bărbat care ieşise în întâmpinarea lui Potcikev, iar în spatele acestuia uriaşa pasare de oţel în care se afla sărmana Irina.

După câtva timp Sonia se înapoie la colibă, căci era de aşteptat ca noii sosiţi să-i facă în curând o vizită acolo. Înainte de toate, însă, voia să-şi pregătească revolverul, fiind hotărâtă să se apere până la ultima picătură de sânge, în cazul că va fi recunoscută de Potcikev.

Abia după patru zile acesta se ivi în preajma colibei, o privi cu neîncredere, şovăind, apoi se îndreptă spre uşă şi încercă s-o deschidă. Truda îi fu zadarnică, însă, căci uşa era încuiată şi, pentru mai multă siguranţă, Sonia o întărise cu o bârnă groasă, pusă de-a curmezişul. Astfel că era aproape cu neputinţă ca cineva să pătrundă înăuntru cu forţa.

Potcikev mai şovăi câteva clipe, apoi înălţă din umeri şi se depărtă. Sonia răsuflă uşurată, căci nu prea ar fi avut chef să termine atât de repede cu vrăjmaşul ei. Nu, moartea lui trebuia să fie chinuitoare, aşa cum se cuvenea unui ticălos de teapa prinţului Potcikev…

În zilele următoare, prinţul veni la ruine însoţit de tovarăşul său. Sonia nu pierdea o clipă din ochi pe cei doi bărbaţi, care lucrau cu râvnă la îndepărtarea molozului, unde fireşte că n-aveau să dea de comoară, căci ascunzătoarea acesteia nu putea fi descoperită cu atâta uşurinţă. Cu multă bucurie ea băgă de seamă că relaţiile dintre ei se înăspresc din zi în zi. Felurite planuri se ţesură în mintea revoluţionarei, însă toate i se păreau cu neputinţă de dus la îndeplinire, căci ceea ce urmărea dânsa, era un lucru prea greu pentru o femeie. Voia, anume, să se ia la luptă cu prinţul şi să-l ucidă cu mâna ei.

În cele din urmă, luă hotărârea să distrugea avionul, pentru ca vrăjmaşul să nu poată părăsi ţinutul în care se afla acum. Gândul acesta o însufleţea şi mintea-i era mereu preocupată cum să-l ducă la îndeplinire.

Veni şi clipa hotărâtoare, când visul avea să i se împlinească. După cât se părea, tovarăşul prinţului se plictisise de atâtea căutări

zadarnice şi voia să renunţe l-a comoară, căci înainte cu o zi, Sonia îl văzuse înapoindu-se în luminiş foarte posomorât, împreună cu Potcikev care îl urma la o mică depărtare.

Cu toate acestea, a doua zi cei doi bărbaţi îşi făcură iarăşi apariţia, dar nu se opriră la ruine, ci porniră mai departe, spre apus. Sonia fu cuprinsă de nelinişte, căci tocmai într-acolo se afla şi comoara mult căutată.

Aşadar amână deocamdată planul ei de a distruge aeroplanul şi se luă pe urmele color doi bărbaţi, care, spre uimirea ei, se opriră tocmai la bolovanul cu pricina. După ce statură câtva timp pe el şi îmbucară ceva, încercară să-l dea la a parte.

Sonia tremura din tot trupul. În tulburarea ei se hotărî să împuşte pe cei doi oameni, apoi se răzgândi şi vru să-i închidă în pivniţă, aşa cum avusese de gând să facă şi cu bătrânul cărbunar şi fiul sau. Îşi dădu seama însă, la vreme, că toate acestea nu erau decât urmările furiei sale nemărginite şi, când cumpăni lucrurile mai în linişte înţelese că tot prima hotărâre era cea mai bună Da, întâi trebuia să distrugă avionul – cât despre celelalte, mai avea timp până a doua zi, căci soarele era pe asfinţite şi nu încăpea nicio îndoială că cei doi bărbaţi se vor înapoia în dimineaţa următoare, pentru a încerca transportarea lăzilor.

Şi, într-adevăr, Sonia nu se înşelase. După ce ieşiră din pivniţă, prinţul Potcikev şi Rokkartin îşi luară uneltele de săpat şi porniră grăbiţi spre luminişul unde se afla aeroplanul.

Ajunşi acolo, pilotul se apropie de Irina şi-i zise:

— Am găsit comoara, draga mea! Mâine pornim mai departe.

Irina scoase un ţipăt uşor. Nu ştia nici ea de ce îi scăpase de pe buze – totuşi se simţea nespus de tulburată. Ce se va întâmpla acum? Desigur că Rokkartin îi va aminti de făgăduiala ei. Cei doi bărbaţi vor căra în aeroplan o parte din aurul găsit, apoi va începe lupta pe viaţă şi pe moarte.

Ochii pilotului erau injectaţi de sânge. Demonul-aur îl cuprinsese cu totul în ghearele sale.

În schimb, Potcikev părea mai cumpănit. Cu toate acestea, Irina bănuia că deocamdată prinţul nu va întreprinde nimic împotriva pilotului, căci fără ajutorul acestuia nu putea să ducă aurul la adăpost.

Noaptea, sărmana fată chibzui cu înfrigurare la cele ce avea de făcut. În acest timp cei doi bărbaţi păreau chinuiţi de visuri rele, căci răsuflau din greu şi gemete ieşeau de pe buzele lor.

— Rokkartin… ticălosule! strigă, deodată, prinţul.

Irina sări în sus cuprinsă de spaimă. Potcikev se ridicase în capul oaselor şi, cu fata albă ca varul, holba ochii la pilot, care zâmbea batjocoritor.

— Ia spune-mi şi mie de ce sunt un ticălos? întrebă el.

— Am… am avut un vis rău! murmură Potcikev, culcându-se din nou.

— Fiecare judecă oamenii după sine, şopti Rokkartin, trăgându-şi pătura peste cap.

De data aceasta pilotul avu visuri mai frumoase. I se păru că se află pe o insulă minunată în care domneau un prinţ cu soţia lui. Prinţul era el, iar prinţesa… Irina, cea mai frumoasă dintre femei.

Supuşii lor, în număr de câteva sute, le îndeplineau toate poruncile, vapoare mari străbăteau mările şi adunau comori pentru domnitorul insulei, care trăia liniştit alături de fermecătoarea lui soţie.

A doua zi dimineaţă, Rokkartin se trezi cel dintâi…

— Hai, n-avem vreme de pierdut! se răsti la Potcikev, care era cufundat într-un somn adânc.

Prinţul sări în sus, privi buimăcit în jurul său, apoi îşi dezmorţi mădularele. Gândul la comoara descoperită îl înviora şi o sclipire de lăcomie se aprinse în ochii săi.

— Cât crezi că am putea lua cu noi? întrebă el, în cele din urmă.

— Şase, şapte lăzi, răspunse pilotul.

„Nu-i vorbă, în locul tău, aş mai putea duce încă două lăzi”, îşi zise el.

Fireşte, însă, că nu pomeni nimic din ceea ce îi trecuse prin minte. De altminteri, nici nu era prea uşor să se descotorosească de prinţ, care rămânea mereu în preajma lui. Înainte vreme, când comoara nu fusese descoperită, Potcikev se încumetase să-l lase singur lângă aparat, acum însă nu mai încăpea îndoială că se va aţine tot timpul în apropierea tovarăşului său.

Irina, care răcise în timpul nopţii, începu să tuşească.

— Nu te simţi bine? întrebă Rokkartin, apropiindu-se de ea şi privind-o cu dragoste.

— Sunt, obosită şi mă cam trec frigurile… aş vrea să rămân culcată, răspunse fata.

— Nu cumva pot să-ţi fiu de folos?

— Nu, mulţumesc, trece de la sine, domnule Rokkartin.

Prinţul părea foarte nerăbdător şi mult mai grăbit ca de obicei. În realitate, însă, era ros de gelozie, căci începuse să nutrească dragoste pentru tânăra fată, care fusese cândva sortită sa cadă victimă răzbunării sale împotriva lui Boris Verodin. Mai târziu, ura lui Potcikev se transformase într-o patimă care îi aprinsese simţurile şi care nu putea fi potolită decât în braţele încântătoarei fete. Da, Irina trebuia să-i aparţină cu orice chip. Multe femei ieşiseră în calea prinţului, când acesta se mai bucura de favoarea Ţarului, multe îl iubiseră, căci fusese un bărbat chipeş – dar niciuna nu izbutise să-l prindă atât de puternic în mrejele ei. Şi acum trebuia să lupte pentru dânsa, cu un om pe care înainte vreme l-ar fi putut deporta în Siberia,

făcând doar un singur semn!

Cei doi bărbaţi păşiră tăcuţi prin pădure. La un moment dat, prinţul se opri şi zise tovarăşului său:

— Ar fi trebuit s-o legăm, căci altminteri s-ar putea întâmpla să fim stingheriţi tocmai atunci când vom fi mai aproape de ţintă.

— Nu înţeleg ce vrei să spui, răspunse pilotul. În orice caz, sunt sigur că Irina va fi bucuroasa să rămână veşnic alături de un om bogat…

— Alături de dumneata, Rokkartin? întrebă prinţul, sfredelindu-l cu privirea.

— De ce nu? Ai ceva împotrivă?

— Nu!

Cu toate acestea, un fior străbătu trupul lui Potcikev, care se străduia din răsputeri să nu-şi trădeze simţămintele.

— Încotro ne vom îndrepta după ce vom duce aurul în avion? întrebă el, după un răstimp.

— Deocamdată nu ştiu nici eu.

— N-ar fi bine să aterizăm pe o insulă singuratică?

— Am să mă mai gândesc la asta. Lucrul de căpetenie e să cărăm lăzile în avion şi să ne vedem deasupra mării.

— Şi o să ne înapoiem adesea, nu e aşa? urmă prinţul. Gândeşte-te, cu ajutorul aeroplanului putem transporta toată comoara…

— Fireşte, nu, mai încape îndoială.

Bolovanul care acoperea ascunzătoarea aurului se ivi în zare. La un moment dat, însă, Potcikev se azvârli la pământ trăgând după sine pe tovarăşul său. În aceeaşi clipă răsunară câteva detunături, al căror ecou se pierdu în pădure.

249. Lupta pentru aur

Sonia tocmai părăsise coliba, când auzi şi ea împuşcăturile. Plecase de acasă cu gândul să se încredinţeze dacă cei doi bărbaţi se depărtaseră de luminiş, în care caz voia să-şi pună în aplicare planul ei de a distruge aparatul.

Dar cineva îi încurca toate socotelile.

Tăcerea se aşternu din nou asupra pădurii. Cine trăsese, oare? Nu cumva se luaseră la ceartă cei doi bărbaţi? Da, numai aşa putea să fie. Acum, însă, se punea întrebarea cine rămăsese în viaţă. Ori muriseră amândoi?

Sonia porni spre ascunzătoarea lăzilor, dar nu zări decât bolovanul dat la o parte. Cu toate acestea ea simţea că o mare primejdie plutea deasupra capului ei şi tocmai de aceea se ghemui în iarbă la adăpostul unui copac.

După vreo jumătate de ceas, două făpturi se desprinseră de la

pământ, dar în aceeaşi clipă se auziră iarăşi împuşcături, urmate de două ţipete sălbatice.

După ce prinţul se azvârlise la pământ împreună cu tovarăşul său, rămaseră amândoi nemişcaţi câteva clipe, apoi Potcikev şopti pilotului:

— Vino târâş după mine… Indivizii pe care i-am zărit sunt adăpostiţi îndărătul bolovanilor, în schimb nu ne pot vedea dacă ne apropiem de ei pe la spate.

Rokkartin se târî pe burtă în urma prinţului, rămânând mereu la adăpostul arborilor, în timp ce ceilalţi doi trebuiau neapărat să fie zăriţi dacă îşi părăseau ascunzătoarea.

— Dă-mi înapoi revolverul! murmură Potcikev, deşi mai avea unul. Vezi, doar, că am nevoie de el…

Vrând-nevrând, Rokkartin trebui să se supună şi-i întinse arma, aruncând în acelaşi timp o privire bănuitoare asupra tovarăşului său.

— Fii liniştit, zise acesta. Cel puţin în clipa când suntem amândoi ameninţaţi de primejdie ar trebui să ai mai multă încredere în mine.

După puţin timp, se aflau în apropierea bolovanului care acoperea intrarea în pivniţă.

— Drace, şi ăştia au descoperit comoara, căci văd că au dat piatra la o parte, murmură Potcikev. Acum o să aibă loc o luptă pe viaţă şi pe moarte. Începutul l-au făcut ei, aşadar vor trebui să sufere şi urmările…

Dădu câteva instrucţiuni tovarăşului său, apoi înaintară tiptil spre doi bărbaţi, care se ghemuiseră îndărătul bolovanului şi stăteau cu revolverele pregătite.

— Idioţii! şopti prinţul, batjocoritor. Vor să se ia la luptă cu noi şi nici nu bănuiesc măcar ca i-am ocolit şi-i avem acum înaintea noastră. Rokkartin, dumneata tragi asupra bătrânului, în timp ce eu mă voi îngriji de celălalt… Ah, dar iată-i că au pornit la asalt!

Şi, într-adevăr, aşa şi era. Cărbunarul şi fiul său, – căci ei erau – plictisiţi de atâta aşteptare, săriseră de la locurile lor, hotărâţi să-şi ia duşmanul prin surprindere. În aceeaşi clipă, însă, mai multe împuşcături răsunară îndărătul nenorociţi lor, care se prăbuşiră la pământ, scăldaţi în sânge. Când prinţul se apropie de bătrânul cărbunar, acesta deschise ochii şi păru că vrea sa spună ceva, dar un val de sânge îi ţâşni din gură şi, în timp ce Potcikev şi Rokkartin îl priveau în tăcere, nenorocitul îşi dădu sufletul.

Hainele cadavrelor fură scotocite cu amănunţime, însă nu se găsi decât o mare sumă, de bani, căci Osip şi tatăl său îşi lăsaseră actele în Peterhof spre a nu li se putea stabili identitatea dacă ar fi fost prinşi de autorităţi.

— Cu facem cu ei? întrebă, deodată, Rokkartin, înfiorându-se.

— Ce vrei să facem? Îi vom târî în tufiş, răspunse prinţul, care nu era câtuşi de puţin tulburat. Vezi dacă n-am fi fost atât de îndemânateci, atunci împărtăşeam noi soarta lor.

Cei doi criminali cercetară pivniţa, căci se putea întâmpla ca nenorociţii să fi fost însoţiţi de cineva. Dar, temerile lor se dovediră neîntemeiate, deoarece nu descoperiră nici cea mai mică urmă care să trezească bănuieli. De unde să ştie ei că la oarecare depărtare se afla un car cu boi, în care dormea un suedez voinic, ameţit de băutură.

După câtva timp suedezul fu cuprins de nelinişte, şi pătrunse în pădure, căutându-şi tovarăşii. În cele din urmă, însă, văzând că aceştia dispăruseră fără urmă, se înapoie la carul cu boi şi porni spre Peterhof hotărât să nu se mai întoarcă niciodată în acest loc.

De altminteri, nici n-avea nevoie, căci ştia el unde se mai afla o parte din metalul preţios. Nu departe de coasta Finlandei, acolo unde se scufundase vaporul său, lăzile cu aur zăceau pe fundul mării – şi pe acest aur îşi pusese în gând să-l ia în stăpânire. Astfel n-ar mai fi fost nevoit să întreprindă primejdioasele călătorii, în timpul cărora viaţa îi atârna de un fir de păr.

Pe la mijlocul drumului, căpitanul coborî din car şi porni pe jos spre Peterhof.

În vremea asta, Rokkartin şi Potcikev scoaseră la iveală şapte lăzi, apoi împinseră bolovanul la loc, urmând să transporte aurul în luminiş. Fireşte, lucrul nu era tocmai uşor, însă aviatorul descoperi un mijloc spre a ieşi din încurcătură. Alcătui din crengi un fel de sanie şi, cu ajutorul ei, cărară lăzile până la avion.

După ce văzuse criminala faptă a celor doi ticăloşi, Sonia se retrase de la locul ei de pândă şi porni spre luminişul în care aterizase avionul.

După cât se părea, cărbunarul şi fiul său trăseseră primele gloanţe, dar curajoasa femeie nu se mai gândea la asta, ci la planul ei de răzbunare, care trebuia neapărat să izbutească. Cine ştie ce o mai aştepta? Fireşte, prinţul Potcikev nu va putea fi ucis cu atâta uşurinţă – şi încă de o femeie.

Cu toate acestea, Sonia era hotărâtă să ducă lupta până la capăt şi să se folosească de orice mijloc spre a ieşi biruitoare.

În cele din urmă ajunse la marginea luminişului. Aeroplanul strălucea în bătaia razelor soarelui. Câteva păsărele se aşezaseră pe elice şi ciripeau voioase.

Sonia se apropie cu mare băgare de seamă, cu toate că până acum nu zărise vreo urmă care să-i arate că cei doi bărbaţi mai erau însoţiţi de cineva. Cu arma în mână, ea se îndreptă spre elice, pipăi aripile metalice ale aparatului şi… deodată trasări căci auzi un suspin. Încordându-şi auzul, rămase câtva timp în aşteptare, cu inima

zvâcnind. Un alt suspin se auzi dindărătul avionului.

„Mai e cineva aici? se întrebă Sonia, apăsându-şi mâna pe piept. Cine o fi, oare?"

Luându-şi inima în dinţi, ea se apropie şi, ridicându-se în vârful picioarelor, privi peste marginea aparatului. Zări înăuntru, o făptură omenească acoperită cu pături.

— Ei, cine-i acolo? strigă Sonia, îndreptând arma spre interiorul carlingii.

În clipa următoare, un chip aprins de friguri se ivi de sub pături şi doi ochi albaştri se holbară asupra revoluţionarei, care rămase locului, ca încremenită.

— Tu… Irina!… Ce cauţi aici? bâigui ea, în cele din urmă.

La început, tânăra fată nu izbuti să îngâne niciun cuvânt, ci întinse doar mâna spre cealaltă. N-o vedea la faţă, căci purta văl, dar îi recunoscuse glasul.

— Ah! ce bucuroasă sunt că te văd! exclamă ea, după un răstimp. Dar cum se face că te întâlnesc tocmai aici, în pădurea asta pustie? Şi de ce porţi văl?

— În ce mă priveşte lucrul e foarte simplu, draga mea, răspunse Sonia, ocolind cealaltă întrebare. Nu înţeleg, însă, cum ai ajuns tu aici? Ai venit împreună cu cei doi bărbaţi?

Irina clătină capul în semn de confirmare.

— Aşadar, eşti însoţită de prinţul Potcikev, duşmanul nostru de moarte?

— Da.

— Bine, dar cum e cu putinţă?…

Irina îi istorisi toate prin câte trecuse de la plecarea ei din Petrograd. După ce sfârşi, un suspin adânc ieşi din pieptul Soniei.

— Soarta, a fost aspră cu tine, dar îţi voi veni în ajutor, zise ea. Voi face tot ce-mi va sta în putinţa ca să fii iarăşi în mijlocul celor ce-ţi sunt dragi. Trebuie, însă, să-mi făgăduieşti un lucru.

— Ce anume? Spune, ce vrei să-ţi făgăduiesc? întrebă Irina, cu înfrigurare.

— Că vei spulbera învinuirea care i se aduce lui Boris Verodin!

— Nu înţeleg… Ce vrei să spui cu asta? întrebă Irina, nedumerită.

— Ascultă-mă, e vorba de lăzile cu aur…

— Aha, ştiu! o întrerupse Irina, cu însufleţire, şi eu îmi pusesem în gând să smulg celor doi bărbaţi taina comorii.

— Nu mai o nevoie de asta, căci ştiu unde se află comoara.

— Şi ce trebuie să fac eu? Cum să… ah, sunt atât de nepriceputǎ! îşi curmă vorba Irina, izbucnind în lacrimi.

— Lucrul e cât se poate de simplu, urmă Sonia. Planul meu e gata ticluit… Ştii când vor să-şi ia zborul însoţitorii tăi?

— Da, astăzi la asfinţitul soarelui.

Revoluţionara clătină capul, mulţumită.

— Totul se potriveşte de minune! exclamă ea, triumfător. Au scos din ascunzătoare şapte lăzi… ca să le transporte până aici. Au nevoie de şase sau şapte ceasuri, ceea ce înseamnă că ultima ladă o vor aduce pe la asfinţitul soarelui. Înainte de asta, îţi voi lua locul în aeroplan iar tu vei dispare. Fii fără grijă, n-au să bage de seamă înşelătoria, căci toată atenţia lor va fi îndreptată spre lăzile cu aur.

— Bine, dar asta e cu neputinţă! răspunse Irina, cu teamă. Şi-apoi, ce faci dacă se descoperă înşelătoria?… Nu, Sonia. Nu mă voi învoi la propunerea ta!

— Trebuie să te învoieşti! zise cealaltă, aproape poruncitor. Gândeşte-te, eşti tânără, frumoasă… vei putea duce o viaţă fericită alături de un soţ care te va iubi din toată inima. Dar ia spune, ştii că Vasilieff mai trăieşte?

— Vasilieff… tatăl meu… trăieşte? bâigui tânăra fată, nevenindu-i să-şi creadă urechilor.

— Da, trăieşte! întări Sonia.

Irina începu să plângă de bucurie şi se aruncă la pieptul nenorocitei femei.

— Ah, Sonia, dacă ai şti cât de fericită sunt! murmură ea. Acum, însă, dă-mi lămuriri asupra celor ce s-au întâmplat… Unde se află Vasilieff? Mai e în închisoare?

— Într-un sfert de ceas vei şti fotul. Înainte de toate, însă, ţin să-ţi spun că Vasilieff e la adăpost.

— Slavă Domnului!

Sonia istorisi cum fusese salvat moşierul, precum şi suferinţele prin care trecuse. Dar fotul părea atât de nefiresc, încât Irina s-ar fi îndoit de adevărul celor auzite, dacă acestea n-ar fi fost spuse de Sonia Petrovici, în care putea avea încredere. După ce aceasta îşi sfârşi povestirea, tânăra fată fi strânse mâna, plină de recunoştinţă.

— Îţi doresc din toată inima să fii fericită, aşa cum meriţi! zise ea, înduioşată.

— Asta nu se va întâmpla niciodată, răspunse Sonia. În curând va suna şi pentru mine ceasul din urmă…

— Sonia, nu-ţi dai seama că păcătuieşti!? o întrerupse Irina, cu lacrimi în ochi. Gândeşte-te, deasupra noastră se află un judecător suprem şi oamenii trebuie să se supună hotărârilor sale.

Sonia îşi ridică vălul de pe faţă şi văzu groaza întipărită pe chipul Irinei.

— Ei, acum înţelegi că viaţa nu mai are niciun farmec pentru mine, că nu mă mai pot aştepta la nimic bun pe acest pământ? murmură nenorocita.

Irina nu mai răspunse nimic, căci îşi dădea seama că orice încercare de mângâiere ar fi fost zadarnică.

— Ascultă-mă, n-avem vreme de pierdut, reluă Sonia, cu însufleţire. După cum ţi-am spus, voi lua locul tău în avion… Înainte de asta, îţi voi arăta ascunzătoarea aurului, din care lipseşte o parte, pe care au luat-o ceilalţi. Misiunea ta va fi să vorbeşti cu Ilino, căruia să-i destăinui ce s-a întâmplat, precum şi locul unde au fost adăpostite prepusele lăzi. Deocamdată, mai poţi rămâne câteva zile în coliba cărbunarului, unde am locuit, mult timp fără să mă stinghereasc nimeni. Pentru mai multă siguranţă, când vei porni spre Petrograd, să-ţi schimbi înfăţişarea, luându-ţi una cât mai respingătoare, căci altminteri vei fi iarăşi expusă poftelor bărbaţilor, – ceea ce nu trebui să se întâmple pentru că ai suferit destul în viaţa ta. După ce vei ajunge în capitală, te vei pune în legătură cu Urez şi Iesta Ulkitzki, în care poţi avea încredere şi care se vor îngriji să ajungi nevătămată în mijlocul prietenilor tăi.

Irina clătină capul în semn de împotrivire, totuşi Sonia stărui:

— Gândeşte-te, mie nu-mi faci niciun rău cu asta, în schimb tu vei fi salvată.

În cele din urmă tânăra fată îşi dădu încuviinţarea şi planul fu pus la punct.

Apoi Sonia, se retrase într-un tufiş, unde aşteptă până ce Potcikev şi Rokkartin îşi făcură apariţia cu cea dintâi ladă. Irina zăcea tot în culcuşul ei, aşa cum o lăsaseră la plecare.

— Ei, tot nu ţi-e mai bine? întrebă aviatorul, aplecându-se spre dânsa, îngrijorat.

— Nu, totuşi sper că o să treacă, dacă voi sta liniştită câtva timp, răspunse Irina, cu glas stins.

Potcikev îl privi batjocoritor, zicându-şi:

„Ei, inimile femeilor nu se pot cuceri cu atâta uşurinţă, dragul meu! Las' că ai să-ţi dai tu seama că fata asta e mult mai primejdioasă decât îţi închipui… bineînţeles, dacă vei avea prilejul să fii împreună cu dânsa, ceea ce e foarte îndoielnic."

Cei doi bărbaţi se depărtară iarăşi. Abia dispăruseră şi Sonia ieşi din tufiş, apropiindu-se de Irina, care se ridică repede. Folosindu-se de altă potecă, ambele femei străbătură distanţa până la coliba cărbunarului, unde Irina fu iniţiată în tot ce trebuia să ştie. Sonia o mai în credinţă că deocamdată n-avea de ce să se teamă, apoi îi descrise drumul pe care trebuia să-l urmeze ca să ajungă la Petrograd.

— Peste trei zile şi trei nopţi eşti în capitală, zise ea. Pe drum poţi face două popasuri, astfel că nu vei fi prea obosită şi vei fi în stare să-ţi duci la capăt misiunea.

Irina o îmbrăţişă şi plânse multă vreme la pieptul Soniei.

— Eşti atât de bună, Sonia! murmură ea, printre lacrimi. Spune-mi de ce merit eu ca să te jertfeşti pentru mine?

— Prostuţo, fetele frumoase şi nevinovate trebuie întotdeauna

scăpate din primejdie, răspunse cealaltă. Nu vreau decât să păstrezi o frumoasă amintire despre mine şi să te rogi, din când în când, pentru sufletul meu păcătos…

— Aşadar, socoţi că… s-ar putea să-ţi pierzi viaţa, cu prilejul acestei aventuri? întrebă Irina, neliniştită.

— Mă aştept întotdeauna la moarte… totuşi, nădăjduiesc că de astă dată nu mi se va întâmpla nimic! răspunse Sonia. Acum Hai să mergem, căci în curând îşi vor face apariţia cu ce-a de-a doua ladă. Dacă nu te-or găsi la locul tău, au să intre la bănuieli – şi asta nu trebuie să se întâmple cu niciun chip.

Porniră înapoi spre luminiş. Trecând prin apropierea locului unde era ascunsă comoara, Sonia îi arătă bolovanul care acoperea intrarea pivniţei.

— Colo jos zac bogăţii nemăsurate, zise ea. De acum încolo, tu vei fi păzitoarea lor; prin tine aurul va ajunge în mâinile acelora care au drept asupra lui.

După ce ajunseră în luminiş, Sonia se retrase din nou în pădure, aşteptând ivirea celor doi bărbaţi care veniră, într-adevăr, cu preţioasa lor povară.

— Acum poate avea loc schimbarea, zise Sonia, după ce Rokkartin şi Potcikev căraseră şase lăzi.

Tânăra fată încercă din nou s-o abată de la hotărârea ei, dar Sonia stărui cu încăpăţânare, astfel că cealaltă se văzu nevoită să se supună. Cele două femei îşi schimbară veşmintele în pădure, apoi Sonia se culcă în cabina avionului şi prietena ei o acoperi cu păturile până peste cap, ca să nu se bage de seamă înşelătoria.

Irina se ascunse apoi în pădure, aşteptând desfăşurarea evenimentelor.

Nu trecu multă vreme şi cei doi bărbaţi îşi făcură apariţia cu cea din urmă ladă. Soarele dispăruse demult îndărătul copacilor, astfel că nu mai aveau timp de pierdut.

Într-adevăr Rokkartin se apropie de motor, pe care îl cercetase în fiecare zi pentru a putea să-şi ia zborul oricând.

Se întreba acum dacă nu cumva sosise clipa să se descotorosească de prinţ. Dar în ce chip? Potcikev n-ar fi consimţit în ruptul capului să se depărteze de avion şi ăsta era cel mai simplu mijloc să scape de el.

Totuşi, mai exista un mijloc: să-l împuşte pe la spate… Dar nu se putea hotărî să fie atât de laş.

Pilotul privi cu coada ochiului spre tovarăşul său, care păru să-i ghicească gândurile, căci izbucni într-un râs sinistru şi întrebă:

— La ce te gândeai acum, Rokkartin?

— La nimic… Trebuie să-mi pun motorul în ordine, răspunse aviatorul.

Celălalt, însă, nu-l părăsi o clipă din ochi şi rămase mereu cu mâna

pe revolver, pentru a preîntâmpina un eventual atac din partea tovarăşului său. Din când în când mai arunca şi câte o privire spre culcuşul în care presupusa Irina zăcea nemişcată.

În cele din urmă, aviatorul păru că terminase pregătirile de drum.

— Urcă-te! scrâşni el fără să-şi dea cea mai mică osteneală pentru a-şi ascunde mânia.

Prinţul luă loc în avion şi pilotul puse motorul în mişcare.

După ce mai aruncă o privire îngrijorată spre culcuşul Soniei, trase frâna şi uriaşa pasăre de oţel porni din loc.

— Drace, nu mă pot înălţa! mormăi aviatorul, văzând că aparatul plutea la o mică înălţime de pământ şi era ameninţat să se încurce printre ramurile copacilor.

Cu privirile îndreptate înaintea lui, pilotul îşi puse în joc toată dibăcia şi izbuti să evite nenorocirea. Ce-i drept, avionul fu zgâriat în câteva locuri, totuşi scăpaseră din primejdie. Uriaşa pasăre de oţel îşi luă zborul spre coasta mării.

Rokkartin stătea la volan, în timp ce, îndărătul său, prinţul îşi încrucişase braţele pe piept şi privea cu ochi scânteietori spre femeia învelită în pături – fără să-i treacă prin minte că-l aştepta o groaznică dezamăgire…

250. Soţia doctorului Maskotcin

Prefectul poliţiei din Paris privea cu milă spre o femeie palidă, de vârsta mijlocie, care încercase de câteva ori să pătrundă în cabinetul său, dar nu izbutise decât folosindu-se de un vicleşug.

— Ce doriţi, doamnă? întrebă el, poftind-o să ia loc.

Femeia se aşeză pe marginea scaunului şi oftă din adânc, părând că nu ştie cum să înceapă.

— Cum vă numiţi? cercetă prefectul poliţiei.

— Maskotcin.

— Sunteţi rusoaică?

— Da, domnule prefect.

— Şi de cât timp, locuiţi în Franţa?

— Dinainte de război… Câteva săptămâni înaintea declarării războiului mondial, soţul meu, care era asistent la spitalul St. Lazare din Paris, a plecat spre Petrograd, unde trebuia să lucreze la un profesor anume Protoff…

— Ei şi? făcu prefectul, nerăbdător, căci discuţia începuse să-l cam plictisească.

— Ne înţeleseserăm să-l urmez şi eu, domnule prefect, însă am fost împiedecată, căci izbucnise războiul şi drumul spre Rusia devenise foarte primejdios. La început, soţul meu îmi trimitea bani şi scrisori prin Suedia sau Elveţia şi mă încredinţa mereu că o duce foarte bine şi

nu trebuie să fiu câtuşi de puţin îngrijorată de soarta lui. De la un timp, însă, nu am mai primit nicio veste din partea lui şi se părea că mă uitase cu totul. Lipsită de mijloace, mă văzui nevoită să muncesc din greu pentru a-mi câştiga traiul.

— E într-adevăr foarte trist, stimată doamnă! zise prefectul. Dar nu înţeleg cum aş putea să vă fiu de folos…

Femeia rămăsese cu privirile aţintite înaintea ei, părând că nici nu auzise cuvintele prefectului.

— Acum vreo şase luni, mă adresai unui domn care se încumetase să plece în Rusia, şi-l rugai să facă cercetări pentru descoperirea socului meu, urmă vizitatoarea, după un răstimp. Domnul acesta s-a înapoiat de curând şi ceea ce mi-a povestit este înfiorător. Niciodată nu mi-aş fi închipuit că un popor poate să decadă până într-atâta…

— Bine, dar ce s-a întâmplat cu soţul dumitale? întrebă prefectul, privind nerăbdător spre ceasornic.

— Da… soţul meu… tocmai despre el voiam să vă vorbesc, răspunse femeia, trecându-şi mâne peste frunte, ca şi cum ar fi vrut să-şi adune gândurile. A lucrat un an cu profesorul Protoff, apoi acesta l-a trimis la Kiev, unde n-a ajuns nici până astăzi, însă. Sărmanul meu soţ a dispărut fără urmă!

Femeia îşi şterse lacrimile şi o durere mare se întipărise pe chipul ei palid.

— Doamnă, ce aş putea să fac pentru dumneavoastră? întrebă Meline, ridicându-se. Doriţi un ajutor bănesc?

— Nu, domnule prefect, răspunse femeia, repede. Am izbutit să-mi asigur existenţa, dar ceea ce mă frământă e nesiguranţa cu privire la soarta soţului meu. În ultimul timp începusem să mă împac cu gândul că nenorocitul a murit, însă acum câteva zile, trecând pe stradă, am văzut un afiş pe care se afla numele său scris cu litere de o şchioapă. Nu poate fi nicio greşeală la mijloc… era vorba de doctorul Fedor Maskotcin, întocmai cum se numea soţul meu…

Nerăbdarea prefectului se transformase într-o încordare pe care abia putea să şi-o stăpânească.

— Şi, ce s-a întâmplat apoi? întrebă el.

— Cuprinsă de tulburare, citii afişul prin care vestitul doctor Fedor Maskotcin aducea la cunoştinţa tuturor că într-una din zilele următoare va ţine o şedinţă de spiritism într-o sală din Paris… Toate cercetările mele pentru a afla locuinţa medicului rămaseră zadarnice… Aşadar, vă puteţi închipui starea mea sufletească în clipa când intrai în sala unde urma să aibă loc şedinţa de spiritism. Pe program scria că întâi se vor face câteva experienţe de hipnotism, cu prilejul cărora orice spectator se putea oferi să fie hipnotizat de doctorul Maskotcin, apoi vor urma experienţe de spiritism invocându-se spiritele câtorva oameni celebri, care muriseră de multă vreme. Când cortina se ridică,

un omuleţ se ivi pe scenă, şi se prezintă drept doctorul Fedor Maskotcin. Privii cu încordare spre el… dar nu era soţul meu… şi nu semăna câtuşi de puţin cu el. Doctorul începu experienţele de hipnotism, care erau într-adevăr uimitoare. Apoi, urmă a doua parte a programului – experienţele de spiritism. Câţiva spectatori scriseră pe o foaie de hârtie numele acelora ale căror spirite voiau să apară… Eu scrisei numele soţului meu… Lista fu predată doctorului, care o citi cu luare-aminte. La un moment dat, o paloare cadaverică îi acoperi chipul, în timp ce ochii i se îndreptară asupra celor din sală, căutând, pe semne, să descopere persoana care scrisese numele doctorului Fedor Maskotcin. Privirile noastre se încrucişară… apoi medicul făcu o mişcare şi încăperea se cufundă într-un întuneric de nepătruns. După o aşteptare cam îndelungată, spectatorii începură să devină nerăbdători, murmure se auziră ici colo… apoi se făcu iarăşi lumină. Doctorul Maskotcin, însă, dispăruse, împreună cu mediumul său, o femeie de o frumuseţe răpitoare. Furia publicului nu mai cunoscu margini. Poliţia fu înştiinţată telefonic, dar toate cercetările rămaseră zadarnice – hipnotizatorul şterse putina, având grijă să ia cu sine şi încasările strânse cu prilejul reprezentaţiei… De atunci nu-mi mai găsesc liniştea. De ce a fugit medicul? Sunt încredinţată că dispariţia lui se datorează numai faptului că a zărit pe listă numele soţului meu…

— Hm, chestia e foarte ciudată într-adevăr! zise prefectul poliţiei. Dacă lucrurile stau aşa cum susţineţi dumneavoastră, atunci putem presupune că hipnotizatorul a avut de-a face cu adevăratul doctor Maskotcin, dar în aşa fel încât trebuie să se ferească de rudele sau cunoştinţele sale.

— Domnule prefect, tare mi-e teamă că soţul meu n-a murit de moarte bună! murmură femeia. Se poate ca nenorocitul să fi fost ucis de acest doctor Fedor Maskotcin, care nu e decât un şarlatan, care şi-a însuşit actele soţului meu.

— Nu e exclus, răspunse prefectul. Întrebarea e, cum punem noi mâna pe el? Căci, dacă are ceva pe cuget, atunci desigur că a părăsit demult Parisul…

Femeia ridică mâinile, implorator:

— Domnule prefect… vă rog din suflet să porniţi cercetări pentru găsirea lui… inima îmi spune că omul acesta se mai află în oraş…

— Fireşte că vom face cercetări, încuviinţă prefectul. Poate că presupusul doctor va încerca să-şi arate arta printre emigranţii ruşii, care, în starea lor deznădăjduită, sunt înclinaţi spre asemenea scamatorii.

— Vă mulţumesc, domnule prefect! răspunse femeia, plină de recunoştinţă. Când aş putea veni să-mi daţi ceva lămuriri?

Prefectul poliţiei zâmbi.

— Deocamdată nu ştiu nici eu… Misterul poate fi dezvăluit foarte

repede, însă se poate şi să treacă multă vreme până să dăm de urma aşa-zisului doctor Fedor Maskotcin. În orice caz lăsaţi-mi aici adresa dumneavoastră şi vă voi înştiinţa imediat ce voi avea ceva cu privire la această chestiune.

Femeia îi lăsă adresa, apoi părăsi încăperea, în timp, ce prefectul luă în mână foaia de hârtie şi citi:

„Olga Maskotcin, profesoară de muzică, strada Bonaparte 156”.

— Sărmana femeie! murmură el. Poate că are dreptate, dar cum va izbuti poliţia franceză să dezvăluie o taină petrecută într-o ţară cu care n-avem niciun fel de relaţii? Nu ştiu dacă voi putea să-i vin în ajutor, totuşi trebuie să pornim pe urmele individului. Poate că acest doctor Maskotcin…

Prefectul poliţiei se întrerupse, rămase câtva timp nemişcat, cu mintea încordată, apoi chemă pe secretarul său.

— Ascultă-mă, Barnasse, nu cumva îţi aminteşti dumneata de un anume doctor Maskotcin? întrebă el. Numele mi-e cunoscut şi, dacă nu mă înşel, l-am auzit în ultimul timp.

— Doctoral Maskotcin… Fedor Maskotcin? făcu secretarul.

— Drace, ai o memorie bună, Barnasse! exclamă prefectul. Da, individul se numeşte într-adevăr Fedor Maskotcin.

— În acest caz, vom şti îndată cine poartă numele ăsta! răspunse secretarul. Vă rog să-mi îngăduiţi să mă retrag pentru câteva minute, ca să pot chibzui în linişte.

— Bine, dragul meu! Să ştii însă, că trebuie să aflăm neapărat.

După vreun sfert de ceas, secretarul îşi făcu din nou apariţia în cabinetul prefectului, ţinând subsuoară un dosar gros, plin de acte.

— Un personaj foarte însemnat, domnule prefect! raportă el. E vorba de individul căutat de comisarul german care a fost aici săptămâna trecută, cred că vă amintiţi de misteriosul asistent al profesorului Protoff?

— Aha, ăsta e? făcu prefectul, surprins. Da, într-adevăr, descoperirea dumitale e foarte importantă… Aşadar, prea stimatul doctor se ocupă şi de spiritism? Şi se intitulează când doctorul Barickin, când doctorul Maskotcin… pe omul ăsta trebuie să punem mâna neapărat! Am să mă ocup eu însumi de acest caz.

Chiar în acea zi, prefectul dădu ordin să se facă cercetări la toate hotelurile şi pensiunile din Paris, pentru a se stabili dacă nu cumva doctorul Maskotcin sau Barickin se adăpostise pe undeva, împreună cu fiica lui.

Dar, cu toate cercetările, nu izbutiră să-i dea de urmă, spre marea deznădejde a prefectului.

După vreo săptămână, făcu o vizită comisarului Krause, care venise la Paris şi după ce depusese în tezaurul unei bănci giuvaierurile

marchizei, pornise în căutarea acesteia şi a misteriosului doctor Barickin.

— Ah, dumneavoastră sunteţi, domnule prefect? exclamă poliţistul german. Ce vă duce la mine?

— Înainte de toate aş vrea să ştiu dacă ai dat de urma marchizei?

Comisarul izbucni într-un râs silit.

— După cât se pare, femeia asta umblă din loc în loc, răspunse el. Toate străduinţele mele pentru a-i da de urmă, au rămas zadarnice.

— Eu, în locul dumitale, nici nu mi-aş mai da osteneală s-o găsesc, căci oameni care se îngrijesc atât de puţin de asemenea giuvaieruri se şi pot lipsi de ele.

— Dar nu numai acesta e scopul şederii mele la Paris, domnule prefect, urmă comisarul. Cred că vă amintiţi de cazul doctorului Barickin sau Maskotcin?

— Fireşte, mă gândesc mereu la asta, răspunse prefectul. Tocmai de aceea am şi venit la dumneata.

— Nici nu vă puteţi închipui cât mă bucură că vă interesaţi, personal de acest criminal primejdios.

— De altminteri, am un motiv temeinic care m-a hotărât să iau afacerea în mâini… Zilele trecute a fost la mine o doamnă care susţine că omul acesta şi-a însuşit numele soţului ei. E vorba de doamna doctor Maskotcin.

— Ah, iată ceva cu totul nou! exclamă comisarul.

Prefectul îi repetă ceea ce aflase de la soţia doctorului dispărut în Rusia. Comisarul ascultă cu luare-aminte, îşi făcu câteva însemnări în carnetul său, apoi zise:

— Domnule prefect, socot că suntem pe urme bune… Probabil că doctorul Maskotcin sau Barickin, are nevoie de bani şi numai din această pricină a organizat reprezentaţia. Dacă a izbutit să părăsească Parisul, lucrul se poate stabili lesne, făcând cercetări în alte oraşe din Franţa, unde probabil că individul va încerca să dea alte reprezentaţii de aceeaşi natură.

— Asta bănuiesc şi eu! De aceea am luat toate măsurile ca să punem mâna pe fugar. Totuşi, până acum poliţia n-a izbutit să-i dea de urmă.

— Nu cumva doctorul Maskotcin cel adevărat a fost ucis de el, întocmai ca şi chinezul May-tang? murmură comisarul. Nu cumva nenorocitul a avut aceeaşi soartă înfiorătoare?

Prefectul poliţiei clătină capul în semn de încuviinţare.

— După cât se pare, aşa e, căci altminteri individul nu s-ar fi înspăimântat, citind numele doctorului dispărut. Şi-apoi, de ce a şters putina îi grabă, luând cu el şi încasările reprezentaţiei? Fără îndoială că Maskotcin a fost omorât de el şi, de atunci, se foloseşte de actele victimei sale… Întâmplarea a făcut să se întâlnească cu soţia celui ucis

şi, din purtarea lui, putem deduce că se ştia vinovat. În acest chip avem o nouă dovadă împotriva misteriosului individ.

Cei doi poliţişti se mai sfătuiră câtva timp şi, în cele din urmă, prefectul se oferi să pună la dispoziţia comisarului un agent francez, care să-l însoţească zi şi noapte. După aceea, îşi luară rămas bun şi prefectul se înapoia la cabinetul său, în timp ce Krause se pregăti să dea o raită prin tripourile pariziene, cât Barickin se arătase, doar, ca un mare amator de jocuri de noroc.

251. Încolţiţi

Barickin se mai afla în Paris, deşi poliţia îl urmărea cu înverşunare, silindu-l să-şi caute mereu alt adăpost. De cele mai multe ori, era trădat de însoţitoarea lui, a cărei frumuseţe stârnea admiraţia tuturor. Cu toate acestea, izbutea întotdeauna să dispară în ultima clipă, găsindu-şi mereu o ascunzătoare, fie chiar pentru o singură noapte. Odată locuise două săptămâni într-o cameră mobilată, dar fu nevoit s-o părăsească, deoarece proprietăreasa îi ceruse să se prezinte la comisariatul respectiv pentru a anunţa că închiriase camera.

În cele din urmă, Barickin îşi dădu seama că nu mai poate rămâne în capitala Franţei şi mai ales că nu voia să se arate printre emigranţii ruşi, dintre care mare parte îl cunoşteau din patrie, unde numele lui fusese vestit odinioară. Aşadar, trebuia cu orice chip să-şi facă rost de o sumă mai mare de bani, cu ajutorul căreia să poată pleca în altă ţară, cât mai îndepărtată, – în America de pildă, unde frumoasa lui însoţitoare putea să-i aducă mari câştiguri. Apoi, avea să se ocupe iarăşi de grozava descoperire a profesorului Protoff, şi dacă va izbuti, va avea putinţa să prelungească viaţa oamenilor. Şi, fireşte că pentru acest lucru, miliardarii americani ar fi plătit orice sumă de bani.

Deşi tovărăşia Nataşei îl stingherea foarte mult, nu se putea hotărî să se despartă de dânsa, căci, numai cu ajutorul ei avea putinţa să-şi ajungă ţelul urmărit. Cât despre sărmana prinţesă, aceasta era cu totul sub înrâurirea lui Barickin, întocmai cum fusese la Cronstadt fiica profesorului Protoff, care îi îndeplinise toate poruncile.

Barickin şi însoţitoarea sa locuiau de vreo două zile într-o pensiune modestă. Înainte cu o seară, medicul câştigase într-un tripou câteva mii de franci, cu care voia să-şi încerce din nou norocul. Dacă acesta nu-l părăsea, atunci putea să plece chiar a doua zi la Marsilia, de unde nădăjduia să pornească spre America.

Amurgul începu să se lase asupra capitalei Franţei. Barickin se apropie de fereastră şi, ascuns îndărătul perdelelor, privi afară, spre stradă. În clipa următoare chipul medicului se acoperi de o paloare cadaverică şi o înjurătură grosolană îi scăpă de pe buze. Pe trotuarul celălalt, se afla un individ mai în vârstă, care privea cu luare-aminte

spre ferestrele odăii sale.

De câtăva vreme, omul acesta nu-l slăbea din ochi, şi mereu îşi lua altă înfăţişare. Barickin ştia prea bine că avea de-a face cu un agent poliţienesc care voia să pună mâna pe el.

După puţin timp, un alt individ se opri o clipă înaintea bătrânului, apoi păşi mai departe.

— Aha, un alt copoi! murmură Barickin. Desigur că s-au înţeles cum să mă prindă în cursă…

În acest timp, bătrânul se apropiase de felinar, unde rămase nemişcat.

— Ei drace, cum scap eu de aici? scrâşni medicul, pipăindu-şi revolverul din buzunar. În orice caz, viu nu le cad eu în gheare! Trebuie să plecăm! Hai, pregăteşte lucrurile zise el, cu glas poruncitor, întorcându-se spre încăperea învăluită în beznă.

Nataşa, căreia îi fuseseră adresate aceste cuvinte, îşi adună puţinele ei lucruri, le vârî în valiză, apoi aşteptă noile porunci ale călăului ei.

Acesta, însă, nici nu se sinchisi de ea, căci bătrânul se depărtase de felinar, păşind cu hotărâre spre casa în care se adăpostea Barickin.

Fără să mai stea la gânduri, medicul strânse ceea ce mai rămăsese împrăştiat prin încăpere, îşi aruncă hainele în geamantan, apoi îmbrăcă paltonul şi, luând pe Nataşa de mână, porni spre uşă, unde trase cu urechea. Cineva urca scara ce ducea spre apartamentul de la primul etaj.

Cei doi păşiră în coridorul cufundat în beznă, pe care îl străbătură până la capăt şi se strecurară într-o cămară, unde se ţineau vechiturile. Imediat după aceea se auzi şi soneria.

Barickin rămase lângă uşă, gata să sară asupra urmăritorilor săi, dacă aceştia l-ar fi descoperit.

Între timp, proprietarul pensiunii pornise spre uşă, ca să deschidă noilor sosiţi. Deşi nu prinse decât vreo câteva cuvinte, Barickin putu să-şi dea seama că proprietarul încerca să-l trădeze.

— Da, e înăuntru, îl auzi el şoptind vizitatorului nocturn.

— Şi fata?

— Da.

Paşi uşori răsunară de-a lungul coridorului, apoi se deschise o uşă. Acum sosise momentul hotărâtor. Barickin socoti că urmăritorul său intrase într-o încăpere, de unde voia să supravegheze odaia lui, spre a-i împiedeca fuga.

— Să nu faci nici cel mai mic zgomot! porunci el Nataşei.

În clipa următoare se furişară din cămară şi făcând câţiva paşi, ajunseră la uşă. După ce trecură de partea cealaltă, Barickin răsuci cheia în broască şi coborî treptele împreună cu însoţitoarea lui. Deodată, cineva apăsă clanţa, dar nu putu deschide uşa, care era încuiată.

În vreme ce un glas puternic răsuna de sus, Barickin ieşi în stradă şi privi în jurul său, ca un vânat încolţit. O linişte de moarte domnea pretutindeni.

Scoţând un suspin de uşurare, medicul porni repede înainte, împreună cu tovarăşa lui, coti în strada alăturată şi, după ce se odihni câteva clipe, îşi urmă drumul.

Deodată farurile unei maşini se iviră în depărtare. Barickin îi făcu semn să oprească şi, în clipa următoare, cei doi fugari se aflau în automobil, care se depărtă în goană.

Jonny Walker – căci el era bătrânul care intrase în clădire – încercă să deschidă uşa ce dădea spre scară. Văzând că aceasta e încuiată, detectivul bănui ce se întâmplase şi porni în goană spre scara de serviciu. După un minut se şi afla în stradă, dar fugarii dispăruseră de parcă ar fi intrat în pământ.

— Nu cumva i-ai văzut? întrebă el, adresându-se unui bărbat, care se ivise lângă el.

— Pe cine să fi văzut? întrebă acesta, la rândul lui, mirat.

Jonny Walker mormăi ceva neînţeles, care părea, însă, să fie foarte puţin măgulitor pentru detectivul francez pe care îl angajase ca să-i ajute la urmărirea celor doi şi care se dovedise atât de neîndemânatic. Înainte cu o seară, englezul izbutise să descopere adăpostul lui Barickin, însă credincios făgăduielii sale, voia să-i dea răgaz, să fugă, după ce ar fi izbutit s-o salveze pe Nataşa din ghearele ticălosului.

— Din păcate, nu mă pot folosi de dumneata, zise dânsul, adresându-se francezului. Iată onorariul ce ţi se cuvine… Eşti prea puţin dibaci în această meserie…

Înainte ca celălalt să poată răspunde ceva, Jonny Walker se şi depărtase, căci bănuia încotro se îndreptase Barickin.

După ce fugarii străbătuseră o bună bucată de drum, Barickin îşi veni cu totul în fire şi o bucurie diabolică îl cuprinse la gândul că izbutise iarăşi să tragă clapa urmăritorilor săi.

Aşadar, mai existau şi oameni dibaci, care reuşiseră să-i dea de urmă? Cu toate acestea, el fusese şi mai viclean, căci le alunecase printre degete, tocmai atunci când erau cât p-aci să-l prindă.

În vreme ce chibzuia astfel, Barickin îşi puse o barbă falsă, şi o perucă albă, care îi dădură aceeaşi înfăţişare pe care o avusese şi înainte cu o zi. Trecând prin faţa unui restaurant, porunci şoferului să oprească şi coborî din maşină, după ce-şi ridicase până peste urechi gulerul paltonului, pentru ca şoferul să nu bage de seamă transformarea petrecută cu pasagerul său.

Barickin mânca cu multă poftă şi glumi chiar cu Nataşa, ai cărei ochi înotau în lacrimi.

Sărmana femeie nu-şi mai amintea nimic din trecutul ei. Acum devenise alta, supusă cu totul voinţei doctorului Barickin.

— De ce plângi? întrebă acesta, aruncând în jurul său o privire cercetătoare.

Nimeni, însă, nu lua în seamă pe cei doi, care se aşezară la o masă retrasă.

Prinţesa îşi şterse lacrimile şi rămase cu privirile aţintite în gol, însă nu-i răspunse nimic. El nu mai stărui, căci găsea că e mai bine s-o lase în pace, deocamdată.

După puţin timp, Barickin şi însoţitoarea lui părăsiră restaurantul şi luară altă maşină.

— Vei aştepta în apropiere, zise medicul, după ce dădu şoferului adresa unui tripou parizian. Nu cred să lipsesc mai mult de două ceasuri. În vremea asta, doamna va rămâne în maşină.

— Foarte bine, domnule, răspunse şoferul, bucuros că găsise un client atât de bun.

Automobilul opri înaintea unei clădiri posomorâte din apropierea cartierului Montmartre. Parterul era ocupat de un cabaret, în care veneau tot felul de oameni. La etaj se aflau două săli mari, din care una era sala de dans. Lucrătoare de fabrică, vânzătoare, modiste, petreceau pe acolo câteva ceasuri cu prietenii lor, care le conduceau apoi acasă. Cealaltă încăpere era sala de joc, la uşa căreia stătea un bărbat îmbrăcat în frac, şi care cerceta dacă vizitatorii aveau la ei cel puţin suma de o sută de franci. Afară de asta, intrarea costa zece franci, astfel că nu veneau decât aceia care luau parte la joc.

Barickin fu lăsat înăuntru fără multă vorbă. Era bine cunoscut, căci înainte cu două săptămâni fusese pe acolo câteva nopţi de-a rândul.

— Jocul a început demult? întrebă el, strecurând o bancnotă de cinci franci în mâna unui bărbat care îi ieşi în întâmpinare.

— Da, domnule, de vreun ceas, răspunse celălalt. Astăzi se joacă pe sume mari.

Barickin clătină capul mulţumit, apoi dispăru în sala de joc.

Dar abia se închisese uşa în urma lui şi un alt vizitator îşi făcu apariţia la intrare. Era un bărbat ai cărui ochi străluceau îndărătul ochelarilor cu ramă neagră. Un barbişon negru îi subţia bărbia.

— E înăuntru, domnule Masson? întrebă vizitatorul, cu un zâmbet triumfător pe buze.

— Da, tocmai acum a sosit şi el, răspunse controlorul, făcând o plecăciune.

— Iată cei cinci sute de franci pe care ţi i-am făgăduit, urmă noul sosit, întinzându-i un plic pe care celălalt îl vârî repede în buzunar.

Vizitatorul îşi depuse paltonul şi pălăria la garderobă, apoi intră în sala de joc, unde aruncă o privire asupra celor adunaţi acolo. Vreo zece mese, la care se jucau tot felul de jocuri de noroc, erau împrăştiate prin încăpere. Jocul era mai însufleţit la ruletă, unde o ceată de oameni făcuseră cerc în jurul mesei, urmărind cu înfrigurare

mersul bilei de fildeş.

Noul sosit se îndreptă, însă, spre masa la care se juca bacara. Bancherul, un bărbat uscăţiv, cu trupul puţin încovoiat, arunca din când în când o privire asupra jucătorilor, părând că nu prea se sinchiseşte de capriciile norocului îndărătul sau se afla doctorul Barickin, care ponta pe sume mici, aşteptând să preia banca. În cele din urmă, bancherul se ridică şi medicul se aşează în locul său.

Vizitatorul cu barbişon tresări. În partea din fund a sălii, zărise un bărbat care i se părea cunoscut.

— Bună seara, domnule Krause! zise el, apropiindu-se şi întinzându-i mâna.

Celălalt îl privi nedumerit.

— După cât se pare, mă cunoşti, răspunse comisarul. Dar eu, habar n-am cine eşti dumneata!.

— Cred şi eu, de vreme ce nu mă vezi sub adevărata mea înfăţişare…

Şi, luându-l de braţ îi duse într-un colţ singuratic al sălii, unde îi şopti la ureche:

— Sunt detectivul Jonny Walker.

— Ei drace, ştii că-mi placi!? exclamă comisarul Krause, strângându-i mâna cu căldură.

— Ascultă-mă, ai vreun motiv important care te-a adus încoace? întrebă detectivul englez, aruncând o privire semnificativă asupra jucătorilor.

— Da, sunt în căutarea doctorului Barickin, răspunse Krause şi-i povesti tot ce aflase de la prefectul poliţiei, cu privire la soţia lui Maskotcin.

— Ia spune, ai vrea să încheiem un târg? întrebă Jonny Walker, care îl ascultase cu luare-aminte.

— Ce fel de târg?

— Îţi ajut să pui mâna pe criminal, dacă în schimb îţi iei o îndatorire…

— Nu te înţeleg! făcu comisarul nedumerit. Nu cumva ştii unde se afla doctorul Barickin?

— Aşa cred.

— Serios? Ah, asta ar fi minunat!… Hai, vorbeşte, sunt gata să-mi iau orice îndatoriri!

— Nu te pripi, domnule comisar! Poate că n-ai să primeşti târgul!

— Ba da, căci sper că nu e vorba de ceva ilegal.

— Ei bine, atunci am să-ţi spun ce fel de învoială trebuie să încheiem. Ştii că doctorul Barickin, sau Maskotcin, e însoţit de o tânără fată nespus de frumoasă?

— Da, e complicea lui… Avem doar şi dovezi în această privinţă, căci ea a fost aceea care i-a înlesnit să fure bijuteriile marchizei şi…

Detectivul îl întrerupse printr-un un gest.

— Bănuiesc că tânăra fată nu e vinovată, zise el. După câte am aflat, face parte dintr-o familie foarte aleasă şi nimic nu ne îndrituieşte să credem că ar fi în stare să făptuiască un furt. Mai mult ca sigur că nenorocita e sub înrâurirea doctorului, care prin puterea sa hipnotică a izbutit să facă dintr-însa unealta lui.

Comisarul înălţă din umeri, neîncrezător, totuşi nu răspunse nimic.

— Tânăra fată nu trebuie să ajungă înaintea judecăţii, urmă Jonny Walker.

— Aha, înţeleg… vrei să-i dai prilejul să fugă?

— Da.

— Bine, dar asta e cu neputinţă! Dacă individul cade în mâinile noastre, atunci trebuie neapărat să o arestăm şi pe complicea lui. Te încredinţez, însă, că va fi pusă în libertate, dacă se va dovedi că e nevinovată.

Englezul clătină capul în semn de negare.

— Las' că ştim noi ce se întâmplă în asemenea cazuri, domnule comisar! Dacă nenorocita va fi transportată la Berlin şi confruntată cu criminalul acesta, o să ştie el să întoarcă lucrurile în aşa fel, ca toată vina să cadă numai asupra ei. Nu, aşa nu merge, dragul meu! Ascultă-mă, răspunde-mi fără, înconjur: vrei să încheiam târgul? Dumneata îl iei pe criminal, iar eu pe tânăra lui însoţitoare.

Comisarul rămase pe gânduri, părând că nu prea are chef să încheie învoiala propusă de detectivul englez. La un moment dat, acesta îl apucă de braţ şi-i şopti cu înfrigurare:

— Ia-te după individul care a ieşit în coridor! E doctorul Barickin – ştiu sigur! A scris un bileţel şi… ah, grăbeşte-te, altminteri ne scapă iarăşi.

Fără să mai aştepte vreun răspuns, Jonny Walker se repezi pe urmele unui chelner, care servea pe jucători şi care tocmai cobora treptele. Din două sărituri, detectivul se afla lângă el şi, apucându-l de guler, îi zise cu glas ameninţător:

— Dă încoace biletul pe care l-ai primit de la bancher! Hai, nu te mai codi, căci altminteri n-o să fie tocmai bine de dumneata!

Chelnerul scoase biletul din buzunar şi i-l întinse, tremurând. Cuprindea doar câteva cuvinte:

„Du-o pe doamna la Gara de Nord şi aşteptaţi-mă acolo”.

— Cât ai primit pentru serviciul ăsta? întrebă detectivul.

— O sută de franci, răspunse chelnerul, cu teamă.

— Hm, frumos bacşiş! Eu, însă, îţi dau de două ori pe atâta, dacă îmi destăinui cui trebuia să duci biletul.

— Veniţi cu mine, vă rog! murmură chelnerul, pornind înainte.

Până să ajungă în stradă, detectivul scosese din buzunar suma

făgăduită şi o înmâna celuilalt.

— Maşina aşteaptă colo, şopti chelnerul şi privi cercetător în jurul său, ca şi cum s-ar fi temut să nu fie surprins de acela care îi dăduse biletul.

Detectivul păru să-i ghicească gândurile, căci zise, zâmbind:

— Fii liniştit, dragul meu! Ala nu mai poate să-ţi facă nimic. Dacă punem mâna pe el – ceea ce o aproape sigur – atunci nu-şi mai recapătă libertatea, căci prea are multe pe cuget.

— Serios? Cu un asemenea om am avut de-a face? murmură chelnerul, cuprins de tulburare.

În clipa următoare dispăru în local. Jonny Walker, însă, se apropie de maşină, dădu şoferului biletul, apoi zise:

— Am fost însărcinat să însoţesc pe doamna.

Şi, fără să mai aştepte vreun răspuns, detectivul deschise portiera maşinii şi se aşeză lângă Nataşa, care îl privi îngrozită.

— Cine… cine sunteţi dumneavoastră? bâigui ea. N-am voie… nu vreau să mă însoţiţi… eu… tata mi-a interzis… Ah, domnule, plecaţi cât mai repede, căci altminteri se întâmplă o nenorocire…

— Nu-ţi fie teamă, copila mea! răspunse detectivul, cu blândeţe şi-i cuprinse mâinile.

Ţipătul uşor al Nataşei se pierdu în zgomotul automobilului, care porni în goană spre Gara de Nord din Paris. În tot timpul drumului, nenorocita femeie rămase tăcută şi, din când în când o lacrimă se furişa din ochii ei mari, negri. O milă adâncă se născu în inima detectivului pentru această femeie. Cine era oare? În definitiv, asta nu-l privea pe el, singura lui datorie fiind s-o aducă la contesă.

Când ajunseră la gară, detectivul luă altă maşină şi dădu şoferului adresa hotelului său, întrucât era prea târziu ca să se poată duce la locuinţa contesei. Deoarece ştia că odaia învecinată cu a lui se eliberase în cursul zilei, detectivul luă hotărârea s-o închirieze pentru tânăra sa însoţitoare, spunând că e nepoata lui, care sosise pe neaşteptate.

Nataşa nu se împotrivea defel, căci sărmana era lipsită de voinţă. Îndeplini întocmai dorinţa lui Jonny Walker, care îi ceru să se culce. Fără să se sfiască de prezenta lui, nenorocita se dezbrăcă, apoi detectivul părăsi încăperea, încuind uşa după el.

— A mers mult mai uşor decât mi-am închipuit eu! murmură Jonny Walker, zâmbind. Să sperăm că şi comisarul german a izbutit să-şi ducă la capăt misiunea, punând mâna pe primejdiosul criminal.

A doua zi dimineaţă, detectivul se trezi foarte devreme. După ce se îmbrăcă, porni spre camera alăturată şi bătu în uşă. Nu primi niciun răspuns, însă. Se părea că biata femeie mai dormea. Jonny Walker se înapoie în odaia lui şi citi ziarul de dimineaţă. Ceva mai târziu, cobori în restaurant şi ceru să i se aducă dejunul.

După ce mâncă, urcă înapoi şi bătu din nou la uşa Nataşei. Văzând că nu primeşte niciun răspuns, nici de data asta, scoase cheia din buzunar, descuie uşa şi trecu pragul încăperii.

Patul era răscolit, însă Nataşa dispăruse. Năucit, detectivul cercetă camera de baie, dar nici acolo nu găsi nimic. Atunci alergă spre fereastră, dar aceasta era închisă.

Deznădăjduit, încercând zadarnic să-şi lămurească misterul acestei dispariţii, detectivul rămase nemişcat, cu privirile aţintite în gol.

252. A doua înfrângere

Jonny Walker trecuse prin multe în viaţa lui, izbutind să dezlege taine încâlcite, cu care se străduiseră în zadar mulţi alţii, mai puţin dibaci ca el.

De astă dată, însă, stătea nedumerit în faţa faptelor, neizbutind să le dea de rost. Înainte cu o seară încuiase în încăperea alăturată o femeie zdrobită sufleteşte. Broasca uşii rămăsese nevătămată, cheia era la el şi…

Un gând fulgeră prin mintea detectivului. Nu cumva, peste noapte, Nataşa izbutise să atragă atenţia vreunuia din servitorii hotelului, care adusese cheia de rezervă a încăperii şi-i descuiase uşa?

Jonny Walker nu era omul care să-şi piardă vremea în zadar; trebuia să se încredinţeze cât mai repede dacă bănuielile sale erau întemeiate.

Peste câteva minute se şi afla înaintea directorului hotelului, căruia îi istorisi ce se petrecuse.

— Pe semne că n-aţi încuiat bine uşa, zise el. Ia gândiţi-vă, nu cumva aţi uitat să întoarceţi cheia în broască?

— Nu, sunt sigur că uşa era încuiată, când m-am înapoiat în odaia mea. Iată şi cheia…

Zicând acestea, detectivul scoase din buzunar o cheie, pe care celălalt o luă şi o privi, clătinând capul.

— Nu mai înţeleg nimici, zise el. Ce-i drept, există încă un rând de chei, dar acestea se află în biroul meu şi nu umblu la ele decât atunci când un pasager şi-a pierdut cheia lui. Vă rog să poftiţi cu mine şi vă voi dovedi că cealaltă cheie mai e la locul ei.

Jonny Walker îl însoţi în birou şi se încredinţă că cheia de la odaia Nataşei se afla, într-adevăr, pe tabloul de chei.

În cele din urmă, detectivul se înapoie în camera dispărutei şi-şi reluă cercetările. Fel de fel de gânduri îi trecură prin minte. Unde dispăruse tânăra femeie? Acest Barickin, în seama căruia se puneau lucruri atât de misterioase, izbutise s-o atragă iarăşi lângă el, fără ca cineva să observe plecarea ei?

Jonny Walker îşi vărsă amarul, începând să înjure de zor. În cele

din urmă se mai potoli, amintindu-şi de comisarul Krause care pornise pe urmele lui Barickin. Tocmai voia să părăsească încăperea, când cineva bătu la uşă şi, imediat după aceea, Petroneff se ivi în prag.

— Ia te uită ce vizită plăcută! îl întâmpină detectivul, bucuros.

— Domnule Walker, am venit să mă interesez unde ai ajuns cu cercetările dumitale, întrebă Petroneff.

Detectivul se întunecă la faţă.

— Tocmai când să zic şi eu, „Doamne ajută!" m-am văzut tras pe sfoară! mormăi el, şi povesti ceea ce se petrecuse înainte cu o seară.

— Şi acum ai pierdut cu totul urma nenorocitei? întrebă Petroneff.

— Din păcate, aşa e, făcu celălalt. Totuşi, sper că nu va mai trece multă vreme şi… Intră! se întrerupse el, privind spre uşă.

Comisarul Krause îşi făcu apariţia în pragul încăperii.

— Ei, domnule comisar? întrebă Walker, în timp ce un zâmbet fin încolţi pe buzele sale.

— A scăpat! bâigui Krause.

Apoi, văzând că detectivul englez izbucnise într-un hohot de râs, zise:

— Acelaşi lucru ţi s-ar fi putut întâmpla şi dumitale, domnule Walker!

— Nu râd de dumneata, dragul meu! replică englezul, întinzându-i mâna, împăciuitor. Râd când mă gândesc cum se joacă cu noi ticălosul ăsta! Nu mai fi supărat… păţania mea trebuie să-ţi fie o mângâiere! Deşi am avut o sarcină mult mai uşoară ca a dumitale, totuşi duşmanii au izbutit să-mi tragă clapa. Tânăra femeie a fost încuiată în odaia cealaltă, totuşi astă noapte a dispărut fără urmă.

— Ei, drace! exclamă Krause. Dar cum a fost cu putinţă aşa ceva?

Detectivul îi istorisi ce se întâmplase în ajun.

Când sfârşi, comisarul îşi dădu cu părerea că dispăruta trebuie să fie o persoană foarte vicleană, însă Petroneff îi alungă acest gând, punându-se chezaş pentru tânăra femeie.

— Această fiinţă nu e vinovată cu nimic! încheie el. Deşi faptele vorbesc împotriva ei, totuşi sunt sigur că nu e decât o victimă a acelui ticălos, în mâinile căruia a căzut prin cine ştie ce împrejurare.

— Domnule comisar, n-ai vrea să-mi spui şi mie ce s-a petrecut aseară, după plecarea mea? întrebă Walker.

Poliţistul german începu să istorisească:

— Eram pe urmele lui Barickin, când dânsul intră în coridor, zăvorând uşa după el. În acest chip, pierdui câteva minute preţioase. Totuşi, aş fi scos-o la capăt, dacă personalul mi-ar fi dat o mână de ajutor şi n-ar fi aşteptat până ce ticălosul se pusese la adăpost. Abia după aceea veniră cu toţii să-mi spună că mai exista o uşă care dădea în coridorul în care dispăruse Barickin. Fireşte că am cercetat casa, împreună cu agentul poliţiei franceze pe care domnul prefect Meline, a

avut bunăvoinţa să mi-l pună la dispoziţie – dar străduinţele noastre rămaseră zadarnice. Ticălosul pierise de parcă l-ar fi înghiţit pământul… Am avut ghinion de astă dată!

— Şi ce ai de gând să faci acum, domnule comisar? întrebă Petroneff.

— Fireşte că mă voi înapoia la Berlin. Din păcate, trebuie să mărturisesc că acest doctor misterios a fost mult mai şiret ca mine.

După câtva timp, comisarul îşi luă rămas bun şi se depărtă, căci voia să mai stea de vorbă cu prefectul poliţiei.

— Şi dumneata ce hotărâre ai luat, domnule Walker? întrebă Petroneff când rămaseră singuri.

— Am să-mi urmez cercetările cu şi mai mare înfrigurare, răspunse detectivul. Mi-am pus în gând să-l fac nevătămător pe acest doctor Barickin, căci bănuiesc că a săvârşit multe nelegiuiri în viaţa lui. Afară de asta, el e singurul om care poate fi bănuit de înfiorătoarele asasinate descoperite în diferite oraşe ale Europei. Barickin trebuie să-mi cadă în mână! Vreau cu tot dinadinsul să-l silesc să mărturisească de ce nenorocitele victime au fost omorâte în chip atât de groaznic.

— Totuşi, sper că nu-ţi vei uita făgăduiala, domnule Walker? zise Petroneff. Contesa e foarte îngrijorată de soarta tinerei femei şi îţi poţi închipui mâhnirea ce o va cuprinde, când va auzi că sărmana a fost găsită, dar a dispărut iarăşi.

Câtva timp domni o tăcere apăsătoare în odaie.

— Aş mai avea o însărcinare sau, mai bine zis, o propunere pentru dumneata, domnule Walker, urmă Petroneff. Totuşi, nu ştiu dacă în împrejurările de faţă contesa va mai rămâne la hotărârea ei…

— Despre ce e vorba? întrebă detectivul.

— Contesa voia să plece în Anglia, însoţită de dumneata.

— În ce scop?

— După cum ştii, domnul Vasilieff urma să rămână în Anglia, numai câteva zile…

— Aşa mi-a spus şi mie, încuviinţă detectivul. În vremea asta eu trebuia să stabilesc cine e doamna care a fost adăpostită în castelul „Denise”.

— Ei bine, au trecut trei săptămâni de la plecarea lui şi n-a dat încă niciun semn de viaţă. Contesa se teme să nu i se fi întâmplat ceva.

— Hm, tot ce se poate, căci acest Vasilieff, pe care îl preţuiesc foarte mult, e cam naiv de felul lui. Dovada cea mai bună am avut-o atunci când era cât p-aci să-şi rupă piciorul, sărind în parcul castelului.

— Poate că ai dreptate… Acum, însă, răspunde-mi: vrei să pleci în Anglia împreună cu contesa, pentru a vedea ce-i cu Vasilieff?

— Fireşte, dar aş fi fost mult mai bucuros dacă aş fi putut rămâne aici, căci, după cum ţi-am spus, vreau cu tot dinadinsul să dau de urma acestui Barickin. În definitiv, însă, datoria mea e să stau la

dispoziţia acelora pentru care lucrez. Aşadar, vorbeşte cu contesa şi, dacă a rămas încă la hotărârea ei, atunci sunt gata s-o însoţesc în Anglia.

Petroneff plecă, înapoindu-se la locuinţa stăpânei sale, căreia îi povesti tot ce se întâmplase între timp. Contesa rămase atât de îndurerată, încât nu putu să-şi stăpânească lacrimile.

— Datoria mea ar fi să rămân aici ca să iau parte la cercetările pentru găsirea nenorocitei, zise ea. Ce blestem apasă, oare, asupra acestor fiinţe, pe care nu le pot avea lângă mine cu niciun chip? Irina a fost răpită de un om, care nu ştiu ce gânduri nutreşte pentru ea… şi nici nu ştiu măcar unde s-o caut… Nataşa, minunata floare de pe malul Volgăi, a căzut în ghearele unui ticălos. Cine să mai înţeleagă toate astea? O, Doamne, tristă soartă am mai avut!

Contesa chibzui multă vreme, şi în cele din urmă rămase la hotărârea de a pleca în Anglia.

— Ştii ce, domnule Petroneff! zise ea. Voi pleca singură, căci Walker ne poate fi de mai mult folos aici. Spune-i, însă, că-l rog să-şi dea toată silinţa pentru a descoperi urma nenorocitei Nataşa… Cheltuielile n-au nicio însemnătate, voi plăti orice sumă… Când va fi izbutit s-o găsească, te rog să mă anunţi şi pe mine.

— Doamnă contesă, îmi daţi voie să vă însoţesc în Anglia? întrebă Petroneff.

— Nu, dumneata trebuie să rămâi aici, căci avem nevoie de un loc unde să se adune toate ştirile. În schimb te voi ţine în curent cu cercetările mele. Dacă Vasilieff se iveşte între timp sau dă vreun semn de viaţă, atunci te rog să mă înştiinţezi numaidecât.

— Bine, doamnă contesă, ştiţi că mă supun întotdeauna hotărârilor dumneavoastră, zise Petroneff.

— Dragul meu, îţi datorez multă recunoştinţă, murmură contesa, înduioşată. Să sperăm, însă, că va veni o zi când îţi vei lua răsplata pentru tot ceea ce ai făcut pentru mine şi Vasilieff.

— Doamnă contesă, nu mă gândesc la răsplată… Aş vrea, însă, ca toate aceste taine să dispară cât mai curând. Nici nu vă puteţi închipui cât mă îndurerează faptul că domnul Vasilieff şi-a pierdut încrederea pe care o avea în mine!

— Fii liniştit, dragul meu, în curând ţi se va împlini dorinţa. Până atunci, însă, trebuie să nu ne pierdem sângele rece, ca să putem trece peste, piedicile pe care le întâmpinăm în cale… Poate că mă voi înapoia din Anglia însoţită de Vasilieff.

— Asta e dorinţa mea cea mai arzătoare! exclamă Petroneff, adânc mişcat.

În cele din urmă, credinciosul servitor părăsi încăperea, urmărit de privirile contesei, care murmură:

— Omul acesta s-a jertfit pentru noi, dar sunt sigură că voi şti să-i

dovedim recunoştinţa.

Chiar în aceeaşi zi, contesa Romanov plecă în Anglia.

253. Prinţesa de Artoleff

Pentru a dezlega misterul dispariţiei Nataşei, trebuie să ne ocupăm mai întâi de tiranul ei, doctorul Barickin.

Abia închisese în urma lui uşa ce dădea în coridorul tripoului, când auzi zgomotul făcut de comisar, care încerca să forţeze uşa. Nu mai avea timp de pierdut, deci, pentru că orice clipă putea fi hotărâtoare pentru el.

Barickin privi în jurul său, ca un vânat încolţit. Coridorul era în partea din spate a casei, iar ferestrele sale dădeau într-o curte întunecoasă, în care se aflau câteva hambare şi o clădire de formă dreptunghiulară. Medicul deschise una din ferestre şi se aplecă în jos. Singura lui scăpare era să se caţere pe din afară de-a lungul zidului, până ce ar fi putut sări pe acoperişul clădirii dreptunghiulare. Dar depărtarea era atât de mare, încât fără îndoială că şi-ar fi frânt gâtul dacă ar fi încercat primejdiosul salt.

În acest timp, urmăritorii săi izbeau cu pumnii în uşă, care părea însă destul de trainică. La un moment dat, fugarul zări o frânghie întinsă de-a lungul coridorului. Fără să mai stea pe gânduri, scoase cuţitul din buzunar, tăie funia şi o legă de pervazul ferestrei.

Uşa trosnea îndărătul său, glasul comisarului german devenea tot mai ameninţător.

Barickin sări pe fereastră şi se lăsă jos cu ajutorul funiei. La un moment dat ajunse la capătul acesteia. Pământul nu se vedea încă, dar nu mai putea să fie departe. Închise ochii şi lăsă frânghia din mână…

Peste câteva clipe se auzi o bufnitură şi un ţipăt scăpă de pe buzele medicului. Picioarele îl dureau îngrozitor, totuşi se părea că nu e rănit. Coridorul casei, luminat de o lampă cu petrol, se deschidea înaintea lui.

Barickin se furişă afară ca o nălucă. Ajunse, în strada cufundată în beznă. Nu trecu mult şi auzi paşii urmăritorilor săi, care coborau scara. Din fericire, în imediata lui apropiere se afla gangul unei case – acolo era salvarea lui. Medicul se retrase în umbra acestuia şi îl zări pe detectiv care se apropie de automobil, vorbi ceva cu şoferul, apoi se urcă înăuntru şi maşina porni în goană.

— Oh, că proşti mai sunteţi! murmură Barickin, zâmbind batjocoritor.

Apoi, îşi părăsi ascunzătoarea şi se îndreptă spre una din maşinile care aşteptau în staţie. Căzu repede la învoială cu şoferul.

— E vorba de o sută de franci, dragul meu! zise Barickin. Dacă izbuteşti să rămâi pe urmele automobilului din faţă, atunci vei primi

răsplata făgăduită.

— Prea bine, domnule! răspunse şoferul.

Maşina porni în goană. Cu părul fluturând în vânt ciudatul pasager, care n-avea nici palton, nici pălărie, urmări cu înfrigurare punctuleţul roşu care licărea înaintea lor şi un zâmbet de triumf încolţise pe buzele sale, căci se apropiau tot mai mult de maşina în care se aflau Nataşa şi detectivul. La fiecare cotitură de stradă câştigau câţiva metri, astfel că ajunseră la gară aproape în acelaşi timp, ceea ce îngădui medicului să nu-i slăbească din ochi pe cei doi.

După cum ştim, defectivul şi însoţitoarea lui se opriră la hotelul în care trăsese cel dintâi. Barickin coborî şi el, ceva mai departe, şi rămase câtva timp în stradă, până ce zări lumina aprinzându-se la una din ferestrele etajului al treilea. Peste câteva clipe, se lumină şi încăperea alăturată şi două umbre – un bărbat şi o femeie – se iviră la fereastră.

Barickin rămase pe gânduri câteva clipe, apoi zâmbi batjocoritor. Înainte de toate trebuia să-şi facă rost de un palton şi o pălărie, ceea ce nu părea prea uşor în împrejurările de faţă. Dar ştia el cum să iasă din încurcătură.

Peste vreun sfert de ceas, medicul intră într-un restaurant mare, plin de clienţi şi se aşeză la una din mesele mai retrase, de unde urmări cu luare-aminte pe cei care veneau sau plecau. La un moment dat, Barickin se ridică de la locul său, păşi cu hotărâre spre un cuier, îşi îmbrăcă un palton şi o pălărie, apoi, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, părăsi localul, îndreptându-se iarăşi spre hotel.

Plin de demnitate păşi pe dinaintea portarului somnoros şi urcă scara ce ducea la etaj. Barickin nu era omul care să se înşele uşor, aşa că izbuti să descopere odaia Nataşei, la uşa căreia trase cu urechea. O linişte adâncă domnea pretutindeni. În cele din urmă, păşi spre încăperea alăturată şi deschise uşa cu mare băgare de seamă. Odaia era goală şi o singură privire îl încredinţă că de aici se putea intra cu uşurinţă în camera Nataşei.

Ce-i drept, un dulap mare acoperea uşa de legătură, dar nu fu mare lucru pentru Barickin să-l dea la o parte. Uşa nu era încuiată, ci acoperită, doar, de o perdea groasă. Fără să facă cel mai mic zgomot, ticălosul păşi în încăperea Nataşei, care era luminată de razele lunii. Patul se afla într-un colţ al odăii.

Nataşa rămase cu ochii holbaţi la făptura întunecată care se ivise dindărătul perdelei.

— Vino! auzi ea un glas înăbuşit, dar poruncitor, căruia nu putea să i se împotrivească.

Nataşa coborî din pat şi se apropie de Barickin, înaintea căruia rămase nemişcată, cu părul despletit…

— Ascultă ce-ţi spun! urmă el, în şoaptă. Dis-de-dimineaţă, când

vei auzi primele semne de viaţă în hotel, te vei îmbrăca cât mai repede cu putinţă, apoi vei lua loc pe scaun, rămânând în aşteptare. M-ai înţeles?

Nenorocita clătină capul în semn de încuviinţare.

— Răspunde! zise el, cu glas ameninţător. Răspunde dacă m-ai înţeles!

— Da, am înţeles totul! murmură prinţesa.

Barickin dispăru în odaia învecinată, zăvorî uşa de legătură, apoi se culcă pentru câteva ceasuri, căci ştia că dimineaţa servitorii veneau să facă curăţenie în odăi şi atunci ar fi putut să dea peste el.

Când se iviră zorile, Barickin se aşeză pe un scaun şi începu să fumeze tacticos, până auzi zgomote în odaia învecinată, ceea ce însemna că victima lui îi îndeplinea ordinul.

Afară, pe coridor, răsunau paşii servitorilor. Fără să mai stea la gânduri, medicul deschise uşa de legătură şi aruncă o privire în odaia Nataşei; tânăra era gata de plecare. Se apropie de dânsa, o luă de mână şi o duse în camera lui, apoi împinse dulapul la loc.

— Ia-o înainte! porunci el, întorcându-se din nou spre prinţesă. Nimeni nu-ţi va aţine calea. Dacă s-ar întâmpla, totuşi, să te oprească cineva, vei răspunde că pleci în provincie, la nişte rude, iar mâine dimineaţă te înapoiezi la tatăl tău, care te aşteaptă în hotel.

Nataşa repetă spusele medicului, apoi părăsi încăperea. După câteva minute, Barickin porni în urma ei. Norocul îl sluji şi de astă dată, căci ajunse în stradă, fără să fie zărit de cineva.

Un zâmbet diabolic încolţi pe buzele sale. Aşadar, izbutise iarăşi să-şi bată joc de duşmanii săi şi, după ce le scăpase printre degete, le luase înapoi prada pe care aceştia i-o smulseseră.

Înainte cu o seară, câştigase la club ceva bani şi ar fi continuat jocul, dacă nu i s-ar fi părut, la un moment dat, că cineva îl supraveghează cu multă băgare de seamă.

Şi nu se înşelase.

Îşi întrerupse deci jocul, scrise cele câteva rânduri adresate şoferului şi, fără să slăbească din ochi pe cei doi oameni suspecţi, chemă chelnerul căruia îi în credinţă bileţelul.

Totul ar fi dat greş, dacă uşa coridorului n-ar fi avut cheia în broască. Numai datorită acestei împrejurări, ticălosul izbutise să câştige timpul trebuincios ca să se poată face nevăzut.

Barickin şi însoţitoarea lui locuiră două zile într-o pensiune de mâna treia, apoi se mutară într-o vilă din împrejurimile oraşului, unde erau mai feriţi de ochii poliţiei.

Seara, medicul pleca cu trenul la Paris, căci trebuia neapărat să-şi facă rost de o sumă mai mare de bani, cu ajutorul căreia să poată porni spre America, împreună cu frumoasa lui tovarăşă.

Astfel se scurseră şase săptămâni. Barickin devenea din zi în zi tot mai posomorât, căci „treburile” începuseră să-i meargă foarte prost. Într-o seară, încercase chiar să mai forţeze norocul, dar tovarăşii săi de joc observaseră cele două cărţi pe care le scosese din mânecă şi, deoarece era prima dată când fusese prins trişând, se mulţumiră să-l alunge din club, fără să ia vreo „măsură” împotriva lui. Deşi scăpase cu bine de astă dată, Barickin se hotărî să nu mai încerce a doua oară, căci pentru asemenea lucruri se cerea o anumită dibăcie, pe care el nu o avea încă.

Ce-i drept, izbuti să câştige de câteva ori jucând cinstit, totuşi pierderile erau şi ele destul de mari, astfel că nu mai ştia cum să iasă din încurcătură, până când luă hotărârea s-o vândă pe Nataşa.

Da acest individ dezgustător îşi puse în gând să se folosească de cel dintâi prilej pentru a-şi ceda victima, în schimbul unei sume de bani. Planul putea fi lesne dus la îndeplinire, căci bărbaţii se arătau întotdeauna atraşi de frumuseţea prinţesei şi n-ar fi fost prea mare lucru să găsească vreunul care să plătească vreo câteva zeci de mii de franci ca să se bucure de graţiile încântătoarei femei. Lucrul acesta îl ştia prea bine doctorul Barickin şi tocmai de aceea făcuse tot ce-i era în putinţă ca să n-o scape din mâini.

Odată hotărârea luată, medicul cuteză să apară împreună cu Nataşa, la un bal, dat de societatea aleasă a Parisului. În acest scop, jertfise două mii de franci, pentru a cumpăra Nataşei o toaletă.

În seara balului prinţesa stătea înaintea oglinzii, mai frumoasă ca oricând. Barickin o urmărea cu admiraţie şi, pentru întâia oară în viaţa lui regreta că femeile nu-l atrăgeau defel.

Trupul ei zvelt, mişcările-i pline de graţie, paloarea chipului ei drăgălaş şi privirile visătoare ale ochilor ei minunaţi îi dădeau un farmec căruia nu-i putea rezista niciun bărbat. Nataşa purta nişte pantofiori argintii şi o rochie împodobită cu broderii scumpe.

— Eşti frumoasă! exclamă Barickin, mulţumit. Sper că n-ai uitat ce ai de făcut? Numele tău e Lydia şi eşti fiica unui prinţ rus… Acest prinţ sunt eu! M-ai înţeles?

Spunând acestea, o privi iscoditor, căci în ultimul timp avea din ce în ce mai des simţământul că Nataşa nu i se mai supunea cu atâta uşurinţă ca până atunci.

Pe semne că se înşelase însă, căci prinţesa răspunse cu hotărâre:

— Da, am înţeles! Sunt fiica unui prinţ rus!

— Şi care e numele acestui prinţ?

— Gogineff.

— Taci! strigă el, atât de tare încât Nataşa se dădu înapoi, înspăimântată.

— Da… tatăl meu e… prinţul…

— Artoleff! răcni modicul, înşfăcând-o de braţ.

Nenorocita se văzu nevoită să repete de nenumărate ori acest nume, până ce-l rosti aşa cum voia tiranul. Amintirea originii sale îi dezmorţise voinţa, care încerca să se sustragă înrâuririi lui Barickin.

Pe drum, ticălosul urmă s-o înveţe rolul pe care ea trebuia să-l joace. La fiecare întrebare sărmana femeie se ghemuia în colţul maşinii, ca şi cum voia să se apere.

Când ajunseră la hotelul elegant în care avea loc balul, ochii Nataşei începură să sclipească, deoarece aveau înaintea lor o imagine din trecutul ei fericit. Părea, totuşi, foarte încurcată, mai ales că nu izbutea să reţină numele pe care trebuia să-l poarte în acea seară.

— Artoleff… Gogineff… Artoleff… Gogineff… Gogineff! murmura ea mereu.

Bărbaţii priviră, cu admiraţie la dânsa.

— Cine e? îşi şopteau unul altuia.

— O refugiată din Rusia, se vede cât de acolo, zise cineva.

Un bărbat mai în vârstă – ambasadorul unei ţări mari – păşi spre cei doi şi, adresându-se lui Barickin, se prezintă. Curtenitor, medicul îşi spuse şi el numele – fireşte, nu cel adevărat – apoi o recomandă şi pe Nataşa.

— Puteţi fi mândru de fiica dumneavoastră, zise ambasadorul, adresându-se iarăşi lui Barickin. Sunteţi de multă vreme la Paris, sau abia acum aţi izbutit să treceţi graniţa patriei dumneavoastră?

— Am sosit aici înainte cu câteva zile, Excelenţă, răspunse celălalt. Până acum, însă, am locuit câtva timp în Polonia, apoi în Suedia, nădăjduind mereu că noul regim se va prăbuşi şi voi putea intra din nou în stăpânirea bunurilor mele. Din păcate, speranţele s-au dovedit neîntemeiate, întocmai ca ale tuturor acelora care au aşteptat, sau mai aşteaptă încă, în vecinătatea ţării noastre, răsturnarea guvernului revoluţionar. Dacă prietenii noştri din afară nu ne vin în ajutor, trimiţând o armată în Rusia, atunci totul va fi pierdut.

Ambasadorul mai schimbă câteva cuvinte cu Barickin, apoi se depărtă, după ce sărutase mâna prinţesei.

— Un prinţ refugiat din Rusia, împreună cu fiica lui, se şoptise din gură în gură.

Într-un colţ al sălii se adunaseră în jurul unei mese câţiva bărbaţi de vârstă mijlocie, din care fiecare îşi avea aventurile sale de dragoste, trăite cu prilejul călătoriilor făcute în diferite ţări. Unul din ei, un american nespus de bogat, pe nume Morton, locuia de multă vreme a Paris, unde îşi făcuse un renume din cucerirea soţiilor acelora care luptau pe front…

Când dădu cu ochii de Nataşa, americanul rămase o clipă ca vrăjit, apoi îşi părăsi locul, se apropie de Barickin şi se recomandă. Presupusul prinţ îşi spuse numele, şi un glas lăuntric îl îndemna să fie

cât mai curtenitor cu omul acesta, care părea să fie ceea ce căuta el.

Aşadar, primi invitaţia bogătaşului şi în curând, toţi trei se aflau într-un separeu al sălii, unde li se servi masa.

Ceilalţi bărbaţi dădeau mereu târcoale pe acolo, însă frumoasa prinţesă şi presupusul ei tată nici nu-i luau în seamă, fiind prinşi în discuţia pe care americanul ştiuse s-o înnoade cu multă dibăcie.

În urmărirea ţelului său, Barickin uitase un lucru foarte însemnat şi anume că la un asemenea prilej putea să se întâlnească cu oameni care cunoşteau ţara lui şi bărbaţi ale căror nume fuseseră vestite acolo. Într-o lojă de sus se aflau câţiva tineri cam de aceeaşi vârstă. Unul dintre ei privea din când în când spre sală, unde forfoteau oamenii dornici de petreceri.

Era Kurt von Tollwitz, pe care am avut prilejul să-l cunoaştem la Berlin şi care locuia de câtăva vreme la Paris, în calitate de ataşat pe lângă ambasada ţării sale.

— Ei, Lotar, îţi place? întrebă el, adresându-se tânărului care şedea alături de dânsul.

De dragul prietenului său, Lotar Wengeler se angajase la o mare casă de export, care înfiinţase la Paris o sucursală şi tot datorită intervenţiei tânărului diplomat i se îngăduise să ia parte la balul din acea seară.

— Eu unul aş prefera un local modest, unde să putem sta de vorbă în tihnă, răspunse Lotar, înălţând din umeri.

Celălalt clătină capul, îngândurat, în vreme ce privirile-i rămaseră aţintite spre sală. Patima pe care Nataşa o stârnise în inima lui, îl chinuia mereu şi îşi dădea seama din ce în ce mai mult că nu va izbuti să renunţe la minunata femeie. Deşi era o hoaţă de rând şi complicea unui ticălos, totuşi icoana ei trăia vie în mintea lui Kurt von Tollwitz.

Tocmai voia să-şi întoarcă privirile spre prietenul său, când ochii i se aţintiră asupra unei făpturi încântătoare, care tocmai îşi făcuse apariţia în sală.

Nu cumva era victima unei năluciri? Nu cumva se întâmplase vreo minune?

Regina visurilor sale, aceea după care tânjea de atâta vreme, se ivise înaintea lui, cu aceeaşi expresie visătoare pe chipu-i drăgălaş. Şi toţi o priveau cu admiraţie, în timp ce doctorul Maskotcin, hoţul giuvaierurilor marchizei, o urma, cu un zâmbet viclean pe buze.

Kurt von Tollwitz vedea totul ca în vis şi nu-şi veni în fire decât după ce simţi ghiontul prietenului său care nu ştia ce să mai creadă, văzând atitudinea nemişcată a tânărului diplomat.

— Priveşte… acolo… jos… e dânsa! murmură Kurt.

— Cine? întrebă Lotar.

Şi plecându-se deasupra balustradei, dădu cu ochii de Nataşa, pe care o zăriseră şi tovarăşii săi. Nimeni nu ştia însă că această făptură

minunată era o cunoştinţă veche a celor doi prieteni.

— Mă duc jos să văd ce-i cu ei, şopti Lotar la urechea celuilalt.

Tânărul diplomat stătea ca pe cărbuni, urmărind cu încordare pe Nataşa şi presupusul ei tată, care se retrăseseră în separeu, împreună cu bogatul american.

În cele din urmă, Lotar se înapoie în lojă, dar o mare mâhnire era întipărită pe chipul său.

— Kurt, hai să ne plimbăm niţel, ca să ne mai dezmorţim, zise el, adresându-se prietenului.

Abia se depărtaseră de masă şi Lotar zise:

— Situaţia e mult mai proastă decât îmi închipuiam. Iar şi-au schimbat numele – de astă dată, individul se dă drept un oarecare prinţ Artoleff, iar tânăra care îl însoţeşte e fiica lui.

Kurt von Tollwitz oftă, dar rămase tăcut.

— L-am supravegheat cu luare-aminte, urmă celălalt. Dacă nu mă înşel, aceea care ţi-a vrăjit inima pune la cale o lovitură împotriva bogatului american, despre care se ştie că-i plac femeile.

— Ah, mai bine nu mi-ar mai fi ieşit în cale! exclamă Kurt.

— Fii bărbat, dragul meu! Nu te lăsa doborât din pricina dragostei tale nenorocite… Femeia asta nu e demnă de tine!

Tânărul diplomat lăsă privirile în pământ, ca un om care se ştie vinovat. Da, prietenul său avea dreptate.

— Ascultă-mă, Lotar! zise el cu glas răguşit, nu mai pot rămâne aici, căci mi-e teamă să nu fac vreo prostie… Te-aş ruga, însă să-mi îndeplineşti o mare rugăminte.

— Ştii doar că sunt întotdeauna la dispoziţia ta… Spune, despre ce e vorba?

— Rămâi în apropierea ei şi vino-i în ajutor, dacă o va ameninţa vreo primejdie.

Lotar Wengeler păru că se aşteptase la aşa ceva, căci întinse mâna prietenului său şi-i zise cu blândeţe:

— Bine, dragul meu! Poţi pleca liniştit, o voi ocroti dacă va fi nevoie. Cred, totuşi, că n-o să-mi fie dat să-i vin în ajutor, căci nimeni n-o sileşte să facă ceva împotriva voinţei ei… cel puţin mie nu-mi vine să cred asta.

Kurt von Tollwitz plecă şi ajunse acasă, sleit de puteri.

Îndrăgostitul tânăr abia avu răbdare să aştepte până a doua zi dimineaţă, când prietenul său îşi făcu apariţia.

— Ei, ce se aude, Lotar? întrebă el, repede, ieşindu-i în întâmpinare.

— Hm, după cât se pare, bănuielile mele de aseară sunt întemeiate. Cel de-al treilea e un oarecare Morton, un american foarte bogat, despre care se spune că ar fi stăpânul căilor ferate din partea de sud a Statelor Unite. Cu toate astea nu prea se vorbeşte bine de el şi, mai

ales, despre legăturile sale de dragoste. După cât am izbutit să aflu, Morton a avut unele neînţelegeri cu câţiva bărbaţi, care spre ruşinea lor, s-au lăsat cumpăraţi de banii americanului, trecând cu vederea necredinţa soţiilor lor.

— Şi, mai departe? întrebă Kurt von Tollwitz.

— Cei trei s-au înţeles ca Morton să facă o vizită prinţului în vila acestuia, care se află la oarecare depărtare de oraş. Această vizită urmează să aibă loc astăzi după-amiază la ora cinci.

— Şi… unde se află vila?

— I-am urmărit cu maşina, astfel că te pot conduce acolo oricând vrei. Într-o jumătate de ceas suntem la vilă, cu automobilul.

Kurt von Tollwitz ştia destul. Cu toate acestea, era hotărât să-şi urmeze cercetările, să bea până la fund cupa amarului.

Doctorul Barickin era nespus de vesel, căci ştia că găsise omul de care avea nevoie. Informaţiile pe care le culesese asupra bogatului american, îl încredinţară că planul său se va înfăptui în curând. Desigur că Morton nu va şovăi nicio clipă să jertfească o sumă mai mare de bani pentru a putea pune mâna pe frumoasa prinţesă.

În acelaşi timp, însă, ştia că trebuie să procedeze cu multa băgare de seamă, căci de la o vreme încoace Nataşa începuse să dea semne de împotrivire. Până acum, cât timp nu se amintise de originea ei, nenorocita îndeplinea cu supunere oarbă poruncile medicului – acum, însă, nu voia să creadă că e prinţesa Artoleff, deoarece simţea în subconştientul ei, că purtase odinioară vestitul nume al familiei Gogineff.

— Sir Morton e un bărbat frumos, nu e aşa, Lydia? întrebă medicul, privind-o iscoditor.

— Dimpotrivă, e hidos! murmură Nataşa, străbătută de un fior. Are trăsături neregulate şi ochi spălăciţi… în afară de asta, pare să fie un om rău.

— Ba nu, e bun şi cavaler în adevăratul înţeles al cuvântului! zise Barickin, cu atâta asprime, încât Nataşa nu mai cuteză să scoată vreun cuvânt de împotrivire.

Totuşi, călăul ei nu-i dădu răgaz.

— Ei, ce fel de om e Sir Morton? întrebă el, poruncitor.

Prinţesa repetă cuvintele sale.

— Şi e o partidă foarte bună, copila mea, ţine minte asta! Sir Morton e un bărbat nespus de bogat, care te va lua de soţie.

— Nu… nu vreau… nu pot să mă căsătoresc! bâigui ea, privindu-l îngrozită.

— Trebuie!

— Nu… căci sunt soţia lui.. Boris Verodin!

— Soţia cui? făcu Barickin, pălind.

Aşadar, nu-l uitase încă pe Boris Verodin? Mintea ei se împotrivea puterii hipnotice?

Medicul încleştă pumnii. Cu toate astea, nu-şi făcu prea mult sânge rău, căci în curând avea să scape de victima lui.

Sir Morton îşi făcu apariţia într-o limuzină elegantă, care opri înaintea porţii vilei. Un servitor sări de la locul său şi deschise uşile.

După ce porunci ca maşina să se înapoieze şi să vină să-l ia peste trei ceasuri, americanul se îndreptă spre intrarea vilei, ţinând în mână un uriaş buchet de flori.

Nataşa, care era nepăsătoare, ca de obicei, îl salută cu un zâmbet uşor, căci Barickin izbutise din nou să pună stăpânire pe sărmana femeie care nu mai cuteza să se împotrivească poruncilor sale.

Cele două, servitoare – o bucătăreasă şi o fată în casă – care slujiseră şi la fostul chiriaş al vilei, aduseră ceaiul pentru cele trei persoane, apoi se retraseră.

Cam peste vreun ceas, Barickin părăsi încăperea, după ce schimbase cu Morton o privire plină de înţeles.

Se scurse iarăşi câtva timp, până când deodată uşa fu deschisă cu putere şi Nataşa se năpusti afară, strigând după ajutor.

— Ce-i cu tine, idioato? făcu Barickin înfuriat.

Prinţesa îşi împreună mâinile şi aţinti asupra lui o privire imploratoare. Barickin, însă, rămase nepăsător.

— Du-te în odaia ta! porunci el.

Tremurând toată, biata fată urcă treptele şi se încuie în camera ei.

254. Un târg josnic

După ce Nataşa intră în odaia ei, americanul se ivi în prag, cu faţa roşie şi având câteva zgârieturi pe frunte.

— Morton, după cât se pare, ai avut o mică discuţie cu fiică-mea! zise Barickin.

— Ia lasă prostiile! făcu americanul, înfuriat. Fata asta e fiica dumitale tot aşa cum e a mea. Cine ştie în ce chip ai izbutit să pui mâna pe dânsa!… Dar mie nu-mi pasă de asta! Lucrul principal e să nu-mi faci greutăţi… aşadar, să fim cinstiţi unul faţă de altul… Cât vrei, ca să-mi dai o mână de ajutor pentru a o cuceri?

Barickin făcu pe jignitul, dar americanul cunoştea prea bine oamenii, ca să nu-şi dea seama cu cine avea de-a face.

— Ascultă-mă, n-are niciun rost să ne prefacem! zise el. Mai bine răspunde la întrebarea mea: cât vrei?

— Hm, urmează-mă în birou, unde putem sta de vorbă mai în linişte, zise Barickin.

Cei doi intrară într-o încăpere mică, de partea cealaltă a coridorului. Ca un adevărat om de afaceri, medicul se lăsă greoi în

scaunul de la birou, apoi luă o foaie de hârtie şi aşternu pe ea câteva rânduri.

— Voi pleca de aici, iar dumneata te poţi muta în locul meu, căci nu mă voi înapoia niciodată, zise el. Tânăra femeie se află sub ocrotirea mea şi pot s-o influenţez să fie mai binevoitoare cu dumneata… Pentru asta, însă, trebuie să primesc o sută de mii de dolari.

Americanul tresări, speriat.

— Ce, ai înnebunit? strigă el. Să-ţi dau…

— …o sută de mii de dolari, repetă Barickin, foarte liniştit. Şi te povăţuiesc să nu stai prea mult la gânduri, căci în curând s-ar putea să revin asupra ofertei mele.

Morton îşi dădu seama că n-avea rost să se mai tocmească…

— Bine, fie, dar să ştii că e un preţ fantastic, îngână el. Ai noroc că-mi place fata, altminteri nu vedeai de la mine atâţia bani… Şi când părăseşti vila?

— Când vrei dumneata.

Americanul se ridică şi începu să măsoare încăperea cu paşi mari…

— Mă mut mâine, zise el, după o scurtă chibzuială. Până atunci, dumneata pregăteşte totul ca tânăra să nu se sperie prea tare. Să nu care cumva s-o mai prind că face vreo scenă ca cea de astăzi, căci atunci voi fi nevoit să întorc foaia.

— Asta te priveşte! răspunse Barickin nepăsător. După ce voi pleca de aici, nu mă mai sinchisesc de dânsa.

Peste puţin timp, Morton îşi luă rămas bun de la gazdă şi porni iarăşi spre Paris, cu automobilul care venise să-l ia.

Pe drum, visă la fericirea lui, la clipele minunate pe care avea să le petreacă în tovărăşia frumoasei femei.

Abia se depărtase americanul şi o făptură se desprinse de lângă una din ferestrele vilei, unde stătuse ghemuită până în acea clipă. Era un bărbat, care se furişă cu băgare de seamă spre gard, apoi sări de partea cealaltă şi scoase o fluierătură uşoară.

— Ei, Lotar, ai auzit ceva? întrebă acesta din urmă, care nu era altul decât Kurt von Tollwitz.

— Ba am şi văzut! răspunse prietenul său. A fost foarte interesant… Mare noroc că nu erai lângă mine, căci sunt sigur că nu te-ai fi putut stăpâni şi atunci tot planul nostru ar ţi dat greş.

— Dar spune-mi, ce s-a întâmplat? întrebă Kurt von Tollwitz, cuprins de nelinişte.

— La început lucrurile s-au desfăşurat în mod normal. După ce au luat ceaiul, ticălosul a expediat servitorii de casă, apoi a părăsit încăperea, lăsând fata în tovărăşia americanului… Toate astea le-am văzut cu ochii mei, căci am izbutit să mă caţăr până la pervazul ferestrei, de unde am urmărit tot ce se petrecea în încăpere. Încetul cu

încetul, americanul se apropie de fată şi, la un moment dat, încercă s-o îmbrăţişeze, dar ea se apără cu atâta înverşunare, încât individul se văzu nevoit să dea înapoi, în vreme ce fata se năpusti afară, unde fu întâmpinată de acela care se dă drept tatăl ei. Apoi, Morton şi Barickin se retraseră în biroul acestuia din urmă şi încheiară un târg murdar. Medicul cedează celuilalt pe tânăra fată, în schimbul sumei de o sută de mii de dolari. Mâine, americanul se mută în vilă, iar Barickin dispare, după ce se va folosi de înrâurirea ce o are asupra Lydiei, pentru a o hotărî să nu mai fie atât de îndărătnică faţă de cumpărătorul ei. Cam asta ar fi totul… Fata s-a apărat din răsputeri împotriva americanului, ceea ce mă face să cred că, într-adevăr, a fost silită să devină complicea acelui ticălos, care se dă drept tatăl ei.

— Ah, îmi vine să-l strâng de gât! scrâşni Kurt von Tollwitz, după ce prietenul său îşi sfârşi povestirea.

— Vezi, nu-ţi spuneam eu să nu te apropii de vilă? zise Lotar.

— Bine, dar ce e de făcut acum? întrebă celălalt, deznădăjduit. Doar nu putem răbda ca nevinovata fată să cadă jertfă acestui american ticălos?

— Fireşte că nu vom răbda una ca asta! răspunse Lotar Wengeler, cu hotărâre. Dar nici, nu trebuie să uităm că ne aflăm într-o ţară străină şi că adversarul nostru se bucură de multă trecere, mulţumită banilor săi. Aşadar, trebuie să cumpănim lucrurile şi să facem în aşa fel ca să ajungem la ţintă, fără să stârnim prea mult zgomot.

Cei doi prieteni se înapoiară pe jos la Paris, astfel că în timpul drumului putură să chibzuiască asupra celor ce aveau de făcut. În cele din urmă ajunseră la o hotărâre. Ziua nu exista nicio primejdie pentru tânăra fată, iar noaptea aveau să stea la pândă, până când vor putea pătrunde în vilă, de unde voiau s-o răpească pe Nataşa.

A doua zi, Barickin avu cu „fiica” sa o convorbire mai lungă, în urma căreia nenorocita părea că renunţase la orice fel de împotrivire.

— Sir Morton va locui la noi! zise el, cu asprime. Datoria ta e să fii cât mai respectuoasă cu el, căci ai de-a face cu un om bogat şi distins.

Nataşa începu să plângă. Barickin, însă, se apropie de ea, clocotind de furie că nu se mai supunea orbeşte poruncilor sale, aşa cum se-ntâmplase până atunci. Plânsul ei era de asemenea un semn de împotrivire.

Prinţesa îşi şterse lacrimile, dar inima îi era sfâşiată de durere. În noaptea balului amintirile se treziseră din nou în mintea ei şi, de atunci, rămânea uneori pe gânduri, străduindu-se să priceapă ce se petrecuse cu dânsa. Din păcate, Barickin nu-i dădea răgaz să-şi revină cu totul, astfel că nenorocita femeie plutea încă în bezna în care o învăluise puterea hipnotică a acestuia.

Sir Morton, care părea să fi uitat scena neplăcută din ajun, se ivi iarăşi, cu un enorm buchet de flori. Ca şi înainte cu o zi, americanul

porunci şoferului şi servitorului său să se înapoieze la Paris; în felul acesta voia să se descotorosească de doi martori care ar fi putut să-l stingherească.

În timpul mesei, bogătaşul privea cu lăcomie spre tânăra femeie care avea să-i aparţină peste câteva ceasuri. Barickin se bucura şi el, căci datorită celor o sută de mii de dolari putea să dispară din Paris şi să se stabilească în America, unde îl aştepta un viitor strălucit.

— Acum arată domnului Morton odăile pe care i le-am pus la dispoziţie – se adresă, deodată, Barickin, către nenorocita prinţesă. Vreau să se simtă bine la noi şi tocmai de aceea te rog să-ţi dai osteneala să-i fii pe plac.

Nataşa se ridică. Picioarele-i erau atât de grele că abia putea să le mai mişte – cu toate astea se supuse poruncii.

Cele trei odăi rezervate pentru Morton se aflau de o parte a coridorului de la etajul întâi, iar de cealaltă parte erau încăperile Nataşei, – un dormitor, cu un pat de alamă, şi un salon, care dădea într-un balcon.

Americanul clătină capul, mulţumit, fără să-şi dezlipească ochii de la frumoasa făptură. Îşi zicea că cei o sută de mii de dolari nu erau un preţ prea mare pentru această femeie plină de farmec!

În timp ce Nataşa se retrase cu teamă în odaia ei, americanul coborî treptele şi se întâlni eu Barickin, care era gata de plecare. În mâna dreaptă, medicul ţinea o valiză mică, iar în stânga un pled gros.

— Rămâi cu bine, dragul meu! zise el, zâmbind. Poate că mititica o să-ţi cam dea de lucru, însă asta o să sporească farmecul clipelor de dragoste… Am pizmuit întotdeauna pe bărbaţii care ştiu să iubească, fiindcă eu am fost un copil vitreg al naturii şi n-am înţeles niciodată ce înseamnă iubirea. Pentru mine, o femeie – oricât de frumoasă ar fi ea – nu e decât o marfă, din care bărbaţii trebuie să tragă cât mai mult folos…

Barickin se uită la ceasornic, apoi urmă:

— E ora nouă şi în curând trebuie să sosească şi maşina pe care am cerut-o de la Paris… Cu toate că n-o să mai rămână nimeni în casă, te-aş sfătui să aştepţi până mâine, căci s-ar putea întâmpla să se rătăcească cineva prin apropiere şi să audă ţipetele fetei.

— Fii liniştit, totul e în ordine – răspunse americanul. Dar ia spune, ai vârât în broască cheia falsă pentru ca tânăra să nu se poată încuia în odaia ei?

— Da, am avut grijă şi de asta.

În clipa următoare se auzi claxonul unui automobil, astfel că Barickin îşi luă rămas bun şi se depărtă, în timp ce Morton încuie uşa de la intrare, apoi păşi spre sufragerie, unde destupă o sticlă de şampanie şi începu să bea pahar după pahar.

Când se ridică de la masă, era ceasul unsprezece. Se opri în faţa

oglinzii şi-şi aranjă cravata. Ochii-i erau roşii de băutură.

În ţara lui, Morton stricase până atunci trei căsnicii, astfel că deocamdată nu cuteza să se înapoieze acolo, căci americanii nu prea treceau cu vederea asemenea abateri. În schimb, în veselul Paris, oraşul plăcerilor şi al dragostei, oamenii nu erau atât de mărginiţi la minte ca să ia în seamă nimicuri de soiul acesta. Aici, cu ajutorul banilor putea cuceri orice femeie şi nimeni nu se gândea să te condamne pentru acest lucru.

În cele din urmă părăsi încăperea şi începu să urce treptele, clătinându-se pe picioare. Şampania nu izbutise totuşi să-l însufleţească, aşa cum îşi dorise el.

Ciocăni de câteva ori la uşa dormitorului Nataşei, dar văzând că nu primeşte niciun răspuns, apăsă pe clanţă şi împinse uşa. În clipa următoare se auzi o bufnitură pricinuită de căderea unui e obiect greu.

Când îşi dăduse seama că uşa nu poate fi încuiată, biata femeie îngrămădise îndărătul acesteia câteva scaune şi alte obiecte din încăpere. Dar acestea cedară repede, împingerii din afară şi când scaunele fură răsturnate, prinţesa îşi dădu seama de primejdia în care se afla şi privirile-i îngrozite se îndreptară spre uşă, în pragul căreia se ivise Morton.

— Ce cauţi aici? Pleacă, pleacă! strigă ea. Mi-e teamă de dumneata!…

Americanul păşi spre dânsa, în timp ce un ţipăt deznădăjduit izbucni de pe buzele sărmanei femei.

255. O salvare venită la timp

Când se lăsă noaptea, Kurt von Tollwitz şi prietenul său Lotar Wengeler sosiră în apropierea vilei. Căutară repede o ascunzătoare îndărătul casei şi se ghemuiră între nişte buruieni.

Lotar Wengeler îşi păstrase dreapta judecată. În schimb prietenul său continua să fie neliniştit, căci iubirea pătimaşă pentru Nataşa îi sfâşia inima.

El o vedea plutind în primejdii nenumărate, ştiind-o singură cu cei doi bărbaţi şi mereu i se părea că-i aude ţipetele. Cu greu izbutea prietenul său să-l liniştească.

— Nu auzi? zicea Kurt, şi voia să se repeadă spre casă.

Dar celălalt îl înhăţa cu putere de braţ şi-l trăgea înapoi.

Deodată uşa casei se deschise şi se ivi o femeie mai în vârstă, care vărsă o căldare cu apă în curte. O rază de lumină căzu în curte şi ea lumină şi locul unde se aflau cei doi prieteni.

Femeia auzise probabil vreun zgomot, căci tresări brusc şi privi cu luare-aminte spre gard.

— Stai liniştit, altfel e totul pierdut! şopti Lotar prietenului său.

Femeia coborî scara şi se apropie de gard. Murmură apoi câteva cuvinte, dar cei doi nu înţeleseră nimic.

Din fericire pentru ei, tocmai atunci o pisică sări peste gard. Femeia porni înapoi spre casă, crezând probabil că animalul acesta produsese zgomotul.

— Eşti neprevăzător, Kurt, îl mustră prietenul său, după ce uşa se închise în urma femeii. Poţi strica totul cu felul tău de fi. Atâta vreme cât sunt servitori în casă, nu i se poate întâmpla nimic fetei. Mă voi furişa până în faţa vilei şi voi sta la pândă acolo. Abia când servitorii vor părăsi casa, începe primejdia pentru aceea care te-a vrăjit.

Lotar Wengeler se furişă de-a lungul gardului şi îşi căută o ascunzătoare în apropierea faţadei casei. Găsi un copac gros şi se piti îndărătul lui.

Nu trecu mult şi se iviră două femei. Erau servitoarele care părăseau vila.

Apoi Lotar văzu aprinzându-se lumina la etaj şi zări la una din ferestre silueta Nataşei. Tânăra femeie mergea agitată încolo şi-ncoace.

Astfel se scurse un ceas. Lotar Wengeler se duse la prietenul său şi-i raportă că nu există nicio primejdie deocamdată, întrucât tânăra femeie se află într-o odaie de la etaj, plimbându-se printr-însa.

Lotar îşi părăsi iar tovarăşul, dar nu făcu decât vreo doi paşi, că acesta se luă după el şi ajungându-l îi şopti:

— Dar dacă e atacată de bărbatul acela, Lotar? Cum să-i venim repede în ajutor? Doar nu vom putea pătrunde în casă, căci o fi încuiată!

— Linişteşte-te, căci m-am gândit eu şi la asta, zise Lotar Wengeler. Am căutat să văd cum se prezintă situaţia în curte şi am descoperit o scară care ajunge până la primul etaj. Când doctorul Barickin va părăsi casa, vom sări în grădină şi vom aşeza scara. Fireşte că va trebui să rămâi liniştit. Altminteri tot planul poate da greş. Îmi făgăduieşti?

— Făgăduiesc totul, Lotar.

— Atunci e bine Acum înapoiază-te la ascunzătoarea ta. Când va veni momentul, să nu cumva să faci prostii! Să nu tragi cu arma decât în caz că nu va merge altfel. Americanul se va feri să se folosească de armă de foc. E de-ajuns dacă va primi pe altă cale o lecţie meritată, care să-l înveţe minte să nu mai încheie târguri de astea murdare pe viitor.

— Dar lecţia asta i-o voi da eu, Lotar! se ruga Kurt von Tollwitz.

— N-ai decât! zise celălalt, râzând. De altminteri avem noroc că nu o niciun câine în curte, ceea ce ne uşurează mult sarcina. Altfel ar fi trebuit să înlăturăm animalul într-un fel oarecare.

Kurt se ascunse iarăşi la locul de mai înainte, în vreme ce prietenul său se duse în faţa casei.

Tocmai se ivea o maşină din beznă. Farurile mari aruncau o lumină

puternică pe şosea. Înaintea casei, automobilul opri.

Nu trecu mult şi se ivi doctorul Barickin, în mână cu o valiză mică pe care o aruncă în maşină. Apoi se urcă şi el şi automobilul porni înapoi spre oraş.

Lotar Wengeler privi întunecat după el.

— Ticălosule! scrâşni el. Păcat că nu sunt slujbaş al statului francez, ca să te pot da pe mâna autorităţilor. Cine ştie ce ticăloşii vei mai face în viaţa ta. Ce uşor ar fi acum să punem mâna pe tine! Dar las' că nu scapi tu de pedeapsă! Ulciorul merge la apă numai până se sparge.

Se scurse un ceas. Nataşa continua să umble prin odaie încoace şi-ncolo. Lotar vedea asta după umbra ei de la fereastră.

Apoi lumina se stinse jos şi tânărul german socoti atunci că venise momentul potrivit. Presupunea că Sir Morton, care se afla singur în casă cu frumoasa fată, se va duce să-i facă o vizita la etaj.

Lotar se duse la prietenul său, pe care-l găsi în prada unei mari agitaţii.

— Unde… ai fost? murmură Kurt von Tollwitz. O! mă înăbuş de spaimă că i s-ar putea întâmpla ceva. De ce n-ai venit până acum?

Lotar Wengeler nu-i răspunse la întrebare, ci zise doar:

— Dar îţi repet că trebuie să rămâi liniştit. Iritaţia ta ar putea strica totul şi să ne aducă poliţia în spinare.

— Maşina pe care am comandat-o a sosit deja? întrebă Kurt.

— N-am văzut-o. E abia unsprezece fără un sfert şi urmează să vină la unsprezece fix.

— Şi dacă nu vine?

— Ba va veni, căci şoferul mi-a dat arvună. Porniră mai departe şi ajunseră în faţa casei. Lotar Wengeler privi în sus, dar Nataşa nu se mai zărea îndărătul perdelelor.

Tânărul sări atunci gardul, urmat îndată de Kurt von Tollwitz.

Fură nevoiţi să dea la o parte câteva bârne ca s-ajungă la scară. Asta făcu puţin zgomot, dar nimeni nu se arătă.

Aşezară scara şi constatară cu bucurie că ajungea până la balcon.

— Lasă-mă pe mine să urc întâi! se rugă Kurt von Tollwitz.

— Nu! răspunse celălalt, cu asprime, şi-l trase înapoi. N-am încredere în tine, căci eşti prea agitat. Te vei lăsa târât de patimă şi vei strica totul.

Lotar Wengeler urcă cu băgare de seamă şi când ajunse în capul scării, sări pe balcon. Acolo se ghemui jos şi ciuli urechile, dar nu se auzea nici cel mai mic zgomot.

Îşi făcea planul cum se vor petrece lucrurile: dacă tânăra femeie va striga după ajutor, sau dacă se va auzi vreun zgomot suspect din odaia cu pricina, atunci trebuia să spargă geamul de la uşa balconului şi să tragă zăvorul.

Kurt von Tollwitz ajunsese şi el pe balcon şi gâfâia din greu. În clipa următoare, evenimentele se precipitară.

Din odaie se auziră bufnituri. Apoi, în vreme ce tinerii stăteau cu respiraţia aproape oprită, răsună un ţipăt.

— Nu încă! se răsti Lotar la prietenul său. N-a atins-o încă, vezi bine.

Apoi, însă, se produse o larmă grozavă şi tânăra femeie ţipa ca din gură de şarpe.

Sir Morton o împinsese pe Nataşa până în colţul unde se afla patul şi încerca s-o cuprindă în braţe. Biata femeie se apăra cu disperare, şi în faţa primejdiei îşi recăpătase limpezimea minţii. În faţa privirilor ei se ivi imaginea lui Boris Verodin, pe care până acum n-o văzuse decât printr-un văl des. Vedea aievea ochii lui plini de văpaie, vedea chipul mândru care o vrăjise pentru totdeauna.

Asta îi dădu puteri nebănuite. Dar, cu toate acestea, ce însemna forţa unei femei slabe, pe lângă puterea unui bărbat, care pe lângă asta mai era însufleţit de patimă aprinsă?

Nu se putea să nu cadă învinsă.

Atunci se auzi zăngănit de geamuri. Uşa balconului se deschise cu violenţă şi înainte ca americanul, speriat de moarte, să aibă vreme să dea drumul jertfei sale, se iviră în odaie doi bărbaţi tineri.

Kurt von Tollwitz se năpusti la agresor. Ridică pumnul şi cu o singură izbitură culcă la pământ pe Morton. Acesta scoase un blestem sălbatic, apoi îşi pierdu cunoştinţa.

Tânărul diplomat era un boxeur cu experienţă şi avea muşchi de oţel. Voia să mai dea o lovitură ticălosului, dar prietenul său îl opri:

— Ai înnebunit? I-ai dat doar destul. După cât se arată, nu-şi va reveni atât de repede. Ia-o în braţe pe fată şi fugi cu ea! În vremea asta eu rămân de pază lângă ăsta de aici. Se poate să aibă vreo armă şi când s-o trezi să tragă după noi.

Kurt von Tollwitz o înşfăcă pe Nataşa, care leşinase de spaimă. Ieşi cu ea repede afară şi ajungând la uşă găsi cheia în broască. O deschise şi după câteva clipe începu să gonească pe şosea. În depărtare zări o pereche de faruri şi-şi zise că nu putea fi decât maşina pe care o comandase. Şi nu se înşelă.

Şoferul făcu o mutră mirată când văzu pe tânăr cu o femeie leşinată în braţe.

— Doar… n-o fi o răpire, domnule? zise el, încurcat. Cu astfel de chestiuni nu mă împac. Mi s-ar putea lua permisul de circulaţie… şi atunci ce mă fac?

— Liniştеşte-te, prietene! răspunse Kurt von Tollwitz. Doamna se afla în primejdie şi era de datoria noastră să-i venim în ajutor. Ţi-o va

mărturisi chiar ea când îşi va reveni în fire.

— Dar domnul celălalt nu vine? întrebă şoferul.

— Se va ivi îndată.

În vremea asta Lotar Wengeler stătea lângă american, care nu-şi recăpătase încă cunoştinţa. După câteva minute, însă, presupunând că prietenul său trebuia să fi ajuns pe şosea, unde va fi sosit şi maşina, se ridică şi ieşind din odaie, părăsi casa. Ajunse curând la maşină şi zise doar:

— Dă-i drumul!

Şoferul porni automobilul, care începu să gonească spre Paris.

— Nici nu s-a mişcat încă, zise Lotar Wengeler, zâmbind. I-ai ars una de care-şi va aduce aminte cât o trăi. Dar unui astfel de individ n-are ce să-i strice. Se va învăţa minte pe viitor să lase în pace femeile tinere, când acestea nu vor să răspundă la dragostea lui.

Kurt scoase din buzunar o sticluţă cu un lichid mirositor şi începu s-o frece pe Nataşa pe la tâmple.

— Numai de s-ar trezi înainte să ajungem în oraş, zise el îngrijorat.

Kurt dădu doar din cap şi învălui într-o privire plină de dragoste pe femeia leşinată.

— E frumoasă ca un înger! murmură Lotar Wengeler. În viaţa mea n-am văzut încă un chip atât de drăgălaş. Cum de-a ajuns ticălosul acela de rus la îngerul ăsta de fată?

În clipa aceea Nataşa se mişcă. Deschise ochii mari şi privi uimită la cei doi bărbaţi. Apoi se păru că-şi reaminteşte de grozavele întâmplări şi ghemuindu-se în colţul maşinii, începu să plângă amarnic.

— Pentru numele lui Dumnezeu, domnişoară vino-ţi în fire, zise Kurt von Tollwitz, aruncând o privire îngrijorată spre şofer. Dacă aude şoferul va cădea la gânduri şi va merge cu noi la poliţie. Îţi închipui ce neplăceri am avea atunci cu toţii! În primul rând dumneata, căci nouă nu ni s-ar putea întâmpla altceva decât să fim reţinuţi până ni se va stabili identitatea. Pe când dumneata…

Îşi întrerupse vorba, căci prietenul său îi făcuse semn cu piciorul.

— O… Doamne… ce fiinţă nenorocită sunt! se tângui Nataşa, reţinându-şi plânsul.

Kurt von Tollwitz îi luă mâinile şi cu glasul cel mai drăgăstos din lume îi zise:

— Linişteşte-te odată, căci primejdia a trecut! Nu mai are de ce să-ţi fie teamă şi noi te vom ajuta cât ne va sta în putere.

Cuvintele acestea mângâietoare o liniştiră pe Nataşa. Îşi şterse lacrimile, apoi aruncă priviri cercetătoare spre cei doi bărbaţi.

— Cine sunteţi dumneavoastră, domnilor? întrebă ea, sfioasă. Cum aţi ajuns pe balcon? Veţi înţelege, cred, că asta nu e ceva obişnuit.

— Aşa este, răspunse Lotar Wengeler. Dar te voi lămuri îndată, ca

să te liniştească, domnişoară. O întâmplare ne-a adus în drumul dumitale şi ne-a îndemnat să te ocrotim. Am aflat că omul acela, care se numea odată doctorul Barickin, apoi doctor Maskotcin şi în urmă prinţul Artoleff, s-a înţeles cu americanul să te vândă lui. Ticălosul a primit de la Sir Morton o sută de mii de dolari, preţul vânzării dumitale.

Ochii Nataşei se holbară îngroziţi la cel ce-i vorbea.

— A făcut el asta? murmură ea.

Îşi duse mâinile la ochi şi se tângui:

— Ah, ce nenorocită sunt, şi n-am făcut nimănui niciun rău doar! De ce sunt urmărită, cu atâta ură?

Kurt von Tollwitz îi luă iar mâinile într-ale lui şi ar fi fost fericit peste măsură dacă i-ar fi putut săruta lacrimile de pe ochi.

Lotar Wengeler era însă mai puţin îndrăgostit El o privea şi chibzuia. Cât adevăr era în spusele ei? Nu fusese oare dânsa complicea acelui bărbat?

Deodată Nataşa fu cuprinsă de o spaimă grozavă şi îngână:

— Unde vreţi să mă duceţi? Ce aveţi de gând cu mine? Sunteţi de la poliţie?

— Liniştească-te, domnişoară, căci n-avem nimic de-a face cu poliţia! zise Lotar Wengeler ceva mai aspru decât ar fi vrut.

El n-avea încă deplină încredere într-însa şi în fundul sufletului său nutrea o bănuială de care nu putea scăpa.

Dar era departe de el gândul s-o înspăimânte pe făptura asta minunată. Voia numai să afle adevărul şi s-o aducă pe drumul cel drept, dacă greşise cumva.

— Ai la Paris o locuinţă unde să te putem conduce? întrebă Kurt von Tollwitz.

— Eu… locuinţă? făcu Nataşa, îndurerată. Nu, n-am şi nu ştiu încotro să mă duc. Am locuit mereu în alt hotel… În fiecare zi… tatăl meu… ba nu… nu mi-e tată… schimba domiciliul. De două săptămâni locuim afară din oraş, în vila aceea.

Kurt von Tollwitz luă o hotărâre şi zise:

— Ascultă-mă ce-ţi spun, stimată domnişoară! Te voi duce la gazda mea, care e o femeie de treabă şi în care te poţi bizui pe deplin. N-are copii şi eu sunt singurul ei chiriaş. Cât timp vei sta dumneata colo, eu voi locui la prietenul meu Lotar Wengeler. Te vei putea folosi de cele două camere ale mele până ţi se va lămuri situaţia.

— Dar nu pot să te lipsesc de locuinţă… murmură ea.

În ochii albaştri ai tânărului diplomat se aprinse o lucire de dragoste nespusă când zise:

— Dac-ai şti… cât de fericit m-ai făcut acceptând propunerea mea!

Nataşa plecă ochii şi răspunse:

— Bine, fie! Dar nu-ţi voi fi o sarcină prea multă vreme… căci

trebuie să plec mai departe.

Kurt von Tollwitz vru să iscodească, vru s-o întrebe încotro trebuia să plece, dar prietenul său îl opri cu o privire. Atunci tăcu.

— Când vom fi ajuns, probabil că şoferul îţi va pune o întrebare, domnişoară, zise Lotar Wengeler. Va căuta să afle dacă ne-ai urmat de bunăvoie, căci bănuieşte că te-am răpit. Nu-i poţi lua în nume de rău asta, căci bietul om vrea să fie acoperit.

Ea încuviinţă, din cap căci îşi dădea seama de situaţie.

Când şoferul opri în centrul oraşului, Lotar se aplecă spre dânsul şi-i dădu adresa prietenului său. Maşina porni mai departe şi peste câteva minute, ajunse la destinaţie. Şoferul aruncă o privire întrebătoare spre tânăra femeie şi Nataşa se grăbi să-i spună:

— Domnii aceştia sunt nişte cunoscuţi de-ai mei. Poţi fi liniştit, căci dânşii m-au scăpat dintr-o situaţie primejdioasă.

Omul dădu mulţumit din cap. O povară i se luase de pe inimă.

— Ştiţi… sunt situaţii complicate uneori… căută să se scuze el. Ar fi putut fi şi altceva căci se întâmplă multe în lume.

După ce pasagerii coborâră şi intrară în casă, el mai aruncă o privire spre ei, apoi porni mai departe.

256. Ducesa

— Bună ziua, baroane.

Cu aceste cuvinte, o femeie foarte frumoasă, de vârstă mijlocie, păşi în holul uriaşului castel Worchester, care era construit în semicerc şi care cu turnurile şi terasele lui, precum şi cu ferestrele-i gotice, făcea mai curând impresia uneia din acele mănăstiri englezeşti care datează din veacul XIV-lea şi XV-lea.

Cam tot atât de vechi sau poate mai vechi era şi castelul Worchester. Căzut pradă focului două ronduri în ultimii opt sute de ani, a fost construit pentru ultima oară în anul 1500, şi de atunci stătea neclintit, păstrându-şi în totul vechea înfăţişare.

Familia ducală de Worchester făcea parte din cele mai bogate familii ale ţării. Era înrudită cu cea regală şi când unul din ducii domnitori pleca Londra, odinioară, trăgea la Buckingham-Palas unde era reşedinţa regelui.

Se ştia pretutindeni că suveranii Angliei se sfătuiau adesea cu rubedeniile lor ducale, în chestiuni mai însemnate.

Fapt e că cel din urmă duce, decedat în urmă cu zece ani, fusese prietenul cel mai intim al actualului rege al Marii Britanii.

Bătrânul bărbat căruia îi dăduse ziuă bună doamna, se înclină cu demnitate. Avea înfăţişare unui om dintr-aceia care se văd pe vechile portrete englezeşti şi în mediul de acolo făcea impresia unei antichităţi preţioase. Purta un costum de gală şi părul alb, care-i împodobea

capul nobil, părea o perucă îngrijită.

— Fiţi binevenită, stimată doamnă ducesă, zise el, cu glas tremurat de bucurie.

O lacrimă de emoţie sclipea pe genele mătăsoase ale bătrânului.

— Ei, baroane, plânsul n-are rost, căci acum sunt iarăşi aici! zise ducesa, mişcată, şi mângâie obrazul bătrânului.

— Ah, stimată doamnă ducesă, nici nu vă închipuiţi prin ce clipe de îngrijorare am trecut ştiindu-vă iar în Rusia! zise baronul. Am auzit că bolşevicii mănâncă oameni şi în special pe aristocraţi.

— …îi frig la frigare şi se ospătează cu dânşii, completă ducesa şi izbucni în râs.

Baronul oftă.

— Ai rămas aceeaşi ca-ntotdeauna, stimată doamnă ducesă, zise el. Dar trebuie să recunoaşteţi totuşi că bolşevicii sunt oamenii cei mai fioroşi care trăiesc pe pământ.

— Îţi spuneam doar, baroane, că-i frig în frigare pe aristocraţi şi-i mănâncă, repetă ducesa, batjocoritor. Dar să lăsăm gluma, dragul meu! Îţi voi spune adevărul asupra bolşevicilor, şi anume că sunt oameni viteji. Nu-s nici mai răi, nici mai buni ca alţii. Au jucat va banque şi au câştigat deocamdată, prin aceea c-au scos lumea din ţâţâni, dacă mă pot exprima astfel. Ei n-au făcut decât să înfăptuiască programul social-democraţiei dinainte şi trebuie să ne plecăm cu respect în faţa acestui rezultat. Viitorul ne va dovedi dacă au avut dreptate sau nu. S-a întâmplat acolo ceea ce se-ntâmplă în orice revoluţie. Cu cât mai mare a fost nedreptatea de care au suferit clasele oprimate, cu atât mai grozavă este acum răzbunarea, sau cum vrei să-i zici. Conducătorii şi-au riscat capul şi cei mai mulţi dintr-înşii au zăcut în Siberia pentru ideile lor idealiste. Acum le-a venit vremea şi când sământa a dat roade n-au lăsat să le scape din mână. În definitiv, alţii ar fi făcut la fel. Regret din suflet soarta tristă a familiei imperiale, dar trebuie să recunosc că cea mai mare parte din vină o poartă chiar dânsa. Înainte vreme poporul era dispreţuit şi călcat în picioare, iar acum a venit Nemesis, Zeiţa Răzbunării, – a venit cum vine hoţul noaptea. S-aşteptăm să vedem ce ne aduce viitorul. În paranteză, trebuie să spun că străinii n-au de ce să se teamă în Rusia. Fireşte, aristocraţia nu mai există, a fost nimicită sau împrăştiată în cele patru vânturi. Cei care au fost prevăzători trăiesc ca emigranţi prin toate colţurile lumii, săraci şi părăsiţi, şi fac propagandă pentru redobândirea bunurilor lor. Dar niciun stat nu va fi atât de prost să-şi ardă degetele, scoţând castanele din foc. Toată lumea e sătulă de război. Cei foarte prevăzători şi-au dus bunurile în străinătate, unde trăiesc mai departe fără griji şi puţin le pasă de patria lor, căci stomacul le este plin.

Când ducesa tăcu, baronul o privi îngrozit.

— Stimată doamnă ducesă… dacă bătrânul duce… ar auzi asta… zise el, tulburat.

Femeia se întunecă la faţă, oftă şi zise:

— Tatăl meu a fost un om bun, dar puteai sta de vorbă cu el. Să-l lăsăm să se odihnească în pace!

— Aţi venit pe jos, doamnă contesă? întrebă baronul, speriat, văzându-i mantia prăfuită.

— Ei da, baroane, pe jos am venit, răspunse ducesa, râzând. Ce mare lucru e ăsta? Am vrut şi eu să privesc în voie o bucată din domeniul familiei Worchester şi trebuie să mărturisesc că drumul, care a durat două ceasuri, mi-a procurat clipe de adevărată plăcere. Am văzut lanurile de grâne ce-şi legănau spicele în bătaia vântului, am văzut fumul din coşurile fabricilor mele înălţându-se spre cerul albastru, şi am mai văzut chipurile mulţumite ale vrednicilor mei ţărani. Asta mi-a procurat multă plăcere şi ţin să-ţi mulţumesc din suflet, baroane. Şi profit de prilej să-ţi reamintesc că nu trebuie să-i superi cu nimic pe oameni, – dimpotrivă, să-i faci să se simtă fericiţi.

— Sunt chiar fericiţi, doamnă ducesă, răspunse bătrânul, înclinându-se.

— Acum însă vreau să curăţ puţin praful de pe mine, dragă baroane, zisa ducesa. În vremea asta pune să mi se pregătească un prânz bun.

— Foarte bine, stimată doamnă ducesă.

— Odăile mele sunt pregătite?

— Ca întotdeauna, doamnă ducesă. Vă aşteaptă de ani de zile. În fiecare zi au fost aerisite şi dereticate.

— Îţi mulţumesc, baroane. Cât de bine mi-ai apărat interesele în timpul lipsei mele! Dacă nu te-aş fi avut pe dumneata, nu ştiu zău ce înfăţişare ar fi avut azi domeniile.

— Mă faceţi fericit cu laudele acestea, doamnă ducesă.

Frumoasa femeie zâmbi cu drăgălăşenie împuternicitului şi administratorului ei şi ieşi din cameră.

În tot castelul se produse mare însufleţire. Numeroşii servitori alergau încoace şi încolo. Cuvintele: „A sosit ducesa!” avuseseră un efect vrăjit.

Fiecare se grăbea să-şi facă datoria, căci era o plăcere să slujeşti la castelul Worchester. Tot personalul angajat acolo era tratat omeneşte şi îşi arăta recunoştinţa oricând se ivea prilejul.

După un ceas ducesa se ivi iar. Avea o înfăţişare strălucitoare.

Ea intră în sufragerie unde, pe unul din pereţi, atârna un tablou mare, care o reprezenta chiar pe dânsa când fusese tânără. Purta în braţe un băieţaş de toată frumuseţea.

Ducesa privi multă vreme tabloul şi lacrimi îi dădură în ochi.

— Fiul meu… copilul meu… murmură ea cu duioşie.

Deodată se-ntoarse căci auzise o bătaie uşoară în uşă. Baronul intra şi întrebă dacă poate fi servită masa. Ducesa încuviinţă, apoi se iviră câţiva servitori, aducând mâncarea.

— Ia te uită, bătrânul Baptist! exclamă frumoasa femeie, prietenos, spre bărbatul care ducea o farfurie mare şi care începuse să se împleticească de bucurie.

Omul îngână câteva cuvinte de bun venit, dar ducesa îi întinse mâna, pe care el o sărută cu respect, după ce puse jos farfuria.

Pentru fiecare servitor stăpâna avu câte un cuvânt prietenos. În timpul mesei, baronul trebui să-i raporteze despre totul.

După ce mâncă, ducesa puse şervetul deoparte şi zise:

— Aşa, baroane, sunt sătulă. Acum voi începe să te iau la rost, căci vreau să aflu multe.

Privi îngândurată spre plafon, apoi îşi îndreptă ochii spre bătrân şi îi zise:

— Caut pe cineva despre care se spune că ar fi în Anglia.

Ştiu pe cine căutaţi, doamnă ducesă, răspunse baronul. Este domnul a cărui fotografie o aveai mereu pe birou şi pe care a-ţi luat-o când aţi fost ultima oară aici.

Ducesa privi surprinsă la administratorul ei.

— Cum ai ghicit, baroane? întrebă ea, tulburată.

— A fost aici, răspunse celălalt.

— Mi-am închipuit. Când s-a întâmplat asta?

— Nu-s nici patru săptămâni.

— Şi ce a vrut?

— A cerut să vorbească cu mine.

— S-a recomandat?

— Da, sub numele de Vasilieff.

Ducesa încuviinţă din cap.

— Spune mai departe, baroane! zise ea. Ard de nerăbdare.

Bătrânul începu:

— L-am primit şi la început am rămas foarte tulburat. L-am recunoscut îndată, deşi îmbătrânise mult. Când m-a întrebat de doamna ducesă, i-am spus că a murit demult.

— De cât timp i-ai spus că… am murit?

— De peste douăzeci de ani.

— Ai făcut bine. Spune mai departe!

— În urma răspunsului meu a rămas multă vreme cu privirea în pământ, copleşit de tristeţe. Mi-era o milă nespusă de el, – dar puteam oare să-i spun altceva decât mi-a poruncit doamna ducesă?

— Fireşte că nu puteai.

— După aceea a întrebat cine e moştenitorul bunurilor. I-am spus numele lui Phil Worchester, de la „Castle Worchester” şi dânsul şi-a notat adresa. Apoi a întrebat de executorul testamentar şi i l-am numit

şi pe acesta: bancherul Fred Lincoln, din Londra.

— Şi mai departe?

— N-a mai vrut să ştie nimic. Omul acesta mi-a făcut o impresie atât de simpatică, încât îmi venea nespus de greu să-i ascund adevărul cu privire la dumneavoastră, doamnă ducesă.

— Trebuie, baroane, zise ducesa şi buzele i se strânseră.

Frumoasa femeie căzu pe gânduri; după câtva timp păru să fi luat o hotărâre bruscă şi întrebă:

— Când pleacă trenul spre Londra?

Bătrânul o privi speriat.

— Doamna ducesă vrea să ne părăsească iar? întrebă el.

— Da. Însă fii liniştit, baroane, căci mă voi întoarce curând şi cred că voi rămâne pentru totdeauna aici.

— O! ce bine ar fi! făcu bătrânul, cu un oftat. Dar aşa aţi spus mereu, doamnă ducesă, şi niciodată nu v-aţi ţinut de cuvânt… dacă mi-e îngăduit să spun asta.

— De data asta s-au schimbat lucrurile însă.

— Să dea Dumnezeu!

— Aşadar, când pleacă trenul spre Londra?

— Peste trei ceasuri, doamnă ducesă.

— Mulţumesc, baroane. Peste trei ceasuri plec deci. Îngrijeşte să am o trăsură care să mă ducă la gară.

Bătrânul se înclină.

Timp de vreo jumătate de ceas mai discutară despre felurite chestiuni privitoare la administrarea domeniilor, apoi ducesa se retrase să se odihnească.

La ora hotărâtă trăsura aştepta. Ducesa se ivi însoţită de baron, care o conduse la gară. Aici se despărţiră şi frumoasa femeie urcă în trenul pentru Londra, în vreme ce bătrânul, rămas pe peron, murmură:

— A apărut ca o nălucă şi tot ca o nălucă dispare iar. Dea Domnul să se înapoieze curând! Cine ştie însă dacă va veni! Nu m-ar mira defel dacă voi primi peste câtva timp vreo telegramă de la ea, din Australia sau Congo.

Oftând, se înapoie la castel.

257. O mamă fericită

La castelul Lincoln lucrurile îşi urmau cursul normal. Când, în urmă cu săptămâni, sosise telegrama aceea şi Boris Verodin pornise în zbor spre Riviera, sufletul Agatei se lumină iarăşi.

Ceea ce-i spusese frumosul tânăr o făcuse să îndure chinuri nespuse. Omul acesta, la care privise ca la un Dumnezeu, avea o soţie?

Vestea aceasta o zdrobise cu desăvârşire. Dar telegrama aceea… care pentru unul ar fi însemnat distrugerea completă, pentru ea fu o

izbăvire şi o făcu să uite pentru o clipă durerea năprasnică de care fusese cuprinsă când avionul îşi luase zborul.

El era liber… soţia sa murise. Soarta se hotărâse în favoarea ei.

Îşi repeta necontenit cuvintele acestea şi plângea de bucurie că putea nădăjdui iarăşi.

Buna mamă a lui Pat Lincoln privi cu seriozitate schimbarea produsă în dispoziţia Agatei. Îl compătimea pe fiul ei, care devenise atât de nefericit. De ce n-a rămas telegrama în avion? De ce fusese soarta atât de crudă şi o smulse din mâna lui Boris Verodin?

Dar nu mai era nimic de făcut.

Familia bancherului o tratã pe Agata ca pe copilul ei. Deveni simpatia tuturor, a mamei lui Pat, precum şi a tatălui său.

Bancherul Lincoln avea el alte planuri cu fiul său, dar nu voia să se împotrivească, distrugându-i fericirea. Cei doi bătrâni vedeau durerea care-l rodea, sufereau împreună cu dânsul, şi totuşi nu-l puteau ajuta.

Relaţiile dintre Pat şi Agata erau acelea dintre frate şi soră. Agata îşi dădea seama însă că tânărul suferea cumplit, că o iubea.

Dar ea nu-i putea da nicio nădejde, căci îl iubea pe Boris Verodin cu toate fibrele inimii ei, şi spera că dânsul se va înapoia în curând.

Şi-apoi, nu dăduse el tatălui ei făgăduiala s-o ocrotească? Oare prin asta se putea înţelege altceva decât că ea va deveni nevasta lui? Soarta intervenise şi ea, făcând să moară soţia chipeşului tânăr.

Şi frumoasa fată aştepta cu nerăbdare zi de zi sosirea curierului şi de fiecare dată suferea câte o dezamăgire. Abia după câteva săptămâni căpătă o veste scurtă de pe Riviera. Era o ilustrată adresată atât ei cât şi familiei Lincoln.

Agata deveni tristă. Nădăjduia să primească o scrisoare adresată ei personal, dar aşteptarea îi fu zadarnică.

Boris mai trimise o dată o ilustrată, tot către familia întreagă. Reginald Lincoln adăugase şi el câteva cuvinte. El scrise într-un rând şi fratelui său, dar ce anume scrisese n-a spus Pat, dar se vedea că era însufleţit de multă nădejde. S-a aflat însă că Reginald comunicase că Boris Verodin nu se gândea să se mai înapoieze acolo şi nici s-o ia de soţie pe Agata.

Aşa stăteau lucrurile când într-o zi o doamnă se ivi la castel. Era ducesa. Bancherul venise la prânz acasă, din Londra, de aceea frumoasa femeie nu-l găsise la bancă.

Sir Fred Lincoln tresări când o văzu pe ducesă. La-nceput nu-i venea să-şi creadă ochilor, dar când îşi reveni, ieşi repede în întâmpinarea vizitatoarei şi, întinzându-i mâinile, o salută cu glas mişcat.

Ea sări uşurică din maşină şi-l urmă pe bancher în castel.

Toată familia se afla adunată în partea din fund a minunatului parc. Sir Lincoln voia s-o aducă pe soţia şi pe fiul său, dar ducesa îi

puse mâna pe braţ şi zise:

— Înainte de asta te rog, Sir Lincoln, să-mi răspunzi la câteva întrebări.

— Cu plăcere, doamnă ducesă.

— Ai mai fost de curând la Rege?

— Da, doamnă ducesă. El s-a interesat foarte mult de moştenitorul familiei Worchester. M-a întrebat dacă nu ştiu nimic de el.

Ducesa dădu din cap, apoi zise:

— Vizita mea trebuie să rămână secretă. Deci, dacă îl mai vezi, te rog să nu-i spui nimic de prezenţa mea aici.

— Dar dacă mă întreabă?

— Atunci… te-aş ruga, Sir Lincoln… să nu spui adevărul. Îi vei spune că nu m-ai mai văzut.

Bancherul lăsă privirea în pământ.

— Îmi cereţi prea mult, doamnă ducesă, zise el. Totuşi, vă voi împlini dorinţa.

— Îţi mulţumesc din suflet!

Îi luă mâna şi i-o strânse cu putere, apoi mai întrebă:

— Dacă nu mă-nşel, a fost aici un domn care s-a interesat de situaţia familiei Worchester?

— Cum e numele lui?

— Îşi zicea Vasilieff.

— Da, da, a fost la mine la bancă, la Londra.

— Şi i-ai dat lămuririle cerute? întrebă ea, agitată.

Bancherul rămase mirat, căci nu putea pricepe iritaţia ei.

— Da, răspunse el, şovăitor. Am fost însă cu mare băgare de seamă. Dar bărbatul acesta – un rus probabil – a făcut asupră-mi o impresie atât de bună, încât m-am simţit dator să-i răspund la întrebări. I-am spus atâta cât aş fi spus şi altora.

— Ce… ce anume a întrebat? întrebă ducesa, cu glas tremurător.

— Mai întâi m-a întrebat de moştenitorul domeniilor ducale. I-am numit pe baronul Phil Worchester şi castelul unde locuieşte.

— Apoi?

— Apoi m-a întrebat când aţi murit dumneavoastră.

— Şi… ce i-ai răspuns?

— L-am răspuns că sunteţi în viaţă şi că aţi fost aici acum câteva luni.

— Ah… asta… n-ar fi trebuit s-o faci… Sir Lincoln! zise ducesa, tulburată.

Bancherul făcu o mutră îngrijorată. Îşi dădu seama brusc de pricina agitaţiei pe care o observase atunci la vizitatorul său. Probabil că acela crezuse în moartea ducesei.

— Ce-a mai vrut să ştie? întrebă frumoasa femeie, cu glas stins.

— A întrebat unde vă aflaţi, doamnă ducesă, ceea ce nu i-am putut

spune, fireşte. Mi-am exprimat bănuiala că aţi fi în Rusia – în Moscova sau în Petrograd.

Ea dădu din cap şi oftă.

— Şi ce-a mai vrut să afle?

— Altceva nimic. M-a rugat numai să-i scriu, dacă voi mai afla ceva despre dumneavoastră. În orice caz să-i trimit o telegramă.

— Unde? întrebă ducesa?

— La Fontainebleau, în Franţa Mi-a lăsat aici adresa exactă.

— Cunosc această adresă, Sir Lincoln. Fireşte că nu-i vei scrie şi nici nu-i vei telegrafia. Domnul acela nu trebuie să afle că am fost aici.

— Dar de ce?

— Asta nu ţi-o pot spune.

Sir Lincoln o privi mirat şi fără să priceapă. Dar la stăruinţele ei îşi dădu din nou cuvântul că nu va scrie şi nu va telegrafia nimic celuilalt.

— Ţi-a spus încotro pleacă de aici? întrebă ducesa, după câtva timp.

— Aveam impresia vă vrea să se ducă la castelul lui Sir Phil Worchester.

Ducesa se ridică. Era grozav de neliniştită. Umbla cu paşi mari încoace şi încolo, părând că uitase de prezenţa bancherului.

— Cu ce anume se ocupă baronul Worchester? întrebă ea deodată.

— Conform dorinţei dumneavoastră, doamnă ducesă, am pus să fie supravegheat adesea. A rămas acelaşi ca-ntotdeauna. Când primeşte banii din arendă, pleacă la Londra şi trăieşte câteva zile din plin. Azvârle paralele cu amândouă mâinile, cum o făcea înainte cu ani. Când nu mai are nimic, cere avansuri şi se retrage iar la castelul său.

— Ce om vrednic de dispreţ! făcu contesa, posomorâtă.

— Da, aşa e, încuviinţă bancherul, cu seriozitate. Din fericire, va aştepta în zadar să-i pice titlul de duce, cu bogăţiile nemăsurate.

— Cum asta? întrebă ducesa, uimită.

— Dar bine, doamnă ducesă, zise bancherul, el s-a arătat doar.

— Cine? întrebă ducesa şi se uită la bătrânul dinaintea ei ca la o fantomă. Cine? repetă ea, apropiindu-se de dânsul.

Ochii ei exprimau în acelaşi timp speranţă, disperare, chin şi fericire nespusă.

— Boris Verodin, răspunse bancherul, fără să poată pricepe agitaţia ducesei.

— Boris Verodin?… A fost aici? exclamă ducesa. Asta… nu se… poate! adăugă ea.

Bancherul făcu o mutră uluită.

Să-şi fi bătut joc de el un înşelător? se întreba. Nu. Nu se putea, căci tânărul acela părea prea sigur de sine, şi-apoi avea şi dovezi în sprijinul susţinerilor sale. Apoi asemănarea cu celălalt era izbitoare.

Desigur, omul acela mândru şi distins nu putea fi decât Boris Verodin.

— De ce nu e cu putinţă, doamnă ducesă? întrebă Sir Lincoln.

— Pentru că… el e mort! exclamă ea şi-şi acoperi faţa cu mâinile.

Bancherul clătină capul.

— Când aţi primit vestea morţii sale? întrebă el.

Ducesa îşi ridică faţa plânsă şi răspunde:

— E mult de atunci… e mort de peste o jumătate de an.

Bancherul negă cu încăpăţânare. În acelaşi timp răsuflă uşurat, căci gândul că lui Boris Verodin i s-ar fi putut întâmpla o nenorocire, îi căşuna durere.

— E o neînţelegere la mijloc, doamnă ducesă, zise el. Boris Verodin a fost aici acum câteva săptămâni şi a plecat cu avionul spre Riviera. Cred ca avea de îndeplinii o misiune însemnată, despre care nu voia să vorbească însă. Fiul meu Reginald l-a dus el însuşi cu aparatul său. Amândoi sunt încă acolo. Acum vreo două săptămâni ne-au scris. Trebuie să vă fi înşelat, doamnă, căci un escroc nu se prezintă cu atâta siguranţă de sine.

Ducesa tremura de fericire şi frică în acelaşi timp, căci se-ndoia încă de adevărul celor spuse de bancher.

— Cum arăta? întrebă dânsa.

— Un bărbat frumos şi mândru, de statură înaltă. Mi-a povestit cum a izbutit să fugă din Cronstadt. Era însoţit de o tânără fată, fiica profesorului în a cărui casă locuise. Casa spunea c-ar fi sărit în aer.

— El este! murmură ducesa şi îşi împreună mâinile, ca pentru rugăciune. Sfinte Dumnezeule, cât îţi mulţumesc că ai îndepărtat îndoiala din sufletul meu, că mi-ai ocrotit fiul. Tu eşti drept, Dumnezeule!

Fericirea o înăbuşea aproape, îi storcea lacrimi calde. Îl crezuse mort pe fiul ei şi acum vedea înfăptuită o minune… Boris Verodin trăia? Era în siguranţă – îşi părăsise patria?

În cele din urmă frumoasa femeie îşi reveni în fire. Bancherul fu nevoit să-i povestească totul şi din cuvintele lui se dovedi tot mai mult că nu putea fi vorba decât de Boris Verodin.

— Spuneai că avea o însoţitoare? întrebă dânsa când el sfârşi de istorisit.

— Da, răspunse bancherul. Şi această fată drăgălaşă a adus tristeţe în casa mea.

Ducesa îl privi întrebător şi atunci bătrânul îi povesti cum fiul său Pat se îndrăgostise fără speranţă de frumoasa fată. Povesti şi despre telegrama care vestea moartea Nataşei şi nu putu pricepe de ce ducesa izbucni într-o exclamaţie de bucurie.

— Dar soţia lui nu e moartă! strigă ea apoi. Ea trăieşte şi persoana care i-a vestit lui Boris moartea ei s-a înşelat amarnic. Şi eu eram încredinţată că murise, tot aşa precum credeam în moartea fiului meu.

Dumnezeu i-a ocrotit pe amândoi însă. Bunătatea lui e nemărginită.

— Ah… asta ar fi minunat! exclamă bancherul, cu însufleţire.

Se gândea la fiul său, Pat. Dacă soţia tânărului rus trăia într-adevăr, dacă se întâlnea iarăşi cu el, atunci… atunci Pat putea nădăjdui din nou. Fireşte că Agata se va întrista iar, dar soarta voise aşa.

Cei doi stătură încă mult timp de vorbă. Apoi, când ducesa căpătă adresa lui Boris Verodin şi după ce-i spuse bancherului că soţia tânărului va veni, poate, în curând în Anglia, – se duseră în parc. Ducesa voia s-o cunoască pe tânăra fată şi mai voia să afle din gura ei cum se întâmplaseră lucrurile.

Găsiră mica societate la o masă aşezată în mijlocul unui mic luminiş.

Agata, îmbrăcată într-o rochie deschisă, stătea întinsă într-un scaun legănător şi privea spre cerul albastru de deasupra ei.

— Cine e doamna? murmură soţia bancherului.

Apoi se ridică repede, căci o recunoscuse pe ducesă.

Bancherul o prezentă pe tânăra fată, după ce ducesa se salută cu Pat Lincoln şi mama lui.

Ducesa privi lung la Agata, apoi zise:

— Scumpa mea copilă, la ce încercări grozave te-a supus soarta!

Şi o sărută pe frunte cu duioşie de mamă.

Agata se simţi grozav de stingherită.

Ce voia de la dânsa femeia aceasta distinsă şi bună?

Ducesa se aşeză. Apoi începură să discute cu toţii.

Agata fu rugată să aducă din casă un şal pentru soţia bancherului şi după ce plecă, bancherul se adresă fiului său:

— Soţia lui Boris Verodin trăieşte, Pat.

Chipul palid al tânărului se însufleţi dintr-odată.

— Dar cum e cu putinţă asta? exclamă el, cu ochii lucitori. Nu cumva e o greşeală?

— Nu, Sir Lincoln, zise ducesa, cu o privire blândă. Poţi fi încredinţat că aşa este.

— Ah… asta e minunat! murmură tânărul, fericit.

— Da, şi pare o minune, încuviinţă ducesa. Acum v-aş ruga să mă lăsaţi singură cu tânăra fată, căci am ceva de vorbit cu ea. Îi voi spune vestea cu multă cruţare. Vreţi să mă ajutaţi? Îndepărtaţi-vă unul câte unul, sub diferite pretexte.

Făgăduiră ducesei şi în clipa următoare Agata reveni. Ea nu bănuia nimic din ceea ce se pusese la cale în timpul lipsei sale. De aceea abia dacă observă ca ceilalţi plecaseră unul după altul şi rămase deodată singură cu ducesa.

Privi încurcată în jur, căci nu ştia cum să poarte cu această femeie distinsă. Dar ducesa îi veni în ajutor, îi luă mâinile şi zise cu blândeţe:

— Am de vorbit cu dumneata, scumpă copilă.

— Ce anume, doamnă ducesă? întrebă Agata.

— Ceva care te priveşte. Bancherul mi-a istorisit povestea dumitale tristă. Ştiu totul. Ştiu şi că ţi-ai făcut speranţe să devii soţia lui Boris Verodin.

— O… doamnă ducesă, murmură Agata şi roşi.

— Da, da, ştiu totul şi putem privi lucrurile în faţa. Sunt nevoită să-ţi provoc o durere, spunându-ţi că te-ai lăsat purtată pe aripile iluziei. Îmi vine greu să-ţi mărturisesc asta, dar n-am încotro.

— Doamnă ducesă, mă înspăimântaţi! murmură Agata.

Dar cealaltă urmă:

— Îţi închipui că soţia lui Boris Verodin e moartă? Îmi dai voie să-ţi spun că te înşeli. Doamna Verodin trăieşte şi se află în afară de orice primejdie. În curând se va întâlni cu soţul ei, de care soarta a despărţit-o pentru câtva timp.

Ducesa privi cercetător la tânăra fată şi o cuprinse o milă nespusă văzând că Agata se lupta să-şi înăbuşe plânsul ce o copleşea.

— M-aş bucura… să fie aşa! zise nenorocita, căutând să-şi înşele durerea ce-i sfâşia inima. Îi doresc lui Boris Verodin… mult noroc.

Ducesa o cuprinse cu braţul şi o strânse la piept, apoi o sărută pe gură.

— Aşa e bine, zise ea, cu glas blând. Trebuie să fii vitează în faţa vieţii. Crede-mă că şi mie mi-a rezervat viaţa mari dezamăgiri, şi le-am înfruntat cu toată tăria. Dovedeşte şi dumneata că eşti tare!

Cu capul la pieptul ducesei, Agata plângea sfâşietor. Când se mai linişti puţin, ducesa o rugă să-i povestească totul.

Şi astfel nobila femeie află despre modul în care se salvase Boris Verodin din casa distrusă de explozie, la Cronstadt. Un singur lucru nu-şi putu lămuri, însă: cum izbutise Nataşa să se salveze, de vreme ce Petroneff n-o văzuse ieşind din casă?

Dar în privinţa asta Agata nu putu da nicio explicaţie. Era o taină, pe care numai prinţesa singură ar fi putut-o dezvălui.

Cele două femei mai statură mult de vorbă, apoi ducesa intră în casă.

Agata rămase acolo, şi când se văzu singură începu să plângă cu hohote. Îşi dădea seama că trebuia să înmormânteze pentru totdeauna dragostea ei pentru chipeşul tânăr, care o vrăjise din prima clipă când se cunoscuseră. În faţa castelului, ducesa o întâlni pe Lady Lincoln şi pe soţul ei, precum şi pe Pat. Acesta se grăbi s-o întrebe, ieşindu-i înainte:

— Cum a întâmpinat vestea, doamnă ducesă?

— Liniştiţi-te, Sir Lincoln! răspunse ducesa, cu un zâmbet. Dacă vei şti să procedezi cu îndemânare, vom sărbători în curând nunta în castelul acesta.

Pat Lincoln sărută mâna frumoasei femei şi, plin de recunoştinţă, zise:

— Doamnă ducesă, nu voi uita niciodată ce-aţi făcut pentru mine.

Ducesa zâmbi iarăşi, apoi făcu un semn bancherului şi intrară amândoi în biroul acestuia.

258. Baronul Phil Worchester

— În primul rând trebuie să te rog, începu ducesa, să-i comunici lui Boris Verodin că soţia sa e în perfectă stare de sănătate şi se află în drum spre Anglia.

— Va veni într-adevăr? se grăbi să întrebe bancherul. Ce să-i spun tânărului, dacă în urma comunicării mele va veni mâine sau poimâine şi va cere să-i dau dovezi asupra susţinerii mele?

— Foarte simplu, răspunse ducesa. Scrie-i mâine sau poimâine că a sosit o nouă telegramă şi că tânăra-i soţie se află în drum încoace. Îl vei vesti când va veni.

Ducesa se credea îndreptăţită să vorbească astfel, pentru că presupunea cu siguranţă aproape, că detectivul va izbuti să dea de urma doctorului Barickin la Paris şi s-o salveze pe Nataşa de sub înrâurirea lui nefastă. Sosirea ei la castelul Lincoln era apoi chestie de zile numai, căci Petroneff primise însărcinarea s-o aducă pe Nataşa la Londra.

— Voi purta de grijă ca tânăra doamnă să se simtă bine la noi, zise bancherul, înclinându-se.

— Şi când Agata Protoff o va vedea pe soţia lui Boris Verodin, îşi va zice că n-are niciun rost să-şi facă speranţe zadarnice, căci Nataşa Verodin este cea mai drăgălaşă făptură care există pe pământ, zise ducesa, zâmbind.

— Tânăra femeie vă cunoaşte, doamnă ducesă?

Cealaltă surâse misterios:

— Da, mă cunoaşte, dar nu ştie, totuşi, cine sunt.

Bancherul făcu o mutră mirată, însă nu spuse nimic. Era obişnuit doar cu ciudăţeniile acestei femei. Niciodată nu se ştia unde se afla şi ce făcea. Toată existenţa ei în afara hotarelor Angliei era o enigmă.

— Şi ce aveţi de gând să faceţi acum, doamnă ducesă? întrebă bancherul.

Ea stătu pe gânduri câteva clipe, apoi răspunse:

— Mă voi duce la castelul lui Phil Worchester şi-i voi trage un perdaf baronului.

— Ar fi şi nevoie de aşa ceva, încuviinţă bancherul. Omul acesta nu mai ştie ce face. Şi-a pus în gând să devină moştenitorul bunurilor ducale şi al titlului de duce.

— Îi voi scoate eu asta din cap, zise ducesa şi zâmbi cu înţeles.

— Eu v-aş sfătui să fiţi cu băgare de seamă, totuşi! zise bancherul. Nu prea se petrec lucruri curate prin ţinutul acela. Baronul nu prea se bucură de multă încredere.

— Aş, ce mi se poate întâmpla? răspunse ea, dispreţuitor. Nătăfleţul acela nu-mi poate face mie nimic.

Cu aceasta convorbirea luă sfârşit. Ceilalţi membri ai familiei veniră în biroul bancherului şi toţi îşi luară rămas bun de la ducesă. Aceasta o mai privi pe Agata înc-o dată adânc în ochi. Apoi îi şopti ca numai ea să audă:

— Îţi doresc, scumpă copilă, să devii fericită, precum meriţi.

— Vă… mulţumesc… doamnă ducesă! murmură tânăra fată şi sărută mâna celeilalte.

Maşina porni şi în curând dispăru în zare.

— Ciudată femeie! zise bancherul către soţia sa. Îşi va găsi oare cândva liniştea?

— Fiecare om îşi găseşte liniştea, Fred, răspunse bătrâna doamnă. Şi femeia aceasta şi-o va găsi odată şi odată pe a ei. Şi bănuiesc că nu mai e mult până atunci.

— Bine ar fi să ai dreptate! răspunse bancherul.

Apoi privi în jur, căutându-şi fiul, şi-l văzu tocmai cotind pe o alee a parcului, alături de Agata, pe care o ţinea de mână.

Un zâmbet de fericire lumină chipul bancherului. Se şi gândea la nunta care va avea loc la castelul acesta şi-şi mărturisea că nora aceasta – deşi nu avea bogăţii – îi era totuşi foarte plăcută.

Ducesa rămase la Londra în noaptea aceea. Se gândi o clipă să facă o vizită Regelui, dar în cele din urmă renunţă. Suveranul era întotdeauna bucuros s-o vadă, dar nu se dădea înapoi să-i facă imputări că ducea o viaţa plină de taine şi-i cerea întotdeauna să-nceapă un trai liniştit.

A doua zi plecă spre „Cuibul bufniţei”, cum se numea castelul unde locuia Phil Worchester. Era o construcţie veche şi dărăpănată, cocoţată pe o colină. De ani de zile nu se mai făcuse nicio reparaţie. Pietre mari căzuseră de la etajele superioare şi în găurile lăsate de ele îşi făcuseră cuib bufniţe şi alte păsări.

Castelul părea cu totul părăginit. Numai uşa de la intrare stătea bine în ţâţânile ei. Ca şi cum nimeni nu se folosea de dânsa.

Şi aproape că aşa era. Căci castelanul nu primea niciun fel de vizite. Un singur om se afla alături de el. Şi acesta era Nick Lington, servitorul lui, un om mohorât, cu vreo douăzeci de ani mai bătrân ca stăpânul său, şi foarte puternic, dacă judecai după trupu-i vânjos.

Ducesa rămase o clipă, şovăind, în faţa castelului şi se încruntă văzând starea în care se afla acesta. Apoi trase de clopotul care atârna lângă poartă.

Fu nevoită să aştepte mult până să vină cineva să-i deschidă. Era

un om care îţi inspira dezgust – Nick Lington, servitorul baronului – şi în acelaşi timp bucătarul şi camerierul său.

Dânsul o privi pe ducesă cu ochii-i mici şi vicleni, adânciţi în orbite. Avea în totul o înfăţişare de vagabond, cu livreaua-i murdară, cu chipul său roşu de băutură şi cu manierele-i grosolane.

— Aş dori să vorbesc cu baronul! zise ducesa, aproape poruncitor.

— Pe cine să anunţ? întrebă Lington.

— Pe ducesa de Worchester.

Individul tresări speriat. Deveni dintr-odată supus şi umil şi se dădu în lături. Frumoasa femeie şovăi o clipă, apoi intră.

Când păşi în casă fu atât de revoltată, văzând halul în care se găsea aceasta, încât nu se putu stăpâni. Covoarele de pe scări erau rupte şi trebuia să fii cu mare băgare de seamă ca să nu te-ncurci în găurile lor.

— Ce fel de gospodărie o asta? se răsti ea, oprindu-se în loc. De ce e totul atât de prăpădit pe aici?

— Stăpânul n-are bani, răspunse Nick, cu umilinţă.

Ducesa râse batjocoritor:

— N-are bani? Asta e scandalos. Dar n-are niciun rost să vorbim acum despre acest lucru.

Porni mai departe şi pretutindeni întâmpină murdărie şi ruină. Pereţii erau scorojiţi, frescele preţioase de altădată erau şterse.

Furia ducesei sporea pe măsură ce pătrundea mai departe în această casă, care făcea impresia unei închisori dărăpănate.

Servitorul o rugă să aştepte puţin şi intră, într-o cameră. După câteva clipe se înapoie şi o invită să poftească înăuntru.

Ducesa păşi pragul şi se văzu într-o încăpere cu înfăţişare mai omenească, deşi era şi aici multă murdărie.

În faţa ei stătea un bărbat, care se înclină adânc când o zări. Era aproape chel şi ochii-i păreau rătăciţi. Mutra lui era aceea a unui beţivan, când alcoolul începe să distrugă corpul.

— Cum o mai duci, Phil? întrebă ducesa.

— O… mătuşă… merge! răspunse el cu voce răguşită de beţiv.

— Să ne aşezăm, zise vizitatoarea.

Baronul căută un scaun şi căzu greoi pe el.

— Nu ţi-e ruşine, Phil? făcu ducesa. Trăieşti aici ca un om de nimic şi eu îţi trimiteam mereu bani. Ce-ai făcut, cu cele şase mii de lire pe care le-ai primit de la mine, pentru restaurarea acestui castel? Nu ştii oare că n-am nicio obligaţie să-ţi dau vreun ban, şi că dacă ţi-am dat, totuşi, am făcut-o din bunăvoinţă? Răspunde!

Baronul, care până atunci ţinuse capul plecat, îl ridică brusc şi zise:

— Am avut multe datorii. De unde era să le plătesc?

— Datorii de joc şi de beţie, nu? zise ea cu asprime.

— Un gentleman numeşte altfel aceste datorii. Eu nu-s unul dintr-

ăia… Nobleţea obligă, glăsuieşte o zicală.

— Nobleţea obligă? râse ducesa, tăios. Ce ştii dumneata despre nobleţe? Eşti un om degenerat şi atâta tot. Dar m-am săturat să te mai văd în halul ăsta. Dacă urmezi să duci acest fel de trai, mă voi duce la rege şi voi cere să te pună sub tutelă.

— Ce-ai spus? exclamă baronul.

Ducesa se ridică repede şi se dădu un pas înapoi, căci celălalt strânsese pumnii şi se părea că vrea să se năpustească asupra ei.

— Ai înnebunit? făcu ea. Vrei să mă baţi pe mine… binefăcătoarea dumitale? Ptiu, om eşti sau ce?

— Şi dumneata? scrâşni dânsul. Ce crezi, c-ai să-mi vii cu pomeni din trei în trei luni, din bogăţiile ce-mi vor reveni, în orice caz? Sau crezi poate că nu-s pomeni ceea ce-mi dai? Ce sunt cinci mii de lire într-un sfert de an? Ce pot face cu ei altceva decât să fac pe boierul câteva zile la Londra după cum îmi stă bine ca viitor moştenitor al titlului de duce şi al nemăsuratelor bogăţii legate de el…

— Opreşte! strigă ducesa, străpungându-l cu privirea. Te înşeli, Phil. Moştenitorul s-a ivit deja şi dumneata nu vei căpăta nimic. Aşa, acum ştii cum stau lucrurile. Şi dacă vei simţi nevoia să-ţi ceri iertare de la mine pentru purtarea-ţi neruşinată, îţi dau timp trei zile. Locuiesc la Londra, la hotel „Victoria", sub numele de contesa Romanov. Ia aminte: numai trei zile de azi încolo îmi poţi vorbi – altminteri…

Ducesa se mai dădu înapoi câţiva paşi, căci baronul îşi pierduse deodată atitudinea lui prăpădită şi se propti în faţa ei, cu o privire ameninţătoare în ochi.

— De aici nu mai ieşi dumneata! scrâşni el şi scoase repede cheia din uşă.

Frumoasa femeie îşi pierdu graiul. Dar nu trecu mult şi îşi recăpătă stăpânirea de sine.

— Deschide! porunci ea.

— Vei rămâne aici! spuse celălalt şi râse sălbatic.

Ducesa chibzui fulgerător.

— Bine! zise ea, căutând să fie calmă, în vreme ce o furtună se stârnise în sufletul ei.

Îşi aminti de prevenirea lui Sir Lincoln şi îşi spuse că dânsul avusese dreptate. N-ar fi trebuit să vină singură aici, căci omul acesta era grozav de primejdios.

— Carevasăzică, vrei ca poliţia din Londra să-şi facă apariţia aici şi să te aresteze? zise ea.

— Aş… vorbe! făcu baronul, dar glasul începuse să-i fie nesigur.

— Bine, urmările le vei suporta, zise ducesa, înălţând din umeri. Dacă până peste un ceas nu-l chem la telefon pe Sir Lincoln, el va şti că mi s-a întâmpla ceva rău la castelul dumitale şi va alarma poliţia,

care nu va întârzia să vină şi să te aresteze.

El părea gata să se năpustească asupra ei, dar ducesa rămase locului, netulburată, şi asta îl dezarmă pe baron. Îi lăsă drumul liber, bodogăni câteva cuvinte de scuză, dar frumoasa femeie nu îl mai învrednici nici măcar cu o privire.

I se luă o piatră de pe inimă când se văzu afară din castel. Mai aruncă o dată o privi îngrozită îndărăt, apoi iuţi paşii. Când zări ivindu-se clădirea gării, se opri în loc şi răsuflă uşurată. Abia acum îşi dădea seama lămurit prin ce primejdie trecuse.

„Cum era oare cu putinţă?" se-ntreba ea mereu. Omul acesta cutezase să ridice mâna împotriva binefăcătoarei lui? Era culmea neruşinării!

Nu ştia încă ce va face, dar îşi propuse să nu lase nepedepsită această purtare.

Ajunsă pe peronul gării începu să se plimbe agitată în sus şi-n jos. Trenul urma să sosească abia peste două ceasuri. Atunci se hotărî să se înapoieze în sat şi să intre la hanul de acolo.

Era un sat sărăcăcios. Hangiul, un om simplu şi de treabă, o privi cu multă curiozitate.

— Încotro vrea să meargă doamna? o întrebă el.

— La castel, răspunse ea, repede. Îl cunoşti pe baronul Worchester?

— Pe ăla? făcu hangiul, cu o mutră dispreţuitoare. Cine nu-l cunoaşte? E mai bine să nu-l vezi, căci e o piază rea. Când trăia părintele său, castelul şi pădurile mai erau calea-valea – acum, însă, se prăpădeşte. Se spune că mătuşa lui, o ducesă, îi trimite bani din belşug, dar el îi cheltuieşte fără nicio socoteală.

— Carevasăzică atât de proastă e situaţia la castel? întrebă ducesa.

— Mai proastă decât vă închipuiţi, răspunse omul.

Şovăi o clipă, apoi zise, cu ton misterios:

— Cine ştie ce se mai întâmplă pe acolo! Acum vreo patru săptămâni a fost pe aici un domn care făcea o impresie foarte bună. Domnul acela a dormit o noapte aici la mine. S-a interesat şi el de baron, apoi a plecat. De-atunci nu l-am mai văzut, şi valiza lui se mai află aici… Mă tem să nu i se fi întâmplat ceva la castel. Fireşte, trebuie să fii cu băgare de seamă… şi nu poţi învinovăţi cu una cu două… căci castelanul e baron, de bine de rău… Am raportat despre dispariţia domnului. La jandarmerie, s-au pornit cercetări la castel şi rezultatul a fost că ăia de acolo au spus că n-a fost nimeni pe la dânşii. Eu n-am crezut însă. În orice caz, domnul acela a dispărut, cum vă spuneam.

Ducesa ascultase cu mare nelinişte vorbele hangiului.

— Ce-au mai făcut autorităţile? întrebă ea, cu teamă.

— Nimic aproape. Au dat o înştiinţare, cerând să li se raporteze dacă ştie cineva ceva despre dispariţia străinului. Dar până acum nimeni n-a raportat.

— Cum arăta străinul acela? întrebă ducesa, cu glas tremurător.

Hangiul îl descrise, pe cât îşi aducea aminte. Apoi ea ceru să i se aducă condica în care îşi trecea pasagerii şi constată că se înscrisese sub numele de Gregor Whitte…

O spaimă grozavă încleştă inima ducesei, căci bănuia că e vorba de Vasilieff. I se părea chiar că recunoaşte scrierea lui..

Ce era de făcut? Omul acela care locuia în castelul ruinat, era în stare de orice, chiar de o crimă.

Frumoasa femeie nu-şi pierdu vremea cu gânduri zadarnice, astfel că luă repede o hotărâre.

Trenul urma să sosească în curând. Ea porni la gară şi, după câteva ceasuri ajunse la Londra. Acolo se puse imediat în legătură cu un detectiv, cunoscut, care se numea Palmer Smith.

259. Dispariţia lui Vasilieff

Peste jumătate ceas, Palmer Smith, se afla înaintea ducesei.

— M-aţi chemat, stimată doamnă! zise el, făcând o plecăciune. Cu ce vă pot fi de folos?

— Cunoşti pe ducesa de Worchester? întrebă frumoasa femeie, tulburată de gândul că Vasilieff ar fi putut suferi ceva de pe urma baronului.

Detectivul rămase pe gânduri câtva timp.

— Dacă e vorba de Worchester, care se înrudeşte cu familia regală engleză, atunci trebuie să răspund afirmativ, deşi n-am văzut-o încă niciodată în viaţa mea, zise el, în cele din urmă. De altminteri, în ultimii zece ani au văzut-o prea puţin oameni, căci mai întotdeauna e în călătorie.

— Vreau să sper însă că n-ai auzit nimic rău despre dânsa?

— Nu, doamnă! Dimpotrivă, am auzit vorbindu-se numai de bine. În fabricile şi moşiile ei domneşte cea mai mare ordine şi toţi salariaţii îi poartă un respect deosebit, pentru că a dat întotdeauna dovadă de multă mărinimie.

— Mă bucură că aud asta din gura unui om nepărtinitor, răspunse ducesa.

Rămase pe gânduri câteva clipa, apoi urmă:

— Domnule Smith, trebuie să-ţi mărturisesc că eu sunt ducesa de Worchester…

Detectivul se dădu cu câţiva paşi îndărăt şi se înclină respectos:

— Mă simt onorat să vă cunosc personal, stimată doamnă!

Zicând acestea, rămase în aşteptare, cu ochii ţintă la ducesă.

— Te rog să fii atent la cele ce am să-ţi spun, domnule Smith, urmă ea. Fireşte, însă, că trebuie să păstrezi cea mai mare discreţie…

Detectivul clătină capul în semn de încuviinţare, apoi ducesa

continuă:

— Am un văr de al doilea, un om care a decăzut cu totul…

— Da, ştiu, baronul Phil Worchester.

— După cum văd îl cunoşti, sau ai auzit destule despre el, ca să-ţi poţi da seama cam ce fel de poamă e.

— Hm. Nu se prea bucură de un renume bun…

— Şi pe drept cuvânt, zise ducesa. Deşi nu mă silea nimic, am fost întotdeauna bună cu dânsul, dar el mi-a arătat multă nerecunoştinţă. Banii pe care i-am trimis, în afară de suma ce o primea anual de la mine, şi care erau destinaţi pentru restaurarea castelului, au fost cheltuiţi fără niciun rost. Astăzi, baronul locuieşte într-un castel pe jumătate năruit şi, deşi n-ar trebui să mă sinchisesc de asta, totuşi lucrul mă mâhneşte adânc.

Ducesa făcu o pauză, dar văzând că Smith rămâne tăcut, clătinând doar capul în semn de încuviinţare, urmă:

— Baronul îşi închipuie că el e moştenitorul bunurilor care aparţin familiei Worchester. Se înşală amarnic, însă, căci există un alt moştenitor, care la timpul hotărât va veni să-şi ceară drepturile sale. Ştiu că vărul meu s-a străduit din răsputeri să dea de urma concurentului său, dar, încercările lui au rămas zadarnice. Acum câteva săptămâni un domn trase la hanul satului care ţine de moşia baronului. Acest domn culese informaţii asupra vărului meu şi, după cum mi-a spus hangiul, porni spre castelul Worchester, spre a face o vizită proprietarului acestuia… De atunci, nu l-a mai văzut nimeni. Hangiul aduse la cunoştinţa jandarmilor dispariţia necunoscutului însă nici aceştia nu izbutiră să dea de urma lui. Ieri, am fost şi eu în castelul baronului, dar dânsul m-a insultat, când i-am cerut explicaţii asupra felului cum trăia. Pe de altă parte, hangiul mi-a spus că străinul a plecat de la el la castel, de unde nu s-a mai întors, ceea ce mă face să cred că baronul i-a făcut vreun rău. Da… n-ar fi cu neputinţă ca baronul să-l fi ucis…

— Bine, dar ce motive l-ar fi putut îndemna să comită această faptă grozavă?

— Asta nu ştiu nici eu, totuşi bănuiesc că vizitatorul a cerut lămuriri asupra mea şi a moştenitorului familiei ducale, ceea ce a aţâţat mânia vărului meu. Dacă nu s-a sfiit să se poarte în chip atât de puţin cavaleresc cu mine, binefăcătoarea lui, atunci nu m-ar mira să fi săvârşit o faptă şi mai josnică. Te-am chemat încoace, ca să te rog să porneşti cercetări pentru a descoperi ce s-a întâmplat cu acest domn Gregor Whitte, cum se numeşte dispărutul. Ştiu că eşti un detectiv dibaci, domnule Smith, astfel că vei izbuti să-mi împlineşti rugămintea… Cât despre onorariu, va fi atât de mare, cum n-ai mai primit altul în viaţa dumitale, cred.

Palmer Smith scoase carnetul şi-şi făcu câteva însemnări, mai ales

cu privire la înfăţişarea dispărutului. Apoi, după ce păru destul de bine informat, zise:

— Acum lucrul de căpetenie ar fi să pătrund în castel, fără să trezesc bănuielile baronului. Nu mi-aţi putea arăta dumneavoastră un mijloc?

Ducesa rămase pe gânduri. În cele din urmă păru că găsise ceva.

— Ieri am avut cu vărul meu o discuţie foarte aprinsă, privitoare la starea în care se află castelul, zise ea. Acum trei ani i-am trimis şaizeci de mii de lire pentru ca să facă reparaţiile trebuincioase, însă desigur că a tocat banii, căci clădirea e într-un hal fără hal. Aşadar, am cel mai bun prilej să te trimit acolo, susţinând că mă interesez eu însumi de restaurarea castelului, în care scop m-am adresat unul birou de construcţii din Londra. Dumneata vei fi reprezentantul acestui birou şi în această calitate, vei putea vizita locuinţa baronului, sub cuvânt că trebuie să întocmeşti nu deviz de suma la care se vor ridica cheltuielile de reparaţie.

— Doamna ducesă pare să aibă multă imaginaţie! făcu detectivul, zâmbind.

— Aşadar, ştii ce ai de făcut, domnule Smith! zise ducesa, întinzându-i mâna. Îţi atrag, însă, luarea-aminte, că trebuie neapărat să aflu ce s-a întâmplat cu acest Gregor Whitte.

— Îmi voi da toată osteneala să-mi duc la capăt misiunea – zise detectivul, luându-şi rămas bun, după ce făgădui că o va ţine în curent cu mersul cercetărilor.

Ducesa răsuflă uşurată, căci ştia că această chestie încăpuse pe mâini bune.

Peste două zile, însă, ea suferi o nouă dezamăgire. Primi o telegramă din Paris, cu următorul cuprins:

„Nataşa descoperită de Walker. Din nenorocire, dispărută iarăşi, în chip misterios. Walker pornit din nou pe urmele ei.

Petroneff.”

— Ce blestem o fi plutind asupra nenorocitei copile!? murmură ducesa. Unde a dispărut iarăşi? Ah, Doamne, totul e atât de misterios, încât îţi vine să-ţi iei lumea în cap!

A doua zi, primi o scrisoare din partea lui Petroneff, în care acesta îi descria tot ce se întâmplase. Frumoasa femeie nu mai ştia ce să creadă. Era oare cu putinţă ca Nataşa să aibă atâţia duşmani? O singură mângâiere mai avea: Jonny Walker nu-şi va găsi odihnă până ce nu va da de urmele dispărutei.

După patru zile Palmer Smith dădu cele dintâi semne de viaţă. Printr-o scrisoare, el comunică:

„Mult stimată doamnă ducesă,

Deocamdată vicleşugul nostru a prins. A mers, însă, cam greu, căci baronul e un om foarte neîncrezător. Lucrez de dimineaţă până seara, făcând mereu măsurători. Sunt însă păzit cu străşnicie, şi nu pot face un pas fără ştirea castelanului.

Aici mă numesc Wiliam Atkinson, arhitect al biroului de construcţii „Brotler & fiul". Singurul lucru care mi-a dat de bănuit până acum e faptul nu mi se dă voie să trec dincolo de galeria de tablouri, de unde porneşte în jos o scară închisă printr-o uşă cu zăbrele de fier. Într-o noapte, însă, voi încerca să cobor în adâncime, deşi nu ştiu dacă voi izbuti.

Deocamdată am dormit la han, deoarece baronul nu vrea să rămân peste noapte în castel; nădăjduiesc totuşi că astăzi sau mâine mi se va îngădui să înnoptez aici, căci după cât se pare am izbutit să risipesc întrucâtva neîncrederea baronului şi a servitorului său.

Rămân al dumneavoastră prea supus,

Palmer Smith."

Ducesa clătină capul, îngândurată. Fireşte, singurul lucru care îi rămăsese era să aibă încredere în destoinicia detectivului.

Vasilieff se dusese, într-adevăr, la castelul Worchester, căci voia cu tot dinadinsul să descopere taina care îl învăluia. Întâlnirea, la Fontainebleau, cu maşina în care se afla Petroneff şi o femeie, întărise bănuiala lui împotriva omului său de încredere şi-l hotărâse să se pună pe lucru, fără să se mai folosească de ajutorul cuiva. De aceea nici nu-şi luase rămas bun de la Petroneff şi plecase în Anglia, după ce însărcinase pe Jonny Walker să facă cercetări pentru a afla cine era doamna care locuia în castelul «Denise» din Fontainebleau.

Din păcate, însă, nădejdile bietului moşier se spulberară, căci baronul Franklin Farland îi spusese că ducesa murise de multă vreme. Dacă Vasilieff s-ar fi înapoiat la Fontainebleau, n-ar fi aflat nici acolo mare lucru, astfel că se hotărî să facă o vizită bancherului Lincoln, care era administratorul şi executorul testamentar al moştenirii lăsate de ducele Worchester.

Spre marea lui uimire, bancherul londonez îi destăinui că ducesa mai era în viaţă şi era aşteptată la Londra atât ea, cât şi moştenitorul bunurilor ducale. Aşadar, Franklin Farland îi minţise? Cu ce scop?

În cele din urmă Vasilieff luă hotărârea să viziteze castelul Worchester şi să stea de vorbă cu moştenitorul colateral, baronul Phil Worchester. Deşi informaţiile pe care le căpătă asupra acestuia erau dintre cete mai proaste, totuşi nici prin minte nu-i trecea să se teamă de acest om.

Când ajunse la castel, Nick Lington îi ieşi în întâmpinare şi-l conduse la stăpânul său.

— Cine sunteţi şi ce doriţi de la mine? întrebă Phil Worchester, aţintind asupra vizitatorului privirile ochilor săi fără culoare.

Vasilieff se dădu drept un oarecare Gregor Whitte şi-l rugă să-i răspundă dacă ştie ceva asupra moştenitorului familiei ducale şi dacă ducesa de Worchester mai e în viaţă.

— Pentru ce vreţi să aflaţi toate astea? cercetă baronul, bănuitor.

— Pentru că… bănuiesc că amândoi trăiesc şi, într-o bună zi, moştenitorul va ieşi la iveală, răspunse Vasilieff, fără să-i treacă prin minte că aceste vorbe aveau să-l coste foarte scump.

Oamenii lui Phil Worchester cutreieraseră toată lumea ca să dea de urma moştenitorului, pe care trebuiau să-l ucidă, pentru ca baronul să poată intra în stăpânirea uriaşei averi a familiei Worchester. Dar cercetările lor rămaseră zadarnice şi, în cele din urmă, Phil ajunsese la concluzia că acest moştenitor nici nu exista şi că toată comedia fusese înscenată de ducesă, spre a-l împiedeca să facă datorii asupra moştenirii.

Dar iată că acum se ivea un om, care părea să fie bine informat.

Baronul chibzui fulgerător la întreaga situaţie.

Omul acesta trebuia tras de limbă, trebuia neapărat să-i arate cine fusese soţul ducesei şi unde şi în ce condiţii trăia presupusul ei fiu.

Aşadar, încercă să-l descoase, însă Vasilieff dădu răspunsuri şovăielnice, căci înţelesese ce urmărea baronul.

La un moment dat, se petrecu un lucru la care bietul moşier nu s-ar fi gândit niciodată. O lovitură puternică, dată pe la spate, îl făcu să-şi piardă cunoştinţa.

Când îşi reveni în fire, capul îl durea îngrozitor. Privind în jurul său, văzu că se află într-o încăpere boltită, în care lumina pătrundea printr-o ferestruică. După puţin timp, uşa încăperii se întredeschise şi un castron cu supă şi o oală de apă fură împinse înăuntru.

Deznădăjduit, moşierul petrecu patru zile în această încăpere, până când, ajuns la capătul răbdării, luă hotărârea să încerce să-şi recapete libertatea. În acest scop, aşteptă cu înfrigurare clipa când uşa se deschise şi mâncarea îi fu strecurată înăuntru. Din păcate, însă, îşi greşise socotelile căci servitorul care se ivise în prag era un om foarte voinic, astfel că, dintr-un singur pumn îl zvârli pe moşier în celălalt colţ al încăperii.

De atunci, Vasilieff nu mai cuteză să facă altă încercare, căci îşi dăduse seama că n-ar izbuti.

După alte câteva zile, baronul îşi făcu apariţia în încăpere, ţinând un pumnal în mână.

— Ascultă-mă, dacă vei fi îndărătnic, poţi să-ţi iei rămas bun de la viaţă! strigă el.

— Ce ţi-am făcut ca să mă ţii închis aici? întrebă Vasilieff. Îţi făgăduiesc că nu voi sufla nicio vorbă despre cele ce mi s-au întâmplat

în castelul dumitale, numai dă-mi drumul din celula asta înfiorătoare…

Baronul izbucni într-un hohot de râs batjocoritor:

— Ei, prea eşti grăbit, dragul meu!… Ştii cine e fiul ducesei şi locul unde se află acum, dar ai venit încoace ca să mă iscodeşti… Nu ţi-a mers, însă! Şi, acum, spune unde se află bastardul, care vrea să pună mâna pe averea familiei Worchester?

Vasilieff nu fu în stare să răspundă, atât de mult îl indignaseră cuvintele baronului.

În cele din urmă, dându-şi seama că n-o poate scoate la capăt cu omul acesta, Phil Worchester părăsi celula şi, în timp ce încuia uşa din afară, zise cu glas ameninţător:

— Las' că te silesc eu să spui ceea ce ştii!… Foamea o să te facă mult mai supus.

Trecu mult timp. În fiecare zi baronul încerca să smulgă vreo mărturisire de la prizonierul său, dar toate străduinţele sale rămaseră zadarnice. În ceea ce priveşte ameninţarea că-l va lăsa pe Vasilieff să moară de foame, poate că şi-ar fi dus gândul la îndeplinire, dacă n-ar fi intervenit Nick Lington, care atrase atenţia stăpânului său asupra nesocotinţei ce voia să facă.

— Asta ne-ar putea costa capul pe amândoi, zise el. Nu ştiţi cine e prizonierul. Poate că avem de-a face cu vreun om cu oarecare însemnătate. Ce ne facem dacă, într-o bună zi, autorităţile prind de veste că s-a îndreptat spre castel?

Baronul tăcu, dându-şi seama că servitorul său avea dreptate.

Din acea zi, prizonierul fu lăsat cu totul în grija lui Nick Lington, care se strădui să afle ce ştia el despre ducesă şi moştenitorul uriaşei averi. Vasilieff tăcea însă cu încăpăţânare, astfel că servitorul renunţă şi el la încercările sale.

Vizita ducesei la castel aţâţă şi mai mult furia baronului, care se hotărî să-şi ucidă prizonierul şi să înlăture cadavrul. Nick Lington urma să înfăptuiască nelegiuirea.

Când destăinui însă, servitorului său, planul pe care-l ticluise, acesta nici nu vru să audă de aşa ceva.

Astfel stăteau lucrurile când presupusul arhitect Wiliam Atkinson, reprezentantul firmei „Brotler & fiul", apăru la castelul Worchester. Cu un ceas înainte sosise şi scrisoarea ducesei, prin care aceasta aducea la cunoştinţa baronului hotărârea ei de a se interesa de restaurarea clădirii.

— Hm! tare mi-e teamă că mi se întinde o cursă! mormăi Phil.

— Cu toate astea putem să-l lăsăm înăuntru, răspunse Nick Lington. Am să-l urmăresc pas cu pas şi dacă voi vedea că nu e lucru curat la mijloc, n-avem decât să-i arătăm uşa, renunţând la serviciile

lui.

Phil Worchester se învoi cu propunerea servitorului său, astfel că detectivul fu primit în castel.

260. Taina din subterană

— Arhitectul vrea să rămână aici astă-noapte zise într-o zi Nick Lington, stăpânului său.

Baronul, însă, dădu din cap, cu hotărâre:

— Nu se poate! Până acum a dormit la han, aşa că n-are decât să înnopteze acolo şi de aici înainte. Dar ce motiv aduce în sprijinul cererii sale?

— Hm, un motiv destul de temeinic, răspunse servitorul. În fiecare zi pierde vreo două ceasuri cu drumul, căci satul e cam departe. Acum, însă, vrea să termine cât mai repede cu lucrările, deoarece a primit o scrisoare din partea mai marilor săi prin care i se cere să-şi grăbească întocmirea devizului, căci ducesa vrea să plece într-o călătorie.

— Îţi iei dumneata răspunderea, Nick? întrebă baronul.

— L-am pus de atâtea ori la încercare, încât sunt încredinţat că omul n-are gânduri rele, răspunse servitorul.

— Bine, atunci n-are decât să rămână. Dă-i însă o cameră unde să-l poţi supraveghea tot timpul – chiar şi noaptea – căci n-am încredere în el.

Nick Lington părăsi încăperea şi se înapoie la arhitect, care părea adâncit în studiul unei fotografii preţioase.

— Puteţi rămâne aici, zise el, morocănos. Să ştiţi însă, că a fost foarte greu să-l înduplec pe stăpânul meu, care nu prea e bucuros să găzduiască străini în castel.

— Îţi mulţumesc din toată inima, domnule Lington! răspunse presupusul arhitect. De altminteri, dacă domnul baron s-ar fi împotrivit, fireşte că m-aş fi supus hotărârii sale.

Servitorul se retrase, ducându-se să-i pregătească încăperea, care se afla în vecinătatea odăii sale.

Seara, arhitectul fu condus în această cameră, unde începu să deseneze cu înfrigurare, fără să arunce măcar o privire în jurul său, căci bănuia că e spionat.

Şi nu se înşela defel, căci Nick Lington se afla, într-adevăr, la uşă, supraveghindu-l prin câteva găuri, pe care avusese grijă să le facă în timpul zilei.

Cam pe la unsprezece, servitorul se duse la culcare, căci era foarte obosit şi, afară de asta, se încredinţase că arhitectul părea de bună credinţă.

Palmer Smith, însă, mai lucră vreun ceas, apoi stinse lampa şi se

tolăni în pat, ascultând cu luare-aminte la cel mai mic zgomot. Carii rodeau grinzile putrezite, distrugând lemnul, încet dar sigur. Încolo, o liniște de moarte domnea în castel.

Întins în culcușul său, detectivul chibzuia cu înfrigurare la cele ce avea de făcut. Să cuteze, oare, chiar în acea noapte, să deschidă portița de fier? De ce nu-l lăsau să treacă dincolo de galeria tablourilor?

În cele din urmă, se hotărî să mai aștepte, căci încercarea lui putea să dea greș, și, atunci, tot planul cădea baltă.

Pe la vreo patru dimineața, auzi o ușă deschizându-se în imediata lui apropiere.

— Hm, ăsta e bătrânul spion! murmură detectivul, începând să sforăie, dar ascultând cu luare-aminte zgomotul pașilor care se apropiau de ușa încăperii sale.

După puțin timp, aceasta se deschise și servitorul își făcu apariția în prag, cu părul ciufulit. Rămase nemișcat vreun minut, cu ochii țintă la detectiv, apoi închise ușa la loc.

Deoarece nu-l auzi depărtându-se, Palmer Smith nu se mișcă din culcușul său și urmă să sforăie de zor, până când pașii târșâiți ai individului răsunară pe pardoseala de piatră. Abia atunci se ridică și apropiindu-se de ușă în vârful picioarelor o deschise cu multă băgare de seamă, dar o închise repede, căci Nick Lington se întorsese tocmai în acea clipă.

Din fericire, nu zărise nimic, după cât se părea.

Cam după vreun sfert de ceas, detectivul deschise ușa din nou. Pe coridor nu se zărea nimeni, totuși bănuia că servitorul se îndreptase spre scara pe care ușa de fier o despărțea de cealaltă parte a castelului.

Numai în ciorapi, Palmer Smith se furișă spre galeria de tablouri, unde își dădu seama că nu se înșelase – ușa de fier fusese descuiată. Tocmai voia să coboare treptele ce duceau în adâncime, când Nick Lington începu să urce iar scara.

Fără să-și piardă cumpătul, vestitul detectiv sa retrase repede în odaia lui, unde se apucă de lucru.

— Ce se ascunde oare îndărătul acelei uși? se întrebă el în timp ce stătea aplecat deasupra planșetei de desen. De ce nu mi se îngăduie să cobor scara? Ce a căutat acolo servitorul?

În zadar încercă să găsească răspuns la vreuna din aceste întrebări.

Așteptă iarăși câtăva vreme până ce servitorul se duse în bucătărie să pregătească dejunul pentru stăpânul său – ceea ce dura întotdeauna jumătate ceas – apoi trase cu urechea și auzi zăngănitul vaselor. Acum sosise clipa să-și ducă planul la îndeplinire.

Știind că odaia servitorului nu era încuiată, detectivul se îndreptă spre aceasta, intră înăuntru și-și roti privirile în jur. Pe o scândură erau agățate mai multe chei și își dădu seama îndată care din ele se

potriveşte la uşa de fier. După ce o luă repede, se furişă afară din încăpere, plin de bucurie, căci nădăjduia că în cursul zilei va găsi prilejul să se apropie de uşă şi să coboare în adâncime.

Din păcate, însă, servitorul îi încurcă toate socotelile, căci după vreo jumătate de ceas, înapoindu-se în odaia lui, băga de seamă că cheia nu mai e la locul ei.

— Aşadar, tot a avut dreptate stăpânul meu! murmură Nick, spumegând de mânie.

Palmer Smith ştia că, în fiecare zi, atât servitorul cât şi baronul dormeau după masă câte un ceas, astfel că nimeni nu putea să-l stingherească în întreprinderea lui.

Într-adevăr, aşteptă până ce amândoi luară masa, apoi se îndreptă spre uşa de fier, o descuie şi coborî treptele. Astfel ajunse într-un gang, pe care îl străbătu în grabă şi bătu la uşa de la capătul său.

În loc de răspuns, auzi un oftat adânc.

— Dumneata eşti, Gregor Whitte? întrebă detectivul, cu glas înăbuşit.

— Da, eu sunt… dar ce vrei de la mine?

— Fii liniştit, am venit să-ţi redau libertatea.

— Ah, îţi mulţumesc, domnule, oricine ai fi… Am să te răsplătesc împărăteşte.

Palmer Smith voi să întoarcă repede capul, căci i se păruse că auzise un zgomot, dar era prea târziu. O lovitură seacă răsună în gangul pe jumătate învăluit în beznă. Bietului detectiv i se întunecă înaintea ochilor şi, în timp ce se prăbuşi la pământ, un chip grosolan, cu ochi scânteietori, se plecă deasupra lui.

Când se trezi, Palmer Smith văzu că se află într-o încăpere semi-întunecoasă. Capul îl durea îngrozitor şi-o dâră de sânge cald i se prelingea la ceafă.

Abia acum îşi aminti ce se petrecuse, fusese atacat pe la spate. Mai mult ca sigur că acest Nick Lington băgase de seamă lipsa cheii şi pornise în urma lui. Palmer Smith îşi dădea prea bina seama că situaţia sa nu era deloc bună. Desigur că duşmanii săi îl încuiaseră atât de bine încât să nu mai poată scăpa de acolo; totuşi voia să încerce să-şi recapete libertatea. După cât se părea, fusese încuiat ca şi Gregor Whitte, într-una din celulele care dădeau în gangul subteran.

Aşadar, ăsta era motivul pentru care nu-l lăsaseră să pătrundă dincolo de uşa de fier. Ticăloşii se încumetaseră într-adevăr să-l ia prizonier pe acela despre care îi vorbise ducesa de Worchester!

Castelanul se dedase unui joc foarte primejdios, căci n-avea să-i meargă tocmai bine dacă poliţia prindea de vesta despre ceea ce se întâmplase.

Palmer Smith încercă să se ridice, dar abia acum îşi dădu seama că mâinile şi picioarele îi erau legate. Cu toate astea nu se prea îngrozi de

asta, căci în meseria lui se deprinsese să se desfacă repede din orice legături. Câteva mişcări dibace şi membrele îi erau libere.

Acum începu să cerceteze cu luare-aminte încăperea în care fusese întemniţat. Nu era prea mare, iar uşa – deşi foarte trainică – era din lemn.

În cele din urmă, detectivul îşi descălţă ghetele, trebălui câteva clipe la tălpile acestora, apoi scoase la iveală un sfredel şi un mic ferestrău ascuţit.

Cu ajutorul lor, după vreo jumătate de ceas, broasca uşii fu desprinsă de la locul ei.

— Aşa, dragul meu Nick Lington. Lucrul a mers mult mai repede de cum îţi închipuiai tu! murmură detectivul, zâmbind, apoi deschise uşa în afară.

Spre uimirea lui, văzu că nu se afla în gangul în care dădea celula lui Gregor Whitte. La o înălţime de vreo trei metri, zări o fereastră zăbrelită. Din păcate, însă, nu se vedea nicăieri vreun obiect de care să se poală sluji spre a ajunge la fereastră.

Cercetând peretele cu luare-aminte, descoperi câteva găuri cu ajutorul cărora izbuti să se caţere până la zăbrelele ruginite; din câteva smucituri, acestea fură îndepărtate.

Curajosul detectiv se strecură afară, unde privi mirat în jurul lui. Se afla în partea dindărăt a castelului şi la o mică depărtare începea pădurea, unde nimeni n-ar mai fi izbutit să-i dea de urmă.

Palmer Smith nu rămase pe gânduri mult timp. Înainte de a dispare printre arbori, mai aruncă o privire îndărătul său. Apoi o luă la goană spre hanul satului. Ajuns acolo, se pregăti de drum, căci trenul pleca peste un ceas.

De trei zile, ducesa nu mai primise nicio veste din partea detectivului, ceea ce o îngrijora foarte mult.

O exclamaţie scăpă de pe buzele ei, când Smith se ivi înainte-i, cu capul bandajat.

— Ţi s-a întâmplat ceva, domnule Smith? întrebă ea. De unde vii?

— De la castelul Worchester, răspunse detectivul, zâmbind. Dar fiţi liniştită, stimată doamnă, căci nu mi s-a întâmplat nimic, afară de o mică zgârietură la ceafă, pe care doctorul mi-a bandajat-o înainte de a veni aici.

— Şi ce rezultat îmi aduci cu privire la misiunea dumitale? urmă ducesa, cu nerăbdare.

— Am izbutit să dau de urma dispărutului… ba am şi vorbit cu el, răspunse Palmer Smith. Sărmanul om zace de câteva săptămâni într-o încăpere din pivniţa castelului. Din păcate, tocmai atunci când voiam să-i redau libertatea, am fost surprins de servitorul baronului, care m-a izbit cu un obiect greu, lăsându-mă în nesimţire.

Detectivul istorisi ceea ce se petrecuse în subterană şi ducesa îl ascultă, adânc tulburată.

— E înfiorător! murmură ea, după ce Smith sfârşi. Şi… Gregor Whitte… ce s-a făcut cu el?

— Din păcate, am fost silit să fug singur, căci pe când zăceam în nesimţire, ticăloşii mi-au luat revolverul, astfel că nu puteam să-i înfrunt. Bănuiesc, însă, că prizonierul n-are de ce să se teamă, căci baronul nu va cuteza să-i facă vreun rău, tocmai acum după ce am izbutit să scap din ghearele lor. Altminteri, ar avea de-a face cu poliţia, căreia pot să-i dau de veste în orice clipă, despre cele ce s-au petrecut în castel.

Ducesa îşi dădu seama că detectivul avea dreptate şi un suspin de uşurare scăpă de pe buzele ei.

— Şi ce să facem acum? întrebă Palmer Smith. Doriţi să dau de ştire Scotland Yardului şi, însoţit de agenţi, să facem o descindere la castelul Worchester, pentru a reda libertatea domnului Gregor Whitte? Fireşte că în acest caz atât baronul cât şi servitorul său vor fi arestaţi…

Contesa clătină capul, cu hotărâre.

— Nu, nu se poate! răspunse ea. Numele de Worchester nu trebuie târât în noroi!

— Atunci, îmi daţi voie să vă fac o altă propunere, doamnă ducesă?

— Să aud!

— Scrieţi o scrisoare vărului dumneavoastră, prin care îl ameninţaţi că dacă în câteva ceasuri nu dă drumul prizonierului său, mâine dimineaţă poliţia londoneză îşi va face apariţia la castel, care va fi cercetat până în cele mai mici colţuri.

— Ideea e bună! încuviinţă ducesa, cu însufleţire.

Şi, fără să mai piardă vremea, se aşeză la masă şi ticlui scrisoarea, pe care detectivul o luă de îndată spre a o duce la poştă, urmând ca el să se înapoieze la Worchester, pentru a constata dacă Gregor Whitte va părăsi, într-adevăr, castelul.

Nick Lington stătea posomorât înaintea stăpânului său, căruia tocmai îi istorisise ce se petrecuse în pivniţa castelului.

Baronul era îngrozit.

— Asta înseamnă nenorocirea noastră! strigă el cu glas răguşit. Vezi, de la început n-am avut încredere în arhitectul ăsta, căci bănuiam că a venit cu gânduri rele! Ce-i de făcut acum? Avem doi prizonieri şi dacă spionul nu se mai arată la lumina zilei, fără îndoială că din pricina lui vor fi îngrijoraţi mai mulţi oameni, decât din pricina celuilalt, despre care nu ştiu nici măcar cine este.

— Cu toate astea, n-ar fi trebuit să-l închidem, replică Nick Lington. Acum, însă, după chestia asta neplăcută, nici nu mai am curaj

să cobor acolo, căci mi-e teamă să nu-l întâlnesc pe aşa-zisul arhitect.

— Prostii! exclamă baronul. Atât de uşor nu moare un om! Iar dacă a primit de la tine o mică chelfăneală, asta n-o să-i strice defel.

— Bine, dar ce vom face cu cei doi prizonieri? întrebă servitorul, deznădăjduit.

— O să mă mai gândesc în timpul nopţii. Deocamdată nu te sinchisi de ei, căci sper că voi găsi un mijloc de scăpare.

A doua zi dimineaţă, Nick Lington, palid, intră în odaia stăpânului său.

— Ei, ce s-a întâmplat? întrebă acesta, nerăbdător.

— A scăpat… a fugit! bâigui servitorul.

— Cine? Spionul sau celălalt?

— Spionul.

— Dar cum e cu putinţă una ca asta! Doar l-ai legat cu funii trainice şi l-ai închis într-o încăpere de unde nu avea cum să scape.

— Nu ştiu nici eu ce să cred! murmură servitorul. Adineauri coborâi în pivniţă, ca să-i duc demâncare, când băgai de seamă că uşa e deschisă. Broasca fusese tăiată cu ferestrăul, iar restul nu era mare lucru, căci oricine se putea căţăra până la fereastra pivniţei. Dracu' ştie de unde şi-a făcut rost de un ferestrău în temniţa în care l-am închis! Hm, poate l-o fi ţinut ascuns la el în aşa chip, încât nu l-am găsit când i-am cercetat hainele.

Baronul privi la ceas.

— Peste jumătate oră poliţia va fi aici, zise el, cu un suspin. Nu mai încape nicio îndoială că amândoi vom fi arestaţi şi duşi la Londra. Drace, că prost am mai fost, luându-mă după tine! Nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat, dacă ai fi acceptat propunerea mea, ceea ce ne-ar fi scăpat de Gregor Whitte!

Servitorul dădu din cap, cu hotărâre.

— Nu, orice s-ar întâmpla, numai asta nu! zise el. Ucigaş n-am fost şi nici nu voi fi vreodată!

În acea clipă se auzi clopotul de la poartă. Cei doi bărbaţi tresăriră, uitându-se unul la altul. În cele din urmă, baronul îşi luă inima în dinţi şi apropiindu-se de fereastră, privi afară.

— E factorul, murmură el, oftând uşurat. Du-te şi vezi ce vrea, Nick… Inima îmi apune însă, că apariţia poştaşului e în legătură cu cele ce s-au petrecut în castel de curând.

Servitorul coborî treptele, abia ţinându-se pe picioare.

— Bine ar fi fost să nu ne fi amestecat noi în toată chestia asta! îşi zise el.

Peste câteva minute se înapoie în odaia stăpânului său, ţinând în mână o scrisoare.

— Ah, scrierea ducesei! strigă baronul, smulgându-i plicul din mână.

Chipul i se însenină, în timp ce citi scrisoarea.

— Ce scrie? întrebă servitorul, care începu să spere că lucrurile aveau şi se întoarcă în bine.

— Citeşte! răspunse celălalt, întinzându-i hârtia. Nu vrea să întreprindă nimic împotriva mea. În schimb, bănuielile mele se dovedesc întemeiate. Acel arhitect nu era decât un detectiv, care nu mă învinuieşte nici sub această travestire. Singurul lucru pe care mi-l cere, e să redăm libertatea lui Gregor Whitte.

— Ah, mă aşteptam la ceva mult mai rău! zise Nick Lington. Să cobor în pivniţă, ca să-i dau drumul prizonierului?

— Nu, mă duc eu însumi, răspunse baronul.

Vasilieff stătea îngândurat în celula sa, când auzi paşi apropiindu-se de uşă. Un fior îi străbătu trupul şi bănuia că se va întâmpla ceva.

În clipa următoare, uşa se deschise şi baronul apăru în prag.

— Ce doreşti de la mine? întrebă Vasilieff, cu glas calm.

„Aha, o fi simţind el că am venit să-i redau libertatea, de aceea este atât de stăpân pe sine!" îşi zise Phil Worchester.

Apoi, continuă cu glas tare:

— Vreau să-ţi dau drumul de aici, domnule Whitte.

Vasilieff clătină capul.

— Eu nu ştiu nici acum pentru ce am fost reţinut atâta vreme! răspunse el. Am făcut vreun rău?

— Asta este ceea ce voiam să aflu de la dumneata! răspunse baronul. N-ai vrut să-mi împlineşti dorinţa şi de aceea am poruncit să fii dus aici.

— Şi crezi că ai procedat corect?

Phil Worchester înălţă din umeri, nepăsător.

— Important este că-ţi redau libertatea, însă numai cu condiţia să nu faci nimic împotriva mea. Îmi dai cuvântul de onoare?

Vasilieff îl privi cu luare-aminte, apoi răspunse:

— Eşti un om rău şi ai merita să înştiinţez autorităţile despre cele ce s-au petrecut aici… totuşi, n-o voi face! Am să-ţi dau cuvântul de onoare că nu vei avea niciun fel de neplăceri din partea mea! Înainte de asta, însă, trebuie să-mi spui cine era acela care a fost ieri la uşa mea şi care voia să mă pună în libertate. Bănuiesc că i s-a întâmplat ceva şi dacă nu răspunzi la întrebarea mea voi fi silit să cer concursul poliţiei.

— Cât despre asta, poţi fi liniştit! replică baronul, izbucnind într-un hohot de râs. Urmează-mă şi ai să te încredinţezi cu ochii dumitale.

Vasilieff îl însoţi până în încăperea în care Palmer Smith îşi petrecuse noaptea.

— După cum vezi, prizonierul a ştiut cum să iasă din încurcătură, zise baronul, arătându-i uşa din care broasca fusese tăiată.

— Şi cine era străinul? întrebă Vasilieff, în timp ce urcau scara.

Cine l-a trimis să-mi vină în ajutor?

— Multe mai vrei să ştii, domnule Whitte, făcu celălalt. Iată, aici drumurile noastre se despart, căci am ajuns la ieşire… Şi vezi de nu-ţi încălca făgăduiala! Oamenii de onoare îşi respectă cuvântul dat!

Vasilieff porni agale spre sat, gândindu-se mereu la întâmplările petrecute în ultimul timp. Iarăşi fusese victima unei nedreptăţi. Venise încoace pentru a culege informaţii şi, când colo, fusese vârât într-o temniţă întunecoasă, unde lâncezise atâtea zile!

Sărmanul moşier aruncă o privire îndărătul său. Baronul stătea la fereastră, urmărindu-l cu privirea. Alături de el se afla servitorul său.

— Ar fi o nenorocire pentru mulţi oameni dacă acest bărbat ar rămâne moştenitorul familiei Worchester! murmură Vasilieff.

Apoi se gândi iarăşi la chestiunea care îl adusese la castel. Bancherul îi spusese că ducesa mai e în viaţă. Administratorul moşiilor ei, însă, susţinea tocmai contrariul. Ce era adevărat din toate astea? N-ar fi fost bine să mai facă o vizită celor doi oameni?

Dar renunţă la acest plan. Detectivul Jonny Walker era cel mai indicat să dezlege taina, căci el era un om foarte dibaci în meseria lui.

— Între timp s-au scurs, însă, iarăşi, câteva săptămâni, îşi zise moşierul. Poate că m-a aşteptat la Paris până când, în cele din urmă, s-a înapoiat la Londra!

Aşadar, se hotărî să viziteze întâi pe detectiv, urmând ca după aceea să vadă ce are de făcut.

În acest chip, Vasilieff află că Jonny Walker nu se întorsese încă acasă, ci mai era în Franţa, ceea ce aţâţă şi mai mult curiozitatea lui.

Tot timpul, moşierul fusese urmărit de un bărbat, care nu-l părăsi din ochi, decât atunci când îl văzu urcându-se în trenul ce pleca spre Dover. După aceea, urmăritorul se înapoie în oraş şi intră în hotelul „Victoria", unde locuia ducesa de Worchester.

— Ah, domnule Smith, în sfârşit te văd! îl întâmpină distinsa femeie. Ce veşti îmi aduci?

— Lucrurile s-au desfăşurat întocmai cum voiam noi, stimată doamnă! răspunse detectivul. Prizonierul a fost pus în libertate şi l-am urmărit de la plecarea lui din castel. Făcea impresia unui om care nu mai aşteaptă nimic de la viaţă. După ce a vizitat biroul colegului meu Jonny Walker, urmăritul a pornit spre Franţa.

Un zâmbet de mulţumire încolţi pe buzele ducesei; ea întinse mâna detectivului, zicând, adânc înduioşată:

— Îţi mulţumesc din toată inima pentru ajutorul preţios pe care mi l-ai dat, domnule Smith! Recunoştinţa mea va fi veşnică!

— Nici nu vă puteţi închipui bucuria mea că v-am putut fi de folos, stimată doamnă! răspunse detectivul, înclinându-se.

Apoi Smith părăsi încăperea, după ce primise un cec, reprezentând onorariul său.

— Ce-i de făcut acum? îşi zise ducesa, după ce rămase singură. Să plec spre Riviera sau să mă înapoiez la Paris? O mare îngrijorare îmi apasă inima… Unde o fi sărmana Nataşa? Dar Irina? Ah, simt că încă nu voi avea linişte! Loviturile soartei se abat mereu asupra celor ce-mi sunt dragi. Cine ştie când îmi voi găsi şi eu odihna atât de mult dorită!

În acea clipă, un lacheu bătu în uşă, aducând o scrisoare. Ducesa o deschisa repede, căci recunoscuse pe plic scrisul bancherului Fred Lincoln.

Un zâmbet se ivi pe buzele ei. Ţinea în mână invitaţia la nunta Agatei Protoff cu Pat Lincoln, care urma să aibă loc la castelul de lângă Londra. Dornică să vadă înaintea ei şi oameni fericiţi, ducesa se hotărî să ia parte la ceremonia, care avea să lege pentru totdeauna vieţile celor doi tineri.

261. Dragoste şi suferinţă

Nataşa ducea o viaţă tihnită sub ocrotirea doamnei Libaud, menajera salvatorului ei, Kurt von Tollwitz. Adeseori cele două femei ieşeau împreună în oraş, căci tânărul diplomat ceruse menajerei sale să n-o lase singură nicio clipă, pentru că frumoasa fată avea duşmani, care voiau s-o înlăture.

Din când în când, Kurt şi prietenul său veneau la doamna Libaud şi, atunci, întâlnirea lor se transforma într-o mică petrecere, căci în ultimul timp Nataşa devenise mai veselă şi tristeţea întipărită pe chipul ei începuse să se şteargă încetul cu încetul. Duminica făceau cu toţii o plimbare pe bulevardele minunate ale Parisului sau câte o mică excursie cu maşina în împrejurimile oraşului.

O linişte binefăcătoare punea stăpânire pe inima Nataşei, când se afla în tovărăşia acestor oameni buni, care făceau tot ce le stătea în putinţă pentru a-i intra în voie. Pe de altă parte, însă, când rămânea singură, un dor mistuitor îi sfâşia inima, gândindu-se la acela care însemna totul pentru dânsa, la chipeşul luntraş care îi înfrumuseţase viaţa.

Unde se afla el, oare? Acum izbuti să-şi amintească cum plecase la Cronstadt împreuna cu Petroneff şi intrase în casa în care avea să se întâlnească cu Boris Verodin. Din acea clipă, însă, gândurile i se încâlceau iarăşi şi spre deznădejdea ei, nu izbutea să-şi aducă aminte ce se petrecuse după aceea.

Cum ajunsese, oare, la omul acela, care se dădea drept tatăl ei? Această întrebare o preocupa mereu, pricinuindu-i mari suferinţe.

Adeseori sărmana femeie înălţa rugi fierbinţi Celui de Sus să arunce o raza de lumină în mintea-i întunecată, dar totul rămase în zadar.

Încetul cu încetul, mâhnirea o cuprinse iarăşi. Un viitor negru,

pustiu, se desfăşura înaintea ei, dacă rămânea despărţită de soţul iubit.

Nu cumva căzuse în mâinile urmăritorilor săi? Nu cumva fusese împuşcat de cekişti, din pricina grozavei bănuieli ce plutea deasupra capului sau? Gândindu-se, numai, că lucrul acesta ar fi cu putinţă, Nataşa se simţea cea mai nenorocită fiinţă de pe pământ.

Cu timpul începu să-i fie foarte greu să-şi ia o înfăţişare prietenoasă, când Lotar şi Kurt se iveau la doamna Libaud. Şi mai ales când zărea, privirile drăgăstoase ale tânărului diplomat, o teamă nespusă copleşea inima bietei prinţese.

Nu, numai asta nu! Să pricinuiască iarăşi dureri unui om nobil, care nutrea o dorinţă ce nu se putea împlini niciodată?

Fără ştirea ei, Nataşa avea un aliat foarte credincios. Era Lotar Wengeler, care urmărea cu îngrijorare zbuciumul sufletesc al prietenului său. Pe de altă parte, însă, vedea că Nataşa tresărea întotdeauna şi rămânea încruntată, când Kurt se apropia de dânsa mai mult decât ar fi fost normal. Din această pricină, Lotar îşi pusese în gând să se folosească de cel dintâi prilej şi să vorbească deschis prietenului său.

Într-una din zile, prilejul se ivi. Tânărul diplomat venise să-l ia pe Lotar de la birou şi pornise împreună cu el, spre locuinţa provizorie a Nataşei.

— De ce eşti atât de grăbit, dragul meu? întrebă Lotar la un moment dat cu un zâmbet fin pe buze. Nu cumva ţi-e teamă că n-ai să mai dai ochii cu zeiţa visurilor tale?

O roşeaţă vie acoperi chipul lui Kurt von Tollwitz.

— Ah, tu nu ştii ce înseamnă dragostea! răspunse el. Altminteri m-ai înţelege foarte bine!

— Nu tăgăduiesc, am rămas străin de acest simţământ, care face ca bărbaţii să devină nişte unelte în mâinile femeilor.

— Ah, Lotar, ai vederi atât de înguste! murmură Kurt.

— Îţi doresc din toată inima să nu regreţi niciodată că n-ai fost şi tu ca mine! răspunse celălalt, cu seriozitate.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Lucrul e foarte simplu, dragul meu… Ţii la această Lydia, al cărei nume de familie nici nu-l ştii măcar. Vezi, nu pretind că sunt cine ştie ce mare cunoscător la femei, totuşi pot afirma cu hotărâre că dragostea ta n-are sorţi de izbândă. Această fată nu-ţi împărtăşeşte simţămintele.

Kurt von Tollwitz rămase locului, răsuflatul din greu.

— Ţi-a spus ea asta? întrebă el, punând mâna pe umărul prietenului său.

— Nu, totuşi pot să-mi dau seama fără s-o fi auzit din gura ei.

Un zâmbet de bucurie încolţi pe chipul tânărului îndrăgostit.

— Atunci, n-am de ce mă teme, dragul meu! răspunse el. Sunt

încredinţat că voi cuceri inima Lydiei, căci o voi înconjura cu atâta dragoste, încât s-o aduc la aceleaşi sentimente.

— Numai să nu îmbătrâneşti până atunci, replică Lotar.

— Prea vezi lucrurile în negru, prietene! zise celălalt, cu însufleţire. Întotdeauna te-ai gândit la ce e mai rău. Până mai deunăzi o socoteai complicea unui criminal şi acum, în sfârşit, îţi dai şi tu seama că te-ai înşelat amarnic…

— Da, ce-i drept, m-am înşelat în această privinţă, recunoscu Lotar Wengeler. Cu toate astea rămân la ceea ce-ţi spuneam adineauri… Eu, în locul tău, n-aş fi atât de încrezător în izbândă, şi prăbuşirea de pe înălţimile la care te-ai ridicat ar putea să fie hotărâtoare pentru viaţa ta.

Kurt von Tollwitz se simţi nespus de îndurerat. Totuşi, îşi puse în gând să dovedească prietenului său că se înşela. Oare, zâmbetul ei sfios, tresăririle Lydiei, roşeaţa uşoară care îi acoperea obrajii, nu erau destule dovezi că-i împărtăşea dragostea?

Fireşte, nimeni nu putea şti ce se petrece în sufletul frumoasei fete, nimeni nu putea ghici tâlcul privirilor ei – totuşi, trebuia să se găsească un bărbat care să-i câştige încrederea. Şi, acest bărbat avea să fie el, Kurt von Tollwitz.

În acea zi, tânărul diplomat avu prilejul să schimbe cu Nataşa câteva cuvinte între patru ochi. Menajera şi Lotar se aflau în salon, unde urma să se servească ceai. Kurt se duse în odaia Nataşei şi o surprinse ştergându-şi ochii înaintea oglinzii.

— Plângi, Lydia? întrebă el, îngrijorat. Ce înseamnă asta?

— Nu, te înşeli. Mă simt cam obosită şi de aceea mi-am spălat ochii cu apă rece.

Cu toate astea, Kurt citi pe faţa ei că nu spusese adevărul. Deodată, copleşit de iubire, tânărul se apropie de frumoasa fată, care se dădu înapoi cu frică.

— Ce-i cu dumneata, Lydia? exclamă el, dezamăgit.

Prinţesa vru să-şi repare greşeala, căci nu putea să jignească un om atât de nobil. De aceea îi cuprinse mâna şi zise, cu glas rugător:

— Iartă-mă… sunt uneori atât de stângace şi nerecunoscătoare!

Chipul tânărului se însenină iarăşi. Dorinţa ei de a nu-l mâhni, o socoti Kurt drept o mărturie a dragostei ce i-o purta. Copleşit de bucurie, îşi trecu braţul pe după mijlocul ei şi, în timp ce Nataşa căuta să se desprindă din îmbrăţişarea lui, el se plecă spre dânsa, încercând s-o sărute…

În acea clipă se auziră paşi pe coridor. Ivirea lui Lotar salvă pe prinţesă din situaţia neplăcută în care se afla.

Adunaţi în jurul mesei, cei patru oameni păreau foarte voioşi, mai ales că tânărul diplomat nu fusese niciodată într-o dispoziţie atât de bună.

Sărmanul, nici nu bănuia măcar cât de puţin îndreptăţită era veselia lui!

În cele din urmă, cei doi prieteni îşi luară rămas bun de la Nataşa şi doamna Libaud.

Când se văzu singură, Nataşa izbucni în plâns. Nu, nu mai putea să rămână în această casă, căci nu voia să pricinuiască o mâhnire atât de adâncă mărinimosului ei ocrotitor.

Dar în cazul acesta s-ar vedea iarăşi rătăcind pe străzi, fără adăpost, fără niciun sprijin. Încotro să se îndrepte? Cine i-ar fi dat găzduire? Ah, dacă s-ar fi putut înapoia în Rusia, la bătrâna Saşa, unde ar fi fost în siguranţă! Dar era cu putinţă una ca asta?

În ultimul timp auzise vorbindu-se mult despre grozăviile care se petreceau în Rusia, sub noul regim. Fireşte, trebuia să fie ceva adevărat din toate astea. Aşadar, nu se putea încumeta să se înapoieze în patrie.

— Dar unde o fi nobila doamnă, care a fost atât de mărinimoasă cu mine şi m-a îngrijit ca o adevărată mamă? se întrebă ea, deodată.

În zadar, însă, căci nu izbuti să găsească răspuns nici la această întrebare.

Ce-i drept, avea iarăşi în jurul ei oameni prietenoşi, însă trebuia neapărat să se despartă de ei, căci altminteri ar fi fost nevoită să pricinuiască o mare durere aceluia care fusese atât de bun cu dânsa.

Cei doi prieteni mergeau tăcuţi spre casă. Deodată, tânărul diplomat cuprinse braţul prietenului său şi zise cu faţa strălucind de bucurie:

— Te-ai înşelat, Lotar… ştiu că mă iubeşte!

Lotar Wengeler îl privi mirat.

— Serios? exclamă el, vesel. Ai vorbit cu dânsa?

— Nu prea… totuşi, sunt sigur că nu mă înşel.

Şi istorisi prietenului său ceea ce se petrecuse în odaia Nataşei.

— Aşadar, am picat tocmai atunci când nu trebuia? glumi Lotar, după ce tânărul diplomat îşi sfârşi scurta povestire.

— Da, cam aşa e, totuşi nu ţi-o iau în nume de rău! răspunse Kurt. Ah, dacă ai şti cât sunt de fericit!

— În cazul acesta, dă-mi voie să te felicit, dragul meu!

Zicând aceasta, strânse mâna îndrăgostitului, deşi se îndoia dacă frumoasa fată împărtăşea, într-adevăr, simţămintele prietenului său.

A doua zi, făcură cu toţii o plimbare pe jos. Lotar Wengeler care rămăsese ceva mai în urmă, cu Nataşa, îi întinse deodată mâna, zicând:

— Felicitările mele, Lydia, îţi doresc din toată inima să fii fericită!

— Ce… ce vrei… să spui cu asta? bâigui fata, holbând ochii la el.

— Cum, nu te-ai logodit cu prietenul mea?

— Eu? Ah, cum a putut spune asta? murmură Nataşa. Nu-l pot mâhni, căci e atât de bun cu mine… totuşi trebuie să afle că… sunt căsătorită şi-mi iubesc soţul mai presus de orice.

Lotar Wengeler o privi uimit.

— Sărmanul meu prieten! şopti el apoi. Vezi, mi-am închipuit eu că va suferi o groaznică dezamăgire! Ce-i de făcut acum, Lydia? se adresă el însoţitoarei sale. Trebuie neapărat să te îndepărtezi de dânsul, căci nu trăieşte decât pentru dumneata… Tare mi-e teamă că această lovitură îl va îndurera pentru totdeauna!

— Bine, dar eu n-am nicio vină! murmură Nataşa, abia stăpânindu-şi lacrimile.

— Fii liniştită, draga mea! zise Lotar, luând-o de mână. Ştiu că dumneata nu eşti vinovată… Cu toate astea trebuie să dispari din preajma lui Kurt, înainte ca patima sa să se transforme într-o văpaie mistuitoare.

Nataşa clătină capul în semn de încuviinţare.

Doamna Libaud şi Kurt von Tollwitz rămaseră tocului, ca să-şi aştepte tovarăşii.

— Sunt aliatul dumitale… Te poţi bizui pe mine! şopti Lotar, repede, strângând mâna Nataşei, care îl privi plină de recunoştinţă.

În aceeaşi zi, Kurt primi o scrisoare de la mama lui, care locuia la Berlin, unde trăia din pensia rămasă de pe urma răposatului ei soţ, fost consilier de Stat.

— Ascultă-mă, Kurt! zise deodată Lotar Wengeler, apropiindu-se de prietenul său. Ce-ar fi dacă Lydia ar ţine tovărăşie mamei tale, care locuieşte singură în casa aceea mare? Peste şase luni îţi vei termina misiunea ta aici, astfel că vei putea să te înapoiezi la Berlin, unde vei rămâne lângă aceia care îţi sunt dragi. Ia gândeşte-te, dacă ar mai sta la Paris, sărmana fată ar fi veşnic în primejdie să se întâlnească cu ticălosul acela care a chinuit-o atâta vreme.

La început Kurt von Tollwitz se împotrivi, dar în cele din urmă îşi dădu seama că prietenul său avea dreptate. Cât de uşor s-ar fi putut întâmpla ca Lydia să se întâlnească cu omul acesta! Şi asta trebuia evitat cu orice chip! În Germania, la mama lui, tânăra era în siguranţă. Aşadar, îi scrise numaidecât acesteia ceea ce îşi pusese în gând.

Peste câteva zile primi răspunsul. Mama lui îi scria că tânăra fată va fi oricând binevenită în casa ei.

Până acum, Nataşa se străduise din răsputeri să nu rămână niciodată singură cu tânărul diplomat, căci de la convorbirea ei cu Lotar începuse să-i fie teamă de el. Din această pricină, Kurt von Tollwitz nu aflase încă adevărul cu privire la sentimentele ei.

În sfârşit sosi şi clipa despărţirii. Între timp, Lotar îi dăduse instrucţiunile trebuincioase.

— Nu-ţi pierde cumpătul, draga mea! îi spusese el. Dacă vei avea

nevoie de un prieten mi te poţi adresa plină de încredere, căci voi fi întotdeauna gata să-ţi vin în ajutor.

— Ah, îmi pare atât de rău că nu pot destăinui prietenului dumitale, adevărul! murmură Nataşa, cu lacrimi în ochi. Kurt e un om atât de bun!

— Cu toate astea, n-avem încotro! răspunse Lotar Wengeler. Vei pleca la mama lui şi, după ce-ţi vei fi găsit un adăpost sigur, te vei despărţi de dânsa. În acelaşi timp, vei trimite prietenului meu o scrisoare din care va afla totul. Mai bine să ştie un adevăr trist, decât să plutească mereu într-o stare de nesiguranţă chinuitoare!

După ce-şi făcuse pregătirile de drum, Nataşa pornise spre gară, însoţită de cei doi prieteni.

Când îşi făcură apariţia pe peron, privirile tuturor se îndreptară cu admiraţie spre frumoasa femeie. Un bărbat, care stătea la fereastra unui compartiment, tresări uşor când dădu cu ochii de dânsa, apoi se întoarse şi strigă ceva îndărătul său. Câteva femei sulemenite se iviră alături de el, scoţând exclamaţii de uimire.

Cei doi prieteni păreau foarte stingheriţi din pricina acestor mărturii de admiraţie. Din fericire, nu mai era mult până la plecarea trenului, astfel că în curând avea să scape de situaţia lor neplăcută. Kurt cuprinsese mâinile Nataşei şi privirile sale pline de dragoste erau aţintite asupra ochilor ei minunaţi.

În cele din urmă, prinţesa se apropie de Lotar Wengeler şi-i întinse mâna.

— Rămâi cu bine! zise ea, cu glas tremurător.

Tânărul se plecă şi-i sărută mâna, apoi îi ajută să urce în vagon.

Un suspin de uşurare scăpă de pe buzele Nataşei, în timp ce Kurt von Tollwitz tremura de emoţie. Sărmanul îndrăgostit ar fi vrut s-o sărute, dar ea se depărtase. Ce însemna, oare, aceasta?

Nataşa se ivi la fereastra compartimentului, însă chiar în acea clipă trenul se puse în mişcare şi, după puţin timp, dispăru din ochii celor doi prieteni.

Deşi se simţea adânc îndurerată, totuşi o linişte mare cuprinse inima Nataşei, gândindu-se că izbutise să scape din primejdia care plutise asupra ei.

Da, Kurt von Tollwitz fusese o primejdie pentru, dânsa, căci tânărul n-ar mai fi putut să se stăpânească multă vreme.

Cei doi prieteni părăsiră gara. Lotar îşi luase prietenul de braţ conducându-l prin înghesuiala mulţimii.

— Capul sus, Kurt, totul are să se întoarcă în bine! zise el, deodată, auzind suspinele celuilalt…

Tânărul diplomat îşi îndreptă trupul şi un zâmbet se ivi pe buzele sale, în timp, ce păşeau pe străzile însufleţite ale marelui oraş.

Partea a şasea

262. Norocul unui ticălos

Doctorul Barickin renunţase deocamdată la planul său de a părăsi Parisul, căci viaţa de noapte a Oraşului-Lumină îl atrăgea nespus. În ultimele săptămâni, dusese un trai foarte modest – acum, însă avea buzunarele doldora de bani, astfel ca-şi putea îngădui să petreacă la Paris, măcar o zi şi o noapte, aşa cum îşi dorea el.

Îşi schimbă deci dintr-odată hotărârea şi porunci şoferului să-l ducă într-un hotel de mâna întâi, unde coborî, dându-se iarăşi drept un nobil rus.

După ce luă o cină îmbelşugată în restaurantul hotelului, Barickin îşi roti privirile în jurul său, admirând toaletele elegante şi preţioasele bijuterii ale femeilor, care sclipeau în multe culori.

La un moment dat, întoarse capul fără să vrea, dar în clipa următoare o exclamaţie de uimire îi scăpă de pe buze.

O femeie zveltă, foarte elegantă, cu ochi visători şi faţa palidă, stătea singură la una din mese, cu privirile ţintă spre el. Barickin nu-şi pierdu cumpătul, ci o străfulgeră cu ochii săi diabolici, apoi se ridică de la masă încetişor.

În aceeaşi clipă, femeia se ridică şi ea, păşind ca o somnambulă în urma medicului.

Nimeni nu băgase de seamă această scenă.

Fără să se poată împotrivi câtuşi de puţin puterii tainice care o atrăgea spre ticălosul medic, femeia îl urmă la o mică depărtare, deşi celălalt nu-i adresase până acum niciun cuvânt.

Barickin intră într-o încăpere, unde aşteptă liniştit până ce femeia trecu pragul şi rămase nemişcată, cu privirile rătăcite.

— Dormi! şopti medicul, cu glas poruncitor.

În acelaşi timp îi atinse ochii şi fruntea, apoi o conduse la un scaun şi-i ordonă să ia loc.

Un zâmbet batjocoritor se ivi pe buzele lui.

— Mă ascultă orbeşte! murmură el. E un medium extraordinar de bun… Hm, cine ştie ce foloase mai pot trage din această întâlnire neaşteptată!

— De unde vii? întrebă el, adresându-se femeii hipnotizate.

— Din Anglia, răspunse ea, cu glas slab.

— Nu din Rusia?

— Înainte de a sosi în Anglia, am locuit în Rusia.

— Şi cum ai scăpat din casa distrusă de explozie?

— Am fugit împreună cu Boris Verodin, care m-a dus pe bordul unui vapor. În timpul drumului am fost urmăriţi de un vas duşman, până ce ne-am ciocnit cu o mină plutitoare… Boris Verodin, însă, a izbutit să mă salveze, ducându-mă în Anglia, după ce am zăcut multă vreme bolnavă într-un sat de pe coasta Finlandei.

Un fior străbătu trupul medicului, când auzi numele tânărului revoluţionar. Acesta era omul care cunoştea taina comorii dispărute.

O sclipire de lăcomie se ivi în ochii lui Barickin. Nu cumva era cu putinţă să ajungă la Boris Verodin, folosindu-se de înrâurirea lui asupra acestei fete lipsită de voinţă? Nu cumva putea să pună mâna pe îndrăzneţul tânăr şi să-i smulgă taina atât de însemnată?

În primul rând, însă, trebuia să procedeze cu multă băgare de seamă şi să afle de la fată tot ce ştia dânsa.

Deodată, zări inelul de pe degetul ei.

— Eşti căsătorită? întrebă el, repede.

— Da.

— Cu cine?

— Cu Pat Lincoln.

Aventurierul rămase pe gânduri, căci numele i se părea cunoscut. În cele din urmă, îşi aminti că la Londra există o bancă mare, foarte veche, care se bucura de acelaşi renume ca şi banca Rotschild. Nu cumva izbutise Agata să intre în sânul bogatei familii Lincoln? Nu cumva se căsătorise cu unul din fiii cunoscutului bancher şi era acum în călătorie de nuntă?

— Soţul tău e rudă cu bancherul Fred Lincoln? întrebă Barickin.

— Da, e fiul său.

Un zâmbet diabolic schimonosi chipul medicului.

— Hm, pe semne că m-am născut în zodia porcului! Altminteri nu mi-ar fi căzut în mână această comoară, tocmai acum, când îmi pusesem în gând să părăsesc Parisul! îşi zise el, plin de bucurie.

— Şi unde voiaţi să plecaţi de aici? se adresă din nou tinerei femei, în care cititorii noştri au recunoscut, desigur, pe fosta lui logodnică, fiica profesorului Protoff.

— N-avem o ţintă hotărâtă, dar plănuisem să plecăm în Spania, răspunse ea.

Barickin rămase iarăşi pe gânduri câteva clipe.

— Unde se află acum Boris Verodin? întrebă el, apoi.

— Pe Riviera, dar nu ştiu în ce loc anume.

— Aha, pe Riviera. Ascultă-mă ce-ţi spun… Vei îndupleca pe soţul tău să plece pe Riviera. N-ai să-i dai pace, până ce nu-ţi va împlini dorinţa! Peste opt zile, la aceeaşi oră, ne vom întâlni în faţa cazinoului din Monte Carlo. Uită-te la ceas, ce oră e acum?

— Unsprezece noaptea.

— Bine, nu uita ora şi ziua! Nu-ţi e îngăduit să întârzii! În acelaşi timp, cred că vei fi destul de vicleană, depărtându-te de soţul tău în aşa chip, ca să nu te poată împiedeca să duci la îndeplinire, poruncile mele… Ai înţeles?

— Da, am înţeles totul!

Tocmai voia s-o lase să plece, când un plan diabolic încolţi în mintea ticălosului.

— Ai multe giuvaieruri? întrebă el.

— Da, Pat mi-a dăruit bijuterii foarte preţioase.

— În ce cameră locuiţi?

— În camera numărul trei sute douăzeci şi cinci.

— La ora trei noaptea vei coborî din pat în aşa fel ca să nu-ţi trezeşti soţul. După ce vei înveli bijuteriile într-o batistă, te vei apropia de uşă, pe care o vei deschide cât un lat de palmă. Eu te voi aştepta de partea cealaltă, pentru a lua giuvaierurile în primire. Îţi atrag atenţia însă, că nu trebuie să faci nici cel mai mic zgomot. Ai înţeles?

— Da. Am înţeles.

Barickin îi trecu mâna peste ochi şi în clipa următoare sărmana femeie privi mirată în jurul ei, neştiind unde se află. După ce zări pe medic, care stătea la fereastră cu spatele spre dânsa, fără să se sinchisească de prezenţa ei, Agata se ridică de pe scaun, porni spre uşă abia ţinându-se pe picioare, apoi ieşi în coridor.

Nu apucase să facă decât vreo câţiva paşi, când Pat Lincoln se ivi din celălalt capăt ai coridorului. Un zâmbet de fericire însufleţea chipul său palid.

— Slavă Domnului că te văd iarăşi lângă mine! murmură el cu duioşie. Dacă ai şti ce spaimă am tras, când nu te-am mai găsit la masă! Chelnerul îmi spusese că te vei fi înapoiat în odaie, dar nici acolo n-am dat de tine… Unde ai fost, scumpa mea?

Agata zâmbi încurcată, căci nu ştia ce să răspundă.

— Voiam… să mă înapoiez în odaie, Pat… Se vede, însă, că am rătăcit drumul, zise ea, în cele din urmă.

— Nu mai înţeleg nimic! replică tânărul, privind îngrijorat spre soţia lui, a cărei purtare i se părea foarte ciudată.

Totuşi, când frumoasa femeie îl luă de braţ păşind alături de el, Pat Lincoln se simţi din nou cel mai fericit om de pe pământ. Da, soţia lui îl iubea, căci îşi dăduse seama că dragostea ei pentru Boris Verodin era o dragoste nenorocită.

În timpul mesei, Agata părea, însă, foarte gânditoare.

— Pat unde voiam noi să plecăm zilele acestea? întrebă ea, deodată.

Tânărul o privi mirat, neştiind ce rost avea această întrebare. Doar stabiliseră împreună programul călătoriei lor de nuntă şi, când colo, soţia lui părea ca picată din cer!

— Bine, scumpa mea, n-am stabilit amândoi drumul pe care avem să-l urmăm? răspunse el. După ce vom admira comorile de artă ale Parisului, vom pleca la Biarritz unde vom rămâne opt zile, apoi vom străbate Spania, urmând să ne înapoiem pe Riviera, dacă Reginald va mai fi acolo.

— Nu s-ar putea să plecăm întâi pe Riviera? murmură ea, aţintind asupra lui o privire rugătoare.

O umbră de durere întunecă chipul tânărului. Nu cumva soţia sa se mai gândea la Boris Verodin? Oare nu izbutise să-şi înăbuşe patima ca o atrăgea spre acest om?

— Nu te înţeleg, draga mea! zise Pat. De ce vrei cu tot dinadinsul să-mi răpeşti o mare bucurie? Ştii doar că n-am fost încă niciodată în Spania, pe câtă vreme Riviera am vizitat-o adeseori. De altminteri ne ducem şi acolo, dar vreau să văd întâi Spania.

Agata clătină capul şi o cută adâncă se săpă pe fruntea ei. Pat cunoştea acest semn – era dovada unei hotărâri de la care nimeni nu putea s-o abată.

— De ce nu vrei să plecăm pe Riviera? întrebă ea, cu oarecare asprime în glas.

Tânărul încercă s-o înduplece, dar cu cât stărui mai mult, cu atât mai încăpăţânată se arătă soţia lui, care nu voi cu niciun chip să renunţe la hotărârea luată.

În cele din urmă, Agata începu să plângă. Pat Lincoln privi neliniştit în jurul său. Câteva mese mai erau ocupate şi consumatorii păreau că urmăresc neplăcuta scenă. În afară de asta, însă, fiul bancherului îşi iubea prea mult soţia ca să se împotrivească cererii ei. Ce-i drept, luase bilete circulare, astfel că schimbarea programului însemna pierderea lor – dar banii n-aveau mare însemnătate în acest caz. Singurul lucru care îl întrista era gândul că soţia lui voia să plece pe Riviera numai spre a-l vedea pe Boris Verodin.

— Linişteşte-te! şopti el, cu duioşie, cuprinzându-i mâna. Iată, sunt gata să-ţi împlinesc dorinţa! Plecăm întâi pe Riviera… numai fii iarăşi bună cu mine…

Agata încuviinţă plină de bucurie, dar în clipa următoare rămase din nou pe gânduri.

— Ei, tot nu s-a isprăvit? întrebă el, bănuitor, presimţind o altă toană de a soţiei sale.

— Când plecăm?

— Peste vreo două săptămâni. După ce vom fi văzut toate minunăţiile Parisului, scumpa mea!

— Nu. Vreau să plecăm peste şase zile!

— Cum? De ce atât de curând? Nu mai înţeleg nimic… Agata, pari schimbată cu desăvârşire! Spune-mi, ce te atrage pe Riviera?

— Aş vrea… nu, nu mă atrage nimic, dar îmi închipui că trebuie să

fie minunat să locuieşti acolo în vremea asta.

Pat încercă să ia lucrările în glumă, astfel că ridică ameninţător degetul şi zise, zâmbind:

— Tare mi-e teamă că eşti stăpânită de patima jocului! Nu cumva vrei să-ţi încerci norocul la cazinou?

— Da. Da, vreau să-mi încerc norocul! murmură ea. Aşadar, plecăm peste cel mult şase zile?

Pat Lincoln oftă, fără să răspundă nimic. Agata, însă, nu-l lăsă în pace, până ce nu-i făgădui că vor părăsi Parisul în mai puţin de o săptămână.

De când se căsătorise cu dânsa, Pat trăise numai clipe fericite, căci ea părea într-adevăr femeia care să poată face fericit un bărbat. De ce se schimbase dintr-odată? Ce rost avea această încăpăţânare?

La un moment dat, în mintea lui se trezi bănuiala că Agata nu-i va aduce fericirea atât de mult visată. Până acum împlinise toate dorinţele pe care le citea în ochii soţiei sale – de astă dată, însă, această cerere ciudată strecurase o umbră de îndoială în sufletul său.

Cu toate astea, supărarea tânărului nu ţinu mult, căci Agata deveni iarăşi drăgăstoasă cu el. Timpul trecu repede şi, când priviră în jurul lor, îşi dădură seama că rămăseseră singuri în restaurant.

Se retraseră deci în odaia lor. Mai ales că Pat era foarte obosit şi voia să se culce mai devreme.

Peste câteva minute tânărul soţ se şi afla în pat. Privind cu coada ochiului spre frumoasa femeie, care deschisese dulapul şi depuse cerceii într-o casetă aurită. La nunta lor, bătrânul bancher le dăruise această casetă, pe al cărei capac erau fotografiile tinerilor soţi, iar înăuntrul ei un minunat colier de perle, demn să împodobească şi gâtul unei regine.

Zâmbind binevoitor, Pat o văzu dezmierdând cu degetele ei delicate, preţioasele bijuterii care se aflau în casetă. După cât se părea, îi plăceau mult giuvaierurile – deşi până acum nu lăsase să se întrevadă această pasiune. Ba dimpotrivă, Pat fusese încredinţat că soţia lui nu pune mare preţ pe asemenea obiecte.

Probabil că se înşelase, însă, căci Agata scoase colierul din casetă şi-l puse la gât, apoi se privi în oglindă, cu ochi scânteietori. De asemenea o văzu prinzându-şi în păr minunata diademă cu briliante şi punându-şi pe degete inelele, pe care le mângâie cu priviri duioase.

În cele din urmă, învins de oboseală, Pat Lincoln căzu într-un somn adânc.

La un moment dat, în somn, simţi o adiere uşoară peste faţa lui. Tânărul se trezi şi se ridică în capul oaselor. Încăperea era luminată de o lampă, acoperită cu un abajur de mătase roşie.

Pe unde năvălise înăuntru aerul care îi mângâiase faţa? Privirile i se îndreptară spre fereastră – dar aceasta era închisă.

Sprijinit în cot, Pat Lincoln rămase cu ochii ţintă la soţia lui, care dormea liniştită. Se simţi, atât de fericit! Fără această fiinţă, viaţa n-ar fi avut niciun farmec pentru el, căci Agata era soarele care îi lumina existenţa.

Doctorul Barickin ajunse în odaia lui, răsuflând din greu. Avusese noroc şi de astă dată, căci nu-l văzuse nimeni.

După ce desfăcu batista de mătase, împrăştie pe masă giuvaierurile, care scânteiau în mii de culori şi începu să le mângâie cu degete tremurătoare. Se pricepea el la bijuterii şi îşi dădu repede seama că prada era în valoare de cel puţin douăzeci de mii de lire sterline.

Un zâmbet diabolic încolţi pe buzele lui.

— Frumoasă lovitură! murmură el, mulţumit.

Îşi făcuse rost de o barbă căruntă şi mai avea o licoare pentru piele, care urma să-l transforme într-un oriental. Cu ajutorul acestora îşi pusese în gând să joace o festă oamenilor prefectului poliţiei, arătându-le că poate părăsi Parisul când voia.

— Mititica o să aibă o surpriză neplăcută când s-o trezi din somn mâine dimineaţă! îşi zise el. Fireşte că dispariţia bijuteriilor o să pună pe picioare tot hotelul, dar toate cercetările vor rămâne fără niciun rezultat, căci n-am lăsat nici cea mai mică urmă…

Se trezi pe la patru dimineaţa. Deşi spusese că va pleca abia la şapte, totuşi nu putea să aştepte până la descoperirea furtului.

Portarul îi duse valiza în maşina hotelului, care porni spre Gara de Nord.

De acolo, însă, Barickin luă iarăşi o maşină, poruncind şoferului să-l transporte la altă gară, cu gând să scape astfel de eventualii săi urmăritori.

Deoarece mai erau câteva zile până la întâlnirea lui cu Agata, se hotărî să plece întâi la Marsilia, urmând ca de acolo să pornească spre sudul Franţei.

— Trebuie neapărat să fac să sară banca la cazinou! îşi zise el. De altminteri, acum am descoperit un izvor de bani, care nu va seca niciodată, astfel că voi putea să pontez pe sume oricât de mari.

263. Pe urmele misteriosului Longlin

Boris Verodin rămase ca trăsnit, când citi telegrama care îi vestea moartea soţiei sale.

— Nataşa nu mai e printre cei vii… n-am s-o mai văd niciodată… fericirea mea s-a spulberat! murmura el, cu mâinile încleştate de marginea carlingii.

Oare acesta era sfârşitul luptei sale pentru fericire? Scumpa lui

soţie, minunata floare de pe malul Volgăi plecase din lumea celor vii?

Pentru prima oară în viaţa lui, Boris Verodin nu izbuti să-şi stăpânească lacrimile care îi năvăliseră în ochi. De aceea luptase, înfruntând cu semeţie primejdiile pe care soarta i le scosese în cale? De aceea înlăturase piedicile pe care le întâlnise în viaţă?

Ceva fusese smuls din inima lui, pricinuindu-i o rană nespus de dureroasă, care nu mai putea fi tămăduită niciodată. O soartă crudă îşi bătuse joc de el, răpindu-i cea din urmă bucurie care îi mai rămăsese în viaţă. Căci tânărul revoluţionar îşi dăduse seama demult că idealul pentru care luptase atâta vreme suferise o înfrângere ruşinoasă. Sub noul regim se petreceau aceleaşi ticăloşii ca şi sub domnia Ţarului. Fraţii se duşmăneau între ei; prietenii îşi zâmbeau, dar se foloseau de cel dintâi prilej pentru a se distruge unul pe altul. Boris ştia că visul său n-avea să se înfăptuiască niciodată, căci omenirea se mistuia în lupta ei pentru aur. Singura mângâiere o găsise în dragostea lui nemărginită, în devotamentul pe care îl purta scumpei sale soţii.

Şi acum, totul se spulberase… viaţa lui, fericirea lui se risipise, odată cu moartea fiinţei dragi.

— Dumnezeule, de ce mi-ai făcut asta? murmură el, ascunzându-şi faţa în mâini.

Abia înainte cu câteva ceasuri, curajosul luntraş era însufleţit de dorinţa vie de a risipi învinuirea care plutea asupra lui. Acum, însă, nu-i mai păsa de nimic. La ce bun să descopere hoţii comorii dispărute din pivniţa mănăstirii? Statul n-avea decât să se ocupe el de asta!

Boris rămase multă vreme nemişcat, cu privirile aţintite în zarea albastră. Aproape că nu-şi mai dădea seama ce se petrece în jurul său.

Oare nu era şi el ca un corăbier, care pluteşte fără cârmă, pe o mare înfuriată? Oare nu ajunsese şi el jucăria soartei vitrege?

Abia după câteva ceasuri, Boris Verodin se mai linişti puţin, izbutind să ia o hotărâre.

— Dumnezeu nu mi-a îngăduit să-mi îmbrăţişez soţia… nu mi-a îngăduit să rămân învingător în lupta înverşunată pe care am dus-o pentru a-mi câştiga fericirea… Da, m-a pedepsit fiindcă am pierdut credinţa în El…

Se ridică de la locul său, cu o hotărâre neclintită întipărită pe faţă. Privirile i se aţintiră asupra pilotului care părea ţintuit în scaunul lui.

— Hm, o să facă ochi mari, când va coborî pe pământ şi va vedea că tovarăşul său a dispărut! murmură revoluţionarul. Dar trebuie… n-am încotro… peste câteva minute Boris Verodin nu va mai fi printre cei vii…

Vru să se aplece peste marginea avionului, dar în acea clipă i se păru că aude un glas puternic, strigându-i:

— Renunţi la viaţă? Tocmai tu, care ai înfruntat moartea de atâtea ori, care ai dat dovadă că nimic nu te poate înfricoşa? Oare nu eşti

demn de un sfârşit mai puţin ruşinos?

Boris Verodin se aşează din nou, renunţând la hotărârea sa de a-şi pune capăt zilelor.

Nu, nu trebuia să se lase doborât nici de această lovitură! Doar avea de dus la îndeplinire atâtea misiuni pe lumea asta? În primul rând, descoperirea hoţilor, apoi trebuia să cerceteze ce se petrecuse cu Irina, care dispăruse de atâta vreme. Şi, afară de aceasta, prinţul Potcikev, căruia îi jurase răzbunare, se mai afla în viaţă!

Aşadar, trebuia să trăiască, trebuia să înfrunte cu curaj vitregia soartei, pentru a-şi împlini menirea lui pe acest pământ.

Încetul cu încetul, Boris Verodin izbuti să-şi zăgăzuiască deznădejdea. Oare moartea nu adusese deznădejde în sânul atâtor familii? Oare văduvele şi orfanii nu suportaseră cu bărbăţie pierderea celor căzuţi pe câmpul de luptă?

Fireşte, icoana soţiei sale va rămâne mereu vie în inima lui, totuşi aceasta nu-l va împiedeca să-şi facă datoria până la capăt.

În acest timp, avionul zbura deasupra Franţei. Oraşe minunate, ogoare întinse, fluvii argintii se desfăşurară dedesubtul lor, până ce în zare se ivi coasta mării Mediterane.

Boris Verodin urmărea mişcările tânărului aviator, care conduse aparatul cu multă dibăcie şi ateriză pe un platou din apropierea mării.

— Nu e aşa, c-a fost minunat? întrebă Reginald Lincoln, după ce sărise din carlingă. Rar mi s-a întâmplat să am o vreme atât de frumoasă!

— Într-adevăr, vremea a fost frumoasă! încuviinţă Boris, dus pe gânduri.

În cele din urmă, coborî şi el din avion şi înmână pilotului actele sale, pentru ca acesta să îndeplinească formalităţile vamale.

Reginald, care nu băgase de seamă tristeţea tovarăşului său, porni repede spre biroul aerodromului, unde zăbovi vreun sfert de ceas, apoi se înapoie însoţit de un mecanic francez, care îi ajută să ducă avionul în hangar.

— Aşa, deocamdată poate să stea aici! zise aviatorul, zâmbind. Acum să dăm o raită prin împrejurimi şi, afară de asta… dar ce-i cu dumneata, domnule Verodin? se întrerupse el, deodată, aţintind o privire cercetătoare asupra tovarăşului său.

— Nu-i nimic! răspunse Boris, în timp ce ieşeau pe poarta aerodromului. Cred că-ţi aminteşti că în clipa când ne-am luat zborul, mi s-a adus o telegramă…

— Da, îmi amintesc, dar sper că nu cuprindea o veste tristă. Nu te-am întrebat încă nimic despre asta… căci în timpul zborului un pilot trebuie să lase orice altă preocupare la o parte şi să rămână cu atenţia încordată asupra aparatului său…

— Da, ştiu asta! încuviinţă Boris. Din păcate, am primit o veste

nespus de tristă… telegrama mă înştiinţa de moartea soţiei mele!

Reginald Lincoln rămase înmărmurit.

— E îngrozitor! murmură el apoi, cuprinzând mâna celuilalt.

Cei doi bărbaţi păşiră tăcuţi pe aleile umbrite de palmieri şi, după un sfert de ceas, înaintea lor se desfăşura marea albastră, pe apele căreia fâlfâiau pânzele albe ale corăbiilor.

— Trebuie să-ţi dau lămuriri, zise Boris Verodin aşezându-se pe o piatră de pe ţărm. Aşadar, ţi-am spus că am primit o telegramă cuprinzând trista veste a morţii soţiei mele… De emoţie, telegrama mi-a scăpat din mâini, căzând în mijlocul celor care au rămas pe platou…

— Dar cine ţi-a trimis-o, domnule Verodin? întreba Reginald.

— Bătrâna cameristă a soţiei mele.

— Nu cumva e vreo greşeală la mijloc?

— Nu cred să fie vreo greşeală…

— Şi ce ai de gând să faci acum, domnule Verodin? Dacă vrei să pleci în Rusia, îţi stau la dispoziţie…

Revoluţionarul zâmbi îndurerat.

— Eşti un om plin de curaj, domnule Lincoln, răspunse el. Însă, chiar dacă drumul n-ar fi atât de primejdios, tot nu ţi-aş primi propunerea, căci nu-mi place să mă joc cu vieţile semenilor mei… În Rusia există un tribunal, Ceka, şi nu-ţi doresc defel să cazi în mâinile oamenilor săi… Deocamdată însă, nici nu poate fi vorba de plecarea mea în Rusia, căci am de îndeplinit aici o misiune foarte însemnată. După aceea mă voi duce să plâng la mormântul soţiei mele…

— Sărmanul meu prieten! murmură Reginald, adânc mişcat.

— Domnule Lincoln, aici drumurile noastre se despart! reluă Boris. Dumneata eşti tânăr şi trebuie să-ţi trăieşti viaţa din plin, pe câtă vreme rostul meu pe lume e să lupt pentru alţii… Aşadar, sper că nu-mi vei lua în nume de rău, dacă te-aş ruga să mă laşi aici, în timp ce dumneata vei porni mai departe…

Fiul bancherului se posomorî.

— Vrei să scapi de mine, domnule Verodin? întrebă el, mustrător. Eram atât de bucuros să pot rămâne lângă dumneata, să-ţi dau o mână de ajutor, pentru a-ţi duce misiunea la capăt! Şi, acum, dumneata vrei să mă îndepărtezi?

Revoluţionarul chibzui câteva clipe, apoi cuprinse mâna însoţitorului său, zicând:

— Bine, îţi primesc propunerea, dar cu o singură condiţie: făgăduieşte-mi că vei pleca, de îndată ce nu te vei mai simţi bine alături de mine. Acum, după groaznica lovitură pe care am căpătat-o, nu cred că tovărăşia mea mai poate fi plăcută vreunui om… Socot că mă înţelegi!

— Te înţeleg prea bine, domnule Verodin, răspunse Reginald. Nici nu-ţi poţi închipui cât mă bucur că pot rămâne alături de dumneata!

Acum, însă, capul sus, şi… înainte, spre Cannes!

Tânărul englez îl luă de braţ şi cei doi prieteni porniră spre minunata staţiune balneară, unde urma să vină şi căpitanul Bartuschen, care fusese chemat acolo de misteriosul Mr. Longlin.

Câteva săptămâni mai târziu, pe terasa unui hotel din Nisa stăteau doi bărbaţi, care fumau tacticos, privind îngânduraţi spre marea albastră. Unul din ei era de vârstă mijlocie, celălalt, însă, era tânăr şi foarte vesel.

— Proastă afacere, domnule Orensen! zise, deodată, acesta din urmă. Zău, îmi vine să-mi iau lumea în cap! Crezi că vom putea da de urma acestui Longlin?

Cel întrebat ridică din umeri.

— Trebuie să-i dăm de urmă! În cazul cel mai rău, să-l găsim măcar pe suedezul acela cu numele de Bartuschen. Dacă ai şti ce atârnă de descoperirea lor, sunt sigur că mai înţelege!

— Te înţeleg şi aşa, domnule… Verodin.

— Sst, nu trebuie să-mi rosteşti numele… Doar ştii că spionii sunt pe urmele mele! Aşadar, rămân mereu Cristian Orensen.

— Iartă-mă, domnule Orensen, răspunse Reginald Lincoln, căci el era tânărul. Dar acum n-avem de ce ne teme, căci suntem singuri aici.

Boris Verodin, care din măsură de prevedere revenise iarăşi suedezul Cristian Orensen, răspunse-n şoaptă:

— Nu sunt de părerea dumitale, dragul meu! Ceka îşi are pretutindeni spionii ei, care trag cu urechea oriunde întâlnesc un om care pare să fie rus. Ieri, de pildă, când am ieşit din odaia mea, n-am izbit nas în nas cu un omuleţ pe care l-am întâlnit de câteva ori aici. Sunt încredinţat că individul a tras cu urechea la uşă… Pe de altă parte, azi de dimineaţă, ieşind în balcon să iau puţin aer, am zărit un individ, îmbrăcat în livrea, care la apariţia mea s-a făcut nevăzut. Cine ştie dacă individul nu voia să pătrundă în camera mea?

— Bine, dar se crede că eşti mort, domnule Orensen? Nu spuneai chiar dumneata că cei doi ticăloşi care au vestit crucişătorului rus prezenţa dumitale pe bordul vasului suedez, au pierit în valuri din pricina exploziei?

— Asta aşa e, dar dacă ai cunoaşte sistemul de spionaj al Cekei, ţi-ai da seama şi dumneata că bănuielile mele sunt îndreptăţite.

În acea clipă se apropie unul din servitorii hotelului, care înmână tânărului aviator o scrisoare sosită din Anglia. Nici n-apucă s-o citească bine, că un strigăt de bucurie scăpă de pe buzele lui Reginald Lincoln.

— Veşti bune, dragul meu? întrebă Boris.

— Da. Şi încă privitoare la dumneata, domnule Orensen! Închipuieţi, tata îmi scrie că telegrama pe care ţi-a trimis-o, i-a venit înapoi… Şi

această telegramă… ah, e chiar aici, alăturată scrisorii… Iat-o!

— Ce telegramă? întrebă Boris, mirat. Nu te înţeleg!

Reginald se ridică şi zise:

— Vino în odaia dumitale, căci conţinutul scrisorii şi al telegramei e atât de însemnat, încât nu-ţi pot vorbi aici. Cu toate astea, îţi spun că e vorba de ceva care o să te bucure nespus de mult.

Boris Verodin se ridică şi el. Ce putea să-l mai bucure acum, când scumpa lui Nataşa nu mai era în viaţă? Pentru el nu existau decât dezamăgiri. Rana din inimă sângera mereu şi numai gândul la datoria pe care o avea de împlinit îi dădea putere să lupte înainte.

— Ei, ce cuprinde scrisoarea? întrebă dânsul, când ajunseră în odaie.

Prietenul său îi puse mâinile pe umeri şi zise, privindu-l ţintă în ochi:

— Boris Verodin, sper că acum nu-mi vei lua în nume de rău că-ţi spun astfel, căci aici n-avem să ne temem de spioni – soţia dumitale… trăieşte… şi e perfect sănătoasă!

Luntraşul rămase o clipă ca încremenit, apoi un fior îi străbătu trupul şi un oftat adânc ieşi din pieptul său.

— Ce… ce-ai spus? strigă el, cu glas răguşit.

În clipa următoare smulse plicul din mâinile prietenului său şi citi cele câteva cuvinte, prin care Sir Lincoln îi aducea la cunoştinţă că Nataşa se află în viaţă, că era în drum spre Anglia şi că prima telegramă fusese trimisă din greşeală.

Apoi Boris Verodin citi şi scrisoarea, pe care abia putea s-o ţină în mână de tulburat ce era.

Nu cumva era victima unei năluciri? Sărmanul tânăr se bătu cu palma peste frunte, vrând să se încredinţeze dacă era treaz.

Dar nu, nu visa, îşi dădea seama de tot ce se petrece în jurul său.

În prada unei bucurii fără margini, începu să plângă ca un copil. De astă dată, însă, erau lacrimi de bucurie şi nu se sfii deloc de tânărul său prieten, care ştia tot ce se petrece în sufletul lui.

Reginald Lincoln era şi el înduioşat, mai ales că în ultimele zile făcuse cunoştinţa unei tinere fete, care trezise în inima lui simţăminte care îi rămăseseră necunoscute până atunci. Această fată, fiica unui mare bijutier din Paris, izbutise, prin, temperamentul ei vioi, prin firea ei deschisă, să-i aprindă inima, care nu fusese încă atinsă de bagheta magică a zeului Amor.

— Boris Verodin, îţi doresc mult noroc în noua viaţă care începe acum pentru dumneata! zise el, adânc mişcat.

Luntraşul îi luă mâna şi i-o strânse cu căldură.

— Da, Reginald, o viaţă nouă începe pentru, mine! răspunse el, cu ochii strălucind de fericire. Am să lupt iarăşi, am să izbutesc să învinge orice piedici mi-ar ieşi în cale, căci scumpa mea Nataşa trăieşte,

soarele vieţii mele a răsărit din nou…

— Ştiu, te înţeleg, dragul meu…

Câtva timp cei doi bărbaţi rămaseră tăcuţi, fiecare preocupat de gândurile sale. În cele din urmă, Reginald rupse tăcerea şi citi cu glas tare scrisoarea primită de la bătrânul bancher.

— Reginald, vrei să rămânem prieteni pentru totdeauna? întrebă Boris, după ce tânărul sfârşise cu cititul. Vrei să trăim ca fraţii?

— Mai e vorbă, dacă vreau? Nici nu-ţi poţi închipui ce bucurie îmi pricinuieşte propunerea ta, răspunse tânărul englez, pecetluind cu o strângere de mână prietenia lor.

În clipa următoare, însă, Boris Verodin se năpusti spre uşă, o deschise cu violentă, apoi alergă în coridor.

Peste puţin timp, se înapoie în încăpere.

— Iar a ascultat cineva la uşă! zise el. Desigur c-a fost acelaşi individ pe care l-am mai prins o dată spionându-mă.

— Trebuie să fim cu ochii în patru, căci se pare că temerile tale sunt îndreptăţite, răspunse Reginald. Dacă izbutesc însă să pun mâna pe individul acela, n-are să fie tocmai bine de el.

Din acea zi, Boris Verodin lucra iarăşi cu înfrigurare la îndeplinirea misiunii sale. Gândul că peste puţin timp va fi alături de scumpa lui Nataşa, îl îndemna să facă tot ce-i stătea în putinţă pentru a descoperi urmele acelora care furaseră aurul. Căci numele său era şi al iubitei, care nu trebuia să păşească în viaţă, alături de dânsul, înfierată de grozava învinuire ce i se adusese soţului ei.

În faţa lumii, cei doi prieteni se purtau cu şi mai multă prevedere, Boris Verodin păstrându-şi mereu înfăţişarea suedezului Cristian Orensen.

Într-una din zile, sosi altă scrisoare din Anglia. Era a doua veste bună pe care bătrânul bancher o trimitea fiului său. Îl înştiinţa anume de logodna lui Pat cu Agata Protoff. După ce o citiră, cei doi prieteni se uitară unul la altul, muţi de bucurie.

— Fratele tău o să fie fericit alături de Agata, care e o fată sinceră şi bună, zise Boris. Din parte-mi, trebuie să-i fiu recunoscător, căci m-a scăpat de o mare grijă… Am făgăduit tatălui ei să n-o părăsesc niciodată, s-o iau sub ocrotirea mea… Din păcate, nu era o ocrotire tocmai bună, căci vezi doar ce viaţă duc… Am devenit un aventurier… un om care trebuie să alerge din loc în loc, astfel că mi-ar fi fost nespus de greu să-mi respect făgăduiala.

— Tu nu eşti un aventurier, Boris, ci un adevărat bărbat, un erou! Soarta ţării tale, firea ta nobilă, au făcut din tine ceea ce eşti astăzi.

— Să lăsăm astea! O altă chestiune mă preocupă acum, zise Boris, îngândurat. Ştii că tatăl tău mi-a pus la dispoziţie sumă de o sută de mii de lire sterline, pe care pot s-o întrebuinţez fără să dau socoteală nimănui?

Reginald îl privi mirat.

— Nu, nu ştiu nimic despre asta, zise el, căci, într-adevăr, nu aflase nimic despre acest lucru. De altminteri, tata nu-mi vorbeşte niciodată despre afacerile sale.

— Hm, ciudat! Adresa tatălui tău am primit-o de la o femeie misterioasă, către care mă simţeam atras, totuşi. După ce mă îngrijise în timpul bolii mele, această femeie a dispărut fără urmă, lăsându-mi adresa tatălui tău, care – cel puţin aşa spunea dânsa – trebuia să-mi vorbească într-o chestiune foarte însemnată. Când mă făcui bine, pornii spre Anglia şi împlinii dorinţa misterioasei femei. Totul mi se pare însă foarte ciudat, căci nu pot să-mi dau seama de ce mi s-au pus la dispoziţie atâţia bani…

— Din spusele tale reiese că tata ştie cine este această femeie? întrebă Reginald.

Boris Verodin înălţă din umeri, căci nu se gândise niciodată la asta.

— Ia spune-mi şi mie, cum arată la faţă? cercetă fiul bancherului.

Revoluţionarul îi descrise înfăţişarea călugăriţei din ordinul „Maicilor cenuşii”.

— Mie, însă, această călugăriţă mi-a făcut întotdeauna impresia unei femei culte, din lumea bună, încheie Boris Verodin.

— Ciudat! În orice caz, aceea pe care mi-ai descris-o tu, trebuie să semene foarte mult cu ducesa de Worchester.

— Ducesa de Worchester? Cine e asta?

— O femeie în jurul căreia plutesc multe taine. Vreme îndelungată nu s-a auzit nimic despre dânsa. În timpul războiului a venit în Anglia o singură dată, ca să-şi vadă de proprietăţile ei, apoi a dispărut iarăşi. După câte am auzit, această ducesă, care se înrudeşte cu regele Angliei, are şi un fiu, pe care până acum nu l-a văzut însă nimeni.

Boris Verodin înălţă din umeri, nepăsător, căci nu vedea ce legătură poate fi între ducesa de Worchester şi misterioasa călugăriţi.

Peste câteva zile, Reginald dădu buzna în odaia prietenului său.

— Am găsit o urmă, Boris! strigă el, plin, de bucurie.

— Ce fel de urmă? întrebă celălalt, nedumerit.

— Un oarecare mister Longlin a locuit la hotelul Italia… am aflat asta printr-o simplă întâmplare…

Boris Verodin sări în sus de pe scaun.

— Vrei să-ţi baţi joc de mine? strigă el, cuprins de o tulburare fără seamăn.

— Nu dragul meu! răspunse Reginald. După cum ţi-am spus, printr-o întâmplare am aflat ceva cei pe care îi căutăm de atâta vreme. Ţinând seama de descrierea făcută, nu mai poate fi nicio greşeală la mijloc. E vorba de un bărbat tânăr, voinic, o femeie destul de frumoasă, cu trăsături slave, şi un bătrân, care cu toată bogăţia familiei Longlin, face o impresie cam prăpădită.

— Şi nu mai locuiesc la hotelul „Italia”? întrebă Boris Verodin, dezamăgit.

— Nu, totuşi bănuiesc că mai sunt prin apropiere. Poate în Monte Carlo sau Menton. Umblă zvonul că vor să-şi cumpere o vilă pe Riviera. Poate că şi-au şi cumpărat-o şi trăiesc în vecinătatea noastră, fără să bănuim măcar?

— Trebuie neapărat să pornim cercetări în această direcţie! exclamă Boris cu însufleţire.

— Asta o s-o facem fără doar şi poate! încuviinţă celălalt. Dar nici nu ţi-am spus măcar, cum am aflat că Longlinii ăştia locuiau la hotelul „Italia”… Eram tocmai într-una din sălile de joc ale cazinoului, când mă întâlnii cu un fost coleg al meu, care îşi petrece pe Riviera cel puţin şase luni pe an, din pricina bolii sale de plămâni. Bucuros să văd iarăşi un vechi prieten, am discutat multă vreme cu el şi din vorbă în vorbă, aduserăm discuţia despre joc. În chipul ăsta, aflai că acum câteva săptămâni, o oarecare doamnă Longlin pierduse la ruletă sume fantastice. Dânsa era însoţită de un tânăr şi un bătrân, pe care prietenul meu i-a cunoscut, astfel că mi i-a descris amănunţit. Din păcate, într-una din zile, cei trei au dispărut fără urmă… Ciudat, însă, e că toţi jucau numai cu monezi de aur.

Boris Verodin încleştă braţul prietenului său, care îl privi speriat.

— Ei sunt, Reginald! strigă dânsul şi ochii îi sclipiră ameninţător. Da, da, sunt sigur de asta!… Ascultă-mă, nu ţi-am destăinuit încă totul, cu privire la misiunea mea aici… Oamenii aceştia au izbutit să-mi smulgă dezlegarea unei taine, în vreme ce zăceam bolnav în casa lor. Cu ajutorul acesteia, au putut să pună mâna pe o adevărată comoară, care aparţine statului rus. În schimb, bănuielile se îndreptară asupra mea, fiind învinuit că furasem comoara, pentru a o transporta la loc sigur.

— Aha, acum înţeleg şi eu de ce ţii atât de mult să dai de urma Longlinilor! exclamă Reginald Lincoln. Dar stai că n-am terminat… prietenul meu mi-a spus că pot fi recunoscuţi după un automobil de culoare albastră, care le aparţine, şi cu care plecau întotdeauna de la Nisa la Monte Carto sau şi mai departe.

— Şi nici automobilul n-a mai fost văzut de atunci? întrebă Boris cu înfrigurare.

— Deocamdată nu ţi-aş putea răspunde la această întrebare, căci n-am avut vreme să culeg informaţii… Îţi închipui, doar, că eram foarte grăbit să vin încoace, pentru a-ţi împărtăşi această veste însemnată!

Fireşte că cei doi prieteni se străduiră din răsputeri să dea de urma automobilului albastru şi cercetară toate hotelurile din Nisa şi Monte Carlo, nădăjduind să afle ceva despre Longlin şi a însoţitorilor săi. Dar aceştia dispăruseră de parcă ar fi intrat în pământ Prin întrebări meşteşugite, izbutiră să afle, însă, că doamna Longlin era stăpânită de

patima jocului, din care pricină pierduse la cazinou mari sume de bani. Adeseori se întâmplase să-şi amaneteze bijuteriile numai ca să-şi poată continua jocul. Mai toţi erau de părere că patima nebunească a femeii ruinase familia.

Boris Verodin fusese iarăşi la Menton, de unde se înapoiate fără niciun rezultat, astfel că era foarte rău dispus.

Fără să bănuiască ceva, tânărul intră în odaia lui, dar deodată rămase locului, îngrozit. Pe podea zăcea un trup omenesc, care părea neînsufleţit.

Venindu-şi repede în fire, Boris făcu câţiva paşi înainte şi se plecă deasupra trupului. Era Reginald Lincoln, prietenul său.

Deodată, însă, englezul deschise ochii şi privi mirat spre Boris. În clipa următoare, păru să-şi amintească ce se întâmplase; se ridică de jos cu ajutorul celuilalt.

— Slavă Domnului că te văd iarăşi în picioare! murmură Boris, răsuflând uşurat. Mă temeam că ţi s-a întâmplat ceva rău. Ia spune ce s-a petrecut în timpul lipsei mele?

Reginald se aşează pe un scaun, apoi arătă spre colţul încăperii, unde se afla geamantanul prietenului său.

Abia acum îşi dădu seama Boris Verodin că valiza fusese deschisă cu forţa.

— Cine a făcut asta? întrebă el.

— Nu ştiu nici eu… Când am intrat în odaie, zării un om aplecat deasupra valizei, însă nu puteam să văd cine e, căci era cam întuneric. Crezând că eşti tu, te-am strigat pe nume, dar îţi poţi închipui spaima ce m-a cuprins, când mă pomenii în faţa mea cu un necunoscut şi, înainte de a apuca să fac vreo mişcare, primii în bărbie un pumn care mă făcu să-mi pierd cunoştinţa.

— Cine dracu' m-o fi urmărind cu atâta înverşunare? mormăi Boris.

— Ia uită-te în valiză, dacă nu cumva ai fost jefuit, îl sfătui prietenul său. Poate că e vorba de un hoţ ordinar, care a vrut să se folosească de lipsa ta, pentru a-şi însuşi ceva din lucrurile tale.

În clipa următoare se încredinţară că obiectul furtului era cu totul altul şi anume, scrisorile lui Boris Verodin.

— Hoţul e un agent de al Cekei, zise revoluţionarul, întunecat. Fără îndoială că acum ştiu ei cu cine au de-a face, căci numele meu e pomenit adesea în scrisori.

Tulburat, tânărul începu să măsoare încăperea în lung şi în lat.

Aşadar, tot îl mai bănuiau de furtul lăzilor cu aur? Foştii săi tovarăşi aveau nevoie de bani şi trimiseseră oameni pe urmele presupusului hoţ pentru a-l sili să mărturisească unde ascunsese preţioasa pradă.

Asta îl mâhnea nespus, şi cu atât mai hotărât era acum să-şi continue cercetările, care să ducă la descoperirea adevăraţilor hoţi, şi aceştia nu puteau fi decât cărbunarul, fiul său şi Pavlovna, logodnica acestuia din urmă.

264. Vila familiei Longlin.

Cea mai mare parte din emigranţii ruşi, care locuiau la Nisa, se stabiliseră pe una din străzile orăşelului, căci voiau să fie mereu laolaltă, pentru a-şi aminti de patria lor.

Într-o căsuţă din această stradă, se adunaseră într-una din zile trei bărbaţi, care vorbeau cu aprindere. Din când în când, unul din ei trăgea cu urechea spre uşă, ca şi cum s-ar fi temut să nu fie surprinşi de cineva.

Cei trei indivizi erau ruşi – după cât se părea emigranţi –, şi ar fi fost greu să le ghiceşti rangul, căci mai toţi ruşii refugiaţi la Nisa, alcătuiau o familie mare. Printre aceşti refugiaţi se aflau foşti demnitari ai imperiului, dar şi oameni simpli, a căror singură vină era că nu se dăduseră cu revoluţionarii.

Ofiţeri sărăciţi din armata Ţarului, moşieri care nu apucaseră să-şi transforme în bani bunurile lor, oameni care poate nici n-ar fi fost nevoiţi să fugă din Rusia, toţi aceştia locuiau la Nisa pe aceeaşi stradă, pe care localnicii o denumiseră „strada rusească”.

Dar se aflau în Nisa şi ruşi foarte bogaţi, care locuiau în hoteluri de primul rang, aveau numeroşi servitori şi călătoreau în maşinile lor, ferindu-se de contactul cu ceilalţi compatrioţi.

Apoi mai exista şt altă categorie, care locuiau de asemenea în hoteluri elegante, însă trăiau de pe o zi pe alta, încercându-şi norocul la cazinou. Şi când nu mai aveau cu ce să-şi ducă zilele, se retrăgeau într-un loc singuratic, unde, în acordurile îndepărtate ale vreunei orchestre, sub lumina argintie a lunii, îşi trăgeau în tâmplă un glonţ de revolver, care îi scăpa de toate chinurile pământeşti.

Acesta fusese sfârşitul multora, care nu voiseră să renunţe la viaţa lor de odinioară. Ei preferau să-şi pună capăt zilelor decât să-şi câştige existenţa prin muncă.

Nu fiecare avea curajul fostului general R., care locuia în strada rusească şi mânca cu doi franci un prânz sărăcăcios la o franţuzoaică arţăgoasă, pentru ca noaptea, îmbrăcat într-o uniformă sclipitoare, să deschidă uşa clienţilor unui mare cabaret.

De asemenea, nu fiecare se încumeta să îndeplinească serviciul de rândaş într-un hotel, în care muncea până la miezul nopţii, pentru ca să poată îngriji de soţia lui bolnavă, aşa cum făcea baronul O., care fusese unul dintre cei mai bogaţi proprietari din ţinutul Volgăi.

Dar Ceka veghea asupra tuturor acestora şi agenţii ei se străduiau

să descopere comploturile care se puneau la cale împotriva noului regim. Emigranţii ştiau acest lucru şi mai ştiau că în „strada rusească” şi în marile hoteluri se aflau spioni revoluţionari, care îi urmăreau pas cu pas, supraveghindu-le fiecare mişcare.

Cei trei indivizi erau şi ei agenţi ai Cekei, însă duceau un trai foarte modest, astfel că nu treziseră bănuielile compatrioţilor lor.

— Ei drace, Taşek zăboveşte prea mult! mormăi unul din ei, îndreptându-se spre uşă. Mă înapoiez numaidecât, strigă el celorlalţi, părăsind încăperea.

După puţin timp, se înapoie într-adevăr, însoţit de un alt individ, bine făcut şi care avea aceeaşi înfăţişare ca şi ceilalţi.

Noul sosit, însă, părea foarte agitat, şi abia se mai ţinea pe picioare.

— Uf, bine că mă văd aici! gâfâi el, prăbuşindu-se pe un scaun. Puţin mai lipsea şi dădeam de dracu’! Norocul meu a fost că nu mi-am pierdut cumpătul şi, printr-o lovitură bine ţintită, am izbutit să-l dobor pe acela care mă surprinsese asupra faptului.

— Şi? întrebă unul din ceilalţi care părea să fie conducătorul lor. Nici de astă dată n-ai izbutit să-ţi ajungi ţinta?

Un zâmbet triumfător se ivi pe buzele lui Taşek, care scoase din buzunar un pachet de scrisori şi-l azvârli pe masă.

— Astea sunt toate scrisorile care se aflau în geamantanul lui Orensen – zise el, scoţând apoi la iveală o perucă şi o barbă falsă. Am mai găsit şi asta… Vedeţi, deci, că nu ne-am înşelat… Iată cum s-au desfăşurat lucrurile…

Individul îşi mângâie barba şi zâmbi mulţumit…

— Am însărcinat pe băiatul de la hotel să-mi dea de veste când Orensen va pleca de acasă. După multă aşteptare, am izbutit să pătrund în odaia lui, cu ajutorul cheii pe care mi-o dăduse băiatul. Fireşte că nu mi-a fost greu se deschid valiza, însă tocmai când mă pregăteam să plec, după ce adunasem hârtiile, mă pomenii în odaie cu prietenul lui Orensen, care nu bănuia nimic din cele ce se petrecuseră între timp. Când mă zări înaintea lui, fu atât de îngrozit, încât nu izbuti să facă nicio mişcare. Asta a fost norocul meu… o lovitură sub bărbie şi individul se prăbuşi la pământ!

— Ai făcut bine treaba! îl lăudă acela care părea să fie conducătorul. Din scrisori reiese lămurit că avem de-a face într-adevăr cu Boris Verodin. Pesemne că ticălosul a izbutit să transporte în străinătate o bună parte din comoară, căci, după cum vedem, dispune la banca Lincoln din Londra, de un fond de o sută de mii de lire sterline. Niciodată nu mi-aş fi închipuit că fostul nostru tovarăş ar fi în stare să săvârşească o faptă atât de josnică. Păcat că trebuie să luptăm împotriva lui, căci a fost unul din cei mai aprigi apărători ai cauzei noastre! În orice caz, trebuie să înaintăm un raport la Moscova şi să

nu-l părăsim din ochi nici o singură clipă pe Verodin. Peste trei, patru săptămâni el trebuie să fie pe pământul Rusiei, unde Ceka va şti să-i dezlege limba. Când va fi dus în celula de tortură, îşi va da seama că e nevoit să mărturisească unde a ascuns comoara.

Boris Verodin, însă, era mereu cu ochii în patru şi nu ieşea din casă fără o armă la el. Adeseori se întâlnea cu indivizi suspecţi, dar nu putea să-şi dea seama dacă aceştia se ocupau de persoana lui sau îi ieşiseră în cale numai din întâmplare. Afară de asta, nu dăduse niciodată de aceeaşi oameni, astfel că nu ştia dacă avea de-a face cu temuţii săi duşmani.

Într-una din zile trecea pe strada principală a oraşului, când privirile-i se îndreptară spre vitrina unui magazin de automobile, în care erau expuse câteva maşini minunate. Mai ales una din ele, de culoarea cerului, stârni admiraţia tânărului revoluţionar.

— Hm, aşa trebuie să fi fost şi automobilul lui! murmură el. La urma urmei, de ce nu s-ar putea ca misteriosul Longlin să-l fi cumpărat chiar de aici?

Fără să mai stea la gânduri, intră în magazin, unde fu întâmpinat de un bărbat foarte elegant.

— Aş vrea să cumpăr un automobil ultimul tip, zise Boris Verodin.

Celălalt se înclină, apoi răspunse:

— Vă asigur că la noi veţi fi foarte bine servit, căci avem legături cu cele mai mari fabrici de automobile din Europa.

— Dar aveţi şi alte maşini, în afară de cele care se văd aici?

— Da, domnule, expoziţia noastră se află în fundul curţii, unde mai avem încă douăzeci şi cinci de automobile.

— Aş putea să văd şi eu expoziţia?

Celălalt se înclină iarăşi, apoi porni înainte, urmat de Boris Verodin.

Expoziţia era, într-adevăr, foarte bogată, cuprinzând câteva maşini dintre cele mai moderne.

Totuşi, printre ele nu se afla niciuna de culoarea albastră a cerului.

— Mi se pare că am să rămân la maşina azurie, care e expusă în vitrină, zise el, după câtva timp. Cât costă?

Comerciantul avu un gest de regret.

— Din păcate, maşina aceea e vândută, răspunse el. E o limuzină de lux, care a fost cumpărată de un străin.

— Păcat! murmură Boris Verodin. Nu cumva mai aveţi vreuna la fel?…

— Nu, în culoarea asta nu mai avem niciuna! Dacă doriţi, însă, neapărat, putem comanda la fabrică…

— Bine, dar acum câteva săptămâni am văzut la Nisa şi Menton un automobil la fel cu acesta. E atât de frumos, încât atrage privirile

tuturor.

— A fost chiar maşina asta! răspunse comerciantul.

— Ah, se vede că aţi făcut câteva drumuri de încercare?

— Nu, maşina aparţine cumpărătorului, însă…

— Ei, ce s-a întâmplat? întrebă Boris, văzând că celălalt şovăie. Nu cumva cumpărătorul n-a mai avut bani şi şi-a amanetat maşina la dumneavoastră?

— Chiar aşa, răspunse negustorul. Totuşi soţia clientului ţine cu tot dinadinsul ca maşina să rămână aici, căci s-a îndrăgostit de culoarea ei. Deşi termenul de răscumpărarea a trecut demult, totuşi suntem hotărâţi să-i păstrăm maşina, căci soţul doamnei pare să fie un american foarte bogat, care a plecat în străinătate, de unde urmează să se înapoieze cu mulţi bani.

Boris Verodin abia izbutea să-şi ascundă bucuria că găsise în sfârşit, urma misteriosului Longlin. Trebuia să fie însă, cu mare băgare de seamă căci altminteri strica totul.

— Deşi automobilul a fost întrebuinţat, sunt hotărât totuşi să ofer ceva mai mult decât celălalt cumpărător, zise el, după o scurtă chibzuială. Nu cumva s-ar putea să-mi daţi adresa doamnei, ca să mă înţeleg cu dânsa? Poate că renunţă la maşină dacă va vedea că sunt dispus să-i ofer o sumă anumită, de care o fi având nevoie în momentul de faţă?

— Mi-e teamă ca doamna să nu se supere, răspunse comerciantul, nehotărât.

Boris Verodin mai stărui, însă celălalt nu vru să-i destăinuie adresa doamnei care cumpărase maşina. În cele din urmă se depărtă, fără să ia măcar în seamă insistenţele negustorului, care voia să-l înduplece să cumpere un alt automobil.

Când ieşi în stradă, tresări speriat. La o mică depărtare se afla un individ care părea să nu aibă nicio treabă acolo. Trecând pe lângă el, Boris Verodin îi aruncă o privire ameninţătoare, fiind încredinţat că omul acesta îl urmărise şi-i supraveghease toate mişcările.

La colţul străzii, tânărul rămase locului şi, privi cu băgare de seamă îndărătul sau. Observând că individul intră în magazinul de automobile, Boris se aşeză în aşa chip ca să poată supraveghea uşa acestuia.

Nu trecu multă vreme şi necunoscutul ieşi iarăşi în stradă, dar porni mai departe, fără să arunce măcar o privire în jurul său. De aceea Boris Verodin izbuti să-l urmărească fără mare greutate, şi-l văzu dispărând într-o casă din „strada rusească”.

— Aşadar, nu m-am înşelat! murmură el, posomorât. Sunt urmărit pas cu pas… Ceka se află pe urmele mele.

Îşi notă numărul casei în care dispăruse individul, apoi se înapoie la magazinul de automobile, unde vânzătorul îi ieşi în întâmpinare,

foarte prietenos.

— Ei v-aţi răzgândit, domnule? întrebă el. Doriţi să cumpăraţi altă maşină?

Boris Verodin aruncă o privire asupra limuzinei albastre.

— Ştiţi că se interesează cineva de cumpărăturile dumneavoastră? urmă negustorul.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Adineauri a fost aici un domn, care voia cu tot dinadinsul să ştie pentru ce aţi intrat în magazin. Fireşte, însă, că nu i-am dat niciun răspuns.

— Bine, dar nu înţeleg ce le pasă altora de cumpărăturile mele?

— Dacă nu mă înşel, domnul voia să afle cu ce scop doriţi să luaţi maşina şi dacă nu cumva aveţi de gând să plecaţi în călătorie cu ea.

Boris Verodin clătină capul. Îngândurat, mai schimbă câteva vorbe cu negustorul, apoi plecă, făgăduind că se va înapoia, după ce se va fi hotărât ce maşină va cumpăra.

Nu mai încăpea nicio îndoială, agenţii Cekei aveau să-l urmărească pas cu pas, chiar dacă ar fi fost nevoiţi să-l urmeze până la capătul pământului.

Când ajunse acasă vorbi cu Reginald despre urma descoperită, cât şi despre întâlnirea cu suspectul individ.

— Până diseară trebuie neapărat să aflu adresa doamnei care a cumpărat maşina, zise englezul, după ce prietenul său îi povesti cele întâmplate. Afară de asta, am să mai stabilesc cine locuieşte în casa în care a dispărut rusul… Dacă s-o putea, vom juca o festă spionilor ăstora.

Revoluţionarul încuviinţă, posomorât. Laţul se strângea tot mai mult în jurul său. În afară de asta, însă, era foarte neliniştit din pricină că nu i se vestise sosirea Nataşei la Londra. Nu cumva i se întâmplase vreo nenorocire pe drum?

Seara Reginald Lincoln ştia cine cumpărase maşina azurie. Era vorba într-adevăr de o doamnă Longlin, care locuia într-o vilă aşezată pe o stâncă din apropiere de Monte Carlo.

Cei doi prieteni abia avură răbdare să aştepte până a doua zi dimineaţă, când luară o maşină, cu care plecară spre Monte Carlo. După câtva timp, coborâră din automobil, plătiră cursa şi-şi urmară drumul pe jos, păşind printre palmierii care mărgineau şoseaua.

De o parte şi alta, la o înălţime de zece-cincisprezece metri, se aflau câteva vile minunate, cocoţate pe stânci.

În cele din urmă, Reginald Lincoln se opri şi arătă tăcut o căsuţă albă, cu o terasă lată, spre care duceau câteva trepte de marmură. Era vila doamnei Longlin, cumpărătoarea maşinii azurii.

După cum se înţeleseseră mai dinainte, Reginald porni spre vilă,

căci voia să intre în vorbă cu stăpâna ei. Automobilul amanetat urma să slujească de pretext.

În acest timp, Boris o luă agale pe şosea, în căutarea unui adăpost, de unde să nu poată fi zărit de cei din vilă. La o depărtare oarecare, tânărul se aşeză pe o bancă de piatră şi, sprijinindu-şi spatele de stânci, rămase cu privirile aţintite spre marea albastră.

Priveliştea care se înfăţişa înaintea ochilor săi era atât de minunată, încât nici nu băgă de seamă apropierea lui Reginald. Se trezi din visare, abia când îi auzi glasul.

— Trebuie să ne înapoiem, dragul meu! zise prietenul său. Pe drum am să-ţi povestesc totul… Suntem pe urme bune…

Străbătură în tăcere o bucată de drum, apoi Reginald începu:

— Nu mai încape îndoială că tânăra femeie a ajuns de curând la situaţia în care se află. M-a primit într-un chimono de mătase, dar se vede cât de colo că nu prea e obişnuită să poarte asemenea veşminte. Cât despre maniere, cam lasă de dorit! Am încercat să vorbesc cu ea englezeşte, dar nu ştie nici măcar o boabă. Din fericire, o rupe niţel pe franţuzeşte, aşa că m-am putut înţelege cu dânsa.

— Şi cei doi bărbaţi? întrebă Boris, plin de nerăbdare.

— Nu sunt aici, răspunse Reginald. Când îi făcui propunerea cu privire ia automobilul azuriu, tânăra se înfurie peste măsură şi începu să-l blesteme pe negustor. După ce se mai potoli niţel, îşi aduse aminte de mine şi-mi zise: „Pleacă, n-am ce vorbi cu dumneata! Maşina îmi aparţine, iar la înapoierea bărbatului meu, care poate să sosească dintr-o zi în alta, o să am atâţia bani încât să pot cumpăra o sută de maşini la fel cu aceea”. Fireşte că nu-mi rămânea altceva de făcut decât să mă depărtez… mai ales că furioasa femeie îmi trânti uşa în nas. Camerista ei, însă, care mă însoţi până la poartă, îmi destăinui că stăpâna ei nu în toate minţile…

— Aşadar, bărbaţii sunt plecaţi şi ea aşteaptă înapoierea lor? zise Boris Verodin. Fireşte, vor aduce mult bănet…

Revoluţionarul izbucni într-un râs tăios, şi zise:

— Las’ că mă socotesc eu cu ei! Să nu-mi spui mie pe nume, dacă n-oi izbuti să aflu din gura lor, unde au ascuns comoara!

Cei doi prieteni îşi urmară drumul în tăcere.

— Mă apropii de ţintă încet, dar sigur, îşi zise Boris Verodin. În curând aurul va intra în stăpânirea guvernului rus.

Din ce cobora, şoseaua era tot mai îngustă. La un moment dat, se văzură nevoiţi să apuce pe o cărare lăturalnică, deoarece un autocamion se îndrepta spre ei, stârnind un nor de praf în jurul său.

Un alt drumeţ se apropia din partea opusă. Deodată Boris Verodin şovăi, apoi rămase locului, cu privirile ţintă la străin.

A doua zi dimineaţă, Agata se trezi din somn înaintea soţului ei şi ceru să li se aducă dejunul.

Nu trecu mult şi Pat se trezi şi el, însă rămase la locul său, privind printre gene spre femeia care îi vrăjise inima. Capriciile ei din ajun i le iertase. Dacă Agata voia să vadă întâi Riviera, trebuia să-i împlinească această dorinţă, dându-i în acelaşi timp şi prilejul de a-şi satisface plăcerea jocului. Era doar destul de bogat ca să-şi îngăduie ca soţia lui să piardă la cazinou câteva mii de lire sterline. În afară de o moşie mare, tatăl său le dăruise la nuntă un cec de trei sute de mii de lire, astfel că cei doi tineri ar fi putut trăi numai din dobânda banilor.

În acea clipă, cineva bătu la uşă. Agata trase zăvorul, lăsând înăuntru pe chelner, care aducea dejunul. Acesta împinse lângă pat măsuţa de sticlă, apoi ieşi.

În timpul dejunului, cei doi soţi îşi spuseră cuvinte drăgăstoase, ca de obicei, iar ochii Agatei străluceau de fericire. Cu toate astea, Pat avea simţământul că soţia lui era cam gânditoare, ceea ce nu băgase de seamă până în ajun.

După ce mâncară îşi întocmiră programul de dimineaţă, hotărând să viziteze câteva muzee, apoi tânărul soţ începu să se îmbrace.

Agata, care îşi pusese rochia mai demult, păşi, liniştită spre dulap şi-l deschise, căci avea nevoie de o broşă de aur, încrustată cu diamante, care încheia rochia la gât.

Un ţipăt scos de tânăra femeia îl făcu pe Pat Lincoln să se întoarcă speriat spre dânsa.

— Ce s-a întâmplat, scumpa mea? întrebă, el, îngrijorat.

Răspunsul îl avu numaidecât, căci soţia lui ţinea în mâini caseta de bijuterii, care era goală.

Cuprins de spaimă, Pat cotrobăi în sertarele dulapului greu, scoase totul afară, cercetă fiecare colţ – însă giuvaierurile dispăruseră de parcă ar fi intrat în pământ.

— Ce-o fi însemnând asta? întrebă el, uimit. Eşti sigură că ai pus bijuteriile în casetă?

În clipa următoare, însă, îşi trecu nervos mâinile prin păr şi urmă:

— Ah, ce tot vorbesc! Nu, nu mi-o lua în nume de rău, scumpa mea! Doar am văzut eu însumi aseară, când ai aşezat giuvaierurile în casetă! Chiar înainte de culcare ţi-ai pus la gât colierul dăruit de tata.

Agata Lincoln era zdrobită cu desăvârşire. O paloare cadaverică îi acoperea faţa şi tremura din tot trupul, deşi soţul ei o luase în braţe, încercând s-o liniştească.

În cele din urmă se mai potoli niţel şi cei doi soţi începură să chibzuiască ce e de făcut. Era vorba de un furt săvârşit cu o dibăcie neobişnuită. Orice altă explicaţie ar fi fost cu neputinţă.

— Ai să capeţi totul înapoi, scumpa mea, zise Pat, cu blândeţe.

Dacă poliţia n-o să izbutească să dea de urma hoţului, am să-ţi cumpăr bijuterii şi mai preţioase decât cele dispărute. Acum, însă, e nevoie să ne păstrăm sângele rece.

— Nu-mi place să am de-a face cu poliţia! se tângui tânăra femeie. Ah, cum s-a putut întâmpla una ca asta?!

— Da, e aproape de necrezut, încuviinţă Pat. Cu toate astea, trebuie neapărat să ne adresăm poliţiei, chiar dacă ar fi să nu ne mai recăpătăm lucrurile.

Agata nu se mai împotrivi, astfel că soţul ei vorbi la telefon cu directorul hotelului, care îşi făcu apariţia în odaia celor doi tineri. Când auzi ce se întâmplase, directorul rămase uimit peste măsură, căci în ultimii ani nu se produseseră în hotelul său decât două furturi, şi acelea fără mare însemnătate.

Acesta, însă, era atât de îndrăzneţ, încât directorul fu cuprins de îndoială şi o umbră de neîncredere se întipări pe chipul său. Tânăra pereche, sub înrâurirea celor petrecute, nici nu luă în seamă aceasta.

— Sunteţi siguri că uşa era zăvorâtă? întrebă el, după ce i se povesti întâmplarea.

— Da, sunt absolut sigur! răspunse Pat Lincoln. Aseară, înainte de culcare, soţia mea şi-a pus o parte din bijuterii – am văzut cu ochii mei – iar azi dimineaţă caseta era goală.

— Aşadar, sunteţi de părere că un hoţ a pătruns în odaie în timpul nopţii?

— Da, căci altminteri nu ne putem lămuri cele întâmplate!

Directorul se depărtă şi vorbi la telefon cu detectivul hotelului, un om mai în vârstă, care împărtăşi părerea şefului său, că furtul acesta e de necrezut. Cei doi bărbaţi schimbară o privire plină de înţeles, apoi părăsiră încăperea, urmând să anunţe autorităţile.

— Vezi, Pat, acum o să avem de-a face cu poliţia! murmură Agata. Ah, detectivii ăştia sunt îngrozitori şi n-au să ne lase în pace atâta vreme cât vom rămâne în Paris. La fiecare ceas au să ne chinuiască cu întrebările lor, căci mereu vor voi să ştie altceva.

Pat Lincoln făcu o mutră posomorâtă. Furtul i se părea tot mai misterios, tot mai de neînţeles.

În sfârşit se iviră şi reprezentanţii autorităţilor, care erau însoţiţi de bătrânul detectiv. Temerile Agatei se îndepliniră întocmai – poliţiştii o chinuiră cu întrebările lor. Încăperea fu cercetată, pentru a se descoperi vreo uşă tăinuită, odăile alăturate nu scăpară nici ele de percheziţie – însă totul fu în zadar. Dibaciul hoţ nu lăsase nici cea mai mică urmă.

— Poate vă înşelaţi totuşi şi aţi uitat, uşa descuiată? întrebă comisarul, care era în fruntea poliţiştilor.

— Nu mă înşel! răspunse Pat, cu hotărâre. Am văzut cu ochii mei, cum soţia mea a descuiat uşa azi dimineaţă, când chelnerul ne-a adus

dejunul. Uşa era zăvorâtă pe dinăuntru.

Cercetările fură reluate cu înfrigurare, însă nu aduseră niciun rezultat, astfel că poliţiştii se văzură nevoiţi să se retragă, mai ales că tânăra femeie părea foarte tulburată din pricina lor.

— Ce credeţi dumneavoastră despre acest, furt, domnule director? întrebă comisarul, după ce părăsiră încăperea.

— Eu unul, nu mai ştiu ce să cred! răspunse cel întrebat, înălţând din umeri.

— Tinerii sunt în călătorie de nuntă?

— Da.

— Hm. Îi cunoaşteţi mai îndeaproape? Nu cumva – comisarul clipi şiret din ochi – şi-au pus în gând să ne tragă pe sfoară? Te pomeneşti că vor să încaseze o asigurare?

— Nu, căci bijuteriile nu sunt asigurate! răspunse directorul. De altminteri, am telegrafiat în Anglia şi dacă tânărul este într-adevăr, fiul bancherului Lincoln, atunci orice bănuială cade de la sine.

— Hm, ciudată afacere! mormăi comisarul. În orice caz, am să raportez totul şefului meu. Poate găseşte el dezlegarea tainei!

Meline, prefectul poliţiei din Paris, ascultă cu luare-aminte povestirea comisarului, apoi rămase pe gânduri. Furtul acesta îi amintea de altele două asemănătoare, unul petrecut la Paris înainte cu câteva săptămâni, iar celălalt săvârşit la Berlin, despre care auzise de la comisarul Krause.

După cât se părea, era vorba de acelaşi făptuitor.

Meline chibzui multă vreme, apoi luă hotărârea să încredinţeze cazul detectivului englez Jonny Walker, despre care ştia că se află la Paris, şi care era cel mai în măsură să descopere pe misteriosul hoţ.

Aşa se întâmplă că, după o convorbire avută cu prefectul poliţiei, Jonny Walker însoţit de prefectul Meline, porni spre hotelul în care se înfăptuise furtul.

După oarecare cercetări, detectivul izbuti să afle că, în aceeaşi dimineaţă, plecase un călător care putea foarte bine să fie mult căutatul Barickin. În acelaşi timp, însă, stabili că îndemânaticul criminal se folosise iarăşi de alt nume.

— Hm, dacă a pornit spre Gara de Nord, asta înseamnă că voia să plece în Anglia… Totuşi, experienţa mă învaţă că pungaşii internaţionali o şterg întotdeauna în direcţia contrarie şi se îndreaptă spre una din gări, numai ca să-şi pună urmăritorii pe o cale greşită, îşi zise marele detectiv. Aşadar, mai mult ca sigur că individul a pornit, spre sudul Franţei sau… se mai află încă în Paris.

În cele din urmă împărtăşi prefectului bănuielile sale şi urmarea fu că, în aceeaşi zi, poliţiile oraşelor din sudul Franţei, primiră ordinul să pornească cercetări pentru descoperirea bijuteriilor furate.

Jonny Walker, însă, făcu cunoştinţă cu Pat Lincoln, căruia i se prezentă drept un mare bogătaş din Chicago, anume Tom Black, care venise în Europa într-o călătorie de plăcere. Din acea zi, vestitul detectiv stătea de vorbă foarte des cu fiul bancherului, din gura căruia aflase despre ciudatul furt.

Între timp, directorul hotelului, primise răspunsul din Anglia, prin care i se aducea la cunoştinţă că tânărul era, într-adevăr, fiul bogatului bancher Fred Lincoln din Londra. Aşadar nu mai încăpea îndoială că tânăra pereche era de bună credinţă.

— Ei, v-a trecut supărarea pricinuită de furtul bijuteriilor? întrebă într-una din zile aşa zisul Tom Black, adresându-se fiului bancherului.

Acesta se întunecă la faţă.

— Aş vrea să uit cu totul de furtul acesta misterios, răspunse el. Ca să nu mă mai gândesc la asta, m-am şi mutat în altă odaie, în care vreau să locuiesc până la plecarea mea din Paris. De altminteri, dacă, nu mă înşel, dumneata ocupi acum camera în care s-a săvârşit furtul?

Jonny Walker se prefăcu surprins, deşi el însuşi ceruse să i se dea încăperea cu pricina.

— Serios? făcu el, plin de interes. Îţi mărturisesc că mă simt la adăpost în această încăpere şi nu ştiu cum ar fi cu putinţă ca cineva să pătrundă înăuntru, să-şi însuşească ceva din odaie, iar apoi să dispară, uşa rămânând încuiată pe dinăuntru.

— Hm. Asta nu pricep nici eu! zise Pat.

— Poate că hoţul a părăsit încăperea abia după descoperirea furtului? îşi dădu cu părerea Jonny Walker.

— Cu neputinţă, căci odaia a fost cercetată în cele mai mici colţuri. Afară de asta, am rămas acasă toată ziua, astfel că individul n-a avut vreme să se facă nevăzut.

— Dar nu cumva îţi aminteşti vreun amănunt pe care l-ai trecut cu vederea până acum?

Tânărul clătină capul, fără să răspundă nimic. Walker, însă, era un prea bun cunoscător de oameni, pentru a nu-şi da seama că tovarăşul său avea ceva pe inimă.

— Dumitale pot să ţi spun, totuşi! reluă Pat, după un răstimp. Poliţiştilor nu m-am încumetat să le vorbesc nimic despre asta, căci mi-era teamă că soţia mea s-ar simţi stingherită de întrebările lor. Sărmana e doar atât de sensibilă! De la săvârşirea furtului, soţia mea s-a schimbat mult şi are ciudăţenii pe care până acum nu le-am băgat de seamă la dânsa. Înainte de toate, a devenit foarte egoistă şi încăpăţânată. Hotărâserăm ca după o şedere mai îndelungată la Paris, să plecăm spre Biarritz, iar de acolo în Spania, unde urma să vizităm vechile oraşe ale acestei ţări. Dintr-odată, însă, mă pomenesc că ea schimbă cu totul planul călătoriei şi vrea să mai rămânem la Paris doar câteva zile, apoi să plecăm neapărat pe Riviera. După o mică

discuţie cu dânsa, mă văzui nevoit să-mi dau încuviinţarea, căci altminteri ar fi însemnat s-o supăr, ceea ce nu voiam cu niciun chip.

„Hm, e într-adevăr ciudat! gândi Jonny Walker. Ce o fi îndemnat-o oare, pe tânăra femeie să ţină cu tot dinadinsul să plece pe Riviera?”

Într-una din zilele următoare, prin întrebări meşteşugite, detectivul izbuti să afle de la Pat că soţia lui era rusoaică de origine, şi anume fiica vestitului profesor Protoff.

Abia auzise numele acestuia şi o rază de lumină străbătu mintea detectivului. Protoff era puntea care ducea la misteriosul doctor Barickin. Asta o ştia de la comisarul german, care îi spusese că Barickin fusese asistentul bătrânului profesor. Aşadar, avea un punct de sprijin, care, ce-i drept, nu-i dădea încă dezlegarea tainei. Însă îi îngăduia să pornească mai departe cu mult curaj.

— Aşadar, soţia dumitale e fiica, vestitului profesor? întrebă Jonny Walker, adresându-se tânărului englez.

— Da, răspunse Pat Lincoln.

— Am auzit multe despre acest învăţat, reluă detectivul. Unde se află acum?

— Socrul meu a murit.

— Eşti sigur de asta?

— Fireşte? Soţia mea plânge adesea când îşi aduce aminte de tragicul sfârşit al tatălui ei. De aceea, nici nu vreau să vorbesc cu dânsa despre asta, totuşi, o dată mi-a povestit că bietul om a murit cu prilejul unei explozii produsă în casa asistentului său, doctorul Barickin, la care locuia în ultimul timp.

Un văl căzu de pe ochii lui Jonny Walker. Aşadar, se afla pe calea cea bună? Nu mai încăpea nicio îndoială, că tânăra femeie se pricepuse să înşele buna credinţă a soţului ei şi, dintr-un motiv oarecare, înmânase doctorului Barickin preţioasele giuvaieruri.

Fireşte, motivul nu-l cunoştea încă, totuşi nădăjduia, că în curând se va lămuri şi asta. Poate că Barickin o silise să-i dea bijuteriile?

În orice caz, Jonny Walker se hotărî să nu se depărteze de tânăra pereche, căci un glas lăuntric îi şoptea că, prin ajutorul Agatei, va da iarăşi de urma doctorului Barickin.

Chiar în aceeaşi zi, detectivul făcu o vizită lui Petroneff.

— Îmi aduci ceva veşti cu privire la tânăra femeie? întrebă acesta, cu glas tremurător.

— Regret din toată inima, însă deocamdată mă văd silit să-ţi spulber nădejdea, răspunse Walker. Cei drept, sunt iarăşi pe urmele doctorului Barickin, totuşi însoţitoarea lui a pierit ca în pământ. Din păcate, sunt silit să părăsesc Parisul, căci ticălosul a plecat şi el de aici. În orice caz, dacă izbutesc să dau şi de urma dispărutei, fii sigur că n-am s-o las fără adăpost. Comunică, te rog, asta şi doamnei contese. Petroneff păru îngrijorat. Stăpâna lui îi scrisese doar, că Vasilieff se

afla în drum spre Fontainebleau. Aşadar, ce să spună moşierului? Şi ce va crede el, când va vedea că detectivul nici nu se arată măcar?

Nimic nu dorea cu mai multă înfocare decât ca stăpâna lui să vorbească în sfârşit, să ridice vălul care o acoperea. Dar ştia prea bine că ea nu era încă hotărâtă s-o facă. Şi asta îl îndurera nespus, căci n-avea curajul să păşească înaintea lui Vasilieff şi să-l înşele iarăşi. În cele din urmă se gândi dacă n-ar fi mai bine să se facă nevăzut. Dar îi era îngăduit una ca asta? Cum să-şi lase stăpânul fără niciun sprijin?

— Unde vrei să pleci, domnule Walker? întrebă Petroneff, după un răstimp.

— Pe Riviera.

— Bănuieşti că acolo se află doctorul Barickin?

— Da, însă se poate să mă şi înşel.

— Îţi doresc mult noroc, domnule Walker!

Cei doi bărbaţi îşi strânseră mâinile, privindu-se ţintă în ochi, apoi detectivul se depărtă.

Ajungând la hotel, îşi strânse lucrurile şi să pregăti de drum. Cu un ceas înainte de plecare, primi o scrisoare din partea prefectului Meline, care îi aducea la cunoştinţă că o parte din bijuteriile furate fuseseră descoperite la un tăinuitor din Marsilia. Cercetările stabiliseră că vânzătorul lor era doctorul Barickin.

O expresie de bucurie se ivi pe chipul lui Jonny Walker.

Carevasăzică, nu se înşelase! Era pe calea cea bună.

266. Morţii cu morţii, vii cu vii

Boris Verodin rămase câteva clipe cu privirile ţintă la străin, care nu era mai puţin surprins. În cele din urmă, acesta din urmă rupse tăcerea.

— Ia te uită, dumneata, domnule Orensen! exclamă el. Ce cauţi aici?

— Asta aş putea să te întreb şi eu, răspunse Boris Verodin, zâmbind, şi întinse mâna căpitanului suedez, cane îi ieşise în cale. M-ai legat la gard, acolo, în Finlanda! Te-am aşteptat până ce mi s-a urât, dar dumneata n-ai mai venit. De ce n-ai mai dat niciun semn de viaţă? Sau nu cumva toată povestea cu comoara din fundul mării a fost o născocire de-a dumitale?

Bartuschen făcu o mutră încurcată.

— Nu e vorba de nicio născocire, răspunse el. Între timp am avut, însă alte îndatoriri de dus la îndeplinire şi tocmai de aceea mă întâlneşti aici.

— Dar când te înapoiezi în Finlanda? întrebă Boris. Sau ai renunţat cu totul la scoaterea comorii din fundul mării?

— N-am renunţat defel… mai mult încă: sunt hotărât să rămân

tovarăşul dumitale, răspunse suedezul. Ia spune, unde ne-am putea întâlni astă-seară, căci aş avea ceva de vorbit cu dumneata? Întâi, însă, trebuie să mă pun în legătură cu altcineva, cu care am de discutat o chestiune foarte însemnată. Aşadar, hotărăşte un loc, unde să putem sta de vorbă nestingheriţi.

Boris Verodin rămase pe gânduri.

— Diseară, la ora zece, te aştept la intrarea în parc, răspunse el, în cele din urmă. Dacă ştii însă un loc mai bun, sunt gata să mă învoiesc. Sau poate vrei să te vizitez la hotel?

— Deocamdată n-am tras la niciun hotel, aşa că rămâne să ne întâlnim acolo unde ai propus dumneata.

Înainte de a se îndepărta, suedezul îl luă deoparte pe Boris Verodin şi-i şopti, aruncând o privire bănuitoare asupra lui Reginald, care părea foarte mirat:

— Bagă de seamă, nimeni nu trebuie să afle ceva despre ceea ce am pus noi la cale!

Căpătând făgăduiala, suedezul porni înainte pe cărarea dintre stânci şi în curând dispăru din ochii celor doi prieteni.

— Aşteaptă-mă câteva minute, Reginald! şopti revoluţionarul, însoţitorului său. Trebuie neapărat să văd unde se duce individul, căci asta are foarte mare însemnătate pentru mine.

Şi, fără să mai stea la gânduri, tânărul porni în urma căpitanului suedez.

După un sfert de ceas, ştia că Bartuschen intrase în vila doamnei Longlin. Un zâmbet flutură pe buzele sale, în timp ce o sclipire de triumf se ivi în ochii săi albaştri. Da, era pe calea cea bună! Acum, însă, trebuia să fie cu mare băgare de seamă, dacă nu voia ca tot planul său să dea greş.

Între timp, suedezul ajunse la intrarea vilei, unde abia avu răbdare să aştepte până a fi lăsat înăuntru.

O femeie destul de frumoasă, îmbrăcată într-un chimono de mătase, îi ieşi în întâmpinare.

— Eşti singur? şopti ea, privind cu teamă spre Bartuschen. Unde a rămas soţul meu? Dar tata?

Suedezul privi cercetător în juru-i şi aşteptă până ce se pierdură paşii slujnicei, care tocmai părăsise încăperea, apoi răspunse, cu glas tremurător:

— Doamnă Longlin… fără îndoială că s-a petrecut ceva… nu m-am mai văzut nici cu soţul, nici cu socrul dumitale! Ca de obicei, m-au lăsat să aştept lângă carul cu boi, în timp ce ei s-au afundat în pădure… Am aşteptat, însă, două zile şi două nopţi, fără ca vreunul din ei să dea un semn de viaţă. În cele din urmă, luai hotărârea să mă îndepărtez, căci neştiind unde se află lăzile, nu puteam să cercetez ce

s-a făcut cu cei doi bărbaţi. Mi-e teamă, însă că nu mai sunt în viaţă, căci după vreo două ceasuri de la plecarea lor, mi s-a părut că aud în pădure două împuşcături…

Doamna Longlin, scoase un ţipăt şi holbă ochii la căpitan.

— Spune… spune tot ce s-a întâmplat! răcni ea.

Suedezul înălţă din umeri.

— Nu prea am multe de spus… Primul drum a izbutit de minune. A doua oară, însă, se pare că cei doi bărbaţi au avut ghinion. Am presimţirea că atât soţul dumitale, cât şi tatăl lui nu mai sunt în viaţă. Aşadar, mă dusei cu carul până la o depărtare de câteva ceasuri, unde îl lăsai în mijlocul drumului şi pornii mai departe pe jos. Când ajunsei în oraş, gazda noastră nu vru, în ruptul capului, să-mi elibereze lăzile aduse cu primul transport. În cele din urmă, văzând că-l ameninţ, individul îmi răspunse că e hotărât să dea lăzile numai soţului dumitale sau… autorităţilor sovietice. Fireşte că n-am mai avut încotro şi am şters-o cât mai repede cu putinţă. Deşi am făcut drumul degeaba, sunt bucuros, totuşi, că am scăpat cu viaţă.

Doamna Longlin – care nu era alta decât Pavlovna, logodnica lui Osip – îşi pierdu capul cu totul. Zdrobită de grozava veste, ea izbucni într-un plâns deznădăjduit. Toate planurile ei se năruiseră, de bogăţiile visate atâta vreme se alesese praful.

În acest timp, Bartuschen era preocupat de gândurile sale. Luase hotărârea să mai facă o singură călătorie, de la care se aştepta să-i aducă un câştig enorm – apoi, însă, voia să renunţe la aceste expediţii primejdioase. Şi comoara din fundul mării trebuia scoasă la suprafaţă, ceea ce i-ar fi îngăduit să ducă, la Stockholm, o viaţă lipsită de griji. Din păcate, prima parte a planului său dăduse greş. Rămânea, însă, partea a doua: scoaterea comorii din fundul mării.

Suedezul privi spre nenorocita femeie, când un gând îi fulgeră prin minte. Dacă ar încerca să afle de la dânsa ascunzătoarea lăzilor cu aur? Dacă i-ar propune să lucreze împreună?

În cele din urmă se hotărî să procedeze cu băgare de seamă, dar Pavlovna i-o luă înainte, astfel că nici nu mai avu nevoie să-i facă propunerea de tovărăşie.

Tânăra femeie îşi revenise în fire. Ce-i drept, îl iubise pe Osip, dar îl iubise în felul ei. Acum, însă era mort. De ce să renunţe ea la uriaşa comoară, a cărei ascunzătoare o cunoştea atât de bine? Să rămână fără mijloace în lumea asta mare, mai ales că era tânără şi frumoasă? Nu, trebuia neapărat să profite de taina ei! Altminteri, peste puţin timp ar fi rămas pe drumuri, căci vila o luase cu chirie, iar restul banilor îl pierduse la joc.

— Ascultă-mă, Bartuschen, vrei să devii tovarăşul meu? întrebă Pavlovna, ştergându-şi urmele lacrimilor.

Suedezul se prefăcu că rămâne pe gânduri.

— Ce vrei să spui cu asta? întrebă el, prevăzător.

— Vom face o nouă călătorie şi…

— Stai! o întrerupse căpitanul. În ce condiţii vrei să facem această călătorie? Ştii doar că-mi pun capul în joc, aşa că se cuvine să fiu plătit corespunzător. Nu eşti de aceeaşi părere?

Pavlovna se simţi cuprinsă de furie, totuşi sa stăpâni, căci omul acesta putea fi salvatorul ei, mai ales că nimeni n-ar fi cutezat să se vâre într-o afacere atât de primejdioasă.

— Vei primi o sumă de două ori mai mare decât aceea pe care ai primit-o până acum, răspunse ea.

— Şi cum vrei să duci lăzile până la marginea pădurii? întrebă căpitanul. Nu uita că cei doi bărbaţi au avut mult de furcă cu transportul lor!

— Asta las-o în seama mea! replică dânsa, cu hotărâre.

Deşi ştia prea bine că lăzile erau foarte grele, totuşi Pavlovna voia să se bizuie numai pe puterile ei, căci altminteri ar fi fost nevoită să destăinuie ascunzătoarea comorii. În orice caz, dacă lua cu dânsa un mic cărucior, putea să care lăzile, una câte una, până la marginea pădurii. Cât priveşte scoaterea lor din pivniţă – cu ajutorul unei macarale se putea face şi aceasta.

— Te învoieşti, Bartuschen? întrebă ca, văzând că nu primeşte niciun răspuns.

Suedezul – care avusese răgazul să chibzuiască în linişte – îşi dădu încuviinţarea, deşi în mintea lui se ţesuse un cu totul alt plan.

— Şi când pornim la drum? întrebă femeia. Într-una din zilele următoare, căci aş vrea să mă mai odihnesc niţel.

— Bine, dar să nu zăbovim prea mult, căci cine ştie dacă vom putea să mai facem încă o călătorie anul ăsta! Iarna bate la uşă şi în curând vor pluti sloiuri pe mări.

Căpitanul clătină capul în semn de încuviinţare, plin de admiraţie pentru această femeie curajoasă.

— Şi unde locuieşti? întrebă Pavlovna.

— Deocamdată nicăieri, căci de la gară am venit de-a dreptul aici.

— Atunci, te rog să rămâi la mine.

— Cu multă bucurie, coniţă.

Pavlovna făcu în aşa fel, încât servitorii nici nu băgară de seamă că stăpâna lor aflase o veste atât de grozavă. Ce-i drept, se putea totuşi ca Osip să fi rămas în viaţă, totuşi nici ei nu-i venea să creadă una ca asta.

De asemenea, îşi dădea prea bine seama de primejdiile care erau legate de îndrăzneaţă ei întreprindere. Cei doi bărbaţi fuseseră arestaţi sau împuşcaţi în timp ce transportau lăzile, probabil. Nu cumva se descoperise şi ascunzătoarea?

În acest din urmă caz, totul era pierdut pentru dânsa. Trebuia, însă,

să se încredinţeze cu ochii ei, chiar dacă această întreprindere avea s-o coste viaţa.

267. O căsnicie nefericită

O mare schimbare se produsese cu frumoasa soţie a lui Pat Lincoln. Deşi se părea că pe zi ce trece, Agata îl iubeşte tot mai mult, totuşi, tânărul băgase de seamă că o nelinişte ciudată pusese stăpânire pe dânsa. Uneori, nu se încumeta să-l privească în ochi şi rămânea multă vreme cu privirea aţintită în zare. Alteori, zâmbea încurcată sau tresărea, când Pat Lincoln îi adresa vreun cuvânt.

În trenul care-i ducea spre Riviera, Agata se lipi de soţul ei, care o îmbrăţişă plin de căldură, ca şi cum ar fi vrut s-o ocrotească de duşmani.

— Ai griji, draga mea? murmură el, părând că vrea să-i citească gândurile.

— Nu, n-am griji! răspunse ea. Sunt fericită, Pat… sunt fericită, căci te iubesc nespus de mult!

— Agata, de ce nu-mi destăinui ce-ţi apasă inima? întrebă el. Spune-mi ce să fac ca să fii fericită cu adevărat?

— Nu trebuie să faci nimic! îngână ea.

Tânărul suspină. Singura lui dorinţă era să se vadă cât mai curând în casa părintească. Da, acolo Agata se purtase cu totul altfel. Ciudata schimbare se petrecuse abia în timpul călătoriei de nuntă.

Oare patima jocului să fie pricina acestei transformări? se întreba el. În orice caz, se hotărî s-o pună la încercare, căci soţia lui îi mărturisise la Paris că ar fi bucuroasă să poată juca la cazinou.

Cu toate astea, tânărul soţ suferi o nouă dezamăgire.

Erau la Nisa de două zile, totuşi Agata nu-şi manifestase încă dorinţa de a-şi încerca norocul la masa verde.

Într-o după-amiază cei doi tineri îşi făcură apariţia în sălile de joc ale cazinoului din Monte Carlo. Pat se uita pe furiş la soţia lui. Plină de sfială, tânăra femeie se lipi de dânsul şi el o târî aproape, spre una din mesele de ruletă.

Ochii Agatei urmăriră cu naivitate drumul bilei de fildeş, din care părea că nu înţelege nimic.

— Pat, explică-mi şi mie cum se câştigă la jocul ăsta! se rugă ea.

Tânărul soţ rămase mirat, dar şi neliniştit în acelaşi timp.

Aşadar, nici nu ştia măcar să joace la ruletă şi ea îi spusese că vrea să plece pe Riviera, pentru ca să-şi petreacă timpul la cazinou. Mirarea lui spori, însă, la culme, când văzu împotrivirea ei de a ponta măcar o singură dată.

Pat Lincoln se uită îngrijorat la soţia sa şi ochii i se împânziră de lacrimi. Nu cumva era bolnavă de nervi?

Se hotărî să consulte cât mai curând un medic, căci aşa nu puteau merge lucrurile mai departe.

Pe de altă parte, însă aştepta răspunsul părinţilor săi, cărora le scrisese să-i trimită adresa lui Reginald. Poate că fratele său mai mare izbutea să-i dea un sfat bun.

Trecuseră trei zile de când sosiseră la Nisa. Spre seară, Agata deveni mai neliniştită ca de obicei şi ochii-i căpătară o sclipire ciudată. Pe la ora nouă, mare fu mirarea lui Pat când ea îşi exprimă dorinţa să meargă la teatru.

— Nu mă împotrivesc, draga mea, răspunse el. Totuşi, trebuie să-ţi atrag luarea-aminte că reprezentaţia a început demult. N-ar fi mai bine să lăsăm pe mâine seară, ca să pot cumpăra bilete din vreme?

— Nu, vreau neapărat să mergem astă seară! stărui Agata. Dacă nu vrei să mă însoţeşti, sunt hotărâtă să mă duc singură…

Zicând acestea, făcu o mutră supărată şi, ceea ce nu se întâmplase încă până atunci, bătu furioasă cu piciorul în pământ.

— Bine, dar trebuie să ne şi schimbăm! replică Pat, care voia cu tot dinadinsul s-o abată de la hotărârea ei. Ţinând seamă de vremea pe care o s-o pierdem cu îmbrăcatul şi drumul până la teatru, nu ştiu dacă o să mai prindem măcar ultimul act!

Agata înălţă din umeri şi se uită cu furie la el, aşa cum nu mai văzuse niciodată la dânsa.

Speriat tânărul soţ îşi dădu încuviinţarea şi, după jumătate ceas, porniră amândoi spre teatru.

Fireşte că presupunerea lui Pat se împlini întocmai. Trei sferturi din piesă se şi jucaseră, astfel că nu mai puteau pricepe nimic din ea. De altminteri, Agata nici nu se sinchisea de ceea ce se petrecea pe scenă, ci se retrăsese într-un colţ întunecat al lojii, de unde privea, cu coada ochiului spre soţul ei.

— Uf, ce cald e aici! murmură ea, deodată! ridicându-se. Nu te supăra că te las singur, dar trebuie să iau niţel aer… Mă întorc numaidecât.

Pat vru s-o însoţească, dar privirea supărată a soţiei sale îl ţintui locului. În clipa următoare, Agata dispăruse din lojă.

Cu capul sprijinit în mâini, nefericitul soţ privi trist înaintea lui. Nu izbutea să priceapă purtarea ciudată a Agatei, care devenea din zi în zi mai misterioasă.

Trecu câtăva vreme, însă tânăra nu dădea niciun semn de viaţă. În cele din urmă, cuprins de nelinişte, Pat se ridică de la locul său, ieşi în coridor şi, adresându-se unui servilor al teatrului, îl întrebă dacă nu cumva zărise o doamnă, care părăsise loja înainte cu jumătate ceas.

— Da. Am zărit-o, răspunse servitorul. Doamna şi-a luat lucrurile de la garderobă, apoi a părăsit teatrul.

Neîncrezător, Pat făcu o descriere a soţiei sale şi-l întrebă dacă era

sigur de ceea ce spusese.

— Doamna arăta întocmai aşa, încuviinţă servitorul. După cât se părea, era foarte grăbită. În orice caz, puteţi vorbi cu garderobiera, care va întări spusele mele.

Fără să mai stea la gânduri, Pat alergă spre garderobă.

— Acum vreo jumătate ceas, doamna a venit să-şi ia mantia şi eşarfa, răspunse garderobiera, la întrebarea lui. M-am mirat şi eu căci abia veniserăţi, aşa că n-a văzut mai nimic din piesă…

O teamă chinuitoare puse stăpânire pe inima nefericitului soţ. Dacă Agata părăsise teatrul într-adevăr, atunci nu mai încăpea îndoială că ceva o îndemnase să-l mintă.

Peste câteva minute, Pat se afla într-un automobil, care îl ducea spre casă.

Nu cumva voise să-l pedepsească, fiindcă nu-i îndeplinise dorinţa pe dată? Nu cumva era doar o răzbunare copilărească a Agatei, care ţinea să-i arate că era stăpână pe faptele ei?

Gândul acesta aduse o uşurare în inima tânărului.

Din păcate, nădejdile sale se dovediră neîntemeiate, căci intrând în camera lor de la hotel, băgă de seamă că Agata nu era nici acolo. Recepţionera, care se afla de două zile în serviciul ei, răspunse că doamna nu se înapoiase de la teatru.

Pat Lincoln se stăpâni din răsputeri, căci nu voia să se arate slab şi, afară de asta, ţinea cu tot dinadinsul să nu-şi înjosească soţia în faţa cameristei.

— A plecat înaintea mea, zise el, aproape nepăsător. Trebuie să se înapoieze dintr-un moment într-altul… pe semne că a fost o neînţelegere la mijloc.

Camerista se depărtă, lăsându-l pe sărmanul soţ pradă deznădejdii.

Unde se afla Agata? Ce rost avea toată comedia asta?

Privirile-i se îndreptară spre ceasornic. Fiecare minut îi aducea noi chinuri şi-i sporea îngrijorarea. În sfârşit, se auziră paşi pe coridor.

Dar nu era dânsa. Pesemne că vreun pasager întârziat se înapoiase acasă. În cele din urmă, se hotărî să mai aştepte un ceas şi, dacă Agata nu se arăta, să dea de ştire poliţiei.

Abia părăsise loja şi tânăra femeie rămase locului, nehotărâtă. Ce o îndemnase să se depărteze de soţul ei?

Nu izbutea să-şi lămurească aceasta. Un singur lucru îl simţea cu precizie: trebuia să fie cât mai departe de Pat.

Cu paşi şovăitori, tânăra porni spre garderobă, îşi luă lucrurile, apoi coborî scara. Când ajunse afară, privi cu teama în jurul ei. Se afla pe una din cele mai frumoase străzi ale Nisei. Reclame luminoase străluceau pretutindeni, iar în zare se vedea marea calmă. Agata opri o maşină şi porunci şoferului s-o ducă la cazinoul Munte Carlo.

Încetul cu încetul, dispărură ultimele case ale oraşului şi automobilul porni pe serpentinele minunate ce duceau spre staţiunea mondenă. Grădini şi vile zburau pe dinaintea ei, urmate de pădurici de palmieri. Din când în când, se zărea o fâşie din marea sclipitoare, care dispărea repede, înghiţită parcă de un balaur nevăzut.

Dar tânăra femeie nu vedea nimic din minunăţiile care se desfăşurau înaintea ei, căci o putere magică o atrăgea spre cazinoul din Monte Carlo. Ce căuta acolo, nu ştia nici dânsa, dar un singur lucru era neîndoielnic: la ora unsprezece trebuia să fie la intrarea cazinoului.

În sfârşit, maşina coti într-o pădurice şi, după puţin timp, o alee minunată se deschise înaintea ei. Raze de lumină străbăteau printre arbori, lăsând să se întrevadă siluetele clădirilor elegante.

La capătul aleii, Agata coborî din maşină şi porni înainte pe un drum prunduit. De o parte şi de alta se înălţau pomi stufoşi, iar la oarecare depărtare se zăreau brazde de flori, care răspândeau un miros îmbătător.

Tremurând, frumoasa femeie îşi strânse mantia în jurul trupului, în timp ce privirile-i erau îndreptate mereu înainte, ca şi cum ar fi căutat pe cineva.

Clădirea impunătoare a cazinoului, scăldată într-o mare de lumină, se ivi la dreapta ei. Un om cu trăsături slave şi ochi străpungători se desprinse de pe terasă şi porni agale spre tânăra femeie. Era doctorul Barickin.

— Bună seara! zise el, apropiindu-se de dânsa.

— Bună seara! răspunse Agata, cu glas slab.

Şi aproape fără să-şi dea seama, îl luă de braţ, pornind amândoi mai departe, până ajunseră pe o potecă întunecată, unde rămaseră locului.

Barickin se plecă spre însoţitoarea lui şi începu să-i vorbească în şoaptă, dar pe un ton atât de poruncitor, încât nenorocita nu fu în stare să rostească vreun cuvânt de împotrivire. După ce sfârşi, o conduse până la maşină şi Agata porunci şoferului s-o transporte înapoi la Nisa, la hotelul în care locuia cu soţul ei.

Când păşi în odaie, Pat tocmai luase hotărârea să vestească poliţiei dispariţia soţiei sale. Un suspin de uşurare scăpă de pe buzele lui şi, năpustindu-se spre Agata, o cuprinse în braţe.

— Ah, dacă ai şti ce spaimă am tras! Tocmai voiam să dau de ştire poliţiei, zise el, cu glas tremurător.

Agata îl privi mirată.

— De ce, Pat? Capul mă durea îngrozitor şi, deoarece nu voiam să-ţi stric plăcerea, m-am dus să fac o plimbare la aer curat.

Pat Lincoln rămase tăcut, deşi nu mai pricepea nimic din toate astea. Dragostea neţărmurită pe care o purta soţiei sale îl îndemna să-i

rabde toate capriciile.

A doua zi, însă, avu o nouă surpriză, care îi spori neliniştea şi mai mult.

După dejun, Agata ceru să-i dea două mii de lire sterline. Soţul o privi uimit peste măsură.

— Pentru ce-ţi trebuie banii ăştia? întrebă el.

— Aha, îmi ceri socoteală? răspunse Agata, supărată. Nu vrei să-mi împlineşti dorinţa…

Şi izbucni într-un plâns nervos, care îl dezarmă cu totul pe tânăr.

— Agata, îţi dau suma cerută! zise el, mângâind-o cu dragoste. Totuşi, trebuie să recunoşti că două mii de lire nu sunt un fleac. Şi vreau să ştiu şi eu ce vrei să faci cu banii…

— Nu, nu se poate! Trebuie să ai încredere în mine! răspunse ea, cu hotărâre.

— Bine, am să-ţi dau un cec pentru două mii de lire zise Pat, aşezându-se la birou şi completând cecul.

Tânăra se linişti şi un zâmbet de mulţumire îi lumină chipul înroşit de plâns. Apoi se pregăti de drum, căci voia să încaseze cecul chiar în dimineaţa aceea. Pat se oferi s-o însoţească, dar Agata se împotrivi cu îndârjire, astfel că el se văzu nevoit să renunţe.

După două ceasuri, când se înapoie, părea foarte bine dispusă, susţinând că plimbarea îi priise de minune. Despre cele două mii de lire, însă, nu pomeni nimic.

Urmară două zile liniştite şi Pat răsuflă uşurat, crezând că soţia lui se liniştise, când aceasta îi mărturisi că are nevoie de încă două mii de lire sterline.

— Bine, dar ce ai făcut cu banii ceilalţi? întrebă el, speriat.

Agata se înfurie, începu să-l ocărască, apoi izbucni în plâns.

— Ai pierdut banii la joc? întrebă Pat, care nu mai ştia ce să creadă.

— Da, i-am pierdut la joc! murmură ea, bucuroasă că găsise un pretext.

Neavând încotro, tânărul completă iarăşi un cec pentru două mii de lire, pe care Agata îl luă cu mâini tremurătoare.

După două ceasuri, când se înapoie la hotel, odată cu dânsa se ivi şi un bărbat, la a cărui apariţie Pat Lincoln tresări de bucurie.

Era americanul Tom Black, cu care făcuse cunoştinţă la Paris.

268. Un aliat neprevăzut

După ce se încredinţase că suedezul intrase în vilă, Boris Verodin se înapoie la prietenul său şi porniră amândoi mai departe.

— Acesta e omul pe care îl căutam în primul rând, zise el. Nu mai încape nicio îndoială că acum voi afla lucruri însemnate. Trebuie, însă

să fim cu mare băgare de seamă, căci altminteri s-ar putea ca tot planul meu să dea greş.

— În orice caz, te poţi bizui pe ajutorul meu! zise Reginald Lincoln, întinzându-i mâna, pe care celălalt i-o strânse cu căldură.

Seara, la ora hotărâtă, Boris şi suedezul se întâlniră la intrarea parcului şi, după ce se salutară în tăcere, porniră spre una din băncile mai retrase, unde nu puteau fi auziţi de nimeni. Cu toate astea, înainte de a se aşeza, suedezul scormoni cu bastonul în tufiş – dar prevederea lui se dovedi zadarnică de astă dată.

— Te-ai mirat, văzând că nu mai dau niciun semn de viaţă, nu e aşa? începu căpitanul.

— Fireşte că m-am mirat! răspunse presupusul Cristian Orensen. Din întâmplare, însă, am găsit în odaia dumitale o telegramă care fusese trimisă din Cannes, ceea ce mă hotărî să pornesc şi eu într-acolo.

— Aşadar, prezenţa dumitale aici nu e fără rost? exclamă Bartuschen, surprins.

— Nu, căci voiam să dau de dumneata, după ce te-am căutat zadarnic la Cannes.

— Nici nu puteai să mă găseşti acolo, căci n-am rămas decât vreo câteva zile, apoi am plecat, având de făcut o afacere, care trebuia să-mi aducă un câştig foarte mare. Din păcate, n-a ieşit nimic din ea…

Zicând acestea, căpitanul scoase o înjurătură grosolană.

— Şi de ce n-a ieşit nimic? cercetă Boris Verodin.

— Hm, chestia e foarte complicată! mormăi celălalt, rămânând pe gânduri. La urma urmei, n-am ce să mă feresc de dumneata, căci tot eşti tovarăşul meu… Totuşi, îţi pun o condiţie: câştigul îl facem pe din două… te învoieşti?

— Da, domnule Bartuschen, răspunse Boris, întinzându-i mâna. Pe mine te poţi bizui şi, afară de asta, nu-mi place să flecăresc.

Suedezul mai chibzui câteva clipe, apoi începu:

— Iată despre ce e vorba, domnule Orensen… De altminteri, ceva ştii şi dumneata, căci ţi-am vorbit despre asta când ne-am întâlnit în port. În ultimul timp am făcut două călătorii primejdioase, izbutind totuşi să transport la destinaţie lăzile cu aur pe care le-am primit la Cronstadt. Înainte vreme mă ocupam cu contrabanda de alcool şi îţi închipui că eram foarte bucuros să pot transporta lucruri, de pe urma cărora îmi rămânea un câştig de o mie de ori mai mare. La început, mă arătat cam neîncrezător, căci oamenii care îmi făcuseră această propunere păreau nişte bieţi ţărani, care abia aveau din ce trăi. Peste puţin timp, însă, îmi dădui seama că neîncrederea mea nu era defel îndreptăţită. Oamenii mă duseră într-o pădure din apropiere de Cronstadt şi, după ce mă lăsară să aştept la marginea ei, se înapoiară

cu o ladă grea, care era într-adevăr, plină cu monezi de aur. Cele trei persoane pe care le însoţeam – doi bărbaţi şi o femeie – se depărtară iarăşi şi aduseră încă o ladă. În sfârşit, ce să-ţi mai spun, aduseră câteva lăzi cu aur, pe care le încercară într-un car tras de boi. După câtva timp, pornirăm spre port, folosindu-ne de poteci singuratice, neumblate de oameni. De unde provine aurul, nu ştiu nici eu, căci cei trei erau foarte prevăzători şi m-ar fi împuşcat fără multă vorbă, dacă aş fi încercat să-i urmăresc în pădure. Singura destăinuire pe care mi-au făcut-o asupra comorii, a fost că aceasta e atât de mare, încât va fi nevoie de cincizeci de drumuri ca s-o poată transporta toată. După cum ştii, vasul meu s-a ciocnit de o mină şi s-a scufundat împreună cu preţioasa încărcătură. Ceea ce aveam de gând, ştii iarăşi. Acum, însă, nu e vorba de lăzile din fundul mării, căci acestea nu fug de acolo şi le putem scoate oricând. Chestiunea despre care vreau să-ţi vorbesc e mult mai însemnată. De astă dată, femeia n-a plecat cu ei, ci a rămas aici, unde au locuit cu toţii înainte de această ultimă călătorie, care însă s-a sfârşit în chip tragic pentru cei doi bărbaţi. Ca să şteargă orice urmă, s-au dat drept americani, astfel că locuitorii din Cannes îi cunosc sub numele de Longlin. Astăzi, femeia a aflat de la mine soarta nenorocită a tovarăşilor ei. Ce-i drept, la început părea deznădăjduită, totuşi s-a mângâiat repede, căci şi-a amintit de preţioasa comoară, pe care nu vrea s-o scape din mâini. Aşadar, mi-a propus să devin tovarăşul ei, fără să-mi dezvăluie ascunzătoarea lăzilor cu aur. Fireşte că i-am primit propunerea, dar de astă dată am să fiu mai şiret ca ea. Dumneata ne vei însoţi în călătoria noastră şi, în timp ce eu voi aştepta la marginea pădurii, vei porni în urma femeii, pentru ca să descoperi ascunzătoarea comorii. Socot că nu-ţi va fi prea greu s-o scoţi la capăt?

Boris Verodin ascultase cu o mirare bine jucată. În sinea lui, însă, se bucura nespus de cele auzite, şi-şi spuse că, dacă lucra cu dibăcie, izbutea să alunge grozava învinuire care plutea asupra capului său.

Un singur lucru îl neliniştea, însă. Dacă cei doi bărbaţi fuseseră ucişi, asta însemna că mai existau şi alţi oameni care cunoşteau taina comorii. Cine erau aceştia? Nu cumva între timp duseseră în altă parte lăzile cu aur?

Dar n-avea niciun rost să-şi frământe creierul cu asemenea gânduri, căci tot n-ar fi putut schimba nimic, chiar dacă bănuielile sale erau întemeiate. În acest caz, singurul lucru care i-ar fi rămas de făcut, ar fi fost să pornească pe armele noilor hoţi. Doar avea un prieten pe care se putea bizui – Ilino, preşedintele Comitetului Central, care îl ocrotise întotdeauna şi-i înlesnise fuga în străinătate.

— Ei, te învoieşti, domnule Orensen? întrebă suedezul.

— Da, mă învoiesc! răspunse Boris, întinzându-i mâna. Şi când pornim la drum?

— Cât mai repede cu putinţă. Doamna Longlin ar fi vrut să plecăm chiar azi sau mâine, căci a trăit pe picior mare şi a făcut praf milioanele lăsate de tovarăşii ei. Astfel că e nerăbdătoare să intre cât mai curând în stăpânirea câtorva lăzi cu aur. Eu, însă, i-am făcut propunerea să mai aşteptăm câteva zile ca să mă pot odihni, ceea ce fireşte că a fost nevoită să primească… Până atunci, voi locui în vila ei, care se află la vreo doi kilometri de aici. Aşadar, dacă s-o întâmpla între timp să ai nevoie de mine, ştii unde să mă cauţi…

Boris Verodin îi dădu şi el adresa, apoi cei doi bărbaţi se despărţiră.

Un simţământ de tainică fericire cuprinse inima tânărului, care păşi agale pe şoseaua întunecată. Vălul, care acoperise atâta vreme comoara furată, se destrămase încetul cu încetul. Acum, însă, era nevoie de multă dibăcie şi sânge rece, pentru ca să-şi ajungă ţinta atât de mult dorită.

Pumnii lui Boris se încleştară şi o sclipire se ivi în ochii săi. Da, în curând avea să tragă la răspundere pe aceia care erau vinovaţi de toată nenorocirea lui şi din pricina cărora fusese privit ca trădător al patriei sale!

Boris Verodin nu bănuia defel că duşmanii săi izbutiseră iarăşi să-i dea de urmă.

Agenţii Cekei ştiau unde locuia şi se mutaseră în vecinătatea lui, pentru ca să poată pune mâna pe el, atunci când s-ar fi ivit momentul prielnic. Doi dintre ei, Balşinski şi Smolin, închiriaseră o încăpere alăturată de aceea a lui Boris, iar ceilalţi doi, Taşek şi Ţecrinski, se aţineau în apropierea ţărmului, într-o barcă cu motor. În fiecare zi, aceştia din urmă primeau raportul tovarăşilor lor, cu care porneau spre vaporul ancorat în mijlocul mării, şi care se afla necontenit sub presiune.

Într-una din zile, cei patru agenţi ţinură sfat în barca cu motor, chibzuind cum să-l ademenească pe Boris la ţărmul mării, unde puteau să pună mâna pe el. Fireşte că lucrurile trebuiau să se petreacă în timpul nopţii, căci altminteri riscau să fie împiedecaţi de cineva.

Din fericire, însă, întâmplările petrecute în acea vreme, aduseră lui Boris Verodin un salvator, despre a cărui prezenţă la Nisa nici nu bănuia măcar.

În aceeaşi zi, un bărbat mic de statură îşi lua cafeaua în holul hotelului în care locuia Reginald şi prietenul său. Necunoscutul era adâncit în citirea ziarului, pe care emigranţii ruşi îl scoteau la Paris şi care era foarte răspândit în minunata staţiune mondenă de pe ţărmul Mării Mediterane.

Deodată, auzi un nume care îl făcu să tresară şi să ridice privirile spre cei doi bărbaţi care stăteau de vorbă la o mică depărtare. Unul

din ei era zvelt şi plin de viaţă, pe când celălalt, care tuşea mereu, avea trupul încovoiat şi foarte slab.

— După cum ţi-am spus, dragă Lincoln, nu cred să-mi mai revăd patria vreodată! zise acesta din urmă. Nu, nu pot suporta clima din Anglia… ceaţa deasă a Londrei îmi scurtează viaţa şi mai mult.

— De ce vorbeşti astfel, mister Whitman? răspunse Reginald Lincoln. Nu trebuie să pierzi curajul! Mai bine te-ai stabili la San Remo, unde clima trebuie să fie şi mai prielnică pentru dumneata.

— Nu, Lincoln, rămân aici, pentru ca să mă pot bucura cel puţin de cei câţiva ani pe care îi mai am de trăit… La San Remo m-aş ofili cu totul.

Un zâmbet triumfător se ivi pe buzele omuleţului, care citise ziarul rusesc.

— Hm, ăsta trebuie să fie fratele lui Pat Lincoln, murmură el. În somnul ei hipnotic, Agata mi-a spus doar că cumnatul ei a plecat spre Riviera, însoţit de Boris Verodin… Şi, dacă Reginald Lincoln se află aici, nu mai încape îndoială că însoţitorul său e şi el prin apropiere.

În clipa următoare, omuleţul se ridică de la locul lui şi porni spre cei doi bărbaţi, pe care nu voia să-i piardă din ochi.

Reginald Lincoln habar n-avea ce om primejdios era acela care trecu pe dinaintea lor. Tocmai în acea clipă, fiul bancherului îşi luă rămas bun de la prietenul lui, apoi se depărtă repede şi dispăru îndărătul unei uşi, pe care omuleţul putu totuşi s-o vadă la vreme.

După vreun moment, acesta din urmă se apropie de uşă şi încercă să privească prin gaura cheii, dar nu izbuti, căci cheia era în broască pe dinăuntru.

Întâmplarea făcuse ca odaia lui să fie despărţită printr-o singură încăpere, de odaia în care intrase Reginald. După ce se uită la numărul ei, ciudatul individ coborî în vestibul, unde află foarte repede cine locuia în camera cu pricina.

Încăperile cu numărul şaizeci şi unu şi şaizeci şi doi erau ocupate de Sir Reginald Lincoln. La numărul şaizeci şi trei – camera în care intrase Reginald – locuia un oarecare Cristian Orensen. Odaia de alături, şaizeci şi patru, fusese închiriată unor ruşi, Balşinski şi Smolin. În sfârşit, camera cu numărul şaizeci şi cinci o avea chiar el, baronul Pavel de Buslajew, care în realitate nu era nimeni altul decât vechiul nostru cunoscut, doctorul Barickin.

Chiar în aceeaşi zi, presupusul baron văzu pe Reginald în tovărăşia unui bărbat voinic. La început, criminalul tresări, apoi un zâmbet batjocoritor se ivi pe buzele lui.

— Am avut de-a face prea mult cu tine, ca să nu te pot recunoaşte de la prima ochire, Boris Verodin! murmură el. Hei, pe mine nu mă poţi înşela atât de uşor! De acum încolo însă, n-am să te mai pierd din ochi, căci cu ajutorul tău voi pune mâna pe mult căutata comoară!

Şi, într-adevăr, Barickin se ţinu de cuvânt şi rămase mereu pe urmele tânărului revoluţionar.

Astfel se întâmplă că întruna din zile zări un individ simplu îmbrăcat, care trăgea cu urechea la uşa presupusului Cristian Orensen. Fără să-şi piardă cumpătul, Barickin se retrase într-o firidă, de unde văzu că individul dispare în camera cu numărul şaizeci şi patru. Aşadar, nu mai încăpea nicio îndoială că era unul din cei doi ruşi, care locuiau acolo.

Această constatare îl puse pe gânduri. După cât se părea, erau şi alţii, care se interesau de persoana lui Boris Verodin. Ce urmăreau aceştia, oare?

Abia intrase în odaia lui, că şi începu să cerceteze peretele, care îl despărţea de camera învecinată. După puţin timp, descoperi în uşa de legătură o mică crăpătură, prin care putea urmări tot ce se petrecea dincolo.

Aruncând o privire în odaia de alături, Barickin era cât p-aci să izbucnească într-un hohot de râs. Cei doi ruşi iscodeau şi ei, numai că atenţia lor era îndreptată spre camera Ini Orensen, lângă peretele căreia stăteau aplecaţi amândoi.

Medicul îi privi câtăva vreme, înveselit la gândul că cei doi indivizi nici nu bănuiau măcar că erau şi ei spionaţi.

— Drace, ăştia sunt agenţii Ceka! murmură el deodată, speriat. Fără îndoială că au dat de urmele lui Boris Verodin şi vor să pună mâna pe el.

În cele două zile următoare, Barickin îşi dădu seama că bănuiala lui era întemeiată. Urmărind pe cei doi ruşi, după ce aceştia ieşiseră din odaia lor, îi văzu coborând într-o barcă cu motor, care se îndreptă spre un vas ancorat în mijlocul apei şi se opri alături de el.

Aşadar se punea ceva la cale împotriva lui Boris Verodin. Sau hotărâseră să-l ucidă, sau – ceea ce părea mai probabil – voiau să-l ademenească pe bordul vasului, care avea să-l transporte în Rusia…

În acest caz era nevoie de mult curaj şi o dibăcie fără seamăn. Barickin ştia doar, că tânărul luntraş era un om foarte puternic, căci izbutise să doboare pe uriaşul care îl atacase în locuinţa sa din Cronstadt.

Medicul rămase pe gânduri. Trebuia cu orice preţ să afle taina revoluţionarului, cu privire la preţioasele lăzi dispărute de atâta vreme. Dar cum să se apropie de el?

Nu cumva putea să-şi ajungă ţinta, destăinuind tânărului că agenţii Cekei îi descoperiseră şi nu aşteptau decât momentul prielnic ca să poată pune mâna pe el? Şi poate ca, drept recunoştinţă, Boris Verodin avea să-i dăruiască o parte din comoară.

În orice caz, lucrul trebuia chibzuit în linişte şi cu multă atenţie.

Pat Lincoln şi presupusul american Tom Black se salutară cu multă căldură.

— Nici nu-ţi închipui cât m-am bucurat, întâlnindu-mă cu soţia dumitale – zise acesta din urmă. Tocmai dădusem o raită prin cazinou şi mă pregăteam să fac o plimbare, când doamna Lincoln mă zări din maşină şi avu bunăvoinţa să mă aducă încoace.

— Îţi mulţumesc din suflet, draga mea! se adresă Pat soţiei sale, plin de recunoştinţă.

Era într-adevăr foarte bucuros că putea să stea de vorbă cu acest bărbat, care îi trezise încredere de la început şi căruia se încumeta să-i împărtăşească necazurile sale.

Fireşte că aşa-zisul Tom Black din Chicago, trase la acelaşi hotel în care locuia Pat Lincoln şi soţia lui.

Abia după-amiază, însă, cei doi bărbaţi avură prilejul să stea de vorbă între patru ochi.

— Ei, ai izbutit să te pui în legătură cu fratele dumitale? întrebă Tom Black, în timp ce stăteau amândoi în balconul odăii lui Pat, de unde aveau o minunată privelişte spre mare.

— Nu, până acum n-am aflat nici măcar adresa lui, răspunse Pat Lincoln.

Aşa-zisul american – care nu era nimeni altul decât detectivul Jonny Walker – îl privi cercetător.

— Iar ai griji, domnule Lincoln! zise el. Vrei să-mi destăinui ce-ţi apasă inima? Ce se aude cu soţia dumitale? Mai are ciudăţenii sau s-a lecuit?

Pat Lincoln suspină şi aruncă o privire în odaie. Agata, însă, nu era acolo.

— Nu s-a lecuit defel! răspunse el.

— Cum adică, mai are şi aici toane?

— Da… La început, bănuisem că vrea să plece pe Riviera ca să poată juca la cazinou, însă m-am înşelat amarnic. Soţia mea nici nu cunoaşte măcar regulile jocului…

Tânărul englez se opri din vorbă, dar văzând că detectivul tace şi el, îşi urmă povestirea.

— Ah! Mister Black, dacă ai şti ce nenorocit sunt! Încheie el trecându-şi mâna prin păr. Mi-am închipuit cu totul altfel fericirea căsniciei mele…

Jonny Walker privi compătimitor spre tânărul soţ, apoi îi puse mâna pe umăr şi zise, cu blândeţe:

— Nu pierde curajul, dragul meu! Poate că situaţia nu e atât de neagră cum o vezi dumneata. De altminteri, socot că-ţi pot fi de folos în această privinţă. Îmi dai voie să-ţi ofer ajutorul meu?

— Îţi mulţumesc din toată inima, mister Black. Deşi nu ştiu cum ai

putea să-mi ajuţi.

— Hm, mă crezi mai slab decât sunt! răspunse defectivul, zâmbind. Nădăjduiesc însă că ai să-ţi faci altă părere despre mine.

Şi, expuse tânărului soţ planul pe care îl ticluise şi care era următorul: Dacă Agata ar cere bani din nou, Pat trebuia să-i împlinească dorinţa, urmând ca el, Tom Black, să pornească în urma ei, pentru a vedea la ce îi folosesc aceşti bani.

La început, celălalt nu vru să primească, socotind că-şi înjoseşte soţia dacă ar trimite un spion pe urmele ei – însă Tom Black izbuti să-l încredinţeze atât de bine de necesitatea acestei măsuri, încât Lincoln se lăsă înduplecat.

Chiar a doua zi, Agata ceru iarăşi bani. De astă dată, însă, era vorba de o sumă mult mai mare.

Tom Black, care fusese înştiinţat la vreme, îşi luă altă înfăţişare, pe care n-o cunoştea nici chiar prietenul său. Astfel că tânăra femeie nici nu bănui mărar, că era urmărită.

După ce părăsi banca unde încasase cecul dat de soţul ei, Agata se urcă într-o maşină, care străbătu câteva străzi, apoi coti într-o alee, ce ducea spre un ponton de la ţărmul mării.

Ajungând la capătul aleii, tânăra coborî din maşină, schimbă câteva cuvinte cu şoferul acesteia, apoi străbătu pontonul şi rămase în aşteptam la marginea lui.

Defectivul, care nu voia să se apropie, o urmărea cu încordare.

La un moment dat, o barcă cu motor acostă la ponton. Într-însa se afla un bărbat, pe care Jonny Walker nu izbuti să-l recunoască. După ce schimbă câteva vorbe cu Agata, aceasta îi înmână un pacheţel, apoi se depărtă.

Acum sosise clipa, când Jonny Walker trebuia să intervină. Fără să mai stea la gânduri, porunci şoferului să pornească spre ţărm cu toată viteza.

În acelaşi timp, însă, barca cu motor despica valurile ca o săgeată, lăsând o dâră albă în urma ei.

Când ajunse la ţărm, Jonny Walker îşi dădu seama că nu mai poate face nimic, căci chiar dacă ar fi avut o şalupă la îndemână, tot n-ar fi avut niciun rost să pornească pe urmele bărcii, care se afla la mare depărtare.

Se înapoie deci la hotel şi, înainte de a vorbi cu prietenul său, îşi luă iarăşi înfăţişarea lui Tom Black.

Agata se înapoiase şi ea acasă, fără să dea vreo lămurire ce făcuse cu banii. Ca întotdeauna, după aceste plimbări misterioase, tânăra femeie era istovită cu desăvârşire şi se retrase în odaia ei.

Pat Lincoln, însă, ascultă cu luare-aminte povestirea detectivului, care îi destăinuise ceea ce văzuse.

— Bine, dar asta e de necrezut! murmură nefericitul tânăr. Să-mi fi

cerut oare banii, ca să-i dea altuia?

— Nu încape îndoială că aşa e! zise Tom Black.

— Dar cum e cu putinţă una ca asta? strigă Pat, deznădăjduit. Cine să fie bărbatul, căruia îi dă banii?

— În orice caz, un ticălos… un individ lipsit scrupule! Cu toate astea, sunt hotărât să te ajut şi de acum încolo, domnule Lincoln! Şi-apoi, bănuiesc că soţia dumitale nu e vinovată.

— Deşi dă unui străin banii mei?

— Da!… Ascultă-mă, cred că ai auzit despre hipnotism şi sugestie de la distanţă?

— Fireşte că am auzit! Dar nu ştiu ce ar putea avea de-a face soţia mea cu aceste ştiinţe oculte?

— Mult mai mult decât îţi închipui, răspunse detectivul, zâmbind. După părerea mea, tânăra femeie se află în puterea unui ticălos foarte rafinat. Poate că-l cunoaşte mai dinainte şi individul ştie ce înrâurire are asupra soţiei dumitale. Făcând aceasta presupunere, ne putem lămuri toate ciudăţeniile petrecute în ultimul timp. Dacă, de pildă, omul acesta s-a întâlnit la Paris cu soţia dumitale? Dacă, folosindu-se de puterea lui hipnotică a ademenit-o de la masă, poruncindu-i să schimbe planul călătoriei şi să-l aştepte aici, pe Riviera? Nu cumva sărmana a fost silită să-i predea bijuteriile în timpul nopţii? Dacă lucrurile s-au petrecut astfel, mai e vinovată soţia dumitale, domnule Lincoln?

Tânărul soţ duse mâna la frunte.

— Poate că ai dreptate! murmură el. Cu toate astea nu pot înţelege cum a ajuns soţia mea la acest criminal?

Detectivul îl privi câtva timp cu luare-aminte.

— Trebuie să-ţi fac o mărturisire, domnule Lincoln! zise el, apoi. Nu te speria dacă-ţi destăinui că înaintea dumitale se află detectivul londonez Jonny Walker şi nicidecum Tom Black din Chicago… Am primit însărcinarea să pun mâna pe un răufăcător, care lucrează cu o îndrăzneală fără seamăn şi care, mai mult ca sigur că are şi câteva crime pe cuget. Deunăzi eram cât p-aci să-l prind la Paris, însă ticălosul a izbutit iar să mi se strecoare printre degete. Imediat ce am auzit de dispariţia bijuteriilor dumitale, am bănuit că omul meu îşi are mâna în joc. Şi, într-adevăr, aşa şi era, căci înainte de descoperirea furtului, un individ care semăna cu el părăsise hotelul în care aţi locuit. Acelaşi individ a vândut la Marsilia o parte din giuvaieruri, care se află acum în posesia prefectului de poliţie din Paris. Îţi aminteşti, desigur, că atunci când mi-ai spus care e numele de familie al soţiei dumitale, mi-ai zis şi că tatăl ei a fost vestitul profesor Protoff… Ei bine, află că mult căutatul criminal nu e altul decât doctorul Barickin, fostul asistent al profesorului Protoff. Aşadar, socot că nu e prea greu să-ţi dai seama cum a ajuns soţia dumitale la un

criminal atât de primejdios. Ce-i drept, n-am izbutit încă să lămuresc ce legătură există între diferitele întâmplări petrecute în ultimul timp, totuşi pot să-ţi spun că doctorul Barickin se ocupă mult cu hipnotismul şi numai în acest chip a izbutit să aibă o înrâurire atât de dăunătoare asupra soţiei dumitale…

Pat Lincoln ascultase cu spaimă expunerea vestitului detectiv.

— Aproape că nu-mi vine să dau crezare celor ce am auzit! zise el, în cele din urmă. Dumneata eşti Jonny Walker… şi ceea ce ai spus e adevărat?

— Da, e adevărat. Fii sigur de asta! încuviinţă detectivul. Acum, domnule Lincoln, trebuie să ne străduim din răsputeri să punem mâna pe acest individ şi să scăpăm pe soţia dumitale de înrâurirea lui vătămătoare. Înainte de toate însă îi vei refuza cu îndârjire orice cerere de bani. Restul las' pe mine! Fii sigur că voi şti s-o ocrotesc!

Pat Lincoln, care se mai liniştise întrucâtva, cuprinse mâna detectivului şi o strânse, plin de recunoştinţă.

— Îţi mulţumesc din toată inima, domnule Walker! zise el. Sunt încredinţat că ajutorul dumitale îmi va fi de folos…

— Da, asta nădăjduiesc şi eu, răspunse celălalt. Lucrul de căpetenie, însă, e să fim cât mai prevăzători, pentru ca ticălosul, care poate a început să prindă bănuieli, să nu ne scape din mână.

A doua zi, Pat primi o scrisoare din partea unei bănci din Nisa, prin care i se aducea la cunoştinţă că cecul cu numărul 0506532, în valoare de douăzeci de mii de lire sterline, fusese plătit prezentatorului, urmând ca banca să-şi încaseze suma de la bancherul Fred Lincoln din Londra.

Câtva timp, tânărul soţ rămase cu ochii holbaţi la scrisoare, neştiind ce să creadă. În cele din urmă, însă, o bănuială se trezi în mintea lui şi, fără să mai stea la gânduri, se puse în legătură telefonică cu Jonny Walker, pe care îl rugă să vină la el.

Între timp, îşi cercetă carnetul de cecuri şi băgă de seamă că cecul cu numărul 0506532 lipsea într-adevăr de acolo.

Nu trecu mult şi detectivul îşi făcu apariţia în încăperea lui Pat; acesta îi istorisi ceea ce s-a întâmplase.

Ticălosul a poruncit soţiei dumitale să-ţi furt un cec din carnet! zise Jonny Walker. Din păcate, nu putem avea pretenţii la bancă, deoarece ni se va răspunde că datoria dumitale era să păstrezi carnetul în aşa fel ca să nu poată cădea în mâinile altora. Bănuiesc, însă, că individul se va mulţumi cu această sumă, renunţând să se mai folosească de înrâurirea pe care o are asupra soţiei dumitale.

270. O crimă

Într-adevăr, doctorul Barickin îşi pusese în gând să nu mai aibă de-

a face cu Agata, căci se temea să nu fie descoperit.

Luând această hotărâre, Barickin opri barca la Monte Carlo, de unde luă o maşină, cu care se înapoie la Nisa.

În alte împrejurări, ticălosul ar fi plecat din Franţa, dar lăcomia îl îndemnă să mai rămână acolo, căci trebuia neapărat să afle de la Boris Verodin locul unde era ascunsă uriaşă comoară. Fireşte, dacă ar fi bănuit că unul din cei mai vestiţi detectivi londonezi era pe urmele sale, ar fi renunţat lesne la această hotărâre. Barickin, însă, habar n-avea de acest lucru, fiind încredinţat că i se pierduse urma la Paris.

Dar oricum, trebuia să fie cu băgare de seamă şi, mai ales, să nu se arate pe la cazinou, unde putea fi descoperit foarte lesne. Pe de altă parte, nici nu prea avea vreme să se ocupe de joc deocamdată, căci urmărirea tânărului revoluţionar îi răpea tot timpul.

Cei doi ruşi se aţineau mereu în preajma lui Cristian Orensen şi iscodeau ceea ce se petrecea în odaia acestuia.

Într-una din zile, păreau să fi pus la cale ceva, căci Barickin îi văzu făcându-şi semne pline de înţeles, în timp ce stăteau necontenit lângă peretele care îi despărţea de camera învecinată.

— Hm, indivizii ăştia sunt primejdioşi! murmură medicul, care îi urmărea cu înfrigurare. N-aş vrea să am de-a face cu ei, căci sunt sigur că nu s-ar da îndărăt nici de la o crimă! Totuşi, vreau să sper că Boris Verodin va fi cruţat, căci altminteri n-aş mai putea afla de la el ascunzătoarea comorii.

Într-adevăr, cei doi ruşi făcuseră în acea zi o constatare foarte importantă. Bartuschen, suedezul, era în vizită la Boris Verodin, cu care stătea de vorbă foarte liniştit, fără să le treacă prin minte că erau văzuţi şi auziţi.

La început, ce-i drept, discutaseră în şoaptă, apoi, însă, renunţaseră la această măsură de prevedere.

— Aşadar, mâine pornim la drum, domnule Orensen! zise suedezul, la un moment dat. Vasul meu se află în apropiere. După asfinţitul soarelui ridicăm ancora, însă dumneata trebuie să fii pe bord cu un ceas înaintea femeii, căci altminteri ar intra la bănuieli. Ba, poate că ar fi mai bine să ne însoţeşti ca marinar?

— Asupra acestui lucru vom cădea noi la învoială, răspunse Boris Verodin.

— Aşa cred şi eu, însă nu trebuie să uităm că femeia e foarte bănuitoare.

— Las' că vom şti noi să-i înlăturăm bănuielile, îl linişti tânărul.

Şi, ca să câştige şi mai mult încrederea suedezului, adăugă, plin de înţeles:

— Aşadar, facem pe din două, domnule Bartuschen! Jumătate din comoară vei lua dumneata, iar cealaltă va fi a mea.

Căpitanul îşi frecă mâinile, mulţumit. Da, acest Orensen era un om

în care te puteai încrede. Şi, afară de asta, părea să fie foarte voinic.

În cele din urmă, aranjară şi ultimele amănunte, hotărând ca a doua zi, după asfinţitul soarelui, Boris Verodin să fie la ţărmul mării, de unde va fi luat de o barcă cu motor la prora căreia va fâlfâi un steag alb.

Cu aceasta convorbirea celor doi bărbaţi se sfârşi şi suedezul îşi luă rămas-bun de la tovarăşul său.

Barickin tocmai se pregătea să iasă din odaia lui, când auzi paşi pe coridor. După cât se părea, cineva părăsise încăperea lui Boris Verodin.

Cei doi ruşi, care până acum stătuseră la pândă, mai traseră cu urechea câteva clipe, apoi se furişară pe coridor.

— După ei! îşi zise Barickin. Trebuie neapărat să aflu ce au pus la cale.

În cele din urmă, părăsi şi el încăperea, coborî treptele şi străbătu cu paşi siguri, vestibulul hotelului.

Afară, văzu că cei doi ruşi merg la oarecare distanţă unul de altul, aşa că nimeni n-ar fi putut bănui că există vreo înţelegere între dânşii.

Nu trecu multă vreme şi Barickin ştia că indivizii erau pe urmele unui bărbat înalt, care mergea puţin aplecat, şi al cărui chip roşu lăsa să se întrevadă că se avea bine cu băutura.

— Pe semne că ăsta e vizitatorul lui Boris Verodin! murmură medicul, bănuind aceasta pe drept cuvânt.

Între timp, urmăritul şi cei doi ruşi dispărură pe poteca îngustă ce şerpuia spre vile. După ce zăriră casa în care intrase suedezul, cei doi agenţi ţinură sfat, pentru a lua o hotărâre.

— Ce-i de făcut acum? întrebă Smolin. Părerea mea e că omul acesta cunoaşte şi el taina comorii şi urmează să dea o mână de ajutor la transportarea ei. Tu ce crezi?

Balşinski clătină capul în semn că împărtăşeşte şi el bănuiala tovarăşului său.

— Dar parcă era vorba şi de o femeie? întrebă el, apoi.

— Las' că vom vedea noi ce e cu dânsa! răspunse Smolin. În orice caz, socot că nu mai putem amâna ducerea la îndeplinire a planului nostru.

— Iar ceilalţi? Cum rămâne cu femeia şi cu bărbatul, pe care i-am urmărit până aici?

Cei doi agenţi se uitară ţintă unul la altul şi… se înţeleseră.

— Datoria noastră e ca Boris Verodin să ajungă nevătămat în Rusia! Ceilalţi, care au de-a face cu el, sau ştiu ceva, despre comoară, trebuie să fie curăţaţi de pe faţa pământului! zise Smolin.

— Da, tocmai de aceea trebuie neapărat să vorbim cu Lamenev, adăugă Balşinski. Mâine ar putea să fie prea târziu… Ai auzit, doar, că mâine seară vor să plece cu vaporul din Riviera?

Cei doi agenţi coborâră poteca, fără să ia în seamă pe omuleţul care mergea înaintea lor, gâfâind. Toate gândurile lor erau concentrate asupra unui singur punct: cum să pună mâna pe Boris Verodin care trebuia dus pe bordul vasului lor.

După puţin timp, Smolin şi Balşinski se aflau în barca cu motor, care porni cu o săgeată spre vaporul ancorat în mijlocul mării.

Vaporul acesta era foarte ciudat. Pe puntea lui nu se zărea nici cea mai mică mişcare, în schimb, o vie însufleţire domnea înăuntrul său, unde se puteau vedea numeroşi ruşi, cu chipuri aspre, care jucau cărţi, beau şi fumau.

Vaporul era unul dintre vasele guvernului revoluţionar, care aveau misiunea să-i aresteze pe emigranţii ruşi care puneau la cale comploturi împotriva noului regim. Fireşte că nu putea fi vorba de o arestare legală, căci oamenii se aflau sub ocrotirea statului în care locuiau, totuşi Ceka nu ţinea seama de asemenea lucruri şi lupta cu înverşunare împotriva tuturor celor care i se păreau primejdioşi pentru noul regim.

Când se aflase că Boris Verodin mai e în viaţă, că nu pierise în valuri împreună cu vasul naufragiat pe coasta Finlandei, guvernanţii hotărâseră să pună mâna pe el, căci trebuiau neapărat să găsească uriaşa comoară, de care regimul nou avea atâta nevoie. Astfel că numeroşii agenţi cekişti din străinătate primiră instrucţiuni în consecinţă, şi, după cum ştim, izbutiră să dea de urma celui căutat.

— Ce veşti aduceţi? întrebă comisarul Lamenev, un bărbat cu umerii laţi şi ochi scânteietori, adresându-se celor doi agenţi, care veniseră pe bordul vasului.

— Socot că putem porni la lucru, răspunse Smolin, şi povesti ceea ce izbutise să afle.

Lamenev îl ascultă cu luare-aminte, apoi, mulţumit, îşi trecu mâna peste părul său tăiat scurt şi zise:

— Cât despre suedez şi femeie… faceţi cu ei ce vreţi! Boris Verodin, însă, trebuie neapărat să fie mâine seară pe bordul vasului nostru.

După ce aranjară ultimele amănunte ale planului de răpire, patru indivizi coborâră în barca cu motor care porni iarăşi spre ţărm.

Nimeni nu bănuia, însă, că ascuns într-o şalupă mare, un bărbat urmărea, cu ajutorul unui ochean, cele ce se petreceau pe puntea vasului rusesc.

Acest bărbat era doctorul Barickin, care zări pe cei patru indivizi coborând în barca cu motor, apoi înapoindu-se spre ţărm.

Medicul îşi dădea prea bine seama că se află într-o situaţie foarte grea. Una din două: sau rămânea în preajma lui Boris Verodin şi-l urmărea pas cu pas – sau supraveghea pe cei patru indivizi şi vasul din mijlocul mării.

Ce era de făcut? Dacă Boris Verodin cădea în mâinile cekiştilor, atunci nu mai încăpea îndoială că aceştia aveau să-l ducă în patrie. La drept vorbind, nu prea era el îngrijorat de soarta tânărului revoluţionar, însă odată cu acesta se spulbera şi nădejdea că va pune mâna pe comoară.

Cufundat în gânduri, Barickin străbătu drumul până la hotel şi se îndreptă spre odaia sa. Trecând pe dinaintea încăperii lui Boris, i se păru că aude zgomote înăuntru, ceea ce însemna că tânărul era acasă.

În cele din urmă, intră în camera sa, unde aşteptă cu nerăbdare înapoierea celor doi ruşi. Trecu, însă, toată după-amiaza, fără ca aceştia să-şi facă apariţia.

În sfârşit, după ce se întunecase afară, cei doi agenţi se înapoiară în odaia lor şi începură să-şi spele mâinile şi faţa.

Barickin se simţi cuprins de nelinişte. Zâmbetul viclean, ca încolţise pe buzele celor doi, îi trezi bănuiala că se întâmplase ceva.

El însuşi era un criminal, un ticălos, cum puţini existau pe lume – cu toate astea, socotea că cei doi indivizi sunt şi mai primejdioşi.

În cele din urmă, după ce mai chibzui câtăva vreme, Barickin se duse la culcare, ştiind că în acea zi n-avea să se mai întâmple nimic însemnat.

Cei doi ruşi săvârşiseră, într-adevăr, o faptă înfiorătoare.

Soarele asfinţise demult, când porniră spre vila doamnei Longlin şi, după ce iscodiră împrejurimile, bătură la poarta casei.

Tânăra femeie tocmai stătea de vorbă cu oaspetele ei, căpitanul Bartuschen, când camerista intră în încăpere.

— Doi domni doresc să vorbească cu prietenul domnului Cristian Orensen, zise ea, adresându-se suedezului.

— Bine, condu-i în odaia mea, răspunse acesta, după o scurtă şovăială.

— Nu te mai osteni, dragul meu! se auzi, deodată, un glas batjocoritor.

În clipa următoare, doi indivizi cu înfăţişare sălbatică îşi făcură apariţia în încăpere. Pavlovnei i se tăie răsuflarea, văzând privirile încruntate ale celor doi agenţi, care se aţinteau când asupra ei, când asupra lui Bartuschen. Ea vru să se depărteze, însă unul din cei doi ruşi o împiedecă, zicând:

— Rămâi aici, doamnă, căci ceea ce vom vorbi te priveşte şi pe dumneata.

— Pe mine? Dar eu nu ştiu nimic… până acum n-am avut de-a face decât foarte puţin cu domnul Bartuschen! bâigui ea, cuprinsă de spaimă.

Vru să poruncească servitoarei să rămână în odaie, însă aceasta dispăruse demult.

— Să nu vă osteniţi să faceţi vreo încercare de fugă, căci casa e

înconjurată de oamenii noştri! se răsti deodată, unul din cei doi ruşi. Ia s-auzim şi noi, ce treabă aţi avut cu Orensen ăla? V-a propus să-i ajutaţi la transportul comorii, nu e aşa?

Pavlovna privi deznădăjduită în jurul ei, întocmai ca un vânat încolţit din toate părţile, care caută în zadar un drum de scăpare.

În schimb Bartuschen era mai puţin tulburat, fiind hotărât să se folosească la nevoie de revolverul pe care îl avea în buzunar.

Văzând, însă, că gluma se îngroaşă, suedezul nu mai vru să piardă vremea şi, luându-şi o mutră nepăsătoare, ridică încetişor mâna cu care avea de gând să scoată arma.

Din păcate, unul din agenţi ghicindu-i intenţia, se năpusti spre el, cu pumnalul ridicat.

— Ai înnebunit! strigă suedezul, încercând să se dea îndărăt.

N-avu, însă, răgazul, căci celălalt şi repezise cuţitul. Bartuschen izbuti să-l prindă în mână, dar agentul nu-şi pierdu cumpătul, ci trase lama înapoi, tăind astfel degetele nefericitului căpitan. A doua oară, lovitura nimeri în plin – pumnalul se înfipse în inima suedezului, care se prăbuşi la pământ, într-un lac de sânge.

Un horcăit mai ieşi de pe buzele nenorocitului, în timp ce ochii i se dădură peste cap. Încă vreo câteva mişcări şi căpitanul Bartuschen nu mai era printre cel vii.

Între timp, al doilea agent o înşfăcase pe Pavlovna de gât. Un zâmbet diabolic se ivi pe buzele sale, când auzi bâiguielile nenorocitei, care se arăta hotărâtă să destăinuie locul unde ascunsese lăzile cu aur.

Dar ticălosul n-o luă în seamă, ci îi înfipse pumnalul în piept. Aţâţat de strigătul ei, o mai izbi odată în gât – apoi, o lăsă să cadă pe podea.

Chiar în aceeaşi seară o servitoare îşi făcu apariţia la poliţia din Nisa şi povesti crima înfiorătoare săvârşită în vila doamnei Longlin. Ţinând seama de descrierile făcute asupra celor doi ucigaşi, poliţiştii îşi spuseră că aceştia erau ruşi de origine.

În consecinţă „Strada rusească” fu ocupată de poliţie, care cercetă casele, în căutarea fioroşilor asasini. Nicăieri, însă, nu se descoperi vreo urmă a lor, care păreau că intraseră în pământ.

Doctorul Barickin se trezi foarte devreme. Niciodată nu fusese atât de neliniştit ca în noaptea aceea – i se părea mereu că o mare primejdie pluteşte deasupra lui, deşi nu izbutea să-şi dea seama despre ce putea fi vorba.

În odaia celor doi ruşi domnea o linişte desăvârşită. Dormeau încă sau nici nu se aflau în încăpere?

Vrând să se încredinţeze cum stăteau lucrurile, Barickin se dădu jos din pat şi aruncă o privire prin crăpătura uşii. Un întuneric de nepătruns domnea în odaia alăturată, ceea ce însemna că perdelele

fuseseră trase.

Aşteptă câtva timp, dar în cele din urmă îşi pierdu răbdarea şi se hotărî să se încredinţeze dacă cei doi indivizi dormeau, într-adevăr. Aşadar, ieşi în coridor şi bătu la uşa încăperii lor. La urma urmei, n-aveau decât să creadă că era chelnerul sau femeia de serviciu.

Nu primi, însă, niciun răspuns.

Atunci, Barickin apăsă pe clanţă şi încercă să deschidă uşa – dar o găsi încuiată. Tocmai în clipa aceea îşi făcu apariţia şi o femeie de serviciu.

— Doriţi să vorbiţi cu cei doi domni? întrebă ea.

— Da, răspunse medicul.

— Atunci, trebuie să aşteptaţi până mâine seară, căci au plecat, luând cheia cu ei şi nu se înapoiază decât mâine, răspunse femeia.

Barickin făcu o mutră dezamăgită, şi intră iarăşi în odaia lui.

În timpul prânzului, auzi vorbindu-se despre o nelegiuire făptuită în apropiere, însă nu dădu nicio atenţie, până când cuvântul „crimă" îi ajunse la ureche. În acea clipă, medicul tresări.

— Cine a fost ucis? întrebă el, adresându-se unei doamne, care se afla alături de dânsul.

— Cum, nu ştiţi? răspunse aceasta, mirată. Crima a fost înfăptuită într-una din vilele de pe ţărmul mării, unde au fost omorâte două persoane: o doamnă, care locuia în vilă, şi musafirul ei, un suedez sosit de curând aici. Bănuielile sunt îndreptate împotriva a doi indivizi, care par să fie ruşi de origine. Nici nu vă puteţi închipui ce panică s-a stârnit printre emigranţii ruşi din localitate! Cea mai mare parte au şi plecat, iar mulţii alţii îi vor urma, desigur. Crima asta e cea mai înfiorătoare din câte s-au petrecut aici în ultimii ani.

— Şi ucigaşii n-au fost prinşi încă? cercetă Barickin, palid.

— Nu. Însă după cum v-am spus, se crede că e vorba de doi ruşi.

Medicul se ridică de la masa unde stătea şi-şi făcu rost de câteva ziare, din care află, ce se petrecuse. Nu mai încăpea nicio îndoială că făptuitorii erau cei doi indivizi, care ocupau camera vecină cu a lui.

Aşadar, trebuia să fie cu mare băgare de seamă, căci dacă poliţia făcea vreo descindere în hotel, avea să se ocupe şi de persoana sa – ceea ce, fireşte, nu-i convenea deloc, căci era urmărit cu mandat de arestare. Trebuia, deci, să se facă nevăzut cât mai repede cu putinţă. Asta însemna, însă, să-l lase din ochi pe Boris Verodin.

În cele din urmă, Barickin părăsi hotelul şi, făcând cercetări pe ascuns, izbuti să afle în ce direcţie se-ndreptase atenţia poliţiei. Apoi se înapoie în odaia lui. Îşi strânse lucrurile în grabă şi, după vreun ceas, se şi mutase în altă locuinţă.

Toată ziua, însă, se aţinu în preajma hotelului la care trăsese Boris Verodin.

Între timp, tânărul revoluţionar avusese o surpriză foarte plăcută.

Dis-de-dimineaţă, cineva bătu la uşa lui. Era Reginald Lincoln, care venea însoţit de alt bărbat – fratele său, Pat Lincoln.

Înainte cu puţin timp, acesta din urmă primise o scrisoare din partea părinţilor săi, care îi trimiteau adresa lui Reginald. Tânărul se dusese imediat la fratele său, care îl îmbrăţişă cu căldură.

— Înainte, de toate îţi doresc să fii fericit în căsnicie! zise Reginald, care, după cum ştim, nu luase parte la nunta fratelui său.

— Îţi mulţumesc! răspunse Pat, abia putând să-şi înăbuşe un suspin.

— Iar acum, vreau să te duc la prietenul meu… căci Boris Verodin mi-a devenit prieten, urmă Reginald. Da, am trăit ca fraţii… Dar ia spune, ai aflat ceva cu privire la soţia lui? Nu ştii dacă a sosit în Anglia?

— În scrisoarea de azi, tata îmi destăinuie că tânăra n-a sosit încă acolo.

Reginald păru dezamăgit.

— Îmi pare foarte rău că nu îi pot aduce vestea pe care o aşteaptă cu atâta nerăbdare! zise el. Bietul om se stinge de dorul ei.

În cele din urmă, cei doi fraţi se duseră în încăperea lui Boris Verodin. Nu mică fu uimirea lui Pat Lincoln, când îl văzu pe fratele său apropiindu-se de un bărbat înalt, bărbos, căruia îi zise:

— Bună dimineaţa, Boris! Dă-mi voie să-ţi prezint un soţ cu adevărat fericit!

Pat clătină capul şi rămase locului, neputând pricepe ce voia să spună fratele său. Acesta însă, înţelese mirarea lui şi urmă, zâmbind:

— Ei vezi, la asta nu m-am gândit! Uitasem să-ţi destăinui că, din anumite motive, Boris Verodin a devenit… Cristian Orensen… De acelaşi nume s-a folosit şi când a fugit din Rusia.

— Atunci se schimbă chestia! răspunse Pat, apropiindu-se de revoluţionar şi strângându-i mâna.

Până acum, Agata nu aflase încă de prezenţa lui Boris la Nisa şi nici nu ştia că soţul ei aflase de la Londra adresa acestuia.

O mare nelinişti puse stăpânire pe inima lui Pat. Izbutise, oare, soţia lui, să-şi înăbuşe dragostea pe care o purtase revoluţionarului? Nu cumva bucuria sa de la început era întemeiată? Prezenţa lor pe Riviera se datora numai lui Boris?

Toate aveau să se lămurească în curând.

— Socot că e vremea să mergem s-o vedem şi pe Agata! zise Pat, după un răstimp.

Tânăra femeie tocmai se aşezase la masă, când soţul ei îşi făcu apariţia în odaie, însoţit de alţi doi bărbaţi. Un ţipăt uşor scăpă de pe buzele ei, dar în clipa următoare Agata se îndreptă spre Boris şi îi întinse mâna, privindu-l ţintă în ochi.

— Ce surpriză plăcută! A trecut multă vreme de când nu ne-am

mai văzut! murmură ea.

— Da, aşa e, încuviinţă revoluţionarul, zâmbind. În primul rând, însă, te rog să primeşti sincerele mele felicitări! Îţi doresc din toată inima să fii veşnic fericită, alături de acela pe care ţi l-ai ales de soţ.

— Sper să fiu fericită! zise ea, aruncând o privire drăgăstoasă spre Pat, care abia izbutea să-şi ascundă mirarea că tânăra femeie îl recunoscuse pe Boris în travestirea lui.

Această nedumerire se risipi însă repede, căci revoluţionarul spuse că aceeaşi înfăţişare o avusese şi atunci când fugise din Rusia împreună cu Agata.

Pat Lincoln se linişti încetul cu încetul. Întâmplările neplăcute din ultimele zile începură a fi uitate, iar soarele păru să strălucească iarăşi în casa tânărului soţ. Agata îl iubea cu adevărat, ea nu se mai gândea la Boris Verodin… Iar ticălosul acela, sub a cărui înrâurire fusese, părea că dispăruse de pe faţa pământului.

Cele patru persoane rămaseră mult timp împreună, căci Boris Verodin voia să se bucure din plin de ultimele ceasuri pe care le mai putea petrece între prietenii săi.

Astfel se făcu, însă, că vestea înfiorătoarei crime nu ajunse la urechile lor.

După-amiază, ieşiră să se plimbe prin minunata staţiune mondenă şi nu se înapoiară la hotel decât după asfinţitul soarelui. Cu acest prilej, Boris Verodin făcu cunoştinţă şi cu detectivul Jonny Walker, de la care află ticăloşiile săvârşite în ultimul timp de doctorul Barickin.

Aşadar, medicul nu-şi găsise moartea în locuinţa sa din Cronstadt? Fusese încredinţat că Barickin pierise cu prilejul exploziei, când colo acesta se ivea aici, în apropierea lui, unde pusese la cale noi fărădelegi.

Lucrul era, într-adevăr, foarte ciudat, şi Boris Verodin regretă din toată inima că nu putea rămâne la Nisa, pentru a ajuta detectivului la prinderea fiorosului criminal.

Din păcate, nu bănui că frumoasa femeie – despre care Jonny Walker îi spusese că se afla şi ea sub înrâurirea hipnotică a medicului – era soţia lui. Altminteri, poate că ar fi renunţat la hotărârea lui de a pleca în Rusia.

De asemenea, nu află nimic nici despre Vasilieff, misterioasa contesă şi Petroneff căci detectivul nu aduse vorba despre ei.

Reginald Lincoln avea dreptate, susţinând că prietenul lui e foarte îngrijorat de soarta soţiei sale, care nu sosise în Anglia şi nici nu dăduse vreun semn de viaţă.

Da, Boris Verodin fusese cuprins de nelinişte şi abia aştepta să se înapoieze în Rusia, unde putea să pornească cercetări pentru descoperirea soţiei sale. Reginald se oferise să-l însoţească, dar tânărul

revoluţionar se împotrivise cu hotărâre:

— Nu dragul meu, trebuie să fiu singur, căci altminteri tot planul meu ar da greş… Sper, însă, că mă voi înapoia în curând şi atunci vom rămâne mereu împreună.

După puţin timp, Boris Verodin păşea spre ţărmul mării, cu o valiză în mână. Nici prin minte nu-i trecea că cei doi indivizi care mergeau agale îndărătul său, luaseră hotărârea să pună mâna pe el. Însă nici aceştia nu bănuiau, că, la rândul lor, erau şi ei urmăriţi de un bărbat.

Acesta nu era nimeni altul decât doctorul Barickin, care se străduia din răsputeri să-şi potolească mânia. În timpul zilei, încercase mereu să se apropie de Boris Verodin, pentru a-l preveni de primejdia ce-l ameninţa, însă toate încercările sale rămăseseră zadarnice, căci cei doi ruşi se aflau veşnic în preajma tânărului.

Barickin ştia că, odată cu dispariţia acestuia, se irosea şi nădejdea lui de a pune mâna pe comoară şi, tocmai de aceea luase hotărârea să-l prevină – însă cei doi agenţi îi despărţeau ca un zid şi… În acea clipă barca cu motor se apropia de ţărm.

271. Biata Nataşa!

Un suspin de uşurare scăpă de pe buzele Nataşei, când trenul se puse-n mişcare. O mare povară i se luase de pe inimă, căci acum nu se mai temea de dragostea lui Kurt von Tollwitz. Cel puţin scăpase de această grijă.

Trenul străbătu în goană cartierele mărginaşe ale oraşului, apoi intră în câmpie.

La început, se lăsă copleşită de frumuseţile care se desfăşurau înaintea ei, apoi, însă, îşi aminti de soarta-i tristă şi grijile o copleşiră iarăşi.

Aşadar, din nou fusese nevoită să fugă – căci plecarea ei nu era altceva decât o fugă. Bărbaţii îi erau duşmani, deoarece trebuia necontenit să se ferească de ei.

Pe ce nu se mulţumise Kurt cu o prietenie sinceră, aşa cum făcuse Lotar Wengeler? De ce-i vorbise de dragoste?

Deodată, o expresie de durere se întipări pa chipul palid al Nataşei. Unde avea să fie găzduită? Adăpostul oferit de mama lui Kurt nu trebuia să fie decât un scurt popas în drumul ei, către Boris Verodin. Unde se afla el oare în această clipă?

— Ah, dacă aş avea cel puţin un punct de sprijin! murmură ea.

Ştia că soţul ei trebuia să plece spre Anglia, însă uitase cu totul adresa bancherului, pe care voia să-l viziteze. Îşi aminti, de asemenea, de nobila femeie care fusese atât de binevoitoare cu dansa şi de Petroneff, care îi purtase de grijă, ca un adevărat părinte.

Apoi însă, gândurile i se încâlceau iarăşi şi nu-şi mai amintea decât foarte nelămurit că intrase într-o casă din Cronstadt, în timp ce Petroneff rămăsese s-o aştepte afara. În casa aceea urma să se întâlnească cu Boris, pentru ca să fugă împreună în străinătate. Dar lucrurile se petrecuseră cu totul altfel.

În cele din urmă, Nataşa se smulse din noianul gândurilor care o copleşeau şi privirile-i se îndreptară spre tovarăşii ei de drum.

Alături de dânsa, se afla un bărbat mai în vârstă, cu chipul proaspăt ras, în care străluceau doi ochi prietenoşi. Era acelaşi bărbat, care o privise cu admiraţie, când îşi lua rămas bun de la Kurt şi Lotar.

— Îmi daţi voie, duduie? Baronul Keller din Viena zise el, în dialectul vienez, înclinându-se curtenitor.

Apoi, strigă afară pe culoar:

— Copii, veniţi să vedeţi minunea pe care aţi admirat-o mai adineauri!

O ceată de femei vesele, de diferite vârste, năvăliră în compartiment, făcând cerc în jurul Nataşei, care privea încurcată de la una la alta.

Ce fel de oameni erau aceştia? Tânăra prinţesă se simţea foarte stingherită – cu toate astea, nu putea fi supărată pe tovarăşele sale de călătorie, căci ele aveau chipuri nespus de prietenoase şi o priveau cu admiraţie, cu invidie chiar.

O femeie de vreo patruzeci de ani făcu o plecăciune înaintea ei şi zise, cu glas solemn:

— Stimată prinţesă, daţi-mi voie să vă prezint omagiile supuselor dumneavoastră şi să vă aleg, în numele lor, regina frumuseţii!

Apoi se plecă şi sărută mana Nataşei, care rămase mută de uimire, neştiind ce să creadă despre toate astea.

Sărmana, habar n-avea că veselele ei tovarăşe de călătorie glumeau şi niciuna din ele nu bănuia că are de-a face, într-adevăr, cu o prinţesă.

— De unde mă cunoaşteţi? murmură ea, în cele din urmă.

— Ia te uită la ea ce minunată e! şopti baronul la urechea femeii. Vezi, nu ţi-am spus eu că e o prinţesă?

— Ia mai lasă prostiile, baroane, şi prezintă-mă cât mai repede, căci aş vrea să mă împrietenesc cu fiinţa asta minunată! După părerea mea, avem de a face cu o aristocrată din Rusia.

— Daţi-mi voie să vă recomand o doamnă, care până acum a întruchipat cel puţin zece regine şi împărătese! se adresă el Nataşei, arătând spre însoţitoarea sa.

— E contesa Auertaler şi chiar dacă ar fi o regină adevărată, încă n-ar putea avea maniere mai alese.

Zicând acestea, izbucni într-un hohot de râs, acompaniat de ceata de femei. Apoi se întoarse iarăşi spre Nataşa şi întrebă:

— Pe cine trebuie să prezint, mă rog? Ducesa sau prinţesa de…

— Prinţesa Nataşa de Gogineff răspunse ea, cu jumătate glas.

Baronul bătu din palme.

— Ei, scumpa mea contesă, care din noi a avut dreptate? exclamă el, triumfător. Dumneata ai devenit nobilă prin căsătorie, pe când doamna e nobilă din naştere. Cu mai vrei? Acum îţi dai seama ce deosebire există între dumneavoastră? Numai ce te uiţi la doamna şi vezi numaidecât că şi-a petrecut copilăria într-un castel, pe când la dumneata nobleţea trebuie căutată cu lumânarea.

— Eşti un om nesuferit, baroane! răspunse femeia, râzând. De altminteri, ţi-am spus demult asta! Habar n-ai cum să te porţi cu doamnele. Dumneata, ca baron, ar fi trebuit să fii mult mai curtenitor şi să nu arunci în faţă, unei contese, asemenea adevăruri.

Baronul chicoti şi ochii săi mici dispărură aproape cu totul îndărătul grămăjoarelor de grăsime.

— Ai vorbit ca să nu taci! zise el. Acum, să lăsăm joaca însă!

Aruncă o privire compătimitoare asupra Nataşei, ai cărei ochi se umeziseră – atât de fericită se simţea – apoi, împinse afară din compartiment femeile şi cei câţiva tineri care se înghesuiau acolo.

În clipa următoare, prinţesa rămăsese singură cu veselul bătrânel şi aşa-zisa contesă Auertaler. Din când în când, însă, un cap mai mult sau mai puţin drăgălaş se ivea pe uşă, apoi dispărea iarăşi.

— Sunteţi supărată pe noi, prinţesă? întrebă baronul, deodată.

Nataşa clătină capul, în semn de negare. Nu era supărată pe ei, deşi în primul moment se simţise foarte stingherită, văzând toate privirile îndreptate asupră-i.

— Copila mea, eşti atât de frumoasă! murmură contesa, cuprinzând mâna Nataşei şi dezmierdând-o.

Fără voie, prinţesa se simţea atrasă spre această femeie nu prea frumoasă, interesantă totuşi, sulemenită şi cu numeroase zbârcituri în jurul ochilor. Buzele-i pline, roşii, dinţii ei minunaţi şi părul blond auriu îi dădeau, însă, un oarecare farmec, făcând-o să pară mult mai tânără.

— Contesa Auertaler acordă audienţe, stimată prinţesă! zise baronul, cu glas solemn.

— Aţi fost la Paris, prinţesă? întrebă contesa, aruncând tovarăşului său o privire orgolioasă.

— Da, acum sunt în drum spre Berlin, răspunse Nataşa, care îşi venise complet în fire.

— Călătorie de plăcere?

— Nu… ba da, aş putea spune că voiaj de plăcere, bâigui Nataşa.

— Nu vă supăraţi, prinţesă, dar tovarăşa mea e cam curioasă, şi uită uneori că buna cuviinţă cere să nu ne vârâm nasul unde nu ne fierbe oala, interveni baronul. Ce să-i faci? Când cineva nu se naşte

nobil, se vede cât de colo…

— Este cam… făcu contesa, batjocoritor, lovindu-se cu degetul în frunte. Nu trebuie, însă, să ţinem seama de flecărelile lui. Căci prea stimatul baron se trage din părinţi degeneraţi. Uneori îndrugă la prostii zile întregi şi, când îşi vine în fire, nu-şi mai aduce aminte de ceea ce a vorbit. Asta înseamnă că avem de-a face cu un om scrântit la minte. Noroc însă, că nu e prea primejdios.

Neştiind ce să răspundă la ciondănelile lor, Nataşa zâmbi îngăduitor, deşi contesa o privea cu încordare, părând că aşteaptă să afle ceva lămuriri de la dânsa.

— Am vizitat aproape tot Parisul, zise prinţesa, în cele din urmă. De altminteri am cunoscuţi în Franţa.

— Sunteţi emigrantă desigur.

Nataşa clătină capul în semn de încuviinţare.

— Şi unde au rămas părinţii dumneavoastră? urmă cealaltă.

Două lacrimi picurară din ochii sărmanei femei. Speriată, contesa o cuprinse de mijloc, în timp ce baronul zise, cu blândeţe:

— Liniştiţi-vă, prinţesă, nu voiam să vă aducem aminte de lucruri triste.

În cele din urmă, cei doi se retraseră şi Nataşa rămase iarăşi singură în compartiment. Adâncită în gânduri, privi minunăţiile care se desfăşurau înaintea ei, în timp ce trenul gonea printre copacii înşiraţi de o parte şi alta a liniei ferate.

Zgomotoşii călători din compartimentul vecin vorbeau cu înfrigurare despre încântătoarea lor tovarăşă de drum.

— Ascultă-mă, baroane, socoţi că tânăra spune adevărul? întrebă contesa Auertaler, adresându-se bătrânelului.

— Veşnic te îndoieşti, draga mea! răspunse acesta din urmă. Vezi, eu unul, o cred pe cuvânt! La urma urmei, de ce n-ar fi prinţesă?

— Prinţesă încoace, prinţesă încolo… în orice caz o femeie minunată. În viaţa mea n-am văzut o fiinţă atât de încântătoare!

— Aici îţi dau şi eu dreptate, doamnă contesă! interveni unul din tovarăşii ei, în timp ce-şi umplea pipa tacticos.

— Trebuie neapărat să mă ocup niţel de dânsa, zise contesa, ridicându-se.

În clipa următoare, se afla iarăşi în compartimentul Nataşei.

— Voiam să văd ce mai faci, draga mea! începu ea, mieros. Cred că dumneata nici nu ştii măcar ce afaceri învârtim noi… Suntem actori de cinematograf şi ne înapoiem de la Versailles, unde am turnat câteva scene pentru filmul „Doamna de Pompadour”. Baronul e regizorul nostru, iar eu… eu… ah. Eu nu sunt nimic, copila mea. Ceilalţi care ne însoţesc, au roluri mai mult sau mai puţin importante. Figuranţi am găsit noi destui în Franţa şi am făcut treabă bună cu ei. Cei doi bărbaţi

cu chipurile palide sunt directorul de scenă şi operatorul. Aşa, acum ştii totul cu privire la noi.

— De ce să nu dăm Cezarului ce-i al Cezarului? interveni baronul, care intrase şi el înăuntru. Doamna e marea artistă Auertaler… N-aţi auzit încă despre dânsa?

Nataşa bâigui câteva cuvinte şi clătină capul în semn de încuviinţare, deşi nu auzise nimic despre această mare artistă de cinematograf, care era vestită pe atunci.

Contesa urmă să flecărească, vorbind despre fel de fel de lucruri; despre film, despre cai şi despre patimile soţului ei, care era un mare colecţionar de cărţi vechi şi timbre poştale.

— Dar unde locuieşti, copila mea? întrebă artista, deodată.

— Eu… eu… locuiesc la Steglitz, răspunse Nataşa, cu glas nesigur.

— La Steglitz? Şi locuieşti de multă vreme acolo?

— Nu… acum mă duc pentru prima oară…

Contesa făcu o mutră nedumerită.

— Ascultă-mă, păcat de dumneata să-ţi pierzi vremea între oameni simpli, tăcuţi, zise ea. Ştii ce? Vino la mine, la Grunewald, unde am o vilă mare în care nu locuiesc decât cu soţul meu. Dacă nu primeşti, făgăduieşte-mi cel puţin că ai să mă vizitezi din când în când.

— Cu multă plăcere, răspunse Nataşa, privind la carta de vizită cu marginea aurită, pe care i-o întinsese artista.

— Te rog, însă, să nu-ţi uiţi făgăduiala – adăugă aceasta. Poate că o să-ţi facă plăcere să dai soţului meu o mână de ajutor la clasarea timbrelor? Cred că vă veţi înţelege de minune.

Zicând acestea, deschise un medalion, pe care îl purta la gât, şi în interiorul căruia se aflau două fotografii în formă de mărci poştale. Una din ele înfăţişa ne contesa de Auertaler, iar cealaltă un bărbat simpatic, cu fruntea lată şi ochi visători.

— Acesta e soţul meu, contele Fridolin Auertaler, zise ea şi închise medalionul.

În timpul călătoriei, Nataşa se împrieteni atât de mult cu artista de cinematograf, încât la despărţirea lor în Berlin cele două femei se sărutară.

— Mi-ai devenit foarte dragă! zise contesa, mişcată. Vreau să sper că n-ai să ne uiţi şi ai să vii pe la noi din când în când… Stai, făgăduieşte-mi încă o dată!

Nataşa îi împlini cererea, apoi se depărtă, căci zări un bărbat bine făcut, care se înghesuia prin mulţime şi care părea să fie soţul contesei.

Şi într-adevăr, nu se înşelase, căci aruncând o privire îndărătul ei, văzu că bărbatul cuprinse în braţe pe artista de cinematograf.

Fără să mai stea la gânduri, Nataşa îşi iuţi paşii, strecurându-se cu sfială prin mulţime.

Un suspin scăpă din pieptul ei, când se văzu în taximetrul care o ducea spre Steglitz.

272. Spovedania unul ucigaş

Zărind steguleţul alb de la prora bărcii cu motor, Boris Verodin nu se mai îndoi nicio clipă că avea de-a face cu cei care trebuiau să-l transporte pe bordul vasului lui Bartuschen. În depărtare erau ancorate câteva vapoare, printre care şi acela al Cekei, pe coşul căruia ieşea un fum gros, negru, însoţii de scântei. După cât se părea, vasul se pregătea să pornească la drum.

În clipa când barca ancoră la ţărm, Boris auzi îndărătul său un glas bărbătesc:

— Fii cu băgare de seamă, Orensen! Ai de-a face cu zbirii Cekei!

Revoluţionarul se întoarse cu iuţeala fulgerului şi rămase foarte nedumerit, zărind doi necunoscuţi care făceau îndărătul său mişcări ciudate. Cam la vreo zece paşi în urma lor se afla un bărbat scund.

Ceea ce se petrecu apoi, dură doar câteva secunde. Unul din cei doi agenţi scosese la iveală un revolver, în timp ce tovarăşul său se năpusti spre Boris Verodin. În aceeaşi clipă vreo şase indivizi săriră din barcă pe ţărm, repezindu-se în ajutorul aceluia care-l atacase pe tânărul luntraş.

În vreme ce opt, nouă bărbaţi se luptau cu Boris Verodin, străduindu-se să-l lege şi să-l târască cu ei spre barcă, în vreme ce voinicul luntraş se împotrivea cu îndârjire, doctorul Barickin scoase revolverul din buzunar şi, aproape fără să-şi dea seama, trăsese asupra unuia din cei doi agenţi, care avea şi el arma în mână.

Detunătura lăsă un ecou prelung, care se amestecă cu înjurăturile indivizilor din barcă. Nu trecură însă, decât vreo câteva clipe şi altă împuşcătură răsună în noapte.

Agentul, care fusese atins de glontele lui Barickin, ridicase şi el arma, trăgând în doctor.

În timp ce barca se depărta de ţărm, un glas puternic răsună deasupra apei:

— Salvează-te, Smolin!

Dar aproape în aceeaşi clipă cei doi bărbaţi – Barickin şi agentul – se prăbuşiră la pământ, scăldaţi în sânge. Mai încercară să se ridice ceea ce nu izbuti însă decât agentul, care îndreptă din nou arma spre duşmanul său şi apăsă pe trăgaci.

Istovit de sforţarea făcută, Smolin căzu iarăşi la pământ în timp ce un şiroi de sânge îi ţâşni din gură, înroşind ţărâna încălzită încă de razele soarelui.

Şi, în vreme ce agentul îşi trăia ultimele clipe departe de patria lui, pe ţărmul minunat al mării Mediterane, – barca cu motor despica

valurile cu repeziciune, îndreptându-se spre vasul agenţilor cekişti.

În cele din urmă, poliţia se ivi şi ea la faţa locului, croindu-şi drum prin mulţimea ce se adunase între timp. Un bărbat mai inimos încercase să dea ajutor lui Barickin să se ridice dar nu izbuti, căci rănitul nu avu puterea să se ţină pe picioare.

Avea presimţirea că totul e pierdut acum. Acesta era sfârşitul vieţii sale, a unei vieţi bogate în izbânzi ştiinţifice, dar bogată şi în crime.

Doctorul Barickin indică locuinţa sa de la hotel, apoi îşi pierdu cunoştinţa. Nu mai avea niciun rost să se ascundă acum, când nu-i mai rămânea mult de trăit.

Când se trezi din leşin, văzu câţiva oameni în jurul lui. O soră de caritate, înveşmântată în alb, stătea la căpătâiul său şi-l privea compătimitor. Un bărbat în vârstă îi ţinea mâna luându-i pulsul.

În fundul odăii se mai aflau doi bărbaţi, care păreau poliţişti.

— Cum te simţi? întrebă medicul, aplecându-se deasupra lui.

— Voi muri, răspunse doctorul Barickin, cu un zâmbet amar.

— Asta nu trebuie s-o spui, zise medicul care-l îngrijea.

Rănitul clătină capul şi cu glas slab rosti:

— Sunt şi eu medic şi ştiu la ce trebuie să mă aştept. Nu mai am nici zece ore de trăit.

— Rămâi liniştit, ca să-ţi cruţi durerile, spuse celălalt. De vreme ce ştii că trebuie să mori, cunoşti desigur şi cauzele. Orice mişcare zadarnică îţi va provoca dureri fizice.

Doctorul Barickin închise ochii. Cei doi poliţişti se apropiară de pat şi vorbiră în şoaptă cu medicul. Acesta dădu din umeri şi făcu o mutră gravă.

— Nu-mi iau nicio răspundere, zise el. Poate să mai trăiască vreo câteva ceasuri, dar se poate să se sfârşească şi mai repede. Încercaţi!

Barickin deschise ochii şi clătină capul încetişor. Se vedea din gestul acesta că pricepuse ce voiau poliţiştii.

— Celălalt om e mort? întrebă el.

— Da, răspunse unul din poliţişti, care îl întrebă apoi dacă-l cunoscuse.

— E un agent al Cekei, răspunse Barickin.

Câteva clipe domni tăcere, apoi el reluă, cu glas slab:

— Toţi au fost agenţi ai Cekei. Sunt indivizi fioroşi, care nu se tem nici de dracul.

— Ai putea să ne spui cine e ucigaşul celor doi din vila albă cocoţata pe stânci? întrebă unul din poliţişti.

Barickin dădu uşor din cap, apoi răspunse:

— Cei doi… oameni… dintre care… unul a fost ucis.

Poliţistul lua note.

Rănitul deveni verde la faţă şi ochii-i holbaţi căpătară acea expresie de groază care trădează apropierea morţii.

— Sa… s-a sfârşit… murmură el.

Persoanele din jur priviră în tăcere la muribund. Dar se părea că viaţa mai pâlpâie în acesta, căci deodată se linişti şi începu să respire adânc. Din când în când doar strângea buzele şi gemea.

— Vreau să vorbesc cuiva, zise el.

— Cui vrei să-i vorbeşti? întrebă bătrânul medic.

— Lui… lui… Pat Lincoln… care locuieşte… la hotelul „Narcisse”.

Unul din poliţişti se duse la telefon şi-l rugă pe tânărul englez să poftească acolo.

După câteva minute Pat Lincoln sosi. Însă nu singur, ci însoţit de Jonny Walker. Aflase din vreme ce se întâmplase, şi anume că grav rănitul baron Pavel de Buslajew nu era altul decât doctorul Barickin.

— Nu mă cunoşti? întrebă medicul rus, privindu-l pe tânăr.

Pat Lincoln dădu din cap, negativ.

— Eu sunt fostul logodnic al actualei dumitale soţii, spuse Barickin.

Englezul se cutremură.

— N-ai de ce să te îndoieşti, urmă rănitul. Mă numesc dr. Barickin şi am fost asistentul profesorului Protoff. Abia la urmă de tot a ştiut acesta că, cu ajutorul hipnotismului, am izbutit să fac din fiică-sa unealta mea. Deveniserăm duşmani înverşunaţi, deşi multe crime ne legau unul de altul. Şi profesorul Protoff şi-a primit pedeapsa… crimele sale au fost ispăşite. Acum e rândul meu. Eu am fost geniul său rău. El făcuse o descoperire genială… şi eu l-am ajutat apoi. Experienţele noastre au costat viaţa multor oameni…

— Groaznic! exclamă Pat Lincoln, şi cuprinse braţul detectivului.

— Fii liniştit! zise acesta. Îi voi pune câteva întrebări.

Şi doctorul Barickin răspunse… începu prin a spune că l-a ucis pe doctorul Maskotcin, a cărui protoplasmă o pusese bine. Apoi povesti despre crimele făptuite în diferite oraşe ale Rusiei şi despre nelegiuirile doctorului Arnberger din Zellendorf Berlin. Apoi istorisi, pe scurt, aventurile prin care trecuse de la plecarea sa din Rusia şi de ideea de a pune în valoare descoperirea sa în America.

Când tăcu, Jonny Walker zise:

— Mai am să te întreb ceva, doctore Barickin.

— Întreabă-mă! şopti rănitul.

— Atât la Berlin, cât şi la Paris, erai însoţit de o femeie fermecătoare. În ce împrejurări ai făcut cunoştinţa ei şi cine e dânsa?

Doctorul Barickin vru să se ridice… vru să vorbească. Dar ochii i se rostogoliră în orbitele lor şi nu mai izbuti să scoată niciun cuvânt.

Atunci scrâşni din dinţi, îşi muşcă buzele şi limba până la sânge, strânse pumnii şi unghiile i se înfipseră în carne.

— Moare! murmură Jonny Walker, zguduit.

— Îi voi face o injecţie cu morfină, ca să-l cruţ de dureri, zise bătrânul medic. Poate că se mai linişteşte pentru câteva minute.

Toţi ieşiră afară pe coridor, afară de medic şi sora de caritate. Pat Lincoln şi detectivul legară o discuţie cu cei doi poliţişti.

— Cutezători indivizi ruşii ăştia! zise Jonny Walker. Îi caută şi-i găsesc pe duşmanii lor atunci când vor să pună mâna pe ei. Istoria omenirii n-a înregistrat încă până acum astfel de metode. Multe regimuri s-au prăbuşit în urma revoluţiilor. Dar niciodată duşmanii – refugiaţi în străinătate – ai noii stăpâniri n-au fost urmăriţi cu atâta înverşunare, cum fac ruşii cu ajutorul Cekei lor.

Medicul se ivi şi făcu un semn că se poate intra.

— Şi-a revenit, zise el, încetişor. Dar trebuie să vă grăbiţi dacă vreţi să aflaţi ceva, căci clipa morţii îi e foarte apropiată.

Doctorul Barickin văzu lămurit persoanele care se apropiau de patul său.

— Nu mi-ai răspuns încă, zise Jonny Walker, cine este doamna aceea care a devenit complicea dumitale, datorită forţei hipnotice ce o aveai asupra ei.

Muribundul făcu o sforţare şi răspunse:

— Este… este doamna Verodin. Soţia unui om care a fost lecuit în casa mea de pe urma unei răni provocată de glonţ. A venit la mine într-o stare foarte gravă. Ştiam că asupra acestui Boris Verodin – cum se numea – apăsa vina de a fi dosit multe zeci de milioane în aur, care aparţineau Statului. La început am vrut să-l ucid, să-i scot protoplasma, dar când i-am aflat taina, m-am răzgândit. Am luat hotărârea atunci să-l las în viaţă ca să-i smulg secretul, căci eu nu râvneam în viaţă decât la putere şi bogăţie. N-aveam nicio îndoială că Boris Verodin ştia unde se află comoara şi că mai târziu, când chestia va fi dată uitării, el se va duce s-o ridice. Dar evenimentele se precipitară şi socotelile mele dădură greş. Boris Verodin s-a dovedit a fi un bărbat întreg, cum s-ar zice. El a stat de vorbă cu profesorul Protoff şi se vede treaba că s-au înţeles, apoi i-a ucis pe cei doi servitori ai mei, care erau adevăraţi uriaşi, creaţi de mine cu ajutorul protoplasmei. Profesorul, tatăl Agatei, îşi pierdu minţile, când fu vorba ca o nouă victima să fie transformată în protoplasma. Atunci îşi puse în gând să arunce în aer casa, ceea ce putea face cu ajutorul unei instalaţii speciale pe care el însuşi o crease. O simplă apăsare pe un mâner şi se producea o explozie groaznică. Şi într-o bună zi el îşi duse planul la îndeplinire şi apăsă pe mânerul acela fatal… În timp de un sfert de ceas trebuia să părăsim casa, ca să nu fim îngropaţi sub dărâmături. Eu mă aflam atunci în laborator, unde mă luasem la luptă cu profesorul şi cu noul său aliat, Boris Verodin. Deodată se auzi soneria de la intrarea casei şi, fără să-mi mai dau seama ce fac, alergai să deschid. La uşă mă pomenii faţă în faţă cu o tânără femeie. Frumuseţea şi graţia ei mă vrăjiră atât de mult – deşi pe mine femeile nu mă atrag mai defel – încât uitai de primejdia care se apropia clipă

cu clipă. Femeia îmi spuse că e soţia lui Boris Verodin şi că venise la soţul ei, pe care voia să-l ia cu dânsa. Făcui cu dânsa una din acele încercări rapide, de care se folosesc hipnotizatorii ca să afle dacă o persoană poate fi supusă voinţei lor. Rezultatul fu mulţumitor şi atunci aflai de la ea că e aşteptată afară de un bărbat care o adusese aici şi care avea însărcinarea să-i ducă pe amândoi pe un vapor. O supusei îndată voinţei mele şi părăsii cu ea casa pe un drum ascuns, cunoscut numai de mine. Peste câteva minute eram departe de clădirea blestemată, şi când aceasta sări în aer, rămăsei încredinţat că toţi care se aflau înăuntru – Ilino, preşedintele Comitetului Central, Boris Verodin, Agata, profesorul – au fost ucişi. Ca să fiu scurt voi spune că am izbutit să părăsesc Rusia, după peripeţii aventuroase. Călătoream împreună cu frumoasa Nataşa Verodin, pe care o dădeam drept fiica mea, şi căreia îi dădusem alt nume. Ea îmi era de mare folos, căci cu ajutorul ei am izbutit să dau cele câteva lovituri care mi-au îngăduit să trăiesc. La Paris o vândui pe Nataşa Verodin unui american bogat şi cu suma de bani ce o luasem de la acesta, aveam de gând să mă îmbarc pentru America.

Muribundul făcu o pauză, apoi istorisi cum o zărise întâmplător pe Agata la Paris şi, hipnotizând-o iarăşi, află de la ea că Boris Verodin se afla în viaţă şi că izbutise să părăsească Rusia, întovărăşit de ea.

— Ea mi-a povestit tot ce întâmpinase alături de el, urmă Barickin, că-şi schimbase numele în acela de Cristian Orensen şi că s-ar afla acum pe Riviera. Eu l-am întâlnit aici şi atunci m-am gândit să mă pun în legătură cu el, ca să-mi realizez vechiul plan, acela de a intra în stăpânirea uriaşei comori. Am început să-l urmăresc în taină, şi am făcut constatarea că e spionat de agenţii Cekei. În felul acesta am ajuns şi pe ţărmul mării şi atunci s-a iscat acea luptă care pentru mine a fost fatală… Acum ştiţi totul, domnilor. Nu-mi pare rău de viaţa pe care am dus-o, sunt mândru de ceea ce am făcut, căci dispreţuiesc morala şi legile create de oameni. Omul este un produs al naturii şi cine izbuteşte să-şi facă un culcuş mai bun, doarme mai bine.

Cei de faţă se cutremurară la auzul acestor cuvinte.

Detectivul se reculese rapid şi aplecându-se deasupra muribundului, întrebă grăbit:

— Spune-mi unde se află acum Nataşa Verodin?

— După cum spuneam, răspunse muribundul, am vândut-o pentru o sumă mare de bani. Americanul care a cumpărat-o se îndrăgostise de dânsa. Era şi timpul să mă scap de ea, căci începusem să-mi pierd puterea hipnotică faţă de femeia aceea frumoasă, care se gândea prea mult la bărbatul ei. M-am înţeles cu americanul…

— Cum se numeşte dânsul? îl întrerupse Jonny Walker.

— Îşi zicea Morton. E un om care se bucură de renumele de a fi sucit capetele multor femei frumoase.

Ochii detectivului scânteiară.

— Continuă! îl îndemnă el pe muribund.

— Am părăsit vila unde locuiam de câtva timp şi-i lăsai singuri. Cred că Morton s-a bucurat de o minunată noapte de dragoste în schimbul celor o sută de mii dolari pe care mi i-a dat.

— Unde se află vila? întrebă repede Jonny Walker.

Muribundul şovăi o clipă, apoi însă spuse adresa.

— Haide! zise detectivul lui Pat Lincoln. Nu mai avem ce căuta aici. Simt o adevărată scârbă pentru omul acesta, deşi îl văd pe patul de moarte.

Cei doi englezi ieşiră şi păşiră tăcuţi, unul alături de altul. Treceau pe lângă palate sclipitoare, prin străzi minunate cu grădini ca din basme, dar gândurile lor erau departe… la o tânără femeie nenorocită care se afla într-o vilă de lângă Paris, în puterea unui bărbat care o cumpărase de la un ticălos, în schimbul unei mari sume de bani.

— Domnul s-o ocrotească! zise Pat Lincoln, tulburat peste măsură, când se despărţi de detectiv.

Acesta plecă încă în noaptea aceea spre capitală, căci voia să se încredinţeze cât mai repede ce se întâmplase cu Nataşa.

A doua zi dimineaţă doctorul Barickin îşi dădu sufletul.

273. Răzbunarea

La mare înălţime deasupra teritoriului Finlandei, zbura un avion. Venea din direcţia Cronstadtului şi fusese zărit şi recunoscut de autorităţile ruseşti, care trimiseră două aparate în urmărirea lui.

Dar Rokkartin era un pilot desăvârşit şi cu privirea aţintită în zare, cu mâna încleştată pe manetă, conducea aparatul cu siguranţă deplină.

Din când în când întorcea privirea şi atunci zărea, stând ghemuit în fundul aparatului, pe prinţul Potcikev, care părea că chibzuieşte.

Şi Rokkartin chibzuia. Îşi punea mereu întrebarea cum să scape de omul acesta.

Potcikev îşi făcuse planul. El ştia în ce fel urma să se scape de acela care conducea aparatul. Deocamdată, însă, nu trebuia să dea nimic de bănuit, căci totul depindea acum de pilot. Abia când vor fi în siguranţă îi va veni de hac.

Cu privire la Irina, prinţul avea alt plan. Voia să dea impresia că este ocrotitorul ei, pentru ca s-o poată cuceri mai lesne. Fata aceasta frumoasă îi aprinsese simţurile şi începu să se gândească chiar s-o ia de nevastă. Acum era doar iarăşi bogat şi o comoară ca din basme era în mâna lui.

Dacă Rokkartin devenea prea stăruitor faţă de frumoasa Irina şi ea va avea nevoie de un ocrotitor, atunci va deveni dânsul, prinţul Potcikev, ocrotitorul ei.

„Aşteaptă, ticălosule, voi sfârşi eu cu tine!” murmură Potcikev, plin de ură.

Şi iarăşi îşi îndreptă privirea către presupusa Irina, care zăcea în fundul avionului, învăluită-n pături.

Aparatul zbura deasupra unei ape şi prinţul nu ştia unde se aflau. Se lăsă, noaptea – o noapte luminoasă şi limpede. Luna învăluia aparatul în lumina ei argintie.

Prinţul se simţi obosit şi ridicându-se încetişor se duse de se întinse alături de femeia care părea că doarme. Se lipi de dânsa şi fiori de plăcere îi trecură prin trup.

Pluteau la o mie de metri înălţime deasupra pământului şi acolo, întru cer şi apă, ticălosul se simţi deodată năpădit de o patimă puternică. Cum s-ar fi putut împotrivi ea, dacă dânsul i-ar fi cerut acum câteva clipe de iubire?

Nici Rokkartin n-ar fi fost în stare să-i facă ceva, căci nu-şi putea părăsi postul. Asta ar fi însemnat pieirea lor.

Nemaiştiind ce face, Potcikev întinse mâna spre tovarăşa sa. I se păru atunci că fata tresărise şi că-i strânsese mâna uşor. Probabil că era cufundată în visuri plăcute – îşi zise el – visa la iubitul ei, pe care desigur ca-l avea undeva, căci o fată atât de frumoasă nu scapă de focul sacru al dragostei. Probabil că era Boris Verodin. Şi la gândul acesta prinţul se simţi cuprins de o furie fără margini.

Mâna fetei începu să strângă mai tare şi atunci Potcikev tresări. Nu mai putea fi vorba de vis – fata părea să fie trează.

— Irina, nu dormi? întrebă el.

— Nu, nu dorm, prinţe, răspunse ea cu glas foarte slab.

Ticălosul simţi furnicături prin tot trupul şi un simţământ de fericire divină puse stăpânire pe el. Asta era o cucerire pe care nici n-ar fi visat-o vreodată.

Carevasăzică ea renunţase la ura şi la spaima ce-o avea faţă de dânsul? Probabil că-şi dăduse seama că e mai bine să se alăture de el, decât să cadă pe mâna lui Rokkartin.

Prinţul îşi continuă atacul; începu să-şi plimbe mâna pe sub pături şi… nu numai că frumoasa Irina răbda aceste atingeri, dar şi răspundea în acelaşi fel.

Potcikev se simţea în al şaptelea cer. Se ridică pe jumătate şi se aplecă deasupra ei. Îi căută gura şi, când dădu de ea, o sărută cu patimă sălbatică.

În ura ei pentru bărbatul acesta, Sonia devenise o diavoliţă. Înainte de a-l prăpădi, ea voia să-l facă să simtă groaza morţii.

Era hotărâtă să-i îngăduie totul. Îi va acorda iubire, iubirea aceea pe care o căuta el, şi-l va umili într-atâta pe aristocratul acesta, cum nu-l mai umilise nimeni până atunci. Când dânsul îşi va da seama apoi de adevăr, după ce o va fi posedat, se va cutremura de groază,

văzându-i chipul desfigurat.

O mulţumire drăcească pusese stăpânire pe inima Soniei. Ea nu se împotrivi defel la mângâierile lui, ba, după ce o sărutase pe buze, îl trase chiar sub pătură, alături de ea… În prada patimii nebune care-i zguduia trupul, el voia să-i descopere cu totul faţa, voia să-i sărute obrăjorii fragezi, voia să-şi lipească buzele de păru-i blond ca spicul copt, – dar ea se împotrivi să-şi ridice vălul, şoptindu-i că are friguri şi că trebuie să se apere de răceală.

Frumoasa femeie de altădată se simţi străbătută de un fior, la gândul că omul de lângă ea va fi, desigur, ultimul bărbat căruia i se dădea. Cine altul ar fi acceptat-o, în împrejurări normale? Şi, femeie pătimaşă cum era, uită pentru o clipă ura ce o purta acestui om, se lăsă strivită în braţele sale… în vreme ce aeroplanul spinteca văzduhul în duduitul motorului puternic…

Când se miji de ziuă, prinţul dormea adânc. În somn se alipi de presupusa Irina şi în chip inconştient îi căuta buzele.

Când răsări soarele, el se trezi. Îşi aminti de ceasul minunat şi vru iar s-o cuprindă în braţe, când, deodată, se cutremură. De sub basmaua care acoperea capul fetei ieşea la iveală un păr negru ca abanosul. Smulse basmaua şi, înmărmurit de groază, privi la chipul din care focul făcuse o bucată de carne roşie, fără formă aproape. Numai ochii şi gura mai erau frumoase ca înainte.

— Cine… eşti tu? izbuti să îngâne prinţul, ridicându-se.

Ea făcu la fel şi, râzând batjocoritor, răspunse:

— Nu mă mai cunoşti, prinţe Potcikev? Odinioară eram doar o femeie pe care o doreai! Nu-ţi mai aduci aminte cum stăteai în genunchi în faţa mea, când m-ai vizitat, la Petrograd, în palatul meu?

— Tu… Sonia Petrovici? murmură prinţul, revenindu-şi în fire. Am înnebunit, oare?… Cu tine mi-am petrecut o noapte de dragoste?… Cu tine… Ah!… monstrule…

Sonia râse:

— Da, da, cu mine. Şi vrei să zici că n-a fost bine? N-ai simţit o plăcere dumnezeiască? Şi acum a venit dezamăgirea… că ai strâns în braţe o femeie hidoasă, căreia i-ai acordat dragostea ta.

— Cum ai ajuns aici şi unde e Irina? scrâşni Potcikev. Cum ai izbutit să duci la îndeplinire această înşelătorie?

— A fost foarte simplu, răspunse Sonia, batjocoritor.

Şi povesti în amănunţime cele petrecute.

— Vasăzică m-aţi tras pe sfoară… ah, nu mai găsesc cuvinte…

În ochii săi luci o scânteie de ură distrugătoare. Trebuia să se răzbune, trebuia s-o prăpădească pe această femeie. Nimeni nu se va sinchisi de soarta ei.

Dar Sonia era cu ochii-n patru. Scoase repede un pumnal pe care-l avusese mereu pregătit lângă ea şi vru să-l ameninţe… El îi apucă

mâna şi atunci ea lovi. Prinţul îi dădu drumul, palid.

Totuşi, îşi recapătă repede curajul şi apucându-i din nou mâna i-o răsuci. Pumnalul căzu jos…

Cei doi se încăierară şi aeroplanul se aplecă într-o parte. Rokkartin se întoarse, speriat şi când văzu ce se petrecea, rămase îngrozit.

Observă că prinţul avea în faţa lui o femeie cu faţa plină de arsuri şi se căznea s-o arunce peste marginea avionului.

De necrezut! Cum ajunsese această femeie în aparat?

Dar n-avea timp de pierdut, de aceea răcni la ei:

— Staţi jos, altfel ne nenorocim cu toţii!

Era, însă, prea târziu. Din pricina apăsării într-o parte, lăzile cu aur se rostogoliră şi aeroplanul se aplecă atât de mult, încât pilotul nu mai putu împiedeca nenorocirea.

— Dă-mi drumul, femeie nebună! răcni prinţul, care simţea că-l părăsesc puterile. Dă-mi drumul… nu-ţi fac nimic… cădem în adânc… ah… fiară…

Aparatul se înclinase cu totul, şi, deodată, se dădu peste cap. Două trupuri înlănţuite căzură dintr-însul şi coborâră vertiginos de la o mie de metri înălţime. Şi în săritura aceea a morţii, femeia avu un rânjet de bucurie… Răzbunarea se îndeplinise.

Mult mai târziu, locuitorii de prin partea locului, descoperiră două trupuri strâns înlănţuite: o femeie şi un bărbat. Intraseră deja în putrefacţie. Cât despre aeroplan, pilot şi lăzile cu aur nu se găsi nicio urmă.

274. O nouă primejdie

Cu mâinile încrucişate pe piept, Irina privi după aparatul care îşi luase zborul şi buzele ei murmurară o rugăciune pentru Sonia. Femeia aceasta, care îi fusese duşmancă altădată, acum îi făcea milă.

Îi dorea tot binele şi îşi spunea că nenorocita avea şi dreptul să ceară de la viaţă puţină fericire, acum când ispăşise atât de grozav pentru tot ce păcătuise.

Ea îi trădase ascunzătoarea aurului, îi dăduse o scrisoare în care mărturisea că Boris Verodin ar fi nevinovat, că bătrânul cărbunar, fiul său şi logodnica acestuia furaseră milioanele şi că luntraşul nu ştia nimic despre aceasta.

Aşadar Boris era reabilitat şi nicio pată nu mai întuneca numele său.

Irina îşi simţi inima ca străpunsă de un cuţit. Gândurile i se duceau iarăşi la fratele ei, care îşi găsise moartea la Cronstadt, în casa aceea blestemată.

În vremea din urmă se născuseră îndoieli în sufletul ei. Dacă ceea

ce simţise pentru el fusese dragoste adevărată, cum are o femeie pentru un bărbat, – sau era mai mult iubire de soră către frate.

Cine ar fi putut spune?

Se gândi şi la Vasilieff, care îi devenise un adevărat tată. O bucurie nespusă o cuprinse, gândindu-se că nobilul bărbat se afla în viaţă. Printr-o minune dumnezeiască scăpase de la moarte. Când dânsa, Irina, îşi va fi îndeplinit misiunea pe care o avea acum, se va duce să-l caute pe moşier. Şi pe frumoasa contesă o va căuta, căci aceasta se purtase cu ea ca o mamă.

Când avionul dispăru în nori, Irina răsuflă, uşurată oarecum – fără să ştie singură de ce.

În singurătatea din pădure, tânăra ducea o viaţă liniştită. Se ducea din când în când la ascunzătoarea milioanelor şi se încredinţa că piatra e la locul ei şi că nimeni n-ar putea descoperi taina.

Se îmbrăcase ca ţărancă şi îşi sulemenise şi faţa, ca să-şi ascundă frumuseţea, atât cât se putea.

Într-o zi, tocmai pe când se pregătea să părăsească coliba, uşa se deschise şi un bărbat trecu pragul. La vederea lui, inima ei începu să bată cu putere.

Drumeţul nu era prost îmbrăcat, însă chipul său posomorât, în care luceau doi ochi negri, străpungători, trezea prea putină încredere. În mână avea un toiag noduros, iar cizmele îi erau pline de noroi, ceea ce dovedea că pribegise multă vreme.

— Cine eşti dumneata? se răsti individul, aţinându-i calea, astfel că Irina se văzu nevoită să se dea înapoi.

O privi cercetător şi, după cât se părea, chipul ei murdar, îmbrăcămintea-i ţărănească, cizmele bărbăteşti treziră bănuieli în mintea lui.

Între timp Irina îşi venise în fire, hotărâtă să se arate cât mai curajoasă, căci ştia că nu făcuse nimic rău.

— Eu locuiesc în coliba asta! răspunse ea, cu îndrăzneală.

— Şi porniseşi la drum?

— Da, voiam să mă duc la Petrograd, unde am de dus la îndeplinire câteva îndatoriri însemnate.

— Îndatoriri însemnate? repetă drumeţul, izbucnind într-un hohot de râs. Ia spune-mi şi mie despre ce e vorba? Nu cumva ţi-ai pus în gând să petreci câteva zile în tovărăşia bărbaţilor veseli?

Irina se făcu roşie ca para focului.

— Cum îndrăzneşti să vorbeşti astfel? strigă ea, plină de indignare. Ce ţi-am făcut de te porţi astfel cu mine? Sau poate nici nu ştii cum trebuie să umbli cu o femeie?

— Dar de când locuiesc femei în coliba asta? întrebă el, răstit. Ia te uită la ea! Ce cauţi dumneata aici? După câte ştiu, în colibă locuia un

cărbunar cu fiul său. Ce s-a întâmplat cu ei?

— Cât despre asta, nu pot să-ţi dau nicio lămurire.

— Zău? făcu individul, răsucindu-şi mustaţa neagră, în timp ce ochii-i străpungători nu se dezlipeau de pe chipul Irinei.

Cuprinsă, de teamă, fata nu mai ştia ce să spună.

— Lasă-mă să trec!… ceru ea, în cele din urmă.

Individul se dădu la o parte.

— Drum bun! strigă el, după dânsa. Poate că ne mai vedem la Petrograd!

Tânăra începu să fugă şi suspină uşurată când se văzu pe şosea.

Privind din când în când îndărătul ei, îşi urmă drumul cu paşi grăbiţi, căci trebuia neapărat să găsească o aşezare omenească unde să-şi poată petrece noaptea. Din când în când rămânea locului şi trăgea cu urechea, ca să-şi dea seama dacă nu era urmărită. La un moment dat i se păru că un om se pitise îndărătul unui copac.

Gândurile i se îndreptară spre individul care venise în colibă şi, deşi trecuseră câteva ceasuri de când se despărţiseră, totuşi îi mai era teamă de el.

În curând avea să se încredinţeze că teama ei era foarte îndreptăţită.

După plecarea Irinei, drumeţul rămase o clipă nehotărât, apoi se apropie de fereastră şi privi cu încordare în urma fetei, care pornise în sus, spre pădure.

— Hm, iarăşi nimic! mormăi el. Tare mie teamă că vom fi nevoiţi să renunţăm la cercetările noastre! Comoara n-o să fie descoperită, dacă nu izbutim să punem mâna pe Boris Verodin. Numai el ştie ce s-a făcut cu aurul.

După puţin timp, părăsi coliba şi porni spre pădure. Când ajunse în luminişul presărat cu sfărâmături de stâncă, găsi acolo un alt bărbat care se aşezase pe o lespede şi cânta de parcă toată lumea ar fi fost a lui.

— Ei, Borjevski, ai descoperit ceva? întrebă noul venit, adresându-se celui care cânta.

Acesta clătină capul, arătă spre un tufiş, apoi răspunse:

— Ia te uită colo! Trebuie, însă, să desfaci ramurile.

— Ce dracu oi fi găsit! mormăi celălalt, pornind spre tufişul arătat de tovarăşul său.

Dând ramurile de o parte, zări două cadavre, intrate în descompunere, care ofereau o privelişte atât de înfiorătoare, încât se depărtă, străbătut de groază.

— Brrr! Scârbos lucru! exclamă el, apropiindu-se repede de tovarăşul său.

— Ei, Orlep, ţi-a plăcut? întrebă acesta, zâmbind batjocoritor.

— Îţi mai arde de glumă! bombăni Orlep. Cine or fi cei doi?

— Probabil că au vreo legătură cu aurul dispărut. De-aş fi medic, i-aş examina dacă au murit de moarte bună.

O tăcere apăsătoare domni câtva timp, apoi Borjevski urmă:

— De altminteri, am izbutit să aflu că un avion a aterizat aici mai deunăzi, ceea ce înseamnă că cei din sat nu s-au înşelat defel. Păcat, însă, că nu ne-au dat de ştire mai devreme.

— Şi acum ce facem? întrebă Orlep.

— Cred că o să ne înapoiem la Petrograd, căci n-are niciun rost să mai rămânem aici. Şeful nostru ne dăduse răgaz încă o săptămână, aşa că a sosit vremea să ne înfăţişăm iarăşi înaintea lui.

Orlep clătină capul în semn de încuviinţare.

— Dar ştii, am mai făcut o descoperire, zise el, apoi.

Tovarăşul său – care era şi el agent al Cekei, ca şi dânsul – ciuli urechile.

— Ai văzut coliba cărbunarului, pe care am găsit-o goală mai deunăzi? urmă Orlep.

— Da, îmi amintesc de ea. Era plină de şobolani, astfel că nici n-am putut dormi acolo.

— Ei, bine, tocmai acum vin şi eu de la colibă, unde am dat de o femeie, care mi s-a părut suspectă. Ce-ar fi să pornim pe urmele ei? Aş da mult să aflu ce caută la Petrograd.

— Asta putem s-o facem, totuşi bănuiesc că te-ai înşelat, căci cum poate să ţi se pară suspecta o biată femeie, care s-o îi adăpostit în colibă silită de oboseală. Poate că are rude la Petrograd şi, neavând bani de tren, a pornit la drum pe jos?

Orlep clătină capul, cu hotărâre.

— Nu, nu m-am înşelat! răspunse el. În primul rând, femeia era foarte înspăimântată când dădu cu ochii de mine. Şi, afară de asta, nu părea să fie aceea drept care se dădea. Ştii, am o privire foarte pătrunzătoare în asemenea chestii…

Borjevski mormăi câteva cuvinte neînţelese, apoi răspunse:

— Din partea mea, n-avem decât s-o urmărim! Poate că ai dreptate!

În cele din urmă, părăsiră luminişul, îndreptându-se spre un loc din pădure, unde îşi ridicaseră un cort.

După ce cortul fu desfăcut şi strâns, cei doi agenţi porniră pe aceeaşi potecă pe care apucase Irina.

Aşadar, tânăra fată nu se înşelase defel presupunând că e urmărită, căci agenţii izbutiră s-o ajungă după puţin timp.

Cam pe la asfinţitul soarelui un sat se ivi înaintea ei. Irina trase la han, în timp ce urmăritorii se duseră să-şi caute alt adăpost.

După trei zile de drum, tânăra ajunse la Petrograd. Inima-i zvâcnea cu putere şi lacrimi de bucurie îi umeziră ochii. Totuşi, în acelaşi timp, o mare nelinişte puse stăpânire pe dansa. Ce înfăţişare avea acum

capitala? Va izbuti, oare, să se întâlnească cu prietenii ei?

Se hotărî să se ducă întâi la casa prezicătoarei, căci acolo fusese şi atunci când plecase cu avionul din Petrograd. După aceea, avea să chibzuiască ce are de făcut.

— Nu cumva ar fi mai bine să dau o raita pe la locuinţa familiei Ulkitzki? îşi zise ea, deodată. Poate că Iesta mai e acolo!

Un zâmbet se ivi pe buzele tinerei fete Da, Iesta o iubise cu toată puterea tinereţii sale. Făcuse, oare, bine, că-i respinsese dragostea?

După câtva timp, ajunse la casa bătrânei prezicătoare şi bătu în uşă. Aşteptă câtăva vreme, apoi paşi grei răsunară pe coridor, uşa se deschise cât un lat de palmă şi un glas obosit întrebă:

— Cine-i acolo?

— Ei, Ipanoff, deschide odată! răspunse fata, care recunoscuse glasul bătrânului servitor.

— Dumnezeule, dumneata eşti? exclamă acesta, după ce o privise înmărmurit câteva clipe.

— Tăcere, ştiu ce vrei să spui! zise Irina, zâmbind. Mă vezi murdară şi îmbătrânită. Dar trebuia neapărat să-mi schimb înfăţişarea, căci altminteri aş fi întâmpinat greutăţi pe drum.

— Intră înăuntru, domnişoară Irina, murmură bătrânul, luând-o de mână. Ce o să se mai bucure nevastă-mea, când o vedea că avem şi noi un oaspete plăcut!… Altminteri, nu venea decât poliţia, căci de la plecarea contesei casa a fost percheziţionată aproape în fiecare zi, pentru a se descoperi vreo adunare de conspiratori. Ah, agenţii ăştia sunt oameni înfiorători! Tare mi-e teamă că n-au să o lase în pace, până nu ne-or vedea plecaţi de aici!

— Ai dreptate, Ipanoff! încuviinţă Irina, oftând. Dar, ia spune, ce se mai aude pe aici? Ce face Saşa? Vine des pe la voi sau nici nu mai e în Rusia?

— Ba e aici, însă plânge şi dânsa, alături de noi, moartea scumpei noastre prinţese. Mă îngrozesc gândindu-mă la tragicul ei sfârşit! Şi, ceea ce e şi mai înfiorător, nenorocita şi-a dat sufletul tocmai în clipa când trebuia să se întâlnească cu soţul ei. L-o fi văzut, oare? Poate că au murit împreună?

Cu dosul palmei bătrânul îşi şterse lacrimile, care se iviseră în ochii săi.

— Noi oamenii, n-avem dreptul să judecăm faptele Celui de Sus! răspunse Irina. Dacă El a hotărât moartea celor doi soţi, înseamnă că aşa trebuia să fie…

Se întrerupse şi izbucni într-un plâns amarnic, căci amintirea tristei întâmplări o îndurera nespus.

După câtva timp, când se mai potolise, intră în odaia celor doi servitori unde se afla soţia lui Ipanoff, care o îmbrăţişă cu multă căldură.

În vreme ce bătrânul pregătea cina, frumoasa copilă istorisi tot ce pătimise de la plecarea ei. Ipanoff, însă, nu prea asculta povestirea ei, căci în urma tristelor întâmplări petrecute în ultimul timp mintea i se cam întunecase. Singurul gând care îl însufleţea acum era că, în sfârşit, se ivise iarăşi un om cunoscut şi bun la inimă.

Deodată, bătăi puternice răsunară în uşă. Cele trei persoane tresăriră.

— Ăştia sunt agenţii Cekei! murmură bătrânul. Dumnezeule, ce-or fi căutând iarăşi aici? Domnişoară Irina, n-ar fi mai bine să te ascunzi?

— Nu, n-are niciun rost! răspunse tânăra. Dacă s-ar întâmpla să percheziţioneze casa şi ar da de mine, atunci ar fi şi mai rău.

— Nu uita, însă, că avem aici câteva ascunzători, unde nu poţi fi descoperită, stărui Ipanoff.

Era însă, prea târziu, căci în acea clipă paşi grei răsunară pe coridor. Desigur că agenţii se folosiseră de o cheie falsă.

Uşa se deschise şi în prag se ivi… drumeţul cu care Irina se întâlnise în coliba cărbunarului.

— Aşadar, bănuiala mea s-a adeverit! zise Orlep, căci el era. Cine se adăposteşte în casa asta pune ceva la cale împotriva noului regim. În numele legii, eşti arestată!

Bătrânul îşi împreună mâinile şi începu să se roage pentru Irina, dar agentul îl împinse deoparte, zicând cu asprime:

— Eu nu-mi fac decât datoria! Dacă femeia n-are nimic pe cuget, atunci fireşte că n-o să i se facă niciun rău.

Irina care îşi venise în fire, mângâie pe cei doi bătrâni, le strânse mâinile, apoi părăsi încăperea.

Ce o aştepta, oare? Ce piedici avea să mai întâmpine?

Plângând, sărmana copilă păşi alături de agent şi, după jumătate ceas, intră întruna din închisorile Cekei.

275. În mâinile călăilor

Boris Verodin se împotrivise cu deznădejde, însă fu copleşit de numărul duşmanilor săi, care îl târâră în barca cu motor.

Acum ştia bine că fusese urmărit de agenţii Cekei, care voiau să-l piardă. Cu privirile întunecate tânărul se uită la indivizii din jurul său. Câţiva îi erau cunoscuţi, căci îi văzuse la Nisa, fără să bănuiască nimic ce planuri aveau.

Prizonierul fu dus pe bordul vasului rusesc, şi încuiat într-o cabină, de unde auzi gălăgia de pe punte şi glasul poruncitor al căpitanului, care dădu ordinul de plecare.

În cele din urmă uşa cabinei se deschise iarăşi şi înăuntru păşi un bărbat pe care Boris Verodin îl cunoştea foarte bine. Era Lamenev, unul din comisarii Cekei, care luptase cu îndârjire împotriva fostului

regim.

Înainte cu vreo doi ani, tânărul fusese adesea împreună cu acest Lamenev, care venise la Moscova în calitate de reprezentant al muncitorilor din Urali. Datorită însuşirilor sale, izbutise repede să se deosebească de ceilalţi, încredinţându-i-se slujba de comisar al Cekei. Apoi, însă, fusese trimis în străinătate, pentru a descoperi pe duşmanii noului regim. Călătoriile sale pe mare erau vestite şi Lamenev se putea făli că mulţumită lui, peste treizeci de persoane care scăpaseră de urmăririle revoluţionarilor, sau a căror prezenţă era dorită în Rusia, fuseseră readuse în patrie.

Totuşi, până acum nu făcuse încă niciodată o captură atât de bună. Când agenţii cekişti din Nisa îi dăduseră de veste că se ivise un rus suspect – care se dădea drept un oarecare Cristian Orensen – comisarul bănui îndată că era vorba de Boris Verodin. La început se crezuse că acesta pierise în valuri odată cu ceilalţi călători de pe bordul vasului suedez; apoi, însă, agenţii izbutiseră să afle că tânărul mai era în viaţă şi, după multe străduinţe puseră mâna pe el.

— Te-ai vârât într-o mare încurcătură, Boris Verodin! începu comisarul, dând din cap. Eu unul, n-aş vrea defel să fiu în pielea dumitale!

— De ce? întrebă prizonierul, foarte liniştit. Ceea ce mi s-a întâmplat mie astăzi, ţi se poate întâmpla mâine dumitale…

— Asta e cu neputinţă, fiindcă eu nu mi-am trădat patria.

— Şi eu mi-am trădat-o? strigă Boris, cu ochii scânteind de furie, în timp ce îşi încordă muşchii pentru a-şi rupe legăturile!

— Nu te enerva în zadar, dragul meu! răspunse Lamenev. Eu nu vreau să te învinovăţesc, căci asta nu e atribuţia mea. Am primit ordinul să te duc înapoi în Rusia, restul nu mă priveşte. Cu toate astea, dacă eşti hotărât să faci vreo mărturisire, sunt gata să te ascult.

— N-am de făcut nicio mărturisire, căci sunt absolut nevinovat! strigă Boris Verodin.

— Mie, unul, nu prea îmi vine să cred! Dacă e aşa, cum se face că ai venit să-ţi petreci vremea pe Riviera şi ai bani din belşug? Da, ai fost urmărit şi am aflat că banca Lincoln din Londra îţi ţine la dispoziţie suma de o sută de mii de lire sterline. Ei, acum ce mai spui?

Boris Verodin izbucni într-un râs batjocoritor.

— Aha, înţeleg totul! exclamă el. Furtul din odaia mea a fost pus la cale de agenţii Cekei, care m-au urmărit pas cu pas.

— Nu tăgădui, aşa e, însă urmărirea lor a fost încununată de izbândă, căci te-au demascat, tovarăşe Verodin! Sau nu cumva eşti în stare să mă lămureşti cum se face că dumneata, un fost luntraş, dispui la banca Lincoln de suma de o sută de mii de lire sterline?

Tânărul vru să se apere, să arate cum stăteau lucrurile. Tăcu, însă, căci cine avea să dea crezare spuselor sale? Firește, toţi îl vor socoti

mincinos şi, cu atât mai mult, agenţii Cekei.

— Ei, vezi că n-ai nimic de spus în apărarea dumitale? zise Lamenev, triumfător.

Boris Verodin înălţă din umeri.

— N-are niciun rost să-mi stric gura, degeaba! răspunse el. Dar într-o bună zi – şi nu mai e mult până atunci – adevărul va ieşi la iveală. Acum, însă, îţi spun un singur lucru, Lamenev şi dacă nu-mi dai ascultare, îţi iei o mare răspundere… Află că sunt în situaţia să găsesc comoara şi s-o predau guvernului.

— Şi ce trebuie să faci pentru asta?

— După naufragiu vasului pe care mă aflam, izbutii să mă salvez înot şi, ajungând pe coasta Finlandei, rămăsei acolo câteva săptămâni, în timpul cărora am făcut cunoştinţă cu căpitanul unui vapor, care îmi propuse o afacere. Nu trecu multă vreme şi reuşii să aflu că omul acesta avea nişte tovarăşi, pe care nu-i cunoşteam, însă care fără îndoială că puteau dispune de mult căutata comoară. Încetul cu încet i-am câştigat încrederea căpitanului, care începuse să-mi destăinuie unele amănunte foarte preţioase pentru mine. Într-o bună zi, însă, omul meu dispăru de parcă ar fi intrat în pământ. Dar izbutii însă să-i găsesc urma şi pornii după el spre Riviera, anume la Cannes. Nu-l găsii, însă, acolo. Abia la Nisa îl întâlnii, cu totul pe neaşteptate. Fireşte că discutarăm din nou despre vechiul nostru proiect şi, în cele din urmă, făcurăm un legământ. De astă dată, căpitanul îmi vorbi pe şleau şi-mi destăinui că fusese împreună cu doi tovarăşi pe nume Longlin, tată şi fiu, într-o pădure dintre Cronstadt şi Petrograd, de unde voiau să care iarăşi câteva lăzi cu aur. Din păcate, trebuie să se fi întâmplat ceva însoţitorilor săi, căci aceştia nu se mai înapoiaseră la locul unde îi aştepta. În cele din urmă, neavând încotro să-şi îndrepte cercetările, se înapoie la Cronstadt, iar de acolo porni să ducă trista veste doamnei Longlin, care locuia în Monte Carlo într-o vilă. Femeia nu păru atât de mâhnită la auzul acestei veşti şi în lăcomia ei după bani ticlui un plan spre a pune mâna pe comoară, cu ajutorul căpitanului, în care scop îi făgădui o răsplată de două ori mai mare decât aceea oferită de bărbatul ei. Căpitanul, însă, făcu tovărăşie cu mine. Aşadar, ne înţeleserăm să-i însoţesc în taină, ca marinar pe bordul vasului său. Fireşte că primisem învoiala, numai pentru a descoperi ascunzătoarea comorii, pe care voiam s-o predau celor în drept. După cum am aflat, doamna Longlin e soţia fiului unui cărbunar, care m-a adăpostit în coliba lui, după lupta cu soldaţii prinţului Potcikev. Fiind grav bolnav, probabil că, fără să-mi dau seama, am vorbit ceva despre lăzile cu aur pe care le ascunsesem în pivniţa mănăstirii şi în urma celor aflate, cărbunarul şi ai lui găsiră comoara şi o duseră la loc sigur.

Boris Verodin tăcu. Comisarul îl ascultase cu multă luare-aminte.

Dacă spusele tânărului erau adevărate, nu mai încăpea nicio îndoială că acesta era nevinovat.

În clipa următoare, însă, Lamenev se simţi străbătut de un fior. Dacă ceea ce auzise corespundea realităţii, atunci agenţii Cekei făcuseră o mare prostie.

— Astă seară urma să te îmbarci pe vasul căpitanului? întrebă el, cu înfrigurare.

— Da, răspunse Boris Verodin. Şalupa care trebuia să mă ducă pe bordul vaporului avea la proră un drapel alb.

Lamenev părea foarte tulburat şi începu să măsoare încăperea cu paşi mari.

— Ei drace, să ştii că am făcut-o de oaie! exclamă el deodată, spre mirarea lui Boris Verodin.

Şi, oprindu-se înaintea acestuia, îl întrebă:

— Ieri şi azi n-ai citit niciun ziar? Nu ştii ce s-a întâmplat la Nisa?

Boris Verodin tresări.

— Ce s-a întâmplat, tovarăşe Lamenev? întrebă el, cu teamă.

— Doamna Longlin şi căpitanul vasului au fost ucişi.

Înmărmurit, prizonierul privi spre Lamenev, care îşi încleşta pumnii şi se răsti la el, înfuriat:

— Sau ştiai de moartea celor două persoane şi te-ai folosit de asta pentru a-mi îndruga un basm… sau, noi, ăştia de la Ceka, am făcut cea mai mare prostie ce s-ar fi putut face vreodată, căci noi i-am curăţat de pe faţa pământului…

Boris Verodin îşi văzu spulberate toate nădejdile. Moartea celor doi avea să se răsfrângă şi asupra lui, căci judecătorii în faţa cărora urma să fie dus nu puteau fi încredinţaţi de nevinovăţia sa, decât dacă aducea dovezi hotărâtoare. Altminteri, aveau să-şi închipuie şi ei, ca şi Lamenev, că totul nu fusese decât o născocire.

Un zâmbet îndurerat se ivi pe buzele sale.

— Sunt lucruri care nu pot fi schimbate prin voinţa oamenilor, tovarăşe Lamenev! zise el. Crima făptuită de agenţii Cekei mi-a luat putinţa de a descoperi lăzile cu aur. Ce-i drept, femeia ucisă era o hoaţă şi şi-a meritat soarta; totuşi, dacă aţi fi lăsat-o în viaţă, aş fi putut găsi comoara de care guvernul nostru are atâta nevoie… Ştiu că nimeni n-o să mă creadă… cu toate astea, sunt nevinovat.

După două săptămâni tânărul revoluţionar, însoţit de alţi patru bărbaţi – duşmani ai noului regim – fură debarcaţi în Cronstadt, de unde, sub o pază puternică, Boris fu transportat la Moscova şi întemniţat în închisoarea Centrală a Cekei.

Peste trei zile prizonierul fu dus înaintea judecătorului, un oarecare Selzikovia, care în ultimul timp avusese pe mână câteva procese însemnate.

Judecătorul căruia îi fusese încredinţat odinioară cazul Boris Verodin, era învinuit de corupţie şi zăcea în temniţă, unde îşi aştepta osânda.

Înainte vreme, Selzikovia fusese un avocat de mâna doua, şi apărase mai cu seamă pe muncitorii sau delicvenţii politici, care erau învinuiţi că puseseră la cale comploturi împotriva statului. După căderea guvernului ţarist, dânsul izbutise să ajungă la una din cele mai înalte slujbe din justiţia noului stat şi pedepsele aspre pe care le dădea îl făcuseră vestit în întreaga ţară.

Răsfoind actele zi şi noapte, Selzikovia îşi pusese în gând să-l silească pe Boris la mărturisiri, căci întocmai ca şi judecătorul care îl instruise odinioară, era şi el încredinţat de vinovăţia tânărului.

Când acesta fu adus înaintea sa, magistratul îl tratã cu nepăsare, fiind obişnuit să se poarte astfel cu arestaţii, care văzându-se dispreţuiţi îşi ieşeau mai întotdeauna din fire şi mărturiseau totul.

Boris Verodin, însă, păru că ghiceşte această manevră, căci se aşeză pe o bancă şi rămase foarte liniştit.

La un moment dat, judele ridică capul.

— Aşadar, dumneata eşti Boris Verodin? întrebă el, aţintind asupra acuzatului o privire străpungătoare.

Tânărul încuviinţă cu un gest din cap.

— De unde ţi-ai făcut rost de paşaportul pe numele Cristian Orensen? urmă judecătorul.

— Nu pot răspunde la această întrebare.

Selzikovia izbucni într-un hohot de râs.

— Las' că-ţi dezleg eu limba! zise el, apoi.

— Ceea ce spun e adevărul curat, iar dacă trec sub tăcere unele fapte, înseamnă că am motive să fac astfel, răspunse Boris, foarte liniştit.

— Am aici procesul-verbal încheiat de comisarul Lamenev, urmă judecătorul. Rămâi la declaraţiile făcute, sau ai ceva de adăugat?

— N-am de adăugat nimic.

— Ciudată afacere şi care nu prea pare să fie adevărată, urmă judecătorul, pe acelaşi fon batjocoritor. Afară de asta, cei doi martori de căpetenie sunt morţi…

— Îmi pare destul de rău că nu vreţi să-mi daţi crezare, zise Boris. V-aş ruga, însă, să aruncaţi o privire în trecutul meu, pentru a vă încredinţa că am dreptul să mă aştept la mai multă recunoştinţă din partea noului regim.

Judecătorul înalţă din umeri.

— Nu tăgăduiesc că ai fost unul din cei mai aprigi luptători pentru cauza noastră, Boris Verodin!… Totuşi, lăcomia a făcut din dumneata alt om.

— Nu-i adevărat! strigă tânărul. Gândiţi-vă câte am pătimit numai

pentru a salva comoara, pe care voiam s-o predau celor în drept.

— Nu pot să-ţi fac nimic, statul are nevoie de bani şi dumneata eşti singurul care ne-ai putea da oarecare lămuriri asupra aurului dispărut.

Şi, apropiindu-se de arestat, urmă:

— Chibzuieşte bine la ceea ce faci!… Peste trei zile îmi vei da răspunsul şi, dacă nu-ţi mărturiseşti vina, se va întâmpla ceva foarte rău.

Boris Verodin se simţi străbătut de fiori şi o bănuială grozavă se trezi în mintea lui.

Cu toate astea, încă nu-i venea să dea crezare zvonurilor care circulau cu privire la metodele întrebuinţate de judecători şi care se apropiau foarte mult de acelea din timpul inchiziţiei. Dacă erau, totuşi, adevărate, şi acuzaţii erau supuşi la torturi groaznice, până ce se vedeau siliţi să mărturisească lucruri pe care nu le făptuiseră, atunci se spulbera toată încrederea pe care şi-o pusese în oameni, şi însemna că luptase în zadar pentru dezrobirea fraţilor săi, primejduindu-şi viaţa fără niciun rost.

În zilele următoare, tânărul se gândi mereu la scumpa lui soţie, pe care o aşteptase cu nerăbdare, nădăjduind mereu să capete un semn de viaţă de la dânsa. Dar Nataşa dispăruse fără urmă. Nu cumva i se întâmplase ceva? Îngrijorat, Boris se plimba cu paşi mari prin celulă, neputând să-şi găsească odihnă.

A treia zi, judecătorul Selzikovia se ivi din nou, cu dosarul sub braţ. Tânărul îl privi cu dispreţ. De partea cealaltă a uşii se aflau alţi câţiva indivizi.

— Ei, te-ai hotărât să mărturiseşti, Boris Verodin? întrebă magistratul.

— V-am spus tot ceea ce ştiu, răspunse tânărul, dârz.

Selzikovia păşi spre uşă şi o deschise. Şase indivizi voinici, îşi făcură apariţia în prag.

— Urmează-ne! se răsti unul din ei, scoţând revolverul de la brâu.

Boris Verodin îşi dădea prea bine seama de ceea ce-l aştepta. Cu toate astea, rămase foarte liniştit şi porni tăcut în urma indivizilor, care coborâră o scară şi ajunseră într-un gang, unde se vedeau mai multe uşi. Una din ele fu deschisă şi prizonierul păşi în încăpere, îmbrâncit de paznicii săi, cărora li se părea că merge prea încet. În cele din urmă se ivi şi judecătorul de instrucţie.

Încăperea se lumină dintr-odată şi, înainte ca Boris să-şi poată da seama unde se află, se simţi înşfăcat de câteva braţe vânjoase, care îl târâră într-un colţ al celulei. În clipa următoare era legat fedeleş; orice încercare de a-şi recăpăta libertatea ar fi fost de prisos, căci paznicii erau înarmaţi până în dinţi şi l-ar fi împuşcat fără milă.

După câteva clipe, rămăsese singur cu judecătorul, care se aşezase pe o bancă de piatră şi-l privea stăruitor. Acum Boris avu prilejul să

arunce o privire în jurul său. Pe pereţi atârnau unelte foarte ciudate, a căror întrebuinţare nu prea putea s-o priceapă. Îşi zise, totuşi, că s-ar putea să fi fost dus într-o celulă de tortură şi atunci se adevereau zvonurile cu privire la metodele folosite de cekişti.

Deodată, de afară se auzi un uruit pe podeaua de piatră. Paznicii se iviră din nou în încăpere, aducând un cărucior care răspândea o căldură înăbuşitoare. Înăuntrul căruciorului, care era de fier, se afla un cazan încins, al cărui capac era prins în nişte balamale.

Boris Verodin simţi sângele îngheţându-i în vine, când capacul fu ridicat, lăsând să se vadă un lichid alb, sclipitor. Era plumb topit.

Între timp, căruciorul fusese împins până în apropierea prizonierului, care se strădui din răsputeri să-şi rupă legăturile. Toate sforţările rămaseră zadarnice însă.

Deodată, patru bărbaţi îi încleştară braţul.

— Boris Verodin, mărturiseşte-ţi vina! se auzi glasul adânc al judecătorului. Patria noastră are nevoie de oameni cinstiţi… trădătorii îşi vor lua pedeapsa.

— Ticălosule! scrâşni revoluţionarul.

În clipa următoare, un răcnet sălbatic răsună în încăpere.

276. În căutarea Nataşei

Cum ajunse la Paris, Jonny Walker luă o maşină şi ceru şoferului să-l ducă la vila în care locuise doctorul Barickin şi Nataşa.

Când ajunse acolo, găsi vila încuiată şi tocmai se pregătea să se înapoieze la Paris, când un om simplu îmbrăcat se ivi lângă el.

— Pe cine căutaţi? întrebă necunoscutul.

— Pe chiriaşul vilei, răspunse Jonny Walker.

— Ultimul chiriaş a dispărut de câtva timp, domnule. De atunci, vila e goală şi proprietarul ei mi-a dat împuternicirea s-o închiriez.

Jonny Walker îşi dădu seama pe dată că nu putea să capete lămuririle dorite, căci omul acesta părea să nu ştie nimic din cele ce se petrecuseră în vilă. Se hotărî deci să nu mai piardă vremea în zadar şi ceru şoferului să-l ducă înapoi la Paris.

Ajuns în oraş, luă o cameră la un hotel, apoi porni spre prefectura poliţiei, unde voia să stea de vorbă cu Meline.

Acesta se arătă foarte bucuros când dădu cu ochii de vestitul detectiv.

— Îmi aduci ceva veşti despre doctorul Barickin? întrebă el.

— Cum, n-aţi citit încă în ziare drama petrecută la Nisa? făcu Walker, mirat.

— Am citit un scurt reportaj, însă nu se pomeneşte nicăieri despre numele lui Barickin.

— În cazul acesta trebuie să vă istorisesc ce s-a întâmplat în

ultimul timp, zise Walker.

Şi povesti cum luase urma criminalului, izbutind să dea de el la Nisa. Apoi, zugrăvi moartea ticălosului şi mărturisirile făcute în ultimele clipe.

Prefectul ascultă cu luare-aminte.

— Ce crezi dumneata, despre toate astea? întrebă el. Să fi făcut, oare, Barickin şi Protoff, această descoperire îngrozitoare, sau medicul a înnebunit înainte de moarte, astfel că nu mai putem pune temei pe cuvintele lui?

— Sunt în măsură să vă răspund că Barickin n-a minţit defel. Am dovezi neîndoielnice că el a fost acela care a pus în practică descoperirea marelui savant rus. În ultimul timp, îşi pusese în gând să plece în America, unde să prelungească viaţa miliardarilor, folosindu-se de protoplasma nenorociţilor care i-ar fi căzut în mână.

— Slavă Domnului, că monstrul acesta a dispărut de pe faţa pământului! zise prefectul.

— Aş vrea să vă fac o mare rugăminte, domnule prefect, zise Walker. Sunt în căutarea unui american bogat, anume Morton, care a răpit, – ca să zic aşa – o tânără femeie. În ultimul timp a locuit la Paris, dar nu ştiu dacă se mai află aici.

— Îţi stau la dispoziţie cu multă plăcere, domnule Walker! răspunse prefectul. Lasă-mi adresa dumitale şi îţi voi comunica rezultatul cercetărilor ce voi dispune să fie făcute.

Englezul îi dădu adresa hotelului în care locuia apoi îşi luă rămas bun de la prefect, mulţumindu-i pentru ajutorul făgăduit.

După trei zile Walker fu înştiinţat că bogătaşul plecase la Berlin. Fără să mai stea la gânduri, detectivul se urcă în trenul se Berlin, chiar în aceeaşi seară.

A doua zi ajunse în capitala Germaniei, şi după cercetări stăruitoare, izbuti să afle adresa lui Morton, care trăsese într-unul din cele mai elegante hoteluri din oraş.

Americanul nu se arătă deloc bucuros când servitorul îi anunţă vizita unui detectiv. Îl primi totuşi, deoarece altminteri ar fi dat de bănuit.

— Domnule Morton, am venit să-ţi cer lămuriri cu privire la o femeie de bună condiţie, care a dispărut pe neaşteptate, începu detectivul. Şi, ca să-ţi dai seama că n-are niciun rost să tăgăduieşti, îţi amintesc că poliţia ar porni cercetări dacă ar afla că un oarecare Morton a încheiat un târg ruşinos, cu un individ suspect, de la care a cumpărat o tânără femeie, plătind pentru dânsa suma de o sută de mii de dolari. Da, repet, domnul Morton a „cumpărat” o tânără femeie. Ticălosul care a vândut, „marfa”, a făcut mărturisiri complete, astfel că n-a mai rămas decât să dăm de victima lui… Desigur că ştii şi dumneata că, în aceste împrejurări, ar fi foarte lesne să capăt un

mandat de arestare împotriva „cumpărătorului”.

Americanul făcea feţe-feţe şi toată îngâmfarea lui dispăru dintr-odată.

— Domnule, sper că nu vrei să mă nenoroceşti! zise el, cu glas tremurător.

— Nici nu mă gândesc la una ca asta, răspunse Walker, foarte liniştit. Totul depinde, însă, numai de dumneata. Am un prieten foarte bun, comisar în poliţia berlineză, care te-ar aresta numaidecât, dacă aş istorisi cum stau lucrurile. Sunt gata, însă, să te las în pace, dacă-mi spui unde se află femeia răpită. Dacă i s-a făcut vreun rău, însă, să ştii că nu va fi tocmai bine de dumneata.

— Ah, cine dracu’ m-a pus să mă vâr în afacerea asta blestemată? se tângui Morton.

— Ei, unde se află femeia? stărui detectivul.

— Din păcate, nu ştiu nici eu! răspunse americanul. A dispărut… mi-a fost răpită! Îţi jur că nu mint!

— Mie vrei să-mi spui asta?

— Te rog să mă crezi că am spus adevărul curat şi că femeia n-a avut de pătimit nimic din partea mea. Ce-i drept, recunosc că am încheiat acest târg ruşinos cu individul acela, care mi-a prezentat pe tânăra femeie drept fiica lui. După plecarea lui, însă, am rămas şi fără bani şi fără dânsa… În ziua cu pricina, pe la nouă seara, individul a părăsit vila, spunându-mi că pleacă la Paris şi că nu se va mai înapoia niciodată. După plecare lui, urcai scara şi pătrunsei în odaia femeii… Văzând că mi se împotriveşte, încercai s-o silesc, mă luptai cu dânsa… dar nu izbutii să-mi ating ţinta. Tânăra strigă după ajutor şi, deodată, se petrecu un lucru pe care nu-l pot pricepe nici până acum… Uşa de la balcon se deschise cu putere şi un bărbat voinic se năpusti spre mine, doborându-mă la pământ dintr-un singur pumn. Necunoscutul era însoţit de un altul. Însă lucrurile se petrecuseră atât de repede, încât n-apucai să-i văd faţa. Totuşi, dacă nu mă înşel, amândoi erau tineri. Când îmi venii în fire, o mare neorânduială domnea în încăpere, iar femeia şi cei doi bărbaţi dispăruseră. Chiar în aceeaşi noapte plecai şi eu de acolo, fiind încredinţat că tânăra nu era chiar atât de nevinovată, că lucra mână în mână cu presupusul ei tată, iar cei doi salvatori nu erau decât complicii lor. După cum vezi, eu am tras ponoasele în toată afacerea asta, domnule Walker.

Detectivul nu-şi luase ochii de la american. La început era înclinat sa creadă că totul nu fusese decât o născocite a milionarului, însă tulburarea acestuia părea neprefăcută, astfel că rămase încredinţat că aşa se petrecuseră lucrurile într-adevăr.

— Şi nu bănuieşti ce s-a făcut cu femeia răpită? întrebă Jonny Walker.

— N-aş putea să-ţi dau nicio lămurire în această privinţă, răspunse

americanul. Totuşi, poate că răpirea, este în legătură cu cei doi fraţi Rodzof, despre care am auzit că se aflau la Paris pe vremea aceea. Se ştie, doar, că unul dintre ei este un mujeratic fără pereche şi s-ar putea ca femeia să fie tovarăşa lui, întrucât am băgat de seamă că era şi ea rusoaică.

Detectivul ciuli urechile. Cei doi fraţi Rodzof erau vechii săi duşmani, cu care avusese de-a face înainte cu câţiva ani, însă dispăruseră fără urmă, după ce făptuiseră o serie întreagă de nelegiuiri. Poate că presupunerea lui Morton era întemeiată şi cei doi ruşi fuseseră, într-adevăr, complicii lui Barickin? Nu cumva îi era dat să se întâlnească iarăşi cu vechii săi vrăjmaşi, care îi pricinuiseră atâtea necazuri şi juraseră să-l ucidă?

În cele din urmă, detectivul îşi luă rămas bun de la Morton şi vru să se îndepărteze, când acesta îl mai reţinu câţiva clipe.

— Ştii, aş vrea ca prietenul dumitale… acela de la poliţie… să nu afle nimic despre chestia asta, zise el, scoţând portmoneul din buzunar. Mi-ar fi foarte neplăcut…

— Fii liniştit, nu voi sufla o vorbă! zâmbi detectivul. Cât despre bani, nu te osteni în zadar, domnule Morton… pe mine nu mă poţi cumpăra.

Zicând acestea, Jonny Walker se depărtă.

Dispariţia tinerei femei îl preocupa fără încetare. În acelaşi timp, însă, nu-i ieşeau din minte cei doi ruşi ale căror isprăvi îndrăzneţe, stârniseră vâlvă în întreaga lume. Unul din ei, Piotr, era un bărbat foarte frumos şi datorită acestei însuşiri izbutise să cucerească inimile multor femei, care îl ajutau în întreprinderile sale primejdioase. Nu cumva Barickin fusese tovarăş cu cei doi compatrioţi ai săi şi, acum, după moartea lui, ticăloşii voiau să se folosească de victima acestuia?

Oricum ar fi fost, Walker se hotărî să se înapoieze în Franţa, pentru a sta de vorbă cu Petroneff.

Chiar în aceeaşi seară luă expresul de Paris.

Vasilieff se înapoiase din Anglia, însă grijile îl apăsau şi mai mult, deşi nădăjduise că această călătorie va aduce dezlegarea tainelor care îl înconjurau. Singura persoană cu care putea vorbi despre acestea era ducesa de Worchester. Şi ea exista – trăia, cu toate că unii tăgăduiseră asta, cum era de pildă, administratorul minunatului ei castel.

Într-una din zile, moşierul se duse la omul său de încredere, care fusese înştiinţat de ducesă că stăpânul lui se înapoiase în Franţa.

— Ei, ce veşti au mai sosit de la mister Jonny Walker? întrebă Vasilieff. M-a aşteptat multă vreme, desigur?

— Ba nu v-a aşteptat defel, răspunse Petroneff. De atunci, nici nu s-a mai arătat măcar.

Moşierul rămase foarte surprins.

— Bine, dar cum e cu putinţă? întrebă el, gândindu-se la însărcinarea dată lui Walker de a cerceta cine era vizitatoarea care fusese găzduită în castelul „Denise”.

Nu cumva detectivul se înapoiase la Londra? Dar în acest caz ar fi trebuit să dea de veste lui Petroneff.

În cele din urmă, Vasilieff se hotărî să scrie la Londra, cerând adresa detectivului. Făcu asta chiar în acea zi, apoi se pregăti pentru a începe cercetări pe propria lui socoteală. Cât despre Petroneff, nu se mai putea bizui pe el, căci o anumită neîncredere se strecurase în inima moşierului.

În primul rând, se duse în strada Voltaire, la locuinţa prezicătoarei, unde i se spuse că aceasta plecase într-o călătorie. După aceea, luă o maşină şi ceru şoferului să meargă la Fontainebleau.

În apropierea castelului „Denise” se afla o căsuţă, aparţinând unei femei bătrâne, pe care o văzuse adeseori îngrijindu-şi florile. Când o saluta, bătrâna îi răspundea cu multă prietenie.

Maşina opri înaintea acestei căsuţe, Vasilieff coborî şi deschise poarta grădinii. După ce străbătu cărarea, moşierul ajunse la uşa casei şi sună. Bătrâna îşi făcu apariţia în prag, zâmbind cu bunăvoinţă. Capul ei cu păr alb îi dădea o înfăţişare de sfântă.

— Cred că o duceţi bine aici!? începu Vasilieff, ca să intre în vorbă.

— Da, aşa e şi mă bucur nespus că am o căsuţă atât de frumoasă! răspunse femeia.

— Dar nu vă e urât să locuiţi singură?

— Nu, domnule, nu mi-e urât defel. Am o pisică, un câine şi câteva păsărele, pe care le îngrijesc cu multă dragoste. Afară de asta, papagalul meu flecăreşte toată ziua.

— Ştiu, l-am auzit şi eu, zise moşierul. Cu toate astea, îmi închipuiam că nu vă simţiţi tocmai bine, locuind aici, fără să aveţi pe cineva alături.

— Oamenii sunt răi, domnule… fireşte, însă cei de faţă fac excepţie, adăugă ea, clipind din ochi.

— Stimată doamnă, na-ţi vrea să-mi împliniţi o mare rugăminte? urmă Vasilieff. M-am îndrăgostit atât de mult de căsuţa asta, încât aş da orice să pot rămâne aici câtva timp, chiar dacă ar fi să locuiesc într-o încăpere cât de mică.

Bătrâna făcu o mutră mirată şi-şi aţinti privirea asupra vizitatorului. În cele din urmă, încuviinţă, căci îi venea greu să refuze cererea acestui om care părea atât de nobil.

Căzură repede la învoială şi chiriaşul se mută chiar în aceeaşi zi în noua locuinţă, în care îşi adusese numai lucrurile trebuincioase.

De atunci, stătea toată ziua în grădină, cu privirile aţintite spre şosea, sau îşi trăgea un scaun la fereastră, pândind cu încordare trecerea drumeţilor.

Dar aşteptarea-i fu zadarnică, deoarece nu zări decât vreo câţiva oameni, care păreau să fie în slujba castelanei.

A treia zi, Vasilieff intră în vorbă cu bătrâna, care răspundea cu multă bunăvoinţă la întrebările sale privitoare la castel şi locatarii lui.

— De cât timp aparţine doamnei Barobleur această proprietate minunată? întrebă Vasilieff, silindu-se să pară cât mai nepăsător.

— O, de multă vreme, răspunse bătrâna. Totuşi, nu se prea sinchiseşte de ea, căci e mereu pe drumuri.

— Dacă nu mă înşel are şi la Paris o casă?

— Nu ştiu nimic despre asta, dar e cu putinţă. De altminteri, oamenii de la castel sunt foarte tăcuţi, căci după cât se pare, li s-a poruncit să vorbească foarte puţin despre stăpânii lor.

Vasilieff clătină capul, îngândurat.

— Dar oaspeţi vin pe-aici? întrebă el, apoi.

— Da, din când în când se ivesc oaspeţi la castel, dar nu cunosc pe niciunul dintre ei… Ei, înainte vreme domnea mai multă însufleţire aici! Ducesa de Worchester, care… dar ce-i cu dumneata? se întrerupse bătrâna, speriată, văzând că Vasilieff se făcuse palid.

— Nu… nu-i nimic! murmură moşierul. Uneori am accese de astmă, care îmi trec, însă, repede.

— Despre ce vorbeam?… Ah, Da, îmi amintesc. Ducesa de Worchester care fusese câţiva ani stăpâna castelului, poftea adeseori la dânsa pe vecinii ei. Războiul, însă, a răsturnat totul… De altminteri, doamna, vine adesea pe aici. Chiar mai deunăzi a fost la castel.

Vasilieff se strădui din răsputeri să-şi ascundă tulburarea.

— Aşadar… ducesa vizitează des castelul? întrebă el. Asta înseamnă că e prietenă bună cu doamna Barobleur?

— Da, aşa se pare.

În aceeaşi clipă, moşierul tresări cu putere, privind ţintă printre aracii groşi de viţă, care acopereau gardul grădinii. Doi bărbaţi veneau agale pe şosea.

Un suspin adânc ieşi din pieptul lui Vasilieff; îşi duse mâinile la tâmple şi nu-şi desprindea privirile de la cei doi drumeţi.

Bătrâna se uită la el, neliniştită. Ce se întâmplă cu omul acesta? se-ntreba ea. De ce păreai atât de tulburat?

277. Surpriza lui Vasilieff

La câteva zile după ivirea moşierului la Fontainebleau, Petroneff primi o scrisoare din partea contesei Romanov, care se afla la castelul „Denise” şi ţinea să-i vorbească.

Fără să mai stea la gânduri, Petroneff se duse şi fu întâmpinat de bătrânul intendent, care îl saluta cu multă căldură.

— Doamna contesă a sosit aseară la castel, îl vesti monsieur

Bouillon.

Petroneff clătină doar capul. Părea foarte tulburat, căci îşi pusese în gând să ajungă la o învoiala cu stăpâna lui.

— Nu poţi sluji, în acelaşi timp, doi stăpâni, care lucrează unul împotriva celuilalt – îşi zise el, şi luă hotărârea să se despartă de contesă, dacă aceasta îşi urma jocul ei ascuns faţă de Vasilieff. Nu mai putea să îndure neîncrederea moşierului, căci aceasta îl îndurera nespus.

Contesa îl primi ca întotdeauna, cu bunăvoinţă. Deşi Petroneff era administratorul bunurilor lui Vasilieff, găsea oricând vreme să se îngrijească şi de dânsa şi nu se întâmplase niciodată ca ea să ceară ajutorul în zadar.

Petroneff se înclină înaintea contesei şi-i sărută mâna. Ea, însă, băgă de seamă numaidecât că ceva îl apăsa pe inimă, căci chipul îi era grav, posomorât chiar.

— Aş vrea să aflu de la dumneata câteva lămuriri, dragă Petroneff, începu contesa. După aceea, sunt gata să-ţi ascult şi eu păsul, căci nu încape îndoială că ai ceva pe suflet.

— Ce doriţi să aflaţi de la mine, doamnă contestă? întrebă el.

— Domnul Vasilieff s-a înapoiat la Paris?

— Da, a sosit acum trei zile… Părea, însă, foarte indispus.

— Nu mă miră defel, răspunse contesa. Bietul om a avut de pătimit şi în această călătorie. Ţi-a destăinuit că a fost ţinut prizonier câteva săptămâni?

Petroneff păru mirat de această veste.

— Prizonier? A fost întemniţat?

— Nu asta, dar un ticălos l-a închis în pivniţa castelului său… Însă nu te speria dragul meu! Cu ajutorul unui detectiv din Londra, a fost eliberat.

Petroneff clătină capul, nedumerit.

— Dar ce ţi-a mai spus dumitale? urmă contesa.

— Aproape nimic… M-a întrebat, doar de adresa lui Jonny Walker şi dacă acesta a izbutit să afle ceva până acum.

— Şi?

— I-am răspuns, după cum mi-aţi poruncit, că detectivul nu s-a mai arătat pe la mine după plecarea sa, adică a domnului Vasilieff. Fireşte, lucrul acesta l-a mirat peste măsură.

— Şi, mai departe? stărui contesa.

— Cam asta e totul, răspunse Petroneff. Stăpânul meu nu mai are încredere în mine, ceea ce reiese şi din faptul că nu mi-a destăinuit ce şi-a pus în gând. Căci, de două zile a dispărut iarăşi…

Contesa tresări.

— Şi nimeni nu ştie unde se află? întrebă ea cu înfrigurare.

— Nimeni! De câteva zile şi-a luat un alt camerist, căruia i-a spus

că pleacă în călătorie şi se va înapoia în curând. Mie, însă, nu mi-a pomeni nimic despre asta.

— Înţeleg prea bine starea dumitale sufletească, domnule Petroneff! zise contesa, privind cu milă spre omul ei de încredere. Cu toate astea, te rog să mai ai răbdare câtva timp…

— Doamnă contesă, vă rog să renunţaţi la serviciile mele, căci nu pot îndura să fiu dispreţuit de bunul meu stăpân.

Contesa clătină capul, şi-şi întoarse privirile într-o parte, trecându-şi mâna peste ochi. Zbuciumul sufletesc al acestui om devotat o îndurera nespus.

— Nu mai e mult, dragă Petroneff, murmură ea. Poate că dezlegarea tainei va veni mai curând decât ne închipuim… Căci, Vasilieff ştie acum atât de mult, încât nu mai are niciun rost să mă ascund. Îmi dau seama că nu mai pot păstra tăcere multă vreme şi afară de asta, n-aş vrea să-l mai chinuiesc…

— Cu alte cuvinte, sunteţi hotărâtă să-i destăinuiţi totul? exclamă Petroneff.

— Da, îţi făgăduiesc că peste puţin timp îţi voi împlini dorinţa! răspunse ea, întinzându-i mâna.

— Vă mulţumesc din toată inima, doamnă contesă. Dacă e aşa mă simt în stare să mai rabd câtăva vreme…

— Bine! Acum, însă, vreau să vorbim despre altceva. Ce se aude cu Jonny Walker? A izbutit să dea de urma prinţesei?

— Nu ştiu, căci nu l-am mai văzut în ultimul timp. Ceea ce i s-a întâmplat aici v-am descris în scrisoarea mea. Detectivul a pornit pe urmele criminalului, care duc spre sudul Franţei.

— Ah, numai dacă ar izbuti să aducă înapoi pe tânăra femeie! murmură contesa. Înainte de a pleca din Londra, am trimis o telegramă lui Boris Verodin, prin care l-am vestit că soţia lui e în viaţă şi se află în drum spre Anglia. Nici nu ştii că în clipa când a pornit cu avionul spre Riviera, tânărul a primit o telegramă din Rusia, prin care Saşa îi aducea la cunoştinţă moartea soţiei sale. Buna femeie nu ştie ce ştim noi, şi anume că doctorul Barickin cutreieră lumea însoţit de Nataşa. Cei din Rusia bănuiesc că nenorocita s-a prăpădit în explozia din Cronstadt.

— Cine ştie ce şi-a pus în gând ticălosul acela! exclamă Petroneff.

Contesa dădu din cap şi expresia feţei sale arăta prea bine că împărtăşea întru totul temerile omului ei de încredere.

— Desigur că Boris Verodin aşteaptă cu nerăbdare vestea că soţia lui a sosit în Anglia, urmă ea. Tare mi-e teamă, că, într-o bună zi, nefericitul soţ va veni la prietenul meu din Londra şi-i va cere lămuriri!

— Pante că până atunci iese la iveală şi prinţesa! îşi dădu cu părerea Petroneff.

— Să dea Dumnezeu să fie aşa!

Contesa rămase câtva timp pe gânduri, apoi urmă:

— De altminteri, şi altă grijă îmi apasă inima. Ce s-o fi întâmplat cu sărmana Irina? Unde o fi dus-o ticălosul acela? Poate că avionul s-a prăbuşit şi fata nici nu mai e în viaţă?

— Să nădăjduim că Dumnezeu a avut-o în grijă, urmă Petroneff, mişcat.

Cei doi stătură de vorbă încă multă vreme şi credinciosul servitor îşi luă rămas bun de la stăpâna lui.

— Nădăjduiesc că de acum încolo nu veţi mai apare sub înfăţişarea Denisei Barobleur? întrebă el, înainte de plecare.

— Nu, îţi făgăduiesc asta, dragă Petroneff.

— Vă mulţumesc, doamnă contesă. Aşadar, zise, Barobleur a încetat de a mai exista, din clipa când Jonny Walker v-a descoperit?

— Da.

Petroneff se depărtă, mult mai liniştit decât venise. Necazurile pricinuite de această femeie de astă dată păreau să fie pe sfârşite.

În acest timp, contesa, rămasă singură în bibliotecă, îngenunche înaintea icoanei şi se rugă multă vreme. Apoi se ridică şi păşi spre fotografia care-l înfăţişa pe Vasilieff.

— În curând se va termina perioada de încercare! murmură ea. Dea Domnul ca toate să sfârşească în bine!

A doua zi, Petroneff, primi o vizită neaşteptată. Era Jonny Walker, care venea direct de la gară. După ce-şi strânseră mâinile, Petroneff rămase în aşteptare.

— Bănuiesc ce vrei să ştii, dragul meu! începu englezul. Eşti îngrijorat de soarta tinerei femei?

— Aşa e, încuviinţă celălalt. Ai izbutit să-i dai de urmă?

Detectivul îi istorisi ultimele întâmplări prin care trecuse.

— Ce s-o fi făcut cu dânsa? murmură Petroneff, după ce-l ascultase cu luare-aminte. Unde o fi acum nenorocita? Desigur că i s-a întâmplat ceva rău, căci altminteri ar fi fost demult la Londra.

— Dar unde o fi acum? repetă detectivul întunecat. Cine să fi fost cei doi bărbaţi care au răpit-o din vilă? Bănuielile mele se îndreaptă asupra celor doi fraţi Rodzof, despre isprăvile cărora trebuie să fi auzit şi dumneata. Ce-i drept, n-am încă nicio dovadă că presupunerile mele sunt întemeiate, totuşi inima îmi spune că cercetările cele voi face mă vor duce pe urma duşmanilor mei înverşunaţi.

— Poate că milionarul a minţit, totuşi? Poate că nenorocita, cuprinsă de deznădejde, şi-a pus capăt zilelor? întrebă Petroneff, cu teamă.

Detectivul clătină capul cu hotărâre.

— Nu, n-a minţit! Se cunoştea bine că spune adevărul, răspunse Jonny Walker. Ascultă-mă, n-ai vrea să mă însoţeşti, pentru a vorbi

dumneata însuţi cu contesa? urmă Petroneff.

— De ce nu, cu multă plăcere! răspunse detectivul. Nici eu nu mă pot împăca cu gândul că tânăra femeie a dispărut. Trebuie neapărat să găsim mijloace ca să-i dăm de urmă. Nu cumva există vreo fotografie de a ei?

— Din păcate, nu, domnule Walker… sau, cel puţin, eu habar n-am de asta.

Cei doi bărbaţi porniră la drum şi, deoarece vremea era frumoasă, merseră pe jos până la castelul „Denise”.

Era o minunată dimineaţă de vară. La dreapta şi la stânga şoselei se desfăşurau ogoarele acoperite de grâne. Trecând pe dinaintea căsuţei din apropierea castelului, cei doi bărbaţi nu bănuiră că cineva îi urmărea cu încordare, dindărătul aracilor de viţă. Acest cineva nu era nimeni altul decât Grigore Vasilieff.

— Aşadar, bănuielile mele erau întemeiate! murmură el. Ah, Petroneff, nu mi-aş fi putut închipui că eşti în stare să mă înşeli!

Bătrâna clătină capul, nedumerită asupra purtării ciudate a chiriaşului ei.

— Ah, iată-l în sfârşit şi pe domnul Petroneff! exclamă dânsa, aruncând o privire spre cei doi bărbaţi, care păşeau agale pe şosea.

Vasilieff, care tocmai se pregătea să intre în casă, se întoarse repede.

— Cum, îl cunoşti? întrebă el, mirat.

— Fireşte că-l cunosc! răspunse bătrâna, zâmbind. Acesta e doar administratorul bunurilor doamnei Barobleur, căreia îi aparţine castelul „Denise” şi terenurile din jurul acestuia.

Moşierul rămase mut de uimire. La una ca asta nu se aşteptase.

În cele din urmă, însă, îşi mai veni în fire şi ceru lămuriri bătrânei. Astfel izbuti să afle că Petroneff îndeplinea această slujbă de câţiva ani şi venea uneori pe la castel pentru a da îndrumări cu privire la administrarea moşiei.

Vasilieff simţea că gândurile i se încâlcesc în minte. Dacă n-ar fi auzit toate acestea din gura unei persoane vrednice de încredere, poate că tot s-ar mai fi îndoit de cele aflate. Spusele bătrânei, însă, nu puteau fi puse la îndoială.

De peste douăzeci de ani, din vremurile când nenorocirea se abătuse pe capul său, de când fusese închis în celula aceea înfiorătoare, de când lumea dispăruse pentru el, Petroneff era împuternicitul său şi purtase de grijă ca bunurile lui să fie puse la adăpost în străinătate. Şi, într-o bună zi, când el, Vasilieff, îşi recăpătase libertatea, când porţile închisorii se deschiseră înaintea lui, îşi dădu seama că Petroneff fusese un bun administrator al averii sale.

Din timpul acela rămaseră împreună, cu mici întreruperi. Petroneff călătorea în străinătate, purtând de grija bunurilor şi adeseori venea la

el, spre a-i raporta ce măsuri luase pentru buna lor administrare.

Şi acum, Vasilieff făcuse constatarea că omul său de încredere era şi administratorul moşiei bătrânei prezicătoare.

Da, Petroneff părea să ştie mult mai multe decât voia să spună! De altminteri, îl zărise şi în maşină cu femeia aceea care avea o asemănare uimitoare cu Tatiana.

Gândurile moşierului se îndreptară şi spre Jonny Walker. Mai deunăzi, Petroneff îi spuse că detectivul nu se mai arătase pe la el, iar acum mergeau la braţ, de parcă ar fi fost mereu împreună. Şi bănui îndată că cei doi bărbaţi se îndreptau spre castelul „Denise".

Vasilieff nu mai avea răbdare să rămână locului. Trebuia neapărat să clarifice tainele care îl înconjurau. Destul bâjbâise în întuneric, acum voia să vadă limpede.

Fără să stea pe gânduri, porni cu paşi grăbiţi, pe urmele celor doi.

Nu, nu se înşelase!

Adăpostit îndărătul arborilor de la marginea şoselei, Vasilieff îi văzu intrând pe poarta castelului „Denise".

278. Spovedania lui Vasilieff

Bătrânul intendent anunţă contesei vizita celor doi bărbaţi. Când auzi că detectivul vrea să-i vorbească, distinsa femeie fu cuprinsă de o tulburare fără seamăn.

— Ei, domnule Walker, la ce rezultat ai ajuns? întrebă ea, după ce vizitatorii fură introduşi în încăpere. Ah… citesc pe feţele voastre că nu-mi aduceţi veşti bune… Spuneţi-mi odată, ce s-a făcut cu tânăra femeie?

— A dispărut iarăşi! răspunse Jonny Walker. Tocmai de aceea am şi venit încoace, căci voiam să mă sfătuiesc cu dumneavoastră cu privire la ceea ce avem de făcut.

Câtva timp domni o tăcere apăsătoare. Când ridică capul, contesa avea ochii înlăcrimaţi.

— Istoriseşte-mi totul, zise cu glas obosit. Apoi vom chibzui ce trebuie să facem.

Jonny Walker povesti ce se întâmplase în ultimul timp şi urmărirea doctorului la Nisa. Deodată, pomeni numele soţiei lui Boris Verodin.

Un ţipăt uşor scăpă de pe buzele contesei, care încleştă braţul detectivului şi zise cu tărie:

— De unde ştii că tânăra femeie se numeşte Nataşa Verodin?

— Asta am aflat-o din gura doctorului Barickin, care, înainte de moarte, a mărturisit totul. Cu acest prilej a destăinuit că a făcut cunoştinţă cu dânsa, atunci când nenorocita venise să-şi ia soţul care fusese internat în clinica lui. Datorită puterii sale hipnotice, ticălosul a izbutit să-i impună voinţa sa, fugind cu ea în străinătate. Cât despre

Boris Verodin, credea şi el că s-a prăpădit în urma exploziei, dar l-a întâlnit apoi la Nisa, deşi sub alt nume şi sub altă înfăţişare.

— Nu cumva… Boris Verodin a vorbit şi el cu doctorul? Nu o fi aflat… ce s-a întâmplat cu Nataşa? întrebă contesa, speriată.

— Nu, fiţi liniştită, doamnă! răspunse detectivul, repede, bănuind că soarta acestei femei era strâns legată de aceea a lui Boris Verodin, deşi nu ştia în ce fel… Boris Verodin habar n-avea că Barickin se găsea la Nisa… şi cred că nici n-a aflat asta, căci, după cât se pare, a fost răpit de agenţii Cekei, care l-au ademenit pe bordul unui vas rusesc.

— Aşadar se află iarăşi în mâinile duşmanilor săi? murmură contesa, ştergându-şi lacrimile. Cine ştie ce au de gând cu el!

— Asta nu putem şti, doamnă contesă, răspunse Jonny Walker. Cred, însă, că vă faceţi prea multe griji cu privire la soarta lui, căci tânărul va izbuti să scape din mâinile agenţilor… Mult mai mare însemnătate are pentru noi dispariţia soţiei sale…

— Da, ai dreptate! oftă contesa. Unde o fi, sărmana?

Jonny Walker istorisi mai departe ticăloşiile medicului, arătând că Nataşa fusese vândută unui american, care plătise pentru dânsa o sumă foarte mare.

— Biata copilă, asta înseamnă moartea ei! îngână contesa, printre suspine.

— Nu trebuie să ne pierdem curajul, stimată doamnă! urmă detectivul, cu blândeţe. Imediat după moartea lui Barickin am plecat la Paris, pentru a cerceta vila unde locuise doamna Verodin. Deoarece n-am găsit pe nimeni acolo, am pornit spre Berlin, unde am izbutit să dau de american, care mi-a mărturisit că n-a făcut niciun rău tinerei femei.

Şi detectivul istorisi tot ce atlase de la Morton. Aceasta mai potoli întrucâtva tulburarea contesei; pe de altă parte, însă, grijile o cuprinseră iarăşi.

— Ce-i de făcut acum, domnule Walker? întrebă ea. Cum putem da de urma dispărutei?

— Tocmai despre asta voiam să vorbesc cu dumneavoastră, răspunse Jonny Walker. De aceea am şi venit încoace împreună cu domnul Petroneff. Dacă am avea cel puţin o fotografie a tinerei femei!…

— Din păcate, n-am niciuna, zise contesa.

Detectivul începu să măsoare încăperea, cu paşi mari. Dacă tânăra femeie ar fi putut dispune de persoana ei – îşi zise el – fireşte că ar fi dat un semn de viaţă până acum. Aşadar, nu mai încăpea îndoială că se afla în puterea unor oameni, care o ţineau departe de lume.

Contesa, care se ridicase şi ea, privea cu luare-aminte spre parcul castelului, căci zări un bărbat apropiindu-se grăbit.

— Vine domnul Vasilieff! exclamă ea, deodată.

— Nu trebuie să dea ochii cu mine, căci n-aş şti ce să-i spun, murmură detectivul. Desigur că o să mă întrebe de ce nu m-am arătat până acum şi ce am izbutit să aflu despre cei din castel… Doamnă contesă, vă rog din suflet să faceţi în aşa fel ca să nu mă întâlnesc cu domnul Vasilieff.

— Bine, rămâi aici, însă, căci aş vrea să mai vorbim în chestia dispariţiei Nataşei Verodin. Nu mă pot împăca cu gândul că sărmana nu se va mai ivi printre noi.

În acea clipă, intendentul îşi făcu apariţia în încăpere, părând foarte tulburat.

— De ce nu i-ai spus că stăpâna castelului nu e acasă? întrebă contesa, cu glas mustrător.

— E vorba de altceva, stimată doamnă! răspunse bătrânul. Vrea să vorbească cu cei doi domni… ştie clar că au intrat aici înainte cu jumătate ceas şi n-au părăsit castelul de atunci.

— Ei, drace, de astă dată a pus mâna pe mine! zise detectivul. Trebuie să mă fac nevăzut, doamnă contesă! Vedeţi dumneavoastră cum o s-o scoateţi la capăt cu el. Dacă n-ar fi un om atât de cumsecade, mi-ar fi totuna ce-o să-i spuneţi, dar pe bărbatul ăsta nu mă lasă inima să-l înşel…

Contesa oftă şi clătină capul în semn de încuviinţare.

— Cu toate astea, trebuie să mă ajuţi şi de acum încolo, domnule Walker, zise ea. Te rog să rămâi aici, până ce totul se va lămuri.

— Cu plăcere, doamnă, contesă! Vă atrag, însă, atenţia, că voi da vina pe dumneavoastră dacă domnul Vasilieff îmi va face mustrări.

— Ce să-i spun? întrebă intendentul, care aştepta dispoziţiile stăpânei sale.

Femeia rămase pe gânduri, în timp ce Petroneff se apropie de dânsa.

— Doamnă contesă, nu socotiţi că acum ar fi momentul prielnic să lămuriţi totul? întreba el, rugător.

Contesa îl privi îndelung, apoi răspunse:

— Vom vedea, dragă Petroneff… Poate că e încă prea de vreme, poate nu… Vă rog să mă iertaţi câteva clipe, domnii mei! Mă înapoiez în curând – se adresă ea celor doi bărbaţi.

În clipa următoare, dispăru din încăpere. Peste puţin timp, un servitor aduse o sticlă de vin şi nişte gustări pentru Walker şi Petroneff, care rămăseseră să aştepte plecarea lui Vasilieff.

În vremea asta, intendentul coborâse în vestibul şi adresându-se moşierului, zise foarte curtenitor:

— Vă rog să mă urmaţi în bibliotecă, unde veţi putea sta de vorbă cu cei doi domni.

Celălalt rămase foarte surprins, căci se aşteptase să fie din nou trimis la plimbare. Faptul că intendentul nu tăgăduise prezenta în

castel a celor doi bărbaţi, era un semn foarte bun.

— Când a fost aici pentru ultima oară domnul Petroneff, administratorul moşiei doamnei Barobleur? întrebă Vasilieff, în timp ce urcau scările spre bibliotecă.

— O, nu e mult de atunci, răspunse intendentul, deşi îi era foarte neplăcut să dea lămuriri asupra unor lucruri, despre care stăpâna sa nu-i pomenise nimic.

— Dar cât timp a fost ducesa de Worchester proprietara acestui castel? cercetă moşierul mai departe.

— Şi asta vrei să-ţi mai spun? murmură Bouillon, prefăcându-se că nici n-a auzit această întrebare.

Abia când Vasilieff o repetă, bătrânul intendent se hotărî să răspundă, căci îşi dădea seama prea bine că n-avea încotro.

— Câţiva ani… vreo cinci, dacă nu mă înşel, răspunse el, şovăitor.

— Dar ia spune, ducesa nu semăna cu doamna care locuieşte în castel de câtva timp? urmă moşierul, cu încăpăţânare.

— Domnule, mă întrebaţi mult mai mult decât vă pot răspunde, zise intendentul.

Şi, deoarece ajunseseră la uşa bibliotecii, răsuflă uşurat, căci scăpase de întrebările acestea neplăcute.

— Intraţi, vă rog! zise el, deschizând uşa şi făcând loc vizitatorului să intre în eleganta încăpere.

Vasilieff păşi înăuntru, în timp ce bătrânul se retrase.

După ce-şi roti privirile în jurul său, moşierul rămase cu ochii aţintiţi la fotografia frumoasei femei, care atârna deasupra biroului. Cum ajunsese, oare, acest portret în Franţa? Înainte vreme se afla în castelul său din Crimeea, iar acum, după douăzeci şi cinci de ani, îl întâlnea aici, în ţară străină.

Alături de portretul femeii era un alt portret care… îl înfăţişa pe el însuşi. Fireşte, trecuseră mulţi ani de când mama lui ceruse unui pictor să facă acest portret.

În timp ce era adâncit în contemplarea celor două pânze, Vasilieff auzi un zgomot îndărătul său. Se întoarse, dar nu văzu nimic. În clipa următoare, cineva tuşi, apoi un bărbat bine făcut se ridică dintr-un fotoliu mare, capitonat, cu spetează înaltă.

Surprins, moşierul făcu o plecăciune adâncă. Înaintea lui se afla un om foarte bătrân, cu barba albă ca zăpada şi doi ochi mari, albaştri. După cât se părea, citise până acum, căci mai ţinea în mână o carte.

Vasilieff se simţi atras către acest bătrân, care i se părea cunoscut. Da, era acela pe care îl zărise înainte cu câteva săptămâni în parc, alături de ciudata contesă.

Fără să scoată o vorbă, venerabilul bătrân se înclină şi vru să se retragă, dar moşierul i-o luă înainte şi i se adresă foarte politicos:

— Mă numesc Vasilieff… Grigore Vasilieff. Vă rog să mă iertaţi

dacă v-am deranjat, însă am fost condus aici de intendentul castelului, care pesemne că nu ştia că sunteţi în bibliotecă.

Bătrânul prinţ – căci el era – privi cu luare-aminte spre vizitator şi începu să gâfâie de tulburare. În cele din urmă, se uită, la portretul de deasupra biroului, apoi iarăşi la Vasilieff.

— Dumneata… eşti bărbatul din portret? întrebă el, cu glas tremurător.

Moşierul clătină capul în semn de confirmare, fără să-şi dezlipească privirile de la bătrânul prinţ.

— Da, eu sunt, răspunse el. Portretul a fost făcut înainte cu mulţi ani, de pictorul rus Simenov. M-a cuprins mirarea văzându-l aici, însă nădăjduiesc că voi primi lămuriri în curând… Dar dumneavoastră cine sunteţi, domnule? adăugă el, cu oarecare teamă.

— Prinţul Vladimir de Orlinski, răspunse bătrânul, cu glas adânc, ce părea că vine din alte lumi.

Vasilieff păli şi închise ochii. Gândurile i se încâlciră în minte. Era cu putinţă, oare? Omul acesta să fie prinţul… acela?…

Nu cuteză să-şi urmeze gândul. Era atât de tulburat, încât ochii i se umplură de lacrimi.

— Alteţă… doamna aceea… nu e soţia dumneavoastră? întrebă el, arătând spre portretul femeii.

— Da! răspunse prinţul, cu glas răguşit, în timp ce o sclipire vie se aprinse în ochii săi. Da, e soţia mea, fosta baroană Augustina de Balten.

Vasilieff era atât de emoţionat, încât nu fu în stare să scoată măcar o vorbă şi rămase ca un vinovat înaintea acestui om, pe chipul căruia se păstraseră trăsăturile distinse, cu toată deţinerea îndelungată în înfiorătoarea subterană din fortăreaţa Piotr şi Pavel.

— E… mama mea! Exclamă Vasilieff, în cele din urmă.

— Bastardul! murmură prinţul Orlinski. Bastardul unui împărat!

Oricât de încet rostise prinţul aceste cuvinte, moşierul le auzi, totuşi. Trupul i se înălţă dintr-odată şi îşi aţinti ochii asupra prinţului.

— Înainte vreme ştiam, doar, că sunt fiul dumneavoastră, prinţe! zise el. Mă numeam Grigore Vasilieff, prinţ de Orlinski… Nu ştiam nimic despre tragedia care v-a despărţit de mama mea. Atât eu, cât şi dânsa, eram încredinţaţi că nu mai sunteţi în viaţă. Abia pe patul de moarte, mama îmi destăinui crima care se făptuise împotriva ei…

— Ştiu, Augustina a fost o femeie bună şi nobilă! murmură prinţul. Rivalul meu a silit-o să-i aparţină, în timp ce pe mine m-a îngropat de viu, în subterana aceea blestemată, unde am lâncezit jumătate veac. Puţinii oameni care ştiau că prinţul Orlinski mai trăieşte, fuseseră legaţi printr-un jurământ să nu pomenească nimic despre acest lucru. În ultimul timp încheiasem cu viaţa şi nu bănuiam transformările care se petrecuseră în Rusia. Soarele răsări, însă, din nou, înaintea mea, sub

chipul unei copile minunate, pe care o chema Irina…

Vasilieff, care ascultase cu încordare cuvintele bătrânului, făcu câţiva paşi înainte. Abia acum începuse să se facă lumină în mintea lui.

— Aţi fost împreună cu Irina? îngână el. Cu Irina Verodin?

Prinţul clătină capul în semn de încuviinţare.

— Datorită isteţimii acestei copile, izbutirăm să ne recăpătăm libertatea urmă el. Un paznic, care ne aducea mâncarea, primi să ne înlesnească fuga, în schimbul unei sume de bani. Înainte de asta, însă, într-un moment de deznădejde, Irina îl ucisese pe comandantul fortăreţei, care o închisese în subterană…

— Sărmana copilă! Murmură Vasilieff.

— După ce am evadat din închisoare, am părăsit Petrogradul cu ajutorul unui avion, care trebuia să ne ducă în străinătate – urmă bătrânul. Din nefericire, însă, un defect al motorului ne sili să aterizăm în Polonia. Un baron de acolo ne salvă, ţinându-ne ascunşi câtăva vreme în castelul său. Într-o bună zi, pilotul nostru dispăru cu avionul, luând cu sine şi pe tânăra fată. Cine ştie unde o fi acum? Zi şi noapte mă rog pentru dânsa şi aş fi bucuros să-mi dau viaţa, numai să ştiu că biata copilă a scăpat teafără…

— Să nădăjduim că Domnul o va ocroti! murmură Vasilieff. Dar cum aţi ajuns aici? întrebă el, apoi, privind cu încordare spre prinţ.

— Nu pot să vorbesc despre acest lucru, Grigore Vasilieff, răspunse prinţul. Am făcut o făgăduială, pe care trebuie s-o respect cu sfinţenie. Singurul lucru pe care ţi-l pot destăinui este că am fost recomandat doamnei Barobleur, stăpâna acestui castel.

— Aşadar, o cunoşti? întrebă moşierul, cu glas tremurător.

— Da, am vorbit adeseori cu dânsa.

Vasilieff rămase pe gânduri. Bătrânul îl privea în tăcere, dar pe chipul său se putea citi prea bine că ura care îi clocotise în piept, începuse să se potolească încetul cu încetul. O expresie de blândeţe se întipări pe faţa lui şi în zadar se strădui să-şi învingă tulburarea care îl cuprinsese.

— Prinţe Orlinski, ştii că Irina e fiica mea? întrebă Vasilieff, deodată.

— Fiica dumitale, Grigore Vasilieff? Ce vrei să spui cu asta?

Un suspin adânc ieşi din pieptul moşierului.

— Da, e fiica mea adevărată! stărui el, cu ochii scânteietori de fericire. E carne din carnea mea, sânge din sângele meu…

Bătrânul clătină capul, aşteptând, parcă, noi lămuriri.

— Hai să ne aşezăm, prinţe, urmă Vasilieff. Vreau să-ţi istorisesc povestea vieţii mele.

Rămase câtva timp cu privirile aţintite înaintea lui, ca şi cum ar fi vrut să-şi adune gândurile, apoi începu:

— Vezi acest portret? şi arătă spre portretul său din tinereţe. Mama mea, prinţesa Augustina De Orlinski, mai trăi un an după ce pictorul îl crease… Am fost crescut cu multă îngrijire, în castelul nostru din Livadia, unde locuiam cu mama, departe de ceilalţi oameni. Din când în când eram vizitaţi de un bărbat înalt, pe care nu-l cunoşteam şi care părea să se intereseze foarte mult de mine. După plecarea lui, mama plângea întotdeauna şi îngenunchea înaintea fotografiei dumitale, rugându-se fierbinte. Pe atunci nu ştiam decât că sunt fiul prinţului Vladimir Orlinski, despre care mi se spusese că murise de multă vreme. Deoarece nu veneam în contact cu alţi oameni, n-aveam de unde să aflu adevărul. Într-o bună zi, mama îşi dădu sufletul. Eram nemângâiat, căci ea fusese totul pentru mine. Îţi închipui, însă, durerea mea, când aflai că nu eram fiul dumitale, ci copilul din flori al împăratului Alexandru III-lea. Mama îmi lăsase memoriile ei zilnice, din care aflai povestea tristă a vieţii sale. Citirea acestor pagini făcu din mine alt om. În acest chip izbutii să aflu toate suferinţele ei, şi cum devenise amanta Ţarului, ceea ce te-a hotărât să te desparţi de dânsa. Într-una din zile, Ţarul se ivi la castel şi avu cu mine o lungă convorbire. De atunci, fusei nevoit să-i spun „tată” şi începui chiar să-l iubesc, căci era, doar, părintele meu şi se purta foarte blând cu mine. Adeseori mă trimitea să fac călătorii în străinătate şi mă copleşea de daruri. Din când în când, însă, eram nevoit să mă înapoiez în Rusia, căci Ţarul ţinea să-l însoţesc în vreo călătorie sau să locuiesc împreună cu el într-unul din minunatele sale castele. Nu cunoşteam încă pe membrii familiei imperiale, dar ştiam că Ţarul avea doi fii. Într-una din zile, mă văzui nevoit să-mi schimb numele. De atunci, nu mai eram prinţul Grigore Vasilieff de Orlinski, ci contele Grigore Vasilieff de Romanov. Cu prilejul uneia din întâlnirile noastre săptămânale, împăratul îmi spuse că luase hotărârea să mă recunoască drept fiul său. Îţi poţi închipui bucuria şi mândria mea! Da, am petrecut zile frumoase alături de părintele meu iubitor, care nu îngăduia nimănui să se apropie de noi. Cu toate astea, mari griji îmi apăsau inima… În călătoriile mele, aflasem că Rusia era ameninţată de o primejdie, care ar fi putut distruge tot ce se crease până atunci. Încetul cu încetul, mă văzui iniţiat în ororile despotismului ţarist şi începui să înţeleg că marele nostru popor avea tot dreptul să jinduiască după libertate şi să şi urască împăratul… Când mă înapoiai dintr-o nouă călătorie, vorbii cu părintele meu despre asta. La început, Ţarul mă privi încruntat şi-mi spuse că sunt un om nerecunoscător… un revoluţionar. Vorbele mele, însă, îl puseră pe gânduri şi, după puţin timp, făcu câteva reforme, la care nu se gândise nimeni până atunci. Aceasta îmi spori şi mai mult dragostea pe care i-o purtam… În sfârşit, veni şi vremea când intrai în armată. Toţi se purtau cu mine foarte respectuos, numindu-mă „Alteţă imperială”, după cum poruncise Ţarul printr-un

decret. După ce avansai în grad, părintele meu mă aduse în sânul familiei domnitoare. Ţarina mă ura cu înverşunare – aceasta o băgai de seamă foarte repede. Împăratul, însă, o supraveghea cu multă străşnicie şi, într-una din zile, avură chiar o discuţie violentă, din pricina mea. Apoi devenii pedagogul şi tovarăşul de joc al Ţareviciului Nicolai. La drept vorbind, acesta nu era rău şi avea unele însuşiri inimoase, dar creşterea pe care o primi, îl transformă într-un mic despot, într-un om care se socotea unsul lui Dumnezeu şi care îşi închipuia că va putea face orice cu poporul a cărui soartă avea să-i fie încredinţată. Din nenorocire, i-a fost dat să aibă o dezamăgire groaznică. Îngâmfarea lui a plătit-o cu viaţa şi, odată cu el, a pierit întreaga sa familie… Dar nu vreau să vorbesc despre asta, ci mă voi întoarce la povestea vieţii mele… Într-una din zile se ivi la curte o femeie tânără şi frumoasă. O chema Gloria Tatiana Worchester. Pe atunci, nimeni nu ştia că dânsa era o ducesă înrudită de aproape cu familia regală a Angliei. De la prima noastră întâlnire se născu între noi o dragoste puternică… Lady Worchester era o femeie isteaţă şi plină de energie. Mă sfătui să ţinem ascunsă dragostea noastră până ce va sosi momentul prielnic. Nenorocirea fu, însă, că şi Ţareviciul fu cuprins de aceeaşi patimă pentru frumoasa femeie. Dar nu numai el, ci şi un al treilea, prinţul Potcikev, începu să-i facă curte. Acesta era cam de aceeaşi vârstă cu mine. În cele din urmă, vorbii cu Tatiana şi-i expusei primejdia ce ne ameninţa, dacă am fi ţinut mai departe ascunsă iubirea care ne lega… Ea plânse la pieptul meu şi-mi spuse, ca o profeţie, că dragostea noastră va trezi ura celorlalţi. Din nefericire, proorocirea ei se împlini întocmai… Ţarul îşi dădu încuviinţarea la căsătoria noastră şi, cu învoirea lui, ne retraserăm în castelul nostru din Livadia, unde trăirăm fericiţi câtăva vreme, până ce furăm nevoiţi să ne înapoiam la curte. Între timp, soţia mea născu un băiat. Într-o zi, se găsiră la un prieten de-al meu câteva scrisori compromiţătoare. Duşmanii mei mă învinuiră că aş fi pus la cale răsturnarea regimului ţarist şi, înainte de a putea fugi în străinătate, fusei arestat şi întemniţat în înfiorătoarea celulă numărul optsprezece din închisoarea Piotr şi Pavel, unde lâncezii multă vreme. Când mi se dădu drumul din închisoare, nu mai aveam dreptul la titlul meu de odinioară, ci primii acte pe numele de Grigore Vasilieff. Poate că mi-aş fi îndurat soarta cu bărbăţie, dacă n-aş fi aflat că imediat după ce fusesem arestat, scumpa mea Tatiana se aruncase în mare împreună cu copilul nostru. Această veste, însă îmi răpi tot curajul şi mă hotărâi să părăsesc Rusia. În timpul reţinerii mele, bunurile îmi fură administrate de Petroneff, omul meu de încredere, pe care îl luasem în slujbă cu puţin timp înainte de arestarea nea. Şi, dacă astăzi mai sunt un om bogat, aceasta se datorează în primul rând credinciosului meu administrator.

Vasilieff rămase tăcut câteva clipe, apoi continuă:

— Acum urmează ultimul capitol al vieţii mele zbuciumate… Anuşca Verodin, camerista soţiei mele, mă însoţi în străinătate. După câtva timp, însă, ea îmi mărturisi că îi era dor de fiica ei, pe care o lăsase în Rusia. Aşadar, îi dădui banii trebuincioşi, îndemnând-o s-o aducă în Anglia, unde aveam o moşioară. Când o văzui înaintea mea, rămăsei uimit de frumuseţea fetei şi, încetul cu încetul, mă simţii atras spre dânsa. Vera – aşa o chema – era foarte deşteaptă şi mama ei îi dăduse o creştere aleasă. Într-o bună zi, mă îmbolnăvii de pneumonie. Tânăra mă îngriji cu atâta devotament, încât înţelesei că izbutisem să-i cuceresc inima. O minunată noapte de primăvară fu a doua noapte fericită din viaţa mea… Mă căsătorii cu Vera, în cea mai mare taină şi trăirăm fericiţi câtva timp la Londra, unde ne mutaserăm… Tânăra mea soţie aduse pe lume o fetiţă – mica Irina. Din nefericire, însă, mama muri la trei zile după naşterea copilei. Cine şi-ar putea închipui durerea mea! Cuprins de deznădejde, încredinţai bătrânei cameriste creşterea fiicei mele, iar eu pornii în lume… După multă vreme, mă înapoiai în Rusia, în satul natal al Anuşcăi, unde locuia cu nepoata. Nici de astă dată nu rămăsei acolo mult timp, cu n-aveam răbdare să stau locului. Abia mai târziu, când Irina devenise o fetişcană minunată, mă întorsei iarăşi în sat şi-mi cumpărai o moşie în apropiere. Nimeni nu cunoaşte taina naşterii Irinei. Fireşte, ştiau cu toţii că era nepoata Anuşcăi, care orbise între timp, însă nimeni nu bănuia că eu eram tatăl ei. Apoi, izbucni războiul. Urmărisem cu grijă desfăşurarea faptelor şi ştiam că Rusia va fi frământată de tulburări, care aveau s-o ducă la pieire şi, într-adevăr, temerile mele se împliniră întocmai. Kerenski izbuti să ajungă la conducerea ţării. Cu acest prilej, se cercetă arhiva secretă a statului şi, descoperindu-se nedreptatea care mi se făcuse, guvernul hotărî să se folosească de mine pentru a aduce învinuiri Ţarului, dacă acesta avea să fie judecat. Din această pricină mă bucurai de ocrotirea guvernului republican. În cele din urmă, Kerenski fu alungat şi revoluţionarii ajunseră la cârmă. Ce-i drept, m-am alăturat mişcării monarhiste, însă numai pentru a salva viaţa Romanovilor. Din păcate, străduinţele noastre au rămas fără folos – prizonierii au avut un sfârşit groaznic. Dacă l-au meritat sau nu, n-aş putea spune. Da, prinţe Orlinski, aceasta e povestea vieţii mele! zise Vasilieff, oftând din adânc.

Apoi istorisi mai departe ce i se întâmplase după fuga din Rusia.

— Şi-acum, am motive temeinice să cred că soţia mea se află în viaţă, încheie el. Bănuiesc că Petroneff m-a înşelat, poate nu cu gânduri rele, totuşi, m-a îndreptat dinadins pe o cale greşită.

O tăcere grea se lăsă în marea încăpere. În cele din urmă, bătrânul prinţ întinse mâinile spre Vasilieff, care le strânse cu căldură.

— Soarta noastră a fost aproape aceeaşi, zise prinţul, cu glas slab. Dumneata mai ai de trăit, Grigore Vasilieff! Eu, însă, stau cu un picior

în groapă… Poate că Cel de Sus îmi va mai dărui câteva luni, sau chiar un an, doi… Fericit, însă, nu mai pot fi niciodată…

În acea clipă, cei doi bărbaţi se întoarseră, căci un zgomot ciudat se auzise într-un colţ al încăperii. O bătrână încovoiată, care se sprijinea într-o cârjă, se apropia de ei.

Era Denise Barobleur.

Cuprins de tulburare, Vasilieff păşi spre dânsa, nădăjduind să afle dezlegarea tainei ce-l frământa de atâta vreme.

279. O revedere neaşteptată

Iesta Ulkitzki locuia împreună cu prietenul său Urez. Mai bine zis, tânărul îi oferise adăpost în casa lui, căci nu putea răbda să-l vadă slăbind tot mai mult din pricină că agitatorul nu mai dormea şi nu mânca aproape defel.

Nu-i vorbă, pe vremurile acelea în Rusia le mergea prost tuturor. Merinde nu prea erau, însă puţinul pe care îl căpăta Iesta îl împărţea bucuros cu prietenul său.

Fostul prinţ rămăsese în slujba lui din Administraţia închisorilor. Era un fel de contabil al Cekei, căci postul acesta de răspundere nu putea fi încredinţat decât unui om cinstit, care nu se gândea să-şi umple buzunarele cu banii statului.

Într-o seară, cei doi prieteni se înapoiau spre casă, după munca istovitoare din timpul zilei. Din când în când, Urez, ai cărui obraji păreau aprinşi de friguri, rămânea locului şi izbucnea într-o tuse seacă, în timp ce prietenul său îl privea îngrijorat.

Tânărul ducea subsuoară o lădiţă lunguiaţă, în care se aflau lucruri de preţ. Erau merinde: o cutie de conserve, jumătate kilogram de făină de ovăz, legume şi puţin porumb. Toate acestea trebuiau să le ajungă pentru o săptămână.

— Ar fi de dorit să te mai cruţi niţel, dragul meu! îl sfătui Iesta. Plămânii tăi nu sunt sănătoşi… ar trebui să te păstrezi pentru aceia cărora le aduci mângâiere în fiecare zi…

Urez descrise cu mâna un gest obosit. Ochii-i scânteiau, iar buzele sale lipsite de sânge se contractară într-un zâmbet îndurerat.

— Ei, alţii suferă şi mai mult! răspunse el. Ieri, de pildă, am fost la închisoarea pentru femei, unde am cerut să mi se arate totul. Îl cunoşti pe Boreckin, nu-i aşa?… Mi-a arătat, rânjind, celula de execuţie… Până atunci, nu-mi venea să cred… Ieri, însă, m-am încredinţat, cu ochii mei… Nenorocitele sunt chinuite fără milă, sau lăsate să moară de foame. E ruşinos ceea ce se petrece acolo! Pentru ce am luptat din răsputeri, pentru ce ne-am jertfit? Ca să întemeiem un stat de ucigaşi, sau să dăm naştere unui popor liber, care să poată privi cu mândrie spre conducătorii săi?

Agitatorul rămase cu ochii ţintă în depărtare.

— Totul a fost zadarnic! strigă el, cu atâta putere, încât cei câţiva trecători, care se aflau pe aproape, se opriră locului, speriaţi.

Iesta îl ascultase, cu durerea în suflet. Da, prietenul său avea dreptate. În această ţară nu mai existau decât ruine şi dărâmături. Oamenii fuseseră transformaţi în nişte animale, care n-aveau dreptul să gândească. Conducătorii gândeau pentru ei. Ce-i drept, nu se putea spune că aceştia o duceau numai în petreceri, totuşi nu îndurau mizeria ca semenii lor, care trăiau ca fiarele.

După puţin timp, cei doi prieteni ajunseră înaintea casei lor. În acea clipă, trei femei se apropiară de ei, abia ţinându-se pe picioare. Iesta tresări speriat şi vru să intre repede în casă, dar prietenul său îl reţinu, apucându-l de braţ.

Aceste trei femei se iveau o dată pe săptămână şi, anume, atunci când Iesta se înapoia acasă cu lădiţa în care îşi avea merindele procurate cu atâta trudă. Nenorocitele aveau copii, iar bărbaţii le muriseră de multă vreme. Ochii lor înfundaţi în orbite lăsau să se întrevadă mizeria în care se zbăteau.

Iesta Ulkitzki le dăduse întotdeauna o parte din merindele sale – de astă dată, însă, voia să se ferească de ele, căci de trei zile nu mai mâncaseră ca lumea şi ţineau să fie şi ei sătui cel puţin odată. Altminteri, Urez n-o mai ducea multă vreme.

— Iesta, dă-le partea mea! zise agitatorul, în timp ce femeile întinseră mâinile spre ei.

Apoi, deschise lădiţa şi aţinti o plivire rugătoare asupra prietenului său, care clătină capul în semn de încuviinţare. Agitatorul scoase cutia cu conserve şi punga în care se aflau legumele.

— Împărţiţi-le între voi! zise el, adresându-se celor trei nenorocite. Mai mult nu vă putem da, căci ceea ce ne-a rămas trebuie să ne ajungă pentru o săptămână întreagă.

Femeile se depărtară în grabă. Dar ce puteau să facă? Erau nevoite să umble după cerşit, căci altminteri copiii le mureau de foame. Dar nu puteau să coacă pâinea numai din strujitură de lemn, ci trebuiau să mai amestece şi puţină făină de ovăz sau de porumb.

Iesta pregăti cina în bucătărie, în timp ce prietenul său se lăsă obosit pe un scaun din odăiţa locuită odinioară de Irina. Un zâmbet îndurerat plutea pe buzele agitatorului. Îi înşela pe toţi din jurul său – sau, cel puţin, îşi închipuia că-i înşală… Urez ştia prea bine că nu mai avea mult de trăit.

Luptase cu îndârjire pentru idealul său, suferise alături de ceilalţi chinurile la care fuseseră supuşi de asupritorii lor, propovăduise întotdeauna binele, dragostea dintre fraţi acum, însă, avea la fiecare pas altă dezamăgire. Toate nădejdile sale se spulberaseră încetul cu încetul şi din marele agitator de odinioară nu mai rămăsese decât un

om care îşi aştepta moartea cu nerăbdare.

Tovarăşii săi, care ajunseseră în fruntea statului, nu-l mai vedeau cu ochi buni, fiindcă Urez stăruia cu încăpăţânare să se îndeplinească făgăduielile făcute poporului. Şi, din păcate, aceste făgăduieli nu se înfăptuiseră nici pe departe.

În cele din urmă, Iesta îşi făcu apariţia în încăpere curmând şirul gândurilor care frământau mintea agitatorului. Fără să scoată o vorbă, cei doi prieteni înghiţiră cu lăcomie supa.

— Iesta, făgăduieşte-mi că ai să inspectezi mâine închisoarea femeilor – zise Urez, după ce sfârşiră masa lor sărăcăcioasă. Trebuie neapărat să te duci acolo, căci nenorocitele sunt chinuite fără milă şi nu li se dă nimic de mâncare. După câte ştiu, directorul închisorii primeşte o sumă de bani necesară pentru hrana deţinuţi lor. Ce se face cu aceşti bani, dacă bietele femei mor de foame?

Iesta înălţă din umeri şi-i făgădui să-i împlinească dorinţa, deşi ştia prea bine că toată inspecţia va rămâne fără niciun folos. Merindele destinate închisorilor erau cât se poate de reduse – masa de prânz se alcătuia dintr-o supă de legume, fără carne, sau o supă de porumb, şi câte un sfert de pâine de fiecare deţinut. Desigur, însă, că paznicii şi funcţionarii temniţelor mai furau o parte din merinde, astfel că nu era de mirare că arestaţii mureau de foame.

A doua zi, Iesta se duse, într-adevăr, la închisoarea femeilor. Directorul acesteia, un individ cu chipul aspru, purta o tunică de cazac şi o căciulă din care ieşea afară un smoc de păr neîngrijit. După cât se părea, acest director nu se dezmeticise încă din cheful pe care fără îndoială că-l făcuse în ajun.

Când dădu cu ochii de Iesta, un zâmbet binevoitor se ivi pe buzele sale, dar în acelaşi timp acoperi cu o coală de hârtie câteva pachete care se aflau într-un colţ al încăperii.

Fără să scoată o vorbă, tânărul se îndreptă spre colţul cu pricina şi trase deoparte coala de hârtie.

Directorul scoase o înjurătură murdară.

— Ce te amesteci dumneata în treburile mele? se răsti el la Iesta.

— Tovarăşe Koltcikev, îţi dai seama ce ai făcut? răspunse tânărul. Făina şi legumele astea aparţin arestatelor. Ai aici două sute de femei, pe care le laşi să moară de foame.

Koltcikev nu se mai încumetă să răspundă ceva.

— Ştii ce se va întâmpla dacă voi aduce la cunoştinţa celor în drept fapta dumitale? urmă Iesta. Săptămâna trecută directorul închisorii de deportaţi a fost împuşcat fiindcă a furat hrana deţinuţilor, pe care i-a lăsat să flămânzească zile de-a rândul. Dumneata meriţi aceeaşi pedeapsă… De altminteri, s-au mai produs şi alte plângeri împotriva dumitale…

— Mii de draci! scrâşni directorul. Mai mult ca sigur că aceste

plângeri au fost făcute de ticălosul ăla de Teciroskin, pe care l-am prins în timp ce voia să scoată din închisoare un sac de făină şi l-am dat afară din slujbă, în loc să-l denunţ autorităţilor.

Iesta se simţi străbătut de fiori. Dacă un simplu paznic se încumeta să dosească un sac de făină, atunci putea să-şi închipuie ce fel de afaceri face directorul închisorii. Chiar fără asta porţiile erau socotite cu multă zgârcenie, astfel că dacă se mai şi fura din ele, nu mai rămânea aproape nimic pentru bieţii deţinuţi.

— Nu l-ai denunţat autorităţilor, fiindcă atunci ai fi intrat şi dumneata la apă, răspunse Iesta. Acum, însă, aş vrea să văd şi eu celulele arestatelor pe care le voi întreba ce li se dă de mâncare.

— Asta trece peste drepturile dumitale! se împotrivi directorul.

Iesta Ulkitzki înălţă din umeri, apoi uitându-se la ceasornic, zise foarte liniştit:

— Dacă nu te hotărăşti numaidecât să-mi împlineşti dorinţa, mă voi duce la comisarul poporului pentru afacerile interne, căruia îi voi cere să lanseze mandat de arestare împotriva dumitale. Toată chestiunea nu poate să dureze mai mult de jumătate ceas. Aşadar, nu va fi vina mea dacă îţi vei pierde slujba şi, afară de asta, vei fi adus înaintea judecătorilor.

— Bine, n-ai decât să inspectezi temniţa! strigă Kolcikev, apropiindu-se de Iesta, care se dădu înapoi, dezgustat, căci directorul duhnea a rachiu. N-ai să mă denunţi, nu e aşa, tovarăşe Ulkitzki? Altminteri, ce s-ar face soţia şi copiii mei?

— Nu-ţi fac nimic dacă îmi făgăduieşti că de acum încolo n-ai să te mai atingi de hrana deţinuţilor.

— Îţi făgăduiesc! răspunse directorul, răsuflând uşurat. Am să cer să fiu mutat în altă parte… nu mai pot rămâne aici, căci altminteri mă dau paznicii de gol, dacă iau măsuri împotriva lor.

— N-ai decât să faci ce pofteşti, însă acum arată-mi închisoarea!

Vizitând locaşul, Iesta află lucruri grozave. Nenorociţii nu primeau nici jumătate din hrana ce li se cuvenea. O dată pe săptămână trebuia să li se dea carne, însă până acum nu primiseră nici măcar o bucăţică. Femeile gravide aveau dreptul la un ou în fiecare două zile însă funcţionarii închisorii nu se gândeau la situaţia nenorocitelor şi vindeau ouăle acelora care mai aveau cu ce plăti.

O indignare îndreptăţită cuprinse pe tânărul revoluţionar, care privi întunecat spre directorul închisorii.

— Nu sunt numai eu de vină! murmură acesta.

Iesta cercetase vreo zece celule şi pretutindeni auzise aceleaşi plângeri. Prizonierele erau hrănite cu un fel de supă de mălai, în care nu se punea nici măcar sare.

Cei doi ajunseră înaintea celulei numărul treisprezece.

— Pentru ce a fost arestată femeia asta? întrebă Iesta, în timp ce

paznicul se pregătea să descuie uşa.

— Nu ştiu nici eu, răspunse directorul. După cât se pare, însă, trebuie să fie vorba de o chestie foarte misterioasă. Femeia, susţine cu tărie că trebuie să vorbească cu tovarăşul Ilino. Acesta, însă, nu se află în oraş, ci a plecat de câteva săptămâni într-o călătorie lungă, care se sfârşeşte tocmai în Urali. Se spune că femeia arestată e în legătură cu dispariţia lăzilor cu aur, căci a fost zărită în pădurea în care a avut loc lupta dintre tovarăşii noştri şi soldaţii prinţului Potcikev. Fiind urmărită până aici s-a băgat de seamă că a dispărut într-o casă suspectă.

Iesta tresări. Cine putea să fie arestata? Privi în celulă, a cărei uşă fusese deschisă. În fund se afla o femeie, care abia ridică privirile din culcuşul ei. Iesta şovăi câteva clipe, apoi păşi înăuntru.

— Iesta… dumneata aici? se auzi un glas tremurat.

Tânărul revoluţionar tresări.

— Sfinte Dumnezeule! Irina… ce cauţi aici? strigă el. Dumneata în închisoare? Ce o mai fi însemnând şi asta? N-ai plecat…

Îşi curmă vorba, amintindu-şi de directorul închisorii, care se afla îndărătul lui.

Şi, într-adevăr, directorul închisorii privea uimit la cei doi tineri, care păreau să se cunoască de aproape. Femeia era foarte frumoasă şi, deşi purta veşminte ţărăneşti, acestea nu-i răpeau nimic din farmecul şi gingăşia ei.

Iesta se hotărî repede.

— De cât timp e aici arestata? întrebă el, adresându-se directorului.

— De aproape patru săptămâni.

— Şi de atunci se află şi tovarăşul Ilino în călătorie?

Kolcikev clătină capul în semn de aprobare.

— Aş vrea să vorbesc cu dânsa între patru ochi, tovarăşe Kolcikev, urmă tânărul.

Şi, văzând că directorul şovăie, adaugă răstit:

— Ştii că eşti în mâna mea… Dacă nu-mi împlineşti această cerere, atunci…

— Bine, plec! îl întrerupse celălalt, înfuriat, şi se depărtă, mormăind o înjurătură.

— Irina! Apoi se plecă deasupra mâinilor ei, pe care le sărută îndelung. De ce n-ai dat niciun semn de viaţă? De ce n-ai trimis să mă cheme?

— Nu ştiam nici eu ce să fac, răspunse Irina. M-am dus la locuinţa doamnei Barobleur, unde am fost primită de bătrânul Ipanoff şi soţia lui. Nu apucai, însă, să intru bine înăuntru, când se auziră bătăi în uşă. Erau agenţii Cekei, care m-au arestat şi m-au adus aici.

— Dar, cum e cu putinţă una ca asta? întrebă Iesta, privind-o cu dragoste neţărmurită. După câte ştiu, erai sub ocrotirea contesei?

— Ei, Iesta, e o poveste lungă, pe care ţi-o voi istorisi mai târziu. Acum, însă, te-aş ruga să-mi înlesneşti întrevedere cu comisarul Ilino. E vorba de o chestiune foarte însemnată. Dacă Boris Verodin o mort, cel puţin…

— Nu, Irina, Boris nu e mort! o întrerupse tânărul.

Arestata îl privi cu ochii holbaţi. Era cu putinţă, oare? Nu-i spusese Sonia că Boris Verodin nu se mai află în viaţă?

— Nu e mort? exclamă Irina, plină de bucurie.

— Nu, draga mea! răspunse Iesta îndurerat, căci îşi dădea prea bine seama că tânăra fată mai ţinea la fratele ei vitreg. Nu ştiu nici eu cum s-au petrecut lucrurile, căci am aflat vestea de la Saşa. Bătrâna a primit o telegramă din partea contesei, prin care i se aduce la cunoştinţă că Boris Verodin trăieşte şi e sănătos tun.

— Ah, dumnezeule, cum să-ţi mulţumesc pentru mărinimia Ta? murmură Irina, ridicând ochii spre cer.

Apoi, cuprinse mâinile tânărului şi urmă:

— Ştii, prietene, toate se mai pot întoarce în bine! Închipuie-ţi, am aflat unde se află aurul dispărut… am şi dovezile asupra nevinovăţiei lui Boris Verodin… de aceea voiam să vorbesc cu Ilino… lucrez în numele Soniei Petrovici, pe care Dumnezeu a pedepsit-o aspru cu prilejul focului de la mănăstire.

Iesta vru să-i pună câteva întrebări, dar se răzgândi. Suferea că nu putea s-o pună imediat în libertate, însă nu-i era îngăduit să treacă peste regulile stabilite. Ce-i drept, nu se adusese Irinei vreo învinuire precisă, totuşi sărmana trebuia să rămână arestată până ce avea să se dovedească nevinovăţia ei.

Era şi dânsa una din numeroasele victime ale Cekei, sortite să lâncezească în temniţă ani de-a rândul, până ce, într-o bună zi, mureau acolo sau îşi recăpătau libertatea prin cine ştie ce întâmplare fericită.

Aşadar, Iesta se văzu nevoit să plece singur, după ce-i făgădui că va face tot ce-i va sta în putinţă ca să fie eliberată din închisoare. În acelaşi timp, porunci directorului să poarte de grija arestatei, care trebuia tratată cu cât mai multă blândeţe.

Apoi Iesta porni în grabă spre casă. Prietenul său, care tocmai îşi făcuse şi el apariţia, află cele întâmplate în temniţă. La început se îngrozi, auzind că tânăra fată fusese arestată. După aceea, însă, o mare bucurie, puse stăpânire pe el, aflând că ea cunoştea locul unde hoţii ascunseseră comoara.

Cei doi prieteni luară hotărârea să vorbească cu Ilino cât mai repede cu putinţă. În acest scop, Iesta voia să se pună în legătură telefonică cu Moscova, de unde putea să afle unde era Ilino în timpul acela. Apoi Urez avea să plece într-acolo, căci era, doar vorba de o chestiune foarte însemnată.

Peste un ceas, Iesta dădu buzna în încăperea în care îl aştepta prietenul său.

— Avem mare noroc, dragul meu! strigă tânărul revoluţionar. Ilino s-a înapoiat ieri la Moscova, după o lipsă de patru săptămâni. Mâine trebuie neapărat să pleci într-acolo şi…

— Mâine? îl întrerupse Urez. Nu, dragul meu, plec chiar astăzi, căci cine ştie ce însemnătate poate avea o zi! Dacă Ilino nu mă însoţeşte numaidecât încoace, atunci am să-i cer cel puţin un mandat pentru punerea în libertate a Irinei.

Iesta începu să măsoare încăperea cu paşi mari. După cât se părea era înţeles numai pe jumătate cu propunerea prietenului său. În cele din urmă, se opri înaintea acestuia, răsuflând din greu.

— Ştii ce, Urez? Aş avea o propunere şi mai bună… Mă duc la preşedintele Cekei, îi spun despre ce e vorba şi cer ca Irina să fie transportată la Moscova sub pază severă. În chipul acesta nu pierdem vremea în zadar şi, afară de asta, Ilino e pus la curent cu cele întâmplate.

— Da, aşa e, încuviinţă agitatorul.

Fără să mai stea la gânduri, tânărul se duse la preşedintele Cekei, un om de înţeles, care îl cunoştea pe Iesta şi ştia că poate pune temei pe vorbele sale.

După două ceasuri, Irina, însoţită de doi agenţi ai Cekei şi de agitatorul Urez, ajunseră la gară, unde luară trenul spre Moscova.

280. Nădejdii spulberate.

Inima Nataşei zvâcnea cu putere, când ajunse înaintea vilei, în care locuia mama lui Kurt von Tollwitz. Să intre, oare? Nu cuteza nici măcar să bată în uşă. Dar, atunci, încotro să-şi îndrepte paşii? Era doar fără adăpost şi nici nu ştia unde se afla soţul ei. Toate sforţările făcute pentru a-şi aminti adresa bancherului londonez rămaseră zadarnice. Aşadar, n-avea altceva de făcut decât sa primească ospitalitatea pe care i-o oferea tânărul diplomat.

Ea bătu în uşă, şi după câteva clipe o fereastră se deschise deasupra ei. Nataşa privi în sus. Capul unei femei bătrâne se ivi din frunzişul care înconjura fereastra.

— Dumneavoastră sunteţi doamna von Tollwitz? întrebă Nataşa, cu glas tremurător.

— Da, copila mea, răspunse bătrâna. Vii din partea fiului meu?

— Da, doamnă.

Fereastra se închise şi, peste puţin timp, prinţesa păşi într-un coridor curat, acoperit de covoare. La capătul acestuia era o uşă deschisă, prin care se vedea o grădină minunată. Două şiruri de trandafiri mărgineau o alee ce ducea la un chioşc îmbrăcat în

verdeaţă.

După ce-şi lăsă valiza în coridor, prinţesa fu condusă într-o încăpere de la parterul casei, unde bătrâna o privi îndelung. Fiul ei îi scrisese că această fată însemna toată fericirea lui, însă mai făcuse şi câteva destăinuiri care o îngrijorau pe bătrâna femeie. În orice caz, nu-şi închipuise că aleasa fiului ei era atât de frumoasă.

La un moment dat, Nataşa, se simţi îmbrăţişată şi sărutată pe frunte.

— Îţi doresc să le simţi bine aici, copila mea! zise doamna von Tollwitz.

— Vă mulţumesc din toată inima pentru bunăvoinţă! răspunse prinţesa, înduioşată.

După câtva timp, se afla în odaia unde urma să locuiască de acum încolo. Era o încăpere luminoasă, mobilată cu mult gust, deşi simplă.

Nataşa simţi că aici îşi va găsi liniştea atât de mult dorită. În acelaşi timp, însă, era foarte îndurerată, gândindu-se la dezamăgirea pe care avea s-o pricinuiască acestor oameni cumsecade, care erau atât de binevoitori cu dânsa.

Nu fusese, oare, o greşeală din partea ei, că refuzase propunerea artistei de cinematograf? În acest caz, Kurt de Tollwitz n-ar mai fi văzut-o niciodată şi, încetul cu încetul, ar fi izbutit să-şi înăbuşe patima care se aprinsese în inima lui. Şi ce avea să spună, oare, bătrâna lui mamă, când va vedea, într-o bună zi, că musafirul lor s-a făcut nevăzut?

După o chibzuială îndelungată, Nataşa luase hotărârea să-şi păstreze numele dat de doctorul Barickin. Aşadar, pentru bătrâna văduvă ea mai era încă Lydia Barickin, ceea ce avea să-i folosească mai târziu, pentru a i se pierde urma.

Prinţesa băgă de seamă, plină de îngrijorare, că buna femeie se ataşa tot mai mult de dânsa. Şi, într-adevăr, doamna von Tollwitz era încântată de logodnica fiului ei – căci astfel numea Kurt pe Nataşa în scrisorile sale. Faptul că izbutise, în sfârşit, să găsească ceea ce căutase atâta vreme, umplea de bucurie pe iubitoarea mamă.

Da, această fată frumoasă era plină de însuşiri alese şi tânărul avea să fie fericit, alături de dânsa. Cu toate astea, bătrâna observa că ceva o apăsa pe inimă, căci uneori Nataşa rămânea cu privirile aţintite în gol, şi atunci nu-şi dădea seama ce se petrece în jurul ei.

Într-o zi, cele două femei se aflau în chioşc. Văduva citea cu glas tare, o carte, în timp ce Nataşa era ocupată cu un lucru de mână.

Gândurile începură să se ţească iarăşi în mintea prinţesei, care îşi puse mâinile în poală şi-şi aţinti privirile în zare, căutând parcă ţărmul minunat ai Volgăi, unde, burlakii trăgeau corăbiile grele în ritmul cântecelor monotone. Deodată, fără să-şi dea seama, îngână melodia duioasă a Volgăi.

Văduva rămase surprinsă. Ce însemna asta? Până acum n-o auzise încă niciodată cântând. Se gândea la patria ei?

Nataşa intonă cântecul până la sfârşit. Apoi privi atât de speriată în jurul ei, încât bătrâna o întrebă, cuprinsă de nelinişte:

— Lydia… Copila mea ce-i cu dumneata?

Abia acum îşi veni în fire prinţesa.

— Linişteşte-te, copila mea… totul se va întoarce în bine! urmă văduva, cu blândeţe.

Nataşa izbucni în plâns şi-şi rezemă capul de pieptul bunei femei. Se simţea atât de singură pe lume! Iubitul se afla departe de dânsa, dar îl văzu cu ochii minţii în toată frumuseţea lui. Da, numai lângă el era linişte şi pace, numai lângă el putea să găsească dragostea adevărată.

Înainte cu câteva clipe i se păruse că vede trupul neînsufleţit al tatălui ei, recunoscuse castelul lor cuprins de flăcări, sus, pe colina de la ţărmul Volgăi, se văzuse pe ea însăşi, alături de Saşa, alergând deznădăjduită pe acoperiş şi strigând după ajutor… Iar jos, la poalele colinei, ţopăiau revoluţionarii, cu chipurile schimonosite de bucuria diabolică.. Atunci, se ivise el, iubitul, care le salvase de la o moarte sigură.

— Boris… scumpul meu Boris! murmură ea, cu glas sfâşietor, în timp ce văduva îi mângâia părul minunat.

Bătrâna tresări. Ce nume rostise frumoasa fată? Încreţi fruntea şi, deodată, îşi dădu seama că Lydia nu întrebase niciodată de Kurt sau ceva cu privire la el.

Pentru ca să pătrundă misterul de care era învăluită tânăra prinţesă, doamna von Tollwitz luă hotărârea ca în zilele următoare s-o supravegheze cu multă luare-aminte.

Înainte de toate, nu ştia nici măcar din ce parte a Rusiei era dânsa. Nu încăpea, însă, nicio îndoială vă primise o creştere foarte aleasă.

Chiar a doua zi, bătrâna porni cu băgare de seamă spre ţinta propusă.

— Mai cântă ceva, copila mea! zise ea, cu glas rugător. Ai doar cu voce atât de frumoasă.

Nataşa se făcu roşie şi rămase încurcată. Totuşi, nu se lăsă rugată de două ori, ci cântă iarăşi melodia luntraşilor de pe Volga. Văduva privea înaintea ei, dusă pe gânduri. Unde mai auzise acest cântec monoton?

Deodată se făcu lumină în mintea ei. Înainte cu puţin timp fusese la un concert dat de cazacii de la Don, care cântaseră această arie duioasă.

— Eşti din gubernia Volgăi? întrebă ea, adresându-se Nataşei, când aceasta sfârşise.

Tânăra zâmbi şi, uitând unde se află, răspunse, cu ochii scânteind de fericire:

— Da, am crescut pe ţărmul Volgăi… Locuiam într-un castel minunat, împreună cu tatăl meu, care era prinţ… Apoi, izbucni revoluţia… Ne luă totul, părintele meu fu ucis de revoluţionari, iar eu…

Privi neliniştită la bătrâna femeie, tare scosese un ţipăt uşor. Apoi, îşi trecu mâna peste frunte, ca şi cum ar fi vrut să-şi adune gândurile, fără să izbutească însă să scoată vreo vorbă.

Văduva părea foarte îngrijorată. Nu cumva avea de-a face cu o femeie bolnavă de nervi? Fiul ei îi scrisese, doar, că tânăra era fiica unui medic. Iar acum ea susţinea că tatăl ei fusese prinţ.

În acea clipă, Nataşa se ridică şi porni spre casă.

— Hm, ar putea foarte bine să fie fiica unui prinţ, căci e nespus de frumoasă şi distinsă! murmură văduva, urmărind-o cu privirile.

Nataşa nu se mai arătă în ziua aceea, ci rămase în odaia ei, plângând necontenit. Inima îi spunea că în curând va fi nevoită să părăsească locuinţa mamei lui Kurt, căci aceasta devenise neîncrezătoare.

Între timp, însă, bătrâna văduvă trimise o scrisoare adresată lui Lotar Wengeler, cerându-i lămuriri asupra ciudatei purtări a musafirului ei.

După trei zile sosi şi răspunsul. Prietenul lui Kurt îi destăinuia eroarea în care plutea fiul ei, însă adăuga că tânăra n-avea nici cea mai mică vină, că bietul îndrăgostit îşi pusese în cap că Lydia era logodnica lui, deşi nimic nu-l îndrituia să creadă asta.

Văduva rămase pe gânduri. Se simţea nespus de îndurerată, căci ştia prea bine că fiul ei va încerca o groaznică dezamăgire, totuşi, nu putea să facă nimic pentru a-i alunga durerile pe care i le hărăzise soarta.

A doua zi dimineaţă, hotărârea Nataşei de a părăsi locuinţa bătrânei, prinse şi mai mult rădăcini în mintea ei.

Văduva o rugase să se ducă după cumpărături şi, când se înapoie acasă, după o lipsă de vreo două ceasuri, află că un poliţist fusese pe acolo, cerând să vadă actele străinei.

La auzul acestei veşti, spaima Nataşei fu atât de mare, încât tot sângele îi dispăru din obraji.

Văduva clătină capul, îngrijorată.

— Dar de unde ştie poliţia că sunt aici? bâigui prinţesa.

— Toţi străinii care se stabilesc în Germania trebuie să dea de ştire poliţiei, răspunse bătrâna. Fireşte că am fost nevoită să vorbesc şi de dumneata, însă de obicei oamenii care vin din străinătate, sau chiar din alte oraşe ale Germaniei, trebuie să se prezinte personal la poliţie.

În cele din urmă, se înţeleseră ca bătrâna s-o însoţească a doua zi la comisariat. Apoi, Nataşa se retrase în odaia ei.

Da, trebuia neapărat să plece chiar în aceeaşi zi! Luând această

hotărâre, începu să-şi facă pregătirile de drum. Vârî cele câteva lucruşoare în valiza ei, punându-şi în gând să se strecoare din casă, după asfinţitul soarelui. Nu ştia încotro să-şi îndrepte paşii, însă un lucru era neîndoielnic: nu mai putea rămâne în această casă.

Când începu să se însereze, Nataşa privi în grădină, unde o văzu pe bătrâna văduvă ocupată să taie ramurile uscate ale trandafirilor şi să cureţe brazdele de buruieni.

Prinţesa scrise câteva rânduri, prin care îşi cerea iertare pentru fuga ei, apoi părăsi casa, cu paşi grăbiţi.

Abia când coti într-o stradă lăturalnică, un suspin de uşurare scăpă din pieptul ei.

Singură, fără niciun ajutor, era sortită să rătăcească în marele oraş, neştiind nici măcar unde avea să-şi culce capul în acea noapte.

281. Duşmanii lui Jonny Walker

În apropierea Palatului de Justiţie din Paris se afla magazinul unuia din cei mai mari bijutieri ai Franţei, François Chevalier, a cărui fiică izbutise să cucerească inima lui Reginald Lincoln. După cum am amintit, tânărul aviator întâlnise la Nisa o fată care îl vrăjise, dând naştere unui simţământ necunoscut încă curajosului englez. Pe plaja însorită a Nisei se ţesuse odinioară povestea de dragoste, pe care Dumnezeu şi oamenii urmau s-o pecetluiască în curând, cel puţin aşa hotărâseră cei doi iubiţi.

Din păcate, însă, dorinţa lor avea să se împlinească mai târziu decât îşi închipuiau ei.

Într-una din zile, un bărbat bine îmbrăcat trecu pe dinaintea magazinului de bijuterii „Chevalier” şi, ajungând în colţul străzii, se urcă într-o maşină de piaţă.

Un observator fin ar fi băgat de seamă numaidecât că mersul elastic al necunoscutului nu se potrivea defel cu barba lui albă ca zăpada. Dar cine să ia în seamă acest fapt, fără să aibă vreun motiv deosebit?

După câtva timp, necunoscutul coborî din maşină, plăti şoferului, apoi făcu pe jos o bucată de drum şi dispăru într-o casă veche de pe malul Senei.

Era o clădire cu un singur etaj. Din stradă se întra într-o încăpere pardosită cu scânduri, în care se vedeau tot felul de dulapuri vechi, care ar fi stârnit admiraţia oricărui anticar. O scară îngustă, mărginită de o balustradă frumos sculptată, ducea spre etaj.

După ce ajunse la capătul scării, bătrânul se plecă peste balustradă, îşi trecu mâna prin barba-i albă cu zăpada şi, deodată, un bărbat tânăr, bine făcut, fără barbă, fireşte, stătea înaintea unei oglinzi în care se privea cu luare-aminte. Părând mulţumit de înfăţişarea lui,

necunoscutul bătu într-un chip anumit la una din cele trei uşi, care se deschise repede. O tânără se ivi în întâmpinarea noului sosit. Era o fată cu ochi negri, inteligenţi, care, după cât se părea, puteau să privească fără îndurare. Picioarele, frumos formate, dispăreau într-o pereche de pantofi de lac, cu tocuri înalte, iar rochia le acoperea până la genunchi.

— Eşti singură, Luisa? întrebă necunoscutul. Piotr şi ceilalţi n-au venit încă?

— Nu, n-au venit, răspunse fata. Dar ia spune, a izbutit lovitura, Pavel?

— Cred că da… Numai să nu fi făcut Piotr vreo prostie. Altminteri, perla e a noastră.. Ei, dar ştii că lipsa lor mă pune pe gânduri? Ar fi trebuit să fie demult aici… Ia vezi cine e, Luisa?

Tânăra fată alergă la uşă, căci se auziseră câteva bătăi. Un bărbat, care semăna leit cu cel dintâi, îşi făcu apariţia în încăpere.

— Ei, unde e perla, Piotr? îl întrebă Pavel, care fusese travestit în bătrân.

— Iat-o.

Pavel luă cu înfrigurare o cutioară de piele, pe care i-o întinsese noul sosit. O apăsare pe buton şi capacul sări în sus, lăsând să se vadă o perlă minunată, care avea o strălucire de-ţi lua ochii.

Luisa se apropie şi ea de cei doi bărbaţi şi rămase cu privirile aţintite la preţiosul giuvaier.

— Ferice de acela care stăpâneşte comoara asta! murmură ea, plină de admiraţie.

— Hai, nu fi necăjită, ai să capeţi şi tu ceva.

Zicând aceasta, Pavel scoase din buzunar un pandantiv minunat, încrustat cu briliante, şi-l întinse fetei, care scoase o exclamaţie de uimire.

În timp ce Luisa alergă în faţa oglinzii ca să vadă ce efect făcea podoaba pe gâtul ei alb, cei doi bărbaţi se priviră ţintă în ochi, fără să scoată un cuvânt.

— Asta e ultima noastră lovitură, Piotr! zise Pavel care abia izbutea să-şi ascundă tulburarea ce-l cuprinsese.

— Da, aşa sper şi eu! răspunse celălalt.

— Eu, unul, m-am săturat… Şi, afară de asta, am aflat că ticălosul ăla de detectiv, Jonny Walker, se aţine iarăşi prin Paris… Cred că n-ai vrea să cazi iarăşi în ghearele lui, aşa cum s-a întâmplat în urmă cu câţiva ani.

— Nu, fireşte că n-aş vrea… totuşi, nu putem lăsa lucrurile baltă, tocmai acum după ce am izbutit să punem mâna pe comoara asta.

— Nu, fireşte că nu… trebuie s-o vindem, apoi…

Ochii lui Pavel se îndreptară spre unul din pereţii încăperii pe care erau atârnate câteva hărţi vechi.

— Aşadar, după cum ne-am înţeles, pleci prin Canalul de Suez, nu e aşa? urmă el.

— Da, Pavel.

— Eu am de gând să dau întâi o raită pe la Londra, căci vreau să plasez acolo un ceas de buzunar pe care l-am luat cu mine înainte de a mă face nevăzut. N-am încotro, e un prost obicei de-al meu…

— Cu obiceiuri de-astea ai să ne mai vâri în vreo încurcătură, dragă frate.

— Întocmai ca tine, cu aventurile tale de dragoste!

— N-ai decât să spui ce vrei, dar o viaţă fără femei, aşa cum duci tu, n-ar fi deloc pe placul meu. Eu unul, aş fi fost bucuros să pot rămâne aici, ca să pun mâna pe a doua perlă a bijutierului…

— A doua perlă?

— Da, fiica lui.

— Ai înnebunit, Piotr?

— Defel! În orice caz, aş fi preferat să am în stăpânirea mea perla vie decât pe cea moartă, de colo, din cutie.

— Zău, tu eşti în stare să scoţi din fire pe oamenii cei mai liniştiţi. Auzi, tocmai fiica bijutierului!… Şi când şi-a pus ochii pe dânsa? Acum, când Jonny Walker e în acelaşi oraş… Dar ia să lăsăm asta, căci vino cineva şi nu-i nevoie… Luisa, parcă a bătut cineva în uşă? se adresă el fetei.

Aceasta ascunse repede pandantivul primit în dar, apoi alergă la uşă, pe care o deschise. Trei indivizi intrară înăuntru şi unul din ei încercă s-o ciupească de obraz pe tânăra fată, care îi aruncă o privire duşmănoasă.

— Ei, Jasper, ce se aude? întrebă unul dintre cei doi bărbaţi care se aflau în încăpere.

— Totul e în ordine, domnule Pavel.

— Şi cum s-au desfăşurat lucrurile?

— Nu prea am multe de spus… Stăteam pe trotuar, peste drum de magazinul bijutierului. La un moment dat, toţi cei care se aflau în prăvălie se năpustiră afară… un bătrân, încă foarte iute de picior, se ivi tocmai în coadă. Poliţistul însărcinat cu paza magazinului alergă la cel mai apropiat post telefonic, de unde chemă pompierii. Mulţimea se adună în faţa locului, apoi se iviră poliţiştii şi pompierii… Auzind că se făptuise un furt de o îndrăzneală nemaipomenită, socotii de datoria mea să mă fac nevăzut şi să vin încoace… Asta e tot, domnule Pavel.

— Hm, destul de puţin, dragul meu… totuşi, îmi dau seama că lucrurile s-au desfăşurat întocmai aşa cum socotisem noi… Ei, ce-i cu tine, Piotr? se adresă el tovarăşului său.

Piotr, care, după obiceiul lui măsura încăperea cu paşi mari, se apropiase de una din ferestre, dar în clipa următoare se întoarse spre ceilalţi, scoţând o exclamaţie de uimire.

— Doi poliţişti se îndreaptă încoace! murmură el. Ce-or fi căutând aici?

Peste câteva clipe nu mai rămăsese în încăpere decât Luisa, care aştepta în linişte desfăşurarea evenimentelor. Paşi grei răsunară pe trepte… în sfârşit, ajunseră la capătul lor…

— Ce-or fi vrând copoii ăştia blestemaţi? murmură fata. Nu cumva sunt pe urmele hoţilor?

O bătaie puternică se auzi în uşa grea, de stejar.

— Intră! strigă Luisa.

Uşa se deschise încetişor şi un cap bărbătesc se ivi în deschizătura ei.

— Ne daţi voie, domnişoară?

— Mă rog!!

Doi poliţişti îşi făcură apariţia în odaie. Tânăra îi privi cu o nepăsare atât de bine jucată, încât nu trădă nimic din tulburarea ce-i pricinuise vizita celor doi musafiri nepoftiţi.

— Domnişoară, suntem în căutarea unui oarecare Wenzel Patcinski, despre care ni s-a spus că locuieşte aici, zise unul din poliţişti.

— A plecat de ieri, domnii mei, răspunse fata.

— A plecat? Nu cumva ştiţi unde?

— Nu, l-am alungat din casă, fiindcă a fost obraznic.

— Un polonez cam înflăcărat, ştim noi, domnişoară…

— Dar ce a făcut?

— Ia, o mică crimă… Aşadar, nu ştiţi unde se află?

— Nu, domnilor… şi nici n-aş vrea să-l mai văd în ochi.

— În cazul ăsta, trebuie să ne îndreptăm cercetările în altă parte.

Cei doi poliţişti salutară milităreşte şi părăsiră încăperea.

Tânăra trase cu urechea, auzi uşa închizându-se, apoi alergă afară, spre a se încredinţa dacă cei din casă plecaseră cu adevărat.

Da, câmpul era liber!

Luisa se odihni câteva clipe, pentru a-şi veni în fire, apoi sări de la locul ei şi apăsă pe un buton, care era ascuns cu dibăcie într-unul din pereţii odăii. Se auzi un zgomot ciudat, uşa unui dulap mare sări în lături şi un val de aer pătrunse în încăpere, odată cu cei cinci bărbaţi, care fuseseră acolo înainte.

— Ce-a fost Luisa? întrebă Pavel. N-am auzit toată convorbirea voastră.

— Hm, poliţia e în căutarea unui oarecare Wenzel Patcinski, care a înfăptuit o crimă, atâta tot!

— Atâta tot? făcu Pavel. Nu e destul, oare, de vreme ce avem cu toţii motive să ne ţinem cât mai departe de copoii ăştia blestemaţi?

— Bine, dar eu n-am nicio vină în toată chestia asta, se apără Wenzel. Vă jur pe Sfânta Fecioară…

— Ia nu amesteca aici lucrurile sfinte! se răsti Pavel. Mai bine spune despre ce e vorba.

— În orice caz, sper că-mi daţi voie să mă apăr, nu e aşa?

— Ia ascultă, omule, tu, ca fost neolog, ar trebui să fii mai prevăzător cu jurămintele. Desigur că iarăşi te-ai folosit înainte de vreme de puterea ta seducătoare…

— Lasă ironiile, Pavel! Cred că aţi citit cu toţii în ziare despre răpirea făptuită cu prilejul concursului de baloane? Răpitorul am fost eu, însă vă jur că nici nu mă gândeam măcar, să curm viaţa nenorocitului ăla… Luisa e martoră că…

— Nu mă lua martoră pe mine! se răsti fata. Acum totul s-a sfârşit între noi!

Un fulger de mânie ţâşni din ochii ei spre frumosul polonez.

— Eu unul, habar n-am de toată chestia asta, interveni Pavel. În ultimele zile n-am avut timp să citesc gazetele, căci eram absorbit de pregătirile pentru întreprinderea noastră. Aşadar, nu mai sta la gânduri şi istoriseşte cum s-au petrecut lucrurile.

— Ştii, aveam o mică socoteală cu primarul din Versailles, ceea ce, m-a hotărât să pun până pe frumoasa lui fiică, Lisette – urmă polonezul.

— Iarăşi blestematele astea aventuri de dragoste?

— Asta nu te priveşte pe tine, Pavel! Din partea mea n-ai decât să duci o viaţă de pustnic, dacă aşa îţi place. Eu, însă, – şi desigur că Piotr o să-mi dea dreptate…

— Lasă-l în pace pe fratele meu! Spune mai departe!

— Fie, dacă ţii cu tot dinadinsul… Aşadar, izbutii s-o înduplec pe frumoasa Lisette să mă urmeze… cred că scumpa mea Luisa n-o să se supere defel că am uitat-o…

În acea clipă, tânăra se năpusti ca o panteră la polonez – o dâră roşie, arătă locul unde unghiile ei ascuţite se înfipseseră în carnea lui.

Ceilalţi bărbaţi săriră să-i despartă şi numai cu mare greutate izbutiră să-l scape pe Wenzel din mâinile furioasei femei, care se îndreptă spre masă, abia ţinându-se pe picioare.

Răsuflând din greu, cu gulerul rupt şi ochii injectaţi de sânge, polonezul o urmări cu priviri pline de ură.

— Lasă că-ţi plătesc eu asta! Scrâşni el, întorcându-se şi pornind spre uşă.

Un obiect sclipitor zbură prin încăpere. Wenzel lăsă mâna de pe clanţă, apoi se prăbuşi la pământ într-un lac de sânge.

— Bravo, Luisa! Straşnică lovitură! strigă Pavel, izbucnind într-un hohot de râs.

Cu trupul aplecat înainte şi mâinile încleştate de speteaza unui scaun, Luisa urmări mişcările celorlalţi bărbaţi, care se ocupau de rănit.

— Wenzel Patcinski a plecat din lumea celor vii! zise Piotr, deodată, aruncând pe masă cuţitul plin de sânge.

— Luaţi-l de aici… E vina lui! Murmură Pavel.

Iarăşi se auzi ciudatul zgomot, curentul de aer rece pătrunse din nou în odaie, şi cadavrul fu scos pe uşa tăinuită.

După câteva minute, Piotr şi Pavel stăteau de vorbă liniştiţi, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

— A sosit vremea, dragul meu! zise cel de al doilea. Marsilia… Cairo… Bombay… ai un drum lung înaintea ta.

— Aşa e, Pavel! La revedere!

O strângere de mână şi cei doi bărbaţi se despărţiră.

Niciunul din ei nu bănuia, însă, că în curând aveau să dea ochi cu duşmanul lor de moarte, Jonny Walker, care îi urmărise cu îndârjire înainte cu câţiva ani, până ce le pierduse urma.

Dispariţia ciudată a Nataşei, bănuiala americanului şi convorbirea avută ceva mai târziu cu prefectul Meline, dădură însă ghes detectivului să-şi îndrepte luarea-aminte spre cei doi fraţi Rodzof, care părăsiră acum casa veche de pe malul Senei, unde tovarăşul lor Wenzel Patcinski îşi găsise sfârşitul, răpus de mâna unei femei.

A doua zi, apăru în „Echo de Paris” următorul reportaj:

„O nouă crimă învăluită în mister

Azi dimineaţă a fost pescuit din Sena cadavrul unui bărbat, care a fost ucis în împrejurări necunoscute până acum. O lovitură de pumnal dată cu o putere uimitoare, a străpuns inima nenorocitului pricinuindu-i moartea imediat.

Victima are o înălţime de un metru şaptezeci, pare în vârstă de vreo treizeci de ani şi trăsăturile feţei sunt foarte distinse. Părul negru, ochi cenuşii. După îmbrăcăminte, pare să fie vorba de un om din societatea bună. Asupra mortului nu s-a găsit niciun act sau obiect de preţ, ceea ce lasă să se întrevadă că motivul crimei ar putea fi jaful.

Toţi aceia care sunt în măsură să dea lămuriri asupra victimei sau ucigaşilor, sunt rugaţi să se prezinte la prefectura poliţiei, sau la orice comisariat”.

282. Pe urmele hoţilor perlei

După cum ştim, Reginald Lincoln se îndrăgostise la Nisa de fiica unui mare bijutier parizian. Acest bijutier nu era nimeni altul decât François Chevalier, victima furtului preţioasei perle.

A doua zi după răpirea lui Boris Verodin, tânărul englez plecă cu avionul la Paris, căci era hotărât să vorbească cu tatăl iubitei sale, căruia voia să-i ceară mâna lui Grace – acesta era numele fetei, care îi cucerise inima. Fata plecase înainte cu câteva zile, după ce se

înţeleseseră să se întâlnească în hotelul „La Tremoille”, unde avea să tragă Reginald.

Într-o după-amiază acesta din urmă, se afla în odaia lui din elegantul hotel, unde începuse să-şi despacheteze lucrurile, când tânăra fată dădu buzna înăuntru, palidă ca un cadavru.

— Grace, ce s-a întâmplat? întrebă Reginald, cuprins de nelinişte.

— Dragul meu, trebuie neapărat să-mi vii în ajutor! murmură fiica bijutierului. Tata a suferit o mare lovitură… Înainte cu câteva ceasuri ni s-a furat o perlă în valoare de cinci milioane de franci, care ne-a fost încredinţată spre vânzare. Dacă peste trei luni nu înapoiem perla, tata va avea o pierdere de un milion de franci.

— Cum, perla n-a fost asigurată?

— Ba da, însă în caz de pierdere, tata suportă a cincea parte din valoarea ei.

— Hm, chestia o cam neplăcută! Cu toate astea bănuiesc că situaţia financiară a firmei „Chevalier” nu va câtuşi de puţin zdruncinată în urma acestei pierderi. Şi-apoi, ştii doar că sunt bogat, dacă din pricina acestei întâmplări neprevăzute, tatăl tău s-ar afla în oarecare încurcături băneşti, sunt gata să…

— Nu, nu, nici nu poate fi vorba de asta! îl întrerupse fiica bijutierului. Ascultă-mă, Reginald, am venit încoace ca să te rog să-mi dai o mână de ajutor la prinderea hoţului, căci dacă nu mă înşel ştiu cine e acesta.

— Şi anume, cine?

— Iată fotografia lui.

— Cum, domnul acesta cu racheta de tenis?

— Da, un polonez foarte bogat, Stanislaw Lubinski, cu care tatăl meu a făcut cunoştinţă la hipodrom şi l-a introdus în familia noastră. De altminteri, un om foarte simpatic…

— Şi cum ai ajuns la bănuiala că el e hoţul?

— N-aş vrea să-ţi vorbesc despre asta, dragă Reginald.

— Bine, dar nu pot porni în urmărirea unui om, fără să ştiu ce motive te îndrituiesc să-l bănuieşti că a furat perla.

— Ascultă-mă, omul acesta mi-a cerut mâna.

— Cum, a îndrăznit să-ţi facă o propunere de căsătorie? exclamă Reginald, furios.

— Da.

— Şi tatăl tău ştie despre asta?

— Nu, nu ştie nimic. De altminteri, l-am refuzat cu hotărâre.

— Şi de ce l-ai refuzat?

— Pentru că te iubesc pe tine…

— Scumpa mea Grace, dacă ai şti ce fericit sunt! murmură tânărul, cu ochii scânteietori.

— Aşadar după cum ţi-am spus, bănuiesc că acest Lubinski e hoţul

perlei, urmă fata. Într-o bună zi, mi-a mărturisit dragostea lui, adăugând: „Domnişoară, tatăl dumitale are două perle: una în magazin, iar a doua acasă… Fii soţia mea, pentru ca să salvezi cealaltă perlă”.

— Ticălosul! scrâşni Reginald. Şi ce a mai spus?

— Să plec cu el prin Suez spre Hong Kong.

— Şi acum a plecat singur?

— Da, am fost la hotelul în care locuia de câteva săptămâni şi mi s-a spus că a plecat cu avionul spre sudul Franţei. Înainte de plecare a mai avut neruşinarea să treacă pe la tatăl meu pentru a-l mângâia de furtul perlei.

— Când a fost asta?

— Acum vreo două ceasuri.

— Dar nu ţi-e teamă să porneşti în urmărirea unui om atât de primejdios?

— Nu, atâta vreme cât sunt lângă tine, nu mi-e teamă de nimeni.

— Cât timp îţi trebuie ca să te pregăteşti de drum?

— Sunt gata! Valiza mea cu lucrurile trebuincioase am lăsat-o jos, la portar.

— Şi părinţii tăi nu se împotrivesc?

— N-am vorbit cu ei despre hotărârea mea. Le-am lăsat o scrisoare în care le explic totul.

— Bine, peste jumătate ceas plecăm… Înainte de toate, însă, trebuie să telefonez la aerodrom să mi se pregătească aparatul.

Reginald se puse în legătură cu direcţia aerodromului, unde îşi lăsase aeroplanul şi ceru ca acesta să fie scos din hangar şi verificat dacă motorul e în regulă.

— Aşa, acum trebuie să mai vorbesc şi cu directorul hotelului, se adresă tânărul, din nou, iubitei sale.

— Directorul mă cunoaşte, căci vine adesea pe la noi.

— Zău? Ce-o să se mai mire, văzând că plecăm împreună! Tare aş vrea, însă, să văd mutra hoţului, când o auzi că suntem pe urmele lui!

Peste câteva minute, monsieur Billard, directorul hotelului „La Tremoille”, se afla în faţa celor doi tineri.

— Domnule director, sunt nevoit să plec imediat, zise Reginald. Te rog, însă, să-mi reţii odaia până la înapoierea mea, care cred că nu va întârzia prea mult. Chiria o vei încasa de la sucursala băncii Lincoln, unde am dat dispoziţii în acest sens. Dacă vine ceva poştă pentru mine, te rog s-o păstrezi, căci nu ştiu nici eu unde să mi-o trimiţi… Aşa, acum fă-mi rost de o maşină.

Directorul se înclină foarte politicos, apoi se depărtă.

— Ei drace, abia acum mi-a venit în minte că ticălosul acela trebuie să fi avut un paşaport, de vreme ce voia să părăsească Franţa! urmă Reginald. Asta înseamnă că a fost la Siguranţă ca să-şi ia viza…

Ce-ar fi să vorbesc cu Marçillier prietenul meu?

— Marçillier? Dacă nu mă înşel, ăsta e subşeful Siguranţei? întrebă tânăra.

— Da, întocmai. Îl cunosc.

Şi, fără să mai stea la gânduri, se puse în legătură telefonică cu Alfred Marçillier, subşeful Siguranţei, cu care se împrietenise în timpul războiului.

— Aho, Marçillier? Aici Reginald Lincoln… Ascultă-mă, dragul meu, trebuie neapărat să ştiu dacă un oarecare Lubinski… Da, Stanislaw… Ai vorbit tu însuţi cu el? Din pricina numelui, care ţi s-ar părut ciudat… Da, da, minunat, dragul meu… Îţi mulţumesc!

Reginald puse receptorul în furcă şi se adresă iarăşi tinerei fete:

— Avem un noroc orb, draga mea! Polonezul acesta a trezit oarecare bănuieli din pricina numelui său, astfel că a fost nevoit să se prezinte lui Marçillier, care l-a iscodit asupra ţintei călătoriei sale. Datorită acestei întâmplări ştiu că individul se va îmbarca la Marsilia pe bordul vaporului „La Republique”.

Peste douăzeci de minute avionul minunat al lui Reginald Lincoln plutea deasupra Parisului, îndreptându-se spre Sudul Franţei.

În aceeaşi noapte, pe la orele zece, cei doi tineri traseră la unul din cele mai elegante hoteluri din Marsilia. Prima lor grijă fu să ceară informaţii asupra plecării vaporului „La Republique”.

Din fericire, acesta sosea în port abia a doua zi dimineaţa, urmând să ridice ancora la ora cinci după-amiază. Aşadar, aveau răgaz să se odihnească în noaptea aceea.

Într-adevăr, cerură să li se dea două odăi alăturate şi, după ce flecăriră câtăva vreme, se duseră amândoi la culcare.

A doua zi, Reginald şi însoţitoarea lui îşi făcură apariţia în biroul marii societăţi de navigaţie căreia îi aparţinea vasul „La Republique”.

— Cu ce vă putem servi, mă rog? îi întâmpină un funcţionar, înclinându-se cu respect înaintea lor.

— Aş vrea să iau două cabine pe bordul vaporului „La Republique”, răspunse Reginald.

— Clasa întâia?

— Firește.

— Numele dumneavoastră?

— Domnişoara Grace Chevalier şi Reginald Lincoln.

— Ţinta călătoriei?

— Deocamdată nu ştim nici noi, căci nu cunoaştem parcursul vasului.

— Prima oprire o face la Alexandria, apoi trece prin canalul de Suez şi străbate Marea Roşie, îndreptându-se spre Shanghai. Dar vă puteţi opri în orice port, de unde să vă urmaţi călătoria cu vasele

societăţii „British-India-Steam-Navigation”. Pentru asta nu trebuie decât să atrageţi atenţia căpitanului, care va lua măsurile trebuincioase.

— Bine, atunci iau bilete pentru întregul parcurs, răspunse Reginald. În acelaşi timp, însă, v-aş ruga să daţi dispoziţii băncii cu care lucraţi să mi se înmâneze suma de douăzeci şi cinci de mii de dolari, pe care îi veţi încasa de la „Banca Lincoln” din Londra… Iată carnetul meu de cecuri, din care reiese că am la această bancă un cont disponibil în sumă de cincizeci de mii de line sterline.

Respectul funcţionarului crescu şi mai mult, când se încredinţă că tânărul avea într-adevăr la „Banca Lincoln” suma amintită.

— Vasul ridică ancora la ora cinci după amiază, urmă el. Vă mai putem fi de folos cu ceva, domnule Lincoln?

— Deocamdată, nu…

— Ei, Reginald! se auzi în acea clipă un glas bărbătesc.

Tânărul se întoarse mirat.

— Knox, căpitanul Knox! exclamă el. Asta-i fenomenal! Ce te aduce aici, dragul meu?

— Aceeaşi întrebare aş putea să ţi-o pun şi eu! răspuns celălalt. Dar… eşti atât de bun să mă prezinţi doamnei?

— Fireşte… iartă-mă că în bucuria revederii am uitat să-mi fac datoria… Scumpa mea Grace, dă-mi voie să-ţi recomand pe unul din foştii mei colegi de şcoală… Căpitanul Knox – domnişoara Chevalier.

— Încântat, stimată domnişoară! zise prietenul lui Reginald, înclinându-se curtenitor. Îmi daţi voie să vă întreb care vă e ţinta călătoriei?

— Asta nu ştim nici noi, domnule căpitan, răspunse tânăra fată. Deocamdată, Reginald… voiam să spun domnul Lincoln… a luat două cabine pe bordul vasului „La Republique”.

— Hai, Reginald, nu mai sta la gânduri, stărui căpitanul Knox. Încotro plecaţi?

— Ţinta călătoriei noastre atârnă de diferite împrejurări, răspunse tânărul. Totuşi, ţinând seama de anumite lucruri, cred că ne vom opri în India sau China.

— Asta-i minunat, căci vom face călătoria împreună pe bordul vasului „La Republique”! zise căpitanul plin de bucurie.

— Desigur că vrei să vânezi în India ceva lei? făcu, zâmbind, fiul bancherului. Căci trebuie să ştii, scumpa mea Grace, că prietenul meu e unul din cei mai vestiţi vânători de lei… Nu, nu te împotrivi, dragă Knox. În Africa eşti cunoscut ca un cal breaz… Curzon mi-a scris nu demult despre isprăvile tale în continentul negru…

— Vânătoarea de lei trebuie să fie foarte primejdioasă! îşi dădu cu părere Grace.

— Nu chiar atât de primejdioasa cum vă închipuiţi, replică veselul

căpitan. La urma urmei, orice om trebuie să aibă o ocupaţie… Cea mai bună dovadă că această ocupaţie nu e atât de primejdioasă, e faptul că am scăpat teafăr pună acum.

— Bine, dar atunci ce te mână în India, dragul meu? întrebă Reginald.

— Maharadjahul Lahore mi-a dat voie să vânez şase tigri pe domeniile sale.

— Ei drace, ştii că eşti om norocos? Şi cine ţi-a înlesnit asta?

— Sir Laurence, viceregele Indiei.

— Hm, dacă ai asemenea legături, nu-i de mirare că ajungi să faci afaceri cu maharadjahul.

— Bine, dragul meu, dar soţia viceregelui e verişoara mea…

— În orice caz, datorită acestui fapt, ne bucurăm de tovărăşia ta… Dar iată, parcă vrea să-ţi vorbească cineva…

Un tânăr indian, îmbrăcat în portul său naţional se apropiase de grupul celor trei persoane.

— Ei, Nemi, ai terminat? întrebă căpitanul Knox, adresându-se indianului.

— Gloanţele pentru puşca cea mare sunt gata peste două ceasuri, Sahib, răspunse acesta.

— Bine, Nemi, aşteaptă-mă la hotel.

Servitorul făcu o plecăciune, cu braţele încrucişate pe piept, după ce-şi aţintise privirile asupra femeii care se afla în tovărăşia stăpânului său.

— Buni servitori indienii ăştia, dragă Knox! murmură Reginald.

— În unele privinţe sunt oameni de nepreţuit! răspunse căpitanul. Flăcăul ăsta aleargă ca o gazdă, se caţără ca o maimuţă şi, ceea ce nu prea se întâlneşte la cei din neamul lui, e foarte curajos.

— Îl ai demult în slujba ta?

— Nu, însă mi l-a dat maiorul Chanell, care l-a adus cu el la Londra. Din pricina climei, care nu-i priia defel, indianul trebuia să se înapoieze în patria lui, astfel că a intrat în slujba mea – fireşte cu încuviinţarea fostului său stăpân. E ciudat, însă, cum ştie să mă slujească… N-am nevoie să-l sun, nici să-l strig, ci mă gândesc doar, „în clipa asta Nemi ar putea să fie aici”, şi n-apuc să-mi sfârşesc bine gândul că Nemi se şi iveşte înaintea mea, cu braţele încrucişate pe piept şi mă întreabă, cu glasul său blând: „Ce porunceşte stăpânul meu?”.

— Cu alte cuvinte, îţi ghiceşte gândurile, domnule căpitan? întrebă Grace, neîncrezătoare.

— Cam aşa ceva, stimată domnişoară. Dacă vreau, de pildă, să-l sun ca să-mi aducă o sticlă de whisky, înainte de a-mi duce gândul la îndeplinire uşa se deschide şi Nemi apare înaintea mea cu sticla dorită. Îmi frământ creierul, căutând să-mi aduc aminte unde mi-am pus

servieta… deodată, Nemi se iveşte lângă mine, cu servieta în mână. Cel mai ciudat lucru s-a întâmplat, însă, cu puţin timp înainte de plecarea mea. Într-o zi, Nemi îmi adusese poşta şi începu să-mi desfacă scrisorile, după cum îl învăţasem. Când luă în mână ultimul plic, îl văzui şovăind, apoi o umbră de îngrijorare trecu pe chipul său. „Ce-i cu tine, Nemi?" îl întrebai eu. „Tatăl dumneavoastră a murit, Sahib – îmi răspunse el. Dar în scrisoare nu se vorbeşte decât de o boală uşoară." „Asta înseamnă că mai e în viaţă?" replicai eu. „Nu, Sahib, sufletul bătrânului a zburat la Schiva." Trimisei numaidecât o telegramă acasă şi, după două ceasuri primii răspunsul, prin care eram înştiinţat că tata murise, într-adevăr, în urma unui atac de apoplexie… Găsiţi vreo explicaţie pentru aceste însuşiri misterioase?

— Ce-i drept, lucrul pare foarte ciudat, dragă Knox, răspunse Reginald. Dar ia spune, nu ţi-e teamă că ai putea avea oarecare neplăceri de pe urma însuşirilor servitorului tău?

— Tot ce se poate, totuşi voi aştepta în linişte pentru a vedea dacă aceste temeri sunt îndreptăţite.

Vaporul „La Republique" ancorase în rada portului la ora hotărâtă. Şalupele uşoare, care făceau legătura cu uscatul, se strecurau anevoie printre numeroasele bărci, care înconjurau vasul. Toţi pasagerii erau pe punte şi urmăreau cu interes agitaţia din jurul lor, căci în asemenea prilejuri chiar şi cei mai voiajaţi oameni aveau ceva nou de văzut.

Reginald Lincoln şi însoţitoarea lui fură printre cei dintâi, care porniră cu barca spre vapor. În clipa când se depărtară de ţărm, un bărbat îi zări şi se dădu înapoi, speriat întrucâtva:

— Ei drace! Frumoasa Grace e aici! Hm, fii cu ochii în patru, tinere, prezenţa ei în port nu e un semn tocmai bun!

Abia ajunsese tânăra pereche pe bordul vasului, că necunoscutul se urcă într-o maşină şi porni spre oraş.

În drum se întâlni cu altă maşină, care se îndrepta spre ţărm şi în care se aflau căpitanul Knox şi servitorul său.

— Ce-i cu tine, Nemi? întrebă prietenul lui Reginald, adresându-se indianului, care tresărise puternic la vederea necunoscutului din cealaltă maşină.

Servitorul făcu o mişcare ca şi cum ar fi vrut să sară din automobil. Se răzgândi, însă, căci maşina cotise în altă stradă.

— Nemi a văzut o fantomă, Sahib! răspunse indianul.

— O fantomă ziua-n amiaza mare? făcu Knox, mirat.

— Da, Sahib, fantoma unui om, care a făcut mult rău surorii mele.

— Nu cumva te-ai înşelat!

— Nu, Sahib, Nemi nu se înşală niciodată!

Mai erau câteva minute până la plecarea vaporului. Sirenele vuiau prelung, dând de veste pasagerilor întârziaţi că nu mai aveau vreme

de pierdut. Amurgul învăluia oraşul într-o lumină opacă, în care felinarele din port se vedeau sclipind ici-colo. Nenumărate becuri electrice se aprinseră pe bordul vasului, iar razele unui reflector dănţuiau zglobiu peste cele câteva şalupe, care se apropiau de vas, aducând ultimii călători. Cel din urmă se urcă pe bord un bărbat îmbrăcat într-un costum tropical.

Sunetul sirenei mai sfâşie odată văzduhul, apoi minunatul vapor se puse în mişcare, alunecând greoi pe valurile albastre ale mării.

283. Norii se împrăştie

— Doamnă Barobleur! În sfârşit am iarăşi plăcerea să vă văd! zise Vasilieff, întinzând mâna bătrânei prezicătoare.

Aceasta aţinti asupra lui ochii ei pătrunzători şi moşierul se simţi iarăşi stingherit, ca şi odinioară, sub focul privirilor ei.

— Doriţi ceva de la mine, domnule Vasilieff? întrebă prezicătoarea, în cele din urmă.

— Da, fireşte! răspunse el, cu însufleţire. Vă amintiţi cred, că aţi avut bunăvoinţa să-mi dăruiţi fotografia unei doamne, pe care o cunoşteam foarte bine şi care îmi fusese aproape cândva? Mi-aţi spus, atunci, că această doamnă a fost prietena fiicei dumneavoastră şi că a murit demult…

— Aşa şi este, încuviinţă bătrâna.

Vasilieff o privi deznădăjduit.

— Nu… nu vă cred! exclamă el.

— Şi de ce?

— Fiindcă am dovezi neîndoielnice că această doamnă mai e în viaţă.

Denise Barobleur zâmbi uşor.

— Eu una, habar n-am despre asta! răspunse el.

— De ce nu vreţi să-mi destăinuiţi ceea ce ştiţi? murmură Vasilieff. Ştiu că doamna trăieşte. Asta pot să v-o şi dovedesc, căci am văzut-o deunăzi cu un bărbat pe care îl cunoaşteţi foarte bine. E vorba de Petroneff.

— Da. Îl cunosc, într-adevăr, căci e administratorul moşiei mele.

— Aşadar, nu tăgăduiţi că aveţi de-a face cu el de mai multă vreme?

— Nu. De ce aş tăgădui asta?

Moşierul rămase tăcut câtva timp, cu privirile aţintite în gol.

— N-aţi dori să-mi spuneţi şi mie cum au ajuns aici fotografiile astea? reluă el, apoi, arătând spre portretul său şi al mamei sale, care atârnau deasupra biroului.

Bătrâna aruncă o privire asupra celor două fotografii, apoi înălţă din umeri.

— Tot ce vă pot spune e că Petroneff a cumpărat pentru mine aceste portrete, însă habar n-am cine sunt persoanele pe care le înfăţişează.

Moşierul clătină capul, neîncrezător.

— Dar prinţul Orlinski ştie cine o această doamnă! stărui el, aţintind o privire întrebătoare asupra bătrânului, care se retrăsese ceva mai de-o parte.

— Da, e adevărat, am vorbit cu domnul Vasilieff despre dânsa, încuviinţă prinţul.

— Doamnă Barobleur, unde e Petroneff? exclamă moşierul, deodată.

Prezicătoarea chibzui câteva clipe, apoi, aruncând o privire asupra vizitatorului ei, răspunse:

— Vi-l trimit încoace numaidecât, însă, dacă nu mă înşel, vrea să plece din slujba dumneavoastră, fiindcă i se pare că nu mai aveţi încredere în el.

Vasilieff nu răspunse nimic. Tulburarea punea din ce în ce mai multă stăpânire pe dânsul. Era, oare, de mirare, ţinând seama de misterioasele fapte care se petrecuseră în ultimul timp?

Bătrâna se depărtă. Peste câteva clipe se auzi o bătaie în uşă, apoi Petroneff păşi pragul încăperii şi se apropie de stăpânul său.

— Domnule Vasilieff, vă rog să mă iertaţi că nu v-am spus adevărul! murmură el.

— N-am ce să-ţi iert dragul meu. Dimpotrivă, îţi sunt foarte îndatorat, căci m-ai slujit cu mult devotament. Ştii ce vreau să aflu acum de la dumneata?… Cine a fost misterioasa călugăriţă din ordinul „Maicilor cenuşii”, care mi-a dat îngrijire în timpul cât am zăcut bolnav? Ştiu bine că această femeie trăieşte… şi dumneata ştii de asemenea. Spune-mi, de când ştii asta?

— De când s-a întâmplat nenorocirea, răspunse Petroneff, cu glas slab.

— E cu putinţă, oare? strigă Vasilieff. Atâta vreme am pribegit în lume, fără să bănuiesc că Tatiana se află în viaţă? Spune-mi, m-a uitat, sau nu ştia că am fost pus în libertate? Bine, dar nici aceasta n-ar fi cu putinţă, căci după cât se pare, era mereu în legătură cu dumneata?

Petroneff răsufla din greu.

— Domnule Vasilieff, vă rog să adresaţi doamnei aceste întrebări, murmură el.

— Dar unde e acum? De ce se mai ascunde?

— Aveţi putină răbdare… o veţi vedea în curând… Până atunci, îmi daţi voie să vă istorisesc ceea ce ştiu?

Vasilieff clătină capul în semn de încuviinţare. Bătrânul prinţ, care luase parte la această scenă vru să se retragă, dar moşierul îl împiedecă, zicând:

— Rămâi aici, prinţe Orlinski, căci aceasta te priveşte şi pe dumneata întrucâtva… Înainte vreme treceam doar drept fiul dumitale…

Bătrânul se supuse şi porni spre una din ferestrele încăperii, unde rămase nemişcat, cu braţele încrucişate pe piept.

— Întocmai ca şi ceilalţi, credeam şi eu că soţia dumneavoastră murise, începu Petroneff. Când s-a întâmplat nenorocirea nu eram în Livadia, însă lucrurile îmi fură zugrăvite cu atâta amănunţime încât n-aveam niciun motiv să mă încredinţez la faţa locului că faptele se petrecuseră într-adevăr aşa cum îmi fuseseră istorisite. În cele din urmă, prin câteva operaţiuni îndrăzneţe, izbutii să trec peste graniţă cea mai mare parte din averea dumneavoastră pe care o depozitai în Franţa şi Anglia. Într-o zi, primii vizita unei doamne, care purta pe faţă un văl des. Vă puteţi închipui uimirea şi bucuria mea, când îmi dădui seama că această doamnă era soţia dumneavoastră, contesa Gloria Tatiana Romanov. Aproape că nu-mi venea să-mi cred ochilor. Contesa, însă, mă sili să jur că nu voi pomeni nimic despre vizita ei, căci toţi ceilalţi trebuiau să creadă mai departe că-şi găsise moartea în valuri, împreună cu copilul ei. De atunci, eram mereu împreună, şi ajutai soţiei dumneavoastră să-şi administreze bunurile… În sfârşit, sosi şi clipa când vi se dădu drumul din închisoare. Bucuria mea nu se poate descrie. Contesa, însă, nu voia să vă apropiaţi de ea… de aceea am fost silit să tac, şi să vă spun mereu că ea nu mai o în viaţă. De altminteri, avea şi motive foarte îndreptăţite. După ce aţi fost întemniţat în celula aceea înfiorătoare, duşmanii dumneavoastră porniră o prigoană aprigă împotriva contesei. Nu se putea spune dacă Nicolai al II-lea îşi avea mâna în joc, dar un lucru e sigur: prinţul Potcikev, care se bucura tot mai mult de favoarea împăratului, urmărea cu înverşunare nimicirea soţiei dumneavoastră. Asta a hotărât-o să simuleze o sinucidere, lăsând să se creadă că s-a aruncat în mare împreună cu copilul. În realitate, contesa a plecat în America, unde a rămas multă vreme. Acum vă pot mărturisi, domnule Vasilieff, că a fost uneori foarte aproape de dumneavoastră, fără să bănuiţi măcar. Toate rugăminţile mele de a vă destăinui adevărul, au rămas zadarnice, căci contesa era încredinţată că prinţul Potcikev o va urmări iarăşi, dacă va afla că mai e în viaţă.

Vasilieff abia izbutea să-şi ascundă tulburarea. Aşadar, trăise în singurătate atâta vreme, pribegise în lume aproape douăzeci de ani, fără să-i treacă prin minte că soţia lui mai era în viaţă?

— Ce-i drept, tăcerea contesei se mai datora şi faptului că nu se încumeta să se aşeze între dumneavoastră şi fiica Anuşcăi Verodin, urmă Petroneff.

— Aşadar, această căsătorie nu era valabilă, de vreme ce soţia mea trăieşte încă?

— Da. Aşa este, domnule Vasilieff.

Sărmanul moşier era atât de tulburat, încât abia mai izbuti să vorbească.

— Şi fiul meu… Scumpul meu Gregor? îngăimă el. Spune-mi, ce s-a făcut cu fiul meu? Mai trăieşte?

— Fiul dumneavoastră… e mort… domnule Vasilieff! răspunse Petroneff. După cât am aflat din gura contesei, copilul a murit în Anglia, la vârsta de trei ani, în urma unei boli grave.

Moşierul se cutremură. Îndurerat, nefericitul tată îşi trecu peste ochi dosul palmei.

Petroneff începu să devină neliniştit. Nu-l mai lăsa inima să amărască zilele bunului său stăpân. Răsuflă uşurat, când uşa se deschise şi un bărbat se ivi în prag. Era Jonny Walker, care se apropie de Vasilieff şi zise cu gravitate:

— Ştiu, v-aţi mirat că n-aţi auzit nimic despre mine atâta timp. Vina, însă, n-o port eu, ci doamna contesă, care a izbutit să mă înduplece să nu destăinui ceea ce aflasem despre dânsa. Da, vă mărturisesc aceasta în toată liniştea, căci ştiu ca a făcut-o din motive bine întemeiate. Aşadar, mi-am călcat pe inimă, am trecut peste principiile mele, ascunzând adevărul. Dacă nu m-ar fi reţinut aici o altă misiune, fiţi sigur că n-aş mai fi dat ochi cu dumneavoastră…

— Cu alte cuvinte, ştiai că doamna care a fost găzduită la castel e o contesă Romanov? întrebă moşierul.

— Da, însă ştiam şi mai mult decât asta, răspunse Jonny Walker, zâmbind misterios.

Uşa se deschise iarăşi. De astă dată doamna Barobleur, îşi făcu apariţia prin intrarea principală şi nu prin uşa tăinuită.

— Da, Grigore Vasilieff, omul acesta m-a dat de gol, zise ea, cu glas solemn, arătând spre Jonny Walker. El a fost singurul pe care nu l-am putut înşela…

Şi, înainte ca moşierul să priceapă tâlcul acestor vorbe, contesa Romanov stătea mândră înaintea lui. Peruca albă şi bastonul zăceau pe podea, la picioarele falsei prezicătoare.

— Iartă-mă, Grigore Vasilieff! Iartă-mă că m-am ascuns de tine atâta vreme! murmură ea, aruncându-se la pieptul moşierului.

Ceilalţi trei bărbaţi se retraseră din încăpere, spre a nu tulbura fericirea celor doi soţi, care se regăsiseră după atâta timp şi care îşi aveau de spus atâtea lucruri…

284. „Degetul lui Dumnezeu”

Petroneff şi bătrânul prinţ rămaseră la castel, în timp ce Jonny Walker îşi luă rămas bun de la ei, căci avea de dus la îndeplinire o misiune foarte însemnată, care trebuia să desăvârşească fericirea greu-

încercaţilor oameni. El trebuia să dea de urmele Nataşei, care dispăruse în chip atât de misterios şi a cărei soartă o îngrijora nespus pe frumoasa contesă.

Unde se afla, oare, Nataşa Verodin? Să fie adevărat că cei doi fraţi Rodzof îşi aveau mâna în joc în această răpire, după cum bănuia americanul? Îi era oare dat să se întâlnească din nou cu vechii săi duşmani, care izbutiseră mereu să i se strecoare printre degete?

Frământat de aceste gânduri, detectivul porni cu maşina spre Paris, unde trase iarăşi la hotelul său. Aici, însă, află ceva, care avea să-i dea mult de lucru.

Portarul hotelului îi ieşi în întâmpinare, spunându-i că un domn elegant îl căutase de două ori şi venise acum pentru a treia oară. Într-adevăr, detectivul fu dus în vestibul, unde era aşteptat de un bărbat cam între două vârste, foarte elegant îmbrăcat, părând să facă parte din societatea aleasă a Parisului.

— Domnul Jonny Walker? făcu necunoscutul, plăcut surprins, când portarul îi spuse că însoţitorul său era vestitul detectiv londonez.

— Da, domnule, chiar el în persoană, răspunse Walker.

— Îmi daţi voie să mă prezint… Pavel Marçeaux, directorul societăţii de asigurare „Securitas”.

— Încântat! zise detectivul, întinzându-i mâna. Ce vă aduce la mine, domnule director?

— O chestiune foarte însemnată, pe care aş prefera s-o discutăm într-un loc mai retras.

Cei doi bărbaţi luară ascensorul şi intrară în odaia detectivului, unde puteau sta de vorbă fără să fie stingheriţi de cineva.

— Despre ce e vorba, domnule director? întrebă Walker, curios.

— Despre „Degetul lui Dumnezeu”, care a fost furat..

— „Degetul lui Dumnezeu”? Ce-o mai fi şi asta? făcu detectivul, nedumerit.

— Cum, n-aţi auzit despre această perlă minunată, în valoare de cinci milioane de franci, care a fost furată din galantarul bijutierului Chevalier?

— Cinci milioane de franci!… Frumuşică sumă! Şi nu există nicio bănuială, sau un punct de sprijin, care să ducă la descoperirea hoţilor?

— Nu.

— Hm… destul de prost! mormăi Walker. Aş putea să ştiu şi eu în ce împrejurări s-a comis furtul?

— Fireşte. De altminteri, nădăjduiesc că veţi veni la faţa locului. Dumneavoastră sunteţi cel mai indicat să daţi de urma dibacilor hoţi… cel puţin aşa mi-a spus domnul prefect Meline, care m-a trimis încoace…

— Din păcate nu cred să pot avea timp să mă ocup de cazul acesta… totuşi, am să fac oarecare cercetări, urmând să le continui

după ce voi fi lămurit chestiunea care mă preocupă în clipa de faţă. Aşadar, spuneţi-mi cum s-a săvârşit furtul.

— Această perlă, care în comerţ şi în cercurile colecţionarilor e cunoscută sub numele de „Degetul lui Dumnezeu", era expusă în magazinul bijutierului Chevalier, care se află în apropierea Palatului de Justiţie din Paris. Din păcate, clădirea e foarte veche, ceea ce a înlesnit mult comiterea acestui furt îndrăzneţ, care a pricinuit o mare pagubă societăţii noastre. Podeaua magazinului e făcută din scânduri; perla era expusă în una din vitrine şi se afla într-o cutie căptuşită cu mătase albastră. Bătrânul bijutier a avut prevederea să asigure giuvaierul la societatea noastră, pentru suma de cinci milioane de franci… aşadar, el era întrucâtva ferit de primejdii; zic „întrucâtva", căci în caz de pierdere, suportă şi el a cincea parte din pagubă, adică un milion de franci. În timpul zilei, preţiosul giuvaier era păzit de un poliţist, iar noaptea depus în tezaurul bijutierului. Toate aceste condiţii au fost îndeplinite întocmai şi mulţumită bunăvoinţei domnului prefect ni s-au pus la dispoziţie câţiva poliţişti, dintre care unul stătea întotdeauna de pază lângă vitrină, fiind schimbat de alt camarad, din trei în trei ceasuri. Totul părea să se desfăşoare în cea mai perfectă ordine. Vitrina, înaltă de vreun metru şi jumătate, adăpostea minunata perlă care strălucea în cutia ei, în jurul căreia se aflau alte câteva pietre preţioase. Fireşte că în ultimul timp venea lume multă în magazinul Chevalier. Pescuitorii în apă tulbure îşi făcură şi ei apariţia, dar văzând măsurile de pază luate pentru a preîntâmpina orice încercare de furt, îşi dădură seama că n-aveau ce căuta acolo. Afacerea asta, care părea atât de bună pentru societatea noastră, luă însă o întorsătură la care nu ne-am aşteptat defel.

— Un moment, vă rog! îl întrerupse detectivul. Tezaurul magazinului e de construcţie veche?

— Dimpotrivă, e tot ce se poate închipui mai modern. Dar asta n-are nicio însemnătate. Fiindcă furtul a fost săvârşit ziua-n amiaza mare şi cu atâta dibăcie încât chiar dumneavoastră, veţi rămâne uimit. Chestia s-a întâmplat alaltăieri, când în prăvălie se aflau unsprezece clienţi…

— Obişnuieşte patronul să-şi numere clienţii întotdeauna?

— Da… mai mult încă: cu ajutorul unui dispozitiv, clienţii sunt cinematografiaţi, astfel că în cazul unui furt, poliţiştii pot vedea chipurile acelora asupra cărora se îndreaptă bănuielile. Aparatul, care cuprinde în obiectivul său întreaga încăpere, înregistrează fiecare mişcare, fiecare pas, fiecare privire…

— Bine, dar zgomotul său nu atrage atenţia clienţilor?

— Nu, domnule Walker, constructorul a ştiut să-l fabrice cu atâta dibăcie, încât nu produce nici cel mai mic zgomot. Aşadar, îţi spuneam că în magazin se aflau unsprezece clienţi. Patronul firmei, domnul

François Chevalier, stătea de vorbă lângă vitrină cu unul din marii noştri industriaşi. Tocmai te pregătea să scoată perla din galantar, când aceasta dispăru dintr-odată, iar în locul ei nu mai rămase decât o deschidere neagră, de forma pătrată. Vânzătoarea care se afla îndărătul stăpânului ei, scoase un ţipăt de spaimă, poliţistul însărcinat cu pază giuvaierului se năpusti spre galantar. În aceeaşi clipă, însă, un nor de gaze lacrimogene năvăli prin deschidere, silind pe toţi cei de faţă să se retragă în cea mai mare grabă. În acest chip răufăcătorii câştigară un timp foarte preţios. Pompierii pătrunseră în magazin cu măştile de gaz, însă intervenţia lor nu mai folosi la nimic. În cele din urmă, furtul fu adus la cunoştinţa prefectului de poliţie, care însărcină cu facerea cercetărilor pe doi din cei mai destoinici poliţişti, inspectorul Joanne şi comisarul Lejeune.

Casa în care s-a comis furtul, aparţine familiei Chevalier de peste o sută cincizeci de ani şi e străbătută de numeroase ganguri subterane. Îndrăzneţii hoţi s-au folosit de acest fapt, care până acum nu prezenta interes decât pentru istorici. Cercetând gangurile, au izbutit să stabilească cu precizie matematică locul unde se afla vitrina cu preţioasa perlă. În timpul nopţii, când magazinul nu era păzit decât pe dinafară, răufăcătorii au tăiat cu ferăstrăul, în podeaua vitrinei, un pătrat cu latura de vreo şaizeci de centimetri. A doua zi, după ce perla fu pusă la locul ei din galantar, o singură mişcare a fost de ajuns ca pătratul să se desprindă şi să cadă în adâncime. Datorită panicii stârnite de gazele lacrimogene, ticăloşii nu putut să-şi ducă în linişte prada la adăpost… Furtul acesta, prin dibăcia cu care a fost săvârşit, lasă să se întrevadă că hoţul e un om foarte isteţ. Societatea noastră va fi nevoită să plătească cele cinci milioane de franci, dacă perla nu iese la iveală în timp de trei luni de zile. Fireşte că poliţia s-a pus imediat pe lucru, graniţele au fost supravegheate cu străşnicie, iar indivizii suspecţi luaţi la cercetări; până acum, însă, nu s-a ajuns la niciun rezultat… Ce părere aveţi asupra acestui caz, domnule Walker?

— Hm, ce-i drept, furtul a fost săvârşit cu o dibăcie rară, răspunse detectivul. Nu cumva ştiţi unde a fost găsit, lemnul tăiat din vitrină!

— Ba da… la o adâncime de vreo doi metri, într-unul din gangurile subterane. De altminteri, cel mai bun lucru ar fi să vorbiţi chiar dumneavoastră cu domnul prefect Meline, care ar putea să vă dea lămuriri mai amănunţite.

Detectivul rămase câtăva vreme pe gânduri. Furtul acesta îndrăzneţ îi amintea iarăşi de cei doi duşmani ai săi, fraţii Rodzof, care se îndeletniceau cu asemenea operaţiuni. Nu cumva izbutea să dea de urma Nataşei, luând în mână cercetarea acestui caz? Dacă bănuiala americanului se adeverea şi cei doi ruşi erau într-adevăr răpitorii prinţesei! Dacă fraţii Rodzof erau amestecaţi în furtul minunatei perle?

Da, trebuia neapărat să stea de vorbă cu prefectul de poliţie, căci în

acest chip avea şanse să-şi îndeplinească misiunea şi… cine ştie dacă, în acelaşi timp, n-avea să dea şi de duşmanii săi înverşunaţi?

După o jumătate ceas, Jonny Walker se afla în cabinetul prefectului poliţiei din Paris, căruia îi expuse scopul vizitei sale.

— Ei, ce spui dumneata de furtul acesta senzaţional? întrebă Meline.

— Ce-i drept, hoţii au dat dovadă de o dibăcie fură seamăn, iar şeful bandei merită toate laudele, căci a arătat că e un maestru în arta lui, glumi detectivul.

— Crezi că poate fi vorba de unul din cunoscuţii noştri hoţi internaţionali?

— După părerea mea, şi ţinând seama de spusele domnului Marçeaux, directorul societăţii de asigurare „Securitas", bănuielile noastre nu se pot îndrepta decât împotriva celor mai vestiţi spărgători din lume. Unul din aceştia e italianul Raselli, despre a cărui iscusinţă în asemenea chestii trebuie să fi auzit şi dumneavoastră, iar celălalt sau, mai bine zis, ceilalţi, căci e vorba de doi fraţi, sunt ruşii Piotr şi Pavel Rodzof. Aceştia din urmă, însă, sunt mult mai îndrăzneţi decât italianul.

— Piotr şi Pavel Rodzof? Numele lor îmi sunt necunoscute. Ce fel de oameni or mai fi şi ăştia, domnule Walker?

— Înainte de a vă răspunde, domnule prefect, trebuie să vă atrag atenţia asupra faptului că Raselli nu poate fi amestecat în afacerea noastră, deoarece ştiu bine că el lâncezeşte deocamdată în vestita închisoare Sing-Sing, unde îşi ispăşeşte o pedeapsă dată de autorităţile americane. Aşadar, nu mai rămân decât cei doi ruşi. Aceştia seamănă atât de mult între ei, încât nici eu nu i-aş putea deosebi, dacă ar purta amândoi gulere înalte.

— Bine, domnule Walker, dar ce legătură există între gulerele înalte şi asemănarea celor din indivizi?

— După cum vă spuneam cei doi fraţi seamănă ca două picături de apă, urmă detectivul. Unul din ei, şi anume Pavel, are la gât o pată roşie de mărimea unui lat de palmă şi, pentru a ascunde acest semn trădător, individul poartă gulere ceva mai înalte decât acelea ale fratelui său. Amândoi, însă, sunt foarte isteţi, găsesc mereu ceva nou şi, datorită asemănării lor, pot întotdeauna să producă un alibi, căci martorii nu ştiu dacă la cutare sau cutare oră s-au întâlnit cu Piotr sau cu Pavel.

— Ai avut de-a face personal cu ei, domnule Walker?

— Da, cu prilejul unei afaceri întâmplate aici, la Paris, i-am înlesnit lui Pavel trei ani de închisoare, pe care i-a făcut însă Piotr în locul său… adică, la drept vorbind, n-a făcut decât doi, căci a izbutit să evadeze din temniţă. Şi, fiindcă amândoi pun mare preţ pe libertate şi le e teamă să nu le viu iarăşi de hac, mă urmăresc cu înverşunare şi

mi-au jurat moartea.

— Hm, cât despre asta, nu prea cred că-ţi faci inimă rea, domnule Walker?

— Din nefericire, am dovezi că cei doi ruşi sunt oameni de temut, răspunse detectivul. Abia anul trecut, au încercat să mă ucidă, deşi cu acest prilej şi-au pus în joc propria lor viaţă.

— Zău? Sunt atât de primejdioşi?

— Mult mai mult decât vă puteţi închipui, domnule prefect… Pe atunci mă aflam la Londra. Într-una din zile străbăteam şoseaua spre Kingston într-un docar, pe care mi-l pusese la dispoziţie Scotland Yaidul, când auzii îndărătul meu uruitul unui automobil, care se apropia cu viteză nebună. Încercai să mân caii spre dreapta, însă era prea târziu. Docarul fu izbit de la spate, azvârlit în aer, apoi căzu, cu roatele în sus, pe un ogor semănat de curând. Fără să-mi dau seama, adusesem genunchii spre gură, astfel că, în clipa când gabrioleta se răsturnă, eu zburai afară, scăpând nevătămat. Însoţitorul meu, însă, un agent al Scotland Yardului, se alese cu amândouă picioarele frânte şi nu şi-a reluat slujba nici până astăzi.

— Dar ce te face să crezi că în maşină se aflau cei doi fraţi?

— A doua zi primii o scrisoare care cuprindea doar următoarele cuvinte: *„Amânarea nu înseamnă iertare. P. şi P.”* Aceste două litere formează iscălitura prescurtată a celor doi fraţi, Piotr şi Pavel.

— Hm, dacă aş fi în locul dumitale, m-aş feri mai mult, căci după cum văd, ai de-a face cu oameni care nu se dau înapoi de la nimic, interveni directorul societăţii de asigurare, care până acum nu scosese o vorbă. Neplăcută situaţie, domnule Walker!

— Ce să-i faci, aşa e meseria noastră, domnule director! răspunse detectivul, zâmbind. De altminteri, dacă aş şti că nu vă plictisesc, v-aş mai povesti un caz ca să vă dovedesc îndrăzneala şi isteţimea vrăjmaşilor mei…

— Cum îţi trece prin minte aşa ceva, domnule Walker! Dumneata să ne plictiseşti? făcu prefectul de poliţie. Hai, povesteşte!

— Într-o zi plecai la Eton, ca să fac o vizită finului meu, care urma cursurile unei şcoli de acolo, şi al cărui tată îmi era prieten din copilărie. Deşi îmi pusesem în gând să nu rămân decât două zile, totuşi îmi prelungii şederea la Eton, căci viaţa şcolarilor trezise în mine multe amintiri plăcute. A treia zi după sosire, mă pregăteam să-mi iau dejunul în restaurantul hotelului, unde, afară de mine, se mai aflau doar câţiva clienţi, căci era încă foarte devreme. Laptele îmi fusese adus într-o cană, astfel că trebui să-l torn în ceaşcă La un moment dat, însă, mi se păru ciudat că lichidul e mai gros ca de obicei şi, având un moment de inspiraţie, turnai pe podea, o parte din el. Tocmai voiam să chem chelnerul, când pisica hangiului, începu să miaune atât de tânguitor, încât ţi se rupea inima de milă. Biata pisică

linsese laptele de pe podea, şi începu să se zvârcolească, cuprinsă de dureri groaznice. Hangiul, servitorii şi cei care se aflau în sală veniră spre masa mea, şi după puţin timp fu adus şi un medic veterinar, însă nici acesta nu izbuti să aline chinurile bietului animal, care îşi dădu sufletul. Laptele fu examinat de un specialist, care descoperi în el o otravă foarte puternică, căreia eram cât p-aci să-i cad jertfă. Cum ajunsese otrava acolo, nu s-a putut stabili nici până astăzi, cu toate cercetările tăcute în această direcţie. În după amiaza aceleiaşi zile, însă, găsii, pe masa din odaia mea un bileţel, cu acelaşi cuprins: *„Amânarea nu înseamnă iertare – P. şi P.”*

— Să sperăm că a treia oară vor cădea în cursă, domnule Walker! murmură prefectul poliţiei. Acum, însă, propun să mergem cu maşina mea la magazinul bijutierului Chevalier, ca să cercetezi la faţa locului cum stau lucrurile.

Automobilul prefectului străbătu în goană străzile care duceau spre Palatul de Justiţie din Paris, în apropierea căruia se afla magazinul unde se făptuise îndrăzneţul furt.

La apariţia celor trei bărbaţi, nu erau în prăvălie decât doi vânzători şi două vânzătoare, ocupaţi cu aranjarea obiectelor în galantar.

Walker aruncă o privire în jurul său, nădăjduind că va descoperi obiectivul aparatului cinematografic, despre care îi vorbise directorul societăţii de asigurare, – dar nu zări nimic care să-i dea de bănuit.

— Dacă nu mă înşel, am cinstea să stau de vorbă cu domnul Meline, prefectul poliţiei din Paris? se adresă prefectului, un vânzător mai în vârstă.

— Aşa e, încuviinţă Meline. Domnul Chevalier e aici?

— A sosit acum câteva minute. Doriţi să-l chem?

— Da.

François Chevalier, proprietarul magazinului, era un om foarte îngrijit, cu o barbă ascuţită albă ca zăpada, şi doi ochi străpungători, care se aţintiră spre noii sosiţi. În cele din urmă, pe buzele sale, se ivi un zâmbet binevoitor, care nu putea ascunde, însă, îngrijorarea ce i se întipărise pe faţă.

— Îmi daţi voie, domnule Chevalier, să vă prezint pe domnul Walker, unul din cei mai dibaci detectivi din Londra, zise prefectul.

— Încântat să vă cunosc, domnule Walker, răspunse bijutierul. Domnul director Marçeaux mi-a destăinuit că ar vrea să vă încredinţeze cercetarea furtului săvârşit mai deunăzi. Acum, că vă văd aici, încep să nădăjduiesc că îndrăzneţii hoţi vor fi descoperiţi.

— Mă măguliţi, domnule Chevalier, răspunse detectivul, zâmbind. În orice caz, după cât se pare, îndrăzneala cu care s-a comis furtul ne va pune pe urmele hoţilor… Îmi daţi voie să adresez domnului Chevalier câteva întrebări? urmă Walker, întorcându-se spre prefectul

poliţiei.

— Te rog chiar, domnule Walker! răspunse Meline. Metoda dumitale de lucru mă interesează mai mult decât îţi închipui.

— Înainte de toate, bănuiesc că perla nu poate fi vândută, căci vestea furtului ei a fost răspândită pretutindeni, nu e aşa, domnule Chevalier?

— Da, întocmai aşa, domnule Walker. De altminteri, nu există decât vreo zece bogătaşi amatori de giuvaieruri atât de scumpe – aceştia, însă, se vor feri s-o cumpere acum, când se ştie că a fost furată.

— În cazul acesta, să presupunem că furtul a fost săvârşit din ordinul cuiva. Dar cine ar putea fi acesta? Un locuitor din Europa sărăcită, desigur că nu! Nici vreun american, căci acolo giuvaierurile n-au preţ decât atunci când sunt purtate. Aşadar, nu rămâne decât Asia cu prinţii săi bogaţi, în rândurile cărora se găsesc atâţia zănatici colecţionari de pietre preţioase. De aceea, aş vrea să aflu câte ceva asupra acestei perle, căci, ca orice giuvaier, trebuie să aibă şi dânsa legendele ei mai mult sau mai puţin fantastice – care cuprind, însă, toate, un sâmbure de adevăr în ele. Nu cumva mi-aţi putea da ceva lămuriri în această privinţă, domnule Chevalier?

— Am acasă un istoric al perlei, care a fost vândut întotdeauna împreună cu nestemata, răspunse François Chevalier. Dacă doriţi, pot trimite pe cineva să-l aducă.

— Da, v-aş ruga chiar, zise detectivul. Între timp, voi cerceta mai de aproape locul unde s-a produs îndrăzneţul furt.

După ce examină cu amănunţime tăietura pătrată făcută în podeaua galantarului, Jonny Walker cobori în pivniţă, însoţit de cei trei bărbaţi. Gangurile subterane păreau săpate fără niciun plan, însă se vedea cât de colo că erau foarte vechi. Locul unde se prăbuşise bucata de lemn cu preţioasele giuvaieruri, mai era încă acoperit de cioburile de sticlă ale vitrinei, care se spărsese în învălmăşeală.

Detectivul scoase din buzunar lanterna electrică şi plimbă razele ei de-a lungul pereţilor. Niciunul din cei patru bărbaţi nu scotea o vorbă, fiecare fiind preocupat de gândurile sale.

— Aţi găsit ceva, domnule director? întrebă, deodată, detectivul, adresându-se lui Pavel Marçeaux, care se plecase pentru a ridica un obiect oarecare.

— Nu, n-a fost decât o bucăţică de tablă, domnule Walker! Am aruncat-o…

— Rău aţi făcut, căci uneori şi o bucăţică de tablă poate fi… însă iat-o colo… sub piciorul stâng… dar asta e… Drace, asta e crucea Sf. Andrei, pe care Pavel Rodzof o purta întotdeauna la el!

— Cine o purta? Unul din cei doi ruşi? interveni Meline.

— Da, domnule prefect… asta e de mare însemnătate pentru mine

şi cea mai bună dovadă că nu m-am înşelat în presupunerea făcută… Priviţi, domnii mei, aici e gravat: Kathinka 1861. Cu prilejul miruirii ei, mama celor doi fraţi a primit în dar această cruce de la un preot rus. Asta mi-a destăinuit-o Pavel Rodzof, când a fost arestat, şi poliţiştii au vrut să-i ia cruciuliţa pe care o purta şi la gât, atârnată de un lănţişor de argint. Hm, scumpul nostru Pavel o să crape de ciudă, când o vedea că şi-a pierdut talismanul! După cum mi-a spus nu-i merge bine când n-are cruciuliţa la el.

— Cu toate astea, l-ai arestat deşi avea talismanul la dânsul.

— Acelaşi lucru i-am spus şi eu, însă individul mi-a răspuns că arestarea lui nu-i decât un mic fapt neplăcut, care se poate întâmpla în viaţa oricărui om.

— În orice caz, bănuiala dumitale s-a dovedit îndrituită, domnule Walker. Asta înseamnă că suntem pe cale bună, căci de vreme ce ştim cine e hoţul ne va fi mai uşor să punem mâna pe el.

— Jumătate treabă am făcut, domnule prefect! Rămâne, însă, cealaltă jumătate, care poate fi mult mai grea… Domnule Chevalier, aparatul cinematografic era în funcţiune, când s-a săvârşit furtul? se adresă Walker bijutierului.

— Da, domnule, răspunse bătrânul. De altminteri, socot că ne putem înapoia sus şi, dacă doriţi, vă voi proiecta filmul înregistrat.

După câteva minute, cei patru bărbaţi se aflau într-o încăpere întunecoasă, unde văzură pe pânză tot ce se petrecuse în magazin înainte de comiterea furtului.

În afară de bijutier care stătea de vorbă, lângă vitrină, cu un domn în vârstă, se mai vedeau încă şase doamne şi patru bărbaţi. Unul din aceştia un bătrân cu barbă albă, vâra în buzunar un ceas preţios, tocmai în clipa când se prăbuşi podeaua vitrinei şi gazele lacrimogene năvăliră pe deschizătura formată. Învălmăşeala clienţilor, lucrările pompierilor, sosirea poliţiei – toate acestea se desfăşurară pe pânza albă.

— Domnule Chevalier, desigur că nu ştiţi cine e acest bătrân venerabil, care fără îndoială că n-a plătit ceasornicul preţios pe care l-a vârât în buzunar? întrebă Jonny Walker.

— Nu, nu ştiu cine e, răspunse bijutierul. Fireşte, însă că s-a trimis pretutindeni şi descrierea acestui ceasornic de valoare şi deosebit de celelalte.

— Vreţi să fiţi atât de bun şi să derulaţi filmul înapoi până la locul unde bărbatul vâră ceasul în buzunar? urmă Walker. Aşa… dacă mă gândesc la omul ăsta fără barbă… vă rog, mai învârtiţi niţel… de ajuns… aşa, acum încă puţin… da, da, mişcarea asta cu braţul stâng… Hm, mai că aş spune că bătrânul ăsta nu e nimeni altul decât Pavel Rodzof… căci, trebuie să ştiţi că amicul nostru se pricepe de minune în arta travestitului… Domnule Chevalier, cât preţuia ceasornicul?

— O clipă, domnule Walker… sună telefonul… Alo! Da, aici François Chevalier… nu mai spune!… Aşteaptă un moment… domnul prefect e tocmai aici! La unul din cei mai cunoscuţi tăinuitori londonezi a fost arestat un individ care voia să vândă un ceasornic foarte preţios şi care, după descrierea făcută, pare să fie tocmai ceasornicul furat… Domnule prefect, poftiţi la telefon, vă rog!

Meline duse receptorul la ureche şi auzi glasul cunoscut al subalternului său, comisarul Lejeune.

— Da, aici Meline… Ce-i cu chestia asta?… Vi s-a telefonat din Londra? Ceasornicul are pe capac monograma S.H., încrustată în rubine, iar cadranul e înconjurat de un cerc de briliante mici?… Individul nu pare să fie hoţul?… Bine, peste jumătate de ceas sunt la prefectură.

— Ţinând seama de descrierea făcută, nu mai încape îndoială că ceasornicul descoperit la Londra e tocmai cel furat, zise bijutierul, adresându-se prefectului de poliţie, după ce acesta puse iarăşi receptorul în furcă.

— Asta cred şi eu, domnule Chevalier. Însă sunt curios, să aflu amănunte… Domnule Walker, ce părere ai dumneata despre cele aflate?

— Bănuiesc că aveţi dreptate şi tocmai de aceea m-am hotărât să plec numaidecât la Londra. Stau la gânduri, însă, dacă să mă folosesc de avion sau de vapor.

— Vă pun la dispoziţie avionul meu, domnule Walker! interveni directorul societăţii de asigurare. E un aparat foarte bun, astfel că puteţi fi fără grijă.

— Bine, primesc! Înainte de plecare, însă v-aş ruga să trimiteţi pe cineva la prietenii mei cu o scrisoare, căci dispariţia mea neaşteptată i-ar putea îngrijora.

— Cu multă plăcere. Când socotiţi să vă înapoiaţi, domnule Walker?

— Asta n-aş putea să vă spun nici eu. Tare mi-e teamă, însă, că drumul meu va duce mai departe… Ei drace, eram cât p-aci să uit istoricul perlei! Nu vreţi să mi-l încredinţaţi, domnule Chevalier?

— Ba da. Însă numai dacă îmi făgăduiţi să mi-l aduceţi înapoi odată cu perla.

— Da. Vă făgăduiesc să vi le înapoiez sau… să nu mă mai întorc niciodată!

— Şi ai s-o aduci înapoi şi pe fiica mea, domnule Walker?

— Fiica dumneavoastră? Dar ce s-a întâmplat cu Grace? interveni şi prefectul.

— Îmi pusesem în gând să nu mai pomenesc nimic despre chestia asta neplăcută. Totuşi, socot că e în interesul nostru să vă destăinui că fiica mea a pornit, insoţită de un tânăr englez, anume Reginald

Lincoln…

— Reginald Lincoln? exclamă detectivul, surprins.

— Da, îl cunoaşteţi?

— Fireşte, e fiul bancherului Lincoln din Londra… Ei, încotro a pornit, domnule Chevalier?

— În urmărirea unui om, pe care îl bănuieşte a fi hoţul perlei. Vă închipuiţi, cred, îngrijorarea mea şi a soţiei mele, la gândul că tânăra fată va avea de înfruntat cine ştie ce primejdii…

— Din acest punct de vedere puteţi fi liniştit, domnule Chevalier. Am avut prilejul să-l cunosc mai de aproape pe Reginald Lincoln şi vă încredinţez că fiica dumneavoastră, e la adăpost, atâta vreme cât se află alături de el… Dar nu cumva ştiţi încotro s-au îndreptat tinerii?

— Ştiu, doar, că au plecat ieri din Paris cu avionul… cel puţin aşa reiese din scrisoarea lăsată de fiica mea.

Jonny Walker rămase pe gânduri. Nataşa Verodin, Grace Chevalier, Reginald Lincoln şi… cei doi fraţi Rodzof, duşmanii săi de moarte, iată cinci persoane, care păreau să fie în legătură cu perla furată. Da, trebuia neapărat să dea de urma hoţilor, chiar de ar fi fost nevoit să-i caute pe toată suprafaţa pământului!

285. Istoricul perlei

După ce ticlui scrisoarea adresată contesei, în care arăta că pornise pe o urmă nouă, Jonny Walker se urcă în avionul pus la dispoziţie de directorul societăţii de asigurare şi, peste câteva minute, uriaşa pasăre metalică, îşi luă zborul spre Londra.

În timpul drumului îşi pusese în gând să cerceteze manuscrisul care cuprindea istoricul perlei, şi pe care îl primise de la bijutierul Chevalier înainte de plecare.

Manuscrisul acesta se alcătuia din mai multe foi, din care unele, îngălbenite de vreme, trebuiau cercetate cu mare băgare de seamă, căci altminteri se puteau fărâmiţa, atât erau de vechi. Încolo, se zăreau însemnări făcute pe marginile paginilor, care erau acoperite cu fel de fel de scrieri, în diferite limbi: engleză, franceză, olandeză, rusă.

Iată ce cuprindea manuscrisul:

„O zi caldă, de vară, în insula Java. Valurile mării se rostogolesc spre ţărmul acoperit de scoici ce strălucesc ca argintul.

Băştinaşul Sama păşeşte gânditor de-a lungul ţărmului. Deunăzi, a trecut şi el în creştinism, împlinind astfel dorinţa tatălui Madiei, pe care misionarul olandez l-a botezat împreună cu întreaga lui familie. Acum, însă, hrăpăreţul bătrân a pus altă condiţie viitorului său ginere: el vrea o sută de guldeni olandezi, ca să-i dea mâna fiicei sale.

O sută de guldeni! Asta înseamnă o adevărată avere, pentru un biet

javanez care, în afară de coliba lui, n-are decât o luntre şi uneltele ce-i slujesc la pescuitul perlelor.

Zadarnic se închină Sama, de opt zile, Dumnezeului Creştinilor. Şi Madia face acelaşi lucru, în taină – asta o ştie el prea bine. Totuşi, până acum nu s-a întâmplat minunea atât de mult dorită. Înainte cu o zi, în timp ce Sama îngenunchease la ţărmul mării şi rostea cu evlavie rugăciunile învăţate de la misionarul olandez, o maimuţă răutăcioasă îl izbise în umăr cu o nucă de cocos, ceea ce l-a silit să renunţe pentru ziua asta la pescuitul perlelor, căci abia mai poate mişca braţul drept.

A doua zi dimineaţă, însă, luntrea lui Sama se îndreaptă spre locul cunoscut. Tânărul se scufundă în apa mării, până la o adâncime de zece metri şi smulge, cu un fel de greblă cât mai multe scoici.

Sama rămâne întotdeauna sub apă două minute – şi asta datorită obişnuinţei şi puterii sale de voinţă.

După ce s-a scufundat de opt ori, a adunat o grămadă de scoici în luntrea lui.

Acum, se mai scufundă odată – e ultima oară, căci trebuie să se înapoieze la ţărm.

Ca un ţipar alunecă Suna prin apa calda, în timp ce ochii-i mari deschişi sunt aţintiţi înainte, în căutarea prăzii. Apoi, începe să smulgă cu înfrigurare scoicile pe care le adună într-o oală veche, legată de luntre cu o funie trainică. În timp ce stă îngenuncheat pe fundul mării şi lucrează cu mâna dreaptă, se ţine cu stânga de o stâncă ascuţită, pentru ca să nu fie dus de curent la suprafaţa apei, înainte de vreme.

Deodată, o durere sfâşietoare în braţul drept îl sileşte să lase grebla din mână, trupul înnegrit de soare al javanezului alunecă întocmai ca o săgeată lumina zilei. În clipa următoare, Sama zace istovit în luntrea lui.

În cele din urmă îşi vine în fire, apucă lopata cu mâna stângă şi vâsleşte încetişor spre ţărm, unde o aşteaptă pe scumpa lui Madia.

Ei desfac scoicile cu degete tremurătoare. Prada pare destul de îmbelşugată.

Un strigăt al Madiei, adună în jurul lor câţiva băştinaşi care stăteau pe ţărm, fără nicio treabă. Tânăra fată a găsit o perlă… o perlă uriaşă, cu un diametru de aproape zece centimetri, care străluceşte de-ţi ia ochii.

Sama rămâne cu gura căscată şi priveşte minunea, fără să fie în stare să scoată o vorbă. Apoi ia de mână pe iubita sa şi începe să fugă din răsputeri spre coliba bătrânului Nego, tatăl Madiei.

— Nego, ia uită-te la perla asta! strigă tânărul, abia răsuflând.

O sclipire de lăcomie se iveşte în ochii bătrânului javanez.

— Perla face treizeci de guldeni, Sama! Mai rămâne să-mi dai încă şaptezeci şi Madia e a ta…

Tânărul, însă, nu se lasă înşelat, ci porneşte în goană spre coliba misionarului olandez, care se pricepe şi el la perle.

— Părinte Johannes, iată ce am găsit!

Coliba misionarului se umple cu javanezi, din care cei mai mulţi n-au trecut încă la religia creştină. Îngândurat, bătrânul olandez pune mâna pe umărul lui Sama. Acum are prilejul cel mai bun să câştige credincioşi noi pentru învăţătura Domnului Isus Hristos.

— Vezi, ce ţi-am spus eu, Sama? Dumnezeul nostru, Dumnezeul creştinilor, te va scoate din nevoie! Şi iată că aşa s-a şi întâmplat! El ţi-a îndrumat paşii spre locul unde se afla scoica. El ţi-a arătat calea spre bogăţie.

Şi părintele Johannes lucrase bine. În urma acestei minuni făcute de Dumnezeul creştinilor, mai mult de jumătate din locuitorii satului îmbrăţişară noua credinţă. De atunci, perla poartă numele de «Degetul lui Dumnezeu».

Un olandez, anume Van de Muhlen, plăti fericitului Sama o mie de guldeni în schimbul perlei.

Peste trei ani, aceasta fu cumpărată de Şahul Persiei, Nahir Eddin, care dădu pentru ea opt mii de lire sterline.

În anul 1879 perla se afla în stăpânirea maharadjahului Scbefbadri-Ivar din Iedina. După asasinarea acestuia, fiul său o vinde, pentru suma de douăzeci şi nonă mii de lire sterline, prinţului rus Komatşeff.

La izbucnirea revoluţiei din Rusia, prinţul izbuti cu mare trudă să treacă cu perla dincolo de graniţele ţării, şi să ajungă la Paris, unde «Degetul lui Dumnezeu» stârni vâlvă în rândurile bijutierilor şi colecţionarilor de pietre preţioase. În cele din urmă, fu încredinţată spre vânzare bijutierului François Chevalier."

Toate aceste vânzări şi cumpărări ale perlei, erau întărite cu ştampile-peceţi şi semnăturile persoanelor oficiale.

Într-un document deosebit, „Degetul lui Dumnezeu" era descris în amănunţime:

„Perla are un diametru de nouăzeci şi şapte de milimetri. E albă ca zăpada, însă sclipeşte foarte viu. La întuneric are proprietatea de a lumina în jurul ei, răspândind o lumină gălbuie, cu atât mai puternică, cu cât nestemata a fost ţinută mai multă vreme la razele soarelui. La lumina artificială perla are o strălucire roşiatică sau roz."

Avionul ateriză pe aerodromul din Londra, unde Walker era aşteptat de un vechi prieten al său. Inspectorul Jobbs de la Scotland Yard, care fusese trimis în întâmpinarea detectivului.

— Noroc, Tom! făcu acesta din urmă când dădu cu ochii de poliţist.

— Bine-ai venit, Jonny! răspunse inspectorul. Slavă Domnului că te văd iarăşi la noi.

— Nu te bucura, dragul meu, căci tare mi-e teamă că revederea

noastră va fi de scurtă durată!

— Nici n-ai apucat să calci bine pe pământul patriei şi te şi grăbeşti, hai?

— De, aşa-i meseria noastră, dragă Tom! La bătrâneţe voi avea tot timpul să mă odihnesc aici… Dar ia spune, cine te-a trimis încoace?

— Şeful! Cine vrei să mă fi trimis? A vorbit la telefon cu prefectul din Paris, care i-a comunicat că ai pornit cu avionul spre Londra, ca să cercetezi cum stă chestia cu ceasornicul furat.

Peste vreo jumătate de ceas, Walker se afla înaintea colonelului Shelly, şeful Scotland Yardului.

— Ce părere ai dumneata despre furtul preţioasei perle? întreabă acesta din urmă.

— Bănuiesc că fraţii Rodzof se ascund îndărătul acestei afaceri, domnule colonel, răspunse detectivul.

— Cei doi ruşi? Ei drace, cum de nu m-am gândit la asta? Fireşte, ăştia sunt doar specialişti în asemenea afaceri neobişnuite. Da, se poate foarte bine să nu te înşeli în presupunerea dumitale.

— Am chiar dovada că cei doi fraţi sunt hoţii perlei, urmă detectivul. Iată, cruciuliţa asta de argint am găsit-o la faţa locului.

— E a lor?

— Da. E talismanul lui Pavel Rodzof, cel mai îndrăzneţ dintre dânşii.

— Ei, să se mai plângă omul de noroc? Sau, cum spui dumneata: o simplă întâmplare preţuieşte uneori mai mult decât un an de cercetări.

— Domnule colonel, aş putea să văd şi eu ceasornicul confiscat?

— Fireşte, dragul meu! O clipă, te rog… Alo! Mr. Jobbs! Da… domnul Walker ar vrea să vadă ceasornicul cu rubine… Cum? Vii dumneata însuţi? Foarte bine. Da, poate să vină şi arestatul… În curând ţi se va împlini dorinţa, domnule Walker! urmă colonelul, adresându-se iarăşi detectivului, după ce puse receptorul în furcă.

Nu trecu mult şi inspectorul Jobbs îşi făcu apariţia în încăpere, însoţit de doi poliţişti, care aduceau un arestat destul de bine îmbrăcat.

— Iată şi ceasornicul, domnule colonel! zise inspectorul, înmânând şefului său preţiosul obiect.

La rândul lui, Shelly îl întinse detectivului, care îl cercetă cu luare-aminte..

— Nu mai încape nicio îndoială că o vorba de ceasornicul furat, domnule colonel! zise Walker în cele din urmă. Iată, pe capacul dinăuntru e gravat numele bijutierului şi localitatea unde se află magazinul său: François Chevalier, Paris… Ăsta e individul care a vrut să-l vândă? urmă el, arătând spre arestat, care stătea între cei doi poliţişti, ceva mai de-o parte.

— Da, ăsta e, răspunse Shelly.

— Îmi daţi voie să-i pun câteva întrebări?

— Mai încape vorbă?

— Ascultă-mă, după cum reiese din acte, numele dumitale e John Campbell, se adresă Walker arestatului.

— Da, domnule, încuviinţă acesta din urmă.

— Ai vrea să-mi descrii şi mie înfăţişarea aceluia care ţi-a încredinţat ceasornicul spre vânzare?

— Din păcate, nu îmi amintesc defel cum arăta la faţă.

— Nu-ţi aminteşti? Foarte bine!… Uite ce e, n-am venit aici ca să-mi pierd vremea! Aşadar, bagă bine de seamă! Dacă ţi-aş arăta câteva fotografii, ai putea să-mi spui care din ele înfăţişează pe cel căutat?

— Da, domnule!

Walker scoase din servietă câteva fotografii, pe care le împrăştie pe masă.

— Ei, ia spune, care din ăştia ţi-a încredinţat ceasornicul? se adresă el, din nou, lui John Campbell.

— Niciunul, domnule. Sunt sigur de asta! răspunse arestatul, cu hotărâre.

— Şi nici vreunul din ăştia doi?

— Nici.

— Dar fotografia asta?

— Cred…

— Ei, ce crezi?

— Cred că nici ăsta nu e!

— Bine, de ajuns, domnule Campbell… Nu mai am nevoie de arestat, se adresă Walker celor doi poliţişti. Ei, parcă voiai să mai spui ceva, domnule Campbell?

— Da, m-am săturat până în gât de interogatoriile astea chinuitoare, la care sunt supus mereu de ieri! Nu mai pot! Trebuie să-mi recapăt iarăşi liniştea!… Bătrânul ăsta mi-a încredinţat ceasornicul, murmură arestatul, arătând spre una din fotografii.

— Bine dragul meu, dar omul ăsta nu e bătrân defel! replică detectivul, zâmbind.

— Nu te supăra că mă amestec, domnule Walker, interveni colonelul care credea că la mijloc e o neînţelegere. Campbell vorbeşte despre fotografia asta, care înfăţişează un bătrân cu barba albă. Nu e aşa Mr. Campbell?

— Întocmai, domnule colonel.

— Credeţi cumva că eu vorbesc despre altă fotografie? urmă Jonny Walker. Am să vă dovedesc îndată că „bătrânul” ăsta n-are mai mult de treizeci şi cinci de ani.

— Cu neputinţă! exclamă Shelly, neîncrezător.

— Ia uitaţi-vă mai de aproape la el şi veţi băga de seamă că-i lipsesc cele două zbârcituri care pornesc de la nas şi sfârşesc la

colţurile gurii. Orice om bătrân are aceste două zbârcituri, dar individul nostru nu le are.

Colonelul Shelly şi inspectorul Jobbs se plecară deasupra portretului, în timp ce poliţiştii şi arestatul se apropiaseră şi ei de masă, cuprinşi de curiozitate.

— Hm, trebuie să-ţi dau dreptate, domnule Walker! murmură colonelul, după un răstimp. Dumneata ce spui, inspectare Jobbs?

— Sunt şi eu de aceeaşi părere, răspunse inspectorul.

— Cu toate astea, am să vă mai aduc o dovadă, domnii meii, urmă Jonny Walker.

Zicând acestea, scoase din servietă o bucată de hârtie pe care o puse deasupra fotografiei cu pricina. Hârtia, însă, era tăiată în aşa fel, încât acoperea cu totul pălăria şi barba individului, în timp cu faţa îi rămânea descoperită.

— Drace!

Această exclamaţie fu scoasă de arestat, care nu izbutise să-şi ascundă tulburarea.

— Da, ai dreptate, domnule Walker, zise colonelul. Omul care se vede acum pe fotografie n-are mai mult de treizeci şi cinci de ani… Inspectare Jobbs, cheamă, te rog, registratura şi spune inspectorului Flinch să-mi aducă numaidecât „Albumul special”.

După puţin timp, pe masa colonelului Shelly se afla „albumul special” în care se păstrau fotografiile celor mai vestiţi răufăcători de pe faţa pământului.

— Da. Da, aşa e. Domnule Walker, murmură şeful Scotland Yardului, după ce răsfoi albumul şi se opri la pagina unde erau lipite fotografiile celor doi fraţi Rodzof, care semănau însă atât de mult, încât nu puteau fi deosebite una de alta.

— Mă bucur că-mi daţi dreptate, domnule colonel… După cum vedeţi, „bătrânul” e unul din fraţii Rodzof.

— Dar vorba e: care dintre ei? se amestecă inspectorul Jobbs.

— Din păcate, asta nu se poate stabili decât ştiind ce înălţime avea gulerul său, răspunse Walker. Ia spune, domnule Campbell, nu e aşa că, după ce ţi-a încredinţat ceasornicul spre vânzare, individul a rămas în apropierea dumitale? După cum susţii, nu te cunoştea defel, aşa că ar fi cu neputinţă să-ţi fi dat un obiect atât de preţios, fără să te supravegheze ca să vadă ce faci cu el.

— Erau doi bărbaţi şi mă aşteptau în gangul de peste drum.

— Şi cum ai ajuns dumneata să primeşti această însărcinare?

— N-am de lucru, domnule, şi nădăjduiam să câştig şi eu ceva cu prilejul ăsta.

— Nu cumva ai prins ceva din convorbirea lor?

— Un lucru fără prea mare însemnătate. Cel spân l-a întrebat pe tovarăşul său dacă a îngrijit de bilete pentru vaporul „Bulling”, iar

bărbosul i-a arătat biletele.

— Domnule colonel, nu cumva s-ar putea stabili încotro pleacă vasul „Bulling”? urmă detectivul adresându-se şefului Scotland Yardului.

— Inspectare, dă-mi, te rog, registrul în care sunt trecute cursele vapoarelor, zise colonelul, adresându-se, la rândul său, inspectorului Jobbs.

— Numaidecât, domnule colonel!… „Bulling” face cursa spre New-York.

— Şi nu mi-ai putea spune când pleacă vasul? urmă Walker.

— O clipă, te rog, da, iată-l aici… „Buhing” a părăsit portul ieri după-amiază la ora şase.

— Păcat, mare păcat! Ar fi fost, doar, atât de simplu să punem mâna pe individ, înainte de a apuca s-o şteargă din Anglia! Când pleacă vaporul următor spre New-York!

— Astăzi, la ora unu şi treizeci… Vasul „King Edward”.

— Drace, asta înseamnă că ticălosul mi-a luat-o înainte cu optsprezece ore! Cât e ceasul acum?… Douăsprezece?… Bine, plec cu vaporul „King Edward”.

286. În ghearele Satanei

Tot chibzuind ce să facă, Nataşa se hotărî să înnopteze într-un hotel din Berlin, unde să se gândească în linişte la situaţia ei. Din fericire, îi rămăseseră ceva bani, cu care putea să trăiască vreo câteva săptămâni.

Averea ei era alcătuită din câteva sute de franci francezi, care aveau însă mare preţ pe vremurile acelea, căci marca germană începuse să scadă şi lumea nu mai avea încredere în bancnotele nemţeşti.

Înainte de toate, tânăra prinţesă intră într-un restaurant, unde ceru să i se aducă de mâncare. După ce se mai întări puţin, ieşi în stradă şi se lăsă dusă de valurile mulţimii.

Însufleţirea ce domnea în jurul ei, stârni uimirea Nataşei, căreia până acum, nu-i fusese dat să vadă atâta agitaţie. Ce-i drept, ieşise uneori noaptea în oraş, împreună cu doctorul Barickin, însă pe atunci mintea îi era întunecată, astfel că nu-şi dăduse seama de cele ce se petreceau în jurul ei.

O reclamă luminoasă vestea trecătorilor că într-o stradă lăturalnică se afla o pensiune, în care se puteau închiria camere cu ziua sau cu luna.

Cu inima strânsă de teamă, Nataşa se îndreptă într-acolo. Tocmai când voia să apese pe butonul soneriei, uşa se deschise şi o femeie foarte frumoasă părăsi clădirea însoţită de un bărbat. Trecând pe lângă

dânsa, necunoscuta îi aruncă o privire nu tocmai prietenoasă şi văzând că însoţitorul ei rămâne locului, privind ca vrăjit spre Nataşa, îl apucă repede de braţ şi-l trase după ea, coborând treptele în grabă.

Din fericire, prinţesa nu înţelese cuvintele murdare, rostite într-un dialect greu, pe care frumoasa femeie le adresă tovarăşului ei.

După ce sună, uşa se deschise iarăşi şi o femeie cu părul zburlit, dar îmbrăcată într-o rochie elegantă, de mătase, se ivi în prag, aţintind o privire cercetătoare asupra Nataşei, care spuse că dorea să rămână o noapte la pensiune.

— Cu plăcere! răspunse femeia, înclinându-se. Poftiţi înăuntru domnişoară!

Nataşa păşi într-un coridor slab luminat, de-a lungul căruia se vedeau mai multe uşi. După câteva clipe, femeia se opri înaintea uneia din ele şi o deschise, lăsând să se vadă o încăpere nu tocmai mare, cu câteva fotolii de mătase, o masă rotundă şi un pat de alamă, deasupra căruia se afla un baldachin albastru.

— Dar nu e prea scumpă? întrebă Nataşa, nehotărâtă. Vedeţi că mijloacele mele sunt foarte modeste, astfel că trebuie să locuiesc într-o cameră cât mai ieftină…

— Lasă, domnişoară, la mine nimic nu o prea scump, răspunse femeia cu blândeţe. Şi, afară de asta, o fată atât de încântătoare cum eşti dumneata, ar putea locui în cea mai frumoasă odaie.

Din păcate, sărmana prinţesă nu pricepu tâlcul acestor vorbe, căci altminteri ar fi luat-o la fugă, îngrozită. Rămase deci în încăpere, îşi scoase cele câteva lucruşoare din valiză, apoi se culcă şi adormi numaidecât.

În toiul nopţii un râs zglobiu o trezi din somn. Nataşa trase cu urechea, inima în zvâcnea puternic.

În cele din urmă, se linişti, însă, spunându-şi că toată spaima ei era neîndreptăţită.

Abia aţipi din nou, când auzi iarăşi zgomote. De astă dată, însă, se certau două persoane, un bărbat şi o femeie.

Prinţesa abia cuteza să răsufle. Era oare cu putinţă ca o femeie să rostească asemenea cuvinte? Şi apoi, ce spunea tovarăşul ei!

A doua zi dimineaţă, după ce tânăra se îmbrăcase, proprietara pensiunii îşi făcu apariţia în prag, aducând dejunul. Înainte de a părăsi încăperea, proprietara rămase câtva timp nemişcată, cu privirile aţintite asupra frumoasei sale chiriaşe, apoi un zâmbet diabolic se ivi pe buzele ei.

După-amiază, Nataşa se duse în oraş pentru a-şi face câteva cumpărături. Când se înapoie acasă „doamna” cu care se întâlnise în ajun îi ieşi iarăşi înainte. De astă dată, însă, era însoţită de alt bărbat.

Prinţesa trecu pe lângă ei, fără să-i ia în seamă. Auzind însă glasul femeii, recunoscu îngrozită că era acelaşi glas pe care îl auzise

dimineaţa, în odaia de alături.

Era oare cu putinţă? Nu cumva se înşela? O femeie atât de elegantă putea rosti asemenea vorbe?

Trecură cinci zile fără ca prinţesa să fi ajuns la o hotărâre. În vremea asta spusese de două ori proprietăresei că ar vrea să achite socoteala, însă aceasta se împotrivise.

— Lasă, domnişoară, mai e vreme! îi răspunse doamna Bendler, cum se numea patroana.

În acea zi, prinţesa găsi pe masă nota de plată. Abia aruncase, însă, o privire asupra ei, că se simţi străbătută de fiori. Ce însemnau, oare, aceste preţuri enorme? Făcându-şi socoteala, îşi dădu seama că dacă achita nota nu-i mai rămâneau decât vreo câţiva franci.

Sărmana Nataşa! Habar n-avea că o aşteaptă o surpriză şi mai neplăcută!

Averea ei, cele câteva sute de franci, le pusese într-un plic, pe care îl ascunsese în valiză. Vrând să-şi scoată banii, deschise valiza şi începu să caute plicul, zadarnic însă, căci acesta dispăruse de acolo.

— Sfinte Dumnezeule, e cu putinţă, oare? murmură ea, deznădăjduită. Doar ieri am avut plicul în mână, când am scos cei cinci franci!

Începu să scotocească prin încăpere, închipuindu-şi că pusese plicul în alt loc. Dar şi de astă dată străduinţele ei rămaseră fără folos – plicul nu era nicăieri.

Deodată, cineva bătu în uşă, apoi doamna Bendler se ivi în prag, zâmbind cu bunăvoinţă, ca întotdeauna.

— Ai găsit socoteala, domnişoară? întrebă ea.

— Da, am găsit-o răspunse Nataşa, făcând feţe-feţe. Banii am să vi-i dau puţin mai târziu, adaugă ea, nădăjduind mereu că va găsi preţiosul plic.

— Nu-i nimic, n-are nicio însemnătate dacă plăteşti cu o zi mai devreme sau mai târziu, încuviinţă proprietăreasa.

— Tocmai asta îmi spuneam şi eu… Însă, uite ce e, doamnă Bendler… aş vrea să mă mut, căci nu pot plăti o chirie atât de mare. V-am spus doar de la început, că mijloacele mele sunt foarte restrânse…

— Aşa? Găseşti că chiria e mare? făcu proprietăreasa, dând din cap.

Mai mormăi câteva vorbe, pe care Nataşa nu le înţelese, apoi părăsi încăperea, trântind uşa după ea.

Şi iarăşi începu căutarea înfrigurată. Sărmana prinţesă întoarse totul cu josul în sus. Pună ce, în cele din urmă, neştiind nici ea unde să mai scotocească, se prăbuşi într-un scaun, sleită de puteri. Lacrimi fierbinţi prinseră să-i curgă din ochi.

După câtăva vreme proprietăreasa se ivi iarăşi.

— Ce înseamnă asta? Plângi? se răsti ea, cu mâinile în şolduri. Aha, pe semne că Făt-Frumosul ţi-a scris că nu mai vine la dumneata!

Nataşa o privi cu ochii înroşiţi de plâns.

— Doamnă Bendler… trebuie să fi pătruns cineva aici, fără ştirea noastră… am fost prădată…

— Nimeni n-a pătruns în odaie fără ştirea mea, răspunse proprietăreasa cu atâta hotărâre, încât prinţesa nu se încumetă s-o contrazică. Şi ce ţi s-a furat, mă rog? urmă ea cu asprime.

— Banii mei.

Un hohot de râs batjocoritor răsună în încăpere.

— Banii dumitale, ai? Lasă că înţeleg eu! N-ai avut niciun gologan, totul a fost o înşelăciune… Vezi, însă, că eu nu mă las trasă pe sfoară atât de uşor!

Zicând acestea, ridică pumnul ameninţător, şi se apropie de sărmana prinţesă, care începu iarăşi să plângă, repetând, printre sughiţuri, că avusese banii în valiză şi că cineva îi furase de acolo. Toate jurămintele însă, nu-i folosiră la nimic – proprietăreasa rămase neînduplecată…

În cele din urmă, părăsi încăperea, însă se opri îndărătul uşii, şi un zâmbet plin de răutate încolţi pe buzele ei.

— Pe asta ştiu că am dus-o!… murmură ea. Dacă ar bănui că eu i-am şterpelii gologanii! Dar toanta asta n-are nici cea mai mică bănuială! Şi nici la poliţie n-o să se ducă – sunt sigură de asta! Aş putea să pun rămăşag pe orice că e una din alea care nu se încumetă să dea ochii cu poliţia!

În acest timp, prinţesa se gândea cu groază la ceea ce o aştepta. Fără îndoială că proprietăreasa avea să dea de ştire poliţiei, iar ea, Nataşa, avea să fie arestată şi dusă înaintea judecătorului…

Nu, nu, numai asta nu! Mai bine moartea!

Nenorocita rămase singură trei ceasuri, frământată de fel de fel de gânduri. La un moment dat, se hotărî să fugă, dar renunţă la acest plan, zicându-şi că doamna Bendler trebuie să fie prin apropiere, urmărindu-i toate mişcările. După aceea se gândi să lase lucrurile amanet, dar fără îndoială că proprietăreasa avea să respingă această propunere, căci cele câteva rochii şi rufăria ei preţuiau o nimica toată.

Deodată, Nataşa auzi cheia învârtindu-se în broască. Abia acum îşi dădu seama că neînduplecata femeie o încuiase în odaie, astfel că o fugă ar fi fost cu neputinţă.

— Ei, tot nu ţi-ai găsit banii? întrebă proprietăreasa, intrând în cameră.

Prinţesa clătină capul, în semn de negare.

— Fireşte, îmi închipuiam eu asta! urmă cealaltă. Cu mine, însă, nu-ţi merge, draga mea, fiindcă eu sunt vulpe bătrână şi am trecut prin multe în lumea asta! Mai bine mărturiseşte că ai vrut să mă tragi

pe sfoară, căci atunci o scoatem mai uşor la capăt!

În deznădejdea ei, Nataşa era cât p-aci să spună că minţise, că n-avusese niciun ban la ea – dar îşi luă seama la vreme. Nu, orice avea să se întâmple, nu putea să facă o asemenea afirmaţie!

Câtva timp, domni tăcere în odaie.

— Ascultă-mă, mi-e milă de dumneata şi n-aş vrea să te dau pe mâna poliţiei, căci eşti prea tânără, zise, în cele din urmă, răutăcioasa femeie. De aceea, îţi propun să-mi munceşti pentru banii pe care mi-i datorezi…

Nataşa ridică privirile şi o rază de nădejde încolţi în sufletul ei.

— Sunt gata să-ţi primesc propunerea, doamnă Bendler! răspunse ea, ştergându-şi lacrimile. Cu toate astea, te rog să mă crezi că n-am vrut să te înşel… pot să jur că am avut banii!

— Ia lasă prostiile! se răsti proprietăreasa. Îţi atrag atenţia, pentru ultima oară, că aici nu sunt hoţi! Te afli într-o casă cinstită!

Fireşte că biata prinţesă nici nu bănuia, măcar, că proprietăreasa acestei „casa cinstite” fusese condamnată la doi ani închisoare pentru furt şi că, din această pricină, nu s-ar fi încumetat să se plângă poliţiei împotriva chiriaşei sale. De altminteri, prea stimata doamnă Bendler mai petrecuse şi un an în casa de corecţie, fiind învinuită că ademenise câteva minore, pe care le vânduse unui proxenet.

Aşadar, cele două femei căzură la învoială: Nataşa avea să rămână în camera ei – cel puţin, deocamdată – iar în schimb trebuia să ajute proprietăresei la deretecatul odăilor.

În zilele următoare, prinţesa băgă de seamă că avea foarte puţin de lucru şi în acelaşi timp făcu câteva constatări ciudate. În fiecare dimineaţă, doamna Bendler servea ea însăşi cafeaua chiriaşelor sale, şi foarte rar se întâmpla ca vreuna din ele să vâre capul pe uşa bucătăriei. Nataşei, însă, îi era interzis cu străşnicie să servească dejunul „doamnelor”.

După amiază, proprietăreasa şi noua ei slujnică ieşeau în oraş „după cumpărături”. Întotdeauna, însă, se înapoiau acasă fără să fi cumpărat ceva, căci toată vremea şi-o petreceau în localuri.

Biata prinţesă se simţea uneori foarte stingherită – mai ales atunci când bărbaţii se aşezau la masa lor şi începeau să vorbească pe şoptite cu doamna Bendler.

Într-una din zile, proprietăreasa îi prezentă un domn elegant, cu monoclu, a cărui faţă era, însă, brăzdată de zbârcituri. Deşi avea de-a face cu un baron veritabil, care nu-şi mai dezlipea privirile de la dânsa, Nataşa nici nu-l luă în seamă şi rămase tăcută tot timpul cât fură împreună.

— Eşti o dobitoacă! mormăi doamna Bendler, pe drum, după ce se despărţiseră de baron şi hotărâseră o nouă întâlnire pentru a doua zi.

Nataşa nu răspunse, dar un gând grozav îi trecu prin minte în acea

clipă. Da, se repeta ticăloşia din Paris, cu singura deosebire că o femeie luase locul doctorului Barickin.

Aşadar, se hotărî să fie cu ochii în patru. Şi, chiar în aceeaşi noapte avea să capete dovada că temerile ei erau îndreptăţite.

În urma stăruinţelor doamnei Bendler, prinţesa bău cu ea o jumătate sticlă de vin vechi, apoi se duse la culcare în odaia ei. Abia aţipise, când auzi o bătaie uşoară în uşă. Bănuind că proprietăreasa vrea să-i spună ceva, Nataşa coborî din pat, se îndreptă spre uşă şi trase zăvorul. În clipa următoare, se simţi încleştată de două braţe vânjoase. Nenorocita femeie rămase înlemnită de spaimă.

În cele din urmă, însă, un ţipăt sfâşietor izbucni din pieptul ei… o luptă se încinse pe întuneric, în timp ce strigătele ei de ajutor răsunau în încăpere. La un moment dat, o uşă se deschise şi doamna Bendler îşi făcu apariţia, în cămaşa de noapte.

— Pentru numele lui Dumnezeu, ce se petrece aici? Ce ţipi aşa, de parcă ai fi trasă în ţeapă?

— Ajutor! Ajutor! continuă să strige Nataşa, în groaza ei de moarte.

— Lăsaţi-o în pace! şopti proprietăreasa. Hai, repede… altminteri trezeşte toată casa.

Nataşa simţi că cele două braţe se desprind din jurul trupului ei. În clipa următoare, o făptură întunecată părăsi încăperea. Biata prinţesă se năpusti la uşă, o împinse şi trase zăvorul. Apoi se aşeză pe marginea patului şi începu să plângă.

— Ah, scumpul meu Boris, de ce nu pot fi alături de tine! se tângui ea. De ce trebuie să fiu fără ocrotire?

De partea cealaltă a uşii, proxeneta ridică pumnul ameninţător spre camera chiriaşei sale, apoi luă de mână pe bărbatul care se afla lângă dânsa şi a cărui îmbrăcăminte era în neorânduială.

— Încercarea noastră a dat greş! mormăi baronul, căci el era, intrând în odaia doamnei Bendler. Ar fi trebuit să-i dai mai mult de băut… Mititica s-a apărat ca o nebună, dar asta n-a făcut decât să-mi aţâţe patima.

— Aveţi dreptate, domnule baron! încuviinţă proxeneta. Un călăreţ bun ştie să îmblânzească şi armăsarul cel mai focos… Lăsaţi pe mine, ştiu eu ce am de făcut!

Cei doi goliră o sticlă de vin, şi în vremea asta puseră la cale o nouă ticăloşie.

— Lucrul de căpetenie e că nu m-a recunoscut, zise baronul, ridicându-se, după ce acoperise cu pudră zgârieturile pe care le avea pe faţă.

Proxeneta îl bătu, prietenoasă, pe umăr. Cei doi ticăloşi căzuseră la învoială.

Sărmană Nataşa, ce chinuri ţi-a mai hărăzit, oare, soarta? Ce

dezamăgiri te mai aşteaptă în cale?

287. Întrevederea cu Ilino.

Nu mică fu mirarea lui Ilino, când Urez şi Iesta Ulkitzki se iviră înaintea sa.

Preşedintele Comitetului Central sosise la Moscova înainte cu o zi. Brazde adânci se săpaseră pe fruntea lui. În urma unei consfătuiri cu comisarii poporului, se văzuse nevoit să îngăduie terorii roşii să-şi urmeze opera ei de distrugere.

Deşi se ştia că acesta era mijlocul cel mai primejdios, care împingea tot mai mult statul spre prăpastie, conducătorii Rusiei trebuiau să dezlănţuie mai departe prigoana împotriva duşmanilor lor. Căci n-aveau altă cale, pentru a ieşi din încurcătură. Ce-i drept, o bună parte din tezaurul imperial fusese vândut în străinătate, dar ce însemnau colo câteva zeci de milioane pentru o ţară care ocupa jumătate din Europa? Suma rezultată din vânzarea giuvaierurilor Ţarilor se irosi în câteva zile şi lipsa de bani începu să se resimtă iarăşi ca şi mai înainte.

Gândurile tuturor se îndreptară din nou spre lăzile cu aur, de care statul fusese deposedat. Oratorii ţinură cuvântări înflăcărate împotriva lui Boris Verodin, prinţului Potcikev şi Soniei Petrovici, care erau bănuiţi că ştiu unde se află comoara.

Într-una din zile conducătorii statului ţinură iarăşi o consfătuire.

— Tocmai acum mi s-a vestit din Petrograd că Boris Verodin a căzut în mâinile noastre, începu unul din comisari. Bănuielile împotriva lui par să fie foarte întemeiate, căci s-a stabilit că fostul nostru tovarăş dispune de un credit în valoare de o sută de mii de lire sterline la una din cele mai cunoscute bănci londoneze.

— Auziţii Auziţi! strigară membrii guvernului.

Şi unul din ei adăugă:

— Dacă omul acesta şi-a însuşit comoara tocmai acum, când statul are mai multă nevoie de dânsa, atunci socot că avem şi noi dreptul să ne folosim de cele mai drastice mijloace spre al sili să facă mărturisiri.

— Ce vrei să spui cu asta, tovarăşe? întrebă cel care luase cuvântul la început.

Comisarul poporului pentru justiţie plecă privirile o clipă, apoi răspunse:

— Trebuie să-i smulgem taina comorii…

— Cu alte cuvinte, vrei să-l supui la tortură?

Şi, deoarece nu se auzi niciun răspuns, această tăcere putea fi luată drept afirmare.

— Nu, n-avem dreptul să facem asta! reluă cel dintâi cu însufleţire. De ce am luptat împotriva fostului regim? De ce am urât atâta

mijloacele folosite în timpul domniei Ţarului? Pentru că erau neomeneşti, pentru că un stat civilizat poate renunţa la ele. Şi acum vreţi să le întrebuinţăm şi noi? Nu vă daţi seama că în acest chip vom înmulţi numărul duşmanilor noştri? Nu vă daţi seama că omenirea va avea cea mai bună dovadă că tot ce se pune în spinarea noastră e adevărat? Nu, tovarăşi, nu putem recurge la asemenea mijloace. Eu, cel puţin, mă împotrivesc cu hotărâre…

Comisarul poporului pentru justiţie făcu o mutră posomorâtă, dar nu răspunse nici de astă dată.

— De altminteri, peste câteva zile vom afla ce declaraţii a făcut Boris Verodin, adăugă celălalt, încheind astfel discuţia cu privire la această chestiune.

După ce strânse mâna celor doi prieteni, Ilino privi cu luare-aminte spre Irina, care se îmbujoră ia chip.

— Cine e fata asta? întrebă el, adresându-se lui Urez.

— Irina Verodin, sora vitregă a lui Boris Verodin, răspunse agitatorul.

— Aha, îmi aduc aminte… N-a fost ea tânăra care a dispărut fără urmă?

Urez clătină capul în semn de încuviinţare, însă rămase tăcut, căci nu voia să zgândărească rana Irinei, vorbind despre suferinţele pe care sărmana fată le îndurase în fortăreaţa Petru şi Pavel.

— Şi ce vă aduce la mine, dragii mei? urmă preşedintele Comitetului Central.

— S-a întâmplat o minune, tovarăşe Ilino, răspunse Iesta Ulkitzki. Lăzile cu aur au fost, în sfârşit, găsite…

— Ce face? Îţi arde de glumă, tovarăşe Ulkitzki? exclamă preşedintele, încleştând umerii tânărului şi zgâlţâindu-l cu putere. Hai, vorbeşte! E cu putinţă oare?

— Da, e cu putinţă, încuviinţă Iesta, arătând spre însoţitoarea lor. Această fată poseda cheia, care va duce la dezlegarea misterului… Hai, Irina, spune tot ce ştii…

Tânăra îşi învinse sfiala şi povesti cu tot mai multă însufleţire faptele care se petrecuseră de la fuga ei din Rusia: aterizarea forţată în Polonia, ticăloşia pilotului, apariţia prinţului Potcikev şi duşmănia lor din pricina ei. Zugrăvi apoi lupta din pădure şi uciderea celor doi bărbaţi, ale căror cadavre mai zăceau încă pe locul unde îşi găsiseră moartea.

Ilino clătină capul în semn de încuviinţare, căci auzise şi el că într-un tufiş din pădurea de lângă Cronstadt se descoperiseră două cadavre intrate în putrefacţie.

— Aşadar, era vorba de bătrânul cărbunar şi fiul său? întrebă el.

— Da.

Şi, tânăra îşi continuă povestirea, fără să ascundă nimic. Astfel istorisi întâlnirea ei cu Sonia Petrovici şi destăinuirea făcută de aceasta cu privire la locul unde era ascunsă comoara.

În cele din urmă, spre a dovedi temeinicia spuselor ei, scoase la iveală mărturisirea scrisă a Soniei, pe care o cususe într-o cută a rochiei.

Ilino o citi cu mare luare-aminte. Abia acum căpăta el încredinţarea că atât Boris Verodin cât şi prinţul Potcikev şi Sonia Petrovici nu se atinseseră de comoară. Singurii vinovaţi erau cărbunarul, fiul său şi logodnica acestuia din urmă.

— Ce s-o fi ales de Sonia Petrovici? întrebă, după un răstimp, preşedintele Comitetului Central.

— Tare mi-e teamă că o dramă înfiorătoare s-a petrecut pe bordul avionului răspunse Irina, cu glas tremurător. De altminteri, Sonia Petrovici a şi făcut unele aluzii…

— Îmi pare rău de această femeie! reluă Ilino. Dacă ar fi ştiut să se înfrâneze, ar fi ajuns la loc de cinste. Din păcate, însă, firea ei pătimaşă a îndemnat-o să se folosească de căi lăturalnice spre a cuceri dragostea lui Boris Verodin. Nu şi-a ajuns ţinta, dar trebuie să suporte urmările faptelor ei… Iar prinţul Potcikev? Ilino clătină capul, cu înţeles. A fost un ticălos, care s-a bucurat de favoarea Ţarului. Bănuiesc, însă, că Sonia nu-l va lăsa să-i scape din mână şi dacă într-o bună zi voi afla că au fost găsite pe undeva cadavrele a doi oameni – un bărbat şi o femeie – aş putea pune rămăşag că e vorba de Sonia Petrovici şi duşmanul ei de moarte, prinţul Potcikev. Acum, însă, trebuie neapărat să pornim spre Petrograd, unde mă voi pune în legătură cu conducătorii Cekei, spre a lua măsurile pentru ridicarea comorii. Cel mai bun lucru ar fi să nu pomenim încă nimic despre cele aflate. După ce vom ajunge la Petrograd, vom lua cu noi o sută de oameni, apoi vom porni cu toţii spre locul unde se află lăzile cu aur…

Cei doi bărbaţi clătinară capul în semn de aprobare.

— Fireşte că Boris Verodin ne va însoţi! adăugă Ilino.

— Boris Verodin? exclamară Urez, Iesta şi Irina, în acelaşi timp.

— Da, Boris Verodin, repetă preşedintele Comitetului Central. Cum, nu ştiţi că tovarăşul nostru se află la Petrograd? întrebă el, mirat.

— Boris… la Petrograd! murmură Irina şi lacrimi de bucurie se iviră în ochii ei.

Iesta Ulkitzki simţi în inimă o durere ascuţită, căci îşi dădea prea bine seama că tânăra fată mai ţinea la chipeşul tânăr şi nu se gândea decât la el. Cu toate astea, îşi învinse repede tulburarea. Da, trebuia să renunţe la dragostea Irinei!

— Boris Verodin, care se afla pe Riviera, a fost prins de agenţii Cekei şi dus pe bordul unui vas rusesc, urmă Ilino. Ceka e foarte

dibace şi ştie să-şi facă datoria, oriunde s-ar afla aceia pe care îi urmăreşte.

— Cu alte cuvinte, Boris e întemniţat? întrebă Urez, cu glas tremurător.

— Da, însă nu numai atât: bănuiesc că n-o duce tocmai bine, căci Ceka şi-a pus în când să-l silească la mărturisiri.

Agitatorul aţinti o privire speriată asupra lui Ilino, căci ştia prea bine ce voia să spună acesta.

— Trebuie să ne grăbim, tovarăşe, zise el, cu însufleţire. Altminteri, cine ştie ce s-ar mai putea întâmpla…

Chiar în aceeaşi zi, plecară cu toţii spre Petrograd, unde Ilino cercetă în ce temniţă fusese închis Boris Verodin.

După puţin timp, preşedintele Comitetului Central se afla înaintea judecătorului de instrucţie, care făcu o mutră posomorâtă, când vizitatorul îşi exprimă dorinţa de a vorbi cu arestatul.

— Asta nu se poate! răspunse Selzikovia, după o scurta şovăială.

— De ce? replică Ilino.

— Pentru că… arestatul e bolnav.

— Bolnav? Cu atât mai mult trebuie să-l văd… Ştii, au fost găsite lăzile cu aur… Boris Verodin e nevinovat, căci nu ştia nimic despre ascunzătoarea lor… Da, e un erou… un erou al cărui nume va rămâne scris cu litere de aur în istoria statului nostru!

Judele Selzikovia se făcu galben ca ceara şi un blestem scăpă de pe buzele sale.

— Spune, tovarăşe… ce s-a întâmplat? zise Ilino, cu glas ameninţător, apropiindu-se de el. Spune-mi, ce-i cu Boris Verodin?

— Urmează-mă, tovarăşe Ilino! murmură judele-instructor, ridicându-se anevoie de pe scaun.

288. O crimă în largul mării

„King Edward” era un vas care făcea cinste numelui său – din acest punct de vedere toţi călătorii erau de acord. Maşinile sale uriaşe lucrau fără întrerupere, aducându-l tot mai aproape de ţinta lui: New-Yorkul.

Două din cele cinci zile – cât ţinea drumul – se şi scurseseră, fără nicio întâmplare mai deosebită…

Seara, căpitanul vasului, Jonny Walker şi încă vreo câţiva călători petrecuseră câteva ceasuri la un pahar de bere, în elegantul restaurant de pe bordul vaporului. După ce tovarăşii săi se duseră la culcare, detectivul ieşi pe punte, căci nu se simţea obosit şi voia să ia niţel aer.

Spre mirarea lui Walker constată că vântul bătea destul de tare, astfel că fu nespus de mulţumit când un marinar se oferi să-i aducă din cabină paltonul. Puntea era luminată doar de câteva becuri, catargele

aruncau umbre fantomatice, printre care apărea din când în când câte un marinar din cei care făceau de pază. Timonierul părea să aibă noroc în acea noapte, căci în largul oceanului nu se zărea niciun vas, astfel că-i era uşor să urmeze drumul hotărât dinainte.

— Alo, domnule Walker.

Această exclamaţie, care părea că vine din cer, trezi din visarea sa pe detectiv, care stătea rezemat de parapet şi privea gânditor spre valurile spumegânde. În cele din urmă, izbuti să descopere de unde pornise glasul: era al primului ofiţer Smith, care îl salută cu însufleţire de pe puntea de comandă.

Echipa de marinari care intrase de serviciu la ora douăsprezece, îşi îndeplinea slujba, cu mai mult sau mai puţină ardoare. Picături fine de ploaie cădeau pe mantalele de cauciuc ale oamenilor, care pe vremea asta mohorâtă aşteptau cu nerăbdare clipa când aveau să-şi termine serviciul. Orologiul, însă, nu sunase decât de patru ori, ceea ce însemna că era abia ora două după miezul nopţii.

Walker se urcă şi el pe puntea de comandă şi stând alături de primul ofiţer, schimba cu el câte o vorbă din când în când. Gândurile sale erau îndreptate numai spre duşmanul său de moarte, care i-o luase înainte cu optsprezece ore – şi detectivul ştia prea bine că acest avans era foarte greu de câştigat, ţinând seama de adversarul său.

Între timp primul ofiţer era preocupat de felurite gânduri.

Plictisitor lucru să fii de serviciu într-o noapte ca asta!… îşi zicea el. Departe… era patria lui, unde îşi lăsase familia… trecuse prin multe ţări străine, de când îşi făcea serviciul pe acest vas, a cărui comandă îi fusese încredinţată acum, pentru patru ceasuri… 1400 de călători… un echipaj de 350 oameni… Ce-i drept, mare răspundere… Dar ce fuse asta? Nu cumva era victima unei năluciri?

— Toată lumea pe punte!

Strigătul trecu din gură în gură.

— Înapoi, cu toată viteza! răsună comanda în sala maşinilor.

Inginerul de serviciu lucra cu înfrigurare la tabloul de viteze. Ce se petrecea, oare, sus pe punte?

Mecanicii şi fochiştii priveau cu oarecare nelinişte spre şeful lor, care rămăsese neclintit lângă tabloul de viteze.

Vasul mai alunecă înainte vreo două sute de metri, apoi porni îndărăt cu mare iuţeală.

— Opriţi maşinile! se auzi iarăşi în sala maşinilor.

Walker privea cu luare-aminte cele ce se petreceau pe puntea înţesată de marinari. Câţiva călători îşi tăcuseră apariţia, învăluiţi în paltoane groase.

— Ce s-a întâmplat?

Mereu aceeaşi întrebare, mereu acelaşi răspuns:

— Toată lumea pe punte!

Razele puternice ale reflectoarelor măturau suprafaţa agitată a mării, luminând crustele de spumă care ţopăiau vesele deasupra valurilor.

Sute de ochi urmăreau cu încordare cercurile luminoase ale reflectoarelor. Colo?… Nu, fusese a nălucire… totuşi… la vreo două sute de metri de tribord, un trup omenesc era azvârlit de valuri încoace şi încolo.

Câteva colace de salvare zburară peste parapet, şi, la atingerea apei, răspândiră în jurul lor o lumină vie, care ţinu câtăva vreme. Lanţurile zornăită, dovedind că una din bărcile de salvare fusese lăsată pe apă.

Peste vreo cinci minute, un trup neînsufleţit fu adus pe punte.

— Înainte cu toată viteza! răsună comanda primului ofiţer.

— Ce se aude, doctore?

Căpitanul vasului pusese această întrebare, adresându-se medicului, care examinase cu luare-aminte trupul pescuit din valuri.

— E vorba de o femeie, care a murit înainte de a fi azvârlită peste bord, răspunse doctorul.

— Ce te face să crezi asta?

— rana adâncă de la gâtul victimei, care a fost pricinuită de un cuţit foarte ascuţit.

— Eşti sigur de ceea ce spui, doctore?

— Da, lucrul e foarte simplu.

— Kruse!

— Ordonaţi, domnule căpitan!

— Du-te în cabina 63 şi…

— Nu e nevoio, sunt aici, domnule căpitan! se auzi glasul detectivului Jonny Walker.

— Ai auzit ce spunea medicul, domnule Walker? urmă căpitanul.

— Da, am auzit şi împărtăşesc în totul părerea sa, domnule căpitan!

Pe gulerul alb al rochiei moartei se vedeau lămurit urme de degete. Jonny Walker tăie cu băgare de seamă bucata de stofă, pe care o vârî în portmoneu.

— Domnii mei, vă rog să păstraţi tăcere asupra celor întâmplate, căci n-aş vrea să-mi neliniştesc călătorii, zise căpitanul, adresându-se celor de faţă. Domnule Walker, vrei să preiei dumneata cercetarea acestui caz neplăcut?

— Fireşte, domnule căpitan! Sper că în curând voi pune mâna pe ucigaş, care trebuie neapărat să fie pe bordul vasului, căci n-a avut unde să fugă.

Însoţit de ofiţerul secund, care îi servea de călăuză, Jonny Walker începu cercetările pentru descoperirea criminalului. Din păcate, însă, nu izbuti să găsească nici cea mai mică urmă, care să ducă la

dezvăluirea tainei. Cine era moarta? Nici măcar acest lucru nu putea fi stabilit, acum, noaptea, fără să se atragă atenţia călătorilor, dintre care cea mai mare parte nu bănuiau nimic din cele întâmplate.

A doua zi dimineaţa prima stewardesă raportă căpitanului că stewardesa numărul şaptesprezece, anume Anny Holm, lipsea de pe bord.

Însoţit de Walker şi ofiţerul secund, căpitanul porni spre cabina dispărutei şi deschise uşa acesteia. O privelişte înfiorătoare li se înfăţişă înaintea ochilor. Patul nenorocitei era plin de sânge – încolo, cea mai perfectă ordine domnea în încăpere, ceea ce lăsa să se întrevadă că mobilul crimei nu fusese jaful. La oarecare depărtare de uşă se zărea pe covor o pată mare de sânge închegat.

Pe bordul vasului viaţa îşi urmă cursul ei normal. Încă trei zile şi călătoria era sfârşită. Minunata orchestră cânta ariile cele mai moderne, în timp ce sărmana Anny Holm îşi dormea somnul de veci într-o încăpere din cala vasului.

Cine era ucigaşul ei?

Frământat de această întrebare, vestitul detectiv londonez se strecura mereu printre călători, nădăjduind că întâmplarea îl va pune pe urmele celui căutat.

După asfinţitul soarelui, o furtună se stârni pe mare. Vântul sufla cu putere deasupra punţii, izbindu-se de coşurile uriaşe, încurcându-se în firele telegrafice, biciuind valurile, care se spărgeau de pereţii vasului.

Într-o încăpere retrasă, pe jumătate umplută cu lucruri vechi, un bărbat se îndeletnicea de zor să taie în bucăţi un halat alb, plin de sânge. După câtva timp, necunoscutul trase cu urechea la uşă, în vreme ce ochii-i scânteiau, ca doi tăciuni aprinşi, pe chipul său palid.

Nu, nu se auzea niciun zgomot, în afară de urletul vântului şi mugetul talazurilor. Tânărul se strecură pe punte, unde rămase nemişcat, îndărătul unui catarg, în timp ce privirile-i erau aţintite asupra santinelei. Momentul părea prielnic. Şi atunci aruncă peste parapet bucăţile de pânză, pe care vântul le înălţă numaidecât, ca şi cum s-ar fi bucurat de această pradă binevenită.

Căpitanul vasului se plimba agitat pe puntea de comandă.

— Cine să fie, oare, ucigaşul acesta blestemat? se întreba el, necontenit. Hm, neplăcută afacere!

Un marinar veni să raporteze ceva fără însemnătate. Noaptea era întunecoasă că nu puteai vedea mâna înaintea ochilor. Valurile deveneau din ce în ce mai furioase.

În clipa când orologiul bătu trei şi jumătate, un ţipăt deznădăjduit răsună în noapte. Paşi grăbiţi se apropiară de puntea de comandă.

Una din cele mai elegante cabine ale vasului era ocupată de miss

Lund, o bătrână milionară care se înapoia în patria ei, după un voiaj făcut în Europa.

Chinuită de insomnie, miss Lund, se apropie de fereastră şi o deschise. Vântul năvăli cu furie în eleganta încăpere. Tocmai voia să închidă fereastra la loc, când ceva moale şi umed adus de furtună acoperi faţa bătrânei, care se dădu înapoi înspăimântată. Era o bucată de pânză, de mărimea unei batiste, plină de sânge… Un ţipăt ascuţit şi biata femeie se prăbuşi în nesimţire.

Printre cei dintâi care dădură buzna în cabina bătrânei era şi detectivul englez. În timp ce medicul se ocupa de leşinată, Walker se înapoie în cabina lui, după ce luase cu sine bucata de pânză care pricinuise spaima doamnei Lund.

Trecuseră câteva ceasuri. Walker privea cu luare-aminte cârpa pătată de sânge, pe care o pusese într-un lighean cu apă, nădăjduind că după îndepărtarea petelor se vor ivi oarecare urme. Şi, într-adevăr, după câtva timp se puteau desluşi două frânturi de cuvinte, „lon de”, care fuseseră imprimate pe pânză. Litera „l” se afla chiar la marginea cârpei, iar coada lui „e” fusese ciuntită de foarfece.

Detectivul apăsă pe butonul soneriei. În clipa următoare, un steward se ivi în cabină.

— Cheamă-l, te rog, pe domnul căpitan! zise Jonny Walker.

Peste câteva minute, căpitanul intră în cabina detectivului.

— Ce s-a întâmplat, domnule Walker? întrebă el, ţinând încă mâna pe clanţă.

— Câţi frizeri avem pe bord, domnule căpitan?

— Şase… dar de ce întrebarea asta?

— Unul din ei e ucigaşul stewardesei.

— Eşti sigur de ceea ce spui, dragul meu?

— Da, foarte sigur.

Ora opt dimineaţa.

Vântul sufla mereu, cu aceeaşi furie. În cabina căpitanului, în afară de acesta se mai afla Jonny Walker, ofiţerul secund şi cinci dintre frizerii chemaţi acolo.

— Unde e al şaselea, domnilor? întrebă căpitanul, adresându-se acestora din urmă.

— Nu era încă gata, domnule căpitan. Trebuie să sosească şi el dintr-o clipă în alta.

— Tot echipajul pe punte! răsună în acel moment, comanda ofiţerului de serviciu.

Căpitanul vasului, urmat de Walker, ofiţerul secund, şi cei cinci frizeri se năpustiră pe punte.

La oarecare depărtare de vapor, care înainta în plină viteză, se zărea un trup omenesc luptându-se cu valurile.

— Înapoi, cu jumătate viteză!

Inginerul şef îndeplini porunca, în timp ce o barcă de salvare fu lăsată pe apă.

Cele zece lopeţi se puseră în mişcare. Al treilea ofiţer stătea la cârmă, iar un marinar îngenunchease la prora bărcii, gata să dea ajutor nenorocitului.

Călătorii şi marinarii adunaţi pe puntea vaporului urmăreau cu încordare străduinţele deznădăjduite ale salvatorilor, care izbutiră în cele din urmă să tragă în barcă trupul înecatului. Un „ura" puternic, pe care vântul îl purtă până departe, răsplăti fapta curajoşilor marinari.

Cu inimile strânse de teamă, cei de pe bord urmăriră înapoierea bărcii de salvare. Uneori se părea că marea furioasă vrea s-o sfărâme, deşi, „King Edward" primea valurile în coastă, înlesnind astfel, întrucâtva, înapoierea bărcii.

Walker se uită la ceasornic; trecuseră cincizeci de minute de când nenorocitul fusese scos din valuri. Abia acum ajunse barca la peretele vasului. Oamenii erau istoviţi cu desăvârşire.

Trupul înecatului fu adus pe punte şi aici se constată că era cel de-al şaselea frizer.

— Călătoria asta o s-o ţin minte cât voi trăi! exclamă căpitanul.

— Acesta e ucigaşul Annei Holm! se auzi, după un răstimp, glasul detectivului, care se plecase deasupra înecatului şi-l cercetase cu luare-aminte.

— Eşti sigur, domnule Walker?

— Da! Cea dintâi dovada e bucata da pânză, care face parte dintr-un halat cum poartă frizerii de pe bordul vasului. Literele „lon de…" care se mai zăresc pe dânsa, sunt frânturi din cuvintele „Salon de frizerie" care au fost imprimate pe marginea de jos a halatelor.

— Ce coincidenţă că vântul a dus în cabina bătrânei tocmai bucata asta! murmură doctorul, care se afla şi el printre cei de faţă.

— Da, o coincidenţă fericită! încuviinţă Jonny Walker. Aici, însă, avem încă o dovadă şi mai hotărâtoare decât cea dintâi.

Zicând acestea, detectivul arătă o bucată de hârtie găsită în buzunarul mortului. Era mărturisirea scrisă a frizerului, prin care acesta recunoştea că fiind logodit cu Anny Holm, o ucisese din gelozie.

— Înainte, cu toată viteza!

Glasul căpitanului răsună în sala maşinilor şi cu toată furtuna, vasul spintecă talazurile furioase, apropiindu-se cu repeziciune de ţinta călătoriei.

În cele din urmă „King Edward" ancoră la New-York, cu o întârziere de numai două ceasuri. Acum, însă, individul care venise cu vaporul „Bulling" avea douăzeci de ore înaintea detectivului.

289. Dirijorul Ivan Rodzof

O mare însufleţire domnea, ca de obicei, în elegantul cabaret „Jackson-Garden” de pe vestita Broadway-Avenue din New-York.

Orchestra, alcătuită din treizeci de persoane şi dirijată de impunătorul ei capelmaistru, stârnea aplauzele clienţilor acestui cunoscut local. Obosiţi, bieţii muzicanţi voiau să se odihnească şi ei niţel, însă n-aveau răgaz, căci numeroase glasuri cereau stăruitor ca muzica să cânte mai departe.

În cele din urmă, sosi şi clipa când capelmaistrul putu să-şi ia paltonul şi pălăria de la garderobă, ca să se ducă acasă. Nu apucase, însă să părăsească localul, când simţi pe umăr o mână grea.

Întorcându-se, se văzu înaintea unui bărbat, care semăna cu el ca două picături de apă.

— Pavel, tu eşti sau…

— Da, dragul meu, eu sunt! îi curmă vorba celălalt.

— Ce te aduce încoace? Ştiam, doar, că eşti în Europa? murmură capelmaistrul, cuprins de tulburare.

— Fireşte că n-am venit numai fiindcă mi-a fost dor de tine, Ivan… Sunt în călătorie de afaceri, însă m-am folosit de acest prilej ca să dau ochi şi cu prea cinstitul meu frate… De altminteri, ţin să te felicit, căci ai cântat minunat! Sunt mândru de tine, Ivan!

— Mi-aş dori din toată inima să-ţi pot face şi eu acelaşi compliment…

— Nu trebuie să pierdem nădejdea, dragul meu! Poate că va veni şi vremea când se va întâmpla şi asta… Deocamdată, însă, aş vrea să te rog să-mi faci un mic serviciu… Păstrează-mi câteva zile acest pacheţel.

— Ţi-am spus, doar, că nu vreau să mă amesteci în afacerile tale necurate! N-ai decât să faci ce pofteşti, dar pe mine lasă-mă în pace cu chestiile astea, care, într-o bună zi, vor avea un sfârşit rău.

— După cât se pare, uiţi că am supt amândoi de la acelaşi sân, altminteri nu te-ai împotrivi să-mi îndeplineşti această mică rugăminte.

— Dimpotrivă, tocmai fiindcă cinstesc memoria părinţilor noştri, ţin cu tot dinadinsul să n-am de-a face cu tine!

— Aşadar, ai terminat cu mine, Ivan? Tare aş vrea să ştiu, însă, ce-ai să spui fratelui nostru Piotr, când are să vină la tine?

— Am să-i spun acelaşi lucru, pe care ţi l-am spus şi ţie!

— Ăsta o ultimul tău cuvânt?

— Da!

— Bine! Te sfătuiesc, însă, să te fereşti da clipa când voi fi uitat că suntem fraţi!

Zicând acestea, fratele capelmaistrului se depărtă grăbit, în timp ce muzicantul porni spre casă adâncit în gânduri.

O maşină de piaţă se opri în colţul unde Broadway-Avenue se întretaie cu Spring Street. După ce plăti cursa, pasagerul coborî şi intră grăbit într-a casă veche din strada Spring, care părea locuită în bună parte de oameni nu tocmai bogaţi. Treptele erau foarte murdare şi numeroase uşi dădeau în coridoarele clădirii, astfel că numai un om de al casei putea să se descurce în labirintul acesta.

Necunoscutul se opri înaintea unei uşi de la etajul al patrulea, unde bătu într-un chip anumit. Uşa se deschise aproape fără zgomot şi nocturnul vizitator păşi pragul încăperii. Un negru pipernicit, căruia o pereche de ochelari uriaşi îi dădeau o înfăţişare caraghioasă, stătea la o masă mare, acoperită cu hârtii de toate culorile.

Negrul îşi salută musafirul cu o nepăsare bine jucată, în timp ce ochii săi priveau iscoditor dindărătul ochelarilor.

— Ei, William, ce s-aude cu născocirea cea nouă? întrebă vizitatorul nocturn.

— Totul în regulă, domnule Pavel.

— Şi crezi că o să fie cu folos?

— Cât despre asta, nu încape nicio îndoială! Născocirea mi-a izbutit atât de bine, încât cu prilejul unei încercări eram cât p-aci să-mi pierd viaţa. Trebuie să fii foarte prevăzător când umbli cu dânsa, căci efectul se arată numaidecât şi ţine aproape un ceas.

— Fireşte, însă, că e nevoie să nu fie nici măcar o adiere de vânt?

— Defel! Se menţine chiar dacă suflă vântul… Din păcate, însă, nu cunosc niciun mijloc pentru a-l îndepărta.

— Şi cum stăm cu mirosul şi culoarea?

— Imediat după întrebuinţare se aşterne un nor care nu poate fi văzut de nimeni. Cât despre miros, acesta se simte abia după ce e prea târziu şi nimeni nu-ţi mai poate veni în ajutor.

— Bine, William, mă bucur din toată inima că nu te-ai schimbat defel! Dar ia spune, până la ce depărtare ne putem folosi de tuburi?

— Fiecare din ele îşi face efectul pe o distanţă de trei sute de metri, domnule Pavel.

— Bine, atunci împachetează-mi cele cinci tuburi. Iată un cec de o mie de dolari asupra băncii Hudson. Te sfătuiesc, însă, prieteneşte, să-ţi încasezi banii chiar astăzi, căci s-ar putea întâmpla ca mâine banca să nu mai plătească.

— Mulţumesc, mister Pavel! Am să-ţi urmez sfatul binevoitor şi am să trimit pe Mammi să-mi încaseze cecul. Încolo, mai ai ceva?

— Nu, nimic! Adică… ţin să-ţi amintesc din nou că te-ai obligat să nu mai lucrezi pentru nimeni altul. Cunoştinţele tale chimice trebuie să le foloseşti numai pentru mine!

— Nu era nevoie să-mi mai aminteşti de asta, domnule Pavel! Îmi cunosc prea bine îndatoririle şi urmările care ar putea să rezulte din

nerespectarea lor.

— Care ar putea să rezulte? Cum adică, nu eşti sigur?

— Ei, că doar n-o să stăm nici noi cu mâinile în sân! rânji negrul, privind ţintă în ochii vizitatorului său.

— Bagă de seamă, William! Ştii că te cred în stare de orice ticăloşie! Nu uita, însă, că fără mine rămâi pe drumuri şi, afară de asta, că sora ta e în mâinile mele.

— Fii liniştit, domnule Pavel, nu uit nici una, nici alta!

Desigur, însă, că nocturnul vizitator şi-ar fi schimbat o parte din hotărârile sale, dacă ar fi zărit privirile pe care negrul i le aruncă la plecare.

Jonny Walker sosise cu bine în America şi, după două zile, se pusese în legătură cu prietenii săi, a căror simpatie o câştigase cu vreo câţiva ani în urmă, când descurcase acolo „un caz" foarte încâlcit.

Într-una din zile, vestitul detectiv se afla într-un local din New-York, având înaintea sa un pahar de whisky şi părând că aşteaptă pe cineva.

— Ei drace, e ora cinci şi negrul nu mai vine, deşi nu obişnuieşte să întârzie! murmură el.

În clipa următoare, cel aşteptat îşi făcu apariţia, abia trăgându-şi sufletul.

— Good day, mister Walker! gâfâi el.

— Te laşi aşteptat cam mult, William! răspunse detectivul, cu glas aproape mustrător.

— Îmi cer iertare, Sir! Vă rog să mă credeţi, că mi-era cu neputinţă să vin mai devreme. Un prieten mi-a făcut o vizită neaşteptată, şi am avut mare bătaie de cap până am izbutit să scap de el.

— Bine, să lăsăm asta! Ai adus sticla?

— Da, iat-o, Sir! Efectul poate fi încercat asupra oricărui animal… da, e absolut indiferent… de la cea mai nucă gânganie până la elefant… Trebuie, însă, să băgaţi de seamă şi să nu-l atingeţi…

— Cât îţi datorez, pentru asta, William?

— Nimic, Sir! N-am uitat încă binele pe care l-aţi făcut mamei mele…

— Foarte frumos, dragul meu, însă trebuie şi tu să trăieşti şi, afară de asta, poliţia nu ia nimic degeaba… Ţine aceşti cincizeci de dolari… Şi nu uita sfatul meu: fereşte-te să te foloseşti, în scopuri criminale, de bogatele tale cunoştinţe chimice! La revedere, William!

— La revedere, Sir!

Jonny Walker părăsi localul şi se îndreptă spre prefectura poliţiei, unde i se spuse că era aşteptat de inspectorul-şef Wright.

— Am o veste pentru dumneata, domnule Walker! îl întâmpină inspectorul de cum intră pe uşă.

— Zău? Mă faci curios, domnule inspector-şef! răspunse detectivul, zâmbind.

— Omul pe care îl cauţi, Pavel Rodzof, e şeful orchestrei unui local de pe Broadway…

— De când cântă acolo?

— De aseară… dacă agentul meu a fost bine informat.

— În cazul acesta, spre a evita oarecare întâmplări neprevăzute, te-aş ruga să lansezi numaidecât un mandat de arestare împotriva lui.

— Dar, fireşte… cu multă plăcere, dragul meu!… Inspectorul Miller are să te însoţească… Da, ai dreptate, pentru a preîntâmpina o încercare de fugă voi da ordin agenţilor să ocupe toate ieşirile.

În cabaretul „Noble Corner” cheful era în toi.

Lui Jonny Walker mai că nu-i venea să-şi creadă ochilor, când intră în elegantul local şi zări în fruntea orchestrei un bărbat înalt, bine făcut… Pavel Rodzof. Gulerul părea să aibă înălţimea cuvenită, astfel că detectivul abia avu răbdare să aştepte cele câteva minute până la pauză, când trebuia să pună mâna pe primejdiosul său duşman. Între timp, inspectorul Miller se mai repezi până în stradă, ca să dea agenţilor ultimele instrucţiuni. Când se înapoie în sală, muzicanţii tocmai erau ocupaţi să-şi strângă instrumentele.

Cei doi poliţişti luară loc la o masă şi chemară chelnerul, care se înclină foarte politicos înaintea lor.

— Ce doresc domnii?

— În primul rând te-aş ruga să-l trimiţi încoace pe şeful orchestrei, începu Jonny Walker. Spune-i că doi prieteni vechi vor să vorbească cu el.

Peste câteva clipe, capelmaistrul se apropie de masa celor doi poliţişti.

— Domnii m-au chemat? Cu cine am cinstea, mă rog?

— Pavel Rodzof, nu mai e nevoie să…

— Iertaţi-mă, domnule, trebuie să fie o greşeală la mijloc. Numele meu e Ivan şi nu Pavel.

Inspectorul Miller admira sângele rece cu care minţea acest individ. În sinea lui, însă, se bucura nespus gândindu-se la cele ce aveau să urmeze. Şi, în acest scop, începu să pipăie cătuşele pe care le ţinea în buzunarul drept al paltonului.

— Domnule Rodzof, ştiu prea bine că nu există decât doi fraţi cu acest nume… Piotr şi Pavel… aşadar, la ce să mai tăgăduieşti? urmă detectivul englez. Poate că ne vom înţelege mai repede, dacă vei arunca o privire asupra acestui mandat de arestare? adăugă el, scoţând la iveală mandatul lansat de inspectorul-şef Wright.

— Domnii mei, sunt în puterea dumneavoastră! murmură şeful orchestrei. Dacă vă voi dovedi, însă, că nu sunt nici Piotr nici Pavel, atunci…

— Atunci, n-avem nimic cu dumneata, îl întrerupse detectivul. Aşadar, să vedem dovada…

— Din fericire, am la mine actul de naştere, din care se poate foarte uşor constată că numele meu e Ivan Rodzof… Da, domnii mei. Suntem trei fraţi şi anume: Pavel, Piotr şi Ivan! Ştiu, însă, că n-aveţi nicio vină, căci asemănarea dintre noi e atât de mare încât se întâmpla foarte adesea ca mama să ia pe unul drept celălalt.

Jonny Walker cercetă cu luare-aminte actul de naştere al dirijorului, apoi i-l înapoie, zicând:

— După cât se pare, ai dreptate, domnule Rodzof! Cu toate astea, te-aş ruga să ne însoţeşti în vreo încăpere, unde să-ţi poţi scoate gulerul.

Cei trei bărbaţi se retraseră într-o odăiţă, în care şeful orchestrei îşi ţinea lucrurile. După câteva clipe, Walker şi inspectorul Miller se încredinţară că cel dinaintea lor n-avea la gât pata trădătoare.

— După socoteala mea, însă, fratele dumitale, Pavel, trebuie să fie la New-York, domnule Rodzof, zise detectivul, apoi.

— Ce-i drept, a fost aici! N-aş putea să vă spun însă, dacă a părăsit oraşul sau nu.

— Dar nu cumva ştii unde a tras aici?

— Chiar dacă aş şti, tot nu l-aş trăda… căci e doar fratele meu.

— Te înţeleg prea bine, domnule Rodzof, răspunse Walker. Fii sigur însă, că vom şti noi să dăm de el!

Cei doi poliţişti părăsiră localul şi se îndreptară, dezamăgiţi, spre prefectura poliţiei. La un moment dat, însă, Walker se simţi smucit îndărăt de însoţitorul său, în timp ce un bărbat se prăbuşi la pământ, fără să scoată, un geamăt măcar. După ce-şi veni în fire, detectivul privi în jurul său şi zări pe inspectorul Miller, care împreună cu câţiva trecători, se căznea să dea ajutor nenorocitului. Un bărbat, care se dădu drept medic, ceru transportarea leşinatului la spital, întrucât capul i se umflase grozav. Nu trecură decât vreo câteva minute şi ambulanţa chemată de un poliţist îşi făcu apariţia la fata locului.

Toate acestea se petrecuseră atât de repede, încât Jonny Walker nu-şi dădea încă bine seama de cele ce se întâmplaseră.

— Ia spune-mi şi mie ce a fost asta, Miller? întrebă el, adresându-se inspectorului.

— Cum, n-ai băgat de seamă că cineva a tras asupra dumitale dintr-o maşină care a trecut pe dinaintea noastră?

— De aceea m-ai smucit îndărăt, Miller?

— Fireşte, era doar singurul mijloc ca să te salvez.

— Îţi mulţumesc, prietene! murmură detectivul, strângând mâna inspectorului. Dar cine dracu' o fi avut atâta interes să-mi facă de petrecanie abia după două zile de la sosirea mea în New-York?

— Asta nu ştiu nici eu! Bănuiesc, însă, că dezlegarea tainei n-o să

se lase mult aşteptată.

Între timp, cei doi ajunseseră la poarta prefecturii, când un poliţist se apropie de Miller şi-i spuse să se prezinte numaidecât înaintea inspectorului-şef.

Miller o luă la goană, urmat de detectivul englez, care intră în acelaşi timp cu el în cabinetul lui Wright.

— Inspectore Miller, trebuie să te duci imediat la spitalul „Liberty", zise acesta din urmă. De curând a fost adus acolo un rănit, care a murit în împrejurări ciudate. Ia-l, te rog, cu dumneata şi pe doctorul Griffarth şi cercetaţi cazul împreună. Şeful a cerut să i se înainteze un raport până la ora nouă dimineaţă.

— Miller, n-o fi ăsta nenorocitul care s-a prăbuşit pe stradă lângă noi? întrebă Jonny Walker.

— Da, cel puţin aşa cred… Stai, abia acum îmi dan seama că individul din maşină n-a tras cu revolverul asupra dumitale, ci cu un fel de tub, lung de vreo treizeci de centimetri, care avea un trăgaci de armă. După ce te-am smucit îndărăt, am nuzi un şuierat ciudat, apoi zgomotul unui trup care se prăbuşise la pământ.

În acea clipă, un poliţist îşi făcu apariţia în cabinetul inspectorului-şef.

— Ce s-a întâmplat, Smith? întrebă inspectorul.

— O scrisoare urgentă pentru domnul Walker.

— Bine, las-o aici!

Detectivul desfăcu plicul, dar în clipa următoare o înjurătură îi scapă de pe buze.

— Afurisit individ! Ascultaţi, domnii mei… *„Domnului Jonny Walker, Prefectura Poliţiei New-York. Am dat greş şi de astă dată, însă… amânarea nu înseamnă iertare. P. şi P."* Ce spuneţi de obrăznicia asta, domnilor?

— Vrei să fii mai lămurit, domnule Walker? Nu prea pricep despre ce e vorba, zise inspectorul-şef.

— Cel care a tras asupra mea nu era nimeni altul decât Pavel Rodzof. Chiar când lucrează despărţiţi unul de altul, cei doi fraţi se folosesc de aceeaşi semnătură… P. şi P., adică Piotr şi Pavel.

— În cazul ăsta, trebuie neapărat să mă însoţeşti la spitalul „Liberty", zise inspectorul Miller. Cine ştie, poate dăm de vreo urmă?

Peste zece minute un automobil al poliţiei din New-York opri înaintea spitalului „Liberty". Walker, inspectorul Miller şi doctorul Griffarth coborâră din el şi intrară într-o sală mare, unde fură întâmpinaţi de un infirmier.

— Pe cine caută domnii? întrebă acesta.

— Vrem să vorbim cu medicul-şef. Suntem de la poliţie, răspunse Miller.

Cei trei fură introduşi în cabinetul bătrânului profesor, care

conducea spitalul.

— Îmi daţi voie să mă prezint… inspectorul Miller, zise poliţistul. Domnul e vestitul detectiv englez Jonny Walker, iar acesta doctorul Griffarth, medic-legist. Prezenţa noastră aici e în legătură cu necunoscutul care a fost adus la spital acum două ceasuri şi despre care ni s-a spus că a murit.

— Da, e un caz foarte ciudat, altminteri nu m-aţi fi găsit aici la o oră atât de târzie. Urmaţi-mă vă rog.

După puţin timp, cei patru bărbaţi se aflau înaintea unui cadavru înfiorător la vedere. Faţa umflată în chip neobişnuit şi plină de bubuliţe, căpătase o culoare vânătă, aproape neagră.

Chiar şi încercaţii poliţişti se simţiră străbătuţi de fiori la această privelişte. Doctorul Griffarth se plecă deasupra cadavrului.

— Fii cu băgare de seamă, doctore! îl preveni bătrânul profesor. E vorba de o otrăvire cu *Erytophlaeum guineense*. După cât am putut constata, chipul cadavrului e plin de spinii otrăviţi ai unei plante necunoscute nouă. Cum s-au înfipt în piele aceşti spini, nu ştiu nici eu… după cât se pare, însă, au fost azvârliţi cu mare putere spre capul nenorocitului… Iată câţiva din ei, pe care am izbutit să-i scoatem cu mare greutate şi care sunt de o tărie neobişnuită… Ce părere ai dumneata despre acest caz, doctore!

— Mi-am făcut multă vreme serviciul în India, domnule profesor, astfel că cunosc bună parte din plantele otrăvitoare, care cresc acolo, răspunse medicul. Dacă nu mă înşel, în cazul nostru o vorba de *Aculeus senegambia*. Localnicii se folosesc de spinii acestei plante, pe care, după ce i-au otrăvit, îi vâră într-o ţeavă de suflat şi-i aruncă spre duşmanul lor, care de cele mai multe ori nu scapă cu viaţă…

— Iartă-mă că te întrerup, doctore! interveni inspectorul Miller. Individul a tras cu o ţeavă cu aer comprimat… de aceea am auzit ciudatul şuierat a cărui pricină n-am putut s-o descopăr până acum… Drace, iată un chip neobişnuit de a se ucide oamenii! Mă bucur din inimă că te-am putut feri de o moarte atât de înfiorătoare, dragă Walker!

— Iar eu mă simt şi mai îndatorat fată de dumneata! răspunse detectivul, mişcat.

290. Un atac zădărnicit

În seara zilei următoare, Jonny Walker ajunse la încredinţarea că duşmanul său părăsise New-Yorkul. Deşi Prefectura trimisese nenumărate telegrame poliţiilor din împrejurimi şi o armată întreagă de agenţi cercetaseră gările şi călătorii care plecau din oraş, Pavel Rodzof dispăruse fără urmă.

Jonny Walker se afla în cabinetul inspectorului-şef, care examina

rapoartele primite în timpul zilei.

— Aşadar, iarăşi trebuie să las totul pe seama întâmplării! murmură detectivul, după ce îşi dădu seama că cercetările poliţiei rămăseseră zadarnice.

— Da, însă după cum spuneai dumneata, întâmplarea ţi-a venit în ajutor foarte adesea, răspunse Wright.

— Fireşte, domnule inspector-şef! De aceea mă simt liniştit în această privinţă şi ca dovadă, mă duc să mă culc, căci noaptea trecută n-am dormit defel. Dar cât e ceasul?

— Două… Mai am un ceas şi sunt schimbat de inspectorul Mac Murphy… Drace, clopotul de alarmă! Să ştii că s-a întâmplat ceva!

În acea clipă sună şi telefonul. Wright duse receptorul la ureche.

— Alo! Da. Aici inspectorul-şef Wright. Cum?… Alo, Mackenzie… Da, vin imediat! Hai cu mine, dragul meu! se adresă el, detectivului, după ce puse receptorul în furcă.

Cei doi bărbaţi alergară spre camera 945, unde găsiră pe sergentul Mackenzie, înaintea unei plăci de sticlă.

— Ce este, Mackenzie? întrebă inspectorul-şef. Cum, alarmă la o bancă?

— *Yes, Sir!* La banca „Hudson” se petrece ceva, însă nu pot să-mi dau seama ce anume…

— Ai transmis alarma mai departe, Mackenzie?

— Fireşte! Iată şi răspunsul.

În aceeaşi clipă, inspectorii Miller, Mac Murphy, Edwards şi comisarul Kappel îşi făcură apariţia în camera de alarmă şi rămaseră cu privirile aţintita spre placa de sticlă mată, pe care se vedea ceea ce se petrecea la banca de unde se dăduse alarma. La început se iviră doi indivizi, urmaţi de încă şase, care se furişară de-a lungul unui gang, până ce ajunseră la uşa principală a tezaurului băncii.

— Dincolo nu izbutesc ei să treacă! observă inspectorul Miller.

— Fireşte! încuviinţă Mac Murphy. Cheile acestei uşi se află în păstrarea a trei funcţionari şi numai cu ajutorul lor se poate pătrunde în tezaur… Ei, ce-i asta? Uşa se deschide… s-a dat drumul rezervorului de apă… indivizii sunt pierduţi!

Un val de apă năvăli pe gang. Spărgătorii păreau îngroziţi de acest nou duşman şi, în spaima lor, începură să se caţere pe mesele de oţel din interiorul tezaurului. Apa, însă, creştea tot mai mult… în sfârşit, păru că năvala ei se opreşte… indivizii scăpaseră de la înec numai datorită meselor.

— Acum, la lucru, domnii mei! Ticăloşii nu trebuie să ne scape din mână! zise inspectorul-şef. Miller, dumneata iei cea dintâi maşină! Noi te urmăm cu cealaltă… Domnule Walker, dacă îţi face plăcere, poţi să ne însoţeşti.

— Mai încape vorbă, domnule inspector-şef!

Cele două automobile porniră în goană nebună spre Washington Square.

Abia fu oprit cel dintâi automobil, că zece poliţişti se şi năpustiră în clădire, sub conducerea inspectorului Miller. După câţiva paşi, acesta se împiedecă de un trup omenesc – era unul din paznicii tezaurului, care fusese răpus de tâlhari.

Poliţiştii îşi urmară goana şi ajunseră la o scară îngustă, de piatră, la picioarele căreia zăceau ceilalţi doi paznici. Ceva mai deoparte se afla trupul neînsufleţit al unuia din răufăcători, care fusese împuşcat.

Drumul ducea acum aproape drept în jos. După puţin timp, poliţiştii stăteau în apă până la genunchi şi cu cât înaintau mai mult, cu atât apa era mai adâncă.

— Trebuie neapărat să deschidem robinetul de scurgere! Strigă, deodată, inspectorul Miller.

— Well, apa a şi început să se retragă! răspunse unul din însoţitorii săi.

— Ei, drace, dar unde or fi ceilalţi? De ce întârzie atâta?… În sfârşit, bine că aţi sosit şi dumneavoastră, domnule inspector şef! Dar cei şase oameni ar fi trebuit să rămână în urmă şi să ocupe gangul!

— Împrăştiaţi-vă în gang, nu lăsaţi pe nimeni să iasă afară! ordonă Wright oamenilor săi. Atenţie, apa se retrage!

— Dar unde e Walker, domnule inspector-şef? Când am sărit din maşină şi am dat buzna în clădire, l-am auzit strigând ceva, fără să-l fi înţeles însă. Desigur că…

— Atenţie! Înapoi! Foc, foc!..

Când al doilea automobil al poliţiei se opri înaintea băncii şi inspectorul-şef Wright, urmat de oamenii săi, se năpustiră în clădire pentru a veni în ajutorul camarazilor lor, detectivul Jonny Walker se pregăti şi el să pornească în urma poliţiştilor. În acea clipă, însă, atenţia îi fu atrasă de o făptură care se străduia să se furişeze în umbra clădirilor înalte. Mişcarea aceea a braţului stâng… da, individul era…

— Kappel! strigă detectivul, cuprins de tulburare.

Comisarul Kappel voia tocmai să intre în clădire, când strigătul lui Walker îi ajunse la ureche şi-l îndemnă să se înapoieze în grabă lângă maşină.

— Kappel! Individul de colo… Şofer, dă-i drumul… automobilul roşu…

Comisarul sări pe scara maşinii, care porni într-o goană nebună de-a lungul străzilor largi, până la podul de Vest. De aici încolo, cele două automobile se aflau afară din oraş şi o cursă nebunească de întrecere începu între ele, aşa cum nu şi-ar fi putut închipui nici cel mai îndrăzneţ automobilist. Deşi la despărţeau doar vreo cinci sute de metri, niciuna din cele două maşini nu izbuti să mărească sau să

micşoreze această distanţă.

Şoferul poliţiei, care părea croit din aceeaşi bucată cu volanul, strigă ceva la urechea detectivului, însă acesta nu pricepu nimic. În clipa următoare, drumul se ridică într-o pantă lungă, al cărei capăt aproape că nu se vedea.

De astă dată, automobilul roşu, care urca panta cu o repeziciune uimitoare, părea că începe să se depărteze de urmăritorul său.

Distanţa dintre cele două maşini se mări tot mai mult. Jonny Walker înjura de zor, comisarul făcea şi el acelaşi lucru, în timp ce bietul şofer fie străduia din răsputeri să câştige avansul pierdut. După puţin timp, însă, se ivi o împrejurare care îl sili să oprească.

Un glonţ ucise pe unul din cei trei pasageri ai automobilului roşu, care tocmai ajunsese la o cotitură a şoselei.

Din ediţia specială a ziarului „New-York Times”:

„La strigătul „Foc!” al inspectorului Miller, gloanţele poliţiştilor se amestecară cu ale răufăcătorilor. Curajosul inspector se prăbuşi la pământ, răpus de trei gloanţe.

Dându-şi seama de primejdie, inspectorul-şef Wright porunci oamenilor săi să se retragă spre ieşirea băncii. Cu acest prilej, doi dintre bandiţi, care izbutiseră să se strecoare de-a lungul gangului, fură descoperiţi de poliţişti. O luptă înverşunată se încinse între ei. Sergentul Green primi o lovitură de cuţit în abdomen. Sergentul Brown izbuti cu mare greutate să doboare pe unul din bandiţi, care încercase să-l strângă de gât.

Cu toate pierderile suferite, poliţia noastră a înregistrat un mare succes. Cu aprobarea domnului procuror Bing, reporterul nostru a stat de vorbă cu unul din bandiţii prinşi, care a făcut următoarele declaraţii:

«Ne puseserăm în gând să jefuim marele tezaur al băncii „Hudson”. În acest scop, trebuia, înainte de toate, să facem nevătămători pe cei trei paznici, ceea ce ne-a reuşit. Cheile tezaurului le aveam cu noi. Cei trei funcţionari ai băncii, care le aveau în păstrare, fuseseră ademeniţi într-un loc anumit, unde izbutirăm uşor să punem mâna pe ele. După ce intrarăm în tezaur şi eram ocupaţi cu deschiderea seifurilor, băgarăm de seamă, la un moment dat, că pardoseala de piatră e umedă. Abia când apa începu să crească, înţeleserăm, spre groaza noastră, că picaserăm într-o capcană. După treizeci şi opt de minute, apa care între timp ajunsese la o înălţime de doi metri, începu să se retragă. Fireşte că primul nostru gând a fost la fugă… Rezultatul aceste încercări îl cunoaşteţi. Patru dintre tovarăşii mei sunt morţi, iar ceilalţi doi grav răniţi. Nimic nu mă va îndupleca, însă, să destăinui numele şefului nostru, care a izbutit să se salveze în ultimul moment».

Detectivul Jonny Walker se înapoiase la Nev-York şi acum se afla în cabinetul procurorului însărcinat cu cercetarea atacului săvârşit

asupra băncii „Hudson”.

— După cât puteam să-mi dau seama, automobilul roşu înainta cu o sută cincizeci, o sută şaizeci de kilometri pe oră, când, fără a-şi micşora câtuşi de puţin viteza, intră în cotitura şoselei.

— Bine, dar din pricina opririi trebuie să fi pierdut timp preţios, nu e aşa, domnule Walker? întrebă procurorul.

— Ba, însă acest timp l-am câştigat prin descoperirea făcută asupra mortului, ceea ce ne-a silit să oprim maşina. După ce am luat actele găsite asupra cadavrului, poruncii să se continue urmărirea. Străbătuserăm astfel vreo cinci kilometri, când o maşină deschisă ne ieşi în întâmpinare, în vreme ce automobilul roşu dispăruse fără urmă. Abia ajunse la o depărtare de vreo o mie de metri…

— Iartă-mă că te întrerup, domnule Walker! Era destulă lumină, ca să puteţi desluşi bine ce se afla înaintea dumneavoastră?

— Da, între timp se făcuse ziuă de-a binelea şi vremea se arăta să fie foarte frumoasă. Aşadar, după cum spuneam, la un moment dat o maşină deschisă se ivi înaintea noastră şi, când ajunse la vreo mie de metri, băgarăm de seamă cu groază că automobilul se abate din drumul său şi intră în şanţ – din fericire, fără să se dea peste cap. Peste câteva clipe ne aflam la locul accidentului, unde ne oprirăm, ca să dăm ajutor răniţilor şi să le cerem lămuriri asupra automobilului roşu, pe care trebuie să-l fi văzut. Comisarul Kappel mi-o luă înainte, dar în clipa următoare rămase locului surprins şi-mi făcu semn să mă apropia cât mai repede. Pasagerii din maşină – două doamne şi trei bărbaţi – zăceau neînsufleţiţi pe locurile lor. Moartea părea să se fi produs prin asfixiere – ceea ce fireşte că mă uimi nespus, căci ne aflam doar pe o şosea deschisă, iar maşina n-avea capotă. În acest timp, un bărbat care avea atârnată în spate o puşcă de vânătoare, se apropiase de noi, venind din spre câmp, astfel că nu-l băgasem de seamă până atunci. Câinele lui de vânătoare, care alergase înaintea stăpânului său, se opri deodată pe şosea, la vreo sută de metri depărtare de noi, unde începu să latre cu furie.

— Nu ştii, domnule Walker, necunoscutul era pădurar sau vreun vânător de ocazie? Îţi pun întrebarea asta, fiindcă din întâmplare sunt cunoscut şi eu prin partea locului şi am avut de-a face cu câţiva fermieri din împrejurimi.

— Numele lui e Anderson şi se afla în trecere pe acolo… Dar, dacă nu mă înşel, a bătut cineva la uşă, domnule procuror?

— Intră!

Inspectorul-şef Wright, inspectorul Mac Murphy şi comisarul Pool îşi făcură apariţia în încăpere.

— Dacă nu vă stingherim, domnule procuror…

— Nu, nu mă stingheriţi defel, domnii mei! răspunse magistratul. Domnul Walker tocmai îmi povestea păţaniile sale… cred că aţi auzit

despre tragicul accident de automobil? Aşadar, rămăseseşi la purtarea ciudată a câinelui, domnule Walker…

— Da, domnule procuror! După cum vă spuneam, animalul începu să latre cu furie, deşi nu văzurăm nimic care ar fi putut să-l întărâte. Mai chibzuiam încă la cele ce aveam de făcut, când un motociclist se ivi pe şosea, apropiindu-se de noi cu cea mai mare viteză. Dar n-apucă să treacă bine de câine, când păru că nu mai e stăpân pe ghidon şi, într-adevăr, după câţiva zeci de metri se rostogoli în şanţul şoselei. Fireşte că alergarăm numaidecât într-acolo, însă nenorocitul nu mai avea nevoie de ajutorul nostru, căci murise, deşi nu prezenta nicio urmă de rană. Şi de astă dată moartea părea să fi fost pricinuită prin asfixiere. Abia acum îmi amintii de acela pe care îl urmărisem şi un gând înfiorător încolţi în mintea mea: Nu cumva ticălosul împrăştiate pe şosea un gaz oarecare, pentru a scăpa de urmăritorii săi? După o lungă chibzuială, prinserăm o broască mare şi o îndemnarăm să pornească pe şosea, trecând pe dinaintea câinelui furios. La vreo zece metri depărtare de acesta, broasca rămase neînsufleţită. Aşadar, de acolo începea porţiunea în care fusese răspândit gazul ucigător. Pentru a preîntâmpina alte nenorociri, adunarăm câteva braţe de vreascuri, pe care le puserăm de-a curmezişul şoselei şi le dădurăm foc. Cu ajutorul carabinelor noastre – ale căror paturi se arseră cu prilejul ăsta, împinserăm înainte ramurile arzânde, până la locul de unde bănuiam că începe zona primejdioasă.

— Aţi fost cam neprevăzători, domnule Walker, căci se putea foarte bine să fie vorba de un gaz explozibil.

— Da, aşa e, totuşi n-avem încotro! Din fericire, scăparăm, nevătămaţi, însă. Când dâra de foc ajunse lângă trupul neînsufleţit al broaştei, o flacără mare se înălţă în aer, apoi se stinse de la sine. Alte încercări făcute cu animale, ne dovediră că drumul era liber. Între timp, câinele se liniştise şi cuteză să intre în zona primejdioasă, fără să păţească ceva. Ce-i drept, scăpaserăm teferi, însă şase oameni nevinovaţi căzuseră jertfă ticăloşiei duşmanului meu.

— Aşadar, susţii cu hotărâre că făptaşul era Pavel Rodzof, pe care îl cauţi cu atâta ardoare?

— Da, sunt sigur de asta, căci ştiu prea bine că nu se dă înapoi de la nimic, când e vorba de libertatea lui.

— Dar între actele aflate asupra mortului căzut din automobilul roşu n-ai găsit nimic, care să slujească la lămurirea tainei?

— Nu, domnule procuror! Am găsit, însă, câteva însemnări, care îmi vor înlesni mult urmărirea ucigaşului. Iată ce era scris pe o foaie de hârtie: *„Wilkeshane-Pittsburrg-Union-Pacific până la Chicago – Central Pacific până la San Francisco-Hong Kong-Bombay. Informaţii la Riefer M. Din Sdp.”*

— Jumătate din suprafaţa pământului, îşi dădu cu părerea

inspectorul Mac Murphy.

— Da, după cât se pare, o cale lungă se deschide înaintea dumitale, domnule Walker! încuviinţă magistratul.

— Din fericire, însă, ştiu dinainte pe unde trece această cale, domnule procuror.

— Afară de cazul că cel urmărit va lua alte hotărâri cu privire la drumul său.

— Ca să fiu sigur întrucâtva, voi pleca cu avionul la Pittsburg, unde mă voi interesa dacă automobilul roşu a fost zărit acolo. Abia după aceea voi vedea ce am de făcut.

— Atunci, dă-mi voie să-ţi pun la dispoziţie un avion al poliţiei, urmă procurorul. Când vrei să porneşti la drum?

— Dacă e cu putinţă, chiar acum, domnule procuror!

291. În India plină de mistere

Căpitanul Knox, prietenul lui Reginald Lincoln, îşi lua dejunul în odaia pe care o ocupa la hotelul „Prince of Walles" din Bombay. Tocmai voiaj să ducă la gură ceaşca de ceai, când uşa se deschise fără zgomot şi servitorul său dădu buzna înăuntru, şi-i smulse ceaşca din mână.

— Ei, Nemi! Ce înseamnă asta? Ai înnebunit? strigă căpitanul, furios.

— Iartă-mă, Sahib! răspunse indianul, care nu părea câtuşi de puţin tulburat. Ceaiul e otrăvit!

— Otrăvit? Aici, în hotelul ăsta elegant? Ai năluciri, dragul meu!

— Nemi spune adevărul, Sahib! Şi ceaiurile lui Lady şi a lui Sahib Reginald au fost…

Scoţând o înjurătură, căpitanul sări de pe scaun, se năpusti afară şi, fără să mai bată la uşă, intră ca o vijelie în odaia în care tânărul englez şi însoţitoarea lui obişnuiau să-şi ia dejunul. Din fericire, ceştile de ceai păreau neatinse. Cu toate astea, fiul bancherului Lincoln era foarte schimbat la faţă.

— Nu te simţi bine, Reginald? întrebă căpitanul, cuprins de îngrijorare. Ai băut din ceai?

— Doar o înghiţitură…

În acea clipă, Reginald se prăbuşi în scaun, fără cunoştinţa. Căpitanul apăsă repede pe butonul soneriei, care răspundea în camera medicului, apoi, cu ajutorul lui Nemi, ridică trupul prietenului său şi-l aşeză în pat.

Frumoasa Grace stătea, plângând, la căpătâiul iubitului ei, când medicul hotelului îşi tăcu apariţia în încăpere.

— Ce s-a întâmplat, domnule? se adresă el căpitanului Knox.

— Ceaiul e otrăvit, domnule doctor! Din fericire, prietenul meu n-a

sorbit decât o înghiţitură.

— Aţi putea trimite servitorul să ne aducă puţin lapte?

Nemi se şi făcuse nevăzut.

După multe străduinţe, medicul izbuti să-l trezească pe Reginald din leşin. Culoarea plină de tinereţe a chipului său, însă, făcuse loc unei palori bolnăvicioase. Ochii-i pe jumătate deschişi păreau că nu văd nimic înaintea lor – răsuflarea îi devenise greoaie, neregulată.

— Ce părere aveţi despre starea bolnavului, domnule doctor? întrebă tânăra, cu glas tremurător.

— Va trece câteva săptămâni până să se însănătoşească pe deplin. Cred că cel mai bun lucru ar fi să-l internăm într-un spital.

— Nu, asta cu niciun chip, domnule doctor! se împotrivi Grace Chevalier.

— Nu vă supăraţi, domnişoară, dar socot că bolnavul ar avea acolo cea mai bună îngrijire, replică medicul. Fireşte, însă, că puteţi face cum doriţi.

În acea clipă, Mr. Stone, directorul hotelului, îşi făcu apariţia în încăpere, însoţit de secretarul său.

— Spre uimirea mea, am auzit că s-a făcut aici o încercare de otrăvire! Zise Mr. Stone. Desigur, însă, că e o greşeală la mijloc…

— Asta se va dovedi tocmai după ce se va face analiza băuturii pe care o serviţi drept ceai, domnule director! îi curmă vorba căpitanul Knox. Îmi dau prea bine seama că nu dumneata ai pus otrava în ceai – cu toate astea, întâmplarea va avea o înrâurire foarte rea asupra renumelui hotelului dumneavoastră…

— Fireşte că suntem gata să facem tot ce se poate face într-un asemenea caz. Cel mai bun lucru ar fi să cerem sfatul profesorului Dürrheimer, cunoscutul cercetător al otrăvurilor tropicale, care locuieşte la noi de câteva săptămâni.

— Da, da, cheamă-l încoace numaidecât, domnule director! încuviinţă Grace, cu însufleţire.

După opt zile, datorită constituţiei sale robuste, Reginald Lincoln se afla în afară de orice primejdie. Chipul i se îmbujorase iarăşi, însă membrele îi erau lipsite de vlagă, deşi bolnavul se bucurase de o îngrijire deosebită.

Analiza ceaiului stabili că acesta fusese otrăvit cu o puternică doză din otrava *Erythrophlaeum guineeuse*. Din fericire însă, Reginald nu luase decât o înghiţitură de ceai, acesta fiind prea fierbinte. Toate cercetările pentru descoperirea făptaşului rămaseră fără niciun folos şi chiar Nemi, în care căpitanul Knox îşi pusese toate nădejdile, nu izbuti să dea de urma misteriosului otrăvitor.

Când i se spuse că iubitul ei se afla în afară de orice primejdie, bucuria tinerei Grace nu mai cunoscu margini. În primele zile, tânăra

fată se închinase cu totul îngrijirii bolnavului şi stătea mereu la căpătâiul său, alături de cele două surori de caritate. Abia când, din pricina tulburării şi sforţărilor făcute, puterile începură s-o părăsească, se hotărî şi ea să urmeze sfatul doctorului, care o povăţuise şi se odihnească, şi, în sfârşit, veni şi ziua când Reginald Lincoln putu să iasă din casă.

Plini de voioşie, cei doi tineri părăsiră hotelul şi se lăsară târâţi de valurile mulţimii zgomotoase. Când ajunseră în piaţa principală a oraşului, auziră o fanfară militară, care se apropia tot mai mult, urmată de o ceată întreagă de copii.

Reginald şi Grace se amestecară şi ei printre trecătorii, care se înghesuiau la marginea trotuarului a să vadă „parada". În mijlocul drumului, trăsurile, automobilele şi ricşele abia mai puteau înainta. Îmbulzeala părea să fi ajuns la culme, în clipa când se zări bagheta strălucitoare a tambur-majorului, care păşea mândru înaintea toboşarilor săi. Sunetele muzicii, care intona marşul „Barataria", se amestecară cu uralele trecătorilor englezi, care salutau cu însufleţire pe soldaţii veniţi din patria lor.

Reginald Lincoln recunoscu şi el un vechi prieten – era un maior, comandantul batalionului 2 din regimentul 37 de infanterie colonială, – căruia încercă să-i atragă atenţia prin diferite semne. În cele din urmă, văzând că nu izbuteşte, Reginald se întoarse spre însoţitoarea lui. Aceasta, însă, dispăruse de lângă el, târâtă, pe semne, de valurile mulţimii entuziasmate. După câtva timp, tânărul se hotărî să urmeze pilda iubitei sale, care, fără îndoială, luase o ricşă şi se înapoiase lui hotel.

Pe drum, cuprins de îngrijorare, îndemna mereu pe tânărul indian, cape trăgea trăsurica, să-şi iuţească paşii. În acelaşi timp, însă, privirile-i erau îndreptate spre femeile pe care le întâlnea în cale, dar printre care nu izbuti să descopere trupul zvelt al iubitei.

Când ricşa se opri înaintea hotelului, un servitor se apropie de ea, spre a servi pe distinsul pasager.

— Nu cumva ai văzut-o pe Miss Chevalier? îl întrebă Reginald.

— Nu, domnule Lincoln, domnişoara nu s-a înapoiat încă din oraş, răspunse servitorul.

— Hm, ce-i de făcut? Căpitanul Knox e sus?

— Da, Sir, domnul căpitan e în camera dumnealui. Să-l chem jos?

— Nu, mă duc eu la el.

Tânărul urcă în grabă treptele acoperite cu covoare groase, apoi dădu buzna în odaia prietenului său, fără să mai bată la uşă.

— Ce-i, Reginald? S-a întâmplat ceva?

— Grace a dispărut!

— A dispărut? Cum e cu putinţă? Hai, spune despre ce e vorba.

— Priveam defilarea regimentului 37 de infanterie colonială şi

tocmai voiam să fac semn comandantului batalionului al doilea, maiorul Erik Peniberton…

— Cum, Pemberton e la regimentul 37 colonial? Asta-i!… Dar povesteşte mai departe…

— Văzând că nu-i pot atrage atenţia, mă întorsei, dar Grace nu mai era lângă mine. La început, îmi închipuii că se înapoiase la hotel, ca să scape de oarecare neplăceri asupra cărora o prevenisem… Totuşi, n-am găsit-o nici aici… astfel că sunt foarte îngrijorat.

— Dar bine, dragul meu, deocamdată n-ai niciun motiv de îngrijorare! încercă Knox să-l liniştească. Cât timp e de când… vreau să spun, când s-a petrecut asta?

— Acum vreo jumătate ceas.

— Aşadar, pe la unsprezece şi jumătate? Ce-ar fi să întrebăm la Miss Tobler, sau la familia Cheter? N-ar fi cu neputinţă ca Grace să fi dat o raita pe la ei… Ascultă-mă, Reginald, fii bărbat! Ce vasăzică asta? Te laşi doborât la prima lovitură?

— Ştiu, ai dreptate, Knox, dar mi-e teamă că s-a petrecut ceva grozav… Ah, perla asta blestemată!

— Vrei să telefonezi dumneata, sau… Ei, ce s-a întâmplat, Nemi?

Indianul intrase în odaie, fără să facă cel mai mic zgomot. În veştmintele sale albe ca zăpada, cu turbanul pe cap şi braţele încrucişate pe piept, Nemi făcea impresia unei statui.

— Sahib m-a chemat? întrebă el.

Căpitanul nu-şi aminti să-l fi chemat, deşi se purtase cu gândul să-şi sune servitorul. În orice caz, de astă dată se hotărî să se folosească de tainicele însuşiri ale indianului.

— Nemi, nu cumva ai văzut-o pe Miss Grace?

— Miss Grace plânge şi se roagă Dumnezeului creştinilor, Sahib!

— Dar ai văzut-o?

— Nemi o mai vede şi acum… Miss porneşte spre uşă… uşa se deschide… un fiu al Chinei păşeşte înăuntru… el vorbeşte cu dânsa… Miss clatină capul… acum… Nemi vede un nor alb… ah, iată… Chinezul o apucă de mână pe Miss şi i-o răsuceşte… Miss are dureri mari… ea ţipă şi-l izbeşte cu pumnul în faţă… un bărbat…

Reginald Lincoln care urmărise cu tot mai multă luare-aminte cuvintele indianului, sări de la locul său, cu pumnii încleştaţi.

— Nemi, îţi dau o mie de dolari dacă eşti în stare să-mi spui unde se află Miss Grace în clipa asta!

Căpitanul Knox puse mâna pe umărul prietenului său.

— Fii liniştit. Reginald! Nu-ţi pierde capul, zise el, cu blândeţe. Ce se întâmplă mai departe, Nemi?

— Un bărbat… un bărbat alb a înşfăcat pe fiul Chinei… un cuţit…

— Ei, Nemi?

— Norul alb s-a ivit iarăşi şi acoperă totul… Nemi nu mai vede

decât casa cea veche de lângă biserică.. Acolo sunt multe femei… bărbaţi albi, galbeni, negri… norul acoperă totul, totul… Nemi e orb, Sahib!

— Când ai să mai vezi ceva, să-mi dai numaidecât de veste!

Indianul făcu o plecăciune adâncă şi dispăru din încăpere.

— Ce-i de făcut, Knox?

— Da, ce-i de făcut, prietene? Socot că n-are niciun rost să cerem ajutorul autorităţilor, căci poliţiştii ăştia nu ştiu cum să se ocupe de lucruri atât gingaşe… Nădejdea mea rămâne tot Nemi.

— Ce-ar fi să cercetăm împrejurimile bisericilor?

— Ai dreptate, Reginald! Nemi se foloseşte de cuvântul „biserică” numai atunci când e vorba de unul din lăcaşurile Sfinte ale creştinilor, altminteri ar fi spus „templu . Deci trebui să ne gândim la catedrala St. Thomas, biserica misionarilor, biserica romano-catolică, biserica Trinitas, care se află în apropierea teatrului şi, apoi, la una din numeroasele sedii ale sectelor creştine. În orice caz, însă, socot că lucrul cel mai bun ar fi să cercetăm întâi împrejurimile bisericilor mari.

292. O propunere refuzată

A doua zi după atacul baronului asupra Nataşei, doamna Bendler făcu în aşa fel, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Ca măsură de prevedere, însă, spuse aşa, într-o doară, că unul din chiriaşii ei intrase din greşeală în altă cameră.

Nataşa suspină, dar nu răspunse nimic. Acum ştia prea bine ce urmărea ticăloasa femeie, ştia ce fel de „cucoane” erau acelea care locuiau în pensiune şi mai ştia că proprietăreasa îi furase banii, numai ca s-o aibă în puterea ei şi s-o silească să facă ce voia dânsa. Nu, trebuia neapărat să fugă din această casă!

La drept vorbind, Nataşa nu prea avea de lucru cu treburile gospodăriei. Muncile grele le făcea o servitoare de la ţară şi afară de asta, proprietăreasa mai angajase o femeie care venea în fiecare zi şi lucra câteva ceasuri.

Cât despre relaţiile proprietăresei ca chiriaşele sale, acestea nu păreau să fie tocmai bune. Când doamna Bendler intra în odaia vreuneia din ele, Nataşa auzea de cele mai multe ori hohote de râs, urmate de înjurături grosolane.

Mai întotdeauna certurile aveau loc din pricina banilor. Femeia asta era nesăţioasă ca o lipitoare. Dacă se întâmpla ca vreuna din chiriaşe să nu plătească la timp, neînduplecata proprietăreasă o dădea afară, oprindu-i toate lucrurile.

Nataşa abia avea răbdare să aştepte clipa când va putea să plece. Fireşte, lucrul era foarte greu, căci doamna Bendler o supraveghea cu

străşnicie, şi, afară de asta, sărmana prinţesă nu avea bani ca să se poată muta în altă parte.

După cât se părea, proxeneta îşi pusese ceva în gând cu dânsa. Mai ales în acea zi se arătă foarte binevoitoare cu chiriaşa ei. După amiază îşi făcu apariţia în odaia acesteia aducând o rochie fină de mătase, pe care Nataşa trebuia s-o îmbrace.

— Doamnă Bendler… aş prefera, însă, să port rochia mea, deşi e veche, se împotrivi Nataşa cu glas tremurător.

— Nu, nu se poate! replică proprietăreasa, făcând un gest hotărât. Astăzi ne ducem într-un local foarte elegant, căci vreau să vezi şi dumneata cum trăiesc artiştii de cinematograf. Hai, îmbracă rochia!

Nataşa mai încercă să se împotrivească, dar în zadar.

— Peste jumătate de ceas viu să te iau, încheie proxeneta, părăsind încăperea…

Când se întoarse, la timpul hotărât, Nataşa stătea pe un scaun şi plângea în hohote. Îmbrăcase însă rochia, care era foarte decoltată la spate.

Ochii ticăloasei femei scânteiară. Drăgălăşenia şi trăsăturile fine ale chipului Nataşei se potriveau de minune cu rochia.

Ea mai adusese cu dânsa un colier de perle – false, ce-i drept – pe care Nataşa fu nevoită să-l pună la gât.

— Mă supăr rău, dacă mai rămâi multă vreme cu mutra asta plouată! zise femeia înainte de plecare, văzând tristeţea întipărită pe chipul prinţesei. Acum, după ce am cheltuit atâţia bani pe dumneata, nu vrei nici măcar să-ţi arăţi recunoştinţa?

Nataşa îşi şterse lacrimile.

— Pudrează-te! porunci doamna Bendler.

Prinţesa se supuse şi de astă dată, apoi cele două femei părăsiră casa. În ziua aceea, luară un taximetru, care porni spre vestul oraşului, unde nu fuseseră încă până atunci.

Maşina se opri înaintea unui local foarte elegant. Un portar cu uniforma aurită le deschise uşa, făcând o plecăciune adâncă.

Când intră în sală, Nataşa văzu bărbaţi şi femei în toaletele cele mai scumpe. O muzică minunată ce părea că vine din alte lumi distra publicul.

Luară loc la o masă, în timp ce privirile tuturor erau îndreptate spre minunata făptură. Doamna Bendler, pe buzele căreia plutea un zâmbet de mulţumire, îşi roti ochii în jurul ei, şi constată că frumoasa ei însoţitoare stârnise admiraţia bărbaţilor.

— Vezi doamna aceea oacheşă? începu proxeneta, arătând spre un colţ al localului, unde se afla un grup de bărbaţi şi femei. Asta e vestita Klermont, steaua de cinematograf, despre care se spune că primeşte onorarii uriaşe. Domnul de lângă dânsa e cunoscutul regizor Orbanski, care s-a înapoiat de curând din Hollywood, unde am auzit

că era plătit cu zece mii de dolari pe săptămână. Dar ia te uită colo, în fund, la femeia cea blondă, care stă singură la masă. E celebra Olga Rhoden, care primeşte o mie de mărci pe zi. Cine ar putea crede că femeia asta are cincizeci de ani? Bărbatul din spatele ei e actorul Piotr Ratloff, care a devenit celebru prin filmele sale ruseşti. Înainte vreme, nu era decât un biet artist de varieteu. Vezi, aşa se întoarce roata!

Nataşa privise, îngândurată, spre persoanele arătate de însoţitoarea ei. Dar mintea-i era frământată de chinuitoarea întrebare: cum să scape de femeia asta?

— Ei, ia te uită! exclamă proxeneta, la un moment dat, întinzând mâna unui bărbat zvelt, cu monoclu.

Nataşa ridică privirile şi văzu că era baronul. Nu mai încăpea îndoială că această întâlnire fusese pusă la cale mai dinainte.

— Cum aţi ajuns aici, domnule baron? întrebă proxeneta, prefăcându-se nedumerită.

Baronul îşi înfipse monoclul în ochi şi zâmbi dulceag.

— Înainte de toate să bem o sticlă de şampanie în cinstea prieteniei noastre! zise el. Nu e aşa că sunteţi de părerea mea, domnişoară? se adresă el, apoi, Nataşei, ridicându-se puţin de pe scaun, ca să-i arate respectul ce i-l purta.

— Nu-mi place şampania! răspunse Nataşa, cu glas obosit.

— Ei asta-i! Şampania e doar făcută numai pentru femeile frumoase! zise baronul.

Prinţesa rămase cu ochii aţintiţi în gol, dar nu răspunse nimic, căci îşi dădea seama prea bine că orice împotrivire ar fi rămas fără folos. Îi venea să sară de la locul ei şi să fugă… să fugă departe, cât mai departe de omul acesta, ale cărui priviri stăruitoare o ardeau. Dar se văzu nevoită să-şi învingă dezgustul şi să rabde totul, cu resemnare.

Baronul schimbă o privire cu proxeneta, apoi se plecă deasupra mesei şi cuprinse mâna prinţesei.

— Mare noroc aţi avut că ne-am întâlnit astăzi aici! zise el. Domnişoară, de acum încolo veţi fi sub ocrotirea mea!

Văzând privirile uimite ale Nataşei, doamna Bendler socoti de datoria ei să intervină:

— Domnul baron tocmai îmi spunea că are multe legături printre artiştii de cinematograf şi e prieten foarte bun cu directorul unei case de filme. În curând vei avea cinstea să-i fii prezentată. Asta o să fie norocul dumitale… Ar fi şi păcat ca o fiinţă atât de încântătoare să nu ajungă la locul care i se cuvine!

Şi proxeneta privi cu admiraţie spre însoţitoarea ei, pe care însă toate acestea păreau că o lasă rece.

— Nu vreau să mă fac artistă! răspunse Nataşa, în cele din urmă.

— Şi de ce, mă rog? replică baronul. Veţi păşi din triumf în triumf, lumea vă va diviniza… Gândiţi-vă la cele ce vă aşteaptă! Orice femeie

ar fi fericită dacă m-aş oferi s-o ocrotesc în acest chip…

— Nu vă mai osteniţi în zadar, domnule baron! îl întrerupse prinţesa. N-am talent pentru teatru şi, afară de asta, renunţ bucuroasă la ocrotirea dumneavoastră.

Baronul începu să devină neliniştit, totuşi mai încercă s-o înduplece, până când, în cele din urmă, văzând că n-o scoate la capăt cu dânsa, renunţă la hotărârea lui.

În acest timp, însă, proxeneta aţintea asupra Nataşei priviri pline de ură. La un moment dat, făcu baronului semn cu piciorul; acesta se ridică depărtându-se „pentru câteva minute".

Nataşa ştia ce avea să urmeze – cu toate astea, rămase liniştită, aşteptând cu resemnare izbucnirea neînduplecatei femei. Şi, într-adevăr, doamna Bendler îi făcu imputări pentru purtarea ei „necuviincioasă" faţă de „domnul baron".

În acea clipă, prinţesa îşi îndreptă privirile spre uşă, căci un grup zgomotos îşi făcuse apariţia în local. Bietei femei nu-i venea să-şi creadă ochilor… privi într-acolo cu luare-aminte… apoi se ghemui, ca şi cum ar fi vrut să nu fie văzută.

293. O luptă cu bandiţii din Chicago

După cum ştim, poliţia din Chicago duce o luptă înverşunată – din păcate, fără prea mare succes – împotriva numeroşilor răufăcători pripăşiţi în marele oraş. Toate măsurile luate de autorităţi n-au izbutit să stârpească bandele bine organizate, care au complici chiar şi în rândurile poliţiştilor, ceea ce le înlesneşte mult să se pună la adăpost atunci când e nevoie.

O mare însufleţire domnea la „Grand Pacific Hotel", uriaşul zgârie-nori din Jackson Street, care trece drept una din cele mai frumoase clădiri din Chicago. Înfăţişarea plină de demnitate a portarului, îmbrăcat într-o livrea roşie, stârnea admiraţia vizitatorilor. În jurul acestuia se aflau o droaie de băieţaşi în uniforme roşii, care aşteptau doar un semn al său, pentru a alerga spre maşinile care opreau în faţa hotelului.

La un moment dat, doi bărbaţi eleganţi coborâră dintr-un automobil.

— Aţi rezervat cele două camere pentru mister Roberts? întrebă unul din ei, adresându-se portarului.

Acesta îşi scoase şapca, salută politicos pe noii sosiţi, apoi îşi cercetă carnetul.

— Camerele 365 şi 366, Sir, răspunse el. Rolf, condu pe domnii la 365 şi 366! se adresă apoi unuia din băieţaşi.

Ascensorul porni cu iuţeală şi se opri la etajul al şaptesprezecelea, unde cei doi domni coborâră şi se îndreptară spre odăile rezervate.

Erau două încăperi elegant mobilate, cu uşile capitonate.

— Ai avut o călătorie plăcută, Pavel? întrebă unul din noii sosiţi.

— Şi da şi nu, dragă Rolls! Cred că ai citit în ziare că lovitura de la banca „Hudson" a dat greş şi, cu prilejul ăsta, am pierdut câţiva din oamenii mei, iar alţii au fost prinşi?

— Da, am citit! Noroc însă, că n-au pus mâna pe tine! Năvala apei în tezaur trebuie să fi fost o surpriză.

— Şi încă ce surpriză!… Tocmai voiam să-mi urmez oamenii, când dădui cu ochii de blestematul ăla de Walker. Şi mai avui răgaz s-o şterg la vreme. De acum încolo, însă, nu mai am ce să mă tem de acest individ, căci i-am făcut de petrecanie.

— Zău? Şi cum ai scăpat de el?

— Negrul William mi-a făcut rost de un gaz minunat, fără culoare şi miros, pe care vântul nu-l poate împrăştia şi care e înlăturat numai cu ajutorul focului. Gazul acesta a venit de hac prea stimatului detectiv… Îţi poţi închipui deci bucuria mea că am scăpat de cel mai înverşunat duşman! Negrul merită toate laudele pentru născocirea lui minunată.

— După cât se pare, eşti singurul care dispui de această armă primejdioasă. În orice caz… dar parcă a bătut cineva la uşă? Intră!

Un tânăr marinar îşi făcu apariţia în încăpere.

— Bună ziua, domnilor! zise el, cu bucurie.

— Ah, Mr. Nilson, nu mă aşteptam să vii atât de devreme! Ce se aude cu „Marie?".

— Vasul se află la locul hotărât şi sper că astă-seară şalupa va putea să preia marfa.

— Nu cumva ştii care sunt vasele vămii care fac de pază la noapte?

— Ba da… şalupele 12 şi 6, domnule Robert.

— 12 şi 6? Astea sunt sub conducerea lui Brester şi Pale… Din păcate, cei doi tineri nu se lasă mituiţi. Nu cumva putem amâna chestia cu douăzeci şi patru de ceasuri?

— Socot că n-ar fi tocmai bine, domnule Roberts, căci s-ar putea să fim descoperiţi.

— Atunci o facem astă-noapte la ora două.

Directorul general şi principalul acţionar al „Companiei Harley" căreia îi aparţinea unul din cele mai mari abatoare din Chicago, îşi invitase prietenii la o serată dată în clădirea societăţii din Washington-Park.

Fracurile fără cusur ale bărbaţilor ofereau un contrast minunat cu toaletele elegante ale femeilor, a căror frumuseţe era şi mai mult scoasă în relief de bijuteriile scânteietoare, preţuite la sute de mii de dolari.

Felul în care intendentul casei comanda armata de servitori, putea

fi dat drept pildă celor mai stilaţi *maîtres d'hotel* din Paris. În timpul mesei, după ce se servea câte un fel de mâncare, servitorii rămâneau la spatele oaspeţilor, gata să le îndeplinească orice dorinţă sau să execute ordinele intendentului.

— De când ai intendentul ăsta minunat, domnule Harley? întrebă o doamnă, adresându-se gazdei.

— De ieri, când l-am angajat odată cu ceilalţi servitori. Nu-mi place să mint, astfel că vă mărturisesc că i-am luat cu ziua fiindcă patru servitori mi s-au îmbolnăvit, pe neaşteptate. Oamenii mi-au fost recomandaţi de biroul de plasare Brown din strada 55.

— Brown din strada 55? N-am auzit încă niciodată de biroul ăsta!

— Nici nu-i de mirare, miss Davis, fiindcă s-a deschis abia acum patru zile.

În acelaşi timp, alte două doamne vorbeau tot despre stilatul intendent.

— N-am văzut în viaţa mea un servitor atât de distins! zise una din ele.

— Sunt şi eu de părerea dumitale, doamnă Lund… numai să fie într-adevăr vorba de un servitor! Ia te uită la el! Un gentleman în toată puterea cuvântului!

— Şi calmul cu care îşi conduce oamenii! Un singur semn şi porunca e dusă la îndeplinire… Zău, merită toată admiraţia!

În acea clips, Mr. Harley se ridicase de la locul său şi voia tocmai să închine paharul în sănătatea celor de faţă, când intendentul se apropie de el.

— Ce s-a întâmplat, Mr. Blank? întrebă gazda.

— Nu vă supăraţi, Sir, dacă vă rog să le cereţi oaspeţilor dumneavoastră, să-şi depună banii şi giuvaierurile în farfuriile dinaintea lor.

Mister Harley se uită nedumerit la intendentul său.

— Ce înseamnă asta, Mr. Blank? Ţi-ai ieşit din minţi?

— Ne-ar părea tare rău, dacă am fi siliţi să ne folosim de forţă, Sir!

Milionarul şi câţiva comeseni din apropierea lui vrură să se repeadă spre îndrăzneţul intendent.

— Fiţi liniştiţi, domnilor!

În mâna intendentului strălucea un Browning din cele mai moderne, iar la fiecare capăt al mesei se aflau câte zece servitori, ale căror arme erau îndreptate spre oaspeţii milionarului. Şi, glasul liniştit al stilatului intendent răsună din nou în încăperea cufundată într-o linişte de moarte:

— Doamnelor şi domnilor! Regret din suflet că sunt nevoit să vă stric, pentru scurt timp, buna dispoziţie în care vă aflaţi… Vă rog să depuneţi banii şi bijuteriile în farfuriile pe care le aveţi înaintea domniilor voastre… În acelaşi timp, ţin să vă atrag atenţia că nimeni

dintre dumneavoastră nu va avea ceva de suferit… afară de cazul că va încerca să se împotrivească…

O privire asupra ţevilor aducătoare de moarte şi toţi cei de faţă luară hotărârea să se supună poruncii. Teancuri întregi de bancnote se îngrămădiră pe masă, diademe preţioase se desprinseră din părul frumos ondulat al femeilor, inele sclipitoare căzură în farfurii zornăind.

Patru dintre servitorii înarmaţi adunară prada şi o vârâră în pungile de piele pe caii le aveau la ei. Câteva doamne leşinară, dar cea mai mare parte dintre ele ridicaseră mâinile şi aşteptau, împreună cu bărbaţii, desfăşurarea evenimentelor.

După ce-şi terminară treaba, răufăcătorii se retraseră îndărătul conducătorului lor, care luă iarăşi cuvântul:

— Doamnelor şi domnilor! Vă mulţumesc din toată inima că aţi fost atât de ascultători şi nu ne-aţi silit să ne folosim de violenţă! Acum e ora unu şi patruzeci de minute. Pentru ca serata să nu se întrerupă, am avut grija să vă fac rost de alţi servitori, care au fost recomandaţi de vechiul birou de plasare „Batterson” şi care îşi vor face apariţia fix la ora două. Biroul Brown şi-a suspendat activitatea în acest moment. De altminteri, n-a luat fiinţă decât pentru a procura domnului Harley servitorii de care aveau nevoie la această serată. Înainte de precare, ţin să vă dau un sfat foarte folositor: rămâneţi la locurile dumneavoastră încă cinci minute, căci altminteri s-ar putea să aveţi oarecare neplăceri… Noapte bună!

Şi, făcând o plecăciune, stilatul intendent părăsi încăperea în urma oamenilor săi. Imediat după plecarea lui, oaspeţii auziră un ţipăt, urmat de uruitul câtorva automobile.

În timp ce spaima se risipea încetul cu încetul şi bărbaţii erau ocupaţi să dea ajutor femeilor leşinate, răsună iarăşi duduitul câtorva maşini care se apropiau în goană şi se opriră înaintea casei.

Mister Harley şi colonelul Lincoln se năpustiră spre uşă, cu gândul s-o încuie, dar în aceeaşi clipă se auzi cuvântul „poliţie”. Uşa se deschise şi câţiva poliţişti se iviră în pragul încăperii.

— Cine dintre dumneavoastră e mister Harley?

Stăpânul casei făcu câţiva paşi înainte.

— Îmi daţi voie să mă prezint… inspectorul-şef Stone de la Prefectura Poliţiei! urmă conducătorul poliţiştilor. Vă rog să ne iertaţi că am pătruns în casă, dar n-am făcut-o decât în urma unei întâmplări ciudate. Cineva a chemat la telefon Prefectura şi, în timp ce ne dădea adresa dumneavoastră, necunoscutul scoase un ţipăt, urmat – după cum susţine poliţistul care era la telefon – de un zgomot sec, asemănător căderii unui obiect greu. După cât văd, însă, am căzut victimă unei înşelătorii, căci… Ei, ce s-a întâmplat, Millwers?

— La intrare se află zece lachei, care susţin că au fost trimişi de

firma „Batterson”…

— Cei cu oamenii ăştia, domnule Harley? întrebă inspectorul-şef.

Milionarul tocmai se pregătea să povestească poliţistului despre atacul banditesc săvârşit asupra lor, când un sergent se apropie de inspector, părând că vrea să-i spună ceva.

— Cei, Smith?

— La celălalt capăt, al gangului am găsit trupul neînsufleţit al unui bătrân servitor, care zace lângă aparatul de telefon.

— Damned! Vasăzică Down nu s-a înşelat susţinând că a auzit zgomotul căderii unui trup greu… Rog pe domnii să rămână aici până la înapoierea mea! Domnule Harley, sunteţi atât de bun să mă însoţiţi împreună cu unul sau doi din prietenii dumneavoastră?

Bătrânul servitor al casei zăcea ţeapăn lângă aparatul de telefon. Faţa lui, care se umflase grozav, căpătase o culoare vânătă şi era plină de bubuliţe. Nenorocitul mai ţinea receptorul în mână.

— Nu cumva e unul din bandiţi, Sir, sau…

— Nu, domnule inspector şef! îl întrerupse Harley, căruia îi fusese adresată întrebarea. Omul acesta e servitorul meu Jack, care se află de mai bine de patruzeci de ani în slujba familiei noastre… Dar poate că mai există vreun mijloc să-i venim în ajutor? Aţi anunţat medicul?

— Am şi sosit, domnule Harley! se auzi în acea clipă un glas bărbătesc.

— Bună seara, doctore! Ia vezi, nu cumva mai poţi veni în ajutor sărmanului meu Jack?

Medicul descheie vesta bătrânului şi se aplecă deasupra lui, spre a-i asculta bătăile inimii.

— Nu mai putem face nimic! Omul e mort! murmură el, apoi.

Telefonistul Down de la Prefectura Poliţiei din Chicago, care era de serviciu în acea noapte, tocmai raporta comisarului de serviciu întâmplările petrecute până atunci, când sergentul de la colţul străzii Randolph telefonă că vreo zece indivizi suspecţi dispăruseră într-o casă din apropiere.

— Inspectorul-şef nu s-a înapoiat încă? întrebă comisarul de serviciu.

— Nu, domnule comisar! răspunse telefonistul.

— Câţi oameni a luat cu el, Down?

— Toată brigada a doua. Pare să fie lucru serios, domnule comisar.

— Bine, atunci roagă-l pe inspectorul Hill să vină încoace numaidecât.

Se scurseră câteva minute, în timpul cărora comisarul se plimbă agitat prin încăpere. În sfârşit, se auzi o bătaie în uşă…

— Intră!

— M-aţi chemat, domnule comisar? întrebă inspectorul Hill, păşind

în camera de gardă.

— Te mişti cam greu, dragă Hill.

— Vă rog să mă iertaţi, domnule comisar! Inspectorul-şef Stone a trimis trupul neînsufleţit al unui bărbat despre care nu se ştie dacă a murit de moarte bună. Medicul nostru bănuieşte că nenorocitul a fost ucis cu ajutorul unor spini otrăviţi, se poate însă…

— Ascultă-mă, Hill, nu cumva e vorba de un asasinat, la fel ca acela încercat împotriva detectivului londonez Jonny Walker? Cred că ai citit raportul trimis mai deunăzi de poliţia din New-York?

— Da, l-am citit, domnule comisar. Imediat după aceea a avut loc atacul banditesc săvârşit asupra băncii „Hudson".

— Da, da, întocmai! încuviinţă comisarul. Dar acum, să lăsăm asta, căci te-am chemat pentru altceva… Sergentul de la colţul străzii Randolph a raportat că vreo zece indivizi suspecţi au dispărut într-o casă din apropiere. Poate că e vorba de o contrabandă de alcool sau ceva asemănător. Ia-ţi patru oameni din brigada a cincea şi raportează-mi telefonic cele ce ai constatat la faţa locului. Dacă ai nevoie de întăriri, dă de ştire lui Down!

Inspectorul Hill şi cei patru însoţitori ai săi străbătură, în goana motocicletelor, străzile ce duceau spre Randolph Street. Cu tot zgomotul făcut de motoare, nimeni nu se arătă pe stradă la ora aceea matinală.

Înainte de a ajunge la colţul străzii Randolph, poliţiştii fură opriţi de un sergent, care se apropie de inspectorul Hill.

— Dumneata ai făcut raportul telefonic? îl întrebă acesta din urmă.

— Da, Sir!

— S-a mai întâmplat ceva de atunci?

— Da! După primul grup au mai intrat în casă, pe rând, încă nouă persoane, între care şi o femeie.

— Aveau ceva lucruri cu ei?

— Primul grup avea două săculeţe de piele.

— Care e casa cu pricina?

— Iat-o colo, cea cu trei etaje.

— Lăsaţi motocicletele aici, lângă zid! se adresă inspectorul însoţitorilor săi. White, dumneata rămâi de pază! Ceilalţi, după mine, în umbra caselor!… Aşa, staţi! Edwards şi Sommersen, treceţi peste drum şi cereţi să vi se dea drumul înăuntru. Băgaţi de seamă, însă, nu lăsaţi revolverele din mâini!

Cei doi poliţişti ajunseseră la mijlocul drumului, când două detunături porniră de la o fereastră deschisă. Sommerson se prăbuşi la pământ. Tovarăşul său, cu ajutorul unui camarad transportă trupul rănitului până la zidul unde se aflau motocicletele. Din fericire, rana nu era prea gravă, gloanţele zdrobiseră însă clavicula dreaptă a nefericitului poliţist.

— Avem împotriva noastră cel puţin douăzeci de indivizi, care sunt bine adăpostiţi, zise inspectorul Hill. Trebuie să raportez domnului comisar… Unde e postul telefonic?

— Aici, în gangul casei.

După câteva clipe, inspectorul era cu receptorul în mână.

— Alo! Prefectura poliţiei?… Down, dumneata eşti? Dă-mi-l, te rog, pe comisarul Kelly… Alo, domnule comisar, încercând să pe apropiem de casă am fost primiţi cu gloanţe… Da, din nefericire, Sommersen a fost rănit la umărul drept. Rog să ni se trimită întăriri şi ambulanţa.

Ferestrele casei de unde porniseră gloanţele, erau toate întunecate. În schimb la fiecare din cele ce dădeau în stradă se afla câte un individ înarmat.

Poliţiştii se făcuseră nevăzuţi imediat după rănirea lui Sommersen. În locul lor, însă, se iviră câţiva vagabonzi curioşi, care se retraseră numaidecât la o depărtate destul de mare, ca să nu poată fi atinşi de gloanţe.

Într-o încăpere dindărătul misterioasei clădiri, cinci bărbaţi se adunaseră în jurul unei mese de stejar.

— Cook şi Blasfer vor da socoteală pentru cele două gloanţe trase înainte de vreme, zise unul din ei. Am hotărât, doar, ca peste două zile să dăm lovitura la banca „First National”, şi iată că acum se atrage atenţia poliţiei asupra acestei case.

— Din păcate, nu mai putem schimba nimic, domnule Pavel! Nu e nevoie să fii cine ştie ce mare profet ca să pooroceşti că, peste cel mult un sfert de ceas, casa va fi încuiată din pivniţă până în pod, astfel ca musafirii nepoftiţi să nu mai poată pătrunde înăuntru atât de uşor.

— Gangul spre canal e în ordine, Chester?

— Yes, Sir, şalupa se află la malul râului Chicago, în locul hotărât.

— Iahtul pluteşte pe lacul Michigan?

— Da, Sir! În apropierea stăvilarului de la aparatele hidraulice. Semnalul: o rachetă roşie.

— S-au numărat banii luaţi de la Harley?

— Sunt tocmai şaizeci şi patru de mii trei sute optzeci şi patru dolari şi treisprezece carnete de cecuri, cu care se mai poate face ceva. Valoarea giuvaierurilor nu poate fi preţuită atât de repede.

— Dumneata vei păstra prada, Winster. Câştigul îl vom împărţi mai târziu, căci acum trebuie să… Ce s-a întâmplat, Adams?

— Poliţia a adus întăriri serioase, Mr. Pavel.

— Venim şi noi în faţă. Spune, însă, oamenilor să nu tragă zadarnic.

Patru din indivizi se duseră în odăile din partea din faţă a clădirii, care erau îndeajuns de luminată mulţumită becurilor electrice din stradă.

De la fereastra unde se postaseră cei patru indivizi se puteau vedea străzile Canal şi Randolph în toată lungimea lor. Ceva mai departe, la capătul lui Fulton Street, braţul de sud al râului Chicago se unea cu braţul de nord, alcătuind astfel un curs de apă de două ori mai larg, care se vărsa în lacul Michigan la o mică depărtare de instalaţia hidraulică a oraşului.

Şi priveliştea care se oferea ochilor celor patru indivizi nu era defel în măsură să le risipească neliniştea.

În umbra clădirilor se zăreau lămurit uniformele multor poliţişti, care păreau să-şi fi stabilit cartierul general în colţul străzii Washington.

— Unde-i Ralph? întrebă conducătorul bandei aciuite în clădire.

— Aici, Sir!

— Orice s-ar întâmpla, casa trebuie să reziste cel puţin un ceas. Cele două împuşcături înainte de vreme ne-au adus pe cap toată şleahta şi trebuie să găsim un mijloc ca să ieşim din încurcătură.

— Bine, dar putem fi liniştiţi, Sir! Avem doar gangul, la capătul căruia ne aşteaptă şalupa, iar în apropierea instalaţiilor hidraulice se află iahtul nostru. Afară de asta, putem telefona lui Lucas să ne trimită şi barca cea mică.

— Asta poţi s-o faci în orice caz. După aceea vei lua comanda asupra oamenilor noştri.

— Nu vrei s-o iei dumneata, Mr. Pavel? Tovarăşii noştri sunt foarte doritori de luptă şi „albaştrii" au să facă ochii mari când or vedea primirea ce-i aşteaptă. Cu toate astea, ar fi… Înapoi, Sir! Ei drace, lucrul începe să devină serios…

Poliţiştii, obişnuiţi să aibă mereu de-a face cu adversari necruţători, deschiseseră un foc viu asupra clădirii, ale cărei ferestre, precum şi galantarele prăvăliilor de la parter, fură prefăcute în cioburi. În acest chip, puteau să intre în casă fără să mai fie nevoiţi să forţeze uşa grea de la intrare.

— Goliţi încăperile de jos! Toată lumea se retrage la primul etaj!

Glasul tăios al lui Ralph părea obişnuit să poruncească.

— Ai telefonat lui Lucas cu privire la barca cea mică, Oslo?

— Da, Ralph. În mijlocul convorbirii, însă, am fost întrerupţi. Cu toate astea, socot că Lucas…

— Azvârliţi grenadele de mână, flăcăi!… Acum îndărăt! Hai, daţi-vă înapoi, şeful nu vrea să…

Un geamăt ieşi de pe buzele lui Ralph, care se prăbuşi la pământ.

Împuşcăturile răsunau acum fără încetare. Poliţiştii, însă, trăgeau cu atâta înverşunare, încât duşmanii lor aproape că nu mai aveau răgaz să se folosească şi ei de arme. Lemnul ferestrelor era ciuruit de gloanţe, bucăţi mari din tavan cădeau cu zgomot pe podea, stârnind nori de praf. Cu toată împotrivirea dârză a bandiţilor, care făcuseră

numeroase victime în rândurile poliţiştilor, sfârşitul luptei nu era greu de prevăzut.

— Ralph şi trei din oamenii noştri sunt morţi, zise Pavel, conducătorul bandei. Trebuie să ne retragem…

— Chester şi Winster să vină şi ei, Mr. Pavel?

— Fireşte, geanta de piele se află la dânşii… Drace, asta e… copoii ne împroaşcă cu gaze lacrimogene… deschideţi uşa… Nu, nu mai putem rezista… dar unde e Chester?… Chester!

— Chester a lăsat în faţă săculeţul cu giuvaieruri şi s-a dus să aducă… Sir, nu mai pot!… Ochii…

— Repede, repede! Deschideţi uşa!

— Chester s-a dus… să aducă cheia… Sir, nu mai…

— Drace, oare, totul… conspiră împotriva noastră?… O secure, Bennet! Ce… ce s-a întâmplat, Adams?

— Nu mai putem să… gazele sunt… Sir, gazele…

— Ce… ce este cu gazete?… Drace, aerul devine… spargeţi uşa… orice s-ar întâmpla, Winster!

— Nu mai putem… ţine… catul întâi!

— Retrageţi-vă în al doilea şi al treilea, Adams… Ne mai trebuie doar… zece minute!

— Robinetul… de la gazul… aerian, Mr. Pavel…

Ţăndările uşii zburară cât colo, sub loviturile securii.

O scară îngustă, pe care putea coborî un singur om se ivi îndărătul uşii. Cu chipul încruntat şi ochii plini de lacrimi, cei patru indivizi începură coborâşul în adâncime. Un aer rece, greu îi izbi în faţă… Ajunseseră la capătul scării… pardoseala era făcută din lespezi mari… drumul ducea în pantă uşoară… pereţii erau umezi… Ah, drumul ăsta nu mai lua sfârşit! La lumina slabă a lanternelor electrice nu se vedea mai nimic.

În cele din urmă, conducătorul se opri şi îndreptă raza lămpii sale spre podea, unde se zării un chepeng nu tocmai mare. Cu puteri unite, cei patru indivizi ridicară chepengul şi coborâră într-o încăpere plină de lucruri vechi.

— Când e aici luntrea, Bermot?

— Peste douăsprezece minute…

În acea clipă se auzi o bubuitură asurzitoare şi uşa, care dădea spre apă, sări de la locul ei… Altă bubuitură, tot atât de puternică… o parte din obiectele îngrămădite în încăpere se prăbuşiră, îngropând sub ele pe unul din cei patru indivizi.

Din reportajul apărut a doua zi în
„Chicago-Record-Herald”:

„…după ce poliţiştii sfărâmaseră vitrinele, doi sergenţi curajoşi, Buttler şi Wright, izbutiră să se apropie de casă, aruncând în magazinele de la

parter câteva bombe cu gaze lacrimogene. Nemaiputându-se folosi de arme, din pricina gazelor, care le lăcrimau ochii, bandiţii se văzură nevoiţi să părăsească etajul întâi. Abia se retrăseseră în celelalte două etaje, când se produse o puternică explozie, care distruse întreaga clădire. Bucăţile de zid răniră numeroşi curioşi care, cu toată ora matinala, se adunaseră la faţa locului, atraşi de împuşcături. Geamurile caselor învecinate se prefăcură în cioburi. În vreme ce ruinele clădirii distruse de explozie fură cuprinse de flăcări, ceea ce necesită intervenţia pompierilor.

Sub dărâmături au fost găsite trupurile bandiţilor jertfiţi de conducătorii lor. E vrednic de reţinut că datorită exploziei, a ieşit la iveală un gang subteran, care duce până la braţul sudic al râului Chicago. După cât se pare, conducătorii celor două bande, care au luat parte la luptă, s-au făcut nevăzuţi prin acest gang, în care a fost găsit trupul oribil mutilat al banditului Adams, unul din cei mai cunoscuţi contrabandişti.

Din nenorocire, pierderile poliţiştilor sunt destul de mari. Iată numele morţilor: inspectorul Brass, subcomisarul Tressbourg, sergenţii Shell, Oskland şi Brown. În afară de aceştia au fost răniţi mai mult sau mai puţin grav, încă patruzeci şi trei de poliţişti.

După cercetările făcute, s-a stabilit că groaznica nenorocire se datorează unei explozii de gaz aerian, care a fost pricinuită chiar de conducătorii bandei, după cum a declarat singurul bandit rămas în viaţă."

294. Un jaf cu urmări ciudate

După un zbor de două ceasuri, avionul poliţiei, la bordul căruia se afla detectivul Walker, ateriză la trei sute metri depărtare de gara din Pittsburg.

O mare mulţime de curioşi, cărora li se alăturaseră şi doi poliţişti, se îmbulziră în jurul aeroplanului.

Jonny Walker se legitimă celor doi reprezentanţi ai autorităţilor şi află, spre marea lui bucurie, că Prefectura Poliţiei din New-York înştiinţase poliţia din Pittsburg despre sosirea sa. Prefectul poliţiei, James, dăduse ordin celor doi sergenţi să plece numaidecât la aerodrom şi să-i dea de veste imediat ce va sosi aeroplanul aşteptat.

După puţin timp, detectivul se afla înaintea lui Mr. James, prefectul poliţiei din Pittsburg, care îl primi cu multă bucurie.

— Încântat de cunoştinţă, domnule Walker! zise el. Domnul procuror Bing, din New-York, mi-a vorbit de dumneata în termeni foarte călduroşi.

— Asta mă bucură, Mr. James! răspunse detectivul.

— Îmi dai voie să te invit la lunch?

— Mulţumesc, dar înainte de toate aş vrea să aflu dacă un automobil roşu, de curse, a dus la gară unul sau doi pasageri…

— Automobilul furat de la Mr. Jefferson din New-York? Dar asta…

— Drace! Cu prilejul urmăririi mi s-a părut mie cunoscut automobilul ăsta! Nu cumva aţi izbutit să puneţi mâna pe el. Mr. James?

— Asta da, însă cei care se aflau înăuntru ne-au scăpat… Vrei să aştepţi până după dejun sau pornim numaidecât la faţa locului?

— La faţa locului? Ce vrei să spui cu asta, domnule James?

— Aşa e, dumneata nu ştii ce s-a întâmplat!

— Nu, nu ştiu!

— Acum vreo şapte ceasuri, automobilul roşu, care gonea cu viteză nebună, era cât p-aci să dea într-o droaie de copii, care se jucau în mijlocul drumului. Din fericire, micuţii au izbutit să se împrăştie la vreme, afară de o fetiţă, care a fost izbită de maşină, dar n-a fost rănită prea grav. Un poliţist încercă să oprească maşina, pentru a lua numele celor doi pasageri care se aflau într-însa, însă bietul om fu ucis într-un chip foarte ciudat. Unul dintre cei doi necunoscuţi scoase la iveală un fel de pistol cu ţeava lungă, ţinti asupra poliţistului şi, în clipa următoare, acesta se prăbuşi la pământ fără să scoală un geamăt măcar. Între timp, maşina îşi urmă goana ei nebună. După două ceasuri fu găsită, cu rezervorul gol, la o milă depărtare de gară.

— Şi poliţistul?

— După cum ţi-am spus, nenorocitul a fost ucis… însă, până acum nu mi-a fost încă dat să văd un asemenea mort. Fata i se învineţise şi era acoperită toată de bubuliţe… Acum nici nu mai e de recunoscut, căci a devenit aproape neagră. Medicul nostru, un om care se pricepe în meseria lui, nu ştie ce să mai creadă despre această moarte ciudată.

— Când pleacă primul tren spre Chicago? întrebă Walker, repede.

— La ora două după-amiază soseşte aici expresul din New-York, care rămâne în gară cinci minute, apoi îşi urmează drumul spre Chicago.

— Şi când ajunge acolo?

— La şase şi treizeci.

— Aşadar, mai e un ceas până la sosirea trenului?… Domnule James, plec la Chicago cu expresul! Dar, încă o întrebare, te rog: când a trecut pe aici ultimul tren spre Chicago?

— Acum şase ceasuri, Sir!

— Hm, asta înseamnă că răufăcătorii au şapte ceasuri înaintea mea.

La două după-amiază, vestitul detectiv se urcă în expresul de Chicago, care putea fi străbătut de la un capăt la altul, căci nu avea clase – ca toate trenurile americane, de altfel.

Jonny Walker se bucura – pe bună dreptate – că primejdiosul duşman avea doar un avans de vreo şase ceasuri faţă de el, ceea ce însemna că nu va mai dura mult şi avea să-i cadă în mână. Gândurile

detectivului se îndreptară spre Natașa. Ce se întâmplase, oare, cu tânăra femeie? Până acum Pavel Rodzof își făcuse apariția singur, sau însoțit de tovarășii lui. Unde rămăsese Natașa în acest timp? Sau… poate că se înșelase în presupunerile sale, poate că rusul nu era răpitorul ei? În orice caz, acum, după un drum atât de lung, trebuia să-și urmeze calea, chiar dacă Pavel Rodzof nu era în legătură cu dispariția tinerei femei. După ce avea să pună mâna pe dușmanul său de moarte, detectivul putea foarte bine să se înapoieze în Europa și să-și îndeplinească misiunea dată de contesa Romanov. Afară de asta, unul din cei doi frați era hoțul perlei și, fără îndoială că, urmărindu-l necontenit, va izbuti să dea și de urma lui Reginald Lincoln, care, însoțit de fiica bijutierului Chevalier, pornise și el în căutarea ticălosului. Așadar, singurul lucru pe care îl avea de făcut Walker, era să se străduiască din răsputeri să pună mâna pe Pavel Rodzof. Și, această dorință trebuia să i se împlinească în curând, căci fiecare învârtitură a roților trenului îl ducea tot mai aproape de orașul în care se afla dușmanul său înverșunat.

Între timp, ajunseseră la Mansfield și, după o scurtă oprire, trenul își urmă calea cu aceeași viteză.

Câmpii întinse, acoperite de grâne se întindeau de o parte și de alta a liniei ferate.

Trenul trecuse de orășelul Auburn și Jonny Walker se gândea cu câtă greutate s-ar putea întreprinde o urmărire prin iarba înaltă a preeriei, când se auzi șuieratul strident al locomotivei, urmat de frânarea bruscă a trenului.

Călătorii fură cuprinși de panică. Ferestrele compartimentelor se deschiseră în grabă și un puternic miros de ars năvăli înăuntru. Fără să mai stea la gânduri, Jonny Walker se năpusti afară, ceea ce făcură și ceilalți călători.

La o depărtare de vreo sută de metri, se așezaseră pe șine trunchiuri groase de arbori, cărora li se dăduse foc. De o parte și de alta la căii ferate, iarba fusese cosită până la pământ – probabil pentru a împiedeca întinderea focului.

Călătorii și personalul trenului se uitau nedumeriți unii la alții, când un glas limpede răsună din iarba înaltă:

— Doamnelor și domnilor! Am misiunea să vă rog să mă urmați, cu mâinile ridicate. Ca să nu vă rătăciți, priviți mereu spre vârful puștii mele, care se află deasupra ierbii.

În același timp, își făcură apariția zece indivizi înarmați până în dinți.

Walker își dădu seama numaidecât cum stăteau lucrurile și luptă din greu ca să-i lămurească pe cei câțiva tovarăși mai curajoși că orice încercare de împotrivire ar însemna moartea lor. Ceea ce îngrijora pe detectiv, însă, era faptul că această întâmplare neprevăzută avea să-i

răpească iarăşi câtva timp, sporind astfel avansul ce-l avea duşmanul său.

În cele din urmă, însă, porni şi el împreună cu ceilalţi călători, spre ţinta către care îi ducea misteriosul lor conducător. După un drum de vreo jumătate de ceas – care păru neînchipuit de anevoios mai ales femeilor – ajunseră cu toţii pe o colină acoperită de iarbă măruntă, dar înconjurată de câţiva arbori bătrâni. Aici, convoiul era aşteptat de doi călăreţi care fluturară în vânt pălăriile lor cu boruri late.

Unul dintre cei doi călăreţi era o femeie tânără, care se ţinea în şa într-o atitudine regească. Părul ei negru ca pana corbului cădea în valuri de sub marginea lată a sombreroului; în carâmbii şeii, femeia avea două pistoale, iar la spate o puşcă cu două ţevi.

Însoţitorul ei, care părea să fie spaniol, învârti în mână unul din pistoalele sale lungi, în timp ce porunci călătorilor să defileze pe dinaintea unuia din bandiţii înarmaţi şi să depună în pălăria acestuia câte „o ofrandă", fiecare cât îl lasă inima.

Fireşte că sub ameninţarea puştilor „ofrandele" fură foarte îmbelşugate, în schimb călătorii răsuflară uşuraţi când inimoasa călăreaţă le spuse, cu glasul ei melodios, că nimic nu-i mai împiedeca să-şi urmeze calea.

În clipa următoare însă, se auzi iarăşi glasul ei plăcut:

— Senor Pedro Zomas, te-aş ruga să nu-ţi îndeşi atâta pălăria pe cap şi să ne dai şi nouă prilejul să vedem chipul dumitale încântător…

Un tânăr de o urâţenie nemaipomenită făcu câţiva paşi înainte.

Walker, căruia nu-i plăcea defel că însoţitorul frumoasei călăreţe se mai juca încă cu pistolul său, bănui numaidecât că comedia avea să se transforme într-o tragedie.

Şi, într-adevăr, presupunerea detectivului se dovedi întemeiată.

Călăreaţa îşi mână calul până în apropierea tânărului, care rămăsese locului într-o atitudine oarecum sfidătoare, apoi se plecă spre el şi-i şopti la ureche câteva cuvinte, pe care nimeni din cei de faţă nu izbuti să le audă.

Ceea ce se întâmplă pe urmă, se desfăşură cu o iuţeală fulgerătoare.

Tânărul cu înfăţişarea respingătoare, Pedro Zomas, privi o clipă în ochii negri ai amazoanei, apoi scoase o înjurătură şi o scuipă în faţă.

În clipa următoare se auzi o detunătură, care umplu de groază pe toţi cei care luau parte la această scenă. Pedro Zomas se prăbuşi la pământ cu ţeasta găurită de un glonte. Însoţitorul frumoasei călăreţe îşi răzbunase şeful. Sau, poate că tânăra femeie, îi era mai mult decât şef?

Foarte liniştită, cu oarecare graţie chiar, călăreaţa îşi şterse faţa, apoi cu aceeaşi linişte, scoase din carâmb unul din pistoale şi-l descărcă asupra însoţitorului ei, al cărui cal o luă la fugă, târând după

sine trupul neînsufleţit al stăpânului său.

Femeia flutură pălăria, scoase un fluierat, apoi porni în goana calului, urmată de bandiţi, care se adunaseră în jurul ei.

După cum făgăduise amazoana, călătorii îşi puteau vedea de drum, căci… îşi făcuseră datoria, golindu-şi buzunarele în pălăria banditului. Aşadar, acum puteau să se înapoieze la tren, ceea ce şi făcură, după ce întocmiseră o targă pentru transportarea cadavrului lui Pedro Zomas.

Deşi nu mai erau conduşi de „binevoitoarea" călăuză care îi adusese încoace, călătorii izbutiră totuşi să ajungă la linia ferată, unde îi aştepta o nouă surpriză, de astă dată, însă, mult mai plăcută decât cealaltă.

Trunchiurile de arbori fuseseră îndepărtate de pe linie, iar focul înăbuşit cu nisip. Aceasta era răsplata recunoscătorilor bandiţi, care voiau, probabil, să dea o dovadă că ştiu să preţuiască gesturile nobile. Fireşte, călătorii se arătaseră foarte mărinimoşi, în schimb rămăseseră cu buzunarele goale, căci banii şi obiectele lor de preţ intraseră în stăpânirea frumoasei amazoane.

Crima acesteia, care era o enigmă pentru toţi, avea şi ea să se lămurească în curând.

Deocamdată, însă, călătorii nu se gândeau la asta, şi mai ales Jonny Walker era foarte bucuros când trenul se puse în mişcare, reluându-şi drumul spre Chicago.

Cu acest prilej însă, duşmanul său câştigase iarăşi o bună bucată de timp, ceea ce spori îngrijorarea detectivului. Nu cumva ticălosul avea să i se strecoare iarăşi printre degete? Şi, afară de asta, dacă nu sosea la vreme, Walker nu putea nici măcar să-l împiedece la săvârşirea noii ticăloşii pe care fără îndoială că Rodzof o pusese la cale.

Trenul ajunse la ţintă cu o întârziere de cinci ceasuri.

Jonny Walker se prezentă la comisariatul gării din Chicago şi, după ce se legitimă, obţinu învoirea să cerceteze cu amănunţime cadavrul nenorocitului Pedro Zomas. Într-unul din buzunarele hainei sale, detectivul găsi un caieţel cu poezii de dragoste, închinate unei oarecare „Juanita". Restul obiectelor găsite asupra mortului erau fără însemnătate şi nu lămureau deloc misterul celor două crime făptuite în preerie. Nu-i vorbă, nici caieţelul de poezii nu însemna mare lucru, căci nimeni nu ştia cine era această Juanita, zeiţa visurilor lui Pedro Zomas.

În cele din urmă, văzând că nu mai are ce căuta acolo, Jonny Walker se hotărî să-şi vadă de treabă. Se urcă într-o maşină de piaţă şi ceru şoferului să-l ducă la Prefectura Poliţiei, unde îşi făcu apariţia la ora două după miezul nopţii.

Văzând purtarea ciudată a Nataşei, proxeneta îşi aţinti privirile spre uşă şi zări câţiva domni şi doamne care tocmai intraseră în local. Printre acestea din urmă se afla şi cunoscuta artistă de cinematograf, contesa Lona Auertaler pe care doamna Bendler o recunoscu numaidecât.

În acest timp, Nataşa se străduia din răsputeri să se ascundă cât mai bine, ca să nu fie zărită de noii sosiţi. Acest lucru trezi bănuielile însoţitoarei sale, care se gândea mereu cum să se folosească de frumoasa ei victimă.

„De ce s-o fi temând de oamenii ăştia?" se întrebă proxeneta, bătând în masă cu degetele-i cărnoase.

— Ce te-ai cocoloşit aşa, de parcă ai fi fost bătută? se adresă ea, cu asprime, sărmanei prinţese.

Aceasta îşi îndreptă trupul, dar se aşeză în aşa fel ca să stea cu spatele la noii sosiţi, care în vremea asta se aşezaseră şi ei la o masă. După cât se părea, veniseră de la studio, căci erau foarte gălăgioşi şi discutau cu aprindere despre o scenă turnată.

Baronul se înapoie la masa celor două femei.

— Cine sunt ăştia? îl întrebă proxeneta, arătând spre masa gălăgioşilor artişti. Doamna din mijloc mi se pare cunoscută…

Baronul îşi înfipse monoclul la ochi şi privi în direcţia arătată.

— Ah, asta e doar vestita Auertaler iar domnul de lângă dânsa baronul Keller… Da, artişti de seamă… ce-i drept, contesa nu mai e tânără, dar se pricepe în meseria ei!

Nataşa stătea ca pe jăratec.

— N-aţi vrea să mergem? întrebă ea, deodată, văzând că artista ieşise din sală.

— De ce să plecăm? făcu proxeneta, cu glas batjocoritor. E doar atât de frumos aici! Şi, afară de asta, nu mai venim noi atât de curând în localul acesta, unde voiai să dai norocului cu piciorul. Ori nu cumva îţi închipui că ai să te întâlneşti în fiecare zi cu baroni, care au legături cu directorii caselor de filme?

— Dumnezeule!… V-am spus, doar, că nu vreau să fac cinematografie! Bâigui Nataşa.

Doamna Bendler făcu baronului un semn cu ochiul. Acesta o înţelese şi clătină capul în semn de încuviinţare. După puţin timp, ticăloasa se ridică de la masă sub un pretext oarecare, astfel că baronul rămase singur cu Nataşa şi începu să-i vorbească. Văzând că tânăra nici nu-l ia în seamă, baronul se ridica şi el, zicând:

— Iertaţi-mă câteva clipe, stimată domnişoară! Trebuie neapărat să vorbesc ceva cu directorul Ebmeier, pe care l-am zărit la o masă.

Nataşa încuviinţă, nepăsătoare şi privi după el cum se strecura printre scaune.

La un moment dat, prinţesa păli, căci băgase de seamă că cei de la

masa contesei o priveau cu luare-aminte. Vru să se întoarcă şi mai mult cu spatele la ei – dar era prea târziu. Baronul Keller şi contesa Auertaler se ridicaseră de la locurile lor.

— Dumnezeule, dânsa e! exclamă aceasta din urmă, plină de bucurie şi se apropie de Nataşa, cu mâinile întinse.

— Ce surpriză plăcută! zise baronul, radios. Ştii, am vorbit mereu de dumneata… aşa e contesă?

— Da, întocmai! încuviinţă artista. În sfârşit spune şi el o dată adevărul, căci altminteri numai minciuni îi ies din gură… Dar bine, draga mea, cum se face că eşti atât de elegantă? Ai pus mâna pe vreo moştenire?

Ochii Nataşei se umplură de lacrimi, în timp ce clătină capul, cu tristeţe.

— Drace, aici trebuie să fie ceva la mijloc! murmură baronul. Dar parcă era şi un domn la masă? întrebă el, cu glas tare, privind cercetător spre Nataşa.

— Şi o doamnă, adăugă contesa. Ascultă-mă, ai necazuri, copila mea?… Vrei să-mi destăinui ce-ţi apasă inima?

— Ah, doamnă contesă, lăsaţi-mă singură, vă rog… altminteri voi avea neplăceri, bâigui prinţesa, cuprinsă de groază, văzând că proprietăreasa ei îşi făcuse iarăşi apariţia, dar rămăsese locului băgând de seamă că Nataşa stă de vorbă cu cineva.

— Ei, ce spui dumneata de asta, dragul meu? făcu proxeneta, adresându-se baronului, care se ascunsese îndărătul unui stâlp şi urmărea totul cu multă luare-aminte. Ce legături or fi existând între ei? După cât se pare se cunosc demult… Trebuie să fim cu mare băgare de seamă, căci n-am chef să…

— Iată-i că se depărtează, o întrerupse baronul. În orice caz, sunt sigur că ea le-a spus să plece. Hm, mironosiţa asta! Dar las' că-i vin eu de hac!

Cei doi ticăloşi se îndreptară spre masa lor, căci atât contesa cât şi baronul Keller se depărtaseră de Nataşa.

— Atât de tristă, copila mea? întrebă proxeneta, cu blândeţe prefăcută, după ce luase loc la masă.

Nataşa nu răspunse.

— Dar cine au fost aceia cu care ăi stat de vorbă? o iscodi femeia.

— Aceia cu care am stat de vorbă? repetă prinţesa, speriată.

— Ia nu te mai preface, căci am văzut doar eu ochii mei, când ai dat mâna cu doamna şi domnul de la masa de colo…

— Da… sunt două cunoştinţe…

— Contesa şi regizorul?

Nataşa clătină capul în semn de încuviinţare.

— Cu ce prilej ai făcut cunoştinţă cu ei?

— Cu prilejul călătoriei de la Paris la Berlin.

Atât baronul cât şi doamna Bendler făcură ochi mari, de uimire.

— Cum, ai fost şi la Paris? întrebă proxeneta. Dar ce ai căutat acolo?

Nataşa rămase încurcată, neştiind ce să răspundă.

— Ei, n-ai auzit ce te-am întrebat? stărui proxeneta. Sau trebuie să găseşti întâi o minciună potrivită?

— Eu nu mint niciodată! răspunse prinţesa, cu mândrie.

Doamna Bendler voia tocmai să facă o observaţie aspră, dar se răzgândi, ştiind că tânăra va izbucni în plâns. Cu toate astea, curiozitatea o frământa grozav şi se gândi dacă nu cumva ar putea să tragă vreun folos din cunoştinţa Nataşei ca artistă de cinematograf. După cât se părea, însă, nu era nicio speranţă în această direcţie, astfel că luă hotărârea să nu mai rămână multă vreme în local. Până una alta, planul cu baronul dăduse greş şi privirea pe care proxeneta o aruncă Nataşei nu era defel prietenoasă. În cele din urmă se ridicară să plece.

Când trecură pe lângă masa la care se afla contesa Auertaler, proxeneta aruncă o privire asupra celor din jurul mesei, dar după cât se părea niciunul nu se sinchisea nici de dânsa, nici de însoţitoarea ei.

Cu toate astea, proxeneta se înşelase amarnic, căci atât baronul cât şi contesa erau mereu preocupaţi de frumoasa Nataşa.

— Să ştii că e ceva la mijloc! spusese cel dintâi, adresându-se artistei, după ce se înapoiaseră la masa lor.

— Taci, nu vreau să atragem atenţia celorlalţi! şopti contesa.

După câtva timp, cei doi găsiră prilejul să-şi vorbească fără să fie auziţi de tovarăşii lor.

— Ce crezi dumneata despre teama ei? murmură baronul. Mi-e milă de biata fată! Ai văzut ce ochi făcuse, când ne-am apropiat de dânsa?

— Am impresia că se pune ceva la cale cu drăgălaşa copilă, răspunse contesa, îngândurată. Când e vorba de asemenea lucruri, am o privire foarte pătrunzătoare. Femeia care e cu dânsa nu-mi place defel, iar bărbatul… hm, pare-mi-se că-l cunosc..

În acea clipă, un chelner trecu pe lângă masa lor şi contesa îl întrebă cine e domnul cu monoclu.

— Cum, nu-l cunoaşteţi pe baronul de Gerber? răspunse chelnerul, zâmbind cu înţeles. Vine foarte des pe aici şi, după cât se pare, are mult noroc la femei. Priviţi, iarăşi a pus ochii pe o femeie frumoasă!

Regizorul îi făcu semn să plece, şi abia se depărtase chelnerul de lângă masa lor, că se adresă iarăşi contesei.

— Dacă nenorocita cade în mâinile baronului, atunci e pierdută! Omul acesta are un renume foarte rău şi a suferit o pedeapsă cu închisoare pentru că a sechestrat pe cineva. Chestia asta nu-mi place defel… N-ar fi bine să ne ocupăm mai de aproape de dânsa?

— Da, baroane, şi eu aveam de gând să-ţi fac această propunere, căci mi-ar părea tare rău dacă s-ar întâmpla ceva micuţei.

Contesa se întoarse spre o tânără femeie, care stătea lângă dânsa. Era o fostă figurantă, pe care o luase sub ocrotirea ei, fiindcă n-avea părinţi. Datorită intervenţiei contesei Auertaler, tânăra căpătase câteva roluri mici, astfel că purta multă recunoştinţă ocrotitoarei sale.

— Ascultă-mă, vezi pe frumoasa femeie de la masa de colo? o întrebă contesa.

— Da, doamnă… mi-a atras luarea-aminte de la început. E minunată! În viaţa mea n-am văzut..

— Ei, potoleşte-le, Lu! Mai bine ascultă ce am să-ţi spun, îi curmă vorba artista. Dacă nu mă înşel, cele două femei se pregătesc să plece… Da, iată că acum îşi iau rămas bun de la însoţitorul lor. Hai, du-te repede după ele şi nu le părăsi din ochi. Trebuie neapărat să ştiu unde locuiesc… Dar, fii atentă, să nu carecumva să vii să-mi spui că le-ai pierdut urma.

Tânăra se ridică şi, în clipa următoare dispăruse din local.

Trecând pe lângă contesă, Nataşa o privi pe furiş, dar artista păru că nu bagă de seamă nimic, şi continua să vorbească cu baronul.

După un ceas, contesa Auertaler ştia cine era însoţitoarei Nataşei. Tânăra fată se înapoie în local, cu chipul îmbujorat, şi se bucura nespus că izbutise să facă pe detectivul. Ea raportă că cele două femei dispăruseră într-o casă din strada Troppau, unde se afla pensiunea doamnei Bendler.

Contesa Auertaler schimbă o privire plină de înţeles cu prietenul ei. Deşi se cicăleau într-una, de astă dată cei doi căzură numaidecât la învoială.

A doua zi dimineaţă, baronul Keller destăinui contesei ce era, de fapt, aşa-zisa pensiune. Din păcate, artista avea mult de lucru, astfel că fu în măsură să părăsească studioul abia după-amiază:

— Îmi dai voie să te însoţesc, contesă? întrebă baronul Keller.

— N-am nimic împotrivă… ba ar fi mai bine chiar… Da, da, vino cu mine, căci mi-e teamă că femeia o să-mi facă o scenă…

Cei doi se duseră în strada Troppau şi, în timp ce contesa urcă scările pensiunii, însoţitorul ei rămase în stradă, urmând să aştepte până ce va fi chemat.

296. În groapa cu şerpi

— În orice caz, domnule Walker, toate măsurile luate până acum în această direcţie, au rămas fără niciun rezultat.

Cel care adresase vestitului detectiv aceste cuvinte, era Tom Morris, prefectul poliţiei din Chicago, care, conform obiceiului său, se plimba agitat prin cameră. La un moment dat, se opri înaintea

planului oraşului Chicago, care acoperea un perete întreg al încăperii.

— Vezi, domnule Walker, zise el, arătând spre hartă, acest cartier e cel mai primejdios şi nu te-aş lăsa nici în ruptul capului să calci pe acolo fără însoţitorii trebuincioşi. Indivizii care s-au pripăşit în această parte a oraşului stau mereu cu armele pregătite şi nu e zi lăsată de la Dumnezeu, fără să se înfăptuiască o crimă acolo… Ia spune, crezi că vei găsi în acest cartier o urmă de a ticălosului?

— În orice caz, sunt sigur că se află în Chicago, mister Morris! răspunse detectivul. Cea mai bună dovadă e crima săvârşită cu ajutorul spinilor otrăviţi. Din păcate, însă, sunt de trei zile aici şi n-am izbutit să fac nicio treabă. Atacul acela blestemat împotriva Expresului de Chicago, cu ciudatul său epilog, mă face să cred că toată chestia a fost pusă la cale de duşmanul meu, pentru ca să mi-o ia iarăşi înainte cu câteva ceasuri.

— Poate că ai dreptate… În orice caz, dacă ţii cu tot dinadinsul să porneşti pe urma de la „Riverside", îţi pun la dispoziţie oamenii trebuincioşi… fireşte şi pe Black.

Black Pemberton era un tânăr agent al poliţiei din Chicago, cu care detectivul se împrietenise, văzându-l foarte isteţ. Deşi nu se cunoşteau decât de vreo câteva zile, o legătură strânsă se născuse între cei doi bărbaţi, cu atât mai mult, cu cât Black purta un respect deosebit vestitului detectiv londonez.

În acea clipă se auzi o bătaie în uşă.

— Intră! strigă prefectul.

Un poliţist îşi făcu apariţia în prag.

— Inspectorul Kearney ar vrea să vă vorbească, Sir!

— Să intre! încuviinţă Morris.

— Bună dimineaţa, domnitor! se auzi, în clipa următoare, glasul inspectorului Kearney.

— Bună dimineaţa, inspectore! răspunse şeful său. Ce te aduce încoace?

— O ştire foarte însemnată pentru domnul Walker, Sir! După cum ştiţi, cu prilejul exploziei din Randolph Street a ieşit la iveală un gang subteran, care duce până la braţul de sud al fluviului Chicago. La capătul acestui gang se află o încăpere plină cu lucruri vechi şi, cu prilejul scoaterii lor s-a dat de un individ care fusese acoperit de obiectele prăbuşite peste dânsul. Aşadar, a zăcut trei zile în această situaţie disperată, iar acum se află în infirmeria arestului.

— Şi cum se simte?

— Mai are de trăit puţine ceasuri, dar înfuriat pe tovarăşii săi care l-au părăsit într-o stare atât de deznădăjduită, ne-a trădat numele şefilor celor două bande care au luat parte la luptă.

— Aşadar, au fost, într-adevăr, două bande?

— Da, domnule prefect. Una din ele făcea parte din cunoscutul

grup Wirl, iar conducătorul celeilalte e un oarecare Pavel…

— Pavel Rodzof! exclamă detectivul.

— Nu, domnule Walker, individul se numeşte Pavel Roberts.

— Cine o mai fi şi ăsta?

— Deocamdată nu ştim nici noi. Singurul lucru care s-a putut stabili, e că acest individ are la gât o pată cât un lat de mână, pe care o acoperă gulerul său, mai înalt decât cele obişnuite.

— Ai un noroc orb, domnule Walker! exclamă prefectul. Ăsta e doar omul dumitale!

— Cred şi eu, domnule prefect, încuviinţă detectivul. Trebuie neapărat să vorbesc cu rănitul!

Ceasurile individului din infirmeria arestului erau numărate şi numai mulţumită constituţiei sale robuste izbutise să supravieţuiască cele trei zile cât zăcuse în încăperea subterană, cu membrele zdrobite.

Walker şi prefectul îşi trăseseră două scaune lângă patul muribundului şi se străduiau din răsputeri să afle cât mai multe lămuriri de la acesta.

— Nu, domnule, conducătorul bandei era numai în trecere pe aici! bâigui rănitul. Tot el pus la cale şi… lovitura… de la serata milionarului… a luat parte la dânsa… se strecurase în casă, ca… intendent, Sir… trebuie să plece în India… şi… să predea ceva… maharadjahului de…

Vorba îi muri pe buze. Înfrigurat, detectivul îşi apropiase urechea de gura muribundului, în timp ce prefectul făcu semn medicului să se apropie… Mâinile rănitului se încleştară de pătura cu care era acoperit; în cele din urmă, deschise iarăşi ochii, care se aţintiră asupra lui Walker şi buzele sale palide tremurau…

— Maharadjahul de…

— De? stărui detectivul.

Trupul muribundului se întinse… capul bandajat îi căzu într-o parte… încă o tresărire…

Walker privi întrebător spre medic, care se plecase deasupra patului.

— Şi-a dat sufletul, domnii mei! răspunse doctorul.

— Serios, doctore? Nu se mai poate face nimic?

— Ştiinţa noastră nu mai are nicio putere în cazul de faţă.

— Maharadjahul de…

Aceste două cuvinte scăpaseră fără voie de pe buzele detectivului, care se întoarse apoi spre prefect.

— Păcat! O clipă, doar o clipă şi aş fi aflat dezlegarea tainei.

— Fii mulţumit, domnule Walker! Fără omul aceasta nici nu ţi-ar fi trecut prin minte să te gândeşti la maharadjahul din India.

— Da, aveţi dreptate, domnule prefect… întâmplarea m-a ajutat şi

de astă dată!

Jonny Walker coborî din automobil, urmat de noul său prieten Black Pemberton.

Ca întotdeauna, detectivul era foarte elegant îmbrăcat şi învârtea în mână bastonul său cu mâner de argint, înăuntru căruia se afla un ingenios aparat de aruncat rachete. În acest timp, dădea tovarăşului său ultimele instrucţiuni cu privire la cele ce avea de făcut.

Cei doi bărbaţi se aflau la marginea oraşului, într-un cartier sărăcăcios, cu căsuţe izolate, dintre care se desprindea o clădire înaltă, cu înfăţişare de vilă, înconjurată de un zid gros. Şi – lucru ciudat! – în această clădire se afla un Saloon[4] dintre cele mai defăimate, care, însă, după cât se părea, avea o clientelă foarte numeroasă. Interiorul Saloonului nu se deosebea defel de celelalte taverne ale oraşului.

— Ascultă-mă, Black! zise detectivul, adresându-se tovarăşului său. E vorba sau de casa asta, în care se află Saloonul, sau de cea din apropierea gării de tranzit. Depărtarea dintre ele nu e mai mare de două mii de metri… Acum te urci în maşină şi… Ei, ce-o fi căutând câinele aici? Rolf, ce-i cu tine?

Un minunat câine ciobănesc sărise spre detectiv şi-şi arăta colţii, lătrând cu bucurie. Câinele acesta, care aparţinea brigăzii a doua de detectivi, se împrietenise cu Walker chiar din prima zi şi căuta mereu prilej să se apropie de el.

— Cu toată bunăvoinţa mea nu mă pot folosi de tine, Rolf! zise detectivul. Hai, şterge-o la tovarăşii tăi! Ei, n-ai chef să mă asculţi?… Black, ia câinele cu tine şi predă-l sergentului de la circumscripţia a treia… Hai, fii cuminte, Rolf… Aşadar, după cum îţi spuneam, dragă Black, te urci în maşină, apoi te înapoiezi aici şi, dacă vezi că au trecut trei ceasuri şi nu m-am întors încă, sau dau un semnal de rachetă, atunci ştii ce ai de făcut.

— Da, domnule Walker, raportez prefecturii şi vin repede încoace… Hai, Rolf!

Detectivul mai rămase o clipă locului, urmărind cu privirea pe tânărul Black, care se străduia să ducă animalul cu el – apoi păşi spre clădirea cu înfăţişare de vilă şi dispăru în Saloon.

Un miros înăbuşitor îl izbi în faţă. Vreo zece indivizi şi câteva femei de stradă luaseră loc la diferite mese şi vorbeau cu multă însufleţire.

Proprietarul tavernei, un bărbat uriaş, stătea îndărătul tejghelei, privind cu luare-aminte spre gălăgioşii muşterii. Ajutorul său, un negru, era mic de statură, însă numai muşchi.

La oarecare depărtare de o scară de piatră, ce părea să ducă în pivniţă, luase loc la o masă rotundă, un bărbat cu ochelari de aur, care cerceta cu luare-aminte un dosar gros şi făcea impresia că se

deosebeşte mult de ceilalţi muşterii ai tavernei.

Walker se aşează şi el la una din mese şi ceru negrului să-i aducă un pahar de whisky cu sifon. După puţin timp, detectivul sorbi din băutura comandată şi-şi dădu seama numaidecât că proprietarul Saloonului era în foarte bune legături cu contrabandiştii de alcool, căci avea în prăvălie mărfuri de primă calitate. În timpul acesta, unul din muşterii, care părea adâncit în citirea ziarului „Chicago Times" aruncase o plivire asupra detectivului şi un zâmbet diabolic flutură pe chipul său destul de frumos.

Walker nu băgase de seamă nimic, căci era ocupat cu examinarea celor doi bărbaţi care se aflau îndărătul tejghelei. Din acelaşi motiv, nu observă că individul care îl spionase şi care purta haine de marinar, scoase din buzunar o foaie de hârtie şi scrise pe ea cu un creion gros, câteva cuvinte.

Atenţia nu-i fu atrasă decât în clipa când marinând înmână cârciumarului bileţelul. Cu toate astea, nu dădu faptului prea mare însemnătate, căci uriaşul zâmbi, apoi vârî bileţelul în buzunar, după ce aruncase o privire asupra lui.

Walker care zărise figura marinarului, încercă zadarnic să-şi amintească unde mai văzuse el acest chip. La Chicago, în niciun caz. Poate că-l întâlnise într-una din numeroasele sale călătorii pe mare?

În acea clipă, se simţi cuprins de două braţe vânjoase, care îl ţineau ca într-un cleşte. Izbuti, totuşi, să-şi mai plece capul şi să înhaţe cu dinţii degetul arătător al unei mâini negre, dar o lovitură de pumn în tâmplă îl făcu să-şi piardă cunoştinţa.

Când îşi veni în fire, un întuneric de nepătruns domnea în jurul său. Braţele îi erau legate strâns pe trup şi nu putea mişca decât picioarele. Capul şi umerii îi dureau îngrozitor. Cu mare băgare de seamă, detectivul încercă să cerceteze cu picioarele terenul din jurul lui, când, deodată, atinse ceva moale, apoi auzi un glas bărbătesc:

— Bagă de seamă, stimate domn! Nu prea sunt obişnuit să fiu călcat…

— Iartă-mă, nu ştiam că mă bucur de tovărăşie, răspunse Walker. Nu cumva dumneata eşti în plăcuta situaţie de a te putea folosi de membrele superioare?

— Tot atât de puţin ca şi dumneata, prea stimate domn! De altminteri, te-am urmat aici după două minute, tot fără voie, ca şi dumneata, cu singura deosebire că eu am căzut pe moale, căci erai deja jos. Aşadar, am fost mai norocos decât dumneata…

— Tot ce se poate! încuviinţă Walker, înveselit de buna dispoziţie a tovarăşului său de suferinţă. Ei drace, dar blestematele astea de frânghii, încep să mă supere! Cred că ar trebui să facem ceva ca să scăpăm de ele.

Cu multă greutate, Walker izbuti să se ridice puţin şi, prin mişcări

iscusite, ajunse la zid, unde se sprijini de un stâlp. Deşi simţea mari dureri, încercă totuşi să-şi roadă frânghiile de o muchie ascuţită a stâlpului.

— După cât se pare, ai găsit un mijloc de a scăpa de legături? întrebă tovarăşul său.

— Da, vreau să fac tot ce-mi va sta în putinţă ca să ies de aici, răspunse detectivul. Judecând după dureri, însă, se pare că sunt rănit foarte serios… A! Cred că am izbutit să-mi rod funia.

— Felicitările mele, Sir! Nu cumva poţi să mă eliberezi şi pe mine, cu ajutorul minunatului meu cuţit, care stă degeaba în buzunarul stâng al pantalonului?

— Acum pot să-mi mişc braţele… dar ce o fi însemnând zgomotul ăsta ciudat?

— Ăştia trebuie să fie şerpii, pe care binevoitoarea noastră gazdă i-a trimis să ne ţină tovărăşie şi care au fost ţinta vizitei mele în acest Saloon străvechi. De fapt sunt poliţist… cu toate astea, nu pot tăgădui că birtaşul nostru are un whisky, minunat… Hm, zgomotul pare să fie, într-adevăr, pricinuit de târâtoarele astea spurcate! Şi-apoi, întunecimea care ne înconjoară e foarte neplăcută, nu e aşa, Sir?

Chinuit de dureri, detectivul îşi pierduse aproape cunoştinţa. Cuvintele tovarăşului său, însă, care îi amintise de primejdia şerpilor, avură o mare înrâurire asupra lui şi-i înviorară mintea, care începu să lucreze cu înfrigurare. Adunându-şi ultimele puteri, Jonny Walker încercă să se ridice iarăşi în picioare. Străduinţele-i fură încununate de izbândă, dar în clipa următoare era cât p-aci să alunece din pricina unui lemn care se mişca sub picioarele sale. Când se aplecă spre pământ ca să îndepărteze obiectul din cale, băgă de seamă, spre nespusa lui bucurie, că avea în mână bastonul său cu mâner de argint.

Plin de nădejde, aprinse lampa de buzunar şi se îndreptă spre tovarăşul său, care zăcea la pământ. Peste câteva clipe, nenorocitul, care îşi pierduse cunoştinţa, fu eliberat din funiile cu care era legat. Făcându-i mişcări de respiraţie artificială, şi cu ajutorul câtorva picături de whisky – detectivul avea întotdeauna la el o sticlă cu această băutură întăritoare – readuse în simţiri pe leşinat.

— Uff!… Îţi mulţumesc, Sir! murmură el. În sfârşit, văd iarăşi lumină… Cât e ceasul?… Ceasornicul dumitale a stat?… Uită-te la al meu… Vasăzică am pierdut patru ore în gaura asta blestemară! Socot că e timpul s-o ştergem de aici.

— Fireşte că sunt gafa s-o fac! încuviinţă detectivul. Dar ştii drumul?… Drace, dumneata eşti acela care răsfoia dosarul sus, în Saloon!

— Da, eu sunt, Sir! Îmi dai voie să mă prezint: detectivul Winster de la brigada a treia de detectivi ai prefecturii poliţiei din Chicago.

— Încântat, domnule Winster! Sunt camaradul dumitale, Jonny

Walker, din Londra.

— Cum, celebrul detectiv englez?

— Detectiv englez voi fi eu, numai că mi-e teamă că celebritatea mea n-o să crească defel în urma acestei aventuri blestemate. Dar ia spune, cum ai ajuns dumneata aici?

— Am aflat că în această casă sunt înlăturaţi diferiţi bandiţi, care cad în dizgraţia şefilor lor. Şi deoarece am mai aflat şi ceva despre nişte şerpi veninoşi, care ar fi ţinuţi aici… Dar, mai bine să lăsăm asta pentru mai târziu, domnule Walker. Acum trebuie să încercăm să ieşim de aici.

— Cunoşti vreun drum care să ducă afară?

— Da' de unde! În orice caz, trebuie să fim cu mare băgare de seamă, căci s-ar putea întâmpla ca zvonul cu şerpii să fie întemeiat.

Jonny Walker ar fi fost mult mai bucuros să aibă de luptat cu zece oameni, decât să fie ameninţat la fiecare pas de muşcătura veninoasă a acestor târâtoare. Cu toate astea, n-avea încotro – trebuia neapărat să iasă din blestemata încăpere. Făcând cât mai multă economie de lumină, Walker porni de-a lungul zidului, urmat de Winster, care ţinea în mână Browningul, gata pregătit.

În cele din urmă ajunseră la capătul zidului, de unde intrară într-un gang îngust, întunecos, care părea să ducă dedesubtul casei şi care sfârşi într-o boltă aproape rotundă, plină de mucegai.

După cât se putea recunoaşte la lumina slabă a lămpii, pardoseala era acoperită de paie, care… păreau că se mişcă…

— Atenţie, Sir!

Cu o putere de care Walker nu l-ar fi crezut niciodată în stare pe omul acesta cu ochii visători, detectivul se simţi smucit înapoi şi numai cu mare greutate reuşi să nu se izbească de zidul gangului. În aceeaşi clipă, ceva nedefinit se năpusti spre el… un şuierat ascuţit răsună în încăpere… Fără voie Walker lovi cu bastonul în aer… apoi, se simţi cuprins de mână şi tras în gangul pe care tocmai îl părăsiseră.

— Asta zic şi eu că e noroc, Sir! exclamă detectivul Winster. Înapoi, târâtoarele par să fie întărâtate!

Cei doi bărbaţi fură nevoiţi să se retragă pas cu pas dinaintea primejdiei. Winster lăsase browningul din mână, căci în această luptă nu-i folosea la nimic, şi scosese din buzunar un cuţit cu tăişul lat şi neobişnuit de lung. Văzând acest cuţit, englezul zâmbi fără voie, gândindu-se cât de lung trebuie să fie buzunarul în care să poată fi ascuns un asemenea obiect. Pe de altă parte, însă, îşi dădu seama cât de folositoare era tăioasa armă, căci în clipa următoare se năpusti spre ei un şarpe gros cât braţul şi lung de vreo trei metri… Se auzi o înjurătură, lama sclipi în aer, apoi capul târâtoarei zbură spre perete.

Cei doi detectivi ajunseră din nou în prima încăpere, dar, din păcate nu era greu de prevăzut că, în cele din urmă, biruinţa va fi tot

de partea şerpilor.

Pardoseala gangului, în toată lungimea ei, părea o suprafaţă mişcătoare şi, în acelaşi timp, se auzea fâşâitul paielor pe care şerpii le târau după ei.

Cuţitul detectivului de la brigada a treia îşi făcuse iarăşi datoria şi un şarpe uriaş fu scos din luptă.

— Pe semne că reptilele au fost lăsate mult timp fără hrană, domnule Walker, altminteri… Dar ce vrei să faci cu pânza, Sir?

Într-adevăr, detectivul îşi scosese haina şi era ocupat să desfacă o fâşie de pânză, pe care o avea înfăşurată în junii trupului.

— Vreau să încerc să ne punem la adăpost de atacul târâtoarelor, răspunse el.

— Cu toată încrederea pe care o am în însuşirile dumitale… Atenţie, Sir!

Cuţitul lui Winster îşi făcuse datoria şi de astă dată.

— …cu toată încrederea pe care o am în însuşirile dumitale, nu ştiu cum o să te ocrotească pânza asta de şerpi!

Walker nu răspunse, ci scoase la iveală o sticlă, care se afla într-un toc de piele bine căptuşit pe dinăuntru. De dopul sticlei era prinsă o pensulă, cu ajutorul căreia unse o fâşie de pânză lungă de vreo doi metri.

— Ce ai de gând să faci cu asta, Sir?

— Să vin de hac târâtoarelor! răspunse Walker, foarte liniştit.

Apoi, puse în două bucata de pânză, o întinse de-a curmezişul gangului şi privi cu încordare la ceea ce făceau târâtoarele.

Un şarpe cu clopoţei, gros cât braţul, îşi făcu vânt înainte, încercând să se apropie de pradă. În clipa următoare, însă, lighioana se dădu înapoi ca şi cum ar fi fost împinsă de o mână nevăzută. Winster stătea în genunchi, cu cuţitul în mână, gata să respingă un nou atac. Un şarpe cu ochelari, împreună cu unul de mare, încercară să se apropie de trupurile celor doi bărbaţi, însă avură şi ei aceeaşi soartă ca şi tovarăşul lor.

— După cât se pare, nu ne mai ameninţă nicio primejdie din partea târâtoarelor! zise detectivul american. N-ai vrea să-mi spui şi mie ce conţine sticla, domnule Walker? Ce fel de lichid e ăsta care are un efect atât de sigur asupra lighioanelor?

— Habar n-am! Ştiu numai că are însuşirea de a îndepărta animalele… Mi l-a dat un chimist negru, care, dacă nu mă înşel, joacă la două nunţi, adică ţine cu poliţia, iar pe de altă parte face afaceri cu răufăcătorii din New-York… Ia te uită cum se retrag lighioanele! Ce-ar fi să… nu atinge pânza!… Da, împinge-o înainte cu băgare de seamă.

Cu ajutorul cuţitului, Winster dădu înainte fâşia de pânză, ceea ce avu ca urmare o nouă retragere a târâtoarelor. Acum, cei doi prizonieri se puteau mişca în voie, astfel că începură să-şi cerceteze

temniţa – mai bine zis, Walker făcu asta, în timp, ce tovarăşul său rămase de pază lângă fâşia de pânză, unde aprinsese un muc de lumânare pe care îl găsise în buzunarul hainei. Englezul ciocăni în pereţi, însă nicăieri nu suna a gol, astfel că şansele de a scăpa din blestematul gang păreau foarte reduse.

— Cât e ceasul, Winster? întrebă Jonny, la un moment dat.

— Nouă, Sir!

Walker îşi îndreptă privirile în sus, ca şi cum ar fi aşteptat de acolo salvarea. Dar ce fuse asta? Nu, se înşelase, căci sclipirea dispăruse… Detectivul se frecă la ochi… Ah, iată că se ivise iarăşi… era o stea care strălucea pe cer.

— Winster, vino încoace, te rog! Sau am înnebunit şi sufăr de halucinaţii sau… vezi steaua, colo?… Nu?… Mai la dreapta… încă puţin…

— Aşa e, Sir! O stea… o stea adevărată. Acum a dispărut… asta e ciudat, totuşi… da, o văd din nou… Poftim bastonul, Sir… asta e salvarea noastră!

După cum îi poruncise vestitul detectiv, Black aşteptă trei ceasuri în apropierea casei cu înfăţişare de vilă; apoi, după ce mai rămase vreo jumătate oră la postul său, hotărî să intre în acţiune, căci cel aşteptat, nu dăduse încă niciun semn de viaţă. Străbătu în goană podul de peste canalul Michigan, îşi urmă fuga de-a lungul străzii 71 şi, în cele din urmă, izbuti să găsească un automobil, care îl duse la prefectura poliţiei.

— Domnul prefect, e aici? întrebă Black, adresându-se sergentului de la poartă.

— Nu, Black! răspunse acesta din urmă.

— Nici comisarul Todd?

— Ba da, comisarul Todd se afla în camera de gardă împreună cu inspectorul-şef Stone.

Peste câteva clipe, Black se năpusti în încăperea în care se găseau cei doi poliţişti.

— Ei, ce s-a întâmplat? întrebă comisarul.

— Domnul Walker a păţit ceva!

— Cum?

— Da, trebuie să i se fi întâmplat o nenorocire, căci l-am aşteptat zadarnic trei ceasuri…

— Intră! strigă comisarul, în acea clipă, căci se auzise o bătaie în uşă. Ei, Larkin, ce e nou?

— Detectivul Winster de la brigada a treia nu s-a prezentat la apel…

— Ei, drace, oare astăzi s-a unit totul împotriva noastră? Mai întâi chestia cu Hammerstein, apoi prostia cu Pawlow… Mister Walker, a

cărui soartă ne îngrijorează pe toţi, dispare… acum mi se raportează că Winster lipseşte de la apel! Dacă aude şeful toate astea, să ştii că dăm de dracu'! Trebuie neapărat… ei, ce mai e?

— Câinele Rolf, care trebuia să ne însoţească în razie, a dispărut şi el.

— Să ştii că iar a făcut Hamilton vreo boroboaţă şi a uitat să pună animalele în lanţ!… Voiai să spui ceva, Black?

— Astăzi după-amiază câinele s-a ivit lângă canalul Michigan şi domnul Walker, pe care animalul îl iubeşte foarte mult, mi-a poruncit să-l predau a circumscripţia a treia, ceea ce am şi făcut.

— Ascultă-mă, Larkin, spune somnorosului ăla de Hamilton să ţi-l dea pe Petie şi… acum lasă-mă în pace! încheie comisarul, adresându-se sergentului. Ei, Stone, ce-i de făcut în chestia asta blestemată? se întoarse el, apoi, spre inspectorul-şef.

— Domnule comisar, dacă ştiu cu hotărâre… dar asta ne-o poate spune Black!… Ascultă, Black, unde spuneai că a dispărut Jonny Walker?… Ah, în Saloonul cu înfăţişare de vilă! Ei drace, tocmai în bârlogul ăsta blestemat… şi încă fără niciun însoţitor! Cel puţin să ne fi pomenit şi nouă un cuvânt despre cele ce-şi pusese în gând! Să dea Dumnezeu să mai ajungem la timp!… Telefonul, domnule comisar!

Todd ridică receptorul.

— Aici camera de gardă… comisarul Todd… O rachetă roşie?… La staţia Summit? Trebuie să fi izbucnit… O clipă, rămâi la aparat… Ce vrei să spui, Black?

— Racheta a fost azvârlită de domnul Walker!

— Eşti sigur?

— Da!

— Dumneata ce părere ai, Stone?

— Walker mi-a arătat şi mie dispozitivul din bastonul său, cu ajutorul căruia poate lansa rachete de diferite culori.

— Trei brigăzi să fie pregătite de plecare, iar… Ce brigadă de motociclişti e de serviciu astă noapte?… A doua şi a cincea? Adică Mackenzie şi Staffort!… Atunci Mackenzie să pornească imediat în direcţia Summit… Stai, o clipă, Stone! Black, ştii să conduci motocicleta?

— Yes, Sir!

— Ascultă, Stone, dă ordin să se scoată una din motocicletele de rezervă!… Black, dumneata îl vei însoţi pe Mackenzie şi-i vei da lămuriri. Inspectorul-şef Stone vă urmează în automobil, cu trei brigăzi… Ei, mai eşti la aparat? se adresă comisarul poliţistului care îl chemase la telefon. Alo, du-te repede la comisariat şi spune să se împresoare Saloonul şi să se observe ce se petrece acolo. Peste cel mult zece minute suntem şi noi la faţa locului. În strada 71 să fie stabilit un post informator, pe care motociclistul să-l ţină în curent cu cele

întâmplate… Ai înţeles? All right!

Cei zece poliţişti de la postul „Summit” porniră sub conducerea subcomisarului Wright, spre Saloonul cu înfăţişare de vilă. Mahalaua era luminată de câteva becuri electrice, astfel că nimeni nu băgă de seamă ivirea poliţiştilor, care, ca măsură de prevedere, înaintau răsfiraţi.

În cele din urmă, ajunseră la o depărtare de vreo cinci sute de metri de vestitul Saloon, la intrarea căruia ardea un felinar roşu.

— Puneţi mâna pe individul de colo! strigă, deodată, subcomisarul Wright. Stai, sau trag!

În clipa următoare se auzi o pocnitură şi individul urmărit se opri.

— De ce nu eşti ascultător, prietene? făcu subcomisarul Wright. N-ai auzit somaţia? Asta s-o spui altuia, nu mie! De unde vii?… Aşa, dinspre Summit? Ia lasă minciunile, Summit e îndărătul nostru şi nicidecum înainte!… Legaţi-l – se adresa Wright oamenilor săi. Ah, iată-i şi pe domnii motociclişti!

— Cine are comanda aici? întrebă conducătorul brigăzii a doua de motociclişti, care îşi făcuseră apariţia la faţa locului.

— Subcomisarul Wright, Sir! răspunse acesta.

— Sunt inspectorul Mackenzie de la prefectură. S-a mai întâmplat ceva?

— Tocmai acum pusesem mâna pe omul ăsta, care susţine că… iată colo o rachetă roşie… înainte, băieţi!

— Mai domol, mister Wright! îl potoli inspectorul. Oamenii noştri sunt prea puţini la număr, ca să poală împresura casa… De altminteri, se pare că automobilele…

Un lătrat furios se auzi din spre Saloon – era al unui câine întărâtat la culme. În clipa următoare răsunară câteva detunături, urmate de glasuri omeneşti.

— Înainte!

Poliţiştii porniră în pas alergător, în vreme ce maşinile brigăzii a cincea se îndreptară spre staţia Wentworth, de unde urmau să ajungă în spatele clădirii cu aspect de vilă.

— Iată, din locul acesta, steaua se poate vedea tot timpul, domnule Walker, zise detectivul american, adresându-se tovarăşului său. Nu, nu, sunt sigur de ceea ce spun, aici e vorba de o răsuflătoare, care duce până la suprafaţa pământului! Cum ai descoperit un chepeng? Da, aşa e! Cu lacătul o scoatem noi repede la capăt!

Într-adevăr, în tavanul nu prea înalt al gangului, Jonny Walker descoperise un chepeng, care era încuiat cu un lacăt trainic, dar ruginit cu desăvârşire.

— Trebuie să distrugem lacătul, mister Winster!

— Nimic mai uşor ca asta, Sir.

— Mai întâi, însă, aş vrea să trimit prin răsuflătoare câteva rachete…

Walker vâri bastonul pe răsuflătoare… un şuierat… încăperea se umplu de miros de pulbere, în vreme ce două rachete se înălţară spre cerul spuzit de stele.

— Câte gloanţe mai ai la dumneata, domnule Walker? întrebă Winster, apoi.

— Patru încărcătoare. Dar de ce mă întrebi mister Winster?

— Asta înseamnă douăzeci de gloanţe… mai am şi eu două încărcătoare, aşa că ne mai rămân şi de prisos.

Cu ajutorul briceagului tovarăşului său, Winster scoase gloanţele din tuburile de metal, apoi rupse în fâşii batista lui de bumbac şi întocmi un fel de fitil lung de vreo doi metri. Jonny Walker ştia ce avea să urmeze acum.

— Nu ţi-e teamă că detunătura va aţâţa împotriva noastră toată şleahta? întrebă el.

— Asta fără doar şi poate, Sir! În acelaşi timp, însă, bănuiesc că prietenii noştri se află prin apropiere şi că rachetele dumitale le-au îndreptat atenţia, spre casa asta… Vrei să mă ridici niţel, Sir? Aşa, acum punem pulberea peste lacăt… mare noroc că lacătul e atât de mare… vârâm capătul fitilului în broască… nu, nicio grijă, Sir, e bumbac curat! Atenţie! Repede îndărăt în prima încăpere.

Flacăra înaintă încetişor spre tavanul gangului… un sfârâit, o flacără gălbuie, apoi urmă o detunătură mult mai puternică decât aceea la care se aşteptaseră cei doi prizonieri. Încăperea se umplu de un fum gros, care le împăienjeni ochii. În schimb, drumul era liber şi prin chepengul distrus, se vedea un minunat cer de vară.

În clipa următoare, Walker se afla pe umerii tovarăşului său, apoi sări afară – trase în piept aerul proaspăt, după aceea ajută detectivului să iasă şi el din pivniţa blestemată. Fără să mai stea la gânduri, cei doi o luară la fugă spre zidul care împrejmuia curtea vilei.

Tocmai când începuse să se caţere pe zid, care era înalt de vreo doi metri, Walker se simţi tras înapoi şi se prăbuşi la pământ, împreună cu duşmanul său, pe care îl înşfăcase aproape fără să-şi dea seama. Winster scosese o înjurătură şi părea prins într-o luptă deznădăjduită. Urlete sălbatice răsunară în noapte, apoi un glas bărbătesc strigă:

— Nu trageţi, băieţi! Ticăloşii trebuie doborâţi cu lovituri!

Walker trase de două ori la rând şi simţi că strânsoarea duşmanului său slăbeşte. Se mai auzi o împuşcătură, urmată de un răcnet… Se părea că Winster îşi nimerise şi el adversarul. În acest timp, Jonny Walker se retrase spre zid, astfel că nu mai era ameninţat să fie atacat pe la spate… Patru, cinci indivizi se iviră în diferite locuri ale grădinii – detectivul îşi vedea sfârşitul cu ochii. O umbră se ivi deasupra zidului – un ţipăt sfâşietor răsună în noapte – zgomote de ramuri

frânte – iarăşi un ţipăt, paşi repezi se apropiară de locul luptei – un bărbat sări zidul din stradă…

— Walker, domnule Walker!

Detectivul nu mai avu puterea să răspundă, căci un leşin binefăcător pusese stăpânire pe el.

Black, care sărise zidul înaintea celorlalţi şi strigase numele vestitului detectiv, auzi la câţiva metri depărtare ţipătul deznădăjduit al unui bărbat.

— Ticălosule, un poliţist… un… aici…

Tânărul se năpusti înainte… măciuca pe care o ţinea în mână doborî la pământ un individ… niciun taur n-ar fi rezistat loviturilor năprasnice ale curajosului agent.. Uniformele poliţiştilor se iviră pe creasta zidului… o rachetă aruncă o lumină vie în grădină. Black se plecă spre pământ ca să despartă doi bărbaţi care se luptau într-un tufiş… Câţiva poliţişti îi săriră în ajutor.

— Daţi-vă îndărăt… şerpi… vipere… un poliţist cinstit… ajutor, camarazii… Ticăloşilor!

Cuprinşi de spaimă, poliţiştii se dădură înapoi. După fiecare din aceste cuvinte, pe care le rostise Winster, se auzi un hohot de râs, în timp ce nenorocitul detectiv făcea încercări deznădăjduite să izbească cu cuţitul în camarazii săi, care îl înconjuraseră.

— Atenţie, nu-şi mai dă seama de faptele lui! strigă comisarul Todd. Drace, asta mai lipsea acum!… Băgaţi de seamă, ţineţi-l bine! Nu, n-avem încotro, trebuie să-l legăm!

Glasul comisarului răsuna poruncitor în grădină.

— Duceţi-l încetişor în maşina întâi!… încetişor, am spus!… Aşa, puneţi-i pături dedesubt… nenorocitul să fie dus la spital numaidecât.

A doua zi, în sala de conferinţe a; prefecturii poluţiei din Chicago.

Cei de faţă, comisarii Todd şi Kearny, inspectorul Mackenzie de la brigada a cincea de motociclişti, inspectorii Brown, Steinmeister şi Withborn, inspectorul-şef Stone şi Hamilton, conducătorul câinilor poliţişti – erau în aşteptarea şefului lor, prefectul Morris, care, împotriva obiceiului său, nu sosise încă la ora hotărâtă.

Până la venirea lui poliţiştii începură să vorbească de întâmplările din ajun.

— Motocicliştii au întotdeauna norocul să fie cei dintâi la faţa locului mister Mackenzie! – zise inspectorul Steinmeister. Noi am fost nevoiţi să ocolim staţia Wentworth, astfel că am avut numai cinstea să golim cuibul şi să distrugem uriaşa cantitate de alcool.

— Sper că oamenii dumitale au rămas cu limbile uscate cu acest prilej, dragă Steinmeister?

— Crezi? Eram doar nevoiţi să gustăm din fiecare sticlă sau butoi, ca să ne dăm seama cu ce fel de lichid avem de-a face.

— Dar cu Winster, ce se aude?

— După cât se pare, o să se însănătoşească. Bietul băiat, nu mai avea mult şi-şi pierdea minţile. Toată noaptea a strigat să i se dea cuţitul ca să ucidă viperele pe care le vedea mereu în jurul lui. Astăzi, însă, e liniştit.

— Şi Walker cum se simte?

— Minunat! Nu-i vorbă, a cam fost zdrelit la umăr, iar la ceafă are un cucui cât toate zilele – dar, după ce a făcut o baie, urmată de un masaj bun, colegul nostru se simte de parcă s-ar fi născut din nou, după cum spunea chiar el.

— În orice caz, când l-am găsit noi, nu era de recunoscut, se amestecă în vorbă inspectorul-şef Stone.

— Asta aşa e, domnule inspector-şef! Cât despre eleganţa lui, nici urmă! Gulerul îi era rupt în faţă, cravata atârna în fâşii iar haina era o zdreanţă.

— Bine că a scăpat, însă… Atenţie!

Prefectul poliţiei îşi făcuse apariţia în încăpere, însoţit de Jonny Walker. Din fericire, chipul şefului nu era încruntat, aşa cum se aşteptau să-l vadă subalternii săi, ci, dimpotrivă, foarte prietenos.

— Bună dimineaţa, domnilor!

— Bună dimineaţa! răspunseră poliţiştii în cor.

— V-am chemat aici ca să vă mulţumesc pentru curajul de care aţi dat dovadă astă-noapte. Rezultatul întreprinderii noastre e foarte însemnat… Comisare Todd, s-a stabilit numărul victimelor?

— Da, domnule prefect! Din partea noastră au căzut şase oameni, care sunt mai mult sau mai puţin grav răniţi. Dintre bandiţi, proprietarul Salonului şi omul lui de încredere, un negru cu puteri de uriaş, au fost răpuşi de Rolf, care le-a sfâşiat beregata. În afară de aceştia, alţi doi bandiţi au fost împuşcaţi de mister Walker. Un individ grav rănit, în burtă, zăcea la doi paşi depărtare de Winster, şi o de presupus că fusese împuşcat de camaradul nostru, care a mai înjunghiat încă doi bandiţi. Restul răniţilor sunt în număr de şaptesprezece, printre care se află şi o femeie, care s-a luptat cu îndârjire… Asta ar fi totul, domnule prefect.

— Aţi terminat şi chestia cu şerpii?

— Da, chiar azi de dimineaţă a venit la faţa locului domnul doctor Patter, directorul Grădinii Zoologice care, împreună cu oamenii săi, a ridicat târâtoarele din culcuşul lor.

— În cazul acesta am terminat, domnilor! Mai adaug însă că, în urma propunerii mele, domnul guvernator a hotărât confiscarea clădirii în care se afla Saloonul. Ei, ce s-a întâmplat, aprod?

— Un domn din Anvers vrea să vorbească cu domnul prefect şi cu mister Walker. Poftim cartea lui de vizită.

— Pavel de Brisson, comisar de siguranţă! citi prefectul, cu glas

tare. Îl cunoşti, domnule Walker?

— Da, după nume.

— Aprod, roagă-l să aştepte câteva clipe în anticamera mea. Domnule comisar, dacă e cu putinţă aş vrea ca bandiţii să fie interogaţi chiar astăzi.

— Fireşte, domnule prefect.

— La revedere, domnilor!

Un bărbat foarte elegant se plimba cu paşi mari prin anticamera prefectului de poliţie. Din când în când, necunoscutul se oprea înaintea unui tablou şi-l privea cu multă luare-aminte. Tocmai voia să ia în mână o statuetă de bronz ca s-o cerceteze mai de aproape, când uşa se deschise şi cei doi poliţişti se apropiară de el şi se înclinară curtenitor.

— Domnul de Brisson? întrebă prefectul.

— Da, Sir! Am cinstea să mă aflu înaintea domnului prefect Morris şi a domnului Walker?

— Îmi dai voie, Morris, prefectul poliţiei din Chicago… Tovarăşul meu e detectivul Jonny Walker care, desigur că formează obiectul principal al vizitei dumitale.

— Întocmai, Sir! Cu toate astea, sunt fericit să pot face cunoştinţă şi cu prefectul poliţiei din Chicago, al cărui nume nu e necunoscut la poliţia din Anvers. Fireşte că nu asta m-a hotărât să fac o călătorie atât de lungă… E vorba de cazul Pavel Morris şi aş vrea să iau şi eu parte la urmărirea ticălosului.

— Cum, şi politia din Anvers are vreo răfuială cu frumosul Pavel?

— Da, domnule Walker! Printr-un fals plin de măiestrie, Pavel Morris sau Rodzof, cum i se mai zice, a izbutit să pună mâna pe trei milioane de franci, pe care i-a încasat de la „Banque Belge”. În afară de asta, nu mai încape îndoială că a luat parte la crima săvârşită împotriva bijutierului Cambon din strada Randou din Anvers… Când s-a întâmplat asta? În ziua de nouă iunie. Cu acest prilej, individul a furat pietre preţioase, neşlefuite însă, în valoare de vreun milion şi jumătate de franci.

— După cât se pare, Rodzof ăsta e un individ foarte întreprinzător, care nu se ocupă de fleacuri! zise prefectul.

— Aşa şi e, domnule prefect! încuviinţă comisarul Brisson. Până acum, însă, nu v-am spus nimic din chestia care m-a adus încoace… Falsul s-a descoperit abia după câteva luni. Ziarele arătară pe larg escrocheria săvârşită de Pavel Rodzof şi, într-o bună zi, poliţia din Anvers primi o scrisoare din partea celor doi fraţi, care nu se sfiiseră de fel să-şi expună planurile lor de viitor. Tocmai aici vine chestia în legătură cu domnul Walker.

— Nu mă mai chinui, dragul meu! Spune ce ai de spus! făcu detectivul, cuprins de nerăbdare.

— Aşadar, stimaţii domni ne-au scris că dacă nu izbutim să-i arestăm până la sfârşitul anului acesta, nu mai putem pune mâna pe ei. În ziua de 31 decembrie vor da ultima lor lovitură, apoi vor renunţa pentru totdeauna la această meserie interesantă, dar plină de primejdii. După cum ne-au scris, au de gând să reintre în societatea bună, unde se vor bucura de multă cinste, fiind oameni bogaţi.

— Stimabilii au uitat, însă, că tovarăşii lor îi pot trăda în orice clipă.

— Staţi că li-am isprăvit încă, domnule prefect. Şi această chestiune a fost pomenită în scrisoare, care a fost alăturată la dosarul lor. Ticăloşii ne-au destăinuit anume că, într-una din zile, complicii lor vor fi poftiţi la o masă de despărţire şi, cu acest prilej, vor fi făcuţi nevătămători.

— Şi să ştiţi, domnii mei, că cei doi fraţi obişnuiesc să se ţină de cuvânt.

— Pentru ca să împiedicăm toate aceste planuri, domnule Walker, aş vrea să-ţi ofer ajutorul meu… Şi acum vine ceea ce e mai însemnat pentru dumneata şi care a fost şi pricina faptului că şeful meu, domnul prefect m-a trimis încoace. Înainte cu vreo două săptămâni şi-a făcut apariţia în magazinul de bijuterii Hamsons et Marlicher un domn care s-a interesat în mod discret dacă „Degetul lui Dumnezeu” mai e de vânzare. Unul din cei doi proprietari ai magazinului i-a sfătuit să se adreseze bijutierului François Chevalier din Paris, pentru a-i cere lămuriri ce s-a făcut cu perla furată. Când auzi această veste, cumpărătorul rămase foarte surprins şi spuse că lucrează în numele maharadjahului din…

Atât Walker, cât şi prefectul poliţiei, săriră de la locurile lor.

— Maharadjahul din…? Domnule Brisson, spune repede!

— Cum, maharadjahul din…? stărui şi prefectul.

— Nu înţeleg defel pricina tulburării dumneavoastră, domnilor! răspunse poliţistul belgian. În sfârşit!… Aşadar, cumpărătorul era împuternicitul maharadjahului din Djaljapur.

— Slavă Domnului! Maharadjahul din Djaljapur, va să zică! Domnule de Brisson, această ştire ne face să progresăm mult în cercetările noastre. Dar fii bun, te rog, şi continuă! După aceea am să-ţi lămuresc totul!

— Maharadjahul a dat împuternicire unui rus, anume Alexandru Lubinski, fugit din patria lui de teama bolşevicilor, să cumpere pentru el preţioasa perlă. După ce-a încasat un aconto de cinci mii de lire, acest Lubinski a pornit la drum, împreună cu fratele său, Stanislav, şi de atunci n-a mai dat niciun semn de viaţă… Asta ar fi totul, domnii mei!

— Dacă nu sosim la vreme, maharadjahul primeşte perla, iar cei doi fraţi Rodzof pun mâna pe valoarea ei, zise detectivul englez.

— Cum adică, domnule Walker?

— Cei doi Lubinski nu sunt decât Pavel şi Piotr Rodzof, care au furat perla ca s-o vândă prinţului indian.

— Eşti sigur de asta?

— Ei, ce este, aprod?

— O scrisoare pentru mister Walker, domnule prefect!

Detectivul luă plicul şi-l desfăcu. În clipa următoare o înjurătură scăpă de pe buzele sale.

— Pavel Rodzof dă iarăşi semne de viaţă, domnii mei! strigă el. Ascultaţi obrăznicie. Şi citi cu glas tare:

„Domnului Jonny Walker, detectiv din Londra,

Amânarea nu însemnă iertare. Afară de asta, trebuie să te grăbeşti, dacă vrei să pun mâna pe mine. În cazul ca nu izbuteşti să mă arestezi până la 31 decembrie anul acesta, dosarul cazului Rodzof se poate închide pentru totdeauna. P. şi P.”

— Asta e culmea neruşinării! exclamă prefectul.

— Cine râde la urmă, râde mai bine, domnule prefect! Şi am toate motivele să cred că noi vom fi aceia care vor râde la urmă!

297. De la Chicago la Bombay

După trei zile, sergentul numărul 6593 raportă că la hotelul „Grand Pacific” locuise un călător cu numele de Pavel Roberts, dar că înainte cu două zile el plecase din Chicago, îndreptându-se spre San Francisco.

Jonny Walker arătă personalului hotelului fotografiile lui Pavel Rodzof în diferitele sale travestiri şi stabili cu precizie că Pavel Roberts nu era nimeni altul decât primejdiosul răufăcător pe care îl căuta de atâta vreme.

Peste şase ceasuri, detectivul însoţit de comisarul belgian, porni pe urmele fugarului.

Locomotiva uriaşă a „Union Pacific” străbătea vertiginos câmpia, târând după sine luxoasele vagoane Pullman. Pretutindeni secerişul era în toi. Maşini puternice, care tăiau grânele, le măcinau şi umpleau sacii cu făină, stârneau admiraţia călătorilor străini. Ogoarele de grâu păreau nişte mări nesfârşite, pe care vântul uşor le ondula lin.

În această ţară, totul părea să aibă dimensiuni uriaşe, şi când locomotiva expresului urcă gâfâind coasta munţilor şi marele Lac Sărat se ivi înaintea privirii călătorilor, cei doi poliţişti stăteau la fereastră, desfătându-se la minunata privelişte ce se desfăşura înaintea ochilor lor.

În sfârşit, după trecerea munţilor Sierra Nevada, trenul ajunse la San Francisco. Linia ferată se sfârşeşte la Oakland, în faţa oraşului San Francisco, care se află aşezat pe o peninsulă. Cei doi poliţişti coborâră

la Oakland, de unde călătorii fură transportaţi la San Francisco, cu ajutorul pontoanelor plutitoare.

O scurtă călătorie cu maşina de-a lungul străzii Market şi cei doi bărbaţi se aflau înaintea impunătoarei clădiri a City-Hall, prefectura de poliţie din capitala Californiei.

Cu toată ora înaintată, prefectul, mister Lawrence, primi numaidecât pe reprezentanţii poliţiei europene. Biroul de urmăriri, care întreprinsese în ajun o razie în căutarea unei tinere perechi de răufăcători şi care, cu acest prilej, cercetase toate hotelurile din oraş, nu fu nici el în stare să dea vreo lămurire asupra primejdiosului criminal.

Aşadar, celor doi poliţişti nu le rămase altceva decât să-şi urmeze călătoria, bazându-se pe concursul hazardului, în care Walker îşi punea toată nădejdea. Cel mai rapid mijloc de locomoţie părea să-l ofere vaporul „Kwanpo" care aparţinea societăţii japoneze „Toyo-Kisen-Kaisha" şi care părăsea portul a doua zi, cu destinaţia Yokohama.

Walker se simţi iarăşi însufleţit de nădejde, când minunatul vas trecu Poarta de Aur, care leagă golful San Francisco cu oceanul.

Călătoria ţinu opt zile. Cu câteva ceasuri înainte de sosirea la ţintă, se ivi în zare vulcanul Fujiyama al cărui pisc e veşnic acoperit de zăpezi.

Prefectul poliţiei din Yokohama, baronul Hoken-sai, se arătă foarte binevoitor faţă de cei doi poliţişti, însă spre părerea lui de rău nu era în stare să dea nicio lămurire privitoare la Pavel Rodzof, alias Roberts, alias Lubinski.

Popasul următor trebuia să aibă loc la Hong Kong. Cel dintâi vapor într-acolo pleca abia peste trei zile. Datorită însă, legăturilor prefectului, cei doi poliţişti izbutiră să-şi urmeze călătoria chiar a doua zi cu un iaht particular, pus la dispoziţie de contele Katsukava, directorul general al societăţii de navigaţie „Nippon-Yusen-Kaisha".

Walker şi tovarăşul său regretau din suflet că nu mai pot rămâne în Japonia ca să cunoască viaţa acestei ţări. În schimb, călătorind pe bordul iahtului „Geisha" avură prilejul să cunoască obiceiurile şi chipul în care trăiesc japonezii.

Cu cât se apropiau mai mult de portul Hong Kong, cu atât mai mare era numărul vaselor ce le ieşeau în cale. Corăbii şi vapoare de toate mărimile pluteau pe undele mării. Jonci chinezeşti cu călători îmbrăcaţi în veştminte împestriţate, atrăgeau luarea-aminte a tuturor.

În cele din urmă, iahtul ancoră în port, în apropierea unui şir de vase de război englezeşti.

După cum era şi de aşteptat, nimeni nu izbuti să dea vreo lămurire asupra mult căutatului Pavel Rodzof. Spre ghinionul poliţiştilor, însă, vaporul „Victoria" aparţinând societăţii „Peninsular and Oriental

Steam Company” părăsise portul cu un ceas înaintea sosirii lor la Hong Kong.

Pe când Walker se mai afla în biroul de informaţii, un ofiţer de marină, care se dădu drept aghiotantul guvernatorului, se apropie de el şi-l întrebă de ce e atât de grăbit să-şi urmeze călătoria. Walker arătă pricina şi atunci află cu bucurie că un crucişător englez urma să plece în curând la Rangonn. Datorită bunăvoinţei guvernatorului, cei doi poliţişti fură primiţi pe bordul vasului de război. După socotelile căpitanului, peste cel mult trei ceasuri crucişătorul trebuia să ajungă din urmă vasul „Victoria” ceea ce îngăduia celor doi să-şi urmeze călătoria pe bordul acestui vapor, economisindu-le astfel douăsprezece ceasuri.

Pe bordul crucişătorului, Walker făcu cea mai rapidă călătorie pe apă din viaţa lui. După trei ceasuri, norul de fum al vasului „Victoria” se ivi în zare, şi când vaporul se opri în larg, crucişătorul se apropie de el încetişor şi debarcă pe cei doi călători. Câteva minute mai târziu, cele două vase erau iarăşi depărtate unul de altul şi maşinile „Victoriei” se puseră din nou în mişcare.

Trecuseră câteva ceasuri. Walker şi comisarul belgian stăteau în sala de lectură şi citeau ziarele, pe care nu le mai răsfoiseră de câteva zile. Detectivul englez tocmai cerceta cuprinsul lui „Japan Gazette” când un reportaj îi atrase luarea-aminte.

— Domnule de Brisson, îţi aminteşti de întâmplarea pe care ţi-am povestit-o în timpul călătoriei cu „Union Pacific”? întrebă el, deodată.

— Da, era vorba dacă nu mă înşel, de un atac săvârşit asupra trenului cu care ai venit de la Pittsburg la Chicago?

— Întocmai, văd că ai memorie bună! Aşadar, iată ce scrie „Japan Gazette”:

„Cititorii noştri îşi amintesc desigur, de atacul banditesc săvârşit împotriva expresului de Chicago, cu care prilej toţi călătorii au fost jefuiţi de lucrurile de preţ care le aveau asupra lor. Credem, de asemenea că cititorii îşi aduc aminte şi de epilogul acestei tâlhării care s-a terminat cu moartea unui pasager şi-a aghiotantului femeii care se afla în fruntea bandiţilor. Iată acum amănuntele acestei tragedii: încă din copilăria lui, tânărul Pedro Zomas nutrea o dragoste puternică pentru prietena lui „La bella Juanita” – acesta e numele femeii care conducea banda de tâlhari. Tatăl lui Pedro Zomas era cunoscut pretutindeni ca un cămătar lacom şi mai toţi locuitorii din ţinut îi datorau bani.

Pentru a înăbuşi patima unicului său fiu, Don Zomas aduse la sapă de lemn pe tatăl frumoasei Juanita, care îşi puse capăt zilelor. Mama tinerei fele nu supravieţui mult morţii soţului ei, astfel că Juanita rămase singură pe lume şi părăsi ţinutul în care îndurase atâtea necazuri. După puţin timp ea fu dată uitării, până când o bandă de tâlhari îşi făcu apariţia în

împrejurimi. Tatăl lui Don Pedro căzu răpus de gloanţele lor. Un notar din Sacramento, la care se afla testamentul bătrânului cămătar, făcu cunoscut locuitorilor că defunctul lăsase datornicilor săi o mare parte din avere; pricina acestui act de mărinimie nu s-a stabilit nici până astăzi.

După moartea tatălui său, Don Pedro plecă cu mama lui la Chicago, spre a-şi urma studiile şi locui acolo până ce fu omorât şi el în chipul arătat.

Acum două zile, frumoasa Juanita şi-a pus capăt zilelor la mormântul părinţilor ei, după ce trimisese notarului din Sacramento mărturisirea scrisă a faptelor săvârşite în ultima vreme. Astfel s-a dezvăluit taina multor tâlhării înfăptuite de îndrăzneţii bandiţi, precum şi misterul care învăluia moartea tânărului Don Pedro: fosta lui iubită îl răzbunase împotriva aceluia care îi luase viaţa, crezând că astfel va face pe plac femeii care se afla în fruntea lor."

— Ce-i drept, foarte interesant, domnule Walker! exclamă comisarul belgian. Cum spuneai că-l cheamă pe bijutierul parizian de la care s-a furat „Degetul lui Dumnezeu"?

— François Chevalier.

— Ţi-am pus întrebarea, fiindcă citisem numele acesta în pagina rezervată Indiei a ziarului „Morning Post".

— Scrie ceva despre el?

— Despre el nu, însă poate că e vorba de fiica lui. Iată notiţa din gazetă:

„După cum ne relatează redactorul nostru, domnişoara Grace Chevalier din Paris, care se află în India de câtăva vreme, a dispărut fără urmă acum două zile. Poliţia face cercetări într-o anumită direcţie. Vom reveni în curând cu amănunte asupra acestui caz."

— Ei, drace! exclamă Jonny Walker. Să ştii că afacerea se complică, dragul meu! Acum nu mai avem de căutat o singură perlă, ci două…

— A doua e, desigur, fiica bijutierului?

— Întocmai. Tânăra fată a pornit pe urmele hoţului, însoţită de un tânăr aristocrat englez.

— India cu misterele ei! Ei, dragă Walker, chestia ar putea deveni foarte neplăcută pentru tânăra fată, căci…

Comisarul se întrerupse, băgând de seamă că tovarăşul său se străduia din răsputeri să prindă frânturi dintr-o convorbire care avea loc la o masă ceva mai îndepărtată.

În jurul acesteia se aflau două doamne şi trei bărbaţi care discutau cu însufleţire. Din gesturile lor se vedea cât de colo că era vorba de oameni din cea mai aleasă societate.

— Da, doamnă… briliante pe jumătate preţ, şi totul e veritabil.

— Care e numele agentului?

— Lubinski… da, Pavel Lubinski. Dacă nu mă înşel, prenumele… Fireşte, stimată doamnă… absolut veritabile… giuvaieruri minunate!

— Păcat, în Hong Kong spuneai… eşti sigur de asta?…

— …acum cinci zile în „Palace Hotel”… nu încape nicio îndoială… bucuros, stimată doamnă… da, şi în Bombay… chestia se face lesne!

În acea clipă se auzi sunetul gongului care chema la masă pe călătorii din clasa întâia. Walker, care se străduise să asculte convorbirea şi tresărise la auzul numelui de Lubinski, regreta din inimă această întrerupere neplăcută.

În schimb, a doua zi dimineaţă, la dejun, izbuti să se „împrietenească” cu stewardul-şef, căruia îi strecurase o bancnotă de o liră şi, după puţin timp, detectivul se afla înaintea călătorului care vorbise în ajun doamnei de agentul Lubinski din Bombay, de la care se puteau cumpăra bijuterii cu jumătate preţ.

Peste puţin timp Walker făcu cunoştinţă şi cu ceilalţi, iar în curând convorbirea deveni foarte însufleţită. Muncit de gânduri, vestitul detectiv îşi îndreptase privirea spre mâna stângă a celei mai bătrâne din cele două femei, o anume doamnă Balfour, al cărei deget mic era împodobit de un inel cu un diamant foarte preţios.

— La ce te gândeşti, mister Walker? întrebă, deodată, bătrâna.

— Admiram piatra inelului dumneavoastră, stimată doamnă! răspunse detectivul.

— Nu eşti cel dintâi care o admiri. Inelul e un dar din partea maharadjahului din Djaljapur, care mi l-a dat el însuşi cu prilejul unei vizite.

Walker izbuti cu greu să-şi ascundă bucuria care îl cuprinse la auzul acestui nume.

— În cazul ăsta, sunteţi în măsură să ştiţi dacă bogăţia prinţilor indieni e într-adevăr atât de mare cum se spune?

— Datorită bunăvoinţei maharadjahului am avut prilejul să arunc o privire în tezaurul său.

— Şi ce aţi văzut acolo? cercetă detectivul, cu înfrigurare.

— Ceea ce am văzut nu se poate uita niciodată, domnii mei! Ceva din „O mie şi una de nopţi”… giuvaieruri nepreţuite… privelişte ce se înfăţişa ochilor mei nu găseşte asemănare.

— Iertaţi-mi curiozitatea, stimată doamnă… giuvaierurile sunt toate moştenite de la strămoşi, sau maharadjahul şi-a îmbogăţit colecţia cumpărând şi el ceva rarităţi?

— Asta n-aş putea să vă spun. Comeseanul nostru, însă, mister Smith, ar fi în măsură să vă dea lămuriri în această privinţă.

— Mister Smith, îmi daţi voie…

— Îmi pare rău, domnule Walker, dar nici eu nu sunt prea bine

informat. Tot ceea ce ştiu, am aflat de la un agent din Bombay, care a mijlocit de multe ori maharadjahului cumpărarea de giuvaieruri. E vorba de un rus de familie bună, la care găseşti întotdeauna bijuterii de ocazie, pe cane le vinde mult mai ieftin decât preţul pieţii.

— Asta mă interesează nespus, domnule Smith, zise detectivul. Sunt mare amator de bijuterii şi perle şi m-aş folosi de prilej, dacă aş putea cumpăra ceva ieftin.

— Dar şi inelul dumneavoastră pare să fie foarte preţios, domnule Walker! se amestecă în vorbă doamna Balfour. Socot că are o valoare tot atât de mare ca şi al meu.

— E darul unui miliardar din New-York.

— Serios? După cât se pare, nu e rău să ai legături printre bogătaşi. Desigur că e un dar cu prilejul onomasticii?

— Nu, mi l-a dat drept răsplată pentru un serviciu făcut… Domnule Smith, dacă nu te superi, ţi-aş mai pune o întrebare: Unde locuieşte agentul din Bombay?

— Deocamdată nu ştiu nici eu, dar cred că voi putea afla adresa lui. L-am întâlnit la hotelul „Britania" din Hong Kong chiar acum câteva zile şi-mi spunea că se înapoiază curând la Bombay.

Din clipa aceasta, Jonny Walker era cel mai vesel călător de pe bordul vasului. Tovarăşul său, care fusese informat despre cele aflate, se bucura şi el de succesul detectivului.

Peste puţin ajunseră la Singapore. Vasele tuturor naţiunilor se înghesuiau în strâmtoarea Malaka, după a cărei trecere „Victoria" se îndreptă spre Colombo.

Walker stătea de vorbă foarte adesea cu noile sale cunoştinţe, dar se feri să mai discute despre cumpărarea giuvaierurilor, căci nu voia să trezească bănuieli.

În cele din urmă vaporul ajunse în portul Bombay. La ora două după amiază el ancoră la debarcaderul din apropierea vămii.

Printre numeroşii călători care coborâră la Bombay, se aflau, în afară de cei doi poliţişti, doamna Balfour şi unul din însoţitorii ei, mister Chapmannt. Acesta din urmă trase la „Hotel de Nice" iar ceilalţi trei luară camere la „Savoy-Hotel".

298. Moartea lui Urez

Ţipătul care răsunase în subterana închisorii nu izbucnise din pieptul lui Boris Verodin, ci era ţipătul de durere al celor trei călăi cekişti.

Boris Verodin se străduise din răsputeri să se împotrivească chinuitorilor săi, care încercau să-i vâre mâinile în plumbul topit. Cu toate acestea, duşmanii lui fiind mai numeroşi, izbutiră să-i încleşteze braţele şi tânărul simţi lichidul arzându-i pielea. La un moment dat,

însă, făcu o sforţare supraomenească şi-şi trase mâinile înapoi, scăpând astfel de grozava soartă ce-i fusese hărăzită. Călăii săi alunecară înainte şi căzură cu mâinile în plumbul topit, împroşcându-l în lături. În clipa următoare, Boris Verodin izbi cu piciorul în cazan, care se răsturnă şi conţinutul lui se scurse pe pardoseala celulei.

Ceilalţi o zbughiră din încăpere, în timp ce cei trei ticăloşi ridicară mâinile arse, scoţând răcnete de durere.

Boris Verodin privi întunecat în jurul său. Avea şi el câteva răni, însă din fericire numai braţele îi fuseseră atinse de picăturile de plumb topit.

Selzikovia, judecătorul de instrucţie, rămase îngrozit. Dacă lucrurile ieşeau la iveală, putea să se aştepte la mari neplăceri.

În cele din urmă, magistratul părăsi încăperea şi porunci ca cele trei victime să fie transportate numaidecât la infirmeria închisorii, iar arestatul să fie dus înapoi în celula sa.

Când intră în birou, Selzikovia găsi un ordin de la guvernul din Moscova, prin care i se punea în vedere să nu se folosească, în niciun caz, de mijloace prea aspre spre a smulge mărturisiri arestatului.

— Asta mai lipsea acum! murmură el, cu ciudă. Dacă se află cele întâmplate nu va fi tocmai bine de mine.

După-amiază se văzu nevoit să dea ordin ca arestatul să fie dus la infirmerie, întrucât el se plângea de dureri mari. Înainte de asta, însă, magistratul mai avu o convorbire cu Boris Verodin, pe care încercă din nou să-l îndemne la mărturisiri. Dar tânărul rămase dârz.

În timpul zilei, la căpătâiul bolnavului îşi făcu apariţia o soră de caritate, care pricinui multă bucurie sărmanului tânăr. Era Vera Ulkitzki, sora lui Iesta. Frumoasa fată privea cu duioşie şi sfiiciune la acela pe care îl văzuse mereu în gândurile ei. Chipul ei distins, învăluit în năframa albă, părea al unei sfinte…

Şi Vera Ulkitzki era, într-adevăr, o sfântă! Părinţii îi scriseseră să vină în Franţa şi să locuiască alături de ei, unde ar fi fost lipsită de grija zilei de mâine, unde o aştepta liniştea şi mulţumirea pe care o poate da un trai tihnit. Ea, însă, rămăsese credincioasă misiunii ei, care îi cerea să stea mereu alături de numeroşii nenorociţi, cărora le aducea alinare.

De zece zile, tânăra soră de caritate îşi făcea serviciul în infirmeria închisorii şi deşi văzuse până acum multe nenorociri ceea ce vedea acum o făcu să rămână îngrozită.

Uneori trebuia să îngrijească de condamnaţii la moarte, care îşi smulgeau părul şi o rugau cu lacrimi în ochi să le dea otravă, numai să scape de călăii Cekei. Vera, însă, n-avea putinţa să le dea o mână de ajutor, căci alţii, mai puternici decât dânsa, hotărâseră de soarta arestaţilor. Singurul lucru ce-l putea face era să-i mângâie cu vorbe blânde, pline de înţelegere omenească.

— Vera… tu, aici? murmură Boris, cuprins de o tulburare fără seamăn.

— Dar tu cum ai ajuns aici, Boris? întrebă ea, cu glas tremurător.

Prizonierul privi în jurul său. Din întâmplare nu se afla niciun paznic prin apropiere.

— Au vrut să mă supună la torturi! murmură el. Era cât p-aci să-mi ardă mâinile… am avut noroc, însă!

Vera făcu ochi mari. Era cu putinţă, oare? Fireşte, căci Boris, nu minţea niciodată.

Tocmai voia să-i ceară lămuriri, când se ivi paznicul, care îi privi bănuitor, apoi se apropie de patul bolnavului.

— Nu e voie să stai de vorbă cu arestaţii, soră! zise el, cu asprime. Bandajează-l, altceva n-ai de făcut.

Vera aţinti spre Boris o privire prevenitoare, pe care tânărul o înţelese. El rămase tăcut, deşi fusese gata să izbucnească.

Paznicul se depărtă iar şi sora de caritate începu să examineze mâinile rănitului. Arsurile nu erau prea grave şi aveau să se tămăduiască în curând. În timp ce i se schimba pansamentul, Boris Verodin povesti în şoaptă tot ce se întâmplase.

Tânăra soră de caritate îşi simţi ochii împăienjeniţi de lacrimi. Îl iubise întotdeauna pe bărbatul acesta şi numai fratele ei îi cunoştea taina, numai el ştia ce se petrecea în inima nefericitei sale surori.

— Ce face Iesta? întrebă Boris Verodin, după ce îi istorisise totul.

— Nu l-am văzut de multă vreme, răspunse Vera. Am atâta de lucru încât nu-mi rămân decât patru ceasuri pe zi ca să mă odihnesc. Ah, dacă ai şti câte drame se petrec aici!

— Carevasăzică nu ştii nimic nici despre Urez?

— Nu, căci nu m-am văzut nici cu el în ultimul timp. Cea din urmă oară când am avut de-a face cu prietenul nostru, l-am găsit foarte bolnav şi tare mă tem că n-o s-o mai ducă mult. Doctorul mi-a destăinuit că plămânii lui sunt roşi de o boală care nu iartă…

Boris Verodin clătină capul, cu întristare.

— Ştiu, luptă mereu pentru cauza cea sfântă, şi-şi închipuie că poate veni în ajutorul altora, rămânând el fără adăpost şi flămând.

— Da, aşa e dânsul, încuviinţă sora de caritate.

— Ascultă-mă, Vera, eşti hotărâtă să rămâi aici? întrebă Boris, deodată. Vrei să-ţi închini viaţa în slujba statului? Gândeşte-te, eşti tânără şi ai dreptul la fericire… De ce nu pleci în Franţa, unde se află părinţii tăi?

Un zâmbet îndurerat se ivi pe buzele tinerei fete, în timp ce chipul i se îmbujoră.

— Am dreptul la fericire? repetă ea, cu tristeţe. Nu, te înşeli, Boris Verodin! Eu trebuie să mă jertfesc pentru binele fraţilor mei, care au fost asupriţi atâta vreme de zbirii Ţarului. Aceştia au dreptul la

fericire, căci au îndurat de ajuns până acum…

— Vera, recunoştinţa e o floare care creşte foarte rar… Semenii noştri, mai ales, nu ştiu să răsplătească jertfele făcute pentru ei. Crede-mă pe mine, o ştiu din proprie experienţă!

Tânăra îşi dădu capul pe spate şi o tristeţe adâncă se întipări în ochii ei frumoşi.

— Spune-mi, Boris, ai fi în stare să pleci din Rusia, pentru totdeauna? murmură ea.

— Să plec din Rusia? zise prizonierul. Îţi închipui, oare, că mă vor lăsa să le scap din mână? Doar vezi prea bine ce au încercat să-mi facă… Nu, n-are nicio însemnătate dacă vreau să rămân aici sau să părăsesc ţara… soarta mea va fi aceeaşi: mă vor împuşca, fiindcă nu le poate ieşi din minte gândul că sunt un trădător… un ticălos, care s-a atins de bunurile patriei, care a furat aurul menit să aducă alinare atâtor nenorociţi…

Boris rămase cu privirea pierdută în gol, în vreme ce tânăra îşi trase cu blândeţe mâna dintr-a lui.

— Bine, dar dacă vei fi pus în libertate? urmă ea, după un răstimp. Spune-mi, atunci ai părăsi Rusia?

— Taci, Vera… despre asta nu poate fi vorba în niciun caz! Cum îţi închipui că mă vor pune în libertate? Nu, dacă au fost în stare să ridice mâna împotriva aceluia care s-a jertfit pentru binele poporului, atunci nu mai încape îndoială că nimic nu-i poate abate de la presupunerile lor.

În acea clipă, paznicul se ivi din nou în încăpere, urmat, la oarecare distanţă, de câteva persoane. Vera se retrase în grabă, dar tresări când recunoscu pe fratele ei, care sosise odată cu ceilalţi. Urez se afla şi el printre aceştia. Văzându-i, frumoasa sora de caritate păşi cu hotărâre spre noii sosiţi. Judecătorul de instrucţie, care rămăsese ceva mai deoparte, părea foarte încurcat şi-şi ştergea mereu năduşeala care îi brobonea fruntea.

— Tu aici, Vera? exclamă fratele ei, plin de bucurie.

Cei doi tineri se îmbrăţişară, apoi Iesta povesti în grabă surorii sale că Boris Verodin era nevinovat şi comoara fusese găsită.

În cele din urmă se ivi şi Irina care îşi roti ochii prin încăpere. La un moment dat, îşi zări fratele şi, năpustindu-se spre el, îngenunche lângă patul său, privindu-l cu îngrijorare.

— Boris… eşti liber… aurul a fost găsit…

Revoluţionarul se ridică în capul oaselor, apoi, fără să ţină seama de dureri, întinge braţele şi-şi îmbrăţişă sora.

Ceilalţi se apropiară şi ei. După ce tânărul le întinse pe rând mâinile rănite, Irina îi istorisi ceea ce pătimise şi cum fusese găsită comoara furată.

Ochii arestatului sclipiră, deşi o umbră de neîncredere mai

sălăşluia în inima lui. Apoi, însă, când Ilino îl felicită, când Urez şi Iesta îi strânseră mâinile, înţelese şi el că ceea ce auzise era adevărul curat.

Dorinţa lui Ilino, care ţinuse ca Boris să ia parte la expediţia pentru transportarea aurului, nu putea fi înfăptuită, căci rănitul trebuia să rămână în pat din pricina frigurilor care începuseră să-l scuture cu putere. În schimb, preşedintele Comitetului Central luă hotărârea ca bolnavul să fie transportat într-un spital mai ca lumea. Boris se împotrivi, însă, susţinând că vrea cu tot dinadinsul să rămână în infirmeria închisorii, până ce va putea părăsi patul.

Vera zâmbi fericită, căci în acest chip îl mai avea câteva zile lângă dânsa. Era cea din urmă bucurie pe care i-o mai putea hărăzi bărbatul iubit, căruia, însă, nici prin minte nu-i trecea ce fericită se simţea biata fată.

Vorbiră multă vreme, căci fiecare voia să afle câte ceva, dar la un moment dat îşi făcu apariţia medicul, care interzise cu străşnicie ca bolnavul să se mai obosească.

Ilino se apropie de judele-instructor şi aţinti asupra lui o privire ameninţătoare.

— Asta o să te coste scump, tovarăşe! scrâşni el. Voi purta de grijă ca guvernul să afle tot ceea ce s-a petrecut aici, căci trebuie să luăm măsuri împotriva acelora care se folosesc de metodele fostului regim. Din păcate, există încă mulţi oameni care îşi înţeleg greşit datoria şi abuzează de puterea lor.

Cei de faţă îşi luară rămas bun de la Boris Verodin. Un singur lucru nu fusese lămurit, căci nimeni n-avusese curajul să răpească nădejdea sărmanului tânăr, care îndurase atâta, deşi era nevinovat. Niciunul din ei nu avusese curajul să-i destăinuie moartea Nataşei.

De unde să ştie ei că frumoasa prinţesă se afla la Berlin şi căzuse în ghearele unei femei, care voia să facă dintr-însa o marfă?

Urez şi Iesta ştiau, doar, că frumoasa prinţesă îşi găsise moartea tocmai în clipa care trebuia să fie cea mai frumoasă din viaţa ei. Tocmai atunci când urma să se întâlnească cu acela spre care se îndreptaseră mereu năzuinţele ei. Da, aşa le spusese Petroneff, când se înapoiase din Cronstadt, fără însoţitoarea lui.

Saşa ştia şi ea acelaşi lucru şi telegrafiase nepotului ei trista veste. După cât se părea, însă, Boris nu primise această telegramă, căci vorbea mereu de revederea cu scumpa lui soţie şi îi întrebase când plecase ea din Rusia, deoarece până în clipa când cekiştii îl prinseseră la Nisa, el nu primise încă nicio ştire din partea ei.

Prietenii tânărului ocoliră răspunsul, căci fiecare ştia prea bine că această veste i-ar răpi tot curajul, ba poate că l-ar îndemna chiar la un gest nechibzuit…

Aşadar, părăsiră cu toţii încăperea fără să pomenească ceva despre

tragicul sfârşit al prinţesei. După puţin timp ajunseră la gară, căci trebuiau să plece cât mai curând spre locul unde se aflau preţioasele lăzi cu aur.

— Cum o fi ajuns, oare, la încredinţarea că soţia lui mai e în viaţă? întrebă Urez, îngândurat, în timp ce se aflau în tren.

— S-au petrecut, doar, atâtea lucruri ciudate în vremurile astea agitate! răspunse Iesta, cu tristeţe. Nu mai ştiu nici eu ce să cred! După cum spunea Boris, ar fi primit o altă telegramă din partea Saşei, care i-a trimis o veste tocmai contrarie celei dintâi. Însă abia alaltăieri am vorbit cu bătrâna, care mai jeleşte încă după scumpa ei prinţesă. Sărmanul Boris, ce dezamăgire o să aibă când va afla că Saşa n-a trimis a doua telegramă şi habar n-are de cuprinsul ei. La înapoierea noastră, trebuie neapărat să vorbim cu dânsa şi să-i atragem luarea-aminte că trebuie să-i comunice cruda veste cu multă băgare de seamă, propuse Iesta.

O tăcere grea domni câtăva vreme. Iesta Ulkitzki nu-şi dezlipea privirile de la frumoasa Irina, care luase loc în faţa lui. Tulburarea care o cuprinsese gândindu-se la însemnata ei misiune îi îmbujorase obrajii, în vreme ce ochii-i albaştri scânteiau de o tainică fericire.

Cu toate astea avea şi dânsa necazuri, căci era îngrijorată de soarta fratelui ei vitreg, care nu bănuia ce se întâmplase. De ce fusese soarta atât da crudă cu dânsul? De ce-i răpise fiinţa iubită? Tânăra începu să chibzuiască. Ciudat, nutrea pentru Boris aceeaşi dragoste neţărmurită, dar nu mai era acelaşi simţământ de odinioară, nu era dorinţa aprinsă după îmbrăţişările sale. Mai mult chiar: ar fi vrut să-l vadă fericit alături de Nataşa. Deodată, un alt gând îi străbătu mintea. Dacă Nataşa nu mai era în viaţă, cine avea mai mult drept asupra lui Boris decât Vera?

Irina păru atât de mirată de acest gând, încât clătină capul nedumerită. Cât de mult suferise atunci, când Nataşa îi destăinuise dragostea ei, în coliba pădurarului! Toată fericirea ei, toate năzuinţele i se spulberaseră în urma acestei mărturisiri – iar acum se gândea cu nepăsare că Boris Verodin aparţinea alteia!

În acest timp, Iesta o privea cu luare-aminte şi-şi dădea seama că ceva se petrece în sufletul ei. La un moment dat, tânăra se simţi atrasă spre fostul prinţ, îşi schimbă locul şi se aşeză lângă el.

Urez se ghemuise într-un colţ al compartimentului, unde adormise. Era foarte prăpădit şi cearcăne vinete se iviseră dedesubtul ochilor săi. Chipul căpătase o culoare aproape galbenă, iar la tâmple se vedeau vinele întocmai ca nişte linii albastre pe o hartă.

— Vrei să-mi spui ceva, Irina? întrebă Iesta, îngândurat.

— Da, răspunse fata, care se simţi, deodată, copleşită de o fericire fără margini.

— Haide, spune-mi ce ai pe suflet… Ştii doar că voi face pentru

tine tot ce-mi va sta în putinţă.

— Ascultă-mă, nu eşti de părere că Vera, sora ta, e cea mai nimerită să ia în inima lui Boris locul nefericitei sale soţii?

Iesta tresări speriat. La orice se aşteptase, numai la asta nu. Tovarăşa lui rostise cu atâta linişte aceste cuvinte. Şi numai cu o adâncă părere de rău pentru nenorocirea lui Boris – încât tânărul rămase înduioşat. Îşi înăbuşise ea, cu adevărat, această dragoste? Nu mai ţinea la fratele ei vitreg? Iesta clătină capul, cu neîncredere.

— Te înşeli, Irina, răspunse el, după un răstimp. Boris n-o va uita niciodată pe scumpa lui Nataşa, căci a iubit-o cu tot focul tinereţii sale. O femeie ca dânsa nu poate fi uitată nici dincolo de mormânt…

— Crezi că există asemenea iubiri, Iesta? întrebă fata, dusă pe gânduri.

— Tu nu crezi? zise el, cu un zâmbet îndurerat.

— Nu ştiu nici eu ce să mai spun, Iesta… Odinioară nu mă îndoiam că există iubiri cărora nu li se poate împotrivi nimic şi am îndurat multe chinuri din pricina dragostei mele nefericite. Astăzi, însă, mă mir eu singură, văzând că această flacără s-a stins în inima mea.

— Eu, însă, mai iubesc şi acum, Irina… iubesc cu aceeaşi patimă ca şi la început şi sunt sigur că niciodată nu mă voi putea apropia de altă femeie.

Tânăra fată roşi până în albul ochilor şi un simţământ de fericire o cuprinse.

După câteva ceasuri coborâră din tren şi se îndreptară cu toţii spre ruinele mănăstirii. Irina tremura de nerăbdare. Nu cumva, între timp, puseseră alţii mâna pe comoară?

Din fericire, teama ei se dovedi neîntemeiată. Totul era aşa cum fusese lăsat – chiar şi cele două cadavre mai erau acolo, cu singura deosebire că nu mai rămăseseră decât oasele din ele. Lespedea se afla şi ea la locul ei, aşa cum o văzuse Irina ultima dată.

Încăperea subterană în care fuseseră ascunse preţioasele lăzi era pe jumătate umplută cu apă. Ilino coborî în adâncime însoţit de câţiva tovarăşi. Se făcu socoteala banilor şi văzură că lipsesc câteva milioane, dar aceasta n-avea mare însemnătate, ţinând seama de valoarea uriaşă a comorii.

Chiar în aceeaşi zi, Urez, Iesta şi Irina se înapoiară la Petersburg, unde agitatorul îşi luă rămas bun de la prietenii săi şi porni în grabă spre căsuţa-i singuratică, întrucât nu se simţea deloc bine. Trupul său uscăţiv era scuturat de friguri şi o oboseală de moarte îi înţepenise aproape membrele, care-i păreau grele ca plumbul. Cu toate astea, curajosul bărbat nu pomenise celor doi tineri despre boala lui.

Irina şi Iesta se îndreptară spre casa în care Boris se căsătorise cu Nataşa, şi în curând ajunseră acolo. La ferestrele de sus se vedea o umbră care rătăcea de colo până colo.

Era Saşa, bătrâna cameristă a prinţesei.

Iesta rămase locului şi cuprinse mâna însoţitoarei sale. Abia putea să-şi stăpânească tulburarea, deşi ştia prea bine că acum îi era îngăduit să-i mărturisească dragostea pe care o nutrea de atâta vreme.

— Irina, în această casă Boris Verodin a devenit cel mai fericit om de pe pământ… zise el. Vrei să răsplăteşti şi tu dragostea unui bărbat, care te-a iubit cu patimă şi te va iubi până dincolo de mormânt?

Irina lăsă capul în jos. Nu era nimeni în jurul lor. Mirosul îmbătător al florilor de vară era adus de adierea vântului, dinspre grădiniţa pe care Saşa o îngrijea cu dragoste. Cerul părea o mare de foc.

Şi, deodată, Irina se lipi de tânărul revoluţionar, care începu s-o sărute cu patimă, fără să ţină seamă de faptul că se auziră paşi în apropiere şi câţiva trecători trecură pe lângă ei.

În cele din urmă, Iesta o luă de braţ şi păşiră în coridorul întunecat al casei, unde o atrase iarăşi la pieptul său, şoptindu-i cu glas tremurător, cuvinte de dragoste. Apoi, cei doi tineri urcară treptele şi intrară în odaia bătrânei.

— Irina… îngeraşul meu… tu, aici? Strigă Saşa, plină de bucurie, îmbrăţişându-şi nepoata.

Fireşte că tânăra fu nevoită să istorisească tot ce pătimise în acest timp, însă, schimba mereu priviri cu însoţitorul ei, ceea ce Saşa nu băgă de seamă decât, la sfârşit, căci povestirea nepoatei sale o interesa prea mult.

— Dar ce e cu voi? întrebă ea, în cele din urmă, rotindu-şi ochii de la unul la altul. Nu cumva sunteţi logodiţi?

— Ai ghicit! răspunse Irina, cu un zâmbet şăgalnic.

— Hm… La drept vorbind, erai menită altuia, mormăi Saşa. Am fost nevoită să făgăduiesc bunicii tale că vei fi soţia lui Boris Verodin… şi acum, iată că-mi încurci toate socotelile.

Irina, însă, nu-i luă în nume de rău aceste cuvinte.

— Ştiu că bunica ne voia binele, mie şi lui Boris, zise ea. Dar ai putut, oare, să împiedeci căsătoria lui cu Nataşa? Şi-apoi, îţi închipui cumva că Boris mă vrea pe mine? Nu, matuşca, lasă planurile astea, care nu se pot înfăptui niciodată. Mai bine gândeşte-te că trebuie să-i destăinui fratelui meu vitreg vestea morţii scumpei sale soţii… Eu nu mă simt în stare să-i vorbesc despre asta… şi, apoi, e datoria ta…

Saşa îşi dădu seama că tânăra avea dreptate. Felicită deci pe cei doi tineri, apoi Irina rămase la dânsa, în vreme ce Iesta porni grăbit spre casă, căci trebuia să împărtăşească prietenului său marea veste. Da, Urez, tovarăşul său nedespărţit, avea să fie al doilea om care să afle că visul său se înfăptuise în sfârşit.

Urcă treptele în goană şi se năpusti în odaie, unde agitatorul stătea la fereastră, nemişcat.

— Urez, închipuie-ţi…

Tânărul se întrerupse, cuprins de nelinişte. Ce însemna asta? De ce nu se ridicase prietenul său? Aprinse un chibrit şi-l apropia de faţa agitatorului.

— Urez, dormi? strigă el, zgâlţâindu-l de umeri.

Da, Urez, dormea, însă dormea somnul de veci. Chipul său palid era blând ca întotdeauna… Dragostea, pentru semenii săi îl împinsese în ghearele morţii.

Sărmanul agitator avusese o moarte uşoară, după cum se vedea după liniştea întipărită pe faţa lui.

Iesta stătea ca încremenit înaintea prietenului său şi lacrimi fierbinţi îi şiroiau pe obraji. Moartea pusese capăt unei vieţi închinate tovarăşilor săi de suferinţă. Omul acesta se jertfise pentru izbânda cauzei lor. Dar nu-şi văzuse înfăptuit visul cel mare. Dimpotrivă, foarte mulţi din semenii săi dovediseră că toate străduinţele adevăraţilor eliberatori ai poporului fuseseră zadarnice. Cu toate astea, Urez nu se răzvrătise împotriva lor, nu-i duşmănise, ci rămăsese mereu acelaşi, până la moarte, când trecuse, senin, într-o lume mai bună, în care avea să găsească, poate răsplata faptelor sale de pe pământ.

În cele din urmă, Iesta ridică trupul neînsufleţit al prietenului şi-l depuse pe culcuşul aspru de lângă perete. În viaţă nu simţise asprimea culcuşului – acum cu atât mai puţin.

Tânărul rămase de veghe la căpătâiul celui mai nobil dintre tovarăşii săi. Ziua îi adusese fericirea pe care o aştepta de atâta vreme – noaptea, însă, aruncase un văl negru, de doliu, care-i întuneca bucuria.

299. Maharadjahul din Djaljapur

Unul din călătorii, care locuiau la hotelul „Palace” din Bombay, era ocupat să dicteze ceva la maşină unui tânăr cu trăsături de italian.

Pasagerul vârâse mâinile în buzunare şi se plimba prin încăperea acoperită cu un covor moale, care-i înăbuşea zgomotul paşilor. Avea chipul îmbujorat, doi ochi sclipitori, plini de inteligenţă, iar părul de un blond închis, era pieptănat cu îngrijire.

Dimpotrivă celălalt nu prea trezea încredere şi avu mare noroc că patronul său nu băgase de seamă privirile străpungătoare pe care i le arunca atunci când se întrerupea din dictat.

— Când l-ai văzut pe fratele meu, Torsini? întrebă bărbatul blond, adresându-se secretarului său.

— Acum două zile, mister Pavel.

— Şi l-ai vestit de sosirea mea?

— Yes, Sir! Fratele dumneavoastră, însă, susţinea că nu vă poate

vorbi decât astăzi, căci o chestiune însemnată…

— Lasă, cunosc eu prea bine chestiunile astea însemnate ale fratelui meu! Mereu aventuri de dragoste, care ne pricinuiesc cele mai mari neplăceri… A bătut cineva?

— Yes, Sir!

— Intră!

Bărbatul care îşi făcu apariţia în încăpere şi se apropie cu paşi mari de acela căruia italianul îi spusese mister Pavel, semăna cu acesta din urmă ca două picături de apă.

— Pavel!

— Piotr! Unde ai fost până acum, băiatule? Te aştept de două zile şi tu nu dai niciun semn de viaţă! Dacă Torsini nu te-ar fi întâlnit, sunt sigur că nici nu te-ai fi sinchisit de sosirea mea! Sau… poate că mă înşel?

— Te înşeli rar, frăţioare, de astă dată însă crede-mă că ai făcut o presupunere greşită. Am avut o chestie foarte însemnată…

— Lasă că ştim noi, muieratecule! E frumoasă, cel puţin?… Dar acum să lăsăm asta şi să ne ocupăm de afaceri…

— Fireşte, veşnic te ocupi de afaceri, Pavel! Ia spune, cum stăm cu perla? Totul e în ordine?

— Până acum, da! Ce-i drept, am avut la Chicago oarecare neplăceri şi eram cât p-aci să dau de dracu' din pricina neghiobiei unuia din oamenii noştri. După cum vezi, însă, am izbutit să scap nevătămat, deşi douăzeci şi şapte din tovarăşi au fost ucişi, răniţi sau arestaţi. Pitt e mort şi el.

— Chestia e: perla se află în siguranţă?

— Asta da! O vezi la cravată.

— Bine, dar perla de la cravata ta e neagră, pe câtă vreme „Degetul lui Dumnezeu"…

— …are o culoare alb gălbuie, la lumina artificială capătă o strălucire roşie, iar la întuneric are însuşirea de a răspândi raze de lumină. Asta se poate citi în raportul telegrafic al poliţiei din Paris, care a trimis pretutindeni descrierea preţioasei nestemate. Deocamdată „Degetul lui Dumnezeu" a devenit negru, însă pot oricând să-l readuc în starea lui de la început. Ei, acum eşti mulţumit?

— Fireşte! Înainte de toate mă bucur nespus că nu ţi-ai pierdut buna dispoziţie, deşi copoii au pornit o goană turbată după tine. Desigur că nu mai lipsea mult şi te înhăţau?

— Asta ar fi fost cam greu, însă nu pot tăgădui că m-au urmărit foarte de-aproape. Însuşi stimatul Jonny Walker a intrat în acţiune, însă această întreprindere i-a fost fatală, căci a căzut jertfă şerpilor otrăvitori ai amicului nostru Clatchie. Îţi spun drept, omul ăsta începuse să-mi stea în gât. Ori de câte ori am încercat să scap de el, m-am poticnit de norocul lui fenomenal. De astă dată însă dorinţa mi s-a

împlinit. Amănunte nu pot să-ţi dau, căci am fost nevoit s-o şterg numaidecât, însă cine cade în mâinile lui Clatchie nu mai scapă cu viaţă.

— Asta a fost grija mea cea mai mare, dragă Pavel!… Aşadar, acum putem vorbi în linişte despre însemnata chestie de care pomenisem la început… Desigur că te vei bucura auzind ca femeia nu e numai încântătoare, ci o frumuseţe mult sărbătorită. Fireşte că eşti şi tu poftit la nuntă!

— Ce, ai înnebunit? Vrei să te însori cu vreo cocotă? exclamă Pavel, izbind cu pumnul în masă, ceea ce părea să pricinuiască o mare bucurie tânărului care stătea la maşina de scris.

Torsini se înşelase, însă, dacă îşi închipuise că stăpânul său se va lăsa pradă furiei.

— Această căsătorie e în strânsă legătură cu perla, urmă Piotr, foarte liniştit. Şi, ca să n-o mai lungesc mult… află că e vorba de domnişoara Grace Chevalier, fiica bijutierului François Chevalier din Paris.

— Şi vrea să se mărite cu tine? întrebă Pavel, cuprins de uimire.

— Dacă vrea sau nu, asta n-are nicio însemnătate, căci voi găsi eu mijloace să-mi impun voinţa. În acest caz, n-ai mai fi nevoit să vinzi perla… Hm, ce-ai spune dacă ăsta ar fi darul de nuntă?

— Mai înainte spuneai că eu mi-am păstrat buna dispoziţie… Ei bine, acum îmi dau seama că nici neruşinarea ta nu s-a schimbat de fel!… Perla ca dar de nuntă! Straşnic!… Dar fata unde e?

— Aici, în Bombay!

— În Bombay?

— Da, dragul meu! Fiul Cerului, Su-ant-shung, i-a dat adăpost în casa lui… Fii liniştit, însă, căci fără învoirea mea nu i se va întâmpla nimic.

— Dar ce o fi căutând ea aici? Hm, de la Paris la Bombay, doar nu-i o fugă de cal!

— Puţin timp după ce a respins cererea mea în căsătorie, pe care am făcut-o la Paris, fata a plecat spre Bombay, însoţită de un tânăr englez. Din fericire, la Marsilia am observat la vreme că cei doi s-au îmbarcat pe vaporul „Anvers”.

— Şi după aceea?

— M-am folosit de cele câteva ceasuri care mai erau până la plecarea vasului şi mi-am schimbat înfăţişarea în aşa fel că nimeni nu m-a recunoscut.

— Asta ai pus-o bine la cale, dragul meu, căci îmi va înlesni tratativele cu englezul ăla cu faţa smeadă, care îndeplineşte slujba de secretar al Alteţei Sale. Tare aş vrea să văd însă mutra prea stimatului bijutier, când va primi vestea căsătoriei fiicei sale! Da, o lovitură măiastră… şi afară de asta, Chevalier e nespus de bogat… Dar eşti

sigur că…

— Aici nu mai încape nicio îndoială, scumpul meu frăţior… fata o să fie bucuroasă să se mărite cu mine.

— Torsini, parcă a bătut cineva la uşă? Vezi cine e… da, în odaia din mijloc, se adresă Pavel secretarului său.

— Un servitor a venit să ne spună că mister Blakiston, secretarul Alteţei Sale maharadjahul din Djaljapur, vă aşteaptă în vestibulul hotelului, domnule Pavel, raportă italianul, înapoindu-se de la uşă.

— Şterge-o cât mai repede, Piotr… da, mâine seară! Torsini, carăte în odaia ta! Dacă am nevoie de tine, te sun… Spune servitorului că rog pe domnul să poftească aici!

Agentul Pavel Lubinski – care nu era nimeni altul decât Pavel Rodzof, fratele lui Piotr – ştia prea bine că bărbatul care intră în camera sa în chestiuni de afaceri, nu era un adversar de dispreţuit. Aşadar, alergă înaintea musafirului său, care făcu o plecăciune uşoară, părând că nu vede mâna întinsă a agentului.

— Încântat să vă văd aici, mister Blakiston! zise Pavel, curtenitor. Aveţi de transmis vreo dorinţă a Alteţei Sale?

Un zâmbet imperceptibil flutură pe faţa smeadă a englezului.

— Şi da şi nu, mister Lubinski! răspunse el. Am venit încoace pentru a discuta cu privire la cumpărarea vestitei perle.

— Nestemata stă la dispoziţia Alteţei Sale, mister Blakiston.

— Alteţa Sa doreşte, însă, să retragă ordinul de cumpărare.

— Nu înţeleg!? Ce vasăzică această hotărâre neaşteptată? Nici nu vă puteţi închipui ce greutăţi am întâmpinat până am izbutit să ajung în stăpânirea preţioasei perle!

— Cu toate astea Alteţa Sa nu mai vrea s-o cumpere, fiindcă avem informaţii neîndoielnice din Londra, că perla a fost furată. Poate că dumneavoastră nu ştiţi nimic despre asta, Sir, dar veţi înţelege, desigur, că în asemenea împrejurări nu mai poate fi vorba de cumpărarea perlei. Prestigiul stăpânului meu nu-i îngăduie să încheie afaceri de soiul ăsta.

— Sunt foarte surprins, mister Blakiston! Această dispoziţie a Alteţei Sale înseamnă pentru mine o pagubă de trei mii de lire.

— Da, aveţi dreptate, şi tocmai de aceea suntem dispuşi să suportăm noi această pierdere, care poate fi scăzută din suma primită ca aconto. Dacă doriţi, putem face socoteala chiar acum…

— Domnule Blakiston nu cumva s-ar putea să vorbesc eu însumi cu Alteţa Sa?

— Nu, n-ar avea niciun rost şi, afară de asta, prinţul a plecat la vânătoare alaltăieri şi nu se înapoiază decât peste opt sau zece zile.

— Ţin să vă mai atrag atenţia că am adus un transport de giuvaieruri minunate, care fără îndoială că vor stârni interesul Alteţei Sale…

— După cum v-am mai spus, toate astea n-au niciun rost, mister Lubinski… Prinţul se teme că şi aceste lucruri… nu şi-au schimbat stăpânul în mod normal – ca să zic aşa… Din acest motiv, a luat hotărârea să nu mai facă nicio cumpărătură, deocamdată.

— Îmi pare destul de rău, mister Blakiston…

— Şi nouă, Sir! Sunteţi de acord să facem socoteala atunci când voi veni a doua oară… adică peste paisprezece zile? Fireşte, numai dacă prin această hotărâre neaşteptată a Alteţei Sale, lipsa dumitale de mijloace băneşti va dăinui mai multă vreme….

— Deocamdată n-aş putea să vă spun nici eu, când voi fi în măsură să lichidăm contul. Vă rog să ţineţi seama că am învestit un mare capital la cumpărarea giuvaierurilor, în nădejdea – destul de întemeiată, de altminteri – ca o bună parte din acest capital îmi va fi înapoiată de Alteţa Sa.

— Regret din suflet că această nădejde nu s-a înfăptuit, Sir! Aşadar, aştept să mă înştiinţaţi când veţi fi în măsură să facem socoteala.

— Bine!

— La revedere, mister Lubinski!

— La revedere, mister Blakiston!

Torsini, care fusese chemat de ţârâitul prelung al soneriei, intră în odaia stăpânului său, care se afla într-o dispoziţie cum nu mai fusese până atunci. Un scaun zăcea pe podea cu picioarele sfărâmate – o vază preţioasă se prefăcuse în cioburi, care erau împrăştiate lângă perete. Când intră în încăpere, bietul secretar abia izbuti să se ferească de o lovitură care ar fi fost neplăcută pentru picioarele sale subţiri – capacul maşinii de scris zbură fulgerător spre uşă şi Torsini scăpă numai datorită săriturii pe care o făcuse într-o parte.

Agentul Lubinski avea chipul schimonosit de furie.

— Ticăloşii! Englezii ăştia nepăsători! scrâşni el. Ah, dacă aş şti cel puţin, cine şi-a vârât codiţa în afacerea asta!… Informaţii din Londra… De la cine nu venit aceste informaţii, Torsini? De la cine, n-auzi ce te întreb?

— Dar nici nu ştiu măcar despre ce vorba, Sir!

— Nici nu-i nevoie! Ştii şi aşa prea multe, macaronarule!

La această nouă izbucnire a stăpânului său, Torsini încercă să-l îmblânzească printr-un rânjet, care îi lăţi gura, de la o ureche la cealaltă.

— Cară-te, idiotule! Macaronar afurisit! Ieşi afară, n-ai auzit?

Cu mare greutate izbuti secretarul să se ferească de scaunul care fusese zvârlit spre el. Un suspin de uşurare îi scăpă de pe buze când se văzu iarăşi în odaia lui, unde se afla la adăpost. Mânat de curiozitate, însă, italianul îşi lipi urechea de uşă, nădăjduind că va afla pricina furiei care pusese stăpânire pe stăpânul său.

Se înşelase însă, căci mister Pavel părea că se liniştise cu totul.

Torsini nu auzi decât aceste vorbe:

— Acum trebuie să se însoare cât mai repede cu dânsa!

300. În bazarul din Bombay

Prefectul poliţiei din Bombay părea un om foarte bănuitor, căci la început primi cu neîncredere pe Jonny Walker şi comisarul Brisson.

A doua zi, cei doi poliţişti fură chemaţi la prefectură, unde prefectul îi aştepta în cabinetul său.

— Vă rog să nu mi-o luaţi în nume de rău, domnii mei, începu el. Ştiţi că ne aflăm aici într-o amestecătură de popoare, care ne duşmănesc, deopotrivă, astfel că trebuie să fim mereu cu ochii în patru. De aceea n-am avut încotro şi am fost nevoit să mă informez la Londra, Paris şi New-York dacă sunteţi cunoscuţi acolo. Răspunsul mi-a venit prin telegrafie fără fir, acum un ceas şi vă pot spune că mă bucur nespus că am înaintea mea doi din cei mai vestiţi poliţişti din lume… Cu ce vă pot servi, domnii mei?

— Nu vă luăm în nume de rău măsurile de prevedere, domnule colonel, răspunse Jonny Walker. Deocamdată, singura noastră rugăminte e să ne încredinţaţi un mandat de arestare împotriva unui individ cu numele de Pavel Rodzof, alias Roberts, alias Lubinski. Cât despre sprijinul dumneavoastră, ne vom folosi de el atunci când va fi nevoie.

— Vă stau la dispoziţie, cu toată plăcerea, domnii mei. În acelaşi timp, dacă vrei să nu se dea în vileag numele dumitale, domnule Walker, voi trimite un ordin secret subalternilor mei, care vă vor da tot sprijinul.

Ca indian distins, Firos Sahib, închiriase la hotelul „Palace” din Bombay un apartament elegant, alcătuit din trei odăi, în care locuia împreună cu servitorul său.

Deşi îmbrăcat într-un costum european, indianul purta totuşi turbanul naţional şi părea să fie foarte bogat. Agrafa încrustată cu diamante, care îi prindea turbanul, stârnea admiraţia tuturor, iar bacşişurile grase pe care le împărţea în dreapta şi-n stânga îndemnau pe servitorii hotelului să se arate foarte îndatoritori cu mărinimosul lor oaspe.

— Hely!

Servitorul lui Firos Sahib stătea înaintea stăpânului său, cu braţele încrucişate pe piept.

— Sahib m-a chemat?

— Da. Trebuie să fac o vizită, Hely… Mă vei însoţi, dar voi lăsa în grija ta să iei măsurile trebuincioase, ţinând seama de împrejurări. Ştii despre ce e vorba şi unde poţi găsi ajutor?

Servitorul se înclină în tăcere şi porni în urma stăpânului său, care

luă o maşină, cerând şoferului să-i ducă la biserica romano-catolică.

Când ajunseră, cei doi indieni coborâră din automobil şi porniră de-a lungul străzii Albert, unde Firos Sahib făcu câteva mici cumpărături.

Amestecul de graiuri din această stradă nu putea fi întâlnit nicăieri, pe toată faţa pământului. Strigătele neguţătorilor, care se adunaseră aici, era aproape insuportabil pentru urechile europenilor. Scârţâitul metalic al ascuţitoarelor de cuţite se amesteca cu ciocăniturile armurierilor. Împletitorii de coşuri lucrau cu o îndemânare fără seamăn. Minunate încrustaţii în argint, sticle şlefuite în toate culorile curcubeului, stârneau admiraţia privitorilor. Toată această însufleţire, veşmintele împestriţate ale japonezilor, siamezilor, ale celor din Afganistan şi Coreea, fiii imperiului Cerului, cu cozile lor lungi, cei câţiva europeni, în veşminte albe, militarii englezi – toate astea atrăgeau luarea aminte a bogatului indian.

În cele din urmă, acesta se opri înaintea tarabei unui bătrân chinez. În vreme ce servitorul rămase la o depărtare oarecare, stăpânul său începu să cerceteze tablourile expuse spre vânzare şi care înfăţişau, în cea mai mare parte, scene din viaţa haremurilor. Mai ales aici îmbulzeala era de nedescris, deşi nu toţi cei care se înghesuiau să vadă tablourile, erau cumpărători serioşi. Bătrânul chinez, însă, care părea să cunoască toate graiurile de pe pământ, dădea dovadă de o dibăcie fără seamăn, mai ales atunci când era vorba să descopere un muşteriu adevărat.

Fireşte că indianul era şi el dintre aceştia din urmă şi vicleanul chinez, îl copleşi cu un potop de vorbe, străduindu-se să-şi plaseze marfa.

Dar distinsul cumpărător nu luă decât vreo două tablouri mici, apoi se depărtă agale.

În colţul străzii Londra se aflau doi sergenţi. Când dădu cu ochii de ei, indianul scoase carnetul din buzunar, rupse o foaie de hârtie, pe care scrise câteva cuvinte şi o înmână servitorului său. Ceva mai târziu, acesta se apropie de sergenţi şi dădu bileţelul unuia din ei.

Abia aruncase o privire asupra celor câteva rânduri, că sergentul se depărtă, cu paşi grăbiţi.

Soarele asfinţise demult. Ghirlande de becuri electrice, care se întindeau de la un capăt la celălalt al străzii înguste, luminau tarabele din bazar. O bună parte din neguţători începuseră să-şi strângă marfa, căci numărul cumpărătorilor, scăzuse mult şi nici măcar tablourile bătrânului Ho-ang-ho nu mai găseau muşterii.

Chinezul se pregătea tocmai să-şi închidă şi el taraba, când, spre bucuria lui, zări printre cei câţiva trecători şi pe distinsul indian, care se îndrepta spre el, urmat de servitor.

— Domnul doreşte să cumpere vreun tablou? Poze frumoase,

Sahib… femei minunatei.

— Femei minunate? Unde-s? întrebă indianul.

— Aici, pe tablouri, Sahib.

Chinezul privi cu ochi lacomi agrafa de la turban, apoi rămase cu privirile ţintă la preţiosul inel din degetul indianului, în timp ce acesta cerceta nişte tablouri, părând că nu găseşte ceea ce căuta.

În cele din urmă le aşează iarăşi la locul lor, zâmbi negustorului, apoi aruncă o privire în prăvălia acestuia. Adâncit în gânduri îşi trecu peste faţă mâna stângă şi abia izbuti să-şi oprească un căscat. Sclipirile briliantului de la inel exercitau o înrâurire deosebită asupra chinezului, care părea că luptă să ia o hotărâre. Între timp, cumpărătorul alesese două tablouri şi întrebă de preţ.

— Patru lire, Sahib!

Fără să trădeze cea mai mică mirare, indianul scoase portofelul din care luă patru bancnote şi le înmână hrăpăreţului neguţător. Cu acest prilej, însă, chinezul zări conţinutul preţios al portofelului, care îl făcu să nu mai şovăie în hotărârea cu care se luptase până acum. Îşi propuse, însă să fie cu mare băgare de seamă.

— Nu cumva doreşte Sahib să joace niţel? Ho-ang-ho are multe lucruri pe care le poate pune ca miză… tablouri… femei inimoase, giuvaieruri…

— Toate lucruri fără preţ!

Nepăsarea indianului, faţă de propunerea sa, stârni şi mai mult lăcomia lui Ho-ang-ho.

— Vino, Sahib, ochii tăi vor arunca o privire în grădina Cerului…

La un semn al stăpânului său şi după ce acesta îi dăduse o poruncă într-o limbă neînţeleasă pentru chinez, servitorul luă cele două tablouri cumpărate şi dispăru într-o stradă lăturalnică.

În clipa următoare, un trecător întârziat lovi din greşeală braţul indianului:

— Vă rog să mă iertaţi, Sir!

Trecătorul îşi scoase pălăria, apoi porni mai departe, urmărit de privirile celui lovit, care clătină capul şi intră în prăvălia lui Ho-ang-ho.

Aceasta era o încăpere destul de mare acoperită cu covoare de preţ şi pe pereţi atârnau numeroase tablouri înfăţişând tot scene din viaţa de harem, cu singura deosebire că erau executate mult mai artistic decât cele expuse afară. În mijlocul prăvăliei se afla o masă mare de stejar şi câteva scaune, iar într-un colţ, dedesubtul unui mic baldachin o statuetă a lui Confucius, înaltă de vreo treizeci de centimetri, înaintea căreia ardea „flacăra veşnică”. În afară de uşa prin care se intra din stradă, încăperea mai avea o uşă ce dădea într-un coridor lung, de unde se făceau trei odăiţe.

— Ce-i al meu, e şi al tău Sahib! zise linguşitorul chinez. Îmi dai

voie să-ţi fac un ceai… ceai din China, cum nu se găseşte nicăieri?

— Da, poţi să-l faci, Ho-ang-ho! încuviinţă indianul. Dar unde sunt zarurile şi… mizele?

— Iată paharul de aruncat zaruri… iată şi zarurile… Sunt de os, Sahib… făcute din scheletul ucigaşului Su-ang-tsung şi aduc noroc jucătorilor, chiar atunci când au ghinionul să piardă la început.

— Şi mizele? întrebă indianul, luând în mână paharul vechi de piele, cu care se aruncau zarurile. Care sunt mizele, Ho-ang-ho?

— Tablourile minunate care atârnă pe pereţi, iar tu, pui inelul, Sahib.

— Nu, Ho-ang-ho! Parcă vorbeai de femei frumoase?

— Da, însă una singură.

— Unde-i?

Chinezul bătu din palme într-un chip anumit şi în clipa următoare se deschise uşa şi o chinezoaică tânără se ivi în prag, aţintind spre neguţător o privire întrebătoare. Fără să scoată o vorbă, indianul o măsură din creştet până în tălpi, dar văzând că fata se pregăteşte să se dezbrace, el întinse mâna şi dădu din cap în semn de împotrivire.

— Nu-i nimic de capul ei! Alta n-ai, Ho-ang-ho întrebă indianul.

— Ba da, Sahib, însă trebuie să pun şi agrafa de la turban.

— Numai inelul preţuieşte treizeci de lire sterline. Nu-ţi ajunge atâta?

Chinezul îi făcu semn să-l urmeze, apoi deschise uşa ce dădea în coridor şi, după puţin timp, se opri înaintea uşii a doua. Rămase nemişcat câteva clipe, apoi, trase deoparte draperia de mătase care acoperea uşa. Indianul se apropie de ferestruica acesteia şi păru mulţumit de ceea ce văzu înăuntru, căci zise neguţătorului:

— Bine, mă învoiesc! Adu fata afară şi jocul poate începe.

Fără ca Ho-ang-ho să bage de seamă ceva, indianul scoase inelul din deget şi-l înlocui repede cu altul, pe care îl scosese din buzunar.

Jocul începu. Ho-ang-ho îşi luase misiunea să ţină socoteala – îndeletnicire căreia se deda cu foarte multă grijă. De fiecare dată când indianul arunca zarurile, tovarăşul său de joc îl privea iscoditor, bucurându-se, de pe acum, că va ieşi în câştig.

O tânără încântătoare, îmbrăcată într-un chimono mătase, luase loc pe o bancă de bambus. Lampa colorată care atârna de tavan, lumina slab încăperea, astfel că nu se putea recunoaşte naţionalitatea fetei, care stătea nemişcată, cu mâinile în poală, nepăsătoare la tot ce se petrecea în jurul ei. Lângă dânsa, într-o ceşcuţă de bronz, se afla cealaltă miză inelul indianului.

Chinezul era tocmai la a opta aruncătură de zaruri. În timp ce scutura paharul de piele, nu contenea o clipă să flecărească, asigurându-şi oaspele de veşnicul lui devotament. În chipul acesta, izbuti să distragă privirile indianului de la paharul de piele şi, cu o

îndemânare de necrezut, înlocui cele trei zaruri cu altele asemănătoare.

Foarte liniştit, cu ochii pe jumătate închişi, indianul aruncă o privire asupra zarurilor aruncate pe masă. De astă dată tovarăşul său făcuse iarăşi cincisprezece puncte.

— După cât se pare, zeii te-au luat sub ocrotirea lor, Ho-ang-ho! zise el. Ai câştigat inelul, dar trebuie să-mi dai revanşa. De astă dată, joc pe agrafa de la turbanul meu.

Un zâmbet diabolic încolţi pe chipul respingător al chinezului, dar în clipa următoarei surâse iarăşi plin de supunere.

Indianul luă paharul din mâna lui Ho-ang-ho, care avusese grijă să pună înăuntru zarurile bune.

— Cinci. – Trei… patru… adică doisprezece, Sahib!

Chinezul scrise această cifră în coloana adversarului său apoi jocul continuă.

— Sahib are acum mai puţin cu şaptesprezece puncte! anunţă, deodată, vicleanul neguţător. Vrei să jucăm mai departe, Sahib?

— Da, fiecare din noi are dreptul să arunce cu zarurile de zece ori.

— Bine, mă supun poruncii tale, Sahib! încuviinţă chinezul, răsturnând paharul. Optsprezece puncte, Sahib!

— Văd, dă paharul încoace!

Şi iarăşi se rostogoliră pe masă zarurile făcute din „scheletul ucigaşului Su-ang-tsung”. În aceeaşi clipă, se auzi în depărtare un şuierat ascuţit, cum obişnuiesc să se cheme între ei marinarii, când sunt pe bord. Un zâmbet de bucurie flutură pe chipul indianului, în timp ce chinezul număra, cu glas piţigăiat:

— Şase… unu… trei, Sahib!

Se pregătea, tocmai, să arunce iarăşi zarurile, când mâna grea a celuilalt se lăsă deasupra paharului de piele.

— Trişezi, Ho-ang-ho!

Indianul rostise foarte liniştit aceste cuvinte. Adversarul său, însă, văzându-se prins cu mâţa în sac, aţinti asupra lui o privire furioasă.

— Fecior de căţea, îndrăzneşti să…

Un pumn lovi cu putere în masă… Chinezul, însă, se feri cu agilitate… Lama unui pumnal sclipi în încăperea slab luminată… În clipa următoare, indianul se simţi strâns de gât… răsuflarea-i deveni greoaie… Izbuti, totuşi, să mai facă o sforţare şi, înşfăcând de braţ pe duşmanul său nevăzut, îl trase deasupra lui şi-l izbi cu capul de masă. Era un chinez mic de statură, care îl atacase pe la spate. Un zgomot uşor, metalic… un zăngănit… o ţăcănitură… şi fiul cerului zăcea pe masă nemişcat, cu mâinile prinse într-o pereche de cătuşe de oţel.

Toate astea se petrecuseră cu o iuţeală fulgerătoare, însă Ho-ang-ho avusese timpul să pună mâna pe inel şi să se facă nevăzut, împreună cu tânăra fată, care se împotrivise din răsputeri să meargă cu el.

Dintr-o singură săritură, indianul se afla înaintea uşii ce dădea în coridor, dar aceasta era încuiată. După cât se părea, de cealaltă parte avea loc o luptă înverşunată… La un moment dat, se auzi ţipătul unei femei… zgomote nelămurite… apoi răsunară câteva împuşcături şi uşa zbură în ţăndări.

Cu trupul aplecat înainte, indianul ascultă zgomotele din coridor… unul din covoarele ce slujeau de perdea începu să se mişte cu putere… mâna înarmată cu un browning a distinsului bărbat se întinse spre covorul însufleţit dintr-odată… un picior îmbrăcat în alb ieşi la iveală… apoi urmă şi trupul… Servitorul indianului stătea, înaintea stăpânului său cu braţele încrucişate pe piept.

— Sparge uşa care dă în stradă!

Abia dispăruse servitorul ca să îndeplinească porunca aceasta că uşa coridorului se deschise şi mai mulţi poliţişti îşi făcură apariţia, purtând pe braţe trupul neînsufleţit al unei tinere fete.

— Aşezaţi-o colo, în pat! porunci indianul.

Unul din poliţişti se apropie de el şi, luând ţinuta militărească, raportă că în celelalte încăperi zac doi chinezi morţi şi un european grav rănit.

Indianul se îndreptă cu paşi repezi spre odaia în care se afla rănitul.

— Drace! Asta e doar… Pavel Rodzof.

Glasul indianului sunase pe jumătate neîncrezător, pe jumătate triumfător, însă trezise pe rănit din leşinul său. Doi dintre poliţişti priveau curioşi la ceea ce se petrecea înaintea lor.

— Scoateţi-i gulerul! porunci indianul.

În timp ce poliţiştii îndeplineau porunca, indianul îşi smulse turbanul de pe cap, şi se plecă deasupra muribundului, spre a-l privi mai de aproape. Răsuflarea acestuia era greoaie şi când, deschise ochii se uită ţintă spre indian.

— Nu… nu… e nevoie… Mis… terr… Walker… Sunt… Piotr…

Trupul muribundului se întinse… ochii-i holbaţi rămaseră îndreptaţi asupra indianului, în timp ce un zâmbet batjocoritor plutea pe buzele sale.

Piotr Rodzof îşi sfârşise viaţa-i ticăloasă.

301. Ucigaşul lui Piotr Rodzof

A doua zi, la Prefectura Poliţiei din Bombay, în cabinetul colonelului Gordon.

Cei de faţă, inspectorii Brass, Powell, Tulling şi inspectorul-şef Holley vorbeau cu căpitanul Knox despre lupta din casa neguţătorului chinez Ho-ang-ho.

— Am lucrat întocmai după planul întocmit de mister Walker. Spre

seară, comisarul Brisson îşi făcu apariţia la prefectură, îmbrăcat în portul naţional al indienilor şi ne rugă să venim în ajutorul detectivului. Această misiune a fost încredinţată inspectorului Tulling.

— Da, domnii mei, aşa e, încuviinţă Tulling. Am pornit repede spre bazar, unde zării pe mister Walker înaintea tarabei neguţătorului chinez. Trecând în grabă pe lângă el, l-am lovit cu cotul şi, scoţându-mi pălăria i-am cerut scuze, foarte politicos. Asta era semnul că ajutorul cerut se afla în apropiere.

— Dar de unde ştia mister Walker că tânăra fusese adăpostită în casa lui Ho-ang-ho?

— După cât se pare, asta e o taină pe care mister Walker nu vrea s-o dezvăluie cu niciun chip, domnule căpitan Knox. În orice caz, la timpul hotărât am pătruns pe din dos în casa negustorului şi am sosit la vreme ca să putem împiedeca pe cei doi chinezi să-şi pună planul în aplicare… Da, tânăra urma să fie vârâtă într-un sac, ca s-o poată transporta cu uşurinţă.

— Şi, cu prilejul ăsta, cei doi au fost trimişi pe lumea cealaltă, mister Holley?

— Da, domnule căpitan! Dacă indivizii nu s-ar fi năpustit cu pumnalele asupra noastră, nu li s-ar fi întâmplat nimic. A! Vine domnul colonel!

— Bună dimineaţa, domnilor!

Colonelul Gordon, prefectul poliţiei din Bombay părea să fie într-o dispoziţie cât se poate de bună. Alături de el se afla o tânără încântătoare şi un bărbat foarte distins. În clipa următoare, se ivi şi Jonny Walker, care părea tot atât de bine dispus ca şi prefectul.

— Domnilor, începu acesta din urmă! Am cinstea să vă prezint pe domnişoara care a fost eliberată aseară: Miss Grace Chevalier din Paris… Acesta e domnul Reginald Lincoln, logodnicul domnişoarei. Mă bucur nespus că lucrurile au ieşit atât de bine şi că numai unul din oamenii noştri a fost rănit. Ceea ce mai trebuie să lămurim e prezenţa lui Piotr Rodzof în casa negustorului, precum şi moartea lui ciudată… Domnule Walker, eşti sigur că mortul nu e nimeni altul decât fratele geamăn al hoţului perlei?

— Da, foarte sigur, domnule colonel! De altminteri, am adus cu mine câteva fotografii ale celor doi fraţi şi, dacă domnii vor să se încredinţeze, vor vedea numaidecât că susţinerea mea e întemeiată.

Poliţiştii priviră fotografiile cu multă luare-aminte.

Grace Chevalier şi Reginald Lincoln, care mai părea suferind, se apropiară şi ei.

— Vreţi să spuneţi ceva, domnule Lincoln? întrebă prefectul, văzând tulburarea ce pusese stăpânire pe tânărul englez.

— Da, domnule colonel, răspunse acesta. Susţin cu tărie – şi cred că logodnica mea îmi va da dreptate – că omul acesta a călătorit

împreună cu noi pe bordul vaporului „La Republique”.

— Da, aşa e, întări căpitanul Knox. Individul s-a urcat pe bord cu puţin înaintea plecării vaporului şi ne-a atras luarea-aminte prin hainele sale, care erau nou-nouţe.

— Domnişoară Chevalier, aţi avut ceva de suferit în casa chinezului? urmă prefectul, adresându-se fiicei bijutierului.

— Nu, domnule colonel, toată situaţia era foarte neplăcută, dar nimeni nu s-a atins de mine. Rusul îmi propuse să devin soţia lui şi bătrânul chinez îl susţinu cu tărie în această propunere. Din fericire, n-au încercat să mă silească să le fac pe plac, nădăjduind că, în cele din urmă, voi primi de bună voie cererea în căsătorie a ticălosului. Vrând să mă câştige de partea lor, îmi dădură chiar şi o slujnică, o chinezoaică tânără, care se strădui din răsputeri să-mi uşureze situaţia.

— Cine dintre dumneavoastră, domnii mei, a fost în odaia în care se afla rusul? întrebă colonelul Gordon, adresându-se poliţiştilor.

— Inspectorul Powell, Sir!

— Vrei să-mi istoriseşti cum s-au petrecut lucrurile? urmă prefectul, întorcându-se spre Powell.

— Fireşte, domnule colonel! Tocmai isprăvisem cu cei doi chinezi, când văzui capul unui bărbat ivindu-se la fereastră, care e la o înălţime de vreun metru şi jumătate de la pământ. Încercai să-i atrag atenţia spre noi, dar în clipa următoare un răcnet sălbatic ieşi din pieptul individului, care se prăbuşi la pământ, lovit de moarte. După puţin timp, a intrat în odaie şi mister Walker, care l-a recunoscut.

— În orice caz, rana aceea n-a fost pricinuită de vreun poliţist. Mai mult ca sigur că e vorba de o răzbunare.

După amiază, Reginald Lincoln şi prietenul său, Căpitanul Knox, stăteau de vorbă în odaia acestuia din urmă…

— Ce-i drept, era foarte interesant ceea ce am auzit la prefectură, dragă Knox! zise tânărul. Dar ia spune, ce e cu dumneata de pari atât de gânditor de azi dimineaţă? Trebuie să se fi întâmplat ceva… Hai, dă-i drumul!

— Nemi a dispărut aseară şi bănuiesc că el e ucigaşul rusului. Aş da mult dacă ar fi aici acum…

Uşa se deschise fără zgomot şi servitorul indian se ivi în prag, cu braţele încrucişate, aşteptând poruncile stăpânului său…

Cei doi bărbaţi săriră de la locurile lor. Şi priviră spre indian cu ochi holbaţi, ca şi cum ar fi venit din altă lume.

— Unde ai fost, Nemi? izbuti să întrebe căpitanul, în cele din urmă.

— Nemi a fost la mormântul surorii sale, pe care Shivah a chemat-o la dânsa acum douăzeci de luni. Sufletul ei şi-a găsit odihna, Sahib, căci fata a fost răzbunată.

— Tu ai ucis pe?…

— Da, Sahib! Spui adevărul…

Ochii negri ai servitorului rămaseră aţintiţi asupra stăpânului său, ca şi cum ar fi aşteptat ca acesta să-i hotărască soarta. Dar căpitanul Knox se întoarse, adânc tulburat, în vreme ce Nemi dispăru fără zgomot, aşa cum venise.

302. Un nou propovăduitor

Agentul Pavel Lubinski nu ştia nici el de cât timp stătea în picioare la fereastra biroului, ţinând în mână ziarul în care se vorbea despre uciderea fratelui său.

— Sărmane Piotr! murmură el. Încă trei luni şi totul ar fi fost în ordine! Căsătoria ta cu frumoasa fată? S-a dus, dragul meu… s-a dus!… Acum începe lupta pe viaţă şi pe moarte, domnule detectiv!

Fără voie, Lubinski îşi înălţă trupul, mâinile-i mototoliră gazeta, pentru ca în clipa următoare, s-o netezească plin de grijă şi s-o vâre în buzunar. O apăsare pe butonul soneriei şi uscăţivul secretar se ivi în încăpere, plecându-se cu respect înaintea stăpânului său, apoi se aşeză la maşina de scris şi rămase în aşteptare.

— Hai, scrie!…

„Domnului Jonny Walker, detectiv din Londra.

Amânarea nu înseamnă iertare chiar dacă ai fi unit cu diavolul! Unul din noi trebuie să cadă! Fii cu băgare de seamă, Sir!…”

— Peste cel de al doilea „P” tragi o linie. Mai înţeles?… Aşa, John va preda numaidecât scrisoarea la prefectura poliţiei!

Torsini dispăru, dar se înapoie după câteva minute.

— Scrie mai departe!

„Domnului Larsky, Chicago Blackstreet 647. P.U.

Încheiaţi cât mai repede afacerea cu Rysser et Sons. Aşteptaţi-mă între zece şi cincisprezece noiembrie.”

— Acum ai să scrii…

„Domnului Wi-ciu-cian, Peking, Poarta verde.

Îngrijeşte ca suma de 85.000 taleri cantonezi pe care ne-o datorează negustorul Tsang-te să fie plătită la termenul hotărât, băncii „Hong Kong” în dolari americani. Orice întârziere poate însemna pierderea banilor.”

„Firmei Brass, Vickers et comp, Inc. London.

Imediat după primirea acesteia, vă rog să dispuneţi ca lăzile cu iniţialele P. I., numerele 456–478, care sunt depozitate în magaziile

dumneavoastră să fie trimise la adresa următoare: mister Larsky, Chicago, Blackstreet 647 P. U.

Pavel Lubinski."

— Şi, acum ultima scrisoare.

„Domnului Albert Lejeune, Paris.

Trebuie să porţi de grijă ca geamantanul cel mic să fie dus numaidecât la Londra printr-unul din oamenii noştri de încredere. Ca să nu întâmpini greutăţi la vamă, foloseşte-te de avion. Locul de aterizare e punctul galben pe care îl găseşti însemnat pe harta cea mare.

În ziua de 15 noiembrie te aştept în Chicago, Blackstreet 647. Orice s-ar întâmpla, fii cu mane băgare de seamă!"

— Aşa, acum dă hârtiile la semnat şi vezi dacă poţi afla ceva în legătură cu chestia noastră… Ia scrisorile cu tine… stai, asta o pun eu însumi la poştă! Ei, ce mai aştepţi? Cară-te!

Italianul se înclină şi părăsi odaia.

O mică plimbare şi agentul Lubinski păşi într-o casă din Union Street, unde fu întâmpinat cu bucurie de un bărbat şi o femeie cam între două vârste; femeia era destul de frumoasă încă.

Musafirul fu condus într-o odaie mobilată cu mult gust şi pe ai cărei pereţi atârnau tablouri minunate, care păreau să reprezinte o valoare mare – fireşte, dacă semnătura pictorilor era veritabilă. Mai ales unul din ele atrăgea atenţia tuturor: „Mona Lisa", care e cunoscut în toată lumea şi sub numele de „La Gioconda" şi al cărui original se află în muzeul Luvru din Paris.

— Cum a putut să fie Piotr atât de neprevăzător, vârându-se într-o asemenea primejdie? întrebă bărbatul, adresându-se noului sosit.

— Blestematele lui aventuri de dragoste! Nu-l vorbă, în cazul de faţă era şi ceva serios la mijloc, căci Piotr îşi pusese în gând să se însoare cu fata bijutierului Chevalier din Paris.

— Din Paris? Ăsta e, doar, cel cu perla?

— Întocmai! Alaltăieri, când am stat de vorbă cu frate-meu, el mi-a propus să le dăruiesc perla cu prilejul nunţii.

— Şi cred că nu ţi-a trecut prin minte să iei în serios această propunere?

— Ba, poate că aş fi făcut-o, căci ţineam foarte mult la Piotr, mai ales de când Ivan nu mai voia să ştie de noi şi rămăsese credincios principiilor sale morale. Acum, însă, încep să cred şi eu că tot Ivan a făcut mai bine! Afară de asta, mai am o veste proastă… Alteţa Sa Maharadjahul mi-a adus la cunoştinţă, prin secretarul lui, că nu mai vrea să cumpere perla şi că, de acum încolo, nu va mai încheia nicio afacere prin mijlocirea agentului Lubinski.

— Şi cui vrei să oferi perla acum?

— Deocamdată nimănui – am să las să mai treacă vremea, apoi voi vedea ce e de făcut.

— Ascultă-mă, ai citit articolul din „Bombay Gazette”? Maria, fii bună, te rog, şi adu-mi ziarul din birou!

— Nu-i nevoie! se împotrivi Pavel. Am citit totul, ştiu că ticălosul ăla de Walker se află în oraş şi bănuiesc că nu e străin de moartea fratelui meu. Vă jur, însă, pe memoria mamei mele că asta o să mi-o plătească scump! Am să-l fac să se zvârcolească la picioarele mele, să se târască în ţărână, chinuit de dureri. Acum, însă, destul despre asta!… Totul e în ordine?… Da?… Câţi oameni…

— Paisprezece… cu cei trei chinezi suntem şaptesprezece, fără Maria.

— Cum fără mine? se răsti femeia. În primejdie nu aduc şi eu aceleaşi servicii ca şi bărbaţii?

— Fii liniştită, Maria, ştiu să preţuiesc însuşirile tale! răspunse Pavel. Armele sunt la locul lor?

Bărbatul se îndreptă spre un dulap ascuns în perete şi-l deschise, lăsând să se vadă un întreg arsenal de arme. Puşti dintre cele mai moderne, pistoale automate, revolvere, grenade de mână, pumnale de toate mărimile, săbii şi, ca să completăm descrierea, două mitraliere demontate, care păreau că aşteaptă clipa când vor fi întrebuinţate.

— Şi cum stăm cu materialele explozibile?

— Sunt toate la locul lor. Pavel iartă-mă, dar întrebările tale par să fie în legătură cu vreo primejdie care ne ameninţă?

— Primejdie va fi mereu, atâta vreme cât Walker se mai află în viaţă. Înainte de toate, însă, trebuie să dispar pentru câtva timp ca să-mi înşel urmăritorii. Cum voi dispare, asta e treaba mea! Din când în când veţi primi câte o veste de la mine… Nu, perla rămâne în stăpânirea mea.

— N-ar fi mai simplu să părăseşti oraşul?

— La asta m-am gândit şi eu, dar mi-e teamă pentru lucrurile de preţ pe care le-am adunat aici. De când mi-am pierdut talismanul… da, la Paris… totul îmi merge de-a-ndoaselea! Dracu’ ştie cum o să scap din încurcătură!

— Ascultă-mă, se amestecă în vorbă şi femeia, n-ar fi mai bine ca tabloul să…

— Care tablou?

— „Mona Lisa”… mă gândeam să-l vindem la New-York.

— Deşi sunt foarte prost dispus, îmi vine să râd totuşi când mă gândesc că cei mai vestiţi cunoscători sunt siguri că originalul se află în muzeul Luvru din Paris, pe câtă vreme el atârnă pe un perete din această încăpere. Ah, dacă ar şti ei ce neghiobi sunt şi cum se fac de râs cu toată ştiinţa lor în materie de picturi!

— Pavel, nu eşti şi tu de părere, că am putea vinde tabloul fără să

stârnim bănuieli?

— Nu! Am fi descoperiţi numaidecât.

Un mare eveniment părea să se pregătească la hotelul „Prince of Walles” din Bombay. Gândul acesta s-ar fi trezit în mintea oricărui om care ar fi aruncat o privire în apartamentul locuit de Reginald Lincoln, fiul bogatului bancher londonez, care măsura cu paşi mari sala de primire. Tânărul purta un frac minunat şi, după cât se părea, era foarte nerăbdător.

Al doilea bărbat dintre cei de faţă, Sir Harry Murner, secretarul ambasadei britanice din Bombay, avea pieptul acoperit de decoraţii, ceea ce însemna că era şi el în mare ţinută. În sfârşit, al treilea, căpitanul Knox, purta uniforma de gală a regimentului său „The Royal Fusiliers” – tunică roşie, pantaloni albaştri şi o căciulă din blană de urs, pe care o scotea mereu, ca să-şi şteargă năduşeala de pe frunte.

— Dumnezeu ştie de ce-or fi întârziind cucoanele întotdeauna! exclamă, deodată, căpitanul Knox.

— Asta e foarte bine pentru noi, domnule căpitan, căci între timp poate sosi şi dispensa, replică secretarul ambasadei engleze. Altminteri, căsătoria nu poate avea loc, întrucât legile ne opresc s-o îndeplinim fără învoirea părinţilor celor doi miri sau, cum e în cazul de faţă, fără învoirea vice-regelui Indiei.

— Cât despre asta, n-ai nicio grijă, dragul meu! se amestecă Reginald în vorbă. Vice-regele Indiei a avut bunăvoinţa să trimită la ambasadă pe aghiotantul său, care trebuie să-şi fi făcut apariţia, cu actul necesar.

— Zău? Ia spune-mi şi mie, Reginald, de ce personalitate marcantă te-ai folosit în cazul de faţă?

— Această personalitate marcantă se află alături de noi şi-şi şterge mereu fruntea de năduşeală!

— Drace, asta înseamnă…

— …că bunul meu prieten, căpitanul Knox, mi-a făcut rost de învoirea necesară, îi luă vorba din gură Reginald Lincoln. De altminteri, acelaşi lucru l-ai fi putut face şi dumneata dacă ai fi avut o verişoară căsătorită cu vice-regele Indiei!

— Uff! exclamă căpitanul, chinuit de căldură, şi pregătindu-se să-şi scoată iarăşi căciula.

În acea clipă, însă, uşa se deschise şi Grace Chevalier păşi pragul încăperii. O rochie minunată din mătase albă garnisită cu broderii de Bruxelles, învăluia trupul zvelt al frumoasei fete. Nu mai era acum franţuzoaica sportivă care întreprinsese călătoria de la Paris la Bombay, ca să pună mâna pe un hoţ primejdios, ci o fată încântătoare, care se înclină, zâmbind, înaintea lui Murner şi a lui Knox – o fată drăgăstoasă, care se aruncă fericită în braţele lui Reginald Lincoln.

La vederea frumoasei franţuzoaice, Sir Murner făcu ochi mari şi plescăi din limbă, fără voie.

— Sir Murner are dreptate! zise Reginald, zâmbind. Înainte de ceremonie trebuie să bem un pahar de şampanie… asta voiai să spui, nu-i aşa dragul meu?

— Ghiceşti gândurile, dragă Lincoln! Stimată domnişoară, vă previn – mai e încă vreme! Un soţ care ghiceşte gândurile… Îngrozitor!

Cu o spaimă bine jucată, secretarul ambasadei engleze luă cupa de şampanie pe care i-o întinsese frumoasa logodnică a lui Reginald Lincoln.

— În sănătatea celor care ne sunt dragi, stimată doamnă! adăugă el, ridicând cupa.

— Stimată doamnă? repetă Grace, zâmbind.

— Ei, prea te grăbeşti, domnule Murner!

— Zâmbetul dumitale e atât de încântător încât am avut curajul să anticipez…

— Hm… trebuie să chibzuiesc mult dacă un om atât de curajos va fi bine primit în casa noastră! replică, râzând, fiica bijutierului Chevalier.

— Dar unde o fi cel de-al treilea martor, colonelul Gordon? întrebă Reginald, nerăbdător.

— Desigur că domnul colonel şi-a propus…

Uşa se deschise încetişor şi cel aşteptat îşi făcu apariţia în pragul ei.

— Ce şi-a propus colonelul Gordon… Bună dimineaţa, domnişoară Chevalier!… Bună dimineaţa, domnii meii… Aşadar, ce mi-am propus eu obişnuiesc să şi duc la îndeplinire, iar în cazul de faţă o fac cu o deosebită bucuriei.

— Nemi! strigă căpitanul Knox, care voia să dea o poruncă servitorului său credincios.

— Maşinile aşteaptă în faţa hotelului, Sahib! răspunse indianul, care intrase în odaie şi ghicise dorinţa stăpânului său.

— All right! întâi tânăra pereche, care iarăşi are secrete…

— Tot secretul constă în aceea că logodnica mea mi-a cerut să-i făgăduiesc că la ospăţul de astă-seară voi pune muzica să cânte „Trandafirii din Sud” şi vom deschide dansul. Ei, acum eşti mulţumit, căpitane Knox?

După douăzeci de minute, ofiţerul stării civile de la ambasada engleză din Bombay, transformă pe domnişoara Grace Chevalier într-o încântătoare lady Lincoln.

La câteva zile după căsătoria lui Reginald cu fiica bijutierului parizian, colonelul Gordon stătea de vorbă, în cabinetul său, cu

inspectorul Powell, unul din cei mai dibaci poliţişti din Bombay, care raportase şefului său un lucru nu tocmai plăcut.

— Asta ne mai lipsea acum! Auzi, o nouă sectă! Parcă n-am avea destule! mormăi, înciudat, prefectul poliţiei.

— Şi, ceea ce e mai ciudat, domnule colonel, individul aruncă cu banii în dreapta şi în stânga, de parcă ar stăpâni toate comorile Indiei.

— Aşadar, ăsta e motivul pentru care a izbutit să capete atâţia adepţi?

— De altminteri şi programul e vrednic de luat în seamă… misionarul predică pacea lumii.

— Nu cumva o fi vreun trimis al guvernului rus, care face propagandă comunistă? În acest caz, am avea cel mai bun motiv să punem mâna pe el.

— Nu, nu cred să avem succes pe calea asta, domnule colonel. Misionarul se fereşte din răsputeri să vină în conflict cu noi. După cât se pare, e un om foarte inteligent, căci profesorul Norther, care m-a însoţit la întrunire, mi-a spus că foarte rar i-a fost dat să audă din gura unui Brahman cuvinte atât de înţelepte.

— Şi nu ştie nimeni de unde are atâţia bani la dispoziţie?

— Profesorul Norther e de părere că nu numai indienii înstăriţi, ci chiar şi prinţii lor contribuie cu mari sume de bani, pentru ca misionarul să poată întări legătura dintre ei şi popor… De altminteri, după cât se pare, şi-a pus în gând să cucerească toată India cu noua lui religie. Astăzi dimineaţă, de pildă, a şi pornit la drum cu discipolii săi, îndreptându-se spre ţinuturile stăpânite de maharadjahul din Djaljapur.

— Cu atât mai bine, căci am scăpat de el şi avem mai puţin o grijă… A, domnul Walker! Ai aflat ceva nou?

— Nimic însemnat, domnule colonel! Ei, cum vă simţiţi după ospăţ?

— Minunat! Singura mea părere de rău e ca tânăra pereche ne-a părăsit atât de curând.

— Reginald Lincoln merită să fie pizmuit pentru frumoasa lui soţie… Dar, ce voiam să vă întreb?… A, da, oamenii dumneavoastră n-au izbutit încă să găsească vreo urmă a celui căutat?

— Nu, niciuna! Poate că individul nici nu mai e aici şi toată călătoria dumitale în jurul lumii a fost de prisos.

— De prisos n-a fost în niciun caz, căci am izbutit să salvez bijutierului cea de a doua perlă, la care cred că ţine mai mult decât la cea furată din galantarul lui.

— Aşa e, ai dreptate, domnule Walker! Iartă-mă că uitasem de asta!

Jonny Walker şi tovarăşul său, comisarul Brisson, colindau neîncetat oraşul Bombay şi împrejurimile, nădăjduind că tot vor da de urma lui Pavel Rodzof.

Într-una din zile – era cu puţin timp înainte de înapoierea tinerei perechi din călătoria de nuntă – detectivul lua dejunul la „Palace Hotel" în tovărăşia căpitanului Knox, cu care se împrietenise prin mijlocirea lui Reginald Lincoln. După cum era şi de aşteptat, veni vorba despre urmărirea hoţului preţioasei perle.

Căpitanul Knox era de părere că cel căutat părăsise Bombayul pe câtă vreme detectivul susţinea cu tărie că Pavel Rodzof se mai afla între zidurile oraşului.

— Domnule Walker, dacă-mi dai voie ţi-aş face o propunere, zise deodată, căpitanul Knox.

— Mă rog!

— Socot că ajutorul lui Nemi, servitorul meu indian, ţi-ar fi de mare folos în cercetările dumitale. Băiatul ţine mult la dumneata, de când cu eliberarea actualei doamne Lincoln, pe care o respectă foarte mult.

— Primesc cu bucurie, domnule căpitan! răspunse detectivul. După cât am auzit, indianul are preţioasa însuşire de a cili gândurile oamenilor, ceea ce se întâlneşte adesea în această ţară plină de mistere. Dar ia spune, când ai de gând să porneşti la vânătoarea de tigri?

— Anumite împrejurări mă silesc să mai rămân la Bombay câteva săptămâni, astfel că, deocamdată mă pot lipsi de servitorul meu.

— Când am putea să-l întrebăm dacă vrea să-mi dea o mână de ajutor?

— Chiar acum! Nemi aşteaptă jos, în stradă, dar nu m-ar mira defel dacă uşa s-ar deschide şi…

Căpitanul nu mai avu răgaz să-şi sfârşească fraza, căci uşa se deschise fără zgomot şi Nemi se ivi în prag, aţintindu-şi ochii-i negri asupra celor doi bărbaţi care îl priveau înmărmuriţi.

— Sahib m-a chemat?

În timp ce detectivul izbuti cu greu să-şi ascundă uimirea, căpitanul Knox rămase calm, căci era întrucâtva obişnuit cu ciudăţeniile servitorului său.

— Ei, nu-ţi spuneam eu? se adresă el către Walker, în limba franceză. Îţi dai seama că aveam dreptate cu presupunerea mea şi că ajutorul indianului poate fi de nepreţuit?

Apoi se întoarse către Nemi, care stătea nemişcat, cu braţele încrucişate pe piept, aşteptând poruncile stăpânului său.

— Ascultă-mă, Nemi, îl cunoşti pe domnul acesta?

— Nemi cunoaşte bine pe Sahib Walker.

— Ştii şi ce meserie are Sahib Walker?

— Domnul a redat libertatea frumoasei lady şi acum urmăreşte pe fratele celui ucis.

— De unde ştii asta, Nemi? Ai tras cu urechea la uşă?

— Nemi nu trage cu urechea pe la uşi, Sahib! Nemi ştie că Shivah a pus soarta hoţului în mâna Sahibului străin.

— Auzi, domnule Walker, Shivah, zeiţa morţii ţi-a dat în mână viaţa duşmanului dumitale. Ascultă-mă, Nemi, mister Walker te roagă să-i dai o mână de ajutor la urmărirea fratelui celui ucis, cum îi spui tu… Ei, ce ai de răspuns la asta?

— Shivah, porunceşte lui Nemi să dea ajutor Sahibului străin!

— În regulă, Walker! Poţi să dispui de Nemi!

Câteva zile mai târziu, misionarul Keşaba-Chander, însoţit de un mare număr din adepţii săi, ajunsese în oraşul Nasik. Marea lui putere de convingere, noile precepte religioase, cu totul diferite de obiceiurile învechite ale Indiei, mărinimia lui, numeroasele binefaceri făcute, strânseseră în jurul Brahmanului nenumăraţi credincioşi, care îl porecliseră „Sfântul Keşaba”. În preajma acestuia nu se aflau decât două tinere indiene, care păreau să-i poarte un devotament neobişnuit.

Fireşte că autorităţile engleze urmăreau cu îngrijorare faptele acestui nou propovăduitor, dar niciunul din spionii care se amestecau printre credincioşi nu izbuti să-i descopere vreo vină Brahmanului, vreo încălcare a legii, care să îndrituiască arestarea lui. Aşadar, toate străduinţele englezilor rămaseră fără folos şi convoiul adepţilor lui Keşaba-Chander se îndrepta, ca un balaur uriaş, spre Djaljapur.

Trimisul Angliei pe lângă maharadjahul din Djaljapur, în mâinile căruia se afla, de fapt, conducerea acestui principat tributar puternicului stat englez, privea şi el cu îngrijorare apropierea noului propovăduitor.

Acesta îşi ridicase corturile la cinci mile engleze depărtare de falnicul castel al maharadjahului.

Cocoţat pe o piatră mai înaltă, Brahmanul ţinea iarăşi o cuvântare, pe care mulţimea o asculta, cu religiozitate. Trupul său potrivit era învăluit în veşminte albe ca zăpada, care păreau că vor să se ia la întrecere cu barba lui, de aceeaşi culoare. Ochii-i sclipitori se roteau deasupra mulţimii care îngenunchease, plină de evlavie.

Bătrânul întinse braţul şi buzele-i şoptiră o binecuvântare pe care vântul părea s-o ducă deasupra capetelor plecate.

În acea clipă, trei europeni călări, urmaţi de doi servitori băştinaşi trecură prin apropiere, având tot timpul să vadă pioasa scenă.

— Eu unul nu înţeleg defel cum de a îngăduit guvernatorul englez ca şleahta asta să intre în ţinutul maharadjahului, zise unul din cei trei europeni.

Un fulger de mânie scapără în ochii Brahmanului la auzul acestor cuvinte batjocoritoare.

— Guvernatorul n-are nicio putere, dragă Blackiston! răspunse alt călăreţ. Instrucţiunile primite de la viceregele Indiei impun ca băştinaşii să nu fie împiedecaţi în exercitarea cultului lor. De altminteri, dumneata, ca secretar particular al maharadjahului, ştii prea bine că acesta face parte şi el din mulţimea credincioşilor, care au aderat la noua religie.

Englezul zâmbi, apoi cei cinci călăreţi îşi urmară drumul ce ducea spre castelul maharadjahului din Djaljapur.

Jonny Walker se afla într-unul din birourile Prefecturii Poliţiei şi cerceta cu luare-aminte numeroasele ştiri sosite în ultimul timp. Cele privitoare la „cazul Rodzof" erau însemnate cu creion roşu, dar vestitul detectiv se interesa şi de celelalte crime, săvârşite chiar în interiorul Asiei, pe care le citea cu multă atenţie.

— Nimic însemnat! mormăi dânsul, părând să nu fie într-o dispoziţie prea bună. Nimic… absolut nimic… îţi vine să-ţi iei lumea în cap! Stai, ce-i asta? Raport din Djaljapur, castelul…

„Cabinetul guvernatorului din Djaljapur.
Raport Nr. 183 M. G- 54 către
Prefectura Poliţiei Bombay.

Mister George Blackiston, secretarul particular al maharadjahului din Djaljapur, a fost găsit mort azi dimineaţă în vila sa, în care locuia împreună cu personalul de serviciu. Până acum, pricina morţii n-a putut fi stabilită cu precizie, însă după părerea doctorului Chan, medicul curţii, este vorba de o otrăvire. Chipul cadavrului căpătase o culoare vânătă şi era plin de bubuliţe, care se datorează numeroşilor spini otrăviţi care au pătruns în piele în mod misterios. Natura otrăvii n-a putut fi nici ea stabilită. Autorităţile noastre bănuiesc că fapta a fost săvârşită de un indian, care era invidios de situaţia pe care Blackiston o avea la curtea maharadjahului. În orice caz, nu poate fi vorba de crimă politică.

Cercetările se fac de însuşi guvernatorul nostru, baronetul Reinhold Douglas".

Câtva timp, Walker privi gânditor înaintea lui, apoi luă în mână receptorul telefonic.

— Alo, dă-mi te rog, cabinetul domnului colonel Gordon!… Cum, nu-i la Prefectură?… Nu cumva ştiţi când vine?… Peste jumătate ceas? Spuneţi-i vă rog, că detectivul Walker ţine să-i vorbească neapărat! Mulţumesc… Alo, domnişoară, dă-mi, te rog camera 89! se adresă detectivul telefonistei de la centrala Prefecturii. Alo, domnul

Brisson?… Da, ceva foarte urgent, dragul meu!… În drum, treci şi pe la inspectorul-şef Holley.

Tocmai voia să sune, când cineva bătu la uşă.

— Intră!

Inspectorul Powell îşi făcu apariţia în încăpere.

— Iartă-mă, domnule Walker, dar lucrul mi se părea atât de urgent, încât… cum, ai şi citit raportul telegrafic? Ei, în cazul ăsta vin prea târziu!… Da, îmi amintisem despre povestirea dumitale cu privire la cele două morţi misterioase…

În aceeaşi clipă, se ivi şi comisarul belgian, însoţit de inspectorul-şef Holley, care flutura în mână o foaie de hârtie.

— Ei, domnule Walker, ce mai zici de asta? întrebă inspectorul-şef.

— Ce să fie, domnule inspector? Deşi o să ţi se pară ciudat, îţi mărturisesc că vestea primită din Djaljapur mi-a pricinuit oarecare bucurie… Voiai să spui ceva, dragă Brisson?… Păi tocmai de aceea te-am şi chemat!… Domnilor, cunoaşte careva dintre dumneavoastră ţinutul din preajma castelului stăpânit de maharadjahul din Djaljapur? Sau mai bine zis, nu cumva ştiţi dacă există prin apropiere vreun teren prielnic pentru aterizarea avioanelor?

Inspectorul Powell clătină capul în semn de încuviinţare.

— Cunosc împrejurimile foarte bine, zise el. Tot ţinutul din jurul castelului e neprielnic pentru aterizarea avioanelor, căci pe alocurea e stâncos, iar în cea mai mare parte acoperit cu păduri dese de tamarinzi, bananieri, palmieri şi alţi arbori care cresc în regiunea tropicală. Abia de s-a putut amenaja terenul de tenis al maharadjahului, care e un pasionat jucător de tenis… Nu. Nu vă sfătuiesc, domnule inspector-şef! Putem chema, însă, biroul domnului guvernator… nu, nu durează mult… fireşte, convorbire urgentă, în interes de serviciu… Alo, domnişoară Dolly, dă-mi legătura… Da, Powell… pune-mă în legătură cu biroul guvernatorului din Djaljapur… întrerupe-l, n-are decât să vorbească mai târziu, căci chestiunile particulare n-au întâietate faţă de cele oficiale… Da, închide legătura! Mă chemi dumneata, nu-i aşa?

— Bună dimineaţa, domnilor!

— Bună dimineaţa, domnule prefect!

— Am auzit că ţii neapărat să-mi vorbeşti, dragă Walker? Desigur că e vorba de crima săvârşită în Djaljapur?… Fireşte, mare noroc ai, dragă Walker! Dar asta e o chestiune pentru Powell al nostru… Telefonul, Powell!… Hai, fiţi liniştiţi, domnii mei, lăsaţi-l să vorbească!

— Alo, biroul guvernatorului din Djaljapur? Alo! Nu înţeleg… Da, Sir Roberts însuşi?… Nu mă gândeam la asta, Excelenţă! Aici Prefectura Poliţiei din Bombay, inspectorul Powell… Da, în legătură cu crima săvârşită împotriva lui Blackiston… Cum, ucigaşul a şi fost

prins?… N-a mărturisit încă?… Un hindus, a cărui soţie şi soră… Da, înţeleg, Excelenţă… am vrea să ştim, însă, dacă există prin apropiere vreun teren prielnic pentru aterizarea avioanelor… La Dhulia?… 250 kilometri? Şi apoi?… Apoi, maşina dumneavoastră?… Vă mulţumesc foarte mult, Excelenţă!… O clipă, vă rog.

Şi, adresându-se celor din jurul său, inspectorul Powell, urmă:

— Sir Roberts ne sfătuieşte să pornim cu avionul chiar astă-seară. Automobilul său va fi la Dhulia la ora nouă şi ne va transporta la castel într-o jumătate oră. Ce să răspund?

— Dă-mi mie receptorul, Powell! ceru prefectul poliţiei.

Inspectorul se supuse.

— Alo, mai sunteţi acolo, Excelenţă? Aici colonelul Gordon!… Vă mulţumesc din inimă… Din pricina căldurii, cadavrul a fost transportat în pivniţă?… Maharadjahul se înapoiază de la vânătoare astă-seară?… Cu neputinţă!… Fireşte, cred şi eu!… Aşadar, diseară la nouă, pe aerodromul din Dhulia!… Vă mulţumesc încă o dată pentru bunăvoinţa de care daţi dovadă domnule guvernator! Aşadar, pe cine iei cu dumneata, domnule Walker? întrebă colonelul, după ce puse iarăşi receptorul în furcă.

— Dacă n-aveţi nimic împotrivă, pe mister Powell şi domnul Brisson.

— Fireşte că n-am nimic împotrivă, răspunse prefectul poliţiei din Bombay. Aşadar, diseară la şase treizeci porniţi la drum?

Puţin timp după aceea, Jonny Walker se afla iarăşi în biroul său, cercetând cu luare-aminte o hartă a coloniilor engleze. Tocmai voia să se îndrepte spre fereastra încăperii, când dactilografa care îi fusese pusă la dispoziţie îşi făcu apariţia în prag, anunţându-l că o indiană avea o scrisoare pentru el.

— Pofteşte-o înăuntru, Miss Bohley, încuviinţă detectivul.

Tânăra indiană, care intră în birou şi era îmbrăcată într-un veşmânt larg, de culoare albă, făcea impresia unei sfinte. Ceea ce urmă după aceea se întipări foarte nelămurit în mintea detectivului.

Indiana făcu o plecăciune adâncă şi-i întinse scrisoarea. Walker vru s-o ia, dar în aceeaşi clipă simţi la inimă o durere ascuţită, care îl făcu să se prăbuşească în scaunul său. Mai auzi doar un violent schimb de cuvinte, apoi uşa fu deschisă cu putere… Cuvinte rostite într-o limbă străină, ajunseră la urechile detectivului, căruia i se păru că vede două făpturi albe, rostogolindu-se pe podeaua încăperii… apoi auzi câteva înjurături în englezeşte… glasuri bărbăteşti răsunară… şi Walker îşi pierdu cunoştinţa cu totul.

După câtva timp, când îşi veni în fire, zăcea în patul din odaia lui de la hotel. Medicul poliţiei, doctorul Maxvell şi colonelul Gordon, se aflau la căpătâiul său.

— Stai liniştit, mister Walker. Trebuie să mai ţii compresele cel

puţin jumătate ceas… Nu, Sir, nu întârzii, căci e abia ora patru.

— Dar ia spune-mi şi mie ce s-a întâmplat, doctore?

— Ce s-a întâmplat? Păi tocmai asta voiam să aflăm de la dumneata! După cât se pare, e vorba de o încercare de asasinat.

— Şi această încercare a făcut-o tânăra îmbrăcată în alb?

— Da, însă din fericire pumnalul s-a frânt de cămaşa dumitale de oţel. Înainte de a se putea folosi de-al doilea pumnal pe care îl avea la dânsa, servitorul căpitanului Knox se năpusti ca o vijelie în clădirea prefecturii, răsturnă patru poliţişti care încercaseră să-i aţină calea, doborî la pământ pe inspectorul Newman, care voia să-l împiedece de a intra în odaia dumitale… şi, cu toate astea, mai ajunse la vreme ca să poată smulge pumnalul din mâna tinerei indiene. Tocmai voia să-l împlânte în pieptul ei, când trei din oamenii noştri se năpustiră în încăpere şi izbutiră cu mare greutate să-l potolească. Asta e tot ce ştim până acum, domnule Walker!

— Şi unde e Nemi, servitorul căpitanului Knox?

— În anticameră, Sir! Nu vrea să plece cu niciun chip.

— Chemaţi-l înăuntru.

În clipa următoare, indianul se ivi în încăpere, liniştit, ca de obicei, cu braţele încrucişate pa piept.

— Îţi mulţumesc din toată inima, Nemi! zise detectivul, adânc mişcat. N-am să uit niciodată ce ai făcut pentru mine!

— Shivah mi-a dat de veste prea târziu, Sahib! Tocmai stăteam de vorbă cu stăpânul meu, când am auzit porunca lui Shivah şi atunci am alergat repede spre prefectură.

— Ca vântul, Nemi?

— Ca vijelia, Sahib!

304. Un atac în noapte

În aceeaşi zi, la ora şase şi jumătate după-amiază, aeroplanul poliţiei, care trebuia să transporte la Dhulia pe cei trei poliţişti, era gata de zbor. În afară de câţiva camarazi care erau liberi după-amiază, mai veniră inspectorul-şef Hotey şi doctorul Maxwel, ca să asiste la decolarea avionului.

— Ia spune, doctore, femeia care a vrut să mă ucidă e grav rănită? întreba detectivul.

— Nu, mister Walker! Are numai braţul drept scrântit. Însă acum vine surpriza cea mare pentru dumneata… femeia a fost hipnotizată, a lucrat sub îndemnul unei voinţe străine.

— Da, ni s-a părut foarte ciudat faptul că niciun geamăt n-a ieşit de pe buzele ei şi, chiar în vreme ce era bandajată, a căzut într-un somn adânc, din care n-am putut s-o trezim. În cele din urmă, am trimis după Nemi al dumitale, care după multe străduinţe a izbutit s-o

readucă în simţiri… da, indiana fusese hipnotizată şi a mărturisit chiar ea că nici nu te cunoaşte şi că Shivah i-a poruncit, prin gura „noului sfânt”, să ucidă pe „omul din Londra”. Fireşte că ar fi izbutit, dacă n-ar fi fost minunata dumitale cămaşă de oţel şi dacă Nemi n-ar fi intervenit la timp. De altminteri, indianul susţinea cu tărie că trebuie să plece şi el cu dumneata… Ah, iată-l!

Cinci minute mai devreme decât ora hotărâtă, avionul poliţiei ateriză pe micul aerodrom din Dhulia.

Soarele asfinţise şi puzderie de stele sclipeau pe cerul albastru, când automobilul guvernatorului înainta în goană pe şoseaua bine întreţinută, ducând pe cei trei europeni spre ţinta lor. Strigătele animalelor trezite din somn te asurzeau, palmierii se înălţau spre cer ca nişte stâlpi de fier, un miros îmbătător îmbălsăma aerul, ici-colo străluceau o pereche de ochi în tufişul negru, luminat o clipă de razele puternice ale farurilor.

O clădire mare, asemănătoare unui castel din evul mediu, se ivi înaintea lor. Dar înainte ca Walker să poată întreba dacă această clădire e castelul maharadjahului din Djaljapur, se auzi o larmă de nedescris.

Privelişte ce li se înfăţişă ochilor, părea ceva din „O mie şi una de nopţi”. Flăcări uriaşe se înălţau spre cer, luminând zidurile castelului la care se putea ajunge numai cu ajutorul punţii mobile, care acum fusese lăsată în jos, iar de o parte şi de alta se înşirau indieni cu torţe aprinse. O muzică zgomotoasă vestea un eveniment însemnat.

Din îndemnul secretarului guvernatorului, şoferul condusese maşina într-un tufiş de la marginea şoselei.

Ceea ce urmă după aceea, păru un vis, atât detectivului englez cât şi comisarului Brisson. Inspectorul Powell rămase mai puţin uimit, căci locuia de mai multă vreme în India şi era obişnuit cu asemenea festivităţi. O ceată de purtători de făclii înconjura un şir de cinci elefanţi, pe spatele cărora se aflau nişte baldachine somptuoase în care luaseră loc maharadjahul din Djaljapur şi suita lui. În urma lor, venea o ceată de călăreţi. La coadă şi în fruntea convoiului se afla câte o „orchestră” care se străduia să acopere larma făcută de cântăreţii înşiraţi pe podul castelului. În sfârşit, după toate acestea urmau două automobile noi, care transportau prada vânătorii: doi tigri împodobiţi cu flori.

Secretarul guvernatorului, mister Hamson, conduse pe cei trei poliţişti la vila în care se afla reşedinţa baronetului Reinhold Douglas, reprezentantul Angliei pe lângă maharadjahul din Djaljapur. Tocmai destupaseră prima sticlă de whisky, când guvernatorul îşi făcu apariţia în încăpere.

— Vă rog să mă iertaţi că n-am venit să vă întâmpin, domnii mei, dar obiceiurile de la curte, care sunt respectate cu sfinţenie, cer ca

reprezentantul Maiestăţii Sale regele Angliei să fie de faţă şi să salute în mod oficial pe maharadjah, ori de câte ori acesta se înapoiază la castel, după o lipsă mai îndelungată… Acum, însă, sunt liber pentru ziua de azi şi putem vedea cadavrul numaidecât.

— Îmi daţi voie, Excelenţă… Arestatul a mărturisit deja?

— Nu, domnule Walker! Dimpotrivă, tăgăduieşte cu încăpăţânare, ca şi mai înainte.

— Asta nu mă miră de fel, Excelenţă, căci nenorocitul n-are nicio vină.

— N-are nicio vină?

— Nu! Criminalul e un rus, un oarecare Pavel Rodzof.

— O clipă, te rog! Domnule Hamson, unde e carnetul care s-a găsit asupra cadavrului? Dacă nu mă-nşel, am văzut şi acolo un nume asemănător… aşa, iată-l… *„1 Octombrie. Vizită la agentul Pavel Lubinski”*… Aşadar, am greşit, căci e vorba de altcineva.

— Ba defel, Excelenţă! Pavel Lubinski, alias Pavel Roberts, nu e nimeni altul decât Pavel Rodzof, pe care îl urmăresc de multă vreme. Acum, însă, propun să mergem să vedem cadavrul.

Dedesubtul vilei se afla un gang îngust, care părea să se sfârşească în labirintul de stânci pe care fusese clădit castelul maharadjahului din Djaljapur. Aerul era curat, însă foarte rece. Înaintea unei uşi stătea de pază un poliţist englez, care se înclină politicos şi făcu loc celor patru bărbaţi care intrară într-un fel de peşteră. Cadavrul zăcea pe o lespede mare şi era acoperit cu o pătură.

La un semn al guvernatorului, poliţistul trase pătura deoparte şi chipul desfigurat al nenorocitului Blackiston ieşi la iveală.

— Doriţi să cercetaţi cadavrul, domnule Walker? întrebă guvernatorul, adresându-se vestitului detectiv englez.

— Nu-i nevoie, Excelenţă, căci acesta e al patrulea cadavru asemănător pe care l-am întâlnit până acum în călătoria mea de la Paris la Bombay. În acelaşi timp, însă, vă încredinţez că indianul n-are absolut nicio vină.

— Cu alte cuvinte, poate fi pus în libertate?

— Fireşte, numai dacă nu există altceva împotriva lui. Cât despre crima asta, făptuitorul nu e nimeni altul decât Pavel Rodzof.

Cam pe la ora douăsprezece noaptea, cei trei poliţişti intrară în vila victimei, unde urmau să locuiască deocamdată.

Jonny Walker ieşi pe veranda care înconjura clădirea, însă nu apucă să facă vreo câţiva paşi, când ceva sclipitor îi zbură pe la ureche şi se înfipse în peretele de lemn, cu un zăngănit uşor. Comisarul belgian, care se afla îndărătul detectivului, zări o umbră în grădină şi se năpusti pe urma ei. Ceva mai târziu, Walker, care rămăsese buimăcit de atacul neaşteptat, porni şi el după tovarăşul său, în timp

ce inspectorul Powell o luă de-a curmezişul grădinii, cu gând să taie calea necunoscutului. O goană nebună se porni; luna strălucea pe cerul tropical şi razele ei palide străbăteau tufişurile dese ale pădurii. Animalele trezite din somn începură să scoată strigăte asurzitoare… o cucuvea speriată încercă să-şi schimbe locul… păsări de noapte se strecurară printre arbori… Walker se opri o clipă din fuga lui… pretutindeni freamătul frunzişului… deodată, un ţipăt înăbuşit…

— Walker, ajutor! Încoace, ajutor…

Detectivul zări înaintea lui ceva nelămurit rostogolindu-se pe pământ… făcu o săritură… o umbră se ridică cu iuţeala fulgerului şi mai izbi odată în făptura care zăcea la picioarele ei. Fără să mai stea la gânduri, Jonny Walker se năpusti asupra fugarului şi-l înşfăcă de gât, tocmai în clipa când inspectorul Powell atacă pe individ pe la spate.

În acelaşi timp însă, nenumărate făpturi îmbrăcate în alb se iviră în jurul lor şi, înainte de a-şi da seama ce se petrece, Walker se afla în faţa inspectorului Powell, care ţinea în mână haina fugarului.

O şuierătură ascuţită şi făpturile albe pieriră tot atât de repede precum se iviseră.

Misteriosul individ se făcuse şi el nevăzut, astfel că cei doi poliţişti rămaseră locului, mai ales că Brisson părea să fie foarte grav rănit. Tocmai chibzuiau cum să-i vină în ajutor, când ramurile tufişului se dădură într-o parte şi patru servitori se apropiară în goană, sub conducerea lui Nemi, aducând cu ei o targă.

După câtva timp, îşi făcură apariţia şi doi poliţişti englezi, care escortară spre vilă tristul convoi.

Spre mirarea detectivului, medicul se şi afla în vilă şi stabili că rănitul avea două răni, destul de uşoare, pe care criminalul le pricinuise cu ajutorul unui cuţit.

Zgomotele stârnite cu prilejul luptei atraseră luarea aminte a guvernatorului, care veni şi el în odaia în care fusese depus comisarul belgian.

— N-aveţi nicio bănuială, domnii mei? întrebă el, după ce fusese pus la curent cu cele întâmplate.

— Cine altul să-mi fi vrut moartea decât duşmanul meu înverşunat, Pavel Rodzof? răspunse detectivul.

— Păcat, mare păcat că a izbutit să vă scape din mâini! Tare aş fi vrut să dau ochi şi eu cu individul ăsta primejdios!… În orice caz, mâine am să dau ordin să se cerceteze locul luptei… Cum, fugarul a lăsat în mâinile dumitale haina asta?… Priviţi, costumul a fost cumpărat la un magazin din Paris… Nu cumva e vorba chiar de ucigaşul sărmanului Blackiston?

— Dacă nu mă înşel, i-am smuls gulerul, răspunse Walker. Ei drace, dar unde l-oi fi pus? Ah, iată-l în buzunar… gulerul şi cravata individului.

— Ba încă şi cu o perlă mare! adaugă inspectorul Powell. Nu, ăsta nu e Rodzof, domnii mei! El nu poartă o perlă atât de proastă, care murdăreşte cravata albă de mătase!

Zicând acestea, inspectorul scoase acul de cravată, care era înfipt în fâşia de mătase.

— Iată, dacă nu crezi, domnule Walker… culoarea mi s-a luat şi pe degete. Dar ce-i cu dumneata, dragul meu? Ce s-a întâmplat?

Uimiţi peste măsură, inspectorul Powell şi guvernatorul priveau după detectiv, care se năpustise afară din încăpere; după puţin timp se înapoie cu un lighean cu apă caldă, în care pusese o bucată de săpun. Fără să rostească o vorbă, Walker luă un burete şi începu să frece perla, care îşi pierdu culoarea neagră şi deveni de o strălucire orbitoare.

— Ei drace, dar ştii că perla asta e foarte preţioasă! rupse tăcerea guvernatorul.

— Nu cumva o fi…

— Da, ai ghicit, dragul meu Powell îi curmă vorba Jonny Walker. Excelenţă, e „Degetul lui Dumnezeu”, din pricina căruia comisarul Brisson era cât p-aci să dea ortul popii! Întâmplarea ne-a venit iarăşi în ajutor! Ce-am face noi, criminaliştii, fără concursul hazardului?

— Dar ce valoare are perla, domnule Walker?

— Ei, o nimica toată… vreo cinci milioane de franci!

— În cazul ăsta vă rog să rămâneţi astă-noapte în vila mea… Nu, nu admit nicio împotrivire… niciuna! Şi, afară de asta, voi da ordin să se dubleze paza, căci cine ştie dacă nu se va face vreo încercare pentru recucerirea preţioasei nestemate… Cinci milioane de franci… Hm, tare aş vrea să văd mutra ticălosului când şi-o da seama că a scăpat din mâini comoara asta!

305. „Mors imperator”

— Cum se simte comisarul Brisson?

— Mai e la Djaljapur, dragă Knox, însă după cât se pare, merge cu paşi repezi spre însănătoşire şi doctorul e hotărât să încerce transportarea lui încoace.

— Şi şeful bandei, domnule Walker? Tot mai eşti încredinţat că individul n-a părăsit Bombayul?

— Acum mai mult ca oricând! Ştii, doar, că inspectorul Powell împreună cu Nemi – vezi, iarăşi Nemi al dumitale – au stabilit că bătrânul Brahman, aşa zisul „Noul sfânt”, nu-i nimeni altul decât Pavel Rodzof şi că ne-am fi ajuns ţinta de multă vreme, dacă am fi avut cea mai mică bănuială despre asta.

— Bine, dar scopul de căpetenie al călătoriei dumitale a fost ajuns, prin găsirea perlei.

— Uiţi însă că, dacă mai sunt în viaţă, asta nu se datorează defel stimatului Pavel Rodzof, ceea ce înseamnă că mai am o mică socoteală cu el. Chestia e, însă, care din noi amândoi plăteşte această socoteală? Fireşte că el e de părere că eu am s-o plătesc, dar… „*errare humanum est*” – sau, cum s-ar zice: orice om e supus greşelii…

— Aha, de aceea te-ai baricadat aşa în camera dumitale? exclamă căpitanul Knox. Până să ajungă cineva la dumneata, îi ies ochii din cap.

— Asta nu e vina mea, dragă Knox! Colonelul Gordon mi-a spus că guvernul i-a făcut observaţii din pricina încercării de asasinat făptuită împotriva mea şi, de atunci, m-a înconjurat de poliţişti, căci se teme să nu mi se întâmple iarăşi ceva. Ei drace, iar telefonul ăsta blestemat!… Alo! Da, eu… Cum îl cheamă? Torsini?… Şi ce-i cu el?… Aduceţi-l încoace sub pază severă! Postul de la biserica catolică raportează că a arestat un individ, după cât se pare italian de origine, care a făcut declaraţii foarte însemnate, urmă detectivul, adresându-se căpitanului Knox. Individul s-a oferit să destăinuie ascunzătoarea stăpânului şi maestrului său, cu condiţia să nu i se dea nicio pedeapsă şi să fie lăsat să se înapoieze în patria lui. Fireşte că, până una alta, i se poate da această făgăduială… Aşadar, când ne vedem, dragul meu?… De acord, la „Grand Hotel” astă-seară!

— La revedere, mister Walker.

— La revedere, mister Knox.

După câtva timp, nu violent schimb de cuvinte urmat de o bătaie în uşă, ajunse la urechile detectivului.

— Intră!

Un aprod îşi făcu apariţia în încăpere.

— Ei, ce s-a întâmplat, dragul meu? întrebă Jonny Walker.

— Patru poliţişti au adus un arestat cu numele de Torsini…

— Lasă-l să intre, dar însoţit de poliţişti, căci nu se ştie ce are de gând individul…

Arestatul, care fu introdus în biroul lui Jonny Walker, era într-adevăr italianul Torsini, secretarul agentului Pavel Lubinski. Acum, când teama alungase îndrăzneala sa obişnuită, naivitatea ieşea şi mai mult la iveală. Walker se simţi cuprins de milă pentru acest om care, pe lângă toate, mai era şi de o urâţenie neobişnuită.

— Lăsaţi-l să vină mai aproape, se adresă el poliţiştilor. De ce nu? Are doar mâinile legate!… Sau găsit ceva arme la el?… Un pumnal? Ei, şi ce-i cu asta? În India chiar şi copiii mici au pumnale la ei… Numele dumitale e Torsini? întrebă detectivul pe arestat.

— Da, „signor”!

— Ce vârstă ai?

— Şaptesprezece ani.

— Unde ai locuit până acum?

— În Neapole, oraşul meu natal.

— Şi cum ai ajuns la Bombay?

— La bordul unui vapor de comerţ.

— Ce nume purta vasul?

— Asta… asta nu pot să vă spun! bâigui tânărul, rotind privirile în jurul său, ca şi cum ar fi căutat ajutor.

— Nu poţi să-mi spui, fiindcă vei fi făcut vreo prostie! Bine, de altminteri nici nu mă interesează! Dar, ia spune, ai luat dejunul, dragă Torsini?… Cum, n-ai mâncat nimic, de ieri?… Aprod, du-te la cantină şi fă rost de ceva mâncare şi un ceai… sau, nu cumva îţi place mai mult cafeaua cu lapte, Torsini?

— Sir, cum să vă mulţumesc?

— Atunci şterge-o, aprod, însă vezi de nu zăbovi prea mult! Între timp, o să mai stăm de vorbă, dragă Torsini. Aşadar, erai în serviciul agentului Piotr Lubinski?

— Pavel Lubinski, Sir. Piotr a fost înjunghiat acum câteva săptămâni.

— Da, aşa e, Pavel Lubinski! încuviinţă detectivul. Dar ia spune, avea Pavel ăsta vreun semn deosebit? După câte ştiu, semăna foarte mult cu frate-său, Piotr?

— Da, Sir.

— Şi?

— Despre asta n-aş vrea… nu mi-e îngăduit… Sir, dacă Pavel află ceva, atunci păţesc şi eu ca şi secreta…

— Fii liniştit, ceea ce vorbim noi aici, nu ajunge la urechile nimănui. Aşadar, voiai să spui… Pune aici, pe biroul meu, Brown! Aşa, mulţumesc! se întrerupse detectivul, adresându-se aprodului, care adusese dejunul. Carevasăzică, ţi-e teamă să nu păţeşti şi tu ca secretarul maharadjahului din Djaljapur? Cât despre asta, ţi-am spus că poţi fi liniştii, tinere! Aşadar, fostul tău stăpân avea la gât o pată roşie, pe care o ascundea cu ajutorul gulerului său, care era mai înalt decât cele obişnuite?… Aşa, Brown, scoate cătuşele arestatului, ca să poată mânca… Cum, vrei să-i duci mâncarea la gură? Ascultă-mă, Brown, e drept că paza bună trece primejdia rea. Totuşi, în cazul de faţă nu poate fi vorba de nicio primejdie, căci suntem, doar, patru oameni, împotriva unui biet tânăr, care n-o să se încumete să facă vreo nesocotinţă…

Poliţiştii se lăsară înduplecaţi şi scoaseră cătuşele arestatului, care se năpusti cu lăcomie asupra mâncării.

— Ei, ţi-a plăcut, Torsini? întrebă detectivul, după ce tânărul îşi potolise foamea.

— „Yes, Sir!” Vă mulţumesc!

— Ei, acum istoriseşte mai departe! Nu cumva ştii cine era bătrânul Brahman care propovăduia noua religie? Sau faci pe

prostul… da, avea o barbă lungă, albă ca zăpada… Ei?

— Acum înţeleg o mulţime de lucruri care îmi rămăseseră nelămurite, Sir! Zău, vă jur pe legea mea că până acum nu ştiam că mister Lubinski o „noul sfânt”. Înainte cu câteva zile, însă, mă dusesem în dormitorul lui, ca să-i aduc o servietă şi, cu acest prilej, am zărit pe pat o barbă albă, lungă şi un veşmânt de Brahman. Adeseori veneau la el două tinere indiene, dar de câteva zile încoace nu mai vine decât una.

— Şi îl vizitau întotdeauna la hotel?

— Nu, Sir, de câtva timp mister Lubinski locuieşte mai mult într-o casă din Union Street.

— Ştii unde se află această casă? întrebă detectivul, privind cu încordare la tânărul italian.

— Da, în Union Street numărul cincizeci şi şase…

— Şi locuieşte singur acolo, sau?…

— La început mai erau în casă un domn şi o doamnă foarte frumoasă… dar de câteva zile vin şi pleacă un mare număr de oameni, din care nu cunosc decât o parte…

— Brown, dă o fugă până la secţia de detectivi şi roagă-l pe mister Chester să vină la mine pentru câteva clipe! zise Jonny Walker, adresându-i-se aprodului. Ascultă-mă, Torsini, ai văzul în casa aceea vreun lucru care să-ţi dea de bănuit?

— Da, alaltăieri s-au scos dintr-un dulap tot felul de arme şi s-au pus la punct, ca să poată îi folosite în orice clipă. Printre ele se află şi două mitraliere, Sir… da, sunt multe gloanţe şi… cum dracu se cheamă mingile alea care se aruncă şi explodează?

— Aha, or fi grenade de mână?

— Da, da, grenade de mână, Sir! încuviinţă arestatul, cu însufleţire. Voiam să…

— Bună dimineaţa, mister Walker! M-aţi chemat? zise în clipa aceea detectivul Chester, după care trimisese Jonny Walker.

— Ascultă-mă, Chester, e vorba de ceva foarte urgent! Casa cu numărul cincizeci şi şase din Union Street trebuie ţinută mereu sub supraveghere. În această casa se găsesc, după spusele tânărului… dar îl cunoşti pe mister Torsini?… Nu? Asta nu e un semn rău pentru tine, dragă Chester… Aşadar, după spusele tânărului, în această casă locuieşte scumpul meu prieten Pavel Rodzof, care are acolo un întreg arsenal de arme… Da, numeroşi indivizi intră şi ies de acolo… Vrei să fii atât de bun să iei măsurile dictate de împrejurări? Fireşte că lucrul cel mai bun ar fi să te ocupi chiar dumneata de acest caz, dată fiind însemnătatea lui… Aşa, dragă Chester, sper să aflu, în curând veşti de la dumneata. Mulţumesc!

— Vă salut, domnule Walker.

— La revedere, prietene! răspunse detectivul, cu bunăvoinţă.

Apoi se adresă din nou arestatului:

— Acum ai să te odihneşti niţel, dragă Torsini… Nu, nu-ţi fie teamă… peste cinci, şase săptămâni eşti înapoi la Neapole, unde ai să poţi începe un mic negoţ cu suma pe care ai s-o primeşti de la mine… Vrei să faci tovărăşie cu mama ta? Bine, vom vedea! Acum du-te la culcare… fără cătuşe, Brown… fireşte, n-are niciun rost! Dacă voi avea nevoie de tine, trimit să te cheme! La revedere, Torsini!

Casa din Union Street era supravegheată cu străşnicie de două zile. Detectivul Chester nu mai prididea cu travestirile şi, spre marea lui mulţumire, stabili că afirmaţiile tânărului Torsini erau foarte întemeiate. În cele din urmă, se hotărî ţinerea unei consfătuiri, care urma să aibă loc la ora unu în acea zi, la prefectura poliţiei, cu care prilej trebuia să se stabilească modul cum avea să fie curăţată vizuina bandiţilor.

Sala de conferinţe a poliţiei era o încăpere dreptunghiulară, mobilată cu mult gust. Pe pereţi atârnau numeroase tablouri înfăţişând scene din luptele englezilor în colonii. În jurul unei mese de stejar se aflau câteva fotolii mari, ale căror picioare, se afundau într-un covor gros, de culoare roşie.

Inspectorii Powell, Mattchiss, Darly şi subcomisarul Villani îşi şi făcuseră apariţia şi discutau cu însufleţire asupra măsurilor care trebuiau luate în cazul de faţă. După puţin, timp, se mai iviră subcomisarul Holei şi detectivii Chester şi Pitt.

— Aţi auzit vestea cea mai nouă? zise cel dintâi. „Noul sfânt” nu se mai află în oraşul nostru, căci a fost văzut trecând graniţa spre Afganistan, însoţit de o mare parte din discipolii săi. Semnalmentele corespund întocmai şi pun rămăşag că…

— Nu te grăbi cu rămăşagurile, dragul meu! se auzi în acea clipă, glasul batjocoritor al lui Jonny Walker.

Cei de faţă se întoarseră uimiţi şi salutară cu bucurie pe vestitul detectiv.

— Domnul colonel Gordon nu e încă aici?

— Nu, mister Walker! Doriţi să-l chemăm?

— Deocamdată nu-i nevoie, căci mai putem aştepta. Aşadar, domnii mei, în ceea ce priveşte locul unde se află Pavel Rodzof, vă pot da cele mai precise informaţii. Telegrama prin care ni s-a vestit trecerea lui în Afganistan n-are nicio legătură cu chestia care ne preocupă pe noi, căci Brahmanul despre care se vorbeşte într-însa e un cunoscut predicator, despre care se ştie că nu poate fi primejdios, căci colindă ţara de mulţi ani.

— Bună dimineaţa, domnilor! răsună, deodată, glasul colonelului Gordon. Aduc cu mine un musafir cunoscut.

— Brisson… prietene! Asta-i minunat!

Plin de bucurie, Jonny Walker se năpusti spre comisarul belgian şi-i strânse mâna cu căldură.

— Ei, nu fi atât de sălbatic, dragul meu! Ştii, doar, că sunt în convalescenţă! se împotrivi Brisson, care se sprijinea într-un baston.

— Acum cred că eşti mulţumit, căci n-ai făcut degeaba călătoria până aici?

— Fireşte, mai ales că ticălosul mi-a lăsat o amintire… cam neplăcută, din păcate…

— În schimb, am izbutit să punem mâna pe nestemată.

— Tare aş fi vrut să văd mutra lui Pavel Rodzof, când a băgat de seamă că nu mai are perla la el! zise şi colonelul Gordon.

— Aceeaşi dorinţă şi-a exprimat-o şi domnul guvernator din Djaljapur.

— În orice caz, afară de rănirea prietenului nostru, rezultatul expediţiei în ţinuturile stăpânite de maharadjah e foarte îmbucurător. Şi-apoi, datorită acestei expediţii suntem astăzi în plăcuta situaţie de a ţine această consfătuire. Aşadar, la chestie, domnilor! Vă rog să-mi spuneţi pe rând părerile dumneavoastră cu privire la măsurile pe care le socotiţi necesare în cazul de faţă… Inspectore Matchiss, ai cuvântul!

— După constatările făcute până acum de secţia noastră de detectivi, reiese că sunt mereu aceiaşi indivizi, care intră şi ies din casă. Deocamdată, însă, n-au apărut decât opt şi, deoarece Torsini – ale cărui afirmaţii s-au dovedit întemeiate – vorbea de cincisprezece sau douăzeci de indivizi, socot că ar fi mai bine să aşteptăm câtva timp, ca să putem pune mâna pe întreaga bandă.

— Aceeaşi constatare ai făcut-o şi dumneata, mister Chester?

— Da, domnule colonel! E vorba, într-adevăr, de opt indivizi: şapte bărbaţi şi o femeie.

— Fireşte că m-aş bucura nespus de mult dacă am izbuti să prindem toată banda – căci, de o bandă pare să fie vorba – dar cine ştie cât vom fi nevoiţi să aşteptăm până ce ni s-o împlini dorinţa?… Inspectore Powell, ai ceva de spus?

— Da, domnule colonel! Oamenii mei mi-au raportat că un mare număr de indieni s-au adunat la Karli, care e la o depărtare de o sută de kilometri de Bombay. În acelaşi timp s-a stabilit că această adunare e în legătură necontenită cu casa din Union Street. Ducându-mă cu motocicleta la faţa locului, m-am încredinţat că e vorba de vreo patru, cinci sute de indieni, care par să fie foarte neliniştiţi.

— Ai ceva de adăugat, inspectore Holey?

— Cu un conducător de teapa acestui Rodzof, n-ar fi de mirare ca indienii să pună ceva la cale împotriva noastră. Înainte cu câţiva ani, într-un caz asemănător, am fost nevoiţi să cerem ajutorul autorităţilor militare… Asta era pe vremea când lordul Warner se afla în fruntea poliţiei.

— Cu alte cuvinte, trebuie să vorbesc neapărat cu domnul general Derby!… Inspectore Darly, fii bun, te rog, şi pune-mă în legătură cu adjutantura din palatul guvernatorului.

Poliţistul îndeplini porunca şefului său.

— Domnule colonel, Sir Adolph Seymour aghiotantul domnului guvernator, e la aparat.

— Mulţumesc, inspectore! zise prefectul, luând receptorul în mână. Alo, Sir Adolph în persoană? Aici colonelul Gordon! Domnule aghiotant, spune-mi, te rog, când aş putea vorbi cu domnul guvernator?… Da, în interes de serviciu… ceva foarte urgent!… Bine, viu numaidecât! Domnilor, aşteptaţi-mă aici, vă rog! Mă duc până la domnul general, ca să-i cer concursul… Domnule Walker, vino cu mine, te rog… Nu, nu, un om foarte binevoitor!

Maşina colonelului Gordon străbătu în goană distanţa de la prefectură până la palatul guvernatorului şi, după puţin timp, prefectul se afla înaintea generalului Derby.

— Excelenţă, înainte de toate, daţi-mi voie să vă prezint pe unul din cei mai iscusiţi detectivi ai noştri, domnul Jonny Walker din Londra, începu Sir Gordon, arătând spre însoţitorul său. Prezenţa aici, e în legătură cu un criminal foarte îndrăzneţ, pe care-l urmăreşte de la Paris, după ce a trecut prin New-York, San-Francisco, Hong Kong, până aici. Acum…

— Încântat de cunoştinţă, domnule Walker! îi curmă vorba guvernatorul. Ai o meserie foarte interesantă, însă plină de primejdii… Nu, dragul meu, meseria noastră e mai puţin primejdioasă, pe câtă vreme detectivii sunt veşnic ameninţaţi de duşmanii lor, care, de cele mai multe ori nu se dau în lături de la crime. Dar să lăsăm asta şi să trecem la chestia care v-a adus la mine. Despre ce e vorba, domnii mei?

— De un lucru foarte însemnat, pentru rezolvarea căruia puterile noastre sunt, din nefericire, prea slabe, astfel că suntem nevoiţi să recurgem la ajutorul armatei.

— Acest ajutor vi-l dau cu cea mai mare plăcere, domnule colonel, răspunse guvernatorul. Domnule Walker, sper că-mi vei povesti în amănunţime cum stau lucrurile?

— Fireşte, domnule general!

Guvernatorul apăsă pe butonul unei sonerii şi, în clipa următoare plantonul îşi făcu apariţia în cabinet.

— Spune domnului aghiotant să poftească! zise generalul Derby.

Soldatul salută milităreşte şi părăsi încăperea. Nu trecu mult timp şi baronetul Adolph Seymour intră în cabinetul guvernatorului.

— Sir Adolph! Colonelul Gordon şi domnul acesta, detectivul londonez Jonny Walker, au venit să ne ceară concursul într-o acţiune pe care poliţia vrea s-o întreprindă împotriva unei mişcări, care pare

să ia un caracter ameninţător. Transmite te rog, prin telefon dispoziţiile mele… iată, aici tabloul… Aşa, ai căpătat legătura?… Compania a doua din regimentul 37 infanterie colonială şi escadronul al patrulea din regimentul 19 cavalerie vor porni numaidecât spre Karli şi vor face tabăra la jumătatea drumului. Echipament uşor şi fiecare om va avea cu el cincizeci de gloanţe. În afară de acestea, compania a doua va lua cu dânsa cele două mitraliere. E vorba de zădărnicirea unui marş pe care vreo mie de indieni au plănuit să-l facă spre Bombay. Trupele vor fi însoţite de douăzeci de sergenţi sub conducerea unui ofiţer de poliţe de la prefectură, care are dreptul să ordone arestarea oricărui european, care s-ar afla printre indieni. Escadronul ai doilea din regimentul 19 cavalerie porneşte de-a lungul coastei spre Teaul şi poposeşte şi el la jumătatea drumului. Afară de asta postul Puna va trimite spre Karli o jumătate de companie de infanterişti, care au misiunea să împiedice pe băştinaşi de a se deda la prădăciuni sau acte de violenţă… Sir Adolph, dă ordin să se sune alarma numaidecât şi… acum e ora două şi patruzeci de minute… potriveşte-ţi, te rog, ceasul după al meu… aşadar, la trei şi cincisprezece trupele se vor pune în marş. Aşa. Îţi mulţumesc, domnule aghiotant!

Baronetul făcu o plecăciune şi, după puţin timp, se auziră sunetele stridente ale trompetelor, care dădeau alarma.

— Vă mulţumesc foarte mult, Excelenţă! zise colonelul Gordon, ridicându-se.

— Mă rog, n-ai pentru ce! Dacă veţi întâmpina în oraş oarece piedici, vă rog să mă înştiinţaţi numaidecât!… La revedere, domnii mei.

În Union Street, numărul cincizeci şi şase.

— Sunt toţi aici?

— Mai lipseşte Parker, mister Pavel!

— Parker încearcă să transporte tabloul pe bordul iahtului. Orice ar fi… el cunoaşte bine drumul de salvare… şi, afară de asta, e un om pe care ne putem bizui… Dar Charly e aici?

— Da, mister Pavel!… Charly!… Charly…

— Ei, ce ţipi aşa, că doar nu-s surd! răspunse cel chemat. Unde e şeful?… Aveţi nevoie de mine, mister Pavel?

— Ascultă-mă, Charly, văd că Torsini nu-i aici… mă îndoiesc dacă ne putem bizui pe el… şi, ce e mai rău, individul ştie mult mai mult decât îţi închipui tu. Să nădăjduim, însă, că temerile mele se vor dovedi neîntemeiate!

— Da, să nădăjduim! încuviinţă Charly. Altminteri, nu mi-aş dori defel să fiu în pielea lui… Dar ce s-a întâmplat?… Poliţia?… Unde?…

Agentul Pavel Lubinski, Charly şi cel de-al treilea se năpustiră

înainte.

Încăperile clădirii din Union Street ofereau o privelişte din cele mai ciudate. Ferestrele erau acoperite cu covoare, sau perdele groase şi lângă fiecare din ele se afla câte un individ înarmat cu o carabină şi câteva grenade de mână. Printre aceştia din urmă se afla şi o femeie frumoasă, ceva mai în vârstă, care părea însă tot atât de hotărâtă ca şi tovarăşii ei.

— De ce atâta larmă pentru cei patru poliţişti?… Fireşte, asta nu pot să ştiu nici eu!… Unde?… Civilul de la colţul străzii nu o nimeni altul decât detectivul Chester? Păcat, cu stimabilul ăsta mai am o veche răfuială!

— Damned! Ce-or fi căutând soldaţi aici?… Începusem să cred… Slavă Domnului, iată-i că merg mai departe! Şi un escadron de cavalerie? Desigur că fac exerciţii!

— Mister Pavel, s-a înapoiat Parker!

— Ei, ce-ai făcut, dragul meu? Totul e în ordine?… Nu?… Şi de ce, mă rog?

— A fost cu neputinţă, Sir! Trebuie să fie ceva la mijloc… Numai până în Trafalgar Street am recunoscut şapte detectivi… dracu' ştie ce are să se mai întâmple! Ah, aş fi foarte bucuros dacă m-aş vedea scăpat din capcana asta blestemată!

— Dacă ţi-e teamă, n-ai decât să porneşti spre Karli, unde poţi fi de folos celorlalţi.

— Mister Pavel, dacă propunerea asta ar fi pornit de la un altul…

— Bine, Parker! Hai linişteşte-te, căci am glumit doar!… Ei, dar ce s-a întâmplat iarăşi?… Strada mişună de poliţişti?… Drace, să ştii că Torsini şi-a vârât codiţa aici!

— Vezi, domnule Pavel, eu n-am avut niciodată încredere în individul ăsta! Dumneata, însă, te-ai lăsat înşelat de mutra lui nevinovată…

— Asta-i treaba mea, Parker! Şi, apoi, aici poruncesc eu! Ţine-ţi botul!… Cum, doi poliţişti s-au ivit la intrare şi cer să fie lăsaţi înăuntru?… Dar ce dracu' or fi vrând ticăloşii ăştia?… Să-l predăm pe agentul Pavel Lubinski? Ei, n-aveţi decât să-l predaţi.. Sau să se ducă de bună voie.

— Ne dau răgaz cinci minute.

— Şi după aceea?

— După aceea vor întrebuinţa forţa.

— Trebuie neapărat să mai arunc o privire în stradă… Ei, ăsta e… drace! Ăsta e detectivul londonez!… Oare nu poate fi pus cu botul pe labe?… Prea stimaţii domni poliţişti ne-au îngăduit cinci minute… nicio secundă mai mult! Daţi-mi o carabină…

Două împuşcături răsunară în aer.

— Paştele şi Dumnezeii!… Care vasăzică, ticălosul nu poate fi

străpuns nici de glonţ!… Priviţi, băieţi, individul ăla, în haină cenuşie, care stă de vorba cu bătrânul… Dar cine o mai fi şi ăsta?… Cum, colonelul Gordon de la Prefectura Poliţiei?… Trageţi!… Două mii de dolari aceluia care doboară pe individul cu haina cenuşie!

„Individul cu haina cenuşie" care stârnise furia lui Pavel Rodzof, nu era nimeni altul decât Jonny Walker, vestitul detectiv londonez, care după cum ştim, purta întotdeauna o cămaşă din solzi de oţel, mulţumită căreia era la adăpost de gloanţe.

Poliţiştii adunaţi în Union Street nu ştiau nici ei ce să creadă despre focul viu care fusese deschis pe neaşteptate. Mulţimea de gură-cască se împrăştia cât ai clipi din ochi. Cu toate astea, nenumăraţi curioşi se opriră la oarecare distanţă, vrând să vadă ce are să se mai întâmple.

— Locul acesta începe să devină cam primejdios, domnule prefect! zise Jonny Walker, vizând că gloanţele cădeau ca grindina în jurul lor. Cum, aţi fost atins?… A, numai pălăria!… În orice caz, trebuie să ne retragem într-un adăpost!… Repede, domnule colonel!

— Gloanţele par să-ţi fie hărăzite dumitale, dragul meu! răspunse colonelul Gordon, care nu-şi pierduse câtuşi de puţin buna dispoziţie. Desigur că ai fost recunoscut şi vor să te primească cu alaiul cuvenit unui om de rangul dumitale!

— Drace, pălăria e ciuruită de gloanţe… păcat, era nouă nouţă, căci o cumpărasem abia de trei zile! Dar ce-o fi vrând locotenentul de la regimentul al doisprezecelea de infanterie colonială?

Un tânăr ofiţer se apropie de cei doi bărbaţi şi cu o plecăciune înaintea colonelului Gordon.

— Îmi daţi voie să mă prezint… locotenentul Prince de la adjutantură…

— Ce te aduce încoace, domnule locotenent? întrebă Prefectul Poliţiei din Bombay.

— Excelenţa Sa domnul guvernator, a auzit împuşcăturile, căci tocmai trecea pe Victoria Street, şi mi-a ordonat să rămân pe lângă dumneavoastră ca observator.

— Mulţumesc, domnule locotenent!… Socot că cel mai bun lucru ar fi să-i lăsăm să tragă până, ce n-or mai putea… Nu, până acum nu s-a tras niciun glonţ din partea noastră… Dumneata ce părere ai, domnule Walker?

— Înainte de asfinţitul soarelui, casa şi tot ce se află înăuntru trebuie să fie în mâinile noastre, altminteri riscăm ca toate sforţările de până acum să rămână zadarnice.

— Fireşte că ai dreptate… Damned! Nu cumva or fi înnebunit indivizii ăştia? Ziua-n amiaza mare cu mitraliere… Holey, câţi oameni dintr-ai noştri sunt înarmaţi cu carabine?

— Treizeci, domnule colonel! Brigada a doua sau a cincea.

— Bine. Dă ordin să se retragă fiecare într-un adăpost şi să tragă asupra ferestrelor… A fost rănit cineva până acum?

— Nu ştiu, domnule prefect.

— Vezi, te rog, cum stau lucrurile şi raportează-mi numaidecât! Mulţumesc! Alo, Holey, trimite-l încoace pe inspectorul Darly… dar să vină imediat!

Acum, împuşcăturile răpăiau neîncetat. Poliţiştii se retrăseseră în câte un loc adăpostit şi deschiseseră focul asupra duşmanilor, care aveau, însă, avantajul că nu puteau fi văzuţi. Cu toate astea, după cât se părea gloanţele unora din ei îşi atinseseră ţinta.

— M-aţi chemat, domnule colonel? întrebă inspectorul Darly, care se apropiase în fugă de locul unde se aflau prefectul, Walker şi locotenentul Prince.

— Inspectore, du-te numaidecât la prefectură cu motocicleta şi adună toţi oamenii noştri. Trebuie neapărat să punem capăt luptei, căci altminteri noaptea, care se va lăsa în curând, ne încurcă toate socotelile… Ca să zădărnicim orice agitaţie… se găsesc doar întotdeauna oameni care pescuiesc în apă tulbure… dă ordin să se dubleze toate posturile noastre de pază. Inspectorul Smitson să asigure Black Town cu patru brigăzi şi… Câţi răniţi, Powell? se întrerupse prefectul, adresându-se inspectorului pe care îl trimisese să stabilească numărul celor căzuţi din partea poliţiei.

— Şaptesprezece răniţi şi doi morţi, domnule colonel!

— Ei drace, asta e prea de tot! Doar nu-mi pot lăsa oamenii să fie măcelăriţi până la unul!

— Dacă-mi daţi voie, aş face o propunere, domnule colonel! zise locotenentul de la adjutantură.

— Ia, s-auzim!

În acea clipă răsună o detunătură grozavă. Poliţiştii cei mai cutezători încercaseră asupra casei un atac, care fu respins însă cu grenade de mână. Din locul unde se afla, colonelul Gordon văzu că, în urma retragerii poliţiştilor, cinci sau şase din ei rămăseseră neînsufleţiţi pe asfalt, în vreme ce alţi trei se lipiră de zidul clădirii, astfel că nu puteau fi zăriţi de bandiţi.

— Holey, cum stăm cu muniţiile? urmă prefectul, tulburat.

— Oamenii au fost aprovizionaţi, domnule colonel!

— Atunci trebuie neapărat să înteţim focul asupra ferestrelor, ca să scăpăm măcar pe cei trei oameni adăpostiţi lângă zidul clădirii.

În clipa următoare, colonelul Gordon, care înaintase prea mult, se prăbuşi la pământ, ca lovit de trăsnet. Walker sărise într-o parte, aproape fără voie, dar se plecă repede asupra rănitului şi-l trase la adăpost.

— Socot că e momentul când armata trebuie să intervină! strigă

detectivul, agitat.

— Aceeaşi propunere voiam s-o fac şi eu domnului colonel, răspunse locotenentul.

— Mister Holey, acum iei dumneata comanda! Ce spui de propunerea domnului locotenent?

— Cu cât mai devreme, cu atât mai bine, mister Walker!… Iată, cei trei oameni de lângă zidul casei încearcă să treacă drumul… Foc! Foc viu!… Ah, îmi închipuiam eu… acum avem mai puţin doi oameni!

Curajoşii poliţişti trebuiră să mai reziste încă douăzeci de minute, până ce îşi făcu apariţia compania a cincea din regimentul 12 colonial, care aduse cu sine şi două mitraliere. De astă dată, bandiţii începură să dea înapoi şi, cu puţin înainte de asfinţitul soarelui, sosi şi clipa atât de mult aşteptată de detectivul londonez: poliţiştii puseseră stăpânire pe casa în care se adăpostiseră duşmanii lor.

Din păcate, însă, printre cei nouă morţi şi patru răniţi, nu se afla agentul Pavel Lubinski. La intrarea unei pivniţe fu găsită o femeie mai în vârstă, destul de frumoasă încă, şi care zăcea în nesimţire.

Nenorocita era grav rănită şi, cuprinsă de friguri, începu să aiureze; medicul poliţiei se apropie de ea.

— Mac, cheamă repede pe cineva dintre comandanţi! zise doctorul către unul din poliţişti.

Inspectorii Powell şi Darly veniră în grabă la căpătâiul rănitei, urmaţi de Jonny Walker, care se plecă deasupra ei, ca să nu piardă niciun cuvânt din cele ce spunea muribunda.

— Şalupa… Pavel!.. Powell… Tabloul… Parker!... Torsini trebuie să moară… Domnul colonel… Hahaha… Pavel… Mona Lisa… Foc! Foc… Trageţi, nu vă lăsaţi, băieţi! Walker, ticălosule!… Ah, ticălosule tu ne-ai făcut asta!… Atenţie! La ora nouă iahtul… lumina albastră… da, văd albastru înaintea mea.

Ţipetele nenorocitei, care se schimbară în gemete de durere, făcură o impresie puternică chiar şi asupra poliţiştilor, care erau obişnuiţi cu asemenea privelişti. Jonny Walker se ridicase, cu chipul încordat, şi inspectorul Powell aţinti asupra lui o privire întrebătoare. Între timp, medicul poliţiei făcuse rănitei o injecţie cu morfină, în urma căreia ea încetă să mai ţipe. În schimb, glasurile poliţiştilor, care cercetau încăperile una cate una, murmurul trecătorilor, care se adunaseră în mare număr la faţa locului şi vorbeau cu aprindere despre cele întâmplate – treziră pe detectiv din gândurile care îl copleşiseră.

— Blestemaţilor, nu vreţi s-o ştergeţi de aici! Cu cine? Sahib Walker?

Când auzi cuvintele din urmă, detectivul se năpusti spre locul de unde venea glasurile. Inspectorul Powell porni şi el în urma lui, căci era curios să afle ce se petrecea.

Cei doi sergenţi postaţi la intrarea casei se certau de zor cu

comisarul Brisson şi Nemi, care ţineau cu tot dinadinsul să pătrundă înăuntru.

Fără să ştie unul de altul, comisarul belgian şi indianul porniseră în urmărirea unui individ care le păruse suspect. Când ajunse la fortul Castle, necunoscutul luase o maşină, poruncind şoferului să-l ducă la spitalul de pe insuliţa Kolaba, care e legată de ţărm printr-o limbă de pământ.

În vreme ce poliţistul se urcase şi el într-un automobil, făgăduind şoferului un bacşiş gras dacă va izbuti să se ţină pe urmele maşinii urmărite, indianul dispăruse fără urmă.

Aproape de capătul limbii de pământ, cam la jumătatea drumului dintre spital şi vechiul far, necunoscutul coborâse din maşină, spunând şoferului să-l aştepte acolo. Acelaşi lucru îl făcu şi comisarul Brisson – dar la oarecare depărtare de primul automobil. În aceeaşi clipă, se ivi şi Nemi, care se ghemuise lângă roata de rezervă a maşinii. Cei doi se recunoscură pe dată şi, după o scurtă consfătuire porniră pe căi diferite în urmărirea individului suspect.

După puţin timp, Jonny Walker şi inspectorul Powell se aflau la Prefectura Poliţiei, unde Brisson şi Nemi povesteau cele aflate.

— Şi unde spuneai că se află barca cu motor, domnule comisar? întrebă detectivul, care îi făcuse mustrări aspre că pornise într-o întreprindere atât de primejdioasă, deşi rana nu i se tămăduise încă.

Brisson, însă, susţinu că nu făcuse cine ştie ce mare ispravă, urmărind cu automobilul un individ care îi trezise bănuieli.

— Barca cu motor e ancorată dincolo de observator, adică între spital şi far, răspunse dânsul la întrebarea camaradului său. E o şalupă foarte frumoasă, dragă Walker…

— Asta înseamnă ca pe hartă ar fi cam aici, nu e aşa? urmă detectivul, arătând un punct de pe harta mare, care acoperea aproape un perete întreg al încăperii. Şi unde stăteai dumneata la pândă?

— În scorbura unui copac din apropiere.

— Nemi, tu de unde ai iscodit? se adresă Walker isteţului indian.

— Nemi s-a lăsat să alunece în apă, Sahib, şi înotând până la marginea bărcii, a auzit ce vorbeau cei trei oameni.

— Ascultă-mă, Powell, se întoarse detectivul spre inspector. Până acum am stabilit următoarele: Individul urmărit de prietenii noştri s-a urcat pe puntea şalupei, vestind pe cei doi bărbaţi că la ora unsprezece trebuie să fie pregătiţi. Trei rachete albastre vor atrage luarea-aminte a echipajului unui iaht puternic, care are misiunea… cam aici, nu-i uşa, domnule comisar?… Asta ar fi cam în direcţia spitalului?

— Da, tocmai în faţa capătului limbii de pământ… la vreo cinci mile marine.

— În cazul ăsta trebuie neapărat să cerem concursul marinei… Ce doreşti, dragul meu?

Un poliţist îşi făcuse apariţia în încăpere, şi părea foarte tulburat.

— Am ordinul să vă anunţ că… operaţia la care a fost supus colonelul Gordon n-a izbutit… Rănitul a murit acum o jumătate ceas, fără să-şi mai fi recăpătat cunoştinţa… Da, Sir, un glonte în partea dreaptă a pieptului, altul în pântece… medicii au fost nevoiţi să-i taie piciorul drept, care fusese sfârtecat din pricina unui glonte dum-dum.

Jonny Walker şi inspectorul Powell se priviră îngroziţi.

— Asta ai să mi-o plăteşti scump, Pavel Rodzof! scrâşni detectivul, în cele din urmă. Domnule inspector, fii bun, te rog, şi trimite după locotenentul Prince.

Nu trecu multă vreme şi cel chemat îşi făcu apariţia la prefectură.

— Domnule locotenent, lucrurile au luat o întorsătură neplăcută, ceea ce ne sileşte să cerem ajutorul marinei, începu Jonny Walker. În acest scop, ne vom folosi de bunăvoinţa dumitale… Da, îţi mulţumesc!… E ora zece şi douăzeci… pornim numaidecât cu maşina, căci se pare că avem de-a face cu un vas foarte puternic… Ai dreptate, demnule locotenent! Crezi că ni se va pune la dispoziţie un torpilor?… Foarte bine, în acest caz, încă n-am pierdut partida, domnii mei!

În urma intervenţiei generalului Derby, comandamentul marinei puse la dispoziţia poliţiştilor torpilorul numărul 221. Echipajul, în fruntea căruia se aflau căpitanul Norfolk şi locotenenţii Hill şi Carpenter, era foarte încântat de aventura care îi aştepta. Mai ales tunarul O'Connor abia izbutea să-şi stăpânească bucuria şi nădăjduia că „vânătoarea" avea să fie încununată de izbândă şi va ţine cât mai multă vreme. Fireşte, scrisoarea pe care se gândea s-o trimită părinţilor săi, avea să stârnească admiraţia întregii familii.

Jonny Walker şi inspectorul Powell se plimbau nerăbdători pe puntea torpilorului şi ascultau distraţi lămuririle locotenentului Carpenter, care le explica binevoitor cum era amenajat micul vas de război, precum şi cât preţuia el în luptele navale.

În cele din urmă, o şalupă uşoară se ivi din spre arsenal, aducând pe mister Norfolk, comandantul torpilorului.

După ce salută pe cei doi poliţişti, căpitanul se întoarse spre primul ofiţer, mister Carpenter.

— Totul în ordine, domnule locotenent?

— All right, Sir! răspunse cel întrebat.

— Atunci, daţi-i drumul!

— Ridicaţi ancora! se auzi, în clipa următoare, glasul puternic al primului ofiţer.

Marinarii se năpustiră spre lanţurile de care era prinsă ancora.

— Încet, înainte!

Comanda răsună în sala maşinilor… un şuierat al sirenei şi, eliberat din cătuşele sale, vasul se puse în mişcare încetişor, strecurându-se printre numeroasele vapoare ancorate în portul Bombay.

Cei doi poliţişti urmăreau cu luare-aminte mişcările îndemânaticilor marinari. În curând, în vârful celor două catarge de semnalizare se iviră două luminiţe, cărora li se răspunse în acelaşi fel de la port şi de pe coastă. Aici, pe întinsul apei, întunericul nu era atât de adânc ca în oraş. Minunatul cer tropical, cu puzderia-i de stele, se întindea ca o boltă uriaşă deasupra lor. Jonci uşoare, bărci, vase de comerţ pluteau liniştite pe suprafaţa mării. Un vapor mare de pasageri, luminat de sute de becuri, trecu încetişor pe dinaintea torpilorului englez.

Iarăşi se auzi sunetul strident al sirenei, prevestind vasele mai mici să se ferească… telegraful ţăcăni de câteva ori… apoi răsună glasul primului ofiţer:

— Înainte, cu viteza la jumătate!

Uriaşul trup de oţel se cutremură uşor… prora spintecă apa… valurile începură să se spargă de pereţii vasului. Cea mai mare parte din echipaj se afla pe punte, privind cu încordare în zare, pentru a descoperi ceva, despre care niciunul dintre ei nu ştia cum arată.

Căpitanul şi ofiţerul secund stăteau de vorbă cu cei doi poliţişti, care se aflau şi ei pe puntea de comandă.

— Ce-i drept, până acum nu mi-a fost dat încă să conduc o întreprindere ca cea de astăzi, zise comandantul, la un moment dat.

— Şi pot să-ţi făgăduiesc că n-o să-ţi mai fie dat nici de acum încolo, domnule căpitan, replică Jonny Walker.

— Bagă de seamă să nu fiu nevoit să-ţi amintesc de această făgăduială, dragul meu! Cine ştie ce ne mai aşteaptă în viaţă, cine ştie ce piedici avem să întâlnim înaintea noastră! Cu toate astea, nu-mi pare rău defel, căci îmi doresc din toată inima să ofer din când în când câte o distracţie oamenilor unei, care se plictisesc de moarte cu viaţa asta monotonă! Ia te uită cu câtă încordare aşteaptă producerea marelui eveniment, deşi nici nu ştiu măcar despre ce e vorba! N-ar fi bine să le dăm câteva lămuriri?

— Ba da, cred chiar că e necesar, domnule căpitan, încuviinţă Jonny Walker. Înainte de asta, însă, dă-mi voie să-ţi pun o întrebare…

— Mă rog!

— Acum e ora zece şi cincizeci… când vom ajunge la far?

— La far? Până acolo ne trebuie vreo opt minute, iar până la Kolaba-Point douăsprezece – fireşte, dacă vom scăpa cu bine din învălmăşeala asta de vase… Da, mister Carpenter, daţi-i drumul, ca să nu ne scape ticăloşii!

Telegraful din sala maşinilor ţăcăni iarăşi… glasul primului ofiţer răsună din nou în porta-voce:

— Înainte, cu toată viteza!

Spre norocul lor, cei doi poliţişti nu erau la întâia călătorie cu vaporul, altminteri ar fi avut de suferit din pricina răului de mare. Torpilorul scârţâia din toate încheieturile sale… un val uriaş acoperi pentru câteva clipe botul ascuţit al prorei… apa ajunse până la picioarele marinarilor, întrucât puntea se afla doar cu un metru şi ceva deasupra mării. Cei doi poliţişti îşi încleştară mâinile de parapet, în timp ce marinarii stăteau liniştiţi cu picioarele resfirate, mişcându-se după legănările vasului. Un curent de aer rece le biciuia obrajii… pielea celor doi poliţişti ardea ca focul, iar ochii îi simţeau uscaţi. De înţeles se înţelegeau foarte greu şi uneori erau nevoiţi să răcnească din răsputeri ca să se audă.

— Ce viteză avem, domnule căpitan?

— Şaizeci şi trei de mile marine, mister Walker! Dacă doriţi putem spori viteza şi mai mult.

— Câţi oameni sunt pe bord?

— Patruzeci.

— Nu s-ar putea să li se spună că fiecare din ei primeşte câte zece dolari dacă izbutim să ajungem iahtul?

— Locotenent Hill! Vesteşte băieţilor răsplata făgăduită de mister Walker!… Fireşte, prin porta-voce!

Abia scăpase din pâlnie ultimul cuvânt al ofiţerului secund, că un „Ura” tunător răsună pe puntea vasului. În aceeaşi clipă, trei rachete albastre se înălţară spre cer. Ofiţerii, cei doi poliţişti şi câţiva marinari scrutau zarea, cu ajutorul reflectoarelor.

— Domnule căpitan, dacă nu mă înşel, colo, la tribord…

— Da, poate că ai dreptate… se zăreşte un punct… Ce-i, Smith?

— Colo, înainte, la babord, un iaht mare înaintează cu viteză redusă…

— Da, aşa e, domnule căpitan! Priviţi, punctul se mişcă… e o şalupă… după cât se pare, opreşte lângă iaht… nu pot desluşi, căci e încă foarte departe…

— Carpenter, stingeţi luminile de poziţie! răsună glasul poruncitor al căpitanului Norfolk. Înainte, cu toată viteza!

— Înainte cu toată viteza! se auzi comanda în sala maşinilor.

— Acum iahtul porneşte, domnule căpitan! Damned! înaintează ca vântul.. Ah? blestematele astea iahturi de mare!

— Individul are ceva pe cuget, căci altminteri n-ar pluti fără lumină… Tăiaţi-i drumul, Carpenter!

Făcând un ocol mare, torpilorul încercă să iasă înaintea duşmanului său. Cele două vase începură o goană turbată.

— Crezi că punem mâna pe ei, domnule căpitan? întrebă inspectorul Powell, cuprins de îngrijorare.

— Nu mai încape îndoială, domnule inspector! Avem doar maşini

foarte puternice şi, afară de asta, mijloace prin care să-l silim să se oprească… Ei, nu cumva individul şi-a pierdut minţite?

O trosnitură uşoară se auzise în acea clipă şi un obiect căzu în apă, foarte aproape de torpilor.

— Ce a fost asta?

— Ticălosul îndrăzneşte să tragă asupra unui vas al Maiestăţii Sale… Pregătiţi tunul!

Clipa asta o aşteptase da mult tunarul O'Connor… Acum era rândul lui. Cât ai clipi din ochi, tunul, care se afla înaintea punţii de comandă, fu eliberat din învelitoarea lui de piele.

Iarăşi se auzi o trosnitură, urmată de un plescăit… Oarecum neliniştiţi, marinarii priveau cu încordare spre comandantul lor.

— Ia să vedem ce o să spună stimabilul despre obuzul nostru de opt centimetri! zâmbi căpitanul Norfolk. Distanţa 3500 metri! Foc!

O fulgerare, urmată de o bubuitură puternică.

Dinspre vasul duşman se înălţă iarăşi un nor de fum şi… obuzul căzu în apă, lângă prora torpilorului.

Depărtarea dintre cele două vase devenea tot mai mică… prora micului vas de război spinteca apa cu furie.

— Pentru orice eventualitate, dă ordin oamenilor să se înarmeze!

Locotenentul Hill se duse să îndeplinească porunca, în timp ce goana urma cu aceeaşi îndârjire.

— Ticălosul ăsta nu se dă înapoi de la nimic! scrâşni căpitanul, văzând că vasul duşman lansate un nou proiectil. Distanţa două mii cinci sute de metri… Foc!

— Asta le-a venit de hac, domnule Walker!

— Crezi, domnule căpitan?… Da, se pare că ai dreptate… trebuie să se fi întâmplat ceva pe bordul iahtului, ceea ce nu-i împiedecă… ah, trag iarăşi… prea scurt însă!

— Ticăloşii ăştia pot pricinui cea mai mare nenorocire cu obuzele lor… Cred că… 1500 metri!… Foc!…

— Şi de astă dată am nimerit, domnule căpitan! strigă tunarul O'Connor, cu faţa strălucind de bucurie.

— Tânărul nostru tunar pare să aibă dreptate, domnule locotenent! zise căpitanul Norfolk. Dacă nu mă înşel şi ocheanul meu de noapte nu-mi joacă vreo festă… da, da, iahtul se învârteşte în loc!

— Aşa e, domnule căpitan! strigă locotenentul Hill. Dreptatea a…

— Înainte cu viteza pe jumătate!

— De ce doriţi să înaintam mai încet? întrebă Jonny Walker, nedumerit.

— Asta o s-o vedem îndată! O simplă măsură de prevedere, căci nu putem şti ce-a pus la cale duşmanul nostru.

— Vedeţi cât de chibzuit a procedat domnul căpitan? zise ofiţerul secund, după un răstimp. Acum iahtul se află în largul mării şi

putem… ce distanţă?… Vreo opt sute de metri… Aşadar, încă trei ghiulele şi am isprăvit cu el… Priviţi, se pregăteşte să se predea, băgaţi de seamă, domnule căpitan…

— Şapte sute de metri!… Foc!

— Bravo, O'Connor! Foarte bine, bravo! exclamă comandantul torpilorului, care stătea la cârmă cu privirile aţintite spre vasul duşman. Vezi cum se învârteşte iahtul în loc, domnule Walker? Minunată prevelişte de la depărtarea asta mică… Drace, ştii că are curaj!… Iată, trage din nou! Atenţie, înapoi!

Obuzul şuieră, deasupra apei, trecu la vreo câţiva centimetri peste puntea torpilorului şi căzu în apă. Primul ofiţer se apropie şi el de cei doi poliţişti.

— Nu mi-aş fi închipuit niciodată că poliţia noastră are de-a face cu asemenea vrăjmaşi! Felicitările mele, domnule Walker!

— Thank you, mister Carpenter! răspunse detectivul, zâmbind. Dar ia spune, crezi că vom pune mâna pe indivizi în viaţa?

— Vezi, asta nu prea îmi vine să cred! zise căpitanul Norfolk. La drept vorbind, nici n-aş vrea să primejduiesc zadarnic viaţa oamenilor mei! Îţi închipui, doar, şi dumneata ce ar însemna o încercare de a trece pe bordul iahtului, spre a-i prinde vii… Păcat că torpilele sunt atât de scumpe, altminteri v-aş oferi o prevelişte cum rar se întâlneşte în viaţă…

Căpitanul nu-şi sfârşise bine vorba, când o flacără uriaşă ţâşni de pe bordul iahtului, care fu învăluit într-un nor negru de fum. În clipa următoare, se auzi o bubuitură groaznică, urmata de răcnete sălbatice. Bucăţi de lemn, sfărâmături din corpul iahtului zburară în aer şi, numai printr-o adevărată minune, torpilorul englez scăpă neatins. Cei de pe puntea vasului de război se uitau cu ochii holbaţi la înfiorătoarea prevelişte, fără ca vreunul din ei să poată da o mână de ajutor nenorociţilor. Ici-colo, începură să se ivească în zare luminiţele câtorva vase care înaintau cu repeziciune spre locul catastrofei.

În sfârşit, norul de fum se risipi şi epava iahtului ieşi la iveală.

— Înainte, cu viteza redusă!

Glasul căpitanului răsună iarăşi în sala maşinilor şi torpilorul porni încetişor printre sfărâmăturile plutitoare ale vasului duşman. Două trupuri neînsufleţite fură pescuite din valuri.

— Mister Walker, dacă doriţi să cercetaţi cadavrele, vă rog să mă urmaţi în partea dindărăt a punţii, zise un marinar, apropiindu-se de vestitul detectiv londonez.

Cele două trupuri erau oribil mutilate. Unul avea picioarele retezate de la genunchi, iar faţa îi era neagră cu desăvârşire, contrastând însă cu gulerul alb, înalt, spălat de apa mării.

— Domnule căpitan, pune să se scoală gulerul acestui cadavru, zise Jonny Walker, cu înfrigurare, arătând spre unul din cele două trupuri

neînsufleţite.

Un marinar se apropie şi împlini porunca.

— Domnii mei, iată aici dovada că mortul e Pavel Rodzof! Priviţi pata asta roşie de la gât, care arată că afirmaţia mea nu poate fi pusă la îndoială.

— Morţi pe bord!

Steagul torpilorului coborî încet până la jumătate, căci nenorociţii meritau şi ei să fie cinstiţi, aşa cum se obişnuieşte între marinari. Ce-i drept, alunecaseră pe căi greşite, dar înainte de asta erau oameni, care păşeau pe aceeaşi cale spre judecata de apoi.

— Înainte, cu toată viteza!

Torpilorul se cutremură din încheieturi, apoi spintecă valurile cu repeziciune, îndreptându-se spre portul Bombay…

— Domnule Walker, din actele găsite asupra mortului s-a putut stabili câţi oameni se aflau pe bordul iahtului scufundat?

— Da, domnule căpitan! Treizeci şi una de persoane… cel puţin aşa reiese din lista echipajului.

— Dar şi în lupta din Union Street au fost victime omeneşti?

— Da, din partea noastră au căzut colonelul Gordon, detectivul Chester şi alţi şase poliţişti. În afară de aceştia au fost răniţi, mai mult sau mai puţin grav, aproape treizeci de oameni. Bandiţii au avut nouă morţi şi doi grav răniţi.

— Groaznic bilanţ!

— Da, domnule căpitan. Priveşte, însă, îndărătul nostru! Ce-a mai rămas din iahtul minunat? Doar câteva sfărâmături… Acela care a pricinuit moartea tovarăşilor săi şi care a trecut prin viaţă semănând nenorocire în jur, şi-a găsit un sfârşit mult mai groaznic decât al victimelor sale… Priveliştea care mi se înfăţişează acum înaintea ochilor îmi aminteşte de celebrul tablou din Roma, „Mors Imperator”… Moartea împăratului!… Da, Pavel Rodzof a fost şi el un împărat crud, care şi-a jertfit supuşii cu tot atâta nepăsare ca şi despotul al cărui sfârşit a fost imortalizat pe pânză…

După două săptămâni, câteva persoane discutau cu aprindere în cabinetul Prefectului de Poliţie din Paris. Aceste persoane erau: Prefectul Meline, detectivul Jonny Walker, bijutierul François Chevalier şi Marçeaux, directorul societăţii de asigurare „Securite”.

— Din primul moment eram sigur că domnul Walker va duce la bun sfârşit misiunea încredinţată, zise acesta din urmă. Iată, deci, că nu m-am înşelat defel!

— Da, domnule director, şi eu ştiam că acest caz a intrat pe mâini bune! încuviinţă prefectul. Felicitările mele, domnule Walker! Îţi mulţumesc că ai scăpat omenirea de aceşti indivizi primejdioşi…

— Şi în acelaşi timp, pe mine, de doi vrăjmaşi înverşunaţi,

completă detectivul, zâmbind. Dar ia spune-mi, domnule Chevalier, ce ai făcut cu, Degetul lui Dumnezeu”?

— „Degetul lui Dumnezeu” împodobeşte gâtul fiicei mele, actuala doamnă Lincoln… A fost darul meu de nuntă, pe care, ce-i drept, l-am înmânat tinerilor căsătoriţi abia după ce s-au cununat în India. Îmi pare foarte rău că nu sunt şi iei de faţă, ca să-şi arate recunoştinţa pentru binevoitorul ajutor al domnului Walker, însă trebuiau neapărat să plece în Anglia, căci bancherul Fred Lincoln ardea de nerăbdare să-şi cunoască nora. Şi, afară de asta, ginerele meu părea foarte grăbit să-şi ducă soţia la adăpost, căci mai are de îndeplinit o misiune… Mă supun rugăminţii sale şi nu vă vorbesc nimic despre această misiune, totuşi vă rog să mă credeţi că graba lui era foarte îndreptăţită.

— Domnule prefect, ce facem cu dosarul B.V.T. 365–398 Piotr şi Pavel Rodzof? întrebă un funcţionar care se ivi în cabinet.

— Dumneata ce zici, domnule Walker? se adresă Meline, zâmbind, către detectivul englez.

— Chestia s-a lămurit prin moartea împricinaţilor, răspunse acesta, bine dispus.

— Auzi, Barthou, chestia s-a lămurit! zise prefectul.

Funcţionarul făcu o plecăciune adâncă şi se duse să îngroape dosarul în arhiva prefecturii.

— Şi acum ce ai de gând, domnule Walker? urmă prefectul. Desigur că ai să te înapoiezi în patrie…

— Nu, domnule prefect, acum trebuie să-mi duc la capăt misiunea întreruptă prin intervenţia fraţilor Rodzof. Iată, vă fac o mărturisire… când am pornit pe urmele duşmanilor mei înverşunaţi, bănuiam că aceştia sunt şi răpitorii unei femei care a dispărut de câtăva vreme… Ce-i drept, m-am înşelat. În schimb am scăpat de vrăjmaşii mei de moarte. Acum, însă, nu-mi rămâne decât să pornesc iarăşi în căutarea dispărutei şi… nădăjduiesc că voi izbândi!… Domnule prefect, deocamdată voi locui la hotelul „Tremoile”… Dacă aveţi nevoie de mine sau arestaţi vreun individ suspect, care ar putea fi în legătură cu răpirea unei femei, vă rog să-mi daţi de veste…

După ce strânse mâinile celor de faţă, detectivul Jonny Walker părăsi cabinetul prefectului, căci trebuia neapărat să ducă la îndeplinire misiunea încredinţată de contesa Romanov.

Urmărirea celor doi criminali îi răpise un timp preţios, cu toate astea nădăjduia că tot va izbuti să dea de urmele Nataşei Verodin, care, până acum nu dăduse încă niciun semn de viaţă.

Un glas lăuntric îi şoptea că nenorocita femeie trăia încă şi peste puţin timp, îi va fi dat s-o vadă pecetluind astfel fericirea celor doi soţi, care trăiau departe unul de altul.

Şi, nădejdile detectivului englez aveau să se înfăptuiască în curând. Nu bănuia, însă, că fericirea Nataşei şi a lui Boris Verodin urma să fie

pecetluită cu ajutorul unui compatriot al său. Şi acest compatriot era Reginald Lincoln, tânărul aviator englez.

Partea a şaptea

306. Eliberată din ghearele proxenetei

După ce se înapoiară acasă, doamna Bendler o însoţi pe Nataşa în odaia ei şi începu să-şi arate toată mânia care o cuprinsese.

— Din zi în zi îţi ridici nasul tot mai mult! scrâşni proxeneta, punând mâinile în şolduri. Iată acum nu vrei nici măcar să destăinui cine sunt aceste cunoştinţe! Hai, spune-mi cine erau cei doi cu care ai stat de vorbă în local… altminteri, să ştii că nu va fi bine de dumneata!

O deznădejde fără seamăn se întipări pe chipul sărmanei prinţese.

— N-ai decât să faci ce pofteşti… du-te la poliţie… m-am săturat până peste cap! bâigui ea.

— Cu alte cuvinte vrei să intri în închisoare? se răsti proxeneta.

— Oriunde, numai aici nu!

Şi biata prinţesă izbucni într-un plâns sfâşietor. Uşa se închise cu zgomot în urma ticăloasei, dar Nataşa nu mai vedea şi nu mai auzea nimic, căci se lăsase cu totul pradă durerii ei nemărginite.

În cele din urmă, copleşită de oboseală, adormi.

Când se trezi era noaptea târziu şi, după ce se dezbrăcă, se întinse iarăşi în pat. Visuri rele o chinuiră toată noaptea. Se făcea că un balaur uriaş, îngrozitor la vedere, îşi întinsese ghearele spre dânsa şi, cu toate împotrivirile ei, izbuti s-o înşface cu dinţii. Biata femeie gemu din somn, părându-i-se că simte colţii monstrului care îi sfâşiau carnea.

A doua zi dimineaţa, băgă de seamă că proprietăreasa îi luase rochiile, astfel că ar fi fost nevoită să umble prin casă mai mult dezbrăcată.

Asta era prea mult pentru sărmana prinţesă, care se retrase în odaia ei şi nu lăsă pe nimeni înăuntru deşi proxeneta bătu cu pumnii în uşă, ameninţând-o că aduce poliţia dacă nu se hotărăşte să deschidă.

Cam în acelaşi timp când proxeneta încerca să intre în camera Nataşei, se ivi şi contesa Auertaler.

Proprietăreasa se îndreptă spre uşă, aruncă o privire prin mica deschidere şi recunoscu pe doamna cu care Nataşa vorbise în ajun. Doamna Bendler se simţi cuprinsă de nelinişte.

— Ticăloasa nu şi-a ţinut gura… le-a destăinuit unde locuieşte! scrâşni ea.

Chibzui cu înfrigurare la cele ce avea de făcut, apoi alergă spre una din încăperi şi deschise uşa? Chiriaşa era „ocupată” însă.

— Muiere blestemată, nu puteai să încui uşa? strigă proxeneta, înfuriată.

Alergă în altă odaie, unde avu mai mult noroc. „Doamna” mai era în pat, dar singură şi tocmai îşi întindea membrele amorţite de somn.

— Frieda, îmbracă-ţi repede capotul şi du-te de spune că toate odăile sunt ocupate! Dacă întreabă de mine, spune că nu sunt acasă.

Soneria se auzi din nou, de astă dată mai stăruitor ca până acum.

— Aha, nu vor să-mi dea drumul înăuntru! murmură contesa, frământată de nelinişte. Cu toate astea, trebuie neapărat să văd ce se petrece aici…

Tocmai voia să apese iarăşi pe butonul soneriei, când auzi paşi îndărătul uşii.

În sfârşit, aceasta se deschise şi un cap de femeie cu părul ciufulit şi oxigenat, ieşi la iveală.

— Ce doriţi, mă rog? întrebă fata, cu ton supărat şi, fără să mai aştepte răspuns, adăugă: N-avem nicio cameră liberă!

— N-am nevoie de cameră, ci vreau să vorbesc cu proprietăreasa, răspunse contesa Auertaler.

— Vreţi să vorbiţi cu doamna Bendler? Nu e acasă, a plecat acum o jumătate ceas.

— Minţi! făcu artista, cu glas tăios.

„Pensionara” doamnei Bendler vru să-i închidă uşa în nas, dar contesa se aşteptase la asta şi, punând piciorul în prag, zise cu voce ameninţătoare:

— Bagă de seamă, poliţia mă aşteaptă jos! Dacă nu se poate vorbi cu prea stimate doamnă Bendler, atunci mă voi vedea nevoită să mă folosesc de ajutorul însoţitorilor mei…

Aceste cuvinte îşi făcură efectul dorit, căci în clipa următoare, proprietăreasa îşi făcu apariţia.

— Nu înţeleg de ce sunteţi atât de stăruitoare! zise ea. Ce Dumnezeu, nu poţi avea linişte nici în casa ta Aţi auzit, doar, că n-am nicio odaie liberă!

— Îmi dai voie să intru înăuntru? întrebă contesa, netulburată.

Proxeneta se dădu în lături şi frumoasa femeie păşi în coridor.

— Mă cunoşti? întrebă ea.

— Eu… nu! răspunse proprietăreasa, cu glas nesigur.

— Nu minţi! Ştii cine sunt!

— Ei da… ce doriţi de la mine? Ce vasăzică tonul ăsta?

— Vreau să vorbesc cu tânăra care te-a însoţit la localul din Kurfürstendamm. Ştiu că locuieşte aici.

— A locuit, căci azi dimineaţă a şters putina uitând, fireşte, să-şi plătească chiria pe care o datora…

Contesa Auertaler tresări speriată. Să fie adevărat, oare? Nu, nu era cu putinţă! Tânăra femeie n-ar fi cutezat să facă una ca asta.

— Nu-i adevărat! răspunse artista cu tărie. Bănuiesc că i-ai pus gând rău şi, dacă susţii mai departe că tânăra nu-i aici, am să chem poliţia, care o să cerceteze casa din pivniţă până în pod.

Proxeneta se făcu albă ca varul, căci ştia prea bine ce o aştepta dacă autorităţile aveau să descopere ce se petrece în casa ei. Pe de altă parte, însă n-avea deloc chef să lase din mâini o pradă de bună. Să fi fost totul în zadar? Străduinţele ei să rămână fără folos şi să piardă suma pe care baronul i-o făgăduise dacă Nataşa avea să-i aparţină?

Dar ticăloasa nu mai avu răgaz să se gândească la o scăpare, căci una din uşi se deschise şi prinţesa îşi făcu apariţia în prag, alergând spre artista de cinematograf.

Trăgând cu urechea, Nataşa recunoscuse glasul acesteia şi, în deznădejdea ei, luase hotărârea şi iasă la iveală, fără să mai ţină seama că era aproape dezbrăcată, fără să se mai gândească la ceea ce avea să se întâmple. Nu, nu-i păsa de nimic. Trebuia cu orice preţ să scape din casa asta blestemată, unde era hărăzită unei soarte îngrozitoare.

— Scumpa mea copilă! murmură contesa cu blândeţe, cuprinzând umerii prinţesei, care plângea la pieptul ei.

Proxeneta simţea că pământul îi fuge de sub picioare.

— Ca în film! şopti ea, cu glas batjocoritor. Ce o să mai iasă din asta?

— Vino, draga mea! zise contesa, pornind cu nenorocita femeie spre odaia acesteia. Întâi vom pune toate în ordine, iar după aceea mă vei însoţi, căci n-ai ce căuta în casa asta.

— Şi cu chiria cum rămâne? strigă proxeneta, care nu se mai putu stăpâni.

Artista se întoarse spre dânsa.

— Întâi trebuie să vorbesc cu domnişoara! răspunse ea. Aşadar, lasă-ne singure şi am să te chem când voi avea nevoie de dumneata.

Proprietăreasa încleştă pumnii, dar nu se împotrivi, dându-şi seama că era nevoită să se supună, mai ales dacă voia să iasă cu câştig din chestia asta.

Nataşa se prăbuşi într-un scaun şi plecă privirile, cu faţa aprinsă de ruşine.

— Cum ai ajuns aici, copila mea? întrebă contesa, mângâindu-i obrajii. Ieri, când te-am recunoscut în local, am avut numaidecât impresia că o mare primejdie pluteşte asupra dumitale. Femeia asta nu trezeşte încredere şi bănuiesc că se îndeletniceşte cu cea mai josnică meserie din câte există în lume.

Prinţesa clătină capul în semn de încuviinţare.

— Ah, dacă aţi şti ce nenorocită sunt! murmură ea, ştergându-şi

lacrimile.

Revenindu-şi, istorisi cum intrase în casa bătrânei văduve, cu al cărei fiu făcuse cunoştinţă mai demult, cum fusese nevoită să renunţe la binevoitorul adăpost al doamnei Tollwitz şi cum ajunse să închirieze o cameră la ticăloasa proxenetă.

— Taci, taci, copila mea! exclamă contesa la un moment dat, astupându-şi urechile cu mâinile. Nu vreau să aud toate astea! Lasă că am să port eu de grijă ca ticăloasa să-şi ia pedeapsa cuvenită! În orice caz, dumneata pleci cu mine, chiar acum. Unde îţi sunt rochiile?

— Proprietăreasa… mi le-a luat… azi dimineaţă! îngăimă prinţesa.

Contesa Auertaler deschise uşa şi strigă în coridor:

— Doamnă Bendler, vino încoace! Am de vorbit cu dumneata!

Proprietăreasa îşi făcu apariţia în odaie, cu mutra plouată. Îşi dădea prea bine seama că nu era de glumit cu această femeie, totuşi voia să mai salveze ceea ce era de salvat. Ea aruncă Nataşei o privire plină de ură, apoi zise:

— Ei, cum rămâne cu chiria? Cred că n-ai uitat cât îmi datorezi?

— Taci! răspunse contesa în locul Nataşei. N-ai dreptul să ceri nimic, căci chiar de la început îţi puseseşi în gând s-o înşeli şi s-o sileşti să facă ceea ce voiai dumneata. Ţi-ai greşit însă socotelile, cucoană!

— Asta o s-o vedem noi! scrâşni proxeneta cuprinsă de furie. Fireşte, vina e tot a mea, fiind că am fost prea bună şi n-am anunţat poliţia…

— Dacă poliţia s-ar amesteca în cazul de faţă, socot că n-o să-ţi meargă tocmai bine, căci sunt sigură că oameni de teapa dumitale sunt cunoscuţi autorităţilor. Ia spune, ţi-ar conveni dacă domnii de la poliţie ar stabili de câte ori te-ai folosit de trucul cu banii dispăruţi? Cine ştie câte nenorocite au fost silite să-ţi facă pe plac, văzând că nu au cu ce să-şi plătească chiria!

Proxeneta spumega de furie, iasă îşi dădea seama tot mai mult că nu poate s-o scoată la capăt cu această femeie.

— Domnişoara mă va însoţi şi, dacă vei cuteza să te împotriveşti, ai să dai ochi cu poliţia, urmă contesa. Cu toate că-mi dau prea bine seama că n-ai dreptul să ceri nimic, sunt totuşi gata să-ţi ofer o sumă oarecare, pentru ca să nu mai dau loc la discuţii… Am să-ţi plătesc o sută de mărci! Te învoieşti?

— Bine, fie! scrâşni proxeneta. Cu toate astea să ştii că tot am fost înşelată!

— Taci, altminteri nu primeşti nici atâta! se răsti contesa, înfuriată. Acum adu rochiile!

Cealaltă nu mai îndrăzni să răspundă deşi mânia o înăbuşea aproape. Părăsi încăperea, mormăind şi se întoarse numaidecât cu rochiile prinţesei, le aruncă pe pat, apoi se propti în mijlocul odăii, cu

mâinile în şolduri, după cum îi era obiceiul.

— Ieşi afară! porunci artista de cinematograf. Banii ai să-i primeşti la plecare!

Proxeneta nu se încumetă să răspundă nici de astă dată.

Colac peste pupăză: în clipa aceea se ivi şi baronul, pe care ticăloasa femeie îl trase repede în camera ei. Cu toate astea, contesa îl zărise şi un zâmbet plin de înţeles i se ivi pe buze. Nu mai încăpea nicio îndoială că presupunerile ei erau îndreptăţite. Din fericire, însă, intervenise încă la timp, ca să împiedice nelegiuirea.

În cele din urmă, Nataşa îşi strânse lucruşoarele şi rămase liniştită, cu valiza în mână, aşteptând hotărârea ocrotitoarei sale. Această o privi cu blândeţe şi, luând-o de mână, îi zise:

— Du-te jos, eu aştept aici până ajungi la capătul scării.

În acest chip proprietăreasa scăpa prilejul să-şi ducă la îndeplinire răzbunarea, căci îşi pusese în gând să adreseze Nataşei o vorbă de ocară, când aceasta avea să părăsească pensiunea. După cât se părea, însă, isteaţa contesă ghicise gândul proxenetei, căci nu-i înmână cele o sută de mărci decât atunci când prinţesa dispăruse.

— Dacă ai de gând să strigi ceva după mine, să ştii că te dau în judecată! o preveni contesa Auertaler, şi părăsi casa, plină de demnitate.

Pereţii se cutremurară, din pricina furiei cu care trânti uşa proprietăreasa. Contesa zâmbi, însă, mulţumită, căci se aştepta la o asemenea izbucnire de mânie.

Când se văzu înaintea baronului, proxeneta nu se mai putu stăpâni.

— Iată cu ce m-am ales! strigă ea, ca ieşită din minţi. După ce a stat la mine trei luni încheiate, mi-a plătit o sută de mărci! Cui trebuie să-i mulţumesc pentru asta? Dumitale, căci numai dumneata m-ai convins să merg în cafeneaua aia blestemată. Altfel, ar mai fi rămas şi astăzi la mine şi aş fi câştigat o mulţime de parale cu dânsa.

— Bine, dar eu nu sunt vinovat defel, doamnă Bendler, răspunse baronul. Doar dumneata mi-ai oferit fata! Ar fi păcat, însă, dacă mi-ar scăpa din mâini, astfel că, am să pornesc în urmărirea ei. Cine ştie, poale tot izbutesc să-mi ajung ţinta! Şi, în acest, caz, te asigur că n-o să-ţi pară rău defel!

Proxeneta se bătu cu palma peste frunte.

— Cum de nu m-am gândit numaidecât la asta! zise ea, cu însufleţire. Da, da, trebuie neapărat să aflăm unde a fost dusă tânăra! Dacă izbutim să-i descoperim noul adăpost, izbânda o să fie tot de partea noastră! Hai, grăbeşte-te, căci altminteri o scapi din ochi! Când mai vii pe aici?

— Imediat, după ce aflu adresa ei.

— Noroc, domnule baron! făcu proxeneta, rânjind şi-şi conduse „clientul” până la uşa casei pe care o încuie în urma lui.

— Felicitările mele, tinere! Eram sigur că ai să-ţi iei diploma.

Inginerul cehoslovac Rudolf Kraza – un bărbat înalt, cu trăsături energice, ochi inteligenţi şi o barbă scurt tăiată, uşor încărunţită – îşi bătu fiul pe umeri.

— Mulţumesc, colega! răspunse tânărul Victor, izbucnind în râs.

Henny Burg, o fată simpatică, cu ochii mari, cam visători, şi părul castaniu, nu se mai îndura să-şi desprindă privirile de pe chipul tânărului inginer, care se înapoiase acasă, după ce-şi luase diploma. Încurcată, Henny mototolea batista în mâini şi deşi era încredinţată că prezenţa ei nu-şi avea rost acolo în această clipă, nu-i venea să se mişte din loc.

Nu erau departe vremurile când chipeşul Victor se juca cu dânsa în grădină, unde zburdau ca doi mieluşei, fără să ţină seama de răsadurile de flori, fără să se sinchisească de zarzavatul pe care fi striveau în picioare. Tot Victor o învăţase să înoate, el stătea cu dânsa sub nucul bătrân şi-i citea cărţi frumoase – şi, o dată, când erau singuri în biblioteca tatălui său, Victor îi cuprinsese mâna, care începuse să tremure… Apoi, nici ea nu ştia cum se întâmplase asta – faţa lui se apropie de a ei… Da, Henny se gândea cu duioşie la toate acestea, când glasul tânărului inginer o trezi din visare.

— Henny! exclamă el, alergând spre dânsa cu braţele întinse, ce mare te-ai făcut, şi ce frumoasă! adăugă el, în şoaptă.

— Bine-ai venit, Victor! murmură fata, strângându-i mâna.

— Atâta tot? făcu el, dezamăgit.

— Felicitările mele că ţi-ai luat diploma!

— Atâta tot? întrebă Victor, din nou.

Fata îşi desprinse mâna dintr-a lui, părăsi repede încăperea şi porni în goană spre odăiţa iei, căci nu mai putea să-şi ascundă tulburarea ce o cuprinsese.

Orfană din frageda copilărie, Henny crescuse în casa inginerului Kraza, unde dusese o viaţă liniştită, de sine stătătoare. Dar ea îşi iubea lumea ei închisă şi acolo era astăzi o zi de sărbătoare, cu dangăte de clopot şi lumânări aprinse… Cât de frumoasă era viaţa! Un ogor întins, scăldat în razele soarelui, se desfăşura înaintea ochilor ei, iar prin fereastra deschisă pătrundea uşor adierea vântului de primăvară. Chipul frumoasei copile strălucea de bucurie, căci ea avea, doar, douăzeci de ani iar în odaia învecinată, foarte aproape de dânsa, se afla un tânăr chipeş, cu fruntea lată şi ochi inteligenţi, care o învăţase să înoate…

Henny îşi apropie faţa de oglindă, care se aburi de răsuflarea-i caldă. În micul cerc aburit, tânăra scrise cu vârful degetului un „V”

apoi râse ea singură de naivitatea ei şi, aşezându-se la fereastră, închise ochii.

„…Un Făt Frumos se strecură prin tufişul des al pădurii… Prinţesa dormea de o sută de ani somnul ei adânc, în care o cufundase neînduplecata vrăjitoare… Dar buzele fierbinţi ale prinţului se apropiară de gura ei şi…”

Da, aşa îi citise Victor odinioară, la umbra nucului bătrân…

Tatăl şi fiul păşiră pe aleea prunduită ce ducea prin mijlocul grădinii care înconjura vila.

— Da, da, aşa se petrece întotdeauna în natură! zise bătrânul. Dacă un om îşi pierde lumina ochilor, natura îi întăreşte alte simţuri, – dacă i se taie o mână, cealaltă va căpăta puteri noi, ca să poată îndeplini funcţiunile ambelor mâini. Tot ce se află sub soare e supus acestei legi a compensaţiei…

Rudolf Kraza se opri şi trase un fum din pipa-i scurtă.

— Să luăm, de pildă, poporul nostru, urmă el. A gemut atâta vreme sub jugul asupritorilor, a răbdat în tăcere chinurile la care a fost supus, dar nu şi-a pierdut niciodată nădejdea că va veni şi pentru el ziua cea mare. Energia cheltuită în slujba stăpânilor noştri, a fost înlocuită prin această nădejde care ne însufleţea mereu, care ne dădea noi puteri de viaţă, până când, într-o bună zi, s-a înfăptuit visul măreţ care trăia în mintea fiecărui cehoslovac: independenţa patriei noastre. Şi acum, după ce ni s-a împlinit această dorinţă, avem datoria să luptăm din răsputeri, pentru a păstra ceea ce am câştigat cu atâta trudă, avem datoria să apărăm independenţa patriei noastre, să ne străduim s-o punem la adăpost de atacurile duşmanilor din afară… Asta a fost preocuparea mea de căpetenie din ultimii ani.

— Ştiu, am citit mult despre lucrările tale, răspunse tânărul inginer. Nici nu-ţi poţi închipui cu câtă nerăbdare aştept clipa când îmi vei destăinui şi mie taina descoperii făcute.

— În curând ţi se va îndeplini şi această dorinţă, fiul meu! Deocamdată, însă, trebuie să-ţi mai învingi niţel curiozitatea.

— Dar ai ajuns, cel puţin, la capătul cercetărilor?

— Da, sunt gata! Acum lucrez la altă chestie, în legătură cu descoperirea mea şi, anume, trebuie să găsesc mijlocul cu ajutorul căruia razele să aibă şi în apă acelaşi efect pe care îl au în aer. Ai să-mi dai o mână de ajutor la aceste experienţe, nu-i aşa, fiul meu? La drept vorbind, n-aş mai avea nevoie să lămuresc şi această latură a chestiunii, căci rezultatul la care am ajuns e desăvârşit – cu toate astea ţin morţiş să duc lucrurile până la capăt.

— Bazele experienţelor tale îmi sunt cunoscute, tată! Zău, e o descoperire cu adevărat genială şi o foarte uşor de prevăzut vâlva pe care o va stârni în lume.

— Vezi, eu unul nu ţin defel să stârnesc vâlvă! Ascultă-mă, Victor,

ştii prea bine că toată viaţa mea am fost un om cumpătat şi mi-a plăcut întotdeauna să trăiesc pentru mine şi nu pentru alţii. Mai mult încă, m-am străduit din răsputeri să nu atrag asupra mea atenţia celorlalţi. Tocmai de aceea aş socoti ca o înjosire dacă descoperirea mea ar fi discutată de tot felul de oameni, mai mult sau mai puţin cunoscători în această materie. Şi, apoi, ştii tu că – bătrânul privi cercetător în jurul său – ştii că lucrările mele vor întâmpina cu atât mai multe piedici, cu cât descoperirea va stârni mai multă vâlvă? Chiar de pe acum mi-au ajuns la ureche diferite zvonuri, din care reiese că străinătatea urmăreşte cu mult interes tot ce se petrece în laboratorul meu. Crede-mă că-mi dau prea bine seama de însemnătatea acestui interes. Vezi, asta e primejdia cea mare, fiul meu. Lucrurile mari trebuie create în cea mai desăvârşită linişte, în taina cea mai de nepătruns… M-ai înţeles, fiule?

Tânărul clătină capul în semn de încuviinţare. Nici prin minte nu-i trecea însă, că tatăl său nu izbutise să-şi ascundă secretul şi că cei din fruntea Republicii Sovietice erau în căutarea unui mijloc cu ajutorul căruia să smulgă taina inginerului cehoslovac. De unde să bănuiască Victor Kraza că noul guvern rusesc voia să pună mâna pe geniala descoperire a tatălui său, datorită căreia putea să se apere împotriva duşmanilor care ameninţau existenţa noului stat?

Slujnica inginerului Kraza bătu la uşa lui Henny.

— Intră!

— Domnişoară Henny, iar a venit domnul Hellbig!

— Bine, Erna, doar te-am rugat de atâtea ori…

— Ştiu, domnişoară, i-am spus-o şi lui de altminteri… Acum, însă, susţine că trebuie să vă vorbească neapărat.

Ah, cât de nesuferit îi era tinerei fete omul acesta, cu ochi spălăciţi, care nu erau în stare să susţină nici măcar o privire! Monoclul său, de care nu se despărţea niciodată, îi apărea uneori lui Henny chiar şi în vis şi, atunci i se părea că vede ochiul înfiorător al unei bufniţe. Toată înfăţişarea acestui Hellbig era nespus de dezgustătoare; glasul său răguşit lovea auzul ca un ciocan. Deşi tânăra fată se arăta foarte rece cu el, ba uneori nici nu-l lua în seamă, pretendentul acesta plictisitor venea mereu să-i facă vizite. De altminteri, nu se sfia să-şi expună teoria lui, după care dragostea nu exista decât în romane, iar legătura dintre două fiinţe nu era decât rezultatul obişnuinţei sau al legilor omeneşti. Aşadar, era încredinţat că, încetul cu încetul, Henny se va supune şi ea acestor legi, ceea ce îndemna să stăruie cu încăpăţânare în hotărârea lui de a se căsători cu nepoata inginerului.

— Sunt fericit că te pot vedea, stimată domnişoară Burg, începu el, ca de obicei.

Fata îl întinse mâna, şovăind:

— Voiai să-mi spui ceva, domnule Hellbig?

Deşi nimeni nu-l poftise să ia loc, pretendentul se aşeză pe un scaun şi-şi netezi mânuşile.

— Hm, trebuie oare neapărat să spui ceva unei femei? răspunse el, zâmbind. Nu sunt femeile destul de isteţe ca să poată înţelege chiar şi tăcerea unui bărbat?

— Domnule Hellbig…

— Mă rog!

— Dacă ai ceva de vorbit cu unchiul meu, fireşte că n-am nimic împotrivă! Atâta vreme, însă, cât vizita dumitale e în legătură cu mine, mă văd silită să-ţi vorbesc pe faţă şi…

— Şi?

Chipul pretendentului deveni şi mai palid, iar buzele sale subţiri se schimonosiseră într-un zâmbet silit.

— …să te rog să-ţi scurtezi vizita! încheie fata, enervată.

— Şi de ce, mă rog? Bărbatul şi femeia nu sunt legaţi prin aşa-zisa dragoste, ci prin obişnuinţă.

— Asta mi-ai spus-o de nenumărate ori. Cunosc prea bine teoria dumitale şi-ţi repet că n-o împărtăşesc defel! Nu fi supărat, dar eu una tăgăduiesc că obişnuinţa e legătura care uneşte două fiinţe de sex diferit.

— Eşti încredinţată de asta?

— Da, foarte încredinţată!

— Ei, cine ştie, poate că te-ai obişnuit tu altcineva?

— Poate! răspunse ea, cu glas scăzut.

— Vezi, domnişoară Burg, eu mi-am închipuit lucrurile cu totul altfel… Dumneata fiind orfană, iar eu om bogat… În vremurile astea când numai banii au însemnătate…

— Asta întrucât te priveşte pe dumneata! îi curmă vorba tânăra fată. Şi, la urma urmei, nu te-am rugat să-mi porţi de grijă, domnule Hellbig! Deşi sunt orfană, am tot ce-mi trebuie şi mă simt foarte bine în casa unchiului meu. Aşadar, te rog foarte mult să nu te îngrijeşti de mine!…

În acea clipă, Victor Kraza deschise uşa încăperii, dar rămase în prag, nehotărât.

— Iartă-mă, Henny, nu ştiam că te deranjez…

— Ba dimpotrivă, nu mă deranjezi defel! răspunse fata, cu însufleţire, şi chipul i se îmbujorăm trădând simţămintele ei.

Hellbig se ridică de la locul lui.

— Îmi daţi voie să mă prezint… doctorul August Hellbig.

— Inginerul Kraza! răspunse Victor, cu răceală.

— Junior, nu-i aşa?

— Da, domnule doctor.

— Şi rămâneţi aici multă vreme? întrebă medicul, după ce aruncase o privire asupra fetei.

— Da, n-ar fi cu neputinţă să nu mai plec de aici.

— Hm, asta nu v-aş sfătui defel, domnule Kraza. Orăşelul nostru nu vă poate oferi nimic, iar tinerii de azi au nevoie de orizonturi largi, în care să poată zburda în voie.

— Domnule doctor, sper că în orice caz pe dumneavoastră nu vă voi stingheri defel, chiar dacă aş rămâne aici, răspunse Victor, cu glas batjocoritor, căci medicul făcuse şi asupra lui o impresie foarte rea.

— Să mă stingheriţi?

După cât se părea, ironia lui Victor nimerise tocmai bine, căci medicul îşi pierdu liniştea lui obişnuită şi urmă, cuprins de tulburare:

— Fireşte că nu mă veţi stingheri şi… cu atât mai puţin pe domnişoara Henny, nu e aşa?

Zicând acestea, îşi aţinti privirile asupra tinerei fete, apoi adăugă:

— Dar acum trebuie să plec… căci mai am o mulţime de treburi.

— Atât de ocupat în orăşelul acesta, domnule doctor? făcu Victor, cu ton batjocoritor.

Celălalt, însă, nici nu mai încercă să-i răspundă şi-şi luă rămas bun de la ei.

— Henny, pentru numele lui Dumnezeu, ce-i cu individul ăsta? izbucni tânărul inginer, cu glasul sugrumat de gelozie, ceea ce stârni o tainică bucurie în inima verişoarei sale.

— E un om dezgustător! răspunse ea. Nădăjduiesc, însă, că i-ai tăiat pofta să ne mai facă vizite!

— Nu cumva o fi îndrăgostit de tine?

Tânăra plecă privirile şi chipul i se îmbujoră iarăşi.

— Are asta vreo însemnătate pentru tine, Victor? întrebă ea, cu glas slab. Ia adu-ţi aminte, de când ai plecat la studii mi-ai scris vreodată?

— Prostuţo, ştii doar că un om care se află printre străini e atât de ocupat cu sine, încât n-are vreme să se gândească la cei de acasă. Şi apoi, învăţătura…

Henny se îndreptă spre fereastră, ca să nu i se vadă lacrimile care îi umeziseră ochii.

— Victor! se auzi în acea clipă glasul adânc al bătrânului inginer.

— Da, tată, vin.

Inginerul Kraza deschise uşa grea ce dădea în laboratorul său, ale cărui ferestre erau vopsite în alb.

Victor se opri în prag, cuprins de mirare. Ceea ce vedea înaintea sa era un fel de telescop, uriaş format din opt tuburi care mergeau îngustându-se spre vârf. Acest telescop se afla pe o placă mobilă de alamă, astfel că putea fi îndreptat în orice direcţie.

— Vino înăuntru, Victor! Uşa asta, n-o las deschisă niciodată! îl îndemnă tatăl său.

Tânărul se supuse şi bătrânul inginer închise uşa după el, apoi trase un mâner, care se afla în partea dinăuntru a uşii. În clipa următoare, se iviră şase plăci de otel, care alunecară unele peste altele, acoperind intrarea cu desăvârşire.

— Ca în tezaurul băncii Angliei! zâmbi tânărul inginer.

— Da, dragul meu, însă cred că ceea ce am eu aici n-ar putea fi cumpărat nici chiar cu capitalurile câtorva bănci, răspunse tatăl său, care, se întoarse apoi spre aparatul din mijlocul încăperii.

— Priveşte, asta e totul! Desigur că ţi-ai închipuit cine ştie ce instalaţie, cu mecanism complicat şi mânere tăinuite, nu e aşa?

— Da, mărturisesc că aşa e, tată. Nu mi-ar fi trecut prin minte să fie atât de simplu.

— Ascultă-mă, descoperirea mea se bazează pe principii străvechi, stabilite încă de pe vremea lui Arhimede, care, cu ajutorul oglinzilor sale a izbutit să distrugă flota lui Martelus. Fireşte, pe atunci vapoarele erau făcute din lemn şi se aprindeau foarte uşor. Ei bine, preocuparea mea a fost să găsesc un mijloc cu ajutorul căruia să mă pot folosi de acelaşi principiu, însă aplicat vaselor din timpurile noastre… cu alte cuvinte, să descopăr anumite raze care să topească oţelul, fierul sau aluminiul.

— Şi le-ai găsit?

— Da! În acest scop, ionizez o cantitate oarecare de aer, prin care trec apoi un puternic curent electric… Un brici, e folositor, atâta vreme cât îl întrebuinţăm la bărbierit – dar e de ajuns o singură mişcare neîndemânatecă pentru ca acest obiect cu întrebuinţare practică să ucidă un om… Oţelul, din care se construiesc podurile, aduce omenirii servicii nepreţuite; acelaşi oţel, însă, transformat în tunuri, împrăştie moartea pretutindeni. Aceleaşi observaţii le putem face şi asupra sticlei… Ochelarii, de pildă… o mare cucerire a civilizaţiei, nu e uşa? Tot astfel orice sticlă optică… Ei bine, în curând îţi voi dovedi cât de primejdioase sunt aceste obiecte, în aparenţă nevătămătoare…

Zicând acestea, bătrânul se îndreptă spre un raft, din care scoase două perechi de ochelari albaştri, mânuşi lungi de piele şi două halate de cauciuc, pe care le îmbrăcară. Apoi, Rudolf Kraza întoarse un mâner şi becul cu cărbune, de la baza telescopului, începu să zbârnâie, producând în acelaşi timp o lumină vie. Becul acesta, însă, era atât de bine fixat în primul tub al aparatului, încât nici cea mai mică rază de lumină nu putea străbate afară.

— Vezi tuburile din care e format telescopul meu, urmă bătrânul inginer. În fiecare din aceste tuburi se află cinci prisme de sticlă, astfel că razele becului trec prin patruzeci de prisme. De fiecare dată ele primesc elemente noi, din care pricină la sfârşit lumina devine de un verde-închis, însă are însuşirea de a distruge nu numai fiinţele vii pe

care le întâlneşte în cale, ci şi metalele. Această lumină nu poate fi împiedecată în niciun chip. Şi, ceea ce până acum nu izbuteau să facă în război sute de mii de oameni, care în cele din urmă mureau pe câmpul de luptă, vor putea face numai doi oameni – auzi, Victor? numai doi oameni, care stau pe placa asta de alamă şi mânuiesc telescopul… Aşa, bagă de seamă la cele ce au să se întâmple!

Rudolf Kraza apasă pe un buton şi îndepărtă un dop de azbest care se afla la baza telescopului. Prin deschiderea formată, pătrunse un mănunchi de raze care erau îndreptate asupra unei bucăţi mari de oţel.

— Aşa, acum razele sunt de culoare roşie! strigă bătrânul inginer la urechea fiului său, ca să acopere zbârnâitul aparatului. Bagă de seamă, răsucesc mânerul ăsta, până când razele capătă culoarea verde dorită de mine… Vezi, razele devin liliachii… acum violet… învârtesc, însă, mai departe şi violetul se transformă în albastru… Această rază albastră o unesc cu alta galbenă şi capăt raza verde-închis, pe care am botezat-o deocamdată „raza morţii”… Aşa, o mai întăresc până la un grad oarecare şi… priveşte bucata de oţel.

Victor văzu cum raza verde se înfigea tot mai mult în placa de metal, până când o străpunse cu totul, croindu-şi astfel calea mai departe.

— Acum o să facem încercarea cu aluminiu! zise bătrânul Kraza, îndreptând telescopul spre o placă groasă de aluminiu.

Şi, într-adevăr, experienţa izbuti şi de astă dată, metalul fiind străpuns de raza verde.

Apoi, Rudolf Kraza închise comutatorul becului cu cărbune şi aprinse lumina în laborator, după ce puse în mişcare două ventilatoare uriaşe, care aerisiră încăperea.

— Ei, Victor, ce spui de toate astea? întrebă inventatorul, scoţându-şi halatul şi ochelarii.

— Nu găsesc cuvinte prin care să-mi exprim admiraţia pentru măreaţa ta descoperire, răspunse fiul său.

Un zâmbet de mulţumire se înfiripă pe chipul bătrânului inginer, care privi plin de mândrie la opera lui.

— Da, da, telescopul acesta va revoluţiona întreaga tehnică a războiului. Niciun tanc nu mai e sigur, niciun avion nu mai poate pluti deasupra locurilor, unde se află „razele morţii”, căci acestea distrug orice metal, chiar dacă ar fi la o înălţime cât de mare. Cine ştie dacă razele mele nu vor hotărî omenirea să renunţe la războaie! Poate că atunci când popoarele îşi vor da seama că înarmarea nu mai are niciun rost, vor munci pe alte tărâmuri şi învăţaţii nu se vor mai strădui să născocească mijloace cât mai sigure pentru a ucide oamenii! Credemă, fiul meu, sunt cu conştiinţa împăcată, căci mi-am creat opera nu ca să servească la nimicirea semenilor noştri, ci ca să-i îndemne la

pace şi să slujească la apărarea noastră împotriva acelora care ar cuteza să ne încalce drepturile… Iată, aici – bătrânul arătă spre un dulăpior de oţel, care se afla într-un colţ al laboratorului – aici e secretul descoperirii mele, însemnarea orânduirii prismelor în telescop şi formele acestor prisme… Iar în ceea ce priveşte însuşirea razelor în apă, pe care trebuie s-o mai cercetez, sper că mă vei ajuta la aceste experienţe… Iată şi cheia laboratorului. Nu am decât două: una o păstrez eu, iar cealaltă, pe care am făcut-o cu mâna mea, ţi-o dau ţie, băiete.

Zicând acestea, bătrânul inginer deschise uşa şi părăsi încăperea împreună cu fiul său.

— Socot că nu mai e nevoie să-ţi amintesc că ceea ce ai văzut acum trebuie să rămână o taină pentru ceilalţi. O vorbă nesocotită, un pas nechibzuit şi totul e pierdut, Victor… da, totul!

Tânărul porni în căutarea verişoarei sale şi o găsi pe terasă.

— Iartă-mă, Henny, că n-am venit mai curând ca să stau de vorbă cu tine! zise el, aşezându-se pe banca vopsită cu lac roşu.

— Ei, ai văzut minunea? întrebă fata, cu sfială.

— Da, am văzut-o!

— Şi?

Crescută în această casă, Henny cunoştea taina unchiului ei, pe care îl iubea din toată inima, şi care, la rândul lui, ţinea foarte mult la nepoate sa.

— Am rămas uimit, răspunse Victor. Nici nu poţi să-ţi închipui ce vâlvă o să stârnească această descoperire. Dar…

Tânărul îşi curmă vorba şi rămase nehotărât câteva clipe, apoi urmă:

— …am mai avut o surpriză, Henny!

— Şi anume?

— Acum trei ani, când am plecat la studii, tu erai copilă încă, iar astăzi găsesc o tânără frumoasă, puţin cam visătoare… Unde ţi-e voioşia de altă dată, Henny?

— Singurătatea m-a întristat, Victor! Şi, dacă vrei să-ţi spun adevărul…

— Henny, unde eşti? strigă bătrânul inginer, care nu se despărţea de nepoata lui decât atunci când lucra în laborator.

— Aici, unchiule! răspunse fata, alergând în întâmpinarea sa şi luându-l de braţ.

— Aha, stăteaţi de vorbă! făcu bătrânul inginer, zâmbind. Cei doi copii ai mei se înţeleg de minune! Asta îmi place!

Tânăra îi aşeză cu grijă câteva perne într-unul din fotoliile de trestie şi-l sili, cu blândeţe să ia loc.

Mulţumit, Rudolf Kraza îşi mângâie barba, apoi umplu un pahar cu coniac şi-l ridică, zicând:

— Vă doresc noroc, dragii mei!

Cei doi tineri roşiră ca nişte elevi de şcoală.

Paşii cadenţaţi ai santinelelor răsunau pe asfaltul din faţa Kremlinului, fosta reşedinţă a ţarilor Rusiei.

Era o noapte întunecată de primăvară şi după cât se părea, intrarea în falnica cetate era păzită cu mai multă străşnicie. O lumină slabă pătrundea afară prin cele patru ferestre, cu perdelele lăsate, care se aflau într-o parte a clădirii. Din când în când câte o maşină se oprea înaintea portalului, un bărbat cobora repede şi, după ce arăta santinelei insigna, dispărea grăbit pe poarta grea de stejar.

Fruntaşii revoluţionarilor ţineau o şedinţă secretă, în care puneau la cale ceva foarte însemnat – cel puţin aşa se părea, judecând după chipurile grave ale celor de faţă.

Preşedintele arătă cu creionul spre comisarul poporului pentru război, care purta o tunică de culoare kaki şi era încins cu un brâu lat de piele din care ieşea tocul galben al revolverului.

— Tovarăşe Korniloff, ai cuvântul!

Comisarul tuşi uşor, puse ţigareta deoparte şi-şi roti prin încăpere ochii-i mici, vicleni.

— Tovarăşi, începu el, acum, după ce am găsit comoara şi putem împlini întrucâtva nevoile statului, datoria noastră e să veghem cu străşnicie ca ceea ce am creat să nu fie distrus de duşmanii noştri din afară. De aceea avem nevoie de mijloace cât mai sigure, prin care să ne putem apăra oricând. Agenţii noştri din Cehoslovacia ne-au informat că un inginer din Brno a dat la iveală o descoperire menită să revoluţioneze întreaga tehnică a războiului. Vă închipuiţi, cred, ce însemnătate are această descoperire şi cât ne-ar folosi dacă ar intra în stăpânirea noastră. Din acest motiv, am dat ordin agenţilor să supravegheze casa inventatorului şi am primit din partea lor următoarele lămuriri: E vorba de inginerul Rudolf Kraza, care locuieşte într-adevăr la Brno, în strada Bojar numărul 14, unde se află şi laboratorul său. Descoperitorul lucrează singur, însă pare să fie o personalitate în acest domeniu, căci s-a întâmplat adeseori ca specialişti în tehnica războiului să-i ceară sfatul. Şi mai însemnat pentru noi e faptul că de la o vreme încoace şi-au făcut apariţia la Brno agenţii mai multor state, ceea ce dovedeşte că străinătatea se interesează de această descoperire… Aşadar, trebuie neapărat să ne punem pe lucru – şi asta cât mai repede, ca s-o luăm înaintea celorlalţi. Dacă nu izbutim să punem mâna pe planurile descoperirii chiar într-una din săptămânile viitoare, atunci mai mult ca sigur că se vor găsi alţii care să ni le sufle dinaintea nasului. Lupta pentru „razele morţii” trebuie să se sfârşească prin izbânda noastră, altminteri suntem oricând în mâna duşmanilor, care nu vor şovăi o clipă şi se

folosească de marea descoperire pentru a-şi întinde stăpânirea asupra celor care le stau în cale. Prin urmare cer stăruitor să se hotărască în şedinţa de azi măsurile trebuincioase pentru ca să punem mâna pe planurile descoperirii inginerului Kraza!

— Dumneata, tovarăşe Pavlov, zise preşedintele, arătând spre un bărbat slab şi palid.

— Tovarăşi, mă alătur propunerii tovarăşii lui Korniloff şi cer şi eu să pornim la lucru cât nu grabnic cu putinţă. În afară de asta, mai pot adăuga că toate străduinţele agenţilor noştri de a intra în vorbă cu vreunul din locatarii casei sau de a pătrunde înăuntru, au rămas fără folos. Singurul lucru pe care au izbutit să-l facă, a fost să-l iscodească pe coşarul care curăţa din când în când hornurile locuinţei inginerului. Acesta, însă, le-a destăinuit, doar, că laboratorul se află în partea de nord a casei şi că are o singură uşă, al cărei mecanism pare să fie foarte complicat… Asta i tot ce aveam de spus!

— Dau cuvântul comisarului Cekei.

— Tovarăşi, la drept vorbind, aş fi putut să nu mai iau cuvântul, căci n-am nimic de adăugat. Ceea ce trebuie să facem acum e să chibzuim cu luare-aminte la cele ce ne-au spus tovarăşii noştri. În primul rând avem nevoie de un om inteligent, pe care să ne putem bizui… M-am gândit întâi la Boris Verodin, a cărui nevinovăţie a ieşit la iveală, însă din discursul lui v-aţi încredinţat că nu ne putem folosi de el în cazul de faţă. De aceea am să vă propun un altul despre care nu mă îndoiesc că va fi în stare să-şi ducă la îndeplinire misiunea ce-i vom încredinţa.

Privirile tuturor se îndreptară cu încordare spre comisarul Cekei.

— Şi cine e acesta? întrebă unul din ei.

Un zâmbet viclean încolţi pe buzele revoluţionarului.

— E vorba de un om care zace în temniţă de câtva timp…

— Şi crezi că putem avea încredere în el?

— În prizonierii mei putem avea încredere oricând!… Da, sunt sigur că-şi va duce misiunea la bun sfârşit.

— Şi dacă te înşeli?

— Există vreun om care să nu ţină la viaţa lui? Şi, afară de asta, oricine e bucuros să respire niţel aer curat, după ce a lâncezit opt luni în închisoarea Cekei… Din fericire, acela despre care vă vorbesc, se pricepe în chestiuni de mecanică şi sunt sigur că nu ne va trăda, mai ales dacă îi vom tăgădui o răsplată mare.

— Dar de ce a fost întemniţat? întrebă unul din comisari.

— Pe semne că n-am făcut-o eu degeaba! răspunse comisarul Cekei, zâmbind batjocoritor. Dar mai bine mă duc să vi-l aduc încoace!

Zicând acestea, revoluţionarul se ridică, în vreme ce tovarăşii săi rămaseră în sala de şedinţe, urmând să chibzuiască mai departe.

— Tovarăşi, cu privire la propunerea comisarului Cekei, aş avea şi eu ceva de adăugat, continuă preşedintele. Poate că individul merită, într-adevăr încrederea noastră – cu toate astea nu putem să lăsăm totul în seama unui om care a lâncezit în temniţa Cekei opt luni de zile. Gândiţi-vă, ce s-ar întâmpla dacă ar pune mâna pe planuri şi, deodată, îndemnat de dorinţa de răzbunare, ar preda hârtiile unei puteri străine? Fireşte, avem putinţa să-l pedepsim însă la ce ne-ar folosi pedeapsa dacă n-am izbuti să intrăm în stăpânirea marii descoperiri? Deşi tovarăşul nostru ne-a încredinţat, că omul merită toată încrederea, socot că lucrul cel mai bun ar fi să-i dăm un supraveghetor, însă un supraveghetor care să nu-l lase să întrevadă că ne îndoim de buna lui credinţă. Cunoaşteţi cu toţii rolul pe care îl joacă femeile în asemenea chestiuni… Ele au fost întotdeauna puntea de trecere, care a înlesnit spionilor să-şi ajungă ţinta. Ei bine, ce ar fi dacă trimisul nostru ar fi însoţit de o femeie frumoasă, care să fie în aparenţă ajutorul lui, iar în realitate persoana noastră de încredere? Cu alte cuvinte, trebuie să-l încredinţăm că are nevoie de ajutorul acestei femei, care îl va însoţi pretutindeni şi va putea să-i înlesnească ajungerea la ţintă şi, în acelaşi timp, ne va da de veste dacă trimisul îşi face datoria.

— Tovarăşul preşedinte are dreptate, încuviinţă comisarul Pavlov. În acest chip, am avea un supraveghetor, care să nu stârnească bănuielile trimisului nostru şi care, la urma urmei, ar putea chiar să-i dea o mână de ajutor, la nevoie. Chestia e însă, de unde luăm pe aceasta femeie? Căci trebuie să îndeplinească următoarele condiţii: să fie frumoasă, isteaţă curajoasă şi, mai ales, să se bucure de toată încrederea noastră…

— Cred că am găsit persoana de care avem nevoie – zise Ilino, preşedintele Comitetului Central. Acum câtva timp m-am întâlnit cu o veche cunoştinţă, care luptă mereu pentru propăşirea statului nostru şi care s-a jertfit pentru binele poporului. E vorba de o fostă prinţesă care a intrat de la început în rândurile noastre şi, renunţând cu totul la rangul ei, a luptat cot la cot cu tovarăşii noştri. În tot acest timp, tânăra fată, care e foarte frumoasă a dat dovadă de un curaj fără seamăn, astfel că putem să-i încredinţăm această misiune grea. Fratele ei, Iesta Ulkitzki, pe care îl cunoaşteţi cu toţii, e o dovadă mai mult că spusele mele sunt întemeiate. Amândoi s-au lepădat de titlurile de nobleţe şi au venit să lupte alături de noi, cu toate că puteau să trăiască liniştiţi în casa părinţilor lor. Acum tânăra fată – pe care o cheamă Vera – îndeplineşte slujba de soră de caritate în infirmeria unei temniţe, dar sunt sigur că nu va pregeta o clipă să-şi servească patria şi în alt chip decât până acum.

Uriaşa temniţă a Cekei de pe Lubianka, era cufundată în tăcere de moarte. Doar santinelele mai vegheau în coridoarele lungi, slab

luminate.

Un automobil se opri înaintea porţii şi comisarul Cekei coborî din el.. Santinelele îl salutară. Aproape fără să le ia în seamă, comisarul trecu repede înainte, urcă la primul etaj al clădirii şi deschise uşa camerei de gardă.

Paznicul de serviciu stătea la masă, cu capul rezemat în mâini şi sforăia de zor.

— Terecenko, să te ia dracu'! îi strigă comisarul în ureche.

Adormitul sări în sus şi, cu acest prilej, se izbi cu capul de abajurul de tablă al lămpii. Cu mare greutate izbuti să-şi recapete echilibrul, când dădu cu ochii de nocturnul vizitator.

— La ordinele dumitale, tovarăşe comisar! bâigui el.

— De câte ori ţi-am spus că n-ai voie să dormi când eşti de serviciu? se răsti comisarul Cekei, izbind cu pumnul în masă la fiecare vorbă. Dar las' că despre asta vom vorbi noi mâine! Acum cară-te repede şi adu-l în biroul meu pe arestatul Klonitzki din celula 115… dar fără să faci zgomot! Ai înţeles?

— Înţeles, tovarăşe comisar!

Paznicul îşi încinse centironul, de care atârna un toc de revolver, îşi puse căciula şi părăsi odaia, cu paşi grăbiţi. După ce urcă două etaje, o luă de-a lungul coridorului şi începu să numere celulele:

— O sută unsprezece… o sută doisprezece… o sută treisprezece… o sută paisprezece… În sfârşit, o sută cincisprezece!

Deschise cu mare băgare de seamă uşa căptuşită cu tablă groasă, apoi intră în celulă.

La început, aerul înăbuşitor care domnea înăuntru îi tăie aproape răsuflarea. După ce-şi mai veni în fire, scoase lampa de buzunar şi plimbă razele ei pe trupurile care zăceau ghemuite pe paturile de scânduri. Când cel căutat fu descoperit, paznicul se apropie de el şi îl zgâlţâi de umăr. Arestatul scoase un răcnet sălbatic, în care se vedea groaza de moarte, bănuiala înfiorătoare că i-a sunat ceasul din urmă.

Terecenko îi astupă gura cu palma lui lată şi zise:

— Nu ţipa, tovarăşe, că doar nu-ţi fac nimic! Te cheamă comisarul!

— Minţi! strigă celălalt, smucindu-se într-o parte.

— Nu mint, boule! Hai, urmează-mă, dar fără zgomot!

— Nu vreau… nu, nu mă mişc de aici… Hai, împuşcă-mă, ce mai stai la gânduri! răcni nenorocitul, care părea că-şi pierduse minţile.

Între timp, se treziseră şi tovarăşii săi de suferinţă, care se îngrămădiră, sperioşi unul într-altul.

— Na, acum i-ai sculat şi pe ceilalţi! mormăi paznicul. Hai vino odată! N-ai să păţeşti nimic… vezi doar că am venit singur!

Arestatul aruncă asupra tovarăşilor săi o privire rugătoare, apoi porni în urma paznicului. Obişnuit cu întunericul din celulă, nenorocitul se frecă la ochi, ca să se deprindă cu lumina din coridor, şi

începu să tremure, căci fiori reci îi străbăteau trupul, ceea ce se întâmplă adesea când eşti trezit din somn pe neaşteptate.

Era un bărbat de statură potrivită, cu umerii lăsaţi în jos. Avea fruntea lată şi capul îi era acoperit cu păr bătând în roşu. Ochii i erau foarte frumoşi. Trădau inteligenţă şi erau adânciţi în orbite.

— Încotro? întrebă el cu glas tremurător, adresându-se paznicului.

— Chiar în biroul comisarului.

— Nu cumva ştii pentru ce m-a chemat?

— De unde să ştiu asta? Eu nu fac decât să execut porunca primită.

După ce străbătură câteva coridoare, cei doi ajunseră înaintea biroului comisarului, unde, pe o bancă de lemn, se aflau doi paznici, cu armele între picioare.

Terecenko bătu la uşă.

— Intră!

— L-am adus, tovarăşe comisar!

— Bine, Terecenko! Lasă-ne singuri.

Şi rămaseră singuri – stăpânitorul acestei închisori şi prizonierul său. Cel dintâi în deplină conştiinţă a puterii sale, iar celălalt într-o atitudine umilă, dându-şi seama de situaţia lui nenorocită.

Se priviră în tăcere. Căutătură comisarului era străpungătoare, părând că vrea să pătrundă până în adâncul sufletului acestui om care abia izbutea să-şi ascundă spaima.

— Tovarăşul Klonitzki, nu e aşa? întrebă comisarul, aproape prietenos, păşind spre arestat.

Tonul acesta blând pricinui nenorocitului o spaimă mult mai mare, decât dacă celălalt ar fi răcnit la el. În această clădire blestemată, nimeni nu obişnuia să se folosească de blândeţe şi tocmai de aceea spaima arestatului era foarte întemeiată. Nu mai încăpea nicio îndoială că, sub această bunăvoinţă se ascundea ceva grozav.

— Întocmai, domnule comisar, numele meu e Klonitzki! răspunse arestatul, cu glas scăzut.

Cekistul îi întinse mâna şi, fără să lase din palmă degetele umede, tremurătoare, ale bietului arestat, îi puse cealaltă mână pe umăr şi-l sili să se aşeza pe un scaun din faţa biroului.

— Fumezi? întrebă el, apoi, şi mai prietenos, oferindu-i tabachera.

— Dacă-mi daţi voie! bâigui arestatul.

— Zău, nu te înţeleg defel, ce vasăzică mofturile astea? Suntem, doar, oameni cu toţii, – sau eşti cumva de altă părere? mormăi, supărat, atotputernicul comisar. Hai, serveşte-te, nu mai sta la gânduri!

Klonilzki întinse mâna spre tabacheră, dar era atât de tulburat încât nu izbuti să scoală ţigareta afară. În cele din urmă izbuti, dar abia trase câteva fumuri, că începu să tuşească din nou. Trecuseră luni întregi de când nu mai fumase un tutun ca lumea.

— Îmi dai voie să-ţi ofer un păhăruţ de votcă? urma comisarul. Dacă vrei, am să-ţi ţin tovărăşie…

— Iertaţi-mi sinceritatea, domnule comisar, dar m-am dezobişnuit cu totul să se poarte cineva omeneşte cu mine. N-aţi vrea să fiţi atât de bun şi mă lămuriţi ce vasăzică asta?

— Ascultă-mă, dragul meu, oi fi eu comisarul Cekei, nu-i vorbă, dar nu m-am gândit niciodată să mă socot deasupra dumitale, deşi eşti un biet arestat. Şi mai mult ca sigur că nu mi s-ar fi încredinţat această slujbă însemnată, dacă n-aş fi ştiut cum să mă port cu oile a căror pază o am.

Comisarul păru atât de mulţumit de gluma lui, încât izbucni într-un hohot de râs, din care se potoli cu mare greutate. Apoi umplu două pahare cu rachiu şi ciocni cu arestatul.

— În sănătatea dumitale, tovarăşe!

— Noroc! răspunde Klonitzki şi dădu pe gât cu lăcomie băutura arzătoare.

Alcoolul i se scurse prin vene ca o dâră de foc, ajunse la inimă şi o făcu să bată mai tare ca de obicei. Apoi, nenumărate ace se înfipseră în mintea arestatului care păru luminat dintr-odată… încăperea i se păru mult mai mare ca la început şi se simţi învăluit de o lumină vie.

— Mai iei un pahar?

— Dacă-mi daţi voie…

Ciocniră din nou.

Pentru prima dată, după ce tânjise îndelungat în mizerabila celulă, Klonitzki se simţi iarăşi bine, încăperea asta „oficială” i se păru acum mult mai „prietenoasă” şi însuşi comisarul Cekei făcea impresia unui om mai puţin înfiorător decât îl socoteau arestaţii. Ba, parcă era chiar simpatic?

Dar, deodată, gândul înfiorător, străbătu iarăşi, ca un ac înroşit în foc, mintea sărmanului arestat. Nu cumva toată această prietenie, ţigaretele, rachiul, erau o cursă? Nu cumva zbirii voiau să-şi bată joc de el, să-l aţâţe înainte de ai da lovitura de moarte?

Klonitzki se făcu galben ca ceara, ochii-i se adânciră şi mai mult în orbite şi rămaseră aţintiţi spre chipul comisarului, care stătea de cealaltă parte a mesei.

— Ce-i cu dumneata? Nu te simţi bine? întrebă cekistul, neliniştit.

— Nu… nu-i nimic! bâigui arestatul. Ştiţi, doar, că a trecut multă vreme de când n-am mai sorbit o picătură de rachiu.

— Ei, las’ că te deprinzi iarăşi, dragul meu! Ascultă-mă! Spune drept, cum o duci aici, la mine?

— Hm, cum s-o duc… aşa cum vrea administraţia închisorii.

— Bun răspuns!… Nu m-am înşelat defel în privinţa dumitale, dragul meu Klonitzki! Nu, au m-am înşelat!… Ascultă-mă, cât timp socoţi să mai rămâi aici?

— Glumiţi, fireşte, domnule comisar!

— Nu, zău, o cred foarte serios!… Ce-ai spune, de pildă, dacă ţi-aş da drumul chiar în noaptea asta? înţelegi, Klonitzki… Să presupunem că te iau cu mine în maşină, te duc în oraş şi te las acolo, liber cu desăvârşire… Frumos, nu e aşa?… Şi, pe lângă asta îţi mai şi spun: „Dragul meu Klonitzki, ai lâncezit prea mult în temniţă, sănătatea ţi-e zdruncinată şi trebuie să faci o călătorie în străinătate, ca să te mai întremezi niţel… Spune, nu ţi se pare ceva din „O mie şi una de nopţi?”.

Arestatul nu răspunse, dar creierul său lucra cu înfrigurare, încercând să lămurească misterul care îl învăluia.

— De ce taci, Klonitzki?

— Domnule comisar, vă rog să mă înţelegeţi… unui om în situaţia mea nu-i arde de glumă… şi-apoi, glumele sună atât de sinistru în camera asta…

— Hahaha! râse comisarul.

Se ridică de la locul lui, făcu un ocol în jurul mesei, apoi se aşeză pe dânsa şi puse mâna pe umărul arestatului.

— La spune-mi, ce-mi oferi, dacă fac una ca asta?

— Cum… vorbiţi serios?

— Fireşte, îţi dau cuvântul de onoare!

— Ce vă ofer?… Ce-aş putea să vă ofer?

— Ascultă-mă, Klonitzki, vreau să-mi faci un serviciu, dar un serviciu foarte însemnat…

— Fac orice doriţi! strigă arestatul, cuprins de tulburare şi era cât p-aci să sară de pe scaun dacă mâna grea a comisarului nu l-ar fi ţintuit locului.

— Eşti inginer?

— Da, domnule comisar, am studiat ingineria în Franţa.

— Cunoşti ceva limbi străine?

— Da, în afară de limba rusă, vorbesc bine franceza şi germana.

— Că eşti curajos, o ştiu prea bine, altminteri nu te-aş fi arestat la graniţă, tocmai când voiai să pleci în străinătate cu săculeţele de aur…

Klonitzki plecă ochii şi o roşeaţă vie i se ivi deodată pe obraji.

— Dar nu vreau să scormonesc în trecut, urmă comisarul. Uite ce e, dragul meu, acum ai putinţa să-ţi îmbunătăţeşti soarta… Te trimitem în Cehoslovacia, cu o misiune foarte importantă. M-ai înţeles? Lămuririle ai să le capeţi mai târziu, după ce te vei fi hotărât dacă pleci sau nu…

Klonitzki rămase pe gânduri şi însufleţirea de la început păru să scadă.

— Vasăzică, şovăi? îl iscodi comisarul Cekei. Nu cumva ţi-e teamă!

— Mărturisesc că da… Iată, acum nu vă mai ascund că prin încercarea mea de a trece graniţa, urmăream doar, să-mi salvez viaţa

care mi se părea ameninţată. Călătoria aceasta, însă, de care mi-aţi vorbit adineauri, trezeşte în sufletul meu aceeaşi teamă… teama de moarte!

— Bine dragul meu. Dar nici nu ştii măcar despre ce e vorba?

— Vreo explozie? şopti Klonitzki.

— Nu.

— Atentat? Crimă? urmă inginerul sfredelind cu privirea pe cel dinaintea sa. În acest caz, vă spun dinainte, că nu vă puteţi bizui pe mine.

— Nu, dragul meu, nu e vorba de nicio crimă… afară de cazul că vei fi nevoit să te aperi! Nădăjduiesc însă, că lucrurile nu vor ajunge până acolo!

— Spionaj?

— N-ai prea ghicit nici de astă dată… Ascultă-mă, avem nevoie de nişte planuri, care se afla în Cehoslovacia. Misiunea dumitale va fi să pui mâna pe aceste planuri şi să le aduci încoace. Răsplata e foarte mare, mai mare decât îţi închipui… Îţi dau zece minute de gândire!

Zicând acestea, comisarul sări de pe masă, intră în odaia învecinată şi, după ce încuie uşa în urma lui, se plecă spre o gaură făcută în perete, de unde putea urmări tot ce se petrece dincolo.

Câteva minute, arestatul rămase nemişcat, apoi îşi roti privirile în jurul său. Întinse mâna spre tabacheră, care se mai afla pe masă, dar se răzgândi, se ridică de la locul său, făcu vreo câţiva paşi prin încăpere, apoi se aşeză iarăşi.

Comisarul Cekei îl urmărea cu luare-aminte.

— Bine… bine… aşa şi trebuie, murmură el mulţumit. Dacă ar fi primit fără şovăire, l-aş fi trimis în celulă numaidecât, căci ar fi fost neîndoielnic că urmăreşte doar să se vadă dincolo de graniţă pentru ca după aceea să ne tragă chiulul.

Cekistul aruncă o privire spre ceasornic: mai erau patru minute. Klonitzki stătea iarăşi nemişcat, chipul îi era liniştit cu desăvârşire.

— S-a hotărât să primească! şopti comisarul, care era un bun cunoscător de oameni.

Fără să mai aştepte sfârşitul răgazului acordat, intră iarăşi în odaia în care se afla inginerul.

— Ei, tovarăşe Klonitzki!

— Primesc! răspunse acesta, cu hotărâre. Da, plec în Cehoslovacia şi sper să-mi duc la capăt misiunea.

— Eram sigur de asta! În acelaşi timp, însă, îţi amintesc că ar fi foarte primejdios să te joci pe noi.

— Ştiu!

— Cu atât mai bine! Sper că eşti încredinţat că putem urmări tot ce se petrece acolo… mai înţeles, nu-i aşa?

— Da, v-am înţeles.

— Şi mai cred că ţii la viaţa dumitale?

— Da, şi încă foarte mult!

— În cazul acesta te sfătuiesc să nu te abaţi din cale.

De astă dată, Klonitzki recunoscu iarăşi tonul ameninţător al comisarului Cekei.

— Bun, aşadar am căzut de acord! urmă comisarul. Unde ţi-e paltonul?

— N-am palton.

— Hm, asta-i cam neplăcut, căci e frig afară! Comisarul apăsă pe butonul unei sonerii şi în clipa următoare un paznic îşi făcu apariţia în odaie.

— Ascultă-mă tovarăşe, adu-mi şuba din cancelaria mea de la primul etaj… dar nu uita şi căciula!

O linişte mormântală se lăsă în sala de şedinţe, când Klonitzki şi comisarul Cekei îşi făcură apariţia acolo. Zece perechi de ochi curioşi se aţintiră cercetători asupra inginerului, care se simţea stingherit în această încăpere mare, plină de fum. Îmbrăcat în şuba largă a comisarului, ale cărei mâneci îi erau prea lungi, purtând căciula miţoasă, inginerul se simţea mic şi neînsemnat în faţa acestor bărbaţi, care îl priveau cu încordare, ca şi cum fiecare din ei ar fi vrut să citească ce se petrece în sufletul său.

— Hai, dezbracă-te şi ia loc aici! îl îndemnă preşedintele adunării.

— Acesta e inginerul Klonitzki! — începu comisarul Cekei, după ce se aşezară cu toţii. Tovarăşul ştie întrucâtva despre ce este vorba şi, după cum am prevăzut, şi-a dat încuviinţarea. Lămuririle le va primi din partea tovarăşilor Pawlov şi Korniloff, care au să-i dea şi planul oraşului, cu împrejurimile sale. Aşadar n-a mai rămas decât să stabilim data plecării şi chipul în care va trebui să lucreze trimisul nostru…

— Înainte de asta, trebuie să-i aducem la cunoştinţă o hotărâre pe care am luat-o fără ştirea dumitale, tovarăşe comisar, interveni preşedintele. Cunoaştem cu toţii rolul însemnat pe care l-au jucat femeile în spionajul internaţional… Ele sunt puntea de legătură între cele două tabere, datoria lor e să netezească drumul spre ţintă, să deschidă uşi care rămân închise pentru toţi ceilalţi. De multe ori o femeie – în acest domeniu, fireşte – are mai mare însemnătate decât un bărbat şi tocmai de aceea socotim că n-ar fi rău dacă tovarăşul Klonitzki şi-ar lua o însoţitoare, care să-i dea o mână de ajutor la îndeplinirea misiunii sale… Ai ceva împotrivă, tovarăşe?

Inginerul căpăta curaj şi răspunse:

— Nu, dar trebuie să vă atrag atenţia că nu orice femeie poate fi de folos într-adevăr. E nevoie de o femeie frumoasă, isteaţă şi, mai ales cu mult sânge rece. Dacă aţi găsit vreuna care să aibă aceste însuşiri, fireşte că sunt gata s-o iau cu mine.

Pentru a nu trezi bănuielile inginerului, preşedintele socoti cu cale să nu-i destăinuie deocamdată că se învoiseră asupra persoanei care avea să-l însoţească în călătorie.

— Ce-i drept, nu ştim nici noi cine va fi ajutoarea dumitale, însă nădăjduiesc că în curând vom găsi ce ne trebuie. În orice raz, mâine-seară trebuie să porniţi la drum neapărat.

Zorile se iveau la răsărit, când membrii guvernului părăsiră sala de şedinţe, în care nu mai rămaseră decât trei bărbaţi: comisarul războiului, comisarul Cekei şi inginerul Klonitzki.

— Mâine-seară la ora opt, o maşină te va lua de aici, ca să te ducă la aerodrom. Până atunci, sperăm să găsim însoţitoarea de care ai nevoie şi, dacă va mai fi vreme, o vom aduce aici ca să ţi-o prezentăm – în caz contrar, vă veţi întâlni la aerodrom. Banii ai să-i primeşti chiar mâine dimineaţă, ca să-ţi poţi cumpăra haine şi tot ce-ţi trebuie pentru drum. De dormit ai să dormi în camera învecinată… Aşa, acum du-te la culcare, căci vei fi fiind obosit şi trebuie să te odihneşti bine.

Inginerul strânse mâinile celor doi comisari şi părăsi încăperea.

Dar abia se închise uşa în urma lui, când comisarul Cekei apăsă de două ori pe butonul soneriei. Un bărbat înalt, uscăţiv, cu o manta cenuşie şi o capelă militărească trasă peste ochi, se ivi în sala de şedinţe.

— Timofejev, l-ai văzut pe inginerul Klonitzki?

— Da.

— Şi ai putea să-l recunoşti?

— Dintr-o mie, domnule comisar!

— Bine, ai să rămâi de pază în coridor… Dar fii cu băgare de seamă… nu trebuie să te vadă prea des!

Această întorsătură pe care o luase dintr-odată viaţa lui Klonitzki, avu o mare înrâurire asupra sa; el se simţi copleşit de o tulburare fără seamăn. Deşi trecuse multă vreme de când nu mai dormise pe un pat ca lumea, totuşi străduinţele sale de a adormi rămaseră zadarnice.

— Liber, liber! şopti el, de nenumărate ori, în timp ce privirile-i se îndreptau spre fereastra prin care se vedea cerul senin.

Deodată, auzi paşi uşori înaintea uşii. Cei care lânceziseră în temniţele Cekei aveau nervii prea încordaţi ca să nu prindă chiar cel mai mic zgomot. Trăind veşnic cu teama că în curând vor veni călăii care aveau să-i ducă în celula de execuţie, auzul nenorociţilor arestaţi se ascuţise foarte mult, întocmai ca la animale.

Klonitzki sări din pat, se apropie de uşă în vârful picioarelor şi privi pe gaura cheii. De cealaltă parte se afla un ochi străpungător ca un ac. Trupul inginerului fu străbătut de fiori reci.

— Aşadar, nu sunt liber cu desăvârşire! murmură el, cuprins de nelinişte, apoi se duse de se întinse iarăşi în pat.

În cele din urmă, se întoarse cu faţa la perete şi închise ochii. Oboseala şi teama îl istoviseră atât de mult, încât somnul îl cuprinse.

Când i se aduse dejunul, soarele lucea pe cer şi o vie însufleţire domnea în stradă.

307.b. Un oaspete neaşteptat

Boris Verodin se însănătoşise, astfel că părăsi infirmeria închisorii. Frumoasa soră de caritate, care veghease cu devotament la căpătâiul său, ceru să fie mutată în alt spital, căci n-o mai răbda inima să rămână în acest lăcaş al mizeriei, unde bărbatul iubit petrecuse atâtea zile de suferinţă. Acum Vera Ulkitzki renunţase la orice dorinţă, viaţa ei nu aparţinea decât patriei, nenorociţilor care aveau nevoie de dânsa. Renunţase la tot, căci Boris Verodin avea să plece în curând, lăsând-o singură cu jalea ei, care-i împietrise sufletul. De acum încolo frumoasa fata nu mai trăia decât pentru ceilalţi.

Când auzi vestea morţii lui Urez, Boris Verodin se clătină ca un arbore lovit de topor. Aşadar bunul său prieten nu mai era în viaţă? Nobilul luptător pentru dezrobirea fraţilor săi îşi dăduse ultimul tribut, cel mai de preţ: viaţa.

Trupul neînsufleţit al agitatorului fu depus într-una din încăperile micii căsuţe în care locuise împreună cu Iesta. Nenumărate jerbe şi coroane acopereau rămăşiţele pământeşti ale aceluia pe care toţi îl veneraseră în viaţă. Simplu, aşa cum fusese întotdeauna, Urez fu pus în sicriu cu aceleaşi haine pe care le purtase în ultimele clipe.

De la Moscova veniseră trei membri ai guvernului, care aveau să dea cele din urmă onoruri luptătorului neobosit.

Şi când rămăşiţele pământeşti ale nobilului bărbat fură purtate pe străzile Petrogradului, când cortegiul funebru se îndreptă spre locul său de odihnă veşnică, se dovedi că Urez fusese un adevărat luptător pentru cauza sfântă, căci şirul acelora pe care îi ajutase şi-i mângâiase nu mai lua sfârşit.

Lacrimi fierbinţi alunecară pe obraji femeilor care îşi aminteau de nopţile friguroase când omul acesta stătea lângă ele, la focurile de pe străzi, şi le mângâia cu vorbe blânde.

Când se înapoie de la cimitir, Boris Verodin găsi pe Saşa foarte mult schimbată.

— Ce-i cu tine, matuşca? întrebă el, cuprinzându-i mâinile şi privind-o ţintă în ochi. Ai griji… de ce? Pentru că ai fost singură atâta vreme? Sau eşti îndurerată de moartea scumpului nostru Urez? Dacă asta e pricina tristeţii tale, atunci te pot mângâia spunându-ţi că acum e bine de el… Ferice de acela care părăseşte această lume nerecunoscătoare, unde întâlneşti suferinţa la fiecare pas. Nu suntem cu toţii decât nişte rătăcitori în această vale a plângerii. Drumul nostru

duce spre veşnicie, spre altă lume, mai bună decât cea în care trăim… Nu, nu trebuie să fii tristă, căci Urez e fericit acum…

Saşa oftă din adâncul inimii.

— Matuşca… îmi ascunzi ceva… vorbeşte… spune-mi ce-ţi apasă inima! murmură tânărul, cuprins de nelinişte. Vreau să ştiu totul… totul!

Bătrâna îi aruncă o privire deznădăjduită.

— Nu, fiul meu… nu pot să-ţi destăinui… Ah, dacă ai şti cât sunt de nenorocită… de ce te-au înşelat, de ce nu ţi-au spus totul mai demult?… Ştiu doar cu toţii ce s-a întâmplat, dar n-au vrut să-ţi dezvăluie adevărul, ca să nu-ţi pricinuiască noi dureri… N-au făcut bine însă, căci la urma urmei tot trebuie să afli ce s-a petrecut aici…

Şi bătrâna cameristă izbucni într-un plâns amar, pe care nu izbuti să şi-l potolească.

Boris Verodin se ridică. Îşi cunoştea mătuşa prea bine şi ştia că trebuie să-i dea răgaz să se liniştească; altminteri n-ar fi aflat nimic de la dânsa. Totuşi, privirile-i deveniră neliniştite şi teama îi tăia aproape răsuflarea. Ce însemna oare aceasta? Ca avea să-i spună bătrâna femeie?

În sfârşit, Saşa păru că se liniştise şi nepotul ei i se adresă iarăşi.

— Matuşca, spune-mi ce s-a întâmplat… trebuie să-mi spui totul! stărui el.

— Bine, îţi spun, dar făgăduieşte-mi că n-ai să-ţi pierzi cumpătul!

— Îţi făgăduiesc!

Bătrâna izbucni din nou în plâns şi ridică mâinile spre revoluţionar.

— De ce trebuie să-ţi pricinuiesc această durere! strigă ea, ca ieşită din minţi. Boris, ascultă-mă… eu n-am trimis… cea de-a doua telegramă!

În sfârşit, destăinuise cruda veste. Saşa îşi ascunse faţa în mâini, căci nu voia să vadă durerea lui nemărginită.

Boris o privi nedumerit.

— Care telegramă? întrebă el. Ce vrei să spui cu asta?

— Telegrama… prin care ai fost înştiinţat, că… Nataşa trăieşte… Nu, n-am trimis-o eu… nu ştiu nimic despre asta!

Tânărul rămase o clipa ca încremenit şi aţinti asupra mătuşii sale privirile-i rătăcite, apoi cuprinse capul bătrânei în mâini şi o sili să se uite la el.

— Vorbeşte… ce înseamnă toate astea? strigă el, cu glas tunător.

— Nataşa n-a fost bolnavă… după cum ţi-am spus la început… ea n-a murit, din pricina unei boli… Domnul Petroneff a condus-o la Cronstadt, unde trebuia să se întâlnească cu tine, apoi urma să plecaţi amândoi în Anglia, pe bordul unui vapor care vă aştepta în port. Era pe vremea când zăceai în casa doctorului Barickin… Nataşa a intrat în

clinica medicului, în vreme ce domnul Petroneff aştepta afară… Trecuse vreun sfert de ceas şi prinţesa nu se ivise încă… Deodată, o explozie puternică nărui clădirea…

Boris încleşta cu atâta putere braţul mătuşii sale, încât aceasta scoase un ţipăt de durere.

— Clădirea a fost, distrusă de explozie? murmură el, aproape fără să-şi dea seama. Şi spui că Nataşa se afla înăuntru?

Saşa clătină capul în semn de încuviinţare.

— Da, aşa e… Domnul Petroneff se înapoie singur şi povesti ceea ce se întâmplase, astfel că bănuirăm că ai murit şi tu cu acest prilej. Cu toate astea, se putea întâmpla să fi scăpat şi de aceea ţi-am trimis la Londra o telegramă pe adresa dată de tine. Cât despre cea de-a doua telegramă, prin care ai fost vestit că Nataşa mai e în viaţă, eu una nu ştiu nimic. Habar n-am cine a trimis-o! Totuşi, poate că prinţesa mai trăieşte într-adevăr. Poate că se iveşte într-o bună zi…

Boris Verodin, însă îşi dădu seama că aceste cuvinte n-aveau niciun temei şi că erau o simplă încercare de a-l linişti. Ceru, totuşi, să-i povestească mai pe larg tot ce se întâmplase şi în curând, rămase şi el încredinţat că iubita lui soţie îşi găsise moartea cu prilejul exploziei din casa doctorului Barickin. Fireşte, nu mai încăpea nicio îndoială că aşa se petrecuseră lucrurile, căci altminteri Petroneff ar fi trebuit s-o vadă ieşind din clinică.

Din ziua aceea, Boris Verodin deveni un om posomorât, care părea nepăsător la tot ce se petrecea în jurul său.

Foştii lui tovarăşi de luptă îl chemară la Moscova, reşedinţa guvernului, pentru a-i încredinţa o slujbă de încredere, însă Boris răspunse că e foarte slăbit de pe urma bolii şi nu mai poate munci deocamdată. Sărmanul revoluţionar nu uitase suferinţele îndurate. Scena din subterana temniţei, când călăii Cekei încercaseră să-l supună înfiorătoarei torturi, rămăsese încă vie în mintea lui şi-l hotărâse să se despartă pentru totdeauna de oamenii aceştia, care luptaseră cot la cot cu el, iar după aceea se lăsaseră înşelaţi de câteva fapte care îi erau potrivnice. Nu, nu mai era în stare să lupte pentru propăşirea noului stat, de vreme ce existau oameni care îl bănuiseră de o faptă atât de mârşavă. El, Boris Verodin, omul care renunţase la totul pentru patria lui, fusese bănuit de furt.

De aceea, tânărul se hotărî să plece cât mai curând din Rusia, unde n-avea să se mai înapoieze niciodată. Înainte de plecare, însă, voia să se mai ducă o dată la Cronstadt, ca să se încredinţeze la faţa locului dacă presupunerile Saşei erau întemeiate. Fireşte, în cazul că mai pieriseră şi alţi oameni cu prilejul exploziei, nu mai încăpea nicio îndoială că şi Nataşa îşi găsise sfârşitul în casa doctorului Barickin.

La stăruinţele lui Ilino, tânărul revoluţionar plecă la Moscova, unde avea să vorbească înaintea mulţimii, arătând întâmplările prin care

trecuse până atunci. Descoperirea lăzilor cu aur şi stabilirea nevinovăţiei sale alungaseră nemulţumirea poporului împotriva lui şi-i readuseră simpatiile fruntaşilor revoluţionari, care îl prigoniseră.

La Moscova, Boris Verodin ţinu o cuvântare înaintea câtorva mii de oameni, istorisind tot ce pătimise din pricina neîncrederii tovarăşilor săi. Fireşte, însă, că nu pomeni nimic despre ajutorul dat de Ilino, care, după cum ştim, îi înlesnise fuga în străinătate.

La un moment dat, aduse învinuirea care îl frământa de atâta vreme. Tânărul ridică mâinile pe care se mai vedeau încă urmele arsurilor pricinuite de plumbul topit.

— Priviţi braţele mele, tovarăşi! strigă el, cu însufleţire. Dacă le mai am încă, dacă nu vă arăt două braţe ciopârţite, asta, se datorează numai puterii mele fizice! Nu vreau să învinovăţesc pe nimeni, dar mărturisesc că înflăcărarea de altădată mi-a scăzut foarte mult. Am trăit, am luptat şi am suferit pentru libertatea fraţilor mei… am dus jugul greu al domniei Ţarului… am îndurat chinurile la care erau supuşi deportaţii din Siberia… însă toate astea au fost în zadar, căci m-am încredinţat că năzuinţele mele, nădejdile mele, erau fără temei… De aceea m-am şi hotărât să plec din Rusia, căci nu mai am ce căuta aici… Plec în ţara libertăţii, unde oamenii se folosesc de măsuri mai drepte… unde judecătorii nu întrebuinţează mijloace învechite, barbare, spre a smulge mărturisiri presupuşilor vinovaţi. Da, plec pentru totdeauna! Rămâneţi cu bine, fraţilor! Vă doresc din toată inima ca eu să fi fost ultimul nedreptăţit al noului regim. Trăiască libertatea, egalitatea şi fraternitatea!

Mulţimea ascultase, cu răsuflarea întretăiată cuvintele tânărului. Mulţi dintre cei de faţă plecară privirile în pământ, simţindu-se vinovaţi.

Ilino şi ceilalţi fruntaşi încercară din nou să-l înduplece să rămână, dar Boris Verodin se împotrivi cu îndârjire şi porni iarăşi spre gară, urmărit de sute de ochi. Erau cu toţii încredinţaţi că plecase un om în adevăratul înţeles al cuvântului, un erou, care luptase pentru idealul său şi care n-ar fi şovăit o clipă să-şi dea viaţa pentru binele tovarăşilor lui.

Între timp, Irina izbutise să-şi înduplece logodnicul să părăsească Rusia împreună cu ea. Iesta suferise şi el destule dezamăgiri, astfel că primi propunerea fetei. Şi-apoi, înţelegea prea bine dorul ei după Vasilieff, care o aştepta în Franţa, plin de nerăbdare.

Aşadar, fostul prinţ fu foarte bucuros, când i se îngădui să-şi părăsească slujba. Biata lui logodnică îndurase prea mult ca să mai poată rămâne în Rusia. Trebuiau neapărat să treacă graniţele ţării şi să-şi caute fericirea în altă parte, unde legile erau mai mult respectate, unde locuitorii nu erau la cheremul câtorva oameni care puteau face

orice, puteau lua orice măsură, fără să fie nevoiţi să dea socoteală cuiva..

În cele din urmă se hotărî şi ziua plecării. Iesta încercase s-o înduplece pe Vera să-i însoţească, dar frumoasa soră de caritate se împotrivise cu îndârjire.

— Ce să caut eu în lume? întrebă ea, cu tristeţe. Nu, frăţioare, am să rămân în Rusia, căci trebuie să-mi slujesc patria ca şi până acum. Iesta îşi dădu seama că orice stăruinţă ar fi fost de prisos, astfel că nu mai încercă s-o abată de la hotărârea ei.

Într-o zi, – era ultima pe care cei doi logodnici aveau s-o mai petreacă în ţară, – Iesta se năpusti în casă cu ultima ediţie a „Pravdei", oficiosul guvernului. De la o vreme încoace Irina se mutase în locuinţa lui Boris, căci voia să fie aproape de fratele ei.

Adânc tulburat, fostul prinţ arată un articol scris cu litere mari, în care se arăta că agenţii Cekei arestaseră un aviator englez care aterizase cu avionul său pe aerodromul din Petrograd. Era vorba de un tânăr cu numele de… Reginald Lincoln.

Iesta auzise acest nume din gura lui Boris Verodin, care îi povestise despre călătoria lor cu avionul de la Londra la Cannes, precum şi prietenia care se legase după aceea între ei.

Deşi era adânc întristat de moartea scumpei sale soţii, Boris Verodin se bucură foarte mult auzind că prietenul său se află în Rusia.

— Bănuiesc că a aflat ce ţi s-a întâmplat la Nisa şi a întreprins această călătorie în urma sfaturilor sau îndemnurilor acelora care te-au luat sub ocrotirea lor, îşi dădu cu părerea Iesta, după ce citiră reportajul din ziar.

Boris Verodin zâmbi îndurerat.

— Dumnezeu ştie cine or fi aceia care m-au luat sub ocrotirea lor, zise el.

— Bine, dar mi-ai spus, doar, că ţi s-a pus la dispoziţie suma de o sută de mii de lire sterline? Şi, afară de asta, mi-ai destăinuit că o doamnă, o contesă, dacă nu mă înşel, ţi-a purtat de grijă ca o adevărată mamă? Iar domnul Vasilieff nu ţi-a dovedit întotdeauna o bunăvoinţă părintească?

Boris Verodin nu răspunse. Era preocupat de soarta lui Reginald Lincoln, prietenul său, căruia trebuia să-i dea o mână de ajutor, căci nu mai încăpea îndoială că autorităţile aveau să-i facă mari neplăceri. Apoi, ţinea să afle cu ce scop venise în Rusia tânărul aviator. Nu cumva erau îndreptăţite presupunerile lui Iesta?

Nesiguranţa lui Boris n-avea să ţină multă vreme, căci chiar în aceeaşi zi primi o citaţie prin care era chemat la poliţie în ziua următoare. După cât reieşea din această citaţie, era vorba de Reginald Lincoln.

Cei doi logodnici se văzură nevoiţi să-şi amâne plecarea, căci Boris

îi rugă să mai rămână câteva zile, până ce aveau să se limpezească lucrurile cu Reginald.

A doua zi, Boris se prezentă la poliţie, unde află că prietenul său fusese arestat ca spion. Tânărul englez, însă, susţinea cu tărie că venirea lui în Rusia n-avea scopuri politice, ci urmărea doar să se întâlnească cu Boris Verodin, pe care îl cunoştea de multă vreme.

Fireşte că lucrurile nu puteau fi lămurite atât de repede, căci autorităţile erau foarte bănuitoare şi nu se lăsau înduplecate cu una cu două. Aşadar, Iesta Ulkitzki se văzu nevoit să plece la Moscova, în vreme ce Boris Verodin se străduia la Petrograd să obţină eliberarea lui Reginald.

Abia după zece zile, tânărul englez scăpa din temniţa Cekei.

În drum spre casă, Boris Verodin află că cei din Anglia erau foarte îngrijoraţi de soarta lui şi Reginald îi spuse că întreprinsese acest zbor vrând şi el să afle ce se întâmplase cu prietenul sau.

La un moment dat, Reginald se opri şi întrebă, aţintind asupra însoţitorului său o privire cercetătoare:

— Boris, ţi s-a spus că cea de a doua telegramă n-a fost trimisă de mătuşa ta?

Boris Verodin tresări.

— Nu e nevoie să-mi mai răspunzi, dragul meu, căci am băgat de seamă că te-ai schimbat foarte mult, urmă fiul bancherului. Eşti încredinţat ca Nataşa, soţia ta, a murit… Ei bine, află că te înşeli… soţia ta trăieşte!

— Reginald… vrei să-ţi baţi joc de mine? strigă Boris.

— Nu, dragul meu, nu-mi bat joc defel… Nataşa, soţia ta, e în viaţă… dar… nu poate fi găsită nicăieri… a dispărut!

Fostul luntraş de pe Volga nu mai ştia ce să creadă din toate astea.

Rugă pe prietenul său, să-i povestească tot ce se întâmplase de la răpirea lui.

La un moment dat, se opri din mers şi clătină capul, nedumerit.

— Spui că acela care m-a prevenit la apropierea şalupei nu era nimeni altul decât doctoral Barickin? întrebă el, cu neîncredere. Nu cumva e vreo greşeală la mijloc? E cu putinţă ca ticălosul să fi scăpat cu viaţă?

— Da, e cu putinţă, căci a fost recunoscut, răspunse Reginald Lincoln. De altminteri el însuşi a mărturisit că e doctorul Barickin şi ne-a destăinuit pe patul de moarte toate nelegiuirile pe care le făptuise până atunci. A fost un mare învăţat, dar şi un criminal foarte primejdios, care nu s-a dat în lături de la nimic, atunci când era vorba să câştige bani cât mai mulţi. Înainte de moarte, a făcut o descriere asupra descoperirii sale, detectivului Jonny Walker, care avea misiunea să dea de urma soţiei tale şi s-o smulgă din ghearele răpitorului.

Boris Verodin nu era pe deplin lămurit, astfel că îl copleşi pe Reginald cu o serie de întrebări, ceea ce puse în oarecare încurcătură pe tânărul englez, căci nu ştia nici el tot ce se petrecuse. Dar pe de altă parte voia să ascundă prietenului său unele lucruri.

— Şi ce a spus ticălosul despre Nataşa? întrebă Boris cu teamă. Nu cumva îmi ascunzi ceva? Spune-mi drept, asta-i tot ce ştii?

— Da, Boris, asta o totul! Pesemne că Barickin a fost nevoit să fugă şi n-a mai putut s-o ia cu dânsul, ceea ce l-a silit s-o lase la Paris. Poate că folosindu-se de puterea lui hipnotică i-a poruncit să vină şi ea la Nisa după un timp oarecare, hotărât dinainte. În orice caz, însă trebuie să pornim în căutarea ei. Detectivul Jonny Walker s-a înapoiat şi el dintr-o călătorie plină de peripeţii şi va căuta să-şi ducă la îndeplinire misiunea încredinţată de contesa Romanov şi un oarecare domn Vasilieff, care l-au însărcinat să descopere unde se află soţia ta.

Boris Verodin oftă din adâncul inimii, căci ceea ce aflase era grozav. Existau, oare, asemenea ticăloşi pe lume? Scumpa lui Nataşa încăpuse în ghearele lui Barickin, întocmai ca şi Agata, care îi slujise de unealtă în planurile sale criminale?

Medicul acesta fusese un diavol cu chip de om, pe care Boris îl ura chiar şi după moartea lui. Dar la ce-i foloseau toate astea, la ce bun îşi frământa creierul şi se zbuciuma în chinuri – atâta vreme cât iubita lui dispăruse fără urmă? Poate că nici nu mai era în viaţă? În orice caz, trebuia neapărat să afle ce se întâmplase cu dânsa. Şi, după ce va fi descoperit aceasta, voia să se înapoieze la Londra pentru a lămuri taina cu care se învăluise ocrotitoarea lui, precum şi misterioasa persoană care îi pusese la dispoziţie suma de la banca Lincoln.

Când ajunseră acasă, Reginald Lincoln fu prezentat Irinei şi logodnicului ei.

Cei doi tineri erau nespus de fericiţi şi abia mai aveau răbdare să aştepte clipa plecării. Saşa luase hotărârea să-i însoţească, deoarece acum nu mai, avea ce căuta în Rusia.

Hotărâră să părăsească ţara, chiar a doua zi, Boris şi Reginald urmând să plece cu avionul pe Riviera, unde voi să cerceteze dacă nu cumva Nataşa se arătase pe acolo; în acest timp Iesta, Irina şi Saşa aveau să se îndrepte spre Londra, pentru ca să se poată întâlni cu Boris Verodin.

În timp ce stabileau cu toţii cele din urmă amănunte, îşi făcu aparţin şi sora lui Iesta.

— Bine că te-ai hotărât şi tu odată să vii să ne vezi! exclamă el, zâmbind. Credeam că ai uitat de noi…

— N-am uitat, frăţioare, însă datoria mea către patrie nu mi-a dat răgazul să mă gândesc la mine, răspunse tânăra fată, care abia izbutea să-şi ascundă tulburarea. Poate că n-aş fi venit nici astăzi, dacă n-aş fi avut o veste importantă…

Vera strânse mâinile celor de faţă, apoi se aşeză pe un scaun şi destăinui scopul venirii ei.

— Azi dimineaţă, am vorbit eu Ilino, preşedintele Comitetului Central, care mi-a dat o însărcinare foarte primejdioasă… E vorba de supravegherea unui inginer care a fost trimis în străinătate cu o misiune însemnată şi datoria mea va fi să-l urmăresc pas cu pas, pentru a putea stabili dacă nu se abate de la datorie, sau să-l împiedec în cazul că va încerca să ne trădeze…

— Vera, îţi dai seama ce îndatorire ţi-ai luat? exclamă Iesta, cuprins de nelinişte.

— Da, îmi dau seama prea bine, răspunse fata, cu gravitate. Atunci când e vorba de interesele patriei nu ne este îngăduit să cumpănim dacă îndatoririle noastre sunt uşoare sau grele… Trebuie să ne jertfim, să renunţăm la noi, pentru a îmbunătăţi soarta urmaşilor noştri. Nu uita suferinţele pe care le-au îndurat strămoşii noştri, chinurile nenorociţilor care nu se bucurau de favoarea Ţarului – toţi aceştia au răbdat fără murmur jugul asupritor care le sângera grumazul şi datoria noastră e să netezim calea celor care vor veni după noi… Asta e răsplata pe care datorăm eroilor poporului rus!

— Vera, îţi doresc din toată inima să nu-ţi pară rău de cele ce faci, dar mi-e teamă că, odată şi odată, ai să-ţi dai seama că această jertfă n-are niciun rost! interveni Boris Verodin. Şi eu am fost odinioară însufleţit de aceleaşi simţăminte, şi eu am socotit patria mai presus de orice, şi eu am vrut să mă jertfesc pentru binele fraţilor mei năpăstuiţi, asupriţi de urgia domniei ţariste – acum, însă, ştiu că oamenii sunt nerecunoscători şi uită repede chiar faptele cele mai măreţe… Dacă foştii mei tovarăşi au fost în stare să-l urmărească pe Boris Verodin pentru furt, dacă această bănuială grozavă s-a putut trezi în mintea lor, atunci nu m-ar mira defel văzând că ai şi tu aceeaşi soartă.

— Nu, asta nu se poate, căci în cazul de faţă nu e vorba de bani, replică Vera. Şi, apoi, chiar de-aş şti că jertfa mea va fi zadarnică, tot sunt hotărâtă să fac orice pentru a-mi duce misiunea la îndeplinire…

— Ascultă-mă, surioară, n-ar fi mai bine să pleci la părinţii noştri, cărora le-ai putea fi de mare folos, acum, la bătrâneţe? încercă Iesta s-o înduplece.

— Nu, inima îmi porunceşte să-mi fac întâi datoria către patrie! răspunse Vera, cu hotărâre.

Inima bietei Vera îi poruncea cu totul altceva şi, anume, să se arunce în braţele lui Boris Verodin, pe care îl iubea cu toată puterea tinereţii ei, însă Ilino îi destăinuise că fostul lor tovarăş luase hotărârea să părăsească Rusia pentru totdeauna, ceea ce era cea mai bună dovadă că nu va împărtăşi niciodată simţămintele care clocoteau în sufletul frumoasei surori de caritate. Ce rost mai avea dânsa pe lume? Să plece în Franţa, la părinţii ei, rămânând astfel în apropierea

bărbatului iubit? Să-şi amintească la fiecare pas de dragostea ei fără nădejde? Nu, mai bine să pornească spre o ţară străină, unde o aşteptau primejdii, unde putea să-şi găsească un sfârşit demn de ea!

De aceea primise Vera propunerea lui Ilino.

Şi toate străduinţele prietenilor ei rămaseră zadarnice – nimeni nu izbuti s-o abată de la hotărârea luată.

În cele din urmă, îşi luă rămas bun de la toţi şi porni spre gară, căci trebuia să plece la Moscova. Acolo avea să se întâlnească cu Klonitzki, căruia trebuia să-i dea o mână de ajutor şi în acelaşi timp să-l supravegheze dacă va duce la îndeplinire misiunea încredinţată de guvernul rus.

Acum Vera Ulkitzki nu mai era decât o unealtă în mâinile acelora care conduceau Rusia. Singura ei dorinţă, singurul ei ţel în viaţă era numai să-şi slujească patria cu devotament.

308. Misiunea secretă

Aviatorul Potapoff, un bărbat de statură potrivită, cu obrajii rumeni ca de fată, cu ochi mici, albaştri şi nasul ascuţit, deschise uşa locuinţei sale şi, cu o îndemânare de scamator îşi aruncă în cuier căciula. Apoi scoase o fluierătură ascuţită.

Nevastă-sa, o rusoaică zveltă, cu părul negru şi dinţii albi şi regulaţi, îşi făcu apariţia din bucătărie, ştergându-şi mâinile de şorţ.

— Ei, de ce te-au chemat? întrebă ea curioasă.

— Zbor, Katia!

— Încotro?

— Dracu' ştie! N-au vrut să-mi spună cu niciun chip. Poate că au de gând să mă trimită în lună, că tot n-a izbutit nimeni să ajungă acolo!

— Ascultă-mă, lasă glumele, Kolia! Spune, încotro pleci?

— Nu există nicio deosebire între o femeie şi un motan, căci niciunul nu înţelege ce li se vorbeşte! Ţi-am spus, doar, că habar n-am încotro plec. Mi s-a poruncit să fiu gata la ora opt şi abia atunci o să mi se spună ce am de făcut!

— Zbori singur?

— Nici asta n-aş putea să-ţi spun! Poate singur, poate cu toată Moscova!

— Şi cât timp ai să lipseşti?

— Uf, ţi-am spus că nu ştiu nimic! Ce Dumnezeu, doar nu vorbesc chinezeşte! Dacă au de gând să mă trimită la Polul Nord, atunci nu mai e nevoie să faci mâine omleta de cartofi, căci mi-ar veni foarte greu să-ţi spun când mă înapoiez acasă. În schimb, dacă trebuie să zbor numai până la Petrograd, fireşte că sunt îndărăt mâine dimineaţă la ceai. M-ai înţeles?

Nedumerită, femeia se aşează pe un scaun, nădăjduind că astfel îi va fi mai uşor să pătrundă taina bărbatului ei.

— Ascultă-mă, băiete, dacă te prind iarăşi cu vreo muiere, ca anul trecut, să ştii că-ţi rup urechile! Îţi mai aminteşti chestia, nu e-aşa? Mereu erai în manevre şi, când colo, te-am întâlnit în cabaretul „Central" cu un harem întreg în jurul tău.

— Ei, drace! Nu cumva îţi închipui ca dacă bărbatul tău e aviator n-are nevoie să se mişte şi el pe pământ?… Hai, cară-te şi fă ceaiul!

— Bine, însă la ora opt să ştii că mă duc cu tine, ca să văd şi eu dacă nu m-ai minţit. Zboru' ăsta neaşteptat mi se pare foarte ciudat şi, ascultă-mă ce-ţi spun, Kolia… Dacă te prind iarăşi cu vreo muiere, să ştii că-ţi dau eu un zbor că ai să-l ţii minte câte zile vei avea! De zburat ai să zbori tu în lună… Dar fără benzină, dragul meu! Bagă de seamă ţi-o spun pentru ultima dată! încheia femeia, înapoindu-se în bucătărie.

Deşi se răstise la el, Katia era o femeie bună la suflet şi-şi iubea soţul din toată inima. La rândul lui, Potapoff ţinea şi el la „oacheşa" lui – cum o poreclise în glumă.

— Hai, nu plânge, scumpa mea! zise el cu blândeţe. Bagă de seamă, când mă înapoiez acasă te iau la circ!

Femeia zâmbi printre lacrimi. Ştia el cum s-o liniştească, fiindcă, după bărbatul ei, „slăbiciunea" Katiei era circul.

— Dar o să mergem seara, fiindcă ziua programul e mai scurt! murmură ea, suspinând ca un copil.

— Da, fireşte că seara! o îmbună Kolia.

— Şi de la circ ne ducem la cafenea…

— De ce la cafenea? Mai bine într-un restaurant bun. Slavă Domnului, după zbor pot să-mi îngădui lucrul ăsta, căci primesc doar ore suplimentare şi diferite cheltuieli…

Femeia se linişti de-a binelea. După puţin timp, stăteau amândoi la o masă rotundă, acoperită cu o faţă de masă cu pătrăţele roşii.

Potapoff nu era la primul lui zbor, totuşi de astă dată se simţeau amândoi neliniştiţi. O presimţire neagră se strecurase în inimile lor. Această călătorie a cărei ţintă şi durată n-o cunoşteau niciunul din ei, le stătea pe suflet ca o povară. Şi micuţa încăpere în care se aflau nu le păruse niciodată atât de posomorâtă ca acum.

— Trebuie să plec! zise, deodată, aviatorul, ridicându-se de pe scaun.

— Ce să-ţi împachetez? întrebă Katia, ridicându-se şi ea.

— Nimic, draga mea, căci nu ştiu unde plec şi cât timp am să lipsesc de acasă. Mi s-a poruncit să nu iau nimic cu mine, căci am să găsesc totul pregătit.

Potapoff se îmbrăcă încet, prost dispus. Nevastă-sa rămase lângă el, numărându-i tăcută mişcările. La un moment dat scoase paltonul din

dulap, îl îmbrăcă grăbită, apoi îşi luă şalul de mătase, pe care îl înfăşură de trei ori în jurul gâtului.

— Încotro? întrebă Potapoff, mirat.

— Vreau vă te însoţesc, Kolia! Trebuie doar să ştiu şi eu unde pleci, căci sunt soţia ta.

Aceste cuvinte fuseseră rostite cu atâta căldură şi ascundeau atâta dragoste şi devotament, încât Kolia nu se încumetă să se împotrivească.

Aerodromul nu era decât la o depărtare de vreo douăzeci de minute. Femeia cuprinsese cu amândouă mâinile braţul soţului ei, îşi plecase capul pe umărul lui şi păşea tăcută alături de el, în timp ce lacrimi mari îi şiroiau pe obraji şi dispăreau în şalul negru, de mătase…

După puţin timp, zăriră în depărtare un grup de vreo zece oameni care făcuseră roată în jurul avionului lui Potapoff şi dădeau din picioare ca să se încălzească.

Cei doi soţi îşi iuţită paşii, dar deodată o santinelă le aţinu calea.

— Legitimaţiile, vă rog!

— Pentru ce? întrebă Potapoff, mirat.

— Astăzi e nevoie, tovarăşe!

— Bine, dar eu sunt aviatorul Potapoff!

— Legitimaţia, tovarăşe! Sunt mulţi Potapoffi în Moscova!

— Ce dracu' s-o fi petrecând aici? întrebă aviatorul, în şoaptă, plecându-se spre soţia lui. În fiecare seară se poate trece fără să dai socoteală cuiva, iar astăzi le-a intrat în cap să-mi ceară legitimaţia…

Acum începu să bănuiască şi el că se ascundea ceva îndărătul acestui zbor misterios. Scoase din buzunar carnetul său de identitate şi-l arătă santinelei.

Soldatul îl cercetă cu luare-aminte, apoi i-l înapoie, zicând:

— În regulă, tovarăşe! Poţi să treci.

Potapoff şi soţia lui voiră să se îndrepte spre avion, dar santinela îi opri din nou.

— Stai! Femeile n-au voie să treacă!

— Ascultă-mă, eşti în toate minţile? făcu Potapoff, nedumerit. Asta e doar soţia mea, care mă însoţeşte întotdeauna.

— Întotdeauna da, nu şi astăzi! răspunse soldatul. Ei, ţi-am spus doar! Nu cumva vei fi având vată în urechi! se răsti el, văzând că ceilalţi nu ţin seama de vorbele sale.

Plini de nelinişte şi nedumerire, Potapoff şi soţia lui se uitară unul la altul.

— Kolia, nu cumva trebuie să pleci în Manciuria ca să iei parte la luptele împotriva chinezilor? întrebă ea, cu teamă.

Aviatorul înălţă din umeri, apoi o îmbrăţişă cu dragoste şi se depărtă, în timp ce biata femeie rămase pe aerodromul cufundat în

noapte, alături de santinelă, care o privea cu nepăsare.

— De ce vii atât de târziu, tovarăşe? strigă comisarul războiului, când Potapoff se apropie de grup. Socot că a sosit timpul să ne obişnuim cu disciplina!… Ascultă-mă, abia acum îţi destăinui ţinta călătoriei dumitale… Pleci în Cehoslovacia… în această servietă vei găsi lămuririle privitoare la zborul dumitale, precum şi o sumă de bani, în coroane cehoslovace şi dolari. Vei porni spre Brno.

Comisarul aprinse lanterna lui de buzunar şi lumină o hartă, care arăta drumul ce avea să-l urmeze aviatorul.

— Când ai să ajungi deasupra acestei păduri, urmă el, arătând cu creionul o pată verde însemnată pe hartă, iată, fac un cerc roşu în jurul ei… Aşadar, când ajungi deasupra ei, ai să cobori tot mai mult până ce vei descoperi o lumina verde, semnalizatoare. Pe hârtia asta găseşti cifrul semnalelor. După aceea, aterizezi… Dacă te vede cineva, susţii că e vorba de o pană de motor pe care urmează s-o repari în timpul nopţii pentru ca să poţi pleca mai departe spre Brno, unde motorul va fi reparat temeinic. Dacă vei fi întrebat de ce nu pleci cu maşina la Brno, vei răspunde că reparaţiile avionului te privesc pe dumneata şi nu-ţi convine să mai plăteşti şi cheltuielile de drum ale mecanicilor până la locul accidentului. Adăpost vei găsi în casa cehoslovacului Majak de unde vei căuta să rămâi în legătură cu tovarăşul Klonitzki, care se află acum la bordul avionului. În cazul când acest tovarăş va avea oarecare încurcături, va trebui să-l ascunzi în aceeaşi casă, până ce va veni avionul să vă transporte în patrie… Nu face nicio economie de bani, ci, dimpotrivă, arată-te cât mai darnic, ca să câştigi încrederea familiei lui Majak. Cunoşti limba cehoslovacă, astfel că va fi uşor să te înţelegi cu ei… de altminteri asta a şi fost motivul principal pentru care te-am ales pe dumneata ca să conduci avionul. Colegul dumitale, Nilov te va însoţi, urmând să se înapoieze cu aparatul în Rusia şi tot el va veni să vă ia atunci când misiunea va fi dusă la îndeplinire. Îţi atrag, însă, luarea aminte că nu-ţi este îngăduit să fii în corespondenţă cu cineva… dacă aflăm că ai încălcat această poruncă, să ştii că te aşteaptă o pedeapsă foarte aspră. Pentru tot acest timp, vei primi leafa întreită, douăzeci de cervoneţi pe zi şi afara de asta, o mare răsplată la întoarcere… M-ai înţeles?

— Da, domnule comisar!

— Bine, atunci nu mai trebuie să zăbovim…

Comisarul se întoarse spre ceilalţi şi urmă:

— Vă doresc călătorie bună, dragii mei… şi mai ales, să nu vă înapoiaţi cu mâna goală… Agentul nostru Pankratoff a primit ieri telegrama prin care a fost înştiinţat să vă aştepte la faţa locului.

Potapoff îşi îmbrăcă haina de piele, îşi puse ochelarii şi se urcă în carlingă.

Deşi era întuneric, zări, totuşi, cele două făpturi care luară loc îndărătul său.

Erau inginerul Klonitzki, – trimisul guvernului sovietic pentru a pune mâna pe planurile descoperirii inginerului Kraza – şi Vera Ulkitzki, frumoasa soră de caritate.

— Gata!

— Porniţi!

Peste câteva clipe, uriaşa pasăre de oţel plutea deasupra Moscovei, îndreptându-se spre Cehoslovacia…

309. Cei dintâi paşi spre ţintă

Jaro Majak stătea la masă, în faţa soţiei sale şi era adâncit în citirea unui ziar. Ceva mai deoparte, cu capul sprijinit în mâini, fiica lor, Gertrud citea un roman senzaţional, care părea s-o intereseze foarte mult.

Undeva, într-un colţ, se auzea ţârâitul unui greier, în timp ce din aparatul de radio – care fusese aproape închis – mai răsunau totuşi acordurile unui vals de modă veche.

Afară, vântul de primăvară vestea că natura se trezise la viaţă. Câmpia se întindea până la marginea pădurii şi nori negri se fugăreau deasupra ei.

Deodată, Tommy şi Luchs, cei doi câini de curte, începură să latre cu furie.

Fermierul înălţă capul şi întâlni privirile neliniştite ale soţiei sale. Fiica lor ridică şi ea ochii.

— Ce o fi însemnând asta? întrebă, în şoaptă, soţia fermierului.

Bărbatul se îndreptă spre uşă şi trase cu urechea. Lătratul câinilor părea tot mai furios şi se auzea din ce în ce mai aproape.

— Nu mai încape nicio îndoială că vine cineva! zise Jaro, luând puşca din cui.

Într-adevăr, afară se auzeau paşi şi glasul unui om care încerca să liniştească animalele întărâtate. După puţin timp, însă, paşii se depărtară şi câinii lătrau mai încet.

Fermierul îşi îndesă totuşi căciula în cap şi părăsi încăperea. O şuierătură ascuţită şi cei doi câini alergară cu bucurie înaintea stăpânului lor.

— E cineva pe aici? strigă acesta, încercând să străbată întunericul cu privirea.

Dar nu-i răspunse decât vâjâitul vântului.

— Cine-i acolo? strigă el şi mai tare, strângând puşca la piept.

Zadarnic însă, căci nici de astă dată nu primi vreun răspuns.

În cele din urmă, se înapoie în casă şi zăvorî uşa după el.

— Ciudat, la ora asta să porneşti pe câmp! mormăi fermierul,

reluându-şi citirea ziarului.

— Poate s-a rătăcit cineva şi nu mai ştie încotro să se îndrepte? îşi dădu cu părerea soţia lui.

— Aş! Dacă s-ar fi rătăcit mi-ar fi răspuns, căci am strigat doar de două ori! Cine ştie unde s-o fi ducând drumeţul ăsta!

— Ştii, tată, astăzi când veneam cu berea de la Arnold, am întâlnit un necunoscut care se îndrepta spre pădure, se amestecă şi Gertrud în vorbă. Nu l-am mai văzul pe aici niciodată şi era îmbrăcat într-o haină de piele.

— Mai bine vezi-ţi de romanul tău, Trude! răspunse tatăl ei. Tu ai năluciri întotdeauna!

În vremea asta greierul îşi urma concertul său monoton.

Deşi elicea făcea un zgomot asurzitor, Potapoff auzi totuşi bătăile care răsunau în gemuleţul dindărătul său. Întoarse capul şi văzu pe Klonitzki, cu un ochean în mână, făcându-i semn să privească în jos.

Aviatorul îşi încordă privirile, apoi începu să coboare, căci zărise şi el un punct verde, care se mişca necontenit.

Uriaşa pasăre de oţel descrise în aer câteva cercuri, apoi se lăsă uşor pe pământ, unde mai alunecă vreo câteva zeci de metri şi rămase locului…

— Aviatorul Potapoff? se auzi glasul agentului, care îi aştepta.

— Da!

— Bravo, îmi place cum ai aterizat, dragul meu! spuse celălalt, care deschise uşa carlingii şi strigă: Tovarăşii Klonitzki şi Ulkitzki?

— Da, întocmai!… Tovarăşul Pankratoff?

— Chiar el! Totul o gata, însă trebuie să ne grăbim! Avionul a sosit cu o întârziere de trei ceasuri. Până la plecarea trenului mai este doar un ceas şi tocmai atâta avem de alergat până la cea mai apropiată staţie de cale ferată. Hai, dezbrăcaţi-vă repede! Unde vă sunt valizele?

Potapoff, care între timp coborî se şi el, se apropie de grupul celor trei persoane, tocmai în clipa când Vera îşi scotea ochelarii şi boneta de aviator. Deodată, însă, rămase cu gura căscată de uimire.

— Carevasăzică am avut şi o femeie la bord! murmură el. Tii, dacă ar şti asta nevastă-mea!… Ei, dar cu mine ce faceţi? se adresă el către Pankratoff.

— Dumneata rămâi aici până la răsăritul soarelui, răspunse agentul. Mâine dimineaţă ai s-o iei peste câmp spre casa de colo… Avionul poate să rămână şi el aici peste noapte, însă mâine în zorii zilei Nilov trebuie să decoleze neapărat.

Celălalt clătină capul în semn de încuviinţare.

— În casa de care ţi-am vorbit, locuiesc tatăl, mama şi fiica, urmă Pankratoff. Aşadar ai să le istoriseşti chestia cu pana de motor, ai să-i rogi să-ţi dea mâncare şi un loc de dormit, însă înainte de toate ai să le

pui pe masă o sută de coroane, ceea ce va avea darul să-i facă foarte prietenoşi cu dumneata. După aceea ai să-i rogi să-ţi dea voie să rămâi câtva timp în casa lor, până ce avionul va fi reparat. În orice caz, ţi-am adus ceva ca să nu răceşti la noapte…

Zicând acestea, scoase la iveală o sticlă de coniac pe care o dădu aviatorului, apoi adăugă;

— Mâine vin să te văd! La revedere!

Se întoarse spre cei doi trimişi ai guvernului sovietic şi le şopti:

— Băgaţi de seamă, acum trebuie să mergem cât mai repede!

În clipa următoare, toţi trei dispărură în noapte.

310. Vecinii inginerului Kraza

Doamna Lendjak, care locuia la Praga şi ducea o viaţă liniştită, tocmai îşi lua cina, când zbârnâi soneria de la intrare.

— Ei asta-i! Musafiri atât de târziu? mormăi ea.

Viaţa bătrânei pensionare era atât de regulată, vizitele celor câteva rude aveau loc la răstimpuri atât de egale, încât ea ştia dinainte de câte ori trebuia să zbârnâie soneria în fiecare săptămână. Mirată, îşi puse ochelarii pe nas, se îndreptă spre uşă cu paşi legănaţi şi privi prin mica deschidere.

De cealaltă parte se afla un necunoscut îmbrăcat într-o haină de piele, cu o pălărie mare pe cap. După cât se părea, străinul era foarte nerăbdător, căci îşi răsucea de zor mustaţa-i neagră.

Bătrâna întredeschise uşa, fără să scoată lanţul de siguranţă, şi întrebă:

— Pe cine căutaţi, vă rog?

— Aş vrea să vorbesc cu doamna Lendjak, răspunse necunoscutul. E ceva foarte urgent.

Femeia şovăi.

— Cine ştie ce se mai poate întâmpla în vremurile astea! murmură ea, neştiind ce să facă.

Vizitatorul însă, păru că-i înţelege gândul, căci urmă:

— Vin din Brno, stimată doamnă, şi aş vrea să cer câteva lămuriri asupra casei pe care o aveţi acolo…

Brno… casă? Ei, asta era cu totul altceva! Nocturnul vizitator nu era primejdios câtuşi de puţin.

— Mă rog, poftiţi înăuntru! zise bătrâna, scoţând lanţul de siguranţă.

Vizitatorul îşi dezbrăcă haina de piele, o atârnă în cuier, apoi intră în cameră.

— Aşadar, aveţi o casă în Brno, începu el.

— Da, însă mai bine n-o aveam, mormăi pensionara. Plăteşti biruri până te speteşti şi când e vorba să încasezi ceva, îţi ies ochii din cap şi

tot nu vezi un ban. Voiam s-o vând demult dar cine mai cumpără case în ziua de azi?

— Bine, dar de ce n-o închiriaţi? întrebă străinul.

— Doar nu pot să stau în Brno până se iveşti un chiriaş serios! Cu toate astea, am să plec acolo la vară… poate găsesc un amator.

— De ce s-aşteptaţi până la vară? Aveţi putinţa s-o închiriaţi chiar acum!

Doamna Lendjak nu mai putea de bucurie.

— S-o închiriez chiar acum? repetă ea. Şi cui, mă rog?

— Mie!

— Dumitale? Îmi dai voie să te întreb cine eşti dumneata?

— Cred că aţi băgat de seamă că sunt străin, însă cum am ceva treabă la Brno, trebuie să rămân acolo mai multă vreme… Hai să zicem, un an deocamdată…

— Un an? exclamă doamna Lendjak, care nu mai izbuti să-şi ascundă bucuria ce o cuprinsese.

— Da!

— Îmi dai voie să-ţi ofer un ceai? întrebă pensionara, socotind că musafirul ei trebuia primit cu toate onorurile cuvenite unui chiriaş atât de serios.

După câtva timp, cei doi conveniră cu închirierea casei şi, întrucât vizitatorul părea foarte grăbit, încheiară numaidecât contractul.

Mulţumită, proprietăreasa îşi conduse chiriaşul până la uşă, unde îl salută foarte curtenitor, căci străinul îi plătise chiria pe un an, înainte, ceea ce era lucru foarte rar în vremurile acelea.

Necunoscutul însă, porni agale de-a lungul străzii, murmurând satisfăcut:

— Ei, dacă ar merge toate atât de uşor!

Fireşte, avea şi de ce să fie mulţumit, căci închiriase tocmai casa de lângă locuinţa inginerului Kraza.

Henry bătu cu pumnii ei mici în uşa laboratorului. Tânărul inginer scoase capul pe uşă şi o sclipire de bucurie se ivi în ochii săi la vederea încântătoarei fete.

— Eşti gata, Victor? Mi-ai făgăduit, doar, să facem o partidă de tenis?

— Du-te, băiete, las' că isprăvesc eu singur! se amestecă în vorbă tatăl său.

Victor dezbrăcă halatul, îşi spălă mâinile, apoi părăsi încăperea.

Cei doi tineri o luară la goană prin grădină. Tânărul inginer trăgea mereu cu ochiul spre verişoara lui, admirând chipul ei aprins, ochii-i strălucitori, ba chiar şi părul ei ciufulit.

Pentru prima dată de la înapoierea lui, Victor o îmbrăţişă, îi dădu capul pe spate şi după ce o privi îndelung, depuse o sărutare pătimaşă

pe buzele ei roşii.

— Victor! murmură fata, devenind serioasă dintr-odată.

— Ce e, Henny?

— Nu găseşti că e prea devreme? Sau… poate că mă socoţi şi pe mine din rândul fetelor cu care ai flirtat până acum?

Tânărul se simţi jignit.

— Ce te face să crezi asta? De unde şi până unde ţi-a trecut prin minte că te-aş săruta întocmai ca şi pe celelalte? Ia spune, n-am copilărit împreună? Şi-apoi, de la înapoierea mea nu te-am sărutat încă niciodată!

Henny zâmbi şi porni mai departe în fugă.

Primăvara sosise mai curând ca de obicei şi razele soarelui trezeau la viaţă firea amorţită de frigul iernii. În acelaşi timp, însă, strecurau nădejdea în sufletele celor doi tineri care copilăriseră împreună…

Henny juca bine şi „mingile" ei erau sigure, în orice caz mult mai sigure ca ale vărului ei, care părea preocupat de alte gânduri.

— Ce-i cu tine, Victor? Azi joci ca un începător! exclamă, deodată, frumoasa nepoată a inginerului Kraza.

Înainte de a primi vreun răspuns, se auzi în apropiere un glas străin.

— Bună ziua, dragii mei! Iertaţi-mă că vă deranjez, dar nu pot privi nepăsător la sportul ăsta! Şi apoi, socot de datoria mea să mă prezint noilor mei vecini.

Henny şi Victor se uitară miraţi în jurul lor. Nu se aşteptau defel să audă un glas din grădina învecinată, căci proprietarul acesteia, un mare industriaş, murise înainte cu doi ani şi lăsase casa moştenire unei rude din Praga, care nu se sinchisise niciodată de dânsa, ba o lăsase chiar în părăsire.

După o scurtă şovăială cei doi tineri se apropiară de grad şi zăriră un bărbat care le întinse mâna prietenos.

— Numele meu e Klonitzki!

Nehotărâtă, Henny îi întinse şi ea mâna, iar Victor făcu la fel.

— Dar când v-aţi mutat aici? întrebă tânărul.

— Abia de câteva zile, căci voiam să mă odihnesc niţel, împreună cu soţia mea.

— A, vasăzică nu sunteţi din oraşul nostru?

— Nu numai atât, dar nu sunt nici măcar din ţara dumneavoastră…

După cum ştim, la Brno se vorbeşte mai mult limba germană, astfel că tânărul inginer n-avea de unde să ştie că noul lor vecin era din altă ţară, întrucât acesta vorbea foarte bine nemţeşte.

— Dar de unde sunteţi, mă rog? întrebă Henny.

— Din Rusia, stimată domnişoară, răspunse Klonitzki. Cu toate astea iubesc foarte mult ţara dumneavoastră, care a propăşit atât de

repede şi a izbutit s-o ia înaintea altora.

— Nu cumva sunteţi un comisar al poporului? întrebă Henny, cu naivitate.

Trimisul guvernului sovietic izbucni într-un hohot de râs.

— Vă închipuiţi, oare, că toţi ruşii trebuie să fie neapărat comisari sau comunişti? răspunse el. Nu, străinii sunt foarte prost informaţi asupra celor ce se petrec în ţara mea. Comunişti nu sunt decât acei înscrişi în partid şi care lucrează într-o anumită direcţie. Şi apoi, ar fi oare cu putinţă ca un popor de o sută şaizeci şi cinci de milioane de oameni să facă parte dintr-un singur partid? Comuniştii sunt în număr de vreo trei sute de mii, ceea ce înseamnă un fleac pe lângă restul compatrioţilor mei. Ceilalţi, care formează adevărata naţiune rusească, duc o viaţă independentă şi nici nu se sinchisesc măcar de politică.

— Şi ce meserie aveţi, dacă nu sunt indiscret? cercetă Victor Kraza.

— Sunt doctor, dragul meu, răspunse Klonitzki foarte liniştit. Medicina slujeşte pe toţi oamenii la fel, fără să faci deosebire de clasă sau partide.

— Foarte interesant! murmură Victor. Ştiţi, mai ales acum, după revoluţie, Rusia îmi pare mai misterioasă chiar decât India…

— Sunt gata să vă lămuresc toate aceste mistere, răspunse Klonitzki, politicos. De altminteri, ospitalitatea rusească e cunoscută pretutindeni astfel că vă închipuiţi că ne-aţi face mare plăcere, mie şi soţiei mele, dacă ne-aţi vizita din când în când. Vă încredinţez că veţi auzi de la noi multe lucruri interesante…

În aceeaşi clipă o zări pe Vera Ulkitzki, care se apropie de ei.

— Ah, eşti aici, scumpa mea! exclamă el şi, adresându-se celor doi tineri, urmă: Daţi-mi voie să vă prezint pe soţia mea.

Apoi, se întoarse iarăşi spre tovarăşa lui:

— Vera, aceştia sunt vecinii noştri şi după cum vezi, am şi avut plăcerea să-i cunosc…

— Încântată! răspunse ea, fără să se apropie, totuşi de gard.

— Vera, am poftit pe vecinii noştri să ne facă o vizită, căci vor să afle situaţia din Rusia, urmă Klonitzki.

— O, vă aştept cu multă nerăbdare! De altminteri, viaţa o atât de monotonă aici, încât mi-ar face plăcere să am cu cine schimba o vorbă, când soţul meu n-o să fie acasă…

Zicând acestea, tânăra zări ochii frumoşi ai inginerului cehoslovac şi o durere ascuţită îi străpunse inima.

Era pentru prima dală când se gândi iarăşi la dânsa, de când dragostea ei fără nădejde îi nimicise toate simţămintele, hotărând-o să primească misiunea încredinţată de Ilino. Dar nu, trebuia să-şi joace rolul, trebuia să-şi slujească patria, căci acesta era singurul ei ţel!

Henny atinse încetişor braţul însoţitorului ei.

— Trebuie să mergem la masă, nu-i aşa, Victor? zise ea, cuprinsă

de oarecare nelinişte.

Victor tresări şi-şi desprinse privirile de la frumoasa străină.

— Da, trebuie să mergem la masă! repetă el în neştire.

Şi în timp ce păşea spre casă, alături de verişoara lui, tânărul inginer părea mult mai trist decât la venire.

Gândurile-i erau acum îndreptate spre încântătoarea soţie a medicului rus şi chipul ei părea că pluteşte mereu înaintea sa.

— Victor, de ce ai rămas atât de tăcut? îl trezi din visare glasul verişoarei sale.

— Nu… nu… mă gândeam la… descoperirea tatei. Ştii, doar, că acum lucrăm împreună!

Tânăra îl privi cu coada ochiului şi-şi dădu seama că vărul ei minţea. Cu toate astea, nu se încumetă să-i mai pună vreo întrebare, căci tăcerea lui trezise în inima ei o bănuială grozavă.

În ziua aceea Henny păru mai tristă ca de obicei. Soarele, care îi strecurase în suflet o nădejde dătătoare de viaţă, asfinţi în curând, luând cu sine bucuria care încolţise în sufletul tinerei fete.

Vera Klonitzki… Nu cumva această femeie ameninţa fericirea celor doi tineri, care copilăriseră împreună?

Fără să ştie unul de altul, Victor şi Henny erau frământaţi de aceeaşi întrebare…

În acest timp, presupusa Vera Klonitzki se gândea la chipeşul ei vecin, pe care soarta i-l scosese în cale într-un chip atât de neaşteptat.

Boris Verodin… Victor Kraza… Icoana căruia din ei trăia mai vie în inima fostei prinţese?

Deodată, însă, ea îşi aminti de misiunea încredinţată de Ilino. Nu, n-avea dreptul să se gândească la niciunul din ei, căci patria era mai presus de orice! Venise în Cehoslovacia cu o ţintă anumită şi datoria ei era să jertfească totul pentru atingerea acestei ţinte!

311. În casa fermierului

Abia se iviseră cele dintâi raze ale soarelui, când Tommy şi Luchs, câinii fermierului Majak, începură să latre cu furie şi alergară în salturi mari, peste câmp.

Fermierul, care tocmai se afla în grajd şi dădea de mâncare cailor, se întrerupse din această îndeletnicire şi porni spre poartă, unde zări un străin îmbrăcat într-o haină de piele.

— Iartă-mă că te supăr, începu acesta din urmă, într-o nemţească stricată. Am fost nevoit să aterizez pe câmpul acesta şi te-aş ruga să-mi dai adăpost până ce s-o termina reparaţia motorului.

— Ah, sunteţi aviator? cercetă fermierul.

— Da, veneam din Polonia şi mă îndreptam spre Franţa, însă din nenorocire am fost silit să-mi întrerup călătoria înainte de a ajunge la

ţintă… De altminteri nu cred să vă stingheresc prea multă vreme, căci avionul a şi fost dus la Brno de mecanicul meu, care trebuie să-i schimbe câteva piese. Până atunci, socoteam că n-ar fi rău să mă folosesc de acest prilej şi să mă odihnesc la ţară câtva timp, căci tot n-am ce căuta la Brno, pentru că reparaţia motorului poate s-o facă şi mecanicul…

— Sunteţi polonez?

— Da, polonez sadea, răspunse aviatorul, fără să se tulbure.

— Hm, aşa vasăzică! Ştii, noi, cehoslovacii, suntem oameni foarte bănuitori! reluă celălalt zâmbind.

Şi, după ce îşi şterse mâinile de pantaloni le întinse aviatorului, zicând:

— În cazul de faţă, însă, e cu totul altceva… Vecinii noştri ne sunt simpatici, aşa că socot să-ţi împlinesc cererea… fireşte, dacă nevastă-mea n-o avea ceva împotrivă! Ce să-i faci, trebuie să cer şi sfatul ei, dacă vreau să fie linişte în casă! Până una, alta, însă, poftim înăuntru.

Zicând acestea, deschise poarta, în timp ce ţinea de zgardă câinii care mârâiau.

Potapoff – aviatorul care sosise în timpul nopţii, împreună cu cei doi trimişi ai guvernului sovietic – păşi în curte şi se îndreptă spre una din băncile aşezate la umbra copacilor.

— Fireşte că nu cer să-mi daţi adăpost pe gratis, urmă el, adresându-se iarăşi fermierului. Am destui bani cu mine, ca să pot plăti oricât mi-aţi cere.

Jaro Majak nu-i răspunse, ci intră în casă, pentru a se sfătui cu nevastă-sa. Aviatorul se aşeză pe bancă şi începu să mângâie unul din câini, care se apropiase de el, văzând că stăpânul său avea încredere în străin.

— Ascultă-mă, Taika, începu fermierul, adresându-se soţiei sale. Afară e un aviator polonez căruia i s-a stricat avionul şi vrea să rămână câtva timp la noi. Mi-a spus că are destui bani şi plăteşte oricât am cere…

— Ah, un aviator polonez! exclamă Gertrud, fiica lor, bătând din palme. Mă duc să-l văd şi eu!

— Stai aici! porunci tatăl ei. Ce dracu'? n-ai mai văzut un om în viaţa ta?

Nevasta fermierului părăsi încăperea şi se îndreptă spre Potapoff, care se ridică de pe bancă şi-şi scoase căciula, foarte politicos.

Taika Majak îl privi cu luare-aminte şi păru mulţumită de examenul ei, căci îi zâmbi cu bunăvoinţă.

— Slavă Domnului că aţi scăpat teafăr din accident, zise ea. Ştiu ce s-a întâmplat, căci bărbatu-meu mi-a povestit totul… Vedeţi, de aceea n-am să plec eu niciodată cu avionul… Altminteri, poate aş fi şi eu nevoită să cer adăpost străinilor…

— Bine, dar nu cer nimic pe gratis, replică aviatorul. Mai mult decât atât: sunt gata să vă plătesc dinainte, dacă n-aveţi încredere în mine…

Zicând acestea, Potapoff scoase din buzunarul hainei, un portmoneu, pe care îl deschise în aşa fel, ca să se vadă numeroasele bancnote ce se aflau înăuntru.

— Iată, vă pot plăti fie în coroane, fie în dolari, urmă el, aţintindu-şi privirea asupra fermierului, care se apropiase şi el între timp, după ce se dondănise niţel cu fiică-sa.

Taika Majak strângea de multă vreme bani la ciorap, căci ştia prea bine că o fată nu se poate mărita fără zestre, iar toată averea lor erau cele câteva zeci de pogoane de pământ şi căsuţa în care locuiau. Se gândea cu îngrijorare la viitorul fiicei sale, pe care nu voia s-o dea după primul venit. Era doar o fată cultă plină de însuşiri şi trebuia să găsească un logodnic de o seamă cu dânsa.

— Ascultă-mă, Jaro, dacă-mi dai mie banii, îl primesc în casă, altminteri n-am nevoie de el.

— N-ai decât să ţi-i iei! răspunse fermierul care era bucuros să vadă în colţul acesta singuratic un om cu care să mai stea de vorbă seara. Afară de asta, aviatorul venea din ţară străină şi desigur că văzuse multe în viaţa lui, astfel că avea ce să istorisească.

Potapoff stătea cu portofelul în mână, aşteptând hotărârea celor doi soţi. Gertrud, tânăra lor fiică, se apropiase de fereastra încăperii şi privea la el cu luare-aminte.

— Bine, poţi rămâne la noi, zise nevasta fermierului. Socoţi să stai multă vreme?

— Asta n-o ştiu nici eu, căci trebuie să aştept până ce se termină reparaţia motorului. În orice caz, sper ca n-o să vă stingheresc prea mult, căci mecanicul nostru e om priceput şi cred că o s-o scoată repede la capăt. Până una alta, însă, daţi-mi voie să vă achit o parte din sumă, rămânând să plătesc restul pe măsură ce veţi socoti dumneavoastră.

Zicând acestea, înmâna femeii o sută de coroane cehoslovace.

Cei doi soţi rămaseră foarte încurcaţi şi abia izbutiră să-şi ascundă bucuria, căci nici prin minte nu le trecuse să le pice în mână un chiriaş atât de darnic. Mai ales Taika Majak îşi vedea împlinit visul ei cel mare şi o privelişte minunată i se înfăţişă în minte. Gertrud, frumoasa ei fiică, mergea la braţ cu un „coconaş” chipeş, care se simţea fericit să-şi prezinte soţia eleganţilor săi prieteni…

— Fireşte că sunt gata oricând să vă achit orice sumă, căci societatea la care lucrez mă plăteşte destul de bine, urmă aviatorul.

Nevasta fermierului nu ştia ce să facă mai întâi şi mult n-ar fi lipsit ca să sară de gâtul străinului, care se arăta atât de mărinimos. În cele din urmă, se năpusti în casă şi-şi chemă fiica.

— Trude, adu repede cafeaua şi câteva ouă… dar vezi să fie proaspete… Ia-le de la găina aia neagră că-s mai mari… şi mai adu şi nişte unt şi cârnaţi! Hai, ce mai stai la gânduri!

Cuprinsă de tulburate, femeia începu să robotească prin casă, aşeză lucrurile la locul lor, aşternu pe masă o faţă curată, cu pătrăţele albastre. În sfârşit, făcu tot ce-i stătea în putinţă ca să-şi mulţumească musafirul.

Fermierul şi Potapoff îşi făcură şi ei apariţia în casă. Obrajii Gertrudei se acoperiră de o roşeaţă vie, căci şi ea era bucuroasă să poată sta de vorbă cu un străin, care fusese în multe oraşe mari. Şi, mai ales, care era aviator… Până în acea zi tânăra fată, nu avusese de-a face decât cu aviatorii din romanele ei. Şi era încredinţată că toţi arată la fel, adică sunt oameni înalţi, spătoşi, uscăţivi şi cu ochi de vultur. Şi când colo, străinul care venise în casa lor nu prea se deosebea de ceilalţi muritori! În orice caz, însă, nu încăpea îndoială că şi acesta trecuse prin multe în viaţa lui, plutise adeseori în primejdii de moarte, astfel că avea ce să istorisească. Şi lucrul acesta o bucura nespus pe tânăra fată.

— Fiica dumitale? întrebă Potapoff, adresându-se fermierului.

Acesta clătină capul în semn de încuviinţare, plin de mândrie părintească.

Aviatorul întinse fetei mâna.

— Ah, dacă m-ar vedea Katia! îi trecu prin minte, ca un fulger.

Dar Katia era la câteva mii de kilometri depărtare şi n-avea cum să-şi supravegheze soţul căruia îi făgăduise un „zbor fără benzină”.

Potapoff se aşeză deci la masă foarte liniştit şi înfulecă cu o foame de lup mâncărurile ce-i fuseseră puse înainte. Petrecuse doar toată noaptea afară, în frig şi nu îmbucase mai nimic, astfel că acum trebuia „să-şi scoată pârleala”. Şi Potapoff şi o scoase fără să se sinchisească de cele trei persoane care se aşezaseră şi ele la masă şi-i urmăreau cu luare-aminte fiecare mişcare.

— Ei, ce mai face scumpul dumneavoastră Pilsudski? întrebă fermierul la un moment dat, vrând să dovedească faptul că ştia ce se petrece în Europa, deşi trăia retras în colţul acesta singuratic.

— Mulţumesc, bine! răspunse Potapoff, cu gura plină. Fii sigur că nu duce lipsă de nimic şi-şi primeşte leafa la timp.

— L-ai văzut vreodată? întrebă Gertrud, curioasă să audă ceva despre marele om de stat.

— O dată numai? răspunse aviatorul, umflându-şi pieptul. Dacă aţi şti de câte ori a zburat deasupra Varşoviei pe bordul avionului meu! De altminteri, n-are încredere în alt aviator şi nu se foloseşte decât de mine ori de câte ori vrea să întreprindă o călătorie în aer.

— Dar cu ce scop aţi pornit acum spre Franţa?

— De astă dată, am luat doar câteva pachete de scrisori şi nişte

colete.

— Cine ştie cât au să le aştepte cei care trebuie să le primească! se amestecă în vorbă şi nevasta fermierului.

— Ba defel! Mecanicul o să le predea la Praga altui avion al societăţii noastre, care urmează să le transporte la Paris.

— Şi nu vă o teamă să zburaţi colo sus? întrebă Gertrud, care începuse să capete curaj.

— Teamă? râse Potapoff, ocupat tocmai să-şi ungă o felie de pâine cu unt. În aer mă simt mult mai bine decât pe pământ, căci înaintez cu iuţeală mai mare, şi apoi, n-am de ce să mă ciocnesc… Din păcate, însă, acolo n-am fericirea să întâlnesc fete atât de drăguţe ca dumneata!

Tânăra se simţi foarte măgulită de acest compliment, mai ales că venea de la aviatorul cu care zbura însuşi mareşalul Pilsudski. Încurcată, Gertrud îşi plecă ochii spre faţa de masă cu pătrăţele albastre, în timp ce fermierul şi soţia lui schimbară o privire plină de înţeles.

— Dar sunt şi în Polonia fete frumoase! zise Majak, într-o doară.

— Or fi ele, nu zic ba, însă ca fata dumitale mai rar! cuteză să răspundă Potapoff, căci soţia lui era departe şi n-avea cum să-l audă.

De astă dată, Gertrud îşi ridică privirile şi se uită ţintă în ochii aviatorului „polonez”.

„Minunată fată… încântătoare! îşi zise acesta. Ah, dacă ar şti Katia, aş rămâne fără urechi…”

312. Un duşman misterios

— Stai! Cine-i acolo?

În aceeaşi clipă se auzi în tufiş un foşnet puternic, ca şi cum cineva ar fi încercat să se depărteze în grabă.

Klonitzki se năpusti spre locul cu pricina şi înşfăcă braţul unui bărbat, care încercă să scape din strânsoare. Văzând că nu izbuteşte, necunoscutul îl izbi cu pumnul în faţă, apoi îşi făcu vânt peste gardul scund al grădinii, străbătu cu paşi mari strada, coti într-o uliţă lăturalnică şi se urcă, într-un automobil care-l aştepta acolo. În clipa următoare, maşina porni în goană.

— Ei, ce s-a întâmplat? întrebă, neliniştit, bărbatul care stătea la volan.

— Am fost descoperit! Casa e locuită! răspunse individul, pe care inginerul Klonitzki îl surprinsese în grădina lui.

— Casa e locuită? făcu celălalt nedumerit. Ce dracu’ facem acum? încotro mergem?

— La „el”!

— Bine, dar ne-a spus doar…

— Nu te amesteca unde nu-ţi fierbe oala! Ţi-am spus că mergem la „el”… restul nu te priveşte! scrâşni tovarăşul său, plin de ciudă.

După câtva timp, automobilul opri înaintea unei case impunătoare, cu o terasă mare, ce răspundea într-o grădină minunată. Unul din cei doi indivizi sări din maşină şi sună la poartă de trei ori.

Nu trecu multă vreme şi o lumină se ivi la una din ferestrele primului etaj, îndărătul căreia se vedea umbra unui om, care părea că se îmbracă în grabă. În cele din urmă uşa casei se deschise şi un bărbat îmbrăcat într-un macferlan şi cu o pălărie moale, cu borul lăsat în jos, se îndrepte spre poartă.

— Cum, eşti aici? Dracu’ să te ia! Ţi-am spus doar de atâtea ori că nu vreau să te arăţi pe aici! izbucni omul, dând cu ochii de nocturnul vizitator. Doar n-ei fi vrând să dăm greş din pricina dumitale!

— Daţi-mi voie… e ceva cu totul neobişnuit, se apără celălalt.

— N-are a face! Trebuia să mă înştiinţezi prin telefon. Du-te numaidecât la „Fata veselă”. Vin şi eu peste puţin timp…

Automobilul dispăru în ceată.

Klonitzki porni spre casă, împleticindu-se, ca un om beat, din pricina loviturii primite. Cu toate astea izbuti să ajungă în odaia de baie, unde se spălă cu apă rece şi-şi mai reveni în fire. Sângele continuă să-i curgă din nas câtva timp, până ce izbuti să-l potolească.

— Ce faci acolo, tovarăşe? întrebă Vera, nedumerită, văzând că inginerul zăbovea atâta în odaia de baie.

Şi, deoarece nu primi niciun răspuns, porni într-acolo şi bătu la uşă.

— Intră!

— Ce… ce s-a întâmplat? întrebă ea speriată.

— Am fost descoperiţi! Mai înainte un necunoscut m-a atacat în grădină, unde îl surprinseseră după ce sărise gardul.

O mare nelinişte puse stăpânire pe inima tinerei fete. Ce căutase, oare, individul acela în grădină lor? Abia acum începu să-şi dea seama cât de grea era misiunea pe care şi-o luase, abia acum înţelese câte primejdii o ameninţau. Cu toate astea, Vera Ulkitzki nu se lăsă copleşită de teamă, căci viaţa ei nu mai aparţinea decât patriei, pentru care voia să se jertfească până la ultima suflare. Şi deodată, chipul unui bărbat i se ivi înaintea ochilor minţii… un tânăr chipeş, blond, cu ochii albaştri… Victor Kraza…

Misiunea ei cerea să-l urască, să facă tot ce-i va sta în putinţă spre a-i smulge taina descoperirii tatălui său; dar, cu toate astea, se gândea cu oarecare duioşie la tânărul inginer. Vera Ulkitzki luptă multă vreme cu ea însăşi, străduindu-se să-şi înăbuşe simţămintele. Izbuti deocamdată – dar va rezista oare până la urmă?

— După cât se pare, duşmanii noştri au prins de veste că suntem

aici şi, fără îndoială că ştiu ce urmărim. Ai aflat doar şi dumneata de la tovarăşul Ilino că puterile străine şi-au trimis agenţi care vor şi ei să pună mâna pe marea descoperire. Aşadar, trebuie să ne grăbim dacă vrem s-o luăm înaintea celorlalţi…

— Da, trebuie să ne grăbim, tovarăşe, încuviinţă ea, aproape fără să-şi dea seama.

— Trei vermuturi!

Chelnerul porni în grabă să ducă la îndeplinire comanda celor trei clienţi, care luaseră loc la una din mesele localului „Fata veselă”.

Erau trei bărbaţi cu pălăriile îndesate pe cap, astfel că le umbreau toată faţa. Dar în această umbră, ochii lor întrucâtva speriaţi se roteau încolo şi încoace, ca nişte şoricei care se tem mereu de ghearele pisicii. Doi din aceşti bărbaţi veniseră cu automobilul şi nu erau nimeni alţii decât cei doi indivizi, dintre care unul fusese surprins de Klonitzki în grădina casei sale; cel de-al treilea părea să fie şeful – cel puţin aşa se părea, judecând după tonul cu care se adresase acelui care sunase la poarta locuinţei sale.

— Ei, ce s-a întâmplat? întrebă acesta din urmă cu o vădită nerăbdare.

— Am stat la Praga trei zile, astfel că am pierdut din ochi vila inginerului Kraza, răspunse tovarăşul său căruia îi fusese adresată întrebarea. Astă-noapte, însă, când pătrunsei în grădină în chipul obişnuit, căzui în braţele unui bărbat care se afla acolo şi despre a cărui existenţă fireşte că nu bănuiam nimic.

— Poate că era vreun paznic?

— Nu, asta e cu neputinţă! se împotrivi celălalt. În primul rând până acum vila n-a fost păzită niciodată, apoi individul purta o pijama şi era fără pălărie.

— Cu alte cuvinte, vila e locuită?

— Da. Fără îndoială!

— Mâine trebuie neapărat să aflăm cine s-a mutat acolo şi cu ce scop!

Cei trei bărbaţi rămaseră tăcuţi câtva timp, fiecare părând preocupat de gândurile sale. Era şi firesc, de altminteri, căci slujba pe care o îndeplineau cerea multă chibzuială şi sânge rece.

— Nemaipomenit! exclamă, deodată, unul din ei. Gândiţi-vă ce-ar însemna dacă vila ar fi locuită de agenţii altei puteri! Tare mi-e teamă să nu ne-o ia înainte. De altminteri, nu m-ar mira prea mult, căci au un mare avantaj asupra noastră, locuind chiar alături de vila cu pricina…

— Da… şi ce au să spună domnii din Berlin?

— Dă-i dracului! Ăştia şi-or fi închipuind că baţi din palme şi planurile vin prin aer, înfăşurate sul şi ţi se aşază frumuşel pe masă.

Desigur, e foarte uşor să vorbeşti, dar ia să-i vedem la lucru! Noi, cel puţin, suntem cu conştiinţa împăcată, căci facem tot ce ne stă în putinţă ca să ducem misiunea la capăt. Nu s-o putea, treaba lor!

— Astăzi inginerul a făcut din nou experienţe în laborator! se amestecă în vorbă şi cel de-al treilea, care rămăsese tăcut până acum. Am băgat de seamă că ventilatoarele erau în funcţiune, căci fumul albastru ieşea iarăşi prin cele două tuburi de aerisire.

— Ascultă-mă, n-ai observat nimic suspect în vila alăturată? urmă şeful, adresându-se aceluia cu care vorbise la început. Mai erau şi alţi indivizi afară de acel cu care te-ai întâlnit?

— Asta n-aş putea s-o spun căci în jurul meu era întuneric… Nu-i vorbă, poate că asta a fost şi norocul meu, căci altminteri n-aş fi scăpat cu faţa curată. Din fericire, nu mi-am pierdut sângele rece şi, când am văzut că nu-i chip să scap din mâinile individului, l-am izbit în faţă cu toată puterea. Abia atunci mi-a dat drumul şi fireşte că m-am făcut nevăzut cât ai clipi din ochi. Doar nu era să mai stau să văd ce şi cum!

— Hm, ciudat! mormăi şeful. Se îngroaşă gluma, dar nu mai putem da înapoi, căci am avea de-a face cu ai noştri şi ştiţi doar că uneori prietenii sunt mai primejdioşi decât duşmanii… mai ales atunci când e vorba de asemenea acţiuni! Aşadar, nu ne rămâne decât un singur lucru: să ne ţinem de capul hornarului, care poate intra în casa inginerului şi în vila de alături, fără să trezească bănuieli. Celelalte treburi le face inginerul însuşi, astfel că n-avem de la cine să culegem informaţii.

— Şi dacă ne ameninţă vreo primejdie?

— Atunci urmaţi planul stabilit: Brno–Praga–Berlin… Cu toate astea, vă atrag atenţia că ne putem lua rămas bun de la slujbe, dacă încercarea noastră dă greş. Ştiţi doar prea bine că guvernul nu plăteşte decât pentru treaba făcută şi nu pentru ceea ce ai de gând!… Da, da, avem o meserie ticăloasă! Munceşti până te speteşti, îţi primejduieşti viaţa şi libertatea la fiecare pas. Şi tocmai când să zici „Doamne ajută!” vine un altul şi strică tot ce-ai făcut… Iar la urmă, tot noi rămânem vinovăţii! Ce să-i faci, trebuie să ne supunem, căci altminteri n-am avea putinţa să încasăm câştiguri grase!… Aşadar, ne-am înţeles?

Ceilalţi doi clătinară capul în semn de încuviinţare. Apoi şeful lor bătu cu inelul în masă.

— Chelner, plata!

După ce achită consumaţia, şeful se despărţi de cei doi indivizi şi, părăsind localul dispăru în noapte.

313. O vizită plină de făgăduieli

De un timp încoace nepoata inginerului Kraza părea foarte neliniştită. Un gând chinuitor încolţise în mintea ei şi o frământa zi şi

noapte. Victor se arăta din ce în ce mai străin cu dânsa, şi asta de la venirea medicului rus, care se mutase în vila de alături.

Adeseori tânărul inginer rămânea pe gânduri şi răspundea scurt la întrebările verişoarei sale. La ce se gândea, oare? Nu cumva la frumoasa soţie a doctorului Klonitzki?

Într-una din zile, Henny bătu la uşa odăii lui Victor, dar nu primi niciun răspuns. Mai bătu o dată şi-şi lipi urechea de uşă. O tăcere desăvârşită domnea în încăpere.

Luându-şi inima în dinţi, tânăra fată apăsă pe clanţă şi deschise uşa. Costumul lui Victor, pe care îl purtase doar înainte cu jumătate ceas, se afla pe speteaza scaunului, iar pe masă erau aruncate câteva gulere şi cravate.

Tânăra rămase câtva timp nemişcată, apoi păşi pragul, puse haina în dulap, deretică prin încăpere şi se retrase iarăşi în odaia ei.

Acolo luă în mână cartea pe care tocmai o începuse, încercă să citească, dar literele îi jucau pe dinaintea ochilor umeziţi de lacrimi. Cuprinsă de tristeţe, fata îşi îndreptă privirile spre fereastră şi zări, printre arbori, reflexul razelor soarelui în geamurile vilei alăturate. Soarele era pe asfinţite, copacii fremătau sub adierea vântului de primăvară, părând că plâng şi ei plecarea astrului ceresc.

Nu cumva avea să dispară şi soarele care luminase viaţa lui Henny până acum? Sau, cel puţin avea să dispară pentru dânsa…

Frumoasa copilă se aşeză la pian. Dar în ziua aceea notele i se părură nişte puncte fără rost, iar sunetele pianului îi răsunau în urechi ca lovituri de ciocan.

În cele din urmă, Henny puse braţele pe clape şi-şi sprijini capul în palme. În încăpere răsună un acord ciudat, format din tonuri diferite, care păreau că se luptă între ele – şi această luptă se asemăna cu aceea care se dădea în inima tinerei fete…

Victor Kraza se gândise mult la frumoasa lor vecină până ce, în cele din urmă, luă hotărârea să dea curs invitaţiei primite. Fireşte că nu dorinţa de a afla situaţia din Rusia îl îndemnase să facă această vizită, ci cu totul altceva, şi anume puterea tainică ce-l atrăgea spre încântătoarea soţie a medicului rus. Câteva vreme tânărul încercase să se împotrivească acestei puteri, dar ea îl copleşise totuşi, astfel că inginerul porni spre casa vecinei sale.

Însăşi Vera îi deschise uşa.

— Ah, foarte frumos din partea dumitale! exclamă ea, când dădu cu ochii de chipeşul bărbat. Aşa mai înţeleg şi eu începutul unei prietenii…

Şi-i întinse mâna, pe care tânărul o ţinu câtva timp într-a lui, fără să-şi desprindă privirile de pe chipul încântător al rusoaicei. În cele din urmă, însă, se plecă şi atinse cu buzele degetele ei fine.

— Iar acesta e al doilea pas spre prietenia noastră, zise el, întinzându-i un buchet de flori.

Vera strânse florile la piept şi o bucurie nemărginită îi copleşi inima, făcând-o să uite cu desăvârşire ţinta călătoriei sale în Cehoslovacia.

Odaia în care îl pofti, cât şi vestibulul vilei, erau în oarecare neorânduială, dovedind că locatarii abia se mutaseră în această casă. Mobila nu prea era de preţ, şi mai toate lucrurile puteau fi lăsate acolo fără părere de rău, în cazul că cei doi „soţi" ar fi fost nevoiţi să plece pe neaşteptate. O masă mică, joasă, patru fotolii vechi, un covor moale şi câteva tablouri pe pereţi – asta era totul. Totuşi, florile, pe care tocmai le pusese într-o vază, parfumul ei şi, în sfârşit, Vera însăşi, această femeie frumoasă, cu eleganţa ei înnăscută, dădeau încăperii un farmec deosebit, care făcea să nu se simtă lipsa mobilelor.

Cei doi se aşezară, oarecum stingheriţi, fiecare aşteptând ca celălalt să deschidă vorba. Vera Ulkitzki se străduia din răsputeri să nu-şi arate tulburarea care o cuprinsese. Biata fată nu era obişnuită cu asemenea situaţii şi deşi tovarăşul ei o învăţase ce are de făcut, şi ea îşi repetase rolul de nenumărate ori, totuşi nu se încumeta să se prefacă, să câştige încrederea acestui bărbat, numai pentru a-i smulge taina. Nu, Vera nu cuteza să-şi joace rolul de ademenitoare şi poate că şi-ar fi scos masca şi ar fi destăinuit tot adevărul, dacă în acea clipă n-ar fi zărit chipul grav, ameninţător, al preşedintelui Comitetului Central, care părea că o previne:

— Vera, tu n-ai dreptul să te gândeşti la tine! Ştii, doar, că eşti trimisa fraţilor tăi, care aşteaptă să-ţi dovedeşti iubirea de patrie… Vera, nu uita că toate nădejdile noastre sunt îndreptate spre tine… numai tu poţi salva poporul rus, care e ameninţat de duşmani puternici!

Şi Vera Ulkitzki izbuti din nou să-şi învingă simţămintele, izbuti din nou să se uite pe sine şi să se lase călăuzită numai de patriotismul ei.

— Îmi dai voie să-ţi ofer un păhărel de coniac, domnule Kraza? întrebă ea, zâmbind.

— Dacă nu vă deranjez…

Tânăra aduse două păhărele şi le umplu cu băutura tare.

— Câtă deosebire de la om la om! se gândi Victor în acea clipă, văzând mişcările ei pline de graţie. Dacă aş lua eu sticla în mână…

— În sănătatea dumitale! zise ea, ridicând păhărelul.

— În sănătatea celei mai frumoase femei pe care am întâlnit-o în cale!

Vera Ulkitzki sorbi coniacul şi se simţi mai sigură pe sine, mai curajoasă, în acţiunea ei plină de primejdii…

— Dar soţul dumneavoastră nu e acasă? cercetă vecinul ei.

— Din păcate, nu! răspunse dânsa. S-a dus să se plimbe niţel şi nu te las să pleci până la înapoierea lui. Ah, dacă ai şti cât de monotonă mi se pare viaţa, mai ales atunci când sunt singură!

— Spuneţi-mi, vă rog, stimată doamnă, de ce aţi venit tocmai în acest oraş, atâta vreme cât există în Europa locuri minunate, unde aţi fi putut petrece mult mai bine? Socot că Brno nu e defel oraşul cel mai nimerit unde să vă puteţi odihni…

Tânăra îi aruncă o privire plină de mustrare.

— Cu alte cuvinte, vrei să mă iscodeşti? zise ea. Da, întrebarea dumitale nu e decât un mijloc curtenitor pentru a afla ce ne-a adus încoace…

— Cred că m-aţi înţeles greşit, stimată doamnă, răspunse Victor, mirat de supărarea ei. Vă mărturisesc că sunt nespus de bucuros că aţi ales tocmai oraşul nostru, dar nu puteam să-mi ascund mirarea că n-aţi plecat într-un loc mai frumos.

— Ascultă-mă, crezi în fatalitate? întrebă ea, deodată, privindu-l cu ochi strălucitori.

— Hm, fatalitate… Sunt inginer, stimată doamnă… cu alte cuvinte, un om care are de-a face numai cu cifre şi formule matematice. Fatalitatea e ceva nelămurit, mistic, învăluit în ceaţă, şi tocmai de aceea am mai multă încredere în calculele mele, pe care le pot verifica oricând şi pe care le-am desluşit înaintea mea…

— Cu toate astea, eu cred în fatalitate, urmă Vera. Fireşte că n-am să susţin că cunoştinţa noastră – prietenia, dacă vrei – are vreo legătură cu credinţa mea în destin! Nu, legătura noastră e doar un episod, care desigur că o să fie uitat repede, după plecarea mea, întocmai ca numărul unui automobil care ţi se şterge din minte, la puţin timp după ce a trecut.

Vera se opri şi-l privi ţintă în ochi. Se răzvrăti iarăşi împotriva ei, dându-şi seama de josnicia faptei sale, totuşi nu se trădă nici de astă dată, ci urmă, cu glas scăzut:

— Da, numai un episod…

— Sunteţi încredinţată de asta, stimată doamnă? întrebă Victor, cu glas tremurător.

— Da! şi adăugă încet: Aproape încredinţată!

— Vasăzică „aproape”…

— Fireşte, doar atâta bucurie poţi să-mi îngădui şi dumneata! Nu e aşa că n-ai să fii atât de crud, încât să răpeşti o mică nădejde unei femei, care mai are întrucâtva încredere în ea?

Tânărul inginer se simţi cuprins de o tainică bucurie, căci din vorbele frumoasei rusoaice reieşea doar foarte lămurit, că în curând năzuinţele sale aveau să se împlinească. Era cu putinţă, oare? Izbutise să cucerească inima Verei?

— Dar ce voiaţi să spuneţi despre fatalitate? curmă el tăcerea care

se lăsase între ei.

— Ah, da… Prin asta voiam să lămuresc un fapt în legătură cu venirea noastră aici, sau, mai bine zis, să-ţi dovedesc că soarta hotărâse dinainte să mă întâlnesc cu un om pe care altminteri poate că nu l-aş fi văzut niciodată în viaţa mea… şi-ţi mărturisesc că mi-ar fi părut destul de rău…

— În orice caz, mie mi-ar fi părut şi mai rău!

— Poate! murmură Vera, cu oarecare neîncredere. Dar ia spune-mi, te rog, tânăra cu care te-am întâlnit în grădină e logodnica dumitale? întrebă ea, deodată.

Victor rămase încurcat, căci în această clipă n-ar fi vrut deloc să i se amintească de verişoara lui. Chibzui câteva clipe, apoi răspunse cu hotărâre:

— Nu!

Această exclamaţie, însă, părea mai mult o izbucnire silită, prin care voia cu tot dinadinsul să dovedească tovarăşei sale că nu era încătuşat de nicio legătură.

— Şi eu, care credeam…

Vera luă iarăşi sticla în mână şi umplu păhărelul tânărului, cu aceeaşi mişcare plină de graţie.

— De obicei, nu prea beau! încercă el să se împotrivească, deşi luă paharul în mână.

— Zău? înfăţişarea dumitale nu arată asta; ba, dimpotrivă, credeam că-ţi place să mănânci şi să bei bine…

Tânărul duse păhărelul la buze şi-l sorbi dintr-o înghiţitură.

— Aşa, vezi! exclamă ea, mulţumită. Ia spune, munceşti mult, demnule Kraza?

— Da, foarte mult!

— Şi-ţi iubeşti meseria?

— Mai mult decât vă închipuiţi…

— Ce fericire să poţi face numai ce vrei şi ce-ţi place! Domnule Kraza, istoriseşte-mi câte ceva despre lucrul dumitale şi viaţa pe care o duci…

— Ei, stimată doamnă, nu prea îmi vine să cred că asta o să vă facă plăcere, căci meseria noastră pare foarte plictisitoare pentru cei care n-o cunosc… ştiţi, femeile, mai ales, nu găsesc nimic atrăgător într-însa…

— După cât se pare, mă ţii drept proastă!

— Cum vă trece prin minte aşa ceva?

— Foarte simplu, de vreme ce nu vrei să-mi vorbeşti nimic despre un lucru care nu-i făcut decât pentru o anumită categorie de oameni… Vezi, soţul meu e mult mai binevoitor decât dumneata şi-mi povesteşte cele mai mici amănunte cu privire la operaţiile sale şi la tratamentul pacienţilor… şi-ţi mărturisesc că uneori rămâne uimit, văzând puterea

mea de înţelegere.

— Lucrul nu-i de mirare, căci medicina e mult mai aproape de noi, decât ştiinţa cifrelor. Fireşte că e mai uşor să prinzi înţelesul unui fenomen care se produce în corpul nostru, decât să pricepi ce rost are o înşiruire de cifre şi formule, care nu trăiesc decât pentru cei obişnuiţi cu ele. Pentru ceilalţi oameni, matematica e o ştiinţă moartă…

Această împotrivire dovedi Verei că mersese prea departe cu întrebările ei, astfel că, deocamdată, renunţă să mai afle lămuriri asupra chestiunii care o preocupa. Şi, afară de asta, Klonitzki o sfătuise să nu întindă aţa prea mult, pentru a nu trezi bănuielile tânărului inginer.

— Totuşi, nădăjduiesc că lucrul dumitale îţi îngăduie să faci câte o plimbare din când în când, sau să te mai duci la o reprezentaţie teatrală? urmă ea, schimbând vorba, cu multă dibăcie.

— De obicei, nu prea ies seara de acasă, căci munca din timpul zilei mă oboseşte foarte mult…

— Şi eu, care credeam…

Tânăra fată păru foarte dezamăgită.

— Ce credeaţi, stimată doamnă?

— Că o să ieşim o dată, seara, cu soţul meu. Ca să ne arăţi oraşul.

— Ei, mai încape vorbă! răspunse tânărul cu însufleţire. Fireşte că sunt gate să vă însoţesc oricând, deşi nu prea ştiu ce aş putea să vă arăt.

— Mulţumesc, eşti foarte drăguţ domnule Kraza! zise Vera Ulkitzki, căreia tovarăşul ei îi spusese să pună la cale o plimbare în oraş, împreună cu tânărul inginer.

Acesta, la rândul lui, socoti că era timpul să se retragă, căci nu putea să-şi prelungească vizita mai mult decât cerea buna cuviinţă. Cu toate astea, niciodată un scaun nu-i păruse mai comod ca acela în care şedea. Şi niciodată…

Tânărul nu cuteză să-şi sfârşească gândul. Însă inima-i spunea că în această casă, în această încăpere, găsise ceva ce nu mai simţise niciodată în viaţa lui. Totul era atât de nedesluşit, înconjurat de un văl atât de des… şi, cu toate astea, Victor Kraza se simţea nespus de fericit.

O bătaie în uşă îl trezi din gândurile sale şi, în clipa următoare, Klonitzki îşi făcu apariţia în prag.

— Ah, dumneata aici, domnule Kraza! exclamă el, cu bucurie. Dacă ai şti ce rău îmi pare că am plecat de acasă!

Tânărul inginer îi strânse mâna, fără prea mare însufleţire, şi se strădui să-şi ascundă nemulţumirea. Însă şi pe chipul încântător al Verei se ivi o expresie de nemulţumire, ceea ce îl făcu să tresară… Aşadar, şi dânsa ar fi vrut să rămână singură cu el?

Nu, tânărul se înşela amarnic! Vera Ulkitzki redevenise iarăşi cea de odinioară, care nu cuteza să-şi înşele aproapele, mai ales acum, când era vorba de un bărbat, care părea să trezească într-însa simţăminte demult înăbuşite. Aşa-zisul ei soţ îi apărea ca un asupritor care o silea să facă ceva ce n-o lăsa inima şi, de unde la început ea era aceea, care urma să-i supravegheze faptele, acum simţea că rolurile trebuiau să se schimbe şi Klonitzki s-o urmărească pas cu pas, pentru a o împiedeca să se abată din cale.

Rusul luă sticla de coniac şi vru să umple păhărelul lui Victor.

— Nu, mulţumesc, am băut destul! se împotrivi inginerul, acoperind păhărelul cu mâna.

— Dar bine, dragul meu, ai ciocnit cu nevastă-mea! protestă Klonitzki. Pe mine unde mă laşi? Său vrei să-mi stârneşti gelozia?

— Cum îţi trece prin minte una ca asta? răspunse Victor şi ochii-i întâlniră, fără voie, pe acei ai Verei.

El bău coniacul în silă şi ar fi vrut să plece, căci tot farmecul acestei vizite se spulberase prin intervenţia acestui om care nu mai contenea cu flecăreala. Totuşi, ar fi fost nepoliticos din partea lui, dacă s-ar fi depărtat tocmai acum, astfel că mai rămase câtva timp în casa vecinilor săi.

Bătrânul Kraza aruncă o privire în odaia nepoatei sale.

— Singură, Henny? întrebă el, mirat. Dar Victor unde e?

Fata se ridică de la locul ei, rămase tăcută câteva clipe, apoi înălţă din umeri şi răspunse:

— Nu ştiu, unchiule… Poate că s-a dus să facă vreo vizită unui prieten?

— Ce prieten? Aici n-are pe niciunul, afară de Petru Sjel. Ia stai să văd dacă e acolo…

Bătrânul se îndreptă spre telefon, însă nepoata lui îi aţinu calea.

— Nu te osteni în zadar, unchiule! Sunt sigură că Victor nu e acolo.

— Zău? Atunci ştii unde e?

Henny îl îmbrăţişă şi-şi sprijini capul pe pieptul bătrânului, care începu s-o mângâie cu dragoste. Deodată simţi lacrimi pe vârful degetelor sate.

— De ce plângi? întrebă el, cuprins de mirare.

Şi, cu toate că nepoata lui nu răspunse, bătrânul inginer înţelese zbuciumul care îi sfâşia inima, îşi dădu seama de lupta din sufletul bietei fete şi căută să-i aline durerea, ca un adevărat părinte iubitor.

— Lasă, nu mai plânge, copila mea! zise el. În curând o să treacă şi asta, iar soarele o să răsară din nou pentru tine! Hai, fii cuminte şi vino la masă.

Henny se supuse. Nu se aşezară însă bine, că Victor îşi făcu apariţia, îmbrăcat în costumul lui cel nou, cu părul lins, şi chipul

aprins de alcool şi de apropierea femeii în casa căreia fusese. Înfăţişarea lui de acum nu se potrivea deloc cu această casă liniştită, în care toţi munceau cu sârguinţă de dimineaţă până seara.

Fără să scoată un cuvânt, Victor se aşeză la masă ocolind privirile fetei şi ale tatălui său. Mâncară în tăcere, fiecare din ei temându-se, parcă, să adreseze vreo vorbă celuilalt.

— Henny, vrei să fii atât de bună şi ne aduci cafeaua în odaia noastră de lucru? zise bătrânul la un moment dat, ridicându-se de la masă.

Victor porni în urma tatălui său.

— Unde ai fost „fiule? îl întrebă acesta, când rămaseră singuri.

— Am făcut o vizită vecinilor noştri.

— Cum, îi cunoşti?

— Fireşte, am făcut cunoştinţă cu ei mai deunăzi. Căci se apropiaseră de gard şi priveau la partida noastră de tenis. Nu înţeleg defel, tată…

— O clipă, te rog! îi curmă vorba bătrânul inginer. Când te-am întrebat dacă îi cunoşti, nu m-am gândit dacă ai făcut cunoştinţă cu ei. E o mare deosebire între a cunoaşte pe cineva şi a-i şti, doar, numele, chiar dacă ţi l-a spus însăşi persoana căreia îi aparţine. Eu voiam şi ştiu dacă ai aflat ceva despre vecinii noştri, dacă îi cunoşti mai de aproape.

— Bine, tată, dar nu înţeleg ce rost au toate aceste întrebări? De ce să-i evit, de vreme ce sunt oameni inteligenţi? Chiar dacă vin din altă ţară? Dimpotrivă, socot că mai bine să stai de vorbă cu străini, de la care poţi învăţa totdeauna câte ceva. În cazul de faţă mai ales, când e vorba de oameni culţi.

— Ai dreptate. Dragul meu, însă nu vreau să mă înţelegi greşit. Ştii bine, că n-am nimic împotriva străinilor care vin în ţara noastră. Mai mult chiar: mă bucur văzând că se simt bine la noi şi asta e o mândrie pentru oricare cehoslovac. Însă, nu uita că avem colo ceva care e de mare însemnătate pentru noi toţi, adăugă bătrânul arătând cu capul spre laborator. Nu uita că am muncit o viaţă întreagă ca să ajung unde am ajuns ca să asigur liniştea poporului nostru… Comoara pe care am tăinuit-o în laborator va avea preţ atâta vreme cât nu va fi cunoscută de alţii, şi datoria noastră cea mai mare e s-o ascundem de ochii acelora care ar putea să ne descopere taina…

— Foarte adevărat, tată, dar nu înţeleg ce legătură are asta cu vizita mea…

— Eşti tânăr, dragul meu! N-ai venit încă în contact cu lumea, n-ai cunoscut răutatea oamenilor, nu ştii cât de prefăcuţi sunt aceştia! Fiecare din ei ascunde câte ceva, fiecare urmăreşte un scop la care izbuteşte să ajungi, dacă nu suntem destul de prevăzători. Îi cunoşti pe vecinii noştri abia de câteva zile şi te-ai şi dus să le faci o vizită!

Ascultă-mă, ia închipuie-ţi că şederea lor la Brno are cu totul altă ţintă decât aceea pe care ţi-au mărturisit-o! Să presupunem că te-au aşteptat să vii în casa lor, că s-au apropiat de tine cu un scop anumit…

— Tată! strigă Victor, cuprins de indignare.

— Linişteşte-te, dragul meu, nu vreau să spun că e tocmai aşa! Astea nu sunt decât simple presupuneri, inspirate din grija ce o port descoperirii mele. Ştii bine că te-am prevenit încă din prima zi a înapoierii tale acasă, că suntem înconjuraţi de spioni, ceea ce e foarte firesc, de altminteri. Agenţii puterilor străine dau târcoale casei noastre, căci guvernele lor nu pot trece cu vederea o descoperire ca aceea pe care am făcut-o. Şi cred că-ţi mai aminteşti că ţi-am spus atunci scopul pe care-l urmăresc… vreau să împiedec războiul, nu să-l dezlănţui… vreau să silesc popoarele să menţină pacea cucerită cu atâtea jertfe omeneşti… Şi ca să ajung la acest rezultat trebuie să mă feresc de ochii străinilor! „Razele morţii" sunt menite să fie pavăza noastră şi nu arma cu care să ne distrugem vecinii. Atâta vreme cât ele vor fi folosite în acest scop, omenirea nu trebuie să se teamă de un nou război…

— Bine, tată, dar nu înţeleg ce legătură poate exista între spionii puterilor străine şi un medic rus, care a venit aici, împreună cu soţia lui ca să se odihnească? Dacă ai şti ce prietenoşi sunt cu oamenii şi ce bucurie au când le vine cineva în casă! Nu, sunt sigur că nu se ocupă cu politica şi mai puţin încă cu spionajul!

Bătrânul îşi fuma pipa tacticos, însă nu părea defel încredinţat de spusele fiului său.

— Bine… dacă aşa stau lucrurile, să vorbim de altceva! zise el, în cele din urmă văzând că n-o scoate la capăt. Ascultă-mă, ce părere ai despre Henny?

Victor plecă privirile. Acum, după ora petrecuta în tovărăşia frumoasei rusoaice, verişoara lui i se părea o fată de provincie, care se nutreşte veşnic cu visuri de dragoste duioasă, care aşteaptă mereu ivirea unui Făt-Frumos, călare pe un cal alb ca zăpada… Da, întocmai ca în basmele pe care i le citise la umbra nucului din grădină. Pe atunci, însă, era şi el copil, îi plăceau şi lui basmele cu zâne şi Feţi-Frumoşi – dar acum, când îşi dăduse seama că toate acestea nu mai erau din lumea lui, când începuse să înţeleagă că dragostea trebuia să însemne cu totul altceva pentru un bărbat, – Victor Kraza se simţea atras mai mult de frumoasa rusoaică, vecina lui, care părea să aibă însuşirile unei adevărate femei…

— Henny… Henny, murmură dânsul, şovăitor. Ei da, Henny e o fată foarte simpatică!

— Ascultă-mă, Victor, pe mine nu mă poţi înşela! răspunse bătrânul Ştiu că m-ai înţeles foarte bine, dar vrei să-mi ocoleşti răspunsul, pentru că ţi-e teamă să fii sincer cu mine, ţi-e teamă să nu

le loveşti de împotrivirea mea… Henny mi-e dragă ca ochii din cap, am crescut-o lângă mine ca şi cum ar fi fost copilul meu, îmi face impresia că i-am dat ceva din fiinţa mea… Nu ştiu dacă mă înţelegi, dar poate că mai târziu cuvintele mele au să ţi se pară mai lămurite şi ai să-ţi dai seama ce se petrece acum în sufletul meu… Deocamdată, însă, gândeşte-te că aş închide ochii mulţumit dacă aş şti pe Henny fericită, la casa ei… Vezi, n-aş vrea cu niciun chip să te îndemn să faci ceva împotriva voinţei tale, însă nădăjduiam că simţămintele care te însufleţeau odinioară n-au să se spulbere atât de curând…

— Bine, tată, dar când am plecat de-acasă eram aproape un copil, iar acum nu sunt aici decât de două săptămâni…

— Vezi, n-aş fi vorbit despre asta şi aş fi lăsat lucrurile în voia lor. Dar astăzi, dragă Victor, când am fost martor al durerii ei mute, când am zărit lacrimile ce şiroiau din ochii ei, mi-am dat seama ce se petrece în inima acestei copile. Desigur că ai fost uşuratic şi ai lăsat-o cândva să spere în dragostea ta, iar acum…

Victor nu se încumetă să privească în ochii tatălui său. Da, bătrânul avea dreptate: tocmai acum se simţea mai străin de verişoara lui. Chipul Verei îi apăru în minte, cu ochii ei frumoşi, cu părul negru ca pana corbului… şi acest chip acoperise icoana micuţei fetiţe din provincie.

— Tată, crede-mă, nu m-am gândit niciodată la însurătoare! răspunse el, ca să curme tăcerea apăsătoare care se lăsase între ei.

— Aşa, atunci te-am înţeles! Datoria ta o să i-o spui în faţă, ca un om cinstit. După aceea poţi face cum te îndeamnă inima, însă să ştii un lucru; dacă te porţi cu gândul să-mi aduci în casă pe noii tăi prieteni, ai să te loveşti de împotrivirea mea… căci noi nu primim musafiri aici!

Aceste cuvinte fuseseră rostite cu atâta hotărâre, încât Victor îşi dădu seama că tatăl său nu va putea fi înduplecat vreodată să renunţe la singurătatea în care voia să trăiască.

Şi, fără să-i mai dea bună seara, bătrânul inginer se retrase în odaia lui.

Victor rămase câtva timp pe gânduri, apoi se duse la culcare, frământat mereu de gândurile care se învălmăşeau în mintea lui.

Deschise fereastra şi răcoarea nopţii pătrunse în încăpere. Cu pijamaua deschisă la piept, tânărul inginer se întinse în pat, lăsându-se mângâiat de vântul de primăvară. Pe măsuţa de lângă el se afla o carte pe care îşi pusese în gând s-o citească înainte de culcare, însă renunţă la asta, căci mintea îi zbura în altă parte…

Două simţăminte dădeau o luptă înverşunată în inima lui: mila pentru nevinovata Henny şi…

Cel de-al doilea simţământ nu şi-l putea lămuri nici el însuşi. Ştia numai că e mult mai puternic decât cel dintâi şi-l copleşea cu totul,

deşi părea ceva nelămurit, ca un nor uriaş, pe care vântul putea să-l gonească oricând. Dar Victor ştia de unde vine acest nor: dinspre vila de alături, unde locuia frumoasa rusoaică, cu glasul ei melodios, cu ochii-i mari, negri ca noaptea…

„Eu sunt doar un episod" – îşi aminti el cuvintele Verei. Şi nu era într-adevăr aşa? Concediul soţului ei se putea sfârşi dintr-o zi la alta şi atunci… atunci, ce mai rămânea din visul pe care îl nutrea Victor în inima lui dornică de dragoste, plină de avântul tinereţii? Ce se va alege din povestea duioasă pe care o împletise mintea lui? Nimic, nimic afară de senzaţia neplăcută pe care o ai după o noapte de beţie.

Ea avea să se înapoieze în patrie şi, dacă-şi va aminti vreodată de tânărul ei vecin, se va gândi la el ca „la un episod", ba poate că-l va da cu totul uitării?

— Şi atunci cum să mă mai încumet să privesc în ochii lui Henny… şi în cei ai tatei? se întrebă, deodată, tânărul inginer. Ce aş putea să le spun întru apărarea mea? Cum aş fi în stare să clădesc la loc ceea ce distrug astăzi cu atâta uşurinţă? Henny doar nu e doar un episod, ci viaţa, în adevăratul ei înţeles, viaţa întreagă, cu toate bucuriile şi toate necazurile… aşa înţelege ea să împărtăşească simţămintele unui bărbat!… Poate că nu sunt încă destul de copt pentru însurătoare? îşi urmă el şirul gândurilor, căutând parcă apărare pentru purtarea lui nesocotită. Fireşte că nu sunt copt, de vreme ce întâlnirea cu această femeie mi-a răpit judecata… Nu, nu n-am încă puterea să nutresc o dragoste sinceră, temeinică, dacă mă las ademenit atât de uşor!

O pasăre de noapte zbură pe dinaintea ferestrei, vestind parcă nenorocirea ce plutea deasupra casei inginerului Kraza. O tăcere de moarte domnea în grădina învăluită în beznă.

Luând o hotărâre neaşteptată, Victor se îmbrăcă repede şi coborî în grădină. Nisipul scârţâia sub paşii săi şovăitori, sporind şi mai mult tristeţea ce sălăşluia în inima sa. Cu toate astea, izbuti să se apropie de gard şi privi spre vila învecinată.

La un moment dat, un zâmbet îndurerat încolţi pe buzele inginerului. Cât de nechibzuit fusese şi de astă dată! Cum de-i venise un asemenea gând? Nu, vecinii săi erau oameni paşnici, n-aveau nicio legătură cu spionii de care îi vorbise, tatăl său!

Înapoindu-se spre casă, trecu pe lângă nucul bătrân, care fusese sădit la naşterea lui. Aici petrecuse atâtea clipe frumoasei Aici ţesuse atâtea visuri, alături de Henny! O singura clipă… şi toate amintirile pieriseră, alungate de icoana unei femei care-i aţâţase simţurile!

Şi dintr-odată tânărul îşi dădu seama de toată nesocotinţa lui. Trebuia să pună capăt unei situaţii care putea să însemne nenorocirea lui! Trebuia să păşească iarăşi pe calea cea dreaptă.

— Da, trebuie să îndrept greşeala, până nu e prea târziu! murmură el. Chiar mâine mă voi duce la Henny şi am să-mi mărturisesc vina,

cerându-i iertare! Beţia a trecut, acum sunt iarăşi omul de mai înainte… a fost doar un episod şi de-aici încolo nu mai am ce căuta în vila da alături… Am s-o iau pe Henny de mâna şi am să mă duc cu dânsa înaintea tatălui meu, căruia trebuie să-i spun acelaşi lucru… şi anume că am greşit, dar mi-am dat seama la vreme. Şi-atunci, totul o să se întoarcă în bine, veselia va domni iarăşi printre noi, vom fi iar fericiţi… poate şi mai fericiţi ca până acum!

Liniştindu-se, tânărul izbuti să adoarmă.

Cu chipul palid, Henny stătea în pat liniştită, cu ochii privind în gol. Spre deosebire de Victor, tânăra fată nu izbuti să judece cu chibzuială şi zadarnic se strădui să găsească o cale de scăpare din situaţia în care se afla.

Înainte cu două zile numai, soarele mai strălucise în casa lor, strecurând nădejdi în inima tinerei fete. Înainte cu două zile numai, Victor fusese atât de aproape de dânsa, până ce… până ce fericirea ei se spulberase colo, lângă gard… da, şi-o lăsase acolo întocmai ca un copil care îşi pierde mingea în tufiş şi renunţă la ea, văzând că toate căutările sate sunt zadarnice.

Într-un târziu Henny adormi… Se văzu într-un castel mare, din mijlocul unei păduri dese, în care nu pătrundea nici lumina soarelui. O vrăjitoare o cufundase într-un somn vecin cu moartea. Şi totul în jurul ei părea că asculta de bagheta magică a zgripţuroaicei… Totul dormea împreună cu frumoasa zână… Anii treceau unul după altul, se scurseră decenii, veacuri, muşchiul pădurii acoperise totul, însă cel aşteptat, chipeşul Făt-Frumos, nu venise s-o trezească din somnul ei adânc. Nu, nu venise, căci el rătăcea prin locuri neumblate de oameni, rătăcea pe poteci lăturalnice…

314. În mrejele spionilor

Abia se închisese uşa în urma oaspetelui său, că inginerul Klonitzki se apropie de Vera şi-i zise, mulţumit:

— Bravo, tovarăşă! Ai lucrat cu măiestrie şi meriţi toate laudele! Din păcate însă, tânărul ăsta nu pare să fie atât de zvăpăiat ca să uite să-şi ia măsuri de prevedere. Drept să-ţi spun, nu mă aşteptam defel să refuze cu atâta încăpăţânare să-ţi dea lămuriri asupra chestiunii care ne interesează.

Vera Ulkitzki rămase tăcută, căci în mintea ei se încrucişau cu totul alte gânduri şi cuvintele lui Klonitzki păreau că nici nu-i ajung la ureche.

— L-ai poftit seara în oraş? urmă el, fără să bage de seamă că tovarăşa lui era distrată.

— Da!

— Şi crezi că o să vină?

— Sper…

— Bine… foarte bine! Ah, dacă bătrânul şi nepoată-sa ar putea fi îndepărtaţi din casă pentru un ceas!…

Deodată, inginerul îşi curmă vorba şi ciuli urechile. Vera tresări şi ea din visare, căci se auzea lămurit zgomotul unei chei răsucită în broasca uşii de la intrarea principală. Klonitzki scoase revolverul din buzunar şi deschise uşa.

— Pankratoff, dumneata! exclamă dânsul în clipa următoare, întâlnindu-se în vestibul cu agentul care îi aşteptase în pădure, când veniseră din Rusia.

— Da, tovarăşe, chiar eu! răspunse celălalt, foarte bine dispus.

— Bine, dar cum ai intrat aici?

— Cu ajutorul cheii!

— Cum, ai şi dumneata o cheie de la locuinţa mea? întrebă inginerul, pălind.

Aşadar, era cu totul în puterea agenţilor sovietici, care desigur că-l urmăreau pas cu pas şi-i supravegheau fiecare mişcare. Libertatea pe care i-o făgăduise comisarul Cekei nu era decât mijlocul pentru a-l ademeni în cursă? Cu toate astea, n-avea încotro, trebuia să se supună tuturor hotărârilor, să rabde orice înjosiri, căci altminteri viaţa îi era în primejdie.

Pankratoff străbătu vestibulul, intră în odaia în cane se afla Vera şi, după ce se înclină înaintea ei, se aşeză pe un scaun, fără să mai aştepte să fie poftit. Un zâmbet de mulţumire plutea pe buzele sale, care părea că se simte aici ca la el acasă. Vera, şi mai ales tovarăşul ei, tresări la acest zâmbet, pe care îi cunoşteau prea bine… Era zâmbetul celor din fruntea Cekei… zâmbetul care prevestea nenorociri, care vâra groaza în sărmanii arestaţi încăpuţi pe mâinile cekiştilor.

— Haha, te-ai mirat că mă vezi înăuntru, deşi n-am bătut la uşă? urmă Pankratoff, adresându-se inginerului rus. Ascultă-mă, dragul meu, chestia e foarte simplă şi nu înţeleg defel cum de n-ai lămurit-o chiar dumneata… Cine ţi-a dat cheia de la casa asta, tovarăşe Klonitzki?

— Dumneata!

— Ei vezi! Da’ de unde poţi să ştii câte chei am avut? Ce Dumnezeu, un om inteligent n-ar mai avea nevoie de lămuriri într-o chestie pe care o pricepe şi un copil.

— Da, aşa e, încuviinţă Klonitzki. Dar ce te-a adus încoace, tovarăşe? urmă el, cu glas tremurător.

— Haha, ce m-a adus încoace! râse agentul. Ia ascultă, dragul meu, nu te-ai întrebat niciodată ce rost am eu aici? Doar nu-ţi vei fi închipuit că guvernul nostru are bani de azvârlit pe gârlă, mai ales acum când avem nevoie de atâtea fonduri, ca să ne putem reface ţara!

E nevoie să fie cineva care să supravegheze lucrul agenţilor noştri din străinătate… sau crezi că trebuie lăsaţi de capul lor?

— Nu, fireşte că nu! murmură Klonitzki.

— Ei vezi! Desigur că asta nu trebuie să te jignească, fiindcă nu se gândeşte nimeni să se îndoiască de buna dumitale credinţă, tovarăşe Klonitzki! urmă agentul liniştit. Ştim, însă, cu toţii ce vasăzică să îndeplineşti o misiune de însemnată ca aceea pe care ai primit-o dumneata, şi tocmai de aceea trebuie să ne interesăm mereu dacă nu cumva ai nevoie de ajutorul cuiva…

Inginerul se lăsă greoi într-un scaun, în vreme ce broboane de sudoare îi acoperiseră fruntea. Îşi dădea prea bine seama că şi aici în străinătate nu rămăsese decât un prizonier al Cekei, un prizonier căruia i se dăduse un răgaz pentru a-şi duce misiunea la îndeplinire, urmând ca după aceea să se înapoieze iarăşi în patrie, unde avea să fie închis din nou în temniţa aceea blestemată, în care lâncezise atâta vreme. Cine ar fi cutezat, oare, să se împotrivească unei asemenea măsuri? Ba, poate că atunci arestarea lui ar fi fost mai îndreptăţită ca oricând, căci dacă îşi îndeplinea misiunea, pătrundea şi taina descoperirii, care trebuia să rămână ascunsă muritorilor de rând.

O bănuială grozavă se trezi deodată în mintea Rusului. Nu cumva agenţii sovietici din Cehoslovacia aveau ordinul să-l ucidă imediat după ce ar fi pus mâna pe planurile inginerului Kraza? Poate că din aceeaşi pricină şi Potapoff, aviatorul, rămăsese în apropierea pădurii unde aterizaseră? Poate că de aceea îi poruncise comisarul războiului să rămână mereu în legătură cu cei doi trimişi ai guvernului? Nu cumva el trebuia să dea de veste, când Klonitzki şi tovarăşa lui ar fi izbutit să-şi ajungă ţinta, sau să asmute călăii împotriva lor, pentru a le smulge planurile şi a-i înlătura după aceea?

În orice caz, un lucru era neîndoielnic: atât el cât şi frumoasa lui însoţitoare, erau prinşi pentru totdeauna în această plasă de spioni, din care nimeni şi nimic nu mai putea să-i elibereze. Nu exista niciun colţişor pe faţa pământului unde oameni de teapa lui Pankratoff să nu dea de el, dacă ar fi încercat să se facă nevăzut.

— Aşadar, sper că nu-mi iei în nume de rău, dacă te întreb ce ai făcut până acum, tovarăşe Klonitzki? urmă agentul, sfredelindu-l cu privirea pe celălalt. Nu-ţi cer socoteală, însă şi eu, la rândul meu, trebuie să raportez la Moscova…

— Te înţeleg prea bine, tovarăşe! răspunse inginerul. Deocamdată am izbutit şi legăm prietenie cu tânărul Kraza.

— Ăsta o ştiu şi eu.

Klonitzki îl privi mirat. Aşadar casa lui fusese supravegheată de spionii Sovietelor?

— Chiar astăzi ne-a făcut o vizită, urmă el.

— Şi asta ştiu, ba l-am şi văzut, tovarăşe Klonitzki!

— L-ai văzut?

— Fireşte! A plecat de aici înainte cu vreo zece minute… Dar de ce nu-mi spui nimic despre alte fapte, care s-au petrecut în ultimul timp? De pildă, din ce pricină nasul dumitale e cam umflat?

— Aşa e! Uitasem să-ţi vorbesc despre asta! Aseară am surprins în grădină un individ care s-a năpustit asupra mea…

— Aha, tocmai asupra acestui lucru voiam să-ţi atrag atenţia. Fii mereu cu ochii în patru, căci spionii mişună pe aici! Cred că ştii şi dumneata că mai toate statele mari şi-au trimis oameni, care caută să pună mâna pe planurile invenţiei inginerului Kraza. De aici putem deduce cât de însemnată e această descoperire, atâta vreme cât mai toate guvernele caută să şi-o însuşească. Şi în ceea ce pliveşte mijloacele de care se folosesc agenţii puterilor străine, cea mai bună dovadă ai avut-o aseară. Fii mulţumii că ai scăpat teafăr, căci s-ar fi putut întâmpla să capeţi o amintire mult mai dureroasă de pe urma incidentului din ajun. Lupta noastră e pe viaţă şi pe moarte, cu atât mai înverşunată cu cât avem două soiuri de duşmani: în primul rând, agenţii puterilor străine, care nu se vor da înlături de la nimic pentru a-şi ajunge ţinta, iar în al doilea rând chiar tovarăşii noştri care ne vor pedepsi cu asprime, dacă nu vom izbuti să punem mâna pe planuri. Şi… poate că aceştia din urmă sunt chiar mai primejdioşi decât cei dintâi.

— Aşadar, individul pe care l-am întâlnit în grădină era spion? întrebă Klonitzki, înspăimântat. Căci înţelesese prea bine cuvintele „tovarăşului" său.

— Da, spionul unei mari puteri, încuviinţă Pankratoff. Tocmai de aceea trebuie să te grăbeşti, tovarăşe Klonitzki… Ieri centrala noastră din Praga a primit o telegramă de la Moscova, prin care suntem întrebaţi în ce stadiu au ajuns lucrurile. Deşi eram informaţi asupra mişcărilor dumitale de aici, am socotit totuşi cu cale să vorbesc şi cu dumneata, înainte de a înainte raportul…

Agentul se ridică.

— Şi acum, după ce mi-am terminat misiunea am să plec! zise el.

Se înclină înaintea Verei, apoi se îndrepte spre vestibul şi încuie uşa după el.

— Groaznic… groaznic!… murmură Vera Ulkitzki, aproape fără să-şi dea seama.

Şi totuşi, aceste vorbe trădau lupta ce se dădea în sufletul ei. Avea presimţirea că această călătorie avea să însemne nenorocirea ei. Pornise din Rusia însufleţită de un singur ţel: să-şi slujească patria – dar un simţământ tainic o făcea să creadă că tocmai acum avea să-şi trădeze fraţii pentru care voise să se jertfească.

În acest timp, Klonitzki rămăsese tăcut şi nemişcat, iar pe chipul său se întipărise aceeaşi expresie ca şi în seara când fusese scos din

celulă şi dus înaintea comisarului Cekei…

315.a. Prietenul coşarului

Coşarul Bergsal, un omuleţ uscăţiv, palid, cu ochii mari, aproape fără culoare, era foarte bine dispus în această seară, căci, în sfârşit, soţia lui adusese pe lume şi un băiat după ce îi dăduse două fiice.

Acum coşarul stătea la masă, cu câţiva camarazi, în cârciuma din mahalaua lor şi, după patru halbe de bere şi tot atâtea rachiuri, se simţea ca un copil care îşi serbează onomastica.

— Ascultaţi ce vă spun eu! Un băiat nu e o fată… şi o fată nu e un băiat!

Acest adevăr fu rostit cu glas tunător şi, la fiecare cuvânt, coşarul izbea cu pumnul în masă, pentru aş încredinţa tovarăşii de înţelepciunea vorbelor sale.

— Aşa e, Bergsal! Tu toate le ştii!

Măgulit de acest compliment, coşarul se însufleţi şi mai mult.

— La urma urmei, ia spuneţi-mi şi mie ce este o fată?… În război nu foloseşte la nimic, pe acoperiş nu se poate căţăra…

— Aşa e, aşa e! îl susţinură tovarăşii săi. La drept vorbind, ce nevoie avem noi de fete? Cine le-a plăsmuit şi pentru ce?

— Chelner, încă un rând! socoti coşarul cu cale să răsplătească afirmaţiile camarazilor săi.

Băutura lunecă în curând pe gâtlejurile însetaţilor bărbaţi, care nu mai conteneau să-şi arate nemulţumirea că Dumnezeu, în bunătatea Lui nemărginită, crease şi fete, socotind că face un serviciu omenirii.

— Gândiţi-vă, am două fete mărişoare, urmă Bergsal. Până acum, a mers cum a mers, fiindcă toată grija mea era să le dau de mâncare… acum, însă, Dumnezeu ştie cum o s-o scot la capăt cu zestrea… că doar nimeni n-o şi le ia fără bani! Cu băiatul se schimbă chestia… până una alta îmi dă o mână de ajutor şi când o fi să se însoare, mai ia el parale… Ce să vă mai spun, dragii mei, fetele astea sunt o pacoste pe capul bieţilor părinţi! Dar să fie sănătoase şi să-mi trăiască, dacă aşa a vrut Domnul!

— Să-ţi trăiască Bergsal! Cum eşti tu isteţ, nu te laşi doborât de soartă!

Fireşte că acest nou compliment mai atrase după sine „încă un rând”, care spori şi mai mult dispoziţia fericitului părinte şi a tovarăşilor săi de breaslă.

Deodată, uşa cârciumii se deschise şi un bărbat îşi făcu apariţia în local. Aruncă o privire asupra celor de faţă, se îndreptă spre masa cea mai retrasă, ceru chelnerului să-i aducă un ţap de bere, apoi scoase din buzunarul hainei un ziar împăturit cu grijă şi se adânci în citirea lui, ceea ce îi ascunse faţa de privirile celorlalţi.

Necunoscutul rămase toată vremea în acelaşi loc, urmărind însă cu luare-aminte, printr-o gaură făcută în ziar, tot ce se petrecea la masa coşarului.

Mai târziu, când luminile începură să se stingă, vestindu-se închiderea cârciumii, Bergsal şi tovarăşii săi se ridicară de la locurile lor, abia ţinându-se pe picioare. Fericitul coşar plăti socoteala, apoi ieşi în stradă, urmat de străin, care nu-l părăsea din ochi.

Chestia cu băieţii şi fetele mai fu dezbătută câtăva vreme la lumina unui felinar, căci Bergsal ţinea cu tot dinadinsul să dovedească tovarăşilor săi că băieţii înseamnă fericirea părinţilor şi de aceea era el atât de bucuros în seara asta. Fireşte că discuţia continuă cu aceeaşi aprindere, deşi cheflii se clătinau ca nişte trestii bătute de vânt.

În cele din urmă, însă, coşarul se despărţi de ceilalţi şi porni spre casă, împleticindu-se. Fericitul tată cânta de parcă toată lumea era a lui si tocmai se pregătea să cotească într-o uliţă lăturalnică – unde locuia, pe semne – când străinul din cârciumă îi aţinu calea:

— La ora asta pe stradă, dragul meu?

Coşarul rămase locului, izbuti cu mare greutate să-şi găsească echilibrul, apoi privi cu ochii sticloşi spre necunoscutul care îi cerea socoteală asupra unui lucru care nu-l privea decât pe el.

— Hup… roţi pasă dumitale… hup… dacă viu acasă… hup… târziu sau devreme?! răspunse Bergsal, sughiţând. Dacă nevastă-mea… hup… a adus pe lume… hup… un băiat… hup… de cinci kilograme…

— Drace, cinci kilograme! murmură necunoscutul, clătinând capul încolo şi încoace.

Văzând admiraţia străinului, Bergsal socoti că acesta îi împărtăşeşte bucuria şi începu să capete încredere în el.

— Da… hup… închipuie-ţi… hup… cinci kilograme… hup! strigă coşarul la urechea necunoscutului, sprijinindu-se de umerii acestuia.

— Nici nu-i de mirare, când tatăl lui e atât de voinic! răspunse celălalt.

Bergsal îl bătu prietenos pe umeri şi se simţi şi mai mult atras spre noul său cunoscut.

— Hup… vezi tu… m-ai preţuit numaidecât! Am spus eu întotdeauna că… hup… nu mă sinchisesc… hup… dacă bunul Dumnezeu… hup… a făcut economie la mine… hup… de câţiva centimetri!… Nu-i totul să fii lung… hup… lung cât o prăjină şi prost ca… hup… iartă-mă că vorbesc prostii, dar… hup… îmi place să spun lucrurilor pe nume… hup! Toată lumea ştie că… hup… Bergsal e om isteţ… hup… deşi e cam mititel… Chestia e, însă, hup… chestia e cine are un băiat de cinci kilograme?… Bergsal… Bergsal… Trăiască Bergsal! izbucni coşarul.

— Ascultă-mă, prietene, o întâmplare atât de fericită merită să fie „udată”, zise străinul, care îl ascultase foarte liniştit. Gândeşte-te, doar

nu capeţi în fiecare zi un băiat de cinci kilograme!

— Aşa e… hup… nu capeţi în fiecare zi… hup… Trebuie… trebuie să udăm evenimentul… dar toate cârciumile sunt închise…

— Cât despre asta, să n-ai grijă, dragul meu! Ştiu eu o cârciumă care ţine deschis toată noaptea.

— Serios?

— N-ai decât să te încredinţezi!

Şi, fără să mai stea la gânduri, necunoscutul opri o maşină, ajută beţivului să se urce în ea, apoi luă loc lângă dânsul.

După cât se părea, Bergsal nu prea se simţea bine în automobil, căci zdruncinăturile pricinuiră o adevărată revoluţie în stomacul lui, ceea ce avu ca urmare o mică ceartă cu şoferul, care ţinu morţiş să i se plătească covoraşul pătat… Necunoscutul potoli cearta şi după ce căzu la învoială cu şoferul, coborî într-una din mahalalele oraşului.

Coşuri mari de fabrică, se înălţau spre cer ca degetele unui uriaş. La această oră însă, totul era învăluit într-o tăcere de mormânt.

Străinul ajută coşarului să coboare treptele unui local murdar, în care se mai aflau câţiva vagabonzi care îşi petreceau noaptea la un ţap de bere.

Nimeni nu se sinchisi de noii veniţi care se aşezară la o masă, retrasă. Necunoscutul, însă, ţinea cu tot dinadinsul să trezească pe coşar din beţia lui, astfel că porunci chelnerului să-i aducă o „cafea mare” cu lămâie.

— Ei drace! făcu Bergsal, dezamăgit, când sorbi cea dintâi înghiţitură. Pentru o cafea m-ai adus până aici? Ce Dumnezeu, doar n-oi fi vrând să sărbătorim evenimentul cu băuturi pentru femei! Nu, nu, asemenea întâmplări n-au loc în fiecare zi, astfel că trebuie să petrecem…

— Ai niţică răbdare, dragul meu! îl întrerupse străinul. Întâi afacerile, iar pe urmă putem bea până când ni s-o umple stomacul!

— Afaceri? Ce fel de afaceri? Nu cumva eşti şi tu cam cherchelit, prietene?

— Deocamdată sunt încă treaz, dar după ce vom cădea la învoială, încingem un chef de-o să-i meargă vestea! Ascultă-mă pe mine, ştiu eu ce vorbesc! Bea-ţi cafeaua şi ai să vezi că nu te-am minţit defel.

De voie, de nevoie, coşarul îi urmă sfatul şi, încetul cu încetul, mintea începu să i se limpezească.

— Eşti coşar de meserie, nu e aşa? întrebă străinul, după ce-şi dădu seama că însoţitorul său e în stare să susţină o convorbire.

— Da, coşar, de optsprezece ani! încuviinţă Bergsal, plin de mândrie. Şi tu te ocupi cu asta?

— Din păcate, nu!… Dar ia spune, dumneata lucrezi în strada Bojar?

— Da, eu! Dar de unde ştii asta?

— Ei, cum să nu ştiu dacă eşti atât de vestit! Toţi copiii din Brno, ştiu că coşarul Bergsal curăţă coşurile din strada Bojar!… Şi apoi, când e vorba de un om isteţ, ceilalţi ştiu despre dânsul, mai mult chiar decât el însuşi!

Amândoi izbucniră în hohote de râs şi, cu acest prilej, treziră câţiva muşterii, care adormiseră cu capul pe masă şi care începură să mormăie că fuseseră treziţi.

— Ascultă-mă, Bergsal, după câte ştiu, în raionul dumitale se află şi casa inginerului Kraza…

— Da! şi ce-i cu asta? întrebă coşarul, interesat.

— Hornul al doilea duce în laborator, nu e aşa?

— Drace, de unde ştii toate astea? exclamă coşarul, holbând ochii.

— De unde ştiu? Ei, asta n-are nicio însemnătate… Mai bine să vorbim despre chestia care mă preocupă… Vezi, dacă ai vrea să-mi dai o mână de ajutor… urmă necunoscutul, în şoaptă aţintind asupra tovarăşului său o privire plină de înţeles.

— Să-ţi dau o mână de ajutor? Care vasăzică pui ceva la cale? Vreo spargere, hai?

— Nu, nici gând! N-am nevoie de bani, dragul meu!… Ascultă-mă, în laborator se află un dulăpaş de oţel şi dacă ai vrea să-mi aduci un tipar în ceară de la broasca acestui dulăpaş…

— Băiete, nu te juca cu focul! îl ameninţă coşarul, zâmbind.

— Nu te grăbi, că doar n-am isprăvit încă! Ia spune, cât crezi că-ţi dau pentru acest mic serviciu?

— Ei vezi, asta aş vrea să ştiu şi eu! răspunse coşarul, privind spre celălalt cu încordare.

— O mie!

— O mie de nuci sau de mere? încercă Bergsal să glumească.

— Nu, ci o mie de coroane!

Coşarul privi cu ochi holbaţi spre însoţitorul său spunându-şi că nu mai încăpea nicio îndoială că acesta îşi pierduse minţile. Era cu putinţă, oare, să i se dea o sumă atât de mare?

— Ascultă-mă, tare mi-e teamă că locul dumitale nu e aici, ci la balamuc! zise el, cu gravitate. Dacă ar fi născut şi nevasta dumitale un băiat de cinci kilograme, şi ai fi sărbătorit evenimentul aşa cum se cuvine, aş fi fost gata să pun totul în seama beţiei, însă dumneata n-ai băut nimic, aşa că nu-mi rămâne să cred decât că-ţi lipseşte o doagă… Şi, deşi sunt coşar de meserie, totuşi mă pricep şi în asemenea lucruri, aşa că am să încerc să-ţi fiu de folos…

Zicând acestea, coşarul se pregăti să se ridice de la locul său pentru a chema câţiva oameni, care să-i ajute la transportarea „nebunului”.

Acesta, însă, îl ascultă foarte liniştit, apoi începu să râdă şi cuprinse mâna tovarăşului său.

— Nici nu mă aşteptam să-mi fii atât de binevoitor, zise el,

înveselit. Şi tocmai de aceea nu-ţi iau în nume de rău purtarea… Rămâi, însă, liniştit la locul dumitale, căci n-ai de-a face cu vreun nebun, ci cu un om în toate minţile, care o să-ţi dovedească pe dată că ştie ce spune…

Zicând acestea, scoase din buzunar un portofel plin de bancnote şi, după ce aruncă o privire în jurul său, întinse coşarului o sută de coroane.

— Iată un aconto, dragul meu.

Bergsal vru să înşface bancnota, dar străinul îşi trase mâna înapoi, zicând:

— Stai, nu te grăbi. Întâi vreau să ştiu dacă eşti de acord sau nu!

— Sunt de acord! răspunse celălalt, izbindu-se cu pumnul în piept.

— Bate laba!

Grăbit să intre cât mai curând în stăpânirea celor o sută de coroane, Bergsal strânse mâna tovarăşului său, apoi rămase în aşteptare.

— Când faci treaba? întrebă necunoscutul.

— Când vrei! Chiar şi acum. Sunt doar de optsprezece ani în meseria mea şi ştiu cum să mă caţăr pe acoperiş, chiar dacă nevastă-mea a născut astăzi un băiat de cinci kilograme… Să nu-ţi fie teamă că am să alunec…

— Ascultă-mă, prietene, graba strică treaba şi afară de asta, nu te-aş sfătui să faci astăzi o asemenea încercare, căci îmi e teamă că n-o să mai dau ochi cu dumneata… Mai bine s-o lăsăm pe mâine… Vrei?

— Fireşte!

— Atunci, ne-am înţeles… mâine seară la ora opt eşti iarăşi aici.

— Da.

— Dar ştii unde te afli acum?

— De unde dracu' să ştiu?

— La „Butoiul fără cep"… Mâine ai să poţi veni încoace?

— Mai încape vorbă!?

Necunoscutul se îndură să-i dea – pe ascuns, fireşte – bancnota atât de mult dorită.

— Şi când primesc restul? întrebă coşarul.

— Când îmi aduci tiparul… Iată şi ceara de care ai nevoie…

Zicând acestea îi înmână un pacheţel.

— Stai că nu merge aşa! făcu Bergsal. Mai dă-mi o sută de coroane, dacă vrei să am încredere în dumneata, ştii doar că la orice afacere se plăteşte aconto jumătate din preţ. Eu sunt mai cumsecade şi nu-ţi cer nici măcar un sfert, dar încă o suta de coroane tot trebuie să-mi mai dai, căci vreau să cumpăr un dar nevesti-mii… merită, doar, sărăcuţa de ea, dacă a purtat în pântece atâta greutate… şi unde mai pui că era şi băiat!

Străinul scoase din portofel încă o bancnotă de o sută de coroane,

dar spre groaza coşarului, o rupe în două.

— Ce faci acolo, ai înnebunit? strigă Bergsal, sărind de pe scaun.

— Las' că ştiu eu ce fac! îl linişti tovarăşul său. Dumneata iei jumătate, iar ea cealaltă. Până nu ne-om întâlni iarăşi, niciunul din noi nu se poate folosi de jumătatea de bancnotă. Ne-am înţeles?

Coşarul păru foarte entuziasmat de această idee şi renunţă să mai facă un dar soţiei sale. De fapt, nu renunţă, ci hotărî să amâne doar chestia pentru a doua zi, când urma să primească răsplata făgăduită de mărinimosul lui tovarăş.

— Şi-acum, putem s-o luăm iarăşi de la capăt dragul meu, zise străinul, care ceru chelnerului să aducă o sticlă din vinul cel mai bun.

— Da, da, s-o luăm de la capăt! încuviinţă coşarul, plin de însufleţire. Doar nu se întâmplă în fiecare zi să-mi nască nevasta un băiat! Asemenea evenimente mari trebuie sărbătorite cum se cuvine!

Şi cei doi sărbătoriră evenimentul aşa cum se cuvenea.

A doua zi, când se trezi din somn, Bergsal se frecă la ochi, îşi trecu mâna peste faţă, dar tot nu-i venea să creadă că-şi venise în fire. Soarele strălucea pe cer, dovedind că trecuse demult ceasul când un coşar trebuia să pornească la lucru.

În cele din urmă, Bergsal îşi dădu şi el seama că trebuie să coboare din pat şi încercă să ridice capul. Zadarnic, însă – capul îi căzu pe perne ca o bucată de plumb.

— Hm, stau prost! murmură el, străduindu-se să-şi amintească întâmplările din seara trecută.

Îşi frământe el mintea câtăva vreme, dar din clipa când se despărţise de tovarăşii săi, totul se pierdea în umbră şi nu mai ştia nici măcar cum ajunsese acasă. Da, vorbiseră sub felinar vreo jumătate ceas, apoi îşi luase rămas bun de la ceilalţi şi…

— Ce dracu' oi fi făcut după aceea? mormăi el, înciudat.

Luptându-se cu oboseala care ameninţa să-l copleşească din nou, fericitul părinte coborî din pat şi începu să se îmbrace, când, deodată vârând mâna în buzunar, găsi două bancnote, pe care le scoase la iveală şi le privi dus pe gânduri.

— Ei drace! exclamă el, la un moment dat, învârtind între degete bancnota înjumătăţită.

Şi, aşezându-se pe marginea patului, începu să chibzuiască. Creierul i se limpezi şi prinse să lucreze întocmai ca o locomotivă care îşi iuţeşte mersul din ce în ce mai mult. În sfârşit, amintirile-i reveniră cu totul, ca şi cum cineva i-ar fi luminat mintea. Găsi şi pacheţelul cu ceară şi acum Bergsal îşi dădu seama, dintr-odată, că jumătatea de bancnotă însemna o făgăduială, un legământ făcut cu misteriosul său tovarăş.

— Hm, mare minune dacă n-o fi ceva la mijloc! mormăi el, cuprins de nelinişte. Ce interes o fi având individul să pună mâna pe tiparul

broaştei de la dulăpaş? Desigur că vrea să-şi facă o cheie… Cu ce scop, însă, căci bani părea să aibă din gros?

Coşarul începu să măsoare încăperea cu paşi mari, în timp ce creierul său lucra cu înfrigurare.

— De ce s-a apropiat de mine aşa netam-nesam? Nu mai încape îndoială că urmăreşte ceva, căci a aşteptat să rămân singur şi abia atunci a cutezat să-mi vorbească… Da, da, cafeaua trebuia să-mi limpezească mintea, pentru ca să ne putem învoi, iar după aceea m-a îmbătat iarăşi… Chestia e foarte simplă până aici… dar de aici încolo?… Ce să fac? Cum să mă las ademenit de câţiva bani, ca să-i înlesnesc cine ştie ce nelegiuire!… Ei drace! de ce ţi-ai vârât codiţa tocmai acum, când sunt atât de fericit?

Zicând acestea, Bergsal intră în odaia alăturată, se apropie de patul soţiei sale şi privi cu bucurie spre micuţul înfăşurat în scutece.

Da, Dumnezeu fusese îndurător cu el şi-i dăruise un băiat! Dar tocmai de aceea era şi el dator că păşească pe calea cea dreaptă.

Şi atunci, Bergsal luă o hotărâre, pe care o duse la îndeplinire numaidecât, de teamă să nu se răzgândească.

Fără să mai bea cafeaua, se năpusti afară din casă şi porni grăbit spre locuinţa inginerului Kraza, din strada Bojar.

— Trebuie neapărat să vorbesc cu domnul inginer, zise el, adresându-se lui Henny, care venise să-i deschidă poarta.

— Să vorbeşti cu unchiul meu? făcu tânăra, mirată. N-aş putea să ştiu şi eu despre ce e vorba?

— Din păcate nu, domnişoară, căci e o chestiune foarte importantă…

— Bine, atunci aşteaptă niţel, ca să văd dacă unchiul meu te poate primi.

Tânăra se depărtă şi peste puţin timp inginerul Kraza îşi făcu apariţia la poartă.

— Ce s-a întâmplat, Bergsal? Ţi s-a făcut dor de noi? întreabă el, zâmbind.

— E vorba de ceva foarte însemnat, domnule inginer…

— Zău? făcu bătrânul, neîncrezător, deşi ştia că se putea bizui pe vorbele coşarului, care îl slujea de multă vreme.

— Da, da, trebuie neapărat să vorbesc cu dumneavoastră între patru ochi, stărui Bergsal.

— Atunci vino înăuntru, dragul meu! răspunse inginerul şi-l conduse în vestibulul casei.

— Ştiţi, nevastă-mea a născut ieri un băiat, începu coşarul. Da, un băiat de cinci kilograme…

— Felicitările mele, prietene! îl întrerupse Kraza. Rar se întâmplă ca un nou născut să cântărească atâta…

— Da, aşa e, dar nu despre asta voiam să vă vorbesc… Aşadar,

aveam toate motivele să mă înveselesc şi eu niţel, astfel că mi-am poftit la masă, câţiva prieteni, iar după aceea ne-am dus cu toţii să bem un pahar de vin la cârciuma din mahalaua mea. Fireşte, că eram foarte veseli şi ne-am cam întrecut cu băutura, până ce ne chercheliräm… În cele din urmă, însă, o luarăm spre casă şi, înainte de a ne despărţi, mai statură câtva timp de vorbă sub un felinar. Tocmai când îmi luasem rămas bun de la prietenii mei şi mă îndreptam spre casă, un individ se apropie de mine şi, dintr-una în alta, mă pofti la un pahar de vin. Deoarece era târziu şi cârciumile se închiseseră, noul meu prieten îmi propuse să luăm o maşină şi să ne ducem la „Butoiul fără cep", care ţine deschis toată noaptea… Înţelegeţi, domnule inginer, aveam două fiice şi aşteptam cu nerăbdare ca Dumnezeu să-mi dăruiască un băiat… ieri mi s-a împlinit visul acesta măreţ… aşadar, nu-i de mirare că mă lăsai ispitit de propunerea străinului, căci voiam cu tot dinadinsul să împărtăşesc şi altora bucuria mea… De altminteri, ştiţi că nu prea beau… ieri, însă, trebuia să sărbătoresc evenimentul…

— Da, ştiu, Bergsal! încuviinţă inginerul Kraza, care începu să dea semne de nerăbdare.

— Aşadar, luarăm o maşină şi pornirăm spre „Butoiul fără cep", urmă coşarul, care nu mai pomeni nimic despre micul incident din maşină, fie din pricină că nu-şi amintea de el, fie pentru că nu cuteza să vorbească despre asta. După ce ajunserăm la „Butoiul fără cep" necunoscutul porunci chelnerului să-mi aducă o cafea cu lămâie – ca să-mi dezmeticească – apoi îmi dădu o bancnotă de o sută de coroane şi petecul ăsta…

Zicând acestea, coşarul scoase din buzunar jumătatea de bancnotă şi o flutură în aer.

— Hm, toate astea sunt foarte interesante, dragă Bergsal, murmură inginerul, nerăbdător – dar nu înţeleg ce legătură au cu mine.

— Oh, veţi vedea îndată că au o legătură – şi încă una foarte strânsă! Dumneavoastră sunteţi, ca să fie aşa, personajul cel mai însemnat în afacerea de care vă vorbesc.

Kraza se juca cu lanţul de aur al ceasornicului şi toată vizita asta îl indispunea, căci era aproape sigur că musafirul său va sfârşi printr-o cerere de bani.

— Da, da, numai ca tot nu înţeleg cum aş putea să am eu ceva de-a face cu întâmplarea dumitale……

Bergsal se ridică în vârful picioarelor, îşi întinse gâtul şi şopti la urechea inginerului:

— Individul mi-a făgăduit o mie de coroane dacă izbutesc să-i fac rost de un tipar de ceară al broaştei dulăpaşului de oţel din laboratorul dumneavoastră…

— Cum ai spus? Un tipar după broasca dulăpaşului? exclamă

Kraza, privindu-l cu ochii holbaţi.

— Da, da, întocmai…

— Dar de unde ştii dumneata că am un dulăpaş în laborator?

— De unde să ştiu, dacă nu din gura străinului? După cât se pare, cunoaşte locuinţa dumneavoastră până în cele mai mici colţuri…

— Cu neputinţă!

— Şi totuşi, aşa e! stărui coşarul. La început nu-mi venea nici mie să cred, însă după aceea m-am încredinţat că ştie cum stau lucrurile pe aici, căci mi-a vorbit de coşul laboratorului al cărui loc îl cunoaşte foarte bine. Nu mai încape nicio îndoială că urmăreşte ceva, altminteri nu m-ar fi oprit el pe stradă şi nu mi-ar fi oferit o sumă atât de mare…

— Ascultă-mă, i-ai spus dumneata că eşti coşarul nostru?

— Nu, ştia asta dinainte.

Abia acum îşi dădu seama inginerul că Bergsal avea dreptate şi că scopul vizitei sale era foarte întemeiat. Plin de recunoştinţă, cuprinse mâinile coşarului şi le strânse cu căldură:

— Eşti un om cinstit, dragul meu! Îţi mulţumesc din toată inima şi fii sigur că am să te răsplătesc cum se cuvine…

— Dar nu m-am gândit la răsplată, domnule Kraza! se împotrivi coşarul. Vă rog să mă credeţi că nici n-aş fi stat de vorbă cu individul acela, dacă aş fi fost treaz… Poate, însă, că tocmai asta a fost norocul dumneavoastră, căci altminteri n-aş fi aflat gândurile lui. Dacă s-ar fi adresat altuia, poate că lucrurile n-ar fi ajuns la urechile dumneavoastră, şi atunci n-aţi mai fi putut lua măsurile de apărare. Ce e drept, aseară nu înţelesesem tocmai bine că urmăreşte un scop ascuns, dar azi dimineaţă, când mi-am venit în fire şi-am găsit în buzunar jumătatea de bancnotă, am început să chibzuiesc şi mi-am amintit de vorbele lui: „bani am de ajuns”… Ei, atunci e vorba de altceva, poate şi mai preţios decât banii – mi-am zis eu… Fără să mai stau la gânduri am pornit spre locuinţa dumneavoastră, ca să vă povestesc cele întâmplate.

— Bine, dragul meu, ai fost un om cinstit şi nici nu m-aş fi aşteptat să procedezi în alt chip… Ia loc, te rog! Deocamdată, trebuie să mă pun la adăpost de vreun atac neaşteptat…

Inginerul Kraza chemă la telefon prefectura poliţiei şi rugă să i se trimită un poliţist destoinic pentru a lămuri o chestiune suspectă.

După puţin timp, comisarul Minlas îşi făcu apariţia în locuinţa inginerului, care îi istorisi despre ce era vorba.

— Când urmează să te întâlneşti iarăşi cu el? întrebă poliţistul, adresându-se coşarului.

— Astă-seară, la ora opt, într-o cârciumă din cartierul de nord al oraşului.

— Cum se numeşte cârciuma?

— „Butoiul fără cep”.

— Aha, se vede cât de colo că se teme de lumina zilei, altminteri nu şi-ar fi ales tocmai spelunca asta, unde vin numai indivizi suspecţi… Ascultă-mă, dragul meu, ai să te duci la întâlnire!

— Domnule comisar, nu s-ar putea… Gândiţi-vă că am trei copilaşi, care ar rămâne pe drumuri dacă mi s-ar întâmpla ceva, murmură coşarul, neliniştit. Nu că mi-e teamă, dar mă gândesc la ai mei… ce s-ar face, sărmanii, dacă…

— Fii liniştit, dragul meu! îi curmă vorba comisarul. Ştiu eu cum să procedez ca nimeni să nu se atingă de dumneata! Ce Dumnezeu, doar nu degeaba sunt comisar de zece ani de zile!

— Bine, în cazul ăsta, sunt gata să fac orice.

— Chestia e foarte simplă, de altminteri, şi ai să-ţi dai seama şi dumneata că n-ai de ce să te temi… Aşadar, te duci, la ora hotărâtă, în cârciuma aceea, te aşezi la o masă şi aştepţi liniştit, până ce-şi face apariţia individul cu care ai vorbit aseară. Fireşte că ai să iei cu dumneata un tipar de ceară, astfel că n-o să bănuiască nimic din cele ce vom pune noi la cale. E cu putinţă ca să-ţi dea astăzi o nouă însărcinare, pe care ai s-o primeşti, fireşte, fără şovăire, după ce îl vei încredinţa că ai să te sileşti să-i fii de folos şi de astă dată. Lucrul de căpetenie e să faci în aşa fel ca să nu-i trezeşti bănuielile şi să-l laşi încredinţat că vrei să-ţi îndeplineşti misiunea. După ce-ţi vei fi luat rămas bun de la el, vei porni spre casă, unde te va aştepta ajutorul meu. Restul lasă-l pe seama noastră! Până una alta, mă văd nevoit să-ţi iau bancnota primită de la el, căci am nevoie de o dovadă. Fii liniştit, însă, căci ai să primeşti în schimb o sumă de trei ori mai mare…

— Nu e vorba de asta, domnule comisar! răspunse Bergsal, oarecum jignit. Vreau, doar să dau şi eu o mână de ajutor ca să împiedecăm o nelegiuire.

— Cred că ajutorul dumitale ne va fi foarte preţios, dragul meu! îl încurajă poliţistul.

Bergsal părăsi casa foarte mândru de el şi, în timp ce păşea de-a lungul străzii, începu să fluiere încetişor.

— Ce trebuie să fac acum, domnule comisar? întrebă inginerul, după plecarea, coşarului. Cred că n-ar strica dacă mi-aţi da un poliţist de pază.

— Nu e nevoie, căci indivizii vor fi arestaţi chiar astă-seară… Fii liniştit, domnule Kraza, şi crede-mă că atâta timp cât voi rămâne în slujba mea, n-o să ţi se întâmple nimic.

În aceeaşi zi, Klonitzki primi din Praga o telegramă cu următorul cuprins:

„Concediul se apropie de sfârşit. Împrejurări neprevăzute fac necesară înapoierea la birou. Grăbiţi-vă! Mai aveţi patru zile”.

Telegrama nu purta nicio semnătură, însă Klonitzki ştia prea bine de unde pornise ea şi pricepu tâlcul cuvintelor. Guvernul sovietic îl ameninţa – şi această ameninţare avea să fie pusă repede în practică, dacă nu izbutea să pună mâna pe planuri. Fără să vrea, se gândi iarăşi la celula în care lâncezise opt luni de zile… Poate că acum îl aştepta o soartă şi mai crudă? Ba, era chiar sigur de asta! Sovietele îi ameninţau viaţa, căci trebuiau să se răzbune împotriva aceluia care fusese atât de neîndemânatec şi nu izbutise să-şi ducă misiunea la îndeplinire.

Preocupat de aceste gânduri, inginerul nu auzi uşa deschizându-se în aceeaşi clipă. Când ridică ochii zări înaintea sa pe Pankratoff, care de astă dată se arătă mai prietenos ca de obicei. Totuşi, agentul părea liniştit.

— Tovarăşe Klonitzki, situaţia începe să devină cam primejdioasă, începu el. Poliţia din Brno se află pe urmele unei organizaţii care are aceeaşi ţintă ca şi dumneata… N-ar fi cu neputinţă să se întreprindă o razie chiar în astă-seară, iar indivizii să fie arestaţi. Pe de o parte, asta n-ar fi rău pentru noi, căci ni se lasă drumul liber – pe de altă parte, însă, avem cea mai bună dovadă că poliţia e informată asupra celor ce se pun la cale şi, nu mai încape nicio îndoială că atenţia ei va fi îndreptată asupra străinilor aflaţi în oraş. Mai mult ca sigur că toţi aceştia vor fi supravegheaţi de aproape, ceea ce ar zădărnici realizarea planului nostru. Aşadar, trebuie s-o ştergem de aici cât mai repede cu putinţă, căci altminteri s-ar putea întâmpla lucruri foarte neplăcute. Chiar azi după prânz am să mă duc la Potapoff ca să-l pun la curent cu ultimele evenimente. Dacă nu izbutiţi să fugiţi la vreme, tovarăşul nostru va fi nevoit să se înapoieze singur la Moscova…

— Şi noi ce facem?

— Noi? făcu Pankratoff, dând din umeri. La urma urmei, noi nu suntem decât nişte pioni fără însemnătate… şi, în caz de primejdie, fiecare se gândeşte la pielea lui… Aşadar, nu te bizui pe noi, tovarăşe! Te sfătuiesc, însă, să faci tot ce-ţi va sta în putinţă ca să-ţi îndeplineşti misiunea şi să nu părăseşti câmpul de luptă, decât atunci când ai să-ţi dai seama că ai pierdut bătălia. Dar asta înseamnă să-ţi amâni sfârşitul sau, mai bine zis, să laşi altora prilejul să-ţi dea lovitura de graţie… Pentru noi nu există înfrângere… ci moarte! Acesta e sfârşitul hărăzit celor înfrânţi… Şi acum, la revedere!

Klonitzki rămase cu privirile aţintite în gol. Da, acesta e sfârşitul celor înfrânţi!

Cuvintele agentului îi răsunau în urechi fără încetare.

N-ar fi oare mai bine să părăsească oraşul şi să-şi caute un adăpost într-un colţ singuratic? Dar exista, vreun loc unde să scape de agenţii Cekei? Să se înapoieze în patrie? Nu, mai bine moartea!

În cele din urmă Klonitzki îşi dădu seama că singurul mijloc de scăpare era să pună mâna pe planuri. Numai dacă izbutea să-şi ducă

misiunea la îndeplinire, se putea socoti în afară de primejdie.

Aşadar, luă hotărârea să pornească la lucru numaidecât şi să pună totul în joc spre a-şi ajunge ţinta.

Se ridică de pe scaun şi porni spre odaia Verei, care tocmai se îmbrăca. Bătu la uşă şi tovarăşa lui îi răspunse, rugându-l să-i dea răgaz să-şi termine toaleta.

În cele din urmă frumoasa fată se ivi în prag.

— Veşti rele, tovarăşă! zise inginerul, care îi istorisi tot ce aflase de la agentul sovietic.

— Da, ai dreptate, situaţia pare să devină ameninţătoare, încuviinţă Vera, dusă pe gânduri. Din păcate, însă, nu putem face nimic…

— Totuşi, trebuie să facem ceva, trebuie să riscăm totul, căci altminteri ne aşteaptă o soartă grozavă. Ştii doar prea bine că nu mai putem da înapoi, de vreme ce am pornit pe această cale. Aşadar, nu ne rămâne decât să înaintăm, fie chiar cu preţul vieţii noastre.

— Cât despre asta, n-am nimic împotrivă, căci am fost totdeauna gata să mă jertfesc pentru patria mea! răspunse Vera, cu însufleţire. Ai vreun plan, tovarăşe Klonitzki?

— Da, însă nu voi izbândi, decât cu ajutorul dumitale… Trebuie să-ţi dai toată silinţa să-mi urmezi sfaturile întocmai, căci altminteri soarta amândurora e pecetluită…

Vera privi ţintă spre tovarăşul ei, dar acesta îi citi în ochi lupta care se stârnise în sufletul ei.

Biata fată presimţea că iarăşi va fi silită să se prefacă, spre a înşela buna credinţă a celor din jurul lor. Dar n-avea încotro, căci acei care porniseră pe această cale nu mai puteau da înapoi.

— Ascultă-mă, cea mai mică nesocotinţă poate însemna pieirea noastră, urmă inginerul. Cea mai mică scăpare din vedere poate aduce după sine prăbuşirea întregului plan, ceea ce ar avea ca urmare înfrângerea noastră totală, căci altă încercare n-o să mai putem face… În primul rând trebuie să te pui în legătură cu tânărul Kraza…

— Dar bine, tovarăşe, cum să…

— Lasă-mă să isprăvesc! Ţi-am spus doar că nu există alt mijloc de scăpare şi trebuie să punem totul pe o singură carte… Aşadar, orice împotrivire ar fi fără rost şi m-ar sili să renunţ la planuri adică să mă înapoiez la Moscova, unde, fireşte că va trebui să raportez cine poartă vina înfrângerii!

Un fier roşu păru că străpunge inima Verei Ulkitzki. Să fie învinuită că zădărnicise reuşita misiunii lor? Nu, trebuia să se supună poruncilor tovarăşului ei.

— Bine, te ascult, sunt gata să fac orice, murmură ea.

Klonitzki îi destăinui planul ticluit şi, după ce tânăra îl ascultă cu luare-aminte, se ridică şi porni spre aparatul telefonic.

Victor Kraza tocmai se îmbrăcase şi toate gândurile sale erau îndreptate numai asupra convorbirii, pe care urma s-o aibă cu Henny şi tatăl său. Vedea, aievea, înaintea ochilor chipul strălucitor de bucurie al verişoarei sale, când va auzi mărturisirea lui şi va înţelege că regretă din toată inima nesocotinţa pe care o făcuse.

În cele din urmă, tânărul străbătu vestibulul şi se îndreptă spre odaia lui Henny când zbârnâi telefonul.

— Cum, dumneavoastră, stimată doamnă? exclamă el, recunoscând glasul Verei.

Sângele începu să-i clocotească în vine şi, deşi era departe de frumoasa fată, i se păru că simte parfumul ei îmbătător şi căldura mâinilor ei delicate… În aceeaşi clipă, se spulberă fericirea lui Henny!

Vera Ulkitzki îl rugă s-o însoţească seara în oraş, iar tânărul ei vecin n-avu curajul s-o refuze, ci răspunse cu glas tremurător:

— Cu plăcere, stimată doamnă!

Telefonul zbârnâi strident în vila spre care se îndreptase automobilul cu cei doi indivizi, dintre care unul fusese surprins de inginerul Klonitzki în grădina casei sale.

„Şeful” sări de la locul său şi luă receptorul în mână.

— Alo, cine-i acolo?

— Arcon… Trebuie să vă vorbesc neapărat! se auzi un glas de la celălalt capăt al firului. Da… o chestiune urgentă…

— Vino la „Fata veselă”.

— Cu neputinţă!

— Atunci vin eu la dumneata.

— Nici asta nu se poate, căci tocmai acum mi-am părăsit locuinţa.

— Ce faace? Ţi-ai părăsit locuinţa?… Drace, nu mai înţeleg nimic!… Ascultă-mă, ne întâlnim la cafeneaua noastră!

— Nu, nici acolo… Dacă se poate, veniţi cu maşina în locul unde am fost acum două zile… Vă aşteptăm!

— Bine, vin numaidecât!

„Şeful” puse receptorul la loc, coborî scara grăbit şi, după puţin timp, se afla în automobilul său, gonind spre şosea.

Deodată, auzi o fluierătură ascuţită şi opri motorul. Doi indivizi – erau aceeaşi care îl vizitaseră într-una din nopţile trecute – săriră repede în automobil, cu valizele în mână.

— Înainte, cu toată viteza! şopti agitat unul din ei, acela care sărise gardul grădinii lui Klonitzki.

Automobilul porni ca o săgeată.

Unul din cei doi indivizi se sprijini de rezemătoare şi şopti „şefului” care stătea la volan:

— Suntem descoperiţi… Azi dimineaţă, am supravegheat casa

coşarului, căci voiam să mă încredinţez dacă îşi face datoria. Am observat astfel că la ora nouă, Bergsal părăsi locuinţa, însă nu în hainele de lucru, şi se duse la inginerul Kraza, unde, după puţin timp, îşi făcu apariţia şi comisarul Mintos… Aşadar, nu mai încape nicio îndoială că ticălosul ne-a trădat… Desigur că astă-noapte va avea loc o descindere la „Butoiul fără cep", astfel că cel mai bun lucru ce-l avem de făcut e să ne punem la adăpost cât mai repede cu putinţă…

— La adăpost! scrâşni „şeful". Cine ştie dacă n-o să ne adăpostim în iad!

— Oriunde, numai să nu încăpem pe mâinile poliţiei…

— Carevasăzică, ruşii pot lucra acum nestingheriţi, căci au scăpat de noi! adăugă celălalt şi acceleră viteza maşinii.

— Au scăpat, dar nestingheriţi nu pot lucra ei, căci e de ajuns că s-au trezit bănuieli…

Şi maşina cu cei trei indivizi străbătu şoseaua în grabă, îndreptându-se spre graniţă, unde spionii voiau să-şi găsească salvarea.

Coşarul Bergsal aşteptă zadarnic la „Butoiul fără cep" şi tot zadarnic aşteptă şi comisarul, care stătea la masa alăturată şi părea adâncit în citirea unui ziar. În afară de acesta, doi poliţişti, cu mantalele ude de ploaie, se plimbau pe trotuarul din faţa cârciumii.

Dar misteriosul străin nu-şi făcu apariţia, căci se părea că ţine mai mult la libertatea lui decât la mulajul de ceară şi jumătatea de bancnotă pe care o încredinţase coşarului.

Trecu astfel un ceas, două, trei… Necunoscutul tot nu venise încă. La un semn al comisarului, Bergsal părăsi localul îmbâcsit de fum şi, ajungând în stradă, îşi ridică gulerul, vârî mâinile în buzunare şi, scuipând cu obidă, mormăi:

— Drace, mi-am pierdut vremea în zadar! Mai bine stăteam acasă, lângă băieţaşul meu…

Dezamăgit, porni apoi spre locuinţa lui, unde îl aşteptau cei dragi.

315.b. Trădarea

Vera Ulkitzki stătea în faţa oglinzii şi-şi făcea toaleta. O minunată rochie de bal, alături de care se afla o pereche de pantofi cu fir, aşteptau să fie încălţaţi.

Vera însă, părea foarte tulburată şi în zadar încerca să-şi alunge teama care pusese stăpânire pe ea. Toate străduinţele pentru a se linişti rămaseră zadarnice, căci mereu i se părea că o primejdie mare pluteşte deasupra ei.

Înainte cu jumătate de ceas băgase de seamă că tovarăşul ei îşi luase un revolver pe care îl vârâse în buzunarul smochingului. Acesta fusese primul semn care îi stârnise teama şi, după aceea, mai ştia că Pankratoff avea să-i supravegheze în barul pe care voiau să-l viziteze.

Deocamdată, Klonitzki nu-i destăinuise nimic din cele ce-şi pusese în gând şi nu-i vorbise decât despre rolul pe care trebuia să-l joace dânsa. Cu alte cuvinte, o socotea drept o unealtă, a cărei singură menire era să execute poruncile stăpânului ei. Şi, la urma urmei, era mai mult decât o unealtă? Nu făgăduise ea lui Ilino să înlesnească misiunea inginerului, să-i dea ajutor în orice chip? Şi cu toate astea, se simţea neputincioasă faţă de tânărul ceh cu ochi albaştri şi trăsături energice, ai cărui ochi priveau uneori cu asprime, iar alteori cu blândeţe îngerească! Da, Victor Kraza era o piedică peste care nu putea trece.

— Îl iubesc, oare? se întrebă Vera. Nu, cum ar fi cu putinţă, tocmai acum, când am renunţat la dragoste şi chiar la mine însămi?

Totuşi, se simţea atrasă spre el. Poate că era numai o atracţie tainică, născută din trebuinţa de a fi aproape de un bărbat iubit? Poate că inima ei îşi cerea dreptul la viaţă, dreptul pe care îl are orice femeie tânără, care n-a sorbit încă din cupa dragostei, care a tânjit mereu după un om care nu-i împărtăşea simţămintele?

În clipa următoare, Klonitzki îşi făcu apariţia în prag. Frumoasa femeie îşi acoperi repede cu un şal umerii goi.

— Tovarăşe, ţi-am interzis doar să intri la mine, fără să baţi în uşă, zise ea, indignată. Ştii prea bine că pe noi nu ne leagă decât misiunea care ne-a adus aici.

— E adevărat, însă nimeni nu mă poate împiedeca să mă bucur şi eu de o privelişte frumoasă! răspunse Klonitzki, zâmbind cu înţeles.

— Cred că n-ai să mă sileşti să fac tocmai ceea ce îţi puseseşi în gând înainte… Adu-ţi aminte că m-ai ameninţat să pleci la Moscova şi să mă învinuieşti că m-am abătut de la datorie… Ei bine, acelaşi lucru îl pot face şi eu, dacă te încumeţi să le apropii de mine!

Klonitzki o privi cu ochi aprinşi de patimă. Sângele începu să-i clocotească în vine la vederea acelui trup minunat.

— Vera, până acum am izbutit să mă înving pe mine însumi, am ascuns cât am putut simţămintele pe care le-ai trezit în inima mea… Acum, însă, nu mai pot… te iubesc, Vera, te iubesc ca un nebun!

Frumoasa fată rămase ca încremenită şi o spaimă de moarte se întipări pe chipul ei. Şalul de mătase îi alunecă de pe umeri, dezgolind carnea ei albă.

— Vera, nu mă respinge, sunt gata să fac orice…

— Dacă eşti gata să faci orice, atunci părăseşte odaia cât mai curând şi nu uita datoria căreia trebuie să ne supunem, răspunse fosta prinţesă, plina de demnitate. Tovarăşe Klonitzki, aminteşte-ţi că astăzi se hotărăşte soarta noastră!

O lucire de patimă se ivi iarăşi în ochii inginerului şi, deodată, fără să se mai gândească la ceva, nenorocitul care lâncezise atâta vreme în celula mohorâtă din temniţa Cekei, se năpusti spre fermecătoarea fată,

o cuprinse în braţe şi începu s-o sărute sălbatic. Instinctul pe care abţinerea îndelungată îl amorţise, se trezi la viaţă cu o putere uriaşă şi simţurile aprinse ale bărbatului îi răpiră judecata. Acum, Klonitzki nu mai era decât un animal care se năpustise cu furie asupra prăzii sale…

Vera îşi adună toate puterile, îşi înfipse unghiile în carnea lui şi, după sforţări uriaşe, izbuti să scape din braţele bărbatului sălbăticit.

— Ticălosule, acum ţi-ai pecetluit soarta! strigă ea.

Klonitzki îşi veni în fire. Groaza ce se oglindea în ochii lui, dovedea că ştia ce-l aşteaptă.

— Da, ţi-ai trădat ţara! Vei rămâne singur aici, numai tu eşti vinovat că n-am izbutit să ne ajungem ţinta! urmă Vera. Cei din patrie vor afla că rău au făcut punându-şi încrederea într-un deţinut!

— Deţinut… da… sunt un deţinut! îngăimă Klonitzki, în neştire.

Şi, deodată, o privelişte înfiorătoare se înfăţişă aievea. Se vedea iarăşi în celula blestemată din închisoarea Cekei, alături de tovarăşii aceia murdari, care trăiau mereu cu teama că zbirii s-ar putea ivi dintr-o clipă în alta. Şi zbirii se iviră, într-adevăr, dar nu luară cu ei decât un singur nenorocit, care avea să facă ultimii paşi din viaţa lui. Şi acest nenorocit nu era nimeni altul decât Klonitzki. Trădătorul, omul din pricina căruia dăduse greş planul guvernului sovietic. Condamnatul era dus la moarte, însă i se hotărâse un sfârşit cumplit, aşa cum nu-l puteau născoci decât ticăloşii de cekişti…

Îngrozit, inginerul îşi ascunse faţa în mâini şi începu să plângă ca un copil.

Vera îl privi câtva timp în tăcere, apoi înţelese încetul cu încetul, lupta ce se dădea în sufletul tovarăşului ei. Nenorocitul trăise în celula lipsită de soare, astfel că devenise un trup fără vlagă, care nu mai simţea nevoia să se apropie de o femeie, să se lase pradă îmbrăţişărilor ei… Şi-acum, patima lui se dezlănţuise furtunoasă, simţurile amorţite se treziseră la viaţă şi-şi ceruseră drepturile… În asemenea clipe, omul nu-şi mai dă seama de faptele lui, bărbatul nu mai e decât sclavul simţurilor sale aprinse, care nu pot fi potolite decât în braţele unei femei.

Şi Vera Ulkitzki îşi iertă tovarăşul, căci bietul omul nu era decât o victimă a asupritorilor săi.

În timpul acesta, Klonitzki îşi dădu seama de nesocotinţa lui şi lăsă în jos capul, ca un om vinovat, care îşi aşteaptă pedeapsa. De astă dată era iarăşi omul care judecă; izbutise să-şi învingă patima şi aştepta pedeapsa cu resemnare.

Acum înaintea ei stătea iarăşi vechiul Klonitzki, unealta Sovietelor, omul însufleţit numai de o singură dorinţă: îndeplinirea misiunii sale. Da acum când izbutise iarăşi să se învingă pe sine însuşi, inginerul nu-i mai era primejdios, putea din nou să aibă încredere în el, căci teama de moarte avea să-l împiedice de la o faptă nesocotită.

— Iartă-mă, nu mi-am dat seama ce fac! zise el, cu glas tremurător. M-am lăsat târât de un instinct pe care îi socoteam înăbuşit până acum… Regret, însă, din suflet fapta mea nechibzuită şi-ţi făgăduiesc că voi şti să fiu tare de aici înainte… Răspunde-mi, vrei să mă ierţi?

— Da, te iert, căci înţeleg tot ce s-a petrecut în inima dumitale! răspunse Vera, cu blândeţe.

Klonitzki părăsi odaia, liniştit.

Când Victor Kraza îşi făcu apariţia la vilă, Vera îi ieşi în întâmpinare mai palidă ca de obicei şi cu ochii mari deschişi. Întâmplarea de adineauri o transformase mult, părea că-i împietrise inima şi o adusese iarăşi pe calea cea dreaptă, silind-o să uite că trăia pentru sine însăşi. Vera Ulkitzki nu se mai gândea la dânsa, nici la tânărul cu ochi albaştri – ci la datoria pe care trebuia să şi-o împlinească cu orice chip!

Victor, care o vedea astăzi pentru a treia oară, nu fu în stare să deosebească vreo schimbare, nu bănui nimic din tragedia care se petrecuse cu sărmana fată, şi-i sărută mâinile, cu înflăcărare. Şi ca şi cum ar fi vrut să-l răsplătească pentru această dovadă de dragoste, ea îl învălui într-o privire caldă, care cuprindea tot ceea ce se străduia Vera să-şi înăbuşe: simţămintele care se treziseră în inima ei şi pe care trebuia cu tot dinadinsul să le acopere cu un văl de nepătruns!

— Ia spune, îţi place rochia? întrebă ea, dându-se înapoi cu un pas, pentru ca tânărul s-o poată vedea mai bine. Nădăjduiesc că n-o să-ţi fie ruşine să te arăţi cu mine în lume?

Victor Kraza o privi cu admiraţie, dar nu răspunse nimic. Oare această tăcere nu însemna mai mult decât orice compliment? Ar fi putut el să-şi arate prin cuvinte încântarea care-l cuprinsese? Nu, graiul ochilor săi era mai mult decât un răspuns banal, era dovada cea mai lămurită a simţămintelor sale!

În cele din urmă, o ajută să-şi îmbrace blana şi tânăra se învălui într-însa cu atâta graţie, cum ştiu numai rusoaicele, care trăiesc în ţara unde se găsesc cele mai frumoase blănuri din lume.

— Şi soţul dumneavoastră? întrebă Victor nedumerit, văzând că tânăra se pregăteşte să plece fără Klonitzki.

— Vine ceva mai târziu, răspunse Vera. Trebuie să facă multă mişcare şi se vede că mai e pe drum.

Un suspin de uşurare scăpă din pieptul inginerului. Aşadar, avea să fie câtva timp, singur cu frumoasa femeie.

Când îşi făcură apariţia în elegantul local, privirile tuturor se îndreptară asupra lor, şi mai ales asupra Venei, care stârni admiraţia bărbaţilor. Era şi firesc, de altminteri, căci în seara aceea Vera Ulkitzki părea mai fermecătoare ca oricând.

Cei doi tineri se aşezară într-o lojă şi Victor ceru chelnerului să le

aducă o sticlă de vin.

— Mai rămâneţi la noi multă vreme, doamnă? începu el, oarecum stingherit.

— Ia spune, dumneata ai vrea să nu plecăm de aici atât de curând? ocoli ea răspunsul cu multă dibăcie, încercând în acelaşi timp să-i afle gândurile.

Victor nu se încumetă să privească în ochii ei şi rămase tăcut, câtăva vreme.

— Ei de ce nu-mi răspunzi, domnule Kraza? stărui ea.

— Pentru că n-am primit încă răspuns la întrebarea mea.

— Aşa e, totuşi îţi făgăduiesc că n-am să-ţi rămân datoare cu răspunsul. Înainte de toate, însă, aş vrea să ştiu dacă întrebarea a fost pusă din simplă curiozitate sau… sau ascunde ceva?

Tânăra vorbea foarte liniştit, însă era nespus de tulburată, totuşi. De astă dată aştepta cu încordare răspunsul şi spre a nu se trăda, începu să se joace cu paharul, vrând să pară cât mai nepăsătoare. Cu toate acestea, însoţitorul ei băgă de seamă că degetele ei tremurau.

— Nu, întrebarea n-a fost pusă din simplă curiozitate, răspunse el.

Victor ştia prea bine că Klonitzki se putea ivi dintr-o clipă într-alta şi, în acest caz, n-ar mai fi avut putinţa să continue o convorbire atât de plăcută, care avea să-i dezvăluie simţămintele vecinei sale.

— Ascultă-mă, vorbeşte-mi pe faţă şi-ţi făgăduiesc că voi fi şi eu sinceră cu dumneata! urmă Vera, cu glasul ei melodios, care suna atât de plăcut în urechile tânărului.

Dar, după cum se întâmplă adesea în asemenea cazuri, Victor nu găsi cuvintele potrivite şi ceea ce îi clocotea în piept şi făcea să-i tresalte inima de bucurie, fu rostit în vorbe aproape nelămurite.

— N-am fost niciodată un om uşuratic, stimată doamnă! Deşi s-a întâmplat adesea să recunosc femeilor o mare înrâurire asupra bărbaţilor, n-aş fi crezut niciodată că un tânăr se poate îndrăgosti de la prima privire… vreau să spun că nu mi-aş fi închipuit că întâlnirea noastră ar putea să stârnească o patimă atât de puternică…

Stingherit, tânărul se opri, ca şi cum s-ar fi temut că făcuse o nesocotinţă vorbind de asemenea lucruri.

— Şi mai departe?… stărui Vera, care se străduia din răsputeri să-şi ascundă tulburarea.

— Nu, nu mi-aş fi închipuit… Doar nu sunt atât de uşuratic, încât să uit că sunteţi măritată, că aveţi îndatoriri care trebuie împlinite… Poate că altul în locul meu n-ar fi ţinut seama de asta şi s-ar fi lăsat târât de patima lui… eu, însă, socot că trebuie să ne supunem legilor şi că n-avem dreptul să le încălcăm… cu alte cuvinte, avem datoria să respectăm legământul făcut înaintea oamenilor şi a lui Dumnezeu.

Vera se simţi străbătută de un fior şi un val de sânge îi năvăli în obraji. Zâmbi îndurerată, gândindu-se la tristul adevăr, la cruda soartă

care hotărâse să nu facă un asemenea legământ şi o silise să rămână departe de bucuriile unui cămin liniştit, alături de un soţ iubitor.

Un fulger îi străbătu mintea şi mult n-ar fi lipsit ca Vera să se trădeze, să mărturisească adevărul în toată goliciunea lui, dar se stăpâni la vreme, deşi simţea că gândurile i se zbat în creier ameninţând să izbucnească fără voia ei.

— Poate că legătura noastră e o simplă glumă… o glumă proastă! urmă Victor, care începuse iarăşi să se teamă că vorbise prea mult. La urma urmei, de ce v-am destăinuit toate astea? Desigur că veţi râde de dragostea mea, când vă veţi înapoia în patrie şi vă veţi gândi la tânărul acela uşuratic, care a cutezat să-şi ridice privirile prea sus…

— Eşti încredinţat că aşa se va întâmpla?

Întrebarea ascundea o teamă atât de mare, încât Victor nu se încumetă să răspundă şi privi înaintea lui. Îi era oare îngăduit să nădăjduiască la împlinirea visului său măreţ? Încântătoarea făptura avea să-i ridice povara care îi apăsa inima?

Câtva timp, rămaseră tăcuţi amândoi, fiecare preocupat de gândurile sale.

— Dacă socoţi că legătura noastră e fără rost şi că imediat ce voi fi acasă voi râde de dumneata, atunci la ce bun să mă mai întrebi dacă plecăm de aici în curând? urmă Vera, după un răstimp.

Şi înainte ca el să-i poată răspunde, frumoasa fată se făcu palidă. Victor privi în direcţia spre care se îndreptaseră ochii ei şi-l zări pe Klonitzki, care se afla lângă uşă şi-şi căuta soţia printre dansatori.

— Soţul dumitale! murmură tânărul.

— Da, soţul meu, încuviinţă Vera. Mâine… auzi, Victor!… mâine trebuie să te văd neapărat!

Tânărul o privi cu ochi mari şi aproape că nu-i venea să-şi creadă urechilor. „Victor”! Îi spusese pe nume? Nu cumva era victima unui năluciri? Era cu putinţă oare?

Şi, ca şi cum ar fi vrut să întărească spusele ei şi să-l încredinţeze că nu se înşelase defel, Vera îi cuprinse mâna şi aţinti asupra lui o privire atât de tandră, încât tânărul se văzu silit să-şi adune toate puterile ca să-şi stăpânească bucuria nemărginită ce-l cuprinsese.

— Te aştept la ora cinci, într-o maşina închisă în faţa grădinii publice, murmură el.

Vera clătină capul în semn de încuviinţare. De răspuns nu mai putea să răspundă, căci Klonitzki se şi apropiase de masa lor, zâmbind prietenos.

Victor se ridică.

— Ah, nici nu ştiu cum aş putea să-ţi mulţumesc pentru bunăvoinţa arătată soţiei mele, domnule Kraza! zise rusul, întinzându-i mâna. Foarte frumos din partea dumitale că ai luat-o în oraş… De altminteri, tare mi-e teamă că fără dumneata n-ar fi răbdat multă vreme

monotonia din Brno.

Dacă până acum Klonitzki îi era nesuferit din pricina limbuţiei sale, de astă dată Victor se simţi cuprins de o ură înverşunată împotriva acestui om, care ghicise simţămintele sale pentru Vera. Nu mai încăpea îndoială, în privinţa asta, căci altminteri n-ar fi rostit ultimele cuvinte cu un ton atât de batjocoritor. În acelaşi timp, însă, Victor simţi, cu instinctul caracteristic îndrăgostiţilor, că există o piedică între Klonitzki şi frumoasa lui soţie. Acum îşi lămurea spaima care se întipărise pe chipul ei la vederea lui Klonitzki.

— Dar ce-i cu tine, Vera? întrebă rusul. Ai o mutră de parcă ai fi la înmormântarea unui om iubit şi nu într-un local de petrecere!… Nu eşti şi dumneata de aceeaşi părere, domnule Kraza?

— Ar fi greu să mă pronunţ, domnule doctor! răspunse Victor, politicos, însă cu răceală. Ştiţi, unii oameni se înveselesc când aud muzica sau beau un pahar cu vin; alţii, dimpotrivă, se întristează…

— Ai dreptate, dragul meu, însă socot că votca, băutura noastră naţională, are aceeaşi înrâurire asupra tuturor oamenilor… Votca noastră te înveseleşte şi cred că nu mă înşel spunând că e singura băutură care amorţeşte simţurile cu totul şi te scufundă într-o stare de beţie din care n-ai mai vrea să te trezeşti niciodată, ca să nu încerci groaznica dezamăgire ce urmează… Ascultă-mă, ai băut vreodată un pahar de votcă, însă din votca noastră adevărată?

— Desigur că vorbeşti despre rachiu, domnule doctor?

— Nu, nu. Rachiul e o băutură pentru beţivi, răspunse Klonitzki, râzând. Ia gustă şi dumneata o dată din votca rusească…

Zicând acestea, Klonitzki scoase la iveală o sticlă dreptunghiulară şi făcu semn chelnerului să aducă un rând de pahare curate. Când fură aduse, le umplu cu lichidul fără culoare.

— Aşadar, aduci băuturile cu dumneata, domnule doctor? se miră tânărul.

— Da, dragul meu, însă te rog să mă crezi că n-o fac din economie, ci numai fiindcă vreau să mă simt ca la mine acasă, sau, mai bine zis, fiindcă vreau să beau un pahar de votcă veritabilă…

Vera ar fi vrut să facă tânărului un semn cu piciorul, prevenindu-l să nu se atingă de paharul oferit de soţul ei, însă acesta îi aruncă o privire atât de poruncitoare, încât biata fată simţi un fior prin inimă.

— N-ar fi bine să-i atrag atenţia că votca o să-i facă rău? se-ntrebă ea, în clipa următoare.

Dar nu se încumetă să-i vorbească, fiindcă în acest chip ar fi trădat pe faţă planul tovarăşului ei.

— În sănătatea dumitale! zise Klonitzki, ridicând paharul.

— Noroc! răspunse Victor şi goli pe al său până la fund.

— Ei, ce spui de votca noastră? întrebă rusul.

Vera aştepta şi ea cu încordare răspunsul tânărului, însă acesta

rămase tăcut, căci băutura tare îi arsese gâtlejul şi se furişa ca o dâră de foc prin vinele sale. Ochii-i deveniră sticloşi şi se aţintiră asupra celor doi, cu o privire rătăcită. Apoi, însă, se simţi uşurat şi membrele i se părură desprinse din încheieturi. Încetul cu încetul îi reveni şi graiul. Acum, însă, simţea o dorinţă, căreia nu putea să i se împotrivească, dorinţa de a vorbi cât mai mult.

— Minunată băutură! exclamă dânsul, cu chipul roşu.

— Ei vezi, domnule Kraza? răspunse Klonitzki, mulţumit. În ceea ce priveşte mâncarea şi băutura, suntem foarte buni cunoscători, şi dacă toţi ruşii se dau în vânt după votcă, să ştii că n-o fac ei degeaba! Un lucru însă… votca are o însuşire ciudată, pe care nu trebuie s-o trecem cu vederea…

— Şi anume?

— Cine bea un pahar devine alt om… şi acest alt om mai vrea un pahar…

Amândoi izbucniră în hohote de râs.

— Aşa e, domnule doctor, ai perfectă dreptate şi, drept să-ţi spun, îmi place această însuşire a băuturii dumneavoastră naţionale! răspunse tânărul, cu însufleţire.

Paharele fură umplute din nou şi rachiul lunecă pe gâtlejurile celor doi bărbaţi.

Ciudat, băutura aceasta avea şi o altă însuşire, despre care Klonitzki nu pomenise încă: împletea privelişti fermecătoare în jurul acelora care aveau prilejul s-o soarbă… Totul părea nou, ca şi cum n-ar fi fost acolo niciodată, dorinţele se apropiau de înfăptuire… însuşi Klonitzki păru în ochii lui Victor mai puţin nesuferit ca până acum. Ba, cu cât privea mai mult chipul tovarăşului său de masă, cu atât acesta i se părea mai simpatic; zâmbetul său era prietenos, în ochi i se ivise o expresie de blândeţe îngerească, iar mâinile-i păreau făcute numai pentru a mângâia.

— Cum de n-am băgat de seamă până acum toate astea? se întrebă tânărul. La urma urmei, vecinul meu e un om cât se poate de simpatic.

Între timp Klonitzki umplu paharele pentru a treia oară şi, de astă dată, nesocotind orice primejdie, Vera întinse piciorul spre Victor, vrând să-i facă semn să înceteze cu băutura. Din păcate, însă, tânărul ţinea picioarele sub scaun, astfel că ea nu izbuti să-i atragă atenţia asupra primejdiei.

— Noroc!

— Noroc! făcu şi Victor, golind iarăşi paharul până la fund.

De astă dată, băutura nu i se mai păru atât de tare şi lunecă pe gâtlej fără să-i pricinuiască arsuri. În schimb, becurile din sală i se părură mai mari, muzica şi glasul lui Klonitzki îi ajungeau în urechi ca de la mare depărtare, iar frumoasa femeie din faţa lui începu să-i plutească pe dinaintea ochilor, uneori depărtându-se, iar alteori

apropiindu-se atât de mult, încât ar fi putut s-o sărute… Niciodată nu se treziseră în inima lui asemenea simţăminte, niciodată lumea nu i se păruse atât de frumoasă. Viaţa se deschidea înaintea lui nespus de simplă, aşa cum şi-o închipuise în cea mai fragedă copilărie, simţea nevoia să facă mişcări, să vorbească despre lucruri pe care le ascunsese cu grijă până acum.

Klonitzki, asupra căruia votca n-avusese nici cea mai mică înrâurire, privea cu luare-aminte spre tânărul inginer şi aştepta clipa când beţia avea să-l cuprindă atât de mult, încât să nu-şi mai dea seama de vorbele sale. În acest timp, Vera se uita la el plină de teamă.

— Ei, cum te simţi acum? întrebă rusul iscoditor.

— Minunat, domnule doctor! Ah, nici nu-ţi închipui ce bine mă simt! Halal de aşa băutură… Îţi spun drept că mi se pare că sunt cu totul alt om!… Dar dumneavoastră de ce nu beţi, stimată doamnă? se adresă el Verei.

— Soţia mea nu prea e amatoare de băutură, se grăbi Klonitzki să răspundă, aruncând asupra Verei o privire plină de înţeles. De altminteri, dânsa se îmbată şi fără vin… sau rachiu… Ascultă-mă, domnule Kraza, sunt încredinţat că astă-seară, ai să dormi ca niciodată! Nu-i vorbă, că nici aşa nu prea pari să suferi de insomnie.

Înainte de a răspunde, Victor privi cu coada ochiului spre vecina lor de masă, care păru să-i ghicească gândurile.

— Dimpotrivă, domnule doctor! zise el, apoi.

— Aşa? Poate că munceşti prea mult, dragul meu? De altminteri, m-am mirat şi eu, aseară când am trecut pe lângă casa dumitale şi am văzut un fum albastru ieşind pe coş…

Cu toată beţia lui, Victor tresări ca străbătut de un curent electric. Klonitzki băgă de seamă tulburarea tânărului, şi urmă repede:

— Am şi spus soţiei mele că probabil că mai faceţi foc în casă, deşi a venit primăvara şi a înflorit liliacul… Ia spune, ce ai face dacă ai trăi în Siberia?

Tânărul inginer se linişti, căci, după cât se părea, vecinii săi nu bănuiau nimic.

— Şi ce linişte domneşte noaptea pe aici, mai ales în strada Bojar, urmă Klonitzki. Toate casete sunt învăluite într-un întuneric de nepătruns. Oare toţi locuitorii oraşului se culcă aşa devreme?

Vera ciuli urechile, căci ştia ce urmăreşte tovarăşul ei.

— Şi acasă la dumneata era întuneric, urmă rusul. Asta am băgat de seamă când veneam încoace…

— Da, ai mei se culcă odată cu găinile, dar se şi trezesc odată cu ele, răspunse Victor, zâmbind.

— Drept să-ţi spun, aproape că nu-mi vine să-ţi dau crezare… Şi domnişoara s-a culcat?

— Da, şi ea! răspunse tânărul, oarecum nemulţumit că venise

vorba despre verişoara lui.

În această clipă ar fi dat orice să nu i se pomenească despre Henny. Enervat, scoase din buzunar două chei şi începu să le învârtească între degete, după ce vârâse la loc batista de mătase – darul verişoarei sale – sub care fuseseră ascunse cele două chei.

— Vreun talisman? întrebă Klonitzki, privind cu luare-aminte spre una din chei, care era foarte complicată.

— Nu înţeleg ce vrei să spui? răspunse Victor, care nu pricepuse rostul întrebării.

— Vorbeam despre obiectele pe care le ţii în mână.

Abia acum îşi dădu seama Victor că scosese tocmai cheia laboratorului; repede o vârî în buzunăraşul de la piept. Mişcarea lui grăbită, tulburarea care-l cuprinsese, trădară inginerului însemnătatea micului obiect.

În clipa următoare, Klonitzki aruncă tovarăşei sale o privire plină de înţeles. În această seară, biata fată era vrednică de milă. Chinuită, doborâtă de lupta care se dădea în sufletul ei şi, totuşi, îmbrăcată într-o elegantă mantie de blană, Vera avea impresia că e o păpuşă legată de tovarăşul ei cu nenumărate sfori. Şi, ceea ce era şi mai dureros, aceste sfori, pe care Klonitzki le trăgea cu dibăcie, îi încătuşau tot sufletul, toate gândurile. Nu mai era decât un automat, care trebuia să facă mişcările poruncite de stăpânul ei.

Ca şi cum ar fi citit gândurile tovarăşei sale, Klonitzki o apăsă cu putere pe picior, vrând s-o trezească la realitate, să-i amintească de datoria ei.

Vera îşi reveni în fire, se plecă puţin deasupra mesei şi începu să vorbească cu tânărul inginer. Acesta părea că atâta aşteptase – nu-i păsa despre ce aveau să vorbească, ci voia doar să-i audă glasul melodios, să-i simtă răsuflarea, căci de la venirea soţului ei nu se mai încumetase să-şi îndrepte toată luarea aminte numai asupra frumoasei rusoaice. Cu toate acestea, un gând îi revenea mereu: „Mâine la ora cinci voi fi singur cu dânsa” – şi, însufleţit de acest gând, îi era totuna ce avea să se petreacă până a doua zi la ora hotărâtă.

Privirile tânărului rămaseră aţintite în ochii mari, negri, ai vecinei sale…

În acest timp, cu o dibăcie fără seamăn, Klonitzki scoase, din buzunăraşul lui Victor, întâi batista de mătase, apoi cele două chei, pe care le vârî în buzunarul său. Cu o mişcare tot atât de îndemânatecă introduse batista lui în locul aceleia pe care tânărul o primise în dar de la verişoara sa.

Vera băgă de seamă toate aceste mişcări, însă nu-şi trădă tovarăşul, care o privi mulţumit.

— Dar cum rămâne cu dansul pe care ţi l-am făgăduit? întrebă Vera, când muzica începu să cânte un tango.

Klonitzki se ridică de la locul lui.

— Dragii mei, din păcate nu sunt dansator, astfel că vă rog să mă iertaţi dacă mă voi depărta pentru câteva clipe! zise el, înclinându-se politicos. Ştiţi, votca a avut şi asupra mea o înrâurire mai mare ca de obicei şi aş vrea să mă duc să iau niţel aer…

Victor tresări, cuprins de bucurie.

— Aşadar, rămân iarăşi singur cu dânsa! îşi zise el, abia izbutind să nu se trădeze. Zău, Klonitzki ăsta e un om foarte simpatic!

Şi, zâmbind, adăugă cu glas tare:

— Ei, domnule doctor, după cât se pare nici dumneavoastră, ruşii, nu scăpaţi de înrâuririle minunate ale votcii! În orice caz, însă, te rog să nu te jenezi de noi…

— Aşadar, n-ai să te superi dacă n-am să mă înapoiez atât de curând?

— Nu, defel! Mi-ar fi foarte neplăcut dacă te-ai simţi rău din pricina mea. Plimbă-te liniştit, domnule doctor…

— Ştii, în ultimul timp stau cam prost cu inima, aşa că se întâmplă să treacă vreo câtăva vreme până să mă pot linişti… Plec însă fără grijă, căci ştiu că soţia mea rămâne în mâini bune. Aşadar, petrecere frumoasă, dragii meii La revedere! încheie Klonitzki, şi se depărtă cu paşi grăbiţi.

Vera îl urmări cu priviri îngrijorate şi o teamă nespusă îi cuprinse inima, căci ştia prea bine încotro pornise tovarăşul ei şi ce-şi pusese în gând. Aşadar, nelegiuirea tot trebuia să se întâmple!

Copleşită de gânduri negre, frumoasa fată uitase să-şi joace rolul mai departe, astfel că Victor se văzu nevoit să-i amintească de făgăduiala dată.

— Parcă mi-ai promis să dansezi cu mine? întrebă el, cu glas aproape mustrător.

— Da… da… am să dansez! răspunse Vera, aproape fără să-şi dea seama.

Şi, ridicându-se de la locul ei, porni încet spre parchetul de dans.

Victor îi cuprinse mijlocul şi, în ritmul tangoului, alunecă, împreună cu dânsa, pe podeaua lustruită. Acum o îmbrăţişa pentru prima dată, însă nu simţi, după cum nădăjduise, contopirea aceea ameţitoare, alipirea drăgăstoasă a femeii care se ştie lângă bărbatul iubit. Vera părea cu gândurile departe şi era mai mult preocupată de cele ce se petreceau în jurul ei, decât de dânsul. Ba, uneori, pierdea chiar tactul şi oriunde o conducea, ea rămânea mereu cu privirile aţintite spre uşă.

— Aştepţi pe cineva? întrebă el, în cele din urmă, neputând pricepe purtarea ei ciudată.

— Nu… nu aştept pe nimeni! Te-ai înşelat, dragul meu! răspunse

Vera, după ce se încredinţase că inginerul Klonitzki părăsise localul.

— Bine, dar ce-i cu dumneata? De ce eşti astăzi atât de îngândurată? Îmi închipuiam cu totul altfel primul nostru dans… Mi-ai vorbit doar cu atâta însufleţire despre sportul acesta, care apropie trupurile şi-ţi dă senzaţii nebănuite!

— Iartă-mă, te rog, dar nu mă simt bine! răspunse tânăra.

În mintea ei se trezise o hotărâre neclintită:

— Fii bun şi aşteaptă-mă la masa noastră… vin şi eu numaidecât!

Zicând acestea, se desprinse din braţele partenerului şi se îndreptă spre marginea parchetului de dans. Inginerul o urmă.

— Îmi dai voie să te însoţesc?

— Nu, nu, lasă-mă singură! zise ea, cuprinsă de enervare.

Victor nu se încumetă să i se mai împotrivească şi porni spre nişa în care se afla masa lor. În acest timp, Vera se apropie de chelnerul, care îi ieşise în cale.

— Spune-mi, te rog, unde e telefonul? întrebă ea.

— Uşa a doua la stânga, doamnă! răspunse chelnerul, arătând spre cabina telefonică a localului.

Vera porni într-acolo, aruncă o privire cercetătoare în jurul ei apoi dispăru în cabină.

— Alo, centrala, domnişoară, dă-mi te rog, numărul 457!

Telefonista încercă să-i dea legătura cerută, însă sună în zadar, căci nimeni nu-i răspunse.

— Alo, mai sună, te rog, căci trebuie să fie acasă cineva! stărui frumoasa fată.

Inima începu să-i zvâcnească cu putere, mâinile i se făcură reci ca două sloiuri de gheaţă, iar genunchii îi tremurau. În prada unei mari nelinişti, Vera îşi apăsă receptorul pe ureche, dar nu auzi decât sunetele monotone, la răstimpuri egale, cu care telefonista chema numărul cerut. Fiecare din aceste sunete spori slăbiciunea Verei, iuţi bătăile inimii sale.

— Dacă nu izbutesc să le atrag atenţia? Dacă nu aud soneria? se întrebă ea.

În sfârşit! Vera simţi cum i se taie răsuflarea.

— Alo, cine-i acolo? întrebă un glas bărbătesc, de la celălalt capăt al firului.

— Locuinţa inginerului Kraza? întrebă, la rândul ei, Vera, care aproape că nu-şi mai recunoştea glasul.

— Da, dar cine e acolo? exclamă celălalt, nerăbdător.

Nu primi niciun răspuns, însă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, duceţi-vă numaidecât în laborator! Se va comite o spargere în casa dumneavoastră… Nu pierdeţi nicio clipă!… Dar, vă rog să nu mă trădaţi… nu pomeniţi nimănui că aţi fost prevenit… vă implor, nu uitaţi asta!

Cu o ultimă sforţare, Vera puse receptorul în furcă şi se rezemă de pereţii capitonaţi ai cabinei, căci altminteri s-ar fi prăbuşit la pământ. Rămase astfel câtva timp, cu ochii închişi, apăsându-şi cu mâna pieptul care tresălta cu putere, apoi izbuti să-şi revină în fire şi părăsi cabina telefonică.

Îşi dădea seama că săvârşise cea mai groaznică faptă din viaţa ei: îşi trădase patria, aruncase un nenorocit în ghearele morţii… Dar nu fusese în stare să procedeze altfel. O putere nevăzute îi mânase paşii, poruncindu-i să dea de ştire celor ameninţaţi de primejdie. Şi se lăsase călăuzită de această putere, se supusese poruncii, căci fusese prea slabă ca să se poată împotrivi.

Când se întoarse la Victor, o roşeaţă uşoară îi îmbujora faţa, iar ochii-i păreau că strălucesc de bucurie. O povară grea i se luase de pe suflet… acum îşi făcuse datoria… însă nu datoria faţă de patrie, ci faţă de ea însăşi. Era poate ultima bucurie pe care şi-o îngăduise în viaţa ei tristă, plină de necazuri! Şi, deodată, simţi nevoia să danseze, să fie aproape, cât mai aproape de bărbatul iubit, căruia îi adusese adineauri cea mai preţioasă jertfă pe care un om o poate aduce: viaţa lui! Da, ştia că trădându-şi tovarăşul, îşi pecetluia soarta.

— Victor, vrei să dansăm iarăşi? zise ea, cu duioşie.

De astă dată, tânărul simţi ceea ce dorise cu atâta ardoare… Vera se lipi de el, părând că tremură de plăcere, şi de astă dată, în ochii ei se ivi strălucirea de bucurie a femeii care se ştie alături de bărbatul iubit…

Şi, în timp ce muzica intona încetişor o melodie duioasă, cei doi tineri alunecau iarăşi pe parchet, însă acum li se părea că plutesc deasupra unei grădini plină de miresme, că sunt singuri într-un paradis de flori şi nimeni nu-i urmăreşte, nimeni nu-i pângăreşte cu privirea.

— Scumpul meu Victor! Ce frumos e să iubeşti! Chiar dacă nu-ţi este îngăduit să iubeşti decât o zi… sau numai un ceas! murmură ea.

Victor îşi lipi fata de obrajii ei aprinşi şi răsuflarea lui caldă trezi în sufletul Verei simţăminte necunoscute până atunci…

— Spune-mi, când pleci? întrebă el, cu glas tremurător.

Un fior rece străbătu trupul frumoasei fete. Îi era oare îngăduit să se mai înapoieze vreodată în patrie? Chiar dacă nimeni n-ar fi aflat de trădarea ei, simţea că niciodată n-ar mai putea susţine privirile străpungătoare ale preşedintelui Comitetului Central, care îi arătase atâta încredere. Cum să păşească ea înaintea lui Ilino, ea, care primise misiunea să supravegheze pe altul şi nu numai că se abătuse din cale, dar zădărnicise reuşita întregului plan?

Dar biata Vera suferise atâta în viaţa ei, încât acum inima i se răzvrăti şi-şi ceru drepturile, ceru ceea ce nu i se dăduse încă niciodată: o dragoste curată, dragostea unui bărbat vrednic de dânsa…

Şi acest bărbat avea ochi albaştri şi părul blond şi… era atât de aproape de ea!

— Scumpul meu Victor, mă întrebi când plec?… Poate niciodată! şopti ea, cu lacrimi în ochi.

Tânărul văzu aceste lacrimi, dar îşi închipui că sunt mărturia fericirii ce pusese stăpânire pe inima tovarăşei sale. Nici prin minte nu-i trecu că erau mărturia fericirii spulberate…

Vera Ulkitzki ştia că de acum încolo va fi prigonită de fraţii ei, pentru care voise să se jertfească, dar pe care îi trădase…

Un întuneric de nepătruns domnea pe strada Bojar, unde se afla locuinţa inginerului Kraza. Cu toate acestea, un bărbat trecu de câteva ori pe dinaintea casei şi, după ce se încredinţă că strada e pustie, sări gardul scund al grădinii, apoi târându-se pe burtă, se apropie de clădire.

După aceea se căţără pe faţada casei, până aproape de acoperiş, scoase un cleşte din buzunar tăie firele telefonice, apoi se înapoie în stradă pe acelaşi drum pe care venise şi dispăru în noapte.

Bătrânul Kraza lăsă receptorul din mână şi porni spre odaia lui Victor. Acum, după ce fusese prevenit de primejdia ce-l ameninţa, unde putea el să caute ajutor decât la fiul său? Din păcate, însă, odaia acestuia era goală. Tocmai voia să-şi trezească nepoata, când se răzgândi.

— Nu, poate că lucrurile ajung la luptă! De ce să primejduiesc viaţa sărmanei copile? îşi zise bătrânul.

Şi, păşind în vârful picioarelor, intră în biroul său.

Când e ameninţat de o primejdie, omul are întotdeauna simţământul că trebuie să mai aranjeze o chestiune grabnică. Dar ce anume? Cu cât timpul trecea şi primejdia se apropia de el, cu atât mai greu izbutea Kraza să-şi adune gândurile şi să caute o cale de scăpare. În cele din urmă, o idee se trezi în mintea lui:

— Ei drace, cum de nu m-am gândit de la început! Trebuie să telefonez comisarului Minlas! Da, numaidecât!

Luând această hotărâre, se îndreptă spre vestibul şi ridică receptorul din furcă.

— Alo… alo!

Nimeni nu-i răspunse.

— Ah, am fost izolat! Mi s-au tăiat firele! murmură inginerul, şi puse receptorul la locul lui.

Se înapoie iarăşi în birou şi-şi luă revolverul. În acea clipă se simţi liniştit, nespus de liniştit… Era, poate, liniştea care dă omului o putere nebănuită atunci când se află la un pas de moarte?

Inginerul Kraza se ascunse în laboratorul său şi încuie uşa pe

dinăuntru, căci voia mai curând să moară lângă opera lui, decât să lase altora roadele muncii sale de ani îndelungaţi.

Acum, când nervii bătrânului erau încordaţi şi mintea lui mai născocitoare ca oricând, aparatul din mijlocul încăperii, cu husa lui albă, i se părea o fantomă ameninţătoare, o fantomă care primejduia însăşi existenţa omenirii… Da, razele morţii aveau însuşirea să distrugă orice întâmpinau în cale – chiar şi metalele cele mai dure. Şi, poate că prima lor victimă avea să fie chiar născocitorul lor!

Bătrânul se strecură îndărătul dulapului de cărţi care se afla lângă uşă şi care nu era lipit de perete astfel că lăsa un loc liber, în care inginerul avea putinţa să stea foarte comod. Acum, însă, după ce-şi găsise locul de pândă, un alt gând îi străbate mintea:

— În definitiv, de ce n-am dus planurile în birou micşorând astfel primejdia?

Dar un alt gând îi dovedi că aceasta n-ar fi avut niciun rost.

— Dacă firul telefonic a şi fost tăiat, nu mai încape nicio îndoială că răufăcătorii sunt pe aproape. Poate că acum se furişează pe covorul gros al vestibulului. Poate că unul din ei a şi vârât cheia în broască!

Şi, în sfârşit, un alt gând care îi opri inima în loc.

— Dacă Henny e trezită de zgomote şi aleargă în întâmpinarea spărgătorilor?… Atunci, va curge sânge, căci sunt hotărât să apăr până la ultima suflare viaţa sărmanei copile!

Tocmai voia să-şi părăsească ascunzătoarea şi să pornească spre odaia nepoatei sale, când auzi la uşă un zgomot uşor. Inginerul Kraza îndreptă spre aparat o privire imploratoare, ca şi cum ar fi aşteptat ajutor de la el… sau poate că-şi lua rămas bun de la opera sa? În anii îndelungaţi pe care îi petrecuse în laboratorul acesta tăcut, inginerul se obişnuise atâta cu fiecare şurub, cu fiecare părticică din complicatul aparat, îi dăduse o parte din viaţa lui şi-l simţea atât de aproape de el, încât, uneori uita că n-are de-a face cu o fiinţă omenească. Şi, mai ales acum, când îşi vedea primejduită creaţia lui, bătrânul învăţat simţea că legătura aceasta era mai trainică, mai indisolubilă ca oricând.

Deodată auzi lămurit că cineva învârtea cheia în broască. Dar după cât se părea, n-o luase pe cea bună, căci scoase cheia şi vârî alta în locul ei.

— Ce-o să se întâmple, oare, acum? se întrebă inginerul. Uşa nu se deschide, dacă roata nu este învârtită aşa cum trebuie…

Dar, spre groaza lui, bătrânul auzi roata învârtindu-se de trei ori, apoi cele şase plăci de oţel se dădură în lături. Faptul că necunoscutul ştia secretul mecanismului îl înspăimântă mai mult decât eventuala luptă pe care avea s-o susţină în curând. Un gând înfiorător străbătu mintea bătrânului: spărgătorul cunoştea atât de bine starea lucrurilor, încât nici nu mai avea nevoie să se folosească de chei potrivite – aşadar putea să-şi însuşească fără greutate planurile închise în

dulăpaşul de fier.

Nu mai era vreme de pierdut, căci necunoscutul deschise uşa încetişor şi o rază de lumină pătrunse în încăpere, îndreptându-se spre locul unde se afla aparatul. În clipa următoare, Kraza văzu o mână care ţinea lanterna electrică, apoi un trup se strecura în laborator… Din pricina întunericului, faţa nu i se putea deosebi, însă în mintea inginerului se înfiripă imaginea aceluia care venise să-i fure opera.

Raza de lumină alunecă de-a lungul pereţilor, se opri asupra telescopului, apoi se plimbă de la un capăt la celălalt, ca şi cum ar fi vrut să-i măsoare lungimea.

Inginerul Kraza o urmărea cu ochi holbaţi, cu răsuflarea întretăiată…

Lanterna fu mişcată din nou şi razele ei se opriră asupra dulăpaşului de fier, în care se aflau planurile invenţiei.

Bătrânul ridică mâna încetişor şi puse degetul pe trăgaci, dar nu se încumetă să tragă, căci deocamdată nu vedea decât lanterna şi se putea întâmpla ca individul s-o ţină în aşa fel, încât să nu se bănuiască locul unde se afla trupul său.

Inginerul se hotărî deci să mai aştepte până ce celălalt avea să deschidă dulăpaşul de fier, căci atunci nu se putea să nu-şi nimerească ţinta, mai ales că spărgătorul ar fi fost nevoi să stea înaintea uşii dulăpaşului.

Deşi laboratorul n-avea covor, individul păşea fără zgomot, ceea ce lăsa să se ghicească cum că purta pantofi de cauciuc Afara de asta, mişcările sale erau atât de îndemânatece, încât nu clinti de la locul său niciun obiect, cu toată neorânduiala care domnea în încăpere. Încet, dar sigur, se apropia tot mai mult de dulăpaş şi cercul de lumină, format pe suprafaţa acestuia, se mărea din ce în ce.

Întocmai cum făcuse la uşa laboratorului, individul vârî cheia în broască cu o siguranţă uluitoare.. De astă dată, inginerul Kraza îşi dădu seama că a sosit clipa hotărâtoare şi ridică revolverul… Deşi degetele-i tremurau, se strădui să-şi stăpânească tulburarea şi apăsă pe trăgaci.

Lumina dispăru ca prin farmec şi spărgătorul sări spre uşă, fără să mai ţină seama de zgomote. Inginerul Kraza, însă, nu-şi pierdu nici el cumpătul, ci ieşi repede din ascunzătoarea lui şi tăie calea spărgătorului, care se simţi cuprins de două braţe vântoase şi trântit la pământ. Cu o putere uriaşă, individul încercă să se desprindă din strânsoare şi o luptă înverşunată se încinse între cei doi bărbaţi. Trupurile lor se rostogoliră în încăperea cufundată în întuneric. Dar niciunul din ei nu izbuti să-şi doboare adversarul, căci fiecare lupta cu deznădejde.

La un moment dat, spărgătorul izbuti să-şi elibereze o mână şi, în clipa următoare, Kraza fu izbit în cap cu un obiect greu. Simţi la frunte

o durere ascuţită. Apoi o dâră de sânge cald i se prelinse peste ochi şi se scurse pe obraji, oprindu-se în gulerul pijamalei. Nenorocitul nu mai avu putere să strige, dar mâinile îi rămaseră încleştate de adversarul său…

— Acum, acum ia planurile! trecu ca un fulger prin mintea inginerului, înainte de a-şi pierde cunoştinţa.

Henny auzise în somn o detunătură, urmată de un zgomot uşor. Neliniştită, se ridică în capul oaselor şi trase cu urechea. Casa era învăluită în tăcere, dar din când în când se auzeau zgomote nelămurite, care păreau că vin de la mare depărtare.

Cuprinsă tot mai mult de teamă, fata sări din pat, îmbrăcă repede o rochie de casă şi ieşi afară din odaia ei. Când pătrunse în vestibul, uşa care dădea în curte fu închisă cu putere.

— Cine-i acolo! strigă fata, din răsputeri.

Nu primi niciun răspuns, însă.

În cele din urmă, izbuti să găsească comutatorul şi o lumină vie inundă încăperea. Totul era în ordine ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Cu paşi şovăitori, tânăra se îndreptă spre odaia unchiului ei, unde rămase locului, nedumerită. Era pentru prima dată, când uşa acestei încăperi era deschisă la o oră atât de târzie. După ce trase câtva timp cu urechea, Henny vârî capul pe uşă, nădăjduind să audă răsuflarea bătrânului. Totul era tăcut însă. Atunci intră în odaie, se apropie de pat, însă nici acum nu auzi nimic.

Îngrijorată, întinse mâna şi pipăi pernele… Patul era gol.

Fără să mai stea la gânduri, alergă în birou şi făcu lumină. Privirile ei căzură asupra sertarului deschis al mesei unde ştia că se află revolverul.

— Unchiule… unchiule! strigă fata.

Dar nici acum nu primi vreun răspuns.

Deodată, un gând îi străbătu mintea.

— Trebuie să fie în laborator. Dumnezeule, numai să nu se fi întâmplat ceva!

Şi, fără să mai şovăie, porni în grabă spre laborator, unde fu cât p-aci să se împiedece de trupul inginerului, care zăcea la pământ, fără simţire.

— Unchiule! strigă ea, îngrozită.

Aprinse lumina şi o privelişte înfiorătoare se înfăţişă înaintea ochilor ei.

Bătrânul zăcea cu faţa la pământ şi capul îi era plin de sânge, care şiroia neîncetat.

— Dumnezeule… ce s-a petrecut aici? murmură Henny, care în primul moment rămăsese cu ochii holbaţi la trupul unchiului ei, fără să fie în stare să facă vreo mişcare.

În cele din urmă, îngenunche lângă el şi-i luă capul în mâini. Nenorocitul ţinea ochii închişi, părând că viaţa zburase din trupul lui.

— Unchiule!… Unchiule!

Deznădăjduită, Henny începu să plângă, dar se potoli repede, dându-şi seama că n-avea timp de pierdut. Alergă în odaia vărului ei, dar nu găsi pe nimeni. În acea clipă, un orologiu bătu ora trei.

— Unde o fi Victor atât de târziu?

Dar nu-şi frământă mintea cu această întrebare, şi porni spre vestibul, unde se afla aparatul telefonic.

— Dumnezeule, totul e astăzi împotriva noastră! murmură ea văzând că nimeni nu răspunde la celălalt capăt al firului.

În cele din urmă, alergă în sufragerie, umplu un pahar cu coniac şi se înapoia în laborator, lângă trupul bătrânului. Îi ridică puţin capul şi-i turnă printre buze băutura întăritoare.

Inginerul tuşi, răsuflă din adânc, deschise puţin ochii, apoi îi închise din nou.

— Unchiule, sunt eu, Henny! strigă fata, cuprinsă de bucurie, văzând că rănitul îşi venise în fire.

Bătrânul deschise iarăşi ochii şi privi nedumerit spre nepoata lui. În cele din urmă, o recunoscu şi un zâmbet obosit se ivi pe buzele sale palide. Deodată, însă, gândul înfiorător îi străbătu mintea: planurile…

— Henny, vezi dacă dulăpaşul de fier e închis! murmură el, eu înfrigurare.

Dulăpaşul era neatins. Doar pe uşă se vedea un loc unde plesnise lacul, din pricina glonţului.

— Slavă Domnului! exclamă inginerul, răsuflând uşurat.

Aşadar, planurile rămăseseră la locul lor! Opera nu fusese nimicită!

Aceste gânduri dădură puteri noi bătrânului inginer, care se ridică şi, sprijinindu-se de umerii nepoatei sale, se înapoie în odaia de lucru.

Din fericire, rana nu era prea gravă, astfel că inventatorul „razelor morţii” se puse repede pe lucru, căci trebuia neapărat să preîntâmpine un nou atac al adversarilor săi, care, fireşte că aveau să încerce iarăşi să pună mâna pe taina grozavei descoperiri. În primul rând, inginerul trimise după comisarul Minsal, care îşi făcu apariţia peste puţin timp, însoţit, de Hector, câinele său favorit.

— După cât se pare, nu prea ţi-ai ţinut făgăduiala, domnule comisar! îl întâmpină inginerul, oarecum batjocoritor. Deşi m-ai încredinţat că pot dormi liniştit, s-a întâmplat totuşi să fiu trezit din somn şi încă într-un chip foarte neplăcut…

— Ce-i drept, aşa e, însă n-aveam încotro, căci altminteri am fi atras luarea aminte a ticăloşilor şi nu mai izbuteam să punem mâna pe ei, răspunse comisarul.

— În sfârşit, asta nu mai are însemnătate acum, după ce lucrurile s-au întâmplat… Mai bine, să-ţi spun despre ce o vorba…

Şi bătrânul îi povesti cum fusese atacat în laboratorul său, fără să pomenească ceva despre misterioasa sa convorbire telefonicii, datorită căreia izbutise să împiedece furtul planurilor.

Poliţistul clătină capul, nedumerit, apoi zise:

— După cât se pare, trebuie să fie ceva la mijloc… În orice caz, vă rog să rămâneţi aici câtva timp, căci n-aş vrea să ştergeţi urmele, de care Hector o fi având nevoie ca să-mi dea ajutor în cercetările mele…

Spunând asta dezlegă câinele şi acesta porni prin colţurile încăperii, mirosi podeaua, apoi se îndreptă spre dulăpaşul de fier şi se întoarse iarăşi la uşă, ţinând în gură o batistă albă, de mătase. Poliţistul se plecă spre inteligentul animal şi-i scoase batista dintre colţi.

Henny privi cu ochi holbaţi spre bucata de mătase, apoi se apropie de câine, care începu să mârâie.

— Ce s-a întâmplat, Henny? întrebă Kraza, în şoaptă.

— Nu… nimic, unchiule! bâigui fata, pălind. Mi s-a părut numai.

Poliţistul băgă de seamă tulburarea tinerei.

— Cunoşti batista asta, domnişoară? întrebă el, arătându-i-o.

— Nu, domnule comisar! răspunse Henny, care izbutise să-şi recapete calmul.

— Nici dumneata, domnule inginer? urmă poliţistul, adresându-se bătrânului Kraza.

Acesta luă batista în mână, o privi din toate părţile, apoi o înapoie comisarului:

— Nu, nici eu n-o cunosc!

Poliţistul îi străpunse pe amândoi cu privirea şi, după cât se părea, nu dădu crezare niciunuia din ei.

— Carevasăzică, nu ştiţi a cui e? zise el. Fără îndoială că aparţine unui străin… spărgătorului, probabil!

Zicând acestea, împături cu grijă batista, apoi o vârî în buzunarul de la piept.

— Domnule Kraza, spune-mi, te rog, cine mai are, în afară de dumneata, cheile laboratorului şi dulăpaşului de fier?

Bătrânul rămase o clipă pe gânduri, apoi răspunse:

— Fiul meu.

— Aşa! Nu cumva le mai are şi altul?

— Nu.

— Atunci, aş dori să vorbesc cu fiul dumitale.

— Nu e acasă, mărturisi bătrânul, oarecum încurcat.

Poliţistul aruncă o privire pe ceas:

— E ora trei şi jumătate! Unde-o fi băiatul atât de târziu?

— Nu te înţeleg defel, domnule comisar! răspunse inginerul, cu glas ridicat. Doar n-ei fi având vreo bănuială împotriva fiului meu?

— Îţi atrag atenţia ca sunt aici în exerciţiul funcţiunii, domnule

inginer! zise poliţistul, foarte liniştit. Aşadar, am dreptul să fac orice, fără să fiu obligat să dau lămuriri… Unde e fiul dumitale?

— Ţi-am spus doar că nu o acasă!

— Asta am auzit, dar vreau să ştiu unde e!

— Din păcate, nu sunt în măsură să-ţi răspund la această întrebare, căci nu ştiu nici eu unde se află fiul meu în clipa de faţă… Cred că e destul de mare, ca să nu fie nevoit să-mi dea socoteală asupra plimbărilor sale nocturne!

— În cazul acesta, mă văd silit să-i perchiziţionez odaia… Vă rog să mi-o arătaţi!

— Domnule comisar, purtarea dumitale mă jigneşte… Te-aş ruga…

— Îţi atrag luarea-aminte că, calitatea dumitale de părinte, cât şi situaţia socială de care te bucuri, nu au nicio înrâurire asupra mea, îi curmă vorba comisarul Minlas. Eu nu mă las călăuzit decât de principiile mele şi de aceea te-aş ruga să nu te amesteci în cercetările pe care vreau să le întreprind.

În cele din urmă, bătrânul îşi dădu seama că orice împotrivire ar fi zadarnică, astfel că arătă comisarului odaia fiului său.

Minlas pătrunse în încăpere şi încuie uşa după el, în vreme ce câinele se întinse în faţa acesteia.

După ce scotoci printre hârtiile şi cărţile tânărului inginer, Minlas cercetă dulapul de haine, dar negăsind nimic suspect, părăsi încăperea şi se duse în sufragerie, unde Henny şi unchiul ei păreau zdrobiţi cu desăvârşire.

— Spune-mi, te rog, domnule Kraza, are fiul dumitale vreun smoching? întrebă comisarul.

— Fireşte!

— Atunci, bănuiala mea e întemeiată, căci smochingul lipseşte din dulap. După toate probabilităţile, batista aparţinuse de smoching şi, afară de asta, cheile laboratorului şi dulăpaşului nu sunt în odaie, ceea ce înseamnă că le are la el.

Inginerul Kraza se ridică de pe scaun. Părea îmbătrânit cu zece ani şi bandajul din jurul capului încărunţit îi dădea o înfăţişare de martir. Abia ţinându-se pe picioare, bătrânul se apropie de poliţist şi zise cu glas slab:

— Domnule comisar, crezi într-adevăr… că fiul meu… a fost aici astă noapte?

Reprezentantul forţei publice ridică din umeri, cu nepăsare.

— În cariera mea îndelungată mi-a fost dat să văd multe lucruri, domnule inginer. Cine ştie ce născocesc oamenii, cine ştie ce-i îndeamnă să comită unele fapte, care s-ar părea cu neputinţă la prima vedere?… De altminteri, chiar dumneata mi-ai spus că numai el are cheile! adăugă Minlas, cu înţeles.

— Şi ce ai de gând să faci acum!

— Deocamdată, sunt hotărât să aştept înapoierea fiului dumitale.

Zicând acestea, comisarul se aşeză într-un fotoliu şi-şi aprinse o ţigară.

Vera Ulkitzki şi tânărul inginer se înapoiau spre separeul lor, dar rămaseră locului la intrarea acestuia. Înaintea lor se afla Klonitzki, care stătea cu spatele spre sală.

— Vă rog să mă iertaţi că am zăbovit atâta! zise el, când dădu cu ochii de cei doi. Acum, mă simt mult mai bine!

Vera aţinti o privire întrebătoare asupra lui Klonitzki, al cărui chip era mai palid ca de obicei şi părea îngrijorat, nervos chiar. La rândul său, rusul sfredeli cu privirea pe tovarăşa lui, însă nu izbuti să ghicească ce se petrece în sufletul ei.

— Sper că soţia mea nu s-a plictisit în timpul lipsei mele? zise el, întinzând mâna sub masă şi strecurând Verei cele două chei.

Ea înţelese gândul lui şi luă cheile, deşi un fior îi străbătu trupul la această atingere.

— În timpul dansului vei vâri cheile în buzunăraşul de la piept, îi vei lua batista mea, apoi vom părăsi localul! urmă Klonitzki, pe ruseşte.

După aceea se întoarse iar spre Victor:

— Sper că nu mi-ai luat în nume de rău că am schimbat cu soţia mea câteva cuvinte în limba noastră maternă? zise el, politicos. Credemă, am făcut-o din obişnuinţă…

În acea clipă, orchestra începu să cânte iarăşi un tango, astfel că lucrurile trecură neobservate şi Victor se adresă frumoasei rusoaice:

— Îmi acordaţi şi dânsul acesta, stimată doamnă?

Vera încuviinţă din cap şi, pe când îi punea mâna pe umăr, izbuti să-i strecoare cheile în buzunar, fără ca tânărul să bage de seamă ceva. După puţin timp, scoase batista lui Klonitzki din buzunăraşul dansatorului şi, mototolind-o, o ţinu ascunsă în palmă.

— Aşadar, mâine la cinci? întrebă ea, în şoaptă.

— Da, la cinci… Aştept de pe acum întâlnirea noastră, care sper că va pricinui amândurora o bucurie la fel de mare…

— Da, sper şi eu… Acum, însă, trebuie să mă înapoiez acasă… Nu încerca să ne reţii şi, mai ales, lasă-ne să plecăm singuri…

Victor clătină capul în semn de încuviinţare.

Între timp Klonitzki plătise socoteala şi, la înapoierea celor doi tineri, îi şi aştepta în picioare, ţinând blana Verei.

— Nu te supăra, domnule Kraza, dar trebuie să ne ducem acasă! zise el. Ştii doar că suntem aici în vilegiatură sau, mai bine zis, am venit să ne odihnim, astfel că trebuie să ducem un trai cât mai liniştit.

Rusul se sili să zâmbească, dar nu izbuti să facă decât o strâmbătură, apoi adăugă, politicos:

— De altminteri, avem acelaşi drum…

Se vedea cât de colo însă, că ar fi preferat să nu-i însoţească.

— Nu vă supăraţi, dar aş vrea să-mi continui petrecerea, răspunse Victor, spre marea bucurie a vecinului său. Ştiţi doar că nu prea ies seara în oraş, aşa că mă voi folosi de prilej ca să-mi scot pârleala pentru timpul cât am stat închis în casă.

Îşi luă rămas bun de la cei doi ruşi, care părăsiră localul, dar nu mai rămase nici el multă vreme, ci porni agale spre casă.

La răsărit, se şi iviseră cele dintâi raze ale soarelui…

În tot timpul drumului, Klonitzki şi Vera nu schimbată nicio vorbă fiecare privind îngândurat pe fereastra maşinii, care-i ducea spre casă. În cele din urmă, însă, Vera nu mai putu să rabde această tăcere apăsătoare.

— De ce nu vorbeşti, tovarăşe? zise ea, cu glas mustrător. Sau, nu cumva socoti că nu mă interesează cele ce ţi s-au întâmplat?

— Am dat greş… restul nu te priveşte! răspunse Klonitzki morocănos.

— Ascultă-mă, de ce nu i-ai înapoiat batista? întrebă ea, deoarece se temea că aceasta avea o mare însemnătate în evenimentele ce urmau să se producă în curând.

— Pe semne că aşa am socotit eu cu cale! se răsti Klonitzki.

Tăcerea se aşternu iarăşi între cei doi.

— Mâine la cinci… mâine la cinci… mâine la cinci! repeta în gând Vera necontenit.

Nu ştia nici dânsa ce avea să-i aducă această întâlnire, totuşi nădăjduia că ea îi va dura puntea spre altă viaţă, şi o va ajuta să iasă din mocirla în care o cufundase cruzimea oamenilor setoşi de sânge. Vera Ulkitzki dorea cu aprindere să cunoască şi ea bucuriile dragostei, să simtă lângă dânsa un om iubit, care s-o răsplătească de tot ceea ce îndurase până acum. Un glas lăuntric, îi şoptea că a doua zi avea să se întâmple ceva, dar ce anume nu ştia nici dânsa…

În timpul acesta, maşina se opri în faţa casei lor şi Klonitzki porni înainte, descuie uşa şi aprinse lumina în salonaş.

Cu pălăria trasă peste ochi, cu un muc de ţigaretă în colţul gurii, Pankratoff moţăia într-un scaun. Auzind paşii lor, agentul deschise întâi un ochi, apoi pe celălalt şi duse mâna la gură, pentru a-şi acoperi căscatul.

— Drace, dar mult aţi mai zăbovit! mormăi el. Ei, tovarăşe, am dat greş, nu e aşa?

— Şi asta ştii deja?

— Fireşte! Cine crezi că a tăiat firele telefonice?

Vera tresări. Aşadar casa inginerului fusese izolată? Tovarăşul ei o privi cu coada ochiului, dar nu izbuti să descopere pe faţa ei nici cea

mai mică urmă de tulburare.

— Te-am urmărit când ai plecat din local, îndreptându-te spre locuinţa inginerului Kraza, continuă agentul. Ştiam că la ora aceea târzie nu te duci să-ţi feliciţi vecinii de ziua lor onomastică! Am făcut şi eu ce am putut, dar în zadar… Păcat, mare păcat! Un asemenea prilej nu se mai iveşte a doua oară…

— Crezi, tovarăşe Pankratoff? întrebă Klonitzki, batjocoritor. Ce ai spune dacă ai afla că am tiparele celor două chei?

— Ştiu că le ai.

— Şi asta ştii?

— Fireşte! N-o să-mi iei în nume de rău dacă am scotocit niţel prin sertarele dumitale… Am făcut-o numai fiindcă mă plictiseam, crede-mă! adăugă Pankratoff, izbucnind în râs. Din păcate, n-ai decât cărţi nemţeşti şi franţuzeşti, pe care nu le puteam citi fiindcă nu cunosc limbile astea, apoi nu voiam să aprind lumina… Dar, ia spune-mi, tovarăşe, de ce laşi tiparele pe deasupra? Nu te gândeşti că s-ar putea întâmpla să primeşti într-o bună zi şi vizita celor de la poliţie?

— N-am mai avut vreme să le ascund, căci trebuia să-mi curăţ hainele, care erau într-un hal fără hal.

— Aha, acum înţeleg!… De altminteri, am să vă părăsesc, căci nu mai am ce mai căuta aici! Socot că planul nostru s-a dus pe gârlă… atât de uşor nu mai pătrunzi dumneata în casa de alături. Cea mai bună dovadă e că un comisar s-a şi aciuit în casă de câteva ceasuri…

Şi, fără să-şi ia rămas bun, agentul se depărtă liniştit.

— Noapte bună! zise Vera către tovarăşul ei, străduindu-se să-i zâmbească prietenos, căci voia cu tot dinadinsul să-i câştige încrederea, măcar pentru câtva timp.

— Noapte bună! răspunse el, cu răceală, fără s-o învrednicească măcar cu o privire.

Şi, privind gânditor spre tiparele în ceară ale celor două chei, adăugă:

— De altminteri, n-o să mai trebuiască să te întâlneşti cu Kraza.

— Nu? făcu ea, surprinsă. Şi de ce?

— Pentru că nu mai avem nevoie de el! M-ai înţeles?… Afară de asta, te-aş ruga să nu pleci de acasă câteva zile, căci s-ar putea întâmpla să fim nevoiţi să ne înapoiem la Moscova pe neaşteptate sau, dacă asta nu ne izbuteşte, să fugim în Franţa…

Şi, fără să-i dea vreo lămurire, Klonitzki se îndreptă spre odaia lui şi încuie uşa după el.

316. O bănuială grozavă

Victor Kraza deschise poarta, străbătu liniştit aleea prunduită, apoi intră în vestibul.

În acea clipă, Hector, câinele comisarului, se năpusti spre el şi-l înhăţă de mânecă. Speriat, tânărul încercă să-l alunge, dar animalul nu se clinti din loc şi-şi înfipse colţii în braţul inginerului.

Comisarul Minlas ieşi din sufragerie, iar îndărătul lui, Victor zări trupul gârbovit al tatălui sau, cu capul bandajat şi chipul palid.

— Hector, vin' aici! strigă poliţistul, trăgând animalul deoparte.

Acesta se împotrivi, însă, din răsputeri şi începu să latre cu furie.

— Ce se petrece aici? întrebă Victor, cu chipul înspăimântat. Tată, ce-i cu tine?

— Te rog să mă urmezi! răspunse comisarul, cu glas poruncitor, în locul bătrânului inginer.

— Vreau să ştiu ce înseamnă toate astea! se răsti Victor.

— Tocmai de aceea te şi rog să mă urmezi, domnule Kraza… Trebuie să lămurim ce s-a întâmplat!

Victor porni în urma poliţistului fără să-şi scoată pardesiul.

— Fiţi, vă rog, atât de buni şi lăsaţi-ne singuri câteva clipe, zise Minlas adresându-se bătrânului şi nepoatei sale.

Cei doi se supuseră.

— Cunoşti batista asta de mătase, domnule Kraza? întrebă comisarul, scoţând-o din buzunar.

Victor o luă în mână şi o privi cu luare-aminte.

— Fireşte c-o cunosc! E doar batista mea!

— Asta bănuiam şi eu!… Dar unde sunt cheile de la laborator şi de la dulăpaşul de oţel?

Tânărul vâri mâna în buzunarul smochingului apoi depuse pe masă cele două chei.

— Ai dat cheile cuiva domnule Kraza? urmă comisarul.

— Nu, nu le-am dat nimănui.

— Aha, cu alte cuvinte dumneata eşti singurul care se poate folosi de aceste chei?

— Da!

— Şi n-au fost în mâini străine nici astă-noapte?

— Nu!

— Spune-mi, te rog, crezi că s-ar putea face două chei la fel cu astea, sau că laboratorul sau dulăpiorul de fier ar putea fi deschis cu ajutorul unei chei universale? Dumneata, ca inginer, îţi dai mai bine seama de asta…

— Cu neputinţă! răspunse Victor, fără să stea la gânduri. Broaştele sunt prea complicate… Dar nu înţeleg defel…

— Ai puţină răbdare şi ai să înţelegi totul, domnule Kraza! îi curmă vorba comisarul. Spune-mi te rog, de unde vii acum?

— De la Trocadero.

— Ai fost singur acolo?

— Nu.

— Cine te-a însoţit?

— Nu pot să răspund la aceasta întrebare.

— Şi de ce mă rog?

— Pentru că n-aş vrea ca prietenii mei să fie cicăliţi de întrebările dumitale stăruitoare, domnule comisar!

— Hm, aşa vasăzică! Nu vrei să-ţi trădezi tovarăşii, astfel că iei toată vina asupra dumitale.

— Ce vină?

— Ia te uită, faci ca şi cum n-ai şti nimic!

— Domnule comisar… cred că nu eşti în toate minţile!

— Ţi-ai dori din toată inima să mă vezi la balamuc, dar asta nu se poate, dragul meu!

— Îmi cer scuze că te-am jignit! murmură Victor, abia izbutind să-şi stăpânească tulburarea. Domnule comisar, nu mă mai chinui, spune-mi ce s-a întâmplat aici!

— Bine, am să-ţi împlinesc dorinţa. Astă-noapte un necunoscut – acest cuvânt fu rostit cu ton apăsat – a tăiat firele telefonice care duc în casa tatălui dumitale, apoi s-a strecurat în laborator cu gândul de a fura planurile şi însemnările ascunse în dulăpiorul de oţel. Din fericire, glontele tatălui dumitale l-a împiedicat să-şi ducă planul la îndeplinire. După o luptă înverşunată, de pe urma căruia bătrânul s-a ales cu o rană la cap, individul s-a făcut nevăzut, înainte de a izbuti să pună mâna pe planuri. Constat cu multă surprindere însă, că răspândeşti şi dumneata acelaşi miros pătrunzător de alcool, pe care tatăl dumitale l-a simţit din gura spărgătorului. Şi ceea ce e şi mai ciudat, batista dumitale a fost găsită în laborator, iar cheile, pe care individul le-a luat cu el, se află în stăpânirea dumitale… Deoarece dumneata, însuţi mi-ai mărturisit că n-ai dat nimănui aceste chei, reiese foarte lămurit că…

— Ce… ce vrei să spui? strigă Victor, privind spre comisar cu ochii holbaţi. Dumnezeule, nu cumva bănuieşti… că?…

— …ai fost aici astă-noapte! completă Minlas, foarte liniştit.

— Eu? strigă tânărul, pradă unei tulburări fără seamăn.

Câinele începu să mârâie, încredinţat că stăpânul său e ameninţat de vreo primejdie.

— Da, dumneata! încuviinţă Minlas.

— Eşti nebun de-a binelea!

— Defel! Nu-i vorbă, mi-ai mai spus aste o dată! Uite ce e domnule Kraza! Până acum ştiam că eşti inginer, dar nu bănuiam că ai şi talent pentru teatru… drept să-ţi spun, meriţi felicitări, căci joci foarte bine…

Victor se năpusti spre uşă.

— Tată! Henny! strigă el, din răsputeri.

Părea strigătul deznădăjduit al unui om care e ameninţat să fie

înghiţit de valuri, sau care e prăvălit de pe o stâncă înaltă într-o prăpastie fără fund.

Bătrânul inginer şi nepoata lui intrară în încăpere.

— Tată, strigă Victor, cuprinzând mâinile reci ale părintelui său, omul acesta – şi arătă spre comisar cu un gest dispreţuitor – omul acesta bănuieşte că eu am fost acela care a pătruns în laborator astă-noapte!… Henny, auzi, Henny! urmă el, aţintind spre verişoara sa o privire imploratoare. Ei, de ce nu răspundeţi?… Oare n-aţi auzit ce v-am spus?

— Fiul dumitale e un actor minunat, domnule Kraza! zise comisarul, zâmbind.

Bătrânul îşi veni în fire şi dragostea părintească îi însufleţi iarăşi inima împietrită de întâmplarea prin care trecuse.

— Domnule comisar, nu-ţi dau voie să vorbeşti astfel despre fiul meu! răspunse bătrânul, cu asprime. Sunt încredinţat că e o greşeală la mijloc… fiul meu e nevinovat!

— Ei, dacă ne-am lua noi după părerile părinţilor spărgătorilor, atunci toate închisorile ar rămâne goale, iar judecătorii ar muri de foame! zise comisarul, zâmbind. Ce Dumnezeu, doar nu există părinţi care să aducă învinuiri copiilor lor…

— Domnule comisar, repet că sunt încredinţat de nevinovăţia fiului meu! Şi apoi, dacă nu izbuteşti să pui mâna pe adevăratul făptaş, mai bine lasă lucrurile baltă!

— Îmi pare rău şi cu tot respectul pe care-i am pentru dumneata, domnule Kraza, n-am să-ţi pot urma sfatul!… De altminteri, apropie-te de fiul dumitale şi vezi dacă mirosul care duhneşte din gura lui nu e la fel ca al necunoscutului, care te-a doborât în laborator! Batista aparţine şi ea fiului dumitale, lucru pe care l-a mărturisit el însuşi. Afară de asta, cheile au rămas mereu în stăpânirea lui şi – ceea ce îi împovărează situaţia şi mai mult – refuză cu îndârjire să destăinuie numele acelora cu care a fost împreună astă-noapte.

— Cu toate astea, sunt încredinţat că fiul meu e străin de cele întâmplate aici! stărui bătrânul. Domnule comisar, te-aş ruga să ne laşi singuri…

— Bine, mă duc! Dumneata, însă – comisarul se întoarse spre Victor – dumneata trebuie să mă urmezi, domnule Kraza… Fireşte că te vei înapoia acasă numaidecât, dacă nevinovăţia dumitale iese la iveală. Pentru asta, însă, avem nevoie de dovezi mai precise decât afirmaţiile tatălui dumitale…

De astă dată, bătrânul nu se mai putu stăpâni.

— Bine, dar nu vrei să pricepi că prin arestarea fiului meu îmi primejduieşti descoperirea? strigă el, scos din sărite. Îţi atrag atenţia că te pui în conflict cu Ministerul de Interne şi atunci zbori din slujbă! Şi dacă vrei să fiu şi mai lămurit, află că cu însumi am să port de grijă

să fii dat afară.

Acest argument potoli niţel râvna comisarului, care începu chiar să şovăie.

— Dar nu-mi poţi cere să-l las în libertate pe fiul dumitale, cât timp sunt încredinţat de vinovăţia lui…

— Ba ţi-o cer! stărui bătrânul, cu glas poruncitor. Îmi iau eu răspunderea că fiul meu nu va părăsi oraşul, înainte de a se fi lămurit totul! În afară de asta, el va fi în orice clipă la dispoziţia dumitale, astfel că-ţi poţi urma cercetările nestingherit.

Poliţistul rămase pe gânduri, căci ştia că toată această afacere, care era într-o oarecare legătură eu invenţia inginerului Kraza, trebuia lămurită în aşa fel ca să nu stârnească vâlvă.

— Bine, dacă aşa stau lucrurile, mă supun! răspunse el, după un răstimp. Îţi atrag atenţia însă, domnule inginer, că te ţin răspunzător, dacă fiul dumitale părăseşte oraşul! Va trebui să semnezi şi o declaraţie în acest sens!

— N-am nimic împotrivă! încuviinţă bătrânul răsuflând uşurat.

Minlas legă câinele de cureluşă, se înclină respectuos înaintea inventatorului şi a nepoatei sale, apoi părăsi casa fără să-l mai învrednicească pe Victor măcar cu o privire.

La oarecare depărtare de locuinţa lui Kraza, un tânăr se desprinse din umbra copacilor şi se apropie de comisar.

— Ascultă-mă, Pohl, zise acesta din urmă, supraveghează necontenit pe tânărul Kraza, care n-are voie să plece din oraş. Urmăreşte-l pas cu pas şi bagă de seamă cu cine se întâlneşte! M-ai înţeles?

— Da, domnule comisar!

Tânărul agent rămase la pândă în preajma locuinţei inginerului Kraza.

După plecarea comisarului, bătrânul se înapoie în birou, fără să ia în seamă pe fiul său, care privi nedumerit în urma lui. Henny se retrase şi ea în odaia ei, încuind uşa după dânsa.

Ocolit de toţi, rămânând singur în încăperea vastă, în care pendula îşi urmă tic-tacul ei monoton, Victor se simţi cuprins de nelinişte. Luând o hotărâre, porni cu paşi şovăitori spre odaia tatălui său, căci nu mai putea să îndure această tăcere apăsătoare.

Rămase pe gânduri câteva clipe, apoi bătu la uşă.

Deşi nu primi niciun răspuns, apăsă pe clanţă şi intră în odaie. Bătrânul stătea la birou, cu spatele spre uşă şi, acoperit de speteaza înaltă a fotoliului, nu i se vedea decât bandajul alb din jurul capului şi câteva şuviţe din părul său cărunt.

— Tată!

Victor se apropie de părintele său şi-l apăsă încetişor pe umăr.

Bătrânul tresări, dar fiul său înţelese dispreţul şi spaima pricinuită de această atingere.

— Tată, spune-mi, şi tu mă socoţi vinovat?

Abia acum se uită bătrânul în ochii fiului său şi o tristeţe adâncă se întipări pe chipul lui palid.

— Da, şi eu te socot vinovat, răspunse el.

Victor se dădu înapoi, îngrozit. Aceste cuvinte i se păreau cele mai înfiorătoare din câte auzise în viaţa lui.

— Da, sunt sigur de ceea ce spun! urmă bătrânul, cu hotărâre. Nu aveam decât un singur ţel în viaţă: fericirea ta! De câte ori te-am legănat în braţe, nopţi întregi, în vremea când răposata ta mamă mai trăia! De câte ori nu m-am dus la lucru, fără să mă odihnesc noaptea! Am pus de-o parte ban cu ban, am renunţat la orice plăceri, numai ca să-ţi pot asigura un viitor lipsit de griji. Şi, când colo, ce am crescut?… Un spărgător!

— Tată!

— Taci! Mă răneşti spunându-mi astfel! Nu mai lipsea mult şi m-ai fi ucis… ai fi luat viaţa aceluia care te-a adus pe lume… dar pe semne că soarta a hotărât să mai văd, acum, la bătrâneţe, ruşinea mea şi a fiului meu!… Ah, mai bine m-ai fi omorât, Victor! Dacă ai putut să ridici mâna împotriva mea, atunci ar fi trebuit să ai şi curajul să izbeşti mai cu putere!… Dumnezeule, cu ce ţi-am greşit, de m-ai pedepsit atât de crud!? exclamă bătrânul, ascunzându-şi faţa în mâini şi începând să plângă cu amar.

Era pentru prima dată în viaţă când Victor îl vedea pe tatăl său plângând. Aproape fără să-şi dea seama, tânărul îngenunche lângă fotoliu şi, luând mâinile umede de lacrimi ale părintelui său, le acoperi cu sărutări.

— Tată! strigă el, deznădăjduit. Tată, dă-ţi seama ce spui!… Sunt doar fiul tău, Victor…

— Ai fost! Astăzi eşti un străin!… Pleacă, mi-e teamă de tine!… Pleacă, Victor, lasă-mă singur!

Tânărul se ridică şi porni spre uşă, de-a-ndăratelea, căci nu cuteza să-şi desprindă privirile de la tatăl său.

În cele din urmă, însă, părăsi încăperea şi se îndreptă spre odaia verişoarei sale.

Bătu în uşă, dar nu primi niciun răspuns. Sfâşiat de durere, tânărul începu să izbească cu pumnii în uşă, strigând:

— Henny, trebuie să mă asculţi, altminteri va fi prea târziu! Bagă de seamă, nu mai am ce pierde!

Henny descuie uşa şi-l lăsă înăuntru.

— Ascultă-mă, Henny, vreau să aflu un singur lucru… unul singur! murmură el. Ştiu că mă urăşti, pentru că ţi-am spulberat nădejdile, pentru că te-am înşelat în năzuinţele tale… dar vreau să ştiu dacă şi tu

mă socoţi vinovat!

Ochii-i holbaţi de spaimă se aţintiră asupra verişoarei sale, părând că vrea să-i smulgă răspunsul mai repede.

Tânăra, însă, întoarse capul, fără să scoată o vorbă.

— Henny! strigă el, cuprinzându-i mâinile. Henny, trebuie să ştiu… trebuie să-mi răspunzi!

— Da, şi eu te socot vinovat! răspunse fata încet, dar cu hotărâre în glas.

— Bine, dar de ce crezi asta?

— Pentru că totul e împotriva ta! Pentru că batista pe care ţi-am dăruit-o eu, a fost găsită în laborator… pentru că – de astă dată ea îl privi cu ură şi compătimire, în acelaşi timp – pentru că ai păşit pe o cale greşită!

— Vasăzică şi tu mă învinuieşti? bâigui Victor, îndreptându-se spre odaia lui, cu paşi şovăitori.

Şi, aşa cum era, în smoching şi guler tare, se prăbuşi pe pat, unde rămase nemişcat multă vreme, până ce căzu într-un somn adânc.

317. Drama din pădure

Gertrud, fiica fermierului Majak, trase cu urechea, căci abia mai avea răbdare să aştepte plecarea mamei sale în satul apropiat.

În cele din urmă femeia porni la drum, în timp ce Majak se duse să-şi facă somnul de după-amiază.

Cu şalul pe umeri, frumoasa ţărancă ieşi din casă în vârful picioarelor, ocoli staulul, apoi sări gardul scund şi o luă la goană pe câmp, căci şi zărise semnele de bucurie ale aceluia care o aştepta lângă stejarul găunos de la marginea pădurii, unde era locul lor de întâlnire.

Gâfâind, tânăra, căzu în braţele iubitului.

— Abia am izbutit să scap… Ştii doar că părinţii nu mă lasă din ochi nici măcar o clipă…

„Iubitul”, care nu era nimeni altul decât prea stimatul Potapoff, o cuprinse de mijloc şi porni cu dânsa spre inima pădurii, unde se aşezară pe trunchiul tăiat al unui arbore.

Potapoff era foarte rău dispus în ultimul timp. Nu primise încă nicio veste din Brno, era complet izolat de ţara lui, singur pe pământ străin, între oameni străini – toate acestea îl îngrijorau nespus şi-l făceau să vadă viitorul în culori tot mai negre. Dacă n-ar fi avut în apropierea lui această fetişcană cu cosiţe blonde, poate că s-ar fi lăsat copleşit cu totul de gândurile sale triste.

Totuşi, Potapoff nutrea pentru fată o dragoste aproape părintească. De altminteri, nici nu era de mirare, căci aviatorul se deosebea foarte mult de camarazii săi, care călcau adeseori alături de drumul drept.

Toate aventurile sale de dragoste, toate „greşelile” lui în căsnicie erau oarecum nevinovate şi purtau trăsătura firii sale cinstite, căci Potapoff ţinea la soţia lui, o iubea pe „oacheşa” lui. De aceea nu-i venise niciodată gândul s-o părăsească şi să se însoare cu alta.

Aici, în străinătate, se apropiase de rumena fetişcană, dar nici prin minte nu-i trecea să se atingă de acest boboc pe jumătate înflorit. Se bucura, la vederea ei, la auzul glasului ei melodios – dar atâta tot.

Potapoff nu era dintre oamenii care caută să distrugă asemenea flori. Nu, el se apropia numai de acelea pe care le întâlnea în calea sa gata culese de alţii. Poate că de aceea se şi apropiau femeile de el cu atâta încredere? Ştiau, doar, că nu le aştepta nicio primejdie din partea lui!

— Ia spune-mi, draga mea Trude, o să-ţi fie dor de mine când voi fi departe?

— Da, o să-mi fie tare dor! Ştii, însă, că mi-ai făgăduit că la întoarcerea din Franţa ai să cobori iarăşi pe ogorul nostru… şi am să aştept cu nerăbdare să vii înapoi!

— Da, ai să aştepţi! repetă aviatorul, care văzu în gând ferma lui Majak, la fereastra căreia această micuţă cu ochi albaştri avea să aştepte zile întregi ivirea unui aeroplan pe cer…

Inima i se strânse de milă.

— Eşti încă tânără, draga mea Trude! murmură el. În curând ai să găseşti un bărbat care trăieşte pe pământ şi o să te facă fericită. Noi, aviatorii, suntem nişte păsări călătoare, care îşi fac cuibul azi aici, mâine în alt loc… Şi, într-o bună zi, când se stârneşte o furtună puternică, atunci, scumpa mea, atunci…

— Ei, ce se întâmplă atunci? întrebă ea, cu glas sugrumat de teamă.

— Atunci, mă prăbuşesc la pământ, pentru totdeauna…

— Bine, dar aici ai coborât foarte frumos, tovarăşe Potapoff!

— Abia acum înţeleg de ce nu izbutim să dăm de dumneata, nici eu nici tovarăşul Klonitzki, se auzi deodată un glas.

Cei doi tineri săriră în sus, speriaţi. În spatele lor se afla Pankratoff, care îi privea, zâmbind, cu mâinile în buzunare. Aproape fără să-şi dea seama, Gertrud se lipi de aviator, neliniştită, căci străinul vorbise într-o limbă pe care ea n-o pricepea defel.

— Ce vrea omul acesta? întrebă ea, în şoaptă.

Şi, spre mirarea ei, pilotul Potapoff răspunse celuilalt în aceeaşi limbă străină:

— Tovarăşe, doar nu-mi poţi cere să stau în casă toată săptămâna! Ia încearcă şi dumneata! Să vedem, are să-ţi placă?

În clipa următoare, aviatorul tresări, fulgerat de un gând.

„Unde am mai văzut eu chipul ăsta? se întrebă el, străduindu-se să-şi adune amintirile. Unde l-am mai văzut?…”

— După cât se pare, ai căpătat mare curaj aici, în străinătate! zise agentul, cu glas batjocoritor. Fără îndoială că la Moscova nu te-ai fi încumetat să-mi vorbeşti pe un asemenea ton! Dar las' că în curând o să ne întâlnim acolo şi atunci o să ne putem urma convorbirea…

„Ah, unde am mai văzut eu chipiul ăsta?" se întrebă Potapoff, necontenit.

Deodată, un fulger îi străbătu mintea! Cei doi fraţi ai săi fuseseră închişi în temniţele Cekei din pricina acestui ticălos. Da, el era!

— Trude, du-te repede acasă, vin şi eu numaidecât! şopti el, fetei.

Aceasta simţi că nu e lucru curat la mijloc să şovăi câteva clipe. Potapoff se schimbase la faţă, iar glasul său părea de nerecunoscut. Văzând şovăiala tinerei, aviatorul repetă rugămintea, ceva mai stăruitor şi Trude porni în fugă de-a curmezişul ogorului.

— Câine, voiai să ne urmăm convorbirea în Moscova? strigă Potapoff, apropiindu-se de agentul cekist. Da, fireşte, vrei să faci şi cu mine ce-ai făcut cu fraţii mei!

— Care fraţi? Ascultă-mă, nu te apropia prea mult, că eu nu ştiu de glumă! se răsti Pankratoff, scoţând revolverul din buzunar.

Celălalt, însă, îl izbi cu piciorul te burtă, revolverul zbură cât colo şi, în vreme ce Pankratoff se prăbuşi gemând de durere, aviatorul se repezi spre armă şi izbuti să pună mâna pe dânsa.

— Aşa, acum putem sta de vorbă! zise el foarte liniştit. În noaptea aceea, când am sosit aici, nu le am recunoscut fiindcă era întuneric. Acum, însă, ştiu cu cine am de-a face… Eşti Alexandru Froloff… un ucigaş!

Pankratoff îşi dădu şi el seama că se afla înaintea unuia din fraţii victimelor sale, ceea ce îl făcu să-şi piardă stăpânirea de sine. Învingându-şi durerea, cekistul izbuti să se ridice în picioare, cu mare greutate.

— Tovarăşe, lasă prostiile! murmură el, cu glas aproape rugător. Slujim doar amândoi aceluiaşi stăpân şi nu facem decât ceea ce ni se porunceşte! Tu trebuie să zbori, când aşa e ordinul… iar eu… eu trebuie să împuşc…

— Minţi, nemernicule! Şi eu sunt comunist, dai până acum n-am ucis pe nimeni! Tu, însă, ai pus la zid mulţi oameni nevinovaţi, poate că ai şi uitat numărul lor!… Acum, însă, ţi-a sunat şi ţie ceasul din urmă! Aşează-te lângă copacul de colo! strigă Potapoff, cu glas puternic, care răsună în pădure.

— Ascultă-mă, lasă prostiile!

— Le las eu, n-avea grijă! Până una-alta, însă, execută ordinul! Hai, nu mai sta pe gânduri! Dacă nu te dau eu gata aici, mă dai tu gata, la Moscova… Aşadar, cară-te lângă copac!

De astă dată, Pankratoff îşi dădu seama că e pierdut. Cu o sforţare supraomenească sări spre duşmanul său şi-l cuprinse de cap. În clipa

următoare, însă, aviatorul îi puse arma în piept şi apăsă pe trăgaci.

Se auzi o detunătură, care răsună până la mare depărtare, apoi agentul scoase un geamăt şi se prăbuşi la pământ într-un lac de sânge.

Potapoff îşi scoase şapca şi-şi şterse cu mâneca năduşeala de pe frunte, apoi privirile-i se îndreptară spre chipul celui împuşcat.

Da, îşi răzbunase fraţii, spălase în sângele călăului moartea lor nevinovată.

În cele din urmă, se aplecă asupra trupului neînsufleţit şi-l scotoci prin buzunare, unde găsi un portofel. Potapoff nu căuta bani, ci paşaportul duşmanului său de moarte. După multă căutare, îl găsi cusut în căptuşeala hainei. Cu degetele tremurând de tulburare, aviatorul îl deschise şi citi:

„Alexandru Froloff, născut în satul Nisovca, din gubernia Arhangelsk, în anul 1891”.

— Vasăzică, nu m-am înşelat! El e! murmură Potapoff, răsuflând uşurat.

Apoi vârî paşaportul în buzunarul mortului şi târî cadavrul în inima pădurii, cale de vreun ceas, unde îl acoperi cu ramuri uscate şi se înapoie în căsuţa fermierului.

318. Alungat din casa părintească

Strigătele vânzătorilor de ziare răsunau pe străzile oraşului Brno, vestind tragica întâmplare petrecută în laboratorul inginerului Kraza:

— „Ultima oră”, ediţie specială! Lupta cu spionii! Inginerul Kraza grav rănit! Bănuielile cad asupra unicului său fiu!

Comisarul Minlas se plimba enervat prin biroul său şi strigătele vânzătorilor de ziare pătrundeau înăuntru pe fereastra deschisă. O gazetă, tipărită cu litere groase, se şi afla pe biroul său.

— Ei drace, cum de s-au aflat toate astea? mormăi dânsul, înfuriat. Cine ştie ce o să mai iasă de aici?!

În clipa aceea se auzi o bătaie în uşă.

— Intră! strigă Minlas, supărat.

Un omuleţ gras, cu faţa roşie, îşi făcu apariţia în încăpere. Era Knopp, reporterul ziarului „Ultima oră” şi cel mai vesel şi cunoscut om din oraş.

— M-aţi chemat, domnule comisar, şi, fireşte, că n-am şovăit o clipă să mă supun ordinului dumneavoastră, zise reporterul, înclinându-se. După cum ştiţi, Knopp e înaintea tuturor… înaintea tuturor camarazilor săi!

— Dracu’ să te ia, Knopp!

— Când?

— Cu cât mai repede, cu atât mai bine!

— De acord, domnule comisar! Sunt gata să vă execut ordinul, căci

Knopp trebuie să fie şi de astă dată înaintea celorlalţi!

— Te sfătuiesc să laşi astăzi glumele proaste! mormăi comisarul. Nu-ţi dau pe ele niciun ban!

— Dumneavoastră sunt gata să vă furnizez oricând un transport de glume gratis. De altminteri, nici nu mă dau în vânt după bani, aşa cum vă închipuiţi poate dumneavoastră…

— Ascultă-mă, Knopp, dumneata ai scris în gazetă toate astea? îi curmă vorba comisarul, arătând spre ziarul de pe masă.

— Fireşte, cine altul să le fi scris? răspunse omuleţul, cu mândrie. Am ticluit-o bine, nu e aşa?

— Ia spune-mi, Knopp, de unde ştii toate astea? Hai, mărturiseşte, nu mai sta pe gânduri!

Reporterul zâmbi, plin de înţeles.

— Ştiţi, domnule comisar, când bunul Dumnezeu l-a creat pe tata Adam, nu ştia câte urechi să-i dea… Ei bine, pe atunci eu aveam deja două urechi, aşa că nu-i de mirare că aud orice zgomot… Dacă domnul comisar Minlas instruieşte un caz interesant, Knopp a şi aflat despre ce e vorba, înainte ca dumneavoastră să fi luat afacerea în cercetare…

— Bine, dar spune-mi în ce chip ai aflat ştirea! Nici nu-ţi trece prin minte ce pagubă mi-ai făcut cu flecăreala dumitale.

— Şi eu, care credeam c-o să vă aducă foloase! Eram sigur că numai astfel vom izbuti să alungăm spionii din oraşul nostru!

— Knopp!

— Aici sunt!

— Asta o văd şi eu, dar poate că am să te trimit într-un loc mai puţin plăcut, dacă nu vrei să-mi răspunzi la întrebare. Spune-mi, cum ai aflat despre cele întâmplate?

— Domnule comisar, chestia e atât de simplă, încât n-aş vrea să vă pricinuiesc o dezamăgire…

— Ascultă-mă, vreau neapărat să ştiu cum ai aflat ştirea!

— Ei, dacă ţineţi cu tot dinadinsul, cu plăcere! În primul rând, nu prea e recomandabil ca un comisar să-şi aibă biroul la parter şi, mai ales, să lase fereastra deschisă în timpul lipsei sale… Dar şi mai rău e când uită să-şi încuie sertarele, în care se află un raport gata întocmit!

— Vasăzică ai fost în biroul meu?

— Da, înaintea tuturor, domnule comisar! răspunse reporterul, plin de mândrie.

— Când?

— În vreme ce luaţi dejunul la „Filip cel şchiop”… Nu cumva doriţi să ştiţi şi ce aţi mâncat astăzi?

Comisarul se uită la el, mirat.

— Al dracului să fiu, dacă-mi amintesc…

— Eu, însă, n-aş vrea să fiu al dracului, pentru că ştiu ce aţi

mâncat, domnule comisar! Două felii de unt cu pâine, un cârnat de purcel şi un ţap cu bere…

— Ia spune-mi şi mie, la ce ţi-a folosit amănuntul ăsta, Knopp?

— Ehei, mi-a folosit, şi încă foarte mult!… Când cercetaţi un caz şi n-aţi izbutit încă să-i daţi de rost, atunci sunteţi prost dispus şi n-aveţi poftă de mâncare, aşa că vă mulţumiţi cu o ţuică sau un pahar cu bere. Când aflu, însă, că aţi mâncat ceva, sunt sigur că aţi lămurit o chestiune încâlcită şi, atunci, nu-mi găsesc răgaz, până nu aflu despre ce e vorba…

Poliţistul se îndreptă spre fereastră, ca să-şi ascundă zâmbetul, şi toată furia pe care voia să şi-o descarce asupra îndrăzneţului reporter, se irosi dintr-odată.

— Knopp!

— Aici sunt!

— Ia spune-mi şi mie, de ce nu te faci comisar?

— Motivul e foarte simplu: poliţia nu dă avansuri asupra lefii.

— Ascultă-mă, Knopp, ce-ai spune dacă toată chestia asta, despre care ai făcut atâta tărăboi în gazeta dumitale, n-ar corespunde adevărului? Dacă s-ar dovedi mai târziu că spargerea a fost comisă de altcineva? Ce-ai face în cazul ăsta?

— Unde dă Dumnezeu să fie aşa, domnule comisar! Gândiţi-vă, aş avea prilejul să scriu un nou reportaj şi aş câştiga iarăşi o sumă destul de frumuşică!

— Hai, cară-te! Să ştii, însă: dacă te mai încumeţi să intri nepoftit în biroul meu, te fac praf!

— De acord, domnule comisar! Aş avea însă o rugăminte: înainte de a vă duce planul la îndeplinire, daţi-mi şi mie de veste, ca să pot scrie câteva rânduri pentru gazetă!

Cu aceste cuvinte, reporterul făcu un fel de plecăciune şi părăsi biroul comisarului.

Victor simţi atingerea unei mâini.

— Nu, nu, sunt nevinovat! strigă el, trezindu-se din somn.

Bătrânul inginer se afla înaintea lui.

— Iată, gazetele au dat totul la iveală! zise el cu glas îndurerat. Acum nu te mai pot ţine în casa mea, în care au locuit până acum numai oameni cinstiţi. Trebuie să te faci nevăzut… Iată bani, cinci mii de coroane… Îmi iau răspunderea cu privire la fuga ta.

Victor smulse ziarul din mâna tatălui său.

„…Bănuielile cad asupra unicului fiu al inginerului Kraza…”

Aceste cuvinte loviră ca nişte palme obrajii tânărului inginer, care închise ochii, copleşit de durere.

Tatăl său puse banii pe masă şi părăsi încăperea, fără a scoate o vorbă.

Se scurse câtva timp, apoi Victor coborî din pat, se îmbrăcă în grabă şi vru să iasă din odaie. Mai rămase, însă, câteva clipe, căci trebuia să mai împlinească o ultimă îndatorire. Cheile, cheile acelea blestemate! Le scoase din buzunăraşul smochingului şi le puse pe masă.

Privirile îndurerate ale tânărului alunecară de-a lungul pereţilor. Nimic nu-l mai reţinea în această casă, unde toţi îşi pierduseră încrederea în el. Dacă două fiinţe care îi fuseseră atât de apropiate, Henny şi tatăl său, se puteau lepăda de dânsul, atunci la ce bun să mai rămână aici? Deodată, îşi aminti de răposata lui mamă şi-i se păru că o vede aievea, cu trăsăturile ei fine, cu ochii-i inteligenţi şi părul alb, frumos pieptănat.

— Ea mi-ar fi dat crezare? se întrebă el. Da, da, sunt sigur că da!

Mai chibzui câteva clipe, dacă n-ar fi bine să ia cu el o parte din lucrurile care îi aparţineau.

— Nu! La ce bun să mă încarc cu o povară, care m-ar stingheri?… Aşadar, plec pentru totdeauna! Pentru totdeauna!

Cu toate astea, se simţea cu mintea limpede şi cugetul curat, căci era încredinţat de nevinovăţia lui. Poate că, odată şi odată, adevărul avea să iasă la iveală! Poate că cei care îl învinuiau acum, îl vor purta pe braţe mai târziu!

Însufleţit de acest gând, păşi spre uşă. O tăcere apăsătoare domnea pretutindeni.

— Să-mi iau rămas bun?… Nu! Ce rost ar avea? Cine ar vrea să-mi întindă mâna?

Cu paşi hotărâţi, Victor se îndreptă spre poarta casei, când Henny se ivi îndărătul său. Biata fată nu dormise toată noaptea şi avea chipul tras şi pleoapele roşii de nesomn.

— Victor… voiam… voiam să-mi iau rămas bun de la tine!

Tânărul întoarse capul, spre a-şi ascunde lacrimile. Henny, adânc înduioşată, îl îmbrăţişă, depunând o sărutare lungă pe obrazul său.

— Victor, îţi doresc drum bun… şi, dacă te gândeşti vreodată la mine, scrie-mi! adăugă ea, cu glas slab.

Străduindu-se să-şi ascundă tulburarea, Victor se apropie de poartă, dar se întoarse iarăşi lângă Henny, care mai stătea în uşa casei.

— Spune-i tatei că-l las cu bine! murmură el. Să ştiţi, însă, că sunt nevinovat! Acesta e singurul lucru pe cale vi-l pot destăinui…

Când se înapoie în odaia ei, tânăra fată auzi duduitul unui automobil, care se opri înaintea casei, iar puţin timp după aceea cineva sună la uşă. Henny se duse să deschidă.

Înaintea ei se afla uriciosul Hellbig, ferchezuit, ca întotdeauna, şi ţinând în mână un buchet mare de flori.

— Ah, ce fericit sunt că te găsesc acasă, domnişoară Henny! zise el, cu glas mieros.

— Doreşti ceva, domnule Hellbig?

— Hm, nădăjduiam că n-o să mă primeşti în vestibul…

— Iartă-mă, te rog, dar sunt atât de tulburată!…

— Te înţeleg prea bine, stimată domnişoară! chicoti el, urmând-o în salonaş. Fii încredinţată că sunt alături de dumneata, în nenorocirea ce s-a abătut asupra dumneavoastră… Da, am citit în ziar… E înfiorător! Bietul părinte, îmi închipui ce luptă s-a dat în inima lui! La ce să mai creşti copii? Ah, e groaznic, groaznic!

— Socot, însă, că dumneata n-ai crescut copii până acum, domnule Hellbig! răspunse tânăra, numai ca să spună şi ea ceva.

— Asta aşa e, dar sper că…

Nu-şi urmă fraza, ci aţinti asupra fetei o privire plină de înţeles.

— Domnule Hellbig, iartă-mi necuviinţa, dar socot că vizita dumitale de azi nu e defel potrivită…

— Pe de o parte, ai dreptate, domnişoară Henny! Vezi, însă, că eu nu fac parte din oamenii care îşi părăsesc prietenii la nevoie. Nu, aşa ceva n-aş face nici în ruptul capului!

— Prietenii?

— Da, cel puţin dă-mi voie să-i numesc astfel… Aşadar, îmi închipuiam ce se petrece astăzi în inima dumitale şi înţelegeam cât de amară e dezamăgirea, atunci când, cu puţin timp înainte…

— Domnule Hellbig, nu pricep defel unde vrei să ajungi!

— Ei asta-i! Vezi, domnişoară, întrebarea dumitale mă miră… mă miră foarte mult! Ţi-am arătat, doar, atâta respect, în tot timpul cât am fost împreună… ştii prea bine că dumneata nu eşti pentru mine o simplă cunoştinţă – îmi ştii simţămintele, domnişoară Henny! Aşadar, astăzi, când am aflat din ziare ce s-a petrecut aici, am văzut lămurit că acum nu-mi mai stă nimeni în cale.

— Aha, cu alte cuvinte, ai venit să ocupi un loc liber! Acum înţeleg şi eu simţămintele dumitale de prietenie! Te-ai bucurat de nenorocirea care s-a abătut asupra casei noastre! Ai adulmecat-o, întocmai ca o hienă, care simte de departe mirosul hoitului!

Fata îşi înălţă capul cu mândrie, luă florile de pe masă şi i le vârî în mână, zicând, cu glas hotărât:

— Te rog să părăseşti casa imediat!

— Bine, domnişoară Henny, dar…

— Te rog să nu mă sileşti să chem servitoarea ca să te dea afară!

Pretendentul porni spre uşă de-a-ndăratelea.

— Bine, dar, desigur că m-ai înţeles greşit, domnişoară Henny!

— Pleacă, te-am înţeles prea bine!

Când ajunse la uşă, Hellbig se opri din nou.

— Îmi pare rău, dar socot că ai fost cam pripită, domnişoară!

Şi, fără să mai aştepte răspunsul, nenorocosul pretendent se făcu nevăzut.

319. Suflete zbuciumate

Victor îşi ridică gulerul paltonului, îşi trase pălăria peste ochi şi porni pe străzi, fără nicio ţintă. Simţea nevoia să se retragă într-un colţ singuratic, unde să poată chibzui în linişte asupra celor petrecute şi să ia o hotărâre.

Acum, când era singur cu el însuşi, îl cuprinse mirarea că, în tot acest timp nu se gândise defel la frumoasa lui vecină. Nenorocirea care se abătuse pe capul său, îl copleşise atât de mult, încât alungase pe planul al doilea nădejdile cane îl însufleţiseră odinioară.

— Oare, ştie dânsa ce s-a întâmplat? se întrebă el. Da, fireşte că ştie, căci o fi citit reportajul din ziar!

Şi, ruşinat, tânărul îşi ascunse faţa şi mai mult în gulerul paltonului.

Picături fine de ploaie începură să cadă pe pământ, în vreme ce nori cenuşii se fugăreau pe cer, atât de jos, încât păreau că ating acoperişurile caselor mai înalte. Vremea se potrivea cu dispoziţia în care se afla tânărul inginer. Oare nu se îngrămădiseră şi deasupra lui nori negri, care îi întunecau viaţa şi-i spulberau nădejdile?

Se uită la ceas. Era patru. Până la întâlnirea cu ea mai avea destul timp de chibzuit.

— La urma urmei, ce rost are să-mi mai frământ mintea? se întrebă el, deodată. Există oare, vreo scăpare pentru mine? Nu trebuie să fug de aici cât mai grabnic cu putinţă?

Se duse într-un birou de voiaj şi cumpără un bilet de tren pentru Paris. Un suspin de uşurare scăpă de pe buzele sale, când simţi biletul în buzunar.

Abia acum îşi dădu seama că unii trecători îl priveau plini de curiozitate.

— Se uită la mine ca la un spărgător, ca la un om care a vrut să-şi ucidă tatăl! murmură el. Trebuie să plec de aici, oriunde, numai să plec cât mai repede!… Şi Vera? Da, Vera, frumoasa Vera! Va fi oare în stare să-şi părăsească soţul, pentru ca să pribegească prin lume alături de mine? Va cuteza, oare, să înceapă o nouă viaţă plină de lipsuri? Şi dacă n-o să mă urmeze? N-ar fi mai bine pentru dânsa, ca cele ce s-au petrecut să rămână un episod?… Da, un simplu episod, pe care timpul o să-l şteargă cu multă uşurinţă!

Tânărul intră într-o cafenea şi se aşeză la o masă izolată. Cei câţiva bărbaţi, care se aflau în local, citeau ziarele, cu mult interes.

— Aha, ăştia citesc despre mine! murmură Victor şi deşi niciunul din cei de faţă nu-l cunoştea, se întoarse totuşi cu faţa la perete. Da, întocmai ca un răufăcător…

Începu să chibzuiască asupra celor petrecute în ajun. Cum ajunsese,

oare, batista lui în laborator?

— Nu cumva o lăsasem acasă? Nu, pe cât îmi amintesc, o aveam cu mine. Totuşi, cum ar fi cu putinţă s-o fi pierdut în laborator, atâta vreme cât n-am intrat acolo niciodată în smoching? Hm, ciudat, foarte ciudat! Iar cheile? Nu m-am despărţit niciodată de ele, şi, de altminteri, le-am şi scos din buzunar în prezenţa vecinilor mei… Aşadar, nu le-am dat nimănui, iar de un furt nu poate fi vorba. E mai mult ca sigur, deci, că spărgătorul şi-a făcut chei asemănătoare cu ele. Dar modelul lor de unde l-a luat? Nu cumva după cele pe care le avea tata? Tu, nici asta nu-i cu putinţă, căci le avea la el întotdeauna… Nu mai înţeleg nimic!… Şi apoi, în ceea ce priveşte mirosul de alcool pe care tata l-a simţit în timpul luptei… hm, e caraghios să crezi că eu am fost singurul om din tot Brno, care să fi băut în noaptea trecută. Ce Dumnezeu, doar ceilalţi locuitori ai oraşului n-or fi antialcoolici! Desigur că spărgătorul a băut câteva pahare, ca să capete curaj pentru fapta lui! Bine, dar cum să dovedesc că n-am fost eu acela? Cum, în ce chip? Împrejurările îmi sunt atât de potrivnice, încât nu încape nicio îndoială că eu sunt vinovatul. Câţi oameni n-au căzut sub securea călăului, numai fiindcă n-au izbutit să-şi dovedească nevinovăţia!

La acest gând, sărmanul tânăr simţi că inima i se opreşte în loc. În clipa următoare, însă, îşi aminti de biletul de tren şi se mai linişti niţel.

Între timp, se făcuse aproape ora cinci. Privirile lui Victor se îndreptară spre uşă…

Vera Ulkitzki aruncă o privire asupra ziarului cure se afla pe masă. Un curent electric păru că străbate trupul frumoasei fete şi literele începură să-i joace pe dinaintea ochilor, amestecându-se, pentru a se orândui din nou, alcătuind câteva cuvinte grozave:

„Lupta cu spionii! Bănuielile cad asupra unicului fiu al inginerului Kraza!”

— Tovarăşe Klonitzki! strigă ea, pradă unei tulburări fără seamăn, pe care nu se mai strădui să şi-o ascundă, deşi prin aceasta îşi trăda adevăratele-i simţăminte. Tovarăşe, unde eşti! strigă ea, din nou.

Klonitzki îşi făcu apariţia în odaie.

— Priveşte! exclamă Vera, ţinându-i ziarul sub ochi.

— Ştiu, am citit! răspunse el, cu nepăsare. Bine, dar nu înţeleg defel tulburarea dumitale…

— Tovarăşe, gândeşte-te, bănuielile cad asupra fiului său… asupra lui Victor!

— Ei şi? Cu atât mai bine pentru noi! Sau nu cumva ai fi voit ca bănuielile să cadă asupra noastră?

— Tovarăşe… la ce bun această victimă nevinovată? Ştii, doar, că a fost fără voia lui complicele nostru, şi, apoi, s-a purtat atât de

frumos…

— Taci, nu te amesteca unde nu-ţi fierbe oala! se răsti Klonitzki, înfuriat.

— Bine, dar asta e o adevărată crimă…

Tovarăşul ei izbucni într-un hohot de râs.

— Ascultă-mă, nu cumva îţi închipui că spionii fac opere de binefacere? răspunse el, batjocoritor.

— Da… poate că ai dreptate, murmură Vera, amintindu-şi de făgăduiala dată lui Ilino.

Cu toate acestea, simţi că totul se răzvrăteşte în inima ei şi, cuprinsă de teamă, se apropie de Klonitzki şi-i puse mână pe umăr:

— Tovarăşe, nu uita că suntem oameni, că trebuie să venim în ajutorul aproapelui nostru! Îndură-te, fă ceva ca să spulberi bănuiala grozavă ce pluteşte asupra lui… La urma urmei, avem nevoie numai de planuri… La ce bun să distrugem viaţa unui om nevinovat?

— Ia lasă copilăriile astea, tovarăşă Ulkitzki! Pe mine nu mă poţi înşela atât de uşor… n-am deloc chef să salvez viaţa iubitului dumitale!

Tânăra îşi pierdu cumpătul.

— Ticălosule! strigă ea, ca ieşită din minţi.

— Hm, tot ce se poate! De altminteri, orice femeie socoate că bărbatul care nu-i dă ajutor în aventurile ei de dragoste, e un ticălos…

Şi, fără să se mai sinchisească de tovarăşa lui, Klonitzki se lăsă pradă gândurilor care îl frământau.

— De ce nu mai vine Pankratoff? murmură el, cuprins de nelinişte.

La auzul acestui nume, Vera tresări, ca atinsă de un curent electric.

„Nu cumva Klonitzki s-a hotărât să mă dea pe mâna acestui om înfiorător? se întrebă ea, îngrozită. Acesta să fie sfârşitul, oare?”

În acea clipă se auzi soneria. Vera vru să se îndrepte spre uşă, dar Klonitzki o împinse deoparte cu asprime şi porni el însuşi în întâmpinarea noului venit.

— Ah, foarte frumos din partea dumitale că ţi-ai adus aminte de noi! zise el, cu glas ce răsuna ciudat în tăcerea apăsătoare din vestibul.

— Aş vrea să vorbesc cu soţia dumneavoastră…

— Cu soţia mea? S-a întâmplat ceva, oare?… Hm, mă duc să văd dacă e acasă… cred, însă…

— Da, sunt acasă! se auzi glasul Verei şi tânăra îşi făcu apariţia în vestibul. Ah, dumneata, domnişoară Henny!…

Văzând, însă, chipul îngrijorat al fetei, rămase locului, nehotărâtă dacă să-i întindă mâna sau nu.

— Aş vrea să vorbesc cu dumneavoastră, zise Henny, adresându-se rusoaicei. Dar… între patru ochi…

— Poftim înăuntru!

Vera deschise uşa budoarului ei şi lăsă pe vizitatoare să treacă

înainte. Când vru s-o urmeze, Klonitzki îi cuprinse braţul şi o trase spre el.

— O clipă, te rog! murmură dânsul.

— Ce vrei?

— Dacă scapi o singură vorbă asupra celor petrecute aseară, să ştii că s-a isprăvit cu dumneata!

— Îţi făgăduiesc că nu voi pomeni nimic, care să-ţi pricinuiască neplăceri! răspunse Vera, cu glas scăzut.

— Sper că ai să-ţi respecţi făgăduiala… De altminteri, n-o să fie prea greu de stabilit dacă m-ai trădat.

Zicând acestea, îi dădu drumul şi Vera intră în budoar.

— Aţi citit ce scrie în gazeta de azi? întrebă tânăra nepoată a inginerului Kraza.

— Da, am citit.

— Spuneţi-mi, a fost aseară cu dumneavoastră?

Henny aşteptă răspunsul cu atâta încordare, încât îşi plecă trupul spre gazda ei, părând că vrea să-i soarbă cuvintele. Vera, însă, rămase câteva clipe pe gânduri, apoi întrebă în şoaptă:

— A spus el că a fost aseară cu noi?

— Nu! N-a vrut să dea nicio lămurire asupra acestui lucru!

Vera închise ochii şi i se păru că vede aievea chipul blând şi cinstit al tânărului inginer.

„Scumpul meu Victor, dragul meu băiat!” murmură ea, întocmai ca în noaptea trecută.

Şi, venindu-şi în fire, se adresă din nou tinerei fete:

— Dacă nu vrea să destăinuie numele acelora cu care şi-a petrecut noaptea, desigur că se păzeşte de dumneata, nu e aşa, domnişoară?

— Ah, nu înţelegeţi zbuciumul meu! Căci, sunt încredinţată… da, sunt încredinţată că dumneata ştii cu cine şi-a petrecut noaptea vărul meu! Simt asta, ca orice femeie care iubeşte…

— Îl iubeşti?

Glasul Verei părea schimbat cu desăvârşire. Acum, însă, după această întrebare, toată durerea înăbuşită a tinerei Henny, izbucni dintr-odată, întocmai ca un vulcan care clocoteşte vreme îndelungată. Tânăra copilă se ridică de la locul ei şi se apropia de rusoaică.

— Dumneata l-ai abătut de pe calea cea dreaptă! Da, vărul meu mă iubea, iar eu îi împărtăşeam dragostea cu aceeaşi patimă, aveam încredere în el, până în ziua când te-ai ivit lângă gardul nostru… Să-ţi fie ruşine! Femeie măritată!… Dintr-un simplu capriciu, te-ai furişat în viaţa unui tânăr şi l-ai împins la crimă! Ai distrus viitorul lui şi al meu, ai spulberat pacea unei familii, pentru ca după aceea să pleci… să alergi după alte aventuri în patria dumitale! Ah, dacă ai şti cât te urăsc, cât te dispreţuiesc!

Vera Ulkitzki se făcuse palidă de emoţie. Cu sufletul ei de femeie

înţelegea prea bine ce se petrece în inima nevinovatei copile. Îi era milă de Henny, de Victor, de ea însăşi, care era poate de o mie de ori mai nenorocită decât cei doi tineri.

— Domnişoară Henny, te înşeli amarnic! răspunse ea, cu glas tremurător. Te rog să mă crezi că nu mi-a spus niciodată că te iubeşte şi – Vera se străduia să-şi reţină lacrimile – că e iubit…

— Spune-mi, doamnă… te implor pentru ultima oară… noaptea trecută a fost cu dumneata? Te rog, mărturiseşte-mi adevărul, poate izbutim să-l scăpăm, poate lămurim această enigmă grozavă, înainte ca el să fi plecat din oraş! Fie-ţi milă de tatăl lui bătrân, care nu poate suporta o asemenea lovitură! Fie-ţi milă de mine!…

— Vărul dumitale vrea să plece din oraş?

— Da, pentru totdeauna!

Vera se ridică. O luptă înverşunată se dădea în sufletul ei.

„Să-i destăinui totul, jertfindu-mi viaţa pentru el? se întreba tânăra, mereu. Fireşte, dacă dau în vileag cele întâmplate, nimeni şi nimic nu mă mai poate salva din ghearele Cekei!”

Se uită la Henny.

„Şi, totuşi, poate că o iubeşte, poate că o va iubi? îşi zise Vera, nefiind în stare să ia o hotărâre. Cine ştie dacă eu nu sunt, într-adevăr, decât un episod, care se va uita repede? Cu toate astea…”

Nu cuteză să-şi sfârşească gândul, ci se adresă iarăşi nepoatei inginerului Kraza:

— Domnişoară Henny, crede-mă, vărul dumitale n-a fost cu noi aseară!

— Ah, dacă ar fi într-adevăr aşa! Dar mi-e teamă că nu vrei să-mi spui adevărul, inima nu mă lasă să-ţi dau crezare…

Henny nu mai izbuti să-şi stăpânească lacrimile, dar urmă, printre suspine:

— Groaznic, e groaznic! Să ridici mâna împotriva tatălui tău!

În cele din urmă, se mai linişti şi luă hotărârea să plece. Vera o conduse până la uşă.

Când se înapoie în budoar, tovarăşul ei o şi aştepta acolo.

— Mi-am ţinut făgăduiala! zise tânăra, cu glas tremurător. Da, am procedat după cum mi-ai poruncit, însă nu ştii cu ce preţ am făcut-o…

Şi, deodată, frumoasa fată căzu la picioarele inginerului şi-i îmbrăţişă genunchii.

— Tovarăşe, te rog… te implor, în numele lui Dumnezeu… ştiu că nu crezi în El, totuşi te rog să-mi redai libertatea!… Nu mai cer nimic de la viaţă, dar vreau să-mi găsesc liniştea, vreau să plec la părinţii mei, care s-au stabilit în Franţa şi cărora le pot fi de folos… Sunt hotărâtă să fac orice, numai lasă-mă să plec, nu mă sili să mă înapoiez în patrie! Ah, e atât de îngrozitor!

Şi, cu o mişcare bruscă, tânăra îşi smulse gulerul rochiei, ca şi cum

ar fi fost în primejdie să se înăbuşe.

— Ah, simt că nu mai pot îndura chinurile astea! urmă ea. Acolo, în patrie, mi se părea că voi fi destul de tare ca să-mi duc misiunea la capăt, dar acum îmi dau seama că m-am încrezut prea mult în puterile mele… Iartă-mă, tovarăşe, dar nu mai pot rămâne lângă tine! Vreau să plec, să plec cât mai departe!… Îţi jur că n-am să vorbesc nimic despre scopul venirii noastre încoace, îţi jur că n-am să te trădez… nu, mai bine să mor decât să pomenesc ceva despre asta! Numai lasă-mă să plec, redă-mi libertatea!

Klonitzki o ridică.

— Ţi-ai pierdut minţile, tovarăşă! zise el, cu nepăsare. Oriunde ai pleca, agenţii Cekei vor şti să te găsească… Ştii că Ceka nu ţine seama de ceea ce se petrece în sufletul omului, ea se conduce după fapte! Şi, afară de asta, dumneata ştii prea multe despre noi, ca să-ţi pot împlini dorinţa. Aşadar, trebuie să te înapoiezi în patrie! Te înţeleg prea bine, însă scoate-ţi din cap că ai putea pleca în altă parte decât în Rusia! Dacă ai intrat în horă, trebuie să joci până la sfârşit, draga mea!

— Tovarăşe, ăsta e ultimul tău cuvânt?

— O, nu, ultimul meu cuvânt ai să-l auzi abia la Moscova!

— Aşadar, eşti hotărât să mă dai pe mâinile agenţilor Cekei?

— Cam aşa! răspunse el, zâmbind. Doar n-ei fi vrând să iau asupra mea vina înfrângerii noastre!

— Atunci, mai bine ucide-mă aici! Da, ucide-mă chiar acum! strigă Vera, ca ieşită din minţi. Nu mai merg în Rusia, mi-e teamă de răzbunarea lor…

Sleită de puteri, biata fată se prăbuşi pe divan şi izbucni într-un plâns deznădăjduit.

— Cu toate astea, sunt sigur că vei pleca… dar nu cu mine, ci cu Pankratoff!

În clipa aceea, pendula sună ora cinci. Vera înălţă capul. Cu părul despletit, cu ochii aţintiţi în gol şi faţa răvăşită de tulburare, Vera Ulkitzki părea că-şi pierduse minţile. Fără să mai stea la gânduri, se năpusti în odaie, îmbrăcă mantia, îşi luă pălăria, apoi alergă spre uşă.

— Ei, încotro? zise Klonitzki, aţinându-i calea.

— Lasă-mă!

— Încotro, tovarăşă? stărui el.

— Lasă-mă, altminteri se întâmplă ceva groaznic!

Inginerul o îmbrânci cu brutalitate. Cuprinsă de deznădejde, tânăra fată se năpusti asupra tovarăşului ei şi-i înfipse unghiile în carne, îl izbi cu pumnul în faţă, numai ca să-l poată înlătura din calea ei. Klonitzki, însă, izbuti să-i încleşteze braţele, apoi o împinse cu putere în odaia ei.

Nenorocita se izbi cu capul de muchea dulapului şi, scoţând un geamăt, se prăbuşi la pământ. Klonitzki păşi spre ea şi se plecă

deasupra trupului nemişcat.

— Trăieşte! murmură el şi părăsi încăperea.

Adâncit în gânduri, Victor Kraza nu auzise că bătuse de şase ori de şapte… Vera nu se ivise încă. Sărmanul tânăr aproape că nu mai ştia care din durerile sale era mai mare: despărţirea de patrie, de tatăl său, de Henny, sau faptul că Vera nu venise la întâlnire tocmai acum, când avea nevoie de vorbe mângâietoare…

— Aşadar, soarta nu-mi îngăduie nici această ultimă bucurie? murmură el, oftând.

Trenul pleca la ora unu noaptea, totuşi se hotărî să pornească spre gară, vrând să străbată oraşul pentru a-şi lua rămas bun de la locurile în care copilărise.

Abia făcu, însă, câţiva paşi în stradă, când doi bărbaţi se apropiară de el.

— Victor Kraza? întrebă unul din ei.

— Da! Ce doriţi, mă rog?

— În numele legii, eşti arestat!

320. Ultima încercare

Un bărbat spătos, cu fruntea lată, ca cioplită din piatră, se ridică de la biroul său, pe care se aflau două aparate telefonice, făcu câţiva paşi prin încăpere, apoi se apropie de uşa camerei alăturate.

După ce bătu într-însa, intră într-o odaie destul de bine mobilată, în mijlocul căreia se afla un birou mare, de stejar, la care stătea un alt bărbat, oacheş, proaspăt ras şi care dicta unei femei îmbrăcată modest.

Noul sosit îi făcu un semn să trimită afară pe dactilografă.

— Tovarăşă Naidjonoff, deocamdată vom întrerupe lucrul, urmând să-l continuăm ceva mai târziu.

Ascultătoare, dactilografa se ridică de pe scaun. Îşi luă creionul şi carnetul pe care îşi însemnase stenograma, apoi părăsi încăperea, prin uşa alăturată.

— Ei, ce s-a întâmplat, tovarăşe Leontiev? întrebă cel care dictase.

— Am încercat zadarnic să mă pun în legătură cu Pankratoff. Deşi trebuia să mă cheme la ora patru, au trecut încă trei ceasuri şi tot n-a dat vreun semn de viaţă. Faptul e cu atât mai misterios, cu cât ştim bine că tovarăşul nostru e de o punctualitate proverbială. Drept să-ţi spun, tăcerea lui mă îngrijorează foarte mult…

— Ai dreptate, tovarăşe! încuviinţă celălalt. N-ar fi bine să te pun în legătură cu Brno şi să ceri lămuriri lui Klonitzki? Poate că ştie ceva despre el?

— Asta am şi făcut-o, tovarăşe! Din păcate, însă, am aflat o veste foarte puţin îmbucurătoare: Pankratoff trebuia să vină la el la ora trei, dar nu şi-a făcut apariţia nici acolo.

— Hm, ciudat! Ce crezi dumneata despre toate astea?

— Cred că Pankratoff a fost arestat.

— Asta ar fi mai rău decât orice. Moscova n-o să treacă cu vederea acest lucru, căci ştii şi dumneata că Pankratoff urma să fie numit în fruntea Cekei din Harkov… Hm, afacerea se încurcă rău! În orice caz, pune-te în legătură cu Moscova şi adu la cunoştinţă dispariţia tovarăşului nostru.

— Şi asta am făcut-o! Răspunsul trebuie să sosească dintr-o clipă într-alta.

Şi, adăugă în şoaptă:

— Tovarăşe, dacă Pankratoff a fost arestat într-adevăr, atunci trebuie să luăm şi noi oarecare măsuri, pentru ca poliţia să nu dea de urmele noastre. Altminteri, se descoperă tot ce am pus la cale în ultimul timp.

— Cât despre asta, putem fi liniştiţi, căci nimeni n-o să bănuiască ce se petrece aici. Crezi cumva că o să le treacă prin minte că sub firma „Brotfield & Sons" se ascunde organizaţia sovietică de spionaj din Praga? Nu, nu, fii liniştit, tovarăşe, căci nu ni se poate întâmpla nimic!

O vie agitaţie domnea în rândurile fruntaşilor revoluţionari din Rusia, care urmăreau cu înfrigurare cele ce se petreceau la Brno şi aflaseră despre dispariţia lui Pankratoff. După puţin timp de la sosirea acestei veşti, se convocă o adunare extraordinară, pentru a se lua hotărârile dictate de împrejurări, care urmau să fie comunicate atât centralei din Praga cât şi la Brno.

Conducătorii statului îşi luară locurile în jurul mesei lungi, care se afla în sala de conferinţe. Erau aceeaşi care hotărâseră mai deunăzi plecarea celor doi tineri în Cehoslovacia, pentru a pune mâna pe planurile inginerului Kraza.

— Tovarăşi, dată fiind însemnătatea chestiunii care ne-a adunat aici, vă rog să treceţi numaidecât la discuţia ei – începu preşedintele, care părea şi el agitat, ca şi tovarăşii săi.

— Propun să dăm de veste poliţiei cehoslovace despre dispariţia lui Pankratoff, zise unul din comisari.

— Cu neputinţă! răspunse preşedintele. În primul rând, primejduim situaţia centralei noastre din Praga, iar în al doilea rând, cei doi trimişi n-ar mai putea să-şi ducă misiunea la capăt.

— În cazul acesta, propuse altul, deocamdată trebuie să facem în aşa fel, ca şi cum n-am fi băgat de seamă dispariţia tovarăşului nostru şi să lăsăm totul la voia întâmplării, până când se va ivi prilejul să ne ocupăm în mod practic de această chestiune.

— Da, aste ar fi mai bine, încuviinţă preşedintele.

— Până una alta, însă, trebuie să luăm o hotărâre cu privire la

Klonitzki şi tovarăşa lui.

— Socot că n-ar fi rău să-i trimitem la Praga, deocamdată, propuse Ilino, preşedintele Comitetului Central, care era îngrijorat de soarta Verei. Ştiţi cu toţii că tovarăşa Ulkitzki e la prima încercare de acest fel, aşa că lucrul cel mai bun ar fi s-o punem la adăpost, până ce se va potoli furtuna.

Ceilalţi părură de acord cu această propunere şi voiau s-o discute mai pe larg, când comisarul Cekei, care tăcuse până atunci, se ridică de la locul lui şi izbi cu pumnul în masă.

O tăcere de moarte se făcu în sală.

— Tovarăşi, vă daţi seama ce-ar însemna aceasta? strigă el, cu glas tunător. Tocmai acum să dăm înapoi, acum, după ce am pierdut pe unul din oamenii noştri cei mai buni şi un făcut atâtea pregătiri şi cheltuieli? Mă împotrivesc categoric să se ia această măsură, care dă dovadă de slăbiciunea celor care au sprijinit-o! Mai mult decât atât: cer să se trimită, la Praga şi la Brno, telegrame urgente, cu ordinul de a se pune totul pe o singură carte. Tovarăşul Klonitzki să facă o nouă încercare… chiar astă-noapte! Nu, nu putem pierde vremea în zadar, mai ales acum când prilejul e favorabil. După cum ştim, fiul inginerului Kraza a şi fost arestat sub bănuiala că el e făptaşul agresiunii săvârşite împotriva tatălui său. În acest chip, calea noastră e liberă, căci poliţia din Brno va renunţa la supravegherea casei din strada Bojar. Klonitzki poate pătrunde în laborator fără nicio teamă şi sunt încredinţat că de astă dată nu va mai da greş. Nepoata inginerului, care locuieşte la el, a fost azi după-amiază la Klonitzki, care mi-a trimis o telegramă amănunţită asupra convorbirii ei cu tovarăşa Ulkitzki. Din această convorbire reiese lămurit că, atât tânăra fată, cât şi unchiul ei sunt încredinţaţi de vinovăţia arestatului, astfel că nici prin minte nu le trece că la noapte s-ar putea săvârşi o nouă spargere. Acest fapt mă îndrituieşte să cred că trimisul nostru nu va întâlni în cale nici cea mai mică piedică.

Preşedintele se uită, pe rând, la cei de faţă.

— Tovarăşi, are cineva de făcut vreo obiecţiune împotriva propunerii comisarului Cekei?

Nimeni nu răspunse.

— În acest caz, declar şedinţa încheiată! hotărî preşedintele, constatând tăcerea celorlalţi.

Chiar în acelaşi ceas, se şi transmiseră telegramele, care nu puteau fi citite decât de aceia care cunoşteau cifrul lor – şi aceia erau foarte puţini, în întreaga lume.

Klonitzki, în casa căruia fusese instalat un aparat modern de telegrafie fără fir, primi şi el telegrama trimisă de la Moscova, o descifră, apoi se uită la ceasornic. Era ora zece şi jumătate. Fără să mai

stea la gânduri, urcă grăbit scara ce ducea la mansardă şi privi pe fereastră spre locuinţa inginerului Kraza. Două ferestre erau luminate.

Klonitzki îndreptă ocheanul spre una din ele şi zări o servitoare, care mătura încăperea, în vreme ce Henny avea înaintea ei o carte.

După puţin timp se auzi zgomotul uşii de la intrarea în vilă.

— Aha, servitoarea e liberă astă-seară! îşi zise rusul.

După câteva clipe se încredinţă că presupunerea lui era întemeiată, întrucât văzu slujnica străbătând grăbită strada Bojar.

Îndreptându-şi ocheanul iarăşi spre fereastră, Klonitzki o zări pe Henny care se ridică de la locul ei, se apropie de scrin şi după ce luă ceva dintr-un sertar, părăsi repede încăperea. Bătrânul inginer nu se vedea nicăieri.

— Desigur că, după toate prin câte a trecut, nenorocitul zace în pat, se gândi rusul.

Şi, într-adevăr, aşa şi era. Înainte cu un ceas, comisarul Minlas îl înştiinţase prin telefon că se văzuse nevoit să aresteze pe Victor, întrucât acesta îşi scosese un bilet de tren pentru Paris. Fireşte, că sărmanul părinte fu doborât cu desăvârşire. Henny, dimpotrivă, primi vestea foarte liniştită, ba chiar în adâncul inimii simţea oarecare bucurie, căci în felul aceste se împiedecase plecarea vărului ei. În cele din urmă se ruşină ea însăşi de josnicia acestui simţământ. Dar nu-şi putu stăpâni bucuria de a se şti aproape de bărbatul iubit. O rază de nădejde încolţi în sufletul ei, făcând ca tăcerea din juru-i şi i se pară mai puţin apăsătoare. Nici dânsa nu-şi dădea seama de ce nădăjduia, totuşi simţea lămurit că soarele avea să strălucească iarăşi în casa lor.

Tânăra copilă nu se mişcă de la căpătâiul unchiului ei, care stătea nemişcat şi privea în gol.

Klonitzki coborî iarăşi în odaia lui şi cercetă cu luare-aminte cele două chei făcute după tiparele de ceară. Un zâmbet de satisfacţie se ivi pe buzele agentului.

— Hm, sper că au să-mi facă treabă bună! murmură el.

Scoase revolverul, îl examină cu atenţie, apoi începu să-şi împacheteze lucrurile, cu înfrigurare. După ce distruse tot ce nu putea lua cu el, şi vârâse restul, claie peste grămadă, în valiza lui de piele, Klonitzki intră în odaia Verei.

Tânăra fată stătea la fereastră, cu trupul încovoiat şi ochii pierduţi în depărtare. Două brazde adânci se săpaseră de la rădăcina nasului spre gură, obrajii îi erau supţi, scoţând şi mai mult în evidenţă cearcănele vinele din jurul ochilor înroşiţi de lacrimi.

În ziua aceea, sărmana fată îşi dăduse seama că soarta ei era pecetluită pentru totdeauna. Acum ştia că niciodată nu-i va mai fi dat să părăsească închisoarea, nimeni nu va auzi strigătele ei de ajutor… nimeni! Nici chiar Iesta, care plecase departe, împreună cu iubita lui. Şi, conştientă de cele ce o aşteptau, Vera Ulkitzki luase hotărârea să-şi

urmeze calvarul şi să rămână rece la orice s-ar fi petrecut în jurul ei. Tot ceea ce făcuse să-i zvâcnească inima, pierise dintr-odată… Vera Ulkitzki nu mai avea nicio dorinţă, pe acest pământ.

Klonitzki o privi cu luare-aminte şi rămase mirat de schimbarea tovarăşei sale. La un moment dat, îi păru rău de ceea ce făcuse, şi începu să regrete asprimea lui faţa de tânăra fată. Dar această părere de rău ţinu doar o clipă, căci ordinul Moscovei era mai poruncitor decât îndemnul inimii sale.

— Tovarăşă Ulkitzki, împachetează-ţi lucrurile! Ne înapoiem la Moscova chiar astăzi!

— La Moscova! repetă ea, în neştire şi rămase nemişcată la locul ei.

— Numai că ar trebui să fii ceva mai grăbită! urmă el, ridicând glasul.

Vera tresări, speriată.

— Da, da, numaidecât! bâigui ea. Numai să nu mă baţi… să nu mă baţi!

Ochii-i se aţintiră, plini de teamă, asupra tovarăşului ei, apoi se îndreptă spre dulap, şi începu să arunce afară lucrurile ce se aflau acolo.

— Lasă boarfele astea! Viaţa preţuieşte mai mult decât ele! strigă Klonitzki.

— Da, da, viaţa! bâigui. Viaţa, ai dreptate, tovarăşe…

— Tare mi-e teamă că şi-a pierdut minţile! murmură Klonitzki, neliniştit. Hm, asta mai lipsea acum! Dacă a înnebunit într-adevăr, atunci ar putea să-mi zădărnicească tot planul.

Aduse, totuşi, valiza Verei şi-i ajută să-şi împacheteze lucrurile. Din când în când, nenorocita rămânea cu ochii ţintă asupra unui punct şi, auzind glasul lui Klonitzki, tresărea, ca şi cum s-ar fi trezit dintr-un somn adânc şi holba ochii la el, izbutind cu greu să-i înţeleagă vorbele. După cât se părea, mintea îi era departe şi aproape că nici nu-şi dădea seama de ceea ce se petrece în jurul ei.

— Aşa, acum bagă de seamă! zise Klonitzki, cu glas poruncitor, după ce terminară treaba. Aştepţi zece minute după plecarea mea de aici, apoi iei cele două geamantane şi părăseşti casa în aşa chip ca să nu fii văzută de nimeni. La colţul străzii, unde se află staţia de maşini, te urci într-una din ele şi aştepţi înapoierea mea. Vei avea grijă să nu faci lumină în interiorul automobilului şi, dacă vei zări ceva suspect, vei cere şoferului să te ducă la gară, urmând să ne întâlnim în sala de aşteptare. Nădăjduiesc că voi sosi la timp, ca să mai putem apuca trenul… M-ai înţeles?

— Da, te am înţeles!

— Bine! Cât despre paşaportul dumitale, nu-l căuta în zadar, căci l-am luat cu mine, pentru ca să-ţi tai pofta să rămâi aici sau să pleci în altă parte. Bani ai, tocmai atât cât îţi trebuie ca să plăteşti cursa până

la gară. Biletul de tren se află tot la mine, căci ţin cu tot dinadinsul să facem călătoria împreună. Dacă s-ar întâmpla, însă, să nu mă mai înapoiez, atunci vino iarăşi în oraş şi cheamă la telefon numărul opt sute douăzeci şi şase. Bărbatul care o să-ţi răspundă la celălalt capăt al firului, e o persoană vrednică de toată încrederea şi poţi să-i destăinui totul, fără nicio teamă. El o să-ţi facă rost de un alt paşaport şi de biletul de tren până la Moscova. M-ai înţeles?

— Da, am înţeles! răspunse Vera, aproape fără să-şi dea seama.

Klonitzki se duse în altă încăpere, deschise sertarul unui scrin vechi, în care se afla ascuns aparatul de telegrafie fără fir, apoi începu să telegrafieze tovarăşilor săi.

După întâmplarea petrecută în pădure, Potapoff devenise cu totul alt om. Râsul său zglobiu nu mai răsuna în casa fermierului. Nici chiar Gertrud nu mai izbutea să-l înveselească, în timpul întâlnirilor lor, care deveneau tot mai rare. Uneori, noaptea, fermierul şi soţia lui erau treziţi din somn de strigătele aviatorului, care părea că se ceartă cu cineva într-o limbă străină. A doua zi dimineaţă „polonezul" venea la dejun, cu ochii tulburi, înconjuraţi de cearcăne vinete.

Potapoff, devenea din zi în zi tot mai neliniştit, căci ştia ce rol jucase acela pe care-l ucisese şi se temea nu atât de autorităţile cehoslovace, cât de răzbunarea Moscovei.

În acelaşi timp, era încredinţat că se porniseră cercetări pentru descoperirea dispărutului. Dacă dădeau de el în pădure, bănuielile cădeau asupra sa, şi atunci îl aştepta în Moscova o moarte cumplită.

Această nelinişte chinuitoare şi crima care îi apăsa conştiinţa, îl copleşiră cu totul în ultimele zile, astfel că mai toată vremea şi-o petrecea lângă aparatul său de telegrafie fără fir, pe care îl ascunsese în pădure.

Într-una din zile, Potapoff se afla iarăşi lângă aparat şi-şi fuma pipa în aşteptarea veştii, care trebuia sa sosească dintr-o clipă într-alta. La un moment dat, prinse câteva sunete ciudate, pe care şi le notă repede pe carneţelul dinaintea sa. Apoi scoase cifrul din buzunarul de la spate ai pantalonului şi descifra următoarea telegramă:

„Aici Brno. Ne înapoiam astă-noapte. Nilov soseşte diseară cu avionul. Cercetează dacă motorul e în ordine. Dă semnalele la cotitura liniei ferate, ca să ştim unde trebuie să sărim din tren".

Aviatorul scoase un suspin de uşurare. Aşadar, cadavrul lui Pankratoff nu fusese descoperit încă? Zborul acesta neaşteptat, spre Moscova, nu însemna nicio cursă pentru el.

— Katuşca, scumpa mea soţioară, ne vom vedea în curând! îşi zise Potapoff. Încă puţintică răbdare şi te duc la circ, după cum ţi-am făgăduit la plecarea mea.

Şi, deodată, mintea-i fu străbătută de un gând grozav:

— Cum pot eu s-o îmbrăţişez cu aceste mâini, care sunt pătate de sânge?… Ah, sunt un ucigaş, am omorât un om!

Dar se linişti repede, zicându-şi:

— Treci peste asta, dragul meu! N-am făcut decât să-mi răzbun fraţii, salvând, în acelaşi timp, sute de oameni nevinovaţi, care ar fi căzut răpuşi de mâinile acestui ticălos! De altminteri, nimeni nu trebuie să afle ce s-a petrecut aici în pădure… nu, nici Katia, căci asemenea lucruri nu-s pentru femei.

Între timp se făcuse ora zece şi Potapoff se gândi la frumoasa fiică a fermierului ceh.

— Să-mi iau rămas bun de la dânsa? Hm, de sărutat tot n-o pot săruta, căci bătrânii sunt acasă. Şi, decât să ne despărţim ca doi străini, mai bine nici să n-o văd înainte de plecare. Ah, lucrurile mele! Ei, nu prea erau de preţ! Dă-le dracului! Doua batiste, o cămaşă şi o tabacheră – asta-i totul! Mai bine să le rămână amintire de la „polonezul” pe care l-au adăpostit în casa lor!

Şi, cu toate astea, nu-l lăsa inima să se despartă atât de rece de aceia care fuseseră atât de binevoitori cu el. Nu, Trude nu merita să se poarte astfel cu dânsa!

Şi, luând-o la goană de-a curmezişul ogorului, ajunse pe şoseaua mărginită de arbori. Culese un buchet mare de liliac dintr-o tufă, îl legă de o ramură groasă şi-l înfipse în pământ lângă locul unde se întâlnise de atâtea ori cu fata. Fără îndoială că tânăra avea să se înapoieze acolo în curând.

Potapoff se dădu înapoi cu câţiva paşi ca un artist care îşi admiră opera.

— Aşa, iată ultima mea salutare, copilă micuţă, cu cosiţe blonde! Nu fi supărată pe mine!

321. O jertfă nevinovată

Klonitzki stătea la pândă în odăiţa din mansardă şi privea cu luare-aminte spre casa inginerului Kraza. De jumătate de ceas, vila era cufundată într-un întuneric adânc, cu toate astea rusul socoti că nu sosise încă momentul prielnic pentru a-şi duce planul la îndeplinire. Treizeci de minute erau, doar, prea puţin ca ceilalţi să se fi dezbrăcat şi să adoarmă adânc, mai ales acum când erau atât de tulburaţi. Nu, trebuia să mai aibă răbdare câtva timp!

Rusul stătea singur, în întuneric, dar toate gândurile i se-nvârteau numai în jurul întreprinderii sale, căci se temea ca nu cumva celelalte preocupări să-i întunece limpezimea minţii şi să-i zădărnicească reuşita planului pe care voia să-l ducă la îndeplinire în acea noapte.

Avea să izbutească, oare?

Nici la asta nu voia să se gândească. Ar părea ciudat, poate, dacă am spune că nu-i păsa care va fi rezultatul încercării sale. Şi, cu toate astea, aşa era, căci Klonitzki nu urmărea decât un singur lucru: să execute întocmai porunca Moscovei, pentru ca să-şi salveze pielea şi să nu mai dea ochi niciodată cu blestemata celulă în care lâncezise atâta vreme. Dacă avea să dea greş, ştia că-l aştepta închisoarea, că va fi întemniţat de autorităţile cehoslovace, dar asta nu era atât de primejdios ca neexecutarea ordinului primit de la guvernul sovietic. Ceea ce era mai rău în noaptea asta, era că Klonitzki fusese izolat de tovarăşii săi şi nu se putea bizui pe ajutorul nimănui.

Vera Ulkitzki?

Inginerul înălţă din umeri, plin de dispreţ. Nu, Vera nu mai putea fi socotită printre oameni, ea ieşise din rândurile lor! Fireşte, numai el era vinovat de asta, căci el o silise să-şi înăbuşe tot ce era simţire în sufletul ei. Acum, nenorocita devenise un automat, care nu asculta decât de poruncile stăpânului său… dar şi cel mai bun automat se poate strica, uneori… Acelaşi lucru se putea întâmpla şi cu tovarăşa lui…

Pankratoff?

Dar unde era, oare? Această întrebare îl chinuia de câteva zile încoace şi nu putea să găsească un răspuns, căci nu-i era îngăduit să pornească cercetări pentru descoperirea agentului. Pankratoff avea o slujbă secretă, dar foarte importantă. Era pretutindeni şi nicăieri, dar nimeni n-avea dreptul să facă cercetări ca să-i dea de urmă, căci ar fi considerat asta ca un control al activităţii sale şi atunci, ar fi fost neîndurător cu aceia care ar fi cutezat să facă una ca asta.

Să dea de ştire poliţiei? Nu, asta era şi mai rău! Fără îndoială că poliţia din Brno nu ştia nimic despre existenţa lui Pankratoff. Poate că el ştia cu previziune ce avea să se întâmple peste un ceas şi cunoştea planul lui Klonitzki tot atât de bine ca şi el însuşi? Poate că în curând avea să-i vină în ajutor?

Şi, cu toate că omul acesta îi inspira o teamă nemărginită, cu toate ura de moarte, Klonitzki se simţi liniştit la gândul că se putea bizui pe ajutorul lui.

— Acum a sosit clipa hotărâtoare! murmură trimisul guvernului sovietic.

Îmbrăcă o haină scurtă de piele, îşi puse pe cap o căciulă neagră, apoi fumă o ţigaretă şi coborî iarăşi în vestibul.

Vera Ulkitzki mai stătea în mijlocul lucrurilor împrăştiate în odaie.

— Îmbracă-te, a sosit momentul să intrăm în acţiune! şopti Klonitzki.

— Da, a sosit momentul! Mă îmbrac numaidecât! răspunse Vera.

Cu mintea departe, nenorocita începu să cotrobăie prin încăpere. Klonitzki îi întinse paltonul şi pălăria, care zăceau aruncate într-un

colţ.

— Aşadar, ştii ce ai de făcut, tovarăşa?

— Da, ştiu!

— Şi eşti hotărâtă să urmezi întocmai instrucţiunile mele?

— Da, sunt hotărâtă!

— Bine! Aşadar, la revedere!

Klonitzki se îndreptă spre uşă. Dar nu părăsi încăperea, ci se întoarse, după ce chibzui scurt timp.

— Ascultă-mă, tovarăşă, ce-ar fi să uităm tot ce s-a petrecut între noi în această casă? Viaţa noastră nu se poate asemăna cu aceea a celorlalţi oameni… ea e împletită din teamă, groază şi primejdii. Cred că mă înţelegi, nu-i aşa?

— Da, te înţeleg!

Klonitzki îi întinse mâna, pe care fata o strânse, cu oarecare înfrigurare.

Peste câteva clipe, Vera Ulkitzki rămăsese singură în încăperea mohorâtă. Acum, când nimeni nu mai era lângă dânsa, i se părea că vede aievea sfârşitul înfiorător care o aştepta. Şi ce putea să fie mai cumplit decât să se gândească la această moarte şi să se apropie de ea cu fiecare kilometru străbătut de avion, cu fiecare mişcare a arătătorului de la ceasornic? În curând, când aveau să plutească deasupra Moscovei, ochii-i întristaţi aveau să vadă pentru ultima dată turnurile bisericilor… apoi… apoi o aştepta sfârşitul, un sfârşit groaznic!

În acea clipă, îşi aminti o melodie pe care o auzise la bal, când dansase cu Victor.

— Unde o fi el, acum? se întrebă Vera.

Imaginea tânărului se trezi în mintea ei înfierbântată şi, gândindu-se la dragostea ei, care nici nu apucase să înflorească măcar, îi veni în minte chipul aceluia care o împinsese în mocirlă, silind-o să joace un rol josnic, pentru ca după aceea s-o târască spre Moscova, unde avea să piară hulită de foştii ei tovarăşi.

Fără voie, tânăra fată roti ochii în jurul ei.

— Singură, singură cu desăvârşire! îngână ea.

Şi, deodată, privirile-i se opriră asupra oglinzii, unde văzu un chip îmbătrânit, care nu mai era al ei… În aceeaşi clipă se trezi într-însa demnitatea de femeie, pe care Klonitzki o terfelise, şi, tot ceea ce rusul zăgăzuise prin asprime, izbucni dintr-odată într-un acces de furie şi dorinţă de răzbunare.

— Da, trebuie să trăiesc!… Dacă nu pentru mine, cel puţin pentru alţii! Ah, scumpul meu iubit, te salvez… te salvez!

Alergă pe întuneric prin toate odăile, urcă repede scara ce ducea la mansardă, încuie uşa după dânsa, apoi ridică receptorul telefonic.

— Alo! Domnişoara, dă-mi, te rog, numărul patru sute cincizeci şi

şapte! Dar… repede… repede!

În clipa următoare, uşa sări din ţâţâni şi Klonitzki se năpusti spre tovarăşa lui, smulgându-i receptorul din mână.

Vera scoase un ţipăt şi aţinti ochii-i holbaţi asupra inginerului.

— Aha, din astea îmi eşti! Din fericire, sunt mai viclean decât dumneata şi am izbutit să te împiedec la vreme! zise el, tăios. Urmează-mă! Hai, nu mai sta la gânduri!

— Nu, nu mă mişc de aici, chiar de m-ai ucide!

— Bagă de seamă, nu încerca să te împotriveşti! răspunse Klonitzki, ameninţător.

— Nu! Rămân aici, ucigaşule!

Rusul se dădu înapoi cu câţiva paşi, scoase revolverul şi-l îndreptă asupra ei.

— Te întreb pentru ultima dată: mă urmezi sau nu? Bagă de seamă, nu există altă soluţie: sau vii cu mine, sau te împuşc!

— Nu mă mişc de aici! Împuşcă-mă, ticălosule! strigă Vera, cu glas răguşit.

Klonitzki apăsă pe trăgaci. O detunătură, urmată de un geamăt prelung, apoi nenorocita se prăbuşi la pământ, într-un lac de sânge.

Când norul de fum se împrăştie, Klonitzki se lăsă în genunchi lângă trupul ei neînsufleţit, îi luă capul în mâini şi depuse o sărutare lungă pe buzele ei vinete.

— Iartă-mă, Vera! murmură el. Te-am iubit dar teama de răzbunare m-a silit să nu ţin seama de simţămintele mele.

Apoi, se strecură afară.

322. Mărturisirea rănitei

Un automobil închis se opri în faţa gării din Brno. Dintr-însul coborî un bărbat cu ochelari negri, care întinse şoferului o bancnotă şi se făcu nevăzut printre călătorii care intrau în sala de aşteptare.

Şoferul rămase uluit şi privi neîncrezător la bancnota pe care o ţinea în mână.

— Sfinte Dumnezeule, o sută de coroane din strada Bojar până aici? murmură el, clătinând capul, nedumerit.

Şi, ca şi cum s-ar fi temut că mărinimosul pasager ar putea să se răzgândească, şoferul puse motorul în mişcare şi dispăru în cea mai mare viteză.

Klonitzki – căci el era darnicul călător – se aşeză lângă fereastră, într-un compartiment de clasa întâi, scoase din buzunar o gazetă şi o ţinu în aşa fel ca să-l ascundă de privirile tovarăşilor săi de drum. Rămase astfel, nemişcat, cu inima zvâcnind de fiecare dată când auzea paşi pe coridor, dar se liniştea repede, după ce se încredinţa că noul călător nu prezenta nicio primejdie pentru el.

Mai erau şase minute până la plecarea trenului. De teamă să nu-şi piardă stăpânirea de sine şi să trădeze prin vreo mişcare starea nervoasă în care se afla, Klonitzki începu să citească titlurile articolelor din ziar, străduindu-se astfel să-şi îndrepte atenţia în altă parte. Superstiţios cum era, rusul încercă să pătrundă viitorul, folosindu-se de un mijloc caraghios.

— Dacă literele formează un număr cu soţ, atunci scap cu faţa curată; altminteri, voi avea de întâmpinat piedici.

Absorbit de această îndeletnicire, nici nu băgă de seamă că trenul se pusese în mişcare.

Când observă că acesta pornise, lăsă ziarul din mână şi începu să privească pe fereastră, spre oraşul învăluit în întuneric.

Colo, undeva, la stânga, în mijlocul unei grădini, se afla o casă… În mansarda acestei case, zăcea pe podea, într-un lac de sânge…

Klonitzki suspină din adâncul inimii. Tovarăşul său de drum îl privi mirat, astfel că luă iarăşi ziarul în mână şi-l ţinu dinaintea sa, ca să nu poată fi zărit.

Până la cotitura liniei ferate, unde urma să sară din tren, spre a se întâlni cu Potapoff, mai erau două ceasuri jumătate. Da, socotise timpul foarte precis! Un nou suspin scăpă de pe buzele lui.

— Nu vă simţiţi bine, domnule? întrebă, îngrijorat, tovarăşul său de drum.

— Nu, nu, mulţumesc… mă simt foarte bine! răspunse Klonitzki, cu glas slab.

„Ce dracu' o fi cu mine? Am şi început să mă trădez?" se-ntrebă el, mustrându-se.

Şi se strădui să-şi adune toată puterea de voinţă, pentru a-şi ascunde tulburarea ce-l frământa. Din păcate, însă, gândurile îl copleşiră din nou: Dacă Potapoff n-a primit telegrama mea? Dacă nu mă aşteaptă? Dacă mă răznesc cu prilejul săriturii din tren?

Izbuti, totuşi, să-şi învingă teama şi începu iarăşi să numere literele titlurilor.

Călătorul din faţa lui, tocmai adormise, cu capul sprijinit pe spetează, astfel că inginerul se încumetă să lase din nou ziarul din mână. Mai avea un ceas până la cotitură, dar acest ceas i se părea nesfârşit de lung. În cele din urmă se ridică şi ieşi în coridor. Dar acolo se mai aflau câţiva călători, ceea ce îl sili să se înapoieze în compartiment.

Teama, îngrijorarea şi mustrările de cuget îl istoviseră într-atâta, încât era cât p-aci să aţipească. În clipa următoare, însă, deschise ochii speriat şi se sili să rămână treaz, căci altminteri s-ar fi putut întâmpla să treacă de locul unde trebuia să sară. Încercă să-şi aducă aminte când întorsese ceasul. N-ar fi fost cu neputinţă ca tocmai acum, când viaţa lui era strâns legată de arătătoarele ceasornicului, acesta să se

oprească din mers. În orice caz, cel mai bun lucru era să-l învârtească. Dar abia întorsese rotiţa de câteva ori, când tovarăşul său de drum se mişcă în somn, astfel că rusul vârî grăbit ceasul în buzunar. Începu iarăşi să numere literele, dar nu izbuti niciodată să ajungă până la sfârşit şi trebuia mereu s-o ia de la capăt, până ce această îndeletnicire îl plictisi. Compartimentul i se părea prea strâmt şi lipsit de aer. Îşi descheie haina de piele, dar o încheie repede la loc.

Astfel se chinui Klonitzki două ceasuri şi jumătate, frământat mereu de fel de fel de întrebări, ale căror răspunsuri le căuta în zadar. Sleit de puteri, era tocmai să aţipească din nou, când privi iar la ceasornic şi inima începu să-i zvâcnească, ameninţând să-i spargă pieptul. Mai erau opt minute până la clipa hotărâtoare! Silindu-se să nu facă zgomot, Klonitzki îşi luă valiza, se furişă ca un hoţ peste picioarele întinse ale călătorului adormit, apoi străbătu coridorul şi ajunse la uşa vagonului, unde lăsă valiza din mână şi-şi lipi faţa de geam. Arborii zburau pe dinaintea lui, din când în când se ivea câte o colină, care dispărea iarăşi, făcând loc copacilor şi stâlpilor de telegraf, care se fugăreau într-o goană ameţitoare.

Cu ochii holbaţi ca o fiară de pradă, Klonitzki încercă să străbată întunericul cu privirea. Genunchii-i tremurau de teama săriturii pe care trebuia s-o facă în curând. La vârsta lui această acrobaţie nu era tocmai uşoară… dar îi rămânea oare altceva de făcut?

Deodată, zări în depărtare un punct verde care se mişca necontenit. Klonitzki privi în jurul său cu băgare de seamă. Nimeni, era singur pe coridor. Luă valiza în mână, îşi trase cozorocul peste ochi, lăsă în jos apărătoarele de urechi, apoi deschise uşa… Un vânt rece îi biciui faţa… Acum, la cotitura liniei ferate, trenul îşi încetini viteza. Lanterna verde a lui Potapoff se zăcea foarte desluşit. Klonitzki îşi scoase ochelarii, îşi făcu vânt şi sări în noapte…

Drumul pe care îl străbătu în aer i se păru nesfârşit şi singurul lucru de care îşi mai dădea seama în această clipă era că mâna i se încleştase de mânerul valizei. În sfârşit, simţi o izbitură în coaste, rămase o clipă nemişcat, apoi se rostogoli pe povârniş.

După câtva timp, îşi aţinti ochii spre cer. De pa bolta nesfârşită, stelele păreau că-l privesc, zâmbind… Simţi, totuşi în piept o durere ascuţită şi nu izbuti să facă nicio mişcare.

Niciodată, în viaţa lui, singurătatea nu i se păruse atât de apăsătoare ca în această noapte.

Singur, pe pământ străin, zăcând sub cerul liber, cu oasele zdrobite, după ce ucisese o femeie nevinovată, care fusese, ca şi el, unealta oarbă a unei puteri pe care o ura din toată inima… Da, astfel zăcea nenorocitul; întocmai ca un vierme strivit de un picior neîndurător.

Acolo, sub stelele mute, singur cu el însuşi, ferit de ochiul ager al

lui Pankratoff, departe de poruncile nemiloase ale Moscovei, bietul Klonitzki începu să plângă în voie, pentru prima dată, după atâţia ani… Şi plânse, plânse cu amar, chinuit de dureri, presimţind că ajunsese la capătul vieţii sale amărâte.

Deodată, auzi în apropierea lui paşi. Se opri din plâns şi ascultă, cu răsuflarea întretăiată. La o depărtare de vreo patruzeci de paşi, zări o lumină verde, care se mişca în desişul învăluit în beznă.

— Ajutor, ajutor! gemu Klonitzki.

Paşii se apropiară, apoi o umbră se plecă deasupra lui.

— Tovarăşul Klonitzki? întrebă un glas, în şoaptă.

— Da!… Valiza… Caut-o, prietene, trebuie să fie aici pe undeva!

Ochii ageri ai aviatorului sfredeliră întunericul, alunecară pe pământ şi descoperiră geamantanul într-un tufiş din apropiere.

Când se văzu iarăşi în stăpânirea preţioasei valize, Klonitzki răsuflă uşurat şi încercă să se ridice, dar nu izbuti.

— Fără îndoială că mi-am frânt câteva coaste! murmură el.

— Hm, proastă afacere! făcu celălalt. Cu toate astea, n-am încotro… trebuie s-o ştergem cât mai repede cu putinţă! Nilov se înapoiază pe jos la Brno. Zburăm singuri, însă nu mai putem zăbovi nicio clipă. Avionul e pregătit şi trebuie să decolam chiar acum, pe întuneric…

După ce făcu acest raport, aviatorul îi ajută să se ridice, trecu braţul lui Klonitzki pe după umerii săi şi, sprijinindu-l, porni mai departe.

Cei doi bărbaţi ajunseră la avion, istoviţi cu desăvârşire. Potapoff aşeză pe rănit în carlingă, îl acoperi cu câteva pături groase şi-i puse valiza, la picioare.

— Dar tovarăşa dumitale unde e? întrebă aviatorul, deodată, amintindu-şi de Vera.

— A rămas în oraş… O femeie nu poate sări din tren în plin mers.

Peste câteva clipe, uriaşa pasăre de otel se înalţă în aer.

Vera Ulkitzki deschise ochii.

De cât timp zăcea în nesimţire, pe podeaua din mansardă? Şi ce însemna, oare, durerea ascuţită care o sfredelea sub umăr? De ce se lipeau rufele de trupul ei?

Tânăra fată înălţă capul şi abia acum simţi rana pricinuită de glontele tovarăşului ei. Se întinse iarăşi şi încercă să-şi adune gândurile. Da, acum îşi amintea tot ce se petrecuse în urmă.

— Dacă mai e în casă? Dacă mă pândeşte şi-şi dă seama că nu m-a ucis? Dacă va veni să mă omoare? se întrebă ea, plină de spaimă.

Îşi ţinu răsuflarea şi trase cu urechea, dar nu auzi decât zvâcnelile inimii sale.

— A plecat… a plecat pentru totdeauna! murmură ea. Dar dacă îl

trimite încoace pe Pankratoff, ca să mă înlăture din calea lor?

Spaima că s-ar putea întâlni iarăşi cu omul acesta înfiorător, îi dădu putere să se ridice întâi în genunchi, apoi în picioare. Gândurile i se învălmăşeau în creier.

— Trebuie să plec de aici! Da, cât mai repede cu putinţă! Dar încotro să mă îndrept, ce să fac fără paşaport şi fără bani?

Deodată, un gând îi străbătu mintea:

— Victor, Henny!… Doar trebuie să-i salvez… chiar acum! Poate că Klonitzki mai e acolo?

Cu mare greutate, Vera izbuti să ajungă până la aparatul telefonic şi ridică receptorul.

Rana, care în timpul leşinului ei, se închisese întrucâtva, începu iarăşi să sângereze. Din pricina slăbiciunii, mintea prinse să i se întunece şi nenorocita era ameninţată să fie cuprinsă de un nou leşin.

— Ah, dacă-mi pierd cunoştinţa, Pankratoff mă găseşte aici… iar Klonitzki are tot timpul să-şi ducă planul la îndeplinire! bâigui ea, străduindu-se să-şi adune puterile.

Îşi apăsă mâinile pe rană şi, clătinându-se, coborî scara, iscodind mereu în jurul ei, ca şi cum s-ar fi temut să n-o surprindă cineva. Din fericire, însă, nu descoperi nimic suspect şi ajunse cu bine în stradă.

Mai mult târându-se decât mergând, nenorocita izbuti să se apropie de poarta casei inginerului Kraza, străbătu cărarea ce ducea la uşă, mai avu puterea să sune, apoi se prăbuşi la pământ.

Henny sări din pat, înspăimântată. Temându-se că bătrânul s-ar putea trezi din somn, alergă la uşă şi întrebă, cu glas scăzut:

— Cinei acolo?

— Deschide, repede!

Tânăra recunoscu glasul Verei. Când deschise uşa, rănita, care izbutise să se ridice în picioare şi se sprijinise de pervaz, căzu la picioarele ei.

— Salvează-mă, sunt rănită! Fie-ţi milă de mine… lasă-mă înăuntru!

Glasul implorator al nenorocitei spulberă toată ura lui Henny, care îi ajută să se ridice şi o conduse în odăiţa ei.

Văzând starea deznădăjduită a rusoaicei, care era plină de sânge, miloasa copilă vru să pornească după ajutor, dar Vera îi cuprinse mâinile şi o reţinu lângă dânsa zicând:

— Aşteaptă… deocamdată nu trebuie să te îngrijeşti de mine! Victor e nevinovat… nevinovat! În seara aceea, a fost împreună cu noi… cu mine şi cu acela care se dădea drept soţul meu… şi care a încercat să mă ucidă astă-noapte!

— Sfinte Dumnezeule, dar de ce a încercat să vă ucidă? întrebă Henny, cu glas tremurător.

— Fiindcă e un spion… un agent trimis de Soviete! Fiindcă i-am

zădărnicit toate planurile şi am vrut să-l împiedec să fure însemnările asupra descoperirii unchiului dumitale… Da, am cutezat să lucrez împotriva lui… şi asta numai din milă pentru dumneata şi Victor!

— Să fie adevărat, oare? bâigui Henny, care abia izbutea să-şi stăpânească tulburarea. Spune-mi drept, acesta e adevărul?

— Da, adevărul curat, draga mea!… Du-te repede în laborator!… Klonitzki a fost iarăşi aici… Tocmai voiam să vă chem la telefon… ca să vă previn de primejdia care vă ameninţă, dar în aceeaşi clipă, ticălosul a dat peste mine şi… m-a împuşcat!

Fără să mai stea la gânduri, Henny dădu buzna în laborator, dar abia trecu pragul încăperii, că rămase locului, cu ochii holbaţi de groază. Uşa dulăpaşului de fier era dată în lături, iar planurile descoperirii dispăruseră!

Tremurând toată, biata copilă îşi ascunse faţa în mâini şi rămase astfel câtăva vreme. În cele din urmă, însă, îşi veni iarăşi în fire şi-şi aduse aminte de rănită, pe care o lăsase singură în odăiţă.

— Dumnezeule, e vorba de viaţa unui om! bâigui ea. Trebuie să-i vin în ajutor! Şi apoi… poate că va fi în măsură să-mi dea lămuriri asupra drumului pe care l-a luat spionul!

Peste câteva clipe, se afla iarăşi lângă Vera.

— Când a fost aici tovarăşul dumitale? întrebă ea, cu înfrigurare.

— Nu ştiu, căci nu-mi pot da seama cât timp am zăcut leşinată… Dar cât e ceasul acum?

— Două.

— În orice caz, cred că au trecut cel puţin două ore de atunci… aşadar, trebuie să fi pătruns în laborator pe la miezul nopţii… Ascultă-mă, Henny, n-avem vreme de pierdut, fiecare clipă e preţioasă… Du-te repede la poliţie şi dă de ştire… Klonitzki a luat trenul spre Praga… la o depărtare de două ceasuri jumătate de Brno… acolo unde linia ferată face o cotitură… va sări din tren… apoi se va urca într-un aeroplan care îl aşteaptă acolo… şi care îl va duce la Moscova! Poate că a şi pornit spre patrie şi nu-i mai puteţi ajunge… Apă, apă… repede!

Henny se năpusti spre masă, unde se afla sticla cu apă şi un pahar. Cuprinsă de tulburare, abia izbuti să ţină sticla în mână, iar paharul era cât p-aci să-i alunece dintre degetele-i tremurătoare.

Când se înapoie la căpătâiul rănitei şi-i duse paharul la buze, îşi dădu seama că nenorocita îşi pierduse cunoştinţa.

323. O dramă în împărăţia norilor

— Victor e nevinovat! Victor e nevinovat! se gândea Henny mereu, în timp ce se îmbrăca în cea mai mare grabă.

Când fu gata, aduse un taximetru şi, cu ajutorul şoferului,

transportă pe rănită în maşină.

— Repede la spitalul comunal!

Nu trecu multă vreme şi Vera Ulkitzki fu internată în spital, unde i se dădură îngrijirile trebuincioase. Rana era destul de gravă şi, mai ales din pricina sforţărilor şi a pierderii de sânge, viaţa nenorocitei era în primejdie.

Henny nu rămase la căpătâiul ei, ci spuse şoferului s-o ducă la prefectura poliţiei, unde ceru să vorbească cu comisarul Minlas. Dar acesta nu se afla acolo, astfel că tânăra fată porni spre locuinţa lui şi-l trezi din somn.

Poliţistul o privi surprins, neştiind ce să creadă despre această vizită la o oră atât de nepotrivită. Henny îl lămuri numaidecât însă:

— Domnule comisar, Victor Kraza e nevinovat… da, nevinovat! Planurile descoperirii unchiului meu au fost furate tocmai acum, când Victor e arestat, ceea ce dovedeşte că n-a avut niciun amestec în spargerea săvârşită zilele trecute; când răufăcătorul a încercat să fure planurile şi însemnările, care se aflau în dulăpaşul de oţel din laborator. Ştiu, însă, cine e hoţul şi unde se găseşte el acum. Dacă vreţi să răscumpăraţi greşeala de care v-aţi făcut vinovat faţă de Victor şi de noi, trebuie să porniţi, cât mai neîntârziat, pe urmele hoţului, pentru ca să-i smulgeţi planurile din mână!

— Stai, domnişoară, că prea eşti grăbită! răspunse comisarul, foarte liniştit. În primul rând, trebuie să mă încredinţez şi eu dacă planurile au fost furate, într-adevăr, şi dacă bănuiala dumitale are vreun temei…

— Domnule comisar, acum n-avem vreme de pierdut! strigă Henny, cu însufleţire. Vă fac răspunzător, dacă din pricina dumneavoastră hoţul izbuteşte să ducă planurile în loc sigur! Şi, în acelaşi timp, cer ca arestatul să fie pus în libertate, căci ajutorul lui ne-ar putea fi de mare folos în clipa de faţă.

— Regret din toată inima, domnişoară… Fireşte, nu mă miră defel că o fată atât de frumoasă e cuprinsă de milă pentru un tânăr arestat… Cred însă, că n-aţi uitat principiul meu, despre care v-am vorbit şi zilele trecute: nu prea dau crezare spuselor acelora care se înrudesc cu arestaţii mei… Aşadar, Victor Kraza trebuie să rămână la închisoare, până ce va fi descoperit adevăratul făptaş al agresiunii… Altminteri, îmi scapă şi unul şi altul!

Henny scrâşni din dinţi şi abia se stăpâni să nu dea curs mâniei care îi clocotea în piept.

— Domnule comisar, gândiţi-vă ce urmări ar putea avea nepăsarea dumneavoastră! Dacă acum mai există posibilităţi să punem mâna pe hoţ, ele scad pe măsură ce vremea trece, fără să facem nimic! În curând, planurile vor fi la loc sigur, căci hoţul se foloseşte de mijloacele cele mai moderne… E vorba de un agent al Sovietelor, care

urmează să plece, cu avionul în patria lui.

Comisarul tresări, căci ştia prea bine că spionii aveau la dispoziţie mijloace moderne şi se puteau face nevăzuţi într-un timp foarte scurt.

— Da, e vorba de aşa-zisul doctor Klonitzki, care locuia alături de noi, urmă fata, cu înfrigurare, văzând că poliţistul începe să şovăie. Astă-noapte şi-a împuşcat colega, din pricină că aceasta s-a împotrivit să-i dea ajutor şi a încercat chiar să ne prevină de primejdia ce ne ameninţa. Din nefericire, sărmana femeie n-a mai avut răgazul să ne dea de veste, căci ticălosul a rănit-o grav cu un glonte de revolver.

Şi, încetul cu încetul, Henny izbuti să-l încredinţeze pe comisar de temeinicia spuselor. În cele din urmă, Minlas îşi dădu seama de gravitatea situaţiei şi luă hotărârea să se pună pe lucru fără întârziere. Chemă la telefon prefectura poliţiei, apoi aerodromul oraşului şi dădu câteva instrucţiuni.

Îndată după aceea o vie însufleţire se stârni pe aerodrom. Oamenii alergau pe întuneric, încoace şi încolo. Nu trecu multă vreme şi două avioane mari, pe care fuseseră montate mitraliere, erau gata de zbor. Toate pregătirile se făcuseră în mai puţin de un sfert de ceas, apoi uriaşele păsări de oţel se înălţară în văzduh.

În aceeaşi noapte, un factor trezi din somn pe portarul unei clădiri uriaşe din Praga. Buimăcit, portarul deschise uşa, luă telegrama, apoi porni cu ea spre unul din etajele clădirii.

Această telegramă fusese trimisă de misteriosul personaj, căruia Vera urma să-i telefoneze, în cazul că tovarăşul ei n-ar fi izbutit să apuce trenul. Noaptea, individul stătuse la pândă pe peronul gării din Brno, zărise că Klonitzki se urcase în tren şi… înţelese tot ce se întâmplase, sau, mai bine zis, îşi dăduse seama că lovitura izbutise. Acest individ misterios făcea şi el parte din serviciul de spionaj al Sovietelor, însă nu era folosit decât ca informator şi niciodată nu i se încredinţa vreo misiune în care să aibă un rol activ.

La etajul al doilea din clădirea amintită mai sus, se aflau trei bărbaţi, care stăteau tolăniţi în fotoliile lor şi fumau. Tic-tacul unui ceasornic de argint care se afla pe masă, era singurul zgomot care se auzea în încăpere. Cei trei bărbaţi urmăreau cu încordate arătătoarele ceasornicului, căci ştiau prea bine când trebuia să pătrundă Klonitzki în casa inginerului Kraza, cât timp avea să zăbovească acolo şi la ce oră pleca trenul din Brno.

Nimeni din casă nu cunoştea numele acestor trei oameni, nici treburile pe care le învârteau ei – în schimb, o teamă nelămurită silea pe toţi ceilalţi chiriaşi să-i ocolească pe cât era cu putinţă.

Ei se dădeau drept conducătorii sucursalei pe care firma londoneză „Brotfield & Sons” o avea la Praga – dar nimeni nu bănuia că, în realitate, erau capii serviciului de spionaj sovietic din Cehoslovacia.

La un moment dat, se auzi o bătaie în uşă. Unul din cei trei bărbaţi se ridică de la locul său şi se îndreptă spre uşă, unde portarul îi înmână telegrama adusă de factor.

Când se înapoie lângă tovarăşii săi, aceştia se plecară deasupra hârtiei şi o priviră cu luare-aminte.

— Din Brno! Aşadar…

Cel care rostise aceste cuvinte, îşi curmă vorba, căci deschisese telegrama şi o exclamaţie de bucurie scăpă de pe buzele celorlalţi, când le-o citi:

— *„Totul în ordine”*.

Atâta doar cuprindea depeşa, însă părea că e de ajuns, căci cei trei bărbaţi abia izbutiră să-şi ascundă bucuria. Unul din ei ridică receptorul telefonic şi se puse în legătură cu odaia alăturată.

— Tovarăşe Kasimir, transmită la Moscova, o radiogramă urgentă, cu următorul cuprins: *„Expediat marfa”*.

După ce dădu acest ordin, spionul puse iarăşi receptorul în furcă, apoi se despărţi de tovarăşi.

Chircit de durere, Klonitzki stătea în carlinga avionului, cu harta pe genunchi, urmărind zborul aparatului, care îl ducea spre patrie. Fireşte că nici prin minte nu-i trecea că poliţia pornise pe urmele lui, pentru a-i smulge planurile furate din laboratorul inginerului Kraza.

Înaintea lui, despărţit printr-un geam, Potapoff părea înţepenit de manşa aeroplanului. Bucuria revederii apropiate cu soţia lui, tainica părere de rău pentru micuţa Trude lăsată în urmă, copleşeau inima aviatorului. Dedesubtul lor, ţăranii obosiţi de munca zilei, dormeau în căsuţele curate, care păreau nişte cutiuţe de la înălţimea la care plutea uriaşa pasăre de oţel. Dar aceşti ţărani îşi iubeau ogorul, munceau cu râvnă şi nu-şi doreau să cucerească aerul, care fusese hărăzit numai păsărilor…

— Între timp, cele două avioane cehoslovace porniseră spre răsărit, cu cea mai mare viteză. Piloţii socotiseră că avionul duşman trebuie să fi decolat cam pe la ora patru, căci spionul plecase din Brno cu trenul de noapte, din care avea să sară abia după două ceasuri şi jumătate de drum, urmând apoi să mai străbată şi pe jos o bucată bună, până la locul unde îl aşteptau tovarăşii săi. În acest caz, – fireşte, dacă avionul avea să urmeze drumul arătat de Vera – era mai mult ca sigur că ruşii vor fi ajunşi din urmă, încă deasupra teritoriului cehoslovac. De altminteri, acesta era şi lucrul de căpetenie căci dacă spionii izbuteau să treacă graniţa, urmărirea nu s-ar mai fi putut face, fără să se dea loc la un conflict diplomatic cu ţările vecine.

Întunericul se risipi încetul cu încetul şi razele soarelui se iviră pe cer, făgăduind o zi frumoasă, ceea ce ar fi înlesnit foarte mult urmărirea avionului rusesc.

Klonitzki aruncă o privire asupra seismografului şi păli. Aparatul arăta apropierea unui avion. Cu mare greutate, inginerul izbuti să deschidă ferestruica ce dădea în cabina pilotului şi strigă:

— Potapoff, suntem descoperiţi! Uită-te la seismograf!

Aviatorul privi şi el spre aparat şi o umbră de îngrijorare se ivi pe chipul său. În clipa următoare însă păru mai liniştit, căci nu prea îi venea să creadă că erau ameninţaţi de o primejdie.

— Poate că e vreun avion de pasageri! răspunse el.

— Tocmai pe acelaşi drum cu noi?

— Şi de ce nu? E interzis, oare, să zbori unde îţi place?

— Vezi, însă, că nu prea îmi vine să cred că un singur avion pricinuieşte o deviere atât de mare a acului seismografului…

— Atunci, or fi două avioane de pasageri!

Klonitzki se rezemă iarăşi în fotoliul său, liniştit oarecum de calmul pilotului. Dar continuă să-şi concentreze toată luarea-aminte asupra seismografului, ale cărui devieri erau tot mai mari.

La un moment dat, Potapoff scoase capul afară, apoi uriaşa pasăre de oţel începu să se înalţe tot mai sus. Klonitzki, care urmărea manevra pilotului, privi şi el pe fereastră şi zări două puncte care se apropiau de ei. Aplecându-se iarăşi spre Potapoff, puse câteva întrebări, dar aviatorul rămase tăcut, părând cu totul absorbit în conducerea aparatului.

După câteva clipe, când Potapoff scoase capul pentru a măsura din ochi depărtarea dintre el şi avioanele celelalte, Klonitzki îşi dădu seama că situaţia devenea îngrijorătoare, căci tovarăşul său părea vădit neliniştit, iar pe faţa lui se întipărise o expresie de teamă.

Potapoff era încredinţat şi el acum că nu avea de-a face cu avioane de pasageri, căci drumul urmat de el era foarte primejdios şi n-avea niciun loc de aterizare.

Avioanele cehoslovace se apropiau tot mai mult şi, după viteza lor, se vedea foarte bine că aveau motoare puternice.

Potapoff îşi dădu seama că „şobolanul lui bătrân” – cum îşi poreclise el aparatul – nu prea avea sorţi de izbândă. Încetul cu încetul, aviatorul simţi că-şi pierde sângele rece şi, în dorinţa de a-şi salva pielea, începu să coboare, pentru a găsi la nevoie un loc prielnic pentru aterizare.

Klonitzki înţelese pe dată ce urmărea tovarăşul său şi, uitându-şi durerile, se apropie de fereastră şi strigă cu glas tunător:

— Să nu care cumva să coborî, căci atunci s-a sfârşit cu tot!

— Du-te dracu’! scrâşni Potapoff, care se gândea doar la viaţa lui.

În această clipă, aviatorul nu mai voi să ţină seama de nimic, singura lui preocupare fiind să-şi salveze pielea. Da, voia să trăiască, să trăiască cu orice preţ!

— Bagă de seamă ce faci! Moartea ne aşteaptă şi aşa şi aşa! strigă Klonitzki din răsputeri.

— Ba nicidecum! Eu unul, n-am de ce să mă tem, căci nu sunt spion, ci aviator! Doar n-o să…

Îşi curmă vorba, căci simţi la ceafă ţeava unui revolver.

Potapoff, ai cărui fraţi muriseră împuşcaţi la zid, ştia prea bine că aceasta nu era o simplă ameninţare şi că tovarăşul său avea să apese pe trăgaci, dacă nu se supunea poruncilor sale.

— Înalţă-te cât mai sus! tună Klonitzki.

Pilotul îndeplini ordinul, căci mai simţea la ceafă ţeava revolverului.

În timpul acesta, unul din avioanele cehoslovace se apropiase de ei şi Potapoff zări semnele, prin care i se dădea a înţelege să coboare.

— Ni se cere să aterizăm! strigă el.

— Înainte, cât mai sus! Nicio împotrivire, căci altminteri s-a sfârşit cu tine!

Aviatorul se supuse şi de astă dată. Un glonte sparse geamul carlingii, şuieră deasupra capului plecat al spionului, apoi se înfipse în peretele din faţa lui. Avionul, însă, zbura tot mai sus.

— Pentru numele lui Dumnezeu, trebuie neapărat să aterizăm! răcni Potapoff, deznădăjduit, fără să-şi dea seama că rostise numele Domnului, pe care îl tăgăduise o viaţă întreagă.

— Mergi înainte, dacă nu vrei să te trezeşti cu ţeasta găurită de un glonte!

Klonitzki era palid ca un cadavru, iar degetele-i tremurătoare abia mai aveau putere să ţină revolverul.

Între timp, cel de-al doilea avion cehoslovac se apropiase şi el de fugar, încercând să-i taie drumul.

Deodată, răsună o detunătură, care acoperi zgomotul elicei.

— Au tras în rezervorul de benzină! răcni Potapoff, lăsând manşa din mână şi plecându-şi capul spre genunchi.

Klonitzki se simţi năpădit de un val fierbinte, iar în clipa următoare avionul era în flăcări şi se prăbuşea în adâncime cu o iuţeală ameţitoare.

Cele două avioane cehoslovace aterizară în apropierea locului unde se produsese catastrofa. Avionul rusesc se înfipsese cu botul în pământ, iar printre sfărâmăturile sale se zăreau cadavrele carbonizate ale celor doi pasageri. Klonitzki mai ţinea între genunchi rămăşiţele arse ale valizei în care ascunsese planurile invenţiei inginerului Kraza.

Şi, deasupra lor, pe bolta nesfârşită a cerului, soarele trona măreţ, luminând cu razele sale blânde, înfiorătoarea privelişte. Câţiva fluturaşi zburau voioşi prin aer, bucurându-se de venirea primăverii. Nevinovatele fiinţe erau mai fericite decât oamenii.

După o noapte neliniştită, bătrânul inginer Kraza deschise ochii şi privi cu teamă în jurul sau.

— Am dormit, oare? se întrebă el.

Somnul din acea noapte i se păruse un amestec de vis şi realitate. Toată viaţa lui se desfăşurare ca un film, începând din cea mai fragedă copilărie şi până în noaptea aceea înfiorătoare, ale cărei urme le mai simţea îndărătul bandajului din jurul capului său.

Bătrânul trase cu urechea. O linişte de moarte domnea de jur-împrejur. Acum era momentul prielnic pentru a-şi duce la îndeplinire hotărârea pe care o luase încă din ajun.

Coborî din pat şi se îmbrăcă încet.

— Da, totul e în ordine! zise el. Nu mai am nimic de rezolvat…

Porni spre odaia lui Henny. Bătrânul ţinea foarte mult la această fată, care crescuse în casa lui şi care îi rămăsese credincioasă mereu. Acum, după ce fiul său săvârşise fapta aceea grozavă, Henny era singura fiinţă care se bucura de dragostea bătrânului. Înainte cu o zi, acesta o privise necontenit, căci ştia că n-o va mai vedea niciodată…

— Nu cumva bănuieşte ce mi-am pus în gând? se întreba el. Nu, nu, n-are cum să-i treacă prin minte… Totuşi, trebuie să mai arunc o privire asupra ei… ultima privire…

Fata, însă, nu se afla în odaia ei.

— Henny! strigă bătrânul, cuprins de nelinişte.

Văzând că nu primeşte niciun răspuns, începu s-o caute prin casă, până când ajunse înaintea laboratorului.

Uşa era deschisă. Adânc îngrijorat bătrânul păşi înăuntru şi rămase cu ochii holbaţi la dulăpiorul de fier.

— Planurile… s-au furat planurile! îngână el. Aşadar, soarta nu m-a cruţat de această lovitură! Ticăloşii mi-au distrus opera la care am muncit o viaţă întreagă. Da, trebuie sa-mi duc la îndeplinire hotărârea luată!

Abia acum îşi dădu seama ce rost avea lipsa lui Henny. Sărmana copilă pornise desigur în căutarea hoţilor şi încerca să-l cruţe de a afla cruda veste…

— Cu atât mai bine! Un asemenea prilej n-o să se ivească atât de curând! murmură inginerul, îndreptându-se spre biroul său, unde se aşeză la masă şi începu să scrie:

„Scumpa mea Henny!

N-aş fi vrut ca ultimele clipe din viaţa mea să fie îngreuiate de nenorocirea care te-a lovit. Dimpotrivă, singura mea dorinţă a fost să închid ochii, gândindu-mă la fericirea ta… Dumnezeu, însă, în mâinile căruia se află soarta oamenilor, a hotărât altfel! Facă-se voia Lui.

Nu mai am ce căuta în lumea asta şi sunt bucuros că, după toate câte

am îndurat în zilele din urmă, mai am puterea să mă despart de viaţă.

Tot ceea ce am agonisit cu trudă, roadele muncii mele, îţi rămân ţie… Testamentul se şi află depus la notarul Hajn, care va purta de grijă să se respecte toate dispoziţiunile mele. Caută de-ţi croieşte viaţa după gustul tău şi după cum te îndeamnă inima ta bună.

Ştii că am avut întotdeauna cea mai mare încredere în tine şi vreau să-ţi arăt şi de astă dată aceeaşi încredere, ce şi până acum… Mă cunoşti prea bine, copila mea, astfel că ştii tot ce se petrece în sufletul meu. Mândria mea nu poate îndura ruşinea pe care mi-a făcut-o fiul meu… Am avut în viaţă două ţeluri: trăiam pentru copiii mei, tu şi Victor, şi pentru descoperirea mea, care era sortită să asigure graniţele ţării noastre şi să ne apere de atacurile acelora care ar fi încercat să ne cotropească pământul pe care l-am câştigat cu atâtea jertfe omeneşti. Planurile au fost furate şi, în loc să dau ajutor ţării mele, am dat o unealtă duşmanilor, care nu vor pregeta o clipă să se năpustească asupra noastră…

Aşadar, unul din idealurile mele a fost distrus… Ceea ce am creat pentru noi, aparţine acum duşmanilor…

În ce priveşte cel de-al doilea ideal, socot că nici nu mai trebuie să vorbesc despre asta, căci mi-e groază să amintesc de fiul meu… Şi, cu toate astea, amintesc de el! Dacă va fi vreodată la impas şi-ţi va cere ajutor, te rog să nu i-l refuzi, ci să faci tot ce-ţi va sta în putinţă spre a-i împlini cererea. Nădăjduiesc, însă, că Victor va şti să-şi facă un rost în străinătate…

Iartă-mă, Henny, iartă-mă că-ţi pricinuiesc această durere, însă fii încredinţată că numai astfel îmi voi găsi liniştea…

Iartă-l pe acela care te-a iubit până la ultima lui suflare…

Unchiul Rudolf."

După ce sfârşi de scris, bătrânul puse tocul deoparte şi scoase revolverul din sertar.

— Lucrul de căpetenie e să nu şovăi, căci cu cât stai mai mult la gânduri, cu atât mai grea ţi se pare despărţirea de viaţă! murmură el.

Şi, într-adevăr, fără să mai întârzie, duse revolverul la tâmplă şi închise ochii…

— Tată, stai! răcni Victor, în clipa următoare, năpustindu-se spre bătrânul inginer şi smulgându-i arma din mână.

— Unchiule! îngână Henny, îmbrăţişându-l cu dragoste.

Rudolf Kraza se uită mirat la cei doi tineri, ca şi cum abia atunci s-ar fi trezit dintr-un somn adânc. Gândurile îi şi erau îndreptate spre lumea în care voia să păşească.

Încetul cu încetul, însă, izbuti să-şi vină în fire şi ridicându-se de la locul său, privi când spre Victor, când spre tânăra copilă.

— Unchiule, Victor al nostru e nevinovat… nevinovat, auzi, unchiule? murmură ea, copleşită de fericire. Da, e liber… liber cu

desăvârşire… Cere-i iertare, căci şi eu l-am rugat să mă ierte. Şi-a meritat-o pe deplin, bietul băiat!… Planurile descoperirii au pierit în flăcări, împreună cu hoţul şi cu acela care urma să-l transporte în patria lui. Bucură-te, n-au căzut în mâini străine, unchiule!

Dar fericitul părinte nu se mai gândea la planuri acum! Nu, el îşi regăsise fiul, Victor era iarăşi al lui!

Adânc mişcat, îşi îmbrăţişă fiul, cu atâta însufleţire, de parcă ar fi vrut să-l poarte iarăşi pe braţe, aşa cum îl purtase când era mic şi plânsetele lui nu-l lăsau să doarmă.

— Mă ierţi, Victor? întrebă el, cu lacrimi în ochi.

— Da, tată, te iert şi… mai ales, nu vreau să te mai gândeşti vreodată la aşa ceva!

Zicând acestea, arătă revolverul pe care i-l smulsese din mână înainte cu câteva clipe.

Ruşinat, bătrânul îşi întoarse faţa spre fereastră şi-şi şterse lacrimile. Apoi, când privi iarăşi spre cei doi tineri, chipul fi strălucea de bucurie.

Henny şi Victor rămaseră singuri în odaie, privind tăcuţi unul spre celălalt.

Da, trecutul avea să fie uitat. Nimic din ceea ce se petrecuse în urmă nu trebuia să tulbure fericirea acestei zile.

Dar prezentul? Acesta nu fusese limpezit încă, dar în curând simţămintele celor doi tineri aveau să-l făurească aşa cum îşi dorise bătrânul inginer Kraza.

— Henny, mă ierţi? murmură Victor, în cele din urmă.

— Pentru ce să te iert?

— Pentru că am cutezat să păşesc alături de calea cea dreaptă, pentru că m-am lăsat ispitit de un vis ademenitor…

Frumoasa copilă nu răspunse nimic, dar o fericire nespusă se întipări pe chipul ei plin de viaţă.

Victor o privi câtva timp în tăcere, apoi o atrase spre el şi se aşezară amândoi pe divan, dar atât de aproape unul de altul, cum nu mai şezuseră niciodată.

— Henny, ştiu că-ţi plăceau poveştile… Spune-mi, îţi mai plac şi acum?

— Da, încă şi mai mult ca în copilărie, răspunse ea, în şoaptă.

— Bine, atunci ascultă…

Îşi apropie faţa de a ei şi începu:

— A fost odată un prinţ şi o prinţesă, care se iubeau foarte mult… Într-o bună zi, se ivi în ţara lor o zână rea…

— Nu, Victor, nu o zână rea, ci una nenorocită…

Tânărul rămase pe gânduri, apoi urmă:

— Da, una nenorocită… poate că ai dreptate… Dar atunci de ce nu mi-a dat să înţeleg că mergeam spre pieire? Am urmat-o cu ochii închişi… ea ştia asta şi, totuşi, a tăcut…

— Victor, nu putea să-ţi dezvăluie adevărul! zise fata, adânc întristată.

— Şi unde e acum?

Henny rămase tăcută.

— De ce nu vrei să-mi răspunzi? Nu cumva?…

— E la spital!

— De ce a fost dusă acolo?

— Soţul ei a rănit-o cu un glonte de revolver… voia s-o ucidă!

Victor sări în sus, cuprins de spaimă.

— Spui că e rănită? Se află în primejdie de moarte?

— Da.

Şi adăugă, în şoaptă:

— Vrei sa mergi… să mergem la dânsa?

— Cum, nu eşti geloasă, Henny? Aşadar, crezi într-adevăr că totul n-a fost decât un vis urât, care nu mai are nicio înrâurire asupra mea?

— Nu, nu sunt geloasă, am încredere în tine.

Victor o cuprinse în braţe şi o sărutare lungă contopi buzele celor doi tineri, care, se regăsiseră iarăşi, după ce un vis urât îi despărţise câtăva vreme.

Când se desprinseră din îmbrăţişare, dădură cu ochii de bătrânul inginer, care intrase în odaie pe nesimţite şi privea zâmbind duioasa scenă. O fericire fără seamăn se întipărise pe chipul său.

Da, în această clipă i se înfăptuise dorinţa lui cea mai arzătoare, îşi vedea realizat visul pe care îl nutrea de atâţia ani… Henny şi Victor se uniseră pentru totdeauna! Soarele răsărise iarăşi în casa lor.

— Vezi, băiete, tocmai asta voiam şi eu de la tine! zise el, adresându-se fiului său, care plecase ochii, încurcat.

Şi, apropiindu-se de cei doi tineri, le luă mâinile şi le puse una într-alta.

— Copii, poate că gestul meu o să vi se pară caraghios, totuşi sper că nu vă îndoiţi de sinceritatea mea! Fiţi fericiţi, dragii mei!

Chiar în aceeaşi zi, Henny şi Victor veniră la spitalul comunal din Brno, unde fusese internată Vera Ulkitzki.

— Aş vrea să vorbesc cu rănita, zise Victor, adresându-se surorii de caritate.

— Starea ei e foarte gravă şi mă îndoiesc dacă biata femeie ar putea întreţine o convorbire, răspunse sora.

— Bine, atunci aş vrea s-o văd numai! stărui Victor, în timp ce o tulburare fără seamăn pusese stăpânire pe el. Îţi făgăduiesc că-mi voi da toate silinţele să n-o obosesc.

Sora de caritate se lăsă îndouplecată şi-i conduse în odaia rănitei.

Vera zăcea nemişcată, între pernele albe ca zăpada. Ochii-i păreau şi mai strălucitori ca altă dată, iar faţa îi era înseninată de o fericire tainică, o fericire care se întipăreşte de obicei pe chipul muribunzilor, care se despart de viaţă fără părere de rău.

Când dădu cu ochii de tânărul inginer, o tresărire străbătu trupul frumoasei fete.

— Victor! murmură ea, închizând ochii.

Faţa-i se făcu pământie şi o umbră trecu deasupra ei. Victor îi cuprinse mâna, fără să fie în stare să scoată o vorbă măcar. Tulburarea îl sugruma, îi răpise graiul, deşi această tulburare nu mai era decât o adâncă milă pentru o fiinţa chinuită, crunt lovită de soarta neîndurătoare.

— Victor… El, tovarăşul meu m-a ucis… Da, m-a pedepsit pentru trădarea mea… Am fost şi eu o spioană… Am vrut să-mi slujesc patria, să-mi îndeplinesc cu sfinţenie misiunea încredinţată de conducătorii ţării… dar n-am izbutit să mă învinq pe mine însămi… dragostea a fost mai puternică!… În curând, însă, voi trece într-o lume mai bună… unde nu sunt patimi şi prefăcătorii…

— Vera! îngână tânărul, cu glas sugrumat de lacrimi.

— Da, da, mi-am trădat fraţii… îmi merit pedeapsa, căci n-am ştiut să-mi înăbuş simţămintele, care clocoteau în pieptul meu… O spioană n-are dreptul să iubească… ea trebuie să execute orbeşte poruncile primite de la mai marii ei… Şi eu am fost o spioană, dar Dumnezeu a vrut să mă pedepsească pentru că m-am lăsat târâtă în mocirlă… M-am prefăcut, Victor, am căutat să-ţi câştig încrederea… dar în schimb mi-ai cucerit tu inima…

— Vera, fii liniştită, în curând ai să te faci bine…

Un zâmbet îndurerat apăru pe buzele rănitei.

— Nu, n-am să mă fac bine niciodată… şi nici n-aş vrea, căci nu mai am ce căuta pe lumea asta… Nu, locul meu e dincolo, în împărăţia unde soarele străluceşte veşnic, unde florile nu se veştejesc niciodată, unde sufletele trăiesc în frăţie… acolo, acolo, am să-mi găsesc pacea… căci Cel de Sus ştie că nu sunt vinovată… că n-am fost decât o unealtă oarbă!

Victor o privi ţintă şi o milă adâncă se trezi în sufletul său, pentru această fiinţă care se stingea sub ochii lor.

— Vera, îţi mulţumesc pentru tot ceea ce ai făcut pentru mine! zise el cu glas tremurat.

— Spune-mi drept… eşti supărat pe mine? murmură ea.

— Cum aş putea să fiu supărat?…

Îşi curmă vorba, căci o licărire se ivi în ochii rănitei, în timp ce buzele-i se învineţiseră.

— Vera, Vera!

Trupul nenorocitei fete păru străbătut de un fior, apoi moartea îşi puse pecetea pe chipul ei supt de boală.

— S-a sfârşit! murmură sora de caritate.

— Da, s-a sfârşit! repetă Victor.

În acea clipă, Henny se ivi în pragul uşii. Tinereţea ei, privirile-i strălucitoare şi chiar florile, pe care le ţinea în mână, alcătuiau un contrast ciudat, aici, la căpătâiul moartei. De o parte tristeţea, doliul – de cealaltă, voioşia, dorul de viaţă.

Tânăra înţelese repede ce se întâmplase. Fără să mai stea pe gânduri, depuse buchetul de flori pe pieptul moartei şi mângâie cu duioşie fruntea albă şi rece…

Deodată, copleşită de tulburare, ea se întoarse spre perete şi-şi acoperi ochii cu mâinile. Lacrimi fierbinţi îi şiroiră pe obraji, deşi fiinţa aceasta îi căşunase cele mai mari necazuri din viaţa ei. În schimb, la urmă se jertfise, răscumpărând astfel toate greşelile pe care le făcuse până atunci.

Nu, Vera nu era vinovată! Nenorocita încercase să se jertfească pentru patria ei, dar se jertfise pentru ea însăşi. Abia acum îşi dădu seama Henny ce luptă înverşunată avusese loc în sufletul sărmanei femei. Şi, din aceasta luptă, ieşise învingătoare firea ei cinstită, care nu se putea împăca cu gândul că va înşela pe bărbatul iubit.

Cei doi tineri se depărtară. Când părăsiră spitalul, un soare cald învăluia firea. Pe ramurile copacilor vrăbiile ciripeau vesele, părând că se bucură de venirea primăverii. Un năvalnic dor de viaţă umplu sufletele celor doi tineri, care păşeau acum împreună spre un viitor plin de bucurii.

Îndărătul lor, o fiinţă nevinovată, care nu-şi găsise fericirea pe acest pământ, îşi dormea somnul de veci. Sufletul ei zburase într-o lume mai bună, lipsită de patimi… Acolo era locul Verei Ulkitzki, sărmana prinţesă care nu trăise decât pentru fraţii ei asupriţi şi care fusese, totuşi, sortită să-i trădeze… Dar această trădare o plătise cu viaţa ei chinuită…

325. Răzbunarea proxenetei

Nataşa părăsi casa proxenetei, în care fusese cât p-aci să cadă victimă ticăloşiei acelei femei neîndurătoare.

Jos o aştepta baronul Keller, care îi întinse mâna, plin de bucurie.

— Mare noroc că te-am mai găsit, domnişoară! zise el, zâmbind prietenos. Desigur că tovarăşa mea se răfuieşte acum cu ticăloasa aceea…

— Da, doamna contesă mi-a spus să plec înainte, dar sper că mă va urma în curând, răspunse Nataşa.

Baronul îi luă valiza din mână şi, oferindu-i braţul, o conduse până

la colţul străzii, unde rămaseră în aşteptarea artistei.

Nu trecu multă vreme şi aceasta îşi făcu apariţia, cu chipul roşu de mânie.

În timp ce Nataşa păşea tăcută alături de ei, gândindu-se cu îngrijorare la viitorul care o aştepta, contesa Auertaler istorisi baronului capitolul final al tragediei.

— Asta o să mă ţină minte câte zile o avea! încheie dânsa, zâmbind. Şi mai ales când m-o vedea pe ecran, o să-şi iasă din sărite, căci sunt sigură că am devenit cea mai mare vrăjmaşă a ei.

Zicând acestea, izbucni într-un hohot de râs. Apoi se întoarse spre Nataşa şi-i mângâie obrajii, fără să se sinchisească de lumea care trecea pe stradă.

Câţiva trecători rămaseră locului, privind surâzători duioasa scenă. Cea mai mare parte, însă, se uitară cu admiraţie la frumoasa femeie, care părea acum mai fermecătoare ca oricând.

— Nu-ţi face griji, draga mea, zise contesa, care băgă de seamă că Nataşa era foarte îngândurată. În curând ai să te întremezi în casa mea şi totul o să ţi se pară un vis urât. Viaţa nu e decât un lanţ de lupte şi, dacă nu ştim să fim tari, atunci suntem doborâţi de vrăjmaşii noştri, care nu aşteaptă decât să dăm dovadă de o clipă de slăbiciune, ca să ne aplice lovitura hotărâtoare. Crede-mă, şi eu am necazuri, însă nu vreau să depun armele, decât atunci când n-oi mai fi în stare să le ţin în mână. Atâta vreme, însă, cât mai am putere să lupt, nu mă voi lăsa învinsă de piedicile pe care te întâlnesc în cale.

Luară o maşină, care îi duse în Grünewald, unde se afla locuinţa artistei. Baronul Keller îşi luă rămas bun de la cele două femei şi, după ce le sărută mâinile, se depărtă în grabă.

O teamă nelămurită puse stăpânire pe inima Nataşei, când aruncă o privire asupra frumoasei vile. Era o căsuţă modernă, construită abia de doi ani, de-a lungul căreia se întindea un balcon mărginit de două turnuleţe.

Grădina părea foarte bine îngrijită. Un bătrân cu barba albă – grădinarul – salută respectuos pe cele două femei.

— Bună ziua, Müller! zise contesa, cu glas prietenos.

— Sărut mâna, doamnă contesă! răspunse grădinarul.

Cele două femei intrară într-un coridor lung. De o parte şi de alta, pereţii erau acoperiţi cu tablouri preţioase, iar ici colo erau împrăştiate mobile mici, din acelea care se află de obicei în vestibuluri. Totul arăta că oamenii care locuiau în această casă nu duceau lipsă de nimic.

— Aşa, draga mea, dezbracă-te aici! zise artista cu blândeţe, scoţându-şi şi ea mantia.

Apoi se aşeză înaintea oglinzii şi începu să-şi dea cu roşu pe buze şi să se pudreze.

O cameristă cu bonetă albă îşi făcu apariţia şi întrebă de dorinţele stăpânei sale.

— Aranjează cele două odăi de musafiri, răspunse contesa. De acum încolo domnişoara rămâne la noi şi va locui în cele două încăperi.

Slujnica aruncă o privire cercetătoare asupra prinţesei şi rămase surprinsă de frumuseţea ei.

Contesa şi Nataşa urcară o scară, apoi intrară într-un salon elegant, în care se vedeau diferite instrumente muzicale, printre care şi o balalaică. Din această încăpere se putea ieşi pe balconul casei. Grădina se întindea până la malul unui lac, pe care pluteau lin câteva bărci cu pânze.

— Ce frumos e aici! exclamă Nataşa, vrăjită. Parcă ar fi raiul pe pământ…

— Carevasăzică, îţi place? întrebă contesa. Drept să-ţi spun, eu nu prea stau pe acasă, iar soţul meu vine foarte rar în această încăpere. Mai toată ziua şi-o petrece în odăiţa din turn, unde se îndeletniceşte cu clasarea mărcilor poştale şi a vechiturilor pe care le cumpără mereu.

— Şi vă vedeţi rar? întrebă Nataşa, oarecum mirată.

— Da, uneori trec săptămâni întregi fără să dau ochi cu soţul meu.

— Ciudat! se gândi prinţesa, dar nu răspunse nimic.

În acea zi, contesa rămase acasă, de hatârul musafirei ei.

Seara era atât de frumoasă încât cele două femei ieşiră pe balcon. Două lămpi cu abajururi roşii răspândeau o lumină slabă. Contesa stătea de vorbă cu Nataşa, care până acum nu făcuse încă cunoştinţă cu baronul de Auertaler.

Deodată, un zgomot uşor se auzi în salon, apoi prinţesa zări un bărbat care se înclină respectuos înaintea ei.

— Ah, tu eşti, Fridolin! xclamă contesa, aruncând o privire fugară spre soţul ei. Dă-mi voie să-ţi prezint pe musafirul nostru, domnişoara Lydia Barickin… dacă nu mă înşel, acesta e numele dumitale?

Nataşa se îmbujoră la faţă şi clătină capul în semn de încuviinţare, căci era nevoită să-şi păstreze acest nume, deocamdată.

Contele rămase tăcut în pragul uşii de la balcon. Nataşa nu cuteza să-şi ridice privirile, căci simţea ochii contelui aţintiţi asupra ei.

O teamă nelămurită o cuprinse. Fără să atragă luarea-aminte, se întoarse încetişor, dar simţi în ceafă privirile străpungătoare ale bărbatului.

Acesta rămase lângă ele toată seara şi se amesteca în vorbă din când în când. Glasul său era tremurător, mieros, şi păru Nataşei foarte neplăcut, respingător chiar.

— Hm, astă seară eşti foarte rezistent, dragă Fridolin! zise contesa, la un moment dat. De obicei, nu prea te culci atât de târziu, căci oboseşti repede…

Un zâmbet batjocoritor încolţi pe buzele ei şi Nataşa îşi dădu seama ce însemna zâmbetul acesta.

Contele, însă, rămase tăcut şi privirile-i visătoare erau aţintite spre oglinda lacului, dinspre care se auzea un cântec duios.

Când i se îngădui să se retragă în odaia ei, Nataşa fu foarte bucuroasă. Nici nu ajunse bine în încăpere că şi deschise fereastra şi rămase multă vreme acolo, trăgând în piept aerul proaspăt al nopţii.

Fără să ştie de ce, se simţea iarăşi nenorocită, poate şi mai nenorocită decât fusese până acum. Un văl des părea că o învăluie tot mai mult, ameninţând s-o înăbuşe.

Deodată, auzi glasul contelui şi al soţiei sale. Până acum nu băgase de seamă că odăile ei se aflau deasupra balconului. Cei doi soţi intraseră în salon, dar uşa rămăsese deschisă, astfel că Nataşa putea să audă toată convorbirea lor. Tocmai voia să închidă fereastra, căci socotea nedemn să tragă cu urechea la cele ce vorbeau ocrotitorii ei, când o auzi pe contesă, răstindu-se:

— Eşti îndrăgostit, dragă Fridolin! Bagă de seamă, însă, căci mi-e teama să nu-ţi frigi degetele… O femeie ca asta n-o poţi cuceri atât de uşor.

Ferestrele fură închise, ca şi uşa ce dădea pe balcon, apoi se stinseră şi luminile, iar casa rămase cufundată într-o tăcere de moarte.

Nataşa, însă stătu nemişcată, lângă fereastră! şi gânduri negre o copleşiră din nou. Aşadar, nici de astă dată nu găsise un adăpost liniştit! Iarăşi era nevoită să ia toiagul pribegiei!

Dar încotro să se îndrepte? Ce să facă, lipsită de bani, fără prieteni?

În zilele următoare, Nataşa băgă de seamă că contele Auertaler se străduia din răsputeri să fie cât mai adesea în apropierea ei. De obicei, când ea stătea în salon şi contesa era la studio, el îşi făcea apariţia ca o umbră, şi rămânea nemişcat înaintea ei, privind-o cu ochi aprinşi de patimă.

Într-o zi, prinţesa luă balalaica din perete şi începu să cânte melodia „oacheşei Nataşa”. După ce sfârşi, aruncă o privire cercetătoare în jurul ei. Era atât de absorbită de amintirile pe care i le trezise duiosul cântec, încât nici nu băgase de seamă că cineva intrase în odaie.

— Bravo! Minunat! auzi ea un glas bărbătesc.

Se întoarse şi dădu cu ochii de contele Auertaler, pe al cărui chip se citea foarte lămurit tulburarea ce-l cuprinsese.

— Dacă nu te superi, ce cântec e acesta, domnişoară? întrebă el, cu glas tremurător. L-ai cântat minunat…

Tulburată, Nataşa nu izbuti să-i răspundă.

— Nu… nu ştiam… că eşti aici, domnule conte! bâigui ea, în cele din urmă.

— Da… însă, cum se numeşte cântecul?! stărui el şi-i cuprinsese

genunchii.

— „Nataşa cea oacheşă”.

— „Nataşa cea oacheşă”, murmură contele, ca vrăjit.

Şi, înainte ca tânăra femeie să-şi dea seama ce se va întâmpla, bărbatul îngenunchease înaintea ei şi-i cuprinsese mâinile.

Izbucnirea de patimă, care urmă după aceea răpi cu totul judecata Nataşei, care rămase înlemnită de groază.

— Tu, cea mai încântătoare dintre femei… tu, dulce şi scumpă Nataşa! exclamă contele, mistuit de văpaia care se aprinsese în inima lui. Da… Tu eşti „Nataşa cea oacheşă”… pentru tine a fost compus acest cântec… numai pentru tine… De ce fugi de mine?… De ce te depărtezi din calea mea? Oare nu ţi-ai dat seama ce se petrece în sufletul meu?… Ah, simt că nu mai pot trăi fără tine… mă usuc de dorul tău… Scumpă copilă, fii a mea… îţi făgăduiesc să te fac fericită… sunt gata să mă descătuşez din lanţul care m-a legat până acum… da, vreau să mă despart…

În timpul acesta, Nataşa izbutise să-şi revină în fire. Prin rochia ei subţire, simţi răsuflarea caldă a bărbatului sălbăticit de patimă şi, cuprinsă de dezgust, frumoasa femeie se dădu înapoi brusc, astfel că îndrăgostitul se întinse pe podea cât era de lung.

Când ajunse la uşă, Nataşa se opri ca să mai răsufle puţin şi, atunci, îl văzu plecându-se deasupra fotoliului şi sărutând perna pe care şezuse dânsa.

Tulburată, sărmana femeie se înapoie în odaia ei, unde se prăbuşi pe un scaun. Îşi roti privirile în jur, ca şi cum ar fi aşteptat ajutor de undeva. În zadar, însă, căci ajutorul nu veni şi Nataşa îşi dădu seama că va fi iarăşi nevoită să rătăcească prin lume.

— Sfinte Dumnezeule, de ce mă pedepseşti atât de cumplit? murmură ea. Cu ce ţi-am greşit, oare, că mi-ai hărăzit o soartă atât de crudă, silindu-mă să pribegesc mereu, fără odihnă? De ce trebuie să sufăr necontenit din pricina bărbaţilor? Ah, Dumnezeule, numai când eram sub ocrotirea lui Boris… numai atunci mă simţeam la adăpost. Dar unde o fi el acum? Am să-l mai revăd oare vreodată? Cine ştie ce-mi mai hărăzeşte soarta!

Şi biata femeie plânse iarăşi de dorul iubitului, gândurile-i se îndreptară din nou spre el, chemându-l în ajutor.

În zilele următoare, se străduí şi mai mult să nu iasă în calea contelui. Încerca chiar să pătrundă gândurile artistei, dar aceasta se arăta tot atât de nepăsătoare fată de soţul ei şi o înconjura pe dânsa cu tot mai multă dragoste.

Nataşa se gândea cu groază că s-ar putea întâmpla să dea iarăşi ochi cu îndrăgostitul conte şi, mai ales, se temea de privirile sale sfredelitoare, aprinse de dorinţă.

Ca măsură de prevedere, Nataşa o însoţea pe contesă, ori de câte

ori aceasta pleca de acasă.

Într-o bună zi, artista o întrebă dacă nu cumva se simte atrasă spre film. Nataşa voia tocmai să răspundă negativ, când îi veni un gând salvator: încuviinţă, plină de însufleţire, şi-şi arătă dorinţa de a lua parte la filmări.

— V-aş rămâne foarte recunoscătoare, dacă mi-aţi îngădui să vă însoţesc la studio, zise ea.

În acest chip, avea putinţa să rămână mereu în apropierea contesei, fiind ferită de stăruinţele soţului ei.

În ziua următoare, cele două femei părăsiră vila într-o maşină deschisă, care se îndreptă spre suburbia Tempelhof, unde se aflau studiourile societăţii de filme.

Nataşa rămase uimită, văzând agitaţia ce domnea acolo. Cum, era cu putinţă ca din acest talmeş-balmeş să iasă un film? Pretutindeni nu se auzeau decât strigătele regizorilor şi operatorilor, nu se vedeau decât femei sulemenite, bărbaţi eleganţi, care roiau în sunetele unei muzici asurzitoare.

Şi în mijlocul acestei învălmăşeli de nedescris zări pe baronul Keller, care i se păru de nerecunoscut în halatul lui alb. Regizorul se agita ca un nebun, striga porunci prin megafon, făcea gesturi agitate, alerga de colo până colo, pentru ca apoi să rămână nemişcat lângă operator, care filma o scenă.

Deodată, dădu cu ochii de Nataşa, îi zâmbi prietenos, apoi nici nu se mai sinchisi de dânsa.

La un moment dat tânăra se apropie de un decor şi vru tocmai să treacă înainte, dar rămase locului, ca încremenită. În umbra decorului se afla o femeie într-o rochie de mătase, iar pe cap purta o diademă strălucitoare. Un călăreţ frumos, cu ochii mari, o săruta cu patimă.

Această femeie nu era nimeni alta decât contesa Auertaler, care îşi trecuse braţele în jurul gâtului frumosului călăreţ.

Încetul cu încetul, Nataşa îşi reveni, şi deodată auzi glasul puternic al regizorului:

— Contesa Auertaler!

Aşadar, scena care se desfăşurase înaintea ochilor ei nu făcea parte din film? Nu, nu mai încăpea îndoială, căci artista se desprinse din braţele tânărului şi porni spre baronul Keller.

Vasăzică şi această femeie, pe care o respecta atât de mult, era şi ea o decăzută? Abia acum înţelese Nataşa de ce se arăta contesa atât de nepăsătoare faţă de soţul ei.

La vremea prânzului, nu se duseră acasă, ci luară masa într-un restaurant elegant. Mai erau şi alţi artişti, cu dânşii, printre care şi frumosul călăreţ, care rămase tot timpul lângă contesă, făcându-i curte în văzul tuturor.

Cele două femei se înapoiară la vilă abia după-amiază. Contele

Auertaler le aştepta pe balcon şi nici nu se sinchisi de soţia lui, ci îşi îndreptă toată luarea-aminte asupra musafirului lor. Nataşa, însă, rămase foarte puţin timp în tovărăşia celor doi soţi, apoi se retrase în odaia ei, căci simţea nevoia să fie singură. Din acelaşi motiv, nu se arătă nici seara, pretextând dureri de cap, atunci când contesa trimise s-o cheme.

A doua zi dimineaţă, ochii-i erau umflaţi de nesomn, căci nu dormise toată noaptea. Contesa nu trebuia să se ducă la studio, căci era zi de odihnă. Trecând pe dinaintea odăii ei, Nataşa auzi glasul artistei, care vorbea la telefon:

— Cum, astăzi nu se poate, scumpule? Nu ţi-e dor de Lona ta?… Da, te iubesc mult…

Dezgustată, prinţesa se retrase iarăşi în camera ei. Era cu neputinţă să mai rămână aici, dar nici să dea ochi cu contesa nu era în stare.

La un moment dat auzi soneria, apoi paşi, care se apropiară de odaia ei.

Cineva bătu la uşă. Era camerista.

— Doamna contesă vă pofteşte jos! zise aceasta, după ce intră în cameră.

Fără să bănuiască ceva, Nataşa coborî în vestibul, unde zări doi domni, vorbind cu stăpâna casei.

— Dumneata eşti domnişoara Lydia Barickin?… întrebă unul din ei, apropiindu-se de prinţesă.

Aceasta simţi că inima începe să-i bată cu putere. După cât se părea, cei doi bărbaţi erau de la poliţie.

— Da, eu sunt! bâigui sărmana femeie, abia izbutind să se ţină pe picioare.

— În cazul acesta, trebuie să ne urmezi! Eşti arestată!

Nataşa scoase un ţipăt şi era cât p-aci să se prăbuşească la pământ, dacă artista n-ar fi prins-o în braţe.

— Iată, ce-aţi făcut! izbucni contesa, plină de furie.

Nenorocita mai auzi aceste cuvinte, apoi îşi pierdu cunoştinţa şi nu-şi reveni în fire, decât în închisoare, când medicul se plecă asupra ei.

326. Spovedania contesei Romanov

O tăcere apăsătoare se lăsase în biblioteca din castelul „Denise”. Bătrâna prezicătoare, care de astă dată îşi scosese masca, arătându-se în adevărata ei înfăţişare, cuprinse mâinile lui Vasilieff şi privi câtva timp în ochii lui mari, strălucitori de fericire. Dânsul îşi regăsise soţia pe care o crezuse moartă atâta vreme! Scumpa lui soţie, Tatiana, se mai afla în viaţă şi venise să îndepărteze vălul cu care se înconjurase până acum.

Cei doi soţi se îmbrăţişară cu dragoste, apoi Vasilieff o duse pe contesă până la un divan şi o îndemnă să ia loc.

— Aşadar, tu erai prezicătoarea Denise Barobleur şi călugăriţa din ordinul „Maicilor cenuşii”? întrebă el, nedumerit încă.

— Da, Gregor Vasilieff, eu eram… Dar nu numai atât… am avut multe taine, căci trebuia să fiu îngerul ocrotitor al sărmanilor oameni, care aveau nevoie de mine…

Vasilieff îi cuprinse capul între mâini şi o sărută cu dragoste.

— Scumpa mea Tatiana, dacă ai şti cât am suferit!… Acum, însă, vom fi iarăşi fericiţi şi nimic n-o să ne mai poată despărţi! Da, am trăit destul timp departe unul de altul, însă bunul Dumnezeu a hotărât să ne întâlnim iarăşi şi să rămânem uniţi până la moarte. Înainte de toate, însă, aş vrea să ştiu totul… căci mi-e teamă că ai suferit şi tu foarte mult!

Contesa clătină capul, plină de tristeţe.

— Da, dragul meu, am suferit mult!… Aici, în această încăpere, am petrecut clipele cele mai frumoase din viaţa mea, după ce m-am despărţit de tine. Aici îngenuncheam adesea înaintea portretului tău şi mă rugam lui Dumnezeu să te ocrotească…

— Vasăzică, tu ai adus aici cele două portrete? întrebă moşierul, aţintind asupra soţiei sale o privire plină de recunoştinţă.

— Da, eu le-am adus… De altminteri nu prea am salvat multe lucruri din castelul nostru din Livadia. Dar portretul tău preţuia foarte mult pentru mine, ca şi cel al mamei tale, căci ştiam că-ţi va pricinui o mare bucurie în ziua când trebuia să ne regăsim…

— Îţi mulţumesc din toată inima, scumpa mea Tatiana! murmură Vasilieff, înduioşat, şi-i sărută mâinile.

Cei doi soţi rămaseră îmbrăţişaţi ca nişte tineri îndrăgostiţi, în vreme ce contesa urma să povestească.

— Când ai fost răpit de lângă mine, ştiam că duşmanul nostru, prinţul Potcikev, pusese totul la cale, astfel că mă pregătii de fugă. La început eram hotărâtă să mă înfăţişez înaintea Ţarului, tatăl tău, dar mândria mea, cât şi sfaturile prietenilor mă îndemnau să renunţ la această hotărâre. Atunci mă pusei în legătură cu Petroneff, pe care îl însărcinai cu administrarea bunurilor noastre. După aceea, mă făcui nevăzută, ştiind că prinţul Potcikev se aţine prin apropierea castelului şi nu aşteaptă decât prilejul pentru a se folosi de singurătatea mea.

Pentru ca să mi se piardă urma cu desăvârşire, simulai o sinucidere şi manevra izbuti. Ceva mai târziu se pescui din mare cadavrul unei femei, al cărei chip era desfigurat cu totul, şi toţi rămaseră încredinţaţi că era vorba de mine.

În vremea asta eu mă aflam la una din moşiile mele din Anglia, unde trăiam cât mai departe de ochii oamenilor…

— Vasăzică aveai moşii în Anglia? o întrerupse Vasilieff. De ce nu

mi-ai spus adevărul?

— Asta ai s-o afli în curând. Fii încredinţat însă că aveam motivele mele, care mă sileau să procedez astfel… Aşadar, după cum îţi spuneam, mă retrăsei în Anglia, unde locuii câţiva ani. După aceea – contesa plecă privirile şi oftă din adânc – după aceea, scumpul nostru Gregor muri, răpus de o boală grozavă, care bântuia în Anglia pe atunci…

Contesa se opri şi-i strânse mâna, ca şi cum ar fi vrut să prindă puteri noi.

— În cele din urmă, îmi făcui iarăşi apariţia… numai câteva persoane ştiau că mai sunt în viaţă. Răposata mea prietenă Olga Dolgurov şi, înainte de toate, Petroneff, fură iniţiaţi asupra celor ce aveam de gând. Prietena mea ştia de la început că sinuciderea mea fusese simulată şi că prin aceasta voiam să fac ca duşmanii mei să-mi piardă urma. Petroneff află taina mea, abia în clipa când mă înfăţişai înaintea lui. Fireşte, însă, că l-am pus să jure că nu va destăinui nimănui că mai eram în viaţă. Aşadar, rămase mai departe administratorul moşiilor mele, deşi se îngrijea şi de ale tale. Acest lucru, însă nu-l ştiam decât eu, pe câtă vreme tu erai încredinţat că soţia ta pierise în valurile mării. Cu timpul se trezi în mine dorinţa de răzbunare şi începui să lupt împotriva acelora care ne distruseseră fericirea. Mă înapoiai la Moscova, sub alt nume şi, în primul rând, mă pusei în legătură cu doamna Denise Barobleur, care era vestită şi pe vremea aceea şi care ştia multe din cele ce se petreceau la Curte. Într-o bună zi luai o hotărâre îndrăzneaţă. Prezicătoarea îmi destăinuise că ar vrea să se odihnească, întrucât era bătrână şi memoria începuse să-i cam lase de dorit. Aşadar, îmi spuse că ar dori să-şi petreacă la o moşioară ultimii ani din viaţă. Îi făcui atunci propunerea să-i iau locul, ceea ce refuză la început, dar se lăsă înduplecată de o mare sumă de bani. În acest chip, aflai cele ce se petreceau la Curtea imperiala, căci clienţii Denisei Barobleur făceau parte din clasa cea mai înaltă. Nimeni dintre aceştia, însă, nu bănuia că prezicătoarea se afla în Franţa şi trăia liniştită pe moşia ei. Datorită rolului meu, izbutii să pun la cale multe lucruri şi cred că eliberarea ta, după câţiva ani, a avut loc tot în urma intrigilor ţesute de mine. Un ministru, la care împăratul Alexandru ţinea foarte mult, veni la mine într-o bună zi şi-mi ceru să-i fac un horoscop. Îi spusei multe lucruri adevărate, care îl tulburară peste măsură, hotărându-l să destăinuie Ţarului proorocirea mea, prin care îi atrăsesem luarea-aminte că se vor întâmpla evenimente foarte neplăcute, dacă deţinuţii politici nu vor fi puşi în libertate cât mai curând. Şi, într-adevăr închisorile politice îşi deschiseră porţile şi foarte mulţi arestaţi îşi recăpătară libertatea. Voiam să mă unesc iarăşi cu tine, dar inima îmi spunea că se va porni din nou prigoana împotriva noastră, astfel că luai hotărârea să rămân

mai departe singură. Anii se scurseră în linişte. Din când în când, făceam călătorii în străinătate şi în acest chip, aflai că te căsătoriseşi în taină cu fiica Anuşcăi Verodin. Fireşte că acest lucru m-a îndurerat nespus… Ceva mai târziu mi se aduse la cunoştinţă moarte soţiei tale de a doua. Copilul născut din această căsătorie e frumoasa Irina, nu-i aşa?

Vasilieff clătină capul în semn de încuviinţare.

— Da, Irina e fiica mea, răspunse el.

— Fiica ta… însă, nimeni nu ştie unde se află ea acum, reluă contesa, înăbuşindu-şi suspinele. Sărmana copilă! Când am aflat că ai murit, am luat-o sub ocrotirea mea şi aş fi vrut să-i netezesc calea spre o viaţă fericită…

Contesa povesti cum fugiseră cu avionul din Petrograd, şi cum se văzuseră nevoiţi să aterizeze în Polonia, unde frumoasa fată fusese răpită de Rokkartin.

— Şi, în sfârşit, veniră anii dinaintea războiului, urmă dânsa. Cunoşteam foarte bine situaţia familiei imperiale şi încercai să împiedec războiul prin proorocirile mele negre… Dar, nu izbutii să înlătur catastrofa… Ceea ce s-a întâmplat după aceea, ştii tot atât de bine ca şi mine… Când te-am îngrijit în palatul Gogineff din Petrograd, voiam iarăşi să-mi dau jos masca, totuşi nu-mi era îngăduit s-o fac, căci mai aveam duşmani, iar Potcikev era mai puternic ca niciodată. Atunci ţi-am luat giuvaierul şi am schimbat fotografia din medalion. În acelaşi timp, am luat parte activă la acţiunea de eliberare a familiei imperiale. Mi-era milă de ţarul Nicolai şi soţia lui, astfel că pusei la dispoziţia conspiratorilor casa mea din Petrograd, în care se aflau nenumărate ascunzători. Agenţii revoluţionari îşi făcură apariţia de câteva ori, percheziţionând locuinţa, dar nu mă găsiră decât pe mine, de care nu cutezară să se atingă. Vestea asasinării Romanovilor mă umplu de groază şi singura mea dorinţă de atunci încolo, era să te ştiu în afara graniţelor Rusiei, căci făceai şi tu parte din familia imperială.

Contesa îşi aţinti privirile asupra soţului ei şi continuă, în vreme ce îi mângâia obrajii:

— Nu e aşa că n-ai să te mai înapoiezi în Rusia, scumpul meu Gregor?

— Nu, n-am să mă înapoiez…

— Petroneff nu prea era ocupat cu administrarea moşiilor tale, astfel că m-am putut folosi de el mai tot timpul, continuă distinsa femeie. Astăzi pot să-ţi destăinui că el era negrul care te primea în casa prezicătoarei Denise Barobleur. De altminteri, îl aveam pe lângă mine mai toată vremea.

În cele din urmă veni vorba şi despre Nataşa.

Contesa destăinui moşierului tot ce ştia despre nenorocita prinţesă.

— Trebuie neapărat să-i venim în ajutor! murmură el, adânc îndoioşat.

— Detectivul Jonny Walker a pornit pe urmele ei şi nădăjduiesc că va izbuti să-i descopere adăpostul, răspunse contesa. Din păcate, Boris Verodin a fost despărţit de dânsa… Cred că ştii că cei doi tineri s-au cununat la Petrograd?

Vasilieff făcu o mutră posomorâtă:

— Odinioară m-am străduit din răsputeri să împiedec această legătură… Îl cunosc pe Boris Verodin… era sortit să se însoare cu Irina.

— Cum… un biet luntraş să devină ginerele contelui Romanov? murmură contesa, dusă pe gânduri. Nu, acest proiect nu putea fi înfăptuit niciodată!

— Ascultă-mă, Tatiana, în anii din urmă am învăţat să privesc lucrurile cu totul altfel… Mi-am dat seama că toată nenorocirea patriei mele s-a tras numai din faptul că exista o prea mare deosebire între clasele sociale. Suntem oameni cu toţii şi avem aceleaşi drepturi.

O sclipire ciudată se ivise în ochii contesei, care luă mâna soţului ei şi o sărută, înainte ca acesta s-o poată împiedeca.

— Ce înseamnă asta, Tatiana? strigă moşierul, retrăgându-şi mâna.

— Gregor, nădăjduiesc că în curând vom fi iarăşi fericiţi! răspunse contesa. Dar ia spune, ce ai căutat în Anglia acum câtva timp? întrebă ca, deodată.

— Petroneff ţi-a spus că am fost acolo?

— Da, însă ştiu şi mai mult… Ştiu, de pildă, că ai fost ţinut prizonier în castelul Worchester.

— Cum, ştii şi asta? strigă moşierul, mirat peste măsură.

— Da, dragul meu, iar detectivul care te-a eliberat de acolo, fusese trimis de mine.

— Tatiana, de ce nu mi-ai destăinuit odinioară că tu eşti ducesa de Worchester? întrebă moşierul cu mustrare.

— Aşadar, ştii cine eram în realitate? făcu contesa zâmbind. Ţi-aş fi spus-o mai înainte, dar socoteam că acest lucru n-are atâta însemnătate. De unde ai aflat că sunt ducesa de Worchester?

— N-a fost prea greu să stabilesc asta. Ştiam că faci parte din familia de Worchester şi l-am trimis pe Jonny Walker să culeagă informaţii despre tine. Ceva mai târziu am plecat eu însumi la Londra şi, cu ajutorul fotografiei tale, am izbutit să-ţi dau de urmă. Ce-i drept, administratorul bunurilor ducale mi-a spus că ducesa de Worchester nu mai e în viaţă, dar din altă parte am aflat tocmai contrariul. De ce nu mi-ai spus adevărul la nunta noastră?

Contesa rămase pe gânduri şi o umbră de tristeţe se întipări pe chipul ei.

— Trebuie să-ţi fac o mărturisire, scumpul meu Gregor, zise ea,

apoi. La început nu prea trăiam în bună înţelegere cu tatăl meu şi, într-o bună zi, am plecat din Anglia… De atunci, am călătorit foarte mult, până ce am ajuns la Petrograd, unde m-am îndrăgostit de tine de cum te-am văzut, fiind mândră din fire, n-am cerut tatălui meu încuviinţarea la căsătoria mea, mai ales că ştiam că-mi alesese un soţ după gustul lui. Când a aflat de legătura noastră, tu şi erai în temniţă, astfel că mă înapoiai în patrie şi avui cu părintele meu o discuţie care ne despărţi cu totul. În urma acesteia, şi-a schimbat chiar testamentul, lăsând ca moştenitor un baronet dintr-o linie colaterală a familiei noastre. L-ai cunoscut şi tu de altfel… e un om decăzut. Mai târziu, tatăl meu şi-a schimbat iarăşi testamentul, instituind ca moştenitor universal pe fiul meu, iar în cazul că acesta ar fi murit, averea revenea tot baronetului.

— Dar, Petroneff ştia că tu eşti ducesa de Worchester? întrebă moşierul.

— Nu, nu ştiu, căci mi-a destăinuit mirat că tu te interesezi de această ducesă.

Seara, avu loc în castelul „Denise” un mic banchet, cu prilejul căruia Petroneff ceru voie moşierului să se retragă din serviciul său. Acesta, însă, îi cuprinse mâinile şi le strânse cu căldură.

— Cum, vrei să mă părăseşti, într-adevăr, dragul meu Petroneff? zise el, mustrător.

— Da, răspunse contesa, zâmbind. Petroneff e acum omul meu de încredere, însă ţi-l pot împrumuta dacă ai nevoie de el.

Vasilieff râse înveselit şi aruncă soţiei sale o privire plină de dragoste.

327. În sfârşit, uniţi pe vecie

Nataşa căzuse iarăşi jertfă răutăţii oamenilor. Biata femeie habar n-avea că arestarea ei fusese pusă la cale de proxeneta Bendler, în complicitate cu baronul, care trimiseseră la poliţie o scrisoare anonimă, destăinuind adăpostul Lydiei Barickin.

Comisarul Krause – care fusese şi la Paris în căutarea frumoasei rusoaice – se prezentă la vila contesei, însoţit de agentul Riemann şi o arestară pe Nataşa.

Astfel stăteau lucrurile, când mai târziu cu patru zile, un bărbat se înfăţişă la Prefectura poliţiei din Berlin. Era detectivul englez Jonny Walker.

— Ai făcut foarte bine că mi-ai lăsat adresa, domnule Walker, zise comisarul, adresându-se detectivului. În acest chip, mi-a fost cu putinţă să te chem încoace. Vrei să trimit după arestată?

Jonny Walker, care după înapoierea lui la Paris începuse să caute

iarăşi urma Nataşei, clătină capul în semn de încuviinţare.

— Dar cum se poartă arestata? întrebă el.

— După cât se pare, nu vrea să mai ştie nimic din cele ce se petrec în jurul ei.

Nataşa fu adusă în cabinetul comisarului, care o întrebă:

— Vrei să pleci, cu domnul acesta, care o să te ducă la prietenii dumitale? E vorba de o doamnă, care te iubeşte mult şi un oarecare domn Vasilieff.

Prinţesa avu o tresărire de bucurie.

În cele din urmă, comisarul Krause îi strânse mâna şi-i ură drum bun.

Înainte de a părăsi Berlinul, Nataşa mai făcu o vizită contesei Auertaler căreia îi mulţumi pentru tot ceea ce făcuse pentru dânsa.

Acum, calea se deschidea liberă înaintea Nataşei. Ea porni spre Londra, însoţită de Jonny Walker.

— O să vină, oare? întrebă contesa Romanov, care se plimba, la braţul soţului ei, prin grădina castelului bancherului Lincoln.

Vasilieff aruncă soţiei sale o privire plină de dragoste.

— Da, trebuie să vină, dacă va şti că Nataşa e aici. Dar cum să dăm de dânsa?

În acea clipă, un servitor se apropie de ei.

— Sir Lincoln vă roagă să poftiţi în casă, căci a sosit cineva care întreabă de dumneavoastră, zise el.

— Venim numaidecât, răspunse Vasilieff, privind întrebător spre soţia lui. Cine să fie oare? Irina şi Iesta n-au putut sosi încă, deoarece au plecat din Rusia abia ieri…

Când păşiră în vestibul, cei doi soţi scoaseră o exclamaţie de bucurie. Înaintea lor se aflau Nataşa de Gogineff şi Jonny Walker.

— Copila mea, scumpă prinţesă! murmura contesa Romanov, îmbrăţişând-o cu dragoste.

Cele două femei abia puteau să-şi stăpânească tulburarea.

— Ah, dacă ai şti cât mă bucur că eşti iarăşi printre noi! zise Vasilieff, adânc mişcat.

Prinţesa îi strânse mâna, apoi fu prezentată bancherului şi soţiei sale.

În cele din urmă, istorisi toate necazurile prin care trecuse şi, la rândul ei, află că Vasilieff era soţul contesei Romanov, că Iesta şi Irina se logodiseră la Petrograd şi erau în drum spre Londra, însoţiţi de bătrâna Saşa şi că nevinovăţia lui Boris Verodin ieşise la iveală.

— Şi unde e Boris acum? întrebă Nataşa, plină de îngrijorare.

— În Franţa, draga mea, răspunse contesa. Boris a plecat din Rusia, împreună cu fiul bancherului Lincoln şi au pornit spre Riviera, unde voiau să dea de urmele dumitale… Să sperăm, însă că în curând o să

vină şi el aici.

Peste două zile, îşi făcură apariţia Iesta şi Irina.

Când aflară că tânăra fată e fiica lui Vasilieff bucuria lor nu mai cunoscu margini.

— Îl iubeşti copila mea? întrebă moşierul, clipind din ochi.

Irina se îmbujoră la faţă şi privi cu duioşie spre logodnicul ei.

A doua zi un aeroplan se roti de câteva ori deasupra castelului Lincoln, apoi coborî pe pământ. Era avionul lui Reginald.

Nataşa stătea visătoare pe o bancă, gândindu-se la scumpul ei Boris. Chipul său frumos, statura lui mândră, ochii-i albaştri – da, i se părea că-l vede aievea.

Deodată auzi paşi îndărătul ei. Întoarse capul şi un ţipăt îi scăpă de pe buze.

— Boris, scumpul meu Boris!

Şi cei doi iubiţi căzură unul în braţele celuilalt. Peste vreun ceas, Boris, Nataşa, contesa Romanov şi Vasilieff se adunaseră într-un pavilion din parc.

— Doamnă contesă, vă rog din suflet să-mi destăinuiţi misterul celor o sută de mii de lire sterline, pe care le-aţi depus în contul meu la banca Lincoln, zise Boris Verodin, deodată. Altminteri, voi pleca de aici, fără să mă ating de aceşti bani.

— Cum vrei să pleci… să-ţi părăseşti mama?

— Mama? îngână tânărul, nedumerit.

— Da, căci eu sunt mama ta…

Un fulger străbătu mintea lui Boris Verodin. După o clipă de înmărmurire el se aruncă în braţele contesei Romanov.

— Da, copila mea, acum ai iarăşi o mamă! zise apoi aceasta, adresându-se Nataşei.

Prinţesa îngenunche şi primi binecuvântarea distinsei femei.

— Bine, Tatiana, dar mi-ai spus că fiul nostru a murit! îngână Vasilieff care privise tăcut întreaga scenă.

— Nu, Gregor, fiul nostru n-a murit, răspunse contesa, cu glas solemn. După ce am simulat sinuciderea, am pornit în Nordul Rusiei, unde l-am dat în îngrijirea unei femei. Peste un an, l-am luat de acolo şi l-am adus în satul Anuşcăi Verodin lăsându-l înaintea căsuţei ei, împreună cu o sumă de bani. Nimeni nu ştia al cui era copilul. Abia peste câţiva ani, când Irina venise şi ea pe lume, mă dusei la Anuşca şi-i destăinuii totul, înmânându-i în acelaşi timp o casetă, în care se aflau lucruri de valoare precum şi actele din care reieşea că Boris e moştenitorul familiei Worchester. Caseta a fost furată, însă Sonia Petrovici mi-a trimis actele înapoi, cu rugămintea să le predau lui Boris. Am îndepărtat copilul de lângă mine, pentru că voiam să ne răzbune împotriva Ţarului şi pentru că mi-era teamă să nu fie ucis de baronetul de Worchester. Acum, însă, nu mai am de ce să fiu

îngrijorată, căci dorinţele mi s-au împlinit…

— Fiul meu! Aşadar, fiul meu trăieşte!

Boris Verodin se aruncă în braţele moşierului.

— Ei, tot vrei să mai pleci? întrebă contesa.

— Nu, nu mai plec! Rămân lângă voi pentru totdeauna! Am luptat pentru înfăptuirea unui vis măreţ, dar acum îmi dau seama cât de uşuratic un fost, încrezându-mă în recunoştinţa oamenilor… Nu, fericirea mea e aici, alături de părinţii mei iubiţi şi de soţia mea, de care nimic nu mă mai poate despărţi!

Lacrimi de bucurie se iviră în ochii moşierului şi ai contesei Romanov, care îşi regăsiseră fiul după atâta amar de vreme.

După puţin timp, trei perechi fericite păşeau împreună în viaţă: Irina şi Iesta, Boris şi Nataşa, precum şi Reginald şi Grace.

Boris Verodin şi soţia lui se retraseră la castelul Worchester, care aparţinea de drept fostului luntraş de pe Volga.

Iesta şi Irina se stabiliră pe moşia contesei de lângă Fontainebleau.

Şi, în sfârşit, Reginald Lincoln rămase lângă tatăl său, care îl luă asociat la bancă.

Soarele străluci din nou pentru nişte oameni pe care soarta îi încercase mult, dar care izbutiseră să înfrângă răutatea semenilor lor şi să facă să triumfe dreptatea.

– S f â r ş i t –

---

[1] Traducerea corectă a cuvântului „burlaki” este „edecar”, adică persoană care trage la „edec”, şi nu „luntraş” în sensul de persoană care mânuieşte o luntre folosind vâsle.

[2] Soţia lordului Hamilton şi iubita viteazului amiral Nelson.

[3] Mandatar având de obicei împuterniciri pentru îndeplinirea actelor juridice în numele cuiva.

[4] Nume pompos pe care îl au, de obicei, cârciumile din mahalalele oraşelor Americii.